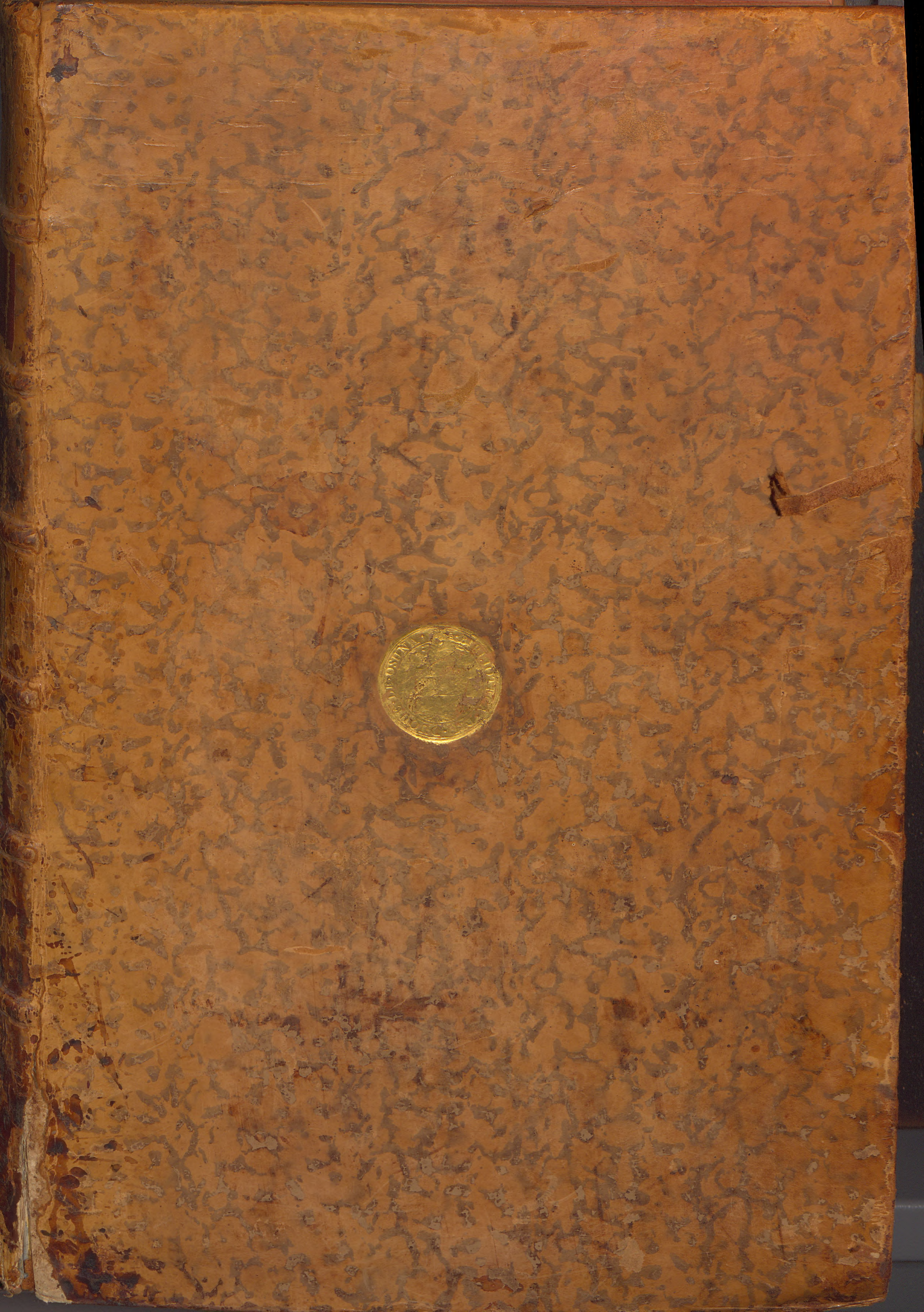

ORIENS CHRISTIANUS,

IN QUATUOR PATRIARCHATUS DIGESTUS;

QUO EXHIBENTUR

ECCLESIÆ, PATRIARCHÆ,

CÆTERIQUE PRÆSULES TOTIUS ORIENTIS.

Studio & opera R. P. F. MICHAELIS LE QUIEN, *Morino-Boloniensis, Ordinis Fratrum Prædicatorum.*

OPUS POSTHUMUM.

TOMUS SECUNDUS,

In quo Illyricum Orientale ad Patriarchatum Constantinopolitanum pertinens, Patriarchatus Alexandrinus & Antiochenus, magnæque Chaldæorum & Jacobitarum Diœceses exponuntur.

PARISIIS,
EX TYPOGRAPHIA REGIA.

M. DCCXL.

ANALYSIS TOMI SECUNDI.

DIŒCESIS ILLYRICI ORIENTALIS, CUJUS CAPUT THESSALONICA.

DE DIŒCESI ILLYRICA.

I.

Illyricum vetus, duplex.

LLYRICUM veteres alio atque alio modo definiere. Strabo libro 7. *Illyrica sunt*, inquit, *quæ Istrum & Alpes attingunt, inter Italiam & Germaniam jacentia: incipiunt autem à lacu Vindelicorum, Rhætorumque & Helvetiorum:* eo nimirum qui *Constantiensis* hodie dicitur, *deincepsque ad Peloponnesum usque seu Isthmum Corinthiacum.* Illyrici proinde veteris partes erant regiones versus Orientem positæ, Mœsia utraque, Macedonia, Thessalia, &c. In Nova Imperii populique Romani divisione, provinciarumque in plures Diœceses distinctione ab Imperatore Cæsare Trajano Hadriano Augusto facta, quam Onuphrius Panvinius refert in sua Imperii Romani descriptione p. 238. edit. Paris. ann. 1588. septem-decim provinciæ istæ numerantur. *I. Provincia, Noricorum prima. II. Provincia, Noricorum secunda. III. Provincia, Pannonia prima. IV. Provincia, Pannonia secunda. V. Provincia, Valeria. VI. Provincia, Savia. VII. Provincia, Dalmatia. VIII. Provincia, Mœsia. IX. Provincia, Dacia prima. X. Provincia, Dacia secunda. XI Provincia, Macedonia. XII. Provincia, Thessalonica. XIII. Provincia, Achaia. XIV. Provincia, Epirus prima. XV. Provincia, Epirus secunda. XVI. Provincia, Prævalitana. XVII. Creta insula.* At postremas septem provincias in ditione Macedoniæ fuisse monet, ubi certe

Ejus divisio sub. Hadriano Aug.

Onuphrius Sextum Rufum Festum exscribebat, qui quum Valentiniano & Valente A Imperatoribus in vivis ageret, in *Breviario* tradidit, *Provincias habere Illyricum septem & decem, Noricorum duas, Pannoniarum duas, Valeriam, Saviam, Dalmatiam, Mœsiam, Daciarum duas; & in Diœcesi Macedoniæ esse septem, Achaiam, Macedoniam, Thessaliam, Epiros duas, Prævalim & Cretam.* Thraciam Sextus omisit, ut & Onuphrius, quæ tamen sæculo Christi tertio medio, adeoque institutore saltem Hadriano, Illyrici præfecto suberat. Nam Claudius II. Augustus, ut fert Valeriani Imp. ad Ablavium Murænam Præ- B fectum prætorio epistola, apud Trebellium Pollionem in vita ipsius, quum nondum Imperio potiretur, dux factus fuerat *totius Illyrici, habens in potestatem Thracias, Mœsias, Dalmatias, Pannonias & Dacos exercitus.* Cæterum in Illyrico multæ quidem Diœceses olim assignabantur, quarum una erat Diœcesis Macedoniæ. In prisca provinciarum Diœcesis hujus Notitia primum locum tenet Achaia Proconsularis, ad quam nempe Proconsul decernebatur, secundum Macedonia, mox Thessalia, Epirus nova, Epirus vetus, C Prævalis, Macedoniæ salutaris pars quam Vicarius Diœcesis regebat, & Creta Insula. In quo certe veteri ordine observatione dignissimum est, Achaiam ipsimet Macedoniæ anteponi, atque adeo Corinthum Thessalonicæ. Cujus antiqui ordinis nulla ratio habita est in provinciarum Ecclesiasticarum

constitutione, qua Corinthi Ecclesia Thessalonicensis ordinationi suberat.

Uni præfecto prætorii Illyricum omne parebat sub Constantino.

II. Constantinus Imp. Zosimo teste lib. 2. Illyricum uni Præfecto prætorii parere voluit, *Macedones, scilicet, & Thessalos, Cretenses, Græciam, & circumjacentes insulas, Epirum utramque, Illyrios item, & Dacos & Triballos, & Pannonios ad Valeriam usque & Mysiam superiorem.* Sub Valentiniano *Italia cum Africa & Illyrico* ab uno Præfecto Mamertino administrabatur, ipso ejus imperii initio, quod Ammianus Marcellinus testatur lib. 26. c. 5. cum Illyrico, inquam, integro, ac non illo solo quod Occidentale posthac dictum fuit. Nam subinde à Probo, qui Mamertino suffectus fuit, ipsa quoque Macedonia regebatur; quum Imperator idem in Lege unica, *Si per obreptionem fuerint impetrata*, eidem Præfecto hoc edicat: *Igitur sinceritas tua id ipsum per omnem Italiam, tum etiam per Urbicarias, Africanasque regiones, & per omne Illyricum, prælata oraculi hujus auctoritate firmabit.* Sic rursum Lege *Quemadmodum*, septima *de Metallis & Metallariis*, quæ perinde sub Valentiniano, Valente & Gratiano data est hoc fertur: *Ita sinceritas tua universos per Illyricum, & Diœcesim Macedonicam provinciales edicto conveniat, ut nemo Thracem ultra in possessione propria putet esse celandum.* Ammianus rursum narrat Epirotas à Probo Præfecto compulsos, uti Legatos ad Valentinianum mitterent: quod argumento est Epirum Illyrici Præfecto paruisse, veluti Macedoniam. Parebant proinde pariter illi Thessalia, Achaia, cæteræque deinceps Illyrici Orientalis provinciæ. Sub Arcadio & Honorio Theodosii magni filiis, diviso iterum in duas partes Romano Imperio, Orientalis Imperii portio fuit Macedonica illa Diœcesis, quæ Orientale Illyricum est appellata, ejusque rector *Præfectus prætorio Illyrici* audivit, quum reliquum Illyricum, Occidentale scilicet, Præfecto Italiæ pareret. Notitia Imperii Romani divisionem illam quæ sub Arcadio & Honorio facta est, continens, Illyrici Orientalis provinciarum ordinem istum repræsentat:

Sub dispositione virorum illustrium Præfectorum prætorio per Illyricum, Diœceses infrascriptæ.

Macedonia, Dacia.

Provinciæ Macedoniæ VI.

Achaia, Macedonia, Creta, Thessalia, Epirus vetus, Epirus nova, & pars Macedoniæ salutaris.

Provinciæ Daciæ V.

Dacia Mediterranea, Dacia Ripensis, Mœsia prima, Dardania, Prævalitana, & pars Macedoniæ salutaris.

Quocirca duo vicarii Præfecti Illyrici Orientalis erant, quorum alter Macedoniam ejusve sex provincias curabat, cum parte Macedoniæ salutaris, alter Daciam.

Sirmium totius Illyrici caput.

III. Totius quidem Illyrici, quum nondum in duas illas partes divisum esset, caput & metropolis Sirmium fuit, Pannoniæ, seu Saviæ potiùs civitas, quod Anemius Sirmiensis ipse episcopus in synodo quæ Syagrio & Eucherio vv. cc. Coss. Nonis Septembr. sive anno 381. Aquileiæ habita est, disertè dixit, *Caput Illyrici nonnisi civitas est Sirmiensis. Ego igitur episcopus illius civitatis sum*, qui nempe nomine Ecclesiarum Illyrici sententiam diceret, uti modo Felix *totius Africanæ provinciæ Legatus, nomine cuncti Sacerdotalis chori, qui ad hunc cœtum sanctissimum ipsum miserat.* Quam certe urbem Herodianus l. 1. maximam Illyrici fuisse ait, ubi Julium Maximinum Imp. quum contra Germanos bellum gereret, hyemem egisse narrat. In Pannoniam, inquit, reversus est, ἔν τε Σιρμίῳ διέτριβεν, μεγίστῃ ἐκεῖ πόλει δοκούσῃ. Justinianus Novella 11. post Attilæ Hunnorum Regis in Illyricum adventum Præfecti prætorio Illyrici Thessalonicam esse translatam sedem causatur: quod stare non potest, quando Illyricum Orientale, ut prædictum est, sub Arcadio & Honorio ab Occidentali avulsum erat: jamque proinde Præfecti prætorio Orientalis Illyrici Thessalonicam sedem fuisse oportet.

Thessalonica Illyrici Orientalis caput ante tempora Attilæ.

IV. Plane quo tempore Theodoretus historiam Ecclesiasticam scribebat, ante illam Attilæ in Romanas provincias excursionem, *Thessalonica, urbs amplissima, magna hominum multitudine frequentata, quum Macedoniæ censeretur, Thessaliæ, Achaiæ, & aliarum gentium quas Præfectus Illyrici moderabatur, primaria erat & caput.* Θεσσαλονίκη, inquit, lib. 5. cap. 17. πόλις ἐστὶ μεγίστη καὶ πολυάνθρωπος, εἰς μὲν τὸ Μακεδόνων ἔθνος τελοῦσα, ἡγουμένη δὲ καὶ Θετταλίας καὶ Ἀχαΐας, καὶ μέντοι ἄλλων παμπόλλων ἐθνῶν, ὅσα τῶν Ἰλλυριῶν τὸν ὕπαρχον ἡγούμενον ἔχει. Jam ante ostendimus, partito in duos præfectos Illyrico,

Occidentale Præfecto Italiæ paruiſſe, qui Theſſalonicam in Orientalis Imperii civitatem, ſedem transferre nulla ratione potuit. Atque hæc de vario Illyrici ſtatu civili.

Paulus in Illyricum Chriſti nomen & Fidem invexit

V. Religionem Chriſtianam Illyrico invexit Apoſtolus Gentium Paulus, quod ipſe ait ad Rom. 15. cap. 19. nimirum *ſe virtute ſignorum & prodigiorum, & virtute Spiritus ſancti, ab Hieruſalem per circuitum uſque ad Illyricum expleviſſe evangelium Chriſti.* Cujus prædicationis hiſtoriam texens in Actis Apoſtolorum Lucas, narrat eum quum Deo præcipiente ex Aſia diſceſſiſſet, Troade conſcenſa navi, in Samothraciam inſulam appuliſſe, moxque Neapolim in maritimam Macedoniæ civitatem. Deinde Philippos venit, quæ Romanorum colonia erat, uniuſque regionis Macedoniæ caput, quam civitatem Fidei doctrina imbuit. Inde ob perſequutionem quæ contra ſe mota erat, unà cum Sila digreſſus, Amphipoli & Apollonia tranſiens, Theſſalonicam perrexit, ubi multos docuit. Subinde Berrhœam adiit in urbem Macedoniæ alteram, dein Athenas, tandem Corinthum, & per omnem Achaiam Domini ſermonem divulgavit, in Cretam inſulam uſque, cui Titum laborum itinerumque ſuorum fidiſſimum ſocium epiſcopum deſignavit, præcipiens ut ipſe in ea per civitates presbyteros epiſcopoſque conſtitueret. Tritæ omnibus ſunt epiſtolæ quas Corinthiis, Philippenſibus, Theſſalonicenſibus, & Tito ſcripſit. Ex quibus perſpicuum fit, ipſum omne Illyricum, ſaltem quod ſubinde Orientale vocitatum eſt, Paulo doctore Chriſti doctrinam admiſiſſe. Præterea vero S. Lucam Evangeliſtam in Macedonia prædicaſſe S. Epiphanius aſſerit, in Achaia quoque & Bœotia S. Hieronymus; ac quidem vigeſimo Conſtantii Imperatoris anno reliquias ejus de Achaia Conſtantinopolim eſſe tranſlatas teſtatur.

Illyrici provinciarum cura Romanæ ſedi à Paulo commiſſa.

VI. Harum Eccleſiarum Paulus, quarum fundator, inſtitutorque fuerat, quum ſolicitudinem perpetuò gereret, Romam ſubinde profectus, ibique martyrio functus, eas Romanæ Eccleſiæ adminiſtrandas dedit. Quamobrem aliquandiu ab ejus obitu, orta in Corinthiorum eccleſia contentione de iis quos epiſcoporum ſeu presbyt. gradu movendos ducebant, cauſam Romanæ ſedi detulerunt, apud quam judicaretur & finiretur. Clementis Papæ I. epiſtola exſtat, quam Eccleſiæ ſuæ nomine ad Corinthios de illo negotio ſcripſit. Huc quoque ſpectat, quod Hegeſippus apud Euſebium lib. 4. hiſt. Eccl. cap. 22. memorabat, ſe Romam cum Primo Corinthiorum antiſtite navigaſſe viro rectæ doctrinæ retinentiſſimo. Navigabat illuc Primus

A ob negotia Eccleſiæ ſuæ urgentiſſima. Dionyſius Primi ſucceſſor Soteri Papæ epiſtola data ſignificavit, illam Clementis ad Corinthios ſuos epiſtolam ſtatis temporibus apud ſe legi ſolitam, quin illam pariter quam Soter quoque Papa ſibi ſcripſerat.

Subjectionis hujus alia monumenta.

VII. Alia quidem monumenta non exſtant ſingularis hujuſce Eccleſiarum Illyrici erga Romanam ſedem ſubjectionis, uſque ad Arianæ hæreſis tempora; quum volumina multa priorum ſæculorum illorum interciderint. Sub Conſtantio Imp. nondum facta am-

B pliſſimi tractus illius, in Orientalem & Occidentalem diviſione, Urſacius Murſæ in Pannonia, & Valens Singidonis epiſcopi, qui impietatem amplexi Euſebii Nicomedienſis, ſive Conſtantinopolitani, factioni ſe dediderant, quum à ſynodo Sardicenſi merito *proſcripti eſſent*, à Julio Papa Romano veniam dato pœnitentiæ libello popoſcerunt, quod Athanaſii Alexandrini damnationi ſuffragati eſſent, pollicentes inſuper, ſe nihil in poſterum cum Orientalibus geſturos, ipſo Julio minime conſulto & conſentiente: *Et*

C *promittimus nunquam nos, ſi Orientales ipſeque Euſebius malitioſe velit eum in judicium vocare, citra diſpoſitionis tuæ ſententiam eò tranſituros*, μὴ ἀπέρχεσθαι παρὰ τὴν γνώμην τῆς σῆς διαθέσεως. Erant nempe illi Illyricianarum civitatum duarum epiſcopi, qui ſe proinde Romanæ ſedis ſpeciali jure clientes noſſent; quum Romanus Pontifex, ipſis Arelatenſis ſynodi prioris Patribus teſtibus, majores pridem Diœceſes teneret. Hinc eſt quod Herennius Theſſalonicenſis ab Athanaſio Apologia ad Conſtantium Imp. inter

D Occidentis epiſcopos cenſetur, cum Vincentio Capuæ, & Fortunatiano Aquileienſi. In ſynodo Conſtantinopolitana generali priore, electo in Byzantinum antiſtitem Nectario, Aſcholii ſaltem Theſſalonicenſis quæſitum ſuffragium eſt, quo illius ordinatio ab Occidentalibus quoque approbata videretur, qui & in ſynodicæ ipſorum ad Concilium Romanum epiſtolæ inſcriptione, poſt Damaſum, Ambroſium Mediolanenſem, Britonem, Valerianum Aquileiæ, Aſcholium addunt Theſſalonicenſem, & Anemium

E Sirmienſem. Sequitur Baſilius, alterius ſcilicet Illyrici provinciæ cujuſdam metropolita. Magnus ipſe Baſilius Cæſarienſis, ad Occidentales, Valente Imperatore ſcribens, quorum Coryphæum eſſe epiſcopum Romanum dicebat, Illyrici præſules præcipuos illis annumerabat.

Illyrico Oriens terminatur.

VIII. Ac certe quidem Socrates lib. 2. hiſt. Eccl. c. 22. Occidentis Orientiſque terminos definiens, Illyricum etiam Græcum Occidentis cenſitum fuiſſe declarat.

Ecclesia igitur versus Occidentem ab Ecclesia quæ erat in Oriente, dissensione distracta erat. Terminus autem quo illorum erat divisa communio, mons fuit qui Tisucis dicitur inter Illyricum & Thraciam constitutus: *καὶ ἦν ὅρος τῆς κοινωνίας αὐτοῖς τὸ ὄρος τὸ λεγόμενον* Τισούκις, *ὅπερ ἐστὶ τῶν* Ἰλλυριῶν *καὶ* Θρᾳκῶν. Sozomenus perinde lib. 3. cap. 12. Occidentem ad Thraciam usque pertinuisse scribit, & Orientem Illyrici terminis finiri.

Thessalonicensi episcopo Illyrici Orientalis regimen commissum: quando.

IX. Illyrici Orientalis regimen diu gessit olim Thessalonicensis episcopus, Romani Pontificis vicibus fungens; quod ante Damasum Papam esse factitatum, nulla certa auctoritate constat. Nec enim illud admodum adstruit, quod quibusdam visum est, synodi Sardicensis canon qui Aëtio episcopo Thessalonicensi auctore sancitus fuit: *Non ignoratis*, inquit, *quanta & qualis sit Thessalonicensium civitas: sæpe ad eam veniunt ex aliis regionibus presbyteri & diaconi, nec brevi temporis mora contenti permanent, & omne tempus illic agentes transigunt, ut vix ad suas ecclesias post multum temporis reverti cogantur. Ad quæ Patres universi responderunt; & tempora quæ constituta sunt circa episcopos, & circa has personas observari debent.* Tot illi presbyteri & diaconi de Macedoniæ provinciæ solius civitatibus ad metropolitam convenire consuêsse putari possint: sin vero, ob civilia negotia apud Præfecti ejusve vicarii tribunal persequenda.

A Damaso Papa.

X. Atqui Romani Pontifices, crescente in dies sub Principibus Christianis religione, pro locorum regionumve distantia, Thessalonicenses antistites participes facere duxerunt jurisdictionis, quâ in Illyricum omne fruebantur, vices illis suas committendo in eas omnes provincias, quibus Illyricum Orientale constabat. Nicolaus Papa I. in epistola ad Michaëlem Imp. qua Bulgariæ provincias reposcebat, Damasum è Romanis episcopis primum memorat, qui in Thessalonicensem præsulem potestatem suam transtulerit. *Quæ Illyricana Diœcesis*, inquit, *antecessorum nostrorum temporibus, scilicet Damasi, Siricii, Innocentii, Bonifacii, Cælestini, Sixti, Leonis, Hilarii, Simplicii, Felicis atque Hormisdæ, sanctorum Pontificum sacris dispositionibus augebatur.* Damasi quidem nullæ literæ existunt, quibus Thessalonicensis Romanæ sedis in cunctas Illyrici illius provincias Vicarius constituatur. In ejus quæ superest epistola *Ascholio, Eurydico, Severo, Uranio, Philippo & Joanni* episcopis Illyrici hoc unum mandatur, uti *dent operam quemadmodum Constantinopolitanæ civitatis episcopus eligatur, qui nullam habeat reprehensionem.* Commonet insuper, *ne patiantur aliquem*

A *contra statuta majorum de civitate aliâ ad aliam transferri, & deserere plebem sibi commissam, & ad alium populum per ambitionem transire.* Altera Damasus eidem Ascholio scribit, ut Constantinopoli, ejecto Maximo Cynico, catholicum de cætero episcopum constitui curet.

A Siricio.

XI. Siricius vero Damasi successor proximus, Anysio Thessalonicensi ejusmodi literas dedit, ut fas non esset sine ejus assensu ullos per Illyricum, Orientale scilicet, episcopos ordinare præsumere: quum B nonnullis in locis ordinati quidam essent Sacerdotio prorsus indigni. Ad quam audaciam comprimendam mandat, *ut vel ipse si potest, vel quos judicaverit episcopos idoneos cum literis dirigat, dato consensu, qui possint in ejus locum qui defunctus vel depositus fuerit, catholicum episcopum & vita & moribus probatum, secundum Nicænæ synodi statuta, vel Ecclesiæ Romanæ clericum de clero meritum ordinare.*

Ab Innocentio I. ut ab Anastasio I.

XII. Innocentius I. statim atque Anastasio decessori suo suffectus fuit, eidem Anysio literas similes dedit, nuntiata primum illi, C ceu *viro optimo atque in Deo semper fideliter laboranti*, ordinatione sua, subdit, *cui etiam anteriores tanti & tales viri prædecessores mei episcopi, id est sanctæ memoriæ Damasus, Siricius, atque supra memoratus vir* (Anastasius nimirum, sed cujus literæ interierunt) *ita detulerunt, ut omnia quæ in illis partibus gererentur, sanctitati tuæ, quæ justitiæ plena est, traderent cognoscenda, meam quoque parvitatem, hoc tenere judicium, eamdem habere voluntatem, te decet recognoscere. Neque enim fas erat, ut aut ego contra tantorum bonorum* D *virorum judicium venire tentarem, quorum in locum venisse dinoscor, aut tuo merito, cui præclari viri tantam gratiam auctoritatis hujusce contulisse videntur, aliquid derogari videretur.* Ex qua Innocentii epistola duo comperta fiunt, nempe à Damaso, ut à Siricio & Anastasio Anysium ipsum fuisse constitutum Apostolicæ sedis in Illyrici Orientalis provinciis Vicarium; rursumque auctoritatem hanc Anysio, ut pote viro optimo concessam, non Thessalonicensi sedi alligatam esse, personalem, inquam, fuisse, non realem, ut E aiunt, ceu deinceps successoribus ejus ex jure competitura esset. Alioqui minime opus fuisset, ut à singulis qui post Damasum Romanum pontificatum inirent, instaurari & confirmari indigeret, aut singulis etiam Anysii successoribus novas totidem literas jurisdictionis dari. Quod certe ab aliis etiam qui Innocentium exceperunt factitatum fuit.

Innocentius Rufo Thessalonicensi jurisd-

XIII. Anysio quum Rufus suffectus fuisset, Innocentius idem Papa Romanus, eum perinde suum per Illyrici illius provincias

Vicarium data epistola declaravit in hunc modum: *Divinitus ergò hæc procurrens gratia ita longis intervallis disterminatis à me Ecclesiis discat consulendum, ut prudentiæ gravitatique tuæ committendam curam, causasque, si quæ exoriantur per Achaiæ, Thessaliæ, Epiri veteris, Epiri novæ, Cretæ, Daciæ mediterraneæ, & Daciæ Ripensis, Mœsiæ, Dardaniæ, & Prævali ecclesias Christo Domino annuente censeam. Vere enim ejus sacratissimis monitis, lectissimæ sinceritatis tuæ providentiæ ac virtuti hanc injungimus solicitudinem: non primitus hæc statuentes, sed præcessores nostros Apostolicos imitati, qui beatissimis Ascholio & Anysio injungi pro eorum merito voluerunt. Justissimum est enim ita bene meritos honoribus decorari, &c.* Paucis interjectis: *Arripe itaque*, ait, *dilectissime frater, nostra vice per supradictas ecclesias, salvo earum primatu* (metropolium jura intelligit) *curam: & inter ipsos primates primus, quidquid eos ad nos necesse fuerit mittere, non sine tuo postulent arbitratu. Ita enim aut per tuam experientiam quidquid illud est finietur, aut tuo consilio ad nos perveniendum esse mandamus. Licitum autem, & apostolicæ sedis favore permissum fraternitati tuæ cognosce, ut cum aliqua ecclesiastica ratio, vel in tua, vel in memoratis provinciis agitanda cognoscendaque fuerit, quos velis episcoporum, socios quibuscumque de ecclesiis assumas tecum, quorum & fide & moderatione quidquid necessitas causaque flagitaverit, optimus dirigas arbiter, & præcipuus, quippe à nobis lectus, definias intercessor.* Sic Innocentius Apostolicæ sedis per Illyrici provincias commissas dudum Ascholio & Anysio vices fuisse perhibet, adeoque à Damaso primum, quo sedente Ascholius vivere desiit. Sed & eidem Rufo præter octo Illyrici Orientalis provincias, tres alias administrandas tribuit, *Daciam scilicet utramque & Mœsiam*, primam nimirum. Bonifacius quoque epistola sua ad Rufum & provinciarum Illyrici episcopos scribens, postremo loco Daciam ponit, quæ certe Illyrici Occidentalis pars fuit. Eidem Rufo Bonifacius I. majorum suorum vestigia premens, auctoritatem eamdem attribuit statim atque Apostolicæ sedis compos est factus, data ad eum epistola. *Frequentia igitur*, inquit, *ut scrinii nostri monumenta declarant, ad caritatem tuam ex ejus fonte scripta manarunt, quibus solicitudinem ecclesiarum per Macedoniam & Achaiam sitarum, fraternitati tuæ, quam scimus ecclesiasticam disciplinam canonum notione servare, certum est esse commissam.* Quocirca Perigenem ei commendat, qui Patrensibus designatus episcopus, ab eis admissus non erat, post vero à Corinthiis civibus suis Pontifex electus, *sicut jamdudum*, inquit, *à sancta synodo super ejus nomine pagina directa testatur.* Quibus significat Perigenis electionem ad sedem Apostolicam à Corinthiis delatam statim esse, ad quam prisco jure ejus confirmatio spectaret, velut & ordinatio. Altera epistola Rufo se anxio animo esse scribit, quod suum de postrema Perigenis in Corinthi episcopum electione suffragium, testimoniumve mittere distulerat. Epistolis aliis Rufum Bonifacius tuetur, adversus Thessalos præsertim, à quibus contemnebatur. Insuper acceptæ synodi Constantinopolitani antistitis factione propter Perigenis nuperam electionem, congregandæ nuntio, hanc fieri vetat, jubetque Perigenem tamquam legitimum Corinthi metropolitam haberi, cujus promotionem acceptis Rufi scriptis confirmaverat. Tum hoc inprimis iterum edicit: *Episcopos per Illyricum citra conscientiam coepiscopi nostri Rufi nullus ordinare præsumat.*

(Marginal notes: *dictionem eamdem attribuere pergit.* — *Bonifacius eidem Rufo.*)

XIV. Adversus Perigenis in Corinthi metropolitam assumtionem illam quam Apostolica sedes approbaverat, nonnulli ut apparet de Illyrico Orientali antistites reclamaverant, invocata contra fas omne Byzantini præsulis Attici ope, qui proinde Illyrici provincias sibi subjicere molitus est, obtento hanc in rem Theodosii junioris, qui Imperium Orientale tenebat, rescripto quo ferebatur: *Omni innovatione cessante, vetustatem, & canones pristinos ecclesiasticos qui nunc usque tenuerunt, per omnes Illyrici provincias servari præcipimus: tum si quid dubietatis emerserit, id oportet non absque scientia viri reverentissimi sacro-sanctæ Legis antistitis urbis Constantinopolitanæ, quæ Romæ veteris prærogativa lætatur, conventui sacerdotali, sanctoque judicio reservari. Datum prid. Id. Julii Eustathio & Agricola coss.* hoc est anno 421.

(Marginal note: *Constantinopolitani archiepiscopi ad Illyricum subjugandum molimina.*)

XV. Quod quum Bonifacius rescivisset, per Honorium Augustum, qui in Occidente imperabat, effecit ut ea lex quamprimùm revocaretur. Epistolam Honorii ad Theodosium cum illis quas memoravi Bonifacii Papæ, Lucas Holstenius evulgavit in sua collectione Romana, atque integram juvat istic recitare: *Omnibus quidem causis quibus nostrum postulatur auxilium, intercessionem apud aures tuæ Clementiæ negare non possumus: sed his majorem necessario curam studiumque debemus, quibus sanctæ sedis Apostolicæ desideria continentur. Nam cum favore divino nostrum semper gubernetur Imperium, procul dubio illius urbis ecclesia speciali cultu veneranda est, ex qua & Romanum principatum accepimus, & principium sacerdotum. Siquidem nihil aliud à pietate nostra postulaverit missa legatio, nisi quod catholicæ fidei disciplinæ &*

(Marginal note: *Honorius Aug. ex adverso intercedit.*)

æquitati concordet. Petit enim ut hæc privilegia, quæ dudum à Patribus constituta usque ad tempora nostra servata sunt, inconcussa perdurent. In qua parte perspicit Serenitas tua, nihil vetustis decretis, si quæ canonum conscripta sunt regulis, penitus derogandum: nec tot jam sæculorum reverentiam novellis præjudiciis sauciandam Domine. unde Majestas tua recensitis nostræ pietatis affatibus, Christianitatis memor, quam pectoribus nostris misericordia cœlestis infundit, universis remotis, quæ diversorum episcoporum subreptionibus per Illyricum impetrari dicuntur, antiquum ordinem præcipiat custodiri; ne sub Principibus Christianis Romana perdat Ecclesia, quod aliis Imperatoribus non amisit. Hæc Honorius, quibus amplius confirmatur, id quod antè propter nonnullos recentiores evincebam, sedis Apostolicæ in universum Illyricum auctoritatem Damasi Papæ temporibus superiorem fuisse, ut quæ *dudum à Patribus constituta* pronuntietur, *vetustis decretis stabilita, cui multorum sæculorum tractus reverentiam* conciliavit, quæ sub Imperatoribus olim minime Christianis illæsa permanserat. Honorii patrui sui Augusti monitis Theodosius annuit, dato rescripto altero quo pristinum abrogabat: *Dignum meretur judicium,* inquit, *quisquis perennis Principis affatus ad nostram videtur deferre clementiam, Domine, S. Pater, Auguste venerabilis, tum præcipue Christianæ religionis intuitu, quæ venerandis sensibus majestatis tuæ ita infusa est, ut per corda nostra latiùs porrecta servetur. Deus enim auctor ideo præsules fecit Christianorum principum posteros, ut omni subreptione frustrata, id quod à majoribus nostris constitutum est, reservetur. Et quamquam in his quæ divina suffragia incorrupta servarunt, affatus perennitatis tuæ à nobis observentur affectu celeri, omnique veneratione suscepta, tum præcipue hæc res: quia sæculi, totiusque regni nostri sospitatem illius inclytæ Urbis nomen hactenus servat. Unde omni supplicantium episcoporum per Illyricum subreptione remota, statuimus observari quod prisca Apostolica disciplina, & canones veteres eloquuntur. Super qua re secundum formam oraculi perennitatis tuæ, ad viros illustres præfectos prætorii Illyrici nostri scripta porreximus, ut cessantibus episcoporum subreptionibus, antiquum ordinem specialiter faciant custodiri, ne venerabilis ecclesia sanctissimæ Urbis privilegia à veteribus constituta amittat, quæ perenne nobis sui nominis sacravit Imperium.* Theodosius itaque sibi ab episcopis subreptum fatetur, ut rescriptum prius daret, illudque priscæ disciplinæ, imo Apostolicæ, canonibus antiquis, sanctissimis Urbis privilegiis à veteribus constitutis, & antiquo ordini contrarium esse. Justinianus Imperator Rescriptum quidem prius Theodosii in codicem suum regessit; at non posterius quo tamen antiquatum illud fuit, quum nempe posterius hoc celandum, supprimendumque Byzantini duxissent, quod interim in ecclesiarum Illyrici, ut & in Romanæ scriniis servatum erat.

Theodosius Junior Legem datam revocat.

Cælestinus Rufo confirmat jurisdictionem in Illyrici provincias.

XVI. Compressis Attici Constantinopolitani moliminibus, Cælestinus Papa Rufo Thessalonicensi, quam decessores sui ei contulerant potestatem in Illyrici provincias prorogavit. Ejus exstat in Holstenii collectione epistola ad Perigenem Corinthi, aliosque per Illyricum episcopos, qua regulas canonesve integros observari præcipiens; mandat insuper culpas aliquantas non leves intercessione fratris & coëpiscopi sui Rufi, cujus experientiam comprobatam esse in causis omnibus & vitæ actibus liquet, omnes resecare; *Cui,* inquit, *vicem nostram per provinciam vestram noveritis esse commissam; ita ut ad eum, fratres carissimi, quidquid de causis agitur, referatur. Sine ejus consilio nullus ordinetur: nullus usurpet eodem inconscio commissam illi provinciam, colligere nisi cum ejus voluntate episcopos non præsumant, per eum etiam ad nos si quid est referatur; sed hac præceptione cognoscent, & eum qui refragandum nostræ auctoritati, vel illius crediderit jussioni, à fraternitatis cœtu quum ipse se separet, segregandum.* Xystus Cælestini successor Anastasio Thessalonicensi post Rufum episcopo, sedis Apostolicæ vices injungere perrexit; quod inprimis ab eo significatum reperimus Perigeni illi Corinthi metropolitæ, qui erga illum se nonnihil refractarium præbuerat. *Nunc admonitus,* inquit, *nostris epistolis, sancto fratri & coëpiscopo nostro Anastasio Thessalonicensis Urbis antistiti, eam servato reverentiam, quam cæteri quoque pontifices per Illyricum constituti reservare non abnuunt; quum sciamus nihil novum illi à nobis fuisse concessum; sed id quod ejus decessoribus nostri decessores detulerant, habita consideratione disciplinæ ecclesiasticæ constitutum.* Rursum episcopis *synodo apud Thessalonicam congregandis* scribens, *nos fratri & coëpiscopo nostro Anastasio tantum tribuimus,* inquit, *quantum decessoribus ipsius à nostris decessoribus attributum. Habeant honorem suum metropolitani singularem, salvo hujus privilegio quem honorare debeant amplius honorati. In provincia sua jus habeant ordinandi, sed hoc inscio, vel invito, quem de omnibus volumus ordinationibus consuli, nullus audeat ordinare. Ad Thessalonicensem majores causæ referantur antistitem. Ipsum major cura respectet, eos qui ad episcopatum vocantur, discutiendi solicitiùs & probandi. Ipse optimos sollertissimosque de vestro numero eligat, quos negotiis secum adsciscat arbitros.*

Xystus Papa, perinde Anastasio.

Nullus per Illyricum episcopus inconsulto Thessalonicensi ordinandus.

A Byzantinorum tentamentis cavet Xystus.

XVII. Cavendum sibi iterum putavit Xystus ne quis de Illyrico tentaret denuò Constantinopolitani præsulis opem implorare. Quocirca ad Proclum Regiæ hujus Urbis episcopum literas quoque scripsit, rogans ut quum ille regularum multa solicitudine observantissimus esset, nec permitteret à sacerdotibus quidquam admitti, quod vetusta Patrum instituta pervertat; curet proinde *ut si quis ad fratrem & coëpiscopum Thessalonicensis Urbis antistitem harum provinciarum quæ ad eum pertinent, sacerdos adveniat præter ejus conscientiam, si sine ejus epistolis atque formata venire tentaverit, tamquam disciplinæ ecclesiasticæ despector, & contemtor canonum, quos nos temerari ex aliqua parte non patimur, habeatur . . . . Discant omnes illius provinciæ sacerdotes, tantæ fraternitatem tuam esse censuræ, ut non permittas fieri, quod non licet à sacerdote tentari.* Altera epistola *universis episcopis per Illyricum consistentibus,* mandabat rursum Xystus ut Anastasio perinde atque Rufo reverentiam adhiberent & obtemperarent. *Illyricanæ omnes ecclesiæ,* inquit, *ut à decessoribus nostris accepimus, & nos quoque fecimus, ad curam nunc pertinent Thessalonicensis antistitis; ut sua solicitudine, si quæ inter fratres nascantur, ut assolent, actiones distinguat & definiat. Sit Concilium quotiens causæ fuerint, quotiens ille pro necessitatum emergentium ratione decreverit, ut meritò sedes Apostolica relatione ejus instructa, quæ fuerint acta confirmet. Evocatus vestrum nemo venire contemnat, nec congregationi sanctæ ad quam debet festinare se deneget, excusatio per contumaciam non requiratur, ut vobis pariter convenientibus possit in commune constitui, quod ecclesiarum servet quietem, & populos teneat ad salutem. Nec his vos fratres constitutis, quæ præter nostra præcepta Orientalis synodus decernere voluit, credatis teneri; præter id quod de fide nobis consentientibus judicavit.* Hic quærat aliquis, qua de synodo Xystus Papa loquatur. Non certe Ephesinam priorem innuit, quippe quæ nihil ullius momenti sanxit, quod ecclesiarum disciplinam spectet, nedum canonem ullum quo provinciarum ordo regimenve mutetur. De tertio canone illo informi synodi Constantinopolitanæ generalis primæ sermonem esse censeo; quo nempe secundus locus post Romanum Papam Byzantino præsuli assignatus erat; propter hoc etenim statutum Atticus Constantinopolitanus, ejusque successores juris per Illyricum, ut & per alias Orientem versus Diœceses dicendi potestatem vindicare sibi sæpe conati erant.

Leo magnus jura Anastasio perinde committit.

XVIII. Xysto Papæ Leo magnus suffectus fuit, à quo statim postulavit Anastasius, eamdem sibi, qua ipse jam suique decessores potiti erant in Illyricum potestatem concedi. Cui Pontifex annuit, data ad ipsum epistola prid. Id. Januar. Theodosio XVIII. & Albino Coss. *Postquam itaque nobis petitio tuæ dilectionis innotuit per filium nostrum Nicolaum presbyterum, ut tibi quoque à nobis, sicut decessoribus tuis, per Illyricum cum nostra vice propter custodiam regularum auctoritas præstaretur, præbentes assensum nostra adhortatione compellimus, ut nulla dissimulatio, negligentia nulla proveniat circa Ecclesiarum regimen per Illyricum positarum, quas dilectioni tuæ vice nostra committimus, beatæ recordationis Siricii exemplum sequuti, qui sanctæ memoriæ Anysio prædecessori tuo, bene de Apostolica sede tunc merito, & rebus post sequentibus approbato, certa tum primùm ratione commisit, ut per illam provinciam positis, quas ad disciplinam teneri voluit, ecclesiis subveniret.* Ubi Leo nulli Thessalonicensium episcoporum Anysio anteriorum, à nemine eorum Romanæ ecclesiæ præsulum qui Siricium præcessere, sedis Apostolicæ in Illyricum vices commissas declarat, sed à Siricio *certa tum primùm ratione.* Mox pergit Leo: *Gloriosa instantiùs exempla sequenda sunt, ut quorum privilegiis uti cupimus, eorum nos similes in omnibus approbemus. Imitatorem te tam prædecessoris tui quam decessoris, qui pari modo hoc & meruisse & egisse cognoscitur, esse volumus: ut de profectu Ecclesiarum, quas tibi vice nostra committimus, gaudeamus.* Subinde monet quæ diligenter ipsi sint observanda, quod auctoritatis genus exercere debeat. *Per commissas tibi provincias tales Domino sacerdotes, quibus sola vitæ & clericalis ordinis suffragentur merita, consecrentur. Nullus, te inconsulto, per illas ecclesias ordinetur antistes. Quisquis vero à metrop. episcopus contra nostram præceptionem præter tuam notitiam fuerit ordinatus, nullam apud nos status sui esse noverit firmitatem. Singulis autem metropolit. sicut potestas ista committitur, ut in suis provinciis jus habeant ordinandi, ita eos metropolitanos à te volumus ordinari, maturo tamen & decocto judicio. Ad synodum quisquis fratrum fuerit evocatus occurrat, nec sanctæ congregationi se deneget. Illic si quæ caussæ natæ fuerint, præstante Domino, ita poterunt terminari, ut contentio nulla resideat, sed solida inter fratres coalescat caritas; si qua vero caussa major evenerit, quæ à tua fraternitate illic præsidente non potuerit definiri, relatio tua missa nos consulat: ut enim auctoritatem nostram vice nostra exercere te volumus, ita nobis quæ illic componi non potuerint, vel qui vocem appellationis emiserit reservamus.* Eadem repetit ea quam pariter scripsit *ad metropolitanos per Illyricum constitutos*, epi-

Thessalonicensis episcopi auctoritas amplius explicatur.

ſtola qua inprimis ſignificabat vicem ſuam Anaſtaſio Theſſalonicenſi commiſſam. Altera demum eidem Anaſtaſio varias regulas figit, quas ille Apoſtolicæ ſedis munia gerendo teneat. Cæterum quum Romani pontifices Leonis deceſſores Theſſalonicenſi præſuli permiſiſſent Illyricianorum præſulum ſynodos cogere, epiſcoporum qui de ſingulis provinciis adeſſent definito numero; ipſe Leo epiſtolæ illius ad Anaſtaſium cap. 10. binos dumtaxat ex unaquaque provincia convenire mandat, quos metropolitani crediderint eſſe mittendos. Si vero in illo conventu Theſſalonicenſem ab aliis qui affuerint epiſcopis diſſentire contingat, cauſam ad ſedem Apoſtolicam referendam decernit.

Canon 28. Chalcedonenſis concilii.

XIX. Interim Theſſalonicenſi Anaſtaſio Romanæ ſedis vices per Illyricum obeunte, celebrata eſt ſynodus Chalcedonenſis, ac Patribus poſt actionem 6. ad ſua redire permiſſis, Clerici Conſtantinopolitani illos qui ad actionem 15. uſque remanſerant, denuo convenire poſtulantes, effecerunt, ut novus canon ederetur, quo Byzantinus ſuus præſul ſecundus à Romano Pontifice cenſeretur, eique Diœceſes tres, Pontica, Aſiana, & Thracica ſubderentur. Adverſus ſanctionem hanc interceſſerunt Romani Legati, qui illi condendæ nequaquam adfuerant, ut pote abſoluta prorſus ſynodo, nec ullus de Illyrico epiſcopus illi ſubſcripſit, uti nec ullus de Ægypto, nec complures de Aſia & Ponto; ſed & Leo Papa à Marciano Imp. obtinuit, ut irrita haberetur. Hanc ſubinde Acacius Conſtantinopolitanus qua apud Zenonem Imperatorem auctoritate valebat, inſtaurandam curavit, tres illas Diœceſes ſedi ſuæ ſubjugando. In Illyricum vero invadere non potuit, ſed nec illius ſucceſſores, illudque totum Romano Pontifici obnoxium perſeveravit, ad tempus uſque Leonis Iſauri Imperatoris. Illud porro Nicolaus Papa I. in ſua ad Michaëlem Imp. epiſtola, literis inſuper Simplicii, Felicis, Gelaſii & Hormiſdæ Romanorum pontificum, deceſſorum ſuorum, confirmabat; quarum paucæ ſuperſunt hodie. Quo tempore Zeno Orienti imperabat, quum Acacius Conſtantinopolitanus communione cum hæreticis Chalcedonenſis ſynodi hoſtibus inita à Romana ſede ſegregatus eſſet, in Schiſma ſuum, hæreſimve traxit Andream Theſſalonicæ antiſtitem, quod fragmento epiſtolæ Felicis Papæ III. ad eumdem Andream fit compertum. *Felix, Andreæ epiſcopo Theſſalonicenſi. Quod plene Catholicæ fidei cupimus redintegratione firmari, ſolicitudinem dilectionis tuæ, qua ad ſedis beati Petri communionem venire deſideras, libenter amplectimur, ſed eam vellemus, ſicut orthodoxæ Fidei veritatis cautela popoſcit, ex omni fieri parte conſtantem.* Atqui nulla ei, nec ſucceſſori ejus Dorotheo conceſſa reperitur à Pontificibus Romanis in Illyricum auctoritas, cum ambo ſeſe hæreticorum conſortio fœdaſſent. Quinimo quum Dardaniæ, & Illyrici fere omnes eccleſiæ Fidem catholicam communionemque Romanam, à qua aliquamdiu ſub Anaſtaſio Auguſto defecerant, uno demum conſenſu, ut Hormiſdas Papa Cæſario Arelatenſi ſcribebat, ſcriptis & deſtinatis Legatis adiiſſent, nulla ut à Gelaſio, ita nec ab Hormiſda Theſſalonicenſi antiſtiti in illas conceſſa poteſtas fuit. Id quod Gelaſius apertè ſignificat epiſtola ſua 11. ad Dardaniæ & Illyrici epiſcopos, quam dedit 3. *Non. Aug. Aſterio & Præſidio coſſ.* ſeu anno Chriſti 494. *Noverit autem veſtra fraternitas Eccleſiæ Theſſalonicenſis antiſtitem noſtris adhortationibus ſæpius incitatum, contagia communionis externæ nunquam declinare voluiſſe, nec apud nos nomen Acacii & cæterorum perfidorum, hiſque communicantium congrua profeſſione damnaſſe. Quamobrem eum communionem ſedis Apoſtolicæ non recepiſſe manifeſtum eſt. Quoniam niſi puris ſenſibus & ab omni nefanda ſocietate* *** (deeſt aliquid) *beati Petri Apoſtoli, nec poſſumus, nec debemus eccleſiæ tribuere commercia. Propterea cautiùs agendum eſt cum præfecto, ne catholicis mentibus, ut fit, apoſtolicæ ſedis reconciliatione ſubrepat, quam ſicut doloſis artibus fallere & circumvenire non prævalet, ita ſub cujus* *** (ibi quoque deeſt aliquid) *non poteſt obtinere auctoritatem quoque noſtram, quæ ad Dalmatiarum eſt directa pontifices, etiam ad vos credimus dirigendam, &c.* Sic proinde ob Theſſalonicenſis epiſcopi defectionem nihil Romana eccleſia de ſua in Illyricum utrumque juriſdictione amiſit. Quocirca Alcyſo vel Alcyſone Nicopolis veteris Epiri metropolis præſule defuncto, Joannes qui ei ſuffectus fuit, à Dorotheo illo noluit prorſus ordinari, id quod non temere factum Hormiſdas Papa declaravit epiſtola ſua 22. ad eumdem Dorotheum, data anno 517. *Joannes,* inquit, *frater & coëpiſcopus Nicopolitanæ urbis antiſtes cum ſynodo ſua variis ſe concuſſionibus atque diſpendiis graviter cauſatur affligi, quod à tranſgreſſorum ſocietate diviſus, poſtquam communionem ſedis apoſtolicæ emeruit, ad Theſſalonicenſem eccleſiam ordinationis ſuæ initia non direxit. Potuiſſet neglectus hic eſſe culpabilis, ſi unum eſſet inter omnes myſterium caritatis. At quum multi ſe à petræ illius qui Chriſtus eſt, ſoliditate diviſerint, quis non velit ab errantium conjunctione diſcerni, ut mereatur cum his qui conſiſtunt in veritate conjungi. Non igitur*

conſuetudo

Antiquatus canon; paulopoſt inſtauratus.

Interrupta Theſſalonicenſis præſulis in Illyricum auctoritas.

consuetudo est neglecta, sed vitata contagia. Ergo objicere quis possit errorem, ubi cogitatam salubriter intelligit cautionem! Quibus Pontifex significat Dorotheum iniquo animo tulisse, quod Nicopolitanus antistes à se, ut prisca consuetudo ferebat, non esset ordinatus. *Quo pudore rogo,* ait iterum, *privilegia circa te illorum manere desideras, quorum mandata non servas!* (Apostolorum scilicet Petri & Pauli) *& reverentiam quam non exhibes Fidei, cupis tibi ecclesiastica potestate deferri!*

Theophanis de suspensione auctoritatis testimonium.

XX. Ac certè Theophanes ad annum B Alexandrinum suum ab Incarnatione DVIII. quem à Kalendis Septembris auspicabatur, vulgaris æræ anno 516. narrat, *Episcopo Thessalonicensi ob Imperatoris metum cum Timotheo Constantinopolitano communionem tenente, quadraginta Illyrici, Græciæque episcopos una convenientes, tabulis etiam testibus professos esse, ab eo velut metropolita* (seu qui ipsorum ordinationibus præfuerat) *se discedere, missisque Romam tabulis, Romani Pontificis communionem observare pollicitos.* Ex quibus omnibus apertum fit durabilem non C fuisse illam quam Dorotheus statim accepta Hormisdæ ad sedem Apostolicam promotione venerationem professus erat, data ad eum epistola 5. *Kal. April. Florentio V. Cl. cos.* seu anno 515. cui tamen Pontifex sic cautè rescripserat, ut probato ejus erga Romanam sedem studio, nihil quidquam ei concesserit pristinæ illius auctoritatis, qua decessores ejus ante Andream potiti erant. Anastasio Imp. defuncto, quia Dorotheus Justino licet catholicissimo Principe, nihilo se obsequentiorem Romanæ sedi præbebat, nec D male facta corrigebat, Romam ab Hormisda jussus est venire, ut tum rectam illic Fidem profiteretur, tum objecta crimina dilueret, quorum certe hoc præcipuum erat, quod Joannes Pontificis Romani Legatus, qui synodum Thessalonicam convocarat, ab urbis hujus plebe necatus esset. Liber Græcus synodicus, seu qui synodorum catalogum synopsimque exhibet, ubi de hac synodo mentionem habet, refert insuper illos è Thessalonicensibus qui de Chalcedonensi concilio male sentiebant, incensa noctu crudeliter E domo in qua sacer ille conventus habebatur, episcopos dissipasse, sanctos illos viros semiustos abegisse. Hormisdas Germano episcopo, aliisque Legatis suis duobus scripsit, ut ab Imperatore obtinerent, ne Dorotheus in civitatem suam reverteretur: *sed episcopatus quem nunquam bene gessit honore deposito, ab eodem loco & ecclesia longius relegaretur, vel certe huc ad Urbem sub prosequutione congrua dirigeretur.* Addebat alterum illius loco ordinandum, nullis tamen subreptionibus Aristidem totius mali incentorem & conscium.

XXI. Dorothei successorem potestatem illam pristinam in Illyricum recepisse, luculento nullo testimonio constat. Ex actis vero synodi Romanæ quæ sub Bonifacio Papa II. anno 531. habita est, comperimus Epiphanium Constantinopolitanum denuò tentasse, ut illam quam decessores sui sæpe ambierant in Illyrici provincias potestatem subriperet; cum episcopi quidam & presbyteri Stephani Larissæ ordinationem tamquam non rite factam ad ipsum detulissent. Larissam ille Andream misit ecclesiæ suæ diaconum, qui non reperto ea in urbe Stephano, Thessalonicam venit, quo ille perrexerat, causamque coram se dicere præcepit. At Stephanus meliore consilio, priscos mores sequutus, accusatorum, aliorumque conatus nihil metuens, & ad Deum solummodo & sanctæ ecclesiæ leges, necnon ad principatum Apostolicæ sedis respiciens, palam dixit, si oporteret se alicui accusanti respondere, aut de ordinatione sua aliquid judicare, non apud eum qui judicaturus venerat, causam se dicturum, sed alibi, apud quem scilicet sacrorum canonum lex custoditur, & usque hactenus consuetudo servatur, *memoriam faciens,* inquit, *vestri sancti capitis & Apostolicæ sedis.* Nihilominus in illa synodo questus est se invitum Constantinopolim deductum esse, ubi tamen nihil confectum est, quum Apostolicam sedem semper appellaret. Atqui ex hujus synodi actis quæ Lucas Holstenius evulgavit, illa fere omnia habemus, quæ ad ostendendam Romani Papæ in Illyricum etiam Orientale, jurisdictionem attuli.

Statim ab amotione Dorothei, ejus successorem Illyrici regimen recepisse, aperte non constat.

XXII. Cæterum tametsi in illis actis Romanæ synodi sub Bonifacio II. nulla mentio fit Thessalonicensis, qui tunc sedebat, episcopi, nullus dubito, quin sub Justino Justinianoque principibus Catholicis, Thessalonicensis sedes pristinum illud privilegium receperit, ut ejus Pontifex Romanæ sedis vices more pristino gereret. Quamquam ejus ditio aliquantum imminuta est à Justiniano Imp. qui ab Agapeto & Vigilio Romanis Papis obtinuit, ut à Justinianæ primæ, patriæ suæ quam exstruxerat, episcopo Illyrici provinciarum pars non contemnenda administraretur. Id quod Novella sua 11. declaravit hoc titulo: *Ut quæ circa Viminacium sunt ecclesiæ sub proprio archiepiscopo sint, non autem amplius sub archiepiscopo Thessalonicæ.* Quo satis innuitur, illo tempore Illyrici provincias ab archiepiscopo Thessalonicensi procuratas fuisse.

Post tamen recepit.

Imminuta est à Justiniano.

XXIII. Atqui Justinianus illa sua Lege novam illam Illyrici quam instituebat Diœ-

Novæ Diœcesis institutio sub Prima Justiniana.

cesim ad hunc modum definivit. *Imperator* A *Justinianus A. Catelliano, viro Beatissimo, archiepiscopo primæ Justinianæ. Multis & variis modis patriam nostram augere cupientes, in qua primò Deus præstitit nobis ad hunc mundum quem ipse condidit venire, & circa sacerdotalem censuram eam volumus maximis incrementis ampliare; ut primæ Justinianæ patriæ nostræ pro tempore sacro-sanctus antistes, non solum metropolitanus, sed etiam archiepiscopus fiat: & cæteræ provinciæ sub ejus sint auctoritate; id est tam ipsa mediterranea Dacia, quam Dacia Ripensis, necnon Mysia se-* B *cunda, Dardania, Prævalitana provincia, & secunda Macedonia, & pars secundæ etiam Pannoniæ, quæ in Bacensi est civitate. Cum enim in antiquis temporibus Firmi* (Leg. *Sirmii*) *præfectura fuerit constituta, ibique omne fuerit Illyrici fastigium, tam in civilibus, quam in episcopalibus caussis; postea autem Attilanis temporibus ejusdem locis devastatis Apennius præfectus prætorio de Firmitana (Sirmitana* seu Sirmiensi *) civitate in Thessalonicam profugus venerat, tunc ipsam præfecturam & Sacerdotalis honos sequutus est, & Thes-* C *salonicensis episcopus, non sua auctoritate, sed sub umbra præfecturæ meruit aliquam prærogativam. Cum igitur in præsenti, Deo auctore, nostra Respublica aucta est, ut utraque ripa Danubii jam nostris civitatibus frequentetur, & tam Viminacium, quam Recidua & Literata quæ trans Danubium sunt, nostræ iterum ditioni subjectæ sint, necessarium duximus, ipsam gloriosissimam præfecturam, quæ in Pannonia erat, in nostra felicissima patria collocare, cum nihil quidem magni distet à Dacia mediterranea, secunda Pannonia. Et quia homines semper* D *bellicis sudoribus inhærentes, non erat utile Reipublicæ ad primam Macedoniam, post tot spatia tantas etiam difficultates venire, ideo necessarium nobis visum est ipsius præfecturam ad superiores partes trahere, ut juxta eam provinciæ constitutæ facilius sentiant illius medicinam. Et ideo omnes præfatæ primæ Justinianæ antistites Archiepiscopi habeant prærogativam & omnem licentiam, suam auctoritatem eis impertiri, & eos ordinare, & in omnibus supradictis primam habeant dignitatem, summum sacerdotium, summum fastigium, à tua sede* E *creentur, & te solum Archiepiscopum habeant, nulla communione ad eum Thessalonicensi episcopo servanda: sed tu ipse & omnes Primæ Justinianæ antistites, seu ejus judices & disceptatores, quidquid oriatur inter eos discrimen, ipsi hoc dirimant, & finem eis imponant, & eos ordinent, & nec ad alium quemdam eatur, sed suum agnoscant Archiepiscopum omnes prædictæ provinciæ, & ejus sentiant creationem, & vel per se, vel per suam auctoritatem vel clericos mittendos habeat omnem potestatem, & omnem sacerdotalem censuram, & creationis licentiam. Sed in Aquis, quæ est provinciæ Daciæ Ripensis, ordinari volumus à tua sanctitate episcopum, ut non in posterum sub Meridiano* (seu *Mesembriano*) *Thraciæ oppido episcopo sit constituta, sed Meridianus* (Mesembrianus) *quidem maneat in Meridiano,* (Mesembriano) *nulla communione cum Aquis servanda. Aquensis autem episcopus habeat præfatam civitatem, & omnia ejus castella, & territoria, & ecclesias, ut possit Bonosiacorum scelus ex ea civitate & terra repellere, & in orthodoxam fidem transformare. Ut igitur sciat beatitudo tua nostri numinis dispositionem, ideo præsentem legem ad tuam venerabilem sedem transmisimus, ut in perpetuum tale beneficium habeat patriæ nostræ ecclesia in Dei omnipotentis gloriam, & nostri numinis sempiternam recordationem. Quando autem tuæ recordationis sedis gubernatorem ex hac luce decedere contigerit, pro tempore Archiepiscopum ejus à venerabili suo concilio metropolitanorum ordinari sancimus, quemadmodum decet archiepiscopum omnibus honoratum ecclesiis provehi, nulla penitus Thessalonicensi episcopo nec ad hoc, communione servanda. Beatitudo igitur tua, quæ nostra sanxit æternitas, modis omnibus ad effectum perducere non differat. Dat. 20. Beliss. V. C. Consule.*

Μεσημβρία Græce, *meridiem* Latine significat.

Thessalonicensis episcopi in Illyricum Orientale auctoritas perstat.

XXIV. In hac novella quum multæ provinciæ primæ Justinianæ episcopo assignentur, in iis censetur *Mysia secunda*, quæ Thracicæ diœcesis fuit. Malim legere *Mysia superior*, seu prima, uti novella 131. quam infra recitabo. Quum insuper jam animadverterim evicerimque Thessalonicensem Pontificem Romanæ sedis vices in Illyricum Orientale exercuisse dudum ante tempora Attilæ, qui postremis Theodosii junioris annis, imo Marciano Imp. in regiones cis Danubium excursionem fecit, nec Justinianum errasse temere asseram, hic ejus sensus esse videatur, scilicet ob Attilæ expeditionem Apennium præfectum prætorio, Sirmio relicto, Thessalonicam secessisse, tuncque *ipsam præfecturam & sacerdotalem honorem sequutum esse*, ac proinde *Thessalonicensem episcopum, non sua auctoritate, sed sub umbra præfecturæ meruisse prærogativam*, non quidem ut Illyricum Orientale nomine sedis Apostolicæ procuraret, sed ut & Occidentale, cujus metropolim fuisse Sirmium prædixi. Nam Justiniani, ut apparet, tempore, quo Justiniana prima provinciarum illarum Illyrici occidui caput effecta est, Thessalonicensi antistitis regimini subjectæ erant.

Primæ Justinianæ privilegia ab

XXV. Novella igitur illa constitutione Imperator à Thessalonicensis episcopi juris-

Agapeto Papa Justinianus postulat.

dictione avellebat quidquid in Illyrico Latini præsertim idiomatis, præter Macedoniam secundam, ut quidquid Græci esset, Thessalonicensis episcopi ordinationi subjaceret. Sed & eadem sanctione fiebat, ut Primæ Justinianæ episcopus ejusmodi deinceps in illas provincias potestate polleret, quæ realis esset, ac non ut prius merè personalis. Verum privilegium hoc Primæ Justinianæ, quod à Romana sede, non Imperatoria potestate pendebat, ab Agapeto Papa primùm concedi postulaverat, datis hanc in rem ad eum literis, qui per Legatos suos quos Constantinopolim misit, quid deliberatum esset Justiniano significavit: *De Justiniana civitate gloriosi natalis vestri conscia, nec non de nostræ sedis vicibus injungendis, quid servato B. Petri quem diligitis principatu, & vestræ pietatis affectu plenius deliberari contigerit, per eos quos ad vos dirigimus, Legatos, Deo propitio, celeriter intimamus.* Nimirum nihil tunc confectum fuit, sed nec quum Agapetus Constantinopolim perrexisset: nihil quoque Silverius ejus successor concessit, sed tandem Vigilius. Id quod Imperator idem altera novella sua 131. cap. 31. testatum facit. *De Archiepiscopo primæ Justinianæ. Per tempus autem beatissimum primæ Justinianæ nostræ patriæ archiepiscopum habere semper sub sua jurisdictione episcopos provinciarum Daciæ mediterraneæ, & Daciæ Ripensis, & Prævalis, & Dardaniæ, & Mysiæ superioris, & Pannoniæ, & hos ab eo ordinari; ipsum vero à proprio ordinari concilio, & in subjectis locum obtinere eum sedis Apostolicæ Romæ, secundum ea quæ definita sunt à sanctissimo Papa Vigilio.* In qua Novella Macedonia secunda omittitur, quæ Orientali Illyrico remansit, & pro Mysia secunda, *Mysia superior* memoratur; solæque provinciæ duæ Dardania & Prævalis quæ Orientalis Illyrici fuerant, Primæ Justinianæ archiepiscopo subduntur. In priore Novella præter utramque Daciam secundæ Pannoniæ pars eidem assignatur, in secunda, ipsa Pannonia, omisso *secundæ* nomine, καὶ Μυσίας ἀνωτέρας, καὶ Παννονίας. Errant illi Novellarum Scholiastæ qui Dacias illas complexam dicunt regiones trans Istrum seu Danubium, quam Transilvaniam, Valachiam & Moldaviam vocamus. Nam utraque Dacia cis Istrum exstabat, Ripensis juxta fluvium, & mediterranea Ripensem inter & Macedoniam.

Conceduntur à Vigilio Papa.

Gregorius M. Papa Illyrici secundi res curat.

XXVI. Inter epistolas sanctissimi Papæ Gregorii Magni, tres ejus exstant libro 2. Ind. x. de electione Joannis episcopi Primæ Justinianæ, quam approbat & confirmat. Epistola quidem 22. *universis episcopis per Illyricum*, lætari se ait, quia ex epistolis quas ad ipsum per Maximianum presbyterum & Andream diaconum miserant, in persona Joannis fratris & coëpiscopi sui omnium ipsorum & Serenissimi Principis convenisse cognovit voluntate. Sic perinde eidem Joanni scribit epistola 23. *Quia igitur suscepta fratrum & coëpiscoporum nostrorum relatio ad locum vos sacerdotii, totius Concilii unito consensu, & Serenissimi Principis voluntate declarat accersiri.* Quæ significant totius illius partis Illyrici episcopos convenire solitos fuisse, aut certè ut Justinianus decreverat, metropolitas, ad Primæ Justinianæ archiepiscopi electionem. Exstant aliæ Magni Gregorii ad eumdem Joannem epistolæ de variis negotiis quæ in his Illyrici provinciis acciderant.

Bulgari in Illyrico secundo Christi nam religionem exterminant.

XXVII. Atque hæc archiepiscoporum Primæ Justinianæ in illam Illyrici partem alteram jurisdictio, integra mansit usque ad an. 678. Constantini Pogonati Imp. 10. quo Bulgari trajecto Istro has regiones ad Prævalim usque invaserunt. Qui quum Gentiles essent barbarique prorsus, quidquid in his terris Christianæ religionis fuit exstinxerunt, donec sæculo nono, Christo tandem nomen dederunt. Hujus loci non est enarrare quæ à Nicolao Papa I. Hadriano II. & Joanne VIII. Romanis Pontificibus tentatum fuit ut Bulgari quos Christianæ Fidei elementis imbui curaverant, Apostolicæ suæ sedi obnoxii fierent. Hoc fuse præstitum est ubi de Patriarchatu Constantinopolitano disputavimus.

Gregorius M. perinde Illyricum Orientale curat.

XXVIII. Quod Thessalonicensem episcopum attinet, illa quoque Orientalis Illyrici pars cui præerat, Romanæ sedi addicta mansit post Novellæ quoque Justinianeæ sanctionem. Id quod non ex his dumtaxat Imperatoris hujus legibus quas ante recitavi, compertum fit, verum etiam ex epistola Gregorii Magni, quæ exstat lib. 9. Indict. 11. *Eusebio Thessalonicensi, Urbico Dyrrachino, Andreæ Nicopolitano, Joanni Corinthio, Joanni primæ Justinianæ, Joanni Cretensi, Joanni Larissæo & Scodritano*, aliisque compluribus episcopis Illyrici inscripta, qua monebat, vetabatque, ne quisquam ipsorum Constantinopolitano episcopo assentaretur, *œcumenici* sive *universalis* Patriarchæ titulum sibi arroganti, nullus illum *ubi fuerit scriptus admittat*, nullus *subscriptionem suam adjiciat*: & quia audierat illos ad synodum Constantinopolim Joannis Patriarchæ literis vocari, cavere mandat, *ne perversi homines conventûs ipsorum occasione percepta aut pro hujus nominis (œcumenici, sive universalis) superstitione, locum subreptionis requirant, aut ob aliam rem facere cogitent, quatenus hoc in ea callidis machinationibus inducant, quamvis sine*

Apostolicæ sedis auctoritate atque consensu, nullas quæcumque acta fuerint, vires habeant. Sed & si de alia re synodus forte colligitur, omnino sint cauti, circumspecti, vigilantes, atque soliciti, ne quid illic contra locum aliquem vel personam præjudicialiter, sive illicitè, adversus canones censeatur. Alteram antehac epistolam dederat *eidem Eusebio Thessalonicensi, Urbicio Dyrracitano, Constantio Mediolanensi, Andreæ Nicopolitano, Joanni Corinthio, Joanni primæ Justinianæ, Joanni Cretensi, Scodritano, Joanni Larissæ, Mariniano Ravennæ, Januario Caralis Sardiniæ, & omnibus episcopis Siciliæ;* qui nimirum omnes Romanæ sedis ditionis erant, Romanique Imperatoris subditi. Nam cum illos certiores faceret, Mauritium Imp. edixisse, ne qui publicis rationibus obligati essent, in clerum aut in monasterium admitterentur, militesque per triennium prius probandos, quam monasticam vestem induerent, hujus novellæ Legis Gregorius illos certiores faciebat.

Honorius quoque I.

XXIX. Extat etiam Honorii Papæ I. epistola ad *Joannem, Andream, Stephanum, Donatum,* Episcopos per Epirum constitutos, qua significabat, ideo se aliquantulum distulisse Pallium mittere Hypatio, quem Nicopolis metropolitam ordinarat, ne ille particeps aut conscius fuisset necis decessoris sui Soterichi.

Vitalianus itidem Papa

XXX. His addam & Vitalianum Papam ad quem circa annum 668. Joannes Lappæ in Creta insula episcopus provocavit, quum à Paulo Gortynæ metropolita suo injuste se damnatum causaretur. Hujus causam Pontifex cum sua synodo sedulo expendit, & illum, rescissis quæ à Paulo gesta fuerant, pristino honori restituit; quod declaravit epistola Paulo archiepiscopo Cretensi data 6. Kal. Sept. Ind. II. quin epistola rursum altera eidem Paulo Cretensi præcepit, ut Joanni ecclesias quæ ipsi ereptæ erant, restitui curaret: insuper ut diaconum nomine Joannem qui uxorem duxerat, & in duabus ecclesiis militabat ad ordinem redigeret: demum Eulampium Curialem, cujus pravis consiliis annuerat, à se procul ejiceret.

Basilius Cretensis synodi Romanæ in 6. synodo generali vicarius.

XXXI. Addam & Basilium Cretensem itidem metropolitam, sub Agathone Papa à synodo Romana, cui proinde suberat, delegatum esse, ut ejus vices expleret in sexto Concilio generali, quod adversus Monothelitarum hæresim Constantinopoli celebratum fuit.

Chrobati & Servii Romanorum Pontificum opera Christiani.

XXXII. Quinimo quum Chrobati Serviique transmisso Danubio, Illyrici regiones occupassent, in quas Avares non ita pridem penetraverant, Heraclius Imp. utramque gentem Christianis mysteriis initiari curavit: non aliunde vero quam Roma episcopos & sacerdotes, Diaconosque ad illos erudiendos accersivit. Id quod Constantinus Porphyrogennetus Imperator narrat lib. 2. *De administratione Imperii* capp. 31. & 32. Quod enim Chrobatos seu Croatos attinet, sic loquitur cap. 31. ὁ δὲ βασιλεὺς Ἡράκλειος ἀποστείλας καὶ ἀπὸ Ῥώμης ἀγαγὼν ἱερεῖς, καὶ ἐξ αὐτῶν ποιήσας ἀρχιεπίσκοπον, καὶ ἐπίσκοπον, καὶ πρεσβυτέρους, καὶ διακόνους, τοὺς Χρωβάτους ἐβάπτισε. εἶχον δὲ τῷ τότε καιρῷ οἱ τοιοῦτοι Χρωβάτοι ἄρχοντα τὸν Ποργᾶ. *Heraclius Imperator Romam mittens, sacerdotes accersivit, constitutoque ex illis archiepiscopo, necnon episcopo, presbyteris & Diaconibus, Chrobatos baptisavit: illorumque tunc temporis Princeps erat Porga.* Addit, *hos Chrobatos, qui Christianas leges amplexi sunt, extra propriæ terræ limites non libenter bellum inferre; idque quia oraculum quoddam sive statutum acceperunt à Romano Pontifice, qui sub Heraclio Romanorum Imperatore sacerdotes misit, eosque baptisavit. Chrobati siquidem post acceptum baptismum pepigerunt & chirographis propriis datis sancto Petro Apostolo juraverunt, nunquam se alienam terram armis invasuros, sed pacem habituros cum volentibus omnibus, & imprecationem vicissim à Romano Pontifice acceperunt, ut si quando aliæ gentes ipsorum Chrobatorum terram invaderent, belloque infestarent, pro iis pugnaret, vindexque esset eorum Deus, victoriam conciliante Petro Christi discipulo.* De Serblis Serviisve perinde narrat c. 32. *Quumque ea quæ nunc Servia dicitur, & Pagania, quæque Zachlumorum terra vocatur, item Terbunia, & Canalitarum regio, quæ Imperatoris Romanorum ditionis erant, propter Abarum excursiones desertæ essent, expulsis inde Romanis, qui nunc Dalmatiam atque Dyrrachium incolunt, regiones illas Serviis habitandas Imperator dedit, cui etiam subjecti erant, à quo etiam baptisati fuere per presbyteros Roma accersitos, & pietatis opera edocti antiqua fide accepta.* οὓς ὁ βασιλεὺς, πρεσβύτας ἀπὸ Ῥώμης ἀγαγὼν ἐβάπτισε, καὶ διδάξας αὐτοὺς τὰ τῆς εὐσεβείας τελεῖν καλῶς, αὐτοῖς τὴν χρόνων πίστιν ἐξέθετο.

Leo Isaurus Illyricum Orientale Constantinopolitano episcopo subjicit.

XXXIII. Ac certe ea omnis pars Illyrici Apostolicæ sedis ordinationi obnoxia perseveravit ad ætatem usque Leonis Isauri Imp. qui videlicet, quum Gregorium utrumque, primum scilicet & secundum Romanos Pontifices impietati suæ, qua in sanctas imagines debacchabatur, minime faventes experiretur, uti Calabriam, Siciliamque, ita & regiones Illyrici Orientalis, quæ sibi parebant, Macedoniam, Thessaliam, utramque Epirum, Achaiam, Cretam Insulam, ipsosque Servios, qui imperio quoque suo suberant, veluti prædictum est, ab Apostolicæ sedis

prisca jurisdictione avulsit, Constantinopolitanæque attribuit, quas sub Catholicis principibus, imo sub hæreticis aliis, Byzantini præsules subigere nunquam valuerant. De qua distractione fuse disputo, ubi de Patriarchatu Constantinopolitano.

Thessalonicensis præsul ad infimum locum rejectus.

XXXIV. Hoc Leonini furoris facinore factum est, ut Thessalonicensis episcopus, qui præteritis sæculis inter præcipuos orbis censebatur; ita ut in epistolis clericorum Alexandrinorum & episcoporum Ægypti ad Leonem Imp. de nece S. Proterii archiepiscopi Alexandrini, post Hierosolymitanam & ante Ephesinam Thessalonicensis ecclesia censita sit, ejus præsul à Theodoro diacono, Theophane teste, Patriarcha diceretur; in synodis generalibus Ephesina utraque, Chalcedonensi, quinta, sextaque, inter præcipuos ipse ejusque Vicarii sederint, quin & Trullanæ canonum subscriptionibus Thessalonicensis locus vacuus, Cæsariensi & Ephesino prænotetur; in septima quæ post exstinctum Leonem celebrata est, in octava & in Photiana postrema, sedis hujus antistites inter inferioris subsellii metropolitas numerentur; in septima post Nicænum, in octava post Atheniensem, in Photiana illa postremo loco post Bizyensem Thraciæ. In Notitia Græca Leonis Sapientis Imp. metropolita Thessalonicensis decimus sextus censetur.

Subinde tamen nobiliorem obtinuit.

XXXV. In Notitia nova Andronici junioris Imperatoris, qui metropoles alias è minoribus majores fecit, alias ad minores thronos deduxit, Thessalonicensis sedes, quæ XVI. prius erat, ad honorem pervenit XI. IA. ἡ Θεσσαλονίκη, θρόνος ις'. καὶ ἐτιμήθη εἰς ια'. In altera rursum apud Georgium Codinum Ancyrani metropolitæ locus, quartus scilicet Thessalonicensi datus fertur, ἔχει δὲ νῦν τὸν τόπον τοῦ Ἀγκύρας: quem ordinem non refert ea quam Thomas Smith evulgavit. Joannes Cantacuzenus Imp. Thessalonicensi subinde concessit, uti πανα γιώτατος appellaretur, utque Indictionem literis suis adderet.

Bulgariæ episcopus in Illyrico.

XXXVI. Non omittendum, dudum antea Macedoniam in duas divisam fuisse, ac secundæ caput Philippos civitatem fuisse: cæterum non solum in Notitia Hieroclis, quum ea divisio nondum extaret, Philippos sub Thessalonica censeri, quin etiam ipsismet Ephesini Concilii temporibus, sancita jam illa partitione, Philippensem Ecclesiam Thessalonicensi perinde obnoxiam mansisse. Paulo post vero quum Bulgari, transmisso Danubio, multas Illyrici provincias occupassent, ac subinde tandem Christianæ religioni nomen dedissent; hinc factum esse, ut archiepiscopo ipsorum Achridensi omnes illæ regiones subditæ iterum fuerint; quin & de Macedonia & Thessalia, ut & de Thracica Dœcesi, quamplurimæ civitates episcopales ditionis illius evaserunt, præter illas quas passim episcopis propriis donari curaverant: illeque primarius Bulgariæ pontifex excusso tum Romanorum, tum Byzantinorum jugo αὐτονομίαν sibi vindicavit, ut, inquam, sui juris esset; ita ut Patriarchæ quoque titulo auctus aliquando fuerit. Cæterum sequiori ævo magna pars illarum urbium ad Byzantinum thronum rediit, quum Basilius Imp. qui *Bulgaricida* cognominatus est, gentem hanc Byzantinis gravissimam & molestam penè delevisset, & intra perparvos limites coërcuisset.

XXXVII. In actis quidem octavæ synodi generalis Theodorus Thessalonicensis, *archiepiscopus* dicitur, ut & in sequioris ævi monumentis, propter nimirum novellas inprimis Justiniani quas attuli, in quibus utriusque Illyrici illius primates ambo archiepiscopi titulo donantur, seu qui metropolitarum ordinandorum potestate pollerent. Nunc vero quum Heracleensis metropolita & archiepiscopus, *Exarchus totius Thraciæ & Macedoniæ appelletur*, καὶ ἔξαρχος πάσης Θρᾴκης καὶ Μακεδονίας, Thessalonicensis *Exarchus item dicitur totius Thessaliæ*, ἔξαρχος πάσης Θετταλίας, qua voce, hodie significatur ille qui Patriarchæ nomine ecclesias lustrat; ut Thessalonicensis præsul tum provinciæ suæ Macedoniæ præsit metropolita, tum Thessaliam quoque omnem visitare debeat. Hinc apud Crusium lib. 2. Turcogr. pag. 192. affertur hæc subscriptio Gregorii Thessalonicensis. ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Θεσσαλονίκης, καὶ ὑπέρτιμος, καὶ ἔξαρχος πάσης Θετταλίας Γρηγόριος, *Humilis metropolita Thessalonicæ, & Hypertimus, & Exarchus totius Thessaliæ Gregorius.*

I. PROVINCIA MACEDONIÆ.

I. ECCLESIA THESSALONICÆ, METROPOLIS.

THESSALONICA Macedoniæ primæ, quæ Ægæum mare contingit, non quæ Ionium primaria civitas nominatissima, nobilissimaque pridem fuit, quæ quum *Halia* Ἁλία prius diceretur, à Cassandro instaurata posterius illud nomen habuit. Ad Axium fluvium posita est, in sinus Ægæi maris quem *Thermæum* appellarunt, recessu. Populosissimam sua ætate fuisse testatur Strabo, εὔανδρος; inclytam quoque sua Sardicensis synodi Patres, emporium hodieque est præstantissimum. Græci Christiani multas in ea ecclesias etiamnum possident, quarum primaria S. Demetrii nomine consecrata est, qui hac in Urbe sub Maximiano egregium martyrium obiit. Urbem hanc ab Apostolo Paulo Christianis legibus institutam fuisse testantur ejus duæ ad Thessalonicenses epistolæ, & in Actis Apostolorum Lucas ejus discipulus, cap. præsertim 17. ubi refert hospitatum eum esse apud Jasonem quemdam, qui proinde nomen Christo dedit.

EPISCOPI THESSALONICÆ.

I. ARISTARCHUS.

MArtyrologia Bedæ, Adonis ac tamdem A Romanum ad diem 4. Augusti memoriam habent S. Aristarchi qui Apostoli Pauli discipulus fuit, quem Thessalonicæ episcopum faciunt. *Thessalonicæ Natalis B. Aristarchi discipuli & comitis individui S. Pauli Apostoli, de quo ipse ad Colossenses scribit. Salutat vos Aristarchus concaptivus meus. Is ab eodem Apostolo Thessalonicensium episcopus ordinatus, post longos agones sub Nerone coronatus in Christo quievit.* S. Lucas Act. 20. v. 4. Pauli in Syriam navigantis hos fuisse socios B memorat: *Comitatus est autem eum Sopater Pyrrhi Berrœensis, Thessalonicensium vero Aristarchus, & Secundus & Caïus Derbeus, & Timotheus,* cap. 27. Aristarchum Romam cum illo conscensa navi perrexisse narrat: *Ascendentes navem Adrumetinam, incipientes navigare circa Asiæ loca, sustulimus, perseverante nobiscum Aristarcho Macedone Thessalonicensi.* Græci in Menologio die 14. Aprilis S. Aristarchi meminerunt, at ex Dorotheo suo Tyrio hunc Apameæ episcopum fuisse C ferunt.

II. CAIUS.

Origenes ad caput 16. epistolæ ad Romanos v. 23. ubi legimus, *salutat vos Caïus hospes meus, & universa ecclesia,* hæc habet: *Fertur traditione majorum, quod hic Caïus episcopus fuerit Thessalonicæ.*

III. ACHILLEUS.

E primis utique fuit Thessalonicæ antistitibus Achilleus, Ἀχίλλειος, qui in narratione miraculorum S. Demetrii Martyris fertur, Latinis peregrinis, qui Thessalonicâ in Palæstinam pergebant, in visu apparuisse cum Demetrio, frustraque pro hac urbe Deum interpellasse, ut imminentem urbi Sarracenorum impressionem averteret. In hac narratione Achilleus diserte sacrorum antistes dicitur, Ἱεράρχην Ἀχίλλειον, adeoque episcopus. Hist. Byzant. continuat. post Theoph. p. 316.

IV. ALEXANDER.

Quo tempore Arii hæresis Christiano orbi innotuit, Alexander Thessalonicensi ecclesiæ præerat, qui synodo Nicænæ interfuit, ut ex Indice Patrum hujus Concilii Latino constat, nec non ex actis quæ Gelasius Cyzicenus composuit, in quibus à synodo designatus dicitur, ut quæ definita essent, Ecclesiis Macedoniæ, Græciæ & Scythiæ renuntiaret. Athanasii Magni causam, quem synodus Tyria atque Antiochena subinde immeritò proscripserant strenue defendit, scripta ad episcopos qui illò convenerant epistola, acriter eos perstringens, quod cuncta hæc non nisi per conjurationem gererent.

ECCLESIA THESSALONICÆ.

Ejus partem Athanasius recitat in Apologia de fuga. Aliam dedit ad Dionysium comitem, qui eidem conventui de Principis mandato interfuerat, quam Dionysius ipse ad se scriptam Eusebianis declaravit, ταῦτα καὶ ὁ κύριός μου τῆς ψυχῆς Ἀλέξανδρος ἔγραψε, *Hæc & Dominus animæ meæ Alexander literis significavit.* Subinde viri meritum & auctoritatem commendat. Νομίζω δὲ οὐ μικρὰν εἶναι ἀφορμὴν καθ' ἡμῶν μέμψεως, ὅταν φαίνηται ὁ κύριός μου Ἀλέξανδρος, μὴ συναινῶν τοῖς πραττομένοις. *Arbitror non minimum nobis obtrectandi incitamentum fore, quando apparet Dominum meum Alexandrum iis quæ gesta sunt non assentiri.* Has epistolas Athanasius refert Apologia sua secunda, præter alteram tertiam quam ab eodem ipse Alexandro acceperat. Anno 335. Alexander synodo interfuit, quæ Hierosolymis habita est, in dedicatione ecclesiæ S. Resurrectionis. Ait enim Eusebius lib. 4. vit. Constantini cap. 43. Macedones metropolis suæ antistitem misisse, qui huic adesset. Μακεδόνες τὸν τῆς παρ' αὐτοῖς μητροπόλεως παρέπεμπον.

V. JOANNES.

In epistola conventus Arianorum Philippopolitani, qua Sardicensis Concilii auctoritati detrahere conabantur, mentio fit Joannis Thessalonicensis episcopi: *Et quia Joannes Thessalonicensis Protogeni* (Sardicensi) *frequenter probra & convitia objecit, quod diceret illum concubas habuisse & habere, cui communicare nunquam voluit: nunc vero in amicitiam receptus apud ipsos habetur ut justus.* Proxime, ut videtur, Alexandro Joannes successerat.

VI. AETIUS.

Joannem proinde excepit Aëtius qui in Concilio Sardicensi sedit, epistolæque sacri hujus Concilii subscriptus legitur *Aëtius à Macedonia de Thessalonica.* Ipse canonem vigesimum edi postulavit, ne clerici diutius Thessalonicæ morarenrur: *Aëtius episcopus dixit: Non ignoratis quanta & qualis sit Thessalonicensium civitas. Sæpe ad eam veniunt ex aliis regionibus presbyteri & diaconi, & non sunt contenti brevi tempore morari, sed aut resident ibi, aut certe vix post longa spatia ad sua redire coguntur. Universi dixerunt: Ea tempora quæ constituta sunt circa episcopos, & circa has personas observari debent.*

VII. EREMIUS.

Tempore synodi Mediolanensis Thessalonicæ episcopus sedebat *Heremius* vel *Eremius*, qui post Ariminense Concilium, cui A interfuerat, graves, ut alii celeberrimi præsules, Vincentius Capuæ, Fortunatianus Aquileiæ, cæterique omnes occidui tractus, exilio multatus contumelias toleravit, donec Athanasii communionem abnegaret: de quo Athanasius ipse Apologia sua ad Constantium Imp. expostulat. Καὶ οὗτοι μὲν ἐξωρίσθησαν, Οὐικέντιος δὲ ὁ τῆς Καπύης, καὶ Φορτουνατιανὸς ὁ τῆς Ἀκυληΐας, Ηρέμιός τε ὁ τῆς Θεσσαλονίκης, καὶ πάντες οἱ κατὰ δύσιν ἐπίσκοποι, βίαν οὐ τὴν τυχοῦσαν, ἀλλὰ καὶ πλείστην ἀνάγκην, καὶ δεινὰς ὕβρεις πεπόνθασιν ἕως ἐπαγγείλωνται μὴ B κοινωνεῖν ἡμῖν. *Ipsi vero Vincentius Capuanus, Fortunatianus Aquileiensis, Heremius, vel Eremius Thessalonicensis, omnesque alii Occidentales episcopi vi non mediocri, quin potius maxima violentia, atque gravibus injuriis affecti fuerunt, quoad usque pollicerentur fore ut in posterum à communione nobiscum abstinerent.*

VIII. ASCHOLIUS.

Fide sanctitateque celebratissimus fuit *Ascholius* Thessalonicensis, quem Theodo- C sius Magnus summam rerum adeptus, eadem in urbe ægrotans, accersivit, ut Catholicam religionem edoctus ab ipso baptizaretur, anno 380. Quin hac in urbe Princeps legem dedit, monente utique Ascholio, pro Fide Consubstantialis tenenda. Hæc Socrates narrat, lib. 5. cap. 6. Sozomenus lib. 7. cap. 4. Anno 381. synodo Constantinopolitanæ generali priori interfuit, ut fert index Patrum hujus Concilii; ac certe anno 382. ad ordinationem Nectarii Constantinopolitani vocatus fuit, quod colligitur ex epistola sy- D nodi Italiæ ad Theodosium, qua querebantur, de subrogato contra pacta conventa Antiochiæ episcopo post Meletii obitum Flaviano, deque ordinato Constantinopoli in Maximi Cynici locum Nectario. *Neque enim indignum videtur, Auguste, ut Romanæ Ecclesiæ antistitis, finitimorumque, & Italorum episcoporum debeant subire tractatum, qui unius Ascholii* (sic) *episcopi ita expectandum esse putaverunt judicium, ut de Occidentalibus partibus Constantinopolim evocandum putaverint.* Ipse vero invitatus licet non ivit, Ro- E manæ siquidem synodo hoc eodem anno aderat, quemadmodum Orientales ipsi significant epistola quam de Nectarii ordinatione aliisque negotiis Damaso, ejusque concilii Patribus dederant, hac inscriptione præmissa: *Dominis honoratissimis, ac cum primis venerandis fratribus & collegis, Damaso, Ambrosio, Brittoni, Valeriano, Ascholio, Avento, Basilio, & cæteris sanctis episcopis in Urbe Roma convocatis.* Plane cum anno 381. labente Romam venisset, Ambrosium Mediolanensem

ECCLESIA THESSALONICÆ.

hac in Urbe ægrotantem inviſit, Ambroſio ipſo teſte epiſt. 22. p. 230. prioris editionis. Damaſus Aſcholio priùs literas duas ſcripſerat, quibus monebat, in Maximi Cynici locum à ſynodo quæ celebranda erat, epiſcopum apprime Orthodoxum eligi debere, *qui nullam habeat reprehenſionem, & cum quo Deo propitio poſſit pax perpetua perdurare.* Ex Ambroſii epiſt. 21. & 22. comperimus Aſcholium, ab anno ſaltem 377. quo Gotthi Thraciam populabantur ad 382. & amplius Theſſalonicenſem epiſcopatum geſſiſſe, qui ſuis ad Deum precibus effecit, ut tota Macedonia abſcederent. Cappadocem fuiſſe prodit Baſilii Magni epiſt. 338. Quo tempore Athanaricus Gotthorum Rex Gentilis in Chriſtianos ſæviebat, his Aſcholius aderat adhortans uti martyrium fortiter obirent, unde Baſilius eum Chriſti *Alipten* Ἀλείπτην vocat. Mea opinatio eſt, nec falſa prorſus, eum auctorem eſſe epiſtolæ eccleſiæ Gotthiæ ad eccleſiam Cappadociæ de martyrio S. Sabæ, cujus reliquias, ceu laborum ſuorum primitias, S. Baſilio miſit. Obiit circa annum 383. quo & Damaſus Papa. Ambroſius de ejus obitu epiſtolam ſuam 15. ad Macedoniæ epiſcopos, & Theſſalonicenſium clerum plebemque ſcripſit, qua laudes ejus egregie prædicat, aitque Gotthos ejus precibus ſæviente lue territos fugiſſe ut evaderent, regreſſos poſtea pacem rogaſſe, ut viverent. *Ubi vero ſecuritas cohabitantibus reddita eſt,* inquit, *ſanctum efflavit Spiritum. Ille ſe monaſterio puer dedit, & intra Achaiam anguſto clauſus tugurio, ad ſummum ſacerdotium à Macedonicis obſecratus populis, electus eſt à ſacerdotibus.* Epiſtola 16. de eo rurſum ait, *Ita omnibus præcurrebat excurſu frequenti, Conſtantinopolim, Achaiam, Epirum, Italiam, ut juniores eum non poſſent conſequi.* Innocentius I. huic à Damaſo Papa injunctam aſſerit totius Illyrici Orientalis curam & juriſdictionem, qua ejus ſucceſſores deinceps functi ſunt: in ſua ſcilicet ad Rufum Theſſalonicenſem epiſtola I. *Sacratiſſimis monitis, lectiſſimæ ſinceritatis tuæ providentiæ ac virtuti hanc injungimus ſolicitudinem: non primitus hæc ita ſtatuentes, ſed prædeceſſores noſtros Apoſtolicos imitati, qui beatiſſimis Aſcholio & Anyſio injungi pro eorum meritis iſta voluerunt.*

IX. Anysius.

Aſcholio ſuffectus eſt *Anyſius* ejus diſcipulus, qui ipſo anno 383. à S. Damaſo Papa ſedis Apoſtolicæ per Illyricum vicarius eſt inſtitutus, Innocentio Papa teſte in epiſtola, quam ſtatim initio pontificatus ſui ſcripſit eidem Anyſio. *Cui etiam anteriores tanti ac tales viri prædeceſſores mei epiſcopi, id eſt ſanctæ memoriæ Damaſus, Siricius, atque ſupra memoratus vir* (Anaſtaſius Papa I.) *ita detulerunt, ut omnia quæ in illis partibus gererentur, ſanctitati tuæ, quæ plena juſtitiæ eſt, traderent cognoſcenda, &c.* De Anyſii promotione Ambroſius Magnus epiſt. 15. Macedoniæ epiſcopis & Theſſalonicenſi clero, plebique ſcribebat: *Eo momento ille* (Aſcholium dicit) *elevabatur, velut quodam melotidis ſuæ dimiſſo amictu. Gratiam non nunc primum audio, nec in veſtris epiſtolis didici, ſed in veſtris literis recognovi.* Epiſtola 16. ipſi Anyſio, *Tenemus ergo te,* aiebat, *S. Aſcholii diſcipulum, frater; Gaudeo tibi, ne uno quidem momento de ſucceſſore tanti dubitatum viri.* Siricius anno 383. ubi Pontifex eſt conſecratus Anyſio conceſſit ut ſuas per Illyricum vices gerere pergeret, data epiſtola, quæ etiamnum extat in Collectione Romana Holſtenii. Sic ſubinde Innocentius I. ſtatim à ſua ordinatione; cujus epiſtolæ particulam mox delibavi. Synodus Capuenſis, Mario mercatore teſte, *Bonoſi* Sardicenſis *judicio poſtulati cauſam Anyſio Theſſalonicenſi & epiſcopis Macedoniæ demandavit.* Quo tempore Joannes Chryſoſtomus iniquo Theophili Alexandrini judicio ſua ſede pulſus fuit, Anyſius coacto epiſcoporum Macedoniæ concilio, Romano Papæ Innocentio epiſtola ſynodica cuncta ex ordine expoſuit, quæ Conſtantinopoli geſta erant, declarans ſe mordicus adhæſurum iis quæ Romæ definirentur, ὡς ἐμμενεῖ τῇ κρίσει τῶν Ῥωμαίων, quod fertur in dialogo de vita ſancti ejuſdem Joannis Chryſoſtomi, quam epiſtolam Eleuſius Apameæ in Bithynia epiſcopus Romam tulit. Quocirca Chryſoſtomus grates Anyſio, cæteriſque de ejus concilio præſulibus debitas perſolvit epiſtola ſua 163. quæ inſcribitur Ἀνυσίῳ, Νουμερίῳ, Θεοδοσίῳ, Εὐτροπίῳ, Εὐσταθίῳ, Μαρκέλλῳ, Εὐσεβίῳ, Μαξιμιανῷ, Εὐγενίῳ, Γεροντίῳ, καὶ Θύρσῳ, καὶ τοῖς κατὰ Μακεδονίαν ὀρθοδόξοις ἐπισκόποις. *Anyſio, Numerio, Theodoſio, Eutropio, Euſtathio, Marcello, Euſebio, Maximiano, Eugenio, Gerontio & Thyrſo, atque omnibus per Macedoniam epiſcopis. Eo nomine,* inquit, *vobis grates habemus, quod diu ea quæ à vobis expectabatur fortitudine ſtetiſtis, nemini eorum qui vos ad ſe eripere conabantur cedentes. Itaque hortamur, ut eum etiam quem par eſt finem negotio imponatis.* Imo ſanctiſſimus archiepiſcopus ſeorſim epiſtolam 162. eidem Anyſio dedit, Ἀνυσίῳ ἐπισκόπῳ Θεσσαλονίκης, preſbyterum latorem ei obnixe commendans. S. Anyſii Theſſalonicenſis epiſcopi memoria fit in martyrologio Romano die 30. Decembris.

X. Rufus.

X. Rufus.

Anyſium *Rufus* excepit anno 410. Honorio IX. & Theodoſio V. Augg. Coſſ. quod conſtat Innocentii ad ipſum epiſtola. *Dilectiſſimo fratri Rufo Innocentius:* hac ipſum quoque, accepto ordinationis ejus nuntio, Vicarium ſuum conſtituit. *Divinitùs hæc præcurrens gratia*, ait, *ita longis intervallis diſterminatis à me eccleſiis, diſcat conſulendum, ut prudentiæ gravitatique tuæ committendam curam, cauſaſque ſi quæ oriantur per Achaiæ, Theſſaliæ, Epiri veteris, Epiri novæ, & Cretæ, Daciæ mediterraneæ, Daciæ Ripenſis, Mœſiæ, Dardaniæ & Prævali eccleſias, Chriſto Domino annuente cenſeam. Vere enim ejus ſacratiſſimis monitis lectiſſimæ ſinceritatis tuæ providentiæ ac virtutis hanc injungimus ſollicitudinem, non primitus hæc ita ſtatuentes, ſed præceſſores noſtros Apoſtolicos imitati, qui beatiſſimis Aſcholo & Anyſio injungi pro eorum meritis iſta voluerunt.* Hanc ei poteſtatem confirmavit Bonifacius I. Innocentio ſuccedens, data epiſtola in cauſa Perigenis, quem Patrenſes cives ordinatum ſibi epiſcopum ſuſcipere noluerant. Quatuor aliæ ejuſdem Pontificis exſtant epiſtolæ ad eumdem Rufum: quin Cæleſtini inſuper tempore ſedebat Rufus, cujus ille meminit, Perigeni, Dynato, Baſilio, aliiſque Illyrici epiſcopis ſcribens. Cæleſtinus rurſum Joanni Antiocheno, Juvenali Hieroſolymitano, Rufo Theſſalonicenſi, & Flaviano Philippenſi ſynodicis literis nuntiavit damnatum in ſynodo Romana Neſtorium ejuſque aſſectatores. Qui Flavianus Philippenſis in Epheſina ſynodo Rufi Theſſalonicenſis venerabilis admodum epiſcopi locum ſupplevit. Φλαβιανὸς Φιλίππων, ἐπέχοντος καὶ τὸν τόπον Ρούφου τοῦ εὐλαβεστάτου ἐπισκόπου τῆς Θεσσαλονικέων. Ad eum poſthac Orientales qui à legitima ſynodo diſſidebant epiſtolam ſcripſerunt, ſuadentes, ut ad partes ipſorum tranſiret, rejectis duodecim Cyrilli capitulis. Habetur epiſtola tom. 3. Concil. col. 737. qua illam memorant quam Rufus Juliano Serdicenſi epiſcopo dederat, monens uti Nicænam fidem teneret. Paulo poſt ſynodum Epheſinam vivere ceſſavit Rufus.

XI. Anastasius.

Rufo ſuffectus eſt *Anaſtaſius*, quem Xyſtus Papa poſt Cæleſtinum, perinde ſuum Vicarium fecit in Illyrici provincias; quod ſignificavit epiſtola inſcripta, dilectiſſimis fratribus, univerſis epiſcopis ſynodo apud Theſſalonicam congregandis, data 8. Id. Jul. Theodoſio XV. & Valentiniano III. Augg. coſſ. ſive anno Chriſti 435. in qua

A ait: *Nos fratri & coëpiſcopo noſtro Anaſtaſio tantum tribuimus, quantum à noſtris deceſſoribus eſt attributum. Priorum judicium ſequimur hæc conſtituendo, quæ ab his novimus conſtituta; quia & ipſum hujus probamus meriti, cujus fuerunt illi qui talia meruerunt.* In ſpuria ſynodo Epheſina, itemque in Chalcedonenſi œcumenica Quintillus Heracleæ Macedoniæ Anaſtaſii Theſſalonicenſis vices geſſit, Κυϊντίλλου Ἡρακλείας ἐπέχοντος τὸν τόπον Ἀναστασίου τοῦ εὐλαβεστάτου, vel τοῦ ἁγιωτάτου ἐπισκόπου τῆς Θεσσαλονικέων. Leo quoque Papa B aliquot ad Anaſtaſium Theſſalonicenſem, & de eo ad Illyrici epiſcopos literas dedit anno 444. 445. & 446. Imo & altera exſtat, qua tum leges præſcribit, quas Anaſtaſius in Illyrico adminiſtrando obſervare debeat, tum ejus erga Atticum Nicopolis in Epiro veteri epiſcopum moroſitatem aſperitatemque graviter reprehendit. Poſt ſynodum itaque Chalcedonenſem diem poſtremum obiit Anaſtaſius.

XII. Euxitheus.

C Leo magnus epiſtolam ſuam 109. inſcripſit: *Euxitheo Theſſalonicenſium epiſcopo, & Juvenali Hieroſolymitano,* ut Eutychianorum auſibus qui Proterium Alexandrinum occiderant ſtrenuè reſiſterent, efficerentque ne ſynodus altera congregaretur, ſed Chalcedonenſi Concilio ſua firmitas aſſereretur, data Conſtantino & Rufo coſſ. hoc eſt anno 457. Quo etiam anno Leo Imperator accepta nece Proterii ad ſingulos Orientis metropolitas ſacras literas miſit, ſynodorum ipſorum de Chalcedonenſi ſententias rogans, D adeoque, ut fert Latinus index ab Epiphanio Scholaſtico Latine editus, *Euxitheo reverentiſſimo Theſſalonicenſium epiſcopo.* Miror in actis quibuſdam Latinis Chalcedonenſis Concilii pro Anaſtaſio *Euxitheum* legi.

XIII. * * *

Circa annum 479. Balamerus Gotthus multis facultatibus ſuis à Romanis ſpoliatus, Macedoniam ingreſſus eſt, & everſis Tobis civitate, Theſſalonicam verſus proceſſit. Cives Zenonem velle urbem Barbaris tradere ſuſpi- E cati, ſtatuas ejus everterunt, & Præfectum pene confoſſuri erant. Magiſtratus plebis furore mitigato civitatis claves à Præfecto accipiunt, quas Archiepiſcopo tradiderunt τῷ ἀρχιερεῖ ἔδοσαν. Interim vero ex opibus quæ ſibi ſuppetebant cuſtodiam inſtituerunt, ducemque alium elegerunt. Ex Excerptis Malchi Rhetoris.

XIV. Andreas.

Quo tempore Felix Papa Romæ ſedebat,

ECCLESIA THESSALONICÆ.

Thessalonicensi ecclesiæ præerat *Andreas*, ut Euxitheo proxime forsan successerit. Hic se Acacii Constantinopolitani profana communione fœdavit, Romana neglecta, quam tamen posthac resumere tentavit, ut compertum fit ex Felicis ad eum epistolæ fragmentis, quæ Jacobus Sirmondus olim edidit. *Felix Andreæ episcopo Thessalonicensi. Quod plene Catholicæ Fidei cupimus redintegratione firmari, sollicitudinem dilectionis tuæ, qua ad sedis B. Petri communionem venire desideras, libenter amplectimur; sed eam vellemus, sicut orthodoxæ veritatis cautela desiderat, ex omni fieri parte constantem.* Sed Andreas piis sanisque desideriis non stetit, quemadmodum Gelasius subinde significavit epistola sua 11. ad episcopos Dardaniæ & Illyrici. *Noverit autem vestra fraternitas,* inquit, *ecclesiæ Thessalonicensis antistitem, nostris adhortationibus sæpius monitum, contagia communionis externæ nunquam declinare voluisse, nec apud nos nomen Acacii, vel cæterorum perfidorum, hisque communicantium congrua professione damnasse. Quapropter eum communionem sedis Apostolicæ non recepisse manifestum est; quia nisi puris mentibus ab omni nefanda societate, beati Petri Apostoli nec possumus, nec debemus Ecclesiæ præbere commercia. Propterea cautiùs agendum est cum præfato, ne Catholicis mentibus, ut fit, Apostolicæ sedis reconciliatione subrepat, quam sicut dolosis actibus fallere & circumvenire non prævalet, ita sub cujus non potest obtinere auctoritatem quoque nostram, &c.* Reliqua utinam non mutila & inversa, omitto. Hæc scribebat *III. Non. Aug. Asterio & Præsidio vv. cc. coss.* seu Christi an. 494. Sedebat adhuc Andreas an. 499. Anastasio II. Pontificatum Romanum gerente. Cujus apocrisiariis Constantinopolim ab urbe Roma missis libellum dederant Alexandrinæ ecclesiæ Dioscorianæ nuntii, quo narrabant, nuper *Photinum religiosum diaconum sanctæ Thessalonicensis ecclesiæ*, cum ipsis de pace ecclesiarum verba conseruisse, dixisseque *se ante spatium parvi temporis destinatum à sanctissimo archiepiscopo Andrea Thessalonicensis ecclesiæ ad Romanum Pontificem, & affirmabat de his quæ eos vehementer offenderent, in translatione epistolæ sibi satisfactum à prædicto præsule Romanæ ecclesiæ*, quod scilicet in epistolæ translatione comprobarentur errores: *ipsam vero Latinam epistolam juxta fidem trecentorum decem & octo sanctorum Patrum editam constitisse, &c.* At in vita ejusdem Anastasii legitur multos clericos & presbyteros Romanæ Ecclesiæ se à communione ejus segregasse, *eo quod communicasset sine consilio episcoporum vel presbyterorum vel cleri cunctæ ecclesiæ Catholicæ, cum diacono Thessalonicensi nomine* A *Photino, qui communis erat Acacio, & quia occultè revocare voluit Acacium, & non potuit. Qui divino nutu percussus est.*

XV. DOROTHEUS *hæreticus.*

Sedebat Thessalonicæ Dorotheus, quando Hormisdas Papa Pontificatum iniit, ad quem ille epistolam scripsit, qua gratulabatur, quod ad sedem Apostolicam promotus esset. Data fertur 5. Kal. April. Florentio V. Cl. cos. sive anno Christi 515. Huic Hormisdas epistola sua tertia respondet. B Cum vero ille profana perinde Acacianorum communione infectus esset, ejus fraudem posthac agnovit Pontifex, quando inprimis Dorotheus apostolicæ sedis communionem ulterius non quærebat. Quamobrem quum ille Joannem Nicopolitanum se inscio contra priscos mores ordinatum questus esset, Hormisdas Ennodio & Peregrino Legatis suis scripsit, admonitum à se Joannem ne tale quid tentare auderet; *ne per illum,* inquit, *si ab eo qui à communione nostra alienus est, confirmationem petiisset, nostra quoque communio contagium sustineret.* C Epistola 13. ad eosdem, mandat literas suas, ubi Thessalonicam venerint, episcopo Thessalonicensi tradant, illum quidem ordinem in ejus salutatione servantes, *quem scitis,* inquit, *à nobis esse mandatum circa eos qui cum sede Apostolica, hoc est ecclesia Catholica non communicant. Redeat ad unitatem, & nos cum eo insistemus, ut omnia privilegia quæcumque consequuta est à sede Apostolica ecclesia ejus, inviolata serventur.* Jubet in fine ut epistolam suam ad Thessalonicensem hunc præsulem in causa D Nicopolitana multis in locis publicari curent, maxime vero Thessalonicæ. Quia hoc facto, *& à persequutione virorum nostrorum,* inquit, *poterit cessare, & ad ipsius si se correxerit, credimus pertinere salutem.* Epistola altera 22. scilicet, Dorotheum Thessalonicensem, licet *Dominum* appellare non dubitet, increpat tamen quod Nicopolitanum antistitem insectetur. *Quo pudore rogo, privilegia circa te illorum manere desideras, & reverentiam quam non exhibes fidei, cupis tibi ecclesiastica potestate deferri!* De hoc Doro- E theo intelligendus est Theophanes ad annum 25. Anastasii, ubi ait: *Episcopo Thessalonicensi ob Imperatoris metum cum Timotheo Constantinopolitano episcopo communionem tenente, quadraginta episcopi Illyrici & Græciæ una convenientes, scripto professi sunt, ab eo tamquam proprio Metropolita, sive Primate, se discedere, missisque Romam tabulis, Romani Pontificis communionem servare polliciti sunt.* Post, Justino seniore Imp. Dorotheus significavit, velle se Catholicam communionem

ac fidem amplecti, ut fertur in suggestione A Dioscori Diaconi per Pollionem subdiaconum ad Hormisdam. *Post multa certamina*, inquit, *præfatus episcopus ratione convictus, libellum subscribere voluit; sed quia episcopi qui sub ejus sunt ordinatione constituti, omnes non aderant, in præsenti hoc convenit, hoc promisit, ut post dies sanctos* (Paschæ) *uno ex nobis à sede Constantinopolitanæ Urbis directo, episcopis congregatis, qui in ejus sunt Diœcesi constituti, libellum subscriberent: quod cum Dei adjutorio complebitur.* Sed nec promissis hac quoque vice Dorotheus stetit, quinimo qui B Constantinopoli missus ad eum episcopus Joannes fuit, à plebe Thessalonicensi per Aristidem presbyterum commota, mactatus occubuit. Quocirca Legatis iterum suis, epistola 62. scripsit, ut apud Imperatorem agerent, quo Thessalonicensis episcopus, qui sub interrogationis obtentu ecclesiasticam pacem protracto in longum nititur dissipare negotio, quoniam ab eis suscipere noluit, à Principe ad Urbem directus, ab Apostolica sede percipiat doctrinam, & quidquid sibi dubium putet, *huc veniens*, inquit, C *præsenti inquisitione condiscat: sic enim probare potest se Catholicæ professionis servare cautelam, non malitiose concepta vindicare certamina.* At Legati Hormisdæ, Germanus, Felix & Dioscorus, altera suggestione sua nuntiarunt, vere à Thessalonicensibus occisum esse Joannem episcopum cum duobus ejus pueris, & nisi misericordia Dei & defensio S. Marci Basilicæ eruisset ipsos de manibus eorum, ibi quoque perierant. Ante biduum quam Joannes cum suis perveniret Thessalonicam, Dorotheum narrant supra duo millia D baptizasse, sacramenta tanta erogasse populo, quæ possent ipsis ad tempora sufficere, significando plebi, quia fides recta mutatur: Nulla ratione *Dorotheum*, aiunt, *inter episcopos, aut in communione sedis apostolicæ potest Dominus Papa recipere.* Attamen eumdem Dorotheum Constantinopolim jussu Imperatoris evocatum se didicisse prodit Hormisdas epistola 63. ad eosdem, quos monet *ut insistant ne in eamdem civitatem denuò revertatur, sed episcopatus quem nunquam bene gessit honore deposito, ab eodem loco ac ecclesia E procul relegetur, vel certe huc ad Urbem sub prosequutione congrua dirigatur.* Curent vero *ne Aristides tanti mali incentor & conscius, quibuslibet subreptionibus ordinetur.* Scripta est 3. Non. Dec. Eutharico cos. anno scilicet 519. Postremo Germanus aliique legati Hormisdam certiorem fecerunt, *sequutam esse vindictæ promissionem; adeo ut Dorotheus Thessalonicensis episcopus ad Heracleæ deduceretur civitatem, donec causa terminum reperiret. Inter hæc secundum ea quæ præcepistis*, inquiunt, *auctoritatem apostolatus vestri principi insinuare curavimus, ut ad percipiendam doctrinam Catholicæ puritatis Romam præfatus Dorotheus una cum Aristide mitteretur.* Qui respondit, *causam non esse pro qua Romam delegarentur audiendi, ubi sine accusatorum controversia sese possent liberius excusare. Sed repente dum hæc geruntur, ab Heracliensi, quantum audivimus, in qua tenebatur dimissus est civitate, quam ob causam, qua ratione, vel conditione, vel quibus agentibus, ignoramus.* Post vero, Dorotheus Hormisdæ Relationem scripsit, objectum sibi crimen refellens: *Declarat quidquid ad honorem & satisfactionem illi & sedi apostolicæ pertinet, nihil se* prætermisisse, sed nec prætermittere. Paulopost autem scietis*, inquit, *per venerabiles, annuente Domino Jesu Christo, quia hæc ab exordio mihi sunt excogitata, & quando Dominus Deus tempus dedit, ad effectum hæc sunt perducta.* Rescripsit Hormisdas, epist. sua 73. in hunc modum, *considerantes tuæ fraternitatis ecclesiam ante prætereuntis mala discordiæ, olim cum sede Apostolica fuisse conjunctam, te nuper pacis redditæ credebamus auctorem, sed quia quos prævenire debueras, sequi etiam remoraris, non leviter pro fraternitatis tuæ dilatæ correctionis ingemiscimus tarditate.* Cupit ut ad unitatem redeat, & objectum sibi crimen purget. Data epistola 4. Kal. Novembr. Rustico V. C. cos. seu anno 520. Ex qua apparet Dorotheum ex toto nondum tunc fuisse ab episcopatu Thessalonicensi amotum. Quid illi posthac factum sit, incompertum est, nisi quod Hormisdas subinde Epiphanio Constantinopolitano scripsit, ut Thessalonicensis ecclesiæ res cum suis legatis disponeret, modo id quod oportet clerici civesque impleverint. Data hæc postrema epistola est, 7. Kal. April. Valerio V. C. cos. anno 521.

XVI. Elias.

Quo tempore de tribus famosis capitulis, Justiniano Imp. quæstio agitata est, sedebat *Elias* Thessalonicensis, qui Constantinopolim quum advenisset, confessioni ab episcopis editæ in die Theophaniorum, quam Vigilius Papa in suo constituto regessit, post Eutychium Constantinopolitanum, Apollinarem Alexandrinum, & Domninum Antiochenum subscripsit, *Elias episcopus Thessalonicensis.* Quintæ quidem synodo non interfuit, ejus vero vices gessit *Benignus episcopus Heracleæ Pelagoniæ*, seu Macedoniæ, qui post Hierosolymitani præsulis apocrisiarios subscripsit: *Benignus misericordia Dei episcopus Heracleotanæ civitatis, quæ est prima*

Macedoniæ, agens vicem Eliæ sanctissimi archiepiscopi Thessalonicensium civitatis, tam pro illo, quam etiam pro me. Anno 549. Illyrici episcopi synodum habuerunt pro defensione trium capitulorum, de qua Victor Tununensis in Chronico, P. C. Basilii anno 8. *Illyriciana synodus in defensionem trium capitulorum Justiniano Augusto scribit.* Isidorus *in viris illustribus,* cap. 18. meminit Rescripti Justiniani adversus Illyricianam synodum. Horum resistentiam narrat Facundus Hermianensis, lib. 4. cap. 3. *Quando non tacuit* (Vigilius) *quod Romana quoque universitas egredientem, quod venientem Africa etiam atque Sardinia, quamquam non per eas transierit, per ipsius tamen consiliarium publica eum contestatione pulsaverint*, sicut Hellas & Illyricus, provinciæ per quas venit, ut nullatenus novitati quæ facta est acquiescat.* Vigilius per Illyricum Constantinopolim pergebat anno 547.

XVII. Thalelæus.

Medio tempore quod à quinta synodo ad Pontificatum Gregorii Magni fluxit, vixerit oportet *Thalelæus* impius ille Thessalonicæ archiepiscopus, cujus fit mentio *in Prato spirituali* Joannis Moschi, cap. 43. *qui, neque timens Deum, neque paratam retributionem expavescens, sancta & consubstantiali Trinitate abnegata, clam idola colebat. Hunc illi qui ecclesiis præerant, communi decreto damnarunt, eque sede sua deturbarunt.* Qui volens sacerdotalem dignitatem pecuniarum largitione recuperare, Constantinopolim, ex qua oriundus erat, perrexit, ubi superbo ornatu quadam die ad Imperatorem processurus, quò sacerdotium denuo impetraret, ad secretum locum ingredi coactus, ut ventrem exoneraret, post duas vel tres horas repertus est capite deorsum, pedibusque rursum erectis in latrina demersus.

XVIII. Eusebius.

Gregorius Magnus mense Decembri Indict. I. scripsit epistolam *Eusebio Thessalonicensi, Urbicio Dyrrachitano,* aliisque Romanæ Diœcesis metropolitis, qui Mauritio Imp. parebant, qua legem annuntiabat Imperatoris, ne ex militari habitu quisquam, nisi per triennium probatus, susciperetur in monasterio. Insuper Indictione quarta scripsit, eidem Eusebio de Andrea monacho quodam incluso, qui missam ab Eusebio ad Gregorium ipsum epistolam adulteraverat. Addit Gregorius: *Et quia inter diversa mala, aliquot etiam sermones scripsit, atque eos de nostro nomine titulavit, & suspecti sumus ne eos alicubi transmiserit, fraternitas vestra sollicitudinem gerat, & si quid tale repererit, eos exscindi, & omnino faciat aboleri:* ait ipsum à portitore cogniturum quid à se in Concilio de eo statutum sit. Scribit de Luca presbytero & Petro quodam à communione submovendis si Chalcedonensem synodum recipere prorsus, ut ferebatur, recusarent. Ex qua epistola intelligimus Eusebium illum episcopum, qui apud Photium Cod. 162. adversus monachum aliquem inclusum Gregorio scripserat, Thessalonicensem hunc nostrum fuisse. Rursum Indict. III. epist. 42. de illis Lucâ presbytero Thessalonicensi & Petro, qui Chalcedonense Concilium rejiciebant eidem Eusebio scripsit Gregorius. Alia demum exstat epistola 70. vel 104. lib. 7. Regesti Indict. II. eidem Eusebio & reliquis Illyrici metropolitis, de superbo *œcumenici* sive *universalis* patriarchæ titulo, quem Cyriacus Constantinopolitanus, uti decessor suus Joannes usurpabat, ne vocabulum hoc ullis suis subscriptionibus approbarent, maxime in synodo quæ Constantinopoli cogebatur. *Nam si quis,* inquit, *quod non credimus scripta præsentia aliqua in parte neglexerit, à B. Petri apostolorum principis pace se noverit segregatum. Id ergo fraternitas tua agat, ut cum pastor pastorum in judicio venerit, de loco regiminis quem accepit, reatum habere non possit.* De hoc fere Eusebio Thessalonicensi archiepiscopo intellexero quæ leguntur in Passione S. Demetrii martyris Thessalonicensis, quam Latine versam Anastasius Bibliothecarius Carolo Calvo Imp. nuncupavit, nimirum Eusebium Thessalonicensem archiepiscopum de reficiendo ciborio in quo Martyris corpus quiescebat cogitasse, à sancto vero admonitum id per alios conficiendum. Alia ab Eusebio de S. Demetrio recitata subduntur.

XIX. Paulus *hæreticus.*

Martinus Papa I. Paulum Thessalonicensem Monotheleticæ impietatis iterato lapsu reum, cujus opera apocrisiarii sui in hæresim inducti erant, anathemate perculit lata in synodo Lateranensi sententia, cujus synodica exstat epistola tom. 6. Concil. col. 46. *Manifeste,* ait, *secunda dogmatum tuorum transgressio, etiam primam voluntariam demonstravit. Nos igitur oportuit, creditum nobis onus pontificalis ministerii, id est providæ animarum curæ & diligentiæ, reputantes, nullatenus morari ac differre quum fides à te proderetur, sed rigore canonis præcise utentes, ex prima interpellatione scriptum tuum una cum eo qui scripsisset, damnare.... Sed per longanimitatem sustinuimus, nec pœnam inflíximus, acceptis misericorditer precibus Pithani episcopi, &*

ECCLESIA THESSALONICÆ.

Ignatii, tuorum apocrisiariorum, qui maxime A *asseverarent & affirmarent, ejusmodi literarum involuntariam esse abreptionem, nec mentis, nec certæ sententiæ opus esse illam absurditatem dogmatis tui. Unde dicebant statim ac sine mora à pejore dogmate in melius mutationem in te fore si te, juxta illorum postulatum de eo amanter monuissemus: cujus rei causa nos hortati sunt, ut tibi ostenderemus nos ea in quibus lapsus es notasse, quod utique per apocrisiarios nostros fecimus, rigorem canonis per caritatem omittentes, teque adhortantes non tamen præcipientes omnino, tamquam subjecto huic Apostolicæ* B *sedi, ut huc venires, teque purgares de his quæ initio creationis tuæ non pie docuisti.... Non solum ipse incorrectus mansisti, sed memoratos apocrisiarios decepisti, idque erga eos fecisti, quod astutus serpens fecit adversus Adam, desertorem secum eum constituens, qui à Domino mandatum acceperat. Tu enim simili modo ut serpens eos induxisti ut extenderent manum, & pro eo ut caperent de scripto nostro ad te in formulæ modum misso non malum quemdam & promiscuum gustum, ut illic de ligno transgressionis, sed puram & sinceram sanctorum* C *Patrum confessionem; tu eam à te repulisti, proque ea adulterinam subjecisti absurditatis tuæ doctrinam, quò manum adjicerent.... Quamobrem hos quidem in cinere & cilicio & afflictione animæ & corporum, & lacrymis pœnitentiæ, opprobrium ipsis à te illatum expurgare jussimus.... Te vero una cum hæreticis tuis literis, id est literis synodalibus, quæ priùs & nunc à te ad nos missæ sunt, sententia anathematis damnavimus, ex eo die qui scriptus à nobis, ac definitus est, nempe à die prima præsentis mensis Novembris Indict. VIII. qua die* D *missas à te lubricas literas accepimus ac condemnavimus quoad ea quæ synodaliter à te gesta sunt, quæque priùs, & quæ nunc tu, cum omnibus qui quomodocumque vel scripto, vel sine scripto ea defendunt.* Declarat Pontifex è scripto quod miserat sublatas voces quæ duas Domini operationes & voluntates efferent. Tum pronuntiat: *Quapropter cognoscens cognosces, quemadmodum diximus, quod depositus sis ab omni sacerdotali dignitate ac ministerio in sancta Dei catholica & apostolica ecclesia, quoad sine ulla intermissione omnia quæ* E *à nobis hìc synodaliter sancita sunt, ad commendationem & confirmationem Catholicæ ecclesiæ, dictorum videlicet sanctorum Patrum, & universalium quinque synodorum scripto confirmes, & nobiscum confitearis, in uno sanctæ, & consubstantialis, & adorandæ Trinitatis Deo Verbo, &c.* In fine tandem, *cognitio rerum tuarum*, inquit, *conciliabit tibi celerem correctionem, maxime si unà cum proprio dogmatis errore corrigas etiam quod in sacros canones peccasti. Eos enim irritos facere ausus es, qui teipsum per proprias literas non confessus sis, ut subditum huic apostolicæ sedi Vicarium.* De Pauli damnatione epistola altera certiores fecit Thessalonicenses Martinus, præcipiens ut ab ejus communione abstinerent, & synaxibus interessent presbyterorum, qui doctrinam reciperent quam ipse scriptam miserat.

XX. JOANNES II.

Sextæ synodo generali interfuit *Joannes* episcopus Thessalonicensis, qui ad hunc modum subscripsit: Ἰωάννης ἐλέῳ Θεοῦ ἐπίσκοπος Θεσσαλονίκης, καὶ βικάριος τοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου Ῥώμης, καὶ λεγατάριος. *Joannes misericordia Dei episcopus Thessalonicæ, & Vicarius Apostolicæ sedis & Legatarius.* Vicarii nempe Romanæ sedis erant Thessalonicenses episcopi; ac tunc temporis vox *Legatarius* usurpabatur potiùs quam *Legatus*. Cæterum in hac synodo pontificis vices explebat Joannes. In septima synodo act. 5. pro sacris imaginibus, ex Codice quem Nicolaus Cyzicenus attulerat, lectum est pro sacris imaginibus testimonium *Joannis episcopi Thessalonicæ*, Ἰωάννου ἐπισκόπου Θεσσαλονίκης, ex sermone qui incipit: μέχρι τότε πειράζων τὸν κύριον ἡμῶν καὶ θεὸν Ἰησοῦν Χριστόν. *Hucusque Dominum & Deum nostrum Jesum Christum tentans inimicus.* Scripsit insuper de miraculis S. Demetrii Martyris laudationes.

In subscriptionibus canonum Quinisextæ synodi legitur post Joannem episcopum Justinianopolis seu Justinianæ primæ, τόπος τοῦ Θεσσαλονίκης, *locus Thessalonicensis*, vacuus scilicet, qui utique non subscripserit, nec debuerit nisi Romano Papa cujus vices gerebat in Illyrico, annuente. Quis tunc Thessalonicæ sederit ignoratur, forsitan Joannes ipse qui Sextæ synodo adfuerat.

XXI. * * *

Nicephorus Constantinopolitanus in Chronico quod Græcè Latinèque doctissimus Dionysius Petavius edidit, ad annum 6224. Christi 716. quo Artemius sive Anastasius II. ex Imperatore factus monachus, tyrannidem iterum moliebatur, refert ad Leonem Isaurum, qui tunc imperabat, Artemium cum pontifice Thessalonicensi σὺν τῷ ἀρχιερεῖ Θεσσαλονίκης, aliisque multis vinctum missum esse: quos cum ille in potestate haberet, Ἀρτέμιον σὺν τῷ ἀρχιεπισκόπῳ παραλαβών, Artemio & archiepiscopo caput in Cynegio amputari jussit, pag. 174.

XXII. THEOPHILUS.

In septima synodo sedit & subscripsit post

ECCLESIA THESSALONICÆ.

Conſtantinum Cypri *Theophilus epiſcopus Theſſalonicenſium*, Θεόφιλος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Θεσσαλονικέων.

XXIII. Thomas.

In eadem ſeptima ſynodo Thomas presbyter & Hegumenus, ſeu præpoſitus monaſterii S. P. N. Arſenii in Ægypto vices geſſit trium apoſtolicarum ſedium, Alexandriæ, Antiochiæ, Hieroſolymorum, qui poſtmodum Theſſalonicenſis antiſtes factus eſt Theophane teſte ad annum 6. Conſtantini & Irenes, quo habitam fert ſanctam hanc ſynodum, καὶ Θωμᾶν Ἀλεξανδρείας, ἄνδρα ζηλωτὴν καὶ εὐλαβέστατον, ὅς τις ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἐν Ἰλλυρικῷ μεγαλοπόλεως Θεσσαλονίκης γενόμενος διέπρεψεν, *& Thomam Alexandriæ, qui & in Illyrico magnæ civitatis Theſſalonicæ archiepiſcopus claruit.* Ubi cave-ſis ne Nicephorum Calliſtum, lib. 14. cap. 39. ubi *de Tranſlationibus epiſcoporum*, alioſque Græculos ſequutus, Thomam putes à ſede Alexandrina ad Theſſalonicenſem tranſlatum: quando conſtat eum non patriarcham Alexandrinum fuiſſe, ſed ejus dumtaxat vices in Concilio Nicæno II. geſſiſſe. Theoph. pag. 389.

XXIV. Joseph.

XXV. * * *

XXVI. Joseph *iterum.*

Anno 808. Nicephori I. Imp. ſeptimo ut Theophanis Chronographia fert, Theſſalonicæ archiepiſcopus ſedebat *Joſeph* Theodori monaſterii Studitarum præpoſiti germanus frater, qui cum eo ſub S. Platonis avunculi ſui diſciplina in Saccudionis monaſterio meruit, indeque ad Theſſalonicenſem eccleſiam promotus fuit. Hoc ille ipſo anno una cum Platone aliiſque monachis, quorum unus quoque fuit Studita Theodorus, à communione ſeceſſit Nicephori Patriarchæ, quippe qui Joſephum alterum ſacerdotem, à quo nuptiales corollæ Conſtantino V. Imp. & Theodotæ pellici impoſitæ antehac fuerant, communionis demum ſuæ participem fecerat. Atqui Joſephus ille noſter Nicephoro Imp. habita ſynodo cui Nicephorus ipſe Patriarcha præerat, epiſcopatu amotus, in Cherſonem exilio relegatus fuit menſe Januario ann. 809. Reus porro agebatur, ceu epiſcopatum malis artibus occupaſſet. Quod crimen ipſe confutavit epiſtola quæ 23. cenſetur lib. 1. epiſtolarum fratris ipſius Theodori. *Ad hoc quippe cum reverentia reſpondemus,* inquit, *quod quantum in nobis erat, nolebamus, tùm quidem propter anceps periculum dignitatis, tum etiam propter id quod de œconomo* (Joſepho nimirum illo de quo ſupra

A mentio) *jam dicebatur.* Ἐπεὶ δὲ ἐληλύθασιν οἱ Θεσσαλονικεῖς ἱκετεύοντες, ὡς ἐκ πάσης τῆς πόλεως, οἵ τε δεσπόται ἡμῶν οἱ ἀγαθοὶ, συνεπιτιθέμενοι τῷ ψηφίσματι, δέος ἡμῖν ἐγένετο μὴ ὑπακοῦσαι, καὶ ἀντιφέρεσθαι Θεῷ καὶ τοῖς εὐσεβέσιν ἡμῶν δεσπόταις, λογισάμενοι ὅτι δυνατός ἐστιν (lego ἀδύνατόν ἐστιν) ἡνίκα ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐπισκόπων χειροτονία γίνεται, φυγεῖν τὸν προειρημένον κίνδυνον. *Ubi autem Theſſalonicenſes advenerant, ſupplicantes tanquam nomine civitatis totius, optimique Domini noſtri (* Imperatores ſignificat *) Decreto aſſenſi ſunt, veriti ſumus inobſequentes eſſe ac*
B *reluctari Deo religioſiſſimiſque Dominis noſtris, cogitantes quod poſſit, quum à propriis epiſcopis ordinatio facta eſſet, prædictum periculum evitari.* Multa vero mala in exilio vir ſanctus toleravit. Interim autem ejus in ſedem alter inſiluit, cujus nomen non ſum aſſequutus, XXV. ***
quem proinde Studita Theodorus epiſt. 51. lib. 1. Naucratio filio inſcripta, ἀλλότριον ἐπίσκοπον *alienum epiſcopum* appellat potius, quam archiepiſcopum; ubi nempe narrat Euthymium religioſiſſimum monaſterii præpoſitum ab eo bis centum & ſexaginta ſex pla-
C gis vapulaſſe, quin & bis ducentos boïarum ictus humeris ſuis ſuſtinuiſſe, qui Mœchianorum (hoc Joſephi œconomi ſocii nomine donabantur) communionem vitaret. Poſt vero Joſephus Theſſalonicenſis cum Nicephoro Patriarcha reconciliatus, ſedem recepit ſuam, à qua denuò ſacrarum imaginum JOANNES *iterum.*
cauſa à Leone Armeno Imp. pulſus fuit. In vita S. Nicetæ monaſterii Medicii in Bithynia ad Propontidem Hegumeni ſeu præpoſiti veniſſe ſanctiſſimum Theophilum Epheſi cum ſancto Joſeph Theſſalonicenſi ad ejus
D exequias legitur, ejuſque corpus ſuis manibus in ſarcophago compoſuiſſe. Obiit porro Nicetas die 3. Aprilis anno 824. Menologium Græcorum vetus to. 2. Antiq. Lect. Henrici Caniſii die 14. Junii Joſephi Theſſalonicenſis archiepiſcopi memoriam habet, & ſub Theophilo Imp. in carcere defunctum prodit. *Eodem die S. P. N. Confeſſoris Joſeph archiepiſcopi Theſſalonicenſis, qui Photini filius, & Theodori Studitæ germanus frater, ſub Theophilo Imp. fuit. Hic cùm eſſet probatæ vitæ & rectæ fidei, communi ſuffragio Theſ-*
E *ſalonicenſis epiſcopus creatus eſt. Cumque unà cum Theodoro aſſiſteret ſanctarum imaginum impugnatori Theophilo, nec ejus impietati cederet, Theodorus exul Apolloniadem miſſus eſt, Joſeph vero in carcere multas ærumnas perpeſſus, in ſanctarum imaginum cultu perſiſtens, migravit ad Dominum.* Cæterum Theophanes auctor eſt, Joſephum Theſſalonicenſem archiepiſcopum una cum Platone, & Theodoro monaſterii Studii præfecto carceri à Nicephoro quoque Imperat. traditum eſſe.

Josephi Thessalonicensis oratio exstat *de Cruce* inter Gretzerianas, exstat & Encomium S. Demetrii Martyris Thessalonicensis. Ejus frater Theodorus lib. 11. epist. 31. periisse dolet Iambos quos Josephus adversus Iconomachos condiderat, quodque eorum exemplum nullum literis aut notis exaratum ad manus suas pervenerit. Corpus illius in Studii monasterium aliquando tandem translatum fuit, ubi sacra quoque beatorum Platonis & Theodori pignora asservata sunt.

XXVII. Joannes *hæreticus.*

Franciscus Combefisius noster, in Recensitis scriptoribus Bibliothecæ Concionatoriæ, ubi de *Photio Patr. CP.* mihi auctor est *Jannem* sive *Joannem* illum præstigiatorem Λεκανόμαντιν, quem Theophilus Imp. Patriarcham Constantinopolitanum creavit, Thessalonicensem prius Archiepiscopum fuisse. *Fuit deinde Archiepiscopus Thessalonicensis:* Quamquam ingenue dicam me non prorsus capere quid hoc sibi loci vir doctus voluerit; adeo totus contextus perspicaciores oculos fugit.

XXVIII. Leo *hæreticus.*

Theophilo Imp. & Joanne, aliàs Janne Patriarchatum gerente, *Leo* Jannis ejusdem cognatus, Thessalonicæ antistes à Theophilo factus est, τὸν δὲ Λέοντα διὰ μείζονος εἶχε τιμῆς, καὶ τῆς Θεσσαλονίκης προχειρίζεται πρόεδρον, τὸν πατριάρχην ἀναπείσας Ἰαννὴν χειροτονῆσαι τοῦτον, ait post Joannem Scilitzen Curopolaten Cedrenus. Hunc à Thessalonicensibus multo honore habitum subdit, qui sapientiam absolutamque omnium rerum notitiam præ se ferret, ac grassante ob terræ sterilitatem fame, inspectione siderum proximi anni fæcunditatem prænuntiasset. Nimirum non Poëticen modo ac Rhetoricam, sed Philosophiam quoque & Mathematicas scientias in Antro insula didicerat, Michaële Psello seniore Magistro, quum illic monasticam vitam ageret. Hunc Constantinopoli docendis pueris subinde vacantem S. Methodius Patriarcha exauctoravit, ut pote Iconomachorum hæresis fautorem. Tum vero Leo nihilominus Barda Cæsare favente, Geometriæ, Astrologiæ & Arithmeticæ ludum in Urbe Regia tenuit.

XXIX. Basilius I.

Leoni illi successorem assigno *Basilium*, patria Atheniensem, qui Cretensis primum episcopus creatus, Agarenis in eam insulam invadentibus, Thessalonicensi sede donatus est, Niceta in vita S. Ignatii Patriarchæ teste. Τότε καὶ Βασίλειος ἐκεῖνος, ὁ πρότερον μὲν Κρήτης A ἐπίσκοπος γενόμενος, διὰ δὲ τὴν τῶν Ἀγαρηνῶν ἔφοδον εἰς Θεσσαλονίκην μετατεθείς. Hic non dubitavit Michaëlem Imp. adire, eumque partim monentis, partim docentis auctoritate, ab impia & sacrilega quam ostentarat sacrorum Christianorum derisione dehortari, supremi numinis iram minitans. Qua reprehensione Princeps offensus, colaphis impactis venerandi senis dentes elisit, tergum flagris ea sævitia laceravit, ut inter tormenta animam penè efflaverit, nihil horum curante mercenario ac perinde impio opilione B Photio, qui Ignatii sedem rapuerat. Nicolaus Papa epist. 8. ad Michaëlem Imp. illos recensens præsules qui ab Ignatii partibus stabant, *Basilium Thessalonicæ* primum omnium appellat. Basilium in Menæis Græci inter sanctos habent die 1. Febr. ubi Athenis oriundus dicitur.

XXX. Theodorus.

In octava synodo quæ Photium Patriarchatu indignum pronuntiavit, sedit subscripsitque *Theodorus misericordia Dei archiepi-* C *scopus Thessalonicæ.*

XXXI. Paulus II.

Synodo illi alteri in qua de Photii post Ignatii obitum in Byzantinam sedem restitutione tractatum est, adfuisse legitur & subscripsisse metropolitanorum postremus, Theodorus Thessalonicæ. Θεοδώρου Θεσσαλονίκης, Θεόδωρος Θεσσαλονίκης. Actione vero 6. *Paulus Thessalonicæ,* post Nicephorum Cariæ, Παύλου Θεσσαλονίκης. Quod certè mirum. Sic tamen in excerptis quoque hu- D jusce synodi tom. 2. Pandectæ Breveregii, & in Codice Græco Cardinalis Columnæ.

XXXII. Anatolius.

Inter sermones Græcorum quorum catalogum texuit Allatius in Diatriba de Simeonibus pag. 104. censetur *Anatolii* episcopi Thessalonicensis oratio εἰς τὴν ἀποτομὴν τοῦ Προδρόμου. *In Decollationem Præcursoris.* Ejus ætas mihi hactenus comperta non est.

XXXIII. Theophanes.

E XXXIV. Prometheus.

Romano Argyro Imperatore, quum Constantinus Diogenes defectionem adversus eum meditaretur, consiliorum ejus consorte Theodora Zoës Augustæ sorore, atque in Illyricum secedere, rem Zoë *Theophanes* Thessalonicensis indicavit. Μηνύεται δὲ τῇ βασιλίδι Ζωῇ διὰ Θεοφανοῦς τοῦ Θεσσαλονίκης, ὡς Κωνσταντῖνος ὁ Διογένης κοινολογησάμενος τῇ ταύτης ἀδελφῇ Θεοδώρᾳ, ἀπόδρασιν εἰς Ἰλλυρικὸν μελετᾷ. Scilitz. & Cedrenus pag. 729. Post

ECCLESIA THESSALONICÆ.

vero Thessalonicæ Clerici Theophanem Michaëli Paphlagoni qui fortè in eorum urbe agebat, Imperatori detulerunt, qui consueta stipendia sua retineret. Quumque Imperatori hortanti ut clericis suis satisfaceret, minime acquiesceret, abdicatus tandem fuit, repertaque apud illum centenaria auri triginta in clerum pauperesque dispersa sunt. Illo itaque in agrum relegato, Thessalonicæ

PROMETHEUS.

Præsul creatus fuit *Prometheus*, cui tamen injunctum fuit ut Theophani interim alimenta annuatim suppeditaret, *ἐφέστησε δὲ τὸν Προμηθέα τῇ μητροπόλει, παρ' οὗ καὶ οὗτος σιτηρέσια λαμβάνειν τετύπωτο καὶ καθ' ἑαυτὸν διάγειν.*

XXXV. THEODULUS.

In celebri procerum Imperii episcoporumque conventu qui Alexio Comneno Imp. & Nicolao Grammatico Patriarcha habitus est Decreti unionis de sacrarum Imaginum veneratione causa, sedebat *Theodulus Thessalonicæ*, Θεοδούλου Θεσσαλονίκης. Bibliot. Coislin. pag. 104. Ad eum exstat Theophylacti Bulgarorum archiepiscopi epistola 11. qua suos illi dolores explicabat.

XXXVI. NICETAS I.

Joanne VIII. patriarcha Constantinopolitano exaratus fuit codex Regius 2470. Officiorum Græcorum, anno mundi 6641. Ind. XI. die 17. Augusti, feria 4. hoc est anno Domini 1133. Joanne Comneno, seu Calo-Joanne Imp. & Irene piissima Augusta, *ὑπὸ ἡμέραις κυροῦ Νικήτα ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης*, *In diebus Domni Nicetæ archiepiscopi Thessalonicæ*. Nicetas iste Thessalonicæ alius omnino non est à Niceta Chartophylace & Maroneæ episcopo, qui ad Thessalonicensem sedem provectus fuit. Latini dogmatis de Spiritus sancti ex Filio quoque processione assertor quidem fuit, insertam vero symbolo vocem *Filioque* non probabat. Manuele Comneno Imp. dialogos suos cum eo habuit Hugo Etherianus. Multas librorum ejus lacinias passim suis in voluminibus variis exscripsit Allatius. In Bibliotheca MSS. Angliæ inter Joannis Seldeni codices classe II. n. 11. habetur *Prologus de peregrinatione & actis S. Joannis Evangelistæ ex ore Nicetæ Thessalonicensis*. In Jure Græco-Romano regestæ jacent Interrogationes diversorum Episcoporum ad Domnum Nicetam Chartophylacem, qui *archiepiscopus factus est metropolis Thessalonicæ*, *τὸν γεγονότα ἀρχιεπίσκοπον μητροπόλεως Θεσσαλονίκης*.

XXXVII. BASILIUS II.

Anno 1156. Constantinopoli synodus habita est à Luca Chrysoberge Patriarcha, in causa Soterichi Panteugeni, qui Patriarcha Antiochenus designatus erat, atque in ea sedebat *Basilius Thessalonicensis*, Leone Allatio teste in vindiciis synodi Ephesinæ, pag. 584. Basilii hujus epistola exstat ad Adrianum Papam IV. qua animum à schismate alienum præfert. Inscriptio ejus est: *ἀντιγραφὴ τοῦ ἁγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης κυρίου Βασιλείου, τοῦ Ἀχριδηνοῦ πρὸς τὸν πάπαν Ῥώμης κύριον Ἀδριανόν. Rescriptum sanctissimi archiepiscopi Thessalonicæ domini Basilii Achrideni ad Papam Romæ Dominum Adrianum*. Ex qua apparet Basilium Achridæ quæ Bulgarorum metropolis fuit, natum esse. Ejus vero insuper pag. 408. & 409. Responsa habentur ad dubia quædam quæ proposita ipsi erant.

XXXVIII. CONSTANTINUS I.

Lucæ Chrysoberges Patriarchæ synodali statuto vetitum est, ne clerici ea auferrent quæ Ecclesiarum sunt, aut ad morientes episcopos pertinuerunt, quum sanctissimus *Constantinus* Thessalonicæ episcopus questus esset res diversas metropolis suæ, ac quæ decesso risolim sui fuerant, à clericis suis direptas esse. Jur. Græc. Rom. lib. 4. pag. 282.

XXXIX. EUSTATHIUS.

Constantino posterior fuit *Eustathius*, celebris ille Homeri carminum enarrator, qui ex magnæ Ecclesiæ Rhetorumque Magistro, Manuele Comneno Imperatore Myræ Lyciorum metropolita electus, dum se consecrationis muneri suscipiendo pararet, jussione Imperatoris Thessalonicensis metropolita renuntiatus fuit. Id quod Demetrius Chomatænus Bulgaricæ diœcesis Archiepiscopus narrat in responsione ad interrogationem secundam Constantini Cabasilæ, qua quærebatur, fas ne esset eum qui electus esset episcopus, huicque electioni consensisset, ad alteram sedem transferri. *ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀοιδίμου βασιλέως κυρίου Μανουὴλ καὶ πορφυρογεννήτου Κομνηνοῦ, τοῦ σοφωτάτου ἐκείνου Εὐσταθίου, τοῦ κατὰ Φλαβέρν διακόνου ὄντος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ μαΐστορος τῶν ῥητόρων, εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Λυκίων Μύρων ψηφισθέντος καὶ καταδεξαμένου καὶ κατασπασαμένου, καὶ ἤδη πρὸς τὴν χειροτονίαν ἑτοιμασθέντος πρόσταγμα τοῦ μακαρίτου βασιλέως ἐκείνου, πρὸς τὴν σύνοδον καταπεφοίτηκε διακελευσάμενον δέξασθαι ταύτην παραιτούμενον τὸν Εὐστάθιον, προσαγαγεῖν δὲ τοῦτον εἰς τὴν περίκλυτον τῶν Θεσσαλονικέων μητρόπολιν, ὡς τηνικαῦτα χηρεύουσαν.* Relata Eustathii Thessalonicam translatione, subdit Chomatænus: *Sola, ut diximus, Imperatoria jussio mutandi hæc atque innovandi vim habet.* Cæterum Eustathius eidem Imperatori Manueli præ aliis Græciæ episcopis repugnavit contendenti

contendenti, ut ex Catechesibus expungeretur anathema quod Deo ὁλοσφύρῳ, qualem Mohammedani fingunt, gignere aut gigni nescium, dicere jubentur qui ex Sarracenica impietate ad Christi castra transeunt. Sic vero Thessalonicensis Eustathius de Mohammedanorum Deo, tamquam de male sani ingenii commento disputabat. ἐσοίμην ἂν, ἔφη, καταπεπατημένον ταῖς πτέρναις φορῶν τὸν ἐγκέφαλον, καὶ τοῦ σχήματος τούτου παντάπαν ἀνάξιος (ostenso scilicet amictu monastico quem gestabat) εἰ Θεὸν ἡγοίμην ἀληθινὸν τὸν παιδεραστὴν καὶ καμηλώδη, καὶ πάσης πράξεως μιαρᾶς ὑφηγητὴν καὶ διδάσκαλον. Atqui Eustathius Imperatorem de quo non male meritus erat, ardentiore illo religionis affectu offendit, ac Princeps insolita hactenus patientia, varia deffensione usus est. Cæterum Eustathium Ecclesiasticum judicium subire poscebat, seu qui unctum Domini contumeliæ plenis vocibus accusaret credere in pædiconem Deum. Verum Patriarcha (is erat Theodosius Borradiotes patriarchatu anno 1178. donatus) Imperatorem conveniens, iram ejus sedavit, impetravitque ut Thessalonicensi præsuli sui purgandi potestas demum fieret; fassus interim oportuisse illum ut pote virum sapientem ab obscœnitate verborum sibi temperare, nec quidquam effutire quod ad rem non pertineret. Hæc Nicetas Choniates in Manuele Commeno lib. 7. n. 6. qui addit editam fuisse anathematismi illius expositionem, quam episcopi laudaverunt, eique se subscripturos polliciti sunt. Postridie vero illi ubi ad synodum convenere subscriptionem recusarunt, quod in ea ut scripta erat, voces aliquot reprehensione dignæ apparerent. Quamobrem Manuel commotus inconstantiam illorum incusavit, illi autem ægrè tandem assensi sunt, ut anathema illud è catecheticis libris demeretur. Eustathius ergo Manuele Commeno Imp. Thessalonicensem pontificatum gerebat, nec non Alexio ejusdem Manuelis filio, nec non Andronico perinde Imperatoribus. Nicetas quippe rursum *in Andronico* lib. 1. num. 9. Eustathium iterum Thessalonicensem laudat ab eloquentia, virtute, prudentia, rerumque tum divinarum tum profanarum scientia, ad hæc propenso in gregem suum amore & sollicitudine, qui expugnata à Siculis Thessalonica, apud eorum duces effecerit, ne sui cives captivi abducerentur. Quod quidem contigit anno 1183. Ut vero Homeri libros, sic Joannis Damasceni canonem de Pentecoste commentariis illustravit ille, cui & alia tribuuntur, sed quæ eruditis criticis genuini ejus fœtus esse non videntur.

ECCLESIA THESSALONICA.

XL. MICHAEL.

Lib. 8. Juris Græco-Romani quo Matthæi monachi, Blastaris utique, quæstiones & causæ matrimoniales continentur, pag. 482. mentio fit *Michaëlis Chumni*, Thessalonicensis archiepiscopi, qui, quum alii primi & quinti gradûs nuptias prohiberent, permissas nihilominus, licitasque esse pronuntiavit. ὁ δέ γε Θεσσαλονίκης Μιχαὴλ ὁ Χοῦμνος ἐν ἰδίῳ ψηφίσματι ἀκώλυτον ἀποφαίνει, ut si pater & filius qui sunt in primo gradu cum amita minore, fratrisque filia, qua gradu quinto se contingunt, copulati fuerint. Id quod repetitur pag. 484. Ad hæc pag. 519. scriptum recitatur Μιχαὴλ νομοφύλακος τοῦ Χούμνου γεγονότος μητροπολίτου τοῦ Θεσσαλονίκης, περὶ τῶν τοῦ Βαλσαμῶνος περὶ συγγενείας, *Michaëlis Nomophylacis Chumni qui fuit metropolita Thessalonicæ, de Balsamonis definitionibus de cognatione*; quæ omnino Michaël prius scripsisse videtur quam Thessalonicensi Ecclesiæ præficeretur; unde & Balsamoni nonnihil supparem fuisse puto.

XLI. CONSTANTINUS II.

Isaacio Angelo Imperatori familiaris admodum fuit *Constantinus Mesopotamita* cognominatus, Alexio autem illius fratri jam olim invisus, quippe qui variorum in Republica motuum auctor exstiterat. Subinde vero Alexio, Euphrosynes ejus uxoris cujus adulteriis adulabatur, opera reconciliatus, postquam suis artibus effecerat ut è monasterio Nemetario in quod relegata erat, revocaretur, Caniclii officium recepit quod olim sub Isaacio gesserat: quin etiam Georgius Xiphilinus Patriarcha Alexio jubente illum ex lectore diaconum ordinavit, quo res Ecclesiæ tractaret. Non multo post Thessalonicæ episcopus designatus, eam in urbem profectus est, vix vero illius Ecclesiæ solio impositus, mira festinatione Byzantium repetiit, ubi ex arbitrio cuncta administrabat. Quamobrem nemini non exosus factus, Palatio demum ejicitur, quin etiam Pontificatu. De quo Nicetas lib. 3. in Isaacio Angelo & alibi. De illo intelligendum venit quod in Chronico Alberici nomine insignito, ad annum 1201. legimus, ubi de obsidione Acconensi, *Cum Archiepiscopo Thessalonicensi fuit unus regulus de Græcia Lasfagius:* qui nempe in Christianorum castris aderant, quum Thessalonicæ præsul ille urbe sua pulsus esset. Cæterum Constantinus ille Thessalonicensem sedem iterum conscendit. Georgius quippe Acropolita historiæ suæ §. 21. narrat Theodorum quidem Angelum Comnenum Thessalonicam

ECCLESIA THESSALONICÆ.

cam ejuſque ditionem omnem Latinis eripuiſſe, tum vero quùm Imperii inſignia indumentaque ſibi vindicaſſet, quin Imperii corona à Demetrio Bulgariæ Archiepiſcopo redimitus eſſet, illi omnino Conſtantinum Meſopotamitam Theſſalonicenſem itidem Archiepiſcopum ſtatas regulas obtendentem vehementer obſtitiſſe, ἀντιστάντος αὐτῷ ἐπὶ τούτῳ στεῤῥότατα τοῦ μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Κωνσταντίνου τοῦ Μεσοποταμίτου, *quem Theodorus multis calamitatibus & exiliis male mulctavit*, ὃν καὶ πολλαῖς κακουχίαις καὶ ἐξορίαις ὑπέβαλε τῶν κανονικῶν ἐθῶν ἀντεχόμενον. Nice- B phorus autem Gregoras lib. 2. auctor eſt Archiepiſcopum Theſſalonicenſem, cujus nomen omiſit, Theodoro coronam ideo imponere renuiſſe, quod legitimus Theſſalonicenſis Imperii hæres in Italiam ad Honorium Papam, tertium utique perrexerat.

XLII. Manuel *Diſypatus*.

Joanne Laſcari Græcis imperante, Michaël Palæologus, quem in Occiduas Imperii Byzantini partes miſerat, proditionis ſuſpectus factus, Theſſalonica ab Impera- C torii exercitus comite Chadeno, vinctus adduci juſſus eſt. Erat tunc Theſſalonicæ epiſcopus *Manuel Diſypatus*, ὁ Δισύπατος ἐκεῖνος Μανουήλ, quem Georgius Acropolita *Opſaram* cognominat, τὸν καὶ Ὀψάραν λεγόμενον, ex quo Pachymeres emendandus, apud quem Pſaras ſcribitur lib. 2. cap. 8. ὁ ἐπίκλην Ψαρᾶς; qui futurorum prænoſcendorum arti quum indulgeret, Michaëli ſummam rerum prænuntiavit. Hic tamen quia ſubinde Palæologus, omiſſo Imperatore puero, coronari ſolus voluit, ſtrenuè illi aliquando D repugnavit. Ubi vero in mentem ei revocatum eſt, quod Michaëli Imperium prænuntiaſſet, orto clamore multorum victus tandem ſubſcripſit. Cæterum Arſenio Patriarcha qui Palæologi inaugurationem non probaret, exauctorato, ejuſque in locum ſuffecto Nicephoro, promotioni illius repugnarunt Andronicus Sardenſis, & *Manuel Theſſalonicæ*, ὁ Σάρδεων καὶ ὁ Θεσσαλονίκης Μανουήλ; quodque ſententiam ſuam pertinacius tenerent, ſuis ſedibus amoti, exilio relegati ſunt, aliique in eorum locum ordinati. Atqui hæc E quidem Nicææ gerebantur, unde Manuel egreſſus, in vicinia reliquum vitæ tempus egit. Pachym. lib. 1. cap. 11. lib. 2. capp. 8. 17. 22.

XLIII. Joannicius *Cydones*.

Michaël Palæologus Imp. ejecto ex epiſcopatu Manuële, ejus in locum conſtituit *Joannicium Cydonem* monaſterii Soſandrorum præpoſitum, καὶ τὸν μὲν Κυδώνην Ἰωαννίκιον, A τῆς τῶν Σωσάνδρων μονῆς ἐξάρχοντα Θεσσαλονίκης. Pachym. lib. 2. cap. 22. Hunc fuiſſe illum Theſſalonicenſem archiepiſcopum, cui Gregorius Papa X. ut aliis Orientis partium metropolitis epiſtolam dedit de unione cum eccleſia Romana quam decreverant, admodum veriſimile eſt.

XLIV. Demetrius I.

In codice Cæſareo 67. to. 8. qui epiſtolas continet Gregorii Cyprii Patriarchæ ſub Andronico Imp. ſeniore Conſtantinopolitano, ſeptima inſcribitur τῷ Θεσσαλονικείας Δημητρίῳ Βεάσκῳ, *Theſſalonicenſi præſuli Demetrio Beaſco*.

XLV. Ignatius.

In Theſauro Nicephori Choniatæ manu exarato libellum reperi à Joſepho Patriarcha Byzantino ſcriptum *Ignatio, qui poſthac factus eſt metropolita Theſſalonicæ, cum vinctus teneretur Latinorum cauſa.* Πιττάκιον τοῦ πατριάρχου κυρίου Ἰωσὴφ πρὸς τὸν μετὰ ταῦτα γεγονότα Θεσσαλονίκης μητροπολίτην κύριον Ἰγνάτιον, δέσμιον ὄντα τηνικαῦτα διὰ τὴν Λατινικὴν ὑπόθεσιν. Hic ſub Andronico Imp. ad Theſſalonicenſem ſedem promotus potius fuerit, quam ſub Michaële illius parente: ac certè alius erit ab illo Ignatio quem cum altero cui Meletio nomen, itidem epiſcopo, incertæ mihi ſedis, Michaël Romam ut pote unioni repugnantem ad Gregorium Papam miſit; quos tamen miſeratus Pontifex tamquam invidioſa ſuſpicione laborantes cum commendatitiis literis ad Imper. remiſit. Pachym. lib. 6. capp. 17. 18.

XLVI. Nicetas II.

Nicetam habemus alterum Theſſalonicæ epiſcopum, quem Mitylenæum cognominant, ab alio perinde diverſum qui Maroneæ dicitur, ut pote cujus eccleſiæ Pontifex priùs fuerat. Lib. 6. Juris Græco-Romani habentur *Quæſtiones ad Domnum Nicetam Mitylenæum Theſſalonicæ epiſcopum; cum ſolutione ejuſdem Nicetæ Mitylenæi.* ὑπόμνησις πρὸς τὸν Θεσσαλονίκης κυρὸν Νικήταν τὸν Μιτυληναῖον. Λύσις τοῦ Θεσσαλονίκης κυροῦ Νικήτα τοῦ Μιτυληναίου. Quin et aliæ rurſum ad illum quæſtiones Baſilii monachi Cappadocis, lib. 5. p. 344. & ſeqq. cum ſolutionibus, quas ſequuntur interrogationes ad Nicetam Nomophylacem, qui Theſſalonicæ archiepiſcopus fuit; πρὸς τὸν χαρτοφύλακα κύριον Νικήταν τὸν γεγονότα ἀρχιεπίσκοπον τῆς μητροπόλεως Θεσσαλονίκης. Ceu Nicetas iſte Mitylenæus Nomophylacis primùm munere functus eſſet.

ECCLESIA THESSALONICÆ.

XLVII. Jacobus.

Bibliothecæ Colbertinæ codex 36. membranaceus ſæculo XIII. exeunte vel certe XIV. adulto exaratus, multa complectens S. Niconis Aſcetica, repoſitus eſſe dicitur in Laura S. P. N. Athanaſii montis Atho, παρὰ τοῦ παναγιωτάτου μητροπολίτου Θεσσαλονίκης ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου πάσης Θεσσαλίας, κυροῦ Ἰακώβου, καὶ τότε καθηγουμένου τῆς ἁγίας ταύτης Λαύρας, *à ſanctiſſimo metropolita Theſſalonicæ Hypertimo & Exarcho totius Theſſaliæ Domno Jacobo, qui tunc præpoſitus erat ſanctæ hujus Lauræ.* Quæ eodem ac totus liber charactere exarata ſunt, ac proinde quum Jacobus ille Lauram iſtam regeret.

XLVIII. Hieremias.

Quo tempore Andronicus Palæologus junior Imperii compos eſt factus, Theſſalonicenſem eccleſiam gerebat *Hieremias*, circa annum 1322. Quod teſtatur Cantacuzenus Joannes Imp. lib. 1. hiſt. cap. 31. ubi narrat Conſtantinum Deſpotam qui arripere Imperium voluerat, Theſſalonicæ monachi habitu indutum, Didymotichum, comitantibus compluribus Theſſalonicenſium de ſenatu & de militibus deductum eſſe; quin etiam Theſſalonicæ antiſtite Hieremia, καὶ ὁ τῆς κατ' αὐτὴν ἐκκλησίας πρόεδρος Ἱερεμίας. Cap. 53. iterum mentio fit metropolitæ Theſſalonicæ, qui poſt annum 1326. ſedebat, & prope Chortætum in Andronicum juniorem illum incidens, Theſſalonicam occupare properantem, ab eo ſalutatus, nihil præ metu reſponſi dedit.

XLIX. Joannes IV.

L. Joannes V.

Andronicus junior Imperator *Joannem* preſbyterum, Apris quidem obſcuris parentibus oriundum, ſuadente magno Domeſtico, in Byzantinam ſedem, Eſaia Patriarcha defuncto, promovere propoſuerat, ut pote hominem in ſacerdotali munere dexterrimum, & in clerum Imperatoris cooptatum. Verum Epiſcopos conſilio ſuo obſiſtere intelligens, negotium magno illi Domeſtico gerendum commiſit. Epiſcopi in Æde Apoſtolorum Patriarchæ eligendi cauſa convenientes, minime ferendum declarant, ut homo hujus vitæ curis implicitus, qui cum uxore & filiis habitaret, ad ſublimem thronum evehatur. Quocirca magnus ille Domeſticus ab epiſcopis Imperatoris nomine poſtulat ut Theſſalonicæ ſaltem quæ paſtore vacabat, minoris ſcilicet ſedis Pontifex ille crearetur. In quam omnes ſtatim ſententiam euntes, ultro collatis ſuffragiis Joannem Theſſalonicæ epiſcopum deſignant καὶ ἐψηφίζοντο προθύμως Θεσσαλονίκης ἱεράρχην ἀποδεῖξαι τὸν Ἰωάννην. Quod ut obtinuit Imperator, continuò declaravit nihil jam prorſus obſtare, quominus Joannes qui Theſſalonicenſi metropolitica ſede dignus haberetur, Byzantinam perinde obtineret; quod mox epiſcopi, vel inviti, demum admiſerunt. Hic porro Joannes Aprenus, quando exiguo nimis tempore Theſſalonicæ epiſcopus dictus eſt, ad Theſſalonicenſem vix ſedem pergere potuit. Quocirca alter omnino eſt ab illo *Joanne* Theſſalonicenſi carminis in ſanctum Demetrium martyrem conditore, cujus meminit in Diatriba *de variis Simeonibus* Leo Allatius, pag. 105. uti neque priſtinus ille Joannes Theſſalonicenſis metropolita, quem ſextæ Synodo generali interfuiſſe dixi. Poſterioris enim ille ætatis videtur fuiſſe.

JOANNES V.

LI. Macarius.

Lauræ montis Atho Præfectus erat *Macarius* quando Theſſalonicenſis eccleſiæ regimen adiit, qui non à monachis dumtaxat aliis, qui pro Cantacuzeno Joanne Imperatore ſtabant, diſcrepabat, ſed & illos *Cantacuzeniſmi* per ludibrium taxabat, καὶ Μακάριον μὲν τὸν Λαύρας ἡγούμενον Θεσσαλονίκης μητροπολίτην ἀναδείξαντες, ἔπεισαν, οὐ πρὸς τοὺς ἄλλους μόνον διενεχθῆναι μοναχούς, ἀλλὰ καὶ Καντακουζηνισμὸν αὐτῶν κατηγορεῖν, ait Cantacuzenus ipſe lib. 3. cap. 35. Anna Imperatrix adverſus Cantacuzenum legatos ad Serviæ Cralem ſeu Deſpotam miſit, Georgium, Lucam, nec non Macarium Theſſalonicenſem, ſpondens ei quod convenerat ab ipſa donatum iri, dummodo Cantacuzenum Crales vinctum ad ſe mitteret; quibus tamen Crales abnuit. Tum Macarius Cantacuzenum adiens, ingratum ejus animum erga nuperum Imperatorem accuſavit, quod filiis ejus omni modo inſidiaretur. Hunc viciſſim Cantacuzenus inanis gloriæ inſimulavit, qui à monachis ſuis diſſenſiſſet epiſcopatus adipiſcendi gratia, voces uſurpans quas Paulus de Dema dixerat: *Macarius me dereliquit, diligens hoc ſæculum, & profectus eſt Theſſalonicam.*

LII. Demetrius II.

Tom. 6. Antiq. Lect. Henrici Caniſii Latinè edita eſt epiſtola *Demetrii metropolitæ Theſſalonicæ, ſanctiſſimi doctiſſimique Viri ad Domnum Barlaamum* Gyracenſem epiſcopum, in qua omnia ſua de Spiritus ſancti proceſſione dubia exponens, ab eo doceri rogat, quibus rationibus adductus eſſet, ut Spiritum ſanctum ex Filio quoque procedere crederet. Non mediocris eſſe audaciæ fate-

ECCLESIA THESSALONICÆ.

tur in dogmatis de sancta Trinitate suam existimationem sanctorum magnorumque Doctorum cognitioni anteponere. Eos qui Spiritum sanctum ex Patre solo procedere, multis magnisque sanctis, Augustino præsertim & Cyrillo, qui fusiùs apertiùsque oppositum docent, se sapientiores ac religiosiores jactare: nihil vero istiusmodi à Latinis spectari, nemine sanctorum Spiritum à Patre solo procedere perspicuè asserente. Demetrii epistolam sequitur Barlaami responsio: editaque rursum utraque est ab Abrahamo Bzovio qui eas Annalibus suis inseruit ad ann. 1339. At vero sæculo decimo-quarto medio Barlaam Gyracensem in Calabria Ecclesiam curabat.

LIII. Nilus.

Circa annum 1340. Thessalonicæ episcopus fuit *Nilus* cognomento *Cabasilas*, acerrimus Latinorum adversarius, qui multa in eos scripsit, ac præsertim de processione Spiritus sancti, & Primatu Papæ; itemque pro Palamitarum deliriis tuendis adversus Barlaamum & Gregorium Acindynum. Hic auctor instar omnium fuit quem Græci evolvendum curabant, dum ad Ferrariensem Florentinamve synodum properarunt. De eo legendus Allatius opere *de Nilis*, deque ejus libris Guillelmus Cave in scriptorum Ecclesiasticorum historia literaria.

LIV. Gregorius.

Joannis Cantacuzeni æqualis fuit *Gregorius* Palamas, genere Asianus, qui spretis Palatii honoribus monasticam vitam elegit, egitque in monte Atho, Berrhœæ in Macedonia, mox Thessalonicæ episcopus. Hic novelli dogmatis auctor sodalibus suis fuit, nempè Deum lumen quoddam inhabitare sibi coæternum qui minime Deus sit, illoque lumine perstrictos olim trium Apostolorum in Monte Thabor oculos fuisse, idque illis affulgere qui attentiùs orationi vacant: Dei operationem à Deo ipso reipsa discrepare. Quocirca à Barlaamo & Acindyno hæresis accusari meruit, atque in Constantinopolitana synodo Joanne Glycy Patriarcha præside damnari, & carceri tradi. Post vero Cantacuzenus Imperii, Urbisque Regiæ compos factus, hunc nihilominus Patriarcham designavit, quem tamen episcopi qui convenerant admittendum minime censuerunt, ejusque loco Isidorum elegerunt, Palamitici licet erratici dogmatis fautorem. Callisto Isidori successore celebrata Constantinopoli synodus est anno mundi 6859. sive Christi 1351. mense Aug. Ind. IV. in qua Barlaam & Acindynus Palamæ adversarii proscripti fuerunt, & Palamiticus error approbatus. Sed & anno 1354. Gregorius Palamas Thessalonicensis archiepiscopus renuntiatus, atque à Patriarcha Constantinopoli consecratus fuit. Hunc vero Thessalonicenses Præfecti, quin & Alexius Metochita Protosebastus, atque Andreas Palæologus admittere noluerunt. Quocirca in Lemnum insulam secedens reliquum ibi vitæ tempus egit. Plura de eo apud Cantacuzenum legenda, apud Nicephorum Gregoram alterum ejus adversarium, nec non apud Allatium de synodo Photiana p. 444. adversus Hottingerum p. 328. & de Georgiis ac Gregoriis. Palamæ opera quæ exstant multa recensentur apud Caveum in historia Literaria, quin etiam in Doctissimi Montefalconii Bibliotheca Coisliniana.

LV. Nicolaus.

Gregorio Palama exploso suffectus, nî fallor, illi fuit *Nicolaus* Cabasilas Thomaidis Nili Cabasilæ sororis filius, teste Phranza lib. 2. hist. cap. 5. Quæ quidem Thomaïs genere Asiana quum esset, ac Constantinopoli educata trium Archiepiscoporum soror fuisse memoratur, quin & Thessalonicam venisse aliquando Cabasilæ filii & Archiepiscopi fratris visendi causa. In codice Coisliniano 315. habetur, ἐπιστολὴ τοῦ πρὸς μητρὸς θείου Νικολάῳ τῷ Καβασίλᾳ, ἁγιωτάτου μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Νείλου, *Epistola sanctissimi metropolitæ Thessalonicensis Nili avunculi Nicolao Cabasilæ.* Præterea Allatius in libro *de Nilis*, ex synodico Ecclesiæ Thessalonicensis, hæc de Nicolao Cabasila exscripsit. Νικολάου τοῦ ἁγιωτάτου μητροπολίτου Θεσσαλονίκης τοῦ λόγοις ἅμα καὶ ἔργοις καὶ θείοις συγγράμμασι ἀγωνισαμένου ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας Χριστοῦ, καὶ τὴν τοῦ Βαρλαὰμ καὶ Ἀκινδύνου κενομανίαν θεοσόφοις λόγοις καὶ ἀποδείξεσιν ἀναντιῤῥήτοις καταισχυνάντος τε καὶ διελέγξαντος, αἰωνία μνήμη. *Nicolai sanctissimi metropolitæ Thessalonicensis, qui verbis factisque, & divinis scriptis pro Ecclesia Christi certavit, & Barlaami, Acindynique ineptam amentiam tractatibus divina sapientia refertis invictisque demonstrationibus confudit ac redarguit, æterna memoria.* Operum Nicolai Cabasilæ indicem sat accuratum repereris apud Caveum in historia Literaria.

LVI. Isidorus.

In synodici Thessalonicensis ecclesiæ cujus scriptor Eugenicus Nomophylax excerpto, quod Leo Allatius in Diatriba *de Simeonibus*, & eorum scriptis recitat pag. 187. hæc de Isidoro Nicolai Cabasilæ successore leguntur. Ἰσιδώρου τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου ἁγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης, τοῦ

δίκην ἀστέρος τοῦ λαμπροῦ τὴν ποίμνην αὐτοῦ πάντων καταφωτίσαντος ταῖς καθ' ἡμέραν ἱεραῖς αὐτοῦ διδασκαλίαις, καὶ εἰσηγήσεσιν, καὶ κατὰ τὸν καλὸν καὶ πρῶτον ποιμένα Χριστὸν τοῦ ποιμνίου πάντα τρόπον προφροντικότος, καὶ μακρὰς ὁδοιπορείας ὑπενεγκόντος, καὶ πᾶν εἴ τι θεῖον, καὶ πρὸς σωτηρίαν ἐνάγον, καὶ λόγοις διδάξαντος, καὶ ἔργοις ἐνδειξαμένου, καὶ τῷ ὄντι τοῖς ἐπ' ἀρετῇ καὶ σοφίᾳ πρὸ αὐτοῦ διαλάμψασιν ἐξισωθέντος τοῖς ὅλοις, αἰωνία ἡ μνήμη. *Isidori sanctissimi Thessalonices archiepiscopi, felicis recordationis, qui splendidissimi sideris instar gregem suum illuminavit sacris quotidianis suis doctrinis, admonitionibusque, ac veluti bonus primariusque pastor Christus, modis omnibus ovilis curam gessit, longas peregrinationes sustinuit, & quidquid bonum, & saluti conducibile videbatur, tum sermonibus docuit, tum verbis, tum operibus demonstravit, suisque decessoribus, qui virtute & doctrina claruerunt, omnibus modis verè æqualis fuit, perpetua memoria.* Hunc alium esse non puto ab Isidoro Glaba Thessalonicæ metropolita, ad quem exstat Demetrii Cydonii epistola, τῷ ἁγιωτάτῳ μητροπολίτῃ Θεσσαλονίκης Ἰσιδώρῳ τῷ Γλαβᾷ, in qua uti Combefisius tom. 2. Auct. Bibl. PP. Græc. pag. 1263. consulto observat, sese à sinistris quibusdam rumoribus purgat, quibus traduceretur tamquam hæreticus: Se promptum præbet quo doceatur, rogat ut meliora ostendat & probet; haud alioqui se cessurum ait nisi divinarum scripturarum, sanctorumque Doctorum auctoritate, communioribusque argumentis prematur. Quibus significat se ab Isidoro dissentire quod Palamitarum fanaticos errores abnueret. Atqui Isidorus circa sæculi decimi quarti exitum, atque decimi quinti initium sedebat, Manuele Palæologo Imperatore, qui summam rerum anno 1394. tenebat. Quocirca non satis capio Nicephorum Gregoram epistolam aliquando scripsisse, quæ extat in Codice Regio 1257. hoc præmisso titulo, τοῦ φιλοσόφου τῷ μητροπολίτῃ Θεσσαλονίκης τῷ Γλαβᾷ, *Philosophi metropolitano Thessalonicæ Glabæ.* Quod etsi doctissimus Boivinius existimaverit, ratio tamen temporum vix patitur. De Isidori Thessalonicensis voluminibus quæ passim in Bibliothecis occurrunt, consulat Lector præter Labbeum, Bibl. Eccl. pag. 246. 651. Guillelmi Cave Historiam Litterariam tom. 2. Allatium *de Simeonibus*, & Bibl. Coislin. pagina præsertim 429.

LVII. Gabriel I.

In synodico Ecclesiæ Thessalonicensis Isidoro Gabriel succedit, de quo hæc ibidem habentur. Γαβριὴλ, τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης, τοῦ σχεδὸν ἐκ βρέφους τῷ Θεῷ ἀνατεθειμένου, κἀν τῇ μοναδικῇ πολιτείᾳ πρῶτα χόντος, κἀντεῦθεν ὡς ἀρετῆς ἔπαθλον τὴν προστασίαν τῆς πόλεως ταύτης ἀναδεξαμένου, πολλοῖς τε ἔργοις καὶ ταῖς πρὸς τὸν θεῖον δεήσεσι ταύτην τηρήσαντος, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις, οἷς εἶχε πνευματικοῖς χαρίσμασι, πρᾳότητι καὶ ἀγάπῃ κεκοσμημένου, καὶ τὴν πατρικὴν εὔνοιαν ἀεὶ πρὸς τὰ πνευματικὰ τέκνα ἐνδεικνυμένου, αἰωνία ἡ μνήμη. *Gabrielis felicis recordationis sanctissimi archiepiscopi Thessalonicæ, qui ab infantia pene Deo addictus fuit, & in monastico instituto primarium locum occupavit. Quocirca tamquam virtutis præmium urbis hujus regimen sortitus, multis operibus, orationibusque eam servavit, ac præ spiritualibus donis aliis quibus enituit, mansuetudine & caritate ornatus, affectum erga spirituales filios paternum semper monstravit, perpetua memoria.* Hic itaque est Gabriel ille Thessalonicensis, cujus laudes Manuel Palæologus Imp. oratione solenni celebravit. Obiit anno 1429.

LVIII. Symeon.

Symeon archiepiscopus Thessalonicensis Gabrieli illi suffectus fuit, sex annis ante Thessalonicam à Turcis expugnatam. Seniorem cognominat Allatius lib. 2. de consens. cap. 18. alterum utique juniorem innuens exstitisse, qui perinde Thessalonicensi Ecclesiæ præfuerit. Eugenici synodicon hæc de seniore Symeone tradit: Συμεὼν τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης, τοῦ τῆς ἐκτός τε καὶ πνευματικῆς σοφίας πλήρους ὑπερφυῶς γενομένου, κἀν τῇ ἀσκητικῇ εἴτ' οὖν ἀγγελικῇ ἀγωγῇ τε καὶ πολιτείᾳ διαπρέψαντος, καὶ ταύτην εἰς ἄκρον κατωρθωκότος, τῇ δὲ κατὰ Χριστὸν ταπεινώσει τῇ τῶν ἀρετῶν κρηπῖδι, κατὰ τὰς ἀψευδεῖς δεσποτικὰς ἐπαγγελίας ἀνυψωθέντος, καὶ διὰ πράξεως ἀναβάντος εἰς θεωρίαν, κἀντεῦθεν νεύσει Θεοῦ, ὡς φωσφόρου λαμπτῆρος ἐπὶ τὴν λυχνίαν τεθέντος, καὶ ἐπ' ὄρους ὑψηλοῦ, ὡς λαμπροῦ τῆς ἀληθείας κήρυκος ἀναβεβηκότος καὶ ταῖς γλυκείαις μαρμαρυγαῖς, δηλαδὴ ταῖς αὐτοῦ διδασκαλίαις οὐ τὴν ἰδίαν μόνον ταύτην τὴν περιώνυμον μητρόπολιν, ἀλλ' ἤδη καὶ τὴν οἰκουμένην ἅπασαν δίκην ἡλίου καταυγάσαντος; καὶ τὴν πρὸς θεὸν, καὶ τὸν πλησίον ἀγάπην εἰς ἄκρον ὡς οὐδεὶς σχεδὸν τῶν ἁπάντων ἐπιδειξαμένου, καὶ ᾠδαῖς ἱεραῖς σὺν τῶν ἁγίων χορεῖς, καὶ οἴκοθεν κατασέψαντος, ὧν τὸν βίον ἐζήλωκε καὶ δίωκσε. τοῦ δὲ ἀγγελικοῦ καὶ σεμνοῦ καὶ θεοειδεῖ τῶν ἠθῶν, καὶ τῇ ἱλαρᾷ καταστάσει ὅλου τοῦ ὄντι θεοφόρου, καὶ ὄντος, καὶ φαινομένου, καὶ ζῆλον ἔνθερμον Ἡλίου τις ἄρ' εἴποι τρέφοντος ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ πατρικῶν τῆς ἐκκλησίας δογμάτων, καὶ καθεκάστην ἀφθόνως τῷ γλυκεῖ διδασκαλίας ἀρδεύοντος νάματι καὶ τῷ τῶν λόγων ἐπαγωγῷ καὶ τερπνῷ καὶ τῇ μελιῤῥύτῳ φθογγῇ πάντας ὥσπερ ἀῤῥήτῳ τινὶ σειρῶν δυνάμει πρὸς ἑαυτὸν ἕλκοντος καὶ παρακατέχοντος, καὶ τῶν παλαιῶν ὥσπερ ἐκμαγεῖόν τι

ECCLESIA THESSALONICÆ.

καὶ ἐπισφράγισμα καὶ στήλην εὐσεβείας καὶ ἀρετῆς κανόνα, καὶ χριστιανικῆς πολιτείας τύπον τὸν ἑαυτοῦ βίον ἀναδεῖξαι φιλονεικήσαντος, ἐκ τούτων τε τοὺς ἀνθρώπους ἅπαντας, καὶ τοὺς ἄλλως ἢ ὡς ἡμεῖς φρονοῦμεν, περὶ πίστιν δοξάζοντας, εἰς ἔκπληξιν καὶ θαῦμα, καὶ ὕμνον καὶ δοξολογίαν τοῦ μεγάλου Θεοῦ τῶν ὅλων κινήσαντος, αἰωνία ἡ μνήμη. *Symeonis beatæ recordationis sanctissimi archiepiscopi Thessalonicensis, qui tum externa, tum spirituali sapientia super humanum captum repletus, ascetico, sive Angelico potius, instituto & vitæ ratione claruit, eaque perfectissimè functus est, ac secundum Christum sui demissione quæ virtutum basis & fundamentum est juxta divina promissa quæ mentiri nesciunt, sublimis evadens, per actionem ad speculationem ascendit, atque ita, annuente Deo, ut fax lucifera super candelabrum posita & super excelsum montem, ut veritatis præco clarissimus ascendens, dulcibus suis splendoribus, instructionibus scilicet, non propriam tantùm, celeberrimam hancce metropolim, sed universum etiam terrarum orbem solis instar illuminavit, & erga Deum atque proximum amorem, si quis alius, prætulit, sacris cantibus sanctorum choros ex propriis quoque exornavit, quorum vitam æmulabatur atque ducebat: Angelicis vero venerandis planeque divinis moribus, totus hilari habitu, vere externaque specie deifer, ferventem zelum Eliæ quispiam dixerit, pro avitis ecclesiæ dogmatis nutriens; diebus singulis suavi latice abunde rigabat, flexanimisque ac jucundis sermonibus mellifluaque loquela, omnes sirenum instar, vi quadam quæ efferri verbis nequit trahebat ad se ac detinebat: antiquorum veluti figura, expressaque imago, pietatis columna, propriam vitam præmonstrare summo studio contendebat, ut quo pacto virtutis norma, & Christianæ conversationis exemplum esset. Omnes qui aliter ac nos de fide sentiebant, in stuporem admirationemque excitabat, utque cunctorum Deum laudarent ac celebrarent, memoria æterna.* Hæc Eugenicus Nomophylax de Symeone Thessalonicensi metropolita, ac certè plura quam par erat, ut qui non schismati solum, sed profanis etiam Palamitarum ineptiis nimium addictus esset. Multa profecto scripsit præsertim de sacramentis eorumque ritibus, quibus Græcæ Ecclesiæ utuntur. Quorum volumen Giasii in Moldoblachia anno 1680. editum est. In ejus laudem cedat quod virili animo, nec præmiis magnis oblatis ab Amurathi Turcarum Sultano, nec minis ullis eo adduci potuerit, ut suos Græcos, ejectis Latinis Venetisque qui Thessalonica jam pridem potiebantur, sese infidelibus dedere suaderet. Rem multis narrat Joannes Anagnosta, sive Lector Thessalonicensis, in postremi Urbis

A hujus excidii historia, quam Allatius primum in *Symmictis* publici juris fecit, tum subinde emendatiorem dedit Franciscus noster Combefisius inter historiæ Byzantinæ post Theophanem scriptores. Testatur Joannes Symeonem ante sex menses fatis concessisse, quam civitas in Turcarum potestatem veniret, τότε γὰρ καὶ ποιμὴν οὐκ ἦν. μῆνας γὰρ εἶχεν ἓξ γενόμενος ἐξ ἀνθρώπων. Capta vero est Thessalonica, Anagnosta illo teste, vigesima nona Martii anno mundi 6938. sive Christi 1430. ἐννάτην ἦγε καὶ εἰκοστὴν ὁ Μάρτιος τότε. ἔτος δὲ

B τριακοστὸν ὄγδοον πρὸς τῷ ἑξακισχιλιοστῷ ἐννακοσιοστῷ ἐνειστήκει. Obierat ergo Symeon circa mensem Septembrem ann. 1429. Quamobrem sub Joanne Cantacuzeno vitam egerat, ac sub Joanne Palæologo Manuelis filio periit: atque adeo Thessalonicæ ecclesia non nisi sex menses & amplius ab obitu Symeonis pastore donata est.

LIX. GREGORIUS II.

Symeonem porro excepit Gregorius II. ex Eugenici synodico, in quo subditur:

C Γρηγορίου, τοῦ ἐν μακαρία τῇ λήξει γενομένου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης, τοῦ καὶ πρὸ τῆς ἀρχιερωσύνης ἐν τοῖς πρώτοις μὲν τῶν ὁμοταγῶν ἐνταῦθα τελοῦντος, τὸ δὲ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ πρότερον τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον καλῶς ποιμάναντος καὶ φυλάξαντος, καὶ μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς πόλεως ταύτης εἰς τὸν ἱερὸν αὐτῆς θρόνον μεταθέντος, καὶ μηδενὸς τῶν εἰς σύστασιν ταύτης ἠμεληκότος, οἷς ἠδύνατο τρόποις, βαθμοῖς τε ἱεροῖς τὸν κλῆρον τοῦτον σχεδὸν πάντα τετιμηκότος, καὶ αὖθις, καὶ κοινῇ, καὶ ἰδίᾳ πᾶσι πρὸς τὰς ἐπερχομένας ἀνάγκας, καὶ βοηθοῦντος καὶ συνεργοῦντος ἀόκνως, καὶ τὸ ἀφιέναι πᾶσιν ἔργοις αὐτοῦ

D κατὰ τὸν θεῖον νόμον δεικνύντος, αἰωνία ἡ μνήμη. *Gregorii beatæ recordationis sanctissimi archiepiscopi Thessalonicæ, qui & ante Pontificatum, quum hic sodalium suorum (monachorum) inter primos esset, sibi prius creditum ovile Christi recte pavisset ac servasset, post urbis excidium, in sacrum ejus thronum translatus, nihil quod ad illam statuendam faceret, quoquomodo poterat omisit. Gradibus sacris clerum hunc pene omnem decoravit, rursumque publice & privatim ingruentibus necessitatibus, subsidia opemque diligenter ferens, cunctisque condo-*

E *nandum actis ipse suis, uti divina lex jubet, edocebat, perpetua memoria.* De Gregorio isto secundo nulla occurrunt alia. Aliquamdiu autem post ejus obitum Thessalonicensem vacasse sedem, ex iis quæ mox narranda sunt evincitur.

LX. NIPHO.

Post Gregorium sequitur *Nipho* in illo synodico, deque illo hæc pauca leguntur. Νίφωνος τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν δεσπότου, τοῦ

Ἡοσιωτάτου μητροπολίτου Θεσσαλονίκης, ὑπερτίμου A καὶ ἐξάρχου Θεσσαλίας πολλὰ ἔτη. *Niphonis sanctissimi Domini nostri, divinissimique metropolitæ Thessalonicæ, & Exarchi Thessaliæ, multos annos.* Quo nempe sedente Eugenicus Nomophylax hæc scribebat. Atqui Niphonem, ut & Gregorium ejus decessorem multis annis huic Ecclesiæ præfuisse oportet, quippe qui anno circiter 1482. ad Constantinopolitanam sedem evectus fuit, atque aliquanto tempore patriarchatu functus est: alioqui ejusdem nominis episcopi duo Thessalonicæ metropolim tenuisse di- B cendi sunt. Primus scilicet post Constantinopolis excidium Nipho Thessalonicensis Patriarcha fuit, cujus promotionem Emmanuel Malaxus ad hunc modum recitat lib. 2. » Hist. Eccl. Turco-gr. pag. 139. Patria ejus, » *inquit*, Peloponnesus fuit, quam hodie *Moræam* appellant. Matrem habuit Romanam, » seu Græcam, de Romaniæ nobilissimo genere natam, patrem ex Albaniæ proceribus. » Ab ineunte ætate monasticæ vitæ desiderio » ardens, eo animo parentes reliquit, seque in » sacri Montis Atho monasterium Pantocra- C toris nomine dictum contulit, ubi in monachorum cœtum cooptatus, sacerdotio auctus » est. Mortuo Thessalonicensi metropolita » thronus ejus absque sacrorum antistite & » pastore mansit, καὶ ἐδιέμεινεν ὁ θρόνος χωρὶς » ἀρχιερέως καὶ ποιμένος. Tum congregati Thessalonicæ, seu Macedoniæ episcopi in metropolim omnes convenerunt, ubi facta synodo, præsentibus Clericis, aliisque ordinum » sacrorum viris, ac primoribus civitatis, cum » omni populo, ἐψήφισαν αὐτὸν τὸν Κύριον Νίφωνα, » collatis suffragiis hunc Dominum Nipho- D nem elegerunt, missisque honestissimis hominibus & Clericis in montem sanctum, » ipsum ad se venire compellarunt, uti Pontifex fieret. Repugnantem monasterii Patres » convenientes, multis adhortati sunt ut episcopatum capesseret. His ne contumax haberetur annuit tandem, eisque valedicens » Thessalonicam profectus est, ubi in magna » ecclesia consecratus est. Post vero in Patriarcham assumptus quum esset, hoc ei minus » prospere non cessit. Quod quidem legendum apud eumdem Malaxum.

LXI. JOANNES VI.

Thessalonicæ archiepiscopus circa Florentini Concilii tempora sedebat *Joannes*, cui Georgius Scholarius, aliàs Gennadius libros de divina prædestinatione περὶ τοῦ θεοῦ προορισμοῦ nuncupavit, quum in monasterio ageret. Horum librorum primus Græce & Latine exstat post opera S. Basilii.

LXII. MACARIUS II.

Anno 1551. Concilio Tridentino, prioribus in sessionibus, una cum Patribus aliis sedisse memoratur *Macarius* Chiensis Thessalonicæ archiepiscopus, qui data Fidei professione ultro admissus fuit.

LXIII. THEONAS.

Thessalonicæ sedebat *Theonas* quo tempore Joasaph II. Patriarchatu Constantinopolitano fungebatur, ejusque mentio fit in B epistola Demetrii Moldaviæ Despotæ ad eumdem Joasaph Patriarcham, quam Crusius lib. 3. Turco-græc. pag. 249. edidit. *Ad hæc affero,* inquit, *epistolas virorum doctorum, de quibus communicavi cum reverendissimo metropolita Theona, ut viro sapiente, quique de veritate ferre judicium possit,* ὑπὲρ ὧν ἐκοινωσάμην τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Θεωνᾷ, ὡς ἀνδρὶ σοφῷ καὶ τ' ἀληθὲς κρῖναι δυναμένῳ. In sententia qua Joasaphus Patriarchatu amotus est ann. 1564. dicitur ille per multas provincias ordinationes multas præter legum præ- C scripta fecisse, *in provincia metropolitæ Chalcedonensis, in Heracleensis, in Thessalonicensis Domini Theonæ, & in Methymnæ,* καὶ τοῦ Κυρίου Θεωνᾶ, καὶ τοῦ Μηθύμνης. Cui sententiæ Theonas ipse nomen cum aliis apposuit suum cum aliis subscribendo, ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Θεωνᾶς, *Theonas humilis metropolita Thessalonicæ.* Lib. 3. ejusdem voluminis de Turco-Græcia Martinus Crusius epistolam edidit ejusdem Theonæ, quam ille magno Sceuophylaci & magno Chartophylaci scripserat, quando Paronaxiæ episcopatum ge- D rebat, ὁ Παροναξίας Θεωνᾶς. Crusius rursum in annotationibus ad sententiam exauctorationis Joasaphi Patriarchæ, n. ξγ. pag. 204. eidem Theonæ adscribit præfationem, εἰς διδαχὰς Ἀλεξίου ἱερέως τοῦ Ραρτούρου, καὶ χαρτοφύλακος τῆς Κερκύρας, *In doctrinas Alexii sacerdotis Rarturi, & Chartophylacis Corcyræ;* quæ excusa est anno 1560. Cujus quidem Præfationis hæc inscriptio est: ὁ ἐν ἀρχιερεῦσιν ἐλάχιστος Θεωνᾶς, καὶ ἔξαρχος τοῦ παναγιωτάτου πατριάρχου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τοῖς αἰδεσίμοις ἀρχιερεῦσι, καὶ φιλαρέτοις πατράσι, τῷ τε E λοιπῷ τοῦ Κυρίου χριστωνύμῳ πληρώματι εὖ πράττειν. *Pontificum minimus Theonas, & Exarchus sanctissimi Patriarchæ Constantinopolis, reverendissimis Pontificibus veritatisque amantibus Patribus, nec non reliquo Christiano Dei populo, salutem precatur.* Hanc utique scribebat episcopatus sui Paronaxiensis tempore, quo proinde Exarchi quoque munere fungebatur, una cum altero Ignatio nomine. Prætera Theonas idem, aut proximus ejus successor interfuit synodo, quam

ECCLESIA THESSALONICÆ.

Hieremias II. Patriarcha Constantinopolitanus factus, statim à promotione sua ad simoniæ labem exstinguendam habuit. Ibid. lib. 2. Hist. Eccl. pag. 179.

LXIV. JOASAPHUS.

Anno 1579. Thessalonicæ archiepiscopus sedebat *Joasaph*, quo nempe epistolam scribebat S. Protonotario Magnæ Ecclesiæ, quam Martinus Crusius typis edidit p. 326. datam 4. Decembris, hac subscriptione, ὁ Θεσσαλονίκης Ἰωασάφ, καὶ σὸς εὐκέτης. *Thessalonicæ Joasaph, supplexque tuus*. Nimirum ut Crusius observat scripta est, ut videtur, eo anno 1579. celebratis jam à Theodosio nuptiis, & Patriarcha Theophane restituto, à quo scilicet confirmationem officii, Machramus, cujus causa data est, flagitabat.

Anno 1585. die 18. Junii Indict. IV. Calogeri manu Joasaphus Thessalonicæ usus est, ut nomen suum Gerlachio Germano daret Ἰωάσαφ ὁ Θεσσαλονίκης. Ibid. lib. 7. pag. 606. Atqui lib. 1. pag. 67. Joasaph Thessalonicensis summus Hieremiæ II. Patriarchæ, & Michaëlis Cantacuzeni amicus dicitur, & *Argyropulus* cognominatur, ubi nempe fertur ejusdem Cantacuzeni nuptiis adfuisse circa annum 1576.

LXV. METROPHANES.

Tametsi Crusius testetur Joasaphum Thessalonicensem Gerlachio nomen suum Calogeri manu exaratum dedisse, attamen epistolæ quam ecclesia Constantinopolitana, restituto in suam sedem Hieremia II. Patriarcha Moschorum Imperatori dedit, subscriptus legitur *Metrophanes Thessalonicæ*, Θεσσαλονίκης Μητροφάνης. Quod argumento est tunc temporis episcopatui renuntiasse Joasaphum.

LXVI. GABRIEL II.

Dorotheus Monembasiæ metropolita in synopsi historiarum, pag. 343. ubi narrat Theolepti in Constantinopolitanum Patriarcham, Hieremia II. legitimo Pontifice excluso & exulante, inaugurationem, huic refragatum esse ait Monembasiæ metropolitam, assensisse vero Thessalonicensem cum ipsius fratre Matthæo, quos Hieremias honoribus auxerat, illum quidem ad Thessalonicæ sedem promovendo, hunc vero opibus locupletando, οἱ δὲ ἄλλοι ἐστέρξαν καὶ ὁ Θεσσαλονίκης, καὶ Ματθαῖος ὁ ἀδελφός σου τοὺς ὁποίους ἐτίμησεν ὁ Ἱερεμίας, καὶ ἔκαμέ τους, τὸν ἕνα πλουτῶν, καὶ τὸν ἄλλον Θεσσαλονίκης μητροπολίτην. Atqui Thessalonicensis hic metropolita alter non fuit à *Gabriële* qui post Matthæum Patriarcham Hieremiæ successorem anno 1590. Thessalonica Constantinopolim translatus fuit, vir Matthæo Cygalæ & aliis εὐσεβὴς καὶ ἐνάρετος, *religiosus virtutisque studiosus*, qui post quintum mensem interiit.

LXVII. PAISIUS.

Ex epistola Leonis Allatii ad Nihusium, quam ipse integram edidit, lib. 3. de consens. cap. 11. Thessalonicensi ecclesiæ metropolita datus est *Païsius* à Timotheo II. Patriarcha, qui quum in Moschoviam appulisset, « ut egestati, ærique alieno certis nominibus ab Ecclesia sua contracto, si fieri posset subveniret, & æs alienum coactam pecuniam longe superaret, adeoque se ab eo exsolvendi spes decollasset, jussu Principis (Moschorum) à quo largè & sine labore victus suppeditabatur, in ea regione de Episcopatu parum sollicitus, sedem collocat, ut securiùs vivat. »

Pergit Allatius, Cyrillum Lucarim Byzantinam sedem adeptum, Cyrillum alterum, qui posthac Berrhœensis episcopus, ac subinde Patriarcha fuit, « Thessalonicam misisse ad res Ecclesiæ curandas, animisque Christianorum providendum; qui splendore civitatis pellectus, ab eodem Lucari Thessalonicensem episcopatum exorat, quem quum non impetrasset ab amico cui maxime fidebat, & à quo majora sibi pollicebatur, ira sibi facem subministrante, odia capitalia in Cyrillum exercuit, &c. post vero Berrhœensi sede donatus fuit. »

LXVIII. ATHANASIUS.

Metropolim Thessalonicensem aliquando obtinuit *Athanasius* Patellarius natione Cretensis, qui subinde anno 1634. ad Constantinopolitanam sedem est evectus: à Cyrillo utique Lucari, secluso Cyrillo qui Berrhœensem sortitus fuit. Sic nempe testantur Patriarcharum Byzantinorum indices, illeque in primis qui Philippi Cyprii nomen præfert, καὶ ἀντ' αὐτοῦ εἰσήχθη ὁ Θεσσαλονίκης κῦρος Ἀθανάσιος ὁ Πατελλάριος ὁ Κρὴς, καὶ μετ' ὀλίγας ἐξεβλήθη. Dositheus quoque Hierosolymitanus perhibet Athanasio Patellario redditam esse Thessalonicæ sedem, unde in Italiam Anconam venit, atque Romam ad Callistum Papam (Urbanum VIII. significat) Episcopum Drynopolis misit, nuntians sibi in animo esse ad ipsum accedere, dummodo ejus opera Constantinopolitana sedes sibi redderetur. Quod se præstiturum Papa respondit, si Romanam fidem profiteri vellet. Quod ille facere renuit, sed in Moldaviam abiit, indeque in Moschoviam. Hæc nec plura Dositheus. Concinit Allatius qui cum Anconam venisse refert, Romanamque communionem

communionem admisisse, fuisseque Thessalonicensi sedi restitutum.

LXIX. JACOBUS.

Nupero sæculo Thessalonicæ metropoli præerat *Jacobus*, qui codicem hodie Coislinianum, n. 37. Lauræ Montis Atho S. Athanasii dono dederat, ut hacce nota fertur folio 5. verso, recenti manu apposita, ἡ παροῦσα θεία βίβλος τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Νίκωνος προσετέθη τῇ ἁγίᾳ Λαύρᾳ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου, παρὰ τοῦ παναγιωτάτου μητροπολίτου Θεσσαλονίκης ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου πάσης Θεσσαλίας κυροῦ Ἰακώβου, τοῦ ποτε καθηγουμένου τῆς ἁγίας ταύτης Λαύρας. καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες ταύτην εὔχεσθε ὑπὲρ αὐτοῦ. *Divinus hic liber repositus est in Laura S. P. N. Athanasii à sanctissimo metropolita Thessalonicæ, Hypertimo, & Exarcho totius Thessaliæ Domno Jacobo, quum esset hujus Lauræ præpositus, pro quo orate qui hunc legitis.*

LXX. CALLINICUS.

Synodo Constantinopolitanæ Cyrilli Berrhœensis Patriarchæ, in qua damnata primum fuere capita calviniana Cyrilli Lucaris, adfuit subscripsitque *Callinicus Thessalonicæ*, ὁ Θεσσαλονίκης Καλλίνικος.

LXXI. MELETIUS.

Anno 1672. Thessalonicæ archiepiscopus sedebat *Meletius*, quo nempe Responsioni synodicæ Dionysii Patriarchæ Constantinopolitani super Calvinistarum erroribus, subscripsit, ὁ Θεσσαλονίκης Μελέτιος, *Meletius Thessalonicæ*.

LXXII. NEOPHYTUS.

Anno 1694. Thessalonicæ episcopatum gessit *Neophytus*, qui post triennium à Turcis ejectus, ad triremes damnatus est.

LXXIII. METHODIUS.

Neophyto suffectus est *Methodius*, qui annos sex episcopatu functus est.

LXXIV. IGNATIUS.

Thessalonicæ metropolita sedet hodie *Ignatius* trigesimo episcopatus anno, ὁ Θεσσαλονίκης Ἰγνάτιος.

II. ECCLESIA PHILIPPORUM.

PHILIPPI Thraciæ civitas est Pomponio Melæ inter Nestem & Strymona fluvios, ab Ægæo mari aliquantum distans, ac Dyrrachio 325. M. pass. Plinio lib. 4. cap. 11. Thraciæ quoque censetur, ac mediterranea est; *Intus Philippi colonia:* Ptolemæo autem, Macedoniæ Thraciæ: quin S. Lucæ Act. 16. v. 12. primæ partis Macedoniæ: ubi nempe narrat Paulum Apostolum ea in urbe Evangelium Christi prædicasse. *Navigantes autem à Troade, recto cursu venimus Samothraciam, & sequenti die Neapolim, inde Philippos, quæ est primæ partis Macedoniæ civitas, colonia. Eramusque in hac urbe diebus aliquot conferentes.* Refert subinde conversionem mulieris purpurariæ, cui *Lydiæ* nomen, tum ejecti à puella quadam spiritus Pythonis; quod in causa fuit cur irati Gentiles Paulum & Silam insectati sint. Philippensium fidem Apostolus idem fovit epistola ad eos scripta, quæ inter libros sacros habetur. Non omittendum in Martyrologio Romano ad diem 18. Decembris *Philippis in Macedonia consignari Natalem sanctorum martyrum Rufi & Zosimi, qui ex numero discipulorum fuerunt, per quos primitiva Ecclesia ex Judæis & Gentilibus est fundata, de quorum felici agone S. Polycarpus scribit in epistola ad Philippenses.*

Macedonia tempore Quintæ synodi generalis in provincias duas divisa erat, Primam & Secundam sive Salutarem, imo dudum ante à Theodosio juniore imperatore quando Hierocles Grammaticus Notitiam Orientalis Imperii scripsit; ac Philippi non secundæ, sed primæ civitas erat. Cæterum Thessalonica ambarum metropolis Ecclesiasticæ ab institutione sua Apostolica juribus fruebatur. At sequiori ævo, ex quo Illyricum Orientale à Byzantinis Patriarchis usurpatum fuit, Philipporum Præsul in metropolitam evasit, uti veteres Notitiæ Ecclesiasticæ Græcæ testantur, ἐπαρχία Μακεδονίας ὁ Φιλίππων. *Provincia Macedoniæ, Philipporum episcopus.* In illa Notitia quæ Leonis Sapientis Imp. nomine insignitur, quadragesima metropolis est *Ecclesia Philipporum* μ'. ἡ Φιλίππων, cui episcopi septem subsunt; scilicet α'. ὁ Θεωρείου. β'. ὁ Πολυστόλου. γ'. ὁ Βελικείας. δ'. ὁ Χριστουπόλεως. ε'. ὁ Σμολαίμων. ς'. ὁ Καισαροπόλεως. ζ'. ὁ Ἀλεκτρυοπόλεως. *1. Theorii, 2. Polystoli, 3. Beliciæ, 4. Christopolis, 5. Smolæmorum, 6. Cæsaropolis, 7. Alectruopolis.* Holstenii error est asserentis Philippos & Serras eamdem esse Urbem, quando Notitiæ ambas secernunt, & inter metropoles habent; Leoni quidem Philippi metropolis est 40. Serræ vero 59. νθ'. οἱ Σέρραι. At Thomæ Smith, quin etiam Illustrissimo Chrysantho Patriarchæ Hierosolymitano in Notitiis, idem episcopus metropolita est *Philipporum & Dramæ*, ὁ Φιλίππων καὶ Δράμας, ut vastatis

ECCLESIA PHILIPPORUM.

Philippis, utraque Ecclesia in unam coaluerit, quum Drama Philippis vicina sit, ac certe Thraciæ contermina.

EPISCOPI PHILIPPORUM.

I. Epaphroditus.

Paulus Apost. epistolam ad Philippenses ad hunc modum inscribit: *Paulus & Timotheus servi Jesu-Christi, omnibus Sanctis in Christo Jesu, qui sunt Philippis cum episcopis & diaconibus*, quum utique tunc temporis Philippensis ecclesiæ presbyteri, episcopali charactere instructi essent, ad ecclesias alias recens institutas vel instituendas designati. Aitque Theodoretus post Chrysostomum in Præfatione ad epistolam ad Philippenses, *Epaphroditum*, cujus in ea meminit Paulus cap. 2. v. 25. & cap. 4. v. 18. ab eo urbis hujus constitutum episcopum fuisse, quippe quem illorum *Apostolum* dicit, & *necessitatis suæ adjutorem*. τὸν γὰρ μακάριον Ἐπαφρόδιτον, ὃς τὴν ψυχῶν αὐτῶν ἐπιστεύθη ἐπιμέλειαν, εἰς τὴν μεγίστην ἐκείνην ἀπέστειλε τὴν Ῥώμην. *Ad maximam enim Romam beatum Epaphroditum misit, cui animarum ipsorum curam demandarat*. Addit Theodoretus in cap. 1. v. 2. Apostoli nuncupatione illa compertum fieri, episcopalem dispensationem Philippensium creditam esse Epaphrodito. Σαφῶς τοίνυν ἐδίδαξεν ὡς τὴν ἐπισκοπικὴν οἰκονομίαν αὐτὸς ἐπεπίστευτο, ἔχων ἀποστόλου προσηγορίαν.

II. Erastus.

Erastus ille quem Paulo Apostolo cum Timotheo ministrasse, & in Macedoniam missum Lucas Act. 19. v. 22. scribit, quemque Paulus Corintho Romanis scribens, illius civitatis arcarium fuisse prodit: & 2. ad Timoth. 4. v. 20. Corinthi remansisse ait: hic Philipporum episcopus dicitur in Martyrologiis Bedæ, Adonis, Usuardi, & Romano hodierno, ad diem 26. Julii. *Philippis in Macedonia natalis* S. Erasti, *qui illic à Paulo relictus Episcopus, ibidem martyrio coronatus est*. At certe Philippis episcopus relictus non est, quando Apostolus ea urbe exire coactus fuit. Nihili faciendum, quod pseudo-Dorotheus hunc Paneadis ad Libani montis radices positæ episcopum fecerit.

III. Olympas.

Alioqui vero acta SS. Petri & Pauli, apud Bollandi continuatores ad diem 29. Junii, Olympam ferunt à Paulo Philipporum præsulem designatum. Quis fuerit Olympas iste, incassum hactenus quæro.

IV. Vitalis.

Epistola ad Philippenses Ignatio Antiocheno Martyri jam olim adscripta, *Vitalem* quemdam Philipporum antistitem indicat, qui hisce verbis salutatur. Ἀσπαζόμεθα τὸν ἅγιον ἐπίσκοπον Βιτάλιον καὶ τὸ ἱερὸν πρεσβυτέριον, *Salutamus sanctum episcopum Vitalem & sacrum presbyterium, & conservos meos diaconos*. Quæ epistola tametsi minime genuina habeatur, supponit tamen Polycarpi circiter ævo, primis illis temporibus Philipporum ecclesiæ præfuisse quemdam episcopum nomine *Vitalem*.

Episcoporum Tertulliani ætate Philippis, ut in aliis ecclesiis quas Paulus instituerat, successio perseverabat, ipso testante libro de Præscriptionibus cap. 36. *Apud quas*, inquit, *ipsæ adhuc Cathedræ Apostolorum præsidentur: apud quas ipsæ authenticæ literæ eorum recitantur. Proxime est tibi Achaïa! Habes Corinthum. Si non longè es à Macedonia, habes Philippos, habes Thessalonicam.*

V. Porphyrius.

Concilio Sardicensi adfuit, subscripsitque *Porphyrius à Macedonia de Philippis*.

VI. Flavianus.

In Ephesina synodo generali sedit, & subscripsit *Flavianus episcopus Philipporum*. Φλαυιανὸς ἐπίσκοπος Φιλίππων: qui etiam Rufi Thessalonicensis vices gerebat, ut actorum ejusdem synodi initio legitur, Φλαυιανοῦ Φιλίππων, τοῦ ἐπέχοντος τὸν τόπον Ῥούφου τοῦ εὐλαβεστάτου ἐπισκόπου τῶν Θεσσαλονικέων. Ad Flavianum Philipporum, velut ad Rufum Thessalonicæ Cælestinus Papa encyclicam epistolam miserat, qua significabat se Cyrillo Alexandrino vices suas commisisse in his quæ Nestorii causam spectarent, ut nisi Nestorius, cognita synodi Romanæ sententia, ab impietate desisceret, episcopatu Constantinopolitano excidisse pronuntiaretur. Hæc nimirum epistolæ inscriptio est: *Epistola Papæ Cælestini ad Joannem Antiochenum, Juvenalem Hierosolymitanum, Rufum Thessalonicensem, & Flavianum Philippensium & episcopos per Orientem, à pari*, τὰ ἴσα. Cujus inscriptionis Liberatus in Breviario meminit cap. 5. Eadem de re pariter scripsit (Cælestinus) *Joanni Antiocheno, Rufo Thessalonicensi, Juvenali Hierosolymitano, & Flaviano Philippensi, archiepiscopis*. Ubi mirari subest, Philippensium Antistitem à Liberato archiepiscopis accenseri; qui illo ævi Thessalonicensi metropoli obnoxius adhuc esset.

ECCLESIA PHILIPPORUM.

VII. Sozon.

In Latrocinio, quod vocatur, Ephesino A pro Nicæna fide sarta-tecta tenenda dixit *Sozon Philippensis episcopus*, Σώζων ἐπίσκοπος Φιλίππων, una cum reliquis Illyrici præsulibus: qui post biennium, illud quod forte mali in illa prædatoria synodo admiserat, in concilio Chalcedonensi emendavit. Quum act. 4. epistolam Leonis Papæ ad Flavianum Constantinopolitanum probasset, quod de illa aliisque hactenus à Patribus decretum erat, in charta ipse descripsit, palamque synodi nomine recitavit. ἀπὸ χάρτου διὰ σημείων ὑπηγόρευσαν διὰ Σώζοντος ἐπισκόπου Φιλίππων. B Quocirca act. 6. synodi definitioni ultrò subscripsit.

VIII. Demetrius.

Philipporum episcopus Justiniano Imp. sedebat *Demetrius*, qui in collatione cum Severianis habita anno 533. Catholicæ fidei causam adversus illos egit, una cum Hypatio Ephesi duobusque aliis episcopis. Qui subinde Demetrius *à Philippis*, & Hypatius Ephesinus Romam ad Joannem Papam II. missi sunt ab Imperatore, ut Acœmetarum legatis C obsisterent, *Cyro & Eulogio, negantibus confitendum esse beatam Mariam verè proprieque Dei genitricem esse, & unum de Trinitate incarnatum & passum.* Delegationis ipsorum literæ exstant tom. 4. concil. col. 1742. ejusque meminit Procopius lib. 1. de Bello Goth. cap. 2.

IX. Nicolaus.

Philipporum episcopus nullus occurrit mihi deinceps usque ad tempora Photii, in cujus synodo, quæ de ejus restitutione post D S. Ignatii Constantinopolitani obitum habita fertur, inter metropolitas & archiepiscopos sedisse legitur *Nicolaus Philipporum*, Νικόλαος Φιλίππων.

X. Basilius.

Codice Græco 284. Bibliothecæ Baroccianæ, nunc Bodleianæ Oxoniensis in Anglia, habetur *Basilii Philipporum archiepiscopi in Præsentationem B. Mariæ Virginis Oratio*; cujus etiam fit mentio in Bibliotheca nova Philippi Labbe. Hunc circa Photii tempora sedisse putaverim.

XI. Euthymius.

Synodico Sisinii Patriarchæ Constantinopolitani condendo decreto, ne duo fratres consobrinas duas ducerent, aderat *Euthymius Philipporum* metropolita, Εὐθυμίου Φιλίππων. Juris Græco-Rom. lib. 3. pag. 203.

XII. Joannes.

In Constantinopolitana synodo, in qua anno 1166. Luca Chrysoberge Patriarcha præside, Alamannorum de Christi deïtate fides ab injusta criminatione vindicata est, sedebat *Joannes Philipporum* metropolita. Allat. lib. 2. de consens. cap. 12.

XIII. * * *.

Inter metropolitas qui sub Michaële Palæologo unioni Ecclesiæ Orientalis cum Romana consenserunt scripta ad Gregorium Papam X. epistola, *Philippensis metropolitanus* censetur.

XIV. Nectarius.

Apud Crusium lib. 2. Turco-Græc. pag. 282. lectis Metrophanis Patriarchæ datis anno mundi 7038. Christi 1579. vel 1580. quibus Michaël Pauliota filius sororis Theodosii Zygomalæ, Tabularius institutus est, subscripsit cum aliis *Nectarius metropolita Philipporum*, ὁ μητροπολίτης Φιλίππων Νεκτάριος.

XV. Gerasimus.

Synodo Parthenii senioris Patriarchæ Constantinopolitani, in qua Cyrilli Lucaris errores Calviniani proscripti sunt Giasii in Moldavia, adfuit & subscripsit, *Gerasimus Philipporum*, ὁ Φιλίππων Γεράσιμος.

XVI. Germanus.

Responsioni Dionysii Patriarchæ super erroribus Calvinianorum, quam dedit anno 1672. subscripsit cum aliis *Germanus Philipporum*, ὁ Φιλίππων Γερμανός.

XVII. Parthenius.

Sedebat ann. 1721. *Parthenius Philipporum & Dramæ*, ὁ Φιλίππων καὶ Δράμας Παρθένιος.

XVIII. Agapius.

Sedet hodie *Agapius Philippensis*, *Agapio di Philippi.*

III. ECCLESIA BERRHŒÆ.

BERRHOEA Urbs Macedoniæ est Plinio lib. 4. c. 10. Ptolemæo quoque lib. 3. c. 13. necnon Stephano Byzantino, quam à Pherone conditam, & à Crenidibus habitatam ferunt. Hanc Strabo in Excerptis lib. 7. collocat in latere montis Bermii, qui ad Austrum

ECCLESIA BERRHOEÆ.

vergens in Thessaliæ & Epiri confinio, Pindo finitimus est. Jacet etiam inter Thessalonicam & Dium, sed Pellæ propior est, atque hodie *Veria* seu *Beria* dicitur. In notitia Hieroclis, & in ea quæ *Leonis Imp.* nomen præfert, episcopatus secundus est sub Thessalonica, β'. ὁ Βεῤῥοίας. In recentiore altera, quæ est Georgii Codini, à Thessalonica metropoli avulsa fertur, metropoliticisque juribus donata, ὑπὸ τῆς Θεσσαλονίκης ὁ Βεῤῥοίας. Cæterum aliquando Bulgariæ Diœcesis archiepiscopatus fuisse dicitur, lib. 2. Turco-gr. pag. 168. ubi refertur Pachorum Achridensem Constantinopolim venisse, & Turcorum senatui exhibuisse diplomata aurea Imperatorum Græcorum, quibus declarabatur Berrhœam, quæ episcopatus olim esset Thessalonicæ, ditionis ipsius factam fuisse, Hieremiam vero Patriarcham irritos ejus conatus reddidisse. Atqui civitas hæc diversa omnino est à Beroë Thraciæ, quæ in Notitia veteri archiepiscopatus etiam provinciæ Thraciæ censetur. Ac certe Berrhœa Macedoniæ à Thraciæ etiam veteris finibus disjuncta nimis est, quam ut provinciæ Thraciæ Ecclesiasticæ episcopatus esse potuerit.

Ecclesiam Berrhœæ in Macedonia primus instituit Apostolus Paulus, ut legitur Act. 17. v. 10. Nimirum Thessalonica egressus cum Sila & Timotheo, eam in urbem venit, quumque synagogam intrassent, humanissime excepti sunt à contribulibus suis, qui Judæos alios tum ingenuitate, tum docilitate vincerent. *Illi proinde susceperunt verbum*, ait Lucas, *cum omni aviditate, quotidie scrutantes scripturas, si sic se haberent.* Quamobrem multi quidem crediderunt ex eis, Gentilesque item mulieres honestæ & viri non pauci. Quod tamen ubi Judæi de Thessalonica resciverunt, venientes illuc turbas excitarunt: quod in causa fuit ut discipuli Paulum ad mare, imo Athenas usque deduxerint, ne quid mali pateretur. Interim vero Silas & Timotheus Berrhœæ aliquamdiu manserunt, fidelesque confirmarunt. In Martyrologio Romano ad diem 19. Aprilis, legitur *Natalis S. Timonis Diaconi de septem primis, qui primo apud Berrhœam Doctor resedit, ac deinde veniens Corinthum, ibique à Judæis & Græcis, ut traditur, flammis injectus, sed nihil læsus, demum cruci affixus, Martyrium suum implevit.*

EPISCOPI BERRHŒÆ.

I. Onesimus.

Servus ille quondam Philemonis, ad quem Paulus illius causa epistolam scripsit; *Onesimus*, inquam, ille quem in epistola ad Colossenses cap. 4. v. 9. *carissimum & fidelem fratrem* dicit, qui nempe ex ipsis esset, & cum Tychico discipulo mittebatur, Berrhœæ in Macedonia episcopus esse constitutus fertur in constitutionibus Apostolicis lib. 7. cap. 46. Βεῤῥοίας δὲ τῆς κατὰ Μακεδονίαν Ὀνήσιμος ὁ Φιλήμονος.

II. Gerontius.

Inter Sardicensis synodi epistolæ ad Ecclesias subscriptiones, legitur *Gerontius à Macedonia de Brevi.* Codices quidam meliùs habent *de Beroi*, sive *de Beroe*, seu *Berrhœa;* ac certe Macedoniæ, ac de Illyrico, ut & alii Præsules qui in eadem subscriptionum serie recensentur.

III. Lucas.

In prædatoria synodo Ephesina sedit, sententiam dixit, & subscripsit *Lucas episcopus Berrhœæ primæ Macedoniæ*, Λουκᾶς ἐπίσκοπος Βεῤῥοίας τῆς πρώτης Μακεδονίας.

IV. Timotheus.

In Constantinopolitana synodo sub Menna una cum Magno Berrhœæ Syriæ episcopo, sedebat quoque *Timotheus Berrhœæ*

A alterius proinde, quam Græca gesta metropolim appellant. Τιμοθέῳ τῆς μητροπόλεως Βεῤῥοίας, ut Berrhœa Macedoniæ significetur. Vocem vero μητροπόλεως à sequioris ævi amanuensi interjectam nullus dubito: nam Justiniani tempore inter metropoles Berrhœa Macedonica, (imo nec Thracica, nec Syriaca) nondum censebatur. Ex quo apparet illius synodi gesta à Græculis hinc inde interpolata fuisse.

B

V. Joseph.

In octava synodo generali sententiæ in Photium latæ subscripsit *Joseph, misericordia Dei episcopus Berrhœæ.*

VI. Leo.

Michaële Palæologo Imperatore, quum metropolitæ penè omnes Græci unioni cum Romana ecclesia instaurandæ consensissent, epistolam ad Gregorium Papam X. scripserunt, cujus ad illos etiam responsio exstat.
C In utriusque inscriptione legitur *metropolitanus Berrhœæ.* Hic *Leo* vocabatur; nam Joannes Beccus qui mox factus est Patriarcha, cum synodum haberet ob Gregorii Nysseni corruptum exemplar ab *Escamatismeno*, ubi Spiritus Sanctus ex Filio quoque procedere legebatur, in ea *Leo Berrhœæ* sedebat, ὁ τῆς Βεῤῥοίας Λέοντος. Allat. de conf. lib. 3. cap. 3. n. 5. ex Pachymere.

ECCLESIA BERRHOEÆ.

VII. DIONYSIUS.

Anno 1342. Constantinopoli coacta synodo, cui Callistus Patriarcha præsidebat, Barlaamus & Acindynus Palamitarum hæresis impugnatores proscripti sunt. Aderat *Dionysius Berrhœensis* metropolita, Leone Allatio teste lib. de synodo Photiana p. 445.

VIII. * * *.

Post annum 1410. quo Matthæus I. Patriarchatum Constantinopolitanum gerebat, quum Holobolus Gothiæ Pontifex monasticam vitam amplexus esset, nihilominus ab eodem Patriarcha dignus habitus est, qui post obitum episcoporum more sepeliretur: cujus funeri cum aliis adfuit metropolita Berrhœæ, ὁ τῆς Βεῤῥοίας. Gregor. Protosync. Resp. ad epist. Marci Ephes.

IX. METROPHANES.

Circa annum 1577. Hieremias II. Patriarcha ex Larissæ metropolita factus, synodum habuit ad abolendam apud suos simoniæ luem, illicque aderat metropolita Berrhœæ, τῆς Βεῤῥοίας. Mart. Crus. lib. 2. Turco-Græc. pag. 18. Atqui Martinus idem Crusius in Annotationibus ad lib. 7. pag. 506. inter episcopos qui nomina sua Stephano Gerlachio in scheda exaraverant, *Metrophanem Berrhœæ* memorat, ὁ Βεῤῥοίας Μητροφάνης. Ad quem Crusius ipse post Gerlachii obitum literas scripsit quas pag. 532. sui operis regessit, in cujus inscriptione, nec non in contextu *Metrophanes* nominatur Patriarchæ Constantinopolitani procurator aut vicarius, τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Βεῤῥοίας, καὶ ἐπιτρόπῳ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως ἁγιωτάτου πατριάρχου, κυρίῳ Μητροφάνει. *Sacratissimo metropolitæ Berrhœæ, & sanctissimi Patriarchæ Constantinopolitani Vicario Domino Metrophani.* Pag. 465. ait eidem Metrophani Berrhœensi anno 1577. à se missam confessionem Augustanam, quam à Græcis approbatum iri præsidentiùs sperabat: quin & ad eum misit concionem quam ipse anno 1579. die 19. Junii habuerat. Anno autem præcedenti eidem Metrophani Berrhœensi & Methodio Melenici injunxerat, ut Tubingensibus nomine suo responsa scriberent.

X. CYRILLUS.

Ex Berrhœæ metropolita *Cyrillus*, Berrhœensis idcirco & à patria cognominatus, Byzantii Patriarcha evasit, Cyrillo Lucari hæretico quarta vice exulante. Illum autem operam dedisse ferunt, uti Lucaris in Rhodum insulam amandaretur, ὑπὸ συνεργίας τοῦ κακοῦ ἐκ Βεῤῥοίας Κυρίλλου, ait Philippus Cyprius in Patriarcharum indice. Quod certe confitetur Leo Allatius epistola ad Nihusium quam edidit lib. 3. de cons. cap. 11. Moxque Dionysii Guillii Jesuitæ alteram, qua constat Cyrillum patria quoque Berrhœensem fuisse, cui priscum cognomen Contareno esset, quique Cyrilli nomine donatus à Timotheo Patriarcha, à quo episcopus quoque Berrhœensis consecratus fuit.

XI. JOANNICIUS.

In Cyrilli utique locum suffectus fuit *Joannicius*, qui anno 1638. sedit in Constantinopolitana synodo, quam Cyrillus ille propter Cyrilli Lucaris Calvinianos errores celebravit. Subscriptus quippe cum aliis legitur ὁ Βεῤῥοίας Ἰωαννίκιος, *Joannicius Berrhœæ*. Cæterum in actis synodi Hierosolymitanæ, in quibus Cyrilli Berrhœensis synodus regesta est, factus dicitur Patriarcha Alexandriæ, οὗτος ἐχρημάτισεν πατριάρχης Ἀλεξανδρείας. Atqui anno 1643. Berrhœensi adhuc episcopatu fungebatur, quo nempe subscripsit literis Parthenii Patriarchæ quibus liber cui titulus, *Confessio orthodoxa Catholicæ atque Apostolicæ Ecclesiæ Orientalis*, Calvinianorum errorum causa, commendabatur. ὁ Βεῤῥοίας Ἰωαννίκιος, *Joannicius Berrhœæ*: quinimo Theophane Hierosolymitano defuncto sanctæ civitatis patriarchatum jam prensaverat.

XII. JOACIM.

Responsioni Dionysii Patriarchæ Constantinopolitani super Calvinianis erroribus, anno 1672. subscripsit *Joacim Berrhœæ*, ὁ Βεῤῥοίας Ἰωακείμ.

XIII. MACARIUS.

Nuper, anno 1721. sedebat *Macarius Berrhœæ* metropolita, ὁ Βεῤῥοίας Μακάριος.

XIV. AGAPIUS.

Non ita pridem Berrhœæ metropolita sedebat *Agapius, Agapio di Beria*.

IV.

ECCLESIA DII.

DIUS vel *Dium* Macedoniæ civitas est, ac Pieriæ Straboni, haud procul à Thermæo, ubi se Haliacmon fluvius in mare exonerat, sinu. Apud Ptolemæum, ut & in Notitia Hieroclis *Dium Colonia* dicitur Δίον Κολωνεία, estque Pieriæ Urbs, in Præfectura seu provincia Macedoniæ censetur quoque à Constantino Porphyrogenneto.

ECCLESIA DII.

EPISCOPI DII.

I. PALLADIUS.

SYnodi Sardicensis ad universas ecclesias epistolæ subscripsit cum aliis episcopis *Palladius à Macedonia de Diu*, sive ἀπὸ Δίου, *de Dio*.

V. # ECCLESIA STOBORUM.

STOBI, Στόβοι, Macedoniæ civitas est Ptolemæo ac Pelagoniæ regionis, quam civium Romanorum oppidum Plinius dicit lib. 4. cap. 10. Coloniam quoque Romanam Stephanus. Hierocli Macedoniæ secundæ prima censetur, in cujus Notitia male scribitur Σόλοι. Nulla ejus est in Notitiis Ecclesiasticis mentio, licet in conciliorum multorum gestis reperiatur.

EPISCOPI STOBORUM.

I. BUNIUS.

IN Indice Latino episcoporum qui Nicæno concilio primo interfuerant *de Dacia*, sive Illyrico, legitur *Bunius Stoborum, als Badius*. Cod. Pithœanus habet *Budion Stridonensis, als Dardaniæ*. At non perperam in editione Labbei, & antiquioribus scriptum puto *Stoborum*.

II. NICOLAUS.

Concilio Chalcedonensi adfuit & subscripsit, *Nicolaus episcopus Stoborum Macedoniæ secundæ*. Νικόλαος ἐπίσκοπος Στόβων.

III. JOANNES.

Synodo quoque Sextæ generali, *Joannes episcopus Stobensium*, Ιωάννης ἐπίσκοπος Στοβέων.

IV. MARGARITES.

Quini-sextæ synodi canonibus subscriptus legitur, Μαργαρίτης ἁμαρτωλὸς ἐπίσκοπος Στόβων, *Margarites peccator episcopus Stoborum*.

VI. # ECCLESIA PARTHICOPOLIS.

HIEROCLI in Notitia, Macedoniæ primæ civitas est Παρθικόπολις, *Parthicopolis*, cujus in gestis quoque Conciliorum, sive subscriptionibus mentio fit. Hæc eadem est quæ à Ptolemæo *Parœcopolis* male dicitur Παροικόπολις; melius autem Parthicopolis apud Constantinum Porphyrogennetum lib. 2. de Them. Occid. Them. 1. in Præfectura Thraciæ; quin etiam in actis synodi Chalcedonensis. Provinciæ Rhodopes censetur à quibusdam, propter affinitatem Macedoniæ primæ cum illa provincia, nisi diversam urbem dixeris Parthicopolim à Parœcopoli, quæ à Ptolemæo infra Mœsiæ montes in Sintica regione ponitur, Scupis urbi vicina.

EPISCOPI PARTHICOPOLIS.

I. JONAS.

SYnodi Sardicensis epistolæ ad ecclesias subscripsit *Jonas* (forte *Joannes*) à Macedonia *de Partecoli*; emenda *de Parthicopoli*.

II. JOANNES.

In concilio Chalcedonensi sedit, subscripsitque *Joannes Parthicopolis primæ Macedoniæ*, ut codices latini ferunt. Græca autem subscriptio act. 6. sic habet: Ιωάννης ἐπίσκοπος Παρθικουπόλεως ὁρίσας ὑπέγραψα διὰ Κυρίλλου πρεσβυτέρου. *Joannes episcopus definiens subscripsi per Cyrillum presbyterum.* Latini codd. *per Cyriacum presbyterum.*

VII. # ECCLESIA DOBERI.

DOBERUS, Δόβηρος, Pæoniæ Urbs est Ptolemæo, quæ & *Daborus* scribitur, quin apud Hieroclem Διάβορος, & apud Constantinum Porphyrogennetum Διόβορος. Plinius lib. 4. cap. 10. Dobenenses habet. Hierocli rursum primæ Macedoniæ censetur: Ex quo vero Bulgari in Macedoniam incursionem fecerunt, ditionis ipsorum facta est & Bulgaricæ subinde Diœcesis.

EPISCOPI DOBERI.

I. GERONTIUS.

Epistolæ synodi Sardicensis ad ecclesias A subscriptus legitur *Gerontius à Macedonia de Brebi.* Codices manu exarati habent *de Doberi.*

II. EUSEBIUS.

In prædatoria synodo Ephesina anno 449. sedebat *Eusebius episcopus Doberi Macedoniæ primæ*, Εὐσεβίου Δοβήρου Μακεδονίας πρώτης.

III. ***.

Andronico seniore Michaëlis Palæologi filio Imperium auspicante, *Debrenus episcopus* Constantinopolim venit aliquorum negotiorum causa, ubi Gregorio Cyprio qui Patriarcha ab Imperatore renuntiatus erat, manus imposuit cum Germano Heracleæ, & Mozyles episcopo. ἔπει δὲ πατριάρχην κεχειροτόνηκε τοῦτον συλλειτουργοῖς χρησάμενος ἀμφοτέροις τοῖς ἐπισκόποις, τῷ τε Μοζύλῃ δὲ τῷ Δέρβων. Niceph. Gregor. lib. 6. Hist. cap. 3.

VIII. ## ECCLESIA CASSANDRIÆ.

Cassandriæ civitatis Macedoniæ meminit Plinius lib. 4. cap. 10. *Et in Pellenensi Isthmo*, inquit, *quondam Potidæa, nunc Cassandria Colonia, in qua coli solitum*, subinde ait, *lapidem qui de cœlo ceciderat.* Ptolemæus quoque in Paraxia habet. Thraciæ vicinam dicit Stephanus, quam miror omissam ab Hierocle, quippe cujus ævo Macedoniæ primæ censebatur, velut & deinceps in Notitia Leonis Imp. in qua quinto loco numeratur sub Thessalonica: post vero archiepiscopalis civitas evasit. Atqui ad Thermaïcum sinum jacet Thessalonicam inter & Canistræum promontorium.

EPISCOPI CASSANDRIÆ.

I. HERMOGENES.

Inter episcopos qui spuriæ synodo Ephesinæ B interfuerunt, occurrit *Hermogenes Cassandriæ Macedoniæ primæ*, Ερμογένους Κασσανδρείας Μακεδονίας πρώτης, qui, quum profanis illius decretis vel invitus ut alii complures suffragatus esset, male gestum emendavit post biennium in Concilio Chalcedonensi, cujus definitionibus subscripsit.

II. JOANNICIUS.

Vir doctissimus Nicolaus Comnenus Papadopoli in Prænotionibus Mystagogicis Respons. 3. section 6. de Infamia num. 1. C affirmat mortiferum quodlibet peccatum infamiam inferre penes ecclesiam, eam scilicet Rempublicam, Principis, id est Christi majestate per culpam læsa. *Hæc uno*, inquit, *statim impetu certa proponimus ex jure quod nostris* (Græcis) *Latinisque commune est, quodque nostris unicum in tanta captivitate est, quemadmodum Balsamon ante captivitatem, post captivitatem vero Andreas Pericopus, & Joannicius Cassandrenus episcopus in Meditation. ad Joannem Athenie. de legibus Cæsarum.* Vixit igitur *Joannicius* post Byzantinorum sub Turcorum tyrannide captivitatem.

III. COSMAS.

Sententiæ synodicæ qua anno 1560. Joasaph Patriarcha Constantinopolitano throno extrusus est, subscripsit, ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Κασσανδρείας Κοσμᾶς, *Humilis Casandriæ episcopus Cosmas.*

IV. LAURENTIUS.

Anno 1639. mense Octobri *Laurentius Cassandriæ archiepiscopus* consecratus fuit à Parthenio seniore Patriarcha, Meletio Ephesi, Joannicio Heracleæ, Macario Ternobi, Ezechiele Amaseæ, Acacio Naupacti, Parthenio Mitylenes, Gabriële Philippopolis, & Damasceno Bizyæ. Consecrationis ejus literas, viri pereruditi Jacobi Goarii nostri manu descriptas, aliasque de illius in Cassandriæ throno impositione, in schedis habeo.

V. ARSENIUS.

Circa annum 1720. sedebat *Arsenius Cassandriæ*, *Arsenio di Casandria.*

IX.

ECCLESIA EDESSÆ.

EDESSA Macedoniæ vetusta civitas est in Æmathia, Ptolemæo, apud quem Αἴδεσσα *Ædessa* scribitur, Hierocli vero ut & Polybio lib. 5. & Straboni lib. 7. & aliis Εδεσσα Macedoniæ regum sepulcris clara. Lichnido, ait Strabo, propè Baruntem per Heracleam *& Lincistas, & Eordos ad Edessam & Pellam usque ad Thessalonicam itur.* In laterculis urbium quarum mutata nomina fuere, legitur, Εδεσσα τανῦν Μόγλαινα, *Edessa nunc Moglæna.* Cantacuzenus vero lib. 1. hist. capp. 44. & 54. Edessam à Moglænis secernit, eamque *oppidum fuisse exiguum tradit, sed optime munitum,* ostenditque eamdem illam esse atque Bodenam, & Castoria non procul distare. Vide cap. 55. Quod confirmat præstantissimus Jerosolymorum Patriarcha Chrysanthus, cui in Notitia episcopatuum qui Achridensi archiepiscopo subsunt, metropolita tertius est ὁ Εδέσσης, ἥτις τανῦν Βόδενα, ἢ Βόδυνα λέγεται. *Metropolita Edessæ, quæ nunc Bodena vel Bodyna dicitur:* scilicet Andronicus Imperator *Bodenam* vel *Bodonam* metropoliticis juribus ab Achridensibus archiepiscopis auctam prodit. Cedreno seu Joanni Scilitze castrum est munitum, in prærupto monte seu saxo existens, ex quo aqua paludis Ostrobi occultè in terram influit, unde & rursum emergit. Est & *Bydena,* ad Istrum posita, quæ *Viminacium* olim, hodie *Widin* dicitur, at Græcis inter metropoles non numeratur.

EPISCOPI EDESSÆ.

I. ISIDORUS.

QUini-sextæ synodi canonibus subscriptus A legitur Ισίδωρος ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Εδεσσηνῶν πόλεως, *Isidorus minimus episcopus civitatis Edessenorum.*

II. * * *.

Ex Theodoro Balsamone in interpretatione canonis Apostolici 74. habemus *episcopum Besenæ* in jus vocatum esse, & in ejus causa judicatum esse tribus vadimonii denuntiationibus oportere vocari episcopum adversus quem denuntiatio intenditur, & ita per contumaciam condemnari, si vadimo- B nium recusat. Atqui pro episcopo Besenes Βεσσήνης, legendum censeo Βεδίνης, δ pro σ, levi consuetoque satis errore emendato.

III. SOPHRONIUS.

In concilio quod Parthenius senior patriarcha Constantinopolitanus Giasii in Moldavia Calvinianorum Cyrilli Lucaris errorum causa celebravit, cum metropolitis sedit & subscripsit, ὁ Βιδύνης Σωφρόνιος, *Sophronius Bidynæ.*

IV. DANIEL.

Responsioni Dionysii Patriarchæ super erroribus Calvinianorum anno 1672. inter metropolitas subscripsit, ὁ Βοδοίνης Δανιὴλ, *Daniel Bodynæ:* οἱ Diphthongus & Litera υ, Græcis idem sonant, & alterutram amanuenses nullo sæpe discrimine scribunt.

V. NICEPHORUS.

Anno 1721. sedebat *Nicephorus metropolita Bidynæ,* ὁ Βιδύνης Νικηφόρος, Archiepiscopo Achridensi obnoxius.

X.

ECCLESIA PYDNÆ *seu* CITRI.

QUÆ pridem Pydna, *Citrum* posthac dictum est, civitas Pieriæ, veluti fert Strabo: *Post Dium Urbem,* inquit, *Haliacmon fluvius est, in sinum Thermæum se effundens, & ab hoc Septemtrionem versus usque ad amnem Axium in litore Pieria dicitur, in qua Urbs Pydna, quæ nunc Citrum vocatur,* ἐν ᾗ ἡ πόλις Πύδνα, ἣ νῦν Κίτρον καλεῖται. Ptolemæo quoque Pydna in Pieria regione est, Stephano item & Plinio. In notitia Leonis Imp. Citrus civitas episcopalis est provinciæ Macedoniæ sub Thessalonica metropoli, ὁ Κιτρῶς, *Citrensis.* Crusius quoque lib. 4. Turco-gr. pag. 327. de Thessalonica ait: *Hujus metropolis plures episcopatus habet, ut episcopatum Cypri* (lege Citri) *seu Pydnæ, episcopatum Serviorum, episcopatum Cassandriæ, &c.* Sic quoque Illustrissimus Chrysanthus.

EPISCOPI CITRI.

I. GERMANUS.

NUllus occurrit Citri seu Pydnæ episcopus ante synodum octavam generalem, in qua sedit & subscripsit *Germanus, misericordia Dei episcopus Citri,* qui subinde sedisse quoque legitur

ECCLESIA PYDNÆ *seu* CITRI.

legitur in synodo Photiana sub Joanne Papa A VIII. Γερμανὸς Κιτροῖς. Γερμανὸς Κίτρους, *Germanus Citrus.*

II. * * *.

Inter epistolas Theophylacti 14. inscribitur, ἐπισκόπῳ Κίτρου, *episcopo Citri,* pietatis & religionis plena.

III. JOANNES.

In jure Græco-Rom. lib. 5. pag. 323. *Responsa Joannis Citri ad Constantium Cabasilam Dyrrachii metropolitam.* Ἰωάννου τοῦ ἐπισκόπου B Κίτρου ἀποκρίσεις πρὸς Κωνσταντῖνον ἀρχιεπίσκοπον Δυῤῥαχίου τὸν Καβάσιλαν, ut proinde sæculo decimo-quarto labente vel decimo-quinto ineunte claruerit.

IV. DAMASCENUS.

Inter episcopos qui anno 1564. synodo illi aderant, in qua Joasaphus Constantinopolitano patiarchatu ejectus fuit, exauctorationis ejus sententiæ subscripsit *Damascenus Citri,* ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Κίτρου Δαμασκηνός. Turco-Græc. lib. 2. pag. 174.

V. ZOSIMAS.

Lib. 4. Turco-Græc. pag. 338. epistola *Zosimæ* episcopi Citri Theodosio Zygomalæ magnæ ecclesiæ Protonotario, qua illi commendabat episcopum Polianæ; subscripsit lingua vulgari Græca, ταπεινὸς Κίτρα Ζωσιμᾶς, καὶ σὸς ἀδελφὸς ἐν Χριστῷ. *Citri episcopus humilis Zosimas, & tuus in Christo frater.*

VI. MAXIMUS,

Citri episcopus fuit *Maximus* Anthologii Græci scriptor, quod Antonius Arcudius edendum curavit, & Urbano Papæ VIII. nuncupavit.

VII. AMBACUM.

Circa annum 1720. sedebat *Ambacum* sive *Habacuc* Citri, *Abacum Vescovo di Citro.*

XI. ECCLESIA HERACLEÆ.

HERACLEA Sintica Macedoniæ civitas est, Ptolemæo in Sintica regione, de qua Plinius, *Heraclea Sintica, Timphæi, &c.* qui alterius quoque meminit in Pelagonia, *oppidum Cassera, faucesque alteræ Isthmi, Acanthus, Stagira, Heraclea,* quin eodem Plinio teste, tertia demum fuit in Pieria: *Et in regione quæ Pieria appellatur à nemore, Æginium. In ora Heraclea, flumen Apilas.* Duas dumtaxat hujus nominis Urbes habet Hierocles in Notitia, *Heracleam Laoci*, Ἡράκλεια Λαόκου, & *Heracleam Strymni* sive Sinticam Ἡράκλεια Στρύμνου. Prior apud Constantinum Porphyrogennetum Ἡράκλεια Λάκκου, *Heraclea Lacci* scribitur κ pro ο. & in præfectura Thessalonicæ ponitur, legero tamen Λύγκου *Lynci*, propter Lyncum vicinum oppidum. Cæterum de Heraclea Strymni ac Pelagonia intelligo quæ in actis synodorum leguntur, licet de Sintica Ortelius acceperit, mihique favent quæ ex quintæ synodi gestis infra afferam. In laterculis Urbium & locorum quorum nomina mutata fuerunt, Heraclea nunc Pelagonia dicta fertur, Ἡράκλεια ἡ νῦν Πελαγονία. Id quod recentiores Græciæ scriptores in usu habent. Mœsiæ porro censetur à Cinnamo lib. 3. hist. n. 17. Ἡράκλεια τῶν Μυσῶν ἣν νῦν Πελαγονίαν τινὶ γλώττῃ κατακολουθοῦντες, νῦν ὀνομάζουσι. *Heracleam Mysorum Pelagoniam hodie vocitant, linguam quamdam sectantes.* Atqui Bulgaricæ Diœcesis facta est, quemadmodum colligitur ex Theophylacti Bulgariæ archiepiscopi epistola 31. Bulgaris vero accessit, ex quo trajecto Istro amni Mœsiam obtinuerunt. Ex Tudebodo lib. 1. & Joanne Cantacuzeno lib. 1. hist. cap. 51. Pelagonia urbs inter Castoriam & Axium fluvium jacet, & in patentibus campis, ut Nicetas in Manuele Comneno testatur, lib. 3. n. 1. Hodie porro Pelagoniæ Præsul Bulgariæ archiepiscopo obnoxius est, metropolitæ titulo auctus.

EPISCOPI HERACLEÆ.

I. EVAGRIUS.

INter subscriptiones epistolæ synodi Sardicensis legitur *Evagrius à Macedonia de Heraclea Lineo* sive *de Heraclea Lynci.* C

II. QUINTILLUS.

In secunda synodo Ephesina quam *Prædatoriam* dixere, Anastasii Thessalonicensis locum tenebat *Quintillus episcopus Heracleæ Macedoniæ,* καὶ Κυντίλλου Ἡρακλείας, ἐπέχοντος τὸν τόπον Ἀναστασίου τοῦ εὐλαβεστάτου ἐπισκόπου τῆς Θεσσαλονικέων. Post biennium rursus ejusdem Anastasii vicibus functus est in concilio Chalcedonensi, orthodoxisque decretis subscripsit.

III. * * *

In excerptis ex Malchi Rhetoris de rebus

ECCLESIA HERACLEÆ.

Byzantinis historia fertur, Zenone Imp. Balamarium, seu Valemarium Gothum Romanorum fines ingressum, Heracleam Macedoniæ venisse cum exercitu rerum omnium penuria laborante ἐπὶ τὴν Ἡράκλειαν τὴν ἐν Μακεδονίᾳ. Hujus urbis episcopum multis variique generis muneribus ad eum ejusque militares copias missis, regionem omnem à direptione servasse, καὶ τοῦ ἀρχιερέως τοῦ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει πολλὰ καὶ παντοδαπὰ τῇ στρατιᾷ καὶ αὐτῷ ἀποστείλαντος δῶρα.

IV. Benignus.

Quintæ synodo generali interfuit subscripsitque *Benignus* misericordia Dei episcopus Heracleotanæ civitatis quæ est Macedoniæ, vices gerens Eliæ sanctissimi archiepiscopi Thessalonicensium. Initio actorum episcopus dicitur *Heracleæ Pelagoniæ*.

V. * * *

Theophylactus Bulgariæ archiepiscopus episcopo Triaditzæ epistola sua 35. significat, se scripsisse Pelagoniæ, Strumbitzæ & Malesobæ episcopis ut ipsum à censura qua stringebatur absolverent: ἔγραψα μὲν ταῦτα καὶ πρὸς τὸν Πελαγόνιον, καὶ πρὸς τὸν Στρουμπίτζης καὶ πρὸς τὸν Μαλεσόβης. Ex quo loco compertum fit Pelagoniam seu Heracleam Macedoniæ episcopalem urbem in Bulgarica Diœcesi illo quoque tempore fuisse.

VI. Theodosius.

Lib. 6. Bibl. Cæsareæ cod. 5. mentio fit *scripti sanctissimi archiepiscopi Primæ Justinianæ & totius Bulgariæ Domni Gregorii, missi ad sacratissimum episcopum Pelagoniæ Domnum Theodosium*, πρὸς τὸν ἱερώτατον ἐπίσκοπον Πελαγονίας κυρὸν Θεοδόσιον, *de lege cognationis*: sedebat Gregorius primæ Justinianæ sive Achridensis, tempore Andronici Palæologi Imp. versus sæculi 14. medium.

VII. Joannicius.

Synodo Constantinopolitanæ Cyrilli Berrhœensis, in qua errores Calviniani Cyrilli Lucaris proscripti sunt, aderat, præter Hieremiam Heracleæ Thracicæ, *Joannicius Heracleæ*, ὁ Ἡρακλείας Ἰωαννίκιος.

XII. ECCLESIA AMPHIPOLIS.

AMPHIPOLIS Macedoniæ civitas ad Strymonem fluvium in Odomantice sive Edonide regione, ac Philippis vicina, cujus varia nomina recenset Suidas, à quo Thraciæ assignatur, ut pote in illius finibus posita. De ea Plinius, *in ora rursus* (maris Ægæi) *Possidium, & sinus cum oppido Cermoro, Amphipolis libera.* Enim vero Act. 17. v. 1. Paulus Apostolus Philippis egressus *Amphipolim* venit, moxque Apolloniam. Sequiori ævo *Chrysopolis* est dicta, ex quo nonnulli *Christopolim* dixerunt, in quibus Ortelius quoque. In laterculis urbium quarum nomina sunt mutata, legitur, Ἀμφίπολις ἡ νῦν Χρυσόπολις. In altero autem qui cum notis in historiam Acropolitæ editus est; Ἀμφίπολις, ἡ νῦν Ἀμφίπολις. Male apud Hieroclem Ἀμφίπους pro Ἀμφίπολις. Non desunt tamen qui Χριστούπολις pro Χρυσόπολις scripsere, atque in primis Nicephorus Gregoras qui *Christopolim* in hoc tractu collocat.

Ex Leone Allatio lib. adv. Hottinger. pag. 485. synodo Callisti I. Patriarchæ, in qua Barlaam & Acindynus Palamæ expugnatores proscripti fuere, aderat *episcopus Chrysopolis*: verum nihil tale in illius synodi actis occurrit, sed vir doctus *Chrysopolim* legerit oportet pro *Cariopoli*.

EPISCOPI AMPHIPOLIS.

I. Narcissus.

Epistolæ Sardicensis synodi ad ecclesias subscriptus legitur *Narcissus de Macedonia, ab Anapoli*. Legendum utique *ab Amphipoli*.

II. Andreas.

Subscriptus quoque legitur Quini-sextæ synodi canonibus *Andreas episcopus Amphipolis*, Ἀνδρέας ἁμαρτωλὸς ἐπίσκοπος Ἀμφιπόλεως.

III. * * *

Theodorus Studita epistola 47. libri 7. narrat Nicææ & *Chrysopolis* episcopos Studii cœnobii monachos convenisse, ut adulteri Imperatoris Michaëlis cum pellice ipsius Theodora copulatorem Josephum œconomum vellent suscipere, seu presbyter ille facinus hoc admisisset, ut præcedentis Patriarchæ, Tarasii scilicet, jussis obtemperaret, τὴν ἐκεῖσε ἄφιξιν τοῦ Νικαίας, καὶ Χρυσοπόλεως.

IV. Joannes.

In pseudo-synodo Photiana sedit *Joannes Chrysopolis*, Ἰωάννου Χρυσουπόλεως, Ἰωάννης Χρυσοπόλεως.

V. * * *

XIII. In synodo quæ Athanasio Patriarcha præside Joannem Drimyn Ecclesiæ & Imperio perduellem proscripsit, sedebat *Archiepiscopus Chrysopolis*, τῆς ἀρχιεπισκόπου Χρυσουπόλεως. *Cod. Reg. olim Archiep. Rem. Maur. Tellerii.*

ECCLESIA LEMNI.

LEMNOS, Lemnus Ægæi maris nobilis insula, Macedoniæ censetur Ptolemæo, utpote illi fere adjacens, *in qua civitates duæ Myrina & Hephæstias mediterranea*, ὧν αἱ πόλεις δύο Μύρινα καὶ Ἡφαιστιὰς μεσόγειος. Sic Plinius dixerat; *Lemnos habet Hephæstiam & Myrinam, in cujus forum in solstitio Athos ejaculatur umbram.* Iidem itaque episcopi Lemni qui Hephæstiæ, in qua sedes episcopalis fuit, quæ subinde archiepiscopalis, ac demum metropolitica fuit.

EPISCOPI LEMNI.

I. STRATEGIUS.

INter Daciæ & Illyrici præsules in Nicænorum Patrum indice legitur, *Strategius Hephæstius.* A

II. SILVANUS.

Quini-sextæ synodi, seu Trullanæ canonibus subscripsit, *Silvanus episcopus Lemni* Σιλουανὸς ἁμαρτωλὸς ἐπίσκοπος πόλεως Λήμνου.

III. JOANNES.

In Septima synodo sedit & subscripsit *Joannes episcopus Lemni*, Ἰωάννης ἐπίσκοπος πόλεως τῆς Λίμβου, lege Λήμνου, latina translatione favente, in qua *Joannes episcopus Lemni* dicitur. B

IV. ARSENIUS.

In Photianæ synodi episcopis occurrit, *Arsenius Lemni*, Ἀρσενίου Λήμνων, Ἀρσένιος Λήμνου.

V. NICOLAUS.

Judicio duplici synodico Alexii Patriarchæ de donatariis monasteriorum, aliisque causis ecclesiasticis ferendo aderat *Nicolaus Lemni*. Νικολάου Λήμνου. Jur. Græco-Rom. lib. 4. C

VI. PAULUS.

Sedebat inter archiepiscopos in synodo Michaëlis Cerularii Patriarchæ, in qua anathema dictum est Leonis Papæ IX. legatis *Paulus Lemni*, Παύλου Λήμνου. Leo Allat. Differt. 2. de libris Græcorum ecclesiasticis pag. 171. D

VII. * * *

Sub Joanne Xiphilino Patriarcha decreta synodalia lata sunt *de clericorum sponsalibus*, considente Archiepiscopo Lemni. τῆς Λήμνου. Jur. Græco-Rom. lib. 3. pap. 211. & seqq.

VIII. PENTACTENES, vel PENTACLAS.

Nicephorus Callistus lib. 14. hist. cap. 39. ubi *de Translationibus* agit *Episcoporum. Eodem*, inquit, *Nicolao Theoprobleto Ecclesiam Constantinopolitanam regente, Pentactenes sive Pentaclas ille è Rosianis* (in Sicilia) *archiepiscopus Lemni constitutus est*, Πενταχτένης ἢ Πεντάκλας ἐκεῖνος ἀπὸ Ῥωσιανῶν εἰς ἀρχιεπισκοπὴν Λήμνου καθίσταται. Pag. 206. Juris Græco-Rom. dicitur Πενταχθένης *Pentacthenes* & Πεντάκλας, atque à Niceta Patriarcha translatus τοῦ ὁσιωτάτου Νικήτα πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, à Niceta, inquam, Mundano, quem centesimum numerat Byzantii antistitem, Basilii Camateri duodecimo labente sæculo successore.

IX. MICHAEL.

Constantinopolitanæ synodo, quæ Luca Chrysoberge Patriarcha præside anno 1156. Soterichum Panteugenum, qui Antiochiæ itidem Patriarcha designatus erat, ob suos errores ad ordinem redegit, aderat *Michaël Lemni.* Allatius in vindiciis Synodi Ephesinæ, pag. 586.

X. BASILIUS.

Synodo Georgii Xiphilini Patriarchæ anno 1197. habitæ, in qua actum est de juribus territoriorum, adfuit *Basilius Lemni*, Βασιλείου Λήμνου. Lib. 4. Jur. Græco-Rom. pag. 285.

XI. NEOPHYTUS.

Sententiæ synodali qua Joasaphus Patriarcha destitutus fuit, subscripsit *Neophytus Lemni metropolita*, ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Λήμνου Νεόφυτος. Turco-gr. lib. 2. pag. 174.

XII. ZACHARIAS.

Anno 1575. *Zacharias metropolita Lemni* sedebat; quo nempe Stephano Gerlachio

ECCLESIA LEMNI. Germano nomen suum in charta exaratum A dedit, ὁ Λήμνου μητροπολίτης Ζαχαρίας. Lib. 7. Turcogr. pag. 506. Anno 1571. synodo Hieremiæ II. Patriarchæ de abroganda simonia adfuerat *metropolita Lemni* ὁ τοῦ Λήμνου. Ibid. lib. 2. pag. 179.

XIII. Ignatius.

In concilio quod Parthenio seniore Patriarcha Cyrilli Lucaris errores Calvinianos confixit, ac Giasii in Moldavia anno 1642. habitum est, sedit & subscripsit *Ignatius Lemni*, ὁ Λήμνου Ιγνάτιος.

XIV. ECCLESIA THASSI.

EST *Thassus* vel *Thasus* insula maris Ægæi, è regione Thraciæ cum ejusdem nominis civitate, cujus meminit Plinius lib. 4. cap. 12. *Ab ea* (Lemno scilicet) *Thassos libera*, inquit, *quinque M. passuum, olim Aeria vel Æthria dicta*. Macedoniæ Plinio censetur, ac quidem primæ Hierocli in Notitia, necnon in Indice Patrum Concilii Chalcedonensis, in cujus tamen actis Latinis Helladi perperam attribuitur. Hodieque Taso dicitur.

EPISCOPI THASSI.

I. Honoratus.

IN indice episcoporum concilii Chalcedonensis, inter Macedoniæ præsules legitur *Honoratus Thassitanus*, qui in actis Latinis est *Honoratus Thassi* civitatis insulæ Helladis. In subscriptionibus Ονώρατος ἐπίσκοπος πόλεως Θάσου, *Honoratus episcopus civitatis Thassi.*

XV. ECCLESIA SERRARUM.

SERRA sive *Serræ* Macedoniæ primæ civitas est Hierocli, cujus nulla occurrit apud priscos Geographos mentio, nisi forte ipsa sit quæ apud Plinium *Derrha* scribitur. *In Thermaïco sinu*, inquit, *Dicæa, Pydna, Derrha.* Scilicet Urbs *Serrhæ* vel *Sarrha* dicta Ferrario in Lexico Geographico, *haud procul Amphipoli jacet ampla satis, inter illam Philippos & Thessalonicam, quæ & Amphipoli in dignitate successit.* Ex quo augurari liceret episcopalem sedem Amphipoli Serras esse translatam, nisi Amphipoli septimo sæculo episcopos sedisse significarent, quum suis etiam Serræ jam olim potirentur. Quidquid id est, in Notitia Leonis Imperatoris metropolita quinquagesimus nonus est Serrensis, νθ´. ὁ Σερρῶν, sed sine episcopatibus ei obnoxiis; ferunt tamen Melenicum avulsum à Serris fuisse, λέγεται δὲ, ait Codinus, ἀγράφως ὁ αὐτη τοῦ Σερρῶν εἶναι ἐπισκοπή. Non omittendum Stephanum *Serræam in Samothrace ponere, quæ & Serra dicitur.* Id quod vero de Serra seu Serris Macedonicis, de quibus nunc sermo est, intelligendum venit. Sin vero Stephanus gravi errore lapsus erit. Atqui Serræ Macedoniæ à cæde Licinii Imp. Zonara testante, jam olim celebres fuerunt.

EPISCOPI SERRARUM.

I. Maximianus.

IN Spuria synodo Ephesina sedebat *Ma-* B *ximianus Serrensium Macedoniæ primæ*, καὶ Μαξιμιανὸς Σερρέων Μακεδονίας πρώτης; quumque profanis illius decretis vel invitus assensus esset, facinus emendavit in synodo Chalcedonensi, cui post biennium interfuit, ejus definitionibus subscribens. Μαξιμιανὸς ἐπίσκοπος Σερρῶν, *Maximianus episcopus Serrarum*, qui in actis latinè versis, *Maximinus* quandoque, & *Maximus* dicitur.

Cæterum nullus deinceps mihi occurrit C episcopus Serrensis usque ad sæculi decimi postremos annos.

II. Leontius.

Synodo Sisinii Patriarchæ, in qua vetitum est ne duo fratres consobrinas duas ducerent, aderat inter metropolitas, *Leontius Serrarum*, Λεόντιος Σερρῶν. Jur. Græco-Rom. lib. 3.

III. Nicetas.

Commentarios habemus eruditionis plenos in complures Gregorii Theologi sermones, qui dicuntur *Nicetæ Serrarum*, quem ad Heracleæ metropolim migrasse tradunt, circa ann. 1077. Theophylactus qui hocce tempore claruit, epistolam nonam suam inscripsit, τῷ διδασκάλῳ κυρίῳ Νικήτᾳ τῷ Σερρῶν, *Magistro Domino Nicetæ Serrarum.* Perperam nonnulli negant eumdem fuisse Nicetam Serrarum, Orationum Nazianzeni enarratorem, qui Heracleæ Thraciæ; nam

Codex Cæſareus 192. apud Lambecium, hoc diſertè aſſerit in titulo qui commentariis ejus præfixus eſt, ὑπὸ Νικήτα Σερρῶν, τοῦ καὶ Ἡρακλείας, *à Niceta Serrarum qui & Heracleæ.*

IV. Theodorus.

Anno 1166. in ſynodo Conſtantinopolitana, quæ Luca Chryſoberge Patriarcha menſe Martio nec non Aprili habita eſt Alamannorum cauſa, quos Joannes monachus quidam hæreſis taxarat, quod Chriſtum Patre propter aſſumptam humanitatem minorem eſſe dicerent, aderat *Theodorus Serrarum. Leo Allat. lib. 2. cap. 12.*

V. Basilius.

Germanus II. Conſtantinopolitanus Patriarcha anno 1232. collecta Nicææ ubi morabatur, (capta à Latinis urbe Regia) ſynodo, Chriſtophoro Ancyræ quem ad Manuelem Ducam Epiri deſpotam rerum Imperii componendarum cauſa mittebat, mandata dedit, conſidentibus metropolitis decem, quorum unus erat *Baſilius Serrarum.* τοῦ Σερρῶν Βασιλείου. *Lambec. Bibl. Cæſar. lib. 5. cod. 231.*

VI. * * *

Gregorius Papa X. in inſcriptione epiſtolæ ſuæ ad metropolitas Orientis, qui unioni utriuſque eccleſiæ ineundæ, Michaële Palæologo Imperatore favebant, metropolitam *Serrhæ* memoravit.

VII. Macarius.

Joannes Cantacuzenus lib. 1. hiſt. cap. 5. pag. 155. narrat Andronicum ſeniorem Palæologum Imp. *Macarium* Serrarum metropolitam cuſtodiæ Palatii tradidiſſe, quod unà cum Patriarcha & aliis epiſcopis nepotis ipſius patrocinium ſuſciperet. Μακάριον δὲ τὸν μητροπολίτην Σερρῶν ἐν τοῖς βασιλείοις, καὶ αὐτὸν ὑπὸ φρουρὰν εἶναι.

VIII. Matthæus.

Leo Allatius Exercit. 31. in Creyghtonum pag. 704. epiſtolæ meminit Iſidori archiepiſcopi Theſſalonicenſis ad *Matthæum Phracaſſem Serrarum*, quæ exſtaret in cod. Vaticano Græco 651.

IX. * * *

Gregorius Proto-Syncellus in Reſponſione ad epiſtolam Marci Epheſii cauſatur anno 1410. *metropolitam Serrarum* cum Patriarcha & aliis metropolitis, Holoboli epiſcopi Gothiæ, qui monaſticam vitam, epiſcopatu relicto, amplexus erat, exequias conſueto epiſcopis ritu curaſſe, καὶ τοῦ Σερρῶν.

X. Maximus.

Poſt annum 1508. Manaſſes ex Serrarum metropolita in Byzantinum Patriarcham promotus eſt poſt Dionyſium I. Maximique nomen aſſumpſit. ἔγινε σύνοδος, καὶ ἔκλεξαν μητροπολίτην Σερρῶν, ὀνόματι Μανασσῆ, τὸν ὁποῖον ὀνόμασαν Μάξιμον. lib. 2. Turcogræc. pag. 142.

XI. * * *

Synodo Hieremiæ II. Patriarchæ, quam ſimoniæ abolendæ cauſa celebravit, aderat *metropolita Serrarum*, τοῦ Σερρῶν. Ibidem pag. 179.

XII. Daniel.

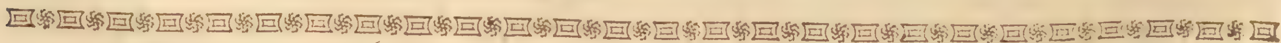
Illi ſynodo Cyrilli Berrhœenſis Patriarchæ, in qua anno 1638. Calviniana deceſſoris ejus Cyrilli Lucaris capita primùm damnata ſunt, adfuit & ſubſcripſit *Daniel Serrarum*, ὁ Σερρῶν Δανιήλ. Qui rurſum anno 1642. in ſimili ſynodo eorumdem errorum cauſa Giaſii in Moldavia una cum Parthenio Patriarcha conſedit. Qui in altera quoque ſynodo ſederat, in qua actum eſt de voce μετουσίωσις, ut fertur lib. 3. de Perpet. Fid. Euchar. pag. 683.

XIII. Cyrillus.

Inter Græciæ metropolitas qui Reſponſioni Dionyſii II. Patriarchæ, ſuper Calvinianorum erroribus ſubſcripſerunt, legitur *Cyrillus Serrarum*, ὁ Σερρῶν Κύριλλος.

XIV. Stephanus.

Anno 1721. ſedebat *Stephanus metropolita Serrarum*, ὁ Σερρῶν Στέφανος.

XVI. ECCLESIA BARGALORUM.

BARGALA Macedoniæ Secundæ Urbs cenſetur in Notitia Hieroclis, à Berge proinde diſcrepans quam Macedoniæ primæ aſſignat. Macedoniæ quoque attribuitur in Indice epiſcoporum Concilii Chalcedonenſis; alibi vero non occurrit.

ECCLESIA BARGALORUM.

EPISCOPI BARGALORUM.

I. DARDANIUS.

IN illo Patrum Chalcedonensis concilii Indice, de Provincia Illyrici, sub antistite Thessalonicensi, legitur *Dardanius Barlaa*, qui melius in actis, ac præsertim Græcis, dicitur *Dardanius Bargalorum*, Δαρδανίου Βαργάλων: Identidem vero in Latinis, *Bargaorum*:

XVII. # ECCLESIA THEORII.

IN Notitia Leonis Imp. *Theorium*, Θεώριον, prima sedes episcopalis est sub Philippensi metropoli, eamque eamdem esse puto quæ in subscriptionibus canonum Quini-sextæ synodi *Theorina* scribitur.

EPISCOPI THEORII.

I. GEORGIUS.

QUini-sextæ synodi canonibus subscriptus fertur, Γεώργιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Θεωρίνης, *Georgius indignus episcopus Theorinæ*.

XVIII. # ECCLESIA CAMPANIÆ *sive* CASTRII.

CAMPANIAM sive *Castrium* inter episcopatus Thessalonicensi metropoli obnoxios habet Notitia Leonis Imp. ac recentiores aliæ, ὁ Καμπανίας ἤτοι Καςρίου. Thessaliæ vero oppidum circa Edessam & Berrhœam Cantacuzeno, lib. 2. hist. cap. 27. & lib. 4. cap. 19. In Notitia Illustrissimi Urbis sanctæ Patriarchæ Chrysanthi, Thessalonicensi, una cum aliis subest episcopus *Campaniæ* vel *Panii* sive *Castrii*, τὸν Κανίας ἢ Πανίου, ἤτοι Καςρίου.

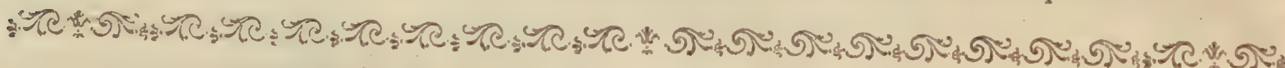
EPISCOPI CAMPANIÆ.

I * * *.

LEO Allatius in libro adversus Hottingerum, pag. 445. testatur Campaniæ episcopum illi synodo interfuisse, quæ Palamitarum deliriis approbatis Acindynum & Barlaamum eorum impugnatores proscidit: A quod certe synodi gesta ferunt quæ Combefisius noster in Auctario novissimo Bibliothecæ PP. Græcorum publici juris fecit.

II. ANANIAS.

Circa annum 1720. sedebat *Ananias Campaniæ, Anania di Campania*.

XIX. # ECCLESIA POLIANÆ.

IN Notitia Græca Philippi Cyprii, septimus sub Thessalonica episcopatus est *Polianæ*, vel *Polyanæ*, idemque qui & Βαρδαριωτῶν Bardoritarum, Turcarumve aliis dicitur. In Notitia vero Leonis Imp. undecimus item provinciæ Thessalonicensis episcopus est, ὁ Βαρδαριωτῶν, ἤτοι Τύρκων, omisso Polianæ nomine. Atqui in Indice urbium & locorum quorum nomina sequiori ævo mutata sunt, legitur Ἄξιος ποταμὸς, ὁ νῦν Βαρδάριος, *Axius amnis qui nunc Bardarius*. Unde apparet Polyanam Urbem atque Bardariotarum haud procul exstitisse ab Axio fluvio.

EPISCOPI POLIANÆ.

I. MACARIUS.

PRimus qui mihi occurrerit urbis hujus B episcopus, est *Macarius*, qui sententiæ destitutionis Joasaphi Patriarchæ subscripsit anno 1564. ὁ ταπεινὸς Πολειανίνης καὶ Βαρδαριωτῶν Μακάριος. *Humilis Polianinæ & Bardioritarum Macarius*. Eccl. Turco-Græc. lib. 2. pag. 174.

II. GERASIMUS.

Lib. 4. Turco-gr. pag. 235. epistola exstat Metrophanis Patriarchæ ad metropolitam Nauplii & Argi, qui repetundarum reus agebatur. Subscripsit cum episcopis aliis *Gerasimus Polianæ*, ὁ Πολιανῆς Γεράσιμος. Item p. 337. ejusdem Gerasimi habetur epistola ad Theodosium Zygomalam, ad hunc modum

ECCLESIA POLIANÆ.

subscripta, ταπεινὸς ἐπίσκοπος Πολιανῆς Γεράσιμος, *Humilis episcopus Polianæ Gerasimus.*

III. PORPHYRIUS.

Constantinopolitanæ synodo Cyrilli Berrhœensis Patriarchæ Cyrilli Lucaris errorum causa celebratæ, aderat *Porphyrius Polianæ*, ὁ Πολιανῆς Πορφύριος.

XX.

ECCLESIA POGOIANÆ.

INTER tot illas Urbes quas Thessalonicensi metropoli subjectas variis in Notitiis reperi, Pogoïana mihi nusquam occurrit, præterquam apud recentiores Auctores, qui de Græcorum Ecclesiis scripserunt, Martinum Crusium lib. 4. Turco-gr. pag. 337. Thomam Smith in ejus Notitia Ecclesiarum Patriarchatus Constantinopolitani, & Illustrissimum Patriarcham Chrysanthum quibus Pogoïana archiepiscopatus dicitur,

EPISCOPI POGOIANÆ.

I. GABRIEL.

CRUSIUS laudata pagina epistolam edidit A Gabriëlis archiepiscopi Pogoïanæ Patriarchæ Constantinopolitano scriptam Joannis cujusdam Pasturis gratia, qui falsis criminibus onerabatur. Subscriptio est: ὁ ἀρχιεπίσκοπος Πωγωϊανῆς Γαβριήλ. *Gabriël archiepiscopus Pogoïanæ.* Addit Crusius: *Hoc loco rotundum sigillum impressum erat, in cujus interiori circulo turris Templi, & utrimque sancta facies cum pectore. Circa eum & interiorem circulum hæc verba* ✠ Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΠΟΓΩΙΑΝΗΣ ΓΑΒΡΙΗΛ. *Latera (ut & Iconis lineæ) alba; reliqua vero nigra.* Addit: *Huic epistolæ à tergo inscriptum erat*, ἀπὸ Πογωιανῆς πόλεως ἐπάνω Θεσσαλονίκης, *è Pogoïana civitate supra Thessalonicam. Ad singula latera ejusdem paginæ totidem cruces.*

II. JOACHIM.

Circa annum 1720. sedebat *Joachim Pogianæ, Joachino di Poïana.*

III. EUTHYMIUS.

Anno 1721. sedebat *Euthymius Pogoïanæ* ὁ Πογωιανῆς Εὐθύμιος.

XXI.

ECCLESIA ZICHNARUM.

ZICHNÆ haud procul Serris distant in Macedonia positæ, Joanne Scilitze Curopalata teste. Sed nec Thessalonica multum absunt, uti nec Pheris, Cantacuzeno. Urbem hanc Patriarchæ Byzantini metropolitico titulo donavere, quum Serrensi antehac metropolitæ subesset, ut fert Notitia postrema, ad calcem libri Georgii Codini *de officiis.* κς' ἀπὸ τῶν Σερρῶν, ὁ Ζιχνῶν.

EPISCOPI ZICHNARUM.

I. PACHOMIUS.

EX Zichnarum metropolita *Pachomius* B Constantinopolis Patriarcha cunctorum qui ad electionem convenerant, suffragiis renuntiatus fuit ante annum 1500. quum Joachimus jam Byzantina sede amotus esset. ἐξέλεξαν ὁλοψύχως τὸν Ζιχνῶν... ὁ Παχώμιος μητροπολίτης Ζιχνῶν. Lib. 2. Turco-gr. pag. 145.

II. GREGORIUS.

Sententiæ synodicæ, qua Joasaphus Patriarcha anno 1564. destitutus fuit, subscripsit *Gregorius Zichnarum*, ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Ζιχνῶν Γρηγόριος. Ibid. pag. 174. Qui posthac subscripsit quoque literis Metrophanis Patriarchæ, quibus *Michaël Pauliota* sororis Theodosii Zygomalæ filius, Tabularii officio donatus est. Ibid. lib. 4. pag. 282.

XXII.

ECCLESIA DRYGOBITIÆ.

IN Notitiis Leonis Imp. & Philippi Cyprii Macedoniæ sub Thessalonica metropoli tertius episcopatus est Drygobitia, ὁ Δρυγοβιτείας, qui regionis ejusdem nominis esse caput innuitur in Notitia Codini, in qua Damianus Philippopolis Exarchus dicitur, *totius Europæ & Dragobintiæ* καὶ ἔξαρχον πάσης Εὐρώπης καὶ Δραγοβιντείας. Unde colligo Dragobintiam, sive Drygobitiam Macedoniæ censitam fuisse, affinem vero provinciæ Europæ.

ECCLESIA DRYGOBITIÆ.

EPISCOPI DRYGOBITIÆ.

I. PETRUS.

IN synodo quæ Photii in Byzantinam sedem restituendi causa coacta est adfuisse, subscripsisseque legitur *Petrus Drogubitiæ* Πέτρου Δρουγουβιτείας, Πέτρος Δρουγουβιτείας.

XXIII.

ECCLESIA MELENICI.

MELENICUS munita Macedoniæ Urbs est Joanni Cantacuzeno, haud procul Serris remota, uti neque Thessalonica, cui metropoli aliquando subdita fuisse fertur: post vero ipsa metropoliticis honoribus donata est: id quod sæculo decimo tertio jam institutum erat; quum Balsamonis ævo episcopi sedes esset. Cedrenus pag. 708. hanc in Zagoræa regione Bulgariæ collocat castellumque esse ait saxo impositum, profundissimis vallibus cinctum.

EPISCOPI MELENICI.

I. ***.

MELENICI metropolita cum aliis metropolitis memoratur in inscriptione epistolæ quam Michaële Palæologo Imp. Gregorio Papæ X. dederunt ad unionem instaurandam cum Ecclesia Romana & Occidentali. Ibi enim legitur *Metropolitanus Meleni*, pro *Melenici*.

II. METROPHANES.

Inter Metropolitas qui Callisti Patriarchæ synodo in causa Palamitarum habitæ adfuerunt, subscripsit ὁ μητροπολίτης Μελενίκου ὑπέρτιμος καὶ καθολικὸς κριτὴς τῶν Ρωμαίων Μητροφάνης, *Metropolita Melenici, Hypertimus, & universalis Judex Romanorum Metrophanes*. Ejus meminit Cantacuzenus lib. 4. hist. cap. 32. Nimirum Andronicum Palæologum Imp. Irenen uxorem Didymotichum misisse ad generum filiumque reconciliandos, unaque Philotheum Heracleæ & *Metrophanem* Melenici metropolitas, ὁ Μητροφάνην τὸν Μελενίκου; *viros vitæ instituto & sermone venerabiles*. Idem *Metrophanes* cum Manuële Cantacuzeno ad Andronicum juniorem subinde delegatus est, ut eum erga Joannem Cantacuzenum exasperarent; quibus re infecta recedentibus, Imperator Cantacuzenus, civitates male vexavit quæ à se defecerant.

III. MATTHÆUS I.

Ad Ferrariensem in Italia synodum celebrandam venit, unionisque Decreto subscripsit *Melenici metropolita Matthæus*, ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Μελενίκου Ματθαῖος. Qui circa annum 1450. in synodo Constantinopolitana in Templo S. Sophiæ celebrata unionem unà cum aliis qui aderant Græciæ præsulibus ejurasse fertur.

IV. ***.

Lib. 2. hist. Turco-gr. pag. 174. Sen- A tentiæ synodi qua Joasaphus Patriarcha ad ordinem redactus est, subscripsit Melenici metropolita: qui mox synodo interfuit, quam Hieremias Patriarcha Joasaphi successor habuit simoniacæ pestis extinguendæ apud suos causa. Pag. 179.

V. METHODIUS.

VI. MATTHÆUS II.

Martinus Crusius ex Stephani Gerlachi « ad Heerbrandrum epistolà hæc narrat: « D. « Patriarcha (Hieremias II.) paulo ante dis- « cessum nostrum Constantinopolim rediit. « Respondendi (Tubingensibus doctoribus) » laborem commisit duobus metropolitis, τῷ « Βεῤῥοίας (Metrophani) ὁ τῷ Μελενίκου (*Me-* « *thodio*) suo quoque Didascalo (*Matthæo* « MATTHÆUS II. *Berrhœensis fratri*) & Protonotario, viris « bonis & doctis. Secundo autem Junii in « Patriarchatum vocatus fui, quod Hieremias « hunc Melenici metropolitam creare vellet, « C qui Quadragesima superiore in Patriarchatu « & Peræ populum docuerat.» Hæc pag. 509. Turco-Græc. sed & lib. 4. pag. 342. epistola exstat ejusdem Methodii Melenici *Pietate, sapientiaque præstanti viro D. Theodosio magno Protonotario M. Ecclesiæ Christi, &c.* Hæc scripta sunt circa annum 1577. vel 1758. Item anno 1579. Methodius Melenici Martino Crusio epistolam dedit, cui subscripsit ad hunc modum: Μελενίκου Μεθόδιος, ὁ σὸς κατὰ πάντα, *Melenici Methodius & ex asse tuus*. Vicissim responsorias D literas eidem misit in his præmissis vocibus τῷ πανιερωτάτῳ Μελενίκου μητροπολίτῃ κυρίῳ Μεθοδίῳ, *sacratissimo Melenici metropolitæ Domino Methodio*.

VI. ANTHIMUS.

Anno 1721. sedebat *Anthimus Melenici* metropolita, ὁ Μελενίκου Ανθιμος.

ECCLESIA DRAMÆ.

XXIV. ECCLESIA DRAMÆ.

DRAMA Macedoniæ oppidulum πολίχνιον eſt Nicephoro Gregoræ lib. 7. c. 12. circa Theſſalonicam, in quod ait Irenen Auguſtam Palæologi Andronici Imp. quum manſionis Theſſalonicæ ſatietas eam cepiſſet, animi recreandi cauſa ſeceſſiſſe, ibique diem extremum obiiſſe. Cantacuzeno vero lib. 1. c. 52. 53. & lib. 3. c. 137. oppidulum perinde dicitur, ſed bene munitum Philippis vicinum. In Notitia Georgii Codini fertur avulſos à metropoli Philippenſi Chriſtopolis ſive Chryſopolis & Dramæ metropolitas, & ὁ Δράμας, quum tamen Dramenſis nequaquam epiſcopus eſſet, ſed Protopapas dumtaxat Philipporum antiſtitis, ὃς οὐκ ἦν ἐπίσκοπος, ἀλλ' ὡς λέγουσι, Πρωτοπαπᾶς ἦν τοῦ Φιλίππων ἐν τῇ Δράμᾳ.

EPISCOPI DRAMÆ.

I. DOSITHEUS.

AD Ferrarienſem ſynodum venit, & Florentiæ Decreto unionis ſubſcripſit, *Dositheus metropolita Dramæ*, ὁ ἁγιώτατος μητροπολίτης Δράμας.

II. JOACHIM.

Decimus-quartus Patriarcha Conſtantinopolitanus poſt urbis excidium fuit *Joachim Dramæ prius metropolita*, Ιωακεὶμ Δράμας μητροπολίτης, vir ætate ſenior, nec doctrina præſtans, aut regendæ eccleſiæ utilis, humilitate tamen virtuteque inſignis.

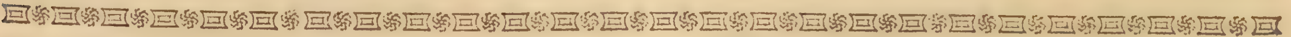
XXV. ECCLESIA ARDAMERII.

IN Notitia Leonis Imp. ſeptima civitas Theſſalonicenſi metropoli obnoxia eſt *Ardamerium*, ſive *Herculia*, Ερκουλίων, ἤτοι Αρδαμερίου. Subeſt etiamnum Theſſalonicenſi, ubi vero poſita ſit, hactenus non comperi.

EPISCOPI ARDAMERII.

I. MELETIUS.

IN concilio quod Cyrillus Berrhœenſis Patriarcha Byzantinus habuit anno 1638. propter Calviniana deceſſoris ſui Lucaris dogmata, ſedebat, ſubſcripſitque *Meletius epiſcopus quondam Ardamerii*, ὁ πρώην Αρδαμερίου Μελέτιος.

XXVI. ECCLESIA RHENDINÆ.

IN Notitia Leonis Sapientis Imp. nonus ſub Theſſalonica epiſcopatus eſt *Lite & Rhentina*, Λίτης & Ρεντίνης. Lite Suidæ ex Harpocratione civitas Macedoniæ erat, Λίτη πόλις Μακεδονίας, quæ *Lete* Plinio dicitur, cui concinit Stephanus. Λητὴ πόλις Μακεδονίας, ἀπὸ τοῦ πλησίον ἱδρυμένου Λητοῦς ἱεροῦ. *Lete civitas Macedoniæ à Latonæ vicino fano dicta.* In Mygdonia ad Thermaïcum ſinum poſita erat haud procul Apollonia diſtans. *Rhendina* vel *Rhentina* vero Joanni Cantacuzeno lib. 3. cap. 38. munimentum quoddam eſt unius diei itinere à Theſſalonica ſemotum, quod ſedes epiſcopalis factum eſt, ac ſubinde Metropolitica. Nulla vero ejus in recentioribus Notitiis mentio, ejus vero epiſcopatus cum Letenſi conjunctus dicitur, ſive Letam potius tranſlatus.

EPISCOPI RHENDINÆ.

I. DAMASCENUS.

SEntentiæ deſtitutionis Joaſaphi patriarchæ anno 1564. ſubſcripſit *Damaſcenus metropolita Rhendinæ*, ſuffragiumque dedit ſuo ipſius nomine, & Metropolitæ Serviorum. Turco-Græc. lib. 2. pag. 174. Leo Allatius in prolegomenis ad opera S. Joannis Damaſceni Dialogum appellat *Damaſceni* epiſcopi Rhendinæ cum S. Anaſtaſiæ præpoſito, ſeu luctum de epiſcopis Græciæ ſuæ ætatis. Δαμασκηνοῦ ἐπισκόπου Ρενδίνης διάλογον μετὰ τοῦ ἡγουμένου τῆς ἁγίας Αναστασίας, ἤτοι θρηνισμὸν κατὰ τῶν νῦν τῆς Ελλάδος ἐπισκόπων.

II. * * *.

Patriarcha Conſtantinopolitano Hieremia

ECCLESIA RHENDINÆ.

in ecclesiis ditionis suis invisendis, necnon in nummorum corrogatione, nimias moras trahente, ejus interim vices in urbe regia & vicinia agebat, *Rhendinensis episcopus*, quem Gerlachius Germanus à se nunquam visum querebatur, etsi Patriarchale monasterium sæpius adiisset. Cruf. Turco-Græc. lib. 7. pag. 487.

XXVII.

ECCLESIA DEABOLIS.

DEABOLIS Urbs quoque Macedoniæ est Byzantinis scriptoribus notissima, quam Anna Comnena Alexiados lib. 13. positam tradit cis montes illos qui desinunt in angustissimos calles, quos *Thermopylas* appellarunt. Ex indice urbium & locorum quorum nomina mutata fuere, Diabolis olim *Selasphorus* nominabatur, Σελάσφορος, ἡ νῦν Διάβολις. Hodie *Diavoli* dicitur. Qui Deabolim archiepiscopo Bulgariæ subditam fuisse asseverarunt, hi ex iis quæ mox subjicimus, falsi convincuntur.

EPISCOPI DEABOLIS.

I. Theodosius.

JOANNES Scilitzes & ex illo Cedrenus A narrant, Nicephorum Basilacium, primum Præsidem defectionem à Nicephoro Bryennio Imp. meditantem Dyrrachium quum pervenisset, militares copias ex cunctis locis contraxisse, Francosque ex Italia accivisse *Theodosii Deabolis episcopi* opera, quos donis muneribusque sibi conciliaverat.

II. * * *.

Lib. 4. Juris Græco-Rom. pag. 285. synodale decretum exstat Joannis Camateri Patriarchæ, quo prohibetur ne quis sobrinas duas alternatim ducat, quamlibet judices Laïci ejusmodi nuptiis non interdicerent. Ibidem etiam habetur epistola metropolitæ Dyrrachii inscripta, necnon *Religiosissimo episcopo Deabolis*, καὶ τῷ θεοφιλεστάτῳ ἐπισκόπῳ Δεαβόλεως, quos ambos Patriarcha simul, tacitis ipsorum nominibus alloquitur. Ex quo nullus superest locus ambigendi, quin Deabolis Constantinopolitanæ Diœcesis fuerit ac provinciæ Macedoniæ, non vero Bulgariæ.

XXVIII.

ECCLESIA HIERISSI.

IN laterculo civitatum & locorum quorum nomina mutata sunt, quæ olim *Apollonia*, posthac *Hierissus* dicta fertur. Ἀπολλωνία, ἡ νῦν Ἱερισσός. Apollonia vero quæ & Hierissus ad celeberrimi montis qui *Athos* dicitur, radices jacet. *Fretum*, ait Plinius lib. 4. c. 10. *quo montem Athon Xerxes rex Persarum continenti abscidit, in longitudine passuum 1500. Mons ipse à planitie excurrit in mare 75. millia pass. Ambitus radicis centum quinquaginta millia passuum colligit. Oppidum in cacumine fuit Acroathon. Nunc sunt Uranopolis, Palæotrium, Thyssus, Cleone, Apollonia.* Harum urbium inprimis superstes mansit Apollonia, quæ & *Hierissus*, Ἱερισσός à sacris monachorum in vicino monte mansionibus appellata est. In illo scilicet monte viginti duo monasteria exstructa sunt, quorum gratia mons sanctus apud Græcos audiit. Horum descriptionem barbaro græco idiomate, Latinoque vir nostro ævo doctissimus D. Bernardus de Montefalconi typis edidit in fine Palæographiæ suæ Græcæ. Atqui tot illis monasteriis præest episcopus qui propter loci sanctitatem metropoliticis honoribus fulget. Ante vero quum Thessalonicensi sedi obnoxius esset, Mitylenensi subinde metropolitæ addictus fuerat. Plane in Notitia Leonis Imp. Hierissi episcopus octavus est sub Thessalonica.

EPISCOPI HIERISSI.

I. David.

QUum jam pridem Hierissus episcopali B sede donata esset, neminem tamen illius antistitem reperi *Davide* superiorem, qui anno 1564. sententiæ destitutionis Joasaphi Patriarchæ subscripsit, ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Ἱερισσοῦ καὶ τοῦ ἁγίου ὄρους Δαβίδ. *Humilis metropolita Hierissi & sancti montis David.* Turco-Græc. lib. 2. pag. 174.

II. Eugenius.

Davidi proxime utique successit *Eugenius* episcopus, & sancti Montis Præpositus, qui, ut refert Fhelavius in Annotationibus ad librum Christophori Angeli de statu & ritu Ecclesiæ Græcæ pag. 147. anno 1569. Archiduci Carolo epistola die 20. Martii data

exponebat, quo pacto Monachi Græci à Sultano Turcorum larga pecunia redememerant quæcumque sibi pridem propria fuerant. *Præterito quidem tempore, Dux illustrissime, magnus Turca, qui Constantinopoli (permittente Deo) regnat, unà cum urbibus ipse subjectis, proposuit edictum severum in toto Imperio suo, ut reditus omnium Ecclesiarum & Monasteriorum vendantur, quotquot in ipsius Imperio inveniuntur. Hæc autem venditio tantum usque ad tertiam ipsius generationem durare debet. Post tertiam autem generationem vendentur rursus. Hæc quum faciat, malus animus ejus cernitur, quod minetur deletionem sanctorum Templorum unà cum Christianis,* A *qui sub ipsius Imperio habitant. Pervenerunt itaque ad nos usque hæ minæ, & tristissima servitus. Idcirco quinque millia aureorum numeravimus. Cum autem non haberemus, omnes nostros reditus, & sacra vasa oppigneravimus, ut tantum colligeremus & persolveremus, non sine detrimento, sed cum fœnore, sicut fœneratoribus usitatum est accipere quotannis usuras, donec sortem recipiant.* Hæc scribebat *Eugenius* scitu non inutilia.

ECCLESIA HIERISSI.

III. DANIEL.

Circa annum 1720. sedebat *Daniel Hierissi & montis sancti, Daniele di Eriso & monte santo.*

XXIX. ECCLESIA LYCOSTOMII.

MARTINUS *Crusius*, lib. 4. Turco-Græciæ p. 327. *Lycostomium* sive *Thessala Tempe*, inter episcopatus Thessalonicensi sedi subjectos numerat, quin etiam Illustrissimus Chrysanthus, Thomas Smith aliique recentiores, quibus unus est episcopus Platamonis & Lycostomii, Πλαταμῶνος ϗ Λυκοστομίου. Attamen Lycostomium Thessaliæ assignatur à Joanne Cantacuzeno lib. 3. cap. 27. At *Platamon* vicinum oppidum maritimum est. *Thessala Tempe* eadem mihi esse videntur, ac qui Thessalici saltus dicuntur in Concilii Ephesini gestis.

EPISCOPI LYCOSTOMII.

I. PHEREBIUS.

IN Ephesina synodo prima sedit & subscripsit Φερέβιος ἐπίσκοπος Θεσσαλονικέων (seu potius Θεσσαλικῶν) σαλτῶν, *Pherebius episcopus Thessalicorum saltuum*, ut fert translatio latina vetus. B

Nullus vero mihi deinceps occurrit Lycostomii episcopus, neque Platamonis, neque etiam Petræ quæ haud procul Berrhœa atque Edessa distat, & inter episcopatus Thessalonicensi metropolitæ obnoxios perinde censetur.

XXX. ECCLESIA SERVIORUM.

SERVIA vel *Serbia* voce plurali neutra, Urbs est in confinio Thessaliæ & Bottiææ posita, nec parva Cantacuzeno, cujus etiam ævo Thessaliæ censebatur; quamvis in notitiis metropoli Thessalonicæ subsit; οὐ μικρὰ οὖσα ἐν μεθορίοις Βοττιαίας κειμένη, καὶ Θεσσαλίας δὲ τότε. Hanc Imperator Cantacuzenus expugnavit, ut fert ipse lib. 4. p. 777. ubi male latinus interpres vocem hanc κατὰ Σερβίων reddidit *contra Servios*, quasi Serviorum gentem tunc aggressus esset, quum accuratius vertendum esset *contra Servia.*

EPISCOPI SERVIORUM.

I. DAMIANUS.

SERVIORUM civitatis episcopum neminem reperi *Damiano* antiquiorem, qui circa annum 1720. nuper sedebat: *Damiano di Servo.*

II. PROVINCIA THESSALIÆ.

I. ECCLESIA LARISSÆ METROPOLIS.

LARISSA Phthiotidis Macedoniæ civitas est Achillis olim patria, cujus priscum nomen erat vetus Argos Thessalica. Thessaliæ primaria est Hierocli, metropolisque Notitiarum Ecclesiasticarum conscriptoribus. Larissa jam vocabatur Alexandri Magni ævo, quod facile quis colligat ex Larissæ nomine, quod Syromacedones Larissæ Syriæ indiderunt, quemadmodum Edessam Mesopotamicam, & Berrhœam itidem Syriæ, Macedonicarum urbium nominibus appellatas voluerunt. Larissam hanc Stephanus, immò & Strabo ad Peneum fluvium collocant, infra Arracem, à quo decem millibus distat. Procopius lib. 4. de ædif. Justin. cap. 3. ejus situm sic describit paucis. *Effundit mons Pelius tacitis lenem aquis Peneum, quo circumfluo ornatur Urbs Larissa, ibi Phthia jam non exstante, quam vetustas delevit. Placidissime amnis hic labitur ad mare usque.* Quum Strabonis ætate civitates illarum regionum paucæ patriam servassent dignitatem, Larissa suam omnino retinebat. Quocirca Livio lib. 31. cap. 46. *nobilis civitas* dicitur, *egregium oppidum* Solino. Stat porro hodieque Larissa, cujus antistes Thessaliæ provinciæ metropolita, Secundæ Exarchus, sive Patriarchalis visitator & procurator est & Helladis. Id quod non satis intellexit Crusius Græcarum rerum, ut hodie stant, curiosus indagator; cæterum *ei subesse* ait, *magnos & populosos episcopatus, ut Demetriadis, Pharsali, Demonii, Zenuxii, Triccæ & alios.* Illustrissimus vero Chrysanthus, illos melius hoc ordine recenset, numero novem scilicet, Demetriadis, Stagorum, Litzæ & Agraphorum, Scyathi & Scopeli, Gardicii, Rhadobizdii, Lædoricii, Thaumaci & Zetunii; quum veteres olim viginti & octo numerarent.

EPISCOPI LARISSÆ.

I. ACHILIUS.

PRistinos Larissæ episcopos nullos reperio Constantino Magno Imperatore superiores. In Menologiis vero, ac maxime Sirletano, quod Henricus Canisius tom. 2. Antiq. lect. latine edidit, die 15. Maii fertur. *Eodem die S. P. N. Achilii metropolitæ Larissæ urbis. Hic fuit sub Constantino Magno, piis ortus parentibus quorum diligentia, pietatem cum externis disciplinis eruditus est; Quumque esset vita & moribus excellens, factus Pontifex Thessaliæ in Larissa urbe ab omnibus Græciæ incolis prædicatur. Hic in magna Nicææ habita synodo unà cum illis sanctis Patribus laboravit concertans, & Arium hæreticum expugnans atque anathemati subjiciens, rursus in urbem Larissam revertitur, ubi cum plurima templa Idolorum evertisset, dæmones ex hominibus expulisset, aliis plurimis editis miraculis, in pace vitam egit, oratoria multa à fundamentis erexit & variè ornavit.* Joannes Scilitzes in Basilio & Constantino Impp. Samuëlem Bulgarorum Regem, factis in Thessa- A liam, Græciam & Peloponnesum excursionibus, oppida multa occupasse narrat, & Larissæ incolas in interioris Bulgariæ partes abduxisse, translatis simul S. Achilii reliquiis priscam in urbem regiam suam. Hæc quoque Cedrenus pag. 645. Atqui primaria Larissæ ecclesia *S. Achilii* vel *Achillei* nomine nuncupata erat.

II. ALEXANDER.

B Epistolæ synodi Sardicensis ad ecclesias subscriptus legitur, *Alexander à Thessalia de Larissa.*

III. BASILIUS.

Ephesinæ synodo adfuit *Basilius Larissæ*, & mox contestationi multorum episcoporum, qui Joannis Antiocheni & Orientalium adventum præstolandum esse contendebant, tum aliis subinde eorumdem Orien- C talium literis, quibus Nestorii causam tuebantur, subscripsit. Unde meruit à sacro Concilio communione & sacerdotio privari. Quinimo c. 190. collectionis ex Tragœdia Irenæi Tyrii, inter illos censetur qui quod

pertinaciùs Hæretico illi addicti essent, suis ejici sedibus meruerunt. *Basilius Larissæ metropolitanus*, inquit, *qui multa millia passus non acquievit, ut cum reliquis eum qui non deliquerat condemnaret.* Vide capp. 7. 8. 13. 28. ejusdem collectionis.

IV. VIGILANTIUS.

Synodo alteri Ephesinæ, Prædatoriæ scilicet illi, interfuit *Vigilantius episcopus Larissæ*, καὶ Βιγιλαντίου Λαρίσσης. In latina translatione additur *Macedoniæ*. Inter metropolitas nusquam ille istis in actis censetur. Sententiam autem dixit in S. Flavianum Constantinopolitanum, & latrocinii hujus decreta alia subscriptione sua probavit. Quod tamen male gestum post biennium revocavit in concilio Chalcedonensi, per Constantinum Demetriadis qui in eodem sacro conventu vices ejus explevit. Κωνσταντίνου Δημητριάδος ἐπέχοντος τὸν τόπον Βιγιλαντίου ἐπισκόπου Λαρίσσης Θεσσαλίας. Quinimo subscriptus ipse *Vigilantius* reperitur act. 6. Βιγιλάντιος ἐπίσκοπος μητροπόλεως Λαρίσσης Θεσσαλίας, *Vigilantius episcopus metropolis Larissæ Thessaliæ.* Anno 446. 8. Id. Januar. Aëtio 3. & Symmacho v. v. cc. coss. Leo magnus Papa epistolam dederat *Dilectissimis fratribus Senecioni, Carolo, Theodulo, Lucæ, Antiocho, Vigilantio, per Achaïam constitutis*, de illicitis Petri Corinthi episcopi & Achaïæ metropolitæ ordinationibus: Hunc vero *Vigilantium* Larissæ metropolitam fuisse vix credidero, imo potius ejusdem tunc nominis alius cuidam Achaiæ Ecclesiæ præfuisse videtur. Leo Imp. cunctis per Orientem metropolitis literas mittens de nece S. Proterii Alexandrini, harum exemplum unum inscripsit *Vigilantio reverentissimo episcopo* Larissæ, anno 458.

V. PROCLUS.

VI. STEPHANUS.

Ante annum 531. quo synodus Romana Bonifacio Papa II. præside habita in causa *Stephani* Larissæ præsulis, *Proclus* proinde *Stephani* decessor obierat, cujus ille meminit in supplici libello qui in ea synodo à Theodosio Echiniensi oblatus est. *Sed quia Proclo beatæ memoriæ quiescente, qui factus est Larissææ Ecclesiæ episcopus, oportebat eidem præsulem Ecclesiæ ordinari; Decretum factum est communiter, tam cleri quam populi metropolitani, atque eorum quorum assensus erat actui necessarius, & secundum priscam consuetudinem, tribus electis, Alexandro Sciatensi presbytero, ... presbytero, & me exiguo, meliori testimonio sortito, electionis palmam promerui.* His præmissis de electione & promotione sua, pergit *Stephanus: Igitur ex omnibus in me electionem contulerunt, in Decreto pariter subscribentes, & quia ordinationem secundum priscam consuetudinem non alibi, sed in eadem civitate fieri oportebat, convenit sancta provinciæ synodus, & totius civitatis possessores omneque corpus ecclesiæ, & communi omnium testimonio, nihil consuetudini detrahente, in ecclesia sum ordinatus episcopus.* Subdit Probianum Demetriadis episcopum de illa ordinatione sua laudes dixisse: post vero Antonium presbyterum cum eodem Probiano Constantinopolim profectum, apud Epiphanium archiepiscopum questum esse, ceu *Stephani* ordinatio cum sacris canonibus non quadraret. Tum Epiphanium coacta synodo in Thessaliam delegasse, qui præciperent illum à sacro ministerio abstinere, aliosque item ejusdem provinciæ episcopos. *Et clerum*, inquit, *sanctæ nostræ ecclesiæ à mea communione suspendit, & quod est novissimum, nec cibos aut quæ sunt necessaria de rebus ecclesiasticis me habere permisit.* In urbem Regiam se abductum addit, imo vinctum trusum in carcerem. Quamobrem Apostolicæ sedis judicium implorabat. *Hoc enim opus vestrum est*, ait, *beatissime, die ac nocte sanctorum Patrum constituta, præcipuè in vestra Illyriciana provincia custodire.* Quibus ex integro lectis, Abundantius Demetriadis quondam episcopus palam causatus est Probianum ecclesiæ suæ invasorem fuisse, qui *Proculi* sive *Procli* Larisseni literis Bonifacium Papam circumvenerat. Alium libellum *Stephanus* rursus obtulit, Romanæ sedis ejusque synodi judicium implorans.

VII. JOANNES I.

Hadrianus Thebarum (Thessalicarum utique) episcopus, apud Mauritium Imp. repetundarum aliorumque facinorum accusatus, à Joanne primæ Justinianæ, & *Joanne* Larissæ episcopis præter jus damnatus fuit, qui tamen S. Gregorii Papæ patrocinio implorato, absolutus demum fuit. De quo Gregorius ipse epist. 6. & 7. lib. 3. Indict. XI. anno Pontificatus sui secundo. Ex quibus discimus ambos illos Præsules Justinianæ & Larissæ Imperatoris accepisse jussionem, ut Hadriani causam cognoscerent, servatis tamen juris & regularum apicibus, ut de pecuniariis firmam ferre sententiam possent; de criminalibus verò post diligentem inquisitionem, rem ad Principem referrent. Cæterum *Joannes* Larissæus diaconos duos quos Hadrianus gradu dejecerat, illiusque accusatores, testes nihilominus admiserat, & Hadrianus, etsi illius sententiam appellatione suspenderat, ab eodem *Joanne* carceri traditus fuerat. Verum subinde Hadrianum à Serenissimo Imp. absolutum quoque fuisse, ejusdem

Gregorii M. epistola ad episcopos Corinthios sive Achaïæ testatur, quin & cum eis in gratiam rediisse. Ejusdem sanctissimi Papæ epistola quam ad Illyrici episcopos ob *Oecumeniei Patriarchæ* titulum quem Constantinopolitani præsules sibi vindicabant, inscribitur; *Eusebio Thessalonicensi, Urbico Dyrrachitano, Andreæ Nicopolitano, Joanni primæ Justinianæ, Joanni Larissæo, Scodriano, aliisque compluribus episcopis.*

VIII. CONSTANTINUS.

Quo tempore Photius Byzantinam sedem, S. Ignatio extruso arripuit, Larissæ sedebat episcopus *Constantinus* ex epistola 8. Nicolai Papæ I. ad Michaëlem Imp. in qua *Constantinum* Larissæ illis annumerat qui pro Ignatio stabant, quosque voluisset ad se Romam pergere, tom 8. concil. pag. 320.

IX. EUTHYMIUS.

In octava synodo generali, in qua de S. Ignatii in Byzantinam sedem restitutione actum est, sedit subscripsitque *Euthymius misericordia Dei metropolitanus Larissæ.*

X. BASILIUS.

In altera synodo in qua de Photii subinde restitutione tractatum est, *Basilius Larissæ* adfuisse subscripsisseque fertur, Βασιλείου Λαρίσσης, Βασίλειος Λαρίσσης.

XI. JOANNES II.

Nicephoro Callisto lib. 14. hist. eccl. cap. 39. ubi de Translationibus episcoporum disputat, circa tempora Leonis Sapientis Imp. *Joannes* Larissa Synada translatus fuit. ὁ Λαρίσσης τε Ἰωάννης εἰς Σύναδα μετηνέχθη.

XII. STYLIANUS.

Lib. 3. Juris Græco-Rom. pag. 197. Decretum synodicum legitur Sisinnii Patriarchæ ne duo fratres consobrinas duas ducerent, cui subscripsit Στυλιανὸς Λαρίσσης, *Stylianus Larissæ.*

XIII. BASILIUS.

Alexio Comneno Imp. & Nicolao Theoprobleto Grammatico Patriarcha, procerum Imperii & episcoporum solemnis conventus habitus est, quo Decretum unionis de sacrarum imaginum veneratione instauraretur, sedebatque cum aliis *Basilius Larissæ*, Βασιλείου Λαρίσσης. Bibl. Coislin. pag. 104.

XIV. GEORGIUS.

Anno mundi 6652. Christi 1144. Manuële Comneno Imp. Cosmas Atticus Patriarcha ejectus fuit Bogomilorum hæresis suspectus, mense Feb. 23. fer. 4. sententia synodali cui ferendæ aderat, & subscripsit *metropolita Larissæ Georgius*, ὁ εὐτελὴς μηζοπολίτης Λαρίσσης Γεώργιος. Hic rursum anno 1156. synodo adfuit, in qua Soterichus Panteugenus Antiochiæ Patriarcha designatus, Luca Chrysoberge Regiæ urbis archiepiscopo præside, ob errorem quem super sacrificio Christi pertinaciùs tuebatur, gradu dejici damnarique meruit. Allat. lib. 2. de consens. cap. 12. vind. syn. Ephes. pag. 585.

XV. JOANNES III.

Synodum alteram habuit Lucas Patriarcha anno 1166. propter Alamannos quosdam, qui Constantinopoli agebant, quosque Joannes Gangrensis monachus hæresis Arianæ similis insimulaverat. In ea sedit *Joannes Larissæ*, Allatio teste, lib. 2. de consens. pag. cap. 12. n. 4. Eodem anno decretum fuit ne nuptiæ in septimo gradu fierent, considente eodem *Joanne Larissæ*. τοῦ Λαρίσσης. Juris Græco-Rom. lib. 3. pag. 218.

XVI. * * *.

Isaacii Angeli Imp. condendo edicto quod habetur lib. 2. Juris Græco-Rom. pag. 175. quo sancitum est ut ad episcoporum electiones omnes quotquot in urbe Regia Præsules agerent, advocarentur, aderat metropolita Larissæ, τοῦ Λαρίσσης.

XVII. THOMAS.

Synodo Constantinopolitanæ in qua Arsenius Patriarcha Michaële Palæologo Imp. gradu dejectus est, *Thomas Larissæ* aderat, ægreque illius destitutioni assensum dedit, unà cum Joanne Naupacti & Germano Hadrianopolis. καὶ μόλις τὴν οἰκείαν γνώμην τοῦ τε Λαρίσσης Θωμᾶ, τοῦ Ναυπάκτου Ἰωάννη, καὶ τοῦ Ἀδριανουπόλεως Γερμανοῦ προσσυνετίθετο. At reliqui episcopi concordibus calculis Arsenium exauctorarunt. Pachym. in Michaële Palæologo lib. 4. cap. 6.

XVIII. NICANDER.

Joannes Beccus Patriarchatu fungens, synodum coëgit propter facinus Escammatismeni Referendarii, qui Gregorii Nysseni locum de Spiritus sancti ex Filio processione adulterare ausus erat. Patriarchæ assidebant Nicolaus Chalcedonensis, Meletius Atheniensis, *Nicander Larissæ*, Λαρίσσης καὶ ὑπερτίμου Νικάνδρου. Hic ab eodem Becco fuerat ordinatus, unionemque adeo cum Romana ecclesia admiserat, sed mutato rerum statu dejectus fuit. Andronico Michaëlis filio Imp. quum in urbe Regia ageret quando Andronicus Sardensis læsæ-Majestatis convictus

eſt, eidem *Nicander Lariſſæ* monaſticum caputium per ludibrium injecit, quod ille mox è capite ſuo excuſſit. Verba Pachymeris lib. 1. cap. 23. hæc ſunt. ὅτε καὶ ὁ Λαρίσσης Νίκανδρος τῆς Ἰωάννου χειροτονίας ὤν, καὶ διὰ τοῦτο παρ' ἐκείνου καθαιρεθεὶς, ἐκεῖσε παρὼν, καὶ γ' ἀτίμως ἐκεῖνον ἐκκλειφθέντα θεώμενος, λαβὼν μοναχικὸν ἐπιτύμβιον, μεθ' ὅσου μυκτῆρος καὶ χλευασμοῦ ἐπιτίθησιν. A

XIX. * * *.

In cod. Regio 1836. habetur Lazari Monachi epiſtola ad Lariſſæ metropolitam, qua illi ſuadet, ut quam vehementiſſime illi cum Latinis unioni adverſetur quæ in nupera ſynodo (Florentina utique) inita erat. B

XX. Galaction.

Iſaacus Habertus Vabrenſis epiſcopus ad calcem Ἀρχιερατικοῦ quod edidit, ex altero cod. Regio expoſitionem novam exſcripſit, de diverſis modis quibus Conſtantinopolitani Patriarchæ literas inſcribunt ad Romanum Papam, Patriarchas, metropolitas, archiepiſcopos & Principes ſæculares, in cujus fine fit mentio *Galactionis metropolitæ Lariſſæ.* εἰς τὸν Λαρίσσης, εἰς τὴν σωτηρίαν καὶ ὑγείαν τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Λαρίσσης ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου δευτέρας Θεσσαλίας καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Γαλακτίωνος. *Ad Lariſſenſem, pro ſalute & ſanitate ſacratiſſimi metropolitæ Lariſſæ, & Hypertimi & Exarchi ſecundæ Theſſaliæ & totius Helladis Galactionis*, qui videtur circa tempora Florentini concilii ſediſſe. C

XXI. Neophytus.

Anno 1564. Joaſaphus Conſtantinopolitanus Patriarcha ad ordinem redactus fuit ſynodali ſententia, cui ſubſcripſit *Neophytus metropolita Lariſſæ*, ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Λαρίσσης Νεόφυτος. Hiſtor. Turco-Græc. lib. 2. pag. 172. Quin etiam lib. 3. pag. 257. habetur epiſtola ejuſdem *Neophyti Lariſſæ* ad Joannem Zygomalam. D

XXII. Hieremias.

Anno 1571. *Hieremias metropolita Lariſſæ* Neophyti ſucceſſor ad Conſtantinopolitanam ſedem promotus fuit. Turco-gr. lib. 2. pag. 177. & pag. 321. ejuſdem *Hieremiæ* metropolitæ Lariſſæ necnon Damaſceni epiſcopi Demonici & Elaſſonis epiſtola exſtat, data Franco cuidam, qui in ære alieno erat, ut ſtipem colligerent qua debita ſua ſolveret. Subſcribunt proinde Λαρίσσης Ἱερεμίας, *Hieremias Lariſſæ & Damaſcenus:* & illorum ſigilli figuram Cruſius ſubjecit, cui nomina ipſorum impreſſa ſunt. E

XXIII. Demetrius.

Stephano Gerlachio in Orientis partibus agenti nomen ſuum in carta exaratum dedit *Demetrius Lariſſæ* anno 1576. ὁ Λαρίσσης Δημήτριος. Ibid. lib. 7. pag. 506. Hunc Hieremiæ proxime ſucceſſiſſe veriſimile eſt, atque adeo illum met eſſe Lariſſæ metropolitam qui ſynodo ejuſdem Patriarchæ de abolenda ſimonia interfuit. ὁ Λαρίσσης. Pag. 178.

XXIV. Gregorius.

In ſynodo Cyrilli Berrhœenſis Patriarchæ Conſtantinopolitani, propter Calviniana deceſſoris ipſius Cyrilli dogmata, anno 1638. celebrata, rurſumque in altera quæ poſt quatuor annos eorumdem errorum cauſa Giaſii in Moldavia à Parthenio Patriarcha habita eſt, ſedit & ſubſcripſit *Gregorius Lariſſæ*, ὁ Λαρίσσης Γρηγόριος; qui anno 1643. perinde ſubſcripſit literis ejuſdem Parthenii, quibus *orthodoxa confeſſio fidei catholicæ atque Apoſtolicæ eccleſiæ Orientalis* à Petro Mogila Kiovienſi metropolita edita commendatur. Anno 1641. adfuerat *Gregorius* hic noſter conventui alteri epiſcoporum, in quo actum de ſignificatione vocis μετουσιώσεως. Mortuo Theophane Hieroſolymorum Patriarcha, à Parthenio Conſtantinopolitano in Moldoblachiam delegatus eſt, qui ſucceſſori illius Païſio manus imponeret.

XXV. Paysius.

Athanaſio Patellario Conſtantinopolitana ſede ſecunda vice exacto, ſuffectus ei fuit *Païſius* Lariſſæ metropolita, Παΐσιος Λαρίσσης.

XXVI. Dionysius.

Lariſſæ metropolita fuit *Dionyſius Spanus*, qui ſubinde anno 1671. in Patriarcham aſſumptus fuit, ἦγουν πατριάρχης ὁ Σπανὸς Διονύσιος ὁ Λαρίσσης, quem Lariſſæ ſedentem vidit Edwardus Brown Anglus circa annum 1670.

XXVII. Jacobus.

Anno 1672. Reſponſioni Dionyſii illius Patriarchæ ſuper Calviniſtarum erroribus variis ſubſcripſit *Jacobus Lariſſæ*, ὁ Λαρίσσης Ἰάκωβος, Dionyſii ipſius ea in ſede ſucceſſor.

XXVIII. Macarius.

In libro *de Officiis Eccleſiæ* quem illuſtriſſimus Hieroſolymorum Patriarcha Græce nuper edidit, exemplum pag. 45. exſtat Mandati ſynodici dati ad clericos & ſacerdotes eccleſiæ Phanarii & Neochorii,

ECCLESIA LARISSÆ.

quibus injungitur ut archiepiscopo ipsorum Clementi morem gerant, ipsorumque ecclesiæ cura commendatur *Macario metropolitæ Larissæ & Exarcho secundæ Thessaliæ, & totius Helladis.* τὸν ἱερώτατον μητροπολίτην Λαρίσσης ὑπέρτιμον καὶ ἔξαρχον δευτέρας Θεσσαλίας καὶ πάσης Ἑλλάδος κῦρ Μακάριον.

XXIX. GABRIEL.

Anno 1721. sedebat *Gabriël Larissæ metropolita*, ὁ Λαρίσσης Γαβριήλ.

II. ECCLESIA DEMETRIADIS.

DEMETRIAS Macedoniæ in Phthiotide civitas est in Pelasgico sinu, Ptolemæo, Φθιώτιδος ἐν τῷ Πελασγικῷ κόλπῳ Πηγασαὶ, Δημητριάς. Pelasgicum sinum Thessaliæ attribuit Plinius lib. 4. cap. 8. à quo discimus Pegasam eamdem fuisse atque Demetriadem. *Larissa*, inquit, *Gomphi, Thebæ Thessaliæ, nemus Pteleon, sinus Pagasicus, oppidum Pegasa, idem postea Demetrias dictum.* Demetriadem habet quoque in Thessalia Hierocles; Leo quoque sapiens, aliique deinceps Notitiarum concinnatores. Eam esse dixero quam Byzantini scriptores, ipseque Nicetas Choniates *Dimitriam* appellant.

EPISCOPI DEMETRIADIS.

I. MAXIMIUS.

AD synodum Ephesinam convenit *Maximius episcopus Demetriadis Thessaliæ*, seque illis statim junxit, qui Nestorii causam tutabantur, quorum literis libellisque omnibus subscripsit, ut fertur in collectione monumentorum ex synodico Irenæi, de quo itidem cap. 190. hoc legitur. *Maximius Demetriadis Thessaliæ, qui mox seipsum, post factam in Nestorio iniquitatem, ab ecclesia separavit.* Quocirca à sancta synodo communione & sacerdotio privatus est.

II. CONSTANTINUS.

Ephesinæ synodo alteri, Prædatoriæ scilicet illi, adfuit *Constantinus Demetriadis Thessaliæ*, Κωνσταντίνου Δημητριάδος τῆς Θεσσαλίας, qui ut reliqui fere omnes, iniquis ejus decretis suffragatus est, quod tamen nefas emendavit post biennium in concilio Chalcedonensi, in qua vices gessit *Vigilantii episcopi Larissæ Thessaliæ*, act. 1. & 2. Κωνσταντίνου Δημητριάδος ἐπέχοντος τὸν τόπον Βιγιλαντίου Λαρίσσης τῆς Θεσσαλίας. Act. vero 6. ambo seorsim leguntur subscripsisse.

III. ABUNDANTIUS.

IV. PROBIANUS.

In concilio Romano quod Bonifacio Papa II. habitum est in causa Stephani Larissæ metropolitæ, hic se à *Probiano Demetriadis episcopo* apud Epiphanium Constantinopolitanum delatum questus est. *Abundantius* quoque qui ante *Probianum* Demetriadis episcopus perinde designatus fuerat, adversus ipsum perinde expostulavit tamquam suæ sedis invasorem, qui eam sedem occupasset, quo tempore ipse Romam cum Pro-

A culi seu Procli Larisseni literis perrexerat. Quid de his judicatum sit, non satis constat, concilii hujus gestis postrema parte mutilis.

V. XENOPHON.

Inter episcopos qui synodo adfuerunt, in qua de Photii in Byzantinam sedem restitutione actum est, *Xenophon Demetriadis* legitur, Ξενοφῶν Δημητριάδος, Ξενοφῶντος Δημητριάδος.

VI. JOANNES.

In concilio Lucæ Chrysobergis Patriar-
B chæ, quod Soterichi Panteugeni errorum causa anno 1156. celebratum est, sedebat *Joannes Demetriadis*. Allat. vind. syn. Ephes.

VII. * * *.

Innocentius Papa III. epist. 189. lib. 15. Regesti sui scribebat *Neopatrensi archiepiscopo, Davaliensi & Electo Nazoresiensi*, de Demetriacensi, ut eum inducerent ad morem gerendum archiepiscopo Latini ritus Larisseno, quod laïca potentia fretus recusabat, Mariæ utique Imperatricis, quæ Latini licet generis esset, Græcis tamen im-
C pensiùs præ Latinis favebat. Ex quo apparet episcopum hunc Græci ritus, potiùs quam Romani fuisse.

VIII. DOMINICUS.

Manuële Patriarcha, qui Nicææ (occupata à Latinis Constantinopoli) sedebat ab anno 1216. ad 1222. *Dominicus episcopus Demetrii provinciæ Thessaliæ*, Decretum obtinuit pro jure patronatûs monasteriorum, ne episcopi in episcopale monasterium jus periret, quamlibet illud monasterii Patriarchalis μετόχιον, diversoriumve esset à Patriarchali monasterio

monasterio quovis modo pendens. παρὰ τοῦ ὑπὸ τὴν ἐπαρχίαν τῆς μητροπόλεως Λαρίσσης θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Δομινίκου Δημητρίου. Jur. Græco-Rom. lib. 3. pag. 242.

IX. Theophilus.

Sententiæ qua Joasaphus Patriarcha Constantinopolitanus anno 1564. ad ordinem redactus fuit, suffragatus est Theophilus *Demetriadis episcopus, suffragium quoque ferens episcopi Litzæ & Agraphorum*, ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Δημητριάδος Θεόφιλος, ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ Λίτζα καὶ Ἀγράφων. Lib. 2. hist. Turco-gr. pag. 174.

X. Nectarius.

Anno 1721. sedebat *Nectarius Demetriadis, Nectario di Dimitriato.*

III. ECCLESIA ZETUNII.

ZETUNIUM, Ζητουνίον, Ζητόνιον, in Notitia Leonis Imp. Thessaliæ civitas est episcopalis sub Larisseno metropolita, ut & in recentioribus, cujus in antiquioribus notitiis nulla mentio, uti nec apud autores qui res geographicas scripserunt, nisi ipsa sit quæ Αἰτίνιον, *Aetinium* apud Ptolemæum in Estiæotarum regione. At certe diversa prorsus est à Sithone Macedoniæ Mygdoniæ regioni vicina.

EPISCOPI ZETUNII.

I. Georgius.

In octava synodo generali sedit & subscripsit *Georgius misericordia Dei episcopus Zetunii.*

II. Gregorius.

In synodo vero Photiana, sub Joanne Papa VIII. sedisse fertur *Gregorius Zetunii*, Γρηγορείου Ζητουνίου, Γρηγόρειος Ζητουνίου. Qui tamen videtur idem atque Georgius de quo modo, quando sæpe Librarii *Gregorium* pro *Georgio* scribunt, & vice versa.

III. Jacobus.

Sententiæ synodicæ qua Joasaphus Patriarcha exauctoratus fuit, subscripsit *Jacobus episcopus Zetunii.* ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Ζητουνίου Ἰάκωβος.

IV. Anthimus.

Anno 1721. sedebat *Anthimus, Anthimo di Zituni.*

IV. ECCLESIA CÆSAREÆ.

CÆSAREAM in Thessalia habet Hierocles, in cujus notitia legendum omnino est Καισάρεια pro Καιπάρεια; quam à Justiniano Imp. refectam Procopius tradit lib. 4. de ædif. cap. 3. Ejus nomen in notitiis aliis vacat, quum tamen prisca synodorum acta urbis hujus episcopos assignent.

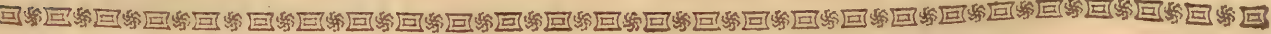
EPISCOPI CÆSAREÆ.

I. Theotistus.

AD Ephesinam synodum *Theotistus Cæsareæ Thessaliæ episcopus* quum venisset, Nestorii vindicum factioni se dedit, & contestationi episcoporum qui Orientalium adventum præstolandum censebant, ut synodus inchoaretur, aliisque eorum libellis subscripsit. Collect. ex synod. Iren. capp. 7. 28.

II. Timotheus.

Stephanus Larissæ metropolita in libello supplici quem Bonifacio Papæ II. & synodo Romanæ per Theodosium Echiniensem offerendum miserat, mentionem facit *Timothei episcopi sanctæ Dicæsariensis Ecclesiæ* (legendum prorsus *sanctæ Dei Cæsariensis Ecclesiæ*) cujus etiam nomine, ut & Elpidii Thebarum aliorumque de Thessalia supplicabatur uti Stephanus sedi suæ restitueretur, à qua per Epiphanium Constantinopolitanum præter jus ejectus erat.

V. ECCLESIA GOMPHORUM.

GOMPHI, Γόμφοι, Thessaliæ civitas est Hierocli, quam Procopio teste lib. 4. de ædif. cap. 3. Justinianus Imp. inexpugnabilem reddidit. Cæsari lib. 3. de Bello civili cap. 80. *Gomphus oppidum primum Thessaliæ est venientibus ab Epiro;* illudque adeo in Estiæotide

ECCLESIA GOMPHORUM. positum, ut bene Ptolemæus statuit. Plinius vero perinde habet lib. 4. cap. 8. *Thessaliæ oppida, Pheræ, quarum à tergo Pierus* (mons) *ad Macedoniam usque protenditur, Larissa, Gomphi, &c.* Et rursum: *Ante cunctos* (Thessaliæ fluvios) *claritate Peneus ortus juxta Gomphos.*

EPISCOPI GOMPHORUM.

I. EUSTATHIUS.

STEPHANUS Larissenus in libello supplici ad synodum Romanum sub Bonifacio Papa II. declarat non se solum, sed & *Eustathium Gomphiensis civitatis episcopum*, Elpidium Thebanum & Stephanum Laminensem, seu Lamiensem ab Andrea Constantinopolitano Diacono & Notario, jussos Epiphanii Constantinopoli judicio se sistere, ceu qui contra fas Stephanum Larissenum consecrassent. *Act. 1. illius synod.*

VI.

ECCLESIA ECHINI.

ECHINUS Phthiotidis regionis civitas Ptolemæo est, quin & Macedoniæ quoque. De hac post Melam Plinius, *Hos eosdem* (Hellenas) *Homerus tribus nominibus appellavit, Myrmidonas, Hellenas, Achæos. Ex his Phthiotæ nominantur, Dorida accolentes. Horum oppida Echinus in faucibus Sperchii fluminis. Echinus* ipsa est quæ in notitia Hieroclis Librariorum incuria Αἰχίνω scripta est. In notitiis aliis inter urbes Larissæ metropoli obnoxias censetur, ὁ Ἐχίνου. Quam & Justinianus Imp. optime communivit. Hodie *Scarphiam* vocari ferunt, à flumine utique *Sperchio* ad cujus ostia exstat, non nihil inversis literis. Ptolemæus *Spercliam* habet.

EPISCOPI ECHINI.

I. THEODORUS.

COncilio generali Ephesino interfuit *Theodorus episcopus Echinæi provinciæ Thessaliæ.* Sic translatio Latina. Græcus contextus, Θεόδωρος ἐπίσκοπος Ἐχιναίου.

II. PETRUS.

Synodo Chalcedonensi subscripsit *Petrus* civitatis Echinæorum per manum Sophronii coëpiscopi sui, Πέτρος ἐπίσκοπος πόλεως Ἐχιναίων, διὰ χειρὸς Σωφρονίου συνεπισκόπου μου. Qui quidem *Petrus* in indice latino Patrum ejusdem concilii inter novæ Epiri præsules censetur, *Petrus Ethiniensis, Ecimiensis*, pro *Echiniensis*. In nova collectione Conciliorum Clar. Baluzii col. 1232. *Et novæ Epiri, hoc est, Petrus episcopus Echinei, & Eusebius Apolloniæ.*

III. ARISTOTELES.

Decreto synodico Gennadii Constantinopolitani I. contra Simoniacos, anno 459. subscripsit Ἀριστοτέλης ἐπίσκοπος Ἐχιναίων, *Aristoteles episcopus Echinæorum.*

VII.

ECCLESIA PHARSALI.

PHARSALUS celebris Thessaliæ civitas est, à victo per Julium Cæsarem Cneio Pompeio nominatissima. Plinius lib. 4. cap. 8. in Thessalia: *Tricca, campi Pharsalici cum civitate libera*, Pharsalo scilicet. *Pharsalum* ad Enipeum fluvium collocat Strabo, duplicem vero dicit, veterem seu Palæopharsalum, Palæpharsalum, & novam. Thessaliæ censetur in notitia Hieroclis. In notitia Leonis Imp. *trigesimus octavus archiepiscopatus est Pharsala*, λή. τὰ Φάρσαλα. In ea quæ Philippi Cyprii nomen præfert, *Exarchiæ* titulo ornatur, seu cujus Præsulis esset ecclesias Patriarchæ nomine lustrare.

EPISCOPI PHARSALI.

I. PERREBIUS.

IN actis Ephesinæ synodi Græcis & Latinis, ei adfuisse lego *Perrebium Pharmali*, Περρέβιον Φαρμάλου. Lego Φαρσάλου Pharsali. At in subscriptionibus non Pharsali, sed *Thessalicorum saltuum* episcopus fertur: Περρέβιος ἐπίσκοπος τῶν Θεσσαλικῶν (Θεσσαλικῶν) Σαλτῶν. Quibus verbis Thessalicos campos cum civitate libera Pharsalo significari reor, ex Plinio.

II. STEPHANUS.

In synodo Photiana sub Joanne Papa VIII. sedebat *Stephanus* Pharsalorum. Στεφάνου Φαρσάλων, Στέφανος Φαρσάλων.

III. MICHAEL.

Nuper anno 1721. sedebat *Michaël archiepiscopus Pharsalorum.* ὁ Φαρσάλων Μιχαήλ.

VIII.
ECCLESIA LAMIÆ.

LAMIA Λαμία vel Λάμια, femineo singulari nomine, vel neutro plurali, Phthiotidis celebre oppidum, Straboni, Ptolemæo & Plinio, qui lib. 4. cap. 7. scribit: *Ex his Phthiotæ, oppida celebria, Hellas, Halos, Lamia.* Hierocli Thessaliæ censetur, quam & *Lamianam* quoque dictam reperio, nisi Librariorum sit lapsus. In aliis notitiis abest.

EPISCOPI LAMIÆ.

I. SECUNDIANUS.

IN Ephesina synodo sedit, subscripsitque *Secundianus sanctæ Dei Ecclesiæ Lamiensis.* Σεκουνδιανὸς ἐπίσκοπος τῆς κατὰ Λαμίαν τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας. Vetus translatio latina addit, *provinciæ Thessaliæ.*

II. STEPHANUS.

In synodo Romana sub Bonifacio Papa II. A libellus supplex lectus est act. 2. pro causa Stephani Larisseni subscriptus à *Stephano Laminanensi,* quem Patricius presbyter Constantinopolim antea detulerat. *Patricius exiguus presbyter sanctæ Dei Laminanensis ecclesiæ ad Regiam urbem veniens, pro persona Stephani sancti episcopi mei, ipso jubente subscripsi.*

IX.
ECCLESIA SCOPELI.

PTOLEMÆUS inter insulas quæ Macedoniæ adjacent, *Scopelon* habet Σκόπελος, quæ hodieque *Scopulo* vocitatur. Atqui urbs Σκόπελος *Scopelos* Thessaliæ attribuitur in notitia Hieroclis, estque episcopalis quoque civitas Thessaliæ in notitia Leonis Imp. At certe diversa est à *Scopulo,* quam Cantacuzenus lib. 1. cap. 58. Thraciæ esse ait. Hodie unus *Scopeli* & Sciathi episcopatus est.

EPISCOPI SCOPELI.

I. RHEGINUS *Martyr.*

IN Menologio Græcorum ad diem 27. Febr. memoria notatur *S. Rhegini episcopi Scopeli* τοῦ Σκοπέλου, qui ex Hellade urbe, vel provincia, oriundus erat. Hunc ad synodum Sardicensem venisse aiunt; tum mota, sub Juliano utique Apostata, persequutione, multis tormentis cruciatum, capite demum plexum esse.

B

II. BARDANES.

In synodo quæ ob Photii restitutionem, S. Ignatio Constantinopolitano defuncto, habita est, sedisse legitur & subscripsisse *Bardanes* vel *Bardanius Scopelorum,* Βαρδανίου Σκοπέλων, Βαρδάνης Σκοπέλων.

III. JOSEPH

Anno 1721. sedebat *Joseph Sciathi & Scopeli. Giosefffe di Schiatto & Scopelo.*

X.
ECCLESIA TRICCÆ.

TRICCA vel *Trica,* Τρίκκη, Τρίκα in Estiæotide sita est Ptolemæo, hujus meminit quoque Plinius. Annon ipsa est quæ Tricattus dicitur Procopio Τρικάττος, quamque à Justiniano optime munitam narrat. In notitia Hieroclis pro Τρόκαι legendum Τρίκαι. In ea verò quæ Leonis sapientis Imp. nomen præfert, sextus sub Larissa episcopatus est Tricensis, ὁ Τρίκκης. Philippus Cyprius edidit ὁ Τρικαίης, pro Τρίκκης vel Τρικάλης, quod ejus recentius nomen est, eamque unitam esse metropoli subdit, ἑνωμένη τῇ μητροπόλει, quocirca *Tricca* pauco intervallo Larissa abesse videtur. Quidquid id est, in laterculo urbium & locorum quorum nomina mutata sunt, quæ *Tricca* pridem, nunc, ut mox monebam, Tricala dici fertur.

EPISCOPI TRICCÆ.

I. HELIODORUS.

NEmini non notum quod de *Heliodoro Triccæ episcopo* apud Socratem Historiæ Ecclesiasticæ scriptorem lib. 5. cap. 22. legitur, C nimirum *Heliodorum Triccæ* episcopum auctorem in Thessalia fuisse ut episcopi ex uxoribus quas duxissent liberos procrearent; qui

ECCLESIA TRICCÆ.

nempe junior quum esset, libros amatorios ediderat, *Æthiopicorum* vocabulo inscriptos. ἀλλὰ τὸ μὲν ἐν Θεσσαλίᾳ ἔθος ἀρχηγὸς Ἡλιόδωρος Τρίκκης τῆς ἐκεῖ γενόμενος, οὗ λέγεται πονήματα ἐρωτικὰ βιβλία ἃ νέος ὢν ἔταξε, & Αἰθιοπικὰ προσηγόρευσε. Rem Nicephorus Callistus clarius explicat lib. 12. hist. cap. 34. *Sed enim consuetudo quæ in Thessalia servatur, ab Heliodoro Tricensi episc. ortum habuit*, προκατῆρξεν Ἡλιόδωρος ἐκεῖνος, Τρίκκης ἐπίσκοπος, *cujus amatorii libri hoc quoque tempore circumferuntur quos juvenis composuit, & Æthiopica inscripsit, nunc vero Charicleam appellant, quorum causa ademptus illi episcopatus fuit*, δι᾽ ἃ & τὴν ἐπισκοπὴν ἀφῃρέθη. *Nam quum eorum lectione juvenes multi in periculum adducerentur, provincia pronuntiavit, ut vel libros quibus amores accenderentur, igne abolendos traderet, vel sacris functionibus abstineret, qui eos condiderat.* Ex qua utriusque scriptoris narratione, quantum capio, hoc innuitur, *Heliodorum* Socratis ævo, hoc est sæculo quinto antiquiorem fuisse, ut priscæ consuetudinis auctor ab eo dictus sit. Quidni perinde illemet *Heliodorus* sit, cujus meminit Philostratus in libro περὶ σοφιστῶν?

II. ŒCUMENIUS.

Disertissimum epistolarum Apostoli Pauli necnon Apocalypsis Joannis expositorem *Oecumenium*, episcopum fuisse Triccæ compertum demum nobis est ex codice Coisliniano 224. fol. 330. v.° ubi titulus hic visitur: ἐκ τῶν Οἰκουμενίῳ τῷ μακαρίῳ ἐπισκόπῳ Τρίκκης τῆς Θεσσαλίας θεοφιλῶς πεπονημένων εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, σύνοψις σχολικὴ μετὰ τῆς δεούσης ὅσον κατὰ σύνοψιν ἀνελλιποῦς αὐταρκείας. *Ex his quæ beatus Oecumenius Triccæ in Thessalia episcopus in Apocalypsim Joannis Theologi amore divino urgente edidit, synopsis per Scholia sufficientissime res enuntians, quantum per synopsim licet.* Quando vero *Oecumenius* ille libros qui Dionysii Areopagitæ nomine inscripti circumferuntur, appellat, hinc apparet, eum sæculo sexto adulto recentiorem esse. Atqui Coislinianus ille codex Basilii & Constantini Impp. ætate exaratus est, decimo sæculo vertente, vel undecimo ineunte. At certè *Oecumenius* nono anterior habendus omnino est. Videsis doctiss. Montefalconium Bibl. Coislin. pag. 274.

III. * * *.

Rebellantibus adversus Michaëlem Palæologum Imp. Græcis, quod Nicolaus Papa III. illi injunxerat vocem *Filioque* Symbolo communi intexere, palamque Romanum Pontificem anathemati devoventibus, quidam episcopus *Tricalensis* vocatus, quia destitit seu defecit ab eis & surrexit contra eos, dicens, quod male facitis & non convenit, Trapezuntius Princeps Alexius Comnenus ipsum tenuit & posuit in carcerem per menses decem & octo; unde postea vir ille evadens, navigio conscenso, de Gulpho seu Sinu se contulit in Moream ad quoddam castrum Imperatoris, unde eum portaverunt homines Imperatoris, & duxerunt Constantinopolim. Hæc Ogerius latinæ linguæ interpres Michaëlis Palæologi, epistola Mancho & Marcheto scripta, apud Raynaldum ad annum 1278. n. 14.

ECCLESIA HYPATORUM.

XI. HYPATA Ὕπατα, Thessalorum urbs est Ptolemæo, quam Heliodorus Tricensis lib. 2. Aethiopicorum versus finem Αἰνιανῶν μητρόπολιν, Aenianam metropolim dicit ad Maliacum sinum positam. In Notitia quidem Hieroclis legitur Ὕπατα μητρόπολις, *Hypata metropolis*, inter Thessaliæ civitates: at Ptolemæus *Hypata* & Metropolim duas fuisse civitates ostendit, Metropolim Estiæotis assignando, ac Hypata Thessalis. Ambas certe illas à Justiniano Imp. refectas diserte tradit Procopius lib. 4. de ædificiis capp. 2. & 3.

EPISCOPI HYPATORUM.

I. PAUSIANUS.

E Thessalia quidem episcopi nonnulli qui ad Ephesinam synodum convenerant, una cum metropolita suo à Nestorii partibus steterant, adeoque *Pausianus Hypatorum*, qui statim contestationi illorum quibus visum est refragari Cyrillo Alexandrino ne concilii celebrationem auspicaretur, non expectato Joanne Antiocheno cum Orientalibus suis, subscripsit; quin & *tandem Pausianus idem Hypatæ ultrò cessit ecclesiæ*, Nestorium condemnare nolens. Collect. ex synodico Irenæi Tyrii cap. 7. & 190.

XII. ECCLESIA METROPOLIS.

METROPOLIS civitas nominata ſeptima Ptolemæo cenſetur Eſtiæotarum, Livio autem notiſſima lib. 32. cap. 13. & lib. 36. cap. 10. qui & oppidanos ejus *Metropolitas* dixit. Theſſaliæ quoque aſſignatur ab Hierocle, apud quem, ut mox obſervabam, ab Hypatis omnino diſtinguenda eſt. Hanc Procopius à Juſtiniano quoque refectam tradit.

EPISCOPI METROPOLIS.

I. MARCUS.

IN Indice Patrum Nicænæ ſynodi primæ inter epiſcopos Daciæ, ſive Illyrici, legitur *Marcus Metropolitanus;* nec dubium quin epiſcopus Metropolis Theſſaliæ fuerit.

XIII. ECCLESIA THEBARUM PHTHIOTICARUM.

THEBÆ Phthioticæ, ſive Phthiotidis regionis à Ptolemæo collocantur in Pelaſgico ſinu prope Sperchii fluminis oſtia. Strabo ſub Crocio Campo ad ſinum quoque Pelaſgicum poſitas ait, quin etiam Plinius lib. 4. cap. 8. qui Thebas Theſſalicas dicit. Procopius à Juſtiniano Imp. optime munitas dicit. Nulla tamen earum mentio fit in Notitiis Eccleſiaſticis.

EPISCOPI THEBARUM PHTHIOTICARUM.

I. CLEONIUS.

INter Nicænæ ſynodi Præſules de provincia Macedoniæ in indice latino legitur, *Cleonius Thebanus*, vel *Claudius*, ut in codice Pithœano.

II. MOSCHUS.

Sardicenſis ſynodi epiſtolæ ad Eccleſias ſubſcripſit *Moſchus de Theſſalonica* (ſeu potius *de Theſſalia*) *de Thebis.*

III. DION.

Concilio Epheſino primo interfuit & ſubſcripſit *Dion epiſcopus Thebarum Theſſaliæ.* Δίων ἐπίσκοπος Θηβῶν τῆς Θεσσαλίας.

IV. ELPIDIUS.

In ſynodo Romana quæ Bonifacio Papa II. præſide Stephani Lariſſenſis cauſa celebrata eſt, libello ſupplici *Elpidius epiſcopus ſanctæ Thebanæ Eccleſiæ* cum duobus aliis interceſſit adverſus Epiphanium Conſtantinopolitanum pro Stephano, quem ille nullo jure ſuæ ſedi ſe ſiſtere juſſerat, quin & ſacerdotio exigere auſus erat.

V. HADRIANUS.

Tempore S. Gregorii Papæ I. ſedebat *Hadrianus Thebanæ civitatis Theſſaliæ epiſcopus*, qui apud Mauritium Imp. de pecuniariis, criminalibuſque flagitiis delatus quum
A eſſet, quod pecuniaria ſpectaret, cauſam Imperator Joanni Juſtinianæ primæ metropolitæ judicandam commiſit, criminalia vero Joanni Lariſſeno. Joannis utriuſque ſententia ſacerdotio *Hadrianus* amotus eſt, etſi amborum judicia *Hadrianus* appellatione præverterat. Quocirca Romam ad Gregorium Papam venit, à quo latæ in illum ſententiæ reſciſſæ ſunt, ſuoque honori reſtitutus fuit: Præcepit præterea Pontifex Joanni Lariſſeno, ut ab omni erga
B illum *juriſdictionis poteſtate abſtineret, & ſecundum ſcripta deceſſoris ſui* (Pelagii utique) *ſi qua cauſa adverſus Hadrianum, vel fidei, vel criminis, vel pecuniariæ potuerit evenire, vel per eos qui noſtri ſunt*, inquit, *vel fuerint in urbe Regia Reſponſales, ſi mediocris eſt quæſtio, cognoſcatur, vel huc ad Apoſtolicam ſedem, ſi res eſt ardua, deducatur, quatenus noſtræ audientiæ ſententia decidatur.* Hæc Gregorius Papa epiſt. 6. & 7. Indict. XI. Ex quibus apparet *Hadrianum* Thebanam
C ſedem jam capeſſiviſſe Pelagio II. Romano Papa. Cæterum Mauritius accepta *Hadriani* appellatione, Corinthi epiſcopum deſignavit qui cauſam denuò cognoſceret. Poſt vero reconciliato Corinthii præſulis opera cum Joanne Lariſſeno *Hadriano Thebano*, Gregorius veritus ne id alicujus pretii ſolutione actum eſſet, Diaconum illuc delegavit qui rem ſedulo inquireret. Epiſt. 39. Indict. XI.

XIV. ECCLESIA SCIATHI.

SCIATHUS, Σκίαθος νῆσος ϗ πόλις, insula & civitas est Macedoniæ Ptolemæo, Thessaliæ vero Hierocli quindecim mill. ab Atho monte distans, Plinio. *Contra Magnesios,* ait Strabo, *frequentes incumbunt insulæ: nobiliores sunt, Sciathus, Peparethus, Icus, Alonesus & Scyrus, cum eorumdem nominum urbibus.* In Notitiis Ecclesiasticis *Sciathus* episcopatus est, ac etiamnum hodie sub Larissa, qui in unum cum Scopeli episcopatu coaluit.

EPISCOPI SCIATHI.

I. DEMETRIUS.

POst Sæculi sexti initium sedebat *Demetrius Sciathensis episcopus*, qui ut ferunt acta synodi Romanæ sub Bonifacio Papa II. ab Antonio presbytero Larisseno & Probiano Demetriadis præsule inductus est ut præter jus omne apud Epiphanium Constantinopolitanum intercederet adversus ordinationem Stephani Larissæ metropolitæ sui. Quod quidem Stephanus ipse Bonifacio (dato illi supplice libello) significavit. *Pariter Demetrium Dei amatorem Sciatensis civitatis episcopum, & alios suæ portionis suadentes esse participes, nec subscriptiones quæ in decreto* (electionis Stephani) *continentur erubescentes: nec Probianus, &c.*

II. JOSEPH.

Anno 1721. sedebat *Joseph Sciathi & Scopeli episcopus, Gioseffe di Schiatto & Scopelo.*

XV. ECCLESIA NOVARUM PATRARUM.

NOVÆ *Patræ*, seu *Patræ Thessalicæ* a S. Paulino Nolano, in Natali S. Felicis, apud Thermopylas collocantur, à Laonico Chalcondyla, in planitie ad radices montium Locrensium. Sequioris ævi scriptoribus notissima est, & quinquagesima metropolis censetur in Leonis Imp. notitia, cui episcopatus quatuor subjiciuntur, *Galazorum* scilicet, *Cutziagri vel Cutziagrorum, Sibicti, & Barianes.* τῶν Νέων Πατρῶν Ἑλλάδος, ὁ Γαλάζων, ὁ Κουτζιάγρων, vel Κυτζάγρα, ὁ Σιβίκτου, ὁ Βαριανῆς.

EPISCOPI NOVARUM PATRARUM.

I. HERODION.

MENÆA Græcorum die Martii 28. necnon, ut alia exemplaria ferunt, 8. Aprilis memoriam habent *certaminis sancti Apostoli Herodionis unius ex septuaginta discipulis, qui sanctos Apostolos imitatus, cum illis in Christi fide prædicanda cooperabatur. Postea ab iisdem Apostolis ordinatus est urbis Novarum Patrarum episcopus, ubi, multis è Paganis ad Christi fidem conversis, Judæorum & Gentilium impetu facto, immanibus tormentis afflictus, animam beatam Christo reddidit.* Ipse est Pauli consanguineus, quem epistolæ suæ ad Romanos 16. v. 11. suo nomine salutare jubet. Hunc Hippolytus Spurius scriptor Tarsi episcopum fuisse finxit.

II. LEO.

In Photiana synodo Joanne Papa VIII. inter episcopos sedisse legitur ac subscripsisse *Leo novarum Patrarum.* Λέοντος Νέων Πατρῶν, Λέων τῶν Νέων Πατρῶν.

III. SYMEONES.

Circa tempora Leonis Sapientis Imp. *Simeones Novarum Patrarum episcopus* ad Laodiceæ in Phrygia metropolitanam sedem translatus fuit: ϗ ὁ Συμεώνης ὁ Νέων Πατρῶν τὴν μετάθεσιν ἔσχεν εἰς Λαοδίκειαν. Niceph. Call. lib. 14. hist. cap. 39.

IV. NICOLAUS.

Decreto synodico Sisinnii II. Patriarchæ Constantinopolitani, quo vetitum est ne duo fratres consobrinas duas ducerent, subscripsit *Nicolaus Novarum Patrarum metropolita,* Νικόλαος Νέων Πατρῶν.

V. EUTHYMIUS.

In synodo quæ anno 1166. Luca Chrysoberge patriarcha, & Manuële Comneno Imp. Alemannorum qui Constantinopoli agebant de Christi Deitate & SS. Trinitate fidem sanam puramque esse declaravit, sedebat *Euthymius Novarum Patrarum metropolita.* Sic Leo Allatius de consens. lib. 2. cap. 12. Sed & Joannes Cinnamus lib. 6. hist. n. 2. auctor est *Euthymium Novarum Patrarum* reliquos episcopos qui Alamannis ex adverso stabant (præter Lucam Patriarcham &

Diaconos ſex qui de illa quæſtione ſilentium tenendum tenebant) Manuëlemque Imp. ad veram ſententiam eo felici exitu revocaſſe, ut à ſynodo definitum ſit recte dici à fidelibus poſſe, Filium Patre minorem aſſumtæ humanitatis gratia. Leo Allatius opuſculo *de Hebdomadibus* libri cujuſdam *Euthymii Novarum Patrarum epiſcopi* fragmentum affert, cur media Quadrageſima S. Crucis apud ſuos Græcos adoratio ſolennis fiat.

VI. * * *

Alexius Comnenus in Helladem profectus, quo tempore Græci Schiſmatici in Michaëlem Palæologum ob unionem cum Romana eccleſia Lugduni ſancitam ſurrexerant, epiſcopum Patrenſem tenuit, ipſum cogens ut ſimul cum ipſo adverſus unionem ſentiret, & quia non obedivit, obtendens ſe habere primum Prælatum Theſſalonicenſem à quo eſſet ordinatus, & quîcum in concilio Conſtantinopolitano ſubſcripſerat, ſe A manſurum in communione & obedientia S. Romanæ eccleſiæ, omnibus eum ſpoliavit veſtibus, ſolo ei relicto induſio, ita ut ſic diſcoopertus nocte dieque ſub dio menſe Decembri ſteterit. Quod Pontifici Romano Nicolao III. notum fieri Ogerium Michaëlis Imp. latinæ linguæ interpretem rogavit. Hæc Ogerius epiſtola data Mancho & Marcheto, &c. Apud Rainald. ad ann. 1278. n. 14.

B

VII. ABRAAMIUS.

Ex Leone Allatio lib. 3. de conſenſ. cap. 11. n. 7. diſcimus *Abraamium Achridarum metropolitam* qui Sæculo decimo ſeptimo adulto floruit, Novarum Patrarum antehac metropolitam fuiſſe.

VIII. NICEPHORUS.

His nuperis annis ſedebat *Nicephorus Novarum Patrarum metropolita*, ὁ Νέων Πατρῶν Νικηφόρος.

XVI. ECCLESIA EZERI.

EZERUS in Notitia Leonis Imp. quarta civitas eſt epiſcopalis ſub Lariſſa metropoli, necnon in ea quam Philippus Cyprius condidit, ὁ Εζέρου, *Ezeri epiſcopus*. Alibi non occurrit, niſi in aliquot ſynodorum geſtis.

EPISCOPI EZERI.

I. DAMIANUS.

IN ſynodo quæ poſt S. Ignatii epiſcopi obitum, reſtitutionis Photii cauſa habita eſt, ſediſſe, ſubſcripſiſſeque legitur *Damianus Ezeri*, Δαμιανοῦ Εζήρου, Δαμιανὸς Εζήρου.

II. JOANNES.

Sæculo decimo tertio Manuële Charitopulo Nicææ Patriarchatum Conſtantinopolitanum gerente, *Joannes ſanctiſſimi epiſcopatus Ezeri præſul*, jam ſenex, ὁ τῆς ὑπὸ τὴν C τῆς Λαρίσσης μητρόπολιν ἁγιωτάτης ἐπισκοπῆς Εζήρου ἀρχιερατικῶς προϊστάμενος Ιωάννης ad Imperatoris aulam multo labore perrexit, ubi à Patriarcha ſciſcitatus eſt, liceret ne metropolitæ cum ſuæ provinciæ epiſcopis juſtam ob cauſam epiſcopum ad aliam ditionis ſuæ ſedem transferre, quando ejuſmodi tranſlationes epiſcoporum non niſi ad potiores & ſublimiores ſedes fierent. Reſponſum eſt licere. Jur. Græco-Rom. lib. 3. pag. 240.

XVII. ECCLESIA DEMONICI & ELASSONIS.

ELASSONEM Magneſiæ in Theſſalia civitatem, Euſtathius Homeri enarrator, eamdem eſſe teſtatur quæ Poëtæ & Straboni lib. 9. Ολοοσσών, *Olooſſon*, quam & *Leucam* i. e. *Albam* vocitatam quoque fuiſſe ait, ob argillæ ſoli in quo ſita eſt albedinem, ἡ δὲ Λευκὴ προσαγορευθεῖσα. In indice vero urbium & locorum, quorum mutata nomina ſunt, fertur Ελισσὸν, ὃ νῦν Ελασσών. *Eliſſum quod nunc Elaſſon*. In epiſcopatum porro unum *Elaſſon* coaluit cum *Demonico* vel *Demenico*, quæ Martino Cruſio inter civitates Lariſſæ metropoli ſubjectas cenſetur lib. 4. Turco-Græc. pag. 323. *Demetriadis, Pharſalli, Demonici, Zetunii, &c.*

ECCLESIA DEMONICI & ELASSONIS.

EPISCOPI DEMONICI & ELASSONIS.

I. SIMEON.

IN synodo Photiana sub Joanne Papa VIII. sedisse legitur & subscripsisse *Simeon Leucæ*, Σιμεὼν Λευκῆς.

II. GREGORIUS.

In sententia qua Joasaphus Patriarcha ad ordinem redactus fuit, *Gregorius Elassonis episcopus*, ut & alii injustè ab eo destitutus fertur, καὶ ὁ τῆς Ἐλασσῶνος Γρηγορίου. Turco-gr. lib. 2. p. 170.

III. DAMASCENUS.

Lib. 4. Turco-Græc. pag. 327. epistola exstat synodica Hieremiæ metropolitæ Larissæ, data cuidam egenti cui Franco nomen erat, stipem ob infortunia quæ toleraverat, collecturo. Subscripsit post Hieremiam *Damascenus Demonici & Elassonis ar-* A *chiepiscopus*, ὁ Δημονίκου καὶ Ἐλασσῶνος Δαμασκηνός.

IV. ARSENIUS.

Quo tempore Hieremias II. Patriarcha in Moschoviam profectus est, itineris socios habuit Hierotheum Monembasiæ metropolitam & *Arsenium archiepiscopum Elassonis*, καὶ τὸν ἀρχιεπίσκοπον Ἐλασσῶνος κῦρ Ἀρσένιον, ut fert præstantissimus Hierosolymorum Patriarcha Chrysanthus in opere *de Officiis Ecclesiæ*. Idem scripserat Dorotheus Mo- B nembasiæ in synopsi, in qua præterea testatur ambos illos præsules assentiri renuisse institutioni Patriarchæ Moschorum.

V. ATHANASIUS.

Anno 1721. sedebat *Athanasius Elassonis*, ὁ Ἐλασσῶνος Ἀθανάσιος.

XVIII. ECCLESIA STAGARUM.

STAGÆ in Notitiis Leonis Imp. Philippi Cyprii, quin & illustrissimi Patriarchæ Chrysanthi, civitas episcopalis est sub Larissa metropoli, quam quidem *Stagonem* hodie dicunt, ὁ Σταγῶνος, ut apud Thomam Smith.

EPISCOPI STAGARUM.

I. * * *.

IN epistola Joannis Larissæ ad Joannem Zygomalam, quæ à Martino Crusio edita est lib. 3. Turco-Græc. pag. 257. mentio fit *episcopi Stagarum*, sed ejus omisso nomine. *Non dubito*, inquit, *quin Gerasimum* C *noveris eum hominem esse qui malis alienis gaudeat, nec unquam nos vexare cesset, qui malum consilium dans hoc tempore pientissimo Stagarum episcopo, vitii dux auctorque fuit*, κακῶς συμβουλεύσας τῷ θεοφιλεστάτῳ τῶν Σταγῶν ἐπισκόπῳ, κακίας ἀρχηγὸς καὶ πρόξενος ἐγένετο.

XIX. ECCLESIA THAUMACI.

THAUMACUS Θαύμακος, Magnesiæ quondam, quæ Thessaliæ regio est, oppidum fuit, *Thaumacia* dicta Plinio lib. 4. cap. 9. imo & Homero catalogi Iliad. 2. v. 223. *Thaumaci*, Θαυμακοὶ Straboni necnon Livio lib. 32. cap. 4. qui situm illius ad hunc modum describit: *Thaumaci à Pylis sinuque Maliaco per Lamiam eunti, loco alto siti sunt, ipsis faucibus imminentes, quam Cœlen vocant: Thessaliæque transeunti confragosa loca, implicatasque flexibus vallium vias, ubi ventum ad hanc urbem est, repente velut maris vasti, sic immensa panditur planities, ut subjectos campos terminare oculis haud facile queas. Ab eo miraculo Thaumaci appellati. Thaumacum* vel *Thaumacos* aliam esse urbem à Domoco seu potius Domenico quæ in quibusdam notitiis urbs censetur sub Larissa, manifestum fit ex eo quod eodem ævo alter Domenici, alter *Thaumaci* sedebat episcopus.

EPISCOPI THAUMACI.

I. * * *.

ANno 1564. Gabriël Phanarii episcopus, ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ Θαυμακοῦ, *habens quoque suffragium episcopi Thaumaci*, subscribebat sententiæ qua exauctoratus est Joasaphus *Patriarcha*.

II. CYRILLUS.

Inter episcopos Græcos qui nomina sua in chartis

ECCLESIA THAUMACI.

chartis exarata Stephano Gerlachio præbuerunt, Martinus Crusius lib. 7. Turco-græc. pag. 506. refert *Cyrillum Thaumaci*, ὁ Θαυμακοῦ (sic) Κύριλλος.

III. HILARION.

Anno 1722. sedebat *Hilarion Thaumaci*, *Hilarion di Taumaco*.

XX. ECCLESIA LITZÆ.

EPISCOPATUM *Litzæ* & Agraphorum in provincia Thessaliæ sub Larissa habent Notitiæ recentiores illustrissimi Chrysanthi & Thomæ Smith. Leoni quoque Sapienti vigesimus tertius est sub Larissa metropoli κγʹ. ὁ Λυτζᾶς. Alia proinde est ista à *Litza* Thraciæ de qua suo loco dictum est. Agrapha Notitiæ pristinæ nesciunt.

EPISCOPI LITZÆ & AGRAPHORUM.

I. * * *.

THEOPHILUS Demetriadis anno 1564. subscripsit sententiæ depositionis Joasaphi Patriarchæ, habens quoque suffragium episcopi *Litzæ & Agraphorum*, ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ Λίτζα καὶ Ἀγράφων.

II. JOSEPH.

Anno 1721. sedebat *Joseph Agraphorum*, *Giosеffe di Agrapha*.

XXI. ECCLESIA PHERARUM.

PHERÆ urbs ampla, munitissimaque, Serviæ vicina Cantacuzeno, à qua Romanum seu Byzantinum Imperium penderet, in finibus ejus perinde illius ævo posita, Thessaliæ censita Plinio, quarum *à tergo*, inquit, *Pierus mons ad Macedoniam protenditur.* A Pelio monte 160. stadiis Strabo distantes Pheras tradit. Sæculo decimo-quarto metropolitico honore *Pherarum Ecclesia* potiebatur.

EPISCOPI PHERARUM.

I. * * *.

JOANNES Cantacuzenus Imp. lib. 2. cap. 1. narrat Andronicum Juniorem, ubi Constantinopolitanæ urbis compos effectus est, rebus in ea compositis, in Palatium regressum, *metropolitam Pherarum* τὸν μητροπολίτην Φερῶν, Cutalam Chartophylacem, & Cyberiotam monasteriorum præsidem, qui, quod ab eo starent, in custodia aliquando detenti fuerant, ad se vocasse, quibus de officio quod sibi præstiterant gratias retulit, quosque honoribus subinde auxit. Ille itaque est *Pherarum* metropolita Joanni eidem Cantacuzeno exquo Imperator renunciatus erat, infensus, ut habet lib. 3. cap. 37. Σύρμης μὲν τοι ἐκ Φερῶν, ἅμα τῷ μητροπολίτῃ τῆς αὐτῆς πόλεως, τὴν ἴσην ἀπέχθειαν πρὸς βασιλέα ἐπιδεικνυμένῳ.

XXII. ECCLESIA LŒDORICII.

LOEDORICIUM Λοιδορίκιον episcopi sedes est sub Larissa in recentibus Ecclesiæ Orientalis notitiis.

XXIII. ECCLESIA MARMARITZII.

MARMARITZIUM episcopatus vigesimus primus est sub Larissa metropoli in Notitia Leonis Sapientis, rursumque episcopatus sextus sub Mitylene Lesbi insulæ est, *Marmaritzanum* vel *Marmaritzanorum*, ϛʹ. ὁ Μαρμαριτζάνης. Μαρμαριτζάνων.

EPISCOPI MARMARITZII.

I. * * *.

AD tollendum denique scandalum & schisma Arsenianorum quod toto tempore quo Michaël Palæologus Imperium gesserat, apud Græcos perseveraverat, post ejectum è Constantinopolitana sede Joannem Cosmam patriarcham, Andronicus Imp.

ECCLESIA MARMARITZII.

Michaëlis filius, episcopum *Marmaritziorum* senem ex occiduis partibus, atque adeo ex Thessalia arcersivit qui successorem illius ordinaret, ut pote qui Pontifex olim ante Arsenii destitutionem consecratus esset, nec eorum quæ gesta erant particeps prorsus fuerat. *χειροτονεῖν δὲ τὸν Μαρμαριτζίων ἐπίσκοπον προσκληθέντα ἐκ δύσεως, ἄνδρα γηραιὸν μὲν ἤδη, καὶ τῆς παλαιᾶς ἐκείνης χειροτονίας, οὐδ᾽ ὅλως δὲ τοῖς μεταξὺ πραχθεῖσι κεκοινωνηκέναι δόξαντα.* Verum episcopus ille repertus est pecunia episcopatum emisse, sed & Simoniacas ordinationes perpetrasse. Hæc Pachymeres lib. 4. hist. Andronici Imp. cap. 33. qui Andronicus Imp. eodem Pachymere teste, aliquando cogitarat, ut hunc *Marmaritziorum* episcopum qui nuper obierat, in Joannis Cosmæ Patriarchæ locum promoveret.

XXIV.

ECCLESIA BEZENÆ.

BEZENA Thessaliæ episcopatus decimus-octavus est sub Larissa metropoli, ιη΄. ὁ Βεζένης.

XXV.

ECCLESIA PEPARETHI.

PLINIO & Ptolemæo Macedoniæ atque Thessaliæ, imo & Magnesiæ proxima insula est Peparethus cum ejusdem nominis civitate, cujus fuisse episcopum arbitror, qui in subscriptionibus epistolæ synodi Sardicensis ad Ecclesias legitur, *Hymenius à Thessalia de Operata*, alii Codices habent *de Phrata*, alii *de Pearata*.

III. PROVINCIA VETERIS EPIRI.

I. ECCLESIA NICOPOLIS METROPOLIS.

EPIRUS olim unica fuit, cujus caput & metropolis facta est *Nicopolis,* de quâ Strabo lib. 7. *Secundum dulcem portum, duo alii portus existunt: unus quidem propior & minor, nomine Comarus, isthmum sexaginta stadiorum efficiens, ad Ambracium sinum atque Nicopolim quam urbem Cæsar Augustus ædificavit.* Rursum Macedones & Romanos ait, Tolguam, aliasque urbes ob rebellionem assiduis bellorum laboribus exhausisse, Cæsarem vero Augustum cunctis in eo sinu Ambracio, ad unius civitatis habitationem congregatis, vocabulum ei indidisse *Nicopolim ab ea victoria qua Marcum Antonium & Cleopatram superarat. Ipsa igitur Nicopolis egregia incolarum multitudine abundans, in dies amplificatur hostilibus ornata spoliis.* Hanc Acarnaniæ attribuit, velut & Plinius lib. 4. cap. 1. ubi de Epiro. Ptolemæus in Almine collocat Epiri regione. Apostolus Paulus Evangelium Nicopoli prædicavit, qui & ea in urbe se hyematurum scribebat Tito, cap. 3. Quam itidem epistolam Nicopoli datam tradunt, ἐγράφη ἀπὸ Νικοπόλεως Μακεδονίας. Sæculo circiter nono labente Nicopolis metropolitica jura Naupactum sunt translata; unde in Notitia Philippi Cyprii metropolita trigesimus quartus est *Naupacti Nicopolis,* τῇ Ναυπάκτῳ Νικοπόλεως, quum tamen suis interim præsulibus Nicopolis potiretur. In indice urbium quarum nomina prisca mutata sunt, Nicopolis nunc *Preveza* dicta legitur, Νικόπολις ἤτοι Πρέβεζα.

EPISCOPI NICOPOLIS.

I. Heliodorus.

SARDICENSIS synodi epistolæ ad Ecclesias subscripsit *Heliodorus de Nicopoli.*

II. Donatus.

Ephesinæ synodo interfuit anno 431. & subscripsit *Donatus episcopus Nicopolis veteris Epiri,* Δονάτος ἐπίσκοπος Νικοπόλεως παλαιᾶς Ἠπείρου, ad quem exstat S. Cyrilli Alexandrini epistola, de pace sancita cum Joanne Antiocheno & Orientalibus episcopis, ejusque conditionibus. In nova collectione conciliorum Cl. Baluzii *Dynatus* legitur, quasi Δυνατός: Ipse utique est, qui in inscriptione epistolæ Cælestini Papæ ad Illyrici metropolitas *Dinatus* scribitur. *Dilectissimis fratribus Perigeni, Dinato, &c.* pro *Donato.*

III. Atticus.

Ephesinæ synodo alteri, Prædatoriæ scilicet illi, adfuit *Atticus* Nicopolis, ejusque iniquis decretis vel invitus, ut alii, suffragatus est. Quod tamen factum revocavit post biennium in Concilio Chalcedonensi, cunctis ejus definitionibus ad actionem usque sextam finitam ultro subscribens. Ἀττικὸς ἐπίσκοπος Νικοπόλεως τῆς κατὰ τὴν παλαιὰν

A Ἤπειρον. *Atticus episcopus Nicopolis veteris Epiri.* Hic aliquando Romam adversus Anastasium Thessalonicensem expostulaturus perrexit, ad Leonem Papam qui de ejus querelis Anastasium certiorem fecit epist. 12. *Venit namque ad nos,* inquit, *cum episcopis provinciæ suæ frater noster Atticus veteris Epiri Nicopolitanus antistes, & de indignissima afflictione quam pertulit, lacrymabili actione conquestus est coram adstantibus diaconibus tuis, qui querelis flebilibus nihil contrà referendo, ea quæ nobis ingerebantur fide non care-* B *re monstrabant. Legebatur quoque in literis tuis quas iidem diaconi retulere, quod Atticus Thessalonicam venisset, quodque consensum suum etiam scripturæ professione signasset, ut de illo nihil aliud à nobis intelligi posset, quàm proprii arbitrii & spontaneæ devotionis fuisse quod venerat, & quod chartulam de obedientiæ sponsione conscripserat, in cujus tamen chartulæ mentione signum prodebatur injuriæ.* Scripta Leonis epistola est anno 445. ad finem, vel probabilius etiam anno 446. nullam habet adscriptam Consularem notam.

IV. Eugenius.

Leo Imperator accepta nece S. Proterii

ECCLESIA NICOPOLIS.

Alexandrini, *Eugenio reverentissimo episcopo Nicopolitano*, ut aliis ditionis suæ metropolitis encyclicas literas dedit, ut sententiam suam coacta provinciæ suæ synodo de nece S. Proterii Alexandrini, & de Chalcedonensi Concilio edissereret. Rescripsit Eugenius Augusto epistolam quæ lex 46. in Epiphanii Scholastici collectione. Eugenii Nicopolis meminit Hormisdas epistola ad synodum Veteris Epiri, nec non illius ad Leonem Imp. synodicæ.

V. Alcison.

Anastasio Imperatore sedebat *Alcison* Nicopolis Veteris Epiri metropolita, Chalcedonensis seu Catholicæ Fidei studiosissimus, ad quem Palæstinæ monachi epistolam scripsere, cujus magnam partem Evagrius regessit Hist. Eccl. lib. 3. cap. 31. Marcellinus Comes in Chronico hunc ab Imperatore Byzantium accersitum, ibique obiisse refert. *Indict.* IX. inquit, *Petro solo cos. Anastasius Laurentium Lychnidensem, Domnionem Sardicensem, Alcissum Nicopolitanum, Gaïanum Naïsitanum, & Evangelum Pautaliensem Catholicos Illyrici sacerdotes, suis præsentari jussit obtutibus. Alcissus & Gaïanus episcopi apud Byzantium vita functi sunt, unoque sepulcro conditi, &c.* Gesta hæc sunt anno 516. Atqui Alcison Andreæ & Dorothei Thessalonicensium Præsulum exemplum sequutus, à Catholica aliquando communione videtur desciviſſe, propter hæc Hormisdæ Pontificis Romani verba epist. 18. *Episcopus Nicopolitanus satisfaciens Ecclesiæ Catholicæ susceptus est, & ad communionem reductus*, quæ de Joanne illius successore intelligi nequeunt. Episcopi Veteris Epiri in synodica ad Hormisdam, de ordinatione Joannis, receptum Alcysonem ad Apostolicæ sedis communionem prædicant. *Nobiscum fuit inter sanctos factus, pater atque archiepiscopus noster Alcyson, qui cum omni præsumptione supplicibus utens libellis, apud vestram beatitudinem dignus effectus est sedi Apostolicæ vestræ communicare nobiscum.*

VI. Joannes.

Alcisoni itaque successit Joannes anno 516. qui synodicam ordinationis suæ relationem ad Hormisdam Papam transmisit, non item Dorotheo Thessalonicensi, qui hanc ob causam eum insectatus est. Id quod etiam Hormisdæ per Nicopolitanum diaconum significavit, ut ipse fert Hormisdas epist. 17. ad Ennodium & Peregrinum episcopos quos Constantinopolim miserat: *Obtulit nobis* (Diaconus ille) *epistolam Joannis episcopi sui, & aliam synodi sibi subjacentis*

A *Ecclesiæ Nicopolitanæ, qua queruntur ab episcopo Thessalonicensi excitatas adversum se, tam principales, quam judiciarias potestates, concussionibus & dispendiis se vehementer affligi propter hoc, quia de ordinatione sua ad episcopum Thessalonicensem relationem secundum prisca exempla non miserit. Pro qua causa speraverunt ut de remedio cogitare deberemus: Consulentes etiam nos ut daremus eis licentiam, relationem ad designatum episcopum secundum consuetudinem destinandi: unde tractavimus, & episcopum quidem Nicopolitanum admonuimus, ne tale*
B *aliquid audere tentaret, ne per illum, si ab eo qui à communione nostra alienus est, confirmationem petiisset, nostra quoque communio contagionem sustineret.* Altera epistola ordinem illis præscribit, quem in isto negotio teneant. *Si autem*, ait, *obstinatus* (Dorotheus) *fuerit, nec ab insequutione ejus cessare voluerit, secundum literas quas ad clementissimum Imperatorem misimus, apud Principem causam Ecclesiæ Nicopolitanæ sic agite, ut dicatis: Alcyson satisfecit Ecclesiæ Catholicæ & ad communionem est reductus: hujus successor Joannes epi-*
C *scopus, & Deum ante oculos habens, & de salute sua cogitans, & prædecessoris sui exemplum sequens, condemnatis hæreticis vel transgressoribus, ad sedem Petri Apostoli misit, & susceptus est. Huic nunc Thessalonicensis episcopus insidiatur, & eum concutit, contraria his quæ fecit ab eo exigere volens. Hinc Pater vester & omnes Orthodoxi rogant, ut jussionibus vestris removeatur ab eo ista molestia; ne videatur hominibus propter hoc illum persequutionem pati, quia ad communionem sedis Apostolicæ rediit.* Interim sibi visum esse subdit,
D quas Dorotheo in causa Nicopolitana dederat, ipsi diversis in locis publicari curarent, maxime Thessalonicæ. Data epistola fertur, *Prid. Id. April. Agapito cos.* De eadem igitur causa scripsit Pontifex Anastasio Imp. quin etiam Joanni nostro, quem tamen vix putavero esse Joannem illum qui anno insequenti 517. coacta Thessalonicæ synodo, Dorothei factione furente, ea in urbe interemtus est.

VII. Andreas.

E Gregorius Magnus episcopis Epiri epistolam scripsit anno 596. Indict. XIV. de Andreæ Nicopolis episcopi ordinatione, hisque illa verbis incipit: *Gregorius Theodoro, Demetrio, Philippo, Zenoni & Alcysoni episcopis Epiri. Scriptorum vestrorum insinuatio, fratres charissimi, patefecit Andræam fratrem nostrum Nicometianæ* (Leg. *Nicopolitanæ*) *civitatis episcopum, Deo propitio, solemniter ordinatum: cujus consecrationem, quia cleri & provincialium proveniſſe signatis assensu,*

gaudemus, atque bona quæ de ipſo teſtamini, ut in eo maneant, & Dei gratia cooperante augmentum accipiant exoramus..... Teſtimonio itaque veſtro obedientia fidem accommodet: nullus ei quæ integritate ſervata eccleſiæ pro communi utilitate injunxerit, contradicat. Epiſtolam alteram Gregorius ſubinde dedit *Euſebio Theſſalonicenſi, Urbicio Dyrrhachitano, Conſtantio Mediolanenſi, Andreæ Nicopolitano, Joanni Corinthi,* & aliis de lege Mauritii Imp. quâ vetabatur ne quis de militia in monaſterio admitteretur, niſi poſt triennii probationem. Indict. II. epiſt. 68. vel 70. inſcribitur, *Euſebio Theſſalonicenſi, Urbicio Dyrrhachitano, Andreæ Nicopolitano, Joanni Corinthio, &c.* Obierat *Andreas* Indict. VII. ſive anno 604. menſe Decembri, ut colligitur ex epiſtola tunc temporis ab eodem S. Gregorio ſcripta ad Alcyſonem Corcyræ, ut Caſſiopi caſtrum præter jus ereptum reſtitueretur. *Qua de re,* inquit, *quoniam Andreas venerabilis memoriæ frater noſter Nicopolitanus metropolita, adnitente ſibi quoque principali juſſione, in qua ei fuerat cauſæ hujus injuncta commiſſio, prolata (ſicut nobis patuit) noſcitur ſtatuiſſe ſententia, ante fatum Caſſiopi caſtrum ſub juriſdictione eccleſiæ tuæ, quemadmodum ſemper fuit, debere perſiſtere, formam ejuſdem ſententiæ compenſantes, Apoſtolicæ ſedis auctoritate, eam favente juſtitia, comprobamus, confirmamus, atque per omnia robuſtam manere decernimus.*

VIII. SOTERICHUS.

IX. HYPATIUS.

Honorio I. Romano Pontifice, *Hypatius Nicopolitanæ eccleſiæ Diaconus,* Epiri veteris metropolita poſt *Soterichum* factus eſt, ipſo teſte Honorio epiſt. 7. Joanni, Andreæ, Stephano & Donato epiſcopis per Epirum conſtitutis. *Præſentium latores,* inquit, *juxta eccleſiaſticam diſciplinam Pallium nos Hypatio Nicopolitanæ eccleſiæ diacono, quem in ſacris*
A *ordinibus epiſcopum ordinaſtis, petierunt votis ſupplicibus dirigendum. Et quia ejus perſona pendula nos dubietate ſollicitat, ne fortaſſis in cæde Soterichi præfatæ urbis antiſtitis videatur eſſe commixta, præſentium portitoribus, quantum opinamur viſi ſumus reddidiſſe reſponſum, ut aſſumpto faſtigio, quum præſertim pacis tempora patiantur, in Romanas partes venire deproperet, ut jusjurandum in confeſſione Petri Apoſtoli præbeat, quod nullo dolo vel machinatione à ſe conſtructa, aut aliis hæc machinantibus, præbuit in his quoquo modo conſenſum,*
B *ut ab omni vitio dubietatis exempto, poſſimus ſecundum eccleſiaſticum ordinem tribuere, quod rogamur. Nam dum prædictus Soterichus de quibuſdam capitulis fuiſſet ſuſpectus, in hanc urbem deveniens, ad B. Petrum Apoſtolorum principem de conſcientiæ ſuæ puritate præbuit nihilominus jusjurandum.* Data Id. Decemb. Ind. XIV. anno ſcilicet 626. Ex qua epiſtola diſcimus *Soterichum* qui nonnullorum criminum reus factus, Romam ſui purgandi cauſa venerat, poſt à ſuis neci datum eſſe.

X. ANASTASIUS.

C In ſeptima ſynodo generali inter metropolitas ſedit *Anaſtaſius epiſcopus Nicopolis veteris Epiri.* Ἀναστασίου ἐπισκόπου Νικοπόλεως παλαιᾶς Ἠπείρου. Subſcripſitque Ἀναστάσιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Νικοπόλεως.

XI. DANIEL.

Circa tempora Leonis Sapientis Imp. *Daniel Nicopolis Helladis epiſcopus* in Ancyræ Galatiæ ſedem provectus fuit, ὁ τῆς ἐν Ἑλλάδι Νικοπόλεως ἐπίσκοπος Δανιὴλ εἰς τὴν τῆς
D Γαλατίας Ἀγκύραν προβιβάζεται. Ita Nicephorus Calliſtus lib. 14. cap. 39. qui Danielem ad Ancyranam ſedem provectum dicit, ac non nudè tranſlatum, quum Leonis ævo metropolitica Nicopolis jura Naupactum delata jam eſſent.

II. ECCLESIA ANCHIASMI.

QUÆ *Anchiaſmus* in Notitia Hieroclis, & in aliis Eccleſiæ monumentis, Ἀγχιασμὸς, ipſa dubio procul eſt, quæ Ptolemæo *Oncheſmus portus,* Ὄγχησμος λιμὴν, vel Straboni *Onchiſmus,* Ὄγχισμος, in Chaonia Epiri regione, aliis demum Anchiſæ portus.

EPISCOPI ANCHIASMI.

I. CLAUDIUS.

SEcundæ ſynodo Epheſinæ aderat *Claudius epiſcopus Anchiaſmi veteris Epiri.* Κλαυδίου Ἀγχιασμοῦ Ἠπείρου παλαιᾶς, qui poſt biennium quoque ſedit in Concilio Chalcedonenſi, ſubſcripſitque definitionibus illius,
E Κλαύδιος ἐπίσκοπος Ἀγχιασμοῦ. Epiſtolæ itidem ſynodi veteris Epiri ad Leonem Imp. ſubſcriptus legitur, *Claudius epiſcopus Anciaſmi,* lege *Anchiaſmi.*

II. CHRISTODORUS.

Relationi ſynodi provinciæ Veteris Epiri

ECCLESIA ANCHIASMI.

ad Hormiſdam Papam de ordinatione Joannis metropolitæ Nicopolis, ſubſcripſit cum aliis *Chriſtodorus epiſcopus Anchiaſmii* (ſeu potius *Anchiaſmi*) in margine legendum monetur *Chriſtophorus* pro *Chriſtodoro.*

III.

ECCLESIA PHŒNICES.

PTOLEMÆO, Polybio, Livio *Phœnice Urbs eſt Epiri*, quam Strabo juxta Buthrotum collocat, κατὰ Βουθρωτὸν, & Ptolemaus in Chaonia, haud procul etiam Buthroto. Urbs quoque eſt Epiri in Notitia Hieroclis.

EPISCOPI PHŒNICES.

I. PEREGRINUS.

IN ſynodo Chalcedonenſi inter epiſcopos Epiri ſedebat *Peregrinus epiſcopus civitatis Phœnices.* Περεγρῖνος ἐπίσκοπος πόλεως Φοινίκης.

II. VALERIANUS.

Epiſtolæ ſynodi provinciæ Epiri ad Leonem Imp. de Chalcedonenſis Concilii Decretis ſubſcripſit *Valerianus epiſcopus Phœniciæ*, ſive *Phœnices.*

III. PHILIPPUS.

Relationi ſynodi veteris Epiri ad Hormiſdam Papam de ordinatione Joannis metropolitæ Nicopolis ſubſcriptus legitur *Philippus epiſcopus Photicenſis.* Emendo *Phœnices*, quia ſimul ſubſcripſit *Hilarius Photices.*

IV.

ECCLESIA DODONES.

DODONE, Dodona, Δωδώνη, veteris Epiri civitas in Moloſſide Stephano, in Theſprotide vero Pauſaniæ, vel, ut explicat Strabo, *Dodona antiquitus ſub Theſprotis fuit, quando Tragici & Pindarus Theſproticam Dodonam dixerunt, poſtea ſub Moloſſis cenſita eſt.* Plinius in Præfatione lib. 4. *Moloſſi, apud quos Dodonæi Jovis templum oraculo illuſtre*, ob tintinnabula ſcilicet & fontem, quorum alibi meminit. *Sacram* item Dodonæ Jovi *fagum* exſtitiſſe teſtis eſt Pauſanias. Dodonam habet Hierocles in Notitia. Ex laterculis urbium quarum nomina mutata fuere, ſequiori ævo *Bonditza* vocata fertur, Δωδώνη, ἡ Βόνδιτζα, quæ in Notitiis Leonis Sapientis Imp. & Philippi Cyprii prima civitas epiſcopalis eſt ſub Naupacto metropoli, α΄ ὁ Βονδίτζης.

EPISCOPI DODONES.

I. THEODORUS.

IN Concilio Epheſino primo ſedit & ſubſcripſit *Theodorus epiſcopus* Dodonæ Epiri veteris. Θεόδωρος ἐπίσκοπος Δωδώνης παλαιᾶς Ηπείρου.

II. PHILOTHEUS.

In latinis indicibus Patrum Concilii Chalcedonenſis, inter *epiſcopos provinciæ* ut titulus fert, *Palæas Epiru*, legitur *Philotheus Dudonenſis*, qui in ſubſcriptionibus non occurrit.

III. URANIUS.

Epiſtolæ ſynodi veteris Epiri ad Leonem Imp. de nece S. Proterii Alexandrini & Concilii Chalcedonenſis decretorum auctoritate, ſubſcripſit *Uranius epiſcopus Dodonæ.*

IV. JULIANUS.

Relationi ſynodi veteris Epiri ad Hormiſdam Papam de ordinatione *Joannis epiſcopi Nicopolis*, ſubſcripſit *Philippus epiſcopus Dodonæ.*

V. JOANNES.

Literis Germani Patriarchæ II. quibus monaſteria duo quæ Patriarchalia putabantur, epiſcopo proprio Artæ reſtituta ſunt, ſubſcripſit Joannes epiſcopus Bonditzæ, ὁ τοῦ Βονδίτζης Ιωάννου. Lib. 3. Jur. Græco-Rom. pag. 233.

V.

ECCLESIA BUTHROTI.

STEPHANO Byzantio *Buthrotum* vel *Buthrotus* peninſula eſt circa Corcyram, eſtque etiam oppidum, ἔστι καὶ πόλις, nimirum in ſinu, & in ingreſſu portus Pelodis, inquit Strabo, cui & Colonia Romana dicitur, Βουθρωτὸν ἐποίκους ἔχον Ρωμαίους, quod affirmat &

ECCLESIA BUTHROTI.

Plinius, *Coloniam Buthrotum* dicens: numiſmata quoque exſtant, quibus conſtat eam Auguſto imperante illo deductam eſſe. Hierocles Buthrotum habet in veteri Epiro, ſed pro Βούθειτος, legendum Βυθρωτός. In Notitia vero Leonis Imp. epiſcopatus eſt ſub Naupacto metropoli.

EPISCOPI BUTHROTI.

Quum in Indice Patrum ſynodi Chalcedonenſis, ubi de *Provincia Palæas Epiru*, ſive *Veteris Epiri*, poſtremo loco legatur *Joannes Broticenſis, Bruticenſis*, eum non Buthroti pontificem fuiſſe credidero, ſed Photices, ut ſuo loco dicetur.

I. Stephanus.

Epiſtolæ ſynodi Epiri veteris ad Leonem Imp. ſubſcripſit *Stephanus epiſcopus Buthroti.*

II. Matthæus.

Relationi ſynodi ejus provinciæ ad Hormiſdam Papam de ordinatione Joannis Nicopolitani ſubſcripſit *Matthæus epiſcopus Buthroti.*

A

III. Demetrius.

Germanus II. Conſtantinopolitanus, qui Nicææ ſedebat, Indictione quæ ejus tempore *ſecunda* currebat, ſive anno Chriſti 1229. epiſcopo Artæ monaſteria duo reſtituit, quæ antea patriarchalia cenſebantur, literis datis in ſynodo, cui præſens aderat *Demetrius epiſcopus Buthroti*, τοῦ Βουθρώτου Δημητρίου, lib. 3. Jur. Græco-Romani, pag. 233.

VI. ECCLESIA HADRIANOPOLIS.

Inter Epiri veteris civitates *Hadrianopolim* habet Hieroclis notitia, nec non Leo Imp. in ſua ſub Naupacto metropoli. Procopius lib. 4. de ædificiis Juſtiniani Aug. cap. 1. *In Epiro nova & Veteri*, inquit, *fecit Juſtinianopolim, quæ Hadrianopolis ante vocabatur.* Hodie *Drynopolim* dicunt, cujus epiſcopatus Argyro-Caſtrenſi junctus fuit. Quodnam ejus priſcum nomen fuerit, nuſquam indicatur.

EPISCOPI HADRIANOPOLIS.

I. Eutychius.

In ſecunda ſeu prædatoria ſynodo Epheſina ſedit Eutychius epiſcopus *Hadrianopolis veteris Epiri*, ὁ Εὐτυχίου ἐπισκόπου Ἀδριανουπόλεως Ἠπείρου παλαιᾶς, atque iniquis Dioſcori Alexandrini decretis ſuffragatus eſt. Quod malè geſtum emendavit in Concilio Chalcedonenſi, cui ſubinde adfuit atque ſubſcripſit.

B

II. Hypatius.

Eutychio utique proxime ſucceſſit *Hypatius epiſcopus Hadrianopolis*, qui ſubſcripſit epiſtolæ ſynodi veteris Epiri ad Leonem Imp. de ſynodi Chalcedonenſis decretorum auctoritate.

III. Constantinus.

Relationi ſynodi veteris Epiri ad Hormiſdam Papam de ordinatione Joannis Nicopolitani ſubſcripſit *Conſtantinus Hadrianopolitanus* addiditque; *Ego Conſtantinus Hadrianopoleos retuli. Incolumem in Domino me ora, ſanctiſſime ac beatiſſime Pater Patrum.*

IV. Cosmas.

Hadrianopolis, veteris utique Epiri, epiſcopus fuit *Coſmas*, qui inter octavæ ſynodi Patres proxime poſt Theocletum Macedoniæ nominatur.

V. Thomas.

Germanus II. Patriarcha monaſteria duo quæ tamquam Patriarchalia tenuerat, epiſcopo ipſorum proprio Artæ reſtituit anno 1229. datis literis quibus ſubſcripſerunt epiſcopi metropolitæ Naupacti obnoxii; in quibus *Thomas Drynopolis*, τοῦ Δρυινουπόλεως τοῦ Θωμᾶ. Jur. Græco-Rom. lib. 3. p. 233.

C

VI. Macarius.

Anno 1564. Sententiæ qua Joaſaphus Patriarcha ſacerdotio amotus fuit, ſubſcripſit *Macarius epiſcopus Drynopolis*, ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Δρυινουπόλεως Μακάριος. Turcogr. lib. 2. pag. 174.

VII. Raphael.

Nuper ſedebat *Raphaël Argiro-Caſtri*, adeoque *Drynopolis*. *Rafaël di Argiro-Caſtro.*

VII.

ECCLESIA PHOTICES.

PHOTICE, Φωτικὴ, Epiri veteris civitas est Hierocli, & in ea Notitia quæ Leonis Sapientis nomine inscribitur. Procopius lib. 4. de ædif. cap. 1. hanc proinde Epiro assignat, & à Justiniano refectam narrat. A recentioribus *Bella* dicta est, & episcopatus est Joanninorum metropoli obnoxius.

EPISCOPI PHOTICES.

I. JOANNES.

IN indice Patrum Chalcedonensis Concilii A de *Provincia Palæas Epiru*, sive *Epiri Veteris*, legitur *Joannes Broticensis*, vel *Bruticensis*, malo *Photicensis*.

II. DIADOCHUS.

Proxime post illum sedit *Diadochus* Photices, qui epistolæ synodi veteris Epiri ad Leonem Imp. de nece S. Proterii Alexandrini subscripsit, *Diadochus episcopus Photicæ*. Sic in nova collectione Conciliorum Cl. Baluzii; quum in editione Labbei scribatur *Didacus Phocæ*. Diadochi Photices opera B aliquot fuere ascetica, quæ SS. Patres contra Monophysitas & Monothelitas laudaverunt.

III. HILARIUS.

Relationi synodi Epiri veteris ad Hormisdam Papam, de ordinatione Joannis Nicopolitani subscripsit *Hilarius episcopus Photicensis*.

IV. MANUEL.

A Literis Germani II. Patriarchæ, de restituendis episcopo Artæ monasteriis duobus quæ patriarchalia censita fuerant, subscripsit *Manuel Bellæ* ὁ τοῦ Βελλᾶς Μανουήλ. lib. 3. Jur. Græco-Rom. pag. 233. Ipse utique est *Bellæ episcopus*, cujus interrogationibus Manuel Germani successor in sua synodo respondit, τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Βελλᾶς. Ibid. pag. 238.

V. ANTONIUS.

Destitutioni Joasaphi Patriarchæ, quæ B facta est anno 1564. subscripsit *Antonius Bellæ episcopus*, habens suffragium metropolitæ Joanninorum, ὁ Βέλλας Ἀντώνιος ταπεινὸς ἐπίσκοπος, τοῦ Ἰωαννίνων ἔχων καὶ τὴν γνώμην. Hist. Turco-gr. lib. 2. pag. 174.

VI. NICOLAUS.

Circa annum 1720. sedebat *Nicolaus Bellæ, Nicolo di Bella*.

VIII.

ECCLESIA EVRŒÆ.

EVROEA, Εὔροια, veteris Epiri Urbs est Hierocli, de qua Procopius lib. 4. de ædific. cap. 1. *Erat in his partibus*, inquit, *Urbs antiqua aquis abundans, & nomen nacta con- sentaneum naturæ loci, quippe Evrœa dicta antiquitus*, Εὔροια γὰρ ἀνέκαθεν ὠνομάζετο. *Non procul ab ea lacus jacet, in cujus medio exstat insula, unde collis eminet; tantum vero interstitium lacus aperit, quantum satis est ad præbendum in insulam aditum. Illuc Imperator traductis Evrœæ incolis, urbem mœnibus validissimam condit.* In epistola 7. S. Gregorii Papæ scripta Indict. VII. Alcysoni Corcyrensi legitur, episcopum Isauriæ vindicasse sibi Castrum Cassiopi, portusve Cassiopes, cujus Plinius & Ptolemæus meminere, quod ad Corcyrensem Eccle- siam spectabat: quumque bis in ea epistola *Isauriæ* nomen appareat, ut & in epistola 13. multi Codices habent *Evriæ*, ut Evrœæ civitas intelligi debeat. Quamquam ex Sozomeno lib. 7. Hist. Eccl. cap. 26. discimus *Isoriam* Evrœæ Epiri veteris vicum esse, οἱ τὴν Ἰσωρίαν οἰκοῦντες κώμην Εὐροίας, in quo S. Donati precibus fons scaturiit. Evrœa superest hodie *S. Donato* dicta.

EPISCOPI EVRŒÆ.

I. DONATUS.

MArtyrologium Romanum, ac Menologium Græcorum, die 30. Aprilis memoriam agit *S. Donati Evrœæ in Epiro episcopi, qui tempore Theodosii Imp. eximia sanctitate refulsit*. Ejus etiam meminit, ut prædictum C est, Sozomenus, & ab eo immanem serpentem sputo in os injecto extinctum prodit, sed & addit: *Donato huic sepulcrum est insigne, templumque ab ipso nuncupatum, prope quod fons est aquis scaturiens; quem, quum antè non esset, Deus illius precibus exoratus dedit. Erat enim locus iste aridus. Nam quum aliquando ex*

ex itinere huc advenisset, fertur sodalibus ejus aquæ penuria laborantibus, effossa manibus terra orasse, moxque ad votum aquam scaturivisse, nec ab eo tempore unquam defecisse. Sed & hujus rei quidem testes sunt qui Isoriam incolunt Evrœæ vicum, in quo hæc gesta sunt. Doctissimus Joannes Mabillonius tom. 1. Musæi Italici part. II. pag. 85. fragmentum latine edidit vitæ *S. Donati in provincia Syriæ veteris.* Emendandum prorsus est in provincia *veteris Epiri.* Temporibus S. Gregorii M. Papæ *S. Donati* corpus in Cassiopi sive Cassiopes castro servabatur, quod Corcyrensis ecclesiæ ditionis erat, atque adeo in promontorio insulæ quod *Cassiopes* dicebatur exstructum.

II. MARCUS.

Ephesinæ synodo prædatoriæ interfuit, sententiamque tulit metropolitæ suo Attico consentaneam, *Marcus episcopus Evrœæ,* Μάρκος ἐπίσκοπος Εὐροίας. Quam post biennium emendavit in Chalcedonensi concilio, definitionibus ejus subscribens: in cujus tamen actis, paululum aucto vocabulo, *Marcianus* dicitur, Μαρκιανὸς ἐπίσκοπος πόλεως Εὐροίας.

III. EUGENIUS.

Epistolæ synodi veteris Epiri ad Leonem Imp. de concilio Chalcedonensi & nece Proterii Alexandrini subscriptus legitur *Eugenius episcopus Euromæ* pro *Evrœæ.*

IV. THEODOTUS.

Concilio Constantinopolitano quod Menna Patriarcha præside, Anthimi decessoris ipsius hæretici causa celebratum est, aderat *Theodotus Evrœæ provinciæ veteris Epiri episcopus,* Θεόδοτος ἐπίσκοπος Εὐροιέων πόλεως τῆς παλαιᾶς τῶν Ἠπείρων ἐπαρχίας.

V. JOANNES I.

Apud Procopium alicubi *Joannem* Evrœæ reperi, sed locus excidit è memoria.

VI. JOANNES II.

Gregorius Magnus epistola 7. Indict. VII. scripsit Alcysoni Corcyræ episcopo, qui cum episcopo Isauriæ, sive Evrœæ litigabat de castro Cassiopes quod Evrœensis præsul Corcyrensi eripere tentaverat. Epist. vero 13. eidem Alcysoni data discimus Joannem Evrœæ à Gregorio postulasse, ut per ipsum à Corcyrensi obtineret S. Donati corpus eo in castello recondi, dum illi regioni pax donata esset, post tamen ad Evrœensem ecclesiam reducendum. *Venientem igitur ad nos Petrum Ecclesiæ Isauriæ lectorem cum scriptis fratris & coëpiscopi nostri Joannis, coram Responsalibus dilectionis tuæ suscepimus... Post longum vero tempus suprascriptus Petrus capitulare protulit, quod sibi datum à suo asserebat episcopo, ut in Ecclesia S. Joannis quæ in Cassiopi castro posita est, sanctum & venerabile corpus B. Donati haberet recondendi licentiam, paratum se esse inquiens, dilectioni tuæ, propterea quod tua probatur esse diœcesis, munitionem emittere.* (Quidni forsan emere?) *nullum tibi ex hoc prejudicium generari.* Cujus votis annuit Pontifex: de qua re in Martyrologio Romano ad diem 29. Octobris fertur: *Cassiope in insula Corcyræ S. Donati, de quo scribit S. Gregorius Papa.* At certe mirum Martyrologii concinnatores non attendisse, S. Gregorio illa in epistola sermonem esse de S. Donato I. cujus memoriam itidem agunt die 30. Aprilis.

Tempore Honorii Papæ Romani, Evrœæ utique episcopus erat unus ex quatuor illis quibus epistolam ille suam septimam dedit, hac inscriptione, *Joanni, Andreæ, Stephano, Donato episcopis per Epirum constitutis,* qui ab ipso postularant ut Pallium de more Nicopolitano metropolitæ Hypatio mitteret.

IX. ECCLESIA CORCYRÆ.

CORCYRA insula Κέρκυρα νῆσος, quæ vulgo *Corfù* dicitur, urbem sui nominis habet, quæ in Notitia Hieroclis Epiri veteris censetur; in eâ vero quæ Leonis Sapientis nomine inscribitur, metropolium 73. est, ογ'. τὰ Κέρκυρα. De hac insula Strabo lib. 7. *Porro Naro fluvius est,* inquit, *cui adjacent Daorizi, Ardiæi, Pleræi, quibus propinqua est insula Melæna, quam Corcyram vocant, & oppidum quod condidere Cnidii.* Jam ante dixerat, Corcyram olim nominatam fuisse *Scheriam:* quocirca hic emendandus venit ex Plinio, cui non Corcyra, sed Cephallenia Melæna pridem dicta erat. Atqui Plinius lib. 4. cap. 12. initio de Corcyra sic ait: *Insulæ autem ex adverso Thesprotiæ Corcyra, à Buthroto 12. mill. pass. eadem ab Acroceraunis 50. mill. cum urbe ejusdem nominis Corcyra liberæ civitatis & oppido Cassiope, temploque Casii Jovis passuum 97000. in longitudinem patens, Homero dicta Scheria, & Phæacia, Callimacho autem Drepane.* Venetorum hodie ditionis est, castella duo habens munitissima. In Menæis Græcorum die 28. Aprilis, *Zeno Christi martyr, & sancti Eusebius & Neon & Vitalis ex Corcyra insula à sanctis Apostolis Jasone & Sosipatro instructi in Christum crediderunt, & apud Cercilinum insulæ Præfectum accusati, post gravia quæ fortiter tolerarunt supplicia, in ignem*

ECCLESIA CORCYRÆ.

projecti, martyrium consummarunt. Jason & Sosipater Græcorum more Apostoli dicuntur, quia Apostolici viri, Apostoli Pauli discipuli charissimi, ejusque laborum socii.

EPISCOPI CORCYRÆ.

I. JASON.

IN Menologio Græcorum die 29. Aprilis memoria fit *S. Jasonis discipuli S. Pauli Apostoli, qui Corcyræ insulæ Regulos duos ad fidem convertisse fertur, & in ea ad Christum migrasse*, ut primus urbis & insulæ episcopus habendus sit. Atqui divus Jason quum Thessalonicæ habitaret, Paulum quo doctore in Christum crediderat, domi apud se receperat, velut narratur Act. 18. v. 6. & seqq. Ejus meminit Paulus ipse Rom. 16. v. 21. ceu tunc ille secum Corinthi ageret.

II. APOLLODORUS.

In indice latino Patrum Nicænæ synodi, de provincia Insularum, legitur *Apollodorus Corcyræus*.

III. SOTERICHUS.

Chalcedonensi concilio adfuit & subscripsit *Soterichus episcopus civitatis Corcyræ*, Σωτήριχος ἐπίσκοπος πόλεως Κερκύρας, qui post septem annos subscripsit quoque epistolæ provinciæ Epiri veteris ad Leonem Imp. de nece S. Proterii Alexandrini & eodem Chalcedonensi concilio.

IV. CHRYSIPPUS.

Relationi synodi Epiri veteris ad Hormisdam Papam de ordinato Joanne Nicopolitano metropolita subscripsit *Chrysippus episcopus Corcyræ*. Perperam enim legitur *Circines* in editis.

V. STEPHANUS.

Quum inter veteris Corcyræ civitatis rudera non paucæ ecclesiæ sint, quæ præcipua illarum est *Panagia* dicitur, adeoque sanctissimæ Dei-paræ nomine Deo consecrata. Ex Inscriptione quæ in ea superest, apparet eam à *Stephano Corcyrensi quondam episcopo* exstructam esse, atque sæculo, ut Sponius autumat, sexto.

VI. ALCYSONUS.

Inter epist. Gregorii Magni datas Ind. VII. duæ inscribuntur *Alcysono episcopo Corcyræ*, septima nimirum & decima-tertia. Huic *Alcysono Corcyrensi* Cassiopi vel Cassiopes Castrum vindicat contra tentamenta Joannis Isauriæ vel Evrϛææ, sententiam confirmans *Andreæ venerabilis memoriæ Nicopolis metropolitæ*, adnitente Principali sive Imperatoris jussione, qua causæ hujus cognitio injuncta illi erat. *Formam*, inquit, *ejusdem sententiæ compro-*A *bantes, Apostolicæ sedis auctoritate, eam favente justitia comprobamus, confirmamus, atque per omnia robustam manere decernimus.* Cæterum oportere subdit, *ut sacerdotes & clerus Isauriæ* (Evrϛææ) *civitatis ab antefati Cassiopi Castri habitatione nullatenus repellantur, sed & B. Donati sanctum & venerabile corpus quod secum detulerunt, in una ecclesiarum antedicti loci quam elegerint, sive intus, sive foris, habeant recondendi debita cum veneratione licentiam: sic tamen ut dilectioni tuæ, in cujus parochia Castrum ipsum positum est, emissa pro-*B *curetur cautione munitio, per quam promittat episcopus Isauriæ nullatenus sibi in eo potestatem, nullam jurisdictionem, nullam tamquam cardinalis episcopus ulterius auctoritatem defendere, sed post pacem, Deo propitio, redditam, ablato venerabili S. Donati, si maluerint, corpore, ad propria se modis omnibus reversuros.* De eodem negotio sanctus Pontifex epistolam scripsit alteram Bonifacio Diacono suo, quæ 8. est ejusd. Indict. Ea significat, *Alcysonum* multa mala calumniasque tolerasse ab *Actionariis* ecclesiæ Thessalonicensis. Quo-C circa mandat ut *prædictum ecclesiæ Thessalonicensis Responsalem accersat*, causam coram se cognoscat, & de capitulis quæ compererit, Eusebio Thessalonicensi scribat, *ut homines suos injusta agere prohibeat, & minores premere, sed magis in quibus justum fuerit, adjuvare moneat.* Atqui vacabat tunc Nicopolis ecclesia.

VII. PHILIPPUS.

In septima synodo generali sedit & subscripsit *Philippus episcopus Corcyræ*, Φίλιππος D ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κερκύρας.

VIII. ARSENIUS.

In Actis SS. quæ Joannes Bollandus collegit, inter *Addenda* ad diem 19. Januarii pag. 1138. mentio fit *Arsenii*, qui in Bithynia patre Judæo, & matre Christiana natus, Christo nomen quum dedisset, Corcyrensis ecclesiæ regimen subiit circa annum 800. Huic *Arsenio Corcyrensi* adscribenda est oratio in S. Barbaram, necnon altera in S. E Andream Apostolum, quarum Combefisius in Bibliothecæ concionatoriæ recensitis auctoribus, meminit in sancto Joanne Damasceno; ubi *Arsenius archiepiscopus* dicitur, non metropolita. Nicolaus Grassus carmen eidem S. Arsenio condidit, quem Ferrarius lib. de SS. Italiæ primum Corcyræ archiepiscopum fuisse prodit, nescio quo autore.

IX. Michael.

Octavæ ſynodo generali interfuit & ſubſcripſit *Michaël miſericordia Dei epiſcopus Corcyrorum.*

X. Nicolaus.

In celebri procerum Imperii necnon epiſcoporum conventu, qui Alexio Comneno Imp. inſtaurandi decreti unionis de ſacrarum imaginum cultu cauſa habitus eſt, ſedebat *Nicolaus metropolita Corcyræ,* Νικολάου Κερκύρας. Biblioth. Coiſlin. pag. 104. Inter Regios codices habentur carmina *Nicolai metropolitæ Corcyræ.* Epiſtola 22. Theophylacti inſcribitur, ἐπισκόπῳ Κερκύρας, *epiſcopo Corcyræ,* qui forſan alius non eſt à *Nicolao.* Sin vero, ejus deceſſor exſtiterit.

XI. Constantinus.

Anno 1156. in illa ſynodo in qua ob errorem de ſacrificio Domini Soterichus Panteugenus damnatus fuit, ſedebat *Conſtantinus Corcyræ.* Allat. vind. Syn. Epheſ. p. 585.

XII. Joannes.

Anno 1166. Indict. XIV. Manuële Comneno Imp. Conſtantinopoli Græcos inter & Alamannos qui in ea agebant diſceptatum eſt de illa Domini voce, *quia Pater major me eſt,* quam Alamanni dictam aſſerebant propter aſſumptam à Chriſto humanitatem. Quod quum *Joannes Corcyræ metropolita* una cum Demetrio à Lampe civitate Aſiæ monacho, cui cognomen *Irenico* erat, aliique nonnulli obſtinatius improbarent, coacta à Luca

A Chryſoberge Patriarcha ſynodo, Alamannorum aſſertio vera rectaque probata eſt, ac Joannes cum ſuis anathemate perculſus. Ἰωάννης δὲ ὁ τῶν Κερκυραίων λαχὼν, καὶ μοναχῶν τις, ὃν ἐπεκάλουν Εἰρηνικὸν, τῇ προτέρᾳ ἐπιμείναντες δόξῃ, ἀναθέματι ὑπεβέβληντο. Hæc Joannes Cinnamus lib. 6. Hiſt. n. 2. de qua ſynodo Allat. lib. 2. de conſ. cap. 12. Atqui eadem Indictione menſe Aprili *Joannes Corcyræ* interfuerat ſynodo in qua decretum editum erat quo nuptiæ ſeptimi gradus prohibebantur, τοῦ Κερκύρας. Jur. Græco-Rom.

B lib. 3. pag. 217.

XIII. Georgius.

In cod. Bodleiano Oxonienſi 131. habetur epiſtola *Georgii Bardanis metropolitæ Corcyrenſis ad Germanum Patriarcham Conſtantinopolitanum,* eo nomine ſecundum, utique qui Nicææ morabatur, quum Fratres Minores nonnulli ad unionem cum eccleſia Romana ineundam eum invitaſſent, quos *Georgius* Φραπρμινουρέοις dicit.

XIV. Basilius.

C Inter Græcos qui ſchiſma adverſus Latinos ſcriptis ſuis propugnarunt, *Baſilius Corcyræ,* Βασίλειος Κερκύρας cenſetur à Doſitheo Hieroſolymitano lib. 10. de Patriarchis Hieroſolymorum cap. 10.

XV. Cornelius.

Relationi Dionyſii Patriarchæ Conſtantinopolitani datæ anno 1672. ſuper Calviniſtarum erroribus ſubſcripſit *Cornelius Corcyræ,* ὁ Κερκύρου Κορνήλιος.

X. ECCLESIA AETI.

In Notitiis Leonis Imp. & Philippi Cyprii Aëtus civitas eſt epiſcopalis ſecunda provinciæ Ætoliæ ſub Naupacto metropoli β'. ὁ Αἔτου.

EPISCOPI AETI.

I. Nicodemus.

Literis Germani II. Patriarchæ de reſtituendis monaſteriis, quæ ad Artæ epiſcopum ſpectabant, ſubſcripſit *Nicodemus epiſcopus Aëti,* τοῦ Αἔτου Νικοδήμου. Jur. Græco-Rom. pag. 233.

XI. ECCLESIA JOANNINORUM.

Joannina in Notitia Leonis Imp. civitas epiſcopalis eſt quinta provinciæ Ætoliæ ſub Naupacto, ε'. ὁ Ἰωαννίνων, quam Martinus Cruſius Turco-gr. pp. 275. & 335. ex Laonico Chalcondyla lib. 1. Caſſiopen olim dictam affirmat. Atqui Caſſiope illa vetus alia prorſus fuit à portu Caſſiopes, qui ad maris littus jacebat, ſed mediterranea inter Ambraciam & Triccam. Hæc poſterioribus temporibus, non epiſcopali ſolum ſede, ſed metropoliticis quoque juribus aucta eſt, cui ſubſunt epiſcopi quatuor, nempe *Argyri Caſtri, Delbeni, Bythrenti* ſeu *Buthroti,* cui parent vici regionis quam *Chimæram* dicunt *& Glyceonis,*

ECCLESIA JOANNINORUM.

ut fert Sponius in itinerario. Quamquam illustrissimus Chrysanthus Joanninorum suffraganeos episcopatus hocce modo numerat τὸν Δρυινουπόλεως καὶ Ἀργυροκάστρου, τὸν Βελᾶς, τὸν Βοθρεντοῦ καὶ Γλυκέως, τὸν Χειμάρρας καὶ Δελβίνου. *Drynopolis, & Argyro castri, Belæ, Bythronti, & Glycis, Chimaræ & Delbini.* Joanninorum incolæ omnes Christiani sunt Græcanici ritus, mercaturæ dediti, quocirca, Demetrio Procopio teste in nuperi & præsentis sæculi eruditis Græcis, Joanninis floret Schola Christiana.

EPISCOPI JOANNINORUM.

I. ZACHARIAS.

Synodo illi quæ post S. Ignatii Constantinopolitani obitum ob Photii in eam sedem restitutionem habita est, adfuit & subscripsit *Zacharias Joanninorum*, vel *Joanninæ episcopus*, Ζαχαρίου Ἰωαννίνων, Ζαχαρίας Ἰωαννίνης.

II. THEOLEPTUS.

Decimus octavus post captam à Turcis Constantinopolim Patriarcha fuit *Theoleptus, Joanninorum antea metropolita*, Θεόληπτος μητροπολίτης Ἰωαννίνων. Patriarchatum hic obtinuit dato Turcarum Sultano Pescesio seu patriarchali tributo, visisque Principis literis ab episcopis & clericis admissus fuit. Hist. Turco-gr. lib. 2. pag. 152.

III ***.

Synodicæ sententiæ qua Joasaph Patriarcha exauctoratus fuit, anno Mundi 7073. Christi 1564. subscripsit *Antonius Bellæ episcopus habens & suffragium Joanninensis*, ἔχων καὶ τὴν γνώμην τῆς Ἰωαννίνων. Ibid. pag. 174.

IV. JOASAPH.

Anno mundi 7088. Christi 1580. mense Novembris Indict. VIII. Metrophanis Patriarchæ literis, quibus Theodosii Zygomalæ sororius Michaël Pauliota Tabularius instituebatur, subscripsit *Joasaph Joanninorum metropolita*, ὁ Ἰωαννίνων Ἰωασάφ. Ibid. lib. 4. pag. 282. Hic proinde est ille Joanninorum metropolita, qui interfuit synodo quam Hie-
A remias Patriarcha statim à promotione sua coëgit ad simoniam abolendam, τῆ Ἰωαννίνων. pag. 179. & ad quem exstat quoque apud Crusium epistola à Theophane Hieromonacho scripta Septemb. 4. Indict. IX. statim à morte Metrophanis Patriarchæ qui nona Augusti interierat, necnon à restitutione Hieremiæ anno 1581. Ibid. pag. 335.

V. MATTHÆUS.

Vigesimus tertius à capta urbe Patriarcha fuit *Matthæus Joanninorum*, Ματθαῖος Ἰωαννί-
B νων. Supplem. ad hist. Eccl. Turco-gr.

VI. PARTHENIUS.

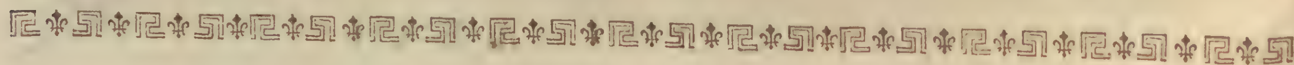
Anno 1638. *Parthenius Joanninorum* adfuit & subscripsit synodo quam Cyrillus Berrhœensis Patriarcha habuit ad confutandam Cyrilli Lucaris decessoris sui Calvinianam confessionem. ὁ Ἰωαννίνων Παρθένιος. Qui subinde Patriarcha renuntiatus est, vulgoque *Parthenius junior* audit.

VII. CLEMENS.

C Inter nuperi sæculi Græcos eruditione insignes, apud Demetrium Procopium laudatur, *Clemens Chius metropolita Joanninorum*, Κλήμης Χῖος μητροπολίτης Ἰωαννίνων, *Græcæ linguæ veteris gnarus, divinarumque scripturarum & Evangelii præco.*

VIII. HIEROTHEUS.

Anno 1721. sedebat *Hierotheus metropolita Joanninorum*, ὁ Ἰωαννίνων Ἱερόθεος.

XII. ECCLESIA LEUCADIS.

LEUCADIA sive *Leucas* Epiri peninsula fuit *Neritis* quondam *appellata, quæ opere accolarum abscissa à continente, & reddita insula*, ait Plinius; *oppidum in ea Leucas quondam Neritum dictum.* Hinc est quod Straboni non *Leucas*, sed *Neritus* dicitur. Ptolemæus vero Leucadem promontorium habet in Acarnanum regione. Quocirca Sponius qui locum oculis lustravit Leucadem veterem ait excisam esse quæ in colle stabat, milliario à mari distans, arx vero quæ *S. Maura* dicitur, in alio loco exstructa est, juxta portum, ubi cum suis suburbiis jacet. In insula vici triginta sunt, quorum incolis qui Græcanici ritus sunt, episcopus præest. Leucas in Notitia Hieroclis & antiquioribus abest, in ea vero quæ Leonis Imp. esse dicitur, inter archiepiscopatus censetur, ut & in posterioribus aliis.

EPISCOPI LEUCADIS.

I. JOANNES.

SISINNIUS Patriarcha Decretum dedit synodale mensis Febr. 21. die Ind. x. ann. 997. quo vetabatur, ne duo fratres consobrinas duas ducerent, cui condendo aderat *Joannes Leucadis*, Ἰωάννης Λευκάδος. Juris Græcorum lib. 3. pag. 197.

II. ***.

In synodo Michaëlis Stypiotæ Patriarchæ, in qua Niphon monachus Bogomilorum hæresis reus damnatus est, considebat *Leucadensis Antistes* τῆς Λευκάδων. Allat. lib. 2. de consens. cap. 12.

III ***.

Isaacius Angelus Imp. tractatum coram episcopis multis habuit de episcoporum electionibus quæ in urbe fierent, ad quas singulos omnes qui in ea agerent episcopos vocandos esse statutum est. Aderat huic conventui *Leucadensis*, qui perinde atque Cæsariensis causatus est se ad electionem trium metropolitarum, Dyrrachii, Milesiæ & Christianopolis vocatum non esse, ὁ ὁ Λευκάδος συνῳδὰ τῷ Καισαρείας ἐφθέγγετο. Juris Græco-Romani, pag. 169.

IV. NATHANAEL.

Leo Allatius lib. 3. de consens. cap. 11. *Nathanaëlem archiepiscopum Leucadensem* ante paucos annos quam illa scriberet, Romam venisse refert, ut Apostolicæ communionis particeps fieret; hoc est ante sæculi nuperi medium.

V. ALYPIUS.

Illustrissimus Nicolaus Comnenus Papadopoli in Prælectionibus Mystagogicis pag. 227. meminit *Alypii Leucadis episcopi* qui in hæresis suspicionem, nescio cujus, aliquando venit, sed & quo tempore vixerit, in incerto res est.

VI. ANTHIMUS.

Initio sæculi hujus decimi octavi sedebat *Anthimus S. Mauræ*, ὁ ἁγίας Μαύρας Ἄνθιμος.

VII. EUGENIUS.

Circa annum 1720. sedebat S. Mauræ seu Leucadis episcopus *Eugenius*, *Eugenio di S. Maura*.

XIII. ECCLESIA ACHELOI.

ACHELOUM Urbem tertium sub Naupacto metropoli episcopatum assignant notitiæ Ecclesiasticæ Græcæ. Quum vero Pachymeres episcopum *Cozyles*, Nicephorus *Mozyles*, Naupacto metropolitæ subjectum ferant, Acheloum eamdem esse urbem putaverim quæ aliis atque aliis *Cozyle* vel *Mozyle*, Κοζύλη, Μοζύλη scribitur. Achelous vero dicta Urbs fuit ab Acheloo amne veteribus notissimo, qui Acarnaniam ab Ætolia dirimebat, Plinio & Strabone testibus.

EPISCOPI ACHELOI.

I. ***.

ANDRONICO Michaëlis Palæologi filio Imperii compote facto, *Mozyles episcopus* pacto veluti divino, ait Gregoras, ὁ Μοζύλης ἐπίσκοπος, vel ut Pachymeres habet, Κοζύλης, *Cozyles*, in urbem Regiam venit, Nicephori Ætoliæ principis Orator, ac post hunc è Macedonia Debrorum quoque episcopus, non legatione fungens ulla, sed alterius negotii causa, quorum amborum neuter novi seu Latinorum dogmatis affectatoribus suffragatus erat. Mozyles seu Cozyles episcopus Debreno prælatus fuit; Mozylenus enim metropolitæ Naupacti subjectus erat. ὁ Μοζύλης ὑπὸ τὴν Ναυπάκτου ἐτέλει μητρόπολιν, Naupactensis vero Constantinopolitano. At Debrenus primæ Justinianæ ditionis erat. Atqui idem Mozylenus vel Cozylenus Patriarchæ ab Imp. designati hortatu Germanum monachum quemdam Heracleæ metropolitam inauguravit, qui Cyprium subinde, cum duobus illis episcopis adjutoribus Mozyles Cozylesve & Debrorum è lectore primo diaconum & presbyterum ordinavit, & postmodum Patriarcham consecravit. Hæc Gregoras lib. 6. cap. 1. necnon Pachymeres in Andronico lib. 1. cap. 14.

IV. PROVINCIA HELLADIS.

I. ECCLESIA CORINTHI METROPOLIS.

HELLAS provincia Plinio teste lib. 4. cap. 4. *in quinque mill. pass. exesis utrinque lateribus, angusta cervice Peloponnesum contingit. Corinthiacus hinc, illinc Saronicus appellatur sinus: Lecheæ hinc, Cenchreæ illinc angustiarum termini, longo & ancipiti navium ambitu, quas magnitudo plaustris transvehi prohibet. Medio hoc intervallo quod Isthmum appellavimus, applicata colli habitatur colonia Corinthus, antea Ephyra dicta, sexagenis ab utroque litore stadiis. E summa arce, quæ dicitur Acrocorinthus, in qua fons Pirene, diversa duo maria prospectans.* Hæc Plinius. At Corinthus non veteris modo caput Helladis fuit, sed recentis quoque, quæ veteri atque Peloponneso totâ constabat. Sic Hierocles, Κόρινθος, ἥ ποτε Ἔφυρος, μητρόπολις πάσης Ἑλλάδος νέα, *Corinthus, quæ quondam Ephyros, metropolis universæ Helladis nova.* Utriusque perinde Helladis regimine Corinthi antistes potitus est, quamdiu Romani Pontificis jurisdictioni Illyricum omne obnoxium mansit. Ex quo vero illud Byzantino præsuli subjectum magna ex parte fuit, Corinthi metropolitæ auctoritas, novis aliis illis in regionibus creatis, in multas divisa fuit. In notitia Leonis Imp. septem ei episcopatus assignantur, *Damalæ, Argi, Monembasiæ, Cephalleniæ, Zacynthi, Zemenæ & Mainæ.* Hodie illustrissimo Chrysantho teste duos dumtaxat habet, Damalam & Polyphengum, quæ in unum coaluerunt, quod etiam in Smithei notitia fertur.

Corinthi ecclesiam à Gentium Apostolo Paulo fundatam institutamque esse omnes norunt, quum hanc in urbem Athenis egressus venisset. Aquila de Ponto Judæo cum ejus uxore Priscilla reperto, apud illos divertit quum arti scenofactoriæ ambo operam darent. Tum deinde Crispum archisynagogum cum omni domo illius ad Christum adduxit ac baptizavit, quin etiam Sosthenem alterum synagogæ principem; atque annum cum dimidio transegit, donec commotis adversus ipsum Judæis urbe egredi coactus est, in qua epistolam ad Romanos scripserat. Narrat S. Lucas Act. 18. v. 9. quum Paulus hac in urbe ageret, dixisse *illi Dominum nocte per visionem: Noli timere, sed loquere & ne taceas. Propter quod ego sum tecum, & nemo apponetur tibi ut noceat tibi: quoniam populus est mihi multus in hac civitate.* Cæterum non Paulus solus ejusque discipuli Evangelium Christi in Hellade prædicarunt, sed Andreas quoque ipse Apostolus, cujus reliquiæ de Achaia Constantinopolim, Constantio Imp. translatæ sunt. Martyrologium Timonem, qui unus è septem primis diaconis fuit, & Sosthenem de quo mox dixi, Corinthi pro fide passos prodit. Corinthus hodie civitas vastata est totaque fere solo æquata, quæ vix quingentos cives aut incolas habeat. Præcipua quæ superest ecclesia *Panagia* dicitur, Deo proinde Virginis Deiparæ nomine dicata.

EPISCOPI CORINTHI.

I. APOLLO.

QUantum intelligere licet ex priore Apostoli Pauli ad Corinthios epistola, primus A
Corinthi episcopus *Apollo* fuit, vir sanctissimus, cui Paulus urbe discedens, institutam à se ecclesiam colendam tradidit. Quo factum, ut orto inter fideles dissidio, alii se ab *Apolline,* alii à Cepha, alii à Paulo baptizatos jactitarent, quos Apostolus ut melius saperent, his verbis erudivit: *Ego plantavi, Apollo rigavit, Deus autem incrementum dedit.* De *Apolline,* ejusque in Achaïam profectione hæc Lucas habet Act. 18. v. 24. *Judæus autem quidam Apollo nomine, Alexandrinus genere, vir eloquens venit in Ephesum, potens in scripturis. Hic erat edoctus viam Domini, & fervens spiritu loquebatur, & docebat diligenter ea quæ sunt Jesu, sciens tantum baptisma Joannis. Hic ergo cœpit fiducialiter agere*

ECCLESIA CORINTHI.

in synagoga. Quem quum audissent Priscilla & Aquila, assumpserunt eum, & diligentius exposuerunt ei viam Domini. Quum autem vellet ire in Achaiam, exhortati fratres scripserunt discipulis ut susciperent eum. Qui quum venisset, contulit multum his qui crediderant. Vehementer enim Judæos revincebat publice, ostendens per scripturam esse Christum Jesum. Cæterum quamvis ipso Pauli testimonio constet *Apollinem* illi successisse in Corinthiorum ecclesiæ moderamine; quum ea in urbe ante ejus adventum ecclesia Christi exstaret, illi hunc præfuisse Crispum Archisynagogum verisimile est. *Apollo* autem Corintho digressus in Cretam insulam transiit, unde à Paulo Nicopolim vocatus est ubi hyemare Apostolus constituerat.

II. Sosthenes.

Quidni Corinthi ecclesiæ post Apollinem præfectum dicamus, *Sosthenem* Synagogæ olim principem, subinde ferventem Christi discipulum, cujus ut suo nomine Paulus primam suam ad Corinthios epistolam inscripsit, quando Martyrologium Romanum, illum ea in urbe defunctum tradit ad diem 28. Novembr. *Corinthi natalis S. Sosthenis discipuli B. Pauli Apostoli, cujus mentionem facit idem Apostolus Corinthiis scribens. Hic ex principe Synagogæ conversus ad Christum, ante Galionem proconsulem acriter verberatus, præclaro initio fidei suæ primordia consecravit.* Hunc Pseudo-Dorotheus nullius fidei scriptor Colophonis in Asia episcopum facit, Corintho vero episcopum assignat Silam è Christi discipulis unum, cujus est frequens in Actis Apostolorum mentio, utpote Pauli prædicationum socii, qui & *Silvani* nomen assumpsit, quod epistolæ utrique ad Thessalonicenses præfigitur. Fertur in vita S. Baini Morinorum episcopi, S. Silæ reliquias ei à Sergio Papa Romano concessas fuisse anno 691. quibus ille Taruannensem ecclesiam locupletavit. Quocirca in Litaniis Morinensis ecclesiæ Silæ nomen in Apostolorum classe recitabatur, ejusque solemnitas agebatur die 10. Julii.

III. Apollonius.

Sæculo Christi secundo Corinthi ecclesiæ præfuit *Apollonius*, qui, ut fertur in libro *de hæresibus*, qui & *Prædestinatus* nuncupatus est, veram fidem propugnavit contra novam Cerdonis hæresim. *Contra hunc*, inquit, *suscepit sanctus Apollonius episcopus Corinthiorum eumque omni cum synodo Orientali damnavit.*

IV. Primus.

Apollonio utique successerit *Primus*, qui, quo tempore Hegesippus Romam naviga-
A bat, Corinthiorum ecclesiæ præerat. *Et Corinthiorum quidem ecclesia*, ait ille apud Eusebium lib. 4. cap. 22. *in recta fide mansit usque ad Primum qui illic episcopatum gessit*, μέχρι Πρίμου ἐπισκοπεύοντος ἐν Κορίνθῳ, *quîcum ego familiariter colloquutus sum, quando Romam mari navigabam: neque paucos dies cum Corinthiis versatus sum, mutuamque ex recta fide consolationem accepimus. Romam vero quum venissem, mansi ibi apud Anicetum, cujus tunc diaconus erat Eleutherius. Post obitum autem Aniceti Soter ei suffectus fuit.*

B

V. Dionysius.

Sotere Pontifice Romano *Dionysius* Corinthi ecclesiæ clavum tenebat, cujus ad Romanos, ipsumque Soterem epistolæ Eusebius meminit lib. 4. cap. 23. qua nempe Romanam ecclesiam eo præsertim nomine extollebat, *quod ab initio ecclesiis quamplurimis necessaria suppeditabat. Quem morem beatus episcopus vester Soter*, inquit, *non servavit solum, sed etiam auxit, tum munera sanctis destinata copiose subministrando, tum fratres peregrè advenientes*
C *tamquam liberos suos pater amantissimus, beatis sermonibus consolando.* Complures alias ad varios literas *Dionysius* scripsit, quas Eusebius illo loco recenset. In ea quam Nicomediensibus dedit, Marcionis hæresim impugnabat, veritatis regulam mordicus tenens. Ad Amastrenam & reliquas Ponti ecclesias scribens, Palmam Amastridis episcopum maxime commendabat, multa de nuptiis & castitate disserebat, suadebatque ut & cunctos qui à quovis lapsu, etiam hæretico, resilirent, benigne susciperent. Athieniensium ec-
D clesiæ labascenti epistola quoque data subsidio fuit. In Martyrologio Romano Dionysii Corinthiorum memoria recolitur die 8. April. *Apud Corinthum B. Dionysii episcopi, qui eruditione & gratia quam habuit in verbo Dei, non solum suæ civitatis & provinciæ populos, sed & aliarum provinciarum & urbium episcopos epistolis erudivit, Romanosque Pontifices adeo coluit, ut eorum epistolas publicè legere in ecclesia diebus Dominicis consueverit.*

VI. Bacchyllus.

E Victoris Romani Papæ temporibus Corinthi episcopus sedebat *Bacchyllus*, Commodo Imp. Κορίνθου δὲ τῆς ἐν Ἑλλάδι κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἐπίσκοπος ἦν Βάκχυλλος. Hic quum Christiani Asiatici à reliquis de solennitatis Paschalis die discreparent, synodum habuit, cujus ut aliarum quæ tunc celebratæ sunt, acta ævo suo superfuisse testatur Eusebius lib. 5. capp. 22. & 23. ἡ ἰδίως Βακχύλλου τῆς Κορινθίων ἐκκλησίας ἐπισκόπου, καὶ πλείστων ὅσων ἄλλων.

VII. Hesiodus.

Quo tempore Ariana hæresis furebat, *Hesiodum Corinthi episcopum* discimus claruisse, ex libro *de Hæresibus* quem superiùs appellabam hær. 49. *Primus*, ait, *contra hos suscepit S. Hesiodus episcopus Corinthiorum, vir qui etiam mortuos suscitasse asseritur. Unde factum est, ut plus sanctitatem, quam disputationem attendentes homines, Arium execrarentur. Siquidem ejus orationibus asseritur ipse Arius in secessum sedens, universa simul intranea cum stercoribus profudisse:* ut proinde *S. Hesiodus* Constantinopoli ubi Arius interiit, tunc ageret.

VIII. Epictetus.

Exstat Magni Athanasii ad *Epictetum Corinthi episcopum* contra nascentem Apollinaris hæresim epistola.

IX. Dionysius II.

Ferebatur olim epistola Julii Papæ nomine conficta ad *Dionysium Corinthi episcopum*, πρὸς Διονύσιον ἐπίσκοπον Κορίνθου, quam Gennadius in catalogo scriptorum ecclesiasticorum perperam dixit esse Julii, ut alios omittam qui idem affirmarunt. At Apollinari potiùs hæretico aliàs evici Timothei discipuli illius testimonio, quod ex collectaneis contra Monophysitas protuli, necnon ex Leontio monacho. Anastasius Scholiastes in illis collectaneis ait, Romanos Pontifices similibus inscriptionibus literas suas consignare non solere ubi alicui episcopo scribunt, imo neque presbytero. At vero inscriptio illa innuit prorsus circa tempora Julii Papæ exstitisse *Dionysium quemdam Corinthi episcopum*, imo Apollinaris ævo, cujus suppresso nomine Julii nomen epistolæ ab hæretico amanuensi præmissum erit.

X. Dorotheus.

Inter Patres synodi Constantinopolitanæ generalis prioris in indice latino legitur *Dorotheus à Corintho*.

XI. Alexander.

Joannes Chrysostomus exilii sui tempore *Alexandro episcopo Corinthi*, quem eximie diligeret, epistolam dedit, misso ad illum presbytero qui responsorias ejus literas referret. Incipit: οἶδα τὴν ἀγάπην, *Dilectionem nosti, quam, &c.* Centesima sexagesima est inter Chrysostomianas.

XII. Perigenes.

In Ephesina synodo sedit *Perigenes episcopus Corinthi Helladis*, Περιγένους ἐπισκόπου Κορίνθου τῆς Ἑλλάδος. Hic quum designatus

A primùm fuisset Patrarum episcopus, nec illic admissus, ab Achaïæ sive Helladis synodo promotus est ad Corinthi sedem Bonifacio I. Romano Pontifice. *Quem Corinthii*, ait ipse Bonifacius epist. ad Rufum Thessalonicensem, *sanctum & optimi instituti qualitate pollentem, civitatis suæ non tam accipere quam retinere desiderarunt sacerdotem.* Quibus verbis innuit Perigenem Corinthiorum ecclesiæ alumnum fuisse. Atqui votis illorum se, ac presbyterium suum Romanum annuisse testatur. Ex altera quoque Bonifacii epist. apertiùs liquet
B hunc Corinthi civem fuisse. *Tanto*, inquit, *sublimior nunc est, quum à suis poscitur, qui & ab externis fuerat refutatus. Evidens enim Dei manifestumque judicium, qui eum id temporis voluit præstolari qui mereretur huic ecclesiæ præsidere, in qua natus asseritur, & renatus.* Pergit, aitque episcopos qui illum elegerant affirmasse eum *irreprehensibiliter per annos innumeros in presbyterii honore durasse, & non indebito saltu, sed ad summum gradatim venisse fastigium.* Ejus tamen promotionem ratam habere distulit, dum à Rufo literas de eo acciperet. Scripta
C epistola est 13. Kal. Oct. Monaxio v. c. cos. hoc est anno Christi 419. Ubi vero electionem ejus Bonifacius probavit, Byzantinorum factione de illo amovendo synodus Constantinopoli coacta fuit. Quocirca Bonifacius *Rufo & cæteris episcopis per Macedoniam, Achaïam, Thessaliam, Epirum veterem, Epirum novam, Prævalim & Daciam constitutis* epistolam dedit, declarans fieri per regulas omnes non posse ut Perigenis honor dubius incertusque esset, quippe *quem*, inquit, *in sede ecclesiæ supradictæ nostra sententia col-*
D *locavit.* Constantinopolitani episcopi ambitum mox perstringens subdit: *Quis certe antistitum ut fratrum conveniret turba præcepit lectis epistolis nostris! Quoniam locus exigit, si placet, recensete canonum sanctiones, reperietis quæ sit post ecclesiam Romanam secunda sedes, quæ sit tertia.* De Perigene ita sancit. *Ne quis volens in nostra communione durare, fratris & consacerdotis Perigenis iterum ad discutiendum in medium nomen adducat, cujus sacerdotium Apostolus Petrus semel jam Spiritus sancti suggestione firmavit, cui nempe dum*
E *constitueretur à nobis, per ejus temporis spatium quo vacavit, nihil omnino constet objectum.* Atqui quæ Byzantini adversus Perigenem tentavere, in causa fuerunt, cur Bonifacius per Honorium Augustum obtinuerit, ut Theodosius junior legem revocaret propter quam Atticus Constantinopolitanus Illyrici Orientalis provincias sibi subigere voluerat. Cæterum Perigenes idem apud Xystum Papam subinde delatus est ceu Thessalonicensis antistitis, adeoque Romanæ sedis jurisdictionem

jurisdictionem abjiceret. Id quod epistola ad A eum scripta queritur Pontifex, necnon altera rursum ad episcopos qui Thessalonicam ad synodum conveniebant, in qua tandem ait: *Noverit Corinthius episcopus sibi licentiam potestatis liberæ minime tribuendam, si huic voluerit ecclesiæ resultare, quam sibi noverit profuisse: cui necesse est nos quoque si quid tentare voluerit obviare, &c. Data VIII. Id. Jul. Theodosio XV. & Valentiniano IV. A. A. Coss.* hoc est anno 435.

XIII. Erasistratus.

Perigenem utique *Erasistratus* excepit, qui synodo secundæ Ephesinæ adfuit, & ejus nequissimis sanctionibus volens nolens suffragatus est. Ἐρασιστράτου ἐπισκόπου Κορίνθου τῆς Ἑλλάδος.

XIV. Petrus.

Decessoris sui Erasistrati facinus Ephesi admissum emendavit in concilio Chalcedonensi *Petrus episcopus Corinthi.* Πέτρος ἐπίσκοπος Κορίνθου. Cui septimo post anno ut ad alios suæ ditionis metropolitas, Leo Imp. scripsit ob S. Proterii Alexandrini necem. Exstat ad eum *Petri* & synodi Achaïæ hac de causa & de Chalcedonensi dogmate epistola. Interim Leo Magnus Papa, VIII. Id. Januar. Aëtio III. & Symmacho vv. cc. coss. i. e. anno 446. epistolam dedit Achaïæ metropolitis, de illicitis à Petro Achaïæ metropolitano, adversus Patrum & Romanæ sedis auctoritatem patratis ordinationibus, deque episcopo quem Thespiensibus, ipsis invitis & repugnantibus, ignotum & ante non visum consecrarat.

XV. Photius.

In Constantinopolitana synodo, quæ Menna archiepiscopo præside Anthimum ejus decessorem damnavit, Dionysius & Callinicus diaconi vices gerebant *Photii metropolitæ Corinthi.* Διονυσίου καὶ Καλλινίκου διακόνων καὶ ἀποκρισιαρίων Φωτίου τοῦ ὁσιωτάτου ἐπισκόπου τῆς μητροπόλεως Κορίνθου.

XVI. Anastasius.

Gregorius M. anno pontificatus sui primo Indict. IX. mense Febr. scribebat *Anastasio archiepiscopo Corinthi,* de imposito sibi munere pastorali, benevolentiam ejus postulans, eique epistolæ latorem qui Constantinopolim pergebat, obnixe commendans. Hunc *Anastasium* Mauritius Imp. judicem instituit causæ Hadriani Thebarum Thessalicarum episcopi, de qua suo loco dictum est: quod Gregorius epist. 6. Ind. XI. ad Joannem Primæ Justinianæ præsulem testatur, qui etiam epist. 39. vel 38. eadem Ind. XI. mense Junio, *universis episcopis Corinthiis,* sibi arridere significat, Hadrianum illum cum adversariis suis reconciliatum esse, vereri tamen ne concordia hæc non nisi dato præmio vel promisso pacta sit. Atqui *Anastasius* posthac sacerdotio amotus est, ut idem sanctissimus Papa testatur epist. 52. Ind. XIII. ad ejus successorem Joannem, quum scilicet ille simoniæ nefanda pollutionis peste laborasset, ut fert rursum epist. 57.

XVII. Joannes I.

B

Anastasio dejecto suffectus est *Joannes,* Indict. XIII. seu anno 595. cui Gregorius mox epistolam scripsit 52. aliamque rursum 57. leges præscribens quibus Dei gregem recte gubernet, imprimisque adversus simoniam: epistola 58. quæ inscribitur *universis episcopis per Helladiam constitutis,* significat se, acceptis per Andream episcopum literis, Pallium *Joanni Corinthiorum episcopo* misisse. Datæ literæ ambæ sunt mense Aug. Indict. XIII. Post mense Decembri Indict. I. variis

C

metropolitis scripsit de lege quam Mauritius Imp. promulgaverat, ne ii qui militiæ vel rationibus publicis essent obligati, dum causarum suarum periculum fugerent, ad ecclesiasticum habitum venirent vel in monasteriis converterentur: ne quis ex habitu militari ante triennii probationem in monasterio admitteretur. Inscribitur epistola *Gregorius Eusebio Thessalonicensi, Urbitio Dyrrachitano, Constantino Mediolanensi, Andreæ Nicopolitano, Joanni Corinthi, &c.* Alteram itidem dedit metropolitis Illyrici de *Oecumenici Patriarchæ* titulo, quo Byzantini præsules

D

ornari volebant; nempe *Eusebio Thessalonicensi, Urbico Dyrrachitano, Andreæ Nicopolitano, Joanni Corinthio, &c.*

XVIII. Stephanus.

In sexta synodo sedit & subscripsit *Stephanus misericordia Dei episcopus Corinthi, & legatus sedis Apostolicæ antiquæ Romæ,* Στέφανος ἐλέῳ Θεοῦ ἐπίσκοπος Κορίνθου καὶ λήγατος τοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης. Hoc est à synodo Romana delegatus quemadmodum & Joannes Portuensis, Basilius

E

Gortynæ & alii qui perinde atque *Stephanus* ad illud generale Concilium celebrandum missi fuere. Hic est, nî fallor, ille Corinthi episcopus, qui cum Ancyrano & Cyzicensi metropolitis sese Gregorio Agrigentino itineris comitem præbuit, quum ille Romam pergeret, ut se à criminibus quorum reus agebatur, Imperatore annuente, purgaret. Inter subscriptiones canonum Quini-sextæ synodi vacuus notatur locus *episcopi Corinthi,* τοῦ Κορίνθου.

ECCLESIA CORINTHI.

XIX. Hilarius.

In octava synodo generali, in qua de S. Ignatii in Constantinopolitanam sedem restitutione actum est, sedit & subscripsit *Hilarius misericordia Dei episcopus Corinthi.*

XX. Joannes II.

Synodo alteri illi quæ Photii in eamdem sedem restitutionem probasse fertur, aderat *Joannes Corinthi*, Ἰωάννου Κορίνθου, Ἰωάννης Κορίνθου.

XXI. Paulus.

Sancti Petri Argivorum episcopi frater fuit *Paulus*, qui in Corinthi episcopatum quem ille recusarat, promotus fuit à Nicolao Mystico Patriarcha. Vide infra in episcopis Argi.

XXII. ***

In vita S. Lucæ junioris, qui temporibus Leonis Sapientis & Constantini Porphyrogenneti Impp. è Thracia profectus in Græciæ partibus claruit, narratur Corinthi metropolitam Constantinopolim versus pergentem in eum incidisse, eique nonnullos aureos obtulisse, Lucam vero non nisi nummum aureum accepisse ut metropolitæ gratum faceret. A metropolita deinde petiit, quo pacto sibi liceret Eucharistiam sacram accipere. Cui episcopus, *Bene Pater*, inquit, *deque bona re quæsivisti. Ubi sacerdotis tibi copia non erit, sacræ mensæ, si quidem oratorium erit, præsanctificatorum vasculum imponetur, sin vero cella, scamno mundissimo. Tum velum minus explicans, sacras in eo particulas pones, accensoque thymiamate, Typicorum psalmos, aut hymnum Tersanctum canes cum symbolo fidei. Post trinam genuum flexionem, manus quidem contrahes, ore vero pretiosum Christi Deique nostri corpus sumes, dicendo, Amen. Loco sacri laticis, vini poculum bibes, nec vero ultra poculum istud in communem alium usum adhibebis. Reliquas autem particulas linteolo in vase colliges, omni diligentia cavens, ne margarita decidat aut pede teratur.* Quibus auditis Lucas, grates egit Archiepiscopo, qui suscepto itineri se dedit. Hæc Tom. 2. Auct. Bibl. PP. Græc. pag. 983.

XXIII. Athanasius I.

In Synaxario quod Basilii Imperatoris nomen præfert, & à Papebrochio editum est, die 5. Maii legitur, *Commemoratio S. P. N. Athanasii episcopi Corinthiorum, qui obdormivit piè & sanctè diebus Imperii Basilii & Constantini.* Inter codices Bibliothecæ Augustanæ, quarum index ab Antonio Rainero anno 1675. editus est pag. 30. memoratur, *Athanasii cu-*

A *jusdam archiepiscopi Corinthiorum quæstio, cur Christus in cruce, nec alio genere supplicii mortuus sit, ejusque solutio.*

XXIV. Georgius.

Duplici decreto Alexii Patriarchæ de monasteriorum donatariis, deque causis aliis ad metropoles, archiepiscopatus & episcopatus spectantibus, quæ edita sunt lib. 4. Jur. Græco-Rom. suffragatus legitur *Georgius Corinthi*, Γεωργίου Κορίνθου, & *Sergius Corinthi*, Σεργίου Κορίνθου. Ac *Sergius* quidem
B dicitur ad calcem secundi decreti, in margine vero Leunclavius *Georgii*, Γεωργίου nomen apposuit, ut constanter utrobique *Georgius* haberetur.

XXV. Sergius.

En episcopum Corinthi *Sergium* nomine, Georgio & Alexio Patriarcha longè posteriorem, qui conventui illi procerum Imperii & episcoporum, in quo Alexio Comneno Imp. innovatum est decretum unionis de sacrarum imaginum veneratione considebat,
C Σεργίου Κορίνθου, *Sergio Corinthi*. Bibl. Coislin. pag. 104.

XXVI. Theodorus.

Anno 1156. Luca Chrysoberge Patriarcha, Constantinopoli coacta synodo damnatus est ob errorem de sacrificio Domini Soterichus Panteugenus Antiochiæ patriarcha designatus. Aderat *Theodorus Corinthi metropolita.* Leo Allat. vind. syn. Ephes. Post annos decem subscripsit idem Georgius synodico ejusdem Lucæ decreto quo septimi gradus
D nuptiæ prohibitæ sunt. Jur. Græco-Rom. pag. 218. Sed & mox iterum alteri synodo interfuit anno 1166. in qua Alamannorum quorumdam qui Constantinopoli agebant de Christi deitate fides approbata est, illorumque criminatores proscripti. Allat. de consens. lib. 2. cap. 12.

XXVII. Georgius II.

Theophylacto Pelagoniæ recentior & Gregorio Cyprio, qui sæculo decimo-tertio labente Constantinopolis Patriarcha sedebat,
E antiquior fuit *Georgius*, aliàs *Gregorius Corinthi metropolita*, cujus habentur enarrationes Canticorum Cosmæ Monachi, Joannis Damasceni & aliorum. Hunc Leo Allatius *Pardum* cognominatum ait in Diatriba *de Georgiis*, Vaticanumque illarum codicem laudat anno mundi ϛχλγ. 6733. Indict. III. seu anno Christi 1225. à Leone Regino Calligrapho exaratum. Georgius idem Corinthi episcopus volumen quoque edidit de constructione orationis, in quo passim Iambos com-

mendavit Nicolai Calliclis Archiatri, qui Alexio Comneno Imp. vixit, Anna Comnena teste lib. 15. Alexiadis, & ad quem exstant Theophylacti epistolæ 33. 39. 56. 57. Gaspar Suicerus tom. 2. Thesauri Eccles. in voce Μητροπάρθενος, Gregorium Corinthi metropolitam appellat Carminis S. Joannis Damasceni in Pentecosten expositorem, qui idem omnino est atque Georgius, qui perinde Gregorius nominatur in codd. duobus Cæsareis, Lambecio teste tom. 1. & 2. Bibl. Cæsareæ.

XXVIII. * * *

Isaacius Angelus Imp. metropolitis compluribus vocatis legem dedit, ne episcoporum electiones in urbe agerentur ullæ, singulis qui in ea morarentur præsulibus minimè vocatis ad synodum. Aderat tunc cum aliis Corinthius, ὁ Κορίνθου. Jur. Græco-Rom. lib. 2. pag. 175.

XXIX. NICOLAUS.

Nicetas Choniates in hist. pag. 410. b. in *Balduino Flandrensi* Imp. *Nicolai metropolitæ Corinthi* meminit, ubi procerum Imperii dissidia recitans, Sgurum Leonem Corinthi dynastam inito pacto cum illo, commensalem ipsum habuisse ait, τῷ τῆς μητροπόλεως Κορίνθου Νικολάῳ συνεστιώμενος. Sic tamen ut licet Sgurus corpore ei conjunctus videretur, animo tamen uti prius totus ab illo abhorreret. Quocirca hunc posthac effossis oculis, præcipitem è scopulis dedisse narrat, ὅθεν τὰς κόρας αἱμάξας, εἶτα καὶ κατὰ σκοπέλων ἀφίησι.

XXX. MARCUS.

Georgius Phranza lib. 2. hist. cap. 19. ad annum mundi 6962. Christi 1454. meminit *Marci metropolitæ Corinthi*, narratque se Corinthum venisse Augusti 30. ut triremes apud Euripum soluturus inde pergeret. *Pium bonumque Marcum Corinthi episcopum*, inquit, *qui in aula nostra natus, & nobiscum familiariter versatus erat, atque ab injusta noverca vexatus, à parentibus meis non mediocria solatia expertus, adversissimisque casibus patriam fugiens, in Xanthapulorum monasterium secesserat, ubi vitam laudabilem egit, sepultum inveni.*

XXXI. MALACHIAS.

Proximus Marci successor Malachias fuit, de quo hæc habet Chronicum breve Græcum, quod historiæ Michaëlis Ducæ Nepotis subjectum fuit ex Ms. Cod. Regio ad annum 6955. τῷ ϛϡνε. Νεμήσεως ί. ἦλθεν εἰς Κόρινθον ὁ ἁγιώτατος μητροπολίτης κῦρος Μαλαχίας ἐπὶ τὴν κοίμησιν τοῦ ἁγιωτάτου Μάρκου. *Anno 6955.* (Christi 1447.) *Indict. x. Corinthum venit Domnus Malachias sanctissimus metropolita, post obitum sanctissimi Marci.*

XXXII. * * *

Quo tempore Turcarum Dux Josuas Corinthum obsidione cinxit & expugnavit, Asane Demetrio impetum illius strenuè sustinente, oppidani alimentorum penuria laborantes una cum episcopo de deditione mutua consilia ferebant, sed & episcopus ad Sultanum è civibus unum aliquem misit, qui nuntiaret quis apud ipsos esset rerum status, hortareturque, ut Corinthiis de tradenda urbe scriberet, ἀρχιερεὺς δὲ τῆς πόλεως, ἄνδρα τῶν τῆς πόλεως ἀποστείλας ὡς βασιλέα, ἐσήμαινέ τε αὐτῷ τὴν ἔνδειαν, καὶ ὡς σιτία πάνυ ὀλίγα ἀπολείποιτο, ὥστε ἀντέχειν. Quo audito Imperator Corinthiis de deditione literas dedit, brevique urbem obtinuit. Atqui episcopus ille aut Malachias erat, aut proximus ejus successor cujus nomen omissum est. Laonic. Chalcocond. lib. 9.

XXXIII. SOPHRONIUS I.

Anno 1574. sententiæ synodicæ, qua Joasaphus Constantinopolitanus Patriarcha exauctoratus fuit, subscripsit *Sophronius metropolita Corinthi*, ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Κορίνθου Σωφρόνιος. Lib. 2. Turco-gr. pag. 172.

XXXIV. JOASAPH I.

Lib. 4. Turco-Græc. pag. 323. exstat epistola *metropolitæ Corinthi, viri sapientis*, Κορίνθου μητροπολίτου ἀνδρὸς σοφοῦ, qua declaravit, irritum esse conjugium quo vir unus post filiam cujusdam carnalem, spiritualem ejusdem alteram duxerat; quum nempè Zacharias quidam filiam carnalem Janulæ Reginam, nomine ac subinde ejusdem Janulæ filiam spiritualem Marietam acceperat. Subscripsit porro ὁ Κορίνθου Ἰωασάφ. *Joasaph Corinthi.*

XXXV. JOASAPH II.

In synodo Cyrilli Berrhœensis Patriarchæ, in qua Cyrilli Lucaris hæretica dogmata anno 1638. primum proscripta sunt, sedebat *Joasaph alter Corinthi metropolita*, ὁ Κορίνθου Ἰωασάφ.

XXXVI. GREGORIUS I.

Alteri synodo contra Lucarim quæ à Parthenio seniore in Moldoblachia habita est anno 1642. aderat *Gregorius Corinthi* ὁ Κορίνθου Γρηγόριος.

XXXVII. CYRILLUS.

Anno 1650. Cyrillus qui Corinthi metropolita erat Patriarchatum Byzantinum

ECCLESIA CORINTHI.

obtinuit, Κύριλλος ὁ ποτὲ Κορίνθου. Dosith. lib. 11. de Patriarchis Hierosolymitanis cap. 11.

XXXVIII. Gregorius I.

XXXIX. Parthenius.

XL. Calistus.

XLI. Zacharias.

XLII. Gregorius II.

XLIII. Joasaph III.

Hunc nuperi ævi metropolitarum Corinthi laterculum mihi peramanter suppeditavit vir pereruditus R. P. Bernardus de Rubeis Venetus ordinis nostri Dominicani alumnus dum lutetiæ Parisiorum anno 1724. ageret, ab illustrissimo doctissimoque Domino Nicolao Comneno Papadopoli sibi transmissum hoc ordine.

Arcivescovi di Corintho.	*Archiepiscopi Corinthi.*
Arcivescovo vivente chiamassi Giosaphat. L'antecessore Gregorio Notara. Primà di lui fù Zacaria decapitato da Turchi in Romania. Antecedentamente poi fù Calisto, fù Parthenio, ed un altro Gregorio, detto il Terribile.	Archiepiscopus hodie vivens vocatur *Josaphat*, seu *Joasaph*. Ejus decessor erat *Gregorius Notaras*. Cui prævit *Zacharias* qui à Turcis capite truncatus fuit in Romania. Ante hunc sedit *Calistus*, qui *Parthenio* successit, hicque *Gregorio* cujus cognomentum *Terribilis* fuit.

Quod Calistum attinet anno 1672. subscripsit Constantinopoli Responsioni Dionysii Patriarchæ super Calvinistarum erroribus, ὁ Κορίνθου Κάλλιστος.

XLIV. Metrophanes.

Nuperis hisce annis metropolita Corinthi sedebat *Metrophanes*, ὁ Κορίνθου Μητροφάνης.

II. ECCLESIA ATHENARUM.

Athenæ, insignis ipso Homeri ævo, *libera civitas Atticæ*, ait Plinius, *nullius indiga præconii amplius, tanta claritas superfuit.* Plura ergo de priscis Athenis hic congerere supervacaneum fuerit, atque actum agere foret. Situm ejus etiam hodiernum Theodosius Zygomalas ad hunc modum describit in epistola *de Constantinopolis cladibus. Montes Athenis vicini, Hymettus, Arilissus, Libacanitus, Parnethius, & Corydalus, qui eas meo judicio mirabiles faciunt, temperie aëris qui ex his montibus spirat, hominibus sanitatem præbens, memoriam, voces elegantes, grataque commoda, gratum ex herbis inibi semper nascentibus, & deleri nescientibus, odorem efflans. Flumina vero Cephissus & Ilissus, ex quorum aquis millia olivarum multa irrigant Athenienses, unde tantum olei, quantum Constantinopoli, aliisque civitatibus satis est, conficiunt.* Quot Theodosius montes memorat, tot Plinius quoque numeraverat, sed nominibus aliis præter Hymettum. *Montes*, inquit, *Brisellus, Ægialeus, Icarius, Hymettus, Lycabetus. Amnis Ilissos, fontes Cephissia, Larine, Callirhoë, &c.* Athenas Paulus Thessalonica profectus, venit, ubi coram Areopago Deum quem ignorantes colerent, annuntians nonnullos ad fidem adduxit, *in quibus Dionysius Areopagita & mulier nomine Damaris, & alii cum eis,* ait Lucas Act. 17. Cæterum quum profani cultus Athenis præ aliis orbis locis vigerent, altas ibi radices Christiana Fides non egit, peneque statim exstincta fuit. Revixit tamen sæculo Christi secundo medio. Atque Atticæ quidem regionis metropolis Athenæ erant, sed quod civiles dumtaxat res spectaret, Ἀθῆναι μητρόπολις Ἀττικῆς, ait Hierocles: verum quod divinas attinebat, Corinthii metropolitæ parebant. Circa Photii tempora archiepiscopatus titulo augeri cœpit, ac paulo post metropoliticis juribus. Nam in Leonis Imp. Notitia vigesimus-octavus metropolita est Atheniensis, κη' αἱ Ἀθῆναι. κη', ὁ Ἀθηνῶν Ἑλλάδος decemque ei episcopatus subduntur, *Euripi, Diauliæ, sive Deabolis, Coroneæ, Orei, Andri, Scyri, Caristi, Porthmi, Aulonis & Syræ.* Numerum eumdem habet Crusius lib. 4. Turco-gr. pag. 325. scilicet *Diaulianum, Coroneensem, Andrium, Horeotopiensem, Scyrium, Caristium, Porthmium, Aulonensem, Euripi quoque episcopum olim, sed is nunc Metropolita est,* inquit, *Syræ quondam, sed nunc ibi Latinus episcopus est (quia multi Itali.)* At vero lib. 7. pag. 492. « ex Stephani Gerlachii epistola data anno 1575. Athenas ait hodie metropolim » sex episcopatuum esse, & centum quinquaginta Ecclesiarum, quum olim decem episcopatus » habuisset. Addit ecclesiam Græcis congregationem esse centum aut ducentorum hominum, » interdum tantum quinquaginta aut triginta. « Thomas Smith in Notitia quatuor dumtaxat episcopos habet sub hac metropoli, *Talantii, Scyri, Solonis, Mendinissæ.* Accuratior vero est illustrissimi Patriarchæ Chrysanthi Notitia, in qua sub Athenis episcopatus quinque numerantur, *Talantii & Diauliæ, Scyri, Salonis, Bondenitzæ & Coroniæ.* Sic etiam Jacob Sponius episcopatus eosdem quinque hoc ordine numerat, *Salonam*, olim *Amphissam, Libudiam, Bondonitzam*, qua Athenis Larissam pergitur, *Talantum* ad Euripum, & *Scyrum* insulam maris Ægæi. Christianos in ipsa civitate quinquaginta duabus Ecclesiis potiri ait, quibus singulis unus Presbyter seu Papas præest, atque primarium Templum *Catholicon* Græcis nuncupari.

EPISCOPI ATHENARUM.

I. Dionysius *Areopagita*.

Paulum Apostolum dixi *Dionysium* Areopagitam cum aliis ad fidem adduxisse. Hunc Dionysius alter Corinthi sæculo insequenti episcopus, apud Eusebium lib. 3. hist. Eccl. cap. 3. & lib. 4. cap. 23. in sua ad Athenienses epistola primum ipsorum fuisse episcopum ferebat. Δηλοῖ δὲ ἐπὶ τούτοις, ὡς καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου Παύλου προτραπεὶς εἰς τὴν πίστιν, κατὰ τὰ ἐν ταῖς πράξεσι δεδηλωμένα, πρῶτος τῆς τῶν Ἀθηναίων παροικίας τὴν ἐπισκοπὴν ἐγκεχείριστο. *Ostendit* B *præterea Dionysium Areopagitam, qui ab Apostolo Paulo ad fidem allectus fuit, velut in Apostolorum actis declaratur, primum omnium Atheniensis Ecclesiæ episcopatum gessisse.* Idem tradunt & Constitutiones Apostolorum lib. 7. cap. 46. Διονύσιον ἐν Ἀθήναις.

II. Publius.

III. Quadratus.

Post Dionysium *Publius* Atheniensi Ecclesiæ præfuit, ex Eusebio lib. 4. cap. 23. qui testem laudat Dionysium Corinthi; illi- C que postquam martyrio functus erat, *Quadratus* successit. Κοδράτου δὲ μετὰ τὸν μαρτυρήσαντα Πούπλιον καταστάντος αὐτῶν ἐπισκόπου μέμνηται. In Martyrologio Romano 11. Kal. Febr. legitur; *Athenis Natale S. Publii episcopi, qui post Dionysium Areopagitam, Atheniensium Ecclesiam nobiliter rexit, ac præclaris virtutibus & doctrina præfulgens, ob Christi martyrium gloriose coronatur.* Sic olim Usuardus. Ado Viennensis *de festivitatibus Apostolorum*, hunc fuisse Publium ait Melitæ principem, cujus patrem Paulus Apostolus D febribus & dysenteria vexatum sanavit.

Eodem loco Eusebius pergit, Dionysium Corinthi ait epistola quam Atheniensibus dedit, illos ad finem excitasse, & ad vitam ad Evangelii præcepta exigendam. Qua in re negligentiam illorum arguebat, ac si à fide pene descivissent, ex quo Publius ipsorum episcopus in nuperis persequutionibus, martyrio obierat. Addit vero Quadratum qui Publio suffectus erat, labore suo atque industria civibus ad Ecclesiam evocatis, redivivum fidei ardorem accendisse. Hieronymus E in Scriptoribus Ecclesiasticis de Quadrato hæc habet: *Quadratus Apostolorum discipulus, Publio Athenarum episcopo, ob Christi fidem martyrio coronato, in locum ejus substituitur, & Ecclesiam grandi terrore dispersam fide & industria sua congregat. Quumque Hadrianus Athenis exegisset hyemem, invisens Eleusinam, & omnibus pene Græciæ sacris initiatus, dedis-* A *set occasionem his qui Christianos oderant, absque præcepto Imperatoris vexare credentes; porrexit ei librum pro religione nostra valde utilem, plenumque rationis & fidei, & Apostolica doctrina dignum, in quo & antiquitatem suæ ætatis ostendens ait, plurimos à se visos, qui sub Domino variis in Judæa oppressi calamitatibus, sanati fuerant, & qui à mortuis resurrexerant.* Quod argumento est Quadratum anno 126. quo hæc scribebat, provectæ jam ætatis fuisse. Hieronymo Eusebius lib. 4. hist. c. 3. præluserat Quadrati voces ipsas B recitans. Addit Hieronymus *Aristidem philosophum Atheniensem eloquentissimum, & sub pristino habitu Discipulum Christi, volumen nostri dogmatis rationem continens, eodem tempore quo & Quadratus, Hadriano Principi dedisse; id est Apologeticum pro Christianis, quod usque hodie perseverans apud Philologos, ingenii ejus indicium est.* Hæc de Aristide mihi subjicienda erant insigni Atheniensis ecclesiæ alumno.

Cæterum non omittendum viris eruditione claris Quadratum Atheniensem episcopum alium videri fuisse ab illo Quadrato C qui religionis apud Hadrianum Imp. defensionem suscepit; quando ægre posse fieri videtur ut Quadratus qui Apostolorum discipulus fuit, annos eo usque produxerit, ut non nisi anno 179. sub Marco Aurelio Aug. martyr occumberet.

IV. Pistus.

In Nicænorum Patrum indice Latino legitur *Pistus Atheniensis*.

V. * * *

D In vita S. Martiniani Eremitæ, quæ inter Acta SS. exstat die 13. Febr. fertur eum post multas oberrationes quibus satanæ insidias fugerat, Athenas demum venisse, ecclesiam ingressum, vocasse *Episcopum*, qui viso Martiniano testatus est sibi aliquando promissum à Deo fuisse ut oculis ipsum cerneret: vicissim vero sanctum virum se Præsulis precibus commendasse, moxque subridente vultu animam efflasse.

VI. * * *.

E Georgius Alexandrinus in vita S. Joannis Chrysostomi Anthemium Philosophum Atheniensem, Joannis gloriæ invidentem, à dæmonio vexatum esse narrat, sed ejus ad Deum precibus liberatum, quem deinde Urbis *episcopus* sacris undis lustravit, qui quum senescentis ætatis esset Chrysostomum sibi successorem designare cogitavit, quod Joannes audiens, urbe festinus discessit.

Horum vero fides ſit penes auctorem.

VII. Athanasius.

Circa tempora Chalcedonenſis Concilii ſedebat *Athanaſius epiſcopus Athenienſis*, qui epiſtolæ epiſcoporum Helladis ad Leonem Imperatorem de ſancta illa ſynodo ſubſcriptus legitur.

VIII. Anatolius.

Decreto ſynodico quod Gennadius Conſtantinopolitanus adverſus ſimoniacos ediſſe fertur, ſubſcripſit Ἀνατόλιος ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν. *Anatolius epiſcopus Athenarum;* niſi forſan pro Anatolio legendum foret Athanaſius, quando plurium epiſcoporum qui literis ſynodorum ſuæ provinciæ ad Leonem Imp. ſubſcripſere, nomina in Decreti illius ſubſcriptionibus viſuntur.

IX. Leonides.

Græci in Menæis die 15. Aprilis memoriam agunt *S. Leonidis Athenarum epiſcopi*, Μνήμη Λεωνίδους ἐπισκόπου Ἀθηνῶν. In vetuſtioribus vero die 15. Martii, nec multa de eo recitant ſed pauca hæc dumtaxat.

Σκότος συνεῖχε τὰς Ἀθήνας ἀθρόον,
Δύναντος αὐταῖς ἡλίου Λεωνίδους.

Tenebræ repentinæ Athenas obruerunt,
Occidente illis ſole Leonide.

Cæterum Leonidis ævum nulla mihi via compertum fuit.

X. Joannes.

In ſexta ſynodo generali ſedit & ſubſcripſit *Joannes epiſcopus Athenarum, & legatus Apoſtolici throni antiquæ Romæ.* Ἰωάννης ἐλέῳ Θεοῦ ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν, καὶ λεγάτος τοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης. Latina tranſlatio vetus habet, *Et legatus ſancti Concilii Apoſtolicæ ſedis priſcæ Romæ.* Subſcripſit autem definitioni ſynodi per metropolitam Iſauriæ.

XI. Nicetas I.

S. Ignatii Conſtantinopolitani cauſam egregie tuitus eſt *Nicetas Athenarum metropolita,* quum ille per ſummum nefas à Photio ſua ſede exactus eſſet, ſeque ſubinde præſentem exhibuit in octava ſynodo generali act. 2. ejuſque decretis ſubſcripſit.

XII. Sabas.

In ſynodo quæ poſt Ignatii obitum ob Photii reſtitutionem habita eſt, ſediſſe ſubſcripſiſſeque legitur *Sabas Athenarum* metropolita, Σάβα Ἀθηνῶν, Σάβας Ἀθηνῶν.

XIII. Anastasius.

Illuſtris Abbas Nicolaus Papadopoli in Prænotionibus Myſtagogicis Reſp. 2. Lect. 9. *de Interſtitiis*, ex collectione Caryophili adverſus Photium, querelas profert *Anaſtaſii* Athenienſis, ac pene jurgia contra Joannem Papam VIII. qui belluam illam Photium paſſus eſſet in interdictum ſibi ſolium inſilire, ex illius ſcilicet epiſtola *ad Occidentales injuſtitiæ fautores.* Quam epiſtolam utinam præ manibus haberemus!

XIV. Theodegius.

Anno 997. ſub Siſinnio Patriarcha decretum ſynodicum latum eſt, quo prohibitum eſt ne duo fratres ſobrinas duas ducerent, aſſidente cum metropolitis aliis *Theodegio Athenarum,* Θεοδηγίου Ἀθηνῶν. Juris Græco-Rom. lib. 3. p. 203.

XV. Michael

In cod. Regio ...... habetur ſermo de Cruce *Michaëlis Athenienſis archiepiſcopi* nomine inſcriptus, qui Michaël alius forſan non fuerit ab illo Michaële qui ſynodicis duobus decretis Alexii Patriarchæ an. 1023. & 1024. ſubſcripſit, Μιχαὴλ Ἀθηνῶν, lib. 4. Jur. Græco-Rom. pag. 256. Alterum decretum ejuſdem Alexii de ſobrinis duobus, quorum unus nupſerat cum filia impubere annos quinque cum dimidio dumtaxat nata, alter vero poſt illius puellæ obitum cum ejuſdem matre, has poſtremas nuptias ratas fecit, probavitque *Michaël religioſiſſimus Athenienſis* metropolita, lite apud ſe inchoata, & ad ſanctiſſimum Patriarcham ſcriptum æquiſſimum & accuratiſſimum Athenis hoc nomine miſit atque ſubſcripſit: καὶ Μιχαὴλ ὁ θεοφιλέστατος μητροπολίτης Ἀθηνῶν· οὗτος γὰρ καὶ τῆς δίκης παρ' αὐτῷ πραγματαρχθείσης προσήκατό τε τὸν γάμον, καὶ γραφὴν πρὸς τὸν ἁγιώτατον πατριάρχην μάλα δικαιοτάτην καὶ ἀκριβεστάτην Ἀθήνηθεν πέπομφεν εἰς τοῦτο, καὶ ὑπέγραψεν. In codice Barociano hodie Bodleiano Oxonienſi 131. habentur quoque *Michaëlis metropolitæ Athenienſis Protheoria* neſcio cujus argumenti, cum epiſtolis ejus quinque.

XVI. Leo.

Anno 1054. ſedebat *Leo Athenarum metropolita* & Syncellus, qui ſententiæ illi ſubſcripſit quam Michaël Cerularius pronuntiavit in Romanæ ſedis legatos. Λέων Ἀθηνῶν καὶ σύγκελλος. Allatius Diſſ. de lib. eccl. Græc. pag. 171. Sub Alexio Patriarcha *Leone Athenarum metropolita,* cum aliis aſſidente, ſynodico decreto vetitæ ſunt nuptiæ ſeptimi gradus, illique à quibus contractæ erant, pœnas

subire jussi. *Hoc quippe jam definitum esse literis Despoticis sive Imperatoriis ad Leonem religiosissimum metropolitam Athenarum & Syncellum datis.* ὠρίσθη δὲ τὸ αὐτὸ πάλιν παραχθῆναι, γράμματος δεσποτικοῦ περὶ τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως γενομένου πρὸς Λέοντα τὸν θεοφιλέστατον μητροπολίτην Ἀθηνῶν καὶ Σύγκελλον.

XVII. NICETAS II.

Anno 1082. solemni conventui procerum Imperii & episcoporum, in quo, Alexio Comneno imperante, Decretum unionis de cultu sacrarum imaginum confirmatum fuit, aderat *Nicetas Athenarum,* Νικήτα Ἀθηνῶν. Bibl. Coislin. pag. 104. Hic mihi videtur Athenarum metropolita, cujus ut metropolitæ Thebarum, & episcopi Euripi literæ, in synodo Eustratii Patriarchæ, decessoris Nicolai relectæ sunt, in qua tractatum est de duobus sobrinis, qui matrem & filiam duxerant, quæ nuptiæ nefariæ judicatæ sunt. Jur. Græco-Rom. pag. 268.

XVIII. GEORGIUS.

Luca Chrysoberge Patriarcha, anno 1156. Soterichus Panteugenus damnatus est in synodo in qua sedebat *Georgius Athenarum metropolita.*

XIX. NICOLAUS.

Anno 1166. Lucas Chrysoberges Patriarcha novo decreto nuptias septimi gradus prohibuit in synodo, cui adfuit & subscripsit *Nicolaus Hagiotheodoritus Athenarum metropolita gregis sui curam gerens,* ὁ ἱερώτατος μητροπολίτης Ἀθηνῶν Νικόλαος ὁ Ἀγιοθεοδωρεῖτος, τοῦ ὑπ᾽ αὐτὸν ποιμνίου κηδόμενος. Lucæ Patriarchæ synodicum habetur lib. 3. Juris Græco-Rom. pag. 217. & apud Balsamonem ad tit. 13. Nomocanonis Photii, cap. 2. Atqui *Nicolaus Atheniensis* ille eodem anno aut sequenti inchoato sedit in altera synodo, quæ Alamannorum de his Domini verbis, *Pater major me est,* interpretationem approbavit. Leo Allat. lib. 2. de consens. cap. 12. Idem Allatius Differt. II. de libris Eccles. Græc. laudat officium S. Olei quod canunt sacerdotes septem apud Græcos, à *Nicolao Athenarum metropolita* compositum, ac typis Veneticis excusum apud Christophorum Zannetum anno 1559. Quinetiam vir pereruditus Nicolaus Comnenus Papadopoli in Prænotionibus Mystagogicis Resp. VI. Lect. VII. n. 5. *Nicolaum Atheniensem* commendat ab ejus expositione divini officii, in qua ostendit loca in quibus confessiones excipiebantur, dicta fuisse *Martyria,* Μαρτύρια. Vir. Cl. Jo. Albertus Fabricius Tom. 12. Bibliothecæ pag. 483. epistolam Græcè edidit ab

A amico Hagiotheodoriti Jurisconsulti scriptam, qua obitum ejus acerbè lugebat.

XX. MICHAEL II.

Sæculo ineunte decimo-tertio Athenarum metropolita sedebat *Michaël Acominatus* Choniata, Nicetæ Acominati Choniatæ frater, senescentis tunc ætatis, cujus meminit Allatius ad eum Georgii Acropolitæ locum cap. 8. ubi de Sguro Leone Corinthi Dynasta sermo est. *Sgurus Nauplii ortus,* inquit, B *vi magis quam populorum voluntate principatum à patre susceptum tenuit, non sine cruore imperans, turbulentis temporibus, Argum, Delum, Corinthum latrocinio capit, Athenasque exercitu navibus per Isthmum traducto adoritur. Illius conatus Athenarum præsul Michaël Choniata oratione reprimere tentat, sed frustra. Tandem suorum saluti consulens, militari prudentia grassatorem arcet; Sgurus iram in urbem exstimulat, cujus arcem minime valuit expugnare. Quocirca villas incendit, greges armentaque rapit, & post dies aliquot soluta obsidione, Thebas oppugnat & capit.* Hæc pau- C cis Allatius quæ fusiùs Nicetas Michaëlis frater enarrat in *Balduino Flandrensi* n. 3. Ὁ γὰρ ἀρχιποίμην Ἀθηνῶν Μιχαὴλ Χωνιάτης, κασίγνητος οὗτος ἐμός. ἐγκαλλωπίζομαι γὰρ καὶ τῇ ὁμογνιότητι, καὶ χαίρω κατ᾽ αἷμα τῷ ἀνδρὶ συναπτόμενος. κ. τ. ἑ. Post vero *Michaël* arcem Bonifacio Marchioni Montis-ferrati dedidit, cui nempe obsistendo se cum suis imparem nosset. Exstat *Michaëlis* oratio funebris *in Nicetæ fratris obitum.* Vide Bibl. PP. Lugd. Tom. XXV. pag. 180. Tractatus etiam *de Cruce,* & oratio altera, qua ostendit, *Athe-* D *narum urbem valde dissimilem esse ab antiqua.* In Bibliotheca Bodleiana habentur, ejusdem *Michaëlis Athenarum, Protheoria, quod ægre adduceretur ad ingenii sui specimen aliquod edendum. Oratio Athenis habita. Catechesis prima; sermo in media Quadragesima, sermo in festo Palmarum. Alloquium Nicephori Prætoris. Sermo quum primum inviseret Euripum Euboïcum. Epistolæ variæ. Homelia de creatione hominis. Lamentatio Adycphi mortui. Controversia judicialis inter animam & corpus. Epistolæ ad Naupacti Metropolitam. Oratio ad* E *Isaacium Angelum qui imperabat anno 1185. Oratio funebris in Neophytum Archimandritam monachorum Atheniensium.*

XXI. * * *.

Pachymeres in Michaële Palæologo lib. 6. cap. 23. narrat Joannem Beccum Patriarcham, quum Græcos suos qui unionem cum Romana Ecclesia sancitam improbabant, asserta ex Gregorio Nysseno & Joanne Damasceno Spiritus sancti per Filium æterna

ECCLESIA ATHENARUM.

processione; confutasset, adversarios præ- A sertim duos expertum esse, *metropolitam Ephesi & Meletium Athenarum*, τὸν περὶ τὸν Ἐφέσου, καὶ τὸν Ἀθηνῶν Μελέτιον, qui causarentur de receptis dogmatis quæstionem movendam non esse: Meletium de his magna libertate loquutum, maxime in synodo; quocirca jussisse pedissequum, sublato pallio, ad iter arripiendum esse paratum, quum se exilio plectendum existimaret. Cæterum Meletius idem sedebat in altera synodo ejusdem Joannis Patriarchæ, in qua magnus Referendarius confessus est se Gregorii Nysseni locum B de Spiritus sancti processione adulterasse, τοῦ Ἀθηνῶν καὶ ὑπερτίμου Μελετίου, *Athenarum metropolitæ & Hypertimi Meletii*. Allat. lib. 3. de consens. cap. 1. Hunc ipsum Meletium esse Athenarum metropolitam qui cum aliis in inscriptione literarum synodicarum Ecclesiæ Orientalis ad Gregorium Papam X. memoratur, vix putaverim. Hi enim cum Romana Ecclesia unionem flagitabant, à qua Meletius primis Becci temporibus videtur alienus fuisse.

XXII. Anthimus I. C

In cod. Coisliniano CCLIII. habentur homiliæ 44 Nili archiepiscopi Constantinopolitani, qui sæculo decimo-quarto versus finem vergente sedebat, & fol. 191. ejusdem Nili sermo est in *S. Anthimum metropolitam Athenarum, & confessorem*, quem perinde laudavit atque homilia 1. *Gregorium Palamam archiepiscopum Thessalonicensem*, qui in eodem codice *sancti* quoque appellatione donatur. Plane sanctus ille, si Deo placet, *Anthimus*, quem Nilus *confessoris* appellatione donavit, D nuper à Latinis qui Cretam insulam obtinebant exagitatus fuerat ut communionem eorum amplecteretur, suisque adversus eos dicteriis meritus erat, ut in custodiam, imo in locum quemdam inferiorem traderetur; unde posthac ereptus vitam morte commutarat. Quæ pluribus Nilus Patriarcha ea in oratione persequitur.

XXIII. Theodorus.

Doctissimus Abbas Papadopoli in Prænot. Mystagogicis pag. 24. à Marco Ephesi oratione 2. contra Latinos laudatum refert E *Theodorum Athenienſem metropolitam*, qui post ipsum primus classicum in Florentinam synodum cecinit; hunc vero singulis diebus, juxta atque Paulus effatus erat sese pro mortuis lustrare solitum, hoc est, seipsum multare, precibus insistere, jejuniis item crebris & lacrymis non invitis.

XXIV. Isidorus.

Athenarum metropolitam *Isidorum* nobis indicat Phranza lib. 2. cap. 19. qui circa annum 1450. claruerit. *Augusto mense ejusdem anni* (1445.) inquit, *rursus Constantinopolim missus sum. Insuper de Trapezunte Gotthia, de conjugio Domini mei, quia de uxore inde capienda jam ante egeram, quo etiam eadem de causa Hieromonachos quosdam de domesticis meis miseram, præsertim Hieromonachum Isidorum, qui postea Athenarum metropolita designatus est.*

XXV. Sophronius I.

Inter metropolitas qui anno 1564. Joasaphum Patriarcham exauctorarunt, subscripsit ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Ἀθηνῶν, Σωφρόνιος, *Sophronius humilis Athenarum metropolita*. Hist. Eccl. Turco-gr. lib. 2. pag. 174.

XXVI. Nicanor.

Lib. 4. Turco-gr. pag. 325. exstat epistola *Nicanoris metropolitæ Athenarum* Theodosio Zygomalæ magnæ ecclesiæ Protonotario, cui subscripsit, ὁ Ἀθηνῶν Νικάνωρ, καὶ σὸς κατὰ πάντα, *Nicanor Athenarum, tuusque per omnia*.

XXVII. Theophanes.

Vigesimus-sextus ab excidio Constantinopolitano Patriarcha fuit *Theophanes* ex Atheniensi sede ad primariam illam translatus, ὁ Ἀθηνῶν Θεοφάνης.

XXVIII. Neophytus.

Rursus post annos quindecim post Matthæum Joanninensem Patriarcha factus est *Neophytus Athenarum*.

XXIX. Daniel.

Sedebat anno 1638. in synodo Constantinopolitana Cyrilli Berrhœensis in qua Cyrilli Lucaris capita hæretica proscripta sunt, *Daniel Athenarum*, ὁ Ἀθηνῶν Δανιήλ.

XXX. Sophronius II.

Literis Parthenii senioris Patriarchæ de ordinatione Laurentii Cassandriæ subscripsit *Sophronius Athenarum nuper metropolita*, ὁ πρώην Ἀθηνῶν Σωφρόνιος. Quod Cyrillus Lucaris epist. ad Ledgerum doctorem Genevensem *Sophronium* erga Calvinianam sectam scribebat optime affectum esse; hoc de *Sophronio* Selembriæ dixit, qui tamen anno 1638. subscripserat Constantinopolitanæ synodi definitioni, quibus Calviniani Lucaris errores damnati fuere.

XXXI. Anthimus II.

Responsioni Dionysii Patriarchæ super erroribus Calvinistarum subscripsit *Anthimus Athenarum*, ὁ Ἀθηνῶν Ἄνθιμος. Sedebat adhuc anno 1676. quo Jacobus Sponius Græciam

Græciam lustrabat, qui illum ex Calogero seu monacho Moreæ metropolitam factum dicit, ac virum apprimè eruditum. Addit eum tunc vigesimum-quartum episcopatus annum egisse. Whelerus Anglus Sponii itinerum socius hunc è Peloponneso oriundum, virumque doctum & politiorum fuisse morum testatur.

XXXII. JACOBUS I.

XXXIII. CYRILLUS.

XXXIV. MELETIUS.

XXXV. JACOBUS II.

Ex illo metropolitarum Atheniensium qui hoc nostro ævo ad annum usque 1721. sederunt catalogo, qui à spectatissimo Domino Abbate Nicolao Comneno Papadopoli ad me transmissus est, Anthimo ea in sede successit *Jacobus I. Jacobo Cyrillus, Cyrillo Meletius,* quem excepit *Jacobus* alter, qui anno 1721. in vivis superstes erat.

Quod Meletium spectat, is à Dositheo Hierosolymitano lib. 11. de Patriarch. Hierosolym. cap. 11. paragr. 7. postremus memoratur Græcorum qui eruditione nuper

A claruerunt, utpote qui historiam ecclesiasticam scripserit. *τεσσαρακοστὸς τέταρτος Μελέτιος μητροπολίτης Ἀθηνῶν, ὁ συγγραψάμενος ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν.* Hujus historiæ excerptum quoddam operi illi suo præmisit ipse Dositheus, quo apertum fit eum fuisse erga Latinos (quos *Papistas* vocitat) infensissimum. Laudatur quoque à Demetrio Procopio inter recentis Græciæ eruditos, eumque Joanninis oriundum prodit, Philosophicarum sacrarumque literarum indagatorem, concionatorem eximium, quin & Medicæ artis
B abundè peritum, ad hæc Græcæ linguæ, Latinæque & Italicæ callentem, quum in Italia diu cum viris doctis versatus esset. Historiam quam mox dicebam, Ecclesiasticam commemorat, necnon librum de Geographia, in qua multorum, inquit, Geographorum vincit industriam in descriptione Peloponnesi, & cæteræ Græciæ quam suis ipse oculis intenta curiositate lustraverat. Quod quidem opus Geographicum illustrissimus Hierosolymorum Patriarcha Chrysanthus appellavit quoque in sua Terræ Sanctæ descriptione quam Venetiis anno 1728. Græco idiomate typis edendum curavit.

ECCLESIA ATHENARUM.

III. ECCLESIA CENCHREARUM.

CENCHREÆ Κέγχρεαι, vel Κεγχρεῖς Corinthi navale ad sinum Saronicum, suum primitùs propriumque episcopum habuit à Corinthio diversum. Ac certe Phœbe soror, quam Paulus cap. 16. ad Romanos commendat, erat in ministerio, sive Diaconissa ecclesiæ Cenchrearum.

EPISCOPI CENCHREARUM.

I. LUCIUS.

Ex lib. 7. Constitution. Apostol. cap. 46. discimus Paulum Apostolum Ecclesiæ Cenchrearum episcopum designasse Lucium illum utique cujus meminit Rom. 16. v. 21. *salutant vos Timotheus.... & Lucius & Jason,* ὑπὸ δὲ Παύλου ὁ Λούκιος Κεγχρεῶν, *à Paulo autem, Lucius Cenchrearum.* Verum nullus ejus subinde successor fuisse usquam innuitur.

IV. ECCLESIA PATRARUM VETERUM.

PATRÆ Veteres, Πάτραι παλαιαὶ, Peloponnesi civitas est, cujus priscum nomen fuit *Aroe,* in Sicyonia posita Ptolemæo, urbs insignis Straboni, in quam Augustus, ut nummi ferunt coloniam deduxit. Quocirca Plinius lib. 4. cap. 4. *Patræ,* inquit, *colonia in longissimo promontorio Peloponnesi condita, ex adverso Ætoliæ & fluminis Eveni, minus M. pass. intervallo, in ipsis faucibus.* Ea urbs itaque aliquantum à mari distat, in clivo structa, cui mons altus ad Septemtrionem imminet. Patris Achaiæ Andreas præsertim Apostolus religionem prædicasse fertur, ibique pro Christo mortem obiisse. Quamquam S. Paulinus Nolanus Poëmate 24. Thessalicas Patras dicit, novasque adeo videtur indicare, quæ in Thessalia conditæ sunt.

Hic pater Andreas, hic qui piscator ad Argos
Missus, vaniloquas docuit mutescere linguas,
Qui postquam populos, ruptis erroris iniqui
Retibus explicuit, traxitque ad retia Christi,
Thessalicas fuso damnavit sanguine Patras:

Verum Poëmate 27. ejusdem Apostoli corpus Constantinopolim *Patris Achivis,* ubi se

ECCLESIA PATRARUM VETERUM.

pultum fuerat, translatum canit. Quod quidem Constantio Augusto contigit. Sæculo nono Patrensis Ecclesia metropoliticis juribus ornata fuit à Nicephoro I. Imperatore ut fertur libro 4. Juris Græco-Romani pagina 278. « Religiosissimus quoque metropolita Patrensis, compluribus variisque juribus munitus fuit, in hoc ut sibi adjunctos & indivulsos episcopatus habeat à Nicephoro τοῦ ἀπὸ τῶν γενικῶν, qui ex generali procuratore factus est Imperator, iique illi attributi sunt miraculi causa quod cernentibus oculis factum est, ab eximio Primo vocato Andrea Apostolo, in Avarum eversione, qui totis ducentis viginti-octo annis Peloponnesum obtinuerant, adeo ab Imperio Romano avulsi, ut nemo Romanus in Peloponnesum vel inferre pedem posset. Tunc autem unius horæ spatio fuerunt exterminati apparente eo primùm vocato Apostolo, ipsaque tota regio Romanis sceptris restituta. Mox prima Aurea Bulla prædicti principis affertur, quæ hanc ipsam sanctissimam Patrensem Ecclesiam ex archiepiscopatu in metropolim auxit, illiusque præstantissimi Apostoli prodigium, tum episcopatus tres quos illi largitus est, *Methonensem, Lacedæmonium, & Sarsocoronensem.* Mox altera huic consona Leonis & Alexandri Augustorum, & tertia Romani, Christophori & Constantini, reliquarum vestigiis inhærens: Item præter has alia Nicephori Phocæ, quinta denique Botaniatæ illius qui nuper rerum potiebatur, qua cæteræ quæ recensitæ sunt obsignantur.» In notitia Leonis episcopatibus illis tribus duo adduntur, Ἠλοὺς, *Elûs* & Βολαίνης *Bolænæ.* Illustrissimus Chrysanthus quatuor Patris attribuit, *Oleni, Tzernices, Corones, & Methones.* Lacedæmon quippe metropolis quoque facta fuit. Martinus Crusius Patrensem sedem octoginta ecclesias habere ait pag. 323.

EPISCOPI PATRARUM VETERUM.

I. STRATOCLES.

IN Græca quam apud me habeo S. Andreæ gestorum narratione fertur, *Stratoclem* germanum Achaïæ Proconsulis fratrem, Christiana religione suscepta ab Apostolo cum Maximilla Proconsulis uxore baptizatum, Patrarum fuisse constitutum episcopum, eumque ac Maximillam post Apostoli martyrium, facultatibus suis in pauperes distributis, ædes pietati excolendæ idoneas, & episcopium ædificasse. Αὕτη καὶ μετὰ Στρατοκλέους πένησι τὰ ὄντα διανειμάμενοι, μικρὸν παραχωρήσαντες ἐκείνοις, ἐπεὶ μειζόνων ἑαυτοὺς ἠξίουν, καὶ ἐπισκοπὴν οἰκοδομοῦσιν αὐτοῦ τοῦ Στρατοκλέους εἰς ἐπισκοπὴν ἤδη παρὰ τοῦ Ἀποστόλου προχειρισθέντος, φροντιστήριά τε ἐκ βάθρων αὐτῶν δειμάμενοι, τὸ μὲν εἰς ἀνδρῶν, τὰ δὲ εἰς γυναικῶν οἴκησιν, οὕτω θεοφιλῶς τὰ ἑξῆς τοῦ βίου διανύσαντες, εἶτα καὶ πρὸς τὴν αἰωνίαν ζωὴν τέθνηκαν.

B

II. PLUTARCHUS.

Inter subscriptiones epistolæ Concilii Sardicensis ad Ecclesias, legitur *Plutarchus ab Acacia de Patreis,* pro *ab Achaia de Patris.*

III. ALEXANDER.

Epistolæ synodi provinciæ Corinthi sive Helladis ad Leonem I. Imp. de nece S. Proterii Alexandrini & Chalcedonensi concilio subscripsit *Alexander episcopus Patrenus.*

IV. THEODORUS.

Photius impius Constantinopolitana sede prima vice ejectus, exilioque relegatus, Theodorum interim Santabarenum scelestissimum monachum, Patrarum creari episcopum curavit; quod quidam non inficete exceperunt, Ἀφανοπόλεως metropolitam eum appellantes, seu *urbis quam nemo conspiceret,* quum suus etiam exstaret Patris antistes. Illum nihilominus, tyrannide receptâ, ad Joannem Papam VIII. delegavit, & posthac Euchaïta transtulit. Nicet. in vita S. Ignat. pag. 192.

A

V. SABAS.

In illa synodo quæ ob Photium restitutum sub Joanne Papa VIII. habita est, sedebat *Sabas Patrarum* metropolita, Σάβα Πατρῶν, subscribebatque idem *Sabas Patrarum,* Σάβας Πατρῶν. Aderat itidem *Euphemianus Euchaitorum,* nec proinde nisi post hanc synodum absolutam Santabarenus Euchaïta translatus fuit.

VI. CONSTANTINUS I.

Synodis duabus Alexii Patriarchæ, in quibus de causis ad metropoles, episcopatus & monasteria spectantibus actum est, aderat *Constantinus Patrarum* metropolita, Κωνσταντίνου Πατρῶν. Jur. Græco-Rom. lib. 3. pag. 256.

C

VII. LEO.

In cod. Regio 1837. inter Michaëlis Pselli epistolas una exstat inscripta τῷ μητροπολίτῃ Πατρῶν, *Metropolitæ Patrarum,* de quodam qui nonnullorum invidia Constantinopoli excedere & Patris exsulare cogebatur; aliaque rursum τῷ ἐπὶ τῶν δεήσεων κυρῷ Λέοντι τῶν Πατρῶν, *Leonti Patrarum libellorum supplicum Magistro.*

VIII. Petrus.

In conventu procerum Imperii & metropolitarum, in quo decretum unionis de cultu ſanctarum imaginum confirmatum fuit, Alexio Comneno Imp. ſedebat *Petrus Patrarum*, Πέτρου Πατρῶν. Bibl. Coiſlin. p. 104.

IX. Constantinus II.

Anno 1156. Luca Chryſoberge Patriarcha, Soterichus Panteugenus Antiochiæ Patriarcha deſignatus ob errorem de ſacrificio Domini proſcriptus fuit in ſynodo cui interfuit *Conſtantinus Patrarum*. Allat. vind. ſyn. Eph.

X. Theon.

Lib. 4. Jur. Græco-Rom. ſtatutum exſtat ejuſdem Lucæ Patriarchæ, quo nuptiæ ſeptimi gradus prohibentur, cui condendo cum metropolitis aliis aderat Patrenſis, τῶν Πατρῶν. Habita hæc ſynodus eſt anno 1166. Menſe Aprili, Indict. XIV. Moxque altera ſynodo coacta Alemannorum qui Conſtantinopoli agebant de Chriſti Deitate fides pura ſinceraque pronuntiata eſt, conſidente *Theone Patrarum*. Allat. lib. 2. de conſ. cap. 12.

XI. * * *.

Georgius Phranza lib. 3. hiſt. cap. 23. ſcribit Conſtantinum Imperatoris Joannis fratrem Patras occupare voluiſſe, quas Turci jam tenebant, qui metropolitam ſuſpectum habentes, acſi Venetorum claſſis in ipſos incurriſſet, comprehenſum palo necarunt. Plura refert Phranza lib. 2. capp. 6. 7. 8. quæ de illo intelligenda veniunt.

XII. Germanus I.

Sententiæ depoſitionis Joaſaph Patriarchæ, quæ lata eſt anno 1564. ſubſcripſit *Germanus veterum Patrarum metropolita* ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης παλαιῶν Πατρῶν. Hic porro aut ejus ſucceſſor Arſenius ſedebat in ſynodo Hieremiæ II. Patriarchæ, in qua de abolenda ſimoniæ lue tractatum eſt. τῶν παλαιῶν Πατρῶν. lib. 2. hiſt. Turco-gr. 174. 179.

XIII. Arsenius I.

Anno mundi 7088. Chriſti 1579. menſe Martio literis Metrophanis Patriarchæ II. quibus Michaël Pauliota ſororis Theodoſii Zygomalæ filius Tabularius creabatur, ſubſcripſit cum aliis *Metropolita veterum Patrarum Arſenius*. Ὁ παλαιῶν Πατρῶν μητροπολίτης Ἀρσένιος. Turco-gr. lib. 4. pag. 282. Hic Stephano Gerlachio Germano nomen ſuum in charta exaratum dedit anno 1576. Ibid. lib. 10. pag. 506.

XIV. Dionysius.

Lib. 4. Turco-gr. pag. 323. habetur epiſtola diviniſſimo, doctiſſimoque Theodoſio Zygomalæ Nauplii danda à *Dionyſio veterum Patrarum* metropolita, παλαιῶν Πατρῶν Διονύσιος.

XV. Daniel.

Reſponſioni Dionyſii Patriarchæ ſuper Calviniſtarum erroribus, quæ data eſt anno 1672. ſubſcripſit, ὁ παλαιᾶς Πάτρας Δανιήλ, *Daniel veteris Patras*. Sedebat quoque anno 1676. quo Jacob Sponius ipſum inviſit, & apud quem Anaplii ſive Nauplii metropolitam reperit. Ex eodem autem Daniele accepit Patrenſi metropoli pluſquam mille Eccleſias hodieque parere.

XVI. Timotheus.

XVII. Theophanes I.

XVIII. Parthenius.

XIX. Theophanes II.

XX. Germanus II.

XXI. Daniel I.

XXII. Arsenius II.

XXIII. Christophorus.

XXIV. Paysius.

XXV. Daniel II.

Laterculum hunc metropolitarum veterum Patrarum Venetiis ad me tranſmiſit vir præſtantiſſimus D. Abbas Papadopoli.

L'Arciveſcovo di Patraſſi attuale ha nome Daniele. De' paſſati, l'anno 1612. fù Timotheo fatto di poi Patriarcha di Conſtantinopoli. A Timotheo ſuccedette Theophane Floria, il quale godete la dignità anni 40. A queſto ſuccedette Parthenio ſuo nepote. D'indi Teofane Pocamiſtà, e poi Germano, poi Daniele, e poi Arſenio Demitropulo, e doppo queſti Chriſtophoro Andonopulo, e Päiſio.

Archiepiſcopus Patrarum qui hodie ſedet, «
Daniel nominatur. Eorum qui ante hunc «
ſederunt, anno 1612. fuit *Timotheus*, qui «
poſt Patriarcha Conſtantinopolitanus factus «
eſt. Timotheo ſucceſſit *Theophanes Floria*, «
qui ea dignitate annos quadraginta potitus «
eſt. Huic ſucceſſit *Parthenius* nepos ipſius: «
deinde *Theophanes Pocamiſtas*, mox *Ger-* «
manus, ſubinde *Daniel*, poſt quem *Arſenius* «
Demitropulus, quos ſequuti ſunt *Chriſtopho-* «
rus Andonopulus & *Päiſius*. Sedebat itaque anno 1721. Daniel ſecundus, quod etiam mihi ſignificatum eſt ab Illuſtriſſimo Patriarcha Chryſantho, ὁ παλαιῶν Πατρῶν Δανιήλ.

V. # ECCLESIA ARGI.

ARGOS antiquissima Peloponnesi civitas, *Argiæ* sive *Argivæ* aut Argolidis regionis mediterranea, (Plinio teste,) à qua Argolicus sinus dicitur. In notitia Hieroclis quinquagesima est provinciæ Helladis. Secunda vero est sub Corintho in eâ quæ Leonis Sapientis nomen præfert. Sequiori vero ætate in episcopatum unum coaluit cum Nauplia seu Nauplio atque inter metropoles censita est, sed nullo ei subjecto episcopatu. Scilicet Philippus Cyprius in sua Notitia fert eam illo honore donatam à religiosissimo Imp. Isaacio Angelo anno ab Adam 6597. seu Christi 1089. Melius scripsisset, Alexio Comneno, ut recte fertur in brevi chronico post Ducæ Michaëlis historiam. Circa annum 6903. Christi 1395. à Bajazethe Turcarum Sultano expugnata demum Argos fuit, post Coronem & Methonem, indeque urbe funditus eversa, captivorum abductis triginta millibus, coloniæ in Asia institutæ sunt. Quod nempe Georgius Phranza narrat lib. 1. cap. 29. Deinceps itaque post civitatis Argi excidium Nauplium metropoliticis ejus juribus potiri cæpit. Quod Christianæ fidei primordia attinet, Ecclesiam Argi à sancto Andrea institutam mihi auctor est S. Paulinus Poëm. 24. illicque Græcorum Sophistas ab eo confutatos testatur.

Hic pater Andreas hic qui piscator ad Argos
Missus, vaniloquas docuit mutescere linguas.

Quam Argos forsan dixerit Helladis civitatem, Græciam totam ut innueret.

EPISCOPI ARGI.

I. PERIGENES.

PRIMASIUS, seu auctor operis qui *Prædestinatus* audit lib. *de hæresibus* in *Sethianis*, quæ 19. hæresis est: *Hos ortos*, ait, *in partibus Achaïæ, contra quos suscepit S. Perigenes Argûs antistes, ostendens de uno sancto viro & justo Isaac duos natos geminos, uno pariter utero editos .... quorum juste alium benedictio coronavit, alium maledictio condemnavit. Hæc & similia asserente S. Perigene, aliquanti credentes conversi sunt, non credentes autem, nec convertentes, gladio sunt anathematis amputati.*

II. GENETHLIUS.

Constantinopolitanæ synodo, in qua, Flaviano archiepiscopo præside, Eutyches damnatus primùm hæreticus fuit, aderat *Genethlius episcopus Argivorum*, Γενέθλιος ἐπίσκοπος Ἀργείων.

III. ONESIMUS.

Synodo Chalcedonensi adfuit & subscripsit *Onesimus episcopus Argûs*, Ὀνήσιμος ἐπίσκοπος Ἄργους.

IV. THALES.

Epistolæ synodi provinciæ Corinthi ad Leonem Imp. subscribebat *Thales episcopus Argi.*

V. JOANNES.

In sexta synodo sedit & subscripsit *Joannes episcopus Argûs*, Ἰωάννης ἐλέῳ Θεοῦ ἐπίσκοπος Ἄργους.

VI. THEOTIMUS.

In Photiana synodo sub Joanne Papa
A VIII. *Theotimus Argûs*, Θεότιμος Ἄργους. Θεοτίμου Ἄργους.

VII. PETRUS.

Argûs episcopus fuit *Petrus* genere Siculus vitæ S. Athanasii Methonensis scriptor, sive Orationis funebris in beatum illum Methones episcopum: qui Athanasius eo tempore natus erat quo Saraceni primam in Siciliam incursionem fecerant, circa annum proinde 879. Scripsit & narrationem de Manichæis, quam Bulgarorum archiepiscopo nuncupavit. Initio operis se à primis tem-
B poribus Basilii Imp. missum significat ad hæreticorum illorum progeniem, quæ in Armeniæ partibus pullularat. ἐκεῖσε παραγενόμενος ἐν ἀρχῇ αὐτοκρατορείας Βασιλείου, τοῦ ἐκ Θεοῦ προκεχειρισμένου τοῦ μεγάλου βασιλέως ἡμῶν. Cui ejusque filiis Imperatoribus multos annos apprecatur. Atqui historiam hanc edidit quum nondum esset Argivorum episcopus renuntiatus, quod post annum 890. Nicolao Mystico Patriarcha Constantinopolitano factum esse colligitur ex synaxariis Græcis. In eo quippe quod est collegii Pa-
C risiensis PP. Soc. Jesu die 3. Maii memoria fertur *S. P. N. Petri Argivorum episcopi Thaumaturgi, qui patriam habuit Constantinopolim, piissimis illic parentibus natus, qui cum omni familia sua monasticæ vitæ sese dedidere. Quum autem ob virtutis excellentiam eo adigeretur ut Corinthi archiepiscopatum admitteret, præ modestia & humilitate vinci non potuit ut consentiret. Quocirca ordinato illic fratre suo Paulo, eum illuc sequutus est. Verum Argivorum suique fratris precibus inductus, Argûs episcopus consecratur. In primis caritate erga pauperes*

ECCLESIA ARGI.

fulsit, imminentem Peloponneso famem prænuntiavit. Demum annum agens septuagesimum post sexcentos agones spiritum Deo reddidit. In Chronico brevi Græco quod typis editum est post historiam Ducæ Michaëlis Nepotis, ad annum 6929. Christi 1421. Indict. XIV. Januarii 21. fer. 3. *Siguntonanes Latinorum episcopus* dicitur *sanctissimi Petri Nauplii & Argorum episcopi pretiosas reliquias ab urbe Argis Nauplium quæ episcopalis sedes est, transtulisse. Qui tunc illic præsentes fuere, asseruerunt, ubi sanctum monumentum apertum est, terram motu concussam esse. Odor etiam suavis multus manavit locum illum & aërem implens, sed & sepulcrum lumine splenduit. Pretiosæ reliquiæ multo honore depositæ sunt, quarum particulis à fidelibus acceptis, complures per illas sanati fuere.* Sancti hujus *Argivorum episcopi Petri* Oratio exstat in SS. Anargyros Cosmam & Damianum.

VIII. Leo.

Synodo Constantinopolitanæ, in qua Soterichus Panteugenus Antiochiæ Pontifex designatus, destitutus fuit, aderat *Leo Argi.* Allat. vind. syn. Ephes. pag. 585.

IX. Joannes.

Chronicon illud breve Græcum quod mox appellatum, ipso statim initio sic habet. Τὸ Ἄργος γέγονε μητρόπολις ἐν ἔτει ͵ϛφϟζ΄. Ἰωάννης ῥηθέντα ὁ ἀναβιβασθεὶς μητροπολίτης εἰς πη΄. θρόνον. γέγονε δὲ ὕστερον ρζ΄. *Anno mundi 6597.* (Christi 1089.) *Argos metropolis facta est. Joannes erat qui in metropolitam evectus est, in thronum 88. Thronus vero ad centesimum septimum depressus est,* scilicet *Argos* ab Alexio Comneno metropolis octogesima-octava facta est: post vero centesimum dumtaxat locum obtinuit, sub Andronico scilicet seniore Palæologo Imp.

X. * * *.

Lib. 4. Turco-Græc. pag. 285. edita est à Martino Crusio epistola Metrophanis II. Patriarchæ admonitoria ad metropolitam Nauplii & Argûs, qui repetundarum, σφετερισμοῦ à clericis suis reus agebatur. Incipit: Ἱερώτατε μητροπολῖτα Ναυπλίου καὶ Ἄργους ἐν ἁγίῳ πνεύματι. *Sanctissime metropolita Nauplii & Argûs, in sancto Spiritu.*

XI. Dionysius I.

Lib. eodem pag. 320. epistola exstat Theodosio Zygomalæ data à *Dionysio metropolita Nauplii & Argorum* de sacerdotum interversionibus & rapinis coercendis. Subscriptio est: + Ναυπλίου τῷ αὐτοῦ Ἄργων Διονύσιος. Ipse omnino *Dionysius* est ille Nauplii præsul, cui Joasaphus Corinthi duarum sororum nuptias, quarum alia spiritualis, alia carnalis esset, nequaquam sibi probari scribebat epistola quam Crusius lib. 4. pag. 323. recitat. Hoc vero negotium ad illum proximè spectasse videtur, cui tamen non fuisse accuratè expositum opinatur. Οἶμαι δὲ καὶ καλῶς πέπεισμαι, ὅτι οὐκ ἐδηλώθη τοιουτοτρόπως τῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτούργῳ ἡμῶν μητροπολίτῃ Ναυπλίου.

XII. Dionysius II.

Nupero sæculo Nauplii & Argûs metropolita sedebat *Dionysius* alter Theophili Atheniensis Corydalii Philosophi discipulus; Philosophus ipse quoque eximius Dositheo Hierosolymitano lib. 11. de Patriarch. Hieros. cap. 11. parag. 7. Εἰκοστὸς τρίτος Διονύσιος μητροπολίτης Ναυπλίου, φιλόσοφος ἄριστος, καὶ αὐτὸς μαθητὴς τοῦ Κορυδαλέως. Cæterum quum Corydalii in rebus Philosophicis discipulus fuerit, Calvinianorum tamen errorum quibus ille nomen dederat, minime consors fuit, uti neque Germanus Ætolus qui Nicææ metropolita fuit, alter Corydalii discipulus.

XIII. * * *.

Sponius quum anno 1676. Peloponnesum lustraret, *& Patrarum metropolitam* inviseret, se apud illum reperisse ait metropolitam Anaplii, seu potius Nauplii.

XIV. Meletius.

XV. Gabriel.

Nuper sedebat *Meletius Nauplii,* cui successit *Gabriël,* ὁ Ναυπλίου Γαβριήλ.

VI. ECCLESIA NAUPLII.

NAUPLIUM vel ut veteres habent, Ναυπλία *Nauplia,* Argivorum navale est Straboni & Ptolemæo; hodie vero *Napoli di Romania* dicitur, urbs munita satis ad oram Peloponnesi Orientalem. Hæc aliquando proprium episcopum habuit, post vero metropolitæ Argûs sedem in eam transtulerunt, unusque ex ambobus episcopatus factus est.

EPISCOPI NAUPLII.

I. Andreas.

Tempore Photii sedebat *Andreas Nauplii episcopus,* qui synodo illi adfuit, in qua de illius in Byzantinam sedem restitutione actum est. Ἀνδρέου Ναυπλίου, Ἀνδρέας Ναυπλίου. Aderat quoque *Theotimus Argûs.*

VII. ECCLESIA MEGALOPOLIS.

Megalopolim Arcadiæ Urbem Plinius habet lib. 4. cap. 6. ut & Ptolemæus: quæ quomodo conflata sit Strabo narrat lib. 8. *Oppida*, inquit, *Arcadum, bellorum assiduitate deleta sunt funditùs, quæ superioribus sæculis fama nobilitaverat, ex quibus temporibus agrorum cultores defecerunt. Post quæ plurimæ civitates ad Megalopolim habitandam confluxerunt, cui nunc illud à Comico dictum congruit, ampla civitas ampla desolatio fit.* Civitates autem quæ Atheniensium & Lacedæmoniorum mutuis simultatibus bellisque destructæ erant, has recitat, *Mantineam secunda Epaminondæ pugna illustrem, Orchomenum, Erœam, Clitorem, Pheneum, Stymphalum, Mænalum, Methydrium, Caphyas & Cinetham, quarum rara appareant vestigia, aliave signa.* Quas tamen Plinius tamquam ævo suo stantes recenset: nullam vero Ptolemæus. Atqui Megalopolis Arcadia primum à regionis nomine dicta est, quæ & Christianopolis posthac audivit, quod testatur indiculus locorum quorum nomina mutata fuere. Αρκαδία, ἡ νῦν Χριστιανούπολις. Christianopolis vero Leoni Sapienti septuagesima sexta metropolis est in notitia. Hanc habet in sua Thomas Smith ἡ Χριστιανούπολις ἡ καὶ Αρκαδία, quam versus occiduum Peloponnesi latus in mediterranea regione sitam perhibent.

EPISCOPI MEGALOPOLIS.

I. Martyrius.

Qum inter subscriptiones epistolæ Sardicensis concilii ad ecclesias legatur *Martyrius ab Achaïa de Neapoli*, emendandum reor *de Megalopoli*.

II. Timotheus.

Epistolæ synodi provinciæ Corinthi ad Leonem Imp. de nece S. Proterii Alexandrini subscripsit *Timotheus Megalopoleos.*

III. * * *.

Nicolao Theoprobleto Grammatico Patriarcha, die 15. Novemb. Indict. x. hoc est anno 1087. in synodo tractatum sancitumque est de præstatione à clericis promovendis solvendorum, sedente cum aliis Christianopolitano, τοῦ Χριστιανουπόλεως. Lib. 4. Jur. Græco-Rom. pag. 269.

IV. Constantinus.

Synodicæ sententiæ qua Cosmas Patriarcha Bogomilicæ hæresis suspectus destitutus fuit, subscribebat Κωνσταντῖνος ὁ εὐτελὴς μητροπολίτης Χριστιανουπόλεως, *Constantinus exiguus metropolita Christianopolis.*

V. * * *.

Isaacio Angelo Imp. synodo Constantinopoli coacta, metropolita Cæsareæ palam questus est se, quum in urbe Regia adesset, minime vocatum esse ad electionem quorumdam episcoporum, præsertimque Dyrrhachii & Christianopolis, καὶ Χριστιανουπόλεως. Jur. Græco-Rom. lib. 2. pag. 173.

VI. * * *

In inscriptione præsulum Orientalis ecclesiæ ad Gregorium Papam X. de unione A farcienda cum Romana sede, legitur *metropolitanus Christianopolis.*

VII. Macarius I.

Anno mundi 6855. Indict. xv. seu Christi ann. 1347. Episcopi quidam Annæ Imperatrici Andronici Junioris viduæ *denuntiationem* Αναφορὰν obtulerunt adversus Joannem Calecam Patriarcham, qui novis Gregorii Palamæ placitis non faveret. Horum unus fuit qui & subscripsit *Macarius metropolita Christianopolis,* ὁ ταπεινὸς μητροπο- B λίτης Χριστουπόλεως, (lege Χριστιανουπόλεως) Μακάριος. Lambec. Biblioth. Cæsar. lib. 8. cod. 6.

VIII. Macarius II.

Sententiæ destitutionis Joasaphi Patriarchæ subscripsit *Macarius metropolita Christianopolis, ferens & suffragium metropolitæ Monembasiæ.* ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Χριστιανουπόλεως, ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ Μονεμβασίας. Lib. 2. Turco-Græc. pag. 174.

C

IX. Nicodemus.

Leo Allatius lib. 3. de consens. cap. 7. n. 7. viros spectabiles multos recenset, qui Romam è Græcia venerunt, ubi confecto literario in S. Athanasii Collegio cursu, pro catholica communione promovenda in patriam regressi, operam posuerunt: quorum secundus est *Nicodemus Gorgorycius Arcas, Christianopolis in Peloponneso episcopus. Is*, inquit, *absolutis studiis, in patriam reversus, Patrensem archiepiscopum, cum cæteris artibus, tum in primis Theologicis disciplinis erudiit. Sacerdotali dignitate cohonestatus, præceptis institutisque pietatis quæ in collegio hau-*

ſerat, Græcorum animos non ſine fructu, eoque A *ingenti, expolivit. Sæpius ab invidis ad Turcas delatus, quod cum Latinis communicaret, manifeſtum criminis capitis periculum ſubiit. In epiſcopatu, & concionibus & exemplo populum ſibi commiſſum inſtruxit, omneſque res uni ſoli catholicæ religioni poſthabuit.* Sedebat ille paulo ante annum 1640.

X. EUGENIUS.

Reſponſioni Dionyſii Patriarchæ ſuper Calviniſtarum erroribus, anno 1672. ſubſcripſit cum aliis *Eugenius Chriſtianopolis.* ὁ Χριστιανουπόλεως Εὐγένιος.

XI. GREGORIUS.

Nuper ſedebat *Gregorius Chriſtianopolis,* ὁ Χριστιανουπόλεως Γρηγόριος. *Gregorio di Arcadia.*

ECCLESIA MEGALOPOLIS.

VIII. ECCLESIA LACEDÆMONIS.

LACEDÆMON, nobiliſſima olim civitas, Athenarum æmula, quæ Sparta quoque dicebatur, provinciæ Helladis Hierocli cenſetur, quin etiam metropolis Laconicæ. Λακεδαίμων μητρόπολις τῆς Λακωνικῆς, ἡ πρὶν Σπάρτη. Hecatompolim appellitatam Ἑκατόμπολιν, fert Strabo, ſeu quæ centum urbibus præfuiſſet, illius vero ætate exigua illi oppida dumtaxat triginta ſuberant. De ea Plinius lib. 4. cap. 5. hæc habet: *A Tænaro promontorio Laconicus ager, liberæ gentis, & ſinus circuitu 206. M. paſſ. trajectu 39. M. Oppida Tænarum, Amyclæ, Pheræ, Leuctra, & intus Sparta, Theramne, atque ubi fuere Cardamyle, Pitane, Anthane.* Hodie vulgo *Miſithra* dicitur, arce duobuſque ſuburbiis conſtans. Metropolis facta fuit Alexio Comneno Imp. & Euſtratio Patriarcha, anno mundi 6590. ſeu Chriſti 1082. ut fert Scholion notitiæ Leonis inſertum, ubi de Patrenſi provincia cujus prima erat Lacedæmonia, ἡ Λακεδαιμονία ἐτιμήθη εἰς μητρόπολιν παρὰ τοῦ βασιλέως κυρίου Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ ἐπὶ τοῦ κυρίου Εὐστρατίου τοῦ πατριάρχου, ἐν ἔτει ςφϞ'. In recentioribus notitiis tres illi epiſcopatus aſſignantur, Curiopolis, Amyclarum, & Breſtenes. Primaria Eccleſia civitatis Beatæ Virginis Deiparæ nomine Deo dicata *Panagia* nuncupatur. Illic Chriſtiani multi ſunt.

EPISCOPI LACEDÆMONIS.

I. HOSIUS.

NUllum Lacedæmonis epiſcopum reperio B antiquiorem *Hoſio,* qui epiſtolæ ſynodi provinciæ Helladis ad Leonem Imp. ſubſcripſit *Hoſius epiſcopus Lacedæmonis.*

II. THEODOSIUS.

In ſexta ſynodo generali ſedit atque ſubſcripſit *Theodoſius epiſcopus civitatis Lacedæmoniorum,* Θεοδόσιος ἐλέῳ Θεοῦ ἐπίσκοπος τῆς Λακεδαιμονίων πόλεως.

III. THEOCLETUS.

In octava ſynodo ſedebat, *Theocletus miſericordia Dei epiſcopus Lacedæmoniæ.* C

IV. ANTONIUS.

In ſynodo altera, in qua de Photii reſtitutione actum eſt, ſedebat *Antonius Lacedæmoniæ,* Ἀντωνίου Λακεδαιμονίας. Ἀντώνιος Λακεδαιμονίας.

V. THEOPEMPTUS.

Sæculo labente decimo, Baſilio Bulgaricidâ Imp. Lacedæmonis epiſcopus ſedebat *Theopemptus* Athenis oriundus, qui S. Niconem monachum in urbem ſuam advenientem gratulabundus excepit. Vit. S. Niconis mon. n. 38.

VI. NICETAS.

In illa ſynodo Conſtantinopolitana, quæ Alamannorum Byzantii agentium fidem de Chriſti deitate approbavit, ſedebat *Nicetas Lacedæmoniæ.* Allatius lib. 2. de conſenſ. cap. 12.

VII. NILUS.

Petrus Lambecius lib. 8. Bibl. Cæſareæ refert cod. 7. contineri tomum condemnationis Barlaami & Acindyni, qui Gregorii Palamæ errores expugnabant, ſubſcriptum à *Nilo Lacedæmoniæ metropolita,* ὁ Λακεδαιμονίας Νεῖλος. Tomus datus eſt menſe Aug. Ind. IX. anno 6849. Chriſti 1341.

VIII. * * *.

Quo tempore Theodorus Porphyrogennetus Deſpota Philiberto de Nailliaco Equitum Rhodiorum Magiſtro Peloponneſi dominium vendidit, Lacedæmoniorum Antiſtes Græcus effecit ne milites Latini ritus urbis ſuæ compotes fierent. Quod quidem Ordinis hujus militaris hiſtoriæ ſcriptores narrant. Nonnihil vero facinus amolitur Georgius Phranza lib. 1. cap. 20. *Theodorus Deſpota Rhodum navigans,* inquit, *Spartæ principatum ſocietati S. Joannis-Baptiſtæ & Prophetæ vendidit. Societas quoſdam è Crucigeris*

ECCLESIA LACEDÆMONIS.

ad possessionem adeundam eò mittit, quibus incolæ conspectis, & auditis quæ gesta essent, hortante ira, cum sudibus saxisque ad eos occidendos concurrunt. Ast episcopus illius loci interveniens, & vulgus de compescenda seditione alloquens, effecit ut dictis obtemperarent. Triduum Crucigeris definiunt, quo Spartæ finibus cum pace excederent. Ni facerent, malum habituros. Illi quod apparebat rem non rectè ituram, domum remigrant. Spartiatæ episcopum Principis nomine sibi præesse, & ab eo utramque Rempublicam, civilem & ecclesiasticam regi cupiunt. Theodorus spe delusus prætium societati reddit, quem Spartam in principatum suum redire volentem, populus contumeliis opertum exclusit. Post multos sermones & refragationes, episcopo annitente, eum recipiunt, & pristinum locum obtinere hac lege patiuntur, ut jurejurando promitteret ejusmodi rem se minime in perpetuum facturum. Gesta hæc sunt circa annum 1397.

IX. * * *.

Idem Phranza lib. 3. cap. 23. ad annum 1460. de altero Lacedæmonis episcopo hæc narrat: nempe Despotas ambos Imperatoris Joannis fratres qui Peloponnesum tenebant quo tempore à Turcis occupata est, *pacem demùm mutuo pepigisse apud Charitzam, pronuntiatis sacramentis: Lacedæmonis sive Spartæ metropolita cum sacco* (genus est sacræ vestis metropolitis propriæ) *sacris operante; quumque in divino sacrificio sacra populo ostenduntur cum his verbis*, cum timore & fide accedite, *eo tempore ipsi accesserunt, pacemque se servaturos juraverunt.*

X. Dorotheus.

Monembasiæ metropolita Dorotheus in synopsi historiarum p. 337. ex Theophanis magnæ ecclesiæ Rhetoris præcipuis discipulis unum fuisse fert *Dorotheum Lacedæmoniæ*, ὁ Λακεδαιμονίας Δωρόθεος. Atqui Theophanes ille temporibus florebat Dionysii Patriarchæ qui metropolita Nicomediæ fuerat, atque adeo circa annum 1539.

XI. Gregorius.

Sententiæ destitutionis Joasaphi Patriarchæ anno 1564. subscripsit *Gregorius metropolita Lacedæmoniæ*, ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Λακεδαιμονίας Γρηγόριος. Turco-gr. lib. 2. pag. 174.

XII. Chrysanthus.

Leo Allatius lib. 3. de perpet. consens. cap. 11. n. 7. testatur *Chrysanthum Lacedæmoniorum metropolitam* sua ætate Romam non ita pridem venisse, ut Romanam communionem iniret. Et lib. de quorumdam Græcorum opinationibus p. 152. narrat *ex Athanasio Imbri metropolita Constantini cujusdam cognomento Rezepii, qui ex Turca Christo nomen dederat, quod vitam viveret omnibus flagitiis inquinatam excommunicati, corpus tumulatum nihilominus fuisse in ecclesia SS. Petri & Pauli nationis Græcorum Neapoli & per plures annos indissolutum mansisse, ab eo autem* (Athanasio Imbri metropolita) *postea & aliis metropolitis, Athanasio Cypri & Chrysantho Lacedæmonio benedictione subactum, ut alia mortuorum cadavera pulverem factum.*

XIII. Gabriel.

Literis quibus Parthenius I. Patriarcha Constantinopolitanus anno 1643. librum *orthodoxæ confessionis catholicæ atque apostolicæ ecclesiæ Orientalis* approbabat, subscripsit *Gabriel Lacedæmoniæ*, ὁ Λακεδαιμονίας Γαβριήλ.

XIV. Theodoretus.

Dositheus Hierosolymitanus lib. 11. de Patr. Hieros. cap. 11. parag. 6. meminit *Theodoreti* Papæ sive presbyteri, qui Lacedæmoniæ metropolim obtinuit, ὁ Πάπας Θεοδώρητος, ὁ χρηματίσας μετέπειτα μητροπολίτης Λακεδαιμονίας. Quod contigit post nuperi sæculi decimi-septimi medium. Nam anno 1672. Responsioni Dionysii Patriarchæ super erroribus Calvinianorum subscripsit *Theodoretus Lacedæmoniæ*. Ο Λακεδαιμονίας Θεοδώρητος.

XV. Joseph.

Anno 1721. sedebat Lacedæmoniæ metropolita *Joseph*, ὁ Λακεδαιμονίας Ιωσήφ.

IX. ECCLESIA CORONEÆ.

CORONEA Κορώνεια Bœotiæ civitas fuit, in edito loco prope Heliconem structa, Straboni, cujus meminere Plutarchus, Corneliusque Nepos, & quæ Hierocli in Notitia decima-quarta est provinciæ Helladis. In Notitia Leonis Imp. episcopatus tertius est sub Atheniensi metropolita. γ' ὁ Κορωνείας.

EPISCOPI

ECCLESIA CORONEÆ.

EPISCOPI CORONEÆ.

I. ONESIPHORUS.

IN Menologio Græcorum veteri Sirletano quod latine editum est tom. 2. Antiq. lect. Henrici Canisii, ad diem 7. Decembris memoria fit *S. Onesiphori cujus mentio ab eodem Apostolo* (Paulo) *facta est, quique fuit episcopus Coroneæ.* Ejus nempe meminit Paulus epist. 2. ad Timoth. 1. v. 16. *Det misericordiam Dominus Onesiphori domui, quia sæpe me refrigeravit, & catenam meam non erubuit. Sed quum Romam venisset, sollicite me quæsivit & invenit. Det illi Dominus misericordiam à Domino in die illa. Et quanta Ephesi ministravit mihi, tu melius nosti.* Rursus cap. 4. v. 19. *Saluta Priscam & Priscillam, & Onesiphori domum.* Verum in Martyrologio Romano in Hellesponto *Onesiphorus* martyrio functus dicitur die 6. Septembris. *In Hellesponto sancti Onesiphori Apostolorum discipuli, qui ibidem unà cum S. Porphyrio jussu Hadriani Proconsulis acriter verberatus, & à ferocibus equis raptatus, spiritum Deo reddidit.*

A

II. AGATHOCLES.

Ephesino Concilio adfuit & subscripsit *Agathocles episcopus civitatis Coronearum*, Ἀγαθοκλῆς ἐπίσκοπος τῆς Κορωναίων πόλεως. Sic in Actis ejusdem synodi Latinis quæ relecta sunt in altera synodo Ephesina, regestaque act. 1. Concilii Chalcedonensis, disertè dicitur *episcopus Coroneæ Achaïæ. Agathocle Coronensi Achaïæ.* Non ergo Coronæ vel Corones Peloponnesi, quamvis in subscriptionibus Græcis quas Cl. Baluzius edidit

B

pag. 510. novæ collectionis Conciliorum, legatur ἐπίσκοπος Κορώνης πόλεως.

III. APHOBIUS.

Epistolæ synodi provinciæ Corinthi ad Leonem Imp. subscriptus legitur *Aphobius episcopus Coronæ.* Emendandum *Coroneæ* ex subscriptionibus Græcis quæ appositæ sunt Decreto Gennadii Patriarchæ Constantinopolitani contra Simoniacos, in quibus legitur, Ἀφόβιος Κορωνείας, *Aphobius Coroneæ.*

X.

ECCLESIA CORONES.

CORONE civitas est Peloponnesi in Sinu Messeniaco, qui etiam *Coronæus* ab eâ dicitur Plinio, hodieque *Colpo di Coron.* Unde Straboni *Corone* ad mare ponitur, πρὸς τῇ θαλάσσῃ. In Notitia Leonis Imp. episcopatus est sub Patrensi metropoli tertius, cui etiamnum hodie subest. Cæterum nullus mihi occurrit Corones episcopus decimo-tertio sæculo medio anterior.

EPISCOPI CORONES.

I. JOANNES.

SÆculo ut videtur, decimo-tertio labente *Coronæ* sive *Corones* episcopus sedebat *Joannes,* ad quem Theodorus Lascaris junior scripsit de Processione Spiritûs Sancti adversus Latinos opusculum, quod sic inscriptum Guillelmus Cave refert in Historia Litteraria. Θεοδώρου μοναχοῦ τοῦ Λάσκαρι λόγος ἀπολογητικὸς πρὸς τὸν ἐπίσκοπον Κορώνης κατὰ τῶν Ἰταλῶν, ἤγουν κατὰ Λατίνων περὶ τοῦ πνεύματος ἁγίου, *Theodori Lascharis monachi tractatus Apologeticus ad episcopum Corones adversus Italos, sive Latinos de Spiritu sancto.* Hunc Cavæus *Joannem* nominat Whartonum exscribens qui codicem lustraverat, quum id tamen ex inscriptione voluminis non constet. Quorsum autem sæculi decimi-tertii scriptor Theodorus ille Lascharis monachus habendus sit, aperit ibidem.

II. * * *.

Imperatore Joanne Cantacuzeno expeditionem in Peloponnesum parante, Latino-

C

rum qui illic habitabant legati cum *episcopo Corones* & Joanne Sidero, pacem petituri venerunt, ὁ τῆς Κορώνης ἐπίσκοπος. Quem Græci ritus fuisse colligo ab ejus socio Joanne Sidero homine Græco; quos nempe Latini idoneos magis putarent ad Byzantinum principem sibi conciliandum. Joan. Cantacuz. lib. 3. cap. 11.

III. ARSENIUS.

Lib. 4. Juris Græco-Rom. pag. 322. habetur epistola *Arsenii episcopi Corones,*

D

Theodosio Zygomalæ data. Narrat se aliosque episcopos cum Monembasiæ metropolita convenisse, propter Joasaphum nebulonem quemdam, qui quum multa ipsis negotia facesseret, sacerdotio amotus fuerat. Epistolæ subscripsit Κορώνης Ἀρσένιος, *Arsenius Corones.*

IV. BESSARION.

Nuper sedebat *Bessarion Corones. Bisarione di Coronia.*

ECCLESIA CORONES.

V. SOPHRONIUS.

Anno 1731. *Sophronius* cognomento *Grassi episcopus Coronæ*, erga Romanam sedem bene affectus, Ulissiponem adiit à gentilibus suis sua sede expulsus quum esset. *Gazette du 13. Octobre.*

XI. ECCLESIA ELIDIS.

ELIS sive *Elea* Ἤλεια, Achaïæ civitas est, à qua *Elis* vel *Elea* regio dicta est. *Arcades*, ait Strabo, *pro Messeniis bellum susceperunt, adeoque sociam illis navarunt operam, ut universa ora ad Messenios usque fines Arcadiam in Mediterranea contingens Elea vocitetur.* Νῦν δὲ πᾶσαν Ἠλείαν ὀνομάζουσι τὴν μεταξὺ Ἀχαιῶν τε καὶ Μεσσηνίων παραλίαν, ἀνέχουσαν εἰς τὴν μεσογαίαν τὴν πρὸς Ἀρκαδία. His concinunt Ptolemæus & Scylax qui *Elidem* dixit. Hierocli in Notitia *Elis Ætoliæ metropolis* dicitur, Ἦλις μητρόπολις Αἰτωλίας. Cæterum nulla ejus mentio est in ecclesiarum Notitiis.

EPISCOPI ELIDIS.

I. DIONYSIUS.

IN subscriptionibus epistolæ Concilii Sardicensis ad ecclesias legitur *Dionysius ab Achaïa de Elida* (lege *Elide.*) Qui certe alius non est à Dionysio cujus causa Eusebiani sanctam illam synodum carpserunt, in sua quam Philippopoli Africanis dederunt epistola, in qua sic fertur ex translatione latina. *Dionysium vero ab Helica provinciæ Achaïæ, quem exposuerunt in synodo habuerunt, & exponentes & expositi Judices, & eos communicantes divina mysteria pertractant.* Codex Remigianus habet in subscriptionibus Sardicensibus *ab Elica* Librarii errore altero. Legendum vero potius esse *ab Elide*, colligo ex Athanasio Apologia ad Constantium Imp. in qua testatur unum ex episcopis qui comites ejus fuerunt, dum ad Constantem Imp. pergeret, fuisse *Dionysium*, qui in editis *Leidis* dicitur, Διονύσιος ὁ ἐν Λήιδι, errore altero Amanuensis pro ἐν Ἤλιδι, *in Elide.*

XII. ECCLESIA TEGEÆ.

TEGEA Τεγέα, Arcadiæ oppidum est Ptolemæo, adeoque Peloponnesi Mediterranea. Plinius, *Mediterranea Peloponnesi Arcadia*, inquit, *maxime tenet, undique à mari remota, initio, Drymadis, mox Pelasgis appellata: oppida ejus Psophis, Mantinea, Stymphalum, Tegea, &c.* Strabo lib. 8. *Tegea mediocri adhuc statu manet*, inquit. Nullis in Notitiis apparet.

EPISCOPI TEGEÆ.

I. OPHELIMUS.

IN synodo Chalcedonensi sedit subscripsitque *Ophelimus episcopus civitatis Tegeæ*, Ὠφέλιμος ἐπίσκοπος Τεγέας. Qui certe inter episcopos *provinciæ Helladis* censetur in codice latino, ubi male *Geteas* pro *Tegeas* sive *Tegea* scripserunt.

XIII. ECCLESIA MESSENES.

MESSENE Μεσσήνη, Messeniæ regionis Peloponnesi caput fuit, de qua Plinius lib. 4. cap. 5. Ibi regio *Messenia duodeviginti montium, amnis Pamisus, intus autem Messene, Ithome, &c.* Sequiori ævo Ithome in unam cum *Messene* civitatem coaluit, Georgio Phranza teste lib. 2. hist. cap. 2. *Ithome, quæ nunc Messene dicitur.* In littore Messeniaci sinus posita *Messene* erat; quæ Helladis censetur Hierocli. In Notitiis aliis archiepiscopatus est, qui & Driziparorum dicitur, Δριζιπάρων, ἤτοι Μεσσήνης. Hodieque *Mesaniga*, Nigro teste, nominatur, Zuordo *Moseniga.*

EPISCOPI MESSENES.

I. ALEXANDER.

UBi in subscriptionibus epistolæ synodi Sardicensis legitur, *Alexander ab Achaïa de Morenis*, emendo *de Messenis*, vel *de Messene*, ἀπὸ Μεσσήνης, *de Messene.* Non enim

ECCLESIA MESSENES.

de *Metone* vel *Methone*, quando subscriptus quoque ibidem visitur Titius vel Tychicus de Montonis, ut suo loco dicetur.

II. JOANNES I.

Secundæ synodo Ephesinæ, prædatoriæ scilicet aderat *Joannes episcopus Messenes Achaïæ*, Ἰωάννου ἐπισκόπου Μεσσήνης τῆς Ἀχαΐας, qui post biennium interfuit quoque Chalcedonensi synodo, ac rursum subscripsit epistolæ synodi provinciæ Corinthi ad Leonem Imp. *Joannes episcopus Messenæ*.

III. PHILIPPUS.

In synodo quæ ob Photii in Byzantinum thronum restitutionem habita est, inter metropolitas & archiepiscopos sedisse fertur *Philippus Messenes*, Φιλίππου Μεσήνης, Φίλιππος Μεσήνης.

IV. JOANNES II.

Sententiæ synodicæ qua Cosmas Atticus Patriarchatu Bogomilicæ hæresis suspectus amotus fuit, subscripsit *Joannes metropolita Messenes*, ὁ εὐτελὴς μητροπολίτης Μεσήνης Ἰωάννης. Allat. lib. 2. de consens. cap. 12.

XIV. ECCLESIA CARYSTI.

CARYSTUS, Κάρυστος, Eubœæ insulæ oppidum est, Plinio lib. 4. cap. 12. marmore ex quo columnæ fiebant, opulentissimum Straboni, ad Myrtoum mare positum Stephano. Helladis Provinciæ censetur Hierocli, & Leoni Imp. episcopatus est sub Atheniensi metropolita.

EPISCOPI CARYSTI.

I. CYRIACUS.

EPistolæ synodi provinciæ Corinthi ad Leonem I. Imp. subscripsit *Cyriacus Carystenus*.

II. JOEL.

Nuper sedebat *Joël Carysti, Joële di Caristo*.

XV. ECCLESIA NAUPACTI.

NAUPACTUS, Ναύπακτος, quod Ptolemæo Achaïæ oppidum est, Ozolorum Locrorum dicebatur. Quocirca Strabo lib. 9. *Locri civitates habuerunt*, inquit, *Amphissam & Naupactum; quarum quidem Naupactus prope Antirrhium permanet, & nomen habet à compingendis navibus, sive illic Heraclidæ classem compegerunt, sive Locri hoc priores comparaverunt, ut scribit Ephorus. Ea vero nunc Ætolis subjungitur adjudicante Philippo.* Strabonem ad amussim Stephanus de *Naupacto* retulit. Nota *Naupactus* est in secessu sinus Corinthiaci posita, ac *Lepanto* hodie dicta, à qua sinus quoque totus nomen habet. Hierocli ad Helladis provinciam spectat; in Notitia vero Leonis Imp. metropolis est XXXVI. λϛ' ὁ Ναυπάκτου, cui episcopatus novem assignantur, *Bunditzæ, Aeti, Acheloi, Rigarum, Joanninorum, Photices, Hadrianopolis, Buthroti & Chimaræ.* Huic subinde junctus est episcopatus Artæ urbis Epiri in Græcia, quod testatur Joannes Cantacuzenus.

Atqui *Arta*, quam vulgus *Lartam* hodie dicit, ad Ambracium sinum existit, ipsaque metropolis evasit, *Naupacto* translatis ad eam sedem metropoliticis juribus Nicopolitanæ ecclesiæ, quæ veteris Epiri caput fuit.

EPISCOPI NAUPACTI.

I. CALLICRATES.

IN Ephesina synodo prima sedit & subscripsit *Callicrates episcopus civitatis Naupacti*, Καλλικράτης ἐπίσκοπος πόλεως Ναυπάκτου.

II. IRENÆUS.

In Chalcedonensi *Irenæus* similiter *episcopus civitatis Naupacti*, Εἰρηναῖος ἐπίσκοπος πόλεως Ναυπάκτου.

III. ANTONIUS.

In Photii synodo sub Joanne Papa VIII. *Antonius Naupacti*, Ἀντωνίου Ναυπάκτου, Ἀντώνιος Ναυπάκτου.

IV. * * *.

Post annum 6534. Christi 1026. Joannes Scilitzes *in Constantino Basilii fratre Imp.* narrat Principem ob Georgii Præfecti Naupacti necem, non in cives solum qui cædis

ECCLESIA NAUPACTI.

conſcii eſſent, ſæviiſſe, verum & ipſius urbis *archiepiſcopi* effoſſos oculos fuiſſe. Quam præſulis obcæcationem Cedrenus Curopalatæ exſcriptor omiſit.

V. BASILIUS.

Anno 1156. in ſynodo Conſtantinopolitana quæ Manuële Comneno Imp. & Luca Chryſoberge Patriarcha, Soterichi Panteugeni cauſa coacta eſt, ſedebat *Baſilius Naupacti;* Allatio ſcilicet teſte in Vindiciis ſynodi Epheſ. pag. 585. qui addit & *Baſilium* B *Artæ*. An alius ſit à *Baſilio Naupacti*, ſynodi geſta indicarent, ſi nobis integra ſuppeterent: At certe tunc temporis Naupactus & Arta diſtincti adhuc epiſcopatus erant.

VI. * * *.

Codex Baroccianus ſeu Bodleianus Oxonienſis n. 131. varia variorum Græcorum opuſcula complectitur, in quibus *metropolitæ Naupacti* epiſtola ad archiepiſcopum Bulgariæ & alios: Item *Michaëlis Choniatæ Athenarum metropolitæ epiſtolæ ad Naupacti metropolitam,* C tum deinde ejuſdem Michaëlis Choniatæ encomium in Iſaacium Angelum Imp. anno 1185.

VII. JOANNES I.

Lib. 3. Juris Græco-Rom. pag. 282. Germanus Patriarcha II. decretum edidit de quibuſdam monaſteriis quæ nullo certo jure Patriarchalia cenſebantur, quod ut conderetur, in cauſa fuerunt querimoniæ *Joannis* D *Artæ* epiſcopi adverſus *Joannem Naupacti metropolitam,* τὸν μητροπολίτην Ναυπάκτου Ἰωάννην, qui monaſterium S. Demetrii in Artenſi diœceſi ſibi vindicarat, ob cruces quas ibidem fixerat. Quin & licet *Joannes Naupacti* dato inſtrumento coram ſynodo declaraſſet, neque monaſterium Catzuræ, neque aliud S. Joannis præcurſoris ſui juris eſſe, tamen A in Catzurenſi iterum, etiam illata vi, ſacra facere non dubitaverat; quin etiam cruces eccleſiaſticas in aliis Artæ monaſteriis dejecerat, ut ſuas ſtatueret, preſbyteroſque ibidem ordinaverat. Atqui inſtrumentum confeſſionis *Joannis Naupacti* factum dicitur menſe Aprili, Indict. II. Decretum vero ſynodicum menſe Julio Indict. VIII. anno mundi 6549. Chriſti proinde 1235. Quapropter anno 1229. ſedebat Joannes Naupacti.

VIII. XERUS.

Quo tempore Joannes Batatzes Nicææ Græcis imperabat, quum adverſus Michaëlem Angelum Theſſaliæ deſpotam bellum gereret, ad eum Angelus oratores de pace miſit, in quibus *Xerus metropolita Naupacti,* διά τε τοῦ μητροπολίτου Ναυπάκτου τοῦ Ξήρου, unaque Meliaſſenum ſororis ſuæ generum & Lampetem. Georg. Acropol. Hiſt. n. 40.

IX. JOANNES II.

Xero ſuffectus eſt *Joannes* alter qui anno 1266. ſedebat, atque Conſtantinopoli agebat quando Michaël Palæologus Imp. de Arſenio Patriarcha amovendo ſynodum coegit. Gregorius Mitylenes qui ſimulato morbo aberat, Georgio Pachymeri quem ad ipſum Imperator miſerat, declaravit, ſe idem circa Arſenii negotium ſentire quod Thomas Lariſſæ, Germanus Hadrianopolis, & *Joannes Naupacti,* τῷ Ναυπάκτου Ἰωάννῃ. Pachym. lib. 4. cap. 7.

X. * * *.

In inſcriptione epiſtolæ metropolitarum eccleſiæ Orientalis ad Gregorium Papam X. de communione ineunda cum eccleſia Romana, legitur *Metropolitanus Naupacti cum ſua ſynodo,* necnon in capite literarum Gregorii Papæ ad ipſos.

XVI.

ECCLESIA ARTÆ.

QUÆ Ambracia olim Epiri veteris ac Theſprotidis regionis civitas, *Arta* ſubinde dicta fertur, hodieque *Larta,* ad Arachthi fluvii oſtium nobilis civitas, Corinthiorum colonia. Ejus ſitum Livius ſic deſcribit lib. 38. cap. 4. *Ambracia tumulo aſpero ſubjecta eſt: Perranthem incolæ vocant. Urbs qua murus vergit in campos & flumen, Occidentem: arx quæ poſita in tumulo eſt, Orientem ſpectat: amnis Arethon ex Acarnania fluens cadit in ſinum maris, ab nomine propinquæ urbis Ambracium appellatum.* Ubi *Arachthum,* ut Strabo Polybiuſque ſcribunt, fluvium, *Arethontem* dicit, à quo nomen *Artæ* Ambraciæ ſequiori ævo inditum affirmavero. Atqui *Artæ* eccleſia ſæculo decimo-quarto Naupactenſi juncta, metropoliticis illius juribus ornata fuit, Joanne Palæologo & Joanne Cantacuzeno Impp. Ibi multi hodie Chriſtiani ſunt, primariumque templum Dei genitricis Annuntiatæ nuncupatione ſacrum eſt, quod Michaël Ducas exſtruxit. Naupacti *Artæque* metropolita octo olim epiſcopis præfuit, quorum quatuor Joannes I. Palæologus Imp. Joanninenſi ſedi ſubjecit. *Artenſi* hodie ſubſunt (ſi ſua ſit Jacobo Sponio fides) *Rogous,* exigua civitas decem millibus

Prevetza distans, *Ventza* ad sinus Corcyrensis partem alteram posita, *Aëtus* Mediterranea duorum dierum itinere *Artâ* distans, & *Achelous* ad ejusdem nominis fluvium sita, sed cujus episcopus in Angeli castro residet.

ECCLESIA ARTÆ.

EPISCOPI ARTÆ.

I. Basilius.

UT Arta vel Ambracia nullis in vetustis Notitiis legitur, sic episcopus Artæ nullus occurrit mihi, duodecimo sæculo anterior. In synodo quæ anno 1156. in causa Soterichi Panteugeni habita est, sedebat *Basilius Artæ*. Allat. Vind. Ephes. pag. 585.

II. Joannes I.

Quo tempore Imperatores & Patriarchæ Græci Nicææ (capta à Francis Constantinopoli) morabantur, Artæ episcopus sedebat *Joannes*, quem cum Naupactensi metropolita monasteriorum nonnullorum causa litigasse diximus coram Germano II. Patriarcha, ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Ἄρτης Ἰωάννης. Jur. Græco-Rom. lib. 3. pag. 232.

III. Gabriel.

Vir mihi non sine laude appellandus Dom. Abbas Nicolaus Papadopoli in Prænotionibus Mystagogicis Resp. VI. Sect. VII. pag. 397. *de conditionibus testium* n. 2. Exegesim Enarrationemve Liturgiæ Orientalis profert à *Gabriële Artæ episcopo* editam. Sed quo ille sæculo vixerit, nequaquam indicat; at certe priùs, quam Naupacti ecclesia cum Artensi copularetur.

IV. Joacim.

Sententiæ destitutionis Joasaph Patriarchæ anno 1564. subscribebat *Joacim metropolita Naupacti & Artæ*, ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης. Lib. 2. Turco-Græc. pag. 174.

V. Parthenius.

Literis Metrophanis Patriarchæ, quibus Michaël Pauliota Tabularii munere ornatus fuit, subscripsit *Parthenius Naupacti & Artæ*, ὁ Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης Παρθένιος. Ibid. lib. 4. pag. 282.

VI. Damascenus.

Inter Theophanis magnæ ecclesiæ Rhetoris discipulos, qui in Chrysopege docebat (Dorotheo Monembasiæ teste in synopsi historiarum pag. 337.) claruit *Damascenus episcopus Naupacti & Artæ*, Δαμασκηνὸν τὸν Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης. Qui certè à Martino Crusio lib. 4. Turco-Græc. p. 497. viris doctis

A Constantinopolitani Patriarchatus accensetur cum Tornobi Metropolita Arsenio, illius in Theophili Schola sodali, ut idem fert Dorotheus. Addit quoque Hieremiam qui posthac Patriarcha fuit, Secundus utique, ejusdem Damasceni auditorem fuisse.

VII. Metrophanes.

Anno 1580. epistolæ Ecclesiæ Constantinopolitanæ ad Moschorum Imp. de Hieremia Patriarcha suæ sedi restituto, subscripsit *Metrophanes Naupactæ & Artæ*, ὁ Ναυπάκτης καὶ Ἄρτης Μητροφάνης.

B

VIII. Zacharias.

Nostra ætate Calvinistæ magni fecere Catechismum nescio quem à *Zacharia Gergano metropolita Artæ* editum, cujus excerpta confutavit Caryophilus in libro qui Romæ lingua vulgari Græca & Latina prodiit anno 1631. Ex quibus laciniis apparet Gerganum Cyrillo Lucari Patriarchæ in Lutheri & Calvini dogmatibus apud suos infundendis prælusisse. Hic nempe anno 1620. apud C Lutheranos in Germania vagabatur.

IX. Theophilus.

Cyrilli Lucaris errorum socius fuit *Theophilus* Atheniensis genere, *Corydalius*, Θεόφιλος Ἀθηναῖος ὁ Κορυδαλλεύς, metropolita Naupacti & Artæ ab eo consecratus. Lucari autem defuncto exauctorari meruit, suaque pulsus sede, inopia & ærumnis confectus misere periit. In rebus Philosophicis versatum illum fuisse, Aristotelisque libros varios interpretatum testatur Dositheus Hierosolymitanus lib. 11. de Patriarch. Hierof. c. 11. paragr. 7.

D

X. Bartholomæus.

Responsioni Dionysii Patriarchæ super erroribus Calvinianorum anno 1672. subscribebat *Bartholomæus Naupacti & Artæ*, ὁ Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης Βαρθολομαῖος.

XI. Joannes II.

Naupacti metropolita *Joannes* unus è Græcis schismaticis fuisse dicitur, qui adversus Latinos calamum strinxit. Dosith. Hierof. loc. cit. Hunc à Joanne I. diversum prorsus puto, & posterioris ævi scriptorem.

XVII. # ECCLESIA OREI.

OREUS Ὀρεὸς, Eubœæ Urbs est *Hestiæa* vel *Istiæa* quondam dicta, (Strabone teste necnon Pausania) quam Plinius quoque inter claras insulæ urbes habet. Ad mare posita erat versus sinum Meliacum. In Notitiis Leonis Imp. & Philippi Cyprii episcopus Orei Atheniensi metropolitæ subest, atque eadem esse fertur atque Talantium quod hodieque episcopatus est Atheniensi quoque metropolitæ obnoxius, qui cum Diauliensi in unum coaluisse fertur, de quo postea dicetur.

EPISCOPI OREI.

I. Theophilus.

IN synodi Chalcedonensis gestis post *Honoratum Thassi civitatis insulæ Helladis*, sequitur *Theophilus Orei civitatis*, in translatione Latina. Cl. Baluzius in aliis codicibus reperit Theophilum episcopum Oriæ, quod eodem recidit. In Græco autem contextu habetur *Theophilus Ariassi*, Θεόφιλος Αριασσοῦ. Ariassum vero alibi frustra quæro.

A

II. Philetus.

In septima synodo sedit & subscripsit *Philetus episcopus Orei*, Φιλητὸς ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ὀρεοῦ.

III. Sophronius.

Stephano Gerlachio nomen in charta suum scripsit *Sophronius episcopus Diauliæ & Talantii*, ὁ Διαυλίας & Ταλαντίου Σωφρόνιος.

IV. Dorotheus.

In synodo Cyrilli Berrhœensis Patriarchæ, in qua Calviniana Cyrilli Lucaris capita anno 1638. proscripta sunt, sedit & subscripsit *Dorotheus Talantii*, ὁ Ταλαντίου Δωρόθεος.

V. Chrysanthus.

Sedebat non ita pridem *Chrysanthus Diauliæ*, adeoque Talantii, *Chrysantho di Diaulia*.

XVIII. # ECCLESIA PORTHMI.

PORTHMUS Πορθμὸς, altera Eubœæ civitas est juxta Eretriam, eaque inter insulæ Urbes claras Plinio, quam Hierocles habet in Notitia. In ea quæ Leonis Imp. nomine inscribitur, episcopatus est sub Atheniensi metropolita.

EPISCOPI PORTHMI.

I. Theodorus.

IN synodo generali quinta sedebat, subscripsitque *Theodorus Dei misericordia episcopus Porthmi Græciæ*.

II. Leo.

In septimâ synodo *Leo episcopus Porthmi*, Λέων ἀνάξιος ἐπίσκοπος Πορθμοῦ.

XIX. # ECCLESIA MARATHONIS.

MARATHON, Μαραθὼν, Atticæ oppidum in mediterranea, inter Athenas & maris oram, exercitûs Xerxis strage insigne, cæsis scilicet Miltiade Duce centum millibus Persarum. Strabo lib. 3. scribit Xuthum assumta Erechthei filia colonos ad quadripolia Atticæ terræ induxisse, *Oeneam, Marathonem, Probalinthum & Tricarithum*. Nulla ejus exstat in Notitiis mentio.

EPISCOPI MARATHONIS.

I. Phlegon.

GRÆCI in Menæis die 8. Aprilis ex Dorotheo Tyrio, ferunt Marathonis episcopum fuisse *Phlegontem*, quem Paulus cap. 16. epist. ad Romanos v. 14. salutare jubet.

II. Tryphon.

Synodi Sardicensis ad Ecclesias epistolæ subscripsit *Tryphon de Achaia de Marathone*.

XX. ECCLESIA ELATEÆ.

ELATEA, Ελάτεια, Ptolemæo Phocidis mediterraneæ oppidum eſt, de qua Plinius lib. 4. cap. 7. *Phocidis in littore unum Daphnûs: introrſus in Locris Elatea.* Straboni vero lib. 9. *Elatea Urbs eſt apud Phocenſes ampliſſima,* rurſumque in Phocide *clariſſimæ civitates duæ ſunt, Delphi & Elatea.* Ibi Mardonius cum exercitu Xerxis Perſarum regis à Pauſania & Ariſtide cæſus eſt. Apud Hieroclem Ελατίνα ſcribitur, errore Librarii, ut ſæpe aliàs. Nulla ejus in Notitiis aliis mentio eſt.

EPISCOPI ELATEÆ.

I. Athenodorus.

IN ſubſcriptionibus epiſtolæ ſynodi Sardicenſis ad Eccleſias, ſubſcriptum legimus *Athenodorum ab Achaia de Blatea:* forte legendum *de Elatea.*

II. Alexander.

Epiſtolæ ſynodi provinciæ Corinthi ad Leonem Imp. ſubſcripſit *Alexander epiſcopus Elateæ.*

XXI. ECCLESIA MEGARORUM.

MEGARA, Μέγαρα, voce plurali neutra, imo ſingulari quoque feminea Megaridis in Attica regionis caput fuit, de qua Plinius lib. 4. cap. 7. *Attica antiquitùs Acte vocatur; attingit Iſthmum parte ſui quæ appellatur Megaris, à colonia Megara, è regione Pagarum.* A Dorienſibus conditam tradit Strabo lib. 6. Hierocli 32. civitas eſt Helladis. Hodie oppidulum eſt, cujus incolæ Chriſtiani ſunt Græcanici ritus, ſed epiſcopo proprio carent.

EPISCOPI MEGARORUM.

I. Alypius.

IN ſubſcriptionibus epiſtolæ Sardicenſis ad Eccleſias legitur *Alypius ab Achaia de Megaris.*

II. Nicias.

In ſynodo Chalcedonenſi adfuit & ſubſcripſit *Nicias epiſcopus civitatis Megarorum.* Νικίας ἐπίσκοπος πόλεως Μεγάρων. Sic act. 1. Νικία Μεγάρων, *Nicia Megarorum.*

III. Agathodorus.

A Epiſtolæ ſynodi provinciæ Corinthi ad Leonem Imp. de Concilio Chalcedonenſi, ſubſcriptus legitur *Agatherus epiſcopus Megarenſis.* Quidam codices Baluzio teſte habent *Agathomorus,* hinc emendo *Agathodorus.*

IV. Dionysius.

Quintæ ſynodo generali adfuit & ſubſcripſit *Dionyſius miſericordia Dei epiſcopus Megarenſium.*

XXII. ECCLESIA OPUNTIS.

OPUS, Ὀποῦς, Atticæ civitas in Locride haud procul à mari poſita, Sinui Opuntio nomen dedit. *Locri,* ait Plinius, *deinde Epicnemidii cognominantur, olim Leleges appellati, per quos Cephiſſus amnis defertur in mare. Oppida, Opus, unde Opuntius Sinus, &c.* Sic Strabo lib. 9. *Secundum Urbes alias, in quas Bœotium littus terminatur, è regione Eubœæ Sinum jacere contingit Opuntium. Opuntem autem metropolim eſſe conſtat, &c.* Eidem rurſus auctori Opus mediterranea eſt, μεσόγειος, à mari aliquantùm ſemota. Hierocli Bœotiæ decima-ſexta eſt: in aliis vero Notitiis abeſt.

EPISCOPI OPUNTIS.

I. Domnus.

IN Epheſina ſynodo ſedit & ſubſcripſit *Domnus epiſcopus ſanctæ Dei eccleſiæ Opuntis,* Δόμνος ἐπίσκοπος τῆς καὶ Ὀποῦντος ἁγίας τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας.

II. Athanasius.

Ad alteram ſynodum Epheſinam venit *Athanaſius epiſcopus Opuntis Achaïæ,* ὁ Ἀθανασίου Ὀποῦντος τῆς Ἀχαΐας, qui profanis ejus Decretis volens nolens ſuffragatus eſt, ſed

factum revocavit post biennium in Chalcedonensi concilio, cujus sanctioribus definitionibus subscripsit, quin etiam subinde epistolæ provinciæ Corinthi ad Leonem Imp. Nam pro *Athanasius episcopus Proponti*, emendare oportet *episcopus Opuntis*.

A

III. CALLINICUS.

Quintæ synodo generali adfuit & subscripsit *Callinicus misericordia Christi episcopus Opuntiorum civitatis*.

XXIII.

ECCLESIA PLATÆARUM.

PLATÆÆ Πλαταίαι, quin etiam Πλάταια *Platæa*, celebris est à victoria quam Pausanias aliique Græci de Mardonio Persarum duce juxta illam retulerunt. In Bœotia posita fuit, Thebis ad Austrum aliquantum distans; juxta quam Strabone teste *Asopus* amnis fluit. Hic Platæas ait à latitudine remorum dictas, quum Platæenses remigationis quæstu victitarent, at quum procul à lacu habitarent non sic propriam appellationem esse. Hierocli Helladis provinciæ trigesima civitas est.

EPISCOPI PLATÆARUM.

I. ATHENODORUS.

QUum inter subscriptiones epistolæ synodi Sardicensis ad ecclesias legatur *Athenodorus ab Achaïa de Platea*, aut emendandum *de Elatea*, aut *de Platæa*.

II. DOMNINUS.

In secunda synodo Ephesina sedebat *Domninus Platæarum provinciæ Helladis episcopus*, Δομνίνου Πλαταιῶν τῆς Ἑλλάδος. Qui post

B

biennium adfuit Chalcedonensi concilio, cujus sanctionibus ultro subscripsit, Δομνῖνος ἐπίσκοπος Πλαταιέων.

III. PLUTARCHUS.

Subscripsit quoque epistolæ provinciæ Corinthi ad Leonem Imp. *Plutarchus episcopus Plateensium*, tum anno sequenti Decreto Gennadii Constantinopolitani contra Simoniacos, Πλούταρχος Πλαταιῶν, *Plutarchus Platæarum*.

XXIV.

ECCLESIA THEBARUM.

THEBÆ Θῆβαι, Bœoticæ, sive Bœotiæ primaria civitas est. Quum Thebæ Ægyptiæ ἑκατόμπυλοι à centum portis suis cognominarentur, à septem portis ἑπτάπυλοι, cognomen quoque habuerunt. De his Thebis Plinius lib. 4. cap. 7. *Nec cedentes Athenis*, inquit, *quæ cognominantur Bœoticæ Thebæ, duorum numinum, ut volunt, Liberi & Herculis, patria.* Hanc à Cadmo conditam ferunt ad Ismenum fluvium qui in Asopum influit, unde arx illius *Cadmeia* dicebatur. Ejus civis fuit Epaminondas insignis dux Græcorum exercitus. Solo æquata est ab Alexandro, instaurata vero fuit à Cassandro. Strabonem omitto, Ptolemæum & alios veteres qui de Thebis scripsere. In Notitia Hieroclis Urbs Thebæ Bœotiæ metropolis dicitur Θῆβαι μητρόπολις Βοιωτίας. In ea quæ Leonis Imp. nomen præfert, quinquagesimus-octavus metropolita Thebanus est, νη' ὁ Θηβῶν. Post vero Side Pamphyliæ exstincta, Thebarum metropolita ejus locum obtinuit. Cæterum quum Thebarum ecclesia metropoliticis honoribus aucta esset, nullus ei subjectus episcopatus fuit. Thebæ hodie *Thiva* dicitur, in colle stans. Ecclesia primaria Deiparæ virginis nomine Deo dicata, *Panagia Christophoritza* nuncupatur.

EPISCOPI THEBARUM.

I. RUFUS.

IN Menæis Græcorum die 8. Aprilis memoria colitur *S. Rufi*, illius quem Paulus ad Rom. 16. v. 13. salutat. *Salutate*, inquit, *Rufum electum in Domino, & matrem ejus ac meam*, quem Thebarum fuisse episcopum canunt. Ροῦφος τῶν Θηβῶν κοσμήσας θρόνον πάλαι, *Rufum qui Thebarum ornavit thronum olim*. Et in lectione fertur: Ὁ δὲ Ροῦφος, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται ἐν τῇ πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῇ,

C

ἐπίσκοπος τῆς κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεως τῶν Θηβῶν ἐγένετο. *Rufus vero, cujus etiam Apostolus in epistola ad Romanos meminit, Thebarum Helladis episcopus fuit.* Hunc ab Apostolo Petro episcopum esse creatum produnt ejusdem Apostoli acta apud Bollandi continuatores ad diem 29. Junii, ἐν ταῖς Ἑπταπύλοις Θήβαις Ροῦφον, *Rufum in Thebis Heptapylis*. Qui certe *Rufus* ille ipse est de quo S. Polycarpus in epistola ad Philippenses, *Rogo igitur vos omnes insistere verbo justitiæ & patientiæ,*

quam

quam & oculata fide (oculis ipsis) *vidistis, non solum in beatissimis illis Ignatio, Zosimo & Rufo,* ἐν τοῖς μακαρίοις Ἰγνατίῳ, Ζωσίμῳ καὶ Ῥούφῳ, *sed & in aliis qui ex vobis sunt, & in ipso Paulo & cæteris Apostolis.* Quibus videtur significari *Rufum* martyrio functum esse.

II. Julius.

Epistolæ Sardicensis synodi ad ecclesias subscripsit *Julius de Acacia de Thebe Eptapyleos,* lege *de Achaïa, de Thebis Heptapylis.*

III. Anysius.

Ephesinæ synodo adfuit & subscripsit *Anysius sanctæ ecclesiæ Thebarum Helladis episcopus,* Ἀνύσιος ἐπίσκοπος τῆς κατὰ Θήβας ἁγίας τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας τῆς κατὰ τὴν Ἑλλάδα.

IV. Architimus.

Epistolæ synodi provinciæ Corinthi ad Leonem Imp. subscripsit *Architimus Thebarum.*

V. Marcianus.

In octava synodo generali sedit & subscripsit *Marcianus misericordia Dei archiepiscopus Thebarum.*

VI. * * *.

Circa annum 1080. ab Eustratio Patriarcha celebrata synodus est, in qua relectæ sunt literæ metropolitæ Athenarum, *metropolitæ item Thebarum,* καὶ μητροπολίτου Θηβῶν, & episcopi Euripi de duobus sobrinis qui matrem & filiam duxerant, quarum nuptiæ illicitæ declaratæ sunt. Jur. Græco-Rom. pag. 268.

VII. Joannes.

Anno 1166. Luca Chrysoberge Patriarcha, Alamannorum qui Constantinopoli agebant de Christi deitate fides approbata est, sedebat *Joannes Thebarum.* Leo Allat. lib. 2. de consens. cap. 12.

VIII. Caloctenes.

Theodorus Balsamon in expositione Canonis VI. Chalcedonensis, meminit *Caloctenis sanctissimi Thebarum metropolitæ,* τοῦ ἁγιωτάτου μητροπολίτου Θηβῶν τοῦ Καλοκτένη, qui episcopos iis in locis substituerat, in quibus nulli antehac exstiterant. Id quod Michaël Philosophus Patriarcha, ille scilicet qui ab Anchialo cognomen habuit, cum sua synodo probavit. Idem rursus ab eodem Balsamone affertur, in interpretatione Canonis VI. Laodiceni.

IX. Joasaph.

Sententiæ destitutionis Joasaphi Patriarchæ Constantinopolitani anno 1564. subscripsit *metropolita Thebarum Joasaph,* ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Θηβῶν Ἰωασάφ. Cujus tempore Joseph Malenus apud Allatium lib. 3. de consens. cap. 17. n. 6. absolutam à se testatur canonum collectionem, *in celeberrima sanctissimaque metropoli Thebarum Heptapylo, in qua est templum gloriosi Apostoli, necnon Protomartyris, in ea præsidente sanctissimo & divinitùs ornato metropolita Hypertimo, & totius Bœotiæ Exarcho, atque Sidæ metropolitæ locum tenente Joasaph,* ἐπὶ τοῦ καλῶς καὶ θεαρέστως ταύτην ἀρχιερατεύοντος τοῦ πανιερωτάτου καὶ θεοκοσμήτου μητροπολίτου ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου πάσης Βοιωτίας, καὶ τὸν τόπον ἐπέχοντος τοῦ Σίδης Ἰωασάφ.

X. Damianus.

Nuper, anno 1721. sedebat *Damianus Thebarum metropolita,* ὁ Θηβῶν Δαμιανός.

XXV. ECCLESIA THESPIARUM.

Thespiæ, Θεσπίαι, mediterranea Bœotiæ civitas Thebis proxima, Herodoti ævo notissima erat, ad Thespium fluvium posita, quæ hodieque *Thespe* dicitur. Haud procul à mari distat, quippe cujus emporium Creusa, Strabone teste fuit. *Oppidum liberum,* Plinio lib. 4. cap. 7. Hierocli Helladis civitatum vigesima-secunda est.

EPISCOPI THESPIENSES.

I. * * *.

Leo Magnus Papa epistola data ad Achaïæ episcopos, queritur, ipsorum metropolitam Perigenem, *præter illicitas ordinationes, alias insuper ausibus suis addidisse, ut Thespiensibus invitis & repugnantibus incognitum, & ante non visum episcopum ordinaret.* Quocirca subdit: *Illi prorsus metropolitano hoc licere non permittimus, ut suo tantum arbitrio, sine cleri & plebis assensu quemquam ordinet sacerdotem, sed eum ecclesiæ Dei præficiat, quem totius civitatis consensus elegerit.*

II. Rufinus.

Anno 458. epistolæ synodi provinciæ Corinthi ad Leonem Imp. de Chalcedonensi concilio subscripsit *Rufinus episcopus Thespiensis.*

XXVI. # ECCLESIA TANAGRORUM.

TANAGRA, Τάναγρα, nomine Græco pluralis numeri, vel femineo singulari, Bœotiæ quoque oppidum fuit, de quo ut de Thespiis Strabo lib. 9. *Reliquæ urbes pari sese habent ratione, ut ne quidem pagi formam retineant, præter Tanagra & Thespias.* Inter oppida Bœotiæ mediterranea Ptolemæus quoque *Tanagra* collocat. A *Tanagris* urbe regio omnis *Tanagra* quoque & *Tanagrea* dicta est, cujus multi vici, Aulis, Mycalessus & alii ad oram usque Euripi hinc inde exstarent. *Tanagra* Plinio liber populus est. *Tanagra* Hierocles habet in Notitia, in qua male Πάναγρα, *Panagra* legitur. Hanc hodie *Anactoriam* nominari aiunt. At *Anactoria*, Plinio lib. 4. cap. 1. in Epiro fuit, vel Anactorium in Ætolia, seu Acarnania à Templo Actio quadraginta stadiis distans in sinu Ambracio, haud procul à Lacu Pandosia; nisi idem nomen Tanagris etiam inditum sit.

EPISCOPI TANAGRORUM.

I. HESYCHIUS.

EPistolæ synodi provinciæ Corinthi ad Leonem Aug. anno 458. subscriptus legitur *Isichius episcopus Tanagrensis.* Lege *Hesychius.*

II. NICANDER.

Quando Tanagra posteriori ævo *Anactoria* dicta feruntur, Tanagrorum fuisse episcopum oportet *Nicandrum Anactaropolios*, qui Allatio teste lib. advers. Hotting. synodo adfuit Callisti Patriarchæ, in qua Barlaam & Acindynus Gregorii Palamæ adversarii damnati fuere.

XXVII. # ECCLESIA SCARPHIÆ.

SCARPHIA, Σκάρφεια Locrorum Epicnemidiorum civitas fuit ad maris oram & Boagrii fluminis ostia prope Thermopylas; Plinio lib. 4. cap. 7. & Ptolemæo. Est etiam eodem Plinio teste cap. 12. insula Helladis, Scarphia in mari Ægæo. Prima Helladis provinciæ civitas Hierocli in notitia, Σκάρφεια, *Scarphia.*

EPISCOPI SCARPHIÆ.

I. ZOILUS.

EPistolæ synodi provinciæ Helladis ad Leonem Aug. de nece S. Proterii Alexandrini & concilio Chalcedonensi subscriptus legitur, *Zoïlus episcopus Carfiæ*, vel ut codices Baluzii habent, *Carfiæ*, pro *Scarphiæ*, Σκαρφείας.

XXVIII. # ECCLESIA CHALCIDIS.

CHALCIS civitas præcipua est Eubœæ insulæ, de cujus situ hæc habet Strabo lib. 9. *Euripus ille Chalcidis prope consistit à Sunio promontorio stadiis distans 70. superque illo pons duorum jugerum imminet, utrimque autem turris instat, una in Chalcide, altera in Bœotia, ad ipsamque fabricata fistula est. De ipso namque Euripi refluxu tantum solummodo dicere satis est, quod die quolibet septies cursum transmutat. Causa vero alibi scrutanda est.* Plinius lib. 4. cap. 12. *Eubœa*, inquit, *avulsa Bœotiæ, tam modico interfluente Euripo, ut ponte jungatur ad meridiem promontoriis duobus, urbibus clara quondam, Pyrrha, Porthmo .... Ocha, Oechalia, nunc Chalcide, cujus ex adverso in continente Aulis est.* Urbem Chalcidem à terra dividit meatus maris angustus, & littoribus utrimque contractus. Est autem freto nomen Euripus. Talem habet Eubœa situm, fretum una junctum trabe, qua quoties lubet imposita, videntur indigenæ continentem incolere, & in oram adversam pedibus eunt. Chalcis insulæ Eubœæ Helladis civitas 27. censetur Hierocli, cujus episcopus & Chalcidis & Eubœæ, quin etiam identidem Euripi dicitur. In Notitia Leonis Imp. Euripus prima civitas episcopalis est sub Athenarum metropolita, hodie Chalcis *Negroponte* appellatur.

ECCLESIA CHALCIDIS.

EPISCOPI CHALCIDIS.

I. Anatolius.

ALEXANDRINÆ ſynodo quam Athanaſius habuit poſt Conſtantii Imp. obitum, aderat *Anatolius Eubœæ.* Ανατόλιος Εὐβοίας, niſi forte quis legendum putet Βεῤῥοίας. Nam circa hæc tempora in ſynodo Meletii Antiocheni ſedit & ſubſcripſit Anatolius Berrhœæ Syriæ, Ανατόλιος Βεῤῥοίας, qui è Syria Alexandriam ad Concilium quod ibi celebrabatur perrexerit, quemadmodum alii qui ante ipſum nominantur. Vide Socrat. lib. 3. hiſt. cap. 25.

II. Constantinus.

Epiſtolæ ſynodi provinciæ Corinthi ad Leonem Aug. ſubſcripſit *Conſtantinus epiſcopus Chalcidis.*

III. Joannes.

In codicibus Græcis manu exaratis etiam vetuſtis, hinc inde aliquot occurrunt orationes de Chriſtianæ religionis myſteriis, & in ſolemnitates Sanctorum, *Joannis Damaſceni & epiſcopi Evææ* ſive *Eubœæ* nomine inſcriptæ, Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ καὶ ἐπισκόπου Εὐοίας.

IV. Theodorus I.

In octava ſynodo ſedit & ſubſcripſit *Theodorus Dei miſericordia epiſcopus Euripi.*

V. Theophylactus.

In Photiana ſubinde ſub Joanne Papa VIII. *Theophylactus Euripi,* Θεοφυλάκτου Εὐρίπου, Θεοφύλακτος Εὐρίπου.

VI. Georgius.

Doctiſſimus Montefalconius in Palæographia pag. 44. codicem Græcum appellat, Florentini Conventus S. Marci Ord. Prædicatorum, quo Joannis Chryſoſtomi expoſitiones in Evangelia continentur, anno 6451. ſeu Chriſti 943. exaratum cura *Georgii religioſiſſimi Pontificis & Protepiſcopi Euripi.* ἐξ ἐπιμελείας Γεωργίου τοῦ θεοφιλεστάτου ἀρχιερέως καὶ πρωτεπισκόπου Εὐρίπου. *Protepiſcopum* Amanuenſis *Georgium* dicit, quia, ut ante monui, Euripi epiſcopus primus cenſebatur illorum qui Athenienſis metropolitæ ſollicitudini ſuberant.

VII. * * *.

In ſynodo Euſtratii Patriarchæ quæ circa annum 1080. habita eſt, relectæ ſunt literæ metropolitæ Athenarum, metropolitæ Thebarum & *epiſcopi Euripi,* καὶ ἐπισκόπου Εὐρίπου, de ſobrinis duobus, qui matrem & filiam

A duxerant, horumque nuptiæ proſcriptæ fuerunt. Jur. Græco-Rom. pag. 268.

VIII. * * *.

Sub Michaële Anchiali Byzantino Patriarcha, menſe Novembri die 1. Indict. v. anno Chriſti 1172. Synodali decreto ſancitum eſt non oportere clericos ex aliena Diœceſi creare: de qua re quum tractatus ageretur, epiſcopi tres appellati ſunt, à quibus ejuſmodi ordinationes patratæ eſſent, nimirum Dercenſis, Prænetenſis & *Chalcidenſis,* καὶ Χαλκίδος. Lib. 3. Jur. Græc. p. 227. Niſi
B forſan Chalcidis Thraciæ epiſcopus ille fuerit.

IX. Theodorus II.

Lib. 11. epiſtolarum Innocentii Papæ III. epiſtola 179. inſcribitur *epiſcopo Neopatrenſi, & epiſcopo Davalienſi, & Abbati S. Lucæ Nigropontenſis,* in qua *de Theodoro epiſcopo Nigropontis* Græco ſermo eſt, *qui ſua fecit conqueſtione monſtrari,* inquit, *quod licet coram dilecto filio Benedicto tit. S. Suſannæ preſbytero cardinali tunc Apoſtolicæ ſedis legato, ſacro-ſanctæ Romanæ eccleſiæ canonicam obe-*
C *dientiam promiſerit exhibere præſtito juramento, & idem legatus epiſcopatum ipſum auctoritate qua fungebatur, confirmarit eidem, Archiepiſcopus tamen Athenienſis metropolitanus ipſius, occaſione aſſumpta ex eo quod inungi nolebat juxta conſuetudinem Latinorum, præſertim cùm idem archiepiſcopus mandatum ſuper hoc non haberet Apoſtolicum ſpeciale, ipſum pro ſuæ voluntatis arbitrio præſumpſit deſtituere, juris ordine prætermiſſo, & alium in epiſcopum eligi fecit in ejus præjudicium & gravamen. Cum igitur dictus epiſcopus tam nobis, quam ipſi archiepiſcopo paratus ſit, ut aſſerit, canoni-*
D *cam obedientiam exhibere, diſcretioni veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus, ſi ita eſt, ipſum ad epiſcopatum prædictum, mediante juſtitia, ſublato quolibet appellationis obſtaculo, reſtitui faciatis, nec permittatis eum ſuper eo indebitè moleſtari, contradictores per cenſuram eccleſiaſticam compeſcentes. Datum Laterani 6. Id. Decemb. Pontif. noſtri anno 11.*

Poſt *Theodorum Nigroponte* præfectus epiſcopus Latinus fuit.

X. Daniel.

E Reſponſioni Dionyſii Patriarchæ ſuper erroribus Calvinianorum anno 1672. ſubſcribebat *Daniel Euripi,* ὁ Εὐρίπου Δανιήλ.

XI. Nectarius.

Anno 1721. ſedebat *Nectarius Euripi,* ὁ Εὐρίπου Νεκτάριος.

XXIX.

ECCLESIA MONEMBASIÆ.

QUÆ olim Thucydidi Ἐπίδαυρος Λίμηρα, *Epidaurus Limera*, Plinio lib. 4. cap. 5. *Epi-*
daurus Limera ſtatuitur in Laconiæ littore & Argolico ſinu; cui concinunt Ptolemæus
& Strabo. Limera Λιμήρας cognomen Epidauro illi additum alii putant, à voce Græca
λιμὴν quæ portum ſignificat, eo quod portubus Argolicus ſinus abundat, alii à λιμὸς,
fames, ob ſoli ſterilitatem. Exſtat itaque in initio ſinus Argolici, in rupe in modum inſulæ
mari undique cincta, & ponte dumtaxat ligneo oblongo jungitur lingulæ terræ quæ in
mare excurrit, propter quem unicum, eumque arctiſſimum in eam aditum Μονεμβασία,
Monembaſia audiit. Portum habet capacem, & arcem munitam à Turcis excitatam in vicino
colle, ubi quondam Urbs Epidaurus aſſurgebat. Monembaſiam egregie deſcribit Georgius
Phranza lib. 3. cap. 24. quem juvat audire ut pote qui alia ad urbis Eccleſiam ſpectantia
» una ſerie recitat. « Et ſane Urbs hæc, *inquit*, nomen ſuum Μονεμβασία proprie vereque
» gerit. Nam ingredi volentibus unum præbet introitum, eumque nec machina, nec ſollertia
» aut arte comparatum: ſed ipſa natura eam munivit, nec alia ſub ſole tam inconcuſſa &
» inexpugnabilis quibuſvis bellicis machinis inveniri poteſt. Magiſtratuum autem & civium,
» & populi virtutem quod ſpectat, terra marique ad omnia fortes & idonei ſunt. Ac mare
» quidem perite navigant, naves inſtitorias habent, magnos gubernatores & naucleros optimos,
» non ſuarum modo navium, ſed & regiæ claſſis: ſimiliter in terra, quâ equitando, quâ ja-
» culando milites lectiſſimos, & pedites ad dimicandum paratiſſimos: probatiſſimo magiſtratus
» intelligentes, ſapienteſque & ſpectatos, qui quoſvis peregrinos hoſpitio excipiunt foventque.
» Ante omnia fidem & amorem erga Deum, Romanumque Imperium à majoribus huc-
» uſque integrum, inviolatumque ſervant. Ob iſta ſimiliaque ornamenta virtuteſque, Impe-
» ratores diverſis temporibus Monembaſiam honorarunt, & magnis titulis ſanctam illam Eccle-
» ſiam extulerunt. Ac primum quidem quum Urbs iſta nobilis & in arduo poſita epiſcopum
» haberet, ſubjectum metropoli Corinthi, ob civium virtutem & urbis amabilitatem æternæ
» memoriæ Mauritius Imp. cognomento Tiberius, metropolis eam dignitate decoravit, &
» trigeſimum-quartum ei thronum inſtituit anno *** Indict. * aliaſque libertatis & immu-
» nitatis prærogativas eidem donavit. Temporibus inſequentibus Imperator Alexius Com-
» nenus & cæteri donationes illas approbarunt & confirmarunt. Poſtmodum immortali me-
» moria dignus Andronicus Palæologus ſenior anno 6900. (Chriſti 1292. Indict. *) virtute
» & ſapientia ejuſdem Eccleſiæ, cui Dominus Nicolaus præſidebat, commotus, propter ipſum
» epiſcopum, prompta & parata erga ſe civium ſtudia fidemque, à throno quarto & trigeſimo,
» propria & imperatoria auctoritate, ſuffragante ſynodo ad decimum eam evexit, & plura alia
» eidem ſanctæ Eccleſiæ privilegia conceſſit. Hæc omnia avi ſui veſtigia ſequutus Imperator
» Auguſtus junior Andronicus rata habuit, illique reipublicæ Bullam auream dedit, in qua re-
» novat approbatque vetera beneficia, denuoque ipſe civibus & ſanctæ eorum Eccleſiæ nova
» confert. Quæ omnia mihi ex ſecretario Imperatorio nota ſunt, & frequenter legi, ipſam-
» que Bullam poſtquam captivus factus ſum acquiſivi. Hæc Phranza. Verum metropoliticam
dignitatem Monembaſienſi Eccleſiæ conceſſam, ſuppoſititiis ſcriptis deceptus fruſtra aſſerit,
idque falſi convincitur ex Notitiis Alexii Comneni ævo anterioribus duabus, quarum
ſecunda à Leone Imp. ſapiente cognominato adornata fuit. In his quippe Monembaſia
neque metropolis cenſetur, neque archiepiſcopatus. Quin imo in poſteriore iſta Monem-
baſia tertius epiſcopatus eſt ſub Corintho metropoli, γ' ὁ Μονεμβασίας. Et ſanè ſi quid ejuſ-
modi Mauritio Imp. factitatum eſſet, haud certè S. Gregorium Magnum fugiſſet, apud
quem nullum indicium eſt prærogativæ cujuſvis conceſſæ Monembaſienſi Eccleſiæ. In
Andronici Senioris notitia hoc fertur. λδ'. ὁ Μονεμβασίας ἐπισκοπὴ οὖσα Κορίνθου, ἢ ὥς τινες,
τῶν παλαιῶν Πατέρων ἐτιμήθη (εἰς λδ'.) *XXXIV. Monembaſiæ. Quum epiſcopatus eſſet Corinthi,*
vel ut quidam volunt, veterum Patrarum, in trigeſimam-quartam metropolim honeſtata eſt. In altera
ejuſdem Notitiæ editione hæc alia leguntur. ιγ'. ἡ Σίδη ἦν θρόνος ι'. καὶ κατέβη εἰς ιγ'. Ταύτης
τὸν θρόνον ὁ βασιλεὺς ὕστερον δέδωκε τῷ Μονεμβασίας, ὥστε τοῦ ἐπέχειν τὸν τόπον τοῦ μακαριωτάτου Ἱεροσο-
λύμων, ὡς διαλαμβάνει τὸ χρυσόβουλλον, ὅπερ ἐν Μονεμβασίᾳ νῦν εὑρίσκεται. *Side decima ſedes erat,*
rejectaque eſt in locum 13. Hujus thronum Imperator poſthac attribuit Monembaſiæ epiſcopo, &
locum obtinet beatiſſimi Hieroſolymorum antiſtitis, ut exprimitur in Bulla aurea quæ hodie
Monembaſiæ reperitur. Quin & hæc adduntur: *Monembaſia, quum ad Corinthi metropolitam*
pertineret, conſequuta eſt honorem metropoliticum, ut in Bullis aureis enuntiatur: Tenet etiam
locum Patriarchæ Hieroſolymorum. Sed & cuncti per ejus provinciam ſanctiſſimum illum, haud

ſecus atque Oecumenicum Patriarcham, appellant: καὶ παναγιώτατον, ὡς καὶ τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην, οἱ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ εὑρισκόμενοι ἅπαντες πάντες καλοῦσιν, *nequaquam vero ulli extra ejus diœceſim. Indictiones quoque in Tabulis inſcribit.* Ad hæc in magno jure Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ habetur: *A metropolita Corinthi avulſus eſt Monembaſienſis, qui & Peloponneſi Exarchus audit;* καὶ ἔξαρχος λέγεται τῆς Πελοποννήσου, *habetque locum metropolitæ Sidæ, ut & Theſſalonicæ,* ὡς καὶ Θεσσαλονίκης, *cæteraque ejus privilegia, Theſſalonicenſis utique quum abſens fuerit, ut & Hieroſolymitani.* Illuſtriſſimus Chryſanthus hoc etiam addit Monembaſienſis Præſulis privilegium, ut *archiepiſcopus* nuncupetur. οὗτος ἐτιμήθη ἀρχιεπίσκοπος, eique ſubjectos ait epiſcopatus quatuor, *Cytheriæ, Ælaus, Mænæ,* & *Rheontis.* Thomas Smith, Elûs, Mænæ, Rheontis, & Andruſæ, quæ eadem ac *Cytheria.* Monembaſiæ nomen hodiernum *Malvaſia,* vulgo *Napoli di Malvaſia.* Præcipua urbis eccleſia Dei genitricis nomine Deo dicata, *Panagia,* ut aliæ paſſim nuncupatur. Hanc Veneti diu tenuere, annoque 1540. Turcis tradiderunt pacis pangendæ cum ipſis gratia. Poſt rurſum receptam eiſdem noſtra ætate perinde reddidere.

ECCLESIA MONEMBASIÆ.

EPISCOPI MONEMBASIÆ.

I. PETRUS.

MONEMBASIÆ ſive Epidauri Limeræ nullus mihi obvenit ſeptima ſynodo anterior epiſcopus, cui adfuit & ſubſcripſit *Petrus* ejuſdem urbis Præſul. Πέτρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Μονεμβασίας.

II. JOANNES.

Theodorus Studita epiſtola 35. lib. 2. *Epiphanio filio* inſcripta, quem Romam ad Paſchalem Papam Iconomachicæ hæreſis recrudeſcentis cauſa mittebat, monet ut pro veritate tuenda iis inhæreat, quæ à ſancto B Methodio monaſterii Præfecto, ſanctoque Monembaſiæ epiſcopo ſibi præſinita erant, ὑποθετικῷ τρόπῳ καὶ λόγῳ τοῦ ἱεροῦ Μεθοδίου καὶ τοῦ τῆς Μονεμβασίας ἁγίου ἐπισκόπου. Epiſcopi illius Monembaſiæ nomen *Joannes* erat, ut colligo ex codicibus Coiſlinianis epiſtolarum ejuſdem Theodori Studitæ, quarum non paucæ typis nondum prodierunt. Harum una in cod. 269. n. σγ΄. 203. inſcribitur, Τοῖς θεομιμήταις καὶ πνευματικοῖς μου πατράσι Ἰωάννῃ τῷ θεοφιλεστάτῳ ἐπισκόπῳ Μονεμβασίας καὶ Μεθοδίῳ τῷ εὐλαβεστάτῳ ἡγουμένῳ, Θεόδωρος ἁμαρτωλὸς C μοναχὸς καὶ ἡγούμενος τοῦ Στουδίου. *Dei imitatoribus & ſpiritualibus Patribus meis, Joanni Dei amantiſſimo epiſcopo Monembaſiæ, & Methodio admodum reverendo monacho & Præpoſito, Theodorus peccator, monachus & Præpoſitus monaſterii Studii.* His ſcribebat Theodorus, quum Romæ ſacrarum imaginum cauſam adverſus Conſtantinopolitanos Imperatores agerent.

III. PAULUS.

In Actis SS. 24. Maii pag. 432, *Pauli* D *archiepiſcopi Monembaſiæ,* Παύλου ἀρχιεπισκόπου Μονεμβασίας, narrationem ediderunt *de S. Martha Hegumena, ſeu Præpoſita Venerabiliſſimi templi ſanctiſſimæ Dei genitricis, in cuſtodita à Deo civitate Monembaſiæ, infra monaſterium Hodegetriæ, aliiſque virtute & religione inſignibus viris & mulieribus, tribuſque* A *inprimis mulieribus, qui omnes neci dati ſunt ſub Conſtantino filio Leonis & Zoës & genero Romani ſenioris, quam ſcripſit Paulus epiſcopus Monembaſiæ.* Καὶ ταῦτα ἔγραψεν ὁ προειρημένος Παῦλος ἐπίσκοπος Μονεμβασίας, γέννημα καὶ θρέμμα τῆς αὐτῆς πόλεως. Quo necis genere illi de quibus ſcribebat *Paulus* interempti ſint, non claret in ea quæ ſupereſt narrationis parte. Hujus vero hiſtoriæ meminit etiam Allatius lib. 2. de libr. eccl. Græc. pag. 127.

IV. NICOLAUS.

A Georgio Phranza laudatum ſuprà vidimus *Nicolaum Monembaſiæ epiſcopum,* cujus gratia eccleſia illius ac ſedes metropolitana novis honoribus eſt aucta ab Andronico Palæologo ſeniore Imp.

V. ISIDORUS *electus.*

Iſidorus Monembaſiæ Hypopſephius, ſive *electus epiſcopus,* Gregorii Palamæ aſſectator, cum illo damnari meruit, ſententiâ ſynodica quam recitat Allatius lib. 2. de conſenſ. cap. 16. καὶ πρῶτον αὐτίκα τὸν εἰς ὑποψήφιον τελοῦντα, τῇ ἁγιωτάτῃ μητροπόλει Μονεμβασίας Ἰσίδωρον, *ac* C *primùm quidem eum qui Hypopſephius eſt ſanctiſſimæ metropolis Monembaſiæ.* Eaque lata dicitur, ipſo tempore quo ad ſacrum altare cum Patriarcha ordinationis ſuæ cauſa conſcenſurus erat. Quod quidem Joanne XIII. cognomento Caleca Patriarcha Conſtantinopolitano contigit.

VI. THEODORUS.

In Florentina ſynodo *Theodorus Monembaſiæ metropolita* ſedit & ſubſcripſit, pro ſuæ ſedis prærogativa Hieroſolymorum Patriar- D chæ locum tenens. ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Μονεμβασίας Θεόδωρος, καὶ τοποτηρητὴς τῆς ἀποστολικῆς καθέδρας τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων κυρίου Ἰωακεὶμ Δοσιθέου, ἀρκετὸς ὑπέγραψα.

VII. ***.

VIII. ARSENIUS.

Decimo-quinto ſæculo exeunte, quo

ECCLESIA MONEMBASIÆ.

tempore Monembasiæ metropolita à Constantinopolitano Patriarcha de more consecratus, incolumis superstes in vivis erat, *Arsenius* quidam, Apostoles genere, τὸ γένος Ἀποςόλης, Michaëlis nempe Apostolii filius, ut ipse subinde Leoni Papæ X. scribens testatus est, Venetorum qui Monembasiam tenebant potestate munitus effecit, ut ab episcopo Eleûs, duobusque sacerdotibus quorum alter Lacedæmonis, alter Christianopolis metropolitarum personam gerebat, ejusdem ecclesiæ episcopus sacraretur, quippe quum Græcus ille prior metropolita, perinde atque nuperi decessores sui, urbis ingressu penitus interdictus esset. Quod Malaxus lib. 2. hist. Eccl. Turco-Græc. pag. 146. ad hunc modum narrat: *sub hoc quoque Patriarcha* (Pachomio priore) *vixit legum contemptor Arsenius, genere Apostoles, qui indigne violatis legibus & canonibus, in thronum sanctissimæ Metropolis Monembasiæ se intulit. Cognoscite*, quæso, *quibus machinamentis!* » « Erat iste *Arsenius* diaconus, venitque Monembasiam, mandatum & commendationem Venetæ dominationis Præfecto civitatis, Patribus & populo exhibuit. Monembasiotæ postquam eas litteras viderunt, demisse hominem exceperunt honore & reverentiâ prosequentes, utpote præclara eruditione & doctrina præditum. *Arsenius* qui illo diaconus venerat, misit qui accirent episcopum Elûs, qui illum presbyterum ordinavit. Tunc consilium inierunt *Arsenii* Monembasiotis metropolitam creandi. Illum Elûs episcopum in locum & dignitatem Oecumenici Patriarchæ traducunt, duos sacerdotes pro duobus metropolitis habuerunt, Lacedæmonis & Christianopolis. Suffragium tulerunt, minusque ei decretum dederunt, tùm etiam majus vespere. Postridie Liturgia celebrata, Monembasiæ metropolitam consecrarunt, pontificalibus, sacco, superhumerali, & cæteris.

» Verus Metropolita legitime à sanctissima Christi ecclesia ordinatus vivus valensque supererat, à Venetis qui thronum ejus in potestate habebant, expulsus velut etiam decessores ipsius, in quemdam è suis episcopatum se contulerat, qui erat in civitate Coronæ. Ibi thronum posuit suum, quod ea civitas populi multitudine afflueret, nobilibusque & potentibus, aliisque præstantibus viris. Ipse vero *Arsenius*, vivente ipso germano Pontifice, sedem ejus ope Latinorum fretus tenuit. » Pergit Malaxus ab *Arsenio* proinde lectores, hypodiaconos, diaconos & sacerdotes ordinatos esse, jussum vero à Pachomio Patriarcha ut à male cæptis desisteret, sed responsum scripsisse contemptus & contumeliæ plenum. Quamobrem Pa-

A triarcham cum sua synodo mense Julio Ind. XII. lata sententia quæ pag. 149. & 150. legitur *Arsenium* exauctorasse, qui Monembasiæ ultrà consistere non audens, Romam petiit, ubi Papæ & Cardinalium animos in Patriarcham & Græcos excitavit. Exstant ejus ad Leonem Papam X. & Paulum III. epistolæ; quædam item in cod. Laurentii Florentino Græco membranaceo suppleta manu Georgii Longi sacerdotis, & Arsenii Monembasiæ archiepiscopi, præmissa præfatione ad Clementem Papam VII. De B quibus doctissimus Montefalconius in Palæographia pag. 82. 88. 95. Epistola ad Paulum III. quam Tragœdiis Euripidis præfixit, uti Romanæ Curiæ luxum carpit, ita se Romam venire non potuisse causatur ob podagram & paupertatem. οὐ ζητῶμεν, inquit, πολυταλάντους ἀρχιεπισκοπὰς, οὐδὲ ἐπισκοπὰς καὶ Ἀββατίας τῶν παχειῶν, ἀλλ᾽ ὀλίγον τε φίλοντε. *Non quærimus opulentos archiepiscopatus, neque episcopatus & Abbatias pinguium, sed parum & amicum.* Quocirca Malaxus asserit, « nihil eorum quæ speraverat, *Arsenium* à Romanis C tulisse, sed ægritudine animi confectum mortuum esse nulla acta pœnitentia in excommunicatione: corpus ejus aliquanto post repertum nigrum, ad modum tympani turgens, cunctis qui cernebant verentibus & attonitis. » Theodorus Zygomalas testabatur parentem suum ab *Arsenio* Monembasiæ doctrinis institutum fuisse. Ejus destitutio Cp. facta est circa annum 1500. lib. 2. Turco-Græc. pag. 146. & seqq. & 199.

IX. * * *.

D Hieremias Larissæ metropolita Patriarchatum adeptus anno 1572. synodum habuit de abolenda simonia, cui Monembasiensis interfuit, ὁ Μονεμβασίας. Turco-Græc. lib. 2. pag. 179.

X. JOASAPH.

Lib. 4. Turco-Græc. pag. 321. exstat epistola *Joasaphi Monembasiæ metropolitæ* Theodosio Zygomalæ, magnæ ecclesiæ Protonotario, qua post excusationem longi silentii ab ærumnis & paupertate, itaut chartâ E & membranâ deficeretur, explicabat Macarium quemadmodum sanctissimo Patriarchæ 220. ducatorum de suo tributo debitor esset: *Deum enim testor*, inquit, *quantas expensas & onera sustineamus in dies singulos, præsertim*, μετὸν τρεισκατάρατον παπᾶς Νικόλαον, ὅπου τὸν ἐςήλατε, νὰ τὸν ἐκάμωμε ἐπίσκοπον Αβαρίνου, *postquam detestabilem Nicolaum misistis ut eum faceremus episcopum Abarini.* Subscriptio est: ὁ Μονεμβασίας Ἰωασὰφ, καὶ σὸς κατὰ πάντα. *Joasaph Monembasiæ, totusque tuus.* Vix dubito quin

Joasaph iste, *ille senex sit sanctus Monembasiæ Pontifex,* de quo Coronæ episcopus Arsenius Theodosio Zygomalæ scribebat, *senex meus, sanctus Monembasiæ bene precatur dominationi tuæ.* ὁ γέρωντός μου, ὁ ἅγιος ὁ Μονεμβασίας εὔχεται τῇ αὐθεντείᾳ σου.

XI. HIEROTHEUS.

Joasapho utique successit *Hierotheus* ille *Monembasiæ metropolita,* qui discipulus Theophanis magnæ ecclesiæ Rhetoris fuisse fertur in synopsi Historiarum Dorothei itidem Monembasiensis pag. 337. Ἱερόθεον τὸν Μονεμβασίας. Hic Hieremiæ II. qui post Metrophanis obitum patriarchatui restitutus erat, adversus Theoleptum Philippopolis ejus æmulum patrocinium strenuè suscepit, quin etiam adversus Pachomium qui Theolepti machinationibus Patriarchatum eidem ademerat. Hieremias suæ sedi redditus *Hierotheum Monembasiæ* comitem habuit itineris, quod in Iberiam, Russiamque & Moldoblachiam suscepit. Quæ fusè narrat Dorotheus pag. 341. ac deinceps, eumque Galatæ & Constantinopoli conciones Dominicis diebus habere solitum.

XII. DOROTHEUS.

Dorothei Monembasiæ metropolitæ synopsim historiarum appellat Allatius lib. 2. de consens. cap. 3. in Annotat. in Georgium Acropolitam IV. & LXXIV. ubi literis nominis tantillum inversis Theodorus dicitur. Laudat & Beveregius in Pandect. Can. pag. 42. b. & 44. b. Atqui *Dorotheus* hic noster compendium tenuit historiarum ab exordio mundi ad Imperium usque Constantini Palæologi postremi Romano-Græcorum Imp. Res quoque Turcorum enarravit ad sua usque tempora, Patriarcharum denique Byzantinorum. Liber illius in Venetiana anni 1676. editione inscribitur. Ο Χρονογράφος, ἤτοι Βιβλίον ἱστοριῶν συνοπτικὸν ὅπερ συλλεχθὲν παρὰ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Μονεμβασίας Κυρίου Δωροθέου, ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων Ἑλληνικῶν ἱστοριῶν. *Chronographus, seu liber Historiarum compendiarius, quem collegit perpetuæ memoriæ Monembasiæ metropolita D. Dorotheus, ex multis variisque Græcis historiis, &c.* Synopsis deficit anno Mundi 7099. Christi 1591. quo Hieremias Patriarcha è Russia Constantinopolim regressus, cum Theolepto qui thronum ejus occupabat, reconciliatus fuit.

XIII. GERASIMUS.

Anno 1721. sedebat *Gerasimus Monembasiæ,* ὁ Μονεμβασίας Γεράσιμος.

XXX. ECCLESIA STRATEGIDIS.

STRATEGIS Στρατηγὶς, colonia Thebarum fuit, uti comperimus ex vetusta inscriptione quam Goltzius in Thesauro edidit. An eadem quæ Stratus Στράτος, amplissima Acarnaniæ civitas Thucydidi πόλιν μεγίστην τῆς Ακαρνανίας, affirmare non ausim. Stratus autem ad flumen Acheloum assurgebat.

EPISCOPI STRATEGIDIS.

I. FESTUS.

IN indice episcoporum qui Nicænæ synodo interfuerunt, *de provincia Achaïæ,* legitur *Festus Strategidis.*

XXXI. ECCLESIA PYRGI.

PYRGUS Πύργος, *vel* Pyrgium Πύργιον, Urbs Messeniæ fuit, quam Polybius lib. 4. Tryphyliæ attribuit: Eleorum castrum vocat Livius lib. 27. cap. 34. In Notitia Leonis Imp. quarta civitas episcopalis est sub Patrensi metropoli. In Notitia vero Andronici Senioris Imp. Pyrgium metropolis est 107. quæ prius 90. erat. ὁ Πυργίου, ὃς ζ'. ὢν, ρζ'. γέγονεν. In Indice urbium quarum nomina mutata sunt, legitur Πέργη, τὸ νῦν Πυργίον, *Perge, quæ nunc Pyrgium.* At non certe *Perge* Pamphyliæ, quæ *Sylæum* dicta est. Perperam hoc loci quidam significari putant Arcadiopolim Thraciæ, quæ *Bergulium* quoque appellabatur, Cedreno teste pag. 324. Nam in Notitia Andronici Arcadiopolis quoque metropolis est centesima prima, diversa à *Pyrgo* vel *Pyrgio.*

EPISCOPI PYRGI.

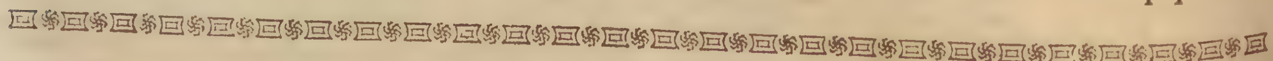
I. BASILIUS.
II. STEPHANUS,

IN octava synodo generali adfuit & subscripsit *Basilius episcopus Pyrgii, Basilio Deo amabili episcopo Pyrgii.* Quin etiam subscripsit *Stephanus Dei misericordia episcopus Pyrgii,* qui initio act. 8. perinde indicatur: *Stephano Deo amabili episcopo Pyrgi.* Utriusque discrimen quærendum. An Pyrgium à Pyrgo distinguendum?

Atqui in synodo altera quæ post S. Ignatii Constantinopolitani obitum de restituto Photio habita est, sedisse subscripsisseque fertur *Stephanus Pyrgii,* Στεφάνου Πυργίου, Στέφανος Πυργίου.

III. CONSTANTINUS.

Anno 1197. Georgius Xiphilinus Patriarcha in synodo egit de juribus *territoriorum,* aderat *Constantinus Pyrgii,* τοῦ Πυργίου Κωνσταντίνου. Jur. Græco-Rom. lib. 4. p. 233.

XXXII.

ECCLESIA TRŒZENIS.

TRŒZEN, Τροιζὼν, *vel* Trœzene, Τροιζήνη, Ptolemæo in Saronico sinu Argiæ Peloponnesi civitas est: Plinius lib. 4. cap. 5. ubi de Achaia, *A Scyllæo promontorio,* inquit, *ad Isthmum 177. M. pass. Oppida Hermione, Trœzen, Coryphasium.* Straboni lib. 8. *non ignobilis civitas fuit, Neptunoque sacra, à quo Posidonia dicta est, à mari ad 15. stadia distans, ante cujus portum cui Mentum nomen, jacet Calauria parva insula.* Ipsa est nî fallor quæ in Notitia Hieroclis corruptè Αρίζαινα, *Arizæna* scribitur. Quamquam alia quoque Trœzen fuit, in Messenia Peloponnesi itidem regione quam Niger *Trezinam* hodieque vocari ait. Prioris vero eidem Nigro *Damala* nomen est, aliis *Damalon,* episcopatus sub Corintho metropoli, sed qui in unicum aliquando coaluit cum Polyphengo. Utramque vero distinguit Illustrissimus Chrysanthus, ἔχει δὲ ἐπισκοπὰς δύο, τὸν Δαμαλῶν καὶ τὸν Πολυφέγγους. habet autem Corinthus episcopatus duos, *Damalæ & Polyphengûs.*

EPISCOPI TRŒZENIS.

I. ANTONIUS.

IN septima synodo generali sedit & subscripsit *Antonius episcopus Trœzenis,* Ἀντώνιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Τροιζῶος.

II. JOASAPH.

Anno 1564. synodus Constantinopoli habita est, in qua Joasaph Patriarcha exauctoratus fuit, eique adfuit, subscripsitque *Joasaph episcopus Damalorum & Polyphengûs,* Ἰωασὰφ ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Δαμαλῶν καὶ Πολυφέγγους. Turco-Græc. lib. 2. pag. 174.

XXXIII.

ECCLESIA ELEUS.

QUARTUS in Notitiis Leonis Imp. Nili Doxapatrii, & Philippi Cyprii sub Patrensi metropoli episcopatus est, ὁ Ἐλεοῦς, *Eleensis:* Illustrissimo Chrysantho, ut & Thomæ Smith sub Monembasia collocatur. *Elis* Peloponnesi regio est cum *Elide* urbe, sed cum litera η. scribuntur, non cum ε.

EPISCOPI ELEUS.

I. GEORGIUS.
II. MICHAEL.

IN synodo Byzantina quæ Photii restitutionis causa habita est, adfuisse subscripsisseque legitur, Georgius Aleûs, Γεώργιος Ἀλεοῦς, quin etiam Μιχαὴλ Ἀλεοῦς.

III. * * *

Ex lib. 2. hist. Turco-Gr. pag. 147. discimus Arsenium Monembasiæ ordinatum fuisse presbyterum, ac subinde pontificem ab episcopo Eleûs duobusque sacerdotibus, quorum alter Lacedæmonis metropolitæ personam gerebat, alter Christianopolis. καὶ οὕτως ἔκαμαν τὸν Ἐλεοῦς τὸν ἐπίσκοπον εἰς τὸν τόπον τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, καὶ δύο ἱερεῖς ἔβαλαν εἰς δύο μητροπολιτῶν τοῦ Λακεδαιμονίας, καὶ τοῦ Χριστιανουπόλεως.

ECCLESIA

XXXIV. # ECCLESIA ÆGINÆ.

ÆGINA Αἴγινα insula est ad Peloponnesum spectans, unà cum ejusdem nominis civitate, olimque Οἰνώνη *Œnone* dicebatur, cujus aliquando maris imperium fuisse tradit Strabo. Plin. lib. 4. cap. 12. *Contra Epidaurum, Cecryphalos, Pityonesos, 6. mill. passuum à continente. Ab hac Ægina liberæ conditionis, 17. mill. pass. cujus 20. mill. pass. prœternavigatio est. Eadem autem à Piræeo Atheniensium portu 12. mill. abest, ante Œnone vocitata.* In notitia Hieroclis Αἴγινα νῆσος, Ægina insula provinciæ Helladis censetur, sed Atticæ tribuitur regioni. In notitiis aliis archiepiscopatus est.

EPISCOPI ÆGINÆ.

I. CRISPUS.

PRimus Æginæ episcopus fuit *Crispus* Pauli Apostoli discipulus, cujus ipse meminit 1. Cor. 1. v. 14. ubi declarat neminem à se Corinthi fuisse sacris undis imbutum præter *Crispum* & Caium. Is nimirum Act. 18. v. 8. Corinthiacæ synagogæ princeps fuisse narratur, qui credidit cum omni domo suâ. *Crispum* ab Apostolo creatum esse Æginæ episcopum Constitutiones Apostolicæ ferunt lib. 7. cap. 46. Κείσπος δὲ τῆς τῆς Αἰγίνης ἐκκλησίας.

II. GABRIEL.

In septima synodo sedit & subscripsit *Gabriel episcopus Æginæ*, Γαβριὴλ ἀνάξιος ἐπίσκοπος Αἰγίνης.

A

III. THOMAS.

In ea synodo Byzantina quæ Photii restituti causa habita est sub Joanne Papa VIII. *Thomas Æginæ* aderat, Θωμᾶ Αἰγίνης, Θωμᾶς Αἰγίνης.

IV. CALLINICUS.

Nuper sedebat, ac quidem anno 1721. *Callinicus Æginæ archiepiscopus, Callinico di Egena*, ὁ Αἰγίνης Καλλίνικος.

XXXV. # ECCLESIA AULONIS.

IN notitia Leonis Imp. Nili & aliis nonus sub Atheniensi metropoli episcopatus est Aulonensis ὁ Αὐλῶνος. Idem certe qui Solonensis in recentioribus dicitur ὁ Σολῶνος. Atqui in laterculis urbium quarum mutata nomina sunt, Solon civitas eadem quæ *Delphi* olim, Apollinis oraculo Gentilibus celebres, quorum priscum nomen Pytho, Πυθὼ fuerat, Δελφοὶ, τὸ Χρυσὸς, καὶ Σολών. *Delphi Chrysus & Solon.* Qui Delphos & Amphissam eamdem urbem fuisse asserunt, errant prorsus, quando utramque disjungit Hierocles; imo Pausania teste Phocidis cap. 38. *Delphis 120. stadiorum itinere Amphissa abest, Locrorum Urbs maxima & nobilissima.* Δελφῶν δὲ ἀποτέρω σταδίοις εἴκοσι καὶ ἑκατόν ἐστιν Ἄμφισσα, μεγίστη, καὶ ὀνομαστοτάτη πόλις τῶν Λοκρῶν. Solone seu Aulone præcipuum Templum sanctæ Dei genitricis nomine Deo dicatum (velut & alia vulgo Græciæ) *Panagia* nuncupatur, quin & in eadem urbe quinque aliæ ecclesiæ sunt Græcanici ritus.

EPISCOPI AULONIS.

I. * * *.

LAONICUS Chalcocondylas lib. 2. de rebus Turcicis, narrat Timarem sive Tamerlanem Græciæ victorem à Delue Ducis Delphorum filia placatum, Delphorum ei principatum reddidisse, quæ tamen quum se à sacerdote quodam stuprari passa esset, ad Regem seu Tyrannum ab urbis Pontifice, ὑπὸ ἀρχιερέος εἰς βασιλέα, delata est, quod quum omnem hanc regionem sola administraret, intolerabilibus injuriis cives afficeret, ipsa interim adulterio à sacerdote polluta.

B

II. LAURENTIUS.

Sententiæ quâ Joasaph Patriarcha exauctoratus fuit, anno 1564. subscripsit *Laurentius episcopus Aulonis*, ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Αὐλῶνος Λαυρέντιος. Turco-gr. lib. 2. pag. 174.

III. MELETIUS.

Nuper sedebat *Meletius episcopus Solonis, Meletio di Solona.*

XXXVI.

ECCLESIA AMYCLARUM.

AMYCLÆ Urbs Laconica una è centum quas ea regio olim complectebatur, ab Amycla Lacedæmonis filio condita fertur, in regione mediterranea. Plinius lib. 4. cap. 5. in Achaïa, *Ager Laconicus,* inquit, *liberæ gentis & sinus circuitu 206. M. trajectu 39. M. Oppida, Tænarum, Amyclæ, Pheræ, Leuctra.* In notitia Philippi Cyprii sextus episcopatus est Amycliensis sub Patris Peloponnesi, hodie vero Lacedæmoniensi subest, ejusque tritum nomen est *Verdonia.*

EPISCOPI AMYCLARUM.

I. NICOLAUS.

LIb. 3. Jur. Græco-Rom. pag. 224. exstat judicium de *Nicolao Muzalone Amyclei episcopo,* τοῦ χρηματίσαντος ἐπισκόπου Ἀμυκλείου κυρίου Νικολάου τοῦ Μουζάλωνος, qui quum adhibita vi à magistratu civitatis tonsus, monasticas subinde vestes abjecisset, episcopi munere abstinere jussus est à Luca Chrysoberge Patriarcha. Restitutus tamen fuit à Michaële Anchiali Lucæ successore, ita ut aliquantum temporis ab officio obeundo abstineret. De quo Theodorus Balsamon legendus ad can. 54. Concilii Carthaginensis. « Quum *Nicolaus Muzalon,* inquit, qui Amyclarum episcopus fuit, vi magistratûs episcopatui renuntiare coactus esset, & à magna synodo restitui posceret, adfuere quidam qui dicerent eum minime restitui debere; causas etiam criminales adversus eum proferentes, quas ante & post renuntiationem ab illo admissas aiebant, propter quas ab episcopatu arcebatur. Id quod valde fuit agitatum aliis alia reponentibus. Quocirca synodo placuit omnia prius crimina excutienda esse, ac si oporteurit, fieri restitutionem. » Quid vero deinceps *Nicolao* factum sit, Balsamon non explicat. Hic vero alius omnino fuit à *Nicolao Muzalone* qui ante Lucam Chrysobergem Patriarcha sederat.

XXXVII.

ECCLESIA OLENÆ.

EPISCOPATUS quintus sub Patrensi metropoli in notitiis Leonis Imp. Nili, & Philippi Cyprii *Bolænæ* dicitur, ε'. ὁ Βολαίνης. Lege prorsus Ὀλαίνης, *Olænæ,* vel Ὀλένης, *Olenæ,* ut apud Thomam Smith; apud illustrissimum vero Chrysanthum Ὀλένου, *Oleni.* Atqui *Olenus* Ὤλενος Straboni nota civitas est, Ptolemæo quoque, atque *Olenum* Plinio, ab Oleno Vulcani filio dictum. Sed & Olenus Achaïæ regionis oppidum erat ad Pyræum fluvium stans, vix tribus milliaribus ab Ionii maris ora remotum. Olena vero de quâ nunc sermo est, ad alteram Peloponnesi oram, ad Hadriaticum mare posita est, ubi nunc oppidum *Caminitza.*

EPISCOPI OLENÆ.

I. SISOES.

SEntentiæ qua Joasaph Patriarcha anno 1564. destitutus fuit, subscripsit *Sisoës episcopus Olenæ,* ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Ὀλένης Σισώης.

XXXVIII.

ECCLESIA METHONES.

METHONE, Μεθώνη Messeniæ regionis in Peloponneso civitas est, quam veteres aliqui *Methanam* dixere, quos Hierocles in notitia sequutus videtur, alii Mothonem Μοθώνην, errore forsan amanuensis. Strabo lib. 8. *In medio Træzenis & Epidauri (Limera scilicet) munitus jacet locus Methana & Cherronnesus eodem appellata nomine, licet apud Thucydidem in quibusdam exemplaribus Methone dicatur, simili quo Macedonica vocitata vocabulo; in cujus obsidione Philippus avulsum amisit oculum. Quapropter nonnulli decepti, ut Scepsius existimat Demetrius, eam Methonem in Træzeniis arbitrati sunt.* Ex quo Strabonis loco docemur Methonem ipsam fuisse Cherronnesum Laconicæ. Hanc lib. 9. à Philippo solo æquatam seu vastatam prodit. Plinio *Methone* dicitur, hodie vero *Modon,* Urbs clara cum emporio, in regione quam *Belvedere* appellant, arcem habens munitissimam. Episcopatus est sub Patrensi metropolita in Notitia Leonis Imp. Nili, & Philippi, quin & Thomæ Smith, imò illustrissimi Chrysanthi.

EPISCOPI METHONES.

I. TYCHICUS.

Inter subscriptiones epistolæ synodi Sardicensis ad ecclesias, legitur *Tychicus ab Asia de Methonis.* Emendo *ab Achaïa de Methones*, sive *Methone.* Nisi forte legendum sit, *à Dacia de Montennis*, quando Tabulæ Peutingerianæ *Montenias* habent in Æmimontana regione, quæ Docææ proximæ erant. Quidam codices habent *Titius*, non *Tychicus.*

A

II. ATHANASIUS.

Petrus Siculus Argivorum episcopus, qui Basilio Macedone Imp. claruit, historiam *S. Athanasii Methonensis in Peloponneso episcopi* oratione perstrinxit; quæ edita est inter acta SS. ad diem 31. Januarii, hoc præfixo titulo: *Petri Siculi humillimi Argivorum episcopi funebris Oratio in B. Athanasium episcopum.* Catana *Athanasius* oriundus erat, cujus parentes Sarracenis sub Michaële Balbo Imp. Siciliam invadentibus, Patras Achaïæ migraverunt: Monachus factus & monasterii subinde præpositus, Methonensis postea ecclesiæ episcopus consecratus est, quam egregiè administravit. Numerus vero annorum quibus antistes sedit, nec annus mortis ejus usquam notatur. Inter episcopos synodi Photianæ quæ post S. Ignatii Constantinopolitani obitum coacta fuit, legitur *Athanasius Methones*, Ἀθανασίου Μεθώνης, Ἀθανάσιος Μεθώνης.

B C

III. NICOLAUS.

Circumfertur opusculum *de corpore & sanguine Christi*, nomine *Nicolai beatissimi episcopi Methonensis* inscriptum, Νικολάου τοῦ μακαριωτάτου ἐπισκόπου Μεθώνης, *ad eos qui dubitant an panis & vinum consecratum sit corpus & sanguis Domini nostri Jesu-Christi.* Aliud itidem contra Latinos, & præsertim Petrum Proculanum Mediolanensem archiepiscopum, de processione Spiritûs sancti scripsit; quam lucubrationem Hugo Etherianus dum Constantinopoli sub Manuële Comneno ageret, Principe annuente confutavit. Eum *Caloterem* cognominatum reperi in Thesauro Nicetæ Choniatæ tom. 12. Bibliothecæ Patrum, ubi aliud ejus de Azymis adversus Latinos opusculum appellatur, τοῦ μακαριωτάτου ἐπισκόπου Μεθώνης τοῦ Καλοτέρους. Tempore profecto Manuëlis Methones episcopus sedebat *Nicolaus*, qui anno 1166. synodo adfuit in qua Alamannorum de Christi vera deitate fides recta sinceraque judicata est. Vid. Allat. lib. 2. de consens. cap. 12.

D E

IV. ANTONIUS.

Vir doctissimus Nicolaus Comnenus Papadopoli in Prænotionibus Mystagogicis Resp. 1. sect. v. n. 4. Ecclesiæ suæ Græcæ sensum edisserens, ultrò concedentis neminem prohiberi, ne ea quæ ad pœnitentiam pertinent, & ad corporis castigationem conferunt, omni die suscipiat, hæc suddit: « *Quæ retulit Prodromus senior, & post eum Tarasius & Nicephorus sancti Pontifices, atque ex his Georgius Metochita, & Antonius Methonensis* oratione 2. *de Pœnitentia;* quos ad id profert Diplovatacius. » Georgius porro Metochites sub Michaële Palæologo & Andronico seniore claruit: an circa eadem tempora *Antonius Methonensis*, definire non ausim. *Antonii Methonensis episcopi* sermonem 11. de Pœnitentia laudat quoque vir celeberrimus pag. 20.

V. MICHAEL.

In opere de Prænotionibus Mystagogicis Resp. IV. sect. II. n. 7. meminit vir pereruditus *Michaëlis episcopi Methonensis*, Palamitarum adversarii: « Nilus est Rhodius episcopus, *inquit*, de quo, uti de Palamitarum suo ævo principe questus est *Methonensis episcopus Michaël* epist. 21. ad Sclerum, obtinuitque, vel invito Philotheo, ut sacro Rhodi throno deturbaretur, ut narrat idem *Michaël*, invectus libro integro contra Palamam. » Vivebat itaque Methonensis sub Philotheo Patriarcha Byzantino.

VI. * * *.

Joseph Patriarcha Cp. quum ad concilium proficisceretur quod Ferrariæ in Italia celebrandum erat, è navi exscendit Methonæ, eique occurrit *urbis episcopus* Romanorum, sive Græcorum, ὁ τῶν Ῥωμαίων ἐπίσκοπος. Nam Græcorum scriptores suos appellare *Romanos* amant; eaque nuncupatione Latinos indignos putant. Syrop. hist. Concil. Florent. sect. 4. cap. 4.

VII. JOSEPHUS.

Post synodum Florentinam Methones episcopus fuit *Josephus*, qui eidem synodo interfuerat, fidelis testis eorum quæ in ea gesta essent. Confutationem edidit criminationum Marci Ephesini, quibus ille unioni cum ecclesia Latina initæ detrahebat. *Josephi* liber inscribitur: Ἰωσὴφ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Μεθώνης ἀπολογία πρὸς τὸ γραμμάτιον κῦρ Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ μητροπολίτου Ἐφέσου, ἐν ᾧ ἐκτίθεται τὴν ἑαυτοῦ δόξαν, ἣν εἶχε περὶ τῆς ἐν

ECCLESIA METHONES.

Φλωρεντίᾳ ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς Συνόδου. *Joseph* A *religiosissimi episcopi Methones Apologia in libellum Domni Marci Eugenici metropolitæ Ephesii, in quo suam sententiam exponit quam habuit de sancta & œcumenica synodo Florentina.* Atqui *Joseph Methonensis* iste alius non est à Joanne Plusiadeno archipresbytero, cujus dialogum de dissidiis Græcorum & Latinorum, & pro synodo Florentiæ suis passim in libris Allatius laudat, qui lib. 3. de consens. col. 933. observat eum mutasse nomen pristinum suum, ut sæpe Græci solent dum ad episcopatum, sumpto monastico habitu, promoventur.

VIII. ANTHIMUS.

Doctissimus Abbas Papadopoli in Prænot. Mystagog. pag. 191. *Anthimi* quoque *Methonensis episcopi* meminit ex Thoma Diplovatacio Jurisconsulto.

IX. THEOPHANES.

Leo idem Allatius lib. 3. de consens. cap. 11. inter episcopos Græcos qui suo ævo ante sæculi decimi-septimi medium Romam Apostolicæ sedis communionem ex animo amplexuri venere, *Theophanem Methonensem* memorat.

XXXIX. ECCLESIA SCYRI *insulæ.*

INTER insulas Cycladas censebatur olim *Scyrus*, Σκύρος, ab antiquis temporibus celebris, ob caprarum quæ in ea nascuntur, virtutes, opportunasque lapidum & metallorum indagines, Strabone teste lib. 9. De ejus situ Plinius lib. 4. cap. 12. *Ex Delo quindecim mill. pass. Scyros.* Rursumque, *Pegasicus Sinus ante se habet Eutychiam, Cicynethum, & Scyrum supradictam, sed Cycladum & Sporadum extimam.* In ea porro insula oppidum exstat ejusdem nominis, cujus quidem nulla mentio Hierocli, sed Leoni Imp. Nilo & Philippo episcopatus sextus est sub Atheniensi metropoli; tertius vero recentioribus. Hodie Scyras dicitur, cujus episcopus idem ac Seriphi insulæ.

EPISCOPI SCYRI.

I. IRENÆUS.

EPistolæ concilii Sardicensis ad ecclesias subscriptus legitur *Irenæus ab Achaïa de Socoro*, emendo *de Scyro.*

II. JOSEPH.

Sæculo decimo-sexto labente sedebat *Joseph episcopus Scyri*, cujus epistolas duas ad Theodosium Zygomalam protonotarium B ecclesiæ Constantinopolitanæ Martinus Crusius evulgavit lib. 4. Turco-gr. pag. 317. & 318. subscriptio est, ὁ Ἰωσὴφ Σκύρου, *Joseph Scyri.*

III * * *.

Anno 1708. Scyri insulæ Græci ritus episcopus Romanam communionem fovebat RR. PP. Capucinorum curis & opera.

XL. ECCLESIA ZACYNTHI.

ZACYNTHUS Ζάκυνθος, insula Hadriatici maris vulgo *Zante*, Cephallenia altera insula minor è regione Peloponnesi sita est, à qua versus Austrum 25. mill. distat. Libera erat Plinii ævo: hodie autem Venetæ ditionis est. Circuitus ejus 60. mill. pass. esse dicitur, aër saluberrimus, optimo vino abundat, pice quoque & metallicis venis, sed terræ motibus obnoxia est. Episcopatus ejus cum Cephalleniensi à Cyrillo Lucari dum Byzantinam sedem teneret, junctus fuit. Hierocli Helladis censetur, & in notitiis aliis Corintho metropoli assignatur.

EPISCOPI ZACYNTHI.

I. LEO.

SEptimæ synodo adfuit & subscripsit *Leo* C *episcopus Zacynthi*, Λέων ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ζακύνθου.

II. GEORGIUS.

Octavæ synodo *Georgius misericordia Dei episcopus Zacynthi.*

III. * * *

Innocentius Papa III. lib. 10. epist. 128. *Archiepiscopo Patracensi*, seu Patrarum Latini ritus scribebat ad audientiam suam venisse *quod in insula Zacyntho, quæ ad dilecti filii nobilis viri Maionis Comitis Kephaloniæ pertinet ditionem, quidam episcopus Græcus*

non solum sedi Apostolicæ inobediens & rebellis existit, ejus dispositionibus parere contemnens, verum etiam vitam ducit multis scandalis obnoxiam. Mandat ut eum admoneat: sin male gesta corrigat, eo ab ecclesiæ cura amoto, de altero faciat eidem ecclesiæ provideri. Data Viterbii XIV. Kal. Oct. anno 10. Pontificatus Innocentii, seu Christi 1207.

ECCLESIA ZACINTHI.

XLI. # ECCLESIA CEPHALENIÆ.

CEPHALENIA Κεφαλλωνία, hodie *Cephalonia*, altera Hadriatici maris insula est, ante Echinadas posita, ut observat Plinius, cui libera quoque dicitur, olimque *Malæna* vocitata. Hanc undecim mill. pass. à continente semotam ait, circuitu patentem 44. Epiri censetur Ptolemæo, Helladis vero Hierocli, velut & Zacynthus, & in notitiis prioribus Corinthi metropolitæ subest. Philippus Cyprius addit, *ambos insulæ utriusque episcopatus à Patriarcha Domino Cyrillo Lucari conjunctos fuisse, & in Archiepiscopatum unum evectos tempore Domini Nicephori Metaxæ præsulis Cephaleniæ,* αἱ τινὲς δύο ἐπισκοπαὶ παρὰ τοῦ πατριάρχου κυρίου Κυρίλλου Λουκάρεως εἰς μίαν ἑνώθησαν, καὶ ἀρχιεπισκοπὴ ἐτιμήθη τῷ καιρῷ τοῦ ἀρχιερατεύοντος κυρίου Νικηφόρου Μετάξα τοῦ Κεφαλλωνίας· Id quod Dositheus Hierosolymitanus esse factum testatur; anno 1621. Insula cum civitate Venetorum hodie ditionis est, omnigenis arboribus & fructibus abundans.

EPISCOPI CEPHALENIÆ.

A

I. * * *.

IN septima synodo *Gregorius presbyter* locum tenuit sedis Cephaleniæ, Γρηγόριος πρεσβύτερος, καὶ τοποτηρητὴς Κεφαλλωνίας, seu episcopus in vivis fuerit, seu sedes episcopo tunc vacaverit.

II. ANTONIUS.

In synodo quæ ob Photii restitutionem habita est, sedisse fertur, *Antonius Cephaleniæ*, Ἀντωνίου Κεφαλλωνίας, Ἀντώνιος Κεφαλλωνίας.

III. * * *.

Innocentius Papa III. epistolam *episcopo Cephaloniæ Græco* scripsit, ut Corinthi archiepiscopo, tamquam metropolitano suo morem gereret. Lib. 15. epist. 64.

IV. NICEPHORUS.

Modo dixi ex Philippi Cyprii notitia Cephaleniam & Zacynthum in unum episcopatum coïvisse, qui archiepiscopatus factus sit Cyrillo Lucari Patriarcha, in gratiam *Nicephori Metaxæ,* anno 1621.

V. FRANCISCUS.

Inter episcopos Græci generis qui è Collegio Romano Græcorum prodiere Catholicæ fidei & communionis studiosi, Leo Allatius numerat *Franciscum Gozadinum Siphnium*, seu de insula Siphno, ex ecclesiæ cathedralis Cretensis canonico episcopum Zacynthi & Cephaleniæ creatum. lib. 3. de cons. cap. 7. n. 8.

VI. PAISIUS.

B

Anno 1671. *Païsius archiepiscopus Cephaleniæ, Zacynthi & Ithacæ* testimonium dedit de Orientalis ecclesiæ fide Calvinianis erroribus adversaria, tom. 3. Perpet. fid. Euch. pag. 579.

VII CYPRIANUS.
VIII. AGAPIUS.

Nuper sedebat *Cyprianus Cephaleniæ & Zacynthi archiepiscopus,* cui successit *Agapius*. Hic sedebat anno 1721. ὁ Κεφαλλωνίας καὶ Ζακύνθου Ἀγάπιος.

XLII. # ECCLESIA DIAULIÆ.

DIAULIA Διαυλία vel Διαύλεια, civitas episcopalis est secunda sub Athenarum metropolita in notitiis Leonis Imp. & aliis deinceps. ς΄. ὁ Διαυλίας. Ipsa nimirum est quæ Ptolemæo Δαυλὶς, *Daulis,* Straboni Δαύλειον *Daulium,* Urbs quædam exigua Phocidis in monte assurgens, ubi vicus hodie est, quindecim millibus pass. Delphis distans ad Septentrionem. Plinius lib. 4. cap. 3. *Drymæam regionem Daulidem appellatam dicit.* In episcopatum unum Diaulia conjuncta est cum *Talantio,* de quo supra.

EPISCOPI DIAULIÆ.

I. SOPHRONIUS.

INter episcopos Græcos qui Stephano Gerlacho Constantinopoli agenti, nomina sua in chartis scripta concesserunt, legitur *Sophronius Diauliæ & Talantii.* ὁ Διαυλίας καὶ Ταλαντίου Σωφρόνιος, 20. Jun. 1576. Constantinopoli. Mart. Crus. Turco-gr. p. 507.

XLIII.

ECCLESIA PYLI.

PYLUS dicta Πύλος, civitas multiplex in Achaico tractu. Alia Messeniæ, alia Elidis, alia Arcadiæ seu Triphyliæ potius. Pylus Elidis Pausaniæ & Strabonis ævo olim interierat. Episcopum habuit Messeniaca Pylus quæ nunc Barinus vel *Abarinus,* Αβαρῖνος Græcis, Italis *Navarino* dicitur prope Juncum Peloponnesi portum, quæ Monembasiæ metropolitæ obnoxia facta est. Cæterum episcopatus hic nupero sæculo exstinctus videtur, quando nulla ejus mentio est in recentioribus notitiis, nisi Abarinus eadem sit, quæ in illis *Rheon.* At *Rheon* hodie archiepiscopatus est, Illustrissimo teste Chrysantho. In indice urbium & locorum quorum nomina mutata fuere Pylus *Nestoris patria fuisse fertur, quæ nunc Abarinus.* Πύλος, ἡ πατρὶς Νέστορος, νῦν Αβαρῖνος.

EPISCOPI PYLI.

I. NICOLAUS.

JOASAPHUS metropolita Monembasiæ Theodosio Zygomalæ, magnæ ecclesiæ Protonotario anno 1578. die 2. Novembris epistolam dedit, quam cum aliis aliorum Græcorum Crusius regessit lib. 4. Turco-gr. pag. 321. in qua querebatur multa se A expendisse & onera sustinuisse detestabilis *Nicolai* causa, qui Constantinopoli ad se missus fuerat ut *Avarini* episcopus fieret; sive Pyli, ita ut expensæ centum ducatorum essent, μετὰ ξεισκατάρατον παπᾶς Νικόλαον ὅπου τὸν ἐστήλαμεν ναὸν ἐκάμομε ἐπίσκοπον Αβαρίνου. Crusius vertit, *Pyli* seu *Abarini.*

XLIV.

ECCLESIA BRESTENES.

BRESTENE Βρεστένη Peloponnesi episcopatus est Lacedæmonis metropolitæ subjectus, eamque urbem Græci Χρυσάφαν, *Chrysaphan* dicunt.

EPISCOPI BRESTENES.

I. AGATHANGELUS.

ANte annos circiter 20. *Brestenes episcopus* sedebat *Agathangelus,* ut suis literis mihi scribebat R. P. Bernardus de Rubeis Ordinis nostri vir apprimè doctus, die 1. Januar. anni 1723.

XLV.

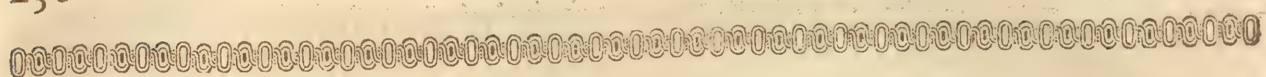
ECCLESIA ANDRUSÆ.

ANDRUSA Georgio Phranzæ lib. 1. hist. cap. 7. & lib. 2. cap. 2. inter Peloponnesi civitates censetur, quam cap. 3. ab Ithome, quæ Messenæ arx Straboni dicitur, adeoque Messenæ vicina, non longe distare innuit. Eam Monembasiæ metropolitæ subesse idem Phranza testatur.

EPISCOPI ANDRUSÆ.

I. ATHANASIUS.

ERat quidem Georgius Phranza lib. 1. hist. cap. 7. ubi Joanni Becco Patriarchæ Constantinopolitano suffectum ait *Athanasium monachum;* quandoquidem *Athanasius* hic, non Becco, sed Gregorio Georgiove Cyprio successor est designatus. Cæterum B Phranza *Athanasium* à puero vitam asceticam in Ganis montibus coluisse subdit, è Peloponneso oriundum, patriâ Andrusa, cujus episcopatum Imperatoris jussu & synodi suffragio gerebat sub Monembasia metropoli. Id quod Pachymeres, Gregoras & alii silent, qui de eodem *Athanasio* ejusque in Patriarcham promotione scripsere.

XLVI. ## ECCLESIA MENDINITZÆ.

MENDINITZAM, seu *Bendinitzam* episcopatum Atheniensi metropoli obnoxium habent notitiæ recentiores.

EPISCOPI MENDINITZÆ.

I. JACOBUS.

NUper Mendinitzæ ecclesiæ præerat *Jacobus*, *Jacobo di Bendinitza*.

XLVII. ## ECCLESIA TZERNITZÆ.

TZERNITZA oppidum est Patris quindecim circiter horis distans, cujus episcopus hodieque Patrensi metropolitæ subest, sed cujus priscum nomen hactenus assequi non potui. Quum civitas Achaïæ sit proprie dictæ, in Peloponneso posita, diversa proinde est à Tzernice, Epiri novæ episcopatu alio, sub Dyrrachio.

EPISCOPI TZERNITZÆ.

I. LEONTIUS.

II. ELIAS.

III. PARTHENIUS.

TRes Tzernitzæ episcopos nuperæ ætatis suppeditavit mihi vir egregiè doctus R. P. Bernardus de Rubeis Venetus Dominicani Ordinis alumnus, literis ad me scriptis die 2. Januarii anni 1723. Hodiernus, inquit, ejus episcopus est *Parthenius*, cujus decessor fuit *Elias Miniati* facundia & clementia clarus, cujus sermones habemus typis editos uno volumine in 4.° comprehensos.» Ante *Eliam* sedem tenuit *Leontius*.

XLVIII. ## ECCLESIA CEI.

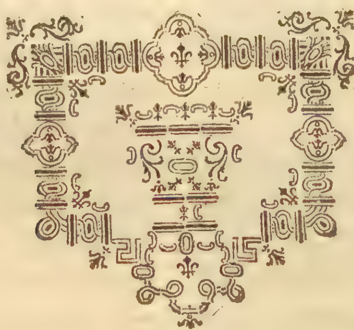
CEOS insula, quæ & Cea Hydrusa quondam dicebatur, teste Plinio, inter Eubœam & Bœotiam posita, quæ Eubœæ pars olim fuisse fertur, *Zia* vero hodie dicitur, in episcopatum unum cum Thermiis alia insula sub Athenarum metropolita coaluit. Thermiis porro distat 38. millibus passuum. In ea episcopus sedet, utpote quæ ferax sit & populosa; quin & archiepiscopi titulo à suis postmodum auctus fuit.

EPISCOPI CEI.

I. MACARIUS.

ANno 1721. sedebat *Macarius archiepiscopus Ceæ & Thermiorum*, ὁ Τζίας καὶ Θερμίων Μακάριος.

Alii non occurrunt utriusque insulæ episcopi.

V. PROVINCIA EPIRI NOVÆ.

1. ECCLESIA DYRRHACHII METROPOLIS.

JOANNES Malalas in Chronico, ubi de Theodosio Magno pag. 43. Novæ Epiri provinciam ab eo institutam prodit. Ὁ δὲ αὐτὸς βασιλεὺς Θεοδόσιος ἐμέρισε τὴν νέαν Ἤπειρον ἀπὸ τῆς παλαιᾶς, καὶ ἐποίησεν ἐπαρχίαν, δίκαιον πόλεως (emendo μητροπόλεως) καὶ ἄρχοντα δοὺς Δυῤῥαχίῳ πόλει. *Imperator idem Theodosius Novam Epirum à veteri discrevit, & provinciam fecit, donans Dyrrhachio urbi, jus metropolis & principem.* Atqui priscum Dyrrhachii nomen Epidamnus fuit, quam à Corcyræis conditam fert Strabo, & à Chersonneso, sive Peninsula, ubi sita est vocabulum nactam. Plinius vero lib. 3. cap. 23. ubi de Macedonia, *Montes Candaviæ*, ait, *à Dyrrhachio 79. mill. pass. distare. In ora vero Denda civium Romanorum, Epidamnum colonia propter inauspicatum nomen à Romanis Dyrrhachium appellata.* Pomponium Melam Plinius exscribebat, cui lib. 2. cap. 3. *urbium Illyricarum* prima est Oricum, secunda Dyrrhachium, Epidamnus antea erat. Romani nomen mutavere, quia velut in damnum ituris, omen id visum est. Macedoniæ censetur Ptolemæo, uti Plinio, & Taulantiorum regionis prima. Celebris Dyrrhachii semper portus & Emporium fuit, Brundisino è regione respondens, horumque trajectus facilis. In notitia Hieroclis, Novæ Epiri metropolis est, juxta atque à Theodosio constitutum erat, Δυῤῥάχη, ἡ ποτε Ἐπίδαμνος, *Dyrrhache, quæ quondam Epidamnus.* In notitia Leonis Imp. quindecim episcopatus Dyrrhachii metropolitæ subjiciuntur, *Stephaniacensis, Chonubiæ, Croiensis, Elisæ, Diocliæ, Scodrensis, Drivastensis, Polathensis, Glabinitzæ* sive *Acrocerauniæ, Auloneæ, Lychnidorum, Antibaris, Tzernici, Polycheropolis,* seu potius *Pulcheriopolis, Graditzii.* Ejus antistes sequiori ævo *Archiepiscopi, & Hypertimi* titulis ab Byzantinis principibus auctus fuit. Hodie vulgo *Durrazio* dicitur, Turcarum Sultano parens.

EPISCOPI DYRRHACHII.

I. Apollo.

IN Menologio Græcorum Sirletano, quod latine editum est tom. 2. Ant. Lect. Henrici Canisii, die 7. Decembris memoria habetur sanctorum Sosthenis & *Apollo,* quorum meminit Paulus cap. 1. epist. 1. ad Corinthios, illicque *Apollo* Dyrrhachii fuisse episcopus traditur. De eo dictum est in episcopis Corinthi.

Ferrarius in catalogo SS. Italiæ ex nescio quo Menologio Græcorum *Cæsarem* ex septuaginta Domini discipulis unum Dyrrhachii episcopum fuisse scribit, nimirum ex spurio illo Dorotheo Tyri, qui omnes illos quorum mentio fit in epistolis Pauli, Christi discipulos fuisse è suo cerebro finxit, & *Cæsarem* illum de quo Paulus dicit epist. ad Philipp. 4. v. 22. *Salutant vos omnes sancti, maxime qui sunt de Cæsaris domo,* privatum quemdam hominem exstitisse qui Christo nomen dederat, non ipsummet Reipublicæ Romanæ Imperatorem.

A

II. Astius.

Menologium illud quod mox appellabam ad diem 6. Julii certamen fert *S. Astii episcopi Dyrrhachii, qui sub Trajano Imp. & Agricolao Præside in confessione fidei perseverans, plumbatis cæsus, post alios cruciatus, precibus ad Deum missis, animam Deo tradidit.* Atqui Synaxarium idem *Astium* fuisse affixum cruci perhibet ad diem 7. Julii, ubi de

B SS. Peregrino & sociis. *Eodem die SS. martyrum Peregrini & sociorum, Luciani, Pompeii, Hesychii, Papii, Saturnini & Germani. Hi omnes erant quidem ex Italia; sed propter persequutionem Trajani Dyrrhachium se contulerunt, ubi quum sanctum Astium in cruce pendentem vidissent, quumque se Christianos esse prædicarent, jussu Proconsulis Agricolai projecti sunt in mare Adriaticum, & sic coronam martyrii receperunt.*

receperunt. Quæ totidem verbis eadem die recitantur in Martyrologio Romano, utpote ex eodem Menologio excerpta.

III. Eucharius.

In Epheſina ſynodo priore ſedit & ſubſcripſit Εὐχάριος ἐπίσκοπος Δυῤῥαχίου. *Eucharius epiſcopus Dyrrhachii.*

IV. Lucas.

In ſecunda ſynodo Epheſina ſedit *Lucas Dyrrhachii*, ſuoque ſuffragio ſanxit, quæ pro Eutyche hæretico, & in S. Flavianum Conſtantinopolitanum gerebantur, Λούκα Δυῤῥαχίου. Quod tamen poſthac emendavit in Chalcedonenſi ſynodo, cujus definitionibus ſubſcripſit act. præſertim 6. Λούκας ἐπίσκοπος Δυῤῥαχηνῶν μητροπόλεως, *Lucas epiſcopus metropolis Dyrrhachenorum*. Leo Magnus Papa de ordinationibus quas Perigenes Corinthi metropolita contra regulas fecerat, ad *Metropolitanos per Achaïam conſtitutos* ſcribens, *Lucam* in inſcriptione epiſtolæ nominat, Dyrrhachii utique, cui poſt biennium Leo Imp. ut aliis Imperii ſui Orientalis epiſcopis literas ſacras miſit de nece S. Proterii Alexandrini: *Lucæ reverentiſſimo epiſcopo Dyrrhachii.* Exſtat ſynodica epiſcoporum novæ Epiri ad eumdem Imp. reſponſoria, cui omnium primus ſubſcripſit *Lucas epiſcopus Dyrrhachenus*.

V. * * *.

Tempore Hormiſdæ Papæ, quum Illyricum Orientale pene totum ad Acacii Conſtantinopolitani Præſulis ſchiſma, Anaſtaſio præſertim Imp. defeciſſet, Dyrrhachii quoque eccleſia cum Epiro nova à Romana communione receſſit, nec legatos quos Hormiſdas in Orientem mittebat ex animo ſuſceperunt. Id quod Andreas Prævalitanus eidem Pontifici data relatione ſignificavit. *Commendans me humillime veſtigiis veſtris piiſſimis*, inquit, *indico propter ſynodum Epiri novæ, quoniam finxerunt anathematizare intra ſemetipſos aliquas perſonas. Hoc tantummodo ingenio uſi ſunt, ut nos in ſua malitia caperent. Quibus reſtitit divina Trinitas per veſtras preces ſanctas. Et quum deprehenſi fuiſſent in ſua malitia, nunquam potuimus* archiepiſcopo *ſuadere, ut ad viam veritatis, & ad veſtra præcepta verteretur.*

VI. Marianus.

Facundus Hermianenſis lib. *cont. Mocianum* pag. 205. *Marianum Doracenſem*, ſive Dyrrhachii, laudat, qui cum Baſiliſco Sardicenſi & aliis trium capitulorum condemnationi refragatus eſt. *Cui judicio*, inquit *quoniam ſuffragari renuebant, b. m. Marianus Doracenus, & Baſiliſcus Sardicenſis epiſcopi, & Lampridius preſbyter & Abbas Hieroſolymitani monaſterii, Mocianus eos Cp. ut ſe commendaret, in gehennam abiiſſe dicebat.* Quamquam nonnemo forſan arbitretur, *Doracenſi* epiſcopo, Facundum, non Dyrrhachii præſulem intellexiſſe, ſed Doracii, quod in Notitia Hieroclis, Prævalis provinciæ metropolis dicitur. Δωράκιον μητρόπολις. Verum Doracium in Prævali neſciunt eccleſiarum Notitiæ veteres.

VII. Urbicus.

Gregorius Magnus Papa ad primarios ſuæ Diœceſis metropolitas ſcribens, lib. 8. epiſt. 5. Indict. 1. & lib. 9. Indict. 11. epiſt. 68. *Urbicium* vel *Urbicum Dyrrhachii* nominat. *Euſebio Theſſalonicenſi, Urbicio Dyrrhachitano. Urbico Dyrrhachino, &c.*

VIII. Sisinnius.

Quiniſextæ ſynodi canonibus ſubſcriptus legitur *Siſinnius epiſcopus metropolis Dyrrhachenorum*, Σισίννιος χάριτι τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐπίσκοπος Δυῤῥαχηνῶν.

IX. Nicephorus.

In ſeptima ſynodo ſedit & ſubſcripſit *Nicephorus epiſcopus Dyrrhachii*. Νικήφορος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Δυῤῥαχίου.

X. Antonius.

Inter Theodori Studitæ epiſtolas libri 2. centeſima quinquageſima-ſeptima inſcribitur, Ἀντωνίῳ Δυῤῥαχίου, *Antonio Dyrrhachii*. Scripta eſt cujuſdam monachi cauſa, qui quum preſbyter non eſſet, parvulos quoſdam baptizare auſus erat. Ejus crimen amolitur, quia graſſante hæreſi, copia ſacerdotis Catholici non fuerat, ad illos ſacro lavacro tingendos. Multa affert quibus monachum excuſat. Epiſt. 209. *hunc Dei amantiſſimum & ſanctiſſimum archiepiſcopum* appellat, περὶ θεοφιλεστάτου ἡμῶν πατρὸς ἀρχιεπισκόπου Δυῤῥαχίου... ὑπὸ τοῦ ἁγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου.

XI. Lucianus.

In ſynodo quæ Photii in Conſtantinopolitanam ſedem reſtituti cauſa habita eſt, ſediſſe & ſubſcripſiſſe legitur *Lucianus Dyrrhachii*, Λουκιανοῦ Δυῤῥαχίου, Λουκιανὸς Δυῤῥαχίου.

XII. * * *.

Joannes Scylitzes Curopalata narrat Imperatrici Zoæ per Theophanem Theſſalonicenſem indicatum fuiſſe, Conſtantinum Diogenem conſpiratione facta cum illius ſorore Theodora, fugam in Illyricum meditari,

ECCLESIA DYRRHACHII.

conſiliorum illorum conſciis *metropolita* A *Dyrrhachii* & epiſcopo Peritheorii, qui ſtatim comprehenſi, liberi pauloposſt dimiſſi ſunt 8. die menſis Julii fer. 6. anno 6541. Indict. xv. adeoque anno Chriſti 1033.

XIII. Laurentius.

Alexius Patriarcha Conſtantinopolitanus, coacta ſynodo quatuor metropolitanorum, decretum edidit de nuptiis ſeptimi gradus, ut ſi contractæ non fuerint, minime permittantur, cæterum copula facta, non ſolvantur, pœnis tamen qui contraxerint ſubjiciantur. B Aderat *Laurentius Dyrrhachii*, Λαυρεντίου Δυῤῥαχίου. Lib. 3. Jur. Græco-Rom. pag. 204. Poſt vero *Laurentius Dyrrhachii* alteri ſynodo adfuit, in qua Michaël Cerularius Patriarcha, cujus ſyncellus erat, ſententiam dixit in Leonis Papæ IX. legatos. συνεδριαζόντων. . . . Λαυρεντίου Δυῤῥαχίου καὶ Συγκέλλου. Allat. Diſſert. 2. de lib. Eccl. Græc.

XIV. * * *.

XV. Gregorius.

Michaële Stypiota Patriarcha ſynodus Conſtantinopoli habita eſt, in qua ſpurii duo epiſcopi ſecundæ Cappadociæ ob illegitimam ordinationem ſuam, ac Bogomilicæ hæreſis ſuſpicionem, ſacerdotio amoti ſunt, ſedebat *metropolita Dyrrhachii*. Allat. lib. 2. de conſ. cap. 12. col. 674. 682.

Ex hiſtoria regni Slavorum quæ à Mauro Urbino Abbate Melitenſi ſcripta, anno 1610. Peſari prodiit, anno Domini 1141. GREGORIUS. ſedebat *Gregorius Dyrrhachii, à Durazzo Gregorio.* Quem Urbinus perperam innuit Raguſini metropolitæ ordinationi obnoxium fuiſſe, niſi Latini generis & ritus fuerit; quod tamen illorum temporum ratio non admittit.

XVI. Eustathius.

Soterichus Panteugenus Manuële Comneno Imp. Antiochiæ Patriarcha deſignatus, quum negaret Chriſtum, ſibi quatenus naturâ alterâ Deus eſt, ſacrificium obtuliſſe, ſed Patri dumtaxat & Spiritui ſancto, erroris ſui ſocium habuit *Euſtathium Dyrrhachii metropolitam*. Habita vero ſynodo in urbe Regia, Luca Chryſoberge Patriarcha, allatis Patrum ſententiis, & ponderatis, diſertè confeſſus eſt Euſtathius ipſi quoque Filio, toti, inquam, Trinitati, ſimul vivificum Domini ſanguinem & corpus in cruce primùm oblatum eſſe, deincepſque ſingulis diebus in myſtico & incruento ſacrificio offerri. Quapropter non eamdem atque Soterichus damnationis ſententiam ſubiit. Allat. vind. ſyn. Epheſ.

XVII. Michael.

Euſtathio utique proxime ſucceſſit *Michaël*, qui anno 1166. in altera ſynodo, in qua Alamannorum aſſertio de his Domini verbis, *Pater major me eſt*, vera & orthodoxa cenſita eſt, ſedebat *Michaël Dyrrhachii*. Allat. lib. 2. de conſ. cap. 12.

XVIII. * * *.

Lib. 2. Juris Græco-Rom. pag. 172. ſynodus refertur habita Iſaacio Angelo Imperatore, in qua Cæſareæ metropolita palam expoſtulabat, quod nec ipſe, nec epiſcopi quidam alii qui in urbe Regia agebant, vocati erant, ad epiſcoporum *Dyrrhachii*, Δυῤῥαχίου, Mileti, & Chriſtianopolis electiones.

XIX. * * *.

Joannes Camaterus Patriarcha qui anno 1199. ſedebat, menſe Febr. Indict. II. hoc eſt ipſomet anno, decreto ſanxit ſynodico, ne duo fratres ſobrinas duas ducerent, datumque decretum eſt τῷ ἱερωτάτῳ μητροπολίτῃ C Δυῤῥαχίου καὶ ὑπερτίμῳ, *ſacratiſſimo metropolitæ Dyrrhachii*. Jur. Græco-Rom. pag. 285.

XX. Romanus.

Manuële Charitopulo Patriarcha, qui capta à Francis Conſtantinopoli Nicææ in Bithynia ſedebat, *ſacratiſſimus Dyrrhachii metropolita Romanus*, ὁ ἱερώτατος μητροπολίτης Δυῤῥαχίου Ῥωμανός, in ſynodo ad quam ſex alii metropolitæ convenerunt, quæſtiones varias propoſuit à Patribus ſolvendas, & quarum ſolutiones ſolemni decreto ſancitæ, regeſtæ D fuerunt lib. 3. Jur. Græco-Rom. pag. 238. Synodo alteri adfuit quoque *Romanus*, in qua actum eſt *de Tranſlationibus epiſcoporum*, eodem Patriarcha præſide, die 30. Julii, ἐπινεμήσεως (κ'. (ſeu potius) η'.) Indict. VIII. Ibid. pag. 240.

XXI. Chalcutzes.

Pachymeres lib. 1. cap. 10. narrat, recepta à Græcorum Imp. Epidamno, ſeu Dyrrhachio, ibi deſideratum fuiſſe antiſtitem qui ſacris præeſſet, Ducem quoque & E militares copias; Antiſtitem deſignatum eſſe *Chalcutzem* (id ejus cognomen erat, non certe nomen, quod Pachymeres omiſit) qui magnæ eccleſiæ Scevophylacis magni honore & munere præſtabat. ἀρχιερέως ἐπικηρυχθέντος τοῦ Χαλκούτζη, ὃς καὶ τὴν τοῦ μεγάλου σκευοφύλακος ἐπὶ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας εἶχε τιμήν. Quicum Michaël Palæologus miſſus Dux fuit, adjecto tamen mandato, ut id omne ageret, quod reliquis ducibus, ac præſertim antiſtiti conſentaneum videretur.

ECCLESIA DYRRHACHII.

XXII. CONSTANTINUS.

Lib. 5. Jur. Græco-Rom. pag. 316. extant *Responsiones beatissimi & sanctissimi Bulgariæ archiepiscopi Domini Demetrii Chomateni ad Constantini Cabasilæ archiepiscopi metropolis Dyrrhachii quæsita.* τοῦ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρείας κυρίου Δημητρίου τοῦ Χωματιανοῦ, πρὸς Κωνσταντῖνον ἀρχιεπίσκοπον τῆς μητροπόλεως Δυρραχίου τὸν Καβασίλαν ἀπόκρισις. Atqui Demetrius Chomatenus Bulgariæ archiepiscopus sedebat tempore Michaëlis Palæologi Imp. & Stephani Uresis sive Uroci, Cralis Serviæ.

XXIII. NICETAS.

Georgius Pachymeres lib. 2. cap. 22. *Nicetæ*, qui Thessalonica oriundus erat, in Dyrrhachii metropolitam ordinationem refert, qui ad hanc sedem à Nicephoro Patriarcha nupero morti proximo destinatus fuerat, ὁ ἐκ Θεσσαλονίκης Νικήτας Δυρραχίου μητροπολίτης χειροτονεῖται. Vixit itaque sub Michaële Palæologo Imp. & Andronico ejus filio. Nam anno 1292. *Nicetas* idem Theoleptum Philadelphiensem acriter reprehendit, quod ex Gregorii Nysseni laciniâ quâdam dæmones in Canticis Canticorum fratres nostros appellari effutierat; hoc enim dictum piis auribus omnino repugnare. ὁ γὰρ Δυρραχίου Νικήτας τὸν λόγον ἀκούσας, οὐκ ἀνεκτὸν ἀκοαῖς εὐσεβέσιν ἡγήσατο πάμπαν. idem Pachym. in Andron. l. 3. c. 23.

XXIV. * * *.

Nicephorus Gregoras in fine lib. 10. narrat, post legatorum Romanorum adventum qui sub Andronico seniore Palæologo Constantinopolim de ecclesiarum redintegranda unione accesserant, se multa perorasse, ut suos ab ea ineunda deterreret, suisque sermonibus cordatiores quoque episcopos assensos esse, *in quibus, atque in primis Dyrrhachii metropolitam*, τοῖς τε ἄλλοις, καὶ μάλιστα Δυρραχίου τῷ πάνυ, qui vir erat, inquit, tum canis, tum ingenii acumine & celsitudine inter cæteros excellens, virtutem eruditione ornans, & eruditionem virtute.

XXV. GREGORIUS.

Tomo condemnationis Acindyni & Barlaami, qui Gregorii Palamæ profanis doctrinis adversabantur, subscripsit cum aliis *Gregorius Dyrrhachii*, ὁ Δυρραχίου Γρηγόριος. Lambec. Bibl. Cæsar. tom. 8. cod. 266.

XXVI. PAULUS.

A Marinus Barletius Scodrensis lib. 11. de vita & gestis Scanderbegi, fol. 198. v.° narrat Venetorum Oratorem operam adhibuisse *Pauli Angeli Dyrrhachiensis archiepiscopi*, qui Scanderbego suaderet, ut bellum Turcarum Tyranno Mahumeto II. inferret. *Ad Paulum Angelum Dyrrhachiensem archiepiscopum divertit, quem noverat apud Scanderbegum & Scanderbeganos plurimum fide, gratia & auctoritate valere. Qui archiepiscopus, ut Venetorum observantissimus fuit, reverentia tanti senatûs, mox ad Scanderbegum accessit. Erat hic archiepiscopus Epirota ex Drivasto urbe* B *oriundus, Andreæ Angeli filius, cujus suprà mentionem fecimus, vir summo ingenio & singulari facundia præditus, excellenti doctrina, sacris humanisque literis, tam Græcis quam Latinis, apprimè eruditus, vitæ & morum candore conspicuus, Christianæ religionis ardentissimus. Quem Scanderbegus ob illius modestiam, vitæ cultum & integritatem, summa veneratione habebat; Epirotæ & Albani omnes tamquam oraculum quoddam audiebant, & venerabantur. Qui quum ad Scanderbegum accessisset, omnes duces* C *& milites Scanderbeganos in concionem vocatos, quo bellum adversus Mahumetem sumerent, tali eos occasione aggressus est.* Hic porro Dyrrhachii metropolita quum erga Romanam ecclesiam egregiè affectus esset, ob præclara sua in rem Christianam officia, Cardinalium collegio allegari meruit à Pio Papa II. De eo legendus Ciaconius in hist. Cardin.

XXVII. HIEREMIAS.

XXVIII. CHARITON.

Leo Allatius lib. 3. de consens. cap. 11. complures episcopos ait è Græcia Romam D ante paucos annos, hoc est sæculo decimo-septimo adulto, venisse, ut ecclesiæ Romanæ communione donarentur, quorum alii ad propria reversi erant, alii, ut liceret sibi tranquilliùs vivere, in Italia sedem fixerant, in quibus fuere *Hieremias archiepiscopus Dyrrhachii*, necnon *Chariton archiepiscopus* itidem *Dyrrhachii*.

XXIX. PHILOTHEUS.

Non ita pridem sedebat *Philotheus Dyrrhachii*, ex schedis quæ Venetiis ad me missæ sunt, *Philotheo di Dirrachio*.

II. ECCLESIA SCAMPES.

QUÆ *Scappa*, Σκάππα, Hierocli in Epiri novæ provincia scribitur, Σκάμπης *Scampes* Ptolemæo dicitur, vel *Scampe* Σκάμπη, Macedoniæ veteris censita civitas, in Cordetarum regione, eaque etiamnum *Scampi* nominatur, in Albania inter Dyrrhachium &

ECCLESIA SCAMPES. Lychnidum posita. Nulla ejus in notitiis ecclesiarum Græcis mentio, quæ suos tamen episcopos habuit.

EPISCOPI SCAMPES.

I. Artemius.

Epistolæ synodi novæ Epiri ad Leonem Imp. de nece S. Proterii Alexandrini subscripsit *Artemius episcopus Scampenus.*

II. Troius.

In suggestione Germani & Joannis episcoporum aliorumque legatorum Romanorum Constantinopolim pergentium, ad Hormisdam Papam, narratur quomodo *Troïus Scampenus episcopus* ad ipsos ultrò venerat, idem factum iri sperantes à Lychnidensi. *Quod in Scampena civitate factum est vestris orationibus,* inquiunt, *tacere non permisimus. Antequam nos ingrederemur in civitatem, ipse venerabilis Troïus episcopus cum suo clero vel plebe in occursum nobis egressus est, & quomodo Deus in ipsa die benedictus est, & quæ festivitas per ipsius pietatem est subsequuta, ad notitiam Apostolatûs vestri referimus. Nobis præsentibus, vel suo clero & nobilibus viris ipsius civitatis libellum subscripsit, porrexit. Suscepimus & præsente omni clero in gradu suo, à servo vestro Petro Notario S. ecclesiæ Romanæ est relectus. Erat conventus in Basilica S. Petri. Confitemur beatitudini vestræ tantam devotionem, tantas Deo laudes, tanta gaudia difficile in alio populo vidimus. Prope omnes cum cereis, viri cum mulieribus, milites cum crucibus, in civitate nos susceperunt. Celebratæ sunt Missæ, nullius nomen obnoxium religionis est recitatum, nisi tantum vestræ Beatitudinis. Noster episcopus venerabilis Germanus Missam celebravit, & promiserunt non postea recitari, nisi quos sedes Apostolica suscepit.* Scilicet è sacris Diptychis dempta nomina sunt Acacii Constantinopolitani, ejusque consortium qui prius inter divina mysteria recitata fuerant. Eadem strictim iidem legati memorant in suggestione altera, quin etiam Andreas Prævalitanus sua ad eumdem Pontificem Hormisdam epistola.

III. ECCLESIA APOLLONIÆ & BULLIDIS.

Apollonia civitas quæ Novæ Epiro attributa est, Macedoniæ veteris censetur Ptolemæo, in regione Taulantiorum posita. Ita pridem Plinius lib. 3. cap. 23. Cui *Apollonia quondam colonia est, 7. mill. pass. à mari recedens.* Strabo ante Plinium lib. 7. dixerat: *Apsus amnis & Aous super quo Apollonia civitas existit, optimis instituta legibus, quam Corinthii & Corcyræi condidere, à flumine quidem 10. stadiis abest, à mari vero 60.* Addit Plinius, *Accolunt Barbari, Amantes & Bulliones.* Plane tempore synodi Ephesinæ idem erat *Apolloniæ & Bullidis* episcopus. Nulla tamen in ecclesiasticis notitiis Apolloniæ mentio, uti nec Bullidis, quæ Hierocli quoque Epiri oppidum est. Bullis autem Ptolemæo Macedoniæ est, veteris nempe, quæ ad mare Adriaticum usque pertinebat, atque in Pelagonia & Elymiotarum regione, Βυλλίς. De Bullionibus Strabo ait: *Super Epidamnum, sive Dyrrhachium & Apolloniam sedes habent Bulliones & Taulantii, &c.* Carolus à S. Paulo Bullidem & Amantiam eamdem fuisse civitatem perperam putavit, quippe quas diserte Plinius & Ptolemæus secernunt, imo & Cæsar lib. 3. de Bell. civ. cap. 40. & Cicero Philipp. 11. cap. 11.

EPISCOPI APOLLONIÆ & BULLIDIS.

I. Felix.

In Ephesino Concilio sedit, subscripsitque *Felix Apolloniæ & Bullidis,* Φίλικος Ἀπολλωνίας καὶ Βουλλιάδος.

II. Eusebius.

In Chalcedonensi *Eusebius episcopus Apolloniæ,* item *Apolloniadis,* Εὐσέβιος ἐπίσκοπος Ἀπολλωνιάδος, qui in indice latino inter Epiri novæ præsules censetur.

III. Philocharis.

Epistolæ synodi Epiri novæ ad Leonem Imp. subscriptus legitur *Philocharis episcopus Validi;* emendandum prorsus *Bullidi* vel *Bullidis.*

IV. # ECCLESIA AMANTIÆ.

AMANTIAM bis habet Ptolemæus, ubi de Macedonia, in regione Taulantiorum & in Oreſtide; ac primo quidem loco maritima eſt inter Aoum & Celydnum fluvios, haud procul à mari, ſecundo autem in Oreſtide paulo remotiùs à mari ad Loum flumen. Duplicem Amantiam in eadem illa regione fuiſſe non ſatis capio, quando ſcriptores alii unam dumtaxat norunt. Plinius lib. 3. cap. 23. Amantes collocat in Macedonia, ubi poſtquam dixit de Apollonia ejuſque Nymphæo, ſubdit: *Accolunt Barbari, Amantes & Bulliones:* lib. 4. cap. 10. Macedoniam iterum ejuſque populos centum & quinquaginta gentes enarrans, *Mox,* inquit, *in ora Ichnæ fluvius Axius.... Ab hoc amne Pæoniæ gentes, Parorei, Heordenſes, Almopii, Pelagones, Mygdones. Montes.. Dein præjacente gremio terrarum Arethuſii.... liberi Amantini, atque Oreſtæ, Coloniæ Bullidenſis & Dienſis.* Quæ Amantiam eamdem indicant, quam Novæ Epiro adſcribit Hierocles, aliæ vero notitiæ neſciunt. Amantiam, Bullidem & Apolloniam in epiſcopatum unum coaluiſſe lubens conceſſero. Non omittam Amantiam Caſtrum à Juſtiniano refectum, Procopio teſte lib. 4. de ædific. cap. 8.

EPISCOPI AMANTIÆ.

I. EULALIUS.

INter epiſcopos Euſebianos qui à Sardicenſi concilio deficientes, Philippopolim ſeceſſerunt, epiſtolæque ipſorum ad Africanos ſubſcripſere, legitur *Eulalius ab Amantias,* ſive *ab Amantia,* Urſacii proinde & Valentis Illyrici epiſcoporum aſſectator.

V. # ECCLESIA DECATERORUM.

EPIRO novæ aſſignanda *Decatera,* Δεκάτερα veniunt Dalmatiæ oppidum Joanni Curopalatæ & Cedreno, hodie *Cataro* dictum, quod Conſtantinus Porphyrogennetus lib. *de adminiſtrando Imperio,* cap. 29. ad hunc modum deſcribit: *Caſtrum* Κάστρον, *Decaterorum lingua Romana ſignificat anguſtatum & percuſſum, quoniam mare ingreditur tamquam lingua coanguſtata, ad quindecim, imo etiam ad viginti millia paſſuum, eſtque Caſtrum hoc poſitum ad ipſum maris complementum. Habet vero circa ſe montes altos, ita ut æſtate dumtaxat ſolem videat, dum in medio cælo eſt, hyeme vero nunquam. Hoc in oppido depoſitus eſt S. Tryphon qui ægrotos omnes ſanat, eoſque præſertim quos impuri ſpiritus vexant, ejuſque Templum rotunda figura eſt.* Cap. 30. iterum regionem indicat in qua Decatera exſtent, Chrobatiæ deſcripto ſitu, cujus incolas à Romano Pontifice Chriſtianis myſteriis cum eorum Principe Porino imbutos narrat, urbibuſque ipſorum recenſitis pergit: *Dioclea porro propinqua eſt Dyrrhachii oppidis, Eliſſo, Helcynio & Antibari: extenditurque Decatera uſque. Montana autem Serviæ finitima ſunt.* Cæterum in nullis eccleſiarum notitiis Decatera occurrunt, ſed in actis dumtaxat ſeptimæ ſynodi. Verum Maurus Urbinus Abbas Melitenſis in hiſtoria Italica Slavorum ſcribit urbem hanc Archiepiſcopo Diocleæ ſubjectam fuiſſe quo tempore Bulgari Diocleam hanc vaſtaverunt, & Diocleenſi eccleſiâ cum Antibarenſi coaleſcente, Antibarenſi metropolitæ obnoxiam eſſe factam; ſubinde vero Raguſino cum ſedibus aliis quæ ſub Diocleenſis diſpoſitione erant. Priſcum Decaterorum oppidi nomen alii fuiſſe *Rhiſunium,* vel *Rhizonem,* vel *Rhiſonium* putant, unde *Sinus Rhizonicus, cum urbe Rhizone,* Straboni & Ptolemæo, alii *Aſruvium,* quod Plinio teſte, ad eumdem ſinum ſtabat. *Hiſt. del Regno di Slavi.* Peſaro 1610.

EPISCOPI DECATERORUM.

I. JOANNES.

IN ſeptima ſynodo generali ſedit & ſubſcripſit *Joannes epiſcopus Decaterorum.* Ἰωάννης ἐπίσκοπος Δεκατέρων.

II. NICEPHORUS.

Anno 1141. Andrea Lucheſio Raguſinum archiepiſcopatum gerente, Decateræ epiſcopus erat *Nicephorus,* Urbino teſte pag. 247. hiſt. Regni Slavorum. *A Cataro Nicephoro,* quod quidem nomen Græci ritus præſulem indicat.

VI. # ECCLESIA AULONIS.

AULON, Αὐλὼν, quam Hierocles *Aulynidis metropolim* dicit, Αὐλὼν, ἤτοι Αὐλυνίδος μητρόπολις, Ptolemæo Macedoniæ veteris ad mare Adriaticum civitas eſt. Αὐλὼν, inquit Ptolemæus, πόλις καὶ ἐπίνειον. *Aulon, Urbs & Navale,* quæ hodie *Valona,* ad fluvium Aoum poſita erat. In notitia Leonis Imp. *Aulonea* ſcribitur, ſub Dyrrhachii metropolita ὁ Αὐλωνείας, *epiſcopus Auloniæ.*

EPISCOPI AULONIS.

I. NAZARIUS.

EPiſtolæ ſynodi provinciæ novæ Epiri ad Leonem Imp. ſubſcribebat, *Nazarius epiſcopus Aulonæ.*

II. ***.

Germanus Capuenſis epiſcopus, aliique tres Hormiſdæ Papæ Legati ſuggeſtione II. eidem Pontifici data declarant ſe in alia jam epiſtola *Beatitudini ipſius ſignificaſſe quo ordine cum Dei adjutorio pervenerint, & quomodo ſuſcepti ſint ab epiſcopo civitatis ipſius,* (Aulonis) *& quid eſt actum, vel quale reſponſum dederint: & quia hoc promiſit, ut cum metropolitano ſuo faceret libellum;* quo nempe emendarent quæ Acacii Conſtantinopolitani gratia apud illos geſta erant. Anterior autem illa Germani epiſtola intercidit, ex quo nomen Aulonenſis epiſcopi noſſe poſſemus, qui Acaciano ſchiſmati plus æquo adhæſerat.

III. SOTERUS.

In actis ſeptimæ ſynodi latinis ſubſcriptus legitur, *Soterus miſericordia Dei epiſcopus Aulonis.*

VII. # ECCLESIA LESTRONIS.

LISTRA, vel *Liſtron,* aut *Leſtron,* Λίστρων, Λήστρων, Hierocli civitas eſt Epiri novæ, quam Conſtantinus Porphyrogennetus, lib. 2. de Thematibus Them. 9. ſub Dyrrhachio ponit, & à *Liſſo,* vel *Liſſa* diſertè ſecernit. Non omittendum Hieroclem *Leſtronem & Sceponem,* unà ſimul jungere, ac ſi oppidum unum fuerit, vel è duobus unum factum ſit.

EPISCOPI LESTRONIS.

I. ZENOBIUS.

IN Latino Indice epiſcoporum qui Chalcedonenſi concilio interfuere, primus *de Provincia Epiri novæ* legitur *Zenobius Beſtronenſis,* corruptè prorſus; emendandumque eſt *Leſtronenſis.* Alibi in hujus ſynodi geſtis non comparet, è quibus multorum epiſcoporum qui in hoc ſacro conventu ſedebant, nomina exciderunt.

VIII. # ECCLESIA DRIVASTI.

DRIVASTUS, vel *Dribaſtus* Albaniæ hodieque civitas eſt, quæ ſeptima cenſetur in notitia Leonis Imp. inter epiſcopatus metropolitæ Dyrrhachii obnoxios. ζ'. ὁ Δριβάστου.

EPISCOPI DRIVASTI.

I. PAULUS.

POſtremus epiſcoporum provinciæ novæ Epiri, qui epiſtolæ ad Leonem Imp. de nece S. Proterii Alexandrini ſubſcripſerunt, legitur *Paulus epiſcopus Prinatenſis;* ſcribendum potius fuerat *Drivaſtenſis.*

II. PETRUS I.

Ex Mauro Urbino in hiſtoria Italico idiomate ſcripta de Regno Slavorum, pag. 247. B anno 1141. ſedebat *Petrus Drivaſti, à Dievaſt Pietro,* ubi inter Raguſinæ metropolis epiſcopos ſuffraganeos cenſetur.

III. PETRUS II.

Sæculo quoque inſequenti Drivaſti epiſcopus ſedebat *Petrus* alter, qui ſynodo totius Diœceſis Serviæ ſub Sabba archiepiſcopo, tempore Innocentii Papæ IV. interfuit, ejuſque ſtatutis ſubſcripſit.

IX. ECCLESIA STEPHANIACI.

IN notitia Leonis Imp. civitatum quæ Dyrrhachii metropoli subsunt, prima est *Stephaniacus*, vel *Stephaniaci*, pluralis numeri voce, *ὁ τῶν Στεφανιακῶν*, *episcopus Stephaniacorum;* quam urbem illam ipsam esse puto quæ Æliano lib. 12. hist. Anim. cap. 30. Stephanopolis dicitur; ubi templum Fortunæ Epiroticæ stabat.

EPISCOPI STEPHANIACI.

I. COSMAS.

IN synodo quæ Joanne Papa VIII. ob Photii restitutionem habita est, sedisse fertur *Cosmas Stephaniaci*, Κόσμα Στεφανιακοῦ.

Civitates alias Dyrrhachio metropoli subjicit Leo Sapiens Imp. in sua Notitia, quarum aliquæ ad alias provincias pertinuerant; de quibus suis ut par est locis dicetur nimirum de Lychnido, Scodra & Antibari. De reliquis vero & eorum episcopis nihil mihi occurrit.

VI. PROVINCIA CRETÆ INSULÆ.

I. ECCLESIA GORTYNÆ METROPOLIS.

CRETAM insulam, ejusque situm omnes norunt, nec ea istic regerere interest quæ de illa veteres Græci, quæve recentiores scripsere. In Cretam insulam appulit Paulus quum Romam navigaret, ut fertur Act. 27. v. 7. ubi Titum reliquit Christianorum quos ibi fecerat, antistitem, quem proinde epistola quam illi scripsit admonendum duxit, ut per civitates presbyteros, episcoposve constitueret. *Hujus rei gratia*, inquit, *reliqui te Cretæ, ut ea quæ desunt corrigas, & constituas per civitates presbyteros sicut & ego tibi disposui, si quis sine crimine est.... Oportet enim episcopum sine crimine esse.*

E centum urbibus quæ in Creta insula memorabantur, *Gortyna* inter primarias fuit, quæ & *Gortyn* dicta est: Urbes *sunt in Creta*, aiebat Strabo, *multæ quidem, maximæ autem & illustrissimæ tres, Cnossus, Gortyna, Cydonia.* Gortynam in campo sitam olim Homero teste, subdit, muroque cinctam quam Ptolemæus Philopator ad octoginta stadia refecerat, reliquam vero partem incolæ absolverunt. *Distat ipsa, ejusque emporium Lebenus vocatum ab Africano mari 90. stad. Habet & aliud emporium Metallum nomine stadiis 130. ab illa semotum. Hanc totam perlabitur Lethæus amnis ortum ex Lebena trahens.* Hæc de Gortyna, quam Plinius in mediterranea quoque collocat. Hujus elegantissimæ amplissimæque olim civitatis rudera dumtaxat supersunt hodie in agro Candaceæ, sive Candiæ, quæ ejus in locum à Saracenis Hispanis insulæ tunc Dominis excitata est, Monachi cujusdam illic degentis consilio. Atqui in notitia Hieroclis, ut in aliis veteribus Gortyna insulæ Cretæ metropolis est, cui hodieque subsunt episcopatus undecim.

EPISCOPI GORTYNÆ.

I. TITUS.

PAULI itaque Gentium Apostoli discipulus *Titus Gortynæ* primus episcopus fuit, de quo Martyrologium Romanum hæc habet die 4. Januarii: *In Creta natalis sancti Titi, qui ab Apostolo Paulo Cretensium episcopus ordinatus, post prædicationis officium optime consummatum, beatum finem adeptus est. Sepultus est in ecclesia ubi à beato Apostolo dignus minister fuerat ordinatus.* Menologium Græcorum Sirletanum ad diem 25. Augusti plura de eo narrat. *Item S. Titi episcopi urbis Gortynæ, discipuli S. Pauli Apostoli. Hic beatus Titus viginti annos natus venit Hierosolymam, & usque ad Domini nostri Jesu Christi ascensionem expleto uno anno, decem alios annos illic permanens, ordinatus est Apostolus. Prædicavit Evangelium annos decem & octo apud Cretam, & in reliquis insulis annos sex. In patria vero (annos triginta novem exegit) Ex his nonaginta quatuor annorum numerus colligitur.* Non satis capio Titum qui Judæus non esset, Christo ejusque discipulis primis illorum temporibus adhæsisse, quando ante Cornelium nemo ex Gentilibus inter Christianos cooptatus fuerit. Hoc vero certo novimus ex epistola ad Galatas cap. 2. v. 1. Paulum decimo-quarto à sua conversione anno Hierosolyma cum Tito & Barnaba venisse, Titum, qui Græcus esset, non Judæus, Ἕλλην ὤν, à Christianis de Judæa coactum non fuisse ut circumcideretur. Joannes Chrysostomus homil. 1. in epistolam ad Titum, hunc patria Corinthium fuisse asserit.

II. PHILIPPUS.

In Martyrologio Romano ex Beda, Adone & Usuardo, die 11. Aprilis fertur: *Gortynæ in Creta S. Philippi episcopi vita & doctrina clarissimi, qui temporibus Marci Antonini & Lucii Aurelii Commodi Ecclesiam sibi creditam regens, à furore Gentilium & hæreticorum insidiis eam tutatus est.* Hæc accepta sunt ex Eusebio Cæsariensi lib. 4. hist. Eccl. cap. 24. quem Hieronymus in scriptorum Ecclesiasticorum catalogo exscribens, ait: *Philippus*

Philippus episcopus Cretensis, hoc est, urbis Gortynæ, cujus Dionysius (Corinthius) *in epistola sua meminit, quam scripsit ad ejusdem civitatis ecclesiam, præclarum adversus Marcionem edidit librum. Temporibus M. Antonini Veri, & Lucii Aurelii Commodi claruit.*

III. Dioscorus.

Auctor libri de Hæresibus Primasius, quem *Prædestinatum* dixere, hær. 20. quæ est *Archonticorum*, hos *apud Cretam ortos esse tradit, quos S. Dioscorus Cretensis episcopus condemnavit, docens unum & verum Deum in* B *partes substantiales dividi omnino non posse. Hunc esse Deum, qui se & prophetis ostendit, & in se credentes ab omnibus periculis liberavit, dissentientes vero æterna abominatione punivit.* Hær. 12. de Secundianis dicit: *Hos damnavit Dioscorus episcopus Cretensis.*

IV. Myro.

Lambecius lib. 8. Biblioth. Cæsareæ, in cod. 14. contineri refert vitam *S. Myronis martyris episcopi Cretæ, qui sub Decio Imp. passus est.* ἐπὶ Δεκίου τοῦ βασιλέως. In Menolo- C gio Sirletano die 8. Aug. *Commemoratio* est *S. Myronis episcopi Cretæ, cognomento Thaumaturgi. Hic natus in Aurace urbe Cretensi prope Gnossum, divina pietate, præsertim vero misericordia atque in pauperes pietate insignis, presbyter in S. Dei ecclesia, postea vero & episcopus constitutus, multis miraculis editis, annum agens propè centesimum migravit ad Dominum.*

V. Cyrillus I.

Martyrologium Romanum die 9. Julii: *Gortynæ in Creta S. Cyrilli episcopi, qui in* D *persequutione Decii sub Lucio præside flammis injectus, quum incensis vinculis exiisset illæsus, & stupore tanti miraculi à judice dimissus esset, rursus pro instanti & alacri fidei prædicatione de Christo, ab eodem capite plexus est.* Sic Usuardus, aliique Latini Martyrologiorum conditores. Menologia vero Græcorum, hunc sub Diocletiano passum ferunt eadem die 9. Julii, sic Sirletanum: *Eodem die sacrosancti martyris Cyrilli episcopi Gortynæ, qui sub Diocletiano Imp. in extrema senectute Christum claro præconio prædicans, vinctus in ignem inji-* E *citur, sed vinculis quibus tenebatur combustis, & igne in cinerem dissoluto, sancto illo viro permanente incolumi, ejus rei miraculo ad fidem plurimi conversi sunt. Quocirca judex illum obtruncari jussit. Itaque beatus Cyrillus martyrii coronam accepit.*

VI. Eumenius.

In Menæis Græcorum & in Martyrologio Romano die 18. Septembris, *Natalis est S.* A *P. N. Eumenii episcopi Gortynæ.* In Menologio cujus pars Latine edita est tom. 6. Italiæ sacræ, de illo hæc habentur. *Eumenius Thaumaturgus ab adolescentia sua Christianus, summa Deum pietate & timore colebat. Nam quum divitias & facultates suas omnes pauperibus erogaret, ipse per omnem vitam jejuniis & orationibus vacabat, mandatumque Apostoli diligenter executus, gaudete cum gaudentibus, flete cum flentibus, oculos lacrymis semper conspersos circumferebat. Illud præterea in eo viro animadvertendum, quod obtrectatoribus clau-* B *debat aures, quum neminem condemnaret. Imo si cujus forte peccatum audiisset, putabat se illum ipsum esse qui peccasset. Ob hæc igitur rectè facta delectus à clero & populo Gortynæ urbis Cretæ episcopus designatus est, quo in pontificatu quum multos annos vixisset, multaque populum docuisset, quæ ad cælum pertinent, plurimaque miracula edidisset, quievit in pace, in hanc usque diem miraculorum magnitudine & frequentia illustris.* In Menæis recentioribus additur Eumenium Gortyna egressum, Thebaidem petiisse, κἀκεῖθεν τὴν Θηβαΐδα C καταλαβὼν, Thebas utique Bœotiæ, ubi soli siccitatem sanavit, ac demum illic obiisse: cæterum corpus ejus à Thebarum civibus remissum, in loco cui *Raxo* nomen Ῥάξος ὄνομα τοῦ τόπου, in quo pretiosum quoque Cyrilli corpus, decessoris nempe sui corpus jacebat, sepultum esse. Quæ postrema verba nobis indicant Eumenium paulopost tempora Cyrilli claruisse.

VII. Petrus.

Illis utique temporibus quo Imperatores D Romani in Christianos dirè sæviebant claruerit oportet *S. Petrus* junior episcopus Cretæ, cujus in Menæis seu Synaxariis paucis hisce verbis fit mentio die 14. Julii. Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος Πέτρος ἐπίσκοπος Κρήτης ὁ νέος, τοὺς πόδας ἐκκοπεὶς, τελ. *Eadem die S. Petrus episcopus Cretæ pedibus truncatus.* Addunt ἀπροσκόπως ἔχοντα τὸν θεῖον Πέτρον ἐζημίωσαν τῇ τῶν ποδῶν ἀφαιρέσει. *Inoffenso pede gradientem divinum Petrum, pedum minutione multarunt.*

VIII. Iconius.

E Synodo Ephesinæ generali priori adfuit & subscripsit inter metropolitas *Iconius episcopus Gortynæ Cretæ*, Εἰκόνιος ἐπίσκοπος Γορτύνης τῆς Κρήτης.

IX. Martyrius.

Inter subscriptiones secundæ synodi Ephesinæ legitur, *Martyrius episcopus Gortynæ Cretæ*, qui post biennium sedit quoque in Chalcedonensi concilio, cujus definitionibus ultrò subscripsit, Μαρτύριος ἐπίσκοπος Γορτύνης

ECCLESIA GORTYNÆ.

τῆς Κρητῶν μητροπόλεως, *Martyrius epiſcopus Gortynæ metropolis Cretenſium.* Huic poſt annos ſeptem ut & aliis Orientalis Imperii metropolitis literas ſuas Leo Imp. miſit, de nece S. Proterii Alexandrini, *Martyrio reverentiſſimo epiſcopo Gortynenſi.* Ipſe viciſſim Martyrius cum ſua ſynodo epiſtolam Imperatori dedit, ſuam de illo facinore & ſynodo Chalcedonenſi ſententiam ſignificans.

X. THEODORUS.

In Concilio Conſtantinopolitano quod ſub Menna archiepiſcopo, Anthimi deceſſoris ipſius & aliorum hæreticorum cauſa celebratum fuit, *Theodorus Gortynæ* ad hunc modum ſubſcripſit Act. 5. Θεόδωρος ἐπίσκοπος Γορτύνης, ἥ μητρόπολίς ἐστι τῆς Κρητῶν ἐπαρχίας. *Theodorus epiſcopus Gortynæ, quæ metropolis eſt provinciæ Cretenſium, quum per lectionem ſciverim quæ facta ſunt, anathematizans Severum & impia ejus ſcripta, Petrum quondam Apameæ & Zoaram, & communicatores ipſorum, & qui in eorum perſeverant erroribus.* Quibus ſignificabat, ſe non initio ſynodi adfuiſſe, ſed lectis quæ geſta erant aſſenſum eſſe. Atqui Theodorus idem ſedit ſubinde in Concilio generali quinto anno 553. cujus etiam decretis ſubſcripſit. Ad hunc Theodorum ſpectat inſcriptio Græca quam vir clariſſimus D. Pitton de Tournefort à ſe Gortynæ repertam teſtatur tom. 1. Itiner. ſui pag. 75. quæ ſic habet:

ΕΠΙ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΩ'. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚ. ΚΑΠΙΛΙΟΥ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΛ'. ΑΝΘΥΠΑΤΟΥ ΕΥΘΥΧΩΣ ΑΝΕΝΕΩΘΗ ΚΟΥ... Ο ΤΟΙΧΟΣ Υ. ΦΛ'. ΑΠΠΙΩΝΟΣ ΤΟΥ ΛΑΜΠΡ'. ΙΝΔ'. Β.

Hoc eſt,

Theodoro ſanctiſſimo archiepiſcopo, & A. Pilio (forte Apilia, vel *Capilio) ſpectatiſſimo proconſule feliciter inſtauratus & innovatus eſt hic murus Flavio Appione clariſſimo & illuſtriſſimo Conſule* II°.

XI. JOANNES I.

Gregorius Magnus ad ſuæ Diœceſis metropolitas varios ſcripſit epiſtolam Indict. 1. menſe Decembri anno 598. qua latam à Mauricio Imp. legem ſignificabat, prohibentem ne qui publicis rationibus eſſent obligati, clerici vel monachi fierent, neve milites, ante triennii probationem. Inſcriptio epiſtolæ eſt: *Gregorius Euſebio Theſſalonicenſi, Urbicio Dyrrhachitano, Conſtantino Mediolanenſi, Andreæ Nicopolitano, Joanni Corinthi, Joanni primæ Juſtinianæ, Joanni Cretenſi, Scodritano, &c.* Eos inſuper admonebat, ne *Œcumenici Patriarchæ* nuncupationem Conſtantinopolitano epiſcopo concederent, nec vetera legum præſcripta in ulla ſynodo convelli ſinerent. *Sin quis ſcripta præſentia,* inquit, *neglexerit, à B. Petri Apoſtolorum principis pace ſe noverit ſegregatum.*

XII. PAULUS.

Vitalianus Papa, qui anno 656. Apoſtolicam ſedem capeſſivit, anno ſubinde 668. 6. Kal. Sept. Ind. XI. epiſtolam dedit *Paulo Archiepiſcopo Cretenſi,* qua eum redarguebat, quod Joannem Lappæ epiſcopum, ad ipſum ſub cuſtodia deductum, injuſtè detinens, ad Apoſtolicam ſedem provocantem Romam ire non permiſerat. Hunc à ſe priſtino honori reſtitutum declarat, reſciſſis quæ contra illum acta erant. Eidem Paulo Cretenſi altera mandat, ut Joanni Lappæ antiſtiti occupatas eccleſias reſtitui curet, ut ſacri canones decernunt; ut etiam Diaconum quemdam qui uxorem duxerat, inque duabus Eccleſiis militabat, pro Dei amore corrigat: Eulampium denique Curialem quo malo conſiliario utebatur, à ſe procul dimittat. Data eſt die 6. Kal. Febr. Indict. XI. anno 669.

XIII. BASILIUS I.

In ſexta ſynodo generali, in qua Monotheletarum hæreſis proſcripta fuit, ſedit & ſubſcripſit *Baſilius epiſcopus metropolis Gortynæ inſulæ Cretæ, & Legatus totius Concilii Apoſtolicæ ſedis ſenioris Romæ.* Βασίλειος ἐλέῳ Θεοῦ ἐπίσκοπος μητροπόλεως τῆς Κρητῶν νήσου, καὶ λεγάτος τῆς ἁγίας συνόδου τοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης. Qui perinde ſubſcriptus legitur canonibus qui quini-ſextæ ſynodi audiunt. Βασίλειος ἐπίσκοπος τῆς Γορτυνέων μητροπόλεως τῆς φιλοχρίστου Κρήτης νήσου, καὶ τὸν τόπον ἐπέχων πάσης τῆς συνόδου τῆς ἁγίας ἐκκλησίας Ῥώμης. *Baſilius epiſcopus Gortynenſium metropolis Chriſto amabilis inſulæ Cretæ, & locum tenens totius ſynodi ſanctæ Romanæ eccleſiæ.* Qua ſubſcriptione iidem illi veteres tituli Baſilio tribuuntur, quibus in ſexta ſynodo potitus erat, quaſi tunc temporis quo canones illi conditi ſunt, ſimili iterum legatione functus ſit.

XIV. ANDREAS.

Proximus Baſilii ſucceſſor utique fuerit *Andreas,* qui Damaſco oriundus, monachus deinde factus Hieroſolymitanus, ex Diacono &. Orphanotropho Conſtantinopolitano, circa annum 712. ſub Philippico Bardane Imp. Cretenſis archiepiſcopus creatus fuit. Tum vero ille cum Germano Cyziceno Principi illi, ſeu magis Tyranno, ſextam ſynodum alterâ coactâ abrogare molienti

adulatorie nimis suffragatus est. De quo audiendus venit Theophanes ad annum Philippici secundum. *A tempore editorum* (Quini-sextæ seu Trullanæ synodi) *decretorum, ad quartum Philippici annum facta est furibunda synodus adversus sacram œcumenicam sextam, & Cyro* (Constantinopolitano Archiepiscopo) *anno patriarchatus initi sexto Joannes Constantinopolitanus Patriarcha renuntiatus est, Andreas autem metropolita Cretæ,* (Ἀνδρέαν δὲ μητροπολίτην Κρήτης,) *& Germanus Cyzici propalam subscripsere, cumque suis collegis anathemati subjecerunt prædictum sanctum quod adversus Monotheletas celebratum fuerat, œcumenicum Concilium.* Atqui ut Joannem illum Patriarcham & Germanum pœnituit eorum quæ Philippico auctore malè gesserant, ita Andream quoque Cretensem, qui hac eluta labe, sanctus post mortem haberi meruit. Id quod multarum quæ supersunt hodie de variis argumentis homiliarum inscriptiones testantur, ad hunc modum: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀνδρέου ἀρχιεπισκόπου Κρήτης. *S. P. N. Andreæ archiepiscopi Cretæ.* Combefisius tom. 2. Auct. Bibl. PP. Græc. Iambos edidit *Andreæ sanctissimi archiepiscopi Cretæ.* Ἀνδρέου τοῦ ἁγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κρήτης, scriptos ad Agathonem diaconum & custodem librorum magnæ ecclesiæ, in quibus *Andreas* sinceram de Incarnatione fidem sic edisserit, ut duas naturas, duasque itidem operationes ac voluntates duas in Christo agnoscat, & confiteatur. Οὕτως νοοῦ μὲν τὰς ἐνεργείας δύο, φύσεις δὲ Χριστοῦ πάντως προδήλως δύο, Χριστοῦ νοεῖσθαι τὰς ἐνεργείας δύο, διπλῶν θέλησιν δογματίσεις συνδέως. Ex his omnibus apparet, quam insulse quidam, in quibus Guillelmus Cave, effutierint *Andream Cretensem* Sophronio Hierosolymitano æqualem fuisse, qui totis fere centum annis posterior ei fuerit.

XV. ELIAS.

In septima synodo sedit & subscripsit *Elias episcopus Cretæ*, vel *Cretensium insulæ.* Ἠλίας ἁμαρτωλὸς ἐπίσκοπος Κρήτης vel τῆς Κρητῶν νήσου, qui auctor esse censetur complurium lucubrationum, quæ *Eliæ archiepiscopi Cretensis* nomine inscribuntur, ac præsertim commentariorum in multos S. Gregorii Theologi sermones. Lib. 5. Jur. Græco-Rom. editæ sunt *Eliæ metropolitæ Cretensis responsiones ad multas Dionysii monachi interrogationes.* Ἠλίου τοῦ μητροπολίτου Κρήτης, ἀποκρίσεις πρός τινα μοναχὸν Διονύσιον, περὶ διαφόρων αὐτοῦ ἐρωτήσεων.

XVI. CYRILLUS II.

Quo tempore Sarraceni Cretam insulam expugnaverunt, *Cyrillus Gortynæ præsul* Christum abnegare nolens, martyrii corona donatus est, τότε δὴ καὶ ὁ Κύριλλος ὁ Γορτύνης πρόεδρος στέφει τελειοῦται μαρτυρικῷ, μὴ θελήσας ἀρνήσασθαι τὸν Χριστόν. Quod contigit circa annum 822. Ita Cedrenus ex Joanne Scilitze, in Michaële Rancabe seu Balbo Imp. Zonaras quoque & alii.

ECCLESIA GORTYNÆ.

XVII. BASILIUS II.

Cretæ insulæ pontifex subinde fuit *Basilius* nomine, qui furentibus in Christianos ultra modum Sarracenis, Constantinopolim profectus, ad Thessalonicæ sedem translatus fuit, ut fertur in vita S. Ignatii Constantinopolitani. Τότε καὶ Βασίλειος ἐκεῖνος, ὁ πρότερον Κρήτης ἐπίσκοπος γενόμενος, διὰ δὲ τὴν Ἀγαρηνῶν ἔφοδον εἰς Θεσσαλονίκην μετατεθείς.

XVIII. BASILIUS III.

Quo tempore S. Ignatio mortuo Photius Constantinopolitanam sedem iterum conscendit, *Basilius* alter *Gortynæ metropolita* erat, qui quum synodo quæ restitutionis illius gratia habita est, interesset, ab ea cum Niceta Smyrnensi & Gregorio Serges esse delegatus fertur, ut Metrophanem itidem Smyrnensem & reliquos qui à Photio alieni erant, vocaret: Act. nimirum 5. illius synodi mensis Januar. 26. fer. 3. Indict. XIII. Βασίλειος ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Κρήτης, *Basilius religiosissimus episcopus Cretæ.*

XIX. STEPHANUS.

Alexius Patriarcha in duabus synodis, anno mundi 6536. Indict. XI. & mense Januario insequenti, anno scilicet Christi 1028. & 1029. decreta synodica de diversis causis tulit, quæ ad metropolitas, archiepiscopos, episcopos & monasteria spectabant. Iis condendis aderat *Stephanus metropolita Cretensis.* τοῦ Κρήτης Στεφάνου. Jur. Græco-Rom. lib. 4. pag. 250.

XX. * * *.

Anno 1158. die Martii 10. fer. 2. Luca Chrysoberge Patriarcha præside in synodo vetitum est, ne clerici auferrent ea quæ ad episcopos morientes & ad ecclesias pertinent. Sedebat cum aliis *metropolita Cretensis,* τοῦ Κρήτης. Jur. Græco-Rom. lib. 4. pag. 282.

XXI. JOANNES II.

In ea synodo in qua eodem Patriarcha præside, Alamannorum de Christi deitate fides à quorumdam criminationibus vindicata est, considebat *Joannes Cretæ metropolita,* vide Allat. lib. 2. de cons. cap. 12. Hic anno quoque 1171. mense Januario die 13.

ECCLESIA GORTYNÆ.

Indict. IV. adfuit synodo Michaëlis Anchiali Patriarchæ in qua statutum est, ne alienæ ecclesiæ clerici ordinarentur, Ἰωάννου Κρήτης, *Joanne Cretæ*. Jur. Græco-Rom. lib. 3. pag. 227.

XXII. Nicolaus.

Inter insulæ Cretæ archiepiscopos referre piget, nec tamen omittendum puto nescio quem *Nicolaum* cujus sit mentio in spuria quadam epistola, quæ *Cyrilli Hierosolymitani episcopi* ad Augustinum Hipponensis ecclesiæ præsulem nomine inscribitur. In ea enim istæc habentur: *Et duo præcipuè admiranda quæ à venerabili viro Nicolao Cretensis insulæ archiepiscopo referente didici. Primo dicam: venerabilis idem archiepiscopus pridie gloriosi Hieronymi devotione Bethleem veniens, ut ejusdem cunctis honoribus venerandas reliquias visitaret.* Atqui epistolæ hujus inficetus artifex eo recenti tempore scribebat quo, inter Græcos & Latinos disceptari cæpit de statu Beatorum post mortem, an statim ab obitu Dei visione fruerentur. *Silvanum* præterea *archiepiscopum sanctæ Nazareth ecclesiæ* laudat, quæ nonnisi sæculo duodecimo subacta à Francis Palæstina, episcopali sede donata fuit, translatis in eam metropoliticis Scythopolis sedis honoribus. Mendaciis undique epistola hæc, ut & alia simili titulo insignita scatet. Ut verò neminem Silvanum nomine archiepiscopum reperio, ita perinde fictum censeo *Nicolai archiepiscopi Cretensis* nomen.

XXIII. Nicephorus.

Andronicus Palæologus senior Imp. Oratorem ad senatum Venetiarum delegavit *Nicephorum Cretæ antistitem*, virum ornatum & honestum. ὁ δ᾽ ἦν ὁ Κρήτης Νικηφόρος, ἀνὴρ γεραρὸς καὶ τίμιος, quem Venetis acceptum fore eo nomine putavit, quod quum illis sua jam insula pareret, hunc ditionis suæ præsulem libenter visuros speraret. Quamquam Venetorum ipsorummet causa ab insula secesserat, διὰ τὴν τῶν Ἰταλῶν ἐπικράτειαν. Sic Pachymeres in *Andronico* lib. 3. cap. 19. Quum posthac Joannes Glycys Patriarcha throno cedere jussus esset, synodo coacta *Nicephorus Cretæ* & Arsenius Pergami cum Alexandrino Patriarcha missi sunt, qui ab eo sciscitarentur quid de abdicatione sua ipse sentiret. Idem lib. 4. cap. 31. Quin etiam

A apud eumdem Patriarcham Joannem aderant *Nicephorus Cretæ*, ὁ Κρήτης Νικηφόρος, Babylas Ancyræ, & Lucas Bitzinæ, quando ille in Andronicum ipsum qui ipsum convenerat, anathema intorsit. Lib. 5. cap. 3.

XXIV. Paisius.

Georgii Scholarii epistola decima-quinta inscribitur Marco Ephesio, qua significat mittere se defensionem doctrinæ Aristotelis contra Gemistum Plethonem, necnon Nomophylacem atque Chartophylacem *Paisium Cretæ*, archiepiscopum ut videtur, quem alioqui in primis colebat. Rainaldus ad ann. 1439. n. 11. epistolam recitat Eugenii Papæ IV. inscriptam *Fantino archiepiscopo Cretensi, ad ipsam Cretensem insulam & provinciam, & omnes ejus civitates & diœceses legato misso.* Vix dubito quin pro *Fantino* legendum sit *Paisio.* Nam quantum capio, non Latini ritus sed Græci, Pontifex erat, quem Eugenius ad Cretenses delegabat, qui tantæ apud illos auctoritatis esset, ut eos ad unionem quæ Florentiæ sancita erat, fovendam adhortaretur. Sic quoque Isidorum Kioviensem ad Russos perinde legatum eodem tempore mittebat.

XXV. Georgius.

Ex Raphaëlis Volaterrani Geographia lib. 4. Candiæ seu Cretæ archiepiscopus fuit *Georgius Alexander*, à quo labyrinthi Cretensis hodierni descriptionem acceperat: quem lib. 21. *nuper in urbe Roma Græcas disciplinas docuisse* refert, hoc est circa sæculi decimi-quinti finem.

XXVI. Cyrillus III.

Ex Nicolao Spadario, Moldavo-Lacone, Barone, ac olim Generali Valachiæ Enchiradio, *Cyrillus Lucaris Cretensis*, quum in Britannia literis suam navavisset operam, illius insulæ viru non extremis labiis delibato, reversus ad suos, ob sapientiæ famam in clerum adoptatus fuit, nec diu post metropolita salutatus, unde in Alexandrinam postea sedem ac demum Constantinopolitanam insiliit.

XXVII. Constantius.

Anno 1721. Cretæ insulæ metropolita sedebat *Constantius.* ὁ Κρήτης Κωνστάντιος.

II.

ECCLESIA GNOSSI.

PRIMARIA olim insulæ Cretæ civitas *Gnossus* fuit, Γνωσσὸς, ad Idam montem posita, sed cujus potentia infinitis fortunæ casibus exstincta demum fuit, & ad Gortynam translata: Quæ quidem apud Strabonem lib. 10. legi possunt. *Gnossi* meminere Ptolemæus

& alii rerum Geographicarum scriptores, nec omisit Hierocles in sua Notitia. In ecclesiasticis quoque Notitiis urbs episcopalis est insulæ Cretæ. Nunc vicus est tenuis *Ginossa* dictus, inter Gortynam ad occasum, & Lyctum ad ortum. ECCLESIA GNOSSI.

EPISCOPI GNOSSI.

I. Pynitus.

Inter scriptores Ecclesiasticos *Pynitum* A Gnossi in Cretâ insula episcopum S. Hieronymus recenset num. 28. Hæc sunt ejus verba: *Pynitus Cretensis, Gnossiæ urbis episcopus, scripsit ad Dionysium Corinthiorum episcopum valde elegantem epistolam: in qua docet, non semper lacte populos nutriendos, ne quasi parvuli ab ultimo occupentur die; sed & solido vesci debere cibo, ut in spiritualem proficiant senectutem. Et hic sub M. Antonino* B *Vero, & L. Aurelio Commodo floruit.*

II. Zenobius.

In concilio Ephesino sedit & subscripsit *Zenobius episcopus Gnossi provinciæ Cretæ*, Ζενόβιος ἐπίσκοπος ἐπαρχίας Κρήτης πόλεως Γνωσσοῦ.

III. Gennadius.

In Chalcedonensi concilio *Gennadius episcopus civitatis Gnossi*, Γεννάδιος ἐπίσκοπος πόλεως Γνωσσοῦ. Qui anno 458. subscripsit etiam epistolæ quam provincia insulæ Cretæ ad Leonem Imp. scripsit.

IV. Anastsius.

In septima synodo generali *Anastasius episcopus Gnossi* sedebat, Ἀναστάσιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Γνωσσοῦ. Ad illum exstat epistola Theodori Studitæ libri 1. undecima hac inscriptione. Ἀναστασίῳ ἐπισκόπῳ Γνωσίας, *Anastasio episcopo Gnosiæ*, qui ab ipso doceri quæsierat officium episcopi. In fine Theodorus eum laudat, quod lupos à Christi septis expelleret, gregem in virtutum campos educeret, pasceretque & impinguaret herba suavi doctrinæ suæ.

III. ECCLESIA ARCADIÆ.

Notitiæ Hieroclis & ecclesiasticæ Leonis Imp. *Arcadiam* habent inter insulæ Cretæ civitates, quam tamen nec Ptolemæus indicat, nec Plinius in Geographicis, sed libro dumtaxat 31. cap. 4. In tabulis Peutingerianis *Arcade* dicitur, ad ortum solis *Lycio* seu *Lycto* & Gnosso. Stephano ex Xenione *Arcades oppidum est Cretæ*, Ἀρκάδες πόλις Κρήτης, ex Demetrio tamen, non *Arcades*, sed *Arcadiam* vocari ait.

EPISCOPI ARCADIÆ.

I. Joannes.

In septima synodo inter Cretæ insulæ præsules, subscripsit *Joannes episcopus Arcadiæ*, Ἰωάννης ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἀρκαδίας.

IV. ECCLESIA HIERAPETRÆ.

Hierapetra, Græce Ἱερὰ πέτρα, q. d. *sacra petra*, Cretæ civitas est Ptolemæo sacro monti, sive *Idæ* Jovi sacro vicina in ora insulæ meridionali. Straboni *Hierapydna*, Ἱερὰ πύδνα dicitur, & Hierocli: Plinio *Hierapitna*. Quocirca Stephanus hanc prius quidem *Cyrbam* vocitatam ait, deinde *Pytnam*, quin etiam *Camirum*, post *Hierapytnam*. Leoni Sapienti Imp. *Hierapetra* provinciæ Cretæ insulæ episcopatus est, ὁ ἱερᾶς πέτρας, sic legendum non ὁ ἱερᾶς, ὁ πέτρας, ut male in editis. Hodie *Gera Petra* castrum est cum portu utcumque fido.

EPISCOPI HIERAPETRÆ.

I. Euphronius.

Epistolæ synodi insulæ Cretæ ad Leonem I. Imp. subscripsit *Euphronius episcopus Hierapydnæ*.

V. ECCLESIA LAPPÆ.

LAPPA, Λάππη, Cretæ insulæ urbs est mediterranea Ptolemæo, haud procul Gortyna distans. Stephano *Lampe*, Λάμπη dicitur, quin etiam Polybio lib. 5. & Dioni lib. 51. & in nummis qui exstant, quinetiam in Notitia Leonis Imp. Λαμπῶν. Stephanus addit Xenionem cum duplici πα Λάπαλω, *Lappam* scripsisse, quæ hodieque *Fappa* dicitur.

EPISCOPI LAPPÆ.

I. PETRUS.

SYnodo Ephesinæ generali primæ adfuit & subscripsit *Petrus episcopus civitatis Lampæ provinciæ Cretæ*, Πέτρος ἐπίσκοπος ἐπαρχίας Κρήτης πόλεως Λάμπης.

II. DEMETRIUS.

In synodo Chalcedonensi *Demetrius episcopus Lampæ* inter Cretæ Præsules sedebat. Δημήτριος ἐπίσκοπος Λάμπης.

III. PROSDOCIUS.

Epistolæ synodi provinciæ Cretæ ad Leonem Imp. de nece S. Proterii Alexandrini subscripsit *Prosdocius episcopus Lappæ*.

IV. JOANNES.

Anno 667. die 19. Decemb. Indict. x. *Joannes episcopus Lappæ urbis*, in Basilica Romana principis Apostolorum Vitalianum Papam supplici libello convenit & adjuravit, ut sententiam, quam Paulus Cretensis archiepiscopus contra se tulerat expenderet, eamque protulit Pauli & insulæ præsulum A manibus subscriptam, cum exemplis ejus quam Paulus miserat conferendam. Causa illius in synodo Romana ad examen revocata, *Joannes* injuste damnatus pronuntiatus est, & insons illorum quorum accusatus fuerat. Data ad Paulum archiepiscopum epistola, Pontifex questus est quod *Joannem* ad Apostolorum limina provocantem è custodia qua detinebatur non dimisisset, eidemque & ejus synodo mandavit *Joannem* suo gradui & honori restitui, ne non misericorditer, sed secundum sacratissimorum canonum virtutem contra ipsum ageretur. Scripsit B quoque Vitalianus Paulo ut monasterium *Paleam* & alterum quod Arsilli vocabatur, quæ Gortynæ ecclesia invaserat, eidem *Joanni Lappensi* restitueret. Idem *Joannes episcopus Lappæ* postea adfuit & subscripsit synodo sextæ generali, Ιωάννης ἀνάξιος ἐπίσκοπος Λάμπης.

V. EPIPHANIUS.

Septimæ synodo generali adfuit & subscripsit *Epiphanius episcopus Lampæ*, Επιφάνιος ἐπίσκοπος Λάμπης.

VI. ECCLESIA PHŒNICIS.

PHŒNIX, Φοίνιξ Cretæ insulæ oppidum est Ptolemæo cum portu qui *Phœnicûs* appellatur, Φοινικοῦς λιμήν. Sanctus Lucas Act. 27. v. 12. mentionem facit *Phœnices, portus Cretæ respicientis ad Africum & ad Corum*, ad quem navis qua Paulus vehebatur appellere non potuit, aliò abrepta à Typhonico vento. Hanc non habent Notitiæ ecclesiarum, nisi ea quæ Hieroclis nomen præfert, etsi sæculo octavo proprio episcopo fruebatur. Hodie *San Nicheta* vocari fertur.

EPISCOPI PHŒNICIS.

I. LEO.

IN actis septimæ synodi *Leo episcopus Phœnicii* legitur inter insulæ Cretæ Præsules, Λέων ἀνάξιος ἐπίσκοπος Φοινικίου, imo Φοίνικος *Phœnicis*.

VIII. ECCLESIA HERACLEOPOLIS.

HERACLEA, Ηράκλεια, Plinio Cretæ oppidum est, Anonymo Ravennati *Heracleum*: ipsum utique *Heracleum*, Ηράκλειον, quod Straboni Gnossi navale est, quodque *Panhormus* Ptolemæo, quod subinde *Heracleopolis*, Ηρακλεούπολις dictum sit. Nulla tamen ejus in Notitiis est mentio.

ECCLESIA HERACLEOPOLIS.

EPISCOPI HERACLEOPOLIS.

I. THEODORUS.

IN septima synodo inter Cretæ Præsules sedit & subscripsit *Theodorus episcopus Heracleopolis*, Θεοδώρου ἐπισκόπου Ἡρακλεουπόλεως. Θεόδωρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἡρακλεουπόλεως.

VIII. ECCLESIA SUBRITÆ.

QUÆ *Subrita*, Σύβριτα Ptolemæo, inter Gortynam & Apterium posita, *Subritus*, Σούβριτος scribitur apud Hieroclem, *Subriti* in Tabulis Peutingerianis.

EPISCOPI SUBRITÆ.

I. CYRILLUS.

INter episcopos insulæ Cretæ in concilio Chalcedonensi sedebat, ejusque definitionibus subscripsit *Cyrillus episcopus civitatis Subritæ*, Κύριλλος ἐπίσκοπος πόλεως Σουβρίτης. In latina translatione passim legitur *Subriti*. Ipse est qui Librariorum errore epistolæ synodi Cretensis provinciæ ad Leonem Imp. A subscriptus legitur, *Cyrillus episcopus Subtuus*. Cl. Baluzius in Mss. reperit, *Subritis*, alioqui *Subrites*, *Subritæ*:

II. THEODORUS.

In septima synodo *Theodorus episcopus civitatis Subritensium* vel *Subritorum*, Θεόδωρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος πόλεως Συβριτῶν.

IX. ECCLESIA APOLLONIÆ.

APOLLONIAM inter Cretæ insulæ civitates vel oppida Plinius habet, habet & Ptolemæus, quam prope Gnossum collocat Stephanus, Ἀπολλωνία ἐν Κρήτῃ πρὸς τῇ Γνωσσῷ. Abest in Notitiis.

EPISCOPI APOLLONIÆ.

I. EUSEBIUS.

INter episcopos Cretæ in Chalcedonensi concilio sedebat, *Eusebius episcopus Apolloniæ*, Εὐσεβίου ἐπισκόπου Ἀπολλωνίας. subscriptusque legitur *Eusebius episcopus Apolloniadis*, Εὐσέβιος ἐπίσκοπος Ἀπολλωνιάδος.

X. ECCLESIA ELEUTHERNÆ.

ELEUTHERÆ, Ἐλεύθεραι, vel Ἐλευθέρα *Eleuthera*, urbs Cretæ Ptolemæo, *Eleutherna*, Ἐλευθέρνα Stephano dicitur, Plinio quoque & Scyllaci, Ἐλευθέρναι, *Eleuthernæ*, quam iste ad Septemtrionem positam ait, πρὸς Βορέαν: In mediterranea tamen Plinius statuit, ut & Ptolemæus, ac Gortynæ proximam. Hanc Stephanus Diogenis Physici fuisse patriam narrat, quem Laërtius *Apolloniatem* facit. *Eleutheram* habet Hieroclis Notitia, non item aliæ.

EPISCOPI ELEUTHERNÆ.

I. EUPHRATAS.

IN Chalcedonensi concilio sedit & subscripsit *Euphratas episcopus Eleuthernæ*, vicesque præstitit Pauli episcopi Cantanorum. Εὐφράτας ἐπίσκοπος Ἐλευθέρνης, ἐπέχων τὸν τόπον Παύλου εὐλαβεστάτου ἐπισκόπου Καντάνων.

II. EPIPHANIUS.

In septima synodo *Epiphanius episcopus Eleutherna*, Ἐπιφάνιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἐλευθέρνης.

XI. ECCLESIA CHERSONESI.

IN Orientali parte insulæ Cretæ *Chersonesus* est Ptolemæo, cum ejusdem nominis oppido, alterius oppidi (quod Lyctus dicitur) emporio; quod consulto observat Strabo. Hanc Anonymus Ravennas Tabulas exscribens Peutingeri *Chersonessos* vocat. Hodie *Spina*

ECCLESIA CHERSONESI.

longa dicitur, estque arx probe munita, scopulo affixa, & à continenti insulæ aliquantum sejuncta. Septima est Hierocli civitatum Cretæ, quarta Leoni Imp. ὁ Χεῤῥονήσου.

EPISCOPI CHERSONESI.

I. ANDERIUS.

IN concilio Ephesino sedit & subscripsit, *Anderius episcopus provinciæ Cretæ Chersonesi.* Ανδήελος ἐπίσκοπος ἐπαρχίας Κρήτης πόλεως Χεῤῥονήσου.

II. EUPHRATAS.

Epistolæ synodi Cretensis ad Leonem Imp. subscripsit, *Euphratas episcopus Chersonesi.*

III. SISINNIUS I.

Quinisextæ synodi canonibus subscriptus fertur, *Sisinnius episcopus Chersonesi Cretæ* B *Insulæ*, Σισίννιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Χεῤῥονήσου τῆς Κρητῶν νήσου.

IV. SISINNIUS II.

Septimæ synodi decretis subscripsit alter *Sisinnius Chersonesi insulæ Cretæ episcopus*, Σισίννιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Χερσονήσου.

V. PETRUS.

Leo Allatius lib. 3. de consens. cap. 7. inter episcopos Græcos quos Catholicæ unitatis & fidei studiosos è Collegio Romano sub nuperi sæculi initiis prodiisse refert, primo loco memorat *Petrum Colettum Cyprium Chersonesi episcopum in Creta.*

XII.

ECCLESIA CYDONIÆ.

PLINIO & Pomponio Melæ *Cydon* Cretæ insulæ civitas est, à qua *Cydonenses* populi, Κυδωνῖς Ptolemæo, in Septemtrionali littore collocata. Plane Straboni lib. 10. *Cydonia terra* ad mare posita est, sed ad Laconicam Peloponnesi partem spectans, abest Gnosso & Gortyna pari spatio ad stad. 800. ab Aptera 80. Hanc quidam male Apolloniam putant, quando Plinius utramque secernit. Vulgo *la Canea* nominatur, munitissima prorsus & sat ampla cum portu. *Cydoniam* habent Notitiæ.

EPISCOPI CYDONIÆ.

I. SEBON.

EPistolæ synodi provinciæ Cretæ ad Leo- A nem Imp. subscriptus legitur *Sebon episcopus Doniæ*, emendandum postremo loco *Cydoniæ*. At *Sebon* suspectissimum mihi nomen est, quod nulli codices restituunt.

II. NICETAS.

Quinisextæ synodi canonibus subscripsit *Nicetas episcopus Cydonensium civitatis insulæ Cretæ*, Νικήτας ἁμαρτωλὸς ἐπίσκοπος τῆς Κυδωνέων πόλεως τῆς νήσου Κρήτης.

XIII.

ECCLESIA CISSAMI.

CISSAMUS, Κίσαμος, in ora Cretæ Septemtrionali ponitur à Ptolemæo, versus occasum spectans, eaque Straboni *Apteræ* emporium est, Απτέρας ἐπίνειόν ἐστι Κίσαμος. Cui vicinum est promontorium Corycum. In Notitiis inter Cretæ urbes censetur, atque etiamnum *Castel Cisamo* dicitur prope Camaram amnem, haud procul Cydonia.

EPISCOPI CISSAMI.

I. THEOPEMPTUS.

QUinisextæ synodi canonibus subscriptus legitur *Theopemptus episcopus Cissami*, Θεόπεμπτος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κισσάμου.

II. LEO

In septima synodo inter episcopos Cretæ sedit & subscripsit *Leo episcopus Cissami*, Λέων ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κισσάμου.

ECCLESIA

XIV. ECCLESIA CANTANI.

CANTANIA, Καντανία, Cretæ quoque civitas est Hierocli, Κάνπανος, *Cantanus* Stephano, Anonymoque Ravennati, & in Tabulis quas Peutingerus evulgavit. Alibi non occurrit, nisi in actis synodorum.

EPISCOPI CANTANI.

I. PAULUS.

IN synodo Chalcedonensi Chrysogonus B presbyter inter Cretæ insulæ Præsules sedebat, *Pauli episcopi Cantani vices gerens*, Χρυσογόνε πρεσβυτέρου ἐπέχοντος τὸν τόπον Παύλου ἐπισκόπου Καντάνε. Sic initio quidem Act. 1. & 2. Verum Act. 6. subscripsit *Paulus episcopus Cantani per Chrysogonum presbyterum*, Παῦλος ἐπίσκοπος Καντάνε ὑπέγραψα διὰ Χρυσογόνε πρεσβυτέρου. Act. 4. in translatione latina *Paulus* dicitur *episcopus Candiæ*.

II. NICETAS.

Epistolæ synodi provinciæ Cretæ ad Leonem Imp. subscripsit *Nicetas episcopus Cantani*.

III. GREGORIUS.

Sextæ synodo generali adfuit & subscripsit *Gregorius episcopus Cantani* Cretæ insulæ, Γρηγόριος ἐλέῳ Θεοῦ ἐπίσκοπος Καντάνε τῆς Κρητῶν νήσου.

IV. PHOTINUS.

Septimæ synodo *Photinus episcopus Cantani*, Φωτεῖνος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Καντάνου.

VII. PROVINCIA PRÆVALITANA.

I. ECCLESIA SCODRORUM METROPOLIS.

PRÆVALITANAM provinciam nesciunt veteres rerum Geographicarum enarratores, sæculo Ecclesiæ quarto superiores. Sexto Rufo priscæ Macedoniæ pars fuit, & Procopio lib. 1. belli Gotthici c. 15. Epidamno Dalmatiam usque protendebatur; imo verò Dalmatiæ mediterraneæ magna parte constabat. In notitia Hieroclis ejus urbes sunt, *Scodræ, Lissus, Doracion metropolis,* quam postremam diversam esse oportet à *Dyrrhachio* sive *Epidamno,* quæ Epiri novæ eidem Hierocli metropolis est.

Prævalis provinciæ metropolis vere fuit Urbs Scodra, licet in notitia Leonis Imp. episcopatus sit ordine sextus sub Dyrrhachii metropolita. Id enim infra constabit epistola S. Gregorii Papæ ad Diœcesis suæ per Illyricum metropolitas, nunc vero Antibarensi archiepiscopo subest. Atqui Plinius lib. 3. cap. 22. de Liburnia scribens ait, *Super amnem Drilonem oppidum civium Romanorum esse Scodra, à mari 18. mill. pass.* Ptolemæo vero Dalmatiæ mediterraneæ civitas censetur, quæ *Scodar* hodie & *Scutari* nominatur, quæ quum aliquando vastata fuisset, soloque prostrata jacuerit, hodie firmum satis munimentum est, in excelsa petra positum. Albaniæ autem præcipua civitas est. Juxta fluit Barbana fluvius vulgo *la Boiana,* qui idem proinde atque Drilo Plinii, ex Labeatide palude quæ *Scodra* quoque appellatur, profectus. Cæterum Scodrensis Episcopi sedes est in Castro *Trunsi* dicto 3. mill. ab urbe distante, in qua Diœcesis illius quam plurimi Catholici sunt. Scodrensi urbe à Barbaris olim vastata, Dioclea provinciæ metropolis facta est, cujus ordinationi Scodrensis sedes subjecta fuit.

EPISCOPI SCODRORUM.

I. BASSUS.

II. SENECIO.

SIRICIUS Papa qui post Damasum ad annum usque 398. sedit, in epistola quam Anysio Thessalonicensi & Episcopis per Illyricum dedit, hæc quoque adjecit: *Legimus etiam & omnia percurrimus, vel de eo, quod fratri nostro & coëpiscopo Basso in consortium regendæ Ecclesiæ datus est Senecio, vel de cæteris unde vestræ normam exspectamus sententiæ.* Senecion Scodrensis qui Basso ad episcopale ministerium adjutor datus dicitur à Siricio, interfuit subscripsitque synodo Ephesinæ priori, Σενεκίων ἐπίσκοπος πόλεως Κοδρίνης, Κόδρων· ubi repetita litera Σ. quæ postrema est vocis πόλεως, emendandum omnino est Σκοδρινῆς & Σκοδρῶν. *Senecio episcopus civitatis Scodrenæ* vel *Scodrorum,* ut Bassus Scodrorum quoque antistes fuerit. Cælestinus Papa epistolam de Felice Dyrrhachii inscribit, *Dilectissimis fratribus Perigeni, Dynato, Basilio, Paulo, Æternali, Sabatio, Juliano & Senecioni episcopis per Illyricum.*

A Leo quoque Magnus de ordinationibus à Perigene Corinthio male patratis epistolam inscribens, primo loco *Senecionem* posuit: *Dilectissimis fratribus Senecioni, Caroso, Theodulo, Lucæ, Antiocho, Vigilantio metropolitanis.* Data 8. Id. Janu. Aëtio 3. & Symmacho vv. cc. coss. hoc est anno 446.

III. ANDREAS.

Hormisdæ Papæ *Andreas* episcopus Prævalitanus, adeoque Scodrensis, relationem scripsit eorum quæ in Epiro gesta essent, in B adventu Germani & Joannis episcoporum & aliorum Apostolicæ Sedis Legatorum, simulationem narrans episcoporum synodi novæ Epiri, cæterum Legatos à Scampensi & Lignidensi, eorumque clero & plebe multo honore & gaudio susceptos.

IV. STEPHANUS.

Tempore Gregorii M. Papæ sedebat *Stephanus* Scodrorum episcopus, de quo ille epistola sua 38. lib. 1. Indict. IX. Malcho episcopo Dalmatiæ scribebat: *Joannes vir*

eloquentissimus, consiliarius viri excellentissimi Domini Georgii Præfecti per Italiam, insinuavit nobis contra Stephanum episcopum Scodrensis civitatis quorumdam se negotiorum habere controversias, & petiit inter eum & se judicium debere consistere. Malcho præcipit, ut Stephanum ad judicium eligendum compellat, & quidquid inter prædictum Joannem ac Stephanum fuerit judicum sententia definitum, id exsequi non omittat.

V. CONSTANTINUS.

Gregorius rursum lib. 12. Indict. v. epist. 30. *Constantino Scodritano* mandavit, ut quod ipse de Diocleatinæ civitatis episcopi crimine statuerat, exsequi curaret. Sin vero apud A Primæ Justinianæ episcopum Joannem agat, ut negotium ab illo finiatur. Lib. 8. Ind. I. epistola 5. inscribitur *Eusebio Thessalonicensi, Urbico Dyrrhachitano, Constantio Mediolanensi, Joanni Cretensi, Scodritano, &c.* Libri vero 9. Indict. II. epist. 68. inscribitur etiam, *Gregorius Eusebio Thessalonicensi, Urbico Dyrrhachino, Joanni Cretensi, Joanni Primæ Justinianæ, Joanni Larissæo, & Scodritano,* quos admonet ne Constantinopolitano præsuli *Patriarchæ Œcumenici* titulum suffragio suo confirment, aut in synodo quæ in urbe regiâ cogenda erat, priscos convelli canones patiantur. Erat igitur Prævalis de Illyrico Orientali, illiusque metropolis Scodra. ECCLESIA SCODRORUM.

II. ECCLESIA DIOCLEÆ.

EX epistola 30. S. Gregorii Papæ Indict. v. Constantino Scodritano data apparet, Dioclean urbem episcopalem fuisse Scodrorum metropolitano subditam, quippe quum significet Pauli Diocleatini negotium ad Constantinum spectare; sin vero ad Primæ Justinianæ Præsulem referendam esse, quam Primatis jure finiret. Dioclea autem Ptolemæo una est ex mediterraneis Dalmatiæ, Διοκλεία, Plinius quoque ibidem *Docletenses* habet. Sextus Aurelius Victor *Dioclea* Diocletianum oriundum tradit, qui quum *Diocles* primùm vocitaretur, *Graium nomen in Romanum morem convertit.* Nulla tamen ejus mentio est in notitia Hieroclis, diversaque prorsus est à Diocletianopoli Macedoniæ, quæ inter Edessam & Thessalonicam exstabat. At in notitia Leonis Imp. episcopatus quintus est sub Dyrrhachio, ε'. ὁ Διοκλείας. Dardaniæ quoque olim censita fuit: vastata vero est à Samuele Bulgarum Rege, ejusque episcopus Terbunium secessit, ac subinde Ragusium, quæ demum in archiepiscopatum aucta est à Benedicto Papa V. veluti Seraphinus Razzius Dominicani ordinis scriptor narrabat in Ragusii Archiepiscoporum historia manu exarata, cujus excerptum Doctissimus Anselmus Bandurius, ipse Ragusinus, attulit in Annotat. ad Antiquitates Constantinopolitanas. Sub Ragusini autem archiepiscopi dispositione factos episcopatus Buduæ, Decateri, Ulcinii, Suaciæ, Scodrorum, Dyrrhachii, Drivasti, Bosnæ, Terbunii & Zachlumiæ fuisse discimus ex Mauri Urbini historia Italica Slavorum. Errant qui Diocleam ab Antibari non secernunt, quando Leo Imp. utramque sejungit, ac Dyrrhachii metropolitæ subjicit. ε'. ὁ Διοκλείας. ιβ'. ὁ Ἀντιβάρεως. *V. Diocleæ. XII. Antibaris.*

At certe anno 1062. Diocleensem ecclesiam in eamdem cum Antibarensi coaluisse testantur literæ Alexandri Papæ II. ad Petrum archiepiscopum Diocleensis & Antibarensis ecclesiæ, cui *Pallium* mittebat, ut metropoliticis juribus per Slavoniam & Dalmatiam uteretur. Has refert Baronius ad illum annum n. 114. ex Antonii Augustini fragmentis, hoc vero loci potiorem earum partem juvat recitare. *Alexander servus servorum Dei, Petro venerabili archiepiscopo Diocleensis atque Antibarensis ecclesiæ, salutem in Christo. Si pastores ovium sole geluque pro sui gregis custodia die ac nocte intenti sunt, et ne qua ex eis aut errando pereat, aut ferinis laniata morsibus deficiat, oculis vigilantibus circumspectant... Igitur, dilectissime frater, petitionibus tuis annuentes, Apostolica auctoritate decernimus, ut per privilegii nostri paginam sic sanctissimam Diocleensem ecclesiam cum omnibus suis pertinentiis, Antibarensem ecclesiam cum omnibus suis pertinentiis, Scodriensem ecclesiam cum omnibus suis pertinentiis, Drivastinensem ecclesiam cum omnibus suis pertinentiis, Polatinensem ecclesiam cum omnibus suis pertinentiis, Serviensem ecclesiam cum omnibus suis pertinentiis, Budunensem ecclesiam cum omnibus suis pertinentiis, Tibuniensem ecclesiam cum omnibus suis pertinentiis: monasteria quoque tam Latinorum quam Græcorum sive Slavorum cures, ut scias & hæc omnia unam ecclesiam esse, teque in omnibus prædictis locis episcopali regimine præesse. Pallium autem fraternitati tuæ ex more ad missarum solennia celebranda, sicut antecessoribus tuis concessum est, concedimus, videlicet in natali Domini, Epiphania, Cœna Domini, Pascha, Ascensione, Pentecoste, sic natali S. Joannis Baptistæ, natali Apostolorum Petri & Pauli, & quatuor festivitatibus S. Mariæ, scilicet Nativitate, Annuntiatione, Purificatione & Assumtione, & duobus festis S. Angeli, sic pro natalitiis quoque*

ECCLESIA DIOCLEÆ. *duodecim Apostolorum, natali S. Gregorii & SS. Sergii & Bacchi, & festivitate omnium sanctorum, atque natali tuo, & quoties ordinationem atque consecrationem Ecclesiarum celebramus. Hortamur itaque caritatem tuam ut mores vitæ tuæ tanto honori conveniant.... Crux etiam ante te, sicut ante prædecessores tuos, per Dalmatiam & Slavoniam ubique portetur. Archiepiscopatum quoque Ecclesiæ tuæ juxta formam sanctorum prædecessorum nostrorum, à quorum auctoritate non debes aberrare, concedimus & confirmamus, &c. Bene valete.* His in literis hoc observatione dignum in primis apparet, quod quum Petro Ecclesiam Diocleæ & Antibaris assignet cum omnibus pertinentiis earum, alias quoque novem addit cum pertinentiis perinde ipsarum, nec non monasteria ex quibus Ecclesia una conflctur, ipseque in omnibus illis prædictis locis episcopali, non metropolitico dumtaxat regimine præsit, adeoque ipse tot sedium unus tum metropolita, tum episcopus sit renuntiatus.

EPISCOPI DIOCLEÆ.

I. BASSUS.

IN synodo Sardicensi sedebat, ejusque ad ecclesias epistolæ subscripsit *Bassus à Macedonia de Diocletianopoli*, seu *Diocletiana civitate*, de quo nempe Ariani episcopi qui à Sardicensi concilio Philippopolim secesserant, ad Africanos scripsere: *Bassum autem de Diocletiana civitate in vitiis & sceleribus detectum, & meritò de Syria deportatum ordinaverunt episcopum, quique apud illos sceleratiùs vivens, dejectus, & ab ipsis damnatus est, cum ipsis hodie est conjunctus. In subscriptionibus illis de Diocletianopoli* sive *Diocletiana Macedoniæ civitate Bassus* dicitur, non de Diocletiana Thraciæ, quia nempe Dardania novaque Epirus & Prævalis ante Theodosii Magni tempora Macedoniæ censebantur. Quamquam non silendum Diocletianopolim quoque ab Hierocle inter urbes numerari Thessaliæ, quæ Macedonia quoque illa ætate dici potuerit.

II. MAXIMUS.

Synodicis episcoporum Dardaniæ literis ad Leonem Imp. de nece S. Proterii Alexandrini subscripsit *Maximus episcopus Diocletianensis*.

III. PAULUS.

IV. NEMESION.

Gregorius Magnus epistola 30. libri 12. Constantino Scodritano data, duos memorat Docleatinæ (sic) civitatis episcopos, *Paulum* qui ob crimina dejectus erat, & *Nemesionem*, quem ejus in locum promoverant, quique Romam ad ipsum perrexerat. *Quæ dilectissimus nobis lator præsentium Nemesion, qui se dicit Docleatinæ urbis antistitem, de facinore Pauli Docleatini, ut ipse asserit, quondam episcopi questus est, fraternitati tuæ fuerant subtiliùs indicanda, nisi scire te omnia testaretur; quippe quem & compassum sibi & voluisse subvenire, sed perhibet minime potuisse.* Monet Gregorius ut exemplaria diligentius relegat scriptorum, quæ ad Joannem Primæ Justinianæ episcopum transmittebat, et si secundum eorum seriem explere se cuncta posse cognoscit quæ illi mandata erant, ipse omnia Apostolica auctoritate conficiat; sin vero curet, ut ad Joannem omnino perveniant. De eodem negotio epistolam 31. *Joanni Primæ Justinianæ* scribens *Paulum* corporalis criminis reum dicit, ideoque destitutum; *Nemesionem* vero cum fraternitatis ipsius assensu ejus loco ordinatum. Cæterum *Paulum* auxilio sæcularium more prædonis ingressum, ablatis ecclesiæ rebus, *Nemesionem* pene neci dedisse: quamobrem oportere ait, à *Paulo* ea quæ sustulerat reddi, nisi forte ipsius bona sint, quæ tamen *vel à Joanne, vel metropolitano suo petere* debuisset, sin quæ ecclesiæ sunt reddere noluerit, in monasterium trudatur, Dominici corporis & sanguinis communione ad mortem usque privetur. Interim *supradictus*, inquit, *dilectissimus frater Nemesion in suo loco & episcopatus officio procul dubio reformetur, & ne hac de re inquietudinem & molestiam patiatur, sollicitos vos esse oportet.*

V. JOANNES I.

Postremus Diocleæ urbis episcopus *Joannes* fuit, qui Bulgaricæ incursionis tempore circa decimi sæculi finem, sedem aliò, ut prædictum est, transtulit. Epidaurius vero sive Ragusinus hic erat, Ragusinæque sedis compos factus, sedes illas quæ à Dioclìensi pependerant, perinde sibi subjectas habuit, quin & provincia à Barbaris vastata, episcopali jure administravit, quemadmodum Alexander Papa II. satis innuit epistola quam recitavi. Id quod ex aliis Alexandri literis Vitali Ragusino archiepiscopo datis Maurus Urbinus Abbas Melitensis, disertè testatur in historia regni Slavorum pag. 247. *Et esso Giovanni di Dioclea (la quale sendo destrutta da Bulgari) assunto al governo della Chiesa di Rausa, a questa furono sottoposte etiandio tutte queste Chiese, come si vede per un Breve del*

Papa Alessandro di questo nome secondo man- A *dato à Vitale secondo arcivescovo di Rausa nel 1067. & poi nel 1141. confirmato ad Adrea Luchese arcivescovo di Rausa.* Ex quibus literis apparet illas ecclesias Alexandri II. temporibus avulsas jam fuisse ab Antibarensi metropoli, cui aliquando obnoxiæ fuerant.

VI. JOANNES II.

Tempore Innocentii Papæ IV. celebrata diœcesis Serviæ synodo, ad eam accessit *Joannes archiepiscopus*, seu *metropolita Diocliæ & Antibari*, statutisque subscripsit, quæ in ea condita sunt. *Vita S. Sabbæ archiepiscopi Serviæ.*

III. # ECCLESIA ELISSI.

ELISSUS sive *Lissus* Λισσὸς Dalmatiæ civitas Ptolemæo haud procul ab ora maris, atque Straboni lib. 7. *Post sinum Rhizicum Lissus oppidum est & Acrolissus, & Epidamnus.* Plinio vero *Lissus oppidum est Romanorum ab Epidauro C. M. pass. distans.* In notitia Hieroclis Provinciæ Prævalis censetur; in Ecclesiastica vero Leonis Imp. novæ Epiri sub Dyrrhachio metropoli *quarta*, sed *Elissus* dicitur, δʹ. ὁ Ἐλισσοῦ. Hodie *Alessio* vocitatur.

EPISCOPI ELISSI.

VALENS.

ILlis non assentior qui *Lissi* episcopum B fuisse putant illum *Valentem à Dacia Ripensi de Scio*, qui subscriptus reperitur epistolæ Sardicensis synodi ad ecclesias. Nam *Lissus Daciæ Ripensis*, sive Istro proximæ civitas nequaquam fuit.

I. JOANNES.

Gregorius Magnus epist. 37. lib. 2. Indict. x. Joanni Squillacino episcopo scripsit de *Joanne Lissitanæ* captivatæ sive direptæ civitatis episcopo, quem *in Squillacina ecclesia cardinalem necesse duximus*, inquit, *constituere sacerdotem*, donec scilicet ecclesiæ Lissitanæ restitutæ essent.

IV. # ECCLESIA LYCHNIDI.

MACEDONIÆ Ptolemæo civitas est Λύχνιδος *Lychnidus* in Dassaretiis ad Aliacmonem fluvium, lacui impositam dicit Stephanus, quamquam à mari longè remotam. Strabo lib. 7. *via Egnatia, ex Candavia monte Illyrici iter fieri* ait *per Lychnidum urbem & Pilonis locum, qui in ipsa via Illyricum Macedoniamque disterminat.* Aliquanto post subdit, *circa Candaviæ viam lacus & paludes exstare apud Lychnidum, ubi copiosa piscium habentur salsamenta.* Quocirca Malchus in excerptis de rebus Byzantinis Lychnedum, Lychnidumve, in difficili loco sitam, & fontium scaturiginibus plenam perhibet. In notitia Hieroclis ubi inter Epiri novæ civitates legitur Αὐλώνιδος, emendandum prorsus venit Λύχνιδος.

Multi *Lychnidum* ipsammet esse ferunt, quæ à Justiniano Imp. *Prima Justiniana* & *Justinianopolis* est appellata. Procopius vero diserte testatur lib. 4. de Ædif. cap. 1. oppido quod Justinianam Primam Imperator ille nuncupavit, nomen pristinum fuisse *Tauresium*, Ταυρέσιον, quod quia Lychnido proximum erat, Lychnidenses in urbem novam migrasse par est. *In Dardanis Europæis*, inquit, *qui post Epidamniorum limites habitant, Castello cui nomen Bederiana, vicinum erat Tauresium, ubi natus est domiciliorum restitutor Justinianus Augustus. Brevi spatio locum hunc mœnibus quadratis circumdedit, singulisque angulis turri imposita effecit, ut Tetrapyrgia sive quadriturrita reipsa esset & diceretur. Juxta eumdem locum urbem condidit nobilissimam & Primam Justinianam latina voce nominavit, nutricationis mercedem altrici solvens; exstructoque ibidem aquæ ductu, benigna aquarum perennitate donavit. Promtum non est Deo dicatas ædes numerare, nec penes nos est describere magistratuum domos, porticuum amplitudinem, platearum decus, fontes, compita, balneas, rerum fora venalium, & ut paucis dicam, urbs est magna, frequens, rebus omnibus beata,* καὶ οἵα τῆς χώρας ἁπάσης μητρόπολις εἶναι. *Ad tantam quippe dignitatem evecta est. Præterea sedes est Archiepiscopi Illyricorum, cæteris civitatibus ipsi, ut pote omnium maximæ, ultro concedentibus.* Mox subdit Justinianum Ulpianam avunculi sui Justini patriam instaurasse, *Justinianamque secundam* appellasse; quo etiam illi falsi arguuntur, qui Justinianum Justinianam primam de Ulpiana fecisse scripserunt.

Atqui Justinianus Augustus urbem illam suam Ecclesiasticis juribus ornare cupiens, ab

ECCLESIA LYCHNIDI.

Agapeto Papa petiit, à Vigilio itidem Papa impetravit ut Justinianæ Primæ episcopus mediterraneæ Daciæ, Ripensisque itidem Daciæ, Mœsiæ ulterioris, Dardaniæ, Prævalis provinciæ, secundæ Macedoniæ & Pannoniæ partis Ecclesias Apostolicæ sedis vice & nomine administraret, minutâ proinde Thessalonicensis antistitis in nonnullas ex his provinciis jurisdictione. Id quod Justinianus ipse multis declarat novella sua 15. quam integram recitavi, ubi de Illyrico Orientali sermo à me habitus est. Quæ Primæ hujus Justinianæ potestas ad tempus usque illud perseveravit, quo Bulgari Constantino Pogonato Imp. trajecto Istro Mœsiam primùm secundam, variasque subinde Illyrici provincias sui juris fecerunt, quorum incursione (Gentiles quum essent) Christiana religio his in regionibus exstincta fuit. Post tamen Michaele Theophili & Theodoræ filio Byzantinis imperante, Christo nomen Bulgari dederunt, brevique factum est ut Primæ Justinianæ, episcopus pristina jura in omnes ditionis ipsorum Ecclesias receperit. Hic vero Bulgarorum primarius antistes Constantinopolitanæ quidem sedi (Romanis Pontificibus frustra reclamantibus,) obnoxius primum fuit, subinde autem αὐτοκέφαλος, suive juris evasit, quum Bulgarorum principibus, qui perpetuis bellis Græcos lacessebant, non arrideret Ecclesiarum suarum negotia apud Byzantinos tractari. Id quod Leone sapiente Basilii Macedonis filio Imperatore contigisse reor, qui quum Turcas & infideles alios populos in Bulgarorum gentem concitasset, in causa fuit ut Bulgari inito consilio ad Romanos Pontifices concesserint, auxilii inde petendi gratia. Tum Byzantini Patriarchæ, ut eos ab hac affinitate deterrerent, satius duxerunt eorum Archiepiscopum omnigena immunitate donare, abdicata quacumque in Bulgariæ Ecclesias jurisdictione. Quocirca Theophylactus, celebris ille epistolarum divini Pauli enarrator, Bulgarorum Archiepiscopus quum esset, epistola sua 27. Michaeli Chalcedonensi episcopo scribens Monachum quemdam, quem communionis extorrem fecerat, quique in vico suæ ditionis, *Cittaba* dicto monasterium Constantinopolitani Patriarchæ nomine jure Stauropegii construxisset, quærebat quo jure id factum esset. *Ecquæ enim*, ait, *Bulgaris participatio cum Constantinopolis Patriarcha*, Τίς ἂν Βουλγάροις μετουσία τῷ Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχῃ, *quando nullum ordinationis jus habet in Bulgaria, quæ sui juris Archiepiscopo potitur.* Ac certè illa Bulgarorum archiepiscopi immunitas, eo provecta est, ut sese Patriarchis parem ostentaret, hocque jure Imperatores purpura induere & corona redimire non dubitaret. Quod certe Georgius Acropolita in Chronico narrat: τὸ βασιλικὸν περιεδιδύσκε τοῦτον διάδημα, ὡς ἔφασκεν, αὐτόνομος ὢν, καὶ μηδενὶ εὐθύνας ὀφείλων δοῦναι, καὶ διὰ τοῦτο ἔχειν ἐξουσίαν βασιλέα στέφειν.

Scribebat illa quæ retuli Theophylactus, quando jam pridem Achrida, vicinæque regiones quas Bulgari occupaverant, Byzantino Imperio à Basilio Imp. cui Bulgaricidæ cognomen fuit, restitutæ erant. Cæterum Bulgaris intra Mœsiæ secundæ fines Imperatoris hujus armis sese continere coactis, nulla Achridenis Pontificibus in illos auctoritas fuit, usque ad duodecimi sæculi finem. Tunc vero Princeps illorum Joannicius, implorato Romanæ sedis patrocinio, obtinuit, ut regiones quæ dominationi suæ suberant, Trinovitano Præsuli, quod religionis rem spectaret, non alteri parerent. Interim vero Achridenus sua jura sarta tecta servavit in eas provincias quas Byzantini Bulgaris ademerant. Id quod Nicephorus Gregoras libro suo 11. cap. 2. observandum monuit, sed & Illustrissimus Hierosolymorum Patriarcha Chrysanthus in sua Ecclesiæ Orientalis notitia testatur.

Achridam non ipsam prorsus esse urbem reor, quæ Prima Justiniana audiit, sed quum in vicino tractu à Bulgaris condita esset, in eam translata esse Primæ Justinianæ jura, quam illi vastaverant. Anna Comnena Alexiadis lib. 12. pag. 371. tradit, « Lichnitidem paludem » barbara voce *Achrida* dictam, à Mocro Bulgarorum rege qui subinde Samuel dictus est, » quique Constantino & Basilio Porphyrogennetis claruit, exhauriri cœptam & derivatam in centum alveos, & totidem fontibus, ripis & crepidinibus munitam, & pontibus » junctam: Quo factum sit, ut ex illorum aquis simul coëuntibus fluvius unus coaluerit » prope Debren oppidum qui *Drymon* vocitatur ». Achridæ vero urbis situm, quam incolæ *Guistandil* hodie, alii *Ocredam* dicunt, Joannes Scilitzes ad hunc modum describit: *Est autem Achris Urbs in excelso tumulo posita juxta maximam paludem, unde erumpit Drimus fluvius ad septemtrionem progrediens, deinde vergens ad occasum in Ionium mare ad Sitissum oppidum influens.* Achridæ metropoli decem olim episcopatus suberant, sexque insuper metropoles aliæ. Hodie vero Achridenus septem metropolitas, totidemque episcopos sibi obnoxios numerat. Metropolitæ sunt, 1. *Castoriæ*, 2. *Pelagoniæ* quæ nunc *Bitalia* dicitur, & *Perleapi*, 3. *Edessæ* quæ hodie *Bodena* vel *Bodana*, 4. *Corytzæ* & *Selasphori*, 5. *Belegradorum* & *Caninæ*, 6. *Tiberiapolis* sive *Strumnitzæ* vel *Strumnitzæ*, 7. *Grebenorum* vel *Grebeni*; episcopi vero, 1. *Sisanii*, 2. *Moglinorum* vel *Moglenorum*, 3. *Moleschorum* aut *Moleschi*. Quamquam

unus nunc Moglenorum & Moleschi episcopatus etiam factus est. 4. *Presporum*, 5. *Debrorum*, uterque vero episcopatus in unum nuper coaluit, 6. *Citzaborum*, 7. *Coræ & Mocræ*.

EPISCOPI LYCHNIDI.

I. Dionysius.

IN subscriptionibus epistolæ synodi Sardicensis ad ecclesias legitur *Dionysius de Macedonia de Lychnedo*, sive *Lychnido*.

II. Antonius.

In prædatoria synodo Ephesina sedit & subscripsit *Antonius episcopus Lychnidi*, Ἀντωνίȣ Λυχνίδου, Ἀντώνιος ἐπίσκοπος Λυχνίδου. Qui anno 453. subscripsit epistolæ synodi Novæ Epiri ad Leonem Imp. *Antonius episcopus Lychnidi*.

III. Laurentius.

Gelasii Papæ I. epist. 1. inscribitur *Laurentio de Lignido episcopo*, quæ data est pontificatus illius initio, sive anno 492. Se valde gaudere ait Pontifex, quod in Thessalonicensi ecclesia, aliisque per Illyricum epistola lecta esset decessoris sui Felicis de excessibus Acacii Cp. ita ut omnes ei anathema dixerint, nec se quisquam communione prævaricatoris fœdarit. Et quia *Laurentius* ipsum monuerat ut medicinam quamdam fidei episcopis Illyrici aliisque ministraret, Romanæ Catholicæque de Incarnato verbo doctrinæ summam illis mittit, significans Romanæ Ecclesiæ sacerdotis recens constituti hunc esse morem, *ut summam fidei suæ ad sanctas Ecclesias prærogét*. Marcellinus Comes in chron. *Ind. IX. Petro solo Cos.* refert *Laurentium Lychnidii* cum Illyrici episcopis aliis Constantinopolim ab Anastasio ductum, ibique detentum esse. *Solus Laurentius*, inquit, *Anastasium Imp. in palatio pro fide Catholica sæpe convincens apud comitatum, ac si in exilio relegatus, retentus est, mobiliorque deinde corpore quam dum Constantinopolim venerat effectus. Nam 7. confessionis suæ anno idem Laurentius fide sua, sed Christi gratia, in atrio Cosmæ & Damiani sanatus est, pedibusque sistere propriis, gressibusque meruit confirmari, suæque dein patriæ incolumis reddi, ubi major octogenario requiescit.* Quamobrem Laurentius vitæ annos produxerit oportet ad annum saltem 519.

IV. Theodoretus.

Legati Hormisdæ Papæ Germanus Capuensis & alii suggestione sua tertia narrant se ex Scampena civitate digressos, Dei misericordia Lygnidum venisse, ubi *Theodoretus* episcopus venerabilis vir libellum dedit, qui in ecclesia coram omnibus relectus est; quamobrem cuncta juxta atque ipse constituerat patrata esse. Hæc scribebant anno 519. ex quo apparet Theodoretum Laurentio in vivis adhuc agente, sed exulante, & quasi destituto, illi suffectum fuisse.

ARCHIEPISCOPI PRIMÆ JUSTINIANÆ.

I. Catellianus.

TRanslata Lychnidensi sede episcopali ad Primam Justinianam, primus Justinianæ Primæ Archiepiscopus fuit *Catellianus*, proximus (ut apparet) Theodoreti successor, cui Justinianus Imp. Novellam 15. dedit. *Imp. Justinianus. A Catelliano viro beatissimo, archiepiscopo Primæ Justinianæ.* Suis jam locis exposui quæ Novella ista ferantur, nimirum honorum, tituli & jurisdictionis amplitudo qua functurus esset Primæ Justinianæ archiepiscopus. Data est Belitzario v. c. cos. hoc est anno 535.

II. Benenatus.

Anno 550. Primæ Justinianæ archiepiscopus erat *Benenatus*, quo nempe damnatus ipse est à diœcesis suæ Illyricianæ synodo tamquam Trium capitulorum obtrectator. Sic Victor Tununensis in Chronic. *Post consulatum Basilii v. c. Anno 12. Illyriciana synodus in defensione Trium capitum Justiniano Augusto scribit, & Benenatum primæ Justinianæ civitatis episcopum obtrectatorem eorumdem trium capitum condemnat.*

III. Joannes.

Gregorius Magnus anno altero ab inito Pontificatu epistolam 22. libri 2. Ind. x. scripsit *universis episcopis Illyrici*, de electione *Joannis Primæ Justinianæ episcopi*, quæ omnium consensione facta erat. Quin & 23. ipsi *Joanni episcopo Primæ Justinianæ Illyrici dedit*, gratulans quod totius concilii consensu & Serenissimi Principis voluntate electus esset: Pallium se illi de more transmittere pergit, decernitque ut & ipse Apostolicæ sedis vicibus in Illyrico fungatur: hortatur ut pastorale munus summa pace, caritate & prudentia obeat. In fine subdit: *Xenia autem vestræ sanctitatis suscipere omnino nolueram, quia valde esset incongruum, ut ab afflictis & prædatis fratribus munera suscepisse videremur;*

ECCLESIA LYCHNIDI.

sed Responsales vestri alio me argumento vicerunt, ad eum illa deferentes, à quo non possent oblationes vestræ fraternitatis repelli; ad Petrum scilicet Apostolum. Aliam ad illum epistolam scripsit, quæ libri 3. sexta exstat, propter Hadrianum Thebarum Phthioticarum episcopum, quem Joannes perinde atque Larissenus metropolita, damnaverat. Ejusdem Joannis nomen legitur in inscriptione epistolæ 5. libri 8. ad Diœcesis Romanæ metropolitas qui Mauritii Augusti ditionis erant, de non admittendis in clero & monasteriis, qui publicis rationibus obnoxii essent, quin etiam militibus nisi post triennii probationem. Lib. 9. Indict. II. epistola 68. inscribitur: *Metropolitis Illyrici Eusebio Thessalonicensi, Urbico Dyrrhachino, Andreæ Nicopolitano, Joanni Corinthio, Joanni Primæ Justinianæ, &c.* quibus injungit ne *Œcumenici Patriarchæ* titulo, quo Byzantini episcopi gloriabantur, ullo pacto suffragarentur. Lib. 12. epist. 31. inscribitur quoque *Joanni episcopo Primæ Justinianæ,* in qua de Paulo Diocleatinæ Ecclesiæ episcopo, cujus varia flagitia recitat adhibendaque remedia suggerit, jubet Nemesionem qui Paulo suffectus erat, episcopio & officio suo unde fuerat amotus, restitui, nec quidquam molestiæ deinceps hac in re patiatur. Præterea Gregorius Anatolio Diacono CP. epist. 47. Ind. IV. scripsit, sibi minime probari quod volebat Imperator, pro Joanne qui gravi capitis ægritudine laboraret, alterum Primæ Justinianæ episcopum ordinari, nisi ille demum episcopatu cederet.

ARCHIEPISCOPI ACHRIDENSES.

I. SILVESTER.

II. GABRIEL.

Ex quo Bulgari Illyrici provincias varias occuparunt, nemo in illis episcopus exstitisse reperitur, quum barbara illa gens inanium Deorum cultui deditissima esset. Ubi vero Deo demum favente Bulgari Christi fidem religionemque admiserunt, primus ipsorum antistes & Archiepiscopus fuit *Silvester* nomine ab Hadriano Papa II. designatus, pro Marino Diacono quem Rex ordinari antea postularat. Id quod Guillelmus Bibliothecarius in ejusdem Hadriani vita narrat: quia nimirum Marinus ad octavam synodum quæ Constantinopoli celebranda erat, ab Apostolica Sede legatus destinabatur. *Papa Silvestrum quemdam Bulgaris eligendum misit cum Leopardo Anconitano & Dominico Tarviensi episcopis.* Verum non multo post Silvester Bulgaria abire jussus, quum Rex Græcos potius episcopos, ut pote vicinos, admittendos censuisset, propter sanctionem quam Byzantini, Basilio Imp. favente & curante, ab octava synodo decerni impetrarunt. Qua proinde lata Ignatius Constantinopolitanus Bulgaris episcopum dedit & consecravit, frustra reclamante Hadriano.

Hanc Bulgarorum archiepiscopi è Græcorum gente institutionem Constantinus Porphyrogennetus, in vita avi sui Basilii ad hunc modum recitat: *Hæc Bulgarorum natio,* inquit, *quæ ante ipsum ad veram religionem se transtulerat, Christianorum receptis ritibus, ad bonum nihilominus nondum confirmata induruerat, sed velut à vento folia facili negotio agebatur. Frequentibus igitur Imperatoris adhortationibus, munificis officiis, magnificisque largitionibus suadetur Archiepiscopum admittere, regionemque suam episcoporum frequentia stipare,* ἀρχιεπίσκοπόν τε πείθεται καταδέξασθαι καὶ ἐπισκόπους καταπυκνῶσαι τὴν χώραν, *ac per illos, perque religiosos monachos quos Imperator è montibus & speluncis arcessiverat, avitis consuetudinibus relictis, integre Christo gens irretitur.* Archiepiscopi illius Bulgarorum primi nomen Constantinus omisit. Ad hæc doctissimo Allatio Exercit. 15. in Creyghtonum Anglum, non placet Theophylactum à quibusdam nominari, quando circa annum 845. in illam regionem alius quidam episcopus à Theodora Imperatrice dudum antea missus fuerat ut Regem Christianis sacris institueret. At vero in synodi illius actis, quæ ob Photii restitutionem statim ab obitu sancti Ignatii coacta fuit, illi adfuisse, subscripsisseque reperitur *Gabriel Achridensis,* Γαβριὴλ Ἀχρίδων, sed inter metropolitas non censetur, quia nempe Achridæ nondum Bulgarorum archiepiscopus consistebat. GABRIEL.

III. GEORGIUS.

Bulgarorum utique archiepiscopus *Georgius* fuit, de quo Joannes Papa VIII. epistola 75. Michaëli Bulgariæ regi data queritur, quod Eunuchum ad Belogradensem episcopatum provexerat. *Cæterum gloria vestra sciat,* inquit, *Sergium monachum qui quum genere Sclavus esset, & multis pravitatibus irretitus, sacerdotium per subreptionem obtinuit, & post etiam super aliis detectus & convictus excessibus, ab episcopo tunc suo depositus fuisse dignoscitur, & post indigne satis* à Georgio, *qui falso sibi episcopi nomen usurpavit, ad episcopatum Belogradensem provectus est, Apostolorum principum & sanctorum canonum auctoritate, etiam nostri esse sententia Decreti depositum. Data 16. die mensis Aprilis Indict. XI.*

Georgius

ECCLESIA LYCHNIDI.

Georgius ille qui Sergium Belogradensem episcopum creaverat, metropolita proinde Bulgariæ habebatur; quem Joannes falso sibi episcopi nomen vindicare ait, quia Romana Ecclesia episcopos Græcos non admittebat, qui Bulgarorum Ecclesias sine suo nutu curabant. Cæterum Archiepiscoporum aliquot Bulgariæ indicem Græcum nactus ex Regio cod. 1004. singulos quo ordine recensentur, recitabo, interjectis tamen quæ hinc inde apud auctores de illis repererim. At vero primo loco Protogenem Sardicæ episcopum ponunt, qui eo tempore sedebat quo magni Athanasii causâ synodus ea in urbe celebrata est. Πρωτογένης ὁ ἀρχιεπίσκοπος Σαρδικῆς, δι' οὗ ἀνταπεκρίθησαν οἱ ἅγιοι πατέρες τῷ φιλοσόφῳ περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος βλασφημοῦντι, καθὼς ἐν τῷ πρακτικῷ τῆς αὐτῆς πρώτης συνόδου ἐστὶν εὑρεῖν. *Protogenes archiepiscopus Sardicæ, per quem sancti Patres Philosophum qui Sancto Spiritui detrahebat, confutaverunt, ut fertur in gestis ejusdem primæ synodi.* Alludit auctor ad ea quæ in actis Nicænæ synodi à Gelasio Cyziceno conscriptis feruntur lib. 2. c. 20. Sequitur in indice.

Μεθόδιος ὁ αὐτάδελφος τοῦ ἁγίου Κυρίλλου τοῦ φιλοσόφου, χειροτονηθεὶς παρὰ Νικολάου Πάπα μετὰ Ἀδριανὸν ἐν Ῥώμῃ Μορύξου, (lego Μοράβου, vel potius Μοράβων) τῆς Παννονίας ἀρχιεπίσκοπος. *Methodius germanus S. Cyrilli philosophi frater, qui à Nicolao Papa Hadriani II. successore* (imo decessore) *Romæ ordinatus est Moraviæ in Pannonia episcopus.* Plane Bulgari prima fidei Christianæ rudimenta à S. Cyrillo Philosopho acceperunt, quin etiam ab ejus germano fratre S. Methodio, qui relictis Bulgaris quos Photius sibi vindicabat, ad Moravos edocendos transierunt. Inter Photianæ synodi metropolitas & archiepiscopos sedisse miror *Agathonem Moravorum*, Ἀγαθῶνος Μοράβων, Ἀγαθὼν Μοράβων. At Methodius dum primùm in Bulgariam venit, episcopus omnino non erat.

IV. Conradus.

In indice *Conradus* tertius numeratur, *qui Bulgaris ordinatus à Methodio, exagitatus subinde fuit à Spiritus sancti impugnatoribus.* Γοράσδος χειροτονηθεὶς παρὰ Μεθοδίου, εἶθ' ὕστερον ἐκδιωχθεὶς παρὰ τῶν πνευματομάχων. Qui sint illi Spiritus sancti impugnatores à quibus in fugam actus sit Conradus, non statim capio. Non certe Latinos innuit Græcus scriptor, qui Spiritum sanctum à Patre Filioque procedere sentirent, sed quorum intererat Conrado suppetias adversus Byzantinos dare. Pene dixero Conradum alium non fuisse à Silvestro, quem ab Hadriano Papa II. Bulgaris datum archiepiscopum dixi: qui proinde, quod illis sæculis insolitum apud nostros non erat, binominis fuerit. Plane Conradi nomen Teutonicum est, atque adeo Latini ritus præsulem indicat. Quamobrem illi Spiritus sancti impugnatores à quibus Conradus exagitatus est, ipsimet schismatici Græci fuerunt, quibus displiceret Spiritus prædicari à Patre & Filio processionem. At vero Allatius exercitatione 15. in Creyghtonum, auctorem vitæ Clementis, de quo mox dicemus, schismati deditissimum hominem appellat, qui narret *Corasdum* sive *Conradum*, quem Bulgaris Methodius præfecerat, à sede episcopali expulsum fuisse; Welchinium autem seu Welchinum presbyterum, qui à Sphendoplecto gentis Principe ad Joannem VIII. missus, ab eodemque Nitrensis ecclesiæ consecratus episcopus Bulgariam repetierat, ad eamdem sedem ascendisse.

V. Clemens.

Conrado succedit *Clemens, episcopus primum Tiberiopolis, seu Belices. Cui Borises Bulgariæ rex concessit tertiam regni sui partem curare à Thessalonica ad Hiericho, & Bannina, sive Sepiati regionem.* Κλήμης γενόμενος ἐπίσκοπος Τιβεριουπόλεως, ἤτοι Βελίκης, ὕστερον δὲ ἐπιτραπεὶς παρὰ Βορίσου βασιλέως Βουλγάρων ἐφορᾷν [γὰρ] καὶ τὸ τρίτον μέρος τῆς Βουλγαρικῆς βασιλείας, ἤγουν ἀπὸ Θεσσαλονίκης μέχρι Ἱεριχῶ, καὶ Βαννίνων, ἤτοι Σηπιάτου. Hujus Clementis vitam ab homine Græco Latinis ac Francis præsertim admodum infenso scriptam fuisse testantur excerpta quæ Leo Allatius recitat illâ, quam modo dicebam, exercitatione adversus Creyghtonum Anglum. Atqui Clementi utique illi Bulgarorum archiepiscopo, historiam suam de Manichæorum hæresi Petrus Siculus nuncupaverit oportet, quippe cujus hæc inscriptio est: Πέτρου Σικελιώτου ἱστορία περὶ τῆς κενῆς καὶ ματαίας αἱρέσεως τῶν Μανιχαίων, τῶν καὶ Παυλικιανῶν λεγομένων· προσωποποιηθεῖσα, ὡς πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Βουλγαρίας. *Petri Siculi historia de vana & stolida hæresi Manichæorum sive Paulicianorum, archiepiscopo Bulgariæ nuncupata.* Scribebat Petrus ille Siculus ipso Photii ævo.

VI. Damianus.

Clementi in catalogo succedit *Damianus, Dorostoli sedens, quæ nunc Drista dicitur, quo Ecclesiam administrante Bulgaria ornata fuit, ut ipse Patriarcha sui juris renuntiatus fuerit Senatus-Consulto Imperii à Romano Lacapeno Imp. subinde vero à Joanne Tzimisce destitutus est.* Δαμιανὸς ἐν Δωροστόλῳ, τῇ νῦν Δρίστᾳ, ἐφ' οὗ καὶ ἡ Βουλγαρία τετίμηται, αὐτοκέφαλος οὗτος πατριάρχης ἀνηγορεύθη παρὰ τῆς βασιλικῆς συγκλήτου, κελεύσει τοῦ βασιλέως Ῥωμανοῦ τοῦ Λακα-

ECCLESIA LYCHNIDI.

πινῦ· ὕστερον δὲ καθηρέθη παρὰ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Τζιμίσκη. Temporum ratio minime patitur, ut Clementi qui ſub Baſilio Macedone Bulgarorum Eccleſiæ præfuit, proxime ſucceſſerit Damianus qui ſub Joanne Tzemiſce ſedebat, hoc eſt poſt annos fere nonaginta ab obitu Baſilii. Alios proinde intermedios omiſit auctor, qui illi ſatis comperti non erant propter frequentia bella quibus Bulgari à Byzantinis diſſidebant. At vero hoc ſaltem loco diſcimus Romano Lacapeno Imperatore, Bulgarorum archiepiſcopo αὐτοκεφαλίαν à Conſtantinopolitana ſede conceſſam confirmatamque fuiſſe, à cujus deinceps ordinatione minime penderet.

VII. GERMANUS.

Poſt Damianum *Germanus, qui & Gabriel, Bodinis & Preſpæ ſedens.* Γερμανὸς, ὁ καὶ Γαβριὴλ, ἐν Βοδίνοις καὶ ἐν τῇ Πρεσπῇ. Nimirum Bulgarorum Principes nullam hactenus certam civitatem deſignarant, quæ archiepiſcopi ſuæ gentis ſedes eſſet, Eccleſiæque ſuæ ditionis regimen aliis atque aliis diverſarum urbium epiſcopis demandabant, quos ad id muneris idoneos intelligebant. Poſt vero ſumma illa poteſtas apud Achridæ antiſtitem manſit.

VIII. PHILIPPUS.

Gabrielem Achridenum Photianæ ſynodo interfuiſſe ſuperiùs dixi, at Bulgaricæ genti præfuiſſe, aſſeverare dubitavi. At in Catalogo Regio Germanum ſequitur *Philippus, qui Lychnidæ ſedit, quæ deinceps Achrida.* Φίλιππος ἐν Λυχνίδῃ προσαγορευομένῃ, νῦν δὲ Ἀχρίδῃ.

IX. DAVID.

Catalogus *Davidem* omiſit Bulgarorum Archiepiſcopum, cujus tamen mentio fit in hiſtoria Joannis Scilitzis Curopalatæ p. 91. & 92. ſive Cedreni, pag. 710. Eo autem tempore David ſedebat, quo Baſilius Imp. Bulgaricida dictus gentem hanc Byzantinis infeſtam debellavit. Primo loco fertur Uladimerum Serviæ principem nefariè necatum à Joanne Uladiſlao Bulgarorum rege, poſthabita fide qua ſe illi per Davidem archiepiſcopum Bulgariæ addito jurejurando obſtrinxerat, ὃς τοῖς ὅρκοις πιστεύσας παρὰ τοῦ Ἰωάννου δοθεῖσιν αὐτῷ διὰ Δαβὶδ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας, ἑαυτὸν ἐνεχείρισε. Secundo loco Imperatore Baſilio Strumbitzam accedente, Davidem archiep. veniſſe cum literis Mariæ Joannis Regis uxoris, quæ pollicebatur ſe à Bulgaria receſſuram, dummodo eorum quæ poſtularat, compos fieret. καὶ ἧκεν ὁ ἀρχιεπίσκοπος Βουλγαρίας Δαβὶδ μετὰ γράμματος Μαρίας τοῦ Ἰωάννου γυναικὸς κ. τ. ε. Eadem refert Zonaras.

X. JOANNES I.

Davidi utique ſuffectus erit Joannes I. de quo in indice ſcribitur: Ἰωάννης καὶ αὐτὸς ἐν Λυχνίδῃ· Οὗτος ἦν ἐκ Δεύρης χωρίου Ἀγνοανδίκης, χρηματίσας τῆς ἐκεῖσε μονῆς τῆς Θεομήτορος. *Joannes, qui & ipſe in Lychnide ſedebat, ex Deure vico Agnoandices, præpoſitus monaſterii Dei genitricis, quod illic exſtat.* De Deure ſive Debre, quæ epiſcopi ſedes fuit, ſuo loco dictum eſt.

XI. LEO I.

In catalogo poſt Joannem Bulgarorum archiepiſcopus eſt *Leo, qui primus ex Byzantinorum eccleſia aſſumtus fuit, in qua Chartophylacis munere fungebatur. Is Eccleſiam inferiorem exſtruxit, impoſito illi nomine S. Sophiæ.* Λέων πρῶτος ἐκ Ῥωμαίων, χαρτοφύλαξ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ὁ κτίσας τὴν κάτω ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς ἁγίας Σοφίας. Notiſſimus eſt *Leo Achridæ* archiepiſcopus, qui ſub Conſtantino Monomacho Imp. & Michaele Cerulario Patriarcha Conſtantinopoli agens, calamum in Romanam Eccleſiam virulentiæ plenum ſtrinxit. In cod. Regio 3437. *ejuſdem Leonis Bulgariæ archiepiſcopi & protoſyncelli,* extant epiſtolæ tres de Azymis & Sabbatis, ſive de jejunio ſabbatorum adverſus Latinos. In primis vero ejuſdem generis ad Joannem Trani in Apulia epiſtolam ſcripſit, cujus cauſâ ab Humberto Cardinali Apoſtolicæ Sedis legato Catholica communione privatus fuit. Hunc Joannes Scilitzes ſub Theodora Porphyrogenneta Imperatrice interiiſſe tradit, fol. 123. Cedr. 792.

XII. THEODULUS.

Joannes Scilitzes ibidem ſubdit Leone Bulgariæ archiepiſcopo mortuo, à Theodora Auguſta deſignatum eſſe *Theodulum monachum, ex Iconio urbe Tetrapolis oriundum, ſed monaſterii magni Martyris ſancti Mocii tunc præpoſitum, externæ ſæculariſque ſapientiæ expertem prorſus hominem, divinæ vero peritiſſimum, adeoque gratiis virtutibuſque quam qui maximè ornatum.* Sic quoque catalogus: Θεόδουλος ἡγούμενος τοῦ ἁγίου Μωκίου, ὁ κτίσας τὴν ἄνωθεν μεγάλην ἐκκλησίαν διὰ Ἰωάννου τοῦ Ἀντζῶ. *Theodulus S. Mocizi Præpoſitus, qui magnam in ſuperiori parte Eccleſiam erexit, ſubſidiis Joannis Antzo.*

XIII. JOANNES II.

Scilitzes iterum in Conſtantino Duca Imp. ubi de Joannis Xiphilini in Patriarcham promotione, addit: *Quinetiam Theodulo Bulgariæ archiepiſcopo vivis exemto, deligit Imp. Joannem quemdam monachum Lampæ præfectum,*

religiosæ vitæ, laborumque socium Xiphilini. A Ἀλλὰ μὴν καὶ Θεοδούλου τοῦ Βουλγαρίας ἀρχιερέως κοιμηθέντος προχειρίζεται ὁ βασιλεὺς Ἰωάννην τινὰ μοναχὸν ἐκ τῆς Λάμπης μὲν ὁρμώμενον, συνασκητὴν δὲ καὶ σύμπονον τοῦ Ξιφιλίνου. Concinit catalogus: Ἰωάννης ὁ Λαμπηνὸς, μοναχὸς τοῦ ὄρους τοῦ Ὀλύμπου. *Joannes Lampenus monachus montis Olympi.* Ex quibus comperimus archiepiscopum istum patria Cretensem fuisse, in qua urbs *Lappa* sive *Lampa.* De illo intelligenda veniunt quæ Scilitzes in Nicephoro Bryennio Imp. subdit, nimirum Nicephorum Basilacium præsidem primarium, justo exer- B citu coacto ex Francis, Bulgaris & Arbanitis (sive Albanitis) Thessalonicam contendisse, quumque inde Achridam venisset, voluisse ibi Imperatorem renuntiari, sed prohibitum fuisse studio & diligentia illius qui pontificatum illic gerebat, σπουδῇ δὲ τοῦ ἐκεῖσε ἀρχιερατεύοντος ἐκωλύθη.

XIV. JOANNES III.

Idem Scilitzes in historiarum suarum fine ait, *vita functo Joanne Bulgariæ archiepiscopo, dum Basilacius transiret, alium ejus loco institu-* C *tum à Nicephoro Imp. cui Joanni perinde nomen erat, quique* ἄοινος, *sive abstemius cognominatus est, quia vinum nunquam gustavit,* ἕτερον ἀντ' αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς προεβάλετο, Ἰωάννην καὶ αὐτὸν καλούμενον. Sic perinde in illo catalogo Joanni II. *Jannes* sive Joannes III. abstemius succedit, monasterio Apritzii præpositus. Ἰωάννης ὁ ἄοινος, ἡγούμενος μονῆς τοῦ Ἀπρίτζου.

XV. THEOPHYLACTUS.

In eodem catalogo Jannem sive Joannem III. excipit *Theophylactus ex Euripo,* D *qui rhetor & magnæ ecclesiæ diaconus erat.* Θεοφύλακτος, ὁ ἐξ Εὐρίπου, ὁ ῥήτωρ ὢν καὶ διάκονος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. Hic ille Theophylactus est Bulgariæ archiepiscopus, cujus expositiones prostant in Evangelia, Acta Apostolorum, Epistolas Pauli, & Prophetas minores. Alia quoque nonnulla de variis argumentis scripsit. Alexium Comnenum Imp. oratione celebravit, quæ manu exarata habetur in Bibliotheca Bavarica. Ejus epist. 75. à Joanne Meursio Græcè editas Vincentius Marinarius Latinas fecit, utinam accuratiori E translatione. In illis ac præsertim sexta, testatur se Achridæ agere, ita tamen ut identidem in urbem Regiam veniret. Ad eum spectare puto, quod Anna Comnena lib. 8. Alexiad. narrat, Alexium Imp. quum in partes occiduas Illyricum versus profectus esset, Philippopoli accepisse archiepiscopi Bulgariæ litteras, quibus indicabatur Joannem Sebastocratoris filium Dyrrhachii ducem defectionem meditari.

XVI. LEO II.

Ex catalogo Theophylacto successit *Leo Mungus, qui ex Judæis procreatus, magistri Gentium officio fungebatur.* Λέων ὁ Μοῦγγος, ὁ ἐξ Ἰουδαίων ὢν προγόνων, χρηματίσας διδάσκαλος τῶν ἐθνῶν. Huic utique Leoni tribuendum, quod Dositheus Hierosolymitanus lib. 3. de Patriarch. Hierosl. cap. 2. §. 4. refert è Georgio Acropolita Logotheta, Leonem Bulgariæ intra unius hebdomadis spatium Joannem manu truncatum, Sabbato presbyterum & Dominica insequenti episcopum Grebeni ordinasse, de quo legendus ipse Georgius Acropolita.

XVII. MICHAEL.

Leonem sequitur in catalogo *Michaël, cognomento Maximus, qui inter Patriarchales præfectos ostiarius erat, & magnæ ecclesiæ diaconus, eunuchus.* Μιχαὴλ ὁ ἐπίκλην Μάξιμος, ὀστιάριος ὢν ἐν τοῖς πατριαρχικοῖς ἄρχουσι, καὶ διάκονος ὢν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, εὐνοῦχος.

XVIII. JOANNES IV.

Demum in illo catalogo legitur: Ἰωάννης μοναχὸς ὁ Κομνηνὸς, ὁ ἐν τοῖς κοσμικοῖς Ἀδριανὸς, πανσέβαστος σέβαστος, καὶ υἱὸς τοῦ ἀοιδίμου δεσπότου τοῦ πανευτυχεστάτου πρωτοσεβαστοκράτορος κυροῦ Ἰσαακίου τοῦ Κομνηνοῦ, τοῦ αὐταδέλφου τοῦ βασιλέως τοῦ κυροῦ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ καὶ τῆς ἀοιδίμου δεσποίνης τῆς πανευτυχεστάτης πρωτοσεβαστοκρατορίσσης κυρᾶς Εἰρήνης, τῆς διὰ τοῦ θείου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος Ξένης μετονομασθείσης, τῆς θυγατρὸς τοῦ πανευγενεστάτου ἐξουσιοκράτορος πάσης Ἀλανίας, καὶ πρώτης ἐξαδέλφης τῆς δεσποίνης κυρᾶς Μαρίας Ἀλανίσσης, τῆς χρηματισάσης συμβίου τοῦ βασιλέως τοῦ Μιχαὴλ τοῦ Δούκα, καὶ τοῦ βασιλέως κυροῦ Νικηφόρου τοῦ Βοτανειάτου. *Joannes Comnenus monachus, qui* D *in sæculo Hadrianus dicebatur, augustissimus sebastus & filius illustris despotæ fortunatissimi protosebastocratoris Joannis Isaacii Comneni, germani fratris Domni Alexii Comneni, & illustrissimæ Despœnæ fortunatissimæ sebastocratorissæ Domnæ Irenes, quæ in divino & Angelico habitu mutato nomine, Xena dicta est, filiæ nobilissimi principis Alaniæ, & natu majoris consobrinæ Despœnæ Domnæ Mariæ Alanæ, quæ uxor fuit Imperatoris Domni Michaelis Ducæ, & Imperatoris Domni Nicephori Botaniatæ.* E Joannes iste, cujus priscum nomen Hadrianus erat, ille profecto fuit *Hadrianus Bulgariæ,* ὁ Βουλγαρίας Ἀδριανὸς, quem Dositheus Hierosolymitanus recenset inter scriptores græcos qui contra latinos calamum strinxere.

XIX. * * *.

Nicetas Choniates in historia Alexii Comneni Imperat. Manuelis filii, narrat noluisse Theodosium Patriarcham approbare nuptias Irenes filiæ Andronici cum Alexio, sed pontificatum potius abdicasse: Bulgarorum vero

ECCLESIA LYCHNIDI.

archiepiſcopum deſignatum eſſe qui connubio illi benediceret, εὐλογητὴν ἀναδείξας τὸν ἀρχιποίμενα τῆς Βουλγάρων.

XX. Constantinus I.

E quatuor illis qui ſub Manuele Comneno Imp. Alamannos Conſtantinopoli degentes hæreſis ideo taxarunt, quod aſſererent Chriſtum humanitatis aſſumtæ cauſâ dixiſſe *Pater major me eſt, Conſtantinus* Bulgariæ archiepiſcopus fuit, Allatio teſte lib. 2. de conſenſ. cap. 12. num. 4. ubi propter illos ſynodum habitam eſſe narrat.

XXI. Joannes V.

Joannem V. Bulgariæ archiepiſcopum mihi ſuppeditat Nicetas Choniates in Alexio II. Imp. In fine libri narrata ejuſdem Alexii nece, cujus auctor fuerat Andronicus Comnenus, ſubjungit cymbam qua truncum defuncti cadaver in mare mergendum vehebatur, à duobus viris illuſtribus cum carminibus & tripudiis ductam fuiſſe, *Joanne ſcilicet Camatero Caniclei præfecto, qui poſtea Bulgariæ archiepiſcopus fuit,* δηλαδὴ τοῦ ἐπὶ τοῦ Κανικλείου Ἰωάννη Καματηρῷ, ὃν ὕστερον ἀρχιποίμενα ἡ τῆς Βουλγάρων προεδρεύουσα ἔλαχε, nec non Theodoro Chumno chartophylace.

XXII. Demetrius.

Theodorus Angelus Comnenus occupatâ Theſſalonicâ magnaque ditionis parte, quam Itali, Bulgarique ſubegerant, Imperatoria inſignia arripuit, reluctante ſibi Theſſalonicenſi archiepiſcopo Conſtantino Meſopotamita; verùm à *Demetrio* Bulgariæ archiepiſcopo, qui ſui juris eſſet, neminique facti rationem reddere obnoxium ſe jactaret, adeoque D ſuæ poteſtatis eſſe quoſlibet ubicumque vel quandocumque Reges vel Imperatores ungere, Imperatorio diademate redimitus fuit. Id quod Georgius Acropolita his verbis refert: ὁ δὲ Βουλγαρίας ἀρχιεπίσκοπος Δημήτριος, τὸ βασιλικὸν περιεδεδύσκει διάδημα, ὡς ἔφασκεν, αὐτόνομος ὢν, καὶ μηδενὶ εὐθύνας ὀφείλων δοῦναι, καὶ διὰ ταῦτα ἐξουσίαν ἔχειν βασιλέας χρίειν, οὓς τε ἂν καὶ ὅπου, καὶ ὅτε βούλοιτο. Cæterum Demetrii facinus Georgius improbat. Huic Demetrio Chomatiano vel Chomateno cognomen erat; cujus nempe *Bulgariæ archiepiſcopi* Δημητρίου Χωματιανοῦ ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας lib. 6. Jur. Græco-Rom. pag. 311. Reſponſum exſtat *de gradibus conſanguinitatis.* Itemque pag. 316. τοῦ μακαριωτάτου καὶ ἁγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας κυροῦ Δημητρίου τοῦ Χωματιανοῦ. *Beatiſſimi & ſanctiſſimi archiepiſcopi Bulgariæ Domini Demetrii Chomatiani ad Conſtantinum Cabaſilam Dyrrachii metropolis archiepiſcopum, Reſponſiones.* Cod. 122. Bavarico habentur ejuſdem *Demetrii totius Bulgariæ archiepiſcopi* capita 23. *de interdictis conceſſiſque gradibus affinitatis;* quin etiam Regis Serviorum Stephani quæſtiones, & Chomateni reſponſa.

XXIII. Jacobus.

Pachymeres in Michaële Palæol. l. 1. *Jacobum* nominat illum Achridæ archiepiſcopum à quo Theodorus Deſpota Imperii coronam accepit, ἧς ὁ θεῖος αὐτοῦ καὶ πατὴρ ὁ Θεόδωρος, ὃς καὶ βασιλικῆς ἀναρρήσεως καὶ δύσιν ἠξιώθη, τοῦ Ἀχρίδων τηνικαῦτα Ἰακώβου. *Erat patruus ejus & pater Theodorus, qui tractus occidui Imperator inauguratus fuit, corona ei impoſita à Jacobo Achridenſi.* Hic mihi videtur eſſe Jacobus Proarchius Bulgarorum archiepiſcopus, cujus orationes multæ adhuc exſtant, quas Joannes Beccus ſæpè laudavit. Nicephorus Blemmidas librum ſuum primum quo SS. Patrum teſtimoniis Spiritum ſanctum, tum per Filium, tum ex Filio procedere oſtendit, *Jacobo Bulgariæ archiepiſcopo* nuncupavit, πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Βουλγαρίας Ἰάκωβον.

XXIV. Constantinus II.

Theodoro Laſcari Nicææ Græcis imperante, Achridæ archiepiſcopus erat, *Conſtantinus Cabaſilas,* quem ut pote ſuſpectum qui ſuis rebus ex animo non faveret, apud ſe detinebat. Fratres enim illius germani duo Joannes & Theodorus cum Michaele Comneno Palæologo qui ab Imperatore defecerat, vitam ducebant. Poſt, Michaël Imperii compos factus, libertatem archiepiſcopo dedit, qui ad ſuos reverſus Achridenſibus ſuaſit, ut Sebaſtocratori Palæologi conſobrino ſe dederent. καὶ πρῶτον μὲν ἀπῄει περὶ τὴν Ἀχρίδα, ἣν καὶ ἀρχιεπισκοπὴν Βουλγαρίας πάντες οἴδασιν, ἔχων μετ᾽ αὐτοῦ καὶ τὸν ἀρχιεπίσκοπον ταύτης τὸν Καβασιλᾶν τὸν Κωνσταντῖνον ὃς ἦν πρὸς τοῦ βασιλέως Θεοδώρου κατασχημένος κ. τ. ε. Georg. Acrop. hiſt. num. 80.

XXV. Gennadius.

Achridæ epiſcopatui poſt Conſtantinum II. datus eſt *Gennadius,* etſi non proximus ejus, ut videtur, ſucceſſor fuit. Hunc Pachymeres in *Andronico,* lib. 2. cap. 13. electum eſſe dicit Primæ Juſtinianæ epiſcopum, & E electione admiſſa, longa diuturnaque peregrinatione ſuſcepta, dignitatem abdicaſſe, ὃς δὴ καὶ ἐπὶ τῇ πρώτῃ Ἰουστινιανῇ ψηφισθεὶς, καὶ τὴν ψῆφον δεξάμενος, ἐπιδημήσας καὶ ἐγχρονίσας, ἔπειτα παρῃτεῖτο. Atqui Gennadius Achridæ pontifex tractatum ſcripſit de Spiritus ſancti proceſſione contra Latinos, qui habetur in cod. 118. Bavarico & Bodleiano 10. Ejus meminit Allatius lib. 2. de conſenſ. cap. 18.

XXVI. Macarius.

Nuptiis filiæ Andronici Imp. Senioris cum

Crale ſeu deſpota Serviæ benedixit *Macarius Achridenſis*, qui delegatus fuerat ut puellam in Serviam deduceret, καὶ δὴ παρὰ τοῦ Ἀχριδῶν Μακαρίου τελεσθεισῶν τῶν συνήθων ἱερολογιῶν. Pachym. lib. 4. cap. 4.

XXVII. Gregorius.

Macario ſuffectus fuit, ut opinor, *Gregorius*, qui ſub Andronico I. quoque ſedebat, ut fert Cantacuzenus lib. 1. hiſt. cap. 46. narrat ſcilicet, ſe cum aliis multis in regiam ad Andronicum juniorem perrexiſſe, ut ei ſuaderet ſeniori Imperatori cedere, & inter oratorum præcipuos fuiſſe *archiepiſcopum Bulgariæ Gregorium, virum eloquentia & prudentia eximium, veræque ſapientiæ plenum.* ἐπὶ τούτοις πᾶσι καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Βουλγαρίας Γρηγόριος ἀνὴρ σοφός τε εἰς λόγους, καὶ θαυμάσιος συνέσει, καὶ τῆς ὄντως σοφίας ἄκρως ἐπειλημμένος. Hunc Theodorus Metochita laudatoria oratione celebravit, quæ exſtat in Cod. Regio 3997. Εἰς Γρηγόριον τὸν χρηματίσαντα ἀρχιεπίσκοπον Βουλγαρίας, *In Gregorium qui Bulgariæ archiepiſcopus fuit*. Atqui Metochita diem obiiſſe fertur anno 1332. Hujus utique Gregorii archiepiſcopi Bulgariæ ſunt epiſtolæ tres, quas Lambecius legit in Cæſareo cod. 292. num. 3. Quin ejuſdem Biblioth. lib. 6. cod. 6. exſtat γραφὴ τοῦ παναγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς, καὶ πάσης Βουλγαρίας κυροῦ Γρηγορίου πεμφθεῖσα πρὸς τὸν ἱερώτατον ἐπίσκοπον Πελαγονίας κυρὸν Θεοδόσιον περὶ θεσμοῦ συγγενείας. *Scriptum ſanctiſſimi archiepiſcopi Primæ Juſtinianæ, & totius Bulgariæ, Domni Gregorii, miſſum ad ſacratiſſimum Pelagoniæ epiſcopum Domnum Theodoſium, &c.*

XXVIII. Anthimus.

Vir clariſſimus ac de re catholica optime meritus, Dominus Abbas Nicolaus Papadopoli, dato ad me peramanter ſcripto monuit *Anthimum Metochitam Bulgariæ archiepiſcopum*, quem in Prænotionibus Myſtagogicis ſuis Reſp. 7. ſect. 8. appellaverat, inter *Photianos* ſive ſchiſmaticos, Meletii Patriarchæ Alexandrini teſtimonio pereruditum fuiſſe, πολυμαθῆς, *qui in ſacrorum myſteriorum expoſitione*, cap. *de Officio epiſcopi*, cenſuit oportere primùm ex parentibus & familiaribus inquiri de moribus illius qui ad ſacerdotium eſt promovendus; floruiſſe ſub Joanne Cantacuzeno Tyranno, & Joanne Palæologo I. Quod evincit ex cod. magnæ eccleſiæ, & ſynodo quæ contra Joannem Calecam Patriarcham convenit, in qua ſubſcripſit, ὁ ταπεινὸς Ἀχριδῶνος Ἄνθιμος, *humilis Achridonis » Anthimus.* « Fuit, inquit, vir theologus & » concionator ſua ætate diſertus, è Palamitis » teterrimus. Contra Latinos de proceſſione » Spiritus ſancti ſcripſit, necnon pro Palama

A contra Nicephorum Gregoram. Exſtabant in Allatianis, unde multa collegeram.

ECCLESIA LYCHNIDI.

XXIX. Matthæus.

Leo Allatius lib. 2. de Conſ. cap. 18. *Matthæum Bulgariæ* archiepiſcopum contra Latinos de Spiritus ſancti proceſſione ſcripſiſſe narrat, teſtem appellans Joannem Pluſiadenum, qui Latinorum doctrinæ adverſarios recenſens, Theophylactum & Matthæum Bulgariæ archiepiſcopos memoravit, ἄλλος Βουλγαρίας Ματθαῖος.

XXX. Marcus.

B Anno 1455. quum Joaſaphus Patriarcha Conſtantinopolitanus à Turcarum Sultano Mohammeto II. ſede ſua ejectus eſſet, Marcus Xylocarabes Hieromonachus, vir eruditionis præcipuæ, ejus in locum ſuffectus eſt: ſed Simeon patriâ Trapezuntius mille aureis appenſis, à Tyranno dignitatem obtinuit. Quo facinore tributum illud ortum habuit, quod Patriarchæ ſinguli deinceps pendere conſueverunt. Noverca vero Principis Maria millia duo aureorum obtulit, C pro Philippopolis metropolita Dionyſio, ut Simeone & Marco de patriarchatu litigantibus tertius ille gauderet. Annuit Sultanus, & Simeone in monaſterium ſecedere juſſo, *Marcus Achridæ archiepiſcopatu donatus eſt, ubi paulo poſt fatis conceſſit*: ὁ δὲ Μάρκος ἔλαβε τὴν ἀρχιεπισκοπὴν Ἀχρίδου, καὶ ὀλίγον βιώσας ἐτελεύτησεν. Lib. 1. hiſt. Turco-Gr. p. 22. 23. & lib. 2. p. 127.

XXXI. Prochorus.

Lib. 2. Turco-Græc. p. 163. hoc quoque fertur: *Tempore hujus Patriarchæ (Hieremiæ)* D *Conſtantinopolim venit archiepiſcopus Achridarum, olim Primæ Juſtinianæ Prochorus nomine*, ἦλθεν ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς Ἀχριδῶν, ὀνόματι Πρόχορος, « qui in ſenatu « Turcico protulit diplomata aurea ſigillis im- « peratoriis munita, quibus declarabatur ad « archiepiſcopatum ejus pertinere Berrhœam, « quæ eſt epiſcopatus metropolis Theſſalonicæ, « τὰ ὁποῖα εἶναι ἐπισκοπὴ τῆς μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, « atque hoc titulo centum aureos adjecit. « Verum Conſtantinopolitanus Patriarcha co- « ram Baſſarum tribunali oſtendit, Berrhœam « E ante trecentos annos Conſtantinopolitanæ « ſedi paruiſſe. Cui illi quidem annuerunt, ſic « tamen ut tributum centum aureis augeretur.

XXXII. Paisius.

Sententiæ ſynodali, qua Joaſaphus II. anno 1564. amotus fuit, ſubſcripſit *Paiſius* Achridarum archiepiſcopus, Παΐσιος ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀχριδῶν. lib. 2. hiſtor. Turco-Gr. p. 173.

XXXIII. Sophronius.

Rurſus lib. 4. Turco-Gr. p. 339. habetur

epiſtola *Sophronii Achridæ archiepiſcopi* novo Patriarchæ, νέῳ πατριάρχῃ, cujus nomen omittitur. Illum ad hanc dignitatem provectum gratulatur. Monet profanos duos homines, Maximum quemdam, qui ſe Caſtoriæ epiſcopum mentiebatur, & Gabrielem Coritzæ præſulem, utrumque damnatum & depoſitum à ſua ſynodo fuiſſe. Subſcriptio eſt: Ὁ ταπεινὸς ἀρχιεπίσκοπος τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς καὶ Ἀχριδῶν Σωφρόνιος, καὶ σὸς ἱκέτης. *Humilis archiepiſcopns Primæ Juſtinianæ, & tuus ſupplex.* Sophronii hujus beatiſſimi Achridenſis archiepiſcopi meminit Joaſaph Conſtantinopolitanus in epiſtola ad Theodoſium Zygomalam magnæ eccleſiæ rhetorem, notarium, alioſque notarios, τοὺς μακαρίους ἀρχιεπισκόπους, τόν τε Ἀχριδῶν κύριον Σωφρόνιον. Quæ ſcripta eſt Hadrianopoli anno 1564. ſeu potius 1565. poſt ademptum ipſi Joaſapho Patriarchatum, quem ſibi ſententia trium Orientis Patriarcharum, necnon archiepiſcoporum Bulgariæ & Serviæ, atque metropolitarum archiepiſcoporumque qui nulla erga ſe invidia occupati eſſent, reſtitui poſcebat. Hanc Cruſius edidit lib. 4. p. 290.

XXXIV. * * *.

Martinus idem Cruſius p. 194. alterum indicat *Achridæ archiepiſcopum* Sophronio ſupparem, teſtem appellans ſuum Gerlachium. « Ex Gerlachio, inquit, in epiſtola ad me 27. Novembris 1575. archiepiſcopus Bulgariæ, Baſſæ Supremi nepos eſt. Omnes namque Supremi Baſſæ, quos Veſirios vocant (Regis intimi Conſiliarii & præcipui bellorum Duces) filii Chriſtianorum ſunt. Horum itaque primus Imperatoris vicarius, ex agro Boſnæ vicino oriundus, nepotem habet ex fratre chriſtianum, qui in Græcorum religione inſtitutus, ſuperiore anno archiepiſcopus, ut dixi, factus eſt. Altera Gerlachii epiſtola (pag. 197.) fertur. Menſe Septembri Patriarcha ordinavit archiepiſcopum Bulgariæ Supremi Baſſæ nepotem; quando uterque Patriarcha Conſtantinopolitanus & Alexandrinus miſſas ſingulari apparatu peregerunt. Nomen illius nuſquam apud Cruſium exſtat.

XXXV. Nectarius.

Aubertus Miræus lib. 1. de *Notitia Archiepiſcopatuum* cap. 9. « initio circiter decimiſeptimi ſæculi ſediſſe ſignificat *Nectarium* Achridæ archiepiſcopum, atque in Belgium uſque peregrinatum eſſe. Quum ante aliquot annos, inquit, nobis Antuerpiæ adeſſet Nectarius Achridanus in Bulgaria archiepiſcopus, natione Græcus, narrabat inter alia hunc ſeſe titulum more Majorum uſurpare ſolitum: *Nectarius archiepiſcopus Primæ Juſtinianæ Achridæ & totius Bulgariæ, Serviæ, Albaniæ, & aliorum locorum.* Addebat ſex eſſe metropoles & decem epiſcopos nulli niſi Achridano archiepiſcopo ſeu primati ſubjectos. Scribebat hæc Miræus anno 1613.

XXXVI. Abraham.

Abraham Achridæ archiepiſcopus ante annum 1630. ſuſceptâ Poſonium profectione, ut ibi S. Joannis Eleemoſynarii ſacrum corpus veneraretur, ſcripto teſtatus eſt, ſe accepiſſe à magno CP. logotheta, viro nonagenario, corpus illud ſacrum Matthiæ Regi Ungariæ dono miſſum eſſe.

XXXVII. Porphyrius.

XXXVIII. Athanasius.

XXXIX. Abraamius.

Poſt Abrahamum ſedebant, *Porphyrius, Athanaſius* & *Abraamius* Bulgariæ archiepiſcopi, quos Leo Allatius lib. 3. de Conſenſ. c. 11. n. 7. inter epiſcopos Græciæ memorat, qui, quum Romam veniſſent, Apoſtolicæ Sedis communionem adepti, vel ad propria reverſi ſunt, vel quibus licuerat, in Italia quietè egerunt. In his Achrideni tres fuere, *Porphyrius, Athanaſius, Abraamius Meſapſa,* qui priùs archiep. Novarum Patrarum fuerat, & idem fortè erit cum ſuperiori Abraham.

XL. * * *.

Quo tempore Alexander Papa VII. Romanæ Eccleſiæ præerat *Achridenſis archiepiſcopus* alter Romam perinde venit, Romanamque illic fidem profeſſus eſt. *Urban. Cerr. Relat. de Stat. Rom. Eccl.*

XLI. Meletius.

Illuſtriſſimus doctiſſimuſque Hieroſolymorum patriarcha Chryſanthus, in libro quem Tergoviſti in Valachia Græco idiomate typis edidit anno 1715. *de Officiis Eccleſiæ,* pag. 48. *Meletium* Achridanum archiepiſcopum appellat, qui non ita pridem ſederat: κἀκεῖνος πρώην ἀρχιεπίσκοπος Ἀχριδῶν Μελέτιος λεγόμενος.

XLII. Philotheus.

Nuper Achridæ archepiſcopus ſedebat *Philotheus,* ex ſchedis quas mihi doctiſſimus Abbas Papadopoli Venetiis tranſmittendas curavit. *Philoteo d'Ocreda.*

XLIII. Joasaph.

Ex ſchedis quas illuſtriſſimus Patriarcha Chryſanthus humaniſſime ad me tranſmiſit, anno ipſo 1721. ſedebat *Joaſaph Primæ Juſtinianæ Achridarum, totiuſque Bulgariæ archiepiſcopus.* Ὁ τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς Ἀχριδῶν, καὶ πάσης Βουλγαρείας Ἰωασάφ.

VIII. PROVINCIA DACIÆ MEDITERRANEÆ.

I. ECCLESIA SARDICÆ METROPOLIS.

AURELIANUS Imp. Flavio Vopiſco teſte, quum vaſtatum à barbaris Illyricum, Mœſiamque cis Iſtrum perditam videret, provinciam Tranſdanuvianam, Daciam quam Trajanus conſtituerat, ſublato inde exercitu provincialibuſque copiis reliquit, deſperans poſſe retineri, adductoſque ex illa populos in Mœſia collocavit, quam ſuam Daciam appellavit, quæ nunc duas Mœſias dividit. Hanc Daciæ Ripenſis inſtitutionem Aureliano quoque Joannes Malalas tribuit. Ὁ δὲ αὐτὸς Αὐρηλιανὸς Δακίαν ἐποίησεν ἐπαρχίαν, τὴν παραποταμίαν, πλησίον οὖσαν τοῦ Δανουβίου ποταμοῦ. *Idem quoque Aurelianus Daciam Ripenſem provinciam fecit, Danubio flumini proximam.* Atqui Dacia hæc in duas ſubinde ſecta quoque fuit, quarum una ad Danuvii littus pertinens *Ripenſis* nomen retinuit, altera Mediterranea, cujus metropolis Hierocli *Serdica* vel *Sardica* fuit, ἐπαρχία Δακίας μεσογείου ὑπὸ κονσιλιάριον πόλεις ε΄. Σαρδικὴ μητρόπολις. Theodoretus quoque *Sardicam Illyrici* urbem, Daciæ metropolim dicit lib. 2. hiſt. cap. 4. ubi de Concilio ea in urbe habito ſub Conſtantio Auguſto in cauſa S. Athanaſii Alexandrini. Hanc à Trajano refectam nummi indicant, in quibus *Ulpia Sardica* ſcribitur. Hæc urbs Thraciæ veteris pars cenſetur apud Ptolemæum, quæ ſubinde, ab incurſione ſcilicet Bulgarorum, *Triaditza* audiit, ut fert index urbium & locorum quorum mutata nomina ſunt. Σαρδικὴ ἡ νῦν Τριαδίτζα. Hodie vero *Sophia* dicitur à Turcis & Indigenis, ad Boïanam fluvium poſita, inter Naiſſum ſuperioris olim Mœſiæ urbem ad Occaſum, & Philippopolim, ad Auſtrum. Nulla Sardicæ in notitiis Eccleſiarum priſtinis mentio, quia nempe notitiæ illæ antiquiores illis temporibus concinnatæ ſunt, quibus Mœſiæ & Daciæ regiones Bulgaris principibus, non autem Byzantinis imperatoribus parebant. Diœceſis porro Bulgaricæ *Sardica* ſive *Sophia* hodie civitas eſt, unaque metropolium, ſed cui nullus epiſcopus ſubeſt, ὁ Σοφίας μητροπολίτης, ἄνευ ἐπισκόπων.

EPISCOPI SARDICÆ.

I. PROTOGENES.

IN indice Patrum Nicæni concilii de *Provincia Myſiæ*, legitur, *Protogenes Sardicenſis;* cui in hiſtoria ejuſdem concilii, quam Gelaſius Cyzicenus adornavit, mandatum fertur, ut quæ definita erant ad eccleſias Daciæ, Calauriæ, Dardaniæ, harumque provinciarum vicinas tranſmitteret. Πρωτογένης ὁ θαυμάσιος πόλεως Σαρδικῆς, ταῖς ἐν Δακίᾳ, Καλαυρίᾳ, Δαρδανίᾳ, καὶ ταῖς ὁμόροις ταύταις. Ejus tempore Sardicenſis quoque ſynodus celebrata eſt, in qua præcipuas partes habuit frequens in decretis condendis interloquutor. Atqui Protogenes epiſcopatu jam ab anno 316. fungebatur, quo nempe Conſtantinus legem ad ipſum ſcripſit, quæ Juſtinianæi codicis prima eſt, *de his qui in Eccleſia manumittuntur, data VI. Id. Jan. Sabino & Ruffino Coſſ.* Ariani epiſcopi, ſive Euſebiani, qui à concilio Sardicenſi Philippopolim ſeceſſe-

A rant, in ſua quam Africanis dederunt epiſtola, Protegenem multorum criminum reum faciunt, quorum fides ſit penes nequiſſimæ fidei auctores.

II. BONOSUS.

Bonoſum Helvidianæ hæreſis patronum, cujus cauſam Capuenſe concilium ab epiſcopis Macedoniæ coram Theſſalonicenſi judicandam pronuntiavit, Sardicenſis eccleſiæ præſulem fuiſſe teſtatur Marius Mercator

B in appendice ad contradictionem Anath. 12. Neſtoriani. *Et ultimis temporibus Sardicenſis Bonoſus, qui à Damaſo urbis Romæ epiſcopo prædamnatus fuit.* Quocirca ſynodus Capuenſis Bonoſi judicio poſtulati cauſam Anyſio Theſſalonicenſi & epiſcopis Macedoniæ demandavit.

III. JULIANUS.

Ad Epheſinam ſynodum *Julianus* Sardi-

censis venit, moxque complurium episcoporum contestationi de non auspicando sacro conventu ante Joannis Antiocheni & Orientalium adventum subscripsit *Julianus episcopus Sardicæ Daciensis:* deinceps etiam aliis Orientalium literis quibus Nestorii causam defendebant; quod in causa fuit cur à Concilio Ephesino communione & sacerdotio privatus sit. Quumque Nestorii partes ardentiùs defendere perseveraret, sede sua pulsus est. Cap. 190. collectionis ex synodico Irenæi Tyrii de illo fertur: *Julianus metropolitanus Sardicensis, qui & ipse se insontem à fraterna punitione servans, ad multa millia pericula pervenire meruit.*

IV. ZOSIMUS.

Leo Augustus accepta Proterii Alexandrini nece, hanc, ut aliis Orientis metropolitis, significavit *Zosimo reverentissimo episcopo Sardicensi;* cujus ad eumdem Imperatorem synodica responsoria non superest.

V. DOMNIO.

Marcellinus Comes in chronico *Ind. IX. Petro solo cos. Laurentium Lychnidensem, Domnionem Sardicensem, Evangelum Pautaliensem, suis Anastasius* (Imp.) *præsentari jussit obtutibus. Domnione & Evangelo ad sedes proprias ob metum Illyriciani catholici militis extemplo remissis, solus Laurentius, &c.* De Laurentio Lychnidensi suo loco dictum est.

VI. BASILISCUS.

Tempore quintæ synodi generalis sedebat *Basiliscus Sardicensis,* qui, Facundo Hermianensi lib. contra Mocianum, pag. 205. teste, Trium capitulorum damnationi assentiri veritus, in gehenna obiisse à Mociano dicebatur.

VII. FELIX.

Gregorius M. epistolam Indict. XIII. sive anno Christi 595. scripsit *Felici episcopo Sardicæ,* quem Joanni Primæ Justinianæ antistiti, Apostolicæ sedis Vicario, nolle obtemperare acceperat. *Pervenit ad nos, quod fraternitas tua Joanni fratri nostro Primæ Justinianæ episcopo non secundum morem parere despiciat, nec Decreto ejus, nec Relationi quam ad nos direxit, juxta consuetudinem, voluisse subscribere. Quod si ita est, contristamur, quia superbiæ de te præbes indicium.* Quocirca districtam ei canonicamque disciplinæ correctionem comminatur.

VIII. MICHAEL.

Joannes Scilitzes Curopalates narrat *Michaëlem Sardicæ episcopum* sacris vestibus indutum à Lecâ quodam Pauliciano Manichæo,

A Nicephoro Botaniate Imp. interfectum esse, quod quum erga Principem bene affectus esset, civitatem in officio contineret. Τότε δὴ ὁ Λέκας τὸν ἐπίσκοπον Σαρδίκης Μιχαὴλ τὰ τοῦ βασιλέως φρονοῦντα, καὶ τὴν πόλιν τοῦτο ποιεῖν παραινοῦντα, ἀνεῖλε, τὴν θείαν καὶ ἱερατικὴν στολὴν ἀμπεχόμενον.

IX. * * *.

Inter Theophylacti Bulgariæ archiepiscopi epistolas, trigesima-secunda inscribitur, *Episcopo Triaditzæ,* sive Sardicæ, τῷ ἐπισκόπῳ
B Τριαδίτζης, qui nempe à vinculo quo innodatus erat absolvi petierat, quia nempe ad synodum cum aliis, vocatus non convenerat. Præterea Constantinopoli agens Theophylactum coram testibus multis fide dignis, variis in colloquiis lacerarat. Ejus tamen ille vincula lubens resolvit, datis in hanc rem literis *Pelagoniæ, Strombitzæ & Malesobæ episcopis,* πρὸς τὸν Πελαγόνιον, καὶ πρὸς τὸν Στρομβίτζης, καὶ πρὸς τὸν Μαλεσόβης. Quæ proinde civitates Bulgariæ veteris episcopatus erant Achridensi archiepiscopo obnoxiæ,
C velut & Sardica.

X. HIEREMIAS.

Decimus nonus post Constantinopolim à Turcis expugnatam Patriarcha fuit *Hieremias I. metropolita Sophias,* Ἱερεμίας μητροπολίτης Σοφίας.

XI. PARTHENIUS.

Literis Metrophanis III. Patriarchæ quibus Michaël Pauliota Theodosii Zygomalæ sororis filius tabularii officio donatus fuit,
D subscripsit, ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Σοφίας Παρθένιος, *Parthenius humilis metropolita Sophiæ.* Turco-Gr. lib. 4. pag. 282. subscripsit quoque mense Febr. Indict. VIII. anno 1579. literis commonitoriis ejusdem Metrophanis Patriarchæ ad metropolitam Nauplii & Artæ, qui repetundarum reus agebatur, ὁ Σοφίας Παρθένιος. Anno 1586. epistolam dedit commendatitiam Romanorum sive Germanorum Imperatori, pro Anna paupercula quadam quæ fratris sui Viennæ detenti hæreditaria bona repetebat, subscripsit, inquam, appo-
E sito quoque sigillo, ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Σοφίας Παρθένιος, *humilis Sophiæ metropolita Parthenius.*

XII. MELETIUS I.

Leo Allatius lib. 3. de consens. cap. 11. n. 7. scribit sua ætate Romam venisse *Meletium,* qui Sophiæ metropolita fuerat, quique Byzantino populo obstante rejectus fuerat, ne in Patriarcham promoveretur.

XIII.

XIII. Meletius II.

Anno 1672. Sophiæ metropolita sedebat *Meletius* alter, qui eodem anno Responsioni Dionysii Patriarchæ super Calvinistarum erroribus subscripsit, ὁ Σοφίας Μελέτιος.

XIV. Anastasius.

An. 1721. sedebat *Anastasius metropolita Sophiæ*, ὁ Σοφίας Ἀναστάσιος.

II. ECCLESIA REMESIANÆ.

REMESIANA, Ῥεμεσιανά, vel *Remessiana*, Daciæ Mediterraneæ civitas est Hierocli. In Itinerario Antonini apud Bertium pag. 8. *Remisiana*, aliis *Remansiana*, & *Romesiana*, vel *Romatiana;* quam Holstenius eamdem esse putat, quæ *Pyros* dicitur, inter Nissam & Sophiam. Procopio lib. 4. de Ædif. cap. 1. civitatula fuit à Justiniano refecta *in agro Remessiano*. ἐν Ῥεμεσιανῇ, ἐν χώρᾳ Ῥεμεσιανῇ.

EPISCOPI REMESIANÆ.

I. Nicetas.

EOdem quo SS. Hieronymus & Paulinus tempore, *Nicetas* sive *Nicetius* Remesianæ urbis episcopus claruit, qui Bessis, Dacis, Gotthis & Scythis trans Istrum consistentibus verbum Dei prædicavit. Ejus meminit Gennadius in catalogo Scriptorum Ecclesiasticorum. *Nicetas*, inquit, *Remesianæ civitatis episcopus composuit simplici & nitido sermone sex competentibus baptismum instructionis libellos*. Sic diserte codex San-Germanensis antiquissimus, non *Romacianæ civitatis*, ut antehac in editis. Præclaros ejus pro Christi fide propaganda labores S. Paulinus egregio carmine laudavit. Ejus mentio annua fit in Martyrologio Romano die 7. Januar. *In Dacia sancti Nicetæ episcopi, qui feras & barbaras gentes Evangelii prædicatione mites reddidit & mansuetas*. Ejus gesta acccurate perstrinxit Antonius Pagi ad annum Christi 396. & 402. quo Nolam ad S. Paulinum venit.

II. Diogenianus.

Secundæ synodo Ephesinæ aderat *Diogenianus Remesianæ Daciæ episcopus*, Διογενιανὸς Ῥεμεσιανῆς τῆς Δακίας. Eo Actorum synodi loco, quo sententiam pro Eutyche dixit, legitur, Διογενιανὸς ἐπίσκοπος Ἀφρου Ῥεμεσιανῶν, *Diogenianus episcopus Aphri Remesianorum*. Nihil vero simile habet Latina translatio vetus, sed solum *Diogenianus episcopus Remessianensis Daciæ Mediterraneæ*.

III. ECCLESIA AQUARUM.

AQUAS habent Tabulæ Peutingeri in Mœsia superiore, & Itinerarium Antonini. Ipsa, nî fallor, civitas est quæ in notitia Hieroclis librariorum imperitia scribitur Ἀκόνες pro Ἀκοῦαι, perinde atque in anonymo Ravennate legitur *Æquon* pro *Aquæ* vel *Aquarum*. Ptolemæus in Dacia urbem collocat Ὕδατα dictam, i. e. *Aquas* prope *Zarmigethusam Regiam*, quam *Ulpiam Trajanam* esse ferunt.

EPISCOPI AQUARUM.

I. Vitalis.

SARDICENSIS concilii ad Ecclesias epistolæ subscripsit, *Vitalis à Dacia Ripensi ab Aquis*.

IV. ECCLESIA PAUTALIÆ.

PAUTALIA, Παυταλία, inter Daciæ Mediterraneæ civitates censetur Hierocli, quam Ptolemæus & Stephanus Thraciæ veteri attribuunt: Procopius vero Illyrico lib. 4. de Ædif. c. 1. ubi eam à Justiniano refectam prodit, sed perperam amanuenses Græci Πανταλίαν scripsere ν pro υ, nam in nummis diserte *Ulpia Pautalia appellatur*: ΟΥΛΠΙΑΣ ΠΑΥΤΑΛΙΑΣ.

ECCLESIA PAUTALLÆ.

EPISCOPI PAUTALIÆ.

I. EVANGELUS.

EX Marcellini comitis chronico ad annum 516. *Indict. IX. Petro solo Cos.* Anastasius Imp. *Laurentium Lychnidensem, Alcissum Nicopolitanum, Gaïanum Naïsitanum, Domnionem Sardicensem, Evangelum Pautaliensem, catholicos Illyrici sacerdotes suis præsentari jussit obtutibus. Domnione & Evangelo ad sedes proprias ob metum Illyriciani catholici militis extemplo remissis, solus Laurentius Anastasium Imp. in palatio pro fide Catholica sæpe conveniens,* &c.

V. ECCLESIA CASTRI MARTIS.

HIEROCLI Daciæ Ripensis oppidum est *Castra Martis*, Κάςρα Μάρτυς, sive Μάρτις, quod Mœsiæ tribuitur à Sozomeno lib. 9. cap. 5. Hoc nempe Uldes Hunnorum exercitus dux trajecto Istro, quum in finibus Thracum castra posuisset, proditione cepit, unde in reliquam Thraciam excursiones faciebat. Hujus quoque in Itinerariis est mentio.

EPISCOPI CASTRI MARTIS.

I. CALVUS.

INter Sardicensis synodi Patres in subscriptionibus legitur *Calvus à Dacia Ripensi de Castro Martis.*

VI. ECCLESIA MARGI.

MARGUS amnis Mœsiæ superioris & Daciæ Ripensis in Istrum influit, ubi Margus quoque oppidum stabat, cujus Itineraria Antonini & Hierosolymitanum meminere. Anonymus Ravennas ibidem habet Horrea Margi: Prisco rhetori quoque in historiæ Gotthicæ excerptis, Margus urbs est Mœsorum ad Istrum posita, ex adverso Constantiæ arcis, ad alteram fluminis ripam exstructæ. In notitia Imperii non militare dumtaxat præsidium est, sed præfecturæ quoque Danuvianæ classis.

EPISCOPI MARGI.

I. * * *.

PRISCUS Rhetor in excerptis prioribus *de Legationibus*, initio narrat, « Scythas Theodosio juniore Imperatore adversus Romanos expostulasse, quod Margi episcopus, τὸν τῆς Μάργου ἐπίσκοπον, in fines suos transgressus, Regum suorum loculos, reconditosque thesauros expilasset; quem nisi Romani unà cum transfugis dederent, se bellum illaturos: Romanis vero id se facturos negantibus, Scythas Istro transmisso, oppidis castellisque ad ripam positis multa damna attulisse, Viminacium, quæ Mœsorum civitas est, in Illyrico cepisse. Quum multi dictitarent debere episcopum hostibus tradi, ne unius hominis causa Romana Respublica belli incommoda sustineret, ille sui traditionem suspicatus clam suis civibus ad hostes transiit, urbemque se traditurum spopondit, dummodo Scythiæ Reges liberaliter sibi consulerent. Illis beneficium nulla non ratione se repensuros pollicentibus, dictaque sacramento firmantibus, episcopus cum multa barbarorum turba ad Imperii fines veniens, hanc ex adverso ripæ collocavit, structisque insidiis, nocte signo dato exiliit, urbemque hostium potestatis fecit. Ex quo tempore res barbarorum in dies augeri cœperunt. »

IX. PROVINCIA DARDANIÆ.

I. ECCLESIA SCUPORUM METROPOLIS.

IN Notitia Hieroclis Dardania Illyrici provincia tribus dumtaxat civitatibus constat, *Scupis Metropoli, Merione & Ulpiana*, Σκοῦποι μητρόπολις, Μηρέων, Οὐλπιανά. In Peutingeri Tabulis & Ravennate anonymo, *Scupis* scribitur. Ptolemæo extrema in Mœsia superiori Dardaniæ civitas est *Scupa*, Σκοῦπα. Bulgaris qui regiones illas occupaverunt ad Christi fidem conversis, *Scupi*, velut Cedrenus & Scilitzes habent, Bulgariæ metropolis censita est. Ad annum quippe 6548. Christi 1040. ubi de Bulgarici exercitus castrametationibus quibusdam, aiunt Deleanum Bulgarorum ducem, ex Transistrana regione profectum, *per Naïssum & Scupios metropolim Bulgariæ* transiisse, ἄραντες ἐκεῖθεν διά τε Ναϊσσοῦ καὶ τῶν Σκουπίων τῆς μητροπόλεως Βουλγαρείας: quando nimirum Achrida nondum regni illorum caput designata erat. Deinceps vero ea civitas Achridensi archiepiscopo subjecta fuit. Hodie *Scopia & Uschup* Serviæ civitas est ad fluvium, olim Axium, nunc Vardar, Sophiâ octoginta millibus distans.

EPISCOPI SCUPORUM.

I. PAREGORIUS.

SARDICENSIS ad ecclesias epistolæ sub- A scripsit, *Paregorius à Dardania à Scupis.*

II. URSICINUS.

Leo Imp. accepta S. Proterii Alexandrini nece, sacris litteris suis eam cunctis Imperii sui metropolitis nuntiavit, adeoque *Ursicino reverentissimo episcopo Scupensi*, cujus epistola B synodica ad Imperatorem exstat in collectione Epiphanii scholastici; verum in ejus inscriptione & subscriptione legitur *Ursilius*.

III. JOANNES.

To. 4. Concil. col. 1165. epistola habetur episcoporum Dardaniæ ad Gelasium Papam, cui subscripsit *Joannes episcopus sacrosanctæ ecclesiæ Scopinæ metropolitanæ civitatis*. Subscribunt etiam episcopi quinque ejusdem provinciæ, sed omissis civitatum nominibus.

IV. BENENATUS.

Act. 2. Quintæ synodi legitur Projectum Naïssitanæ civitatis episcopum, quum missa sibi à Patribus legatione vocaretur, ut cum illis conveniret, respondisse id fieri non posse, quando *Benenatus* Scupensis metropolita suus ibi præsens non erat.

II. ECCLESIA ULPIANI.

ULPIANUM Οὐλπιανὸν, Ptolemæo in Dardania Daciæ regione est, ut & Hierocli, cui Οὐλπιανὰ *Ulpiana*, voce plurali neutra scribitur. Hanc Justinianus Imperator, quippe quæ Justini patrui sui Imperatoris patria fuit, instauravit, & Justinianam secundam appellavit, uti Procopius testatur lib. 4. de Ædif. c. 1. *Erat*, inquit, *apud Dardanos urbs antiqua, cujus mœnia quum sic labascerent, ut nulli essent usui, horum partem maximam demolitus, mox restituit, multisque ornamentis collatis civitatem aptavit, qualem hodie videre est, & secundam Justinianam nuncupavit.*

EPISCOPI ULPIANI.

I. MACEDONIUS.

SARDICENSIS Concilii ad ecclesias epistolæ subscripsit *Macedonius à Dardania de Ulpianis.*

ECCLESIA ULPIANI.

II. PAULUS.

Vigilii Papæ de Tribus Capitulis constituto *Paulus* episcopus Ulpiani, qui tunc temporis Constantinop. venerat, ad hunc modum subscriptus legitur, *Paulus humilis, gratia Dei, episcopus Ulpianensis huic constituto, quod beatissimus Papa Vigilius in causa Trium Capitulorum protulit, ad omnia suprascripta consentiens* A *subscripsi.* Act. 2. Quintæ synodi generalis, episcopi ejusdem provinciæ Dardaniæ tres, missa à Patribus trium episcoporum & totidem presbyterorum legatione accersiti sunt, Sabinianus scilicet Zapparensis, *Paulus secundæ Justinianæ*, & Projectus Naïssitanus, qui sibi fas non esse convenire dixerunt, Benenato metropolita suo absente.

III. ECCLESIA APSORI.

Apsoros vel *Apsorus*, Ἄψορος, Illyrici insula est, quæ & Apsyrtis quoque dicta est, versùs Istriæ littus posita, teste Ptolemæo extremo libro 2. qui duas in ea civitates memorat *Apsorum & Crepsam.* Strabo Apsyrtides insulas ait, αἱ Ἀψυρτίδες, & Pomp. Mela Apsorum ab Apsyrtide secernit, quæ tamen aut una fuit, aut certe exiguo intervallo dissitæ erant, ut facilè confundi possent; nam Plinius insulas illius tractus numerans, unam Absyrtum indicat, perinde atque unam Absorum Ptolemæus. Fuit etiam Absarum civitas in Dalmatia, Salonitano metropolitæ obnoxia, necnon altera ejusdem nominis in Colchide, quam Plinius lib. 6. centum & quadraginta millibus Trapezunte distare ait, cujus mentionem fecit Miscellæ autor lib. 2.

EPISCOPI APSORI *vel* ABSARI.

I. LAURENTIUS.

In septimæ synodi actione IV. subscriptus legitur *Laurentius episcopus Absaretianorum*, Ἀψαρηζιανῶν, qui initio VII. actionis dicitur *Apsitianorum*, Ἀψιζιανῶν, ecclesiæ præfuisse, & in subscriptionibus *Apsartianorum*, Ἀψαρζιανῶν. Eumne in Dalmatia, an in Apsoro insula, an denique in Colchide sedem habuisse dicemus? Apud Nicephorum Callistum lib. 18. cap. 38. castrum *Apsith* reperio, ad quod castra habuerint Abares anno 20. Mauritii Imp. verùm ab illo scriptore oscitantiùs lectum esse Theophanem, qui ducis B Abarum Apsech nomine mentionem hoc ipso anno fecit, eumque ducem pro castro quod nunquam fuit in rerum natura, acceptum esse vix dubito.

Præterea in ejusdem synodi actis sequitur *Ursus Avaritianorum ecclesiæ episcopus*, Οὖρσος ἐπίσκοπος ἐκκλησίας Ἀβαριζιανῶν, cujus nomen hominem Latini idiomatis indicat; qua de C causa in aliqua regione Dalmatiæ vicina ecclesiam ejus sitam fuisse non immerito fortasse dixeris; cæterum de eâ nihil in præsentia quidem statuere possumus.

IV. ECCLESIA ZAPPARÆ.

Quæ fuerit in Dardania civitas *Zapparensis*, vel *Zapharena* frustra quæsivi, ejus tamen mentio fit in actis quintæ synodi. *Zapparam* Commanvillanus Macedoniæ primæ attribuit, quo auctore, incertum est; at certe Dardania à Macedonia prima nimium distabat. Hodie vero *Sappata* Albaniæ urbs est, episcopi sedes, sub archiepiscopo Antibarensi; unde suspicari liceret amanuensium errore, pro *Sappatensi* episcopo in actis V. synodi *Zapparensem* scriptum fuisse, nisi Albania quoque à Dacia nimium dissita esset.

EPISCOPI ZAPPARÆ.

I. FABIANUS.

Constituto Vigilii Papæ *Fabianus Zapparensis* subscripsit ad hunc modum: *Fabianus, gratia Dei, episcopus Zapparenæ civitatis huic Constituto, quod beatissimus Papa Vigilius in causa Trium Capitulorum protulit, ad omnia suprascripta consentiens subscripsi.* Constantinopoli nimirum aderat quando quintum Concilium generale coactum fuit, in cujus actis *Sabinianus* nominatur; nimirum act. 2. ubi fertur ad eum delegatum fuisse Anato- D lium Cymæ episcopum, Petrumque presbyterum ac defensorem magnæ ecclesiæ; quum esset in loco qui *Palæa* dicitur, in domo piissimi & tranquillissimi Imperatoris; *Ad Sabinianum*, inquam, *reverendissimum episcopum Zapparenæ civitatis*, Illyricianæ diœcesis, hortantes illum ut ad synodum veniret. Qui respondit se non posse illò venire, quod præstò non esset archiepisc. suus Benenatus.

V. ECCLESIA NAISSI.

NAISUS, *Næsus* vel *Naïssus*, Ναϊσσός, Daciæ Mediterraneæ civitas est Hierocli, quæ Dardaniæ censetur Ptolemæo, necnon Ammiano Marcellino, apud quem lib. 28. cap. 8. *copiosum oppidum fuit*, quin & Constantini magni patria. *Nisi* vel *Nyssa* hodie dicitur ad ejusdem nominis fluvium sita in Servia regione. Muros ejus sic refecit Justinianus, ut ab hostibus expugnari non possent.

EPISCOPI NAISSI.

I. GAUDENTIUS.

EPistolæ synodi Sardicensis ad Ecclesias A subscripsit *Gaudentius à Dacia de Naïso*.

II. MARCIANUS.

Innocentii Papæ I. epistola 28. inscribitur *Marciano episcopo Naxitano*: emendant omnes *Naïsitano*. In eâ agitur de presbyteris & diaconibus, quos Bonosus Sardicensis ordinaverat, ut si, relicto damnatoque errore ejus, vellent ecclesiæ copulari, ultro suscipiantur. Ipse proinde est Marcianus ille qui postremus episcoporum Macedoniæ & Illyrici nominatur in ejusdem Innocentii epistola B vigesima-secunda.

III. EUSTATHIUS.

Inter episcopos qui Nestorii causam adversus synodum Ephesinam tutati sunt, & Orientalium synodi ad ecclesiam Hierapolis Euphratensis epistolæ subscripserunt, legitur *Eustathius Neutinæ*. Sed ex c. 13. collectionis ex synodico Irenæi legendum *Nessenæ* vel *Naïsenæ, Naïsitanæ*.

IV. DALMATIUS.

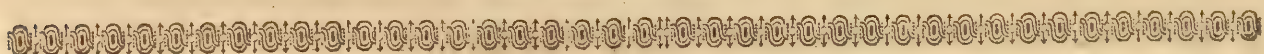
Synodicæ epistolæ episcoporum Dardaniæ ad Leonem Augustum subscripsit *Dalmatius episcopus Neutinæ* sive *Naïsinæ*, ut supra.

V. GAIANUS.

Jam diximus ex Marcellini comitis chronico, Indict. IX. Petro solo cos. Anastasium Imp. præcipuos Illyrici præsules catholicos, in quibus Domnio Sardicensis, *Gaïanus Naïsitanus*, Constantinopolim duci suisque obtutibus præsentari voluisse, quorum aliquos Illyriciani militis catholici metu remisit præter Laurentium Lychnidensem, quem exilio multavit, necnon Alcissum & Gaïanum qui apud Byzantium vita functi, uno sepulcro reconditi sunt.

VI. PROJECTUS.

Vigilius Papa Constantinopoli agens constitutum dedit de Tribus famosis Capitulis, cui subscripsit *Projectus episcopus Nussitanæ*, sive *Naïssitanæ civitatis*; qui à quintæ synodi Patribus actione 2. accersitus ut cum illis de iisdem capitibus judicaturus conveniret, respondit sibi fas non esse quidquam hac in causa præstare sine archiepiscopi metropolitæ sui vel præsentia, vel assensu; quodque ad Benenatum archiepiscopum suum accederet, & ad eum responderet.

VI. ECCLESIA SINGEDUNI.

URBS Mœsiæ superioris *Singedunum* fuit, *Singidonus* Hierocli Σιγγίδονος, Græcis aliis posterioris ævi Σιγγηδών, *Singedon*, urbs Antonino, variisque scriptoribus notissima, quam incolæ hodie *Zenderow*, & *Zenderim* dicunt, quasi *S. Andreæ* oppidum. Sed & *Sigedin* quoque vulgo nuncupatur, haud procul Sirmio distans. Ibi sub Licinio martyres duo passi sunt, in Istrum flumen mersi, ex Martyrologio Romano die 13. Januarii.

EPISCOPI SINGEDUNI.

I. URSATIUS.

SINGEDUNI episcopus fuit famosus ille C *Ursatius Arianus*, qui cum Valente Mursensi tot negotia S. Athanasio Alexandrino, reique catholicæ Constantio Imp. facessivit, qui quum junior esset, episcopali dignitate auctus anno 335. synodo Tyri habitæ interfuit, in qua ab Eusebianis delegatus fuit in Mareotem Ægypti, ut illic cum episcopis aliis ejusdem factionis de criminibus inquireret, quorum reus Athanasius agebatur. Antiocheno subinde concilio adfuit, & ad Sardicense postmodum venit, unde statim cum suis Arianis Philippopolim secessit, quum à legitima synodo communione interim, & sacerdotio amoveretur. Quocirca ipse, ejusque socius Valens à Julio Romanæ urbis episcopo

ECCLESIA SINGEDUNI.

Romam petiti veniam popoſcerunt, quod innoxium Athanaſium condemnaſſent, meritoque illum Sardicenſis ſynodi ſententia abſolutum profeſſi ſunt. Quin hoc adjecerunt, ſe nunquam cum Orientalibus jungendos abſque nutu & licentia Julii. Nihilominus datam fidem confeſtim abjecerunt, & in conciliis Sirmienſi, Mediolanenſi, & Ariminenſi nihil non adverſus catholicam fidem egerunt, ex quo ſibi damnationem alteram accerſiverunt, in ſynodo præſertim Romana ſub Damaſo Pontifice, de qua S. Athanaſius A cum Alexandrina ſua ſynodo in epiſtola ad Africanos hæc habet: *Scripſimus dilecto Damaſo epiſcopo magnæ Romæ contra Auxentium invaſorem Mediolanenſis eccleſiæ...... Gratias habemus & illius pietati, & cæteris qui Romæ convenerunt*, ὅτι καὶ τοὺς περὶ Οὐρσάκιον καὶ Οὐάλεντα, καὶ τοὺς τὰ αὐτὰ αὐτοῖς φρονοῦντας ἐκβάλλοντες, ἔσωσαν τὴν ὁμοψυχίαν τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, *quod Urſacio & Valente cum ſociis ejuſdem ſententiæ ejectis, catholicæ eccleſiæ concordiam ſervaverint.* Quid Urſacio poſthac factum ſit, in obſcuro eſt.

VII.

ECCLESIA CASTORIÆ.

CASTORIA eadem omnino civitas eſt, quæ *Caſtoria Caſtra* Antonino in Itinerario, hodieque nomen ſervans, cujus ſitum Anna Comnena lib. 6. initio ſic deſcribit: *Caſtoriæ ſolum palus quædam eſt, in quam terræ tractus excurrit in promontorii modum, quod in ſcopuloſos tumulos deſinit, ubi turres, & mediæ turres in Caſtri morem exſtructæ, unde Caſtoria nominatur*, nimirum ad Lychnidum lacum ſtat, Prilappo & Achridæ, Edeſſæ quoque BerrhϾæque Macedoniæ vicina. Cantacuzenus Botiææ urbem eſſe ait. Ejus epiſcopus Bulgaricæ diœceſis metropolita eſt ſub Achridenſi archiepiſcopo, cujus Protothronus eſt.

EPISCOPI CASTORIÆ.

I. JOASAPH.

ANno 1564. Joaſaph Conſtantinopolitanus Patriarcha in ſuæ diœceſis ſynodo exauctoratus fuit, lalæque in illum ſententiæ ſubſcripſit *Joaſaph Caſtoriæ metropolita, & Protothronus Bulgariæ*, ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Καστορίας Ἰωασάφ, καὶ πρωτόθρονος πάσης Βουλγαρίας, ἑκὼν καὶ ἰδίᾳ χειρὶ ὑπέγραψα. Hiſt. Turco-Gr. lib. 2. pag. 175.

II. HIEROTHEUS.

Ex Leone Allatio lib. 3. de Conſ. cap. 11. *Hierotheus archiepiſcopus*, ſive metropo- B lita *Caſtoriæ*, ante ſæculi decimi-ſeptimi medium Romam venit, Apoſtolicæ ſedis communionem initurus.

III. DIONYSIUS.

Nupero ſæculo Caſtoriæ metropolita ſedebat *Dionyſius Mantucas*, ut fert in ſuo de noſtri ævi eruditis Græcis opuſculo Demetrius Procopius; Διονύσιος ὁ Μαντοῦκας μητροπολίτης Καστορίας, cujus patria Moſchopolis Macedoniæ fuit, vir Latinæ Græcæque linguæ peritus, Philoſophiæ quoque & Theologiæ, Evangelici eloquii præco, qui in Italia viros doctrina inſignes auſcultaverat.

VIII.

ECCLESIA MELESOBÆ.

MELESOBAM Bulgariæ fuiſſe civitatem comperimus ex epiſtola 32. Theophylacti, quæ *Triaditzæ*, ſive *Sardicæ epiſcopo* inſcribitur; ubi vero ſita eſſet, nuſquam apud Byzantinos ſcriptores reperi. Exſtat tamen hodieque.

EPISCOPI MELESOBÆ.

I. * * *.

THEOPHYLACTUS epiſt. 32. Triaditzæ epiſcopum à cenſuris ſolvens quibus innodatus erat, litteras dedit Pelagoniæ, Strombitzæ & Meleſobæ epiſcopis, καὶ τὸν Μελεσόβης, qui abſolutionem pronuntiarent.

II. NICOLAUS.

Demetrius Chomatenus Bulgariæ archiepiſcopus reſponſione ad interrogationem ſecundam Conſtantini Cabaſilæ metropolitæ Dyrrhachii, qua ille quæſierat an Latinorum C Azyma conſecrata ſancta eſſent, an profana, tractatum appellat Theophylacti Bulgariæ olim archiepiſcopi, *ad Nicolaum diaconum & Caſtrenſem, qui poſthac Meleſobæ epiſcopus fuit*, πρὸς Νικόλαον διάκονον καὶ Καστρείσιον, τὸν ὕστερον Μελεσόβης ἐπίσκοπον· quo nempe & illos arguebat qui cum Latinis communicarent, illoſque rurſum qui eorum ſacra rejicerent. Jur. Græco-Rom. lib. 5. pag. 318. Leo

Allatius lib. 2. de consens. cap. 10. meminit voluminis de erroribus Latinorum, quod Nicolaus diaconus & Castrensis, deinde Melesobæ episcopus scripserat.

ECCLESIA MELESOBÆ.

IX. ECCLESIA MOGLENORUM.

MOGLENA, Μόγλενα, vel Μόγλαινα, voce neutra plurali, urbs Macedoniæ est Castoriæ vicina, cujus Anna Comnena lib. 5. Alex. pag. 136. & 137. & Cedrenus pag. 709. & 710. meminere. Sedes est episcopalis Achridensi archiepiscopo subjecta, vulgoque *Moclonta* dicitur, quam Sophianus à Bodena non distinguit, quum diversæ prorsus civitates sint.

EPISCOPI MOGLENORUM.

I. NIPHON.

ANDRONICO seniore Imp. & Andronico A juniore mutuò dissidentibus, senior ineunte mense Octobr. Indict. x. Gregorium Clidam Dicæophylacem & *Niphonem Moglænorum episcopum,* καὶ Νίφωνα τὸν ἐπίσκοπον Μογλαίνων, ad nepotem misit, mandans illi ne Byzantium accederet; non enim se permissurum ut urbem ingrederetur, quando initum prius fœdus nihil junior curaverat; unaque legatis dedit querelarum capita quibus ei succensebat. Joan. Cantacuz. lib. 1. hist. cap. 44. 47.

II. THEODORETUS.

Nuper sedebat *Theodoretus Moglenorum, Theodoreto di Moclonta.*

DIŒCESIS SERVIÆ.

PETCIUM METROPOLIS.

SERVIA, sive *Serbia*, regio dicitur Daciæ superioris, Mœsiæ pars & Dardaniæ, quam *Serbi* vel *Servi* à Tanaï fluvio profecti, trajecto Istro incoluerunt. Hæc quoque *Rascia* appellatur à Rasca amne, etsi non valde nobili, quod per illam fluit. Feruntur illuc ex Jazygia Sarmatica migrasse, quo tempore Michael Ducas Græcis imperabat. Hos Byzantinorum copiæ Istrum denuo trajicere compulerunt, post vero fortiores facti sedes ibidem posuerunt. Christianos illos tunc fuisse conjicere licet, quando nulla monumenta fidem faciunt, veram illis religionem subsequutis temporibus annuntiatam fuisse. Ut vero ea gens suipte juris erat, nulli alieni generis principi parens; ita sui quoque juris archiepiscopum habere voluit à Constantinopolitani præsulis jurisdictione immunem. Cæterum ut Latini ritus principes vicinos suos sibi conciliarent, Neamanias Jupanus illorum [quo vocabulo regem despotamve suum appellitabant] sese Frederici Germanorum Imperatoris anno 1187. tutelæ commisit, à quo per Illyricum in Palæstinam pergente, bello lacessitus erat. Huic concessit Imperator ut Rex Serviæ nuncuparetur. Ejus filius, qui Stephani nomen sumpsit, Romanam ecclesiam admodum coluit, litteris ad Innocentium Papam III. scriptis, eum uti patrem salutans, ad quem vicissim exstant ejusdem Pontificis responsa.

Rainaldus ad annum 1220. n. 37. litteras quoque refert Stephani regis totius Serviæ, Diocliæ, Tribuniæ, Dalmatiæ & Ohblumiæ quas quoque Honorio Papæ dedit, quibus se Romanæ ecclesiæ fidelem filium declaravit, missa insuper legatione, quam Methodius gentis illius episcopus obivit. Quocirca Constantinopolitanus Patriarcha Latini ritus vices suas per universum Illyricum paulo-post delegavit Sabbæ ejusdem Stephani filio, totius regni Serviæ archiepiscopo : quo factum est, ut recuperata à Græcis Constantinopoli, Patriarcha quoque Græcanici ritus, ut Serviæ aliarumque illarum regionum ecclesiam à Romana averteret, Serviorum archiepiscopo concessit, ut sui deinceps juris, & αὐτοκέφαλος esset, quemadmodum & Bulgariæ archiepiscopus Achridensis. Verum sæculi decimi-quarti initio, anno 1308. Serviæ Rex Vroscus inito fœdere cum Carolo comite Valesii Philippi Pulchri Franciæ Regis fratre, unionem suæ ditionis iterum cum Romana Ecclesia spopondit, datis Clementi Papæ V. litteris, quum sibi timeret ob apparatum belli quod ipsi ab Andronico Palæologo Imp. imminebát. Sed promissis non stetit Serviorum princeps; quin & se Romanæ Ecclesiæ infensum hostem præbuit. Eodem vero sæculo medio, *Rasciæ*, sive *Serviæ* rex Stephanus, admodum laboravit, ut sui regni homines ad Romanæ Ecclesiæ unionem redirent, atque Innocentius Papa VI. *Joannicio* Patriarchæ Serviæ, hanc in rem epistolam scripsit per Bartholomæum Traguriensem & Petrum Pactensem Apostolicæ sedis legatos, quam Wadingus recitat in Annalibus Minorum, ad annum 1354.

Regni Serviæ caput metropolisque fuit *Pec*, sive *Pecium*, eadem, nî fallor, quæ *Pessium* Ptolemæo, qui in eadem regione *Picentios* statuit. Ejus itaque Præsul totius gentis archiepiscopus ac Primas, Sabbas ille de quo mox dicebam, quum Stephanum fratrem regni corona redimisset, episcopos duodecim per ejus ditionem instituit, qui in monasteriis morarentur. Primum Zalumæ in monasterio Panagiæ. 2. in terra Diocletiæ in Ecclesia S. Michaëlis Archangeli. 3. Tembre in S. Nicolai. 4. Butumliæ in S. Georgii. 5. Barasii in SS. Apostolorum. 6. Rhosnæ in Panagiæ in Studenitza. 7. Prizreni in Panagiæ. 8. Ugracianitzæ in Panagiæ. 9. Utonitzæ in S. Nicolai. 10. Ubranitzebi in S. Nicolai. 11. Belegradi in Panagiæ. 12. Moraviæ in S. Achillei. Hæc narrat Dositheus lib. 8. de Patriarchis Hierosolymitanis cap. 13. Cum verò Illustrissimus Chrysanthus scriberet, Pecii archiepiscopo suberant ; primo quidem eorum qui Turcici Imperii erant, Metropolitæ, Scopiorum, Prisrenæ, Ursicii, Stariblachæ sive Rascæ, Bosnæ Saragii, Beligradii, Timisvarii, Balisti. Archiepiscopi Samocabii, Cestentilii, Nyssæ, Sebetii, & episcopus Tzetinæ. Qui vero Germanici Imperii ; Metropolitæ, Buntumii, & Carlowitzæ & Stremii: archiepiscopus Batzinæ; episcopi Enobi & Junopolis, Giulæ & Lipobi, Pozieræ.

ARCHIEPISCOPI

ARCHIEPISCOPI PECII & SERVIÆ.

I. THEODORUS.

II. SABBAS.

IN vita S. Sabbæ episcopi Serviæ, quæ edita est inter acta SS. à Joanne Bollando die 14. Januarii, num. 5. dicitur ille *Theodoro Serviæ episcopo* suffectus.

Sabbas Simeonis Stephani Rasciæ seu Serviæ filius, ab adolescentia aulicis turbis evitatis, monasticam in monte Atho vitam egit, subindeque Constantinopoli in monasterio Chilantario. Urgentissimis populorum Regisque & magni Jupani fratrum suorum precibus B exoratus, Serviæ archiepiscopus sæculo decimo-tertio designatus fuit, & ab Arsenio Patriarcha Constantinopolitano, si sua sit Dositheo Hierosolymitano fides, ordinatus anno M. 6726. seu Chr. 1218. Post vero quum Romanæ sedis communionis consors factus esset, Latini generis Patriarcha qui Constantinopoli sedebat, vices illi suas in complures Illyrici provincias commisit, ut deinceps instar Patriarchæ haberetur. Nimirum non ita pridem christiana utriusque principis industria Concilium nationale Innocentii Papæ IV. nutu celebratum erat, in quo C præsidentibus Joanne sedis Apostolicæ capellano & Simone subdiacono legatis, saluberrima statuta condita erant pro reformatione Ecclesiarum Dalmatiæ, Serviæ & Diocliæ, quibus subscripserunt Joannes Diocliæ & Antibari archiepiscopus cum Dominico archipresbytero Antibarensi, necnon episcopi, Petrus Scutari, Joannes Polatii, Petrus Drivasti, Dominicus Suacii, Natalis Dulcinæ, Theodorus Serviæ, applaudente Wksano rege & Venciano principe. Quocirca Sabbas D per omnem diœcesim suam nullas optimi pastoris partes omisit. Montis Atho interim monachos identidem invisebat, ad quos tandem ecclesiæ suæ vinculis solutus se recipiens, in monasterio Milesceno intra avitas ditiones structo meritis plenus ad cœlos evolavit die 14. Januarii anno 1250. Vitam ejus Tomcus Marnavitius scripsit.

III. JOANNICIUS.

Joannes Cantacuzenus Imp. Byzantio ejectus, quum ad Triballorum seu Serviorum E Dynastam se recepisset, inito cum illo fœdere, oportuisse ait Triballorum archiepiscopum adesse, ἔδει καὶ τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῶν Τριβαλλῶν παρεῖναι, in cujus præsentia ab ambobus juraretur. Mox ille adfuit; cui ad medium atrii princeps obviam procedens, frenum equi quo ille vehebatur, apprehendens, ad locum quo descendere solebat, eum duxit. Hunc

A deinde salutans, fausta ab illo benedictione donatus est. Imperatorem extra exire archiepiscopus non permisit; quin etiam, pro Romanorum seu Byzantinorum consuetudine intra ædes illi occurrens fausta quoque apprecatus est. Hæc Cantacuzenus lib. 3. c. 45.

Illis temporibus Serviæ archiepiscopus *Joannicius* sedebat; quumque circa annum 1354. Stephanus rex admodum cuperet, ut sui subditi Romanæ ecclesiæ communionem admitterent, Innocentius Papa VI. litteras ei dedit inscriptas *Joannicio Patriarchæ Serviæ.*

IV. * * *.

Martino Papa V. Pontificatum gerente, Græcis consilia de capessenda communione cum Latina ecclesia agitantibus, Joseph Constantinopolitanus Patriarcha è re ipsorum esse putabat, concilium in occiduis quidem partibus cogi, sed in vicina, Illyrici scilicet, regione, ad quod adventare facilius possent episcopi cum marsupiis confertis, quibus ipsummet Imperatoris ærarium augeri posset. Multas siquidem pecunias allaturum Photium Russiæ metropolitam; multas Catholicum archiepiscopum Iberiæ, *Pecii præsulem* ad minimum viginti millia Asprorum, ἐλεύσεται καὶ ὁ Πεκίου, καὶ λήψεται ἐξ ἐκείνου ἄσπρους κ'.

Ex Syropulo histor. Concil. Flor. sect. 2. cap. 18.

V. MACARIUS.

Anno 1564. exauctorationi Joasaph Constantinopoli adfuit episcopus Rhendinæ Damascenus, ἔχων καὶ τὴν γνώμην τῶν Σερβίων, *sententiam quoque ferens pro archiepiscopo Serviorum.* Huic *Macario* nomen erat, ut fertur epistola ejusdem Joasaph Patriarchæ ad Theodosium magnæ ecclesiæ rhetorem & notarium, quam illo anno ante destitutionem suam scribebat, in qua illius meminit tamquam archiepiscopi sui juris, & αὐτοκεφάλου· καὶ τοὺς μακαρίους ἀρχιεπισκόπους, τόν τε Ἀχριδῶν κύριον Σωφρόνιον, καὶ τὸν Πεκίου κύριον Μακάριον, *& beatos archiepiscopos, Achridensem D. Sophronium, & Peciensem D. Macarium,* ad quorum judicium à sententia qua ad ordinem erat redactus, Joasaph provocabat, ceu quæ injusta esset ac non ex præscripto canonum, lib. 4. Turco-Gr. pag. 290.

VI. GABRIEL. MAXIMUS *intrusus.*

Post sæculi nuperi medium sedebat *Gabriel* archiepiscopus Serviæ, quo in Moschoviam profecto, sedem *Maximus* quidam arripuit, qui illum perduellionis reum egit apud Turcici Sultani Vezirum. Quocirca Veziri sententia *Gabriel* Prusæ laqueo occisus est, post-

DIOECESIS SERVIÆ.

quam frustra tentatus erat ut Christi fidem ejuraret.

VII. ATHANASIUS.

VIII. CALLINICUS.

IX. MOYSES.

Illustrissimus Hierosolymorum Patriarcha Chrysanthus in libro *de Officiis Ecclesiæ*, pag. 88. ubi de Pecii archiepiscopo accuratissime pro more scribit, qui metropolitæ, qui archiepiscopi, qui demum episcopi archiepiscopo Pecii subessent, qui Germanici imperii, qui Turcici, à se aliquando interrogatos esse ait, *Moysen Pecii archiepiscopum*, ejusque decessores *Athanasium* & *Callinicum*, περὶ τούτων ἐξετάσαντες τόν τε νῦν πρόεδρον ταύτης τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Πεκίου τὸν κὺρ Μωϋσῆν, καὶ τοὺς πρὸ αὐτοῦ Ἀθανάσιον, καὶ κὺρ Καλλίνικον. Hæc scribebat doctissimus Patriarcha anno 1717. à quo posthac didici *Moysen* in vivis adhuc superstitem fuisse anno 1721.

I. ECCLESIA SISANII.

EPISCOPATUS omnium primus sub Achridensi archiepiscopo est Sisaniensis.

EPISCOPI SISANII.

I. * * *.

STEPHANUS Gerlachius Germanus Constantinopoli agens anno 1576. ab episcopis quos invisebat obtinuit, ut nomina sua in chartis exarata sibi traderent, quorum unus fuit *episcopus Sisanii*, ὁ ἐπίσκοπος Σισανίου. ζπϛ. Turco-Græciæ lib. 7. pag. 507.

II. ECCLESIA GREBENI.

BULGARICÆ diœcesis episcopatus fuit *Grebenus*, vel *Grebenum*.

EPISCOPI GREBENI.

I. JOANNES.

DOSITHEUS Hierosolymitanus, lib. 3. *de Patriarchis Hierosolymitanis*, cap. 2. §. 4. ex Acropolita Logotheta refert à Leone Bulgariæ archiepiscopo *Joannem* Κοψόχειρον *Copsocheirum*, (Græca vox *manu truncatum* significat) qui diaconus esset, uno sabbato presbyterum esse ordinatum, & insequenti dominica die episcopum Grebeni: Λογοθέτης ὁ Ἀκροπολίτης λέγει, ὅτι εἰς μίαν ἑβδομάδα ὁ Βουλγαρείας Λέων τὸν κοψόχειρον Ἰωάννην διάκονον ὄντα, τῷ σαββάτῳ ἐχειροτόνησεν ἱερέα, καὶ τῇ ἑξῆς κυριακῇ ἐπίσκοπον Γρεβενοῦ.

III. ECCLESIA BOSNIÆ.

FUIT olim pars Illyrici, quæ nunc dicitur Bosnia, contermina Serviæ atque Dalmatiæ; sic dicta, inquiunt, à flumine cognomine per eam labente. Fuit quoque pars regni Hungariæ; atque in regnum subinde evecta reges proprios habuit. Nunc à quibusdam sæculis tota paret Turcis. Episcopum habet Latini ritus Coloczensi archiepiscopo subditum. Nulla ejus mentio in Notitiis.

EPISCOPI BOSNIÆ.

I. * * *.

GENNADIUS Constantinopolitanus, qui Georgius Scholarius olim, epistola ad Maximum monachum, *Bosniæ episcopum* admodum laudat, qui multos Latini ritus homines ad Græcam ecclesiam adduceret.

IV. ECCLESIA FOGARÆ.

FOGARAS castrum est & munimentum Transylvaniæ, non longè distans ab urbe quam Stephanopolim dixere Græci, Coronam alii; vulgò *Cromstad*.

ECCLESIA FOGARÆ.

EPISCOPI FOGARÆ.

I. JOANNES.

ANno 1730. die 11. Septembris in Consistorio Romano à Cardinale Cienfuegos A propositus est *Joannes Innocentius* ad episcopatum Græci ritus Fogaræ in Transylvania. Ex publicis nuntiis Parisiensibus, ad prædictum diem.

V. ECCLESIA ISCHANII.

CONSTANTINOPOLITANÆ diœceseos episcopatus est *Ischanium*. Ubi vero gentium exstet, & ad quam metropolim pertineat, hactenus frustra quæsivi.

EPISCOPI ISCHANII.

I. JOASAPH.

EX Martino Crusio Turco-Gr. lib. 7. p. 506. *Joasaph* Ischanii Stephano Gerlachio Germano nomen suum honoris gratia in charta scripsit anno 1574. ὁ Ιχανίυ Ιωάσαφ.

II. MAXIMUS.

Lib. 3. Turco-Gr. p. 270. epistola affertur *Maximi* protosyncelli, Theodosio Zygomalæ magnæ ecclesiæ protonotario data, qua C gratias agit, quod apud sanctissimum Despotam & Dominum Patriarcham egerit, ut ipsum Ischanii pontificem designaret, ὅπως.... ἵνα βοηθήσητε αὐτὸν ἕνεκεν τῆς ἡμετέρας εὐτελείας τοῦ χειροτονῆσαι με ἀρχιερέα Ιχανίυ. Scripta epistola est Joanninis die 9. Decembr. anno B 1575. Quocirca Maximus hic Ischanii mihi idem ille est, qui synodo adfuit, quam Hieremias II. Patriarcha coegit ad abolendam simoniam. Atqui synodus illa metropolitis constabat, inter quos post Lazicensem Ischaniensis memoratur, ὁ τοῦ Ιχανίυ. ibid. lib. 2. p. 179.

III. ***.

Lib. 4. Turco-Gr. p. 282. litteræ exstant Metrophanis Patriarchæ, qui Cæsareæ archiepiscopus fuerat, quibus Joannem Pauliotam Theodosii Zygomalæ magnæ ecclesiæ protonotarii sororis filium tabularium instituebat. Datæ sunt anno Christi 1579. Iis subscriptus legitur cum aliis *episcopus Ischanii*, ὁ Ιχανίυ.

VI. ECCLESIA NEUROCOPI.

NEUROCOPUS diœcesis Constantinopolitanæ civitas est, cujus episcopus inter metropolitas censetur.

EPISCOPI NEUROCOPI.

STEPHANO Gerlachio Germano nomen suum honoris gratia in charta scriptum dedit *Joasaph* metropolita Neurocopi, ὁ μητ. Νευροκόπου Ιωάσαφ. Turco-Gr. lib. 7. p. 507.

VII. ECCLESIA MELANGIORUM.

MELANGA locus circa Constantinopolim est Glycæ, sed est & Melangia Μελάγγεια Arcadiæ oppidum Pausaniæ, in Peloponneso, cujus tamen nusquam est in Notitiis aut Geographis veteribus mentio, etsi Melangiorum episcopus apud Pachymerem occurrit.

EPISCOPI MELANGIORUM.

I. CONSTANTINUS.

GEORGIUS Pachymeres in Michaële Palæologo lib. 2. cap. 8. narrat episcopos ægrè tandem assensos esse, ut Michaël Im- D perator solus Augusto puero prætermisso coronaretur, & *Constantinum* Melangiorum admodum contulisse, ut Scodrensis metropolita ad aliorum sententiam accederet, καὶ τοῦ Μελαγγίων Κωνσταντίνου.

VIII.

ECCLESIA PHLIUNTIS.

PHLIUS oppidum est Peloponnesi in Sicyoniâ, Ptolemæo Φλιοῦς; Straboni jacet in medio Sicyoniæ, Cleonarum & Stymphali circulo inclusa. Sequiori ætate vetus nomen paululum immutavit, & dicta est *Staphlica*, Σταφλικὰ, quasi εἰς τὰ Φλικά. Nulla ejus in Notitiis ecclesiasticis mentio, nec apud Hieroclem; vetus tamen quoddam monumentum, quod in columna marmorea albi coloris repertum est in ecclesia S. Sophiæ, à Græcis παλαιοεπισκοπὴ dicta, probare videtur sedem fuisse episcopalem, Corinthi forsan metropolitæ subditam. Hæc in ea columna ad verbum inscripta reperta sunt ab illustrissimo abbate Michaële Fourmont, è Regia Bonarum Litterarum Academia, quo tempore Peloponnesum veteres inscriptiones eruendi causa perlustrabat.

ΕΠΙΣΚΟΠΟΙ.	*EPISCOPI.*
Ιωαννης Δ	JOANNES. IV.
Φιλιππος Η	PHILIPPUS. VIII.
Ιωαννης ο Αθηναιος ΛΑ	JOANNES *Atheniensis*. XXXI.
Δημητριος ΚΒ	DEMETRIUS. XXII.
Δημητριος ο Τρικαρανδυς ΚΓ	DEMETRIUS *Tricaraneus*. XXIII.
Δημητριος ο Σπαρτιατης Α	DEMETRIUS *Lacedæmonius*. I.
Βασιλειος ο Καλανδρους Ζ	BASILIUS *Calandrensis*. VII.
Βασιλειος ο Βερβινος Β	BASILIUS *Berbinæus*. II.
Παναγιος ο Λαβραιος ΚΖ	PANAGIUS *Lavræus*. XXVII.
Πετρος ο Καρβατης ΜΒ	PETRUS *Carbatæus*. XLII.
Ιωαννης ο Καρυαιος ΙΑ	JOANNES *Carvæus*. XI.
Ιωαννης ο Τανιδυς ΙΒ	JOANNES *Taniensis*. XII.
Ρομπερτος Γ	ROBERTUS. III.
Παῦλος Δοξας ο Ξυλοκαστριοτης ΙΔ	PAULUS DOXAS *Xylocastrensis*. XIV.
Παρθενιος ο Βασιλειοτης Ε	PARTHENIUS *Basileotes*. V.
Πετρος ο Τριξενιοτης ΙΕ	PETRUS *Trixeniotes*. XV.

Quæ quidem episcoporum nomina, cum pontificatus annorum numero præter omnem suspicionem ideo videri debent, quod singula non eodem tempore, sed diverso prorsus & diversa manu columnæ inserta sint, ut probant diversi caracteres quibus inscribuntur. Unde mirari subit, quî factum fuerit, ut vel de ipsa sede, vel de iis qui hanc tenuerunt episcopis, nihil alibi reperiatur.

Inter episcopos Græcos, qui nomen suum in charta Stephano Gerlachio Germano scripsere, legitur apud Crusium Procopius episcopus *Mezarum* vel *Mezorum*, ὁ Μεζῶν Πεσκόπος; sed potius legendum puto, ὁ Μετζῶν *Metrorum*, de quo in provincia Europæ.

DE PATRIARCHATU ALEXANDRINO.

Alexandria Ægypti caput, Romanæ ditionis provincia.

I. DE secunda pridem Ecclesiæ Christianæ sede, ejusque diœcesi dicturo mihi, de urbe Alexandria ejus metropoli & Ægypto pauca prælibare incumbit. Alexandria ab Alexandro conditore suo nomen habuit, ad quam exstruendam loci situs, aërisque temperies excitarunt. Hanc accurate satis describunt Strabo lib. 17. nec non Ammianus Marcellinus lib. 22. c. 16. In Octaviani Augusti potestatem cum tota simul Ægypto venit, victo ad Actium, fugatoque Antonio cum Cleopatra, postrema de genere Ptolemæorum, Ægypti regina. Tum proinde Ægyptus Romani Imperii provincia facta est, cujus præfectus, ut pote qui Augustorum, Imperatorumve, non Romani Senatus nomine eam curaret, *Augustalis* vulgo audiebat. Qui de equestri dumtaxat ordine, non de senatorio, assumptus primum fuit, uti bene monet Dio Cassius lib. 51. *Quum enim Augustus*, ait, *ad animum revocasset, quantam Ægyptus in urbibus & pagis aleret populi multitudinem, quamque instabiles incolarum animi essent, & quomodo Italiam frumento aleret, opibusque polleret, non modo ex senatorio ordine neminem præfecit, sed ne morari quidem in ea passus est, nisi impetrata venia*, πρός τε γὰρ τὸ πολύανδρον καὶ τῶν πόλεων, καὶ τῆς χώρας, καὶ πρὸς τὸ ῥᾴδιον τό τε κοῦφον τῶν τρόπων αὐτῶν, τήν τε σιτοπομπείαν, καὶ τὰ χρήματα, οὐδενὶ βουλευτῇ, οὐχ ὅπως ἐγχειρίσαι αὐτὴν ἐτόλμησεν, ἀλλ᾽ οὐδὲ ἐνεπιδημεῖν αὐτῇ ἐξουσίαν ἔδωκεν, ἂν μὴ τινὶ αὐτὸς ὀνομαστὶ συγχωρήσῃ. Quod idem testatur Tacitus lib. 2. Annalium c. 9. Hinc fiebat, ut Augustalis ille provinciarum præsidibus non anteiret. Sed & quum Septimius Severus senatorem Ægypto tandem, eodem Dione teste ibid. præfecisset, in Constantiniana tamen Imperii divisione Ægyptus nonnisi tertio loco numeratur, post Asianam proconsularem, & Orientis diœcesim, cujus caput erat Antiochia. Atqui institutum ab Augusto Ægypti regimen Strabo refert eo quem mox appellabam loco; illud autem hic recitare opus esse non puto, sed mihi potius de varia Ægyptiacæ diœcesis partitione dicendum.

Divisiones Ægyptiacæ diœcesis variæ.

II. Ammianus Marcellinus lib. 22. c. 16. *Tres*, inquit, *provincias Ægyptus fertur habuisse temporibus priscis, Ægyptum ipsam, & Thebaïdem, & Libyam: quibus duas adjecit posteritas, ab Ægypto Augustamnicam, & Pentapolin à Libya sicciore disparatam.* Quæ quidem dispositio provinciarum Ægypti Augusto Cæsare recentior fuit, quum illius tempore & antehac tres potiores provinciæ, quas Ammianus primo loco memoravit, Ægyptus, Thebaïs & Libya, in triginta-tres præfecturas, quas *Nomos* vocitabant, distributæ essent. Post Marcellini ætatem, alia iterum facta est Ægyptiacæ quam vocabant diœcesis divisio, ut subinde novem numeratæ sint provinciæ; nempè Ægyptus prima, Augustamnica prima, Augustamnica secunda, Ægyptus secunda, Arcadia, Thebaïs inferior, Thebaïs superior, Libya inferior, & Libya demum superior. Quin Hierocles Synecdemi auctor, qui Ammiano Marcellino suppar at posterior fuit, secundam Ægyptum à prima non discrevit, unicamque provinciam, quæ Ægyptus appellaretur, in sua Notitia recensuit.

Non idem olim Libyæ, qui Ægypti præfectus Romanus.

III. Quod Libyam attinet, quæ Cyrenaïca appellabatur, anno circiter ab Urbe condita DCLX. seu ante Christi natalem 94. Ptolemæus Ptolemæi Physconis, aliàs Evergetæ II. regis Ægypti tertius filius, cui cognomen Appioni fuit, Cyrenæ Rex è vita excedens, populum Romanum regni sui hæredem testamento constituit, cujus civitates populus Romanus liberas esse jussit. Atqui Cyrenaïca Africæ & Libyæ regio erat, Ægypto affinis, quam Augustus in provinciam redactam, Cretæ Insulæ administrationi

adjecit, Strabone & Dione locupletissimis testibus. Unde Cyrenæ præses Ægypti præfecto nequaquam erat obnoxius. Id quod nobis apprime notandum est, de ecclesiastico Alexandriæ diœcesis regimine dicturis.

Idem sub Constantino.

A Constantino magno, nova illa quam ex Ammiano retuli, provinciarum Ægypti partitione facta, Augustali Ægypti utraque Libya, adeoque Cyrenaïca addita fuit. Subjecti namque illi fuere duces ambo Ægypti & Thebaïdis, & ex consequenti præsides quinque, Libyæ superioris, sive Cyrenaïcæ, Libyæ inferioris, Ægypti & Arcadiæ, nec non Augustamnicæ primæ corrector & Augustamnicæ secundæ præses. Hanc dispositionem Hierocles exhibet in sua Orientalis Imperii Notitia. Atque hæc erat diœcesis Ægyptiacæ regiminis politici ratio.

Initia Fidei in Ægypto.

IV. Religionem Christianam ab ipsis ejus primordiis in Ægyptum, atque Alexandriam fuisse illatam pro certo habeo propter ejus cum Palæstina, seu Judæa affinitatem; quando inprimis Ægyptus inferior Judæis abundabat. Plane ipsa sacratissimæ Pentecostes solennitate, qua Spiritus sanctus in Apostolos illapsus est, Christo nomen Hierosolymis dederunt Judæi de Ægypto & Cyrenaïca, quos S. Lucas Act. 2. v. 9. & seqq. diserte sic testatos prodit: *Habitantes Mesopotamiam, Judæam.... Pamphyliam, Ægyptum & partes Libyæ, quæ est circa Cyrenem.... audivimus eos loquentes nostris linguis magnalia Dei.* Cap. 8. Eunuchi Candacis reginæ Æthiopum, illorum utique quos Nubienses appellarunt, aut qui fuerunt Nubiensibus vicini, per Ægyptum in patriam revertentis conversio & baptismus narrantur. Num in regionem ultra Ægyptum positam, Ægypto conterminam, Fidei veritas, Ægypto prorsus omissâ, illata erit?

Christiana religio in Cyrenen primitus invecta.

V. De Cyrenaïca vero, Cyrenensis erat bonus ille Simon, qui coactus à militum cohorte fuit, uti crucem gestaret Christi, quando illum ea morte plectendum ducebant; sed & illum Alexandri & Rufi virorum utique, qui Christo nomen subinde dederunt, & fidelibus sua ætate erant notissimi, patrem fuisse Marcus ipse Evangelista declaravit, quum Romæ Domini gesta describeret. Quo etiam tempore Cornelius Centurio baptizatus à Petro fuit, viri Cyprii & Cyrenæi Antiochiam venerunt, qui Gentilibus Christi Fidem prædicare non dubitarunt. Quod Lucas iterum perhibet Act. cap. 11. v. 20. Rursum cap. 13. v. 1. inter Prophetas & doctores qui Antiochiæ à Spiritu sancto jussi sunt Paulo & Barnabæ ad Apostolatus officium manus imponere, Lucium memorat Cyrenensem. Ita-ne vero illi averso à patria

A sua Cyrene animo fuisse putandi sunt, quum regiones alias divina Fide locupletare satagerent, hanc gentilibus suis ut inferre minimè curaverint? At certe suos primis illis temporibus Christianos habuit Cyrene; quin habuit quoque Alexandria, at numero pauciores, quique propter Alexandrinæ plebis erga Judæos, quam Philo Josephusque describunt, insaniam aliisve de causis extra urbem in desertioribus locis habitare satius duxerint, quò vitæ cœlestis contemplationi facilius vacarent. Nec contemnenda forsan ea traditio B est, qua fertur Simonem Apostolum Evangelium in Ægypto prius prædicasse, quàm ad alias gentes edocendas pergeret. Quidquid id est,

Asceticæ vitæ in Ægypto præludia.

VI. Extra Alexandriam, ad Nili partem Libycam sive occidentale littus erat mons Nitriæ & Nitriotes Nomus, seu præfectura; in quo monte *Therapeutarum*, Θεραπευτῶν illorum, de quibus Philo Judæus in libro *de vita contemplativa* scripsit, domicilium fuit. Atqui Therapeutas illos fuisse Christianos affirmat Eusebius lib. 2. hist. eccl. cap. 17. C & subinde Hieronymus. Id quod monachorum Nitriæ certa traditione constare testantur Epiphanius, Palladius, Rufinus, Sozomenus, & Joannes Cassianus, quorum testimonia viri nostro ævo doctissimi adversùs morosiores aliquot criticos gravissimis rationum & auctoritatum momentis vindicarunt, inprimisque eruditissimus & de re litteraria multiplici nomine bene meritus, D. Bernardus de Montfaucon, cujus de hoc argumento lucubrationes adiri debent. Profecto adversus sanctorum hominum, nec D imperitorum prorsus, qui Nitriæ montem coluerunt repetita testimonia, traditionemque, quæ trecentos annos vix superabat, præfractè exsurgere audacioris potius censoris fuerit, quam sagacis, cordatique, & veritatis studiosi. Esto Marcus evangelista Alexandrinam ecclesiam seriùs ab apostolo Petro missus instituerit, ejusque pontifex primus exstiterit, num idcircò jure concludatur, nullos ante ejus adventum illic versatos esse christianos? Numquid non Antiochiæ copiosa christianorum societas erat, quando E Apostolorum vertex Petrus, urbis hujus fidelium curam in se primus recepit? Numquid non item Romæ, quando Romanus Pontifex primus esse voluit? Paulus dudum post conditam Ephesi ecclesiam Timotheum ei tandem episcopum primum dedit. Sic certè pauci illi qui Alexandriæ, ejusve in vicino Nomo agebant christiani fideles, Marcum subinde evangelistam, aucto per ipsum fratrum ea in urbe numero, episcopum primum habere cœperunt.

Sententiæ variæ de S. Marci Alexandriam adventu.

VII. Alexandrina eccleſia, quæ cæterarum Ægypti caput & metropolis fuit, paſtorem primum atque inſtitutorem habuit ſanctiſſimum evangeliſtam Marcum, quem Petrus apoſtolus illuc hanc in rem delegavit. Ejus tamen in Ægyptum adventus annus alius atque alius, ab aliis & aliis auctoribus aſſignatur. Chronicon quod Paſchale vocant, & Alexandrinum, ut pote quod à Petro quodam Alexandrino Patriarcha videtur adornatum, Marcum in Ægyptum veniſſe fert anno Chriſti 40. ſeu tertio Caii Cæſaris Caligulæ, cui doctiſſimus Tillemontius ſuffragatur: Eutychius Alexandrinus alter Patriarcha, anno 49. Claudii Auguſti 8. Orientale Chronicon Arabicum, quod Abrahamus Ecchelenſis Latinè edidit, ſeptimo Neronis anno, Chriſti 60. quum ab anno 40. in Lybia Pentapoli, ſive Cyrenaïca prædicaſſet: Severus epiſcopus Aſchumin è Cophtitarum ſecta, non indoctus rerum Ægyptiacæ eccleſiæ ſcriptor, anno ab Aſcenſione Domini 32. Hieronymus vero in ſua Euſebiani Chronici tranſlatione Marcum circa annum 42. vel 43. (pro alia atque alia Chronici hujus editione, Pontaci vel Scaligeri) Alexandriæ prædicare cæpiſſe ſcripſit, quem in catalogo Scriptorum eccleſiaſticorum *octavo Neronis anno, Chriſti proinde 61. mortuum & ſepultum Alexandriæ aſſeruit.* Quod ſi ita eſt, Evangeliſtam ex Ægypto Romam ad Petrum Apoſtolum perrexiſſe oportet, unde poſtquam Evangelium Romanis fidelibus exigentibus, ediderat, Alexandriam redierit. Romæ ſiquidem, cum illic Petri interpretem ageret, Evangelium ab eo ſcriptum eſſe, eumque ſubinde Ægyptum petiiſſe Euſebius Cæſarienſis lib. 2. Hiſt. eccl. c. 15. & 16. rurſumque Hieronymus eo quem mox appellabam loco, ex veterum, Papiæ ſcilicet Hierapolitani & Clementis Alexandrini, monumentis perhibet. Quidni cum Arabico illo Annaliſta dicamus ſanctum Evangeliſtam circa Domini annum 40. in Cyrenaïca prædicaſſe, Alexandriam vero ſexageſimo circiter anno Roma veniſſe!

Marcus primus Alexandrinæ eccleſiæ inſtitutor & fundator.

VIII. Cæterum omiſſa hac adventus S. Marci obſcuritate, hoc unum ſtatui poſſit, Alexandrinam eccleſiam jure hactenus ab eo fundatam & inſtitutam ferri; quatenus licet ab aliis ſeu Chriſti ipſius, ſeu Apoſtolorum diſcipulis, ſalutaris doctrina invecta illò olim jam fuiſſet, ipſe tamen fideles qui illic agebant, quoſque docuerat, in unam eccleſiam proprie coëgerit, primus eorum factus paſtor & epiſcopus. Plane licet Paulus in Aſia prædicans Epheſinam eccleſiam, biennio illic commoratus condiderit, quin Timotheum diſcipulum ſuum ei præfecerit; nihilominus

A Joannes Apoſtolus, qui Epheſum ſubinde appulit, hanc & cæteras Aſiæ eccleſias fundaſſe, rexiſſeque à veteribus paſſim cenſetur.

Petri apoſtoli partes in Alexandrina eccleſia condenda.

IX. Omnium porrò à primis retro ſæculis hæc una ſententia eſt, Marcum magiſtri ſui Petri nutu, juſſuque Chriſti religionem Ægyptiis tradidiſſe. Sunt qui Petrum ipſum epiſtola ſua priore cap. 5. v. 13. ſignificare aſſerant, ſe in Ægyptum profectum eccleſiamque Babylone in illa regione conflaſſe, ubi ait: *Salutat vos eccleſia, quæ eſt in Babylone collecta, & Marcus filius meus*; ac ſi ex hac urbe epiſtolam ad Ponti & Aſiæ eccleſias B ſcripſerit. Quorum ſententiam admittere nequeo, uti potius Romam Babylonem ab eo vocari dicam. Sentiunt alii, Apoſtolorum principem, uti Romanæ, ita & Antiochenæ & Alexandrinæ potiorum trium orbis eccleſiarum proprie fundatorem habendum, ut tres illæ ſedes unius Petri vere ſint dicendæ.

Scriptorum hac de re teſtimonia.

X. Plane in Bethleemitica, ſeu Hieroſolymitana ſynodo, quæ nupero ſæculo ob Calvinianos errores anno 1672. celebrata eſt, col. 242. editionis poſterioris Conciliorum Pariſienſis, Joannis Damaſceni quarta ad C Africanos epiſtola, quam hactenus non vidi, ferri dicitur, *univerſam eccleſiam epiſcopis generatim fuiſſe commiſſam, neminemque non confiteri, Clementem primum Romæ epiſcopum, Evodium Antiochenæ, & Marcum Alexandriæ, Petri fuiſſe ſucceſſores.* Καὶ Κλήμης πρῶτος Ῥωμαίων ἐπίσκοπος, καὶ Εὐόδιος ἐν Ἀντιοχείᾳ, καὶ Μάρκος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Πέτρου διάδοχοι ὁμολογοῦνται. Theodorus Balſamon initio Meditati ſui prioris, *de Patriarcharum privilegiis* diſputans, Evodium Antiochiæ à Petro præſulem ante cæteros patriarchalium ſedium antiſtites D ordinatum ait, ac paulo poſt Marcum Alexandrinæ eccleſiæ datum ab eodem epiſcopum. Rem vero omnem cunctis luculentius Gregorius Magnus Papa declarat, epiſt. 40. lib. 7. Regeſti indict. xv. Eulogio Alexandrino ſcribens. *Quum multi ſint Apoſtoli,* inquit, *pro ipſo tamen principatu, ſola principis Apoſtolorum ſedes in auctoritate convaluit, quæ in tribus locis unius eſt. Ipſe enim ſublimavit ſedem, in qua etiam quieſcere, & præſentem vitam finire dignatus eſt. Ipſe decoravit ſedem in quam Evangeliſtam diſcipulum miſit. Ipſe* E *firmavit ſedem, in qua decem annis, quamvis diſceſſurus, ſedit. Quum ergo unius atque una ſit ſedes, cui ex auctoritate divina tres nunc epiſcopi præſident, quidquid ego de vobis audio, hoc mihi imputo.* Quibus verbis modeſtiſſimus atque ſanctiſſimus Pontifex Alexandrinæ eccleſiæ dignitatem extollit, quam vix Romana inferiorem cenſeat, ſed unum veluti Triumviratum adſtruit, quo catholicus orbis regatur, Romano ſcilicet, Alexandrino

& Antiocheno episcopis constantem, quem ab ipsomet Apostolorum principe Petro institutum agnoscat. Theodoretus epistola 83. quam Dioscoro Alexandrino scribebat, illius sedem appellabat *Apostolicam. Hæc enim*, inquit, *& à divina scriptura edocti sumus, & à Patribus, qui eam sunt interpretati, Alexandro & Athanasio, clarissimis illis veritatis præconibus; qui vestrum apostolicum thronum nobilitarunt*, οἱ τὸν ἀποστολικὸν ὑμῶν θρόνον διεκόσμησαν.

Alexandrinæ ecclesiæ cum Romana affinitas.

XI. Atque summam hanc ecclesiæ suæ cum Romana affinitatem, ac veluti cognationem jactitabant Alexandrini apocrisiarii in libello quem Anastasii papæ II. legatis sæculo quinto labente porrexerunt. Initio siquidem libelli hujus, quo Romanæ Sedis communionem ambiebant, utriusque ecclesiæ singularem affinitatem ad hunc modum commendabant: *Venerabiles sanctæ ecclesiæ Romanæ urbis atque Alexandrinæ, non solum fidem rectam & immaculatam, ex quo salutaris in eis prædicatus est sermo, sed etiam in divino ministerio concordiam servaverunt. Quippe quum ab uno fuerit in utrisque jactum fidei fundamentum (Petrum memoramus beatum apostolum, cujus per omnia sanctus evangelista Marcus exstitit imitator) ita ut si quando contigerit, in rebus ambiguis quædam episcoporum concilia celebrari, sanctissimus is qui Romanæ præsideret ecclesiæ, reverentissimum Alexandrinæ civitatis archiepiscopum deligeret, ut sui curam loci susciperet.* Innuebant utique illi synodum præsertim Ephesinam priorem, cui Cyrillus Alexandrinus nomine Cælestini papæ præfuerat. Exstat libellus ille tom. 2.º Concil. edit. novæ Parisiensis col. 952. sed Latinè dumtaxat, absque Græco textu qui interiit.

Etiam rebus gerendis societas.

XII. Dudum ante sæculi quarti exitum Alexandrinæ sedis in Catholicæ ecclesiæ rebus gerendis societatem commendaverant Aquileiensis synodi patres, epistola ad Gratianum, Valentinianum & Theodosium Imperatores, qua rogabant, ut ad Antiochenæ ecclesiæ componenda dissidia, quæ Paulini & Meletii causa perseverabant, Alexandriæ catholicorum sacerdotum omnium concilium fieri vellent, qui inter se plenius tractarent & definirent, quibus impertienda communio foret, quibus recusanda: *Se namque Alexandrinæ ecclesiæ dispositionem ordinemque tenuisse, & juxta morem consuetudinemque majorum, ejus communionem indissolubili societate servasse;* ut proinde Italiæ Cisalpinæque Galliæ, & Illyrici præsules, qui Romanæ Sedi addictissimi erant, magni quoque facere non dubitarent Alexandrinæ communionem & auctoritatem. Synodus perinde numerosissima Capuensis ad abolendum illud schisma vetus Antiochenum, Theophilum Alexandrinum judicem arbitrumque designavit, qui negotium hoc cum Ægypti episcopis una considentibus dirimeret. Ejus vero judicium Flavianus Antiochenus, Meletio successor datus, abnuit. De quo queritur S. Ambrosius epist. sua 56. eidem Theophilo Alexandrino, class. 1. *Cui bonæ pacis naufragio*, inquit, *sancta synodus Capuensis tandem obtulerat portum tranquillitatis, ut omnibus per totum Orientem daretur communio Catholicam confitentibus fidem, & duobus illis* (Flaviano & Evagrio) *tuæ sanctitatis examen impertiretur fratribus & consacerdotibus nostris Ægyptiis pariter considentibus... sed scribit sanctitas tua, iterum fratrem nostrum Flavianum ad precum auxilia & imperialium rescriptorum suffragia remeavisse.* Quæ quidem quanta fuerit Alexandrinæ sedis cum Romana societas planè demonstrant. Quocirca Theodosius Augustus ipso imperii sui initio, legem dedit de tenenda fide quam Damasus Romæ episcopus, & Petrus Alexandriæ tenerent. Cujus legis meminit Sozomenus lib. 7. hist. cap. 4. Exstat vero in codice Theodosiano tit. *de Fide Catholica* tom. 6.

Alexandrina sedes à Romana secunda.

XIII. Enimvero à primævis Ecclesiæ christianæ temporibus, Alexandrinæ sedis prærogativa fuit, ut secundum à Romana locum teneret. Quam quidem secundæ sedis dignitatem ei convenire significarunt Antiocheni concilii secundi patres, qui Paulum Samosatenum, Antiochenum episcopum hæreticum condemnaverunt, synodicam suam inscribentes *Dionysio Romano & Maximo Alexandrino*, ceu primariis duobus catholicæ ecclesiæ præsulibus, quam ad omnes provincias transmiserunt, veluti narrat Eusebius lib. 7. hist. cap. 30. καὶ ἐπὶ πάσας διαπέμποντες τὰς ἐπαρχίας.

Alexandrini præsulis auctoritas.

Athanasius è Galliis Constantis Augusti opera ad ecclesiam suam redire permissus, per omnes Asiæ & Orientis provincias episcopos ordinabat, tamquam secundæ sedis antistes. Quod ejus facinus ei subinde crimini ab æmulis ipsius versum est: de quo legendi Socrates lib. 2. cap. 24. & Sozomenus lib. 3. cap. 21. Timotheus itidem Alexandrinus pari jure sua interesse putavit, Orientis ecclesiis, quas Ariana factio labefactaverat, reddita à Theodosio magno pace, quamprimum consulere. Ac Petrus quidem II. ejus decessor & frater Gregorium Nazianzenum Constantinopolitanæ ecclesiæ præfecerat, missis ad ipsum præsulatus insignibus, moxque, ceu facti pœnitens Maximum Cynicum pro eo ordinaverat, ipso Gregorio teste carm. 1. Ipse vero insuper Timotheus ordinationem ejus quantum valuit, adversus Orientalium conatus tuitus est, quoad

quoad Maximus Apollinaris suæ hæresis reus peractus fuit.

XIV. Hanc Alexandrini præsulis auctoritatem stringere tentarunt synodi prioris Constantinopolitanæ, generalis secundæ, episcopi, canone 2. præcipientes, ut Alexandrinus ecclesias dumtaxat Ægypti curaret. Canone itidem 4. sanxerunt *oportere Constantinopolitanæ civitatis episcopum habere primatus honorem post Romanum, propterea quod urbs hæc esset nova Roma.* Cui tamen canoni condendo Timotheus ipse non intererat, nec ei subscripsit prorsus, neque ratum hoc unquam decretum apud Ægyptios habitum fuit, nisi postquam Constantinopolitani Imperatores ab Alexandrinis Patriarchis, qui Melchitæ audiebant, impetravere, ut hac in parte suo jure cederent.

Alexandrini antistitis in Byzantinam sedem jura.

XV. Aliquantis annis à celebrata illa Constantinopoli secunda synodo generali, Theophilus Alexandrinus Timothei successor, Nectario Constantinopolitano defuncto, quum Isidorum ecclesiæ suæ presbyterum urbi regiæ episcopum dare non potuisset, Joannem Chrysostomum, quem Arcadius Imperator designarat, suis ipse manibus consecravit; quod certum argumentum erat illius in eam sedem potestatis. Quin & subinde, coacta juxta Constantinopolim Chalcedone synodo, eumdem exauctoravit, inque illius locum Arsacium ordinavit. Cyrillus Theophili successor, Nestorium quoque Constantinopolitanum hæreticum pari jure primatus adortus est, sumptaque posthac Cælestini Papæ persona, ad ordinem tandem redegit in Ephesina synodo generali. Quod diserte Liberatus significat in Breviario c. 4. *Quod audiens* (Nestorium impietatem docere) *Cyrillus Alexandrinus episcopus, cui tunc dabatur primatus in talibus agendi, venerunt ad eum aliqui de populo Constantinopolitano, non communicantes Nestorio, & suggesserunt ei quæ Constantinopoli acta fuerant.* Quis, quæso, primatus ille fuit, cujus causâ à Byzantinis orthodoxis aditus Cyrillus fuit, nisi secundæ sedis auctoritas, qua ad ipsum spectabat specialis ecclesiarum Orientis sollicitudo! Ex quo intelligimus quo jure Joannes etiam Hierosolymitanus adversus Epiphanium Cypri metropolitam Theophilum Alexandrinum convenerit. Ut vero ad Constantinopolitanos redeam, similia iis quæ Petrus, Timotheus, Theophilus, Cyrillus apud illos admiserant, similia, inquam, in sanctum Flavianum itidem Constantinopolitanum sibi licere putavit Dioscorus Alexandrinus; at temere prorsùs, nulla aliarum regularum servata ratione.

Byzantini clerici Alexandrinæ sedis jura sibi vindicant.

XVI. Hoc certe Dioscori facinus impium in causa fuit prorsus, cur Byzantinæ A ecclesiæ clerici ab episcopis, qui soluta jam synodo Chalcedonensi, generali quarta, in urbe regia remanserant, impetrarint, ut Constantinopolitani concilii canon ille 4. de quo dictum est, instauraretur; quo nempe Byzantina sedes secundo post Romanam loco potiretur. Sed adversus hanc sanctionem, quæ inter Chalcedonenses 28. censetur, Romani Legati palàm intercesserunt; episcopi vero qui eam approbarant, confirmationem ejus à Leone papa postulandam duxerunt. Leo vero suâ omnino & totius ecclesiæ interesse B noverat, Alexandrinæ atque Antiochenæ sedium prisca jura sarta tectaque tueri, crebrisque ad Marcianum Imperat. Pulcheriam Augustam, atque Anatolium Constantinopolitanum, litteris obtinuit, ut canon ille irritus fieret. Atque ut unum aliquid è multis ejus hoc de negotio epistolis proferam, audiendus præsertim, quum hæc Anatolio scriberet:

Leo papa conatibus eorum repugnat.

Epist. 80.

Post illa ordinationis tuæ non inculpata principia, post ordinationem Antiocheni episcopi, C *quam tibimet contra canonicam regulam vindicasti; doleo etiam in hoc dilectionem tuam esse prolapsam, ut sacratissimas Nicænorum canonum constitutiones conareris infringere, tamquam opportune hoc tibi tempus obtulerit, quo secundi honoris privilegium sedes Alexandrina perdiderit* (ob Dioscori præfractam temeritatem scilicet) *& Antiochena ecclesia proprietatem tertiæ dignitatis amiserit.* Nonnullis interjectis, quæ lectu dignissima sunt, pergit: *Persuasioni tuæ in nullo penitus suffragatur quorumdam episcoporum ante sexaginta, ut jactas,* D *annos facta conscriptio* (canonem illum 4. Concilii Constantinopolitani innuit) *cum quadam à prædecessoribus tuis ad Sedem Apostolicam transmissa notitia, cui ab initio sui caducæ, dudumque collapsæ, sera nunc & inutilia subjicere fulcimenta voluisti, eliciendo à fratribus speciem consensionis, quam tibi in suam injuriam verecundia fatigata præberet. Memento quid Dominus ei qui unum de pusillis scandalizaverit, comminatur; & sapienter intellige quale sit judicium Dei subiturus, qui tot ecclesiis, tot sacerdotibus scandalum inferre* E *non metuit.* Rursum ait: *Non convellantur provincialium jura primatuum, nec privilegiis antiquitùs institutis metropolitani antistites fraudentur. Nihil Alexandrinæ sedi ejus quam per S. Marcum Evangelistam beati Petri discipulum meruit, pereat dignitatis, nec Dioscoro impietatis suæ pertinacia corruente, splendor tantæ ecclesiæ tenebris obscuretur alienis. Antiochena quoque ecclesia, in qua primum prædicante Apostolo Petro, christianum nomen exortum est, in paternæ constitutionis ordine per-*

severet, & in gradu tertio collocata, nunquam se fiat inferior. Aliud enim sunt sedes, aliud A *præsidentes.*

Proterio Alexandrino suum hac in re studium explicat.

XVII. Sic quidem Leo verè magnus pro Alexandrinæ ecclesiæ dignitate pugnabat adversùs Byzantinos; tum accepta subinde Proterii in Dioscori locum ordinatione, suam illi quam impenderat in servandis sedis ejus juribus sollicitudinem data epistola significavit. *Per omnia igitur,* inquit, *& in regula fidei, & in observantia disciplinæ vetustatis norma servetur, & dilectio tua constantiam providè exerceat, ut prosit Alexandrinæ ecclesiæ quod improbæ quorumdam ambitioni, servato* B *verorum privilegiorum jure, sollicitus obviavi, & metropolitanis omnibus illæsam manere volui dignitatem, sicut epistolarum mearum, quas ad sanctam synodum* (seu sanctæ synodi Patres) *vel ad christianum principem, sive Constantinopolitanum episcopum misi, tenore cognosces: manifestèque percipies hoc speciale esse sollicitudinis meæ, ne quid à fidei regula in ecclesiis Domini devietur, neque de privilegiis aliquid cujuspiam improbitate minuatur.* Ubi Pontifex eximius declarat quam indignè tulerit Constantinopolitanorum præsumptionem, quam C improbitatis iterum taxare non dubitat; sed inprimis vetustatem perpetuo causatur in vindicando Alexandrinæ atque Antiochenæ sedium jure.

Epist. 103.

XVIII. Hæc, aliaque sanctissimus Papa ejusque plurimi successores Romani Pontifices, Gregorius Magnus, & alii adversùs ambitiosa Byzantinorum tentamenta, pro Alexandrinæ ac simul Antiochenæ ecclesiæ juribus objecere. Quocirca Nicolaus I. ad Bulgarorum quæsita respondens c. 92. patriarchas tres dumtaxat verè nuncupandos & D habendos aiebat, Romanum scilicet, Alexandrinum & Antiochenum. *Deliberatis,* inquit, *nosse quot sint veraciter patriarchæ! Veraciter illi sunt patriarchæ, qui sedes apostolicas & per successiones Pontificum obtinent....... Romanam videlicet, Alexandrinam & Antiochenam. Constantinopolitanus autem & Hierosolymitanus antistites, licet dicuntur patriarchæ, non tantæ tamen auctoritatis, quantæ superiores existunt.* Quæ certè trium illarum sedium præcellentia, quum ante Nicænam synodum rata pridem fuerit, nec ab ullo anteriore episcopo- E rum concilio constituta, non nisi Apostolos, eorumve præsertim principem Petrum auctorem habuerit, pro ea quam S. Augustinus non semel attulit, regula, illud apostolicæ traditionis esse, quod quum apud omnes receptum sit, nulla post Apostolos ecclesiastica sanctione institutum reperitur.

Canon Chalcedonensis fit irritus.

XIX. Contra Anatolii Constantinopolitani, quem diximus ambitum, pro Alexandrinæ sedis juribus solus Papa Leo palam pugnavit, Proterio Alexandrino, vel nondum electo, vel turbatissimis illis temporibus ad ecclesias Ægypti adversùs Dioscorianorum factionem componendas, sibique conciliandas occupato; effecit tamen sanctissimus Papa crebris ad varios epistolis ac monitionibus, ut Anatolius, prætensis illis juribus suis, Marciano Imp. suadente, cesserit. Post vero, Zenone Imp. Acacius Constantinopolitanus canonem illum Chalcedonensem instaurandum curavit; sed Zenone pulso à Basilisco tyranno, Timotheus Ælurus Alexandrini throni, quem, interfecto Proterio, invaserat, dignitatem repetiit, nihilque non egit quo spurium illud decretum, ut & alia Chalcedonensia quibus perinde infensus erat, irritum fieret. Quocirca, quia canone illo Ephesina sedes Byzantinæ subjecta fuerat, revocato Paulo Ephesino quem, quum antehac à provincialibus episcopis de more electus & ordinatus esset, Acacius Constantinopolitanus expulerat, *Ephesinæ ecclesiæ jus patriarchatus reddidit, quod ei concilium Chalcedonense ademerat,* inquit Evagrius l. 3. c. 6. ex Zacharia rhetore. Addit tamen Basiliscum, Zenonis perculsum metu rescripto revocasse quæ Ælurus perpetrarat, restitutumque Acacio jus metropolitas ordinandi, quod canone illo ferebatur; ac certè adeo secundæ quoque sedis prærogativam. Ex quibus Evagrii locis compertum fit, canonem quem Byzantini Chalcedonensibus episcopis subscribendum præbuerant, non parum contulisse ad invidiam hujus synodi legitimis definitionibus per Orientis ecclesias constandam.

Reviviscit gravi ecclesiæ detrimento.

XX. Cæterum quum Patriarchæ Alexandrini, qui rectam fidem tenebant, sedis suæ dignitatem fœdè postmodum deseruerint, ita ut ab episcopis Constantinopolitanis ordinari non dubitarent, quumque interim alii qui Cophtitæ audierunt & Jacobitæ, ab hæresi minime desciverint; hinc factum est ut Romani Pontifices Innocentius III. in Lateranensi præsertim sua synodo, & Eugenius IV. in Florentina demum concesserint, Byzantinum Patriarcham proximum post Romanum Papam locum tenere, atque Alexandrinum tertium dumtaxat.

Alexandrino Constantinopolitanus antistes præfatus, per Romanos Pontifices.

XXI. Rationem Petrus Apostolus habuerit splendoris & amplitudinis Alexandrinæ civitatis, ut ad illam Marcum discipulum suum & interpretem sua vice delegaverit, ad ecclesiam ibidem instituendam, quæ reliquis Orientis præstaret: at certe non ad normam dispositionis Imperii Romani, politicique quod tunc vigeret regiminis, Alexandrina sedes dignitate hac & totius Ægypti admi-

Alexandrinæ ecclesiæ dignitas & jura ad regiminis civilis normam instituta non sunt.

nistratione ornata fuit. Velut enim præmonuimus, inferiorem inter Imperii præfectos locum obtinebat Augustalis Ægypti. Insuper quum Ægyptus omnis ab Imperatore regeretur, atque interim Cyrenaïca provincia à Senatu Romano per Cretæ insulæ præsidem procuraretur; utramque nihilominus provinciam Alexandrinus episcopus, ecclesiastica jurisdictione sua continebat. Non enim, ut quidam sibi finxerunt, priscis illis temporibus in Oriente & per Romanum orbem ad instar sæcularis status ecclesiarum ordo & distributio composita fuerunt. Quod certe variis demonstrari exemplis posset: nunc autem dixisse sufficiat regimen ecclesiasticum ad civile conformatum non esse, ante Concilium generale II. seu Constantinopolitanum quod ann. 381. & 382. celebratum fuit.

Cur Cyrenaïca Alexandrino præsuli obnoxia!

XXII. Atqui Cyrenaïca provincia, totaque Libya Alexandrino antistiti hac de causa obnoxia fuit, quod sanctus Evangelista Marcus, tam in sua priore hanc in regionem profectione, quam in posteriore quum Alexandriam pergeret, Cyrenæis prius quam Alexandrinis prædicaverit, ut ejus vitæ acta ferunt, quæcumque Græcè Latinèque edita sunt, quæcumque item Arabicè exstant. Dudum scilicet in Libya illa Pentapoli, vicinisque locis egisse narratur, multos ad Christi Fidem ex Judæis & ex gentibus transtulisse, tum subinde Alexandriam petiisse; unde post institutam hac in urbe ecclesiam, Cyrenen rediit, in qua exacto biennio, post creatos illic episcopos & clericos, Alexandriam iterum martyrium obiturus remigravit. Synesius epist. 67. scribit Hydracem & Palæbiscum Cyrenaïcæ oppida, proprios primitus episcopos habuisse ab Erythrensi diversos, idque patrum traditione constare, imò & Apostolicæ institutionis fuisse, πατρῷον ἐστὶ καὶ ἀποστολικὸν, quod sancti Marci ætatem omnino significat. Hoc itaque nomine Libya Pentapolis, Ammoniaca & Marmarica, ut & Ægyptus omnis Alexandrino episcopo obnoxiæ factæ sunt, quod curam earum Marcus Alexandriam profectus gessit, quoad superstes in vivis fuit.

Cleri Alexandrini forma à S. Marco instituta.

XXIII. Sanctissimi Evangelistæ acta quæ Bollandi continuatores ad diem 25. Aprilis ex duodecim codicibus manu exaratis ediderunt, Martyrologium Bedæ, Chronicon item Orientale & monumenta Cophtitarum testantur eum in Pentapolim Libyæ, sive Cyrenaïcam iterum Alexandria profectum, illius civitatis ecclesiæ episcopum præfecisse Anianum seu Hananiam, tres insuper presbyteros creasse Mesium, Sabinum, & Cerdonem, Diaconos septem & alios undecim ad ecclesiasticum ordinem pertinentes; atque

A post biennium, ut prædictum est, reversum, martyrio functum esse. Quæ quum primam Alexandrinæ ecclesiæ formam repræsentent, sat proinde insinuant eam tunc temporis admodum numerosam non fuisse; nam aliis priorum sæculorum scriptis fertur, Petrum Apostolum per civitates in quibus ecclesias passim fundabat, duodenarium presbyterorum numerum instituisse.

Eutychii narratio de prisca Patriarchæ Alexandrini institutione. Tom. 1. p. 331.

XXIV. Quamquam Eutychius Alexandrinus sæculo decimo medio Patriarcha, in Annalibus quos Arabicè scripsit, narrat *Marcum una cum Hanania* (sive Aniano) B *patriarcha duodecim presbyteros designasse, qui cum patriarcha manerent; adeo ut quum patriarchatus vacaret, è duodecim presbyteris unum eligerent, cujus capiti reliqui undecim manus imponentes, ipsi benedicerent, & patriarcham constituerent; deinde virum aliquem eligerent, quem secum presbyterum crearent in locum illius qui factus esset patriarcha, quò duodecim semper forent.* Pergit Eutychius asserens, *non desiisse Alexandriæ institutum hoc de presbyteris, ut scilicet patriarchas crearent, è presbyteris duodecim, usque ad tempora* C *Alexandri patriarchæ Alexandrini, qui fuit unus è trecentis octodecim patribus,* (Nicænis scilicet) *qui vetuit ne deinceps presbyteri patriarcham ordinarent: sed decrevit, ut mortuo patriarcha episcopi convenirent patriarcham ordinaturi. Quin etiam statuit uti patriarchatu vacante ex quacumque tandem regione, vel ex illismet duodecim presbyteris, sive ex aliis virum aliquem perspecta probitate eximium eligerent, quem patriarcham constituerent; atque ita desiisse institutum illud antiquius, & morem creandi patriarchæ ex presbyteris, & in ejus* D *locum successisse decretum de patriarcha ab episcopis constituendo.* Subdit denique: *sed vero ab Hanania quem constituit Marcus Evangelista Patriarcham Alexandriæ, usque in tempora Demetrii patriarchæ ibidem, (is fuit patriarcha Alexandrinus undecimus;) nullus erat in provinciis Ægypti episcopus, nec patriarchæ ante eum crearunt episcopos; ille autem factus patriarcha tres constituit episcopos. Et primus fuit hic patriarcha Alexandrinus, qui episcopos fecit.*

Auctus forsan à S. Marco presbyterorum numerus.

XXV. Ex hac narratione Eutychii, quæ E diligenti examine mihi pensanda est, obiter dicam apparere illum divino Evangelistæ duodecim illorum presbyterorum institutionem attribuere, cujus si vitæ illius actorum ratio habeatur, auctores potius fuerint ejus successores: nisi ad postrema ejus tempora referatur; quando nempe ut eisdem actis fertur, è Pentapoli regressus, fidelium numerum Alexandriæ admodum auctum reperit; ut idcirco presbyterorum amplificare

cœtum opus fuerit, qui cum episcopo numerosioris hujusce gregis curam gererent.

Eutychii narrationis primæ parti favet Hieronymus.

XXVI. Quum vero multi nostra ætate, ut episcoporum dignitatem facilius defenderent, propter hæreticorum quos Presbyteranos dicunt, cavillationes, Eutychii narrationem falsi arguere conati sint; nos illorum pensatis argumentis, hoc saltem fatendum agnoscimus, simili S. Hieronymi testimonio illud constare, quod primo loco tradit Eutychius, nimirum à sancto Marco, seu aliis primævæ ætatis successoribus ejus institutum esse, ut duodecim presbyteri è suo cœtu unum aliquem in antistitis Alexandrini locum subrogarent. Sanctus quippe doctor epistola 85. ad Evangelum, ut presbyterorum ordinem commendet, hæc ad verbum diserte scribit: *Nam Alexandriæ à Marco Evangelista usque ad Heraclam & Dionysium episcopos, presbyteri semper unum ex se electum in excelsiori gradu collocatum episcopum nominabant: quomodo si exercitus Imperatorem faciat, aut diaconi eligant de se quem industrium noverint, & archidiaconum nominent.* Quæ sane hactenus solum ab Eutychii narratione discrepant, quatenus morem episcopi Alexandrini è duodecim presbyterorum collegio eligendi, ad Alexandrum usque patriarcham perseverasse ille tradiderit; quippe qui accuratus satis scriptor non erat, sequiorisque adeo & ignobilioris ætatis, ut passim in suis Annalibus veris falsa nullo discrimine miscuerit. Hieronymus vero diligentissimus rerum ecclesiæ indagator, qui altero dumtaxat post Heraclam & Dionysium Alexandrinos patriarchas sæculo vivebat, summam, nî fallor, hac in causa meretur fidem.

Eutychii sententia de presbyterii autoritate refellitur.

XXVII. A viris Orientalis Ecclesiæ rerum peritia spectatissimis, Abrahamo Ecchellensi primum, in *Eutychio vindicato*, ac nuperrime à doctissimo Abbate D. Renaudot, in *Historia Patriarcharum Alexandrinorum*; & tomo 2. *Collectionis Liturgiarum Orientalium*, adversus Joannem Seldenum Eutychii interpretem Presbyteranum ostensum est, Eutychium, quum vera falsis involvat, Patriarchæ Alexandrini priscum eligendi morem, quo presbyteri, imo & laïci electo manus imponebant, pro vera ordinatione insulse accepisse; quod Ecchellensis probat ex vetustissimis constitutionibus Alexandrinæ ecclesiæ Arabicè scriptis, cap. 4. *de episcopis*. Certo præterea constat ex patriarcharum Cophticæ ecclesiæ etiam antiquorum gestis, penes Alexandrinæ ecclesiæ presbyterium dumtaxat, episcopi electionem fuisse, quem ab illis designatum, & à populo approbatum episcopi Ægypti continuo consecrarent. Severus quippe Aschmoninensis, qui patriarcharum Alexandrinorum vitas ex Cophticis & Græcis monumentis Arabico idiomate conscripsit, refert post obitum Cosmæ I. patriarchæ, prima die ortum episcopos inter & presbyteros de successoris ejus electione dissidium, postera die convenisse episcopos, orasse & sedisse; tum presbyteros adfuisse, quorum Πρῶτος, *Primus* dixit negotium hoc ab episcopis bene gerendum. *Cui Theodorus episcoporum unus respondit: Quemnam vos elegistis? ut illum quoque nos cognoscamus. Tunc* πρῶτος, seu primus; *Talem*, inquit, *& hoc est nomen ejus scriptum. Quibus rursum Theodorus: si placet synodo, optimus est. Tunc illi* πρῶτος: *nostrum est hoc negotium, non episcoporum, ad quos nihil aliud pertinet nisi impositio manus*, aut ordinatio; *nostrum vero est eligere patriarcham. His respondit Abraham episcopus Phaïum. Episcopi quoque ordinabunt vobis quemcumque elegeritis; si dignum proponetis, ordinabimus illum; sin vero, eum abigemus;* ut nempe presbyteri meliorem designent. Affert insuper Ecchellensis scriptores Jacobitas Ægyptios duos eamdem historiam S. Marci & Hananiæ recitantes, qui totum hoc negotium ad electionem redigunt; Georgium scilicet Homaïdium Almachinum, qui Erpenii Elmacinus est, & Benarrahebum chronographum, quorum primus parte prima in Nerone hæc habet: *Primo autem anno ejus Imperii occisus est Marcus Evangelista in urbe Alexandria. Eò enim profectus erat, homines ad fidem convocaturus, adeoque septem annorum spatio Ægyptum & Alexandriam peragravit, visitans insuper occidentales urbes,* (Libyæ scilicet) *crediderùntque per illum gentes quàm plurimæ.* Tum narrata Hananiæ conversione subdit: *confirmatum Hananiam in fide, constituit eum Marcus Evangelista Patriarcham Alexandriæ, fuitque primus Patriarcha, quem constituit super illa Marcus. Fecit autem duodecim presbyteros cum Hanania, & decrevit, ut mortuo Patriarcha substitueretur loco ejus unus ex duodecim illis presbyteris, & ut eligerent ex fidelibus virum aliquem dignum, & sufficerent eum in presbyterum, pro illo, ut perpetuo essent duodecim. Adeoque presbyteri proponere Patriarcham non desierunt, usque ad tempora trecentorum octodecim, qui decreverunt, ut, Patriarcha decedente, convenirent episcopi, & illum constituerent Patriarcham, in quem cadit electio: & perduravit mos iste usque ad hoc tempus.*

Quod subdit Eutychius ante Demetrium & Heraclam nullum episcopum in Ægypto extitisse præter Alexandrinum, testimonio convellitur Severi ejusdem, qui Cerdonem quartum à B. Marco Patriarcham à fidelibus laïcis, ut & à presbyteris, nec-non ab episcopis

promotum refert; quin etiam subinde Agrippinum & Julianum Demetrii alios decessores. Demum nihilo verius est quod Eutychius scripsit ex solo illo duodecim presbyterorum collegio assumi solitum tunc temporis Alexandrinum pontificem; quando Severus etiam perhibet Primum qui Cerdoni proximè successit, è laïcorum grege ad Marci sedem esse provectum.

Alteri objectioni satisfit.

XXVIII. Si quis præfracte contendat Hieronymi sensum fuisse, imo & Eutychii & Almachini, non nudam promotionem Alexandrini præsulis à duodecim presbyteris consuesse illis primis temporibus fieri, sed reveram ordinationem; non admodum reluctabimur, sed & Abrahamo Ecchellensi duce, denuo reponemus absurdum non esse primos Alexandriæ antistites usque ad Demetrium vel Heraclam, ecclesiam hanc rexisse cum duodecim presbyteris administrationis suæ sociis, sed qui pontificali quoque potestate ornati essent, ad pontificalia munia hinc inde quò ab archiepiscopo totoque collegio delegati forent, obeunda prout necessitas exigeret. Eo utique modo quo Apostoli per ecclesias præcipuas quas primitus instituerunt, præter primarium episcopum inferiores alios creabant, qui presbyteri quoque dicerentur, quibuscum episcopus princeps ecclesiam regeret suam, & fidelium greges qui in vicinis urbibus exstarent, curaret. Quocirca Paulus epistolam ad Philippenses inscripsit, *Omnibus sanctis in Christo Jesu, qui sunt Philippis, cum episcopis & diaconibus ejusdem ecclesiæ.* Quumque Ephesinæ ecclesiæ presbyteros, τοὺς πρεσβυτέρους, Hierosolymam pergens Miletum advocasset, hos in sua alloquutione episcopos nuncupare non dubitavit: *Attendite vobis,* inquit, *& universo gregi, in quo vos Spiritus sanctus posuit episcopos regere ecclesiam Dei.* Hi presbyteri seu seniores hactenus dicebantur, quatenus ubi de ecclesiæ negotiis agebatur, episcopi primarii assessores erant. Clementis Papæ I. ætate in ecclesia Corinthi plurimi ejusmodi episcopi aderant, qui & presbyteri dicebantur, quemadmodum in illius ad Corinthios epistola perspicuè significatur; eos admonet, ut præpositis suis subjecti omnino sint, *honoremque congruentem presbyteris suis impendant,* τοῖς παρ' ὑμῖν πρεσβυτέροις. Observat deinde Apostolos à Christo missos, cum Spiritus sancti fiduciâ, per regiones & urbes verbum prædicantes, primitias eorum qui crediderunt probantes, episcopos & diaconos cæteris fidelibus constituisse; sicuti multis retro sæculis de episcopis & diaconis scriptum fuerat, *constituam eorum episcopos in justitia, & diaconos eorum in fide.* Propter simultates quæ in eorum ecclesia ortæ erant, Apostolos ait prænovisse contentiones futuras esse *de nomine episcopatus,* ἐπὶ τοῦ ὀνόματος τῆς ἐπισκοπῆς. *Non leve peccatum esse, si repudientur illi qui sancte & sine reprehensione episcopatus dona offerunt,* ἐὰν τοὺς ἀμέμπτως καὶ ὁσίως προσενεγκόντας τὰ δῶρα τῆς ἐπισκοπῆς ἀποβάλωμεν. Valde turpia de illis audiri, scilicet *antiquam & firmissimam Corinthiorum ecclesiam, unius aut duorum causa, in presbyteros insurgere,* πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους στασιάζειν. *Qui inter vos strenuus est,* ait num. 54. *qui misericors, qui caritate plenus, dicat: si propter me seditio, contentio & schismata orta sunt, emigrabo, abibo quocumque volueritis, & quæ à plebe mandantur faciam, solum Christi ovile cum constitutis supra se presbyteris, in pace degat.* Timotheus Pauli discipulus, & post ejus obitum Joannes Evangelista cum episcopis septem, seu presbyteris Ephesinam ecclesiam administravere, ut in ejus vitæ excerptis fertur apud Photium cod. 254. Sed & tribus primis ecclesiæ sæculis familiare Christianis erat, eos, qui essent episcopi, vocare presbyteros; cujus quidem appellationis exempla frequentia suppetunt apud Eusebium in libris sex historiæ ecclesiasticæ prioribus. Ex quo apparet non peculiarem, sed eamdem ecclesiæ veteris Alexandrinæ rationem fuisse, quæ cæterarum, in quibus episcopi pariter à presbyteris eligebantur, assentiente plebe, quos deinceps provinciæ præsules consecrabant.

Presbyteri Alexandrini episcopali dignitate ornati primis temporibus.

Act. cap. 20. v. 17.

Ibid. v. 28.

Epist. 1. num. 1.

Num. 44.

Isaiæ 60. 17.

Num. 47.

Nulli in Ægypto præter Alexandrinum episcopi.

XXIX. Nihil quoque vetat, quin Eutychio concedamus ad Demetrium usque Alexandrinum antistitem, qui annos quadraginta & amplius sedit, nullos in Ægypti urbibus episcopos speciales fuisse; sed archiepiscopum cum presbyteris duodecim, qui pontificali potestate ornati essent diœcesim suam ita curasse, ut, ubi opus esset, quemdam ex illis ad varia loca civitatesque delegaret, ad pontificalia munia obeunda. Huc forsan spectat quod Eusebius Cæsariensis lib. 6. hist. eccl. c. 2. scribit, Demetrium, Imperatore Severo, ecclesiarum Ægypti episcopatum, post Juliani obitum capessivisse, τὴν δὲ αὐτόθι παροικιῶν τὴν ἐπισκοπὴν νεωστὶ τότε μετὰ Ἰουλιανὸν Δημήτριος ὑπειλήφει. Annon enim hoc forsan innuit Ægypti parœcias, quæcumque tunc essent, unius Alexandrini Demetrii obnoxias regimini fuisse?

XXX. Joannes Pearsonius de illorum in Anglia Protestantium grege, quos *Episcopales* vocant, libro, quo adversus Seldenum, Blondellum, Dallæum, & alios Presbyteranos episcoporum ordinem cum Ignatii Antiocheni epistolis ultus est, Eutychii narrationem multiplici vitio laborare contendit; fieri tamen potuisse fatetur, ut unus

Alexandriæ episcopus cum duodecim presbyteris suis Ægypti ecclesias quotquot exstarent, moderaretur, perinde atque deinceps, diu quoque post Nicænam synodum, Tomitanus Scythiæ cis Istrum positæ ecclesias solus episcopus regebat. Verum non satis pensavit vir eruditus, Alexandrinum Papam nulli antistiti subfuisse à quo ordinaretur, Tomitanum vero Heracleensi, quum Scythia illa Europæa Thracicæ diœcesis esset, & à presbyterorum suorum collegio non potuisse consecrari. Quamquam Pearsonius quiddam hic suggerit, quod notatu dignum videatur. *Quicumque cogitaverit*, inquit ille, *quam superstitionibus gentilibus ea gens* (Ægyptiaca) *dedita fuerit, quot Judæorum millia Christianæ religioni infensa illic habitaverint; quantam seditionem sub Trajano in Libya, Ægypto, & Alexandria, Cyrene & Thebaïde, teste Eusebio, excitaverint: quamque tota Libya tunc interfectis cultoribus desolata sit, ut nisi postea Hadrianus Imper. collectas illuc aliunde colonias deduxisset, vacua penitus terra abraso habitatore mansisset, ut refert Orosius, facile consentiet plures in provincia Scythiæ Christianos fuisse sub Valente Imper. quàm fuerint ante tempora Demetrii in Ægyptiaca Diœcesi.*

Nullus plane diffiteor Christianam religionem in Ægypto, velut & in Cœlesyria contigit, primo secundoque ac tertio sæculis parum crevisse, cum propter idololatricas quæ illic præ aliis fere universis regionibus vigebant, superstitiones, tum propter innumerorum Judæorum efferatam proterviam, ut extra Alexandriam perpaucæ tunc ecclesiæ fundatæ sint, ac non nisi circa Demetrii tempora, qui quadraginta-tres annos sedit, fidelium numerus per Ægyptum & Thebaïden amplificatus sit: nec proinde abnuero paucos admodum ab eo episcopos certis sedibus & urbibus primum assignatos esse, tum alios subinde plures. Itaque quum Christi fides per varias Ægypti regiones, seu provincias, veluti in reliquis orbis partibus fiebat, disseminata statim non sit, sed paulatim dumtaxat, inde factum est, ut unus solusque Alexandrinus antistes in universam diœcesim Ægyptiacam metropoliticum jus sartum tectumque servaverit. Hîc obiter subdam Athanasii magni ætate Mareotim inferioris Ægypti regionem non ignobilem peculiari episcopo suo caruisse, ita ut à presbyteris dumtaxat administraretur.

Pearsonius, quo adversus Eutychium evincat episcopos alios ab Alexandrino in Ægypto secundo quoque sæculo ineunte extitisse, Hadrianum Imper. appellat anno Domini 132. ante igitur quam Demetrius ad Alexandrinam sedem promoveretur, sexaginta annis & amplius, Serviano consuli scribentem, *Serapim colere, qui Christiani sunt, & devotos esse Serapi qui se Christi episcopos dicunt: neminem illic archisynagogum Judæorum, neminem Samaritam, neminem Christianorum presbyterum... Serapidis cultui repugnare.* Ex quo testimonio infert, uti presbyteros multos, ita complures etiam episcopos Hadriano Imperatore in Ægypto exstitisse. Quæ consequutio non satis mihi probatur, si de Catholicæ ecclesiæ præsulibus agatur. Nam multi tunc temporis Alexandriæ & in Ægypto hæretici Basilidiani, aliique Gnostici versabantur, qui quum Christianos se esse dicerent, Serapim tamen, velut ipsorum quæ supersunt hodie amuleta produnt, pro ipso vero quod nos colimus numine venerarentur, indito quoque illi per summam impietatem ineffabili illo divinitatis nomine יהוה, ΙΑΩ, *ΙΑΟ*, imo quibus Irenæo teste, Clemente Alexandrino, Castore Agrippa apud Eusebium, Epiphanio, & aliis contestantibus, familiare & solenne esset Gentilium Deos colere. S. Hieronymus in catalogo Scriptorum Ecclesiasticorum, ubi de *Agrippa cognomento Castore*, subdit, *mortuum esse Basilidem, à quo Gnostici, in Alexandria temporibus Hadriani: qua tempestate & Cochebas dux Judaïcæ factionis, Christianos variis suppliciis enecavit;* hoc est, ante annum Christi 130. De harum itaque sectarum episcopis intelligendus venit Hadrianus, non de Catholicæ ecclesiæ pastoribus; quum ille impuros Christianos à sanctis minime secerneret.

Singulis Alexandriæ ecclesiis singuli præerant presbyteri.

XXXI. Duodecim itaque presbyteros illos quibuscum Alexandrinus præsul Alexandriæ & Ægypti ecclesias primitus curabat, episcopali potestate instructos fuisse non inficiabor; quibus in varias urbes sedesque distributis, presbyteri simplices successerunt, quorum unusquisque unam Alexandriæ regionem coleret, singulis civitatis ecclesiis assignati. Epiphanius siquidem multas hac in urbe exstitisse ecclesias refert, præter potiorem illam, quæ, Constantio imperante, illo in loco constructa est, in quo Hadriani pridem, ac postmodum Licinii Augustorum Regia fuerat, quæque Cæsarea nominabatur; ecclesiam scilicet Dionysii, Theonæ, Pierii, Serapionis, Perseæ, Dizyæ, Mendidii, Anniani, Baucalis, & alias, quæ anteactis temporibus erectæ sunt. Harum porro ecclesiarum antiquissima Baucalis fuit, à S. Evangelista Marco juxta mare condita, & cui sæculo quarto adulto Arius hæreticus præerat, quando impietatem suam prodere incæpit. *Quotquot*, inquit Epiphanius, *catholicæ communionis Alexandriæ sunt ecclesiæ, uni archiepiscopo subjectæ, suum quæque presbyterum*

Lib. de hæres. hæresi 69. n. 2.

Ibid. n. 1.

præpositum habet, qui ecclesiastica officia, pro illis obeat qui circa singulas ecclesias suas degunt, & in proximis vicis quos Alexandrini Lauras appellant : ὅσαι γὰρ ἐκκλησίαι τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὑπὸ ἕνα ἀρχιεπίσκοπον εἶσαι, καὶ κατ' ἰδίαν ταύταις ἐπιτεταγμένοι εἰσὶ πρεσβύτεροι, διὰ ἐκκλησιαστικὰς χρείας τῶν οἰκητόρων πλησίων ἑκάστης ἐκκλησίας αὐτῶν, καὶ ἀμφόδων, ἤτοι λαβῶν (legendum fortè λαυρῶν) ἐπιχωρείως καλουμένων ὑπὸ τῶν τὴν Ἀλεξανδρέων κατοικούντων πόλιν. Idem rursum testatur Sozomenus lib. 1. historiæ c. 15. hunc videlicet *Alexandriæ morem fuisse, qui etiamnum perseverat,* inquit, *ut quum unus episcopus universis præsit, presbyteri separatim ecclesias obtineant, & populum ad singulas spectantem ad conventus cogant.* ἐστὶ γὰρ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἔθος, καθάπερ καὶ νῦν, ἑνὸς ὄντος τοῦ κατὰ πάντων ἐπισκόπου, πρεσβυτέροις ἰδίᾳ τὰς ἐκκλησίας κατέχειν, καὶ τὸν ἐν αὐταῖς λαὸν συνάγειν. Et hoc quidem in Alexandrina civitate fiebat, haud secus fere atque in Romana, in qua singuli presbyteri per titulos distributi perinde erant. A prisca porro illa Alexandriæ presbyterorum dignitate & potestate, consuetudo deinceps per Ægyptum derivata est, ut presbyteri consignarent, ubi præsens non aderat episcopus, hoc est, signaculum Spiritus sancti sacro unguento imprimerent; quod nos *Confirmationis Sacramentum* appellamus. Hoc testantur Hilarus Sardus in expositione cap. 4. epist. ad Ephesios, & auctor quæstionum veteris & novi Testamenti inter opera S. Augustini, quæstione 101. juxta novam editionem, quæ est Benedictinorum.

De electione Patriarchæ Alexandrini. *Eutych. tom. 1. pag. 331. S. Hieron. Epist. 101. N. E.*

XXXII. Ab Alexandro, ut vult Eutychius, aut potius ab Heracla, vel Dionysio, ut ex Hieronymo conjector, institutum est, ut qui à Clero electus Alexandrinus episcopus esset, is ab episcopis Ægypti ordinaretur, ac Marci throno imponeretur. Ac certe ad Ægyptiacæ diœcesis episcopos, qui Alexandriæ agerent, archiepiscopi electionem quodammodo spectasse constat ex synodica episcoporum Ægypti totius, Thebaïdis, Libyæ, & Pentapolis epistola, qui palam contestati sunt, à se solis Athanasium electum non fuisse, nedum à septem dumtaxat, ut Eusebiani objectabant, antistitibus, non in loco obscuro, sed coram urbis & diœcesis collecta multitudine. Quibus tamen nihil nisi electionis à Clero factæ approbatio significatur. Nam Athanasius ipse in Apologia sua contra Arianos, diserte, ut videtur, innuit, Alexandrini præsulis electionem penes Alexandrinum clerum presbyteriumve fuisse, nulla episcoporum adjecta mentione, ceu qui electum consecrare tantummodo deberent, & in sede S. Marci collocare. Gregorii siquidem qui ipsi ab Arianis primum subrogatus fuerat, ordinationem præter regulas factam demonstrans, *Etsi Athanasius,* inquit, *objectorum criminum reus fuisset, nequaquam oportebat contra leges & contra ecclesiæ regulas Gregorium creari; sed ecclesia præsente, à Clero electum ab episcopis provinciæ constitui,* ἀλλ' ἐπ' αὐτῆς τῆς ἐκκλησίας, ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἱερατείου, ἀπ' αὐτοῦ τοῦ κλήρου, τοὺς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἐπισκόπους ἔδει καταστῆσαι, καὶ μὴ νῦν τοὺς τῶν Ἀποστόλων κανόνας παραλύεσθαι· *& nequaquam nunc Apostolorum canones violari.* Quod quidem posteriori ævo ab ipsismet etiam Cophtitis Jacobitisve observatum postea narrabo, ubi de electione Theodori Patriarchæ, qui Cosmæ I. successit, mihi sermo erit. *num. 30.*

Atqui Athanasius ait electionem Alexandrini præsulis debuisse fieri *præsente ecclesia,* ἐπ' αὐτῆς τῆς ἐκκλησίας, hoc est, collecta plebe, quæ electioni scilicet suffragaretur, eam saltem approbando. Quod Ægypti episcopi epistola illa sua synodica, cujus mox pauca retuli, in magni Athanasii electione factum significarunt, ut Eusebianorum criminationem aliam retunderent, jactitantium eum populo non annuente ad episcopi dignitatem fuisse promotum. *Nos contra,* inquiunt, *omnem multitudinem, populumve catholicæ ecclesiæ, unius instar animæ & corporis convenientes, clamoribus, vociferationibusque Athanasium ecclesiæ episcopum postulasse, cum tota civitate & universa provincia testamur, idque eos publicis quidem vocibus à Christo expetiisse, nos vero ut faceremus, per multos dies & noctes jurejurando obtestatos esse, quum nec ipsi interea ab ecclesia discederent, neque nobis discedendi facultatem permitterent.* ὅτι δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ὥσπερ ἐκ μιᾶς ψυχῆς καὶ σώματος συνεληλυθότες, ἀνεβόων, ἔκραζον, αἰτοῦντες Ἀθανάσιον ἐπίσκοπον τῇ ἐκκλησίᾳ.... μήτε αὐτοὶ τῆς ἐκκλησίας ἀφιστάμενοι, μήτε ἡμᾶς ἐπιτρέποντες ἀφίστασθαι τούτων· καὶ ἡμεῖς μάρτυρες τούτου, καὶ ἡ πόλις πᾶσα, καὶ ἡ ἐπαρχία. *In Apol. S. Athan. contra Arianos n. 4.*

Ea fiebat continuo & sine mora,

XXXIII. Cæterum Alexandrino pontifice defuncto, de ejus statim eligendo successore agebatur, ne protracta diutius electione, contentiones & jurgia acciderent. *Alexandriæ consuetudo est,* ait Epiphanius hær. 69. num. 11. *ut post episcopi obitum successoris institutio non differatur, sed continuo fiat, pacis tuendæ gratia, ne aliis huic, aliis illi studentibus, dissidia & simultates in populo oriantur.* ἔθος δὲ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ μὴ χρονίζειν μετὰ τελευτὴν ἐπισκόπου τοὺς καθισταμένους, ἀλλ' ἅμα γινέσθαι εἰρήνης ἕνεκα, τοῦ μὴ παραταιβὰς γίνεσθαι ἐν τοῖς λαοῖς, τῶν μὲν τόνδε θελόντων, τῶν δὲ τόνδε. Hoc itaque quum brevi intervallo peragereturur, viciniorum urbium episcopis ad hanc electionem accedentibus,

conjicere licet inde ortum singularem quemdam hujus ecclesiæ ritum, quem Liberatus recitat. *Consuetudo est Alexandriæ*, inquit, *illum qui defuncto succedit excubias super defuncti corpus agere, manumque dexteram ejus capiti suo imponere, & sepulto manibus suis, accipere collo suo beati Marci pallium, & tunc legitimè sedere.* Unde planum fit non prius sepultum fuisse defuncti Patriarchæ corpus, quàm ejus successor designatus esset.

Breviarii cap. 20.

Ritus Patriarchæ defuncti manum imponendi illius qui electus fuerat, capiti.

XXXIV. Atqui ritus ille defuncti archiepiscopi manum ejus qui in illius locum sufficeretur capiti imponendi, apud Ægyptios receptissimus fuit; uti iterum comprobatur Timothei presbyteri Constantinopolitani testimonio, in ejus de variis hæreticis, quomodo recipiendi sint opusculo. In Esaïanis narrat, Esaïam quemdam quem Acephalorum pars episcopum sibi tandem præposuerat, in Palæstina fuisse ordinatum, imposita Epiphanii nescio cujus episcopi qui interierat, capiti ipsius manu. Quamquam apparet illum ab episcopo nemine qui vitam ageret ordinatum, quandoquidem Acephali ab omnium episcoporum communione se substraxerant.

Quoad pallium quod electus collo confestim suo imponebat, in Actis B. Petri Alexandrini, quæ Combefisius noster Græcè Latinèque edidit, perinde legimus, hujus sanctissimi martyris corpore in sede S. Marci à fidelibus collocato, detractum è collo ejus superhumerale ὠμοφόριον, quod nos Pallium vocamus, Achillæ, qui successor ejus designatus mox fuerat, impositum fuisse.

Obsolevit ritus ille. quare?

Hi vero ritus, quos Liberatus refert, sæculo sexto labente obsolescere cœperunt, ordinato Constantinopoli, uti pridem sub Justiniano Imp. Paulo, ita & sub Justino II. Joanne itidem Patriarcha Alexandrino catholico, quum interim Cophtitis seu Dioscorianis, Jacobitisve Patriarchis, qui Justiniano Justini secundi decessore imperante, in secretioribus monasteriis latitabant, nec divini Marci Pallium apud se servabant, cæremoniæ illius factitandæ copia & facultas non esset. Unde nulla ejus mentio fit in ordine consecrationis Patriarchæ Alexandrini, quo vir eximie doctus Eusebius Renaudotius tom. 2. Liturgiarum Orientalium rem litterariam locupletavit.

Electio Patriarchæ aliquamdiu post obitum decessoris differri incæpit, quando?

XXXV. Ex his demum quæ ex Liberato & S. Epiphanio allata sunt, apparet, quocumque die Patriarcha Alexandrinus fatis concedebat, ei nulla mora designatum successorem fuisse, ordinatumque & in sedem Patriarchalem promotum, eamque consuetudinem medio quoque sæculo saltem sexto perseverasse. Quod iterum aliis Liberati verbis confirmatur. Narrat siquidem ille Theodosium Patriarcham Alexandrinum, Timothei successorem, qui fatis concesserat anno Christi 535. quum à clero electus esset, contradicentibus tamen populo & Monachis, nocte pertentasse quod & patravit Calotychii Cubicularii & Aristomachi Ducis, atque Dioscori Augustalis studio & opera. Manum scilicet dexteram Timothei defuncti capiti suo imposuit, accepitque collo suo B. Marci Pallium, quò legitimè sederet. *Quum autem cognoverunt populi & monasteria quod esset factum vespere in episcopio, mox Theodosium persequuti sunt, ne colligeret funus Timothei: inthronisaverunt autem Gaïanum, qui fuit archiepiscopus ex parte assertorum incorruptibilitatis.* Hæc Liberatus; ex quibus manifestum fit nondum cessasse in Ægypto tunc temporis prædictam consuetudinem. Cessavit autem postea apud Melchitas, quin & apud Jacobitas etiam postmodum. Quum enim anno 686. Joannes Semnudæus Patriarcha die 27. Novembris vivere desiisset, episcopi habito cum presbyteris consilio, effecerunt ut Georgius diaconus ecclesiæ urbis Saca Patriarcha eligeretur, quem continuo presbyterum ordinarunt, & monastica veste, de more, moxque Patriarchali indutum, die insequenti in ecclesiam introducere proponebant; obstitit vero Marcus archidiaconus, negans per ecclesiasticam disciplinam fas esse episcopum ullum alio die, quam Dominico consecrare.

Breviarii cap. 20.

Qualis fuerit presbyterii Alexandrini auctoritas.

XXXVI. Magnam fuisse interim in ecclesia Alexandrina presbyterii ejusdem ecclesiæ autoritatem, ex hoc colligere quis possit, quod archiepiscopus litteras suo eorumque nomine ipso quoque sæculo sexto inscribere pergeret. Enim vero conficta epistola exstat tamquam à S. Dionysio Alexandrino ad Paulum Samosatenum scripta, qua impietas illius sic arguitur, ut hæreticum dogma aliud simul statuatur, scilicet Domini corpus nulli labi & corruptelæ obnoxium ante resurrectionem ipsam fuisse. Quam epistolam ab Ægyptio quopiam de Aphthartodocetarum, seu Incorrupticolarum secta compositam fuisse in fine dissertationis Damascenicæ secundæ ostendi, imo ab ipsomet Gaïano Alexandrino eorum antesignano: quum vero ad normam litterarum Alexandrini Patriarchæ adornata sit, inscriptionem istam præfert. Διονύσιος κ. τ. ε. *Dionysius & compresbyteri ecclesiæ Alexandrinæ in Domino salutem.* Quod argumento est Alexandrinos antistites ecclesiæ negotia non alio modo gessisse, nisi collatis compresbyterorum suorum suffragiis.

Jus ordinandi episcopos per omnem

XXXVII. Christianam religionem duobus prioribus à Christo nato sæculis, non nisi

Diœceſim, ad ſolum Patriarcham pertinet.

niſi ægrè & paulatim in Ægypto ob idolorum ſuperſtitionis tenebras, quibus ea regio offundebatur, fuiſſe propagatam dixi, adeoque perpaucos primitus hinc inde per civitates epiſcopos conſtitutos eſſe antehac dicebam. Id quod admodum contuliſſe arbitror, ut deinceps omnium univerſæ diœceſis illius epiſcoporum ordinationes ad Patriarcham ſolum ſpectaverint; quin & ſummo jure, ut olim vicinas Alexandriæ eccleſias, ſic & reliquas per Ægyptum & Thebaïdem atque Libyam rexerit. Et hoc eſt quod ſibi vult Epiphanius quum ait, *hunc eſſe morem archiepiſcoporum Alexandrinorum, ut per totam Ægyptum, ac Thebaïdem, Maræotidem, Libyam, Ammoniacam, Maræotidem & Pentapolim eccleſiaſtica negotia adminiſtrent.* τοῦτο γὰρ ἔθος ἐστὶ, τὸν ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ ἀρχιεπίσκοπον πάσης τε Αἰγύπτου καὶ Θηβαΐδος, Μαραιώτου τε, καὶ Λιβύης, Ἀμμονιακῆς, Μαραιώτιδός τε, καὶ Πενταπόλεως, ἔχειν τὴν ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν. Nulli ſiquidem præter ipſum in omnibus & ſingulis Ægyptiacæ diœceſis provinciis erant epiſcopi, qui, ut alibi fiebat, metropoliticis juribus potirentur, ac per earum civitates epiſcopos conſecrarent, deque aliis cauſis eccleſiaſticis judicarent, niſi forſan ex archiepiſcopi delegatione. Id quod inductione aliqua juvat comprobare.

Hær. 68. quæ eſt Meletianorum num. 1.

Juris illius exempla quædam.

XXXVIII. Theophilus Alexandrinus in fine cujuſque homiliarum ſuarum Paſchalium, quas Latine vertit Hieronymus, diœceſis ſuæ eccleſias omnes ad quas de more illas mittebat, certiores feciſſe legitur, de ordinatis à ſe per varias Ægypti & Thebaïdis provincias epiſcopis. Sozomenus lib. 8. hiſt. cap. 19. ſanctiſſimum Monachum Nilammonem multis precibus ab eodem Theophilo tandem adductum refert, ut Gerrhæ epiſcopus ab ipſo conſecrari annueret. Quo vero die Theophilus venerat, ut ei manus imponeret, Nilammon inter orandum animam efflavit, mortem à Deo deprecatus, ne epiſcopatus onera ſubire cogeretur. Atqui Gerrha Auguſtamnicæ provinciæ civitas Peluſio metropoli civili obnoxia erat. Huc ſpectat quod Iſidorus Peluſiota Cyrillo Alexandrino epiſtola quæ lib. 2. 127. eſt, ſignificabat Martinianum quemdam presbyterum eccleſiæ Peluſii, quam Euſebius epiſcopus tunc adminiſtrabat, Alexandriam aurum miſiſſe, epiſcopatus neſcio cujus civitatis comparandi cauſa; qui nec Cyrilli minis, nec litteris deterritus fuit, quominus Alexandriam proficiſceretur, uti votorum compos fieret; alioqui Cyrilli famæ labem aſpergens, quaſi ſacras ordinationes pecunia conceſſurus eſſet.

Etſi in actis veteribus S. Marci Evangeliſtæ fertur, eum quum è Cyrenaïca Alexandriam proficiſceretur, epiſcopos in Pentapoli creaſſe; ut proinde hæc ſaltem provincia ante Demetrii tempora epiſcopos proprios habuerit, Alexandrino licet Antiſtiti ſubjectos; horum tamen ordinatio ad eum ſolum omnino ſpectabat, quemadmodum & totius Ægypti ac Thebaïdis. Id teſtatur Syneſius ipſe Ptolemaïdis, quæ provinciæ hujus metropolis erat, epiſcopus, Theophilum Alexandrinum certiorem faciens, de electo Olbiatæ civitatis antiſtite Antonio. Unum ſupereſſe ait, idque præcipuum, uti Theophilus ſacram illi manum imponat. ἑνὸς οὖν ἔτι δεῖ τοῦ κυριωτάτου μέντοι τῆς ἱερᾶς σου χειρός· ceu nimirum Syneſius agnoſceret ſui muneris non eſſe eum ordinare. Epiſtola 67. eidem Theophilo narrat à Philone Cyrenes epiſcopo ordinatum olim eſſe Siderium Palæbiſcæ, ſed velut à ſenioribus audierat, non ſervato canonum præſcripto, *ut pote non Alexandriæ, nec à tribus epiſcopis,* μήτε ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατέστη, μήτε παρὰ τριῶν ἐνθάδε. ſanctum vero Athanaſium peccatum hoc Philoni condonaſſe, propter temporum illorum, quibus Ariani in eccleſias impunè graſſabantur, injuriam & difficultatem. Ac certe canonicis ſanctionibus, à ſanctiſſimis quoque epiſcopis derogabatur, quibus potior hæc regula eſſet, *ſalus eccleſiæ, ſuprema lex eſto.* Eadem epiſtola Syneſius declarat, ſe non metropolitico ac ſuopte jure, ſed ex ſpeciali archiepiſcopi ſui Theophili delegatione Pentapolis negotia gerere. Quocirca Lamponiani presbyteri, qui Jaſonem collegam ſuum injuria, imo, ut conjiciendum datur, plaga inflicta affecerat, facinus ad Theophilum, ejuſque ἱερατικὴν καθέδραν, *ſacerdotalem cathedram* à ſe relatum ait, ut non niſi à divina, humaniſſimaque anima indulgentiæ teſſeram ille ſperaret. καὶ παρὰ τῆς θεσπεσίας σοῦ, καὶ φιλανθρωποτάτου ψυχῆς περιμενέτω τῆς συγγνώμης τὸ σύνθημα.

Epiſt. 70.

Meletius Lycopolis in Thebaïde epiſcopus, à fidelium communione Petri Alexandrini auctoritate rejectus, per diverſas Ægyptiacæ diœceſis provincias multos hinc inde epiſcopos creavit, ſe Alexandrini antiſtitis vicarium eſſe jactitans. Hunc enim audacioris hujus facinoris colorem ſequaces illius attulerunt in libellis ſuis, quos Epiphanius eorum fraude non intellecta exſcribebat hær. 68. ἐδόκει δὲ καὶ ὁ Μελίτιος τῶν κατὰ τὴν Αἴγυπτον προήκων, καὶ δευτερεύων τῷ Πέτρῳ κατὰ τὴν ἀρχιεπισκοπὴν, ὡς δὲ ἀντιλήψεως αὐτοῦ χάριν. *Ac Meletius quidem reliquis Ægypti epiſcopis præcellere videbatur, & ſecundo poſt Petrum Alexandrinum quod archiepiſcopatum ſpectat, loco potiri, tamquam illius adjutor.* Quinimo ſeſe pro Thebaïdis archiepiſcopo venditabat; ipſomet rurſum teſtante Epiphanio, ex

S. Epiph. hær. 68. n. 1.

Hær. 69.

enim lib. 2. hist. eccl. cap. 24. narrat Athanasium, quum Pelusio Alexandriam pergeret, quibusdam in ecclesiis ordinationes fecisse, ἔν τισι τῶν ἐκκλησιῶν καὶ χειροτονίας ἐποίει, ordinationes utique clericorum, non episcoporum. *Lib. 6. cap. 7.* Plane eodem Socrate teste, quum Theophilus itidem Alexandrinus Dioscorum Hermopolis episcopum consecrasset, in hac ipsamet ecclesia monachos duos Dioscori episcopi socios & fratres clericos ordinavit, moxque ecclesiæ Alexandrinæ, ut apparet, œconomos, sive dispensatores constituit: δύο δὲ ἐξ αὐτῶν παρεκάλεσε συνεῖναι αὐτῷ.... καὶ τῇ τῶν κληρικῶν ἀξίᾳ τιμήσας, τὴν οἰκονομίαν τῆς ἐκκλησίας αὐτοῖς ἐνεχείρισεν. Henschenius in notis ad vitam S. Pachomii ad eum locum ubi legitur Serapionem Tentyrorum episcopum,
Acta SS. t. 3. mensis Maii, p. 396.
» Athanasium, qui Thebaïdem de more lustra-
» bat, rogasse ut Pachomium presbyterum or-
» dinaret, hæc observat, sibi quidem videri
» ad solius Patriarchæ officium pertinuisse,
» non tantum episcoporum, sed etiam presby-
» terorum ordinationes, per omnes sibi subjec-
» tas diœceses; ita ut eos episcopi nisi ex ejus
» licentia & mandato potuerint ordinare. Hoc
» enim probat episcopi Tentyrani postulatio,
» pro Pachomio suæ diœcesis monacho, cum
» titulo presbyteri, præficiendo. Satius vero dicendum, ut episcopis Ægypti singulis in suis ecclesiis, ita & Alexandrino patriarchæ jus fuisse per omnem ipsius ditionem presbyteros, aliosque inferiores clericos ordinandi.

Quocirca Meletius ille Lycopolitanus, de quo supra, Alexandrini archiepiscopi vices præfractè arripiens, pari qua hinc inde episcopos consecrare præsumpserat, eadem audacia & presbyteros & clericos passim per ecclesias ordinavit. καθ' ἕκαστον τόπον διερχόμενος, καθιστᾷ κληρικούς, ἐπισκόπους τε, καὶ πρεσβυτέρους, καὶ διακόνους, ait Epiphanius ex Meletianorum relatione. *Hær. 68. n. 3.* Quam sane auctoritatem ipsimet Romani Pontifices, in ipsamet Italia nusquam olim sibi leguntur vindicasse. Atqui auctoritas hæc summa presbyteros & clericos alios per Ægypti diœcesim omnem creandi, qua Alexandriæ antistites pollebant, quum ab aliarum ecclesiarum trito more & disciplina discreparet, non aliunde originem duxisse putanda est, quam à prima Ægyptiacæ diœcesis institutione & propagatione, qua Pontifex ille cum suo duodecim presbyterorum senatu, cunctis & singulis quas primitus condebat ecclesiis presbyteros præficiebat, episcopis aut nullis, aut paucis admodum, ob exiguum christianorum numerum per civitates designatis.

Pari jure proinde (quod Antiochenum, Constantinopolitanum, nec-non Hierosolymitanum Patriarchas habuisse suis locis

A ostendimus) diœceseos suæ ecclesias Alexandrinus quoque præsul visitare consueverat. In vita S. Pachomii n. 20. legimus magnum Athanasium, quum episcopatus sui initio, ditionis suæ provincias & ecclesias inviseret, in superiorem Thebaïdem Syenen usque ascendere statuisse, ut ecclesias Dei in Fide confirmaret, ὁ δὲ ἁγιώτατος ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἀλεξανδρείας Ἀθανάσιος κατὰ τὸν καιρὸν ἀρχόμενος τῆς ἐπισκοπῆς, εἰς τὴν ἄνω Θηβαΐδα ἕως Συήνης βουλόμενος ἀπελθεῖν, τὰς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ στηρίζων. *Acta SS. Append. ad tom. 3. mensis Maii, p. 30.* ubi nimirum eum à Serapione Tentyrorum rogatum esse diximus, uti divinum Pacho-
B mium ad presbyteri gradum promoveret. Theophilum itidem patriarcham Alexandrinum monasteria Ægypti, quæ Origeniani erroris suspicione laborabant, norunt omnes passim adiisse, & quanta severitate in monachos qui Origeni addicti videbantur, animadverterit neminem latet. Horum annuam memoriam Græci in Menæis recolunt die 10. Junii. τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, μνήμη τῶν ἁγίων μυρίων πατέρων, οὓς διὰ πυρὸς καὶ θανάτῳ βιαίῳ παρέδωκε Θεόφιλος ὁ ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας διὰ Ἰσίδωρον τὸν πρεσβύτερον. *Eodem die commemoratio plu-*
C *rimorum sanctorum patrum, quos Theophilus Alexandriæ episcopus, igne & violenta morte, propter Isidorum presbyterum, enecavit.* Hæc Petrus Halloix ex veteri Menæorum Græcorum editione refert, quæ in recentioribus non reperiuntur. *Halloix Orig. defens. p. 328.* Qua igitur fronte potuerunt nonnulli ipsum Theophilum inter sanctos numerare, quos publico cultu dignos censuerit ecclesia! *Petrus de Natal. & alii ad diem 5. Martii.*

XLII. Nec vero in ecclesias solum Ægypti, quantum ad res spirituales, summa erat Alexandrini episcopi auctoritas, verum & *Patriarchæ Alexandrini etiam in rebus civilibus magna auctoritas.*
D maxima quoque evasit apud urbis & regionis illius plebem. Socrates lib. 7. histor. cap. 7. narrat magnum Cyrillum, quum post triduum ab obitu patrui sui Theophili, favente sibi populi suffragio, & Abundantio præsidiariorum militum præfecto incassum obsistente, in Alexandrina sede episcopali collocatus esset, majorem sibi potestatem assumpsisse, quam Theophilus ipse antehac exercuisset. Ex hoc quippe tempore episcopum Alexandrinum præter sacri cleri principatum, rerum etiam
E sæcularium dominatum quæsivisse. Quocirca Cyrillum nulla mora Novatianorum ecclesias, quæ Alexandriæ erant, clausisse, ac non modo sacra earum vasa atque ornamenta abstulisse, verum & episcopum illorum Theopemptum omnibus suis facultatibus nudasse. Hæc Socrates, in Novatianos alioqui propensior, qui subinde cap. 11. Rusticolam Novatianorum itidem episcopum queritur à Cælestino papa Romano, eorum pariter clausis ecclesiis, clam in privatis ædibus

plebem colligere coactum, & subdit gravem inde invidiæ flammam in schismaticos illos tunc exarsisse, *quum episcopatus Romanus haud secus atque Alexandrinus, quasi extra sacerdotii fines egressus, jam olim in sæcularem principatum esset delapsus* : τῆς Ῥωμαίων ἐπισκοπῆς ὁμοίως τῇ Ἀλεξανδρέων πέρα τῆς ἱερωσύνης, ἐπὶ δυναστείαν ἤδη πάλαι προελθούσης.

Idem auctor rursum cap. 13. & seqq. ingentis hujus Cyrilli Alexandrini apud suos auctoritatis specimina recitat : ac primum quidem ejus cum Oreste præfecto dissidium. Oresti jampridem invisam fuisse ait Alexandrinorum episcoporum dominationem, tum quod per illam potestas eorum qui ad regendas provincias ab Imperatore missi erant, plurimum imminuta esset, tum maxime quod Cyrillus in ejus edicta curiosiùs inquirere videretur. Subdit Cyrillum Judæos qui, excitato tumultu, in causa fuerant cur Hierax Christianus, auditor ipsius assiduus, inflictis suppliciis cruciaretur, comminatum esse dignas laturos pœnas, nisi à Christianis lacessendis desisterent. Qui quum novas subinde in perniciem Christianorum fraudes machinati fuissent, Christianos quoque multos neci dedissent, Cyrillus cum ingenti multitudine ad synagogas Judæorum profectus, ipsas evertit, Judæos vero urbe ejecit, fortunis interim ipsorum direptis. Quod quidem factum permoleste tulit præfectus Alexandriæ Orestes.

Ibid. c. 14.

Pergit idem Socrates quosdam Nitriæ monachos, ut Orestem Cyrillo semper infensum intellexerunt, Alexandriam, agmine facto, profectos ipsum in curru procedentem præfectum contumeliis affecisse, quin & quemdam ex illis, Ammonium nomine, jacto lapide Orestem percussisse in capite. Quum autem nec tum cessaret Orestem inter & Cyrillum simultas, quidam Alexandriæ viri, eodem Socrate teste, ardentioribus animis præditi, quorum dux erat quidam Petrus lector, conspiratione facta, Hypatiam Platonicæ philosophiæ peritissimam feminam & Gentilem, propterea quod ipsam obstare crederent, ne archiepiscopus cum Oreste reconciliaretur, è sella, qua domum redibat detractam, ad ecclesiam rapuerunt, & vestibus exutam, testis interemerunt, atque in frusta discerptam igni tradiderunt.

Cap. 15.

Cyrilli successor Dioscorus, suam apud populos auctoritatem enormem magis ostentavit, *quem narrat opinio*, ait Liberatus, *civium suorum majorem habuisse dilectionem : opprimens Cyrilli hæredes & per calumnias multas ab eis auferens pecunias, dedit eas sine fœnore artopolis & cauponibus civitatis, ut mundissimum panem & pretiosissimum vinum viliori pretio populis exhiberent.* Quæ ejus facinora fuse

Breviarii cap. 10.

A recitata sunt in concilio Chalcedonensi; cujus insuper act. 3. narratur icones imagines-ve Marciani laureatas, quæ Alexandriam de more missæ erant, à Dioscoro rejectas fuisse, *quippe qui Ægyptiacæ diœcesi dominari & imperare volebat, sicut & gesta apud diversos judices habita demonstrabant*, ἑαυτὸν γὰρ μᾶλλον βασιλεύειν ἤθελε τῆς Αἰγυπτιακῆς διοικήσεως· καὶ τὰ πραχθέντα παρὰ διαφόροις ἄρχουσι δείκνυσιν.

Edit. Labb. col. 414.

XLIII. Cæterum quum Alexandrinus antistes tanta apud suos potentia valeret, suæ tamen Ægyptiacæ synodo erat obnoxius.

Suæ tamen synodo erat obnoxius.

B Quod aperte ingenueque significavit Theophilus ipse Alexandrinus epistola, quam Joanni Chrysostomo aliquando scripsit. Hanc recitat Palladius dialogi auctor de vita ejusdem Chrysostomi. *Arbitror equidem*, ait Theophilus, *non ignorare te canonum Nicænorum decretum, quo sancitur, ne episcopus litem extra fines suos judicet : sin autem ignoras, disce, & à libellis adversus me vulgandis abstine. Nam si judicari me oporteret, ab Ægyptiis episcopis judicandus sum, non à te qui septuaginta-quinque dierum itinere hinc abes.* οἶμαι

Cap. 7. pag. 62.

C μὲν σε μὴ ἀγνοεῖν τὸ διάταγμα τῶν ἐν Νικαίᾳ κανόνων, ὅπου θεσπίζουσιν ἐπίσκοπον ὑπερόριον μὴ κρίνειν δίκην· εἰ δὲ ἀγνοεῖς, μαθὼν ἀπόσχου τῶν κατ' ἐμοῦ λιβέλλων· εἰ γὰρ καὶ δέοι με κριθῆναι, παρὰ τῶν Αἰγυπτίων, καὶ οὐ παρὰ σοῦ ἀφεστῶτος ἑβδομηκονταπέντε ἡμερῶν ὁδόν.

XLIV. Summa illa Alexandrini Patriarchæ potestas, Ægypti ecclesiæ exitiosissima evasit; quum enim, Dioscoro in synodo Chalcedonensi proscripto, & Gangras in Paphlagonia, Marciani Augusti jussione deportato Proterius subrogatus esset, post annos

Alexandrini Patriarchæ auctoritas Ægypti ecclesiæ exitialis.

D aliquot Alexandrina plebs, quam Dioscorus dementaverat, audita ejus morte, Timotheum Ælurum magnis clamoribus episcopum postulavit, cui à duobus episcopis alterius diœcesis manus impositæ fuerunt. Hic paulo post, Marciano defuncto, populum adversus Proterium commovens, majoris hebdomadis quinta feria, in Cæsareæ basilicæ baptisterio ipsum impiè interfecit.

Atqui ab isto Timotheo Æluro, ait post auctorem Breviculi hist. Eutychianorum Liberatus, *duo Alexandrini episcopi cœperunt esse,*

Cap. 15. Breviar.

E *& quum Dioscoriani ecclesias tenuissent, solverunt eam, quam habebant unitatem, expulsis quamplurimis episcopis, qui sub Evangelistæ erant sede beatissimi Marci.* Ac catholicæ quidem fidei alumni sub Justino seniore Augusto, ejusque successoribus ad Heraclium Imp. usque Alexandriæ ecclesias quas inprimis à Timothei Solofacioli obitu amiserant, demum recuperarunt, ac tenuerunt. Sub Eulogio Scribone, & Joanne Eleemosyn. patriarchis, qui rectam fidem colebant, Ægyptus

omnis monasteriis abundabat catholicæ religioni addictissimis: quemadmodum perhibetur in ejusdem S. Joannis Eleemosynarii vita, ac apud Joannem Moschum passim in Prato spirituali. Verum ut orthodoxorum longe minor numerus erat, quam Dioscorianorum, Saracenico bello grassante, hæretici illi Monophysitæ, qui & Jacobitæ audierunt, cum Benjamino Patriarcha suo sese omnemque Ægyptum Mohammedano Califæ dedentes, ecclesias illas fere omnes ab illis impetravere, effeceruntque, ut qui synodum Chalcedonensem profitebantur, affinitatis cum Byzantino imperatore suspecti, ne quidem Patriarcham eligere sibi potuerint totos octoginta & amplius annos; quo factum est, ut numerus eorum magis magisque sit imminutus.

In ea provincia Hæresis Monophysitarum dominatur.

XLV. Varius itaque fuit Alexandrinæ ecclesiæ pro variis temporibus status. Nam primum quidem sanæ fidei tenacissima perseveravit à S. Marco institutore suo ad Dioscorum usque & Timotheum illum Ælurum; imo Marci sedes orthodoxæ doctrinæ regula habebatur. Nihili siquidem putanda sunt, quæ sub Gregorio, Georgio & Lucio Arianis identidem hujus ecclesiæ tyrannis acciderunt; quum interim magnus Athanasius ejusque successor Petrus ab omni Ægyptiaca diœcesi genuini ipsorum antistites primarii censerentur. A Timothei vero Æluri ordinatione Monophysitarum successio continua perseveravit, non item vero eorum qui Chalcedonensis synodi fidem retinebant. Quum enim Proterio catholico Timotheus alter Solofaciolus suffectus esset, huicque subinde Joannes Talaïas, Petrus Mongus hæreticus post Ælurum Marci sedem, Zenone Imperatore, arripuit, expulsoque Talaïa, à catholicis nullus ei datus successor fuit, nec nisi Justiniano I. Imper. orthodoxus Patriarcha Alexandriæ denuò sedere cœpit, promoto nimirum Paulo de Tabennensium monasterio, cui sex alii successere ad Cyrum usque, qui Monophysitas sibi conciliandi vana spe delusus Monotheliticum errorem in Ægyptum invexit, quem ejus successor Petrus mordicus quoque tenuit. Hic decessoris sui exemplum sequutus Constantinopolim secessit, suspectus factus Saracenis Mohammedanis, qui Ægypti provincias omnes occupaverant. Hi Jacobitis, ut pote qui Byzantinis Imperatoribus infensi erant, cunctas Alexandriæ ecclesias tradidere, paucis dumtaxat minoribus exceptis, deincepsque prohibuere, ne qui Melchitæ audiebant, & catholicam Chalcedonensis synodi fidem amplectebantur Patriarcham eligerent, usque ad annum, ut ostendemus, 729.

Catholico Patriarcha diu viduata manet Alexandrina ecclesia.

A XLVI. Quam Alexandrinæ ecclesiæ viduitatem Eutychius ipse Alexandrinus catholicæ communionis patriarcha, ad hunc modum describit. *Accepit ergo Cosmas patriarcha à Jacobitis ecclesias, atque inter cæteras ecclesiam Cæsaream; siquidem ab eo tempore, quo Georgius patriarcha Alexandriæ Constantinopolim fugit, anno 3. Califatus Omari filii Elkittabi, donec constitueretur Cosmas Alexandriæ patriarcha anno 7. Califatus Hischami, fuit cathedra Alexandrina absque patriarcha Melchita, spatio scilicet annorum nonaginta septem:* B *occupaverantque Jacobitæ omnes ecclesias, tam Ægypti quam Alexandriæ. Quumque opus haberent Nubii episcopis, ordinavit Patriarcha Jacobitarum ipsis episcopos; atque ex eo tempore Jacobitarum sententiam amplexa est Nubia: & quotiescumque moreretur in aliqua urbe Ægypti episcopus, alium ipsis constituit Jacobitarum Patriarcha. Adeoque facta est Ægyptus, tam superior quam inferior, Jacobitica: excepta ecclesia Michaëlis, quæ est in Cassar Elchema,* i.e. *in arce candelarum seu luminum. Hanc scilicet retinuerunt Melchitæ; quumque moreretur ipsis* C *episcopus, ad Tyri metropolitam mittebant, qui ipsis episcopum ordinabat. Neque ita se habere desiit Melchitarum in Ægypto & Alexandriæ status, usque ad Cosmam patriarcham.* Ex quo testimonio apparet sub catholicis principibus rectam fidem in Ægypti provinciis sic redintegratam fuisse, ut diœcesis hujus ecclesiæ fere omnes ab orthodoxis præsulibus tenerentur. Verum Saracenorum tyrannide factum est, ut Jacobitis invalescentibus, Melchitarum ecclesia ad angustissimos limites redacta esset, neque ultra inferiorem Ægy- D ptum alumnos haberet.

T. 2. pag. 385.

Ægyptum Monothelitica quoque hæresis inficit.

XLVII. Eutychius narrat initio Saracenicæ dominationis ad Cosmam usque patriarcham Melchitas episcopos suos ad Tyri metropolitam misisse, à quo ordinarentur; quod ut facerent, in causa mihi videtur fuisse, quod quum Cyrus eos Monothelitica labe infecisset, quæ in Syria maxime vigebat, ad eos episcopi illorum ordinationis causa pergendum putarent, quos erroris sui socios noverant. Alioqui non erat cur Tyrum potius Ægyptii illi ordinandi pergerent, quam E in Palæstinam, quæ Ægypto vicinior est quam Phœnicia, & in qua recta fides incolumis servabatur. Plane in sexta synodo generali, quæ anno 680. celebrata fuit, non Macarius modo Antiochenus patriarcha, qui Constantinopoli lares fixerat, ob Monotheliticam hæresim proscriptus fuit, verum & act. 16. Constantinus presbyter Apameensis ecclesiæ secundæ Syriæ ab Abrahamio Arethusæ episcopo ordinatus, se eodem errore imbutum testatus est, quem proinde in Syriæ

partibus edoctus fuerat. In cod. regio 2505. S. Sophronii ad Sergium Constantinopolitanum epistola interpolata exstat, præcipuorum Monothelitarum seriem continens, quorum agmen ducit Armasius sive Harmatius Alexandrinus, qui interpolatoris ævo, Alexandriæ veritatem adhuc impugnabat. *Macarius Antiochenus, & Stephanus ejus discipulus, simulque amentiæ magister Polychronius, novus Simon Magus,* καὶ ὁ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν μέχρι νῦν τῇ ἀληθείᾳ μαχόμενος Ἀρμάσιος τὸ κάθαρμα, *& qui nunc usque Alexandriæ veritatem oppugnat Armasius piacularis homo.* Quam interpolationem doctissimus Cotelerius edidit in notis ad tomum primum Monumentorum ecclesiæ Græcæ. Quinimo Cosmas ipse primus Alexandrinæ ecclesiæ post longam illam viduitatem Patriarcha, eamdem hæresim pontificatus sui initio tenebat; quam deinde cum suis ejuravit. Quamquam sæculo quoque duodecimo desinente, ac decimo-tertio ineunte Marcus Alexandrinus missis ad Theodorum Balsamonem quamplurimis quæstionibus quarum solutionem postulabat, illi significavit in sua diœcesi superstites adhuc esse Monothelitici veneni reliquias. Nimirum interrogatio XXV. est *de Monotheleta sacerdote,* qui quum ad orthodoxam fidem rediisset, rursum ad vomitum reversus erat, subindeque facti pœnitens suscipi postulabat. Μονοθελήτης ἱερατικὸν ἔχων ἐπάγγελμα. Interrogatio XXXII. est, *An citra præjudicium infantium susceptiones fiant à Latinis, Armenis, Monotheletis,* Μονοθελητῶν, *Nestorianis & cæteris ejusmodi.* Quæ argumenta sunt Monotheliticam hæresim in Ægypto perseverasse ad decimum-tertium sæculum usque, nunc vero prorsus interiit, & ipsa quoque Melchitica, seu Græca ecclesia ad paucissimos homines redacta est.

Christi religionem in Cyrenaïca Pentapoli à S. Marco institutam, & ab eo episcopos hac in provincia prius creatos dixi, quam Alexandriam evangelium in ea prædicaturus pergeret; insuper & Alexandria missos subinde prædicatores in Ægypti & Thebaïdis provincias, quas paulatim cælesti doctrina imbuerunt. Superest ut dicamus de regionibus aliis, quæ per Alexandrinos archiepiscopos ad fidem traductæ, ad ejus diœcesim pertinuerunt.

De Æthiopica ecclesia Alexandrino Patriarchæ subjecta.

XLVIII. Athanasio magno pontifice, Alexandrinæ sedis jurisdictio ad Æthiopes usque interioris Africæ, quos *Habessinos, Abyssinos*-ve nominamus, prolata fuit; quum hæc gens per Frumentium, quem sanctissimus archiepiscopus ad evangelium prædicandum illò miserat, Christo nomen dedisset. Cujus quidem delegationis historiam litteris A primus consignavit Ruffinus Aquileïensis presbyter lib. 1. hist. eccl. cap. 9. atque ex eo deinceps Græcè descripserunt Socrates lib. 1. cap. 19. & Sozomenus lib. 2. cap. 24. qui tamen omnes in eumdem errorem impegerunt, ut Indiam interiorem, seu Æthiopiam illam, quæ sub Athanasio in Christum credidit, mediam esse putaverint inter Indiam Orientalem & Parthiam; quum hæc Ægypto ad Austrum existat, in qua & Nili fontes scaturiunt.

S. Frumentius Æthiopes ad fidem convertit.

Abyssini itaque Christo nomen dederunt B beato Frumentio doctore. Is nempe quum puer adhuc esset, Meropium Tyrium philosophum cum Ædesio socio sequutus, illuc primum appulit, ubi & veram religionem professus est, faventibus sibi regionis incolis. Quocirca Alexandriam postmodum veniens, Athanasio, qui nuper sacerdotium inierat, persuasit ut huic genti episcopum designaret. Tum sanctissimus archiepiscopus habito sacerdotum consilio, non alium illuc mittendum censuit, nisi Frumentium ipsum, quem continuò Indorum illorum pontificem con- C secravit. Qui quum illuc perrexisset, *tanta ei data potestas dicitur,* ait Ruffinus, *ut signa per eum apostolica fierent, & infinitus populus barbarorum converteretur ad Fidem, ex quo in Indiæ partibus, & populi christianorum, & ecclesiæ factæ sunt, & sacerdotium cœpit.* Nimirum Æthiopes Abyssini à Frumentio ad nostra usque tempora ab Alexandrino throno, utinam non subinde hæresi Severianorum infecto, gentis suæ metropolitas semper accepere, quibus Frumentius, quem uti sanctum merito venerantur & colunt, *Fremenatos* D dicitur.

In Æthiopiam Ariani frustra tentant irrumpere.

XLIX. Frumentii ætate furebat adversus ecclesiam Ariana impietas, quibus grave molestumque fuit gentem haud prorsus ignobilem Athanasii opera sinceram Christi fidem amplexam esse. Quapropter, quantum ex historiæ ecclesiasticæ Philostorgii excerptis, quæ Photius collegit constat, Theophilus quidam genere Indus, Constantio Augusto, Georgii qui Alexandrinam sedem Athanasio eripuerat, consilio ad Æthiopes eosdem quorum metropolis erat Axuma, profectus est: unde confectis ibidem pro voto, ut jacta- E bat, negotiis, ad Romanos reversus, multis muneribus ab Imperatore donatus fuit. Hunc Ariani velut egregium quoddam virtutis simulacrum conspexere. Atqui extra dubium est Theophilum ad Indos seu Æthiopes Abessinos à Constantio missum, ut gentis illius principes induceret ad Frumentium è sua regione ejiciendum: quod Athanasius ipse confirmat in sua ad eumdem Imperatorem Apologia, relata insuper ipsamet

Num. 31. pag. 315.

Constantii Augusti epistola ad illos Axumitarum gentis tyrannos sive principes, qua eis gratulabatur, quod expulso impostore illo & circulatore, viris gravibus, & omni admiratione majoribus adhæsissent, hortabaturque ut, spreto Athanasio homine decem necibus digno, ad cælestia eveherentur, duce itineris reverendissimo Georgio, viro in hujusmodi rebus omnium exercitatissimo. Frumentium ait in episcopatus gradum nequaquam promoveri potuisse ab Athanasio sexcentis criminibus obnoxio, quique cathedra excidisset; quapropter eum mitti quamprimum jubet Imperator ad Georgium, ut ab eo ordinatus iterum in Æthiopiam reverti possit, si ita voluerit. Verum frustra sibi applaudebat Imperator de ejecto ex Æthiopia illa Frumentio, falsoque garrit Philostorgius cuncta apud Æthiopes Theophilum, ut Constantio arridebat, perpetrasse. Nam Frumentius apud illos quietus mansit, eamque gentem in orthodoxæ fidei professione confirmavit: sed nec Theophilus ille reversus est illuc, verum in Syria vitam ad obitum usque duxit.

De Axumitis Æthiopum gente error Theophanis.

Pag. 188. & 189.

Non me fugit Theophanem ad annum 16. Justiniani I. imperatoris, narrare Adad regem Axumitarum, (vel Exumitarum, ut ipse habet in editis) perinde atque Damianum regem Homeritarum, Judæorum religionem sectatum esse; post vero Christianam fidem amplexum, quum votis Christo nuncupatis victor de Homerita rediisset. Quocirca oratores ab eo missos ad Justinianum, qui episcopum & clericos postularent; designatumque statim episcopum, ecclesiæ Alexandrinæ mansionarium, virum pietate & virginitate custodita venerabilem, annos natum sexaginta duos, qui gentem Axumitarum omnem christianam reddidit. *ὁ τῶν Ἐξουμιτῶν βασιλεὺς ἐνδότερός ἐστιν τῆς Αἰγύπτου, Ἰουδαΐζων .... καὶ ἦλθον εἰς ἔχθραν μεγάλην, καὶ συνέβαλον πόλεμον μετ᾽ ἀλλήλων (Ἀδὰδ Ἐξουμιτῶν καὶ Δαμιανὸς Ὁμηριτῶν.) καὶ ἐν τῷ μέλλειν αὐτοὺς πολεμεῖν, Ἀδὰδ ὁ τῶν Ἐξουμιτῶν βασιλεὺς ἐτάξατο, λέγων· ὅτι εἰ νικήσω τὸν Ὁμηρίτην, Χριστιανὸς γίνομαι· καὶ ὅτι ὑπὲρ Χριστιανῶν πολεμῶ· καὶ τῇ τοῦ Θεοῦ ἐνεργείᾳ ἐνίκησεν κατὰ κράτος καὶ ἔλαβεν αἰχμάλωτον ζῶντα Δαμιανὸν τὸν βασιλέα αὐτῶν ..... καὶ εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ Ἀδὰδ ἔπεμψεν πρὸς τὸν βασιλέα Ἰουστινιανὸν λαβεῖν ἐπίσκοπον, καὶ κληρικούς, καὶ διδαχθῆναι γενέσθαι Χριστιανούς.. καὶ οὕτως ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ, καὶ ἐφωτίσθησαν ἅπαντες αὐτοί.*

Instituta apud Homeritas ecclesia.

L. Quæ Theophanis narratio, quam ejus interpretes & Simeon Logotheta integram descripsere, uti cum Athanasii, Ruffini, aliorumque veterum monumentis aperte pugnat, ita nec cum Procopii historiis, aliisque testimoniis quæ Theophanes ipse non ignoravit, conciliari penitus potest. Ipse siquidem Theophanes ad annum quintum Justini senioris retulerat, *nefarium facinus adversus sanctum Aretham, cæterosque urbis Negræ incolas admissum esse, bellumque ab Elesbaa Æthiopum rege contra Homeritas susceptum, victoriamque demum ab ipsis reportatam*, *τῷ δ᾽ αὐτῷ ἔτει (Ῥωμ. βασιλ. Ἰουστῖνος, έ.) καὶ τὰ κατὰ τὸν ἅγιον Ἀρέθαν καὶ τοὺς ἐν Νεγρᾷ τῇ πόλει ἐπράχθη ὑπὸ τῶν Ὁμηριτῶν, καὶ πόλεμος Ἐλεσβαὰ τοῦ βασιλέως τῶν Αἰθιόπων πρὸς τοὺς Ὁμηρίτας, καὶ ἡ νίκη αὐτοῦ.* At certe Elesbaas, sive Elesbaan ille Æthiopum Axumitarum monarcha erat, & Christo addictissimus, qui religionis ulciscendæ causa bellum hoc adversus Homeritas suscepit, superatoque & capto eorum tyranno Dunaan Judæo, ac rebus tum apud Homeritas, tum apud Axumitas suos compositis, monasticæ vitæ sese ad mortem usque dedidit. Quod certe bellum Elesbaæ cum Dunaan ex sincerioribus actis S. Arethæ martyris Græcè descriptum in schedis habeo: illud autem martyrium revera eo quo Theophanes notavit anno quinto Justini Augusti, accidit; non Asterio, ut perperam apud Metaphrastem & Surium legitur, sed Timotheo Alexandrinam sedem tenente. Nemo non sentiat Theophanem quum oscitantius hanc annalium suorum partem conderet, *Damianum* pro *Dunaan* legisse. *Damianum* *Δαμιανὸν* perinde habet Logotheta, ut & Anastasius in Latina sua translatione.

Pag. 144.

Lib. 1. de bello Persico, cap. 20.

Procopius longe accuratius bellum recitat *Hellesbæi* *Ἑλλεσϐαίου* (sic legendum prorsus, non *Hellestiæi* *Ἑλλεστιαίου*) cum Homeritis. Hunc vero Christianæ fidei cultorem fuisse eximium ait, *Χριστιανός τε ὢν, καὶ δόξης τῆσδε ὡς μάλιστα ἐπιμελούμενος.* Homeritas magna strage edita profligatos testatur, eisque datum regem Christianum *Esimiphæum*, de ipsorum gente. Addit Esimiphæum seditione in ipsum conflata, solio deturbatum paulopost fuisse, atque in castellum inclusum; regnum verò Homeritarum delatum esse Abramo, Christiano illi quidem, at servo Romani cujusdam institoris, qui apud Æthiopes in urbe Adulide commercii maritimi causa morabatur. Quod ubi rescivit Hellesbæus, illatæ Esimiphæo injuriæ pœnas sumere cupidus, exercitum adversus Abramum ejusque rebellionis participes comparavit; quum autem armis nihil proficeret, bellum Homeritis inferre desiit, in patriam accepta clade magna reversus. Cæterum Abramus pacto cum Hellesbæi successore fœdere, regnum sibi asseruit. Hæc Procopius; quibus ad nauseam usque evincitur Axumitarum regem qui Homeritarum tyrannum, non *Damianum*, sed *Dunaan* primum superavit, jam olim fuisse Christianum.

LI.

Homeritæ petunt à Justiniano Imp. episcopum & clericos.

LI. Theophanis insuper emendanda historia est ex Joanne Malala, qui in *Justiniano solo Imp.* scribit Auxumitarum regem, *victo Dimno* (ipse est Dunaan) *Homeritarum rege, Alexandriam misisse proceres regni sui binos, ducentis aliis viris stipatos, qui à Romano Imperatore impetrarent, concedi sibi episcopum & clericos, à quibus Indi erudirentur & docerentur Christianæ religionis mysteria, omnisque adeo Indica regio Romana evaderet,* ὥστε λαβεῖν αὐτὸν ἐπίσκοπον καὶ κληρικοὺς, καὶ κατηχηθῆναι, καὶ διδαχθῆναι τὰ τῶν χριστιανῶν μυστήρια, καὶ φωτισθῆναι καὶ πᾶσαν τὴν Ἰνδικὴν χώραν ὑπὸ Ῥωμαίους γενέσθαι. (Pag. 164.) Hæc esse Imperatori nuntiata pergit per Licinium Augustalem, jussisseque Justinianum uti secum quem vellent, episcopum acciperent: quamobrem oratores Indos elegisse mansionarium ecclesiæ S. Joannis Alexandrinæ, virum religiosum & virginem nomine Joannem, ὀνόματι Ἰωάννην, sexaginta duos annos natum, *quem assumentes cum clericis quos ipse selegerat, in Indicam regionem ad regem suum Andam deduxere,* καὶ λαβόντες τὸν ἐπίσκοπον, καὶ τοὺς κληρικοὺς, οὓς αὐτὸς ἐπελέξατο, ἀπήγαγον εἰς τὴν Ἰνδικὴν χώραν πρὸς Ἄνδαν τὸν βασιλέα αὐτῶν. Quæ nihil aliud significant, nisi Alexandria missum episcopum Joannem & clericos ad Homeritas Indos, ut apud ipsum Theophanem vocantur, ad annum Justini junioris septimum, τοὺς Ὁμηρίτας Ἰνδοὺς, quos Elesbaas subjugarat, veluti fertur etiam in actis S. Arethæ martyris quæ superiùs laudavi, in quibus Homeritarum rex, qui Dunaan necato, illi genti datus fuit, Abraham quoque dicitur perinde atque apud Procopium, non Adad, neque Andas.

Hæc, inquam, S. Arethæ acta ferunt à Timotheo illo Alexandrino episcopum orthodoxum ordinatum esse, ac missum ad Homeritas & Elesbaam, qui consecrata Negræ ecclesia, cunctos per civitates, perque vicinas regiones baptizavit in nomine Patris, & Filii & Spiritus sancti, constituens in singulis locis presbyteros, diaconosque & reliquos ecclesiarum ministros. Quamquam in illis actis, quemadmodum prædictum est, hæc omnia contigisse traduntur Justino seniore Imperatore, Alexandrinam sedem tenente Timotheo Dioscorianorum patriarcha, Hierosolymitanam Joanne, Antiochenam Euphrasio: quæ tamen omnia, quando uno anno patrari non potuerunt, non male postrema pars eorum ad Justiniani tempora retrahenda est. Sed & de temporis nota, quæ illis actis præfigitur, suus rursum incidet dicendi locus. Observasse nunc sufficiat Alexandrinam diœcesim, summam rerum tenente Justiniano, auctam in Arabia peninsula fuisse, instituta apud Homeritas ecclesia, quæ A ab episcopis Alexandriæ designatis & ordinatis deinceps administranda esset.

Alexandrinus Patriarcha designat & consecrat Homeritarum episcopos.

LII. In historia Patriarcharum Alexandrinorum, quam doctissimus Abbas Renaudotius edidit, ubi de Simeone Patriarcha quadragesimo-secundo, ab Indis Alexandriam missus sacerdos legitur, qui episcopum illis ordinari postularet. Negante Simeone id sibi fas esse absque principis seu præfecti Ægypti Mohammedani facultate, Gaïanitæ Legatum Indorum ad sectæ suæ antistitem deduxerunt, qui nihil moratus quemdam eis ex Mareotide episcopum designavit. Id quod (Pag. 184. ex Elmacino p. 68.) B Indis qui in Ægyptum cum sacerdote venerant, male cessit, quemadmodum illo historiæ loco fuse recitatur. Atqui hos Indos alios esse vix putaverim ab illis Asiaticis, qui Sinus Arabici maritimas regiones colebant, Homeritas, inquam, illos quos à Theophane Indorum appellatione donatos dixi; ad septimum nempe Justini junioris annum, quo renovatum Persicum cum Romanis bellum refert, ob missam ab *Homeritis Indis* legationem ad Romanorum Imperatorem, διὰ τὸ προσεῦσαι τοὺς Ὁμηρίτας Ἰνδοὺς πρὸς Ῥωμαίους, C necnon ob delegatum Alexandria Julianum Magistrianum per Nilum fluvium & Indicum mare ad Arsham regem Æthiopum: ubi profecto Indico mari quo in Indiam pergebatur, Sinus Arabicus, seu mare Erythræum, Rubrumve prorsus significatur. In cujus extrema parte Adula erat, Æthiopici & Axumitarum Imperii celeberrimus portus.

Homeritas erudierant olim Bartholomæus Apostolus, ac subinde Pantænus.

LIII. Ad Indos utique illos Homeritas missus sæculo secundo labente, vel tertio ineunte Pantænus Alexandria quondam fuerat à Demetrio urbis hujus pontifice, quos D scilicet Apostolus Christi Bartholomæus Salvatoris nostri doctrina pridem imbuerat. De Pantæni porro ad hanc gentem profectione audiendus inprimis est Hieronymus ex ejus catalogo scriptorum Ecclesiasticorum. *Pantænus Stoicæ sectæ philosophus,* inquit, *juxta quamdam veterem in Alexandria consuetudinem, ubi à Marco Evangelista semper ecclesiastici fuere doctores, tantæ prudentiæ & eruditionis tam in scripturis divinis, quam in sæculari litteratura fuit, ut in Indiam quoque rogatus ab illius gentis Legatis, à Demetrio Ale-* (num. 36.) E *xandriæ episcopo mitteretur, ubi reperit Bartholomæum de duodecim Apostolis adventum Domini Jesu, juxta Matthæi Evangelium prædicasse, quod Hebraïcis litteris scriptum revertens Alexandriam, secum detulit.* Atqui Bartholomæus, Ruffino teste in translatione sua Latina historiæ ecclesiasticæ Eusebii, imo ipsomet Origene antiquiore quem Ruffinus exscribebat, in India citeriore prædicaverat, quæ alia non fuit ab illo Arabiæ tractu, quem (Lib. 5. cap. 1.)

Homeritæ incolebant. *Thomas Parthos sortitus est*, inquit, *Matthæus Æthiopiam, Bartholomæus Indiam citeriorem.* Ita perinde Sophronius qui Hieronymi librum de scriptoribus Ecclesiasticis in Græcum idioma convertit, scribit Bartholomæum Apostolum *Indis qui dicuntur felices* aut *fortunati*, Ἰνδοῖς τοῖς καλουμένοις εὐδαίμοσιν, *prædicasse Evangelium Christi, & Evangelium quod est secundum Matthæum eis tradidisse.* Homeritas, Indos fuisse dictos ostendimus, & Arabiæ felicis partem habitasse. Quod quidem Philostorgii testimonio confirmatur, qui Photio teste, scripserat, interiores Indos Bartholomæi Apostoli institutione didicisse in Christum credere. Hanc Indorum gentem *Saba quondam* Σάβα μὲν πάλαι, à Saba metropoli dictam fuisse addit, nunc vero Homeritas vocari, τὰ νῦν δὲ Ὁμηρίτας καλεῖσθαι. Ac certe Judæis hæc regio abundabat, quorum illi qui Bartholomæo prædicante Christi fidem susceperant, Hebræum Matthæi Evangelium non absurde legebant. Ex quibus apparet multiplici jure Indiam hanc ad Alexandrinam diœcesim pertinuisse.

Lib. 2. num. 6.

Atque hinc pariter eruere quisque poterit, Justini aut Justiniani Impp. tempore non primitus invectam fuisse salutarem Evangelii doctrinam, sed paulatim collapsam in illis regionibus suscitatam fuisse Christi Fidem. Quod quidem expresse testatur Dionysius Patriarcha Jacobitarum in Chronico, ex Joanne episcopo Asiæ Jacobita qui ineunte sæculo sexto scribebat; hæc sunt Dionysii verba: *Quum hæc* (neces Christianorum à Judæis perpetratas) *accepisset Rex Æthiopum, qui interfecto primo Homeritarum Rege, Christianam Fidem amplexus fuerat, quumque Christianæ rei excidium & Judæi tyrannidem comperisset, zelo incensus, copias adversus Tyrannum eduxit, captumque occidit: exercitum quoque ejus delevit, & universos Homeritidis Judæos funditus extirpavit: regem denique Christianum, zeloque fidei præditum, Abraham nomine, Homeritis præfecit. Atque ita universis Christianis, qui ob persequutionem & Judæorum metum dispersi dissipatique fuerant, collectis, Christiana religio in illa regione restituta est.*

Biblioth. Orient. tom. 1. p. 381.

Plurimæ hæreses Homeritarum ecclesiam inficiunt.

LIV. Alexandrinorum pontificum cura & studio ad Christum traducti Homeritæ, illorum regimini subditi permanserunt, uti modo dicebam; nihil mirum igitur, si ordinati & electi Alexandriæ ipsorum episcopi, Monophysitarum hæresim ex Ægypto secum detulerunt, in qua ortum habuerat & impunè grassabatur; atque ita incautos greges sibi commissos in hæresim captivos deduxerunt & tenuerunt. Neque tamen contigit illud in prima eorum ad Fidem revocatione sub A Justino Seniore, ut ineptè garriunt è secta Jacobitarum historici; non enim passus esset Justinus religiosus princeps, Chalcedonensis Fidei strenuus assertor, qui Homeritarum conversioni tanto studio allaboraverat, è Monophysitis episcopos ad eos mitti, quos semper infensos habuit, quorumque patriarchas ipsos tam Alexandria, quam Antiochia ejecerat. Quin Procopio & Theophane locupletissimis testibus, tam Elesbaas Æthiopum, quam Abraham Rex Homeritarum Christiani orthodoxi fuerunt. Verum post B obitum Justini Imp. Theodosio Patriarcha Alexandrino in exilium acto propter hæresim quam ejurare noluerat, quum Homeritæ à Justiniano episcopum petiissent, jussit ille ut Catholicum episcopum acciperent: irrito tamen conatu, nullum enim alium nisi Monophysitam admiserunt. Quod quidem narrat Dionysius Jacobita supra citatus. *Quum Homeritarum rex*, inquit, *invectum in Alexandrinorum urbem Chalcedonense concilium ejectumque propter fidem Theodosium, ac sede sua, quod synodum amplecti detrectaret, deturbatum* C *comperisset; ipse quoque ea re offensus, episcopum ex urbe Alexandria recipere noluit.* Atqui profundiores postea radices egit hæresis illa apud Homeritas, quam ut facile convelli potuerit, quamdiu scilicet, uti jam dixi, Alexandrina sedes Melchita sive orthodoxo præsule viduata mansit, eorum electionem non ferente temporum malitia & Saracenorum in Ægypto injusta dominatione.

Nec sola autem Monophysitarum hæresis Homeritas invasit; si enim eidem Dionysio fides, alius rursus error ibidem obtinuit Mel- D chisedechianorum, qui temere affirmabant Melchisedecum esse Christum; eò quoque confluxere Phantasiastæ ex Juliani Halicarnassensis & Gaïani secta, qui brevi tempore provincias illas suis erroribus infecerunt; regno etiam in duas partes diviso, bella, schismata, seditionesque regiones illas diu postea conturbaverunt. Cujus quidem detrimenti quo affectum fuit regnum Æthiopum, Homeritarum atque Indorum, causam assignat ibidem Dionysius ex eodem Asiæ episcopo Joanne auctore coævo, defectum sci- E licet sacerdotum. Quum enim singulis annis legatos cum muneribus ad Justinianum Imperatorem mitterent Indi illi, ab eo petentes episcopum qui Chalcedonensem synodum nequaquam reciperet, precibus invictè restitit Imperator; hortatus est eos insuper, ut illum episcopum acciperent, qui synodum amplectebatur & Alexandriæ degebat, quem ipsi pertinaciter rejecerunt; atque ita legati, re infecta, quotannis dimittebantur. Interim

Biblioth. Orient. tom. 1. p. 386.

pag. 385.

durante illa contentione, & extinctis plerisque illorum sacerdotibus, *eò tandem devenerunt,* inquit Dionysius, *ut contra canonum ordinem congregati presbyteri, evangelium capiti cujusdam ex suo ordine imponerent, atque ita eum episcopum constituerent: hac enim ratione existimabant ipsi, Chirotoniam episcopi perfici, quum ne in ordine quidem laïcorum jam locum haberent. Plerique tamen hujusmodi Chirotonia offensi, eamdem improbarunt, nec ut legitimam admisere: indeque magna inter ipsos dissidia exorta sunt.*

De Ecclesia Nubiæ. LV. Gregorius Abulfaragius in historia Dynastiarum, ubi de Constantino magno, scribit eo Romanis imperante, religionem Christianam amplexas esse gentes quæ Ægypto, seu Thebaïdi superiori affines erant, Cophtitas, aliosque vicinos populos, *Nigritas omnigenos ex Æthiopibus, Nubiis, cæterisque.* Atqui Æthiopia hæc omnis inferior, ac præsertim Nubia, quæ ad occidentale Nili latus exstat, non male cælesti doctrina imbuta putanda est à monachis qui in Thebaïdis solitudine versabantur. Ac certe non ab aliis quam ab Alexandrinæ diœcesis prædicatoribus Christi fidem acceperunt, ut proinde Alexandrino præsuli subesse debuerint. Quo factum est, ut postquam Melchitis Christianis, qui Chalcedonense concilium colebant, à Saracenis tyrannis adempta facultas fuit Patriarcham Alexandrinum suum constituendi, Nubii Jacobitarum Patriarcham adeuntes, episcopos ab eo deinceps acceperint. Quod Eutychius Alexandrinus narrat ad annum septimum Heschami Califæ. *Fuit,* inquit, *cathedra Alexandrina absque Patriarcha Melchita spatio nonaginta-septem annorum, occupaveruntque Jacobitæ omnes ecclesias tam Ægypti, quam Alexandriæ. Quumque opus haberent Nubii episcopis, ordinavit Patriarcha Jacobitarum ipsis episcopos, atque ex eo tempore Jacobitarum sententiam amplexa est Nubia.* Eutychio succinunt Elmakinus & Macrisius Mohammedanus auctor. Geographus ille anonymus, qui Nubiensis vulgo nuncupatur, de Nubiorum religione ait: *dicuntur esse Græci, religionemque Christianam profiteri à diebus Cophtitarum, ante exortam Muslemanorum sectam. Verum deficiunt à religione Christiana: sunt enim Jacobitæ.* Quibus innuitur eos post expugnatam à Saracenis Ægyptum, Romanorum seu Constantinopolitanorum fide relicta ad Jacobitas defecisse. Christiana religio in Nubia perseveravit ad decimum usque à nativitate Domini sæculum, quo labente quum Jacobiticæ ecclesiæ Alexandrinæ res in dies pessum irent, penitus defecit, ob pastorum penuriam, ita ut veterum ecclesiarum parietinæ dumtaxat hac in regione hinc inde supersint. Michaël Wanslebius Nubiæ ecclesiarum notitiam evulgavit, quam suo loco huic meo operi inseram.

Dyn. 7. pag. 85. — Tom. 2. p. 386. — Pag. 18. — Ea deficit.

Alia in Arabia Ecclesia. LVI. Præter Homeritas Indos sive Arabes, alia quoque Arabiæ gens Christi fidem amplexa, Ægyptiacam diœcesim auxit, Valente Romanorum Imperatore; quod tradunt Socrates lib. 4. hist. eccl. cap. 36. Theodoretus lib. 4. cap. 23. & Sozomenus lib. 6. cap. 38. « Mavia, inquiunt, Saracenorum Ismaëlitarum regina Romani imperii fines depopulata, regionem mari Rubro vicinam ad Ægyptum usque vastaverat, variis commissis præliis victrix. Quæ subinde pacto cum Romanis fœdere Christianam religionem amplexa est. Quocirca Moysem quemdam virum sanctissimum, qui in finibus Ægypti & Palæstinæ solitariam vitam agebat, episcopum genti suæ designari à Valente postulavit. Cujus ille votis obtemperans, Moysem Alexandriam duci jubet à Lucio Ariano, qui legitimo pastore Petro ejecto, Alexandrinam sedem invaserat, ordinandum. Renuit vero Moyses, nec passus est imponi sibi manus Christi fidelium cruore tinctas, noluitque ab eo ordinationem accipere, qui alienam à Catholica sententiam profiteretur. Quocirca reginæ reverentia & metu ad montem quemdam deductus est, ut ab illis qui in eo Fidei causa exulabant, episcopus crearetur. » Quod factum putem circa annum 377. quo Valens Saraceni utique illius belli causa Antiochiam venit, ex qua urbe ad bellum Gotthicum pergere compulsus, *sera pœnitentia episcopos de exilio revocavit,* ut ferunt Hieronymus in Chronico & Orosius. Atqui Petrus Alexandrinus Roma statim revertens, Damasi litteras secum attulit, quibus & Moysis fides, & ipsius Petri ordinatio confirmabatur. Ex quo magis apparet Alexandrinæ sedi obnoxium factum fuisse Moysem episcopum. Oros. l. 7. hist. c. 33.

Conspectus totius Alexandrinæ diœcesis. LVII. Priscam Ægyptiacæ diœcesis amplitudinem repræsentat inscriptio ista epistolarum Systaticarum Patriarchæ Jacobitarum: *Pater N. sanctissimus archiepiscopus magnæ urbis Alexandriæ, & Soffati Babylonis, & Nomorum Ægypti, Thebaïdis, Pentapolisque Thebaïdis, & Pentapolis Africanæ, regionisque Æthiopiæ & Axumitarum, & Nubiæ & Macoureos & superioris regionis,* de quibus multa pererudite suo more doctiss. Renaudotius disputat, in dissertatione singulari *de Patriarcha Alexandrino.* Fatetur tamen facile non esse divinare, qui sint *Macuræi,* quod non magno periculo potest ignorari. Macoureos nomine significari crediderim interioris Africæ regiones ultra Nubios & Habessinos positas, quæ aliquando Habessinorum regi paruerunt, ad oram usque maris occidentalis.

Hujus tam amplæ quondam diœcesis vix exilia quædam ac tristia rudera supersunt, etiam apud Jacobitas, quorum ecclesia vix quindecim episcopatibus constat, præter Alexandrinum & metropolitam Habessinorum. Hos numerat Wanslebius noster in *Historia ecclesiæ Alexandrinæ*, quam Gallicè edidit anno 1687. nimirum *1. Neggadei. 2. Girge. 3. Abuteg. 4. Siut, cui duo priores Girge & Abuteg conjuncti sunt. 5. Momfallot. 6. Koskam. 7. Melave, cum Minie civitate. 8. Behnese. 9. Arfieh. 10. Tahha, & Ischmunein*, vel *Aschumim. 11. Fium. 12. Bilbeis. 13. Mansoura. 14. Damiata, cui perinde Bilbeis & Mansoura unitæ sunt. 15. Menuf. 16. Behetre, & 17. Alexandriæ emporium, qui tres episcopatus in unum coaluerunt.* Melchitæ vero ad numerum longe minorem redacti sunt; quippe qui præter Alexandrinam quatuor dumtaxat sedes apud se numerant, quas archiepiscopatus titulo decorarunt, nempe 1. Libyensem sive Æthiopiæ, 2. Memphis seu veteris Cairi. 3. Pelusii seu Damiatæ, 4. & Mytilidensem seu Rozetti. Horum diœcesis veterem notitiam consulere licet, quam una cum aliis, quas hinc inde nancisci potuimus, huic Orienti Christiano præmittimus, velut edita jam est à Beveregio in Annotationibus ad canonum collectiones varias, ex codice Arabico acceptam, qui Eutychii Alexandrini Annales complectitur. Quin & aliam huic non admodum absimilem à Nilo Doxapatrio concinnatam.

Parte 1. c. 7. p. 26.

Palæstina Alexandrino Patriarchæ nunquam subjecta,

LVIII. Ab illis nunc confutandis abstineo, qui Palæstinam Alexandrini præsulis ditionis fuisse affirmarunt: quam opinionem Nilus Doxapatrius in notitia statuere non dubitavit. Cui confutandæ solus, ut alia testimonia omittam, nobis sufficit Hieronymus, qui in epistola adversus errores Joannis Hierosolymitani ostendit, eum frustra Theophili Alexandrini judicium, patrocinium-ve quæsivisse adversus Epiphanium ob ordinationes quas Epiphanius in pago Hierosolymitano patraverat; quando Palæstina nulla ratione Alexandrino præsuli suberat, sed Cæsariensi dumtaxat aut Antiocheno, quem Nicæna synodus toti Orienti debere præesse confirmarat. *Tu qui regulas quæris ecclesiasticas*, inquit, *& Nicænis canonibus uteris, & alienos clericos cum suis episcopis commorantes tibi niteris usurpare, responde mihi: ad Alexandrinum episcopum Palæstina quid pertinet! Ni fallor, hoc ibi decernitur, ut Palæstinæ metropolis Cæsaria sit, ac totius Orientis Antiochia.* Quo vero jure Alexandrini Palæstinam sibi vindicare potuissent, à quibus ea regio nec fidem unquam, nec ordinationem accepit! Habuerunt quidem aliquando Jacobitæ Ægyptii Hierosolymis episcopum sui schismatis, sed sub Saracenis principibus, ita concedentibus, ut ille Cophtitas solos curaret, qui ad urbem sanctam sacrorum locorum visendorum causa pergerent; verum interim illic quoque sedente legitimo Patriarcha Græco. Id quod etiamnum observatur. Ita quoque Chaldæis, Nestorianis & Armenis, nec-non Jacobitis Syris suus est eadem in civitate episcopus, quum eorum Patriarchæ Palæstinam nullo modo ad se spectare putent.

Ep. 38. ad Pammach.

nec Cyprus insula,

LIX. Cyprum quoque insulam suæ quondam diœcesis fuisse Cophtitæ fabulantur, quin & Carthaginem totamque adeo Africam veterem: ac Cyprum quidem, quoniam S. Marcum in ea prædicasse ferunt, Joannem Marcum sanctorum Pauli & Barnabæ socium pro Evangelista Marco sancti Petri discipulo, imperite accipientes. Carthaginem & Africam Alexandrino præsuli Nilus ipse Doxapatrius consulto abjudicat; quando constat Africam proconsularem, cujus caput Carthago fuit, à Romana ecclesia fidei elementa accepisse, & ab Ægypto tam quod res ecclesiasticas, quam quod civiles attinet, discretam ex toto fuisse.

nec Africa,

Metropolitæ statuuntur apud Melchitas.

LX. Ex iis quæ superius allata sunt, certo certius constat, Alexandrinum præsulem omnes Ægypti, Thebaïdis, Lybiæ, Pentapolis, aliasque provincias pleno jure sic olim administrasse, ut nullus in illis alter metropolita existeret. Cujus moris tenaciores fuere Jacobitæ, quam Melchitæ seu orthodoxi. Hi enim ex quo tandem Patriarchas iterum suos receperunt, veteri consuetudine relicta, diœcesim suam composuerunt ad normam aliarum, Constantinopolitanæ scilicet, Antiochenæ & Hierosolymitanæ, quarum singulæ provinciæ à metropolita suo administrabantur: nam Notitia illa qua ex Annalium Eutychii codice accepta est, præter *Archiepiscopos Mareotidis & Misræ seu Cahiræ* octo metropolitas recenset, *Barcæ* scilicet *& Pentapolis Africanæ, Sindiæ & Indiæ, Habessiæ, Almaris, Nubiæ, Pharmæ, Tinnis & Libyæ*, ac demum *Damiatæ*. Octo perinde, sed India, Habessia, & Nubia prætermissis, Nilus Doxapatrius numerat, *Pelusium, Leontopolim, Oxyrinchum, Ptolemaïdem, Dario, Marico, & Tonnesim in septimo Nili ostio sitam.*

In Annot. Beveregii pag. 148.

Atqui metropoles ab Alexandrinis illis Patriarchis institutæ jam erant ante tempora Photii, ut colligitur ex epistola Michaëlis patriarchæ Alexandrini eidem Photio inscripta, quæ lecta fuit in ea synodo, quæ Joanne Papa VIII. post S. Ignatii Constantinopolitani obitum, Photii ipsius restitutionem approbavit. Hic non disputo, genuina ne sit ac

sincera epistola hæc, an à Photio conficta; attamen composita saltem fuit pro ea quæ A hoc tempore recepta erat, Ægyptiacæ diœcesis dispositione. Ait Michaël se Photium aperta voce proclamasse coram sua synodo, ad quam convenerant quotquot ob temporum angustiam cogere potuerat, metropolitæ & episcopi, inprimis *Zacharias Tamianthi, Jacobus Babylonis, Stephanus Thebarum, &* *Theophilus Baris* (lego *Maris*) *selecti metropolitæ*: λέγω δὴ τοὺς περὶ Ζαχαρίαν Ταμιανθοῦ, καὶ Ἰάκωβον Βαβυλῶνος, καὶ Στέφανον Θηβῶν, καὶ Θεόφιλον Βάρη (emendo Μάρη, vel Μάρης) ἐκκρίτους μητροπολίτας.

Hard. coll. Concil. t. 6. parte 1. col. 265.

Item apud Jacobitas.

B Melchitas Jacobitæ imitati videntur, quando identidem nonnulli apud illos metropolitæ occurrunt. *Metropolitæ* siquidem titulo ornaverunt episcopum Habassiæ sive Æthiopiæ, nec-non episcopum suum Hierosolymitanum, quibus tamen episcopi nulli alii subsunt. Famosus est in Patriarcharum Alexandrinorum historia Michaël metropolita Damiatensis, qui circa annum 1174. hoc est, duodecimo sæculo ad finem vergente, de Confessione apud suos abroganda, sub Marco filio Zaræ LXXIII. seu LXXV. Patriarcha C Jacobitarum, abrogando cogitare cœpit. Non vero constat ei subjectos fuisse uti metropolitæ, ullos ullius Ægypti provinciæ episcopos. Alios apud Cophtitas, metropolitas ignoramus, nec ullum nobis in suis libris Michaël Wanslebius indicat.

Patriarchæ Alexandrini munus, Paschalem diem investigandi.

LXI. Enarrata Ægyptiacæ diœcesis institutione, & pro variis temporibus dispositione, ac jurisdictione, dicere convenit de quibusdam Alexandrini archiepiscopi juribus & prærogativis, quæ hactenus non recensui. Quum Alexandria sub Ptolemæis principi- D bus, ac sub Romanis deinceps, viris scientiarum peritissimis abundaret, inprimisque Mathematicis & Astronomis, inde factum est, ut hujus urbis antistiti injuncta olim provincia fuerit, cujusque anni paschalem diem investigandi, de qua Romanum pontificem certiorem faceret, ut per eum reliquæ orbis ecclesiæ illum discerent. Quod quidem illius munus Leo magnus Marciano Imp. scribens, his verbis exponit: *Paschale festum, quo sacramentum salutis humanæ maxime continetur, quamvis in primo mense semper celebrandum sit,* E *ita tamen est Lunaris cursus conditione mutabilis, ut plerumque sacratissimæ diei ambigua occurrat electio, & ex hoc fiat plerumque quod non licet, ut non simul omnis ecclesia, quod non nisi unum esse oportet, observet. Studuerunt itaque Sancti Patres occasionem hujus erroris auferre, omnem hanc curam Alexandrino episcopo delegantes, quoniam apud Ægyptios hujus supputationis antiquitus tradita esse videbatur*

Epist. 94.

peritia, per quam qui annis singulis dies prædictæ solemnitatis eveniret, Sedi Apostolicæ indicaretur, ut hujus scriptis ad longinquiores ecclesias indicium generaliter percurreret. Cyrillus ipse Alexandrinus in prologo quem scripsit pro Cyclo XCV. annorum, quos cum anno Christi vulgaris hodiernæ Æræ 437. & Diocletiani 153. inchoabat, satis innuit ritum hunc sive consuetudinem, ut Alexandrinus episcopus Romano proximum Paschatis diem significaret, à Patribus Nicænis probatum fuisse, quum ait: *Sanctorum totius orbis synodi consensione decretum est, ut quoniam apud Alexandriam satis reperta esset ecclesia, quæ hac scientia clareret, quota Kalendarum vel Iduum, quota Luna Pascha debeat celebrari, per singulos annos Romanæ ecclesiæ scriptis litteris intimaret.* Eruditis nimirum omnibus compertum est Nicænam synodum ideo præsertim à Constantino coactam fuisse, ut litem de celebrandi Paschatis die, quam Crescentius quidam episcopus adversus Alexandrum Alexandrinum iterum excitaverat, componeret. De quo legendus Epiphanius hær. 70.

Apud Bucherium pag. 481.

Leo subinde Marciano Augusto Theophili Alexandrini canonem Paschalem refert, quem vitiis quibusdam laborare ait. Unde Imperatorem rogat, ut eum emendari curet ab Ægyptiis aliisve qui certam hujusmodi supputationis notitiam habeant. Post vero idem pontifex accepta à Proterio Alexandrino *de ratione Paschali* epistola, Imperatori nuntiavit, secundum Theophili quidem dispositionem, contra veterum observantiam proximam Paschalem solemnitatem celebratum iri, *quum à passione Domini,* inquit, *in omnibus nostris annalibus, decimus-quintus Kalendarum Maïarum dies legatur adscriptus. Sed quum Ægyptiis alia ratio placeat,* (pergit pontifex) *consensum meum, ne qua discrepantia per provincias de observantia tam venerabilis festi foret, commodavi.* Subdit acceptas à se litteras venerabilis & coëpiscopi sui Proterii, *quibus apud pietatem vestram,* inquit, *de mea consensione respondit: non quia hoc ratio manifesta docuerit, sed quia unitatis, quam maxime custodimus, cura persuaserit.* Quocirca Formatam Leo ad Galliarum & Hispaniarum episcopos dare non dubitavit, qua solemnitatem Paschalem anno 455. octavo Kalendas Maïas agendam edixit, quum mallet *pacis unitatisque studio Orientalium,* seu Alexandrinorum, *definitioni acquiescere, quam in tantæ festivitatis observantia dissidere.* Verum hic error Occidentalibus nostris displicuit; quibus Pascha celebrandum videbatur, ex definitionibus Patrum, die quinto-decimo Kalendas Maïas, non die octavo Kalendas

Ibid.

Epist. 108.

Epist. 109.

easdem, ut Alexandrinis. Quod S. Prosper in chronico significat, ubi mentione facta epistolæ Leonis ad Marcianum Augustum, mox subjungit, finem chronico imponens: *Ex quibus Catholica Ecclesia instrui potest, quod hæc persuasio* (Alexandrinorum) *studio unitatis & pacis tolerata sit potius, quam probata, nunquam deinceps imitanda, ut quæ exitialem præbuit offensionem, omnem in posterum perdat auctoritatem.* Quibus Prosper innuit propter hunc errorem, non eam deinceps fuisse Alexandrinæ supputationis auctoritatem. Quocirca tum ipse Prosper, tum Victorinus Africanus, alios atque alios canones composuerunt; at certe multis deficientes, ut veterem Cyclum observare satius forsan fuisset.

De Æra Martyrum.

LXII. Occasione sumpta supputationis Alexandrinæ diei Paschatis, operæ pretium fortasse erit non nihil subjicere de receptissima apud Alexandrinos epocha, quam *Martyrum* appellant, ob Diocletianum cujus causa instituta est, qui sævissimam quam omnes norunt in Christianos persequutionem movit, unde & *Diocletianea* quoque nuncupatur. Hujus initium arcessunt ab eo anno quo Diocletianus summam rerum capessivit, Christi scilicet 284. Hujus Æræ statuendæ causam quam viri doctissimi multo sudore indagaverunt, discimus tandem ex Joanne Malala parte 1. Chronographiæ, ubi Ægyptiorum qui à Diocletiano ad Achilleum tyrannum desciverant, rebellionem narrat.

Pag. 409.

Ægyptios, ait, *in præfectos suos insurgentes, illos interemisse: quocirca Imperatorem in eos arma movisse, magnamque Alexandriam obsidione cinxisse, & fossis egestis, rescissoque, qui in urbis usum ibi erat aquæ ductu, cursuque aquarum per aliam à Canopo viam averso, urbem demum cepisse, captamque incendiis vastasse. Tum Imperatorem equo insidentem urbem ingressum, equo interim occisorum cadavera calcante. Exercitui vero in mandatis dederat, uti non prius à cædibus abstinerent, quam ad equi cui insidebat genua sanguis occisorum pertingeret. Urbem itaque dum ingrederetur, à portis ipsis non procul, equus ejus, dum per cadavera incedit, trunco hominis impegit, & equi ex casu labescentis genu tinctum est. Quo viso Imperator repressit militem, ac venia concessa, non amplius in Alexandrinos sævire permisit. Quamobrem Alexandrini equo statuam æream grati erexerunt; isque locus Diocletiani equus usque adhuc appellatur. Insuper eum primum ex tunc Alexandriæ annum nominari decretum est. Ex quo tempore in usu est Æra civilis Alexandriæ.* καὶ ἐκ τότε ἐχρημάτισεν ὀνομάζεσθαι πρῶτον ἔτος Ἀλεξανδρείας. ἔστιν οὖν ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου ὁ χρηματισμὸς τῆς πρὸς Αἴγυπτον Ἀλεξανδρείας. Hæc Malalas, qui hoc solum non accurate satis ait, ab illa A die vel anno quo Diocletianus Alexandrinis expugnata urbe pepercit, Æram illam Alexandrinam incepisse, hoc est anno Christi 296. Nam ut prædictum est, ab ipsomet anno quo Imperium arripuerat, Christi 284. initium sumpsit. Quemadmodum scilicet Antiocheni quum novam suam Æram in Julii Cæsaris honorem anno Urbis Romæ conditæ 707. instituissent, illius principium esse sanxerunt annum 705. quo Dictaturam Cæsar inierat. At Christiani Alexandrini Æram illam, cujus auctores erant gentiles, B de *Martyrum* nomine, qui plurimi Imperatore Diocletiano ac deinceps in urbe præsertim sua necati erant, nuncupandam censuerunt. Cujus Æræ frequens nobis mentio erit, in assignandis Patriarcharum Alexandrinorum temporibus. De quorum titulis honorificis nunc mihi superest dicendum.

Patriarchæ Alexandrini tituli.

LXIII. Theodorus Balsamon Meditato suo primo, quo de *Patriarcharum privilegiis* disputat, tum ex scriptura, tum ex traditione confirmat Romanum episcopum appellatione *Papæ* donari, quin etiam Alexandrinum, C Constantinopolitanum, & Hierosolymitanum archiepiscopos nuncupandos subdit, Antiochenum denique, Patriarcham, quamlibet quinque illi pari honore fruantur, vicemque unius Christi, universi corporis capitis, obtineant. Id quod isto modo subinde edisserit: *Apud Latinos Papa dicitur Pater; apud Judæos Patriarcha idem sonat quod princeps seu parens patriarum vel familiarum. Similiter archiepiscopus erit episcoporum pater. Quamobrem licet Papæ, Patriarchæ, & archiepiscopi vocabula lingua tenus diversa sint, ne-* D *quaquam tamen potestate differunt.* Quod Papæ nomen attinet, *similiter,* inquit, *Alexandrinus propterea vocatus fuit Papa, quod sanctus Cyrillus in tertia synodo privilegia Papæ Cælestini accepit.* ὡσαύτως καὶ ὁ Ἀλεξανδρείας ἐκλήθη Πάπας, διὰ τὸ λαβεῖν τὸν ἅγιον Κύριλλον κατὰ τὴν τρίτην σύνοδον τοῦ Πάπα Ῥώμης, τοῦ Κελεστίνου φημὶ, τὰ προνόμια. Hæc famosus ille apud Græcos schismaticos canonum interpres, cui illi vulgo adstipulantur, narrantque insuper à Cælestino Papa missam Cyrillo mitram, qua ipse ejusque successores in E missarum solemniis Romanorum more operirentur. Nugæ.

Juris Græco-Romani, lib. 7. pag. 450.

Dicitur Papa.

Horum errorem, ut de mitra quoque taceam, operosius refellere non vacat. Prolixa exstat Abrahami Ecchellensis lucubratio de *origine nominis Papæ:* quæ vox omnibus olim Latinæ ecclesiæ præsulibus communis erat. Legere sufficiat Hieronymi & Augustini epistolas, ne plura congeram. Dicam solum ante sæculi tertii medium Alexandrinum

antistitem Heraclam, qui statim post Demetrium sedit, nomine *Papæ* appellatum fuisse. A Dionysius siquidem Alexandrinus proximus ipsius successor in epistola ad Philemonem ecclesiæ Romanæ presbyterum *de baptismo*, quam Eusebius refert, regulam quam in hæreticis recipiendis servabat, sibi traditam asseruit *à Beatissimo Papa nostro Heracla*, παρὰ τοῦ μακαριωτάτου Πάπα ἡμῶν Ἡρακλᾶ παρέλαβον. Quocirca Arius subinde cum impietatis suæ sociis Alexandrum archiepiscopum Alexandrinum, sua quæ apud Epiphanium hær. 69. habetur, epistola compellans, hunc quoque *beatum Papam* vocitavit; quibus verbis innui- B tur Alexandrinum præsulem eo ævo, sæculo nempe tertio *Papæ* nuncupatione ornatum fuisse. Plura non addam, ne rem compertissimam probare velle videar.

Lib. 7. hist. cap. 7.

Quod vocem spectat *Archiepiscopi*, hanc ex eodem Epiphanio hær. 68. Alexandrinis antistitibus post sæculi quarti initia attributam jam ostendimus, quin & à Meletio schismatis auctore usurpatam, qui sibi Alexandri pontificis Alexandrini vicarii titulum & dignitatem nullo jure arrogabat.

Item Archiepiscopus,

Atque Patriarcha,

Alexandrinus vero præsul nusquam *Pa-* C *triarcha* dictus reperitur ante magnum Cyrillum, quum id nominis jam inditum esset Antiocheno Archiepiscopo, quo etiam Hierosolymitanus Juvenalis, ac tandem Constantinopolitanus trium amplissimarum diœcesium compos factus, donari cœperunt.

Demum Judex orbis universi.

Posterioribus hisce sæculis Alexandrinus quilibet Patriarcha Græcus, seu Melchita, *se judicem orbis universi*, singulari titulo, appellare non dubitat, κριτὴς τῆς οἰκουμένης. Cujus certe honorifici vocabuli quis primus auctor D fuerit, nondum mihi assequi licuit. Nicephorus Callistus sæculo decimo-quarto scribebat *famam esse Cyrillum Alexandrinum, tum mitram, tum Papæ nuncupationem, necnon ut judex universi orbis diceretur à Cælestino accepisse*, ἐξ οὗ (τῆς Ἐφεσίων συνόδου) λόγος, καὶ τὸ τῆς μίτρας ἐπίθεμα εἰληφέναι, καὶ τὴν τοῦ Πάπα προσηγορίαν λαβεῖν, καὶ τῆς οἰκουμένης κριτὴν ὀνομάζεσθαι. Sic igitur jam ante appellabatur: sed vanam tituli hujus originem fingebant, quippe qui à nullo Alexandrinorum archiepiscoporum sexto, septimo, octavo & nono E sæculis assumptus reperitur. Joachim Alexandrinus, qui post sæculi decimi-sexti medium sedebat, *testimonium generoso comiti D. Alberto Leuwenstenio dedit*, quod sacra Montis Sinaï loca visitaverit, illudque ab his verbis incipit. ὁμολογῶ ἐγὼ Ἰωακεὶμ Πάπας καὶ πατριάρχης τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας καὶ κριτὴς τῆς οἰκουμένης, *confiteor ego Joachim, papa & patriarcha magnæ civitatis Alexandriæ, & judex*

Lib. 4. hist. c. 34. p. 512.

Turco-gr. pag. 229.

orbis terrarum. Ita perinde Meletius Piga in suis epistolis, Gerasimus in litteris quibus anno 1629. obstitit ne Calvinianorum schola Constantinopoli constitueretur, Cyrillus Lucaris, Joannicius Panagiota, & alii passim. Michaël Wanslebius Alexandrinum Patriarcham ait apud Jacobitas hactenus judicem orbis universi ferri, quatenus si quod dissidium in ecclesia oriatur de die solennitati Paschali assignando, ipsius sit negotium hoc dirimere. Cæterum melius secundæ olim sedis antistiti convenerit, ut *judex universi orbis* dicatur, quam Constantinopolitano, ut œcumenicus Patriarcha. Martinus Crusius Turco-Græciæ pag. 230. figuram expressit duorum sigillorum quibus uti solent Patriarchæ Alexandrini, quorum unum sanctæ Catharinæ, alterum sancti Marci effigiem exhibet.

Hist. Alex. Eccl. parte 1. cap. 4. pag. 9.

LXIV. Alexandrinam ecclesiam tribus quatuor-ve, imo & quinque sæculis prioribus spectatissimam reddidit *schola Christiana*, cui viri doctissimi præfuerunt, ut ejus mentionem non omittendam existimem. Admodum contulit ad veram religionem per Ægyptum vicinasque regiones amplificandam. Scholæ hujus primordia Hieronymus accersit ab ipsissimet S. Evangelistæ Marci temporibus, ubi illi sermo est de Pantæno, in catalogo scriptorum ecclesiasticorum. *Pantænus Stoïcæ sectæ philosophus*, inquit, *juxta quamdam veterem in Alexandria consuetudinem, ubi à Marco Evangelista semper ecclesiastici fuere doctores, tantæ prudentiæ & eruditionis, tam in scripturis divinis, quam in sæculari litteratura fuit.*

De Schola Alexandrina.

num. 36.

Henricus Dodwellus in dissertationibus Irenaïcis Alexandrinæ scholæ magistrorum seriem ex codice Barociano 142. fol. 216. edidit, à Græco scriptore anonymo ex Philippi Sidensis lucubrationibus contextam, in qua primus memoratur Athenagoras, qui Hadriani & Antonini Impp. ætate claruisse dicitur, decimus-tertius ac postremus est Rhodon Didymi successor, qui scholam transtulisse Siden in Pamphyliæ civitatem in eodem laterculo fertur, ubi Philippum auditorem habuit; illum nempe quem Socrates Constantinopolitanæ ecclesiæ diaconum, & S. Joannis Chrysostomi familiarissimum fuisse tradit. Hic inter alia ingenii sui monumenta historiam condiderat, quam non ecclesiasticam, sed Christianam inscripsit, in qua nullum rerum aut temporum ordinem servaret. Photius hujus historiæ in bibliotheca meminit cod. 36. nec magni facit, eamque ab auctore ad illud tempus continuatam ait, quo Sisinnius Byzantinæ ecclesiæ præfectus fuit. Quæ anonymus de Alexandrinæ scholæ doctori-

Lib. 7. cap. 27.

bus ex Philippi, ut videtur, historia excerpsit, admodum comperta sint, sed & nonnullis integra juvat hic inserere; quippe quæ non A animadversionibus indigeant.

Καί φησι Φίλιππος ὁ Σιδήτης ἐν τῷ λόγῳ κδʹ. τοῦ διδασκαλείου τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἀθηναγόρας πρῶτος ἡγήσατο, κατὰ τοὺς χρόνους ἀκμάσας [a] Ἀδριανοῦ καὶ Ἀντωνίνου, οἷς καὶ τὸν ὑπὲρ Χριστιανῶν πρεσβευτικὸν προσεφώνησεν· ἀνὴρ ἐν αὐτῷ χριστιανίσας τῷ τρίβωνι καὶ Ἀκαδημαϊκῆς σχολῆς προϊστάμενος· οὗτος πρὸ τοῦ Κέλσου κατὰ Χριστιανῶν γράψαι προθυμηθεὶς, ἐντυχὼν ταῖς θείαις γραφαῖς εἰς τὸ ἀκριβέστερον ἀγωνίσασθαι, οὕτως εἵλετο τῷ παναγίῳ πνεύματι, ὥστε διδάσκαλον κατὰ τὸν B μέγαν Παῦλον ἀντὶ διώκτου γενέσθαι τῆς πίστεως, ἧς ἐδίωκεν. τούτου μαθητὴν γενέσθαι φησὶν ὁ Φίλιππος τὸν Στρωματέα Κλήμεντα, καὶ Πανταῖνον τοῦ Κλήμεντος. [b] ὁ δὲ Πανταῖνος καὶ αὐτὸς Ἀθηναῖος ὑπῆρχεν, φιλόσοφος Πυθαγόρειος. Εὐσέβιος δέ φησι τοὐναντίον ὅτι Πανταῖνος τοῦ Κλήμεντος διδάσκαλος γέγονεν, οὗ καὶ ὡς διδασκάλου ἐν ταῖς Ὑποτυπώσεσιν μέμνηται. [c] οὗτος δὲ ὁ Πανταῖνος ἔσχεν μαθητὴν διάδοχον τοῦ διδασκαλείου, μετ᾽ αὐτὸν προϊστάμενον, κατὰ C μὲν Φίλιππον Ὠριγένην, κατὰ δὲ Εὐσέβιον, Κλήμεντα, καὶ μετὰ Κλήμεντα, Ὠριγένην. πλὴν εἴτε οὗτος, εἴτε ἐκεῖνος, τέταρτος προέστη τῆς χριστιανικῆς διατριβῆς Ὠριγένης. Μετὰ Ὠριγένην [d] Ἡρακλᾶς· μετὰ τοῦτον [e] Διονύσιος· μετὰ τοῦτον [f] Πιέριος· μετὰ Πιέριον [g] Θεόγνωστος· μετὰ τοῦτον Σεραπίων· μετὰ τοῦτον Πέτρος ὁ μέγας ἐπίσκοπος, μάρτυς γενόμενος· μετὰ Πέτρον Μακάριος, ὃν πολιτικὸν ἐκάλουν οἱ ἐπιχώριοι· μετὰ τοῦτον Δίδυμος· μετὰ Δίδυμον Ῥόδων, ὃς καὶ μετήγαγε, κατὰ Φίλιππον τὴν διατριβὴν ἐν τῇ D αὐτῇ πόλει τῇ Σίδῃ, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου

Inquit etiam Philippus Sidetes sermone 24. scholæ præfuit Alexandrinæ primus Athenagoras, qui Hadriani floruit temporibus, atque Antonini, quibus etiam legatoriam pro Christianis inscripsit. Religionem Christianam sub ipso quoque Pallio professus est, & scholæ Academicæ præfuit. Hic quum in animo haberet Christianos, ante Celsum scriptis oppugnare, lustratis ea mente scripturis, ut susceptam oppugnationem institueret accuratius, ita captus à Spiritu sancto est, ut ad exemplum magni Pauli, ex persequutore Doctor effectus sit illius fidei, quam persequebatur. Hujus discipulum ait Philippus fuisse Clementem (cognomine) Stromatea, Clementisque Pantænum. Pantænus vero ipse etiam Atheniensis (civis) philosophus erat Pythagoræus. Eusebius vero ex adverso dicit Pantænum Clementis fuisse præceptorem, cujus etiam tamquam præceptoris meminit in Hypotyposibus (Clemens). Cæterum Pantænus ille post se Scholæ præfectum habuit, discipulum suum, pro Philippi mente, Origenem, pro Eusebii vero Clementem, & post Clementem Origenem. Utcumque tamen (seu successerit) hic vel ille, Christianæ Scholæ quartus præfuit Origenes. Post illum Heraclas; post quem Dionysius; deinde Pierius; post Pierium Theognostus; post hunc Serapion; quem excepit magnus ille Petrus episcopus, martyrio inclytus: Petrum Macarius, qui Politicus à conterraneis est cognominatus. Post illum Didymus, post Didymum Rhodon, qui etiam temporibus Philippi Scholam transtulit in illam ipsam (Philippi) civitatem Siden, Imperante magno

[a] Ἀδριανοῦ καὶ Ἀντωνίνου. Nequaquam sub Hadriano & Antonino apologiam pro Christianis obtulit Athenagoras, sed *Marco Antonino, & Lucio Aurelio Commodo*, Αὐτοκράτορσιν Μάρκῳ Ἀντωνίνῳ, καὶ Λουκίῳ Αὐρηλίῳ Κομμόδῳ, Marco-Aurelio Antonino Vero, inquam, & Lucio Aurelio Vero Commodo fratribus Augg.

Tillem. to. 3. p. 170. 171. [b] Πανταῖνος Ἀθηναῖος. Pantænum Siculum clarissimus Tillemontius putat, cui ab ipso Clemente *Sicula apis* dictus censetur, Σικελικὴ τῷ ὄντι ἡ μέλιττα, *quæ ex prophetico & apostolico prato flores delibaret*: nisi Clemens ejus doctrinæ suavitatem melli Siculo similem fuisse solummodo significet. Plinius optima mella esse ait *Atticæ regionis & Siculæ Hymetto & Hybla ab locis*. Pantænus non Pythagoricæ sectæ censetur Hieronymo, sed Stoïcæ. *Cl. Alex. Strom. lib. 1. p. 274.* *Lib. 11. cap. 13.*

[c] Οὗτος ὁ Πανταῖνος. Ex Eusebio discimus Pantænum quum Alexandriæ doceret, ad Indos Christiana religione imbuendos profectum esse; imo à Demetrio Alexandrino episcopo missum fuisse: atque post reditum suum quum Clemens ejus loco doceret, scholæ iterum præfuisse, eoque defuncto, Clementem solum docendi munere functum esse. Cui successit Origenes, sed quum aliquandiu schola vacasset; quod innuit his verbis: *Quum nemo Alexandriæ superesset, qui tradendis fidei nostræ rudimentis operam daret, cunctis ob persequutionis metum pulsis & fugientibus, quidam ex gentilibus ipsum* (Origenem) *scholæ vacantem atque affixum, ut de se alicubi scribit, adierunt, verbum Dei ex eo audituri.* *Hist. Eccl. lib. 6. c. 3.* σχολάζοντι δὲ (Ὠριγένῃ) τῇ διατριβῇ, ὥς που καὶ αὐτὸς ἐγγράφως ἱστορεῖ, μηδενός τι ἐπὶ τῆς Ἀλεξανδρείας τῷ κατηχεῖν ἀνακειμένου. πάντων δὲ ἀπεληλαμένων ὑπὸ τῆς ἀπειλῆς τοῦ διωγμοῦ, προσῄεσαν αὐτῷ τινὲς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν, ἀκουσόμενοι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

[d] Μετὰ Ὠριγένην Ἡρακλᾶς. Eusebio iterum teste, Origenes, divisa auditorum multitudine, Heraclam ex familiaribus suis, virum rerum divinarum studiosum, & alioqui doctissimum, nec expertem Philosophiæ, in dicendo socium sibi adjunxit; cui institutionem dedit eorum, qui primis rudimentis imbuerentur, sibi vero perfectiores docendos reservavit. Postquam vero Origenes Alexandria Cæsaream secessit, solus Heraclas scholam κατηχήσεων tenuit. *Lib. 6. cap. 15.* *Ibid. c. 26.*

[e] Μετὰ τοῦτον Διονύσιος. Hieronymus rursum in catalogo scriptorum ecclesiasticorum. *Dionysius*, inquit, *Origenis valde* E *insignis auditor, scholam κατηχήσεων presbyter tenuit.* *num. 69.*

[f] Πιέριος. Hieronymus iterum ex Eusebio: *Pierius Alexandrinæ ecclesiæ presbyter, sub Caro & Diocletiano principibus, eo tempore quo eamdem ecclesiam Theonas episcopus regebat; florentissime docuit populos, & in tantam sermonis, diversorumque tractatuum, qui usque hodie exstant, venit elegantiam, ut Origenes junior vocaretur.* *Catal. script. Eccl. num. 76.*

[g] Achillam Philippus omisit, cujus tamen Eusebius meminit: *sub quo* (Theona) *Achillas*, inquit, *eodem quo Pierius tempore presbyterii honore decoratus, Alexandriæ claruit; cui etiam sacræ fidei schola commissa est.* καθ᾽ ὃν (Θεωνᾶν) ἐπὶ τῆς Ἀλεξανδρείας, ἐπὶ ταὐτὸν τῷ Πιερίῳ πρεσβυτερίου ἠξιωμένος Ἀχιλλᾶς ἐγνωρίζετο, τῆς ἱερᾶς πίστεως τὸ διδασκαλεῖον ἐγκεχειρισμένος. Theodoretus Ario hæretico sacrarum litterarum interpretationem fuisse creditam ait, cui proinde Macarius successerit, ut Macario Didymus. *Euseb. lib. 7. c. 32.* *Theod. hist. eccles. lib. 1. c. 2.*

Θεοδοσίου

Θεοδοσίου. τούτῳ Ῥόδωνι λέγει μαθητεῦσαι ὁ Φίλιππος, ᾧ τινι καὶ πλεῖστα μαρτυρεῖ περὶ εἰδήσεως λόγων, τῶν τε καθ' ἡμᾶς, καὶ τῶν ἔξωθεν.

A Theodosio. Hujus Rhodonis se discipulum fuisse ait Philippus, cui etiam amplum perhibet testimonium, de ipsius tam nostra (seu Christiana) quam externa eruditione.

In eodem Barociano codice *quæ sequuntur*, ait Dodwellus, *litteris miniatis concepta sunt; quæ adeo librario potius quam auctori vel excerptori videntur imputanda;* nec certe ordinem doctorum Alexandrinorum qui in excerpto fertur, accurate repræsentant. In his enim Heraclas & Dionysius, atque Origenes Clementi, & Origenes Heraclæ, postponuntur.

Οἱ Διδάσκαλοι.		Magistri.	
Ἀθηναγόρας α'.	Θεόγνωστος η'.	Athenagoras I.	Theognostus VIII.
Πανταῖνος β'.	Σεραπίων θ'.	Pantænus II.	Serapion IX.
Ὠριγένης γ'.	Πέτρος ὁ μάρτυς ι'.	B Origenes III.	Petrus martyr X.
Ἡρακλᾶς δ'.	Μακάριος ὁ πολιτικὸς ια'.	Heraclas IV.	Macarius Politicus XI.
Διονύσιος ε'.		Dionysius V.	
Κλήμης ς'.	Δίδυμος ιβ'.	Clemens VI.	Didymus XII.
Πιέριος ζ'.	Ῥόδων ιγ'.	Pierius VII.	Rhodon XIII.

Quum Hieronymus scriptorum ecclesiasticorum catalogum absolveret, anno, uti testatur, Theodosii decimo-quarto, Christi 392. hacque sua ætate in Pantæno magistrorum scholam Alexandriæ adhuc perseverare significet, imo & Didymum vitam adhuc agere, exacto octogesimo-tertio anno; Rhodon nonnisi postremis Theodosii temporibus Siden in Pamphylia scholam transferre potuit. Extinctum vero Alexandrinum magisterium non puto, quando sæculo quinto sextoque Ammonium & Olympiodorum hac in urbe de prisco more docuisse reperio, viros, furentibus tunc per Ægyptum hæreticis Chalcedonensis Fidei hostibus, apprimè catholicos. Quod comperimus ex Anastasii II. Antiocheni patriarchæ homiliis mystagogicis in Hexaëmeron. In prologo scilicet Ammonius diserte dicitur probatissimus Alexandrinorum institutor, sacrarum litterarum expositor, ὁ δοκιμώτατος τῆς Ἀλεξανδρέων ἐξηγητής, cujus tractatus de opere sex dierum Patrum sententiis constans laudatur. Atqui Ammonius Justiniano seniore Imperatore Alexandriæ agebat, ubi Julianum Halicarnassensem Aphtartodocetarum, seu Incorrupticolarum, cum Gaïano Alexandrino antesignanum egregiè confutavit, quemadmodum narratur ab Anastasio Sinaïta, in opere quod Ὁδηγὸς C inscribitur, cap. 14. Olympiodorum quoque *Alexandrinæ ecclesiæ diaconum & philosophum* appellat homilia 6. *magnum item philosophum & magistrum*; Ὀλυμπιόδωρος ὁ μέγας ἐν τε φιλοσόφοις, καὶ διδασκάλοις· ὁ περιρρηθεὶς φιλόσοφος, ὁ τῶν Ἀλεξανδρέων τοῖς λόγοις καταφωτίσας διάκονος. Olympiodorum Ammonio anteriorem fuisse mea conjectatio est.

Cæterum uterque Patriarcha Alexandrinus, hoc est, qui Cophtarum, & qui Melchitarum D sive Græcorum Patriarcha nuncupatur, Saracenorum jussu Caïrum ab aliquot sæculis secesserunt; & Alexandriæ quatuor dumtaxat ecclesiæ supersunt, nimirum 1. S. Georgii, 2. S. Marci, 3. S. Michaëlis, 4. S. Sabbæ, quam Latini tenent.

PATRIARCHÆ ALEXANDRINI.

I. S. Marcus *Evangelista*.

Primum Alexandrinæ ecclesiæ præsulem E *Marcum Evangelistam* fuisse diximus, à sancto Petro Apostolo designatum. Roma ubi Evangelium scripserat missum ferunt veteres Eusebius, Epiphanius, Hieronymus, chronici Alexandrini auctor, & alii etiam Jacobitæ; ejus vero acta, eo ipso tempore quo Apostoli per orbem dispersi sunt. Eum ivisse prius in Pentapolim Cyrenaïcam, cuncti perinde tradunt, ibique ecclesias fundasse, tum deinde Alexandriam, ubi ad sutorem Anianum calceos reficiendi causa divertens, manum ejus quam subula perforaverat, vocato Christi nomine sanavit. Quocirca Anianus ad Christum conversus cum omni familia baptizatus fuit; quem aucto deinceps fidelium numero, in Pentapolim denuo profecturus, Alexandriæ episcopum ordinavit. E Pentapoli post biennium Alexandriam regressus, ipsa Dominica Paschæ, mensis Pharmuthi Ægyptiaci 29. sive 8. Kal. Maii, quo Gentiles Serapidis festum agebant, ab Idololatris tentus, postridie vespere martyrium obiit, adeoque 7. Kal. Maii, seu 25. Aprilis, ipso prorsus quo ejus memoria ab Ecclesia Latina & Græca, ut & ab Alexandrina quotannis recolitur. Hunc Hieronymus post Eusebium octavo Neronis anno mortuum tradit,

quod aliis tamen ratum non eſt, ut rem certo definire operoſum videatur.

II. Anianus.

Quem Euſebius, aliique Græci & Latini *Anianum* vulgo nominant, is Cophtitis Arabiciſque ſcriptoribus *Hananias* dicitur, eumque omnes biennio & amplius epiſcopatu prius functum concedunt, quam B. Marcus Alexandriæ mortem oppeteret. In actis Latinis S. Marci, quæ Wolfgangus Lazius Vienneñſis ex vetuſtiſſimo codice edidit, *Anizanus* ſcribitur, librarii utique errore. Quum annus emortualis Beati Evangeliſtæ incertus B omnino ſit, nihilo certior eſt annorum numerus quibus Anianus ſedit. Euſebius hunc Imperatoris Domitiani anno quarto fato functum ſcribit. Τετάρτῳ μὲν οὖν ἔτει Δομετιανοῦ, τῆς καθ' Ἀλεξάνδρειαν παροικίας ὁ πρῶτος Ἀνιανὸς, δύο πρὸς τοῖς εἴκοσιν ἀποπλήσας ἔτη τελευτᾷ· διαδέχεται δ' αὐτὸν δεύτερος Ἀβίλιος. *Anno Domitiani quarto, primus Alexandrinæ eccleſiæ epiſcopus Anianus, duobus & viginti annis exactis, exiit è vita. Cui ſecundus ſucceſſit Abilius.* Atqui annus Domitiani quartus incidit in Chriſti 84. Anianus autem ab C Euſebio primus Alexandriæ epiſcopus dicitur, ſecundus Abilius; quia nempe Marcus, qui urbis hujus epiſcopatum geſſerat, non tam epiſcopus, quam Apoſtolus cenſeretur, cujus muneris eſſet eccleſias per varias diſparataſque regiones inſtituere, epiſcopos creare, nulli proprie certæ ſedi addictus. Cæterum Euſebius ſcripſerat *octavo Neronis anno* Anianum poſt Marcum Evangeliſtam, Alexandriæ eccleſiam adminiſtrandam ſuſcepiſſe, virum Deo acceptum, & omni ex parte mirabilem, ἀνὴρ θεοφιλὴς ὢν, καὶ τὰ D πάντα θαυμάσιος.

Lib. 3. hiſt. Eccl. cap. 14.

Lib. 2. cap. 24.

III. Abilius.

Euſebius in chronico ad quartum Domitiani annum, *ſecundus*, ait, *Alexandrinæ eccleſiæ conſtituitur Abilius, qui præfuit annis tredecim*, δεύτερος Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος καθίσταται Ἀβίλιος ἔτη ιγ. *Abilium* perinde, ut vidimus, idem Euſebius dixit in hiſtoria eccleſiaſtica: ſic Auctor Conſtitutionum Apoſtolicarum lib. 7. cap. 48. ubi eum à Luca Evangeliſta Aniano ſuffectum tradit, δεύτερος E δὲ Ἀβίλιος ὑπὸ Λουκᾶ τοῦ αὐτοῦ εὐαγγελιστοῦ. Hunc Arabici rerum Alexandrinæ eccleſiæ ſcriptores *Melianum* nominant, Cophtitæ *Miloï*. Sæpe nimirum uſu venit, ut M. pro B. ſcribatur, ob ſonorum ſimilitudinem, quo factum eſt, ut *Milium* pro *Bilium*, *Melium* quoque, dempta littera *A*, ac ſubinde Melianum alii atque alii protulerint. In actis S. Marci Latinis, Melium legimus unum è tribus preſbyteris fuiſſe, qui ab eo preſbyteri primitus A ſunt ordinati. Annon ipſe proinde idem qui Abilius, & Melianus? Severus epiſcopus Aſchumin Cophtita, qui Alexandrinorum patriarcharum hiſtoriam Arabice edidit, de Meliano, ſeu Abilio hæc ſcripſit: « Congregata eſt multitudo orthodoxa, habitoque conſilio elegerunt virum nomine Melianum, quem ordinaverunt Patriarcham ſuper ſedem S. Marci Evangeliſtæ loco Hananiæ. Erat Melianus vir temperans & modeſtus. Confirmavit autem in fide eos qui in Chriſtum crediderant, atque eorum numerus multi- B plicatus eſt in Ægypto, Africa & Pentapoli, (nihil hic de Sahid ſeu Thebaïde) obiit 1. menſis Thoth, anno 15. Domitiani. Sub hoc Patriarcha tranquillus fuit eccleſiæ ſtatus. » Sic Severus diſcrepat ab Euſebio, cui Abilius anno primo Trajani obiit, decimotertio epiſcopatus. τῆς κατὰ Ἀλεξάνδρειαν παροικίας Ἀβίλιον δέκα πρὸς τρισὶν ἔτεσιν ἡγησάμενον. In Chronico vero ipſo imperantis Nervæ anno; ſed leviſſima utroque loco diſcrepantia. In Martyrologio Romano Abilii Alexandrini memoria fit die 22. Februarii, alio C proinde à prima menſis Thoth Ægyptiaci.

Lib. 3. hiſt. c. 21.

IV. Cerdo.

Euſebius in hiſtoria, loco quem mox appellabam, *Trajano*, inquit, *primum adhuc principatus annum agente, poſtquam Abilius tredecim annos Alexandrinam eccleſiam rexerat, ei ſucceſſit Cerdo*, διαδέχεται Κέρδων. In chronico autem: *Romanorum decimus præfuit Nerva, regnavit anno uno, menſibus quatuor. Alexandrinæ eccleſiæ tertius epiſcopus præfuit Cerdon ann. XI.* τῆς Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας D τρίτος ἐπίσκοπος Κέρδων ἔτη ια. Cerdonem quemdam à Marco preſbyterum ordinatum eſſe legimus in illius Evangeliſtæ actis Latinis; quem poſt Abilium Alexandrinam ſedem tenuiſſe à vero non abhorret. Chronicon Orientale, quod Abrahamus Ecchellenſis ex Arabico idiomate Latine edidit, eccleſiam Alexandrinam poſt Abilii obitum tres annos vacaſſe narrat, cui nulli ſcriptores uſquam ſuffragantur. Quum Cerdo, Euſebio teſte, annos undecim ſederit, anno proinde Trajani XI. obierit oportet; quo nempe Pri- E mus ei ſubrogatus fuit. In hiſtoria eccleſiaſtica Euſebii, libri quarti initio, morte vitam commutaſſe legitur circa *duodecimum Trajani Imp. annum*, ἀμφὶ δὲ τὸ δωδέκατον τῆς Τραϊανοῦ βασιλείας ἔτος: atque adeo integros prorſus undecim epiſcopatus annos egerit oportet, duodecimo inſuper inchoato. Severus Aſchuminenſis undecim ei annos perinde attribuit, eum vero anno Domitiani decimo-quinto mortuum inſulſe tradit, errore manifeſto.

Ejus memoria fit à Cophtitis die 14. menſis Ægyptiaci Cohiac.

V. Primus.

Euſebius libri quarti hiſtoriæ initio ſubdit, anno Trajani duodecimo, quo Cerdo obiit, quartum ab Apoſtolis ejuſdem eccleſiæ miniſterium ſortitum eſſe *Primum.* τέταρτος δὲ ἀπὸ τῶν ἀποστόλων τὴν τῆς αὐτόθι λειτουργίαν κληροῦται Πρῖμος. In Chronico vero ad *annum Trajani 9. Alexandrinæ eccleſiæ quartus ordinatur Primus, annis 12.* Τραϊανοῦ θ'. Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας ἐπίσκοπος καθίσταται Πρῖμος ἔτη ιβ. Hunc Cophtitæ & Arabici ſcriptores Obrimium & Ephræmium dixere, quem Severus de plebe fideli aſſumptum tradit. Hi quoque duodecim ei pontificatus annos aſſignant, ut proinde vivere deſierit anno Hadriani 3. quod die 27. Meſori, ſeu 20. Auguſti contigiſſe ferunt. Ejus itaque poſtremus annus incidit in Hadriani tertium, veluti memoratur in Euſebii chronico & hiſtoria.

Edit. Scaliger. p. 209.

VI. Justus.

Euſebius lib. 4. hiſt. cap. 4. aſſignato obitu Alexandri Papæ Romani ad annum Hadriani tertium, pergit de Primo Alexandrino, *Eodem circiter tempore, mortuo Primo, anno epiſcopatus duodecimo, Alexandrinæ eccleſiæ epiſcopatum Juſtus ſuſcepit.* καὶ τῆς Ἀλεξανδρέων δὲ παροικίας ἀμφὶ τὸν αὐτὸν χρόνον, Πρῖμον μεταλλάξαντα δωδεκάτῳ τῆς προστασίας ἔτει διαδέχεται Ἰοῦστος. Ita perinde in chronico, ſecundum Pontaci editionem (nulla quippe Juſti mentio eſt in Scaligeriana) anno Hadriani 3. *Alexandrinæ eccleſiæ 5. conſtituitur Juſtus annis XI.* Obiit igitur decimo-quarto ejuſdem Imperatoris, ſeu Chriſti 130. quo initium ſucceſſoris ejus Eumenii conſignatur in eodem chronico. Hunc die 12. Bayni, ſeu 6. Julii defunctum Cophtitæ perhibent. In Synaxario Æthiopico à S. Marco unà cum patre & matre baptizatus dicitur.

VII. Eumenes *ſive* Eumenius.

Juſti ſucceſſor *Hymenæus* dicitur in chronico Euſebii, Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας ς'. προέστη Ὑμεναῖος ἔτη ιγ. *Alexandrinæ eccleſiæ ſextus præfuit Hymenæus annis 13.* quem in hiſtoria eccleſiaſtica Eumenem nominat, τῆς Ἀλεξανδρέων παροικίας τὴν προστασίαν Εὐμένης ἕκτῳ κλήρῳ διαδέχεται, *Alexandrinæ eccleſiæ Eumenes adminiſtrationem ſextus ordine capeſſivit.* Rurſum cap. 11. Alexandriæ Marcus paſtor conſtituitur, *quum Eumenes totos tredecim annos expleſſet,* Εὐμένους ἔτη τὰ πάντα δέκα πρὸς τρισὶν ἐκπλήσαντος. Eumenius Cophtitis dicitur, quem mortuum ferunt die 10. menſis Babæ ſeu Paophi, quæ eſt ſeptima Octobris

Lib. 4. cap. 5.

Romani. Pervenit igitur ad annum Antonini A Pii 6. ſeu Chriſti 143. tredecim enim annos completos ei ab Euſebio attributos mox narrabam. Unde in chronici ejuſdem Euſebii editione Scaligeriana, primus Marci II. qui ſequitur annus ſextus eſt Antonini.

VIII. Marcus II.

Eumenem excepit *Marcus II.* qui *Marcianus* Cophtitis dicitur, de quo Euſebius in chronico ad annum 6. Antonini Pii; *Alexandriæ ſeptimus epiſcopatum ſuſcepit Marcus annis 10.* Ἀλεξανδρείας τὴν ἐπισκοπὴν ζ'. παραλαμβάνει Μάρκος ἔτη ι. B totidem ei annos aſſignat eo poſtremo hiſtoriæ ſuæ loco, quem in Eumene recitavi, τοῦ δὲ Μάρκου ἐπὶ δέκα ἔτη τῆς λειτουργίας ἀναπαυσαμένου, *Marco poſt decem annos epiſcopatus defuncto, Alexandrinæ eccleſiæ adminiſtrationem Celadion ſuſcepit.* Obiit 6. Tybi ſeu Tubæ, id eſt 1. Jan. anno Chriſti 154. ineunte, & 16. Antonini currente.

IX. Celadion.

Cophtitæ *Claudianum* vocant, qui Euſebio aliiſque Græcis *Celadion* nominatur. Ille C in chronico ad annum 12. Antonini in utraque editione: *Celadion octavus Alexandrinæ eccleſiæ epiſcopus præfuit annis 14.* τῆς Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας η'. προέστη Κελαδίων ἔτη ιδ. Qui chronologicus error ex his quæ in Marco supputata ſunt, emendari debet. Capite quod illic modo appellabam undecimo lib. 4. hiſt. eccleſ. *Marco,* inquit, *à Pontificatus officio ceſſante, Celadion Alexandrinæ eccleſiæ adminiſtrationem ſuſcepit,* Κελαδίων τῆς Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας τὴν λειτουργίαν παραλαμβάνει. Capite rurſum 19. Celadionem annos quatuorde- D cim, τέταρσιν ἐπὶ δέκα ἔτεσιν, apud Alexandriam epiſcopatum geſſiſſe ſcribit. In chronico Celadionis melius quam Marci obitum refert ad annum 6. Marci Aurelii Antonini Veri; qui tamen ſeptimo currente anno contigit, & Chriſti 167. Elmacinus diem mortis ejus fuiſſe prodit 9. Epiphi, quæ Julii tertia eſt.

X. Agrippinus.

Anno Marci Aurelii Veri ſexto, ſeu ſeptimo potius, *Agrippinus nonus Alexandrinæ eccleſiæ epiſcopus præfuit annis 12.* ait in chro- E nico Euſebius, eumque epiſcopatu functum innuit ad ultimum uſque Marci Imp. annum, ſive Commodi I. velut & in hiſtoria eccleſiaſtica lib. 5. c. 9. *Anno* [Commodi] *primo,* inquit, *Julianus Alexandrinæ eccleſiæ ſuſcepit ſacerdotium, expleto duodecimo regiminis Agrippini anno,* ἐπὶ δυωκαίδεκα ἔτεσι τὴν λειτουργίαν ἀναπλήσαντος Ἀγριππίνου. Obiiſſe dicitur die quinta Amſchir ſeu Mechir, hoc eſt 30. Jan. adeoque an. Chr. 179. inchoato.

XI. Julianus.

Post Agrippinum, Eusebio teste in chronico, anno Commodi Augusti primo *Julianus decimus Alexandrinæ ecclesiæ episcopatum sortitur annos 10*. Id quod loco historiæ superius laudato perinde asserit. ἔτους κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῶν κατ' Ἀλεξάνδρειαν ἐκκλησιῶν Ἰουλιανὸς ἐγχειρίζεται τὴν ἐπισκοπήν· *cujus* [Commodi] *anno primo Julianus Alexandriæ ecclesiarum episcopatum recepit*. Severus hunc sacerdotem fuisse ait in scripturis interpretandis peritissimum, prudentem, modestum, &c. Unde inferre liceat eum scholæ Alexandrinæ aliquando præ-
B fuisse, qui tamen à Philippo Sidensi prætermissus est; quod si ita est, Pantæno præivit, Athenagoræ succedens. Hunc Eusebius non in chronico solum, sed etiam in historia ecclesiastica lib. 5. cap. 22. anno Commodi decimo, quum decimum annum pontificatus explesset, ἐν ᾧ καὶ Ἰουλιανοῦ δέκατον ἔτος ἀναπλήσαντος, obiisse significat, an. utique Christi 179. Mortis diem Ægyptii scriptores fuisse dicunt 8. Barmathi seu Phanemoth, hoc est Martii 4. Severus Aschuminensis & Chronicon Orientale, quod Ecchellensis Latinè
C edidit, addunt ab eo tempore episcopum Alexandriæ ab hac urbe secessisse, utique propter persequutionem Severi Augusti ejusque successorum: quod sane mirum. Nam Demetrium, qui anno Commodi 10. Juliano successit, dudum ante quam Severus Imperii compos esset, Alexandriæ mansisse, multa quæ de eo narrat Eusebius disertissime confirmant. Sub Commodo Christiani exagitati non sunt. Commodus interiit decimotertio Imperii à Marci patris obitu, anno Christi 192. nec Severus ante decimum Im-
D perii annum Christianos insectari cœpit.

XII. Demetrius.

Origenis historia notissimus est *Demetrius* Alexandriæ episcopus, quem Ægyptii scriptores uxoratum ante pontificatum fuisse, sed virginem mansisse tradunt. An. Christi 189. Marci Evangelistæ thronum conscendit. De quo Eusebius in Chronico ad Commodi annum 10. *Alexandriæ*, inquit, *undecimus constituitur episcopus Demetrius ann. 43.* Ἀλεξανδρέων ια' κατέστη ἐπίσκοπος Δημήτριος ἔτη μγ'.
E Libro itidem histor. Eccles. 6. cap. 26. ait: *Decimus erat annus jam dicti Imperatoris* (Alexandri) *quum Origenes ab urbe Alexandria Cæsaream migraturus, scholam ad fideles loci hujus instituendos Heraclæ reliquit. Nec multo post Demetrius Alexandriæ ecclesiæ episcopus fato functus est, quum per totos quadragintatres annos, ministerium obiisset.* ἔτος δ' ἦν τοῦτο δέκατον τῆς δηλουμένης ἡγεμονίας, καθ' ὃ τὴν ἀπ' Ἀλεξανδρείας μετανάστασιν ἐπὶ τὴν Καισάρειαν ὁ
A Ὠριγένης ποιησάμενος, Ἡρακλᾷ τὸ τῆς κατηχήσεως τῶν αὐτόθι διδασκαλείων καταλείπει. οὐκ εἰς μακρὸν δὲ καὶ Δημήτριος ὁ τῆς Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας ἐπίσκοπος τελευτᾷ, ἐφ' ὅλοις ἔτεσι τρισὶ καὶ τεσσαράκοντα τῇ λειτουργίᾳ διαρκέσας. Hunc annorum numerum Cophtitæ & Arabici scriptores tenent, in quorum calendariis obitus ejus assignatur 11. Babæ seu Paophi, seu Octobris 17. Quum Eusebius anno uno Antoninorum Augustorum primordia prævertat, recte Pagius censet anno 9. Commodi solius post parentis obitum imperantis, episcopatum
B sumpsisse, Christi 188. & defunctum anno 230. Ejus pontificatus anno 15. Septimius Severus sævire in Christianos cœpit, & innumerabiles martyrio passim coronatos fert Eusebius, *ac præsertim Alexandriæ, quum ex* Lib. 6. c. 1. & 2.
Ægypto & Thebaïde lectissimi pugiles eo tamquam in amplissimum Dei stadium deducerentur, & omnis generis tormenta mortesque invicto animo perpessi, immortales à Deo coronas acciperent. μάλιστα δ' ἐπλήθυεν ἐπ' Ἀλεξανδρείας, τῶν ἀπ' Αἰγύπτου καὶ Θηβαΐδος ἀθλητῶν ἀριστίνδην αὐτόθι ὥσπερ ἐπὶ μέγιστον Θεοῦ παραπεμπομένων
C στάδιον, διὰ καρτερικωτάτης τε ποικίλων βασάνων καὶ θανάτου τρόπων ὑπομονῆς, τοὺς παρὰ Θεοῦ στεφάνους ἀναδουμένων. Pantænus Alexandrinæ scholæ præfectus in Indiam, rogatus ab illius gentis legatis, à Demetrio Alexandriæ episcopo missus fuit, ubi reperit Bartholomæum in ea provincia prædicasse. Pantæno in regenda schola suffectus fuit Clemens, Clementem excepit Origenes, Origenem Heraclas, qui omnes Demetrio pontifice docuerunt. Quæ Demetrius pro Origene, ac subinde adversus Origenem gesserit, pluribus
D passim recitat Eusebius toto fere lib. 6. hist.

XIII. Heraclas.

Origenis studiorum socius fuit *Heraclas*, Plutarchi martyris, quem Origenes ad Fidem adduxerat, germanus frater. Hunc Origenes quo tempore Alexandriæ docebat, adjutorem & collegam habuit, ut-pote virum divinarum rerum doctissimum, nec philosophiæ expertem. Atque ei quidem institutionem illorum qui primis rudimentis essent imbuendi mandavit, perfectiores erudiendos
E sibi reservans. Hæc Eusebius lib. 6. cap. 15. deinde cap. 26. ait Origenem, quum Cæsaream Palæstinæ decimo Imp. Alexandrini anno migraturus esset, Heraclæ scholam reliquisse; & cap. 51. narrat Julium Africanum illius eruditionis fama excitatum, Alexandriam ejus visendi causa venisse. In Chronico ad nonum Alexandri Augusti annum idem Eusebius ait; *Alexandrinæ ecclesiæ duodecimus ordinatur episcopus Heraclas annis 16.* θ'.

Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας ἐπίσκοπος ιβ´. καθίσταται Ἡρακλᾶς ἔτη ιϛ. qui Severo Aschuminensi & A aliis Arabicis scriptoribus *Hieracla* dicitur, Eutychio *Hercol.* Eusebius in historia lib. 6. cap. 26. hunc paulo post Origenis in Palæstinam discessum Demetrio successisse dixit: capite autem 29. de ejus promotione in Alexandriæ antistitem iterum scribit: *Alexandriæ post mortem Demetrii, qui annos tres & quadraginta sacerdotio functus erat, Heraclas suscepit administrationem ecclesiæ, scholam vero ad homines qui confluebant erudiendos obtinuit Dionysius, qui & ipse unus è discipulis fuerat Origenis.* ἔν τε Ἀλεξανδρείᾳ μετὰ Δημήτριον ἐπὶ τρισὶ καὶ τεσσαράκοντα ἔτεσι τὴν ἐπισκοπὴν ἐκτελέσαντα, Ἡρακλᾶς τὴν λειτουργίαν παρείληφεν· τῆς δὲ τῶν αὐτόθι κατηχήσεως τὴν διατριβὴν διαδέχεται Διονύσιος, εἷς καὶ οὗτος τῶν Ὠριγένους γνώριμος B φοιτητῶν. Verum etsi Heraclas & Dionysius Origenis discipuli fuerant, ejus tamen errores tenuisse minime putandi sunt; quin potius latæ in eum à Demetrio sententiæ ambo suffragati sunt. Id quod affirmant varii sæculorum quarti, quinti sextique scriptores: in primis Theophilus Alexandrinus, Gennadio teste cap. 33. catalogi virorum illustrium, C *scripsit adversus Origenem unum & grande volumen, in quo omnia pene ejus dicta & ipsum pariter damnat, simul docens non à se eum primum, sed ab antiquis Patribus, & maxime Heracla fuisse & à presbyterio ejectum, & de ecclesia pulsum, & de civitate fugatum.* Cui concinit vitæ S. Pachomii scriptor in exemplari Græco quod Henschenius edidit inter Acta sanctorum ad calcem tom. 3. mensis Maii; in illa siquidem vita Origenes ab Heracla Alexandrinæ ecclesiæ archepiscopo ecclesia ejectus dicitur, ὑπὸ Ἡρακλᾶ τοῦ τῆς Ἀλε- D ξανδρείας ἀρχιεπισκόπου τῆς ἐκκλησίας ἐρρίφη. Synodus item Alexandrina, cujus fragmentum Justinianus Imp. recitat in epistola ad Mennam tom. 5. Concil. edit. Labb. col. 660. *Heraclas beatæ memoriæ tum episcopus, ut studiosus veritatis, arator ac vinitor ecclesiastici agri, eum è medio pulcræ ac lætæ segetis evulsit, quod revera è malo zizanio esset;* ὁ κατ᾽ ἐκεῖνο μακαρίτης Ἡρακλᾶς ὁ ἐπίσκοπος ὡς ἀροτὴρ καὶ ἀμπελουργὸς φιλαλήθης τοῦ τῆς ἐκκλησίας χωρίου τυγχάνων, ἐκ μέσου τοῦ καλοῦ σίτου τοῦτον ἐξέτιλεν, ὡς τοῦ πονηροῦ ζιζανίου ὄντα ἀληθῶς. Cujus pro- E scriptionis nusquam meminisse legitur Hieronymus. Secundum Eusebii chronologiam, Heraclas Demetrio successit anno labente 130. ac sexdecim annos Alexandriæ sedit, vivere proinde desiit anno 146. Philippi Imperatoris III. Ejus de Pœnitentia canones, quibus in fidelium cum hæreticis familiaritatem severè animadvertebat, Dionysius ejus successor referebat epistola tertia ad Philemonem, de qua Eusebius lib. 7. hist. cap. 7.

XIV. DIONYSIUS.

Philippi Imp. *anno tertio,* ait lib. 6. hist. cap. 35. Eusebius, *quum Heraclas post sexdecim episcopatus annos è vita migrasset, Alexandriæ ecclesiarum pontificatum Dionysius suscipit,* τῶν κατ᾽ Ἀλεξάνδρειαν ἐκκλησιῶν τὴν ἐπισκοπὴν ὁ Διονύσιος ὑπολαμβάνει. In Chronico ejusdem Eusebii, interprete Hieronymo, ad Philippi annum 5. legitur: *Alexandrinam ecclesiam decimus-tertius episcopus tenuit Dionysius annos 17.* Totidem ei annos assignavit episcopatus lib. 7. hist. cap. 28. Quod Dionysii episcopatum ad annum dumtaxat Philippi quintum refert Eusebius in Chronico, manifestus error est, ex ejus historia emendandus, nisi cum Ebnrahebo in Orientali Chronico fateamur post Heraclæ obitum Alexandrinam sedem annum integrum vacasse, quod ob rei Christianæ tunc temporis tranquillitatem à vero videtur abhorrere. Dionysium Origenis fuisse discipulum, & post Heraclam Alexandrinæ ecclesiæ præfuisse jam in Heracla diximus: eum vero calamum in Origenem strinxisse alicubi reperi. At Eusebius lib. 6. cap. ult. testis est Dionysium ipso tempore quo episcopatum gerebat, ad Origenem scripsisse librum *de Martyrio;* quod argumento est eum alieno in totum ab illo non fuisse animo. Post aliquot ab inito episcopatu annos, edicto Decii Imp. de Christianis insectandis Alexandriæ promulgato, saluti fuga consuluit, Sabino Præfecto eum *Euseb. lib. 6. histor. cap. 40.* per Frumentarium requirente; apprehensus tamen est post dies aliquot, sed, Deo bene disponente, à Christianorum rusticanorum turba liberatus fuit. Interim multi Alexandriæ Christi causa martyrium obierunt, quorum egregios agones Dionysius ipse recensuit variis in litteris, quarum excerpta Eusebius recitat. Epistolas insuper multas dedit ut Novatiani schisma quod in Oriente augebatur, compesceret. Anno 252. concilio interfuit Antiocheno, quod illius schismatis causa celebratum fuit. Circa annum 254. Millenariorum errorem quem Arsenoïtæ à Nepote quodam episcopo edocti erant, quin & Nepotem ipsum duobus libris confutavit. Anno 256. quo Stephanus Papa de hæreticorum baptismo à Cypriano Carthaginensi & Firmiliano Cæsariensi Cappadociæ dissidebat, multas etiam ad multos scripsit epistolas, quibus ecclesiarum pacem conciliare nitebatur. Valeriano Augusto Christianos exagitante anno circiter 257. coram Æmiliano præfecto Christum confessus Cephro, quod oppidum erat Libyæ Siticulosæ, ire jussus est, unde in Mareotidem reductus fuit, quæ

cuncta refert in litteris suis apud Eusebium lib. 7. Epistolarum quas ad Paschalem solennitatem annuntiandam scripsit, meminit perinde Eusebius, necnon ejus librorum in nascentem Sabellii hæresim, in quibus, quum nonnulla protulisset, quæ Verbi Divini consubstantialitati derogare quibusdam viderentur, inustam exinde suæ famæ labem apud Dionysium Romanum Papam purgavit altero volumine; de quo legendus Athanasius in opere quod de Dionysii decessoris sui genuina sententia propter Arianos exaravit. Valeriano à Persis capto, pace Christianis reddita, Alexandriam regressus est, ubi plebi peste, fame, belloque intestino laboranti auxilio fuit. Errores Pauli Samosateni Antiochiæ episcopi, datis ad Antiochenam ecclesiam litteris revicit, quum ad synodum quæ in illa urbe cogebatur, propter affectam ætatem & valetudinem venire non posset. Ipso quo synodus hæc habebatur tempore diem supremum obiit, exactis velut auctor est Eusebius, septemdecim episcopatus annis ἔτεσιν ἑπτακαίδεκα, Gallieni Imp. XII. Christi 265. die 13. mensis Barmahat, ut Arabes loquuntur, seu Phanemoth, hoc est Martii 9. non 3. Toth, seu 31. Augusti, ut apud Elmachinum falsò legitur, & in Chronico Orientali. Hieronymus in catalogo scriptorum ecclesiasticorum Dionysium perinde obiisse fert *duodecimo Gallieni anno.*

Lib. 7. cap. 28.

XV. Maximus.

Eusebius lib. 7. cap. 28. narrat quo tempore Orientis episcopi Antiochiam primum, propter Pauli Samosateni blasphemias conveniebant, *Dionysium defunctum, anno principatus Gallieni duodecimo, quum Alexandriæ episcopatum septemdecim annos gessisset, ejusque in locum Maximum esse subrogatum*; ἐν τούτῳ δὲ Διονύσιος τελευτᾷ, κατὰ τὸ δωδέκατον ἔτος τῆς Γαλλιήνου βασιλείας, προστὰς τῆς κατ᾽ Ἀλεξάνδρειαν ἐπισκοπῆς ἔτεσιν ἑπτακαίδεκα· διαδέχεται δὲ αὐτὸν Μάξιμος. In Chronico Maximi pontificatus initia attribuit anno XI. Gallieni, sed completo utique, & duodecimo inchoato, *Alexandrinæ ecclesiæ*, inquit, *decimus-quartus ordinatur episcopus Maximus annis 18.* Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας ιδ´. καθίσταται ἐπίσκοπος Μάξιμος ἔτη ι.η. Ab his dissentit Severus episcopus Aschumin, cui Maximus Alexandrinam sedem obtinuit circa annum Gallieni & Valeriani decimum-tertium. Hunc decessor ipsius Dionysius epistola ad Germanum illius temporis episcopum, & compresbyterum vocat, & confessionis suæ socium, quando coram Æmiliano præfecto stetit; ἠκολούθησαν δέ μοι συμπρεσβύτερός τέ μου Μάξιμος, καὶ διάκονοι, Φαῦστος καὶ Εὐσέβιος καὶ Χαιρήμων. *me comitati sunt Maximus compresbyter meus, & Faustus, & Eusebius, & Chæremon diaconi.* Atqui anno Christi 269. synodus altera, quæ ad Paulum Samosatenum ex toto proscribendum Antiochiæ coïvit, epistolam suam Dionysio Romano primum, deinde Maximo Alexandrino, atque universis per orbem episcopis inscripsit. Postremus Maximi annus fuit sextus & ultimus Probi Imperat. Christi 282. die Dominica à scriptoribus Ægyptiacis fertur obiisse 14. Barmudæ seu Pharmuthi, quæ est 9. Aprilis.

Euseb. lib. 7. cap. 11.

XVI. Theonas.

Maximo *Theonam* successisse refert Eusebius lib. 7. cap. ult. *Alexandriæ*, inquit, *quum Maximus post mortem Dionysii, episcopus sedisset octodecim annos, Theonas ei successit*, ἐπ᾽ Ἀλεξανδρείας δὲ Μάξιμον ὀκτωκαίδεκα ἔτεσι μετὰ τὴν τελευτὴν Διονυσίου ἐπισκοπεύσαντα Θεωνᾶς διαδέχεται. Quo autem anno id contigerit, in historia non explicat. In Chronico vero ad sextum Probi Imp. annum; *Alexandrinæ ecclesiæ decimus-quintus episcopus præfuit Theonas annis 19.* Totidem ei quoque administrationis annos assignat in historia ecclesiastica, eodem quod mox appellabam capite, ἐννεακαίδεκα ἔτεσιν. quocirca obitum ejus in Chronico affert anno 18. Diocletiani. Hunc Ægyptii scriptores obiisse ferunt secunda die mensis Tybi, sive 28. Decembris; non tamen ea die, sed 23. Augusti, magnis laudibus ejus memoria apud Latinos, in diversis Martyrologiis celebratur. Ipsum ante annum Christi 300. mortuum evincunt quæ in ipsius successore Petro dicenda sunt. Chronicon Orientale & Indiculus Abulbircat Alexandrinam sedem annum integrum post Maximi mortem vacasse asserunt, at non Severus, neque Eutychius, neque alii, quorum potior est auctoritas, quando in primis per Romanos Principes Alexandrini fideles tranquilla pace fruebantur. Severus & Cophtitæ alii Sabellii hæresim sub Theona emersisse perperam scribunt, quam à Dionysio pridem confutatam & confixam omnes norunt. Sed proclive fuit illis auctoribus, ut nomina *Dionysius* & *Theonas* permutarint.

XVII. S. Petrus, *Martyr.*

Eusebius lib. 7. historiæ capite ultimo de præcipuarum sedium episcopis dicere pergens, ait: *Post Theonam, qui annos novemdecim ministerio perfunctus est, episcopatum Alexandriæ sortitus est Petrus, qui quidem omni tempore sacerdotii sui, totis duodecim annis eximiè claruit, & ante persequutionem quidem tribus fere annis ecclesiam rexit, reliquum autem ætatis, arctiore disciplina seipsum*

coercens, transegit: nec minus interim communi ecclesiarum utilitati magnificè prospexit. Quam ob causam, anno persequutionis nono, capite truncatus, corona martyrii ornatus fuit. Μετὰ δὲ Θεωνᾶν ἐννεακαίδεκα ἔτεσιν ἐξυπηρετησάμενον, διαδέχεται τὴν ἐπισκοπὴν τῶν ἐπ' Ἀλεξανδρείας Πέτρος· ἐν τοῖς μάλιστα καὶ αὐτὸς διαπρέψας ἐφ' ὅλοις δυοκαίδεκα ἐνιαυτοῖς. ὧν πρὸ τοῦ διωγμοῦ τρισὶν οὐδ' ὅλοις ἔτεσιν ἡγησάμενος τῆς ἐκκλησίας, τὸν λοιπὸν τοῦ βίου χρόνον εὐτονωτέρᾳ τῇ συνασκήσει ἑαυτόν τε ἦγε, καὶ τῆς κοινῆς τῶν ἐκκλησιῶν ὠφελείας οὐκ ἀφανῶς ἐπεμέλετο. ταύτῃ δ' οὖν ἐνάτῳ ἔτει τοῦ διωγμοῦ τὴν κεφαλὴν ἀποτμηθεὶς, τῷ τοῦ μαρτυρίου κατεκοσμήθη στεφάνῳ. Sic Petri episcopatus annos accuratè distribuit Eusebius, ut, dicendo illum non totis tribus annis ante persequutionem ecclesiæ præfuisse, disertè innuat integros fuisse omnes annos quibus Alexandrinam sedem tenuit. In chronico ad annum 18. Diocletiani, seu Christi 300. *Alexandrinæ*, inquit, *ecclesiæ post Theonam ordinatur episcopus Petrus, qui postea nono persequutionis anno gloriosum martyrium perpetravit.* Anno persequutionis quarto canones pœnitentiales sancivit, qui hodieque exstant. Ipso episcopatum gerente, Meletianorum schisma contigit, quum ab eo Meletius Lycopolis in Thebaïde episcopus ob cultum idolorum, quem, fervente Christianorum insectatione admiserat, sacerdotio ejectus esset. Ejus acta quæ doctissimus Combefisius Græcè Latinèque evulgavit, spuriis narrationibus infecta sunt, quæ tamen Sozomenus legisse videtur lib. 1. hist. c. 14. quin etiam Severus Aschuminensis. Quum, Eusebio teste, duodecimum episcopatus annum expleverit, pulsusque sit anno ab orta persequutione nono, sæviente in Alexandrinam ecclesiam Maximino, ejus proinde martyrium incidit in annum Christi 311. quod Ægyptii annuatim recolunt die 29. Athyr, seu Novembris 25.

XVIII. Achillas.

Achillam, quem Theonas presbyterum simul atque Pierium ordinaverat, scholæ Alexandrinæ sub Petro antistite præfuisse discimus ex Eusebio lib. 7. hist. eccl. cap. 32. *sub quo* (Theona) *etiam*, inquit, *Achillas eodem quo Pierius tempore presbyterio decoratus*, ἐπὶ ταὐτὸν τῷ Πιερίῳ πρεσβυτερίου ἠξιωμένος Ἀχιλλᾶς, *Alexandriæ claruit, suscepto sacram fidem docendi munere*, τὸ ἱερᾶς πίστεως τὸ διδασκαλεῖον ἐγκεχειρισμένος. *Hic præ cæteris omnibus*, pergit Eusebius, *sublimioris philosophiæ & evangelicæ conversationis sincerum specimen operibus ipsis exhibuit.* Anno 7. Constantini, in Eusebii chronici editione Pontacena, non 6. ut in Scaligeriana, Christi, inquam, 311. ad finem vergente, *Alexandrinæ ecclesiæ decimus-*
A *septimus ordinatur episcopus Achillas.* Episcopatus annos omisit: sed in utraque illa editione successoris ejus Alexandri primordia cum anno Constantini 15. conjunguntur, ut Achillas septem circiter annos sederit. Petri decessoris ejus monitione Achillam ei suffectum scripsit Severus. Acta S. Petri perhibent, corpore martyris in episcopali Marci sede collocato, episcopos qui convenerant, detractum è collo ejus superhumerale, sive Pallium sacrum, Achillæ statim imposuisse, eumque mox solito more ordinatum esse epi-
B scopum, οἱ μέντοι συνελθόντες θεόφιλοι ἐπίσκοποι ἔγγιστα τοῦ θρόνου τὸν Ἀχιλλᾶν ἀγαγόντες, καὶ τὸ ὠμοφόριον τοῦ ἁγίου περιελόντες τούτῳ περιτεθείκασι. His omnibus credendum potius est, quam Eutychio, qui Achillam quinto à Petri martyrio anno ordinatum scripsit, sexque duntaxat menses sedisse, quem Elmakinus sequi non dubitavit: potiùs rursum quam Gelasio Cyziceno actorum Nicænæ synodi conditori, quorum lib. 2. cap. 1. ait Alexandrinam ecclesiam episcopo post Petri martyris necem vacasse. Theodoretus quidem eam ab
C Achilla exiguo tempore administratam ait. Ἀχιλλᾶς μὲν ὀλίγον χρόνον προέστη. Tres menses Epiphanius hær. 69. eumque successorem dat Alexandro errore manifesto: quinque Gelasius ille, sex Severus aliique Ægyptii, ut proinde anno 312. Alexander episcopatum adierit. Achillam isti obiisse ferunt decima nona Bunæ, sive Bayni, hoc est 13. Junii feria tertia. Hunc Jacobitæ fabulantur inflicta à Deo plaga periisse, quod contra atque à S. Petro admonitus fuerat, Arium ex diacono presbyterum fecerit. Quod à
D vero abhorrere videtur, quandoquidem Athanasius oratione 2. contra Arianos Achillam *magni* nomine commendat, τοῦ μεγάλου Ἀχιλλᾶ, cui Meletiani infensissimo animo essent; cujus proinde memoria Alexandrinis venerationi esset. Ejus memoria in Latinis martyrologiis colitur die 6. Novembris.

XIX. Alexander.

Achillæ itaque suffectus fuit *Alexander*, circa annum 312. cujus eximias virtutes Athanasius aliique scriptores ecclesiastici ce-
E lebrant, qui de Ariana hæresi sermonem habuerunt; quippe quæ eo sedente exorta est anno 319. cum ipse interim à Meletianis modis omnibus lacesseretur, imo & à Crescentio nescio quo Syriæ episcopo computi paschalis causa. Arium coacta synodo episcoporum Ægypti ferè centum, præter presbyteros qui perinde convenerant, ecclesiæ communione exclusit: Epistolam ad Alexandrum & Arium magnus Constantinus

scripsit, quò ambos conciliaret, moxque
anno 323. vel 324. synodum alteram Ale-
xandriæ fieri jussit, cui Osius Cordubensis
adfuit, ut pacis sequester esset: sed rebus
minimè compositis, anno 325. celebrata
Nicææ in Bithynia synodus est prima gene-
ralis, in qua tum solemnitatis paschalis dies
definiretur, tum Arii causa judicaretur. In ea
proscriptus Arius fuit, & Meletiani jussi sunt
Alexandri tamquam Ægyptiacæ diœcesis so-
lius archiepiscopi communionem adire, Me-
letii ordinationibus irritis factis. Quinto fere
mense, ex quo post suum Alexandriam redi-
tum Meletianos susceperat, ad vitam melio-
rem migravit, ipso Athanasio teste Apologia
2. pag. 178. ἔπω γὰρ πέντε μῆνες παρῆλθον, ὁ μὲν
μακαρίτης Ἀλέξανδρος τετελεύτηκεν. Quod qui-
dem doctissimus de Montfaucon, in singulari
quadam dissertatiuncula declaravit, osten-
dens Alexandrum obiisse die 22. Barmudæ
seu Pharmuthi feria 2. Aprilis nostri 17. anno
proinde 326. altero post Nicænam synodum.

XX. Athanasius I.

Pistus, Gregorius, Georgius, Lucius, *Ariani, intrusi.*

Non tam multa dicam de magno Atha-
nasio, quem Ægyptii *Apostolicum* jure cogno-
minarunt; quippe cujus gesta, nostra præ-
sertim ætate, à doctissimis ingeniis exarata
sunt, præsertimque à viro laudatissimo D.
Bernardo de Montfaucon, à quo & ejus
opera Græcè & Latinè edita fuere. Athana-
sius statim ab Alexandri obitu, ex diacono
Alexandriæ, ut ille monuêrat, episcopus
factus est, invitus prorsus & quum fugam
agitaret, veluti Sozomenus refert ex ipsomet
Apollinari Syro. Quinimo ipsa quoque sy-
nodus Alexandrina episcopis Ægypti, The-
baïdis, Libyæ & Pentapolis constans, Atha-
nasium suum ab Arianorum criminationibus
& cavillis vindicando, ordinationem ejus sic
consueto & legitimo more peractam testifi-
cata est: *Aiunt Ariani, post obitum episcopi
Alexandri, quum paucissimi essent qui Athanasii
mentionem fecerant, sex aut septem episcopos
clanculum & in loco obscuro eum episcopum de-
signasse. Quæ quidem illi, quibus nullum men-
dacii genus reformidandum videtur, Imperato-
ribus scripsere. Nos contra cum tota civitate,
& universa provincia contestamur omnem multi-
tudinem populumque catholicæ ecclesiæ in unum
congregatum, postulasse Athanasium ecclesiæ
episcopum dari, idque publicis à Christo preci-
bus exorasse, nosque ut faceremus, per multos
dies noctesque, jurejurando obtestatos, cum in-
terim nec ab ecclesia discederent, neque nobis
discedendi facultatem permitterent.* Athanasii
ordinationem Græci quotannis recolunt die
A 18. Januarii, quæ tamen mense Aprili facta
est. Hic diaconus quum esset, ad Nicænum
Concilium Alexandri archiepiscopi sui co-
mes profectus, Arium impietatis convicerat,
ex quo invisus subinde Arianis factus est. Ab
anno 334. quo synodus Cæsareæ adversus
ipsum haberi cœpit, atque rursum ab anno
insequenti quo in Tyria damnatus primùm
fuit, usque ad obitum suum, miris modis ab
hæreticis illis exagitatus fuit. Obiit non anno
371. veluti doctissimo Petavio visum est,
propter Socratis auctoritatem lib. 4. histor.
B c. 20. asserentis Athanasium fato functum
esse Gratiano & Probo Coss. sed anno 373.
mense Maio; quod pluribus à clarissimo
de Montfaucon evictum est, in epistola ad
*** edita anno 1710. in qua de quibusdam
agit ad ejusdem Athanasii sui vitam spectan-
tibus. Enimvero Cyrillus ipse Alexandrinus
illius post quadraginta circiter annos succes-
sor, epistola sua priore ad solitarios diserte
tradit, illum totis, integrisque & completis
quadraginta sex annis episcopatum gessisse,
ἐφ' ὅλοις ἔτεσι τεσσαράκοντα ἕξ. Qui certe ab
C Aprili decima-octava die anni 326. desinunt
in ann. 373. Nec à Cyrillo dissentit Socrates,
quadraginta sex annos Athanasio perinde
assignans. Quin etiam Proterius Alexandri-
nus itidem episcopus, Dioscoro Cyrilli suc-
cessori proximo suffectus, epistola ad Leo-
nem Papam de Cyclo Paschali, superstitem
in vivis Athanasium asserit fuisse, *in octoge-
simo anno ab Imperio Diocletiani, cum 14.
Lunæ Paschalis, 28. die mensis Phanemoth,
id est 9. Kal. April. proveniente die Dominica,
solemnitas pascalis in subsequentem translata est
D Dominicam, ita ut quinta die mensis Pharmu-
thi, hoc est pridie Kalendarum Aprilium ce-
lebraretur Pascha Dominicum.* Qui characte-
res chronologici annum 373. nec alium in-
dicant. Addit vir pereruditus Hieronymum
in Chronico, Cophtitarum Annales, Ho-
milias paschales quadraginta septem ab Atha-
nasio missas, quibus proxima Paschata quot-
annis de more nuntiavit: Athanasium plus
uno anno vitam produxisse ab ordinatione
S. Basilii magni, quæ non-nisi circa Septem-
brem, vel Octobrem, nondum cœpta hyeme
E facta est anno 371. constare demonstrat va-
riis Basilii ad ipsum litteris quas diligentissi-
me percenset. Demum Palladii historiam
Lausiacam affert, ex qua Melaniam Roma-
nam matronam ovina pelle ab Athanasio
donatam constat; quod ante annum 372.
contigisse minimè possit. Quæ vir doctissi-
mus alter Eusebius Renaudotius multis con-
firmat in historia Patriarcharum Alexandri-
norum.

Athanasio

Pistus intrusus.

Athanasio Arianorum factione & Constantii Imp. jussu sua sede pulso, ejus in locum complures ab illis intrusi fuere; quorum primus *Pistus* fuit nescio cujus civitatis Ægypti episcopus, quem Alexander Athanasii decessor ac Nicæna subinde synodus communionis extorrem fecerant, qui quum præcipuus sanctissimi archiepiscopi in synodo Tyria fuisset accusator, à Secundo Ptolemaïdis insigni Ariano, qui à Nicæno quoque concilio proscriptus erat, Alexandriæ antistes creatus fuit, Athanasio licet ex urbe nondum egresso. Quod ut ab omnibus ratum haberetur Ariani missis Romam Macario presbytero, & Martyrio, & Hesychio diaconis, à Julio Papa obtinere tentarunt, uti litteras ad Pistum scriberet tamquam catholicæ ecclesiæ episcopum, quorum artes ab Athanasii presbyteris qui illuc paulo-post appulerunt, facile retectæ sunt. Quod narrat Julius ipse epistola ad Antiochenæ synodi episcopos. Atqui *Pistum hunc*, ait Pontifex, *Athanasii presbyteri supervenientes Arianum esse declararunt, olim ab Alexandro & à Nicæna synodo ejectum, nihilominus à Secundo quem, ut pote Arianum, magna synodus proscripserat, constitutum.* Quam ob fraudem subjungit Julius: *Videtis igitur, vel ex hac causa, qui potius in culpa habendi sint, nos qui persuaderi non potuimus, ut Ariano Pisto litteras scriberemus, an illi qui consilii auctores fuerunt, ut magna synodo contempta, ad impios hæreticos velut ad pios homines scriberem! Certe Macarius presbyter, qui legatus ab Eusebio venerat, ubi audivit Athanasii presbyteros Pisto obsistere, nosque ejusdem Athanasii præsentiam præstolari, una cum Martyrio & Hesychio, quamvis gravi valetudine esset, de nocte profectus est, ut non inconcinne divinaverimus eum, quod vereretur ne Pistus reus perageretur, fugam maturasse.* Hæc apud Athanasium Julius de Pisto, de cujus in Alexandrinum episcopum promotione intelligendus est Epiphanius hær. 69. ubi eos recitans qui Arii ad Alexandrum epistolæ subscripserant, ἐπίσκοποι, ait, Σεκοῦνδος Πενταπόλεως, Θεωνᾶς Λιβὺς, Πιστὸς, ὃν κατέστησαν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, *Episcopi Secundus Pentapolis, Theonas Libyæ, Pistus quem Alexandriæ constituerunt.* Quæ per parenthesim Epiphanius his & aliis nominibus interjecit.

Gregorius.

Anno subinde 341. quum Athanasius Romam tuendæ causæ suæ gratia profectus esset, Ariani episcopi Antiochiam denuò convenientes, Alexandrinæ sedi Eusebium illum quem posthac Emesæ episcopum crearunt, imponere primùm voluerunt, quo renuente *Gregorium* quemdam designarunt, hominem è Cappadocia oriundum, quem hæresi suæ addictissimum noverant. Hic Alexandriam venit, nullis Ægypti episcopis, aut A presbyteris, aut diaconis, sed valida militum stipatus manu; quem universa plebs aversata est, cum Athanasio suo qui Roma redierat, sacros conventus agens. Nihilominus ille ad Julium Papam nuntios mittere non dubitavit, Romanam communionem ambiens, sed casso conatu. Quod Athanasius epistola ad omnes ubique orthodoxos refert, describens insuper quæ impia facinora à Gregorii militibus patrata essent, præsertim in ecclesia Quirini. Nihili faciendum quod in Philostorgii excerptis legitur, Athanasio sub Con- B stantino Imp. in synodo Constantinopolitana exauctorato, ejus loco tunc ordinatum esse Gregorium Cappadocem, etsi simile quid Epiphanius innuit hær. 68. n. 9. Nam falsis uterque narrationibus utebatur. Gregorium lupi more in Alexandrinam ecclesiam irrepsisse, Sardicensis Concilii Patres epistola sua ad ecclesias declarabant anno 347. Ad quem interim Eusebiani qui Philippopolim secesserant, suam è contrario destinarunt, *Gregorio Alexandriæ episcopo, Amphioni Nicomediæ, &c.* At quo tempore Athanasius C Sardicæ innocens pronuntiabatur, Alexandrina plebs Gregorii furorem non ferens, hunc impetu facto occidit, ut narrat Theodoretus lib. 2. capp. 4. & 7. ubi sex illi tyrannidis annos attribuit. Athanasius vero epistola ad Solitarios testatur Gregorium interiisse post decem menses à detecta fraude, qua Stephanus Antiochenus Euphratam Coloniensem episcopum, è Sardicensibus legatis unum, infamare molitus erat, adeoque post initium anni 349. ut proinde octo annos Alexandriæ grassatus sit. Atqui Gregorius magnæ eccle- D siæ Alexandriæ quæ *Cæsarea* nuncupata est, primus fundamenta jecit, quam S. Athanasius absolvit, sed quum à Georgio altero, de quo mox dicetur, pervasore, dedicata esset, sub Juliano Apostata cremata fuit. Hanc vero Athanasius mox restituit & consecravit.

Georgius.

Constante Catholico principe mortuo, qui Athanasium suæ sedi restitui curaverat, Ariani iterum Antiochiæ congregati, *Georgium* Epiphania Ciliciæ ex patre fullone oriundum, si Ammiano Marcellino credimus, è Cappadocia vero, Athanasio & Gre- E gorio Nazianzeno testibus, imo è Tarbasthena extrema Cappadociæ regione, Galatiæque finitima secundum Nyssenum Gregorium, Γεώργιος δὲ Ταρβασθηνῶν, hominem omni parte vilissimum, nequissimumque prædonem, Alexandriæ episcopum crearunt, dudum ante æstatem anni 355. qua Theodorus Heracleæ mortuus est, quum unus fuisset episcoporum qui Georgium ordinaverant. Georgius ipso Quadrages. tempore Alexandriam advenit,

in qua Sebastiani ducis Manichæorum impietatis alumni opera, pessima quæque perpetravit. Episcopos ab Athanasio consecratos iterum ordinavit, in his Theodorum Oxyrynchi, alios exilio mulctavit. De quibus Athanasius epistola ad Solitarios, & Apologia de fuga sua; Lucifer quoque Caralitanus, Hilarius lib. in Constantium, & alii qui res Ecclesiasticas illius temporis descripserunt. Dicere sufficiat concitatam plebem eum in ecclesia adortam esse; ille vero incolumis evadens ad Imperatorem properavit. Alexandriam postea rediit anno 359. quum Seleuciensi synodo interfuisset, in qua sese cum suis Arianis, Acacio Cæsariensi duce, à potiori parte Concilii segregans, vaferrimæ subscripsit fidei formulæ, quam Epiphanius refert hær. 73. Socrates quoque lib. 2. hist. eccl. cap. 40. Mox Acacius cum suis Constantinopolim vadens, hac in urbe synodum habuit, in qua Aëtium Anomœorum principem, quem Georgius fovebat, quoque diacono usus erat, condemnare non dubitarunt, quod ei significarunt epistola, quam Theodoretus lib. 2. hist. cap. 28. integram recitat, hac inscriptione. Η ἁγία σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει συνελθοῦσα, κυρίῳ τιμιωτάτῳ ἐπισκόπῳ τῆς Ἀλεξανδρείας Γεωργίῳ χαίρειν. *Synodus Constantinopoli coacta Domino honoratissimo episcopo Alexandriæ Georgio, salutem.* Hic vero quum interim in catholicos nec-non in Gentiles sævire pergeret, vetus quoddam delubrum, quod Mithræ Deo dicatum fuerat, quodque à Constantio Augusto obtinuerat, expurgari jussit; ubi quamplurimæ hominum omnis ætatis calvariæ repertæ sunt, quos fama fuit à Gentilium sacrificulis divinationum causa mactatos. Georgius eas ob omnium oculos quum exposuisset, Gentilium adversus se furorem adeo excitavit, ut statim à Constantii interitu, qui die Novembris tertia, Christi anno 361. contigit, promulgata Juliani inauguratione, coitione facta complures quidem è Christianis necaverint, inprimis vero Georgium, quem Philostorgius lib. 7. incendio periisse dixit. Ejus necis Julianus Augustus Apostata Paganos auctores fuisse epistola ad ipsos testatus est, quam Ariani catholicis attribuere non dubitarunt. De quo legendi Socrates lib. 3. cap. 2. & Sozomenus lib. 5. cap. 7. Georgii itaque mors accidit circa finem anni 361. qua audita, quum Julianus exsulibus quibuslibet ad suas sedes reverti concessisset, Athanasius Alexandriam remeavit. Interim vero Ariani qui Alexandriæ morabantur, quum in privatis obscurisque ædibus conventus suos agerent, *Lucium,* quem Georgius presbyterum fecerat, eidem Georgio successorem dederunt, ut fert Socrates c. 4.

LUCIUS.

ejusdem lib. 3. quum interim Alexandrinus
A populus Christianus de genuini pastoris sui Athanasii reditu gratularetur; qui quum Juliani furorem declinans aliquamdiu iterum delituisset, Lucius eo regnante quietus egit. Juliano exstincto Lucius Jovianum Imper. adiit, Alexandrinam sedem sibi concedi postulans, quem Princeps apprimè catholicus aspernatus est, ejusque jussu Athanasius est restitutus. Quocirca hæreticus ille Samosata secessit, utinam non hujus civitatis ecclesiæ damno; nec nisi Valente Imp. Alexandriam regredi permissus est; sed magno jam Atha-
B nasio defuncto, à quo exagitando Valens consulto abstinuit. Tunc vero Euzoïus Antiochenus Augusti Ariani nutu Lucium Alexandriam reduxit, magno Quæstore comite cum Palladio præfecto & militaribus copiis, qui Petrum Athanasio, ut regulæ ferebant, datum successorem, custodiæ confestim tradunt. Tum Lucius Ægyptiacæ diœcesis ecclesias devastare cœpit ad obitum usque Valentis, qui contigit anno 378. quando Alexandrini insaniæ illius & sævitiarum pertæsi, recepto legitimo pastore suo, hunc urbe sua
C abegerunt, qui sine mora Constantinopolim sese recepit. Ejus solemnes de Pascha epistolas Hieronymus memorat in catalogo scriptorum ecclesiasticorum.

XXI. PETRUS II.

Athanasio defuncto, *Petrum* ei suffectum diximus, qui à Lucio Ariano & Imperatoris Valentis ministris carceri traditus fuit: unde quum evasisset, Romam conscensa navi ad Damasum Pap. contendit. Quocirca populus Alexandrinus, alteram ab ea quam ab Athana-
D sio susceperat doctrinam aversatus, Lucium, cui Euzoïus ecclesias dederat, sedulo evitans, conventus ecclesiasticos deseruit. Lucii tyrannidem Petrus descripsit epistola quam Theodoretus lib. 4. hist. cap. 22. recitat: Hieronymus Petri ordinationem in chronico refert ad decimum Valentiniani & Valentis Impp. annum, seu Christi 373. quo Athanasium obiisse ostendimus. *Alexandriæ,* inquit, *vigesimus ordinatur episc. Petrus, qui post Valentis obitum tam facilis in recipiendis hæreticis fuit, ut nonnullis in suspicionem acceptæ pecuniæ in-*
E *ciderit.* Basilius magnus epistola 320. ejus promotionem approbavit. *Vet. edit. Par. 1518.*

Ruffinus lib. 2. hist. cap. 3. Theodoretus lib. 4. cap. 20. hunc ab Athanasio indicatum aiunt ut sibi succederet. Alexandriam Petrus Roma rediens, litteras Damasi retulit, quibus ei sacerdotium confirmabatur, necnon Moysi Saracenorum episcopo. Quæ nimirum litteræ datæ erant in magna illa synodo Romana, cui Damasus præfuit anno

378. Statim à suo in patriam reditu Petrus, ut erat secundæ sedis antistes, Constantinopolitanæ ecclesiæ se sollicitum præbens, Gregorium Nazianzenum ei præfecit, missis ad eum præsulatûs insigniis. Mox facti pœnitens eam in urbem Ægyptios episcopos delegavit, qui Maximum philosophiæ Cynicæ sectatorem pro illo ordinarent, anno utique 379. Theodosio Imperatore, qui Maximum admittere noluit, ut pote hæresis non immerito suspectum. Sedit Petrus octo fere annos, anno Christi 380. defunctus die 20. mensis Mechir, seu Febr. 14. Cujus tamen memoriam Cophtitæ agunt ejusdem mensis 11. seu 5. Februarii: Theodosius legem *de fide catholica* Thessalonicæ dedit 3. Kal. Martii, Gratiano V. & Theodosio coss. hoc est anno 380. qua tenendam esse fidem edixit, quam Damasus Romæ, Petrus Alexandriæ prædicabant: nondum proinde audita morte Petri, quæ nuperrime contigerat.

XXII. Timotheus.

Petri frater & successor fuit *Timotheus*, Socrate teste lib. 4. cap. 37. quo narrat Petro Roma cum litteris Damasi regresso, populum Alexandrinum illis confisum expulisse Lucium, Petrum vero ejus in locum introduxisse, subditque: *Petrus ad exiguum tempus vitam protrahens post reditum suum moritur, successorem fratrem suum Timotheum relinquens*, τὸν ἀδελφὸν Τιμόθεον. Hic itaque anno 380. sedere cœpit ad annum usque 385. quo diem obiit, Ægyptiaci mensis Epiphi 26. seu 20. Julii, ut fert Severus Aschuminensis. A cunctis Ægypti ordinibus electum testatur Theodosius rescripto quod dedit ad Optatum præfectum Augustalem, *de clericis ad judicium publicum non trahendis*, quod tertium exstat in Appendice codicis Theodosiani. Ejus statim-atque ordinatus fuit communionem Occidentales omnes amplexi sunt; quod synodica sua significarunt Aquilegiensis Concilii Patres Theodosio Imp. rogantes Alexandriæ Concilium catholicorum sacerdotum omnium haberi, qui plenius inter se tractarent utri esset impertienda communio Meletio, an Paulino, qui de Antiochena sede contendebant. Eodem anno Constantinopoli cum episcopis Ægypti Concilio generali adfuit, quod Imperator coëgerat, & Gregorii Nazianzeni causam præter ipsius Gregorii spem deseruit: mox vero Orientales sibi non satis æquos putans, Alexandriam repetiit, nec proinde anno insequenti ad secundum episcoporum conventum & Nectarii ordinationem rediit. Quo absente Orientales statuerunt ad Alexandrinum episcopum spectare solius Ægyptiacæ diœcesis regimen: tum

A secundæ sedis prærogativa Constantinopolitanam sedem auxerunt, retracta ad tertium locum Alexandrina, & ad quartum Antiochena. Ejus exstat apud Facundum Hermianensem lib. 4. cap. 2. epistola ad Diodorum Tyri; quin etiam altera canonica de Pœnitentia; scripsit & Monachorum aliquot historiam. In Apophthegmatis Patrum ἀκτήμων seu *pauper* cognominatur, Τιμοθέου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας τοῦ λεγομένου ἀκτήμονος. Sexto pontificatus anno vivere desiit, ut habet Chronicon Orientale: imo ut testatur Socrates, Arcadio Aug. I. & Badione, sive Baudone coss. adeo- *Socra. lib. 5. c. 12.*
B que an. 385. quo & successit Theophilus, τῇ δὲ ἑξῆς ὑπατείᾳ, ἥτις ἦν Ἀρκαδίου Αὐγούστου τὸ πρῶτον καὶ Βαύδωνος, τελευτήσαντος Τιμοθέου τοῦ ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας, Θεόφιλος τὴν ἐπισκοπὴν ἐκδέχεται· mense, ut prædictum est, Epiphi, seu 20. Julii.

XXIII. Theophilus.

Timotheum itaque *Theophilus* Alexandrinæ ecclesiæ archidiaconus excepit, multis quæ subinde patravit, nominatissimus. Singula recensere hujus operis non est, sed potiora dumtaxat, ac præsertim quæ tempora
C spectant indicare. Totos viginti-septem annos tresque menses Alexandrinam ecclesiam rexit. Anno 389. Serapidis templum demolitus est, & profani cultus idolorum reliquias per Ægyptum delevit. In ipso loco in quo fanum illud exstiterat, ecclesiam S. Joannis-Baptistæ nomine dicatam exstruxit, in qua beatissimi præcursoris sacra pignora deposuit. Circa annum 392. Capuensis Concilii sanctione provinciam accepit Antiochenum schisma vetus abolendi: eum vero judicem admittere Flavianus Antiochenus noluit.
D Constantinopolitanæ synodo, quæ Arcadio Augusto III. & Honorio Aug. II. coss. 3. Kal. Octobris celebrata est, hoc est anno 394. in causa Agapii & Gabadii, qui de Bostrorum in Arabia episcopatu litigabant, Theophilus legitur interfuisse, lib. 4. Jur. Græco-Rom. pag. 247. Constantinopoli rursum aderat, quando Joannes Chrysostomus regiæ hujus urbis antistes designatus fuit, quem & ipse sacra manuum impositione ordinavit, anno 398. Quum de Origene in Ægypti monasteriis disputari cœpit, ejus memoriæ favere pri-
E mum visus fuit, qui subinde contrariam sententiam tenuit. Anthropomorphitas monachos dure exagitavit, quorum tamen posthac opera quatuor fratres, quos *Longos* appellitabant insectatus est, aliosque insuper eremi incolas qui Origeniana doctrina imbuti videbantur. Anno circiter 399. ac deinceps frequentibus in synodis decrevit, *ne quis Origenis libros haberet, aut legeret*, ait Sulpitius Severus dial. 1. Joannes Chrysostomus Longos

fratres, qui Constantinopolim se receperant, cum eo conciliare studens, in infensissimum ejus odium incurrit. Quocirca Theophilus anno 403. in suburbio Chalcedonensi quod Δρῦν, seu *Quercum* vocabant, coacta synodo sanctissimum doctorem qui ipsum justissimis de causis judicem rejecerat, sacerdotio privavit: unde Byzantinam in se plebem concitavit. Alexandriam regressus, Chrysostomum prolixo volumine quod atrocibus contumeliis intertextum erat, proscindere conatus est. Lucubrationis hujus meminit Facundus lib. 6. cap. 5. Alia scripsit quorum aliqua hodie supersunt, celebris ejus olim Paschalis cyclus fuit. Lethargia obiit 18. mensis Paophi seu 15. Octobris, Honorio Aug. IX. & Theodosio Aug. V. coss. quum sedisset annos 27. menses 2. dies 24. hoc est anno 28. inchoato, juxta atque fertur in tabulis Theophanis & Nicephori laterculo patriarcharum Alexandrinorum. Episcopatus novos aliquot constituerat in Libya & Ægypto, utinam non in vicis & oppidulis contra præscripta canonum. Quod Palladius narrat in dial. de vita S. Joannis Chrysostomi pag. 56. ubi de quinque monachis qui indigni essent, uti vel ostiis præficerentur, horum unum viculi cujusdam episcopum creatum refert, quum vacantem civitatem non haberet.

XXIV. Cyrillus.

Theophili patrui sui successor fuit magnus *Cyrillus*, quum Isidoro teste epist. 25. lib. 1. vitam monasticam prius amplexus esset, ecclesiasticisque disciplinis sub Serapione monacho operam dedisset. Theophilo defuncto die 15. Octobris ann. 402. non una omnium sententia fuit, in ejus successore deligendo, aliis Cyrillum, aliis, ac præsertim militum præfecto Abundantio, Timotheum archidiaconum poscentibus, ac parum abfuit quin populus in seditionem concitaretur. Tandem post triduum die 13. Octobris feria hebdomadis sexta Cyrillus archiepiscopus renuntiatus, & ordinatus fuit, atque in episcopali throno collocatus. Quæ narrat Socrates lib. 7. cap. 7. ubi addit eum subinde majori principatu & potentia, quam Theophilus unquam, usum esse; tunc enim Alexandriæ antistitem præter sacri cleri dominatum, rerum quoque sæcularium potestatem sibi vindicasse. Quocirca Novatianorum ecclesias ab eo clausas esse, sacrum eorum thesaurum ablatum, episcopum ipsorum Theopemptum fortunis suis privatum. Alia à Cyrillo patrata exaggerat Socrates, quæ retexere non vacat. Ad annum usque 417. Romanæ sedis communionis exsors fuit, quum S. Joannis Chrysostomi nomen in diptycha sacra referre obstinatius abnueret. Tandem vero, Isidoro
A præsertim Pelusiota suadente, de sanctissimo illo pontifice meliora sentiens, admissus fuit à *Zosimo Papa*. Anno 419. Carthaginensis synodi nuntiis, Nicænos viginti canones, quos illi petituri venerant, tradidit, data ad Africanos præsules epistola. Quum ann. 428. Nestorius Constantinopolitanus impietatem suam prodidisset, ea apud Ægypti monachos evulgata, Cyrillus ut scandalo occurreret, epistolam quæ cæterarum prima habetur, ad eos scripsit die 7. Aprilis anno 429. tum duas subinde ad Nestorium ipsum, quas
B Ephesina synodus, nec non Chalcedonensis inprimis approbavere. Secundam dedit anno 430. coacta ante quadragesimam inchoatam, Alexandriæ synodo; unde ab ipsomet Cyrillo ecclesiæ Alexandrinæ epistola dicitur, tom. 3. Concil. col. 398. περὶ τῆς Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας. Synodum insuper alteram habuit episcoporum Ægypti, qui Nestorii hæresim Romano Papæ Cælestino detulerunt. Quocirca Cyrillo cum synodo Romana Cælestinus rescribens, vices ei suas hoc in negotio commisit. *Quamobrem nostræ sedis aucto-*
C *ritate, vice & loco cum potestate usus, ejusmodi non absque exquisita severitate nostram sententiam exequeris; nempe ut nisi decem dierum intervallo ab hujus nostræ admonitionis die numerandorum, nefariam doctrinam suam conceptis verbis anathematiset, nostramque de Christi Dei nostri generatione fidem in posterum confessurum se spondeat, quam & Romana & tuæ sanctitatis ecclesia, & universa denique religio Christiana prædicat, illicò sanctitas tua illi ecclesiæ prospiciat*, seu alterum pro Nestorio Constantinopolitanæ ecclesiæ præsulem suf-
D ficiat. His acceptis litteris Cyrillus vocata rursum synodo epistolam tertiam Nestorio scripsit, tam suæ illius, quam Romanæ synodorum nomine, cum exauctorationis interminatione, admonens ut impietatem ejuraret: quin & anathematismos duodecim adjecit quibus ille subscriberet. Nestorius vero generale concilium Ephesum cogi impetravit à Theodosio Imp. in proxima Pentecostes solemnitate celebrandum. Adfuit Cyrillus ad constitutum diem ann. 431. totisque posthac quindecim diebus episcopis Orien-
E talibus cum Antiocheno Joanne frustra exspectatis, Apostolicæ sedis vices & locum tenens synodum auspicatus est, in qua ducenti & amplius episcopi sederunt. Nestorius quum accedere ad concilium renuisset, depositus & communione ejectus fuit. Africani quoque Concilii hac in synodo vices & personam Cyrillus gessit. Verum Joannes non nisi post tertium diem adveniens, auditis quæ acta erant, nulla mora in ipsomet diversorio,

Edit. Labb.

Ibid. col. 349.

cum Orientalibus suis, & aliis quibusdam, qui Nestorio favebant, episcopis, Cyrillum A & Memnonem Ephesinum anathemate perculit, irritamque declaravit Concilii sententiam. Suos utraque synodus ad Imperatorem Oratores delegaverunt: vicit tandem Cyrillus, à quo Joannes communione disjunctus mansit ad annum usque 433. quo pax inter ipsos sancita fuit die 23. Aprilis. Interim Cyrillus postquam in gratiam redierat Imperatoris, Maximum pro Nestorio Constantinopolitanæ ecclesiæ episcopum ordinavit. Multa subinde egit quò Nestorianam hæresim profligaret, in ejus auctores animadver- B tens, ac Theodorum præsertim Mopsuestenum. Obiit, ut fert Liberatus cap. 10. Breviarii, trigesimo-secundo episcopatus anno, octavo ante Concilium Chalcedonense, Christi 444. Quod confirmant scriptores Ægyptii, quibus emortualis ejus dies est tertia Abibi mensis, sive Epiphi, sive 27. Junii. Unde Græci minime curandi sunt, qui in Menæis suis illius memoriam recolunt die 9. ejusdem mensis Junii.

XXV. DIOSCORUS.

C Cyrillo suffectus est *Dioscorus*, ejusdem *Cyrilli archidiaconus*, Liberato teste in Breviario cap. 10. *qui neque uxorem, neque filios habuit: quem narrat opinio civium suorum majorem habuisse dilectionem. Siquidem opprimens Cyrilli hæredes & per calumnias multas ab eis auferens pecunias, dedit eas sine fœnore artopolis & cauponibus civitatis, ut mundissimum panem & pretiosissimum vinum viliori pretio populis exhiberent.* Hæc quidem Liberatus. At in epistola episcoporum provinciæ Ponti Dioscorus ipse Alexandrinus ordinatus dici- D tur à duobus dumtaxat episcopis: quod hominem ejusmodi indicat qui hujus ecclesiæ plebi primitùs acceptus non fuerat. Ipso autem anno quo Cyrillus obiit, suffectus illi est Dioscorus, Athanasius enim Alexandrinus presbyter act. 3. Concilii Chalcedonensis, post recitatas injurias quas ab ipso passus erat, totos septem annos has sibi illatas subjecit, adeoque ab anno 444. Ad eum, quum non ita pridem episcopatum iniisset, epistolam Leo magnus Papa scripsit de diaconis & presbyteris sabbato ordinandis, & episcopis con- E tinuato jejunio, die Dominica: utque in festis diebus, in quibus tanta multitudo conveniebat, ut eam basilica simul continere non posset, sacrificii oblatio iteraretur. Quam epistolam Leo per Posidonium presbyterum misit, quem Cyrillus Romam ante obitum miserat. Anno 448. quum Eutyches cujusdam Constantinopolitani cœnobii præpositus, ob hæresim quam mordicùs defendebat, unam in Christo naturam affirmando, à Flaviano regiæ ejusdem urbis episcopo damnatus esset, amicorum suorum de palatio opera à Theodosio Aug. obtinuit, synodum generalem Ephesi congregari, quæ causam suam accuratiùs, ut jactabat, excuteret. Theodosius futuræ synodi præsidem, agente Flaviani hoste Chrysaphio Eunucho, Dioscorum designavit, inquit Evagrius lib. 1. cap. 10. ἧς ἔξαρχος καθεστήκει Διόσκορος, ὁ μετὰ Κύριλλον Ἀλεξανδρέων ἐπίσκοπος, πρὸς ἔχθρας Φλαβιανοῦ τοῦ τεχνάσαντος Χρυσαφίου, τῶν βασιλείων τηνικαῦτα κρατοῦντος. Ac certe tractoriæ Principis litteræ Dioscoro Alexandrino archiepiscopo inscribuntur, in quibus illi & aliarum diœcesium Patriarchis mandabat, ut decem secum metropolitas dumtaxat adducerent, ne episcoporum nimia multitudo conveniret. Dioscorus coacta synodo, nihil non tyranni more egit, ut episcopi omnes qui aderant & Flaviani destitutioni, & Eutychis absolutioni suffragarentur & subscriberent. Nonnullos insuper exauctoravit, in his Domnum Antiochenum, Theodoretum & alios; utinam non & Flavianum ipsum enecaverit. Soluto Concilio gravissima scissio ecclesiarum fuit, ad obitum usque Theodosii. Post vero Marcianus Imper. universi orbis Concilium Nicæam convenire jussit, quò quum Dioscorus appulisset, collecto suorum Ægyptiorum cœtu excommunicationis sententiam in Leonem ferre ausus fuit, eos qui secum aderant, minis & fraudibus adigens, ut subscriberent. Chalcedonem translato Concilio, Romanis legatis exigentibus, proceribusque quos Marcianus delegaverat annuentibus, in medio consistere jussus est, de iis quæ male gesserat, causam dicturus. Adfuit & secundæ actioni, in qua proceres dixerunt, ut quando ex recitatis actione priori Ephesinæ illius synodi gestis, & ex quorumdam qui illi synodo præfuerant, testimonio constabat Flavianum & Eusebium Dorylæi injustè damnatos esse, obnoxios eidem pœnæ fieri Dioscorum Alexandrinum, Juvenalem Hierosolymitanum, Thalassium Cæsariensem, Eusebium Ancyræ, Eustathium Beryti, & Basilium Seleuciæ Isauriæ, adempta eis episcopali dignitate. Act. 3. de Dioscori depositione tractatum est, & reliquis veniam humiliter poscentibus condonatum. Quatuor inprimis de Ægypto accusatores ejus fuerunt, Theodorus & Ischyrion Alexandrinæ ecclesiæ diaconi, Athanasius Isidoræ S. Cyrilli sororis filius, Alexandrinæ item ecclesiæ presbyter, & Sophronius laïcus, qui illum multis criminibus onerarunt, blasphemiarum in sanctam Trinitatem, intortæ in Leonem Romanum Papam sententiæ, adulteriorum, expensarum in scorta &

theatricas perſonas, ac præſertim in Panſophian Orinen meretricem, pecuniarum quæ monaſteriis & pauperibus legatæ erant, Origenianæ hæreſis, ſævitiæ in cognatos & amicos ſanctæ memoriæ Cyrilli, homicidiorum, incendiorum, exciſarum arborum atque domorum, frumenti quod Imperatores Libyæ ob nimiam regionis ſiccitatem, ad alendos in ea pauperes, & incruentam hoſtiam offerendam conſtituerant, ab eo largiſſimis pecuniis coëmpti, & epiſcopis adempti, quod tempore famis multi venderet, læſæ-majeſtatis Imperatoris, ejus ſacris laureatis ſive imaginibus è civitate, non ſine pecuniæ largitionibus, deturbatis, ut qui Ægyptiacæ ditionis imperium arripere vellet, ut & geſta apud diverſos judices demonſtrabant. His aliiſque ejuſmodi auditis, Dioſcorus ſacerdotio quidem abdicatus fuit, eique anathema dictum; ſed omiſſa prolixiori illorum criminum examinatione, hoc præſertim nomine, quod Apoſtolicæ ſedis Romanæ legatis poſthabitis Epheſinæ ſynodo ſecundæ præfuerat; Leonis papæ ad Flavianum epiſtolam legi non conceſſerat; eumdem ſanctiſſ. papam Leonem à communione excluſerat; quod denique vocatus, ad ſynodum venire contempſerat, præter illa quæ in prædatoria ſua ſynodo erga Flavianum & Euſebium, omni proculcato jure, perpetrarat. Quibus ſancitis, ab Imperatore Gangras Paphlagoniæ exulare juſſus eſt, ubi licet coram patribus pronuntiaſſet, ſe Eutychem nihil curare, ab ejus tamen hæretica amentia non deſcivit, ut mihi compertum eſt ex fragmento epiſtolæ ipſius ad Alexandrinos, quod ad calcem operis Nicephori Conſtantinopolitani contra Epiphanidem legi: in quo nempe aiebat, nihil eſſe quo Chriſti ſanguis à ſanguine vitulorum & hircorum diſcreparet, *niſi ſuapte natura Dei, ac non hominis ſit*, εἰ μὴ τὸ αἷμα Χριστοῦ κατὰ φύσιν Θεοῦ ἐστι, καὶ οὐκ ἀνθρώπου, hunc enim alioqui terrenum fore & corruptibilem. Verùm avertat Deus, inquit, ne dicamus Chriſti ſanguinem ejuſdem eſſentiæ & naturæ eſſe, atque alium quemlibet, qui natura corruptibilis ſit. Ἀλλὰ μὴ γένοιτο ἑνὸς τῶν κατὰ φύσιν φθαρτῶν λέγειν ἡμᾶς ὁμοούσιον τὸ αἷμα Χριστοῦ. Negabat igitur ille, perinde atque Eutyches, Chriſtum conſubſtantialem nobis eſſe ſecundum carnem & humanitatem. Id quod tamen Cophtitæ cæterique Jacobitæ, Timotheo ejus ſucceſſore duce, Severoque inſuper Antiocheno conſiteri ſemper refugerunt, ut ab Eutychis errore procul abeſſe videantur. Sententiæ quam in Dioſcorum œcumenica ſynodus pronuntiavit, aſſenſi ſunt quatuor qui aderant Ægypti præſules, aliis interim tredecim, ulli ſynodi decreto ſubſcribere renuentibus. Hoc unum cauſabantur, quod Ægyptiacæ diœceſis epiſcopis minime liceret A quidquam ſancire citra Alexandrini archiepiſcopi ſententiam. Quocirca juſſi ſunt in urbe regia conſiſtere, donec accepta alterius antiſtitis pro Dioſcoro ordinatione, ſynodi definitionem approbarent. *Depoſitus eſt ab epiſcopatu Dioſcorus*, ait Liberatus, *ſeptimo ordinationis ſuæ anno*, exacto ſcilicet. Obiit vero Gangris anno 454. ut colligitur ex Leonis magni epiſtola, hoc ipſo anno data die 6. Decembris ad Julianum comitem, qua illum extinctum ſignificat. Ex quo certum fit Dioſcorum non-niſi annos decem integros egiſſe B ab inito epiſcopatu, non quatuordecim, aut ſexdecim ut Jacobitæ ſcriptores ferunt: eo magis quod Timotheus Ælurus qui ſchiſmatis ejus propagator fuit, anno 457. inchoante, Alexandrinus epiſcopus à ſuis haberi cœpit, tertio à morte Dioſcori. Diem ejus obitus Cophtitæ fuiſſe tradunt quartam menſis Toth, ſeu primam Septembris: ſolus Macriſius ſextam, ſeu nonam ejuſdem Toth.

XXVI. Proterius *Catholicus*.
Timotheus Ælurus *hæreticus*.

C Obiter dicendum in collectione ſynodorum, quæ circa tempora octavæ concinnata eſt, ubi refertur profanus Timothei Æluri conventus Alexandrinus, in quo Chalcedonenſe concilium diris devotum fuit, hoc legi: *Proterius Alexandriæ factus eſt epiſcopus quo tempore Anatolius Byzantinorum pontificatum gerebat, quum Apollinaris, qui Dioſcori thronum obtinuerat, ad Dominum migraſſet*, καὶ Ἀπολλιναρίου τοῦ Διοσκόρου θρόνον ἐπέχοντος, καὶ πρὸς κύριον ἐκδημήσαντος, ceu Apollinaris vir catholicus Dioſcoro ſtatim ante Proterium ſuffectus D fuerit. At nullum uſquam alium ſcriptorem reperire eſt in univerſis quæ ſuperſunt eccleſiæ monumentis, qui Apollinarem ante Proterium Dioſcoro ſucceſſiſſe tradat. Quatuor Ægypti epiſcopi, qui omnibus Chalcedon. concilii decretis ſubſcripſerant Alexandriam reverſi, Theodorum præfectum Auguſtalem adierunt cum ſacris litteris Marciani Imp. quibus mandabatur, ut archiepiſcopum quamprimum eligi curaret. Sic Theophanes, ſic Evagrius, ſic auctor breviculi hiſtoriæ Eutychianiſtarum, ſic Liberatus qui Proterii electionem & ordinationem ad iſtum modum E factam narrat. *Collecti ſunt ergo nobiles civitatis, ut eum qui eſſet vita & ſermone pontificatu dignus, eligerent; hoc enim & imperialibus ſanctionibus jubebatur: quumque ſuper hoc multa dubitatio proceſſiſſet, volentibus civibus neminem penitus ordinare, ne adulteri viderentur, Dioſcoro quippe vivente, noviſſime in Proterium univerſorum ſententia declinavit, utique cui Dioſcorus commendavit eccleſiam, qui & eum archi-*

presbyterum fecerat. Ordinatus ergo Proterius,
præsentibus supra memoratis episcopis quatuor, A
qui synodo, sicut dictum est, subscripserant,
inthronizatur; ab aliis scilicet qui convenerant
Ægypti præsulibus. Mox Proterius Romam
misit Nestorium Phragoneos, è quatuor illis
episcopis unum, qui synodicas Leoni papæ
litteras de more ferret: quas ubi Pontifex ac-
cepit, communionis ei rescripsit amantissi-
mam epistolam, VI. Id. Martii, Aëtio & Stu-
dio vv. cc. coss. hoc est anno 454. Marciano
quoque Augusto gratulatus est de sincera
Proterii fide, qui statim ab ordinatione sua
eraso è sacris tabulis Dioscori nomine, Chal- B
cedonensis concilii memoriam iisdem adjecit.
Quod in causa fuit, cur Timotheus presbyter,
cognomento Ælurus, Petrus Mongus dia-
conus, aliique nonnulli de Dioscori factione
ejus communionem abjecerint. Dissidium
auxerunt episcopi illi tredecim qui Constan-
tinopoli constiterant, ubi primum Alexan-
driam redierunt. Quod narrabat Eulogius
ipse Alexandrinus in operibus contra Seve-
rianos apud Photium cod. 230. Rebus deinde
pacatis Proterius totius Ægypti synodo coac-
ta, Timotheum cum suis damnavit, qui & C
imperiali jussione exilio multatus est. Quod
episcopi Ægypti in sua de Proterii, quæ paulo
post contigit, nece, ad Leonem Augustum
epistola testati sunt. Anno 454. Proterius
Marciano mandante Leoni papæ scripsit de
cyclo Paschali Theophili decessoris sui, Pas-
cha anno insequenti celebrandum asserens
die 25. Aprilis. Marcianus ad monachos
Ægypti epistolam dedit, ut Chalcedonense
concilium admitterent, nec ab archiepiscopo
suo Proterio dissentirent.

TIMOTHEUS ÆLURUS, *hæreticus.*

Verum Ælurus, Marciano Imperatore de- D
functo, quum Dioscorus Gangris jam obiis-
set, nulla mora Alexandriam regressus, as-
sumpta seditiosorum hominum caterva epi-
scopatum capessivit, à duobus episcopis quos
Proterius damnaverat, ordinatus, Petro Ibero
Gazenzi quondam præsule, & Eusebio Pe-
lusii. Mox quæcumque episcoporum munia
sunt, exequutus est, baptizando, consig-
nando, diaconos, presbyteros & episcopos
ordinando, quos in varias Ægypti urbes &
oppida mittebat, jubens ut quotquot à Pro-
terio, vel à Cyrillo, vel etiam à Theophilo E
presbyteri, aut episcopi consecrati essent,
hos procul abigerent. Horum impetus Dio-
nysius præfectus aliquamdiu cohibuit: post
vero turbæ à Timotheo concitatæ, ipsa feria
quinta majoris hebdomadæ, triduo ante
Pascha, Proterium in ecclesia Quirini ado-
riuntur & in baptisterio, quò se contulerat,
occidunt, cadaver laniant, foras projiciunt,
suspendunt, incendunt, cineresque in ventos
spargunt. Quæ fuse recitant episcopi Ægypti
suis ad Leonem Imp. Marciani successorem
& ad Anatolium Constantinopolitanum lit-
teris, quibus Proterii mortem vindicare, &
episcopali sede Timotheum expelli rogabant.
Quibus acceptis Leo ad omnes Orientis me-
tropolitas scripsit, ut suarum regionum sy-
nodis coactis, sibi significarent, quid tandem
ipsi de synodo, quid de Proterio sentirent.
Qui omnes synodum ad sanguinem usque
vindicandam rescripsere, Proterium iniquis-
sime & impie occisum, & Timotheum, ne
Christiani quidem, nedum episcopi appella-
tione donandum. Tum Leo Stilæ duci man-
dat, ut episcopatu Timotheum ejiciat, alium-
que populi decreto constituat, qui synodum
Chalcedonensem amplectatur. Cui jussioni
Stilas obtemperans Ælurum comprehensum
Imperatori mittit, à quo in Chersonam Ponti
relegatus est. De his legendi Auctor Breviculi
historiæ Eutychianistarum, Liberatus, Eva-
grius, Theophanes, aliaque præsertim mo-
numenta, quæ ad Chalcedonensem syno-
dum spectant. Proterius, ex Auctore Brevi-
culi & Liberato occisus est, ante triduum
Paschæ quo Cœna Domini celebratur, adeo-
que 5. Kal. Aprilis, quum hoc anno 457.
Pascha incideret pridie Kalend. Quamquam
Victor Tunnunensis in Chronico Constan-
tino & Ruffo coss. hunc interfectum ait,
feria 6. ultima jejuniorum hebdomadæ, seu
4. Kal. April. Liberatus ex Breviculo addit,
à Timotheo illo Æluro, *episcopos duos Alexan-*
driæ esse cœpisse. Sed catholicorum successio
aliquamdiu desiit post Joannem Talaïam.

XXVII. TIMOTHEUS SALOFACIOLUS *catholicus.*

TIMOTHEUS ÆLURUS *iterum.*

XXVIII. PETRUS MONGUS *hæreticus.*

JOANNES TALAIAS *catholicus.*

PETRUS MONGUS *iterum.*

Alexandria procul abacto Timotheo hæ-
retico, in Proterii catholici locum promotus
est Timotheus alter, *cognomento Salofaciolus,*
sive Asbus, inquit Liberatus, vel Basilicus, se-
cundum Evagrium, ὃν οἱ μὲν ἐκάλουν Βασιλικὸν,
οἱ δὲ Σαλοφακίολον. Quamdiu vixit Augustus
Leo, Alexandriæ Salofaciolus quietus egit,
nec non sub altero Leone, ac prioribus Ze-
nonis Imp. annis. Sed ubi Basiliscus, Zenone
fugato, tyrannidem arripuit, Ælurus accepta
libertate, Constantinopolim veniens Conci-
lium Chalcedonense abrogari, & damnatos
hæreticos suis locis restitui impetravit. Hunc
in exilio decem & octo annos egisse scripsit
Evagrius lib. 3. cap. 4. ὀκτωκαιδέκατον ἔτος αὐτῇ

ὑδροφείᾳ συγγενόμενον· qui decem & octo anni
numerandi ſunt à 457. quo Timotheus ille A
in Alexandrinam ſedem irrepſit, ad 475. quo
Baſiliſcus Imperator renuntiatus fuit. Atqui
aliquot annos à nece Proterii in Ægypti ec-
cleſias graſſatus eſt, ejectis paſſim epiſcopis
& clericis qui rectam fidem tenebant: treſque
Elmakinus elapſos prius ait, quam exilio
multaretur.

Timotheus itaque ille hæreticus, quum in
urbe regia ageret, epiſcopos Aſiæ ſibi con-
ciliare ſtudens, Epheſinæ eccleſiæ per Ba-
ſiliſcum jura reſtitui curavit, quæ canone
Chalcedonenſi 28. ablata erant. Hi Paulum B
Epheſi epiſcopum pro more priſtino conſti-
tuerunt, recepto, ut Evagrius loquitur, Pa-
triarchatu. Tum monachi Conſtantinopoli-
tani qui errore Eutychis infecti erant, pro-
pere Timotheum adierunt, communionem
ejus poſcentes; à quo quum ejuſmodi confeſ-
ſionem audiſſent, Dei filium eſſe conſubſtan-
tialem nobis ſecundum carnem, & Patri ſe-
cundum divinitatem, re infecta receſſerunt.
Negare quippe Ælurus non poterat magnum
Cyrillum Alexandrinum, cum Orientalibus
paciſcendo prædicaſſe, Chriſtum cùm Patri, C
tùm nobis propter duas naturas quibus con-
ſtat, conſubſtantialem eſſe, quod & alii dein-
ceps ſchiſmatis ejus ſectatores mordicùs te-
nuerunt, etſi naturam unam jactitarent. Ea
narrat Evagrius lib. 3. cap. 5. cui Leontius
concinit libro de ſectis act. 5. Ex quo diſci-
mus quo nomine Jacobitæ, etſi Dioſcorum
admittant, Eutychi nihilominus anathema
pronuntiant, quippe qui inprimis negaverit
Dominum ejuſdem ac nos eſſentiæ aut na-
turæ eſſe ratione humanitatis. *Hic Timotheus*,
ait Leontius, *pariter & ſynodum Chalcedonen-* D
*ſem & Eutychem anathemate damnabat, hunc
quidem, quoniam corpus Chriſti ejuſdem eſſe no-
biſcum ſubſtantiæ negabat, ſynodum, quòd duas
naturas negaret*. Alexandriam redux eccleſias
iterum occupavit, Petro Mongo ejus faci-
norum ſocio & adjutore. Quocirca Timo-
theus catholicus in Canopi Caſtellum ſe rece-
pit, & in monaſterio Tabenneſiotarum quod
ibi ſtructum erat, latuit. Nimirum ex libello
quem Athanaſius presbyter Chalcedonenſi
ſynodo adverſus Dioſcorum obtulit, com-
perimus ſuburbium quoddam Alexandriæ E
fuiſſe, quod olim *Canobus*, vel *Canopus* di-
cebatur, ac ſubinde *Metanœa*, Μετάνοια, *quaſi
pœnitentiæ locus, quod ſuburbium ab initio &
ex antiqua conſuetudine ad refrigerium eorum
qui illò confugiebant, paratum erat, totumque
ſub tutela venerabilis monaſterii Tabenneſiota-
rum*. Baſiliſco vero tyranno proſtrato, poſt-
quam Zeno recepit Imperium, Ælurus Im-
peratoris erga ſynodum Chalcedonenſem
ſtudia pertimeſcens, *& illud perſeveranter
orans*, ait Liberatus, *ab humana vita hauſto ve-
neno ſolutus eſt*. Hoc eſt quod ejus ſequaces
dictitabant, eum mortis ſuæ diem præſciviſſe.
Hunc Cophtitæ tradunt patriarchatum an-
nos 22. geſſiſſe, obiiſſe 7. menſis Meſori, ſeu
31. Julii. Ipſo igitur anno interiit, Chr. 479.
quo Baſiliſcus ad ordinem redactus fuit.

Timotheo hæretico exſtincto, *Petrum Mon-* PETRUS MONGUS *hæreticus.*
gum, ſive, ut Liberatus interpretatur, *Blæſum*,
qui archidiaconus illius fuerat, ejus in locum
ordinaverunt, quum interim Timotheus ca-
tholicus in Canopi Caſtello moraretur. Au-
ctor Breviculi refert manus illi impoſitas eſſe
ab uno hæretico, nec pluribus utique epi-
ſcopis, quod diſertè Felix Papa ſignificat epi-
ſtola ad Zenonem Imper. unde inferas exi-
guo prorſus numero fuiſſe Ægypti epiſcopos
qui ſchiſmati ſtuderent. Zeno autem, re- TIMOTHEUS SALOFACIOLUS *reſtitutus.*
cepto Imperio, Anthemio Auguſtali præ-
fecto mandavit, ut Petrum deturbaret, Ti-
motheum catholicum reduceret, illoſque
puniret, à quibus Petrus epiſcopatu donatus
fuerat, imo Zenonem morti Petrum addi-
xiſſe ait Evagrius; καὶ τὸν μὲν Ζήνων θανάτου
ζημίαν προσετίμησε. Quod mortem evaſerit,
manſuetudini tribuendum Salofacioli, *qui
Imperatori ſcripſit, ut eumdem Petrum longius
in exilium dirigeret, quia latitabat Alexan-
driæ, & inſidiabatur eccleſiæ*, inquit Liberatus,
qui pergit, Timotheum *ſic mitiſſimum fuiſſe
in epiſcopatu, ut etiam à ſuis communicatoribus
accuſaretur Imperatori, tamquam nimis remiſ-
ſus, & circa hæreticos placidus, ita ut ei ſcri-
beret Imperator ut neque collectas, neque bap-
tiſmata ſineret hæreticos celebrare, illo tamen
manſuetè cum eis agente*. Quocirca Alexan-
drinos palam ei dictitaſſe ſubdit: *Vel ſi non
tibi communicamus, tamen amamus te*. Et certè
eo erga illos indulgentiæ, neſcio quo timore
correptus, venit, ut Dioſcori nomen ſacris
diptychis reſtituerit, cujus facinoris veniam
ab ipſo mox petitam teſtatur Simplicius Papa,
epiſtola 11. quam ad Acacium Conſtantino-
politanum dedit. *Frater & coëpiſcopus noſter
Timotheus*, inquit, *perſequutione probabilior
factus, priſtini non immemor inſtituti, per fra-
trem & coëpiſcopum Eſaïam & filios noſtros
Nilum presbyterum, & Martyrium diaconum
Alexandrinæ eccleſiæ ſolemnia ſcripta direxit,
quibus & illud quod antè perterritus de Dioſ-
cori nomine fecerat, ſe deſtruxiſſe memoravit,
& remiſſionem ejus erroris expetiit*. Ex quo
diſcimus, quo tandem jure Eutychius Ale-
xandrinus patriarcha catholicus ſuis in Anna-
libus Timotheum hunc noſtrum fuiſſe Jaco-
bitam prodiderit. Legationis Eſaïæ meminit
Auctor Breviculi in hæc verba: *Scripſit ad
Papam Simplicium Timotheus, dicens Petrum
olim*

olim in diaconio esse damnatum, nunc etiam Christiana societate semotum; mandans per Esaïam episcopum, rogans ut scriberetur Imperatori de Petro, qui latebat in Alexandrina civitate, & insidiabatur ecclesiæ, ut in longinquum deportaretur exilium. Per fermè triennium sanctæ memoriæ Papa Simplicius non desiit scribendo ad Acacium episcopum, ut ageret cum Imperatore, & fieret de Petro quod Timotheus postulabat. Scriptum etiam est Principi, sed nunquam inde rescriptum est. Nimirum Acacius paulo post restitutum Zenonem studia sua in Mongum illum convertere cœperat, vel de suo erga rem Christianam quem ostentarat fervore remiserat. *Post breve tempus,* ait Liberatus, *moritur Timotheus Salofaciolus, anno episcopatus sui vigesimo-tertio, mense sexto: obiit autem sine molestia.* Ab anno igitur ineunte 460. ad 483. episcopatum Timotheus noster produxerit, contra quam Victor Tunnunensis refert, eum Alexandrinam sedem capessivisse Magno & Apollonio coss. sive anno illo 460. absolvisse vero post consulatum Zenonis tertium, adeoque anno 480. Verum Simplicii ad Acacium epistola quæ data est Id. Julii, anno 482. Timotheum nuperrimè mortuum perhibet, ut credam Liberatum 22. scripsisse non 23. Tametsi Timotheus erga Dioscoritas adversarios suos se benevolum præbuisset, nihilominus Petrus Mongus, quem illi pastorem seu ducem elegerant, in illius sepulturam sævire non dubitavit; quod à certissimis nuntiis sibi relatum Felix Papa Acacio Constantinopolitano scribebat.

Joannes Talaia *catholicus.*

Timotheo defuncto, anno 7. Zenonis ordinatur ab illis qui catholicam communionem fovebant, episcopis, clericis & monachis Joannes cognomento *Talaia,* Alexandrinæ primum ecclesiæ S. Joannis œconomus, ut fert Evagrius lib. 3. c. 12. deinde monachorum Tabennesiotarum presbyter, qui postquam Constantinopoli quò missus erat, reversus fuit, *factus iterum est œconomus habens causas omnium ecclesiarum,* ait Liberatus. Unde in Breviculo absolute Timothei archiepiscopi œconomus nuncupatur, adeoque magnæ ecclesiæ, quam Timotheus idem tenebat. *Hunc Joannem presbyterum œconomum suum,* verba Breviculi sunt, *Timotheus ad principem misit, rogans, ut si quid humanitus sibi contingeret, juberet pietas ejus catholicum à catholicis ordinari. Ad cujus petita responsum est, & tam ipsi, quam clericis scriptum, atque in iisdem sacris Joannes œconomus multis laudibus prædicatur, ut jam pene omnibus Alexandrinis putaretur officii episcopalis candidatus. Quamobrem defuncto Timotheo episcopo, Joannes œconomus catholicus à catholicis ordinatur episcopus.* Zacharias rhetor hæreticus, Evagrio teste, narrabat Joannem deprehensum ab Imperatore ambire episcopatum, & sacramento obstrictum, *se nunquam Alexandriæ sedem episcopalem quæsiturum,* ϗ ὅρκοις ὑπέχων μή ποτε τὸν Ἀλεξανδρέων ἐπιζητῆσαι θρόνον. Esto sic juraverit, at non si ad eam eligeretur, recusaturum. Aliud quippe est dignitatem non ambire, aliud nullo suo ambitu oblatam recusare. Acacius itaque Constantinopolitanus cujus benevolentiam Joannes, quum in urbe regia versaretur, fovere non satis curaverat, perjurii prætextu Alexandrino hunc throno indignum habuit. Id quod Imperator Zeno Simplicio Papæ, qui Joannem Alexandria expulsum querebatur, litteris suis significavit, ut fert Evagrius lib. 3. c. 15. Zacharias addebat Joannem data pecunia viam sibi ad episcopatum paravisse; quod postremum, neque Zeno Augustus, neque Acacius usquam prodidisse reperiuntur. In Breviculo fertur *Joannem de consuetudine majorum ad Apostolicam sedem synodica per Isidorum presbyterum, & Petrum diaconum scripta misisse, superveniente vero Uranio subadjuva, & contra Joannem jam episcopum sacra principis deferente, ab episcopatus illius confirmatione Papam esse suspensum. Et quia in iisdem sacris de restituendo Petro,* (Mongo scilicet) *quem ipse damnavit, fecerat mentionem, hanc partem omnino esse abnegatam; unde visus est clementissimus Imperator offensus:* utrumque scilicet Acacius Zenoni suggesserat, ne Joannis ordinatio à sede Apostolica admitteretur, utque Mongus restitueretur. Acacii odium augebat, quod Joannes nullas ipsi de sua ordinatione litteras synodicas miserat. Atqui Acacii consiliorum particeps erat Gennadius Hermopolis episcopus, Timothei Salofacioli consanguineus, qui Constantinopoli remanserat, quum ipse & Joannes prius ad Imperatorem missi essent. *Ambo Joannem apud Zenonem accusabant,* ait Liberatus, *quod episcopatui opportunus non esset, eo quod, vivente Timotheo, tractaverit exire de ecclesia, & ab ipso suaderetur idem Timotheus suscipere Dioscorum in diptychis post mortem:* addebant illi, *Petrum* (Mongum) *esse amabilem populo, & posse in communionem populum congregare.* Pergit Liberatus quosdam à Petro advenisse, qui unitatem cupere viderentur, quos jucundissimè suscepit Acacius, & Imperatori persuasit ut Apollonio Augustali, & Pergamio duci scriberet, Joannem Alexandrina sede ejiciendum, quasi eam contra jusjurandum arripuisset; Petro autem Mongo cooperarentur ut ad sedem remearet, dummodo Edictum Henoticon principis susciperet, synodicas mitteret epistolas Acacio Constantinopolitano, Simplicio Romano, & reliquis archi-

episcopis : quod quum Petrus patrasset, decretum est à Zenone, episcopatu Joannem A expelli. Qui Alexandria egressus, Antiochiam perrexit ut Ellum videret; cujus consilio Calendionem Antiochenum patriarcham invisit, & ab eo intercessionis litteris synodicis acceptis, Romanum Pontificem appellavit, sicut olim Athanasius fecerat. Verum postquam Simplicius ejusque successor Felix restitutionem illius ab Imperatore obtinere frustra tentaverunt, Nolanæ tandem in Campania, Latinæ proinde, non Græcæ, ecclesiæ præfectus fuit, in qua complures annos residens, in pace defunctus est. Hæc Liberatus. Illum B tamen Nolanum episcopatum non admisisse crediderim, nisi Zenone mortuo, & Anastasio imperante. Nam Theophanes ad annum Anastasii primum scribit Joannem Tabennesiotam, sic Talaiam cognominat, quum Romæ versaretur, accepto inaugurationis Anastasii nuntio, hunc memorem fore sperasse officiorum quæ ei Alexandriæ impenderat, voluisseque adeo Byzantium proficisci : quod ubi Anastasius accepit, jussisse eum in exilium agi : quo Imperatoris consilio præscito, Joannes Romam quantocius repedavit. Eutychius C Alexandrinus Joannem hunc nostrum quem *Ebn-Gustum* cognominat, menses sex sedisse scribit : ac certe non tres annos Alexandriæ episcopus egit, quos habent Theophanis tabulæ & Nicephori laterculus. Nam Petrus Mongus anno 482. circa mensem Octobrem, Alexandrinum thronum denuò invasit.

Petrus Mongus *iterum.*

Joanne itaque expulso Zenonis Imperatoris jussu, impius ille Petrus ejus locum occupavit, quum promisisset se suscepturum decretum unionis, quod Ενωτικὸν *Henoticon*, sive unitivum appellabant, quodque Zeno ad D episcopos & populos Alexandriæ, Ægypti, Libyæ & Pentapolis dederat. Adjecerat communionis suæ se participes facturum Timothei Salofacioli clericos, & synodicas litteras missurum Acacio Constantinopolitano & Simplicio Romano. Ejus exstat apud Evagrium epistola, qua se non alienum profitebatur à Chalcedonensi synodo admittenda, quam sanctissimam & œcumenicam haberet, & in qua confirmata essent Nicænæ fidei dogmata. Posthac autem mentem mutavit, defectionem suorum sentiens, nec ejus com- E munionem Acacius deinceps abnegavit, unde meruit à Felice tandem qui Simplicio successit, & synodo Romana anathemate feriri. Interim ergo Petrus, qui Chalcedonense concilium approbare visus fuerat, ab abbate Ammone cujus inprimis opera restitutus fuerat, à Joanne episcopo Magileos, & à monachis Ægypti inferioris concitata seditione, concilium Chalcedonense, & Leonis Papæ tomum sive epistolam ad Flavianum anathemate damnavit. Tum alii qui à Timotheo Salofaciolo steterant, communionem Petri ejurarunt, quorum nonnulli Romam venientes cuncta Pontifici nuntiaverunt.

Acephalorum origo.

Velut igitur catholicis minime placuit, ita nec Chalcedonensis concilii adversariis arrisit admissum à Petro *unionis* Edictum, horumque plurimi ab ejus se societate abstraxerunt. Quamobrem, quoniam archiepiscopum suum abjecerant, Ακέφαλοι, *Acephali*, audire cœperunt, veluti capitis expertes. Rem ita narrantem Leontium audire juvat, ex actione v. libri *de sectis*. *Petrus*, inquit, *apud Alexandrinos in præcipuo honore erat, acceptoque unionis rescripto, solio potitur Alexandrino, nec jam occultè, sed palam erat episcopus. Quidam tamen nimio contra Chalcedonensem synodum odio impulsi, secessionem à Petro faciunt, nec cum eo communicabant, quia Edicto unionis suscepto, synodum anathemate manifesto execratus non erat. Hique Acephali vocitati sunt, quod Patriarcham suum minime sequentes, seorsim communicarent.* Liberato satis convenit cum Leontio, illeque narrata seditione, quam abbas Ammon, Joannes Magileos, & alii excitaverant, quibusdam interpositis, eorumdem Acephalorum initia sic describit c. 18. *Permansit Petrus in episcopatu scribens Acacio, quia esset synodi communicator, & fallens Alexandrinos, quia non communicaret synodo; ita ut quidam communicatorum ejus clerici, monachi & laïci, cognoscentes ejus fallaciam, separaverint se ab ejus communione, & eorum qui post eum episcopatum habuerunt Alexandrinum, eo quod Petri nomen haberent in diptychis.*

Esaïas Acephalis datus episcopus.

Subjungit Liberatus, huic Alexandrinorum cœtui *à Palæstina quemdam diaconum nomine Esaïam ordinatum esse episcopum, & Alexandriam missum, sed ab omnibus receptum non esse, atque ab illo Esaïanos in Ægypto esse.* Atqui Esaïas ille minime catholicus censendus est, uti quibusdam visum est, sed prorsus hæreticus, ut pote Acephalorum antistes; cujus insuper ordinationem præter sanctiores leges factam comperimus ex Timotheo presbytero Constantinopolitano, opere *de recipiendis hæreticis*, quod Possevinus latinè, græcè vero Joannes Cotelerius integrum edidit tom. 3. Monum. eccl. Græcæ. *Esaïanistæ*, inquit, *qui propter Esaïæ ordinationem, sejuncti sunt ab aliis Acephalis, qui affirmarent ab Epiphanio* (Turrianus apud Possevinum legebat, *ab Eusebio*, ὑπὸ Εὐσεβίου) *Pamphilo, qui Severum presbyterum ordinavit, Esaïam fuisse ordinatum, reliquis dissentientibus* (Acephalis) *sed eum à mortuo ordinatum dicentibus; cum mortua videlicet Epiphanii (vel Eusebii) manus ipsi apposita esset.* Sanctus Sophronius

Hierosolymitanus in prolixa epistola sua ad Sergium Constantinopolitanum, quæ lecta est act. XI. sextæ synodi generalis, Esaïæ hujus meminit, quem cum Petro Ibero quondam Gazensium episcopo, qui Timotheo Æluro manus imposuerat, Acephalorum sectam alteram instituisse ait. Πέτρος ἕτερος τὸ Ἰβηρικὸν καὶ φρενοβάρβαρον μίασμα. Ἠσαΐας ὁ παρόντος Πέτρου συνόμιλος, οἱ ἄλλην ἀκέφαλον ἐν Ἀκεφάλοις καταδείξαντες αἵρεσιν. *Petrus alter, Ibericum & barbari ingenii contagium: Esaïas hujus Petri contubernalis, qui aliam Acephalam inter Acephalos sectam ediderunt.* Quibus duobus adjungit Severum, qui Antiochenam sedem subinde arripuit. Ac jure, quando archimandritæ Syriæ in libello, quem act. v. concilii sub Menna habiti obtulerunt, hunc olim Severum Acephalicæ catervæ antesignanum dixerunt exstitisse, non admisso unionis Edicto, quod Petrus Mongus probaverat.

Barsanuphius Acephalus.

Alias duas Acephalorum classes Timotheus Constantinopolitanus indicat, Anthropomorphitas, qui Deum humana forma præditum docerent, & Barsanuphitas à Barsanuphio ipsorum episcopo dictos, *in quos insurgere reliquos Acephalos* ait, *ceu ab eis contra regulas facta esset Barsanuphii ordinatio;* ut proinde nihilo legitima magis hæc exstiterit, quam Esaïæ. Nulla Cophtitis Esaïanorum mentio, sed Barsanuphitarum, quorum auctorem *Barcenupham* nominant, eosque cum duobus episcopis suis Abrahamo & Georgio sub Marco patriarcha, ut numerant, 42. ad ecclesiæ Jacobiticæ communionem rediisse tradunt, sæculo nono ineunte.

Acephali alii, Semidalitæ.

Aliam Timotheus Acephalorum catervam indicat in altera ejusdem temporis & regionis hæreticorum serie, eosque Acephalos esse dictos ait, quia non haberent episcopos, διὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτοὺς ἐπισκόπους, qui proinde deficientibus apud ipsos sacerdotibus, baptismum secundum ecclesiæ regulam non darent, sed aquam in sanctæ Theophaniæ, sive luminum festo haustam servantes, in ea baptizarent. Addit eos non facere oblationem, sed quum servatam ab antiquioribus habeant communionem, in solemnitate Paschali particulam ex ea sumere. Particulas scilicet, ut ex Joanne Damasceno discimus, symbolorum olim à Dioscoro sacratorum corrasas farinæ admiscentes, confectum ex ea panem cunctis adstantibus distribuebant, unde *Semidalitarum*, q. d. *Farinaceorum* nomine donati fuere. Anastasius Sinaïta in ὁδηγῷ cap. 10. Monophysitarum decem sectis annumerat, Barsanuphianos & Semidalitas, hosque Jacobitæ in suis historiis non prætermiserunt, ut videre est in vita Alexandri patriarchæ 43.

Severus Aschuminensis Acephalorum alios A auctores affert, quorum nulla mentio est in Græcis quæ supersunt monumentis, *Jacobum episcopum Sa* seu *Sais*, & *Mennam episcopum Moniet-Tama.* Quæ fuerit illa *Moniet-Tama,* assequi non potui. Michaël Wanslebius in indice episcopatuum Ægypti, quos ex vetusto codice Cophtico recensuit, parte prima hist. eccl. Alex. cap. 6. habet *Moniet-Tama,* Cophticè *Themonia.* Ad Petrum Mongum revertor, sub quo omnes illæ sectæ prodierunt.

Hujus Petri furorem omnem non recito, B quo in omnes per Ægyptiacam diœcesim catholicos, episcopos, clericos, monachos & laïcos grassatus est; qui nec Cosmæ quem Imperator satellitum suorum unum Alexandriam miserat, gravissimis minis, nec Arsenii præsidis auctoritate coerceri potuit. Tandem moritur Acacius, quo patrono tot illa facinora perpetrarat, illique successor Fravitas datur, qui synodicas ordinationis suæ litteras ad Felicem Papam misit, & ad Petrum Alexandrinum, utriusque communionem ambiens, ita tamen, Theophane teste, ad 15. C Zenonis annum, ut in prolixis illis quas Petro scribebat, omnem societatem cum Felice abnegaret; verum quarto episcopatus mense exstinctus est. Quem Euphemius excipiens, synodicas perinde Petro litteras dedit, cujus quum responsoriam ad Fravitam epistolam lectitasset, in qua Chalcedonensis synodus ejurabatur, ab illius societate descivit. Evagrius ait cap. 23. eo tempore quo ambo collectis utrobique synodis dimicaturi erant, Petrum è vivis excessisse post annos octo à restitutione sua, & tredecim ab inauguratione. D Ejus obitum Theophanes assignat anno suo Alexandrino 492. Zenonis 16. qui initium ducebat à Kalendis Septembribus superioris anni. *Hoc anno,* inquit, *Petrus Mongus decessit, & ejus in locum Athanasius* cognomine *Celites promotus fuit.* Anno itaque vulgaris Æræ 490. periit ille Mongus, die 2. aut 4. mensis Athyr, ut scribit Elmakinus, adeoque 29. vel 31. Octobris.

XXIX. Athanasius II. *hæreticus.*

Nullus Joanni Talaiæ catholicus episco- E pus subrogatus fuit; at Petro Mongo hæretici *Athanasium* subrogarunt, cognomento *Celitem* Victore Tunnunensi & Theophane testibus, *Abinas* vero, Eutychio. Hunc Liberatus *in Edicto* unitivo Constantinopolitanæ, & Antiochenæ & Hierosolymitanæ sedium communionem fovisse tradit, quumque scandalisarentur & in ipso populi, eo quod nomen Petri haberet in diptychis, Imperatorem adiisse quosdam ex iis qui ipsi adversabantur, quique ei communicabant.

Horum alii proponebant anathematisari ab ipso synodum, & ita communionem ejus adire: alii Edicto quædam addenda, quibus satisfieret illis qui communione Petro juncti fuerant. Imperator vero considerans Edicto quidpiam adjici non posse, quin in ecclesia tumultus excitarentur, nec consultò fieri posse ut synodus anathemati supponeretur, persuasit tandem illis Edictum suum unitivum sufficere, ut mutuò communicarent, sicut & cæteri ecclesiarum episcopi. Qua Liberati narratione satis innuitur, Athanasium unitivo illo Edicto suscepto, non continuò anathema synodo dixisse; qui nempe, velut Evagrius refert, *omnem operam daret, quò partes dissidentes reconciliarentur.* Post vero litteris de communione ad Palladium Antiochenum datis, ipse perinde atque decessor suus Petrus Concilium diris devovere non dubitavit. Quapropter recte Leontius scripsit Athanasium hunc anathema dixisse Concilio, nec tamen ad ejus communionem Acephalos rediisse, quia Petri Mongi nomen in diptychis retineret. Brevi posthac moritur septimo episcopatus anno, die 20. mensis Toth, seu 17. Sept. adeoque anno Christi 496. Anastasii Imp. anno 6. ut bene scripsit Theophanes. Cæterum memoria ejus apud Cophtitas recolitur die 9. Toth, seu 11. Sept. Alexandrinorum episcoporum catalogus apud Abulbircat annos dumtaxat duos habet, & menses novem. Eutychius eum septem quoque annos sedisse scribens, addit multas ab ipso ecclesias exstructas esse, aliaque monumenta.

XXXI. Joannes I. *hæreticus.*

Theophani ad annum 6. Anastasii Aug. *Athanasio Alexandriæ episcopo defuncto, ejus loco ordinatus est Joannes monachus, presbyter, & œconomus, cognomento Hemula* Ημοῦλα. Hic perinde Victori Tunnunensi Hemula cognominatur, *Mela* vero apud Liberatum: *Athanasio hæretico,* inquit, *tempus episcopatus sui complente, post eum ordinatur Alexandrinus episcopus, cognomento Mela, qui & ipse sequutus est Petrum & Athanasium præcessores: in Edicto unitivo communicavit aliis sedibus, Constantinopolitanæ, Antiochenæ, & Hierosolymitanæ.* Plane Evagrius cap. 23. ait Flavianum Antiochenum, ubi Palladio defuncto suffectus fuit, Alexandriam misisse Salomonem presbyterum ad Joannem, cum litteris synodicis mutuæ communionis, Joannemque suas ad Flavianum. At certe in hisce litteris, à synodo Chalcedonensi damnanda Joannes abstinuit. Leontius tamen de Athanasio, Joanne Hemula, & Joanne Niciota, Dioscoro juniore & Timotheo, qui alius post alium Alexandrinam sedem tenuerunt, *hos omnes* A *& unionis Edictum recepisse* ait, *& synodum diris devovisse.* Cæterum Joannis Hemulæ apocrisiarii, quos episcopatus sui initio Constantinopolim delegaverat, cum Anastasii Papæ II. nuntiis, de concordia cum Apostolica sede redintegranda colloquuti, Libellum eis dederunt, qui Latinè integer exstat tom. 4. Concil. col. 1283. Eo declarabant utriusque ecclesiæ, Romanæ & Alexandrinæ, scissionem natam esse ex prava epistolæ Leonis ad Flavianum Constantinopolitanum interpretatione Græca, cujus auctor fuisset Theo- B doretus Cyri episcopus Nestorianæ hæresis studiosus, ut ea ostenderet Nestorium à perversa sententia alienum fuisse. Id populum Alexandrinum graviter offendisse: quos Romanus Pontifex quum existimaret contra fidem quam Apostoli tradiderunt conspirasse, à communione suspendit. Alexandrinam ecclesiam legatos Romam misisse, qui de ejus fide rationem redderent; ibi vero Alexandrinum quemdam repertum, cujus artibus illi suscepti non essent, (Joannem utique Talaiam significabant) sibi vero demum Pho- C tium Thessalonicensis ecclesiæ diaconum affirmasse Anastasium Papam Andreæ Thessalonicensi episcopo fassum esse, in epistolæ translatione errores animadverti: *Ipsam vero Latinam epistolam juxta fidem trecentorum decem & octo sanctorum Patrum editam constitisse: insuper ex persona ejusdem antistitis narrata sunt, quæ ad vituperationem eorum quæ in translatione sunt indita, pertinerent, illis esse attribuenda, qui ea confingere tentaverant.* Addunt fidei suæ confessionem, quæ orthodoxa prorsus foret, nisi duas naturas tacuis- D sent. Alexandrini porro apocrisiarii illi erant Dioscorus presbyter, & Chæremon lector: quidni Dioscorus ille sit, quem Joanni Niciotæ Joannis Hemulæ successori suffectum dicemus? Anastasium illum Papam de communione cum illis Chalcedonensis synodi hostibus, Romano clero minime consulto, incunda cogitasse ecclesiasticæ historiæ monumenta produnt. Quod rursum primarias Orientis sedes spectat, ex vita S. Sabæ hoc comperimus, Eliam Hierosolymitanum cum Romana quidem sede non communicasse, E quum Acacii nomen suis in diptychis retineret: neque cum Alexandrina, quæ synodum Chalcedonensem rejiceret, & Dioscorum jactaret: neque cum Antiochena propter Palladium, qui Chalcedonensia decreta detestans, Alexandrinorum communionem foveret. Quod si verum est Joannem cum illis sedibus aliquamdiu in edicto communicasse, hoc certe Hierosolymitanus antistes non admisit, nisi quia in synodicis suis à Concilio proscri-

bendo ille sibi temperaverat. Quidquid id est, Joannes anno Christi 507. mortuus est, & Anastasii 15. quum annos novem sedisset, secundum Theophanis tabulas & Nicephori laterculum. Eutychius, ac subinde Elmakinus octo dumtaxat annos ei attribuunt, integros utique, ut nono inchoato obierit. Interiit, inquam, die quarta mensis Pachon quo memoria ejus apud Cophtitas recolitur, hoc est 29. Aprilis.

XXXII. Joannes II. *hæreticus.*

Joannem Hemulam excepit *Joannes* alter, non *Machiota*, ut apud Liberatum cognominatus legitur, sed *Niciota*, ut Cophtitarum libri ferunt, à *Nicia* vel *Nicio* oppido Ægypti, cujus meminit Stephanus, cui habitator ejus Νικιώτης Niciota dicitur. Concinit fere Theophanes, qui *Niceotam* dixit Νικεώτης. Victor quoque Tunnunensis in Chronico, *Victore v. c. cos. Athanasio Alexandrino mortuo*, inquit, *Joannes cognomento Hemula succedit: quo occumbente, post paucos dies ei Joannes alius cognomento Niceta succedit episcopus.* Rursum: *Anastasio Imp. cos. Alexandrinæ ecclesiæ Joannes cognomento Niceta præsidebat.* Hunc quoque *Habis* Jacobitæ cognominant, q. d. ἔγκλειστον *Reclusum*, ceu ejusmodi vivendi normam ante Pontificatum inierit. At vero Joannes hic priorum suorum opinionem sequutus, *unitivum* quidem Zenonis Edictum *suscepit*, ait Liberatus, *non autem Chalcedonense Concilium & epistolam Papæ Leonis. Quamquam non communicaret Flaviano Antiocheno, & Eliæ Hierosolymitano episcopis, & Timotheo Constantinopolitano. Dicebat enim imperfectè Edictum se habere, nec ad unitatem sufficere, quod non in anathemate synodi esset factum.* Et hoc ipsum est quod asseruit Leontius, hunc quoque Joannem averso à synodo animo fuisse. Pergit Liberatus, Imperatori Anastasio volenti ut cum Constantinopolitano episcopo uniretur, Joannem rescripsisse; *quia non sufficeret ei ad perfectam unitatem, eo quod non anathematizaret synodum*, ac Theophane teste ad annum Anastasii 22. Christi 512. votorum tandem compos Joannes fuit, qui antehac, ducentas auri libras Imperatori se daturum spoponderat, si Chalcedone celebratum Concilium funditùs abrogaret. Nihilominus vero Dioscoritas Acephalos qui Petrum Mongum rejicerent, separatos ab eo mansisse. Expulso subinde Antiochia ab Imperatore Flaviano, Severus ille Acephalorum olim antesignanus ejus in locum anno 513. intrusus, synodicas litteras ad Joannem Alexandrinum misit, qui illius vicissim communionem amplexus, litteras illas per omnes Ægypti ecclesias legendas dedit, ac Severo rescribens, erraticam suam doctrinam exposuit. Severi ad Joannem epistolæ fragmentum reperi in collectaneis MSS. contra Monophysitas & alios hæreticos. Sedit Joannes II. annos undecim secundum Severi Aschuminensis & Eutychii historias, annales item & tabulas Theophanis & Nicephori laterculum, adeoque fato functus est anno Christi 516. sed exeunte, quidni etiam 517. Anastasio Imp. & Agapito coss. ut Tunnunensis Chronico fertur. Obiit porro die 27. mensis Boscinas seu Pachon, quæ 22. est Maii. Quum tam multa Joannes adversus sanctissimæ synodi auctoritatem moliretur, ita ut nec Ægyptios suos Hierosolyma ad festum S. Crucis pergere sineret, anno episcopatus ejus, secundum Theophanem, decimo, virorum, mulierumque & puerorum quamplurimi à dæmonibus vexati per Alexandriæ compita frequentiùs cœperunt ululare. In somno quidam vidit horrendæ speciei virum dicentem: *Execrationum in synodum causa hæc patiuntur.* Quæ pluribus narrat Tunnunensis Venantio & Celere coss. Photius cod. 54. laudat Apologiam Joannis episcopi Alexandriæ ad Gelasium Papam, in qua non *solum Pelagianam hæresim, sed & Pelagium ipsum, Cælestium & Julianum qui eorum successor fuit, anathemate feriret.* Ἀναθεματίζει δὲ Ἰωάννης ὁ Ἀλεξανδρείας ἐν τῇ πρὸς Γελάσιον τὸν Ῥώμης ἀπολογίᾳ, οὐ μόνον τὴν Πελαγιανὴν αἵρεσιν, ἀλλὰ καὶ Πελάγιον, καὶ Κελέστιον, καὶ ἔτι Ἰουλιανὸν, ὃς καὶ αὐτῶν ἐγνώσθη διάδοχος.

XXXIII. Dioscorus II. *hæreticus.*

Theophanes ad annum 26. Anastasii & Christi 516. *Hoc anno*, inquit, *Joanne Niceota Alexandriæ hæretico defuncto, Dioscorus minor Timothei Æluri* ἀνεψιὸς (seu fratris filius, aut sororis) *Alexandrinus præsul est constitutus, qui pro Alexandrinis civibus, ob filii Calliopii Augustalis necem legatione functurus Byzantium veniens, ab orthodoxis, qui eum adversus rectæ fidei decreta professionem suscepisse arbitrabantur, publicè per vias conviciis excipiebatur. Obita itaque legatione qua memoratæ cædis gratia functus est, quantociùs discessit.* Pergit recitans quæ in ejus electione & inauguratione acciderunt, addens & perpetratæ cædis causam: *Dioscoro ordinato*, χειροτονηθέντος, *oppidanorum multitudo à reliquo ecclesiæ cœtu segregavit se, dicens, non sedet episcopus, nisi pro ut Apostolorum sanctorum canones præscribunt fuerit designatus. Nimirum ille à magistratibus in throno collocatus fuerat. Quocirca Dioscoro ad S. Marci ecclesiam profecto, convenientes clerici vestibus eum denuò induerunt, eique manus iterum imposuerunt, atque ita ad S. Joannis progressus synaxim suorum*

obivit. Cum vero Calliopii Augustalis filius Theodosius, & Acacius militum magister ea in A *urbe adessent, turbæ tumultuantes, Augustalem, quod Anastasium Imp. laudaret, conviitiis appetunt, & deposito metu, quidam impetu facto Augustalis filium solio deturbatum interfecerunt. Magister autem militum, quos apprehendit, morte multavit. Quo nuntio accepto in Alexandrinos Imperator succensuit, cujus animum, legatione ad ipsum suscepta, Dioscorus pacavit.* Dioscorum hunc jam præmonui videri fuisse eum, quem Joannes Hemula decessor ejus ad eumdem Anastasium responsalem miserat. Hic vero perinde atque alii quibus successit, B Edictum Zenonis sic recepit, ut sanctæ synodo Chalcedonensi minime parceret, quod Leontium in libro de sectis scripsisse dicebam; imo Liberatus quoque: *Hic autem Dioscorus,* ait, *proponente ipsi Socrate scholastico ante defensorem, in ejectione synodi Henoticon suscipere, in damnationem synodi unitivum suscepit Edictum, sicut ipsa ostendunt gesta, quæ apud defensorem civitatis coram eo confecta sunt, in quibus testatus est, in expulsione synodi se suscipere edictum.* Atqui narrat etiam Dioscorum hoc pacto satisfecisse illis qui propter C Petrum Mongum extra illam ecclesiam communicabant, ut ei tandem uniti sint; *nam usque ad istum Dioscorum in divisione erat Alexandrina ecclesia.* Ubi Acephalos innuit, quorum proinde magna pars ad Dioscorum redierit. De hoc Dioscoro juniore accipienda sunt, quæ monachi Palæstinæ Alcysoni Nicopolitano scribebant, apud Evagrium lib. 3. cap. 3. Xenaïam Hieropolitanum, & Dioscorum, quum multi episcopi eis adhærerent, adeo graves illis fuisse, qui proscribere illos nollent quotquot ipsi anathemati sup- D ponere constituerant, ut cunctis intolerabiles fierent, quorum nonnullos fraudibus etiam adhibitis, relegari curaverunt. Alexandriæ sedebat adhuc Dioscorus, quando exstincto Anastasio Justinus summam rerum capessivit, qui ut rectæ fidei studiosus erat, Severum hæreticum Antiochia confestim exegit. Qui in Ægyptum cum Juliano Halicarnassensi episcopo hæresis suæ socio fugit, ubi ambo episcopatum tenente Dioscoro, ingentes tumultus excitaverunt, agitata de corporis Domini quæstione, num ante resurrectio- E nem corruptioni obnoxium habendum esset, num ab ea immune? Quamquam Liberatus, ut Severi Alexandrinam profectionem, ita & disputationem hanc sub Timotheo Dioscori successore inchoatam refert, cap. 19. Cæterum ipso Justini anno primo Æræ Diocletiani 144. Christi 518. mensis Paophi 17. seu 14. Octobris, è vivis excessit Dioscorus cui tabulæ Theophanis, Nicephori laterculus, Severus Aschuminensis tres episcopatus annos assignant: Elmakinus & Macrisius, annos duos, menses quinque; Chronicon Orientale, duos annos & dies 146. Abulbircat duos itidem annos & menses quatuor, completos utique.

XXXIV. Timotheus III. *hæreticus.*

Dioscoro hæretico successit *Timotheus* & ipse hæreticus; cujus episcopatus initium Victor Tunnunensis refert ad annum illum, quo Valerius & Justinianus Consules fuere, Christi proinde 521. sed perperam prorsus, & contra reliquorum scriptorum fidem, etsi rerum gestarum penè æqualis fuit. Liberatus de ejus promotione ait cap. 19. *Eo tempore Alexandriæ, mortuo Dioscoro juniore, Timotheus ecclesiæ ipsius susceperat episcopatum, à quo gratissime suscepti Severus & Julianus sedebant ad Labranum.* Mox subdit inter utrumque disceptatum esse de corruptibili & incorruptibili, ac Timotheum Severi potiùs sententiam sequutum esse: Post vero Themistium diaconum ejus dixisse aliquando, *si corpus Christi corruptibile est, debemus dicere eum aliqua ignorasse,* veluti de Lazaro ubi positus esset: id vero negasse Timotheum, ita ut Themistius ab ejus communione desciverit, cujus sectatores *Themistiani* dicti sunt, & *Agnoïtæ.* Quamobrem sub Timotheo duæ sectæ inter Monophysitas ortæ sunt *Incorrupticolarum,* Ἀφθαρδοκηταὶς vocat, & Agnoïtarum. In quo Leontio in lib. *de sectis* convenit cum Liberato, quum interim Victor Tunnunensis Agnoïtas sub Theodosio Timothei successore natos ferat. Hoc Timotheo Patriarcha, anno secundum Theophanem, Justini V. Dunaan rex Homeritarum Judæorum superstitionibus deditus, *Nagra* civitate capta S. Aretham ejus præfectum, & reliquos cives Christianos impie trucidavit. Quamobrem ab Elesbaa Æthiopum sive Abessinorum rege Christiano bellum contra Homeritas susceptum est, quos cum devicisset, Dunaan interfecto, regem Christianum huic genti dedit, ad quam erudiendam episcopus & clerici Alexandria à Timotheo missi fuerunt. Quæ fuse narrantur in actis Græcis S. Arethæ martyris, quæ ex vetustis codicibus bibliothecæ Colbertinæ erui, quæque longe accuratiora sunt quam apud Metaphrastem. In his nulla *Asterii* archiepiscopi Alexandrini mentio, sed Timothei, quem nonnulli orthodoxum præsulem fuisse jactarunt. Unde constat Simeonem Metaphrastem quum hæc acta suo more componeret & interpolaret, pro Timotheo qui inter hæreticos censitus est, *Asterium* finxisse, qui catholicus putaretur. Initio itaque genuinorum actorum

isthæc leguntur. Ἔτους πέμπτου τῆς βασιλείας Ἰουστίνου τοῦ φιλοχρίστου βασιλεύοντος τῆς Ῥωμαίων πολιτείας, A Ἰνδικτιῶνος δευτέρᾳ, κατὰ δὲ Ἀντιοχείαν τῆς Συρίας ἔτους πέμπτου τριακοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ, μηνὸς Ὑπερβερεταίου, ὅς ἐστιν Ὀκτώβριος, ἐπισκοπεύοντος Ἀλεξανδρείας Τιμοθέου, Ἱερουσαλὴμ Ἰωάννου, Κωνσταντινουπόλεως Τιμοθέου, καὶ Ἀντιοχείας Εὐφρασίου. *Anno quinto Imperii Justini Christi amatoris, Romanæ reipublicæ Imperatoris, Indictione II. Antiochiæ Syriæ anno octingentesimo trigesimo-quinto, mense Hyperberetæo, sive Octobri, episcopatum Alexandrinum gerente Timotheo, Hierosolymitanum Joanne, Constantinopolis Timotheo, & Antiochiæ Euphrasio.* Ubi tamen B præterire non licet Timotheum tunc temporis Constantinopolis episcopum non fuisse, cui jam ab annis quinque defuncto Joannes Cappadox successerat. Sed quum catholicæ confessionis esset, nec Alexandrinorum qui hæresi addicti erant, communionem curaret, nulla ejus apud illos mentio erat, sed Timothei solius, qui Chalcedonensis synodi adversarius obierat. Cætera hujus narrationis, cum temporum & regionum ratione, aliisque ejusmodi circumstantiis optime cohærent. In his Timotheus Alexandrinus sæpe C memoratur, nusquam, ut dictum est, *Asterius.* Quæ vero multa hac in historia congeruntur, non uno, sed pluribus annis gesta sunt, quibus Timotheus interim Alexandriæ sedebat, ut & illis viginti tribus quibus Joannes Hierosolymitanæ ecclesiæ præfuit. Non enim absurde in fine actorum legitur Elesbaam regem Æthiopum coronam suam auro lapidibusque pretiosis constantem Hierosolymam Christo dicandam misisse; Joannem sanctissimum archiepiscopum ab eo rogatum ut eam coram Domini sepulcro appende- D ret. Nec quisquam indigne ferat hunc Principem, qui hæretico episcopo Alexandrino morem gereret, inter sanctos ab utraque ecclesia catholica, Græca Latinaque jampridem habitum. Huic namque Christianissimo regi hoc condonatum fuit, qui quum remotissimam à Romanorum imperio & societate regionem incoleret, superiorem alium archiepiscopum nesciebat, præter illum qui Alexandriæ sederet, ignorans, an reliquo orbe Christiano hæreticus, an catholicus haberetur, quum perinde paratus esset catholicæ E communionis alterum admittere. Episcopatum iniit Timotheus mense Octobris die 8. anno 518. quumque ann. 17. eum Cophtitæ sedisse ferant, mortem anno 535. oportet obierit. Theophanes & Nicephorus totidem ejus episcopatus annos numerant: sexdecim vero dumtaxat cum dimidio Abulbircat, ceu integri septemdecim illi minime fuerint. Eutychium omitto qui, nescio quo auctore, duos solummodo annos habet, eumque mox destitutum ait, quem tamen Alexandriæ ad mortem usque quietum egisse constat. Victor Tunnunensis id prorsus innuit *Justino Aug. & Apione coss.* seu anno 524. ubi varias refert episcoporum successiones: *Alexandrinæ ecclesiæ adhuc superfuit Timotheus,* inquit, quem subinde, non sine gravi errore, defunctum narrat *Joanne v. c. cos.* sive anno 538. quo certe Paulus catholicus, exacto Theodosio Timothei successore, Alexandrinæ sedis compos erat. Leontius testatur Timotheum, qui modo Severo, modo Juliano patrocinabatur, quum Imperatorem Justinianum aditurus esset, vivendi finem fecisse. Accersitus enim ab eo fuerat, uti vel synodum amplecteretur, vel removeretur ab officio. At vero Victor qui Timotheum anno 521. episcopum esse designatum tradidit, & 538. interiisse, hoc saltem significavit septem-decim annos episcopatu functum. Illum quidem capessivit anno, ut dictum est, 518. mortuus vero fertur in Calendario Cophtitarum 13. Mechir, hoc est 7. Februarii.

XXXV. Gaianus *hæreticus.*

XXXVI. Theodosius *hæreticus.*

Timotheo defuncto mox de ejus successore eligendo actum fuit, & clero populoque in duas partes scisso, *Gaïanus* ac *Theodosius* uno eodemque die electi fuerunt. Quod ita narrat Victor Tunnunensis, etsi biennii anachronismo peccet. *Joanne v. cl. cos.* inquit, *Alexandrinæ ecclesiæ Timotheo mortuo, qui Dioscoro successerat, duo populi electione perversi ordinantur uno die episcopi, Theodosius scilicet & Gaïanus, quibus ordinatis, Alexandria in utrisque est Christi inimicis divisa. A Theodosio enim Theodosiani, & à Gaïano Gaïanitæ voluerunt appellari: quamvis æqualiter synodum Chalcedonensem non suscipiant, & errores Eutychis & Dioscori proprios faciant.* Sed rerum gestarum seriem audire præstat ex Liberato. *Defuncto Timotheo* Alexandrino episcopo, studio & permissione Calotychii Cubicularii, qui à Theodora Augusta pendebat, Theodosium ordinatum scribit, qui etsi habebat cleri decretum, contradicere volentibus populis palam non obstitit: cæterum monachos pro Gaïano, non pro Theodosio stetisse. *Consuetudo quidem est* Alexandriæ, pergit Liberatus, *illum qui defuncto succedit, excubias super defuncti corpus agere, manumque dexteram ejus capiti suo imponere, & sepulto manibus suis, accipere collo suo beati Marci pallium, & tunc legitime sedere.* Hæc Theodosius tentavit, egitque Calotychio, Aristomacho duce, & Dioscoro Augustali sibi faventibus; quod ubi monachi & populi

compererunt, mox Theodosium insectantes, urbe sua expulerunt, ne Timothei funus colligeret; Gaïanum autem in throno collocarunt; quem ut apparet, Theodosius nondum conscenderat. Hinc est quod Gaïanus Theodosio præmittitur in tabulis Theophanis & in laterculo Nicephori; eo maxime quod Gaïanus ante Theodosium plusquam tres menses sederit, donec Justiniani Imperatoris jussu expulsus tandem fuit. Illis porro Gaïanus Alexandriæ præerat, qui cum Juliano Halicarnassensi Christi corpus à corruptione immune semper fuisse adversus Severum contendebant. *Alexandria siquidem,* ait Tunnunensis, *Ægyptus & Libya in utrisque erat divisa. Theodosiani enim Severum, & Gaïanitæ Julianum sequuti sunt. Habebat Gaïanus aliquantos de clero sibi consentaneos, possessores quoque civitatis, corporatos, milites, omnemque provinciam: quo factum est ut in episcopatu dies centum tres egerit, hoc est menses tres & fere dimidium: qui posthac à judicibus pulsus abscessit.* Enim vero post duos menses Narses Cubicularius à Theodora Augusta missus est, qui Theodosium tandem in Alexandrina sede collocavit, Gaïanumque exulare jussit, qui Carthaginem abductus est, indeque in Sardiniam; quid posthac illi factum sit ignoratur. Quis ab ejus sectatoribus successor ipsi designatus sit infra dicemus. Liberato concinit Leontius act. 5. libri de sectis, à quo insuper discimus Gaïanum, quem invitum factum esse episcopum ait, Timothei prius archidiaconum fuisse, Theodosium vero λογογράφον, sive à litteris & commentariis. Ex his emendandæ Tabulæ Theophanis, imo Theophanes ipse ad annum Justiniani 14. & Nicephori laterculus, qui annum unum Gaïano attribuunt, etsi nec dimidium attigerit.

GAIANUS.

THEODOSIUS.

Pulso Alexandria Gaïano, Theodosius sedem tenuit annum unum & menses quatuor, « sed paucis ei communicantibus, ait Liberatus, quum plurimi communicarent ad nomen Gaïani. Quin populi diebus multis pro Gaïano pugnaverunt; quocirca à militibus magna parte cæsi sunt, majore tamen militum cadente numero. Ac Narses, non armis, sed civitatis concordia vincebatur, mulieribus in milites de superioribus domorum jactantibus quidquid manibus occurrisset. At ille igne vicit, quod ferro non potuit, incensa utique urbe. » Divisa itaque mansit civitas, in Gaïanitas seu Phantasiastas, qui solam corporis speciem Domino præbere viderentur, & Theodosianos, sive Corrupticolas, qui corpus corruptioni obnoxium colerent. Pacatis vero subinde rebus, quamplurimi eruditioribus, ut autumo, Severi Antiocheni lucubrationibus victi à Gaïanitis ad Theodosianos transire, illorumque tandem dogma apud Cophtitas exstinctum est. At vero Theodosius sede demum cessit, seditiones non ferens, quæ sui causa in populo excitabantur. Ita quidem Liberatus, innuens eum sponte discessisse; verum Tunnunensis hunc quoque exilio multatum perhibet, quemadmodum & Leontius eum à Justiniano amotum, & Constantinopolim deportatum. Pergit quoque Liberatus illum Constantinopolim missum cum honore, veluti Theodoræ scripta præcipiebant. Pollicebatur illa Imperatori conjugi Theodosium Chalcedonensem synodum suscepturum: quod quum ille obstinato animo recusaret, ipsa annuente, foras civitatem regiam, ad sextum milliarium in exilium missus est juxta basilicam *Arisphocæ,* in via quæ ducit *ad stoma Ponti,* q. d. os Ponti Euxini; Victor Tunnunensis exilii locum *Sycas* fuisse ait, quæ quum urbi vicinæ essent, magna illius pars, totumque pene palatium hæretici hujus doctrina maculata sunt, indeque cunctæ hæreses occasionem & licentiam arripuerunt, ut non solum Theodosiani, sed Gaïanitæ monasteria & oratoria Constantinopoli exstruerent. Hinc illi prodierunt, qui à Gondobaudo urbis loco Gondobauditæ sunt appellati, qui quum Theodosium primitùs sequerentur, ab eo posthac anathemate idcirco damnati sunt, quod doctrinam ejus de Trinitate non admitterent, asserentes, unum quidem esse Deum numero, at Patrem, Filium & Spiritum sanctum omnimoda æqualitate eumdem esse. Quæ dissidia exinde nata sunt, quod Theodosiani, & cæteri Monophysitæ, in suis de Verbo incarnato disputationibus naturam ab hypostasi & persona non secernerent. Quocirca alii eorum eò impietatis venerunt, ut tres in Deo substantias naturasve juxta ac tres hypostases ponerent; unde Tritheïtarum nomen sibi acciverunt. Horum ut Agnoïtarum meminit Victor Tunnunensis in chronico, & utrosque ex Theodosianis progenitos refert. *Agnoïtæ siquidem,* inquit, *perversitati à qua exierunt, id adjiciunt, quod Christi divinitas,* seu natura illa una, quam divinam esse aiunt potiùs quam humanam, *ignoret futura, quæ sunt scripta de die & hora novissima. Tritheïtæ vero sicut tres personas in Trinitate, ita tres quoque adstruunt Deos esse, contra illud quod scriptum est: Audi Israël, Dominus Deus tuus, Deus unus est.* Eadem quæ Victor, Leontius quoque refert, ac Tritheïtarum parentem fuisse tradit Joannem Philoponum, quemadmodum & Sophronius Hierosolymitanus epistola ad Sergium Constantinopolitanum, Timotheus item presbyter in opusculo *de receptione hæreticorum,* aliique veteres, quorum testimonio

teſtimonio ſcriptores Arabici ſequioris ævi refelluntur, qui Joannem Philoponum ad Mohammedanos Alexandria capta defeciſſe finxerunt. Atqui Tritheïtæ Alexandrini epiſcopum quoque ſibi conſtituerunt Cononem, à quo *Cononitæ* quoque dicti ſunt, eodem » Timotheo Conſtantinopolitano teſte. » Alii, » inquit, Severitæ ſeu Theodoſiani, qui & » Cononitæ, *οἱ καὶ Κονωνῖται*, qui una cum Theodoſio & Severo, *Cononem epiſcopum recipiunt, καὶ σὺν αὐτοῖς Κόνωνα ἐπίσκοπον*. Poſthac addit Cononem Joannis Philoponi ſcripta abjeciſſe, quæ & ab illo confutata diſcimus ex Photio in bibliotheca cod. 23. ſed & cod. 24. perhibet Joannem Conſtantinopolitanum, Juſtino II. Imperatore, adverſus illos calamum ſtrinxiſſe. Ex quo Cononis ætas, ut & Philoponi, apertè rurſum nobis innoteſcit. Cæterum Philoponiacos, à quibus Cononitæ defecerunt, alium ſibi epiſcopum deſignaſſe nomine Georgium, Timotheus nobis rurſum auctor eſt, *δέχονται δὲ οἱ Φιλοπονιακοὶ ἐπίσκοπόν τινα Γεώργιον ὀνόματι*, cujus proinde libros admittebant. Theodoſio itidem exulante, qui Alexandriæ ab ejus partibus ſtabant, ſacerdotes & laïci novam eccleſiam condiderunt, in latere urbis occidentali, in loco qui *Soüari* dictus eſt, tunc vero *Ingelium*, ubi ſanctus Marcus martyrio functus eſt; unde nomen ſectæ *Angelitarum*, ſeu *Ingelitarum* profectum eſt; de quibus Timotheus ille preſbyter legendus. Quum Liberatus Breviarium ſcriberet tempore quintæ ſynodi generalis, Theodoſium ait hac ſua ætate vivere. *Vivit adhuc,* inquit. Imo Victor iterum: *Vixit enim Theodoſius præfatus hæreticus uſque ad primum Juſtini junioris Auguſti conſulatus annum;* imperantis ſcilicet illius tertium, Chriſti 567. Quo auctoris coævi teſtimonio falſi convincitur Abulbircat, qui Theodoſio ſuo annos dumtaxat 22. cum menſibus duobus attribuens, eum exſtinctum ait anno Diocletiani 266. ſeu Chriſti 550. quarto fere priùs quam quinta ſynodus cogeretur. Epiſcopatum Alexandriæ geſſit à 7. Februarii qua Timotheus obiit anno 536. ad Septembrem uſque anni 537. triginta inſuper annos in exilio vixit, ex quibus in Sahid ſeu Thebaïde provincia quatuor egiſſe fertur à Jacobitis ſcriptoribus.

XXXVI. PAULUS.

Paulus qui Alexandriæ exacto Theodoſio hæretico, ſuffectus fuit, *plane orthodoxus,* ait Liberatus, *unus Abbatum Tabennenſium monachorum.* De eo Theophanes ad an. 14. Juſtiniani, *Paulum quemdam,* ait, *de fide rectè ſentire exiſtimatum, renuntiavit Juſtinianus Alexandriæ antiſtitem.* Conſtantinopoli ſcilicet, ubi Paulus ordinatus pontifex fuit à Menna patriarcha, contra priſcas Alexandr. eccleſiæ leges, hoc vero temporum & rerum ratione poſtulante, propter illam quam aliàs attuli regulam, *eccleſiæ ſalus, ſumma lex eſto.* Sed neque Mennas cum auctoritate propria dumtaxat, ſed aliorum inſuper orbis Patriarcharum, quorum apocriſiarii cæremoniæ præſentes aderant, epiſcopum ordinavit. Quæ ordinatio omnino facta eſt anno 538. ad finem vergente, ubi nulla ſpes Imperatori & Auguſtæ affulſit Theodoſium ad ſanam mentem transferendi. Atqui Paulus paulo ante Conſtantinopolim venerat, Imperatoris opem flagitaturus adverſus quoſdam monachos ſuos, à quibus ſpretim habebatur. *Qui divino nutu,* inquit Liberatus, *cathedram vacantem inveniens, meruit per Pelagium diaconum,* Vigilii Papæ apocriſiarium, Alexandriæ epiſcopatum, accepitque ab Imperatore poteſtatem pro ducibus & tribunis hæreticis orthodoxos alios creandi, quum populorum tumultus & ſeditiones per illos enormes evaſiſſent. Hic Alexandriam quum appuliſſet, timore ſui, ſuaque induſtria & ſagacitate civitatem omnem, cuncta monaſteria adduxerat, ut Chalcedonenſe concilium amplecterentur, ſed ingens hoc bonum diaboli artibus ſufflaminatum fuit. Cogitante Paulo Eliam magiſtrum militum deſtituere, Pſoïus ſeu Pſoes quidam diaconus & œconomus eccleſiæ, Eliæ quîcum amicitia junctus erat, per portitores litterarum velociſſimos pedeſtres, quos Ægyptii *Symmachos* vocant, omnia Pauli conſilia retegebat. Pſoii litteras Ægyptiaca lingua ſcriptas Paulum reperire contigit, qui veritus ne ſibi eadem quæ olim Proterio acciderent, Pſoïo præcepit ut rerum eccleſiæ quam gerebat rationem redderet: hunc inſuper judici tradidit, deque eo Imperatori retulit. Rhodo interim Auguſtalis eum cuſtodiendum accepit, dum Principis juſſa advenirent: ſed maleſano cujuſdam de primoribus civitatis, Arſenii nomine, inſtinctu, acceptis muneribus, inſcio, ut ferebatur, epiſcopo, clam illum nocte interfecit. Diaconi filii & affines ejus necem Juſtiniano ſignificant, à quo Auguſtalis alter Liberius Alexandriam mittitur. Hic, Rhodone accerſito, ab eo quærit, cur diaconum occidiſſet, qui juſſione epiſcopi id patratum eſſe reſpondit: habere ſe Imperatoris mandatum, ut quod juberet epiſcopus omnino exequeretur. Negante Paulo, ſeque inſcio facinus perpetratum clamitante, Arſenius necis auctor repertus, morte multatus fuit. Paulus tamen Gazam ſecedere juſſus eſt, Rhodo vero Conſtantinopolim ductus, lectis coram Juſtiniano quæ admiſerat, extra urbem interfectus eſt. Tum Imperator Antiochiam Pelagium diaconum cum ſacris litteris

ſuis miſit, mandans ut cum Ephræmio civitatis hujus antiſtite, Petro Hieroſolymitano, & Hypatio Epheſino, Gazam pergerent, & coacto ibidem concilio, ablato à Paulo pallio, pontificatu eum deſtituerent. Quibus ita geſtis, in Pauli locum ibidem Zoïlus ordinatus fuit. Hæc Liberatus recitat cap. 23. Breviarii, perinde vero narrantur à Procopio cap. 27. hiſt. Arcanæ, ubi hoc etiam addit, Juſtinianum poſthac comiter & perhonorificè Paulum Conſtantinopoli habuiſſe, quum is ei pondo ſepties centum auri obtuliſſet, quo ſacerdotium reciperet. Id ſe propediem facturum Princeps aſſerebat; quod tamen à Vigilio Papa obtinere nequaquam, etiam imperando valuit, qui licere ſibi negaret decedere à ſententia quæ per Pelagium reſponſalem ſuum lata erat. Cæterum Victor Tunnunenſis hunc idcirco deſtitutum prodit, quod *Dioſcori hæretici prædeceſſoris ſui depoſitionem celebraret.* Theophanes quoque ad decimum quartum Juſtiniani annum, *Hic in eccleſiaſticis precibus & ſacrificiis memoriam agens ſacrilegi Severi* (Severum utique pro Dioſcoro poſuit) *irati Imperatoris juſſu epiſcopatus honore motus, Hieroſolymam tandem profectus, ibidem moratus eſt.* Quæ ſi ita ſunt, hunc eſſe exiſtimo Paulum illum Melanum, cujus eſt in opuſculo Timothei Conſtantinopolis preſbyteri *de hæreticis recipiendis*, mentio, a quo ſectarii illi qui tunc temporis Paulianiſtæ dicti ſunt. Quem initio quidem Damianitæ tamquam legitimum epiſcopum indicarunt, poſt verò rejecerunt, ceu qui catholicæ eccleſiæ communicaſſet, tametſi ſubinde à ſancta catholica & apoſtolica eccleſia receſſerit, & Chalcedonenſe Concilium abnegaverit. In tabulis Theophanis, & Nice- D phori Chronico Paulus duos annos ſediſſe fertur, quos integros completoſque fuiſſe doctiſſimus Pagius oſtendit ad annum Chriſti 537. ex eo inprimis, quod Zoïlo ejus ſucceſſori, qui anno 551. perinde amotus fuit, ſeptem anni tribuantur, iique completi: unde Paulus qui anno 538. exeunte, aut 539. inchoato epiſcopatum iniit, non niſi anno 542. è ſede ejici potuit. Malim utroque loco Theophanem & Nicephorum aberraſſe, & plures annos alterutri aſſignandos fuiſſe. Plane Theophanes Zoïli epiſcopatus primordia refert ad annum ab Incarnatione 535. pro computo Alexandrinorum, qui anno Chriſti 342. cœptus erat. Quamobrem Paulus ultra duos annos ſedit, & plus ſeptem Zoïlus.

XXXVII. Zoilus.

Zoïlum pro Paulo à Patribus concilii Gazenſis Alexandriæ epiſcopum ordinatum vidimus. Dimiſſa ſynodo, monachorum Palæſtinæ Patres, Leontii Byzantini & eorum A qui Origenis hæreſim fovebant malarum artium impatientes, quæcumque apud ſe jampridem gerebantur, Ephræmio Antiocheno retulerunt, qui in altera ſynodo Origenem damnavit: hinc Origeniſtæ illi apud Petrum Hieroſolymitanum egerunt, ut Ephræmii nomen è ſacris diptychis adimeretur, quod quum Petrus ad Juſtinianum retuliſſet, Imperator edictum in Origenem dedit, cui Mennas Conſtantinopolitanus cum ſua ſynodo ſubſcripſit. Idem mox edictum Vigilio Papæ miſſum fuit, Zoïlo quoque Alexandrino, B Ephræmio Antiocheno, & Petro Hieroſolymitano, quibus illud *accipientibus & ſubſcribentibus, Origenes damnatus eſt mortuus, qui vivens olim fuerat ante damnatus,* ait Liberatus: latum eſt edictum anno 543. Sophronius Hieroſolymitanus in ſua ad Honorium Papam epiſtola Juſtiniani ejuſdem Imp. epiſtolam ad Zoïlum Patriarcham Alexandrinum, quæ *Theſaurus* inſcribebatur, appellabat: αὐτός τε Ἰουστινιανὸς ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς ἐν οἷς πρὸς Ζωΐλον, πατριάρχης Ἀλεξανδρείας οὗτος ἦν, τὴν ἐπιστολὴν Θησαυρὸν ἔγραψεν. In vita S. Sabæ C legimus Georgium, quem vir ſanctus Alexandriam miſerat, à Zoïlo archiepiſcopo ordinatum eſſe Peluſii epiſcopum. Alia ejus geſta apud illius ævi ſcriptores obſcura ſunt. Ex Victore Tunnunenſi conſtat eum à Juſtiniano pontificatu amotum eſſe, quod tria Capitula damnare recuſaret; quod refert ad annum XI. poſt Conſulatum Baſilii, ſeu Chriſti 551. Anno inſuper 13. poſt Conſulatum Baſilii Apollinarium Alexandrinum, Zoïlo vivente, ſynodo Conſtantinopolitanæ generali, Quintæ ſcilicet, adfuiſſe ait.

XXXVIII. Apollinaris.

Victor itaque ad annum quem mox dicebam XI. poſt Conſulatum Baſilii, ait: *Apollinarius Zoïlo tria memorata Capitula damnare nolenti, Alexandrinæ eccleſiæ ſubrogatur.* Eodem anno menſe Septembri, Conſtantinopoli dedicationi eccleſiæ S. Irenes adfuit, Theophane teſte: *Sacræ reliquiæ,* inquit, *è magna eccleſia, Menna Conſtantinopolitano, & Apollinari Alexandrino patriarchis proceſſerunt. Sedebant illi in Imperatoris curru, ſacras reliquias* E *genibus ſuis ſuſtentantes, quibus, ut ad Lemborum ſtationem venerunt, trajicientibus portum occurrit Imperator, ſolemnique deinde ritu eccleſiam ſanctæ Irenes aperuerunt.* Anno 553. Apollinaris in urbem regiam iterum venit ad Concilium generale Quintum, in quo de tribus Capitulis tractatum eſt, ipſeque biduo ante actionem ſecundam cum Eutychio Conſtantinopolitano, Domnino Antiocheno & novemdecim aliis epiſcopis ad Vigilium

Papam accessit, eum invitaturus, ut cum aliis convenirent. Hujus Concilii actis decretisque A subscripsit. Cap. 114. Prati spiritualis fertur, monachos tres quos Abbas montis Sina Alexandriam miserat, ab eo factos esse episcopos, unum Heliopolis, alterum Leontopolis, & Zosimum qui hæc Joanni Moscho Eucrati narrabat, Babylonis. Cap. 193. ejus eximia caritas commendatur erga juvenem pauperrimum factum ex divite. Sedisse annos 19. in Theophanis tabulis & Nicephori laterculo legitur, ac proinde ad annum usque 560. Quamquam ex his quæ mox ex Theophane dicturus sum, certum est Apollinarem B ad tempora Justini II. Aug. perseverasse, adeoque ad annum saltem 565. exeuntem, quo Justinus inauguratus fuit die 14. Novembris. Theophanes ad annum ejusdem Justini primum scribit Imperatorem hunc, quum de fide bene sentiret, Photinum Belissarii Patricii privignum, potestate in quasvis personas resque omnes ei concessa, ad cunctas Ægypti & Alexandriæ ecclesias reconciliandas misisse. Ad annum secundum, Abbatem Agathonem Apollinaris Alexandrini episcopi fratrem Alexandriam ad rationes C exigendas profectum, Eustochium monachum magnum ecclesiæ œconomum, malè gesti muneris reum, carceri tradidisse; qui tecto lapsus, Byzantium abiit, ac subinde pro Macario Hierosolymitanus episcopus evasit. Ad annum 3. addit Eustochium, ubi Hierosolymam venit, quo in Apollinarem, Agathonem & Macarium odio ferebatur, novæ lauræ monachos Origeniani dogmatis reos expulisse. Quæ omnia videntur innuere Apollinarem in vivis adhuc egisse anno 3. Justini, imo & quarto vertente, ac forsan D integro, uti mox ostendam. Omisi quæ Jacobitæ, & Eutychius ipse ex eorum, ut videtur, historiis & fabulis narrant, de cædibus ab Apollinari admissis quando Alexandriam advenit, deque Alexandrinorum erga eum pervicacia.

XXXIX. JOANNES I.
ELPIDIUS GAIANITA.
DOROTHEUS *hæreticus*.
PETRUS THEODOSIANUS.
JOANNES THEODOSIANUS.
DAMIANUS THEODOSIANUS.

Theophanes ad annum Justini junioris quartum Joannem Alexandrinæ ecclesiæ episcopum esse ordinatum tradit; quam ordinationem Constantinopoli præter regulas factam prodit: *Eodem anno, quum magnus ille Anastasius Antiochiæ episcopus in synodales* A *epistolas Joannis Constantinopolitani, qui Joannem Alexandrinum consecraverat, atque in ipsum quoque Alexandrinum Joannem, qui ordinatus erat, responsoriis litteris suis invectus esset, Justini mandato sede sua pulsus est.* Non ferebat Anastasius Alexandrinæ ecclesiæ jura legesque à Byzantinis, non sine magno Ægyptiorum scandalo, proculcari. Joannem Alexandrinum undecim annos episcopatu functum perhibent Nicephorus & Theophanis tabulæ, ut anno proinde 578. vel 579. vivere desierit. Totidem ei episcopatus annos dat Eutychius, qui *Joannem* alterum Apolli- B naris successorem facit, eumque Manichæorum impietati deditum; quem nulla ecclesiæ monumenta indicant.

Elpidius Gaïanitarum archiepiscopus Alexandrinus.

Interim Theodosiani & Gaïanitæ suos episcopos Alexandrinos habuerunt, ædificatis locis ad quæ convenirent: quin & Justino II. Imperatore, positis tantisper odiis, mutuò coalescere visi sunt. Quæ discimus ex Theophane ad annum 38. & ultimum Justiniani. *Eodem pariter anno,* ait, *Theodosiani & Gaïanitæ conventicula Alexandriæ exstruere cœperunt. Gaïanitæ vero auctoritate & viribus* C *prævalentes, Elpidium archidiaconum suum ordinaverunt episcopum,* Γαϊανῖται ἐπίσκοπον ἑαυτοῖς ἐχειροτόνησαν Ἐλπίδιον, τὸν ἀρχιδιάκονον αὐτῶν, *quem Imperator vinctum ad se adduci jussit, in itinere autem ad Sigrin mortuus est. Theodosiani vero clam noctu Dorotheum sibi præfecerunt.* Θεοδοσιανοὶ δὲ Δωρόθεον κρυπτῶς ἐν νυκτὶ ἐπίσκοπον ἑαυτοῖς ἐχειροτόνησαν. *Tum convenientes in unum tam Theodosiani quam Gaïanitæ, communem sibi episcopum throno imposuerunt & ordinaverunt, Joannem quemdam monachum: at Gaïanitæ fraudem sibi factam arbitrati,* D *monachi barbam cum cute excoriaverunt,* καὶ εἰς ἓν συνελθόντες, οἵ τε Γαϊανῖται, καὶ οἱ Θεοδοσιανοὶ, κοινὸν ἐπίσκοπον ἑαυτοῖς ἐνεθρόνισαν καὶ ἐχειροτόνησαν Ἰωάννην τινὰ μοναχὸν, ὃν οἱ Γαϊανῖται δόλον ὑπομεμενηκέναι νομίζοντες, τὸν πώγωνα τοῦ Ἀββᾶ σὺν τῷ δέρματι καὶ τῇ σαρκὶ ἐξέδειραν.

Dorotheus Theodosianorum.

Joannes utrorumque.

Theophanis textum refero ut illum exscripsit in Annalibus Symeon logotheta, quum in editis vitiosus videatur, quin & amplius in translatione Anastasii Bibliothecarii. Quo loco hæreticos tres episcopos Alexandrinos habemus, quos nulli Jacobitarum libri no- E verunt. Hos vero eodem Justiniani anno inauguratos à suis fuisse perperam quis existimarit. Atqui Elpidium à Gaïanitis accepta Gaïani sui morte, ordinatum, nullus dubito, ut Dorotheum à Theodosianis, statim atque Theodosium obiisse didicerunt; cujus nempe interitum anno secundo vel tertio Justini II. accidisse ostendi, ex Victore Tunnunensi, horum temporum scriptore, qui & Alexandriæ exul agebat, hoc est 567. verum

Cophtitæ neutrum noverunt. Nec mirum, quando Dorotheus Gaïanitarum quoque A hæresi addictus fuit: quod quidem discimus ex epistola S. Sophronii ad Sergium Constantinopolitanum, in qua recensens hæreticos qui ecclesiam ad suam usque ætatem infestarunt, Juliano Halicarnassensi, Felicissimo, & Gaïano Alexandrino, *à quibus Gaïanitarum sive Julianistarum secta prodiit*, Dorotheum subjungit, *qui hanc eamdem impietatem impie pugnavit*, Δωρόθεος, ὁ τῆς αὐτῆς ἀθέως ὑπερμαχήσας αἱρέσεως. Quamobrem in illa Gaïanitarum cum Theodosianis, quam Theophanes refert concordia, potiores par- B tes Gaïanitarum fuerunt, de quorum grege electus tunc episcopus Dorotheus fuit. Vicisse tamen subinde videntur Theodosiani, suffecto illi Joanne monacho, quem Gaïanitæ indignissime habuerunt. Hujus vero nulla mihi alibi mentio occurrit, sed nec dissimulandum Anastasii translatione Annalium Theophanis significari Joannem, non episcopum, sed purum-putum monachum fuisse: *Porro Theodosiani Dorotheum occulti noctu episcopum sibi ordinaverunt, & in unum convenientes tam Gaïanitæ quam Theodosiani,* C *communem sibi episcopum inthronizaverunt, cujusdam autem abbatis barbam pelle & carne decoriaverunt.* Verum fatendum luxatum narrationis hujus textum videri, nisi ex Symeonis logothetæ excerptis & Theophane restauretur, quæ Joannem à Gaïanitis & Theodosianis in communem ipsorum episcopum designatum produnt, qui Gaïanitis suspectus factus, pessime ab ipsis habitus fuit. Quæ non uno anno gesta sunt, ut dixi, sed una serie obiter à Theophane narrata sunt. Gaïanitas deinceps iterum à Theodosianis divisos D fuisse extra dubium est, atque compertum amplius fit his quæ in aliis Jacobitarum patriarchis dicentur.

PETRUS THEODOSIANUS.

Post hos igitur *Petrus* Theodosianorum episcopus Alexandrinus fuit, quem illis omissis, Cophtitæ Theodosio defuncto suffectum, à tribus qui in inferiori Ægypto latebant, episcopis ordinatum tradunt, ex presbytero asceterii quod *Zejacie* vocabant. Is, inquiunt, quum Apollinaris Melchitæ metu urbem ingredi non posset, sedem in loco novem milliaribus ab ea remoto constituit, E ubi à Jacobitis suppeditabantur quæ vitæ necessaria essent. Quam ordinationem ubi Apollinaris rescivit, Justiniano Imp. hanc significavit; sed ipse exstinctus prius fuit, quam litteræ ejus ad aulam pervenissent. Quæ si ita sunt, ipso quo Apollinaris obiit anno Petrus à Jacobitis promotus erit; anno proinde 567. Justino II. non Justiniano imperante. Sed Cophtitarum historiæ quod hoc omne tempus attinet, ad Benjamin usque ipsorum patriarcham, ambagibus obsitæ sunt, nec Chronologiam integram referunt. Petrum porro obiisse tradunt post duos episcopatus annos, die 25. mensis Baïni, seu Bayni; hoc est 19. Junii. Canon chronologicus Abulbircat, decem dumtaxat ei menses assignat, contra aliorum assertionem. Ab hoc Petro mihi videntur appellati *Petritæ*, sive *Petriani*, quos Timotheus Constantinopolitanus à Damiano de quo mox suus sermo erit, ob male sanam de Trinitate doctrinam defecisse ait, Petrum utique decessorem ejus ostentantes. *Alii Severitæ*, inquit, *seu Theodosiani, qui & Petritæ, qui postremum Petrum* (Petro scilicet Mongo, de quo dixerat, recentiorem,) *suscipiunt: Theodosium, Severum, & Petrum suscipiunt, nequaquam Damianum, nec Paulum Melanum, quorum doctrinæ repugnant. Confitentur enim Deum, veritate, substantia, & natura quamlibet per se personam, Patrem & Filium & Spiritum Sanctum: tres item hypostases ac tres personas, & unamquamque personam Deum esse, vere & substantialiter, naturaliter; unum Deum, unamque substantiam ac naturam, Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum, non numero, sed perfecta æqualitate.* Quæ sincera est ecclesiæ de Trinitate fides. *Hos*, pergit Timotheus, *Angelitæ, qui ab Angelio Alexandriæ loco, in quo S. Marcus olim martyrium obiit, & Paulianistæ Pauli Melani discipuli, Tritheïtas nominant: illi vice versa eos interdum Sabellianos, interdum Tetraditas.* Quando quidem Timotheus ait Petrum Petritarum auctorem Petro Mongo recentiorem fuisse, an non innuit eum quoque Alexandrinis Monophysitis præfuisse?

DAMIANUS THEODOSIANUS.

Petrus, *Damianum* diaconum, virum ecclesiæ canonum peritum, acciverat, qui syncellus suus & à secretis esset, ascetam monasterii Thabor in Ægypto. Quem Petro defuncto Jacobitæ, seu Theodosiani patriarcham sibi præstituerunt. Ferunt anno patriarchatus ejus 8. Acephalos qui in Orientali Ægypti parte morabantur, ex illorum reliquiis qui à Petro Mongo defecerant, quum quatuor dumtaxat eis sacerdotes superessent, unum eorum, qui aliis ætate provectior esset, episcopum creasse, ne prorsus interirent; alios vero qui in Occidentali regione morabantur, indigne ferentes quod illi se inconsultis episcopum sibi creassent, alium quoque episcopum suæ parti præfecisse. Sed quantum capio Ægypti scriptores posterioris ætatis, rerum olim gestarum ordinem non satis assequuti, sub Damiano Petri successore facta retulerunt, quæ sub anterioribus Petri Mongi successoribus acciderant, in Esaïanitis & Barsanuphianis, ac Semidalitis. Damiani tempore

Severus Aschuminensis ait Mauricium Imperatorem inauguratum esse, Jacobitis infensissimum: A Petrum qui Theophilo Antiocheno Orientalium Jacobitarum patriarchæ successerat, synodicam ad Damianum misisse, cui novella quædam placita fidei Trinitatis contraria inserta essent, unde magnum inter utramque illorum ecclesiam dissidium exarsit. At certè Damianus ipse, quum Severianorum more naturam essentiamque ab hypostasi non distingueret, in exponenda catholicæ ecclesiæ de Trinitate doctrina laborans, in impietatem aliam impegit. Quod Timotheus Constantinopolitanus explicat in B opusculo toties laudato *de receptione hæreticorum. Alii Severitæ,* inquit, *qui & Theodosiani, & Angelitæ, & Damianitæ, qui recipiunt memoratos Severum & Theodosium, unaque Damianum, quique aiunt alium esse Patrem, alium Paracletum spiritum sanctum: non esse autem horum quemque per se Deum natura, sed communem habere Deum inexistentem, per cujus participationem indivisam unusquisque sit Deus. Appellant vero Patrem, Filium & Spiritum sanctum, hypostases; communem vero eorum Deum, substantiam & naturam. Porro* C *Angelitæ ab adversariis vocati sunt, à loco Alexandriæ dicto Angelio, in quo collectæ ædem habentes, qui primi inter eos sunt, congregantur.* Alibi jam diximus ædem hanc in Angelio vel Ingelio à Theodosianis exstructam fuisse, quorum proinde pontifex erat Damianus. Pergit Timotheus de Damianitis: Appellant *vero eos adversarii ipsorum Sabellianos & Tetraditas, qui Damianitæ audierunt, ab episcopo illorum Damiano.* Petri Antiocheni & Damiani Alexandrini de Trinitate dissidium paucis indicat Sophronius in epistola ad Sergium D Constantinopolitanum, anathema dicens, primùm quidem *Petro Syro,* seu Antiocheno illi, *& Sergio Armenio, Tritheïæ minoris doctoribus, sed qui nec vocibus, nec sententiis mutuò consentientes essent.* ἔστω δὲ σὺν αὐτῷ καὶ Πέτρος ὁ Σύρος ἀνάθεμα, καὶ Σέργιος ὁ Ἀρμένιος, οἱ μικρᾶς Τριθεΐας ἡγούμενοι, καὶ μηδὲ οὕτω πρὸς αὐτοὺς συμφωνήσαντες, μηδὲ τὰ αὐτὰ παραπλησίως δοξάσαντες. De Damiano subdit: Δαμιανὸς ὁ τούτων μὲν ὑπερβαλλόντως ἀντίπαλος, νέος φανεὶς ἐν ἡμετέροις χρόνοις Σαβέλλιος. *Damianus, horum quidem supra modum* E *adversarius, novus autem nostra ætate Sabellius.* Nemo non intelligat Petrum illum Syrum Tritheïæ minoris doctorem, alium non esse ab illo Severianorum Orientis Patriarcha, cujus male sanam de Trinitate doctrinam Damianus improbavit. Atqui Damianus hic, si Severo Aschuminensi, Macrisio & Elmakino credimus, gravi ætate confectus periit episcopatus anno 36. Christi proinde 605.

Phocæ Imp. 4. die 18. mensis Bayni, seu 12. Junii. Quamquam in canone chronologico Abulbircat sedisse dicitur annos tantummodo 24. & menses 10. obiisseque anno Martyrum 309. seu Christi 593.

XL. Eulogius *catholicus.*

Anastasius *hæreticus.*

In Annalibus Theophanis *Eulogii* Alexandrini archiepiscopi qui Joanni successit, annus primus apprime rectè jungitur cum anno Incarnationis Alexandrino 572. à Kalendis Septembribus anni 579. inchoato. Quum enim tam in tabulis Theophanis quam in Nicephori laterculo anni undecim Joanni tribuantur, qui sedere cœpit anno 568. Eulogius proinde Alexandrinum inierit anno 579. vertente, qui Tiberii Augusti, ab obitu Justini II. secundus erat. Leontium, Evagrium & alios omitto, qui Joanni Eulogium successisse perhibent. Photius in Bibliotheca cod. 226. hunc Antiochenæ ecclesiæ presbyterum prius exstitisse prodit, & monasterii Deiparæ quod Justinianus ædificaverat præpositum, ubi nempe ejus ad Eutychium Constantinopolitanum epistolam memorat. Gregorius magnus statim atque Romanus pontifex est consecratus, anno 590. mense Septembris, Eulogio Alexandrino, ut & aliis patriarchis epistolam scripsit quæ Regesti ejus 25. est lib. 1. in recentiori operum ejusdem Gregorii editione. Joannes Moschus c. 147. Prati spiritualis Eulogium Alexandrinum Papam testem afferebat historiæ de epistola S. Leonis Papæ ad Flavianum, à principe Apostolorum Petro approbata, quam se accepisse aiebat, *à Domino Gregorio archidiacono Romano, summo singularique, omnibusque virtutibus ornatissimo viro,* cujus contubernio Constantinopoli potitus erat. Alia idem auctor de Eulogio recitat capp. 146. & 148. Photius iterum cod. 227. alias ejus lucubrationes recenset, cod. 182. 208. 225. 227. adversus varii generis hæreticos. Inprimis cod. 230. illam refert, quam Romano Papæ scripsit, rationem reddens sinceræ fidei suæ quam non accuratè in sua ad illum synodica repræsentaverat, omissa scilicet mentione quatuor synodorum generalium, & epistolæ Leonis Papæ ad Flavianum, quin nec disertè satis enuntiata voce illa decantatissima *in duabus naturis,* quæ catholicæ doctrinæ tessera erat. Ad eum rursus Gregorius Papa, unaque ad Anastasium Antiochenum anno 595. dedit epistolam, adversus appellationem *Patriarchæ universalis,* quam Constantinopolitani præsules sibi arrogabant, ambos adhortans ut superbæ novitati obsisterent. Habetur lib. 5. Indict. XII. Aliam insuper ad

ipsum solum de eodem argumento mense Augusto, Ind. XIV. anno 596. Alias rursum cum ad utrumque simul, tum ad Eulogium solum, quarum postremæ sunt 41. & 42. lib. 13. Indict. VI. quæ proinde scriptæ sunt anno 602. Epistola 24. lib. 3. Indict. I. doctrinam ejus & eruditionem valde commendat. Epistola 30. de hæreticis Alexandriæ conversis, deque fidelium illius urbis concordia ei gratulatur: epistola 35. libro 10. Indict. III. epistolam quam ad ipsum adversus Agnoïtarum hæresim scripserat, impense laudat, in qua Græcorum Patrum sententiæ, à Romanorum dictis non discreparent. De ea mentio est apud Photium illo cod. 230. Libro quem Photius refert cod. 227. unionem quæ suo tempore à Theodosianis, Gaïanitis, aliisque Acephalis inita erat, uti minime durabilem προεσκίαζεν egregie perstringebat. Non omittam opus ejus alterum adversus Samaritanos, qui digladiabantur, propter Dositheum quemdam Simonis Magi æqualem, quem prophetam esse à Moyse, Deuteronom. 27. promissum contendebant, Judæis reclamantibus hunc locum esse de Josue accipiendum. Photius ibidem meminit Concilii, quod ab eodem Eulogio Alexandriæ, septimo Mauritii anno celebratum fuit, ad illam Samaritarum & Judæorum litem componendam. In hac synodo sedebat judex Eulogius cum præstantissimis & spectatissimis episcopis, ac pensatis utriusque partis argumentis, definitum est illud Moysis oraculum de Christo Jesu Domino prolatum, non de quovis alio homine. In editis Græcis Bibliothecæ Photianæ perperam legitur synodum hanc habitam esse *septimo Marciani anno*, atque emendandum omnino est *septimo Mauritii anno*, sicque legendum, Μαυρίκιος (non Μαρκιανὸς) δὲ τηνικαῦτα τοῖς Ῥωμαίοις ἐνίδρυτο σκήπτροις, ἕβδομον ἔτος ἦν τῆς βασιλείας. Adversus Samaritas Eulogius insuper de resurrectione mortuorum scripsit. Anastasius Sinaïta in libro qui Ὁδηγὸς *viæ dux* inscribitur, narrat tempore beati Eulogii Papæ Alexandriæ Augustalem exstitisse Severianorum hæresi deditum, qui octodecim Calligraphos aleret, uti Patrum libros adulterarent. Communis omnium sententia est, Eulogium obiisse anno 607. Phocæ Imp. 6. quum 27. annos, ex Theophanis tabulis, Nicephoro Callisto lib. 28. cap. 56. aliisque testibus episcopatu functus esset. Plane tum ex Evagrio cap. ult. hist. tum ex Gregorii Papæ epistolis apparet eum ultra 17. annos sedisse; quamobrem in laterculo Nicephori pro ιζ'. seu 17. emendandum omnino est κζ'. 27. κ. pro ι. In Martyrologio Romano die 13. Sept. legitur: *Alexandriæ S. Eulogii episcopi doctrina & sanctitate celebris.* In Menologio vero Basilii Imp. & aliis die 13. Februarii.

A

Eulogio catholicam Alexandriæ ecclesiam administrante, Damiano qui secundum communiores calculos anno Christi 605. obierat, successor datus est Anastasius, Alexandrinæ, ut aiunt, ecclesiæ presbyter, cujus doctrinam scripturarum, & animi fortitudinem eo præsertim commendat Aschuminensis, quod Melchitis ecclesias obtinentibus, ipse tamen in urbe multas sacerdotum, imo episcoporum ordinationes fecerit: sacerdotes præposuit duabus ecclesiis, Angeli & SS. Cosmæ B & Damiani, quas Jacobitæ seu Theodosiani ædificaverant, monasteria quoque virginum, ecclesiam sancti Michaëlis, aliasque exstruxit. Aiunt insuper eum multa passum à Gaïanitis, quorum duo episcopi à Gaïano ordinati in vivis superstites erant. In primis vero ejus tempore scissio perseveravit Jacobitarum Alexandrinorum, & Antiochenorum seu Orientalium, ob Petri Antiocheni Patriarchæ Severiani sententiam minime rectam de Trinitate. Ea vero redintegrata fuit adventu Athanasii Severianorum Antiochenorum Patri- C archæ, qui Anastasii tempore in Ægyptum veniens, multo honore exceptus à Jacobitis fuit. Atqui Athanasii in Ægyptum adventus circa annum saltem 614. quo Hierosolyma à Persis vastata fuit, omnino contigit. Quod adstruitur Antiochi monachi testimonio, qui homilia 130. temporum suorum calamitates lugens, quodque Christiani Chaldaïco seu Persico flagello eruditi non essent, hoc aliud illis ingruere ait. Ἠκούσαμεν τινὰ ἐληλυθέναι τῇ ἀνατολῇ πρόδρομον τοῦ Ἀντιχρίστου, θέλοντα τὸν θρόνον τῶν Ἀντιοχέων κατασχεῖν, Ἀθανάσιον μὲν D προσαγορευόμενον, μᾶλλον δὲ θάνατον ἀθάνατον, τὰ δὲ Ἀπολλιναρίου καὶ Εὐτυχοῦς, καὶ Σευήρου καὶ Ἰακώβου δόγματα κηρύττοντα. *Audivimus quemdam velle Antiochenum thronum occupare, Antichristi præcursorem, nomine Athanasium, imo mortem immortalem, Apollinaris, Eutychis, Severi & Jacobi dogmata prædicantem. Qui rumor non parum nos, sanctæque civitatis incolas terrefecit. Quoniam ergo mihi litteris significatum est eum regiones, loca & insulas percurrere, multasque variis in locis hæreses compingere; ne in quampiam earum incidatis, vobis sectas omnes quæ* E *ab adventu Christi ad hanc usque diem fuerunt, recensebo.* Atqui Theophanes ad annum dumtaxat Heraclii vigesimum refert Athanasium, habito cum Heraclio Imperatore colloquio, de Antiochena sede catholica occupanda cogitasse, hoc est anno Christi 629. seu post annos quindecim à Persica clade; quo proinde intervallo tot illa loca & regiones peragraverat. At vero concordiæ Jacobitas inter Orientales & Ægyptios

ANASTASIUS *Jacobita.*

resarcitæ ab Athanasio & Anastasio meminit sanctus Sophronius epistola ad Sergium Constantinopolitanum. *Anathema sint*, inquit, *& catathema Athanasius Syrus & Anastasius Apozygarius*, Ἀθανάσιός τε ὁ Σύρος, καὶ ὁ Ἀποζυγάριος Ἀναστάσιος, *& qui eorum inconvenientem convenientiam*, ἀσύμβατον σύμβασιν, *& indocte suscipiunt, & nulla ratione jumentorum instar ab eis seducuntur, & quum invicem quasi amice conjungantur, sese tamen inimicis anathematis sauciare dicuntur*, ὑπ' ἀλλήλων δὲ τοῖς ἀναθεματισμοῖς ἐχθρωδῶς τιτρωσκόμενοι, quibus significatur reconciliationem hanc firmam prorsus non fuisse, nec integram. Obiter observavero Athanasium Syrum à Sophronio Anastasio præponi, velut scilicet antiquiorem. Quæ omnia non adeo repugnant chronologiæ Severi Aschuminensis, & aliorum Cophtitarum, quibus Anastasius obiit anno Diocletiani 330. Christi 614. die 22. mensis Cohiac, seu 18. Decembris, quum sedisset annos 10. Non vero cohærent cum canone Abulbircat, secundum quem Anastasius jam exstinctus fuerit an. Diocletiani 320. Christi 604. Hunc Apozygarium esse cognominatum arbitror à loco quodam qui *Zyga* dicebatur; quando apud Anastasium Sinaïtam mentio fit Joannis Zygæ hæretici.

XLI. THEODORUS *Scribo*.

Theodorus cognomento *Scribo*, Σκρίβων, qui S. Eulogio successit dum Anastasius Jacobitis suis præerat, solo nomine nobis compertus est ex laterculo Nicephori Constantinopolitani, tabulis Theophanis, Nicephoro Callisto lib. 18. hist. cap. 56. Eutychii annalibus, apud quos omnes auctores episcopatu biennio functus dicitur. Inito igitur patriarchatu anno 607. mortem obierit oportet anno 609. ut bene significatur in chronico Alexandrino, ex quo discimus Theodorum fuisse ab adversariis suis interfectum, quo anno Africa & Alexandria à Phoca Imperatore defecerunt: καὶ σφάζεται ὑπὸ ἐναντίων ὁ Πάπας Ἀλεξανδρείας.

XLII. JOANNES *Eleemosynarius*.
ANDRONICUS *hæreticus*.

Theodoro Scriboni successit *Joannes*, qui ab eximia erga pauperes caritate ἐλεήμων, *misericors* dictus est, vulgòque Latinis *Eleemosynarius*. Cujus vitam Leontius Constantiæ in Cypro episcopus descripsit, ex relictis à Joanne Moscho & Sophronio schedis, Anastasius vero bibliothecarius Latinè convertit, & Nicolao papæ I. nuncupavit. Aliam non absimilem, seu veterem illam Leontii Simeon Metaphrastes suo more adornavit. Amathunte in Cypro Joannes natus erat, ex patre Epiphanio insulæ rectore, cujus jussioni obtemperans, uxorem invitus duxit, qua sine liberis defuncta, totum se egenis sublevandis dedidit. Unde quum apud omnes celebratissimus esset, Alexandrina civitas hunc ab Imperatore pastorem sibi dari postulavit; atque reluctans licet episcopale onus subire coactus est. Fidei quæ ab hæreticis petebatur firmissimum se propugnatorem præbuit, simoniæ & pauperum calumniæ bellum perpetuum indixit, clericis & episcopis Ægypti sumptus ad inopes alendos suppeditavit, imo Palæstinos quos plus aliis Chosroes Persarum rex afflixerat, lautissime excepit, expensas erogavit ad sacra loca restituenda, aliaque sexcenta misericordiæ opera præstantissima patravit, quibus non catholicorum modo, sed & Jacobitarum hæreticorum corda sibi conciliavit, qui nempe memoriam ejus Hagiologio suo inserere non dubitarunt die 16. mensis Cohiac, seu 12. Decembris. Leontius vero diem ejus postremum fuisse scribit illum qui apud Alexandrinos S. Mennæ martyri sacer erat, ac proinde 11. Novembris. Decem annos sedisse dicitur Nicephoro Constantinopolitano, Theophani, Eutychio & Nicephoro Callisto, ut proinde vivere desierit anno 620. Heraclii Imp. 10. quo Persæ Ægyptum occupaverunt. Horum enim impressionem veritus Cyprum petiit cum Niceta patricio, à quo rogatus ut Constantinopolim vaderet, in Rhodo insula jussus à Deo est in insomnio in Cyprum regredi, ubi diem obiit in vico Asutanata; unde corpus ejus Pesonium in Polonia translatum est. Leontius in ejus vita tradit Joannem Heraclio agente, Alexandrinam sedem capessivisse; hæc proinde annum integrum sine episcopo fuerit prorsus; quandoquidem Heraclius nonnisi anno 610. vergente imperio potitus est. Idque à vero prorsus non abhorret, propter iniquissima Phocæ tyranni tempora, quibus Alexandria & Africa adversus eum rebellaverunt. Hoc vero concesso, non decem integros episcopatus annos insumpsit, sed novem dumtaxat.

ANDRONICUS *Jacobita*.

Anastasio Apozygario Jacobitarum Patriarcha defuncto suffectus est *Andronicus*, anno, secundum Aschuminensis & aliorum chronologiam, Diocletiani 330. sive Christi 614. cujus tempore accidisse scribunt illam de qua dictum est, Ægypti à Persis vastationem, de quo fides sit penes auctores. Hunc ex diacono ecclesiæ Angelii, quæ tunc Theodosianorum primaria erat, patriarcham factum tradunt; quumque nobilissima prosapia ortus esset, consanguineis suis Alexandriæ magistratum gerentibus, ab orthodoxis urbe pelli toto sui episcopatus tempore non

potuiſſe. Eo ſedente Choſroen cognomento Previz, Perſarum regem, Ægyptum ingenti clade afflixiſſe ferunt, ſexcenta circa Alexandriam monaſteria deleviſſe, & monachos ſeptingentos, cum civium Alexandrinorum octoginta millibus trucidaſſe. Obiit anno 620. quum annos ſex ſediſſet.

XLIII. Georgius.

Joannes *hæreticus*.

Sanctiſſimo Joanni ab omnibus ſucceſſor datur *Georgius*, non ille adoleſcens, ὁ νέος, Joannis cognatus, uti putavit Baronius, nec enim tanto oneri ſuſtinendo par & idoneus erat. Ipſo tamen quo Eleemoſynarius obiit anno Georgium ei ſuffectum vix putaverim, ob nimiam Alexandrinarum rerum deſolationem. Ejus geſta nulla novimus, niſi quod S. Joannis Chryſoſtomi vitam conſcripſerit, ex dialogo Palladii defloratam, nonnulliſque fabulis intertextam, cujus Photius meminit in bibliotheca cod. 36. Huic Georgio Tabulæ Theophanis quatuordecim adminiſtrationis annos aſſignant, ut vivere deſierit an. 634. Ipſe vero Theophanes ad annum 20. Heraclii, qui ejuſdem à morte ſancti Joannis decimus fuit, & Chriſti 630. & Georgii exceſſum, & Cyri ſucceſſoris ejus promotionem refert. Nec certe Nicephorus in laterculo Patriarcharum Alexandrinorum plures quam decem annos Georgio tribuit. Non omittendus hîc Eutychius eſt, qui Georgium initio Califatus Omari conſtitutum eſſe patriarcham ſcripſit, & quatuor annos ſediſſe, audita autem Moſlemiorum è Palæſtina in Ægyptum profectione, conſcenſa navi in Palæſtinam ſeceſſiſſe, ac deinceps Alexandriam ſine patriarcha Melchita nonagintaſeptem annis manſiſſe. In quibus hic auctor vera falſis admiſcet, quæ nunc ſecernere non vacat, quem nec ſibi conſtare mox apparebit.

Joannes Jacobita.

Andronico Jacobitæ *Joannem* quemdam ſucceſſiſſe nulla Cophtitarum monumenta produnt, quem tamen Theodoſianorum Alexandrinorum antiſtitem hoc tempore fuiſſe reperio apud Anaſtaſium Sinaïtam cap. 15. τοῦ ὁδηγοῦ, quod nimirum inſcribitur, περὶ τῆς ἑορταστικῆς, μᾶλλον δὲ θρηνητικῆς ἕκτης ἐπιστολῆς τοῦ νῦν ἐπισκόπου τῶν Θεοδοσιανῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῆς πεμφθείσης ἐν Βαβυλῶνι, *De ſexta feſtali, ſeu flebili potius, epiſtola ejus qui nunc eſt Theodoſianorum epiſcopus, Babylonem miſſa.* Eodem rurſum Anaſtaſio teſte, quinque jam ſaltem annos egerat epiſcopatus. Ἰωάννης, inquit, ὁ ἐπίσκοπος Θεοδοσιανῶν πρὸ πεντεχρόνων εἰς τὰς δύο ἑορταστικὰς αὐτοῦ ἐξέθετο τὴν φωνὴν τὴν λέγουσαν, ὅτι πάντα τὰ ἐν τῷ Χριστῷ λεγόμενα, ταῦτα καὶ ἐπὶ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος λέγονται. *Joannes Theodoſianorum epiſcopus ante quinquennium in duabus feſtalibus epiſtolis vocem hanc effudit:* A *omnia quæ de Chriſto dicuntur, dici etiam de Patre & Spiritu ſancto.* Atqui Theodoſianorum hic præſul Alexandrinorum Jacobitarum Patriarcha omnino erat, qui litteras feſtales ſeu Paſchales ſcriberet, de more veteri. Hic autem quo tempore in Ægypto diſputabat Anaſtaſius, quinque epiſcopatus annos egerat, ſexto jam incœpto, quo feſtalem epiſtolam ſextam Babylonem ad ſuos miſit. Ex antedictis ſatis conſtat, nec probatione hoc indiget, Jacobitarum Alexandrinorum Patriarchalem ſedem penes ſolos Theodoſianos B perſeveraſſe, qui & Theodoſianorum nomen retinuerunt, quamdiu Gaïanitarum ſecta perſeveravit. Quocirca Chaïl Jacobitarum patriarcha, quem XLVI. numerant, conſenſionem circa eccleſias cum Melchitis initam, ad hunc modum inſcripſit: *Chaïl, per gratiam Dei, epiſcopus urbis Alexandriæ, & populus Theodoſianus dominis Imperatoribus circa eccleſiam S. Mennæ in Maræotide.*

XLIV. Cyrus *Monotheleta.*

XLV. Petrus *Monotheleta.*

C Benjamin *Jacobita.*

Eutychius poſt Georgii quam dixerat, fugam *Cyrum patriarcham Alexandrinum eſſe conſtitutum* ait, *qui Maronita fuit* ſive Monotheleta, *ejuſdemque ac Heraclius Imp. religionis.* Theophanes vero inquit, *Georgio Alexandriæ epiſcopo è vivis erepto,* Γεωργίου Ἀλεξανδρείας τελευτήσαντος, *Cyrus Alexandriæ creatus epiſcopus illuc mittitur,* ἀποστέλλεται Κῦρος ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας. Heraclius nimirum Imperator, habito cum Athanaſio Jacobitarum D Orientis Patriarcha colloquio, quum ab eo audiiſſet, eccleſiam Jacobiticam facile uniri poſſe cum catholica, admiſſa etiam ſynodo Chalcedonenſi, ſi utraque unam in Domino Jeſu voluntatem & operationem confitendas conſentirent, accerſiit Cyrum Phaſidis epiſcopum, quumque hunc pro ea ſententia ſtare reperiſſet, eum Alexandriæ epiſcopum deſignavit, ſperans fore ut ille diſſidentes Ægypti eccleſias reconciliaret. Qui Alexandriam profectus, ſumpto ſecum Theodoro epiſcopo Pharam, inſulſam illam unionem commen- E tus eſt, habita ſynodo anno 633. in qua novem capitulis ſeu anathematiſmis, bella illa doctrina ſancita fuit. His definitionibus Sophronius monachus, qui Alexandriæ agebat, totis viribus repugnavit; vehementiùs vero obſtitit, ubi Hieroſolymitanæ eccleſiæ ſolium conſcendit. Riſerunt interim Jacobitæ & Theodoſiani, quos Cyrus ad ſe reverſos paſſim jactabat, palamque dictitabant, ſe non cum Chalcedone, ſed ſecum Chalcedonem communicare

communicare, unaque admissa operatione, unam quoque Christi naturam prædicare. A Sophronius vero Hierosolymitanus cum sua synodo Monotheleticum hoc dogma confixit: cujus litteris utinam assensus esset Honorius Papa potius quam Sergii Constantinopolitani; cui hæresis fautori præcipuo hoc annuit, ne duæ in Christo actiones & voluntates dicerentur, una vero etiam taceretur: quin & lecta Sophronii epistola synodica, quæ catholicorum sensuum confertissima erat, apertisque sanctorum Patrum testimoniis munitissima, legatos tamen illius, à quibus negotii statum omnem audiverat, non B ante dimisit, quam polliciti essent, nec unam, nec duas operationes voluntatesve in Palæstinæ ecclesiis confitendas, asserens idem Alexandriæ à Cyro præstandum. Hæc Honorius suis rursum litteris significare non dubitavit Sergio Constantinopolitano, quo consulente Heraclius Imper. edicto sanxit, quod *Ecthesim* appellavit, ne una vel duæ operationes dicerentur. Cyrus vero Alexandriæ quietus agebat, capitulis suis minime retractatis. Qui Saracenis in Ægyptum invadere paratis, habito cum Mariano Cubicu- C lario, qui exercitus dux designatus erat, consilio, Imperatori persuadere conatus est, uti cum illorum principe Omaro de tributi cujusdam pensitatione pacisceretur, Eudociam Augustam, aut filiarum suarum quampiam barbaro desponderet: hoc pacto hominem haud dubie Christianum futurum. Cyrum quippe Omarus ejusque milites impense amare ferebantur. Hæc tamen Heraclio non arriserunt; sed & Mariano à Saracenis devicto, Cyrus Constantinopolim accitus, proditæ Ægypti accusatus fuit, quod ille D crimen sic diluere conatus est, ut accusatores ipse suos in jus vocaret. Verum Heraclius illum gentilem Deique hostem appellare non dubitavit, qui adversus Christianos conspirasset, dedissetque impium de Augusti filia Saraceno despondenda consilium. Mortem illi comminatur Imperator, eumque urbis Præfecto torquendum tradit. Quæ Pyrrho Constantinopolitanum episcopatum gerente contigisse fert Nicephorus ipse Constantinopolitanus in historia. Theophanes Cyrum ab Heraclio in Ægyptum remissum scribit, ut E Saracenos ea cedere suaderet. Nicephorus vero Cyrum, non-nisi Heraclio, imo Constantino ejus filio Imperatoribus defunctis Alexandrinam sedem ab Heraclio juniore repetere permissum affert, adeoque anno 641. quo ipso Alexandriam Saraceni obsederunt, quæ post quatuordecim menses expugnata fuit. Cyro Tabulæ Theophanis, Nicephori laterculus, aliique auctores, decem episcopatus annos attribuunt, ut tamen post Georgium Alexandrina sedes aliquamdiu vacaverit, donec Cyrus ab Heraclio qui contra Persas pergebat, eam in urbem missus esset, quo factum sit, ut circa annum 642. diem obierit.

Eutychius Alexandrinus *Petri* qui Cyro suffectus fuit, annum primum fuisse ait Othmani Califæ quartum, hoc est 647. vel 648. *Anno quarto Califatus ejusdem*, inquit, *creatus est Petrus patriarcha Alexandrinus, Maronita: quum annos novem sedisset, defunctus est.* Petri vero pontificatus primordia doctissimus Antonius Pagi melius retrahit ad annum 643. quo Cyrum obiisse censet. Recte porro Eutychius Petrum fuisse *Maronitam* dixit, qua vulgo appellatione Orientales Monotheletam significarunt; ac certe immeritò à quibusdam orthodoxus censetur, quando à S. Martino Papa & synodo Lateranensi rejectus fuit tamquam hæresis hujus propugnator, una cum Macedonio Antiocheno. *Macedonium*, ait Pontifex in epistola ad Joannem Philadelphiæ, *catholica ecclesia nullo modo novit, non solum quod is præter canones in aliena regione, sine consensu, & absque ullo decreto hanc sibi appellationem usurpavit; sed & quod consentiat hæreticis, qui hæresis suæ appendicem, electionem ejus per contemptum tumultuariè fecerunt, quemadmodum & Petri, qui ab aliis nominatus, effectusque est episcopus Alexandriæ, ut per plures & adscriptitias personas hæresim suam munitiorem reddant.* Quibus significatur, uti Macedonium ab Antiochenis qui hæresim omnibus viribus adstruebant, ita & Petrum ab Alexandrinis itidem hæreticis factum episcopum. Novem ei, ut vidimus, episcopatus annos attribuit Eutychius, decem vero Tabulæ Theophanis & Nicephori laterculus; at certe quum Petrus statim Saracenis Ægypto potitis, inde recessisset Constantinopolim versus, ipse tamen in vivis omnino non supererat anno 655. quo Constans Imperator synodum haberi voluit ad catholicum dogma de Domini operationibus & voluntatibus duabus proscribendum. In hac quippe synodo cum Petro Constantinopolitano & Macedonio Antiocheno patriarchis sedebat *Theodorus Alexandriæ vicarius*, Macario Antiocheno teste in expositione fidei quam act. 8. sextæ synodi coram patribus pronuntiavit, καὶ ὁ τοποτηρητὴς Ἀλεξανδρείας Θεόδωρος. Deinceps vero quum Jacobitæ sese Byzantinorum odio, Saracenis dedidissent, ab illisque vicissim ecclesias omnes Alexandriæ & Ægypti recepissent, totos fere octoginta annos nullus Alexandriæ patriarcha exstitit Melchitarum, seu qui Chalcedonensem synodum utcum-

PETRUS.

que admitterent, sed horum episcopi à Tyri metropolita, Eutychio teste, ordinabantur: quum nempe Syria & Phœnicia perinde atque Alexandrini Monotheletica labe laborarent.

BENJAMIN *Jacobita.*

Quo tempore Cyrus Alexandrinæ ecclesiæ episcopatu fungebatur, Jacobitarum, seu Theodosianorum Patriarcha *Benjamin* erat, Joannis proinde circa annum saltem 625. successor. Illius quoque meminit Sophronius in epistola ad Sergium Constantinopolitanum. *Induantur cum eis*, ait, *& circumvestiantur anathemate & catathemate*, καὶ Βενιαμὶν ὁ Ἀλεξανδρεὺς, *& Benjamin Alexandrinus, & Joannes, Sergius, Thomas & Severus Syri, qui vitam adhuc vivunt execrabilem, & crudeliter pietatem expugnant.* Addit & Mennam Alexandrinum Gaïanitarum hæresis propugnatorem & protectorem, καὶ Μηνᾶς ὁ Ἀλεξανδρεὺς ὁ τῆς τῶν Γαϊανιτῶν προμαχῶν καὶ προασπίζων αἱρέσεως, quem conjicere licet horum sectariorum episcopum fuisse. Atqui Benjamin parentibus divitibus natum ferunt, in cœnobio vero *Dirkirios* monasticam vitam egisse, dein Patriarcham renuntiatum, imperante Romanis Heraclio. Quum vero Cyrus tunc Alexandrinam sedem teneret, Benjamin urbe exire coactus, in variis Ægypti & Thebaïdis locis totos fere decem annos egit. Alexandria à Mohammedanis demum capta anno circiter Martyrum 360. Christi 643. vel 644. quum Patriarcha qui ab Heraclio missus pontificalem dignitatem, unàque præfecturam obtinebat, veneno, ut Cophtitæ narrant, vitam finisset, Amras filius Alhasi Saracenorum dux, hujusmodi litteras securitatis dedit: *Omnis locus in quo erit Benjamin Patriarcha Christianorum Cophtitarum, plenam habeat securitatem, pacem & sedem à Deo: veniat ipse securè & tutò, resque ecclesiæ suæ & populi sui liberè administret.* Quocirca ecclesias omnes quas sub Romanis principibus Melchitæ occupaverant, Jacobitis tradi jussit. Tunc porro temporis Ægyptii in factiones duas divisi, qui Græcæ originis erant, præcipua militiæ, forique munia obeuntes Melchitarum religionem sequebantur, nativi autem Ægyptii, qui Cophtitæ dicti sunt, Jacobiticam. Quum autem Græci Saracenis totis viribus restitissent, Cophtitæ sese illis dediderunt, pacis conditionibus ab Omaro Califa acceptis, à quo Benjamin Alexandriam regressus benigne acceptus est. Quocirca ejus ille subinde opera usus est uti Libyam Pentapolim imperio suo subjiceret. Obiisse dicitur 8. Tybi seu 13. Januarii, qua memoria ejus recolitur à Jacobitis. Sedisse vero fertur ab Severo Aschuminensi, Macrisio & aliis annos 39. vel ut Canon Abulbircat, annos 38. menses 10. Quod idem Abulbircat ait eum fato functum esse anno Martyrum 364. sive Christi 648. stare nequit, alioqui sedere cœpisset anno 325. & Christi 610. Melius itaque cum Elmakino aliisque dicendum, eum interiisse anno 660. vel 661. in quibus sex saltem anni numerandi veniunt, quibus decessorem ejus Joannem sedisse ostendimus. In fine epistolæ S. Joannis Damasceni de sacris imaginibus excerptum exstat ex ejusdem Benjamini oratione *trigesima quinta festali*, τοῦ αὐτοῦ λόγῳ ἑορταστικῇ τριακοστῇ πέμπτῃ. Ejus tempore in Æthiopia claruit insignis monachus Teolaximanoth.

AGATHO *hæreticus.*

Post Benjamin absque ulla vel triennii, vel unius anni, vel sesqui-anni vacatione electus à Jacobitis patriarcha fuit *Agatho* presbyter, illiusque discipulus, qui multum sub Heraclio pro Jacobitica secta fovenda propagandaque laboraverat. In continendis subinde & revocandis Gaïanitis, & Barsanuphianis admodum insudasse fertur, multasque injurias patienter tolerasse à Theodosio Melchita, cujus maxima auctoritas erat apud Yezid Califam Moaviæ filium: longa demum ægritudine absumptus periit peracto 19. episcopatus anno, mensis Paophi die 19. sive Octobris 16. quamquam Wanslebio 18. annos & septem menses sedit. Ejus obitum Elmakinus accidisse refert anno Hegiræ 58. Christi 677. Macrisius vero Hegiræ 56. sexdecim ei dumtaxat pontificatus annos assignans.

JOANNES SEMNUDÆUS.

Agathonem excepit *Joannes Semnudæus*, seu de civitate quæ *Sebennytos* olim dicebatur, in Ægypto inferiori, sacerdos & archimandrita, quem ille sibi successorem dari postulaverat. Omitto injurias quas ei à Theophane quodam Melchita irrogatas Cophtitæ narrant. Eximiam ejus in pauperes beneficentiam celebrant, & ecclesiam S. Marci quam Persæ pridem diruerant, ab eo instauratam ferunt: hæc proinde alia erat ab ecclesia majore S. Marci, quæ *Kamscia* dicebatur, quam Isaac Joannis successor vetustate collapsam restituit. Quamquam fatendum Jacobitas scriptores posterioris ætatis non sibi semper constare, ubi res anterioris ævi recitant. Alexandriæ Joannes obiit die 1. mensis Cohiac seu 27. Novembris, anno Hegiræ 67. J. C. 686. quum annos novem sedisset, sepultusque est in ecclesia S. Marci.

Hujus Joannis Semnudæi tempore anno 680. Constantinopoli celebrata est sexta synodus generalis, in qua Monotheletarum dogma

hæreticum proſcriptum eſt. Aderat nomine *catholicæ eccleſiæ Alexandrinæ* Petrus preſby- A ter, qui cunctis ejus definitionibus ſubſcripſit, Πέτρος πρεσβύτερος, καὶ τοποτηρητὴς τοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας μεγαλοπόλεως, *Petrus preſbyter & locum tenens apoſtolicæ ſedis Alexandriæ magnæ civitatis.* Unde colligo Melchitas Alexandrinos ab hinc ejurare cœpiſſe Monotheleticum virus, quo à Cyro Patriarcha quondam ſuo imbuti erant.

ISAAC.

Poſt Joannis Semnudæi obitum convenientes epiſcopi cum Alexandrinis preſbyte- B ris & laïcorum primoribus, conſenſerunt electioni *Georgii* diaconi eccleſiæ Saca, urbis ſcilicet epiſcopalis, cujus vetus nomen fuerat Ξοΐς. Hunc quum abſque aſſenſu Abdel-Azizi præfecti Ægypti jam ordinaturi eſſent, Marcus archidiaconus negavit moris eſſe, epiſcopum niſi die Dominico conſecrari. Præfectus vero Georgium & eos à quibus electus erat, venire Miſram juſſit, quibus variis modis comprobatum fuit Georgium non eſſe illum quem Joannes ſucceſſorem ſuum deſignaverat, ſed *Iſaacum,* quem præfectus confeſ- C tim ordinari juſſit. Ex qua rurſum narratione hoc innuitur, Ægyptios conſueſſe illos ſibi epiſcopos præſtituere, quos ipſorum deceſſores indicaſſent, contra atque aliarum eccleſiarum canonibus ferebatur, quibus cavebatur ne quis epiſcopus de ſucceſſore ſuo ſe ſollicitum præberet. Alias vidimus Athanaſium magnum ab Alexandro indicatum qui ipſi ſufficeretur, Achillam item & Alexandrum à ſancto martyre Petro. Iſaac Alexandriam ductus, cunctis ſuffragantibus, ordinatus fuit. Poſt vero apud Emirum præfec- D tumve delatus fuit, ceu litteras ad reges Nubiæ & Æthiopiæ dediſſet, quibus eos ad mutuam concordiam adhortabatur. Ex quo apparet Nubios illius jam tempore, quo nullos à Melchitis epiſcopos accipiebant, ſuppreſſo eorum patriarchatu Alexandrino, Jacobiticæ eccleſiæ ſeſe dedidiſſe, quemadmodum & aliis per Ægyptum orthodoxis factum eſt, ob catholicorum epiſcoporum penuriam. Annos duos ſedit Iſaac, menſes novem, Severo teſte; Macriſio, annos duos, & menſes undecim; Elmakinus eum obiiſſe refert anno 69. Hegiræ ſeu Chriſti 688. vel 689. E

SIMON.

Iſaac defuncto, magna inter preſbyteros eccleſiarum S. Marci, & Angelii de ſucceſſore ejus eligendo contentio fuit, aliis Joannem Abbatem monaſterii *Elzejage* ſeu montis *Natron* aut *Nitriæ;* aliis Victorem cœnobii alterius præpoſitum, eligentibus. Re ad Abdel-

Azizum præfectum delata, omiſſis Joanne & Victore, *Simon* quidam genere Syrus, qui in monaſterio agebat, in quo Severi Antiocheni loculus ſervabatur, epiſcopo quopiam indicante, juſſus eſt ordinari, quod magna omnium lætitia in eccleſia Angelii præſtitum fuit. Synodum habuiſſe dicitur epiſcoporum ſexaginta quatuor, eique è Melchitis aliquot interfuiſſe, quos Severus Aſchumimenſis Theophyletianos vocat, à Theophylacto neſcio quo ipſorum epiſcopo: quin etiam Gaïanitas, ac Theodorum Barſanuphianorum præſulem. In illo concilio agebatur de quibuſdam Chriſtianis, qui legitimis uxoribus ſuis nulla cauſa dimiſſis, alias ducebant. Propter Theophyletianos illos, quorum meminit Severus, illorumque epiſcopum quem Theophylactum nominat, corrupto forſan utroque vocabulo, in mentem venit oratio ſingularis & pia prorſus, quæ inſcribitur *Theophili Alexandrini epiſcopi, cui hominis vita ſimilis eſt!* Hanc ſi Theophili cujuſdam ſit, illius eſſe conjecero, quem Aſchuminenſis *Theophylactum* appellat. Ac certè Theophilus Alexandrinus hujus ſermonis auctor, non ille eſt priſcus Alexandriæ pontifex qui, ſæculo quinto vertente, ſedebat, ſed recentior alter, qui ſub Saracenorum tyrannide gemebat. Id quod ipſe hiſce verbis indicare non dubitavit, ἀφ' οὗ καὶ ἐπῆλθεν ἡμῖν ὁ βαρὺς ζυγὸς τῶν Ἰσμαηλιτῶν, *ex quo tempore nobis incubuit Iſmaëlitarum jugum.* Porro Theophilum hactenus nullum reperi patriarcham Alexandrinum expugnata à Saracenis Ægypto recentiorem. Unde Theophilum hunc Alexandrinam eccleſiam Melchiticam hujus urbis adminiſtraſſe dixero, non ita pridem à Saracenici imperii initio, & quando Melchitæ Alexandrini archiepiſcopo proprio carebant. Verum in iis conjecturis vix eſt ut immoremur, quum prædictam orationem non Theophili, ſed Chriſtophori patriarchæ Alexandrini, qui eam ſedem nono ſæculo tenebat, ex MSſ. codd. qui nomen ejus præferunt, pene conſtare videatur, ut ſuo loco dicemus. Simonis Jacobitarum patriarchæ tempore contigit, ut ex India, ſive ut alibi explicatum eſt, ex Homeritarum regione, legati de more veteri, epiſcopum petituri venerint. Quod quum inſcio Abdel-Azizo præfecto patriarcha fieri poſſe negaſſet, *Theodorus* Gaïanitarum antiſtes, quemdam eis ex Maræotide epiſcopum ordinavit, quem quum in patriam ducerent, à Muſulmanis capti, in Ægyptum repedare coacti ſunt, ubi ſacerdos Indorum legatus carceri quidem traditus fuit, Theodorus vero ſuffixus cruci, tribus aliis manus & pedes amputati. Sub hoc Simone inſtaurata communio fuit

Theophilus Alexandrinus Melchita.

Theodorus Gaïanita.

Jacobitas inter Antiochenos & Alexandrinos, Juliano patriarchatum apud Orientales gerente, quem jam pridem inierat, quo tempore Joannes Semnudæus Alexandrinis præerat. Obiit Simon, secundum Aſchumiñenſis, Macriſii quoque & Abulbircat Chronologiam, anno Martyrum 416. ſive Chriſti 700. menſis Abib, vel Epiphi die 24. ſive Junii 18. quum ſediſſet annos 7. & menſes ſex. Qui calculi nulla ratione cohærent cum iis quæ ſinguli de deceſſoribus ejus ſcripſerunt; hinc apertiſſime evincitur obſcuriſſima eſſe horum Patriarcharum tempora, nec accuratè ſatis à Cophtitis auctoribus tradita.

Nullus tunc Melchitarum patriarcha.

Quo tempore Abdel-Azizus Ægyptum adminiſtrabat, ejus Cubicularii duo Melchitæ erant, qui, annuente ſibi præfecto, Helüanæ parvam eccleſiam in honorem S. Joannis-Baptiſtæ exſtruxerunt, quæque *duorum cubicularíorum* nomen diu retinuit. Tunc nullus adhuc Alexandriæ Patriarcha Melchitarum erat, quod ex Theophane & Eutychio certiſſimè conſtat, quamlibet ſynodi Trullanæ ſeu Quiniſextæ canonibus anno 691. ſubſcriptus legatur Πέτρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος τῆς Ἀλεξανδρείας μεγαλοπόλεως, *Petrus indignus epiſcopus Alexandriæ magnæ civitatis*. Qui profecto Petrus idem ipſe eſt qui ejuſdem ſedis vices geſſerat anno 680. in ſexta ſynodo generali.

ALEXANDER.

Jacobitæ ſcriptores Alexandrinam ſedem ſuam per triennium ab obitu Simonis vacaſſe ferunt, Gregorio epiſcopo Kis eam interim adminiſtrante, ac tandem electum eſſe *Alexandrum*, monaſterii Elzegiage ſeu montis Nitriæ alumnum, quem ordinaverunt anno 420. ipſo die feſto S. Marci, ſeu Chriſtianæ æræ anno 704. Verum Hegiræ Mohammedanæ annus 81. quo Elmakinus eum fuiſſe creatum refert, eſt Chriſti 700. Idem auctor anno Hegiræ 108. Chriſti 726. Alexandri obitum aſſignat, quem tamen ſupra viginti-quatuor annos ſediſſe aſſerit, ut vita functus ſit anno 724. vel 725. ſi anno 700. epiſcopatum auſpicatus fuit. Canon chronologicus Abulbircat illum interiiſſe prodit anno Martyrum 430. Chriſti 714. toto decennio ab aliis diſcrepare pergens. Quæ ſententiarum diverſitas, turbatæ Cophtitarum chronologiæ novum eſt argumentum. Sub hoc Alexandro Jacobitæ à Mohammedanis graviſſimas perſequutiones perpeſſi ſunt, eorumque Patriarcha ad eam inopiam redactus fuit, ut pro calicibus aureis & argenteis vitreos ad Euchariſtiæ ſacrificium adhiberet. Cæterum quum diœceſim luſtraret in parochia Sa, ſeu Saïs, Gonatas, Agnoëtaſve, necnon Semidalitas hæreticos ad eccleſiam ſuam revocavit, quos denuò baptizavit. Quia nimirum, quum nullos preſbyteros & epiſcopos haberent, baptiſmus eorum minime probabatur, qui à laïcis datus eſſet; unde ſatius ducebant illis baptiſmum tacita conditione iterare, quam homines ſalutis periculo committere. Barſanuphianos quoque in parœcia Menæ, ſuæ communioni reſtituit, quin etiam Gaïanitas de valle Habib, & quotquot reperit in urbibus *Buſir, Panos, Semnud, Reſcid & Damiatæ.* Alexandri tempore Julianus ille Antiochenus, de quo dictum eſt, fatis conceſſit, & Valid Califa prohibente ne alter ejus loco patriarcha eligeretur, Severiani ſeu Jacobitæ Orientis Eliæ cuidam epiſcopo diœceſis ſuæ curam impoſuerunt, qui mox ſynodicas litteras ad Alexandrinum miſit; quæ tamen admiſſæ non ſunt, quod Elias ab altera ſede ad Antiochenam tranſiiſſe putaretur. Canones enim quibus ejuſmodi tranſlationes ab initio eccleſiæ vetitæ erant, ſanctè ſemper apud utriuſque tractûs Jacobitas obſervati ſunt. Poſthac Elia mortuo, Hiſcham Califa concedente, Syri Athanaſium patriarcham ſibi præſtituerunt, qui ſynodicam de more Alexandro miſit. Sedit porro Alexander, ejus vitæ auctore teſte, quem Severus excipiebat, annos 24. & menſes 6. quod etiam habet Macriſius: at canon chronologicus Abulbircat novem menſes ſupra viginti-quatuor numerat, cui favet calendarium Cophtitarum, in quo Alexandri hujus commemoratio notatur die 9. Tybi, ſeu 4. Januarii. Quum enim in feſto ſancti Marci ordinatus eſſet, nono proinde menſe interiit, poſt vigeſimum-quartum epiſcopatus ſui annum. Hunc miraculis claruiſſe fingunt. Nugari quoque mihi videntur Jacobitæ ſcriptores, inprimiſque Severus Aſchuminenſis, qui ferunt ſub Alexandro Melchitas, mille aureis Emiro ſeu præfecto Ægypti ſolutis ab Athanaſio ſcriba, medicum quemdam *Onos...* (integrum nomen doctiſſimus Renaudotius in ſuo codice non habuit) quod faciem aſini ſignificat, Patriarcham creaſſe; adverſus quem Jacobitica plebs infremuit: eum vero ad Alexandrum veniſſe, & Jacobitarum fidem profeſſum eſſe.

COSMAS.

Alexandro ſucceſſor invitus & reluctans datus eſt *Coſmas* Panopoli oriundus monachus ſancti Macarii; qui menſibus dumtaxat quindecim ſedit, vivereque deſiit ultima die menſis Payni, quæ 24. eſt Junii, anno ſecundum Elmakini annales, Hegiræ 109. ſive Chriſti 727.

THEODORUS.

XLVI. COSMAS *catholicus.*

CHAIL *Jacobita.*

Post Cosmam Jacobitarum Patriarcha fuit *Theodorus*, quem de monasterio quodam Maræotidis prope Themmiam assumpserunt: cujus tempore ecclesia illorum tranquilla fuit. Obiit quum sedisset annos 11. & menses 6. die septima Mechir, seu 1. Februarii, anno Hegiræ 120. Christi 738. ordinatus quippe fuit mense Junio, anno Christi 727. Abulbircat in canone hunc ordinatum fert mense Abib, seu Epiphi, qui incipit 27. Junii, an. Martyrum 432. Chr. 716. mortuum vero 7. Mechir an. 447. Ch. 728. continuato calculorum suorum errore, qui decennio aliorum supputationibus anteriores sunt.

COSMAS *catholicus.*

Quo tempore hæreticis illis Theodorus præerat, anno Califæ Hischam septimo, secundum Macrisium & Eutychium, vel tertio, ut in hoc scriptore Elmakinus legebat, hoc est, pro lectionum discrepantia, Hegiræ 108. Chr. 727. vel Hegiræ 111. Chr. 729. *Constitutus est Cosmas Patriarcha,* (Melchitarum) *qui annos sedit viginti-octo, dein mortuus est.* Hunc Catholici tandem Alexandrini obtinuerunt post longissimam ecclesiæ suæ viduitatem, quod etiam ultimo anno ejusdem Califæ Hischam Antiochenis concessum tradit Theophanes ad annum 2. Constantini Copronymi. *Orabant,* inquit idem Eutychius, *Christiani Melchitæ Alexandriæ solennes preces in ecclesia S. Sabæ, quum Jacobitæ jam omnes ecclesias occupassent. Cosmas autem qui Patriarcha constitutus est, idiota fuit, qui nec legere posset, nec scribere, quum illi ars esset acus conficere. Huic quum Damascum ad Hischam filium Abdelmelic profectus esset, concessæ sunt ope quorumdam qui in aulico ministerio ab actis & epistolis erant, ecclesiæ quas occupaverant Jacobitæ, scripsitque Hischam ad præfectum Ægypti suum, qui fuit Abdalla filius Gihani Sabiensis, ut ecclesias quæ in manu Jacobitarum erant, repetitas Cosmæ Patriarchæ traderet, & quodcumque earum nomine comprehenderetur. Accepit ergo Cosmas à Jacobitis ecclesias, atque inter cæteras ecclesiam Kaisareæ. Si quidem ab eo tempore quo Georgius Patriarcha Alexandria Constantinopolim fugit anno 3. Califatus Omari filii Elkibabi donec constitueretur Cosmas Alexandriæ Patriarcha anno 7. Hischam, fuit cathedra Alexandrina sine Patriarcha spatio annorum nonaginta-septem.* Huc usque Eutychius qui, ut alibi observatum est, pro *Georgio Patriarcha*, meliùs posuisset *Petrum qui Constantinopolim fugit*: verum duos Georgii successores Cyrum ac Petrum pro genuinis Melchitarum Patriarchis idcirco non habuit, quod in Monothelismum impegissent: porro non absurdè adeo Eutychius nonaginta-

A septem annos numeravit ab eo tempore quo Georgius Arabum metu in Palæstinam secessit, usque ad Cosmam Patriarcham, sive annum Christi 726. vel 729. Alio rursum in loco diximus præcipuam Alexandriæ ecclesiam fuisse illam quæ *Cæsarea* vocabatur, quæ proinde Melchitis, Hischamo jubente, reddita est: quinimo Elmakinus concessam quoque illis fatetur ecclesiam *Angelii*, quam à Theodosianis ædificatam diximus, ubi S. Marcus martyrium olim obierat. Eutychius pergit describens statum ecclesiæ suæ Melchiticæ,

B quæ toto illo quod Cosmæ ordinationem præcessit tempore admodum imminuta erat. Nubios quum nullus esset Alexandriæ patriarcha, nisi Jacobiticæ sectæ, Jacobitarum opinionem amplexos esse, & ab eis episcopos accepisse. Solam Melchitis superfuisse Alexandriæ sancti Michaëlis ecclesiam in qua orarent, in *Casser Elehema*, sive *arce candelarum* aut luminum; eosque quum moreretur ipsis episcopus, ad Tyri episcopum misisse, qui ipsis episcopos ordinabat. Hæc Eutychius, qui Cosmæ idiotæ viginti-octo epi-

C scopatus annos, ut prædictum est, attribuit, ut ille vivere desierit anno 754. vel 757. si anno 3. vel 7. Hischam creatus fuerit. Eum vero in vivis fuisse anno 764. constat ex Theophane ad annum 25. Copronymi, quo Theodorum Antiochiæ, Theodorum itidem Hierosolymitanum, & Cosmam Alexandriæ patriarchas, unumquemque cum suffraganeis suis in sua ecclesia, die sanctæ Pentecostes, sacro evangelio lecto concordibus animis & vocibus anathema dixisse refert Cosmæ episcopo Epiphaniæ Syriæ, qui, recta fide

D deserta, ad Constantini Imperatoris adversus sacras imagines hæresim transfugerat. Theodorus ille Hierosolymitanus synodicam ad eumdem Cosmam, ut & ad Theodorum Antiochenum misit, qua fidem catholicam profitebatur, & Iconomachorum impietatem perstringebat; quam epistolam, quæ lecta est act. 3. synodi septimæ, Cosmas Alexandrinus & Theodorus Antiochenus, uterque cum suis synodis approbaverunt, Romamque ad Paulum Papam transmiserunt. Quod Hadrianus papa I. epistola sua ad Carolum-Magnum

E pro Nicæna synodo II. testatur. *Iste Theodorus Patriarcha Hierosolymorum*, inquit, *cum cæteris præcipuis Patriarchis, videlicet Cosma Alexandriæ, & Theodoro alio Antiochiæ, dudum prædecessori nostro sanctæ recordationis quondam Paulo Papæ miserat propriam rectæ fidei synodicam; in qua & de sacratissimis imaginibus subtili narratione, qualiter una cum nostra sancta catholica & apostolica universali Romana ecclesia, & ipsi cæteri Orientales*

episcopi, & populus christianus sentiunt, & in earumdem sanctarum imaginum veneratione sincero mentis affectu ferventes in fide existunt, studuerunt intimandum. Plane enimvero Pauli Papæ I. qui anno 767. decimo sui pontificatus diem obiit, epistola septima Pipino regi data est, qua monachum ei à Cosma Patriarcha Alexandrino missum commendabat. Mox subdit Hadrianus, Stephanum Pauli proximum successorem, epistolam illam Latine interpretatam in suo concilio, quod ipse pro sacris imaginibus una cum diversis episcopis Franciæ & Italiæ fecit, suscepisse & relegisse; ut non-nisi post Pauli obitum Romam allata fuerit, adeoque post annum 766. quo proinde Cosmas sedebat adhuc. Quin & doctissimus Pagius ad 780. num. 13. hunc nonnisi anno 775. vita functum esse conjicit, ubi Athanasium juniorem ei suffectum contendit, auctorem scilicet historiæ imaginis Christi crucifixi Berytensis, quam Judæi perfodisse narrantur. Verum Athanasium hunc Alexandrinum Eutychius ipse Alexandrinus nescivit, nec usquam nisi in historiæ hujus inscriptione reperitur, ut à multis olim errore altero magni Athanasii, ac non junioris cujusdam censita sit. Theophanes ad an. 2. Constantini Copronymi scripsit Cosmam episcopatus sui initio Monotheleticæ hæresi deditum fuisse, quin & Alexandrinam omnem ecclesiam, quam illo anno ejuraverint. *Eodem etiam anno*, inquit, *Cosmas Alexandriæ Patriarcha cum ipsa civitate, Monotheletarum pravitate quæ eam obtinebat, à Cyri temporibus, qui sub Heraclio vixit, abjurata, & errore cognito ad ecclesiam rediit.* Quæ non satis quadrare videntur cum actis synodi sextæ generalis, in qua Monotheletarum hæresis proscripta fuit, consentiente & subscribente Petro Alexandrinæ sedis vicario. Quamquam fatendum illomet tempore sextæ synodi generalis, Harmasium nescio quem, hæresim hanc Alexandriæ docuisse & propugnasse, cujus discipuli *Harmasitæ* audierunt, quin nec Monotheletas ibidem defuisse usque ad decimitertii sæculi saltem initia. Sed Theophanis narrationi illud favere videtur, quod ex Eutychio modò dicebam, Melchitas Alexandrinos post Petri Monotheletæ Patriarchæ discessum vel obitum, episcopos suos ad metropolitam Tyri ordinandos misisse; quando nimirum Monotheletica hæresis in Syria & Phœnicia præsertim perseverabat. Alioqui faciliori negotio, ac breviori itinere per orthodoxos Palæstinæ episcopos votorum compotes fieri poterant.

CHAIL Jacobita.

Cosma Melchitarum Patriarcha, post Theodori Jacobitæ mortem, obtenta ab Ægypti præfecto licentia est successoris ejus eligendi. Congregatis itaque Misram episcopis, protopresbyter nomine collegii presbyterorum unum aliquem renuntiavit. Theodorus, nescio cujus urbis episcopus, optimum illum fore dixit, modo concilii episcoporum consensus accederet. Protopresbyter vero, presbyterorum hoc esse negotium reposuit, non episcoporum, quando ad se presbyteros solos electio spectabat. Decem diebus ejusmodi altercatione insumptis, diaconus quidam Moysi episcopo Wissim suggessit, ut monasterii S. Macarii præpositum Chaïlem nominaret. Quod ubi factum est, universi conclamaverunt hunc dignum esse. Quocirca, annuente præfecto, ordinatus est Chaïl sive Michaël, die 17. Toth, sive 14. Septembris, anno Martyrum 458. qui ab eodem mense Toth incœperat, Christi 743. Hegiræ 124. Chaïl, inito patriarchatu, Athanasio Jacobitarum Orientis patriarchæ synodicam de more scripsit. Narrant Cophtitæ, Chaïlis tempore ortam esse contentionem Melchitas inter & Jacobitas de ecclesia S. Mennæ, quæ in Maræotide existebat; Melchitas tandem in concordiam cum Jacobitis venire voluisse, ita ut Constantinus episcopus Misræ Melchita confessus sit, unicam se in Christo naturam agnoscere; *unum Deum, unum Dominum, naturam unam quæ est Christus Dominus; qui duas naturas post unionem in Christo uno confitetur, alienum esse à Patre, & Filio, & Spiritu S.* Et quum jamjam *communio* sancienda esset, conditionibus obstitisse Sahiditas seu qui de Thebaïde erant. Hæc vero tam absurdis circumstantiis in Cophtitarum libris obsita sunt, ut vix fidem mereantur. Quæ si aliqua sui parte vera sunt, contigisse ea oportet quo tempore Monotheleticum dogma apud Melchitas illos vigebat, eo errore nondum à Cosma ipsorum Patriarcha ejurato, quo parum à Monophysitis, seu Jacobitis discrepabant. Observatione dignum est, Chaïlem in scripto quod Ægypti Emiro seu præfecto dedit, ad ecclesiam sancti Mennæ sibi vindicandam, se suosque *Theodosianos* diserte nuncupasse. *Chaïl, per gratiam Dei, episcopus urbis Alexandriæ, & populus Theodosianus.* Nec omittendum in illa narratione ferri Sahiditas seu Thebaïdis Melchitas, in causa fuisse cur sanciendæ concordiæ conditiones irritæ fierent: quod argumento est, hoc tempore non in inferiori solum Ægypto repertos fuisse, qui Chalcedonensem synodum servatâ cum Byzantinis communione, colerent, verum & in superioribus quoque regionibus, in quibus idioma Græcum non sic familiare erat. Id quod amplius ostendetur in Michaële, qui Photii ætate Melchitarum patriarchatum gerebat. Atqui sedente Chaïle, interrupta iterum unio est Alexandrinorum Jacobitarum

cum Orientalibus, ob Isaac Harranensem episcopum, & Athanasium, nescio quem, A aliosque duos, qui Antiochenorum Jacobitarum sedem præter canones invaserant. Sedit Chaïl annos 23. & menses decem, ab anno 743. cujus proinde obitus incidit in annum 766.

XLVII. POLITIANUS.

MINAS *seu* MENNAS, *Jacobita.*

JOANNES IV. *Jacobita.*

MARCUS II. *Jacobita.*

Athanasius junior Alexandrinus Melchitarum patriarcha nullus.

Athanasium illum, de quo dictum est, B omitto, cujus nomine inscripta narratio exstat de Berytensi imagine: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας λόγος εἰς τὸ θαῦμα τὸ γεγονὸς ἐν Βηρύτῳ, περὶ τῆς τιμίας καὶ σεβασμίας εἰκόνος τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν· *sancti patris nostri Athanasii archiepiscopi Alexandriæ sermo de miraculo Beryti edito, circa pretiosam & venerandam imaginem Domini & Dei nostri.* Historiam hanc omnes magno Athanasio abjudicant, etsi ejus censita sit in septima synodo: ac si cujuspiam Athanasii Alexandrini sit, is alter non fuit ab Athanasio C secundo qui tempore Anastasii sedebat, sed Chalcedonensi synodo infensus; vel forsan unus fuit ex illis, qui toto illo tempore vacantis ante Cosmam Alexandrinæ sedis, ecclesiam hanc Melchiticam administrarunt, qualis fuerit Theophilus ille Alexandrinus, cujus lucubratiuncula antiquiori Theophilo perperam attributa fuit: qualis etiam fuerit Eusebius ille Alexandriæ episcopus, cujus nonnullæ orationes in codicibus manu exaratis occurrunt. Alioqui si historia illa imaginis Christi Athanasio Alexandrino auctore D ante septimam synodum prodiit, hic non Alexandriæ Ægypti, sed Syriæ potiùs episcopus censendus erit.

POLITIANUS

Non alium itaque Cosmæ successorem novimus præter *Politianum*, qui in annalibus Eutychii Arabicis *Balatianus* dicitur. Nimirum pag. 398. ait: Anno 4. *Califatus ejusdem* (Abujafar Almansur) *constitutus est Balatianus Patriarcha Alexandrinus, qui & medicus fuit; annos quadraginta sex sedit, & mortuus est.* Errat plane hic auctor, Politiani initia statuens ad annum 4. Abujafar, hoc est E Hegiræ 140. Christi 757. Ostendimus enim Cosmam in vivis adhuc superstitem fuisse anno 766. sic Eutychius decennii prochronismo peccaverit, uti Abulbircat in canone chronologico suo. Narrat insuper Politianum, medicinæ peritus quum esset, Califæ Aron Raschid benevolentiam sibi conciliasse, curata puella quam ille deperibat, gravissimo morbo laborante. Quocirca Raschid patriarcham Bagdado, quò eum accersiverat, magnis muneribus donatum Alexandriam remisisse, datis insuper litteris, quibus ecclesias quas Jacobitæ Melchitis ademerant, reddi præcipiebat. Hæc quoque Elmakinus exscripsit, sed omisso Politiani nomine. Ejus tempore celebrata est Nicæna synodus secunda, ad quam Thomam monachum delegavit, qui sedis suæ vices gereret in Iconomachorum hæresi proscribenda. Ita diserte Ignatius vitæ S. Tarasii Constantinopolitani scriptor n. 19. *Tarasius quoque ex urbe regia Nicæam venit, de Apostolicis sedibus assumens viros eximios præstantissimosque: nempe ab Hadriano Romano Papa Petrum primum presbyterum, & Petrum monachum ac præfectum monasterii: ab Apostolica autem diœcesi, à Politiano, inquam, sacratissimo Papa Alexandrino Thomam monachum, & à Theodoreto patriarcha Antiocheno, &c.* In actis ejusdem synodi, nescio quo fato, nusquam *Politiani* nomen occurrit. Hunc vero Eutychius iterum obiisse scribit, quum annos quadraginta-sex patriarchatu functus esset, ad annum usque Raschidi decimum-sextum, Hegiræ 185. Christi 801. quo successor ei datus est Eustathius.

Mortuo Chaïle seu Michaële Jacobitarum, ejus in locum electus est *Minas, seu Mennas* monachus, qui à Petro quodam diacono apud Califam delatus, ceu Chimica arte ecclesias vasis aureis & argenteis replesset, graviter exagitatus fuit, nefario illo diacono in ejus sedem Abujafari jussu per triennium intruso. Quæ persequutio in causa videtur fuisse, cur Cophtitæ adversus Emirum tumultuati sint anno Hegiræ 150. Christi 767, qui & Yesidum Hacemi filium prælio fuderunt. Obiit Mennas completo episcopatus anno 9. ultima mensis Tybi, sive Januarii 25, anno Hegiræ 158. qui à 10. Novembris inœperat, Christi vero 775. inchoato. MENNAS *Jacobita.*

Mennam sequutus est *Joannes*, quem Cophtitæ quartum hujus nominis numerant, mihi quintus aut sextus est. In ejus electione adhiberi sortes cœperunt, quum ii qui convenerant in varias partes divisi essent. Schedulis scilicet, in quibus candidatorum nomina descripta erant, super altare positis, publicisque precibus adhibitis, infans innocens, primam eam accepit, quæ Joannis œconomi ecclesiæ S. Mennæ presbyteri & monachi S. Macarii nomen continebat. Id quod iterum atque iterum Dei, ut aiunt, nutu contigit. *Atque hoc primum exemplum est*, inquit doctissimus Renaudotius, *sortis illius, quam vocant Heikeliet, hoc est, ad Sanctuarium seu altare factæ, quæ non modo in Ægypto usurpata est, sed etiam apud Nestorianos, quamvis serius.* Eaque Wanslebio teste, etiamnum apud Jacobitas JOANNES *Jacobita.*

Ægypti exercetur. Plura non addo quæ in *Historia Patriarcharum Alexandrinorum* à præstantissimo Renaudotio conscripta, omnino legenda sunt.

Joannes itaque die 16. Tybi, seu 11. Januarii anni 776. Patriarcha constitutus, statim ab ordinatione sua synodicam misit ad Jacobitarum Antiochenorum Patriarcham Georgium, qui in carcere à Califa detentus quum esset, responsorias illi dare prohibitus, donec accusatore suo, suæque sedis invasore defuncto, absolutus ac dimissus est. Inter codices manuscriptos Arabicos quos Josephus Simonius Assemanus Maronita ex Oriente Romam advexit, 23. parte 2. complures Patriarcharum Alexandrinorum ad Antiochenos Patriarchas itidem Jacobitas continet epistolas synodicas, inter quas Joannis Alexandrini epistola synodica reperitur ad Cyriacum Antiochenum, qui utique Georgio successerat. Alexandriæ Joannes obiit 16. mensis Tybi, qua & natus & patriarcha constitutus erat; quum sedisset annos 25. Obiit, inquam, anno Martyrum 515. seu Christi 799. Quem Kircherus insulsissime esse illum putavit qui ab insigni erga pauperes caritate *Eleemosynarius* est appellatus, Melchita seu Orthodoxus ac non Jacobita, de quo suo loco dictum est.

MARCUS *Jacobita.* Joanni successit *Marcus*, una omnium consensione electus, qui quum in desertum S. Macarii fugisset, revocatus illinc quam primum fuit. Die secunda Mechir, 27. Januarii, quæ dominica erat, ordinatus est anno 799. Scripsit synodicam ad Cyriacum Patriarcham Antiochenum, de communione utriusque ecclesiæ, quam per Marcum Taneos & Marcum Farma linguæ Græcæ peritos episcopos, & Georgium Alexandrinæ ecclesiæ diaconum misit. Cyriacus vicissim ad Marcum Alexandrinum synodicam dedit, quæ exstat in illo codice Romam advecto, qui cum aliis in Bibliotheca Vaticana repositus est. Marco Cophtitarum Patriarchâ, accidit ut Abrahamus metropolita quidam Cyriaco Antiocheno subjectus, de Christi sacramentis absurda multa perversaque protulerit, & episcopos complures in suam hæresim traxerit, qui ab ipso *Abrahamæi* nuncupati sunt. Illius vero doctrinam ut Antiocheni, ita & Ægyptii proscripserunt. Marcus ad communionem suam Barsanuphianorum reliquias demum revocavit, quum episcopo ipsorum Abrahamo quem, ejusque filium Georgium, Atribæ & Bekitæ episcopos constituit. Obiit anno Martyrum 535. qui est Christi 819. quum sedisset annos 20. menses duos, dies decem, scripsissetque epistolas viginti & unam festales seu Paschales. Ejus tempore Musulmani de Hispania & Africa, A quos à Vandalis qui has regiones occupaverant, Andalusenos vocant, in Ægyptum, impressione facta, sexcenta passim monasteria destruxerunt.

XLVIII. EUSTATHIUS.

JACOB *Jacobita.*

Post Politianum *anno Califatus Raschidi decimo-sexto*, ait Eutychius, *constitutus est Patriarcha Alexandrinus Eustathius*, hoc est anno Christi, ut in *Politiano* diximus, 801. *Fuerat autem*, pergit Eutychius, *Eustathius* B *iste Linarius*; qui quum in domo in qua contundi linum solebat, thesaurum invenisset, monachus factus est in cœnobio Alkosairi, ejusque subinde monasterii præpositus, in quo ecclesiam duorum Apostolorum condidit, sed & episcopo cubiculum fabricavit. Alexandriæ subinde Patriarcha constitutus, quatuor annos sedit, adeoque anno 805. diem obiit.

Dispersis sub Marco Jacobitarum Patriarcha monachis, quorum cœnobia ab Arabibus Andalusenis vastata erant, *Jacob* mo- C nasterii S. Macarii presbyter è Thebaïde quò ipse fugerat, ad cellam regressus suam, Marco defuncto subrogatus fuit. Qui in pontificali sede collocatus, sermonem habuit, in quo hæreses omnes, atque inprimis tum Chalcedonensis synodi professores, tum Phantasiastas, seu Gaïani sectatores confutavit. Reus deinde peractus admissæ à diacono cædis, in vitæ discrimen apud Arabes venit, à quo tandem liberatus Thebaïdis ecclesias & monasteria lustraturus perrexit. Dionysius Patriarcha Antiochenus, Jacobita scilicet, fama D illius accitus, in Ægyptum profectus est ut eum inviseret, multosque dies apud ipsum mansit. Eo Patriarchatum gerente, Macarius quidam ejus consanguineus vir prædives, Hierosolymis ecclesiam pro Cophtitis peregrinis qui illuc vaderent, ædificavit. Obiit 14. Mechir, seu 8. Februarii, quo die commemoratio apud illos hæreticos fit Severi Antiocheni, quum sedisset annos 10. menses 8. ordinatus dicitur anno Hegiræ 211. id est Christi 826. ut Jacobitica sedes Alexandrina annos septem Patriarcha caruerit, illiusque E obitus incidat in annum Hegiræ 221. vel 222. seu Christi 836. vel 837. JACOB *Jacobita.*

Quod viris quibusdam eruditis visum est, Jacobum hunc Patriarcham cum Melchitis concordiam iniviſſe, & ecclesiæ utriusque curam gessisse, eumque Patriarcham illum esse Alexandrinum, qui cum *Christophoro Antiocheno*, & Basilio Hierosolymitano epistolam Theophilo Imperatori scripserit, pro sacris imaginibus quam Combefisius in *Manipulo*

Manipulo rerum Constantinopolitanarum sancti Joannis Damasceni nomine inscriptam edidit, hoc nulla ratione stare potest, ut invicte demonstratur à clarissimo Renaudotio, in Marco ejus decessore patriarcha. Sed & difficultas omnis, si qua superest, evanescit, si Constantini Porphyrogenneti textus in quo tres Patriarchæ indicantur, à quibus vere scripta est epistola, ad hunc modum emendetur, ut pro Job Christophorus Alexandrinus ponatur, & Job Antiochenus pro Christophoro, ut ex Eutychii annalibus edocemur pag. 411. & 428. ubi tres iidem Patriarchæ memorantur Christophorus Alexandrinus, B Basilas vel Basilius Hierosolymitanus, & Job Antiochenus. Enimvero Eutychio nonnulla est habenda fides, ubi decessores suos Alexandrinos patriarchas recenset, quique à sua ætate admodum remoti non erant.

XLIX. CHRISTOPHORUS.

SIMON *sive* SIMEON *Jacobita.*

JUÇAB *sive* JOSEPH *Jacobita.*

Eutychius itaque narrata morte Eustathii pag. 411. subjungit; *Ipsi in eodem patriarchatu successisse Christophorum, anno Califatus Raschidi vigesimo,* Christi proinde 805. Addit eum subinde paralysi arreptum, ita ut C hominum manibus gestaretur; quocirca Petrum quemdam ab eo constitutum episcopum, qui cathedræ patriarchali insidens vice ipsius episcopos consecrabat: sedisse autem Christophorum annos triginta duos, ac demum functum esse. Atqui annus Christi 805. Nicephori Imp. quartus fuit, & Christi 836. quo Christophorus diem postremum egit, Theophili Imp. octavus; cujus anno D circiter 830. epistola de qua mox dictum est, eidem Principi à tribus patriarchis Christophoro Alexandrino, Job Antiocheno, & Basilio Hierosolymitano scripta esse colligitur ex Constantini Porphyrogenneti Imperatoris oratione *De Imagine Edessena,* apud Combefisium in *Manipulo rerum Constantinopolitanarum.* Leo Allatius in notis ad Eustathii Hexaëmeron pag. 254. orationis illius cui titulus est, *Cui similis est vita hominis,* quam Federicus Morellius ediderat olim tamquam *Theophili Alexandrini episcopi,* fragmentum retulit, velut operis *Christophori patriarchæ* E *Alexandrini.* Sic quoque vir pereruditus Joannes Albertus Fabricius eamdem orationem adhortatoriam Græcè Latinèque edidit ex Cæsareo codice, ita inscriptam: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Χριστοφόρου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας παραίνεσις ψυχωφελὴς, φανεροῦσα τίνι ὁμοιοῦται ὁ βίος οὗτος, καὶ εἰς πόσον τέλος καταστρέφει. *R. P. N. Christophori Alexandrini Patriarchæ adhortatio animis utilis, demon-* A *strans cuinam hæcce vita similis est, & quis ejus finis.* Habetur etiam in cod. Colbert. 6749. Christophori Alexandrini nomine dataque dicitur *episcopis & pastoribus ecclesiæ.* Præterea in Abrahami Massad Maronitæ codice 7. qui in Vaticanam Bibliothecam translatus fuit, habetur *Christophori archiepiscopi Alexandrini sermo in parabolam serpentis & avari* (sic).

SIMON *Jacobita.* Christophori tempore Jacobiticæ ecclesiæ præfectus fuit *Simon,* sive *Simeon,* patria Alexandrinus, ex monacho & diacono; qui menses quinque & sexdecim dies sedit. Obiit 3. Paophi, adeoque 30. Septembris, ut non male ab Elmakino septem ei menses assignentur, ac sane plusquam septem-decim dies, nisi multis diebus post Jacobi mortem Jacobitarum Alexandrina sedes vacaverit. At Macrisius eum anno integro Patriarchatu functum apud aliquot scriptores reperit: sed & omnes, quod permirum est, hunc ordinatum perhibent die 17. mensis Cohiac, seu 13. Decembris anno Hegiræ 222. Christi 336. Abulbircat tres annos episcopatus Simonis, & quatuor insuper menses numerat, contra cæterorum sententiam. Crediderim ego illos qui annum integrum Simoni assignavere, simul computasse illud tempus quod ante ejus ordinationem transactum est, cum illi ad quos electio spectabat, diu inter se dissensissent, quod testatur ille qui Juçabi sive Josephi vitam scripsit.

JUÇAB *sive* JOSEPH *Jacobita.* Auctor vitæ Simonis narrabat, post mortem illius pari discordia sufflaminatam esse successoris ejus electionem; quosdam voluisse Isaacum filium Andunæ, cognomento *Cid,* sive *Dominum,* virum nobilitate & divitiis præcipuum constituere, auctoritate Emiri qui Alexandriam administrabat, quum episcopi aliquot ei faverent, inprimisque Jacharias Wissim & Theodorus Misræ. Contra obnitebantur alii, qui canones violatum iri causabantur, nimirum Chaïl episcopus Belbais, Chaïl alter episcopus Sa, Joannes Bana sive Panopolis. Tandem omnibus confidentibus *Juçabus* seu *Josephus* præpositus S. Macarii in valle Habib à quodam indicatur, ad quem confestim missi, qui eum adducerent. Negavit præfectus Saracenus se permissurum ut ordinaretur, nisi mille aurei sibi solverentur quos Isaacus pactus erat. Episcopi vero se Fossatum sive Cahiram ituros dixerunt, ubi nulla ipsi potestas esset, eumque ab episcopis tractûs Orientalis illic ordinandum. Quamobrem nulla mora ordinari permissus est. Id quod patratum fertur die 21. Athyr sive 17. Nevembris anno Hegiræ 226. Martyrum 547. Christi 831. Sed 21. Athyr

Dominica non fuit anno illo, sed feria 6. littera Dominicali *A*. Natus erat Josephus in civitate Menuf superiori, & à diacono Marci Patriarchæ syncello eruditus, linguam Græcam didicerat, subindeque monachum induerat. Inito Patriarchatu, litteras scripsit ad Pschammyritas, qui ob præfecti sævitiam rebellaverant, adhortans eos ut arma ponerent. Quorum defectio in causa fuit, cur Almamon Califa in Ægyptum venerit, adducto secum Dionysio Patriarcha Jacobitarum Antiocheno. Regi Nubiæ portatilis altaris usum, qui antehac auditus non erat, concessit. Nubiæ & Æthiopiæ res curavit: episcopos multos creavit, misitque in Africam, Pentapolim, Cyrenen, Tripolim, Ægyptum, Æthiopiam & Nubiam, ne greges pastoribus destituti perirent. Quæ à Muhammedanis præfectis sit perpessus, non refero. Anno Patriarchatus ejus 15. Martyrum 552. Christi 846. Dionysio Antiocheno defuncto, successor ejus Joannes synodicam ad illum de more misit per Athanasium metropolitam Euphemiæ, & Timotheum Damasci, quos Josephus honorificè excepit. Obiit Dominica die 23. mensis Paophi, seu 20. Octobris, anno Martyrum 566. Christi 859. Hegiræ 236. littera Domin. *F.* quùm sedisset annos 18. & menses 11. Non omittendum canonem Abulbircat ad hanc chronologiam propius tandem accedere, qui annum Martyrum 567. morti Juçabi sive Josephi assignat.

L. SOPHRONIUS.

CHAIL *seu* MICHAEL *Jacobita.*

COSMAS II. *Jacobita.*

Christophoro catholico Patriarchæ suffectus est *Sophronius*, ait Eutychius, *anno Chaliphatus Almotasemi quarto constitutus, qui annos tredecim sedit, philosophus & sapiens.* Annus quartus Almotasemi fuit Hegiræ 236. vel 237. Christi 850. vel 851. Michaëlis filii Theophili Imper. Constantinopolitani 10. Quod stare nequit. Nam ab anno Hegiræ 222. vel 223. Christi 836. secundum Eutychii calculos, Christophoro proxime successerat: ipseque rursum Eutychius, quum Sophronio tredecim dumtaxat episcopatûs annos numeret, eum tamen anno 233. Hegiræ Christi proinde 847. fato functum diserte scribit, quæ chronologia ne ipsa quidem accurata est. Enimvero narrat Eutychius Sophronium, audito Theophili Imp. edicto, quo imagines Christi & sanctorum ab ecclesiis exterminabantur, orationem longam ei scripsisse qua legitimum earum cultum tuebatur, nonnullisque ex ea recitatis, addit

A Theophilum lecta oratione ab imaginibus sacris insectandis sibi temperasse. Atqui annus quartus Almotasemi, ut prædictum est, decimus erat Michaëlis Imperatoris, ex quo parenti suo Theophilo successerat. Sophronio Alexandrinum Patriarchatum gerente, Chalipha Jaafar Almotawacel, Almotasemi filius Bactatisvæ medico Christiano iratus, per omnes provincias edixit, ut Christiani zonaria gestarent, vestibus suis pannorum segmenta assuerent, à parte anteriori unum, & à posteriori alterum, eos equis vehi prohibuit, jussit uti in sellis suis funibus non loris,

B quin & ligneis stapedibus uterentur, ad hæc dæmoniorum, vel porcorum, vel simiarum figuræ in ædium ipsorum januis pingerentur. Cophtitæ ecclesiæ scriptores ferunt, Sophronium arcta cum Juçabo seu Josepho Jacobitarum Patriarcha amicitia junctum fuisse, & ad ejus quodammodo sententiam accessisse, propter miraculum ipsorum ætate editum adversus Chalcedonensem quemdam, qui in Jacobitam artificem blasphemaverat, quod Jacobita dixisset minime sibi fas esse feriâ magnæ Parasceves, *eo quod ipsa die Ver-*

C *bum Dei crucifixum erat.* Hæc illi: quasi vero qui Verbum Dei ipsa die Parasceves esse crucifixum confitetur, hic catholicorum fidei detrahere videatur, quando Chalcedonenses omnes Deum crucifixum, Verbum assumta carne passum & cruci affixum prædicant, propter unam Verbi personam, ac non propter unam ejus naturam quam Jacobitæ fingunt. Qui id negaverit, Nestorianus, non Chalcedonensis fidei alumnus habendus sit. Porro Sophronius, hydropisi affectus, lacte mandragoræ ebibito, quod

D nihil ei profuit, exstinctus dicitur Eutychio anno Hegiræ 233. Christi 847. Verum ex aliis monumentis constare videtur, eum perseverasse usque ad ea saltem tempora quibus Photius Constantinopolitanam sedem, S. Ignatio expulso, tyrannico more affectavit. Nam in breviario synodi VIII. generalis quod valvis ecclesiæ S. Sophiæ appositum fuit sub Formoso Papa, Photium cum Gregorio Syracusano, ab Ignatio Constantinopolitano, Sophronio & Michaële Alexandrinis, proscriptum legimus. Οὗτοι σὺν οἱ θ'. καὶ ἄλλοι

E ε̄ πατριάρχαι τῶν δ'. καθολικῶν θρόνων, Ιγνάτιος Κωνσταντινοπόλεως, Σωφρόνιος καὶ Μιχαὴλ Αλεξανδρείας, καὶ Νικόλαος Αντιοχείας, αναθεμάτισαν αὐτούς. *Hi ergo novem, & alii quinque Patriarchæ quatuor apostolicarum sedium, Ignatius Constantinopolitanus, Sophronius & Michaël Alexandriæ, & Nicolaus Antiochiæ .... eos anathemati supposuerunt.* Atqui anno Michaëlis 18. & Christi 858. Photius Ignatium Byzantina sede deturbavit. Cum igitur hoc

anno Sophronium in vivis adhuc fuiſſe dicendum omnino ſit, hunc ferme in modum A arbitror horum temporum rationem eſſe diſponendam: qui Michaëli Sophronii ſucceſſori tribuuntur anni quatuor ſupra viginti, eos ipſi Sophronio eſſe tribuendos, qui hac vita demum anno 859. deceſſerit; Michaëli porro dandos eſſe annos tredecim, quot Sophronium ſediſſe Eutychius, ſive Eutychii amanuenſis tradidit. Atque ita ſe rem habere comperiemus, ſi hoc reputemus, ad Sophronii ætatem referri ab Eutychio perſequutionem illam de qua dixi; eam vero non niſi poſt annum 851. cœpiſſe conſtare ex Jacobitarum B Annalibus, qui Coſmam II. de quo mox, eccleſiæ ſuæ tunc temporis præfuiſſe produnt. Cæterum ex Anaſtaſii Bibliothecarii præfatione tranſlationis actorum octavæ ſynodi non abs re erit adjicere, peſſimum Photii exemplum qui ex laïco & proto-ſpathario in Byzantinam ſedem irrepſit, *præſertim penes Alexandriam & Antiochiam in tantum radicem hujus peſtis exercuiſſe, ut à tempore promotionis crebrò dicti Photii hactenus evelli non potuerit.*

CHAIL II. *Jacobita.* Anno 850. labente, Jacobitarum patriarcha C fuit *Chaïl* alter, ſeu *Michaël,* ex ſyncello Joſephi deceſſoris ſui preſbytero & præpoſito monaſterii S. Macarii in valle Habid; vir, ut aiunt, divinarum rerum peritus, qui ordinatus eſt Alexandriæ die 24. Athyr, ſeu Novembris 20. quum ſedes triginta dies vacaſſet. Nam Joſeph die 23. Paophi, vel 20. Octobris obierat. Chaïl poſtquam ordinatus fuit, profectus ad monaſteria vallis Habid de more luſtranda, initio Quadrageſimæ ægrotare cœpit, mortuuſque eſt Farmuthi 22. vel Aprilis 17. an. Martyrum 567. Chriſti 581. D quum ſediſſet annum unum & menſes quinque. Quamquam alii codices habent eum ſediſſe annos duos & menſes quinque, quibus conſonat Abulbircat, in canone mortem illius aſſignans anno Martyrum 568. ſeu Chr. 852.

COSMAS II. Chaïli ſeu Michaëli ſucceſſit *Coſmas* à Semnuda, ſive Sebennyto, diaconus eccleſiæ ſancti Macarii, quem ordinatum ferunt anno Martyrum 567. Chriſti 851. die 14. Epiphi, ut totis 81. diebus ſedes vacaverit. Synodicam de more ſcripſit ad Joannem Antiochenum, quam per duos epiſcopos miſit. Ejus tempore E novus Ægypti præfectus variis modis Chriſtianos exagitans, prohibuit tandem ne liturgiæ celebrarentur, atque ideo vetuit in omni Ægypto vinum præterquam Kahiræ vendi. Quocirca Chriſtiani uvas aqua maceratas exprimebant, earumque ſucco ad liturgiam utebantur: quod tamen canoniſtæ ipſi Orientales & Ægyptii legitime factum inficiantur. Addidit idem præfectus quod ex Eutychio in Sophronio Melchitarum patriarcha narravi, ut larvæ dæmonum porcis inſidentium, aliaque ſimilia foribus ædium Chriſtianorum & Judæorum appingerentur. Cavit inſuper ne albis veſtibus induerentur. Coſmas Cahira & Alexandria propter has anguſtias ſecedens, Demiræ ſedem fixit, obiitque tandem 21. Athyr, ſive 17. Novembris, anno ſecundum Severi computum Hegiræ 245. Martyrum 577. Chriſti 859. octennio tranſacto patriarchatus. At Elmakinus, Abulbircat & Macriſius, ſeptem dumtaxat annos numerant, menſes 5. ab anno 367. Martyrum, Chriſti 861. quo fuit ordinatus 14. Epiphi, ſeu 8. Julii, ad annum Martyrum 575. Ch. 859.

LI. MICHAEL I.
SANUTIUS I. *Jacobita.*

Eutychius Sophronio ſucceſſorem dat *Michaëlem,* qui catholicæ eccleſiæ patriarchatu functus eſt annos viginti-quatuor, quod quidem emendandum eſſe oſtendimus. Ait eum è filiis Bacami, ſive Pachomii fuiſſe Barenſem, nec plura de eo tradit. Bernardus monachus Francus qui ante annum 870. imo Nicolao I. Pontifice Romano, ſacra Palæſtinæ loca vicinaque alia adiit, in Itinerario ſuo quod exſtat tom. 2. ſæculi tertii Benedictini, teſtatur hoc ipſo tempore Michaëlem Alexandriæ patriarcham fuiſſe, catholicum utique; non enim Jacobitam illum Joſephi ſucceſſorem, qui anno 852. non ejuſdem nominis alterum Jacobitam, qui non-niſi anno 882. Sanutio ſuffectus fuit. Sin vero, Michaël alter erat qui anno 871. vel 872. Michaëli priori proximè ſuffectus fuit. Profectio hæc Bernardi inſcitè in chronico Alberici refertur ad annum 970. centum annorum metachroniſmo. Atqui anno 869. Michaël Alexandrinæ eccleſiæ catholicæ archiepiſcopus Joſephum archidiaconum Conſtantinopolim delegavit, qui in ſynodo octava generali vices ſuas expleret. Sic enim in actis Latinis quæ ſuperſunt hujus ſynodi, act. 9. & aliis ſequentibus legitur. *Et ſanctiſſimis loci ſervatoribus Orientis,* videlicet *Joſeph Dei amiciſſimo archidiacono Alexandrinorum magnæ civitatis, locum tenenti Michaëlis ſanctiſſimi patriarchæ Alexandriæ.* In libro ſynodico Græco pro Joſeph *Michaël diaconus chartophylax & ſyncellus, locum tenens Michaëlis papæ Alexandriæ,* ſcriptus eſt, librarii, nî fallor, oſcitantia, qui bis Michaëlem exaravit. Act. 9. ejuſdem ſynodi Leontius, qui Photii aſtu deceptus, perſonatum Alexandrinæ ſedis vicarium, in Photiana ſynodo tempore Nicolai Papæ I. egerat, ingenuè palam & gemebundus confeſſus eſt ſe, laïcus quum eſſet, Alexandria à Michaële patriarcha Conſtantinopolim miſſum ad eleemoſynas

colligendas. Ex quo manifestum fit Michaëlem patriarchatum iniisse ante illam synodum Photianam, quæ anno 867. coacta fuit. In octava synodo lecta epistola est ejusdem Michaëlis ad Basilium Imperatorem, cujus hæc inscriptio est: τῷ εὐσεβεστάτῳ καὶ μεγαλοπρεπεστάτῳ βασιλεῖ νικητῇ Βασιλείῳ Αὐγούστῳ τροπαιούχῳ, καὶ Θεοῦ θεαρέστῳ θεράποντι, Μιχαὴλ ὁ ἀχρεῖος δοῦλος τῶν παίδων τοῦ κυρίου μου, ὁ Ἀλεξανδρείας· *Piissimo atque magnificentissimo imperatori Victori Basilio Augusto triumphatori, & Christi famulo Deo accepto, Michaël inutilis servus puerorum Domini mei Alexandrinus.* Ea significabat, se ex Imperatoris votis misso quopiam Alexandrinæ sedis vicario annuere, ut in concilio tractetur *de dissensione quæ facta est duorum patriarcharum causa penes urbem regiam.* Joseph itaque Michaëlis nomine sententiam dixit, cognitis causis *quæ natæ erant inter sanctissimum patriarcham Ignatium, & Photium, qui, more latronis & mœchi, in thronum insiliit Constantinopolitanum.* Quam sententiam Michaël postmodum ratam habuit, anathemate dicto in Photium, veluti testabatur breviarium octavæ synodi, quod tempore Formosi Papæ valvis S. Sophiæ affixum fuit. Locum superius attuli in Sophronio. Obitum ejus Eutychius refert ad annum 256. Hegiræ, qui est Christi 869. additque eum in civitate Barah sepultum fuisse: sed cum illi, ut diximus, anni sint tribuendi tredecim, apparet eum non excessisse è vivis ante annum 871. aut 872. quo ejus decessorem esse inauguratum Eutychius ipse testatur.

Sanutius I. Jacobita.

Cosmam II. Cophtitarum patriarcham excepit *Sanutius*, qui in eorum libris Cophticis Σενόδιος dicitur, in Arabicis *Chenuda*. Ejus decessore defuncto, clerici ad quos electio spectabat & episcopi Alexandriam convenerunt mense Choiac, altero mense à Cosmæ obitu, qui cum multis diebus minime consensissent, tandem ultima die mensis Sanutium monachum & œconomum ecclesiæ sancti Macarii, qui in urbem venerat, omnes postulavere, quem fugientem apprehenderunt, ferreisque, ne elaberetur, compedibus vinctum Alexandriam deduxerunt, ubi ordinatus fuit 13. mensis Tybi, anno Martyrum 575. & Christi 859. Synodicam mox per episcopos duos ad patriarcham Antiochenum misit. Quæ Sanutius egerit, docuerit, statuerit & sustinuerit, fuse persequitur diligentissimus auctor historiæ Patriarcharum Alexandrinorum. Inprimis vero Elmakinus aliique ferunt, Sanutium ad suam ecclesiam revocasse illos qui Christi passionem negabant, Gaïanitas utique sive Aphthardocetas aut Incorrupticolas, quos baptizavit, inque eorum ecclesiis est concionatus: de quo certiorem fecit Antiochenum Patriarcham. Quamobrem horum hæresim ejus tempore exstinctam esse autumare licet. Cæterum hujus narrationis primarii auctores non eos esse vere baptizatos ferunt, sed baptismi sigillo, quod nos confirmationem dicimus, munitos. Obiit ille die 2. Farmuthi, sive 19. Aprilis anno Hegiræ 268. Christi 870. quum sedisset annos 21. & menses tres.

LII. MICHAEL II.

CHAIL, *sive* MICHAEL III. *Jacobita.*

Eutychius pag. 471. narrata morte Michaëlis I. patriarchæ Melchitarum, subjungit: *constitutus est post eum Michaël natione Romanus* (alio exemplari fertur *Azzensis, sive Gazensis*) *patriarcha Alexandrinus anno Califatus Motammedi tertio, qui est ducentesimus quinquagesimus-octavus: annos triginta-quatuor sedit, dein mortuus est, anno videlicet 292. atque Alexandriæ sepultus.* Hæc ille: pro cujus chronologia Michaël patriarchatum iniit anno Hegiræ 258. seu Christi 871. vel 872. ac biennio proinde elapso post synodum octavam generalem. Atqui in actis synodi illius, in qua de Photii in Constantinopolitanum thronum post S. Ignatii obitum restitutione actum est, *Cosmas* adfuisse illi legitur, *presbyter & apocrisiarius Michaëlis sanctissimi papæ Alexandriæ*, cujus ad Imperatores & ad Photium, iisdem in actis, act. 2. recitantur epistolæ his inscriptionibus: τοῖς Θεοπροβλήτοις βασιλεῦσι Βασιλείῳ, Λέοντι καὶ Ἀλεξάνδρῳ, Μιχαὴλ ἀρχιεπίσκοπος Ἀλεξανδρείας. *A Deo provectis Imperatoribus Basilio, Leoni, & Alexandro, Michaël archiepiscopus Alexandriæ.* Itemque, τῷ τρισμακαριωτάτῳ συλλειτουργῷ ἡμῶν κυρῷ Φωτίῳ πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως, Μιχαὴλ Ἀλεξανδρείας. *Ter beato collegæ nostro Photio Patriarchæ Constantinopolis, Michaël Alexandriæ.* In his multa evomuntur adversus Josephum illum, qui in octava synodo legitima Alexandrini Patriarchæ Michaëlis vices gesserat, ceu qui coram Imperatore Basilio per summum mendacium sese pro archidiacono Patriarchæ venditasset, adeoque meruisset ab eodem Michaële anathemate feriri; nec-non adversus eos qui Photium uti genuinum Patriarcham non admisissent, quem ipse quemadmodum decessor suus Michaël amplecteretur. Ἡμεῖς δὲ, inquit in epistola ad Photium, ὦ ἱερὰ κεφαλὴ καὶ ἀρχιποίμην τῶν λογικῶν προβάτων τοῦ Χριστοῦ, ἀκολούθως τῷ πρὸ ἡμῶν Ἀλεξανδρείας ἱεραρχήσαντι μακαρίτῃ Μιχαὴλ, συναινοῦμέν καὶ συνευδοκοῦμέν σοι ἐν πᾶσι, καὶ ἀποδεχόμεθά σου τὴν ἀρχιερατικὴν τελειότητα. *Nos vero, o sacrum caput, & pastorum princeps ovium Christi, vestigiis insistentes illius qui ante nos Alexandriæ Pontifex fuit, beatæ memoriæ Michaëlis, tibi*

in omnibus concordes & conſentientes ſumus, tuamque ſuſcipimus pontificalem perfectionem. Subjungit & pœnitentiam Thomæ metropolitæ Tyri qui in octava ſynodo Antiochenæ ſedis vicarius fuerat, & omnia confirmaverat quæ contra Photium decreta erant; ac ſi Thomas hanc ipſi Michaëli Alexandrino tradidiſſet. Quocirca his verbis abſolvit. ἡ χάρις τοῦ Κυρίου διαφυλάξαι τὴν σὴν ἀρχιερατικὴν ἀδελφότητα, καὶ κατευοδώσαι τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σοῦ καὶ ἀποδώη σοι τὰ ἀγαθὰ ἀντιμισθίαν τῶν εἰς ἡμᾶς εὐεργεσιῶν πρεσβείαις τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου ἀποστόλου. *Gratia Domini cuſtodiat pontificalem tuam fraternitatem, & dirigat opera manuum tuarum, reddatque tibi bona pro tuis erga nos beneficiis, interceſſionibus apoſtoli & evangeliſtæ Marci, amen.* Quaſi vero metropolita Tyri, Antiochenæ ſedis protothronus pœnitentiæ libellum dederit alieno Patriarchæ potiùs, quam ſuo. Quod vero Joſephum illum attinet, & Eliam qui Patriarchæ Hieroſolymitani in anteriori concilio perſonam ſuſtinuerat, uterque ſine pœnitentia defunctus dicitur, atque Elias lepra à Deo percuſſus. Hæc à ſe ſcribi declarat nomine ſuæ ſynodi, vocatis epiſcopis vicinis, quotquot per rerum & temporum infelicitatem licuerat, inprimis Zacharia Tamiathi, Jacobo Babylonis, Stephano Thebarum & Theophilo Baræ metropolitis. De quibus omnibus fides ſit penes auctorem Photium, à quo hæc omnia compoſita eſſe nemo non ſentiat. At certe ex his litteris apparet Michaëlem priorem ſynodo octavæ generali aliquamdiu ſuperſtitem fuiſſe. Quod Eutychius Michaëlem ſecundum Romanum fuiſſe ait, nihil aliud ſignificare videtur, niſi eum de Romania, ſeu ditione Conſtantinopolitani Imperatoris originem traxiſſe, vel aſſumptum eſſe. At vero codices aliqui Gazenſem hunc fuiſſe ferunt. Unde ſuſpicor eum diverſum non eſſe ab illo Joanne, quem Baſilius Macedo Imperator è Majumenſi epiſcopo Alexandrinum Patriarcham creaſſe legitur apud Nicephorum Calliſtum, lib. 14. hiſt. cap. 39. ſub eodem imperio Baſilii ſcilicet Macedonis, Βασιλείου τοῦ ἐκ Μακεδόνων ὑπάρχοντος, *Joannes Majumæ epiſcopus Alexandriam transfertur,* καὶ ὁ τοῦ Μαϊουμᾶ ἐπίσκοπος Ἰωάννης εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν μετάγεται. Norunt omnes Majumam emporium fuiſſe Gazæ civitatis. Quando Eutychius alium à Michaële ſecundo non novit qui Baſilio Byzantinis imperante, Alexandrinum patriarchatum inierit, fatendum omnino eſt ipſummet eſſe illum qui apud Calliſtum, & in cap. *de tranſlationibus epiſcoporum*, lib. 4. juris Græco-Romani Joannes nominatur, ceu nempe binominis fuerit. Nec certe veriſimile eſt Eutychium qui Michaëli ſuppar imo coævus fuit, aliquem è nuperrimis deceſſoribus ſuis omiſiſſe. Fatis porro Michaël conceſſit, Eutychio teſte, anno Hegiræ 292. ſeu Chriſti 903. vel 904. Sic enim rurſum Eutychius, *anno,* inquit, *Califatus ejuſdem Moctafi ſecundo mortuus eſt Michaël Patriarcha Alexandrinus dominica die ſexta ante finitum menſem Ramadan an. 292. patriarchatus 34. annis functus.*

Sanutii Jacobitarum Patriarchæ defuncti loco *Chaïlem III.* ſeu *Michaëlem* ordinaverunt, anno Hegiræ 268. Chriſti 880. non ut fert Elmakinus Hegiræ 263. Chriſti 876. Hic ab impio epiſcopo Saca Pachomio, qui oblatam hoſtiam Patriarcha miſſam celebrante calcaverat, ad Ægypti præfectum delatus, quod maximas opes apud ſe haberet, in carcerem truſus fuit, ſpoponditque ſe viginti denariorum aureorum millia quotannis penſitaturum. Quam ſummam quia ſolvendo non erat, de primorum è Jacobitis ſententia, decem eccleſiarum quæ vacabant epiſcopos, non-niſi pacta pecunia ordinavit. Deinde ad ſynodum convenientes epiſcopi ſtatuerunt, ut quiſque à ſingulis parœciarum ſuarum alumnis auri *ceration* exigerent: quod Michaëlis ſucceſſores deinceps factitarunt invecta in eccleſiam ſuam ſimoniæ labe, cujus nullus neque modus, neque finis fuit. Quocirca ferunt eum ſe non Michaëlem, ſed Chaïa appellitaſſe, velut omnium ultimum & infimum. Obiit die 21. menſis Mechir, ſeu 15. Februarii, quum ſediſſet annos 27. vel 25. dumtaxat, ut Elmakinus ſcripſit; adeoque anno Hegiræ 295. Chriſti 906. vel 907. CHAIL ſeu MICHAEL III. *Jacobita.*

LIII. CHRISTODULUS.

GABRIEL *Jacobita.*

COSMAS III. *Jacobita.*

Eutychius pag. 488. ubi recitat iterum Michaëlis II. Patriarchæ obitum, addit Alexandrinam ſedem annos quatuor vacaſſe. *Anno,* inquit, *Califatus ejuſdem Moctafi ſecundo mortuus eſt Michaël Patriarcha Alexandrinus die Dominica .... vacavitque poſt ipſum cathedra annos quatuor,* quamobrem *anno quinto,* ſeu poſt annum quintum, *Califatus ejuſdem,* inquit, *Chriſtodulus Halepenſis conſtitutus eſt Patriarcha Alexandrinus. Creatus eſt Hieroſolymis die Sabbati magni, quinto menſis Niſan, Bermudæ* (ſeu Pharmuthi) *ſeptimo. Die autem Jomadæ prioris decimo nono conſecravit ipſum Elias filius Manſur Patriarcha Hieroſolymitanus, quumque Alexandriam veniſſet, dixerunt urbis illius incolæ: Nolumus hunc, niſi repetantur preces quibus conſecratur Patriarcha: Quare preces Patriarchales rurſum adhibuerunt, idque menſis Ramadani quarto, anno ducenteſimo nonageſimo quinto. Sedit annos viginti-ſex, & menſes ſex,*

dein obiit: sepultusque est in ecclesia Michaëlis Fastati Ægyptiacæ. Idem nimirum Christodulo catholico accidit, quod olim Dioscoro II. cui etsi ab episcopis qui ipsum elegerant ordinatus erat, quia potiores in ejus inthronisatione partes magistratus habuerant, manus iterum impositæ sunt, quemadmodum suo loco narravi. Atqui annus quintus Moctafi Califæ, Hegiræ 294. in Christi 906. incidebat, & Pharmuthi septimus, secundus erat Aprilis, vigilia Paschæ, seu Sabbato sancto, litt. Dom. *F.* Quocirca Christodulus pontificatum Alexandrinum gesserit, ad annum usque Domini 932. imo 933. inchoatum. Nam Eutychius pag. 524. Christodulum Patriarcham ait *obiisse feria 4. undecimo die ante finem mensis Dilkaadæ anno trecentesimo vigesimo, qui est Tisrin secundi vigesimus quintus, anni Diocletiani sexcentesimi quadragesimi noni* (completi utique) *sepultus est Fastati Ægyptiacæ in ecclesia S. Michaëlis, quum sedisset annos viginti-sex & menses sex.* Pag. 502. scribit, ejus tempore conflagrasse Alexandriæ magnam ecclesiam quæ *Cæsarea* appellabatur, quæ templum olim Saturni fuerat à Cleopatra regina exstructum, vel, ut antiquiores auctores habent, Hadriani & Licinii palatium. Quod incendium accidit anno trecentesimo Hegiræ, Christi 912. tertia mensis Schanali die. Ecclesia hæc à Jacobitis diu occupata, reddita Melchitis fuerat sub Cosma I. Patriarcha. Anno Hegiræ 311. Christi 913. Moslemii Temisæ, seu Tani Melchitarum ecclesiam quæ extra arcem posita erat, & *Butur* seu Victoris appellata, diruerunt. Cujus nominis ecclesias varias per Ægyptum exstitisse perhibet doctissimus auctor historiæ Patriarcharum Alexandrinorum. Hanc vero quum Christiani instaurare cœpissent, tumultuantibus licet Mohammedanis, Regi, seu Emiro qui regia potestate pollebat, præcipiente, opus absolutum fuit. Cophtitæ scriptores in vita Gabriëlis ipsorum, de quo mox dicemus, Patriarchæ, narrant, ante ejus ordinationem vacasse Jacobiticam sedem multos annos, interim vero Melchitas vacantis sedis occasione ordinato sibi Patriarcha, insolenter adversùs Jacobitas se gessisse. Tum Pachomium episcopum Saca sive Xois, qua ut pote qui ditissimus erat, apud Hamarowium supremum Præfectum, seu regem aut tyrannum valebat auctoritate obtinuisse, ut cuncti jussis suis obtemperarent, suggessisse vero interim Præfecto Melchitas, cum Romanorum Byzantinorumve doctrinam tenerent, eorum Imperatori si copias navibus in Ægyptum duceret, auxilio futuros. Quocirca Melchitarum Patriarcham Alexandriæ comprehensum esse cum sex communionis suæ episcopis, quorum, uti Patriarchæ, vestes scissæ sunt, quin & Patriarchæ dexteræ manus digiti, quibus crucis signum formabat. Quæ fabula multis confutatur in historia Patriarcharum Alexandrinorum, quippe quam nec Eutychius habet, nec Elmakinus, nec Macrisius, nec Chronicon Orientale.

Quod *Gabriëlem* Jacobitam spectat, post aliquot annorum vacationem, imo 14. Macrisio & Elmakino, aliisque testibus, anno Hegiræ 301. Christi 913. ordinatus ille fuit Jacobitarum Patriarcha, quum à puero in monasterio S. Macarii educatus fuisset, & in alio quod *Dorothei* dicebatur monasticam vitam egisset. Hic ut tributum persolveret, quo decessor ipsius se obstrinxerat, ordinationes perinde non nisi soluto pretio fecit, confirmavitque denarii aurei à singulis Christianis, viris & mulieribus exactionem. Vita functus est die 11. Mechir, seu 15. Februarii, atque ad S. Macarium sepultus, cum sedisset annos undecim non integros, sed ut fert canon Abulbircat, annos decem & menses decem, ab anno 913. ad 923. Martyrum 639. Hegiræ 311. Quamquam in ejus annis putandis inter se discrepant Arabici scriptores. Gabriël Jacobitæ, quo tempore Christodulus catholicus sedebat, *Cosmas III.* successit, circa annum Christi 923. Qui Æthiopibus Habessinis monachum quemdam Petrum nomine ordinavit metropolitam quo diu caruerant, ita ut Rex illorum sacerdotis interim munere fungeretur. De quo legenda historia Patriarcharum Alexandrinorum. Sedit annos duodecim, at non certe completos, usque ad Hegiræ 323. Christi 934. obiitque 3. Phamenoth, seu 27. Januarii.

GABRIEL *Jacobita.*

COSMAS III. *Jacobita.*

LIV. EUTYCHIUS *catholicus.*

MACARIUS *hæreticus.*

Eutychius ipse Alexandrinus Patriarcha catholicus, cujus Annales Arabicos hactenus exscripsimus, Christodulo proxime successit; cujus vitæ compendium ex historia Medicorum Ebn-Abi-Osaïbææ Arabicè Latinèque à Joanne Seldeno præmissum est Annalium ejus editioni. Huic à natalibus nomen fuit *Said Ebn-Batrich*, sive *Said filius Patricii*, qui Patriarcha factus *Eutychius* maluit nominari, cum *Said* Arabicè idem significet, quod *Eutychius* Græce & Latine *Fortunatus*. Patria ei Ægyptus fuit, natalium locus, ut ipse testatur pag. 527. Fastatus. In lucem editus est anno 8. Matemadis Billa Califæ Syriæ, & Achmodis Ebn-Tolon Ægypti Califæ anno Hegiræ 263. Christi 876. die Dominica, 27. mensis Dilhaggiæ, seu die 8. Septembris. Medicinæ scientia clarus fuit,

rerumque historicarum studiosus, ac quod potissimum est Theologicarum, quod ex ejus A concertationibus quas in varios hæreticos suis Annalibus intertexuit, compertissimum fit. Post obitum Christoduli annos solares circiter quinquaginta octo annos natus, Alexandrinæ sedi impositus fuit, anno Hegiræ 321. Christi 933. die 8. mensis Sephar, Februarii itidem 8. Sedit autem annos lunares 7. & menses sex Elmakino teste lib. 3. Annal. cap. 1. vivereque desiit Alexandriæ anno Hegiræ 328. die lunæ ac postrema mensis Rajebi, hoc est die Maii 12. ann. Dom. 940. anno circiter 63. natus, Califa Syriæ Arade B Billa, Constantino VIII. Porphyrogenneto cum Romano Orientis Imp. atque Othone magno Occidentis. In fine Annalium Eutychius ipse narrat anno Hegiræ 326. sive Christi 937. & 938. *Theophylactum Constantinopolitanum Patriarcham, nuntium ad Alexandrinum & Antiochenum Patriarchas misisse, quo rogabat, ut sui nominis in ipsorum precationibus & sacris mentio fieret: quum hoc fieri desiisset à tempore Ommiadum.* Libros alios Eutychius Arabicè scripsisse fertur, in quibus *Disputatio inter hæreticum & Christianum.* C

Hactenus Alexandrinorum Patriarcharum accuratam seriem descripsi, qui illius urbis ecclesiæ catholicæ præfuerunt, quos ex certis monumentis colligere mihi licuit. Non sic vero continua mihi successio est illorum qui eam sedem subinde capessiverunt. Quumque Cahira obtinuerim nomina illorum qui ab Eutychio ad hoc nostrum tempus sedisse dicuntur, in multis tamen illum laterculum deficere ex eis quæ dicenda sunt planum fiet.

Macarius *Jacobita.*

Eutychio Melchitarum Patriarcha, Cosmam Jacobitam *Macarius* monasterii Vallis D Habib alumnus excepit anno Martyrum 643. Christi 933. mense Pharmuthi, quum sedes mense uno biduo minus vacasset. Qui statim ab ordinatione sua Alexandria secessit, quemadmodum decessores ipsius Gabriël & Cosmas, ob ecclesiæ possessiones à Michaële III. divenditas. Huic annos viginti completos assignant, fatisque functum aiunt anno Hegiræ 343. Martyrum 669. Christi 954. & mortuum ferunt 24. Phanemoth, 20. Martii. In cod. Vaticano Arabico 23. quem Assemanus Maronita ab Oriente attulit, ha- E betur epistola synodica *Macarii Patriarchæ Alexandrini ad Joannem Antiochenum,* Jacobitam scilicet.

LV. Sophronius.

LVI. Isaac.

LVII. Job.

Theophanius *Jacobita.*

Ex duplici laterculo Patriarcharum orthodoxorum sive Melchitarum qui Cahira transmissus est Eutychio successit *Sophronius,* mox *Isaac,* ac subinde *Job,* de quibus nulla dicenda suppetunt. Interim Jacobitis post Macarium præfuit *Theophanius,* qui eodem quo decessor suus obiit anno, Hegiræ scilicet 343. Diocletiani 669. Christi 954. quum affectæ jam ætatis esset, Alexandrinæ ecclesiæ pensionem statim solvit, quam minui vel remitti ab Alexandrinis non impetravit. Orta vero de ea re contentione, quum duo quidam objicerent, nihil eum amplius quam cæteros habere præter vestem Patriarchalem, hanc ille humeris detractam pedibus proculcavit; sed ab immundo spiritu arreptus, ferreis vinculis constrictus fuit, ac post horrendas voces quas evomuerat, ab episcopis & clericis qui aderant cervicali ejus ori apposito suffocatus est, die 10. mensis Cohiac, 3. Decembris, quum sedisset annos 4. Elmakinus, Macrisius, & Abulbircat sex menses addunt, ut exstinctus sit 4. Phanemoth, anno Hegiræ 347. Diocl. 674. Christi 958.

Theophanius *Jacobita.*

LVIII. Elias.

Menas II. Ephræm

& Theophilus *Jacobitæ.*

Jobum in laterculo excipit *Elias,* qui Alexandrinam ecclesiam orthodoxam regebat, quo tempore Menas Jacobita, ut comperimus ex colloquio Joannis Jacobitarum Syriæ Patriarchæ, cum Constantinopolitanæ urbis archiepiscopo Polyeucto, ad quam ille Imperatoris Nicephori Phocæ post Syriam Imperio restitutam jussu ductus fuerat: quod quidem colloquium suum Mennæ Alexandrino Joannes scripta epistola recitavit, quæ à doctissimo Assemano Arabice edita exstat Tom. 2. Bibl. Orient. pag. 133. Nimirum Joannes Constantinopolitano Patriarchæ Alexandrini, quem appellabat, nomen sciscitanti, respondit, *Dominus Menas. Ille vero hæreticus est,* ait Polyeuctus, *scripsit enim ad nos litteras insulsas ejusque confessio fidei prava est: habemus vero Alexandriæ Patriarcham orthodoxum nomine Eliam.* Plura de Elia utinam occurrerent.

Mennas II.

Minas sive *Mennas,* monachus Cœnobii S. Macarii, ex *Sandala* urbecula oriundus, ab uxore quam duxerat, & cui castitatem vovere suaserat, jam pridem separatus, invitus & gravem ætatem necquidquam objiciens, catenis vinctus Alexandriam, Theophanio mortuo, ordinandus ductus fuit. Ad eum Joannes Antiochenus Jacobita epistolam illam, de qua mox dicebam, scripsit de suo cum archiepiscopo Constantinopolitano colloquio, quum in eam urbem Regiam vinculis constrictus missus esset. Quod conti-

git anno Alexandri, sive Seleucidarum 1289. Christi 968. Disputationis summam legere A est in historia Patriarcharum Alexandrinorum, cum aliis quæ ad eam spectant: litteras vero Joannis Assemanus edidit, Tom. 2. Bibl. Orient. pag. 133. & seqq. Obiit Mennas 18. episcopatus anno; cui tamen Elmakinus & Macrisius undecim dumtaxat annos assignant, Abulbircat duodecim & menses sex: mortuum vero tradunt alii mense Cohiac, alii 15. Athyr, sive 11. Novembris. Quocirca Cophtitarum sedem à Theophanii nece vacasse credidero aliquot annos qui in octodecim illis numerati sint. B

Ephræm Jacobita.

Menna Jacobita defuncto, Ægypti inferioris & superioris episcopi & scribæ Divani Misræ, qui plerique Christiani erant, cum sacerdotibus Alexandrinis convenientes, negotiatorem quemdam Syrum Jacobitam nomine *Ephræm*, qui Abraham quoque dicebatur, virum pietate & munificentia in pauperes præclarum elegerunt, quem catenis ligatum & Alexandriam deductum ordinaverunt, anno Martyrum 693. Hegiræ 367. Christi 977. Tunc temporis claruit Severus filius Macfaf episcopus Aschumin, qui Pa- C triarcharum vitas descripsit, aliaque varia opera quæ recensentur pag. 368. Patriarcharum Alexandrinorum. Obiit Ephræm veneno exstinctus à quodam Divani scriba, quem reprehenderat, extorremque communionis fecerat, ob pellices quas alebat. Sedit annos 3. menses 11.

Philotheus Jacobita.

Erpenius in sua Elmakini annalium Arabicorum translatione, pro *Philotheo* Jacobitarum Patriarcha *Philoponum* posuit, Michaël vero Taneos, inversis litteris, *Theophilum* vocavit. Quum itaque Cophtica sedes menses D sex vacasset, Ephræmio suffectus est ante Muazzi, qui Fatimidarum Ægypti Califarum primus fuit obitum, circa annum Hegiræ 371. Martyrum 697. Chr. 981. quum eodem Muazzo ejusque filio Azzizo regnantibus summa pace Christiani fruerentur. Hic vero Patriarcha Scania pro *Sartonia*, id est, χἱεροτόνια, sive ordinationibus accipiens, aliaque admittens episcopo indigna, à Deo percussus periit 2. Athyr, sive 29. April. quum sedisset annos 24. menses 8. Hegiræ scilicet anno 396. Martyrum 721. Christi 1005. E Ejus tamen memoria colitur in Hagiologio Æthiopum, quippe qui, quum sex Alexandriæ Patriarchæ nullam ecclesiæ ipsorum curam habuissent, metropolitam demum illis miserat nomine *Danielem*. Synodicam ejusdem Philothei ad Dionysium Antiochenum, quin & aliam ejusdem ad Athanasium Dionysii successorem, exhibet Vaticanus codex ab Oriente allatus.

LIX. Arsenius.
Zacharias *Jacobita.*

Regnanti apud Ægyptios Azizo Billah Fatimidæ concubina Græca fuit, ipsaque Christiana, ex qua Hakemum filium sustulit: fratrem hæc habuit *Arsenium* nomine, quem Hakemus Melchitarum Patriarcham renuntiavit, ejusque fratrem alterum *Hieremiam* nomine Hierosolymorum. Arsenius sororis auctoritate fultus, Jacobitarum ecclesias aliquot à Califa petiit, quarum unam dumtaxat obtinuit, B. Mariæ scilicet in vico Abulhusseim positam, quæ deinceps Patriarchalis ecclesia dicta est.

Zacharias Jacobita.

Philotheo defuncto, Hakemo Azizi filio jubente, Abrahamus ditissimus mercator, Jacobitarum Patriarcha renuntiatus fuit, cui Alexandrini favebant, sed episcopi domum potiùs redire proposuerant, quum illi manus imponere. Mox vero *Zachariam* presbyterum, & ecclesiæ S. Michaëlis œconomum, qui patria Alexandrinus erat, Alexandrinis in suam sententiam adductis ordinaverunt mense Tybi, ut fert Abulbircat. Qui septem primis annis ecclesiam tranquillè administravit, sed propter ordinationum nundinationem, apud Principem accusatus quod infinitas opes colligeret, in carcerem trusus fuit, ac post tres menses leonibus devorandus objectus, incolumis ab illis evasit. Hakemus Syriæ regni compos, Calvariæ templum aliaque Hierosolymis evertit anno regni sui 6. Hegiræ 398. Christi 1007. Interim Zacharias carcere dimissus, desertum sancti Macarii petiit, ubi novem annos quietus mansit, donec Hakemo non nihil de sævitia remittente, Misram sive Cahiram redire permissus est, & ecclesias instaurare. Quinetiam indulsit Princeps, ut Christiani qui, furente persequutione, lapsi erant, Mohammedanam superstitionem liberè relinquerent. Patriarcha è deserto regressus, Hakemum salutaturus adiit episcopis plurimis stipatus. Quæsivit ab eo Califas, quanta ejus ditio & auctoritas esset; cui monachus Yemin pro Patriarcha respondit: *Per omnem Ægyptum, Æthiopiam, Nubiam, Africam, Pentapolim, aliasque provincias, Christianos omnes ei obtemperare, crucis signo inter litteras impresso, nec opus esse ut militaribus copiis aut pecuniis continerentur.* Quærenti Califæ de episcopis qui aderant, suos hos esse vicarios respondit. Obiit Zacharias an. Hegiræ 424. Martyrum 748. Christi 1032. quum annos 28. sedisset.

LX. Theophilus *sive* Georgius. Sanutius II. *Jacobita.*

Arsenio Melchitarum Patriarchæ catalogi nostri

nostri successorem assignant *Georgium*: qui vix alius fuerit ab eo quem Dositheus Hierosolymorum Patriarcha Philotheum appellat, fortasse per incogitantiam. Ut ut sit, is de quo Dositheus sermonem habet, sub Hakemo Califa sedebat, Basilio Porphyrogenneto & Constantino Impp. & Sergio Constantinopolitanum patriarchatum gerente. De eo porro Dositheus lib. 7. de patriarch. Hierosolym. cap. 19. §. 9. narrat ex Epiphanio magno Logotheta, quod, dum in urbe regia ageret, & Sergius Patriarcha à principe Basilio male vexatus in Basilium aperto ore debacchatus esset, dissidii illorum Philotheus Alexandrinus arbiter accersitus est. B Is imagunculis cereis duabus acceptis, alteri earum linguam præcidit, alteri manum dexteram; nimirum Sergii procacem linguam castigans, nimiamque simul Imperatoris severitatem; propter quod Alexandrini judicium concessum illi est ut *Judex orbis* diceretur, Κριτὴς τῆς οἰκουμένης, Κριτὴς οἰκουμενικὸς, quia Philotheus duarum personarum œcumenicarum, universalium, Imperatoris scilicet & Byzantini Patriarchæ allectus erat. ὅθεν ὁ Ἀλεξανδρεὺς κριτὴς τῆς οἰκουμένης ἐκλήθη. C Quod contigisse videtur circa annum 1019. quo, patratis bellis quæ Basilius cum barbaris gentibus gesserat, Sergius eum adortus est, ut tributum quod Allelingium dicebatur, supprimeret, sed casso inanique conatu.

Sanutius II. Jacobita.

Zachariam apud Cophtitas excepit *Sanodius, Senuda*, sive *Sanutius II.* cujus electioni omnes suffragati sunt, quum multi alioqui Patriarchatum obtinere contendissent; quod Taheri qui Hakemo parenti successerat, & procerum opera & auctoritate confec- D tum est; illumque, qui S. Macarii monachus & presbyter esset, è cella eductum ordinarunt. Sed magno Alexandrinorum scandalo simoniacas ordinationes aliaque sordida admisit. Interiit die 2. Athyr, sive 29. Octobris anno Hegiræ 439. Martyrum 763. Christi 1047. quum sedisset annos quindecim & menses aliquot. In ejus tamen emortuali die assignanda dissident Arabici scriptores. Morienti aderat Michaël ejus scriba, qui posthac episcopus Taneos fuit, Severi Aschuminensis historiarum conti- E nuator.

LXI. Alexander II. *sive* Leontius.

LXII. Joannes.

Christodulus *Jacobita.*

In schedis quas doctissimi Sammarthani fratres ad Orientalem ecclesiam describendam paraverant, quæque Parisiis apud presbyteros Oratorii Sammagloriani asservantur, Alexander Alexandrinus Patriarcha sedisse fertur anno 1059. adeoque Melchita non Jacobita. Utinam auctorem indicassent ex quo hunc acceperunt. Nobis catalogi Alexandri loco *Leontium* exhibent. Porro in iisdem catalogis sequitur *Joannes* decessor Sabæ, de quo mox.

Christodulus Jacobita.

Coacto de more post Sanutii obitum Concilio, *Christodulus* monasterii primi in valle Habib sacerdos electus est, qui Alexandriæ ordinatus fuit anno Hegiræ 439. Martyrum 763. Christi 1047. Misram profectus, proclamatus iterum fuit in ecclesia Muallaca S. Mariæ ab episcopis viginti; quum interim de consuetudine veteri cæremonia ista in ecclesia S. Sergii in Castro Elsema quæ *catholica*, sive cathedralis dicebatur, peragenda esset. Id quod ecclesiæ hujus archidiaconus graviter adeo tulit, ut nomen ejus è Diptychis appellari prohibuerit, donec Christodulus in ipsa liturgiam celebravit.

Hic Michaëlem qui Philotheo ab epistolis fuerat, episcopum Taneos creavit, quem cum Gabriële Saïtensi ad Joannem Antiochenum cum synodicis suis litteris misit, quibus ecclesiæ suæ calamitates narrabat, adjecta sanctione quam edixerat de Eucharistia conservanda. Obiisse dicitur die Sabbati 14. mensis Cohiac, sive 10. Decembris, anno Hegiræ 471. Martyrum 794. Christi 1078. Verum eo anno 10. Decembris Sabbatum non erat, littera Dominicali currente *A*, sed undecima, unde mors ejus assignanda potius fuerit anno 1077. bissextili ob litteram Dominicalem *B*.

LXIII. Sabas.

Cyrillus II. *Jacobita.*

Joannem excipit *Sabas* orthodoxus in catalogis qui Cahira missi sunt. Christodulo Jacobitæ successit *Cyrillus*, ex cujus historia comperimus electionem ejus, ut ad Alexandrinos, ita & ad clerum & primores Cahiræ tunc spectasse, quin etiam ad monachos S. Macarii, apud quos electio inchoaretur. Ibi menses duo prius insumti sunt, quam in Patriarcha designando consentirent. *Isum* tandem sive *Justum*, monasterii Abucama alumnum sanctitatis opinione celebrem postularunt, qui se libertinum esse ostendit, adeoque muneri illi imparem: is vero Georgium monachum illis indicavit, quem Christodulus sibi successurum dixerat. Quocirca Alexandriam deductus est, sumtoque Cyrilli nomine consecratus dicitur 22. Phanemoth, sive 18. Martii, quæ tamen Dominica non erat ob currentem litteram Dominicalem *A*, anno Martyrum 794. Christi 1078. Errat

Cyrillus Jacobita.

quoque Elmakinus, qui ordinationem ejus esse factam scripsit Dominica Palmarum, A cum illo anno Pascha non inciderit in 25. Martii. Cyrillo Thomas sacerdos Syrus synodicam attulit à Dionysio Jacobitarum Patriarcha Antiocheno, quæ lecta est in ecclesiis, ejusque nomen Diptychis adjectum.

Cyrilli II. tempore Salomon rex Nubius, regno ad sororis suæ filium translato, monasticam vitam amplexus est in valle Abunafer, sive Onuphrii, quæ tridui itinere à Nubia distabat, sepultusque est in monasterio S. Georgii in Khan. Cyrillus vero juvenem nomine Severum, doctrina insignem, Æthiopum metropolitam instituit; à quo quum accepisset Æthiopes uxores multas ducere, illos à polygamia abstinere data epistola mo- B nuit. Constitutionibus quoque suis simoniacas ordinationes proscripsit. Illo sedente, Gregorius Armenorum catholicus Constantinopoli Alexandriam navi appulit cum numeroso famulitio, huncque Cyrillus communionis suæ consortem fecit. In Ægypto Gregorius versabatur adhuc anno Martyrum 834. Christi 1118. quo exequiis Sanutii episcopi Misræ interfuit, diu post Cyrilli obitum, C qui contigerat anno Hegiræ 485. Martyrum 808. Christi 1092. die Dominica, 12. mensis Payni, sive Junii 6. littera Dominic. *C.* quum sedisset annos 14. menses 3. dies 16.

LXIV. THEODOSIUS.

MICHAEL *Jacobita.*

Sabam excipit *Theodosius* in catalogis, de quo plura non suppetunt.

MICHAEL *Jacobita.* Cyrillo defuncto, de electione Patriarchæ frustra ab Alexandrinis totos menses quatuor agitatum est, donec facta mentione sacerdotis D cujusdam inclusi in monasterio prope Sinjarum, cui *Michaëli* nomen, omnes in eum consenserunt; ita tamen ut sponderet, se pensionem annuam soluturum ad ecclesias instaurandas, sumtus item ad officia sacra & pauperum sustentationem, & simoniam aboleret. Cæterum egredi è cella noluit, nisi Patriarchalibus ornamentis vestitus ab episcopis mox ordinaretur, quum ordinatio Alexandriæ fieri deberet. Alexandriam vero deductus Patriarcha renuntiatus fuit die 12. Paophi, sive 9. Octob. anno Martyrum 809. Christi E 1093. Hegiræ 486. Nullis vero veterator ille pactis stetit, sibique obsistentem episcopum Misræ variis modis vexavit. Quum Nilus ejus tempore multum decrevisset, Mustansirus Ægypti Princeps & Califa Michaëlem ad Æthiopiæ regem cum muneribus misit, ut diverticulum aquarum fluminis clauderet; quod ejus precibus obtinuit. Metropolitam Æthiopiæ Michaël à Wiziro coactus designavit Georgium sancti Macarii monachum, qui ob incompositos mores & avaritiam à rege expelli meruit. Ejus tempore, anno Hegiræ 492. Christi 1099. die veneris 13. mensis Arabum Sçabam, Hierusalem à Francorum exercitu expugnata est. Quo factum est, ait vitæ Michaëlis scriptor, ut nobis Christianis Jacobitis Cophtitis non amplius facultas sit peregrinationis ad eam urbem instituendæ, nec eam adeundi. Notum enim est eorum erga nos odium quasi in Fide erremus, adeo ut palam nos impietatis condemnent. Obiit Michaël Dominica Pentecostes die 30. mensis Pachon, seu 25. Maii anno Hegiræ 496. Martyrum 818. Christi 1102.

LXV. CYRILLUS.

MACARIUS *Jacobita.*

Sæculo, ut arbitror undecimo, vel duodecimo vixit Alexandrinus archiepiscopus sive Patriarcha Græcus, adeoque Melchita & orthodoxus, nomine *Cyrillus*, artis medicæ peritus, ut comperimus ex codice Regio 2502. qui sæculo decimo-quinto exaratus fertur, quo continentur confectiones Oxypororum, saliumque & aliorum remediorum ex Galeno, Jamblicho, Manethone, Pollota & Cyrillo Alexandriæ. Neminem Alexandriæ Patriarcham Jacobitam novimus qui remediis conficiendis operam dederit, sed neque Jacobitæ Patriarcham suum *archiepiscopum* nuncupabant. Codex Colbertinus 6708. volumen continet carminum Iambicorum *Cyrilli* Alexandrini. Coislinianus quoque 170. Lexicon archiepiscopi Alexandriæ, quod Cyrilli nomen præfert in Colbertino 2748.

Post Michaëlis Cophtitarum Patriarchæ obitum, episcopi nonnisi ad festum S. Crucis die 17. Paophi, 14. Septembris convenerunt; èque duobus qui eo munere digni videbantur, Macario nempe cœnobii S. Macarii sacerdote, & June sive Joanne diacono in ecclesia Misræ, lectis episcoporum litteris, *Macarius* electus est, qui invitus, seque ex secundo conjugio genitum frustra causatus, veste patriarchali indutus est, moxque pontifex ordinatus die Dominica 13. Athyr, 9. Novembris, anno Hegiræ 496. Martyrum 819. Christi 1103. Quosdam ritus hic mutavit, *ut puta, quum filii Cophtitarum prius baptizarentur, deinde circumciderentur, constituit eos ante circumcidi quam baptizari.* Item ut sponsalia deinceps non in domibus, *sed in ecclesiis fierent, ipso tempore coronationis sponsorum.* Quæ statuta illi affingit Elmakinus, etsi nusquam alibi occurrunt. Hunc ille obiisse refert anno Martyrum 845. Christi MACARIUS *Jacobita.*

1129. Hegiræ 524. vel 525. Abulbircat vero anno Martyrum 844. die 25. mensis Cohiac, A Decembris 21. quum sedisset annos 26. menses 8.

LXVI. EULOGIUS II.

GABRIEL *Jacobita.*

MICHAEL *Jacobita.*

JOANNES *Jacobita.*

Sæculo undecimo adulto, Alexandriæ Patriarcha sedebat *Eulogius II.* Melchita, cujus nomen deest in catalogis. *Hic de sui temporis hæresi Bogomilorum scripsit, narrationemque de* B *impio Basilio* eorum auctore, exstatque liber illius in Biblioth. Medicea Plut. 59. cod. 13. Atqui hæresis hæc agnita est Alexio Comneno Imp. Byzantino, à quo Basilius impietatis convictus, nec pœnitens flammis perire jussus est anno 1118.

GABRIEL *Jacobita.* Macario mortuo Cophtitarum sedes diu vacavit, annos scilicet 2. totidemque menses. Zaraa Gabriëlis, qui illi successit, vitæ scriptor hunc ordinatum scripsit 9. Mechir, Febr. 3. an. Martyrum 847. Christi 1131. Diaconus erat ecclesiæ S. Sergii, vita & eruditione cla- C rus. Quum in monasterium S. Macarii iterum proclamandus rediisset, confessionem de Eucharistia quam ante ejus perceptionem in missa recitant, hoc modo pronuntiavit. *Credo & confiteor hoc esse corpus Domini & salvatoris nostri Jesu Christi, quod accepit ex Dei genitrice sancta Maria Virgine, fecitque illud unum cum divinitate sua.* Noluerunt monachi postremas hasce voces admittere, *fecit illud unum cum divinitate sua,* quæ inauditæ prius erant. Eas tamen à se pronuntiatas aiebat, suggerentibus episcopis à quibus or- D dinatus erat, admissæ vero tandem fuere cum hac appendice *absque divisione, permistione & confusione.* Sed confessionem ab omni adjectione puram mordicus tenuerunt ecclesiæ Sahid sive Ægypti superioris ac Thebaïdis. Canones complures edidit, non prorsus contemnendos, ejusque memoriam Æthiopes celebrant, quòd tumultus sedaverit qui in eorum regione orti erant. Obiit anno Hegiræ 541. Martyrum 862. Christi 1146. die Pharmuthi 10. seu 5. Aprilis. Hic Gabriël Wanslebio filius Torrik.

MICHAEL *Jacobita.* Quatuor à Gabriëlis morte elapsis mensibus, quum episcopi quidam & laïci pri- E mores Joannem Kidarani filium illi successorem dari postularent, omnibus demum placuit trium nomina in schedis scribi, Joannis filii Abulfetah monachi è cœnobio sancti Joannis, Salomonis filii Dehiari è monasterio Primi, & Michaëlis monachi S. Macarii. Tribus his adjecta quarta est Jesu Christi nomine inscripta. Quibus in altari positis, liturgiaque per triduum celebrata, adductus infans, illam è quatuor sustulit, in qua *Michaëlis* nomen legebatur. Qui mox ex diacono presbyter, deinde hegumenus, ac tandem Alexandriæ antistes est ordinatus, die Dominica 5. Mesori, seu Julii 29. anno Hegiræ 541. Martyrum 862. Christi 1146. Fatis concessit nono pontificatûs mense. In Chronico Orientali cognominatur *Ebn-Dakalti, filius Dakalti.*

Multi quidem episcopi & laïci *Joannem* filium Abulfetah diaconum cœnobii S. Joannis Michaëli defuncto suffici expetiverunt, ita ut è cella extractum, & Misram adductum, sacerdotem eum in ecclesia Muhallaca ordinaverint, subindeque hegumenum. Quominus vero Patriarcha consecraretur, obstitit primum Joannes ille, de quo in Michaële diximus, Kidarani filius, ambitiosus monachus, qui in aula Califæ muneribus erogatis magna valebat auctoritate; sed accersitis coram Principe & Divano sive Senatu episcopis, unus Joannes Abulfetah libera voce testatus est, non posse à Christianis eum eligi Patriarcham, qui dignitatem hanc malis artibus ambiisset. Quocirca Mohammedani judices ab Alexandrinis quærendum pronuntiarunt, utrum è duobus mallent, qui auditis legatis, omnes clamaverunt, *Joannes filius Abulfetah Patriarcha noster, ipse est hoc honore dignus.* Quamobrem Cahiræ ordinatus est die Dominica insequenti, quæ secunda erat quinque dierum Epagomenon, quibus Ægyptiacus annus in fine augetur post trigesimum mensis Mesori, adeoque die 25. Augusti, an. Martyrum 863. Christi 1147. atque Alexandriam profectus ibidem Patriarcha renuntiatus fuit. Hic insertam rursum Eucharisticæ, de qua superius est dictum, confessioni vocem istam, *vivificum corpus,* adversus monachos quosdam vindicavit. Obiisse fertur 4. mensis Pachon, seu 29. Aprilis, anno Martyrum 883. Christi 1167. & Hegiræ 563. qui à 16. Octobris anno præcedenti inceperat. Quia vero collatis calculis ejus successor ordinatus fuit anno Martyrum 880. Christi 1164. Joannem ante triennium mortuum esse apparet, nec proinde viginti annis sedit, seu 19. cum octo mensibus, ut scripsit Wanslebius. Misræ sepultus est in ecclesia S. Macarii juxta corpus Gabriëlis decessoris quondam sui: sed amborum corpora à Marco filio Zaraa Patriarcha translata sunt ad monasterium S. Macarii, ut & aliorum Patriarcharum. Hic postremis vitæ suæ annis arcanam peccatorum apud sacer-

dotes aut diaconos confessionem abolevit, edixitque ut ejus loco thuribulo fumante quisque apud se culpas suas Deo confiteretur, ceu hoc solo ritu eorum venia impetranda esset.

LXVII. Sophronius II.

LXVIII. Elias.

Marcus *filius* Zaara, *Jacobita*.

Circa finem anni 1166. Mariam Raymundi Antiocheni Ducis filiam Manuel Comnenus Imperator duxit, eorumque nuptiis adfuere, impositisque manibus benedixere Lucas Chrysoberges Byzantinus Patriarcha, *Sophronius* Alexandriæ, & Athanasius Theopolis sive Antiochiæ, Σωφρονίου Ἀλεξανδρείας. Hæc Joannes Cinnamus lib. 5. num. 7. Sophronii meminere nostri catalogi, quos in hoc sæculo quidem minus accuratos esse apparet, cum ab Alexandro sive Leontio, qui anno 1050. ut diximus, sedebat, tres Patriarchas dumtaxat, Joannem, Sabam & Theodosium ad hunc Sophronium usque numerent; sed ii deinceps magno nobis adjumento erunt.

Elias. Sophronio utique proxime successit *Elias*, quem in adversariis meis olim scripsi Alexandrinam sedem, Melchitarum scilicet, tenuisse anno 1180. Quod unde acceperim cum nunc ignorem, confirmari tamen posse mihi videtur auctoritate alterius è Catalogis Cahira missis, in quo Sophronium II. excipit *Alfterus*, nomine prorsus corrupto.

Marcus *Jacobita.* Anno Martyrum 880. Christi 1164. Hegiræ 560. Joanni Jacobitarum Patriarchæ defuncto suffectus est *Marcus* filius Zaraa, qui prius vocabatur etiam Abulfergius filius Abusaad. Ejus tempore Fatimidarum exstincto in Ægypto imperio, regnavit Salahaddinus, cujus gesta accuratissime recitat doctissimus auctor historiæ Patriarcharum Alexandrinorum. Quum Marci decessor sanctionem de omittenda confessione peccatorum dedisset, Marcus quidam alter Elkonbari filius monachus & presbyter ex adverso surrexit, quo ejus necessitatem tueretur; hunc vero Michaël Damiatensis metropolita non nullis voluminibus editis confutare conatus est. Atqui Elkonbari filium à Marco Patriarcha malè vexatum aiunt ad Melchitas cum ingenti Psameritarum, seu inferioris Ægypti incolarum turba semel atque iterum transiisse, demum facti pœnitentem, à Jacobitis rejectum esse. Defunctus est Marcus Patriarcha anno Hegiræ 585. Martyrum 905. Christi 1189. die sexta Tybi, seu prima Januarii.

LXIX. Marcus.

Joannes VI. *filius* Abugaleb, *Jacobita*.

Anno 1195. Alexandriæ Patriarcha sedebat *Marcus*, qui dubia sua ad Theodorum Balsamonem misit, eorum ab eo quærens solutionem. Horum isthæc inscriptio est, quam Latine recito: In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Interrogationes ad quas responderi desiderant Christiani qui Saracenorum regionem & sub eorum imperio habitant, factæ à Marco Patriarcharum Alexandrinorum minimo, παρὰ Μάρκου τοῦ ἐλαχίστου ἐν τοῖς πατριάρχαις τῆς Ἀλεξανδρείας, in diebus piissimi & Christi amantissimi Imperatoris nostri Domini Isaacii Angeli, & tempore sanctissimi & œcumenici Patriarchæ Georgii, quorum Deus augeat annos in longitudinem dierum. Mense Februario Indict. XIII. anni post incarnationem *Domini & Dei, & salvatoris nostri Jesu Christi 1203.* Μηνὶ Φεβρουαρίῳ ἐπινεμήσεως ιγ. καὶ ἐτῶν μετὰ τὴν σάρκωσιν τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ασγʹ Qui annus Alexandrinus ab incarnatione Domini 1203. Indict. XIII. ultimus fuit Isaacii Angeli Imp. Georgii Xiphilini Patriarchæ Constantinopolitani tertius, vulgaris æræ nostræ Christianæ 1195. Primum Marci quæsitum observatione dignum est, ut & Balsamonis responsio. Rogabat ille, *num quæ in partibus Alexandriæ & Hierosolymorum leguntur liturgiæ, & conscriptæ dicuntur à sanctis Apostolis Jacobo fratre Domini & Marco, recipiendæ sunt à sancta catholica ecclesia!* Negat orientalis juris canonici interpres Balsamon, vanissimis ductus argutationibus: inprimis *quia catholica sanctissimi & œcumenici throni Constantinopolis ecclesia nullomodo has liturgias agnoscit. Nam omnes*, inquit, *ecclesiæ Dei sequi debent morem novæ Romæ, nimirum Constantinopolis, & sacra celebrare secundum traditiones magnorum doctorum & religionis luminarium S. Joannis Chrysostomi & S. Basilii.* Sic Balsamon qui Antiochenus subinde Patriarcha renuntiatus fuit, vetustissimarum ecclesiarum præcipuos ritus immutandos & ad Byzantinæ ecclesiæ ritum censebat exigendos. Responsione 22. consuetudinem aliam Alexandrinorum omittendam definit, qua defunctorum episcoporum & presbyterorum corpora sacro chrismate inungebantur. Quæstione 18. Marcus rogat an omitti possit injectio ferventis aquæ in calicem consecratum. Quia nimirum ejusmodi ritus Byzantinorum apud Ægyptios non observabatur. Ex his colligas Alexandrinorum mores familiares Marco non fuisse, eumque proinde ex alia gente assumptum in Patriarcham.

Cæterum de hoc eodem ritu aquam ferventem in calicem consecratum injiciendi Balsamon alio etiam loco, nimirum in Canonem 32. Concilii Trullani disputat, moxque mentione injecta liturgiæ S. Jacobi Hierosolymitanæ, & liturgiæ S. Marci qua Alexandrini ut plurimum utuntur, de iis se disputasse prodit in synodo & coram Imperatore, quo tempore Alexandrinus Patriarcha, Marcus utique, in urbe Regia agebat: *Cumque ille nobiscum,* ait, *& œcumenico Patriarcha in magna ecclesia sacra celebraturus, Jacobi liturgiæ volumine uti vellet, à nobis prohibitus est, & se non secus ac nos sacra celebraturum promisit.* Dixi aliàs in his Marci quæstionibus significari ejus tempore Monotheletarum adhuc reliquias in Ægypto exstitisse: nisi de Maronitis mercatoribus loquutus putetur, quando nempe vixdum Maronitæ tunc temporis priscos errores suos ejuraverant.

JOANNES *Jacobita.* Marco filio Zaraa Jacobitæ, die 11. mensis Mechir, seu 5. Februarii ejusdem quo ille obiit anni, subrogaverunt Abulmeged filium Abulgaled, sæcularem sacerdotem, non monachum; qui *Joannis* nomen assumpsit. Ad eum Rex Æthiopiæ legatos misit, metropolitam sibi ordinari postulans; quibus Joannes annuens Kilum Molebasi episcopum Fua illis designavit. Hic vero ob scelera quæ patraverat, à Rege ejectus fuit, ejusque loco ordinatus est Isaac monachus de Laura S. Antonii, anno Martyrum 926. Christi 1210. Obiit Joannes anno Martyrum 932. Christi 1216. Hegiræ 613. qui cœptus erat die 19. Aprilis. Obiit, inquam, 16. Ramadani, quem vitæ auctor componit cum 12. Tybi, seu 7. Januarii. De hoc *Joanne* vel *Jonne* accipienda veniunt quæ leguntur in Chronico quod Alberici monachi Trium-Fontium nomine inscriptum editum est, ad annum 1205. de Jona Alexandrinæ ecclesiæ Patriarcha. *In partibus,* inquit, *Asiæ majoris versus Mesopotamiam & Armeniam quidam Jonas vir venerabilis Patriarcha erat in civitate Susis. In hujus Jonæ manus, dum missam celebraret more suæ gentis, hoc est secundum consuetudinem Surianorum, tale fertur accidisse miraculum, quod panis ille magnus fermentatus unde fiebat sacrificium, in parvam & pulcram convertitur hostiam, in morem sacrificii Latinorum, & calix ligneus annihilatur cum cochlearibus, reperto vero sanguine in argenteo calice; & hoc accidit in festo S. Joannis-Baptistæ hujus anni. Unde plures Surianorum ecclesiæ, Armenii, Georgiani, Sabieni, Nubiani, & Jacobitæ ad consuetudinem sanctæ Catholicæ & Romanæ ecclesiæ de die in diem per hoc miraculum cœperunt converti. Et iste Jonas Patriarcha magno Concilio Romano, de quo suo loco tractabitur, interfuit, & postmodum in Patriarcham Alexandrinum est promotus.* In qua narratione non ad amussim accipienda omnia sunt quæ referuntur. Nam illorum præsertim temporum scriptores latini accurati non sunt, ubi res Orientalium edisserendas suscipiunt. Non omittam quod eruditissimus scriptor historiæ Patriarcharum Alexandrinorum refert pag. 567. Joannis Jacobitarum Patriarchæ exequiis adfuisse sectæ ipsius episcopum neminem, præter episcopum Melchitarum. Quod certè chronici Alberici narrationem confirmare putaverim.

LXX. NICOLAUS I.

Cophtitarum Alexandrina sedes 20. an. vacat.

Post Marcum utique *Nicolaus* Melchitarum patriarchatum gessit, cui Innocentius Papa III. anno 1210. x. Kal. April. epist. dedit lib. 12. Regesti sui 12. *Nicolao Alexandrino Patriarchæ* inscriptam. Eum commendabat *quod in medio pravæ ac perversæ nationis quasi lilium inter spinas devotionis odorem emitteret, & ab uberibus sanctæ Romanæ ecclesiæ matris suæ se, & eos qui pro Christi nomine captivi tenebantur postulabat consolari.* Id quod Innocentius iisdem litteris præstare satagit. Notanda veniunt quæ in earum fine leguntur. » Sperantes in eo qui diebus istis novissimis antiqua cœpit miracula innovare, « quod circa vos mirabiliter & misericorditer « operabitur ad laudem & gloriam nominis sui. « Num ad illud Innocentius alluserit quod ex Alberici chronico in Joanne seu Jona Cophtitarum Patriarcha modo retuli? Epist. 146. lib. 14. Innocentius eidem Patriarchæ Alexandrino concedit ut diaconum quemdam Latinum qui in Ægypto agebat, ad captivorum illorum solamen sacerdotio initiet. Epist. 34. lib. 15. ei iterum gratulatur, *quod non solum ad sacrosanctam Romanam ecclesiam, sed & erga personam suam specialiter devotionem habeat;* sed & eum invitat ad concilium generale post biennium celebrandum; sin vero saltem aliquem virum mittat, qui locum ipsius suppleat. Ejusdem Nicolai ad Honorium Papam III. epistolam exhibet Od. Raynaldus scriptam anno 1223. quo Damiata à Saracenis iterum capta est, qua Christianorum calamitates graphicè describebat, ejus insuper subsidia postulans. *Reverendissimo patri & domino Honorio, Dei gratia, S. R. Ec. summo Pontifici, & universali Papæ, Nicolaus ejusdem gratia Alexandrinæ sedis humilis Patriarcha, tam promptam, quàm debitam reverentiam. Archiepiscopi, episcopi, presbyteri, clerici & laïci, & omnes Christiani qui sunt in terra Ægypti, vestræ paternitati & sanctitati supplicant cum*

suspiriis & lacrymosis vocibus. O quanta tribulatio & angustia, &c... Quod si aliqua ecclesia Christianorum aliquo casu ceciderit, de cætero nullo modo sumus ausi eam reædificare, & unusquisque Christianus de Ægypto à quatuordecim annis inantea oportet dare Geliam (Latinè autem dicitur tributum) *Byzantium unum auri, & quatuordecim Karabbas: & si pauper erit, mittetur in carcerem, & non inde poterit exire donec reddat totam Geliam* (id est tributum) *Tot & tanti Christiani sunt in terra Ægypti, quod omni anno oportet reddere curiæ Soldani centum mill. Byzant. aureos Saracenatos de Babylonia. Quid plura vobis referam, cum ad omnia vituperabilia & sordida opera, & etiam ad plateas civitatis mundificandum mittantur Christiani, quod est dedecus totius christianitatis... scitum est per universum orbem de facto Damiatæ qualiter vituperabiliter factum fuit, & non oportet per litteras assignare, quod turpissimum est dicere. Miserere itaque Domine, miserere nostri, Pater noster spiritualis. Sicuti Sancti ante adventum Christi exspectabant redemptionem & liberationem à Christo Salvatore nostro, ita exspectamus adventum filii vestri Imperatoris, & non solum nos exspectamus hanc gratiam, sed etiam relegati plusquam decem millia, qui dispersi sunt per terras Saracenorum. Hoc non est omittendum, sed semper in ore tenendum, qualiter cum venerit facere debeat Dominus Imperator. Hæc est via salvationis & sanitatis, & sine perditione, annuente Domino: scilicet galeæ & naves quantæcumque fuerint, per flumen Rasceti intrent, & ad villam quæ sita est in insula fluminis, quæ vocatur Foha, ubi applicent; & sic, Domino concedente, habebunt totam terram Ægypti sine perditione. Flumen Rascetum est profundum, & altum & latum, & dicta insula plena omnibus bonis, sicut lator præsentium fidelis & familiaris noster poterit vobis narrare. Cognovimus eum prudentem & discretum, & ob hanc causam vobis eum misimus. Unum quod pessimum factum fuit in terra Ægypti ad dedecus Christianorum, scilicet pro facto Damiatæ, quod 115. ecclesiæ factæ fuerunt destructæ.*

LXXI. GREGORIUS I.

LXXII. NICOLAUS II.

CYRILLUS *Jacobita.*

ATHANASIUS *Jacobita.*

Quo tempore Nicolaus I. è vivis excesserit ignoramus; sed ex altero Patriarcharum catalogo discimus huic suffectum esse *Gregorium*, & Gregorio *Nicolaum II.* qui in vivis agebat anno 1260. quo, teste Georgio Pachymere, Arsenii Constantinopolitani quem Michaël Palæologus à sacerdotio amoverat, causam ita pervicaciter tuitus est, ut eos qui Arsenium damnaverant communionis suæ A esse participes ad obitum usque noluerit: ὁ δὲ Ἀλεξανδρεὺς Νικόλαος, τοσούτου συναινεῖν ἐδέησεν, ὥστε καθάπαξ τῶν καταψηφισαμένων ἐσχίζετο, καὶ ἔμεινεν ἕως τέλους ἐν τούτῳ, μηδὲν μεταλλάξας τῶν ἐγνωσμένων.

Vacatio viginti annorum Jacobiticæ sedis.

Joanne Jacobitarum Patriarcha defuncto, Alexandrina sedes viginti fere annos viduata mansit, quum illi in diversa studia divisi essent, quamquam principes ipsimet Saraceni operam sæpe ponerent suam, uti tandem Patriarcha ab ipsis eligeretur. Multis arridebat eligi Paulum Elbouchi sacerdotem, aliis Davidem B Joannis filium Fiumensem, aliis archidiaconum ecclesiæ Muhallacæ Abulkerimum. Qui pro Davide stabant, qua apud principes valebant auctoritate, effecerunt ne electio per sortes eo quem alibi retuli modo, agitaretur. Obstabat vero ne in Patriarcham promoveretur, quod non ex inferiori Ægypto, sed ex Sahide ac Thebaïde oriundus erat. Quamobrem ejus qualiscumque electio his aliisque de causis rata non fuit. Interim Damiata à Francis anno 1218. obsessa, Mohammedani in utriusque ecclesiæ Christianos, Melchitas C & Jacobitas sævierunt. Pace subinde sancita à Frederico III. Imper. & Sultano Ægypti, electus à quibusdam Jacobitis fuit anno Martyrum 949. Christi 1233. Joannes filius Mutmen, qui reliquis refragantibus, ordinatus non fuit. Demum Sultanus Kamelus harum discordiarum pertæsus, Davidem illum de quo diximus, Joannis filium, virum ambitiosissimum & turbarum incentorem præcipuum, Patriarcham fieri concessit, cui manus impositæ sunt anno Martyrum 951. Christi 1235. Hegiræ 633. quique pro D Davide Cyrillus est nominatus. Qui ut promissam Sultano pecuniæ summam persolveret, ordinationes non-nisi pretio sibi dato fecit; quod ei subinde male cessit. Metropolitam Hierosolymorum creavit, ex quo ortæ sunt inter ipsum & Jacobitarum Patriarcham Antiochenum simultates, quæ compositæ sunt ea lege ut novus ille Metropolita ultra Gazam auctoritate nulla polleret. Hamad quidam monachus à principe obtinuit, ut synodus haberetur quæ de Patriarchæ facinoribus judicaret, convenerunque episcopi quatuor- E decim, qui se cum eo in concordiam redituros spoponderunt, modo ille certis capitulis subscriberet: id quod ille ultro præstitit. In codice Vaticano 3. quem Hassemanus Maronita ex Oriente advexit, leguntur canones ejusdem Cyrilli Laclachi, inprimisque acta concilii ejus Cahirensis, quod celebratum dicitur an. Martyrum 957. Christi 1241. Alii rursum adversus eum tumultus oborti sunt, & quum nihilo melior post tot monitiones

CYRILLUS *Jacobita.*

& depositionis periculum evasisset, ab omnibus contemptus vivere desiit die 14. Phanemoth, seu 10. Martii, an. Martyrum 959. Christi 1243. Hegiræ 640.

In hoc Patriarcha desinit collectio vitarum Patriarcharum Jacobiticæ sectæ Alexandrinorum, ex qua vir doctissimus Eusebius Renaudotius historias eorum conscripsit. Reliquos ex Wanslebio & eruditis actorum sanctorum editoribus recensebimus. Atqui Wanslebius illorum seriem ad Joannem usque Damascenum ex canone chronologico Abulbircat accepit, reliquos reperit in ora codicis ejusdem canonis. [*Sedes iterum vacat.*]

ATHANASIUS *Jacobita.*

Quo tempore Nicolaus II. Melchitarum ecclesiæ præerat, Jacobiticæ sedi Alexandrinæ impositus est *Athanasius* filius Kalil, electus, ut Wanslebius ex canone Abulbircat scripsit, anno Martyrum 967. Christi 1251. ut proinde sedes decem circiter annis vacaverit. Sedit undecim annos, mensem unum, dies 26. usque ad annum Martyrum 978. Christi 1261. vel 1262. secundum chronicon Orientale & Wanslebium, qui tamen in suo codice Abulbircat viginti-sex annos reperit.

LXXIII. ATHANASIUS III.

GABRIEL *Jacobita.*

JOANNES *Jacobita.*

THEODOSIUS *Jacobita.*

JOANNES *Jacobita.*

Nicolaum Patriarcham Alexandrinum *Athanasius* excepit, Nicephoro Callisto teste, lib. 14. cap. 39. ubi de episcoporum ex una in aliam civitatem translatione disputat. *Athanasio quoque qui Nicolao successerat, Gregorius episcopus Ægypti subrogatus fuit.* Qui certe Constantinopoli Patriarcha renuntiatus videtur, quum tamen in monte Sinaï monasticam vitam coluisset, quod disertè tradit Pachymeres in Andronico lib. 7. c. 8. *Σιναΐτης τὸ ἦν ἀρχῆθεν.* In urbe regia agebat an. 1276. quando Michaële Palæologo Imp. inita pace Orientalis ecclesiæ cum Latina, Joannes Beccus Byzantino throno impositus fuit. Atqui nec sancitam unionem disertè approbavit, nec quidquam ex adverso molitus est, advenam se & peregrinum esse afferens, qui ad consilia quæ hanc in rem habita erant, minime vocatus esset; nec certe è re ipsius erat Imperatori contraire, cujus opem imploraturus Constantinopolim accesserat, quum multis modis adversus barbaros fidei nostræ hostes conflictatus esset: quæ Pachymeres narrat lib. 6. cap. 1. Anno 1282. Michaël Imperator hunc comitem habuit expeditionis Sangarensis adversus Persas in Lazica, à quo nempe solatii aliquid acciperet. Ibid. c. 29. A Andronico, qui Michaëli patri successit, imperante, Constantinopoli morabatur adhuc Athanasius, præfuitque anno 1283. synodo seu conventui qui propter Joannem Beccum coactus fuit, quum ille suis in lucubrationibus Spiritus sancti per Filium & in Filio processionem æternam assereret. Ab Athanasio postulatum est, ut assensu suo approbaret damnationes episcoporum qui pacis & communionis cum Romanis causa suis sedibus ejecti erant, utque irrita pronuntiaret quæ pro ecclesiarum conciliatione decreta fuerant. B Hoc vero facere renuit, etsi sui nominis e sacris diptychis erasione multandus esset. An. 1284. in lectulo podagræ causâ jacens, aderat colloquio, in quo coram Gregorio Cyprio Constantinopolitano tunc Patriarcha, cum Joanne Becco, ejusque sociis Georgio Melchita, & Constantino Melitiniota, de quibusdam SS. Patrum ac Joannis præsertim Damasceni dictis tractatum fuit. Anno insequenti, tomo quo Gregorius Cyprius Joannis Damasceni de Spiritus sancti processione locum enarrare conatus erat, C subscribere prorsus noluit, idem quod olim causatus peregrinum se & advenam esse. Sed & Cyprio illi persuasit ut episcopatum abdicaret. Ad eos revocandos, qui Arsenii factionis erant, multum sed frustra laboravit. Athanasio alteri in Gregorii locum suffecto Athanasius noster invisus quum esset, multas ab eo injurias toleravit; quod in causa fuit, cur in Rhodum insulam secesserit. Atqui dissidiorum hæc præcipua seges fuit: monasterio Laureæ Archi-strategi, alio item Magni Agri, à Michaële Imp. Alexandrinæ D sedi in gratiam Athanasii Alexandrini concessis, eaque donatione aureis bullis munita, ægerrime hoc tulit ille Constantinopolitanus, atque Magni Agri cœnobium Alexandrino ademit: in altero autem nomen suum, ac non Alexandrini adjecta certa nota qua dignosceretur, inter sacra memorari præcepit. Exauctorato subinde Athanasio Constantinopolitano, in urbem regiam Athanasius Alexandrinus regressus est, ubi ab Andronico Principe multo honore exceptus in Evergetæ monasterio aliquamdiu egit; post vero ad Re- E gem Armeniæ delegatus est sponsam juniori Augusto petiturus: verum circa Phocæam navi quam conscenderat à piratis capta, & ad littus applicata, Patriarcha furtim se subducens Constantinopolim rediit. Ubi anno 1303. coacta synodo propter Joannem Cosmam Sozopolitanum, qui Byzantinum episcopatum dimiserat, delegatus ad eum cum episcopis duobus fuit, ut abdicationis causas ab eo sciscitaretur. Deinde vero quum

Andronicum Imp. qui ad Athanasium illum Constantinopolitanum revocandum pergebat, comitari recusasset, & cum hoc Patriarcha reconciliari prorsus, è diptychis nomen ejus erasum est, sed & jussus est Alexandriam quantocius repetere. Quum Cretam versus navigans, Eubœam delatus esset, à monachis Latinis quæsitus quid de Eucharistia ex azymo pane confecta censeret, parum abfuit quin in vitæ discrimen veniret, profana utique eis data responsione: porro disputationem suam cum Latinis litteris exaravit, quam reperi in codice regio 2272. Inde Thebas declinans, ab urbis despota custodiæ traditus est, mox vero dimissus, ab incolis Almiræ exceptus fuit. Quæ anno 1308. acciderunt. Alexandriam eum esse reversum admodum verisimile est. Interim vero Athanasius ille Byzantinus ejus æmulus monasteria quæ, ut prædictum est, dono Michaëlis Palæologi Alexandrinæ ecclesiæ suæ nomine possederat, Archi-strategi & Evergetæ Christi, continuò invasit, ut & alterum Hodegorum quod Antiochenis Patriarchis datum perinde fuerat. Hæc Pachymeres lib. 7. cap. 8. qui & ipse libros Dionysii quem Areopagitam dicunt, C interpretatus est hortatu ejusdem Athanasii Alexandrini Patriarchæ, quo tempore Constantinopoli ille morabatur: ἐκ προτροπῆς τοῦ ἁγιωτάτου Πάπα καὶ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κυροῦ Ἀθανασίου ἐπιδημοῦντος τῇ Κωνσταντίνου, πρὸς ὃν καὶ τὸ προοίμιον. Atque rursum ex Pachymeris præfatione discimus eum ante episcopatum monastica disciplina informatum fuisse in monasterio montis Sinaï; οἶδε ταῦτα τὸ Σίναιον ὄρος, καὶ ἡ ἐκεῖσε μεγαλώνυμος μάνδρα ὅπου κατ᾽ ἀρετὴν μαιευθεὶς, κ. τ. ε.

Nicephorus Gregoras lib. 7. c. 2. narrata D Athanasii Constantinopolitani nuper Patriarchæ in eam sedem restitutione, quantique illum Andronicus Imp. ob nescio quam prædictionem, faceret, ita ut cum Joanne Chrysostomo conferre non dubitaret; dicere pergit Alexandrinum Patriarcham, virum gravem, prudentem & honestum, quem Imperator ob eximias hasce dotes impense reverebatur quum eo tempore in urbe ageret, male de hirsuto illo agrestique præsule ominatum esse, & magniloquentiam & ostentationem ejus lepido apologo isto taxasse. « Sutori cuidam, inquit, felis alba erat, unum E quotidie murem capiens, quæ aliquando in medium vas quo coria tingi solent, lapsa & vix eluctata, tota nigra evasit. Proinde mures eam carnibus monastico habitu sumpto deinceps abstinere velle rati, sine metu ullo vagantes coria rodebant; illa vero tantam multitudinem conspicata, capere omnes, quamvis averet, haudquaquam poterat: duos tamen comprehensos devoravit. Reliqui om- A nes salutem fuga quærentes, mirabantur quo pacto fiebat ut illa monastico habitu susceptо crudelior evasisset. Tum vereor, inquit, ne & Athanasius hic prædictionis suæ præmium sedem patriarchium consequutus priorem asperitatem posteriore deleat, propter hanc quam de se nactus est opinionem. »

GABRIEL, JOANNES *Jacobitæ.*

Interim post Athanasium alium, qui Jacobiticæ ecclesiæ præfuerat, quum nonnulli laïcorum Misræ *Joannem* Abusahid Sokareum, alii de Cahira *Gabriëlem* filium sororis Petri episcopi Tamidensis postularent, missa B sorte nomen exiit Gabriëlis, qui mox hegumenus è more factus est. Ei vero Joannes cum suis sic obstitit, ut Patriarcha ordinatus fuerit die 6. Tybi, seu 1. Januarii, an. Martyrum 978. Christi 1262. sed annis sex & mensibus novem elapsis depositus tandem fuit, & Gabriël ordinatus die 24. mensis Paophi, seu 29. Octobris, anno Martyrum 985. Chr. 1269. seditque usque ad 6. Tybi, seu 1. Januarii anni 987. Christi 1271. quo sua sede ejectus fuit, & Joannes Sultanorum jussu restitutus, qui ad obitum usque suam C dignitatem tenuit, Gabriële æmulo ejus ipso destitutionis suæ anno intereunte. Quocirca Joannes quamlibet intrusus, locum etiam inter Patriarchas habuit: qui è vita migravit anno Martyrum 1009. Christi 1293. post viginti-novem annos diesque septem ex quo episcopatum prima vice arripuerat. Quæ omnia scitu dignissima accuratissimus scriptor historiæ Patriarcharum Alexandrinorum accepit ex Regio codice canonis Abulbircat, quem Wanslebius ex Ægypto attulit; ut permirum sit in ejusdem Wanslebii catalogo D Patriarcharum Alexandrinorum, legi Gabrielem 77. Patriarcham sororis episcopi Tamidi filium creatum fuisse die 24. Octob. anno Martyr. 985. obiisse vero 7. Januarii an. 987. quum sedisset annos duos, menses duos, dies decem. Deinde Joannem 78. Patriarcham constitutum esse 6. Januarii anno 987. & obiisse 27. Aprilis an. 1009. seu Ch. 1293. post vigesimum-nonum episcopatus annum cum diebus 7. quæ, ut apparet, non satis accurata sunt. Perperam & immeritus Joannes hic laudatur in Hagiologio Æthiopum.

THEODOSIUS II. *Jacobita.*

E Joanni itaque, in vivis superstite Melchitarum Patriarcha Athanasio, *Theodosius* filius Zaabel, cui Franci cognomen addunt, Jacobitarum Patriarcha suffectus fuit, ordinatus an. Mart. 1010. Chr. 1294. die 10. Epiphi, seu 4. Julii, qui fatis concessit an. Mart. 1016. Chr. 1300. die 5. Tybi, sive 31. Decembris, sex episcopatus annis totidemque mensibus elapsis. Quem unde Francus sit appellatus incertum. Annon quia è Syriæ partibus quam Franci

Franci tunc temporis tenebant, in Ægyptum migraverat; an quod parentes ejus ex illis Francis erant, qui capta primò secundòque Damiata, in Ægypto sedem fixerant, & ad Coptitas hæreticos tandem defecerant?

JOANNES *Jacobita.*

Theodosio, vivente adhuc Athanasio Melchita, *Joannes* alter successit, ex Moniet Koufis, vel Koukis: sic varie legitur in codice Abulbircat, non ut apud Wanslebium *Busis*, typographorum, ut puto, oscitantia, qui *B* pro *K* legerunt. Ordinatus est anno Martyrum 1016. Christi 1300. die 14. Mechir, seu 28. Januarii. E vivis excessit anno Martyrum 1036. Christi 1320. Ipso pontificatus ejus initio Christiani Ægypti durè vexati sunt à Saracenis; quam calamitatem sibi accersiverant nimio suo luxu, quem immodicis opibus suis ex vectigalium collectione auxerant. Quocirca ecclesiæ Mohammedicis temporibus recentiores destructæ sunt, aliæ annum integrum clausæ manserunt, donec adveniens Lascaris legatus regis Francorum, vel, ut Macrisius habet, domini Constantinopolitani, obtinuit ut Cahiræ aperirentur ecclesia Muhallaca Jacobitarum, & S. Michaëlis Melchitarum. Verum hoc tempore vel sæculo decimo-quarto Lascaris nullus Constantinopolitanis, nullus Francis quibusvis, imperabat. Unde intulero in hanc ætatem ab imperitis scriptoribus rejecta esse quæ ante quinquaginta annos, sub Theodoro Lascari, ejusve filio Joanne Imperatoribus Byzantinis, contigerant.

LXXIV. GREGORIUS II.

JOANNES *Jacobita.*

Athanasio Melchitarum Patriarchæ, quem anno 1308. Constantinopoli Alexandriam esse reversum dixi, successit Gregorius, Nicephoro Callisto teste lib. 14. hist. eccl. c. 39. *Sed & Athanasio Alexandrino*, inquit, *qui Nicolao successerat, Gregorius episcopus Ægypti subrogatus fuit.* Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν Ἀλεξανδρείας Ἀθανάσιον, ὃς τὸν Νικόλαον διεδέξατο, ὁ τῆς Αἰγύπτου ἐπίσκοπος Γρηγόριος διαδέχεται. In codice Vaticano x. ex iis qui ad domesticam Pii II. Papæ bibliothecam nuper pertinebant, habetur *Gregorii Patriarchæ Alexandrini epistola carmine Iambico ad Theodorum Mesopotamiæ in Syria episcopum, qui festos totius anni dies Christi, Deiparæ, Apostolorum, & Præcursoris non observabat, carnes præterea edebat feria quarta & sexta, quando festivitates in illis occurrebant.* Atqui epistolam hanc Gregorio huic nostro Alexandrino attribuendam puto, nisi forte alterius sit Gregorii recentioris, qui versus sæculi decimi-quarti finem sedebat. Jacobitis post Joannem ex *Moniet Koufis* Patriarcha præfuit Joannes alter, elec-

JOANNES *Jacobita.*

tus anno Martyrum 1037. Christi 1320. vel 1321. ordinatus 1. Paophi, sive 28. Septembris, mortuus anno Martyrum 1043. Christi 1326. die 2. Pharmuti, seu 27. Martii. Macrisius testatur sub hoc Patriarcha anno Hegiræ 721. Chr. 1321. feria 6. mensis Rabieh posterioris die 9. dirutas eadem hora fuisse omnes ecclesias in territoriis Misræ & Cahiræ.

LXXV. GREGORIUS III.

BENJAMIN II. *Jacobita.*

PETRUS *Jacobita.*

MARCUS *Jacobita.*

Gregorio II. Athanasii successori suffectum esse *Gregorium III.* discimus ex altero catalogo qui Cahira ad nos missus est, quique ejus successorem Niphonem exhibet, de quo mox. Ejus Gregorii mentio occurrit in Nicolai Bulgari catechesi, quam eruditissimus vir Nicolaus Papadopoli laudat in Prænotionibus Mystagogicis resp. 6. sect. 9. p. 163. Nicolaus scilicet Bulgarus narrabat beatam Virginem Dei-genitricem manu propria domestico Alexandrini Patriarchæ Gregorii nummum aureum, qui sua ætate imagini Virginis in Laura montis Atho affixus conspiciebatur, largitam esse, pretium decantati hymni, quem à Callisto Patriarcha CP. decretum, Philotheus Callisti successor temerario plane ausu abrogaverat. Atqui Callisto Philotheus subrogatus est anno 1354.

BENJAMIN II. *Jacobita.*

Joanni Jacobitæ successit *Benjamin* ex Democrad oriundus, ordinatus anno Martyrum 1043. Christi 1327. Sedit annos undecim, fatis concedens an. Martyrum 1055. Christi 1339.

PETRUS *Jacobita.*

Anno Martyrum 1056. Christi 1340. Hegiræ 741. ordinatus fertur *Petrus Jacobita*, qui obiit an. 1064. Ch. 1348. Hegiræ 749.

MARCUS *Jacobita.*

Petro suffectus est *Marcus* è Kelioub oriundus, cujus initia non assignavit Abulbircat, sed mortem anno Martyrum 1079. Christi 1363. Eo sedente anno Hegiræ 753. Christi 1352. gravissima rursum persequutio in Christianos exorta est, ob similem ei quam superius retuli, eorum erga Mohammedanos insolentiam, si Macrisio Mohammedano scriptori fides sua sit. Ex qua vexatione res Christianorum admodum attritæ fuerunt, eorumque numerus imminutus, quamplurimis eorum ad Musulmanismum quotidie deficientibus.

LXXVI. NIPHON.

JOANNES *Jacobita.*

Eo circiter tempore quo Marcus Jacobiticæ ecclesiæ præerat, Melchitarum patriarchatum gerebat *Niphon*, ut constat ex epistola Urbani Papæ V. data anno 1367. ad Philotheum

Constantinopolitan. Lazarum Hierosolymitanum, & hunc Niphonem Patriarchas, quam Bzovius & Odericus Raynaldus referunt ad eum annum, ad hunc modum inscriptam. *Prudentibus viris Philotheo Constantinopolitanam, Nisoni Alexandrinam, & Lazaro Hierosolymitanam patriarchales ecclesias regentibus, gratiam in præsenti, per quam obtineant gloriam in futuro.* Eorum litteris respondet, quibus propositum suum significaverant de reconciliatione Græcæ ecclesiæ suæ cum Romana ecclesia, Joanne Palæologo Byzantinis tunc imperante.

JOANNES *Jacobita.*

Anno Martyrum 1079. Christi 1365. *Joannes* patria Damascenus, ordinatus fuit Jacobitarum Ægypti Patriarcha: atque in eo desinit chronologicus canon Abulbircat, apud quem non significatur quot annos ille sederit. At vero proclive est conjicere scriptorem illum vix ultra hanc ætatem in vivis superstitem fuisse. Michaël Wanslebius tot illis Alexandriæ Patriarchis recensitis ex illo canone, eorum qui sequuntur ad annum usque 1673. indicem reperit in ora sui codicis ejusdem canonis, quem subinde deposuit in Regia Bibliotheca.

LXXVII. MARCUS.
GABRIEL *Jacobita.*

Niphoni Melchitarum Patriarchæ ex catalogo successit *Marcus,* de quo nihil inpræsentia quidem dicendum mihi suppetit.

GABRIEL *Jacobita.*

Post Joannem Jacobitarum Patriarcha fuit *Gabriël* Archimandrita monasterii Moharrak, qui sedebat anno 1378. ut colligo ex indice ejus codicis Arabici, qui decimumtertium locum obtinet inter eos quos Illust. Assemanus ex Oriente advexit. In eo namque vir doctus exstare ait seriem Patriarcharum Alexandrinorum à S. Marco ad Gabriëlem octogesimum sextum illius sedis Patriarcham, qui obiit anno Martyrum 1092. Chr. 1376.

LXXVIII. NICOLAUS III.
LXXIX. GREGORIUS IV.
MATTHÆUS *Jacobita.*
GABRIEL *Jacobita.*

Marcum Melchitarum Patriarcham excepit, ut in catalogo quidem habetur, *Nicolaus III.* hunc vero *Gregorius IV.* cui Philotheus, de quo mox, est subrogatus.

MATTHÆUS *Jacobita.* GABRIEL *Jacobita.*

Interea Jacobitis præfuit *Matthæus,* cujus nihil præter nomen superest: Matthæo verò successit *Gabriël* alter, ille profecto qui Ritualem ecclesiæ suæ librum sacramentorum emendavit, suaque authoritate munivit anno Martyrum 1127. Christi 1411. uti fertur in codice illius Ritualis qui in Bibliotheca Regia asservatur.

LXXX. PHILOTHEUS.
JOANNES *Jacobita.*

Tempore synodi Florentinæ, quæ anno 1439. pridie Nonas Julii absoluta est, sedebat *Philotheus* Alexandriæ Patriarcha, cujus in ea vices gessit Antonius Heracleensis metropolita, qui proinde subscripsit: ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Ἡρακλείας... τοποτηρητὴς τῆς ἀποστολικῆς καθέδρας τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου τῆς Ἀλεξανδρείας Φιλοθέου Ἀντώνιος. *Humilis metropolita Heracleæ .... Philothei sanctissimæ sedis Apostolicæ Alexandrinæ Patriarchæ locum tenens Antonius.* Idem Philotheus unus è tribus Patriarchis fuit qui Metrophanem CP. archiepiscopum, initæ cum Romana ecclesia unionis assertorem, proscripserunt an. 1443. Quorum epistolam Leo Allatius edidit lib. 3. de consens. cap. 4. num. 1. Et verò Philotheus idem subscriptus legitur synodo Constantinopolitanæ nescio cui, in qua Florentinam ejurarunt schismatici circa ann. 1450. Φιλόθεος Ἀλεξανδρείας, teste Allatio eodem in add. col. 1380.

JOANNES *Jacobita.*

Græcis Florentia egressis, ad Concilium accessit legatus *Joannis* Alexandrinorum Jacobitarum Patriarchæ, cujus litteræ adjectæ sunt illius synodi actis, hocce titulo inscriptæ: *Litteræ Joannis Jacobitarum Patriarchæ ad Eugenium IV. summum Pontificem.* Sic verò incipiunt. *Joannes humilis servus servorum Christi, & minister sedis S. Marci, magnæ scilicet Alexandriæ, & totius Ægypti, Libyæ, Æthiopiæ, Pentapoleos occidentalis, Africæ, totiusque prædicationis Apostoli Marci.* Data porro hæc epistola est, *Cahiræ duodecima Septembris, sexto millenario nongentesimo quadragesimo secundum Græcos; secundùm Jacobitas millesimo centesimo quinquagesimo septimo à tempore Martyrum, à computatione Incarnationis Domini 1440.* Ubi æram à mundi exordio, Græcorum, non Byzantinorum quidem, sed Alexandrinorum affert, Dominicæ vero Incarnationis nostram prorsus. Allata porro est epistola ab Andrea Abbate monasterii sancti Antonii, atque ea Joannes Eugenio Papæ respondet, à quo per Albertum Minoritam invitatus fuerat ut ad Romanæ sedis communionem rediret. Ille autem Joannes Gabriëlis successor, in Wanslebii catalogo *Joannes de Mako* dicitur, adeoque idem est qui anno Martyrum 1154. Christi 1438. Michaëlem Elbouchi Æthiopiæ metropolitam consecravit.

LXXXI. ATHANASIUS.
MATTHÆUS *Jacobita.*

Philotheum in utroque catalogo Cahira misso *Athanasius* excipit, qui nobis quidem aliunde est plane ignotus.

Matthæus Jacobita.

Joanni autem Jacobitæ *Matthæus* ſucceſſit, ex Sahide ſeu Thebaïde oriundus, contra quam priſci mores ferebant, quibus nempe cautum erat ne quis ex Ægypto ſuperiori in Patriarcham promoveretur. Hunc Bollandi continuatores aiunt ultimum fuiſſe Jacobitarum Patriarcham à quo ſanctum Chriſma confectum conſecratumque ſit ad annum uſque 1703. quemadmodum ad eos ſcripſit ſodalis ipſorum Bernatus. Codex Arabicus Vaticanus 40. in catalogo quem Cl. Aſſemanus tom. 2. Biblioth. Orient. evulgavit, Matthæi hujus ætatem nobis indicat; nam ſcriptus dicitur *à Moyſe preſbytero Hadethenſi Jacobita, anno Græcorum 1766. Chriſti 1454. die 24. Novembris ſub Patriarchis Ignatio Antiocheno & Matthæo Alexandrino, & Baſilio Maadani Maphriano, &c.*

LXXXII. MARCUS.

GABRIEL *Jacobita.*

MICHAEL *Jacobita.*

Anaſtaſio Melchitæ ſucceſſit, ut in utroque catalogo legitur, *Marcus*, nobis perinde ignotus.

Gabriel Jacobita.

Poſt Joannem Jacobitarum Patriarcha fuit *Gabriël*, ex Archimandrita monaſterii Occidentalis: Gabriëlem autem excepit Amba *Michaël*, Semelouti filius.

Michael Jacobita.

LXXXIII. PHILOTHEUS.

JOANNES *Jacobita.*

Marco ſucceſſit, ut in noſtris quidem catalogis habetur, *Philotheus.*: ille verò ſi Odericum Raynaldum audias, *Theophilus* vocitabatur, qui anno 1523. Hadriano VI. Romano Pontifici epiſtolam ſcripſit, qua illum catholicæ eccleſiæ ſummum antiſtitem appellabat, ſeque illi obnoxium profitebatur. Has litteras, addit Raynaldus, Hieronymus » Aleander Vaticanæ Bibliothecæ curator, & » poſtea archiepiſcopus Brunduſinus, nec non » S. R. E. Cardinalis, in latinum ſermonem » convertit.

Joannes Jacobita.

Michaëlem Coptitarum Patriarcham excepit *Joannes* ſive *Yunes* Nekaddi.

LXXXIV. GREGORIUS V.

JOANNES *Jacobita.*

Philotheo ſucceſſit *Gregorius V.* cujus præter nomen quidem nihil hodie ſupereſt, cuique ſucceſſit Joachim.

Joannes Jacobita.

Poſt Joannem autem *Joannes* alter Coptitarum Patriarcha fuit, Miſra oriundus.

LXXXV. JOACHIM.

GABRIEL *Jacobita.*

Anno 1561. Alexandrinorum Melchitarum Patriarcha ſedebat *Joachim*, uti fertur in epiſtola Joaſaphi CP. ad Theodoſium Rhetorem hoc anno ſcripta τόν τε Ἀλεξανδρείας κύριον Ἰωακεὶμ, lib. 4. Turco-Gr. pag. 290. Quin etiam hoc eodem anno teſtimonium dedit *generoſo Comiti Alberto Lewenſtenio*, peregrinationis ejus ad ſancta Palæſtinæ loca & montem Sinaï. Quod teſtimonium Martinus Cruſius profert in Annotat. ad lib. 3. Turco-Gr. p. 229. cum ſigillis Patriarchicis duobus, ſic autem incipit: Ὁμολογῶ ἐγὼ Ἰωακεὶμ παπᾶς καὶ πατριάρχης τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας, καὶ κριτὴς τῆς οἰκουμένης. *Confiteor ego Joachim Papa & Patriarcha magnæ civitatis Alexandriæ, judex orbis terrarum.* Cruſius ad hoc teſtimonium ſubjungit: *Audio hunc Joachimum tunc temporis 120. annos natum fuiſſe, & 80. annos carnium eſu abſtinuiſſe, ſatis tunc adhuc valentem corpore, & perhumanum.* De eo Nectarius Hieroſolymitanus in libro Græco de Primatu Romæ circa annum 1520. edito narrat, aliique perinde tradiderunt, propinatum huic olim à Mohammedanis fuiſſe venenum quod innoxie hauſerit, præmiſſo Crucis ſigno, ut Chriſtianæ religionis veritatem adverſus Judæorum blaſphemias vindicaret. Anno 1564. aut vivebat adhuc, aut de ejus morte nondum certior factus erat Joaſaph CP. quandoquidem ſede ſua dejectus illo anno, epiſtolam ſcripſit magnæ eccleſiæ Rhetori, Theodoſio item Rhetori Notario, ac cæteris Notariis, qua adverſus ſententiam in ſe latam provocabat ad judicium Joachim Patriarchæ Alexandrini, Joachim Antiocheni, Germani Hieroſolymitani archiepiſcoporum, aliorumque qui nullo erga ipſum odio flagrarent.

Gabriel Jacobita.

Joannis ſucceſſor *Gabriël*, qui *Minſcianenſis* cognominatus legitur apud Wanſlebium, in cod. Regio Gabriël *Monſchari* ſcribitur. Ad eum Chriſtophorus Rodericus è ſocietate Jeſu, Sacchino teſte, Pii IV. juſſu legationem ſuſcepit, ut eum ad eccleſiam catholicam revocaret, ſed infelici ſucceſſu, nuntiis deluſis à vaferrimo ſene, qui obedientiam Romano Pontifici duabus litteris ſuis ſpoponderat. Gabriël alter ejus ſucceſſor in litteris ſuis ad Clementem Papam VIII. docet nos legationis hujus principem fuiſſe Ambroſium epiſcopum Aurienſem, cujus proinde nonniſi comes fuerit Rodericus.

LXXXVI. SILVESTER.

JOANNES *Jacobita.*

Joachimum excepit *Silveſter*, quem anno Chr. 1574. ſediſſe teſtatur Martinus Cruſius in Annotat. ad lib. 7. Turco-Gr. pag. 506. ubi tradit Silveſtrum nomen ſuum, Stephano Gerlachio rogante, in charta ſic exaraſſe: Σίλβεστρος παπᾶς καὶ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, ἐν μηνὶ Ὀκτωβρίῳ τῇ ζ, πγ'. *Silveſter Papa &*

Patriarcha Alexandriæ, mense Octob. an. 7083. Christi 1574. Exhibet etiam Crusius epistolam à Stephano Gerlachio scriptam ad Cancellarium die 26. Novembris 1575. ubi hæc leguntur: *Nomina Patriarcharum quatuor sunt, Hieremias Constantinopoleos, Silvester Alexandriæ, Joachimus Antiochiæ, & Germanus Hierosolymæ; pro quibus etiam nominatim in liturgia preces clara voce fiunt.* Idem Silvester anno 7087. Christi 1578. aut 1579. Hierosolymis sedebat in synodo in qua Germanus sanctæ sedis Pontifex Patriarchatu cessit, eique suffectus est cognatus ejus Sophronius. Item cum Pachomius Lesbius, Batistas cognominatus, Hieremiæ Byzantinam sedem eripuisset, Patriarchæ, Silvester Alexandriæ & Joachim Antiochiæ, hunc synodo coacta deposuerunt, dirisque devotum expulerunt.

JOANNES *Jacobita.*

Ipso Silvestri Melchitæ tempore Jacobitis Patriarcha præerat *Joannes* Monfallutensis, quem Gregorius Papa XIII. datis litteris hortatus est ut Romanam fidem communionemque amplecteretur, misso ad eum quodam Joanne-Baptista, qui Romam regressus Patriarchæ epistolam obtulit Sixto V. Gregorii successori. De quo Joanne legenda est epistola Gabriëlis qui illi successit, ad Clementem VIII. mox recitanda.

LXXXVII. MELETIUS. GABRIEL *Jacobita.*

Meletius Piga, Πηγᾶς, Silvestro in Alexandrina Melchitarum sede suffectus est. Is in Creta insula natus, & Patavii in Italia litteris eruditus est. Quum Alexandriam petiisset, à Silvestro Patriarcha sacerdos est ordinatus, deinde factus Protosyncellus ante an. 1582. uti constat ex Crusii litteris hoc ipso anno scriptis, quæ pag. 531. Turco-Græc. editæ sunt. Silvestro defuncto suffectus Meletius est, interim vero Constantinopolitanæ ecclesiæ exarchus erat, & controversias ad Byzantinam sedem spectantes, causasque judicabat. Quocirca sæpe identidem Constantinopolim venit. Anno 1593. cum tribus Patriarchis aliis sedit in Concilio Constantinopolitano, in quo Patriarchalia jura quæ Hieremias CP. Moscoviensi antistiti concesserat, confirmata sunt. Anno 1595. Matthæo II. Patriarcha CP. in exilium ejecto, & Gabriële Thessalonicæ ac Theophane Athenarum, qui Matthæo suffecti fuerant, intra brevissimum tempus vita functis, ecclesiam CP. per annum rexit, donec Matthæus restitueretur, imo per totos decem annos illius Patriarchatum administravit, pro jure suæ sedis, si fides sit auctori alterius seriei Patriarcharum CP. quam Ill. Bandurius edidit; sic enim in ea legitur: Μελέτιος Ἀλεξανδρείας ἐπιτροπικῶς χρόνους δέκα, καὶ ἐξεβλήθη. Scilicet quum frequentibus ecclesia illa mutationibus obnoxia esset, vix ab illa administranda Meletius cessavisse visus est. Quo anno sit ordinatus, quo defunctus, mihi quidem incompertum est. Joannes Leunclavius in Pandect. Hist. Turc. eum significat Patriarcham fuisse ante annum 1585. quo Theolepto CP. cum Michaële Antiocheno manus imposuit; sed hoc à vero quantum abhorreat inde colligas, quod Pachomio Lesbio à Silvestro Alexandrino & Joachimo Antiocheno Patriarchis submoto, Theoleptus Constantinopolitanam sedem statim occupavit, ac proinde non à Meletio est, sed à Silvestro ipso ordinatus, aut potiùs admissus; qui enim Philippopolis metropolita jam erat, ut discimus è catalogo Patriarcharum CP. quem Philippus Cyprius adornavit, huic profecto nova ordinatione opus nequaquam erat. De hoc Meletio multa eruditè, pro suo more, Cl. Renaudotius, qui post Gennadii seu Georgii Scholarii homilias, Meletii Pigæ epistolas duas Græcè Latinèque edidit. Dositheus quoque Hierosolymitanus in suo contra Calvinianos Enchiridio, ejusdem ad Edwardum nescio quem Anglum epistolæ fragmentum amplum, de vera Christi in SS. Eucharistiæ Sacramento sub panis ac vini speciebus præsentia, recitavit. Ejusdem multas epistolas, ac libros non paucos, præsertim contra Latinos, Leo Allatius memorat lib. 3. de consens. cap. 7. num. 12. ubi narrat se puero, Meletium hunc frequenti comitatu & cum insolenti ostentatione Chium venisse, ibique quum in Romanam ecclesiam multa in concionibus deblateraret, Græcos simul & Latinos qui rebus præerant, veritos ne populus in varia studia scinderetur, Magistratum adiisse, à quo jussus est homo turbarum incentor sub pœna capitis lembo statim abscedere. Cæterum inter cætera ingenii sui monumenta, epistolas duas reliquit annis 1593. & 1594. scriptas, quibus sanam ecclesiæ de Eucharistia doctrinam, ac μετουσιώσεως, hoc est *transsubstantiationis* vocem confirmavit.

GABRIEL *Jacobita.*

Joanni Jacobitarum Patriarchæ suffectus est *Gabriël*, qui sedebat anno 1593. ut ex ejus ad Clementem VIII. litteris constat, quas Baronius Latine evulgavit in appendice ad tomum 6. Annalium Ecclesiasticorum, quæque præterea seorsim prodierunt Coloniæ anno 1598. Ab his verbis incipiunt: *In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti unius Dei. In nomine Dei misericordis & miseratoris. Gloria Deo, sempiterna salus à Domino. O Deus, da salutem. Humilis Gabriël Dei gratia famulus sedis S. Marci in Alexandria Ægypti, & in omnibus locis aliis sibi conjunctis austra-*

libus, maritimis & Æthiopicis nonagesimus-septimus Patriarcharum, &c. In epistolæ serie, A Joannis & Gabriëlis alterius decessorum suorum meminit: *Certiorem te facimus, Pater spiritualis, olim venisse filium benedictum Joannem-Baptistam cum litteris Domini Patris Papæ Gregorii XIII..... ad Patrem Patriarcham Amba Joannem in Patriarcharum numero nonagesimum-sextum....* Rursum: *Certiorem etiam reddimus Patris Papæ sanctitatem, quod tempore Patriarchæ Amba Gabriëlis in Patriarcharum numero Alexandrinæ regionis nonagesimi-quinti..... venit ad eum Nuntius Patris Papæ urbis Romæ vir doctus & virtute præditus, nomine Ambrosius, episcopus Auriensis, &c.* B E quibus epistolæ locis integra series asseritur Patriarcharum qui Joanni alteri Damasco oriundo successerunt; in quo nempe desinit Chronologicus Canon Abulbircat. Datæ litteræ sunt, *die decima-sexta mensis Athyr benedicti, anno à SS. Martyribus millesimo trecentesimo-decimo,* id est, die duodecima mensis Novembris anno Domini 1593. Georgium Douzam viri docti jam ante confutarunt, qui hasce litteras falsi insimulavit in itinerario suo CP. hoc nomine, quod eodem C anno 1593. Patriarchalem Alexandriæ sedem teneret Meletius Piga, quem CP. viderat. Scilicet vir ille audacior ignorabat, à mille circiter annis duos Alexandriæ nunquam non sedisse Patriarchas, quorum alter Melchitarum iis præerat qui Chalcedonensem synodum amplexi erant, Jacobitarum alter iis qui synodum eamdem aversabantur. Cæterum constat à Gabriële missum Romam fuisse Barsum, archidiaconum Patriarchalis ecclesiæ S. Marci, cum presbyteris ac monachis duobus, qui coram Clemente Pontifice D integram catholicæ fidei professionem nomine Gabriëlis Patriarchæ pronuntiavit, eique cum sociis subscripsit die 15. Januarii anno 1595.

LXXXVIII. Cyrillus Lucaris.
Marcus *Jacobita.*
Joannes *Jacobita.*

Meletii Pigæ proximus successor fuit *Cyrillus* cognomento *Lucaris,* vir ille famosus, quem Calvinistæ tanti fecerunt, atque inter martyres habent. Ejus historiam paucis ita E scripsit Leo Allatius, ut nullum omiserit eorum scelerum quæ ab ipso perpetrata fuisse in vulgus sparsum est. « Cyrillus Lucaris, inquit lib. 3. de Perpet. Cons. cap. 11. Cretæ obscuris & miserrimis natus parentibus, puer adhuc Alexandriam adnavigabat, & Patriarchæ Meletio ex eadem insula prognato operam collocavit; à quo institutus & imbutus, quum esset ingeniosus & solers, ad sacerdotium promovetur. Hinc Patavium profectus, melioribus doctrinis excolitur. Reversus Alexandriam, ab eodem Meletio creatus Archimandrita, in Blachiam mittitur, indeque in Saxoniam penetrans, capitibus contra catholicam religionem, quingentis nummis aureis avita fide divendita, subscripsit: qua ditatus pecunia, rursus Alexandriam revertitur, & ad Cretam ablegatur, ut pro Patriarcha stipem cogeret. Ita per Constantinopolim & Parum in Cretam appellit. Defuncto Meletio, Alexandriam repetiit, & quum omnium vota Gerasimum Spartaliotam respicerent, ipse muneribus collocupletatus, stipe quam pro Patriarchatu collegerat in electores erogata, Patriarchale solium occupat. Tum, vivente adhuc Neophyto, Byzantium petiit: quo demortuo, licet ipse sedem ambiret, & variis artibus sibi procurare studeret, episcopi, eo ob causas sibi bene notas rejecto, Timotheum à Marmora eligunt, cui quum non cessaret tum abstrusas tum patentes insidias continue moliri, plena synodo pellitur, & fuga sibi consulens, ad montem sanctum, Athum veteres dixere, confertur. Nec multo post de eo præfocando mandatum Turcicum adjicitur; quod ubi montis accolæ vitam solitariam professi persenserunt, sub ementito habitu aliò eum amandant: ubi latuit donec, suæ factionis hominibus procurantibus, inter Patriarcham & eumdem gratia composita est, illis conditionibus, ut sacrum Cyrillus faceret, & quocumque vellet, uno excepto Byzantio, liber abiret. Sic ille post breve tempus relicto monte, per Ænum & Hadrianopolim in Poloniam abiit. Mox Timotheus mortem obiit, veneno apertissimo, ut fama fuit, sublatus.... Timotheo... defuncto, Cyrillus à suis Patriarcha Constantinopolitanus eligitur.» Hæc Allatius, qui sane in crimen vertere non debuit quod Neophyto adhuc vivente Cyrillus Constantinopolim petiit, quum ille Patriarcha tunc temporis exularet, adeoque ad Patriarcham Alexandrinum unum spectaret illius ecclesiæ regimen. Cæterum quo tempore Patriarcha Alexandrinus inauguratus sit, nemo adhuc aperuit: hoc unum tradunt, sedisse Alexandriæ, cum Meletio primum, deinde solum per novemdecim annos ac totidem dies, donec anno 1621. die 5. Novembris Regiæ urbis Patriarcha renuntiatus est.

Gabrieli Jacobitæ successit *Marcus V.* ex Biad vel Beijadt, die 18. mensis Toth, seu Septembris 15. anno Martyrum 1319. Christi 1602. Eum Bollandi continuatores sedisse aiunt annos sexdecim, ut proinde non-nisi anno 1618. vivere desierit. Marcus *Jacobita.*

JOANNES *Jacobita,*

Huic vero, ut ex dicendis in Matthæo constabit, suffectus est *Joannes* Melawani, qui fuit nonagesimus-nonus Patriarcha. Ex quo difficultas oritur in eo quod spectat ad annum quo Marcus V. vita excessit. Nimirum Bucherius Minorita, qui anno 1610. die 5. Augusti Alexandriam appulit, hoc ipso anno tradit novum Patriarchæ deposito suffectum esse, Bassa jubente, Patriarcham. Sic ille lib. 4 Itinerarii sui, cap. 7. *Devant que laisser nos Cophites, je raconteray l'histoire d'un cas qui arriva l'année même que j'entray dans l'Egypte, qui est tel. Le Patriarche des Cophites nommé Anthoine, excommunia l'Evêque de Damiette, d'autant qu'il vouloit introduire dans son eglise la pluralité des femmes, & le libelle de repudiation. Il s'accosta d'un des principaux de la nation Cophite, nommé Abdelmessia, qui est en credit au grand Caire, l'obligea d'aller trouver le Bacha, & d'accuser devant luy le pauvre Patriarche, &c.* Criminum capita deinde recitat Bucherius, cujus narratio hisce verbis concluditur. *Il luy fit donner deux cens bastonnades, & le deposa de son office, au grand dommage de l'eglise de Dieu. Car si cela ne fust point arrivé, ce bon Patriarche estoit sur le point de se soûmettre, luy & tous ses subjects, à l'obéissance du S. Pere. Celuy qui est maintenant en sa place, s'appelle Jean de S. Macaire : mais c'est un bois verd, qui fait peu de feu & beaucoup de fumée.* Atqui erratum esse à Bucherio in nomine Patriarchæ depositi, ac pro Antonio Marcum in ejus narratione reponendum esse ultro concesserim; sed cur ejus narrationem in dubium revocem nullam hactenus rationem video.

LXXXIX GERASIMUS I.

MATTHÆUS *Jacobita.*

Cyrillo Lucari ad Constantinopolitanam sedem translato successit anno 1623. in Patriarchatu Alexandrino *Gerasimus* Spartaliota: cui quum Cyrillus litteras ab Antonio Leger, Doctore Gebennensi, & Cornelio Hagio Batavorum apud Turcicam aulam oratore scriptas misisset, quibus collegiorum erectionem, Patrum editiones, aliaque multa in gratiam Græcorum pollicebantur, modò cum Calvinistis communionem admittere non gravaretur, exhorruit vir fidei catholicæ addictissimus, ac stricto calamo, litteras elegantes admodum scripsit, quas Leo Allatius publici juris fecit lib. 3. de cons. cap. 8. n. 4. Datæ dicuntur ἐν Αἰγύπτῳ κατὰ τὸ ͵αχκθ´ ἔτος τῆς σωτηρίας, Ἰουλίου ὀγδόῃ. *In Ægypto anno salutis 1629. die octava Julii.* Eidem Gerasimo, perinde atque aliis Patriarchis nuncupata est collectio quorumdam opusculorum contra Latinos, quæ Græcis typis prodierunt Londini. Eum impense laudat Dositheus Hierosolymorum Patriarcha lib. 12. c. 1. §. 10. quod A ecclesiam sanctæ civitatis, quæ ære alieno laborabat, anno pontificatus sui primo sublevarit; sed audiendus maxime de eo Demetrius Procopius, qui in recensione Græcorum qui nupero sæculo claruerunt, eum ait in Creta natum, Γεράσιμος Κρὴς Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, philosophum fuisse, theologum, divinarum scripturarum interpretem doctissimum, & linguarum Græcæ, Hebraïcæ, Latinæ callentissimum: ab eo varia scripta opuscula, præsertim *decreta, dilucidatio-* B *nesque in sacram scripturam;* præfuisse eum Alexandrinæ ecclesiæ ultra viginti annos, ὑπὲρ τὰ εἴκοσι ἔτη, ac sponte throno se abdicasse, παρῃτήθη δὲ ὁ ἅγιος ἀνὴρ τοῦ θρόνου οἰκείᾳ θελήσει, ut reliquum vitæ, quod quidem brevissimum fuit, sibi ac Deo intentus exigeret. Hæc ille: quæ profecto non omnino erroris immunia sunt, quod spectat ad spatium temporis quo Alexandrinæ ecclesiæ Gerasimus præfuit; nam ab anno 1623. quo Cyrillus patriarchatu Alexandrino cessit, haud plures annis decem ac septem numerantur ad annum 1638. quo C Metrophanes Gerasimi successor adfuit synodo Byzantinæ, in qua primum Cyrillo Lucari anathema dictum est.

MATTHÆUS *Jacobita.*

Matthæum Joannis Melawani successorem omisit Cl. Wanslebius, secutus notam codici suo adjunctam, quæ post Joannem illum alterum Joannem, dictum *el Touki*, exhibebat. Wanslebio verò adhæsit Illustris. Renaudotius, qui præterea sibi haud satis constare ait cur hoc loco Matthæum reponi velint recentiores. Scilicet, vir doctus in memoriam sibi non revocabat, à se olim lectum D in Leone Allatio lib. 3. de Cons. cap. 8. pag. 1002. fragmentum litterarum quas Matthæus ille ad Urbanum Papam scripserat, anno 1637. quibusque ea Patriarcharum Jacobitarum series quam hactenus exhibuimus, eximie confirmatur. » Quemadmodum etiam antiquitus (verba sunt Matthæi Patriarchæ) nostri Patres ambulabant in obedientia S. sedis Romanæ & sedis S. Marci ad hæc usque tempora, cum obsequio spirituali & vera charitate; ita nos quoque eorum vestigiis inhærentes, ambulamus. Quoniam ergo ipse E pauperculus vidi meorum antecessorum epistolas, & amorem quo sese invicem prosequebantur; inter quas quum aspexissem P. nostri Gabriëlis qui numero nonagesimus-quintus est Patriarcha Alexandriæ, & P. Joannis, qui nonagesimus-sextus est, & P. Gabriëlis, * & P. Joannis, qui nonagesimus-nonus ante me excessit è vita, & ipse pauperculus post eum ordinatus sum, &c.

* *Marcum omisit quod nullæ essent ejus litteræ ad summos Pontifices.*

XC. METROPHANES.

Gerasimo suffectus est *Metrophanes*, de quo hæc pauca reperi, Protosyncelli munus illum obiisse apud Patriarcham Constantinopolitanum, tum deinde assumptum in Alexandrinum Patriarcham, affuisse anno 1638. synodo illi Constantinopolitanæ, de qua mox dicebam, ac subscripsisse definitionibus omnibus quæ in ea adversus Calvinianos errores ac Lutheranorum placita haud absimilia, sancitæ sunt. His, inquam, subscripsit: Μητροφάνης ἐλέῳ Θεοῦ πάπας καὶ πατριάρχης τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας, *Metrophanes miseratione divina Papa & Patriarcha magnæ civitatis Alexandriæ.* Si tamen Protestantes hæreticos audimus, nulla mora erit quin eum agnoscamus auctorem Lutheranæ illius confessionis quæ Helmenstadii edita est, cum mendaci titulo *confessionis Orientalis ecclesiæ.* Eumdem Thomas Smith Anglus in suo de *statu hodierno ecclesiæ Græcæ* opusculo Oxonii litteris institutum asserit. Denique Græcorum doctissimus D. abbas Papadopoli Metrophanem hunc *Lutheranum* appellare non dubitat, & Alexandrinæ *sedis Lutheranorum auro pretiosissimum emptorem.* Quibus omnibus hoc unum significatur, Metrophanem hunc Patriarcham confundi, jure ne an injuria, cum Metrophane illo Critopulo qui Protestantium è grege olim fuit.

XCI. NICEPHORUS.

Metrophanem excepit Nicolaus Clarontzanes cognominatus, vir litterarum divinarum peritus, quas suos Græcos docebat; quamobrem in actis synodi Hierosolymitanæ anni 1672. in qua Calviniani errores proscripti sunt, *Magnæ Ecclesiæ Theologus* appellatur pag. 182. Νικόλαος ἱερεὺς Κλαροντζάνης καὶ Θεόλογος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. καὶ ἔτος ἐγένετο πατριάρχης Ἀλεξανδρείας. Nimirum quo tempore factus est Patriarcha, nomen mutavit, ac *Nicephorus* appellari voluit. Constantinopoli ordinatus est, post Metrophanis obitum, anno ipso 1638. die 29. Maii, ut Nectarii ad Païsium unum ex ejus successoribus epistola fertur. Ecclesiam Alexandrinam haud ultra quadriennium tenuit.

Joannem *el Touki* Matthæi successorem in patriarchatu Jacobitarum Alexandrino hîc exhibent clarissimi Wanslebius ac Renaudotius. De eo tamen suspicio est nunquam fuisse Patriarcham; quum enim Matthæus, ut vidimus, centesimus sit in ordine Patriarcharum, Joannes hic centesimus-primus fuerit; atqui duos deinde reperimus, Marcum & Matthæum, quos patriarchatu functos esse in dubium verti non potest; his vero suffectus est anno 1675. Joannes *el Touki*, qui in litteris Cahira ad nos transmissis anno superiori 1730. dicitur centesimus-tertius.

XCII. JOANNICIUS. MARCUS *Jacobita.* MATTHÆUS *Jacobita.*

Post Nicephorum *Joannicius*, qui tum Berrhœæ in Macedonia metropoliticam ecclesiam regebat, Patriarcha Alexandrinus renuntiatus est: vir magni apud suos nominis, eximiæ in rebus gerendis solertiæ, & sapientiæ laude conspicuus. Quum Berrhœensi ecclesiæ præesset, an. 1638. synodo illi CP. de qua sæpe jam diximus, adfuit, eique subscripsit, ὁ Βεῤῥοίας Ἰωαννίκιος. In iisdem actis à synodo Hierosolymitana regestis, hæ voces è regione appositæ sunt, ἔτος ἐχρημάτισε πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, *hic fuit Alexandriæ Patriarcha.* Edita anno 1643. *confessione orthodoxa catholicæ & apostolicæ ecclesiæ Orientalis,* Parthenii II. Constantinopolitani litteris, quibus hic liber commendabatur tamquam genuinam Orientalis ecclesiæ fidem repræsentans, subscripsit, Ἰωαννίκιος πάπας καὶ πατριάρχης τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας, καὶ κριτὴς τῆς οἰκουμένης. Graves simultates exercuit cum Sinaïtis, quos in monasterio ipsorum Alexandrino sacra facere prohibuit. Quorum causam Nectarius Montis Sinaï tunc asceta ut tueretur, Basilium Moldoblachiæ principem adiit, ibique tunc agebat anno 1661. quo ipse post Païsii Hierosolymitani Patriarchæ obitum sanctæ civitatis antistes renuntiatus est. Non ante annum 1664. Joannicius mihi quidem extinctus videtur.

Joannem ex Touk, Jacobitarum Patriarcham, excepit an. Martyrum 1362. Christi 1645. die 17. Aprilis, *Marcus* de Bahgiura, monasterii S. Antonii asceta ac presbyter; huic vero suffectus est post quindecim annos, hoc est, an. salutis 1660. ac Martyrum 1377. *Matthæus* ex Mir, è monasterio S. Mariæ in Eremo, qui quidem vivebat adhuc an. 1673. quo clariss. Wanslebius Cahiræ degebat. Ejus amplissimum exstat tomo 3. de Perpet. Fidei pag. 763. disertissimumque testimonium de perenni Orientalis ecclesiæ doctrina circa SS. Eucharistiæ sacramentum aliosque fidei catholicæ articulos.

MARCUS *Jacobita.*

MATTHÆUS *Jacobita.*

XCIII. JOACHIM.

Joachimum Joannicii successorem omittunt catalogi nostri. Fuit ille olim Coi insulæ antistes, eoque nomine adfuit toties decantatæ illi synodo Constantinopolitanæ anni 1638. cui subscripsit, ὁ Κῶου Ἰωακείμ. In actis illius synodi à synodo Hierosolymitana anni 1672. recensitis e regione subscriptionis ejus appositum est, ἔτος ἐγένετο πατριάρχης Ἀλεξανδρείας.

Anno 1665. patriarchatum iniit Constantinopoli, ad eam sedem evectus à Parthenio A Mogilalo, cui ordinationem illam vitio vertit Dositheus in suo de Patriarchis Hierosolym. opere lib. 11. cap. 11. §. 4. *Parthenius*, inquit, *sanctissimum Dionysium ejecit anno 1665. quo & Alexandriæ Patriarcham Joachim designavit, & mala alia nefandaque perpetravit.* Τὸν μέντοι ἁγιώτατον Διονύσιον ὁ Μογίλαλος εἰρημένος Παρθένιος ἐξέβαλε ἐν ἔτει χιλιοστῷ ἑξακοσιοστῷ ἑξηκοστῷ πέμπτῳ, ὅτε ὁ αὐτὸς Παρθένιος τῆς Ἀλεξανδρείας προέβαλε τὸν Ἰωακεὶμ, ὡς εἴρηται, καὶ ἄλλα κακὰ καὶ ἄθεσμα ἐποίησε. Quæ Joachim indignum patriarchatu fuisse significant, ut & alia B quæ subdit, socium eum appellans malorum, quibus idem Parthenius Constantinopolitanam ecclesiam & complures episcopos ac proceres afflixit.

XCIV. PAISIUS.
JOANNES *Jacobita.*

Alexandriæ patriarchatu fungebatur *Païsius* anno 1671. quo Nectarius Hierosolymitanus ad eum scripsit epistolam de fide Orientalis ecclesiæ circa SS. Eucharistiæ mysterium, quæ Gallice exstat tomo 3. de Perpetuit. Fid. pag. 653. Constantinopoli verò agebat anno C 1672. quo subscripsit responsioni Dionysii Constantinopolitani super Calvinianorum erroribus. Sedebat quoque anno 1678. Ricalto Anglo teste, in libro quem Anglico idiomate scripsit *de præsenti statu ecclesiæ Græcæ.*

JOANNES *Jacobita.*

Eruditissimi Actorum SS. editores observant ultimum suo tempore fuisse Jacobitarum Patriarcham *Joannem* dictum el Touki, litteris edocti sodalis sui Bernati, qui ab eo sacrum Chrisma anno 1703. confici denuo cœpisse scribebat, quum à ducentis jam annis ille ritus esset omissus. Nos ex litteris Cahira D ad nos transmissis anno superiori discimus Joannem vivere desiisse mense Junio anni 1718. quum tres & quadraginta annos ac menses præterea duos ecclesiæ Jacobiticæ præfuisset : ex quo apparet eum Matthæo successisse mense Aprili anni 1675. Hunc Gabriël Eva Maronita Clementis Papæ XI. jussu invisit, ut narrat quidem Cl. Assemanus in Præf. Biblioth. Orient. tom. 1. quum Romæ jactaretur parato illum esse animo ad catholicam communionem amplectendam. Quod quidem ille negavit, propterea quod E carceres sibi in urbe Cahira parati essent, si à Dioscori secta descisceret; nimirum de catholicæ fidei veritate nunquam à se esse dubitatum, sed ab ea admittenda Cophticæ gentis antesignanos esse quam alienissimos.

XCV. PARTHENIUS.

Païsio defuncto, Alexandriæ sedem subiit Prochorus Monachus, episcopus tunc temporis Nazareth, Païsii Hierosolymitani itinerum in variis Europæ regionibus quondam ad ejus obitum usque socius. Anno 1685. Patriarcha renuntiatus, prisco nomine suo repudiato, *Parthenius* vocari voluit. Smyrnæ periit anno 1689. terræ motu obrutus.

XCVI. GERASIMUS II.

Parthenio suffectus est *Gerasimus* cognomento *Palidas*, vir, ut aiunt, eximie doctus, quem anno 1706. aut sequenti Constantinopoli egisse, & Neophyti urbis illius Patriarchæ electioni, inaugurationique interfuisse legimus in illa Byzantinorum Patriarcharum serie quam doctissimus D. Anselmus Bandurius Græcè Latinèque edidit in Annotationibus ad Imperium Orientale, καὶ τοῦ Ἀλεξανδρείας Γερασίμου.

XCVII. SAMUEL.
PETRUS *Jacobita.*

Post Gerasimum Alexandrinam sedem capessivit *Samuel* genere Cius, ut ait Demetrius Procopius in recensione eruditorum hujus sæculi Græcorum. Vivebat adhuc anno 1721.

PETRUS *Jacobita.*

Joanni in Jacobitico Patriarchatu suffectus est anno 1718. die 20. Augusti *Petrus* dictus *el Siouty*, è monasterio S. Pauli versus mare Rubrum, qui statim ab ordinatione sua Christodulum Hierosolymorum episcopum Jacobitam deposuit, eumque deinde metropolitam Æthiopiæ esse jussit. Sedem Patriarchalem tenuit menses sex & 14. dies supra annos septem, ac vita functus est anno 1726. die 4. Martii. Vacavit deinde aliquamdiu sedes, deficiente pecunia quæ Præfecto sive Bassæ Cahiræ solvenda erat pro licentia novum Patriarcham eligendi & ordinandi.

XCVIII. COSMAS.
JOANNES *Jacobita.*

Samuele vita functo, *Cosmas* Chalcedonius, ac primum montis Sinaï archiepiscopus, deinde Byzantinus Patriarcha, quum in montem Sinaï secessisset, ibique divinarum scripturarum meditationi operam daret, se induci denique passus est ut Alexandrinæ ecclesiæ regimen in se susciperet.

JOANNES *Jacobita.*

Joannes dictus *el Mellaouy* Petro successit in Jacobitica sede die 16. Februarii anno 1727. quum esset Præfectus monasterii sancti Pauli versus mare Rubrum. Eum in litteris ad nos Cahira transmissis anno 1730. adhuc vivere aiunt, ac centesimum quintum numerant Jacobiticæ sectæ Patriarcham.

I. PROVINCIA

I. PROVINCIA ÆGYPTI PRIMÆ.

I. ECCLESIA HERMOPOLIS PARVÆ.

QUemadmodum in Thebaïde, ſic in inferiori quoque Ægypto *Hermopolis* dicta civitas fuit, quam *parvam & inferiorem* cognominabant, Liberato teſte cap. 8. Breviarii. Unde Plinio lib. 5. cap. 12. Nomus Hermopolites inferioris Ægypti cenſetur, atque in notitiis Græcis proxima poſt Alexandriam Hermopolis eſt. Hanc Strabo ad flumen ſeu Nilum ac circa Batum collocat, cui vicinus erat Mons Nitriæ, à Nitri fodinis appellatus, Nitriumque oppidum & deſertum ultra lacum Mareotim exiſtens, Nitrioticuſque nomus. Atqui Nitriæ mons vetuſtiſſima aſcetarum ſanctorum manſio fuit, quæ Hermopolis epiſcopo ſuberat. Quod quidem Hieronymus in epitaphio Paulæ ſignificat, ubi narrat eam oppidum Nitrium adiiſſe ut commorantes illic monachos viſeret. *Oppidum Domini Nitrium venit, in quo puriſſimo nitro ſordes lavantur quotidie plurimorum; quod quum vidiſſet, occurrente ſibi ſancto & venerabili epiſcopo Iſidoro confeſſore, & turbis innumerabilibus monachorum, ex quibus multos ſacerdotalis & leviticus ſublimabat gradus, lætabatur quidem ad gloriam Domini, ſed tanto ſe indignam honore fatebatur. Quid ego narrem Macarios, Arſenios, Serapiones, & reliqua columnarum Chriſti nomina!* Hæc certe Hermopolis eccleſiam illius ætatis admodum commendant, in cujus ditione natus primitus ſit, Ammone auctore, imo Ammone ipſo priùs monaſticus ordo, quin ut viri docti cenſent, ab ipſiſmet chriſtianæ religionis in Ægypto primordiis. Wanſlebio, aliiſque *Hermopolis parva* eadem eſſe putatur, quæ recentiori ævo *Demenhur* vocatur; nunc vero epiſcopali ſede, ſeu Melchitica, ſeu Coptica caret. In hiſtoria Patriarcharum Alexandrinorum pag. 516. in Michaële Patriarcha 71. fertur, ſedem *Chebra Demenhur* toto deceſſoris ejus Gabriëlis tempore Coptici generis epiſcopo vacaſſe, quum conſuetudo hactenus fuiſſet, ut nemo qui virgo non eſſet, illi eccleſiæ præficeretur. Id quod ſcilicet propter ſacrorum Nitriæ monaſteriorum honorem inſtitutum erat. In Dioſcoro Hermopolis hujus noſtræ præſule dicam, à Theophilo Alexandrino, eo ſua ſede pulſo, ſuppreſſum aliquamdiu fuiſſe hujus urbis epiſcopatum; ſed ſubinde reſtitutum evincit epiſcoporum ſeries quam mox exhibebo, quorum unus tempore ſecundæ ſynodi Epheſinæ ſedebat.

EPISCOPI HERMOPOLIS.

PHASILEUM hîc omitto Meletianum, qui Hermopolis majoris potius quam minoris, epiſcopus à Meletio Lycopolis ordinatus videtur.

I. AMMON.

Mox dicebam, *Ammone* auctore, monaſticum ordinem in Nitriæ deſerto pullulaſſe, quem non alium fuiſſe reor ab illo Ammone, cujus memoriam Græci in menologio die 5. Decembris agunt. Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἅγιος Ἀμμοῦν ἐπίσκοπος Νιτρίας. *Eodem die ſanctus Ammûn Nitriæ epiſcopus,* adeoque Hermopolis. De quo proinde canunt, Ἀμμοῦν πατρὸς κατεῖδε Νιτρία, κόσμου φυγὴν, ἄσκησιν, ἔξοδον βίου. *Patris Ammûn conſpexit, Nitria, mundi fugam, exercitationem, vitæ exitum.* Cæterum neque Palladius in Lauſiaca hiſtoria, neque Socrates

A lib. 4. hiſt. cap. 23. neque Sozomenus lib. 1. cap. 14. Ammonem Nitriæ monachorum parentem, epiſcopatum geſſiſſe produnt. Sed quum juvenis uxorem duxiſſet, & per annos decem & octo ſeorſim ab illa in lectulo dormiiſſet, una cum illa in deſertum Nitriæ ſeceſſiſſe, ubi cæleſtem vitam viginti-duos annos egit. Ammonem Nitriæ monachorum pa-

B rentem dixi, ut pote aſceticæ vitæ in ea regione propagatorem; quum tamen Palladius innuere videatur aliquot prius illic exſtitiſſe monaſteria, etſi perpauca prorſus. οὔπω γὰρ ἦν ἐκεῖ συνεχῆ μοναστήρια. *non enim tam frequentia illic erant monaſteria.*

II. DRACONTIUS.

Circa annum 354. vel 355. *Dracontius*

ECCLESIA HERMOPOLIS PARVÆ.

Hermopolis parvæ electus est episcopus, quam dignitatem veritus, fuga se proripuit, juniores causatus annos, impeditioremque linguam, & id genus alia. Cujus reluctamen vicit tandem magnus Athanasius, data illi de capescendo munere epistola quæ exstat. Post, Constantii Augusti jussu, Georgio Alexandrinæ ecclesiæ tyranno agente, anno 356. relegatus est in solitudinem Clysmati, Rubroque mari vicinam, Athanasio teste epist. ad solitarios. Ibi eum à S. Hilarione visitatum perhibet Hieronymus in ejusdem Hilarionis vita. Anno 362. Constantio defuncto, ad ecclesiam reversus suam, synodo adfuit Alexandrinæ, cujus ad Antiochenos epistolæ subscripsit, Δρακόντιος Ερμουπόλεως μικρᾶς, *Dracontius Hermopolis parvæ.* In epistola de SS. Pachomio & Theodoro, quæ exstat in actis SS. ad 14. Maii, & cujus mox nonnulla in *Dioscoro* recitabo, mentio fit *Dracontii beatissimi episcopi Hermopolis:* ac Palladio hist. Lauf. cap. 10. Origenes S. Pambonis discipulus, filius fuit Δρακοντίου ἀνδρὸς ἐνδόξου καὶ θαυμαστοῦ, *Dracontii viri illustris & admirabilis.*

III. Isidorus.

Hermopolis episcopus fuit *Isidorus,* de quo martyrologium Romanum ad diem Januarii 3. hæc habet. *Nitriæ in Ægypto sancti Isidori episcopi & confessoris,* qui Dracontio successisse dicitur in epistola quam mox appellabam, de SS. Pachomio & Theodoro. Nitriæ monachus, Palladio teste cap. 10. presbyterque ac Xenodochus fuerat. Sanctissima Paula Romana, Hieronymo comite, an. 384. Nitriæ desertum subiit, *occurrente sibi sancto & venerabili episcopo Isidoro confessore,* ut narrat Hieronymus in ejusdem Paulæ epitaphio. Palladius cap. 9. dixerat Isidorum quindecim post annos quam in Ægypto ipsum septuagenarium viderat, in pace quievisse, adeoque octogesimum-quintum ætatis annum agentem.

IV. Dioscorus.

Inter episcopos qui synodo Constantinopoli, in causa Agapii & Bagadii de Bostrorum episcopatu contendentium anno 394. habitæ adfuerunt, *Dioscorus* Hermopolis memoratur Διοσκόρου Ερμουπόλεως. Hujus porro synodi præses fuisse Nectarius Constantinopolitanus legitur. Ex Palladio cap. 13. Dioscorus ex montis Nitriæ presbytero & abbatis Pambonis quondam discipulo, factus est episcopus, quem Socrates lib. 6. cap. 7. per vim ex monasterio avulsum, ordinatumque ait à Theophilo Alexandrino, qui illum ejusque fratres impense diligeret. Illos vero subinde quum erga Origenem propensiores

A comperisset, sede Dioscorum expulit, qui in Palæstinam secedens, mox Constantinopolim, à S. Joanne Chrysostomo regiæ tunc urbis antistite humanè cum suis fratribus exceptus est, at peregrina dumtaxat communione donatus, donec negotium omne ipsorum certis documentis notum fieret. Theophilus interim, qua per omnem Ægypti diœcesim potestate valebat, Hermopolitanam parœciam sibi totam, nemine illic suffecto episcopo vindicavit. Id quod Palladius alter, dialogi de vita sancti Joannis Chrysostomi

B scriptor, his verbis p. 57. significat, λαβὼν αὐτοῦ τὴν παροικίαν, ἣν ἀπὸ τῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ εἶχεν ἡ Διοσκόρου πόλις, *ejus parœciam occupans, quam Dioscori civitas habebat ab adventu Christi,* sive à prima illic institutione Christianæ religionis. Atqui Dioscorum post Theophili ex regia urbe discessum, seu prorsus fugam, anno circiter 403. fato functum esse perhibet Socrates lib. 6. hist. cap. 7. ex eodem Palladio, qui addit eum in martyrio quod est ante portam, suburbii utique, ἐν τῇ Δρυΐ, *in Quercu,* sepultum, ut fert Georgius Ale-

C xandrinus in ejusdem Chrysostomi vita. De Dioscoro, nec-non de decessoribus ejus Isidoro & Dracontio audiendus hîc venit auctor illius de qua dixi epistolæ de SS. Pachomio & Theodoro, quam Henschenius dedit inter acta SS. die 14. Maii: *Ipsamque epistolam accepit à me,* inquit, *secundum Heraclidis jussionem, Esaïas qui & Chrysogonus, id quidem temporis in Nitria monachum agens, & ad extremum sub sanctissimo episcopo Isidoro in minori Hermopoli diaconus constitutus, beatissimo Dracontio mittendam, quam frater Deo*

D *carissimus, & consacerdos noster Dioscorus sancti Isidori successor, perquirens, haud difficulter reperiet.* Quæ postrema verba indicant Dioscorum tunc temporis episcopatum gessisse, quo epistola illa scripta est.

V. Esaias.

Post Theophili obitum Hermopolitana sedes episcopalis restituta fuit. Nam act. 1. concilii Chalcedonensis, in qua secundi concilii Ephesini gesta recitantur, episcoporum Ægypti postremus memoratur *Esaïas epi-*

E *scopus Hermopolis parvæ,* καὶ Ησαΐας Ερμουπόλεως μικρᾶς. Qui rursus post biennium ad Chalcedonense concilium venit, Ησαΐας Ερμουπόλεως, & ut Latina translatio vetus habet, *Esaïa Hermopolis minoris,* ubi se Dioscori Alexandrini partibus addictiorem præstitit.

VI. Gennadius.

Ejusdem Hermopolis episcopus postmodum fuit *Gennadius,* Timotheo Salofaciolo Alexandrino archiepiscopo orthodoxo,

sanguine conjunctus: Qui primùm à Timotheo Æluro Alexandrinæ sedis pervasore A catholicæ fidei causa pulsus, à Salofaciolo cognato suo restitutus est. A quo ad Zenonem Imp. cum Joanne Talaïa missus, ut vice ipsius de recepto Alexandrino episcopatu Principi gratias referrent, Constantinopoli remansit, *ut cum aliis responsa faceret archiepiscopi,* ait cap. 16. Liberatus, qui subdit, Gennadium à Talaïa spretim habitum esse. Quocirca eodem Talaïa ad Alexandrinam sedem paulò post promoto, Acacio Constantinopolitano & Petro Mongo, qui à Chalcedonensis Fidei hostibus Timotheo B Æluro subrogatus erat, instigantibus & adjuvantibus, Talaïam tamquam hominem episcopatui minus idoneum Imperatori detulit, ceu qui Salofaciolo in vivis agente, exire de ecclesia aliquando proposuerat, illique suaserat ut Dioscorum defunctum in sacris diptychis restitueret. Hæc Liberatus cap. 17.

VII. ZACHARIAS *Jacobita.*

Quo tempore Joannes Semnudæus Jacobiticum, Copticumque Patriarchatum gerebat, post annum 679. Hermopolis epi- C scopatum *Zacharias* obtinebat; à quo ille petiit Isaacum ad se mitti monasterii S. Macarii alumnum, doctrina & pietate insignem, cujus in negotiis ecclesiæ gerendis ope consiliisque uteretur. Historia Patriarcharum Alexandrin. p. 176.

VIII. MENNAS *Jacobita.*

Philotheo Jacobitarum Patriarcha, circa annum 981. Macarius episcopus Menuf superioris, Patriarchalis synodi scriba, vacante sede *Demoroüa,* sive *Demenhur,* olim Hermopolis, cum illo transegit, ut frater suus *Mennas* episcopus *Tana,* sive *Taneos,* illò transferretur, ubi nempe domum ille propriam habebat, id quod contra regulas in ecclesia Coptica receptas patratum. Ibid. p. 374.

IX. GABRIEL *Jacobita.*

Ortis in ecclesia Coptitarum dissidiis propter aliquos *Cyrilli* Patriarchæ familiares, quorum ille male sanis consiliis morem gerebat, episcopi Misram convenerunt, inter quos memoratur *Gabriël* episcopus Demenhur. Ibid. pag. 458.

X. * * *

Anonymus ille qui Michaëlis IV. Patriarchæ vitam scripsit, testatur sedem Chebra Demenhur, toto tempore Gabriëlis decessoris illius episcopo vacasse. Sedebat Michaël anno 1147. Ib. p. 516.

Anno Martyrum 954. seu Christi 1288. Cyrillus Jacobiticæ sedis Alexandrinæ Papa, peculatûs apud Divani Saracenici judices accusatus, in carcerem conjectus est, quò mox adducti sunt *episcopi Demenhur & Fuæ,* aliique, quorum testimoniis eum facile convictum iri confidebant. Ib. p. 580.

II. ECCLESIA METELIS.

UTi Plinio, sic Ptolemæo lib. 4. cap. 4. inter magnum Ægypti fluvium qui & Agathodæmon dicebatur, & amnem Tali, ad Orientalem ejusdem magni fluvii ripam *Metelites nomus* est Μετηλίτης νομὸς, cujus civitas *Metelis* Ægypti primæ censetur in Notitia Hieroclis, & in ecclesiastica altera. Cæterum apud Hieroclem corrupte legitur Μελετῆς, & in altera illa ὁ Μίλεως, pro Μετήλεως, *episcopus Metelis.* Wanslebio, quæ priscis olim *Metelis,* hodie *Messil* dicitur, quæ & *Fua* appellata est, septem horarum spatio Rosetta distans. Ampla civitas est in fertilissimo solo posita, quod lectissimis fructibus abundat.

EPISCOPI METELIS.

I. CRONIUS *Meletianus.*

METELIS episcopum Meletius Lycopoli- D tanus ordinavit *Cronium,* cujus nomen reperitur in Breviario seu Libello quem ille Alexandro archiepiscopo Alexandrino dedit episcoporum qui factionis suæ erant, juxta atque à Nicæna synodo statutum erat: Κρόνιος ἐν Μετέλῃ, seu Μετήλῃ, *Cronius in Meteli.*

II. MACARIUS.

In Concilio Ephesino primo sedit & subscripsit, Μακάριος ἐπίσκοπος Μετελιτῶν, *Macarius episcopus Metelitarum.* Quidam Latini codices habent, *Metelensium Ægypti.* Hic est, nî fallor, Macarius ille inferioris Ægypti episcopus, ad quem tres exstant Isidori Pelusiotæ epistolæ.

III. THEODORUS *Jacobita.*

Ex historia Patriarcharum Alexandrinorum, ubi de Joanne Semnudæo, morienti illi cum episcopis aliis aderat *Theodorus Melitusæ,* adeoque Metelis. Vid. p. 176.

IV. ISAAC *Jacobita.*

Christodulo Jacobitarum Patriarcha, *Isaac episcopus Messilæ,* seu *Metelis,* cum aliis

ECCLESIA METELIS. Ægypti præsulibus à Veziro Saraceno carceri traditus, post varia quæ toleravit tormenta, periit, cujus acerbissimæ vexationis Christodulus ipse consors fuit, pag. 439.

V. MERCURIUS *Jacobita.*

Electioni Cyrilli Patriarchæ qui Christodulo anno 1078. suffectus est, ejusque adeo consecrationi aderat, *Mercurius Messilæ,* qui proinde Isaaci proximus successor fuit. Posthac Mercurius idem Misram cum episcopis aliis convenit ad synodum quæ Cyrilli familiarium male moratorum causa habita est. Ibid. p. 450. & 458.

VI. BISSORAS.

Hoc loci memorare mihi liceat *Bissoram episcopum Metzis,* vel ni fallor *Messilæ,* cujus memoria fit in Kalendario Æthiopum, die 9. Toth, Sept. 6. *Amba Bassoræ episcopi Metzis* cum sociis. *Bessarionem* dixeris.

VII. CHRISTODULUS *Jacobita.*

Electioni & ordinationi Michaëlis IV. A Patriarchæ aderat *Christodulus* Fuæ. Ibid. pag. 516.

VIII. KILUS *Jacobita.*

Sub initium sæculi decimi tertii *Kilus episcopus Fuæ* à Patriarcha Joanne metropolita factus est Æthiopiæ, pag. 560.

IX. JOSEPHUS *Jacobita.*

In indice codicum Arabicorum, qui à Clemente Caracciolo exarati, in Vaticanam Bibliothecam translati sunt, sextus numeratur Joannis Damasceni *Paradisus intellectua-* B *lis de virtutibus & vitiis, in fol.* è Græco in Arabicum idioma conversus, *à Josepho episcopo Fuæ,* anno Martyrum 951. sive Christi 1235. Exscriptus est ex autographo Josephi, quod in Bibliotheca Montis Aurei servatur. Atqui Æra Martyrum à Jacobitis potius, quam à Melchitis usurpatur, quod mihi argumento est Josephum Jacobitis annumerandum esse. Ac certe Jacobitas sancti Joannis Damasceni dicta quæ suam hæresim non feriebant, admisisse suaque fecisse mihi aliunde compertum est.

III. ECCLESIA COPRITHIS.

NOtitia Græca antiqua episcopatuum, in Ægypto prima habet *Coprithis vicum,* ἢ Κοπρίθεως κώμη, quam Hierocles omisit. Sunt qui illam eamdem esse putant ac *Canam* sive *Banam,* inferioris Ægypti civitatum unam.

EPISCOPI COPRITHIS.

I. SILVANUS.

INter episcopos Ægypti, qui Ephesino sacro Concilio cum Cyrillo Alexandrino interfuerunt & subscripserunt, *Silvanus Coprithis episcopus* legitur, Σιλβανὸς ἐπίσκοπος Κοπρίθεως.

IV. ECCLESIA SAIS.

NOtissima veteribus est *Saïs* Ægypti civitas, *Saïtici* nomi caput, cujus reges aliquot priscæ ætatis Manetho in Annalibus recensebat. Saïtæ præ aliis Minervam Deam colebant, hinc, Platone in Timæo, Diodoroque Siculo testibus, se Atheniensium consanguineos jactabant. Notitiæ Græcæ *Saïn* in Ægypto prima statuunt, eamque *inferioris Ægypti metropolim* dicit Strabo, à flumine Nilo schœnis duabus distantem. Sedes itaque episcopalis fuit, quæ hodieque *Sa* dicitur.

EPISCOPI SAIS.

HERMÆON MELETIANUS.

MEletius Lycopolitanus inter episcopos quos ordinaverat, Alexandrini communionem amplexuros, suo in libello memoravit *Hermæonem Saïs,* ἐν Σάϊ Ἑρμαίων.

I. PAPHNUTIUS.

Anno 362. post Constantii Imp. obitum, synodo Alexandrinæ aderat, ejusque ad Antiochenos epistolæ subscripsit *Paphnutius episcopus Saïs,* Παφνούτιος Σάεως. Annon Paph- C nutius ille, qui à Georgio Ariano sua sede pulsus, exilio fidei catholicæ causa mulctatus fuit, ut & Præsules alii quos Athanasius ἀρχαίους ἐπισκόπους, *veteres episcopos* dicit in epistola ad solitarios? Sed & trium Paphnutiorum qui Sardicensis synodi decretis subscripsere, unus profecto censendus fuerit.

II. Adelphius.

Adfuit subscripsitque synodo Ephesinæ primæ *Adelphius episcopus Saïs*, Ἀδέλφιος ἐπίσκοπος Σάϊος, qui act. 1. sententiam palam exposuit suam pro magni Cyrilli ad Nestorium epistola, quam Nicænæ fidei consonam esse dixit.

III. Jacobus *Monophysita*.

Saïticam sedem obtinebat *Jacobus*, Petro Mongo Alexandriæ ecclesiam tenente, à quo propter receptum Zenonis Edictum Henoticum, Ἑνωτικὸν sive *Unitivum*, cum aliis sui similibus defecit: unde illi abnegata archiepiscopi communione *Acephali* audierunt. Hist. Patr. Alex. pag. 123.

IV. Basilius *Jacobita*.

Post captam à Saracenis Alexandriam & Ægyptum, sedebat *Basilius* episcopus Saïs, Theodosianus sive Jacobita, qui Benjaminum Patriarcham suum ad ecclesiam S. Macarii consecrandam accedentem cum sacerdotibus & monachis festivus excepit. Celebrem hunc fuisse doctorem fert Severus episcopus Aschumin in *Benjamino*. Ib. p. 165.

V. Chail *Jacobita*.

Chaïl, sive *Michaël episcopus Sa*, intererat electioni Juçab seu Joseph Jacobitarum Patriarchæ, obstititque ne quidam Isaac Andunæ filius ad eam dignitatem eveheretur. Ibid. pag. 277.

VI. Gabriel *Jacobita*.

Zacharia filio Zaraa, ejusque successoribus Ignatio & Christodulo Patriarchis, claruit *Gabriël episcopus Sa*, quem Christodulus ad Patriarcham suæ communionis Antiochenum cum litteris synodicis delegavit, adjuncto ei socio Michaële Taneos. Ib. p. 407.

V. ECCLESIA LATOPOLIS.

Latopolis urbs Ægypti mediterranea, quæ Ptolemæo Λητοῦς πόλις, *Latonæ* civitas, Straboni simpliciori voce Λατῶν *Latum* dicitur, à pisce quodam qui in Nilo flumine nascitur. Caput Nomi fuit, qui ab ea Latopolites dictus est, Plinio & Ptolemæo testibus, haud procul Memphi distans, ut fert Stephanus Byzantinus, cujus & pars ditionis esset, ἔστι δὲ μοῖρα τῆς Μεμφίδος. Urbem istam hodie *Doroten* appellari nonnullorum assertio est. Atqui fuit & Latopolis altera in Thebaïde, quæ *Asna*, Wanslebio teste, nuncupatur.

EPISCOPI LATOPOLIS.

Isaac *Meletianus*.

Inter episcopos quos Meletius Lycopolitanus creaverat, in Meletii ejusdem Breviculo seu Indice censebatur *Isaac Latus* Ἰσαὰκ ἐν Λητοῦς. Idem ipse profecto qui cum Eusebianis è Sardicensi Concilio Philippopolim secedens, epistolæ eorum ad ecclesias subscriptus legitur *Isaac à Lueto*, sive *à Lato*.

I. Paulus.

Athanasius in epistola ad Dracontium, *Paulum* ei in exemplum adhibet qui ex monacho Lati episcopus factus fuerat: καὶ δύνασαι μαθεῖν περὶ Παύλου τοῦ Λατῶ: Cujus Pauli nomen legitur inter eos qui Sardicensi Concilio subscripserunt.

II. Timotheus.

III. Apelles.

Theophilus Alexandrinus homilia sua Paschali tertia *Apellem Timotheo* episcopo Lati suffectum, & à se ordinatum perhibet. *In oppido Laton, pro Timotheo Apellem.*

VI. ECCLESIA NAUCRATIDIS.

Naucratim civitatem habet Ptolemæus in Nomo Saïtico positam ad magni fluvii Occidentale latus, à qua Nili ostium *Naucraticum* appellatum est, quod Plinio teste lib. 5. cap. 10. *Heracleoticum* etiam dicebatur, quin etiam *Ceramicum* Athenæo, cujus patria Naucratis fuit, à vasis fictilibus quæ ibidem fabricabantur. Ibi nempe ejusmodi fictiles calices fiebant, qui ita tingebantur ut argentei apparerent. Straboni, Naucratidis conditores fuere Milesii, *qui Cyaxaris Medorum & Psammitichi Ægypti regum ætate, contra hunc navibus triginta navigantes & in Bolbiticum ostium appellentes, murum qui Milesiorum dictus est exstruxere, deinde in Saïticum Nomum seu præfecturam ingressi, Inaro navali prælio superato, Naucratim urbem supra Schediam condiderunt.* Quamobrem Græca urbs Naucratis fuit, non Ægyptiaca; quam rursum Strabo *ad sinistram in ipso Delta* collocat *ad fluvium*

ECCLESIA NAUCRATIDIS. seu fluvii ripam Orientalem. Atqui Naucratim in Ægypto prima habet Hierocles, habet & notitia alia ecclesiastica.

EPISCOPI NAUCRATIDIS.

I. HARPOCRATION.

INter Nicæni Concilii Patres de Provincia Ægypti censetur *Harpocration Naucratis.*

II. ISAIAS.

Epistolæ synodi episcoporum Ægypti ad Leonem Imp. qua Proterii Alexandrini necem nuntiabant, subscripsit *Isaïas episcopus civitatis Naucratenæ:* qui & subscriptus legitur decreto Gennadii Constantinopolitani A adversus Simoniacos. Hunc subinde, ut pote catholicæ fidei studiosissimum, Timotheus Salofaciolus Alexandriæ episcopus ad Simplicium Papam delegavit, quantum conjicere licet ex Simplicii ejusdem epistola ad Acacium Constantinopolitanum, ubi ait, *Timotheum Alexandrinum per fratrem & coëpiscopum Isaïam, & Nilum presbyterum, & Martyrium diaconum Alexandrinæ ecclesiæ solemnia scripta direxisse:* ante annum utique 478.

VII. ECCLESIA ANDROPOLIS.

PTOLEMÆUS Andropolim & Andropolitem Nomum ad Occidentalem Nili partem cis Delta statuit, quæ Athanasio in epist. ad Antiochenos *Andro* dicitur, Ἀνδρῶ. Hierocli Ægypti primæ civitas est *Andropolis.* Notitia Græca altera habet Ἀνδρονικίους, errore Librarii, qui duarum urbium nomina in unum compegit. Quocirca legendum Ἀνδρῶν, Νικίους. Nimirum urbis *Nicius* mox erit mentio.

EPISCOPI ANDROPOLIS.

I. ZOILUS.

ALEXANDRINÆ synodi, quæ Athanasio præside anno 362. habita est, ad Antiochenos epistolæ subscripsit *Zoïlus Andron,* Ζωΐλος Ἀνδρῶ.

VIII. ECCLESIA NICIUS.

NICIUS sive *Niciu* vicum habet Strabo, ἡ Νικίου κώμη, sed Ptolemæo nomi Prosopitæ metropolis est, καὶ μητρόπολις Νικίου. Hierocli Νικίους *Nicius* scribitur, ut & in Meletii Breviario, voce indeclinabili, ἐν Νικίους. Jacebat ad Orientale littus magni fluvii, sive Agathodæmonis amnis, Wanslebio Nikiûs seu *Nicium* aliud positum est in Saïd, sive Thebaïde.

EPISCOPI NICIUS.

HERACLIDES *Meletianus.*

INter episcopos quos Meletius Lycopolitanus ordinaverat, in Breviculo quem Alexandro Alexandrino dedit *Heraclides Niciûs* numeratur, Ἡρακλείδης ἐν Νικίους. Hic cum Isaac Lati, & Isaac Cleopatridis, ejusdem Meletianæ factionis Ischyram inflictis plagis adegit, ut Athanasio magno calumniam strueret. Athan. apol. 2. p. 182. 189.

I. DIONYSIUS.

Circa Theodosii magni tempora Niciûs episcopus sedebat *Dionysius,* quem Palladius hist. Laus. cap. 47. à famulis navis, qua Pœmena virgo Alexandriam vehebatur, male habitum, aliosque itidem oppidi incolas, quin & in flumen projectum narrat, quum illi nescirent eum urbis hujus Pontificem B esse. Διονύσιον δὲ τὸν ἅγιον ἐπίσκοπον, καὶ εἰς τὸν ποταμὸν ἔβαλαν, ὅμως ἀγνοήσαντες.

II. THEODOSIUS.

III. THEOPEMPTUS.

Theophilus in fine homiliæ Paschalis 2. episcopos indicans quos illo anno ordinaverat, *Theodosio Theopemptum* in sede Niciûs suffectum perhibet: *In urbe Nichium pro Theodosio Theopemptum.*

C IV. PLUSAMMON.

Synodo Chalcedonensi adfuit, catholicoque prorsus animo subscripsit *Plusammon episcopus civitatis Nicii,* Νικίου; qui subscriptus itidem legitur epistolæ synodi Ægypti ad Leonem Imp. de nece S. Proterii Alexandrini, rursumque decreto Gennadii Constantinopolitani de simoniacis, Πλουσάμμων ἐπίσκοπος τῶν Νικιωτῶν ὑπέγραψα.

V. Petrus *hæreticus*.

Cyro Monotheletarum auctore Alexandrino Patriarchatu fungente, quum Ægypti præfectus Augustalis Jacobitas exagitaret, ut ad illius communionem accederent, duo præsertim ex illorum grege episcopi Chalcedonensem synodum ad novæ hujus hæresis sensum amplexi feruntur, *Petrus Nicius*, & Victor Fium, sive Arsinoës. Hist. Patriarc. Alex. p. 161.

VI. Joannes *Jacobita*.

Sedebat sub Joanne Semnudæo Jacobitarum Patriarcha *Joannes* episcopus Niciûs, quem ob canonum & disciplinæ ecclesiasticæ peritiam Simon Patriarcha subinde monasteriis curandis præfecit; à quo tamen officio necnon episcopatu, quum monachum scortationis reum acerbe adeo vapulare jussisset, ut decimo post die animam efflaverit, à Patriarcha eodem, episcoporum votis annuente, amoveri meruit. Ibid. p. 176. 177. 182.

VII. Mennas *Jacobita*.

Joannis in locum Simon Patriarcha cum sua synodo *Minam* seu *Mennam*, ex monacho S. Macarii Niciûs episcopum ordinavit. Ibid. pag. 183.

IX. ECCLESIA ONUPHIS.

Onuphitæ Nomi metropolis est Onuphis Ptolemæo. Nomi meminit omissa urbe, Plinius. Ea vero ad dextram Niliaci rivi partem exstabat, qui in Pseudostoma Dioleon influebat. Notitia utraque hanc habet; in subscriptionibus vero epistolæ Athanasii, ejusve Alexandrinæ synodi, ad Antiochenses *Onuphis Lychnorum* appellatur, Ὄνουφις τῶν Λύχνων. *Nuph* hodieque dicitur.

EPISCOPI ONUPHIS.

I. Adelphius I.

Synodo illi Alexandrinæ cui Athanasius anno 362. præerat, subscripsit *Adelphius episcopus Onuphis, quæ est Lychnorum*, Ἀδέλφιος ἐπίσκοπος Ὀνουφέως τῶν Λύχνων. An-non ipse est Adelphius ille, qui Athanasii archiepiscopi sui necnon catholicæ fidei causa sub Constantio exulavit in Ptinabla Thebaïdis, ut fert Athanasius ipse epist. ad solitarios? Qui nempe ad Athanasium adversus Arianos scripsit, cuique Athanasius rescripsit epistolam quæ exstat. Iterum porro exulavit Valente Imp.

II. Adelphius II.

Synodo Ephesinæ primæ adfuit subscripsitque *Adelphius episcopus Onuphitarum*, Ἀδέλφιος ἐπίσκοπος Ὀνουφιτῶν: qui rursus ad secundam synodum Ephesinam venit, cunctaque pro Dioscori Alexandrini votis præstitit.

X. ECCLESIA TAUÆ.

Taua Ταύα, Ptolemæo Nomi Phthemphuthi sive Phthembothi metropolis est. Hanc habet Hierocles in Ægypto prima: in Notitia altera pro Σαυὲ, legendum saltem Ταυὲ vel Ταυά. Posita erat juxta Pharmuthiacum Nili ostium Orientem versus. An-non quæ hodie *Tascha*, in qua Jacobita episcopus sedet?

EPISCOPI TAUÆ.

I. Isaac.

Ad Ephesinam synodum cum Cyrillo Alexandrino venit eique interfuit *Isaac episcopus Taüæ*, vel *Taüorum*, qui in codicibus Græcis Librariorum errore scribitur Ἰσαὰκ ἐπίσκοπος Ταύλων, *Isaac episcopus Taulorum*. Cæterum *pro eo subscripsit Adelphius* episcopus Onupheos rogatus *ab ipso cum male se haberet*. Anno 449. ad Ephes. synodum convenit cum Dioscoro archiepiscopo suo, cui in omnibus morem gessit: rursumque post biennium quum ad Chalcedonense Concilium accessisset, nec Dioscori depositionem act. 4. nec epistolam Leonis Papæ ad Flavianum Constantinopolitanum approbare voluit, cum duodecim sociis suis aliis Ægypti episcopis, malo utique, ut Liberatus ait, animo.

II. Harpocras.

Epistolæ episcoporum Ægypti ad Leonem Imperat. qua S. Proterii necem nuntiabant, subscriptus legitur *Harpocras episcopus Ganæorum*, legendum prorsus *Taüæorum*. Ipse est qui in subscriptionibus synodici decreti contra simoniacos quod Gennadius Constantinopolitanus dedit, *episcopus Taneos* corrupta voce dicitur, Ἁρποκρᾶς ἐπίσκοπος Ταυέως.

XI. ECCLESIA CLEOPATRIDIS.

STRABO lib. 17. pag. 804. scribit haud procul ab Heroum civitate, *ad fossam quæ in mare rubrum & Sinum Arabicum influebat, positam fuisse Arsinoen, quam nonnulli Cleopatridem dicerent*, καὶ πόλιν Ἀρσινόην, ἣν καὶ ἔνιοι Κλεοπατρίδα καλοῦσι. Mox vero Arsinoen à Cleopatride secernit. *Prope vero Arsinoen*, inquit, *est Heroum civitas & Cleopatris in Arabici maris recessu, versus Ægyptum:* πλησίον δὲ τῆς Ἀρσινόης καὶ ἡ τῶν Ἡρώων ἐστὶ πόλις, καὶ ἡ Κλεοπατρὶς ἐν τῷ μυχῷ τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου, τοῦ πρὸς Αἴγυπτον. Cleopatridem Plinius nescit, hunc vero Arsinoïtem nomum aliis accenset, & Arsinoen Trogloditicen appellat, nomenque illud ei inditum esse ab Arsinoe Philadelphi regis sorore & uxore ait, tum ex Agrippa tradit à Pelusio Arsinoen rubri maris oppidum per deserta 125. mill. pass. distare. Arsinoen in inferiore Ægypto nesciunt notitiæ Hieroclis & Græca altera vetus, sed *Cleopatridem* habent, quæ hodie *Sersene* vel *Sersia* vocari fertur. Cæterum non capio quo jure Cleopatris ad mare rubrum existens, Ægypti primæ censita sit. Græci in Menologio die 24. Januarii memoriam recolunt SS. Pauli, Pausirionis, & Theodorionis Martyrum Cleopatride in Ægypto sub Diocletiano & Maximiano Impp. & Ariano præside.

EPISCOPI CLEOPATRIDIS.

ISAAC *Meletianus*.

IN breviario Meletii, seu indice episcopo- B rum quos creaverat, legitur *Isaac Cleopatridis*. Ἰσαὰκ ἐν Κλεοπατρίδι, qui subinde Eusebianis se junxit adversus Athanasium. Ischyras in libello quem eidem Athanasio dedit, testabatur se ab Isaac Cleopatridis, aliisque ejus sociis verberibus adactum fuisse, ut ejus famæ detraheret. Athan. apol. 2.

I. OPHELLUS.

Theophilus Alexandrinus homilia sua C Paschali 3. *Ophellum* à se ordinatum Cleopatridis episcopum monet, *In Cleopatride Offellum*.

II. ALEXANDER.

In Ephesina synodo prima sedit & subscripsit *Alexander episcopus Cleopatridis* Ἀλέξανδρος ἐπίσκοπος Κλεοπατρίδος.

III. THEOPHILUS.

Anno 449. Ephesinæ synodo alteri adfuit, & sententiam pro Eutyche dixit *Theophilus Cleopatridis episcopus;* qui post biennium ad Chalcedonense concilium quum venisset, neque Dioscori Alexandrini depositioni, neque epistolæ Leonis Papæ subscribere prorsus voluit, sed nec Eutychem condemnare. In translatione Latina gestorum hujus synodi dicitur act. 1. episcopus *Cleopatridis, quæ & Arsinoë*.

IV. RAPHAEL *Jacobita*.

Quo tempore Cyrillus II. Jacobitarum Ægypti Patriarchatum gerebat, episcopi quamplurimi, simul apud ipsum convenerunt, ob familiarium ejus quorumdam male compositos mores. Aderat porro cum aliis *Raphaël Sersiæ* sive *Sersenæ*. Hist. Patr. Alex. pag. 458.

XII. ECCLESIA MENELAITIDIS & SCHEDIÆ.

MENELAI civitas, Canopus & Schedia, Menelaïtæ nomi civitates vicinæ erant, ad fossam Nili Occidentaliorem, quæ Canopitica dicta est. Atqui Menelaï civitas ipsa utique est, quæ parva Taposiris Straboni, eo in loco structa in quo Thonis olim exstiterat, eo dicta nomine quo Rex ille qui Menelaum & Helenam hospitio excepit. Quidquid id est, subinde scribit à Nitriotico nomo non parum distasse Menelaï civitatem, ad cujus sinistram in ipso Delta fossa esset Naucratica. *Canobus* vero, sive *Canopus*, inquit, *centum viginti stadiis Alexandria abest itinere pedestri pergentibus. Dicta de nomine Canobi, qui Menelaï classem gubernabat, ibique diem obiit.* Schedia ad eamdem fossam jacens, *quatuor schœnis Alexandria disparata est*, ait rursus Strabo, *quæ habitatio urbis speciem refert*. Alexandria itaque centum & viginti stadiis distabat, quando Plinio teste lib. 5. cap. 10. schœnus triginta stadiorum in longitudinem mensura fuit. Schedia itaque Strabonis ævo civitas non erat; quin & Canopum Castellum dumtaxat fuisse Liberatus significat cap. 16. ubi narrat Timotheum Salofaciolum Alexandriæ episcopum, quo tempore Basiliscus tyrannidem arripuerat, & Timotheus Ælurus in Alexandrinam ecclesiam grassabatur, *in Canopi Castellum* fugisse, & in monasterio latuisse. Imo Athanasius presbyter Alexandrinus, in libello quem in Concilio Chalcedonensi act. 3. obtulit, suburbium Alexandrinæ civitatis, quod antehac

Canopus

Canopus dicebatur, ætate sua vocitatum esse *Metanœan*, Μετάνοιαν addit, τὴν Μετάνειαν, προάστειον δὲ τοῦτο τῆς μεγίστης Ἀλεξανδρείας, ὁ ποτὲ Κάνωπος.

ECCLESIA MENELAITIDIS & SCHEDIÆ.

EPISCOPI MENELAITIDIS & SCHEDIÆ.

I. ATLAS.

INter Patres Nicænæ synodi de provincia Ægypti legitur *Atlas episcopus Schediæ Thebaidis*. Sed Schedia nulla in Thebaïde erat.

II. AGATHODÆMON.

Epistolæ Athanasii & synodi Alexandrinæ ad Antiochenses subscripsit *Agathodæmon Schediæ & Menelaïtæ episcopus*, Ἀγαθοδαίμων Σχεδίας καὶ Μενελαΐτου.

XIII. ECCLESIA PHTHENOTHI.

PLINIO nomus *Ptenetu* inferioris Ægypti regio est, Ptolemæo Φθενόθης νομὸς καὶ μητρόπολις Βοῦτος, *Phthenothes nomus, cujus metropolis Butus*. Straboni, *post Canobum ad ostium est Nili Bolbiticum, hinc Sebenniticum & Phatnicum, quod magnitudine tertium est, præter duo prima quibus Delta terminatur*. Ad mare igitur Phthenoth posita erat, juxta Nili ostium quod ab ea Phatnicum, seu Phthenoticum dictum fuit. Qui vero in synodorum gestis aliisque monumentis episcopi Buti appellantur, hi Phthenothi quoque censendi sunt, ac vicissim. *Butum* habet notitia Hieroclis non Phthenoth; neutram Græca altera, nisi ea sit quæ *Paphna* scribitur. Atqui Buti meminit Plinius lib. 5. cap. 10. Strabo quoque, *Post Milesiorum opus*, seu murum de quo in Naucrati dictum est, *in Sebenniticum procedenti*, inquit, *sunt lacus, quorum alter Buticus à Buto urbe nominatur*. Mox: *Circa Butum Hermopolis est. In insula Buto est Latonæ oraculum*, quæ inde Buto quoque dicebatur. De quo & urbe ipsa legendus Herodotus lib. 2. cap. 15.

EPISCOPI PHTHENOTHI.

PININUTHES *Meletianus*.

IN Breviario Meletii seu indice episcoporum Meletianorum habetur Πινινούθης ἐν Φθενεγὺ, *Pininuthes in Phthenegy*, lege Φθενέθη, *Phthenethe*: qui ut alii socii ipsius, ante Nicænam synodum creatus erat.

I. CAIUS.

Interim sedebat *Caïus Phthenuthis*, qui in indice Patrum Nicænorum reperitur.

II. AMMON.

Concilio generali Ephesino adfuit & subscripsit *Ammon episcopus Buti*, Ἀμμὼν ἐπίσκοπος Βούτου, τῆς Βουτῶν.

III. THEONAS.

Decreto synodico Gennadii Constantinopolitani de Simoniacis subscriptus legitur Θεωνᾶς ἐπίσκοπος Βουτιτῶν, *Theonas episcopus Butitarum*. Ex quo emendanda subscriptio quæ Latine dumtaxat superest, epistolæ episcoporum Ægypti ad Leonem Imp. de nece S. Proterii Alexandrini, *Theonas episcopus Vantenæ civitatis*, ut legatur *Butenæ*.

XIV. ECCLESIA MAREOTIDIS.

REgio lacui *Mareæ* vicina *Mareotis* appellatur, ac Plinio quidem Libyæ censita est; post vero Ægypto à Constantino attributa fuit. Marea vero lacus medius est inter Alexandriam & montem Nitriæ, Ruffino teste. Straboni *latitudinem habet supra centum stadia, & longitudinem circa trecenta. Insulas habet octo, & loca circumposita omnia bene habitata, in quibus maxima vini copia est, ut etiam Mareoticum vinum ad vetustatem perduret.* Mareotis in notitia Hieroclis primæ Ægypti censetur, ut in veteri Græca ecclesiastica altera episcopatuum: sed Athanasio magno teste apolog. 2. nullus in ea episcopus, nec chorepiscopus fuit, sed singuli vici qui plurimi erant, à singulis presbyteris administrabantur. Nihilominus Eusebiani Ischyram calumniæ adversus Athanasium impudentem architectum, qui nec presbyter nec diaconus erat, pro episcopo Mareotæ venditarunt, ita ut epistolæ ipsorum, quam post suam à Sardicensi Concilio secessionem ad ecclesias dederunt, subscriptus reperiatur, *Ischyrion episcopus à Mareote*. Patres vero synodi Sardicensis hunc episcopum esse sua in synodica inficiati sunt, velut & sæpe Athanasius. Obtinuit tamen ut in loco qui *Secontaturus* dicebatur, ecclesia sibi à Constantio Augusto ædificaretur. Cæterum nullus deinceps Mareotæ episcopus fuit.

II. PROVINCIA AUGUSTAMNICÆ PRIMÆ.

I. ECCLESIA PELUSII.

PELUSIUM Ægypti civitas ad Orientale Nili ostium primum posita, Herodoto lib. 2. & alibi notissima, nomen ἀπὸ τῦ Πηλῦ, *à Luto* nomen habuit, Strabone teste, *propter paludes circum circa vicinas, quas nonnulli Bathra vocant.* Ammianus vero Marcellinus lib. 23. *In Augustamnica,* inquit, *Pelusium oppidum est nobile, quod Peleus Achillis pater dicitur condidisse, lustrari Deorum monitu jussus in lacu, qui ejusdem civitatis alluit mœnia, cum post interfectum fratrem Phocum horrendis furiarum imaginibus raptaretur.* In notitia Hieroclis, & veteri altera ecclesiastica Augustamnicæ primæ attribuitur: atque illic olim stetisse fertur, ubi hodieque *Belbeis* exstat. Id quod Willelmo Tyrio placet lib. 20. hist. cap. 3. sed Damiatam hodiernam eam esse multi affirmant.

EPISCOPI PELUSII.

CALLINICUS *Meletianus.*

IN Breviario Meletii seu indice episcoporum quos per Ægyptum constituerat, *Callinicus Pelusii* legitur, Καλλίνικος ἐν Πηλυσίῳ. Uti confessor habebatur à Meletianis Epiphanio teste hær. 63. n. 5. Post Nicænam synodum simulatoriè catholicam communionem amplexus est, subinde vero sese Athanasii adversariis junxit, quum ab eo jam sacerdotio amotus esset, atque in Tyri præsertim concilio, in quo Sozomenus lib. 2. cap. 25. eum se catholicæ ecclesiæ episcopum dixisse refert, asseruisseque se ideo fuisse ab Athanasio depositum, quod ejus communionem detrectasset, nisi sibi de fracto calice satisfieret. Alias insuper calumnias cum Isione & Eudæmone sociis suis in eum sparsit, quæ falsi convictæ sunt coram Constantino Imp. Nihilominus in malis perseverans sub Constantio, cum Eusebianis Sardica Philippopolim secessit, quorum epistolæ subscriptus legitur, *Callinicus episcopus à Pelusio.*

I. DOROTHEUS.

Synodo Nicænæ adfuit genuinus Pelusii episcopus *Dorotheus,* quod ex indice Patrum hujus concilii constat.

II. MARCUS.

Ab Athanasio Pelusii episcopus ordinatus *Marcus* fuit, quocirca à Callinico Meletiano in concilio Tyrio anno 335. Athanasius accusatus est, quod ei Marco qui presbyterio abdicatus esset, ecclesiæ Pelusianæ regimen commiserat, ipsumque interim Callinicum à militibus custodiri, verberibus cædi, & in judicium adduci effecerat. Sozomenus lib. 2. cap. 24. Hic proinde alter è Marcis illis duobus fuit, quos Athanasius sui causa exulasse refert in apologia de fuga sua.

III. PANCRATIUS.

Exulante Marco, à Georgio Alexandrinæ ecclesiæ tyranno *Pancratius* ordinatus fuit; quippe qui, Socrate teste lib. 2. hist. c. 29. Sirmiensi concilio cum eodem Georgio intererat anno 351. Γεώργιός τε ὁ Ἀλεξανδρείας.... Παγκράτιος Πηλυσίυ. *Georgius Alexandriæ ... Pancratius Pelusii.* Eumdem Georgium & Acacium Cæsariensem perinde sequutus est anno 359. in Seleuciensi synodo, quorum formulæ fidei hæreticæ subscripsit. Epiphanius hær. 73. n. 26. Germinius quoque Sirmiensis in 14. fragmento sancti Hilarii.

IV. AMMONIUS.

In dialogo Palladii de vita sancti Joannis Chrysostomi pag. 200. fertur, episcopum Ancyræ, & *Ammonium Pelusii,* καὶ Ἀμμώνιος ὁ τῦ Πηλυσίυ, partim donis, partim minis, milites eorum qui Joannis causam tuebantur in exilia deductores adversus illos exasperasse, ut ne à laïcis quidem exciperentur. Cæterum Isidoro Pelusiotæ monacho, magno alioqui S. Doctoris Chrysostomi admiratori, epist. 127. lib. 2. Ammonius idem *vir præclarus, divinæque sapientiæ plenus celebratur,* ὡς ὁ ἀοίδιμος καὶ θείας σοφίας ἔμπλεως

Αμμόνιος, ὁ νῦν τῆς ἐπίσκοπος. Eumdem laudat iterum lib. 3. epist. 245. Theodosio Imp.

V. EUSEBIUS *hæreticus*.

Multis Isidori Pelusiotæ epistolis notus nobis est *Eusebius* Ammonii successor, cujus ille arrogantiam & incompositos mores acri passim stylo perstringit, epist. 39. lib. 2. & epist. 127. rursum epist. 178. lib. 3. necnon epist. 245. quam Theodosio Juniori Augusto scripsit, *hunc scelestam, peregrinamque, & monstro similem belluam humana dumtaxat forma* præditam appellat: Insuper ejusdem lib. 3. epist. 270. & 407. quæ omnino legenda est, lib. item 5. epist. 564. & alibi. Cæterum Eusebius hic synodo Ephesinæ generali priori interfuit cum archiepiscopo suo Cyrillo. Timotheum Ælurum, Dioscoro Alexandrino Gangris defuncto, Alexandriæ episcopum Eusebius Pelusii, unà cum Petro Ibero Majumensi præsule ordinare ausus fuit, ut Evagrius narrat lib. 2. cap. 8. Qui proinde alius censendus non est ab illo de quo tot querelas sparsit Isidorus. Ambos hos Æluri sacratores *sub indignatione factos ecclesiæ à sede Alexandrinæ ecclesiæ, nullamque communionem habere cum sancta catholicaque ecclesia*, scribebant episcopi Ægyptiacæ dioecesis ad Anatolium Constantinopolitanum, post necem S. Proterii Alexandrini, à quo Eusebio proinde sacerdotium abrogatum esse apparet.

VI. GEORGIUS.

Missus Alexandriam *Georgius* S. Sabæ discipulus & monachus ob negotia quædam, à Zoïlo Alexandrino antistite catholico Pelusii episcopus consecratus fuit. Quod refertur in vita S. Sabæ num. 37. Atqui Zoïlus anno 538. Alexandriæ thronum capessiverat, illoque dejectus est anno 551. post S. Sabæ excessum.

VII. ABRAHAM *Jacobita*.

Quando Pelusium ab Arabibus *Belbeis* dictum communis fert opinio, Pelusii proinde episcopus censendus venit *Abraham*, qui anno 743. electioni Chaïl seu Michaëlis Patriarchæ aderat. Hist. Patr. Alex. p. 207.

VIII. CHAIL *Jacobita*.

Sæculo nono medio sedebat *Chaïl* seu Michaël episcopus Belbeis, vir apud suos pietate & scientia commendatissimus, qui electioni interfuit & ordinationi Juçab sive Joseph Patriarchæ Jacobitarum. Ib. p. 277.

II. ECCLESIA SETHRŒTÆ.

SETHRŒTEM, seu *Sethroïtem* nomum Plinius circa Pelusium collocat, ejusque meminit Strabo, unumque esse ait è decem qui in Delta erant. Habet & Ptolemæus, cui *metropolim* assignat *Herculis civitatem minorem*, καὶ μητρόπολις Ἡρακλέους πόλις μικρά. Quocirca Stephanus *Heracleopolim secundam Pelusio* vicinam esse ait. In notitia Hieroclis Augustamnicæ primæ civitatum una est *Sethroïtes*. Hanc hodie ab Arabibus *Nesterowan* dici ferunt.

EPISCOPI SETHROITÆ.

I. THEON.

IN Ephesina synodo priore sedit subscripsitque *Theon episcopus Herculis civitatis Sethroïtæ*, Θέων ἐπίσκοπος Ἡρακλέους Σεθρώιτου, cujus suffragium de Cyrilli ad Nestorium epistola refertur act. 1. In codicibus Latinis quibusdam male scribitur *Theon Athristi*, pro *Sethroïti*, vel potiùs *Sethroïtæ*. Ad hunc Theonem Isidori Pelusiotæ epist. 92. lib. 5. datam doctissimus Tillemontius existimat, qua admonebatur, ut mores meliùs componeret, & à viris qui virtuti studerent, insectandis sibi temperaret.

II. ISIDORUS.

Ad Chalcedonense concilium cum Dioscoro Alexandrino venit *Isidorus* Sethroïtæ, unusque fuit è tredecim illis Ægypti episcopis qui act. 4. illusoriam fidei formulam Patribus obtulerunt, cui postremus subscripsit: Ἰσίδωρος ἐπίσκοπος Σεθρωιτῶν, *Isidorus episcopus Sethroïtarum*. Sed nec ipse cum suis sociis subscribere prorsus voluit Eutychis & Dioscori damnationi; quum sibi fas esse negarent quidquam sine archiepiscopo suo Alexandrino statuere.

III. GEORGIUS *Jacobita*.

Ex diacono ecclesiæ Jacobiticæ Alexandrinæ, vel Misræ, *Georgius* episcopus Nesrat factus est, adeoque Sethroïtæ, ut conjicio, Chaïle Patriarchatum gerente; cujus causa à Marwani Califæ filio in carcerem cum episcopis quibusdam & presbyteris trusus fuerat. Hist. Patr. Alex. p. 227.

IV. JOANNES *Jacobita*.

Vivebat *Joannes* episcopus Nesterowæ

ECCLESIA SETHROITÆ.

anno 1086. quo Misram coram Veziro cum aliis episcopis convenit, ad corrigendos excessus familiarium aliquot Cyrilli Patriarchæ. Ibid. pag. 458.

V. EPHRÆM *Jacobita.*

Cyrillo III. Jacobitarum Patriarcha Ephræm Nesterowæ episcopus ab Emiro seu A Ægypti præfecto Saraceno vocatus est cum decem aliis, ut suam sententiam de Cyrillo promeret. Atque ejus quidem ordinationem subscriptione sua approbavit, mox autem verum esse dixit simoniæ crimen quod ipsi impingebatur. Ibid. p. 590.

III. ECCLESIA TANEOS.

TANIS Ægypti civitas fuit vetustissima, septem annis post Hebron Palæstinæ condita, ut observatur Num. 13. v. 23. Erat plane tunc Ægypti caput, & Pharaonum sive Regum sedes, cujus frequens alibi in scripturis mentio. Ad Nili ostium posita erat, quod *Taniticum* vocitatum fuit, Tanitæ nomi caput, cujus meminere Ptolemæus & Plinius. Strabo quoque maximam fuisse civitatem testatur, καὶ πόλις δὲ αὕτη μεγάλη Τάνις. Tanes vel Thennes hodieque Arabibus nominatur.

EPISCOPI TANEOS.

EUDÆMON *Meletianus.*

IN Breviario Meletii inter factionis ejus episcopos quos creaverat, quique post Nicæam synodum Alexandri Alexandrini communionem amplexi sunt, *Eudæmon Tanis* legitur Εὐδαίμων ἐν Τάνῃ, qui subinde cum duobus aliis falsum crimen Athanasio intulit, ceu lini tributum ab Ægyptiis exigeret; qui mendacii coram Imperatore Constantino convicti sunt, ut comprobat Athanasius apologia sua 2. Nihilominus inter episcopos qui Philippopolim à Sardicensi concilio se- C cesserunt, & eorum ad ecclesias epistolæ subscripserunt, occurrit etiam *Euthemon episcopus à Thaneos. Euthemon* pro *Eudæmon.*

I. HERMION.

Anno 362. *Hermion* Taneos episcopus catholicus sedebat, subscripsitque epistolæ synodi Alexandrinæ ad Antiochenses Ερμίων Τάνεως, aliàs Ερμαίων *Hermæon.*

II. APOLLONIUS.

Spuriæ synodo Ephesinæ secundæ adfuit, D ejusque profanis decretis subscripsit *Apollonius episcopus Taneos* Απολλώνιος Τάνεως. Posthac rursum ad Chalcedonense concilium reversus illusoriæ fidei formulæ subscripsit, eamque & cum sociis suis Patribus obtulit, renuitque catholicam fidei definitionem & S. Leonis Papæ ad Flavianum epistolam amplecti, latæque in Dioscorum sententiæ suffragari.

III. PAULUS.

Apollonio turbarum adversus Chalcedo- E nensem synodum cum duodecim aliis auctori suffectus fuit à Proterio Alexandrino *Paulus episcopus Taneos*, qui subscripsit epistolæ synodi Ægyptiacæ ad Leonem Au- B gustum, de ejusdem Proterii nece.

IV. MARCUS *Jacobita.*

Marcus Jacobitarum Ægypti Patriarcha synodicas de ordinatione sua litteras Cyriaco Antiocheno misit per *Marcum episcopum Taneos*, & Marcum alterum episcopum Farmæ, viros doctos & Græci sermonis peritos. Hist. Patr. Alex. pag. 247.

V. ISAAC *Jacobita.*

Postquam Juçab seu Joseph Patriarchatum Jacobiticum inierat, post annum Christi 831. adversus *Isaacum episcopum Tanis* & Theodorum Misræ delatæ querelæ sunt ad Patriarcham: Tanitis minitantibus se à Jacobitica fide discessuros, nisi episcopus suus deponeretur: quos ut placaret, Joseph ad episcopos scripsit concilium petens: atque deinceps ambo illi episcopi amoti fuerunt; qui Afschinum præfectum adeuntes Patriarcham defectionis accusaverunt. Sed falsum crimen Patriarcha diluit, impetravit vero ne digna ultio de illis sumeretur. Historia Patr. Alex. pag. 279. 280.

VI. DEMETRIUS *Jacobita.*

Isaaco suffectus fuit *Demetrius* à Josepho Patriarcha. Ibid. pag. 281.

VII. * * *.

Quo tempore Eutychius Patriarcha Alexandrinus sedebat, ante annum 945. quum inter *Tennisi* seu *Tannis episcopum* & plebem odia ferverent, Mohammed Afschidus filius Taagi, Ægypti & Syriæ Dominus, quemdam nomine Abulhasen cum militibus illuc misit, qui templa Melchitarum fisco addixit, & quæcumque in ipsis essent, ad

Aſchidum advexit. Sed epiſcopus Tenniſi per ſcribas quoſdam impetravit ab Aſchido, A ut pro quinque millibus aureorum ſupellex ei ſua reſtitueretur. Quocirca de facultatibus eccleſiæ tantumdem venditum eſt, quantum ad ſummam conficiendam opus eſſet. Aſchidus vero quum intellexiſſet poſſeſſiones illas viliori quam par eſſet pretio veniiſſe, Tenniſum mittens, ab emtoribus repetiit quidquid juſto pretio deerat. At Chriſtiani, quia diſſidia ſua horum malorum eſſe cauſam ſenſerunt, his compoſitis in unam eccleſiam coaluerunt. Elmac. lib. 3. pag. 209.

VIII. MENNAS *Jacobita.*

Philotheo Jacobitarum Patriarcha Alexandrino *Mennas* fuit epiſcopus Tanæ, ſeu Tanis, qui fratre ſuo epiſcopo Menuf agente Denmerowam tranſlatus fuit, in qua domum poſſideret. Avaritiæ porro hic inſimulatur, quin etiam jurgii cum Semnudæ ſeu Sebennyti epiſcopo. Hiſt. Patr. Alex. pag. 374. & 388.

IX. * * * *Jacobita.*

Menna Denmerowam tranſlato, Philotheus monachum quemdam *epiſcopum Tanæ* creavit. Ibidem pag. 374.

X. SIMON *Jacobita.*

Ex Sacerdote eccleſiæ S. Macarii *Simon epiſcopus Tanæ* factus fuit à Chriſtodulo Jacobitarum Patriarcha; poſt annum proinde Martyrum 763. Chriſti 1047. Ib. p. 419.

XI. MICHAEL *Jacobita.*

Poſt Severum epiſcopum Aſchumin *Michaël epiſcopus Tanis,* Patriarcharum Alexandrinorum Coptitarum ſeriem deſcripſit, cum ſæculo undecimo floreret Zacharia, Sanutio B ſecundo, & Chriſtodulo Patriarchis. Hunc Chriſtodulus cum Gabriële epiſcopo Sa ad Jacobitarum Antiochenorum Patriarcham delegavit anno Martyrum 765. Chr. 1049. quum nempe à Zacharia diaconus, à Sanutio preſbyter, & à Chriſtodulo epiſcopus eſſet ordinatus. Ibid. p. 420.

XII. SAMUEL *Jacobita.*

Inter epiſcopos qui coram Veziro propter male moratos familiares Cyrilli II. Patriarchæ Miſram accerſiti ſunt, aderat *Samuël Tanæ,* anno Martyrum 802. Chriſti 1086. Ibid. pag. 458.

IV. ECCLESIA THMUIS.

INter maximas Ægypti urbes, Ammiano Marcellino teſte lib. 22. *Thmuis* fuit, Mendeſii nomi metropolis Ptolemæo, apud quam Pan hirci ſpecie colebatur: unde non-niſi *Mendes* nominatur apud Strabonem, qua voce Ægypti hircum ſignificabant. Notitia utraque in Auguſtamnica prima Thmuim habet, Θμοῦις. Hodie eſt *Themmi* vel *Themoï,* ſeu potius *Themowia* vicus ignobilis.

EPISCOPI THMUIS.

I. PHILEAS *Martyr.*

SAncti *Phileæ* epiſcopi Thmuis & Martyris acta à Gregorio coævo ſcripta Ruffinus recognovit, in quibus Diocletiani perſequutio, Phileæ captivitas, epiſtola ad Thmuitas narrantur. Ea Græcè Latinèque Combefiſius noſter edidit Pariſiis anno 1660. in 8°. Memoria ejus fit in Martyrologio Romano die 4. Februarii. *Thmui in Ægypto paſſio B. Phileæ ejuſdem civitatis epiſcopi, & Philoromi Tribuni militum, qui in perſequutione Diocletiani, quum à cognatis & amicis ſuaderi non poſſent ut ſibi parcerent, ambo datis cervicibus palmas à Deo meruerunt: cum quibus etiam innumera multitudo fidelium ex eadem urbe paſtoris ſui ſequens exemplum martyrio coronata eſt.* Habent eadem die ſuis in martyrologiis Beda & Adon. Euſebius Cæſarienſis lib. 8. hiſt. Eccl. cap. 9. Phileam Thmuitarum, *virum* ait *fuiſſe cum in civilibus patriæ inſtitutis & eccleſiæ miniſteriis valde præſtabilem, tum* A *philoſophicis diſciplinis eximium.* Sed & c. 10. Phileæ ad Thmuitas de martyribus Alexandriæ paſſis epiſtolæ partem recitat. Martyrium ejus ac Philoromi Baronius refert ad ann. 1. Diocletianeæ perſequutionis; his tamen prius, ut vel ex ipſa Phileæ epiſtola conſtat, multi alii Alexandriæ præſertim mortem pro Chriſto obierant. Meliùs proinde Phileas paſſus dicendus eſt Maximiani non Diocletiani temporibus, Hieronymo præſertim duce in catalogo ſcript. Eccleſiaſt. *Phileas,* inquit, *de urbe Ægypti quæ vocatur Thmuis,* B *nobili genere, & non parvis opibus, ſuſcepto epiſcopatu elegantiſſimum librum de martyrum laude compoſuit, & diſputatione actorum habita adverſum judicem, qui eum ſacrificare cogebat, pro Chriſto capite truncatur, eodem in Ægypto perſequutionis auctore, quo Lucianus Nicomediæ.* Phileam patria Thmuitam fuiſſe ejus geſta teſtantur, τῆς Θμουϊτῶν πόλεως θρέμμα καὶ

οἰκήτωρ· provectæ item ætatis quando martyrio functus est, quippe cui judex dixerit, φείδω τοῦ γήρους τῆς ἡλικίας καμπτόμενος, *senioris ætatis indulgentia flexus*. Alexandriæ demùm, non Thmui passus est. Legendus Bollandus Act. SS. 4. Febr.

II. S. Donatus *Martyr.*

Proximus S. Phileæ successor fuisse traditur *S. Donatus*, qui ex Istriæ urbecula oriundus Aquileïam venit, unde in Ægyptum profectus est errorum qui ibi scatebant confutandorum causa. Ibi presbyterii gradu auctus Diocletiano ecclesiam insectante, confessor evasit cum Macario itidem presbytero & Theodoro diacono. His sociis assumtis Thmuim appellens, in S. Phileæ locum qui martyr occubuerat, episcopus ordinatus fuit. Sub Licinio demum membratim pro Christi confessione concisus est. Cujus mentio fit in Act. SS. Bollandi die 22. Maii: εἶτα εἰς Θμοῦιμ (male Τίθμουλον) ἀφικνοῦνται ἧς ἐπίσκοπος ἦν Φιλέας ὃς τῆς σάλης τοῦ διωγμοῦ κινουμένης, ἐν τῇ ὁμολογίᾳ τοῦ δεσπότου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ διαμείνας, τὸ στέφανον τοῦ μαρτυρίου διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τῆς κεφαλῆς ἀνεδήσατο. εἰσελθόντος τοίνυν τοῦ ἁγίου Δονάτου ἐν τῷ κυριακῷ, περιστερὰ οὐρανόθεν πεμφθεῖσα τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ ἐπεκάθισεν· ἣν θεασάμενοι οἱ παρόντες, τοῦτον ἄξιον ἐπισκοπῆς εἶναι τῇ τοῦ θεοῦ κρίσει ἐψηφίσαντο, καὶ εὐθέως ἐνθρονίσαντες αὐτὸν τελείᾳ ἱερατείᾳ καθίδρυσαν. *Inde Thmuim perveniunt, cui tunc urbi præerat Phileas; qui exorta dein persequutione, in confessione Domini nostri Jesu Christi persistens, coronam martyrii capite minutus retulit. Quum autem Donatus ingrederetur ecclesiam, demissa è cælo columba capiti ejus insedit: quam ut qui aderant conspexerunt, hunc episcopatu dignissimum pronuntiarunt, Deo videlicet ipso ita indicante. Ac continuo in eum dignitatis gradum evehentes advenam, supremo sacerdotio decorarunt.*

III. Caius.

Inter Nicænæ synodi Patres de provincia Ægypti, legitur *Caïus Muethos*, dubium non est quin inversis litteris emendandum sit *Thmueos*.

IV. Serapion.

De S. Serapione Hieronymus in scriptoribus ecclesiasticis ait: *Serapion* Θμούεως *Ægypti urbis episcopus, qui ob elegantiam ingenii cognomen scholastici meruit, carus Antonii monachi, edidit adversus Manichæum egregium librum, & de psalmorum titulis alium, & ad diversos utiles epistolas, & sub Constantio Principe etiam in confessione inclitus fuit;* adversus Arianos scilicet, & in causa Athanasii, à quo impetravit ut libris tribus qui ipsi inscripti sunt, Macedonianos spiritus sancti Deitatis detrahentes expugnaret. Prius monachus, & monasterii præfectus fuit, quam episcopus, Athanasio teste in epistola ad Dracontium. Vix dubium est quin censendus sit ille Serapion, qui anno 347. Sardicensi concilio interfuit, & ex episcopis catholicis qui, Georgio Alexandrinæ ecclesiæ tyranno grassante, in exilium abacti sunt. Sarapion vocatur à Photio Bibl. Coisl. pag. 354. in Epitome de Manichæis repullulantibus, Σαραπίων ὁ τῆς Θμούεως; à quo etiam numeratur inter illustres illius ævi præsules, qui adversus Manem & illius hæresis sequaces Manichæos calamum cum laude strinxerunt, ut Fidem catholicam ab eorum insaniis & calumniis vindicarent.

V. Ptolemæus.

A Georgio Alexandrino Thmuitanæ sedi impositum atque intrusum puto *Ptolemæum*, qui in concilio Seleuciensi, subscripsit confessioni fidei Arianæ ejusdem Georgii & Acacii Cæsariensis, Πτολεμαῖος ἐπίσκοπος Θμούεως Αυγουστονικῆς, lege Αυγουσταμνικῆς, *Ptolemæus episcopus Thmuis Augustamnicæ*. Epiphanius hær. 73. n. 26.

VI. Aristobulus.

Ephesino concilio priori interfuit & subscripsit *Aristobulus episcopus Thmuis*, Ἀριστόβουλος ἐπίσκοπος Θμούεως.

VII. Mennas *Jacobita.*

Menna I. Patriarchatu Jacobitico Alexandriæ fungente sedebat *Mennas episcopus Tambowa* seu *Tamonowa*, ante sæculi octavi medium. Nimirum quum Petrus diaconus quidam Patriarchalem dignitatem adversus genuinum Patriarcham Mennam ambiisset, & Pontificalia ornamenta ab Abujafar Almansore accepisset, ecclesiam Misræ ingressus Liturgiam inchoaturus, à Menna Tammowa & Mose Wissim episcopis cidari nudatus & ex altari ejectus fuit. Quamobrem ambo episcopi in carcerem trusi sunt, ex quo paucis post diebus educti sunt, id quod contigit anno 760. Hist. Patr. Alex. p. 238.

VIII. Elias.

Sæculo undecimo sub Christodulo Patriarcha *Elias* fuit *episcopus Temowia* seu *Thmueos*, cui ut aliis episcopis Ægypti nata suspicio est Christodulum ritè ordinatum non fuisse. Cujus suspicionis primarius auctor erat Jacobus episcopus *Saca*, Patriarchæ æmulus. Ibid. p. 428.

IX. Daniel *Jacobita.*

Inter episcoporum conventum qui Emiro

Ægypti jubente Misræ habitus est ob familiares male moratos Cyrilli Patriarchæ anno 1086. adsuit *Daniël Temowia* seu *Thmueos.* Ibid. pag. 458.

ECCLESIA THMUIS.

ECCLESIA RHINOCORURÆ.

V. RHINOCORURA Phœniciæ potius veteribus censebatur, quam Ægypti, Strabone teste lib. 16. *Ex Petra Rhinocorura, quæ civitas in ipsa Phœnicia est Ægypto vicina, merces asportantur,* εἰς Ρινοκόρȣρα, τῆς πρὸς Αἰγύπτῳ Φοινίκης τὰ φορτία κομίζεται. Quod nomen urbi idcirco inditum narrat, quod Æthiopum Rex, qui Ægyptum invaserat, non necibus, *sed nasi amputatione,* ἀποτέμνων τὰς ῥῖνας, maleficos coerceret, illucque relegaret, ut propter oris deformitatem redire domum non auderent. Huic Stephanus Byzantinus adstipulatur, qui tamen urbem Ægypto attribuit, πόλις Αἰγύπτȣ, velut & Ptolemæus. At Plinius Palæstinæ, seu proinde Phœniciæ, ut pote quæ ad littus maris jacebat, haud procul Raphia & Gaza. Nihilominus Alexandrini præsulis regimini obnoxia semper fuit. Sozomenus lib. 6. cap. 31. refert hujus ecclesiæ clericis communes ædes fuisse, communem mensam, alia denique omnia communia. Ammianus Marcellinus hanc Augustamnicæ civitatibus accenset, ac primæ quidem Hierocles velut & notitia vetus altera. Hodie *Farma* dicitur; abest vero procul à monte *Formo,* quod vastæ solitudinis initium est Palladio Hist. Laus. cap. 23. & Sozomeno lib. 6. cap. 30.

EPISCOPI RHINOCORURÆ.

I. DARIUS.

IN codicibus Regiis Arabicis habentur nomina episcoporum multorum, qui Nicænæ synodo adfuerunt, quorum quintus est *Darius episcopus Farmæ.* Quanquam mihi minime placet nomen *Darius,* nec dubium quin corruptum sit, legeroque potius, *Dorotheus.*

II. MELAS.

Martyrologium Romanum die 16. Januarii memoriam habet *S. Melæ episcopi Rhinocoruræ, qui sub Valente exilium & alia gravia pro fide catholica passus, in pace quievit.* Urbis hujus alumnum hunc fuisse testatur Sozomenus lib. 6. hist. cap. 31. καὶ Ρινοκόρȣρα δὲ, ȣ̓κ ἐπήλυσι, ἀλλ' οἴκοθεν ἀνδράσιν ἀγαθοῖς ἐξ ἐκείνȣ διέπρεψεν. *Atqui Rhinocorura per illud tempus, non viris piis adventitiis, sed apud se natis claruit, quorum facile optimos vitæ monasticæ se dedidisse accepi. Novi tum Melanem ecclesiæ ejusdem episcopum, & Dionysium, qui à parte urbis ad Septentrionem vergente monasterium habuit:* Narrat subinde satellites qui ad eum, ut alios episcopos rectæ fidei tenaces, sede pellendum venerant, lautè domi ab ipso exceptos; illisque ab ipso sciscitantibus, ubinam episcopus ageret, tum se illis ultro indicasse, ut idem pœnæ genus subiret, quod episcopi doctrinæ suæ orthodoxæ socii.

III. SOLON.

Sozomenus eo loci quem recitavi, mox subdit, *Novi & Solonem Melanis fratrem, & in episcopatu successorem,* καὶ Σόλωνα τὸν Μέλανος ἀδελφὸν, καὶ τῆς ἐπισκοπῆς διάδοχον. De A quo hæc quoque recitat: *Solon autem factus ex mercatore monachus, non parum ipse quoque inde percepit utilitatis. Fratre siquidem Melane, & monachis qui sapientiæ sedulo studebant, præceptoribus, tum Dei cultui summa animi alacritate incubuit, tum erga vicinos optimum se præstitit. Quare ecclesia Rhinocorurensis ejusmodi ab initio antistites nacta, deinceps ad nostram usque ætatem eorum institutis uti, virosque bonos ferre non destitit. Quocirca illius ecclesiæ clericis ædes communis, communis mensa, cætera denique communia sunt.* Hæc scri- B bebat Sozomenus medio fere sæculo quinto.

IV. POLYBIUS.

S. Epiphanii Salaminæ in Cypro episcopi discipulus primùm & assectator fuit Polybius episcopus Rhinocorurorum, qui ejus vitæ supplementum scripsit. Πολυβίȣ ἐπισκόπȣ πόλεως Ρινοκορȣ́ρων εἰς τὰ λοιπὰ τȣ̃ βίȣ τȣ̃ ἁγίȣ πατρὸς ἡμῶν Επιφανίȣ ἐπισκόπȣ πόλεως Κωνσταντίας. *Polybii episcopi Rhinocorurorum, reliqua vitæ S. P. N. Epiphanii episcopi civitatis Constantiæ.*

C

V. HERMOGENES.

Ephesinæ synodo generali priori adfuit subscripsitque *Hermogenes episcopus Rhinocorurorum,* Ερμογένης ἐπίσκοπος Ρινοκορȣ́ρων. Cujus & pro Cyrilli Alexandrini ad Nestorium epistola suffragium, rursumque adversus Nestorium exstat in actis ejusdem synodi. Mox à Cyrillo Romam missus est, qui cuncta Cælestino Papæ exponeret. Sed non-nisi post Cælestini obitum eam in urbem appulit, quocirca ordinationi successoris ejus Xysti ipse ejusque socius interfuerunt. Quod ipse

Xystus secunda sua ad Cyrillum epistola significavit. *Nam per sanctos consacerdotes nostros Hermogenem & Lampetium assistentes nostræ ordinationi, has litteras visum est mittere ad religionem tuam, quales utique ad sanctam synodum misimus de sectatoribus Nestorii.* Ipse profecto est Hermogenes, ad quem complures habentur Isidori Pelusiotæ epistolæ, quæ virum fuisse sanctissimum testificantur, eique idcirco amicitia conjunctissimum. Quæ lib. 1. 419. est ad Cyrilli magni contra Nestorianos asserta quædam videtur spectare, propter quæ magnus ille doctor in Apollinaristarum hæresis suspicionem apud multos B incurrerat, ac forte etiam ad illius ad Successum epistolas, quibus *unam Dei verbi naturam incarnatam* pronuntiaverat. Vide lib. 1. epist. 21. 51. lib. 3. epist. 358. 378. 448. 466. & alibi.

VI. ZENO.

Hermogenis utique successor fuit *Zeno*, qui cum Dioscoro Alexandrino ad Ephesinam synodum secundam venit, & pro Eutyche suffragium dixit Ζήνων ἐπίσκοπος Ρινοκορούρων, *Zeno episcopus Rhinocorurorum.*

VII. ALPHIUS.

Rhinocorurorum episcopum fuisse *Alphium* comperimus ex Bibliotheca Photii cod. 52. qui nempe Lampetii Massaliani, ejusque hæresis suscepto patrocinio deponi meruerit. Ἄλφιος μέντοι τις ἐπίσκοπος Ρινοκορούρων ὑπεραπολογεῖται Λαμπετίου. Lampetium porro Massalianorum sectæ in Ægypti principem, illum esse arbitror ad quem Isidorus Pelusiota epistolam dedit lib. 1. 52. in qua hunc Marcionitarum & Manichæorum impietatis insimulatum perhibet, ad quorum nempe portenta Massaliani satis accedebant.

VIII. PTOLEMÆUS.

Alphius alter, non episcopus, sed presbyter ejusdem erroris Massalianorum reus, agente *Ptolemæo episcopo Rhinocorurorum*, gradu dejectus fuit, à Timotheo Alexandriæ archiepiscopo, Æluro ne, an Salofaciolo incertum. Id quod Photius loco mox appellato compertum fieri ait, ex ejusdem Ptolemæi Rhinocorurorum relatione ad Timotheum, ὡς ἡ τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Ρινοκούρουρων ἐπισκόπου πρὸς Τιμόθεον τὸν προειρημένον ἀναφορά.

IX. GREGORIUS.

In vita S. Joannis Eleemosynarii apud Metaphrastem, mentio fit *Gregorii episcopi* A *Rhinocorurorum*, qui una cum Theodoro Amathuntis in Cypro, & Anastasio præposito magni montis S. Antonii à sanctissimo Patriarcha missus dicitur ad excipiendos Christianos de Palæstina, qui tempore Persicæ incursionis Alexandriam se conferebant.

IX. MOYSES.

In Kalendario Æthiopum die 30. mensis Naasse, seu Mellori Ægyptiaci, hoc est Augusti 25. memoria fit, *Moysis episcopi Farmæ.*

XI. EPIMACHUS *Jacobita.*

Chaïl I. seu Michaële Patriarcha Jacobitarum, *Epimachum Farma* claruisse ferunt Coptitæ, virum doctrina insignem, in confutandis præsertim hæreticis solertem. Cui fictam Jacobiticæ fidei confessionem Melchita quidam sacerdos exhibuit, ubi vero oleo è corpore Severi Patriarchæ inunctus esset, à dæmone statim correptus fuit. Hist. Patr. Alex. pag. 231.

XII. JOANNES *Jacobita.*

C Yunes sive *Joannes* sacerdos habitans in cella S. Macarii episcopatum ambiens, episcopi saltem habitum à Zacharia Patriarcha petiit, sed repulsus præsertim à Chaïle episcopo Saca, libellum de fœda quam ille exercebat ordinationum nundinatione Sultano dedit: quamobrem à Chaïle in puteum siccum projectus est, à quo tamen liberatus, Califæ Hakemo cuncta detulit, quod gravissimam Christianis calamitatem accersivit. Sed post Zachariæ obitum, Joannes tandem ab illius successore Sanutio II. episcopus Far- D mæ constitutus est, hac conditione, ut quia episcopatus Farmæ quæ est in finibus Ægypti omni reditu carebat, triginta aureorum pensio illi quotannis à Patriarcha penderetur, ipsiusque frater episcopus insuper crearetur. Quam summam quia Patriarcha solvendo non erat, simoniam plus solito exercere cœpit. Ibid. pag. 388. 411. & seq.

XIII. MICHAEL *Jacobita.*

Conventui episcoporum qui Misram ab E Emiro vocati sunt, ut sententiam suam dicerent de Patriarcha Christodulo qui simoniæ accusabatur, aderat *Michaël episcopus Farmæ*, qui cum electionem ejus legitimam fuisse subscripsisset, mox veram quoque accusationem esse probavit. Ibid. p. 500.

ECCLESIA

VI. ECCLESIA OSTRACINES.

OSTRACINE urbs Ægypti maritima, ultimaque Palæstinam atque Arabiam versus Plinio lib. 5. cap. 12. Ptolemæo in Cassiotide post Cassium & Sirbonidis paludis eruptionem, sequitur Ostracine, deinde Rhinocorura. Hanc Ammianus Marcellinus Augustamnicæ attribuit, utraque notitia, Primæ: atque à recentioribus *Stragiani* nominari dicitur.

EPISCOPI OSTRACINES.

I. THEOCTISTUS.

IN Seleucienſi synodo Georgium Alexandrinæ ecclesiæ tyrannum sectatus est, ejusque formulæ fidei hæreticæ subscripsit *Theoctistus episcopus Ostracines,* Θεόκτιστος ἐπίσκοπος Ὀστρακίνης; quem pro episcopo orthodoxo exulante à Georgio creatum augurari licet. Epiphan. hær. 73. n. 26.

II. SERAPION.

Palladius in dialogo de vita S. Joannis Chrysostomi, *Serapionem Ostracines episcopum,* eximii hujus Pontificis communionem, invito proinde Theophilo Alexandrino, coluisse refert, etiam exulantis & sua sede pulsi, A quum episcopatus quadragesimum-quartum annum ageret, ut nempe paulo-post Seleucienſe concilium, pro Theoctisto hæretico ab Athanasio magno consecratus fuerit, καὶ Σεραπίωνα τὸν Ὀστρακίνης, τεσσαρακοστότεταρτον ἔχοντα ἐν τῇ τῆς ἐπισκοπῆς λειτουργίᾳ.

III. ABRAHAM.

In concilio Ephesino generali priori, sedit & subscripsit *Abraham episcopus Ostracines,* Ἀβραὰμ ἐπίσκοπος Ὀστρακίνης. An-non ipse episcopus ille Abraham fuit, ad quem exstat Isidori Pelusiotæ epistola 30. lib. 5.

VII. ECCLESIA PHACUSORUM.

PHACUSA Ptolemæo Arabiæ nomi metropolis est; vicum dumtaxat dixerat Strabo. *Fossæ autem in mare rubrum emittentis,* inquit, *initium est à vico Phacusa,* ἀπὸ κώμης Φάκουσα, *cui contiguus est Philonis vicus.* Hanc urbem vel oppidum neutra notitia exhibet. Sed neque Phacusis episcopum exstitisse reperimus præter Moysem Meletianum, quem cum aliis Meletius in breviario seu indice suo retulit. Μωϋσῆς ἐν Φακούσαις, *Moyses in Phacusis.* Vide Athan. apol. 2.

VIII. ECCLESIA CASSII.

CASSIUM in Augustamnica prima habent notitiæ duæ, & Ptolemæo caput est Cassiotidis regionis. Præter Cassium Syriæ montem in cujus ora Orontes fluit, Herodoto lib. 2. Cassius mons alter *Ægyptum ab Syria disterminabat,* de quo Strabo lib. 16. *Cassius est mons quidam,* ait, *accumulatus in promontorii modum, aquarum inops. In eo magni Pompeii corpus jacet, & Jovis Cassii fanum, & non procul inde magnus ille jugulatus est, & ab Ægyptiis dolo interemtus.* Plinius montis Cassii meminit lib. 5. cap. 12. *A Pelusio Chabriæ castra; Cassius mons, delubrum Jovis Cassii, tumulus magni Pompeii, Ostracine.* Ammianus Marcellinus de Augustamnica dicens, *Cassium oppidum* diserte memorat, *ubi sepulcrum Pompeii magni, & Ostracine, & Rhinocorura.* Hodie non superest.

EPISCOPI CASSII.

I. LAMPETIUS.

EPHESINÆ synodo primæ adfuit, & sententiam pro Cyrilli archiepiscopi sui epistola ad Nestorium dixit *Lampetius episcopus Cassii,* Λαμπέτιος ἐπίσκοπος τοῦ Κασσίου. Mox Romam missus est à Cyrillo cum Hermogene Rhinocorurorum, qui cuncta Cælestino Papæ referrent, quæ in causa Nestorii gesta essent. Sed quum Cælestinum vita functum reperissent, Xysti successoris ejus ordinationi interfuerunt, B quod Xystus epistola ad Cyrillum testatus est. Verba exscripsi in Hermogene Rhinocorurorum. Ad Lampetium Cassii spectare nullus dubito epistolas nonnullas Isidori Pelusiotæ quæ *Lampetio episcopo* inscribuntur, quibus constat hunc boni rectique tenacissimum fuisse.

IX. # ECCLESIA APHNÆI.

APHNÆUM Αφναῖον in Augustamnica habet notitia Hieroclis, Græca altera Αφθαῖον, Aphthæum, errore, ut apparet, librarii. An-non ipsum oppidum est quod in Itinerario Antonini *Daphnis* dicitur, non longe à Pelusio?

EPISCOPI APHNÆI.

I. HIERACES.

INter episcopos qui Ephesino concilio primo interfuerunt & subscripserunt, reperitur *Hierax*, vel etiam *Hieraces*, Ιεραχὴς ἐπίσκοπος Αφναιτῶν. Qui post annos viginti ad A concilium Chalcedonense quum venisset, act. 4. illusoriam formulam fidei cum duodecim sociis suis episcopis Ægypti obtulit, eique subscripsit, insuper & renuit ulli synodi decreto subscribere. His in actis passim episcopus Αφναΐτων, *Aphnaïtarum* scribitur.

X. # ECCLESIA HEPHÆSTI.

APud veteres scriptores *Hephæsti* nulla mentio, nisi in notitia Hieroclis, veterique alia. Vulcano fuisse sacram nomen ipsum indicat.

EPISCOPI HEPHÆSTI.

I. JOANNES.

EPhesinæ synodo Joannes Hephæsti interfuit, unusque fuit è quatuor episcopis, quos Patres ad Nestorium accersendum tertia vice delegaverunt. Sententiam dixit pro Cyrilli ad eumdem Nestorium epistola, subscripsitque Ιωάννης ἐπίσκοπος Ηφαιστιωτῶν, *Joannes episcopus Hephæstiotarum*. Anno 449. cum Dioscoro Alexandrino ad Ephesinam synodum alteram venit, ubi pessimis ejus consiliis suffragatus est, atque in actis dicitur Hephæsti B episcopus *Augustamnicæ provinciæ*, Αὐγουσταμνικῆς ἐπαρχίας.

II. PETRUS.

Inter subscriptiones decreti Gennadii Constantinopolitani contra Simoniacos, legitur *Petrus episcopus Hephæsti*, Πέτρος ἐπίσκοπος Ηφαίστου ὑπέγραψα.

XI. # ECCLESIA PANEPHYSI.

PANEPHYSUS Πανέφυσος in utraque notitia Augustamnicæ primæ civitas est, nomi Neut metropolis Ptolemæo, inter Busiriticum & Bubasticum amnes, seu Nili rivos posita, apud quem & Πανέφυσις *Panephysis* scribitur. Nullus dubito quin ipsa sit quam Copditæ Arabico stylo *Bana* vocitant. Nam Bana à Panopoli Thebaïdis diversa fuit, ut pote inferioris Ægypti, ut in ejus episcoporum serie patebit.

EPISCOPI PANEPHYSI.

I. PHILIPPUS.

IN indice Patrum synodi Nicænæ de provincia Ægypti censetur *Philippus Panephysi*.

II. ARCHEBIUS.

Cassianus collat. XI. cap. 2. narrat ex anachoretarum cœtu raptum esse *Archebium*, & ad Panephysi episcopatum promotum, tanta districtione omni ævo suo propositum solitudinis custodivisse, ut nihil de præteritæ humilitatis tenore laxaverit, aut de adjecto honore sibi blanditus sit. Addit se ab eo deductum ad sanctissimos alios Ægypti anachoretas invisendos, inprimisque Chæremonem.

C

III. AMMONIUS.

Synodo Ephesinæ adfuit, subscripsitque *Ammonius episcopus civitatis Panephysi provinciæ Augustamnicæ*, Αμμώνιος ἐπίσκοπος πόλεως Πανεφύσου ἐπαρχίας Αὐγουσταμνικῆς.

IV. JOANNES *Jacobita*.

Panephysi utique, non Panopolis secundæ Thebaïdis episcopus fuisse censendus est *Joannes Bana*, qui in notitia Patriarcharum Alexandrinorum Simonis II. Jacobitarum Patriarchæ successorem Yuçabum, seu Josephum ordinandum censuit, pro Isaac Andunæ filio, viro prædivite, sed uxorato. Vide pag. 277.

V. SIMON *Jacobita.*

A Sanutio I. Patriarcha ordinatus quoque A fuit *Simon episcopus Bana*, qui subinde illi reconditarum pecuniarum à nefario quodam monacho apud Ægypti præfectum accusato, maleque vexato individuus fidusque comes adfuit cum Macario diacono. Ib. p. 316.

VI. RAPHAEL *Jacobita.*

Sanutius II. Patriarcha de episcopatu Bana cum *Raphaële* quodam, pro sexcentis aureis transegit; quam ille pecuniam à Mohammedanis fœnore accepit, pag. 411.

VII. MACARIUS *Jacobita.*

In conventu episcoporum, qui apud Vizirum habitus est in causa aliquot Cyrilli Patriarchæ II. familiarium, quorum mores compositi non erant, sedebat *Macarius Bana*, inter inferioris Ægypti præsules. Ib. p. 458. quod certo argumento est Bana à Panopoli diversam fuisse.

ECCLESIA PANEPHYSI.

VIII. JOANNES *Jacobita.*

Joannes episcopus Bana unus fuit ex illis novem, qui Cyrilli III. Patriarchæ sui electionem legitimam fuisse subscriptione sua contestati sunt coram Emiro seu Ægypti præfecto: mox vero insuper & accusationem approbarunt, qua ille Patriarcha exactæ ordinationum ergò pecuniæ reus agebatur. Ib. pag. 590.

XII.

ECCLESIA BARÆ.

BARA, seu *Baera, Buera, Bura*, inferioris Ægypti civitas est Damiatæ proxima, & in Occidentali ripa fossæ, qua Nilus Damiatæ in mare influit. Illic olim sæculo nono saltem episcopalis sedes Melchitica erat, ut comperimus ex actis synodi Photianæ, sub Joanne Papa VIII. qui & metropoliticis honoribus ornatus videtur fuisse.

EPISCOPI BARÆ.

I. THEOPHILUS.

MICHAEL Patriarcha Melchitarum Alexandrinus, epistola ad Photium quæ lecta est in synodo quæ post S. Ignatii Constantinopolitani excessum, ob ejusdem Photii restitutionem habita est, coëgisse se ait suæ diœcesis, quos per temporum injuriam potuit, B episcopos & metropolitas, inprimis Zachariam Thamiathi, Jacobum Babylonis, Stephanum Thebarum, & *Theophilum Baræ*, ϗ Θεόφιλον Βάρη, qui omnes Photii sacerdotium approbasse feruntur, anathemate illis pronuntiato, qui huic suæ sententiæ ex adverso starent.

XIII.

ECCLESIA THENNESI.

THENNESUM præter *Tanim*, in Augustamnica prima ponit notitia vetus Græca; Θέννησος. *Tennesum* vero dixit Cassianus collat. XI. cap. 2. qui lustrata Thebaïde, Nilique subinde emensa navigatione, ad eam pervenit: *cujus accolæ*, inquit, *ita vel mari, vel stagnis salsis undique circumluuntur, ut solis, quia terra deest, negotiationibus dediti, opes & substantiam navali commercio parent, ita ut ædificiis construendis quum voluerint, terra non suppetat, nisi de longinquo navigiis adsportetur.* Cap. 3. refert Archebium Panephysi episcopum se suosque socios Thennesi excepisse, quum eam in urbem cum episcopis aliis eligendi episcopi causa accersitus esset.

EPISCOPI THENNESI.

I. HERON.

UNus è tredecim illis Ægypti episcopis, qui in synodo Chalcedonensi damnationi Dioscori suffragari noluerunt, *Heron episcopus Thennesi* fuit, qui & illusoriæ suorum fidei formulæ subscripsit, Ηρων ἐπίσκοπος Θεννήσου.

XIV.
ECCLESIA GERRHÆ.

GERRHA, Γέῤῥα, nomine feminino singulari, vel plurali neutro, maritima Ægypti civitas fuit, ubi Ptolemæus Γέῤῥον ὅριον *Gerrhum terminum posuit*, post Nili ostium versus montem Cassium. A Cassio monte & Pompeii sepulcro *via Pelusium fert*, ait Strabo, *in qua Gerrha*, ἐν ᾗ τὰ Γέῤῥα, *& qui Chabriæ ager dicitur.* Hunc habent Hieroclis, aliaque notitia vetus in Augustamnica.

EPISCOPI GERRHÆ.

I. EUDÆMON.

II. PIROSUS.

THEOPHILUS Alexandrinus in fine homiliæ suæ Paschalis tertiæ, quæ inter Hieronymi opera Latinè cum duabus aliis superest, *in oppido Geras pro Eudæmone Pirosum* à se ordinatum episcopum testatur.

III. NILAMMON *electus.*

Sozomenus lib. 8. cap. 19. *Nilammonem* nobis indicat Gerrharum episcopum. Refert scilicet Theophilum quum Constantinopoli propter ortam adversus ipsum Joannis Chrysostomi causa populi seditionem fugeret, Alexandriam versus navigasse; sed urgente maris procella, *Geras* seu *Gerrhas* appulisse, *quæ civitas est pusilla, plus minus quinquaginta stadiis Pelusio distans. Hujus urbis episcopo vita defuncto, cives, ut accepi, elegerant ecclesiæ suæ antistitem Nilammonem, virum bonum, & qui ad vitæ monasticæ fastigium conscenderat. Is habitabat ante civitatem in domuncula, in qua se ipse concluserat janua lapidibus obturata, eo proposito ut sacerdotium evitaret.*
A *Theophilus itaque veniens hortabatur ut ordinationem admitteret, apud quem ille frequenter se excusans nihil obtinuit. Tandem instanti, cras ait, o Pater, si placet, ut res meas ante disponam. At cum Theophilus postridie ex condicto venisset, atque eum fores aperire jussisset, age vero,* inquit *Nilammon, oremus primum. Quo laudato Theophilus quidem oravit, sed Nilammon inter orandum vitam hanc reliquit. Quem mortuum repertum publica sepultura dignati sunt, ac templum super illius sepulcrum indigenæ construxerunt, ubi magna solemnitate diem*
B *mortis ejus celebrant.*

IV. STEPHANUS.

In Chalcedonensis synodi primis actionibus sedit *Stephanus Gerrhæ*, Στεφάνȣ Γέρας. Post vero damnato Dioscoro Alexandrino, latæ in eum sententiæ suffragari renuit, subscripsitque vafræ fidei formulæ quam ipse suique socii Patribus obtulerunt, Στέφανος ἐπίσκοπος Γερῖτῶν, *Stephanus episcopus Geritarum.*

XV.
ECCLESIA SELÆ.

SELA, Σέλα, quæ Antonino in Itinerario *Sila* dicitur, in utraque notitia abest. Augustamnicæ tamen censetur in actis synodi Ephesinæ.

EPISCOPI SELÆ.

I. ALYPIUS.

SYnodo Ephesinæ primæ generali adfuit & subscripsit *Alypius episcopus Selæ provinciæ Augustamnicæ*, Ἀλύπιος ἐπίσκοπος Σέλης, ἐπαρχίας Αὐγȣσταμνικῆς.

III. PROVINCIA AUGUSTAMNICÆ SECUNDÆ.

I. ECCLESIA LEONTOPOLIS.

LEONTOPOLIS, Λεοντόπολις, alias Λεόντων πόλις, *Leonum civitas,* non *Leontorum,* ut Latini veteres Epheſinæ ſynodi actorum interpretes inſulsè ſcripſerunt, Auguſtamnicæ ſecundæ cenſetur in utraque notitia. Hierocles vocem dumtaxat ſimplicem habet Λεοντῶ. Atqui Leontopolitæ nomi caput eſt Ptolemæo & Plinio. Strabo lib. 17. ejus ſitum indicat. *Poſt Mendetem,* inquit, ſive *Thmuim, eſt Dioſpolis, & lacus ſuper eam, & Leontopolis.*

EPISCOPI LEONTOPOLIS.

AMOS *Meletianus.*

IN Breviario Meletii, *Amos Leontopolis,* cenſetur inter factionis ejus epiſcopos, Ἀμῶς ἐν Λεόντων.

I. ISCHYRION.

Legationi Eugenii Ancyranæ eccleſiæ diaconi ad Athanaſium Alexandrinum pro ipſorum epiſcopo Marcello ſubſcripſit *Iſchyrion epiſcopus Leonto,* ſeu *Leontopolis,* Ἰσχυρίων ἐπίσκοπος Λεοντῶ.

II. METRODORUS.

In Epheſina ſynodo ſedit & ſubſcripſit *Metrodorus epiſcopus Leontum,* Μετρόδωρος ἐπίσκοπος Λεόντων, qui & ſententiam dixit pro Cyrilli Alexandrini ad Neſtorium epiſtola.

III. JANUARIUS.

Ad Chalcedonenſe concilium venit *Ja-*
A *nuarius epiſcopus Leontopolis,* ubi cum aliis Ægypti epiſcopis Dioſcori Alexandrini damnationi ſubſcribere renuit, & actione 4. mendacem formulam fidei exhibuit, cui ſubſcriptus legitur, Ἰανουάριος ἐπίσκοπος Λεόντων, *Januarius epiſcopus Leontum.*

IV. THEODORUS.

Ab Apollinari Alexandrino Patriarcha catholico ordinatus fuit *Theodorus epiſcopus Leontopolis,* quum in monte Sina monaſticæ vitæ ſtudens, Alexandriam à Præpoſito ſuo
B miſſus eſſet. Quod Joannes Moſchus in Prato ſpirituali teſtatur c. 123. & 125. Deinde ad quintam ſynodum venit, & actione 1. delegatus à Patribus fuit cum aliis præcipuis epiſcopis, ut Vigilium Papam invitaret ad conveniendum cum aliis ad concilium. Subſcripſit *Theodorus miſericordia Dei epiſcopus Leontopolis.*

II. ECCLESIA ATHRIBIS.

ATHRIBIS, Ἄθριβις, una è potioribus Ægypti civitatibus fuit, Ammiano teſte lib. 22. cap. 16. Nomi Athribitæ caput Ptolemæo, cujus præfecturæ Plinius quoque meminit lib. 5. cap. 9. quin etiam Strabo: in medio Delta poſita erat juxta Nili fluminis præcipuum alveum, qui ab ea Athribiticus eſt appellatus. Hanc habent utraque notitia, & *Athrib* hodieque dicitur.

EPISCOPI ATHRIBIS.

ISION *Meletianus.*

IN Breviario ſeu indice quem Meletius Alexandro Alexandrino, poſt Nicænam ſynodum dedit epiſcoporum quos conſtituerat, legitur *Iſion Athribi,* Ἰσίων ἐν Ἀθρίβι. Sed etſi Alexandri communionem tunc amplecti
C viſus eſt, ipſe tamen cum Iſaaco Cleopatridis & aliis factionis ſuæ ſociis Athanaſio crimen impingere non dubitavit, ceu lini tributum ſibi vindicaſſet, quod ab Alexandriæ preſbyteris coram Conſtantino falſum eſſe evictum fuit.

I. THEODORUS.

Sardicensi concilio adfuit & subscripsit *Theodorus episcopus Athribis*, necnon Alexandrino quod Constantio defuncto habitum est anno 362. cujus synodicæ quoque epistolæ ad Antiochenses subscripsit, Θεόδωρος Ἀθρίβεως, *Theodorus Athribis*.

II. ISIDORUS.

III. ATHANASIUS.

Theophilus Alexandrinus homilia sua Paschali III. quam Latinè vertit Hieronymus, episcopos recenset quos anno anteriore ordinaverat, atque in his, *in Athribi pro Isidoro Athanasium.*

IV. STRATEGIUS.

Synodo Ephesinæ priori adfuit & subscripsit *Strategius episcopus Athribis*, Στρατήγιος ἐπίσκοπος τῆς Ἀθριβιτῶν πόλεως, atque actione 1. Cyrilli ad Nestorium epistolam orthodoxam esse confirmavit. Ad hunc Isidori Pelusiotæ epistolam esse datam nullus dubito 12. lib. 1. quæ inscribitur Στρατηγίῳ ἐπισκόπῳ νεωστὶ κατασταθέντι, *Strategio episcopo recens constituto*, qua illum admonet, quod in omni vitæ curriculo tum præsertim, quando non principatum, ut æstimaverat, sed ministerium assequutus erat, cupiditates suas coërcere deberet; ne ulli succumberet vitiorum quibus subditi laborant. Turpissimum siquidem fore, si illis qui sibi subessent, imperare cupiens, ita esse affectus reperiatur, ut ne sibi quidem præesse queat. Ab epistola integra recitanda abstineo, quæ hominem ab ambitu non satis alienum repræsentat.

V. EULOGIUS.

Ad concilium Chalcedonense cum Dioscoro Alexandrino venit, & act. 4. cum aliis Ægypti episcopis formulæ fidei illusoriæ quam Patribus dederunt, subscripsit *Eulogius episcopus Athribis*, Εὐλόγιος ἐπίσκοπος Ἀθριβιτῶν, atque Dioscori depositionem, ac Leonis Papæ ad Flavianum epistolam admittere cum suis sociis detrectavit.

VI. APOLLONIUS.

In subscriptionibus decreti synodici Gennadii Constantinopolitani de Simoniacis legitur *Apollonius episcopus Athribis*, Ἀπολλώνιος ἐπίσκοπος Ἀθρίβεως. Nimirum anno priori 458. ipse cum orthodoxis aliis Ægypti episcopis Constantinopolim Timothei Æluri furorem fugiens secessit, quod ex S. Leonis Papæ epistolæ ad ipsos inscriptione comperimus.

VII. CHAIL *Jacobita.*

Electioni Chaïlis seu Michaëlis I. Jacobitarum Patriarchæ, cum multis aliis aderat *Chaïl* seu *Michaël Athribis*. Hist. Patr. Alex. pag. 207.

VIII. ZACHARIAS *Jacobita.*

Chaïl idem Patriarcha quum in suspicionem venisset apud Abdalla Merwani Califæ filium defectionis ad Abassidas qui Orientis Imperium occupaverant, in carcerem missus est cum multis aliis Jacobiticæ sectæ episcopis, in quibus erat *Zacharias Athribis:* nec nisi post interfectum Merwanum liberi abierunt. Ibid. pag. 227.

IX. MENNAS *Jacobita.*

X. ABRAHAMUS *Jacobita.*

Marcus II. Jacobitarum Patriarcha *Menna Athribæ* vel *Athribis* episcopo defuncto, *Abrahamum* ejus in locum ordinavit. Ibid. pag. 248.

XI. JOANNES *Jacobita.*

Cyrilli II. Patriarchæ electioni aderat *Joannes episcopus Athribis*. Ib. p. 450.

XII. THEODORUS.

Conventui episcoporum qui anno circiter 1086. habitus est coram Viziro ob incompositos mores quorumdam familiarium Cyrilli Patriarchæ II. aderat *Theodorus Athribæ.* Ibid. pag. 458.

III. ECCLESIA BABYLONIS ÆGYPTI.

PTOLEMÆUS, *in finibus*, inquit, *Arabiæ & Aphroditopolis Babylon, per quam Trajanus amnis fluit*, Nili fossa scilicet, quæ id nominis habuit. Ejus meminit Strabo, non item Plinius, Marcellinus, aut notitiæ. Diodorus vero Siculus lib. 1. hist. hanc Sesostris regis tempore exstructam refert: *Aiunt captivos è Babylonia à Sesostri deductos laborum pertæsos defecisse, locum validum juxta fluvium occupasse, cum vicinis bellum Ægyptiis intulisse, tandem impunitate concessa, locum inhabitasse, quem à patriæ nomine Babylonem dixerunt.* Sed nec ejus infrequens est memoria apud alios auctores. Nonnulli affirmarunt Petrum Apostolum de Babylone Ægypti in fine epistolæ suæ prioris scripsisse: *Salutat vos ecclesia quæ est in Babylone*

coëlecta: quod melius alii de Romana Ecclesia dictum censent. Civitas episcopalis erat sæculo quinto & deinceps, quæ quum temporum injuria desolata esset, ex ejus ruderibus Cahira vetus sub Romanis Principibus excitata est, factaque Emirorum, atque Sultanorum Ægypti sedes: quam incolæ Mesram vel Misram vocant, de prisco Ægyptiacæ gentis nomine, cujus parens Mesraim fuit filius Cham. Cæterum Coptitæ scriptores tradunt quo tempore Saraceni in Ægyptum incursionem fecerunt, anno scilicet 641. quum Memphim obsiderent, Romanos fugisse in Castrum inter Sahid & Thebaïdem scilicet, & Eltif Ægyptum-ve inferiorem, quod *Babylon* & *Fostat* vocabatur, ac certè erat Memphi vicinum. Atqui episcopus ejus Melchita sequiori ævo metropoliticis honoribus auctus fuit.

EPISCOPI BABYLONIS ÆGYPTI.

I. CYRUS.

AD synodum Ephesinam secundam cum Dioscoro Alexandrino venit, cunctaque ad illius nutum approbavit, subscripsitque *Cyrus episcopus Babylonis*, Κῦρος ἐπίσκοπος Βαβυλῶνος. Imperitè in codicibus quibusdam latinis scriptum erat *Babulenæ,* quando hujus nominis civitas in omni Ægypto non fuit.

II. PHOTIUS.

In subscriptionibus decreti Gennadii Constantinopolitani contra Simoniacos legitur *Photius episcopus Babylonis,* Φώτιος ἐπίσκοπος Βαβυλῶνος.

III. ZOSIMUS.

Zosimus genere Cilix, & in monte Sina monachus, à monasterii præfecto Alexandriam missus est ob negotia quædam; à Papa vero Alexandrino Apollinari Babylonis episcopus est ordinatus: post relicto episcopatu ad cellam suam rediit. Joannes Moschus, Prat. Spirit. capp. 123 & 124.

IV. MACARIUS *Jacobita.*

Inter episcopos Jacobitici gregis qui ad Chaïlis seu Michaëlis I. Patriarchæ sui electionem ordinationemque convenerant, *Macarius Misræ* seu *Cahiræ* memoratur Hist. Patr. Alex. pag. 207.

V. THEODORUS I. *Jacobita.*

Misræ sub Alexandro & Chaïle I. Jacobitarum Patriarchis, episcopus fuit *Theodorus,* ex archidiacono ecclesiæ S. Macarii. Huncque Patriarcha ille itineris socium assumsit, quando ad Sultanum in Persidem perrexit. Ibid. pag. 204. 214. & 234.

VI. CONSTANTINUS *Melchita.*

Quo tempore Chaïl ille Jacobitis Patriarcha præerat, ferunt *Constantinum Misræ* episcopum Melchitam invitasse Jacobitas ad mutuam unionem ineundam. Rem penè quidem ex voto successisse, hoc nimirum pacto, ut Cosmas Melchitarum Patriarcha Ægyptum metropolitæ jure administraret, superiores vero regiones Chaïl Jacobita. Ubi autem episcopi qui ex Thebaïde venerunt, Constantinum inter Jacobitas alios sedentem
A viderunt, parum abfuit quin ab ipsis necaretur: quamobrem concordia illa ex toto soluta fuit. Hist. Patr. Alex. pag. 216.

VII. GEORGIUS *Jacobita.*

VIII. MARCUS *electus Jacobita.*

Sub Menna I. & Joanne ejus successore Patriarchis Jacobitis, post sæculi octavi medium *Georgius Misræ episcopus* fuit. Quo defuncto electus ejus in locum fuit *Marcus,* quem Joannes continuo sacerdotem fecit: sed eo episcopatum detrectante, alter pro
B ipso constitutus est. Ibid. p. 243.

IX. CHAIL *Jacobita.*

Pro Marco itaque Misræ episcopus constitutus fuit *Chaïl,* à quo episcopi & Jacobiticæ ecclesiæ primores Marcum illum Patriarcham ordinandi licentiam petierunt; quibus Chaïl ultro annuit, ipseque cum aliis Præfectum adiit, verbaque fecit, ut sibi liceret Marcum ordinare, quem communibus suffragiis omnes expetebant; quod & impetravere. Marco vero fugiente, Chaïl qui mo-
C nasteriorum omnium curam gerebat, episcopos cum sacerdotibus misit qui eum, si opus esset, catenis vinctum, Alexandriam deducerent. Ibid. pag. 246.

X. THEODORUS II. *Jacobita.*

Mortuo Simone Patriarcha Coptitarum *Theodorus episcopus Misræ,* & Zacharias Wissim quum Isaacum Andunæ filium in Patriarcham promovere studerent, increpati ab aliis episcopis fuerunt, cœptoque desistere admoniti: quocirca cum aliis qui convene-
D rant, Juçab seu Joseph præpositum S. Macarii ordinaverunt. Post Misræ cives, adversus ipsum, nescio quibus de causis, apud Patriarcham expostularunt. Ib. p. 277. & 279.

XI. JACOBUS *Melchita.*

In actis synodi illius in qua Photii in sedem Constantinopolitanam restitutio post S. Ignatii obitum approbata est, lecta epistola est Michaëlis Patriarchæ Alexandrini Melchitæ, in qua fertur eum ad synodum coëgisse

ECCLESIA BABYLONIS ÆGYPTI.

quotquot poterat suæ diœcesis metropolitas, in quibus erat *Jacobus Babylonis*, καὶ A Ἰάκωβον Βαβυλῶνος, qui definierunt, inquit, Photium semper habendum fuisse uti legitimum Patriarcham.

XII. ISAACUS

Misrensis ecclesiæ administrator *Jacobita*.

Post Theodori obitum Juçabus Patriarcha Misræ ecclesiam aliquamdiu pastore vacuam reliquit, administrandamque commisit *Isaaco* illi filio Andunæ, quem ecclesiæ Wissim episcopum dederat. Hic porro episcopatum Misræ ad finem usque vitæ retinuit, quum B nemo ei ob ipsius apud Principes auctoritatem obsistere valeret. Hist. Patr. Alex. p. 281.

XIII. JOANNES I. *Jacobita*.

Isaaco episcopo Wissim defuncto, Misræ episcopum proprium Juçabus concessit *Joannem* diaconum, Misræ civium precibus annuens. Ibid. pag. 289.

XIV. PHILOTHEUS *Jacobita*.

XV. GABRIEL *Jacobita*.

Cyrillo II. Patriarcha defuncto congregati ad successoris ordinationem episcopi, condi- C tiones quasdam illi qui eligendus esset proponendas duxerunt, in quibus hæc erat, ut Misræ ecclesiam B. Mariæ Muhallaca dictam & B. Mariæ in vico Græcorum quas Christodulus Patriarcha occupaverat post obitum *Philothei episcopi & Gabriëlis* successoris ejus, Misrensi sedi restitueret. Ibid. pag. 473.

XVI. JACOBUS *Jacobita*.

Sedebat Misræ episcopus Jacobita *Jacobus*, quo tempore Cyrillus II. Patriarcha ordinatus fuit, quem ad Divani præsidem, necnon D ad Emirum exercitus deduxit. Post vero quum episcopi coram Viziro Begermalo, propter Cyrilli quosdam familiares immorigeratos prorsus convenissent, cum eis adesse noluit. Obiit anno Martyrum 804. Christi 1088. quum sedisset annos 24. sepultusque est in monasterio seu cœmeterio Abyssinorum dicto prope Misram: qui ante episcopatum archidiaconus fuerat monasterii S. Joannis, in Valle Habib. Ibid. p. 450. & 457.

XVII. SANUTIUS *Jacobita*.

Post Jacobi obitum congregati Christianorum primores, statuerunt ut episcopum eligerent *Sanutium* diaconum ecclesiæ sancti Bischoï, aut Veminum archidiaconum ecclesiæ S. Joannis. Et quum Sanutius fugisset in monasterium, ibique latitaret, repertus, Misram adductus est, & in ecclesia S. Sergii ordinatus, pag. 462. Hic Cyrillo Patriarcha defuncto, obstitit ne Samuël quidam anachoreta Gaïanitarum doctrina imbutus, in Patriarcham assumeretur. Tum Chaïle seu Michaële III. electo & ordinato, hunc Sanutius interpellavit, ut ea quæ ante ordinationem suam spoponderat expleret, ut pote quæ ad ecclesiæ bonum conferrent, in quibus præsertim erat duarum ecclesiarum restitutio & simoniæ abolitio. Quæ Patriarcha præstare recusans, Sanutium ab ecclesiæ administratione & liturgiæ celebratione suspendit: qui ne ulteriorem illius sententiam subiret, Misra egressus in monasterium S. Philemonis prope Fiumam secessit. Michaël illum variis modis vexare conatus est omni vitæ suæ tempore, ad annum usque Martyrum 818. Chr. 1102. Posthæc Sanutius ecclesiam suam reversus, magna civium lætitia susceptus est. Obiitque anno Martyrum 833. Christi 1117. sub Macario II. Patriarcha. Ibid. p. 473. 491.

XVIII. JOANNES II. *Jacobita*.

Sanutio suffectus fuit *Joannes*, quo tempore multorum suspicio erat, moliri Patriarcham Macarium Misræ sedem cum Alexandrina in unum conjungere. Plane Macarii successor Gabriël, Joanne sive Yune defuncto, neminem Misræ episcopum ordinavit. Ibid. pag. 503.

XIX. PAULUS *Jacobita*.

Michaël Wanslebius in catalogo scriptorum ecclesiæ Jacobiticæ, quem Relationi de ecclesia Alexandrina subjecit, septem sermones in solennitates B. Virginis memorat, ab Abba *Paulo de Busch* episcopo *Misræ* editos. *Busch* esse vicum ait Benesuof proximum in media Ægypto.

IV. ECCLESIA BUBASTI.

BUBASTUS Βύβαστος, Herodoto Βύβαστις, quæ Hebraïce פיבסת *Phibeseth* Ezechielis 30. v. 17. dicitur, hodieque *Basta*, civitas est in Delta, à qua Bubastites nomus, cujus meminit Plinius, Ptolemæus quoque ac Strabo. Hanc Herodotus lib. 2. ætate Sabachonis Æthiopiæ regis sive *Suæ* illius cujus mentio est lib. 4. Reg. cap. 17. v. 4. conditam refert. *In qua templum Bubastis*, inquit, *quæ lingua nostra dicitur Diana, omnium maxime memorabile.* Stephanus Byzantinus auctor est, ab Ægyptiis *felem Bubastum* appellari: οἱ δὲ Αἰγύπτιοι Βύβαστον τὸν αἴλουρον φασι. *Basta* & *Khandek* vicina oppida sunt, quæ in episcopatum

episcopatum unum coaluere. Khandek vero quod Cahiræ suburbium fuit, hodie non exstat. ECCLESIA BUBASTI.

EPISCOPI BUBASTI.

HARPOCRATION *Meletianus.*

INter episcopos quos Meletius Lycopolitanus ordinaverat, in ejus breviario quod Alexandro Alexandrino post Nicænam synodum dedit, legitur *Harpocration in Bubasto,* Ἀρποκρατίων ἐν Βυβάςῳ.

I. HERMON.

Tempore S. Athanasii Bubasti episcopus fuisse *Hermon* fertur in epistola Ammonii episcopi ad Theophilum Alexandrinum de SS. Pachomio & Theodoro, num. 23. quam Henschenius edidit inter acta SS. die 14. Maii. *Postquam, ait, beatus pontifex Athanasius me omnium minimo, aliisque Alexandriæ ecclesiæ clericis præsentibus, ad magnam venisset ecclesiam, beatæ memoriæ Ammonio qui fuit episcopus Elearchiæ, & Hermoni episcopo Bubastenorum,* καὶ Ἑρμῶνι τῷ τῶν Βυβαςινῶν, *dixit aliquid de Theodoro, quod quidem existimo sanctitatem tuam ibidem præsentem audivisse.*

II. JULIANUS.

Inter Bubasti episcopos *Julianum* pono ex actis secundæ synodi Ephesinæ quæ act. 1. concilii Chalcedonensis relecta sunt, in quibus legitur *Julianus Mostinæ civitatis* episcopus, pro *Bubastenæ,* nî fallor, quando hoc nomen in textu Græco desideratur. Plane Ægypti præsulibus annumeratur.

III. GEORGIUS *Jacobita.*

Sub Christodulo Patriarcha Jacobitarum sedebat, post sæculi XI. medium, *Georgius episcopus Khandek,* qui quum Patriarchæ sui causa perinde atque ille in carcerem conjectus esset, variisque tormentis vexatus, vitam A demum efflavit. Hist. Patr. Alex. p. 439.

IV. GABRIEL *Jacobita.*

Cyrilli II. qui Christodulo suffectus fuit electioni atque ordinationi aderat *Gabriël episcopus Basta, quæ & Khandek.* Qui rursum coram Viziro multorum Ægypti episcoporum conventui adfuit, qui habitus est propter nefarios quosdam illius Patriarchæ familiares. A Viziro subinde jussus est ecclesiam vacuam in monasterio El Khandek Syrianis Jacobitis concedere. Post vero reus peractus fuit, B quod in bello civili Viziri hostium partes sequutus esset, & pecunias apud se reconditas servasset. Ibid. pag. 450. 458. 465.

V. JOANNES *Jacobita.*

Inter episcopos qui Macarium II. Patriarcham ordinaverunt *Joannes episcopus Khandek* censetur. Ibid. p. 482.

VI. * * * *Jacobita.*

Cyrillus III. Jacobitarum Patriarcha, audito Ignatii Antiocheni Hierosolymam adventu, C *episcopum Khandekæ* ad eum delegavit, cum uno è sacerdotibus Misræ. Post vero ab eodem Cyrillo episcopus Khandekæ variis de causis, præsertimque propter simoniam excommunicatus fuit. Ibid. p. 579.

Vocato autem in jus Cyrillo, concordia inter ipsum & Ægypti episcopos certis conditionibus inita est, in quibus hæc una fuit, ut quamprimum Misræ & Khandekæ episcopos ordinaret, quas sedes proprii compendii gratia vacuas relinquebat. Ibid. p. 589.

V. ECCLESIA PHARBÆTHI.

PLINIUS *Pharbæthitem* nomum & urbem Pharbæthum memorat, quæ apud Hieroclem amanuensis errore Φάρζιθος, & in notitia veteri Κάρβεθος. Strabo, *supra Mendesium,* inquit, *& Taniticum ostium est magnus Lacus & Mendesius nomus, & Leontopolitanus, & Aphroditopolis, & Pharbetites nomus.* Pharbeith Arabibus quoque dicitur.

EPISCOPI PHARBÆTHI.

I. ALBERION.

IN indice Patrum Nicænorum de provincia Ægypti legitur *Alberion Pharbæthi,* quamquam in editione Pithœi dicitur episcopus Parætonii, Libyæ scilicet.

VI. ECCLESIA HELIOPOLIS.

HELIOPOLIS Arabiæ censetur Straboni, utpote Arabiæ desertis proxima, ac certe antiquissima civitas fuit, cujus priscum nomen Ægyptiacum fuit *On.* Urbis hujus sacerdos erat Putiphares ille cujus filiam Josephus Patriarcha uxorem duxit. Non omittam Gen. cap. 45. v. 41.

ECCLESIA HELIOPOLIS

quod in editione latina Geographiæ Ptolemæi, quæ Joannis Antonii Magini opera prodiit, pag 102. habetur: *Heliopolis nomus & metropolis Onii, aliter Elii,* seu potius *Helii*, quod solem significat. Ac si in suo Græco contextu repererit Ὀνίȣ, quum in editis Græco-Latinis feratur dumtaxat Ἡλίȣ, quemadmodum in utraque notitia, hoc est Ἡλίȣ πόλις civitas solis. Destructa pridem est, ejusque in loco exstare vicum aiunt, qui *Matarea* vocitatur: illicque Dominum Jesum quum in Ægyptum infans apportatus esset, commoratum tradunt.

EPISCOPI HELIOPOLIS.

I. HELENUS.

IN actis S. Eugeniæ Martyris, quæ exstant in Vitis Patrum, & apud Surium die 25. Decembris, *Helenus Heliopolis episcopus* fertur Eugeniæ virgini cum decem millibus virorum, monachorum utique, qui psalmos Deo canebant, occurrisse; deinde, cum Zarea mago congressum, rogum ardentem sine ustulatione pervasisse, Eugeniæ permisisse, ut aliquamdiu virili veste induta lateret. Quæ mendacii exinde arguuntur, quod eadem acta Philippum Eugeniæ parentem Alexandriæ episcopum electum dicant: nullus vero inter Alexandrinos episcopos Philippus sedisse reperiatur, nedum Commodi & Severi Augustorum ævo, sæculo, inquam, secundo & tertio. In his porro actis miracula nonnulla ab Heleno patrata feruntur, quæ Evagrius & Palladius S. Copre anachoretæ attribuunt.

A

MELAS *Meletianus.*

A Meletio Lycopolis *Melas* in Arsenoïte nomo & in Heliopolitano ordinatus episcopus fertur in Breviario seu libello quem Alexandro Alexandrino post synodum Nicænam dedit. Μέλας, ἐν Ἀρσενοΐτῃ, ἐν Ἡλίȣς; sive Ἡλίȣς. Arsenoïtæ nomo proximus erat Heliopolis.

II. MARINUS.

In Ephesina synodo sedit & subscripsit *Marinus episcopus Heliopolis*, Μαρῖν☉ ἐπίσκοπος Ἡλιȣπόλεως.

B

III. * * *.

Apollinaris archiepiscopus Alexandrinus monachum cœnobii montis Sinaï, qui à præposito suo Alexandriam missus fuerat *Heliopolis episcopum* creavit. Prat. Spirit. c. 125.

VII. ECCLESIA SCENARUM MANDRARUM.

SCENAS *Mandras* Antoninus in Itinerario habet Aphroditen inter & Babylonem, ac proinde in Augustamnica, itemque *Scenas veteranorum*. Apud Hieroclem legitur Σκέννα *Scenna.* Utras significaverit, incertum; neutras habet notitia altera.

EPISCOPI SCENARUM MANDRARUM.

I. PETRUS.

IN epistola quam Ægypti episcopi ad Leonem Imp. de nece S. Proterii archiepiscopi sui scripserunt, subscriptus legitur *Petrus Scinorum Mandrorum*, emendandum omnino, *Scenarum Mandrarum*, Σκηνῶν Μανδρῶν.

VIII. ECCLESIA ARCHÆ.

ARCHA una est è civitatibus Ægypti inferioris Anonymo Ravennati, quam ipsam esse crediderim Archæorum civitatem, cujus episcopus Cyrus synodo Ephesinæ primæ interfuit; ita tamen ut quum in editis Græcis & Latinis legatur Κῦρος ἐπίσκοπος Ἀχαίων, *Cyrus episcopus Achæorum*, cum Philippo Labbæo emendetur Ἀρχαίων *Archæorum.*

EPISCOPI ARCHÆ.

I. APOLLO.

II. MUSÆUS.

THEOPHILUS Alexandrinus homilia sua Paschali 3. in fine significat à se ordinatum esse *in Achæis pro Apolline Musæum episcopum.*

C

III. CYRUS.

Musæum sequutus est *Cyrus* ille quem synodo Ephesinæ generali priori interfuisse dixi.

IV. PROVINCIA ÆGYPTI SECUNDÆ.

I. ECCLESIA CABASORUM.

IN notitia veteri Græca *Cabasa Ægypti secundæ* prima civitas est: Hierocles vero unam dumtaxat Ægypti provinciam novit, in qua habet Κάβασα *Cabassa*. Ptolemæo *Cabasidæ* nomi metropolis est *Cabasa*, Κάβασα. Plinio in regione Pelusio non remota *Capatites*, seu certe *Cabasites* nomus exstabat.

EPISCOPI CABASORUM.

I. THEOPEMPTUS.

SYnodo Ephesinæ priori interfuit & sub- A scripsit *Theopemptus episcopus Cabasorum*, Θεόπεμπτος ἐπίσκοπος Καβάσων, itemque Καβάσου *Cabassæ* legitur. Qui unus fuit episcoporum quos Patres ad Nestorium vocandum delegarunt, & actione 1. sententiam dixit pro Cyrilli ad Nestorium epistola. Anno insuper 449. ad Ephesinam synodum alteram venit, ubi cuncta pro Dioscori Alexandrini votis patravit.

II. MACARIUS.

Dioscorum Alexandrinum ad concilium Chalcedonense sequutus est *Macarius episcopus Cabassorum;* adversus quem pro fide catholica stetit, synodi definitioni & epistolæ Leonis ad Flavianum Constantinopolitanum ultrò subscribens, Μακάριος ἐπίσκοπος πόλεως Καβάσων. Alexandriam reversus cum aliis tribus sociis suis egit, ut Proterius in Dioscori locum eligeretur. Liberatus c. 14. Breviarii.

II. ECCLESIA PHRAGONEOS.

IN veteri notitia Græca secundæ Ægypti civitas est Φραγόνης, *Phragones*, quæ librariorum errore Φραώνης *Phraynes* scribitur in notitia Hieroclis, lego Φράγονις *Phragonis*. Non certe ipsa est quæ Phragoriopolis Straboni, maris Rubri recessui vicina, nam ecclesiæ Phragoneos Elearchiæ pars obnoxia erat, pars ecclesiæ Pachnamunis, circa fossam Canopicam, haud ita procul Alexandria.

EPISCOPI PHRAGONEOS.

I. AGATHUS.

IN inscriptione & subscriptionibus epistolæ B synodi Alexandrinæ, quæ Athanasio præside habita est anno 362. legitur *Agathus Phragoneos & Elearchiæ Ægypti*, Ἀγαθὸς Φραγόνεως καὶ Ἐλεαρχίας τῆς Αἰγύπτου. Hic est, nî fallor, Agathon ille spectatissimæ virtutis monachus, quem summa humilitate episcopatui collum supposuisse Dracontio scribebat Athanasius.

II. PAULUS.

Ephesinæ synodo generali primæ adfuit & subscripsit *Paulus episcopus Phragoneos*, Παῦλος ἐπίσκοπος Φραγόνεως.

III. NESTORIUS.

Catholicæ fidei tenacissimus fuit *Nestorius episcopus Phragoneos*, qui in concilio Chalcedonensi sententiæ quam Dioscorus in S. Flavianum tulerat palam act. 1. refragatus est: ejusdem Dioscori damnationi, epistolæ S. Leonis ad eumdem Flavianum aliisque subscripsit Νεστόριος ἐπίσκοπος πόλεως Φραγόνεως. Electionis S. Proterii magna pars fuit; subscripsit quoque epistolæ præsulum Ægypti de ejus nece ad Leonem Imp. Hunc Proterius statim ab ordinatione sua ad Leonem Papam miserat. Proterio interempto, Constantinopolim Timothei Æluri furorem fugiens cum aliis perrexit.

III. ECCLESIA PACHNAMUNIS & ELEARCHIÆ.

PACHNAMUNIM Ægypti civitatem habet Ptolemæus *Sebennytæ regionis inferioris* metropolim. Inter Pharmuthiacum nomum & Athribiticum amnem Σεβεννύτης, τοῦ κάτω τόπων μητρόπολις αὐτοῦ Παχνάμουνις. Quam urbem Strabo & Plinius omiſerunt, at non Hierocles, neque notitia vetus. Eccleſiæ ejuſdem urbis aliquando adjecta fuit altera pars regionis Elearchiæ.

EPISCOPI PACHNAMUNIS & ELEARCHIÆ.

I. AMMONIUS.

INter epiſcopos qui anno 362. concilio Alexandrino adfuerunt, ſubſcripſeruntque ſynodicæ ad Antiochenſes epiſtolæ, legitur *Ammonius Pachnemunis & partis Elearchiæ Ægypti.* Ἀμμώνιος Παχνεμούνεως, καὶ μέρους Ἐλεαρχίας τῆς Αἰγύπτου, qui ſub Conſtantio Auguſto in ſuperiorem Oaſim exulatus fuerat, ut fert Athanaſius epiſt. ad Solit. Sede rurſum, urbeque ſua ſub Valente pulſus fuit. Hunc Sardicenſi concilio interfuiſſe conjicere licet, ex multis Ammoniis unum, qui epiſtolæ ejus ad eccleſias ſubſcripſiſſe reperiuntur. De hoc Ammonio mentio fit in Ammonii alterius epiſtola ad Theophilum Alexandrinum de vita ſanctorum Pachomii & Theodori, quæ exſtat inter acta SS. 14. Maii, ubi Ammonius noſter Elearchiæ epi- A ſcopus nudè dicitur: *Beatæ memoriæ Ammonio, qui fuit epiſcopus Elearchiæ,* τῷ μακαρίῳ ἐν μνήμῃ ἐπισκόπῳ γενομένῳ τῆς Ἐλεαρχίας, nec deinceps ullus Pachnamunis epiſcopus uſquam nuncupatus occurrit, ſed Elearchiæ ſolum.

II. ISAAC.

Concilio Epheſino priori interfuit *Iſaac Elearchiæ,* Ἰσαὰκ Ἐλεαρχίας, qui pro Cyrilli ad Neſtorium epiſtola ſententiam dixit, cunctiſque ſynodi decretis ſubſcripſit.

III. PAPAS.

Synodico decreto Gennadii Conſtanti- B nopolitani de Simoniacis ſubſcriptus inter Ægypti epiſcopos legitur, *Papas epiſcopus Eleïtarum,* Πάπας ἐπίσκοπος Ἐλφιτῶν.

IV. ECCLESIA CYNOPOLIS *inferioris.*

CYNUM, ſive *Cynopolis,* ſecundæ Ægypti cenſetur in notitia veteri Græca. Straboni *Cynoſpolis in Buſiritico nomo eſt, perinde atque Buſiris.* Eſt altera Cynopolis in Thebaïde, cujus omnes Geographi meminere. Minorem indicat Plinius lib. 5. cap. 10. ubi præcipuas Ægypti inferioris urbes recenſens, Buſiri Cynopolim ſubjungit.

EPISCOPI CYNOPOLIS *inferioris.*

HERMÆON *Meletianus.*

IN breviario, ſeu libello quem Meletius C Lycopolis Alexandro Alexandrino dedit epiſcoporum quos paſſim per Ægyptum conſtituerat, legitur *Hermæon in Buſiri & in Cyno,* Ἑρμαίων ἐν Κυνῷ καὶ Βούσει. Ibidem habetur quoque Colluthus Cynopolis ſuperioris.

I. ADAMANTIUS.

In indice Patrum Nicænorum de provincia Ægypti legitur *Adamantius Cynopolites,* aderat & Harpocration Cynopolis ſuperioris.

II. MARION.

Synodico decreto Gennadii Conſtantinopolitani de Simoniacis ſubſcripſit *Marion epiſcopus Cynum,* Μαρίων ἐπίσκοπος Κυνῶν. Ex quo intelligimus ipſummet eſſe qui ann. 458. epiſtolæ epiſcoporum Ægypti ad Leonem Aug. de nece S. Proterii Alexandrini ſubſcripſerat, *Marion epiſcopus Cynopolitanus* non *Cotenopolitanus,* ut edita ferunt.

III. SERGIUS.

Synodo quintæ generali interfuit, ſubſcripſitque *Sergius epiſcopus Cynom ſecundæ Ægypti.*

V. # ECCLESIA BUSIRIS.

BUSIRIS, à qua Busirites nomus Straboni, Plinio, Ptolemæo & aliis, civitas sat antiqua est, in qua Herodotus lib. 2. *quotannis Ægyptios conventum egisse* ait, *in honorem Isidis, cujus hac in urbe maximum templum esset. In medio Delta Ægypti positam fuisse* subdit. In Busiride nomo Demetrius Phalereus à Ptolemæo Philadelpho relegatus interiit. Hanc habet notitia utraque & hodieque *Busir* dicitur. Unum fuisse Busiris & Cynopolis episcopum indicat breviarium Meletii, qui Hermæonem in Cyno & in Busiri à se constitutum scripsit. Act. 1. concilii Chalcedonensis Athanasius episcopus Βουσίρεως Τετπόλεως κατ' Αἴγυπτον, *Busiris Tripolis Ægypti* appellatur, ut regio in qua Busiris exstabat, tres urbes complexa sit, ipsam Busirim, Cynopolim, & aliam cujus nomen me fugit. Imo quoque Athanasius magnus in vita S. Antonii virginem quamdam ex Busiri Tripolitanæ regionis ἀπὸ Βουσίρεως τῆς Τετπόλεως, ab eo sanatam refert.

EPISCOPI BUSIRIS.

HERMÆON *Meletianus.*

IN breviario Meletii Ερμαίων ἐν Κυνῷ καὶ Βούσει, *Hermæon in Cyno & Busiri.*

I. ATHANASIUS.

In Ephesina synodo secunda sedit, & profanis Dioscori Alexandrini consiliis suffragatus est & subscripsit *Athanasius episcopus Busiris,* Ἀθανάσιος ἐπίσκοπος Βουσίρεως. Post vero ad Chalcedonense concilium reversus, ipsa actione 1. deincepsque à Dioscoro defecit, Flavianum injuste damnatum pronunciavit, ac Fidei catholicæ causam amplexus, Leonis Magni Tomo subscripsit, & post suum in Ægyptum regressum, Proterium in Dioscori locum eligi cum tribus aliis sociis curavit. De quibus legendus Liberatus in Breviario cap. 14.

II. JACOBUS *Jacobita.*

Theodoro Jacobitarum Patriarcha defuncto anno 737. convenerunt ad successoris ejus electionem episcopi, quorum unus fuit *Jacobus Busiris.* Hist. Patr. Alex. p. 207.

III. PETRUS *Jacobita.*

Busiris episcopus erat sub Chaïl Patriarcha Theodori successore circa annum Hegiræ 126. Christi 746. *Petrus,* qui cum aliis episcopis ipsoque Patriarcha ab Abdalla Merwani Califæ filio semel atque iterum carceri traditus est, quum apud ipsum in suspicionem venissent defectionis ad Abbassidas principes qui Orientis imperium Merwano & Ommiadis eripuerunt. Ibid. p. 227.

IV. SEVERUS *Jacobita.*

Sub Philotheo Jacobitarum Patriarcha, undecimo sæculo ineunte, *Severus episcopus Busiris* Coptita fuit, quo missam cum illo celebrante, lethali morbo Patriarcha percussus fuit. Ibid. p. 380.

V. CHAIL *Jacobita.*

Episcoporum conventui, qui Misræ coram Viziro habitus est ob incompositos mores quorumdam Cyrilli Patriarchæ familiarium, aderat *Chaïl* seu *Michaël episcopus Busiris.* Ibid. p. 458.

VI. MOHNA *Jacobita.*

Quo tempore Joannes Patriarcha vivere desiit, antiquior Ægypti episcoporum erat *Mohna Busiris.* Ibid. p. 569.

VI. # ECCLESIA PARALI.

PARALIUS vel *Paralus* provinciæ Ægypti postrema civitas est in notitia Hieroclis, in veteri Græca dicitur Ῥηγεὼν Πάραλος, *Regio Paralus,* sive maritima; Arabes Albarlas dixerunt.

EPISCOPI PARALI.

I. ATHANASIUS.

EPHESINÆ synodo generali adfuit, & subscripsit *Athanasius episcopus Parali,* Ἀθανάσιος ἐπίσκοπος Παράλου.

II. PASMEIAS.

Ad alteram synodum venit *Pasmeïas episcopus Parali,* & Dioscori sui nutibus in omnibus obsecundavit; sed & post biennium

ECCLESIA PARALIS.

in concilio Chalcedonensi unus fuit ex illis Ægypti episcopis, qui illusoriæ fidei formulæ A subscripserunt Πασμήϊας ἐπίσκοπος Παραλεώτων, *Pasmeïas episcopus Paraleotarum.*

III. JOANNES *Jacobita.*

Jacobitæ Alexandrini in vita Damiani Patriarchæ sui, ejus tempore claruisse ferunt episcopos multos suæ factionis virtute insignes, in quibus *Joannes Borlesita* sive *Paraloi,* aut *Parali,* Callistus & alii. Hist. Patr. Alex. pag. 146.

IV. CHAIL *Jacobita.*

Cahiram cum multis aliis, Viziro jubente, venit *Chaïl episcopus Parales* seu *Parali,* ad quoddam synodi genus, quæ habebatur propter male moratos familiarium Cyrilli Patriarchæ mores; sed propter valetudinem non adfuit. Ibid. p. 458.

VII.

ECCLESIA SEBENNYTI.

PTOLEMÆUS *Sebennytem nomum superiorem* habet, & *Sebennytum civitatem ejus metropolim,* Σεβεννύτης ἄνω τόπων καὶ μητρόπολις Σεβέννυθος. A nomo, seu civitate potius Sebennyticum Nili ostium, lacusque dicta sunt, quorum etiam, ut & nomi, civitatisque, ceu quibus Delta finitur, Strabo & Stephanus Byzantinus meminere. Ostii, nomique Plinius; laci Scylax. Hierocles *Sebennytum* ponit in provincia Ægypti, notitia vetus in Ægypto secunda. Hodie *Semmenut* oppidum est in quo vectigalia solvuntur eorum quæ Cahiram adsportantur.

EPISCOPI SEBENNYTI.

SOTERICHUS *Meletianus.*

MELETIUS Lycopolis episcopus Sebennyti quoque episcopum creavit *Soterichum,* B ut compertum fit ex breviario seu libello quem Alexandro Alexandrino post Nicænam synodum dedit, Σωτήριχος ἐν Σεβεννύτῳ.

I. AUSONIUS.

Ephesinæ quidem synodo secundæ cum Dioscoro adfuit *Ausonius Sebennyti,* Αὐσόνιος Σεβεννύτου, *episcopus,* ejusque impiis decretis suffragatus est; errorem vero post annos duos correxit in concilio Chalcedonensi, Dioscori C & Eutychis damnationem, S. Leonis Papæ ad Flavianum epistolam, & synodi definitionem fidei approbans cum Athanasio Busiris, Macario Cabasorum, & Nestorio Phragoneos, quorum opera Proterius in Dioscori locum electus fuit. In codicibus Græcis & Latinis identidem scribitur Αὐξόνιος *Auxonius,* ut apud Liberatum in Breviario cap. 14.

II. PAULUS.

Decreto synodico Gennadii Constantinopolitani de Simoniacis subscripsit *Paulus episcopus Sebennyti,* Παῦλος ἐπίσκοπος Σεβεννύτου. D

III. ISAAC *Jacobita.*

Anno 743. ad synodum Alexandrinam venit *Isaac Semnudæ,* in qua actum est de eligendo Patriarcha qui Theodoro succederet, & tandem Chaïl seu Michaël renuntiatus fuit. Multum laborasse fertur, ut Barsanuphianos ad ecclesiæ suæ communionem revocaret. Historia Patriarcharum Alexandrinorum pag. 207.

IV. * * * *Jacobita.*

Sanutio I. Patriarchatum gerente, episcopi duo inferioris Ægypti cum aliquibus de Sahide, sive Thebaïde, expositionem fidei improbavere quam ille secundo pontificatus anno ad diœcesis suæ ecclesias miserat, in qua nempe divinæ naturæ mortem adscribebat. Hi erant *episcopus Semnudæ & episcopus Moniet Tama.* Ibid. pag. 306.

V. THEODORUS *Jacobita.*

Semnudæ sive Sebennyti, sæculo undecimo labente, episcopus erat *Theodorus* Sanutii II. Patriarchæ sororis filius, qui cum Christodulo itidem Patriarcha & aliis episcopis à Viziro improbo in carcerem conjectus, duris vexatus tormentis interiit. Ibid. pag. 439.

VI. MARCUS.

Inter episcopos qui à Viziro Misram accersiti sunt, ad corrigendos familiares male moratos Cyrilli Patriarchæ, aderat *Marcus Semnudæ episcopus,* frater Joannis episcopi Saca. Ibid. p. 458.

VII. MACARIUS *Jacobita.*

Circa annum 1147. *Macarius* fratris Joannis Patriarchæ filius ejusque alioqui frater spiritualis in vita monastica, Semnudæ episcopus fuit, qui quum multos ob rerum mundanarum & gloriæ cupiditatem nimiam monachos offendisset, ipse vicissim vocem

vivificum corpus, quam illi Confessioni Eucharistiæ consuetæ interjecerant, criminatus est. Sed re ad episcoporum conventum delata, vox orthodoxa censita est, nec rejicienda. Ibid. pag. 526.

VIII. JOANNES I. *Jacobita.*

Agitata coram Viziro quæstione de Cyrillo Patriarcha II. ritè-ne electus fuisset, ex episcopis undecim qui electionem canonicam fuisse subscripserunt *Joannes Semnudæus* fuit. Ibid. p. 590.

IX. JOANNES II.

Joanne illo I. recentiorem puto illum Amba *Joannem episcopum Semnudæ*, cujus Lexicon & Grammaticam Copticam Michaël Wanslebius memorat in fine Historiæ suæ de Alexandrina ecclesia, pag. 335.

ECCLESIA XOIS.

VIII. XOITÆ nomi metropolis est ipsa Xoïs Ptolemæo, quam habent notitiæ, Hieroclis quidem in provincia Ægypti, altera in secunda Ægypto. Stephano Byzantino *Xoïs insula mediterranea est, ad Sebennyticum & Phatnicum ostium.* Atqui Straboni concinit, qui ait: ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ τῇ ὑπὲρ τοῦ Σεβεννυτικοῦ καὶ Φατνικοῦ στόματος Ξόϊς ἐστὶ καὶ νῆσος καὶ πόλις ἐν τῷ Σεβεννυτικῷ νομῷ. *In mediterranea vero parte supra Sebennyticum & Phatnicum ostium, Xoïs insula & civitas est in Sebennytica præfectura.* Hodie *Saca* dicitur, quibusdam *Achsa.*

EPISCOPI XOIS.

I. PAULUS.

CONCILIO Constantinopolitano, in quo, præside Nectario, Agapii & Bagadii qui de Bostrorum episcopatu contendebant, causa judicata est, cum Theophilo archiepiscopo suo sedebat *Paulus episcopus Xoïs*, Παῦλος Ξέως seu Ξόεως.

II. MACEDONIUS.

Ephesinæ synodo generali priori adfuit subscripsitque *Macedonius episcopus Xoïs*, Μακεδόνιος ἐπίσκοπος Ξόεως ὑπέγραψα.

III. ATHANASIUS.

Decreto synodico Gennadii Constantinopolitani de Simoniacis subscripsit *Athanasius episcopus Xoïtarum*, Ἀθανάσιος ἐπίσκοπος τῶν Ξοϊτῶν ὑπέγραψα. Ex quo emendatur Latina translatio subscriptionum epistolæ episcoporum Ægypti ad Leonem Imp. de nece Proterii Alexandrini, in quibus legitur Athanasius episcopus Toïcenæ civitatis pro *Xoïtenæ*. Ejusdem Athanasii nomen legitur in inscriptione epistolæ quam Leo Papa insequenti anno dedit: *Ad episcopos & clericos catholicos ex Ægypto apud Constantinopolim constitutos.*

IV. JOANNES I. *Jacobita.*

Joanni Semnudæo Jacobitarum Patriarchæ morienti, ejusque successoris Isaac electioni anno 686. aderat *Joannes episcopus Saca.* Historia Patriarcharum Alexandrinorum, pag. 176.

V. ZACHARIAS.

Simon Isaaci Patriarchæ successor episcopos duos ordinavit, litterarum sacrarum doctrina conspicuos, *Zachariam Saca*, & Ptolemæum Menuf. Ibid. p. 185.

VI. * * * *Jacobita.*

Chaïle II. Jacobitarum Patriarcha, *episcopus Saca* sedebat vir improbus, cujus nomen silitur. In ejus diœcesi quum ecclesia S. Ptolemæi Martyris dedicanda esset, Patriarcha cum aliis invitato, hora qua celebranda liturgia erat, ille parando hospitibus convivio occupatus ad ecclesiam venire distulit. Liturgia vero inchoata, jamque donum sive oblata altari imposita erat, quando episcopus adveniens, quæsivit, cur ille in ecclesia sua, se absente, absque licentia sua tale quid præsumserat, insiliensque oblatam arripuit, eaque comminuta & projecta, ecclesia egressus est. Patriarcha oblata alia accepta liturgiam perfecit, populoque communionem distribuit. Postridie congregatis episcopis, sacerdotio ille depositus fuit, alterque ejus in locum constitutus. Ibid. p. 323.

VII. PACHOMIUS *Jacobita.*

Impio illi suffectus videtur *Pachomius ille episcopus Saca*, qui eodem Chaïle Patriarcha Hamarowiæ principi Ægypti gratissimus fuit, quum servos plusquam trecentos jaculandi peritos haberet, qui non modo ab ecclesiæ possessionibus, verum & à provinciæ finibus Arabes prædones arcebant. Auctor insuper

ECCLESIA XOIS.

Hamarowiæ fuiſſe fertur, ut Melchitas male vexaret. Ibid. p. 327.

VIII. CHAIL *Jacobita.*

Zachariæ Patriarchæ Jacobitarum fratris filius fuit *Chaïl epiſcopus Saca*, anno 1002. qui quum Joannem quemdam, virum ambitioſum, è medio tollere molitus eſſet, ingentem calamitatem Chriſtianis accerſivit. Ibid. pag. 388. 394.

IX. JACOBUS *Jacobita.*

Chriſtodulo Jacobitarum Alexandriæ Patriarchatum gerente, *Jacobus epiſcopus Saca* auctor fuit ſuſpicionis eum rite non fuiſſe ordinatum. Unde, Viziro jubente, epiſcopo-
A rum multorum conventus factus eſt, qui cauſam hanc judicarent. Ibid. p. 428.

X. JOANNES II. *Jacobita.*

Electioni Cyrilli Patriarchæ qui Chriſtodulo ſucceſſit aderat *Joannes Saca, Ebn Talem.* Ibid. pag. 450. Miſram venit ad conventum epiſcoporum, quem propter nefarios quoſdam homines Cyrilli Patriarchæ
B familiares habere opus fuit, pag. 458. Sed & rurſum adfuit electioni Chaïl ſeu Michaëlis II. Patriarchæ, quo tempore epiſcoporum ſenior erat, pag. 474.

PROVINCIA

V. PROVINCIA ARCADIÆ, QUÆ HEPTANOMUS.

I. ECCLESIA OXYRYNCHI.

ULtra Nilum Orientem versus, ἐν ἀγαλίᾳ *Oxyrynchum* ponit Strabo, de piscis cujusdam qui in ea colebatur nomine vocatam, metropolimque nomi Oxyrynchitæ, cujus meminit & Plinius, quemadmodum & nomi & urbis Ptolemæus. Magna civitas est Ptolemæo, quam eo in loco fuisse tradunt, ubi nunc vicus *Benhese*. Hanc habent & notitiæ in provincia Arcadiæ, cujus metropolis est in veteri Græca. In vitis Patrum Ruffino Aquileïensi auctore cap. 5. hæc de Oxyryncho leguntur non omittenda: *Venimus & ad civitatem quamdam Thebaïdis, in qua tanta religionis reperimus bona, ut nemo ea digne valeat enarrare. Repletam namque eam monachis intrinsecùs vidimus, & extrinsecus omni ex parte circumdatam. Ædes publicæ (si quæ in ea fuerant) & templa superstitionis antiquæ, habitationes erant monachorum, & per totam civitatem multo plura monasteria quam domus videbantur. Sunt autem in ipsa urbe, quæ est ampla valde & populosa, duodecim ecclesiæ, in quibus publicus agitur conventus populi, exceptis monasteriis, in quibus per singula orationum domus sunt. Sed nec ipsæ portæ, nec turres civitatis, aut ullus omnino angulus ejus monachorum habitationibus vacat, quique per omnem partem civitatis die ac nocte, hymnos & laudes Deo referentes, urbem totam quasi unam Dei ecclesiam faciunt. Nullus ibi invenitur aut hæreticus, aut paganus; sed omnes cives Christiani, omnes catholici, ut nihil omnino differat, si episcopus in platea orationem, aut in ecclesia faciat. Ipsi quoque magistratus & principales civitatis & reliqui cives studiose per singulas portas statuunt qui observent, uti sicubi apparuerit peregrinus aut pauper, certatim ab eo qui occupaverit adductus, quæ sunt necessaria consequatur.*

EPISCOPI OXYRYNCHI.

PELAGIUS *Meletianus.*

IN breviario Meletii *Pelagius in Oxyryncho,* Πελάγιος ἐν Ὀξυρύγχῳ.

A

APOLLONIUS *item Meletianus.*

Oxyrynchi episcopus alter *Apollonius* fuit itidem Meletianus, ut fertur in libello Faustini & Marcellini ad Imperatores Valentinianum, Theodosium & Arcadium, in quo aiunt Theodorum de quo mox dicetur, *sedere & communicare in una eademque civitate cum Apollonio Meletianorum episcopo, consentiente impietatibus Georgii Alexandrini, &c.* Adfuerat idem Apollonius Seleuciensi synodo cum Georgio Alexandrinæ ecclesiæ tyranno, cujus formulæ fidei hæreticæ subscripsit Ἀπολλώνιος ἐπίσκοπος Ὀξυρύγχου, *Apollonius episcopus Oxyrynchi.* Epiph. hær. 73. num. 26.

I. THEODORUS.

II. HERACLIDES.

Orthodoxus Oxyrynchi episcopus fuit *Theodorus* à catholicis episcopis consecratus: post vero Georgii Alexandrini communione sese fœdavit, à quo insuper se iterum ordinari permisit, *sedens & communicans cum Apollonio Meletianorum episcopo.* Verum *pars plebis, ut vidit episcopum Theodorum in impiam prævaricationem collapsum, ut non solum fidem integram condemnaret, neque ut tantummodo impiè subscriberet, sed ut se laïcum fieri ab impio Georgio pateretur, & denuò ab ipso hæretico episcopum ordinari, execrata est ejus communionem, habens secum presbyteros & diaconos illius illibatæ sedis, per quos fruebatur divinis sacramentis una cum beatissimo Paulo.*

B

Sed postea etiam episcopum sibi per tunc temporis episcopos catholicos ordinavit sanctum Heraclidam. Hæc illi Luciferiani in libello precum ad Impp. Atqui Theodorus hic idem ipse omnino est atque Theodulus Oxyrynchi episcopus qui anno circiter 372. cum Athanasio & aliis catholicæ ecclesiæ præsulibus subscriptus legitur expositioni fidei, quam Eugenius diaconus Ancyranus pro Marcello Ancyræ episcopo exhibuit, ut Θεόδουλος, pro Θεόδωρος scriptum sit. Faustinus & Marcellinus subdunt Imperatores, quos per

ECCLESIA OXYRYNCHI

libellum conveniunt, Apollonii Meletiani basilicam Theodoro tandem tradidisse, quod A sinceræ hujus fidei argumentum est, ut ambo Luciferiani iniquiores proinde Theodoro fuerint, quippe quem uti probe catholicum Athanasius ipse admiserit. Quod Heraclidam attinet, quem illi à catholicis pro Theodoro ordinatum ferunt, *in vita*, inquiunt, *perspicuus erat, à prima ætate Deo deserviens, contemtis bonis sæcularibus, & in fide & doctrina perfectus existens. Unde pro Apostolica fide, & pro doctrina Evangelica, pro conversatione cælesti apud cunctos illic venerabilis est, solis tantummodo hæreticis & prævaricatoribus* B *displicens.* Hunc ab Apollonio & Theodoro variis afflictum modis subjungunt, eversam ejus ecclesiam, dirutis undique parietibus. Quæ indicant Heraclidam à Lucifero, quum in Ægypto ageret, ordinatum fuisse, atque adeo Luciferianorum factionis: quippe cujus causam duo insignes hujus sectæ alumni tuerentur. Cæterum Theodosius Imp. rescripto ad Cynegium dato, Heraclidam suæ sedi restitui præcepit. At vero inter Patres Constantinopolitanæ synodi generalis prioris de provincia Ægypti anno 381. sedisse legitur C *Dorotheus Oxyrynchites;* qui idem profecto est atque *Theodorus* Heraclidæ æmulus, inversis, ut aliàs sæpe contigit, *Theodori* nominis syllabis; ut non nisi defuncto Theodoro jusserit Imperator illi sedi Heraclidam reddi. Ruffinus in vitis Patrum cap. 5. ubi narrat se cum Melania ab episcopo sancto Oxyrynchi humanissime exceptum, didicisseque illic viginti millia virginum exstare, & decem millia monachorum; alterutrum episcopum innuit Theodorum vel Heraclidam, imo certe Theodorum, quandoquidem illuc D Valente Imp. advenit.

HERACLIDES.

III. APPHY.

Oxyrynchi episcopum *Apphy* nobis suppeditat liber cui titulus, *Apophthegmata Patrum*, quem Græce Latineque Joannes-Baptista Cotelerius edidit tom. 1. Monum. Eccl. Gr. ubi *de Abbate Apphy. Narraverunt de episcopo Oxyrynchi, qui vocabatur Apphy,* τȣ καλȣμένȣ Απφὺ, *quod quando erat monachus, duriore vita plurimum sese macerabat; quum verò episcopus factus est, voluit etiam in sæculo idem vivendi genus sectari, nec valuit. Itaque prostravit se coram Deo dicens: Num ob episcopatum gratia recessit à me! Et in revelatione dictum est, non recessit: sed tunc solitudo erat, & quum deesset homo Deus opem ferebat; nunc mundus adest & homines ei opitulantur.* Eadem leguntur in simili opere cui titulus *Verba seniorum*, interprete Pelagio.

IV. PETRUS.

In Ephesina synodo prima sedit & subscripsit *Petrus episcopus Oxyrynchi*, Πέτρος ἐπίσκοπος Ὀξυρύγχȣ. Qui passim in actis synodi Chalcedonensis *Joannes Psynchi episcopus* legitur, hunc Lucas Holstenius *Oxyrynchi* episcopum fuisse censet, eo magis quod nusquam apud auctores in Ægypti diœcesi Psynchus civitas occurrit. Verum synodo Ephesinæ interfuit *Theonas episcopus Psynchi*, cum *Petro Oxyrynchi*.

V. MARCUS *Jacobita*.

Sæculo undecimo ineunte Benhese episcopus erat *Marcus*. Philotheus Jacobitarum Patriarcha cum eo & Severo Busiris sacra faciens, lethali morbo perculsus fertur. Hist. Patr. Alex. pag. 380.

VI. PETRUS *Jacobita*.

Electioni & ordinationi Cyrilli II. Patriarchæ Jacobitarum adfuit *Petrus Benhese*, quin & subinde conventui episcoporum qui coram Viziro habitus est, propter illius Patriarchæ parum religiosos familiares. Ibid. pag. 450. 458. Exstat in codicibus Mss. Canon præscriptus à S. Amba Petro episcopo Bahnesæ, pro consecratione novi baptisterii.

VII. CYRIACUS.

E novem liturgiis Æthiopicis septima inscribitur nomine *Heriacos*, sive *Cyriaci archiepiscopi Banhsæ.* Quo tempore vixerit ille Cyriacus nullo monumento indicatur.

II. ECCLESIA HERACLEÆ *superioris*.

HERACLEA superior sive magna, *Heracleotæ* nomi caput est Ptolemæo: *Postea*, inquit, *juxta eam partem qua scinditur fluvius, insulam faciens Heracleotam nomum, & in insula mediterranea civitas Nilopolis,* καὶ μικρόπολις πρὸς τῷ δυτικωτέρῳ τμήματι τȣ ποταμȣ Ἡρακλέȣς πόλις μεγάλη, *& metropolis ad Occidentaliorem divisionem fluvii Herculis civitas magna.* Heracleotem nomum perinde memorat Plinius, quem Strabo quoque in insula esse ait; in urbe vero Ichneumones coli, qui crocodilis & aspidibus perniciem inferant. Hanc in Arcadia collocant notitiæ ambæ. Sozomenus quoque lib. 1. hist. cap. 13. ubi de S. Antonii patria, *Erat hic quidem*, inquit, *nobili genere ortus ex Coma (vicus est prope Heracleam) apud*

Arcades Ægyptios. Κώμη δὲ αὕτη ὁμοῦ Ἡρακλείας τοῖς παρ' Αἰγυπτίοις Ἀρκάσι. Heracleensis igitur ecclesiæ alumnus fuit vir post Apostolos sanctissimus. ECCLESIA HERACLEÆ *superioris.*

EPISCOPI HERACLEÆ *superioris.*

I. POTAMON.

IN indice Patrum synodi Nicænæ legitur A *Potamon Heracleotes,* eximius fidei confessor sub Maximino, à quo effosso oculo, succisoque poplite, ad metalla Phœnorum damnatus fuerat. Athanasium magnum in synodo Tyria egregie defendit, Eusebii Cæsariensis pervicaciam frangens. Quod narrat Epiphanius hær. 68. Rursum à Philagrio Ægypti præfecto, urgente Georgio Alexandrinæ, ut sæpe dictum est, ecclesiæ tyranno, aliisque Arianis flagris cæsus fuit, ex quo B supplicio paulo-post martyr obiit. Athanasius epist. ad Solitarios.

PETRUS *Meletianus.*

Interim quum Potamon Heracleæ ecclesiam regeret, Meletius ejusdem urbis episcopum suæ factionis creaverat, ut ejus breviario fertur: Πέτρος ἐν Ἡρακλείᾳ, *Petrus in Heraclea.*

II. HYPATIANUS *Arianus.*

Potamoni à Georgio illo Alexandrino suffectum esse *Hypatianum,* mihi dubium non est, quippe quem ad varia concilia cum Georgio properantem reperimus. Præsertim vero adfuit cum illo & Pancratio Pelusii synodo Sirmiensi, Socrate teste lib. 2. cap. 29. καὶ Ὑπατιανὸς Ἡρακλείας· Non certe Thraciæ, cujus tunc episcopus erat Theodorus itidem Arianus. Formulæ fidei Georgii sui, quæ subinde exposita est in Seleuciensi synodo subscripsit, καὶ Γεώργιος ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος, καὶ Παγκράτιος καὶ Ὑπατιανός. Epiph. hær. 74. num. 26.

III. HERACLIDES.

Heracleæ superioris episcopus *Heraclides* Ephesinæ synodo interfuit anno 431. subscripsitque Ἡρακλείδης ἐκκλησίας τῆς ἄνω Ἡρακλείας. An-non ipse est Heraclides ille episcopus ad quem multæ litteræ exstant Isidori Pelusiotæ?

III.

ECCLESIA ARSINOES.

IN ambabus notitiis Arcadiæ provinciæ civitas censetur *Arsinoë,* quam *Arsinoïtam* nominant, Ἀρσινοΐτης. *Arsinoëtem* nomum duplicem habet Plinius, unum Strabo Heracleotæ vicinum. Addit, à Pyramidibus præternaviganti ad centum stadia est civitas Arsinoë, quæ priùs Crocodilorum civitas dicebatur. *In hoc nomo mirum in modum colitur Crocodilus, & est sacer apud eos in lacu quodam seorsum nutritus, sacerdotibus mansuetus, quibus* Σοῦχος *Suchus vocatur. Nutritur autem pane, carne & vino quæ à peregrinis afferuntur, ad ejusmodi spectaculum venientibus,* Arsinoïtem hunc nomum non omisit Ptolemæus, nec ejus metropolim Arsinoen; quam Joannes Moschus, Prat. Spirit. cap. 62. Thebaïdi attribuit πόλις δέ ἐστιν αὕτη τῆς Θηβαΐδος, & Arsinoïtem nominat, Ἀρσινοΐτην. Millenariorum dogma in nomo Arsinoïte, Nepote episcopo Ægypti invaluisse sæculo tertio medio querebatur Dionysius Alexandrinus in libris duobus quos adversus Nepotem scripsit, & quorum pauca quædam Eusebius delibavit, lib. 7. cap. 24. *Quum essem,* inquiebat, *in Arsinoïtica præfectura, in qua jam pridem, ut nosti, increbuit hæc opinio, adeo ut schismata & integrarum diœcesium defectiones fierent, convocatis presbyteris & doctoribus fratrum qui in vivis agebant, hortatus sum illos, ut ea doctrina palam in concione examinaretur.* Tum illorum constantiam, ardens cognoscendæ veritatis studium, docilitatem & intelligentiam laudat, ejuratum errorem à præcipuo ejus doctore Coracione. Nepotem vero dudum antehac diem obiisse significat. Quæ satis innuunt Arsinoës ecclesiam tunc recentem non fuisse: nisi quis hæc in nomo altero Arsinoïtico inferioris Ægypti accidisse arbitretur. Atqui civitas Arsinoë Arcadiæ jam pridem interiit, nec procul ab ejus loco altera exstat quæ *Fium* dicitur, Coptitæ episcopi sedes.

EPISCOPI ARSINOES.

I. NEPOS.

NEPOTEM illum episcopum Millenario- A rum dogmatis assertorem, & in Arsinoëtica præfectura seu nomo propalatorem, Arsinoës præsulem fuisse satis verisimile; quem Eusebius episcoporum Ægypti unum fuisse ait, Νέπως ἦν ἐπίσκοπος τῶν κατ' Αἴγυπτον. De quo Dionysius Alexandrinus lib. 11. scribebat: *In plurimis aliis rebus laudo Nepotem, & diligo, cum propter fidem, tum ob diligens studium scripturarum; postremo ob psalmorum cantus multiplices, quibus plerique è fratribus ad hoc usque tempus,* μέχρι τοῦ νῦν *delectantur.*

ECCLESIA ARSINOES.

Magno honore hominem prosequor, vel maxime quum è vita migraverit, sed magis veritatem diligo, &c.

Melas *Meletianus.*

Meletius in breviario, *Melas in Arsenoïte*, Μέλας ἐν Ἀρσινοΐτῃ.

II. Andreas.

Synodo Alexandrinæ anno 362. adfuit, & epistolæ ad Antiochenam ecclesiam subscripsit *Andreas Arsinoïtæ*, Ἀνδρέας Ἀρσινοΐτου, catholicus proinde episcopus.

III. Calosyrius.

Ephesinæ synodo secundæ aderat *Calosyrius episcopus Arsinoïtæ*, & sententiam pro Eutyche hæretico dixit, diacono ipsius Elia interpretante, Καλοσίειος ἐπίσκοπος Ἀρσινοΐτου, ἑρμηνεύσαντος αὐτὸν διακόνου αὐτοῦ; ceu nimirum Ægyptiacè non Græcè loquutus esset, vel impeditiori lingua balbutiret. Ad eum Cyrillus Alexandrinus scripserat epistolam de monachis quibusdam Anthropomorphitis, qui in monte Calamone haud procul à deserto Nitriæ agebant.

IV. Sergius.

Theodorus Pharanis episcopus, Monotheleta insignis librum scripsit ad *Sergium episcopum Arsinoïtæ, provinciæ Ægypti*, πρὸς Σέργιον ἐπίσκοπον Ἀρσινοΐτου τῆς Αἰγυπτιακῆς ἐπαρχίας, cujus fragmenta lecta fuere à Secretario tertiæ synodi Lateranensis sub Martino Papa I. Quinti proinde sæculi circiter initium vivebat, & Monotheletam fuisse licet conjicere. S. Maximus in dialogo cum Pyrrho docet nos Sergium Macronæ, ut videtur, filium Arsinoës episcopum scripsisse, misisseque libellum qui Mennæ Constantinopolitani esse ferebatur, διὰ Σεργίου τοῦ Μακρωνᾶ, τοῦ Ἀρσινόης ἐπισκόπου.

V. Victor.

Cyro Monotheleta Alexandrinum episcopatum gerente, *Victor Fiumensis* seu *Arsinoïtæ episcopus* Jacobita Chalcedonensem fidem ad illius sensum amplexus est. Historia Patr. Alex. pag. 161.

VI. Mennas *Jacobita.*

Tempore Agathonis Jacobitarum Patriarchæ post sæculi VII. medium *Fiumensis* epi-
A scopus erat *Minas* seu *Mennas*, ad quem ille epistolam scripsit, qua Joannem Semnudæum ad se accersebat. Ibid. p. 173.

VII. Abraham.

Post Theodori Alexandrini Jacobitarum Patriarchæ obitum, longa Alexandrinæ ecclesiæ presbyteros inter & Ægypti episcopos disceptatio fuit de successoris ejus electione an. 743. atque *Abraham Fiumensis* declaravit, *episcopos ordinaturos quem illi eligerent, dummodo dignus fuerit, sin vero indignus, rejectum*
B *iri.* Quocirca Chaïl seu Michaël à presbyteris electus, ab episcopis ordinatus fuit. Ib. pag. 207. 208.

VIII. Matthæus *Jacobita.*

Conventui episcoporum qui propter Cyrillum Patriarcham II. ejusque familiarium irreligiosos mores habitus est, aderat *Matthæus Fiumæ*. Ibid. p. 458.

IX. Petrus *Jacobita.*

Anno Martyrum 899. Christi 1183. *Pe-*
C *trus Fiumensis episcopus* consecravit ecclesiam monasterii quod Nestorianorum antehac fuerat. Post, Joanne Patriarcha defuncto, David, Joannis Laklaki filius, quum nihil non moveret, ut ejus in locum sufficeretur, à Petro Fiumensi qui eum sacerdotem fecerat, abstentus est ob confessionem abrogatam aliasque controversias, quibus Fiumensem ecclesiam turbaverat. Ibid. p. 553. 568.

X. Ur *Jacobita.*

Michaël Vanslebius in relatione de Ægyp-
D to, quam Gallicè Parisiis edidit, narrat ecclesiam monasterii *Casciabe* ædificatam fuisse ab *Ur* filio Strascie, qui quum magicas artes à patre didicisset illis nuntium remittens, asceticæ vitæ operam dedit, subindeque ad Fiumensem episcopatum promotus fuit.

XI. Michael *Jacobita.*

Anno 1673. Michaël Vanslebius, quum in Ægypto peregrinaretur apud Amba *Michaëlem episcopum Fiumensem* divertit, virum optimum & eruditum, à quo multa didicit de Coptitarum ecclesia. Ipse Vanslebius relatione Gallica de Ægypto, pag. 253.

IV. ECCLESIA APHRODITOPOLIS.

Aphroditopolis seu Veneris civitas, nomi *Aphroditopolitæ* caput post Memphim & Acanthum ponitur à Strabone: ad Orientalem vero partem insulæ Heracleoticæ, à Ptolemæo. Nomi ejusdem meminit Plinius; urbem in Arcadia ponunt notitiæ. Cæterum

tres ejuſdem nominis urbes fuerunt in Ægypto, una juxta Athribem, ſecunda juxta Latopolim ad Nilum flumen in Thebaïde: tertia ad Nilum quoque in Arcadia ſeu Heptanomia; hæcque ſequiori ævo Atfia dicta eſt.

ECCLESIA APHRODITOPOLIS.

EPISCOPI APHRODITOPOLIS.

I. Chrysaorius.

Concilio generali Epheſino inter Ægypti A epiſcopos ſedit & ſubſcripſit *Chryſaorius epiſcopus Aphroditarum*, Χρυσαόρειος ἐπίσκοπος Ἀφροδιτῶν.

II. Jacobus *Jacobita.*

Anno 1086. vocatis à Viziro Saraceno Miſram epiſcopis, ut ſententiam dicerent de quibuſdam Cyrilli Patriarchæ amicis, quorum mores religioſi non eſſent, in hoc conventu ſedebat *Jacobus Atfiæ*, quæ olim Aphroditopolis. Hiſt. Patr. Alex. p. 458.

III. Michael *Jacobita.*

Macario Jacobitarum Patriarcha, Joannes epiſcopus Miſræ, à tribus epiſcopis iſtis eſt ordinatus, Menna Melichæ, *Michaële Atfiæ*, & Joanne Khandekæ. Ibid. p. 492.

IV. Gabriel *Jacobita.*

Epiſcopus Atfiæ erat *Gabriël* quo tempore poſt Joannis Patriarchæ obitum Alexandrina ſedes vacabat anno 1216. quumque exequiarum illius officium cum epiſcopis aliis quatuor celebraret, à præfecto urbis Cahiræ ea quantocius excedere juſſi ſunt. Hic à ferenda in Davidem ſacerdotem filium Joannis Lakiaki, qui Patriarchatum ambiebat, excommunicationis ſententia ſolus ex aliis Ægypti epiſcopis abſtinuit. Ibid. pag. 568. 569.

V. ECCLESIA MEMPHIS.

Ægypti urbs antiqua fuit *Memphis*, quam Herodoto teſte lib. 2. à Mene gentis auctore conditam ferebant, ignota tamen Homero. At urbe Roma vetuſtior fuit; ut quæ temporibus Oziæ regis Juda celebratiſſima jam eſſet, uti patet ex Ozeæ 9. v. 4. & Iſaïæ 19. v. 13. quibus in locis ut apud Hieremiam & Ezechiëlem נוף *Noph* vocitatur, velut hodie *Menuph*, veteri ut puto nomine. *Arx fuit Regum Ægypti* Plinio ſupra Delta poſita ad Occidentalem Nili fluminis ripam. Stetit ſub Perſis, Macedonibus & Romanis, deletis Thebis à Cornelio Gallo. Straboni, Memphis magna, *populoſaque & ſecunda poſt Alexandriam*, dirutis tamen regiis. Maxima item erat Ammiani Marcellini ætate. Ptolemæus Memphitem nomum primum eſſe ait Heptanomis, ſive Arcadiæ, ut pote juxta Delta proximum. Palladius hiſt. Lauſ. cap. 76. Ruffinus lib. 2. de vit. PP. cap. 5. aiunt ſe vidiſſe in regionibus Memphis & Babylonis innumeras multitudines monachorum, apud quos & diverſæ virtutum gratiæ, & morum ornamenta fulgebant.

EPISCOPI MEMPHIS.

Joannes *Meletianus.*

In breviario Meletii poſtremus ponitur *Joannes Archaph in Memphi* qui cum aliis Alexandri Alexandrini communionem petiit, velut à Nicæna ſynodo decretum erat. Quin à Conſtantino Auguſto imperatum fuit, uti cum archiepiſcopo, Alexandro ſcilicet, deinceps maneret; ἐν Μέμφει Ἰωάννης κελευσθεὶς παρὰ τοῦ βασιλέως εἶναι μετὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου. Verum Alexandro defuncto ad Euſebianos cum multis aliis tranſivit, Athanaſium fracti calicis, & necati Arſenii accuſavit. Sed fraudibus ejus C in concilio Tyri relectis, juſſus iterum eſt eccleſiæ communicare, ut tum ipſe, tum ipſius ſocii honorem ſuum quem Nicæna ſynodus eis conceſſerat, in clero capeſſerent. Quod quia præſtare noluit, exilio ab Imperatore, invitis Arianis, proſcriptus fuit. Athanaſius apol. de fuga ſua, apol. contra Arianos, & Sozomen. lib. 2. cap. 31. Rurſum B Athanaſius epiſt. ad Solitarios, litteras Conſtantini ad Joannem refert, quibus ſignificabat, ſibi gratiſſimum accidiſſe, quod eum tandem calumniarum quas confinxerat, pœniteret, eique ad ſe veniendi copiam indulgebat.

I. Antiochus.

Inter Nicæni concilii Patres cenſetur *Antiochus Memphites.*

II. Ptolemæus *Jacobita.*

Simone Jacobitarum Patriarcha ſæculo 7. labente, vel octavo inchoato, *Ptolemæus* ordinatus epiſcopus fuit Menuf ſuperioris, ob ſacrarum litterarum peritiam. Hiſt. Patr. Alex. p. 181.

III. Macarius *Jacobita.*

Synodi in qua Philotheus Jacobitarum

ECCLESIA MEMPHIS.

Patriarcha electus fuit, scriba erat *Macarius episcopus Menuf superioris*, qui Philotheo posthac suggessit, uti fratrem suum Mennam Demerowam Tana transferret. Ib. p. 374.

IV. ABRAHAM *Jacobita.*

A Zacharia Jacobitarum Patriarcha constitutus Menuf superioris episcopus fuit, *Abraham* filius Bakeri mercator ditissimus, qui quum apud Aulicos magna auctoritate A valeret, Patriarchatum ambierat. Ib. p. 387.

V. CHAIL *Jacobita.*

Conventui episcoporum qui Cahiræ coram Viziro habitus est propter compescendam quorumdam Cyrilli Patriarchæ familiarium proterviam, aderat *Chaïl episcopus Menuf.* Ibid. p. 458.

VI.

ECCLESIA CLYSMATIS.

IN interiori recessu sinus Arabici fuit *Clysma præsidium*, Κλύσμα φρέριον, quod Hierocli *Clysma Castrum* dicitur Κλύσμα κάςρον, sed Augustamnicæ secundæ censetur; Arcadiæ vero in notitia altera; quod certe admitti nequit, propter loci distantiam. Hodie *Kolzum* Arabes dicunt, à quo *mare Kolzum* appellant, quod nos *Rubrum mare.* In quo oppido sub Principibus Romanis qui Idolorum cultui addicti erant, Christiana nihilominus religio radices egit, ut comperi ex martyrio S. Athanasii qui illic sub Diocletiano occubuit.

EPISCOPI CLYSMATIS.

I. PŒMEN.

INter subscriptiones epistolæ episcoporum B Ægyptiacæ diœcesis ad Leonem Imper. de nece S. Proterii Alexandrini, legitur *Pœmen episcopus Elesmatos*, emendandum omnino est *Clysmatis*, ob subscriptionem aliam ejusdem quæ ad calcem exstat decreti synodici Gennadii Constantinopolitani contra Simoniacos, Ποιμὴν ἐπίσκοπος Κλύσματος, *Pœmen episcopus Clysmatis*, necnon propter codices latinos illius epistolæ, in quibus doctissimus Baluzius reperit vocem *Clysmatos.*

II. STEPHANUS.

Quintæ synodo generali cum Apollinario Alexandrino adfuit & subscripsit *Stephanus episcopus Clysmatis*, qui unus fuit ex episcopis quos Patres ad Vigilium Papam delegaverunt actione 1.

III. ATHANASIUS.

In Kalendario Æthiopum die 12. Julii memoria notatur *Athanathei* sive *Athanasii Clysmæ*, vel *Clysmatis.*

VII.

ECCLESIA NILOPOLIS.

IN notitia utraque *Nilopolis* Arcadiæ civitas est, quam Ptolemæus exstitisse ait in insula Nili, qua Heracleoticus nomus constabat, καὶ ἐν τῇ νήσῳ πόλις μεσόγειος ἡ Νειλούπολις. Sæculo ecclesiæ tertio medio episcopum habuit. Sub Saracenis principibus *Melicha* dici cœpit, seu potius urbs nova, ex ejus ruderibus ad Occidentalem Nili partem exstructa.

EPISCOPI NILOPOLIS.

I. CHÆREMON.

TEmpore Decianæ persequutionis ætate C jam grandævus erat *Chæremon* Nili civitatis episcopus Χαιρήμων ὁ Νείλου καλουμένης ἐπίσκοπος, qui unà cum conjuge in Arabiæ montem fuga elapsus, ultrà reversus non est, quorum nec cadavera reperta à fratribus qui loca singula diligentissime perscrutati sunt. Hæc Eusebius lib. 6. hist. cap. 41. In historia Patriarcharum Alexandrinorum, quam doctissimus Renaudotius ex Coptitarum monumentis composuit, fertur multos tunc temporis Christianos desertorum latebras adiisse, quorum non pauci à barbaris captivi abducti sunt, & ex illorum numero fuisse sanctissimum episcopum Melichæ, seu Nilopolis ad Occidentalem Nili ripam.

THEON *Meletianus.*

Meletius Lycopolis Nilopoli quoque episcopum suæ factionis constituit *Theonem*, Θέων ἐν Νειλουπόλει, ut fert ejus breviarium sive indiculus, quem post Nicænam synodum Alexandro Alexandrino tradidit. Athanas. apol. de fuga sua.

II. ADELPHIUS.

In libro cui titulus est *Apophthegmata Patrum*, qui exstat To. 1. Monum. Eccl. Græc.

mentio fit Abbatis *Adelphii* episcopi Nilopolis, narrantis quæ sibi cum Abbate Sisoë A in monte Abbatis Antonii acciderant. Quo tempore Adelphius & Sisoës hic vixerint, certo definiri non potest. Atqui Sisoës Thebæus hic videtur significari potius, quam Sisoës alter, utique recentior, qui Petræ in Arabia circa Palæstinæ fines morabatur. Vivebat Sisoës Thebæus quando Ariani supererant adhuc in Arsinoïtica regione. Vid. pag. 671. 675. 677. similia habentur, sed alio ordine digesta in *verbis seniorum*, interprete B Pelagio.

III. EUSEBIUS.

Concilio Ephesino generali interfuit & subscripsit *Eusebius episcopus Nilopolis provinciæ Arcadiæ*, Εὐσέβιος Νειλουπόλεως Ἀρκαδίας ἐπαρχίας ἐπίσκοπος.

IV. PETRUS.

In historia Patriarcharum Alexandrino- C rum, ubi de Cyrillo Patriarcha pag. 461. ex Abulbircat narratur *Petrum episcopum Melichæ*, septemdecim capita disciplinæ Armenorum damnasse circa annum 1082. de quo rursum pag. 509. Hic est, nî fallor, Petrus Melichæ episcopus, qui Vanslebio teste, librum scripsit de hæresibus, quo Melchitarum, Nestorianorum, Syrianorum & aliorum Christianorum mores carpebat, inprimisque respondere conabatur iis quæ à Melchitis sive orthodoxis contra Jacobitas objiciuntur.

V. MICHEL.

Inter Jacobiticæ ecclesiæ scriptores clarus est *Michaël episcopus Melichæ*, qui *Responsiones Juridicas*, sive *Canonicas* edidit, ubi negabat vinum ex maceratis uvis expressum adhiberi posse ad Eucharistiam. Hist. Patr. Alex. p. 298. Ejus incerta ætas.

VI. MENNAS.

Anno Martyrum 833. Chr. 1115. Joannes Misræ episcopus ordinatus de more à tribus episcopis fuit, *Menna episcopo Melichæ*, Michaële Atfiæ, & Joanne Khandekæ. Ibid. pag. 492.

VII. MARCUS.

Joanne Jacobitarum Patriarcha, ut numerare solent, 74. defuncto, quum nullus ejus successor designaretur, quinque episcopi interim convenerunt ad exequiarum ejus officium celebrandum, qui postridie ab Emmoddino Cahiræ præfecto ea urbe quamprimum excedere jussi sunt. Horum postremus memoratur *Marcus Melichæ*. Ibid. pag. 569.

VIII.

ECCLESIA TAMIATHÆ.

SOla notitia vetus Græca *Tamiatham* habet inter urbes provinciæ Arcadiæ. Ταμίαθις *Tamiathis*, Stephano Byzantino dicitur, qua vero in provincia exstiterit, non prorsus edidit. Hanc eamdem esse atque Damiatam, quæ in ora mediterranei maris posita est, asserere non ausim propter locorum discrimen nimium, eo magis quod Willelmo Tyrio Damiatam ab Arabibus *Bilbaim* nominari asserit, quod Pelusii veteris recens esse nomen fertur. Michaël Vanslebius in sua *de Ægypto relatione* Italico idiomate scripta, in *Fiumensi* seu *Arsinoëtica* regione, quæ ad Arcadiam olim spectabat, ad extrema deserti positum esse ait vicum magnum *Tamieh* vocitatum. In Melchitarum notitiis Arabica & Græca Tamiathensis episcopus metropolitæ titulo ornatur, quem Jacobitæ suæ sectæ episcopo ejusdem urbis concesserunt. Hodie vero quum Damiata Ægypti urbium amplissima opulentissimaque post Cahiram civitas sit, vix octo Coptitarum seu Jacobitarum in ea familiæ sunt, ducentæ vero & amplius Melchitarum, quibus metropolita Græcus præest.

EPISCOPI TAMIATHÆ.

I. HERACLIUS.

IN Ephesina synodo generali sedit & sub- D scripsit *Heraclitus episcopus Tamiathis*, Ἡράκλειτος ἐπίσκοπος Ταμιαθίδος, Ταμιάθεως.

II. HELPIDIUS.

Gennadii Constantinopolitani decreto de Simoniacis subscripsit *Helpidius episcopus Tamiathis*, Ἐλπίδιος ἐπίσκοπος Ταμιάθεως; qui nempe post Proterii Alexandrini necem, ob Timothei Æluri tyrannidem Constantinopolim secesserat, ut apparet ex epistola S. Leonis Papæ ad episcopos & clericos catholicos ex Ægypto apud Constantinopolim constitutos, quorum ultimus in inscriptione Helpidius nominatur.

III. BASSUS.

Quintæ synodo generali adfuit cum Apollinario Alexandrino *Bassus episcopus Tamiathensis*.

ECCLESIA TAMIATHÆ.

IV. ZACHARIAS.

In epist. Michaëlis Patriarchæ Alexandrini A quæ lecta est in synodo Photiana sub Joanne Papa VIII. mentio fit *Zachariæ metropolitæ Tamiathensis*, ceu convenerit ad synodum ejusdem Michaëlis, in qua Photio sacerdotium assertum & confirmatum fuerit, συναθροισθέντων δηλονότι τῶν ἄγχιστα ἡμῶν μητροπολιτῶν καὶ ἐπισκόπων, ὅσους ἡ ταλαιπωρία ἡμῶν τέως ἠδυνήθη συναγαγεῖν, λέγω δὲ τοὺς περὶ Ζαχαρίαν Ταμιάθου καὶ Ἰάκωβον Βαβυλῶνος, καὶ Στέφανον Θηβῶν, καὶ Θεόφιλον Βάρη. *Congregatis scilicet metropolitis & episcopis, quot per temporis iniquitatem licuit, Zachariam dico Tamiathæ*, B *Jacobum Babylonis, Stephanum Thebarum, & Theophilum Bare.*

V. EPHRÆM.

Mota in Ægypto à Saracenis in Christianos persequutione sub Jacobitarum Patriarcha Zacharia, *Ephræm Tamiathensis episcopus* in Syriam fugit, quem divinitus quum in monachorum turba delitesceret, à Joanne filio Abdoun Antiocheno Jacobitarum itidem Patriarcha agnitum ferunt. Hist. Patr. Alex. pag. 407.

VI. MISAEL *Jacobita.*

Numeroso episcoporum conventui qui Cahiræ habitus est anno 1036. ad coërcendam Cyrilli Patriarchæ familiarium proterviam, aderat *Misaël Damiatæ*, inter inferioris Ægypti præsules. Historia Patriarcharum Alexandrinorum, pag. 458.

VII. MICHAEL *Jacobita.*

Celebris fuit & famosus apud Jacobitas *Michaël episcopus* seu *metropolita Damiatæ*, qui suis auctor fuit ut confessionis peccatorum necessitatem abnegarent Marco II. eorum Patriarchatum Alexandrinum gerente, quo de argumento tractatus edidit. Vivebat circa annum 1174. Ibid. p. 552.

VIII. * * *

Bucherius in suo Itinerario Ægypti memorat episcopum Damiatæ, qui ab Antonio, seu potius Marco Jacobitarum Alexandrino Patriarcha diris devotus est anno 1610. propterea quod πολυγαμίαν ac libellum repudii in ecclesiam suam introducere voluerat, quique Patriarcham illum apud Bassam calumniatus est.

IX. ECCLESIA CYNOPOLIS.

SUa quoque superiori Ægypto *Cynopolis* fuit, quæ Hierocli Arcadiæ metropolis est, abest vero in Græca veteri notitia. Hanc post Heracleotem nomum Strabo collocat. *Deinceps est Cynopoliticus nomus*, inquit, *& Canum civitas*, Κυνῶν πόλις (Cynopolis) *in qua Anubis colitur, & honor, & sacer quidam cibus canibus est constitutus.* Ptolemæus Cynopolim juxta insulam quamdam positam ait post Oxyrynchitem nomum. Similiter nomus Cynopolites Κυνοπολίτης, *& metropolis ab occasu fluvii Co*, ἡ ἀντίκειται τῇ νήσῳ Κυνῶν πόλις cui *è regione insulæ Cynon*, seu *Canum civitas opponitur.* Plinio non multum à Thebaïdis montibus aberat. In ea Mercurius sub canis effigie colebatur, *Anubis*, & Ερμανῦβις, *Hermanubis* appellatus.

EPISCOPI CYNOPOLIS.

COLLUTHUS *Meletianus.*

COLLUTHUS Cynopolis superioris inter C Meletianos episcopos legitur in breviario Meletii Κόλλυθος ἐν τῇ ἄνω Κυνῶ, *Colluthus in Cyno superiori.*

I. ÆGLON.

S. Maximus in excerptis Patrum quibus duas Christo voluntates & operationes asseruit To. 2. operum ipsius p. 155. epistolam appellat *S. Alexandri Alexandrini ad Æglonem Cynopolis episcopum contra Arianos* scrip- D tam, πρὸς Αἴγλωνα τὸν Κυνοπόλεως ἐπίσκοπον. Scripta proinde fuit ante Nicænam synodum cui interfuere Adamantius Cynopolis & Harpocration itidem Cynopolis.

II. HARPOCRATION.

Inter præcipuos episcopos qui Nicæno concilio claruerunt, *Harpocrationem* Κυνῶν *Cynon*, sive *Cynopolis* memorat Socrates lib. 1. hist. Eccl. cap. 18. *Ex libello*, inquit, *Athanasii episcopi Alexandriæ, qui synodicus inscribitur.* Libellus hic interiit, quo nomina Patrum hujus sanctæ synodi recensebantur. Quidni Harpocration iste idem ipse sit, qui ad Tyri synodum venit, & cum multis aliis Sardicensi decreto subscripsit?

III. * * * *Jacobita.*

Anastasius Sinaïta in libro qui Ὁδηγὸς seu *viæ dux* contra hæreticos inscribitur, p. 200. & 202. suum cum Theodosianis congressum narrans, advocatos ab illis esse ait nonnullos episcopos suæ factionis, quos scripturarum peritos arbitrabantur, *quorum unus erat Cynopolitanus*, ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ Κυνοπολίτης· nomen ejus omisit.

PROVINCIA

VI. PROVINCIA THEBAIDIS PRIMÆ.

I. ECCLESIA ANTINOES.

URBIS *Antinoës* sive *Antinoi*, quæ ad Orientalem Nili partem in Thebaïde condita est, auctorem Hadrianum Imp. fuisse omnes norunt, eamque de ejus amasii, qui illic in flumine mersus periit, nomine appellatam. Ammianus Marcellinus lib. 22. *Thebaïs*, inquit, *multas inter urbes clariores aliis Hermopolim habet & Copton, & Antinoon quam Hadrianus in honorem Antinoi ephebi condidit sui.* Victor Tununensis Antinoopolim primariam fuisse Thebaïdis civitatem scribebat ad annum XIV. post V. C. Basilii consulatum; imo Palladius Hist. Lauf. cap. 47. τῆς Ἀντινόου μητροπόλεως τῆς Θηβαΐδος. Cui proinde concinit notitia vetus Græca; non item Hieroclis, quæ primas Hermopoli tribuit; quamvis lib. 2. de vitis Patrum Ruffino interprete cap. 12. *Antinoo civitas Thebaïdis metropolis* dicitur. Frequentissimam Diocletiani Imp. ævo fuisse Antinoi ecclesiam ostendunt tot illi martyres qui in Usuardi, aliisque Martyrologiis & Menologiis recensentur. Hodie Michaële Vanslebio teste *Insine* vocitatur.

EPISCOPI ANTINOI.

I. TYRANNUS.

IN indice Patrum Nicænæ synodi legitur *Tyrannus Antinoæ*. An Tyrannus ille sit quem Arsenius Hypselæ antistes Meletianus schisma ejurasse narrabat, incertum.

LUCIUS *Meletianus*.

Suæ quoque factionis episcopum *Lucium Antinoi* constituit Meletius schismaticus, qui in ejus breviario, seu libello ad Alexandrum Alexandrinum primus occurrit.

II. AMMON.

Synodo Constantinopolitanæ, in qua anno 394. actum est de causa Bagadii & Agapii qui de Bostrorum episcopatu contendebant, aderat *Ammon Hadrianopolis*, Ἀμμῶνος Ἀδριανουπόλεως, cum Theophilo Alexandrino & aliis Ægypti præsulibus. Atqui Antinoopolim alio nomine à conditore suo *Hadrianopolim* dictam esse testatur Stephanus Byzantinus, & nomen *Ammon* Ægyptiacum esse certum est. Ad hæc Theophilus Alexandrinus ad *Ammonem Thebaïdis episcopum* epistolam scripsit canonicam de *illis qui cum Arianis communicarent*, & de Pisto presbytero. Quæ hoc adstruunt, Ammonem qui Hadrianopolis, & qui Thebaïdis episcopus dictus est, Antinoopolis episcopum censendum esse. Michaël Vanslebius, in sua relatione de Ægypto, quam Gallico idiomate evulgavit, in urbe *Insine* seu *Antinoë*, ab ipsis quoque Mohammedanis coli ait Ammonem religiosum hujus urbis episcopum. Vide p. 389.

III. PROCOPIUS.

In quinta synodo generali sedebat *Procopius Antinoü*, sive *Antinoi* episcopus.

IV. MENNAS *Jacobita*.

Quo tempore Abassidæ Saraceni Merwano Califæ Ommiadarum ultimo Orientis Imperium eripuerunt, anno scilicet 751. Chaïl Jacobitarum Ægypti Patriarcha variis suppliciis maceratus est, ceu Abassidis faveret; episcopi quoque multi in carcerem sunt trusi, in quibus fuit *Mennas episcopus Tinua*, forsan Antinoï. Hist. Patr. Alex. p. 227.

V. ISAAC *Jacobita*.

Conventui qui coram Viziro ann. 1086. Misræ celebratus est Cyrilli Patriarchæ causa, ejusque familiarium, qui pravis moribus suis omnes offenderant, interfuit *Isaac Ansnæ*. Ibid. pag. 458.

II. # ECCLESIA HERMOPOLIS *magnæ*.

HERMOPOLIS major Thebaïdis prima civitas eſt Hierocli, quam Ammianus Antinoo præponit. *Oppidum Mercurii* Latine vocat Plinius, à Mercurio profano numine, quod in ea colebatur canino capite, *κυνοκέφαλον*, ait Strabo; qui & in Hermopolitana cuſtodia exactum vectigal ſubdit eorum, quæ ex Thebaïde deferebantur. Cæterum Palladius Hiſt. Lauſ. cap. 52. ex Chriſtianorum Ægypti traditione refert, *Hermopolim Thebaïdis Salvatorem veniſſe cum Maria & Joſeph: illic quoque viſum à ſe templum, in quo, urbem ingreſſo Domino, omnia ſimulacra in faciem ceciderunt in terram.* In notitia Græca altera veteri ſecunda urbium eſt Thebaïdis primæ. Hodie *Aſchumin* vocari aiunt, in qua ſedet Copticæ eccleſiæ epiſcopus.

EPISCOPI HERMOPOLIS *magnæ*.

I. CONON.

Ad *Cononem* Hermopolis epiſcopum Dionyſius Alexandrinus, Euſebio teſte lib. 6. hiſt. cap. 46. librum de pœnitentia nuncupavit. Cujuſnam autem Hermopolis epiſcopus fuerit, majoris-ne an minoris, nuſquam explicat Euſebius, καὶ πρὸς Κόνωνα, τῆς Ἑρμουπολιτῶν δὲ παροικίας ἐπίσκοπος ἦν. Dubium ſolvit doctiſſimus Abbas Renaudotius ex Severo Aſchumin, ſive hujus Hermopolis majoris epiſcopo, ubi narrat Dionyſium ſingularem de pœnitentibus recipiendis epiſtolam dediſſe *Cononi epiſcopo Aſchumin*, atque adeo Hermopolis majoris.

PHASILEUS *Meletianus*.

In breviario Meletii nude legitur *Phaſileus in Hermopoli*, ordinatus à Meletio Lycopolis, Φασιλεὺς ἐν Ἑρμουπόλει. In Hermopoli, inquam, Thebaïdis, quæ Lycopolis vicina erat, unde à Meletio proxime poſt Lucium Antinoï nominatur.

II. ANDREAS.

Synodo generali Epheſinæ primæ adfuit & ſubſcripſit *Andreas epiſcopus Hermopolis Thebaïdis*, Ἀνδρέας ἐπίσκοπος Ἑρμουπόλεως τῆς Θηβαΐδος.

III. GENNADIUS.

Venit ad Epheſinam ſynodum ſecundam *Gennadius epiſcopus Hermopolis magnæ*, & peſſimis Dioſcori Alexandrini archiepiſcopi ſui facinoribus obſecundavit, Γεννάδιος ἐπίσκοπος Ἑρμουπόλεως μεγάλης.

IV. EUGENIUS.

Joannes Moſchus cap. 182. Prat. Spirit. *Eugenium* ex monaſterio prope Bethleem, quod *Xeropotamus* dicebatur, epiſcopum
A Hermopolis in Thebaïde conſecratum refert, à quo accepit quæ eo in capite narrat de Abbate Alexandro Cilice.

V. PAULUS.

Regius codex Arabicus 379. Apocalypſim Joannis continet cum commentario ex Hippolyto Papa Romano (ſic Orientales vocant *Hippolytum Portuenſem*, ſive *à Portu Romano*, & aliis concinnatum à *S. Paulo El Bouſci* epiſcopo Aſchumin in Thebaïde. Codex chartaceus eſt, ſed minime recens, &
B perita manu exaratus.

VI. SEVERUS *Jacobita*.

Quo tempore Ephræm filius Zaraæ Syrus Jacobitarum Alexandrinorum Patriarchatum gerebat, in Ægypto clarus erat *Severus epiſcopus Aſchumin*, quem ille Muazzo Califa annuente deſignavit, uti cum Judæo quodam Moyſe diſputaret. Multos præterea tractatus edidit, ac præſertim hiſtorias Patriarcharum Alexandrinorum, ex monumentis Copticis in monaſterio S. Macarii aſſervatis.
C Hiſtoria Patriarc. Alexand. pag. 367. 368. & alibi paſſim.

VII. CHAIL *Jacobita*.

Inter epiſcopos Ægypti quos Vizirus Cahiram coëgit, ut ſententiam ferrent de familiaribus quibuſdam Cyrilli Patriarchæ male moratis, aderat *Chaïl Aſchumin*. Ib. p. 458.

VIII. *** *Jacobita*.

Duodecim epiſcopis ad Cyrilli III. Patriarchæ Jacobitarum, qui ſimoniæ reus habebatur, cauſam diſcutiendam coactis, unus eorum fuit *epiſcopus Aſchumin*. Ib. p. 590.

III. # ECCLESIA CUSARUM.

CUSÆ Thebaïdis civitas, quam Antoninus in Itinerario vocat *Chuſis*, niſi Librariorum errore ſcriptum ſit *Chuſis*, pro *Cuſas*. Notitia vetus Græca habet Κῶσος *Caſus*, Hierocles Ἀκύασα *Acuaſa*. Ubi quidam nihilo melius legendum cenſent *Phacuſa*. At vero Cuſas

in Ægypto, imo in Thebaïde extitisse discimus ex indiculo Meletianorum episcoporum, seu breviario quod Meletius Alexandro Alexandrino tradidit, in quo statim post Phasileum Hermopolis ponitur Achilles Cusarum ἐν Κούσαις. Hodieque in *Sahide*, ut loquuntur Arabes, sive Thebaïde exstat oppidum *Kis*, quod idem esse censetur ac veteres illæ Cusæ; in eo quippe sedes fuit episcopalis, vicinumque est Behnesæ, sive Oxyrynchi. ECCLESIA CUSARUM.

EPISCOPI CUSARUM.

Achilles *Meletianus*.

Meletius in breviario ferebat, ut modo dicebam, *Achillem* à se ordinatum in Cusis, ἐν Κούσαις.

I. Theonas.

Catholicus Cusarum episcopus fuit *Theonas*, qui inter synodi quintæ generalis Patres censetur: *Theona reverentissimo episcopo Cusson*, sive Cusarum, Græcè Κυσῶν.

II. Gregorius *Jacobita*.

Joanni Jacobitarum Alexandrino Patriarchæ vulgo XL. morienti adfuit, necnon electioni Isaac successoris illius *Gregorius episcopus Kis*. Hist. Patr. Alex. pag. 177. Abdel- A azizo Ægypti præfecto Saraceno sub Abdelmeleco Califa Christianis præcipiente, ut duas Holuanæ ecclesias ædificarent, harum structuræ curam gessit idem Gregorius. Ibid. pag. 184.

III. Theodorus *Jacobita*.

Sub Christodulo Patriarcha Jacobitarum episcopatum Kis gerebat *Theodorus*, qui posthac adfuit electioni & ordinationi successoris B ejus Cyrilli II. tum subinde conventui episcoporum Ægypti quos Vizirus anno 1086. Cahiram coëgit, ad cohibendam Cyrilli Patriarchæ familiarium proterviam. Ib. p. 486. 450. & 458. In quo conventu sedebat quoque Mercurius Kusæ.

IV. ECCLESIA LYCOPOLIS.

Lycopolis, sive Λύκων πόλις, *civitas Luporum*, quæ simplici voce, ut aliæ similes, Λύκων vel Λύκω, *Lycon*, *Lyco*, scribitur, Thebaïdis primæ fuit; imo ipsius initium versus Septemtrionem teste Plinio lib. 5. cap. 9. Alterius quoque Lycopolis inferioris Ægypti meminit Stephanus, quam in Sebennytico nomo mari vicinam facit. Lycopolim Thebaïdis habet Strabo, Lycopolitanosque Luporum cultui deditos testatur: quam Vanslebius *Siut* hodie vocari asserit & *Osiut*, episcopalem etiamnum urbem. Epiphanius hær. 68. Meletii Lycopolitani historiam ex nescio quibus Meletianorum monumentis texens, Meletium *inter Ægypti præsules eminuisse* dicit, *secundumque locum in archiepiscopatu habuisse post Petrum Alexandrinum*, τῶν κατὰ τὴν Αἴγυπτον προήκων, καὶ δευτερεύων τοῦ Πέτρου τοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας κατὰ τὴν ἀρχιεπισκοπήν. Quin etiam hær. 69. *Meletium habitum esse Thebaïdis Ægypti provinciæ archiepiscopum*, Μελέτιος, ὁ τῆς Αἰγύπτου ἀπὸ Θηβαΐδος δοκῶν εἶναι καὶ αὐτὸς ἀρχιεπίσκοπος. Quo id jure non capio prorsus: ut certe mera Meletianorum jactantia erat, quando Lycopolis nulla prærogativa in Thebaïde nitebatur, solusque Alexandrinus totius Ægypti diœcesis archiepiscopus erat. Lycopoli oriundus fuit admirabilis ille Joannes monachus, qui Theodosio magno imperante prophetiæ dono clarus erat.

EPISCOPI LYCOPOLIS.

I. Alexander.

Luculentum adversus Manichæos tractatum habemus *Alexandri Lycopolis*, quem hujus urbis episcopum fuisse Photius diserte testatur in suo de Manichæis opere, quod Græcè Latinèque prodiit in Bibliot. Coisl. cod. 270. pag. 354. Ibi namque Photius auctores recensens qui contra illos hæreticos accurate scripserant, Alexandri hujus meminit, urbis Lycorum pontificis, ὅτε τῆς πόλεως Λύκων Ἀλέξανδρος τοῖς ἀρχιερατικοῖς ἐγκεχειρισμένος νόμοις. Atqui Alexander suo in opere asserit se ab illis qui Manem noverant C accepisse quæ de ejus hæresi traderet, ἀπὸ τῶν γνωρίμων τοῦ ἀνδρός; ut proinde versus sæculi tertii finem id negotii susceperit.

II. Meletius *schismaticus*.

Alexandro utique *Meletius* ille successerit, qui perniciosissimi in Ægypto schismatis auctor fuit, cujus crimina amoliri videtur Epiphanius hær. 68. & 69. ex commentitiis scriptis quibus nimiam fidem adhibuit, sed quæ contrariis Athanasii, aliorumque eorumdem temporum testimoniis profligantur. Paucis itaque istis Athanasii magni verbis Meletii

ECCLESIA LYCOPOLIS.

crimen & schisma panduntur: *Petrus*, inquit apol. contra Arianos, *apud nos ante persequutionem episcopus & in persequutione martyr inauguratus Meletium, qui ab Ægypto episcopus dicitur*, Μελέτιον τὸν ὑπὸ τῆς Αἰγύπτου λεγόμενον ἐπίσκοπον, *multis criminibus convictum, & inprimis quod idolis sacrificasset, in communi episcoporum synodo deposuit*. Qua de causa ille se ab ecclesiæ catholicæ communione segregans, varios per Ægyptum, quin & ipsomet Epiphanio teste, in Palæstina episcopos ordinavit. De ejus schismate & episcopis quos constituerat, Nicæna synodus sententiam tulit, jussusque ille est à Constantino Augusto ad Alexandri archiepiscopi sui communionem cum suis reverti. Id quod præstitit dato breviario, seu indiculo episcoporum quos promoverat, quem Athanasius in ea quam mox appellabam, apologia sua secunda refert. Quod simulatè prorsus egerunt illi; quum enim paulo-post Meletius diem obiisset, Joannes factionis ejus episcopus Memphis schisma prorogavit, seque Eusebianis in Athanasio insectando incentorem præbuit. De Meletio plura passim Athanasius in suis operibus.

III. VOLUSIANUS.

In indice Patrum Nicænorum *Volusianus Lycopolites* legitur, Thebaïdis episcoporum tertius, qui Meletio proinde suffectus fuerit.

IV. * * * *Jacobita.*

Sanutius II. Patriarcha Jacobitarum archipapam, seu archipresbyterum urbis Osiut, episcopum hujus ecclesiæ ordinavit, pacta ingenti pecunia, quod sacrilegium urbis homines detestati cum triennio urbis suæ ingressu prohibuerunt: unde à Patriarcha de consilio episcoporum in pago quodam hujus diœcesis episcopus est constitutus. Historia Patr. A Alex. pag. 412.

V. ANTONIUS *Jacobita.*

Christodulo Jacobitico Patriarchatu fungente circa annum Martyrum 797. Christi 1081. *Antonius episcopus Osiut* sedebat, qui cum Theodoro episcopo Kus de antiquitate & præcellentia contentionem habuit, quippe quum ante Basilii, qui Theodori decessor erat, obitum ordinatus esset. Quæ contentio duravit ad tempora usque Cyrilli qui Christodulo successit. Vicit vero Theodorus, B quum sibi prius à Christodulo impositas manus ostendisset, quam Antonius Osiutæ episcopus crearetur. Anno 1086. Antonius conventui episcoporum interfuit, qui coram Viziro Cahiræ coacti fuerunt, ad coërcendam familiarium Cyrilli Patriarchæ petulantiam. Ibid. p. 436. & 458.

VI. JOANNES I.

Abraham Ecchellensis lib. de origine nominis Papæ Acta Martyrum Ægypti Arabice à *Joanne episcopo Osiut* scripta memorat, ejusC que volumen Parisiis exstare ait in Bibliotheca viri doctissimi Gilberti Gaulmin.

VII. JOANNES II. *Jacobita.*

Anno 1673. quo Michaël Vanslebius in Ægypto versabatur, *Joannes* alter episcopus Siut seu Lycopolitanus erat, vir optimus, apud quem hospitio receptus fuit, uti refert in *relatione de Ægypto*, quam Gallico idiomate Lutetiæ Parisiorum edidit anno 1677. pag. 363. ubi addit se Joannis opera vidisse, virum annosum, qui solus ex Ægyptiis Coptitarum linguam noverat, & quo defuncto idioma illud interiit.

V. ECCLESIA HYPSELES.

PTOLEMÆUS *Hypseliotem* nomum habet Ὑψηλιώτης, cujus metropolis est *Hypsele* Ὑψηλή; quam habent etiam Hierocles & notitia vetus Græca. Ad Nili lævum latus posita erat. *Sciotb* Coptitis Vanslebio teste dicitur.

EPISCOPI HYPSELES.

I. ARSENIUS.

HYPSELES episcoporum solus nobis ocD currit *Arsenius* ille, quem Meletius schismaticus ordinavit; ac post Nicænam synodum, nam ejus nomen abest in breviario seu indiculo ejusdem Meletii, quem statim ab ea celebrata synodo dedit Alexandro Alexandrino. Arsenium porro Hypseles episcopum ab Athanasio magno necatum in vulgus sparserunt Eusebiani, quorum mendacium compertum fuit in synodo Tyria ann. 334. Ibi nihilominus Arsenium Athanasii amotioni consensisse scripsit Socrates lib. 1. cap. 32. ut cui ab Athanasio illata mors ferebatur, vivus ipse Athanasium proscripserit. Id quod vero prorsus simile non est; quandoquidem Arsenius Athanasio deinceps addictus fuit, ita ut etiam apud Julium Papam affirmando declaraverit, ea quæ ab Eusebianis in Mareote adversus Athanasium quæsita erant, suspectissima esse, quando alterius partis

nullus adfuerat, ac Macarius inprimis presbyter, qui fracti calicis accusabatur, ejusque A episcopus Athanasius. Et quum in subscriptionibus epistolæ Concilii Sardicensis *Arsenius* Ægypti episcopus legatur, dubium non est quin ipse sit Arsenius Hypseles, qui Roma Sardicam ad synodum venerit, ubique Athanasii famam vindicans. Vide Athan. apol. 2. quæ & *contra Arianos* inscribitur.

ECCLESIA HYPSELES.

VI. ECCLESIA ANTÆOPOLIS.

ANTÆUM sive *Antæopolis* Ἀνταίου πόλις, Antæopolitæ nomi caput fuit, Ptolemæo teste, urbs mediterranea, quam notitiæ Thebaïdi primæ assignant; ipsam esse puto quæ *Antou* hodie dicitur, vel *Antowa*. At sub Antowa Nili brachium in duas partes dividitur, quarum una tendit in plagam Occidentalem, alia in Orientalem, & insula utrique interjacet. Ita Nubiensis Geographus pag. 100.

EPISCOPI ANTÆOPOLIS.

I. MACARIUS.

Ephesinæ synodo primæ interfuit & sub- B scripsit *Macarius episcopus Antei*, Μακάριος ἐπίσκοπος Ἀνταίου.

II. GEORGIUS *Jacobita*.

Inter duodecim episcopos à quibus Cyrillus II. Alexandrinus ordinatus fuit, legitur *Georgius Antowæ*. Hist. Patr. Alex. p. 450.

VII. ECCLESIA PANOPOLIS.

PANOPOLIM, seu *Panis* civitatem non obscuram in Thebaïde prima notitiæ ambæ collocant; cujus meminit Plinius, necnon Strabo antiquam esse refert habitationem hominum, qui linum & lapides operarentur, λινουργῶν καὶ λιθουργῶν κατοικίαν παλαιάν. Ex ea oriundus fuit Nonnus poëta Dionysiacorum libris & Paraphrasi Evangelii Joannis clarus. Hodie *Echmin* appellatur, ex veteri suo nomine Χέμμις *Chemmis*, de qua Diodorus Siculus lib. 1. cap. 18. Plutarchus & alii, qui de Ægypti rebus scripsere. *Pan*, inquit Diodorus, *apud Ægyptios in summa est veneratione, cui non tantum simulacra ponuntur in omni templo*, κατὰ πᾶν ἱερόν; *verum & urbs est ejus nominis in Thebaïde, quam Chemmin vel Chemmo vocant, & Panopolim interpretantur*; Χέμμιν ἢ Χέμμω, μεθερμηνευομένην δὲ Πανὸς πόλιν. Eam à Bana secernendam ex eo docemur, quod in Historia Patriarcharum Alexandrinorum, pag. 458. ubi recensentur episcopi inferioris Ægypti, qui coram Viziro Cyrilli Patriarchæ II. familiarium causa Misram convenerunt, Macarius Banæ legitur, & inter episcopos Sahid, seu Thebaïdis Claudius Echmimæ. Bana proinde inferioris Ægypti civitas fuit, non Thebaïdis, eamque esse Panephysum puto, uti jam superius monui.

EPISCOPI PANOPOLIS.

I. ARIUS.

IN vita S. Pachomii num. 51. narratur, C sanctissimum hunc virum *Arii episcopi Panopolis* litteris evocatum esse, ut prope civitatem ipsius monasteria exstrueret: ἐπίσκοπός τις δὲ τῆς πόλεως Πανὸς Ἄρειος μὲν λεγόμενος, ὀρθόδοξος δὲ τῇ πίστει, καὶ ἀσκητὴς, καὶ ὑπηρέτης Χριστοῦ· *Episcopus quidam civitatis Panis, Arius quidem nomine, sed orthodoxus fide, asceta quoque & Christo famulans.* Cujus votis Pachomius annuit. Perperam in veteri translatione Latina pro Ario *Varus* scribitur.

II. SABINUS.

In Ephesina synodo generali prima sedit & subscripsit *Sabinus episcopus Panis, provinciæ Thebaïdos*, Σαβῖνος ἐπίσκοπος Πανὸς, ἐπαρχίας τῆς Θηβαΐδος.

III. MENAS.

In Kalendario Æthiopum die 16. Zacatit seu Amschir Ægyptiaci, Febr. XI. memoria exstat *Menæ episcopi Aschmin*.

IV. PAULUS *Jacobita*.

Chaïle I. Jacobitarum Patriarcha sedebat *Paulus episcopus Echmimæ*. Hist. Patr. Alex. D pag. 232.

V. CLAUDIUS *Jacobita*.

Conventui qui propter Cyrilli II. Patriarchæ familiares coram Viziro Cahiræ habitus est, aderat cum aliis de Thebaïde episcopis, *Claudius Echmimæ*. Ibid. p. 458.

ECCLESIA PANOPOLIS.

VI. THEONAS *Jacobita.*

Michaël seu Chaïl III. Patriarcha Coptitarum *Theonam* Sahiditam seu de Thebaïde ordinavit episcopum Echmimæ. Ib. p. 516.

VII. * * * *Jacobita.*

Anno 1240. coactis ab Emiro Ægypti episcopis plurimis, ut sententiam ferrent de accusationibus contra Cyrillum III. Patriarcham Jacobitarum latis, affuerunt paulo-post undecim inter quos novem electionem Patriarchæ subscriptione sua comprobaverant; duo non subscripserant, episcopi Fuæ & *Aschmoumæ.* Omnes tandem isti & alii qui advenerant post illos, subscripserunt veram esse accusationem institutam adversus Cyrillum, exceptis duobus, metropolita scilicet Damiatensi & episcopo Aschmoumæ, de iis non liquere sibi significantibus. Ibid. p. 590.

VIII. ECCLESIA OASIS *magnæ.*

OASIM parvam magnamque habemus apud Ptolemæum, & Thebaïdis primæ civitas decima est Hierocli, Οὔασις μεγάλη, deest in notitia altera. Illic immane circumjacens desertum Ouasis perinde dictum, cujus frequens in veterum libris mentio; nec in ea deerant monachorum mansiones, tametsi Mazicum aliorumque barbarorum incursionibus paterent. Episcopum vero Ouasis quæ Coptitis *Ouach* dicitur, vix unum reperio, quamlibet in Actis synodi Chalcedonensis anxiè quæsierim Patricium, quem huic urbi Carolus à S. Paulo assignat. Videtur Patricium Arrassi in Lycia præsulem pro episcopo *Ouasis* accepisse.

EPISCOPI OASIS *magnæ.*

I. * * *.

EX capite 112. Prati Spiritualis Mazices barbari in Oasim venerunt, abbatem Joannem Constantinopolitanæ ecclesiæ rectorem vinxerunt cum Eustathio Romano & Theodoro Cilice. Deduci Joannes petivit ad *episcopum* à quo sperabat numismata obtinere, quibus redimeretur cum sociis. Apud episcopum octo dumtaxat numismata reperta sunt; quocirca abbas Leo genere Cappadox barbarum rogavit, ut acceptis octo numismatibus, dimissis illis tribus, captivus ipse teneretur; quod quidem ita factum est, atque Leo non multo post ab illis capite minutus est.

IX. ECCLESIA APOLLINIS CIVITATIS.

DUplex in utraque Thebaïde civitas *Apollinis* reperitur; ambarumque meminit Ptolemæus, ac minorem ponit in Coptite nomo ad Orientalem proinde Nili plagam. Parvam hodie vocari *Coffie* ferunt, estque vicus juxta Nilum positus. An-non quæ & Cusa passim dicitur in Historia Patriarcharum Alexandrinorum, à *Cusis,* de quibus prædictum est, diversa?

EPISCOPI APOLLINIS CIVITATIS.

I. PABISCUS.

IN Ephesina synodo inter Ægyptiacæ diœcesis episcopos sedit & subscripsit Παβισκὸς ἐπίσκοπος Ἀπολλωνείας, *Pabiscus episcopus Appolloniæ.*

II. MERCURIUS *Jacobita.*

Conventui qui familiarium Cyrilli II. Coptitarum Patriarchæ causa Cahiræ habitus est anno 1086. interat *Mercurius Kusæ;* quin etiam Theodorus Kousæ.

VII. PROVINCIA THEBAIDIS SECUNDÆ.

I. ECCLESIA PTOLEMAIDIS.

PTOLEMAIS urbs in *Thebaïde secunda* fuit. *Ptolemaïca civitas*, inquit Strabo, *omnium est maxima quæ in Thebaïde sunt, Memphi non minor, Græco more institutam habens Rempublicam;* Πτολεμαϊκὴ πόλις μεγίστη τῶν ἐν τῇ Θηβαΐδι, ϗ οὐκ ἐλάττων Μέμφεως, ἔχουσα ϗ σύστημα πολιτικὸν ἐν τῷ Ἑλληνικῷ τρόπῳ. Prima Thebaïdis Secundæ Hierocli censetur, imo metropolis in notitia veteri Πτολεμαΐς μητρόπολις, cujus Plinius quoque meminit l. 5. c. 9. Ptolemæus item hanc Ptolemaïdem Hermii vocat Ἑρμεῖ Πτολεμαΐς, Thinitæ nomi caput, ad Nili latus sinistrum sive Occidentale positam; ut priscum Ptolemaïdis hujus nomen, *Thinis* vel *This* fuerit. Quocirca Ptolemaïdi Thebaïdis assignandos episcopos censeo, qui *Thyneos* dicuntur in actis Conciliorum, eo magis quod in notitiis nulla Thinis reperiatur. Urbs quidem *This* legitur apud Stephanum: Θὶς, inquit, πόλις Αἰγυπτία πλησίον Ἀβύδου. ὁ πολίτης Θινίτης, *This urbs Ægyptia prope Abydum. Oppidanus Thinites.* A cæteris vero abest sicut à notitiis.

EPISCOPI THINEOS *seu* PTOLEMAIDIS.

AMMONIUS *Meletianus.*

MELETIUS in breviario *Ammonium in Diospoli & in Ptolemaïde* à se constitutum episcopum scripsit, Ἀμμώνιος ἐν Διοσπόλει, A ἐν Πτολεμαΐδι.

I. HERACLIDES.

Inter synodi Ephesinæ primæ patres sedit & subscripsit *Heraclides episcopus parœciæ Thyneos.* Ἡρακλείδης ἐπίσκοπος παροικίας Θινέως.

I. ISAAC.

Epistolæ episcoporum Ægyptiacæ diœcesis ad Leonem imperatorem de nece sancti Proterii Alexandrini subscripsit *Isaac episcopus Thineos:* qui subcripsit quoque decreto synodico Gennadii Constantinopolitani de Simoniacis Ἰσαὰκ Θινέως, *Isaac Thyneos.*

II. ECCLESIA COPTI.

COPTOS, Plinio lib. 5. cap. 9. Indicarum Arabicarumque mercium Nilo proximum emporium; de qua Strabo lib. 16. *Arabicæ merces*, inquit, *in Muris portum, postea camelis Coptum Thebaïcam transcendunt, inde Alexandriam per Nili fossam.* Rursum lib. 17. prope Tentyra est *fossa quæ Coptum defert, in communem & Ægyptiorum & Arabum urbem. Deinceps est isthmus* (seu strata molibus aggeribusque via) *in mare Rubrum porrectus, juxta Berenicen urbem, quæ etsi sine portu est, tamen ob opportunitatem isthmi idonea diversoria habet. Aiunt Philadelphum primo viam hanc exercitu aperuisse, quum sicca esset, ac mansiones constituisse, tam iis qui pedibus iter agerent, quam camelis: idque effecisse, quoniam mare Rubrum difficulter navigaretur, ex Arabico recessu præsertim. Enimvero experientia magnam utilitatem ejus demonstravit, nuncque totum Indicum & Arabicum vectigal, quod Arabico sinu advehitur, Coptum defertur, quæ ejusmodi mercium emporium est. Non procul à Berenice est Muris statio, seu portus maris Rubri è regione Copti.* Multa hæc exscripsi quibus Coptus civitas admodum commendatur, quæ Coptitæ nomi caput est Ptolemæo, inter clariores Thebaïdis censita Ammiano. Hanc in secunda Thebaïde habet Hierocles, necnon notitia vetus altera, in qua & Justinianopolis appellatur. Κοπτὼ (sive potius Κοπτῶ) hodie *Keft* dicitur, circa quam multa virorum & mulierum monasteria decimo quoque tertio sæculo existebant, ut doctissimus mihi Renaudotius auctor est in diatriba de Patriarcha Alexandrino p. 454.

ECCLESIA COPTI.

EPISCOPI COPTI.

THEODORUS *Meletianus.*

IN breviario Meletii comperimus ab eo ordinatum episcopum esse *Theodorum in Copto*, Θεόδωρος ἐν Κόπτῳ.

I. PHŒBAMMON.

Synodo Ephesinæ interfuit *Phœbammon episcopus Copti Thebaïdis*, Φοιβάμμων ἐπίσκοπος Κόπτου τῆς Θηβαΐδος, sententiamque dixit adversus Nestorium.

II. SABINUS.

Episcoporum Ægypti, qui in concilio Chalcedonensi damnationi Dioscori, epistolæ Leonis Papæ ad Flavianum, definitionique fidei suffragari detrectarunt, & illusoriæ fidei suæ formulæ subscripserunt, unus fuit A *Sabinus Coptitarum episcopus*, Σαβῖνος ἐπίσκοπος Κοπτιτῶν.

III. VINCENTIUS.

Coptitæ Christiani *Vincentium* Copti episcopum multi faciunt, uti canonicorum quæ Arabice apud eos exstant, auctorem & Mohammedismo anteriorem, Renaudotio clarissimo iterum teste lib. 4. de Perpetuit. fid. B Eucharist. t. 4. p. 138. & Dissert. de Patriarcha Alexandrino. p. 454.

IV. MOSES.

Inter codices Copticos qui à Josepho Simonio Assemano Maronita Romam nuper advecti sunt, decimus-quintus, eodem Assemano teste, continet *Mosis urbis Copti episcopi* in *Bisentium* seu *Vincentium* ejusdem urbis episcopum encomium.

III.

ECCLESIA TENTYRORUM.

TENTYRA Τέντυρα, quin etiam Τέντυρις *Tentyris*, Thebaïdis civitas & Tentyritæ nomi caput Ptolemæo & Plinio. Secundæ censetur in utraque notitia, ad Nili lævam partem jacebat, ultra Abydum & Diospolim parvam. Tentyritæ inimicissimi Crocodilis fuerunt, quos Ægyptii alii ceu numen quoddam venerarentur; Venerem vero colebant. Quæ pluribus Strabo prosequitur. In ea regione celebre fuit S. Pachomii Tabennense monasterium. Arabibus *Dendera* dicitur.

EPISCOPI TENTYRORUM.

PACHYMES *Meletianus.*

MELETIUS in breviario *Pachymem in Tentyris & in Maximianopoli* à se ordinatum episcopum scripsit, Παχύμης ἐν Τεντύραις, ἐν Μαξιμιανουπόλει.

In indice episcoporum qui Nicæno concilio interfuerunt, de provincia Ægypti, sed non de Thebaïde, legitur in quibusdam codicibus *Tiberius Tenterytes*, in aliis *Tarichites*, in quibusdam *Teucirensis*, quam lectionem esse potiorem puto, quia *Teuchira* Cyrenaïcæ civitas episcopalis fuit, aliàs Arsinoë appellata, de qua suo loco dicetur.

I. SAPRION.

Quo tempore S. Pachomius angelicam suam vivendi rationem instituit, *Aprion Saprion*-ve, seu potius, ut mox ostendam, *Serapion* auctor illi fuit, ut in deserto loco intra Tentyrensis parœciæ fines ecclesiam cum cœnobio construeret; insuper & Athanasio Thebaïdis ecclesias & monasteria lustranti suggessit, ut eumdem Pachomium C presbyterum crearet. Quod fertur in Pachomii vita num. 20. Aprionis seu Saprionis episcopi meminit Athanasius in apologia de fuga sua; atque à quibusdam Aprianus ille existimatur, qui Sardicensi concilio interfuit. Cæterum in textu Græco vitæ S. Pachomii non *Aprion*, nec *Aprianus*, nec *Saprion* scribitur, sed *Serapion*. Ecclesiam construxit S. Pachomius, *non suopte consilio*, inquit vitæ D illius scriptor, *sed Serapionis Tentyrorum ecclesiæ episcopi*, τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ ἐποίησεν, ἀλλὰ γνώμῃ τοῦ Σεραπίωνος τοῦ τῆς Τεντύρων ἐκκλησίας ἐπισκόπου.

II. JOANNES *Jacobita.*

Anno 1086. in conventu episcoporum, qui Cahiræ coram Viziro propter Cyrillum II. patriarcham Jacobitarum, ejusque familiares habitus est, sedebat *Joannes Denderæ*. Hist. Patr. Alex. p. 458.

ECCLESIA

IV. ECCLESIA MAXIMIANOPOLIS.

MAXIMIANOPOLIM in Thebaïde secunda habet utraque notitia, à Maximiano utique Galerio Imper. dictam. Nulla mihi ejus apud alios auctores mentio, nisi in breviario Meletii, quo perhibuit se Tentyris & Maximianopoli Pachymen ordinasse. Παχύμης ἐν Τεντύραις, ἐν Μαξιμιανϐπόλ.

V. ECCLESIA LATOPOLIS.

LATOPOLIM in Thebaïde nobis exhibet Ptolemæus πόλις Λάτων, *civitas Latorum*; atque in Hermonthide nomo collocat, ad sinistram sive Occiduam Nili ripam, ultra Tentyra. Straboni post Crocodilorum urbem, sive Arsinoën, Aphroditopolim, seu Veneris civitatem sequitur *Latopolis quæ Palladem & Latum colit*, Λατόπολις τιμῶσα Ἀθηνᾶν & τὸν Λάτον. Est autem *Latus* ille piscis quidam qui eximiæ magnitudinis in Nilo invenitur circa Latopolim præ cæteris locis, teste Athenæo lib. 7. c. 17. Thebaïdis secundæ censetur Latopolis in utraque notitia, & in Græca veteri scribitur Λητῶ *Leto*. Hodie Arabibus *Asna* dicitur, civitas quoque episcopalis.

EPISCOPI LATOPOLIS.

ISAAC *Meletianus*.

IN breviario Meletii legitur Ἰσαὰκ ἐν Λητοῖ, *Isaac in Leto*, vel *Latona*, qui & Eusebianos ad Philippopolitanum conventum sequutus est, eorumque epistolæ ad Africæ episcopos A subscripsit. Utri Latopoli sit assignandus, incertum prorsus est. De eo dictum in Latopoli altera. Quinetiam de Paulo, Timotheo & Appelle, qui alterutrius Latopolis episcopi fuerunt.

I. AMMONIUS.

Diocletiano vel Maximino Christianos insectante, *Ammonius episcopus Asnæ*, sive Latopolis Thebaïdis sedebat, cujus dictum quoddam ad Arrianum Ægypti præfectum Joannes episcopus Osiut recitabat in actis Martyr. quæ Arabicè conscripsit. Abraham Ecchellensis horum actorum exemplar Parisiis in bibliotheca Gilberti Gaulmini à se visum ait in lib. de origine nominis Papæ pag. 483.

II. THEODORUS *Jacobita*.

Inter episcopos Thebaïdis qui Cahiram convenerant propter Cyrilli II. patriarchæ Jacobitarum familiarium proterviam cohibendam, *Theodorus Asnæ* sive Latopolis censetur. Hist. Patr. Alex. pag. 458.

VI. ECCLESIA HERMONTHIS.

HERMONTHIS Thebaïdis secundæ civitas est in notitia veteri, non ignota Straboni, cui *Hermuthis* dicitur, quamquam in Latina ejus translatione *Hermonthis* etiam scribatur: *Post Thebas*, inquit, *est Hermonthis civitas, in qua Apollo & Jupiter coluntur: hic etiam bos alitur*, Apis scilicet; μετὰ δὲ Θήβας Ἑρμϐθὶς πόλις ἐν ᾗ ὅ τε Ἀπόλλων τιμᾶται, καὶ ὁ Ζεύς· τρέφεται δὲ καὶ ἐν ταύτῃ βϐς. Hermonthitem nomum & Hermonthim habet quoque Ptolemæus, quæ hodie *Harment* dicitur, sedes olim episcopalis.

EPISCOPI HERMONTHIS.

CALES *Meletianus*.

IN breviario Meletii *Cales in Hermethi*, B Κάλης ἐν Ἑρμεθὶ ab eo constitutus episcopus legitur, post Theodorum Copti & in Thebaïde. Ubi Ἑρμεθὶ scriptum pro Ἑρμονθί.

I. PLENES.

Expositioni fidei clericorum Ancyranæ ecclesiæ quam Eugenius diaconus Athanasio magno obtulit, subscripsit Πλήνης ἐπίσκοπος Ἑρμοθὶς, lego Ἑρμωθὶς vel Ἑρμονθὶς, *Plenes episcopus Hermothis*.

II. BASILIUS *Jacobita*.

III. PAMON *Jacobita*.

Pamon nescio quis ad Christodulum Patriarcham Emiri seu Præfecti Ægypti litteras attulit, jubentis ut eum episcopum crearet, falsum addens nuntium, episcopum Armens

ECCLESIA HERMONTHIS

Basilium diem obiisse, ad quam ecclesiam eum Christodulus designavit. Ille ad urbem Arment veniens in vivis eum adhuc superstitem reperit, caritate apud cives suos commendatissimum. Quocirca *Pamon* cum episcopo Batu, sive Buti, in Nubiam perrexit, unde reversus in Ægyptum, in pago quodam civitati Arment vicino quem Dimocrat appellabant, habitavit. Basilio subinde mortuo, ea in ecclesia Pamon receptus demum fuit anno Martyrum 797. Christi 1081. Post de antiquitate & præcellentia contendit cum Theodoro episcopo Kus, à quo Pamon ipse A in episcopali sede post Basilii obitum collocatus erat. Duravit jurgium usque ad tempora Cyrilli qui Christodulo successit, qui prærogativam honoris episcopo Arment adjudicavit, quia à Christodulo pontifex factus fuerat ante Theodorum, ex quo tempore nomen ejus in episcoporum albo descriptum erat. Obiit itaque Basilius anno Chr. 1081. Pamon vero adfuisse legitur illi conventui qui anno 1086. coram Viziro habitus est ad coërcendam quorumdam Cyrilli Patriarchæ familiarium proterviam. Histor. Patr. Alex. pag. 436. & 458.

VII. ECCLESIA THEBARUM, *sive* DIOSPOLIS *magnæ*.

THEBIS Ægyptiacis nihil veteribus notius, quarum centum portæ erant, unde ἑκατόμπυλοι dictæ sunt. Civitas hæc priscorum Ægypti regum sedes fuit, quam Cambyses Persarum rex primum mutilavit, Cornelius vero Gallus post pugnam Actiacam diruit; ita ut Strabonis ætate *vicatim habitaretur; ac pars quidem esset in Arabia,* sive *Memnonium oraculum ad Nili latus dextrum, pars etiam in ulteriore regione,* ubi Diospolis seu civitas Jovis appellata est, Ammonis scilicet qui in ea præsertim colebatur; hinc Diospolites nomus. In notitia veteri Græca Thebaïdis secundæ civitas est *Thebaïs* Θηβαΐς seu *Thebæ,* quæ Arabibus *Hou* nominata fuit. Sæculo nono ejus episcopus Melchiticæ ecclesiæ metropoliticis honoribus ornabatur.

EPISCOPI THEBARUM.

I. MELETIUS *Arianus.*

NICETAS Choniates lib. 5. Thesauri orthodoxæ fidei cap. 7. inter episcopos Ægypti qui Ario adhæserunt, ex Philostorgio numerat *Meletium ex Thebis Ægyptiis.* B

II. HERON.

Philostorgius lib. 7. Theophanes & chronicon Alexandrinum narrant sub Juliano Apostata *Heronem* Thebaïdis episcopum Ἥρων ἐπίσκοπος Θηβαΐδος, quum Antiochiæ ageret à Christiana religione impiè defecisse, paulo-post vero dissolutis putrescentibusque, ulciscente Deo, membris in plateam projectum, cunctis spectantibus exspirasse.

III. STEPHANUS *Melchita.*

In epistola Michaëlis II. Patriarchæ Melchitarum Alexandrini ad Photium, quæ lecta est in synodo in qua de ejusdem Photii restitutione post S. Ignatii Constantinopolitani obitum tractatus habitus est, mentio fit Stephani metropolitæ Thebarum, quem ille ad suam synodum accersiverat, καὶ Στέφανον Θηβῶν.

IV. KALTA *Jacobita.*

Anno 1086. conventui qui Cahiræ habitus est coram Viziro Cyrilli Patriarchæ Jacobitarum ejusque familiarium causa, aderat *Kalta Houæ.* Hist. Patr. Alex. p. 458.

VIII. ECCLESIA TERENUTHIDIS.

TERENUTHIS secundæ Thebaïdis oppidum fuit, cujus in vitis Patrum sua mentio est, ut quod Mazicum barbarorum excursionibus pateret, Sceti deserto vicinum in Occidua & Libyca proinde Nili parte. Τεμμύθων, *Trimuthon* scribitur in veteri notitia Græca; apud Hieroclem vero pejori errore Ἐρέσβυθος, *Eresbythos.* Vanslebio hodie *Tarane,* Coptice *Taranut* dicitur, estque viculus ad Occidentale fluvii latus in regione Behiræ, viginti quatuor leucis Cahira distans, ubi è navibus exscendunt illi qui ad monasteria visenda pergunt.

EPISCOPI TERENUTHIDIS.

I. ARSINTHIUS.

THEOPHILUS Alexandrinus in fine homiliæ suæ Paschalis tertiæ *Arsinthium* à se in Terenuthide ordinatum perhibet. Quidni Arsenium legamus?

II. EULOGIUS.

Ephesinæ synodo primæ adsuit & subscripsit *Eulogius episcopus Terenuthidis*, Εὐλόγιος ἐπίσκοπος Τερενυθίδος, vel Τερενύθεως; *Terenuthis*.

ECCLESIA TERENUTHIDIS.

IX. # ECCLESIA PHILARUM.

PHILAS Ptolemæus statuit ultra Syenen in *Dodecaschœno*, Strabo aliquantùm ultra catarractem; *communemque Æthiopum & Ægyptiorum habitationem, structam quemadmodum Elephantinam, & pari magnitudine, in qua accipiter colebatur à nostris & Ægyptiacis diversus. Nos Philas*, ait idem Strabo, *ex Syene in plaustro venimus per campum valde planum centum stadiorum spatio*. Heliodorus quoque lib. 8. Æthiopicorum initio, *urbem Philas ad Nilum sitam esse testatur paululum supra minores catarractas, à Syene vero & Elephantina centum circiter stadiis distare*. Seneca lib. 4. quæst. natur. cap. 2. Philas insulam esse ait. *Nilus magnas solitudines pervagatus, & in paludes diffusus, gentibus sparsus circa Philas primum ex vago & errante colligitur. Philæ insula est aspera & undique prærupta: duobus in unum coïturis amnibus cingitur, qui Nilo mutantur & ejus nomen ferunt. Urbem totam complectitur. Hanc Nilus magnus magis quam violentus, egressus Æthiopiam, arenasque per quas iter ad commercia Indici maris est, prælabitur. Excipiunt eum catarractæ nobilis insigni spectaculo locus*. Hierocles in notitia habet Φίσαι pro Φίλαι. Melius ex Herodoto legendum puto Φλαὶ *Phla*, ut Ægyptiaca vox sit potius quam Græca: atque insulam esse ait in medio paludis magnæ Tritonidis. *Lib. 4. cap. 178.*

EPISCOPI PHILARUM.

I. MARCUS.

SYnodo Alexandrinæ quam Constantio Imp. mortuo, anno 362. celebravit Athanasius, adsuit & epistolæ ad Antiochenos subscripsit *Marcus Philarum episcopus* Μάρκος Φιλῶν.

X. # ECCLESIA OMBORUM.

SYENEN versus, *Ombros* ponit Ptolemæus, Ὄμβροι, Hierocles in Thebaïde secunda Ombros quoque habet Ὄμβροι. Ombitem vero nomum inter Thebaïdis præfecturas recenset Plinius, & Antoninus in Itinerario *Ombos* scripsit; quo spectat lectio mendosa Ἰάμβων *Iamborum* in notitia altera veteri Græca pro Ὄμβων; Vanslebius hanc esse ipsam ait quæ Arabibus *Adfa* dicta est.

EPISCOPI OMBORUM.

I. SILVANUS.

II. VERRES.

BInos Omborum episcopos nobis indicat Theophilus Alexandrinus in fine Homiliæ suæ Paschalis 1. *In Omboes* (sic) *pro Silvano, Verrem*.

XI. # ECCLESIA SYENES.

QUam veteres *Syenen*, hanc Arabes *Asowanam* dixere, quæ Strabone teste, in Æthiopiæ & Ægypti finibus fuit, utriusque scilicet regionis terminus, quod etiam perhibet Plinius. Turris Syenes meminit Ezechiël, cap. 29. v. 10.

EPISCOPI SYENES.

I. AMMONIUS *Martyr*.

ANTINOI in Ægypto passus est *S. Ammonius episcopus Syenes*, illicque sepultus, ubi exstat ejus nomine ecclesia, quam Mohammedani Christianis abstulerunt. Ex Sicardi Jesuitæ epistola ad Serenissimum principem comitem Tolosanum scripta die prima Junii anno 1716. pag. 246.

II. BEFAM *Jacobita*.

Sæculo undecimo labente anno 1086. inter episcopos Sahid sive Thebaïdis, qui Misram Viziro præcipiente propter Cyrilli Patriarchæ familiares convenerant, sedebat *Befam Asowanæ*. Hist. Patr. Alex. p. 458.

XII. ECCLESIA PSYNCHUS.

PSYNCHUM urbem diœcesis Ægypti episcopalem repræsentant nobis synodorum Ephesinæ & Chalcedonensis acta, quam in nulla notitia, nec apud auctores alios reperire potui. Ipsa tamen mihi fuisse videtur Thebaïdis interioris civitas vel oppidum, quod Antonini Itinerarium *Pselcim* nominat. *Contra Thmuim, contra Ombos, contra Suenen, Parembolem, Tzitzi, Taphis, Talmis, Tutzis, Pselcim, Corte, Hierasycaminon.* Rursum ubi iter per partem Arabicam: *Contra Nilum, contra Pselcim, contra Talmis.* In tabulis Peutingerianis *Spelci* scribitur.

EPISCOPI PSYNCHUS.

I. Theon.

A Dfuit synodo Ephesinæ priori inter episcopos Ægypti *Theon episcopus Psynchûs*, Θεὼν Ψυγχῶς, qui Theonas nominatur in subscriptionibus, Θεωνᾶς ἐπίσκοπος Ψυγχῶς, *Theonas episcopus Psynchûs.*

II. Joannes.

Ad synodum Chalcedonensem cum Dioscoro Alexandrino venit *Joannes episcopus Psynchæorum* sive *Psynchûs*, Ἰωάννης Ψυγχαίων.
A Act. 4. libellum fidei parum sinceræ Patribus cum duodecim sociis suis exhibuit, cui subscripserat Ἰωάννης ἐπίσκοπος Ψυγχῶς, *Joannes episcopus Psynchûs.* Nec latæ in Dioscorum sententiæ, nec epistolæ Leonis Papæ ad Flavianum Constantinopolitanum, nec definitioni veræ fidei quam concilium edidit, ullo pacto subscribere aut suffragari voluit.

VIII. PROVINCIA LYBIÆ PENTAPOLIS.

I. ECCLESIA SOZYSÆ.

SOZYSA Hierocli & in veteri notitia Libyæ prima civitas eſt : non vero metropolis eccleſiaſtica, uti nec Ptolemaïs, quando in tota diœceſi Alexandrina ſolus Alexandrinus Pontifex metropoliticis juribus utebatur. Nec Syneſius Ptolemaïdis epiſcopus rerum ſuæ provinciæ aliquando curam habuit, niſi ſpeciali Theophili Alexandrini delegatione fungens. Id quod apertè ſignificabat epiſtola 67. ubi accepta Alexandrini throni juſſione Palæbiſcum & Hydracen ſe perveniſſe Theophilo ſcribebat, ubi epiſcopus erat ordinandus. Cæterum Sozyſæ Libyæ rariſſima eſt apud auctores mentio.

EPISCOPI SOZYSÆ.

I. HELIODORUS.

ARIANÆ factionis epiſcopus fuit *Heliodorus epiſcopus Sozuzæ Pentapolis*, qui ſubſcripſit formulæ hæreticæ Georgii Alexandrini, & Acacii Cæſarienſis in concilio Seleucienſi, Ἡλιόδωρος ἐπίσκοπος Σωζούσης Πενταπόλεως. Unde quum Conſtantinopolim veniſſet, habita illic Acacianæ factionis ſynodo proſcriptus ab ipſis fuit cum Sera Parætonii & Stephano Ptolemaïdis, quod ſententiæ quam in Aëtium Anomœum tulerant ſuffragari noluiſſet. Vide infra in Sera Parætonii.

II. ZOSIMUS.

Inter Ægyptiacæ diœceſis epiſcopos in ſecunda ſynodo Epheſina ſedit, impiiſque Dioſcori conſiliis annuit & ſubſcripſit *Zoſymus Sozyſæ*, Ζωσίμου Σωζούσης; qui & Soſias ſcribitur Σωσίας ἐπίσκοπος Σωζούσης, *Soſias epiſcopus Sozuſæ.*

II. ECCLESIA PTOLEMAIDIS.

PTOLEMAIDIS Cyrenaïcæ nomen aliud fuit Barce, ut Strabo & Plinius ferunt. Ille quidem : *Poſt Berenicen & Barce,* inquit, *quæ poſtmodum Ptolemaïs audivit :* Hic vero, & deinde (ab Arſinoe) *Ptolemaïs antiquo nomine Barce, XXII. M. paſſ.* At Ptolemæus in coſmographia Barcen à Ptolemaïde disjungit, & in mediterranea ſeptimam collocat, non in maritima, ubi Arſinoë, quæ & Teuchira, *Ptolemaïs inſignis civitas,* ἐπίσημος Πτολεμαΐς. Poſt à claritudine ſua deſcivit, inſtaurata à Juſtiniano, Procopio teſte lib. 6. de Ædif. c. 2. *Ptolemaïs,* inquit, *beata quidem olim & frequens, ſed progrediente tempore ad infrequentiam ob aquæ penuriam redacta eſt, civibus ſiti jampridem aliò abſcedere compulſis. At nunc Imperator noſter reſtaurato urbis aquæ-ductu, priſtinam felicitatis faciem ei reſtituit.*

EPISCOPI PTOLEMAIDIS.

I. BASILIDES.

PTOLEMAIDIS eccleſiæ epiſcopum fuiſſe cenſeo *Baſilidem, cui parœciarum Pentapolis antiſtiti*, Βασιλίδῃ τῷ τῶν κατὰ Πεντάπολιν παροικιῶν ἐπισκόπῳ, Dionyſius Alexandrinus epiſtola ſignificavit ſe commentarium in Eccleſiaſten ſcripſiſſe. Euſeb. lib. 7. Hiſt. cap. 26.

II. THEODORUS *Martyr.*

Martyrologium Romanum poſt alia vetera, Hieronymianum, Uſuardi, Adonis & Bedæ die 26. Martii ſic habet : *Pentapoli in Libya natalis SS. Martyrum Theodori epiſcopi, Irenæi diaconi, Serapionis & Ammonii,* qui Ptolemaïdenſi eccleſiæ perinde aſſignandi ſunt, atque Secundus ille de quo modo dicetur, qui quum Ptolemaïdis epiſcopus eſſet Arianus, *Pentapolitanus, & Pſeudopentapolitanus* à Catholicis eſt appellatus.

III. SECUNDUS *Arianus.*

E præcipuis Arii impii patronis *Secundus*

fuit Ptolemaïdis Pentapolis episcopus, qui ob hæresim ab Alexandro arch. exauctoratus fuit A cum Theona Marmaricæ, quæ sententia à Nicæna synodo confirmata fuit, quum formulæ fidei quæ in ea edita fuit, subscribere renuisset, à qua pertinacia sua nunquam descivit. Unde indignis laudibus extolli meruit à Philostorgio Ariano. In indice Patrum hujus sanctissimi concilii legitur ejus nomen *Secundus Ptolemaïdis.* Eum sedi suæ ab Eusebianis restitutum tradit Athanasius orat. 1. contra Arianos, *cui enim ignotum*, inquit, *Secundum Pentapolitam sæpe jampridem proscriptum ab eis admissum esse*, ὅτι διὰ τὴν τοῦ Ἀρείου μανίαν, Σέκουνδος μὲν ὁ Πενταπολίτης, ὁ πάλαι πολλάκις καθαιρεθεὶς, ἐδέχθη παρ' αὐτῶν. B Epistola ad solitarios truculentæ hominis indolis specimen affert, presbyteri cujusdam, cui Secundo perinde nomen esset, necem recitans. *Secundus ille per omnia nequissimus Pentapolites*, Σέκουνδος ὁ παγκάκιστος Πενταπολίτης, *ejusque conjurationis socius Stephanus non ignari se de quavis injuria, ob hæresis gratiam excusationem nacturos, Barcæ in quemdam presbyterum offendentes, Secundo quidem cognominem, sed fide dissimillimum, ipsisque non obtemperantem, calcibus obtritum* C *interfecerunt. Qui quum occideretur, sanctum imitatus, sic loquutus est: nemo me apud judicem vindicet: habeo vindicem Dominum Jesum pro cujus nomine ista patior.* Quod facinus in ipsa quadragesima patratum subdit, quo tempore Georgius Alexandrinæ ecclesiæ tyrannus per Ægyptum grassabatur. Secundum hunc *Pentapolitem* perinde appellat Epiphanius hær. 69. Catholicum Ptolemaïdis à Nicæni concilii tempore episcopum nescimus.

IV. STEPHANUS *Arianus.*

D Secundo illo Ariano defuncto, suffectus illi fuit *Stephanus* à Georgio Alexandrino, cui comes adfuit in synodo Seleuciensi, ejusque formulæ fidei hæreticæ subscripsit: Στέφανος ἐπίσκοπος Πτολεμαΐδος Λιβύης, *Stephanus episcopus Ptolemaïdis Libyæ.* Epiph. hær. 73. Nec dubium quin ipse sit Stephanus ille in presbytero Barcæ interficiendo Secundi pridem socius, quem Athanasius in epistola de synodis Arimini & Seleuciæ à Secundo per maximam synodum (Nicænam scilicet) exauctorato sacerdotem factum perhibet, & E cum Acacianis postea in Seleuciensi concilio sedisse, *ex Libya quidem Stephanum, & Seiram, & Polydeucem*, ἀπὸ μὲν τῆς Λιβύης Στέφανον, καὶ Σεῖραν, καὶ Πολυδεύκην, *diversorum criminum reos.* Mox vero ab iisdem exauctoratus Stephanus fuit in conciliabulo Constantinopolitano cum Sera illo Parætonii, & Heliodoro Sozusæ, quod damnare Aëtium nollent.

V. SIDERIUS.

Ptolemaïdis Pentapolitanæ circa hæc tempora episcopus fuit *Siderius*, ex Hydrace & Palæbisca ab Athanasio translatus; post tamen ad utrumque vicum suum administrandum rediit. De hoc plura ubi de Hydrace & Palæbisca, ex Synesio Ptolemaïdis.

VI. SYNESIUS.

Ptolemaïdis à Theophilo Alexandrino episcopus creatus fuit *Synesius*, Cyrene ex altera Pentapolis civitate oriundus, religione primum gentilis, subinde philosophus Platonicus, qui patriæ suæ nomine ad Arcadium Imper. legatione functus est. Ut episcopale munus evitaret, alienum à fide resurrectionis animum obtendit, aut saltem simulavit. Sed jam episcopo ordinato Theophilus sæpe vices suas per Libyam secundam commisit, propter eximiam ejus sapientiam. Atqui anno 407. tertio ab obitu sancti Joannis Chrysostomi, Ptolemaïdis episcopatum iniit, uti demonstrat Petavius, ex ipsius 13. & 66. epistolis. Priore siquidem, quam anno 412. scripsit, significat se nuper pontificatu donatum. Altera vero Theophilo scribebat, tertium jam annum agi, ex quo Joanni Chrysostomo, τῷ μακαρίτῃ, *felicis memoriæ*, ejusque fautoribus, à præcipuis orbis episcopis communio reddita erat. Liberos, ducta ante sacerdotium uxore, procreaverat, nullus vero eorum in vivis supererat quo anno ecclesiæ suæ clavum suscepit. Quo vivere desierit anno, incerta res est. Varia reliquit ingenii monumenta, quæ doctissimus Petavius Græcè Latinèque edidit, & pereruditis annotationibus illustravit. Hunc magni faciebat Isidorus Pelusiota, quod litteris ad illum datis testificatus est. De Synesio præter Photium & Suidam, legendi Evagrius lib. 1. Histor. cap. 15. & Joannes Moschus Prat. spirit. cap. 195.

VII. EVOPTIUS.

Synesio frater & successor fuit *Evoptius*, qui inter Ephesinæ synodi prioris patres sedit, Εὐόπτιος ἐπίσκοπος Πτολεμαΐδος Πενταπόλεως, *Evoptius episcopus Ptolemaïdis Pentapolis*, qui bis sententiam pro fide & contra Nestorium dixit. Ad eum quoque Isidorus Pelusiota epistolam scripsit 215. lib. 2. sed & Cyrillus ipse Alexandrinus eidem Evoptio nuncupavit duodecim capitulorum suorum contra Theodoretum defensionem, quum ipse Cyrillo antea misisset Theodoreti in illa capitula tractatum. Id quod Liberatus perhibet c. 9. Breviarii: *Tunc & Evoptius Ptolemaïdis Pentapoleos regionis episcopus, accipiens exemplar litterarum Theodoreti, quas scripserat contra*

duodecim capitula Cyrilli, direxit illud Cyrillo, ut responderet ad ea, & sua capitula exponeret. Quod gratissimè suscipiens Cyrillus, fecit interpretationem duodecim capitulorum suorum, &c. Quæ Liberatus refert ad tempora reconciliationis Cyrilli cùm Joanne Antiocheno & Orientalibus, eruditi vero Ephesino concilio anteriora censent.

VIII. GEORGIUS.

Quintæ synodo generali adfuit & subscripsit *Georgius episcopus Ptolemaïdis*, at non A sat certum, an Pentapolis: ac nequaquam, ut videtur, Ptolemaïdis Thebaïdis appellat.

IX. GABRIEL.

Symeon Thessalonicensis responsiones complures scripsit ad quæsita *Gabriëlis Pentapolis archiepiscopi*, quas Leo Allatius sæpe in tractatu *de Missa Præsanctificatorum* appellat. Pentapolis Cyrenaïcæ præsulem fuisse Gabriëlem mihi certum est; quippe quæ archiepiscopatus est sub Melchitarum Patriarcha Alexandrino.

III. ECCLESIA CYRENES.

AMMIANUS Marcellinus, *In Pentapoli Libyæ*, inquit, *Cyrene posita urbs antiqua, sed quam Spartanus condidit Battus;* cujus nomen proprium Aristoteles fuit. De quo & Cyrenes exstructione legendus Herodotus lib. 4. Strabo quoque. Item Plinius lib. 5. c. 5. *Cyrenaïca eadem Pentapolitana regio illustratur Ammonis oraculo, quod à Cyrene abest 400. M. pass. fonte solis: urbibus maxime quinque, Berenice, Arsinoë, Ptolemaïde, Apollonia, ipsa Cyrene,* Strabonis ætate insignis maximaque erat Cyrene, sed Ammiani ævo deserta, velut & subinde Ptolemaïs. In campo posita fuit qui mensæ formam referret, haud procul à mari. Quod Christianam regionis & urbis religionem attinet, conjicere licet, eam initio prædicati Evangelii illuc invectam fuisse. Nam inter Judæos qui in festo Pentecostes quo spiritus sanctus in Apostolos illapsus est, Hierosolymis in Christum crediderunt, *qui habitabant partes Libyæ quæ est circa Cyrenen.* Inter prophetas & doctores Antiochenæ ecclesiæ quibus spiritus sanctus præcepit uti Saulum & Barnabam ad prædicandum gentibus designarent, Lucius Cyrenensis. Simonem Cyrenensem patrem Alexandri & Ruffi, qui crucem bajulare post Jesum coactus est, ejus fide imbutum cum filiis fuisse extra dubium est. Marcus Evangelista ibidem prius concionatus est, quam Alexandriæ, quin & episcopos Cyrenaïcis dedit. Cyrene Arabibus *Cirwam* dicitur.

EPISCOPI CYRENENSES.

I. LUCIUS.

QUem modo dicebam Saulo & Barnabæ manus ad Evangelii prædicationem imposuisse *Lucium* Cyrenensem, in Martyrologiis Cyrenes episcopus fuisse fertur die 6. Maii. Romanum quidem habet: *Cyrenæ S. Lucii episcopi, quem S. Lucas in Actibus Apostolorum commemorat.* Adonis vero: *Item beati Lucii Cyrenensis, qui apud Cyrenen primus episcopus à sanctis Apostolis institutus est, quem S. Lucas in Actibus Apostolorum commemorat.* Quo hæc auctore, incertum.

II. THEODORUS.

Martyrologium Romanum, ex Menologio utique Græcorum, die 4. Julii hæc habet: *Cyrene in Libya S. Theodori episcopi, qui in persequutione Diocletiani sub Digniano præside plumbatis cæsus, & lingua abscissa in pace tandem quievit.* Menologia memoriam ejus etiam recolunt die 20. Augusti. At vero Theodorus hic idem omnino videtur esse, cujus mentio alibi quoque est in eodem Martyrologio Romano die 26. Martii in hæc verba: B *Pentapoli in Libya natalis sanctorum martyrum Theodori episcopi, Irenæi diaconi, Serapionis & Ammonii lectorum.* Eutychius Alexandrinus Patriarcha Theodorum martyrem ab episcopo secernit, quos sub Licinio passos refert. *In diebus ejus* (Licinii) martyrio *functi sunt Theodorus miles, & metropolita Barcæ.* tom. 1. pag. 427.

III. PHILO I.

Synesius epistola 67. refert Siderium à *Philone* Cyrenes Palæbiscæ & Hydracis constitutum fuisse Ariana hæresi tunc furente, C episcopum, nullis ad ordinationem adhibitis episcopis aliis, contra quam ecclesiæ leges ferunt, ac absque Alexandrini præsulis nutu. Id quod ob iniquas temporis rationes Athanasius magnus condonandum duxerat.

IV. PHILO II.

Philonis illius prioris successor *Philo* alter fuit, fratris illius filius, Synesio teste epistola 67. De ordinatione siquidem Siderii, quæ præter regulas patrata erat, verba faciens, hæc addit: Μόνον γὰρ φασὶ δὴ τὸν μακάριον Φίλωνα

ECCLESIA CYRENES.

θαρσῆσαι τὴν συνιερέως ἀνάρρησιν. Φίλων ἐγένετο Κυρηναῖος, ἔτι παλαιότερος, ὁ τοῦ νεωτέρου θεῖός τε καὶ ὁμώνυμος. *Etenim solus beatæ memoriæ Philo ausus est sacerdotii sui collegam (Siderium) constituere. Cyrenensis Philo fuit antiquior, junioris patruus & cognominis. Cæteris quidem rebus ex præscripto christianæ disciplinæ vivens, quod autem ad regendum attinet, audacior quam legum observantior. Verum enimvero sermonis istius veniam à sacra senis anima postulo. Hunc solum Siderium quum huc venisset, creasse & in throno collocasse ferunt. Sed formidolosis temporibus summum jus prætermitti necesse est. Ideo magnum illum Athanasium id tempori indulsisse audimus, &c.* Hæc Synesius de utroque Philone epist. 67.

V. RUFUS.

Tametsi Ammianus Marcellinus Cyrenen sua ætate desertam dixerit, ejus tamen episcopus *Rufus* Ephesino conciliabulo cum Dioscoro Alexandrino adfuit, cunctis quæ ab eo inique gesta sunt consentiens. Ρούφος ἐπίσκοπος Κυρήνης, *Rufus episcopus Cyrenes.*

VI. LEONTIUS.

Cyrenes sæculo sexto labente vel septimo ineunte episcopus *Leontius* fuit sub Eulogio Alexandrino vir catholicissimus, qui Joanni Moscho Eucrati narravit, qua ratione Synesius Ptolemaïdis Evagrium philosophum ad fidem olim converterat, aliaque insuper ad eumdem Evagrium spectantia. Quæ legenda cap. 193. Prat. spirit.

IV. ECCLESIA TEUCHIRORUM.

TEUCHIRA Hierocli & veteri notitiæ Græcæ Pentapolis Libyæ civitas, eadem quæ *Arsinoë* Ptolemæo. Sic & Strabo lib. 17. *Post Berenicen est urbs Teuchira quam Arsinoen vocant.* Plinius quoque lib. 5. cap. 5. *Abest ab ea* (Lepti) *Arsinoë Teuchira vocitata, 43. mill. pass.* Ammianus itidem: *Ptolemaïs & Arsinoë eadem quæ Teuchira.* Hanc Justinianus validissime munivit. Synesius epistola 3. *Teuchira* dicit nomine plurali neutro, nec-non epistola 126.

EPISCOPI TEUCHIRORUM.

I. SECUNDUS.

PHILOSTORGIUS, Niceta Choniata teste in Thesauro lib. 5. cap. 7. in historia inter illos qui ab Ario steterunt, ex superiore Libya, præter Secundum Ptolemaïdis *Secundum Teuchirorum* numerabat: quem nullus dubito eum ipsum esse qui in indice Patrum Nicænorum *Secundus Tautinatensis* mendosè prorsus scribitur inter episcopos Libyæ.

II. ZENO.

Synodo generali Ephesinæ adfuit & subscripsit *Zeno episcopus Teuchirorum*, Ζήνων ἐπίσκοπος Τευχείρων.

V. ECCLESIA BERENICES.

BERENICE notissima civitas Pentapolis est, quam notitia utraque habet. Ptolemæus hanc *Hesperides* quoque dictam ait: Βερενίκη, ἡ καὶ Ἑσπερίδες. Ex quo apud Ammianum legendum puto, *Darnis & Berenice, quam Hesperidas appellant*, non *quas*. Plinius perinde ait: *Berenice in Sirtis extimo cornu est, quondam vocata Hesperidum supra dictarum vagantibus Græciæ fabulis.* Clarius Scylax, Ἑσπερίδες πόλις καὶ λιμὴν, *Hesperides urbs & portus;* ut à portu & urbe plurale nomen *Hesperides* natum sit. Nam Pomponio Melæ urbs singulari vocabulo *Hesperis* dicitur. Ejus mœnia à fundamentis Justiniani Imp. jussu refecta scribit Procopius lib. 6. de ædifi. cap. 6. Addit insuper eumdem Principem in extremis finibus Pentapolis, qui ad Austrum vergunt, bina monasteria, Agrilodem & Dinarthion, firmasse munitionibus adversus Barbaros, ne clam irrumpentes regionem incursarent de improviso. Hodieque *Bernich* nominatur.

EPISCOPI BERENICES.

I. AMMON.

EUSEBIUS Cæsariensis lib. 7. cap. 26. refert Dionysium Alexandrinum in Sabellium Pentapolitanum hæreticum epistolam scripsisse *Ammoni episcopo Berenices*, πρὸς Ἄμμωνα τὸν τῆς κατὰ Βερενίκην ἐκκλησίας ἐπίσκοπον, aliamque rursum ad eumdem Ammonem & Euporum. Quibus Dionysii litteris Ariani subinde pessime abusi sunt. Sed legendus

Athanaſius in ſua de ſententia *Dionyſii Alexandrini* epiſtola.

A

II. Dathes.

Inter epiſcopos qui Nicænæ ſynodo adfuerunt, occurrit *Dathes Berenices,* quem uti Secundum Ptolemaïdis, Secundum item Teuchirorum Arianicæ factionis fuiſſe Nicetas lib. 5. Theſ. cap. 7. ex Philoſtorgio prodit.

III. Probatius.

Synodo quæ Conſtantinopoli habita eſt anno 394. in cauſa Agapii & Bagadii qui de Boſtrorum epiſcopatu contendebant, cum Theophilo Alexandrino aderat *Probatius Berenices,* Πϱοβατὶϛ Βερενίκης.

VI.

ECCLESIA BARCES.

Barcen à Ptolemaïde disjungendam ſuperius, ubi de Ptolemaïde, diximus, propter Ptolemæi auctoritatem, qui Barcen in mediterraneis, & Ptolemaïdem ad mare collocat. Cui jam olim Scylax præiverat: *A portu Cyrenes,* inquit pag. 109. *ad Barces portum ſtadia quadringenta ſunt: Urbs vero Barcenſium à mari abeſt ſtadiis centum.* Ut proinde portus Ptolemaïs poſthac dictus ſit, Barce procul à mari in intimo receſſu poſita. Quid plura! Iiſdem ſynodis interfuerunt epiſcopi Barces & Ptolemaïdis.

EPISCOPI BARCES.

I. Zephyrius.

Inter Patres Nicænos cenſetur *Zephyrius* vel *Zephyrus Barces.* Nicetas Choniates Zopirum ſcripſit, quem inter Arii ſectatores cenſet ex Philoſtorgio. Ex quo apparet Secundum Ptolemaïdis in hæreſim ſuam alios Pentapolis epiſcopos traxiſſe.

II. Zenobius.

Adfuit ſubſcripſitque Epheſinæ ſynodo generali priori *Zenobius epiſcopus Barces*

B

Pentapolis, Ζενόβιος ἐπίσκοπος Βάρκης Πενταπόλεως.

III. Theodorus.

Ad alteram ſynodum Epheſinam venit, & pro Dioſcori votis Eutychem hæreticum abſolvit *Theodorus epiſcopus Barces,* Θεόδωρος ἐπίσκοπος Βάρκης.

VII.

ECCLESIA ERYTHRI.

Ptolemæo teſte, in Pentapoli extitit Ερυθρὸν τόπος, *Erythron locus,* ad mare poſitus, ut civitas ejus ævo non fuerit: quæ tamen epiſcopi ſedes fuit, imo Apoſtolica ſancti Marci utique, inſtitutione, ſi Syneſio credamus, qui epiſt. 67. ſcribit Hydracem & Palæbiſcam vicos binos paterna & apoſtolica inſtitutione Erythrenſi eccleſiæ contributos eſſe, πάτριον εἶναι καὶ ἀποστολικὸν, Ερυθρεῖς εἶναι καὶ ταύτας τὰς ἐκκλησίας. Valentis vero Imperatoris tempore epiſcopum illæ proprium nactæ ſunt, quamlibet ſynodi Sardicenſis ſtatuto ſexto prohibitum erat ne epiſcopi in vicis crearentur. Sed & alii quoque vici epiſcopalibus thronis in Pentapoli fruebantur, ut puta Zygri, Zogylis, Antiphra. Id quod in diœceſi Aſiana factum reperi, quin & in Africa.

EPISCOPI ERYTHRI.

I. Orion.

Erythri ſæculo quarto epiſcopus erat *Orion,* qui quum multos annos vixiſſet, ſeque propter affectam ætatem facilem nimis præberet, in Palæbiſcæ & Hydracis incolarum contemtum venit, qui hominis obitum non præſtolantes, epiſcopum ſibi Siderium dari obtinuerunt. Hæc Syneſius epiſt. 67. ubi & *Orionem beatum* appellat, πρὸς Ορίωνα τὸν μακάριον· qui addit Hydracis & Palæbiſcæ cives Pontifici ſuo Orioni convitiatos fuiſſe, quum putarent ſacerdotium humanis etiam in rebus ſibi præſidio & patrocinio eſſe oportere, & in negotiorum ſæcularium actis verſari.

C

II. Sabbatius.

III. Paulus.

Theophilus Alexandrinus ad calcem epiſtolæ ſeu homiliæ paſchalis I. quam Hieronymus Latinè tranſtulit, *in Erythro pro Sabbatio Paulum* à ſe ordinatum ſcripſit. Atqui Syneſius epiſt. 67. Paulum hunc Theophili decreto Erythri datum epiſcopum refert, duobus illis vicis Hydrace & Palæbiſca, qui epiſcopum nuper Siderium habuerunt, Erythrenſi eccleſiæ reſtitutis. Addit ortam inter

ECCLESIA ERYTHRI.

Paulum Erythritem, & Dioſcorum Dardanitem controverſiam de loco quodam edito, A quem Hydraci Dioſcorus ademerat, compoſitam à ſe fuiſſe; ut Paulus qui locum altari erecto conſecraverat, de ſententia epiſcoporum qui ob negotia particularia Ptolemaïde aderant, cauſa prorſus ceciderit. Hic vero Paulus Hydracis & Palæbiſcæ clerum & populum ſibi adeo devinxerat, ut proprium ſibi epiſcopum alterum à Syneſio deſignari noluerint. Quæ circa annum 411. contigiſſe videntur, ſub ipſis Syneſii epiſcopatus primordiis.

IV. THEOPHILUS.

Ad concilium Chalcedonenſe venit cum Dioſcoro Alexandrino *Theophilus epiſcopus Erythri*, datoque cum duodecim aliis ejuſdem diœceſis antiſtitibus, ſubſcriptoque ambiguo fidei libello, latæ in Dioſcorum & Eutychem ſententiæ, epiſtolæ Leonis Papæ ad Flavianum Conſtantinopolitanum, & rectæ fidei definitioni ſubſcribere perinde cunctatus eſt.

VIII. ECCLESIA HYDRACIS & PALÆBISCÆ.

HYDRAX, Ὕδραξ Ptolemæo nota fuit, qui Palæbiſcam omiſit, niſi ipſa ſit, quæ Ἀλίβακα *Alibaca* apud eum ſcribitur, quamque Hydraci ſubjungit; ſed non niſi vicos cenſet. In his Philo Cyrenes epiſcopus, tempore Arianicæ tyrannidis ſub Valente, epiſcopum præfecit ſolus, nullo, ut diximus alias, conſorte altero epiſcopo velut leges ferebant, Siderium, catholicus catholicum, cujus ſucceſſor ſubinde alius non fuit. Quod Syneſius epiſtola 67. Theophilo Alexandrino recitat: *Electus ab Hydracis & Palæbiſcæ preſbyteris civibuſque Siderius, juvenis tunc eſſe videbatur, qui à Valentis Imp. exercitu veniebat, ut agros quos poſtulaverat adminiſtraret; ejuſmodi vir, qui & inimicis nocere, & amicis prodeſſe poſſet. Per id tempus hæreſis dominabatur. Hic proinde unus ſoluſque Palæbiſcæ creatus eſt epiſcopus; ſed nec ipſe legitime, imo contra jura omnia, quantum à ſenioribus accepi; quum neque Alexandriæ ſit, nec à tribus hic conſtitutus, quamvis illinc ordinandi facta poteſtas eſſet. Etenim ſolus beatæ memoriæ Philo auſus eſt collegam ſuum epiſcopum renuntiare. Cyrenenſis hic Philo fuit antiquior poſterioris patruus & cognominis. Cæteris quidem in rebus ex præſcripto Chriſtianæ diſciplinæ vivens; quod autem ad regendum & parendum attinet, audacior quam legum obſervantior. Verum enim vero ſermonis hujus veniam à ſacra ſenis anima poſtulo. Ab hoc ſolo quum huc veniſſet, beatum Siderium creatum ferunt, & in throno collocatum. Sed formidoloſis temporibus ſummum jus prætermitti neceſſe eſt. Ideo magnus ille Athanaſium id tempori dedit, ac non multo poſt, quum exiguam adhuc orthodoxæ fidei ſcintillam, quæ in Ptolemaïde erat, fovere magiſque ac magis oporteret accendere, hominem illum majoribus rebus gerendis idoneum eò commigrare juſſit, ut metropolitanam eccleſiam gubernaret. Sed illum ſenectus ad paganas eccleſias reduxit, ubi è vita diſcedens ſucceſſorem non habuit, qui ne ipſe quidem in locum alterius ſucceſſerat, Palæbiſca & Hydrace in antiquam formam redactis, & Erythro contributis, tui, ut aiunt, venerandi capitis decreto.* Quocirca Paulus, ut diximus, Erythrenſis, Hydracis & Palæbiſcæ eccleſias ſedi ſuæ Erythrenſi ſubjectas habuit, velut horum oppidorum clerici & incolæ poſtulaverant.

IX. ECCLESIA BOREI.

BORIUM *Boreum*-ve promontorium, Βόρειον ἄκρον Ptolemæo, aliiſque Syrtis terminus eſt. Sunt qui Βορεῖον *Boræum* legant, quaſi Boreale. Ejus meminit Strabo, *ultra Berenicen eſt parvum promontorium nomine Borium* Βόρειον, *quod & Syrtis oſtium ad Cephalas facit.* Plinius lib. 5. cap. 4. *Promontorium quod majorem Syrtim includit, Borion appellatur.* Illic & urbs quam Procopius ſic deſcribit lib. 6. de ædif. cap. 2. *Eſt Borium urbs ultima Pentapolis ad Occidentem, ubi montes ita coëunt, ut ſibi invicem annuere videantur, & anguſtiis illis muniti hoſtem aditu excludunt. Urbem hanc mœnibus nudam munimento cinxit firmiſſimo Imperator* (Juſtinianus) *& cum omni circum regione ſecuriſſimam reddidit.... Urbs Borium Mauris barbaris vicina, ad hanc diem immunis fuit, neque ulli tributorum aut vectigalium exactores eo ivere poſt hominum memoriam. Judæi Borienſium veteres accolæ, templum habebant antiquum, quod apud ipſos in honore erat, conditum, ut ferunt, à Salomone Hebræorum rege. Illis omnibus ad Chriſtianam religionem traductis, Juſtinianus Imperator templum in eccleſiæ formam mutavit.*

ECCLESIA BOREI.

EPISCOPI BOREI.

I. SENTIANUS.

NICETAS Choniates lib. 5. Thes. cap. 7. A ex Philostorgio inter episcopos Libyæ Pentapolis qui Arii causam primitùs defenderant, *Sentianum* Borei numerat.

X. ECCLESIA OLBIÆ.

OLBIA, Synesio teste epist. 76. vicus Pentapolis fuit. Ολβιάτης, οὗτοι δὲ δῆμός εἰσι κωμήτης, episcopali sede honestatus, cujus curam Synesius in se receperat.

EPISCOPI OLBIÆ.

I. ATHAMAS.

II. ANTONIUS.

DUos nobis Olbiæ episcopos repræsentat B Synesius epistola sua 76. Theophilo Alexandrino, cui scribit vico Olbiæ opus fuisse episcopi creatione, *quum beatissimus pater Athamas longa vita & sacerdotio functus esset*, τοῦ μακαριωτάτου πατρὸς Ἀθάμαντος τοῦ μακρῷ βίῳ τὴν ἱερωσύνην συγκαταλύσαντος· se vocatum pergit ad successoris ejus institutionem, atque hominibus illis gratulatum, quod unum è multis iisque bonis omnibus elegissent; *sed* C *multo magis Antonio, quod bonis melior judicatus esset*, πολὺ δὲ πλέον Ἀντωνίῳ συνήδομαι τῆς καλοκαγαθίας, ὅτι καὶ καλὸν ἔδοξεν εἶναι καλλίων: duos religiosissimos episcopos multitudinis sententiæ adhæsisse, quibuscum hic educatus, & quorum alterius manu presbyter creatus erat; sibi vero nequaquam ignotum fuisse Antonium, quem de quibuscumque noverat verbis & factis, de omnibus laudasset. Quocirca sibi pergratum fore si hunc in episcopatu collegam habeat. *Unum igitur*, inquit, *opus est, sacra tua scilicet manus*, ἑνὸς οὖν ἔτι δεῖ τοῦ κυριωτάτου μὲν δὴ, τῆς ἱερᾶς σου χειρός.

III. PUBLIUS.

Ephesinæ synodo generali primæ adfuit inter Ægyptiacæ diœcesis pontifices, *Publius Olbiæ*, καὶ Πουβλίου Ὀλβίας, ut acta Græca ferunt, Latina quoque apud Marium Mercatorem. Quin etiam in subscriptionibus Latinis novæ collectionis Conciliorum clar. Baluzii *Publius episcopus Olbiorum* legitur.

XI. ECCLESIA DYSTHIS.

DYSTHIS quam nonnulli eamdem esse autumant, quæ *Thintis* Ptolemæo scribitur, Libyæ Pentapolis censetur in actis Ephesinæ synodi, etsi in notitiis abest, ut augurari liceat merum fuisse vicum, ut Olbia, Hydrax, Palæbisca, &c.

EPISCOPI DYSTHIS.

I. SAMUEL.

IN synodo Ephesina priori sedit subscripsit- D que *Samuël episcopus Dysthis Pentapolis*, Σαμουὴλ ἐπίσκοπος Δύσθεως Πενταπόλεως.

II. PETRUS.

Decreto synodico Gennadii Constantinopolitani de Simoniacis subscriptus fertur *Petrus episcopus Dysthis*, Πέτρος ἐπίσκοπος Δύσθεως. Cujus utique Petri mentio fit in inscriptione epistolæ 103. S. Leonis Papæ *ad episcopos Ægypti Constantinopoli constitutos*.

IX. PROVINCIA
LIBYÆ SECUNDÆ *seu* MARMARICÆ.

I. ECCLESIA DARDANIDIS.

PTOLEMÆO maritimarum Pentapolis urbium postrema post Zephyrum promontorium est Dardanis Δάρδανις, quam Ammianus Pentapoli attribuit, perinde atque Berenicen, ac Darnidem vel Darnim vocat, *& Darnim & Berenicen.* In veteri autem notitia Græca secundæ Ægyptiacæque Libyæ censetur, seu Marmaricæ, primaque ponitur: quinta quoque Darnis est Hierocli in eadem provincia. Ex epistola Synesii 67. ad Theophilum Alexandrinum, qua litem Pauli Erythrensis cum Dioscoro Dardanidis ob clivum apud Hydracem situm exortam, à se diremptam significat, apparet eam ad Pentapolim quocumque modo pertinuisse.

EPISCOPI DARDANIDIS.

I. PISO.

EPistolæ Eusebianorum conventus Philippopolitani ad ecclesias Africæ subscriptus A legitur *Piso episcopus à Vanis,* emendandum conjicio, *à Darnis,* dum melior altera lectio reperta erit.

II. DIOSCORUS.

Dardanidis episcopum fuisse sæculi quinti initio *Dioscorum* comperimus ex Synesii epistola 67. Theophilo Alexandrino, in cujus parte secunda illius cum Paulo Erythri controversiam de clivo apud Hydracem sito, B quem quum Paulus sibi comparasset, altare in eo erexerat, & ecclesiam exstruxerat, ne ulla spes affulgeret Dioscoro ejus unquam repetendi. Re ad episcopos qui Ptolemaïde aderant delata, Paulo sibi à conviciis non satis temperante, Dioscoro clivus est adjudicatus; qui ut adversarium munificentia vinceret, clivo, vineisque & olivetis quæ illic erant, in totum Paulo cessit.

III. DANIEL.

Ephesinæ synodo adfuit, epistolamque Cyrilli archiepiscopi ad Nestorium approbavit *Daniël episcopus Darnis*, Δανιὴλ ἐπίσκοπος Δάρνεως. In actis Latinis collectionis Baluzianæ dicitur *episcopus Dardaneorum & Dardaniæ.* Unus è quatuor episcopis fuit qui à synodo delegati sunt ut tertiò Nestorium convenirent, vadimoniumque ei denuntiarent; quique insuper concilii nomine Maximiani in Constantinopolitanæ ecclesiæ Nestorii loco episcopum promotioni interfuerunt.

IV. THEODORUS.

Joannes Moschus Prati spirit. cap. 148. *Theodorum* Cellulanum Syncellum-ve ut Græci loquuntur, Eulogii Alexandrini, *Darnæ* seu *Darnis* episcopum esse factum refert, à quo nonnulla didicit ad Leonis Magni Papæ vitam spectantia.

II. ECCLESIA PARÆTONII.

PARÆTONIUM Παραιτόνιον, Hierocli Libyæ inferioris prima civitas, Strabone teste maritima. *A Catabathmo,* inquit (magno scilicet Libyæ Pentapolis) *Parætonium usque recta navigatione cursus est stadiorum 900. Civitas est & portus ingens 40. stadiorum. Hanc alii Parætonium, alii Ammoniam vocant.* Pomponio Melæ notus *Parætonius portus.* Parætonium bis nominat Plinius inter municipia parva & brevia. Hirtius Pansa de bello Alexandrino cap. 8. Florus Romanus lib. 4. cap. 11. duo Ægypti cornua esse ait *Parætonium & Pelusium.* Ammianus in sicciore Libya tres istas civitates habet, *Parætonium, Chereclam & Neapolim,* quæ tamen Cyrenaïcæ attribuuntur à Ptolemæo. Hanc à Justiniano munitam refert Procopius lib. 6. de ædificiis cap. 2. *Magna Libyæ pars deserta, quamvis nullo unquam numero habita sit, attamen provida mente Imperator prospiciens, ne quid detrimenti caperet ex Maurorum vicinorum*

excursibus, geminas arces cum præsidiis statuit, quarum alteram Parætonium appellant, alteram Antipyrgum, haud procul à Pentapoli sitam. Cæterum Hieronymus in vita sancti Hilarionis dixerat, eum quum Palæstinorum honores fugeret, emenso solitudinis itinere, *ad maritimam urbem Parætonium* pervenisse. ECCLESIA PARÆTONII.

EPISCOPI PARÆTONII.

I. Titus.

INter Nicænæ synodi patres censetur in A indice *Titus Parætonii* Libyæ inferioris.

II. Seras *Arianus*, vel Siras.

A Georgio Alexandrinæ ecclesiæ pervasore creatus *Seras* videtur, qui quum ad Seleuciensem synodum venisset Arianæ ejus fidei formulæ subscripsit, Σείρας ἐκ Παραιτονίου τῆς Λιβύης, *Siras ex Parætonio Libyæ*. Epiph. hær. 73. n. 27. Mox vero à suæ factionis episcopis in conciliabulo ipsorum Constantinopolitano cum Aëtio proscriptus fuit, ut- B pote ejusdem dogmatis impii particeps, tametsi Aëtium ipse profanæ alterius sententiæ accusavisset. Quod illi significant in synodica sua ad Georgium Alexandrinum, quam Theodoretus refert lib. 2. histor. cap. 28. *Attamen contra vota nostra, & contra expectationem Seras, Stephanus, Heliodorus, Theophilus & eorum socii neque nostris sunt suffragati sententiis, nec suffragiis de eo latis subscribere voluerunt, idque quum Seras ipse aliud etiam audax facinus & insaniæ plenum Aëtio objectaret, eum nimirum temeraria audacia elatum affirmasse, Deum sibi revelasse quæ ab Apostolorum temporibus occultaverat. Post quæ insana & insolentia verba, à Sera de Aëtio pro testimonio relata, ipsi quos supra nominavimus, ne precibus quidem adduci potuerunt, suaderique, ut in judicio de illo ferendo nobis suffragarentur. Ubi vero longo tempore expectando nullo modo eos inducere valuimus, ut nostræ de Aëtio sententiæ morem gererent, canonem ecclesiæ eorum amicitiæ anteponendum arbitrati, eos à communione ecclesiæ excludendos duximus, dato illis ad mutandam sententiam, & ad resipiscendum sex mensium integrorum spatio.*

III. Caius.

Interim ab Athanasio Parætonii episcopatu donatus erat *Caius* catholicus, qui anno 362. synodo Alexandrinæ interfuit, subscripsitque epistolæ synodicæ ad Antiochenos, Γάϊος ἐκ Παραιτονίου τῆς ἔγγιστα Λιβύης, *Caius ex Parætonio vicinæ Libyæ*, quin Caium quemdam synodo Sardicensi inter Ægyptiacæ diœcesis episcopos subscripsisse legimus.

III.

ECCLESIA ANTIPYRGI.

ANTIPYRGUM portum habet Ptolemæus, Ἀντίπυργος λιμήν; habent & notitiæ in Libya inferiori. Apud Scylacem scribitur Ἀντίπυγος *Antipygo*, cui consonant Peutingerianæ tabulæ & anonymus Ravennas. Hanc urbem vel oppidum munivit quoque Justinianus, velut in Parætonio dictum est.

EPISCOPI ANTIPYRGI.

I. Æmilianus.

QUinto concilio generali interfuit *Æmilianus episcopus Antipyrgi*, qui unus fuit ex C episcopis quos Patres delegarunt, ut Vigilium Papam ad secum conveniendum invitarent. act. 1.

IV.

ECCLESIA ANTIPHRORUM.

IN Libyæ nomi ora maritima *Antiphra vicum* statuit Ptolemæus, Ἀντίφρα κώμη. Sic Strabo post Pedoniam insulam quæ portum habet, deinde *Antiphræ paulò remotiùs à mari*, εἶτα Ἄντιφραι, μικρὸν ἀπωτέρω τῆς θαλάττης, ubi nomine femineo plurali utitur. Stephanus Byzantinus, *Antiphra* oppidulum prope Alexandriam, non procul à mari, οὐ πολὺ ἀπωτέρω θαλάττης. Hanc notitiæ non omiserunt.

EPISCOPI ANTIPHRORUM.

I. Serapion.

INter Patres Nicænos de provincia Libyæ legitur in indice *Serapion Antiphrensis*, ut fert editio Petri Pithœi. Aliæ *Antipyrgensis*, quod mihi non satis probatur.

ECCLESIA ANTIPHRORUM.

II. MENAS.

Synodo Alexandrinæ quam S. Athanasius A post Constantii Imperatoris obitum coëgit, adfuit & subscripsit *Menas Antiphrorum*, Μίωᾶς Ἀντίφρων.

III. APOLLO.

In subscriptionibus decreti synodici Gennadii Constantinopolitani de Simoniacis, una cum aliis Ægyptiacæ diœcesis præsulibus reperitur *Apollo episcopus Antiphrorum*, Ἀπόλλων ἐπίσκοπος Ἀντίφρων, qui proinde idem est ac qui in subscriptionibus aliis epistolæ episcoporum Ægypti ad Leonem Imp. de nece sancti Proterii Alexandrini, corrupto urbis nomine, legitur, *Apollo episcopus Antithorum* pro *Antiphrorum*. Ejus nomen exstat quoque in inscriptione epistolæ Leonis Papæ *ad episcopos Ægypti Constantinopoli constitutos*.

V. ECCLESIA ZYGRIS.

PTOLEMÆUS in Libyæ nomi littore *Zygrim* vicum statuit Ζύγρις κώμη, in qua tamen sedes extitit episcopi qui *Zygrorum*, Ζύγρων dicuntur in actis conciliorum. Ejus meminit lib. 3. cap. 2. anonymus Ravennas, apud quem corrupta voce scribitur *Bograi*. In notitia Hieroclis legitur Ζωγροζαγύλης, *Zogrozagyles*, librarii errore, qui duorum oppidorum *Zygris* & *Zagylis* nomina in unum compegit; sed & gravius erratum est in veteri notitia, in qua fertur Τρανζάλης, *Tranzales*. Ptolemæus Zigrytarum gentem Libycis annumerat.

EPISCOPI ZYGRIS.

I. MARCUS.

INter episcopos synodi Alexandrinæ quam B Athanasius sub Juliano Imper. redux celebravit anno 362. sedit subscripsitque Μάρκος Ζύγρων τῆς ἔγγιστα Λιβύης, *Marcus Zygrorum Libyæ proximæ*, Alexandriæ scilicet.

II. LUCIUS.

Ad secundam synodum Ephesinam cum Dioscoro Alexandrino venit, ejusque iniquis consiliis suffragatus est *Lucius episcopus Zygrorum*, Λούκιος ἐπίσκοπος Ζύγρων.

VI. ECCLESIA ZAGYLIS.

APud Ptolemæum in Libyci nomi littore est *Zagylis vicus*, Ζάγυλις κώμη, quem in notitiis, etsi corruptis nominibus memorari ostendi, ubi de *Zygris* vel *Zygrorum* ecclesia.

EPISCOPI ZAGYLIS.

I. PHILOCALUS.

INterfuit cum Dioscoro archiepiscopo suo C secundæ synodo Ephesinæ, ejusque consiliis annuit *Philocalus episcopus Zagylensium*, Φιλόκαλος ἐπίσκοπος Ζαγυλέων; sic legendum, non Γαζύλων, velut t. 4. concil. edit. Labb. col. 214. Latini codices *Zagylensis*.

II. MAXIMUS.

Epistolæ episcoporum Ægypti ad Leonem Imp. de nece S. Proterii Alexandrini subscriptus legitur *Maximus episcopus Gazylenus* pro *Zagylenus*, uti melius in subscriptionibus decreti synodici Gennadii Constantinopolitani de Simoniacis, Μάξιμος ἐπίσκοπος Ζαγύλεως ὑπέγραψα.

III. JOANNES.

Zagylis omnino antistes fuit *Joannes* ille quem *Magileos episcopum* apud Liberatum cap. 18. legimus, qui seditionem in Petrum Mongum movit, ob receptum ab eo Zenonis Henoticum. Hic porro à recta fide alienus erat, qui ægrè ferret, quod Mongus admisso illo unionis decreto Chalcedonensem synodum non reprobasse videretur. *Igitur Petrus Mongus*, ait Liberatus, *ab abbate Ammone & Joanne episcopo Magileos, & ab abbate monachorum inferioris Ægypti bella passus, & seditione ei in Cæsarea basilica, ut dicitur, facta, anathematizavit synodum Chalcedonensem, & tomum Papæ Leonis.*

VII. ECCLESIA AUGILORUM.

AUGILA, τὰ Αὔγιλα, Ptolemæo, aliis voce feminea Αὔγιλαι, Augilæ dicuntur, Plinio *Augilæ*, à quibus *Garamantes duodecim dierum itinere distare* ait, *& medio fere spatio locari ab Æthiopia, quæ ad Occidentem vergit, & à regione quæ duas Syrtes interjacet, pari*

utrimque intervallo. Augila Nasamonibus Ptolemæus conjungit. Unde nomen plurale *Augilæ* natum sit, Procopius explicat lib. 6. de ædif. cap. 2. *Duæ sunt urbes unius nominis: utramque enim Augilam appellant. Viro expedito quatridui ferè iter est hinc Borium; ad cujus latus Australe obversæ sunt. Antiquæ ambæ, eosque habentes incolas, qui priscis sacrorum ritibus dediti fuerunt. Nam omnes ad nostram ætatem superstitione laborarunt, Diis multis addicti. Vetusta hîc erant templa Ammoni & Alexandro Macedoni sacra, quos ad Justiniani principatum indigenæ victimis coluerunt. Erat autem turba eorum quos vocant Hierodulos. Imperator præter cætera quæ liberaliter eis providit, mentes ipsorum religione sancta adeo feliciter imbuit, ut à patriis institutis ad Christum omnes converterit: quibus & Deiparæ templum ædificavit, præsidium salutis & veræ fidei urbibus futurum.* Ex quibus colligas Augila illic stetisse, ubi Jovis Ammonis oraculum fuerat.

ECCLESIA AUGILORUM.

EPISCOPI AUGILORUM.

I. THEODORUS.

AUGILORUM mihi primus fuisse episcopus videtur *Theodorus,* qui anno 553. A quintæ synodo generali, Justiniano Imperatore, interfuit, in cujus actis quæ Latinè dumtaxat supersunt, *episcopus Ingelon & Ingilon,* pro *Augilon* sive *Augilorum.*

VIII.

ECCLESIA MARMARICÆ.

ETsi Libya inferior *Marmarica* quoque dicta est, illic Marmaricam urbem exstitisse significat notitia vetus Græca, in qua postrema provinciæ hujus civitatum est *Marmarica,* Μαρμαρικῆς.

EPISCOPI MARMARICÆ.

I. THEONAS.

NOn prorsus Parætonii episcopus fuit B *Theonas,* qui in epistola synodi Nicænæ ad Alexandrinam ecclesiam Marmaricæ episcopus dicitur, ubi Patres eum cum Secundo Ptolemaïdis ob pertinaciam Arianam proscriptum, significant, καὶ Θεωνᾶν Μαρμαρικῆς, quem Alexander Alexandrinus jam ante propter eamdem hæresim episcopatu amoverat; quod testatur Athanasius in historia Arianorum, seu epistola ad monachos. Hunc Epiphanius hær. 69. à Meletianis ordinatum fert. ἦν δὲ καὶ Θεωνᾶς καθεσταθεὶς ὑπὸ τῶν Μελιτιανῶν.

Cui inferioris Libyæ civitati tribuam nescio *Pollucem* qui cum Georgio Alexandrino in concilio Seleuciensi, à maxima parte episcoporum qui convenerant, secedens, Sirmiensi formulæ secundæ subscripsit, Πολυδεύκης ἐπίσκοπος ἐπαρχίας δευτέρας Λιβύης, *Pollux episcopus provinciæ secundæ Libyæ.* Non profecto Parætonii antistes erat; una quippe cum eis aderat subscribebatque *Siras Parætonii.* Atque Athanasius epist. de syn. Arim. & Seleuc. *Stephanum, Siram & Pollucem* quos Secundus episcopos fecerat, multorum criminum fuisse reos perhibet, ἀπὸ μὲν τῆς Λιβύης Στέφανον, καὶ Σείραν, καὶ Πολυδεύκην κατηγορουμένους ἐπὶ διαφόροις ἐγκλήμασι.

INCERTARUM DIŒCESIS ÆGYPTIACÆ URBIUM EPISCOPI.

ECCLESIA LEMNANDI.

LEMNANDUM cujus est mentio in homilia prima Paschali Theophili Alexandrini, ceu diœcesis Ægyptiacæ civitatis Carolus à S. Paulo Pentapolis Libyæ censet, ut ipsa fuerit, quam Antoninus in Itinerario bis *Lemniadem* nominat. Ac certe in Tabulis Peutingerianis *Mandis* scribitur inter Cyrenen & Antipygum.

EPISCOPI LEMNANDI.

I. HERON.

II. NASEAS.

THEOPHILUS Alexandrinus in fine homiliæ ſuæ Paſchalis prioris, ſcribebat à ſe ordinatum eſſe epiſcopum *in Lemnado pro Herone Naſeam.* Emendavero *In Lemniade.*

ECCLESIA PERIŒCIDIS.

SYnodico decreto Gennadii Conſtantinopolitani de Simoniacis inter Ægypti epiſcopos ſubſcriptus legitur Ἀγαθὸς ἐπίσκοπος Περιοικίδος, *Agathus epiſcopus Periœcidis*. Sed ejuſmodi nominis civitas vel oppidum nuſquam reperitur in tota Ægyptiaca diœceſi apud ullum alium auctorem, quin nec in reliquis orbis regionibus.

ECCLESIA

ECCLESIA
ÆTHIOPIÆ *five* ABESSINIÆ.

REGIO Ægypto superior, quam Nilus fluvius alluit, *Æthiopia* à veteribus dicta est; atqui inter Æthiopes illos, notiores Romanis fuerunt, qui à præcipua ipsorum urbe Axuma vel Auxuma, Auxumenses vel Axumitæ, necnon Abessini audierunt, in quo regno Nilus ipse fluvius nascitur. Auxumes Ptolemæus meminit lib. 4. cap. 8. quin & Arrianus in Periplo Maris Erythræi, Axumam metropolim esse ait illius regionis quæ Mari Rubro terminabatur, & cujus insignis portus erat Adula, octidui itinere ab ea distans. Constantino inprimis Imperatore, Romanis comperta magis fuit Æthiopia hæc, ex quo Christi fidem Abessini amplexi sunt à S. Frumentio, quem S. Athanasius cum Alexandrina sua synodo eorum Pontificem primum creavit. Quod Ruffinus refert lib. 1. hist. cap. 9. Socrates lib. 1. cap. 19. Theodoretus lib. 1. cap. 23. Sozomenus lib. 2. cap. 23. Ex quibus item illud convellitur, refelliturque, quod apud Procopium legimus lib. 1. de bello Persico, nonnisi Justiniano seniore Imp. Æthiopes Auxumitas Christo nomen dedisse. Frumentius cum clericis quos Athanasius ipsi socios dedit, sedem Auxumi vel Axumæ fixit, utpote quæ totius regni metropolis erat: deincepsque Æthiopes Axumitæ non indigenas metropolitas habuere, sed quos Alexandrina sedes ad ipsos mitteret. Canone 42. Arabicorum qui Nicænæ synodi nomine insigniti per Orientem evulgati sunt, hoc decernitur: *Ne patriarcham sibi constituant Æthiopes ex suis doctoribus, sed neque propria electione, quia patriarcha ipsorum est constitutus sub Alexandrini potestate, cujus est ipsis ordinare & præficere Catholicum, qui patriarchâ est inferior. Cui præfato in patriarchæ nomine constituto Catholico non licebit metropolitanos constituere sicut instituunt patriarchæ. Si quidem honor patriarchatus illis defertur tantummodo, non vero potestas.* Catholicus dicitur ille Æthiopum metropolita, tanquam generalis per eam gentem Alexandrini patriarchæ vicarius. Atqui hæc ipsa fuit Æthiopicæ ecclesiæ administrandæ ratio, quam ille canon repræsentat, ut missus ad illos Alexandria metropolita plures septenis episcopos creare nequaquam posset. Quod quidem vir commendatissimus D. Abbas Renaudotius in sua *de Alexandrino Patriarcha* disputatione num. 108. consulto observavit. *Voluerunt aliquando,* inquit, *Æthiopes cogere metropolitam suum, Gabriële filio Jarick Alexandrinam ecclesiam obtinente, ut plures septenis episcopos ordinaret; quod ille constantissime recusavit; quia fuisset id præter morem & antiquam legem, ne si duodecim episcopos haberent, quod Orientales requiri censent ad ordinandum Patriarcham, subjectioni Alexandrinæ sedis se eximerent, & proprium sibi Antistitem crearent & ordinarent.* Ex hac singulari, quæ multis incommodis obnoxia fuit, consuetudine factum est, ut quam fidem Alexandrina sedes teneret, hanc Æthiopes sectati sint. Quocirca à temporibus præsertim Mohammedanorum, quum nullus totis octoginta annis Alexandriæ pontifex sederet, Chalcedonensis, sive catholicæ fidei cultor, Benjamino Jacobitarum Patriarcha ecclesias hujus urbis & Ægypti omnes occupante, Abessini duarum in Christo naturarum existentiam, synodique adeo Chalcedonensis fidem cum Leonis Papæ ad Flavianum epistola in totum abjecerunt & ejurarunt, ac perpetuo dissidio ab ecclesia catholica sejuncti manserunt. Norunt omnes vanos conatus fuisse Lusitaniæ Regum, Romanorumque Pontificum, qui missis illuc identidem ex Jesuitarum & Franciscanorum sodalitiis præconibus aliquot, gentem hanc ad Romanæ ecclesiæ clientelam transferre tentaverunt. Id quod Abessinorum præsertim nimiæ rerum divinarum & Christianarum ignorationi tribuendum est. Quod illius metropolitæ dignitatem attinet, Arabicus ille canon, hunc Patriarchali honore, etsi non jurisdictione, fulgere ait: quod amplius statuitur & explicatur in ejusdem canonis serie: Nimirum, *si acciderit ut congregetur synodus in terra Romanorum, ille sedeat loco octavo, post Dominum Seleuciæ, quæ est Almodaïen:* Catholicum, inquam, Persidis & Indiarum, quæ Orientem versus exporriguntur. Cæterum quum septem in Æthiopia ordinare episcopos esset metropolitæ illi permissum, assequi nusquam potui, quibus illi urbibus præfecti essent. Sed & aliquando contigit, ut nullus in Æthiopia episcopus superesset, sed presbyteri dumtaxat pauci, quum Alexandrinus Jacobitarum archiepiscopus à metropolita illuc mittendo

ECCLESIA ÆTHIOPIÆ *ſive* ABESSINIÆ.

abſtinuiſſet: de qua vacantia in metropolitarum Abeſſiniæ quos hinc inde reperi recenſione, ampliùs dicetur. Æthiops ille Zaga Zabo, qui ſe epiſcopum dicebat, Uliſſipone agens, eccleſiæ ſuæ confeſſioni fidei adjecit, Patriarcham ſeu metropolitam potius Æthiopiæ, à monachis ſuæ gentis Hieroſolymis eligi ſolitum, & ab Alexandrino Jacobita Patriarcha confirmari & conſecrari.

EPISCOPI AXUMENSES, *ſeu* METROPOLITÆ ABESSINI.

I. FRUMENTIUS.

THEOPHILUS *Arianus*.

ÆTHIOPES Abeſſini Chriſtianam religionem hodieque acceptam ferunt, ut prædiximus, ſancto *Frumentio*, quem ceu gentis ſuæ Apoſtolum colunt, atque corrupto nomine Fremonatos vocant, necnon Abuſalema. Hunc Tyro in Phœnicia oriundum, ex Æthiopia in quam juvenis appulerat, in Romani Imperii ſolum reducem, quum Alexandriæ ageret, magnus Athanaſius, qui nuper epiſcopatum inierat, Æthiopicæ gentis antiſtitem creavit, & ad hanc fidei doctrina imbuendam remiſit, datis illi inſuper evangelici operis ſociis preſbyteris & clericis. Athanaſio deinde urbe ſua fugato, quum Georgius Arianus Alexandrinæ eccleſiæ tyrannidem arripuiſſet, uti præſules Ægyptiacæ diœceſis ſinceræ fidei tenaces procul ejiciebat, ſic & Frumentium ex Æthiopia abigere molitus eſt. Apud Conſtantium Imp. egit, ut gentis tyrannis ſive principibus Aiſanæ & Saſano ſcriberet ad ſe Alexandriam remitti « Frumentium, ut pote qui ab Atha-
» naſio homine nullorum non malorum con-
» ſcio ad epiſcopatus ordinem promotus eſſet.
» Si ſponte Frumentius obtemperaret, ratio-
» nemque ſuæ promotionis venerabiliſſimo
» Georgio & aliis Ægypti epiſcopis redderet,
» compertum omnibus fore, nihil eum ab ec-
» cleſiæ legibus & fide quæ tunc obtinebat
» diſſentire, atque adeo ab eis conſtitutum iri
» epiſcopum, ſi modo ipſe & revera haberi
» epiſcopus velit. Sin cunctaretur, & judicium
» fugeret, hoc ipſum argumento aperto fore,
» quod ſceleratiſſimi Athanaſii documentis in-
» ductus impius in Deum eſſet. » Haſce Conſtantii ad Principes illos litteras refert Athanaſius in apologia ad eumdem Conſtantium, quæ non niſi à Georgio ejuſve factionis ſociis exaratæ erant. Dixerat Athanaſius rumorem percrebruiſſe, poſtulaſſe ab Æthiopiæ principibus Imperatorem, ut ipſe ſi in ipſorum regiones ſe recepiſſet, cum Frumentio ad ſe mitteretur. *Quæ res,* inquit, *non verbis dumtaxat divulgata eſt, verum opere quoque completa,* ἀλλὰ ϗ αὐτοῖς ἔργοις ἐδείκνυτο. Quo loco non hoc ſignificavit Athanaſius Frumentium ad Romanum Imp. remiſſum eſſe, ſed rumorem qui ſparſus erat de ſcriptis ad Abeſſinorum principes litteris, certum omnibus accidiſſe, ex quo earum exemplaria in A vulgus edita erant.

THEOPHILUS *Arianus*.

Philoſtorgius lib. 3. hiſt. n. 4. Photio teſte, narrabat *Theophilum* quemdam genere Indum, ad Homeritas & Divenos, ſeu vicinæ inſulæ incolas (Zocotram opinor) à Conſtantio Imp. delegatum fuiſſe, Ephori ſive epiſcopi dignitate ornatum, quum jam ante ab Euſebio (Nicomedienſi utique) diaconus factus eſſet. Rebus apud Homeritas & Diva inſulam confectis, quin & Sabæorum gente non ſine patratis prodigiis ad Chriſtum traducta, ad Æthiopes Axumitas perrexiſſe, B qui è regione poſiti ſunt ad Occiduas Erythræi maris oras, ubi Oceanus in illud ſeſe totum inſinuat: Tum obita legatione Romani Imperii regiones repetiiſſe, ubi multis honoribus ab Imperatore affectus, nulla tamen ullius civitatis cura donatus fuit. Hæc Philoſtorgius Arianus de factionis ſuæ homine; quæ ſatis indicant nihil eum à Principibus Auxumenſibus adverſus Frumentium obtinuiſſe; alioqui Frumentio ejecto, Theophilus ipſe gentis totius epiſcopatum accepiſſet, prout ab Arianis, & Georgio præſer- C tim Alexandrino conſtitutum fuerat. Ac certe Frumentium illic ad uſque vitæ finem Trinitatis Fidem veram prædicaſſe perenni ejuſdem eccleſiæ traditione conſtat, quæ bis quotannis memoriam ejus feſtivam agit, die 14. Decembris, & 20. Julii. Hunc Salamam ab Athanaſio cognominatum ferunt, ceu pacis Deum inter & homines ſequeſtrum. Legationem ad Auxumitas Theophilum obiiſſe putavero circa annum 356. quo Conſtantius legem iſtam dedit quæ exſtat To. 2. cod. Theodoſ. *de Legatis. Conſtan-* D *tius Auguſtus, & Julianus C. Muſoniano PP. Nullus ad gentem Auxumitarum & Homeritas ire præceptus, ultra annui temporis ſpatium debet Alexandriæ demorari, nec poſt annum percipere alimonias annonarias. Dat. 18. Kal. Febr. Indict. XV. Conſtantio Aug. VIII. & Juliano Cæſ. coſſ.*

Metropolitarum Auxumenſium qui Frumentio ſucceſſere catalogum apud Abeſſinos ferri aiunt Jobus Ludolfus, & Michaël Vanſlebius: ille quidem lib. 3. hiſt. Æthiopicæ ad annum uſque 1613. nonaginta quinque metropolitas numerari ſcribit, quorum indicem à ſe viſum non eſſe fatetur: hic vero in hiſtoria Eccleſiæ Alexandrinæ

lib. 1. cap. 9. ait eos à Frumentio ad Sennodium usque quem Alexandrinus Patriarcha Matthæus anno 1670. miserat, centum & sexdecim metropolitas recensere. Quæ certe non satis videntur posse conciliari, propter breve spatium quod intercessit ab anno 1613. ad 1670. Præterea ex his quæ mox dicemus, compertum fiet Auxumensem ecclesiam iterum atque iterum pastoribus viduatam diutiùs fuisse, quàm ut ab anno Chr. 326. centum & sexdecim episcopos habuerit. Quidquid id est, quando multorum ex illis nomina in eorum Kalendario occurrunt, quos uti sanctos venerantur, deque eorum ætate nihil compertum habemus, hos seu catholici, seu schismatici fuerint, post Frumentium hoc loco una serie apponam.

II. COSMAS.

III. ALEXANDER.

IV. BARTHOLOMÆUS.

V. JOANNES.

VI. JACOBUS.

In Kalendario itaque Æthiopum quod Jobus Ludolfus edidit To. 2. hist. Æthiop. metropolitæ quinque ipsorum memorantur.

Ac *Cosmæ metropolitæ* memoria celebratur die 2. *Hedar* Æthiopici, sive *Hatur* vel *Atyr* Ægyptiaci, hoc est 27. Novembris.

Alexandri metropolitæ die 6. *Jacatit*, sive *Mechir*, hoc est 31. Januarii.

Bartholomæi metropolitæ die 1. *Ginbot*, sive *Pachon*, hoc est 26. Aprilis, de quo in Hagiologio suo canunt: *Salve Bartholomæe pater noster* (Abuna) *qui dignus fuisti, ut jure merito episcopus fieres: ab omni infortunio quod nobis imminet, virtus precum tuarum custodiat nos, haud aliter ac si quis oculi pupillam custodiat.*

Joannis metropolitæ memoria quoque est die 25. *Ginbot* sive *Pachon*, Maii 20.

Æthiopiæ metropolita fuit *Jacobus episcopus*, cujus memoriam agunt die 19. mensis *Naasse*, sive *Messori*, vel 12. Augusti; qui ab Alexandrino Patriarcha missus, in Ægyptum post annos sex reversus, ignem suum in cella quam reliquerat, ardentem adhuc reperit; quod Jobus Ludolfus refert Tom. 2. hist. Æthiop. pag. 202. ubi insulsè sanctos ecclesiæ Abessiniæ comparat cum illis quos Romana ecclesia veneratur.

VII. * * * *Orthodoxus.*

* * * *Jacobita.*

Theodosio Alexandrino Patriarcha hæretico in exilium relegato, Paulus ejus in locum Justiniani Imp. præcepto suffectus fuit, uti veram fidem in synodo Chalcedonensi definitam per Ægypti diœcesim instauraret. Josephus Simonius Assemanus Maronita in Bibliotheca Orientali ex Chronico Dionysii Jacobitarum Orientis Patriarchæ narrationem affert Joannis episcopi Asiæ, quem sub Justiniano vixisse ait, in qua recitatis quæ Elesbaam Æthiopiæ rex apud Homeritas patraverat, subjungit Homeritarum regem, ubi didicit invectum apud Alexandriam Chalcedonense concilium, ejectumque fidei causa Theodosium, ea re offensum episcopum ex urbe Alexandria recipere noluisse: quinimo Æthiopes ut & Homeritas & Indos singulis annis legatos cum muneribus ad Justinianum Imp. misisse rogantes, ut episcopum sibi daret, qui Chalcedonense concilium non reciperet. Trium horum regnorum precibus Imperatore abnuente, contentionem eorum annos circiter viginti quinque durasse, donec Sacerdotes ipsorum exstincti sunt. Quumque diu multumque laborassent, ut episcopum synodo contrarium haberent, nec impetrassent, eo tandem devenisse, ut contra canonum ordinem congregati presbyteri Evangelium capiti cujusdam ex ordine suo imponerent, atque ita episcopum eum constituerent. Cæterum plerosque ejusmodi ordinatione offensos, eamdem improbasse, nec ut legitimam admisisse: unde magna inter ipsos exorta dissidia sunt. Hæc Joannes ille, ad quæ Assemanus in suis annotationibus *sermonem* subjungit *de fide Jacobitarum Syrorum*, ex cod. MS. Arabico Bibliothecæ Collegii Maronitarum de urbe, in quo Jacobi Baradæi gesta describuntur, & ista de Æthiopum episcopo qui tunc temporis designatus fuit, traduntur. *Theodora Imperatrix Justiniani uxor, genere Ægyptia, quum accepisset archiepiscopum Æthiopiæ è vivis excessisse, & alterum ejus loco à Melchitis ordinatum, misso ad Coptos nuntio, eosdem hac de re certiores fecit. Qui rem totam Mar-Jacobo Baradæo significant, subduntque, Regem Suachinorum Æthiopiæ claves tenere: Huc porro Romæus ille Melchita metropolita cum donis & mille equitibus pervenerat, & Suachinorum Regi litteras & munera, quæ secum deferebat, ostentare cœperat. Quare hospitem Rex benigne complexus, per integrum mensem apud se hominem detinuit, magno ipsum afficiens honore, & lautissimo excipiens convivio. Quumque eum tandem dimittere cogitaret, Theodoræ Imperatricis epistolam accepit cum diplomate sigillo ipsius Imperatoris firmato, in hæc verba. Duos apud te habebis metropolitas, alterum divitem, pauperem alterum. Ac divitem quidem morare paulisper, nec iter accelerare permittas: pauperem vero statim dimitte,*

nec quoquomodo eum retardes. Hunc rex confestim dimisit, qui Æthiopiam quam primum A *ingressus est. Ille vero, quum paulo-post ad Æthiopes pervenisset, lectis ejus litteris, quibus Arianæ hæresis morbo laborare deprehendebatur, neci traditus combustusque est. Atque ita in Mar-Jacobi fide permansit Æthiopia.* Hæc ille Anonymus, qui Joanni Asiæ episcopo hactenus adversatur, quatenus, quum ille toto Justiniani tempore, deincepsque metropolitam nullum ad Æthiopes esse missum affirmet, hic contra missum perhibet, Theodoræ Imperatricis opera. Anonymus itaque duos eodem tempore metropolitas designatos tra- B dit, catholicum unum, hæreticum alterum. Quorum tamen fides sit penes auctorem. Malim vero hæresim apud Abessinos cœpisse dominari, ex quo Mohammedani occupata Ægypto Jacobitis adeo faverunt, ut hi soli ecclesias illic tenerent, paucissimas Melchitæ, quibus nec fas esset Patriarcham constituere. Quorsum enim vero Æthiopes illi in Kalendario S. Joannis Eleemosynarii Alexandri Patriarchæ orthodoxi qui Phoca Imp. sedebat, bis memoriam agunt, velut & sanctorum aliorum ejusdem Alexandrinæ C sedis antistitum Dioscoro anteriorum, nisi qui hunc beneficentissimum Patriarcham suum experti fuerant. Narrationem illam Joannis Asiæ convellam amplius in ecclesia Homeritarum, ubi ostendam Gregentium illis Indis Arabibus toto Justiniani Imp. tempore episcopum & metropolitam præfuisse. Cæterum perperam Assemanus Suachinorum regem, *fortasse Nubiæ aut Homeritarum Dynastam* fuisse conjecit; quando nota omnibus est *Suachen* civitas Æthiopiæ vicina cum portu commodissimo ad oram Erythræi D maris.

VIII. Cyrillus *Jacobita.*

Alexandrini Jacobitarum Patriarchæ Benjamin bis quotannis memoria fit in ipsorum Kalendario, quippe qui *Cyrillum* eis metropolitam designarit, à quo Jacobiticum virus ebiberunt. Enimvero Patres societatis qui sæculo decimo-sexto Lusitaniæ regis opera Æthiopiam petiverunt, Cyrilli hujus à Benjamino missionem ex Axumensium libris acceperunt. Sed & in vita decantatissimi E apud ipsos monachi Teclahaimanoth, cujus versio Arabica exstat in Bibliotheca Regia, dicitur ille anno ætatis 15. à parentibus ductus *ad Amba Cyrillum qui metropolita Æthiopiæ fuit*, Benjamino Alexandriæ pontificatum tenente. Imo narrabant Æthiopes, illum Teclahaimanoth, quem uti monasticæ vitæ apud ipsos auctorem habent, à Benjamino ad ipsos missum esse; ex quibus comperta nobis fit famosi illius monachi ætas, de quo tot fabulæ in Europa evulgatæ sunt. Hist. Patr. Alex. pag. 171.

IX. Joannes *Jacobita.*

* * * *Intrusus alter.*

In vita Juçab, seu Josephi Jacobitarum Patriarchæ, qui anno 821. ordinatus fuit, ab eo fertur ordinatus *Joannes* Abessinorum metropolita, quem Rege ad bellicam expeditionem profecto, multi interim conspiratione facta expulerunt, & alium contra priscum canonem constituerunt. Joannes in Ægyptum regressus, in monasterium cui primo nomen Mariæ Virginis nuncupatum se recepit. Æthiopia vero peste vastata, Rex, bello infeliciter gesto, in patriam rediit, inscius illorum quæ à Regina erga metropolitam gesta erant. Quibus auditis, veniam à Patriarcha Juçabo postulatum misit, rogans uti Joannes ad suam sedem rediret, quem ad se reducem honorificè admodum suscepit. Adversariis ejus causantibus se non admissuros episcopum qui circumcisus non esset, Joannes legem subire jussus, ubi nudatus fuit, inventus est velut octavo die circumcisus. Id quod Joannes Patriarchæ referens, sibi antehac incompertum affirmavit. Ibid. pag. 283.

X. Petrus *Jacobita.*

Mennas *intrusus.*

Cosmas II. Jacobitarum Patriarcha Alexandrinus anno 920. vel 923. creatus, quum decessores sui ob Mohammedanorum tyrannidem à metropolita Æthiopiæ ordinando diu abstinuissent, *Petrum* quemdam monachum gentis hujus antistitem designavit. Quod vitæ illius Patriarchæ scriptor, uti rem raram & singularem habitam fuisse narrat. *Magna sane*, inquit, *& mirabilis res ejus tempore accidit, quod ordinavit unum ex monachis metropolitam Æthiopiæ. Hæc autem regio vastissima est, ipsaque est regnum Saba, ex quo regina Austri ad Salomonem regem Davidis filium venit. Quum Rex circumire illud suum regnum vult, integrum annum impendit in itinere, Dominicis diebus exceptis, donec ad locum unde profectus est redeat. Ea est regio Indiæ vicinisque provinciis finitima, & ad hanc usque diem Evangelicæ sedi sancti Marci subjecta.* Obiter dicam Reginam illam Austri ex Homeritarum potiùs regione profectam esse; quæ ipsa est regio Sabæorum in Australi Arabiæ parte existens. Monacho illi qui à Cosma Patriarcha ad Æthiopes metropolita missus est, nomen Petro fuit, & à rege susceptus est, ceu qui Christi apud se vices gereret. Ei proinde regnum commendavit; filiosque suos quos regeret secundum volun-

tatem Dei, ut quem amborum digniorem melioremque judicaret, ipsum corona imposita regem renuntiaret. Quocirca Rege defuncto, Petrus filium ejus natu minorem præ alio coronavit. Tunc monachi duo Ægyptii, *Mennas* è monasterio S. Antonii ejusque socius nomine Victor, homines gyrovagi, in Æthiopiam venientes pecuniam à metropolita petunt. Quam quia non obtinuerunt, Mennas pontificali assumto habitu, se à Patriarcha metropolitam Æthiopiæ missum falsis litteris obtendens, amborum defuncti regis liberorum majorem natu in fratrem concitat, hicque commisso prælio victus regno exuitur. Victor vero expilata Mennæ cella in Ægyptum fugiens, cuncta quæ gesta erant Cosmæ Patriarchæ recenset, à quo Mennas continuò communione ejectus fuit. Hunc quoque Rex ille novus occidi jussit, misitque insuper qui Petrum revocarent. Hic vero diem jam obierat. Quocirca discipulum ejus & comitem accersivit, qui ecclesiam Æthiopiæ administraret. Petivit hic à Rege ut in Ægyptum de more ordinandus pergeret, negavit Princeps, præcepitque uti metropolitæ munia exequeretur, etsi ordinatus non erat. Hunc Æthiopicæ ecclesiæ fuisse statum ferunt, usque ad tempora Philothei Patriarchæ, qui nonnisi post septuaginta annos Alexandrinum episcopatum iniit. Quin & illi qui Patriarcharum Alexandriæ Coptitarum historias conscripsere, hoc etiam tradunt, metropolitam nullum à Patriarchis quatuor qui Cosmæ successerunt, Æthiopiæ archiepiscopum fuisse constitutum, ad Danielem usque quem Philotheus creavit. Ibid. pag. 339.

MENNAS *intrusus.*

XI. DANIEL *Jacobita.*

Philotheo Jacobitarum Ægypti Patriarcha, qui electus fuit circa annum Chr. 980. Æthiopum rex Georgio Nubiæ regi scripsit, de pœnis quas à se suisque subditis Deus exegerat: mulierem quippe *Hamowiam* vel *Amotam* obtento super filios regno, Æthiopiam invasisse, captivos abduxisse, urbes incendisse, ecclesias diruisse, regem ipsum fugere variisque hinc inde in locis latitare coactum: quæ universa sibi accidisse aiebat, ob illa quæ in metropolitam à Cosma missum decessor suus olim exercuerat. Quocirca Nubiæ regem rogabat, ut sibi auxilio esset ad Æthiopiæ gentis absolutionem impetrandam, obtinendumque metropolitam qui suis precibus divinum numen placaret. Tum subjiciebat: *Hæc ad te, Frater, perscripsi, veritus ne apud nos aboleatur & intereat Christiana religio. Jam enim sex Alexandrini Patriarchæ fuerunt, qui rationem nullam habuerunt patriæ nostræ, quæ ita desolata absque pastore mansit. Mortui quippe sunt episcopi & sacerdotes nostri, ecclesiæ vastatæ sunt. Nec ignoramus justè hæc mala nos perpeti, eorum causa quæ contra metropolitam nostrum commisimus.* Quibus lectis, Nubiæ rex Georgius litteras ad Philotheum Patriarcham dedit, qui *Danielem* S. Macarii monachum metropolitam Æthiopiæ designavit. Hic illuc profectus à rege & cunctis ordinibus ingenti gaudio exceptus fuit, & paulo-post calamitas publica cessavit, exstinctaque est feminæ tyrannis. Duplici illi metropoliticæ sedis vacationi attribuenda mala sunt, quæ Æthiopiæ ecclesiæ acciderunt, inversio disciplinæ, necnon regularum universo orbi communium sacramenta celebrandi, quin & Domini præceptorum violatio. Inprimis vero factum ut reges sacerdotalem ordinem susceperint, proindeque ut divinam liturgiam celebrarint, quandiu regni compotes, & in vivis superstites erant, atque ut sibi temperarint ne quodvis animal etiam venando propria manu necarent. De quo audiendus Abuselah Armenius. *Æthiopiæ reges*, inquit, *omnes sunt sacerdotes, liturgiam celebrantes super altare, & quandiu regno potiuntur, nihil quidquam propria manu occidere solent; si quis contra fecerit, amittit jus liturgiæ, legesque omnes quas evulgavit, irritæ fiunt.* Ex quibus comperimus, unde natum illud sit olim, uti rex Indiæ *presbyter Joannes* appellaretur, quum nempe apud remotiores gentes auditum fuerit, Principem in India dominari, qui rex simul & sacerdos sive presbyter esset, atque Æthiopia superior Indiæ regionum una censeretur. Quocirca nostrates Franci aliique Europæi qui per Orientem sæculo duodecimo necnon decimo-tertio vagabantur, quum Indiam Australem ab Orientali non secernerent, *Presbyterum Joannem* apud Orientales Indos ad Tartariam usque quæsierunt; verum enim vero Æthiopibus Amharensi dialecto Rex *Jan* dicitur. Cæterum Æthiopes erga Philotheum illum Patriarcham, quamlibet nequissimus is fuerit, se gratos adeo præbuerunt, ut in eorum Kalendario inter sanctos censeatur die 12. Hedar sive Hatur, hoc est 8. Novembris, quem & in Hagiologio suo perenni salutatione *Apostolum* appellare non dubitant. Ibid. pag. 382.

XII. CYRILLUS *Jacobita.*

Medio circiter sæculo undecimo metropolitæ Æthiopiæ officio functus est *Kouril*, seu *Cyrillus*, quem Arabici scriptores *Abdounem* nominant. Nimirum Moyses episcopus Wissim in Æthiopiam à Christodulo Patriarcha missus Abdouni concessit, uti episcopali

ECCLESIA ÆTHIOPIÆ *sive* ABESSINIÆ.

veste uteretur, etsi manus ei à Patriarcha impositæ non erant. Quod quum apud Ægyptios evulgatum esset, è Saracenis quidam Bederelgemalo summo militiæ duci, atque Viziro detulit, apud Kouril sive Abdounem quotidie Mohammedanos comessari, vinumque potare. Quocirca Christodulus ad Viziri tribunal adductus negavit Abdounem à se ordinatum esse, vel litteras ei ullas à se datas, quibus metropolitam eum crearet: se autem quum multa de eo audivisset, Mercurium episcopum Wissim destinasse, qui Patriarchali & monastico habitu illum indueret. Satius namque fore, duxerat illius, qui metropolitæ auctoritatem arripuisset, ad graviora mala evitanda, dignitatem confirmare; ut pote qui Æthiopibus acceptus esset, quam ut ea gens pastoribus iterum careret. Ib. p. 444.

XIII. Severus *Jacobita.*

Cyrillus II. Patriarcha Christoduli successor Æthiopiæ metropolitam ordinavit *Severum,* Victoris Nubiæ quondam metropolitæ nepotem, superstite licet in vivis *Kouril* sive *Cyrillo.* Juvenis erat Severus, sed doctus, à Victore educatus, hancque dignitatem Bederelgemali commendatione obtinuit. Nam præter amplissima munera quibus Vizirum sibi conciliaverat, spem ei injecit fore ut Æthiopiæ principes clientelæ ipsius subjiceret. Ad ejus adventum Cyrillus sibi diffidens, convasatis opibus suis Dahlacam arrepta fuga se recepit, ubi à Præfecto comprehensus, & Cahiram missus capitalem sententiam subiit, anno Martyr. 802. Chr. 1086. Hæc, ut alia quæ de Æthiopiæ metropolitis exscripsi, doctissimus Renaudotius habet in Historia Patriarcharum Alexandrinorum; qui monet aut eum qui Christoduli, at illum qui Cyrilli Patriarcharum vitas ediderunt hallucinari, quandoquidem Christodulus Kourillo metropolitica indumenta miserat, sed & metropoliticam auctoritatem eidem confirmaverat. At Severum aiunt omni cura & opera egisse, ut polygamiam apud Abessinos exstingueret, scriptis hanc in rem Patriarchæ suo litteris, sed irrito prorsus conatu. Quanquam Abuselah Armenius tradit eos Sanutii Patriarchæ quem Christodulus exceperat, epistolis admonitos pravum illum morem emendasse. Quinimo propter similes Cyrilli litteras factum est, ut qui pluribus uxoribus vel pellicibus conjuncti essent, à communione prohiberentur, nec ad eam admitterentur, donec una contenti reliquas abjecissent. Verum barbara illa gens, & in summæ ignorantiæ tenebris posita, belle secum agi putabat, si pœnam subiret, nec à peccato recederet. Quinimo Lusitani morem pravum apud eos invaluisse repererunt, A à quo eos abstrahere facile non esset. Posthac Emirus Ægypti accersito Cyrillo Patriarcha, graviter questus est, quod Severum ordinasset, non soluta quæ fisco debebatur pecunia, etsi Severi frater ex Æthiopia veniens munera ei obtulerat, sed quæ ipsi minime placuerunt. Causabatur vero inprimis Severum Meschitas in ea regione minime fundasse, uti spoponderat. Quorum malorum auctor erat Ephræm episcopus Denkou. In Æthiopiam vero episcopi duo missi sunt, Marcus Wissim & Gizet, ac Theodorus B Sinjaræ. Interim Severi frater certis testibus probavit, metropolitam germanum suum in carcerem esse trusum ab Æthiopiæ rege, eumque non quatuor dumtaxat, sed & septem Meschitas ædificasse, quas Æthiopes confestim solo æquaverunt. Ib. p. 452. & 462.

XIV. Georgius *Jacobita.*

Anno Martyrum 818. Christi 1102. orator ad Abdallam Ægypti Vizirum ex Æthiopia venit, metropolitam ad suos mitti postulans. Quorum votis Michaël Patriarcha C jussus est annuere; quumque neminem huic ministerio idoneum diu reperisset, tandem ex monasterio sancti Mercurii *Georgium* ordinavit, qui ob perversos mores suos omnium in se odia concitavit, ita ut à Rege captus & pecuniis quas corraserat spoliatus, in Ægyptum sit remissus, ubi statim carceri traditus est. Ibid. p. 475.

XV. Michael *Jacobita.*

Ante sæculi duodecimi medium Gabriële Patriarcha, qui pontificatum iniit anno 1130. D *Michaël* Æthiopiæ metropolita erat, à quo rex obtinere non potuit, uti plures septenis episcopos in suo regno ordinaret, ne si vel decem exstitissent, fas eis foret metropolitam, seu Patriarcham creare, adeoque tandem ab Alexandrina sede deficerent. Id Michaël fieri negavit posse, propter priscos canones, & sine Patriarchæ assensu. Ad Gabriëlem proinde Rex litteras dedit, simulque oratorem ad Ægypti Califam misit. Hic vero ubi comperit, si hoc concederetur, Æthiopes brevi ab Alexandrini præsulis, cujus di- E tionis erant, potestate recessuros, Regi scripsit ut à proposito desisteret. Atqui Michaël à Macario Gabriëlis decessore fuerat ordinatus, qui antehac *Habib* sive *Agapius* nominabatur, Atfia oriundus. Qui quum senuisset, tyrannus quidam, qui Æthiopiam nullo jure occupaverat, ejus censuram non ferens, alterum ejus loco petiit ordinari: Joannes vero Patriarcha qui Gabriëlem exceperat, instante licet Viziro à quo diu carcere mace-

rabatur, regis voluntati acquiescere constantissime recusavit. Ibid. p. 525.

XVI. Kilus *Jacobita*.

A Joanne filio Abugaleb Patriarcha *Kilus* episcopus Fua in Æthiopiæ metropolitam promotus fuit, præter tritam Jacobitarum disciplinam de non transferendis episcopis: quod factum est tempore Adeli regis sive Soldani Ægypti. Profectus in Æthiopiam Kilus à Rege qui obviam ei processit, episcopis item, & sacerdotibus, insuper & exercitu magna pompa in urbem deductus est, prælata super caput ejus umbella, multis præterea muneribus donatus. Qui annos quatuor feliciter egit apud Æthiopes; verum anno quinto in Ægyptum rediit, hoc unum causatus, quod quum importunis reginæ sollicitationibus fatigatus fratrem ejus Hetron, vel Petron, urbis primariæ episcopum ordinasset, ille mox umbellam, aliaque metropolitarum insignia juraque usurpaverat: quin eò illum furoris venisse, uti servos immiserit suos qui ipsum occiderent. Quibus auditis Kilus à Patriarcha Misræ consistere jussus est, dum misso in Æthiopiam Moyse presbytero, rerum gestarum seriem cognosceret. Rex per Moysem Patriarchæ rescripsit, à metropolita Kilo sacerdotem ecclesiæ metropolitanæ Thesaurarium tamdiu verberari jussum, donec animam efflaverit, ea suspicione quod virgam auream surripuisset. Unde gravis adeo omnium erga metropolitam invidia conflata est; ut Regis legatus in mandatis haberet, ne Kilus in Æthiopiam remitteretur. Quamobrem in ecclesiam Misræ adductus ille, metropoliticis honoribus spoliatus fuit. Ib. p. 561.

XVII. Isaac.

Pro Kilo itaque Æthiopiæ metropolita ordinatus fuit *Isaac* Lauræ S. Antonii monachus, ubi cum germano fratre suo sanctitatis fama claruerat. Hunc Joannes Patriarcha sacerdotem fecit die XI. Phanemoth, anno Martyrum 926. Christi 1209. qui cum legatis in Æthiopiam profectus, magno honore à Rege cujus nomen *Lalibela* fuit, exceptus est, atque in urbem Regiam ductus, quæ Hadafa nuncupabatur. Ibid. p. 563.

XVIII. Michael II.

En alterum Æthiopiæ metropolitam *Michaëlem* nomine ordinatum anno 1454. quem mihi suppeditat à suis schedis doctissimus Renaudotius, in quibus descripsit formam qua Michaël ille à Patriarcha LXXXIX. Joanne ordinatus est, *à forma ordinationis metropolitæ, quæ descripta fuit ex codice* (Coptico) *scripto manu Hieremiæ Archimandritæ monasterii Resurrectionis, & sacerdotis ecclesiæ SS. Martyrum Cyri & Joannis in*
A *Haman, quomodo observata est tempore Amba Joannis Patriarchæ LXXXIX. mense Epiphi anno Martyrum 1154. quum ordinavit Amba Michaëlem metropolitam Æthiopiæ.*

XIX. Matthæus.

XX. Salama.

XXI. Jacob.

XXII. Bartholomæus.

XXIII. Michael III.

XXIV. Isaac.

XXV. Joannes.

XXVI. Marcus.

B XXVII. Josephus.

Novem metropolitas Æthiopiæ ex Æthiopum Diptychis recensitos habemus apud Jobum Ludolfum lib. 3. hist. Æthiop. cap. 7. «Primus, inquit, metropolita Abessinorum fuit Frumentius Æthiopiæ apostolus. Ab hoc usque ad Simeonem, qui cum Ælio regis genero, & prorege Tigræ pro Alexandrina religione occubuit, anno 1613. nonaginta quinque metropolitas numerant. Catalogum eorum videre nondum nobis contigit: in Diptycho autem Æthiopico sequentes C numerant: *Abbuna Amba Matthæus, Amba Salama, Amba Jacobus, Amba Bartholomæus, Amba Michaël, Amba Isaacus, Amba Joannes, Amba Marcus,* qui fuit metropolita tempore Davidis; *Amba Josephus,* qui tempore Claudii regnum ingressus est, nulla habita ratione Joannis Bermudis, quem Patriarcha Romanus Patriarcham Alexandriæ & Æthiopiæ simul creatum in Æthiopiam miserat. Nec pluris fecerunt Abessini Joannem Nonium Baretum, & Andream Oviedum Lusitanos Patriarchæ titulo Romæ ornatos, & à D Lusitaniæ rege in Æthiopiam missos.»

Matthæi porro & Salama & Jacobi, memoriam in Æthiopum divinis officiis ad hunc modum fieri refert lib. 3. cap. 5. num. 65. *Recordare Domine servorum tuorum Abbuna Amba Matthæi, & reliquorum Patrum nostrorum, Amba Salama & Amba Jacobi.*

Quod Marcum attinet, qui in hoc indice penultimus est, Ludolfus idem lib. 2. cap. 6. eum sub Naode rege circa initium sæculi decimi-sexti sedisse ex Baltazare Tellezio testatur, ubi hoc narrat: *Natu maximum* E *quem Naodes rex in rupe Amharæ genuerat, Helena & metropolita Marcus penes quos erat tunc temporis rerum summa auctoritas, indignum imperio judicaverunt.* In observationibus ad hunc locum ex Aboarezio narrat, quod Abbuna Marcus aperte professus fuerit, *se & Reginam Helenam Davidem regem constituisse, eo facilius quod proceres aulæ in partibus suis & thesauros in sua potestate habebant.* Hic utique est Marcus ille Æthiopum

Abuna, cujus mentio est in confessione Zaga Zabo, quem David Æthiopum Imperator A in Lusitaniam miserat, quamque Ulissipone scripsit anno 1534. *Ipsum nomen*, inquit, *patriarchatûs, nostro idiomate Abunna dicitur, cæterum, qui nunc hoc solium tenet, proprio nomine quod ex baptismate accepit, Marcus vocatur, vir 100. annorum & ultra.*

XXVIII. Petrus II.

Ludolfus lib. 2. c. 6. sub initium, inquit, *hujus*, sæculi decimi-septimi, quo scribebat, *Petrus* metropolita à partibus factiosorum contra Zadenghelum regem Romanis faventem stetit. B Inter Romanæ religionis hostes *Abuna Petrus, fuit metropolita Abessinus, præcipuum rebellionis instrumentum; qui exemplo in Æthiopia inaudito, & divinis humanisque legibus adverso, rebelles à nexu sacramenti Regi suo legitimo dicti, quod ipsi jam tum ruperant, detestabili excommunicatione absolvit.* Anno 1607. Petrus qui auctor fuerat, uti Jacobus naturalis filius regis Zadengheli, ex concubina genitus tyrannidem usurparet, una cum Jacobo ipso cecidit in prælio quod Susnedo Zadengheli successori die 10. Martii C commiserunt. Nimirum Petrus ideo partes tuebatur Jacobi, quod Malac-Susned, sive Susnedus erga catholicam fidem bene affectus appareret, verebaturque ne se, & Alexandrino Patriarcha suo posthabitis, Apostolicæ sedis Romanæ communionem Rex amplecteretur.

XXIX. Simeon.

Regnante apud Æthiopes Susnedo, qui Zadenghelum excepit, *Simeon* metropolita Alexandria missus est, qui in collatione D cum Jesuitis habita de religione, ne verbulum quidem eis respondere potuit: quod in causa fuit cur Susnedus rex edictum dederit, *de duabus naturis in Christo confitendis;* utinam non *addita mortis pœna in eos qui contrarium affirmarent.* Quo iratus Simeon metropolita cum proceribus multis, inter quos Jamanaxus Regis frater uterinus, clerici quoque & monachi de remediis impendentium malorum consilia cœperunt agitare: ac Simeon excommunicationem valvis templi Castrensis affixit, qua tenerentur omnes qui Francorum E religionem sequi, aut de ea disputare auderent. Rex aliud consultò edictum evulgavit, quo libertas dabatur Patrum religionem, quæ disputationibus stabilita erat, amplectendi. Metropolita vero rursum anathemate percussit *eos qui duas in Christo naturas assererent.* Paulo-post metropolita cum multis monachis & monialibus in castra venientes, à Rege supplices postularunt, *ne quid in religione innovaret, aliàs se pro majorum suorum sacris mortem obire paratos.* Quocirca negotium denuò remissum est ad colloquium cum Patribus societatis, quod ad sextam usque diem continuatum est, sed nihil confectum fuit. Metropolita rursum novum & severius decretum in primario Castrorum templo affigi curavit, quo omnes Latinæ religionis participes communionis penitùs extorres fiebant. Ælio regis genero & Tigræ prorege rebellante, Simeon eum benedictionibus cumulavit. Quocirca ferox juvenis regem in ipsomet ejus tentorio adoriri non dubitavit, sed audaciæ statim pœnas, à satellitibus occisus, persolvit. Ælii militibus fugam capessentibus, Simeon inter fugientes & insequentes stupido similis, diu seorsum stetit, ac tandem agnitus à regiis interfectus est. Capita amborum publico spectaculo proposita, & circumcirca missa sunt. Hæc Ludolfus ex Baltazare Tellezio.

XXX. * * *.

Simeoni ab Alexandrino patriarcha suffectus alter fuit, cujus nomen mihi minime compertum est, ut nec Ludolfo, qui tantæ illum imperitiæ fuisse narrat, ut omnibus contemptui esset; quocirca eò reductus fuit ut opificio suo molitorio quod in Ægypto didicerat, victum quærere cogeretur, eique quum alter nihilo doctior successisset, occasionem aulicis jocandi dedit, *habituros se adhuc unum molitorem.* Atqui Ludolfus ex Tellezio auctor est molitorem illum fuisse depositum. Tunc porro prævalentibus in Æthiopia Patribus societatis, Alphonsus Mendezius auspiciis Romani Pontificis, tamquam Patriarcha sacris præfuit, ab Abessinis *Abuna Romanus* dictus.

XXXI. Marcus II.

Alphonso Patriarcha cum suis sociis posthac excluso, Coptita alter metropolita missus fuit, nomine *Marcus*, qui, ut Alphonsus ipse Hispaniæ regi scripsit, quum ante aliquot annos in Æthiopiam venisset, ignotus in enarea delituerat; *audita vero abdicatione Patriarchæ prorupit; regique declaravit se munere suo fungi non posse, nisi Patriarcha* (Alphonso) *& Patribus, vel interfectis, vel in longinquum exilium missis.* In Æthiopiam rediit cum Petro Heyling Lubecensi Lutherano. Id. lib. 3. cap. 7. & cap. 14.

XXXII. Joannes.
XXXIII. Marcus III.
XXXIV. Michael.
XXXV. Gabraxus.

Post hæc, ait lib. 3. cap. 7. Ludolfus, « sequutus

» sequutus est quidam *Joannes,* & circa an- » num 1651. *Marcus,* qui ob flagitia, ut qui- A » dem Tellezius scribit, depositus successo- » rem habuit *Michaëlem.* Denique circa an- » num 1662. quidam *Gabraxus* in Abassiam » Abessiniam-ve missus est, quem in Ægypto » multi Europæorum viderunt. Hunc postea » alii, ut certis relationibus constat, sequuti » sunt». Hæc quidem de Marco, ejusque decessore Ludolfus. Quæ vero ad hujus temporis Abessinorum metropolitas spectant, explicatius accuratiusque recitat vir doctissimus Joachim le Grand in relationibus de Abessinia, quas ex certioribus monumentis B eruit. Narrat scilicet quo tempore rex Æthiopum Basilides in Patriarcham Alphonsum Mendezium qui Roma missus erat, ejusque socios, & in eos qui Romanam & catholicam communionem ac fidem amplexi erant, inique sæviebat, gentis illius ecclesiam schismaticam gravissimis scandalis laborasse. Agathonem quemdam mulionem Nubiensem, nullo prorsus ordine initiatum, se pro metropolita Alexandria misso venditasse, & sacra munia præfracta fronte obiisse. Cujus impiam fraudem Ægyptius nonnullus à quo ille pro- C bè notus erat, retexit, atque ementitus Abuna ille à Rege, uti par erat, in insulam Dettam amandatus est.

Alexandria mox alter est missus, sed cujus perditissimis moribus Abessini perinde offensi sunt: uxorem quippe & quos ex ea filios procreaverat, secum ille adduxerat. Hunc Rex in inaccessam & undique præruptam rupem transferri mandavit.

Tum Basilides ad Patriarcham iterum delegavit, qui metropolitam prioribus meliorem postularent. Re à viris Romanæ communio- D nis qui in Ægypto morabantur, ac præsertim ab Agathangelo Minorita Franciscano cognita, Patriarcham illi convenerunt, rogantes ut Æthiopum labescenti ecclesiæ seriò consulens, metropolitam illis designaret eo munere dignum, providumque & sagacem, qui nupera damna sarciret. Horum votis annuere visus est Patriarcha, ac monachum quemdam nomine *Marcum* Abessinorum metropolitam sacravit. Tum Marcus in Æthiopiam iter arripiens, viæ socium admisit illum de quo jam dictum est, Germanum Lutheranum, E Petrum Heyling Catholicæ communioni infensum. Horum artibus, quum Suaquem maris Rubri portum appulissent, Franciscani duo ex Capucinorum instituto à Turcis necati sunt an. 1638. tresque alii qui in Æthiopiam usque penetrarant, à Basilide rege capite quoque plexi sunt: in germanum subinde Regis fratrem Claudium, aliosque ejus consanguineos à Basilide sævitum est, aliis interfectis, aliis in exilium missis, sed nec fæminis parcitum fuit. Cæterum post annos aliquot Abuna ille Marcus ob mores male compositos sede dignitateque privatus, in montem quemdam asperum relegatus fuit, eique metropolita suffectus alter, cui *Michaëli* nomen. Hæc quidem Cl. D. le Grand, qui in fine adjecit epistolam Agathangeli Capucini, qua Marcum Lusitanarum navium patronis commendabat: ex qua nonnulla hîc subtexere libuit:

« Reverendissimis patribus, qui in navibus « Lusitanis versantur, salutem plurimam dicit « Fr. Agathangelus Capucinus. Tristis triste « accepi nuntium de defectione Abassinorum « à sancta Matre Ecclesia. Vidi legatum mis- « sum à Rege Abassinorum, ut episcopum « peteret, qui Abassinis præesset Alexandrini « Patriarchæ nomine. Atque insuper narratum « est mihi quas turbas excitavit Pseudo-archi- « episcopus ille qui ex Ægypto in Æthiopiam « perveniens, quum ne quidem clericus esset, « mentitus est se esse archiepiscopum missum « à Patriarcha Alexandrino, hocque nomine « multos ex populo seduxit, alios ab ecclesia « arcere, alios regno ausus deturbare. Ego « igitur tantis tamque gravibus malis succur- « rere quoquo modo cupiens, ipsum Patriar- « cham conveni, hortatusque sum in Domino « ut huic regno opem ferret, &c. Scripsit Pa- « triarcha ad Regem Abassinorum, ut omnino « abstineat à sanguine catholicorum Romano- « rum, nec quidquam cum illis durius agat.

« Præterea electus est & consecratus in ar- « chiepiscopum Æthiopiæ Aba Marcos, lator « præsentium, cum quo sæpius de Fidei arti- « culis contuli, Deique gratia factum est, ut « omnia fidei nostræ dogmata vera esse perce- « perit. Et licet non possim de eo ferre testi- « monium quod desidero, hoc est dicere eum « esse plane catholicum; possum tamen dicere « eum erga Romanam ecclesiam esse bene « affectum, mihique protestatum esse, se cre- « dere omnia quæ nos credimus de Christo, « de Spiritu sancto, de primatu summi Ponti- « ficis, seque cum nostris acturum tanquam « cum orthodoxis.... supplex à vobis postulo « in nomine Jesu Christi, ut præsenti archi- « episcopo exhibeatis, non solum illam quam « S. Paulus jussit haberi ad omnes benevolen- « tiam; sed rogo & obtestor, ut eum omnibus « charitatis officiis prosequamini, ipsumque « navium vestrarum duci commendetis. Pro- « ficiscitur cum ipsis quidam Germanus natio- « ne, secta Lutheranus, à quo multum timeo; « scio enim ejus perversum esse propositum, « & hic experti sumus ab eo multum impedi- « menti in propagatione fidei, &c. Ex oppido « Mansalout in Ægypto, die Octobris 15. « anno salutis mundi 1634.»

XXXVI. SENODIUS.

Michaël Vanslebius in libro quem Gallico idiomate edidit Parisiis an. 1677. inscriptum, *Histoire de l'Eglise d'Alexandrie fondée par S. Marc*, pag. 28. Abessinos à S. Frumentio primo ipsorum episcopo metropolita ad Amba *Senodium* sive *Sanutium*, quem Alexandrinus Patriarcha Matthæus illuc misit anno 1670. centum & sexdecim metropolitas numerare scripsit, quos à Copticæ ecclesiæ Patriarchis acceperant. De quo numero quid sentiendum videatur, jam dixi.

XXXVII. MARCUS IV.

Annis 1698. 1699. & 1700. quum Carolus Poncet medicus Parisiensis in Æthiopia, tanquam à Christianiss. rege Ludovico XIV. missus, ageret, metropolita sedebat *Abuna Marcos*, seu *Marcus*. Sic ille refert in relatione brevi Æthiopiæ, quam Jesuitæ inter epistolas aliorum societatis suæ alumnorum ediderunt, t. 4. part. 2. pag. 330. Hujus decessoris mors paulo ante Gondari in urbe primaria Æthiopiæ contigerat, quum illic, episcopali throno ob mores non satis compositos ejectus, moraretur. Sic ille pag. 332.

XXXVIII. * * *.

Anno 1711. Franciscani tres, Liberatus Wair, Michaël Pius, & Samuël de Biumo, in Æthiopiam Abessiniamve penetrarunt, Catholicæ fidei hac in regione prædicandæ gratiâ. Permisit Rex quos possent instruere, at non publicè docere. Post vero monachis hujus imperii adversus eos tumultuantibus, quum Rex vellet eos ex eorum manibus eripere, paralysi perculsus fuit. Regno ad Davi-
A dem juvenem delato, Gondari in Abessiniæ metropoli comprehensi fuere, & die Febr. 27. anni 1717. novo Regi exhibiti, adstantibus *metropolita*, ejusque clericis, cum proceribus. Die 2. Martii de sui in eam regionem adventûs causis interrogati responderunt, se à Romano Pontifice missos ut ipsis veram fidem annuntiarent. Rege asserente hoc sibi sufficere quod ipse suique subditi omnes Christiani essent, morti confestim addicti sunt, nisi Chalcedonense concilium ejurarent, Dioscorum Alexandrinum, ejus-
B que de una Christi natura doctrinam admitterent. Quæ quum illi constanter renuissent, lapidibus obruti sunt ab universa plebe, quum metropolita, adjecta anathematis comminatione, injunxisset, ut cuncti singulique septem lapides in eos jacerent. Hæc multiplici nobis relatione constant, inprimis vero publicis nuntiis Parisiensibus an. 1720. die 17. Febr.

XXXIX. ABDELMESSIA.

Æthiopum metropolita deinde sedit *Abdelmessia* assumtus ex monasterio sancti Pauli
C Eremitæ, quod ad Mare Rubrum positum est, & in Æthiopiam à Patriarcha missus anno 1720.

XL. CHRISTODULUS.

Huic successit *Christodulus*, qui Hierosolymis Jacobitarum episcopus quum esset, depositus est an. 1718. aut sequenti, à Petro Alexandrino patriarcha Alexandrino, deinde metropoliticam ab eodem Æthiopiæ sedem obtinuit, ut in litteris fertur Cahira ad nos transmissis anno 1730.

ECCLESIA NUBIÆ.

CElebre regnum Nubiense apud auctores. *A sinistra Nili cursus*, ait Strabo lib. 17. *Nubæ habitant, magna Libyæ gens, à Meroë incipientes usque ad Nili flexus: nequaquam Æthiopibus parentes, sed per sese in multa regna dispersi.* Ἐξ ἀριστερῶν δὲ τῆς ῥύσεως τοῦ Νείλου, Νοῦβαι κατοικοῦσιν ἐν τῇ Λιβύῃ, μέγα ἔθνος ἀπὸ τῆς Μερόης ἀρξάμενον μέχρι τῶν ἀγκώνων, οὐχ ὑποταττόμενοι τοῖς Αἰθίοψιν, ἀλλ᾽ ἰδίᾳ κατὰ πλείους βασιλείας διειλημμένοι. *Nubas* Ptolemæus *tenere occidentalia vallis Garamantici montis* scripsit; Plinio vero lib. 6. cap. 30. *Nubei Æthiopes absunt à Nilo octo dierum itinere.* Geographo Nubiensi, *urbs Nuabia, à qua nomen habet*, inquit, *Nubia regio ut & Nubitæ, Cusa quæ civitas altera potior Nubiæ erat, itinere sex dierum distabat, non longe à Nilo separata.* Idem auctor Nubiæ quinque civitates præcipuas seu metropoles assignat, *Cusam, Ghaluam, Dunkalam, Jalac & Sulam.* Ghalua autem juxta ipsum, *secus ripam Nili infra urbem Dunkalam ad iter quinque dierum per eumdem Nilum, sita fuit; atque ita incolæ Ghaluæ proficiscuntur*, inquit, *in terram Ægypti.... Longitudo autem regionis Nubiæ secundum littus Nili, est duorum mensium & amplius.* Hæc Geographus ille Nubiensis parte 4. Climatis 1.. Nubienses Alexandrino Patriarchæ jam olim subditos, priusquam Ægyptus in Mohammedanorum potestatem veniret, ex Eutychii Alexandrini annalibus comperimus tom. 2. p. 385. testantur & alii Arabici scriptores, Georgius Abulfaragius, ubi de Constantino magno, quum eo Imperatore *Nigritas omnigenos Æthiopes & Nubios* Christianos evasisse refert. Geographus ille Nubiensis loco mox citato, *Nigros*

quos Albanim vocant dictos esse Græcos, ait, *religionemque Christianam profiteri à diebus Coptitarum, ante exortam Moslemannorum sectam; verum deficere à fide Christianorum; esse siquidem Jacobitas.* At Nubios huic sectæ nomen dedisse tantum sub primis Saracenicæ tyrannidis temporibus docet nos Eutychius; quum nempe nullus Alexandriæ Patriarcha esset, qui Chalcedonensem fidem coleret, à quo episcopos acciperent. Quocirca qui Coptitarum ecclesiæ res scripserunt, narrant Isaacum Patriarcham, qui tertius à Benjamino fuit, ad Regem Nubiæ ac Regem Æthiopiæ litteras dedisse, quibus eos una conciliaret, ex quo apud Saracenorum præfectum in magnum discrimen venit. Chaïl vero seu Michaël XLVI. Jacobitarum Patriarcha anno 737. litteris suis ad Cyriacum regem Nubiæ, ipsum dehortatus est ab expeditione quam in Ægyptum ille moliebatur, uti Chaïlem ipsum male à Saracenis vexatum ulcisceretur; de quo quidem fides sit penes auctorem. Hæc autem certa sint indicia Nubas tunc temporis Jacobiticæ sectæ addictos, Patriarchæ Coptitarum auctoritatem agnovisse. Addit auctor vitæ ejusdem Chaïlis, *subjectos fuisse Cyriaco Nubiæ regi alios tredecim, inter quos primum locum obtinebat rex Elkera Orthodoxus, hoc est Jacobita: potens, qui coronam habet cœlo delapsam, quique est rex Yunani; & cujus ditio pertingit ad ultimas usque Australes regiones: alios quoque reges Æthiopiæ* sive *Abessiniæ, in quos omnes auctoritatem habet Patriarcha Alexandrinus, qui illius metropolitam ordinat, à quo episcopi & sacerdotes ordinantur.* Doctissimus Renaudotius, quem hic passim exscribo, in sua de Patriarcha Alexandrino dissertatione n. 106. ait Dunkalam metropolim regni Nubiæ fuisse, de communi Arabum assertione. Modo vero, Jacobitarum in Ægypto rebus admodum attenuatis, Nubii pastoribus de more Alexandria missis carentes, nihil quidquam Christianæ religionis habent, præter veterum quorumdam templorum reliquias.

METROPOLITÆ NUBIÆ.

I. CYRIACUS.

NUBIÆ metropolitam *Cyriacum* habemus A in Historia Patriarcharum Alexandrinorum, ubi de Chaïle I. Patriarcha Regi Nubiæ quem Mercurium appellant, filius ejus Zacharias successerat; Zachariæ item, qui ut orationi vacaret, regnum deposuit, propinquus ejus Simon; mox Abrahamus juvenis strenuus, quem Zacharias pridem designarat; sed qui quum pravis moribus esset, magnas cum Cyriaco episcopo inimicitias exercuit, ita ut Chaïli Patriarchæ scripserit, se totam regionem idolorum cultui mancipaturum, nisi Cyriacus deponeretur, quem criminibus B falsis quamplurimis appetebat. Quocirca episcopis in synodo congregatis, visum est ut Cyriacus in monasterium secederet, donec ira Regis quiesceret. Interim Cyriaci loco Joannem ordinarunt, illo licet abnuente: qui quartum supra centesimum annum explevit, & ad ejus sepulcrum Nubii siccitate & pestilentia laborantes, Deum precaturi venerunt.

II. JOANNES.

Pro Cyriaco itaque *Joannes,* qui ejus in Ægyptum itineris comes fuerat, à synodo episcoporum metropolita Nubiæ ordinatus fuit. Aiunt Jacobitæ Joannis Chrysostomi imaginem quæ supra Patriarchæ sedem suspensa erat, ter in illo episcoporum consessu cecidisse; quæ episcopum abdicatum oris lineamentis referret, ac si Deo minimè placeret alterius illius ordinatio. Addunt, quandiu in vivis Cyriacus egit, Nubiam imbribus caruisse, ibique grassatam esse pestilentiam. Cæterum Zacharias qui ante regnaverat, servata tanquam Pater Regum auctoritate, Abrahamum in insulam relegavit, ejus in locum Marco constituto, cui posthac Cyriacus successit.

III. * * *.

Salaheddino Ægypti Sultano, frater ejus Chemseddoula expeditione in Nubiam suscepta, ecclesias regionis destruxit, indeque cum *Nubiæ episcopo* seu metropolita septuaginta millia captivorum in Ægyptum abduxit. Quod anno Christi 1173. contigit. Ibid. p. 538.

ECCLESIA HOMERITARUM.

HOMERITÆ Ptolemæo Arabiæ felicis meridianam oram, circa maris Rubri fauces, habitabant, qui & communi vocabulo, ut aliæ horum tractuum gentes, Indi apud Græcos & Romanos audierunt; quum olim veteribus Sabæorum nomine noti essent, uti narrat Philostorgius lib. 4. hist. In ea India S. Bartholomæus Apostolus, Ruffino teste in ipsius translatione historiæ Eusebii lib. 3. cap. 2. evangelium prædicavit: quod sæculi Christi secundo labente à Pantæno scholæ Alexandrinæ magistro presbyteroque, quin & forsan

episcopo creato, præstitum iterum fuit, qui rebus illic constitutis Alexandriam rediit. Sæculo quarto Theophilus Arianus, genere Indus quum esset, ad Homeritas à Constantio Imp. & Georgio Alexandrino missus est, necnon ad Abessinos Æthiopes, ad hæresim inprimis suam in hac gente statuminandam. Id quod pro voto ei non videtur successisse; quandoquidem diu illic moratus non est, nec iterum ad illos, gentiles licet suos, repedavit. Illic quidem nonnullas radices egit Christiana religio, donec sæculi sexti initio Dunaan Rex Judæorum perfidia percitus, Christi nomen in hac regione abolere conatus est, captaque Nagra civitate, Aretham ejus principem, civesque omnes impie trucidavit. Quorum mortem Eleesbaam Rex Æthiopum Abessinorum ulturus, mare cum classe & copiis transmeavit, Judæum prælio vicit interfecitque, & pro eo Regem Christicolam constituit, adversus quem Homeritæ quum rebellassent, Abrahamum institorem Romanum pro eo regem inauguraverunt. Eleesbaam vero interim Alexandriam misit episcopum postulatum, qui Homeritas veræ fidei doctrina imbueret. Quibus non Asterius, ut in Martyrio S. Arethæ apud Metaphrastem fertur, sed Timotheus Alexandrinus annuit, quum Justinianus Imperator præcepisset, uti secum quem vellent, episcopum acciperent, elegeruntque Joannem, qui in urbe *Taphar* constructa ecclesia, ibidem episcopalem sedem constituit. Cæterum insequenti ævo Homeritæ Nestorianis adhæserunt, seque Catholico ipsorum Seleuciensi submiserunt. Quocirca quum Omarus Arabum Califa Persicum imperium, Isdegerde rege profligato, evertisset, Jesuiab II. Catholicus cum Suido Nagranensium Christianorum principe Omarum adiit, ingentibusque oblatis donis iniri fœdus petiit Christianos inter & Arabes. Quibus ille annuens, diplomate cavit ne Arabes Christianos illarum regionum ullo pacto affligerent. De quo legesis to. 2. Bibl. Orient. pag. 418. Sæculo septimo presbyter Nagranensis Nestorianus à Catholico ad Sinas Christianos invisendos missus est, quod suo loco dicetur iterum.

EPISCOPI HOMERITARUM.

I. PAULUS.

EX actis S. Arethæ Martyris Nagranensis quondam ducis, *Paulus* hujus urbis episcopus ante biennium obierat, quam à Dunaan Hebræo rege obsessa captaque esset. Ita cives Christiani tyranno testificati sunt: ὑποδεῖξαι δὲ αὐτῷ Παῦλον τὸν ἐπίσκοπον τῆς αὐτῆς πόλεως· οἱ δὲ ἀρχηγοὶ πάντες εἶπον, &c.

II. JOANNES.

Theophanes ad annum 16. Justiniani I. recitata Homeritarum ad Christianam fidem conversione, necnon legatione ad Imperatorem, qua episcopum & clericos postulabant à quibus erudirentur, jussisse Justinianum ait ut eorum oratores quem vellent secum abducerent; eos vero mansionarium elegisse ecclesiæ S. Joannis-Baptistæ Alexandrinæ, virum religiosum & virginem, *nomine Joannem*, ὀνόματι Ἰωάννην, sexaginta duos annos natum, quem secum una cum clericis quos ipse selegerat, in Indicam regionem suam deduxerunt. Missum Alexandria præsulem, cum presbyteris & clericis perinde ferunt genuina acta Martyrii S. Arethæ, quæ penes me habeo, eumque in urbe Taphar habitasse, sed ejus nomen non indicant.

III. GREGENTIUS.

Joanni utique successerit *Gregentius*, qui ecclesiæ Homeritarum præerat, quo tempore Eleesbaam Rex Æthiopiæ, mari iterum trajecto Abrahamum regem alterum huic genti A constituit. Quin novi hujusce regni leges numero sexaginta quinque præscripsit, quæ Regis nomine evulgatæ sunt. Has reperi in codice Coisliniano 255. ac disputationi præmittuntur quam Gregentius archiepiscopus cum Herbano Judæo habuit. Eaque disputatio in hoc codice ab editis admodum hinc inde discrepat. Cæterum etsi non sit velut in editis, in manuscripto codice recta de incarnatione Domini, ejusque duabus naturis fides iterum atque iterum inculcatur; & vero diserte satis in eo enuntiatur, ut ambi- B gere non liceat, quin Chalcedonensis definitionis vere tenax fuerit. Etenim archiepiscopus Herbano in prima colloquutione objicit, *quod non satis intellexerit, in quibus naturis Dominus exstiterit*, οὐδέπως συνῆκας ἐν τίσι φύσεσιν ὁ ἐμὸς δεσπότης ἐχρημάτισεν, quem ante declaraverat & Deum & hominem esse, καὶ Θεὸς, καὶ ἄνθρωπος. Quocirca Herbanus quærit, quisnam prophetarum vere innuerit, Christum Deum atque hominem fore. καὶ ποῦ ἠνίξατό τις τῶν προφητῶν, ὅτι Θεὸς καὶ ἄνθρωπός ἐστιν ὁ Χριστός. Ubi ait Judæum nondum intellexisse C in quibus naturis Dominus existat, ibi profecto definitionem hanc synodi Chalcedonensis approbat Christum non solum ex duabus, sed & *in duabus naturis* existere, ἐν δυσὶ φύσεσι, cujus vocis solius causa hanc Monophysitæ summè detestabantur, confitentes dumtaxat *ex duabus naturis* unum constare Christum, at non *in duabus*. Atqui

ECCLESIA HOMERITARUM.

Gregentius Alexandria missus diserte dicitur, non procul à fine dialogi postremi, ubi narratur Herbanum *animadvertisse Palladium archiepiscopi scholasticum, quem Alexandria adduxerat, utriusque verba notis excipientem;* ἑώρα γὰρ Παλλάδιον τὸν σχολαστικὸν τοῦ ἀρχιεπισκόπου, ὃν ἀπὸ Ἀλεξανδρείας ἤγαγε, τὰ ῥήματα ἑκατέρων σημειούμενον. In codice nomen Palladii abest, ἑώρα γὰρ τὸν σχολαστικὸν τοῦ ἀρχιεπισκόπου, ὃν ἤγαγεν ἀπὸ Ἀλεξανδρείας, λόγῳ νοταρίου ἑκατέρων τὰ ῥήματα σημειούμενον. *Videbat enim scholasticum archiepiscopi, quem hic Alexandria adduxerat, notarii more utriusque voces excipientem.* Subinde fertur, absolutis disceptationibus Judæos cum magistro suo Herbano, Domino Jesu ipsis palam apparente, Christianæ religioni tandem nomen dedisse: totamque adeo Homeritarum regionem fidei lumine collustratam fuisse: Regem Abrahamum trigesimo regni anno completo diem obiisse, morte ipsius à Gregentio prænuntiata, eique successisse Serbidum filium, qui in omnibus Gregentio, uti suus pater, est obsequutus; demum sanctum archiepiscopum ad cæleste regnum migrasse die decima nona mensis Decembris, μηνὶ Δεκεμβρίῳ ιθ΄. quo anno incertum. In Menæis ad diem 19. Decembris Gregentius natus legitur ex Agapio patre & matre Theodota Mediolanensibus, ac subinde anachoreticam vitam amplexus; de quo fides sit penes auctores, qui subjungunt eum à Proterio Alexandrino ad Eleesbaam Æthiopiæ regem missum, ut Homeritarum esset episcopus. Quæ quam enormiter absona sint, nemo non intelligit. Quamquam fatendum Gregentii nomen latinum potius esse quam Græcum.

IV. Abulhareth.

Doctissimus vir Ludovicus Maraccius Clericus regularis in vita Mohammedis quam elegantissimæ suæ Alcorani editioni Patavinæ præposuit, narrat anno Hegiræ 9. Christi 630. Nageranenses Christianos legationem ad spurium hunc vatem misisse, cujus princeps erat *Abulhareth*, seu *Harethas* eorum episcopus, qui post habitam cum illo disputationem, Christianis injunxit ne illi & Mohammedanis unquam male precarentur, initoque pacto Mohammedi bis mille vestes magni pretii misit, de quo syngrapham propheta dedit.

V. * * *.

In Historia Patriarcharum Alexandrinorum, ubi de Simone Patriarcha, narratur sacerdotem quemdam ex India ad Simonem venisse petiturum ut episcopum ipsis ordinaret, quum non essent in Mohammedanorum potestate. Respondit Simon id se facere non posse absque principis licentia. Tum ille cum suis sociis Theodorum Gaïanitarum episcopum adiit, qui hominem de Mareotide *Indis præsulem* ordinavit, adjunctis ei sacerdotibus duobus qui simul in Indiam profecti sunt. Vigesimo post die ab itinerum custodibus Moslemanis intercepti, ad Abdelmelichum Califam missi sunt. Sacerdos Indus fugâ se proripuit, episcopo vero ejusque sociis duobus, manus pedesque præcidi jussi. Simon Patriarcha horum causâ in jus vocatus sese, reperto sacerdote Indo, purgavit; atque Theodorus Gaïanita cruci affixus fuit. Homeritas fuisse Indos illos fere credidissem; nisi Coptica monumenta ferrent eum nigrum, adeoque Æthiopem fuisse, & de regione venisse quæ principibus Mohammedanis non pareret, quum Homeritas eorum jugo colla tunc subjecisse nemo inficiari ausit. Vel igitur Malabarenses, aut Taprobanenses de insula Ceilan illi erant, vel de Africæ littore Orientali ultra Abessinos.

ECCLESIA ADULES.

E regione Homeritarum ad alteram Arabici Sinus, seu maris Rubri partem, Æthiopicumque littus *Adule* vel *Adulis*, Ἀδούλη, Ἀδούλις civitas exstat, regionis ejusdem nominis caput, quæ *Zeila* hodie dicitur. Christiana vero fide apud Æthiopes Axumenses à magno Athanasio Alexandriæ antistite per Frumentium primum illorum episcopum invecta, episcopo quoque pastoreque proprio Adule donata est, qui fideles ejus incolas curaret. Quod quidem nobis compertum fecit Palladius ille qui de Indis & Brachmanibus narrationem edidit. Hunc vero non absone Cavæus conjiciendum innuit alium prorsus non esse ab illo Palladio, cujus exstat dialogus de vita S. Joannis Chrysostomi. Quum enim in relatione de Brachmanibus, p. 13. sententia hæc illorum adstruatur, *idem esse mentiri, ac citò fidem adhibere: mentientem enim, injuria illum cui persuadet afficere: sed & injuriam mentienti qui credit, illi fidem priùs adhibendo, quam vera didicerit.* ἴσον δ' ἐστὶ τὸ ψεύδεσθαι καὶ τὸ τύχος πείθεσθαι· ἀδικεῖ γὰρ ὁ ψευδόμενος ὃν πείθει· ἀδικεῖ δὲ καὶ ὁ πειθόμενος ψευδομένῳ προσέχων πρὶν ἢ τὸ ἀληθὲς μάθῃ· ita perinde pag. 37. de vita S. Joannis Chrysostomi sententia eadem data

ECCLESIA ADULES. opera iisdem ferè verbis commendatur. Ἀδικεῖ γὰρ ἀληθῶς ὁ ψευδόμενος ὃν πείθει· ἀδικεῖ δὲ καὶ ὁ πειθόμενος τὸν ψευδόμενον, ῥαδίως πιστεύων· *revera enim ille qui mentitur, injuria illum afficit cui persuadet; sed & ille qui citò credit mentienti, injuriam illi irrogat.* Ex qua textûs utriusque comparatione non inane nec leve judicium habemus, utriusque operis Palladium eumdem scriptorem fuisse.

EPISCOPI ADULÆ.

I. MOYSES.

ADULENSI igitur ecclesiæ sæculo labente quarto, vel quinto jam adulto præerat *Moyses*, quîcum Palladius profectionem se ad Indos iniisse initio ipso operis sui de Brachmanibus testatur: Ἐγὼ δὲ εἰς τὰ ἀκρωτήρια μόνον ἔφθασα τῆς Ἰνδικῆς πρὸ ἐτῶν ὀλίγων μετὰ τοῦ μακαρίου Μωϋσέως ἐπισκόπου τῶν Ἀδουλιτῶν. *Ego ad* A *primas tantùm Indiæ oras ante paucos annos cum beato Moyse Adulenorum episcopo penetravi.* Se vero ulterius progredi non ausum subdit propter vehementiorem aëris calorem, quo aquæ velocissime scaturientes confestim ebullirent.

DE PATRIARCHATU ANTIOCHENO.

Antiochia Syriæ civitas. I. NTER urbes Orientis, quæ Romanæ ditionis factæ fuerunt, clarissima fuit Antiochia, quæ ad Orontem fluvium in Syria posita erat. Ab aliis nimirum ejusdem nominis civitatibus discriminata fuit, adjecta cognomenti appendice, vel ab Oronte fluvio sumpta, vel à vicina civitate Daphne. Plinius hanc cognominatam ait Epidaphnen ex Græco scilicet ἐπὶ Δάφνης:
Lib. 5. c. 21. *Intus*, inquit, *ipsa Antiochia libera, Epidaphnes cognominata, Oronte amne dividitur.* Hierocli & aliis πρὸς Δάφνῃ, *prope Daphnen* dicitur, ubi nempe lucus erat Apollini sacer, B & apud Gentiles celebratissimus. Ptolemæus vero Antiochiæ à præterfluente Oronte fluvio cognomen accersit, Ἀντιόχεια, ἡ ἐπὶ τοῦ
Lib. 5. c. 15. Ὀρόντου ποταμοῦ, *Antiochia quæ ad Orontem fluvium est:* alii perinde plures.

Antiochia inter orbis civitates maxima. Ab omnibus vero inter maximas orbis civitates Antiochia censita fuit. Strabo lib. 16. *Est autem Antiochia*, inquit, *caput Syriæ, & qui regioni imperant, hic regiam habent: potentia quidem & magnitudine non multo à Seleucia superatur, quæ ad Tigrim est, & ab Alexandria Ægypti.* ἔστι δ' ἡ μὲν Ἀντιόχεια.... καὶ C δὴ καὶ μητρόπολίς ἐστιν αὕτη τῆς Συρίας, καὶ τὸ βασίλειον ἐνταῦθα ἵδρυτο τοῖς ἄρχουσι τῆς χώρας· οὐ πολύ τε λείπεται καὶ δυνάμει καὶ μεγέθει Σελευκείας τῆς ἐπὶ τῷ Τίγρει, καὶ Ἀλεξανδρείας τῆς πρὸς
Lib. 3. de bello Judaico cap. 3. Αἰγύπτῳ. Josephus quoque: *Antiochia*, inquit, *metropolis Syriæ est, ob magnitudinem aliaque felicia commoda, tertium, cunctis fatentibus locum habens in orbe Romano*, μεγέθους καὶ τῆς ἄλλης εὐδαιμονίας τρίτον ἀδηρίτως ἐπὶ τῆς ὑπὸ Ῥωμαίους οἰκουμένης ἔχουσα τόπον. Ammianus
Lib. 14. cap. 7. Marcellinus ubi Syriam describit, *Hanc no-* D *bilitat Antiochia*, inquit, *mundo cognita civitas, cui non certaverit alia advectitiis ita affluere copiis & internis*, ut opum merciumque copia Alexandriam ipsam superaverit. Lib. 22. *Orientis ocellum* hanc nuncupat, quam nempe

A prærogativam à Constantino præsertim magno Imperatore, in partitione Imperii adepta erat. Laudata etiam à Cicerone fuit: *Primum*, Pro Archia
inquit, *Antiochiæ (nam ibi natus est* (Archias) cap. 3.
loco nobili, celebri quondam urbe, & copiosa, atque eruditissimis hominibus liberalissimisque studiis affluenti) celeriter antecellere omnibus ingenii gloria contigit. Plura non addo ex Spartiano aliisque veteribus, quorum testimoniis rem testatissimam ad nauseam usque viderer ostentare. Illustres sunt pariter urbis Antiochenæ nummi.

II. Seleucus cognomento *Nicator*, ait ex Antiochiæ conditor Seleucus Nicator.
Trogo Pompeio Justinus, *occupato regno Orientis, urbem condidit, ibique geminæ originis* Lib. 15.
memoriam consecravit. Nam & urbem ex An- c. 4.
tiochi patris nomine Antiochiam vocavit, & campos vicinos urbi (Daphnen scilicet) *Apollini dicavit.* Geminæ originis, inquit, quia Seleuci mater Laodice Antiocho Philippi Macedoniæ quondam regis duci nupta, dicta est ex Apolline Seleucum filium per somnium concepisse. Strabo iterum Antiochiam Τε- Antiochia τετράπολις
τράπολιν dixit, ceu civitatem ex quatuor urbibus conflatam, eamque publico privatoque muro secundùm ejus quamque partem, munitam refert: primam quidem, deducta à Seleuco Nicatore colonia, habitatam; secundam collectos undique incolas recepisse, tertiam à Seleuco Callinico, cui cognomen Deo fuit, exstructam; quartam denique ab Antiocho Epiphane. ἔστι δ' ἡ μὲν Ἀντιόχεια, καὶ αὕτη τετράπολις, ἐκ τεττάρων συνεστῶσα μερῶν· τετείχισται δὲ καὶ κοινῷ τείχει καὶ ἰδίῳ καθ' ἕκαστον τὸ κτίσμα· τὸ μὲν οὖν πρῶτον αὐτῶν ὁ Νικάτωρ συνῴκισε, μεταγαγὼν ἐκ τῆς Ἀντιγονίας τοὺς οἰκήτορας, ἣν
πλησίον ἐτείχισεν Ἀντίγονος ὁ Φιλίππου μικρῷ Lib. 16.
πρότερον. τὸ δὲ δεύτερον, τοῦ πλήθους τῶν οἰκητόρων ἐστὶ κτίσμα. τὸ δὲ τρίτον Σελεύκου τοῦ Καλλινίκου· τὸ δὲ τέταρτον Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς. Antiochia proinde tunc Syriæ totius metropolis fuit, inque ea qui Orientis regionibus post

Alexandrum & Seleucum dominati sunt, regiam habuerunt. Atque hæc quidem illius A conditio fuit sub Græcis, Macedonibus-ve Syriæ regibus.

Sui juris facta à Pompeio.

III. Pompeius Romanorum exercitus in Syria Imperator, Tigrane rege Armeniæ, qui Syriam Seleuci primi nepotibus ademerat, superato profligatoque, regionem hanc Romanæ ditionis provinciam fecit; Antiochiam vero αὐτονομίᾳ donavit, seu ut suis de pristino more legibus uteretur. Quod privilegium subinde à Julio Cæsare post devictum Pompeium, anno ab urbe Roma condita 705. ipsi confirmatum fuit. Quinimo uti Seleuci- B darum Regum regia fuerat, ita & ex quo in Romanorum potestatem venit, cum Syriæ, tum Phœniciæ quoque omnis primaria civitas fuit, donec Hadrianus Augustus Phœniciam à Syria segregavit. Tandem, ut superiùs monui, Orientis totius caput facta est à Constantino, velut ex variis notitiis & auctoribus certum fit; quam dignitatem antehac eam habuisse nusquam reperitur.

Ecclesiæ Antiochenæ initia.

IV. Antiochiam urbem ingens Judæorum multitudo incolebat, cùm propter vicinitatem, ait Josephus, tum propter urbis C magnitudinem; eisque Antiochi Epiphanis successores concesserunt, *ut pari cum Græcis civitatis jure viverent. Quocirca à Syriæ regibus humanissime habiti, & multitudine profecerunt, & structura magnificentiaque Synagogam quam in ea urbe ædificarant, clariorem reddiderunt, semperque sibi religione sociantes paganorum multitudinem, illos etiam quodammodo sui partem fecerunt.* Ex eis porro non pauci in ipsis nascentis ecclesiæ primordiis fidem Christi amplexi sunt. Quæ quidem religionis apud Antiochenos initia sanctus D Evangelista Lucas ad hunc modum recitat:

Lib. 7. de bello Judaico cap. 21.

Et illi (Discipuli Christi) *qui dispersi fuerant à tribulatione, quæ facta fuerat sub Stephano, perambulaverunt usque Phœnicen & Cyprum, & Antiochiam, nemini loquentes verbum, nisi solis Judæis. Erant autem quidam ex eis viri Cyprii, & Cyrenæi, qui quum introissent Antiochiam, loquebantur & ad Græcos, annuntiantes Dominum Jesum. Et erat manus Domini cum eis: multusque numerus credentium conversus est ad Dominum. Pervenit autem sermo ad aures ecclesiæ, quæ erat Hierosolymis,* E *super istis: & miserunt Barnabam usque ad Antiochiam. Qui quum pervenisset, & vidisset gratiam Dei, gavisus est: & hortabatur omnes in proposito cordis permanere in Domino.* Hæc sanctus Lucas ipse Antiochenus, unusque proinde ex illis qui primitus ex illa urbe Christo nomen dederunt.

Act. 40. v. 19.

S. Petrus Evange-

V. Auctor Chronici quod Paschale & Alexandrinum dicitur, ut & Joannes Malalas Antiochenus, innuit Petrum Apostolorum principem ex illis fuisse Christi discipulis, qui Antiochiam profecti, Judæis solis primum, ac non Græcis sive Gentilibus Christum annuntiabant: *Quarto post Domini in cœlos assumptionem anno,* inquit auctor Chronici, *Petrus Apostolus Hierosolymis Antiochiam magnam profectus verbum Dei docuit, & episcopatus ordinatione suscepta, à Judæis qui Christiani effecti erant persuasus, illic semet in thronum immisit: neque quemquam ex gentilibus qui fidem receperant aut excepit, aut amplexus est, sed illis ita dimissis, inde exivit.* τετάρτῳ ἔτει τῆς εἰς οὐρανοὺς ἀναλήψεως τοῦ κυρίου, Πέτρος ὁ ἀπόστολος ἀπὸ Ἱεροσολύμων ἐν Ἀντιοχείᾳ τῇ μεγάλῃ, τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐδίδασκεν, καὶ τὴν χειροτονίαν τῆς ἐπισκοπῆς δεξάμενος, ἐκεῖσε ἑαυτὸν ἐνεθρόνισεν πεισθεὶς τοῖς ἀπὸ Ἰουδαίων γενομένοις Χριστιανοῖς· καὶ τοὺς ἐξ ἐθνῶν πιστοὺς οὐκ ἐδέξατο, οὔτε ἠγάπα, ἀλλ' οὕτως ἐάσας αὐτοὺς, ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν. Quo minus vero illis succinamus, vetat scripturæ textus act. 8. v. 1. ubi traditur, in illa persequutione magna, quæ statim à sancti Stephani nece in Judæa contigit, complures quidem discipulos & fideles Hierosolymitanos per Judæam & Samariam fuisse dispersos, ex quibus subinde aliqui in Phœniciam usque, & Cyprum penetraverunt & Antiochiam pervenerunt; Apostolos vero urbe sancta egressos non esse. *Et omnes*, inquit Lucas, *dispersi sunt per regiones Judææ & Samariæ, præter Apostolos.* Perperam igitur illi auctores Antiocheni pontificatus Petri primordia assignant anno quarto à Domini in cœlos ascensione, quæ quidem posthac Paschalis Chronici consarcinator ad annum usque septimum differt, quum nempe auctorem alium exscriberet. Eusebius vero Cæsariensis Apollonium scriptorem ecclesiasticum laudat, qui Apostolorum ævo vicinus fuit, quique in opere quod adversus Montani discipulos conscripsit, ex veterum traditione refert, Salvatorem Apostolis suis præcepisse, ne intra duodecim annos Hierosolymis excederent.

lium Antiochiæ primus non prædicavit.

p. 230.

Lib. 5. hist. Eccl. cap. 18.

Paulus & Barnabas recentem Antiochiæ ecclesiam colunt.

VI. Petrus itaque cum reliquis apostolis Barnabam Antiochiam misit, qui novos illos Christianos institueret: ille vero Tarsum in Ciliciæ metropolim profectus, Saulum inde Antiochiam deduxit; qui annum integrum ibi in ecclesia conversantes, *docuerunt turbam multam, ita ut cognominarentur primum Antiochiæ discipuli Christiani.* His quoque temporibus viri prophetiæ dono instructi Hierosolymis Antiochiam venerunt, in quibus Agabus erat, qui significabat per spiritum magnam famem in universo orbe futuram, quæque Claudio Imperatore grassata est. Quocirca fideles Antiocheni ad fratres de Judæa

Act. 11. v. 26.

Judæa per Saulum & Barnabam de facultatibus suis miserunt. Rursumque Barnabas & Saulus Antiochiam ex Asiæ provinciis reversi, congregata ecclesia, exposuerunt quæ per se prodigia apud gentiles Deus patraverat. Quum vero illic aliquandiu morati essent, de Judæa venerunt quidam, qui fratres docerent circumcidi etiam oportere & legem Moysis observare. Qua re ad apostolos qui in Palæstina erant relata, synodum Hierosolymis habuerunt, in qua Petro præside sancitum fuit, immunes esse gentiles qui Christi Fidem suscepissent, ab intolerabili veteris illius legis jugo. Quod quidem epistola fratribus qui Antiochiæ, in Syria & Cilicia erant data significaverunt, missis ad eos Paulo & Barnaba, Juda quoque & Sila, qui Antiochiam venientes, collectæ multitudini synodicam legendam tradiderunt, & prophetæ quum essent, verbis plurimis fratres consolati sunt & confirmaverunt. Atque hunc primum fuisse Antiochenæ ecclesiæ statum ex sacris paginis comperimus. Joannes Malalas ex Antiochenorum suorum traditione ait, Paulum cum Barnaba Antiochiæ docere solitum *prope Pantheum in vico Sigonio*. Primam Antiochiæ ecclesiam in Palæa seu urbe veteri positam fuisse Theodoretus, Chrysostomusque tradunt.

B.c.14. v.20.

Petrus Antiochiæ primus episcopus.

VII. Hieronymus in enarratione capitis 2. epistolæ ad Galatas, cum multa quæ ab Apostolis gesta sunt, in librum Actorum à Luca minime relata esse observat, tum hoc præsertim, *Primum episcopum Antiochenæ ecclesiæ Petrum fuisse, eumque Romam translatum.* In catalogo quoque scriptorum Ecclesiasticorum, *in Simone Petro*, ait, *eum post episcopatum Antiochensis ecclesiæ & prædicationem dispersionis eorum qui de circumcisione crediderant, in Ponto, Galatia, Cappadocia, Asia & Bithynia, magnam Romam perrexisse.* Quin etiam in chronologico canone ad annum 2. Claudii Cæsaris has Eusebii Cæsariensis voces, Πέτρος ὁ κορυφαῖος τὴν ἐν Αντιοχείᾳ πρώτην θεμελιώσας ἐκκλησίαν, εἰς Ρώμην ἄπεισι κηρύττων τὸ εὐαγγέλιον, sic Latine exposuit: *Petrus Apostolus, quum primus Antiochenam ecclesiam fundasset, Romam mittitur, ubi Evangelium prædicans, viginti annis ejusdem urbis episcopus perseverat.* Rursum Hieronymus ibidem post Eusebium tradit, post expletam à Petro per septem annos Antiochenæ sedis functionem, datum Evodium primum ejusdem ecclesiæ episcopum. Quod rursum Eusebius consignavit. Georgius Syncellus sæculi septimi ineuntis scriptor, excerptis quæ supra recitavi chronici Eusebiani de fundata à Petro Antiochena ecclesia verbis, pauca isthæc adjecit: Ὁ δὲ αὐτὸς μετὰ τῆς ἐν Αντιοχείᾳ ἐκκλησίας, καὶ τῆς ἐν Ρώμῃ πρῶτος προέστη ἕως τελειώσεως αὐτοῦ. Eadem habent Joannes Malalas Antiochenus, & Chronicon Alexandrinum, sed ad annum alterum attributa: ac si Petrus utriusque urbis episcopatum ad obitum usque suum gesserit, de quo suus alibi erit dicendi locus. Ut vero multa veterum de Antiocheno Petri Apostoli episcopatu testimonia sileam, Innocentius Papa I. in epistola sua tertia quam ad Alexandrum Antiochenum dedit, de Antiochenæ ecclesiæ principatu ad hunc modum loquitur: *Unde advertimus, non tam pro civitatis magnificentia hoc eidem Antiochenæ ecclesiæ attributum, quam quod prima primi Apostoli sedes esse monstretur, ubi & nomen accepit religio Christiana, & quæ conventum apud se fieri celeberrimum meruit, quæque urbis Romæ sedi non cederet, nisi quod illa in transitu meruit, ista susceptum & apud se consummatum gaudet.* Ut nempe numerosissimo in amplissima illa civitate conflato fidelium cœtu, huic Petrus Apostolorum princeps præesse primus voluerit, qui nullum antehac è Christi discipulis antistitem proprium ac specialem habuerat.

Lib. 3. hist. Eccl. cap. 22.

Petrus anno quarto Claudii Imp. Antiochiam venit.

VIII. Quo autem anno Petrus ecclesiæ Antiochenæ curam susceperit, certò definiri vix possit. Chronographos Græcos retuli, qui pontificatus illius primordia anno Tiberii ultimo, quo Lælianus & Gallienus Consulatum gerebant, seu quarto ab Ascensione Domini, vulgaris-ve æræ nostræ 36. illigarunt: Eusebium vero ipsum lib. 5. hist. c. 18. ex Apollonio, qui sæculo ecclesiæ secundo Montanistas exagitabat, traditione acceptum scripsisse, *Dominum apostolis mandasse ne intra duodecim annos Hierosolymis abscederent.* Plane Christi præceptum hoc Clemens Alexandrinus Apollonio fere æqualis, recitat ex apocrypho volumine prædicationis Petri. Quinimo ipse divinus Actorum Apostolorum liber passim innuit Petrum in Judæa hæsisse saltem ad illud usque tempus quo Cornelium Centurionem, è Gentilibus primum, baptizavit. Quidni etiam donec ipse ab Herode Agrippa comprehensus, & ab Angelo è carcere liberatus in alium locum regionem-ve, cui rex ille non imperaret, evasit incolumis, Claudii utique Cæsaris anno quarto? Scriptura quidem eum Hierosolymis egressum, Cæsaream petiisse recitat; at diu hac in urbe moratus non est, quando Lucas narrat, Agrippam paulo-post ejus evasionem, in eam adventasse. In libro qui *Recognitiones Clementis* inscribitur, peregrinatio Petri è Judæa & Cæsarea, ubi Zacchæum episcopum creavit, per maritimam Phœniciæ oram, Antiochiam usque narratur. Quidquid id est, ex epistola ad Galatas certum fit Petrum

Lib. 6. Strom.

cap. 2.

Antiochiam advenisse postquam Jacobus Domini frater & Joannes Apostoli, qui videbantur columnæ esse, Paulum & Barnabam Gentilibus erudiendis præfecerunt, ita ut pauperum tantummodo de Judæa solicitudinem gererent, quod prænuntiata ab Agabo propheta Christiano famis tempus significat. Quibus utique narratis, Paulus subjungit: *Quum autem venisset Cephas Antiochiam, in faciem ei restiti, quia reprehensibilis erat. Prius enim quam venirent quidam de Judæa, cum gentibus edebat. Quum autem venissent subtrahebat & segregabat se, timens eos qui ex circumcisione erant,* &c. ubi innui videtur tempus quo primùm Petrus Antiochiam venit; sed & hæc ad ea dem tempora procul dubio spectant, quibus, ut Act. 15. v. 1. legitur, *quidam descendentes* (Antiochiam) *de Judæa docebant fratres, nisi circumciderentur secundùm legem Moysis, salvari non posse:* ut illi ipsi fuerint, quorum causa Petrus sese subtraxit & segregavit à gentibus: qui etiam in causa fuere, cur Petro Hierosolyma regresso, synodus hac in urbe sancta celebrata sit Apostolorum & seniorum, quæ Gentiles à legis Mosaïcæ cæremoniis observandis immunes pronuntiavit. Quamobrem quam ex epist. ad Galatas memoravi, Apostoli Petri Antiochiam profectionem, ab ea arcessenda puto Antiocheni ejus episcopatus initia, adeoque Patriarchatus Antiocheni, hoc est ab anno 44. quo Herodes Agrippa post Apostolum è carcere Hierosolymitano ereptum, Cæsareæ in Palæstina ab Angelo percussus interiit. Quot autem annos Antiochenæ ecclesiæ regimen ipse tenuerit, non satis constat, quum septem Hieronymus numeraverit. Cæterum Romam illum non-nisi sub Nerone venisse communis hodie eruditorum sententia est.

V. 11.

Evodius & Ignatius, Antiochiæ præsules à Petro creati.

IX. Ac vero sanctissimus Apostolus Romam divino nutu profecturus, Antiochenæ ecclesiæ rectorem Evodium constituisse fertur, cui successerit Ignatius. Id quod disertè post Eusebium affirmat Hieronymus. Quamquam Joannes Chrysostomus, patria Antiochenus quum esset, Ignatium à Petro ordinatum dixit, homilia quam ibidem habuit de ejusdem sanctissimi martyris laudibus. Theodoretus quoque dialogo 1. cum Eranista, ubi illius contra novellam hæresim testimonium adducit, aliique similiter Antiochenæ sedis vel diœcesis præsules & alumni. At Joannes Malalas scriptor itidem, ut prædictum est, Antiochenus, post Eusebium, Evodio defuncto Ignatium à Petro ordinatum refert. Quidni vero ambos Petri vicarios dicamus, velut Linum & Cletum Romæ, ut unus alteri superstes fuerit! Quæ quidem mea opinatio est. Cui certè favere Constitutionum apostolicarum scriptorem assererem, nisi Evodium à Petro, & Ignatium à Paulo scriberet ordinatum, ut ille Judæorum, ille Gentilium curam gereret.

Antiochena ecclesia suis initiis numerosissima.

X. Christi fidem Antiochiæ deinceps ab illa prima ætate admodum crevisse certum est. Non tamen is sum ut sub Ignatio ducenta millia Christianorum hac in urbe exstitisse sentiam, quod recentiores aliqui erui posse ex his homiliæ Chrysostomi in Ignatium verbis putant: *Si laboriosum est centum vel quinquaginta solummodo viris præfici, tantæ urbis ac populi, qui ducentis hominum millibus constet,* καὶ δῆμον εἰς εἴκοσι ἐκτεινόμενον μυριάδας, *curam in se recipere, virtutis omnis ac sapientiæ argumentum est.* Etenim hoc unum sanctus ille doctor significabat, universum amplissimæ urbis populum, qui ducentis millibus hominum constaret, divini martyris solicitudini commissum, quem salutari doctrina imbuere satageret. At vero Antiochena ecclesia primis hisce temporibus confertissima numerosissimaque fuit, ut Julianus Augustus, quum sæculo quarto medio hanc in urbem venisset, totam illam Christianam, suisque superstitionibus idololatricis infensissimam nactus sit, cujus cives & populus à ludibriis in ipsum, ob Christianæ fidei desertionem, minime temperarent. Quod testatur ipse opusculo inprimis suo, quod Μισοπώγωνα inscriptum voluit, quia barbam quam philosophica ostentatione, præter Romanorum morem alebat, acutissimis dicteriis Antiocheni vellicaverant. Queritur apud eos miserum illum, ac sane miserabilem senem, Maximum scilicet philosophum institutorem suum pessime audire, à quo Gentilium doctrinis imbutus esset; è contrario X. & K. magni ab ipsis fieri, Christum utique Dominum & Constantinum. *At Christum amatis,* inquit, *& tanquam tutelare numen colitis pro Jove & Daphnæo Apolline. Tales è vobis plerosque, ac fere omnes, senatum, divites, populum offendi.* ὁ μὲν γὰρ δῆμος ἀπήχθεταί μοι τῷ πλείστῳ μέρει, μᾶλλον δ' ἅπας, ἀθεότητα προελόμενος, ὅτι τοῖς πατρίοις ὁρᾷ τῆς ἁγιστείας θεσμοῖς προσκείμενον. *Populi siquidem maxima pars, imo totus, impietatem Deorumque abnegationem amplexus, mihi succenset, quod me videt avitæ religionis ritibus addictum.* Pergit Julianus, mœretque gratissimum illi populo fuisse Daphnitici delubri incendium, à Senatu ad hanc usque diem neglectum: percontanti sibi ab Apollinis sacerdote, quidnam civitas in solemnibus feriis Deo esset sacrificatura, hoc fuisse responsum, *Ego,* inquit ille, *domo anserem hunc Deo offero: civitas nihil hoc tempore apparavit.* Quocirca se cum senatu gravissimis verbis expostulasse, quod tanta civitas Deos sic contemneret, ut ne viculus

quidem ullus in extremi Ponti finibus id faceret, & quum agrum infinitum possideret, instantibus patrii Dei solemnibus feriis, nequidem avem per se illi attulisset. Hinc illæ væcordis Apostatæ graves in Antiochenos iræ, hinc minæ. Atqui Constantinum illi admodum colebant, quod Imperatorum ille Christianorum primus civitatem ipsorum, unde ortum Christianorum nomen, impensè foverat, quodque insigne amplissimumque in ea templum Christo exstruxerat, quod sub filio ejus Constantio absolutum ac dedicatum fuit. De quo Hieronymus in chronico ad annum 22. Constantini, *in Antiochia Dominicum, quod* B *vocatur Aureum, ædificari cœptum:* & ad annum quintum Constantii: *Antiochiæ Dominicum Aureum dedicatur.* Octagonum fuisse alii testantur, ὀκτάγωνον κ. εἴακον. Joannes vero Malalas in chronico, mortuum esse Constantinum ait in suburbio Nicomediæ quod Aschyron dicebatur, πρὸ τοῦ πληρωθῆναι τὸ κτίσμα ἐν Ἀντιοχείᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς Συρίας, τὸ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, τὸ μέγιστον καὶ τὸ ὂν τῶν θαυμάτων, *priusquam absolvisset exstructionem in magna Syriæ Antiochia majoris ecclesiæ, eximiam prorsus & vere admirabilem.* C

Antiochena sedes cæterarum tertia.

XI. Nobilissima itaque ecclesia Antiochena ab Apostolis, ac Petro præsertim Apostolorum principe fundata & instituta, tertiæ sedis honore donata fuit, ut pote sedes Petri tertia, uti jam ex Gregorio magno Papa aliisque in *Patriarcha Alexandrino* satis dictum fuit, fusiusque iterum in *Constantinopolitano.* Obiter hîc dicam, Nicænam synodum primam, quum canone sexto sua Alexandrinæ, haud secus atque Romanæ, sedi jura manere inviolata sanxerit, perinde adjiciendum curasse, ut similiter apud Antiochiam & cunc- D tas demum provincias suus honor unicuique sedi & ecclesiæ servaretur, ut nempe Antiochena sedes tertia censeretur, deque more veteri Orientis provincias administraret.

Antiocheni suæ sedis jura produnt.

Verum Antiocheni præsules sedis suæ prærogativarum juriumque tenaces se non præbuerunt. Nam ex quo Constantinopolis Orientalis Imperii metropolis facta est, quum Meletio Antiocheno defuncto Flavianus, posthabito Paulino qui legitimus Antiochiæ antistes habendus erat, successor datus esset; ille Byzantinorum quos sibi faventes in se- E cundæ synodi secundo conventu nactus erat, votis annuit, uti Constantinopolitanus thronus secundi locum haberet, suusque Antiochenus in quartum rejiceretur. Quod canone 4. illius concilii sanciri cœpit, rursumque canone 28. Chalcedonensi renovatum, reluctantibus licet Romanis Alexandrinisque Pontificibus, Antiochenis vero subscribentibus. Quocirca Theodoretus epistola sua,

A quam Flaviano Constantinopolitano scribebat, synodi illius quæ generalis ab Antiochenis censebatur, decreta omnia indiscriminatim approbat, quibus tum divisæ diœceses erant, tum sua unicuique jura assignata, ne quisquam ex altera in alteram invaderet, sed proinde Alexandrinus episcopus Ægypti dumtaxat, ac non aliarum Orientis ecclesiarum curam haberet: tum refert Dioscorum Alexandrinum legibus illis nolle acquiescere; sed Marci thronum indesinenter obtendere, quamlibet non nesciret amplissimam Antiochiæ civitatem magni Petri, qui Marci magister fuit, sedem possidere, cujus celsitudinem non nescirent Antiochenæ ecclesiæ alumni, quum se interim modestè gerere curarent. Declarat subinde Dioscorum idcirco Antiochenis irasci, *quod sub beatæ memoriæ Proclo statutis à SS. PP. regulis adhæsissent,* eosque ab illo semel atque iterum increpatos, ceu *cum Antiochenorum, ut aiebant, tum Alexandrinorum ecclesiæ jura prodidissent,* ὡς προδεδωκόσι καὶ τὰ Ἀντιοχέων, ὡς λέγει, καὶ τὰ Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας τὰ δίκαια. Quinimo Joannes Antiochenus ipse Theodoreti ætate Patriarcha, in sua sexque episcoporum quos Orientalis synodus Epheso ad Theodosium Imp. delegaverat, contestatione prima adversus Cyrillum Alexandrinum Ephesinumque legitimum concilium facta, in his quæ Cyrillus contra Nestorium gesserat, hoc eum esse meditatum jactabat, *uti pro hujus impietatis præmio sedium restitueretur principatus.*

Romanorum pontificum pro tuendis regulis conatus inanes reddunt Antiocheni.

Antiochenæ ecclesiæ, ut Alexandrinæ prærogativas defendendas susceperunt Romani Pontifices, quorum conatibus minime obsecundarunt Antiocheni, qui sese Byzantinis non semel dediderunt. Ab his enim sæculo quinto medio, pro Domno, quem Dioscorus Antiochena sede ejici curaverat, Maximum episcopum acceperunt, quem Anatolius regiæ urbis pontifex præter receptas ab universa ecclesia regulas ordinavit. Quam ordinationem indigne, uti par erat, Leo magnus Papa habuit, nec in unis suis litteris de Anatolii facinore questus est, cui nihil esset antiquius, quam ecclesiarum, ac certè præcipuarum inprimis sedium jura sarta-tecta defendere. Quamobrem Maximo Antiocheno ad hunc modum scribebat: *Dignum est enim te apostolicæ sedis in hac sollicitudine consortem, & ad augendam fiduciam privilegia tertiæ sedis agnoscere, ut à nullo cujuspiam ambitione minuatur; quia tanta apud me est Nicænorum canonum reverentia, ut ea quæ sunt à sanctis Patribus constituta, nec permiserim, nec patiar aliqua ratione violari.* Unde epistola 78. Marciano Imperatori dixerat, oportere *ut Anatolius paci deinceps consulens*

sibi non existimet licuisse, quod Antiochenæ ecclesiæ sine ullo exemplo, contra constituta canonum, episcopum ordinare præsumsit, quod amore reparandæ fidei & pacis studio retractare cessamus. In epistola quoque 80. quam Anatolio ipsi scripsit: *Post illa,* inquit, *ordinationis tuæ non inculpata principia, post consecrationem Antiocheni episcopi, quam tibi contra canones vindicasti, doleo etiam in hoc dilectionem tuam esse prolapsam, ut & sacratissimas Nicænorum canonum constitutiones conareris infringere, &c.* Nihilominus iterum Zenone Imp. Anatolii post Gennadium successor Calandionem episcopum Antiochenis dare & consecrare non dubitavit, Simplicio Papa nequidquam reluctante. Quo factum est ut Byzantinus antistes alter Epiphanius Justini Imperatoris nutu, pro Severo hæretico Paulum Antiochiæ itidem episcopum ordinaret; quibus exemplis freti urbis regiæ præsules alios deinceps Antiochenæ ecclesiæ identidem præfecerunt, quo hanc sibi obnoxiam atque inferiorem esse ostentarent. Ea quippe ecclesiæ regula antiquissima receptissimaque fuit, ut episcopi quicumque ejus à quo ordinarentur, inferiores censerentur, nisi quum à provincialibus suis metropolita, vel à ditionis suæ præsulibus Patriarcha consecrabatur; quum hi scilicet in ipsa vel metropolitæ vel Patriarchæ inauguratione, ritibus aliquot singularibus, se alterutri subjectos significarent. Sexto denique sæculo quo Byzantini præsules sese Patriarchas œcumenicos sive universales appellabant, Gregorius vere magnus Papa, neque à Gregorio, neque ab Anastasio Antiochenis Patriarchis obtinere potuit, ut Constantinopolitanorum ambitiosis artibus obsisterent.

Cilicia ut & Syria Antiochenæ sedi obnoxia.

XII. Quod Antiochenæ ecclesiæ ditionem quam latè pateret, spectat, uti Syriam omnem Phœniciamque, ita Ciliciam à primis temporibus sibi addictam curabat: id quod ipsa Hierosolymitani concilii quod ab Apostolis celebratum est, epistola fit compertum, quæ inscriptionem istam habet: *Apostoli & seniores, his qui sunt Antiochiæ, Syriæ & Ciliciæ fratribus ex gentibus salutem.* Ut vero Cilicia Antiochenæ ecclesiæ regimini subjiceretur, non ideo factum est, quod ea provincia sub Syriæ, cujus caput erat Antiochia, Præfecti dispositione unquam exstiterit, sed quod quum Paulus Tarsi in patria sua, Ciliciæ metropoli multos ad Christianam fidem traduxisset, deindeque Antiochiam regressus, hac in urbe diutissime versatus esset, fideles de Cilicia, illius ecclesiæ quæ viris multiplici nomine spectatissimis, Apostolis ac prophetis abundabat, administrandos, ut pote vicinos tradiderit.

Primis temporibus pauci in Cœlesyria Christiani.

Cæterum in Syria Cœle seu Cava, quæ à A Seleucide sive Seleucia Pieria ad Libanum & Phœnicen usque pertinebat, paucissimi primis sæculis, hinc inde Christiani exstiterunt; quippe Sozomenus asserit, *Omnem hanc Cœlesyriæ regionem, & quæ supra illam sita est, sola Antiochia excepta, serius quidem ad Christi fidem traductam fuisse, quamquam interim nec eam viris ecclesiasticis vitam monasticam colentibus caruisse, qui tanto fortiores apparebant, quanto magis ab incolis regionis hujus odio habebantur, insidiisque appetebantur.* Hinc effrænis ille gentilium furor in Christi ministros, B Heliopoli, Arethusæ, Apameæ, Emesæ, & in aliis Cœlesyriæ urbibus debacchatus est, Apostata Juliano imperante, nec nisi ægrè admodum eorum fana sub Theodosio seniore diruta sunt; à quo tempore sub Christianissimis principibus per illas provincias Christi religio invaluit.

Lib. 6. hist. eccl. c. 34.

Phœnicia maritima Antiochenæ diœcesis prima provincia.

XIII. Quia vero discipuli Christi in persequutione, in qua S. Stephanus martyrum primus occubuit, per Judæam Samariamque & alias provincias vicinas dispersi, Christum subinde in Phœnicia maritima primùm præ- C dicaverunt, unde Antiochiam ire perrexerunt, ubi frequentem ecclesiam instituerunt, ac Petrus præsertim, velut in *recognitionibus Clementis* nomine pridem evulgatis accurata satis serie traditum diximus. In illis quippe Petri Apostoli iter Antiochiam versus describitur, narraturque eum Hierosolymis egressum, quum Cæsariensem ecclesiam curasset, Tyrum venisse, ecclesiam in ea sat numerosam fundasse, tum in aliis subinde Phœniciæ maritimæ urbibus singulis, ubi presbyteros duodecim cum episcopo ordinabat, donec D Antiochiam appellens, ejus se primùm civitatis episcopum constituit, unde ecclesias quas peregre agendo fundaverat, pastorali solicitudine curabat. Hinc factum esse conjicio, ut Tyri ecclesia reliquis Antiochenæ ditionis anteiverit, quæ ante alias omnes ab Apostolorum principe fuerat instituta, ejusque metropolita Antiochenæ sedis πρωτόθρονος appellabatur, ad quem Antiocheni Patriarchæ ordinatio spectaret. Quocirca Joannes Antiochenus in sua ad Proclum Constantinopolitanum epistola diœcesis suæ pro- E vincias numerans, quæ initam cum Cyrillo Alexandrino pacem, ejurato Nestorio amplexæ erant, à *Paralia*, seu *Phœnicia* maritima incepit.

Ex coll. Iren. Tyrii epist. 197.

Phœnicia altera secunda diœcesis Antiochenæ provincia.

XIV. Tyrum Damascus proxime sequebatur, Phœniciæ Libani, sive secundæ & mediterraneæ metropolis ecclesiastica, etsi forsan non civilis. Quandoquidem alterius hujus Phœniciæ caput Emesa est in Hieroclis Synecdemo. Enimvero in synodica epistola

Joannis Antiocheni quam modo appellabam, ubi secundam Phœniciam statim post primam A memorat, metropolitam ejus secundam cathedram diœcesis suæ possidere ait. *Illi qui ex secunda Phœnicia venientes propter ordinationem religiosissimi episcopi Theodori, qui tua dignus est sanctitate, quemque te nosse arbitror, illum dico qui est à secunda cathedra, id est consessu, ipsi quoque subscripserunt.* Quum nempe Damascum ad ordinationem Damasceni episcopi convenissent.

Aliæ diœcesis Antiochenæ provinciæ.

XV. Eadem epistola Joannes Antiochenus provincias alias suæ diœcesis numerat, binam scilicet Ciliciam, Arabiam, Mesopotamiam, B Osroënam, Euphratesiam, Syriam secundam, Isauriam Ciliciæ conterminam, quibus Syriam primam subjungit, quam ipse, ut videtur, metropolitico jure regeret; nec dubium quin earum in sacris consessibus ordinem descripserit. *Cilices utrique,* ait, *ab anno præterito his convenientia & consona per conspicuum Tribunum Aristolaum compleverunt, Arabes per metropolitanum suum, qui hic adfuit, religiosissimum episcopum Antiochum his acquieverunt. Mesopotamia, & Osroëna, & Euphratesia, & Syria secunda omnia quæ fecimus una- C nimiter vendicarunt. Ab Isauris quæ facta sunt olim, vestra Deo amabilitas longe ante suscepit. Primæ Syriæ hæc ipsa nobiscum per semet, & sapiunt, & subscripserunt episcopi.* Atque epistolam hanc Joannis Antiocheni Latinè translatam editamque habemus in collectione synodica ex tragœdia Irenæi Tyri quondam episcopi Nestoriani, quam ex codice Cassinensi Christianus Lupus publici juris fecit.

Osroëne à prima ætate Christiana.

XVI. Osroënam quod spectat, hæc Abgaro principe seu rege suo, primis temporibus Christiana facta est opera S. Thaddæi D Domini quondam è septuaginta discipulis; qui à S. Thoma Apostolo missus Edessam regionis metropolim fuit. Eusebius l. 5. hist. c. 23. meminit concilii Osroënæ vicinarumque provinciarum, in quo de Paschalis solemnitatis die tractatum fuit. In chronico Eusebii ad annum 1. Macrini Imper. legitur: *Abgarus vir sanctus regnavit Edessæ, ut vult Africanus.* Sanctorum porro Regum illorum opera Christi religionem in vicinas Osroëne provincias, Mesopotamiæ scilicet & Persidis, propagatam fuisse proclive est ut inferamus. E Qua vero ratione factum sit, ut Antiochenæ sedis ordinationi obnoxiæ factæ sint, non mihi satis exploratum est.

Cyprum insulam Antiocheni sibi olim vindicabant.

XVII. In epistola illa Joannis Antiocheni nulla Cypri insulæ mentio, uti neque Persidis. Cyprum vero insulam quod attinet, quam ipso fere Christianæ fidei initio, veræ doctrinæ semina accepisse ex libro Actorum Apostolorum comperimus, ejus episcopi cum suo metropolita act. 7. concilii Ephesini jurisdictionem abnegaverunt Antiochenæ sedis, cujus præsules hanc sibi subesse debere sæpe contenderant, ceu nonnisi ab Arianæ tyrannidis tempore insulæ hujus metropolitas ordinare desiissent. Quod quidem Alexandrum Antiochenum Innocentio Papæ I. significasse comperimus ex ejusdem Innocentii ad ipsum epistola. *Cyprios sane asseris,* ait Pontifex Romanus, *olim Arianæ impietatis potentia fatigatos non tenuisse Nicænos canones in ordinandis sibi episcopis, & habere præsumtum, ut suo arbitratu ordinent.* Scilicet censebant tunc Antiocheni, ex quo tempore ab Arianis divinus Eustathius Antiochena pulsus sede fuerat, propter diutissimum octoginta circiter annorum schisma, quo Antiochena ecclesia variis de causis laboravit, contigisse, ut Cypri ecclesia ab Antiochenorum præsulum ordinatione sese subduxerit.

Libertatem obtinent Cyprii.

At Cyprii opportunam occasionem nacti, qua Joannes Antiochenus à legitima synodo Ephesina defecerat, ut Nestorii hæretici partes tueretur, act. 7. ejusdem concilii, quum nullus adesset qui Antiochenorum causam ageret, palam protestati sunt, nulla hominum memoria, nullo monumento constare metropolitas suos Antiochiæ, aut ab Antiocheno episcopo ordinatos esse, ab omni proinde extraneæ regionis episcopi potestate immunes declarati sunt. εἰ μηδὲ ἔθος παρηκολούθησεν, *dummodo hæc vetus consuetudo non sit, Cypri ecclesias ab Antiocheno ordinari, &c.* Quam sententiam, quum absoluta ac decretoria non esset, Petrus Fullo nihili faciendam putavit, quum Zenonis Imperatoris nutu Antiochenam sedem rapuisset. Ac certe Fullo votorum compos evasisset, nisi Anthemius Constantinæ sive Salaminæ episcopus, metropolita Cypri, reperto prope civitatem suam S. Barnabæ Apostoli, ut ferebat, corpore, insulæ suæ ecclesiam vere apostolicam esse, ab Apostolis Paulo & Barnaba primùm fundatam & administratam obtendisset, suique adeo juris esse debere.

In Perside religio Christiana exuberans.

XVIII. Persis regio Constantini magni ætate Christianis hominibus plena erat, quod certe eximius hic Imperator epistola quam ad Saporem Persarum regem dedit, quamque Eusebius lib. 4. de vita illius cap. 13. Theodoretus quoque lib. 1. hist. Eccl. cap. 25. recitant, egregie testatur. *Quanta porro voluptate me affici putaveris,* inquit, *quum audio id quod mihi maxime in votis est, his hominibus, Christianis scilicet, nobilissima quæque Persidis loca affatim esse decorata.* Τούτου τοῦ καταλόγου τῶν ἀνθρώπων, λέγω δὴ τῶν Χριστιανῶν, πῶς οἴει με ἥδεσθαι ἀκούοντα, ὅτι καὶ τῆς Περσίδος τὰ κράτιστα ἐπιπλεῖστον, ὥσπερ ἐστί μοι βουλομένῳ,

κεκόσμηται. Sozomenus lib. 2. hiſt. Eccl. c. XI. ubi Perſidis ſub eodem Sapore rege facta martyria narrat, Adiabenen totam, Tranſtigritanam provinciam omnem Chriſtianæ religioni addictam tradit, *ἐπίπαν χριστιανίζον*. Hinc proinde tot illi ſub Sapore martyres, in quibus viginti tres quatuor-ve epiſcopos ille hiſtoricus memorat. Sed & amplius crevit religio ſub Iſdegerde rege, Arcadio Romanis imperante, primiſque Theodoſii junioris annis, Maruthæ Amidæ in Meſopotamia epiſcopi, qui Regem ſibi vitæ ſanctimonia providentiaque devinxerat, opera.

Qui auctores Perſidem Antiocheno Patriarchæ ſubjectam dixerint.

XIX. An vero ampliſſimæ regni hujus provinciæ Antiocheno Patriarchæ paruerint, an rurſum Seleuciæ & Cteſiphontis archiepiſcopus illius in regionum harum eccleſiis adminiſtrandis vices geſſerit, operoſum fuerit inveſtigare. Petrus quidem Antiochenus Patriarcha, qui ſæculo undecimo medio ſedebat, in epiſtola ad Dominicum Gradenſem ita ſcribebat: *Reputa quanto amplior regione tua Babylon magna, Romagyris ſeu Choraſan, nec non reliquæ Orientis provinciæ, ad quas à nobis mittuntur archiepiſcopi & Catholici, qui ordinant in illis partibus metropolitas, quibus ſubſunt multi epiſcopi.* Quæ explicatius ediſſerit Willelmus Tyrius. *Viginti provincias in ſua juriſdictione, ejuſdem Deo amabilis civitatis dicitur habere Patriarcha, quarum quatuordecim ſingulos habent metropolitas cum ſuis ſuffraganeis; ſex vero reliquæ ſub duobus primatibus, qui vulgari appellatione dicuntur Catholici, quorum alter eſt Anienſis, alter verò Hirinopolitanus, qui & Baldacenſis, quæ omnes uno nomine, Oriens videlicet, nuncupantur, ſicut ex ſynodo Conſtantin. colligitur, quæ ſic habet: Orientis autem epiſcopi ſolius Orientis curam gerant, ſervato honore primatus eccleſiæ Antiochenæ, &c.* Hæc Tyrius velut & Petrus Antiochenus, utinam non ex vana Syrorum Antiochenorum oſtentatione potius quam rei veritate, ut prætenſa dumtaxat Antiochiæ præſulum jura jactaverint, non quæ vigerent in remotioribus illis Orientis partibus: quamquam non diffitear aliquos hinc inde Chriſtianos in illis paſſim regionibus, ac præſertim in Meſopotamia & Perſide ſuperfuiſſe qui priſtinam fidem catholicam integram foverent: ad quos proinde catholicos illos antiſtites ab Antiocheno delegari neceſſum eſſet, invito Seleucienſi Neſtoriano.

Lib. 4. hiſt. cap. 9.

Canones Arabici id adſtruunt.

Hanc quidem Perſicarum eccleſiarum erga Antiochenam ſubjectionem adſtruit trigeſimus-tertius canonum Arabicorum qui Nicænæ ſynodo attribuuntur, quo nempe fertur, *ut honoretur quoque Dominus ſedis Seleuciæ qui eſt in regione Orientis, quæ vocatur Almodain, nomine Catholici, & nunc permittatur ei conſtituere metropolitanos, quemadmodum* A *faciunt Patriarchæ, ne damnum patiantur Orientales, ſi Patriarcham adeuntes Antiochenum ob neceſſaria negotia, ſive ab illo redeant, inveniantque Gentiles occaſionem nocendi eis; quia Patriarcha Antiochenus in hoc præbuit conſenſum, poſtquam rogavit eum ſynodus, ne ipſi diſpliceret de ablata ſibi poteſtate Orientis. In hoc enim nihil aliud quærebatur, niſi pax & quies Chriſtiana.* Sed & canone 35. juſſum erat: *Ne Seleucienſis ſynodum in provincia Perſidis habeat, nec ullas leges condat abſque licentia Antiocheni.* Qui canones Arabici B incertæ auctoritatis ſunt: quamquam complures eorum veterem quamdam diſciplinam indicant.

Obſcura Antiocheni Patriarchæ in Perſidem juriſdictio.

XX. Quæ quidem ſuperſunt hodie Chriſtianorum harum-ce regionum monumenta alia ſeu Græcè, ſeu Syriacè vel etiam Arabicè ſcripta, nullam ejuſmodi clientelam perhibent. Sozomenus lib. 2. hiſt. cap. 8. ubi dicere incipit de martyribus qui ſub Sapore rege Chriſti cauſa paſſi ſunt, Simeonem Seleuciæ & Cteſiphontis regiarum Perſidis civitatum *archiepiſcopum* vocat. *Συμεώνην τὸν τότε ἀρχ*-C *ἐπίσκοπον Σελευκείας καὶ Κτησιφῶντος τῶν ἐν Περσίδι βασιλευουσῶν πόλεων*. Procopius lib. 2. de bello Perſico cap. 25. ait, Chriſtianis Perſidis incolis unum præeſſe Pontificem, quem Græca voce Catholicum appellant, *τόν τε Χριστιανῶν ἱερέα καθολικὸν καλοῦσι τῇ Ἑλλήνων φωνῇ*. Coſmas quoque Indicopleuſta lib. 1. Chriſt. Opinio. de Mundo, Patricium Perſidis catholicum Conſtantinopolim ſua ætate veniſſe prodit, hoc eſt Juſtiniano eodem Imperatore.

Atqui vox *καθολικὸς* delegatum quidem D procuratorem generalem, cenſoremque & luſtratorem Græcis ſignificat, pro quo etiam *ἔξαρχον* dixere; ut proinde non ſuapte auctoritate, ſed ſuperioris dumtaxat, miniſterium ſuum ageret. Sed & quis forſan auguretur vocem hanc Græcam archiepiſco Seleucienſi aſſignatam à ſuperiori præſule, qui Græca lingua uteretur. Annon vero etiam Antiocheni Patriarchæ in Perſidem auctoritas colligi queat, ex eo quod Joannes ipſe Antiochenus ait in conteſtatione ſua prima ad Theodoſium juniorem Imp. adverſus Cyrillum, E quæ exſtat in collectione ſynodica ex tragœdia Irenæi cap. 32. in ea principem rogat ne ſub ipſius imperio religionis orthodoxæ ſplendor, *qui in Perſarum firmatus eſt regione, periclitetur in imperialibus aulis*, additque: *non enim duplices Chriſtianiſmi doctrinas in Perſidem directurus es, Imperator, nec aliquid apud eos magnum fides noſtra putabitur, dum contendentibus nobis nemo ſit judex*: quæ nonnullam ejus de Perſicis eccleſiis ſolicitudinem

innuere videntur. Dicam saltem Persicarum regionum primarium pontificem priscum A *Catholici* nomen hodieque servare, pro quo corrupte *Jakelik* pronuntiant; quod, ut dicebam, pristinæ ejus à superiore, adeoque Antiocheno, delegationis argumento est.

Nulla pridem societas Christianorum Persidis cum Antiochenis.

XXI. Quidquid id est, quo tempore Petrus Antiochenus epistolam quam ante memorabam, Dominico Gradensi scribebat, Catholicus ille ejus Romagyreos seu Bagdadensis nequaquam ab Antiocheno patriarcha designabatur, sed nec ei prorsus parebat. Nam à Justiniani senioris imperio, Christiani qui in Persidis provinciis agebant, nulla cum B aliis de Romanorum ditione societate juncti erant, propter Nestorii hæresim, qua illos imbuere Persarum reges curaverant, ne ulla inter utrosque familiaritas foveretur. Cujus pessimi consilii auctor præsertim fuisse traditur Barsumas Nisibenus tunc temporis metropolita, quem Eutychius Alexandrinus Nestorianam impietatem sub Cabade rege in regionibus quæ illi suberant, promovisse, in annalibus Arabicis suis tradit. Subinde rursum quotquot è Christianis catholicam fidem retinuerant, hos Cosroës III. ut Heraclio C Imperatori stomachum moveret, Nestorianos fieri coëgit. Hinc proinde factum est, ut nulla apud Nestorianos Persidis hodiernos memoria supersit, ecclesias suas ab Antiochena sede ordinatas olim fuisse: nulla causa cur primatem suum Catholicum nuncupent. Quinimo Catholici illius sui instituendi facultatem à Romana sede acceptam ferunt alii, alii à Thaddæo Christi discipulo derivatam, quem Edessenam ecclesiam instituisse diximus. Cæterum Elias Antiochenus patriarcha anno Hegiræ 300. Christi 912. Bagdadum misit D Joannem Græcorum orthodoxorum Catholicum, quem Abraham Catholicus Chaldæorum obtento à Saraceno principe diplomate, ea urbe excedere coëgit, sed & Elias Bagdadum adductus proprio chirographo se suosque successores obstrinxit, ne inposterum liceret Catholico aut metropolitæ Græco in illa civitate manere aut sedem figere; sed identidem episcopum aliquem eo destinare, qui Græcos ibi commorantes visitaret, eorumque necessitatibus consuleret, tum deinde in regionem suam regrederetur. Hæc Asse- E manus ex Bar-hebræo.

Tom. 2. Biblioth. Orient.

Quis Aniensis Catholicus sit Willelmo Tyrio incertum.

XXII. Quis Catholicus alter ille fuerit, quem Aniensem vocat Tyrius me nescire prorsus fateor. Amidensem legendum certè non puto, etsi hic Mesopotamiæ, quam Persæ primum Romanis eripuerunt, metropolita extiterit. Armenum vel Armenium Catholicum pene dixerim, quando Nilus Doxapatrius Armeniam, illam utique quæ *Persarmenia* dicta est, quæque à Catholico suo hodieque regitur, sub Antiochena sede collocat. Hunc tamen Catholicum, qui perinde atque Nestorianus ille sui juris factus est, & ut aiunt Græci, αὐτοκέφαλος, Cæsariensi potius Cappadociæ Ponticæ diœcesis primati subjectum primitus fuisse suo loco demonstravi. Fuit rursum Tacritanus Catholicus alter Persidis & Armeniæ dictus, quem Antiochenus Jacobitarum Patriarcha jam pridem à sejunctione sua post Justiniani tempora designabat: ut orthodoxi Antiochiæ pontifices consuetudinem hanc à decessoribus suis institutam sequiori ætate putaverint.

An-non qui Iberiæ

Quamquam tacere non possum Patriarchas Antiochenos Græcos nonnullam sibi jurisdictionem vindicasse in Iberiam. Theodorus quippe Balsamon in expositione secundi canonis secundæ synodi generalis, Antiochenæ synodi dispositionem ait, Iberiæ episcopum honorasse, ipsomet Petri illius Antiocheni ævo: *latam siquidem tempore sanctissimi Patriarchæ magnæ Antiochiæ Domni Petri synodicam constitutionem, qua sanciebatur liberam esse, ac principalem, & αὐτοκέφαλον ecclesiam Iberiæ, sed tamen Antiocheno Patriarchæ subjectam;* quod planè mirum, quandoquidem Iberia nulla sua parte ad ditionem usque præsulis Antiocheni pertinere reperitur, interjecta inter utrasque regiones Armenia. Cæterum quum Pontifex idem Iberiæ Primas fuisse videatur, qui Albaniæ, in narratione de rebus Armeniæ, mentio fit Apus Catholici Albaniæ, quem Boaneses Armenorum Catholicus ad hæresim suam protrahere conatus fuit, ut naturam unam in Christo prædicaret, & Trisagion hymnum Petri Fullonis interpolatione augeret. Sex provincias sub duobus illis Primatibus, qui *Catholici* dicerentur, fuisse scripsit Tyrius. Sic quoque Nicolaus Trigaltius Jesuita in opere de expeditione apud Sinas ab Societate Jesu, ex commentariis Matthæi Riccii non-nisi sex provincias numerat, quas Bagdadensis Nestorianorum Catholicus ordinaverit. Ille nimirum testimonio codicum Latinè ex Syro idiomate redditorum à Joanne Maria Campori de eadem societate, contendit Christianam religionem apud Sinas à beato Thoma Apostolo invectam, allatis etiam ea de re probationibus ex Chaldaïcis Malabaricæ ecclesiæ breviariis: tum ut idem evincat, summam canonum synodalium appellat, in cujus parte 2. sermone 6. capite 19. *de canonibus constitutis super episcopos & metropolitanos,* simul haberi ait canonem Theodosii Patriarchæ seu Catholici, sex inprimis provincias sibi obnoxias narrantis: *Hæ sex sedes, capita provinciarum & metropolitæ videlicet Hilam, Nzivim, Prath,*

Tom. 2. Auctarii Bibl. Patr.

Lib. 1. c. 11. p. 124.

Assur, Bethgarmi, & Halah, qui digni habiti sunt, ut ordinationi Patriarchæ interveniant, nec absunt ut alii, quarto quoque anno apud Patriarcham conveniant. Alii vero remotiorum regionum sex subduntur: *sic etiam episcopi magnæ provinciæ nimirum reliqui metropolitæ Chinæ, Indiæ, Pazes, Mauzeorum, Xam, Raziquæorum, Herionæ (hæc est Cambaïa) & Smarcandiæ (hæc est Mogor) qui longissimè absunt, nec vastissimi montes & turbulentissima maria permittunt eis transitum ad libitum, mittant litteras consentionis* (id est communionis) *ad Patriarcham semel sexto quoque anno.* Quæ octo provinciæ aliæ non-nisi septimo saltem sæculo prioribus sex adjectæ sunt, imo & octavo, quo nempe ad Sinas usque Christiana religio invecta est à Nestorianis illis, qui tunc temporis Antiocheno Patriarchæ amplius non suberant. Cæterum in illo canone Nestorianorum, ubi Patriarchæ nomen Latina translatio habet, in Syriaco textu scriptum *Jakelik* conjicio.

Quatuor Persidis metropolitæ Antiochenæ sedi erepti.

Sex porro illi primarii metropolitæ ad calcem ritus ordinandorum episcoporum apud Joannem Morinum *de sacris ordinationibus*, eadem perinde serie recitantur, ut tamen pro *Nzivin*, sive Nisibe, legatur *Soba*, pro *Halah*, *Halowan*; nimirum *Hilam*, *Soba, Perath de Miscan, Assyriæ, Bethgarmi & Halowan*; quarum metropoleon major pars Mesopotamienses erant, scilicet Nisibensis, Pheratensis, Bethgarmiensis, seu Martyropolitanus & Halowaniensis. Nam Halowam in Algezira seu Mesopotamia collocat Nubiensis Geographus. Quamobrem ecclesiæ illæ Nestorianorum Catholicis addictæ fuerant, quas Antiocheni Pontificis jurisdictioni pridem paruisse constat. Id quod subjugatis per Dynastas Persarum Transeuphratensibus provinciis factum fuit.

Pag. 205.

Palæstina Antiochenæ diœcesis non fuit.

XXIII. Sunt qui putent Palæstinam omnem, cujus olim caput & metropolis Cæsarea maritima exstitit, Antiochenæ quoque sedis dispositioni fuisse subjectam, seu quod veteribus Syriæ provincia censita fuerit olim Palæstina; seu etiam Hieronymi magni auctoritate freti, qui Joanni Hierosolymitano in sua ad ipsum epistola crimini vertit, quod ad Theophili Alexandrini, non ad Antiocheni Pontificis judicium confugisset, ac si Palæstina velut aliæ Orientis regiones, Nicæno maximè urgente canone, ipsi subdita foret: *Tu qui regulas quæris ecclesiasticas*, inquit, *& Nicæni concilii canonibus uteris, & alienos clericos cum suis episcopis commorantes tibi niteris usurpare, responde mihi: Ad Alexandrinum episcopum Palæstina quid pertinet! Ni fallor, hoc ibi decernitur, ut Palæstinæ metropolis sit, ac totius Orientis Antiochia.* Ex canone igitur Nicæno Hieronymus inferebat Antiochenæ potius A sedi, quam Alexandrinæ subjici debere Palæstinam; at non certè ex recepto usu, solitaque hujus provinciæ rerum ecclesiasticarum administratione: quippe quod nullo nobis illorum temporum monumento aut testimonio exploratum est. Quin nec post triginta circiter annos Antiocheni præsules Palæstinos ordinationi suæ subesse contenderunt, quando Joannes Antiochenus provincias suas tres, alias à Palæstinis tribus ereptas sibi à Juvenale Hierosolymitano querebatur, contestatione sua priore ad Theodosium Imperatorem, B quam superiùs appellavi: *Nos vero olim quidem*, aiebat ille, *dum quædam præsumpta sint à reverendissimo quondam Hierosolymitanorum Juvenali, quievimus, dum certè quæ debeamus bellare pro regulis, videremus. Tunc quasdam festinationes & phantasias ejus hujusmodi contra utramque Phœniciam & Arabiam minime ignoramus.* Nimirum quum Antiocheni Patriarchæ fuisset metropolitarum suæ diœcesis jura tueri, nihil Joannes curabat Juvenalem tres Palæstinas quæ à Cæsariensi antistite prius regebantur, sibi subjugasse: C quod vero novellus ille Patriarcha utramque Phœniciam & Arabiam invadere cogitaret, hoc tranquillo animo non ferebat. Rursumque quum Juvenalis Arabiam saltem ad suum regimen spectare contenderet, causa in Chalcedonensi concilio act. XI. Maximum inter qui Joanni post Domnum successerat, & Juvenalem agitata, nusquam Maximus admodum conquestus reperitur quod Palæstinas tres ille usurpasset. Quamquam non omittendum Maximum eumdem, ne in totum deseruisse vel abnegasse videretur jus quale-D cumque suum in tres illas Palæstinæ provincias, pacto cum Juvenale fœdere, consensisse ut illæ Hierosolymitanæ ditionis fierent, *si tamen id venerabili Patri nostro*, aiebat, *archiepiscopo Romæ majoris placeret, qui cupit uti sanctorum Patrum canones infringibiles permaneant.* Quæ leguntur in fragmentis ejusdem concilii Latinis, in collectione nova Conciliorum, à Clarissimo Stephano Baluzio adornata. col. 1587. Quod certè non eo animo dictum à Maximo fuisse censendum est, ut Cæsariensis præsulis prisco juri consuleret, sed uti quum sedes An-E tiochena totius Orientis dispositionem sibi arrogaret, ipse significaret Palæstinam quoque ad diœcesim suam quocumque tandem modo spectare.

Antiocheni Patriarchæ potestas in suæ diœcesis ecclesias, quæ?

XXIV. Antiocheni vero Patriarchæ potestas in ecclesias quæ suæ sortis essent, non eadem fuit atque Alexandrini. Nam in Patriarchatu Alexandrino, ad Alexandriæ antistitem, omnes & singulas diœcesis ipsius episcoporum ordinationes spectasse dixi, nullosque per

Ægypti

Ægypti, Thebaïdis & Libyæ provincias extitiſſe præſules alteros, qui metropolitico jure, ut alibi fiebat, provinciarum ſuarum epiſcopos conſecrarent: Antiocheni vero Patriarchæ ditio, uti confertiſſimis provinciis plurimis conſtabat, ita ſingulis illis ſinguli metropolitæ præerant, qui quum eſſent ab Antiocheno archiepiſcopo ordinati, ſubjectarum ſibi civitatum epiſcopos conſecrabant. Atque hæc ipſa eſt vetus illa conſuetudo, quam Nicæna ſynodus canone ſuperiùs laudato ſexto apud Antiochiam eſſe ſervandam ſanxit, Conſtantinopolitanaque ſubinde ſynodus prima generalis. Innocentius Papa I. epiſtola 18. quam Alexandro Antiocheno ſecundam dedit, hoc inſuper adjecit, non oportere reliquos epiſcopos inſcio, nec abnuente Antiocheno, conſtitui. *Itaque arbitramur, frater cariſſime, ut ſicut metropolitanos auctoritate ordinas ſingulari, ſic & cæteros non ſine permiſſu conſcientiaque tua ſinas epiſcopos conſecrari. In quibus hunc modum rectè ſervabis, ut longè poſitos litteris datis ordinari cenſeas ab his qui nunc eos ſuo ordinant arbitratu: vicinos autem, ſi æſtimas, ad manus impoſitionem tuæ gratiæ ſtatuas pervenire.* Quibus poſtremis verbis Innocentius cenſebat archiepiſcopi Antiocheni facultatis ac juris eſſe, ut epiſcopos urbium non procul remotarum, licet metropolitis forſan propriis ſubeſſent, ſuarum ipſe manuum impoſitione conſecraret: niſi novum jus ſuggerere Alexandro voluerit.

Antiochenus Patriarcha extra primam Syriam epiſcopos non ordinabat.

XXI. Verum ab ejuſmodi ordinationibus epiſcoporum extra primam forte Syriam exercendis ſibi profecto temperarunt Antiocheni pontifices, uſque ad poſteriora ſaltem Epheſinæ ſynodo tempora, quibus Joannes Antiochenus jus illud exercuit in provinciis quarum metropolitæ pacis cum Cyrillo Alexandrino, Neſtorio proſcripto, initæ palam ſe refractarios præbebant. Quibus quum nimium ſe tunc addictum præferat Theodoretus, epiſtola ad Meletium Neocæſareæ epiſcopum, quæ exſtat in collectione ex tragœdia Irenæi, graviter perſtringit ordinationes epiſcoporum à Joanne variis in diœceſis ſuæ provinciis præter conſuetudinem priſtinam factas. *Vide tranſgreſſionem canonum,* aiebat, *& divinarum legum deſpectum. Quæ ei concedit regula, ut in aliena parochia conſecret! Imo quæ non hanc injuſtitiam vetat! Non ei ſuffecit illicite ordinare, ſed & adjecit alteram impietatem, ut talibus viris committeret ſacerdotium. Et Marinianum novit, &c.* Nimirum varios hos epiſcopos eccleſiis vacantibus dederat, invitis metropolitis, à quibus verebatur, ne ſchiſma hæreſimque Neſtorianam in diœceſi Antiochena propagarent, ſi epiſcopos paſſim ſuæ factionis conſtituerent illi metropolitæ.

cap. 128.

Quod quidem, quum olim turbulentis Arianæ tyrannidis temporibus, à ſanctiſſimis catholicæ eccleſiæ epiſcopis, per Orientis eccleſias factitatum ſit, quanto magis id Joanni Patriarchæ fas eſſe debuit! Rurſum Theodoretus idem epiſtola ejuſdem ſynodicæ collectionis 133. *Ad magnificentiſſimum magiſtrum militum data,* Athanaſium Dolichenſem & Marinianum in Euphratenſi provincia à Joanne abſque metropolitis ipſorum ordinatos mœrens, ſubjungit: *Multi ſunt canones qui præcipiunt non debere epiſcopum conſecrari, neque abſque metropolitano ſuo, neque ſine decreto ſuæ regionis epiſcoporum; ſed ut aut cunctis præſentibus ordinatio celebretur, aut illis ſolis abſentibus, qui vel propter infirmitatem, vel propter alias neceſſarias occupationes abfuerunt, vel per ſcripta conſentiunt, ut Chriſti gregum paſtores cum concordia conſecrentur & pace.* At Alexander Hierapolitanus Euphrateſiæ metropolita Neſtorianarum partium ardentiſſimus patronus erat. Hic vero quem Theodoretus refert, rerum ſtatus erat in Antiochena diœceſi, ex quo præſertim à ſynodo Conſtantinopolitana generali priore delegati epiſcopi fuerant, qui eam luſtrarent & componerent: poſtquam periculoſa ſub Conſtantio & Valente Impp. ætate ordinationes promiſcue paſſim raptimque ac præter ſancitas pridem regulas, à catholicis, ut mox dicebam, epiſcopis peractæ fuerant. Cæterum apparet Antiocheni Patriarchæ fuiſſe, metropolitas ſuæ diœceſis non ſolum ordinare, ſed ad ſuas civitates inſuper deducere, & eccleſiarum ſuarum thronis imponere; quod certe à Domno Antiocheno factum legimus ex libello Samuëlis & aliorum Edeſſæ clericorum, qui lectus eſt act. 10. Concil. Chalcedonenſis, παρεγένετο, inquiunt, εἰς Ἱεράπολιν, εἰς τὸν ἐνθρονιασμὸν τοῦ κύρου Στεφάνου, τοῦ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου, *Hierapolim venit ut Dominum Stephanum religioſiſſimum epiſcopum in throno collocaret.* Id quod certè per alios etiam quibus ejuſmodi manus impoſitiones committeret, facile præſtabat.

Antiochenus pontifex præ aliis Patriarcha dictus.

XXII. De Antiocheni Pontificis prærogativis non eſt quod multa dicam. Theodorus Balſamon, Antiochenus ipſe, ſæculo 12. deſinente, & 13. ineunte Patriarcha, in Meditatis canonicis ſuis, quæ lib. 7. Juris Græco-Romani edita ſunt, de ſingulorum quinque Patriarcharum præcellentiis honorumque titulis agens, Antiocheni præſertim archiepiſcopi hunc eſſe ait, ut præ cæteris Patriarcha appelletur. *Quum divinæ & ſacræ litteræ, paternæque traditiones Papam vocitent epiſcopum Romanum,* inquit, *nec non Alexandrinum; tum Conſtantinopolitanum, Hieroſolymitanum archiepiſcopum; ſolum vero Antiochenum,*

Patriarcham, qui fieri potest, ut Antiochena ecclesia nihil injuriæ patiatur, quando reliqui perinde Patriarchæ nuncupentur! cui quæstioni respondet ille, *Hoc omnino fieri, propter honoris paritatem vel identitatem, quum quinque Patriarchæ vicem unius capitis totius corporis obtineant, sanctarum scilicet Dei ecclesiarum.* Hæc Balsamon, etsi non accurate satis, cui non placeret, uti schismatico, Romanum Papam reliquis Patriarchis, tanquam superius sub Christo caput, præcellere. At sæculo quinto medio Theodoretus, aliique ditionis Antiochenæ præsules nusquam Primatem illum suum appellasse reperiuntur Patriarcham in iis quæ supersunt monumentis ipsorum, sed *archiepiscopum* dumtaxat. Hoc *Patriarchæ* nomen illi, perinde atque Hierosolymitano, datum legimus in actis sanctorum monachorum Euthymii, Sabæ & Theodosii; sed quæ sæculo sexto scripta fuerunt.

Antiochenæ ecclesiæ calamitates plurimæ.

XXIII. Quot quantasque Antiochena ecclesia calamitates, mutationesque passa sit absonum non erit strictim paucis recitare; calamitates, inquam, quibus eam ipsimet antistites sui, hæresum auctores vel patroni ac socii, deformavere. Horum agmini præivit sæculo tertio medio Paulus Samosatenus, cujus impiæ doctrinæ confutandæ causa variarum regionum ac diœcesium episcopi Antiochiam bis convenerunt, eumque tandem in secundo conventu exauctorarunt. Sæculo insequenti sanctissimo Eustathio Antiochena sede pulso, Ariani ejus in locum Paulinum Tyri, tum alios deinceps è suis subrogarunt, tum denique Meletium quem rectæ fidei studiosum nescirent. Hunc complures è catholicis admittere detrectantes, ut pote ab hæreticis inauguratum, Paulinum ejusdem ecclesiæ presbyterum, sibi à Lucifero Caralitano, aliisque præsulibus orthodoxis consecratum episcopum susceperunt. Interim alii atque alii Arianicæ factionis sub Constantio & Valente Augustis, Antiochenam sedem Meletio ejecto tenuerunt, ad Theodosium usque Imperatorem. Post Chalcedonense concilium sæculo quinto labente, Zenonis & Anastasii Augustorum auctoritate *Petrus Cnapheus* seu *Fullo*, aliique identidem illius sanctæ synodi hostes eidem ecclesiæ præfecti sunt, in primisque Severus omnium vaferrimus, qui Monophysitarum errorem tricis dialecticis roboravit, admodumque per Orientis provincias propagavit. Qui quum in Ægypto, quò Justini I. piissimi principis iram veritus fugerat, diem supremum obiisset, successor illi paulo-post ab hæresis suæ alumnis Antiochenis ex eadem secta designatus est, cui alii deinceps ad nostram usque ætatem ex aliis suffecti fuerunt. Hique sunt qui Jacobitarum Syrorum, seu Surianorum Patriarchæ audiunt: at non Antiochiæ, sed Tacritæ in Mesopotamia ad occiduum Tigridis fluvii latus posita civitate, diu sederunt: hodie vero in oppido quod Diarbekir vocatur, eodem ac regio reliqua nomine.

Jacobitarum Antiochenus Patriarcha.

Athanasius Jacobitarum Patriarcha Heraclio Monotheletarum errorem insinuat.

XXIV. Horum Severi successorum unus fuit Athanasius ille, cui quo tempore Antiochena sedes, necato à Judæis Anastasio II. Patriarcha sanctissimo, capta direptaque à Persarum rege Cosroë II. civitas pastore seu archiepiscopo viduata mœrebat, Heraclius Imp. Constantinopolim Persis devictis regrediens, Antiochenum Pontificatum spopondit, dummodo Chalcedonensem synodum admitteret. Qui Imperatori rem difficilem non fore dixit, si daret operam, ut una dumtaxat in Christo voluntas & operatio prædicaretur: cui nefariæ suggestioni, Sergio Byzantino Patriarcha suggerente, assensus est Heraclius. Hæc narrat Theophanes, qui tamen Antiochenam sedem Athanasio illi concessam silet. At post annos aliquot Macedonius quidam Antiochenus Patriarcha in aliena provincia, Constantinopoli utique factus, ac sine cleri plebisque Antiochenæ decreto consueto ordinatus, ejusque successor Macarius Monotheleticum errorem mordicus tenuerunt, & quum per octoginta annos & amplius post Cyrum Monotheletarum antesignanum nullus interim esset Alexandriæ Patriarcha qui Chalcedonensem synodum admitteret, episcopi Ægypti, qui puri puti Jacobitæ seu Monophysitæ non essent, sed Monotheletæ, à Syriæ maritimæ sive diœcesis Antiochenæ alumnis episcopis ordinabantur: quo tempore cunctæ regiones illæ, Ægyptus & Oriens omnis, Saracenis principibus parebant.

Antiochena ecclesia Monotheletica.

Antiocheni Patriarchatus administratio Philadelphiensi antistiti commissa.

XXV. Paucæ igitur his in regionibus ecclesiæ genuinam fidem orthodoxam fovebant præter illas quæ in Palæstina erant, quæque in Arabia, earumque provinciarum locis vicinioribus. Harum curam egit Romanæ sedis Pontifex, inprimisque S. Martinus Papa in synodo sua Lateranensi. Quamobrem, quum nullus etiam tunc temporis Hierosolymorum Patriarcha existeret, Joannem Philadelphiæ in Arabia metropolitam, *auctoritate Apostolica, quæ sibi data esset à Domino per Petrum Apostolum, constituit, ut suam istic vicem expleret, id est in Orientis partibus, in omnibus ecclesiasticis functionibus atque officiis, ad tollendam omnem hæresim quæ verbo fidei adversatur, & ad omne vitium expugnandum, ut sic prosperans in Domino ea quæ deforent, corrigeret, constitueretque per omnem civitatem earum quæ sedi, tum Hierosolymitanæ, tum Antiochenæ subsunt, episcopos, & presbyteros, &*

diaconos, &c. Aiebat in fine epiſtolæ ſe ſuaſiſſe Deo amabilibus epiſcopis Theodoro Eſbuntiorum & Antonio Baccathorum ejuſdem provinciæ Arabiæ, ut ipſi Joanni in omnibus adeſſent, ejuſque ſpirituali voluntati inſervirent.

Antiochenæ eccleſiæ ſtatus ſub Saracenis.

XXVI. Macario Antioch. Patriarcha hæretico damnato in ſexta ſynodo generali, Romamque emendationis gratia miſſo, Conſtantinopoli ut antè, in illius locum ſuffectus fuit Theophanes, qui in hac urbe regia, velut & deceſſor ſuus, commoratus eſt, ejuſque ſubinde ſucceſſor, quum ipſis minime per Saracenorum dynaſtas liceret Antiochiam adire. Interrupta vero mox iterum fuit Antiochenorum præſulum ſeries per quadraginta pluresque inſuper annos uſque ad Conſtantini Copronymi Imp. ſecundum, quo Hesham Califas civitatis hujus Chriſtianis annuit tandem ut epiſcopum eligerent. Hoc illi præſtiterunt ad finem uſque ſæculi undecimi, quo Latini noſtri milites cruce ſignati Antiochiam de Saracenis expugnarunt. Tunc porro Joannes qui Patriarchatum gerebat, quum noſtrorum ritibus ac moribus non aſſueſceret, Conſtantinopolim velut abdicato pontificatu ſeceſſit; quo factum eſt, ut à noſtris latini ritus Patriarcha conſtitutus ſit. Interim nihilominus Byzantini Antiocheno Joanni apud ſe defuncto ſucceſſorem Græcum more antiquo deſignarunt, alioſque deinceps, qui in urbe illa regia agebant, donec Latinis per Saracenos è Syria expulſis anno 1267. ſuos iterum Græci ſermonis Antiochia præſules habuit ad noſtram uſque ætatem: ſed ea urbe inſigni quondam funditus everſa deſolataque, Patriarcha Damaſci ſedem fixit.

Latinus Patriarcha creatus, itemque Græcus.

De Patriarchis Conſtantinopoli commorantibus.

XXVII. Cæterum Theodorus Balſamon Antiochenus ipſe, ut prædictum eſt, Patriarcha, in Meditatis ſuis quæ ſuperius appellavi, ſat innuit non omnibus arriſiſſe Antiochenorum illorum antiſtitum, ipſiuſque adeo Balſamonis in urbe regia manſionem, nonnullis contendentibus oportere ſingulos Patriarchas in ſuis diœceſibus verſari, extra quas nullis ſuis dignitatibus ac privilegiis potiri deberent. Quum enim inſtar quinque corporis humani ſenſus in eccleſia univerſa illos eſſe conſtitutos ferrent, hinc fas non eſſe colligebant, ut quiſquam eorum extra ſua loca reſideret. Ille vero negat Alexandrinum Antiochenum-ve, aut reliquos Patriarchas, iis ſuis juribus privatos fore, ſi forte extra provinciam diœceſim-ve ſuam agerent; jam dudum enim ſancitum fuiſſe, *ut haud dubie nulla de cauſa, aut prætextu,* καὶ τὸ ἀπαραίτητον *Patriarchicis juribus deſtituantur, etiam ii Patriarchæ qui cæteroqui ſacros ſibi deſtinatos thronos ob Gentilium invaſionem non poſſident. Quamvis*

A *enim gloria thronorum ſuorum per vim exciderint, tamen ſpiritualis gratia ſecundum Davidem non exſoleſcet.* Complectendos itaque amanter Patriarchas infert, qui ſanctis eccleſiis ſuis ejecti & exules in aliena diœceſi degunt. Tandem in fine Meditati illos confutat qui urgendo objiciebant (ceu iſtud à canonibus ſtatutum eſſet,) à Patriarchatu removendos Antiochenum & Hieroſolymitanum, nec cenſendos pontifices, qui non vel extremo cum periculo ſeſe conferrent ad thronos à barbaris occupatos, nec martyrii coronam perſequerentur. Tum ad canonem Trullanum 37. provocat, quo B objectum hoc nimis importunum elevet. Atque hæc de Patriarchatu Antiocheno ab illius inſtitutione ad uſque belli ſacri tempora, quo expugnata de Saracenis Antiochia, latini ritus antiſtitem habere cœpit.

Antiochia à Latinis occupatur.

XXVIII. Capta eſt à Latinis Antiochia anno 1098. die 28. Junii, cujus urbis ſitum ſtatumque Auctor libri cui titulus *Geſta Francorum & aliorum Hieroſolymitanorum*, cap. 32. ita paucis deſcribit: *Hæc urbs Antiochia valde eſt pulcra & honorabilis, quia intra* C *muros ejus ſunt quatuor montaneæ maximæ, & nimis altæ. In altiori quoque caſtellum ædificatum mirabile & nimis forte. De deorſum eſt civitas honorabilis & conveniens, omnibuſque ornata honoribus: quoniam multæ eccleſiæ ſunt in ea ædificatæ, trecenta & ſexaginta monaſteria in ſe continet. Sub ſuo jugo continet Patriarcha centum quinquaginta epiſcopos.* Huic ſcriptori Baldricus Dolenſis archiepiſcopus concinit. *Antiochia civitas eſt pulcherrima,* ait, *& munitiſſima, & copioſorum redituum opulentiſſima. Sunt intra eam quatuor* D *montaneæ ſatis altæ, in quarum una, ſublimiori ſcilicet, caſtellum eſt, quod omni civitati prominet. Deorſum civitas eſt decenter ordinata, & duplici muro circumdata. Pro ſuo magno primatu Patriarcham habet, cujus Patriarchatui ſubjiciuntur centum quinquaginta tres epiſcopi.* Eccleſiarum numerum tribus dumtaxat auget Baldricus. Is vero erat Antiochenæ, tum civitatis, tum eccleſiæ ſtatus, quando Francorum armis debellata fuit.

Urbe poſt longam obſidionem & expugnationem compoſita, *curæ fuit omnibus,* ait E lib. 6. c. 23. Willelmus Tyrius, *& præcipue patrono exercitus viro venerabili Domino Podienſi epiſcopo Apoſtolicæ ſedis legato, cooperantibus aliis qui in eodem exercitu erant pontificibus, & plebe ſuffragia miniſtrante, tam majorem urbis eccleſiam quæ in honorem principis Apoſtolorum dedicata erat, quam reliquas quæ per urbem conſtitutæ erant, in priſtinum decorem reformare baſilicas, & in eis clerum conſtituere, qui divinis jugiter ſe manciparent*

obsequiis. Narratis Tyrius quæ profana & impia Mohammedani in sacris Christianorum locis hac in urbe admiserant, subjungit: *Placuit igitur de communi consilio, ut statim sine dilatione eis clerus restitueretur, & pristina reformaretur dignitas, designatis stipendiis unde possent sustentari qui in eis Domino militarent. Obtulerunt itaque de spoliis hostium, aurum, argentum, unde fierent candelabra, cruces, calices, textus Evangeliorum, & cætera ecclesiasticis necessaria usibus utensilia, holoserica quoque ad opus sacerdotalium instrumentorum & altarium operimenta. Dominum quoque Patriarcham, Joannem nomine, qui tanquam verus Christi confessor post nostrorum adventum infinita ab infidelibus pertulerat supplicia, in propria sede cum multo honore locaverunt; per urbes singulas quæ cathedralem habere consueverunt dignitatem constituentes episcopos. Nostræ vero Latinitatis Patriarcham eo vivente qui ordinatus fuerat, eligere vel consecrare non præsumpserunt, ne duo unum & eumdem thronum obtinere viderentur, quod manifeste contra sacros canones, & contra sanctorum statuta Patrum esse dignoscitur. Sed tamen postmodum vix evoluto biennio, videns ipse quod non satis utiliter præesset Græcus Latinis, urbe cedens Constantinopolim abiit. Post cujus discessum convenientes ejusdem civitatis clerus & populus, Artasiensem episcopum, Bernardum nomine, natione Valentinum, qui in hac eadem expeditione Dominum Podiensem episcopum sequutus fuerat, capellanus ejus, sibi præfecerunt Patriarcham.*

Patriarcha Latinus electus.

Archiepiscopum creat, & pallio donat.

Patriarcha itaque de Latina gente constituto, reliquis Syriæ civitatibus quas nostri occupavere, Latinos episcopos designarunt. Quamobrem urbe capta quam illius ævi scriptores nostri Albariam nominant, in Apamiensi provincia positam, Petrus Naboriensis ei datus pontifex fuit, qui à Bernardo Patriarcha consecratus, archiepiscopus sive metropolita factus est, pallioque ab ipso donatus: ita nempe, ut quemadmodum in Occidente metropolitæ à Romano Papa, velut à Patriarcha suo pallium metropoliticæ dignitatis apud Latinos insigne accipiunt, sic in Antiochena diœcesi quicumque metropolitæ ordinarentur, pallio perinde à Patriarcha induerentur. Quod etiam jus Hierosolymitanus Patriarcha Latinus in sua diœcesi exercebat.

Antiocheni & Hierosolymitani Patriarcharum jurgia de metropoli Tyri.

XXIX. Id quod certe compertum magis fit ex dissidio quod Palæstina à Francis subacta, contigit inter utrumque Patriarcham, Antiochenum & Hierosolymitanum; quum enim Balduinus I. Hierosolymorum Rex, Godefridi Bullonii frater, agentibus sanctæ civitatis clericis à Paschali II. impetrasset Hierosolymitanæ sedi subjici quascumque civitates armis suis obtineret, subindeque Tyrus ab eodem Balduino expugnata esset, Hierosolymitano Pontifici addicta fuit ab Honorio Papa II. datis litteris quas Willelmus Tyrius lib. 13. c. 23. recitat, quum tamen, ut prædiximus, ecclesia Tyri primaria semper fuisset metropolis diœcesis Antiochenæ, suaque Antiochenæ sedi pristina jura integra inviolataque servanda Paschalis II. ipse sanxisset. Atqui Honorius diploma suum dedit, quum Willelmus natione Anglus ex sepulcri Dominici priore Tyri antistes creatus, à Guaremundo seu Germundo Hierosolymitano pallium accipere nolens, Romam illud ab ipso potius Romano Papa petiturus perrexisset. Posthac Fulcherus Willelmo successor datus, etsi à Willelmo Hierosolymitano consecratus erat, pallio tamen ab ipso ornari renuit, sed decessoris sui vestigiis insistens, Romam profectus est, illud ab Innocentio Papa II. quæsiturus. Innocentius quidem Willelmo Patriarchæ scripsit, uti mitius cum Fulchero Tyrio ageret. Cæterum Romam reversus Fulcherus mandatum accepit, ut quousque deliberaretur utri amborum Patriarcharum Tyrus in posterum cederet, ipse interim sicuti decessori suo renuntiatum fuerat, Hierosolymitano pareret, ea vero prærogativa apud sanctæ civitatis sedem potiretur, qua Tyri quondam metropolitæ Græci apud Antiochenam, seu ut πρωτόθρονος, hoc est primæ post Patriarcham sedis archiepiscopus esset, ipsiusque proinde Patriarchæ consecrator. Quo proinde judicio prisca Cæsariensis sedis metropoliticæ dignitas iterum imminuta est, quæ prima Palæstinæ metropolis esset.

Tyrus Hierosolymitanæ sedi à Romano Pontifice addicta.

Demum ab eodem Innocentio Tyri metropolis Hierosolymitanæ diœcesis in posterum facta est, datis litteris quas Willelmus ipse Tyrius refert l. 14. c. 12. sed & Gerardo Tripolitano, Radulfo Tortosano, & Henrico Biblitano Pontifex scripsit, uti Tyrensi metropolitæ suo morem ex animo gererent, idemque mandavit rursum Balduino Berytensi, Bernardo Sidoniensi & Joanni Ptolemaïdensi. Ad hæc rursum, uti par erat, Radulfo Antiocheno, ne episcopos Tyrensi metropoli subjectos à debita illi reverentia & obedientia præstanda deterreret.

Cur sic ab Innocentio Papa II. sancitum?

XXX. Atqui Innocentius sex episcopos illos Tyri metropolitæ attributos voluit, ne quorum civitates regni Hierosolymitani erant, alteri præterquam Hierosolymitano Patriarchæ parerent. Hic siquidem Hierosolymitanus antistes propter Paschalis Papæ diploma cujus ante memini, sex illarum urbium episcopos consecraverat, ut postea

Christianorum armis subacta Tyro, præsulem in ea creare posset, qui suæ sedis obnoxius A deinceps fieret; quum interim episcopatus alii Antiochiæ viciniores, ad Principatum Antiochenum spectantes, à Tyri metropolita secreti Antiocheno Papæ obedirent. *Quo factum est*, ait Willelmus loco superius notato, *ut Tyri sedes distractis membris quorum integritate à diebus antiquis, à temporibus Apostolorum, convenientibus sanctis & universalibus septem synodis longe lateque floruerat, lacera jacuerit, suis potioribus mutilata membris. Cæterum hujus tanti mali causam*, inquit, *Romanæ non immerito imputamus ecclesiæ, quæ* B *dum Hierosolymitano nos præcepit obedire, ab Antiocheno indebitè nos patitur decurtari.* Posthac Tyrensis provincia septimo episcopatu aucta est, Paneade scilicet, seu Cæsarea quondam Philippi, quam nostri quoque debellaverunt.

Antiocheni Patriarchæ Latini pallium à Romano Papa accipiunt.

XXXI. Quum ex iis quæ suprà dicta sunt, compertum fiat, metropolitas, tum Hierosolymitanæ, tum Antiochenæ diœcesium Latinos pallium accepisse à Patriarchis suis, ipsi tamen Patriarchæ illud à Romano Papa tenebantur impetrare; quod aliquando fuisse C factitatum à Constantinopolitano Patriarcha Græco asserit Luitprandus Cremonensis. Quocirca Radulfus ille Antiochenus è Latinis Patriarcha in crimen apud Innocentium Papam II. vocatus fuit, quod ipse de ecclesiæ suæ altari Pallium sumsisset, ac se Romano præsuli, ceu successorem alterum Petri Apostoli æquare attentaret. Unde quum Romam sese variis criminibus aliis quibus accusabatur, purgaturus venisset, causa dicta, *resignato pallio*, ait Willelmus Tyrius, *quod idem Patriarcha de altari Antiochenæ ecclesiæ* D *sua sibi auctoritate sumpserat, in injuriam, ut dicebatur, sedis Apostolicæ, & cardinalibus tradito, aliud ei sumptum de corpore beati Petri, more solenni per priorem diaconum traditur.* Quo solenni ritu volebant Romani novos illos Patriarchas sibi mancipare, à qua lege veteres Græci illorum decessores, si non omnino Constantinopolitanus, at saltem Alexandrinus, Antiochenus, & Hierosolymitanus immunes semper fuerant. Quinimo ex locupletissimo teste Ughello constat Mediolanenses ipsos de Italia archiepiscopos ad E usque tempora ejusdem Innocentii, nonnisi de altari quoque ecclesiæ suæ pallium accipere solitos: quem priscum morem ut desererent, auctor fuit S. Bernardus Clarevallensis Abbas, quando illos Innocentio reconciliavit, à cujus communione sejuncti prius fuerant, Petri Leonis schismati dediti. Sed in primis ex his quæ recitabimus in Aimerico Patriarcha Latino secundo apparet, nec Patriarchis Latinis fas fuisse pontificale munus aliquod obire non accepta electionis suæ à Romano Papa confirmatione: quando Aimericus Hierosolymitanus electione sua ab Apostolica sede nondum confirmata, nuptiis Balduini Regis cum Theodora Byzantina benedicere minime potuerit, sed ad ceremoniam conficiendam Antiochenus Aimericus accersitus sit.

Italiæ sacræ tom. 4. pag. 197.

Maronitæ corumque Patriarcha.

XXXII. Ex Eutychio Alexan. dixi, Ægypti episcopos, qui Chalc. synodum amplecterentur, quum totos 80. annos Patriarcha carerent, in Syriam Phœniciam-ve proficisci solitos, ut illic ordinarentur, illudque ab eis ideo gestum esse, quod in illa regione, quæ Antiochenæ diœcesis esset, Monotheletica hæresis grassaretur, in quam ipsi Cyro Alexandrino duce impegerant. Atqui Phœnicum illorum Monotheletarum nepotes fuerunt Maronitæ Libani incolæ, qui quum antehac Chalcedonensi synodo refractores se præbuissent, ita ut patratam à Petro Fullone interpolationem Trisagii admitterent, ex Monophysitis Monotheletæ saltem evaserant. Quod certissimo Willelmi Tyrii constat testimonio quod expendere curabimus, ubi speciatim de Maronitis agemus. Hi quum Patriarcham sibi creassent, ac sese postea Romanæ ecclesiæ ex animo dedidissent, Romani Pontifices de accuratissima sincerissimaque fide eorum certiores facti, illi ipsorum antistiti concesserunt, ut *Patriarcha Maronitarum Antiochenus* nuncuparetur. Quo factum est, ut tres Patriarchæ Antiocheni habiti sint, Græcus, Latinus & Maronita; Latinus, inquam, à tempore bellorum sacrorum contra Saracenos, ita ut etiam post captam à Turcis Antiochiam Romanus Pontifex aliquem semper è ritu Latino designet, qui titulo tenus Patriarcha Antiochenus habeatur. Maronitarum vero Patriarcha, non simpliciter Antiochenus dicitur, sed Patriarcha Antiochenus Maronitarum.

Ecclesiæ Antiochenæ hodiernus status.

Turco-Græciæ lib. 4. p. 296.

XXXIII. Martinus Crusius de Antiochiæ ejusque Patriarcha Græco hæc scribit: *Cæterum Antiochia quasi tota vastata est, pagos Turcarum habens, & unum pagum Christianorum, in quo una ecclesia & Christianorum Domus LX. Patriarcha Damasci habitat, habens unam ecclesiam & Christianas domos amplius CIϽ ut ex D. Gerlachio didici.* Hodie vero quum episcopi Syriæ alii sedi Apostolicæ Romanæ adjuncti sint, alii nequaquam, hinc factum est, ut quem Romanæ communionis socii eligi curaverant, à schismaticis Damasco secedere, atque Halepum se recipere coactus sit, quum illi interim suum alterum habeant qui Damasci commoratur.

PATRIARCHÆ ANTIOCHENI.

I. PETRUS *Apoſtolus*.

PETRUM Apoſtolum quo anno è carcere Herodis ab Angelo ereptus fuit, Antiochiam veniſſe, illicque primùm ſediſſe dixi; hoc eſt circa annum Chriſti quadrageſimum-quartum. Unde Romam profectus eſt verſus primum Neronis annum, ut vulgo ſentiunt accuratiores temporum indagatores. Primus, inquam, Antiochenæ eccleſiæ pontifex fuit, quum nullus antehac deſignatus eſſet, qui curam ejus præ tot illis viris prophetis & doctoribus, quibus egregie ornabatur, in ſe reciperet.

II. EVODIUS.

A S. Petro *Evodium* Antiochenis datum epiſcopum augurari licet, quando ad Apoſtolica munia Romam uſque obeunda profectus eſt; ut nempe ſuas abſentis vices expleret. Petri porrò in Antiochena ſede, ſive ſucceſſorem, ſeu etiam vicarium faciunt, præter epiſtolæ ad Antiochenſes Ignatii nomine inſcriptæ auctorem, Euſebius lib. 3. hiſt. eccl. cap. 22. & in canone Chronico, Hieronymus item non ſolum in canonis illius Euſebiani tranſlatione, verum etiam in catalogo ſcriptorum eccleſiaſticorum; in quo quum Ignatium Antioch. eccleſiæ poſt Petrum Apoſt. fuiſſe epiſcopum dixerit, Evodium proinde Petro vivente ſediſſe innuebat; Auctor inſuper Homiliæ *de Pſeudoprophetis* inter opera S. Joannis Chryſoſtomi, ſed qui ſæculi ſexti vel ſeptimi cenſendus eſt, ut alios ſequioris ævi ſcriptores taceam. Non omittendus videtur Joannes Malalas, cui fidem adhibere juvat, ubi de rebus Antiochenis, Antiochenus ipſe, ſcribit, etſi in multis aliis frequenter fallatur & fallat. *Sub initiis*, inquit, D *imperantis ejuſdem Claudii Cæſaris*, μετὰ τὸ ἀναληφθῆναι τὸν κύριον ἡμῶν καὶ Θεὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, μετὰ ἔτη δέκα, πρῶτος μετὰ τὸν ἅγιον Πέτρον τὸν ἀπόστολον τὴν χειροτονίαν τῆς ἐπισκοπῆς τῆς Ἀντιοχείας μεγάλης πόλεως τῆς Συρίας ἔλαβεν Εὔοδος γενόμενος πατριάρχης. *Decem poſt annis quam Dominus & Deus noſter Jeſus Chriſtus in cælum aſſumtus fuit, primus poſt ſanctum Petrum Apoſtolum Antiochiæ Syriæ epiſcopus factus eſt Evodus.* Addit ex neſcio quibus monumentis, ac certè cum ſacro ſcripturæ textu non prorſus, ut videtur, conſonis: Καὶ ἐπὶ τούτου χριστιανοὶ ὠνομάσθησαν, τοῦ αὐτοῦ ἐπισκόπου A προσομιλήσαντος αὐτοῖς, καὶ ἐπιθήσαντος αὐτοῖς τὸ ὄνομα τοῦτο· πρώην γὰρ Ναζαραῖοι ἐκαλοῦντο, καὶ Γαλιλαῖοι ἐκαλοῦντο χριστιανοί. *Hujus quoque tempore Chriſtiani nominati ſunt, quum Evodus idem apud ipſos verſaretur, hocque eis nomen imponeret: prius enim Nazaræi vocabantur, ac Galilæi quoque appellabantur.*

III. IGNATIUS *Martyr*.

Ignatium, quem Euſebius in Chronico, Hieronymo interpretante, Joannis Apoſtoli & Evangeliſtæ fuiſſe diſcipulum ſcripſit, à B B. Petro Antiochiæ epiſcopum ordinatum graviſſimi auctores tradidere, iique Antiochenæ eccleſiæ alumni, Chryſoſtomus homilia de ipſius Ignatii laudibus, Theodoretus dial. 1. cum Eraniſta, ubi ejuſdem ſanctiſſimi martyris teſtimonium profert, quibus Joannes Malalas ſuccenturiatur, qui vera falſis multa paſſim ſolet admiſcere. Narrat ſcilicet, quum Petrus Romam proficiſceretur, & Antiochia tranſiret, contigiſſe Evodium epiſcopum & Patriarcham Antiochenum mori, ejuſque in locum ab eodem Apoſtolo C Ignatium ordinari: διερχομένου αὐτοῦ δὲ Ἀντιοχείας τῆς μεγάλης συνέβη τελευτῆσαι Εὔοδον τὸν ἐπίσκοπον καὶ πατριάρχην Ἀντιοχείας· καὶ ἔλαβε τὸ σχῆμα τῆς ἐπισκοπῆς Ἀντιοχείας τῆς μεγάλης, τοῦ ἁγίου Πέτρου τοῦ ἀποστόλου χειροτονήσαντος. Sunt tamen qui, ut prædictum eſt, Evodium à Petro, & Ignatium à Paulo ordinatos volunt, ut ille Judæorum, hic Gentilium epiſcopus eſſet, quod quædam de Lino & Cleto Romanæ eccleſiæ epiſcopis Conſtitutiones tradunt, quæ Apoſtolicæ dicuntur; ſed illorum conjectatio nullo veteri teſtimonio fulcitur. D Septem quas S. Polycarpus martyr Ignatii epiſtolas collegit, quaſque Hieronymus poſt Euſebium, imo Origenem & Athanaſium magnum laudat, ab ipſo ſcriptas eſſe ſanis doctiſque omnibus conſtat: undecimo tandem, vel decimo Trajani Imperatoris anno, ut communis ſententia fert, Chriſti 107. die 20. Decembris, ut Græci codices Homiliæ ſancti Chryſoſtomi, quam ſuperiùs appellavi, tradunt, vel 17. velut Beda quondam in Martyrologio, glorioſus Martyr occubuit. Cæterum Doctiſſimus Antonius

Pagi, Loydii Aſaphenſis Angli litteris convictus, martyrium ejus aſſignavit anno 116. propter Joannis Malalæ inprimis auctoritatem, aſſerentis, *quo tempore terræ motus Antiochiæ accidit, Imperatore illic agente, Ignatium Antiochenum epiſcopum,* Chriſti confeſſione functum, cui Trajanus ab eo increpatus ſuccenſeret. Ἐμαρτύρησε δὲ ἐπὶ αὐτοῦ τότε ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος, ὁ ἐπίσκοπος τῆς πόλεως Ἀντιοχείας· ἠγανάκτησε γὰρ κατ' αὐτοῦ, ὅτι ἐλοιδόρει αὐτόν. Ille ſiquidem terræ motus, aiunt viri ambo eruditi, poſt duos annos contigit ab adventu Trajani in Orientales plagas, quem vix illam calamitatem evaſiſſe Dio Caſſius prodit. Anno autem imperii ſui 16. Trajanus, ſeu Chriſti 113. die 8. Januarii Antiochiam venit, unde Orientem verſus ad Parthicum bellum perrexit: quo poſt biennium ampliuſque confecto, Antiochiam rediit, ubi Ignatium Chriſtum ingenuè confitentem, ſuaſque ſuperſtitiones liberrime increpantem, ad beſtias damnatum Romam duci juſſit, in qua poſt longum ac diuturnum iter ſub anni 116. finem martyrio functus eſt. Plane hoc anno martyrii Ignatii ritè aſſignato, reliquorum Antiochiæ Patriarcharum chronologia ad Theophilum uſque optime cohæret.

IV. HERON.

Martyri Ignatio ſuffectum fuiſſe *Heronem* tradit Euſebius in Chronico, ac lib. 4. c. 36. διαδέχεται, inquit, μετ' αὐτὸν τὴν τῆς Ἀντιοχείας ἐπισκοπὴν Ἥρως (legendum Ἥρων) *Poſt ipſum* (Ignatium) *Antiochiæ epiſcopatum ſuſcepit Heron.* Qui viginti annos ſedit ſecundum ejuſdem Euſebii Chronicon, ſive ab anno Abrahami 2124. ad 2144.

V. CORNELIUS.

Euſebius in Chronico ad ann. Abrahami 2144. *Antiochiæ,* ait, *conſtituitur quartus epiſcopus Cornelius,* extra Petrum, inquam, quartus. De quo rurſum ille lib. 4. hiſt. Eccl. cap. 19. Cornelius Heronis ſucceſſor quartus ab Apoſtolis eidem eccleſiæ præfuit. Τετάρτου μὲν τῶν ἐκεῖσε μετὰ Ἥρωνα καταστάντος Κορνηλίου.

VI. EROS.

Eros Cornelio ſucceſſor datur ab Euſebio, cui viginti-octo epiſcopatus annos attribuit in Chronico, ut anno 2157. Abrahami pontificatum inierit. *Eros,* inquit, *quintus Antiochiæ conſtituitur epiſcopus.* Sic loco hiſtoriæ quem mox appellavi, ſubjungit. Quem (Cornelium) *Eros excipiens quintus ab Apoſtolis epiſcopatum geſſit.* μετὰ δὲ αὐτὸν πέμπτῳ βαθμῷ τὴν ἐπισκοπὴν διαδεξαμένου.

VII. THEOPHILUS.

Eroti ſucceſſit ex eodem Euſebio capite hiſtoriæ mox allegato 19. ſextus ab Apoſtolis Antiochenæ eccleſiæ antiſtes *Theophilus* tempore M. Aurelii Veri Imp. Τηνικαῦτα καὶ ἐπὶ τῆς Ἀντιοχέων ἐκκλησίας Θεόφιλος, ἕκτος ἀπὸ τῶν Ἀποστόλων ἐγνωρίζετο. Theophili rurſum meminit cap. 24. ubi libros ejus recenſet. Euſebium exſcribit Hieronymus in catalogo ſcriptorum eccleſiaſticorum. *Theophilus ſextus Antiochenſis eccleſiæ epiſcopus,* ait, *ſub Imperatore M. Aurelio Vero librum contra Marcionem compoſuit, qui uſque hodie exſtat. Feruntur & ejus ad Autolycum tria volumina, & contra hæreſim Hermogenis liber unus, & alii breves elegantesque tractatus ad ædificationem eccleſiæ pertinentes. Legi ſub eodem nomine in Evangelium & Proverbia commentarios, qui mihi cum ſuperiorum elegantiâ non videntur convenire.* In Chronico auctor uterque epiſcopatum ejus aſſignant anno Abrahami 2185. Atqui Theophilus ipſe Chronicon breve ſuum, quod ejus ad Autolycum libro tertio continetur, abſolvit poſt imperium M. Aurelii Veri, ut hæc proinde volumina tria ſub Commodo ediderit. *Verus imperavit annis 19. diebus decem. Tempus igitur Cæſarum qui à Julio ad mortem Veri Auguſti, continet an. 237. & dies quinque.* Sic poſt ſingulas temporum ſummas hanc unam ſubdit, omnes ſimul complectens. Quamobrem Euſebius in chronico graviter peccavit, Maximinum Theophilo ſucceſſorem dans anno Marci Aurelii 17. Chriſti proinde 177. quo nempe Pothinus Lugdunenſis cum ſuis multis nobile martyrium obiit, quum Theophilus non niſi hoc ipſo anno ſedere inceperit, deincepſque ad annum uſque 6. Commodi, & Chr. 186.

VIII. MAXIMINUS.

Euſebius ad annum 2192. Abrahami, ſeu Chr. 177. *Maximinus Antiochiæ ſeptimus epiſcopus conſtituitur,* inquit: mihi vero anno Domini 186. ut mox oſtendi. Lib. 4. hiſt. c. 24. idem Euſebius ſubjungit: *Huic porro Theophilo in epiſcopatu Antiochenſis eccleſiæ* ἕβδομος ἀπὸ τῶν ἀποστόλων *ſeptimus ab Apoſtolis ſucceſſit Maximinus.* Quumque illi tredecim anni aſſignentur ab eodem ſcriptore, diem obierit poſtremum oportet anno 199.

IX. SERAPION.

Serapion octavus Antiochiæ conſtituitur epiſcopus, ait Euſebius in Chronico ad annum Commodi XI. annoſque Pontificatus ejus duodecim numerat. Lib. 5. hiſt. eccl. c. 19. Serapionem Maximino ſucceſſiſſe proinde tradit, ubi & ejus libros memorat, præſertimque

litteras quas contra Cataphrygas edidit. Euſebium Hieronymus exſcribit in catalogo ſcriptorum eccleſiaſticorum, ubi inprimis *Serapionem undecimo Commodi anno Antiochiæ epiſcopum ordinatum* narrat, errantem hic quoque Euſebium ſequutus, quum Serapionis epiſcopatus initia omnino incidant in ſeptimum vel octavum Severi annum. Pergit de Serapione Hieronymus: *Scripſit epiſtolam ad Carinum & Pontium de hæreſi Montani, in qua hæc addit: ut autem ſciatis falſi hujus dogmatis, id eſt novæ prophetiæ, ab omni mundo inſaniam reprobari, miſi vobis Apollinaris Beatiſſimi, qui fuit in Hierapoli Aſiæ epiſcopus, litteras; ad Domnum quoque, qui perſequutionis tempore ad Judæos declinaverat, volumen compoſuit, & alium de Evangelio quod ſub Petri nomine fertur; librum ad Rhæſenſem Ciliciæ eccleſiam, quæ in hæreſim ejus lectione diverterat. Leguntur & ſparſim ejus breves epiſtolæ auctoris ſui* ἀσκήσει *& vitæ congruentes.* Quæ ſanctus eccleſiæ doctor ex Euſebii hiſtoria eccleſiaſtica l. 6. c. 12. accepit. Huic in ſerie epiſcoporum Antiochenorum, quæ Nicephori Conſtantinopolitani nomine inſcribitur, anni tribuuntur epiſcopatus κέ. 25.

X. Asclepiades.

Euſebius in Chron. *Poſt Serapionem Antiochiæ nonus epiſcopus conſtituitur Aſclepiades,* cui octo pontificatus annos aſſignat. Ejus quoque lib. 6. hiſt. eccl. cap. XI. meminit in hæc verba: *Antiochiæ vero Serapione mortuo, epiſcopatum eccleſiæ ſuſcepit Aſclepiades, qui perſequutionis tempore fidem confeſſus, maximam gloriam retulerat. Hujus ordinationis mentionem facit Alexander epiſtola ad Antiochenſes, his verbis: Alexander ſervus Dei, & vinctus Jeſu Chriſti, beatiſſimæ Antiochenſium eccleſiæ in Domino ſalutem. Expedita mihi ac levia vincula Deus fecit carceris mei tempore, poſtquam comperi Aſclepiadem virum fidei merito maxime idoneum, ſanctiſſimæ eccleſiæ veſtræ epiſcopatum divina providentia ſuſcepiſſe.* Epiſcopatum itaque Antiochenſem Aſclepiades tenuerit ab anno Chriſti 211. ac 1. Antonini Caracallæ, ad annum uſque Domini 219. & Elagabali 2. Nicephorus annos numerat θ'. 9.

XI. Philetus.

Quo tempore Alexander, Antonino Elagabalo poſt quartum principatus annum exſtincto, Romanum imperium capeſſivit, *apud Antiochiam, mortuo Aſclepiade, epiſcopatum hujus eccleſiæ ſuſcepit Philetus,* ait Euſebius lib. 6. hiſt. eccl. c. 21. & quidem accuratius quam in Chronico, in quo primum Phileti annum illigavit cum primo Macrini Imperat. *Macrinus,* ait, *præfecturam prætorii gerens Imp. factus. Antiochiæ decimus epiſcopus Philetus.* A Huic vero undecim epiſcopatus annos aſſignat, ut proinde, quum ſecundo Elagabali anno pontificatum inierit poſtremus ejus annus incidat in Alexandri Severi 9. Chr. 230. Nicephorus Phileto annos attribuit 12. ιϐ'.

XII. Zebennus.

Poſt Philetum *Antiochiæ undecimus conſtituitur epiſcopus Zebennus,* ait in Chron. Euſebius, quod contigit anno 230. Illius quoque meminit lib. 6. hiſt. eccl. c. 23. Antiochenam eccleſiam, inquit, poſt Philetum Zebinus B rexit. τῆς δὲ Ἀντιοχέων μετὰ Φιλητὸν Ζεβῖνος. Quot annos illi eccleſiæ præfuit nuſquam indicat. Nicephorus annos η'. *octo* habet.

XIII. Babylas.

Euſebius lib. 6. hiſt. cap. 29. ſancti *Babylæ* epiſcopatus initia conjungit cum primordiis S. Fabiani Papæ, τότε δὴ καὶ τοῦ κατ᾽ Ἀντιόχειαν ἐπισκόπου Ζεβίνου τὸν βίον μεταλλάξαντος, Βαβύλας τὴν ἀρχὴν διαδέχεται. *Tunc temporis Zebino Antiochiæ eccleſiæ epiſcopo è vivis migrante, eccleſiæ regimen excepit Babylas.* Atqui Fabiani Papæ ordinatio incidit in annum Chriſti 236. & C Maximini I. Imp. 2. Quamobrem ſederit Babylas oportet, Gordiano, Philippo & Decio Imperatoribus, annos circiter quatuordecim. Nicephorus tredecim ait. Hunc Euſebius in Chronico tradit, eodem quo Alexander Hieroſolymitanus anno, Decii primo paſſum; ac certe in Deciana perſequutione quæ imperii ejus biennio graſſata eſt, quum anno integro ejus edictum antevertiſſet, ut Dionyſius Alexandrinus epiſtola ad Fabium Babylæ ſucceſſorem obſervat apud Euſebium lib. 6. hiſt. cap. 41. οὐκ ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ προστά- D γματος ὁ διωγμὸς παρ᾽ ἡμῖν ἤρξατο; ἀλλὰ γὰρ ὅλον ἐνιαυτὸν προὔλαβε. *Nequaquam ab Imperatorio edicto perſequutio apud nos cœpta eſt: anno ſiquidem integro anterior illo fuerat.* Ex quibus verbis adducor ut cenſeam, S. Babylam nonniſi ſecundo ultimoque Decii anno martyrem occubuiſſe, Chriſti nimirum 251. In vinculis porro ſeu carcere diem obiiſſe dicitur Euſebio cap. 39. τῷ δὲ Ἀλεξάνδρῳ παραπλησίως ἐν Ἀντιοχείᾳ τοῦ Βαβύλα μετὰ τὴν ὁμολογίαν ἐν δεσμωτηρίῳ μεταλλάξαντος, Φάβιος τῆς αὐτόθι προΐσταται ἐκκλησίας. *Simili quo Alexan-* E *der modo, apud Antiochiam epiſcopo Babyla poſt confeſſionem in vinculis defuncto, Fabius huic eccleſiæ præficitur.* Quæ quidem ſcriptores Græcos nonnullos ineptiæ arguunt, quamlibet priſtinæ vetuſtatis ſint, quos Chronicon Alexandrinum & Joannes Malalas ſequuti ſunt, qui Babylam Numeriano Imp. paſſum narraverunt, ut & alios qui ſub Maximino. Philoſtorgius quoque ipſe in incerto reliquit, num ſub Numeriano Imp. vel ſub

Decio

Decio claruerit, libro scilicet 7. cap. 8. A quibus discrepasse videtur Chrysostomus in A homilia de eodem sancto Babyla.

XIV. Fabius.

Babylæ *Fabium* suffectum perhibet Chronicon Eusebii, quin & alii deinceps auctores: pontificatumque iniit anno 251. ad quem Dionysius sedata tantisper Decii fato, persequutione epistolam scripsit, cujus mox memineram. Alias subinde ab eodem Dionysio accepit, necnon à Cornelio Romano de Novatiani schismate, in quod eum nonnihil proclivem fuisse monet Eusebius lib. 6. cap. 43. B Uno anno & paulo amplius sedit, quem Hieronymus Fabianum nominat in libro de scriptoribus ecclesiasticis, ubi de Dionysio Alexandrino; nisi forsan Librariorum error sit.

XV. Demetrianus.

Fabio *Demetrianum* successisse fert Eusebius c. 46. ex Dionysii ad Cornelium Papam epistola: *Scribit etiam sibi significatum esse*, ait, *Fabium quidem diem extremum obiisse: Demetrianum vero ejus loco fuisse Antiochenæ ecclesiæ episcopum constitutum.* Δημητριανὸν δὲ διάδοχον C ἐκείνου τῆς κατ' Ἀντιόχειαν ἐπισκοπῆς καθεστάναι. Martyr obiit Cornelius secundo sui pontificatus anno, Decii Imp. 2.° Christi 252. Eusebius rursum in Chronico ad annum 1. Galli & Volusiani Impp. *Antiochiæ decimus-tertius constituitur episcopus Demetrianus*, cui septem annos assignat doctissimi Pontaci editio, Scaligeri vero sex, usque ad Pauli Samosateni ordinationem, Nicephorus *quatuor*, Δημητριανὸς ἔτη δ΄.

XVI. Paulus *hæreticus*.

Post Demetrianum igitur *Paulus* à patria Samosatenus dictus, impius & famosus hæreticus, Antiochenam sedem Petri Apostoli dehonestavit altero vel tertio à Valeriani Augusti captivitate anno, pro alia atque alia Eusebiani Chronici editione. *Valeriano in Persas ducto, Gallienus pacem nostris reddidit*, inquit, *Paulus Antiochiæ decimus-quartus constituitur episcopus.* Libro 7. historiæ capite 27. hunc episcopalem cathedram capessivisse innuit, sub illud tempus quo Dionysius Romanus Papa Xysto successit. Sed hæc accurata non E sunt. Voluit dumtaxat significare, Paulum publicasse impietatem sub Dionysio Papa. Jam itaque Antiochenæ ecclesiæ præfectus erat, anno 261. & 262. Circa annum deinde 264. Gallieni 12. celebrata synodus est Antiochena prior, in qua Paulus hæresim ejurare simulavit; quam posthac Zenobiæ Palmyrenorum reginæ quæ Syriam occupaverat, potentia nimia fretus iterum protulit. Unde anno 269. Claudii II. Augusti 2. concilio altero Antiochiæ habito, episcopatu in totum dejectus fuit, electusque ejus in locum Domnus. Quum vero episcopalem domum, Zenobia favente nihilominus teneret, ea ab Aureliano qui Claudio successerat, ad ordinem redacta, loco & urbe cedere, Imperatoris accedente mandato, coactus est. Annis itaque septem aut octo Antiochenæ ecclesiæ tyrannus præfuit. Quæ ad ipsum spectant legenda sunt apud Eusebium lib. 7. capp. 27. 28. 29. 30. necnon apud Epiphanium hæresi 79. & alios.

XVII. Domnus I.

Paulo suffectus est *Domnus* in secunda illa quam dixi synodo Antiochena, de quo Chronicon Eusebii ad annum 2282. Abrahami, *Paulus Samosatenus à cunctorum prædicatione desciscens, Artemonis hæresim suscitavit, in cujus locum Antiochenæ ecclesiæ decimus-sextus ordinatur episcopus Domnus.* Lib. 7. hist. cap. 30. refert Eusebius synodi posterioris ad Romanum, Alexandrinum, & reliquos orbis antistites epistolam, in cujus fine Patres istud de Paulo adjecerunt: *Hunc igitur Deo bellum indicentem, nec cedere volentem, quum à communione nostra separavissemus, necesse habuimus alium ejus loco catholicæ Ecclesiæ episcopum ordinare, non absque divina, ut credimus, providentia, Demetriani scilicet beatæ memoriæ episcopi, qui ante illum magna cum laude eamdem rexit ecclesiam, filium Domnum, virum omnibus, quæ episcopum decent, dotibus bonis ornatum.* τὸν τοῦ μακαρίου Δημητριανοῦ καὶ ἐπιφανῶς προστάντος πρὸ τούτου τῆς αὐτῆς παροικίας υἱὸν Δόμνον, ἅπασι τοῖς πρέπουσιν ἐπισκόπῳ καλοῖς D κεκοσμημένον. *Quod quidem vobis significamus*, inquiunt, *ut & ad eum scribatis, & ab eo communionis litteras accipiatis.* Quinque solum Pontificatus annos Domno tribuit Eusebius in Chronico, ut fato proinde sit functus anno Domini 274. Nicephorus duos dumtaxat annos habet, ἔτη β΄.

XVIII. Timæus.

Idem Eusebius in Chronico ad annum Aureliani 1. Christi 274. *Antiochenæ ecclesiæ, ait, decimus-septimus ordinatur episcopus Timæus:* in historia vero ecclesiastica lib. 7. cap. 32. scribit Timæum Antiochiæ episcopatum gessisse, queis temporibus Romanum Felix, Eutychianus & Caïus, κατὰ τούσδε τῆς Ἀντιοχέων ἐπισκοπῆς μετὰ Δόμνον ἡγήσατο Τιμαῖος. *Horum ætate post Domnum Timæus Antiochenæ ecclesiæ præfuit, cui nostra memoria successit Cyrillus.* Novem episcopatus annos Timæo adscribit in Chronico, ut vivere desierit anno Christi 282. quo successor illi datus est

Cyrillus. In Nicephori catalogo annos decem legimus, ἔτη ι'.

XIX. CYRILLUS.

Eusebius *Cyrillum* ad suam usque ætatem Antiochenum episcopatum tenuisse dicit, ὃν ὁ καθ' ἡμᾶς διεδέξατο Κύριλλος. In Chronico autem ad annum 4. Probi Imperatoris, *Antiochiæ decimus-octavus constituitur episcopus Cyrillus*, cui viginti annos attribuit, ad annum proinde Christi 303. Nicephorus vero ἔτη ιε'. annos quindecim.

Hist. Eccl. lib. 4. c. 32.

XX. TYRANNUS.

Addit illò loci Eusebius, μετὰ δὲ Κύριλλον Τύραννος τῆς Ἀντιοχέων παροικίας τὴν ἐπισκοπὴν διεδέξατο, καθ' ὃν ἤκμασεν ἡ τῶν χριστιανῶν πολιορκία, *Post Cyrillum Tyrannus episcopatum Antiochensis ecclesiæ suscepit, cujus tempore ecclesiarum obsidio maxime viguit.* In Chronico ad annum 16. Diocletiani, *Antiochiæ decimus-nonus constituitur episcopus Tyrannus.* Qui tamen non nisi vigesimo Diocletiani, Chr. 304. currente sedere cœpit, quo nempe persequutionem Imperator ille inchoavit, vel decimo-nono, ut vult Eutychius Alexandrinus in Annalibus Arabicè scriptis, apud quem non Tyrannus, sed *Euris* dicitur, Librariorum utique Arabum errore. Idem Eutychius undecim annos ei assignat, tredecim Nicephorus ἔτη ιγ'. necnon Theophanes. Obiit ergo secundum Eutychium anno Christi 314. secundum aliorum chronologiam anno 316. At certe, quod Theodoretus affirmat, quo tempore pax ecclesiis reddita est, ac proinde post annum 313. quo Maximinus persequutorum ultimus exstinctus fuit.

XXI. VITALIS.

Antiochiæ post Tyrannum vigesimus constituitur episcopus Vitalis, ait Hieronymus in Chronico: cui concinit Theodoretus lib. 1. hist. eccl. cap. 3. ἐν Ἀντιοχείᾳ δὲ μετὰ Τύραννον, τῆς τῶν ἐκκλησιῶν ἀρξαμένης εἰρήνης, Βιτάλιος τὴν ἡγεμονίαν παρέλαβεν, ὃς καὶ τὴν ἐν τῇ παλαιᾷ καταλυθεῖσαν ὑπὸ τῶν τυράννων ᾠκοδόμησεν ἐκκλησίαν. *Antiochiæ autem episcopatum, mortuo Tyranno, quum jam pax ecclesiarum vigere cœpisset, Vitalis obtinuit, qui ecclesiam ibi à tyrannis in Palæa dirutam ædificavit,* hoc est in veteri civitate, seu in ea parte quam Seleucus urbis conditor de Antiochi filii sui nomine Antiochiam nominavit. In hanc ecclesiam catholici quibus Meletius de quo infra dicetur, præerat, Arianorum consortium fugientes se receperunt an. 361. quam Joannes Chrysostomus Antiochenis Christianis carissimam fuisse ait, & cæterarum matrem, ut pote ab Apostolis primùm fundatam. Vitalem sex circiter annos sedisse tradunt Nicephorus & Theophanes, ἔτη ς'.
A ut anno circiter 318. vel 319. diem postremum obierit. Subscriptus legitur Ancyranæ & Neocæsariensis synodorum decretis, quæ statim à sedata omni Christianorum insectatione celebratæ sunt anno 314.

Homil. in Inscript. Actorum 2.

XXII. PHILOGONIUS.

Post quem (Vitalem scilicet) *Philogonius vigesimus-primus*, ait Hieronymus. S. Joannes Chrysostomus in die natali illius, die 20. Decembris ad populum Antiochenum sermonem habuit, quo compertum fit, eum ex
B uxore quam ante episcopatum duxerat, filiam sustulisse, in foro causarum patronum egisse, ibique pauperum & insontium causas strenuè defendisse. Factus episcopus ecclesiam in Palæa restitui cœptam perfecit. Φιλογόνιος δὲ μετὰ τοῦτον τὴν προεδρίαν λαβών, ait Theodoretus loco quem in Vitale appellavi, τότε λειπόμενα τῇ οἰκοδομίᾳ προστέθεικε, καὶ τὸν ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἐν τοῖς Λικινίου καιροῖς ἐπεδείξατο ζῆλον. *Huic* (Vitali) *successit Philogonius, qui & adjecit quæ & illius ecclesiæ ædificio videbantur deesse, & tempore Licinii veræ pietatis studium*
C *monstravit.* Arius qui hæresim suam posterioribus Philogonii annis cudit, hunc eodem Theodoreto teste, tanquam impietatis suæ adversarium veritus est, ut & Hellanicum Tripolis, & Macarium Hierosolymorum. Mortuus sit oportet anno saltem 323. vel 324.

XXIII. PAULINUS.

Hieronymus in Chronico, Philogonio nominato subdit: *cui succedit vigesimus-secundus Paulinus*, ex episcopo scilicet Tyri, uti
D discimus ex lib. 1. Eusebii Cæsariensis contra Marcellum Ancyranum cap. 4. ubi & illum patria Antiochenum fuisse tradit, quem subinde Antiocheni cives uti bonum proprium sibi jure vindicassent, ὡς οἰκεῖον ἀγαθοῦ. Plura de eo in episcopis Tyri. Obiit utique anno ipso 324. Nam ejus successor Eustathius insequenti anno concilio Nicæno generali adfuit. Paulinum hunc Antiochenum à Theodoreto prorsus omissum mirari subit, eo maxime quod Nicephorus quoque, Theophanes & Eutychius Alexandrinus, quinque
E annos episcopatus ei assignant, quorum opinioni obstat temporis brevitas quæ ab exortu Arianæ hæresis usque ad Nicænam synodum intercessit, hoc est inter Philogonii ætatem, & Eustathii qui Nicænæ synodo interfuit anno 325.

XXIV. EUSTATHIUS.

Eustathius genere Pamphylius Sidetes, ait Hieronymus, *primum Berœæ Syriæ, deinde*

Antiochiæ rexit ecclesiam, & adversus Arianorum dogma componens multa, sub Constantio principe pulsus est in exilium Trajanopolim Thraciarum, ubi usque hodie conditus est. Extant ejus volumina de anima, de Engastrimytho adversus Origenem, & infinitæ epistolæ, quas enumerare longius est. Strictim Hieronymus libro de scriptoribus ecclesiasticis, quæ paulo fusius enarranda. Sozomenus eum Berrhœa ad Antiochiæ sedem à Patribus Nicænis translatum tradit l. 1. hist. c. 2. Theophanes vero migrationem hanc synodi auctoritate dumtaxat firmatam, ὡς ἐκύρωσε. Athanasius in Apologia de fuga sua post initium, Eustathium ὁμολογητὴν, *confessorem & orthodoxum virum*, Antiochia contra jus ablatum dicit. Sub Diocletiano proinde vel Licinio Christi fidem confessus erat. Hunc passim prædicat Theodoretus, inprimis vero Chrysostomus ejus encomium pronunciavit. *Philogonio,* inquit lib. 1. cap. 7. Theodoretus, *ex hac vita ad meliorem translato, Eustathium episcopi, sacerdotes, & universus populus Christo deditus, communibus suffragiis ecclesiam illum pascere coëgerunt.* In Nicæna synodo Imperatori Constantino peroravit, & quum ex episcoporum primoribus unus esset, admodum contulit ad Arianam hæresim proscribendam. Quocirca vicissim ab illis proscriptus seu exauctoratus fuit sub Constantino, ut ferunt rerum ecclesiasticarum narratores, Theodoretus, Socrates, Sozomenus, Philostorgius, quin etiam Athanasius, loco quem antè appellavi: sed nec alia causa afferri possit tumultuum quos in ecclesia Antiochena post Nicænam synodum excitatos prodit Eusebius, præter iniquam ejus depositionem, quam doctissimus Pagius anno 327. factam contendit, Tillemontius anno 331. ratam vero iterum factam anno 340. Sozomenus certe lib. 2. cap. 17. diserte refert sub Constantio Imp. seditionem Antiochiæ conflatam propter Eustathium abdicatum. Præterea Eusebio Cæsariensi oblatus non fuisset episcopatus Antiochenus (quod quidem Eusebius ipse asserit) nisi Antiochena ecclesia orthodoxo & legitimo præsule suo ab Arianis ejecto. Contigit igitur Antiochenæ ecclesiæ viduitas illa anno saltem 331. Atqui Eustathius ætatem produxit ad annum Chr. 370. quo Demophilus Arianus Constantinopolitanam sedem capessivit. *Tunc enim,* ait Socrates lib. 4. cap. 14. necnon Sozomenus lib. 6. cap. 12. *qui fidei consubstantialis favebant, se tempus opportunum nactos arbitrati, Evagrium quemdam fidei suæ fautorem designant episcopum,* urbis regiæ scilicet, *quem ordinat Eustathius ille, qui olim Antiochiæ episcopus fuerat,* καὶ χειροτονεῖ τοῦτον Εὐστάθιος, ὁ πάλαι ποτὲ ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας γεγονώς, *qui à* A *Joviano revocatus ab exilio Constantinopoli tunc agebat, ut eos confirmaret, qui consubstantialis fidem tenebant, illicque tunc delitescebat.* Addit uterque Arianos in seditionem actos, in causâ fuisse cur Imperator Eustathium denuò Bizyam Thraciæ, & Evagrium aliò relegaret. Quid posthac Eustathio factum sit, quove anno, quo tandem loco vivere desierit, non prorsus certum; at grandævus plane mortuus est, ac certe nonagenarius. Hieronymus, Trajanopoli in Thracia conditum scripsit, Theodorus lector & ex eo Theophanes, B Philippis in Macedonia, à Calandione Patriarcha initio Patriarchatus ipsius Antiochiam relatum, post centesimum ab ejus obitu annum, μετὰ ἑκατὸν ἔτη τοῦ θανάτου Εὐσταθίου, ut diem obierit anno circiter 382.

Hieronymus ei, postquam sede dejectus fuit, suffectos ab Arianis subjecit in Chronico Eulalium, Eusebium, Euphronium, Placillum, Stephanum, Leontium, Eudoxium, Meletium, Euzoïum, Dorotheum, rursumque Meletium; *quorum,* inquit, *tempora non digessi, quod eos hostes potiùs Christi, quam* C *episcopos judicem.* Hos tamen singulatim recensere instituti operis ratio postulat, etsi singulorum annos & tempora explicare difficillimum sit.

XXV. Eulalius.

Theodoretus lib. 1. hist. eccl. cap. 22. Hieronymo succinit, atque ab Arianis *Eulalium* Eustathio subrogatum narrat: οὗτοι δὲ πρῶτον ἀντ᾽ αὐτοῦ χειροτονοῦσιν Εὐλάλιον. *Hi porro Eustathii loco Eulalium ordinant:* quem paulo-post defunctum subdit: τοῦτου ὀλίγον ἐπιβιώ- D σαντος χρόνον.

XXVI. Eusebius.

XXVII. Euphronius.

Celebris ille Cæsariensis *Eusebius* est; quem Antiochiæ episcopis accenset Hieronymus, quamvis ad eam sedem transire recusaverit, quod ipse perhibet, ac Constantinum ad Antiochenæ synodi Patres plebemque Antiochenam scripsisse, ne ipsum Cæsarea avellerent. Ea retulit lib. 3. de vita ejusdem Constantini c. 62. & seqq. quæ Theodore- E tus perstringit paucis loco superius laudato. *Quo aliquanto post mortuo,* inquit (Eulalio scilicet) *Antiocheni in animo habebant Eusebium Palæstinum ad se transferre* Εὐσέβιον τὸν Παλαιστινὸν μεταθεῖναι ἠθέλησαν. *Verum nolente Eusebio ab uno episcopatu ad alterum transferri, illudque ne fieret annuente Imperatore, Euphronium elegerunt.*

Pro Eusebio igitur Antiochenorum episcopus factus est *Euphronius,* Εὐφρόνιον προεβάλοντο, EUPHRONIUS.

qui post ordinationem suam annum dumtaxat integrum & paucos menses vixit. ἐνιαυτὸν γὰρ καὶ μῆνας ὀλίγους μετὰ τὴν χειροτονίαν ἐβίω. Eusebius ut dictum est, l. 3. de vita Constantini c. 62. epistolam recitat ejusdem Imperatoris synodo Antiochenæ datam, ne ipsum Eusebium ex ecclesia Cæsariensi amoveant, in qua illis proponit eligendos aut Euphronium Cæsareæ in Cappadocia, aut Georgium Arethusiæ presbyteros. Euphronium vero præ altero designaverunt, Hieronymo & Theodoreto testibus.

XXVIII. Placillus.

Quem *Placillum* Hieronymus, *Flacillum* Sozomenus, hunc Theodoretus *Placentium* nominat. *Quo* (Euphronio) *mortuo*, inquit, Πλακεντίῳ τῆς ἐκκλησίας ἐκείνης τὴν προεδρίαν παρέδοσαν. *Illius ecclesiæ præsulatum Placentio tradiderunt, qui omnes Ariana labe delitescente laborabant.* Circa annum 333. Placillum Antiochenæ ecclesiæ præpositum fuisse viri eruditi censent. Tyrensi synodo interfuit anno 335. in qua cum Arianis suis Athanasio & episcopis Ægypti, insidias molitus est, de quibus questi sunt epistola ad Dionysium comitem; mox Hierosolymitanæ, quæ mensis Septembris die 13. inchoata est in dedicatione ecclesiæ Resurrectionis, quam Constantinus exstruxerat. Hujus enim annua memoria hac ipsa die celebrabatur, & in crastina sanctæ Crucis exaltatio sive ostensio fiebat. Rursum Antioch. synodo præfuit, quæ in ejusdem civitatis ecclesiæ dedicatione habita est an. 341. quæque Athanasium denuo proscripsit, ut fert Sozomenus l. 3. c. 5. ubi *Placitus* dicitur. Nicephorus in catalogo sic perinde habet: Φακέλλιος ἐφ' οὗ τὰ ἐγκαίνια τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Ἀντιοχείας, *Phacellius cujus tempore dedicata magna ecclesia Antiochiæ:* quod anno quinto ab obitu Constantini contigit. Julius Papa epistolam scribens ad hujus synodi episcopos Placillum post Dianeum Cæsariensem Cappadociæ posuit. Addit Nicephorus, ut & Theophanes annos duodecim sedisse, ἔτη ιβ'. quorum utique primus fuerit 333. æræ Christianæ vulgaris.

XXIX. Stephanus.

Post Placillum, *Stephanus* ab Arianis Antiochenæ ecclesiæ præfectus fuit, etsi presbyteri gradu olim ejectus erat, in quem sanctus Eustathius eum redintegrare prorsus recusarat. Ad synodum Sardicensem causam dicturus venit an. 347. sed Sardica concilio nondum inchoato cum Eusebianis suis Philippopolim secessit, quorum primus epistolæ adversus legitimam synodum subscriptus reperitur, *Stephanus episcopus Antiochiæ Syriæ.* Hunc tamen exacto tertio episcopatus anno Eusebiani A ipsi exauctorarunt, ob varia crimina quæ Theodoretus recitat lib. 2. hist. cap. 9. & 10. Nicephorus & Theophanes tres annos episcopatum ab eo gestum ferunt. Anno itaque 348. Antiochena sede pulsus est.

XXX. Leontius.

Stephano licet ob flagitia exauctorato, *non propterea Antiochena ecclesia Ariana labe liberata est*, ait l. 2. c. 10. Theodoretus, Λεόντιος γὰρ μετ' ἐκεῖνον τῆς προεδρίας ἔτυχεν, *Leontius quippe præsulatum post eum adeptus est, vir* B *genere Phryx, versuto animo, saxis in undis maris latentibus persimilis,* quem Stephano quoque successorem dat Hieronymus in Chronico. Presbyteri gradu ejectus fuerat, quod seipsum castrasset, ut Eustolio muliercula liberius potiretur. Aëtii Anomœorum auctoris magister fuerat, quem diaconum fecit, mox verò deposuit. Improbitatem ejus describit Theodoretus cap. 24. refertque Flavianum & Diodorum Antiochenæ ecclesiæ presbyteros sanctissimos irritas fecisse insidias, quas ille Catholicæ fidei alumnis strueret. C Obiit anno 357. post octavum episcopatus annum cum dimidio. Sozomenus Leontium pontificatus initio Eustathianorum communionem admisisse narrat lib. 3. cap. 19.

XXXI. Eudoxius.

Accepta Leontii morte, *Eudoxius* Germaniciæ episcopus, qui in Occidente & Sirmii, ut videtur, morabatur, Eunuchorum palatii opera impetrata à Constantio Augusto licentia in Syriam reversus, Antiochenam sedem occupat, absque Georgii Laodiceni, D Marci Arethusiæ, & aliorum quorum intererat episcoporum suffragiis. Arabissa in minore Armenia oriundus erat, ex patre primum flagitioso, posthac vero, si Philostorgio credimus, Christi martyre. Eudoxium ob vitam male institutam, tametsi Luciani martyris discipulus fuisset, sanctus Eustathius in clerum cooptare renuerat. Anno 341. Antiocheno concilio interfuerat Germaniciæ episcopus. Anno 345. in Occidentem prolixam fidei expositionem tulerat ad Constantem Imperatorem. Post biennium epistolæ Arianorum E Philippopoli subscripsit. An. 351. Sirmiensi synodo adfuit, ac 355. Mediolanensi. In Seleuciensi synodo se junxit Acacio Cæsariensi, & Georgio Alexandrino, aliisque puris Arianis, quorum tamen fidei formulæ nequaquam subscriptus legitur apud Epiphanium hæresi 73. Cæterum à majori parte episcoporum à quibus illi defecerant, exauctorari meruit. Videndus Socrates l. 2. c. 21. & Sozomenus l. 4. c. 21. Antiochenam sedem duobus annis

tenuit; unde pulsus, ad Constantinopolitanam transiit, ac de eo jam in Patriarchis A Constantinopolitanis.

XXXII. ANIANUS.

Eudoxio in Seleuciensi synodo destituto, ejus in locum ibidem *Anianus* Antiochenæ ecclesiæ presbyter designatus est, & in ecclesia Seleuciensi ordinatus. Quem tamen qui ab Acacii partibus erant, apprehensum Leonæ & Lauricio præfectis tradiderunt, qui synodo Imperatoris nomine præfuerant. Quod narrant Socrates lib. 2. cap. 40. Sozomenus l. 4. c. 22. Epiphanius quoque hæresi 73. *Anianum* hunc nihilominus inter Patriarchas Antiochenos censent Nicephorus & Theophanes, quem annos quatuor episcopatu functum ferunt. Ἀνιανὸς ἔτη δ'. Complexi videntur prima Meletii tempora, qui paulo-post initum episcopatum Antiochena sede pulsus fuit. B

XXXIII. MELETIUS.

Armeniæ urbis cujusdam episcopus primum fuit *Meletius*, inquit Theodoretus l. 2. c. 31. Sebastiæ scilicet, Socrati & Sozomeno, imo & Hieronymo. Quam sedem ob difficiles C civium mores relinquere coactus, Berrhœam Syriæ migravit, cujus episcopus Socrati dicitur lib. 2. c. 44. Hunc quia Ariani hæresi suæ addictum putabant, & Acacio præsertim Cæsariensi, à Constantio Augusto impetrarunt, ut Antiochenæ ecclesiæ præficeretur: quod post confectum bellum Persicum anno 361. contigit. Multo honore ab Antiochenis exceptus fuit, moxque coram collectis episcopis de divina Verbi persona & essentia quum perorasset, in Acacianorum odium incurrit, ceu quorum dogma non adstruxisset, D sed Catholicorum potius. Quamobrem uno vix mense elapso, tanquam Sabellianus Antiochia pulsus, in patriam suam Militenen in Armenia minore relegatus fuit ab Imperatore; qui tamen, quod maxime Arianorum intererat, decretum electionis ejus ab Eusebio Samosateno recipere non potuit; ut Theodoretus refert lib. 2. cap. 32. Hieronymus in Chronico ad annum Constantii Imperatoris 23. pauca hæc de Meletii prima inauguratione & ejectione perstrinxit: *Meletius Sebastiæ Armeniorum episcopus, ab Acacio &* E *Georgio Arianis Antiochiam transfertur, & post non grande intervallum, quum presbyteros qui ab Eudoxio antecessore suo depositi erant, suscepisset, exilii justissimam causam subita fidei demutatione delusit.*

XXXIV. EUZOÏUS.

Euzoïus Antiochena sede ab Arianis, amandato Meletio, donatus fuit, quem olim magnus Alexandrinæ ecclesiæ antistes Alexander diaconi gradu una cum Ario destituerat, egregium Arianæ impietatis patronum, ait Theodoretus lib. 2. cap. 31. Quo factum est ut Catholici qui hactenus ab Arianis se palam non secreverant, quod illorum impietas non tota patesceret, seorsim deinceps convenerint in ecclesia in Palæa seu veteri urbe structa, cujus ante mentionem feci. Uno dumtaxat anno episcopatum gessit, Meletio Antiochiam reverso statim à Constantii obitu. Constantinopoli interiit an. 376. Valente V. & Valentiniano juniore I. Coss. ut fert Socrates lib. 4. cap. 28. An. 361. Constantium Imperatorem morti proximum baptizavit, quod fert Athanasius lib. de synodis. Eodem Athanasio defuncto anno 373. Euzoïus Valentis potentia fretus, Lucium Alexandriæ antistitem creavit, & in episcopali sede constituit. Socrates lib. 4. cap. 21. Theodoretus lib. 4. cap. 19.

XXXV. MELETIUS *iterum.*
PAULINUS *simul.*
DOROTHEUS *Arianus.*

Constantio Imperatore defuncto, Julianus impius licet apostata, exulantes episcopos quum sedes suas repetere lata lege permisisset, *Meletius* Antiochiam reversus est, eique Euzoïus loco cedere coactus, anno 362. mense circiter Decembri. Hæc Theodoretus in primis l. 3. c. 3. addit orthodoxæ fidei alumnos qui omne Arianorum consortium fugientes in ecclesia Palææ conveniebant, quique de S. Eustathii episcopi quondam sui nomine Eustathiani audiebant, nec subinde Meletium admisisse, ut pote ab Arianis promotum, quos quum Lucifer Caralitanus ex Ægypto profectus, & Antiochiam transiens, ad concordiam cum his qui Meletio adhærebant, adducere non potuisset, *Paulinum* eorum ducem & presbyterum, episcopum ipsis designavit consecravitque, ne pastore diutius carerent. Unde gravis inter Antiochenos fideles nata dissensio, quam 85. annos durasse tradit Theodoretus. Dissensionem fovebant diversi utrimque de divina Trinitate loquendi modi, quum illi qui à Meletio erant unam in Deïtate οὐσίαν, *essentiam*-ve, tresque simul ὑποστάσεις, *hypostases*, seu subsistentes personas prædicarent; qui autem à Paulino hypostasim ab *essentia*, οὐσία propriè dicta ex trito usu non distinguentes, ut unam essentiam, ita hypostasim unam, tresque personas pronuntiarent, pari tamen eodemque ac sano utrique sensu, quemadmodum in Alexandrina synodo Athanasius examinata utrorumque sententia definivit. Chronici Alexandrini consarcinator, quum varios auctores cujuscumque fidei aut

sectæ essent passim exscriberet, ex Ariano quodam auctore (quidni Philostorgio?) « Meletium ob impietatem aliaque flagitia damnatum, Antiochiam reversum, hujus urbis sedem suam priorem invasisse, adjuvantibus illum viris è clero, qui à sancta synodo proscripti erant, inter quos Diogenes, quin etiam Vitalis, qui tamen à Meletio subinde deficiens Vitalianorum sectæ parens fuit »: Quæ scripta esse ab Ariano quopiam dixi, quamvis non valde dissona sunt ab iis quæ de Meletio retulimus. Cæterum Meletius iterum, Valente Imperatore an. 370. in Armeniam, Arianis agentibus, relegatus fuit. Antiochiæ autem agebat adhuc anno 367. quo sanctus Joannes Chrysostomus ab ipso baptizatus fuit, & Ecclesiæ lector factus. Anno 378. labente, Valente exstincto, sedem suam recuperavit. Anno insequenti numerosissima synodo collecta, capita fidei in Romano concilio sancita probavit, vicissimque fidei tomus seu formula edita est, quæ post annos aliquot in synodo Constantinopolitana generali priore rata habita est, & Romam missa. In primo synodi hujus generalis conventu, anno 381. Constantinopoli obiit Meletius, cujus corpus Antiochiam relatum statim fuit. Annuam ejus memoriam Græci recolunt die 12. Februarii. Nicephorus eum confessorem vocat; cui viginti quinque episcopatus annos assignat. Μελέτιος ὁ ὁμολογητὴς, ὁ καὶ ὑπὸ Οὐάλεντος ἐκβληθεὶς, ἔτη κέ.

PAULINUS.

Paulinus presbyter olim à S. Eustathio ordinatus, vir fuit doctrina vitaque inculpata insignis, Ruffino, Socrate, Sozomeno, imo confessor, sancto doctori Hieronymo. *Lucifer Caralitanus, accitis duobus aliis confessoribus*, ait in Chronico Hieronymus, *Paulinum Eustathii episcopi presbyterum, qui se nunquam hæreticorum communione polluerat, in parte catholica episcopum facit.* Ei communione junctus est Athanasius cum tota Ægypto, Epiphanius quoque cum Insula sua Cypro, & omnes cum Romana Occidentis ecclesiæ. Cæterum Paulinus ante reversum ab exilio Meletium ordinatus fertur à Socrate, lib. 3. cap. 9. Sozomeno lib. 5. cap. 11. Gregorius idem Nyssenus testatur oratione in Meletium, pag. 592. sub Valente, Meletio iterum exulante, Paulinum Antiochiæ quietum egisse, quippe cujus eximiam sanctimoniam coleret, ait Socrates lib. 4. cap. 2. & lib. 5. cap. 5. quin etiam Sozomenus lib. 5. cap. 7. Valente mortuo nona Augusti anno 378. reversus Antiochiam Meletius, Paulinum ad mutuam concordiam invitavit, ut ambo eodem in throno sederent. Abnuit Paulinus, qui demum pacem hac lege transigi assensus est, ut altero è vivis erepto, alter solus Antiochenam sedem teneret: quod & sancitum fuit, adjectis sacramentis ab illis præsertim qui in episcopos Antiochenos præ cæteris aliquando electum iri videbantur; inter quos Flavianus & Diodorus presbyteri erant; quæ quidem Socrates narrat lib. 5. cap. 5. necnon Sozomenus lib. 7. cap. 3. Amborum hoc fœdus Occiduarum partium præsules probavere. At vero quum anno 381. Meletius, Constantinopoli absoluto priori synodi generalis conventu, diem obiisset, Flavianus ipse de quo modo dicebam, pactis conventis posthabitis, Antiochiæ episcopus ordinatus est, Paulino contempto, qui Romam confestim profectus, synodo frequenti quæ in ea urbe celebrabatur, interfuit anno 382. Antiochiam regressus, S. Paulam Romanam viduam cum S. Hieronymo itineris ejus socio hospitio recepit: biennio post, ipso quo Maximum Theodosius vicit anno, Christi scilicet 388. vivere tandem desiit octogenario major.

DOROTHEUS.

Interim quum Meletius & Paulinus Catholicis Antiochenis præessent, Euzoïo an. 376. defuncto, Arianorum ejusdem urbis antistes fuit *Dorotheus*, quem Sozomenus lib. 6. cap. 37. *Theodorum* nominat Θεόδωρος, voce synonyma, ut sæpe contigit. Dorotheum dico ex Philostorgio Ariano scriptore, qui lib. 9. cap. 14. ὅτι τελευτήσαντος Εὐζωΐου τοῦ Ἀντιοχείας ὁ Δωρόθεος ἐξ Ἡρακλείας τῆς Θρᾴκης, εἰς τὸν ἐκείνου μεθίσταται θρόνον, *post Euzoii Antiocheni mortem, Dorotheus ex episcopo Heracleæ ad sedem illius translatus fuit.* Qui proinde fuerit Theodorus ille famosus Heracleæ Arianus, qui magna apud Valentem Imp. auctoritate valuit. Plura deinceps de eo non occurrunt.

De Vitali Antiocheno, Vitalianorum sectæ, ut ex Chronico Alexandrino diximus, auctore, nihil subjiciam, quippe qui nonnisi illorum qui Apollinaris hæresim amplexi erant, antistes fuit.

XXXVI. FLAVIANUS.
EVAGRIUS *simul.*

Flavianus itaque à Meletio presbyter olim ordinatus, eidem Meletio successor datus est, episcoporum Orientis, qui Constantinopoli convenerant, factione. Hunc sanctus Gregorius Nazianzenus, qui urbis regiæ ecclesiam administrabat, ordinare recusavit, ob pactorum conventorum reverentiam, propter quæ Antiochenus episcopatus integer Paulino soli debebatur. Quocirca Flavianus Antiochiam reversus ab Orientis episcopis impositionem manuum accepit, ac præsertim à Diodoro Tarsensi jurisjurandi dudum pronunciati socio, & Acacio Berrhœensi, qui promotionis ejus auctores præcipui

fuerant. Hinc schisma auctum, multis Antiochenorum qui Meletio antehac adhæserant, ad Paulinum secedentibus, quin etiam Ægypto omni, Cypro Insula, Arabiaque, cum universo tractu occiduo Paulinum foventibus. Episcopi interim Orientales anno 382. Constantinopoli denuò congregati ratam habuerunt Flaviani ordinationem, ut & Nectarii Constantinopolitani, quod Romanæ synodi patribus, missa ad eos epistola synodica, testatum fecerunt. Flavianus, passim persequuntur Chrysostomus & Theodoretus, Massalianos in Orientis partibus nascentes exstinxit, ut & paganicæ impietatis reliquias. Theodosium Imperatorem Antiochenis iratum Constantinopolim profectus placavit. An. 388. Paulino mortuo, quum *Evagrius* ei suffectus esset, Capuæ in Italia synodus habita est, ad quam vocatus Flavianus, Constantinopolim quidem venit, causam vero suam ab Occidentis & Ægypti episcopis judicari noluit. Tandem Joannes Chrysostomus, qui anno 398. Constantinopolis antistes creatus erat, Evagrio jam ante quatuor annos defuncto, quum nullus pro eo designatus esset, Flavianum cum Occidentis & Ægypti ecclesiis reconciliavit, id quod Theophili quoque Alexandrini, qui Joannem ordinaverat, opera præstitum est. Hæc quippe provincia Theophilo dudum antea à Capuana synodo delata erat. Quapropter admisso in communionem suam Flaviano, hunc Romanæ quoque communionis consortem fecit. Demum post viginti tres pontificatus annos, eo ipso quo Chrysostomus in Armeniam minorem exul abactus est, Christi 404. vivere desiit, Palladio in dialogo de vita Joannis Chrysostomi teste, pag. 144. τῇ γὰρ Ἰωάννου ἐξορίᾳ τῇ εἰς τὴν Ἀρμενίων, συνήκμασεν ὁ θάνατος Φλαβιανοῦ τοῦ Ἀντιοχέων ἐπισκόπου, *quo tempore Joannes in Armeniam relegatus est, mors contigit Flaviani Antiochenorum episcopi.*

Evagrius.

Evagrium Paulinus morti proximus episcopum designasse & consecrasse fertur, nullo accito præterea episcopo, qui sacras ei manus secum imponeret. Ante episcopatum amicitia junctus fuit cum sancto Hieronymo, quem ex Occidente in Syriam adduxerat; quumque secundi ordinis sacerdos esset, seu presbyter, sancti Antonii vitam quam magnus Athanasius Græcè scripserat, in Latinam linguam convertit. Palladius ipse Helenopolitanus dialogi de vita sancti Joannis Chrysostomi, pag. 51. paucis eum commendat, ubi Isidorum è longis Fratribus unum Flaviani cum Theophilo Alexandrino communionis litteras una cum Acacio Romam detulisse prodit, *quum per viginti annos rupta fuisset*, inquit, *beati Evagrii causa, viri qui multis certaminibus in rebus ecclesiasticis desudaverat*, Εὐαγρίου ἕνεκεν τοῦ μακαρίου, τοὺς πολλοὺς ἀγῶνας ἀγωνισαμένου ἐν ἐκκλησιαστικοῖς πόνοις. Hieronymus in Chronico ad annum 2. Aureliani Evagrium eumdem de genere fuisse ait Pompeïani, qui Zenobiam Palmyrenorum reginam sub eodem Aureliano Augusto vicerat. Ad concilium Capuanum Evagrius venit anno 390. causam suam cum Flaviano, si adfuisset, disceptaturus; unde Romani Pontificis & totius Occidentis & Ægypti communionem obtinuit. Post annos duos obiit, egitque subinde Flavianus ne ejus loco alter subrogaretur.

XXXVII. Porphyrius.

Antiochenum episcopatum, Flaviano defuncto, *Porphyrius* obtinuit anno 404. ante 14. kal. Decembr. quo data lex est Arcadii, quæ exstat in codice Theodosiano, *de his qui super religione contendunt*; Eutychiano præfecto prætorio Orientis inscripta, qua jubet ecclesia pelli illos qui ab Arsacii Constantinopolitani, Theophili Alexandrini & Porphyrii communione dissentiunt. Æmulum habebat Porphyrius Constantium virum integrum, quem pecuniarum largitione, aulicorumque quorumdam & episcoporum factione in Oasim obtinuit amandari, ut Antiochenæ sedis compos fieret: quod Palladius testatur in vita sancti Joannis Chrysostomi, ubi eum tanquam sanctissimo doctori infensum acriter perstringit, pagg. 141. 142. & 145. His eum criminibus onerat Palladius, quod licet multis nominibus apud magistratus reus esset, clam absente populo & ludis olympiis apud Daphnen spectandis intento, præcipuis de clero viris in custodiam ipso agente missis, ab Acacio dumtaxat Berrhœensi, Severiano Gabalorum, & Antiocho Ptolemaïdis, paucis clericis præsentibus, clausis ecclesiæ januis, ordinatus esset: ita ut illi veriti ne deprehenderentur, consuetas preces non absolverint. Quamobrem ab Innocentio Papa communione quam postulaverat dignatus non fuit. Nimirum Porphyrius damnationi subscripsit S. Joannis Chrysostomi, quod in causa fuit cur multi de Syria ab ejus ecclesia secesserint, collectas seorsim celebrantes, Sozomeno teste lib. 8. cap. 24. ubi mentionem habet legis Arcadii, quam superiùs appellavi. *Siquidem propter communionem Arsacii*, inquit, *hujusque Porphyrii, & Theophili Alexandrini, studio magnatum lex in aula proposita est, ne orthodoxi extra ecclesiam convenirent, & qui in illorum episcoporum communionem non venirent, expellerentur.* Inter crimina quorum accusatus Chrysostomus fuit in synodo ad Quercum, istud quoque fuit, quod Porphyrium presbyterum Eutropio præfecto tradidisset civitate

pellendum; quem ipſum eſſe eruditi putant, qui Antiochenus poſthac evaſit epiſcopus, A Joannis Chryſoſtomi adverſarius. Nihilominus Theodoretus, lib. 5. hiſt. eccl. cap. 35. eum commendare non dubitat, *qui poſt Flavianum illius eccleſiæ clavum ſuſcipiens, multa ſuæ benignitatis monimenta poſt ſe reliquit, ſed & ſumma animi prudentia multum ſplendoris tulit.* ὃς μετὰ Φλαβιανὸν τοὺς οἴακας ἐκείνους περιλαβὼν πολλὰ μνημεῖα φιλανθρωπίας κατέλιπεν· ἐκεῖνος μὲν οὖν τῇ πυκνότητι διέπρεπε τῶν φρενῶν. Doctiſſimus Pagius ad annum 408. hunc ſubinde anno 413. è vivis exceſſiſſe cenſet. Theodoretus enim lib. 3. c. 5. de Alexandro B ejus ſucceſſore, & Antiochenæ eccleſiæ diſſidio ſcribit: *quinque & octoginta annos permanſit* (diſſidium) *uſque ad epiſcopatum Alexandri, qui diſtracta eccleſiæ membra reliquo corpori adunavit.* Hujus autem diſſenſionis initium deſumi debet ab Euſtathii Antiocheni epiſcopi depoſitione, quæ facta eſt, regnante Conſtantino Magno, anno trecenteſimo vigeſimo-octavo, aut circiter. Ab eo enim tempore Euſtathiani ſeparatos conventus habuere. Si itaque anno 328. annos octoginta quinque addideris, pervenies ad annum C Chriſti 413. quo Alexander eccleſiam Antiochenam ſuſcepit.» Tum emendat manifeſtum errorem Chronici Nicephori, in quo ἔτη λ΄. *triginta anni* pontificatus Porphyrio aſſignantur, pro ι΄. *decem*, ut proinde decimum annum inchoaverit. Porphyrium Flaviano ſucceſſiſſe tradit quoque Socrates.

XXXVIII. Alexander.

Proximum Porphyrio ſucceſſorem aſſignant omnes *Alexandrum*, qui anno 413. pontificatum iniit. Sub ipſo ſchiſmatis diu- D turni reliquiæ exſtinctæ ſunt. Exſtant ad eum reſponſoriæ Innocentii Papæ I. epiſtolæ ad Antiochenæ diœceſis adminiſtrationem ſpectantes. Pagius vitam eum duxiſſe demonſtrat ad annum 420. vel 421. cui Nicephorus annos quinque tribuit, Ἀλέξανδρος ἔτη ε΄. Hiſtoriæ religioſæ Theodoreti auctoritate Pagius nititur, in cujus capite 12. ſanctum Zenonem anachoretam ſtatim à morte Valentis cingulum militiæ depoſuiſſe ſcribit, totoſque deinceps annos quadraginta in monte Antiochiæ vicino egiſſe, ac tandem E Alexandrum qui ei morienti aderat, bonorum quæ inteſtatus reliquerat, conſtituiſſe diſpenſatorem. Quum Valens anno 378. interierit, anno proinde 418. in vivis adhuc ſuperſtes erat Alexander. Præterea Theodoretus, qui in vita eadem S. Zenonis codices ſacros populo Dei ſub Alexandro ſe legiſſe tradit, in epiſtola prima quam Dioſcoro Alexandro ſcripſit, anno 448. vitæ ſuæ tempora recenſens, *ſex*, inquit, *annos ego Antiochiæ docens tempore beatæ memoriæ Theodoti Antiocheni epiſcopi, alios deinde tredecim ſub beato Joanne: Præter hæc jam ſeptimus agitur annus quo Deo dilectiſſimus archiepiſcopus Domnus ſedit.* Vigeſimus igitur & ſextus annus agebatur, ex quo Theodotus Alexandro ſucceſſerat. Unde non abſurde Bollandus ad diem 8. Januarii in vita ſancti Attici epiſcopi Conſtantinopolitani §. 6. & Eminent. Noriſius lib. 2. hiſt. Pelag. cap. 4. intulerunt Theodoti primum annum fuiſſe, Chriſti 421. imo forſan 422. Joannes Moſchus cap. 34. Prati Spiritualis ſummam Alexandri in pauperes miſericordiam commendat, qua notarium qui pecunias ſibi furatus erat, à barbaris in Thebaïde captum redemit.

XXXIX. Theodotus.

Pontificatum itaque *Theodotus* auſpicatus erit anno 421. vel 422. circiter ineunte, quem Theodoretus epiſtola ad Dioſcorum Alexandrinum prima, vitæ ſplendore & divinorum dogmatum cognitione claruiſſe tradit, & cujus, nec non Theodori Mopſueſteni anno emortuali ſe hiſtoriæ eccleſiaſticæ ſcribendæ finem feciſſe ait poſtremis ejuſdem hiſtoriæ verbis; hoc eſt anno 427. vel 428. Unde perperam apud Nicephorum quatuor tantummodo annos eum geſſiſſe epiſcopatum legitur; Θεόδοτος ἔτη δ΄. Eo certe magis quod Theodoretus loco quem mox appellabam, ſex & amplius annos eum ſediſſe ſignificet. Evagrius lib. 1. hiſtoriæ narrat Neſtorium, quum in urbem regiam vaderet, epiſcopatum illius captaturus, Mopſueſtiam tranſiiſſe, ut Theodorum epiſcopum inviſeret. In vivis ergo ſupererat Theodorus Mopſueſtiæ, ac proinde etiam Theodotus Antiochiæ anno 428. quo Neſtorii in epiſcopum Conſtantinopolitanum electio contigit. At certe fato functus erat anno inſequenti 429. quo Marius Mercator Commonitorium edidit, nam cap. 3. *ſanctæ memoriæ Theodotum* appellat. Illis porro non abnuo qui Theodoto ſex pontificatus annos tribuunt, ſed integros prorſus ac fere ſeptem. Eximiam Theodoti benignitatem prædicat Joannes Moſchus capp. 33. & 34. Prat. ſpirit. Quanquam Alexandrum qui monachos Acœmetas in Syria inſtituerat, ab eo dure exagitatum legimus in ejuſdem Alexandri vita. Alfonſus Turrianus in Annotationibus in lib. 3. Conſt. Apoſtol. *quandam Theodoti Patriarchæ Antiocheni* homiliam appellat, in qua Apollinariſtas refellens aiebat: *Non duos dicimus filios, filium ex patre natum, & qui filius Abrahæ & David appellatur.* Et paulo-poſt: *Non igitur duo filii numerantur, unus ex patre ante omnia ſæcula*

ſæcula natus, & alter poſtea ex Maria ortus, tametſi ſunt duæ naturæ: & ſicut non duo A *corpora, corpus Chriſti quod in cælis eſt, & ejus corporis quod in cœlo eſt antitypon, quod in eccleſiis à ſacerdotibus impartitur fidelibus; ſic neque duo filii, ſcilicet natus ex patre ante ſæcula, & natus in tempore ex virgine.* Quæ utinam Græcè, aliaque plura hujus homiliæ Turrianus nobis ſuppeditaſſet.

XL. Joannes I.

Joannes in monaſterio S. Euprepii haud procul Antiochia ab ineunte ætate cum Theodoreto & Neſtorio educatus, poſt Theo- B dotum Antiochenus epiſcopus factus eſt anno 428. Acacius namque Berrhœenſis Cyrillo Alexandrino de novo Neſtorii dogmate reſcribens, Joannem recens adeptum eſſe epiſcopatum ſignificabat, νεωστὶ εἰς ἐπισκοπὴν ἐληλυθώς. Ipſo itaque Antiochenam eccleſiam adminiſtrante, celebrata eſt ſynodus tertia generalis Epheſina adverſus Neſtorium anno 431. à qua ille Epheſum quum veniſſet, cum Orientalibus ſuis defecit, hæretici, quem ſanioris ſententiæ virum habebat, acrius quam par eſſet patrocinium ſuſcipiens, cujus cauſa C poſt reditum in patriam multas in diœceſi ſua ſynodos habuit. Poſt, comperta magis veritate, anno ſequente ad meliorem frugem redactus, Cyrillo Alexandrino reconciliatus eſt, miſſo ad illum Paulo Emeſeno cum fidei confeſſione, quam Cyrillus cum omni eccleſia ſua probavit. Quod ejus fœdus reliquæ Orientis eccleſiæ, paucis epiſcopis exceptis qui propter obſtinatum animum proſcripti fuerunt, paulatim amplexæ ſunt. Quæ omnia in multis quæ exſtant, Epheſini concilii monumentis, ac præcipue in ſynodico D ex Tragœdia Irenæi, quod Chriſtianus Lupus evulgavit, legi poſſunt. Obiit decimo-tertio epiſcopatus anno abſoluto, Chriſti nempe 441. quum Theodoreti teſtimonio conſtet, ſeptimum Domni annum in Chriſti 448. incidiſſe.

XLI. Domnus II.

Joanni ſucceſſit *Domnus* ſororis ejus filius, qui in Palæſtina primum monachus egerat ſub diſciplina ſancti Euthymii. Auditis quæ avunculus ſuus pro Neſtorio geſſerat, licen- E tiam ab Euthymio petiit Antiochiam vadendi, ut illum ad veritatem revocaret. Euthymius eundi licentiam urgentius poſtulanti prænunciavit fore ut avunculo quidem ſuo ſuccederet, ſed à viris quibuſdam deceptus, aliquando exauctoraretur. Quæ narrat vitæ Euthymii ſcriptor, eventuque comprobata ſunt. Inprimis vero quum anno 449. ad ſecundam ſynodum Epheſinam veniſſet, nefariis Dioſcori pro Eutyche hæretico, & adverſus S. Flavianum Conſtantinopolitanum decretis ſubſcripſit. Mox vero ab eodem Dioſcoro in eadem ſynodo damnatus eſt, & Antiocheno epiſcopatu privatus, quem annos octo tenuerat, quot nempe ei Nicephorus aſſignat. Domnus in Palæſtinam eorum memor quæ Euthymius ſibi prædixerat, reverſus, reliquum vitæ tempus procul ab hominum conſortio egit. *Omnes,* inquit vitæ Euthymii auctor, *prædictionis caſus toleravit, & ad ſenem regreſſus, pœnitentiam egit.* Ipſo patriarchatum gerente, Athanaſii Perrhenſis & Ibæ Edeſſeni cauſæ multis in ſynodis & conventibus agitatæ ſunt Antiochiæ, aliiſque in locis. Juſtinianus in edicto adverſus tria capitula, *Domnum Antiochiæ epiſcopum, poſtquam mortuus erat, damnatum à concilio Chalcedonenſi fuiſſe* dixit, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐν Χαλκηδόνι σύνοδος Δόμνον τὸν Ἀντιοχείας γενόμενον ἐπίσκοπον μετὰ θάνατον κατεδίκασε. Latæ ſententiæ cauſam addit, *quod hoc ſolummodo ſcribere auſus eſſet, oportere duodecim ſancti Cyrilli capitula ſilentio premi.* Ita quoque Liberatus cap. 12. *Depoſitus eſt autem dolo à Dioſcoro ſic : Poſtquam conſenſit in omnibus Dioſcoro, datis in medio ejus epiſtolis, quas ad ipſum Dioſcorum Antiochenus Domnus contra duodecim capitula Cyrilli ſcripſerat, eo quod eſſent obſcura; damnavit ægrotum & abſentem illa die.* At nihil ejuſmodi Chalcedonenſis concilii acta ulla teſtificantur. Sed etiam Evagrius qui ea accurate ſatis evolverat, inque compendium ſat amplum redegerat, lib. 2. cap. 30. ſe neſcire ait quid Domno poſt latrocinium Epheſinum factum ſit. In multis codicibus Latinis Chalcedonenſis ſynodi, ſingularis poſt decimam exſtat actio *de Domno Antiocheno,* in qua Maximus ejus ſucceſſor à proceribus cunctiſque patribus decerni impetravit, *ut humanitas in Domnum qui Antiochiæ epiſcopus fuit,* exerceretur, aſſignato ei certo de eccleſia Antiochena ſumptu ſtipendioque. Sunt qui actionem hanc uti ſpuriam rejiciant, propter Juſtiniani edictum, Liberati, Facundi Hermianenſis, & Evagrii ſilentium. Quod Juſtinianum attinet, illud per oſcitantiam à Chalced. concilio ſtatutum putavit, quod intra ejuſdem ſynodi acta in prædatoriæ ſynodi Epheſinæ geſtis legerat : quod quidem aliis perinde accidiſſe reperi. Nam actione prima ſynodi Chalcedonenſis relecta regeſtaque fuere quæ ante biennium Epheſi ſub Dioſcoro dicta patrataque erant. Sed nec Chalcedonenſis ſynodus ſanctione ulla Cyrilli capitula uſquam approbaſſe reperitur, ſed ejus dumtaxat epiſtolas duas ad Neſtorium. Eſto, quæ pro Domno decreta ſunt Evagrius, Liberatus aliique ignoraverint. Quaſi vero ſingularia geſta aliquot ex actorum

Græcorum collectione non exciderint: quando in variis quæ præ manibus habemus Latinis editionibus, sexcenta occurrunt, quæ in Græcis atque anterioribus desiderantur. Sed nec Evagrius aliique à Chalcedonensi synodo Domnum proscriptum noverunt, uti nec vitæ S. Euthymii scriptor.

XLII. Maximus.

Domno destituto, & Anatolio in Flaviani Constantinop. locum ordinato, Dioscorus apud Imperatorem Theodosium egit ut ex urbe regia episcopus Antiochenis daretur; quod nempe orientales suspectos haberet. Quamobrem Anatolius eis *Maximum* ordinavit an. 449. quæ tamen ordinatio, ut pote præter canones, nullo cleri populique Antiocheni decreto facta, jure vitiosa habita est; subinde vero synodi Chalcedonensis assensu confirmata, sed etiam Leonis Papæ qui ejus integram sanamque fidem comperit. Cæterum ejusdem sanctissimi Pontificis multæ litteræ exstant de hac Maximi ordinatione, ceu præter ecclesiæ regulas patrata. In illa synodo ecclesiæ suæ causam egregiè defendit adversus Juvenalem Hierosolymitanum, qui ab Antiochena diœcesi Phœniciam secundam cum Arabia avellere conatus erat. Contra cujus molimina iterum expostulavit apud Leonem Papam, quod ex Leonis ad ipsum epistola constat. Canoni 28. Chalcedonensi in Anatolii Constantinopolitani gratiam subscripsit, necnon synodicæ ad Leonem, qua canonem hunc ab Apost. Sede confirmari poscebatur. Nicephori catalogus fert eum fuisse episcopatu abdicatum *ob lapsum, post annos quatuor.* *Μάξιμος, ὁ ἐν τῇ τετάρτῃ συνόδῳ ἐν Χαλκηδόνι· ὃς ἐξεβλήθη διὰ πταῖσμα, ἔτη δ΄.* Quam Maximi depositionem, lapsumque nulla monumenta alia perhibent. At eum quatuor dumtaxat annos Antiochenam sedem tenuisse alienissimum à vero est, sexque annos illi idcirco tribuo, quod Marcianus Imperat. de Basilii successoris ejus ordinatione scripserit tantum an. 456. ut ex Leonis epistola 118. constat.

XLIII. Basilius.

Ex Leonis igitur epistola 118. apparet *Basilium* ad Antiochenam sedem fuisse promotum anno 456. cujus inaugurationem à Marciano Imperatore solo acceperat. Sic enim Basilium alloquitur: *Ordinationem quidem dilectionis tuæ secundum ecclesiasticum morem tuo, vel fratrum nostrorum debueramus sermone cognoscere; sed quia non defuerunt causæ quæ possent hanc diligentiam præpedire, & sanctæ memoriæ Marcianus princeps suis scriptis consecrationem tuam nobis cognitam fecit, nec de tuo possumus merito dubitare quem novimus.* Anno 457. Leo Imperator, qui A Marciano successerat, principatus sui initio accepta Proterii Alexandrini nece, ad ipsum atque ad omnes Asiæ, Ponti, Illyrici & Orientis metropolitas litteras dedit, ut collectis singuli provinciarum suarum synodis sententias dicerent de impia illa sanctissimi præsulis cæde, deque synodi Chalcedonensis auctoritate. Sancti quoque Simeon Stylita & Baradetus quorum sententiam rogaverat Imperator, eidem Basilio responsorias suas litteras Leoni transmittendas dederunt. Simeonis ad Basilium epistolam recitat Evagrius l. 2. c. 10. B Obiit igitur anno circiter 458. post duos pontificatus annos, ut bene Nicephori catalogus tradidit, Βασίλειος ἔτη β΄. quibus aliquot menses addendos putavero.

XLIV. Acacius.

Alexander appellatur Basilii successor Victori Tunnunensi, quem Nicephori catalogus seu Chronicon breve *Acacium* nominat, annum unum & menses quatuor ei episcopatus tribuens. Ἀκάκιος. ἐφ᾽ οὗ ἡ πόλις πέπτωκεν, ἔτος ἕν, μῆνας δ΄. quam Antiochenæ civitatis C ruinam terræ motu accidisse refert Evagrius lib. 2. cap. 12. *anno secundo Leonis Augusti decima-quarta die Septembris, circa quartam noctis horam.* Joannes Malalas decima-tertia ιγ΄. sub primam lucem.

XLV. Martyrius.

XLVI. Petrus Fullo

invasor prima vice, hæreticus.

Anno itaque 460. *Martyrius* Antiochenum thronum capessivit, cui Chronicon breve Nicephori, & Tabulæ Theophanis D annos tredecim assignant, Μαρτύριος ἔτη ιγ΄. ad annum usque 473. absolutum. Id quod certe fieri nequit. Martyrius ob tumultus quos *Petrus Fullo* in urbe sua excitaverat, episcopatum abdicavit, in vivis adhuc superstite Gennadio Constantinopolitano, qui diem postremum obiit ipso 471. anno. Quod certissimo Theophanis, imo Theodori lectoris quem exscribebat, testimonio constat. Theophanes, inquam, ad annum Alexandrinum 456. hoc est vulgaris nostræ æræ 468. uno tenore & serie referens, quæ Antio- E chiæ sub Zenone Leonis Imp. genero, Petro Fullone auctore contigerant: *Is, inquit, implorata Zenonis opera, nonnullos ex Apollinaris asseclis mercede conductos sibi conjungit: & innumeros tumultus contra fidem & Martyrium excitavit. Anathemate illos ferit, qui non assererent Deum cruci suffixum; ac populo demum in duas partes scisso, addit ter sancto hymno: qui crucifixus es pro nobis. Quæ voces ab eo tempore ad hodiernum usque diem à*

Theopaſchitis uſurpari conſueverunt. Tum Martyrius ad Imp. Leonem profectus, Gennadii Conſtantinopolitani præſulis commendatione multo honore ſuſcipitur. Antiochiam deinde reverſus, quum populi factiones varias, eaſdemque tumultibus agitatas comperiſſet, Zenonis favore fortiores, in eccleſiæ conventu epiſcopatu ceſſit, verbis hujuſmodi utens: Clero inobedienti, populo contumaci, & eccleſiæ ſordibus infectæ nuncium remitto, ſolaque mihi ſacerdotis dignitate reſervata, epiſcopale manus depono. Eo recedente, Petrus Fullo in Antiochiæ thronum inſiliens, confeſtim Joannem quemdam, gradu quem obtinuerat detruſum, Apameæ epiſcopum ordinat. Nuncio hujus rei accepto Gennadius cuncta ad Imperatorem refert, qui Petrum Fullonem exilio relegandum pronuntiat. Sedem igitur ſuperſtite Gennadio Martyrius abdicavit, quam Cnapheus ſeu Fullo ſtatim occupavit, non ſub Leone II. ſed ſub Zenone ejus ſucceſſore Imp. Niſi forſan tredecim anni in Nicephori Chronico & Tabulis Theophanis numerentur, non quidem integri, ſed uſque ad Juliani, qui Fullone expulſo Patriarchatum geſſit ordinationem, quæ facta eſt in ſolenni ſynodo Antiochiæ habita, cujus ſententia Fullo deturbatus fuit. Hanc ſynodum cum multis aliis memorat liber ſynodicus Græcus. Enim vero apud Nicephorum & in Tabulis Theophanis mentio nulla prioris illius uſurpationis à Petro Fullone admiſſæ.

XLVII. JULIANUS.

Theophanes loco quem mox laudabam, ſubdit Petrum Fullonem audito quod Imperator Zeno contra ſe decreverat, proprium exilium fuga evitaſſe, *moxque communibus ſuffragiis*, inquit, *Julianus quidam Antiochiæ epiſcopus inſtitutus eſt.* Fuga quidem exilium Petrus evitavit; at ſynodi ſententia opus fuit, ut jure epiſcopatu privatus cenſeretur. Quod factum eſt anno 471. Juliano Theophanis Tabulæ ſex annos adſcribunt, quod vero ſimilius videtur, quam quod Nicephori Chronico fertur, Ἰουλιανὸς ἔτη ις'. *Julianus anni 16.* Nam Petrus Fullo, eo ejecto, in Antiochenam ſedem denuò invaſit anno Baſiliſci Imp. ſeu Tyranni 1. hoc eſt Chriſti 476. Non multo poſt Julianus mœrore confectus, interiit, ait Theophanes.

XLVIII. PETRUS FULLO *iterum hæreticus.*

Petrum Fullonem jam ante vidimus in Antiochenam ſedem contra fas inſiliiſſe, hominem hæreticum, qui in aſceterio Acœmetarum Conſtantinopolitano monachus primum egiſſet, inde propter hæreſim Monophyſitarum quam colebat, pelli meruerit. Hic porro Zenone Imperatore per Baſiliſcum tyrannum ad ordinem redacto, Timothei Æluri Alexandrini præſulis perinde hæretici, qui multa apud Baſiliſcum auctoritate valebat opera, Antiochenam iterum eccleſiam occupavit, à qua tamen altero rurſum anno à Zenone Auguſto qui Imperium Baſiliſco profligato receperat, ejectus eſt. De qua ſecunda Fullonis expulſione Joannes Malalas parte ſecunda Chronogr. pag. 91. hæc habet: *Zeno Imp. ſtatim à reditu ſuo Petrum epiſcopum & Patriarcham Antiochiæ magnæ, tanquam qui Baſiliſci partibus adhæſerat, epiſcopatu ejectum, in Euchaïta Ponti urbem relegavit*, εἰς Εὐχαΐτα εἰς τὴν Ποντικὴν, *Stephano ejus in locum ſuffecto.* Cæterum Theophanes narrat Petrum Pityos in Ponto Polemoniaco ab Imperatore deportatum, cuſtodibus eluſis, ad ſanctum Theodorum Euchaïta profugiſſe. Ejus vero depoſitionem non ſine ſynodi Orientalis ſententia factam Theophanes idem teſtatur, & pro eo Joannem ordinatum. Atqui ſynodum hanc habet liber ſynodicus Græcus, ſed Stephanum Petro ſuffectum ſubjungit; quum utique Joannes de quo mox dicetur, breviſſimo tempore Antiochenam ſedem tenuerit.

XLIX. JOANNES II. *hæreticus.*

Quem à Petro Fullone Apameæ creatum epiſcopum ſuperius ex Theophane *Joannem* diximus, ejus hæreſis ſocium, ipſe eſt Joannes Codonatus, qui Apamenis datus à Fullone epiſcopus, à civibus minime admiſſus, Antiochiam ſe recepit, præcipuuſque auctor fuit cur ille Antiochena ſede pelleretur, ut eam occuparet; quod narrat auctor breviculi hiſtoriæ Eutychianorum. *Et hic quoque*, pergit Theophanes, *poſt tres menſes ejicitur.* Sic etiam Nicephorus tres dumtaxat menſes eum ſediſſe memorat: Ἰωάννης, ὁ μετὰ τρίμηνον ἐκβληθεὶς, *Joannes qui poſt tertium menſem ejectus fuit.* Ejus invaſionem tyrannidemque perſtringunt Romani Pontifices Felix, Simplicius & Gelaſius.

L. STEPHANUS II. *Catholicus.*

Synodicum librum Græcum antè laudavi narrantem à ſynodo quæ Fullonem abegit, pro eo *Stephanum* ordinatum, quod ſi ita eſt, Joannes peſſumdatis legibus, Antiochenam ſedem occupaſſe jure merito dictus eſt: excluſo nempe ejus legitimo antiſtite Stephano. Addit ſynodicus liber eum mox à conſecratione ſua ad Chriſtum migraſſe, eique continuò nulla mora Stephanum alterum ſucceſſiſſe, ὃν τάχιστα πρὸς Χριστὸν ἐκδημήσαντος, Στέφανος ἕτερος διαδέχεται. At priori Stephano noſtro Nicephori Chronicon tres pontificatus annos aſſignat, cui Tabulæ Theophanis concinunt, ut anno 481. obierit.

LI. STEPHANUS III. *Martyr.*

Stephanum tertium Antiochiæ episcopum habemus ex libro synodico, Nicephori Chronico & Tabulis Theophanis, quum unicum dumtaxat Evagrius noverit, illum scilicet quem ab Antiochenis, calamis in similitudinem hastarum præacutis confectum ex Joanne Rhetore scribit lib. 3. cap. 10. Quod facinus sic paulo fusius Theophanes edisserit ad annum Alexandrinum suum 473. & vulgarem Christi 480. *Hoc anno, Stephano Antiochiæ episcopo defuncto, Stephanum alterum Zenonis Imp. jussu ejus in locum ordinaverunt, quem fidei perduelles pro sua in Petrum Fullonem propensione, in amentiæ subsidium furorem acuentes, in sancti martyris Barlaam martyrio acutis calamis perfossum & necatum, in Orontem fluvium projecerunt.* Joannes quoque Malalas paulò accuratius: *Eodem imperante Zenone, clerus Antiochenus Stephanum episcopum suum, quod Nestorii esset sectator, extra urbem ad synaxim sanctorum quadraginta, quæ in loco Barlaë dicto habebatur,* εἰς τὰ λεγόμενα Βαρλάαν, *ingredientem, calamis præacutis confecerunt, ejusque corpus mortuum in Orontem projecerunt. Quibus cognitis, Zeno Imp. Calandionem episcopum & Patriarcham Antiochiæ Syriæ constituit. Verum hic quoque quod Nestorianus esset, exterminatus est.* Scriptorem utique alterum de Monophysitarum grege Malalas exscribebat. Unum dumtaxat annum episcopatum gessit Stephanus, Nicephoro & Theophani in tabulis. Στέφανος, ὁ ῥιφεὶς εἰς Ὀρόντην ποταμὸν ἔτος ἕν.

LII. JOANNES II. *secundò.*

LIII. CALANDION.

Theophanes narrata Stephani nece, Calandionem Constantinopoli Antiochiam episcopum à Zenone missum pergit: *Zeno facinus attentatum ulturus, Acacio Constantinopolitano præsuli, ut Antiochiæ crearet episcopum mandavit: qui consecravit Calandionem. Antiochenses ordinationis factæ nescii, Joannem nomine Codonatum sibi præfecerunt, quem episcopum Calandion postmodum in Tyri sedem, quæ post Antiochiam prima est, transtulit.* Ubi aperte significat Joannem illum Codonatum in Antiochenam sedem iterum, interfecto Stephano irrepsisse, perduellium utique illorum hæreticorum opera: cæterum subinde mentem illum fidemque in melius mutasse, ut ecclesiæ Tyri præfici meruerit à Calandione catholico Patriarcha.

CALANDION. Quod *Calandionem* attinet, anno 482. Antiochenorum designatus archiepiscopus fuit, & certe Constantinopoli, licet id in dubium è nostris eruditi quidam vertant. Nam vix ambigi possit, quin Theophanes
A isthæc acceperit ex Theodoro lectore rerum tunc temporis gestarum pene æquali. Nec certe Simplicius Papa epistola sua 16. Acacio Constantinopolitano Calandionis ordinationem præter regulas, etsi necessario factam scripsisset excusandam, nisi quia in aliena diœcesi, ac non in Antiochena acta erat; at vero æqualissimus alter breviculi historiæ Eutychianorum auctor, opusculum hoc verbis istis absolvit, quibus perspicuissime constat Calandionem non ab alio, nisi ab Acacio illo, adeoque in urbe regia ordina-
B tum. *Cujus* (Acacii) *audacia deteriora committens, etiam Petrum Antiochenum, ejecto Calandione quem ipse ordinaverat, ad Antiochenam misit ecclesiam.* Calandion igitur ab Antiochenis admissus, ecclesiæ suæ scissuras sarcire curavit, quumque Trisagium hymnum alii cum Petri Cnaphei interpolatione, alii purum sincerumque canerent, ambas partes conciliare conatus est; præmissis Fullonis additamento huic *qui crucifixus es pro nobis,* duabus vocibus istis, *Christe rex,* quibus significaretur de Christo, seu Deo homine facto,
C ter sanctum illud canticum dici: quod Theodorus lector lib. 2. histor. narrabat, ubi & scribebat sanctissimum Patriarcham initio episcopatus sui obtinuisse ut S. Eustathii decessoris quondam sui corpus Philippis in Macedonia Antiochiam reduceretur, hancque translationem in causa fuisse, cur multi qui antè diffidebant, communionem catholicam amplexi sint, quod esse factum ait ipso centesimo ab Eustathii obitu anno, μετὰ ἑκατὸν ἔτη τοῦ θανάτου Εὐσταθίου. Antiochenæ ecclesiæ præfuit annos 4. ut ferunt Nicephori Chro-
D nicon breve, nec non Tabulæ Theophanis, qui ejus exauctorationem ad hunc modum recitat: *Imperator Zeno à Tyrannis se opprimentibus liber, Calandionem Antiochensium ecclesia expulit, & in Oasim relegavit, atque Petrum Fullonem in sedem restituit.* Quorum malorum verus auctor fuit vir mortalium teterrimus Acacius ille Constantinopolitanus.

LIV. PETRUS FULLO, *hæreticus tertium.*

Calandionis relegationem, & *Petri Fullonis* revocationem sic paucis describit Malalas,
E ex nescio quo auctore fidei Chalcedonensis hoste: *Calandion quod Nestorianus esset, exterminatus est. Tum vero Imperator, clero populoque Antiochiensi, hoc ab eo flagitantibus, Petrum revocavit. Hic itaque ab Euchaïtis revocatus & in patriarchatum restitutus, in sede sua Antiochiensi vitam finivit.* Tertium itaque Petrus Fullo Antiochenæ ecclesiæ tyrannus, non Pontifex fuit, anno 485. moxque adeo in synodo Romana anathemate percussus à

Felice III. Papa, tres annos Orientis ecclesias depopulatus iterum est, variis modis tanquam A Nestorianos exagitans, qui Chalcedonensem synodum colerent. Quanquam nonnulla ab eo novata sunt, quæ hodieque in Oriente præsertim observantur; ut nempe *sacrum chrisma in ecclesia coram omni populo consecraretur, ut invocatio super aquas baptisterii in die Theophaniorum fieret ad vesperam: denique ut in singulis collectis symbolum recitaretur.* Vivere tandem desiit exacto triennio, velut in Tabulis Theophanis, & Nicephori Chronico fertur: Πέτρ☉ πάλιν ὁ Κναφεὺς ἔτη γ'. *Petrus rursum Cnapheus, annos tres:* quibus consonat B Victor Tunnunensis, cui emortualis Fullonis annus incidit in annum Christi 488. eumdem ipsum quo Acacius Constantinopolitanus interiit. Ipse porro inprimis auctor fuit ut Monophysitarum dogma Antiochiæ invaluerit, quod ne vix quidem sub Catholicis principibus exterminari potuit.

LV. Palladius *hæreticus.*

Successorem Fullo *Palladium* habuit hæreticum an. Zenonis 17. qui ecclesiæ sanctæ Theclæ Seleuciensis in Isauria presbyter fue- C rat, uti narrat Theophanes, qui una cum eo duos alios electos subdit Joannem Constantini, & Anastasium Silentiarium, qui post Zenonem pessime imperavit. Atqui hoc eodem anno, Anastasio Imp. renunciato, Palladius Antiochiæ præsul anno insequenti ordinatus fuit; quum Petrus Fullo ad eam sedem redire vetitus esset, anno, inquam, 490. Quæ si ita sunt, ejusdem Theophanis Tabulæ, ut & Nicephori Chronicon, decem annos perperam assignant Palladio; quando successor ejus Flavianus pontificatum iniit anno 498. ex Theo- D phanis itidem historia. Atqui Palladius Petri Mongi & successorum ejus Alexandrinorum præsulum communionem accuratè fovebat.

LVI. Flavianus II.

Theophanes ad æræ suæ annum 491. Christi 498. *Palladio,* ait, *Antiochiæ præsule defuncto, Imperator* (Anastasius) *Flavianum presbyterum, & ejusdem ecclesiæ nuntium, in mortui locum designavit, quem Chalcedonensibus decretis oppositam tenuisse sententiam ferunt.* Monachus egerat in monasterio Syriæ secun- E dæ, ac forsan Apameensis territorii, in agro quem *Timolginum*, Τιμολγινὸν, vel *Timolgium*, Τιμόλγιον nominabant. Statim ab ordinatione sua communionem iniit Joannis Hemulæ Alexandrini episcopi Chalcedonensi synodo refractarii, misso ad illum Salomone ecclesiæ suæ presbytero. Verum errore agnito, ejurata illa societate, Macedonio Constantinopolitano, & Eliæ Hierosolymitano se junxit, erga fidem catholicam melius affectos. An. tamen 509. synodo Antiochiæ habita episcoporum suæ diœcesis, ut Anastasium imperatorem sibi iratum placaret, tria quidem priora concilia generalia, Nicænum, Constantinopolitanum & Ephesinum admittere se professus est, Chalcedonense vero tacuit, ad normam fere Henotici constituti Zenonis: anathema quoque dixit Theodoro Tarsensi, Theodoro Mopsuesteno, Theodoreto quoque Cyrensi, Ibæ Edesseno, Eutherio Tyanensi, Cyro & Joanni Ægeatis presbyteris, nec non aliis quos Philoxenus impurus Hierapolis episcopus Nestorianismi promiscuè taxaverat. Hinc Macedonius Constantinopolitanus anathema in Flavianum intorquere non dubitavit, ejusque nuntios à se abegit. Timothei hæretici, qui in Macedonii locum intrusus fuerat, litteras communionis admisit, synodo Sydonensi adfuit cum Elia Hierosolymitano, effecitque ne in hoc conventu octoginta episcoporum Chalcedonense concilium proscriberetur. Subinde vero, tumultuantibus monachis, quos Philoxenus synodi illius antesignanus Antiochiam acciverat, terrore perculsus, ut Imperator erga se mansuesceret, sancto illi concilio palam in ecclesia anathema dixit, ut & Diodoro, Theodoro, Ibæ & Theodoreto. Nihilominus quod adversus eum illi furebant odio, ac si facinus illud ex animo non admiserat, urbe illum exire compulerunt: qui, statim accepto Imperatoris mandato, Severum subrogarunt: ipse verò Flavianus in Petræ arcem relegatus est, & eodem quo Anastasius Imperator anno, eodemque mense Julio, diem postremum obiit. Episcopatum gessit secundum Theophanis Tabulas annos tredecim, quum septem duntaxat, errore manifesto, scribantur in Nicephori Chronico.

LVII. Severus *hæreticus.*

Severus, sexcentorum quæ in Orientali ecclesia acciderunt, malorum auctor, Sozopoli in Pisidia natus, Tripoli Phœnices in ecclesia sancti Leontii ex Gentili christianus factus est, & baptizatus à catholico præsule. In monasterio inter Gazam & Majumam posito monasticam vitam egit; unde in Ægyptum pergens, à Petro Ibero Monophysitarum errorem edoctus quum esset, Petri Mongi adversus Timotheum Salofaciolum Catholicum Alexandriæ antistitem partes sectatus est. At ubi Petrus edictum Zenonis, quod *Henoticon* dixere, suscepisset, ab ejus communione abstinuit, quia edicto illo Chalcedonensi concilio non satis derogabatur. Quocirca ducem se præbuit illorum qui à Petro secedentes, nec ulli parentes episcopo

Acephali audierunt. Uti dialecticarum tricarum callentissimus erat, ita nec compositorum satis ad honestatem morum. Sexcentas turbas in Ægypto, Constantinopoli, & per Orientem excitaverat, quando Antiochenus Patriarcha renuntiatus fuit. Ea in urbe ordinatus anno, ut Evagrius scribit, Antiochenorum quingentesimo sexagesimo primo, mense Dio, Indictione VI. qui annus à Kalendis Septembribus incipiens anno vulgaris nostræ æræ 512. mensisque Dius Novembri nostro respondebat. Synodicas quas statim ab ordinatione sua de more passim misit, Orientalium alii ex animo, alii inviti susceperunt, alii prorsus rejecerunt, in quibus nimirum Chalcedonense concilium proscriberet; communionem ejus Elias Hierosolymitanus abnegavit, quum synodicam ejus epistolam accepisset, datam mense Maio Indict. VI. uti narratur in vita S. Sabæ to. 3. monum. eccl. Græcæ. Tyrannidem in Antiochena diœcesi quinque annos & menses aliquot exercuit, usque ad Anastasii Imperatoris obitum, qui fatis concessit anno 517. die nona Julii, secundum Theophanem. Justinus enim statim atque Anastasio successor datus est, ut erat Catholicæ fidei alumnus, concilium in urbe regia haberi voluit, in quo Chalcedonense omnium suffragiis receptum est, & anathema inprimis dictum Antiocheno Severo: quem Imperator, quia sanctum illud concilium proscindere non cessabat, comprehendi mandavit, & abscissione linguæ plecti. *Ille*, ait Evagrius lib. 4. cap. 4. *ex Antiochena sede fugit mense Gorpiæo, quem Romani Septembrem vocant, anno Antiochenæ urbis quingentesimo sexagesimo septimo;* unde de Severo rectè scripsit Liberatus: *sed ipse potitus est episcopatu ejus* (Flaviani) *plus quinque annis*. Quæ accuratiora sunt, quam quod Theophanis Tabulæ ferunt: Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος Σεβῆρος ἔτη ζ'. *Antiochiæ episcopus Severus annos septem.* In vivis agebat adhuc quo tempore synodus Constantinopolitana Menna præside, & Justiniano Imperatore, celebrata est anno 536. Et certè Evagrius libro 4. historiæ cap. 11. epistolas appellat Severi ad Justinianum Imperatorem & Theodoram Augustam, & Theodosium Alexandrinum, quibus significabat se tunc temporis Constantinopolim venisse, persuasisseque Anthimo, ut spreta mundi gloria, præconceptam adversus synodum Chalcedonensem mordicus teneret opinionem. Atqui anno 536. Anthimus Byzantina sede amotus fuit, quam menses decem tenuerat.

LVIII. PAULUS II.

Post Severum, subdit loco mox allato Evagrius, *Paulus ad episcopalem thronum promotus,* A *Chalcedonensem synodum palam prædicare jussus est:* Non statim vero à Severi fuga electus est Paulus, sed post longos tractatus Constantinopoli habitos; post sancitam inter urbis regiæ Romanamque ecclesiam pacem, uno anno elapso, ut non male fert Dionysius Jacobitarum Patriarcha in suo Chronico, ad annum Græcorum 831. Christi 519. Dioscorus namque Hormisdæ Papæ ad Justinum Imperat. legatus in sua ad Pontificem suum priori de illa ecclesiarum concordia suggestione subdit: *Nunc de Antiochena ecclesia* B *tractatur, & ideo adhuc laboratur, quia nondum est congrua persona electa.* Pax autem illa Constantinopoli inita non est ante feriam quintam in Cœna Domini, vel ipsam diem Paschæ anni 519. quæ incidit in diem Martii 24. In ejusdem Dioscori suggestione altera, quæ data est 3. Kal. Junias: *Nunc*, inquit, *etsi post multos labores, etsi post intentiones plures, Antiochena ecclesia ordinata est. Electus est quidam Paulus nomine, presbyter Constantinopolitanus, quem huic honori aptissimum Imperatoris testimonio comprobatum voluerunt, &* C *tentaverunt hîc ordinari.* Addit legatus sibi concessum esse, ut non nisi Antiochiæ, velut Hormisdas ipse mandaverat, secundum canones consecraretur. Atqui Paulus vix proinde ante mensis Julii finem Antiochiam advenire, ibique coacta synodo ordinari minime potuit: qua in synodo Chalcedonense concilium restitutum fuit. Paulo post verò episcopatu abdicato, *Antiochia sponte secessit,* inquit Evagrius, *& certo vitæ cursu emenso commune universæ carnis iter ingressus est;* ac quidem exacto triennio, ut in Tabulis Theo- D phanis habetur, & in Nicephori Chronico. Discessionis causam refert Joannes Malalas parte 2. *In Justino I. Ejusdem Imperatoris anno primo*, inquit, *Severus Patriarcha Antiochenus* p. 133. *Vitalianum fugiens, in Ægyptum se recepit, cujus in locum Patriarcha creatus est Paulus,* ὁ ἀπὸ ξενοδόχου τοῦ Εὐβούλου, *hospitii Eubuli præfectus: hic sexcentorum & triginta synodi Chalcedonensis episcoporum nomina in ecclesiarum diptycha per singulas urbes retulit: unde schisma magnum factum est, multis ab eo secedentibus, quibus synodi illius fautores Nestorianismum* E *sapere videbantur:* ut ob dissidentes suorum animos episcopatum abdicaverit, ut antehac Martyrius. Quanquam aliæ causæ fuerunt cur Antiochia abscederet, quas Justinus Augustus Hormisdæ Papæ explicavit epistola, quæ exstat tom. 4. Conc. col. 1555. illum enim recessisse ait *ex malæ conscientiæ testimonio; veritum insuper ne quæstione habita graviorem formam exitus rei posceret, excusatores libellos obtulisse, ut liceret ei secedere*

à suscepto episcopatus officio, &c. Data epistola est *Kal. Maii Justiniano & Valerio viris clariss. Coss.* hoc est anno Christi 521.

LIX. Euphrasius.

Paulo subrogatus est ipso anno 521. *Euphrasius* patria Hierosolymitanus, ait Malalas, Hierosolymis, ut scribit Evagrius, Antiochiam profectus; de quo Theophanes, *Euphrasius Antiochenus*, inquit, *Chalcedonensis synodi Patrum, & ipsius Papæ Romani nomina diptychis expunxit: post vero metu pœnitens, quatuor synodos promulgavit.* Multos illorum *qui orthodoxi audiebant magna mota persecutione,* occisos fert Malalas: ὅστις μέγαν ἐποίησε διωγμὸν κατὰ τῶν λεγομένων ὀρθοδόξων, πολλοὺς φονεύσας. Quos ille *orthodoxos* appellat, mihi sunt Chalcedonensis concilii hostes, quos, Imperatore jubente, Euphrasius exagitaverit. Post verò ingenti terræ motu quo Antiochia omnis subversa est, civium suorum postremus interiit. Quæ calamitas, Evagrio ex Joanne Rhetore oculato teste, incessit anno Justini Imp. septimo, mense decimo in mense Artemisio, sive Maii vigesima-nona, sexta feria. Ἐν τῷ ἑβδόμῳ ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας, μηνὶ δεκάτῳ, ἀνὰ τὸν Ἀρτεμίσιον μῆνα, ἤτοι Μάϊον, ἐννάτῃ καὶ εἰκοστῇ αὐτοῦ ἡμέρᾳ, κατ' αὐτὸ τῆς μεσημβρίας τὸ σταθερώτατον τῆς ἕκτης ἡμέρας τῆς καλουμένης ἑβδομάδος. Malalas perinde narrat terræ motum hunc evenisse *ejusdem Imperatoris anno septimo, mense Maio, Olybrio tunc consule,* τῷ δὲ ἑβδόμῳ ἐπὶ τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἔπαθε ὑπὸ θεομηνίας Ἀντιόχεια ἡ μεγάλη τὸ πέμπτον αὐτῆς πάθος ἐν μηνὶ Μαΐῳ ὑπατείας Ὀλυβρίου. Consul Olybrius fuit anno 526. Addit Malalas quo cladem hanc contigisse innuit in crastino Ascensionis Domini. Auctam itaque Evagrius subdit Euphrasii interitu. *Postremo omnium Euphrasius (cujus mors novam civitati calamitatem attulit) iisdem ruinis oppressus interiit, ne quisquam reliquus fieret, qui urbis necessitatibus provideret.* Circa finem igitur concussæ terræ, quo Malalas ecclesiam magnam quum diu stetisset, postremo corruisse tradit.

Evagrius lib. 4. hist. cap. 5.

LX. Ephræmius.

Quo tempore Antiochia corruit, *Ephræmius* comes sive præfectus erat Orientis; curam omnem adhibuit, quo civibus necessaria cuncta providerentur; *quem proinde Antiocheni vehementer amplexantes, episcopum elegere,* ut narrat Evagrius l. 4. c. 6. Quum autem versus finem anni terræ motus, Euphrasius occubuerit, hinc apparet Ephræmium non-nisi anno insequenti ordinatum, qui Christi fuit 427. Hic quum rectam fidem teneret, vir frugi divinum fervorem in schismaticos exercuit, ait Theophanes. Multa scripsit quibus Chalcedonensis synodi auctoritatem tueretur, quorum synopsim Photius dedit in Bibliotheca cod. 227. & 228. Concilium habuit propter Syncleticum Tarsensem, qui in Eutychianæ hæresis suspicionem cum Syncello suo Stephano incurrerat. Syncletico veram doctrinam professo, dimissum concilium est; cujus nulla in Conciliorum editionibus mentio. Anno 537. in Palæstinam venit Pauli Alexandrini exauctorandi causa, ubi habita hanc in rem synodus est, in qua & Origenis dogmata quæ monachi multi tuebantur, anathemati supposita sunt, ut fert Cyrillus Scythopolitanus in vita sancti Sabæ: additque Origenistas illos vim Petro Hierosolymitano attulisse, ut Ephræmii nomen è sacris tabulis eraderetur; quod in causa fuit, cur à Justiniano Imperatore, edicto dato cui Menas subscripsit, Origenis impia placita proscissa sint. Octodecim annos episcopatu functus est, ut legitur in Chronico Nicephori, & Tabulis Theophanis, adeoque aliquanto post initium anni 545. obierit, quo nempe currente secundum Theophanem, Domnus, seu Domninus, ejus successor est constitutus. Paulo ante obitum à Justiniano rogatus, tria capitula damnavit, *postquam ei denunciatum est, quod excludendus esset, nisi faceret,* ait Facundus lib. 4. cap. 4.

LXI. Domnus III.

Anno itaque 545. labente, vel 546. inchoato, Antiochenam sedem *Domnus,* seu *Domninus,* capessivit, vir perinde catholicus, qui ex Thracia oriundus, & cuidam Ptochotrophio juxta Lychnida civitatem præfectus, quum negotiorum causa regiam in urbem venisset, adductus à familiaribus ad Justinianum Imp. primo mox ipso congressu ab ipso renunciatus est episcopus Antiochenus, ut fertur in vita sancti Simeonis Stylitæ junioris n. 76. Anno 552. ad synodum quintam generalem venit, in qua tria capitula damnata sunt, ipso cum aliis subscribente. Annos quatuordecim Antiochenæ ecclesiæ præfuit ex Nicephori Chronico, & Tabulis Theophanis, ad annum usque 559. Alexandrinum, qui à Kalendis Septembribus inceptus Christi anno 567. correspondet, & hic primus quoque fuit Anastasii successoris illius.

LXII. Anastasius I.

Domnino successor datus est *Anastasius* Palæstinus genere, professione monachus, juxta atque in divina manifestatione viderat S. Simeon stylita junior, ut in ejus vita fertur num. 192. Evagrius Anastasii I. Antiocheni Patriarchæ egregias virtutes eleganter descri-

bit lib. 4. cap. 39. ubi refert qua animi constantia Justiniano Imp. restiterit, corpus Christi ante resurrectionem corruptibile non fuisse asserenti. Nam quum argumentum hoc in urbe regia tractatum esset, omnes responderunt spectandam inprimis Anastasii Antiocheni, ut pote doctissimi viri sententiam. Quocirca eum cum suis sacerdotibus exilio relegare princeps decrevit, qui improviso fato an. 565. perculsus, consilium non perfecit. Nihilo vero æquior in sanctum pontificem fuit illius cognatus Justinus junior, quem octavo Imperii an. Antiochena sede deturbavit. Objecta crimina fuere, quod sacrum thesaurum extra modum, in nullos usus necessarios profuderat, quod convitia in Imperatorem jecerat. Rogatus siquidem quid causæ esset, cur thesaurum illum tam effuse absumsisset, respondisse ferebatur: *Ne à Justino universi orbis pernicie diriperetur.* At genuinam ejus ejectionis causam, auctoresque nobis aperit Theophanes ad annum 562. Alexandrinum suum, Christi 569. *Magnus Anastasius,* ait, *Antiochiæ episcopus, quum in responsione sua ad synodicas litteras, Joannem Constantinopolitanum reprehendisset quod Joannem Alexandrinum ordinaverat, eumque qui ab illo esset ordinatus simul perstrinxerat, è suo episcopatu pulsus est, indigne illud ferente Justino, inque locum ipsius Gregorius monachus & Byzantiorum monasterii apocrisiarius promotus.* Nimirum minime probabat Anastasius Joannis Constantinopolitani antistitis facinus, qui potestatem sibi arrogaverat Alexandrini Patriarchæ ordinandi. Ille vero Constantinopolitanus Joannes ille est qui Exscholasticus cognominatus fuit, genere quidem Antiochenus, anno 563. in Eutychii legitimi Byzantinorum pontificis, quem Justinianus destituerat, locum suffectus. Anastasii depositionem sibi non probari S. Gregorius Papa significavit, missa ad eum, ut ad Gregorium, epistola synodica de ordinatione sua, quam ad hunc modum inscripsit: *Joanni Constantinopol. Eulogio Alexandrino, Gregorio Antiocheno, Joanni Hierosolymitano, Anastasio ex Patriarchæ Antiocheno à paribus.* Prima vice Anastasius sedit annos XI. ἔτη ιά. ut habetur in Nicephori Chronico & Tabulis Theophanis: quos completos fuisse putandum non est, ut Pontificatu cesserit anno 569. ad finem vergente, vel exacto.

LXIII. Gregorius.

Pulso Antiochia Anastasio *Gregorius* ex monacho absolutissimo, & lauræ Pharan, atque asceterii montis Sina præfecto, Justini II. Imp. mandato Patriarcha consecratur, quem impense commendat Evagrius lib. 5. cap. 6. ubi & poëtica arte eum claruisse ait. Multa certè vir ad magna conficienda apprime idoneus præclare gessit, quo tempore Cosroës I. Persarum Rex, Justino, Tiberio, & Mauritio Imperatoribus in Romanos fines irrupit: quæ legi possunt apud Theophylactum Simocattam. Joannes Moschus cap. 140. Patriarchatum ei prænuntiatum fert ab Ariate Sergio anachoreta: tribus vero inprimis virtutibus claruisse, eleemosyna, injuriarum oblivione, & lacrymis, habuisse quoque compassionem maximam erga peccatores. *Quarum,* inquit, *omnium rerum etiam nos sæpe experimenta cepimus.* Nihilominus gravissimorum criminum reus, adulterii incestique cum sorore quæ marito copulata erat, turbatæ pacis & tranquillitatis actus est ab homine laico apud judicem sæcularem Asterium Orientis Comitem, ad Imperatorem vero ac synodum provocavit, quæ Constantinopoli habita est tractoriis Joannis Jejunatoris illius urbis episcopi litteris, in quibus se Joannes *œcumenicum* Patriarcham appellabat. Ad eum convenerunt Alexandrinus & Hierosolymitanus, aliique potiorum civitatum præsules, qui post assiduas inquisitiones insontem Gregorium pronuntiarunt. Quocirca Imperatoris decreto accusator ejus nervis verberatus, circum civitatem ductus, exilioque multatus fuit. Post quatuor menses à suo reditu, Antiochia iterum concussa terra corruente, Gregorius præter spem incolumis evasit. Demum post annos quinque, Christi currente 584. è vivis excessit. Id quod demonstrat doctissimus Pagius ex codice Græco Bibliothecæ Cæsareæ, quem Lambecius expendens lib. 7. pag. 168. orationis decessoris ejus Anastasii inscriptionem istam refert: *Anastasii Patriarchæ Antiocheni Oratio, quum post annos viginti tres ad Patriarchalem thronum reversus esset habita vigesima-quarta die mensis Martii, feria quarta sanctæ hebdomadis, Ind. XI. Imperante Mauritio.* Qui characteres omnes conveniunt cum anno 593. quo Pascha incidit in diem 29. Martii. Evagrius quoque, narrata Gregorii morte, historiam se absolvere ait, anno 12. Mauritii Imper. Μαυρικίου Τιβερίου δωδέκατον ἔτος. restituto Anastasio post ann. 23. ab inito Pontificatu, qui ipse Christi est 594. Unde à vero longissime aberrant Chronicon breve Nicephori, & Tabulæ Theophanis, quæ Gregorium 24. annos sedisse ferunt.

LXIV. Anastasius I. *secundum.*

Mauritius Imperator Gregorio defuncto, *Anastasium* Antiochenæ sedi reddidit, vigesimo-tertio anno exacto ex quo pontificatum inierat. Sic enim accipienda sunt hæc Evagrii verba, ut & inscriptionis, quam ante ex Lambecio recitavi; Ἀναστασίου

τοῦ τῆς

τε τῶν Θεουπολιτῶν τῷ οἰκείῳ ἀποδοθέντος θρόνῳ μετὰ ἓξ καὶ εἴκοσι χρόνους. Ad eum postquam A Antiochiam redierat, epistolam magnus Romanorum Pontifex Gregorius scripsit; inprimis vero suadebat, ut Byzantini præsulis ambitioni obsisteret, qua *Patriarchæ œcumenici* titulum sibi vindicarat. Qua tamen in re segnius se gessit Anastasius, eorum utique memor quæ similem ob causam in se facta prius fuerant. Postremum diem obiit anno 598. aut 599. Gregorii Papæ epistola exstat ad successorem ejus Anastasium alterum Ind. II. mense Januario. Quapropter quum in Nicephori Chronico *sex anni* ponti- B ficatui illius secundo assignantur; Ἀναστάσιος τὸ δεύτερον, ἔτη ϛʹ. melius Tabulæ Theophanis habent *annos quinque*, ἔτη εʹ. Sunt qui Anastasium hunc Antiochenum pro Anastasio Sinaïta illo acceperunt, cujus concertationes exstant adversus varias sectas hæreticorum qui duas Christi naturas explodebant. Quorum manifestus est error: quando Anastasius hic Sinaïta purus ac simplex monachus fuit, Eulogio Alexandrino & Anastasio II. Antiocheno aliquantum posterior, quique post natam C Arabum seu Mohammedis superstitionem scripsit.

LXV. Anastasius II. *Martyr.*

Anastasio priori successit *Anastasius* alter, qui statim ab ordinatione sua epistolam de more misit ad Gregorium Papam, aliosque proinde Patriarchas, ad quem Gregorius responsoriam suam dedit, quæ in ejus regesto exstat lib. 10. Indict. II. Difficillimis Phocæ Imp. & Cosroæ Persarum dynastæ temporibus ecclesiam administravit. Tumultuantibus in Christianos Judæis qui Antiochiæ D morabantur, obsistens, ab illis comprehensus est, exsectisque virilibus excarnificatus, & per urbis vias rotatus, Christi martyr occubuit. Quod Theophanes in Annalibus refert ad septimum Phocæ annum: Chronicon vero Paschale seu Alexandrinum, quod sub Heraclio Phocæ successore finitum videtur, ad annum à Phocæ Consulatu VI. Indict. XIII. Christi 610. *Sergius,* inquit, *magnæ ecclesiæ Constantinopolis diaconus, Prochodochiorum præfectus, custosque portus, & trans-urbanæ regionis,* καὶ κατὰ τὸ πέραν. *Septembri mense, Indic-* E *tione XIV. renunciavit, Anastasium Patriarcham Antiochenum, qui scholasticus fuerat, à militibus interemtum esse;* Judæis proinde instigantibus. Theophanis errorem ad annum 693. prorogatum animadverterunt viri temporum peritissimi. Hinc exploratum fit Anastasium hunc secundum, episcopi munere functum esse ultra nonum annum quem illi assignat Chronicon Nicephori; quanto magis ultra sextum, quem Tabulæ Theophanis. Linguæ Latinæ, uti Græcæ, callentissimus fuit, quippe qui S. Gregorii Papæ Pastorale volumen è Latino in Græcum idioma transtulerit. Ejus fœtus sunt homiliæ Anagogicæ quatuordecim in Hexaëmeron, quæ Latinè dumtaxat prodiere, præter ultimam à Petro Allixio Græcè Latinèque editam.

In hoc Anastasio catalogus Antiochenorum episcoporum qui Nicephori Constantinopolitani nomen præfert, absolvitur, ut in Sophronio Hierosolymitanorum, & in Petro Alexandrinorum. Quumque res Syriæ propter illatas à Cosroe clades admodum turbatæ fuerint, hinc factum est ut Antiochena ecclesia pastore diu viduata sit, ac si Eutychio Alexandrino credimus, annos viginti duos: sin aliis, triginta duos.

Humphredus Hody, Anglus in Prolegomenis ad Chronicon Joannis Malalæ quod Latinis Græcisque typis evulgavit, catalogum interseruit Patriarcharum Antiochenorum, *quem,* ait, *ex Arabico aliquo auctore, ut opinor, transcriptum ab amico nostro multo nomine venerando Edwardo Bernardo, viro omni genere præcellentiæ, accepimus.* Illius Patriarchas prædicti intervalli, quia discrepat aliquantulum ab Eutychiano, seu illo quem Eutychii Alexandrini annales Arabici referunt, lectoris oculis, hic non gravabimur subjicere.

Num.			An. C. In quo desin.
58.	Anastasius alter	9.	607.
59.	Vacat sub Persis	31.	638.
	& Macedonius	8.	646.
60.	Macarius	5.	651.
61.	Theophanes	12.	663.
62.	Thomas	20.	683.
63.	Georgius	21.	704.
64.	Vacat sub Saracenis	50.	754.
	& Theophylactus	18.	772.
65.	Theodorus	23.	795.
66.	Theodoretus	17.	812.
67.	Jobus	31.	843.
68.	Nicolaus	26.	869.
69.	Stephanus & Thaddæus	22.	891.
70.	Simeon	12.	903.
71.	Elias	28.	931.
72.	Vacat	4.	935.

Dein Theodosius & alii viri obscuri.

Cujus catalogi, etsi nobis aliquanta ratio habenda est, in illis tamen Antiochenæ ecclesiæ antistitibus recensendis receptiora monumenta appellanda nobis erunt.

Sedes vacat.

Vacavit quidem aliquandiu Antiochena

sedes ab Anastasii II. nece, quo tempore Persæ sub Cosroe II. rege suo Syriam & Palæstinam, ad Ægyptum usque infestarunt, an vero triginta & uno, an 22. annis, an demum 28. à 610. ad 638. incertum omnino est.

LXVI. Athanasius.

Anceps hæreo, an in Patriarchis Antiochenis numerem *Athanasium* hæreticum, de quo Theophanes ad annum 621. Alexandrinum, Heraclii 20. ac Christi 629. Monotheleticæ hæresis initia narrans, hæc scribit: *Hoc anno, quum Imperator adhuc Hierapoli moraretur, Athanasius Jacobitarum Patriarcha, vir vafer & perniciosus, ut innatæ vafritiei sunt omnes Syri, ad eum accessit, motisque cum Imperatore de fide sermonibus, si modo synodum Chalcedonensem vellet admittere, Patriarcham Antiochiæ se constituturum Heraclius promisit. Is enuntiatis in Christo naturis duabus hæresim ad tempus celans, synodum probavit & recepit.* ὁ δὲ ὑποκριθεὶς ὑπεδέξατο τὴν σύνοδον, ὁμολογήσας δύο ἐν Χριστῷ φύσεις. *Tum de operatione & voluntate Imperatorem interrogavit, & quas asserere deceat, geminas, an unam? Imperator inusitata sibi vocum novitate implicatus, Sergio Constantinopolitano episcopo scribit, qui Cyrum Phasidis episcopum sciscitatur, & in voluntatem actionemque unicam consentire reperit. Sergius enim, utpote patria Syrus, & Jacobitis parentibus ortus, unam naturalem volendi actionem, unamque actionem in Christo confessus, scriptisque testatus est. Imperator collata utriusque sententia, concordem illis invenit Athanasium.* Doctissimus Franciscus noster Combefisius, invito viro perinde docto itidem nostro Jacobo Goario Theophanis interprete, congressum hunc Athanasii Jacobitæ cum Heraclio ad fabulas amandare non dubitavit, variis allatis argumentationibus, quæ hoc uno apud me monumento ruunt, ex Collectaneis MSS. Collegii Parisiensis Societ. Jesu; fragmento scilicet Eubuli Lystrorum episcopi, quo libellum ab Athanasio illo Imperatori porrectum confutavit, cujus hæc inscriptio est: Εὐβούλου ἐπισκόπου Λύστρων, ἐκ τοῦ λόγου πρὸς τὴν χάρτην ἐπιδοθέντα Ἡρακλείῳ βασιλεῖ ὑπὸ Ἀθανασίου τῶν Σεβηριανῶν ἐπισκόπου. *Eubuli episcopi Lystrorum, ex sermone adversus chartam Heraclio Imp. datam ab Athanasio Severianorum episcopo.* Atqui Theophanes refert Athanasium præstitisse quæ Heraclius exigebat, & Imperatori arrisisse quæ Athanasius promiserat: unde colligere liceat Antiochenam sedem Athanasio concessam esse; quod nullo tamen auctore constat. Hoc innuere dumtaxat videtur Antiochus monachus, qui quum illo ævo in Palæstina ageret, Oratione 130.

temporum suorum calamitates lugens aiebat: A *Neque Chaldaïco* (sive Persico) *flagello eruditi sumus, neque cervicis nostræ duritiem jugum eorum edomuit; sed adhuc in malo obfirmamur. Idcirco Dei permissu plagam nobis inflixit Satanas, quæ possit viscera medullasque attingere.* Ἠκούσαμεν τινα ἐληλυθέναι τῇ ἀνατολῇ πρόδρομον τοῦ Ἀντιχρίστου, θέλοντα τὸν θρόνον τῶν Ἀντιοχέων κατασχεῖν, Ἀθανάσιον μὲν προσαγορευόμενον, μᾶλλον δὲ θανατὸν ἀθάνατον. *Audivimus quemdam velle Antiochenum thronum occupare, Antichristi præcursorem, Athanasium nominatum* (quod immortalem significat) *imo potius mortem* B *immortalem, Apollinaris, Eutychis, Severi & Jacobi dogmata prædicantem. Hic rumor non parum nos, sanctæque civitatis incolas terruit, ac quæ circum sunt monasteria. Quoniam ergo mihi litteris significatum est, eum regiones, loca & insulas percurrere, multasque variis in locis hæreses compingere; ne in quampiam earum ex inscitia incidatis, vobis hæreses omnes, quæ ab adventu Christi ad hanc usque diem fuerunt, recensere opus est.* Plane Athanasius ille Antiochenam sedem occupaturus non venisset, quam ei pollicitus non esset Imperator. Hujus C autem hæreticorum antesignani meminit Sophronius in epistola ad Sergium Constantinopolitanum, Ἀθανάσιος ὁ Σύρος, καὶ ὁ ἀποζυγάριος Ἀναστάσιος, *Athanasius Syrus, & Anastasius Apozygarius*, qui nempe Apozygarius Anastasius Jacobitarum Ægypti sub Phoca, Patriarcha erat, quo tempore Athanasius ille in Ægyptum cum quinque sectæ suæ episcopis venit, communionem inter utramque ecclesiam instauraturus, quæ ob Petri Antiocheni Jacobitarum antistitis errores circa Trinitatem interrupta fuerat. D Cæterum Athanasius Antiochenus sederit, necne, aliquandiu iterum ea urbs pastore caruit.

LXVII. Macedonius *hæreticus.*

Post diuturnam Antiochenæ sedis viduitatem, pastor ei datus est *Macedonius* Monotheleticæ sectæ addictus, qui à Constantinopolitano antistite Sergio designatus & ordinatus fuit, anno quinto Omari Califæ, Heraclii 31. Christi 640. ut fert Eutychius Alexandrinus in Arabicis annalibus p. 270. E & 271. *Anno*, inquit, *Califatus ejusdem* (Omari) *quinto constitutus Macedonius Patriarcha Antiochenus in urbe Constantinopolitana, qui Maronita fuit* (id est Monotheleta) *Constantinopoli sex annos substitit, dein è vivis excessit antequam egressus esset vel vidisset. Antiochiam.* In Edwardi Bernardi quem descripsi laterculo octo anni Macedonio tribuuntur. Et certè, vel post illum Omari quintum annum ordinatus Macedonius fuit, vel ut in

Bernardi laterculo fertur, ad octo aut novem annos pontificatum produxit, quem tenebat adhuc circa annum 649. quo Lateranensis synodus sub Martino Papa I. celebrata est. In ea quippe sanctissimus Pontifex ad Joannem Philadelphiæ in Arabia episcopum scribens, Macedonii, uti superstitis adhuc meminit. *Ejus vero qui falso episcopatus nomen assumsit, Macedonii dico, importunas litterarum minas, sive protestationem fortiter despuito, ut rabidi canis & temerarii latratum; auscultans ei qui dicit: Nolite timere opprobrium hominum, & contemtu eorum ne vincamini. Hunc enim episcopum nullo modo novit ecclesia, non solum quod is præter canones in externa regione sine consensu, & absque ullo decreto, hanc sibi appellationem usurpavit; sed & quod consentiat hæreticis, qui hæreseos suæ appendicem, ejus electionem tumultuariè fecerunt; quemadmodum & Petri, qui ab iis nominatus est & assimulatus episcopus Alexandriæ, ut per plures & adscriptitias personas hæresim suam munitiorem utique reddant.* Hæc Martinus cum sua synodo Philadelphiæ metropolitæ scribebat, cui Apostolicæ sedis per Antiochenam diœcesim & Hierosolymitanam vices confirmaret, ut rei catholicæ adversus Monotheletarum conatus curam gereret, spretis hæretici illius Patriarchæ Macedonii quibuscumque testamentis. Quo epistolæ loco innuitur, Macedonium variis modis egisse, ne quo tempore utraque ecclesia Hierosolymitana & Antiochena legitimis & catholicis pastoribus vacabant, Philadelphiensis metropolita in illis regionibus Romanæ sedis vicibus fungeretur. Quod vero Macedonii tempora spectat, ex Macarii qui post Georgium successor illius fuit, expositione fidei quæ lecta est in sexta synodo generali, constat illum Antiochenum Patriarcham fuisse sub Petro Constantinopolitano, ejusque interfuisse synodo quæ catholicum de duabus operationibus & voluntatibus dogma proscripsit. In ea siquidem Macarius aiebat: *Petrus quoque sanctissimus & universalis Patriarcha, & præcessor meæ parvitatis Macedonius bonæ memoriæ, & vicarius Alexandriæ Theodorus, præsentibus una cum eis & qui advenerant episcopis, & sacro senatu.* Petrus autem Constantinopolis episcopatum gessit ab anno 655. ad 666. vitam ergo Macedonius trahebat adhuc post annum 655. Macedonius ejusque successores Constantinopoli substiterunt, neque ad Antiochenam sedem perrexerunt, Principum Saracenorum metu, qui Syriam omnem & Palæstinam Romanis ademerant.

LXVIII. Georgius I. *hæreticus.*

Inter Macedonium & Macarium hæreticos qui Antiochenorum episcoporum titulis à Byzantinis ornati sunt, nullum indicat Bernardi index. Eutychius vero Alexandrinus Macedonio successorem proximum dat *Georgium*, qui in Pocokii Latina translatione Jarihus scribitur. *Anno,* inquit, *Califatus ejus* (Othmani) *tertio, constitutus est Giarigius* (Georgius) *Patriarcha Antiochenus, qui Maronita* (seu Monotheleta) *fuit. Constantinopoli autem inauguratus est, ubi quinque annos substitit, neque Antiochiam pervenit. Mortuus est autem Constantinopoli, ibique sepultus.* Sed quum tertius annus Othmani incidat in 645. vel 646. æræ Christianæ, quo tempore in vivis adhuc agebat Macedonius, hanc Eutychii Chronologiam frustra quis admiserit.

LXIX. Macarius *hæreticus.*

Eutychio proximus Georgii successor est *Macarius* itidem Monotheleta. *Anno Califatus ejusdem* (Othmani) *decimo factus est Macarius Patriarcha Antiochenus, qui & Maronita fuit. Hic etiam Constantinopoli creatus, quum ibi octo annos permansisset, neque Antiochiam accessisset, mortuus est, ibique sepultus.* Quæ rursum accurata non sunt. Nam Macarius in vivis perseveravit ultra annum 681. quo, sub Constantino Pogonato Imp. sextæ synodo aderat; à qua tamen propter pertinaciam cum erroris sui sociis damnari, & sacerdotio spoliari meruit act. 13. Post Romam jussu principis traductus, ibi diem extremum clausit, hæresi nequaquam ejurata. Nihilo certè accuratior est Bernardi laterculus, qui quinque dumtaxat pontificatus annos ei tribuens, anno 651. illum desiisse perhibet. Sed hujus laterculi, ut & Eutychii annalium Chronologiam carpere vel emendare non vacat. Ex epistola Constantini Pogonati Imp. ad Donum Papam, quæ actis sextæ synodi generalis præmissa est, compertum fit Macarium Theopolitanæ sedis Patriarcham Constantinopoli egisse anno 678. quo scripta ea fuit, quem & cum Theodoro regiæ urbis tum Patriarcha multa instantia egisse ait, ut Vitaliani Papæ nomen è sacris tabulis ejiceretur, quamquam præsto ambos esse ut de fide & dissidiorum causis quæstio in concilio haberetur.

De Joanne Marone nihil hic dicam, quem Stephanus Edenensis, aliique Maronitæ à sexta synodo Macario Monotheletæ suffectum fingunt: quod esse falsissimum Assemanus ipse Maronita, ubi de illo sermonem habet, to. 1. Bibl. Orient. p. 502. lubens fatetur & evincit.

LXX. Theophanes.

Macario in sexta synodo generali exauc-

torato, Antiochenæ eccleſiæ clerici qui Conſtantinopoli agebant, à proceribus ſynodi moderatoribus act. 12. poſtularunt, ut ſibi ab Imperatore facultas daretur, alterum pro Macario archiepiſcopo quondam ſuo, ad pontificalem Antiochiæ ſedem promovendi. Qua ſtatim obtenta *Theophanem* elegerunt, qui actioni 14. interfuit, ut concilii geſta ferunt : καὶ Θεοφανοῦς τοῦ ὁσιωτάτου καὶ ἁγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Θεουπόλεως Ἀντιοχείας, *nec non Theophanis religioſiſſimi & ſanctiſſimi archiepiſcopi Theopolis Antiochiæ.* Cujus proinde definitionibus ſubſcripſit. Huic actione poſtrema vocibus iſtis acclamatum eſt : τῷ θρόνῳ τῶν Ἀντιοχέων, ἤτοι Θεουπολιτῶν μεγαλοπόλεως διὰ Θεοφάνους τοῦ ὁσιωτάτου καὶ ἁγιωτάτου πατριάρχου. *ſedi Antiochenorum, ſive Theopolitarum magnæ civitatis, per Theophanem religioſiſſimum & ſanctiſſimum Patriarcham.* Quæ poſtrema actio, ſeu decima octava habita eſt die 16. Septembris. Quot annos huic concilio ſuperſtes fuerit, non conſtat. Edwardi Bernardi index duodecim habet, ſeu ad annum uſque 663. quod à vero procul aberrat. Nullos memorat Eutychius, qui Theophanem hunc à ſynodo renunciatum, eique cum Georgio Conſtantinopolitano præfuiſſe narrat.

LXXI. Alexander II.

Anaſtaſius Bibliothecarius ad an. Chriſti, ut numerat, 678. ſeu, ut fert vulgaris æra, 686. Theodoro Conſtantinopolitano annos tres aſſignans, ei coævum facit *Alexandrum* Antiochenum. *Theodorus Conſtantinopolitanus annis 3. & Alexander Antiochenus habentur antiſtites.* Alexandrum hunc Eutychius neſcit, cui Thomas Theophani nullo medio ſuccedit.

LXXII. Thomas.

Edwardi Bernardi laterculus poſt Theophanem *Thomam* habet 20. annos Patriarcham. Concinit Eutychius, qui Thomam mortuum refert circa tempora Abdelmeleci filii Merwan Califæ. *Porro mortuus eſt,* inquit, *Thomas Patriarcha Antiochenus, quum hoc munus viginti annos obiiſſet.* Mox ſucceſſorem ejus Georgium deſignatum ait primo Califatus ejuſdem anno uſque ad annum Chriſti 684. quod à vera temporum ratione nimium abhorret.

LXXIII. Georgius II.

Eutychius igitur, *anno,* inquit, *Califatus ipſius* (Abdelmeleci) *primo conſtitutus eſt Georgius Patriarcha Antiochenus, qui vigintiquatuor ſedit, dein mortuus eſt.* At ſecundùm Bernardi laterculum 21 annos dumtaxat ſederit. Cæterum ex acclamationibus ſynodi ſextæ generalis comperimus *Georgium* hunc A Sebaſtæ in Palæſtina monachum & preſbyterum, vices geſſiſſe throni Hieroſolymitani *ſedi ſanctæ Chriſti Dei noſtri Reſurrectionis,* id eſt Hieroſolymorum, *obtinente locum ejuſdem honorabiliſſimæ ſedis Theodoro Deo amabiliſſimo preſbytero, per Georgium preſbyterum monachum Sebaſtenum, qui poſtea Antiochiæ Patriarcha fuit,* διὰ Γεωργίου πρεσβυτέρου μοναχοῦ τοῦ Σεβαστηνοῦ, ὅστις μετέπειτα καὶ πατριάρχης Ἀντιοχείας ἐγένετο : quæ poſtremæ voces dudum poſt abſolutam ſynodum à Librario quopiam adjectæ ſunt, propter ſubſcriptiones utique Trullanæ B ſynodi, quam anno 691. habitam multorum ſententia eſt. In his enim legitur ſubſcriptus Γεώργιος ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας ὁρίζων ὑπέγραψα. *Georgius minimus epiſcopus Antiochiæ definiens ſubſcripſi.*

Sedes vacat annos quadraginta.

Nullum qui Georgio ſucceſſerit uſquam reperio. Anno autem Heraclii Imp. 28. ſeu Chriſti 637. Antiochiam Arabes Mohammedani occupaverant, à quo tempore uſque ad annum 742. ſeu Conſtantini Copronymi pri- C mum aut ſecundum, nullus Antiochiæ ſedit Patriarcha. Totis inſuper quadraginta annis, ante Copronymi primum, ut dicebam, vel ſecundum, nullus etiam fuit qui urbis hujus vel titulo Patriarchæ inſigniretur. Quinquaginta vacationis annos habet laterculus Bernardi, quin etiam Eutychii.

LXXIV. Stephanus III.

Theophanes ad annum Conſtantini Copronymi ſolius imperantis ſecundum : *Hoc anno,* ait, *Iſam Arabum dux mortuus eſt. Hic* D *ſanctam Antiochiæ eccleſiam, paſtore jam annos quadraginta,* ἐπὶ μ'. χρόνοις *viduatam, Arabibus nimirum Patriarcham eligi prohibentibus, priſtino ſtatui reddidit. Quemdam enim monaſtici inſtituti Syrum nomine Stephanum, ſibi familiarem, ruſticioribus quidem moribus, ſed pietate clarum, Chriſtianis in Oriente poſitis, ſi modo hunc admitterent, Patriarcham eligendi liberam fecit poteſtatem. Qui divinitus hoc fieri arbitrati, ipſum Stephanum in Theopolis throno epiſcopum collocant, atque ad hunc uſque diem nullum impedimentum à Saracenis affertur.* Hæc Theo- E phanes; qui utinam Stephani primum annum indicaſſet. Nam Iſam ſeu Heſçam 19. annis Califa Saracenorum fuit; mortuum vero ſcribit anno Copronymi quarto, ſeu Chriſti 744. In Bernardi laterculo nulla Stephani mentio, ſed poſt 50. annorum vacationem Theophylactus ſequitur. Eutychius vero Alexandrinus pag. 379. *Stephanum anno 3. Solymani Califæ ordinatum* ſcribit, ſeu primo Leonis Iſauri, Chriſti 717. *annoſque viginti-ſeptem ſediſſe,*

dehincque mortuum. Sed hæc Chronologia ex accuratiore Theophanis corrigenda.

LXXV Theophylactus.

Theophanes rursum ad annum quartum Constantini Copronymi, seu Christi 744. *Hoc etiam anno,* inquit, *Marvam Christianis postulantibus, Theophylactum presbyterum Edessenum Antiochiæ Patriarcham, post Stephani obitum ordinari permisit, eumdemque publicis litteris ab Arabibus salutari sanxit. Spiritualibus siquidem bonis, & maxime temperantia modestiaque ornatus erat.* Theophylacti episcopatus anni 18. sunt in Edwardi Bernardi indice. Idem vero Theophanes Theophylactum anno 10. ejusdem Copronymi, hoc est post sextum pontificatus annum, Christi 750. obiisse tradit. *Eodem anno mensis Dæsii die 29. sanctissimus Antiochiæ Patriarcha morte obdormivit.* At qui mensis Dæsius Theophani, Aprili Romanorum æqualis erat.

LXXVI. Theodorus I.

Anno 11. Constantini Copronymi, Christi 750. vel 751. *Theodorus filius vicarii minoris Armeniæ Antiochiæ Patriarcha ordinatus est,* ait Theophanes, Θεόδωρος υἱὸς τοῦ βικαρίου τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας ἐχειροτονήθη πατριάρχης Ἀντιοχείας. Atqui ex minore Armenia oriundum fuisse Theodorum perperam putavit Theophanis interpres, quem in Moabitide regione natum modo dicemus. Eutychius Theodorum anno 20. Abujafar Califæ pontificatum iniisse scribit, qui annus Christi est 771. sedisseque annos 23. quæ profectò nimium à Theophanis Chronologia discrepant, cui ut pote certiori assentimur. Plane Abdelas qui idem est atque Abujafar Almansor, secundùm Tabulas Theophanis regnum auspicatus est anno 15. Copronymi, quum jam ante quatuor vel quinque annos Theodorus Antiochiæ præsul renuntiatus esset. Idem Theophanes ad annum 16. Copronymi, & tertium Abdelæ perhibet, Theodorum Antiochiæ Patriarcham exulare jussum Arabum invidia, qui eum crebris ad Constantinum litteris res suas manifestare criminati sunt. *Quare patriarchatûs terminis extorrem Salem Syriæ præfectus,* εἰς τὴν Μωαβίτιν χώραν, πατρίδα τε αὐτοῦ, *in Moabitidem regionem, quæ patria ejus erat, deportandum edixit.* Restitutus tamen postmodum fuit Theodorus, quando Theophanes iterum ad annum 23. Copronymi & 9. Abdelæ Califæ narrat, *Cosmam quemdam Epiphaniæ, quæ juxta Apameam Syriæ est, episcopum, cognomento Comanitem, ab Epiphaniæ civibus, quod sacra vasa distraxisset, apud Theodorum Antiochiæ Patriarcham accusatum, quia pretium eorum reddere non poterat, rectæ fidei desertorem evasisse, in* A *Constantini sententiam adversus imagines sacras transeundo. Quem communibus calculis Theodorus Antiochenus, Theodorus item Hierosolymitanus, & Cosmas Alexandriæ Patriarchæ cum ditionum suarum episcopis, die sanctæ Pentecostes, sacro-sancti Evangelii lectione peracta, singuli in sua sede, concordibus animis & vocibus anathemati subjecere.* Theodoro 23. annos assignat Eutychius, ut & Bernardi laterculus. In codice Arabico Regio 447. habetur *Homilia sancti Theodori archiepiscopi Antiocheni, de sancto Theodoro Orientali, & de sancto* B *Theodoro duce exercitus, filio Joannis Ægyptii,* quam Theodoro alterutri Melchitæ attribuero, quando Theodorus alter mihi non occurrit inter Jacobitas, undecimo sæculo vel duodecimo superior.

LXXVII. Theodoretus.

Eutychius Alexandrinus p. 410. & 411. *Anno,* inquit, *Califatus Rashidi 8. constitutus est Theodoretus Patriarcha Antiochenus, qui annos septemdecim Patriarchatum tenuit, & mortuus est.* In Bernardi laterculo perinde C Theodori successor est Theodoretus an. 17. ad Christi 812. Atqui primus annus Rashid est 170. Arabum, Christi 787. quo certè tempore Antiochenam sedem Theodoretus obtinebat. Nam anno 787. *Thomas monachus & presbyter vices* ejus obivit in septima synodo seu Nicæna II. ut Ignatius, vitæ sancti Tarasii scriptor n. 19. tradit. *Tarasius quoque Nicæam venit ex urbe regia, ex Apostolicis sedibus secum assumens eximios quosque & præstantissimos; nempe ab Adriano Papa Romano Petrum primum presbyterum, & Petrum* D *monachum & præfectum; ab Orientali autem diœcesi, à Politiano, inquam, sacratissimo Papa Alexandrino, Thomam monachum, & à Theodoreto Patriarcha Antiocheno, & ab Elia principe pastorum Æliæ* (seu Hierosolymorum) *Joannem monachum presbyterum & Syncellum.* Ita quoque Menologium Græcorum vetus ab Henrico Canisio to. 2. Ant. Lect. editum, ad diem XI. Octobris: *Commemoratio sanctorum Patrum, qui secundo in urbem regiam,* forte Nicæam, *convenerunt, in synodo œcumenica, quæ septima dicitur, habita sub Adriano Roma-* E *no Pontifice, regnante Constantino Imp. & Irene matre, Tarasio archiepiscopo Constantinopolitano, Politiano Alexandriæ, Theodoreto Antiochiæ, & Elia Hierosolymorum.* Quæ ab Eutychio admodum dissentiunt, cui Eustathius Alexandrinus Politiano pridem successerat anno 18. Aaronis Rashidi Califæ. Nihil de eo Theophanes habet. Theodorus Studita epistola sua 194. lib. 2. excerptum affert actorum synodi Antiochenæ sub Theodoreto

Patriarcha, τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου ἐπὶ Θεοδωρείτου πατριάρχου, itemque aliud ejuſdem A concilii epiſt. 199. ex quibus apparet eam eſſe celebratam hæreſis Iconomachicæ cauſa ante Nicænam ſecundam œcumenicam. Bar-Hebræus, qui & Gregorius Abulfaragius in Chronico Syriaco, Aſſemano Maronita teſte, narrat Georgium Jacobitarum Patriarcham, Theodoretum Græcorum, & Jacobum Neſtorianorum in carcerem eſſe conjectos juſſu Califæ Bagdadenſis, variorum criminum accuſatos, quos Cyprianus Niſibis Neſtorianorum epiſcopus dimitti impetravit, quum Iſæ medici litteras quibus vitam Califæ in B manu ſua eſſe jactabat, ut munera à Chriſtianis pro ſuorum antiſtitum liberatione extorqueret, eidem Califæ oſtendiſſet. Califam enim Iſæ medici bona fiſco addixiſſe, & Patriarchas libertate donaſſe, nono poſtquam in eo incluſi fuerant anno.

LXXVIII. Jobus.

Theodoreto ſuccedit *Jobus* in laterculo Edwardi Bernardi, an. 31. ad Chriſti 843. Eutychius quoque ait: *Anno primo Califatus Almamunis conſtitutus Job Patriarcha Antio- C chenus, triginta unum annos ſedit.* Regnare incepit Al-Mamun an. Mohammedano 203. Chriſti 818. quo certè tempore Jobus Antiochenæ eccleſiæ præfuit. Nam anno 822. Thomas quidam, qui ſe Conſtantini Copronymi filium mentiebatur, tyrannidemque in Oriente occupaverat adverſus Michaëlem Curopalatam Imper. Saracenis annuentibus, Antiochiæ à Jobo Patriarcha inauguratus fuit, quod Joannes Curopalates hiſtoriæ Byzantinæ ſcriptor in *Michaële* recitat, nec non continuator Conſtantini Porphyrogenneti D lib. 2. apud quem *Jacob* perperam dicitur, καὶ αὐτοκράτωρ ἀναγορεύεται παρὰ τοῦ τὸν ἐν Ἀντιοχείᾳ θρόνον τηνικαῦτα μετὰ ποιουμένου Ἰακώβ.

LXXIX. Christophorus.

Theophili Imperatoris Conſtantinopolitani temporibus *Chriſtophorum* Antiochenam ſedem tenuiſſe comperimus ex narratione Conſtantini Porphyrogenneti *de imagine Edeſſena*, in qua ſignificat epiſtolam ad eumdem Theophilum *de ſacris & venerandis imaginibus*, quæ inter Joannis Damaſceni E opera ſecundò edita eſt, ſcriptam eſſe nomine trium ſimul Patriarcharum, *Jobi Alexandrini, Chriſtophori Antiocheni, & Baſilii Hieroſolymorum*; quanquam tranſpoſita nomina duo crediderim, & ad ordinem iſtum reſtituenda ex Annalibus Eutychii: ἀλλὰ τρεῖς ὁμοῦ πατριάρχαι Ἰὼβ Ἀντιοχείας, Χριστοφόρος Ἀλεξανδρείας, καὶ Βασίλειος Ἱεροσολύμων ἀνέγραψαν: *ſed tres ſimul Patriarchæ, Job Antiochiæ, Chriſtophorus Alexandriæ, & Baſilius Hieroſolymorum ſcripſerunt.* Enim vero Chriſtophorum Antiochiæ, & Jobum Alexandriæ hoc ævo neſcivit Eutychius, nec habet Bernardi laterculus.

LXXX. Nicolaus I.

Eutychius in Annalibus fert *Nicolaum* fuiſſe conſtitutum anno 6. Califæ Alwateki, qui principatum inierat anno 842. quo Theophilus Imper. ſupremum diem obiit, vigintique an. ſediſſe. Primus itaque ſummi ſacerdotii Nicolai annus fuit Chriſti 847. ſed viginti-tres integros non ſedit, quippe quum pulſus in exilium eſſet à Califa, ipſo anno 869. quo octava ſynodus generalis in cauſa S. Ignatii Conſtantinopolitani & Photii celebrata eſt, ejuſque ſedes hac ratione vacabat, velut ab Elia ſedis Hieroſolymitanæ vicario declaratum fuit act. 1. ejuſdem ſynodi, poſt lectam Hadriani Papæ ad Baſilium Auguſtum epiſtolam. *Nam ſanctiſſimus quidem Thomas metropolita Tyri; ſicut & vobis notum eſt, primæ ſedis exiſtens Antiochiæ, qua Patriarcha ſuo privata, ipſe locum tenet ſedis illius, uſque dum fiat Patriarcha in eadem ſede.* Cæterum in breviario ſynodi octavæ, quod poſt acta Græca ejuſdem ſynodi editum eſt, mentio fit Nicolai Antiocheni qui cum aliis quatuor Patriarchis Photium & Gregorium Abdellam à communione abjecerunt: ὁ Ἰγνάτιος Κωνσταντινουπόλεως, Σωφρόνιος καὶ Μιχαὴλ Ἀλεξανδρείας, Νικόλαος Ἀντιοχείας, Σέργιος καὶ Θεοδόσιος Ἱεροσολύμων, ἀνεθεμάτισαν αὐτούς. *Ignatius Conſtantinopolitanus, Sophronius & Michaël Alexandrini, Nicolaus Antiochenus, Sergius & Theodoſius Hieroſolymitani, illos anathemate percuſſerunt.* Quod à Nicolao Antiocheno proinde factum fuit ante ſynodum octavam, quando Photius Ignatii thronum uſurpaverat.

LXXXI. Stephanus IV.

Eutychius mihi auctor eſt Nicolao ſuffectum tandem eſſe *Stephanum*, ſed qui uno dumtaxat die ſederit, eodem ordinatus & mortuus, an. primo Califæ Almotammedi.

LXXXII. Theodosius I.

Stephanus & Thaddæus ſimul componuntur in laterculo Bernardi, quorum ſimul amborum 22. pontificatus anni numerantur, ut anno Chriſti 891. deſierint. Pro Thaddæo *Thaduſius* legitur apud Eutychium, ſive *Theodoſius. Poſt conſtitutus eſt Thaduſius*, inquit, *qui annos viginti ſedit, dein mortuus eſt.* Qui Theodoſius Patriarcha fuiſſe memoratur in actis ſynodi Photianæ ſub Baſilio Imperatore habitæ. Hujus enim vicarius Baſilius Martyropolis ad eam ſynodum veniſſe illius

in actis fertur. Actione nimirum XIV. legitur: Βασίλειος ὁ θεοφιλέστατος μητροπολίτης Μαρτυροπόλεως καὶ τοποτηρητὴς Ἀντιοχείας εἶπεν· ἡ ἐμὴ ἀποστολὴ ἐγένετο παρὰ τοῦ ἁγιωτάτου μου πατριάρχου Θεουπόλεως ἤτοι Ἀντιοχείας Θεοδοσίου, *Basilius religiosissimus metropolita Martyropolis, & legatus Antiochiæ dixit: missio mea facta est à sanctissimo Patriarcha meo Theopoleos, videlicet Antiochiæ, Theodosio, necnon ab Elia, qui nunc Hierosolymorum gubernacula regit.* Ejusdem Theodosii epistola, sed absque ulla inscriptione subjicitur, qua Theodosius testabatur se suamque sedem Photium uti legitimum Constantinopolis Patriarcham admisisse. Quorum fides sit penes Photium, cui familiare fuit synodorum gesta dictaque fingere.

LXXXIII. Eustathius II.

Eustathium Antiochenæ urbis Patriarcham dumtaxat novimus ex epistolæ 2. Photii inscriptione, Εὐσταθίῳ πατριάρχῃ Ἀντιοχείας, *Eustathio Patriarchæ Antiochiæ;* qua Photius sibi gratulatur quod ab eo diligeretur. Patriarchatum sane tunc gerebat Photius quando Eustathio scribebat, quod hæ voces significant: Τὰ δὲ ἄλλα πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἄριστε ἔρρωσο. *Cæterum patrum & fratrum optime, fac valeas.* Addit: *Scias nos tuam expectare præsentiam, interim desiderii ardorem spe futuræ consequutionis refocillemus.* Quæ suscepta arbitror post ejusdem Photii sub Joanne VIII. Papa restitutionem. Huic posteriori Eustathio assignandum duxero illud opus quod in *Hexaemeron* inscribitur, à Leone Allatio editum, & S. P. N. Eustathii Patriarchæ Antiocheni nomine insignitum.

LXXXIV. Simeon I.

Eutychius, *anno primo Califæ Almotadedi*, inquit, seu Christi 891. *ordinatus est Simeon Zarnaki filius, Patriarcha Antiochenus, qui annos duodecim sedit, & postea mortuus est.* Mox subdit narrationem de quartis nuptiis Leonis Imperatoris, quibus Nicolaus Constantinopolitanus totis viribus repugnavit, pergitque, *Non permittente Patriarcha conjugium, scripsisse Leonem Imperatorem ad Patriarcham Romanum, Michaëlem Patriarcham Alexandrinum, Eliam Mansuri filium Patriarcham Hierosolymitanum, & Simeonem Zarnaki filium, Antiochenum, rogando, ut ad ipsum accederent, quo dispicerent, liceret-ne sibi uxorem ducere. Noluisse verò quemquam eorum ad ipsum accedere, nisi quod singuli nomine suo legatum mitterent. Tum legatis se episcopi quidam adjungentes, & negotia Imperatoris dispicientes, matrimonium ipsi licitum pronuntiarunt. Quare uxorem duxit, natusque est illi filius, quem Constantinum appellavit.*

*Quumque Nicolaum Patriarcham cathedra ab-*A *dicasset, constitutus est ejus loco Anthimus* (Euthymius) *Patriarcha Constantinopolitanus.* Huic Patriarchæ Simeoni in laterculo Bernardi anni quoque duodecim assignantur, ad usque Christi 903.

Hîc omitto Macarium nescio quem Antiochenum, quem in Belgio obiisse ferunt, ubi inter sanctos colitur; quem aiunt anno 960. claruisse. Ejus mentio nusquam apud scriptores Græcos vel Orientales occurrit.

LXXXV. Elias II.

B Eutychius *Eliæ* Patriarchæ Antiocheni initia fuisse tradit *anno tertio Califatus Almoctafi,* qui incidit in annum Christi 903. *Fuerat scriptor,* ait Eutychius, hoc est litterarum peritus, qui libros ediderit, *annosque sedit viginti-octo, dein mortuus est.* Hæc quidem ille, pag. 488. Subinde annum Eliæ emortualem sic recitat, pag. 523. *Porro Elias Patriarcha Antiochenus die Sabbati Iomadæ posterioris decimo tertio obiit, postquam in cathedra sedisset annos viginti-octo.* Concinit Edwardi laterculus, qui 28. annos Eliæ, an. C Christi 931. desiisse prodit; sed secundùm Eutychium functus est Elias anno 929. Constantini Porphyrogenneti 18. Assemanus Maronita, to. 2. Bibl. Orient. pag. 440. narrat Joannem Græcorum metropolitam seu catholicum, quem Elias Patriarcha Antiochenus Bagdadum delegaverat, ea urbe exire coactum esse, quum Abraham Nestorianorum Catholicus à Mohammedanis diploma obtinuisset, quo vetabatur ne Græcus metropolita Bagdadi sedem figeret, sed si quis ab Antiocheno Patriarcha mitteretur D episcopus ad Græcos visitandos, aliaque suorum negotia curanda, in regionem suam mox reverteretur.

Sedes vacat.

In laterculo Bernardi sedes vacat annos quatuor, septem vero, ex Annalibus Eutychii.

LXXXVI. Theodosius II.

Annus 936. quo Alradi Califatum iniit, primus quoque est episcopatus Antiocheni E *Theodosii II.* cui pristinum nomen Stephano fuit, ut fert in Annalibus Eutychius horum temporum æqualis. *Anno Califatus ejus primo constitutus est Abba Theodosius, qui idem est Stephanus scriba, qui Bagdadi fuerat cum Manes eunucho, Antiochiæ Syriæ Patriarcha, mense Ramadan anno trecentesimo vigesimo-tertio.* In vivis agebat adhuc an. Arabum 326. Christi 937. quo Eutychius Annales suos absolvit.

Hactenus accuratam Antiochenorum Patriarcharum seriem dedi, qua alius ex alio proxime Apostolicam hanc sedem capessivit. Nunc verò deincepsque illos congeram quos hinc inde mihi variis ex libris & auctoribus colligere licuerit, omissis intermediis plurimis quorum nomina temporum iniquitate interierunt, aliis-ve de causis me fugiunt.

LXXXVII. Theodoretus II.

LXXXVIII. Agapius I.

Ex catalogo Antiochenorum Patriarcharum Vaticano, Theodosii II. successores proximi fuerunt *Theodoretus II.* & *Agapius I.* de quibus, præter nomina nihil usquam occurrit. Utinam verò, non pro Theodoro, qui Christophoro suffectus à Leone diacono fertur, & cujus successor *Agapius* nomine fuit, per oscitantiam *Theodorerus* scriptus sit, ac subinde *Agapius*.

LXXXIX. Christophorus *Martyr*.

Post Theodosium II. *Christophorum* proxime sedisse temporum ratio minime prohibet. Christophorus enim Antiochiæ Patriarcha illo tempore erat quo Nicephorus Phocas Imp. Byzantinus expeditionem suscepit adversus Antiochiam, hoc est an. 968. vel 969. Tunc scilicet ab Agarenis, qui urbem incolebant interfectus fuit, anno 32. elapso à primordiis episcopatus Theodosii. De qua nece hæc habet Leo diaconus scriptor æqualis, l. 6. n. 8. *Jam magna Antiochia ad Orontem posita Nicephori Imperatoris armis capta, & præsule destituta. Qui enim priùs hujus urbis compos exstiterat Agarenus princeps Patriarcham, virum apostolicum divinumque sustulerat, adacto in ejus pectus spiculo; eo scilicet crimine quod christiana pietate fulgeret.* Τὸν πατριάρχην Χριστοφόρον ἀποστολικὸν ἄνδρα τε καὶ θεσπέσιον ἀνεῖλεν, ἀκόντιον κατὰ τῶν στέρνων αὐτοῦ διελάσας, ἔγκλημα τῷ ἀνδρὶ τὴν εἰς τὸν σωτῆρα Χριστὸν ἐπάγων εὐσέβειαν. Aliquandiu proinde Antiochena ecclesia viduata post ejus necem mansit. In synodico quod Græci in ecclesiis legunt Dominica, quam vocant *Orthodoxiæ*, æterna memoria dignum prædicant Christophorum, deinde Theodorum eorumque successores Patriarchas Antiochenos decem hoc ordine. Χριστοφόρου, Θεοδώρου, Ἀγαπίου, καὶ Ἰωάννου, καὶ Νικολάου, καὶ Ἠλίου, Θεοδώρου, Βασιλείου, Πέτρου, Θεοδοσίου, Νικηφόρου καὶ Ἰωάννου, τῶν ἀοιδίμων πατριαρχῶν Ἀντιοχείας. *Christophori, Theodori, Agapii, & Joannis, & Nicolai, & Eliæ, Theodori, Basilii, Petri, Theodosii, Nicephori & Joannis, laude dignorum Patriarcharum Antiochiæ æterna memoria.*

XC. Eustratius.

In illa serie quam ex synodico retuli, nulla mentio *Eustratii*, qui in capite de translationibus episcoporum, quod regestum exstat l. 4. Juris Græco-Romani pag. 294. necnon l. 14. Hist. Eccl. Niceph. c. 39. à Nicephoro Phoca Patriarcha Antiochenus designatus dicitur. *Ex eodem episcopatu Flaviadis, Dominus Nicephorus Phocas communi decreto per Bullam Auream deductum episcopum Eustratium, curavit ordinari Patriarcham Antiochiæ,* διὰ χρυσοβούλλου αὐτοῦ ἀγαγὼν τὸν ἐπίσκοπον Εὐστράτιον, ἐποίησε χειροτονηθῆναι πατριάρχην Ἀντιοχείας τῆς μεγάλης, *avulso Flaviadis episcopatu ab Anazarbo, & unito Patriarchatui Antiochiæ.* Quod factum esse videtur ubi Nicephorus Antiochiam primo tentavit, accepta nece Christophori: Eustratium verò sedem illam capessivisse vix putaverim; unde omissus erit in synodico.

XCI. Theodorus II.

Nicephoro Phoca Constantinopoli interempto, statim atque Joannes Tzimisces Imperii compos fuit, nuntium accepit captæ à Romano exercitu Antiochiæ; quumque ea urbs christiano pastore destituta esset, *diligentiam adhibuit,* ait loco quem recitavi Leo diaconus, *ut dignum sedis hujus præsulem inveniret. Sicque animo anxio rem volvente, venit in mentem Theodorus Coloniensis, vir qui à teneris unguibus eremiticæ, & à negotiis secreta vitæ consecratus, quique asceticis sudoribus plurimis corpus edomuerat, cilicina veste indutus, ferrum tegens quo corpusculum affligebat, quam nec deponeret, nisi tota deflueret, & in nihilum cederet. Quem monachum aiunt, tum primùm Nicephoro, tum rursus Joanni Imperii infulas prænunciasse. Hunc itaque in urbe tunc agentem Polyeucto* (Constantinopolitano) *Joannes adducit. Polyeuctus verò cum episcoporum in urbe præsentium synodo, habito de illo examine, ubi sæculari quidem eruditione haud admodum excultum, divina verò & christiana magnificentissime comperisset, Patriarcham consecrat Antiochenum.* Theodorus subinde ab Imperatore postulavit Manichæos, qui per Orientem serpentes, impuræ suæ hæresis contagione cuncta corrumpebant, in desertam aliquam Occidentis regionem deportari: quos Imperator votis illius annuens, Philippopolim Thraciæ transtulit. Hæc subjungit Zonaras lib. 17. n. 1. Theodorus Christophorum sequitur in synodico *Orthodoxiæ*, Χριστοφόρου, Θεοδώρου.

XCII. Agapius II.

Agapius succedit Theodoro in synodico, qui ex episcopo Halepensi seu Berrhœensi ad Antiochenam sedem promotus fuit, eo quem Elmakinus refert modo lib. 3. Histor. Saracenicæ: *Erat Halebi episcopus quidam nomine*

nomine Agapius, quem petierunt Antiocheni ut esset ipsorum Patriarcha, eumque miserunt ad Imperatorem (Basilium). *Ad quem quum esset ingressus, indicavit ei statum urbis, & inclinationem affectumque civium erga ipsum. Hunc misit Imperator ad Abdallam Muntasirum, qui Scleri nomine civitatem tenebat, ut tentaret eum movere ad obedientiam, promisitque fore ut restituta sibi Antiochia, constitueret ipsum Patriarcham toto tempore vitæ ejus, daretque Abdallæ quodcumque peteret. Abiit Agapius ignoto monachalique habitu, & ingressus Antiochiam, Abdallam convenit, cum quo negotium transegit, ita ut Abdalla in obedientiam se daret Imperatoris, eique imperium in urbem restitueret, repudiato nomine Scleri. Sic Agapius factus est Patriarcha Antiochenus die solis* (seu Dominica) *vigesimo-tertio canonis posterioris, anno Alexandri 1287. sive Christi 985.* Dositheus vero Hierosolymitanus in prolixo suo de Hierosolymorum Patriarchis opere, ex Theodoro Sebastiæ qui res Basilii Porphyrogenneti Imp. in Chronico digesserat, Agapium Seleucia Pieria in Syria Antiochiam translatum testatur lib. 3. cap. 2. §. 4. Posthac Agapius Antiochia ejectus fuit, manereque jussus Constantinopoli in monasterio, quum Antiochenæ ecclesiæ *duodecim annis jam præfuisset*, ait Elmacinus pag. 252. qui hanc exilii ejus causam fuisse adjicit, quod Basilius Imperat. Bulgaricida, in cistis Bardæ Phocæ epistolam illius quandam repererat, in qua ejusdem Phocæ de rebellatione consilium approbaret, eumque in proposito confirmaret: mansisse autem Patriarcham in hoc exilio septem annos, quum in ejus sede *Sartoniæ* interim peragerentur. Atqui *Sartonia* Christianis Arabicè loquentibus, corrupta vox est Græca χειροτονία, quæ ordinationem significat: hoc vero loci quantum ex aliis in quibus ab eodem auctore adhibetur collegi, pro simoniacis ordinationibus accipienda est, quæ nempe absente Patriarcha impune perpetrarentur.

XCIII. Joannes III.

Post Agapium *Joannes* sequitur in synodico orthodoxiæ, καὶ Ἰωάννου, *& Joannis.* Ille utique Joannes cujus meminit Petrus Antiochenus alter in epistola ad Michaëlem Cerularium Patriarcham itidem Constantinopolitanum. Locum recitavi in Sergio Patriarcha Cerularii quondam decessore, quem à doctissimo Pagio perperam intellectum ostendi. Locus porro hunc in modum habet: *Ad hæc ego quoque testis sum minime rejiciendus, aliique mecum complures doctrina in ecclesia spectatissimi,* ὅτι τῷ μακαρίτῃ πατριάρχῃ Ἀντιοχείας κυρῷ Ἰωάννῃ ὁ πάπας τῆς Ῥώμης Ἰωάννης, καὶ αὐτὸς ἀκούων ἐν τοῖς διπτύχοις ἀνεφέρετο, *quod sub beatæ memoriæ Patriarcha Antiochiæ Domno Joanne, Romanus Papa, ipse etiam Joannes nominatus, in Diptychis ferebatur.* Quod significat Joannem hunc circa tempora Joannis Papæ XVIII. vixisse; hoc est sæculi undecimi prioribus annis. To. 1. Monumentorum ecclesiæ Græcæ ejus opella habetur hac inscriptione, *adversus donationes monasteriorum quæ laïcis fiunt*, τοῦ ὁσιωτάτου καὶ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἀντιοχείας κυροῦ Ἰωάννου, τοῦ ἐν τῇ Ὀξείᾳ νήσῳ ἀσκήσαντος λόγος; *sanctissimi & beatissimi Patriarchæ Antiochiæ Domni Joannis, qui in insula Oxia monachus egit, libellus, &c.* In ea significat auctor se circa illam ætatem vixisse, qua Sisinnius Patriarcha Byzantinus claruerat, ὁ δὲ ἐν ἁγίοις Σισίννιος οὐ πρὸ πολλῶν τούτων χρόνων πατριάρχης γεγονὼς Κωνσταντινουπόλεως. Sedebat Sisinnius ab anno 995. ad 999.

XCIV. Nicolaus II.

Synodicon orthodoxiæ Ἰωάννου καὶ Νικολάου, *Joannis & Nicolai.* Eruditi Actorum Sanctorum editores Josephum Assemanum sibi scripsisse aiunt in catalogo suo Arabico Joanni succedere Eliam, nulla proinde mentione facta Nicolai.

XCV. Elias II.

Synodicon idem Ἠλίου *Elias.* In catalogo Vaticano Joanni, omisso Nicolao, Elias succedit.

XCVI. Theodorus III.

Synodicon Θεοδώρου, *Theodori.* In illo Antiochenorum Patriarcharum catalogo Assemani Eliam excipit, non Theodorus, sed Georgius, Georgium Petrus, nulla facta Basilii mentione.

XCVII Basilius II.

Sequitur in synodico, *Basilius,* Βασιλείου.

XCVIII. Petrus III.

Basilio succedit in synodico *Petrus,* Πέτρου. Anno 1053. pontificatum auspicatus est, quod pristinum morem revocans, synodicis litteris suis significavit Romano Papæ Leoni IX. nec non Alexandrino, Hierosolymitano & Constantinopolitano Patriarchis, quas litteras apud me Græcas habeo. Quæ porro ad Leonem est epistola à latina quæ inter Leonis exstat, translatione mirum quantum discrepet. Anno insequenti Dominico Gradensi Patriarchæ cujus litteras acceperat, rescripsit, sedis Antiochenæ suæ dignitatem, & diœcesis amplitudinem exaggerans: itemque Michaëli Cerulario, qui ecclesiam suam à Romana scindere, ob Latinorum ritus & mores aliquot, decreverat; respondit, illorum

quosdam excusans, quosdam improbans; alienum vero ubique à schismate animum præferens. Habentur hæ posteriores epistolæ omnes to. 2. Monum. eccl. Græcæ. Quoto anno obierit incertum. In catalogo codd. MSS. P. Pantini n. 40. legitur: *Petri Theopolis, sive Antiochiæ Patriarchæ contra Argyrum, &c.*

XCIX. THEODOSIUS III.

Theodosium Petro subjungit synodicon orthodoxiæ, Θεοδοσίου, quin etiam Anastasius Cæsariensis in sua *de jejunio Deiparæ* lucubratione, quæ edita est to. 3. Monum. eccl. Græc. pag. 436. *Nam Patriarcha Antiochiæ, totiusque Orientis,* inquit, *qui beato fine quievit, Domnus Petrus, ipse hæc observabat, cæterisque tradebat. Simili quoque modo Domnus Theodosius, ac præterea qui nunc Patriarchatum tenet Domnus Joannes sanctissimus hoc omnibus tradit.* Ὁ γὰρ πατριάρχης Ἀντιοχείας καὶ πάσης ἀνατολῆς ὁ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει κῦρος Πέτρος, αὐτὸς ταῦτα ἐφύλαττε, καὶ τοῖς λοιποῖς παρεδίδου· ὁμοίως καὶ ὁ κῦρος Θεοδόσιος, πρὸς δὲ καὶ ὁ νῦν πατριάρχης κῦρος Ιωάννης καὶ ἁγιώτατος.

C. ÆMILIANUS.

Michaële Duca Byzantinis imperante, *Æmilianus* Antiochenæ ecclesiæ præerat, ac civitate in factiones duas scissa, unius ipse erat antesignanus Imperatoribus invisæ. Quocirca Isaacius Alexii Comneni germanus frater Antiochiæ princeps renuntiatus, Æmilianum qui ipsum in villa sua extra urbem exceperat, urbis ingressu nihilominus prohibuit, & Laodiceam deductum Constantinopolim ire præcepit. Quod Nicephorus Bryennius narrat lib. 2. cap. 28. sed & lib. 3. cap. 17. Æmilianum Nicephoro Botaniatæ favisse ut Imperium arriperet, & Patriarcha Byzantii posthabito illum coronasse, quum ipse, ut complures alii, Michaëlem Imp. exosum haberet. Constantinopoli itaque Æmilianus Antiochenus agebat anno 1078. quo Michaël Ducas Imperio ejectus fuit, & Nicephorus inauguratus. Quod post Bryennium Joannes Scilitzes Curopalata refert quoque pag. 861. *Regina urbium,* inquit, *quique magistratus gerebant, & qui in suburbanis & vicis agebant, proceres item ecclesiæ, in unum convenientes ad celeberrimum Dei verbi Sophiæ templum, imminentibus epibateriis Annuntiationis Dei matris Imperatorem crearunt, Botaniatem, procurante Patriarcha Theopolis magnæ Antiochiæ, cui Æmiliano nomen,* προεξάρχοντος τούτων τοῦ πατριάρχου Θεουπόλεως μεγάλης Ἀντιοχείας τοῦ ὀνομαζομένου Αἰμιλιανοῦ, *cum metropolita Iconii, quibus clerus omnis assensus est.* Ad Æmilianum Antiochenum Michaëlis Pselli qui id temporis clarebat, epistolas tres
A habeo typis nondum editas: Ejus vero nomen abest à synodico, ut ex Antiochenorum Patriarcharum albo demi meritus sit, ob perduellionem quam admisit erga Michaëlem Ducam legitimum Imper. Byzantino præsertim Patriarcha repugnante, ac propterea in Alexii Commeni Imp. sub quo synodicon conditum est, odium olim incurrerat, ut ejus proinde nomen eo in decreto sileretur.

CI. NICEPHORUS.

Theodosium in synodico sequitur *Nice-*
B *phorus,* Θεοδοσίου, Νικηφόρου; cujus rursum est apud Curopalatam mentio, qui hunc à Nicephoro Botaniate Æmiliano suffectum perhibet. ὡσαύτως δὲ καὶ τοῦ Ἀντιοχείας πατριάρχου κοιμηθέντος, προεβάλετο ὁ βασιλεὺς τινα Νικηφόρον, Μαῦρον τὴν ἐπωνυμίαν φέροντα. *Similiter,* inquit, *Antiocheno Patriarcha defuncto, ab Imperatore renuntiatus est Nicephorus quidam, cognomento Maurus.* Curopalatæ adstipulatur exscriptor ipsius Cedrenus, & Zonaras, qui id contigisse subdit Indict. XIII. adeoque anno 1089.

C

CII. JOANNES IV.

Tempore Belli sacri, quo à Francis cruce signatis Antiochia Saracenis erepta est, anno scilicet 1098. hujus civitatis Patriarcha sedebat Joannes, *qui tanquam verus confessor,* ait Willelmus Tyrius, *post adventum nostrorum infinita ab infidelibus pertulit supplicia,* inprimisque dum urbs à nostris obsidebatur. Ea vero expugnata, quum Latinorum moribus non assuefieret, nec satis utiliter Latinis Græcus præesset, Constantinopolim secessit,
D eodem Tyrio teste, aliisque horum temporum scriptoribus. Cæterum Latini Patriarchæ electionem ad illius usque obitum comperendinandam censuerunt, *ne duo unum & eumdem thronum obtinere viderentur, quod immediate contra sacros canones & contra sanctorum statuta Patrum esse dignoscitur,* ait Albertus Aquensis, qui subdit eum vix evoluto biennio Byzantii obiisse. Ordericus Vitalis pag. 796. narrat hunc Antiochenum Patriarcham victoribus Normannis intractabilem factum, quod ipsi secundum ritus
E Latinos clerum & populum disponere decreverant; capto à Saracenis Boamundo Duce, murmur ortum esse in populo quod ipse Præsul pararet urbem Antiochenam prodere Augusto, Alexio scilicet Comneno Constantinopolitanorum Imperatori: qui quum comperisset de se tale murmur spargi, iratus valde, seu puritate simplicis conscientiæ indignatus, seu nefarii reatus accusatione & metu stimulatus, relicto episcopatu in eremum secessit,

nec ultra redire ad eos quorum mores exhorrebat, definivit. Hæc de illo Vitalis. Quo- A circa nihil vetat quin illi adscribamus opusculum quod Joannis Antiocheni Patriarchæ nomine *de Azymis* adversus Latinos editum in Bibliothecis variis habetur. Anastasius Cæsariensis post Petrum & Theodosium Antiochenos Patriarchas defunctos, Joannem ipsa qua scribebat ætate sedisse fert in ea quam appellavi superius lucubratione de Jejunio Deiparæ. In synodico Orthodoxiæ Antiochenorum præsulum postremus est Joannes, Νικηφόρου καὶ Ἰωάννου τῶν ἀοιδίμων πατριαρχῶν Ἀντιοχείας. *Nicephori & Joannis laudatissimorum* B *Patriarcharum Antiochiæ*. Synodicon porro illud editum est Alexio Comneno Imp. & Nicolao III. Patriarcha Constantinopolitano circa annum Christi 1103. quo proinde in vivis agebat adhuc Joannes hic noster Antiochenus. Ad illum omnino spectat quod Faustus Naironus Maronita in dissertatione *de origine, nomine & religione Maronitarum* narrat, pag. 70. Thomam archiepiscopum Kfartabensem in Aleppensi regione, qui Maredini in Mesopotamia ad Tigrim fluvium educatus fuerat, Monotheleticam opi- C nationem, Jacobitica relicta, amplexum, à Joanne Græcorum Patriarcha variis scriptis confutatum esse, ac præsertim epistola sanctorum Patrum & Conciliorum sententiis conferta ad duas in Christo operationes & voluntates evincendas. *Hæc*, inquit Naironus, *controversia inter illos cœperat anno Alexandri 1400 qui est circiter Christi 1111. prout legitur in præfatione decem propositionum quas idem Thomas adversus eumdem Joannem Patriarcham compilavit.* Thomæ librum velut in eadem præfatione fertur, Joannes D Patriarcha combussit, quem Thomas nihilominus in meliorem, ut sperabat formam, concinnatum Maronitis tradidit. Inter codices Abrahami Ecchellensis, qui in Vaticanam Bibliothecam transierunt, decimus quartus continet Thomæ Caphartabensis librum de unica Christi voluntate in 10. propositiones divisas Joanni Antiocheno Melchitarum Patriarchæ transmissum anno Græcorum 1400. Christi 1088. vid. to. 1. Bibl. Orient. p. 576.

CIII. THEODOSIUS IV. *sive* THEOPHILUS.

Si fides est habenda catalogo Patriarcharum Antiochenorum, quem Athanasius Antiochiæ Patriarcha nuperus exaravit & Bibliothecæ Vaticanæ consignavit, Joanni IV. successit *Theodosius* vel *Theophilus* (utroque enim illo nomine eum appellat) sub quo Antiochiam à Latinis expugnatam frustra censuit. Quod planum fit ex his quæ in Joanne proximo decessore ipsius dicta sunt.

CIV. JOANNES V.

In eodem catalogo Theodosium seu Theophilum excipit *Joannes V.* cujus successionis testem affert Niconem Archimandritam monasterii S. Simeonis Stylitæ. Mox vero Joanni huic successorem proximum assignare non dubitat Theodorum Balsamonem, intolerando prorsus errore, prætermissis illis quos ex probatis auctoribus certissimisque monumentis Antiochiæ Patriarchas renuntiatos esse, & ante Balsamonem vixisse mox constabit.

SOTERICHUS *electus*.

Creato jam pridem Antiochiæ à Francis Latini ritus Patriarcha, cui successores ejusdem generis alii dati sunt, sui quoque ritus nihilominus Græci Constantinopoli Patriarchas itidem Antiochenos constituerunt. Quocirca Raynaldus Antiochiæ princeps fœdus cum Manuële Comneno Imp. pepigit, cujus hic unus articulus fuit, ut Byzantio deinceps Antiochenis Patriarcha mitteretur, Græci proinde ritus. Id vero nostri nequaquam observandum duxerunt, ac Balduinus Hierosolymorum rex apud Imperatorem illum effecit, ut ab hac conditione desciceret. Quæ Joannes Cinnamus narrat lib. 5. num. 18. & 20.

Illo proinde saltem tempore quo Manuel Comnenus cum Raynaldo principe fœdus pepigit, Antiochenæ ecclesiæ Patriarcham designatum putavero Sotérichum Panteugenum illo tempore apud Græcos famosum, qui nondum pontifex consecratus peregrinæ doctrinæ reus actus est, quum sacrificium Crucis, & incruentum altaris Deo Verbo offerri negaret, sed Patri dumtaxat sanctoque Spiritui. Soterícho erranti adstipulabantur præsules aliquot alii, opinationemque suam oratione quæ, Joanne Cinnamo teste lib. 5. num. 18. & 20. Platonis dialogorum elegantiam referebat, defendere conabatur. Causa ad synodum de more delata, & inter episcopos agitata anno 1155. Sotérichus à sententia non desciscens, damnatus fuit, & sede quam consequuturus erat amotus. Hujus E synodi gesta aliquando excerpsi ex Thesauro Nicetæ Choniatæ manu exarato, cujus mihi copiam pretiumque fecit vir de re litteraria bene meritus Stephanus Baluzius. Sed & Nicetas idem ea quæ Soterícho contigerunt, in suo Chronico regessit ubi de Manuële Comneno lib. 7. num. 5. Cinnamus itidem lib. 4. hist. c. 16. Leo Allatius lib. 11. de consens. cap. 12. n. 5. in Vindiciis synodi Ephesinæ pag. 583. perinde refert quæ in illa synodo

in causa Soterichi dicta gestaque fuerunt.

CV. Athanasius II.

Soterico Panteugeno ad ordinem redacto, neminem alterum ei suffectum reperio præter *Athanasium* Antiochenum Patriarcham, qui iis temporibus Constantinopoli agebat. Mota scilicet ea in urbe quæstione de Alamannorum qui Constantinopoli agebant fide, qui perinde atque Latini doctores tradidere, assererent Christum dixisse *Pater major me est*, propter assumptam à Verbo humanitatem, qua Filius minor est Patre; ac nonnullis Græcis illos erroris accusantibus, celebrata est synodus an. 1166. in qua fides illorum approbata fuit, utpote Patrum, etiam Græcorum sententiis conformis. In ea synodo, ut fert Allatius l. 2. de consens. c. 42. n. 4. post Lucam Patriarcham Constantinopolitanum sederunt Athanasius Theopolis sive Antiochiæ itidem Patriarcha, & quamplurimi metropolitæ. Hoc eodem anno Athanasius idem adfuit Imperatoris Manuëlis nuptiis cum Maria Raymundi comitis Antiocheni filia, quibus cum Luca Constantinopolitano, & Sophronio Alexandrino benedixit, Cinnamo teste lib. 5. n. 7. *Quinto igitur & vigesimo mensis Apellæi, quem Decembrem Latini vocitant, in celeberrimum Sapientiæ templum splendide deductus Imperator, hanc sibi connubio copulavit*, Λουκᾶ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκκλησίαν τηνικαῦτα λαχόντος καὶ Σωφρονίου Ἀλεξανδρείας, καὶ Θεουπόλεως Ἀθανασίου, ᾗ Χριστιανοῖς ἔθος ἐστὶ, τὰς χεῖρας αὐτοῖς ἐπιθέντων, *Luca Constantinopolis ecclesiæ antistite, Sophronio Alexandriæ, & Athanasio Theopolis, manus ipsis, ut mos est Christianis, imponentibus: quos postridie secum epulaturos duxit, & singulos multo donatos auro dimisit.*

CVI. Simeon II.

Anno 1178. *Simeon* Antiochiæ patriarchatum gerebat, cui Georgius Corcyræ metropolita epistolam dedit, quam Baronius ad illum annum Latinè versam edidit n. 14. hac inscriptione: *Sanctissimo Patriarchæ Theopolis, id est magnæ Antiochiæ Domino Simeoni Georgius metropolita Corcyræ.* In ea Georgius se exultare ait acceptis de ipsius sanctitate nuntiis. *Sed vice versa vehementer doluisse, ubi audivit quantum & qualem malorum turbinem malus in ipsum conciliaverit dæmon, quodque ultra tempestates eorum qui contraria sentiunt sectanturque dogmata, quotidie tenebras offundit ipsi jucundissimo lumini & soli veritatis nondum in propriæ ecclesiæ fundamento satis firmato.* Quibus significare videtur excitatam esse tempestatem illam quum recens ordinatus esset. Hunc illum Athanasio proxime successisse perquam verisimile est.

Ante Theodorum Balsamonem, de quo
A mox suus sermo erit, Theodosium Patriarcham Antiochenum vir nostra ætate pereruditus statuit in catalogo, quem contexuit sedis illius Patriarcharum. Illum an. Mundi 6686. Christi 1180. Indict. III. die 2. Martii nuptiis Alexii Comneni cum Anna Francica bene precatum ait, teste Codino in Originibus C P. pag. 80. edit. Parisiensis 1655. Ita quidem Latina sua translatione hoc loco oscitantius expenso Latinus interpres viro docto errandi ansam præbuit, quum Græcus Codini ipsius contextus nihil tale significet: sed
B Theodosium Antiochia oriundum Patriarcham œcumenicum, sive Constantinopolitanum, nuptiarum illarum auctorem fuisse, διὰ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυροῦ Θεοδοσίου τοῦ Ἀντιοχείας. Nimirum ex Byzantinorum Patriarcharum catalogis, Charitoni illo tempore in Constantinopolitana sede Theodosius patria Antiochenus successerat; sed neque *œcumenici Patriarchæ* appellatio, qua Georgius Codinus Theodosium donat, ulli nisi Byzantino à Græcis unquam attributa est.

C Anno 1187. die 2. Septemb. Indict. VII. Isaacius Angelus Imperator, vocatis tribus Patriarchis, Constantinopolitano, Antiocheno & Hierosolymitano, qui in urbe sua agebant, cum aliis metropolitis & episcopis, lege sanxit, ne episcoporum electiones Constantinopoli de more fierent, nisi vocatis episcopis quotquot in ea variorum negotiorum ergo versarentur. Jur. Græco-Rom. pag. 469. Utinam non omissa forent Patriarcharum duorum nomina.

D

CVII. Theodorus IV.

Notissimus est eruditis *Theodorus Balsamon*, magnæ ecclesiæ Constantinopolitanæ quondam diaconus & nomophylax, quin & chartophylax sub Theodosio ejusdem urbis, ut paulo ante dicebam, Patriarcha, celebris ecclesiasticarum sanctionum interpres, quarum exponendarum gratia volumina complura edidit. Antiocheni Patriarchæ titulo Constantinopoli auctus est, non prorsus Antiochiæ. Ipse enim ad canonem 16. Antiochenæ synodi quæ Constantio Imperatore olim
E coacta fuit, ingenuè fatetur nulli Græco Patriarchæ Antiocheno per Latinos sua ætate fas fuisse ea in civitate sedere. Anno 1193. patriarchatum obtinebat, quo Isaacius Imp. qui Dositheum Hierosolymitanum Constantinopolitanæ ecclesiæ præficere decreverat, ipsum uti regularum apprimè peritum hac arte consuluit, num per canones liceret Patriarcham ullum ad sedem aliam Patriarchalem transire. In privato, inquam, colloquio, se

indignè ferre finxit Imperator, quod ecclesia doctis piisque viris destitueretur, monasticæ virtutes abolescerent, ac nemo reperiretur qui primaria sede dignus esset, quique solis instar irrequieto motu orbem illustrantis, fidelium cœtum optime informaret. Sibi olim in animo fuisse illum ex Antiochena ad œcumenicum speculum transferre, se vero canonum interdicto prohiberi. Quocirca rogabat, sibi demonstrari legibus vetitas non esse ejusmodi præsulum translationes. His delusus sermonibus Balsamon, qui se mox ad Byzantinum patriarchatum promovendum putaret, rem licere ratamque facile fore ostendit. Tum postridie indicto episcoporum concilio, agitata rursum quæstione, ex Theodori Antiocheni Patriarchæ sententia pronuntiatum est translationes illas prohibitas prorsus non esse, fuitque illud sacris Principis litteris confirmatum. Mox Imperator, non Balsamonem Antiochenum, sed Dositheum Hierosolymitanum, regiæ urbis Patriarcham designavit. Quæ narrat Nicetas Choniates in *Isaacio Angelo* lib. 2. num. 4. ubi notanda pauca isthæc Imperatoris verba, *olim sibi in animo fuisse ipsum ex Antiochena ecclesia ad œcumenicum speculum transferre*, πάλαι μὲν βουλέσθαι μετενεγκεῖν αὐτὸν ἐκ τῆς Ἀντιοχέων ἐκκλησίας εἰς τὴν οἰκουμενικὴν περιωπήν, quibus prorsus innuitur Theodorum Balsamonem à multis jam annis provectum fuisse in Patriarcham Antiochenum. Nescio quo testimonio fretus Lambecius in indice ad to. 8. Bibliothecæ Cæsareæ effutierit, Theodorum Balsamonem Antiocheno pontificatu functum ab an. 1186. ad 1214. Aliis vero vixisse fertur ad annum usque 1203. qui Constantinopolis à Francis expugnationem præcessit.

CVIII. Joachim I.

CIX. Hierotheus.

CX. Simeon III.

CXI. David.

In catalogo Vaticano cujus excerpta ad me Roma transmissa sunt, Theodoro Balsamoni proxime succedit *Joachim*, Joachimo *Hierotheus*; Hierotheo subditur *Athanasius*, sed catalogi Vaticani auctor fatetur, sibi prorsus incompertum esse quibus illi temporibus sederint, omnem licet diligentiam in illis investigandis adhibuerit. Hinc mihi conjiciendum datur Athanasium istum alium non esse ab ejusdem nominis Patriarcha, quem paulo ante recensui n. 105. qui quum ante Balsamonem vixerit, omissus tamen est in illo catalogo. In Arabico vero Assemani indice Theodorum Balsamonem sequitur *Joachimus*, Joachimum *Dorotheus*, qui, nî fallor, idem fuerit ac qui *Hierotheus* in Vaticano A indice: mox *Simeon Julianus, Athanasius*. Quidni *David* hic scriptum sit pro *Dionysius* binominis, ut mox *Cyriacus* pro *Cyrillus*. Cæterum post Balsamonem usque ad Euthymium quatuor Patriarchas Antiochiæ sedisse minime diffitebor.

Mirari tamen licet, catalogi illius conditorem, tanta illa licet adhibita diligentia in conquirendis Patriarchis Antiochenis, octo illos qui sequuntur, ignorasse, quorum tamen apud laudatissimos notissimosque scriptores, Georgium Pachymerem & Nicephorum B Callistum fit mentio, ut Athanasio illi successorem alium non assignaverit, nisi Ignatium, qui decimo-quarto sæculo sedebat. Balsamoni utique proximus successor fuerit Antiochenus ille Patriarcha, de quo Innocentius Papa III. epistola 9. lib. XI. Regesti Patriarchæ Latini generis Hierosolymitano, Apostolicæ sedis legato hæc scribebat: *Ad nostram noveris audientiam pervenisse, quod de assensu & voluntate nobilis viri comitis Tripolitani, & quorumdam civium Antiochenorum, Dei timore postposito, in Antiochena provincia* C *Patriarcham Græcum intrudere præsumpserunt, cui clerici Græci, qui venerabili Patriarchæ fidelitatis exhibuerunt juramenta, dignitatibus & beneficiis de manu ejus acceptis, contra proprium juramentum temere adhærent.* Idem Pontifex l. 16. hoc est an. 1214. epist. 4. Regi Armeniæ scribens, expostulabat adversus ipsum, quod quum Hierosolymorum Patriarcha Apostolicæ sedis legatus, quemdam illum qui se Patriarcham Antiochenum appellabat, de speciali Papæ mandato deposuisset, & in omnes qui eidem tanquam Patriarchæ intenderent, D excommunicationis sententiam promulgasset, hunc tamen ipse Rex non sine Apostolicæ sedis injuria receperat, ei intendendo uti vero Patriarchæ.

An. 1232. Nymphæi in Bithynia Joanne Vatacio Imperatore, & Germano II. Constantinopolitanum Patriarchatum inter Græcos gerente, concilium habitum est, & cum duobus Theologis ex ordine Prædicatorum, totidemque ex Minorum à Gregorio Papa IX. missis, de Græca cum Romana ecclesia concilianda tractatum fuit, ac de Spiritûs E sancti processione, & Azymorum consecratione disputatum. Aderat Antiochenus Patriarcha, cujus nomen omissum in Actis quæ tum Græca, tum Latina exstant. Epistola seu professio fidei ejus, ut & Germani II. Constantinopolitani nomine data est ad Gregorium Papam. Huic enim subscriptus à chartophylace in hunc modum legitur: *Chartophylax summæ Dei ecclesiæ Constantinopolitanæ Aulinus, præsentem libellum nostræ confessionis*

fidei præcepto ſanctorum Patriarcharum, tam generalis (οἰκουμενικοῦ) *quam Theopoleos,* *magnæ Antiochiæ, perſuaſione etiam ſancti concilii ſubſcripſi.* Wadingus in annalibus Minorum ex Joannis Columnæ ad Othonem Apoſtolicæ ſedis in Anglia legatum epiſtola, Antiochenum Patriarcham ineundæ paci præ aliis adverſatum refert, ubi magnam partem recitat eorum quæ in illa ſynodo dicta geſtaque fuerunt. Matthæus quoque Pariſius ad
» annum 1238. narrat Antiochenum archiepi-
» ſcopum, conſentiente ſibi Germano Con-
» ſtantinopolitano, Græcorum archiepiſcopo,
» Dominum Papam cum tota Romana eccleſia
» & curia excommunicaſſe, ſe ſuamque eccle-
» ſiam Romanæ præferendo, eo quod beatus
» Petrus primum Antiochenam eccleſiam ſum-
» mo honore rexerat; ſed & poteſtas ligandi
» ſolvendique eccleſiæ Græcorum collata eſſet
» potiùs, quam Romanæ, quæ ſimonia, ava-
» ritia, & aliis maculis ſordebat.

CXII. Euthymius I.
CXIII. Theodosius V.
CXIV. Arsenius.
CXV. Cyrillus II.
CXVI. Dionysius I.
CXVII. Cyrillus III.
CXVIII. Dionysius II.
CXIX. Sophronius.

Ex his octo Patriarchis Antiochenis Græcis, ſeptem una ſerie Nicephorus Calliſtus, lib. 14. hiſt. eccl. cap. 39. memorat, qui ex ſedibus aliis minoribus ad Antiochenam evecti ſunt. Antiochiæ vero, inquit, quatuor per ejuſmodi tranſlationem epiſcopos fuiſſe novi. Μετὰ γὰρ Εὐθύμιον καὶ ὁ Ἀρσένιος ἐκ Τριπόλεως, τὸν ἐκείνου θρόνον κληροῦται· τοῦτον δὲ ὁ ἐκ Τύρου Κύριλλος διαδέχεται· τοῦτον δὲ ὁ τῆς Πομπηϊουπόλεως Διονύσιος· τὸν δὲ αὖθις Κύριλλος ἕτερος, οὗ διάδοχος ὁ Μοψουεστίας λαμπρὸς Διονύσιος, καὶ τοῦτον πάλιν ὁ Τύρου Σωφρόνιος. *Poſt Euthymium namque ex Tripoli tranſlatus Arſenius, ſedem illius ſortitus eſt, cui Cyrillus ex Tyro ſucceſſit: tum huic Dionyſius ex Pompeiopoli; Dionyſio rurſum Cyrillus alter, qui ſucceſſorem habuit clarum illum Dionyſium Mopſueſtiæ præſulem, & hic deinde Sophronium.*

Euthymius. Quod *Euthymium* ſpectat, Pachymeres in Michaële Palæologo lib. 4. c. 9. ejus quoque meminit, qui erga Arſenium Conſtantinopolitanum Patriarcham male affectus quum eſſet, ejus depoſitioni adſtipulatus eſt. *Neceſſarium putaverant,* inquit, *epiſcopi, qui illum deſtituerunt, ut cæteri Patriarchæ illius deſtitutionis auctores eſſent.* ὁ μὲν Ἀντιοχείας Εὐθύμιος, *Antiochenus quidem Euthymius jam olim Arſenio infenſus, facile aſſenſus eſt; quod ab ipſo communionis conſors non admitteretur: cauſa ferebatur, quæ vera ne ſit incertum eſt: quod Antiochenus in re quadam cum Armenis communicarat. Quapropter occaſionem hanc ultro arripuit calculo ſuo adverſarii ſui depoſitionem roborandi.* Quæ geſta ſunt an. 1260. Pachymeres idem Euthymium Antiochenum paulo ante ruptam Bulgaros inter & Michaëlem Palæologum Imper. pacem, Conſtantinopolim reverſum ſcribit, è Regis Armenia, qui eum necari juſſerat, manibus ereptum. Addit Euthymium perperam ſollicitatum ut ab Imperatore pro Bulgaris deſciſceret. Hæc de Euthymio Pachymeres.

Theodosius V. Ex eodem vero Pachymere lib. 6. cap. 5. Euthymio proxime ſucceſſit non Arſenius, ſed *Theodoſius* monachus, cognomento *Princeps,* ut pote de Villharduini Achaïæ principis genere. Narrat ille Michaëlem Imp. ſententiam ejus quæſiviſſe de nuptui danda filia ſua Irene Aſani regi Bulgarorum. *Acceſſit & judicium Hieromonachi Theodoſii cognomento Principis, qui ſententiam ſuam ſcripto tradidit, quum jam eſſet Patriarcha deſignatus.* τοῦτο καὶ ὁ Πρίγκιψ ὁ Ἱερομόναχος Θεοδόσιος ἀξιωθεὶς καὶ οὗτος πρὸς συμβουλὴν τὴν περὶ τούτων ἔγραφεν, ἤδη εἰς ψῆφον ὢν πατριαρχείου. Mortuus ſiquidem erat Euthymius, cui ægrotare incipienti Theodoretus Anazarbi pontifex perſuaſerat, ut multos epiſcopos accerſeret, quorum ſuffragiis ſucceſſor ejus ipſe renuntiaretur. Re infecta defuncto Euthymio, nemo à Theodoſio eligendo alienus erat, cujus tamen tentandum animum Imperator Michaël cenſuit, quippe quem ad concordiam cum Latinis ineundam minime propenſum ſuſpicaretur. Pachymeres ipſe Georgius provinciam hanc in ſe recepit, ut pote Principi familiariſſimus; cui Theodoſius ſignificavit ſe illò prorſus iturum quo ab Imperatore vocaretur. Quod ubi Patres qui ad ſynodum convenerant acceperunt, calculis conſpirantibus Theodoſius princeps Antiochiæ Patriarcha electus eſt. Cui mox ut pote Patriarchæ deſignato Imperator debitum honorem habens, amice de rebus ſuis ſcribere cœpit. Quin paulo abfuerat, quominus ad Byzantinam ſedem pro Joanne Becco promoveretur. *Nam,* eodem Pachymere teſte lib. 5. c. 24. *plurium in Principem ſuffragia propendebant, virum genere nobiliſſimum, ex Principum Peloponneſi gente; unde juvenis profectus, vitæ perfectioris colendæ ſtudio, in monaſterio quodam montis Melani, ubi Germanus nuper Patriarcha ſolitariam vitam egerat, ſe incluſit. Unde multo poſt tempore ad Imperatorem quum veniſſet Pantocratoris cœnobio præfectus fuit. Poſt legationem ad Tocharos Orientales obiit, eoque ducta Maria Imperatoris notha filia, & Apagæ nupta, reverſus in cellula monaſterii Hodegorum*

tranquillam & religiosam vitam denuò coluit. Demum Antiochenæ ecclesiæ Patriarcha constituitur, ὕστερον δὲ κἂν τῇ τῆς Ἀντιοχείας ἐκκλησίᾳ εἰς πατριάρχην καθίσαι). Unioni ecclesiarum Græcæ & Latinæ, quæ sub Michaële Imperatore facta est, ultro annuit, ut pote ex Latino genere ortum trahens. Michaële Imperatore defuncto, quum schisma vetus, Andronico illius filio & successore, recruduisset, novi Augusti sævitiam veritus, *exterius quidem*, ait rursum in Andronico Pachymeres, lib. 1. c. 19. *præ se ferebat, se non multi facere quæ gesta essent, clam vero Imperatore patriarchatu abdicato, in Syriam profectus est.* ἀμέλει δὲ πέμψας τοῦ βασιλέως μὴ εἰδότος, παρῃτεῖτο κατὰ Συρίαν. *Tunc enim in Latinorum adhuc potestate erant Ptolemaïs, Berytus quoque, & Sidon & Tyrus, oraque maritima.*

Arsenius. Pergit Pachymeres de aliis Patriarchis, qui Theodosio Principi successerunt : *Clerus Antiochenus, Principis abdicatione accepta, concordibus calculis Arsenium Hagiosimeonitam* (seu monasterii S. Simeonis ascetam) *creaverunt*, κοινῇ ψήφῳ τὸν Ἁγιοσυμεωνίτην καθιστᾶσιν Ἀρσένιον, *virum sanctissimum, decorum & veneratione dignum, in communionem admiserunt, pronuntiato ejus palam è diptychis nomine. Post verò fama sparsa communicasse Arsenium cum Rege Armeniæ, qui ab ecclesia sejunctus erat, omisso ad veri inquisitionem necessario temporis spatio, nomen ejus extemplo è sacris tabulis eraserunt. Qui subinde tamen brevi superstes in vivis fuit; alioquin ad accusationem eluendam occurrisset,* ἐκείνου γὰρ μηδ' ἐς βραχὺ περιγενομένου· ἴσως γὰρ ἂν καὶ ἀπήντα πρὸς κατηγορίαν. Nimirum Pachymeres hoc loci innuit, Arsenium Euthymii Patriarchæ quondam sui socium fuisse, quando ille apud Armenos captivus tenebatur. Hujus Arsenii Hagiosymeonitæ Leo Allatius meminit, lib. 1. de consens. cap. 1. sed ex iisdem Pachymeris locis.

Cyrillus. Dionysius. Mortuo Arsenio, ait Pachymeres, non igitur amoto, episcopi in duas partes sententias-ve scissi sunt. *Cilices quippe Dionysium Pompëiopolis in Cilicia episcopum; Syri Cyrillum Tyri metropolitam constituerunt :* οἱ μὲν κατὰ τὴν Κιλικίαν, τὸν Πομπηϊουπόλεως Διονύσιον, οἱ κατὰ τὴν Συρίαν, τὸν Τύρου Κύριλλον καθιστᾶσι. Quibus significatur ambos illos de patriarchatu mutuò contendisse, in duas partes Antiochenos scissos esse, non alterum alteri successisse, nisi fortassis alterutro defuncto, vel ad ordinem redacto, adeoque Cyrillo. Nam Nicephorus Callistus Dionysium ponit Cyrilli successorem, qui communibus magis quam ante suffragiis, pacis utique gratia, locum hunc solus demum obtinuerit.

De Cyrillo altero, deque altero Dionysio, atque Sophronio, quos Callistus aliis subjungit, nihil mihi apud auctores quos adivi, reperire licuit. At certe post sæculi decimiquarti initia, quo adulto Callistus historiam scribebat, illi sederunt. Assemani catalogus Arabicè exaratus pro Cyrillo Cyrianum habet, cui succedit Dionysius. Imo Davidem Cyriaco præmittit forsan pro Dionysio priore, sed uti Cyrillum priorem nescivit illius consarcinator, ita & Sophronium.

Cæterum anno 1308. Antiochena sedes, Pachymere teste in Andronico seniore Palæologo lib. 7. c. 8. Patriarcha vacabat, τότε χηρευούσης ποιμένος τῆς Ἀντιοχείας. Tunc vero Athanasius Constantinopolitanus Antiochenis ademit monasterium Hodegorum quod jam olim illis Imperatores Byzantini concesserant, & in quo Antiocheni Patriarchæ morari soliti erant.

CXX. Joannes VI.

CXXI. Marcus I.

Doctissimo Actorum Sanctorum editori Patriarchas duos Ignatio II. anteriores Joseph Simeonius Assemani Maronita suppeditavit, *Joannem & Marcum*, Dionysii successores. Illorum nulla mihi mentio occurrit, neutiquam vero mihi omittendi videntur.

CXXII. Ignatius II.

Marco itaque I. successorem damus Ignatium II. Sedebat ille quo tempore Palamitarum superstitio lunatica apud Græcos inolevit, ac tertio ab Andronici junioris Imperatoris morte anno, Christi 1344. Constantinopolim Antiochia appulsus, una cum Joanne Apreno urbis illius regiæ Patriarcha Isidorum Monembasiæ episcopum ejusdem erroris reum, cum ipso errore proscripsit. Tomum seu sententiæ libellum quo Ignatius Isidorum damnavit, Leo Allatius edidit dissert. 2. de libris ecclesiasticis Græcorum pag. 188. Sic porro Tomus inscribitur : Ἰγνάτιος ἐλέῳ Θεοῦ πατριάρχης Θεουπόλεως μεγάλης Ἀντιοχείας, καὶ πάσης Ἀνατολῆς, *Ignatius miseratione divina Patriarcha Theopolis magnæ Antiochiæ, & totius Orientis.* Post vero Joanne Cantacuzeno imperii consorte facto, qui Palamitarum amentiam amplexus erat, dure exagitatus cruciatibus variis consumtus vitam finivit. Id quod Joannes Cyparissiotus graphice narrat in suo *De Transgressionibus Palamiticis opere;* in quo primum quidem sermone 4. synodi meminit viginti duorum episcoporum contra novatores illos coactæ, *cui urbis Regiæ & Antiochiæ Patriarchæ præfuerunt:* ὑπό τε τοῦ τότε πατριαρχοῦντος τῆς βασιλείας τῶν πόλεων, ὑπό τε τοῦ Θεουπόλεως Ἀντιοχείας. Joannes scilicet Apri & Ignatius, velut in fine sermonis Cyparissiotus declarat: *Legat,*

inquit, *diligenter* τὰς τῶν μεγίστων πατριαρχῶν Ἰωάννου καὶ Ἰγνατίου συνοδικὰς πράξεις, *maximorum* A *Patriarcharum acta synodalia, quibus ad Palamitarum damnanda, proscribendaque & anathemate ferienda placita processerunt.* Quæ fidei causa Ignatius mala toleraverit, idem auctor hunc in modum exponit: *Ad hæc ipse pariter horum testis accedat,* ὁ πολὺς ἐκεῖνος ἐν τῇ σοφίᾳ, καὶ ἀρετῇ θαυμαστὸς Ἰγνάτιος, *plurimus ille, tum sapientia, tum virtute admirabilis Ignatius, nulla parte illi inferior, qui dixit: Zelatus sum super iniquos, pacem peccatorum videns.* Et: *Odivi ecclesiam malignantium.* Et: *Perfecto odio oderam illos, & inimici facti sunt* B *mihi. Sub vitæ finem, graves à persequutoribus injurias perpessus, post carceres & verbera, è monasterio in quo degebat, transvectus, obscuro in loco mortem obiit. Sed etiam, uti insidiatores ejus comminati erant, cadaver ejus insepultum mansit, ad canes & porcos projectum in pretiosi margaritæ modum.* Ex quibus apparet Ignatium non Antiochiæ, sed Constantinopoli vivere desiisse. A Palamitarum synodo eum Patriarchatus dignitate nudatum fuisse, vix inficiari quis possit, etsi id Cyparissiotus non prodidit, quin nec Cantacuzenus ipse. C

CXXIII. Pachomius I.
CXXIV. Michael I.
CXXV. Pachomius *iterum*.
CXXVI. Marcus II.

Catalogum Vaticanum sequor, in quo Ignatium sequitur *Pachomius I.* Damasci prius metropolita, quam ad Antiochenam sedem proveheretur, qui & eum depositum fuisse subdit, illique *Michaëlem* subrogatum an. 1370. Imo an. 1367. Antiochena sedes Patriarcha vacasse omnino videtur propter D inscriptionem epistolæ Urbani Papæ V. quæ hoc anno data est ad Patriarchas tres Orientis, Constantinopolitanum, Alexandrinum, & Hierosolymitanum: *Prudentibus viris, Philotheo Constantinopolitanam, Nifoni Alexandrinam & Lazaro Hierosolymitanam ecclesias more Græcorum regentibus;* omisso prorsus Antiocheno. His porro litteris, quas Raynaldus & Wadingus ad illum annum recitant, ad unionem cum Romana ecclesia ineundam adhortabatur, utinam providiore conatu. Atqui Michaële defuncto sedem Antioche- E nam subinde resumsit Pachomius, quam exiguo satis tempore tenuit. Ejus quippe successor *Marcus* anno 1378. diem extremum clausisse fertur. Hos quidem Patriarchas eo ordine codex Vaticanus memorat. Assemani vero catalogus Ignatio successorem assignat *Michaëlem,* Michaëli *Marcum* alterum sive II. quem sequitur *Pachomius,* mox *Nilus,* deinde *Michaël sub Tamerlane.*

CXXVII. Pachomius II.
CXXVIII. Nicon.
CXXVIX. Michael II.
CXXX. Pachomius III.
CXXXI. Joachim III.
CXXXII. Marcus III.

Isti quoque in Vaticano catalogo feruntur: *Marcum II.* sequitur *Pachomius II.* deinde *Nicon,* mox *Michaël II.* tum *Pachomius III. Joachim,* ac demum *Marcus III.* cui succedit Dorotheus, cujus tempore Florentina synodus habita est. Qui Nicon dicitur in Vaticano catalogo, hunc Nilum nominari puto in Assemani Arabico. At in Assemani indice Michaëlem, illum utique secundum, qui Tamerlanis tempore sedebat, excipiunt Pachomius, Marcus, Joachimus, ac subinde Dorotheus. Sederit igitur oportet Michaël II. initio sæculi decimi-quinti, hoc est anno 1401. quo Timur seu Tamerlanes Bajazethum Turcarum Tyrannum vicit. Non omittendum Dositheum Hierosolymitanum Patriarcham lib. 7. de iis qui Hierosolymis Patriarchæ præfuerunt cap. 2. §. 1. laudare epistolam Balsamonis Antiocheni Patriarchæ ad Theophanem Hierosolymitanum scriptam anno 1430. ἐν ἔτει χιλιοστῷ τετρακοσιοστῷ τριακοστῷ ἦν πατριάρχης Ἱεροσολύμων Θεοφάνης, πρὸς ὃν ἔγραψεν ὁ Βαλσάμων πατριάρχης Ἀντιοχείας, ἀποκριθεὶς εἰς τὴν ἐρώτησιν πότε γίνεται μεταβολὴ εἰς τὰ ἀντίτυπα. *Anno millesimo quadringentesimo trigesimo Hierosolymorum Patriarcha erat Theophanes, ad quem Balsamon Antiochiæ Patriarcha scripsit, respondens quandonam fiat in Antitypis transmutatio.* Quin eamdem Balsamonis Antiocheni ad Theophanem Hierosolymitanum epistolam Meletius Syrigus Hieromonachus & Protosyncellus ecclesiæ Constantinopolitanæ laudaverat in eximio opere quo Calvini & Lutheri impietates confixit, fol. 136. Atqui ut videtur Balsamon cognomentum dumtaxat fuit Patriarchæ illius Antiocheni, Marci utique aut Joachimi, aut demum Pachomii III. successoris.

CXXXIII. Dorotheus I.

Quo igitur tempore Ferrariæ seu Florentiæ in Italia synodus unionis inter Græcam Latinamque ecclesiam redintegrandæ causa coacta, celebrataque est, Antiochiæ thronum tenebat *Dorotheus,* qui suas in eo concilio vices gerendas commisit Isidoro, Kioviæ metropolitæ. Quocirca Isidorus synodi tomo, seu decreto unionis hunc in modum subscriptus legitur: Ἰσίδωρος ἀρχιεπίσκοπος καὶ μητροπολίτης Κιοβίου, καὶ πάσης Ρωσίας, καὶ τοποτηρητὴς ἀποστολικῆς καθέδρας τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου Ἀντιοχείας κυρίου Δωροθέου, ἀρεστὸς ὑπέγραψα.

ὑπέγραψα. *Isidorus archiepiscopus Kioviensis & totius Russiæ, locum tenens sanctissimi Patriarchæ Antiocheni Domini Dorothei, subscripsi.* Ejusdem quoque Dorothei & Joachim Hierosolymitani loca vicesque itidem suppleturus venerat famosus ille Marcus Ephesi archiepiscopus, qui ante synodum absolutam clam se subducens, ingentes quas omnes norunt, in Oriente turbas excitavit: ita ut si sua fides sit actis quæ Græci proferunt, Philotheus Alexandrinus, Dorotheus Antiochenus, & Joachim Hierosolymitanus sancitam Florentiæ unionem exsecrati sint, & in Metrophanem Constantinopolitanum qui initam cum Romanis pacem colebat, sententiam tulerint. Leo Allatius lib. 3. de consens. cap. 4. n. 1. eorum litteras ad Joannem Palæologum refert, quibus ipsimet Principi anathema dictum iri comminabantur nî mentem mutaret. Aiunt præterea Arsenium Cæsareæ in Cappadocia metropolitam, qui ægre ferret quam vocabat innovationem, inustamque ecclesiæ Christi labem, petiisse *sibi ab orthodoxis antistitibus qui in Syria agebant, à Philotheo Alexandrino, Dorotheo Antiocheno, & Joachimo Hierosolymitano synodalem sententiam ferri, ut omnes qui malè sentirent, ex universa provincia sua pellere sibi facultas fieret,* ἠξίωσε συνοδικὴν λαβεῖν γνώμην παρὰ τῶν τελῶν ὀρθοδόξων ἀρχιερέων τῶν ἐν τῇ Συρίᾳ τοῦτε δηλονότι Φιλοθέου Ἀλεξανδρείας, Δωροθέου Ἀντιοχείας, καὶ Ἰωακεὶμ Ἱεροσολύμων, ὅπως ἀποσοβήσῃ τοὺς μὴ ὀρθῶς φρονοῦντας, ἐκ πάσης τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ. Adfuisse præterea Dorotheus legitur nescio cui Constantinopolitanæ synodo, in qua Joanne Imper. vita functo Florentinum concilium reprobatum fuit, eique ad hunc modum subscripsisse. *Ἀνανίας πατριάρχης τῇ φιλανθρωπίᾳ Θεοῦ Ἀντιοχείας ὑπέγραψα. Ananias clementia Dei Patriarcha Antiochiæ subscripsi.* Ubi *Ananias* Hebræum nomen ponitur, quod idem sonat quod Græcum Δωρόθεος, Dorotheus. Verum bellam illam synodum exsufflat Allatius in addendis ad lib. 3. de consens. p. 1380.

Cæterum non omittendum puto, trium Orientis sedium, Alexandrinæ, Antiochenæ, & Hierosolymitanæ Patriarchas meliùs se erga Romanam sedem affectos præbuisse, anno 1460. ut qui Romam legatione missa, Florentinæ unioni se adstipulari professi sint. Quod Joannes Gobelinus narrat in suo de
» rebus Pii Papæ II. commentario: » Circa hoc
» tempus, inquit, adiit Pontificem Moyses
» archidiaconus Antiochenus, vir Græcis &
» Syriacis litteris eruditus, magni apud Orien-
» tales nominis. Hunc tres Patriarchæ mise-
» runt, Antiochenus, Alexandrinus, ac Hiero-
» solymitanus, & plurimi alii Principes Christi
cultores; legatio ejus hujusmodi fuit. Ve- «
nisse olim ad Pontificem Eugenium, inquit, «
Imperatorem & Patriarcham Constantino- «
politanum, & in concilio Florentino no- «
mine Orientalis Ecclesiæ cum Occidentali «
de Processione Spiritus sancti, de igne pur- «
gatorio, de pane azymo, de primatu Ro- «
manæ Ecclesiæ, & aliis plerisque, de quibus «
antea disceptaverant, convenisse, decretum- «
que deinde factum, quod tres Patriarchæ «
qui miserunt non suscepissent, satore ziza- «
niorum impediente. Deinde bono commo- «
tos spiritu, conventu subditorum habito, sus- «
cepto per omnia decreto, soli Romano «
Pontifici se commisisse, velleque illi tan- «
quam Christi vicario obtemperare, atque ad «
ea enuntianda se missum. Audivit Pontifex «
legationem, & privatim & publicè, & col- «
laudatis Patriarchis, scripta quæ Moyses at- «
tulerat in Latinum translata, in archivis «
Romanæ Ecclesiæ recondi jussit, ipsumque «
Legatum ad propria remisit. «

CXXXIV. Michael III.
CXXXV. Theodorus V.
CXXXVI. Michael IV.
CXXXVII. Dorotheus II.
CXXXVIII. Michael V.
CXXXIX. Dorotheus III.

In horum Patriarcharum enumeratione & successione recitanda codicem Vaticanum sequor, in quo Dorotheum I. excipit Marcus Saidaniæ (oppidum est haud procul Damasco distans) episcopus, qui *Michaëlis* nomen assumpsit: unde in Assemani indice perperam *Michaël* ponitur, deinde *Marcus*, quando idem prorsus Patriarcha utrumque nomen gessit. Michaëlis seu Marci successor est in Vaticano catalogo *Theodorus*, Theodori *Michaël* cognomento *Maberdes*, quem *Dorotheus II.* sequitur. In catalogo Assemani post Michaëlem & Marcum leguntur *Joachimus, Gregorius, Michaël, Dorotheus, Michaël alter, Dorotheus alter sub Hieremia Patriarcha Constantinopolitano*, hujus scilicet nominis primo. Quos admittere nihil prorsus prohibet.

CXL. Joachim IV.
CXLI. Michael VI.
CXLII. Macarius II.
CXLIII. Joachim V.
CXLIV. Michael VII.
CXLV. Joachim VI.

In Assemani indice Dorotheum illum alterum sequitur *Joachimus*, deinde *Michaël*, mox *Joachimus* alter, Joachimum *Michaël*, tum *Joachimus alter*. In indice autem

Vaticano Dorotheus II. post *Michaëlem* Maberdem sedit, & successorem habuit *Joachimum Beryti Episcopum*, qui sedebat anno 1564. ut colligitur ex epistola Joasaphi Constantinopolitani Theodosio Zygomalæ ecclesiæ magnæ Rhetori illo anno data, in qua meminit *Joachim Antiocheni*, καὶ Αντιοχείας Ιωακείμ. Vid. lib. 2. Turco-Gr. p. 240.

MACARIUS. Joachim IV. aut V. in vivis adhuc superstite, Antiochenam ecclesiam rexisse fertur in Vaticano catalogo *Macarius* nescio quis; ejusdemque Joachim mors rejicitur ad an. 1576.

MICHAEL VII. Huic Joachim suffectus est *Michaël VI.* aut *VII.* quo etiam superstite *Joachim* Tripolis episcopus à Damascenis electus fuit in Patriarcham. Huic recensioni conformis est ea quæ in Assemani catalogo legitur, ut Dorotheo qui sub Hieremia I. Patriarcha Constantinopolitano claruit, successerint Joachimus, Michaël, Joachimus alter; omisso dumtaxat Macario, qui vivente adhuc Joachimo IV. Antiochenam sedem capessivit, adeoque contra regulas ecclesiæ. Joachimus itaque IV. Antiochiæ patriarchatum gerebat anno 1576. quo labente Stephanus Gerlachius Martino Crusio scribebat *nomina Patriarcharum quatuor, sunt Hieremias Constantinopolis, Sylvester Alexandriæ, Joachimus Antiochiæ, & Germanus Hierosolymæ.* Exstat Gerlachii epistola lib. 7. Turco-Gr. data 26. Decembris illius anni 1575. Quod

JOACHIM intrusus. vero *Joachimum* illum alterum spectat, quem Damasceni adversus Michaelem VI. ex Tripolitano episcopo Patriarcham constituerunt; tanquam genuinus Antiochiæ Pontifex habitus non est, etsi in indice Assemani censetur. Michaëlem porro VII. anno 1576. Joachimo IV. successisse certum fit ex epistola ipsius quæ libro 4. Turco-Gr. pag. 295. legitur, data anno mundi 7085. seu Christi 1576. indict. v. Junii 7. Patriarchæ Constantinopol. Ejus inscriptio istius modi est: Μιχαὴλ, ἐλέῳ Θεοῦ, πατριάρχης τῆς μεγάλης Θεουπόλεως Αντιοχείας, καὶ πάσης ἀνατολῆς. *Michaël, miseratione divina, Patriarcha magnæ Theopolis Antiochiæ & totius Orientis.* Anno 1582. Michaël idem octogenarius à Damasci præside Turco pulsus, Constantinopolim venit exponendarum querelarum suarum causa, ut Crusius rursum narrat Turco-Gr. p. 296. ex litteris Winceslai Budowetzii à Budowa 14. Januarii ejusdem anni Davidi Chytræo Byzantio scriptis. Ex qua epistola compertum fit nobis quo circiter tempore Damasceni Joachimum Tripolitanum Michaëli Patriarchæ prætulerint. At vero Michaël Constantinopoli agebat adhuc, ibique legitimus Patriarcha Antiochiæ censebatur anno 1585. Leunclavio pag. 42. Pandectæ hist. Turc. teste, qui tunc præsens

A aderat, quando Pileolus Patriarchalis imponebatur *Theolepto Patriarchæ à duobus præsentibus Patriarchis, Silvestro Alexandrino, & Michaële Antiocheno die 10. Martii anno Christiano 1584. quando inaugurabatur, quod Græci vocant in throno collocari.* Quem Martinus Crusius octogenarium anno 1582. fuisse scribebat, hunc Theodosius Zygomalas epistola eidem Crusio data die 7. Aprilis anno 1581. centum & viginti annos natum testatus erat, πρὸ δ'. μηνῶν ἦλθε πρὸς ἡμᾶς ὁ πατριάρχης Αντιοχείας Μιχαὴλ, ἀνὴρ

B γηραιὸς ἐτῶν ὡς ρκ'. σοφὸς γράμμασιν Αράβων, Σύρων καὶ Ελλήνων μετρίως, οὗ καὶ ὑπογραφὴν πέμπω σοι, ἐν ᾗ ἔγραψέ μοι εὐχήν. *Ante duos menses ad nos venit Antiochiæ Patriarcha Michaël, senex annorum circiter centum & viginti, linguarum Arabicæ, Syriacæ, & Græcæ sat peritus, cujus tibi subscriptionem mitto in ea quam mihi scripsit apprecatione.* Michaëlem hunc diu post annum 1585. vitam duxisse verisimile non est, ut subinde Joachim ille Tripolitanus Antiochenam sedem solus tenuerit.

C

CXLVI. Joachim VII.

Joachimo illi qui Michaëli Antiochenum thronum eripuerat, suffectus fuit *Joachimus* alter, episcopus prius Emessenus, ut catalogo Vaticano fertur. Habetur quoque in Assemani indice: *Joachimus cognomento Benzaiada.* Ille utique est Joachim Antiochenus Patriarcha, qui anno 1593. Constantinopolitanæ synodo interfuit, in qua concessa nuper ab Hieremia II. Constantinopolitano itidem Patriarcha, Moscoviæ præsuli

D patriarchalia jura confirmata fuerunt. Stephanus quoque Lusignanus ipso anno 1593. Joachim Antiochiæ Patriarcham sedere scribebat in catalogo virorum illustrium.

CXLVII. Dorotheus IV.

CXLVIII. Athanasius III.

In utroque indice Vaticano & Assemani, Joachimo VI. succedit *Dorotheus*, ille utique qui Nicephoro Melisseni Comneno metropolitæ Narniæ Hierotheus quoque nominatur, seditque ad annum usque 1610. Huic

E in utroque rursum indice subditur *Athanasius III.* vir, si Jacobo Gualterio in chronologia ipsius credimus, apprimè catholicus, qui quum anno 1618. Antiochenæ ecclesiæ præesset, anno insequenti vivere desiit.

CXLIX. Ignatius III.

CXL. Cyrillus IV.

Athanasio vivis exempto, alii *Ignatium* Sidonis metropolitam elegerunt, alii *Cyrillum*

Athanasii fratrem; utrumque habet Assemani catalogus, ceu Cyrillus Ignatio successerit. At A certe Ignatius Cyrillum variis artibus exagitavit, nec dubium quin in causa fuerit cur à Turcis æmulus suus morti sit addictus. Quocirca Cyrillo necato, patriarchatu anno 1628. potitus est Ignatius, qui anno subinde 1630. sedebat, ut ferebatur epistola Haleppi data die 10. Martii, quam Gualterius Jesuita appellat in chronologia.

CLI. Euthymius II.

CLII. Eutychius.

Ignatio suffectus est *Euthymius* ex utroque B catalogo, qui, ut fert Vaticanus, ante patriarchatum quum Haleppi metropolita esset, *Meletius* nominabatur, & cujus in indice Assemani cognomentum est *Charme.* Qui Romanam in Syria communionem fovens, quum Damasci, de more, sederet, nec summæ septem millium nummorum, quam Turci ab ipso exigebant, persolvendæ potens esset, Haleppum secedens, Meletium monachum Chiensem designavit qui sibi succederet. Quod Joseph Besson narrat in libro Gallico idiomate scripto, cui titulus *la Syrie sacrée,* C part. 1. cap. 3. pag. 73. Atqui Meletius ille Chius nomen quoque perinde atque Euthymius mutavit, ac Patriarchatu auctus *Eutychius* nominari voluit. Nam in Assemani catalogo proximus Euthymii successor est Eutychius Chius.

CLIII. Macarius III.

Anno itaque 1643. Euthymio, ut fert Vaticanus codex, vel potius Eutychio Chiensi patriarchatum eripuit *Macarius* Haleppensis, qui eodem anno Constantinopoli agens, una D cum Parthenio seniore Patriarcha Constantinopolitano, Joannicio Alexandrino, & Païsio Hierosolymitano Patriarchis, *confessionem ecclesiæ Orientalis,* à Petro Mogila Russiæ metropolita delineatam approbavit, hunc in modum subscribens, Μακάριος, ἐλέῳ Θεοῦ, πατριάρχης τῆς μεγάλης Θεουπόλεως Ἀντιοχείας, *Macarius Patriarcha magnæ Theopolis Antiochiæ.* Anno 1668. Neophytus Macarii Patriarchæ vicarius, testimonium dedit de recta fide Orientalis ecclesiæ circa sacrosanctum Eucharistiæ sacramentum, & alios articulos E Calvinianæ hæresi adversos. Latinè illud exstat editum ad calcem T. 1. lib. de Perpet. Fid. Euch. pag. 55. sed & anno 1671. Macarius ipse testimonium simile duplex authenticum adversus Calviniana placita dedit die 20. Octobris & 19. Decembris, quod utrumque perinde Latinè versum visitur, T. 3. illius operis de Perpetuit. Fid. p. 799. & seqq. Macarii ejusdem Antiocheni mentio itidem fit in *Theatro Turciæ,* quod Gallico etiam idiomate Parisiis prostitit anno 1682. ubi Patriarcha ille dicitur in Moschoviam profectus, quumque per Georgiam transiret, innumeros homines, tam viros, quam mulieres, pueros que baptizasse, quippe quos illius gentis inepti sacerdotes absque salutaribus undis, oleo dumtaxat sacro, sive chrismate, inunxerant. Ibidem art. 10. sect. 1. Macarius præsens adfuisse legitur, dum Andreas Jacobitarum Haleppensium archiepiscopus, Romano Pontifici Alexandro VII. fidei suæ confessionem apprimè catholicam exarabat. Dositheus Hierosolymitanus, l. 14. de Patriarch. Hierosolym. c. 14. §. 6. narrat, quum aliquando Hierosolymis Damascum vaderet, Macarium seniorem Antiochiæ Patriarcham, ὁ Ἀντιοχείας Μακάριος ὁ γέρων, obviam sibi misisse ad quatuor horarum spatium episcopos quosdam & clericos, ipsumque urbe cum plebe & clero ad unius horæ distantiam equo vectum processisse, turba pedibus comitante, amboſque sic ad patriarchalem domum progressos. Atqui vox ista Μακάριος ὁ γέρων, *Macarius senior,* innuere videtur, Antiochenæ ecclesiæ posthac præfuisse juniorem alterum, quem catalogi non habent.

An. 1653. sedebat Macarius, quo nempe epistolam Ludovico XIV. Francorum regi scribebat per Athanasium Byzantinæ ecclesiæ rhetorem.

CLIV. Cyrillus V.

CLV. Neophytus.

CLVI. Cyrillus *secundò.*

CLVII. Athanasius IV.

CLVIII. Cyrillus *tertiò.*

CLIX. Athanasius *secundo.*

Macario index uterque Vaticanus & Assemani successorem assignant *Cyrillum,* qui Macarii ex filio nepos erat. Hunc Cyrillum Patriarcham Antiochenum Demetrius Procopius in nuperi sæculi eruditorum Græcorum recensione, virum sanctissimum & apostolicum appellat, Græcæ & Arabicæ linguæ peritum, diligentem sacrorum librorum scrutatorem, & Verbi divini præconem ferventem. Quem tamen patriarchali sede extrusum excepit *Neophytus,* qui & Chama. Hic Macarii quondam vicarius, qui anno 1673. testimonium adversus Calvinianos errores authenticum aliud emisit, simile illius quod antè sub Macario dederat. Exstat illud quoque T. 3. de Perpet. Fid. pag. 743. NEOPHYTUS.

Cæterum amoto, vel defuncto Neophyto, Antiochenam sedem recepit *Cyrillus,* tenuitque ad annum usque 1686. quo *Athanasius*

Damaſco oriundus, monaſterii ſancti Sabæ Hieroſolymitani aſceta, ad eam eſt evectus; A qui poſt annos ſeptem ad ordinem redactus, Haleppenſi metropolitana eccleſia donatus fuit. Hujus Neophyti Patriarchæ Antiocheni diſertiſſimæ reſponſiones ad viginti capita, quibus Calviniſtæ à Catholicis diſſident, editæ ſunt idiomate Gallico ad calcem T. 3. de Perpetuitate Fid. Euchar. pag. 743. datæ Damaſci an. 1673. ab Adamo 7081. Hegiræ 1084. Tum Cyrillus tertia vice patriarchali ſede obtenta, Damaſci de ſolito more ſedit ad diem uſque Januarii quintam, ſeu vigiliam Epiphaniæ, anni 1720. qua mortem obiit; B quæ quidem quinta Januarii dies, noſtræ menſis ejuſdem decimæ-ſextæ reſpondet: adeoque Cyrillus, an. 1720. inchoato, vitam abſolvit, non exeunte 1719. ut habet Aſſemanus in ſuo indice. Cyrillo itaque vita functo, Antiochenam iterum ſedem capeſſivit Athanaſius, Conſtantinopoli reverſus, quam negotiorum nonnullorum cauſa petierat, & anno 1724. adhuc ſediſſe teſtantur chartæ, quas mihi perhumanè excellentiſſimus juxta atque doctiſſimus, nec mihi ſane ſatis laudandus, Hieroſolymorum Patriarcha, C Chryſantus tranſmiſit: ὁ Ἀντιοχείας Ἀθανάσιος, *Athanaſius Antiochiæ.* Catalogi illius Antiochenorum Patriarcharum, quem ſæpe jam appellavi, quique in bibliotheca Vaticana nunc aſſervatur, Athanaſius hic auctor eſſe fertur, quem Joſephus Aſſemanus epiſtola bibliothecæ Orientalis nuncupatoria ſua ad Clementem Papam XI. bene erga ſedem Apoſtolicam Romanam affectum perhibet. In indice ejuſdem Aſſemani, quem doctiſſimus Actorum SS. editor in Antiochenis Patriarchis recenſendis ſequutus eſt, *Athana-* D *ſius Damaſcenus nuper defunctus* ſcribitur, *hoc eſt menſe Auguſti anni 1724.* Cujus proinde obitus Conſtantinopoli notus non fuit, niſi labente illo eodem anno. Atqui Demetrius Procopius in præſentis ſæculi eruditorum Græcorum recenſione de Athanaſio hoc Antiocheno an. 1720. ita ſcribebat, Ἀθανάσιος Ἀντιοχεὺς, πατριάρχης Ἀντιοχείας, ἀνὴρ σεβείᾳ, καὶ τρόπων χρηστότητι σεμνυνόμενος, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Ἀραβικῆς γλώσσης, ἔμπειρος τῶν ἱερῶν γραφῶν, λόγῳ καὶ βίῳ πρὸς ἀρετὴν ἀνάγων φιλοικειῶς τὸν ὑπ᾽ αὐτῷ τελοῦντα χριστώνυμον λαόν. *Athanaſius Antiochia oriundus, Patriarcha Antiochenus, vir religione & morum probitate venerandus, Græcam linguam & Arabicam bene callens, ſacrarum ſcripturarum gnarus, ſermonibus & vitæ inſtituto populum chriſtianum cui præeſt, ad virtutem aſſiduè adducens.*

CLX. Seraphinus.

Sedebat nuper *Seraphinus,* quem ab æmulis variè vexatum audivi, & oratoris Chriſtianiſſimi noſtri Regis apud Turcicam aulam opera & auctoritate, Antiochenam ſedem cui impoſitus fuerat retinuiſſe.

CLXI. Cyrillus VI. *catholicus.*
CLXII. Sylvester *ſchiſmaticus.*

Ex litteris anno 1733. Tripoli Syriæ datis à Domino Jacobo Lemaire nationis Gallicanæ ibidem Conſule, ſedebat *Sylveſter* Antiochenus Patriarcha, ſeptimo jam currente pontificatus anno; quum interim *Cyrillus,* qui prior Damaſci electus & conſecratus fuerat ejuſdem ſedis legitimus Patriarcha, exul ageret. Hic ſiquidem Romanæ ſedis communionis conſors quum eſſet, & ab eadem ſancta & apoſtolica ſede confirmatus, ſchiſmaticorum artibus cedere coactus eſt, Libanumque montem petiit, ubi paucis quibuſdam præeſt epiſcopis; uti aliæ ferunt litteræ ad nos Conſtantinopoli datæ, menſe Auguſto anno 1734. Sylveſter autem, agentibus Anglorum proteſtantium Primoribus, Turcarum Sultani auctoritate ſedem retinuit, & à Græcis omnibus ſchiſmaticis habetur Patriarchæ loco. Cyrillus porro Damaſcenus dicitur, filius ſororis Euthymii epiſcopi Sidonenſis, qui obiit Damaſci die 8. Octobris 1723. Sylveſter autem Cyprius patre Græco & matre Maronita. Monachum agebat, quum Conſtantinopoli conſecratus fuit. Horumce duorum Patriarcharum prædeceſſor Athanaſius dicitur in catalogis nuper ex Oriente advectis; nulla vero Seraphini mentio; hunc autem quum exſcripſerit doctiſſimus hujus operis auctor R. P. Le Quien, ipſum non auſus ſum prætermittere. Seraphinum forte pro Cyrillo poſuerit.

DIŒCESIS ANTIOCHENA.

PROVINCIA SYRIÆ PRIMÆ.

I. ECCLESIA SELEUCIÆ PIERIÆ.

AMANO monti Pierius mons cohæret, cui insidens Seleucia civitas, Pieria cognominata fuit: quod testatur Cicero lib. 5. epistola ad Attic. 20. Plinius quoque lib. 5. c. 22. *In promontorio Seleucia libera, Pieria appellata*, Straboni Seleucia, ἐν Πιερίᾳ *in Pieria* dicitur, *cujus priscum nomen erat* ὕδατος ποταμοὶ, *Aquæ fluvii, egregium monumentum & urbs inexpugnabilis, quam Pompeius liberam pronuntiavit*. Instaurata munitaque adeo fuerat à Seleuco Nicatore, à quo & nuncupationem accepit. Multi nummi exstant qui *Seleuciam Pieriam liberam* exhibent. Atqui dicta quoque est *Seleucia ad mare*, ut pote ad ostia Orontis fluminis posita, diversa prorsus à Seleucia altera ad Belum fluvium structa, unde & vulgo Seleucobelus audiit. De qua subinde Paulum & Barnabam Apostolos Seleuciam venisse testatur Lucas Act. 13. v. 4. Quidni proinde Christianam illic ecclesiam fundaverint?

EPISCOPI SELEUCIÆ.

I. DOSITHEUS I.

SÆculo, nî fallor, tertio jam adulto, Seleuciæ Syriæ episcopus sedebat *Dositheus*, qui contra Sabellianos, Praxeanos & Hermogenianos calamum strinxit; utpote tunc nascentes hæreticos. De quo infra in altero Dositheo.

II. ZENOBIUS.

In indice Patrum qui Nicæno concilio interfuerunt, inter Syriæ primæ episcopos legitur *Zenobius Seleuciensis*, vel *Zenonius* pro exemplarium discrimine.

III. EUSEBIUS.

Ad synodum quæ Constantio Imperatore Seleuciæ in Isauria celebrata est anno 359. venit Εὐσέβιος ἐπίσκοπος Σελευκείας τῆς Συρίας, *Eusebius episcopus Seleuciæ Syriæ*, seque junxit Georgio Alexandrino, & Acacio Cæsariensi, quorum formulæ fidei subscripsit. Epiph. hær. 72. n. 26.

IV. BIZUS.

In indice Latino synodi Constantinopolitanæ generalis primæ, quæ sub Theodosio Magno habita est anno 381. & 382. inter episcopos Syriæ visitur, *Bizus Seleuciensis*. Qui post aliquot annos Flaviano Antiocheno Massalianos hæreticos exagitante, Antiochenæ synodo interfuit, in qua synodi alterius viginti quinque episcoporum, qui Amphilochio Iconii præside fanaticos illos proscripserat, sententia lecta probataque est. Phot. Bibl. cod. 52. Assemanus Maronita tom. 1. Bibl. A Orient. pag. 177. voce Biza *Basilium* significari censet. Cæterum Bizus venisse quoque fertur ad synodum Constantinopolitanam aliam, quæ anno 394. coacta est propter Agapium & Bagadium, qui de Bostrorum in Arabia episcopatu contendebant.

V. MAXIMUS.

Joannis Chrysostomi sub Flaviano Antiochiæ præsule condiscipulus *Maximus* fuit, qui tunc Seleuciæ sedebat episcopus, Theodoreto teste lib. 5. hist. eccl. cap. 27. Σελευ-
B κείας δὲ τῆς πρὸς τῷ Ταύρῳ Μάξιμος, Ἰωάννου τοῦ πάνυ συμφοιτητής.

VI. DOSITHEUS II.

Socrates lib. 7. hist. cap. 36. refert *Dositheum* Seleuciæ Syriæ designatum consecratumque episcopum fuisse; sed quia à civibus receptus non fuerat, Tarsum in Ciliciæ metropolim translatum ab Alexandro Antiocheno. Hic profecto alius fuerit à Dositheo Seleuciæ episcopo, à quo auctor libri qui *Prædestinatus* inscribitur in parte qua *de hæ-*
C *resibus* agit cap. 41. Sabellianos, Praxeanos & Hermogenianos confutatos refert; à vero siquidem nequaquam abhorret, eum Dositheum nostro antiquiorem exstitisse, & hæreticorum quos impugnabat, æqualem; eo maxime quod Seleuciensis sedis, Dositheus quem memorat Socrates, minime compos fuit, quin & in illo de hæresibus opere nonnisi coævi hæresum adversarii notantur.

ECCLESIA SELEUCIÆ PIERIÆ.

VII. GERONTIUS.

Prædatoriæ ſynodo Epheſinæ adfuit anno 448. *Gerontius Seleuciæ Syriæ*, cujus decretis ſuffragatus eſt. Unus quoque fuit epiſcoporum, qui in Antiochena ſynodo Domno Patriarcha præſide, Athanaſium Perrhenſem deſtituerunt. Quod Epheſi male geſſerat ejuravit in concilio Chalcedonenſi, cujus definitionibus ſubſcripſit actione præſertim 6. Γερόντιος Σελευκείας τῆς Συρίας, *Gerontius Seleuciæ Syriæ*. Subſcripſit quoque ſynodicæ epiſtolæ epiſcoporum Syriæ primæ, ad Leonem Imp. de nece S. Proterii Alexandrini, & Chalcedonenſis concilii auctoritate. Synodiço quoque decreto Gennadii Conſtantinopolitani contra Simoniacos ſubſcriptus legitur, Γερόντιος ἐπίσκοπος μητροπόλεως Σελευκείας, *Gerontius epiſcopus metropolis Seleuciæ*. Quod notandum, quando nuſquam alibi appareat Seleuciam metropoliticis juribus ornatam fuiſſe.

VIII. NONNUS *hæreticus*.

Circa annum 505. Anaſtaſio Imperatore, *Nonnus* Amidenſis epiſcopus à Thoma chorepiſcopo, qui eccleſiam illam invaſerat, ſua ſede ejectus ad Seleucienſem tranſlatus fuit à Flaviano Antiocheno. Poſt vero ſub Paulo Patriarcha priſtinum epiſcopatum recuperavit; quum nempe ab eo propter hæreſim quam ſub Severo profeſſus erat, Seleucia ejectus eſſet. Ex Chronico Dionyſii Patriarchæ Jacobitarum to. 2. Bibl. Orient. p. 498.

IX. CONSTANTINUS *hæreticus*.

Theophanes ad ann. 18. Anaſtaſii narrat *Conſtantinum* Seleuciæ epiſcopum miſſa ad Anaſtaſium Imperatorem epiſtola, Chalcedonenſem ſynodum damnaſſe. Quæ quidem epiſtola, ut & Xenaïæ Hierapolitani, hæretico principi longe magis accepta fuit, quam Flaviani, qui quartam hanc ſynodum conſulto in ſynodica ſua omiſerat.

X. * * *

XI. DIONYSIUS.

S. Simeon Stylita Junior poſtquam in monaſterio Pilæ ſub diſciplina Joannis alterius Stylitæ ſex annos egerat, ad eum archiepiſcopus Antiochiæ, Ephræmius utique, *& epiſcopus Seleuciæ* acceſſerunt, & ad altare adductum diaconum ordinaverunt; tum deinde ad columnam Joannis quadraginta pedibus altam deduxere, annos dumtaxat viginti natum. Poſt annos tredecim quum Simeon ſexcentis prodigiis ubique illuſtris fieret, diſcipulis aventibus ut de manu ejus ſacra myſteria acciperent, *Dionyſius Seleuciæ epiſcopus*, (ὁ δὲ τὴν ἐπίσκοπος τηνικαῦτα κατὰ Σελεύκειαν ὁ Διονύσιος) Simeonis capiti, cum ſolitis

DIONYSIUS.

A orationibus, manus imponens, ſacerdotem ipſum conſecravit, *tertio & trigeſimo ætatis ipſius anno*, τρίτῳ δὲ ἡλικίας ἐπὶ τριάκοντα ἔτει. Hic porro Dionyſius Seleuciæ Pieriæ epiſcopus an. 553. ſynodo quintæ generali adfuit, in qua teſtimonium dedit de Sergio epiſcopo Cyri, qui ob relatum in ſanctos Theodoretum, imo & Diodorum Tarſenſem, Theodorum quoque Mopſueſtenum, quin etiam Neſtorium uti martyrem, ſacerdotio abdicari meruerat. Cap. 79. Prati Spirit. Dionyſius ſacroſanctus & venerabilis epiſcopus Seleu-
B ciæ dicitur, ubi nempe miraculi cujuſdam mentio fit, quod ejus tempore ſanctiſſimæ Euchariſtiæ cauſa acciderat.

XII. ANTONIUS.

Ex vita eadem S. Simeonis Stylitæ Junioris diſcimus *Antonium* qui diſcipulus illius fuerat, ex monacho, preſbytero & monaſterii præfecto, *ab eodem datum eſſe epiſcopum Seleuciæ quæ magnæ Antiochiæ proxima eſt*: μετὰ δέ τινας χρόνους προεχειρήσατο αὐτὸν ὁ τοῦ Θεοῦ δοῦλος ἐπίσκοπον τῇ Σελευκείᾳ τῇ διακειμένῃ πλησίον
C Ἀντιοχείας.

XIII. THEODORUS.

Theodorus Seleuciæ epiſcopus ipſe fuit à quo Joannes Moſchus cap. 79. Prat. Spirit. accepiſſe ſe teſtatur inſigne illud quod de divina Euchariſtia miraculum ibidem recitat.

XIV. AGAPIUS.

In Jure Græco-Romano lib. 4. cap. 4. caput exſtat de Tranſlationibus epiſcoporum, in quo legitur *Agapius Seleuciæ Pieriæ epiſcopus*, Ἀγάπιος Σελευκείας Πιερίας, ad Hiero-
D ſolymorum ſedem tranſlatus, tempore Baſilii Imp. Porphyrogenneti. Apud Nicephorum Calliſtum Berrhœa Antiochiam tranſlatus dicitur; Doſitheus autem Hieroſolymitanus lib. 3. de Patriarchis Hieroſolymorum cap. 2. §. 4. ex Theodori Sebaſtiæ Chronico, qui res ſub Baſilio Imperatore Porphyrogenneto geſtas enarraverat, Agapium refert Seleuciæ Pieriæ epiſcopum à prædicto Imp. Baſilio factum eſſe Antiochenæ urbis Patriarcham: ἐπὶ Βασιλείου τοῦ Πορφυρογεννήτου κατὰ τὴν ἀποστασίαν τοῦ Σκληροῦ λέγει ὁ Σεβαστείας Θεόδωρος
E (ὁ γράψας τὸ Χρονικὸν τοῦ αὐτοῦ Βασιλείου) ὅτι Ἀγάπιος ἀρχιεπίσκοπος Σελευκείας τῆς Πιερίας μετετέθη εἰς τὸ πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας.

XV. NICOLAUS.

Doſitheus idem Hieroſolymitanus ibid. lib. 10. cap. 10. ſcriptores Græcos recenſens, qui Latinæ eccleſiæ doctrinam aut mores carpſerunt, *Nicolaum* Seleuciæ commemorat, Seleuciæ Syriæ, ut puto, ſin vero Iſauriæ.

II.

ECCLESIA BERRHŒÆ.

BERRHŒAM Syriæ condidit quoque Seleucus Nicator, Antiochiam inter & Hierapolim, ſeu potius inſtauravit & amplificavit, quum prius *Chalybon* appellaretur; unde circumvicina regio *Chalybonitis* vocabatur. Datum ſcilicet ei Berrhœæ nomen à Rege Macedone ob Berrhœam priſcam Macedoniæ civitatem. Ejus Strabo, Plinius, Ptolemæus, aliique Geographi meminere, ut & notitiarum compoſitores. Antiquum nomen apud indigenas Syros ſervavit, atque Arabes *Chalibam* dicunt, noſtri *Halep*. Celebris hodie civitas eſt, mercibus undequaque congeſtis abundans, metropolitica juriſdictione aucta.

EPISCOPI BERRHŒENSES.

I. S. EUSTATHIUS.

BERRHŒÆ primùm epiſcopus fuit *ſanctus Euſtathius*, qui ſubinde ad Antiochenam ſedem promotus fuit poſt Paulinum Tyri: Sidæ in Pamphylia natus. Hujus tranſlationis Euſtathii Berrhœa Antiochiam meminit Hieronymus in catalogo Scriptorum eccleſiaſticorum. Sozomenus lib. 1. hiſtor. cap. 2. *Epiſcopos*, ait, *Nicææ coactos, Euſtathium tum vita, tum doctrina præſtantem, dignum judicaſſe qui Apoſtolicam ſedem capeſſeret, eamque ob cauſam, quum Berrhœenſis epiſcopus eſſet, Antiochiam illum tranſtuliſſe*. Theophanes tranſlationem hanc ſanctiſſimæ ſynodi judicio firmatam dumtaxat indicat, ἐκύρωσεν, inquit: quum nempe ejuſmodi epiſcoporum ad ſedes alias migrationes priſtinis legibus vetitæ eſſent. Quocirca Euſtathius Berrhœenſis eſſe præſul deſiit vel anno 324. exeunte, vel 325. adulto.

II. CYRUS.

Euſtathio dubio procul ſuffectus fuit *Cyrus*, qui pro fide catholica, à Conſtantio Imperatore eccleſia ſedeque ſua ejici meruit. *Nonne*, ait Athanaſius in Apologia ad eumdem Conſtantium; *nonne Ancyra Marcellum luget! Βέῤῥοια δὲ Κῦρον, Berrhœa Cyrum*. Et in epiſtola ad ſolitarios Cyrum præſulibus illis accenſet, qui è ſuis urbibus ideo ſolum exturbati erant, quod hæreſim odiſſent, Aſclepas Gazæ, *καὶ Κῦρος ὁ ἐν Βεῤῥοίᾳ τῆς Συρίας, & Berrhœæ Syriæ Cyrus*. Georgius Arianicæ factionis epiſcopus Laodicenus Euſtathium Antiochenum à Cyro Berrhœenſi Sabelliani erroris aliquando palam accuſatum fuiſſe cauſatus eſt. Georgium refellit Socrates lib. 1. hiſt. cap. 18. Athanaſius vero Cyrum injuſtè proſcriptum doluit.

III. MELETIUS I.

Ex Sebaſtiæ in Armenia minore epiſcopo *Meletius Berrhœam Syriæ tranſlatus fuit, εἰς Βέῤῥοιαν Συρίας μετετέθη*, ac ſubinde Antiochiam poſt Seleucienſe concilium, Socrate teſte lib. 2. cap. 44.

IV. ANATOLIUS.

Inter epiſcopos qui Antiocheno concilio, Meletio præſide, interfuerunt, ac ſynodicæ
A ad Jovianum Imperatorem ſubſcripſerunt, legitur Ἀνάτολιος Βεροίων (emendo Βεῤῥοιέων) *Anatolius Berrhœenſium*. Hæc Socrates lib. 3. cap. 25. Chalcidenſis in Syria eccleſiæ preſbyter ante fuerat; Meletio proinde Antiochiam tranſlato ſubrogatus fuit. Ex illis quoque epiſcopis erat qui Antiochiæ Euſtathianos cum Meletianis reconciliare ſtudebant, ad quos ſynodi Antiochenæ data epiſtola an. 362. *Eubolus* dicitur, qui ipſe eſt *Anatolius Berrhœæ*.

B

V. THEODOTUS.

Berrhœenſis in Syria eccleſiæ curam gerebat *Theodotus* ſub Valente Imperat. Ariano, ut ex epiſtola 310. magni Baſilii conſtat, qua nempe ipſum amantiſſimè conveniebat, quod egregium ſinceriſſimæ fidei ejus argumentum eſt. Θεοδότῳ τῷ Βεῤῥοίας.

VI. ACACIUS.

Ab Euſebio Samoſatenſi qui ſub Valente Imperatore eccleſias Orientis clam luſtrabat & ordinabat, *Acacius* ex monacho epiſcopus
C Berrhœenſis conſecratus fuit, eccleſiamque ſuam quinquaginta annos curavit, monaſticæ tamen vitæ norma non omiſſa, ſed civili virtute temperata, ait Theodoretus in hiſtoria religioſa c. 2. qui & ejuſdem meminit lib. 5. hiſtor. eccleſ. cap. 4. Annon Acacius ille preſbyter & monachus, à quo Baſilius epiſtola 144. quæ eſt ad clerum Berrhœenſem, multa ſe didiciſſe ſcribit! Conſtantinopolitanæ ſynodo generali priori interfuit. Romam ſubinde ad Siricium Papam miſſus eſt, ut eccleſiam Romanam & Alexandrinam
D Flaviano tandem Antiocheno conciliaret; quippe cui ipſe cum Diodoro inprimis Tarſenſi manus impoſuerat contra pacta conventa quæ ſacramento confirmata fuerant: quæ fert Sozomenus lib. 6. cap. 21. Poſt vero graves in Joannem Chryſoſtomum inimicitias exercuit, & in conventu ad Quercum depoſitioni illius ſuffragatus eſt, unus è præcipuis procellæ hujus auctoribus. Anno 431. Neſtorii cauſam adverſus Cyrillum

ECCLESIA BERRHOEÆ.

Alexandrinum præfractè defendit, etsi propter ætatem Ephesum ad concilium generale A venire non potuit. Anno 432. episcopi Orientis Theodosii junioris Imperatoris nutu Berrhœam ad ipsum convenere, de reconciliatione tractaturi, quod negotium non nisi anno insequenti confectum est. Quum circa annum 379. vel 380. episcopatu inito, quinquaginta & octo annos tenuerit, obierit oportet anno 437. producta vita ad centesimum decimum sextum. Nam anno 431. vel saltem 432. Orientis episcopi in sua ad Theodosium Imp. synodica scribebant. *Deo amantissimum atque sanctissimum patrem & episcopum* B *Acacium sanctam synodum* (Ephesinam) *per litteras edocuisse, quod* (capitula Cyrilli) *Apollinarii impietati convenirent. Hæc verò nota esse viro qui 110. vitæ annos explevit, omnem verò vitam in Evangelicis certaminibus desudando transegit, & synodis multis interfuit.* Legendi Theodoretus lib. 4. hist. c. 25. lib. 5. c. 2. hist. relig. Sozomenus lib. 7. c. 27. Palladius dial. de vita S. Joannis Chrysostomi, acta varia ad synodum Ephesinam spectantia.

VII. Theoctistus.

Acacio utique proximè successit an. 438. C *Theoctistus*, ad quem exstant Theodoreti epistolæ duæ 32. & 135. qui adfuit synodo Domni Antiocheni in causa Athanasii Perrhensis, ac subindè concilio generali Chalcedonensi, cujus decretis omnibus subscripsit, ut & epistolæ synodi Syriæ primæ ad Leonem Imperatorem de eadem synodo Chalcedonensi & nece Proterii Alexandrini, an. 458.

VIII. Antoninus.

Ex chronico Syriaco Dionysii Jacobitarum Patriarchæ *Antoninus* Berrhœæ Syriæ D episcopus, unus fuit illorum præsulum, qui quum Chalcedonensem synodum admittere nollent, à Justino Imperatore anno 518. exulare jussi sunt. Assemanus differt. de Jacobitis. Tom. II. Bibl. Or. p. 327.

IX. Megas.

Inter Patres synodi Constantinopolitanæ, quæ, Menna Patriarcha præside, anno 586. habita est, sedit & subscripsit *Megas Berrhœensis*, Μέγας ἐπίσκοπος Βεῤῥοίας τῆς Συρίας, Latini translatores *Magnum* dicunt. Antea subscripserat epistolæ episcoporum Orientis quam E Agapeto Papæ miserunt adversus Severum Antiochenum, Petrum Apameensem, Zoaram, & Anthimum CP. quæ Ephræmio Antiochenam ecclesiam regente, gesta sunt. Ad ipsum Ephræmius, Photio teste in Bibliotheca cod. 228. epistolam scripsit, πρὸς Μέγαν τὸν ἐπίσκοπον Βεῤῥοίας, qua evincebat Emmanuelem in naturis duabus existere: τὸ ἐν δύο φύσεσι γνωρίζειν τὸ Ἐμμανουήλ. Anno 540. quum Megas Antiochiæ moraretur, Antiocheni cives eum ad Cosroem Persarum Regem, qui ipsorum urbem invadere properabat, deprecatorem miserunt, qui illum à consilio deterreret: quippè quum singularis prudentiæ vir esset ἄνδρα ξυνετόν; nil vero confecit. Procopius lib. 2. de bell. Pers. c. 6. & 7.

X. Agapius.

Quem Seleucia Pieriæ ad Antiochenam sedem translatum *Agapium* diximus, sub Basilio Porphyrogenneto, hunc Nicephorus Callistus Berrhœa migrasse refert l. 14. c. 39.

XI. Meletius II.

Circa sæculi decimi-septimi initia Haleppi metropolita sedebat *Meletius*, qui postmodum Ignatio in Antiochena sede successit; ille est qui tum mutato nomine Euthymius II. dictus est.

XII. * * *.

Josephus Bessonus in libro quem Gallicè edidit inscriptum *la Syrie sacrée*, pag. 26. eximiam sanctitatem prædicat Haleppensis metropolitæ Græci, qui tempore Urbani Papæ VIII. sedebat Catholicæ communionis amantissimus: cujus nomen utinam nobis innotesceret.

XIII. Achijanes.

Ex diacono ecclesiæ Turianæ Haleppensis, catholicæ religionis communionem amplexus est *Achijanes*, qui subindè Romam petiit, unde reversus Surianorum episcopus Haleppensis consecratus est à Maronitarum Patriarcha. A Gentilibus suis schismaticis vexatus aliquantùm secessit; demùm revocatus, multa diu egit ut Surianos suos Romanæ sedi addictos faceret, Besson. *Syr. sacr.* p. 52.

XIV. Athanasius.

XV. Gerasimus.

Nuper sedebat *Athanasius* itidem Græcus qui ad Antiochenam sedem translatus fuit, à qua primum pulsus fuerat, & Haleppensi metropolitana sede donatus, nisi duo ejusdem nominis episcopi sibi invicem in Haleppensi throno successerint. Athanasio suffectus est *Gerasimus* ex monasterio Bellemonte Tripolitano assumptus; sed throno ejectus fuit pessimis Schismaticorum moliminibus, & in exilium relegatus, ob catholicæ communionis quod palam professus est studium.

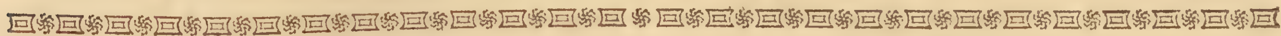
XVI. Gregorius *schismaticus*.

Anno 1727. Haleppenses in odium Sylvestri Antiochenorum Patriarchæ schismatici, à Turcarum Sultano impetraverunt, ut Antiochenis non amplius subjacerent. Quod ut audivit Constantinopolitanus Patriarcha Halepum misit *Gregorium* episcopum, ipsum quoque

quoque ſchiſmaticum, qui in ſede quam ſubripuerat quietus per tres annos egit. Anno A vero 1730. audita ejuſdem Sultani è ſolio deturbatione, Haleppenſes Gregorium pariter exauctorarunt.

XVI. MAXIMUS *catholicus.*

Hodie ſedet *Maximus* catholicus, qui Halepi natus, in vicino monaſterio S. Joannis Græcorum S. Baſilii monachorum præpoſitus generalis fuit. Anno 1732. conſecratus fuit, ſpontanea Geraſimi renuntiatione, annuente pariter Cyrillo Patriarcha Antiocheno.

III. ECCLESIA CHALCIDIS.

CHALCIS, Chalcidicæ ſeu Chalcidenes in Cœleſyria regionis fertiliſſimæ caput fuit, quæ regem habuit Herodem Herodis Agrippæ majoris Judæorum regis fratrem Joſepho teſte lib. 19. Antiq. cap. 5. Strabone vero, hanc cum Marſya & Ituræorum montanis obtinuerat olim Ptolemæus Mennæi filius. Chalcidenes meminit Plinius nec non Ptolemæus & alii, quibus Chalcis ad Belum ſeu fluvium, ſeu montem poſita erat, cujus mœnia vetuſtate infirma collapſaque cum exteriore muro Juſtinianus refecit. Procop. de ædif. lib. 2. cap. 11. In ſequioris ævi monumentis Græcis, & Patrum libris Χαλκεδὼν *Chalcedon* dicitur vel ſcribitur. Hanc civitatem habent notitia Hieroclis & antiqua altera. Sententia communis eſt Chalcidem ipſam eſſe quam Syri & Arabes *Kenneſrin* & *Canſaram* dicunt, faventque Antonini Itinerarium & Tabulæ Peutingerianæ.

EPISCOPI CHALCIDIS.

I. TRANQUILLUS.

B

TRANQUILLUM Chalcidis epiſcopum compertum nobis fecit Auctor libri *de Hæreſibus,* qui & *Prædeſtinatus* dicitur. Nam hæreſi 30. quæ eſt *Noëtianorum,* de Noëto ait: *hic damnatus eſt à Tranquillo epiſcopo Chalcedoniorum Syriæ.*

II. THELAPHIUS.

In ſubſcriptionibus ſynodicæ Arianorum, qui à Sardicenſi concilio Philippopolim in C Thracia receſſerunt, legitur *Thelaphius à Chalcedonia,* Syriæ utique, ſiquidem Chalcedonis in Bithynia epiſcopus erat *Maris* Arianicæ itidem factionis.

III. MAGNUS.

Adfuit concilio Antiocheno Meletii anno 364. ejuſque ad Jovianum epiſtolæ ſynodicæ ſubſcripſit Μάγνος Χαλκεδόνος *Magnus Chalcedonis,* Socrate teſte lib. 3. hiſt. cap. 25. D In hiſtoria Tripartita Latine dicitur *Magnus Chalcidenſis.* Plane in vivis adhuc ſuperſtes erat Maris Chalcedonis.

IV. EUSEBIUS.

Tempore Valentis Imperatoris *Euſebius* vir apprime catholicus ab Euſebio Samoſatenſi clam conſecratus eſt epiſcopus, ut fert Theodoretus lib. 5. hiſt. cap. 4. Ejus nomen exſtat in indice Latino Patrum ſynodi Conſtantinopolitanæ generalis prioris, *Euſebius Chalcidenſis.* Marcianum ſolitarium ab eo viſitatum narrat Theodoretus idem hiſt. relig. cap. 3. pag. 789.

V. APRINGIUS.

Ad ſynodum generalem Epheſum cum Joanne Antiocheno venerat *Apringius* Chalcedonis, ſed cum eodem Joanne & Orientalibus aliis ſeceſſit, variiſque pro Neſtorio decretis ſubſcripſit: quin delegatus à ſuis fuit ut cum Joanne & aliis quibuſdam ejuſdem factionis Conſtantinopolim ſuorum cauſam defenſurus pergeret; nec non ut pro Alexandro Apameæ verba faceret. Rebus ſubinde Cyrillum inter & Joannem compoſitis, quum nihil ultra adverſus fidem tentaſſet, diem obiit. Acta ſyn. Eph. col. 747. Collect. ex Synodico Irenæi cap. 23. Acta Latina Baluzii coll. 448. & 507.

VI. ANTONIUS.

Apringio ſucceſſit *Antonius,* ultra modum catholicus præſul, ſi Alexandro Hierapolitano Neſtoriano fides habeatur, ceu qui Antiochiæ *in eccleſia ſancti Zachæi Deopaſſianam hæreſim* aperte prædicaverit, ceu Deum carne paſſum, ſincero & orthodoxo ſenſu. Collectio ex Irenæo, epiſtola 147. Alexandri ad Theodoretum.

VII. JAMBLICUS.

In ſynodo Antiochena Domni archiepiſcopi, in qua Athanaſii Perrhenſis cauſa judicata eſt, *Jamblicus Chalcidis* ſedit. Act. Concil. Chalcedon. col. 728.

VIII. ROMULUS.

Adfuit concilio Chalcedonenſi *Romulus* Chalcidenſis, at pro eo ſubſcripſit *Maras Anaſarthæ* Ρώμυλος ἐπίσκοπος Χαλκίδος ὁρίσας

ECCLESIA CHALCIDIS.

ὑπέγραψα χειρὶ Μαρᾶ τοῦ ἐπισκόπου Ἀνασαρθῆς. *Romulus Episcopus Chalcidis definiens subscripsi per manum Maræ episcopi Anasarthæ.*

IX. Domnus.

Epistolæ episcoporum primæ Syriæ ad Leonem Augustum de nece S. Proterii Alexandrini subscripsit *Domnus episcopus Chalcidis.*

X. Romanus.

Sub Zenone Imperatore Chalcidensis episcopus fuit *Romanus,* qui sua sede à Petro Cnapheo Antiochenæ ecclesiæ tyranno pulsus est, ut fert Theophanes ad annum 477. ceu vulgaris æræ 485. quo Petrus Mongus alter Alexandriæ ecclesiæ invasor interiit. καὶ Ῥωμανὸν Χαλκηδόνος, *& Romanum Chalcedonensem*, ut vertit olim Anastasius, non Chalcedonis Bithyniæ, sed *Chalcidis:* quandoquidem de abdicatis Syriæ episcopis sermo est.

XI. Isidorus.

Dionysio Jacobitarum Patriarcha teste, *Isidorus* episcopus Kennesrin, sive Chalcidis, qui sub Anastasio Imperatore sederat, ob Severi Antiocheni hæresim quam mordicus tenebat, ex sede & urbe pulsus est Justini Imperatoris edicto anno 518.

XII. Domitius.

Concilio quinto generali aderat *Domitius* episcopus *Chalcidis,* Syriæ utique, quippe qui proxime post Ætherium Anazarbi subscripsit, qui Antiochenæ diœcesis antistes erat.

XIII. Probus.

Sæculo sexto labente Chalcidensium episcopus creatus fuit *Probus,* quem statim atque consecratus est, ad Cosroëm Persarum regem Mauritius Imp. delegavit: unde mira quædam retulit, quæ Theophylactus Simocata in historia recitat lib. 5. cap. 15.

IV. ECCLESIA ANASARTHÆ.

ANASARTHAM vel *Onosartham* nesciunt notitiæ Græcæ veteres, præterquam recentior Nili Doxapatrii: nesciunt & Geographi antiqui; cujus tamen episcopi duo occurrunt in gestis Conciliorum.

EPISCOPI ANASARTHÆ

I. Maras.

IN synodo Chalcedonensi adfuit & subscripsit *Maras Anasarthæ episcopus,* pro se & pro Romulo Chalcidis, de quo supra, ubi *Anasartha* passim scribitur, χειρὶ Μαρᾶ τοῦ ἐπισκόπου Ἀνασαρθῆς, *manu Maræ episcopi Anasarthæ.*

II. Cyrus.

Epistolæ synodi episcoporum Syriæ primæ ad Leonem Imp. subscriptus legitur, *Cyrus episcopus Onosarthæ.*

V. ECCLESIA GABBENSIS.

GABBAM vel *Gabbum* ignorant prorsus notitiæ veteres Græcæ; Ptolemæus quoque & Strabo. Plinius vero lib. 12. cap. 17. Gabbæ civitatis meminit, quæ Carris dierum 20. itinere distaret: *His commerciis Carras oppidum aperuere, quod est illis nundinarium. Inde Gabbam omnes petere solebant, dierum 20. itinere, & in Palæstinam Syriam.* Quibus urbem nundinis opportunam in Syria positam innuit. In Conciliorum vero gestis quæ Latine exstant, *Gabbeni* episcopi duo occurrunt, qui & in codicibus aliquot *Gabuleni* dicuntur: ubi cavendum ne pro Gabalensibus accipiantur, de quibus proxime & in provincia Syriæ secundæ.

EPISCOPI GABBENSES.

I. Bassianus.

INter episcopos Nicænæ synodi, de provincia Syriæ legitur *Bassonus* seu *Bassianus Gabbenus:* quidam codices habent *Gabulenus.*

II. Severus.

In subscriptionibus epistolæ conventus Philippopolitani adversus synodum Sardicensem legitur *Severus episcopus à Gabula,* ut Gabbensi seu Gabulensi ecclesiæ præfuerit.

III. Petrus.

Synodo Chalcedonensi adfuit & subscripsit Πέτρος ἐπίσκοπος Γαβυλᾶ, *Petrus episcopus Gabulæ.* Latini codices passim *Petrus episcopus Gabbi, Petrus Gabbenus, & Petrus Gabulæ.* Epistolæ quoque episcoporum primæ Syriæ ad Leonem Imp. de nece S. Proterii Alexandrini & concilii Chalcedonensis auctoritate, subscripsit *Petrus episcopus Gabbi.*

VI.
ECCLESIA GINDARI.

GINDARUS Ptolemæo censetur inter oppida ultra Antiochiam posita: Plinio lib. 5. cap. 23. est in Cyrrhestica ejusve finibus, quam latronibus aptum fuisse receptaculum ait. Joannes vero Malalas Antiochenus part. 2. Chronographiæ in Theodosio I. pag. 42. eo quo Antiochus cognomento Chuzon præfectus prætorio Orientis erat tempore, Gindarum, Lytargum aliaque multa oppida Syriæ rustica mœnibus cincta esse narrat: ἐν ἐκείνῳ δὲ τῷ καιρῷ ἔλαβε τεῖχος, καὶ Γίνδαρος, καὶ τὸ Λύταργον, καὶ ἄλλαι πολλαὶ κωμοπόλεις τῆς Συρίας. Pag. 188. Gindarum Syriæ primæ fuisse urbem declarat, ubi narrat venerandas S. Maximi Martyris reliquias, quæ in prima Syria extra Gindarum civitatem sepultæ erant, εἰς τὴν πρώτην Συρίαν ἔξω τῆς λεγομένης Γινδάρου πόλεως, revelatas fuisse τῷ περιοδευτῇ *diœcesis lustratori*, & inde ad S. Juliani extra Antiochiæ muros translatas.

EPISCOPI GINDARENSES.

I. PETRUS.

INter episcopos Antiochenæ synodi quæ anno 341. habita est, in Latinis codicibus legitur *Petrus Gindarensis*: ut proinde oppidum hoc ante Theodosii magni tempora proprio pastore potitum sit.

VII.
ECCLESIA LAODICEÆ.

LAODICEA, quæ ad mare dicitur, provinciæ Theodoriadis metropolis est in notitia veteri Græca, quæ provincia non nisi circa sæculi sexti medium à Justiniano Imperatore instituta est ob uxorem ipsius Theodoram, velut ex Joannis Malalæ Chronico comperimus. Prius vero unus è primæ Syriæ episcopatibus erat, nec inter metropoles ecclesiasticas censebatur, etsi à Septimio Severo, eodem Malala aliisque fide dignis testibus, metropolitica jura adversus Antiochiam obtinuerit, omni imperii illius tempore, καὶ δίκαιον μητροπόλεως παρέσχε τῇ αὐτῇ πόλει τὸν χρόνον τῆς βασιλείας αὐτοῦ. Quocirca quum Leo Augustus singularum Orientis provinciarum metropolitis scriberet de nece S. Proterii Alexandrini, sacras litteras suas Laodiceæ episcopo dedisse reperitur: Maximus vero Laodiceæ subscripsit epistolæ synodi Syriæ primæ ad eumdem Imperatorem. Quinimo incertum satis est an ab institutione Theodoriadis Laodicenus præsul metropoliticis juribus aliquando potitus sit, quamlibet metropolitam semet appellaret. At certè Malalas testatur *in Justiniano* pag. 183. Patriarchæ Antiocheno metropolitica jura in Laodiceam intacta mansisse, quum provincia hæc nova institueretur. ὁ δὲ αὐτὸς βασιλεὺς ἀπεμέρισεν ἀπὸ Ἀντιοχείας τῆς πρώτης Συρίας Λαοδίκειαν, καὶ Δάβαλα (lege Γάβαλα) καὶ Πάλτον τὰς πόλεις καὶ ἀπὸ Ἀπαμείας τῆς δευτέρας Συρίας Βαλανίαν πόλιν, καὶ ἐποίησεν ἐπαρχίαν ἣν τινα ἐπωνόμασε Θεοδωριάδα, δοὺς αὐτῇ καὶ τὸ μητροπολιτικὸν δίκαιον. τὸν δὲ ἐπίσκοπον Λαοδικείας οὐκ ἠλευθέρωσε τοῦ ὑποκεῖσθαι τῷ πατριάρχῃ τῆς Ἀντιοχέων πόλεως.

Quod Laodiceam urbem spectat, Plinius lib. 5. cap. 20. hanc in promontorio positam scripsit. *Promontorium est*, inquit, *in quo Laodicea libera*. Straboni Antiochia apud Daphnen, Seleucia in Pieria, Apamea, & Laodicea ad mare *maximæ urbes quatuor, propter concordiam sorores dicebantur, à Seleuco Nicatore conditæ*. Atqui Laodiceam à Nicatoris matre Laodicea nominatam tradit, subditque: *Civitas optime sita est, & portuosa, locum habens præter cæteram feracitatem, vino aptum: unde maximam vini partem Alexandrinis præbet, quum montem habeat sibi imminentem, &c.* Libertatem à Julio Cæsare obtinuit à quo & *Julia* nuncupata est. Juris Italici colonia facta est à Severo Augusto, ademptis Antiochiæ prærogativis, ob illius urbis ad Pescennium Nigrum defectionem; quum alioqui Laodicenses adversus Nigrum arma sumpsissent: quin & Laodicenses *Septimios* dici voluit. Non omittendum Laodiceæ diœcesim ad Antiochiæ pomaria protensam fuisse, ad Daphnen scilicet; quando quidem Epiphanius hær. 73. *Georgium Laodiceæ & Daphnes episcopum* dicit: Λαοδικείας καὶ Δάφνης ἐπίσκοπον.

EPISCOPI LAODICEÆ.

I. LUCIUS.

DOROTHEO Tyrio, utinam meliori auctore, *Lucius* cujus meminit Paulus ad Rom. 16. v. 2. Laodiceæ primus episcopus fuit, quem Menologia Græcorum sequuntur, illudque inprimis vetus quod tom. 2. Antiq. Lect. Canisii Latine editum est, in quo memoria ejus assignatur ad diem 22. Aprilis.

ECCLESIA LAODICEÆ.

II. Thelymidres.

Dionysius Alexandrinus epistolam ad fratres Laodiceæ scripsit, *quibus præerat Thelymidres episcopus*, ὧν προέστατο Θελυμίδρης ἐπίσκοπος, ait Eusebius lib. 6. hist. cap. 46. qui superfuit Decianæ persequutioni.

III. Heliodorus.

IV. Socrates.

Thelymidri defuncto successit *Heliodorus*, apud Eusebium lib. 7. hist. cap. 5.

Heliodorum sequutus est *Socrates*, Eusebio iterum teste lib. 7. cap. 32.

V. Eusebius.

Dionysius Alexandrinus *Eusebium* diaconum patria Alexandrinum ecclesiæ suæ consecravit, qui grassante lue sanctis confessoribus strenuè ministravit: hunc propterea in suis ad Germanum episcopum litteris admodum commendabat, quarum excerpta recitat Eusebius lib. 7. c. 11. Posthac autem, in Syriam quum venisset, ut Pauli Samosateni hæresi proscribendæ operam daret, ab illius regionis fidelibus redire domum cohibitus est, ac subinde Laodicenæ ecclesiæ præfectus, *amabilis religionis thesaurus*, ἐπέραστόν τι θεοσεβείας χρῆμα. Quocirca τῆς ἐν Λαοδικείᾳ παροικίας ἡγήσατο μετὰ Σωκράτην Εὐσέβιος, *post Socratem Laodiceæ episcopus fuit Eusebius:* cujus præclare gesta Cæsariensis recitare pergit cap. 32. Hunc vero in Chronico ad annum Abrahami 2290. Domini item 276. claruisse sub Aureliano prodit.

VI. Anatolius.

Sub Probo & Caro principibus, Laodiceæ episcopus sedit *Anatolius* præsulis optimi optimus successor datus, διάδοχος ἀγαθὸς φασὶν, ἀγαθοῦ καθίσταται, cujus præclaras laudes Cæsariensis eodem cap. 32. lib. 7. persequitur. Hic perinde atque Eusebius Alexandria in Syriam migraverat, vir liberalibus disciplinis eximiè doctus, qui ab Alexandrinis suis rogatus, Aristotelicæ successionis scholam illic constituerat. Presbyter à Theotecno Cæsariensi ordinatus erat, qui speraret fore ut successor suus esset; sed Antiochiam ad synodum pergens quæ Pauli Samosateni causa cogebatur, quum Laodicea transiret, à fratribus detentus fuit, ut defuncto nuper Eusebio, subrogaretur. Legendus de eo Eusebius, nec non Hieronymus in catalogo script. Eccl. Eusebius in Chronico Anatolium anno 1. Probi claruisse fert, circa Christi 280.

VII. Stephanus I.

Anatolii successor immeritus fuit *Stephanus;* qui quum Philosophiæ se studiosiorem præbuisset, in persequutione Diocletiani Christum impie ejuravit. Eusebius l. 7. c. 32.

VIII. Theodotus.

Post Stephanum apostatam *Theodotus* arte medicus, vir egregiis, si sua sit Eusebio fides, dotibus & virtutibus ornatus, quæ Christi ovium pastorem & animarum curatorem decerent, rerum item divinarum peritissimus, Laodicenam ecclesiam suscepit administrandam. Hæc aliaque Eusebius totus in ejus laudes effusus lib. 7. cap. 32. ex quo primitùs Martyrologium Romanum ad diem 2. Novembris. *Laodiceæ in Syria S. Theodoti episcopi qui non solum verbis, sed rebus & virtutibus fuit ornatus.* Quæ pauca sumpta sunt ex Bedæ Martyrologio, quod Adon quoque exscripsit, & in quo istæc adduntur: *Hic arte medicus fuit, sed ad animarum à Domino translatus est medicinam, verè incomparabilis, qui super omnes penè homines, fide, misericordia, vigilantia, atque omnibus optimis institutionibus claruit, in scripturis quoque divinis laborem quamplurimum gessit. Quievit in senectute bona.* Quæ ex Eusebii Latina translatione veteri quam Ruffinus elaboravit, verbum è verbo accepta sunt. Nesciverunt vero illi Martyrologiorum consarcinatores, Theodotum hunc Laodicenum ipsum esse quem Theodoretus lib. 5. cap. 7. hæresis Arii patronis præcipuis accenset, & ejus successorem Georgium: quem Arius ipse epistola ad Eusebium Nicomediensem apud Theodoretum lib. 1. cap. 5. erroris sui socium prædicat: ad quem Gelasius Cyzicenus lib. 3. de concil. Nic. cap. 3. scriptam à Constantino epistolam ait, qua hortabatur Imperator ut hæreticam mentem mutaret. Atqui inter Patres Nicænos Theodorus Laodicenus reperitur, at legendum prorsus *Theodotus;* quamlibet in subscriptionibus canonum Antiochenorum perinde *Theodorus Laodicenus* legatur. Nam Theodoretus lib. 1. cap. 21. Theodotum Laodicenum Arianicæ impietatis & factionis reum denuò peragit, qui cum Eusebio Cæsariensi, Patrophilo Scythopolitano, & Aëtio Lyddæ, aliisque hæreticis pervicacissimis sanctissimum Eustathium Antiochena sede ejecerit. Cæterum Socrates lib. 2. c. 36. narrat Apollinarem utrumque, patrem atque filium ob nimiam cum Philosopho gentili quodam consuetudinem à Theodoto ecclesia pulsos. Ex quibus apparet eum ad annos triginta saltem episcopatum duxisse.

IX. Georgius *hæreticus.*

Georgius Alexandrinæ quondam ecclesiæ presbyter, cujus epistolas duas ad Alexandrum pontificem suum Athanasius refert, puræ putæ Arianicæ impietatis plenas, ob

hæresim cui impense favebat, ab Alexandro archiepiscopo gradu dejectus, in Syriam secessit, ubi ad Laodiceæ sedem provectus est, A hæreticorum, teste Athanasio in apologia de vita sua, *reliquorum pessimus*, καὶ νῦν αὐτὸς ἐστιν ἐν αὐτοῖς πονηρότατος. Ad synodum Sardicensem profectus, ei se sistere ausus non est. Quamobrem Patrum sententia episcopatu privatus fuit, in eo multorum episcoporum conventu, in quo Meletius Antiochenæ ecclesiæ præsul institutus fuit. Georgius Laodicenus primus coram Imperatore verba faciens insuave erroris sui virus evomuit; Theodoretus lib. 2. cap. 27. Cæterum in synodo Seleuciensi, B relictis Georgio Alexandrino, Acacio Cæsariensi, & aliis qui ad Arii mentem propiùs accedere videbantur, illis adhæsit qui Semi-Ariani audierunt, Silvano Tarsensi, Basilio Ancyrano, Eleusio Cyzici, &c. quod Epiphanius tradit hær. 73. ubi dicitur episcopus *Laodiceæ & Daphnes Antiochiæ*, Λαοδικείας καὶ Δάφνης Ἀντιοχείας. Sozomenus item lib. 4. cap. 20. Quam Georgii inconstantiam Apollinaris taxavit, quum ab illo communione amotus esset. Quantum capio à meris Arianis ille discrepare cœpit, quum Eudoxius Ano- C mœorum cum Aëtio impio auctor Antiochenam sedem Constantii Imp. opera occupasset. Tunc enim Ancyram ad synodum veniens, quam Basilius ejusdem urbis præsul ecclesiæ suæ dedicandæ causa celebrabat, epistolam scripsit qua Eudoxium execrabilis Aëtii discipulum esse, dogmaque illius fovere significabat, eumque cum illis ab ecclesia excludendum. Quæ in causa fuerunt cur Philostorgius impurus Anomœus Georgium Laodicenum inter Ὁμοουσίου *consubstantialis* professores habuerit. Ejus eruditionem D scripturarum & sæculi valde commendat Hieronymus in scriptoribus Ecclesiasticis. Diem obierit oportet ante annum 363. quo Pelagius ejus successor sedebat.

X. Pelagius.

Orthodoxæ fidei alumnus *Pelagius* Laodiceæ episcopus fuit, tametsi ab Acacio Cæsariensi, Philostorgio teste, ordinatus. Qui verbum esse Patri consubstantiale professus est, epistolæ subscribens synodi Antiochenæ ad Jovianum Imper. apud Socratem lib. 3. E cap. 21. quod rursum præstitit sub Valente Augusto in synodo Tyanensi, cui & ipse interfuit, ex Sozomeno lib. 6. cap. 12. Unus insuper fuit Patrum primæ synodi Constantinopolitanæ generalis, ita ut ei ac Diodoro Tarsensi injunctum munus sit Orientis ecclesias lustrandi. Ejus porro nomen in eorumdem Patrum subscriptionibus omissum non est. Ad hæc anno 377. synodi amplissimæ Antiochenæ litteris, seu expositioni fidei ad Damasum Papam perinde subscripserat. Ejus annua memoria est in Martyrologio Romano die 25. Martii: *Laodiceæ S. Pelagii episcopi, qui ob fidem catholicam tempore Valentis exilium & alia passus quievit in Domino.* Quæ tot ille passus est, legenda apud Theodoretum.

XI. Apollinaris *hæreticus*.

Laodicenæ quidem ecclesiæ presbyter *Apollinaris* fuit, quem, ejusque parentem, Theodotus, ut diximus, Laodicenus, gradu abstinere jusserat ob nimiam cum gentili quodam Philosopho familiaritatem, ejusque deinceps successor Georgius, alio tamen titulo, quod nempe Apollinarem filium Athanasii magni studiosiorem compererat. Cæterum Hieronymus in catalogo scriptorum ecclesiasticorum, Apollinarem senioris filium, qui auctor hæresis fuit, Laodiceæ in Syria episcopum facit; quem certè apprime ipse noverat, & litteras sacras enarrantem audierat. *Apollinaris Laodicenus Syriæ episcopus*, inquit, vel, ut Sophronius Græcè reddidit, Ἀπολινάριος Λαοδικείας τῆς Συρίας ἐπίσκοπος. Concinit & Epiphanius; Nemesius quoque ejus æqualis initio libri *de natura hominis*, Ἀπολινάριος ὁ τῆς Λαοδικείας γενόμενος ἐπίσκοπος. *Apollinaris qui Laodiceæ episcopus fuit.* Ruffinus insuper, ut recentiores alios omittam, lib. 2. hist. cap. 20. *Apud Laodiceam Syriæ, ante idem tempus* (Theodosii) *Apollinaris episcopus, vir sane in cæteris instructus, &c.* At valde operosum est definire quandonam Laodicenæ ecclesiæ præpositus sit, nisi quo tempore Valentis jussu Pelagius sua sede pulsus erat, aut veluti Paulinus Antiochiæ adversus Meletium datus erat episcopus, ita adversus Pelagium Apollinaris, ut pote ab Acacio Cæsariensi ordinatum. Quod pluribus in urbibus Orientis factitatum ex Ruffino diximus aliàs. Verum Apollinaris à Paulino Antiocheno ordinari non potuit, quippe quum invisus esset Epiphanio Cypriorum metropolitæ Paulini studiosissimo. Quid si episcopi quidam Apollinaris erraticam opinionem amplexi, hunc Laodicenis hæresis suæ alumnis, absente, aut invito Pelagio episcopum dederint, uti subinde Vitalem? Theodoretus lib. 5. cap. 4. innuere videtur Apollinarem episcopatu ad quem designatus solum esset, *excidisse*. Ἀπολινάριος δὲ τῆς τῶν ἐκκλησιῶν ἡγεμονίας διαμαρτών.

XII. Elpidius.

Theodoretus libro 5. capite 27. *Elpidium* Laodicenum cum Meletio Antiocheno vixisse ait, cujus omnem vitæ rationem in se, velut expressum in cera sigillum repræsenta-

ECCLESIA LAODICEÆ.

bat: tempore vero Arcadii Imperatoris Laodicenam ecclesiam administrasse quum divino A Pelagio successisset. Cæterum Palladius in dialogo de vita sancti Joannis Chrysostomi pag. 479. Elpidium Laodiceæ episcopum mente & canitie senem, canonum scientissimum & observantissimum Imperatori Arcadio suasisse fert, non licere Joannem Byzantina sede indicta causa ejici. Alioqui vero oportere Acacium Berrhœæ & Antiochum Ptolemaïdis subscribere se ejusdem esse fidei ac illos qui Antiochenum canonem ediderant, cujus auctoritate Joannem expellendum contenderent. Id quod, annuente consiliis ejus B principe, in miras illos angustias redegit: quippe quum canon ille in synodo Antiochena ab Arianis editus esset. Posthac vero adversarii Joannis egerunt, *ut Elpidius ὁ μέγας Λαοδικείας magnus ille Laodiceæ episcopus, cum Pappo altero Syriæ episcopo, per totum triennium de scala domus suæ non descenderint, orationibus interim vacantes.*

XIII. MACARIUS.

Ex variis gestis quæ ad synodum Ephesinam spectant, apparet *Macarium* Laodiceæ C Antiocheno Joanni se cum aliis Orientalibus adjunxisse adversus Cyrillum Alexandrinum & legitimum concilium, à quo proinde cum sociis communione privatus fuit, Μακάριος Λαοδικείας τῆς μεγάλης, *Macarius Laodiceæ magnæ.* Subscriptus legitur epistolæ synodi Joannis Antiocheni & Orientalium ad Hierapolis ecclesiam, & rursum alteri ad Antiochenam. Ipse quoque unus fuit eorum quos eadem synodus Joanni Antiocheno Constantinopolim pergenti comites designavit, ubi verba fecisse dicitur pro Cyro Tyri episcopo. D Anno 432. adfuit synodo Antiochenæ in qua de ecclesiarum pace sarcienda actum est, nec ipse tandem à pace alienus fuit. Legenda collectio ex Tragœdia Irenæi cap. 53. Adfuit subinde concilio Chalcedonensi, cujus decretis subscripsit act. præsertim 6. per Eusebium Antiochiæ presbyterum, Μακάριος ἐπίσκοπος Λαοδικείας, ὁρίσας ὑπέγραψα διὰ Εὐσεβίου πρεσβυτέρου Ἀντιοχείας. Atqui Macarius non ita pridem episcopatum inierat, quando ob recens ortam Nestorii hæresim Joannes Antiochenus synodum quorumdam episco- E porum habuit. Nam quum in sua ad Nestorium epistola singulorum qui secum convenerant, nomina efferret, postremum nominat *Macarium qui per Dei gratiam Laodicenæ ecclesiæ nuperrime præfectus fuerat*, καὶ τοῦ προσφάτου τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι προβληθέντος τῇ Λαοδικέων τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίᾳ ἐπισκόπου Μακαρίου. Quocirca primus episcopatus ejus annus fuerit 429.

XIV. MAXIMUS.

In subscriptionibus epistolæ episcoporum primæ Syriæ ad Leonem Imperatorem proxime post Basilium Antiochenum sequitur *Basilius episcopus Laodiceæ*, nec non in subscriptionibus aliis quæ decreto synodico Gennadii Constantinopolitani de Simoniacis subjiciuntur: Μάξιμος ἐπίσκοπος μητροπόλεως Λαοδικείας Συρίας, *Maximus episcopus metropolis Laodiceæ Syriæ.* Sed suspecta mihi vox est μητροπόλεως, quæ Laodiceæ ante Justiniani tempora non satis conveniebat.

XV. NICIAS *hæreticus.*

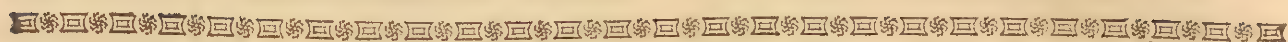
Anastasio imperante, *Nicias* hæreticus, Chalcedonensis synodi adversarius, & Xenaiæ seu Philoxeni Hierapolitani adversus Flavianum Antiochenum factionis socius, Laodiceæ episcopatum tenuit, καὶ Νικίας ἐπίσκοπος Λαοδικείας τῆς Συρίας. Sic monachi Palæstinæ ad Alcisonem apud Evagrium lib. 3. hist. cap. 31.

XVI. CONSTANTINUS *hæreticus.*

An. 510. *indict. III. Boëtio solo cos. Constantinus olim magister militiæ episcopus Laodiceæ ordinatus est,* inquit Marcellinus comes. Themistius hæreticorum Agnoëtarum princeps adversus quædam ejus scripta calamum strinxit, ut colligitur ex fragmento quod lectum est secretario quinti concilii Lateranensis sub Martino I. ἐκ τῶν πρὸς τὰ Κωνσταντίνου ἐπισκόπου Λαοδικείας, *ex libro hujus Themistii adversus scripta Constantini episcopi Laodiceni.* Etsi vero Constantinus hic veram fidem adversus Agnoëtas defendebat, nihilominus tanquam hæreticus qui Chalcedonensem synodum repudiaret, damnatus fertur in epistolis quarta & quinta, quas Vigilius Papa Justiniano Imperatori & Mennæ Constantinopolitano scripsit. *Hæreticis inferius comprehensis, id est Severo Eutychiano, Petro Apameno, Anthimo, qui etiam ecclesiam Constantinopolitanam prava ambitione pervaserat, Zoaræ, sed & Theodosio Alexandrino, & Constantino Laodicensi, & Antonio Versentano.* Dionysius Jacobitarum Patriarcha, & Barhebræus in chronicis suis hunc inter præcipuos Monophysiticæ suæ hæresis patronos habent, quem idcirco Justinus I. Imp. Laodicena sede extrusit an. 518. In Kalendario Jacobitarum ejus memoria assignatur ad diem 26. Junii. Vid. to. 2. Bibl. Orient. pag. 327.

XVIII. STEPHANUS II.

Quintæ synodo generali interfuit an. 553. *Stephanus religiosissimus episcopus Laodiceæ, sive Theodoriadis.* In subscriptionibus vero, *Stephanus, misericordia Dei, episcopus Laodiceæ metropoleos Theodorianorum provinciæ.*

VIII. # ECCLESIA GABALORUM.

GABALA τὰ Γάβαλα Straboni, nomine plurali, aliis singulari feminina: Plinio *Gabale* dicitur, Ptolemæo vero Γάβαλα; in monumentis ecclesiasticis pluralis vox est, non singularis. Theodoretus hist. relig. cap. 28. Thalelæum ait collem excelsum habitasse viginti stadiis Gabalis distantem, Γαβάλων, quam urbem parvam quidem sed amœnissimam esse subdit, πόλις αὕτη μικρὰ καὶ χαριεστάτη. Laodiceam inter & Paltum ad mare posita est Ptolemæo: ubi apprime distinguenda est ab alia ejusdem fere nominis, quam Ptolemæus idem in Phœnicia mediterranea collocat. Gabala in notitia Hieroclis ad Syriam primam spectant, ut in actis synodorum, in veteri Græca ad Theodoriadem. *Gibel* dicitur Willelmo Tyrio.

EPISCOPI GABALORUM.

I. Zoilus.

IN indice Patrum concilii Nicæni de provincia Syriæ, *Zoïlus* Gabalenus.

II. Severus.

Epistolæ conventus Philippopolitani Arianicæ factionis subscripsit *Severus episcopus à Gabula*, lego *Gabala*.

III. Eusebius.

Inter episcopos Syriæ Cœles qui synodo generali Constantinopolitanæ priori interfuerunt, legitur *Eusebius Gabalensis*.

IV. Severianus.

Eusebio utique successit *Severianus*, suis erga Joannem Chrysostomum simultatibus famosissimus, vir non indoctus, cujus ingenii monumenta aliquot supersunt hodie. Cæterum quum Græcè loqueretur uti Græcus, uti Syrus voces efferebat. Constantinopolim venit, utinam non parandi sibi ex concionibus quæstus causa: ubi tamen à Joanne humaniter susceptus fuit. Sed ejus paulo post æmulus factus est, ejusque se junxit adversariis in synodo ad Quercum C Chalcedonis suburbium. Sancto ecclesiæ suæ restituto, ab eo jussus est ad gregem suum pascendum discedere, nequidquam interpellante Eudoxia Augusta ne Constantinopoli exiret. Tum regressus in Syriam, quo die apud Daphnen Olympia celebrabantur, clam omnibus cum sociis aliquot episcopis Porphyrium, posthabitis regulis, Antiochenum antistitem ordinavit, accepto etiam, ut ferebatur, pretio. Mox populi iram veritus, per montes & invia suam in civitatem secessit. Hæc Palladius dialog. de vita sancti Joannis D Chrysostomi, Socrates lib. 6. cap. 10. & 11. Sozomenus lib. 8. cap. 10. & seqq.

V. Maras.

Cosmas presbyter qui Simeonis Stylitæ vitam Syriace scripsit, quam clar. Assemanus A in Bibliotheca Orientali asservari hodie ait inter Vaticanos codices, solus omnium qui de sanctissimo illo viro aliquid ediderunt, fratres ei plures germanos fuisse retulit, ex quibus unus *Semsao* seu *Semsus* nomine natu major Simeonis exemplo motus, tonsuram à *Mara* Gabalorum episcopo accepit, & monasticam vitam Teledæ egit in monasterio S. Eusebonæ. *Maras* Severiano utique proxime successerat. To. 1. Biblioth. Orient. pag. 240. 241.

VI. Petrus.

In indice Latino Patrum Chalcedonensis B concilii inter episcopos provinciæ Syriæ primæ censetur *Uranius Gabalonienfis*, seu *Gabalon*, *Gabalorum*.

VII. Flavianus.

Epistolæ synodicæ episcoporum secundæ Syriæ ad Leonem Imperatorem de nece sancti Proterii Alexandrini, & synodo Chalcedonensi subscripsit *Flavianus episcopus Gabalorum*.

VIII. Joannes.

Concilio Constantinopolitano sub Menna interfuit anno 536. postquam subscripserat libello quem episcopi Orientales & Palæstini Agapeto Papæ Constantinopoli detulerunt, contra Severum, Petrum Apamenum, Severum Antiochenum, Zoaram & Anthimum. Ἰωάννης ἐπίσκοπος Γαβάλων, ὑπέγραψα Συριστί. *Joannes episcopus Gabalorum subscripsi Syriace*. Huic Joanni tribuere mihi liceat librum, εἰς βίον καὶ πολιτείαν Σεβήρου αἱρεσιάρχου, *in vitam & conversationem Severi hæresiarchæ*, cujus fragmentum act. 5. synodi septimæ generalis sic inscribitur: Ἰωάννου ἐπισκόπου Γαβάλων, *Joannis episcopi Gabalorum*.

IX. Romanus.

Quintæ synodo generali anno 553. interfuit & subscripsit *Romanus episcopus Gabalon*, seu *Gabalorum*.

ECCLESIA GABALORUM.

X. GERMANUS.

In codice Regio n. olim 623. habetur opusculum, Γερμανοῦ ἐπισκόπου Γαβάλων, ἤτοι Γέβελ, περὶ τῆς προσηγορίας τοῦ ἀνθρώπου, *Germani episcopi Gabalorum, sive Gebel, de appellatione hominis.*

IX.

ECCLESIA PALTI.

PALTOS sive *Paltus* à Plinio Syriæ assignatur: *desinente Phœnice, oppida, Carne, Balanea, Paltos, Gabale.* Ptolemæus primò *Gabala* ponit, deinde *Paltum & Balanæam,* civitates Syriæ maritimas. Strabo ex Simonide in *dithyrambo* Deliacorum, ait, *Memnonem sepultum esse circa Paltum Syriæ, juxta flumen Badam,* cujus fluminis nulla alibi mentio. Iterum tradit Paltum Aradiorum olim regionis fuisse, quorum reguli magnam oppositæ continentis partem possiderent, ac præsertim rex insulæ Strato. Paltum Syriæ primæ Hierocles attribuit; Theodoriadi notitia vetus.

EPISCOPI PALTI.

I. CYMATIUS.

PALTI episcopum anteriorem *Cymatio* non reperi, quem Ariani, ut pote Catholicæ fidei tenacem, perinde atque Eustathium Antiochenum in synodo quam Encæniorum seu dedicandæ ecclesiæ Antiochenæ causa celebravere, sacerdotio spoliaverunt. Ejus non semel meminit Athanasius, Πάλτος καὶ Ἀντάραδος, ait apologia ad Constantium, διὰ Κυμάτιον καὶ Καρτέριον, *Paltus & Antaradus ob Cymatium & Carterium mœrent.* Epistola ad Solitarios; *Hadrianopolis episcopus,* inquit, *easdem cum Eustathio calamitates patitur.....* Κυμάτιος Πάλτου, *Cymatius Palti,* sede & urbe pulsus. Idem Cymatius anno 362. interfuit synodo Alexandrinæ, cui Athanasius præerat, & synodicæ subscripsit, Κυμάτιος Πάλτου Κοίλης Συρίας, *Cymatius Palti Cœlesyriæ.*

II. PATRICIUS.

Cymatio ab Arianis exacto, *Patricius* suffectus fuit, aut, quum anno 362. aut 363. Cymatius obiisset, successor ei designatus fuit: quippe qui in synodo sedit Antiochena Meletii, quæ anno 363. celebrata est, cujus ad Jovianum Imperatorem epistola de consubstantiali fide tenenda subscripsit per Lamyrionem presbyterum, Πατρίκιος Πάλτου διὰ Λαμυρίωνος πρεσβυτέρου.

III. SEVERUS.

Inter patres Constantinopolitanæ synodi generalis prioris inter Cœlesyriæ episcopos censetur *Severus Parthenus,* legendum *Paltenus.*

IV. SABBAS.

In synodo Antiochena in qua tractatum est de Athanasii Perrhensis causa, & cujus acta relecta sunt act. 14. concilii Chalcedonensis, sedebat *Sabbas* Palti episcopus. Qui Constantinopoli subinde adfuit synodis in quibus Eutyches hæresis convictus fuit, coram Flaviano Constantinopolitano, & Thalassio Cæsariensi. Rursum synodo Chalcedonensi, cujus decretis act. 6. præsertim subscripsit, ut & an. 458. epistolæ episcoporum primæ Syriæ ad Leonem Imp.

A

V. JOANNES.

Palti episcopus sedebat *Joannes* sub Anastasii Augusti imperio, ac quum Catholicæ fidei addictissimus esset, hæreticorum Severianorum opera relegatus fuit Petram Arabiæ, quia Sidonense conciliabulum scriptis redarguerat. Quod ferunt monachi Palæstinæ in epistola ad Alcysonem apud Evagrium lib. 3. capite 3. Quanquam Victor Tunnunensis Joannem sponte potius, quam Imperatoris jussu vertisse solum tradit. *Theodoro v. c. Cos. Julianus Bostrensis, & Joannes Paltensis ab ecclesiis suis ultro recedunt, & alii eis subrogantur.* Cæterum, Anastasio principe mortuo, Joannem à Justino revocatum testatur Marcellinus comes in simili suo Chronico: *Indictione v. Paulo & Musciano Coss. Flavianus Antiochiæ Catholicus Patriarcha, & Joannes Paltensium oppidi pontifex, quoniam hunc cœtum sacrilegum* (Sidonensem synodum octoginta ferme episcoporum) *refellerant, in castellum quod Petra dicitur, exules missi sunt. Ibi Flavianus confessor Christi in Domino requievit. Joannem Justinus Augustus, mox ut Imperator factus est, revocavit.* Anno proinde 518.

B

C

II. PROVINCIA

II. PROVINCIA PHŒNICIÆ PRIMÆ.

I. ECCLESIA TYRI METROPOLIS.

ANTIQUISSIMA civitas fuit *Tyrus*, Sidone tamen recentior, in divinis utriusque testamenti paginis decantatissima, coloniis quas in remotissimas terras misit celebratissima. Ad mare in rupe posita erat, à qua illi nomen צור *sor* quod rupem significat; unde Josue 19. v. 29. Tyrus dicitur *urbs instar arcis munita* עיר מבצר צור. Juxta veterem illam recentior Tyrus ædificata est in peninsula. Imo Straboni Tyrus tota insula est, & eodem fere modo quo Aradus habitata; sed quæ continenti aggere juncta esset, quem Alexander in obsidione ejus congesserat. Alias ab Assyriorum, Chaldæorum, Persarumque regibus obsidiones passa erat, quas recitare nostri instituti non est. Pauca dumtaxat exscribam quibus Tyrum commendat Strabo, Tiberio Augusto coævus auctor. *Post Sidonem maxima & antiquissima Phœnicum est Tyrus, quæ cum illa & magnitudine, & facie, & antiquitate contendit, multis fabulis celebrata: quanquam poëtæ magis Sidonem celebrant, adeo ut Tyri non meminerint. Coloniæ tamen in Iberiam Hispaniam-ve & Libyam usque, ad loca ultra columnas profectæ Tyrum plurimum extollunt. Quare ambæ & nunc & olim claræ illustresque exstiterunt: utravis enim Phœnicum metropolis dicatur, in utrisque contentio est.* Cæterum Suidas in voce Παῦλος scribit Paulum Tyrium rhetorem, *Philone Biblio teste, ad Imp. Hadrianum missum, Tyrum effecisse metropolim,* sive obtinuisse ut Tyrus metropolis Phœniciæ juribus potiretur. Ut vero Tyrensis ecclesia, non metropolitana solum, sed & Antiochenæ diœcesis primaria esset, hanc fuisse causam reor, quod sanctus Petrus Apostolorum princeps Cæsarea Palæstinæ egressus, ut Antiochiam iret, Tyrum venerit, in qua paucis ab adventu suo in hanc urbem diebus, multis ad Christum adductis, ecclesiam instituit, cui unum ex presbyteris qui se sequebantur episcopum dedit, unde Sidonem petiit. Quod quidem lib. Clementis de Gestis S. Petri num. 55. perhibetur, ut quum Tyri prius quam Sidone, atque in Phœnicia, quam in Syria prædicaverit, Tyrus ecclesiarum Phœniciæ prima facta sit, ejusque sedis episcopus præ reliquis, etiam Syriæ, Antiochenæ sedis πρωτόθρονος exstiterit, seu primus proximè post Patriarcham sedens ejusque primarius consecrator. Quocirca Theophanes ad 7. Zenonis annum tradit Antiochenses ordinationis Calandionis, quæ Constantinopoli agebatur, nescios Joannem quemdam Codonatum sibi, expulso Cnapheo, præfecisse; quem subinde Calandion Antiochiam quum venisset, εἰς Τύρου πρωτόθρονον Ἀντιοχείας μετενεθρόνισεν, *ad Tyri quæ primaria Antiochenæ diœcesis est, sedem transtulit.* Tyrensem Antiochenæ sedis πρωτόθρονον fuisse clamant alia monumenta, quorum aliquot posthac afferam. Quocirca Tyro à Rege Hierosolymorum Balduino de Saracenis expugnata & Hierosolymitano regno adjecta, Latina hujus urbis ecclesia Patriarchæ Hierosolymitani ditioni affecta est, hac lege ut episcopus Tyri Hierosolymitanæ sedis perinde primarius esset. Sed Francis è Syria expulsis, Tyrus pristinum locum apud Patriarcham Antiochenum recepit. Ecclesiæ Tyri mentio fit Act. Apost. 21. v. 3. *Navigavimus in Syriam & venientes Tyrum; ibi enim navis expositura erat onus. Inventis autem discipulis mansimus ibi dies septem, qui Paulo dicebant per spiritum ne ascenderet Hierosolymam.*

Lib. 16. pag. 756.

METROPOLITÆ TYRI.

I. * * *

PRimi illius episcopi quem Apostolus Petrus Tyrensi ecclesiæ præfecisse dicitur lib. de Gestis S. Petri, qui sane liber vetustissimus est, nec fide prorsus indignus, nomen ignoratur. *Petrus quum non multos dies Tyri transegisset, cunctosque Christiana doctrina imbuisset, variisque morbis liberasset, conflata illic ecclesia,* ἀπὸ τῶν ἑπομένων αὐτῷ πρεσβυτέρων ἐπίσκοπον αὐτοῖς

A

ECCLESIA TYRI.

καθαρέσιως, & uno è presbyteris qui se comitabantur constituto episcopo, Sidonem perrexit.

II. Cassius.

Eusebius lib. 5. hist. cap. 25. synodum episcoporum Palæstinæ celebratam refert ob controversiam de Paschate dirimendam, eique interfuisse Narcissum Hierosolymitanum, Theophilum Cæsariensem, & cum eis *Cassium Tyri*, καὶ σὺν αὐτοῖς Κάσσιος ὁ τῆς Τύρου ἐκκλησίας ἐπίσκοπος.

III. Marinus.

Inter episcopos Orientis qui persequutioni Decii superstites fuerunt, Dionysius in epistola ad Stephanum Papam Romanum *Marinum Tyri* memorat, Μαρῖνος ἐν Τύρῳ. Eusebius lib. 7. cap. 5.

IV. Tyrannio *Martyr.*

Tempore Diocletiani sedebat *Tyrannio*, qui Antiochiæ cum Zenobio Sidonensi pro Christi fide tormenta constantissime sustinuit, ipseque tandem in mare profundum mersus obiit. Eusebius lib. 8. cap. 13. Tyrannionis memoria fit in Martyrologio Romano die 28. Februarii.

V. Methodius *Martyr.*

Olympi primùm Lyciæ, ac postea Tyri episcopus fuit *Methodius*, qui adversus Porphyrium, nec non Origenem multa eruditè scripsit, *symposium* item *virginum* aliaque plura, & ad extremum novissimæ persequutionis, Diocletiani scilicet, sive, ut alii affirmant, sub Decio & Valeriano in Chalcide Græciæ martyrio coronatus est. Hæc Hieronymus in catalogo script. eccles. quem sequitur & laudat Martyrologium Romanum die 18. Sept. qua memoria S. Methodii recolitur.

VI. Dorotheus.

Post Methodium Tyri ecclesiam rexisse *Dorotheum* conjicio, quem Theophanes ad annum 2. Juliani Apostatæ, sub Diocletiano primùm, & deinde sub Licinio multa certamina obiisse refert, & Odyssopolim secessisse, in qua à Juliani ministris centum & septem annos natus, morte damnatus sit. Theophanes eum multa scripsisse tradit quæ ad ecclesiasticas historias spectarent, eique vulgo tribuunt spurium nescio quem tractatum de Apostolis duodecim & septuaginta duobus Christi discipulis.

VII. Paulinus.

Paulinum Tyri admodum commendat Eusebius l. 10. capp. 1. & 4. ubi ecclesiam describit, quam Paulinus Tyri sedata persequutione exædificaverat: sed & orationem recitat, quam ipse in ejus dedicatione habuit. Cæterum Arius Paulinum inter erroris sui patronos jactat in epistola ad Eusebium Nicomediensem quam Theodoretus refert lib 1. hist. eccl. cap. 5. *Et quoniam Eusebius frater tuus, episcopus Cæsareæ, Theodotus, Paulinus, Athanasius, Gregorius, Aëtius, & omnes denique Orientales affirmant Deum patrem filio prius sine principio extitisse.* Nimirum ait Theodoretus: *Ex his quos ille recensuit, erant Eusebius Cæsareæ episcopus, Theodotius Laodiceæ, Paulinus Tyri,* Παυλῖνος Τύρου, *Athanasius Anazarbi, Gregorius Beryti, & Aëtius Liddæ episcopus. Illos siquidem solos se suo errori habere assentientes gloriabatur Arius: quum adversarios vocaret Philogonium Antiochiæ præsulem, Hellanicum Tripolis, Hierosolymorum Macarium.* Verum hoc ipso tempore Paulinus Tyro Antiochiam translatus fuit. Id quod inprimis Eusebius testatur libro 1. contra Marcellum cap. 4. ubi queritur ter beatum & admirabilem suum τρισμακάριον καὶ θαυμάσιον Paulinum quum Tyri episcopum eximiè gessisset, eumque ceu proprium bonum suum, Antiochenses tandem vendicassent, à Marcello convitiis proscissum. Unde hoc insuper apparet, Paulinum Antiochia oriundum, quem Antiocheni uti proprium suum bonum haberent, ὡς οἰκεῖον ἀγαθόν. Hieronymus in chronico episcopos recensens qui illis temporibus Antiochenam sedem tenuerant, vigesimum illius urbis pontificem ponit Vitalem, *post quem Philogonius XXI. cui succedit XXII. Paulinus, post quem XXIII. Eustathius.* Plane ante Nicænam synodum Tyri ecclesiæ Zeno præerat; quippe cui Alexander Alexandrinus de recens nata hæresi Arii scripsit; ipseque Zeno sancto huic concilio interfuit.

VIII. Zeno I.

In indice patrum synodi Nicænæ, episcoporum Phœniciæ provinciæ primus legitur *Zeno Tyrius.* Quem quidem indicem Latine expressum puto ex illo quem magnus Athanasius Socrate teste lib. 1. cap. 13. contexuerat. Epiphanius hær. 69. n. 4. scribit Alexandrum Alexandrinum, ut Arii impietatem cohiberet litteras dedisse Eusebio Cæsariensi, Asclepæ Gazensi, Macario Hierosolymitano, Longino Ascalonis, Macrino Jamniæ, aliisque episcopis, & præsertim in Phœniciam Zenoni cuidam antiquo Tyri, ἔν τε τῇ Φοινίκῃ Ζήνωνί τινι ἀρχαίῳ ἐν Τύρῳ. Quibus significari videtur, hoc tempore quod Nicænam synodum præcessit, Zenonem Tyri grandævum fuisse. qui translato Antiochiam Paulino, ecclesiam illam coleret.

IX. PAULUS.

Tyri ecclesiam curabat *Paulus* quo tempore Constantinus Imperator hac in urbe concilium fieri voluit, in quo magni Athanasii, quem Ariani gravium criminum reum agebant, causa judicaretur. Quumque Alexandrinus præsul interfecti Arsenii Meletianæ factionis episcopi accusaretur, Paulus ipse Arsenium quem Ariani absconderant retegens, criminationem falsi convicit. Athan. apol. 2.

X. VITALIS.

Vitalis Tyri Arianorum adversus Athanasium factioni se dedidit, quippe qui cum illis Sardica in qua concilium generale celebrandum erat, Philippopolim secedens, epistolæ illorum subscripserit *Vitalis episcopus à Tyro.*

XI. URANIUS.

In concilio Seleuciensi *Uranius* Tyri, Georgii Alexandrini, & Acacii Cæsariensis se socium cum aliis præbuit, quorum fidei formulæ subscriptus reperitur apud Epiphanium hær. 73. Οὐράνιος ἐπίσκοπος Τύρου. *Uranius episcopus Tyri.* Sed ab episcopis illis pluribus qui Seleuciam convenerant, exauctorari meruit, Athanasio teste lib. de syn. Arimin. & Seleuc. Socr. lib. 2. cap. 40. An vero Tyri sedem abdicaverit incertum.

XII. ZENO II.

XIII. DIODORUS.

Ex Sozomeno lib. 6. cap. 12. *Zeno* Tyri concilio Tyanensi, quod Valente Imperatore celebratum est, adfuit cum Eusebio Cæsareæ Cappadociæ, Athanasio Ancyræ, Pelagio Laodiceæ, aliisque episcopis catholicæ fidei studiosis, qui omnes Meletio Antiocheno addicti erant, Ζήνωνος Τύρου. Sed & in indice patrum synodi Constantinopolitanæ generalis prioris, nomen ejus legitur.

DIODORUS. Interim dum Zeno Tyri sedem tenebat, ordinatus à Meletio aliisve qui Ariana communione olim polluti fuerant, à Paulino itidem Antiocheno Tyri ecclesiæ præfectus fuit *Diodorus: Unus sane,* ait Rufinus lib. 2. hist. cap. 21. *ex antiquis Catholicis vir, & tentationum documentis probatus, Athanasii testimonio à confessoribus episcopus factus esset, modestia ejus contempta: alius à Meletii partibus ordinatur: sed & in multis aliis partibus Orientis hujusmodi confusiones contentio genuit sacerdotum.* Huic Diodoro S. Epiphanius opusculum nuncupavit suum de duodecim Rationalis Aaron lapidibus: sed & Apollinarius hæreticus operam aliquando posuit ut sacerdotio Diodorus privaretur,

A quod Paulino Antiocheno & Epiphanio communione junctus erat. Petrus Alexandrinus, & episcopi Ægypti, qui à Valente Imp. Diocæsaream relegati fuerant, adversus Apollinarium & Timotheum ejus discipulum, insigniores Orientis præsules epistola convenerunt, præsertimque Basilium Cæsareæ Cappadociæ, & Diodorum, Tyri utique, non certe Tarsi, qui non nisi anno 379. episcopatum auspicatus est. Scripta epistola est ante annum 377. quo episcopi exulantes, Hieronymo in Chronico, & Orosio testibus, ad sedes suas ab ipso Valente revocati sunt.
B Ordinatus itaque fuerit Diodorus noster, sub Juliano Apostata, vel sub Valente Augusto. Exstat Latina apud Facundum Hermianensem lib. 4. cap. 2. Timothei Alexandrini ad illum epistola data anno 381. in qua meminit epistolæ quam ad ipsum olim magnus Athanasius scripserat. *Timotheus Diodoro in Christo salutem. Virtutem tuam, & vitæ perfectionem, & zelum rectæ & apostolicæ tuæ fidei pro dignitate prædicare nequaquam potero, etiamsi nimium properavero. Non enim æquantur sermones & res. Vobis ex certo donatum est, non*
C *solum credere in Christum Jesum, sed etiam pro ipso pati. Hanc tuam rectam & beatam circa Deum voluntatem & indeclinabilem circa pietatis mysterium conscientiam olim vobis inesse, & divinus Papa noster Athanasius attestatus est vestræ religiositati, & nos suos discipulos adduxit ad amandam tuam perfectionem, & orare à Deo in multos annorum circuitus præservari vestram vitam ad utilitatem ecclesiarum Dei.* Quæ epistola nobis exhibet virum illum ex antiquis catholicis, tentationum documentis probatum, Athanasii quoque testimonio,
D quod ex Rufino supra descripsi. Quocirca Facundus gravissimo errore Diodorum hunc Tyri, non distinxit à Diodoro Tarsensi, quî cum nulla fuit Athanasio societas, sed nec cum Timotheo illius post Petrum successore.

XIII. REVERENTIUS.

Socrates lib. 7. hist. cap. 36. *Reverentium Arces ex Phœnices civitate Tyrum esse translatum prodit,* ὁ Βερένικος ἀπὸ Αρκῶν τῆς Φοινίκης μετὰ ταῦτα μετηνέχθη εἰς Τύρον, ubi Librariorum error emendandus ex historia tripartita, &
E scribendum Ῥεβέρεντος, *Reverentius.* Hujus translationis meminit Stephanus IV. in epistola ad Basilium Imp. adversus Photium.

XIV. CYRUS.

Tyri episcopus erat *Cyrus,* quando synodus Ephesina coacta fuit, à qua ipse cum Joanne Antiocheno & Orientalibus aliis defecit; quin ab illis delegatus cum quibusdam aliis fuit ad Theodosium Imperat. adversus

ECCLESIA TYRI.

legitimum concilium, ejus vero morbo forte laborantis, vices supplevit Macarius Laodicenus. Quum igitur ipse quoque Nestorii causam ageret, subscripsissetque omnibus quæ pro eo tunc temporis gesta sunt, hinc meruit à sancta synodo, eadem qua socii sui sententia, episcopatu abdicari. Collect. ex Tragœdia Irenæi c. 13. & 28. & Acta syn. Ephes.

XV. Beronicianus.

Cyri successor fuit *Beronicianus*, qui pacem Cyrillum inter Alexandrinum & Orientales suos initam sanctè coluit, ita ut, ipso rogante, Cyrillus scripserit, præcipi universis Orientis episcopis oportere, ut Nestorium diserte anathemati devoverent, ejusque in Christum blasphemias perinde haberent atque Simonis Magi. Quod fert epistola Cyrilli ad Aristolaum tribunum, quæ Latinè exstat cap. 194. collect. ex Tragœdia Irenæi.

XVI. Irenæus.

Ex comite digamo, qui Nestorii causa exulaverat, *Irenæus* Tyri episcopus ordinatus fuit à Domno Antiocheno, ut compertum sit ex Theodoreti epistola 110. ad eumdem Domnum; cui nempe modum suggerit quo crimen diluere posset, quod ipsi ob ejusmodi ordinationem impingebatur. Anno 448. vel 449. scripta à Theodoreto epistola est Irenæo Tyri. Sed & Theodoretus eidem Irenæo nuncupavit dialogos adversus Eranistam, seu nascentem Eutychis hæresim circa an. 447. Post vero in Ephesina synodo deprædatoria destitutus fuit, & speciali Imperatoris mandato ob digamiam & hæresim Tyro cedere jussus, & Petras Arabiæ relegatus. Quod Augusti decretum exstat cap. 188. collect. ex ejus Tragœdia, ubi hæc notanda verba veniunt: *Ob hoc Irenæum, qui maledictum Nestorii cultum non solum sequutus est, sed & instituit & studuit multas cum eo* (seu secum) *provincias, eo quod ipse tali culturæ præesset, evertere nudatum cunctis dignitatibus ipsum ipsa propria facultate, & Photium vero eisdem impietatibus implicatum, adempta facultate nudatum, quæ & in publicam proficiet rationem, in Petris exilium decrevimus, ut & paupertate & locorum solitudine crucientur.* Hic porro Irenæus in volumen unum congessit monumenta quamplurima ad Nestorii causam spectantia, quam collectionem *Tragœdiæ* nomine inscripsit. Ejus magnam partem Latinè editam habemus à Christiano Lupo Augustiniano Eremita, ex amplissimo codice insignis monasterii Cassinensis, vulgoque *Synodicon Irenæi* ab eruditis dicitur, ut pote quæ Actorum Ephesinæ synodi instar appendicis sit.

XVII. Photius.

Tyri jam episcopus erat *Photius*, quando S. Flavianus Constantinopolitanam sedem capessivit. Nam à Theodosio Imperatore & eodem Flaviano, una cum Eustathio Berytensi & Uranio Himerorum delegatus fuit, ut ea quæ Ibas Edessenus impiè scripsisse aut dixisse de Christo ferebatur, inquireret. Id quod Tyri primum vocatis illuc Iba ejusque accusatoribus, deinde Beryti confecit, Iba à crimine absoluto. Ad synodum posthac Ephesinam secundam venit, cujus, ut alii fere omnes, profanis decretis suffragatus est, ac post triennium iterum ad Chalcedonense concilium, cujus gesta omnia melius probavit. Actione 9. relata sunt quæ in causa Ibæ patraverat. Post actionem tertiam, & ante quartam, quæ XVI. Kalendas Novembris habita est, in conventu speciali quodam, coram proceribus qui res synodi moderabantur, sedis suæ jura propugnavit adversus Eustathium Berytensem, qui in aliquot Phœniciæ primæ civitates metropoliticam potestatem usurpabat, ex quo Theodosius Imperator Berytum novæ cujusdam provinciæ caput fecerat. Causa quidem ante ceciderat Photius in synodo Constantinopolitana quadam, Anatolio regiæ urbis archiepiscopo præside; sed Chalcedone negotio iterum agitato, vicit Photius, decretumque est, uti, quamlibet à principibus provinciæ novæ sæculares instituerentur, nihil exhinc ecclesiasticæ metropoles dispendii tolerarent, sed prisca ipsorum jura inviolata consisterent: adeoque Phœniciæ primæ ecclesiarum ordinationes omnes ad Tyri episcopum perpetuo pertinerent, rescissis proinde quæ ab Anatolii synodo adversus Photium in Eustathii gratiam judicata essent. Subscripsit porro Photius cunctis synodi Chalcedonensis decretis. Concil. Chalc. col. 539. & seqq.

XVIII. Dorotheus.

Leo Imp. accepto necis Proterii Alexand. nuntio, litteras dedit ad metropolitas omnes & singulos Orientalis ecclesiæ, ut de Chalcedonensis concilii auctoritate suam unusquisque cum provinciæ suæ episcopis sententiam diceret: subindeque provinciæ Phœniciæ primæ synodicis litteris ad Leonem subscripsit *Dorotheus episcopus Tyri.*

XIX. Joannes Codonatus.

Petro Cnapheo Antiochenæ sedis tyranno hæretico adhæsit primùm *Joannes Codonatus*, à quo Apameensi sede donatus fuit: post necem vero Stephani junioris Antiocheni præsulis, quem Chalcedon. concilii hostes

interfecerant, ſedem ejus obtinuit. Interim Acacius Conſtantinopolitanus, Zenone Imp. annuente, Calandionem Antiochenis epiſcopum conſecraverat : qui quum Antiochiam veniſſet, à civibus admiſſus, Joannem epiſcopum Tyri creavit, Antiochenæ ſedis eum προτόθρονον faciens. Quod narrat Theophanes ad annum 7. Zenonis. Cæterum auctor breviculi hiſtoriæ Eutychianiſtarum, ubi narravit Joannem Apameenſem epiſcopum ordinatum à Petro Fullone, & Antiochiam reverſum, quod à civibus receptus non eſſet, Fullonem ipſum Antiochia expulſiſſe, ejuſque eccleſiam invaſiſſe, ſubjungit Acacium ambos damnatos pronuntiaſſe, popoſciſſeque ab Apoſtolica ſede, *ut ſi forte ad eam confugerent, nec vita dignos haberet, ac ſi jam aliquam indulgentiam impetraſſent, irritam hanc eſſe debere, nec eorum pœnitentiam recipiendam. Quod quum Joannes* (cognomento Talaias) *Alexandrinus epiſcopus relegiſſet, tacere non potuit, quod illum Joannem, quem Acacius damnaverat cum Petro, & ſine pœnitentiæ remedio fecit ab Apoſtolica ſede damnari, poſt tot damnationes Tyriorum miſerit eccleſiæ præſidere.* Quæ oſtendunt Joannem Petri Fullonis hæreſi nomen dediſſe, & Acacii nutu Tyriorum eccleſiæ præfectum à Calandione rectæ fidei antiſtite : ex quo errorem ab eo relictum conjectare licet.

XX. Epiphanius.

Sub Anaſtaſio Aug. Zenonis ſucceſſore Tyrenſem ſedem occupabat *Epiphanius*, qui quum rectæ fidei tenax eſſet, Severo Antiochenæ ſedis pervaſori alteri hæretico aſſentari prorſus noluit, ejuſque ſynodicas litteras rejecit. Quod Palæſtinæ monachi Alciſoni Nicopolis in Epiro metropolitæ ſignificarunt epiſtola quam Evagrius retulit lib. 3. hiſtor. c. 31. Anaſtaſio defuncto, reddita à Juſtino Imperatore eccleſiæ pace, Epiphanius cum ſua ſynodo cuncta mala quæ Severus paſſim intulerat, ad Theophilum Heracleæ ejuſque ſynodum retulit, datis litteris, quæ act. 5. ſynodi in urbe regia ſub Menna archiepiſcopo celebratæ, lectæ ſunt, epiſcoporum Phœniciæ ſubſcriptionibus confirmatæ. Ibi narratur quomodo Joannes quidam eccleſiæ S. Dei genitricis Mariæ manſionarius, qui Severo ſe dediderat, inique geſſerit, ſacram hanc ædem hæreticis tradens, in qua ſeorſim & ſynaxes & ſacra baptiſmata peragebant, ejuſque nequitia Epiphanium epiſcopum ad mortem uſque periclitatum.

XXI. Eusebius.

Synodo quintæ generali, quæ Conſtantinopoli an. 553. habita eſt, adſuit & ſubſcripſit *Euſebius* Tyri metropolita, unuſque fuit præcipuorum epiſcoporum, qui Vigilium ad concilium invitarunt collatione prima.

XXII. Thomas.

In concilio generali octavo, in quo Photius proſcriptus eſt *Thomas* Antiochenæ ſedis vices gerebat, damnationique Photii ultro conſenſit. Cæterum in ſynodo Photiana, quæ poſt obitum Ignatii coacta eſt, Thomas idem illo tempore Beryti fuiſſe pontifex dicitur, Βηρυτοῦ, & eorum quæ in priori ſynodo male contra Photium geſſerat veniam indulgentiamque poſtulaſſe ab Alexandrino præſule primum, tum deinceps ab Antiocheno & Hieroſolymitano, quum jam eſſet ad Tyri ſedem tranſlatus. Actione nimirum 2. hujus ſecundæ ſynodi *Thomæ metropolitæ Tyri pœnitentia*, Μετάνοια Θωμᾶ μητροπολίτου Τύρου lecta fuit, ceu Photio miſſa à Michaële Patriarcha Alexandrino, qui ea recitata, ſuis in litteris ſubjungebat, καὶ αὕτη μὲν ἡ τοῦ Τύρου Θωμᾶ μετάνοια, ἣν καὶ πρὸς ἡμᾶς μετὰ συντετριμμένης καρδίας ἐποιήσατο. *Atqui hæc Thomæ Tyri pœnitentia eſt, quam cum contritione cordis peregit.* Pœnitentiam eamdem Abraamius Amidæ & Samoſatorum metropolita actione quarta, teſtificatus legitur in bellæ illius ſynodi actis, quæ vera ne ſint, an conficta inſtituti mei non eſt inquirere.

XXIII. Sabas.

Alexio Comneno Imperatore *Sabas* Eunuchus epiſcopus Tyri Patriarcha factus eſt Hieroſolymitanus.

XXIV. Photius.

Guillelmus Cave in Hiſtoria Litteraria, ubi de Photio Conſtantinopolitano, ejuſque libello de ſynodis, ſubjungit: *Habetur Græce in bibliotheca Cl. Voſſii ſynopſis conciliorum; verum non noſtri ſed Photii Tyri eſt.* Ex hac ſynopſi fragmentum profert Uſſerius, diſſert. de Symbolis.

XXV. Cyrillus.

Sub Andronico Palæologo I. à ſede Tyrenſi ad Antiochenam tranſiit *Cyrillus*, Georgio Pachymere teſte lib. 1. c. 19. τὸν Τύρου Κύριλλον, quin etiam Nicephoro Calliſto lib. 14. hiſt. eccl. cap. 39. τοῦτον καὶ ὁ Τύρου Κύριλλος διαδέχεται, *Arſenio Cyrillus ſuccedit.*

XXVI. Sophronius.

Nicephorus ibidem perhibet *Sophronium* poſt Dionyſium Mopſueſtiæ, Tyro tranſlatum, καὶ τοῦτον πάλιν ὁ Τύρου Σωφρόνιος, *atque huic ſubrogatur Sophronius Tyri.*

ECCLESIA TYRI.

XXVII. * * *

Inter epistolas Athanasii Patriarchæ Constantinopolitani quinquagesima secunda est, Γράμμα πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, *scriptum ad Imperatorem. Quod iis quibus gladius à Deo traditus est, non ad placitum ejus qui illum tenet, versandus sit, unde ira Dei inflammetur, & animarum pernicies sequatur,* καὶ περὶ τοῦ Τύρου καὶ Ἀλεξανδρείας, ὅπως ἐξέλθωσιν ἐκ τῆς πόλεως. *De que Tyri & Alexandriæ episcopis ut ex urbe discedant.* Cod. Reg. olim illustrissimi archiepiscopi Remensis Mauritii Tellerii. Scripta est quum Athanasius Patriarchatui restitutus B esset.

XXVIII. * * *

Nicephorus Gregoras lib. 18. historiarum synodo CP. quæ Palamitarum superstitiones erroresque confirmavit, adfuisse narrat episcopum Tyri, ut Antiochenæ sedis adversus hanc hæresim decreta tueretur, παρῆν δὲ σὺν αὐτῇ πολλῶν κατὰ τῆς Ἀντιοχείας ἐπαρχίας ὁ Τύρου ἐπίσκοπος, ἀνὴρ συνετὸς, καὶ πολλὴν ἐκ φύσεως τρέφων τὸν εἰς τὰ δίκαια ζῆλον, κατὰ τὴν τῆς εὐσεβείας κρηπίδων μάλα ἀκλινής, *aderat vice multorum ex Antiochena ditione episcopus Tyri, vir sagax, qui justitiæ* A *& æquitatis studium apud se aleret, & religionis fundamentis firmiter innixus esset.* Hunc Byzantini synodo expellere constituerunt, si latam à Patriarcha Ignatio adversus Palamam sententiam allegare persisteret, eumque cum Patriarcha suo exauctorare & communionis suæ exsortem facere. Quorum ille minas quum nihil veritus esset, ab ipsorum cœtu ejici meruit, custodiaque includi, ubi solitariam tranquillamque vitam deinceps agere instituit. Hæc Gregoras l. 18. nec non l. 20. c. 6. n. 9. & lib. 21. c. 3. n. 13. tanti præsulis nusquam nomen indicans. Cæterum ex his apparet Græcos nihil curasse quod à Latinis nostris olim constitutum erat, ut Tyri ecclesia Hierosolymitanæ diœcesis esset, non Antiochenæ.

XXIX. Hieremias.

Anno 1673. sedebat *Hieremias* Tyri & Sidonis metropolita, qui testimonio Neophyti Patriarchæ Antiocheni de Orientalis ecclesiæ fide circa mysterium Eucharistiæ subscripsit. Quod legendum to. 3. de Perp. fidei p. 767. Ex quo apparet Tyri & Sidonis, desolata ob Turcarum tyrannidem & incuriam Phœnicia, unam esse factam ecclesiam, cujus tamen antistes Sidone vulgo versatur.

II. ECCLESIA SIDONIS.

SIDON quæ hodie *Said* dicitur, antiquissima prorsus civitas est, cujus conditor Sidon primogenitus Chanaan, subindeque amplissima & opulentissima. Josue cap. 11. v. 8. & cap. 19. v. 28. Sidon magna appellatur. Hujus Homerus poëtarum Græcorum vetustissimus meminit, omissa Tyro. Quadringentis stadiis Tyro distat Straboni; quam alii scriptores admodum celebrant, unum addam Plinium cui Sidon artifex vitri, Thebarumque Bœotiarum parens. Apostolorum princeps Petrus, uti fertur homil. 7. Clementis num. 8. egressus Tyro Sidonem venit, in qua diebus paucis agens, præstita multis sanitate, multos homines ad Christi fidem adduxit; unumque de presbyteris quos secum ducebat, novæ huic ecclesiæ episcopum præfecit. Desolata propter Turcarum incuriam & proterviam ora Phœnicia, & civitate Tyro, unus Tyri & Sidonis episcopatum gerit.

EPISCOPI SIDONIS.

I. * * *

PRimi illius quem Petrus Apostolus pri- C mum *Sidonis* ecclesiæ episcopum dedit nomen ignoratur. Hoc solum modo in lib. de Gestis & homilia 7. num. 8. habetur, καὶ τῶν συνεπομένων αὐτῷ πρεσβυτέρων ἕνα καταστήσας αὐτοῖς ἐπίσκοπον, ἐξῄει τῆς Σιδῶνος. *Ac Sidone exivit, constituto illis episcopo ex illis uno qui itineris sui socii erant.*

II. Zenobius.

Theophani, *Zenobius* in persequutione Diocletiani martyrio functus, Sidonis episcopus erat: qui Eusebio ejusdem ecclesiæ presbyter appellatur. Lib. 8. cap. 13.

III. Theodorus.

IV. Amphion.

Inter episcopos qui Nicæno concilio interfuerunt, *Theodorus Sidonius* censetur. Quanquam Nicetas Choniates l. 5. Thesauri c. 7. refert, Arii patronos in ea fuisse præsules, è Phœnicia, *Paulinum Tyri & Amphionem Sigedonis:* ubi legendum videtur *Sidonis,* ut Amphion ille Theodoro anterior aut posterior fuerit.

V. Paulus.

In indice Patrum synodi Constantinopolitanæ generalis primæ legitur, *Paulus Sidoniensis.*

ECCLESIA SIDONIS.

VI. Damianus.

Theodoreti epist. 40. scripta est *Damiano Sidonis episcopo.* Sed & unus fuit episcoporum qui Athanasii Perrhensis causam in Antiochena synodo, Domno Patriarcha præside, primo judicarunt. Anno insuper 451. ad concilium Chalcedonense venit, cujus decretis subscripsit.

VII. Megas.

Epistolæ synodi provinciæ Phœniciæ ad Leonem Augustum de S. Proterii Alexandrini nece subscripsit *Megas episcopus Sidonis.*

VIII. Andreas.

In subscriptionibus epistolæ synodicæ Epiphanii Tyrii adversus Severum Antiochenum & alios hæreticos, quæ lecta est act. 5. synodi Constantinopolitanæ sub Menna legitur Ἀνδρέας ἐπίσκοπος Σιδῶνος, *Andreas episcopus Sidonis:* qui profecto ipse est *Andreas* Sidoniensis, in cujus Bibliotheca reperta sunt opuscula, quæ ad calcem libri Leontii de Fraudibus Apollinaristarum Latine exstant.

IX. Paulus.

Inter auctores quos Abraham Ecchellensis in libro *de origine nominis Papæ* laudavit, *Paulus* monachus Antiochenus episcopus Sidoniensis occurrit, qui multa scripsit non contemnendæ eruditionis, inprimisque Apologiam pro Christiana religione, quam nuncupavit amico cuidam suo Mohammedano, à quo obnixe rogatus erat, ut sibi aperiret nonnulla doctrinæ Christianæ capita, ac præcipue quæ sacro-sancta Trinitatis & Incarnationis mysteria spectarent, quid insuper de Mohammede ejusque Alcorano Græci Latinique sentirent: exemplaria exstare ait in Vaticana Bibliotheca. Hoc ipsum ejus esse opus contra Judæos & Mohammedanos puto Arabicè scriptum, quod etiam asservatur inter codices MSS. Presbyterorum Oratorii Parisiensis. Scripsit Paulus Sidoniensis de Hæresibus pro fide Melchitarum adversus Nestorianos, Jacobitas & Maronitas. Adversus Judæos longe plures ejus lucubrationes continet codex Arabicus 50. ex his quos recenset Assemanus to. 2. Bibl. Orient. p. 511. Ipse omnino est Saidensis seu Sidonis episcopus, cujus cognomen Arabicum *Anthaki* fuit, qui religionem Christianam adversus Musulmanorum cavillos egregie propugnavit, atque ex cognomine patria Antiochenus videtur fuisse. Herbelot Bibl. Orient.

X. Hieremias.

Anno 1673. Tyri & Sidonis archiepiscopus sedebat *Hieremias,* qui subscripsit exemplo authentico Responsionum Neophyti Patriarchæ ad quæstiones viginti Calvinistarum hæresim spectantes. To. 3. hist. Perpet. fid. p. 757.

XI. Euthymius.

Postremis hisce annis *Euthymius* Sidoniensis archiepiscopus Græcus sedebat, senex optimus catholicæ communionis amans, qui in monte Libano cœnobium exstruxit, ex concessione Principis Druzorum, qui loca hæc obtinet.

III. # ECCLESIA PTOLEMAIDIS.

PTOLEMAIS Phœniciæ primæ civitas Palæstinæ affinis, ad mare posita, portu insignis, infra Carmelum montem, quam olim Ἄκην, *Acem* nominabant, ait Strabo: in scripturis sanctis עכו *Aco* vel *Acco* dicitur Jud. 1. vers. 32. in tribu Aser. A Ptolemæo quodam Ægypti rege nomen habuisse dixero: numquid vero à Ptolemæo, à quo destructam narrat Diodorus Siculus lib. 19. cap. 93. ab illo inquam Lagi filio *qui quum in Syria ageret, urbes insignes quasdam diruit,* Ἄκην τῆς Φοινίκης Συρίας, *Acen Phœnices Syriæ, Joppen, Samariam & Gazam.* Ab ejus potius nepotum aliquo restauratam crediderim, & ejus de nomine vocatam. Subsequutis temporibus colonia *Claudii Cæsaris est, quæ quondam Ace,* ait Plinius lib. 5 cap. 14. Actorum Apostolorum 21. v. 7. ad hanc quippe urbem Paulus ex Macedonia & Asia venisse narratur: *Nos vero navigatione expleta, à Tyro descendimus Ptolemaïdem, & salutatis fratribus mansimus die una apud illos.* Ptolemaïs *Acon* hodieque dicitur, Gallicè *S. Jean d'Acre,* sed Palæstinæ diœcesis censetur, & metropolitica dignitate potitur.

EPISCOPI PTOLEMAIDIS.

I. Clarus.

SÆculo secundo labente sedebat *Clarus* Ptolemaïdis, qui inter præcipuos Phœniciæ & Palæstinæ præsules censetur, qui ad synodum Theophili Cæsariensis convenerunt, ut solennitatis Paschalis diem definirent, καὶ Κλάρος τῆς ἐν Πτολεμαΐδι, *& Clarus Ptolemaïdis,* ait Eusebius lib. 5. hist. cap. 25.

ECCLESIA PTOLEMAIDIS.

II. Æneas.

In indice Patrum concilii Nicæni, de provincia Phœnices legitur *Æneas Ptolemaïdis*, ut & in subscriptionibus Latinis Antiochenæ synodi, quæ anno 341. celebrata est.

III. Nectabus.

Synodo generali Constantinopolitanæ priori adfuisse quoque legitur *Nectabus Ptolemaïdis* Phœniciæ.

IV. Antiochus.

Antiochus Ptolemaïdis, cujus scriptorum nonnulla supersunt, eo tempore Ptolemaïdis episcopus sedebat, quo Constantinopolis Joannes Chrysostomus. Urbem tunc regiam petiit, ubi habitis ad populum concionibus magnam eloquentiæ famam sibi comparavit, ut Chrysostomus alter diceretur. Mox vero in sanctum Pontificem malo incensus zelo Acacio Berrhœensi & Severiano Gabalorum ejus æmulis atque adversariis sese junxit, ipseque Imperatorem adiens rogabat, ut illum ante Pascha quod proximum erat Byzantina sede ejiceret. Hæc Palladius dial. de vita S. Joannis Chrysostomi. Socrates lib. 6. cap. 11. Obiit ante annum 408.

V. Helladius.

Notus nobis *Helladius* est ex actis concilii Ephesini prioris, à quo cum Joanne Antiocheno aliisque Orientalibus se segregavit, omnibus quæ illi pro Nestorio gesserunt, ultro consentiens, quibuscum episcopali gradu & communione à sancta synodo privari meruit. Acta syn. Eph. & collect. ex Tragœdia Irenæi cap. 13. & 18.

VI. Paulus.

Aderat synodo Antiochenæ, quam Domnus Patriarcha coëgit, propter Athanasium A Perrhensem, qui episcopatu cedere jussus est, *Paulus* Ptolemaïdis. Venit insuper ad Chalcedonense concilium cujus decretis subscripsit, Παῦλος ἐπίσκοπος Πτολεμαΐδος, *Paulus episcopus Ptolemaïdis*.

VII. Joannes.

Epistolæ synodicæ quam Epiphanius Tyrius & episcopi Phœniciæ primæ miserunt ad Joannem Constantinopolitanum adversus Severum Antiochenum & alios ejus hæresis socios, subscripsit Ἰωάννης ἐπίσκοπος τῆς Πτολε- B μαΐων *Joannes episcopus Ptolemæorum civitatis*, seu *Ptolemaïdis*. Lecta est action. 5. concilii Constantinopolitani, cui Mennas præerat.

VIII. Georgius.

Concilio quinto generali adfuit & subscripsit *Georgius episcopus Ptolemaïdis*.

IX. Joasaph.

Inter episcopos qui anno 1672. synodo Bethleemiticæ seu Hierosolymitanæ interfuerunt, quique Calviniana dogmata damna- C verunt, subscriptus legitur ὁ Ἰωασὰφ ἐλάχιστος μητροπολίτης Πτολεμαΐδος, καὶ Πολεισίδωνος, καὶ πρόεδρος Καισαρείας Παλαιστίνης. *Joasaph exiguus metropolita Ptolemaïdis & Polisidonis, ac præsul Cæsareæ Palæstinæ.* Ex qua subscriptione novimus Cæsariensis metropolis jura Ptolemaïdi data esse, adeoque Ptolemaïdem, Hierosolymitanæ diœcesis factam esse, ut olim quo tempore Franci Principes Syriam & Palæstinam obtinebant.

X. Neophytus.

Sedet hodie *Neophytus* Ptolemaïdis metropolita, ὁ Πτολεμαΐδος Νεόφυτος.

IV. ECCLESIA BERYTI.

BERYTUS, seu Barutus, quæ hodieque *Barut* nominatur, urbs Phœniciæ maritima cum portu, quæ à Tryphone tyranno quondam eversa, à Romanis restituta est, duabus legionibus in eam deductis, ait Strabo. Unde Plinio, *Berytus colonia* quæ *Felix Julia* appellatur. Colonia, inquam, juris Italici, ut lege Julia VII. fertur Digest. de censibus. Inter Phœniciæ urbes insigniores fuit Ammiano Marcellino lib. 14. In ea nimirum bonarum artium studia floruerunt, Eusebio Cæsariensi teste, ubi de Martyribus Palæstinæ cap. 4. ac Romanæ præsertim jurisprudentiæ, cui Gregorium Thaumaturgum Athenis digressum, Beryti operam dedisse, Gregorius Nyssenus auctor est, in ejus vita, nec non Socrates lib. 4. hist. cap. 27. Propter hæc quæ in ea vigebant Romanorum legum studia *Phœniciæ Ocellus* audiebat sub Justiniano priore; quando tota civitas cum elegantissimis ædificiis suis terræ motu corruit. Quod in causa fuit cur legum interpretes Sidonem migraverint, donec Berytus instauraretur. Hæc Agathias lib. 3. pag. 51. Theodosius junior postremis Imperii sui annis Berytum novæ cujusdam inter Phœniciam primam provinciæ metropolim esse voluit, assignatis illi civitatibus sex; *Biblo, Botry, Tripoli, Orthosiade, Arcis & Antarado*, quarum proinde ordinationes vindicare sibi continuò voluit Eusthathius Beryti episcopus. Quocirca episcopos

ECCLESIA BERYTI.

episcopos quos Photius Tyri in earum quibusdam urbibus præsules ordinarat, hos Eustathius in synodo Constantinopolitana, Anatolio archiepiscopo præside, ad presbyterorum ordinem revocari obtinuit, quin & Photium communionis exsortem fieri. Aberat ab illa synodo Photius, qui ecclesiæ suæ causam ad concilium Chalcedonense revocavit, in qua habito ante act. 4. XIII. Kal. Novemb. Patrum conventu speciali, rescissa fuere, annuentibus ipsismet proceribus synodi moderatoribus, quæ prius ab Anatolii synodo decreta statuta erant, confirmataque jura sunt ecclesiæ Tyri in Phœniciam omnem primam. Quocirca canon hic 12. editus fuit, quo Eustathius auctor fuisse significatur ut nova illa provincia erigeretur: *Pervenit ad nos, quod quidam præter ecclesiastica statuta facientes, convolarunt ad potestates, & per pragmaticam sacram in duo provinciam unam diviserunt: ita ut ex hoc facto duo metropolitani esse videantur in una provincia. Statuit ergo sancta synodus de reliquo ab episcopis tale non tentari: alioquin qui hoc adnisus fuerit, amissioni gradus proprii subjacebit. Si qua vero civitas jam litteris imperialibus metropolis nomine aucta erit, honore tantummodo fruatur, quique ejus ecclesiam gubernat episcopus, salvis veræ metropoli privilegiis suis.* Atqui divisionem hanc meruerat Eustathius prodita in Latrocinio Ephesino catholicæ fidei causa.

EPISCOPI BERYTI.

I. QUARTUS.

ILle *Quartus* quem Paulus ad Romanos scribens postremo capite vers. 23. memorat, *& Quartus frater,* ex spurio Dorotheo Tyri in Menologiis Græcorum primus Beryti episcopus dicitur. Quocirca Henricus Maundrell Anglus in itinerario suo Hierosolymitano narrat se Beryti in cujusdam ecclesiæ pariete legisse scriptum, Κύαρτος πρῶτος ἀρχιεπίσκοπος Βηρύτων, *Quartus primus archiepiscopus Beryti.*

II. EUSEBIUS.

Beryti primùm episcopus fuit famosus ille Arianorum antesignanus *Eusebius,* mox vero quia Imperatores, nondum aucta Constantinopoli, Nicomediæ versabantur, artibus suis egit, uti in alteram hanc urbem transferretur, qua subinde relicta, Constantinopolim invasit. Hæc Theodoretus lib. 1. hist. eccl. c. 19. de qua translatione Athanasius Apolog. 2. *Eusebius,* ait, *qui Athanasii ordinationem improbat, nec ipse forsan rite constitutus est episcopus; sin vero idipsum rescidit, qui principio* C *quidem Beryti designatus sit, ac Beryto relicta Nicomediam migraverit,* ἐν Βηρυτῷ μὲν ἦν ἀπ᾽ ἀρχῆς, Βηρυτὸν δὲ ἀφεὶς, εἰς Νικομήδειαν ἦλθεν. *Illam quidem cathedram contra leges deserens, hanc vero nulla favente lege invadens, proprii gregis sine ulla charitate desertor, & alieni nulla charitatis causa occupator.* Tempore nascentis hæresis Arianæ Nicomediam ille jam tenebat.

III. GREGORIUS.

Eusebio successit *Gregorius,* erroris ejus socius, quem inter impietatis suæ patronos D magni faciebat Arius in sua ad Eusebium illum epistola apud Theodoretum lib. 1. c. 5. *Et quoniam Eusebius frater tuus episcopus Cæsareæ, Theodotus, Paulinus, Athanasius, Gregorius, Aëtius, &c. Theodotus Laodiceæ,* A ait Theodoretus, *Paulinus Tyri, Athanasius Anazarbi, Gregorius Beryti,* καὶ Γρηγόριος Βηρυτοῦ, *& Aëtius Lyddæ.* Hic vero numeratur inter Phœnices episcopos qui Nicæno concilio interfuerunt, *Gregorius Berytius,* vel *Beryti.*

IV. MACEDONIUS.

Beryti episcopis accenseo *Macedonium,* qui quum Philippopolim à Sardicensi synodo recessisset, Arianorum epistolæ subscriptus legitur, *Macedonius episcopus à Jurito,* lego B *à Berito.*

V. TIMOTHEUS.

In indice episcoporum qui Constantinopolitano concilio primo interfuerunt, *Timotheus Berytius,* de provincia Phœnices. Annon vero ipse est Timotheus ille Beryti episcopus, qui Apollinaris hæretici discipulus fuit, & cujus nonnullorum operum fragmenta occurrunt?

VI. EUSTATHIUS.

Sedebat Beryti antistes *Eustathius* quo tempore Constantinopoli Flavianus, à quo ejusque synodo delegatus est, ut cum Photio Tyri causam Athanasii Perrhensis examinaret, quod Tyri primum, ac subinde Beryti conventibus habitis præstiterunt. Ad synodum posthac Ephesinam secundam venit, in qua nihil non pro votis Dioscori Alexandrini patravit: unde apud Theodosium Imp. obtinuit, ut Berytus novæ provinciæ metropolis institueretur, quod ei cum Photio Tyrensi seminarium litis fuit, quam superius narravimus. Anno 451. in synodo Chalcedonensi maculam quam ante biennium Ephesi admiserat, ejurata Eutychis & Dioscori impietate diluit, rectæ fidei definitioni, epistolæ Leonis ad Flavianum, aliisque decretis subscribens. Zacharias Scholasticus qui postmodum

ECCLESIA BERYTI.

Mitylenes episcopus fuit, in dialogo suo quem cum Gentili philosopho de mundi A opificio in ecclesia Berytensi habuit, templum hoc elegantissime ab Eustathio exstructum describit. Ad ipsum uti metropolitam Leo Augustus epistolam dedit de nece sancti Proterii Alexandrini, *Eustathio reverentissimo episcopo Beryti:* Eustathius vero non nisi epistolæ synodicæ Phœniciæ primæ secundus post Dorotheum Tyri subscripsit. Timotheum Ælurum Proterii interfectorem pro synodo Chalcedonensi impugnavit, cujus contra illum voluminis fragmentum exstat in Collect. MSS. contra hæreticos varios, quæ B asservantur in Bibl. Collegii Paris. Soc. Jesu.

VII. ARISTUS.

In Kalendario Æthiopum ad diem 24. Aprilis memoria notatur *Aristi episcopi Beryti;* nisi forsan idem sit qui Eustathius supra, quem de Dioscoro Alexandrino aliquando bene meritum dixi.

VIII. JOANNES.

Zenone Imperatore S. Rabbulas Samosatensis monasticis disciplinis institutus in patria, C aliquot elapsis annis assumto socio in Phœniciam venit, ubi mirum in modum virtutibus claruit. Qua propter patrocinante Zenone Augusto & opem ferente *Joanne Berytensi* præsule, ingens monasterium in medio monte condidit, *καὶ τῇ συμμαχίᾳ τοῦ Ζήνωνος τοῦ βασιλέως, καὶ συνεργείᾳ Ἰωάννου προέδρου τοῦ Βηρύτου.* Menol. Græc. die 19. Febr.

IX. MARINUS.

Antiquæ & catholicæ fidei alumnus fuit *Marinus* Beryti episcopus, sed qui vi aut D timore adactus fuit sub Anastasio Imp. ut communionis litteras sibi à Severo Antiocheno missas reciperet, quibus tum concilio Chalcedonensi, tum iis qui naturas duas confiterentur, anathema dicebatur. Quæ monachi Palæstinæ Alcisoni Nicopolitano significarunt epistola, cujus bonam partem Evagrius recitat lib. 3. hist. cap. 33.

X. THALASSIUS.

Thalassius Beryti subscriptus primus reperitur libello quem episcopi Orientis per ipsos & alios quos Constantinopolim delegarunt, Agapeto Papæ obtulerunt adversus Severum Antiochenum, Petrum Apameæ, Zoaram, & A Anthimum Trapezuntium primò ac subinde Constantinopolitanum, qui libellus lectus est act. 1. synodi Constantinop. sub Menna, cui synodo adfuit subscripsitque act. 5. ad hunc modum Θαλάσσιος ἐπίσκοπος Βηρυτοῦ, *Thalassius episcopus Beryti, pari suffragio consentiens & ego iis quæ hîc definita sunt, ipsos hæreticos anathematizans, videlicet Severum & impia ejus scripta, Petrum quondam Apameæ, & Zoaram, communicatoresque ipsorum, & in ipsorum errore persistentes, subscripsi.*

XI. ATHANASIUS.

B Athanasii Alexandrini archiepiscopi vulgo inscribitur narratio quædam imaginis Salvatoris nostri Jesu Christi, quam à Judæis confixam sanguine manasse ferunt. Narrationem edidisse aiunt Berytensem illum archiepiscopum qui Judæos baptismo tinxit. Quamquam à Sigeberto Chronographo ad annum 365. Adeodatus Latino vocabulo dicitur, quod idem sonat quod Græcum Θεόδοτος *Theodotus*. In triplici hujus historiæ enarratione quæ exstat, auctor ἀρχιεπίσκοπος C *archiepiscopus* appellatur; quod forsan in causa fuit, cur Alexandriæ potius quam Beryti antistiti attribueretur.

XII. THOMAS.

In actis spuriæ synodi Photianæ quæ sub Basilio Macedone Imperatore & Joanne Papa VIII. coacta est, Photius finxit *Thomam* Tyri episcopum, qui octavæ synodo ecclesiæ Antiochenæ nomine interfuerat, veniam poposcisse, quod quum illo tempore Berytensis dumtaxat ecclesiæ pontifex esset, sese pro D Tyrensi & Antiochenæ sedis πρωτοθρόνῳ venditasset. Quocirca Photius Thomam Tyrensi ecclesiæ non nisi post synodum octavam, quæ sub Hadriano Papa celebrata est, præfectum illis iisdem in actis asserere non dubitavit, confictis vel adulteratis trium Orientalis Patriarcharum epistolis. De hoc superius dictum est in ecclesia Tyri.

XIII. PHILIPPUS.

Anno 1673. *Philippus* archiepiscopus Barythi, seu Beryti subscripsit testimonio Patriarchæ Antiocheni Neophyti de fide Orientalis ecclesiæ circa mysterium Eucharistiæ. Vid. to. 3. de Perpet. fid. p. 757.

V.

ECCLESIA BYBLI.

BYBLOS, seu *Biblus* civitas antiqua, cujus in scripturis sacris sua mentio, Ezech. 27. v. 9. Nam ubi in Vulgata nostra legitur: *Senes Giblii habuerunt nautas ad ministerium tuum, &c.* Septuaginta seu Græci interpretes veteres transtulerunt, οἱ πρεσβύτεροι Βιβλίων, ut

pro Gebel Biblos dixerint, quum & Arabibus *Giblet* dicatur. Urbs Straboni in excelſo loco, haud procul à mari poſita, Adonidi quondam ſacra, quam Pompeius à tyrannide liberavit, tyranno ſecuri percuſſo. ECCLESIA BYBLI.

EPISCOPI BYBLI.

I. Marcus.

MARCUS ille qui & Joannes dictus Act. c. 15. Bybli epiſcopus fuit Dorotheo, & Menologiis Græcorum. Martyrologium inſuper Romanum die 27. Sept. *Bybli in Phœnicia S. Marci epiſcopi, qui & Joannes à beato Luca nominatur.*

II. Euthalius.

In Menologio Græcorum & in Martyrologio Romano die 13. Junii memoria fit ſanctæ martyris Aquilinæ quæ ſub Diocletiano Auguſto, & Voluſiano præſide Palæſtinæ paſſa eſt, quum ſacro baptiſmate tincta eſſet ab *Euthalio* Bybli epiſcopo, velut ejus acta ferunt apud Bollandum, *natam puellam, & menſem quartum agentem*, ἀπήνεγκεν αὐτὴν ἡ μήτηρ αὐτῆς πρὸς Εὐθάλιον τὸν ἐπίσκοπον, καὶ ἐσφράγισεν αὐτὴν ἐν ὀνόματι κυρίου, *attulit mater ad Euthalium epiſcopum, & ſignavit eam in nomine Domini, &c.*

III. Basilides.

In ſynodo Conſtantinopolitana generali prima inter Phœnices epiſcopos ſedit *Baſilides Byblenſis.*

IV. Benetus.

Inter epiſcopos Antiochenæ ſynodi ſub A Domno Patriarcha, qui Athanaſii Perrhenſis cauſam ſecundo judicarunt, aderat *Benetus epiſcopus Bybli.* Actione 12. concilii Chalcedonenſis.

V. Aquilinus.

Evagrius lib. 1. cap. 9. mihi auctor eſt in prædatoria ſynodo Epheſina ſacerdotis gradu & communione deſtitutum fuiſſe *Aquilinum* Bybli, ac ſi Neſtorianus eſſet, πρός γε Ἀκυλῖνον Βύβλου, *inſuper & Aquilinus Bybli,* qui proinde diverſus fuit ab Aquilino Barbaliſſæ Euphrateſiæ, qui dudum antea quum gravioris jam ætatis eſſet, epiſcopatu dejectus fuerat, B quod cum Joanne Antiocheno communicare nollet, quicum tamen communicavit, ut ſuo loco referemus. Collectione ex Tragœdia Irenæi cap. 190.

VI. Rufinus.

Synodo Chalcedonenſi adfuit ſubſcripſitque Ρουφῖνος ἐπίσκοπος πόλεως Βύβλου, *Ruffinus epiſcopus civitatis Bybli.*

VII. Theodosius.

Quintæ ſynodo generali adſuit & ſubſcripſit *Theodoſius epiſcopus Bybli.*

VI. ECCLESIA TRIPOLIS.

TRIPOLIS, Τρίπολις nobilis civitas Diodoro Siculo lib. 16. cap. 41. quæ à tribus vicinis urbibus nomen habuit, Arado, Sidone & Tyro. *Poſt Orthoſiam & Eleutherum fluvium eſt Tripolis*, ait Strabo, *quæ ab ipſa re nominata eſt*, Τριῶν γάρ ἐστι πόλεων κτίσμα, Τύρου, Σιδῶνος, Ἀράδου. *Eſt enim condita à tribus civitatibus, Tyro, Sidone & Arado.* Plinius lib. 5. cap. 20. eodem modo: *Tripolis, quam Tyrii & Sidonii, & Aradii perinde obtinent.* Pari intervallo à ſingulis tribus diſtat Diodoro & Pomponio Melæ, ſtadio ſcilicet uno. Scyllaci Tripolis in peninſula eſt deductis ex Arado, Sidone & Tyro coloniis: notiſſima hodieque hæc civitas eſt, ad Libani radices poſita, in quam ex omni Oriente merces advehuntur. Petrus Apoſtolus Tyro digreſſus quum Antiochiam verſus pergeret Tripoli epiſcopum, preſbyterorumque duodecim collegium & diaconorum conſtituit, ordinem quoque viduarum, & cuncta eccleſiæ miniſteria diſpoſuit. Id quod quidem lib. 6. Recognitionum Clementis n. 15. narratur, Clementina homilia XI. n. 36. & in libro de geſtis Petri, n. 59. Notitia Hieroclis & Græca vetus Tripolim habent inter civitates Phœniciæ primæ.

EPISCOPI TRIPOLIS.

I. Marones.

CONſtitutionum Apoſtolicarum libro 7. cap. 45. *Marones* Tripolis in Phœnicia epiſcopus à Petro conſtitutus, ὁ ἐν Φοινίκῃ Τριπόλεως Μαρώνης, & Recognitionum Clementis lib. 6. cap. 15. *Ipſe* (Petrus) *eos qui fidem* C *Domini Tripoli receperant, deducens ad fontes mari contiguos, baptizavit, & Euchariſtiam frangens cum eis, Maronem, qui eum hoſpitio receperat, perfectum in omnibus conſtituit eis epiſcopum, & duodecim cum eo preſbyteros, ſimulque diaconos ordinat. Inſtituit etiam ordinem viduarum, atque omnia eccleſiæ miniſteria*

disponit, universosque admonet Maroni episcopo in omnibus quæ præciperet, obedire.

II. HELLANICUS.

In indice Patrum Nicænorum inter episcopos provinciæ Phœniciæ, *Hellanicus Tripolitanus,* sive *Tripoleos* legitur, qui posthac Arianorum suggestione exulare jussus est. Athanasius epistola ad solitarios, καὶ Ἑλλανικὸς ὁ ἐν Τριπόλει.

III. THEODOSIUS.

Arianis jam olim addictus quum esset *Theodosius,* atque à sancto Eustathio Antiocheno clero accenseri indignus habitus, Hellanico Tripolis subrogatus fuit, de quo Athanasius epistola ad solitarios. *Leontius eviratus qui Antiochenum episcopatum gerit, ejusque successor Stephanus; Georgius item Laodiceæ,* καὶ ὁ γενόμενος ἐν Τριπόλει Θεοδόσιος, *& Theodosius qui Tripolis episcopus fuit.*

IV. IRENÆUS.

In Seleuciensi synodo Georgio Alexandrino, Acacio Cæsariensi, & aliis Arianis adhæsit *Irenæus* Tripolis, quorum malesanæ fidei formulæ subscripsit: Εἰρηναῖος ἐπίσκοπος Τριπόλεως τῆς Φοινίκης. *Irenæus episcopus Tripolis Phœniciæ.* Epiph. hær. 73. n. 26.

V. COMMODUS.

Venit Ephesum cum Joanne Antiocheno *Commodus* Tripolis ad synodum quæ adversus Nestorii hæresim cogebatur; ubi cum Orientalibus aliis secedens, eorum contestationi ne Cyrillus Alexandrinus synodum auspicaretur, aliisque gestis subscripsit. Unde meruit à concilio communione catholica cum suis privari.

VI. THEODORUS.

Synodo Chalcedonensi adfuit ejusque decretis subscripsit Θεόδωρος ἐπίσκοπος Τριπόλεως, *Theodorus episcopus Tripolis Phœniciæ:* Subindeque anno 458. epistolæ synodi suæ provinciæ ad Leonem Imp. de nece S. Proterii Alexandrini.

VII. STEPHANUS.

In vita S. Euthymii Archimandritæ, quam Joannes Cotelerius to. 2. Monum. eccl. Gr. edidit, n. 128. mentio fit *Stephani* episcopi Tripolis: *Domum revertens Cæsarius Antiochenus,* καὶ Στεφάνῳ ἐν Τριπόλει τῷ ἐπισκόπῳ παραβαλών, *quum Tripoli episcopum Stephanum convenisset, narravit ei singula, quomodo malum in ipsum invasisset... & quo pacto desperatis omnibus occurrerit ad sepulcrum Euthymii, soloque illinc oleo usus, è vestigio statim curatus fuerit.*

VIII. LEONTIUS.

In eadem vita S. Euthymii n. 129. subjungitur de Stephani successore: *Hæc ille singulatim referebat episcopo Stephano. Quidam autem Leontius ejus consobrinus, ætate admodum juvenis, casu assistens relationi, animo accensus, & magis quam ætas ferebat, mente agitans, contemtis rebus omnibus, ad magni monachi monasterium venit, quem, quum virtute conspicuus evasisset, Stephanus monasterii cura donavit, quod & ipsum conditum erat in honorem magni martyris Leontii. Paulo-post vero eum successorem relinquens,* μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ διάδοχον τοῦ θρόνου καταλιπών, *è vita migravit 22. Januarii.*

IX. ARSENIUS.

In catena Patrum Coisliniana in Acta Apostolorum cod. 25. aliàs 121. ad hæc verba cap. 7. v. 57. *Et ejicientes eum extra civitatem,* excerptum legitur Ἀρσενίου ἐπισκόπου Τριπόλεως, *Arsenii episcopi Tripolis.* Quidni Phœniciæ?

VII.

ECCLESIA ARCES.

ARCE vel *Arcæ,* Ἄρκη, Ἄρκαι, Phœniciæ civitas, utroque nomine singulari & plurali dicta. Plinio lib. 5. cap. 18. *Arca.* Stephano autem Ἄρκη πόλις Φοινίκης ἡ νῦν Ἄρκαι καλουμένη. *Arce oppidum Phœnices, nunc Arcæ dictum,* Ptolemæus Ἄρκα, *Arca.* Hierocli & veteri notitiæ, Ἀρκαί. Cæsaream appellatam fuisse discimus ex Aurelio Victore, ubi narrat *Aurelium Alexandrum Augustum urbe Syriæ ortum, cui duplex Cæsarea & Arca nomen.*

EPISCOPI ARCES.

I. LUCIANUS.

IN subscriptionibus epistolæ synodi Antiochenæ ad Jovianum Imp. qua Meletio præside fidem catholicam instaurabant in partibus Orientis, omnium postremus legitur Λουκιανὸς Ἀρκῶν, *Lucianus Arcarum.*

II. ALEXANDER.

In indice episcoporum provinciæ Phœniciæ, qui Constantinopolitano concilio generali priori interfuerunt, legitur Alexander

Arachensis, Arcundensis, pro codicum varietate. Emendandum *Arcon* vel *Arcarum,* A *Arcensis.*

III. Reverentius.

Episcopus primum Arces vel Arcarum *Reverentius* fuit, quem Soc. teste lib. 7. c. 36. Arcis Phœnices Tyrum translatum diximus.

IV. Marcellinus.

Ad Ephesinam synodum cum Joanne Antiocheno & aliis Orientalibus *Marcellinus Tripolis* accessit, cum quibus etiam abscessit: sed quum ante illos Ephesum venisset, con- B testationi eorum qui intercesserunt, ne Cyrillus concilium ante Joannis adventum auspicaretur, aliisque actis litteris-ve subscripsit, ut compertum sit ex collectione in Tragœdia Irenæi, capp. 13. & 28. cap. 13. Marcellus vocatur.

V. Epiphanius.

In synodo Antiochena, cui Domnus Patriarcha præerat, *Epiphanius* Arces judex cum aliis sedit causæ Athanasii Perrhensis. Atqui codicum Latinorum Chalcedonensis synodi fidem sequor, quum in actis Græcis episcopus Heracleæ Ηρακλείας dicatur confer to. 4. concil. col. 727. 728. 732. 737.

Heracleam porro in Phœnicia ab Arce diversam habet Plinius lib. 5. cap. 20.

VI. Heraclitus.

Heraclitus Arcæ synodo Chalcedonensi adfuisse legitur. In actis illis Latinis præsertim quæ Cl. Baluzius in nova collectione sua edidit, ut puta col. 1356. subscripsit *Photius episcopus Tyri, & pro Petro episcopo Bybli, & pro Heraclito episcopo Arcæ, &c.* Heraclitus porro Arcæ an. 458. epistolæ synodi provinciæ Phœniciæ ad Leonem Imperatorem de nece sancti Proterii Alexandrini & eodem concilio Chalcedonensi subscripsit.

VII. * * *

Anastasio Imperatore *Arces episcopus* erat vir catholicæ fidei tenax, quem Severus Antiochenus in hæresim suam trahere frustra tentavit, quum interim ejusdem Arcensis ecclesiæ presbyteros aliquot qui sibi aliquandiu restiterant, quosque tandem adduxerat ut sibi consentirent, diaconorum dumtaxat officio fungi permitteret. Quod Epiphanius Tyri cum sua synodo narrabat in epistola ad Theophilum Heracleæ ejusque synodum, quæ lecta est act. 5. concilii sub Menna celebrati.

VIII. ECCLESIA ORTHOSIADIS.

Quæ *Orthosia* Ptolemæo, aliis *Orthosias* dicitur Ορθωσιάς, hodie *Tortosa* Phœniciæ primæ civitas Hierocli & alteri notitiæ Græcæ. Ad mare posita est haud procul Arado, prope fluvium Eleutherum. Cujus episcopum nullum reperi quinto sæculo anteriorem.

EPISCOPI ORTHOSIADIS.

I. Phosphorus.

Concilio Antiocheno in quo judicata primum fuit Athanasii Perrhensis causa, adfuit *Phosphorus episcopus Orthosiadis:* posthac rursum Chalcedonensi, cujus decretis subscriptus passim occurrit, actione vero 16. pro eo subscripsit *Photius metropolita Tyri.*

II. Nonnus.

Epistolæ synodi provinciæ Phœniciæ primæ ad Leonem Imper. subscripsit *Nonnus* D *episcopus Orthosiadis.*

III. Nilus.

Nilus Orthosiadis episcopus consecratus fuit à Leontio Tripolis antistite, quum monasterii sancti Euthymii alumnus esset. Ita fertur in vita ejusdem sancti Euthymii to. 2. Monum. Eccl. Gr. n. 129. *Porro Leontius* C *Stephani Tripolis episcopi consobrinus, Nilum quemdam Cœnobii presbyterum, euntem Antiochiam, & ad se divertentem quum apud se excepisset, oblatis quæ sibi ad manum essent, episcopum ordinat Orthosiadis,* ἐπίσκοπον Ορθωσιάδος χειροτονεῖ.

IV. Stephanus *hæreticus.*

Severi Antiochenæ ecclesiæ pervasoris assectator fuit *Stephanus* Orthosiadis, & in diœcesi Antaradensi, Theodosio loci episcopo in vivis licet superstite, ordinationes agere non dubitavit, quo nempe hæresim suam propagaret. Quo de facinore Epiphanius Tyri & Phœniciæ episcopi questi sunt epistola ad Theophilum Heracleæ ejusque synodum Constantinopolitanam, quæ lecta est act. 5. concilii sub Menna habiti.

IX.

ECCLESIA BOTRYS.

BOTRYS Βότρυς Phœniciæ primæ civitas, quam Plinius lib. 5. cap. 20. accenſet aliis quæ in ora maris Libano ſubjecta ſitæ erant. *Oppida Byblos, Botrys, Gigarta;* ex quo Plinii loco emendo quod apud Strabonem habetur: *Infra vero* (montem) *Boſtra & Gigartum, & ſpeluncas ad mare exiſtentes, & caſtellum in Dei facies* (ſeu promontorium quod *Dei facies* vocabant) *impoſitum:* ut pro Βόστρα Boſtra legatur Βότρυς, Botrys; niſi vox *Botrys* apud Græcos Macedonas qui Phœniciam obtinuerunt inoleverit per corruptionem pro veteri Boſtra, quod Phœnicum priſcorum lingua ſeu Chananæa caſtellum & arcem munitam ſignificat. Apud Hieroclem editum legitur Βοστρὺς, *Boſtrys.*

EPISCOPI BOTRYS.

I. PORPHYRIUS.

IN actis ſynodi Chalcedonenſis *Porphyrius episcopus Botrys,* in ea ſediſſe ejuſque ſubſcripſiſſe decretis legitur, præterquam act. 16. in qua Photius Tyri pro ipſo ſubſcripſit.

II. ELIAS *hæreticus.*

Severi Antiocheni hæreſi ſeſe dedidit *Elias epiſcopus Botrys,* cui proinde anathema dictum in ſynodo Tyrenſi, Epiphanio metropolita præſide, quod ipſi teſtantur præſules epiſtola ad Theophilum Heracleæ epiſcopum ejuſque ſynodum Conſtantinopolitanam, quæ lecta eſt act. 5. conc. ſub Menna, in qua per ignominiam ἀρζικόπος vocatur, quin etiam Manichæus pronuntiatur κάθελε τὸν Μανιχαῖον. *Depone Manichæum.*

III. STEPHANUS.

Synodo quintæ generali interfuit *Stephanus Botryon,* ſeu *Botryenſis.*

X.

ECCLESIA ARADI & ANTARADI.

ARADI meminit Ezechiel capite 27. verſ. 8. quæ inſula urbſque Phœniciæ fuit Syriæ proxima, ſeu Saxum habitatoribus plenum. Pomponio Melæ *parvum,* quantum patet, totum oppidum, ſed frequentiſſimum. Straboni ſtadiis 20. diſtabat à continente, in qua civitas altera *Antaradus* nomine, cujus aliquando epiſcopus idem fuit qui Aradi. In notitia Hieroclis Aradus & Antaradus civitates duæ cenſentur, ut & in notitia epiſcopatuum ſat antiqua, quæ Leoni ſapienti Imp. attribuitur. Anno Chriſti 647. Mavias Othmani Califæ Saracenorum dux Aradum obſedit, miſſoque ad Aradenſes Thomaricho epiſcopo, ad deditionem illos hortatus eſt, quod quum illi recuſaſſent, ſequenti anno regreſſus, urbem demum ea conditione obtinuit, uti cives, ubi liberet, habitare poſſent: mox ſuccenſam ſolo æquavit, καὶ τὴν νῆσον ἀοίκητον κατέστησεν ἕως τοῦ νῦν, *& habitatoribus ad noſtrum uſque tempus vacuam fecit,* quod Theophanes narrat ad annum 8. Conſtantis Imp.

EPISCOPI ARADI & ANTARADI.

I. CYMATIUS.

CYMATIUM Aradi & Antaradi epiſcopum ſub Conſtantio Imper. ab Arianis ejectum ſcribit Athanaſius in hiſtoria Arianorum ad Monachos: καὶ Κυμάτιος ἕτερος ὁ ἐν Ταράδῳ (lego ἐν Ανταράδῳ) *Cymatius alter Antaradi epiſcopus.* De quo rurſum in ſua ad Conſtantium Aug. apol. καὶ Πάλτος μὲν καὶ Ἀντάραδος, Κυμάτιον καὶ Καρτέριον, *& Paltus quidem & Antaradus, Cymatium & Carterium lugent:* Paltus ſcilicet Carterium, & Cymatium Antaradus; qui nempe in Antiochena ſynodo deſtituti erant, ut-pote catholici, cum Euſtathio Antiocheno & aliis.

II. MOCIMUS.

Conſtantinopolit. concilio generali priori aderat de provincia Phœniciæ *Mocimus* Aradi.

III. MUSÆUS.

In actis ſynodi Epheſinæ col. 598. editionis Labbeanæ inter ſubſcriptiones ſententiæ quam ſynodus Orientalium in Cyrillum Alexandrinum & Memnonem Epheſinum pronuntiavit, legitur Μουσαῖος Αργάδου καὶ Ανταράδου, legendum Αράδου, *Aradi, Muſæus Aradi & Antaradi.* Sic in ſubſcriptionibus epiſtolæ ipſorum ſynodicæ ad eccleſiam Antiochenam, qua exſtat in collectione ex Tragœdia Irenæi, *Muſæus Aradi & Antaradi ſimiliter.* In aliis *Aradi* dumtaxat nomen ſupereſt. Poſt, Orientalibus cum Cyrillo Alexandrino conciliatis, Muſæus Neſtorii cauſam deſeruit, ad quem Cyrillus epiſtolam dedit

ECCLESIA ARADI & ANTARADI.

quæ exstat c. 211. collectionis ex Tragœdia Irenæi, Musæo episcopo Antaradi, cujus A ipso statim initio significat se religiositati ejus scribere non omisisse. Scripta est quo tempore de Theodori Mopsuestiæ libris gravissimæ querelæ erant. Atqui Musæus hic noster Moses ille est Antaradi, qui, ut fert Chronicon Paschale ad annum 415. cum Attico Constantinopolitano sanctissimi Patriarchæ Joseph filii Jacob, nec non Zachariæ Joannis-Baptistæ genitoris reliquias humeris suis in urbem regiam gestavit.

IV. Paulus & Alexander *Antaradi.*

B In synodo Antiochena quæ Athanasii Perrhensis causa, Patriarcha Domno præside habita est, aderat *Paulus Antaradi*, Ἀνταράδου; qui in interloquutionibus, Παῦλος ἐπίσκοπος Ἀράδου, *Paulus episcopus Aradi* dicitur, ut tunc quoque temporis unus idemque utriusque civitatis antistes fuerit. In concilii vero Chalcedonensis subscriptionibus actione 6. alibique passim legitur Παῦλος ἐπίσκοπος Ἀράδου, *Paulus episcopus Aradi*, itemque Ἀλέξανδρος ἐπίσκοπος Ἀνταράδου, *Alexander episcopus Antaradi.* Ut proinde distinctæ amborum civitatum ecclesiæ sedesque fuerint.

V. Atticus *Aradi.*

Synodicæ epistolæ episcoporum Phœniciæ primæ ad Leonem Imp. subscriptus legitur *Atticus Aradiæ Constantiæ*, legendum Aradi. Hierocles in Phœnicia prima post Aradum Constantinam ponit.

VI. Theodorus *Antaradi.*

Anno 518. *Theodorus* Antaradi episcopus obiit, quum Severo Antiocheno hæretico strenuè restitisset. Hic est prorsus qui Theodosius Antaradi dicitur in epistola synodi Phœniciæ primæ ad Theophilum Heracliæ ejusque synodum Constantinopolitanam, in cujus diœcesi, licet in vivis superstes esset, Stephanus Orthosiadis Severi illius assecla ordinationes impune contra regulas agere non dubitabat. Lecta epistola est actione 5. synodi quæ sub Menna Constantinopolitano coacta est.

VII. Asyncretius *Aradi.*

Quintæ synodo generali adfuit & subscripsit *Asyncretius Aradi*, alias *Aradiorum.*

XI. ECCLESIA PORPHYREONIS.

Porphyrii, seu *Porphyreonis*, Πορφυρεῶνος, nulla mentio Straboni, Plinio, Potlemæo, uti nec in Notitiis Hieroclis, veterique Græca, quæ Leonis Sapientis esse dicitur: cujus tamen episcopi aliquot in variis synodorum gestis occurrunt. Hanc habent Scylax & Polybius, Πορφυρέων πόλις, *Porphyreon urbs.* Ipsa esse fertur, quæ hodie Caypha, olim Helpha, Willelmo teste vocitabatur. Justinianus Porphyreone templum in Dei genitricis honorem exstruxit.

EPISCOPI PORPHYREONIS.

I. Thomas.

Synodo Chalcedonensi inter episcopos diœcesis Antiochenæ, & Phœniciæ primæ adfuit subscripsitque passim Θωμᾶς ἐπίσκοπος Πορφυρεῶνος, *Thomas episcopus Porphyreonis:* nec omissus est in indice Latino Patrum ejusdem generalis concilii.

II. Alexander.

In vita S. Jacobi eremitæ, quæ edita est in Actis Sanctorum ad diem 28. Januarii, narratur n. 7. virum sanctum Eremi Porphyreonis incolam, meretricem quam ad meliorem frugem revocarat, catechismo eruditam, impertita benedictione, misisse ad *sanctissimum episcopum Alexandrum.* Vivebat quo tempore Samaritæ Palæstinam infestabant, quod sub Zenone, Anastasio, Justino & Justiniano Imp. duravit.

III. Theodorus.

Tyrensi synodo cui Epiphanius metropolita præsidebat, & in qua Severus Antiochenus damnatus est, adfuit & epistolæ ad Theo- C philum Heracleæ ejusque synodum Constantinopolitanam subscripsit, Θεόδωρος ἐπίσκοπος Πορφυρεῶνος, *Theodorus episcopus Porphyreonis.* Act. Syn. CP. sub Menna act. 5.

IV. Christophorus.

In synodo Constantinopolitana quæ Menna Patriarcha præside celebrata est sedit & subscripsit Χριστοφόρος ἐπίσκοπος Πορφυρεῶνος, *Christophorus episcopus Porphyreonis*, cum ea D in regia urbe Agapeto Papæ paulo ante obtulisset litteras episcoporum Orientis adversus Severum Antiochenum, Petrum Apameæ & Zoaram monachum, insignes hæreticos.

V. Paulus.

Sub Justiniano *Paulus* Porphyreonis episcopus sedebat, de quo Simeon Junior Stylita, epistola ad eumdem Imperatorem, quæ relata est act. 5. septimæ synodi, ista commemorabat. *Samaritarum, qui supra omnem im-*

ECCLESIA PORPHYREONIS.

munditiam polluti & execrandi sunt, & habitant ea quæ dicuntur Castra, juxta civitatem A Porphyreonem, in venerabili domo, quam Deo acceptum Imperium vestrum ædificavit, impia facinora divinitùs conservata serenitas vestra comperiet, per ea quæ significata sunt humilitati nostræ à Paulo almo admodum ejusdem Porphyreonis episcopo, παρὰ Παύλου τοῦ ὁσιωτάτου ἐπισκόπου Πορφυρεῶνος, & missa sunt nobis à beatissimo Patriarcha Orientis. Quam epistolam ad Justinianum juniorem scriptam ferunt acta synodi illius septimæ.

XII. ECCLESIA PANEADIS.

PANEAS eadem est quæ Cæsarea Philippi in scripturis dicitur Matth. 16. v. 13. & alibi ad radices Libani & fontes Jordanis. Ipsa est quæ Laïs pridem ac subinde Dan à filiis Dan Patriarchæ, qui eam occupaverunt, appellata est. Ad Sidonios olim pertinebat, unius dumtaxat diei itinere Sidone distans, Josepho lib. 5. Antiq. cap. 2. ut Phœniciæ merito censita sit. Paneadem à Phœnicibus ipsis nominatam testatur Eusebius lib. 7. hist. eccl. c. 17. ἐπὶ τῆς Φιλίππου Καισαρείας ἣν Πανεάδα Φοίνικες προσαγορεύουσι. Sozomeno lib. 5. cap. 21. *Phœnicia urbs est* Φοινίσσα δὲ αὕτη πόλις. Paneadem vocatam asserit Josephus lib. 15. Antiq. c. 13. à specu vicini montis, cui nomen Πάνιον. Sub Nerone appellata est Neronias ab Agrippa rege juniore. Paneas dumtaxat vocatur in notitiis. Hac in urbe celebris statua Domini fuit, à muliere quam à fluxu sanguinis curaverat, erecta, quam alii à Maximino Imperat. alii à Juliano Apostata dejectam ferunt. Quod argumento est in ipsis Christianæ religionis initiis Cæsareæ Philippi, seu Paneade fuisse qui Christum colerent.

EPISCOPI PANEADIS.

I. ERASTUS.

DOROTHEO Tyri *Erastus*, cujus Paulus epistolæ ad Romanos c. 16. v. 23. meminit, ecclesiæ Hierosolymorum œconomus primùm fuit, deinde Paneadis episcopus. At cum bona venia eruditi Dorothei, dicam à Paulo Erastum quidem appellari arcarium civitatis, at illius ex qua scribebat, Corinthi scilicet, non Hierosolymorum.

II. PHILOCALUS.

In synodo Nicæna de provincia Phœniciæ sedebat *Philocalus Paneades*, vel *Paneatensis*.

III. MARTYRIUS.

Sub Juliano Apostata *Martyrius* Paneadis B episcopus, multa in eum per contemptum loquutus, vivicomburio interiit, juxta fanum quod Imperator ille *Jovi omnium inspectori* erexerat, quo loco statua olim Domini exstiterat. Codinus Orig. Constantinopolit.

IV. BARATUS.

In indice Patrum concilii generalis prioris Constantinopolitani, inter episcopos Phœniciæ visitur *Baratus Paneadensis*.

V. OLYMPIUS.

Adfuit synodo Chalcedonensi subscripsitque *Olympius episcopus Paneadis*, Ὀλύμπιος ἐπίσκοπος Πανεάδος.

XIII. ECCLESIA RACHLENORUM.

IN actis synodi episcoporum Phœniciæ primæ, quæ Epiphanio metropolita Tyri celebrata fuit adversus Severum Antiochenum, Elias qui in subscriptionibus se episcopum Zenopolis dicit, Ἠλίας ἐπίσκοπος Ζηνουπόλεως, vel, ut Latini codices aliquot habent, *Cynopolis*, ipse in actorum contextu *Rachlenorum* episcopus appellatur, ἔφη δὲ καὶ Ἠλίας ἐπίσκοπος τῶν Ραχλενῶν. Sed & Rachlenorum episcopus alter visitur in actis quintæ synodi generalis, quum ejusmodi tamen civitatis vel oppidi nusquam alibi mentio fiat : nisi ipsa sit Heraclea quam in Phœnicia Plinius collocat.

EPISCOPI RACHLENORUM.

I. ELIAS.

ANno 518. *Elias* ille Zenopolis & Rachlenorum synodo provinciæ Phœniciæ, quæ Tyri Epiphanio præside habita est, interfuit ac sententiam dixit in Severum Antiochenum, & Joannem mandritam œconomum ecclesiæ C Tyri.

II. ANASTASIUS.

In quinta synodo generali sedit & subscripsit, *Anastasius misericordia Dei episcopus Rachlenorum provinciæ Tyriorum*.

III. PROVINCIA

III. PROVINCIA PHŒNICIÆ SECUNDÆ.

I. ECCLESIA DAMASCI METROPOLIS.

DAMASCUS antiqua civitas, priscorum Syriæ regum metropolis, quum nondum florerent Antiochia, Laodicea, & Apamea, *quas urbes post Alexandrum auctas esse cognovimus,* ait Hieronymus lib. 5. comm. in Esaïam cap. 17. *Hanc sua ætate omnium fere nobilissimam civitatem, quæ in ea regione sunt,* ait Strabo, hoc est universæ Syriæ. Julianus Imp. epist. 24. *Veram Jovis urbem, totius Orientis oculum, sacram & maximam Damascum* jactat. *Plurimi,* ait Plinius lib. 5. c. 18. *ad Decapolim Damascum* referebant, *& Otopon riguas amne Chrysorrhoa, fertilem, &c.* In hac urbe, quum Arethæ regis Arabum ditionis esset, sub Christianæ religionis initiis ecclesia exstitit; cujus alumnus fuit Apostolus Paulus, ab Anania Domini discipulo illic baptizatus. Theodosius senior Phœniciam secundam seu Libanensem provinciam instituisse, & Emesæ metropolis jura attribuisse, cum præfecto ordinario, fertur apud Joannem Malalam Chronogr. part. 2. pag. 31. ὁ δὲ αὐτὸς βασιλεὺς ἀπεμέρισε καὶ τὴν Φοινίκην Λιβανισίαν ἀπὸ τῆς παράλου καὶ ἐποίησεν ἐπαρχίαν, δοὺς δίκαια μητροπόλεως καὶ ἄρχοντα ὀρδινάριον Ἐμέσῃ τῇ πόλει. Hierocli quoque in notitia, Phœniciæ Libani metropolis est Emesa Ἐμέσα μητρόπολις. Jam pridem Emesa metropolis censebatur, ut & Laodicea ad Libanum, at vero etiam Damascus. Nummi varii supersunt, ut puta Commodi Imp. qui inscribuntur, ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΑΜΑΣΚΗΝΩΝ: Caracallæ ΚΟΛΩΝΙΑΣ ΔΑΜΑΣΚΟΥ ΜΗΤΡΟΠ. Gordiani ΚΟΛ. ΔΑΜΑ. ΜΗΤΡΟ. Cæterum nullo jure civili Damasco Emesa & Laodicea illa subjectæ erant. Quamobrem ecclesiastica auctoritate Damascus, quæ certe Emesam & Laodiceam subjectas nunquam habuit, uti nec regiones quæ his urbibus obnoxiæ erant, Phœniciæ Libanensis metropolis facta est potius, quam sæculari. Orientales episcopi qui cum Joanne Antiocheno ad Ephesinam synodum venerant, epistolam quam Joanni Constantinopolim mittebant, ad hunc modum inscripserunt: *Sancta synodus.... Joanni archiepiscopo Antiocheno, & Joanni episcopo Damascenorum metropolis, &c.* Imo secunda cathedra Orientis censetur Damascus, post Tyrum scilicet, in epistola Joannis ejusdem Antiocheni ad Proclum Constantinopolitanum, quæ collectionis ex Tragœdia Irenæi c. 197. habetur: *Illi qui ex secunda Phœnicia venientes propter ordinationem religiosissimi episcopi Theodori, qui tua dignus est sanctitate.... illum dico qui est à secunda cathedra, &c.* quam dignitatem Damascenæ ecclesiæ collatam puto ob præcipuam ejus antiquitatem.

METROPOLITÆ DAMASCI.

I. ANANIAS.

PRimus Dorotheo, Damascenæ ecclesiæ episcopus est *Ananias,* qui Paulo Apostolo manus imposuit, eumque mox baptizavit. Verum antiquus auctor Constitutionum Apostolicarum lib. 8. cap. 46. innuit Ananiam, uti Philippum diaconum, baptismum conferre solitos quum presbyteri non essent. *Sin vero causantur Philippum diaconum, eunuchum baptizasse, & Ananiam Paulum, non capiunt illi quod dicimus.* At in Martyrologio Romano memoria Ananiæ fit his verbis 25. Januarii: *Apud Damascum natalis S. Ananiæ,* A *qui eumdem Apostolum Paulum baptizavit. Hic quum Damasci & Eleutheropoli, alibique Evangelium prædicasset, sub Licinio Judice nervis cæsus & laniatus, ac lapidibus oppressus martyrium consummavit.* Quæ utinam nobis ex sinceris actis explicatiora fierent.

II. MAGNUS.

In indice Patrum qui Nicæno concilio interfuerunt, inter episcopos Phœniciæ legitur *Magnus Damascenus,* qui & inter præsules Antiochenæ synodi, quæ an. 340. habita est, numeratur in subscriptionibus quæ Latine supersunt.

ECCLESIA DAMASCI.

III. PHILIPPUS.

Synodo Constantinopolitanæ generali priori inter provinciæ Phœnices episcopos adfuit *Philippus Damascenus.*

IV. JOANNES I.

Ad Ephesinam synodum cum Joanne Antiocheno & aliis Orientalibus venit *Joannes Damasci metropolitanus,* qui eorum variis adversus legitimum concilium gestis subscripsit. Ab illorum synodo cum Joanne Antiocheno aliisque episcopis Constantinopolim ad Imp. delegatus est, ut fert ejusdem ad ipsos epistola quæ exstat cap. 28. synodici ex Tragœdia Irenæi, hac inscriptione: *Sancta synodus, quæ Ephesum per Dei gratiam congregata est, amicissimis atque sanctissimis, Domino Joanni Antiochenorum magnæ civitatis, & Joanni episcopo Damascenorum metropolis.* Sanctam synodum vocabant suum episcoporum seorsum à legitima synodo conventum.

V. THEODORUS.

Joanni utique successit *Theodorus,* cujus ordinationis mentio reperitur in epistola Joannis Antiocheni ad Proclum Constantinopolitanum cap. 197. ejusdem collectionis ex Tragœdia Irenæi, illo loco quo superiùs evici Damascum ecclesiastico jure Phœniciæ secundæ metropolim exstitisse. Anno 435. interfuit concilio Antiocheno sub Domno, in quo Athanasius Perrhensis judicatus destitutusque est. Venit insuper ad Chalcedonense, cujus decretis actione præsertim sexta subscripsit, & pro cunctis ditionis suæ episcopis.

VI. JOANNES II.

Leo Imperator accepto necis S. Proterii Alexandrini nuntio, litteras dedit ad metropolitas Orientis, quibus percontabatur, quid de hoc facinore, quid de Chalcedonensi synodo sentirent, in quibus, *Joanni reverentissimo episcopo metropolitæ Damasci Syriæ Libanisiæ.* Ipse vicissim provinciæ suæ ad Imperatorem epistolæ primus, uti par erat, subscripsit, post quem *Uranius episcopus Emesæ.*

VII. PETRUS I.

Petrus Damasci episcopus fuit Anastasio Imp. vir apprime catholicus, qui acceptis à Severo Antiocheno communionis litteris, persequutionem qua ille in ecclesias grassabatur, pertimescens, relicta sede in Palæstinam fugit. Sic testantur monachi Palæstinæ in epistola ad Alcisonem Nicopolis apud Evagrium lib. 3. hist. cap. 33. *Alii episcopi & clerici qui sub Severo erant, ecclesiis suis relictis fugerunt, inter quos & Julianus Bostrorum, & Petrus Damasci qui hîc vitam agunt,* ὧν ἐστὶ καὶ ὁ Βοστρῶν Ἰουλιανὸς, καὶ Πέτρος ὁ Δαμασκοῦ, ἐνταῦθα διάγοντες. Quid de Petro deinceps factum sit, incertum.

VIII. THOMAS *hæreticus.*

Petro utique à Severo suffectus est *Thomas,* insignis Monophysita, qui à Justino Imper. an. 518. Damasco pulsus est, quod synodum Chalcedonensem nollet admittere. *Assemanus dissert. de Monophys. ex Dionysii Patriarchæ Chronico, tom. 2. Bibliothecæ Orientalis pag. 327.*

IX. ZACHARIAS.

Ante quintam saltem synodum vixisse puto *Zachariam episcopum Damasci,* cujus discipulus Thomas uti sanctus habetur in Kalendario Habessinorum die trigesimo Novembris.

X. EUSTATHIUS.

Quintæ synodo generali adfuit & subscripsit *Eustathius metropolita Damasci.*

XI. GERMANUS.

Sub Mauritio Imperatore, sæculo sexto labente, sedebat *Germanus episcopus Damasci,* ut fert Theophylactus Simocata lib. 3. hist. c. 1. & 2. Δαμασκοῦ τὸν διεκόσμει θρόνον. Quem Priscus Mauritii Imp. exercitus dux Edessæ repertum humanissime complexus est, secum ad castra duxit, ut Passionis & Resurrectionis Dominicæ dies solennes ageret; quin subinde exercitum cum Prisco in quem rebellabant, conciliare studuit. Hunc Theophanes in Annalibus Edessæ episcopum dicit, multa hîc confundens & miscens quæ Theophylactus Simocata rerum gestarum æqualis, explicate & accurate describit. Hæc, si Theophanem audiamus, gesta sunt anno quinto Mauritii Imperatoris.

XII. PETRUS II. *Martyr.*

S. Joannis Damasceni ætate, hoc est sæculo octavo medio, claruit *Petrus II.* Damasci metropolita, cujus jussu formulam fidei orthodoxæ condidit ille recitandam ab Elia episcopo Jadrubæ, quæ inter illius opera edita est to. 1. hoc præfixo titulo περὶ ὀρθοῦ φρονήματος, de recta sententia. Auctor quoque eidem Joanni fuit, ut amplissimam in Jacobitas dissertationem ederet. Tandem sub Walido Mohammedanorum Amiadarum Califa, quum Arabum & Manichæorum, quibus Syria scatebat, impias superstitiones redarguisset, lingua abscissa in Arabiam felicem deportatus fuit, ubi nihilominus sacra

mysteria distincta voce peragebat. Quæ narrat Theophanes an. 1. Walidi, Christi 743. ubi & eum vitam martyrio finiisse videtur innuere. ἐξώρισεν αὐτὸν, ait, κατὰ τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν, ἔνθα καὶ τελειοῦται μαρτυρήσας. *Hunc vero in Arabiam felicem relegavit, in qua martyrio Christi causa consummatur, quum divinam Liturgiam distinctis verbis pronuntiaret, velut ab iis relatum est, qui propriis auribus audierunt.* Ipse est, nî fallor, Petrus metropolita Damasci, cujus memoriam agunt Græci die decimaquinta Februarii.

XIII. Sergius.

Sergius metropolita Damasci compertus nobis fit ex opusculo 19. Petri Damiani c. 10. pag. 192. qui Romam, episcopatu dimisso, profectus, reliquam vitam in monasterio insumpsit. *Sergius,* inquit, *etiam metropolita Damasci non inconvenienter his posset annecti, qui ecclesiam suam pro Christi amore deseruit, & Romam peregrinus advenit, reperiensque beatorum Bonifacii & Alexii basilicam sacerdotalibus pene officiis destitutam, Benedictum Romanæ sedis antistitem adiit, atque ut se monasterialem* A *ibi permitteret regulam instituere precibus impetravit: ubi nimirum longo tempore religiose degens, vitam finivit.* Hæc ad Benedicti IX. tempora videntur spectare, qui nempe anno 1033. Romanum Pontificatum iniit, quum Damianus monachum nondum induisset. In chronologico canone, qui in capite Juris Græci-Romani exstat ad annum 1021. legitur *Sergius metropolita Damasci.*

XIV. Georgius.

Martinus Crusius l. 4. Turco-Gr. pag. 294.
B epistolam edidit Michaëlis Patriarchæ Antiochiæ ad Byzantinum Patriarcham, de Georgio quodam errabundo, cujus uxor Damasci agebat, scriptam an. Mundi 7085. Indict. v. Junii 17. seu Christi 1576. in qua meminit Georgii episcopi Damasci protosyncelli sui. Γράφει ὁ πρωτοσύγκελος κῦρις Γεώργιος τῆς Δαμασκοῦ, *scribit protosyncellus Dominus Georgius Damasci* (metropolita scilicet) *cum consobrina sua prædicti Georgii uxore, accedente testimonio Clericorum Damasci, papa Azez, &c.*

II.

ECCLESIA EMESÆ.

EMESA quæ & Emisa Ἔμισα, vel Ἔμισος Emisus pro variis scriptoribus, ad Libanum posita civitas: in eam à Romanis deducta colonia, ut nummi ejusdem civitatis ferunt, præcipue Antonini Caracallæ Imperatoris ΕΜΙϹΩΝ ΚΟΛΩΝΙΑϹ, nec non Elagabali, ΜΗΤΡΟΠ. ΚΟΛ. ΕΜΙϹΩΝ. Secundæ Phœniciæ metropolis est, in notitia Hieroclis, instituta nimirum à Theodosio I. Imp. ut superius dictum est in ecclesia Damasci, ex Joanne Malala. *Hemisenos* habet Plinius lib. 5. cap. 23. Zosimus quoque & Julianus Apostata in Misopogone, Strabo vero *Emesenos,* τὸ Ἐμισηνῶν ἔθνος, Emesenorum gentem. Templum Christo elegantissimum Emesæ structum fuit temporibus Constantii Imp. ut fert Sozomenus lib. 3. cap. 17.

EPISCOPI EMESÆ.

I. Silvanus *Martyr.*

DIOCLETIANO christianos insectante, Silvanus ecclesiarum Emisenæ regionis episcopus, Σιλβανὸς τῶν ἀμφὶ τὴν Ἔμισαν ἐκκλησιῶν ἐπίσκοπος, martyrium iniit, Eusebio lib. 8. hist. cap. 13. quod postremò obiit sub Maximino, bestiis objectus cum duobus aliis, ut idem auctor testatur lib. 9. c. 6. *Nonnulli,* ait, *qui in sacræ fidei prædicatione excellere videbantur, comprehensi, absque ulla misericordia capitali sententia damnati sunt. Ex quibus tres Emesæ in Phœnices civitate,* ἐν Ἐμέσῃ τῇ πόλει τῆς Φοινίκης, *se christianos esse confitentes, bestiis devorandi objiciuntur, inter quos Silvanus erat episcopus decrepitæ ætatis, qui totos quadraginta annos sacerdotio functus fuerat.* Σιλβανὸς ἐπίσκοπος ἦν ἐν τούτοις, τὴν ἡλικίαν ὑπεργήρως, ἐν ὅλοις ἔτεσι τεσσαράκοντα τὴν λειτουργίαν διηνυκώς. Ejus sociorumque memoria fit in Menologio Græcorum die 6. Febr. *Eodem die sancti* C *Silvani episcopi, Lucæ Diaconi & Mocii lectoris, qui Imperatore Numeriano ex regione Emisenorum martyrium passi sunt.* Ex iisdem Menæis die 4. Febr. Julianus Emisenus ab adolescentia medicus, arrepta occasione medicinæ corporibus adhibendæ, illud inprimis spectabat, ut Christi fidem docendo, baptismo animis medicinam præstaret. Quum vero Silvanus episcopus, Lucas diaconus, Mocius lector, Numeriano Imp. vincti è carcere in theatrum educerentur bestiis objiciendi, hos Julianus accurrens osculatus est, hortatusque est ut fortiter agerent; at statim comprehensus, clavis capite, manibus & pedibus confixus in spelunca expiravit. Nihil curandus hic error quo Numerianum pro Diocletiano vel Maximino posuerunt.

ECCLESIA EMESÆ.

II. ANATOLIUS.

In Patrum Nicænæ ſynodi indice legitur *Anatolius Emiſenus*, quidam Latini codices habent *Antonius*, male prorſus. Nam Antiochenæ ſynodo *Anatolius Emeſæ*, anno 340. perinde interfuiſſe fertur in ſubſcriptionibus.

III. EUSEBIUS.

Euſebius Edeſſa oriundus, Philoſophicis ſcientiis apprimè eruditus, vir inter Arianicæ factionis præcipuos celebris, quem illi in Athanaſii magni locum ſubrogare voluerunt, ſedem hanc adire ob numeroſiſſimum Alexandriæ populum veritus, Emiſæ epiſcopus ab iiſdem deſignatus fuit; ſed à Chriſtianis civibus admiſſus non eſt, quod Mathematicis diſciplinis, à quibus vera religio abhorrebat, animum nimis attenderet. Poſt vero Georgii Laodiceni apud quem ſe receperat, opera, Emeſam rediit, hujuſque urbis eccleſiæ præfuit. Hunc miraculis, ſeu præſtigiis potius, claruiſſe Ariani jactitarunt, adjunctumque idcirco comitem Conſtantio Imp. adverſus barbaros proficiſcenti. Hæc Socrates ex Georgii Laodiceni ſcriptis lib. 2. cap. 9. qui eum in Sabellianæ hæreſis crimen aliquando incurriſſe refert; quanquam Arianam mentem luculenter ſatis prodit in fragmento operum ipſius, quod Theodoretus in fine dialogi 3. contra Eraniſtam ſubjunxit, ubi eum vocat Εὐσέβιον τὸν Φοίνικα τὸν Ἐμέσης τῆς πρὸς τῷ Λιβάνῳ ἀρχιερέα. *Euſebium Phœnicem Emeſæ ad Libanum pontificem*, qui alterius hæreſis eſſet ab Apollinariſtis & Eraniſta. Socrati tamen Sozomenus ſuccinit lib. 3. c. 5. Hieronymus in catalogo ſcript. Eccl. viri eruditionem ſic paucis deſcribit. *Euſebius* D *Emeſenus epiſcopus, elegantis & rhetorici ingenii, innumerabiles, & qui ad plauſum populi pertinent, confecit libros, magiſque hiſtoriam ſequutus, ab his qui declamare volunt, ſtudioſiſſime legitur, è quibus vel præcipui ſunt, adverſum Judæos, & Gentes, & Novatianos, & ad Galatas libri decem, & in Evangelia homiliæ breves, ſed plurimæ. Floruit temporibus Conſtantii Imp. ſub quo & mortuus, Antiochiæ ſepultus eſt.* Ac certe ante Seleucienſe concilium, ad quod Paulus ejus ſucceſſor venit.

IV. PAULUS I.

In Seleucienſi concilio Georgio Alexandrino, Acacio Cæſarienſi, aliiſque Arianicæ factionis præſulibus adhærens, formulæ ipſorum fidei ſubſcripſit Παῦλος ἐπίσκοπος Ἐμίσης, *Paulus epiſcopus Emiſæ.*

V. NEMESIUS.

In codicibus multis Græcis liber *de natura hominis*, qui ſæpenumero typis Græcis & A Latinis editus eſt, *Nemeſii* Emiſeni epiſcopi nomine inſcribitur; Nemeſii, inquam, qui Baſilio & Gregorio Nazianzeno amicitia conjunctiſſimus fuit, cui nempe Philocaliam ſuam nuncuparunt.

VI. CYRIACUS.

Cyriacus Emiſenus Joannis Chryſoſtomi cauſam egregiè tutatus eſt, unde ab Arcadio principe Palmyram in Perſarum arcem relegari meruit, Palladio teſte in dialogo de vita ejuſdem S. Joannis Chryſoſtomi, pag. 194. Κυ- B ριακὸν μὲν τὸν Ἐμέσης ἐνδοτέρω ὀγδοήκοντα σημείων εἰς Παλμύραν, τὸ τῶν Περσῶν φρούριον.

VII. PAULUS II.

Ad Epheſinam ſynodum *Paulus* Emeſæ quum acceſſiſſet, Joannem Antiochenum, ſuoſque Orientales adverſus Cyrillum Alexandrinum, & legitimum concilium ſequutus eſt. Poſt annum vero 432. Alexandriam à Joanne ejuſque ſynodo miſſus, pacis eccleſiarum ſequeſter fuit, quem dignis acclamationibus in eccleſia, quum de fide peroraſſet, C Alexandrina plebs proſequuta eſt.

VIII. POMPEIANUS.

Synodo quæ Antiochiæ habita eſt ſub Domno Patriarcha, in qua Athanaſii Perrhenſis cauſa primum judicata eſt, aderat *Pompeïanus Emiſæ epiſcopus*. Vid. act. 4. concilii Chalcedonenſis. Exſtat ad ipſum epiſtola 36. Theodoreti, qua Celeſtiacum Carthaginenſem epiſcopum patria pulſum & in Syria agentem, ei commendabat.

IX. URANIUS.

Uranius quum Emiſenus epiſcopus ſederet, ad Chalcedonenſe concilium delegavit Porphyrium archidiaconum, qui vices ſuas expleret, Πορφυρίου ἀρχιδιακόνου ἐπέχοντος τὸν τόπον Οὐρανίου ἐπισκόπου Ἐμέσης, *Porphyrio archidiacono vices agente Uranii epiſcopi civitatis Emiſæ Phœniciæ Libani.* Latinam exſcribo tranſlationem actorum ſacro-ſancti concilii. Act. 4. dixit *Porphyrius ſe miſſum ab Uranio*, ut locum ipſius teneret, quum ille Leonis Papæ ad Flavianum epiſtolam, Nicænæ, Con- E ſtantinopolitanæ & Epheſinæ ſynodorum fidei conſonam reperiſſet. Ad eum Theodoretus epiſtolas 122. & 123. ſcripſerat, quo tempore prædatoriæ ſynodi Epheſinæ decreto, & Theodoſii Imp. mandato ex eccleſia ſua Cyrenſi pulſus fuerat. Subſcripſit ſubinde Uranius ſynodicis litteris provinciæ Phœniciæ ad Leonem Auguſtum. Ipſo demum Emeſeno præſule inventum eſt caput ſancti Joannis-Baptiſtæ: quod contigiſſe tradit

Marcellinus Comes Indict. VI. Vincomalo & Opilione coss. hoc est anno Christi 452. A Cujus inventionis acta exstant inter acta SS. die 24. Junii, scripta à Marcellino archimandrita Spelæi, olimque Latine versa à Dionysio Exiguo. Ubi pauca eorum quæ clarissimus Ducangius, in sua de capite ejusdem sancti Joannis-Baptistæ lucubratione accuratissime digesserat, iterum referuntur.

X. * * *

Anno 24. Constantis Imp. filii Heraclii, Christi 665. igne combustus interiit episcopus Emesæ, ἐκάη ὁ ἐπίσκοπος Ἐμέσης, ab impiis utique Mohammedanis. Sic Theophanes.

XI. THEODORUS.

Post tempora utique Constantis Imperat. imo octavo aut nono prorsus sæculo, vixit beatus *Theodorus* Emesenæ urbis episcopus, cujus mentio est in vita S. Stephani Sabaïtæ inter Acta SS. 13. Julii, quem nempe Hierosolymitanæ ecclesiæ archidiaconus, in exstasim raptus inter binos Angelos in vestitu albo à se visum Stephano narrabat, καὶ βλέπω τὸν Θεοφύρον (Θεόδωρον) μητροπολίτην τῆς πανευδαίμονος Ἐμέσης λευχειμόνως ἑστῶτα. Vita sancti Stephani num. 112.

III. ECCLESIA LAODICEÆ LIBANI.

LAODICEA hæc ad Libanum posita, Straboni initium est regionis Marsyæ. Plinius *Laodicenos qui ad Libanum cognominantur,* ad Orientem Phœniciæ maritimæ collocat. Nummi exstant ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ ΕΝ ΤΩ ΛΙΒΑΝΩ, *Laodicenorum in Libano,* & ΠΡΟΣ ΤΩι ΛΙΒΑΝΩι, *prope Libanum.* Ptolemæo, Cabiosa Laodicea dicitur Καβίωσα Λαοδίκεια, pro *Scabiosa,* quod Latinum idioma magis refert. Apud eumdem Geographum provinciæ Laodicenæ Λαοδικηνῆς caput est. Unde in nummis quibusdam *metropolis* titulo ornatur.

EPISCOPI LAODICEÆ *ad* LIBANUM.

I. PLACON.

LAODICEÆ ad Libanum episcopus nullus B occurrit Ephesina synodo anterior, ad quam *Placon* accessit, & à qua recessit cum Joanne Antiocheno, Macario alterius Laodiceæ, ad mare scilicet, & *magnæ,* τῆς μεγάλης, episcopo, cæterisque Orientalibus, quorum omnibus adversus legitimum concilium litteris & decretis subscripsit. Cæterum in Actis Ephesinæ synodi Græcis Πλάκων, *Placon* scribitur, quod ejus nomen esse verum videtur, in Latinis vero modo *Placcus,* modo *Flaccus.*

II. VALERIUS.

In subscriptionibus concilii Chalcedonensis, in eo sedisse comperitur *Valerius episcopus Laodiceæ civitatis Phœnices.*

III. JOANNES.

Joannes Damascenus institutionem elementarem de vocibus ad fidei dogmata edisserenda necessariis, aliaque contra Monotheletas, acephalos & alios hæreticos scripsit, nuncupavitque *Joanni Laodiceæ episcopo,* Laodiceæ utique Libani, quæ Damasco & Palæstinæ vicinior est.

IV. ECCLESIA HELIOPOLIS.

HELIOPOLIS Phœniciæ Libanensis civitas, quæ hodie *Balbec* nominatur, haud procul Emesa posita Straboni. In Itinerario autem Antonini *Conna* & *Laodicea* mediæ sunt inter Heliopolim & Emissam. Cæterum Damasco propior est Heliopolis. Cives ejus ad usque tempora Constantini idolorum cultui addictissimi fuerunt, ac non tantum *Solis,* à quo nomen illi inditum, verum etiam Veneris, ob fanum Ἀφροδίτης Ἀφακίτιδος, *Veneris Aphacitidis,* in qua viri peregrinis quibusque uxores filiasque suas impune prostituebant; quæ stupra Constantinus lege lata prohibuit, atque Heliopolitanos adhortatus est, ut ad Dei veri notitiam se quantocius transferrent. Quocirca constructa ingenti Christiano ritu basilica, quod antè auditum prorsus non erat, *civitas dæmonum prius studiosissima, ecclesiam Dei, presbyterosque & diaconos habere meruit, cum episcopo, qui supremo solique vero numini sacra facerent,* καὶ τὴν τῶν δεισιδαιμόνων πόλιν, ἐκκλησίας Θεοῦ, πρεσβυτέρων τε καὶ διακόνων ἠξιῶσθαι· τοῦ τ' ἐπὶ πάντων Θεῷ ἱερωμένον ἐπίσκοπον τῶν τῇδε προηγαθέζεσθαι. Hæc Eusebius Cæsariensis lib. 3. de vita Constantini cap. 58. & Orat. de laudibus Constantini cap. 18. Cæterum pauciores adhuc numero Heliopoli erant Christi cultores, quo tempore Julianus Apostata Imperium

ECCLESIA HELIOPOLIS.

tenebat. Hujus quippe urbis Gentiles multitudine ſuperiores, ut latam adverſus priſcum ſuum, impiumque morem legem ulciſcerentur, virgines Chriſto ſacras, coïtione facta, nudas palam in foro exponere non dubitarunt : quumque poſthac Theodoſius Auguſtus idolorum delubra penitus dirui præcepiſſet, ſtrenue illi pro ſuis tuendis pugnaverunt. Legendus Sozomenus lib. 5. cap. 10. & lib. 7. cap. 15. Petrus Alexandrinus epiſcopus Athanaſii ſucceſſor proximus, epiſtola quam Theodoretus recitat lib. 4. c. 22. ſanctos Deïtatis Chriſti confeſſores & martyres à Magno provincialium largitionum Comite Valentis Auguſti juſſu deportatos Heliopolim refert, in qua ne unus quidem habitaret qui Chriſti nomen audire ſuſtineret; quum omnes ſimulacra colerent. Cæterum ex Chronico, quod Paſchale ſeu Alexandrinum vocant ad annum Diocletiani 13. Maximiano Herculio V. & Maximiano Jovio Cæſare II. coſſ. martyrium Heliopoli in urbe Libaniſiæ pertulit S. Gelaſimus ex mimo repente factus Chriſtianus, quem vicini Mariamnæ in vico Heliopoli proximo, unde oriundus erat, ſepelierunt.

EPISCOPI HELIOPOLIS.

I. THEODOTUS.

IN martyrologio Romano, & Menologio Græcorum ad diem 1. Martii, ubi memoria ſit S. Eudociæ Martyris, hanc ex Samaritanis oriundam, à *Theodoto* Heliopolis Phœniciæ Libani epiſcopo baptizatam tradunt. Αὕτη ἦν ἐκ Ἡλιουπόλεως τῆς ἐπαρχίας Λιβανησίας Φοινίκης κατὰ καιροὺς τοῦ βασιλέως Τραϊανοῦ... βαπτίζεται σὺν ἐπὶ Θεοδότου ἐπισκόπου. Quod ſi ita eſt, Chriſtiana religio Heliopoli brevi exſtincta fuerat. Eudociæ acta Bollandus ex Petri Poſſini tranſlatione Latine edidit ad diem 1. Martii, quæ utinam ſinceriora videantur.

II. * * *

Primi Heliopolis epiſcopi qui ſub Conſtantino Magno conſtitutus fuit, nomen omiſit Euſebius.

III. JOSEPH.

In ſynodo Antiochena quæ ad diſceptandam Athanaſii Perrhenſis cauſam ſub Domno A Patriarcha habita eſt, ſedebat *Joſeph epiſcopus Heliopolis*.

IV. PETRUS.

Epiſtolæ ſynodi Phœniciæ ſecundæ ad Leonem Auguſtum ſubſcripſit *Petrus epiſcopus Heliopolis*.

V. ANTONINUS.

Teſtimonio Neophyti Antiocheni Patriarchæ de fide Orientalis eccleſiæ circa fidem catholicam adverſus Calvinianos anno 1673. B ſubſcripſit *Antoninus epiſcopus Heliopolis*, to. 3. de Perpet. fid. pag. 756.

VI. * * *

Anno 1688. ſedebat *Heliopoli epiſcopus* Græcus, vir Latine doctus, à quo Cl. D. de la Roque ſe benevole & peramanter ſuſceptum refert, quum ad ejus ædes & eccleſiam videndas veniſſet. *Voyage du Mont-Liban, to. 1. pag. 113.*

V.

ECCLESIA ABILÆ.

PRæter *Abilam* vel *Abelam* Palæſtinæ ſecundæ civitatem, ejuſdem nominis altera fuit in Cæle-ſyria ſeu Phœnicia Libanenſi, Tetrarchiæ quondam Abilinæ caput, cujus princeps Lyſanias memoratur Luc. 3. v. 1. Unde Ptolemæo, Ἄβιλα ἐπικληθεῖσα Λυσανίου, *Abila cognominata Lyſaniæ.* In Itinerario quod Antonini dicitur, bis Heliopolim inter & Damaſcum collocatur. Phœniciæ Libanenſis cenſetur in notitia Hieroclis & Græca veteri alia. Eamdem eſſe aiunt, quæ *Belinas* hodie nominatur.

EPISCOPI ABILÆ.

I. JORDANES.

SEdebat ante ſæculi quinti medium *Jordanes epiſcopus Abilæ*, qui ſynodo Antiochenæ interfuit, in qua Athanaſii Perrhenſis cauſa primum judicata eſt, cujus acta regeſta ſunt act. 14. concilii Chalcedonenſis. Huic ſubinde generali concilio adfuiſſe legitur, & ejus decretis ſubſcripſiſſe, per Paternium chorepi- C ſcopum. Πατέρνιος χορεπίσκοπος ὑπὲρ Ἰορδάνου ἐπισκόπου Ἀβίλης ὁρίσας ὑπέγραψα.

II. JOANNES.

Epiſtolæ ſynodicæ epiſcoporum ſecundæ Phœniciæ ad Leonem Imp. de nece S. Proterii Alexandrini, & concilio Chalcedonenſi, ſubſcriptus legitur *Joannes epiſc. Abilæ.* Quidni vero pro *Joanne, Jordanes* reſtitui debeat?

III. Alexander.

Anno 518. Juſtini Imp. edicto *Alexander* A *epiſcopus Abilæ* in Phœnicia Libanenſi, qui Severi hæreſi nomen dederat, ſua ſede pulſus eſt, Dionyſio Jacobitarum Patriarcha teſte. *Aſſemani Maronit. diſſert. de Monoph.*

VI.

ECCLESIA JABRUDÆ.

Jabruda Ἰαβρουδὰ Ptolemæo tertia eſt provinciæ Laodicenæ ad Libanum, quæ in notitia veteri Græca Phœniciæ ſecundæ attribuitur. Ejus rara apud auctores alios mentio.

EPISCOPI JABRUDÆ.

I. Eusebius.

Theodorus Damaſci metropolita act. 6. ſynodi Chalcedonenſis pro nonnullis ſuæ B ditionis ſeu provinciæ epiſcopis qui aberant, ſubſcribens, *Euſebium* Jabrudæ nominavit. Θεόδωρος ἐπίσκοπος μητροπόλεως Δαμασκοῦ, καὶ ὑπὲρ τῶν ὑπ' ἐμὲ θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων... Εὐσεβίου πόλεως Ἰαβρουδῶν, *Theodorus epiſcopus metropolis Damaſci, & pro religioſiſſimis epiſcopis ſub me conſtitutis.... Euſebio civitatis Jabrudorum.*

II. Thomas.

Ex Dionyſio Jacobitarum Patriarcha in Chron. Juſtinus Imperat. *Thomam Jabrudæ epiſcopum*, qui Severi hæreſim profitebatur, ea ſede exegit an. 518. *Aſſem. diſſ. de Mon.*

III. Elias.

Alium Jabrudorum pontificem *Eliam* reperi in codice Græco ſatis antiquo Bibliothecæ illuſtriſſimi archiepiſcopi Senonenſis, D. de la Hoguette, in quo S. Joannis Damaſceni opuſculum περὶ ὀρθοῦ φρονήματος, *de recta ſententia*, altero hoc titulo inſcriptum viſitur. Ἴσον λιβέλλου, ἤτοι ὁμολογίας, ὑπαγορευθέντος ὑπὸ Ἰωάννου μοναχοῦ καὶ πρεσβυτέρου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ἐπιδοθὲν δὲ παρὰ Ἠλίου ὁσιωτάτου ἐπισκόπου Ἰαβροὺδ Πέτρῳ μητροπολίτῃ Δαμασκοῦ. *Pariculum libelli, ſeu confeſſionis, quam expoſuit Joannes monachus & preſbyter Damaſcenus, tradiditque Elias religioſiſſimus epiſcopus Jabrud, Petro metropolitæ Damaſci.*

VII.

ECCLESIA PALMYRÆ.

Palmyra urbs quondam, in deſerto Arabiæ contermino, haud procul ab Euphrate flumine condita à Salomone rege Iſraël, quæ ejus tempore תדמור eſt nominata, dictaque poſthac Palmyra ab Hebræa radice תמר quæ *Palmam* ſignificat, deincepſque apud Syros ad hanc uſque diem, Hadrianopolis quoque Hadriani Imp. gratia dicta eſt Ptolemæo, Palmyrenæ regionis caput, imo regni ſubinde famoſiſſimi. *Palmyra nobilis ſitu,* ait lib. 5. cap. 25. Plinius, *divitiis ſoli & aquis amœnis, vaſto undique ambitu, arenis includit agros, ac velut terris exemta à rerum natura, privata ſorte inter duo imperia ſumma, Romanorum Parthorumque, & prima in diſcordia ſemper utrimque cura. Abeſt à Seleucia Parthorum, quæ vocatur ad Tigrim, CCCXXXVII. millibus paſſuum; à proximo vero Syriæ littore CCIII. mill. & à Damaſco viginti-ſeptem minus,* hoc eſt *CLXXVI.* At vero Phœniciæ Libani cenſita eſt, tam in notitia Hieroclis, quam in veteri eccleſiaſtica Græca, quin etiam in concilii Chalcedonenſis actis, & apud Procopium lib. 2. de ædificiis cap. 11. *Phœnice quæ eſt ad Libanum,* ait, *urbem habet Palmyram, quam ævo tantum non penitus deſolatam Juſtinianus Imp. communivit.* Notiſſima hodieque eſt, à ſuis ruderibus & parietinis quæ innumera ſuperſunt.

EPISCOPI PALMYRÆ.

I. Marinus.

In indice Patrum Nicæni concilii legitur C *Marinus Palmyrenſis.*

II. Joannes I.

Theodorus metropolita Damaſci act. 6. concilii Chalcedonenſis ſubſcripſit pro Joanne epiſcopo Palmyrenſi qui aberat. *Theodorus epiſcopus metropolis Damaſci, & pro religioſiſſimis epiſcopis ſub me conſtitutis,* Ἰωάννου πόλεως Παλμύρας, *Joanne civitatis Palmyræ.* Suſcripſit etiam ſubinde epiſtolæ ſynodi ſuæ provinciæ ad Leonem Imp. de nece S. Proterii Alexandrini.

III. Joannes II.

Sub Anaſtaſio Imp. & Severo Antiochenæ eccleſiæ pervaſore ſedebat *Joannes epiſcopus Thadmor,* quem Juſtinus I. Imperium adeptus Monophyſiticæ hæreſi nimis addictum, exulare juſſit anno 518. *Aſſem. diſſert. de Monophyſ.*

VIII. # ECCLESIA DANABORUM.

DANABA inter oppida Palmyrenæ regionis ponitur à Ptolemæo: nec plura occurrunt apud veteres, præterquam in monumentis quarumdam synodorum.

EPISCOPI DANABORUM.

I. THEODORUS.

SYnodi Chalcedonensis decretis *Theodorus* A Damasci subscribens pro episcopis provinciæ suæ qui aberant, *Theodorum civitatis Danaborum* nominavit, Θεοδώρου πόλεως Δανάβων, qui subinde subscriptus legitur epistolæ provinciæ Phœniciæ secundæ ad Leonem Augustum, *Theodorus episcopus Castri Danabeni.*

II. EULOGIUS.

Quinto concilio generali an. 553. aderat *Eulogius episcopus Danaborum*, ut veteres libri Latini ferunt, ex quibus edita corrigenda, in quibus legitur *Dadorum*.

IX. # ECCLESIA ALALORUM.

PTOLEMÆUS oppidum *Alalis* habet in Palmyrene regione juxta Euphratem, cujus nulla in scriptoribus aliis mentio; quum suos tamen episcopos habuerit.

EPISCOPI ALALORUM.

I. THALASSIUS

IN indice Patrum qui Nicæno concilio in- B terfuerunt, legitur *Thalassius Alalius*.

II. ABRAAMIUS.

Concilii Chalcedonensis definitionibus act. 6. subscribens Theodorus Damasci, pro episcopis suæ provinciæ absentibus, *Abraamium episcopum Alalorum* memoravit, ut codices Divionensis & Corbeiensis Latini produnt, quum editi haberent *Alanorum*, haud admodum dispari voce: ex quibus emendandus Græcus contextus, in quo visitur Πέτρου πόλεως Αρχαίων, pro Αλάλων.

X. # ECCLESIA EVARIÆ.

EVARIA, quæ & *Evarius* & *Evarium*, aliis atque aliis dicitur, Libanensis Phœniciæ oppidum, Justinianopolis quoque appellatur in notitia veteri Græca, Εὐάριος ἤτοι Ἰουστινιανούπολις, *Evarius, sive Justinianopolis*. Utinam non à notitiæ hujus consarcinatore accepta sit pro Evræa Epiri, quam à Justiniano refectam prodit Procopius l. 4. de Ædificiis c. 1. Cæterum Ptolemæo Aveira Arabiæ Petreæ & Palmyrenæ oppidum est.

EPISCOPI EVARIÆ.

I. THOMAS.

CHALCEDONENSI synodo adfuit subscrip- C sitque passim Θωμᾶς Εὐαρίας Φοινίκης, *Thomas Evariæ Phœnices*, velut codices Latini nonnulli, *Thomas Evropolitanus*. Qui & subscriptus perinde legitur epistolæ episcoporum secundæ Phœniciæ ad Leonem Imper.

In multis codicibus quos legi, & quos Leo Allatius in libro de *Simeonibus* laudat, Joannem quemdam Damascenum aliquot homiliarum Græcarum auctorem reperio, episcopum Εὐοίας *Evœæ* dictum, legendum pene dicerem Εὐείας pro Εὐαρίας *Evariæ*. Hic certe potiùs civitatis cujusdam Orientalis tractûs episcopus fuisse mihi videtur, quam EubϾ insulæ.

XI. # ECCLESIA COMES CHARRORUM.

IN notitia veteri Græca episcopatus est Phœniciæ ad Libanum Χονάχαρα *Chonachara*, ut & in subscriptionibus synodi Chalcedonensis. Legendum affirmavero Κώμη Χαῤῥαν, *Come-Charran*, sive *vicus Charran*: quando inprimis anonymus Ravennas lib. 2. num. 14. in hac eadem

eadem regione habet *Vicumcarra*. Plane ex codice manu exarato, qui bibliothecæ fuit illustrissimi archiepiscopi Senonensis D. de la Hoguette, comperi tandem in Cœlesyria, cujus pars Phœnicia Libanensis fuit, oppidum *Charran* dictum exstitisse, cujus episcopus fuit Theodorus Abucaras, de quo infra. Ptolemæo Γοαρία *Goaria* est in Palmyrene; an-non quæ nobis *Come-Charran*? Atque ut videtur ipsa est *Hauran* חורן Damasco & Hemath vicina apud Ezechielem cap. 47. v. 16. unde Hieronymo in hunc locum Hauran *oppidum est Damasci in solitudine*, quæ *Haurin* Syris dicitur, Arabibus *Huran*. Olim vicina regio ab ea Haranitis dicebatur.

ECCLESIA COMES CHARRORUM

EPISCOPI COMES CHARRORUM.

I. Gerontius.

In indice Patrum synodi Nicænæ inter episcopos Cœlesyriæ legitur *Gerontius Coaræ*, lego *Charræ*, vel *Chomes Charræ*.

II. Dadas.

Theodorus metropolita Damasci act. 6. synodi Chalcedonensis subscripsit pro *Dada civitatis Chonacharorum* episcopo, Δάδα πόλεως Χονακάρων, emendo Κώμης Χαῤῥῶν, *Comecharrorum*. Ad quam lectionem veriorem accedit alia etsi corrupta, quæ in subscriptionibus epistolæ synodi Phœniciæ secundæ ad Leonem Imp. visitur, ubi Dadas idem scribitur episcopus *Chomoarenus*.

III. Joannes.

Dionysius Patriarcha Jacobitarum, inter Phœniciæ Libani episcopos qui anno 518. ob Severi hæresim in exilium pulsi sunt, *Joannem episcopum Haurin* memorat.

IV. Theodorus.

Qui *Theodorus* Abucaras dicitur, hic episcopus, non Cariæ fuit, ut Joanni Gretsero, viro alioqui doctissimo visum est, sed Charran in Syria Cœle seu cava, quod mihi jam constat ex codice quem supra laudavi manu exarato illustrissimi quondam Senonensis episcopi, in quo Theodori illius Abucaræ dialogis titulus iste præfigitur: ἐκ τῶν πρὸς τοὺς Σαρακηνοὺς ἀντιῤῥήσεων τοῦ ἐπισκόπου Θεοδώρου Χαῤῥὰν ἐπίκλην Ἀβουκαρᾶ, ἀπὸ φωνῆς Ἰωάννου τοῦ διακόνου, *ex disceptationibus Theodori episcopi Charran, cognomento Abucaræ cum Saracenis, ex ore Joannis diaconi*. In prologo autem ejusdem Joannis ad illas concertationes disertè effertur, Theodorum fuisse episcopum Charran in Cœlesyria. Φήμη, lego φημὶ, ὃ τὸν μακαριώτατον καὶ φιλοσοφώτατον ἐπίσκοπον γεγονότα Χαῤῥὰν τῆς κοίλης Συρίας Θεόδωρον, τὸν τὴν δυσσεβῆ Ἀγαρηνῶν θρησκείαν στηλιτεύσαντα ἐν θεοπνεύστοις ἀληθῶς συγγράμμασιν, καὶ παντὸς γέλωτος πᾶσιν ἀξίαν αὐτὴν δείξαντα, *beatissimum & egregium philosophum dico Theodorum, qui episcopus Charran in Cœlesyria fuit, impiam Agarenorum superstitionem scriptis verè divinitùs inspiratis confixisse, omnique risu dignam ostentasse*. Quid multa! Abulbircat de Coptitarum grege scriptor Monophysita, in catalogo quem condidit scriptorum Nestorianorum, insulsè memorat Abucaram episcopum Harran, qui scripsit disputationem de controversiis notissimam, & diversos alios tractatus. Is profectò est Theodorus noster Jacobitæ scriptori Nestorianus, quia catholicus. Ex quibus Gretseri opinatio confutatur; eoque magis quod Theodorus Abuçaras episcopatu jam fungebatur, Thoma Hierosolymorum patriarchatum gerente, à quo ad Armenos de catholica fide erudiendos delegatus fuit, ut fert inscriptio epistolæ ejusdem Thomæ, quæ Græcè Latinèque prodiit inter ejusdem Theodori opuscula. Vivebat itaque circa annum 825. nec proinde per ætatem potuit octavæ synodo generali interesse, atque in ea veniam poscere admissæ communionis impii Photii anno 869. Sed & erroris gravissimi arguuntur illi codicum Græcorum exscriptores, qui dialogos Abucaræ ex ore *Joannis Damasceni* acceptos prodiderunt, ac non potiùs ex ore Joannis diaconi, Abucaræ, ut ex prologo apparet, discipuli.

XII.

ECCLESIA ABIDÆ.

Abida oppidum est Damasco vicinum versus Austrum posita Ptolemæo, quæ suos quoque episcopos habuit.

EPISCOPI ABIDÆ.

I. Eusebius.

Eusebius episcopus Abidenus inter episcopos secundæ Phœniciæ subscripsit epistolæ synodicæ ad Leonem Imperatorem de nece S. Proterii Alexandrini, & pro Chalcedonensi concilio.

XIII. # ECCLESIA CORADORUM.

CORADA in solis conciliorum gestis reperio, in quibus Phœniciæ secundæ attribuuntur.

EPISCOPI CORADORUM.

I. PETRUS.

THEODORUS Damasci metropolita act. 6. concilii Chalcedon. pro episcopis provinciæ suæ absentibus subscribens, postremo loco *Petrum* Coradenorum posuit. *Theodorus episcopus metropolis Damasci, & pro religiosissimis episcopis sub me constitutis, Joanne civitatis Palmyræ, Dada civitatis Chonacharrorum, Eusebio civitatis Jabrudorum, Theodoro civitatis Danaborum, Abraamio civitatis Alanorum,* A *Petro civitatis Coradænorum.* Hic vero subscripsit etiam epistolæ synodi provinciæ secundæ Phœniciæ ad Leonem Imperatorem, *Petrus episcopus Coradensis.*

II. THEODORUS.

In quinta synodo generali sedebat, subscripsitque *Theodorus episcopus Coradensium.*

XIV. # ECCLESIA TRIBUS SARACENORUM.

INter episcopos concilii Chalcedonensis, postremus omnium legitur passim *Eustathius episcopus tribus Saracenorum,* Εὐστάθιος φυλῆς Σαρακηνῶν, qui & subscripsit epistolæ synodi provinciæ Phœniciæ secundæ ad Leonem Imperatorem. Scilicet quum Phœnicia Libanensis & Palmyrene regio Arabiæ contiguæ essent, suos episcopos habebant illi è Saracenis Arabiæ desertæ incolis, qui Christi fidem amplexi erant. Inprimis vero sub Constantino ejus-ve filiis Zaracomus Saracenorum Phœniciæ Libani & Palæstinæ contiguorum princeps, qui monachi cujusdam precibus filium à Deo omnipotente impetrarat, christianæ religioni se dedidit. Mavia subinde ejusdem gentis regina, postquam Romanas regiones, Phœniciam (Libani scilicet) Palæstinamque, & Arabiam omnem ultra mare Rubrum existentem, ad Nilum usque impune populata erat, superatis insuper duobus Valentis Imp. ducibus, pacem hac conditione pepigit, ut sibi suisque Moyses monachus daretur episcopus. Annuit Augustus, ac Moysem à Lucio, qui Alexandriæ sedem Petro Athanasii successori eripuerat, ordinari jussit. At Moyses imponi sibi manus noluit ab homine Ariano, qui rectæ fidei alumnos variis pœnis & exiliis afflixerat. Quocirca ad orthodoxos præsules consecrandus ductus est, ad Damasci utique metropolitam: quando nullus hujus urbis episcopus, sub Constantino ejusque filiis, ac Valente Impp. Arianæ perfidiæ nomen dedisse reperitur. Unus proinde Moysis successorum mihi censetur Eustathius ille qui Chalcedonensi concilio interfuit. Circa sæculi quinti initium Saracenorum tribus altera Palæstinæ tertiæ vicinior ad Christi perinde leges se transtulit, opera sancti Euthymii monachi & archimandritæ, qui ecclesiæ Hierosolymitanæ præsuli Juvenali se subdiderunt. Quin & Saraceni alii contributi fuerunt provinciæ Osroenæ, cujus episcoporum qui Chalcedonensi concilio interfuerunt, postremus in Latino indice censetur *Joannes Saracenus.*

EPISCOPI SARACENORUM.

I. MOYSES.

TOtius gentis Saracenorum qui Christianam religionem, Valente Imp. admiserunt, episcopus primus *Moyses* ille de quo mox dicebamus, ex Theodoreto lib. 4. hist. c. 22. Socrate lib. 4. c. 29. Sozomeno lib. 6. c. 38. Quanquam ea gens in varias tribus divisa alios atque alios episcopos habuerit, qui metropolitis provinciarum sibi magis vicinarum, aut à quibus ordinationem primitus accepissent, morem gererent.

II. EUSTATHIUS.

Adfuit itaque Chalcedonensi concilio, B ejusque decretis subscripsit Εὐστάθιος φυλῆς Σαρακηνῶν, *Eustathius tribus Saracenorum episcopus,* qui in codicibus Latinis quibusdam *Eustathius File Saracensis,* interpretum oscitantia vel inscitia dicitur. Quod vero Damasci metropolitæ subesset, & ditionis Phœniciæ secundæ, hoc fit compertum ex subscriptionibus epistolæ synodicæ ejusdem provinciæ ad Leonem Imp. in quibus postremus legitur *Eustathius episc. Saracenorum.*

IV. PROVINCIA ARABIÆ.

I. ECCLESIA BOSTRORUM METROPOLIS.

BOSTRA, Hebraïce בצרה *Boſra*, quod *arcem* ſignificat, Stephano Byzantino & aliis tam pluralis generis neutri, quam ſingularis vocabulo dicta, urbs quondam Moabitidis, non Idumææ ut ſedulò monendum curavit Hieronymus in locis Hebraïcis, variiſque commentariis ſuis. Ejus meminerunt Strabo & Ptolemæus, non ſatis tamen ejus ſitu & loco deſignato, quum interim Ammiano Marcellino lib. 14. cap. 7. ingens civitas fuerit. *Arabia*, inquit, *civitates habet inter oppida quædam ingentes, Boſtram, & Geraſam, & Philadelphiam*. Philippi Imp. patria fuiſſe fertur, ceu qui in quodam Boſtrenſis pagi vico natus ſit, quem ipſe in civitatem ſuo de nomine *Philippopolim* dictam ædificavit. Boſtra priùs *nova Trajana colonia* appellabatur, rurſumque Alexandro Severo Imperatore *Trajana Alexandrina colonia*. In notitiis Hieroclis & Leonis Imp. provinciæ Arabiæ metropolis eſt. Damaſcius apud Photium in Biblioth. cod. 242. ſcribebat, Boſtram civitatem antiquam non eſſe, ſed civibus frequentatam à Severo, quum ante non-niſi caſtellum eſſet, εἰς τὰ Βόστρα τῆς Ἀραβίας, πόλιν οὐκ ἀρχαίαν (ὑπὸ γὰρ Σεβήρου τοῦ βασιλέως πολίζεται) φρούριον δὲ τὸ παλαιόν. Guillelmus Tyrius l. 14. de Bello ſacro cap. 14. provinciam Arabiæ ab Orientali diœceſi avulſam ait & Palæſtinæ adjectam à Juſtiniano Imp. tempore quintæ generalis ſynodi, annuente Vigilio papa Rom.

EPISCOPI BOSTRORUM.

I. TIMON.

TIMON, unus è ſeptem primis diaconis, primus Boſtræ vel Boſtrorum epiſcopus factus eſt, ſi Dorothei Tyrii, vel Hippolyti Thebani nomine inſcriptis ſeptuaginta duorum Domini diſcipulorum catalogis credimus, qui Græculo cuidam ſequioris ævi æquius tribuuntur. Cæterum Euſebii Cæſarien. ætate nullus ejuſmodi catalogus exſtabat Domini diſcipulorum, velut ipſe teſtatur lib. 5. hiſt. B cap. 12. τῶν δ' ἑβδομήκοντα μαθητῶν κατάλογος μὲν οὐδεὶς οὐδαμῆ φέρεται.

II. BERYLLUS.

Beryllus hæreticæ opinionis ſæculo tertio doctor, quem Euſebius lib. 6. hiſt. eccl. c. 33. Arabiæ dumtaxat epiſcopum dixerat, Boſtrorum metropolita fuit, Hieronymo auctore, qui omnia quæ ad ipſum ſpectant paucis complectitur in catalogo Scriptorum eccle- C ſiaſticorum. *Beryllus*, inquit, *Arabiæ Boſtrenus epiſcopus, quum aliquanto tempore glorioſe rexiſſet eccleſiam, ad extremum lapſus in hæreſim, quæ Chriſtum ante Incarnationem negat, ab Origene correctus, ſcripſit varia opuſcula; & maxime epiſtolas, in quibus Origeni gratias agit: ſed & Origenis ad eum litteræ ſunt. Exſtat* A *dialogus Origenis & Berylli, in quo hæreſeos coarguitur. Claruit autem ſub Alexandro Mammææ filio, & Maximino & Gordiano.* Hæc Hieronymus, qui omnia ad Beryllum ſpectantia perlegerat accuratius quam Socrates, à quo lib. 3. hiſt. cap. 7. Beryllus Philadelphiæ in Arabia epiſcopus perperam dicitur, τὸν Φιλαδελφίας τῆς ἐν Ἀραβίᾳ ἐπίσκοπον. Hoc unum omiſit Hieronymus, Origenem in Arabiam illius ab errore revocandi cauſa profectum, in ſynodo epiſcoporum cum eo congreſſum eſſe, cujus ſynodi geſta Euſebius à ſe viſa teſtatur. Illud vero libellus ſynodicus non tacet, qui Beryllum non modo Boſtrenum fuiſſe epiſcopum tradit, verum Theodoſii Coriarii hæreſim amplexum ab Origene confutatum eſſe, coacto Boſtris concilio epiſcoporum quatuordecim, & ad ſanam mentem revocatum.

III. MAXIMUS.

Eccleſiam Boſtrenſem poſt Beryllum *Maximus* egregiè adminiſtrabat, quo tempore Paulus Samoſatenus epiſcopus nequam Antiochenus Berylli doctrinam prædicavit; quocirca celebrata adverſus eum Antiochena

ECCLESIA BOSTRORUM.

utraque synodus fuit, quibus Maximus hic noster interfuit, ut Eusebii historia eccles. lib. 7. cap. 28. fertur. Ipse cum episcopis præcipuis qui secum in postremo concilio sederant, memoratur initio epistolæ, quam ad Dionysium Romanum, & Maximum Alexandrinum, & ad omnes per orbem episcopos, presbyteros, diaconos, nec-non ecclesiam omnem catholicam scripserunt.

IV. * * *.

Menologium quod Latinè translatum exstat tom. 2. antiq. lect. Canisii, ad diem 4. Octobris, in quem incidit annua memoria sancti Petri Capitoliadis episcopi & martyris, hunc ab *episcopo Bostrensi* ordinatum esse presbyterum perhibet: sed consecratoris nomen siletur.

V. Nicomachus.

In indice Patrum Nicænorum *Nicomachus Bostron,* seu *Bostrorum* legitur; itemque inter episcopos Antiochenæ synodi, quæ anno, ut aiunt, 340. vel 341. habita est, Nicomachus idem utique Bostrensis. Doctissimus Henricus Valesius ad lib. 7. hist. eccl. Eusebii Cæsariensis c. 28. observat, se in vetustissimo codice Corbeïensi, qui canonum collectionem referebat, legisse *Nicomas Bostritanus.*

VI. Titus.

Bostrensem ecclesiam regebat *Titus,* Juliano Apostata Imp. cujus malis artibus invisus factus est civibus suis, ita ut eum urbe sua expellerent; quod narrat Sozomenus l. 5. hist. cap. 15. Exstincto Juliano, ad synodum Antiochenam, quam Meletius celebrabat, venit, cujus synodicæ ad Jovianum Imperatorem cum episcopis aliis qui convenerant, ultro subscripsit, ut pote qua fides Nicæna assereretur. De eo Hieronymus pauca isthæc habet in catalogo Scriptorum ecclesiasticorum: *Titus Bostrenus episcopus sub Juliano & Joviano principibus, fortes adversus Manichæum scripsit libros, & nonnulla alia. Moritur autem sub Valente.* Qui ejus nomine libri contra Manichæos editi sunt, ejus esse non videntur, aut non-nisi prolixiorum voluminum excerptum. Sic frustra ejus nomine in Evangelium Lucæ enarratio insignitur, mera ex variis auctoribus, ejusque identidem commentariorum laciniis consarcinata catena.

VII. Bagadius.

In indice centum & quinquaginta Patrum concilii Constantinopolitani generalis prioris leguntur episcopi duo Bostreni *Agapius* & *Bagadius:* qui anno 394. in minore synodo Constantinopoli itidem habita de episcopatu contenderunt. Quorum litis hæc causa fuit, quod Bagadius quum electus consecratusque esset Bostrorum episcopus, duorum episcoporum nescio qua sententia, destitutus mox fuerit, inque locum ejus Agapius ordinatus. Quocirca Bagadius in urbem regiam profectus, causam in synodo, cui Nectarius cum Theophilo Alexandrino, & Flaviano Antiocheno præsidebat, redintegrari postulavit, ejusque destitutio præter jus facta judicata est, redacto ad ordinem Agapio. Cujus synodi actorum summa exstat in jure Græco-Romano.

VIII. Eulysius.

Quo tempore multi præsules etiam de Syria, coïtione facta in Joannem Chrysostomum insurrexerunt, ab illius partibus stetit *Eulysius* Bostrenus, qui eam ob rem exilio & custodia multari meruit. Quod Palladius dial. de vita ejusdem sancti Joannis Chrysostomi refert: Εὐλύσιον δὲ Βόστρης τῆς Ἀράβων, ἐσώτερον ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν ὁμοίως εἰς φρούριον, Μισφᾶς καλούμενον, πλησίον τῶν Σαρακηνῶν, *Eulysium similiter Bostræ episcopum, ulterius itinere trium dierum, in castello Arabum, quod Misphas dicitur, & Saracenis adjacente* custodiri mandaverunt. Hunc antea cum Cyriaco Emeseno in Bithynia, ceu incendii ecclesiæ quod Constantinopoli post ejectum urbe Joannem contigit, auctores fuissent, aliquandiu detinuerant, mox vero dimiserant. Ibid.

IX. Antiochus.

Antiochus Bostrorum metropolita fuit dudum ante sæculi quinti medium, qui an. 431. ad synodum generalem quæ Ephesi celebrabatur, cum Joanne Antiocheno & aliis Orientalibus veniens, eorum parti addictus mansit, variisque adversus legitimum concilium litteris gestisque subscripsit, unde communionis catholicæ extorris factus fuit. Post schisma ejuravit, Nestoriumque, uti Joannes ipse Antiochenus Proclo Constantinopolitano significavit epistola quæ exstat capite 197. collectionis ex Tragœdia Irenæi. *Arabes,* aiebat, *per metropolitam suum, qui hic adfuit, religiosissimum Antiochum, his acquieverunt.*

X. Constantinus.

In conventu episcoporum Berytensi, in quo præside Domno Antiocheno Ibæ Edesseni causa disceptata est, aderat *Constantinus episcopus Bostræ,* Κωνσταντῖνος ἐπίσκοπος Βόστρης. Adfuit subinde latrocinio Ephesino, cujus profanis gestis suffragatus est: at post biennium factum revocavit in synodo Chalcedonensi, cujus definitionibus subscripsit actione

præſertim ſexta, qua à Patribus fuerat deſignatus cum aliis quibuſdam, ut conditam ab Anatolio Conſtantinopolitano fidei formulam emendaret.

XI. ANTIPATER.

Leo Imperator *Antipatro* reverentiſſimo epiſcopo Boſtrorum, Arabiæ metropolitæ, ut metropolitis aliis, Proterii Alexandrini necem litteris datis nuntiavit, præcipiens ut ſuum de Chalcedonenſi concilio ſenſum efferrent: qui viciſſim cum provinciæ ſuæ ſynodo Imperatori, uti decebat, ſubſcripſere. Boſtrorum eccleſiæ præerat Antipater ſub poſtrema S. Euthymii tempora, quod vitæ illius ſcriptor hac narratione ſignificat: *Terebon Saracenus, Saracenorum Phylarchus, cogente neceſſitate Boſtram profectus, à quodam Phylarcho altero circumventus, comprehenſus eſt ab illo qui magiſtratum gerebat. Re cognita magnus Euthymius beatiſſimo Antipatro Boſtrenſem eccleſiam tunc gerenti, Deique cognitionis radios vibranti, ſcripſit :* γράφει τῷ τελεσμακαρείῳ Ἀντιπάτρῳ τῷ τηνικαῦτα τὴν ἐκκλησίαν Βόστρων ἰθύνοντι, καὶ τὰς τῆς θεογνωσίας ἀκτῖνας πανταχοῦ ἐκπέμποντι, *ut operam daret Tereboni à vinculis liberando. Miſit quoque cum litteris Gaïanum fratrem Stephani Jamniæ epiſcopi. Litteris magni Euthymii acceptis, ſanctus Antipater Terebonem omni nexu exſolvit, & commeatu inſtructum ad magnum Patrem miſit. Cupiens autem Euthymii ſemen apud ſe habere, Gaïanum retinuit, & Medaborum epiſcopum ordinavit.* Multa ſcripſit Antipater, præſertimque adverſus Origenem, quorum voluminum fragmenta aliquot ſuperſunt: illaque magni fiebant olim à ſanctiſſimis Palæſtinæ monachis, quo tempore illius doctrinæ labes ea in regione graſſabatur. Ejus memoria colitur in menæis Græcorum die 13. Junii.

XII. JULIANUS.

Ex Theodoſii ſanctiſſimi archimandritæ diſcipulo *Julianus* Boſtrenſis epiſcopus eſt factus, quo tempore Anaſtaſius Romanorum Imperator erat: qui quum Severi Antiocheni communionem exhorreret, eccleſia ſua pulſus in Palæſtinam ad magiſtrum quondam ſuum reverſus eſt. Id quod Marcellinus comes & Victor Tunnunenſis ſuis in chronicis indicant, Evagrius quoque lib. 3. hiſtor. eccl. cap. 33. pluribus vero vitæ ſancti Theodoſii ſcriptor, quam apud me manu exaratam habeo. Ὁ μακάριος Ἰουλιανὸς τοῦ μεγάλου τούτου γενόμενος φοιτητὴς, ait, τὸν τῆς ἀρχιερωσύνης κατὰ τὴν Βόστραν παρὰ τοῦ Θεοῦ τῶν ὅλων διέπων θρόνον, ἐκ ποίμνης θαυμαστῆς ποιμὴν γενόμενος ἄριστος, τῇ τοῦ ἤδη μνημονευθέντος βασιλέως μὴ εἴξας πίστει, οὐ γνώμῃ ἐξορείαν καταδικασθεὶς, τὰ ἐνταῦθα κατέλαβε, καὶ τῷ κατὰ Χριστὸν αὖθις συναναστρέφεται πατρὶ, καὶ συμφιλοσοφεῖ ἅμα αὐτῷ, ὡς ἀληθῶς ἔξω τῶν κοσμικῶν ὅρων γενόμενος πρὸς τὰ οὐράνια· τοῦ αἱρετικοῦ δὲ οὐκ εἰς μακρὰν διὰ τῆς τοῦ βασιλέως τελευτῆς παυσαμένου χειμῶνος, καὶ οἷα εὐδίας τινὸς τῆς ὀρθοδοξίας ταῖς ἁγίαις τοῦ Θεοῦ ἀναλαμψάσης ἐκκλησίαις, ἐν τῷ ἱερῷ αὐτοῦ εἰκότως καὶ ὁ ὅσιος Ἰουλιανὸς ἀποκαθίσταται θρόνῳ. *Beatus Julianus, qui magni viri diſcipulus fuerat, Dei nutu Boſtrenſis eccleſiæ thronum tenens, ex admirabili ove optimus paſtor evadens, quum illius cujus ſupra memini Imperatoris* (Anaſtaſii) *fidem non admitteret, ejus quoque ſententia exilio damnatus fuit, & huc veniens, rurſum cum ſuo ſecundum Chriſtum patre converſans, extra mundi fines factus, cæleſti ſapientiæ ſtuduit. Brevi poſt ſedata Imperatoris interitu hæretica procella, affuſaque ſanctis Dei eccleſiis quadam veræ fidei ſerena luce ſanctus Julianus ſuis, uti par erat, ſedibus redditur.* Addit auctor, quum Julianus, unaque cum eo Theodoſius Boſtrenſem metropolim adveniſſent, omneſque cives venerabilem ſenem archimandritam, Abrahami inſtar cum ſpirituali ipſius Iſaaco excepiſſent, mulierem hæreticam, quæ Theodoſium impoſtorem appellitabat, acerbiſſimo funere blaſphemiæ pœnam retuliſſe. In prato ſpirituali cap. 94. venenum Juliano à quibuſdam ejus civibus propinatum, ſed quum facto crucis ſigno poculum ebibiſſet, nihil ipſi noxæ accidiſſe fertur.

XIII. JOANNES.

In quinta ſynodo generali ſedit & ſubſcripſit *Joannes epiſcopus Boſtrorum.*

XIV. SIMEON.

Anaſtaſius Antiochenus Patriarcha, primus utique, *Simeoni* epiſcopo Boſtrorum diſſertationem de Sabbato ſcripſit, cujus fragmenta quædam lecta ſunt act. 4. ſynodi Nicænæ ſeptimæ generalis, exſtantque p. 248. tom. 7. Concil.

XV. STEPHANUS.

Stephanum Boſtrenſem habemus in fragmentis libri contra Judæos, quæ in appendice lib. 3. S. Joannis Damaſc. *de Imaginibus* referuntur, hac inſcriptione, Στεφάνου Βοστρηνοῦ κατὰ Ἰουδαίων κεφαλ. δ'. *Stephani Boſtreni contra Judæos c. 4.* Eodem vero modo imaginum ſacrarum ritum qui communi apud Chriſtianos uſu receptus erat, Stephanus defendit, quo adverſus eoſdem Judæos Leontius Neapolis in Cypro epiſcopus, ut ejuſdem ætatis ambo fuiſſe videantur.

XVI. GREGORIUS.

An. 1671. die 20. Octobr. & 15. Novem-

ECCLESIA BOSTRORUM.

bris, *Gregorius archiepiscopus* seu *metropolita* Bostrorum duplici Macarii Antiocheni Patriarchæ de Eucharistia testimonio subscripsit, nec-non alteri Neophyti itidem Patriarchæ qui Macario successit, dato 3. Martii anno 1673. quæ legere est tom. 3. de Perpet. fid. pag. 736. 743.

A Anno 1672. in concilio Hierosolymitano quod eosdem Calvinianos digna nota & censura inussit, sedit subscripsitque *Philemon hieromonachus, & archimandrita, & administrator sanctissimæ metropolis Bostrorum.* Φιλήμων ἱερομόναχος, καὶ ἀρχιμανδρίτης, καὶ διοικητὴς τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Βοστρῶν.

II. ECCLESIA ADRAORUM.

ADRAA, eadem quæ in scripturis Edrai dicitur, civitas, in Batanæa ultra Jordanem posita erat, ad quam nimirum ab Israëlitis victus est Og rex Basan, Num. 21. v. 33. sic censet Hieronymus post Eusebium in locis Hebraïcis. *Adjacet,* inquit, *urbi Astaroth in Batanæa Adraa civitas Arabiæ, quasi in sexto milliario.* Hanc habent notitiæ Hieroclis & Græca vetus, nec ignota Ptolemæo fuit.

EPISCOPI ADRAORUM.

I. ARABION.

IN Seleuciensi synodo Georgii Alexandrini & Acacii Cæsariensis Arianicæ factioni adhæsit, eorumque formulæ fidei subscripsit B Ἀραβίων ἐπίσκοπος Ἀδράων, *Arabion episcopus Adraorum.*

II. URANIUS.

Inter episcopos *provinciæ Bostrorum,* qui synodo Constantinopolitanæ generali priori interfuisse memorantur, *Uranius Adramensis* reperitur.

III. PROCLUS.

In Constantinopolitana synodo quæ, Flaviano archiepiscopo præside, Eutychem primum damnavit, ut & in conventu, in quo illius synodi gesta relecta & examinata sunt, sedebat *Proclus* Adraorum: qui post triennium ad concilium Chalcedonense venit, subscripsitque inter episcopos Arabiæ Πρόκλος ἐπίσκοπος Ἀδράων, *Proclus episcopus Adraorum.*

IV. DORYMENIUS.

Synodo quintæ generali adfuit & subscripsit *Dorymenius episcopus Adraorum,* aliàs *Dorymenes.*

III. ECCLESIA MEDABORUM.

MEDABA prisca civitas Moabitidis, in scripturis, ac præsertim ex Prophetis Isaïa & Hieremia celebris, Ptolemæo quoque, Hierocli, veterisque notitiæ consarcinatori nota, imo & Willelmo Tyrio, cui *Medava* dicitur.

EPISCOPI MEDABORUM.

I. NONNUS.

CONSTANTINUS Bostrorum metropolita act. 6. synodi Chalcedonensis pro multis provinciæ suæ episcopis subscriptus legitur, in quibus *Nonnus civitatis Zerabenæ,* Νόννυ πόλεως Ζεραβηνῆς, quidam codices Græci Ζεζαβηνῆς *Zezabenæ;* emendandum puto Μεδαβηνῆς, *Medabenæ,* seu *Medabæ, Medaborum.*

II. GAIANUS.

Ex monacho S. Euthymii archimandritæ in C Palæstina discipulo *Gaïanus* Medaborum episcopus consecratus fuit ab Antipatro Bostrorum, ut fertur in ejusdem Euthymii vita. Τὸν δὲ Γαιανὸν κρατήσας, Εὐθυμίυ ἔχειν σπέρμα βυλόμϑμος παρ' αὐτῷ, ἐπίσκοπον αὐτὸν τῆς Μηδαβῶν πόλεως ἐχειροτόνησεν. *Retento autem Antipater Gaiano, Euthymii semen apud se habere volens, episcopum civitatis Medaborum ipsum ordinavit.*

IV. ECCLESIA GERASÆ.

GERASAM Arabiæ attribuunt Hierocles, & notitia vetus altera, quinetiam Ammianus Marcellinus lib. 14. cap. 8. provinciam hanc civitates habere inter oppida ingentes ait, Bostram, Gerasam & Philadelphiam. Atqui Gerasa in ea regionis trans Jordanem parte quæ *Galaaditis* dicebatur, posita erat, à qua hodieque *Giaras* tota Arabibus dicitur. Josephus

lib. 3. de Bello c. 3. Peræam, seu trans-Jordanensem tractum, Gerasa & Philadelphia ad Solis ortum terminari adserit, πρὸς ἣ Φιλαδελφίᾳ ἢ Γεράσοις ἀποτέμνε). Legendum quippe Γεράσοις ex manuscriptis codicibus & Ruffini translatione, non Γεράφοις, ut edita habent. Eusebio & Hieronymo in locis Hebraïcis, torrens Jaboc inter Gerasam & Philadelphiam fluebat, Gerasa quarto milliario à Jaboc distante, paucis itidem milliariis à Jordane, si Willelmo Tyrio credimus. Certe Dominus trajecto mari Tiberiadis, Gerasenorum fines ingrediebatur. Matth. 8. v. 28. Marc. 5. v. 1. Luc. 8. v. 26. 37. Una civitatum Decapolis erat. ECCLESIA GERASÆ.

EPISCOPI GERASÆ.

I. EXERESIUS.

IN synodo Seleuciensi *Exeresius* factioni Acacii Cæsariensis, & Georgii Alexandrini Arianorum se junxit, quorum formulæ fidei subscripsit Ἐξερέσιος ἐπίσκοπος Γερασῶν, *Exeresius episcopus Gerasorum.* Legero Ἐξαιρέσιος, *Exæresius.* Epiph. hær. 73. n. 26.

II. PLANCUS.

Act. 10. concilii Chalcedonensis, ubi synodi Antiochenæ sub Domno Patriarcha in A causa Ibæ Edesseni habitæ gesta referuntur, eidem interfuisse legitur, Πλάγκος ἐπίσκοπος τῆς κτῆ Γεράσων ἁγίας πόλεως. *Plancus episcopus sanctæ Gerasorum civitatis hæc eadem decrevi.* Constantinus Bostrorum pro multis provinciæ suæ episcopis act. 6. concilii Chalcedonensis subscribens, primo loco Plancum civitatis Gerasorum posuit, Πλάκου (lege Πλάγκου) πόλεως Γερασῶν, *Planco civitatis Gerasorum.*

V. ECCLESIA PHILIPPOPOLIS.

PHILIPPOPOLIM in agro Bostreno à Philippo ejusque filio Imperatoribus conditam dixi, ubi de Bostris actum est. Hanc memorant Hierocles & notitia vetus: quæ in nummis colonia est, suosque insuper episcopos habuit.

EPISCOPI PHILIPPOPOLIS.

I. HORMISDAS.

ACtione 1. 2. & 3. Chalcedonensis concilii, eidem interfuisse fertur *Hormisdas Philippopolis Arabicæ, provinciæ Arabiæ.* Ita quidem B Latini codices habent. In Græcis omissum *provinciæ Arabiæ* nomen, ut in aliorum episcoporum nomenclatione.

VI. ECCLESIA PHILADELPHIÆ.

PHILADELPHIAM in Decapoli Cœlesyriæ Plinius collocat lib. 5. cap. 18. ut & Ptolemæus, quam Hieronymus ævo suo *Amman* dictam tradit, dudumque antea Polybius τὰ Ραβαταμάνα Ἀραβίας, *Rabatamana Arabiæ.* Ipsa ergo est celebris illa Ammonitarum metropolis, quam David olim obsedit & expugnavit, 2. Reg. 11. quamque à Ptolemæo Philadelpho appellatam aiunt. Inter ingentes Arabiæ civitates Ammiano Marcellino censetur, ut Gerasa & Bostra, imo & metropolis titulo aucta, quantum ex his quæ de ejus episcopis sunt dicenda, constat. Hodie Palæstinæ diœcesis censetur: imo forte à temporibus S. Sophronii Patriarchæ Hierosol. de quo vide acta concilii Lateranensis sub Martino I.

EPISCOPI PHILADELPHIÆ.

I. CYRION.

IN indice Patrum Nicænæ synodi, inter episcopos provinciæ Arabiæ legitur *Cyrion Philadelphiæ,* qui etiam in synodo Antiochena cum Arabiæ Petrææ præsulibus aliis sedit.

II. EULOGIUS.

In actis synodi Chalcedonensis passim ei adfuisse subscripsisseque legitur, Εὐλόγιος ἐπίσκοπος μητροπόλεως Φιλαδελφίας, *Eulogius episcopus metropolis Philadelphiæ,* itemque *metropolitanus provinciæ Arabiæ,* pro aliis atque C aliis codicibus Latinis.

III. JOANNES.

Grassante per Orientem Monotheletica hæresi, Martinus Papa cum synodo sua Lateranensi, *secundum potestatem sibi in gratia datam per S. Petrum Apostolorum principem Joanni dilecto fratri episcopo Philadelphiensium civitatis* præcepit, *ut locum suum in omnibus ecclesiasticis officiis in partibus Orientis suppleat & creet in omnibus civitatibus quæ Antiochenæ*

ECCLESIA PHILADELPHIÆ.

sedi & Hierosolymitanæ sacerdotaliter subsunt, episcopos, & presbyteros, & diaconos, &c. Quæ illi est credita potestas metropolitica superior, quando Antiochenam sedem Monotheleta hæreticus tenebat, Hierosolymitana vero, Sophronio defuncto, pastore viduata erat. Exstant litteræ synodicæ Martini ad ipsum, ad ecclesiam item Hierosolymitanam, ad Theodorum episcopum Esbuntiorum, & Antonium Bacathorum, quibus hæc significat.

IV. PHOTIUS.

Sedet hodie *Photius episcopus Philadelphiæ*, qui Palæstinæ censetur, ὁ Φιλαδελφείας Φώτιος.

VII.

ECCLESIA NEVES.

HIERONYMUS in locis Hebraïcis, ubi post Eusebium de Ninive loquitur, quæ Assyriorum regni caput fuit, subjungit esse *& aliam usque hodie civitatem Judæorum, nomine Ninivem, in angulo Arabiæ, quam nunc corruptè Ninevem vocant.* Hanc esse quæ in notitia veteri & alibi Νέβη & Νέβη, ac Nove dicitur potius quam vetusta *Nebo,* mihi omnino arridet. Nam medio itinere erat venientibus Damasco Scythopolim, in Itinerario Antonini. Alia rursum à Nobe quæ *Canath* prius dicebatur. Suos vero civitas hæc vel oppidum episcopos habuit.

EPISCOPI NEVES.

I. PETRONIUS.

INter Orientales episcopos, qui ab Ephesina synodo ad quam venerant, cum Joanne Antiocheno defecerunt, & variis adversus illam scriptis intercesserunt, *Petronius episcopus Neuvæ* occurrit, qui proinde à legitimo concilio communione cum suis privari meruit.

II. JOBIUS.

Act. 6. concilii Chalcedonensis Constanstantinus Bostrorum proditionis suæ episcopis subscribens *Jobium civitatis Nebes* memoravit, Ἰωβίου πόλεως Νέβης. Latini codices habent *Jovium.*

III. ISAAC.

Circa annum 540. claruit *Isaac* Syrus, urbis Ninives, seu Neves episcopus, qui austerioris vitæ amore episcopatu abdicato, in eremum se recepit. Fertur in Italiam venisse, & prope Spoletum vixisse: quod colligunt ex lib. 3. dialogorum S. Gregorii Magni c. 14. Ejus sermones asceticos 87. Patricius & Abraamius monachi de Laura sancti Sabæ prope Hierosolymam collegerunt. Vide Lambecium Bibl. Cæsar. lib. 5. pag. 73.

VIII.

ECCLESIA ESBUNTIS.

ESBUS ipsa est prisca Esebon Moabitarum regionis caput, de qua præsertim Hieronymus de locis Hebraïcis: *Esebon civitas Seon regis Amorrhæorum in terra Galaad, quæ quum ante fuisset Moabitarum, ab Amorrhæis belli jure possessa est. Meminit hujus Hieremias, Esaïas quoque in visione contra Moab. Porro nunc vocatur Esbus, urbs insignis Arabiæ, in montibus qui sunt contra Hiericho, 20. à Jordane millibus distans. Fuit autem in Tribu Ruben separata Levitis,* sed in confinio Tribus Gad. Plinius lib. 5. c. 11. Esbonitarum meminit: apud Ptolemæum Σεβουῦτα pro Εσβουῦτα Librarii imperiti scripserunt. Omissa vero est in notitia Hieroclis.

EPISCOPI ESBUNTIS.

I. GENNADIUS.

IN indice Patrum Nicænorum de provincia Arabiæ, visitur *Gennadius Esbundorum.*

II. ZOSIUS.

In excerptis quæ Latinè exstant, ex Tragœdia Irenæi, variis Orientalium actis & decretis adversus Cyrillum & Ephesinam synodum subscripsit *Zosis episcopus Esbuntis,* seu potius *Zosius,* pro quo subinde Constantinus Bostrorum, ut pro multis aliis suæ provinciæ sub se constitutis actione 6. Chalcedonensis concilii subscripsit Ζωσίου πόλεως Εσβουντίων. *Zosio civitatis Esbuntiorum.*

II. THEODORUS.

Theodoro episcopo Esbuntiorum, Θεοδώρῳ ἐπισκόπῳ Εσβουντίων, quum orthodoxam fidem adversus Monotheletarum hæresim tueretur, Martinus Papa I. suo Lateranensisque synodi nomine epistolam scripsit quæ exstat, qua gratulabatur de eorum in Arabia & Palæstina furore depresso, hortabaturque, uti Joanni Philadelphiæ Apostolicæ sedis per Antiochenam & Hierosolymitanam diœceses vicario, morem gereret.

IX. ECCLESIA

IX. ECCLESIA NEAPOLIS.

NEAPOLIM in provincia Arabiæ habent Hierocles & notitia vetus altera, cujus nuſquam apud auctores mentio occurrit, quæ & epiſcopos proprios habuit.

EPISCOPI NEAPOLIS.

I. SEVERUS.

IN catalogo Patrum ſynodi Conſtantinopolitanæ generalis prioris de provincia Boſtrorum cenſetur *Severus Neapolitanus*.

A

II. CHILON.

Conſtantinus Boſtrorum act. 6. concilii Chalcedonenſis ſubſcripſit quoque pro *Chilone civitatis Neapolis*, Χείλωνος πόλεως Νέας πόλεως, ut pro aliis qui ſub ſe conſtituti erant.

X. ECCLESIA DIONYSIADIS.

NOtitia Hieroclis & alia vetus epiſcopatuum Dionyſiadem habent in Arabia: quam apud ſcriptores alios non reperi.

EPISCOPI DIONYSIADIS.

I. SEVERUS.

NIcænorum Patrum catalogus inter Arabiæ epiſcopos *Severum Dionyſiadis* habet.

II. ELPIDIUS.

Sic in indice Patrum Conſtantinopolitanæ B ſynodi generalis prioris, *Elpidius Dionyſienſis*, lege *Dionyſiadenſis*.

III. MARAS.

Conſtantinus Boſtrorum in Chalcedonenſi ſynodo pro epiſcopis ſub ſe conſtitutis ſubſcripſit act. 6. in quibus *Maras Civitatis Dionyſiadis*, Μαρᾶ πόλεως Διονυσιάδος.

XI. ECCLESIA ERRHÆ.

ERRHAM male quidam accipiunt pro Gerrha à qua Gerrhæi, quando Gerrhæi in Idumæa potius, quam in Arabia ſedes habuerunt: quippe qui, Plinio teſte lib. 6. c. 28. Minæis vicini erant. In Itinerario autem Antonini *Era* ſive *Errha*, Damaſco Scythopolim pergentibus, primum oppidum eſt. Quanquam Ptolemæus primam Batanææ urbem Gerrham ponit. Quidni demenda littera Γ! Nec Errham, nec Gerrham Hierocles habet, niſi ipſa ſit quæ in ejus notitia Ἱεράπολις nominatur, ceu potius Ἐῤῥαπόλις.

EPISCOPI ERRHÆ.

I. JOANNES.

ACtione ſexta ſynodi Chalcedonenſis Conſtantinus Boſtrorum ſubſcripſit pro *Joanne epiſcopo civitatis Errhæ*, καὶ Ἰωάννου πόλεως Ἔῤῥης, vel Ἔῤῥας, ut latini codices indicant in collectione nova Clariſſimi Baluzii.

XII. ECCLESIA CONSTANTIÆ.

CONSTANTIAM Arabiæ urbem habet Hieroclis notitia, quæ apud veteres aliàs non memoratur, niſi in actis ſynodorum.

EPISCOPI CONSTANTIÆ.

I. CHILON.

IN indice Patrum concilii Nicæni de provincia Arabiæ, *Chilon Conſtantienſis*.

II. SOLEMUS.

Conſtantinus Boſtrorum metropolita defi- C nitionibus ſynodi Chalcedonenſis act. 6. pro *Solemo civitatis Conſtantinæ* ſive *Conſtantiæ*, Σωλήμου πόλεως Κωνσταντίνης ſubſcripſit, ut pro aliis ſub ſe conſtitutis.

XIII. # ECCLESIA CANATHÆ.

CANATHAM in Decapoli Cœlesyriæ Ptolemæus posuit, ut & Plinius: imo & Josephus lib. 1. de bello cap. 14. in Cœlesyria: quæ ipsa est vetus Canath, cujus in scripturis sacris mentio Num. 32. v. 42. & 1. Paral. 2. v. 23. quemadmodum Hieronymus post Eusebium monuit. *Canath vicus Arabiæ*, inquit, *quæ nunc Canatha dicitur, quam quum cepisset Nabau, appellavit Nabotholiam. Fuit autem in Tribu Manasse, in regione Trachonitidi, juxta Bostram.* Quo loco Eusebium Hieronymus exscribens, pro *Nobe*, quod in vulgata Latina, velut in Hebræo legitur, *Nabau* posuit, ex Græca quæ 70. Interpretum dicitur versione. Quod sequitur *Nabotholiam* Librariorum error est. Unde altero loco ubi de Nabau agit, Naboth dumtaxat scripsit. Canatha Κάναθα plurali numero dixit Josephus.

EPISCOPI CANATHÆ.

I. Theodosius.

PRædatoriæ synodo Ephesinæ interfuit, nefariisque decretis ejus suffragatus est *Theodosius episcopus Canothæ*. Subinde factum revocavit in Chalcedonensi, cujus definitionibus subscripsit act. 6. Θεοδόσιος ἐπίσκοπος Κανώθας ὁρίσας ὑπέγραψα, *Theodosius episcopus civitatis Canothæ definiens subscripsi.* Adfuisse rursum legitur synodo Gennadii Constantinopolitani, in qua de Simoniacis actum est anno 459.

XIV. # ECCLESIA MAXIMIANOPOLIS.

PRæter *Maximianopolim* secundæ Palæstinæ altera ejusdem nominis trans-Jordanem in Arabia urbs fuit, quæ ex solis concilii Chalcedonensis actis innotescit.

EPISCOPI MAXIMIANOPOLIS.

I. Severus.

ACtione 6. concilii Chacedonensis Constantinus Bostrorum metropolita subscripsit etiam pro *Severo Maximianopolis episcopo*, Σεβήρου Μαξιμιανουπόλεως, tanquam sub se constituto. καὶ ὑπὲρ τῶν ὑπ' ἐμέ.

XV. # ECCLESIA CHRYSOPOLIS.

SUb Bostrensi archiepiscopatu in ultima notitia Latina apud Carolum à sancto Paulo, & in Willelmo Tyrio lib. 14. cap. 12. ecclesia Chrysopolis est. An-non hæc civitas ab auro appellata, eadem fuerit atque דיזהב *Dizahab* illa cujus Hebræa scriptura meminit ipso libri Deuteronomii initio, ubi nostra translatio habet, *ubi est auri plurimum!* Illic enim civitas Arabiæ versus Moabitidem indicatur.

I. Joannes.

JOANNES *Chrysopolis Arabiæ* adfuit synodo Chalcedonensi, ut fert Latina translatio p. 90. In catalogo Latino hujus synodi Patrum provinciæ Arabiæ *Joannes Cyropolitanus* scribitur.

OBSCURIORUM ALIARUM SEDIUM
quæ metropoli Bostrorum subjectæ erant, episcopi.

CONSTANTINUS Bostrorum, de quo jam sæpe dictum est, metropolita, actione sexta synodi Chalcedonensis pro episcopis sub se constitutis subscribens, aliquos nominavit, quorum sedes ignorantur, corruptis plurium, ut mihi videtur, Librariorum imperitia, tum Græcis, tum Latinis civitatum vocabulis. Hi nimirum.

Malchus *civitatis Aëni*. Sic habent codices Corbeïensis & Divionensis in nova collectione conciliorum Baluzii, juxta atque Græcus fert textus, Μάλχου πόλεως Αἴνου. Latina translatio, *civitatis Avaræ*.

Gautus civitatis Neelorum Græcè Γαυτοῦ πόλεως Νεέλων. Latini codices, *Gautone civitatis Nehelon*, alias *Elon*, *Elorum:* in editis, *Alanorum*. Annon hæc urbs sit, quæ *Eleale* Isaiæ 16. v. 9. Hieremiæ 48. v. 34. in terra Moab!

Anastasius *civitatis Eutimiæ*, Αναστασίου πόλεως Εὐτιμίας. Latina translatio *Anithæ*. Codices vero Latini alii *Eutimiæ*.

V. PROVINCIA CILICIÆ PRIMÆ.

I. ECCLESIA TARSENSIS METROPOLIS.

TARSUS Ciliciæ metropolis haud procul à mari, ad Cydnum fluvium, qui ipſam interfluit poſita, Geographis omnibus paſſim aliiſque ſcriptoribus Græcis & Latinis notiſſima, quam Baſilius Seleuciæ in Iſauria epiſcopus lib. XI. de Miraculis S. Teclæ martyris primam Orientalis tractûs eſſe prædicat, ad quam appellerent quicumque Orientem verſus pergerent, ob portûs utique opportunitatem, qui, Strabone teſte, lacu conſtabat: quæ pulcritudine, magnitudine, cæteriſque ornamentis ſplendida opulentaque haberetur. Gloriari poſſet *civitas libera,* ait Plinius; libertate ſcilicet donata, quia Cæſari priori nec-non poſteriori, Julio nimirum & Octaviano Auguſto adverſus Pompeium & Caſſium totis ſtudiis cives ejus adeo faverant, ut eam *Juliopolim* vocarent, ut Dio teſtatur lib. 47. p. 342. Hinc Paulus Apoſtolus, quia Tarſenſis, civis quoque Romanus erat, qui Tarſum patriam cœleſti doctrina imbuere inprimis ſategit, Hieroſolymis ad eam itinere ſuſcepto. In ea quippe manſit, donec à Barnaba quæſitus, Antiochiam inde ductus fuit. Quocirca quum multi de Cilicia Gentiles Chriſto nomen dediſſent, quod nonnulli qui ex Judæis crediderant, alios circumcidi legemque Moſaïcam obſervare vellent, Apoſtoli in Hieroſolymitana ſynodo epiſtolam non Antiochiæ ſolum Syriæque fidelibus, ſed etiam Ciliciæ ſcripſerunt, quam refert Lucas Act. 15. v. 23. *Apoſtoli & ſeniores fratres, his qui ſunt Antiochiæ, & Syriæ, & Ciliciæ fratribus ex gentibus, ſalutem.* Tum deinde per Ciliciam Chriſti fides magis magiſque aucta eſt, ac innumerorum Martyrum trophæis illuſtrata; quorum variis in martyrologiis & menologiis frequens memoria fit.

EPISCOPI TARSI.

I. JASON.

COgnatus fuit Apoſtoli Pauli *Jaſon*, ut ipſe A Paulus ad Romanos 16. v. 21. teſtatur: *ſalutat vos Timotheus adjutor meus, & Lucius & Jaſon, & Soſipater cognati mei.* In Menæis Græcis Tarſi natus dicitur, hujuſque urbis primus antiſtes, utique ex ementiti Dorothei Tyri catalogo Diſcipulorum Chriſti, cujus ſuſpecta fides eſt.

II. URBANUS.

In actis Græcis de ſanctis Petro & Paulo Apoſtolis, quæ à Bollandi Continuatoribus edita ſunt ad diem 29. Junii, *Urbanus* à Paulo B Tarſenſibus epiſcopus datus legitur, poſt Jaſonis utique obitum, modo Jaſon Tarſenſis eccleſiæ curam geſſerit.

III. ATHANASIUS *Martyr.*

Sub Valeriano Imperat. martyrio functus eſt *Athanaſius* Tarſi epiſcopus, ex Martyrologio Romano die 22. Aug. *Tarſi SS. Athanaſii epiſcopi & martyris, & Anthuſæ nobilis feminæ, quam ipſe baptizaverat, & duorum ejus ſervorum, qui ſub Valeriano Imper. paſſi ſunt.* Sic Menæa quoque eadem die. Lambecius Bibl. Cæſareæ cod. XIV. martyrium Anthuſæ ejuſque puerorum ſeu filiorum Neophyti & Chæreſimi, nec-non Athanaſii epiſcopi Tarſi, qui eos baptizavit, contineri refert.

IV. HELENUS.

Tarſenſi jam eccleſiæ præerat *Helenus*; quo tempore Fabio Antiocheno defuncto, Demetrianus ſucceſſit; quod conſtat ex Dionyſii Alexandrini ad Cornelium Papam de Novato epiſtola, cujus meminit Euſebius lib. 6. hiſt. eccl. cap. 46. qua nempe ſignificabat, *ſe* ὑπό τε Ἑλένου τοῦ ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας ἐπισκόπου, *ab Heleno Tarſi Ciliciæ epiſcopo, & à cæteris qui cum eo convenerant, Firmiliano ſcilicet, Cappadociæ, & Theoctiſto Palæſtinæ provinciæ epiſcopis invitatum eſſe, ut ad ſynodum Antiochenam accurreret, in qua quidam Novati ſchiſma confirmare tentabant;*

ECCLESIA TARSENSIS.

sibi nuntiatum esse quod Fabius diem extremum obiisset, Demetrianus vero ejus in locum esset constitutus Antiochenæ ecclesiæ episcopus. Ad Antiochenam itaque synodum quæ Novati causa celebrabatur, Helenus venerat anno circiter 253. De ipso, ut de Firmiliano, deque omnibus per Ciliciam & Cappadociam sacerdotibus, Stephanus Papa subinde scripsit, se ab eorum communione discedere paratum, quod hæreticos rebaptizarent. In synodis insuper Antiochenis duabus Helenus sedit, quæ Pauli Samosateni Antiochiæ præsulis hæretici causa coactæ sunt, ut perhibetur apud Eusebium lib. 7. c. 27. 28. & 29. Quinimo synodi posterioris epistolæ Dionysio Romano, Maximo Alexandrino, & ad catholicam omnem ecclesiam scriptæ, ante alios episcopos qui sacro illi conventui aderant primus nominatur: *Dionysio, Maximo, &c.* Ἕλενος, καὶ Ὑμέναιος καὶ Θεόφιλος, *Helenus, & Hymenæus, & Theophilus, &c.*

V. Clino.

Acta S. Pelagiæ Tarsensis virginis & martyris, cujus annua memoria à Græcis recolitur die 4. Maii & 5. Octobris, hanc à *Clinone* Tarsensi episcopo baptizatam, & eo erudiente martyrium obiisse, sepultamque ab ipso tradunt; quæ tamen Henschenio & Papebrochio suspecta sunt, ut & quæcumque de Pelagia in Menæis recitantur. Cæterum Menæa Græca quæ Venetiis prostitere, pro Clinone vel Clino *Quartum* habent, quibus consentanea illa sunt quæ Latine reddita exstant tom. 2. Antiq. lect. Canisii. Alioqui *Helenum* pro Clino legendum putavero.

VI. Lupus.

Synodis Ancyranæ & Neocæsariensi quæ exeunte persequutione, ante Nicænum concilium habitæ sunt, subscriptus legitur *Lupus Tarsensis Ciliciæ,* post Agricolaum Cæsareæ Palæstinæ.

VII. Theodorus I.

Tarsensem ecclesiam post Lupum suscepit *Theodorus I.* Auxentii Mopsuestiæ episcopi frater junior, Athenis egregie eruditus, ut mihi Suidas auctor est in *Auxentio:* Ἀδελφὸς νεώτερος ἦν Θεόδωρος, ἀνὴρ τῶν Ἀθήνησι παιδευθέντων, ὃς καὶ αὐτὸς χρόνον ὕστερον ἐπισκοπὴν τῆς Ταρσοῦ ἐκκλησίας ἔτυχε κληρωσάμενος. Hujus auditorem aliquando fuisse subdit Aëtium Anomœorum principem. Atqui episcoporum Ciliciæ qui Nicæno concilio interfuerunt, primus est *Theodorus Tarsensis.*

VIII. Antonius.

Philostorgius Arianus *Antonium* Tarsi episcopum è discipulis Luciani Martyris unum fuisse narrat lib. 2. cap. 14. Ἀντώνιον μὲν Ταρσοῦ τῆς Κιλικίας, qui perinde atque Leontius illibatam pietatem servaverit, seu simulaverit potius. Hujus apud horum temporum scriptores vel descriptores alios nulla mentio.

IX. Silvanus.

X. Acacius.

Sub Constantio Imperat. Tarsi episcopus *Silvanus* fuit, qui certe Antonio proxime suffectus sit, vir Semi-arianorum imo & Macedonianorum partibus addictus, qui cum suis bene multis in Seleuciensi synodo à Georgio Alexandrino, Acacio Cæsariensi, aliisque apertioribus Arianis se segregavit. Ea soluta, in altero quod Ariani Constantinopoli habuerunt conventiculo, sacerdotio unà cum Eleusio Cyzici nonnullisque aliis destitutus fuit, sedeque sua pelli jussus à Constantio. Post vero quia Verbum Patri substantia nullo discrimine simile credebat, in Lampsaceno concilio sub Valente Imp. Nicænam fidem professus est, & à synodo cum Eustathio Sebastiæ, ac Theophilo Castabalorum in occiduas partes ad Valentinianum Imper. alterum delegatus anno 366. Unde anno circiter 370. cum Liberii Papæ & Romanæ synodi litteris in Orientem rediit: quod apud Basilium magnum epistola 60. legere est, qui & Silvanum *Beatum* appellare non dubitat, καὶ μακάριον Σιλουανόν. Sedem eum postea recepisse non absurde conjectavero; quando in primis circa annum 366. Ariani effecerunt ne à Semi-arianis synodus Tarsi indicta celebraretur, propter Silvanum utique hujus urbis episcopum. Multa de eo Theodoretus lib. 2. hist. eccl. cap. 27. Sozomenus lib. 6. c. 7. Epiphanius hær. 73.

ACACIUS.

Destituto, ut dictum est, Silvano ab Arianorum Constantinopolitana synodo, Acacius Cæsariensis qua maxima tunc auctoritate valebat, quum per Orientis ecclesias episcopos hæresi suæ addictos impunè crearet, Tarsensi *Acacium* alterum præfecit. Philostorgius l. 5. cap. 1. Sedem hanc eo forsan tempore occupabat adhuc quo Basilius magnus epistola 203. & 204. ecclesiam hanc ab hæreticis subactam dolebat.

XI. Diodorus.

Theophanes ad annum 1. Theodosii, seu Christi 379. *Diodorum* Tarsensis ecclesiæ episcopum à Meletio Antiocheno ordinatum refert, quem tamen ante biennium inter centum quadraginta sex episcopos synodi Antiochenæ sub eodem Meletio sedisse comperimus, ex ejus subscriptione quæ subjecta

ECCLESIA TARSENSIS.

legitur expoſitioni fidei ſynodi Romanæ ſub Damaſo Papa habitæ, in collectione Lucæ A Holſtenii pag. 177. Anno 380. Conſtantinopolitano concilio generali interfuit, à quo cum Pelagio Laodiceno delegatus eſt, ut Syriæ Orientiſque eccleſias luſtraret, & epiſcopos catholicos paſſim conſtitueret, ejectis hæreticis, Meletio ſcilicet Antiocheno annuente, qui tunc nimis per ſenium fatiſcebat, ut tantos labores ſuſciperet. Inſequenti anno auctor fuit, ut ejuſdem ſynodi Patres, qui in urbem regiam revocati erant, Nectarium ex Ciliciæ præfecto Byzantinum epiſcopum ordinarent: quin & ipſe cum Acacio præſer- B tim Berrhœenſi Flavianum Antiochenum præſulem in Meletii defuncti locum, præter fas omne conſecravit. Joannem Chryſoſtomum, & Theodorum Mopſueſtenum ſacras litteras docuit, de cujus eruditione Hieronymus in catalogo ſcriptorum eccleſiaſticorum: *Exſtant,* inquit, *ejus in Apoſtolum commentarii, & multa alia ad Euſebii magis Emiſſeni characterem pertinentia: cujus quum ſenſum ſequutus ſit, eloquentiam imitari non potuit propter ignorantiam ſæcularium litterarum.* Alias ſcripturæ divinæ etiam veteris C enarrationes ediderat, quarum ſexcenta excerpta in catenis Græcis viſuntur. Dum Apollinaris errorem ardentius inſequitur, Neſtorianæ hæreſi prælufit, unde cum diſcipulo ſuo Theodoro damnatus merito fuit in quinta ſynodo generali.

XII. Phalerius.

Epiſcopus Tarſenſis qui S. Joannis Chryſoſtomi ætate ſedebat, ex adverſariis certè illius erat, ut Chryſoſtomus ipſe queritur D epiſt. 204. ad Pœanium: ὁ δὲ Αἰγῶν, καὶ ὁ Ταρσοῦ, ὡς ἔγνων μετ' ἐκείνων τάττονται. *Epiſcopi Ægarum & Tarſi, ut audivi, à partibus illorum ſunt, & Gabalenſis quibuſdam amicorum noſtrorum ſignificavit, illos à Conſtantinopolitanis cogi ut ipſorum iniquitati aſſentiantur.* Palladius quoque in dialogo de vita Joann. Chryſ.e piſcopum Tarſi ſancto pontifici, ut & Porphyrium Antiochenum, fuiſſe infenſos teſtatur. Is erat, nî fallor, Phalerius qui Conſtantinopolitani concilii ſententiæ de Agapio & Bagadio ſubſcripſit anno 394. Φαλέριος Ταρσοῦ, vix dubium eſt quin Diodoro pro- E xime ſucceſſerit anno 392.

XIII. Dositheus.

Ex epiſcopo Seleucienſi Tarſenſis metropolita factus fuit *Doſitheus* ab Alexandro Antiocheno Porphyrii ſucceſſore. Ita Socrates lib. 7. cap. 35. ubi de tranſlationibus epiſcoporum diſputat.

XIV. Marianus.

Eodem tempore quo Dexianus Seleuciæ Iſauriæ epiſcopatum gerebat, Tarſenſi eccleſiæ præerat *Marianus,* Baſilio Seleucienſi teſte lib. 2. de miraculis ſanctæ Teclæ c. 13. ubi narrat Marianum, quum natura levis & ad iram facilis eſſet, infenſum animum Dexiano prætuliſſe: & quia fieri non poterat, ut tanto viro ſuperior evaderet, ut pote qui non valde ſanus & cordatus erat, non aliter ſe ultum eſſe quam contumelia in Martyrem Teclam illata. Quocirca inſtante Virginis ſolemnitate, ad quam Cilices Seleuciam concurrebant, in eccleſia edixit, ne Tarſo illuc profectio fieret. Dementiæ vero ſuæ pœnam tulit Marianus repentina morte poſt quintum ſextum-ve diem exſtinctus, quam ſanctiſſima Tecla in feſti ſui pervigilio Caſtori cuidam prænuntiarat.

XV. Helladius.

Helladius Tarſenſis epiſcopus ſedebat, quo tempore Neſtorius impietatem ſuam erga Chriſtum effudit: quumque Epheſum ad ſynodum generalem veniſſet, ab ea ſe ſegregans cum Joanne Antiocheno & reliquis Orientalibus, ſacerdotio concilii legitimi ſententia deſtitutus eſt, quum interim variis ſuorum geſtis adeſſet & ſcriberet. Quin & ſynodo Tarſi celebrata, cui Joannes Antiochenus præſidebat, ſententiam iterum una cum illis dixit in Cyrillum Alexandrinum & reliquos catholicæ partis epiſcopos qui Neſtorium Epheſi damnaverant. Poſt vero anno 434. coacta provinciæ ſuæ ſynodo altera, ſancitam pacem Joannem inter & Cyrillum approbavit, dataque ad Imperatores ſynodica confirmavit, quam Lupus Latine edidit cap. 192. collectionis. Legenda vero de illo capita 66. 136. 141. 174. 201. nec non 130. Ante epiſcopatum Helladius monaſticam vitam coluerat in monaſterio Rhoſenſi S. Theodoſii Antiocheni, quo defuncto cœnobii præfecturam geſſit, ac poſt annos ſexaginta Cilicum metropolim regendam ſuſcepit. ὃς ἑξήκοντα μὲν ἐν ἐκείνοις τοῖς πόνοις διετέλεσεν ἔτη, εἶτα τὴν Κιλίκων θεόθεν ἐδέξατο προεδρείαν, ait in hiſtoria Religioſa Theodoretus, additque Helladium priſtinam non deſeruiſſe Philoſophiam, ſed laboribus illis prioribus ſudores alios adjeciſſe.

XVI. Theodorus II.

Latrocinio Epheſino adfuit, ejuſque decretis ſuffragatus eſt, Θεόδωρος ἐπίσκοπος Ταρσοῦ, *Theodorus epiſcopus Tarſi,* qui factum revocavit in concilio Chalcedonenſi, cujus definitionibus fidei ſubſcripſit actione 6. pro

ECCLESIA TARSENSIS.

se & pro episcopis de provincia sua absentibus, Salustio Coryci, & Matroniano Pompeiopolis.

XVII. Pelagius.

Tarsi metropolita erat *Pelagius*, cui uti cæteris, Leo Augustus accepta Proterii Alexandrini nece, scripsit, ut de illo facinore & de concilio Chalcedonensi cum provinciæ suæ synodo sententiam suam exponerent: *Pelagio*, inquam, *reverentissimo episcopo Tarsi Ciliciæ primæ:* Leoni proinde vicissim synodicam, uti par erat, subscripsit, quæ superest ex collectione Epiphanii.

XVIII. Nestor.

Nestorem Tarsi Zeno Imperator, Petro Cnapheo Antiochenæ ecclesiæ Tyranno hæretico instigante, sede sua expulit an. 489. ut fert Theophanes ad annum 16. Zenonis, cujus textus mancus & obscurus restituendus venit ex Anastasii saltem translatione, in qua meliori serie legitur: *Ast Imperator Zeno requie potitus à barbaris, ab Antiochena Calandionem pellit ecclesia, exulem faciens apud Oasim, Petrumque Cnapheum constituit; Nestorem autem Tarsensem, Cyrum Hierapolitanum, Joannem Cyrrhestensem, Romanum Chalcedonensem, &c. sub ostentu favoris quasi circa tyrannos exhibiti, sed veritate propter non receptum Henoticon abigi præcepit ecclesiis.*

S. Fulgentius epistola 14. ad Ferrandum diaconum, *Joannem* Tarsensem suo ævo hoc est circa sæculi sexti initia, sedisse significat, & Ferrandi familiarem. *Rogo etiam*, inquit, *ut librum de regula fidei relegendum nobis jubeas destinare, & epistolam ad Joannem Tarsensem, ubi de malefico quodam judici non tradendo memini disputatum.* At non Tarsi Ciliciæ metropolita fuit, sed Tarazæ Numidiæ episcopus.

XIX. Syncletius.

Ephræmius Antiochenus Patriarcha conatum quemdam suum contra Acephalos data epistola *Syncletico* Tarsensi nuncupavit, quem Photius in Bibliotheca codice 228. regessit. ἄλλη δὲ πρὸς Συγκλητικὸν τοὔνομα, Ταρσοῦ δὲ μητροπολίτην αὐτὸν, τὸ γράμμα οἶδεν. *Alia ad Syncleticum epistola, quem Tarsi metropolitam fuisse scriptum ipsum indicat.* Rursus: ὅτε Συγκλητικός· ὁ Ταρσοῦ δὲ τοῦτον ὁ προλαβὼν λόγος ἐπίσκοπον εἶπεν. *Syncleticus, qui sermone præcedente Tarsi episcopus fuisse dictus est.* Eodem loci Photius subinde refert quid in synodo quadam sua Ephræmius egerit ob eumdem Syncleticum τὸν Ταρσοῦ, *Tarsi præsulem*, qui acceptis male-sanæ doctrinæ libellis à quibusdam, in hæresis Eutychianæ suspicionem cum Stephano monacho syncello suo incurrerat: Syncletico rectam fidem coram patribus qui aderant professo, solutum concilium fuit.

XX. Petrus.

Tarsensem ecclesiam ante quintam synodum *Petrus* regebat, quando Byzantinæ Menas præerat, quod apparet ex constituto Vigilii Papæ, qui ab ipso aliisque Theodori Cæsariensis assectatoribus sinceræ fidei professionem exegit. Adfuit subinde concilio generali quinto, cui & subscripsit, *Petrus misericordia Dei episcopus Tarsi metropolitanæ civitatis.*

XXI. Theodorus III.

Inter sextæ synodi Patres sedit & subscripsit, Θεόδωρος ἐλέῳ Θεοῦ ἐπίσκοπος Ταρσοῦ μητροπόλεως τῆς πρώτης τῶν Κιλίκων ἐπαρχίας. *Theodorus misericordia Dei episcopus Tarsi metropolis primæ Ciliciæ provinciæ.*

XXII. * * *

Circa annum mundi 6463. Christi 955. quum Ameras Saracenorum dux qui Tarsi dominabatur, exercitum in Byzantinos movisset, militibus in Herculis vicum prædatum missis, accidit ut presbyter quidam nomine Themel, qui sacrificium incruentum peragebat, audita eorum incursione, omisso ritu sacro, ita ut erat sacras vestes indutus, signaculum ecclesiæ manibus corripiens, hostes irruentes adortus sit, multisque ab eo vulneratis reliqui fugæ se dediderunt. Cæterum sacerdos ab episcopo à sacris exclusus est, ἀποκλεισθεὶς δὲ παρὰ τοῦ ἐπισκόπου τῆς ἱερουργίας· quumque veniam non impetraret, ad Saracenos se contulit, ac Christiana fide ejurata, Cappadociam ejusque fines ad Asiam usque minorem infestis armis diu dureque populatus est. Cedrenus & Curopalata.

II. ECCLESIA POMPEIOPOLIS.

POMPEIOPOLIS Ciliciæ primæ civitas est in notitiis, quæ Strabone teste Σόλοι, pridem dicebatur, imo Ptolemæo quoque & aliis scriptoribus; ex quibus Quintus-Curtius lib. 3. c. 7. *Solos* dixit. Apud Plinium, pro veteri diphthongi Græcæ οι pronuntiatione *Soloe*

scribitur, ut apud Melam qui lib. 1. cap. 13. ait: *Urbs est olim à Rhodiis, Argivisque, post piratis, Pompeio assignante, possessa, nunc Pompeiopolis, tunc Soloë.* Pompeiopolis unde sit vocitata, Strabo explicat lib. 14. *Pompeiopolis juxta Issum jacens, alterius Ciliciæ initium est, Achæorum opus & Rhodiorum qui ex Lindo venerunt. In hanc hominum frequentia destitutam Pompeius magnus piratarum reliquias transtulit, quos judicabat potissimum salute & cura aliqua dignos, καὶ μετωνόμασε Πομπηϊόπολιν, & mutato nomine Pompeiopolim appellavit.* ECCLESIA POMPEIOPOLIS.

EPISCOPI POMPEIOPOLIS.

I. SOPHRONIUS.

PRimus Pompeiopolis Ciliciæ qui mihi occurrerit episcopus, est *Sophronius,* qui cum aliis orthodoxis præsulibus, in Antiochena synodo sub Meletio, libello supplici, quo consubstantialis fides confirmabatur, Joviano Imp. mittendo subscripsit, Σωφρόνιος Πομπηϊόπολεως, *Sophronius Pompeiopolis.*

II. PHILOMUSUS.

In indice Patrum concilii Constantinopolitani generalis prioris inter Ciliciæ episcopos legitur *Philomusus Pompeiopolis.* Quidam codices Latini habent *Filonius,* non sine Librariorum errore.

III. MATRONIANUS.

Ephesum ad synodum generalem cum Joanne Antiocheno *Matronianus* Pompeiopolis venit, ubi cum illo suisque Orientalibus adversus Cyrillum Alexandrinum & legitimam synodum stetit, variisque illorum actis litterisque subscripsit, unde catholica communione sententia œcumenici concilii extorris quoque factus fuit. Post autem anno 434. synodo Helladii Tarsensis interfuit, in qua rata facta est pax quam Joannes cum Cyrillo pepigerat. Theodorus Tarsi Helladii successor in concilio Chalcedonensi pro Matroniano absente subscripsit, *Theodorus episcopus Tarsi metropolis, pro me & episcopis absentibus sub me constitutis, Salustio Coryci,* καὶ Ματρωνιανοῦ Πομπηϊουπόλεως, *& Matroniano Pompeiopolis consentiens subscripsi.*

IV. JOANNES.

Canonibus synodi in Trullo dictæ, seu Quini-sextæ, nomine vulgatis subscriptus legitur: Ἰωάννης ἐπίσκοπος Πομπηϊουπόλεως τῆς Κιλίκων ἐπαρχίας. *Joannes episcopus Pompeiopolis Cilicum primæ provinciæ.*

V. DIONYSIUS.

Sub Andronico Palæologo I. Imperatore episcopis Antiochenæ diœcesis in diversa studia ad Patriarcham eligendum divisis, *Dionysium Pompeiopolis episcopum Cilices Patriarcham elegerunt,* οἱ μὲν γὰρ Κιλικίαν τὸν Πομπηϊουπόλεως Διονύσιον: vicerunt Syri, qui, cunctante Dionysio, Cyrillum Tyri constituerunt. Ita Pachymeres lib. 1. cap. 19. Nicephorus vero Callistus, lib. 14. cap. 49. Dionysium subinde Cyrillo ab omnibus tandem suffectum innuit. Arsenio, inquit, Cyrillus Tyri successit, cui Dionysius Pompeiopolis, καὶ τοῦτον δὲ ὁ τῆς Πομπηϊουπόλεως Διονύσιος.

III.

ECCLESIA SEBASTÆ.

SEBASTE Ciliciæ oppidum fuit, in insula Eleusa positum, quæ parum à continente distabat. Hoc Archelaus Cappadox Trachea Cilicia ab Augusto Cæsare obtenta, Sebastes nomine donavit: quod Josephus tradit lib. 6. Antiq. Jud. cap. 8. Ejus meminere Strabo & Ptolemæus. Habent notitia Hieroclis aliaque vetus.

EPISCOPI SEBASTÆ.

I. MINODORUS.

BEne doctissimus Baluzius in notis ad synodicum ex Tragœdia Irenæi auguratus est *Minodorum,* vel Coryci, vel Sebastæ episcopum fuisse, qui synodo Tarsensi affuerit, in qua Cyrillum Alexandrinum inter & Joannem Antiochenum pax redintegrata est, ac primæ Ciliciæ episcopis admissa fuit: quod compertum efficitur initio epistolæ ejusdem synodi ad Imperatores Theodosium & Valentinianum, quæ exstat cap. 192. collectionis ex Tragœdia Irenæi. Cæterorum enim qui in ea nominantur episcoporum sedes ex aliis monumentis ad Ephesinum concilium spectantibus notæ sunt: sed & Salustius tunc temporis Coryci ecclesiæ præerat; Minodorus igitur Sebastæ.

II. ALEXANDER.

Ad Ephesinam synodum secundam venit *Alexander* Sebastæ Ciliciæ, illiusque profanis decretis suffragatus est, ubi dicitur ἐπίσκοπος—

ECCLESIA SEBASTÆ.

Σεβαςῆς Ταρσοῦ, *episcopus Sebastæ Tarsi.* Post bienium in concilio Chalcedonensi errorem A emendavit, in cujus actis quæ Latinè exstant act. 3. & alibi dicitur in subscriptionibus, *Alexander episcopus Sebastiæ Ciliciæ.*

III. Anatolius.

Quintæ synodo generali, in qua Ruffinus Sebastæ Armeniæ metropolita sedebat, subscriptus legitur *Anatolius humilis episcopus Sebastæ*, non certe etiam Sebastæ Palæstinæ.

IV. ECCLESIA AUGUSTÆ.

Altera Ciliciæ civitas fuit *Augusta*, Latino vocabulo dicta, cujus est apud Plinium mentio, qui post Anazarbenos Augustam & Castabala ponit; habet & Ptolemæus. In notitia Hieroclis præter Sebasten Αγουσία, seu Αὔγουστα potius, legitur: & in Græca veteri altera Αὐγουστούπολις *Augustopolis*. Juxta mare haud procul à Pyramo fluvio posita erat, cui sui quoque episcopi fuerunt.

EPISCOPI AUGUSTÆ.

I. Piso.

Concilii Antiocheni quod sub Meletio archiepiscopo, anno 363. celebratum fuit, epistolæ ad Jovianum Imp. subscripsit Πίσων Αὐγούςης, *Piso Augustæ.*

II. Tatianus.

Inter episcopos Orientalis diœcesis, qui Ephesi ac deinceps cum Joanne Antiocheno Nestorii causam adversus legitimam synodum aliquandiu defenderunt, variisque B illorum actis ac litteris subscripserunt, *Tatianus episcopus Augustæ* reperitur, qui an. 434. in synodo Tarsensi paci Cyrillum inter & Joannem sancitæ ultro consensit.

III. Theodorus.

In synodo Chalcedonensi sedit, subscripsitque Θεόδωρος ἐπίσκοπος Αὐγούςης, *Theodorus episcopus Augustæ*, Ciliciæ primæ scilicet, ut ex indice Latino Patrum hujus synodi exploratum fit.

V. ECCLESIA CORYCI.

Corycus Ciliciæ primæ civitas, de qua Plinius, *Juxta mare Corycos, eodem nomine oppidum & portus & specus.* Mela lib. 1. cap. 13. *Corycus*, ait, *oppidum portusque salo incingitur, angusto tergore continenti annexum.* Hinc Straboni ἄκρον seu promontorium est mari imminens. Addit Mela: *Supra specus est nomine Corycus singulari ingenio, & supra quam describi facile sit eximius.* Miranda reliqua de hoc specu Pomponius subjungit, legenda prorsus. Illic Crocum optimum nasci auctor est Strabo, agro virentibus virgultis referto. Ciliciæ primæ Corycus attribuitur in notitiis.

EPISCOPI CORYCI.

I. Germanus.

In indice episcoporum Constantinopolitanæ synodi generalis prioris inter episcopos Ciliciæ censetur *Germanus Corycensis.*

II. Sallustius.

Ephesi cum Joanne Antiocheno & aliis Orientalibus adversus Cyrillum Alexandrinum & legitimam synodum generalem stetit *Sallustius Coryci episcopus*, postquam contestationi subscripserat multorum episcoporum qui intercesserant, ne Cyrillus Alexandrinus concilium inchoaret: quocirca ipse quum aliis communionis exsors fieri meruit. Post triennium anno scilicet 434. in synodo Tarsensi initam Cyrillum inter & Joannem concordiam amplexus est. Act. 6. concilii Chal- C cedonensis Theodorus Tarsi metropolita pro se & pro Sallustio Coryci absente subscripsit, καὶ ὑπὲρ τῶν ἀπόντων ἐπισκόπων τῶν ὑπ' ἐμὲ Σαλουςίου Κωρύκου. Quanquam Sallustius idem Coryci in indice Latino Maffæi aliorumque, subscripsisse fertur *per Philippum Adanensem.*

III. Archelaus.

Synodo Constantinopolitanæ sub Menna interfuit & subscripsit *Archelaus episcopus Coryci*, anno 580. quum paulò ante perinde subscripsisset libello ecclesiarum Orientis adversus Severum Antiochenum, ejusque assectatores hæreticos, quem cum aliis Antiochenæ diœcesis episcopis Agapeto Papæ exhibuit.

IV. Cyprianus.

IV. CYPRIANUS.

In concilio generali quinto sedit *Cyprianus* A Coryci. *Cypriano reverentissimo episcopo Coryci.*

V. JOANNES.

Anno 680. inter synodi sextæ generalis patres sedit *Joannes Corycensis:* qui & Trullanis canonibus subscriptus reperitur, Ἰωάννης ἐπίσκοπος πόλεως Κυρύκου (lege Κωρύκου) τῆς Κιλίκων ἐπαρχίας, *Joannes episcopus civitatis Coryci, provinciæ Cilicum.*

ECCLESIA CORYCI.

VI.

ECCLESIA ADANORUM.

ADANA Plinio, Ptolemæo, aliisque notissima Ciliciæ Tracheæ civitas, Tarsi vicina ad Sarum flumen, ait Procopius lib. 5. de ædif. cap. 5. ex montibus defluens, navigiis aptum, cui pontem Justinianus superstruxit. Ciliciæ primæ attribuitur in notitiis.

EPISCOPI ADANORUM.

I. PAULINUS.

IN indice Patrum concilii Nicæni de provincia Ciliciæ legitur *Paulinus Adanon,* seu Adanorum, *Adanensis.*

II. PISO.

Cum episcopis Arianis qui à synodo Sardicensi Philippopolim in Thracia secesserunt, aderat, eorumque epistolæ subscripsit *Piso episcopus à Vanis,* sive *ab Adana,* qui proinde Arianicam factionem posthac ejuraverit, quippe qui subscriptus quoque legitur epistolæ synodi Antiochenæ ad Jovianum Imp. C qua *consubstantialis* fides, Meletio præside, asserta est: Πίσω Ἀδάνων διὰ Λαμυδρίωνος πρεσβυτέρου. *Piso Adanorum per Lamydrionem presbyterum.* Socrat. lib. 3. cap. 21.

III. CYRIACUS.

Constantinopolitano concilio generali primo subscripsit *Cyriacus Adanensis,* qui sane Nectarium regiæ illius urbis antistitem designatum sacerdotalibus disciplinis imbuit, ut Sozomenus refert lib. 7. c. 10. τοῦτον γὰρ αὐτῷ συγγενέσθαι ἐπὶ ἵνα χρόνον ᾔτησε Διόδωρον τὸν D Ταρσέων ἐπίσκοπον. *Hunc enim ut aliquantum temporis secum adesset, à Diodoro Tarsensi postulavit.* Id quod, obiter dicam, mihi significat, absque metropolitæ sui sententia episcopis non licuisse extra parœciarum diœcesium-ve suarum fines morari. Designatus quoque fuit ab ea synodo, qui Romam ad Damasum Papam synodicam ferret.

IV. ANATOLIUS.

Inter Joannis Chrysostomi epistolas centesima decima Cucuso data exstat Ἀνατολίῳ E ἐπισκόπῳ Ἀδάνης, *Anatolio episcopo Adanæ,* cui scribebat tanquam viro sibi amicissimo, at cui ipse facie minimè notus erat. Hunc aliqui esse illum suspicantur, qui ejusdem Joannis causa sedem suam deserere coactus, in Gallias secessit. Ἀνατόλιον ἤφασαν εἶναι εἰς B Γαλλίας, *Anatolium in Galliis esse aiunt.* Palladius dialog. pag. 196.

V. CYRILLUS.

Ad Ephesinam synodum venit *Cyrillus* Adanæ ante Joannem Antiochenum, & contestationi subscripsit multorum episcoporum, qui intercesserunt, ne Cyrillus Alexandrinus concilii celebrationem auspicaretur ante Joannis adventum, quem in omnibus sequutus est. In synodo Tarsensi anno 434. pacem admisit quæ inter Alexandrinam ecclesiam & Antiochenam sancita erat.

VI. PHILIPPUS.

Synodo Chalcedonensi interfuit *Philippus episcopus Adanæ,* Φίλιππος Ἀδάνης, in Latina translatione additur, *primæ Ciliciæ:* Ipse quoque subscripsit epistolæ synodi Ciliciæ primæ ad Leonem Imp.

VII. * * *

Circa annum 538. vixisse fertur Theophilus Adanensis ecclesiæ vicedominus sive œconomus, qui, vacante sede, à clero & populo civitatis episcopus electus, & facto decreto invitus ad metropolitanum missus à quo consecraretur; quum autem obstinatius munus detrectaret, ejus loco alter electus fuit, qui illum ab œconomi officio removit, & alterum constituit. Id quod Theophilo gravissimi lapsus occasio fuit; quemadmodum fuse in actis ejus narratur. Vid. apud Bollandum die 4. Febr. De quorum actorum veritate non est hîc inquirendi locus. Dicam solum initio illorum legi Adanam secundæ Ciliciorum regionis.

VIII. JOANNES.

In sexta synodo generali adfuit & subscripsit Ἰωάννης ἐλέῳ Θεοῦ ἐπίσκοπος πόλεως Ἀδάνων. *Joannes misericordia Dei episcopus civitatis Adanorum.*

VII. ECCLESIA MALLI.

MALLUS haud procul à mari, in loco edito posita Ciliciæ civitas, ab Amphilocho & Mopso filio Apollinis & Mantus condita, ut narrat Strabo: juxta quam Pyramus fluvius in mare ab ortu effunditur. Plinius Malli meminit, & Ptolemæus, nec illam notitiæ omiserunt.

EPISCOPI MALLI.

I. BEMATIUS.

IN synodo quadraginta sex episcoporum quæ Antiochiæ anno 377. Meletio præside celebrata est, in qua Tomus Damasi Papæ, contra Arianos Macedonianosque & alios hæreticos lectus fuit, sedit & subscripsit *Bematius Malliotarum.* Collectio Lucæ Holstenii.

II. VALENTINUS.

Ad Ephesinum concilium generale *Valentinus episcopus Malli* quum venisset, contestationi subscripsit multorum episcoporum, qui intercesserunt, ne Cyrillus Alexandrinus illam auspicaretur ante adventum Joannis Antiocheni, aliisque Orientalium pro Nestorio gestis subscriptione sua suffragatus est: subinde vero in synodo Tarsensi ecclesiæ Orientalis cum A Alexandrina & catholica unionem admisit.

III. CHRYSIPPUS.

Concilio Chalcedonensi interfuit & subscripsit Χρύσιππος ἐπίσκοπος πόλεως Μάλλου, *Chrysippus episcopus civitatis Malli.*

IV. ATTALUS.

Subscriptus quoque decreto synodico Gennadii Constantinopolitani contra simoniacos legitur Ἄτταλος Μαλλωτῶν, *Attalus Mallenorum.*

V. COSMAS.

Adfuit & subscripsit quintæ synodo generali, *Cosmas misericordia Dei episcopus Malli.*

VIII. ECCLESIA ZEPHYRII.

NOtitiæ duæ Hieroclis & altera vetus, *Zephyrium* habent inter Ciliciæ urbes. Promontoria duo memorat Strabo multum disparata, quæ hoc nomine vocantur, quæ etiam Ptolemæus. Zephyrium civitatem agnovit Plinius, de quo Hieronymus in cap. 47. Ezechiëlis ad has voces v. 15. *Ibuntque confinia* (terræ Israël) *usque Zephrana,* ait, *quam urbem Zephyrium oppidum Ciliciæ vocant,* ceu terminus littoris Syriæ & Palæstinæ fuerit.

EPISCOPI ZEPHYRII.

I. AERIUS.

IN indice Patrum concilii Constantinopolitani generalis prioris, inter Ciliciæ episcopos *Aërius Zephyriensis* legitur.

II. ZENOBIUS.

Zenobii Zephyriensis episcopi epistola exstat ad Alexandrum Hierapolis, qua querebatur Meletium Mopsuestiæ episcopum civitate sua Joannis Antiocheni jussione pulsum: in synodico nimirum ex Tragœdia Irenæi, cujus cap. 190. de eodem Zenobio hæc dicuntur: *Ultro quidem reliquit ecclesiam: post hæc vero in Tiberiadem relegatus est; sed inde fugiens, dum se hunc ipsum denuntiasset existere.* Quibus constat eum Nestoriana labe infectum fuisse, quamlibet initio epistolæ episcoporum Ciliciæ primæ ad Imperatores B Theodosium & Valentinianum, qua pacem ecclesiarum Orientalis & Alexandrinæ ratam habebant, Zenobius cum aliis nominetur.

III. HYPATIUS.

In indicibus Latinis episcoporum qui synodo Chalcedonensi interfuerunt, *Hypatius Zephyriensis* inter Ciliciæ primæ præsules reperitur, qui multis ejusdem concilii decretis subscripsit, ut & post annos sex epistolæ synodi suæ provinciæ ad Leonem Imp.

IV. PETRUS.

Quini-sextæ synodi canonibus subscriptus legitur Πέτρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος πόλεως Ζεφυρίου τῆς πρώτης τῶν Κιλίκων ἐπαρχίας. *Petrus indignus episcopus Zephyrii primæ Cilicum provinciæ.*

IN variis codicibus translationis actorum synodi Chalcedonensis, præter Acacium Antiochiæ Isauriæ qui in eodem concilio sedebat, adfuisse etiam legitur *Leomanditus Antiochiæ Ciliciæ,* quod nomen Librariorum inscitia corruptum nemo non senserit, ad quod restituendum exemplaria nulla Græca suppetunt. In eodem concilio aderant Antiochiæ Pisidiæ metropolita, & Acacius *Antiochiæ Isauriæ.* Quænam Antiochia Ciliciæ fuerit, mihi hactenus incompertum est.

VI. PROVINCIA CILICIÆ SECUNDÆ.

I. ECCLESIA ANAZARBI METROPOLIS.

CILICIA ſecunda à prima avulſa eſt Theodoſii II. Imperatoris ſanctione, qua *Anazarbo* metropolitica jura conceſſa ſunt, cum præfecto, καὶ Κιλικίαν δευτέραν ἀπομερίσας τῆς προτέρας, ἐποίησεν ἐπαρχίαν, δοὺς δίκαια μητροπόλεως, καὶ ἄρχοντα Αναζάρβῳ τῇ πόλει. Hæc tradit Joannes Malalas in Chronico. Atqui Anazarbus proinde ſecundæ Ciliciæ metropolis etiam eccleſiaſtica facta eſt, ut in utraque notitia, non Hieroclis ſolum, verum etiam veteri altera, & in actis ſynodorum paſſim notatur. Quæ civitas *quingentis ſtadiis ab Ægis diſtans*, ἣ ἀπέχει ἀπὸ τῆς Αἰγαιῶν πόλεως σταδίους φ΄. à vicino monte Anazarbo nomen habuit, unde Ptolemæo dicitur Καισάρεια πρὸς Αναζάρβῳ, *Cæſarea ad Anazarbum*. Plinius vero, *Anazarbeni, qui nunc Cæſarea*, à Cæſare Auguſto ſcilicet, quod ipſe magis iterum ſignificat, ubi ait: *Intus Anazarbeni, qui nunc Cæſarauguſtani:* Cæterum priſcum poſtea nomen retinuit, quod Græci recentiores aliquantùm identidem immutarunt, ut Ανάβαρζον *Anabarzum* efferrent vel ſcriberent. In Mediterranea, ut apparet, eam Plinius collocavit, ut & Ptolemæus. Urbem *illuſtriſſimam* ἐπιφανεστάτην apud Cilices vocat Procopius hiſt. arcan. cap. 18. quæ ſub Juſtino Seniore Imp. terræ motu tota corruit, quam cladem tertia vice prius pertulerat, Evagrio teſte lib. 4. cap. 8. Eam vero Juſtinus pecuniis ſuis inſtauravit, ex quo *Juſtinopolim* potius nuncupatam, quam *Juſtinianopolim* autumo, licet altero hoc nomine in quorundam conciliorum geſtis donetur; niſi forſan reſtauratio civitatis abſoluta fuerit Juſtiniano Imperatore.

EPISCOPI ANAZARBI.

I. MARIS.

ANAZARBI epiſcopum fuiſſe *Marim* nomine indicat epiſtola, quæ inter Ignatianas Oxonii in Anglia an. 1708. edita eſt, Mariæ proſelytæ Caſtabalorum ad Ignatium Martyrem, ubi ait; *hujus gratia deprecamur dignificantes* (orantes) *mitti nobis à tuo intellectu, Marin amicum noſtrum* (vel veſtrum ὑμῶν) *epiſcopum Emelapes Neapoleos, ejus quæ eſt ad Zarbo* (Zarbum) τούτου ἕνεκεν παρακαλοῦμεν ἀξιοῦντες ἀποστάλῆναι ὑμῖν (ἡμῖν) παρὰ τῆς σῆς συνέσεως Μάριν τὸν ἑταῖρον ἡμῶν ἐπίσκοπον τῆς Ημελάπης Νέας πόλεως τῆς πρὸς τῷ Ζάρβῳ. B

II. ATHANASIUS.

In libro ſynodico Græco, ubi de ſynodo generali Nicæna mentio, *Athanaſius Anazarbi*, veluti purus putus Arianus à Patribus damnatus fertur, quem tamen concilio illi interfuiſſe, index qui Latine exſtat non prodit. At Philoſtorgius apud Nicetam Choniatem lib. 5. Theſ. cap. 7. hunc Arii patronis qui pro illo Nicææ ſteterunt, accenſebat. Arius plane in epiſtola ad Euſebium Nicomedienſem Athanaſium hunc inter præſules impietatis ſuæ propugnatores laudabat, apud
A Theodoretum lib. 1. hiſt. cap. 5. Athanaſius quoque magnus in libro de ſynodis teſtis eſt, illum pro Ario ad Alexandrum Alexandrinum ſcripſiſſe, fuiſſeque Luciani quondam martyris diſcipulum. Philoſtorgius lib. 3. addebat ab eodem Athanaſio Aëtium Arianorum nequiſſimum excultum valde fuiſſe, cui & ſanctos Evangeliſtas ſit interpretatus.

III. MAXIMIANUS.

Anno 423. Anazarbi metropolita erat *Maximianus*, quo præſide damnatus eſt in
B Anazarbena ſynodo Julianus Pelagianus, quod Marius Mercator refert in præfatione ad ſymbolum Theodori Mopſueſteni. Epheſum ille quum veniſſet ad generale concilium quod propter Neſtorii hæreſim cogebatur, conteſtationi ſubſcripſit multorum epiſcoporum qui interceſſerunt, ne Cyrillus Alexandrinus concilii celebrationem inchoaret, non exſpectato Joannis Antiocheni & Orientalium adventu. Quocirca priori actioni quum non interfuiſſet, Joanni Patriarchæ ſuo adhæſit, unde legitimæ ſynodi parem cum reliquis Orientalibus ſententiam excommunicationis

ECCLESIA ANAZARBI.

subiit. Synodum insuper pro Nestorio Anazarbi habuit, cujus synodica cum aliis ejusdem Maximiani seu Maximini, in collectione ex Tragœdia Irenæi capp. 109. 113. legitur. Posthac autem sancitam Antiochenos inter & Alexandrinos, imo catholicos, pacem in sua synodo amplexus est, quorum synodica visitur cap. 159. collect. illius.

III. Valerius.

In synodo Antiochena, quæ propter Athanasium Perrhensem, Domno Patriarcha præside, habita est, sedebat *Valerius Anazarbi episcopus,* qui & sententiam cum aliis in Athanasium tulit.

IV. Cyrus.

Concilio Chalcedonensi interfuit *Cyrus* Anazarbi, unusque Patrum fuit qui act. 4. à synodo designati sunt, uti definitionem fidei quam Anatolius Constantinopolitanus condiderat, accuratiorem redderent, quare act. 6. subscripsit, *Cyrus episcopus Anazarbi metropolis Ciliciæ.* Act. 14. agitata iterum causa Athanasii Perrhensis, ubi Maximus Antiochenus hunc episcopatu jure dejectum pronuntiavit, Cyrus Anazarbi dixit: ὁ Θεὸς δι' ὑμῶν ἐλάλησεν, *Deus per vos loquutus est.*

V. Orestes.

Anazarbi metropolita erat *Orestes* anno 456. quo ad ipsum, ut ad alios metropolitas, Leo Augustus scripsit de nece sancti Proterii Alexandrini, *Oresti reverentissimo episcopo Anazarbi Ciliciæ secundæ.* Responsoria ejus synodi ad Imperatorem epistola in Epiphanii collectione non exstat.

VI. Antarchius.

Ex Dionysii Jacobitarum Patriarchæ Chronico, *Antarchius* Anazarbi metropolita Monophysitarum sectæ deditus, à Justino I. in exilium pulsus est anno 518. *Asseman. dissert. de Monophys. to. 2. Bibl. Orient.*

VII. Joannes.

Anazarbensem metropolim curabat *Joannes* tempore Justiniani I. Imp. cujus jussu synodum Mopsuestiæ celebravit, an. 550. in qua quæsita sunt quæ ad Theodori Mopsuesteni memoriam spectarent. Cujus synodi acta cum Justiniani epistola ad Joannem relecta regestaque sunt collatione 5. concilii quinti generalis, in quibus *Joannes Justinianopolis metropolita* dicitur.

VIII. Ætherius.

Quinto concilio generali successor ejus adfuit & subscripsit *Ætherius episcopus Anazarbensium, seu Justinianopolitarum metropo-*
A *lita.*

IX. Stephanus.

Sextæ quoque synodo generali, Στέφανος ἐλέῳ Θεοῦ ἐπίσκοπος τῆς Αναζαρβέων μητροπόλεως τῆς δευτέρας τῶν Κιλίκων ἐπαρχίας, *Stephanus misericordia Dei episcopus Anazarbensium metropolis secundæ Cilicum provinciæ.*

X. Isidorus.

Canonibus Trullanæ, quæ dicitur, synodi subscriptus legitur Ἰσίδωρος ἐλέῳ Θεοῦ ἐπίσκοπος
B τῆς Αναζάρβων μητροπόλεως τῆς δευτέρας τῶν Κιλίκων ἐπαρχίας, *Stephanus miseratione divina episcopus Anazarborum metropolis secundæ Ciliciæ provinciæ.*

XI. Joannes.

Recentiori sed obscura ætate sedebat Anazarbi metropolita *Joannes,* in cujus gratiam Josephi Genesii Chronicon, ex Georgio Syncello & Theophane concinnatum ab Olympio quodam descriptum est. Codex ille asservatur in bibliotheca collegii Paulini Lip-
C siensis, in cujus calce hi versus subnectuntur:

Λῷστος ἀνὴρ ἄριστος, ὡς ἐγὼ κρίνω
Γεωργίου τε, φημὶ, καὶ Θεοφάνους
Τῶν χρονογράφων, τῆσδε τῆς βίβλου πατὴρ
Ἰωάννη σοὶ λάβε φίλου δαιμόνων,
Ὁ τῶν προέδρων πρῶτος, ἀλλὰ καὶ θύτης
Διοκαισαρείας τῆς Αναζάρβης
Ὀλύμπιος   Ὀλύμπιος.

Quorum versuum sensus ille est: *Inter recentes scriptores, optimus, quantum ego arbitror,*
D *Georgium dico & Theophanem, chronologos, est hujus libri auctor. Sume ergo tibi, Joannes, hoc opus, vir dilecte Deo, præsulum primus, atque etiam pontifex Diocæsariæ, quæ est Anazarbus.* Josephus hic Genesius clarebat sub Constantino Porphyrogenneto, circa annum 940. vide Guillelmum Cave, *edit. Genev. an. 1705. pag. 499.*

XII. Theodoretus.

Antiochena ecclesia Græca Michaële Palæologo Imper. Euthymii Patriarchæ obitu
E pastore viduata, *Theodoreti* Anazarbi consiliis in regia urbe Theodosius cognomento Princeps suffectus fuit, veluti narrat Pachymeres to. 1. lib. 6. c. 5. quin & Euthymio ægrotanti Theodoretus noster suaserat, ἡ τοῦ Αναζάρβου Θεοδωρήτου βουλὴ, ut è diœcesi sua episcopos nonnullos advocaret, qui, ubi ipsum mori contigisset, successorem quantocius eligerent: ne, ut conjicio, Patriarchæ designatio Byzantinorum voluntati permitteretur.

II. # ECCLESIA MOPSUESTIÆ.

Urbs *est Ciliciæ Mopsuestia*, ait Procopius lib. 5. de ædificiis cap. 5. *Vatis ut ferunt Mopsi antiqui opus:* unde Μοψουεστία composita vox Mopsi lares significat, Procopio Stephanus Byzantinus occinit. Plinio *Mopsos liberum* dicitur, *Pyramo impositum*, Ciliciæ fluvio, qui, Procopio teste, *singulare urbi* Mopsuestiæ *ornamentum ferebat*. De hac civitate Hadrianus Imp. bene meritus erat, quando cives ejus in nummo Antonini, *Hadriani Mopseatæ* dicuntur ΑΔΡΙΑΝΩΝ ΜΟΨΕΑΤΩΝ, imo in inscriptione Græca apud Gruterum pag. 255. n. 4. urbs Ἀδριανὴ Μοψουεστίας. Hierocli & alteri notitiæ Ciliciæ secundæ censetur: quæ ab Arabibus posthac *Melissa* vocata est.

EPISCOPI MOPSUESTIÆ.

I. Theodorus I.

Ex synodico Græco, seu compendiosa rerum in variis synodis gestarum narratione quam Justellus publici juris fecit, ac Philippus Labbe in sua passim conciliorum editione, comperimus, concilio alteri Antiocheno, in quo Paulus Samosatenus Antiochena demum sede ejectus est, *Theodorum* adfuisse Mopsuestiæ episcopum Θεόδωρος ὁ Μοψουεστίας, ut proinde Theodorus ille sit, qui in capite epistolæ ad Dionysium Romanum, omnemque ecclesiam catholicam, ante Malchionem Antiochiæ presbyterum, qui præcipuas in B Paulo profligando partes habuit, nominatur, apud Eusebium lib. 7. cap. 30.

II. Macedonius.

Nicænæ synodo adfuisse legitur in indice *Macedonius Mopseates*, vir Arianicæ postea factionis, qui à synodo Tyria in Mareoten Ægypti missus criminationes iniquas adversus Athanasium structas corroboravit. Synodo item Antiochenæ quæ anno 335. in Encæniis celebrata est, interfuit, cujus etiam ad Julium Papam litteris subscripsit, quando C Julii Papæ epistolæ initio nomen ejus, ut aliorum Orientalium, præfigitur. Legatus ab Eusebianis illius synodi in Italiam perrexit ad Constantem Augustum cum professione fidei ipsorum: quæ cuncta perhibet Athanasius lib. de synodis, & Apologia sua secunda. De eo legendus Photius cod. 257. Dubium non est quin Macedonius ille sit qui in subscriptionibus epistolæ episcoporum conventus Philippopolitani adversus Patres Sardicenses, errore Librariorum *episcopus ab Amarquetias* corruptissime legitur. Aiunt in illa sua syno- D dica Ariani, *Macedonium episcopum & confessorem à Mopso*, Paulini quondam Daciæ episcopi maleficiorum propter quæ ab ecclesia pulsus erat, libros combussisse. Hæc apud Hilarium Fragmento III. in quo diserte scriptum est, *Paulino quondam episcopo Daciæ*, non *Antiochiæ*, ut nescio quo auctore visum est doctissimo Valesio quum Annotationes scri- A beret in cap. XI. lib. 3. hist. Sozomeni, ubi anxiè inquirit quisnam ille sit Paulinus Antiochiæ, cujus libri maleficiorum à Macedonio combusti sunt. Hilarius libro de synodis testatur Macedonium iterum adfuisse concilio Sirmiensi, quod Photinum ejusdem urbis episcopum proscripsit.

III. Auxentius I.

Martyrologium Romanum die 18. Dec. *Auxentii* Mopsuesteni præsulis memoriam habet: *Mopsuestiæ in Cilicia S. Auxentii episcopi, qui olim sub Licinio miles, potius eligit cingulum exuere, quam uvas Baccho offerre, factusque episcopus, præclarus meritis, in pace quievit.* Quæ fusius enarrantur à Suida in voce Αὐξέντιος. Cæterum Philostorgius lib. 5. num. 1. & 2. narrabat Aëtium anno 359. à Constantinopolitano conventu Acacianorum episcopatus gradu dejectum quod τὸ ἀπαράλλακτον invexisset, ceu Filius nullo à Patre discrimine differret, quod aliàs impugnaverat, Mopsuestiam Ciliciæ relegatum ab Auxentio episcopo humanissime exceptum. Ὁ Ἀέτιος ὑπὸ Αὐξεντίου τοῦ Μοψουεστίας ἐπισκόπου ἐς τὰ μάλιστα φιλοφροσύνης ἀξιοῦται, quocirca Acacio agente Amblada iterum exulare jussum. Sedebat proinde Auxentius circa tempora Seleuciensis synodi, quibus ab Acacii factione alienus non censebatur.

IV. Protogenes.

In quinta synodo generali collatione 5. quum de Theodoro Mopsuesteno ageretur, Mopsuestenæ ecclesiæ diptycha sacra lecta sunt, ex quibus ostensum est, Theodori nomen in sacrorum mysteriorum celebratione recitatum non fuisse, ut pote hæresis jure suspecti. In illis vero tabulis primus occurrit *Protogenes*, cujus tamen ætatem diligenter assequi facile non est.

V. Zosimus I.

VI. Olympius.

Illis in tabulis ecclesiæ Mopsuestenæ

Kkk iij

ECCLESIA MOPSUESTIÆ.

Protogenem *Zosimus* sequitur, Zosimum *Olympius*, qui synodi Constantinopolitanæ A generalis prioris Patrum unus fuit, *Olympius Mopsuestiensis*.

VII. CYRILLUS.

VIII. THEODORUS II.

Olympio in diptychis succedit *Cyrillus*, mox *Theodorus* ille famosus qui patria quidem Antiochenus fuit, Diodori Tarsensis discipulus, & S. Joannis Chrysostomi studiorum socius, nec-non Antiochenæ ecclesiæ presbyter, post quum ab eruditione multam sibi famam comparasset, Mopsuestenæ præ- B fectus fuit, sed ob varios quos admisit errores proscribi posthac meruit. In quinta præsertim synodo generali sedebat & in concilio Constantinopolitano, in quo Bagadii & Agapii qui de Bostrorum episcopatu contendebant, causa tractata fuit. Ecclesiam Mopsuestensem totis triginta sex annis rexit, teste Theodoreto, ἓξ καὶ τριάκοντα ἐν τῇ προεδρίᾳ διετέλεσεν ἔτη, adeoque pontificatum auspicatus erit anno 391. quandoquidem 427. interiit, ut Christianus Lupus ostendit in epistola 45. synodici ex Irenæo. Sedebat quidem quo tem- C pore Joannes Chrysostomus Cucusum deductus est, ut sanctus hic doctor epistola sua 204. significat, Pœanium rogans, ut quando Ægarum & Tarsi episcopi sibi faventes non erant, *ad propinquum suum dominum Theodorum* scriberet, τῷ ἀνεψιῷ σου τῷ κυρίῳ ἐπισκόπῳ τῷ Θεοδώρῳ. Toto vitæ suæ curriculo sexcenta scripta edidit, quæ Theodoretus, ut & virum miris laudibus extollit; qui in suis ipse in libros sacros commentariis male sanas aliquas illius opiniones identidem refellit, quanquam suppresso Theodori nomine. Aliquan- D tis ab ejus obitu annis Sergius Cyri episcopus hunc cum Diodoro Tarsensi, Theodoreto itidem Cyri, & Nestorio in sanctos referre voluit, qua de causa exauctoratus fuit. Quæ circa Theodorum gesta sunt nemini non ex variis nostræ etiam ætatis scriptoribus comperta sunt.

IX. MELETIUS.

Theodoro proxime successit *Meletius*, qui quum Ephesum ad synodum generalem venisset, Nestorii causam pertinacissime defen- E dit; non solum enim Joanni Antiocheno & aliis Orientalibus adhæsit adversus legitimam synodum, sed & post sancitam pacem inter Antiochenam ecclesiam & Alexandrinam in malis perseverans ab ipso Joanne Antiocheno depositus fuit, & quum in Mopsuestiæ territorio latitans ministeria ecclesiastica obire non dubitaret, imperatorio edicto in exilium deportatus est Melitenen Armeniæ, ubi fato functus est, *multa millia* μιλία *passus ab Acacio ejus ecclesiæ præsule*, aiebat in Tragœdia Irenæus cap. 190. vide cap. 176. in quo præceptum Dionysii magistri militum ad Clarissimum judicem secundæ Ciliciæ de deducendo Melitinam *Meletio quondam Mopsuestenæ civitatis episcopo*.

X. CHOMATIUS, *sive* THOMAS.

Exauctorato Meletio *Chomatius* à Joanne Antiocheno subrogatus fertur cap. 176. synodici ex Irenæo, in epistola scilicet deprecatoria Joannis ad Theodosium & Valentinianum Imp. *Et consonans ejus* (Dionysii præsidis utriusque militiæ) *accipientes præceptum prævalere potuimus malignitati Meletii, qui pridem Mopsuestiæ episcopus fuit, subjicientes eum depositioni. Introduximus autem & præfecimus huic populo & gregibus Christi Chomatium Deo amicissimum episcopum.* Hic quum Orthodoxam fidem coleret, in ecclesiæ tamen suæ diptycha relatus non est, nisi idem sit Thomas qui post Cyrillum legitur. In synodo Antiochena sub Domno Patriarcha, in qua Athanasii Perrhensis causa judicata est, sententiam in ipsum dixit Θωμᾶς Μοψουεστίας, *Thomas Mopsuestiæ*; quin & in altera rursum Antiochena, in qua de Iba Edesseno actum fuit, anno 449. quarum acta videas act. 14. & 10. synodi Chalcedonensis. Quocirca in postulatione Joannis Antiocheni, quæ Latine dumtaxat existit, Chomatium pro Thoma scriptum puto. In epistola ejusdem Joannis ad Proclum Constantinopolitanum, esse dicuntur qui *in Cilicia effrænate resistant paci. Sunt namque adhuc, inquit, rebellantium ex conspiratione Nestorii contra veneratorem vestrum Domnum Choneum, quem juvare dignare. Qui Chomeus hic* scribitur, Thomas & Chomatius dicendus erat.

XI. BASSIANUS.

Sequitur Thomam *Bassianus*, non quidem ex diptychis compertus nobis, sed ex solis Chalcedonensis synodi actis, cujus vices supplevit Sophronius chorepiscopus, actione præsertim sexta, Σωφρονίου χωρεπισκόπου, ποιουμένου λόγον ὑπὲρ Βασιανοῦ ἐπισκόπου Μοψουεστίας, *Sophronio chorepiscopo verba faciente pro Bassiano episcopo Mopsuestiæ.*

XII. JOANNES.

XIII. AUXENTIUS II.

Thomam sequitur in tribus illis diptychis *Joannes*, deinde *Auxentius*; de quo secundo illo Auxentio potius quam de primo intelligenda arbitror, quæ in vita S. Nicetæ martyris apud Surium die 15. Sept. referuntur:

nimirum quum Marcianus miles quidam Mopsuestiensis in patriam suam S. Nicetæ, A quem Athanarichus Arianus dux Gothorum impie necaverat, reliquias attulisset, Auxentium ejusdem urbis episcopum nullius eorum partis compotem fieri valuisse. Quin, erecta postmodum sanctis martyribus Taracho, Probo, & Andronico, qui Tarsi passi erant, ecclesia, quum Anazarbenis corporis Nicetæ portionem obtulisset, quo reliquiarum eorum pars aliqua sibi ab eis concederetur, promissis stare non valuit, miraculorum vi impeditus.

XIV. Palatinus.

XV. Julianus.

B

Auxentio succedit *Palatinus* in sacris illis diptychis, de quo nihil aliàs occurrit: Palatino *Julianum* subjicio, quem Petro Fullone Antiochenæ diœcesis pervasore agente, Zeno Imperator Mopsuestia expulit anno imperii sui 16. eo quod decretum, quod Ενωτικὸν vocabat, ille non admiserat. Hæc post Theophanem ejus interpres Latinus Anastasius. Ejus nulla in diptychis illis mentio, ejus, ut puto, nomine ex illis à Fullone eraso, nec subinde restituto.

XVI. Jacobus.

Quando *Jacobus* in diptychis post Palatinum legitur, eum ut pote catholicum præsulem à Petro illo hæretico vix Juliano subrogatum crediderο, nisi posthac sub catholicæ ecclesiæ præsulibus ad sanam fidem, quam forsan simulaverat, redierit.

XVII. Zosimus II.

Julianum consequitur in diptychis duobus *Zosimus* alter. Alia diptycha desinunt in Jacobo.

XVIII. Theodorus III.

Post Julianum diptycha duo *Theodorum* habent, qui fatentibus cunctis Mopsuestenæ ecclesiæ presbyteris & diaconis, ante tres annos obierat quam Mopsuestiæ synodus Justiniani Imp. jussu cogeretur ad habendum de Theodori alterius hæretici, de quo dictum est, tractatum. De Galatia illum venisse ejusdem synodi acta produnt; unde conclusum est diversum eum fuisse à Theodoro illo secundo. Legenda acta concilii quinti generalis collat. 5.

XIX. Simon.

Post Theodorum *Simon*, sive *Simeon*, pro varia amborum diptychorum lectione, qui exiguo ut apparet, tempore Mopsuestiensi ecclesiæ præfuit. Nam Cosmas tertio à Theodori obitu anno episcopatum gerebat.

XX. Cosmas.

Sedebat *Cosmas* quo tempore Justiniano Augusto jubente synodus Mopsuestiæ propter Theodorum hæreticum habita est, in qua C quæsitum est an ille à Mopsuestiensibus sanctus & orthodoxus censitus esset. Exstat de hoc concilio habendo *Justiniani Cosmæ episcopo Mopsuestiæ epistola*, collat. 5. concilii 5. generalis.

XXI. Sophronius.

Sæculo labente decimo-tertio vel decimo-quarto inchoato, *Sophronius* Mopsuestiæ episcopus erat, quem ad Antiochiæ sedem promotum Nicephorus Callistus lib. 14. hist. cap. 39. scribit: *Cyrilli alterius successor fuit Clarissimus Dionysius,* inquit, *cujus successor præclarus Mopsuestiæ Sophronius,* ἧς διάδοχος ὁ Μοψουεστίας Σωφρόνιος.

III.

ECCLESIA ÆGARUM.

ÆGÆ maritima Ciliciæ secundæ civitas, de qua Plinius, *oppidum Ægæ liberum.* Strabo: *Post Mallum sunt Ægæ, oppidum quod stationem navium habet.* Quocirca Lucanus lib. 3. *extremæ resonant navalibus Ægæ.* In notitiis, ubi de Cilicia secunda, tertio loco ponuntur Αἰγίαι, *Ægeæ;* unde Joannes & Cyrus hæretici insignes Nestoriani à patria *Ægeatæ* dicti. Hac in urbe erecta à Justiniano I. ecclesia est in honorem SS. Cosmæ & Damiani, quos nempe Menæa Græca ibidem passos ferunt die 26. Octobris, ac sub Lysia præside, Diocletiano imperante; ut proinde in Romano martyrologio & breviario perperam legantur martyrium obiisse Ægeæ in urbe Arabiæ, quæ nusquam extitit. Quanquam alia monumenta produnt sanctissimos fratres ambos Cyrrhi in Euphratensi provincia passos; imprimisque Theodoretus epist. quæ exstat cap. 133. collect. ex Tragœdia Irenæi.

EPISCOPI ÆGARUM.

I. Zenobius *Martyr.*

MENÆA Græcorum die 30. Octobris memoriam recolunt *sancti Zenobii* martyris, quem Ægeis ἐν Αἰγίαις natum ferunt, Theodoro & Tecla parentibus, tum posthac patriæ

ECCLESIA ÆGARUM.

suæ pontificem renuntiatum, qui quum multos ægros à medicis desperatos curasset, ad A Lysiam præsidem ductus est, cui se sociam adjunxit Zenobia soror. Qui primum cæsi, cubili ferreo impositi, in cacabum ferventem injecti, divinitus erepti sunt: & quum sacra dæmonibus facere recusassent, capite minuti sunt. Horum acta apud Metaphrastem habentur, sed interpolata. Vide Baronium ad annum 285.

II. Tarcodimantus.

Nicetas ex Philostorgio Ariano è Cilicia *Tarcodimantum Ægon* sive *Ægarum*, in Ni- B cæna synodo pro Ario cum aliis sedisse refert. Qui nempe in indice Patrum sanctissimi illius concilii *Tarcodimantus Ægeates* dicitur. Atqui ejusmodi nomen *Tarcodimantos* Ταρκοδίμαντος, veteri usu apud Cilices receptus erat, Strabone teste, ubi ait; *Mallum, Ægeas, Amanicas portas, in quas Amanus mons desinit, à Tauro descendens, qui ultra Ciliciam est, semper à tyrannis loca munitissima obtinentibus occupatus ætate sua* (sub Tiberio Aug.) *sub potestate fuisse Tarcodimanti, viri memoria dignissimi, qui ob præclara facinora rex à Ro- C manis est appellatus, qui & posteris suis successionem tradidit.* Tarcodimantus episcopus Arianus Antiochenæ synodo interfuit anno 335. vel 340.

III. Patrophilus.

Basilii magni epistola 82. inscribitur Πατροφίλῳ ἐπισκόπῳ Αἰγῶν, *Patrophilo episcopo Ægarum,* quæ laudata est collat. 5. synodi generalis 5. ubi pro *Ægarum,* Latinorum Librariorum errore legitur *Megarum,* laudatur quoque à Facundo Hermianensi lib. 4. c. 2. D Ex ea comperimus Patrophilum Eustathii Sebastensis studiosum fuisse, ita ut Basilii, cui Eustathius multiplicis erroris causa suspectus erat, amicitiam colere desiisset: quam tamen sibi conciliare iterum curavit, ut apertum sit ex Basilii epist. 85.

IV. * * *

Ægarum episcopi quem, ut Tarsensis, infensum sibi queritur Joannes Chrysostomus epistola 204. nomen ignoratur. Ὁ δὲ Αἰγῶν, ait, ὡς ἔγνων, καὶ ὁ Ταρσοῦ, μετ' ἐκείνων τάττονται. *Ægarum præsul, ut accepi, & Tarsensis, cum illis contra nos stant.*

V. Eustathius.

Theodoretus epistolam 70. suam scripsit Εὐσταθίῳ ἐπισκόπῳ Αἰγῶν, *Eustathio episcopo Ægarum*, de Maria nobilissima quadam femina. Quo tempore synodus Chalcedonensis celebrabatur Ægarum episcopus sedebat idem Eustathius, pro quo aliisque de sua provincia absentibus act. 6. subscripsit Cyrus Anazarbi Εὐσταθίου Αἰγῶν, *pro Eustathio Ægarum*, ut bene Græcus contextus habet, cum Latina translatio mendose prorsus ferat, *Eustathio Rhisorum, Alexandro Ægaorum.*

VI. Julius.

Ex Dionysio Jacobitarum Patriarcha, *Julius Ægon* seu *Ægarum* Ciliciæ Justini I. Imp. mandato in exilium pulsus fuit, quod Monophysiticam hæresim deserere recusaret. *Assem. dissert. de Monophysitis.*

VII. Thomas.

Synodo Mopsuestiæ in qua Justiniani Imp. jussu quæsita sunt quæ apud Mopsuestienses de Theodoro quondam ipsorum episcopo monumenta superessent, aderat *Thomas episcopus Ægarum*, qui synodi gestis & epistolæ ad Imperatorem subscripsit.

VIII. Paschalius.

Ejusdem omnino civitatis antistes fuit, qui quintæ synodo generali adfuisse & subscripsisse, una cum aliis Antiochenæ diœcesis præsulibus legitur *Paschalius misericordia Dei episcopus Ægii,* pro *Ægarum.*

IV. ECCLESIA EPIPHANIÆ.

EPIPHANIA secundæ Ciliciæ civitas est in ambabus notitiis, apud quam Cicero se, quum in Cilicia ageret, castra fecisse testabatur lib. 15. epist. 5. itinere diei unius ab Amano monte, nec procul Isso. In mediterranea proinde est Ptolemæo, ut & Plinio, cui *Epiphania quæ antea Eniandos:* meminit & Appianus de bello Mithridatico: quin & Evagrii Scholastici historiæ ecclesiasticæ scriptoris patria fuit.

EPISCOPI EPIPHANIÆ.

I. Amphion.

UNus ex præstantissimis confessoribus, qui postremæ persequutioni Maximini superstites fuere, *Amphion* fuit Epiphaniæ Ciliciæ episcopus, qui Ancyrano & Neocæsariensi con- E ciliis subscriptus legitur, rursumque subinde Nicæno, καὶ Ἀμφίων ὁ Ἐπιφανείας τῆς Κιλίκων, Sozomeno

Sozomeno teste lib. 1. cap. 10. Athanasius disputatione 1. contra Arianos, inter ecclesiæ magistros, qui scriptis suis hæresim hanc expugnarunt, Lupum & Amphionem Cilices posuit, τῶν ἀπὸ τῆς Κιλίκων. An-non ipse est Amphion, qui Eusebio Nicomediensi ob eamdem hæresim à sancta synodo exauctorato suffectus fuit, Epiphania proinde Nicomediam translatus? Sic equidem censuit Baronius: verum Nicæna synodus nequaquam probavit ejusmodi translationes episcoporum. Non mihi placet in Ancyranæ & Neocæsariensis synodorum subscriptionibus legi: *Amphion Epiphaniæ secundæ Ciliciæ;* Cilicia nondum in duas provincias divisa. Amphionis hujus memoria fit in Martyrologio Romano die 12. Junii: *In Cilicia S. Amphionis episcopi, qui tempore Galerii Maximiani confessor fuit egregius.*

II. HESYCHIUS.

Inter Patres synodi Constantinopolitanæ generalis prioris de provincia Ciliciæ legitur *Hesychius Epiphaniæ.*

III. POLYCHRONIUS.

Polychronius Epiphaniæ episcopus tempore concilii Ephesini sedebat, à quo recessit cum Joanne Antiocheno & cæteris Orientalibus, eorum decretis litterisque adversus Cyrillum Alexandrinum subscribens; unde catholica communione privatus cum illis fuit, cui tandem, sancita anno 434. pace, restitutus fuit. Synodo posthac Antiochenæ adfuit, in qua Domno Patriarcha præside Athanasius Perrhensis judicatus est, & sacerdotio dejectus; itemque Chalcedonensi concilio, cujus definitionibus actione 6. præsertim subscripsit, perinde atque Eutychianus Epiphaniæ secundæ Syriæ, per Meletium Larissæ.

IV. MARINUS.

Epiphaniæ profecto Ciliciæ episcopus erat *Marinus,* qui synodali decreto Gennadii Constantinopolitani de Simoniacis subscriptus post Basilium Alexandriæ legitur, Μαρῖνος Ἐπιφανείας.

V. NICETAS.

Ex actis synodi Mopsuestiensis quæ Justiniani Imp. jussu habita est, compertus nobis est *Nicetas* Epiphaniæ, qui omnibus quæ in ea gesta sunt suffragatus est. Posthac in synodo quinta generali sedit & subscripsit *Nicetas misericordia Dei episcopus Epiphaniensium.*

VI. BASILIUS.

Canonibus synodi quam vocant in Trullo subscriptus quoque legitur Βασίλειος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Ἐπιφανείας, δευτέρας τῶν Κιλίκων ἐπαρχίας, *Basilius indignus episcopus Epiphaniæ secundæ Cilicum provinciæ.*

VII. PAULUS.

Ex Dionysii Patriarchæ Jacobitarum Chronico Epiphaniæ Ciliciæ episcopus erat *Paulus,* quo tempore Severus Antiochenam sedem tyrannico more tenebat, quumque Chalcedonensem synodum admittere nollet, à Justino Imp. anno 518. in exilium missus est. *Asseman. dissert. de Monophysitis.*

V. ECCLESIA IRENOPOLIS.

IRENOPOLIM Ptolemæus in Cilicia Lacanitide collocat, quæ Neronias appellata quoque fuerat à Nerone Cæsare; unde Narcissus urbis hujus episcopus, uti modò Irenopolis, ac modo Neroniadis antistes à variis scriptoribus dicitur, ita ab Athanasio in apologia de fuga sua, *civitatis Neronis,* τὸν ἀπὸ τῆς πόλεως Νέρωνος. Cæterum in notitiis Εἰρηνούπολις dicitur. Theodoretus lib. 1. hist. cap. 7. de Narcisso loquens, *Neronias,* inquit, *Ciliciæ civitas est,* ἣν νῦν Εἰρηνούπολιν ὀνομάζομεν, *quam nunc Irenopolim nominamus.*

EPISCOPI IRENOPOLIS.

I. NARCISSUS.

IN Ancyranæ nec-non Neocæsariensis synodi subscriptionibus legitur *Narcissus Neroniadis Ciliciæ secundæ.* Jam mihi displicere dixi voces istas, *Ciliciæ secundæ.* E præcipuis Arianis unus fuit, qui in indice Patrum Nicænorum inter episcopos Ciliciæ perinde censetur, *Narcissus Neroniadis.* Quod confirmat Nicetas Choniates in Thesauro lib. 5. cap. 7. ex Philostorgio. Symbolo Nicæno catholicam mentem simulans tandem subscripsit. Adfuit subinde variis Arianorum synodis, præsertim Antiochenæ anno 335. à qua delegatus est ad Constantem Imp. & Occidentis episcopos cum Theodoro Heracleæ, Marco Arethusæ, & aliis. Sardicam venit ad concilium quod celebrabatur, mox vero Philippopolim cum factionis Arianicæ episcopis secedens epistolæ illorum subscripsit. Athanasius in fine apologiæ de vita sua, hunc ob mala plurima quæ perpetrarat ordine suo

ECCLESIA IRENOPOLIS.

tertia vice dejectum tradit variis in conciliis. Ὁ δὲ Νάρκισσος ἄλλα τε πολλὰ κακὰ ἔχων, καὶ τρίτον ἐν διαφόροις συνόδοις καθῃρέθη. In Seleuciensis synodi quæ supersunt monumentis, aliisque deinceps ejus mentio nulla fit, uti nec in Constantinopolitanæ Arianorum, unde augurari licet eum ante annum 359. diem extremum obiisse.

II. Indimus.

In prædatoria quæ dicta est synodo Ephesina *Indimus* Irenopolis profanis ejus actis suffragatus est: post biennium vero in Chalcedonensi synodo quod male gesserat, emendavit, actione præsertim sexta inter Ciliciæ episcopos subscribens, Ἰνδιμος ἐπίσκοπος Εἰρηνουπόλεως, *Indimus episcopus Irenopolis.* Cujus nomen iterum legitur in subscriptionibus decreto synodici Gennadii Constantinopolitani contra Simoniacos.

III. Basilius.

Ex Suida compertus nobis est *Basilius* Neroniadis, quem Anastasio Imperatore vixisse prodit. Βασίλειος ἕτερος ἐπίσκοπος Εἰρηνουπόλεως τῆς Κιλικίας, ἐπὶ Ἀναστασίου βασιλέως, τὸν φρένα καὶ τὴν ἄσκησιν τῷ ὁμωνύμῳ Βασιλείῳ Καισαρείας ἐοικώς, ἔγραψε κατὰ Ἀρχελάου πρεσβυτέρου Κολωνείας. *Basilius alter episcopus Irenopolis Ciliciæ, Ana-* A *stasio Imperatore, ingenio & ascetica vitæ genere Basilio Cæsariensi non absimilis. Scripsit contra Archelaum Coloniæ presbyterum.* Hunc Guillelmus Cave in historia litteraria, nullo auctore, à Basilio Cilice Antiochenæ ecclesiæ presbytero non distinguit. At certe quæ Photius de Basilii Cilicis scriptis & ingenio perhibet, Basilii Magni indolem & eruditionem non prorsus referunt.

IV. Joannes.

Eodem Anastasio Imp. Severo hæretico B Antiochenam ecclesiam occupante, Irenopolis episcopus erat *Joannes,* quem Justinus Imp. ob Monophysiticam hæresim procul amandavit anno 518. *Assem. dissert. de Monophys.*

V. Procopius.

In synodo Mopsuestiæ quæ anno 550. Justiniani Imp. jussu celebrata est, *Procopius episcopus Irenopolis* sedit.

VI. Paulus.

Synodi quini-sextæ canonibus subscriptus legitur, Παῦλος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Εἰρηνουπόλεως τῆς δευτέρας τῶν Κιλίκων ἐπαρχίας, *Paulus indignus episcopus Irenopolis secundæ Ciliciæ.*

VI. ECCLESIA FLAVIADIS.

QUæ Ptolemæo *Flaviopolis,* Φλαυιόπολις dicitur in Characene regione posita, hanc passim apud Ecclesiasticos scriptores, in notitia utraque, nec non in Itinerario Antonini Flaviadem nominatam videmus.

EPISCOPI FLAVIADIS.

I. Alexander.

IN Jure Græco-Romano lib. 4. p. 295. *de translationibus episcoporum,* legimus *Alexandrum* Flaviadis quæ sub metropoli est Anazarbi, à Narcisso Hierosolymitano designatum esse Hierosolymorum Antistitem. Quæ intelligenda non sunt nisi de Alexandro quem Eusebius lib. 6. cap. XI. in Cappadocia primum episcopatum gessisse narrat, indeque Hierosolymam transiisse. Nimirum Cappadocia Ciliciæ contermina erat, ut Flaviopolis ejus tempore Cappadociæ proinde censita sit: quando inprimis dudum ante magni Constantini ætatem vixit, à quo altera Romani imperii partitione facta, Cilicia magis quam ante à Cappadocia distracta fuit. Atqui Alexander Christianæ fidei confessionem prius obierat, quam in Palæstinam transiret. Ecclesiæ vero Hierosolymitanæ regimen suscepit Alexandro Severo Mammææ filio Imperatore.

C

II. Nicetas.

In indice Patrum synodi Nicænæ de provincia Ciliciæ legitur *Nicetas Flaviadis,* quin & ad calcem Antiochenæ synodi in codicibus Latinis.

III. Joannes.

Chalcedonensi synodo inter Ciliciæ præsules adfuit & subscripsit Ἰωάννης ἐπίσκοπος Φλαβιάδος, *Joannes episcopus Flaviadis.*

IV. Andreas.

In Mopsuestiensi synodo episcoporum secundæ Ciliciæ quæ Justiniani Imp. mandato E celebrata est, ut inquirerent de his quæ Theodorum Mopsuestenum spectabant, aderat *Andreas Flaviadis.* Collat. 5. synodi quintæ generalis.

V. Georgius.

In concilio generali sexto sedit & subscripsit *Georgius misericordia Dei episcopus civitatis Flaviadis secundæ provinciæ Ciliciæ.* In

Græcis ſubſcriptionibus ſolum legitur, Γεώργιος ἐλέῳ Θεοῦ ἐπίσκοπος πόλεως Φλαβιάδος, A *Georgius epiſcopus civitatis Flaviadis.*

VI. Eustratius.

In capite Juris Græco-Romani in quo *de tranſlationibus epiſcoporum* diſputatur, fertur *Euſtratium* quoque ex Flaviadis epiſcopo à Nicephoro Phoca Antiochenum Patriarcham deſignatum eſſe, de quo jam in Patriarchis Antiochenis.

VII.

ECCLESIA CASTABALORUM.

Castabala, neutro genere dicta, civitas Mopſueſtiæ proxima fuit, Ptolemæo & Plinio nota, quam Hierocles & vetus notitia non omiſere. Apud Plinium *Caſtabla* legitur. Conſtantinus Porphyrogenneta Mamiſtam poſtmodum appellatam teſtatur, Καστάβαλα Κιλικίας, ἡ νῦν Μάμιστα, *Caſtabala Ciliciæ, quæ nunc Mamiſta* dicitur.

EPISCOPI CASTABALORUM.

I. Maris.

Inter primos Caſtabalorum epiſcopos cen- B ſendum puto *Marim*, cujus mentio in epiſtola Ignatio adſcripta ad Heronem diaconum Antiochenum, in cujus fine legitur: *Marim eum qui eſt in Neapoli quæ juxta Anazarbum eſt; epiſcopum ſaluto in Domino*, Μάριν τὸν ἐν Νεαπόλει τῇ πρὸς Ἀναζάρβῳ προσαγορεύω ἐν Κυρίῳ. Nam ad Mariam Caſtabalitem alia ejuſdem Ignatii nomine inſcripta epiſtola exſtat, quæ ad illam miſſa dicitur Neapolim, quæ eſt juxta Zarbum, vel Anazarbum, monti utique Anazarbo vicina, vel urbi, πρὸς Μαρίαν εἰς Νεάπολιν τὴν πρὸς τῷ Ζάρβῳ Ἰγνάτιος. C

II. Moyses.

In indice Patrum concilii Nicæni, & in ſubſcriptionibus ſynodi legitur *Moyſes Caſtabalæ.*

III. Theophilus.

Socrates lib. 3. hiſt. cap. 21. *Theophilum* Caſtabalorum inter Semi-arianorum factionis ponit epiſcopos, qui Joviani Imp. tempore Macedoniani audiebant. Sub Valente Auguſto ab Orientalibus qui in Seleucienſi ſy- D nodo ab Arianis ſeceſſerant, ad Liberium Papam una cum Euſtathio Sebaſteno & Silvano Tarſenſi delegatus fuit, ut Romanam fidem profiterentur, ejuſdemque eccleſiæ communionem potius quam Eudoxii Antiocheni inirent. Hos Liberius admittere ſtatim noluit, ut-pote Nicænæ confeſſioni frequenter refractarios; poſt vero quia ſanam mentem libello dato proferebant, à Pontifice ſuſcepti ſunt. Legendus Socrates lib. 4. c. XI. Baſilius magnus Theophili amicitiam coluit, etſi erga ſe non ſatis æquum videbat, quod E ex epiſtolis 169. & 309. quas ad illum ſcribit, planum fit. In epiſtola 309. Theophilum uti deſideratiſſimum & religioſiſſimum complectitur.

IV. Hesychius.

Epiſcoporum Orientis qui ab Epheſina ſynodo cum Joanne Antiocheno ſeceſſionem fecerunt *Heſychius* Caſtabalorum unus fuit, qui multorum conteſtationi ſubſcripſit, ne Cyrillus Alexandrinus concilium inchoaret ante Joannis adventum, aliiſque pluribus quæ ab illis Orientalibus adverſus legitimum concilium factitarunt. Unde cum aliis communionis exſors factus fuit. Vide collect. ex Tragœd. Iren. capp. 7. 13. 23. Cap. 156. ejus exſtat ad Meletium Mopſueſtenum epiſtola, qua nuntiabat ſecundæ Ciliciæ ſuæ epiſcopos initam Joannem inter & Cyrillum pacem ſic admiſiſſe, ut illa tamen in ſynodicis ſuis litteris exciperent, quæ in Joannis epiſtola ſuperfluè ſcripta videbantur. Cæterum monebat id curandum in primis eſſe, *ut indiſruptum maneat corpus Eccleſiæ Domini noſtri Chriſti.*

V. Paregorius.

Cyrus Anazarbi metropolita actione 6. ſynodi Chalcedonenſis ſubſcripſit pro ſe & pro epiſcopis ſub ſe conſtitutis qui aberant, in quibus *Paregorius Caſtabalorum*, καὶ ὑπὲρ τῶν ὄντων ἐπισκόπων ὑπ' ἐμέ, Παρηγόριος Καστάβαλων.

VI. Stephanus.

In Mopſueſtiæ ſynodo epiſcoporum ſecundæ Ciliciæ quæ Juſtiniani juſſu ad res Theodori quondam Mopſueſteni præſulis inquirendas convenit, ſedebat *Stephanus Caſtabalorum.* Collat. 5. quintæ ſynodi generalis.

VII. Theodorus.

In ſubſcriptionibus canonum ſynodi quiniſextæ legitur *Theodorus minimus epiſcopus Caſtablorum*, Θεόδωρος ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Καστάυλων, ſeu Καστάβλων, quum amanuenſibus Græcis familiare ſit υ pro β ſcribere. Superius monui apud Plinium *Caſtabla* dici.

VIII. ECCLESIA ALEXANDRIÆ.

ALEXANDRIA Ciliciæ *penes Issum*, vel *ad Issum* κατ' Ἰσσὸν dicta Ptolemæo, qui illam Syriæ assignavit; Ciliciæ vero, *oppidum Issos, deinde Alexandria*, Plinio. Stephanus quoque Byzantinus hanc in Cilicia positam ait, & in notitiis Hieroclis & Græca altera Ciliciæ secundæ censetur. Prope Issicum vero sinum jacet, & hodieque *Alexandretta*, velut *Alexandria minor, Alessandrona*, & *Scandareta* nominatur.

EPISCOPI ALEXANDRIÆ.

I. HELENUS.

MEnologium Græcorum die 24. Decembris *Heleni* Alexandriæ episcopi meminit, qui beatam Eugeniam baptizavit sub Commodo Imperat. Qui quum inter Alexandriæ Ægypti episcopos non occurrat, Alexandriæ ad Issum assignandus venit.

II. ARISTIO *Martyr.*

Græci in Menologio die 3. Sept. memoriam agunt, *sancti Aristionis Alexandriæ episcopi qui igne probatus migravit in cælum.* Sic Menologium Latine versum quod editum est to. 2. Antiq. lect. Henrici Canisii: Atqui Aristio magnæ Alexandriæ Ægypti antistes prorsus non fuit, non alterius proinde ab Alexandria Ciliciæ.

III. THEODORUS *Martyr.*

In eodem Menologio die 12. Septembris celebratur *natalis sancti martyris Theodori episcopi Alexandriæ, quem Alexandrini homines comprehenderunt, eo quod Christum libera voce prædicaret, furore succensi spinis coronatum, in maxilla percussum & per urbem circumductum in profundum mare demerserunt, ex quo divina providentia servatus, præsidis jussu obtruncatus est, & à fidelibus viris in eadem Alexandrina civitate sepultus.* Nec ille quoque Alexandriæ Ægypti episcopus fuit: nec alterius proinde ab illa quæ ad sinum Issicum jacet.

IV. HESYCHIUS.

In indice Patrum Nicænorum de provincia Ciliciæ legitur *Hesychius Alexandriæ minoris*, ut & in subscriptionibus synodi Antiochenæ.

V. PHILOMUSUS.

Inter synodi Constantinopolitanæ prioris Patres de provincia Ciliciæ legitur quoque *Philomusus Alexandrinus per Alypium presbyterum.* Quanquam nonnulli codices Latini habent *Theophilus Alexandrinus*, quod maxime probavero, ut Librariorum oscitantia bis *Philomusus* scriptum sit, *Philomusus* scilicet *Pompeiopolitanus* & *Philomusus Alexandrinus.*

VI. * * *

VII. BARANES.

Maximinus Anazarbi in sua ad Alexandrum Hierapolis epistola quæ exstat cap. 109. synodici ex Tragœdia Irenæi, querebatur *Alexandrinum* & Rhossium episcopos à sua synodo se segregasse, ut pacem quæ inter Antiochenam & Alexandrinam ecclesiam inita erat, amplecterentur.

An-non vero ipse est *Baranes* Alexandriæ secundæ Ciliciæ episcopus, qui in concilio Antiocheno sedit, in quo Athanasii Perrhensis causa, Domno Patriarcha præside disceptata, judicata est. Βαράνης ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας, act. 14. concil. Chalced.

VIII. JULIANUS.

In synodo Chalcedonensi *Julianus* Alexandriæ non sedit quidem, sed Cyrus Anazarbi metropolita pro eo ut pro aliis provinciæ suæ episcopis absentibus subscripsit *act.* 6. Ἰουλιανοῦ Ἀλεξάνδρου, emendandum Ἀλεξανδρείας, ut fert versio Latina, *Juliano Alexandriæ minoris.*

IX. BASILIUS.

Synodico decreto Gennadii Constantinopolitani contra Simoniacos subscriptus inter duos Antiochenæ diœcesis episcopos visitur, Βασίλειος ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας, *Basilius episcopus Alexandriæ.*

X. URBICIUS.

Aderat *Urbicius episcopus Alexandrini oppidi* concilio provinciæ Ciliciæ secundæ, quod Justiniano Augusto jubente celebratum est, ad inquirendum quæ ad Theodorum Mopsuestiæ quondam pontificem spectarent. Acta exstant collat. 5. synodi quintæ generalis.

XI. PAULUS.

Quo tempore Severus hæreticus in Antiochenam diœcesim grassabatur, Alexandriæ minoris sedem occupabat *Paulus* Monophysita alter, quem Justinus Imper. anno 518. procul amandavit. *Assem. dissert. de Monoph. ex Dionysii Jacobitarum Patriarchæ Chronico.*

XII. Eusebius.

Sexcentis in codicibus Græcis hinc inde reperiuntur *Eusebii* Alexandrini nomine inscripti sermones de variis argumentis, quorum excerpta quædam exstant in Parallelis etiam Rupefucaldinis Joannis cujusdam monachi, quæ asservantur in Bibliotheca collegii Parisiensis Ludovici Magni, Joanne Damasceno, ut ostendi, longe anteriora. Nullus vero in Patriarcharum Alexandrinorum serie *Eusebius* occurrit, ante decimi saltem sæculi medium, nec certe deinceps. Hinc mea quidem sententia, ille sermonum scriptor vel Alexandriæ Syriæ episcopus fuerit, vel Alexandrinæ sedis Melchiticæ administrator, omni illo quo ea vacavit tempore, sub prioribus Califis Saracenis, totis octoginta annis. Olim conjiciebam Eusebium hunc Alexandriæ episcopum appellatum fuisse amanuensium errore, quod sermones illi meræ responsiones essent ad interrogata Alexandri cujusdam. Exempli gratia in cod. Cæsareo CCX. n. decimo-quinto à fol. 124. pag. 1. ad fol. 129. pag. 1. habetur *sermo S. Eusebii episcopi Alexandrini de jejunio*. τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Εὐσεβίου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας λόγος περὶ νηστείας; cui hæc præmittuntur: Παραγενομένης τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς τῶν νηστειῶν, προσελθὼν ὁ Ἀλέξανδρος τῷ μακαρίῳ Εὐσεβίῳ ἐπισκόπῳ Ἀλεξανδρείας, λέγει· δέομαί σου, κύριέ μου, δίδαξόν με, πῶς ὀφείλει ἄνθρωπος Χριστιανὸς ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν ἁγίων νηστειῶν κ. τ. ε. *Adveniente sancta Quadragesimæ jejunio, accedens Alexander ad* A *beatum Eusebium episcopum Alexandriæ, dixit: Quæso, Domine mi, doce me, quomodo debeat homo Christianus in diebus sanctorum Jejuniorum, &c.* Ubi fatendum Eusebium hunc disertissime episcopum Alexandriæ nuncupatum; at non iterum in eodem codice n. 21. ubi ejusdem Eusebii episcopi sermo alter habetur *de memoria sanctorum;* τοῦ μακαρίου ἐπισκόπου Εὐσεβίου περὶ μνείας ἁγίων. Perinde vero hæc præmittuntur: Μιᾶς τῶν ἡμερῶν μνήμη μαρτύρων ἐτελεῖτο ἐν τῇ πόλει, καὶ προσελθὼν ὁ Ἀλέξανδρος τῷ μακαρίῳ Εὐσεβίῳ ἐπισκόπῳ λέγει. *Quadam* B *die memoria martyrum agebatur in civitate, & accedens Alexander ad B. Eusebium episcopum, ait.* Hic porro codex chartaceus est, ac recentioris proinde ætatis. In codice Regio 2923. alius occurrit ejus sermo *de Astronomis,* atque episcopus & monachus dicitur, Εὐσεβίου ἐπισκόπου καὶ μοναχοῦ περὶ ἀστρονόμων: atque in præfatione perinde fertur, *transactis diebus non paucis, Alexandrum ad B. Eusebium episcopum accessisse,* Ἡμερῶν διελθουσῶν οὐκ ὀλίγων προσελθὼν ὁ Ἀλέξανδρος λέγει τῷ μακαρίῳ ἐπισκόπῳ: Κύριε ἤκουσα ὑπό τινων ὅτι κατ' ἄστρον C γεννᾶται ἄνθρωπος κ. τ. ε. ubi Alexandriæ episcopus minime dicitur, uti nec in codice Palatino Vaticano 63. In codice Cæsareo altero CCXLIX. *Eusebii archiepiscopi Alexandriæ* oratio legitur *in Lazarum & divitem de Eleemosyna.* τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Εὐσεβίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας. Hic vero codex annosus non est.

IX. ECCLESIA CITIDIOPOLIS.

Citidem regionem in Cilicia mediterranea Ptolemæus collocat, cui unam dumtaxat urbem assignat *Olbasa,* Κήτιδος δὲ Ὄλβασα: quam ex consequenti eamdem esse sentio, quæ Citidiopolis subinde dicta est.

EPISCOPI CITIDIOPOLIS.

I. Sisinnius.

Unus mihi occurrit Citidiopolis episcopus *Sisinnius* in subscriptionibus canonum Trullanorum: Σισίνιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κιτιδιου- D πόλεως, *Sisinnius indignus episcopus Citidiopolis:* ubi post alios Ciliciæ episcopos legitur.

X. ECCLESIA RHOSI.

Rhosus Ciliciæ secundæ civitas est, Hierocli & in notitia veteri, aliisque ecclesiasticis monumentis; de qua Theodoretus cap. 10. hist. Relig. *Rhosus,* ait, Κιλίκων πόλις, *urbs Cilicum ad dexteram eorum qui in sinum Cilicium navigant.* Plinio vero, ut & Ptolemæo, Syriæ attribuitur: *Oppidum,* inquit, *Rhosos, & à tergo portæ, quæ Syriæ appellantur intervallo Rhosiorum montium & Tauri.* Quibus præivit Strabo lib. 16. ubi de Syria: *His ad mare est Seleucia & Pieria mons Amano continuus, & Rhosus inter Issum & Seleuciam:* adeoque in finibus Ciliciæ ac Syriæ. Alii Rhosum scribunt, Rhossum alii.

ECCLESIA RHOSI.

EPISCOPI RHOSI.

I. ANTIPATER.

A ANTIOCHENO concilio quod Meletio præside ad consubstantialis fidem adstruendam celebratum est anno 363. adfuit, synodicæque ad Jovianum Imp. epistolæ subscripsit Ἀντίπατρος Ῥώσου, *Antipater Rhosi.*

II. PORPHYRIUS.

S. Joannis Chrysostomi epistola 109. inscribitur Πορφυρίῳ Ῥώσου, *Porphyrio Rhosi.*

III. * * *

B Cap. 109. collectionis ex Tragœdia Irenæi epistola est Maximini Anazarbi ad Alexandrum Hierapolis, qua mœret Alexandrinum & *Rhossium* episcopos ab Anazarbensi quam coëgerat synodo se segregasse, ut initam à Joanne Antiocheno cum Cyrillo Alexandrino pacem foverent. Amborum nomina tacentur.

IV. JULIANUS.

Passim in actis concilii Chalcedonensis inter episcopos Ciliciæ utriusque nominatur, subscriptusque reperitur actione præsertim 6. Ἰουλιανὸς ἐπίσκοπος Ῥώσου, *Julianus episcopus Rhosi.*

V. ANTONINUS.

Mopsuestiæ synodo secundæ Ciliciæ in qua Justiniano Imp. mandante quæsita sunt, quæ ad Theodorum Mopsuestenum spectarent, intererat *Antoninus Rhosorum episcopus*, qui rebus in ea gestis sancitisque subscripsit.

VI. THEODORUS.

Theodorum ex monacho cœnobii Turrium in Palæstina ad Jordanem Rhosi episcopum esse factum Joannes Moschus auctor est cap. 100. Prati spirit. seque ab eo accepisse ait, quod eodem capite de Petro Pontico ejusdem monasterii asceta narrat.

VII. PROVINCIA SECUNDÆ SYRIÆ.

I. ECCLESIA APAMEÆ METROPOLIS.

JOANNES Malalas in Theodosio juniore pag. 69. perhibet, hunc Imperatorem Syriam secundam à prima divisisse, dedisseque *Apameæ* metropolitica jura atque Præfectum. Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ αὐτὸς βασιλεὺς Συρίαν δευτέραν ἀπομερίσας, δοὺς δίκαιον μητροπόλεως καὶ ἄρχοντα Ἀπαμείᾳ τῇ πόλει. Apamea porro Syriæ urbs ad Orontis & Marsyæ confluentem condita est à Seleuco Nicatore seu instauratore, cujus propter concordiam sorores Strabonis ætate dicebantur, Antiochia, Laodicea, & Seleucia. A Seleuci uxore Apamea nomen habuit, urbs magna parte probe cincta. *Est enim,* inquit Strabo, *collis quidam in campo bene munitus, quem Orontes, & ingens quidam lacus circumpositus & latæ paludes peninsulam faciunt, tum prata pascendis equis & bobus eximia magnitudine diffunduntur. Urbs in tuto jacet, & Cherronesus è re ipsa vocata est.* In notitia Hieroclis Apamea secundæ Syriæ, quæ & Salutaris, metropolis est, & in veteri ecclesiastica Græca. Ita quoque in Actis synodi Constantinopolitanæ sub Menna habitæ, act. 5. ubi regeruntur quæ in synodo ejusdem provinciæ Syriæ patrata sunt in causa Petri Apameæ episcopi hæretici, civitas eadem metropolis passim appellatur, cui sanctus, mansuetusque ac sanæ fidei episcopus alter esset ordinandus: quinimo in iisdem synodi secundæ Syriæ actis Apameenses antistites *archiepiscopi* passim nuncupantur, ἄχρι τοῦ μακαριωτάτου Ἰσαακίου, τοῦ γενομένου ἡμῶν ἀρχιεπισκόπου, *usque ad beatissimum Isaacium qui archiepiscopus noster fuit.* Quem titulum aliis inferioris ejusdem gradus metropolitis, vix tunc temporis concessum quisquam repererit; quando nempe soli primarum sedium pontifices eo ornabantur. Circa Apameam monasteria plurima exstiterunt, in primisque extra mœnia civitatis, beatorum Romani, Hesychii, Dorothei. Serius vero hac in urbe, ut in omni vicina regione recepta religio est, ut quo tempore Theodosius profanorum numinum dirui templa præcepit, pauci Apameæ Christiani fuerint, qui Marcellum episcopum à Gentilium furore defenderent. Atqui *Hama* ab Arabibus truncato nomine vocitatur.

EPISCOPI APAMEÆ.

I. ARISTARCHUS.

SI Dorotheo Tyri credimus, primus Apameæ episcopus *Aristarchus* fuit, quem Apostolus ad Colossenses 4. vers. 20. *concaptivum* suum appellat, qui genere Macedo erat, & Paulum comitabatur in eo tumultu quem Demetrius argentarius adversus Paulum Ephesi excitavit; ejus iterum mentio est in epistola ad Philemonem. Dorotheum de more suo sequuntur auctorem Menæa Græcorum ad diem 14. April. Sinceriora monumenta vellem.

II. HIEREMIAS.

Blasius Terzi in Syria sacra quam Italico idiomate descripsit, Romæ edita anno 1530. pag. 99. hæc habet: *Primo Vescovo di Apamea fù Gieremia discepolo degli Apostoli, assonto al governo di questa chiesa ne primi anni del terzo secolo, e celebrò concilio Nicæno.* Quæ insulsa
A prorsus omitto. Cæterum Apameensis ecclesiæ traditioni nonnihil indulgendum quæ *Hieremiam* inter primos institutores suos habet. Vid. Cl. de la Roque in Itiner. montis Libani.

III. THEOPHILUS.

Auctor libri qui *Prædestinatus* appellatur lib. 1. qui de hæresibus est, cap. 39. scribit ab Epiphanio ferri Angelicos hæreticos sua ætate defecisse, victos à *Theophilo Apameæ episcopo.* Nulla quidem Theophili Apameni
B apud Epiphanium mentio est. Cæterum Angelici illi sectarii in Mesopotamia orti erant, ut non male ab Apameæ episcopo expugnati sint.

IV. ALPHEIUS.

Inter Nicænæ synodi Patres censetur

ECCLESIA APAMEÆ.

Alphius ſeu *Alpheius Apameenſis*, quem Latini quidem codices non ſine Librariorum errore *Alypium* dicunt. In ſubſcriptionibus concilii Antiocheni quod anno 341. convenit, legitur *Alphius Apameenſis*.

V. Uranius.

Synodicæ Antiochenæ ad Jovianum Imp. de recipienda fide conſubſtantialis ſubſcripſit Οὐράνιος Ἀπαμείας, *Uranius Apameæ*. Socr. lib. 3. cap. 25.

VI. Joannes I.

Joannes illuſtri genere ortus, ſed ſuis rectè factis longe præſtantior, quum non doctrina ſolum, ſed vita ad virtutem bene comparata fulgeret, dignus habitus eſt, quem Meletius Antiochenus Apameenſibus epiſcopum conſecraret. Quocirca turbulentis Valentis Auguſti temporibus, cœtum illorum qui veram fidem fovebant, gubernavit, Stephano qui ab eodem Meletio eccleſiæ Germaniciæ præfectus poſtmodum fuit, adjutore & ſocio. Quæ Theodoretus ſcripſit lib. 5. hiſt. cap. 4. Synodo Conſtantinopolitanæ generali primæ adfuit *Joannes Apamienſis*.

VII. Marcellus *Martyr*.

Joannis ſucceſſor fuit vir alter præſtantiſſimus, & ſpiritu fervens *Marcellus*, qui, uti Theodoſii magni lege ſancitum erat, Apameenſium Gentilium delubrum inſigne, in loco qui Aulon dicebatur, ædificatum, aliaque fana, non ſine divini numinis ope quum diruiſſet, ipſe tandem ab iiſdem civibus ſuis qui idolorum cultui addicti nimium erant, in rogum projectus martyr Chriſti evaſit. Theodoretus lib. 5. c. 21. Sozomenus lib. 7. cap. 15. Menologium Græcorum memoriam ejus recolit die 14. Auguſti, ac Martyrologium item Romanum.

VIII. Agapetus.

Marcelli frater & ſucceſſor *Agapetus* fuit, poſtquam Arianici furoris tempore monaſticis virtutibus claruiſſet, ex Theodoreto lib. 5. eccl. hiſt. cap. 27. Enimvero angelicis diſciplinis à S. Marciano inſtitutus, quum ſuſcepta virtutum ſemina ſpargeret & dilataret, adeo clarus evaſit, *ut Apameenſi epiſcopali ſede dignus habitus ſit*, καὶ τῆς οἰκείας πατρίδος ἐμπιστευθῆναι τὴν ἐπιμέλειαν, *& ſuæ ipſius patriæ curam ſuſciperet*, ait idem Theodoretus in Hiſt. Relig. ubi de S. Marciano, cap. 3.

IX. Alexander.

Epiſcoporum Orientis qui ab Epheſina ſynodo ſeceſſionem fecerunt, ſuo Patriarchæ Joanni nimium adhærentes, unus fuit *Alexander* Apameæ metropolita, qui uti ſchiſmaticus, perinde atque alii catholicæ communionis exſors pronuntiatus eſt à ſancto concilio. Apringius Chalcidis ejus vices geſſit inter eos qui ab illa ſynodo Orientalium Conſtantinopolim ad Imp. delegati ſunt. Decretis omnibus factionis ſuæ aſſenſus eſt & ſubſcripſit, donec Antiochenam inter & Alexandrinam eccleſiam ſancita pax fuit anno 434. Quæ ex ſynodico Irenæi & actis Epheſini concilii comperta ſunt.

X. Domnus.

Apameæ epiſcopus erat *Domnus*, quo tempore Theodoretus, aliique Orientis epiſcopi, poſt prædatoriam ſynodum Epheſinam ſedibus ſuis ejecti ſunt. Quod quidem ille Domno ipſi epiſtola 87. ſignificat Δόμνῳ ἐπισκόπῳ Ἀπαμείας, *Domno Apameæ epiſcopo inſcripta*. Ad ſynodum deinde Chalcedonenſem acceſſit cujus decretis ſubſcripſit *per manum Meletii Lariſſæ*, qui & pro ipſo verba fecit. Quamobrem Domni hujus & ſucceſſorum nomina ad Iſaacium uſque deceſſorem ſuum Petrus Apameenſis itidem epiſcopus hæreticus ſacris tabulis expunxit, quin & illius oſſa diſtraxit, prædiaque vendidit. Legenda acta ſynodi Conſtantinopolitanæ ſub Menna, actione 5.

Leo Imperator anno 458. litteras ſuas dedit metropolitis quibuſdam & epiſcopis ut ſententiam cum ſua ſynodo dicerent de nece S. Proterii Alexandrini & de concilio Chalcedonenſi, inter quos *Epiphanio reverentiſſimo epiſcopo Apameæ Syriæ ſecundæ;* qui tamen Epiphanius ſynodicæ epiſcoporum ejuſdem provinciæ ad Imp. prior ſubſcribens epiſcopus dicitur Epiphaniæ, non Apameæ.

XI. Conon.

Joannes Malalas in Chronico, inter factionis Iſauricæ quæ Zenone Imp. accidit, duces, *Cononem* Fuſciani filium exhibet, qui Apameenſis epiſcopus prius fuerat, καὶ Κόνωνα, τὸν Φουσκιανοῦ, τὸν ἐξεπίσκοπον Ἀπαμείας. Hunc haſta transfixum ſubdit. Evagrius lib. 3. hiſt. cap. 35. illum nude *Apameæ Syriæ præſulem* dicit, μεθ' ὧν, inquit, καὶ Κόνων ἐτύγχανεν, ἐπίσκοπος τῆς ἐν Ἀπαμείᾳ τῆς Σύρων ἐπαρχίας γεγονώς. Quid ſi in rebellionem hanc conſpiraverit, quia à Petro Cnapheo Antiochenæ eccleſiæ Tyranno exauctoratus?

XII. Joannes II. *hæreticus*.

Paulus Cnapheus occupata ſecundò ſede Antiochena *Joannem* hæreſis ſuæ ſocium Apameæ metropolitam deſignavit, qui à civibus rejectus Antiochiam rediit, anno circiter 477. Poſt vero Petrum ipſum epiſcopatus ſui

sui auctorem Antiochena sede pepulit, quam ipse occupavit. De quo Joanne qui Codonatus cognominabatur, dictum est in metropolitis Tyri, & Patriarchis Antiochiæ.

XIII. Marinus.

Ex Zacharia Melitenensi apud Assemanum to. 2. Bibl. Orient. pag. 59. *Marinus Apameensis episcopus*, Anastasio Imp. auctor fuit ut clausulam *qui crucifixus est*, Trisagio hymno adderet; *Maximum* dicit Victor Tunnunensis, errore forsan amanuensis.

XIV. Petrus *hæreticus*.

Sæculo sexto jam adulto, Anastasio Imp. *Petrus* Severi Antiocheni hæretici sodalis, Monophysita impurus, Apameensem sedem tenuit, quam pecuniis datis emerat; qui Anastasio defuncto, à Justino Imperatore exilio multatus fuit, damnatus vero interim variis in synodis episcoporum Syriæ & Palæstinæ, ac tandem in concilio Constantinopolitano sub Menna. Cujus nefanda facinora graphice descripserunt Apameensis ecclesiæ clerici, dato ad secundæ Syriæ præsules libello, tum ipsimet ejusdem episcopi data epistola ad Agapetum Papam. Quæ monumenta omnia regesta exstant actione 5. illius concilii sub Menna, cujus in Severum, Petrum Apameæ, Zoaram monachum & Anthimum Constantinopolitanum sententiam Justinianus Imp. edicto firmavit.

XV. Isaacius.

Petro hæretico suffectus omnino est *Isaacius*, cujus mentio fit in actis quæ actione 5. concilii Constantinopolitani sub Menna regesta sunt, illis scilicet quæ Justino Imperatore à delegatis judicibus de Petri Apameensis facinoribus quæsita probataque erant, ubi clericos Apameenses sæpe adversus illum expostulasse legimus quod decessorum suorum à beatissimo Domno ad Isaacium archiepiscopum usque nomina ex sacris Diptychis expunxisset, *ἀπὸ μακαριωτάτου Δόμνου, ἄχρι τοῦ μακαριωτάτου Ισαακίου τοῦ γενομένου ἡμῶν ἀρχιεπισκόπου.* Flagitabant insuper ecclesiæ suæ mores restitui, qui usque ad obitum felicis memoriæ Isaacii archiepiscopi perseveraverant.

XVI. Paulus.

Isaacii utique successor fuit *Paulus*, vir apprime catholicus, actione 5. nimirum synodi illius Constantinopolitanæ sub Menna lectus est libellus supplex ad Justinianum Imp. *Pauli Apameæ, & reliquorum secundæ Syriæ episcoporum*, nomine inscriptus, *παρὰ Παύλου ἐπισκόπου Απαμείας, καὶ τῶν λοιπῶν ἐπισκόπων τῆς δευτέρας Συρίας* quo fidem orthodoxam profitebantur, querelasque suas in Severum & Zoaram monachum texebant.

XVII. Thomas.

Quintæ synodo generali interfuit *Thomas* metropolita Apameæ secundæ Syriæ, qui cum multis è patribus delegatus fuit ad Vigilium Papam, ut illum ad synodum invitarent. Vir fuit virtute & rectè factis præstantissimus, qui Chosroi Persarum regi insolentius Apameam versus eunti occurrit, quo furorem ejus cohiberet, & quum ostenso pretiosissimo vivificæ crucis ligno cives suos ad preces Deo fundendas excitasset, divinis quibusdam portentis certam illi salutis fiduciam accepere. De Thoma Apameensi legendi Procopius lib. 2. de bello Persico cap. XI. & Evagrius lib. 4. cap. 26.

Apamea tandem à Chosroë capta sub Justini junioris principatu, episcopus & præfectus urbis in Persidem abducti sunt; Thomas ne episcopus ille fuerit, an alter, incertum.

Non capio prorsus quid sibi velit Blasius Terzi in Syria sacra pag. 99. ubi de Apameæ episcopis agit. *Anselmo*, ait, *reggea questa chiesa negl'anni di Giustiniano quando la città fù devastata dal Re di Persia, e condotti in servitù il vescovo e'l Prefetto con tutti gli habitanti, e da qual tempo non fù mai più restorata, restando fin' ora imboschita, e vuota di habitatori: se altrimente scrivono i moderni, è un manifesto equivoco.* Nomen *Anselmo* sive Anselmus, Teutonicum est, nec Græcum, nec Latinum, adeoque episcopo sexti sæculi Græco indignum.

XVIII. Thomarichus.

Anno 24. Constantis II. Heraclii filii Imp. Chr. 648. Busur Saracenorum exercitus Dux *præter Romaniam ingressus est*, ait Theophanes, *καὶ ἀπέθανεν Θωμάριχος ἐπίσκοπος Απαμείας, obiitque Thomarichus episcopus Apameæ.* Qui proinde alius fuit à Thomaricho illo episcopo qui ab altero Saracenorum duce Moavia ad Aradenses missus est, ut illos ad deditionem hortaretur.

XIX. Georgius.

Georgius Apameensis in Syria, à Philippico Imp. Monotheleticæ hæresis instauratore Martyropolim translatus fuit. *Theoph. ad ann. 1. ejusdem Philippici,* seu *Christi* 711.

II. ECCLESIA ARETHUSÆ.

ARETHUSA Syriæ civitatula inter Emeſam & Epiphaniam, Straboni, Plinio, Ptolemæo, inter ſecundæ Syriæ urbes cenſetur in notitia Hieroclis & veteri Græca, cujus incolæ ut alii Syriæ Cœles ſive Cavæ, vix ægre tandem ad Chriſti cultum ab idolis traducti ſunt ſæculo labente quarto.

EPISCOPI ARETHUSÆ.

I. EUSTATHIUS.

NICÆNÆ ſynodo interfuit *Euſtathius Arethuſius.*

II. MARCUS I.

In Antiochena ſynodo quæ ob eccleſiæ illius urbis Encænia celebrata eſt, ſedit *Marcus Arethuſæ epiſcopus:* unde cum aliis Euſebianæ factionis in Gallias ad Conſtantem Imp. miſſus, ad ſuos Sardicam reverſus eſt, cum quibus Philippopolim ſeceſſit, & ipſorum adverſus Sardicenſe concilium epiſtolæ ſubſcripſit, *Marcus epiſcopus ab Arethuſa.* Ad Sirmienſe concilium quod Photini B epiſcopi cauſa cogebatur, quum veniſſet, formulam fidei primam condidit, variis adjectis anathematibus quibus illius impietas confodiebatur. Subſcripſit Semi-arianorum epiſtolæ, perfectam Filii cum Patre ſimilitudinem ſecundum eſſentiam aſſerentium, quæ ante Sirmienſem ſynodum edita eſt, quamque Epiphanius recitat hæreſi 73. Sub Juliano Apoſtata, eo præſertim nomine quod Conſtantio Imp. aram & fanum idolorum everterat, à Gentilibus tentus acerbiſſimis ſuppliciis martyrium obiit, quod Theodoretus C lib. 3. hiſt. cap. 6. deſcribit, Sozomenus quoque lib. 5. cap. 9. inprimis vero Gregorius theologus oration. 4. ſeu invect. 1. in Julianum. Marci ſolemnis memoria eſt in Menologio Græcorum die 20. Martii, utique propter eximias laudes quibus illum Nazianzenus, Theodoretus & alii illum ornarunt, quodque ad Semi-arianos demum tranſiens, non ſic poſtremis vitæ ſuæ annis alienus viſus ſit, velut & Silvanus Tarſi, Baſilius Ancyræ A & alii, quos Baſilius magnus, Hilarius, Athanaſius ipſe pro catholicis habuerunt.

III. MARCUS II.

Synodo Chalcedonenſi adfuit, ejuſque decretis ſubſcripſit *Marcus epiſcopus Arethuſæ, per Timotheum epiſcopum Balanæorum.*

IV. EUSEBIUS.

Epiſtolæ ſynodicæ ſecundæ Syriæ ad Leonem Imp. de nece S. Proterii Alexandrini & ſynodo Chalcedonenſi ſubſcripſit *Euſebius epiſcopus Arethuſæ.*

V. SEVERIANUS.

Severianus ſæculo ſexto inchoato, Arethuſæ epiſcopus ſedebat, qui cum Coſma Epiphaniæ, acceptas Severi Antiocheni de ineunda ejus communione litteras repudiavit: quin per Aurelianum Epiphanienſis eccleſiæ diaconum libellum ei miſit, de quo Evagrius lib. 3. c. 34. propter quod ejus factum quum exilio multandus eſſet, cives ejus ſumtis armis Imp. Anaſtaſii juſſibus reſtiterunt. Quo principe defuncto, ſubſcripſit libello quo ſecundæ Syriæ ſynodus Severum, Petrum Apameenſem & Zoaram monachum damnabat.

VI. ABRAAMIUS.

Conſtantinus Apamienſis preſbyter Monotheleta, ut ſui fidem faceret, actione 16. ſextæ ſynodi generalis ſe ab *Abraamio epiſcopo Arethuſæ* ordinatum dixit: χειροτονηθεὶς ὑπὸ Ἀβραάμιου ἐπισκόπου Ἀρεθούσης.

III. ECCLESIA EPIPHANIÆ.

EPIPHANIA Syriæ ſecundæ civitas in Notitiis, ad Orontem poſita Lariſſam inter & Arethuſam, ut Ptolemæus & Plinius produnt, indito utique nomine ab Antiocho Epiphane. Evagrius ipſe Epiphanienſis epiſcopos Epiphaniæ & Arethuſæ Apameenſi metropoli obnoxios fuiſſe confirmat, τοὺς ὑπὸ Ἀπάμειαν ἱερέας.

EPISCOPI EPIPHANIÆ.

I. MAURICIUS.

IN ſynodi Nicænæ catalogo legitur *Mauricius Epiphanienſis,* ut & in ſubſcriptionibus D Antiochenæ anno 341.

II. EUSTATHIUS.

Arianorum ſocius fuit *Euſtathius* Epiphaniæ, tum in conventu Philippopolitano cujus epiſtolæ ſubſcripſit, tum in Seleucienſi ſynodo

in qua Georgii Alexandrini & Acacii Cæsariensis formulæ fidei subscripsit, Εὐστάθιος ἐπίσκοπος Ἐπιφανείας, *Eustathius episcopus Epiphaniæ*, apud Epiphanium hær. 73. Cæterum sub Juliano Apostata quum audisset Gentiles in ecclesiam suam Bacchi idolum cum tibiis & tympanis intulisse, Dominum precatus ne ejusmodi facinus oculis spectare cogeretur, repente animam efflavit. Quocirca Chronici Paschalis auctor hunc inter martyres habet.

III. Eusebius.

Inter episcopos Syriæ Cœles qui in concilio Constantinopolitano generali priori sederunt, B legitur *Eusebius Epiphaniensis*; qui à Patribus cum Prisciano Cæsareæ Palæstinæ, & Cyriaco Adanorum Romam ad synodum quæ illic celebrabatur, delegatus fuit.

IV. Stephanus.

Antiochenæ synodo in qua Athanasii Perrhensis causa judicata est, aderat *Stephanus Epiphaniæ episcopus*. Actione 14. concilii Chalcedonensis.

V. Eutychianus.

Chalcedonensi synodo interfuit & subscripsit, act. præsertim 6. Εὐτυχιανὸς ἐπίσκοπος Ἐπιφανείας, *Eutychianus episcopus Epiphaniæ secundæ Syriæ, per Meletium episcopum Larissæ*.

VI. Epiphanius.

Synodi provinciæ secundæ Syriæ epistolæ A ad Leonem Imperatorem subscripsit *Epiphanius episcopus Epiphaniæ*.

VII. Cosmas I.

Severi Antiocheni synodicas litteras communionemque repudiavit *Cosmas* Epiphaniæ, & cum Severiano Arethusæ aliisque illum à sacerdotio alienum pronuntiavit, misso in eam rem Aureliano diacono Epiphaniensi, qui habitu muliebri indutus depositionis libellum ei tradidit. Propter quod facinus quum Anastasius eum exulare jussisset, Epiphaniæ, ut Arethusæ, cives strenuè obstiterunt.

VIII. Sergius.

Libello synodi secundæ Syriæ ad Justinianum Imper. de Severo, Petro Apameæ, & Zoara, subscripsit *Sergius episcopus Epiphaniæ*.

IX. Cosmas II.

Sæculo octavo labente *Cosmas* Comanites Epiphaniæ quæ juxta Apameam Syriæ posita est, episcopus apud Theodorum Antiochenum Patriarcham à civibus accusatus est, quod sacra vasa distraxisset; quorum pretium C quia reddere non poterat, ad Iconoclastas defecit. Quamobrem à tribus Orientis Patriarchis, eorumque suffraganeis, in die sancto Pentecostes post Evangelii sacram in Missa lectionem, communi sententia, vocibusque ab uno quoque seorsim damnatus fuit. Theophanes ad ann. 23. Constantini Copronymi, Christi 763.

IV. ECCLESIA LARISSÆ.

LARISSA urbs Syriæ, à Macedonibus sic dicta ob Larissam Macedoniæ civitatem, ad Orontem fluvium posita est, inter Apameam & Epiphaniam. Larissæos dicit Plinius, nec Strabo, Ptolemæus, Stephanus aut alii eam omisere, uti nec notitiarum descriptores.

EPISCOPI LARISSÆ.

I. Gerontius.

IN Nicænæ synodi episcoporum indice, de D provincia Syriæ ultimus est *Leontius Larissensis*. Quanquam nonnulli codices habent *Gerontius*: quin etiam in subscriptionibus canonum synodi Antiochenæ legitur, *Gerontius Larissæ Cœles Syriæ*.

II. Zoilus.

In Seleuciensi synodo Georgio Alexandrino, Acacio Cæsariensi, & aliis factionis ipsorum se junxit eorumque symbolo subscripsit Ζώϊλος ἐπίσκοπος Λαρίσσης τῆς Συρίας, *Zoïlus episcopus Larissæ Syriæ*, apud Epiphanium hær. 73. n. 26. Posthac autem orthodoxis adhæsit, & epistolæ synodi Antiochenæ ad Jovianum Imp. qua Nicæna fides confirmabatur, perinde subscripsit. Socrates lib. 3. cap. 21.

III. Patrophilus.

Inter episcopos qui Constantinopolitanæ synodo generali priori interfuerunt, censetur *Patrophilus Larissensis*, de provincia Syriæ.

IV. Julianus.

Ephesi contra legitimam synodum generalem à Joannis Antiocheni & reliquorum Orientalium partibus stetit *Julianus episcopus Larissæ Syriæ*, variisque eorum scriptis suffragatus est, unde meruit catholica communione æque ac alii privari.

ECCLESIA LARISSÆ.

V. Meletius.

In Chalcedonensi concilio actione præsertim 6. pro Domno Apameensi, inter metropolitas subscripsit *Meletius episcopus Larissæ, sermonem faciens, & pro sanctissimo Domno episcopo Apameæ secundæ Syriæ, & pro me,* inquit, *definiens subscripsi.* Μελέτιος ἐπίσκοπος Λαρίσσης, ποιούμενος τὸν λόγον καὶ ὑπὲρ τοῦ ὁσιωτάτου Δόμνου ἐπισκόπου Ἀπαμείας Συρίας δευτέρας, καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ ὁρίσας ὑπέγραψα. In collectione nova Cl. Baluzii Latini codices habent, *Meletio episcopo Larissæ obtinente locum reverentissimi episcopi Apameæ Syriæ Domni:* ut proinde Domnus propter valetudinem, aliam-ve causam concilio adesse nequiverit. Subscripsit etiam Meletius pro Eutychiano Epiphaniæ.

VI. Diogenes.

In epistolæ synodi secundæ Syriæ ad Leonem Imp. de concilio Chalcedonensi subscriptionibus, legitur *Diogenes episcopus Larissenus.*

VII. Eusebius.

Sic perinde epistolæ synodicæ episcoporum secundæ Syriæ ad Joannem Constantinopolitanum, qua fidem suam testabantur, Severique Antiocheni & Petri Apameensis facinora, subscripsit Εὐσέβιος ἐπίσκοπος Λαρίσσης, *Eusebius episcopus Larissæ.*

VIII. Stephanus.

Compertus nobis etiam est *Stephanus* episcopus Larissæ ex subscriptionibus libelli episcoporum ejusdem provinciæ Syriæ secundæ ad Justinianum Imper. quo Severi, Petri, & Zoaræ monachi damnationem confirmari postulabant.

V. ECCLESIA MARIAMMÆ.

Mariamme Μαριάμμη Syriæ civitas Ptolemæo, aliisque dicta, à qua Plinius *Mariammitanos* dicit, lib. 5. c. 23. Macedonum in Syriam adventu antiquior. Nam Arianus lib. 2. Expeditionum Alexandri, Stratoni Aradi Regulo ab Alexandro Mariammen urbem, Μαριάμμην πόλιν datam testatur. In notitiis secundæ Syriæ censetur.

EPISCOPI MARIAMMÆ.

I. Paulus.

Synodo Chalcedonensi act. 6. subscripsit Παῦλος ἐπίσκοπος Μαριάμμης, *Paulus episcopus Mariammes.*

II. Magnus.

In subscriptionibus epistolæ synodi secundæ Syriæ ad Leonem Imperatorem legitur *Magnus episcopus Mariamnæ Euphratesiæ,* quæ postrema vox Euphratesiæ mihi suspecta est, quando Mariamme vel Mariamne mari vicinior fuit Aradum versus, procul ab Euphrate, ut & cæteræ civitates secundæ Syriæ.

III. Cyrus.

Epistolæ episcoporum secundæ Syriæ ad Joannem Constantinopolitanum primus subscripsit *Cyrus episcopus Mariammes,* Κῦρος ἐπίσκοπος Μαριάμμης.

IV. Ætherius.

Adfuit synodo Constantinopolitanæ quæ Menna Patriarcha præside habita est an. 536. *Ætherius,* quum ante in Syria subscripsisset libello episcoporum secundæ Syriæ, qui ad Agapetum Papam in urbe regia agentem delatus est, adversus Severum, Petrum Apameæ, Zoaram, & Anthimum Constantinop.

VI. ECCLESIA SELEUCOBELI.

Seleucobelus, sive *Seleucia* altera, ad Belum posita, montem scilicet non amnem, qui procul abest, in Phœnicia prope Ptolemaïdem fluens. A quo monte Chalcis ad Belum quoque dicta est. Seleuciæ ad Belum meminit Plinius, nec-non Ptolemæus. *Seleucobelum* scribunt Hierocles, Stephanus, & notitia vetus altera.

EPISCOPI SELEUCOBELI.

I. Quintilianus.

Seleucobelo assigno episcopum sanctum illum *Quintilianum,* cujus memoria est in Menologio veteri quod Latinè exstat to. 2. antiq. lect. Canisii, ad diem 16. Novemb. *Eodem die commemoratio S. P. N. Quintiliani episcopi Seleuciæ.* Plura non reperi, quibus

ECCLESIA. SELEUCOBELI.

de civitate, & ejus ævo magis constet.

II. ARISTONICUS.

Epistolæ synodi Antiochenæ sub Meletio ad Jovianum Imper. subscripsit *Aristonicus Seleucobeli*, Ἀριστόνικος Σελευκοβήλου. Socr. lib. 3. cap. 21.

III. MARCIANUS.

Inter episcopos Syriæ Cœles in synodo Constantinopolitana priori generali sedebat *Marcianus Seleucopolitanus*, seu *civitatis Seleuci*, Σελεύκου πόλεως, cum Byza Seleuciensi, sive Seleuciæ primæ Syriæ.

IV. DIOGENES.

Ab Alexandro Antiocheno *Diogenes*, ex bigamo Seleucobeli episcopus factus est, Theodoreto teste epistola 110. Ephesum venit cum Joanne Antiocheno ad synodum generalem, ipseque ut Orientales alii qui secessionem fecerunt, à communione catho- A lica semotus est. Subscripsit itaque litteris variis & decretis adversus legitimam synodum, ut videre est in collectione ex Tragœdia Irenæi, aliisque Ephesinæ synodi actis.

V. EUSEBIUS.

Synodo Chalcedonensi adfuit & subscripsit *Eusebius episcopus Seleucobeli*, Εὐσέβιος ἐπίσκοπος πόλεως Σελευκοβήλου.

VI. ELIAS.

Inter subscriptiones epistolæ synodi secun- B dæ Syriæ ad Leonem Imp. *Elias episcopus Seleucobeli.*

VII. CYRIACUS.

Libello episcoporum secundæ Syriæ ad Justinianum Imp. adversus Severum Antiochenum & alios hæreticos subscripsit *Cyriacus episcopus Seleucobeli.*

VII.

ECCLESIA RAPHANÆÆ.

RAPHANÆA, vel etiam voce plurali Raphanææ, Ῥαφαναῖαι, secundæ Syriæ civitas est in notitiis Hieroclis & veteri, quam Plinius inter urbes Decapolis Syriæ à quibusdam censitam ait, velut & Damascum. Hic non omittam Josephum lib. 7. de bello cap. 13. narrare Titum fluvium illum nescio quem invisisse, *qui inter Arcæam & Raphanæam flueret:* ut proinde Arcæa, sive Arce, regni Agrippæ seu Chalcidis oppidum, Raphanæa haud procul distaret.

EPISCOPI RAPHANÆÆ.

I. BASSIANUS.

IN indice Patrum synodi Nicænæ *Bassianus* C *Raphaneensis.*

II. GERONTIUS.

Inter subscriptiones episcoporum conventus Philippopolitani adversus Sardicensem synodum, legitur *Gerontius episcopus à Lamphania.* Emendo *Raphanæa.*

III. BASILIUS.

Sic quoque inter episcopos de Cœlesyria qui Constantinopolitano concilio generali priori adfuerunt, *Basilius Raphanæensis.*

IV. LAMPADIUS.

Synodo Chalcedonensi adfuit & subscripsit Λαμπάδιος ἐπίσκοπος πόλεως Ῥαφαναίων, *Lampadius episcopus civitatis Raphanæorum secundæ Syriæ.*

V. ZOILUS.

Epistolæ synodi secundæ Syriæ ad Joannem Constantinopolitanum adversus Severum, Petrum Apameæ & alios hæreticos, & qua fidei suæ rationem reddebat, subscripsit *Zoïlus episcopus Raphanææ.*

VI. NONNUS.

Nobis demum compertus est *Nonnus* Raphanææ episcopus, ex subscriptionibus episcoporum Syriæ quæ subjectæ sunt libello ipsorum ad Justinianum Imp. adversus Severum ejusque socios, nec-non Anthimum Constantinopolitanum.

VIII.

ECCLESIA BALANÆÆ.

BALANÆA urbs Syriæ, Straboni, Plinio & aliis ad mare posita; Ptolemæus *Balanæas* dicit, Βαλαναῖαι. Ex qua civitate Porphyrium philosophum, infaustum germen ortum mihi suspicio est, quando apud Chrysostomum, & alios quosdam auctores genere Βαταναιώτης, *Batanaïotes* legitur, utique pro Βαλαναιώτης *Balanæotes*. Secundæ Syriæ censetur in

ECCLESIA BALANÆÆ.

quibuſdam actis ſynodorum; Theodoriadis novæ provinciæ quam Juſtinianus inſtituit, cenſita eſt, ſed Theodorias provincia vix inter eccleſiaſticas videtur numeranda.

EPISCOPI BALANÆÆ.

I. Euphration.

Nicænæ ſynodo de Syria adfuiſſe legitur *Euphration Balanæon*, ſeu *Balanæarum*: quidam codices Latini *Balanæotes*, qui ſubinde in Antiochena ſynodo ab Arianis deſtitutus fuit anno 335. Hunc Athanaſius in apologia ad Conſtantium admodum prædicat: *Balanææ lugent*, inquit, *ob Euphrationem virum eximium & admirabilem*, Βαλαναῖαι δ' Εὐφρατίωνα τὸν θαυμασιώτατον. Ex quo loco emendatur textus alter Athanaſii in epiſtola ad ſolitarios, ubi inter epiſcopos quos Ariani ſedibus ſuis ejecerant, Euphrationem iterum memorat, Εὐφρατίων ἐν Καλάναις pro ἐν Βαλαναίαις, *Euphration in Balanæis*.

II. Timotheus.

Conciliabulo Epheſino adfuit *Timotheus* Balanæarum; quin etiam in concilio Chalcedonenſi emendavit quod illic male geſſerat, veræ fidei definitionibus, aliiſque melioribus
A decretis ſubſcribens actione præſertim ſexta, Τιμόθεος ἐπίσκοπος Βαλαναιῶν, *Timotheus epiſcopus Balanæarum*.

III. Theodorus.

Anno 536. ſedebat *Theodorus* Balanææ, qui libello ſupplici epiſcoporum ſecundæ Syriæ ad Juſtinianum Imp. adverſus Severum, Petrum Apameæ metropolis, & alios, ad hunc modum ſubſcripſit: Θεόδωρος ἐλέῳ Θεοῦ
B ἐπίσκοπος τῆς ὑμετέρας Βαλαναιωτῶν, *Theodorus epiſcopus veſtræ Balanæotarum civitatis, orans pro religioſo veſtro, & à Deo cuſtodito Imperio ſupplicavi.* Act. 5. ſyn. ſub Menna.

IV. Stephanus.

Quintæ ſynodo generali interfuit, & ſubſcripſit *Stephanus Dei miſericordia epiſcopus civitatis Balanæon*, ſive *Balanæarum.*

VIII. PROVINCIA EUPHRATENSIS.

I. ECCLESIA HIERAPOLIS METROPOLIS.

HIERAPOLIS quam indigenæ *Maboug* appellitabant, à Strabone nobilissimo alioqui scriptore, trans Euphratem fluvium ponitur; oscitantius prorsus, eam ab Edessa non secernens: *Euphratem transeunt*, inquit, *juxta Anthemusiam in Mesopotamia. Quatuor schœnorum spatio trans flumen est Bambyca, quam Edessam & Hierapolim quoque, id est sacram* Strabon. lib. 16. p. 748. *urbem vocant. In ea Atargatim Syriam deam colunt.* ἡ μὲν οὖν ἀνάβασις τοῦ Εὐφράτου, καὶ τὴν Ἀνθεμουσίαν ἐστὶν αὐτοῖς, τόπον τῆς Μεσοποταμίας· ὑπέρκειται δὲ τοῦ ποταμοῦ, χοίνους τέτταρας διέχουσα ἡ Βαμβύκη, ἣν καὶ Ἔδεσαν καὶ Ἱερὰν πόλιν καλοῦσιν· ἐν ᾗ τιμῶσι τὴν Συρίαν θεὸν τὴν Ἀταργάτιν. *Bambycem* vocat Strabo Βαμβύκη, nonnulla nominis *Maboug* corruptela. At melius Hierapolis situm Plinius indicavit lib. 5. cap. 23. cujus titulus est *de Cœlesyria*, veteri scilicet omni. *Cœle habet Apamiam*, inquit, *Marsya amne divisam à Nazerinorum tetrarchia. Bambycem, quæ alio nomine Hierapolis vocatur, Syris vero Magog. Ibi prodigiosa Atargatis, Græcis autem Derceto dicta, colitur.* Nemo non videat pro *Magog* esse legendum *Mabog*, unde Græci Bambycem fecerunt. Quanquam Atargatim Hierapoli cultam perperam subjunxit. Auctor siquidem anonymus opusculi *de Dea Syra*, quod habetur inter Luciani dialogos, diserte testatur Dercetum seu Atargatim Edessenorum numen fuisse, cujus simulacrum media parte suprema feminam, infima piscem referebat. Deam vero Syram, quæ Hierapoli ἐν τῇ Ἱρῇ πόλει colebatur, mulierem integram. Cæterum Æliano lib. 12. hist. Animal. c. XI. *ad Bambycen olim appellatam, quam Seleucus Hierapolim nuncupavit, sunt pisces sacri*, καὶ τὴν πάλαι Βαμβύκην, καλεῖται δὲ νῦν Ἱεράπολις Σελεύκου ὀνομάσαντος τοῦτο αὐτὴν, ἰχθύες εἰσὶν ἱεροί. Verùm dissidium hoc auctorum mea non interest componere. Ab Æliano didicisse sufficiat urbem Bambycem seu Maboug à Seleuco rege Hierapolis nomine donatam. Quæ quum *capacissima esset*, ut Ammianus Marcellinus loquitur lib. 23. cap. 2. ob amplitudinem sub Romanis principibus caput evasit Comagenæ provinciæ; quæ quoniam flumine Euphrate terminatur Εὐφρατησία, *Euphratensis provincia* appellata est. *Comagena nunc Euphratensis*, ait idem Ammianus Marcellinus lib. 14. cap. 26. *clementer assurgit Hierapoli, veteri Nino, & Samosata civitatibus amplis illustris.* Qui tamen vapulaturus etiam venit, qui veterem Ninum in Syria cis Euphratem ponat, quæ ad Tigrim prorsus structa fuerat, & cujus vix Ammiani ætate parietinæ exstabant. Euphratensis itaque provincia à Syria ad flumen usque pertinebat, atque non Euphratensis solum, sed *Euphratensis Augusta* cognominatur in gestis synodorum, ab Augusto utique Cæsare, à quo in provinciam Romanam Comagena redacta fuerit. Hujus porro metropolis Hierapolis fuit, quam Procopius lib. 2. de ædificiis cap. 9. *Omnium hujus tractus civitatum principem esse, nobilissimamque* asserit. τὴν Ἱερὰν πόλιν, ἥπερ ἁπασῶν πρώτη τῶν τῇδε τυγχάνει οὖσα.

EPISCOPI HIERAPOLIS.

I. PHILOTIMUS.

INter Nicænæ synodi patres in indice censetur *Philotimus* Hierapolitanus; in margine editionis Labbeanæ appositum legitur, *Philoxenus*.

II. THEODOTUS.

Theodoretus lib. 5. cap. 14. *Theodotum* à sanctissimo Samosatorum præsule Eusebio sub Valente clam ordinatum Hierapolis episcopum perhibet, *virum*, inquit, *cujus sincera vivendi disciplina ad hodiernum diem celebratur.* In historia vero religiosa, ubi de sancto Marciano, eumdem à monasticæ vitæ exercitiis & mansuetudine commendat, Marcianum Chalcidensis regionis solitarium ab eo, Flaviano quoque Antiocheno, Acacio

ECCLESIA HIERAPOLIS.

Berrhœensi, Eusebio Chalcidensi, & Isidoro Cyrensi visitatum narrans. Anno 381. Theodotus concilio Constantinopolitano generali priori interfuit, qui in catalogo Latino Patrum *Theodorus* corrupte scribitur.

III. Alexander.

Nestorianæ hæresis pervicacissimus propugnator fuit *Alexander* Hierapolis metropolita, qui non solum cum Joanne Antiocheno & reliquis Orientalibus ab Ephesina synodo secessit, variisque eorum gestis litterisque suffragatus est; verum etiam, pace Cyrillum inter Alexandrinum & Joannem composita, adversus omnium orbis ecclesiarum concordem sententiam, Nestorium obstinato animo defendit; unde urbe sedeque Hierapolitana, Imperatoris jussione urgente, cedere coactus est. Quæ omnia ex actis synodi Ephesinæ, præsertimque ex collectione ex Tragœdia Irenæi comperta sunt, in qua collectione frequentes sunt Alexandri ad varios epistolæ, quibus impiam Nestorii doctrinam tuetur. Legendum inprimis caput 184. ejusdem synodici. Cap. 190. Irenæus ait: *Alexander episcopus Hierapolis Euphratesiæ, qui & exiliatus est in Famothin, Ægypti metallum.*

IV. Panolbius.

Destituto ob hæresim Alexandro, Hierapolis metropolita suffectus est *Panolbius*, qui Athanasium Perrhensem variorum criminum à clericis suis accusatum & quum sæpe vocatus esset, judicio se sistere detrectantem, in provinciæ suæ concilio episcopatu dejecit. Quod eo tempore gestum est, quo Cyrillus adhuc Alexandrinæ, & Proclus Constantinopolitanæ ecclesiæ præerant; quippe quorum opem, Domno Patriarchatum Antiochenum gerente, Athanasius imploraverit, quæ aperta fiunt ex mutuis Cyrilli Proclique epistolis, nec-non actis synodi Antiochenæ sub Domno, quæ relecta sunt act. 14. concil. Chalced. Obiit porro Cyrillus anno 444.

V. Joannes.

In actis concilii Antiocheni sub Domno habiti, de Athanasii Perrhensis causa, frequens est mentio *Joannis* metropolitæ Hierapolis, ac Patres qui aderant omnes pronuntiarunt, oportere alterum pro Athanasio à Joanne metropolita Hierapolis quam primum ordinari. Quod tamen non nisi à Stephano Joannis successore patratum esse constat, ex libello Sabiniani qui Athanasio suffectus fuit, ad Imperatores, quem exhibent quoque acta synodi Chalcedonensis. ἐγχειρισθείσης μοι κατὰ κανόνας τῆς Περρηνῶν ἐκκλησίας διὰ τοῦ ἁγιωτάτου ἐπισκόπου καὶ μητροπολίτου ἡμῶν Στεφάνου. *Credita mihi secundum canones Perrhenorum ecclesia per sanctissimum episcopum & metropolitam Stephanum.*

VI. Stephanus II.

Joannem itaque *Stephanus* excepit, Sabiniani Perrhensis ordinator, anno 446. qui post biennium synodo alteri Antiochenæ adfuit, in causa Ibæ Edesseni. Nam quum nomen ejus è Græcis subscriptionibus exciderit, in Latinis superest, *Stephanus episcopus Hierapolitanus, hæc interloquutus sum.* In libello Samuëlis & aliorum presbyterorum Edessæ ad Photium Tyri, cui Theodosius Imp. inquirenda commiserat, quæ ad Ibæ negotium spectarent, Domnus archiepiscopus Antiochenus *Hierapolim venisse* dicitur, *ut Dominum Stephanum religiosissimum episcopum inthronizaret*, παρεγένετο εἰς Ἱεράπολιν εἰς τὸν ἐνθρονιασμὸν τοῦ κυροῦ Στεφάνου τοῦ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου. Subinde Stephanus ad Chalcedonense concilium profectus est, cujus decretis subscripsit act. præsertim 6. pro se & absentibus episcopis qui sub ipso constituti erant. Anno 456. ad eum, ut ad metropolitas reliquos Leo Imp. scripsit de nece S. Proterii Alexandrini. Imperatori synodicam suæ provinciæ misit, qua facinus atrox detestabantur, & Chalcedonense concilium confirmabant. Synodali demum decreto Gennadii Constantinopolitani de Simoniacis subscriptus legitur Στέφανος ἐπίσκοπος μητροπόλεως Ἱεραπόλεως Εὐφρατησίας, *Stephanus episcopus metropolis Hierapolis Euphratensis.*

VII. Cyrus.

Theophanes ejusque adeo interpres Latinus Anastasius bibliothecarius, ad annum 10. Zenonis Augusti, narrant, Imperatorem hunc Petro Cnapheo suggerente episcopos complures orthodoxos sedibus suis ejecisse, obtentu impensi nescio cujus erga tyrannos favoris; revera autem, quod Henoticum suum decretum admittere noluerant, in quibus Nestorem Tarsensem, *Cyrum Hierapolitanum*, Κῦρον Ἱεραπόλεως, &c. Id quod plane ante annum 13. Zenonis accidisse oportet, quo Cnapheus ille periit.

VIII. Philoxenus.

Qui Xenaias prius vocabatur, genere Persa, fortuna servus, Satanæ mancipium, superstitione Manichæus, qui à domino suo Calandione Antiocheno fugiens, in pagis Antiochiæ vicinis versabatur, clericum, etsi baptismo nondum expiatus erat, se fingens, hic à Petro illo Fullone, qui tertia vice Antiochenam sedem anno 485. occupaverat, Hierapolis

Hierapolis est metropolita constitutus, *Philoxenusque* vocatus. Hæc Theophanes ad annum 16. Zenonis, post Theodorum Lectorem, qui Xenaïam à Petro illo pro Cyro Hierapolitanis datum ait, quem aliquantò post episcopi ex Perside venientes vernam apud se egisse arguerunt, nec baptismo tinctum. Evagrius lib. 3. cap. 31. multa alia ex epistola monachorum Palæstinæ ad Alcisonem recitat de Xenaïa, qui præ cæteris litem hanc Flaviano Antiocheno moverit, uti Diodorum, Theodorumque, Theodoretum, Ibam, Eutherium, Cyrum, Joannem Ægæotam, & alios, nec omisso Chalcedonensi concilio damnaret. Atqui Flavianus hic II. Antiochenus anno 496. Palladio successerat, & anno 510. Anastasio Imp. Petram relegatus fuit. Philoxenus vero ab Anastasio Imperat. Constantinopolim anno 507. accersitus fuit. In Sidonensi subinde conciliabulo primas tenuit anno 509. Anno vero 518. à Justino Imp. in exilium pulsus fuit, ex Dionysii Patriarchæ Jacobitarum Chronico. Legenda quæ de eo congessit Assemanus to. 2. Bibl. Orient. p. 10. & seqq. Nec vero hîc omittam à Syris auctoribus ei adscribi translationem primam librorum Novi Testamenti è Syriaco in Græcum sermonem, velut etiam to. 2. pag. 23. 91. & 334.

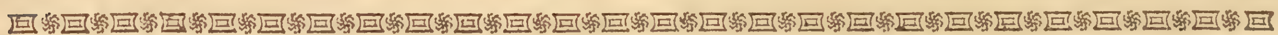
ECCLESIA HIERAPOLIS.

IX. Theodorus.

Inter Patres synodi quintæ generalis sedit & subscripsit *Theodorus episcopus Hierapolis Syriæ.*

X. Stephanus II.

Evagrius lib. 6. cap. 20. auctor est *Stephanum* Hierapolis Syriæ Euphratensis episcopum scriptis consignasse vitam & martyrium S. Golanduch Persæ, qui sub Chosroë I. Persarum rege, Justiniani vel Justini junioris temporibus passus est; quanquam Evagrius Stephanum primum seu anteriorem Hierapolis episcopum dicit, ὁ πρότερος ἐπίσκοπος Ἱεραπόλεως, ut alterum ejusdem nominis posteriorem exstitisse videatur innuere.

II. ECCLESIA CYRRHI.

Cyrus, seu *Cyrrhus* potius aut Cyrrhum, neutrius generis vocabulo, ut apud Plinium aliosque veteres fertur, caput Cyrrhesticæ regionis, quæ ab illa nomen habet, Euphratensis Syriæ civitas, Straboni quoque, Ptolemæo aliisque notissima, ut & notitiarum descriptoribus. Duorum dierum itinere Antiochia, Theodoreto teste cap. 2. hist. relig. distabat. A Judæis è Babylonia regredientibus in honorem Persarum regis Cyri fundatam fabulabantur olim, apud Procopium lib. 2. de ædific. cap. XI. Quam Justinianus quod urbem Reip. utilem duceret, & pro eximia sua in SS. Cosmam & Damianum devotione, quorum corpora juxta illam condita essent, firmissimis muris munivit amplissimisque ædibus ornavit, de quibus SS. Cosmæ & Damiani sacris pignoribus prope Cyrum conditis, legendus Theodoretus epist. 104. In notitia veteri ecclesiastica Cyrrhus Ἁγιόπολις appellatur, ceu *sanctorum civitas:* quidni propter sanctos illos Cosmam & Damianum? De quibus Theodoretus ipse Cyrrhi episcopus epistola ad Magistrum militum quæ exstat cap. 133. synodici ex Tragœdia Irenæi, scribebat. *Grandem contra nos multitudinem congregantes, incendere minabantur sanctorum, bonorumque victorum & athletarum Christi Cosmæ & Damiani basilicam, & quod minabantur forsan opere perpetrassent, nisi occursum nostrum reverita multitudo fugisset.* Plane Joannes Malalas sanctos medicos Cosmam & Damianum, in Cyrrhestica regione, sub Carino Augusto, quum in Persas proficisceretur, ab ipsorum hero vel magistro, qui adversus ipsos invidia percitus erat, post Imperatoris discessum, neci Christi causa datos perhibuit, καὶ μετὰ τὸ ἐξελθεῖν τὸν αὐτὸν βασιλέα Καρῖνον ἐκ τῶν Κυρηστικῶν εἰς τὰ Περσικὰ, δόλῳ ὁ ἐπιστάτης τῶν ἁγίων Κωσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, λαβὼν αὐτοὺς μετὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἀνθρώπων ἐν τοῖς ὄρεσιν ἐκρήμνισεν αὐτοὺς, ὡς ὄντας ἐκ τοῦ δόγματος τῶν Χριστιανῶν. Theodoretus in historia religiosa cap. XI. ubi de S. Juliano, ædem S. martyris Dionysii Cyri extitisse refert. Sub Cyrrhi autem episcopo octingentas ecclesias fuisse scribebat idem Leoni magno Papæ: καὶ ἐν ὀκτακοσίαις ἐκκλησίαις ἔλαχον ποιμαίνειν· τοσαύτας γὰρ ἡ Κύρρος παροικίας ἔχει. Fuerunt & plurima illic quoque monasteria.

EPISCOPI CYRRHI.

I. Syricius.

Nicænæ synodo inter Syriæ episcopos interfuisse legitur *Syricius Cyrrestensis* vel *à Cyro,* nec non Antiochenæ, in synodi hujus canonum subscriptionibus.

II. Augarus.

In Seleuciensi synodo Georgium Arianum Alexandrinum, Acacium Cæsariensem & alios ejusdem factionis sectatus est *Augarus episcopus Cyrrhi Euphratensis,* eorumque

formulæ ſubſcripſit, Αὔγαρος ἐπίσκοπος Κύρρου Εὐφρατησίας.

III. Asterius.

Valente Imperatore *Aſterius*, vir ſophiſticæ artis peritiſſimus, qui Acacii Perrhenſis magiſter aliquando fuit, quum ad Arianos defeciſſet, Cyrrhi ſedem obtinuit. Quocirca Cyrrhenſis eccleſiæ preſbyteri Julianum quemdam ſanctitate inſignem rogarunt, ut tanto malo remedium à Deo impetraret: cujus precibus jejuniiſque Deus annuit, ut poſt unius diei ægritudinem Aſterius è vivis excederet, audita voce iſta: *Stulte, hac nocte repetunt à te animam tuam. Quæ vero mala, retiaque, & laqueos paraſti, tua erunt, nec alteri.* Hæc ab Acacio narrata ſibi ſcripſit Theodoretus hiſt. relig. cap. 2.

IV. Isidorus.

Sub eodem Valente Imperat. Cyrrhenſi eccleſiæ *Iſidorus* datus fuit ab Euſebio Samoſatenſi, ut fert Theodoretus lib. 5. hiſt. eccl. cap. 4. Cujus nomen exſtat in catalogo epiſcoporum *provinciæ Auguſtoeuphrateſiæ*, qui ſynodo Conſtantinopolitanæ generali priori interfuerunt. Flavianum Antiochenum, qui cum aliis epiſcopis viriſque ſpectatiſſimis Marcianum Cyrrhenſem monachum inviſebat, comitatus fertur ab eodem Theodoreto cap. 3. hiſt. religioſ. Quo anno epiſcopatum inierit, ac diem obierit, in incerto eſt.

V. Theodoretus.

Iſidoro quis proxime ſucceſſerit, nullo certo teſte docemur; at *Theodoretus* Cyrrhi itidem epiſcopus epiſtola 103. quam anno 449. Leoni magno Papæ ſcribebat, teſtatur ſe vigeſimum-ſextum epiſcopatus annum egiſſe. Qua in epiſtola ſtrictim recitat, quæ pro eccleſia catholica hactenus geſſerat, quos libros ediderat. Anno itaque 423. epiſcopus fuerat conſecratus. Ea non refero quæ contra ſynodum Epheſinam & Cyrillum Alexandrinum pro Neſtorio geſſerit, unde meruerit ab Imperatore Theodoſio è diœceſis ſuæ terminis egreſſu interdici. Dicam ſolum eum ante Joannis Antiocheni & Orientalium adventum Epheſi fuiſſe, & conteſtationi epiſcoporum qui interpellarunt ne Cyrillus Alexandrinus, illis abſentibus, concilium auſpicaretur, ad hunc modum ſubſcripſiſſe: *Theodoretus epiſcopus Cyri Auguſtæ Euphrateſiæ.* A Dioſcoro Alexandrino cujus odium incurrerat, epiſcopatu privatus fuit. Quam ob cauſam Leonis patrocinium, ea quam dixi epiſtola, imploravit, cujus ſententia catholicæ communioni, ſedique reſtitutus fuit. Cæterum à Chalcedonenſi ſynodo non ante receptus in totum fuit, quam Neſtorio coram A patribus anathema diſertè dixiſſet. Quod ab ipſo ſincere præſtitum exploratum habeo ex declaratione fidei quam de Trinitate & Incarnatione edidit. Hanc apud me manu exaratam habeo. Obiit, Gennadio in libro de ſcriptoribus eccleſiaſticis teſte, circa annum 457. Leone imperium moderante.

VI. Joannes.

Sub Baſiliſco, qui Zenoni imperium eripuerat, *Joannes* Cyrrhi epiſcopus, ſynodum in urbe ſua coegit, propter Petrum Cna- B pheum qui Antiochenam ſedem nuper iterum arripuerat. Liber Græcus Synodorum tomo 4. Concil. edit. Labb. col. 1151. ubi notandæ ſynodi voces iſtæ: Ἰωάννης δὲ Κύρου ἐπίσκοπος ὁ μακάριος, τὸν Κναφέα Πέτρον, καὶ πάλιν ἐν Ἀντιοχείᾳ ὁρῶν ἀθείως πολιτευόμενον, καὶ Βασιλίσκου τὸ κράτος ἐχόμενον πρὸς ἀσθένειαν, σύνοδον θείαν καὶ ἱερὰν ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ συνεκρότησε, καὶ τὸν Κναφέα Πέτρον ἀνεθεμάτισε. *Beatus vero Joannes Cyrrhi epiſcopus, quum Petrum Fullonem Antiochiæ iterum impiè agentem, & Baſiliſci potentiam deficientem, divinam ſacramque* C *ſynodum ſua in urbe congregavit, & Petrum Fullonem anathemate feriit.* Quæ nonnullam fuiſſe Joannis Cyrrhenſis in provinciæ Euphratenſis eccleſias auctoritatem evincunt.

VII. Sergius I.

Compertus nobis eſt *Sergius* Cyrrhi epiſcopus ex collatione 8. concilii quinti generalis, ubi narratur Sergium, Anaſtaſio Imp. defuncto, ſtatim ab inito epiſcopatu, non ſolum probaſſe quod Andronicus preſbyter & Georgius diaconus antea geſſerant, Theo- D doreti, ceu ſancti cujuſdam imagine currui impoſita, & per urbem vecta, verum etiam in honorem ejuſdem Theodoreti, Diodori Tarſenſis, Theodori Mopſueſteni, quin & Neſtorii cujuſdam martyris, illius utique impii hæretici, collectam celebraſſe: quibus in ſynodo multorum præſulum comprobatis, ab epiſcopatu ejectus eſt, & ad mortem uſque extra ſanctam eccleſiam extorris manſit, quamlibet ſe catholicam quatuor conciliorum fidem tenere profiteretur, Neſtoriumque & ejus hæreſim ejuraret: propter cujus facinus E emendandum Hypatius magiſter militum Orientis à Juſtino ſeniore miſſus eſt. Horum vero teſtes coram ſynodi quintæ patribus Diodorus archidiaconus & primicerius notariorum appellavit Theopolitanæ ſive Antiochenæ ſanctæ eccleſiæ clericos, inprimiſque Dionyſium Seleucienſem, Hermeſigenam preſbyterum urbis regiæ, & Heraclium Theopolitanæ.

VIII. Sergius II.

Quum Sergius ille I. Nestorianæ versutiæ nimium studiosus esset, ejus in locum suffectus est *Sergius* alter, contrariæ hæresi, Monophysitarum scilicet addictissimus, adeoque, ut verisimile est, à Severo Antiochenæ ecclesiæ tyranno. Nam Justino I. imp. anno 518. Sergius Cyrrhi episcopus, qui Chalcedonensem synodum, Monophysitarum errore reprobaret, in exilium pulsus est, Dionysio Jacobitarum patriarcha teste. Hic subinde anno 535. Justiniano I. Imper. præcipuus fuit Severianorum illorum episcoporum, quibuscum Hypatius Ephesinus & catholici præsules alii collationem Constantinopoli habuere, cujus acta etiamnum exstant.

III. ECCLESIA SAMOSATENSIS.

Samosata, nomine plurali neutro, quin etiam feminino dicta civitas, ad Euphratem sub Tauro monte posita, *Comagenes* caput fuit Plinio. Sic Strabo: *Comagene parva regio est, & urbem habet natura munitam Samosata, regni caput: nunc provincia facta est. Circumjacet regio, quanquam parva, fecunda tamen.* Urbem tamen maximam dicit Josephus lib. 7. Antiq. cap. 28. Ammianus quoque Marcellinus lib. 14. cap. 8. & lib. 18. cap. 4. subfuisse tamen posthac Hierapoli notitia Hieroclis aliaque monumenta ecclesiæ ferunt. Hodie *Sempsat* pronuntiant. Sæculo nono grassante per Orientem Mohammedana lue, aliisque itidem hæreseum pestibus, Samosatensis ecclesia cum Amidensi in unam sub uno episcopo coaluerat, quantum colligere fas est ex actis synodi Photianæ sub Basilio Imp.

EPISCOPI SAMOSATENSES.

I. Peperius.

Inter Nicæni concilii patres in indice legitur *Peperius Samosatensis*, ut & in subscriptionibus Antiocheni, quod anno 335. vel 341. celebratum ferunt.

II. Eusebius I. *Martyr*.

III. Eunomius *intrusus hæreticus*.

IV. Lucius *item intrusus*.

Anno 361. episcopatum Samosatensem *Eusebius* gerebat, quo partes suas habuit in promovendo Meletio ad Antiochenam sedem; quippe electionis ejus decretum tam qui Arianicæ factionis erant, quam qui catholicæ fidei, custodiendum crediderunt: ut fert Theodoretus lib. 2. hist. cap. 27. Anno 363. synodicæ concilii Antiocheni ad Jovianum Imp. de fide Consubstantialis stabilienda subscripsit. Basilium magnum sub Valente Aug. Cæsareæ in Cappadocia episcopum eligi curavit, seseque ambo arctissima caritate mutuo semper complexi. Anno 372. subscripsit epistolæ Meletii Antiocheni, Basilii & aliorum Orientis episcoporum ad Occidentales, quæ inter Basilianas 69. est. Valentis jussu in Thraciam relegatus est, eique *Eunomium* nescio quem subrogaverunt, qui-cum nulla in re Samosatenses communicarunt, ita ut balnei aquam qua lotus erat, impuram haberent: quod in causa fuit cur civitate cesserit. Ejus loco Ariani *Lucium* suffecerunt, quem ob efferos mores Samosatenses magis aversati sunt. Gregorius Nazianz. epistolam suam 28. scripsit πρὸς Εὐσέβιον ἐπίσκοπον Σαμοσατέων ἐν ἐξορίᾳ ὄντα, *ad Eusebium episcopum Samosatensem in exilio agentem.* Exstant aliæ ejusdem ad ipsum litteræ. Tandem Valente exstincto an. 378. Eusebius, Gratiano imp. annuente, ecclesiam repetiit suam, ecclesiasque vicinarum urbium & provinciarum lustrando, episcopos passim orthodoxos ordinabat. Adfuit synodo alteri Antiochenæ sub finem anni 379. cujus decretis statim post Meletium subscriptus legitur in collect. Holsteniana. Dolichen deinde in urbem Syriæ ingressus ut Marim episcopali throno imponeret, ab Ariana muliere, missa in caput ejus tegula, interfectus est. Theodoretus multa de eo habet lib. 4. c. 14. lib. 5. cap. 4. & alibi. Exstant Basilii & Gregorii theologi ad ipsum litteræ multæ. Memoria ejus annua in menologio Græcorum & martyrologio Latinorum recolitur die 22. Junii.

(Margin: Eunomius. — Lucius.)

V. Antiochus.

Eusebii sororis filius *Antiochus* Samosatensis post ipsum episcopus renuntiatus est, qui, quum catholicæ fidei amantissimus esset, minime permisit, ut cum provinciæ suæ Euphratensis episcopis aliis qui ad eum ordinandum de more convenerant, Jobianus Perrhensis sibi manus imponeret, ut pote qui Ariana communione pollutus fuisset. Hæc Theodoretus lib. 4. cap. 18. Ejus nomen legitur in indice episcoporum synodi Constantinopolitanæ generalis primæ.

VI. * * *.

Flavianus I. Antiochenus synodum coegit

ECCLESIA SAMOSATENSIS.

propter Massalianos hæreticos, quos in Syriæ partibus latere deprehenderat, atque cum aliis episcopis Byzes Seleuciæ, Marathas Sopharenorum, nec non episcopus *Sami*, καὶ Σάμου, leguntur sedisse cod. 52. biblioth. Photii. Verum pro Σάμου legendum potius duco Σαμοσάτων, *Samosatorum*.

VII. Andreas.

Quo tempore Ephesina synodus coacta est, *Andreas* ecclesiæ Samosatensi præerat, ad eam tamen cum Joanne Antiocheno suisque Orientalibus non accessit: sed contra duodecim Cyrilli Alexandrini capitula seu anathematismos, quibus Nestorii impietas vapulabat, calamum strinxit, cujus lucubrationem Cyrillus vicissim refellit. In collectione ex Tragœdia Irenæi cap. 43. *epistola est sanctæ memoriæ Andreæ episcopi Samosatæ ad Alexandrum episcopum Hierapolitanum de Rabbula episcopo Edesseno, qui se ab Orientali synodo separavit.* Querebatur Rabbulam præsumere Theodorum beatum, *rectæ glorificationis* (ὀρθοδοξίας) *magistrum anathematizare*, & illos etiam qui volumina illius legunt, *insuper & illa quæ scripsimus*, inquit, *& qui non portaverint ad combustionem Theodori codicem, & eos qui præter illa quæ Cyrilli sunt, sapiunt.* Cap. 59. altera ejus epistola est ad eumdem Alexandrum, qua Cyrillo Apollinaris alterius appellationem impingebat, adjecta ad dicti confirmationem insomnii narratione. Aliæ demum cap. 62. & 63. aliæque rursus vicissim ad ipsum, quibus ejus pro Nestorio pertinacia efferebatur. Anno vero 432. concilio interfuit Antiocheno, in quo de pace cum Cyrillo ineunda tractatum est. Qua sancita nihilominus Andreas ad synodum quam Alexander metropolita suus ad illam impugnandam apud Zeugma oppidum cogebat, se venturum promisit, anno nimirum 433. Cæterum ille qui tot eas epistolas ex collectione Irenæi excerpsit, cap. 187. ubi Hypomnesticon visitur Joannis Antiocheni ad clerum Hierapolitanum, quo significabat optimos ex Deo amantissimis episcopis ad Alexandrum à se destinatos, qui eum commovere possent, ne infestaret ecclesiasticam pacem quam Deus orbi præter spem largitus erat, addit: *Quod per nullum episcoporum fecit Joannes nisi per Theodoretum & Andream.* Insuper inter obstinatiores Nestorii patronos, in quos Imperator animadvertit, minime censentur, c. 190. Quinimo c. 109. Maximinus Anazarbi Alexandro Hierapolis scribit, se
A multo stupore affectum, ubi ex sanctitatis ipsius litteris comperit, *illum qui est Germaniciæ* (Joannes) *& eum qui est Samosatenorum* (Andreas) *semetipsos abrupisse à sancto ejus concilio* quod Zeugmati celebraverat. Cap. 106. Andreas ipse ad œconomos ecclesiæ Hierapolitanæ post allatam Alexandria epistolam communionis scribens: *Ego*, aiebat, *& amplector pacem, & omnibus ubique sanctissimis episcopis communico, & sanctissimo episcopo Sixto, & Cyrillo, & Maximiano, & Rabbulæ, & Melitinensi, & omnibus Ponticis,*
B & catholicam fidem professus se pacis tenacissimum fore declarat.

VIII. Rufinus.

Prædatoriæ synodo Ephesinæ interfuit *Rufinus episcopus Samosatensis*, cujus decretis assensus est: quod facinus post biennium emendavit in synodo Chalcedonensi, ejus definitionibus subscribens. Ῥοῦφινος ἐπίσκοπος Σαμοσάτεων.

IX. Eusebius II.

C *Eusebius* Samosatorum ex episcopis illis fuit, quos Zeno Imperator Cnapheo instigante, ecclesiis suis expulit, obtentu quidem quod tyrannis favissent, re tamen ipsa quod Henoticon edictum respuerent. Theoph. ad annum 16. Zenonis.

X. Abraham I.

In synodo Photiana quæ sub Basilio Imp. & Joanne VIII. habita est, act. 4. *Abrahami* Amideni & Samosatensis, epistola seu vera, seu fictitia ad Photium lecta est, qua ei
D gratulabatur de restitutione in Byzantinam sedem, & Hierosolymitani Patriarchæ mortem nuntiabat. De eo rursum in ecclesia Amidæ.

XI. Abraham II.

Anno mundi 6450. seu Christi 942. Constantinus Porphyrogennetus Imp. pacem cum Amira Edesseno composuit, ea lege, ut quam flagitabat Christi imaginem & epistolam ad Abgarum regem quæ Edessæ servabantur, sibi mitteret, & Ἀβραάμιον τὸν θεο-
E φιλῆ τοῦ Σαμοσάτου ἐπίσκοπον, *Abraamium Samosati episcopum*, tunc Byzantii agentem designavit qui illas reciperet, & ad se deferret. Constant. Porphyr. de imag. Edessena.

IV. ECCLESIA DOLICHES.

DOLICHE provinciæ Euphratenſis oppidum, cujus meminere Ptolemæus & Antoninus in Itinerario, à quibus circa Zeugma ponitur. Hoc habent etiam notitiæ Hieroclis & Græca vetus, quod exiguum fuiſſe teſtis eſt Theodoretus lib. 5. hiſt. cap. 4. πολίχνη δὲ αὕτη σμικρά.

EPISCOPI DOLICHES.

I. ARCHELAUS.

IN ſynodi Nicænæ Patrum indice legitur A *Archelaus Dolichenus*, & in ſubſcriptionibus Antiochenæ anno 341.

II. OLYMPIUS.

Epiſtolæ epiſcoporum Arianorum qui è Sardicenſi ſynodo Philippopolim ſeceſſerunt, poſt Stephanum ab Antiochia ſubſcriptus legitur *Olympius epiſcopus à Dolicheas*, ſive *à Doliche*.

III. CYRION.

In Seleucienſi ſynodo, Georgio Alexan- B drino, Acacio Cæſarienſi, aliiſque Arianis ſe dedidit, illorum inſuper formulæ fidei ſubſcribens, Κυρίων ἐπίσκοπος Δολίχης, *Cyrion epiſcopus Doliches*. Epiphan. hær. 73. n. 26.

IV. MARIS.

Ab Euſebio Samoſatorum epiſcopo ordinatus fuit *Maris*, quo tempore ab exilio reverſus ille, Orientis eccleſias, Valente mortuo, luſtrabat, per civitates orthodoxos præſules conſtituens. Quum autem ad Marim in epiſcopali ſede collocandum, Dolichen veniſſet, C in ipſo urbis ingreſſu Ariana mulier, tegula in caput ejus dejecta, ipſum vulneratum interfecit. Interim Maris Doliches epiſcopatum geſſit, quem Theodoretus virum omni laude dignum, variis virtutum ornamentis præditum tradit, ἀξιέπαινον ὄντα, καὶ πολλοῖς εἴδεσιν ἀρετῶν ἠγλαϊσμένον. Cenſetur inter Conſtantinopolitani concilii Patres *Maris Dolichenſis*.

V. ABIBUS.

Dolichenſem ſedem *Abibus* tenebat circa D tempora ſynodi Epheſinæ, ad quam tamen propter graviorem ætatem non venit, ſed Neſtorii partes obſtinatiſſime alioqui propugnavit, ut ejus libello conſtat quem ad Alexandrum Hierapolitanum, Theodoretum, & alios ſcripſit, quique refertur c. 134. collect. ex Tragœdia Irenæi, nec non ex epiſtola quæ ſubjungitur Alexandri, Theodoreti, Abibi, & aliorum Euphratenſis provinciæ epiſcoporum ad Auguſtas. Demum, quum à pertinacia non deſciſceret, epiſcopatu ejectus eſt, ut fertur cap. 190. ejuſdem collectionis, *Abibus Dolichii, quo ejecto ab eccleſia, alter ordinatus eſt*, à Joanne Antiocheno ſcilicet. Abibum grandævum fuiſſe, quando in ipſum animadverſum eſt, epiſt. 132. Theodoretus ſignificat, cujus voces mox recitabo.

VI. ATHANASIUS.

Abibo ſuffectus fuit *Athanaſius*, à quo preſbyter erat ordinatus, & Dolichenſis eccleſiæ œconomus factus, quem à Joanne Antiocheno, non à metropolita Hierapolitano conſecratum Theodoretus carpit epiſtola ad magnificentiſſimum magiſtrum militum, quæ exſtat cap. 133. ſynodici. *Expoſcat ab eis*, inquit, *magnificentia tua pro impietate commiſſa in ſanctiſſimum Abibum epiſcopum, quem nobis ejecerunt ſemivivum, nec finem vitæ in lectulo expectare permittentes, qui nec libellos refractarios dedit, neque delirus eſt factus, nec perdidit intellectum, ſicut mentiuntur. Nonne perquam optimè à communione eorum nos ipſos abſcidimus! Sed juſti judicis judicium formidantes. Scimus namque ſubtiliter Athanaſii vitam. Deprehenſus eſt enim & apud nos in xeneona turpiter vivens, & vivunt adhuc ex eis qui eum detexerunt multi, & teſtimonio digni. Sed & in regia urbe multos habet, qui conſpexerunt ejus illecebras, præfectianos, magiſtrianos, & publicos civitatis, quorum teſtimonia in ſcripto nos legimus, & qui eum conſecravit illicite*, Joannes ſcilicet Antiochenus. Similia dixit epiſtola altera quæ exſtat cap. 128. *Quæ ei concedit regula*, inquit, *ut in aliena parochia conſecret! Et Marinianum Deo amabilitas tua plus omnibus novit, & de Athanaſio clariſſime audis. Unde cognoſcat religioſitas tua, quod à communione talia præſumentis nos ipſos abſcidimus, timentes judicium Dei*. Cæterum Athanaſius, ſexcentis ſacramentis, dato etiam libello coram multis teſtibus promiſerat, ſe Dolichenſis eccleſiæ regimen non ſuſcepturum, ſuperſtite in vivis Abibo. Sed promiſſis non ſtetit, nec patris ſenium miſeratus, nec menſæ communionem reveritus, tanquam tyrannus Dolichium apprehendit. Quæ quidem repetit iterum epiſtola altera Magiſtro militum data, quæ habetur itidem cap. 133.

ECCLESIA DOLICHES.

VII. TIMOTHEUS.

Synodo Antiochenæ in qua de Athanasio A Perrhensi actum est *Timotheus* episcopus Δολίχης *Doliches* interfuit, ut gesta synodi ferunt, quæ lecta sunt act. 14. concilii Chalcedonensis. Inter patres ejusdem Chalcedonensis concilii sedit & subscripsit actione 6. Τιμόθεος ἐπίσκοπος Δολίχης, *Timotheus episcopus Doliches;* subinde rursum decreto Gennadii Constantinopolitani de Simoniacis. Tempore synodi spuriæ Ephesinæ secundæ, amicas ab eo litteras Theodoretus accepit, cui rescripsit epistolam suam 130. inserta orthodoxæ de Incarnatione fidei expositione, quam ille postulaverat.

VIII. PHILOXENUS.

Episcoporum Severianorum, quibus celebris collatio Constantinopoli Justiniano Imp. anno 532. vel 533. habita est, unus erat *Philoxenus* episcopus Doliches, qui veritate victus, ejurato errore, catholicam communionem amplexus est, aliis in hæresi perseverantibus. A Severo, quo tempore Antiochenam sedem Anastasio Imp. tenebat, ordinatus fuisse Philoxenus videtur, sed Doliche pulsus sub Justino seniore. Philoxeni Hierapolitani ex sorore nepos dicitur à Gregorio Bar-hebræo. *Assemanus tom. 2. Bibliothecæ Orient. pag. 327.*

V. ECCLESIA GERMANICIÆ.

GERMANICIA ad Amanum montem posita, Ptolemæo teste, *in loco,* ait Theodoretus lib. 2. cap. 25. *quo Syrorum & Cappadocum fines terminantur, subjecta autem ditioni Euphratensis provinciæ,* quæ infausti Nestorii infelix patria fuit. Hanc perinde Hierocles habet, vetusque notitia.

EPISCOPI GERMANICIÆ.

I. SALOMON.

IN indice Patrum synodi Nicænæ legitur B *Salomon Germaniciæ,* imo & inter subscriptiones canonum Ancyranæ & Neocæsariensis, *Salaninus,* vel *Salamenus Germaniciæ Syriæ Cœles* dicitur.

II. EUDOXIUS.

Eudoxius Arabissi in Armenia minori natus, Cæsario martyre parente, si Philostorgio lib. 2. n. 15. credimus, Luciani quoque martyris discipulus, Arianæ hæresi nomen dedit, atque ab Eusebianis statim post ejectum Antiochia Eustathium Germaniciæ epi- B scopus est creatus, ut fert Athanasius epist. ad Solitarios. Qui in subscriptionibus epistolæ encyclicæ conventus Arianorum Philippopolitani legitur, *Eudosius episcopus à Germanici,* emendandum *Eudoxius episcopus à Germanicia.* Cum Martyrio & Macedonio formulam fidei condidit, quæ ob prolixitatem μακρόστιχος dicta est, quamque Occidentis episcopi ad se missam rejecerunt. Sozomenus lib. 3. cap. 11. At certe eodem Sozomeno teste cap. 13. inter Christianorum doctissimos cum aliis quibusdam de catholico grege C censebatur. Quum Constantinopoli ageret, accepto Leontii Antiocheni obitu, Constantio Imper. annuente nulla mora profectus, ejus sedem occupavit, tum deinceps Constantinopolitanam.

III. STEPHANUS.

Germaniciæ episcopus ordinatus est à Meletio Antiocheno *Stephanus,* qui Joanni Apameæ in his quæ ad veram fidem afferendam spectarent, se socium dediderat, vir multiplici nomine laudatus. Ubi nempe Meletius Germaniciam ab Eudoxio Ariana labe pollutam vidit, Stephanum ut pote humanis divinisque litteris ab ineunte ætate instructum, illuc ad morbum curandum misit: cujus non vana spes fuit, nam ejus doctrinæ studio lupi in oves erant mutati. Theodoretus lib. 5. cap. 4.

IV. JOANNES.

Tempore quo Nestoriana impietas prodiit, sedebat Germaniciæ *Joannes,* qui ad synodum Ephesinam non venit, erga hæreticum nonnihil propensior. In collectione ex Tragœdia Irenæi cap. 105. ad ipsum epistola est Alexandri Hierapolitani, qua declarabat *se decies mille mortes* excepturum potius, quam cum Cyrillo communicaret. Cæterum quum Alexander provinciæ suæ synodum coëgisset, ut initæ Antiochenam inter & Alexandrinam, imo catholicam ecclesiam concordiæ obsisteret, ab eo Andreas Samosatensis & Joannes Germaniciæ recesserunt. Quorum defectionem mœret Maximinus Anazarbi epistola ad Alexandrum cap. 109. Exstant epistolæ tres Theodoreti eidem Joanni Germaniciæ episcopo, qui subinde Chalcedonensi synodo quum adesset, ejus decretis, ut

epistolæ S. Leonis ad Flavianum subscripsit. In primis vero act. 8. paulo duriùs cum ipso actum est, ac tanquam homo hæresis suspectus, anathema Nestorio diserte dicere jussus est, quod ultro præstitit. Ejus quoque nomen legitur in subscriptionibus decreti synodici Gennadii Constantinopolitani de Simoniacis, quod anno 459. datum fertur.

V. THOMAS.

Germaniciæ episcopus *Thomas* dicitur, de Severianorum grege qui cum quinque ejusdem hæresis præsulibus collationem habuit A sub Justiniano in urbe regia cum Hypatio Ephesino duobusque aliis, anno 533. Jam pridem vero, hoc est anno 518. Germanicia, in exilium pulsus erat à Justino I. Imp. quod hæresim ejurare noluisset, ut Dionysius Jacobitarum Patriarcha testatur. Ad eum Severus epistolas scripsit, quarum fragmenta passim in catenis Græcis occurrunt. Editam ab eo liturgiam sacram servant Jacobitæ in Missali suo, cujus Faustus Naïronus in Enoplia meminit; Latinam vero fecit ediditque vir undequaque doctus Eusebius Renaudot, cum multis aliis Orientalium.

VI. ECCLESIA ZEUGMATIS.

ZEUGMA oppidum Euphrati impositum, quo loco Xerxes Persarum rex flumen juncto ex navigiis ponte trajecit, unde illi nomen Ζεῦγμα quod juncturam significat. Quod Theodoretus in historia religiosa cap. 5. perhibet, ubi de Publio monacho, qui Zeugmate oriundus erat. Quanquam Romani scriptores Plinius lib. 34. c. 15. & Dio Cassius lib. 11. pag. 128. Zeugma dictum ferunt ab eo quod Alexander magnus illic Euphratem trajecerit, quod Arianus lib. 3. Thapsaci contigisse prodit. At certe consuetus, Strabone teste, Romanis erat Euphratis trajectus. ἐνταῦθα δὲ νῦν ἐστὶ τὸ Ζεῦγμα τοῦ Εὐφράτου, *Zeugma Plinio 72. passuum à Samosatis distabat, transitu Euphratis nobile.* In notitiis Euphratensis provinciæ censetur, quod Procopius à Justiniano Imp. instauratum dixit lib. 2. de ædif. cap. 9.

EPISCOPI ZEUGMATIS.

I. BASSUS.

IN indice Patrum Nicænorum legitur *Bassus Zeugmatites;* quin etiam in subscriptionibus Antiochenæ synodi.

II. ANTONIUS.

Inter episcopos Arianicæ factionis qui Philippopolim à Sardicensi synodo secedentes, epistolæ encyclicæ subscripserunt, legitur quoque *Antonius episcopus à Zeumate;* emendandum *à Zeugmate.*

III. SABINIANUS.

Sabinianus subscriptus reperitur epistolæ synodi alterius Antiochenæ ad Jovianum Imp. anno 363. Σαβινιανὸς Ζεύγματος, *Sabinianus Zeugmatis.* Socrat. lib. 3. cap. 25.

IV. APHTHONIUS.

Zeugmatis civitatis episcopus fuit *Aphthonius* sæculo quarto labente, qui monachus primum egerat in cœnobio sancti Publii, quo defuncto monasterii regimen accepit cum Theotecno monacho altero, ita ut Theotecnus eorum qui græcè loquerentur curam gereret, eorum vero qui syriacè, Aphthonius, ambo vivæ columnæ & imagines virtutis sancti Publii. Aphthonius postquam chorum hunc quadraginta annos rexerat, in pontificem assumptus est, utique Zeugmatis, quo in munere nec pelliceam vestem, nec tuni- B cam caprinis filis textam mutavit. Theodoretus hist. relig. cap. 5. in Publio.

V. HELIADES.

Ad Ephesinam synodum *Heliades* Zeugmatis venit cum Joanne Antiocheno, aliisque Orientalibus, quorum variis adversus Cyrillum Alexandrinum & legitimum concilium decretis & litteris subscripsit, vicissimque meruit, perinde atque erroris sui socii, catholica communione privari. Adfuit synodo provinciæ Euphratensis, quam Alexander C Hierapolitanus coegit anno elapso à sancita Antiochenam inter & Alexandrinam ecclesiam pace: in quo conventu Nestorii causam tueri non dubitarunt. Quorum synodica ad episcopos Syriæ, secundæ Ciliciæ & secundæ Cappadociæ edita est cap. 129. collectionis ex Tragœdia Irenæi. Huic Alexander solus subscriptus legitur ad hunc modum : *Ego vero Alexander, qui vestram sanctitatem saluto, ultra annum jam, sicut nostis, habeo quod post adventum domini Pauli* (Emiseni) *memetipsum à communione Antiocheni sejunxi.* D Idem de Heliade & aliis qui aderant, censendum venit. Cæterum Heliades in errore diutius perseverasse non videtur, quippe c. 190. non numeratur inter episcopos qui ob suam in Nestorio defendendo pertinaciam, ecclesiis suis ejecti sunt.

ECCLESIA ZEUGMATIS.

VI. Evorcius.

Concilio Antioc. in quo de Iba Edesseno primùm tractatum fuit, aderat subscripsitque Εὔορκιος ἐπίσκοπος Ζεύγματος, *Evorcius episcopus Zeugmatis,* qui in codicibus latinis *Evolcius* dicitur. Vide act. 10. concilii Chalcedonensis, cui & ipse interfuit & subscripsit, act. præsertim 6. Εὐόλκιος ἐπίσκοπος Ζεύγματος, A *Evolcius episcopus Zeugmatis,* & alibi passim Εὐόλκιος, *Evolcius* perinde nominatur.

VII. Julianus.

Adfuit subscripsitque synodo quintæ generali anno 553. sub Justiniano Aug. *Julianus misericordia Dei episcopus Zeugmatis.*

VII. ECCLESIA PERRHÆ.

PERRHA in notitiis Hieroclis & Græca veteri provinciæ Euphratensis civitas est, quam Strabo & Plinius nescivisse videntur; at non Ptolemæus, cui in Cyrrhestica ponitur Γέῤῥη *Gerrhe,* librariorum plane facili lapsu, pro Πέῤῥη *Perrhe.* In Itinerario Antonini, Samosatis 24. milliaribus distat.

EPISCOPI PERRHENSES.

I. Jobinus.

CONSTANTINOPOLITANÆ synodi primæ generalis patribus accensetur inter episcopos Euphratesiæ provinciæ, *Jobinus Pellensis,* legendum omnino *Perrhensis.* Cujus exstat ad Basilium epistola, ut & Basilii ad ipsum amantissima, Ἰωβίνῳ ἐπισκόπῳ Πέῤῥης *Jobino episcopo Perrhes.* Ita ferunt codices Mss. non Κέῤῥης, ut edita, aut Πέργης. Hic aliquando Arianis adhæserat: unde quum ad Antiochum Samosatensem ordinandum cum aliis de eadem C provincia accessisset, passus ille non est à Jobino sibi manus imponi, quod jam in Antiocho observatum est, ex Theodoreto lib. 4. hist. eccl. c. 14. Cæterum sub Valente Imp. unus fuit Orientalium episcoporum, qui pro recta fide tuenda ad Romanum & Occidentales scripserunt, quorum epist. 69. est inter Basilianas.

II. Athanasius.

Celebris est ac sane famosus *Athanasius* ille Perrhensis episcopus, propter quem, quum D criminum multorum reus ageretur, Domnus Patriarcha concilium Antiochiæ coegit, in quo ille ad ordinem redactus fuit, quum vadimonium deseruisset; cujus synodi acta in Chalcedonensi relecta sunt act. 14. Domnique judicium confirmatum, nisi Athanasius intra menses octo à criminibus objectis sese coram Maximo Antiocheno ejusque synodo purgaret. Sibi nimirum injuriam à provinciæ suæ præsulibus irrogatam causatus jam ante E fuerat in synodo Constantinopolitana, cui Proclus præsidebat; imo & apud Cyrillum Alexandrinum, quod utriusque Procli & Cyrilli litteris quæ Chalcedone lectæ sunt, significabatur. Cæterum quum à Dioscoro Alexandrino in Ephesina synodo deprædatoria restitutus esset, nihilominus Chalcedonensis B concilii definitionibus actione 6. subscriptus reperitur.

III. Sabinianus.

Athanasio Antiocheni concilii sententia destituto, *Sabinianus* ejus loco suffectus & ordinatus fuit à Stephano Hierapolitano. Quia vero Dioscorus Athanasium, ut dictum est, restituerat, sede cedere Sabinianus coactus fuit. Quocirca ad concilium Chalcedonense veniens, dato ad Imperatores libello, questus est se credita sibi à Stephano metropolita suo ecclesia Perrhenorum ejectum Dioscori Alexandrini auctoritate, seu tyrannide potius, introducto in illam Athanasio, viro qui in Antiochenorum splendidissima civitate à multis amantissimis Dei episcopis depositus erat. Quocirca actione 14. synodi Chalcedonensis proceres collectis patrum suffragiis pronuntiarunt: *Sabinianus reverentissimus episcopus, quoniam post depositionem Athanasii reverentissimi ordinatus est à provinciali concilio in Perrhenorum civitatis episcopatu, sicut nos perspicimus, manere debet .... Athanasius vero depositus, tanquam evocationibus non obaudiens, post ea verò ex una parte à Dioscoro episcopatum tenere jussus, interim debet quiescere.* Addiderunt vero Athanasii causam oportere iterum à Maximino Antiocheno ejusque synodo intra menses octo judicari, ut si insons comperiatur, episcopatum recipiat; interim Sabinianus episcopatus honorem servet, sed infra Athanasium, & ei de facultatibus ecclesiæ provideatur. Athanasii causam instauratam nusquam legimus.

IV. Gamalinus.

Imperante Byzantinis Anastasio, & Severo hæretico Antiochenam sedem occupante, ejusdem sectæ Perrhorum seu Perrharum episcopus erat *Gamalinus,* qui cum Paulo Edesseno

Edesseno monachos quosdam simulatores, qui ceu panem non ederent, nec aquam nec vinum biberent, consecratis panibus sæpe per diem vescebantur, & calice pleno vivifici sanguinis aqua ferventi misto reficiebantur, uti par erat, exagitavit. Quæ Josephus Simonius Assemanus Maronita in Bibliotheca Orientali tom. 1. pag. 409. refert ex Chron. Dionysii Jacobitarum Patriarchæ & Joannis Asiæ A episcopi, qui Justiniano, inquit, imperatore scribebat.

ECCLESIA PERRHÆ.

V. EUSTATHIUS.

Gamalino utique successit *Eustathius* episcopus Perrhæ, quem Justinus I. Imper. ob Severi hæresim, quam mordicus tenebat, ab ea procul abegit anno 513. *Assemanus dissert. de Monophys. ex Dionysii Patriarchæ Chronico.*

VIII. ECCLESIA EUROPI.

EUROPUM oppidum Plinius in Syria ponit, ut & *Thapsacum quondam*, ait, *nunc Amphipolis*. Ptolemæus ad Euphratem, notitiæ ambæ in provincia Euphratensi. Quocirca Procopius lib. 2. de ædific. c. 9. Εὔρωπον Εὐφρατησίας φρούριον, *Europum Euphratensis castrum* à Justiniano munitum refert.

EPISCOPI EUROPI.

I. DAVID.

IN synodo Chalcedonensi act. 6. Stephanus B Hierapolis metropolita pro se & episcopis sub se constitutis absentibus subscripsit, in quibus Uranius Surorum, Maras Urimorum, *David civitatis Europi*, Δαβὶδ πόλεως Εὐρώπου. Qui proinde David ille est, qui in synodo Hierapolitana, Alexandro Hierapolis præside, initæ inter Cyrillum Alexandrinum & Joannem Antiochenum communioni detraxerunt, datis ad Ciliciæ utriusque, Cappadociæ secundæ & Syriæ episcopos litteris, in quarum inscriptione Alexander ipse, *Theodoretus* Cyri, *Heliades* Zeugmatis, *Abibus* Doliches, *Maras* Urimorum, *David* proinde Europi, & *Acilinus* Barbalissi nominantur. Ad quos utriusque Ciliciæ episcopi, qui Nestorio favebant, vicissim rescripserunt. Quæ legenda in collectione ex Irenæo Tyrio c. 129. 130. 131. Cæterum à Davide Nestorium esse abjectum admodum verisimile est.

IX. ECCLESIA URIMORUM.

URIMA, Ptolemæo civitas est ad Euphratem posita, apud quem Οὔρημα *Urema* legitur, vitio utique Librariorum qui η pro ι scripserunt, ut sæpe fit. Sic pari vitio apud Hieroclem, Σούριμα *Surima*, unde demenda littera Σ, *S*. In veteri notitia altera, Ορίμων *episcopus Orimorum*, Euphratensis provinciæ censetur, & in actis synodorum modo Οὔριμα, modo Ωριμα, *Orima* reperi.

EPISCOPI URIMORUM.

I. ABRAAMIUS.

EPistolæ synodi Antiochenæ ad Jovianum Imp. de stabilienda *consubstantialis* doctrina subscripsit Ἀβραάμιος Οὐρίμων, *Abraamius Urimorum*. Socrat. lib. 3. cap. 25.

II. MARAS.

Sedebat *Maras Urimorum* in Antiocheno concilio, in quo Domno Patriarcha præside Athanasii Perrhensis causa judicata est, Μάρας Οὐρίμων, quem Maram esse illum dixi qui in synodo Alexandri Hierapolitani cum Theodoreto & aliis quinque Euphratensis provinciæ episcopis sancitam nupero anno inter Cyrillum Alexandrinum & Antiochenum Joannem concordiam damnaverat, velut eorum ad Ciliciæ utriusque, & Cappadociæ C secundæ præsules epistola, responsoriaque harum provinciarum constat, quæ habentur cap. 129. 130. 131. collectionis ex synodico. Verum pertinaciam Maras postea deposuit, quando nihil ei ab Imperatore actum est, sed & pro ipso absente Stephanus Hierapolitanus metropolita subscripsit, actione 6. concilii Chalcedonensis, Μάρα πόλεως Οὐρίμων, *Mara civitatis Urimorum.*

III. DAVID.

Anno Græcorum 1156. Christi 845. sedebat *David Uremæ castri, quod apud Euphra*D*tem situm est*, ut fertur in epigraphe codicis Syriaci Nitriensis orationum sancti Gregorii Theologi, quam Assemanus Maronita recitat to. 1. Bibl. Orient. p. 171.

X. # ECCLESIA NEOCÆSAREÆ.

NEOCÆSAREA, quæ in notitia Græca veteri Cæſareâ Καισάρεια dumtaxat ſcribitur, à nullo ſcriptore qui Procopii ætatem anteceſſerit, memoratur, præterquam Theodoreto & in actis conciliorum. Procopius autem lib. 2. de ædif. cap. 9. Neocæſaream & Zeugma *oppida nomine tenus dumtaxat* fuiſſe ſcribit, πολίχναι μὲν ἄχρι ἐς τὸ ὄνομα ἦσαν, & mœnibus maceriæ ſpeciem referentibus cincta quum eſſent, quæ facilem hoſtibus aditum darent, à Juſtiniano inſtaurata fuiſſe & munita. Ad Euphratis ripam collocatur à Theodoreto, cujus voces mox recitabo. Atqui eadem forſan fuerit, quæ Cæſara nominatur Willelmo Tyrio, aliiſque bellorum ſacrorum ſcriptoribus.

EPISCOPI NEOCÆSAREÆ.

I. PAULUS.

IN indice Latino epiſcoporum Syriæ Cœles A qui concilio Nicæno interfuerunt, *Paulus Neocæſarienſis* numeratur; nec non in Arabico Seldeni, in quo Paulus Cæſareæ novæ epiſcopus dicitur; quem certè Theodoretus lib. 1. c. 7. ad eam veniſſe ſcribit. Καὶ Παῦλος Νεοκαισαρείας, *Paulus Neocæſareæ*, (φρούριον δὲ τοῦτο τῆς τοῦ Εὐφράτου παρακείμενον ὄχθαις. *Eſt hoc quidem Caſtellum ad Euphratis littora jacens*) *quem Licinii rabies torſerat. Nam primùm ambæ illi manus vinctæ ſunt, tum ferrum candens illis admotum, quo nervi quibus articuli moventur, contracti labefactatique ſunt.* Sic B quoque Nicephorus Calliſtus Nicænæ ſynodo adfuiſſe ait Παῦλον τὸν Νεοκαισαρείας, *Paulum Neocæſareæ*, illius ſcilicet quæ ripæ Euphratis appoſita eſt, ὄχθῃ δὲ τῇ τοῦ Εὐφράτου αὕτη παράκειται. Atqui Nicephorus Theophanem Simeonemque logothetam de more exſcribebat. Addit Georgius Cæſareæ Cappadociæ preſbyter in ſua Patrum Nicænorum laudatione to. 2. Auct. Bibl. PP. *Paulum genitalibus membris igne ademtis, Licinii amentiæ ludibrium factum*, τὰ γεννητικὰ τῶν μορίων διὰ πυρὸς ἀποβαλλετο, τῆς Λικινίου μανίας γενόμενος C παίγνιον. Cæterum nomen ejus occurrit in ſubſcriptionibus Antiocheni concilii an. 341.

II. MELETIUS.

Neocæſareæ epiſcopus *Meletius* fuit tempore ſynodi Epheſinæ, contra quam cum Joanne Antiocheno ſuiſque Orientalibus pro Neſtorio ſtetit; unde communionis exſors eſt factus, quum variis illorum ſynodicis ſubſcripſiſſet, ut videre eſt c. 7. 13. & 28. collectionis ex Irenæo, ubi dicitur *Meletius epiſcopus Cæſareæ Auguſtæ Euphrateſiæ*. Ibidem cap. 128. exhibetur Theodoreti ad ipſum epiſtola adverſus pacem quam Joannes Antiochenus cum Cyrillo Alexandrino ſanciverat, deque Mariniano & Athanaſio quos Joannes pro Acilino Barbaliſſi, & Abibo Doliches epiſcopos fecerat.

III. PATRICIUS.

Synodo Chalcedonenſi interfuit *Patricius Neocæſareæ*, Πατρίκιος Νεοκαισαρείας, *Patricio Neocæſareæ civitatis Auguſtæ Euphrateſiæ.* Sic Latini codices act. 1. & 3. quin etiam in ſubſcriptionibus epiſtolæ ſynodi ejuſdem ad Leonem Papam, quæ exſtant in nova collectione concil. Cl. Baluz. pag. 1371. & alibi ex quibus emendandus index Patrum ejuſdem concilii, in quo poſtremus epiſcoporum provinciæ Auguſtæ Euphratenſis eſt *Ruffinus Neocæſarienſis*, poſt *Patricium Perrhenſem*, quod amanuenſium oſcitantia factum.

IV. JOANNES.

In ſynodo quinta generali ſedit & ſubſcripſit *Joannes miſericordia Dei Neocæſareæ Euphrateſiæ.*

V. STYLIANUS MAPPA.

Vix ægreque Neocæſareæ Euphratenſis epiſcopis accenſeo *Stylianum Mappam*, ſtrenuum Photii Conſtantinopolitanæ eccleſiæ tyranni adverſarium; quamlibet id in ejus aliorumque epiſcoporum Conſtantinopolitanæ diœceſis ad Stephanum Papam feratur inſcriptione Στυλιανοῦ ἐπισκόπου Νεοκαισαρείας Εὐφρατησίας, *Styliani epiſcopi Neocæſareæ Euphratenſis.* Neocæſarea Ponti Polemoniaci metropolis, & Neocæſarea Bithyniæ Byzantino præſuli ſuberant, non Euphratenſis, quæ inſuper non Romanis Imperatoribus, ſed Saracenorum Caliphis parebat.

XI. # ECCLESIA BARBALISSI.

BARBALISSUM, quam notitiæ omiſerunt, Euphratenſis Syriæ oppidum fuiſſe teſtis eſt Procopius lib. 2. de ædific. cap. 19. cujus nempe ut aliarum urbium muros Juſtinianus refecit. *Parem curam dignatus eſt,* inquit, *in oppida caſtellaque omnia, in extremis Euphratenſis provinciæ finibus poſita, Barbaliſſum, Neocæſaream, Gabula, Pentacomiam, quæ eſt ad Euphratem, atque Europum.* Nulla Barbaliſſi in notitiis mentio, quæ caſtrum potius erat, quam civitas.

EPISCOPI BARBALISSI.

I. ANTONIUS.

IN catalogo Arabico Nicænorum Patrum num. 216. legitur *Antonius Barbaleſius,* utique *Barbaliſſi* epiſcopus.

II. AQUILINUS.

Barbaliſſi epiſcopum, quem Græci Ἀκιλῖνον dicunt, interpretibus Latinis eſt *Acilinus,* qui melius Latine *Aquilinus* nominandus eſt. Ex capp. 129. 130. & 131. comperimus eum Neſtorii defenſionem mordicus ſuſcepiſſe, & ex illis unum fuiſſe qui in ſynodo Hierapolitana cum Alexandro metropolita ſuo initæ Alexandrinam inter & Antiochenam eccleſiam paci repugnarunt. Inſuper c. 190. hæc feruntur, quibus conſtat illum pertinaciam non ex toto depoſuiſſe: *Acilinus Barbaliſſi Euphrateſiæ. Hic à caſtro quidem* (Barbaliſſo ſcilicet) *fugatus eſt, dum communicare Antiocheno non acquieſceret. Poſthæc autem communicavit quidem, non tamen & homicidio aſſenſit,* hoc eſt exilio Neſtorii in Oaſim, quo tandem conſumptus periit. Vir noſtro ævo doctiſſimus Tillemontius poſt Cl. Baluzium Aquilinum Barbaliſſi epiſcopatu dejectum & fugatum à Dioſcoro Alexandrino exiſtimat, eumque perperam apud Evagrium dici epiſcopum Bibli, pro Barbaliſſi.

III. MARINIANUS.

Duabus in epiſtolis Theodoreti, quæ Latine prodierunt in collectione ex Irenæo cap. 128. & 133. *Marinianus* à Joanne Antiocheno, metropolita Euphratenſis provinciæ Alexandro poſthabito, ordinatus dicitur, ac certe contra regulas, ut Theodoreto tunc temporis videbatur. Atqui doctiſſimus Baluzius in ſuis ad epiſtolas illas obſervationibus, Marinianum Aquilino ſuffectum cenſuit.

XII. # ECCLESIA SURORUM.

SURORUM meminit Ptolemæus, ubi de oppidis ad Euphratem poſitis, quæ Palmyræ ſubjecta erant: ſic quoque Plinius qui *prope Sura Philiſcum ſtare,* ait, *oppidum Parthorum ad Euphratem.* Procopius lib. 2. de bello Perſico cap. 6. Sura Sergiopoli, de qua mox dicetur, centum viginti-ſex ſtadiis diſparata fuiſſe prodit. Libro autem 2. de ædific. cap. 9. *Surorum oppidum ad fluvium Euphratem perinde ſtatuit,* τὸ Σύρων πόλισμα πρὸς τῷ Εὐφράτῃ ποταμῷ κείμενον, cujus mœnia labaſcentia à Juſtiniano refecta, & antemurali munita. In notitiis duabus Euphratenſis provinciæ civitas eſt.

EPISCOPI SURORUM.

I. URANIUS.

STEPHANUS Hierapolis metropolita in ſynodo Chalcedonenſi act. 6. ſubſcripſit, tam pro ſe quam pro epiſcopis ſub ſe conſtitutis abſentibus, in quibus *Uranius civitatis Surorum,* Οὐρανίȣ πόλεως Σύρων.

II. MARION.

Ex Dionyſio Jacobitarum Patriarcha in Chronico *Marion* Suræ vel Surorum epiſcopus, qui ſub Anaſtaſio Imperat. Monophyſiticam hæreſim profeſſus erat, à Juſtino I. in exilium pulſus eſt, quum noluiſſet eam ejurare. *Aſſemanus Maronita diſſertatione de Monophyſitis.*

III. * * *

Procopius lib. 2. de bell. Perſ. c. 6. ſcribit, *Surenorum,* Σύρων epiſcopum, cujus nomen tacuit, à civibus ad Choſroem Perſarum regem qui oppidum obſidebat, delegatum, qui ſponſo pecuniæ pretio rogaret, ut urbi ſuæ parceretur: ſed eo cum ſimulato honore reducto, Perſæ injecto in valvas lapide, ingrediuntur, domos diripiunt, civium alios trucidant, captivos alios ducunt, oppidum incendunt, & ſolo æquant.

XIII.
ECCLESIA SERGIOPOLIS.

SERGIOPOLIS in veteri notitia provinciæ Euphratensis censetur, quæ à S. Sergio martyre nomen habuit, quum aliàs à Syris dicta esset Rosapha vel Rosiphta. Urbis hujus initia & incrementa Procopius recitat lib. 2. de ædif. cap. 3. *Templum est in Euphratensi, Sergio magni nominis sancto nuncupatum, quem adeo venerati sunt veteres, ut locum Sergiopolim appellaverint. Muro humili illud sepserant, quod satis foret prohibendis harum partium Saracenis. Post donariis & sacra supellectili auctum summe claruit. Quod reputans Justinianus Imp. curam eo contulit; mœnia loco præstantissima circumdedit, aquæ copiam providit, immensa ejus collecta vi in receptacula. Insuper domos, porticus aliaque exstruxit ædificia quibus urbes ornari solent: præsidium quoque militare imposuit, quod muros, quum res posceret, tueretur. Profecto Chosroes Persarum rex, quum urbis capiendæ cupidus, magnis illam copiis obsedisset, munitionis firmitate prohibitus, re infecta, obsidionem solvit.* Cæterum ante tempora Justiniani locus ille episcopos proprios obtinuit. Joannes siquidem Antiochenus archiepiscopus, quum Alexander Hierapolitanus communionem ipsius abjecisset, ad martyrium sancti Sergii, quod sub Hierapolis erat ecclesia veniens, noviter illic ac contra morem ordinavit episcopum. Quocirca Alexander ille, & alii suæ synodi episcopi, epistola ad Augustas, quæ 135. est in collectione ex Irenæi Tragœdia, rogant ut ab Imperatore obtineant *basilicam sancti Sergii martyris secundum pristinum morem sub ecclesia esse hujus metropolis, uti erat antequam & magnum idipsum templum fabricatum est, & illi altissimi muri & alia extra eamdem munitionem ædificia.* Quibus postremis verbis apparet circa sancti Sergii basilicam extitisse pridem munitionem validam satis, quam Justinianus nonnisi instauraverit & auxerit.

EPISCOPI SERGIOPOLIS.

I. ***.

PRimus Sergiopolis episcopus creatus est ab Antiocheno Joanne post tempora synodi Ephesinæ, quem Alexander Hierapolitanus in sua quam appellavi ad Augustas epistola non nominat; queritur solum episcopum à Joanne *noviter in martyrio sancti Sergii contra morem ordinatum, cujus nec latet iniquitas,* inquiunt, *sed omnibus nota est.* Quæ ut pote ab hominibus iratis profecta, non prorsus fidem habent.

A

II. CANDIDUS.

Procopius lib. 2. de bello Persarum capite 5. refert *Candidum* Sergiopolis episcopum captis à Chosroe Suris duodecim millia captivorum ea redemisse conditione, ut singulis annis duo millia librarum aurearum solveret; sin vero, duplum adderet, & episcopatu cederet. Qui promissis non stans, quod nimiam hanc summam solvendo non esset, male mulctatus est à Chosroe, qui quum pecuniam promissam, & quam insuper exigebat, tandem accepisset, illum ad suos regredi non permisit.

III. ABRAAMIUS.

Quintæ synodo generali inter metropolitas sedit atque subscripsit *Abraamius Dei misericordia episcopus Sergiopoleos metropolitanæ civitatis.*

XIV.
ECCLESIA MARIANOPOLIS.

MARIANOPOLIS Μαριανούπολις Euphratensis provinciæ civitas est sub Hierapoli in actis synodi Chalcedonensis, quæ prorsus distinguenda est à Mariamme secundæ Syriæ oppido, quod Straboni, Plinio, Stephano Byzantino Phœniciæ assignabatur. Unde male Carolus à S. Paulo de Marianopoli scripsit: *Sed aliis est sub Apamea, in Syria secunda.* Nulla tamen ejus est in notitiis mentio; at à Mariano quopiam nominata erit.

EPISCOPI MARIANOPOLIS.

I. COSMAS.

STEPHANUS Hierapolis metropolita act. 6. Chalcedonensis concilii pro se & episcopis sub se constitutis absentibus subscribens, *Cosmam civitatis Marianopolis* memoravit, Κοσμᾶ Μαριανουπόλεως.

IX. PROVINCIA OSRHOENES.

I.
ECCLESIA EDESSÆ METROPOLIS.

OSRHOENE trans fluvium Euphratem posita regio, quæ Arabia olim propter incolas ex Arabia profectos audiebat, à potiori urbium suarum nomen habuit, Edessa nimirum, quæ à fonte perlucidis undis illic fluente *Callirrhoë* vocitata fuit, & per syncopen *Rhoë*. Sic nempe Plinius lib. 4. c. 24. *Arabiam*, inquit, *inde læva Morcon* (lege *Orcon*) *dictam regionem trischœna mensura, dextraque Comagenen disterminat Euphrates .... Arabia supradicta habet oppida, Edessam, quæ quondam Antiochia dicebatur, Callirrhoen à fonte nominatam.* Edessa autem nuncupata fuit à Macedonibus incolis, propter Edessam Macedoniæ, postquam illa à temporibus Alexandri magni potiti sunt; sed & *Justinopolis* dicta fuit, ex quo Justinus I. Imp. eam exundantibus aquis eversam instauravit. Cæterum à prisco suo nomine Græco *Rhoë* à Saracenis qui illam posthac obtinuerunt; *Ourfa* subinde audivit. Assem. to. 2. bibl. Orient. excerptum affert commentarii Syriaci S. Ephræm diaconi Edesseni, quo priscum Edessæ nomen fuisse *Arach* docemur, eamque à Nemrodo conditam. *Regnavit*, inquit, *in Arach, quæ est Edessa.* Nec tacendum in Syriaco Chronico Edesseno primum Edessæ Regem *Orrhoen* dici, à quo proinde tota regio *Osrhoëne* nuncupata sit. Quod etiam adstruitur testimonio Procopii lib. 1. de bello Persico cap. 17. *Edessa cum ipsis circa locis Osrhoëne. Est enim Osroës viri nomen qui hîc regnavit sub prioribus Imperatoribus, quando hi coloni Persis fœderati erant.* Edessa autem Plinio in Arabia posita dicitur; quum nempe magnam Transeuphratensis regionis partem Arabes olim occupassent, dudum ante Domini adventum, imo Alexandri & Persarum tempora. Quocirca Tacitus lib. 12. cap. 3. Arabum regem Abgarum Edessæ dominum fuisse ait, quo tempore Claudius Cæsar Romanis imperabat. Is profecto Abgarus ipse est, ad quem à Juda, sive Thoma Apostolo, Thaddæus septuaginta Christi discipulorum unus missus fuit, à quo Christianas leges doceretur. Quod quidem eo felici exitu factum est, ut Rex cum civibus suis nomen Christo dederit, altasque ibi radices religio egerit. Id Eusebius in fine lib. 1. hist. eccles. anno à Nativitate Domini 43. contigisse fert, ex veteri translatione Latina quam Rufinus Aquileïensis elaboravit; necnon ex editione Roberti Stephani Græca, ut vero Henricus Valesius in regio codice aliisque duobus reperit, anno trecentesimo quadragesimo tertio, Græcorum scilicet τεσσαρακοστῷ καὶ τριακοσιοστῷ τρίτῳ ἔτει, qui incidit in annum 15. Tiberii Cæsaris ab Augusti morte regnantis; cui nempe anno veteres ut plurimum ecclesiæ scriptores, passionem Domini resurrectionemque assignarunt. Sed posteriorem hanc Valesii lectionem vix probavero, quando certum est Apostolos gentibus evangelium vix annuntiasse ante duodecimum à Christi passione & Ascensione annum. Quæ narrat ibidem Eusebius, imo & Syrorum monumenta ferunt de scriptis Salvatori Christo ab Abgaro rege, & Christi Abgaro regi litteris excutere non vacat, quando viri docti fere omnes has ad spurias amandandas censent. Sat sit nobis à primæva Christiani nominis ætate, Edessenorum ecclesiam coïvisse, quando tertio quartoque Christi sæculo cunctis ratum erat, Edessenos ad fidem fuisse conversos à Thaddæo Christi discipulo quem illuc Thomas Apostolus miserat. Sed & ejusdem Apostoli Thomæ corpus primis illis temporibus Edessæ quiescebat, translatum illuc ex India, quemdamodum Rufinus lib. 2. hist. eccles. cap. 5. testatur. Sanctus quoque Joannes Chrysostomus homil. 25. in epistolam ad Hebræos, quum quatuor dumtaxat Apostolorum sepulcra omnibus nota esse asserat, Thomam postremo loco memorat, Πέτρου μὲν γὰρ καὶ Παύλου, καὶ Ἰωάννου καὶ Θωμᾶ δῆλοι οἱ τάφοι. *Sepulcra quidem Petri, Pauli, Joannis & Thomæ comperta sunt, non item reliquorum.* Andream tacuit, cujus corpus Constantinopolim translatum fuerat à Constantio Imp. quia utique non in urbe regia, sed Antiochiæ homilias in epistolam ad Hebræos habuit. Ex Eusebio in Chronico ad annum 1. Macrini Imper. *Augarus vir sanctus regnavit Edessæ, ut vult Africanus*, adeoque paulo post

ECCLESIA EDESSÆ.

tertii sæculi initia. Eodem sæculo labente celebris Edessæ schola erat, cujus præses Macarius Luciani martyris præceptor fuit, ejusque successores rectæ fidei tenaces fuerunt ad tempus usque Zenonis Imper. quo Nestoriana lue labefactari cœpit. In ecclesiæ Edessenæ laudem maximam cedit, quod sæculi quarti medio Julianus Augustus Apostata ad bellum Persicum pergens, Edessa consulto declinavit, quod tota Christiana esset; sed & omni illo tempore quo Romani Imperatores, Constantius & Valens Arianam impietatem statuere conabantur, catholica fides Edessæ integra & incolumis perseveravit.

In notitia Hieroclis & duabus aliis Osrhoënes metropolis est Edessa, civilis & ecclesiastica.

EPISCOPI EDESSÆ.

I. THADDÆUS.
II. MARIS. AGIS.

Ex Eusebio, jam dictum est, à *Thaddæo* qui non Judas Cananæus Apostolus fuit, sed è septuaginta Domini discipulis, Abgarum Edessæ regem vel toparcham, ejusque populum Christianas edoctum leges fuisse, ut primus hujus urbis episcopus censitus sit, ecclesiarum Syriæ & Mesopotamiæ testimonio. Duos addunt ejus extitisse discipulos Marim & Agim, à quibus, dum in ulteriores regiones evangelii prædicandi causa pergeret, in Osrhoëne vicinisque provinciis religio propagata sit: quorum proinde alter Edessenæ ecclesiæ regimen obierit.

III. BARSYMÆUS *martyr.*

Sub Trajano Imper. *Barsymæum* Edessæ episcopum sedisse, & Christi causa martyrem occubuisse perhibet Menologium Græcorum, ex quo Martyrologium Romanum ad 30. diem Januarii hæc habet: *Edessæ in Syria S. Barsymæi episcopi, qui quum Gentiles plurimos convertisset ad fidem, & præmisisset ad coronam, eos sequutus est sub Trajano cum corona martyrii.* Ejus quoque mentio fit die 29. ejusdem mensis, ubi de sanctis martyribus Sarbelio & Barbea sorore ejus, *qui à B. Barsymæo baptizati, in persequutione Trajani sub Lysia præside coronati sunt.* Qui Græcis Βαρσυμαῖος, Latinisque Barsymæus, Syris *Barsaumas* trito nomine dicitur. Atqui Barsymæus utique martyrium obiit quo tempore Trajanus, Euphrate trajecto, Mesopotamiam Romani juris fecit.

IV. * * *.

Concilio provinciæ Osrhoënes in quo de solemnitate Paschatis Dominica die agenda statutum fuit, præerat omnino Edessæ metropolita, cujus nomen Eusebius omisit.

V. CONO.

Chronicon Edessenum quod Josephus Simonius Assemanus Maronita Romæ to. 1. Bibl. Orient. edidit, hæc habet n. 12. *Anno sexcentesimo vigesimo quarto* (Græcorum scilicet, seu Æræ Seleucidarum) *jecit fundamenta ecclesiæ Edessenæ Cono episcopus*; adeo-
A que anno Christi 228. Hic *Cognatus* dicitur Metaphrastæ, ad diem 15. Novembris, ubi acta refert sanctorum confessorum & martyrum Samonæ, Guriæ, Abydi & aliorum, quorum initium istud est apud Laurentium Surium: *Agebatur sexcentesimus annus ab imperio Alexandri Macedonis, novem autem annos jam transegerat Diocletianus sceptra tenens Romana, & sextum consulatum obtinebat Maximianus. Abgarus autem Zoaræ filius his temporibus erat prætor, & Cognatus episcopus Edessenorum, & magna persequutio concitabatur ad-*
B *versus omnes qui erant sub ditione Romana.* Josue Edessenus in chronico Persidis quod Assemanus eodem bibliothecæ suæ volumine edidit, cœmeterium ab eodem Conone episcopo nomen habuisse prodit p. 271.

VI. SAADES.

Pergit eodem n. 12. Chronicon Edessenum: *Anno sexcentesimo vigesimo-quarto jecit fundamenta ecclesiæ Edessenæ Cono episcopus, & absolvit ædificium Saades episcopus ejus successor* (Cononis scilicet.) Sedit itaque Saades
C ab anno 313. ad annum 324.

VII. AITALLAHAS.

Chronicon idem. *Anno sexcentesimo trigesimo quinto excitatum est cœmeterium Edessæ, diebus Aitallahæ episcopi, anno prius quam synodus Nicææ celebraretur.* Mox sequitur: *Anno sexcentesimo trigesimo quinto factus est Aitallahas Edessæ episcopus, qui cœmeterium, & latus ecclesiæ australe ædificavit.* Episcopatum itaque Aitallahas iniit anno 324. qui Nicææ synodum præcessit: sed & ipse omnino est, qui in ejusdem concilii Patrum indicibus
D Latinis *Etholius* & *Etholicus*, pro variis codicibus, scribitur. Quin etiam ipse est qui majori corruptela *Ætherius Edessenus* legitur subscriptus canonibus Antiochenæ synodi.

VIII. ABRAHAM.

In Chronico Aitallaham excipit *Abraham*, quem obiisse fert *anno sexcentesimo septuagesimo secundo*, sive Christi anno 361.

IX. BARSES.

Abrahamo suffectus est *Barses*, eodem

ECCLESIA EDESSÆ.

Chronico teste, ex *urbe Harran Imperatoris jussu* (Constantii scilicet, qui tunc in his partibus agebat) *Edessam translatus*, ipso anno 672. seu Christi 361. Atqui *Barses*, sive *Barsa*, sinceræ prorsus fidei tenax erat, quippe cujus causa à Valente Imper. in Aradum insulam est relegatus, moxque Oxyrynchum in Thebaïde, ac tandem in extremæ oræ quæ Barbaris vicinior erat castrum, cui *Philo*, Φιλω̃, nomen; quum interim Arianus Imp. per Modestum præfectum in Edessæ clericos & cives suo more sæviret. Tunc Barsem provectæ ætatis fuisse Theodoretus testatur lib. 4. cap. 16. illi vero dum Aradi exulabat Basilius magnus amantissimas litteras dedit 326. 327. Hunc Sozomenus nulli certæ ecclesiæ fuisse addictum scribit, uti nec Eulogium, qui successor ejus fuisse fertur: quod Henricus Valesius suis in annotationibus hoc sensu accipiendum auguratur, ut uterque vacantis loci episcopi facti sint honoris causa, tum illis deinde tradita sedes fuerit quam tenerent. Cæterum Chronico credendum satius est, ut & Theodoreto, qui hunc & Eulogium Edessæ episcopatum gessisse tradunt. In Martyrologio Romano die 30. Januarii, post S. Barsymæi episcopi Edesseni & martyris memoriam statim sequitur: *Ibidem S. Barsem episcopi, gratia curationum illustris, qui Valente Imp. in extremis illius regionis oris ob fidem catholicam relegatus, vitam finivit.* Obiter monendum Martyrologii compilatores nimium hoc loci indiligentiam suam prodere, ubi Barsen in extremas illius regionis sive Mesopotamiæ oras relegatum, illic vivere desiisse dicunt, quum ex iis quæ prædixi certo certius est eum in Phœniciam primùm, tum deinde ad extremas usque Thebaïdis oras amandatum fuisse. Atqui Chronicon rursum fert *anno sexcentesimo octogesimo nono, mense Martio obiisse Mar Barsen Edessæ episcopum*, hoc est anno Christi 378. Additur, eodem anno die 27. Decembris (Canan) postliminio reversos orthodoxos Edessenos, Valente defuncto, ecclesiam recuperasse, qui ea & urbe ejecti erant mense Septembri anno 373.

Menolog. Canisii, 15. Oct.

X. Eulogius.

Ex Chronico n. 34. ad ann. 689. Græcorum, Christi 378. *per idem tempus factus est Mar Eulogius episcopus, anno nimirum quo Theodosius magnus imperare cœpit: & ipse quidem Mar Eulogius ædificavit templum S. Danielis, quod Domus Mar Domitii appellatum est.* Nimirum Modestus quidem Præfectus, quum Edessæ sub Valente ageret, Eulogium ejusdem urbis primicerium presbyterum, & Protogenem qui secundus erat, Antinoum Ægypti eodem tempore quo S. Barsem relegaverat; sedata vero Valentis interitu persequutionis procella, Eulogius in patriam rediit, moxque Barsæ successor factus est anno 378. aut potius 379. quo statim concilio adfuit Antiocheno, ejusque definitioni fidei quæ Romam missa fuit, subscriptus legitur in collectione Holsteniana, *Eulogius Edessenus, similiter credo, & subscripsi.* Anno subinde 381. ad concilium Constantinopolitanum generale primum venit, quod non solum ex catalogo constat Patrum hujus synodi, quem Latinum habemus, verum etiam ex Theodoreto lib. 5. hist. eccl. cap. 8. ubi Eulogium Edessæ inter præcipuos hujus sacri conventus præsules habet, Εὐλόγιος ὁ Ἐδέσσης. In Chronico Edesseno n. 37. obiisse scribitur *anno sexcentesimo nonagesimo octavo, feria 6. crucifixionis*, quam nempe Parasceves sanctæ dicimus, quæ hoc anno incidit in diem 23. Aprilis, uti recte monet Assemanus. Martyrologium Romanum die 5. Maii habet: *Edessæ in Syria S. Eulogii episcopi & Confessoris.*

XI. Cyrus I.

Eulogium excepit *Cyrus*, de quo Chronicon num. 38. *Anno septingentesimo-quinto, mense Ab*, sive Augusto, *die 22. advexerunt arcam Mar Thomæ Apostoli in Templum magnum, ejus nomine dicatum, in diebus Mar Cyri episcopi.* De hoc Cyro hujus nominis primo Edessæ episcopo, apud Græcos & Latinos scriptores nihil reperi, neque de aliis quatuor qui illi successere. Chronicon vero posthac habet num. 41. *Anno septingentesimo-septimo die 22. Thamuz*, sive Julii, *migravit ex hoc sæculo Mar Cyrus Edessæ episcopus;* anno proinde Christi 395. vel 396.

XII. Silvanus.

Cyri successor proximus fuit *Silvanus*, ex eodem Chronico n. 42. *Anno septingentesimo-octavo factus est Mar Silvanus Edessæ episcopus*, hoc est anno 396. ac post biennium obiit, ut mox ibidem sequitur n. 43. *Anno septingentesimo-decimo, die 17. Tisrin prioris*, sive Octobris, *obiit Mar Silvanus Edessæ episcopus.*

XIII. Phacidas.

XIV. Diogenes.

Chronicon num. 44. *Eodem anno, die 23. Tisrin posterioris*, i. e. Novembris, *ordinatus fuit Mar Phacidas Edessæ episcopus.* Sed post annos decem episcopatum abdicavit, eique suffectus est Diogenes anno 409. ut habetur in Chronico num. 48. *Anno septingentesimo vigesimo factus est Mar Diogenes Edessæ episcopus, qui templum Mar Barlahæ ædificare*

ECCLESIA EDESSÆ.

cœpit. Deinde ſequitur: *Eodem anno in Neomenia menſis Ab,* vel Auguſti, *deceſſit Mar* A *Phacidas Edeſſæ epiſcopus.* Diogenes vero duos dumtaxat annos ſedit, non prorſus plenos.

XV. RABBULAS.

Poſt Diogenem ad Edeſſenam ſedem evectus eſt *Rabbulas* ex Chronico num. 51. *Anno ſeptingenteſimo vigeſimo-tertio Rabbulas Edeſſenum epiſcopatum capeſſivit. Hic Imperatoris juſſu ædificavit templum ſancti Stephani quod antea domus Sabbati fuerat, id eſt ſynagoga Judæorum.* Annus Græcorum 723. eſt B Chriſti 412. Rabbulæ initia deſcribuntur in vita ſancti Alexandri Acœmeti, quæ Latine edita eſt inter Acta SS. ad diem 15. Januarii. Ea fertur Rabbulum ſive Rabbulam, qui neſcio cujus urbis præfectus erat, ex Gentili Chriſtianum factum, viſo miraculo quod Deus Alexandri precibus exoratus ediderat, ejus ſe mox diſciplinæ ſubdidiſſe, tum altero rurſum patrato, reipublicæ munus quod gerebat, reſignaſſe, uxori bona quæ ab ea acceperat, reſtituiſſe, filiabuſque ſuis, ſervos item ſuos libertate donaſſe: uxorem, annuente C marito, in monaſterium quod exſtruxit una cum filiabus, & ancillis Deo ſerviiſſe, quum ille interim eremum petiiſſet. Poſt vero Edeſſena ſede paſtore viduata, ab univerſa civitate, circumvicinaque regione poſtulatus eſt epiſcopus, moxque divinæ cognitionis magiſter eſſe factus dicitur, non ſolum Syris, Armenis ac Perſis, ſed toti fere orbi terrarum. Erecta jam olim Edeſſæ erat Syriacæ dialecti ſchola in urbium vicinarum commodum, ad quam viri principes & locupletes alii filios ſuos inſtitutionis gratia mittebant. Rabbulas vero D Gentilium liberos ad ſe bis ſingulis menſibus accerſebat, quos veritatis verbis erudiret. Id quod totis triginta annis egiſſe dicitur in S. Alexandri vita. Verum non tot ille annis prorſus ſedit, ſed viginti tribus dumtaxat. Quo tempore Neſtorius Conſtantinopoli impietatem propalavit ſuam, Rabbulas cum Joanne Antiocheno & Orientalibus aliis Epheſum quò ſynodus generalis cogebatur, venit: ſed Joanni ejuſque ſociis primùm adhærens, quibuſdam eorum geſtis ſuffragatus eſt, à legitima ſynodo ſecedens. Mox E vero, errore agnito, ab eis deſcivit, Neſtorium, quin etiam Theodorum Mopſueſtenum, à quo mali labes orta erat, proſcindere non dubitavit. Joannes Antiochenus, coacto Oſrhoënes epiſcoporum concilio animadvertere in Rabbulam propoſuit, quod tamen minime præſtitit. Poſt, ſancita pace Antiochenam inter & Alexandrinam eccleſiam, Andreas Samoſatenſis, qui Rabbulæ diu, ut & concordiæ adverſatus fuerat, cum eo reconciliatus, palam gloriabatur ſe cum Sixto Romano, Cyrillo Alexandrino, Maximiano Conſtantinopolitano, & Rabbula Edeſſeno communicare. Quod ex capp. 7. 13. 25. 43. 44. & 106. collectionis ex Tragœdia Irenæi Tyrii compertum fit. Ad Rabbulam exſtant magni Cyrilli epiſtolæ, ac Rabbulæ ad Cyrillum. Qua ſollicitudine veræ fidei ſinceritatem ſervari curabat, unà cum Acacio Melitenenſi Armenis litteras dedit de non legendis Theodori Mopſueſteni voluminibus. Obiit, ex Chronico Edeſſeno num. 59. *anno ſeptingenteſimo quadrageſimo-ſexto, die 8. menſis Ab,* ſive Auguſti, adeoque anno Chriſti 436. enimvero Rabbulas anno 435. in vivis ſuperſtes erat, quo nempe Theodori Mopſueſteni libros hæreſis accuſabat. Theodorus lector Rabbulam ante obitum oculis captum fuiſſe prodit, & cæcum Ῥαββουλᾶς Ἐδέσσης τυφλὸς ὤν.

XVI. IBAS.

XVII. NONNUS.

XVIII. IBAS *ſecundùm.*

XIX. NONNUS *ſecundùm.*

Quo anno Rabbulas Edeſſæ epiſcopus ex hoc ſæculo migravit, *magnus ei Ibas ſuffectus fuit,* ait Chronicon. *Hic novam,* inquit, *eccleſiam ædificavit, quæ hodie Apoſtolorum dicitur.* Atqui Chronici ſcriptor, *Ibam magnum* appellans, ſe alienum eſſe ſignificat à Jacobitica hæreſi, cui Ibas Edeſſenus inviſus admodum fuit. Enimvero Ibas Neſtorianæ impietatis ſæpe reus actus eſt, inprimis epiſtolæ cauſa ad Marim Perſam ſcriptæ, qua Neſtorium non jure damnatum innuens, Cyrillo Alexandrino detrahebat, Theodorumque Mopſueſtenum commendans, catholicam fidem diſerte ſatis non profitebatur. Hujus delatores erant ipſimet Edeſſenæ eccleſiæ clerici, qui alias quoque blaſphemias ab eo de Chriſto prolatas aſſerebant. Ejus cauſa in Antiocheno concilio diſceptata primum fuit anno 448. Domno archiepiſcopo præſide; quumque innocuus judicatus eſſet, accuſatores ejus Conſtantinopolim profecti, judices alios ab Imperatore deſignari impetraverunt, Photium ſcilicet Tyri, Euſtathium Beryti & Uranium Himerorum, qui cum epiſcopis aliis Berytum convenientes, ac ſubinde Tyrum Ibam iterum abſolverunt, & cum clericis reconciliarunt. Cæterum Ibas urbe ſua Imperatoris Theodoſii juſſu exactus eſt, & Antiochiam tranſvectus, ſed & anno inſequenti à Dioſcoro Alexandrino in Epheſina ſynodo ſecunda epiſcopatu deſtitutus fuit, eique ſuffectus *Nonnus,* Tabenneſiota NONNUS. monachus,

monachus, uti fertur in vita S. Pelagiæ, atque adeo, ut augurari licet, natione Ægyptius.

IBAS *iterum.*

Post biennium Ibæ causa iterum in Chalcedonensi concilio actione 10. cognita est, illeque purgatus iterum fuit, suæque sedi redditus. Hinc morosi Eutychianorum postea susurri in sanctissimam istam synodum, à qua nec ejus ad Marim epistola proscripta esset. Demum vero in quinta synodo generali epistola quoque Ibæ censoria nota inusta fuit, auctoris vero memoriæ parcitum est, quippe qui catholicam fidem integram Chalcedone coram patribus confessus erat. In Chronico Edesseno n. 64. fertur: *Anno septingentesimo quinquagesimo nono Ibas episcopus Edessa excessit die prima Januarii, cui Nonnus substitutus fuit die 21. Thamuz*, sive Julii, *tenuitque sedem annis duobus, & fecit sacrarium in ecclesia.* Quæ accurata non sunt: nam Ibæ Nonnus suffectus non est nisi in spuria illa synodo Ephesina secunda, quæ an. Græcorum 760. & Christi 449. convenit, ut prædictum est, inchoataque fuit die 8. Augusti.

NONNUS *secundùm.*

Nonnus itaque duobus annis, Iba ejecto, episcopatum Edessenum gessit, qui ad Chalcedonense concilium profectus, veræ fidei definitionem & Leonis papæ ad Flavianum epistolam amplexus est inter metropolitas sedens, & act. 6. subscribens: Νόννος ἐπίσκοπος τῆς Ἐδεσσηνῶν πόλεως. *Nonnus episcopus civitatis Edessenorum.* Verum subinde Iba act. 10. decretoria patrum sententia restituto, Maximi Antiocheni judicio permissum est, ut Nonno sedem alteram provideret. Quocirca Heliopolitanam in Syria Libani ecclesiam sortitus est, ut & Saracenos circumvicinos veri numinis cultum doceret. Id quod disertè significatur in vita S. Pelagiæ, quam postmodum ab impudicitiæ pelago revocavit. Ibi nempe diabolus Nonnum sic alloquutus inducitur: *Non tibi sufficiunt triginta millia Saracenorum quos mihi rapuisti & baptizasti! Non tibi sufficiebat me à te de tuis Heliopolitanis ejectum! Quoniam quum ipsa civitas mea esset, meque omnes ejus habitatores adorarent, tu mihi illam rapuisti, Deoque tuo obtulisti.* Atqui ex Chronico Ibas usque ad annum 467. superstes in vivis fuit; cujus sedem continuo Nonnus repetiit, ut Chronico fertur. *Anno septingentesimo sexagesimo nono, die 28. Octobris requievit Ibas Edessæ episcopus, & in locum ejus reversus Nonnus, ædificavit templum S. Joannis-Baptistæ & nosocomium pauperum invalidorum extra portam Bethsemes. Exstruxit autem in eodem nosocomio templum sanctorum Cosmæ & Damiani. Præterea monasteria turresque ædificavit, sed & pontes fecit & vias exæquavit.* Quo tempore sedem Edessenam iterum tenebat, dum Antiochiæ ageret, contigit celebris illa Pelagiæ insignis meretricis conversio, quam ad meliorem frugem divino nutu transtulit, quemadmodum à Jacobo Edessenæ ecclesiæ diacono, in ejusdem Pelagiæ vita narratur. Obiit itaque Nonnus anno Christi 471. cujus memoria in Martyrologio Romano recolitur die 2. Decembris.

XX. CYRUS II.

Nonni proximus successor *Cyrus* II. fuit ex Chronico n. 71. *Anno septingentesimo octogesimo secundo decessit Nonnus Edessæ episcopus, cui Cyrus substitutus fuit.* Ejus tempore ex eodem Chronico, *anno octingentesimo Persarum Schola ex urbe Edessa deleta est;* anno proinde Christi 488. à Zenone Imp. ut narrabat Theodorus lector libro 2. quod & alii hist. eccl. scriptores confirmant. Cui Scholæ antea præfuerat Maris Persa, Nestorianus ille ad quem Ibas epistolam, de qua dictum est, scripsit, tum deinde Maro Elita presbyter ipse Edessenus. Isaac Edessæ episcopus apud Assemanum to. 1. Bibl. Or. p. 203. præcipuos illius Scholæ alumnos memorat, Acacium scilicet Assyrium, Barsaumam Maræ Carduensis servum, Maanem Hardascirensem, Absotum Ninivitam, Joannem Garmachitam, Michæam, Paulum Cachæi ex oppido Huzitarum, Abraham Medum, Narsem leprosum, Ezeliam ex oppido Maris, Nestorianos omnes, quos Ibam fovisse ait; sed à Cyro episcopo Edessa fugatos, Scholaque funditus eversa, templum ejus loco nominis sanctæ Dei-genitricis excitatum. At Cyrus, qui sub Anastasio quoque Imper. vixit, Monophysitarum erroris insimulatur, in quem nimio erga Nestorianam impietatem odio impegerit. Quamobrem ab Hormisda Pontifice Romano in epistola ad presbyteros, diaconos & archimandritas Syriæ secundæ, Petro Apameensi, similibusque hæreticis accensetur, Κύρου τῆς Ἐδέσσης, *Cyri Edessæ.* Data epistola est anno post consulatum Agapeti, sive Christi 518. quæ lecta fuit act. 5. synodi Constantinopolitanæ sub Menna. Obierat vero Cyrus ex Chronico anno 497. *Anno octingentesimo nono mense Chaziran,* seu Junio, *die sexta migravit ex hac luce Cyrus Edessæ episcopus, cui suffectus fuit Petrus, & Edessam ingressus est die duodecima Ilul* (Septembris) *ejusdem anni.*

XXI. PETRUS.

Edessæ itaque episcopus fuit post Cyrum II. *Petrus* anno 497. cujus tempore Cabades Persarum rex obsessa urbe, sancti Sergii templum & Aquilonarem basilicam confessorum dumtaxat incendit. N.° deinde 82. in Chronico legitur: *Anno octingentesimo vigesimo*

ECCLESIA EDESSÆ.

primo, sabbato Resurrectionis obdormivit Petrus Edessæ episcopus, cui Paulus subrogatus fuit; anno proinde Christi 510. Sabbato sancto, quod in diem 10. Aprilis incidit, Petrus vivere desiit. Assemanus p. 268. ex Josue Stilytæ historia narraverat, Petrum præter consuetas anni solemnitates, festum quoque Hosannarum indixisse, ritum item benedictionis aquæ in nocte Epiphaniæ; chrisma universo spectante populo feria quinta mysteriorum (in cœna Domini) consecrasse; quos nempe ritus qui Antiochiæ jam & alibi recepti erant, in Edessæ ecclesiam invexit.

XXII. Paulus I. *primùm.*

XXIII. Asclepius.

XXIV. Paulus *secundùm.*

Petro itaque *Paulum* fuisse subrogatum constat ex Chronico, quem Severianæ quoque sectæ addictum fuisse apparet, ut-pote qui, Justini I. Imper. jussu Edessa ejectus est anno 518. ut alii ejusdem generis ex aliis ecclesiis Orientis. Sic enim de illo Chronicon habet: *Anno octingentesimo trigesimo primo, quarta Novembris, Patricius Edessam venit, ut Paulum ea pelleret, adegitque hominem, ut alterutrum admitteret, aut scilicet synodo subscribens episcopatum retineret; sin vero nihil persuasus, sedem dimitteret. Ast ille assensus non est, sed ad baptisterium confugit. Quod videns Patricius, veritus terribile Imperatoris mandatum, Paulum è baptisterio coactus est extrahere, ac Seleuciam deportandum tradere. Imperator vero, ubi audivit Paulum fuisse è baptisterio abstractum, jussit eum suæ sedi restitui, sperans eum à proposito recessurum, synodumque recepturum. Quatuor ergo & quadraginta post diebus sedem suam recuperavit, diuque distulit, ne synodum reciperet. Ubi vero Imperator didicit eum à sententia sua non desciscere, præcepit ut Euchaïta in exilium deportaretur. Paulo itaque Edessa ejecto die 27. Thamuz,* seu Julii, *anno octingentesimo trigesimo tertio, suffectus est Asclepius, qui urbem ingressus est vigesima tertia Tisrin prioris,* sive Octobris, *anni octingentesimi trigesimi quarti, exactis ab expulsione Pauli tribus mensibus.*

Asclepius. Sequitur in eodem Chronico de *Asclepio: Die vigesima quarta Octobris statim à promotione sua Asclepius Edessæ episcopus, monachos Orientales, eorumque sodales cœnobitas ejusdem cum illis sententiæ ejecit, quod Chalcedonense concilium respuerent.* Rursum num. 91. & 92. *Anno octingentesimo trigesimo sexto aquarum illuvie quarta jam vice Edessa infestata est, quæ disjectis mœnibus ædificia urbis prostraverunt, civesque ejus suffocaverunt, cum ingenti totius urbis clade. Quo infortunio territus Asclepius episcopus, relicta Edessa Antiochiam petiit ad* A *Euphrasium Patriarcham, qua in urbe post sexaginta circiter dies exstinctus est, vigesima septima mensis Chaziran,* sive Junii, *ejusdem anni. Corpus quarta die mensis Ilul,* sive Septembris, *ejusdem anni Antiochia deportatum, in ecclesia S. Barlahæ prope S. Nonnum episc. sepultum fuit.* Obiit itaque Asclepius an. Dom. 524.

Pergit Chronicon de Pauli restitutione: *Paulus autem audito Asclepii obitu, pœnitentia ductus Mar Justiniano Patricio supplicavit, libellumque dedit ad Euphrasium Patriarcham. Quamobrem, tum propter libellum, tum propter* B *litteras gloriosi religiosissimique Mar Justiniani Patricii restitutus fuit, sedemque suam recuperavit, & octava Adar,* sive Martii, *anni octingentesimi septimi post menses octo ab obitu Asclepii Edessam ingressus est. Vixit Paulus episcopus, postquam ad sedem suam tertia vice rediit, menses octo, demptis octo diebus. Trigesima autem mensis Tisrin prioris,* sive Octobris *anni octingentesimi trigesimi octavi defunctus est,* hoc est anno 527. PAULUS secundùm.

Cuncta ista Chronico Edesseno feruntur, quibus Assemanus in annotationibus ex C Chronico Dionysii Jacobitarum Patriarchæ hæc addit, Paulum postquam à Patricio sua sede expulsus fuit, Euphrasii Antiocheni Patriarchæ consilio restitutum, ita scilicet ut concilium Chalcedonense corde amplecteretur, quod ore apud suos damnare simularet. Sed putidissimam Monophysitarum fabulam esse censet vir eruditus, ne Paulum præstantissimum præsulem ad orthodoxam rediisse fidem faterentur. Subinde vero refert memoriam ejus haberi in Kalendario Jacobitarum die 28. Aug. his verbis: *Mar Pauli episcopi* D *Edesseni scripturarum interpretis,* sive enarratoris. Ex eodem Dionysii Chronico prolixam Joannis Asiæ episcopi qui sub Justiniano Imperatore vixit, narrationem affert de monachis quibusdam qui à veritate aberrarent, in quibus convincendis Paulus episcopatus sui initio cum Gamalino Parin, sive Perrharum operam posuerat, in cujus fine Paulus & Gamalinus sanctorum nuncupatione ornantur: *In hunc errorem insurrexerunt S. Paulus Edessenus & S. Gamalinus episcopus Perrharum.* Quod iterum argumento esse possit, E utrumque illum episcopum Severianam sectam, Jacobiticam-ve coluisse.

De Asclepio, qui Paulo subrogatus fuit, Assemanus hæc etiam scribit ex Dionysii Jacobitæ Chronico: *Paulus paucis à recuperata sede diebus, Charrharum exstincto antistite, subrogare cupiebat presbyterum quemdam Edessenæ ecclesiæ Asclepium nomine. Huic frater erat in Regia urbe Præfectus Prætorio, qui quum à Paulo alium Charrhis designatum episcopum*

intellexiſſet, ab eo ſe poſthabitum indigne ferens, fratrem adiit, Paulumque quod Chalcedonenſem ſynodum non admitteret, accuſavit. Ita res ad Imp. deducitur, qui ſcriptis ad Phareſmanem Militiæ præfectum litteris mandat, Edeſſena eccleſia Paulum ejici, & Aſclepium ejus in locum præfici. Ex eodem Joanne Aſiæ & Dionyſio ſubdit Maronita doctus, monachos Orientis unius in Chriſto naturæ aſſertores, inſtigante Aſclepio à Phareſmane exagitatos, ſed mox Theodora auguſta agente, Belizzariique opera revocatos: poſt vero procurante Elizæo illorum ordinis monacho, & Antiocheno Patriarcha Ephræmio apud Principem agente, rurſus expulſos eſſe. Cæterum Aſclepium urbis ſuæ aquarum exundatione dirutæ pertæſum ad Euphraſium Patriarcham ſe recepiſſe, quod cives qui evaſerant, in ipſum tanquam malorum ſuorum cauſam inſurrexiſſent, nimia ſua erga ſanctos viros monachos illos ſævitia: verum non attendit vir eruditus, Euphraſium Ephræmii deceſſorem, non ſucceſſorem fuiſſe.

XXV. Andreas.

Ex Chronico Edeſſeno n. 95. Paulus reſtitutus *ſucceſſorem habuit Andream, qui Edeſſam ingreſſus eſt menſe Sebat,* ſive Februario, *ejuſdem anni octingenteſimi trigeſimi octavi,* Chriſti 527. Hunc Aſſemanus & Adæum ſucceſſorem ejus, omiſſos ait in Dionyſii Jacobitæ Chronico, quos nempe nihil curaret, ut pote qui à Jacobitarum ſecta alieni fuerint, Chalcedonenſis ſynodi fidem tenentes. Obiit Andreas anno 844. Chriſti 533. *die ſexta Decembris, & conditus eſt in æde S. Barlahæ prope oſſa Mar Nonni & Mar Aſclepii.* Interim Neſtorianis Edeſſenis epiſcopus præerat Thomas nomine de quo ſuo loco dicetur in diœceſi Chaldæorum, ſive Neſtorianorum.

XXVI. Adæus.

XXVII. Amazonius.

Chronicon Andreæ obitu recitato pergit: *Ei ſuffectus eſt Adæus, Edeſſam ingreſſus die 28. menſis Ab,* ſive Auguſti. Hucuſque Edeſſenorum metropolitarum ſucceſſio in illo Chronico. Atqui *Adæus* iſte Aſſemano idem eſt ac Amazonius, qui ſynodo quintæ generali anno 553. interfuit & ſubſcripſit, *Amazonius Edeſſenæ urbis metropolitanus epiſcopus.* Id vero certo mihi teſte conſtare vellem. Dionyſius in Chron. omiſſis Andrea & Adæo, Edeſſenam eccleſiam à *Jacobo Baradæo, Zanzalo illo,* à quo Jacobitæ dicti ſunt, occupatam ait ad annum 889. ſub Juſtino II. Tiberio II. & Mauritio Impp. quod à vero videtur abhorrere; eo magis quod illum aiunt Edeſſa egreſſum nulli certæ ſedi addictum fuiſſe, quo facilius hæreſim ſuam propagaret.

XXVIII. Theodorus.

Ecclesia Edessæ

Horum utique Imperatorum ævo Edeſſæ epiſcopus ſedebat *Theodorus;* quo, inquam, urbs illa Romanis adhuc Principibus parebat, ac ſaltem ante Saracenica tempora. Ejus capita centum *vitæ practicæ,* ſive aſceticæ exſtant, quæ Petrus Poſſinus è Societate Jeſu, ex vetuſto codice eruta in Theſauro Aſcetico edidit, habenturque in Cæſareo cod. 224. hoc titulo, Τῦ ὁσίυ Θεοδώρου ἀρχιεπισκόπου Εδέσσης κεφάλαια πρακτικὰ ἑκατὸν, *Theodori archiepiſcopi Edeſſæ capita practica centum.* Excerptum quoque legitur in codice Cæſareo altero n. 251. inter variorum aſcetarum ſententias, his verbis incipiens: Στυλίτης τις ἦν ἐν Εδέσσῃ τῇ πόλει, καὶ παραβαλὼν ὁ ἐν ἁγίοις Θεόδωρος ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς αὐτῆς πόλεως, μετὰ καὶ ἑτέρων ὁμιλιῶν. κ. τ. ε. *Stylita quidam Edeſſæ erat, quem archiepiſcopus ejuſdem urbis conveniens, inter alios ſermones, &c.* Plura vellem Lambecius exſcripſiſſet, quibus Theodori ætas melius forſan nobis innoteſceret. In Coiſliniano cod. 124. olim 207. quo capita habentur ejuſdem Theodori 92. dicuntur eſſe *Theodori primùm monachi in laura ſancti Sabæ, deinde archiepiſcopi Edeſſeni.*

XXIX. * * *

Theophylactus Simocata lib. 3. hiſt. c. 2. narrat Priſcum Mauritii Imperat. ducem ad exercitum qui in ſe tumultuarat iterum atque iterum ut motus eorum compeſceret, *epiſcopum Edeſſenum* miſiſſe.

XXX. * * *

Ex Theophane ad ann. 19. Heraclii Imp. ſcribit Edeſſenam eccleſiam, quam Neſtoriani ſub Choſroë II. Perſarum rege occupaverant, catholicæ rurſum fidei antiſtitem accepiſſe.

XXXI. Jacobus.

Sæculo ſexto vel ſeptimo *Jacobus* Edeſſæ epiſcopus vixit, cujus hymni complures exſtant in libris eccleſiaſticis Syrorum, Fauſto Nairone teſte, in Enoplia fidei pag. 48. qui addit mentionem fieri in Calendario Maronitarum, die 27. Januarii, *S. Ephræm diaconi, & S. Jacobi Edeſſeni.*

XXXII. Paulus II.

Romano Diogene Imperatore in partibus Orientis cum exercitu agente, *Paulus ſuperioris Edeſſæ præſul,* Παῦλος πρόεδρος ὁ τῆς Εδέσσης κατεπάνω, quum audiſſet conſilia de imperio illi abrogando agitari, eo dimiſſo Conſtantinopolim verſus iter arripuit. Edeſſæ utique, non Macedoniæ, ſed Oſrhoënæ epiſcopus

Joan. Curopal. hiſtor. pag. 843.

ECCLESIA EDESSÆ. erat Paulus, quippe quam tunc temporis, anno scilicet 1071. Imperatores Græci te- A nebant.

XXXIII. * * *

Anno 1097. quo Franci bellum sacrum Saracenis in Syria intulerunt, Balduinus Boloniensis noster, Godefridi Bullonii Ducis frater, Euphratem usque cum copiis suis perrexit, flumenque transiit ab Edessenis invitatus, ut eis auxilio esset. Legatos scilicet ad eum miserat Edessæ curator, *episcopum* cum duodecim primoribus civitatis, quorum deinceps consiliis regionem ille omnem tunc administravit.

XXXIV. Celsus.

Inter codices Græcos Vaticanos, qui olim Abrahami Massud Maronitæ fuerant, qui num. 19. insignitur, continet *Celsi episcopi Edessæ de natura hominis opusculum.*

XXXV. Abdelmessias.

Abugalebus Edessenus episcopus Jacobita censuris irretitus à suo Patriarcha Athanasio, Francorum Patriarcham Antiochenum adiit adversus illum expostulaturus: Athanasius vero ab Antiochiæ principe per *Abdelmessiam* episcopum Melchitarum Edessenum obtinuit, ut ad cœnobium Eliæ in Cancrata Amidensis regionis pago se reciperet. B. Or. to. 2. p. 359.

II. ECCLESIA CONSTANTINÆ.

QUæ *Constantina* in notitiis Osrhoënes civitas dicitur, hæc Straboni, Plinio, Ptolemæo, aliisque veteribus Nicephorium nominabatur, & Tela recentioribus & indigenis, quia in colle posita erat. Maximianopolis subinde appellata est, à Galerio Maximiano Imp. qui illam à Persis eversam instauravit, civesque ejus multis muneribus donavit, tributa in triennium dimisit. Joannes Malalas Chronographiæ part. 1. pag. 414. & part. 2. p. 10. narrat, *Maximianopolim Osdroënes post direptionem quam à Persis passa erat, immissa à Deo plaga* (id est terræ motu) *eversam à Constantino Imper. instauratam:* ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Κωνσταντίνου ὑπὸ θεομηνίας Μαξιμιανούπολις τῆς Οσδροηνῆς τὸ δεύτερον αὐτῆς πάθος, τὸ μετὰ τὸ ληϊσθῆναι ὑπὸ τῶν Περσῶν. *Constantinum vero Imperatorem eam, mœniaque ejus instaurasse, multa dona iis qui evaserant concessisse, eamque de suo nomine Constantinam dixisse,* καὶ μετεκάλεσεν εἰς τὸ ἴδιον ὄνομα Κωνσταντίναν. Sic etiam Procopius Constantinam quæ à Constantino magno nomen habuit, haud procul Theodosiopoli positam, atque à Justiniano munitam, derivatis in eam aquis locupletatam scripsit lib. 2. de ædif. cap. 5. In notitiis quibusdam *Constantia* legitur, & apud Suidam, quod Librariorum oscitantiæ vitium est, qui forsan *Constantinam* Osrhoënes pro *Constantia* Mesopotamiæ acceperant.

EPISCOPI CONSTANTINÆ.

I. Sophronius.

INter Chalcedonensis synodi Patres sedit B & subscripsit Σωφρόνιος ἐπίσκοπος Κωνσταντίνης, *Sophronius episcopus Constantinæ;* Osrhoënes prorsus, ut ex indice Latino certum fit. Quin dudum antea sederat in Antiochena synodo, in qua Athanasii Perrhensis causa judicata est. Ex act. 10. concilii Chalcedonensis, atque ex Chronico Edesseno à Dioscoro Alexandrino, in Ephesina synodo secunda latrocinali anathemate percussus dicitur una cum Domno Antiocheno, Irenæo Tyri, Iba Edessæ & Daniele Charrarum.

II. Paulus.

Zeno Imp. Petro Cnapheo qui Antiochenam sedem arripuerat, suggerente, episcopos qui ἑνωτικὸν, *unitivum* edictum suum respuebant, ab ecclesiis quibus præerant, ejecit, ac si tyrannis qui adversus ipsum conjuraverant, favissent: quorum unus fuit *Paulus Constantinæ.* Theophan. ad ann. 16. Zenonis.

III. Barrhadades.

Anastasio Imperatore sedebat *Barrhadades* episcopus Telæ sive Constantinæ, quando Cabades Persarum rex exercitum suum ad eam urbem admovit, quam Judæi ipsi prodere decreverant. Cujus consilii certus Petrus comes quem Persæ captivum tenebant, vestes quas in urbe deposuerat, rogans ut sibi repetere liceret, ad mœnia propius accessit, Romanosque de Judæorum perfidia monuit. Barrhadades interim urbis muros circumvadens, cives adhortabatur ut strenue hostibus resisterent; aqua eos in Bap- C tismo benedicta adspergebat, Eucharistiam poscentibus porrigebat, ne quis ejus sumendæ prætextu vel desiderio, stationem desereret. Sed & ad Cabadem audacter egressus, ei persuasit ut obsidionem solveret. Procopius libro 3. de bello Persico cap. 12. hunc Baradatum dicit Constantinæ urbis episcopum, virum sanctissimum, qui & Cabade Persarum rege familiariter uti solebat, εὖ δὲ

ECCLESIA CONSTANTINÆ.

Κωνςαντίνης ἱερεὺς τότε Βαῤῥάδατος, ἀνὴρ δίκαιός τε καὶ τῷ Θεῷ εἰς τὰ μάλιςα φίλος, *cujus preces ad omnia quæcumque vellet impetranda efficacissimæ fuerunt, cujus vel ipse vultus intuentibus persuadebat, virum esse qui gratia plurimum apud Deum valeret.* Quocirca Celer Romanæ militiæ præfectus ejusdem Barrhadadis precibus conceptam adversus Edessenos iram confestim deposuisse fertur. Claruit circa annum Græcorum 818. Christi 506. ac deinceps, ex Josue Stylita, ex cujus Chronico hæc aliaque recitat Assemanus tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 277. & 282.

IV. Joannes.

Barrhadadi utique successit *Joannes,* quem Dionysius Jacobitarum Patriarcha anno 503. Telæ episcopum fuisse ait, adeoque Constantinæ Osrhoënes, Severianorum sectæ deditus. Quocirca anno Græcorum 823. Christi 512. Sidonensi synodo interfuit. Post vero à Justino Imp. in exilium abactus; quin & Dionysius *eum Antiochiæ martyrio functum* ait, per Ephræmium Amidensem, Orientis tunc temporis comitem, qui subinde Antiochenus Patriarcha fuit. Quo necis genere Joannes perierit, Dionysius siluit; hunc vero uti Dionysius, ita & Jacobitarum grex omnis, tanquam martyrem colunt die præsertim Februarii 6. Vide to. 2. Bibl. Orient. pag. 53. & 54. At certe in vivis adhuc agebat anno 533. quo Constantinopoli interfuit celebri illi colloquio quod catholicos inter & Severianos habitum est, unusque interloquutorum hæreticorum fuit.

V. Thomas.

Quintæ synodo generali interfuit & subscripsit *Thomas Constantinæ civitatis Osrhoënæ* Κωνςαντίνης.

VI. * * *

Theophylactus Simocata lib. 3. hist. c. 2. narrat quid à *Constantinæ in Mesopotamia episcopo* patratum sit, quo tempore ea urbs à Persis obsidebatur. Quod de *Constantia* non esse dictum puto.

III.

ECCLESIA CALLINICI.

Osrhoenes oppidum seu civitas *Callinicus* fuit, ad Euphratem à Seleuco Callinico condita, ut in Chronico Paschali fertur; quæ Juliani Apostatæ Augusti ævo munimentum robustum erat, Ammiano Marcellino teste lib. 23. cap. 2. *commercandi opimitate gratissimum.* Hanc Chosroës I. Persarum rex expugnavit & diruit, teste Procopio lib. 2. de bello Pers. c. 21. qui & à Justiniano refectam ait lib. 2. de ædif. c. 2. Hierocli in notitia Osrhoënes civitas est, eadem quæ *Leontopolis,* Λεοντόπολις, ἡ καὶ Καλλίνικος. Enimvero in chronico Edesseno num. 70. fertur, *Leonem Imp. anno 777. ædificasse Callinicum in Osrhoëne, quam de suo nomine Leontopolim appellavit, & episcopum in ea constituit.* At certe diu ante Leonem Aug. Callinici episcopus sedebat, ut mox certum fiet. In notitia altera, legitur Καλλίνικος ἤτοι Λεοντόπολις.

EPISCOPI CALLINICI.

I. * * *

Celebris historia est synagogæ Judaïcæ Callinici à Christianis, episcopo loci, ut ferebatur, suadente crematæ, quam Theodosius Magnus Imp. à præsule nulla mora restitui mandavit; mox vero jussionem revocavit accepta à S. Ambrosio Mediolanensi deterritus epistola, quæ S. Doctoris epistolarum primæ classis 40. censetur. *Relatum est,* ait Ambrosius, *à Comite Orientis militarium partium, incensam esse synagogam, idque auctore factum episcopo. Jussisti vindicari in cæteros, synagogam ab ipso exædificari episcopo. Tum, si ædificio,* pergit, *incenso moveris vilissimo, non recordaris, Imperator, quantorum Romæ domus præfectorum incensæ sint, & nemo vindicavit! Idcirco, si quis Imperatorum voluit factum severius reprehendere, ejus magis qui tanto est perculsus dispendio, causam gravavit. Quid igitur dignius, ut Callinici castri in parte aliqua ædificiorum incendium, an urbis Romæ vindicandum æstimaretur, si oporteret tamen! &c.* Atqui facinus istud anno 388. contigisse accuratiore putatione constat.

II. Damianus.

Chalcedonensi concilio interfuit *Damianus Callinici* vel *Callinicopolis,* ut Latinæ translationis actorum synodi codices ferunt. Sic index Patrum Latinus: *De provincia Osdroensi,* Damianus Callinicopolitanus; qui & post annos septem subscripsisse legitur epistolæ synodi ejusdem provinciæ ad Leonem Imp.

III. Paulus.

Anno 518. Callinici sedem tenebat *Paulus* Severi Antiocheni Patriarchæ hæretici assectatorum unus, quem Justinus Imp. hæresi pertinacius addictum procul amandavit, quique

ECCLESIA CALLINICI.

in cœnobio Seleuciæ apud Edessam convertendis è Græco idiomate in Syriacum Severi A adversus Julianum Halicarnassensem libris, aliisque perinde vacabat, inter quos Severi ejusdem Octoëchus memoratur: unde apud Jacobitas *Interpres Librorum* dicitur in ipsorum Kalendario ad diem 23. Augusti. Plura de eo contulit Assemanus to. 1. Bibl. Orient. pag. 569. & to. 2. pag. 46. & seq.

IV. JOANNES.

Circa ejusdem sæculi sexti medium sedebat *Joannes Callinici episcopus*, quem Dionysius Jacobitarum Patriarcha præcipuis illius ævi Monophysitis, sive Severianis accenset, ad annum circiter Christi 546. quando scilicet hæreticis illis Jacobitarum appellatio indita nondum erat.

IV.

ECCLESIA BATNARUM.

BATNÆ vel *Batnan* Juliani Augusti ævo Osrhoënes provinciæ municipium erat, è quo Ammiano Marcellino lib. 23. cap. 2. teste, Carrhas ille venit. Procopio vero lib. 2. de Bello Persico cap. 2. oppidum exiguum, nulliusque momenti censetur, unius diei spatio Edessa disparatum: illud vero, ex eodem auctore lib. 2. de ædif. c. 7. muris quibus carebat, Justinianus Imp. sepsit. Josue Stylita in Chronico Syriaco testatur Butnan *Sarugi* castrum fuisse, cujus mœnia labefactata, aliaque ruentia ædificia Eulogius Edessæ præfectus, sub Justiniano utique, instauravit. Quo etiam teste comperimus *Sarugum* dictam fuisse regionem, in qua Batnan castrum urbeculaque staret: unde Jacobitis scriptoribus *Batnan Sarugi* vocatur, & Batnan præsules episcopos *Sarug* perinde appellant. Sed & Nubiensi nulla mentio nominis Batnan, sed Sarug diar-Motdhar caput & metropolis est, quam & ab Harram unius diei itinere remotam fert. Sarugiam Willelmus Tyrius dicit lib. 7. cap. 7. Cæterum Batnas in Osrhoëne ponunt notitiæ Græcæ ambæ & Antonini Itinerarium.

EPISCOPI BATNARUM.

I. ABRAAMIUS.

INter Constantinopolitanæ synodi generalis prioris Patres, de provincia Osrhoënes censetur *Abraamius* Batnonensis, sive Batnon, ad quem, quum multa exilia pro fide catholica sub Valente Imp. toleraret, Basilii magni epistola exstat 316. Cæterum in cod. Augustano Basilii ejusdem epistola 14. est quæ in editis 236. & inscribitur Ἀβερσίῳ ἐπισκόπῳ Βάτναν, sed legendum prorsus Ἀβρααμίῳ.

II. DADAS.

In synodo quæ Antiochiæ à Domno ar- C chiepiscopo in causa Ibæ Edesseni habita est, in qua & prima vice judicata est, sedebat *Dadas episcopus Batnarum*, Δάδας ἐπίσκοπος Βάτναν τὰ αὐτὰ διελάλησα.

III. BASILIUS.

Epistolæ synodi provinciæ Osrhoënes ad Leonem Imp. de nece S. Proterii Alexandrini subscriptus legitur *Basilius Baliensis*: legendum vero *Batnensis*.

IV. JACOBUS.

Apud Jacobitas celebratissimus est *Jacobus episcopus Sarug* sive Batnorum, qui libros complures de divinis rebus scripsit, propter quæ apud illos *Doctoris* cognomento indigitatur. Hujus vitæ compendium syriacè latinèque clariss. Assemanus edidit, to. 1. bibl. Orient. quo fertur patriam habuisse *Carta-* B *mum* ad Euphratem; dum juvenilis adhuc ætatis erat, eloquentia & doctrina sic claruisse, ut eum vigesimum secundum vitæ annum agentem episcopi aliquando audituri convenerint de sacris scripturis disserentem. Sexaginta septem annos cum dimidio natus erat, quando demum in Sarugi episcopum est assumptus, *anno Græcorum 830. à Christi adventu 519.* Diem vero postremum obiit, & in urbe Sarugi sepultus fuit anno 833. Christi proinde 522. die 19. Novembris, transacto vitæ suæ septuagesimo, episcopatus vero altero cum dimidio. Dionysius Jacobitarum Patriarcha, qui sæculo circiter à Christi nativitate octavo medio vixit, hunc uti *Sanctum* habet in suo Chronico, in quo hæc de ipso narrat: *Antequam Paulus* (Antiochiæ Patriarcha catholicus) *è vivis excederet, sanctum eximium-ve Mar Jacobum doctorem Batnorum Sarugi accersivit; qui eò proficisci recusabat, quod cerneret Paulum sanæ fidei non esse. Quumque Paulus eum nihilominus urgeret ut ad ipsum accederet, hic ante altare procumbens, cum gemitu & lacrymis sic orabat: Domine* D *Deus, qui abscondita cordis nostri, & renes ac cor scrutaris, si nosti Paulum duarum naturarum infamia teneri, ne permittas me in ejus conspectum venire. Quum itaque ire compulsus esset, ex urbe Batnis egressus, in monasterium quoddam* Persarum *nuncupatum, Edessa sex mille passus distans divertit; ubi pernoctans*

revelationem de exitu suo accepit, pulsusque est in civitatem suam reverti. Sine mora jussit eos qui se comitabantur jumentum celeriter aptare, celeriterque in urbem regredi, sequuturum se dicens post duos dies, mortem scilicet suam prænuntians, sicque mirantibus cunctis urbem repetiit suam. Quò quum pervenisset, de ecclesia, deque universa doctrina sua testamento disposuit, & post biduum è sæculo migravit. Tunc vero omnibus virtus orationis ejus sancti patuit, ejusque doctrinæ fama per universam Dei ecclesiam, totamque Syriam evulgata est, cunctis admirantibus Deoque grates agentibus. De cujus obitu Paulus certior factus, Moysen quemdam ejus in locum ordinavit. Rursum Dionysius idem scribit: *Anno 833. obiit sanctus Mar Jacobus, doctor, episcopus Batnorum Sarugi, cui Moyses suffectus fuit.* Hæc ille Jacobitarum primarius antistes, qui nunquam Jacobum inter sanctos & ecclesiæ doctores habuisset, si in lucubrationibus quas ille, sive dum presbyter, sive dum episcopus erat, Chalcedonensem de Deo carne facto fidem professus esset. Doctissimus Renaudotius in annotationibus ad ejusdem Jacobi Sarugensis *Anaphoram* sive liturgiam Syriacam observat, « Nestorianæ historiæ scriptoribus Jacobum æqualem fuisse Acacio, quem vigesimum secundum Catholicorum suorum numerant; litteris sacris operam dedisse in schola Edessena, quæ florentissima tunc fuit, & initio Nestorianorum opinioni adhæsisse: postquam vero Anastasium Imp. Severo plurimum tribuere, & in ejus sententiam consensisse intellexit, unius naturæ fidem professum esse, illamque acriter defendisse. » Plane Assemanus excerptum profert ejus ad Samuëlem epistolæ, qua Nestorium rejiciebat, qui duas naturas per se subsistentes poneret, tum alios perstringebat, *ejusdem cum illo sententiæ, qui pravam hanc doctrinam callide stabilire & artificiose obtrudere volentes servari oportere uniuscujusque naturæ proprietatem.* Quibus procul dubio catholicos, ceu Nestorio affines carpebat, qui cum Leone Papa in ipsius ad Flavianum epistola, utriusque naturæ proA prietatem salvam in Christo stare docebant. Hanc epistolæ partem Assemanus à Severianis Jacobitis adulteratam asserit, utinam probaret. Quamquam non omittam Timotheum Constantinopolitanum presbyterum in suo de hæreticorum receptione opusculo, ubi de Jacobo Zanzalo, à quo Monophysitæ appellari Jacobitæ cœperunt, monere, *alium hunc esse à Jacobo Batnarum, qui orthodoxus fuit*, καὶ Ἰάκωβος, οὐχ ὁ τῶν Βατνῶν ὀρθόδοξος, ἀλλ᾽ ὁ αἱρετικός. Propter quem Timothei locum conjiciendum datur, Jacobitas suæ sectæ per B summum nefas vindicare studuisse Jacobum Batnarum, ob eximiam illam qua in Orientis partibus claruerat, eruditionem. Timotheum porro istum eumdem esse putavit vir doctus, atque Timotheum illum qui ex presbytero & Scevophylace magnæ ecclesiæ in Byzantinum archiepiscopum promotus est ab Anastasio Monophysitici dogmatis acerrimo vindice, sed manifestissimo errore, ac centum fere annorum prochronismo, quando Timotheus presbyter de hæreticorum receptione scribebat post Justiniani Imper. tempora, sub C Mauritio & Phoca, imo & Heraclio Impp. Non omittam Jacobum Batnon & Sarugi passim à Moyse Barcepha laudari in opere *de Paradiso*, quod Andreas Masius è Syriaco idiomate in Latinum convertit.

V. MOYSES.

Anno itaque, ut prædictum est, Græcorum 833. Christi 521. Jacobo defuncto, à Paulo Antiocheno Patriarcha *Moyses* orthodoxus Batnarum sive Sarugi episcopus constitutus est, Dionysio Jacobitarum Patriarcha D duobus in locis teste.

VI. JULIANUS.

Moysi utique suffectus erit *Julianus*, qui in quinta synodo sedit & subscripsit, *Julianus misericordia Dei episcopus Batnon*, sive *Batnarum.*

V. ECCLESIA CHARRARUM.

CHARRÆ oppidum antiquum Ammiano Marcellino lib. 23. cap. 2. ex quo in Persidem viæ duæ dividuntur, læva per Adiabenam & Tigridem, dextra per Assyrios & Euphratem. Omitto Ptolemæum & Plinium, qui hujus quoque urbis meminerunt, *Charras Crassi clade nobiles* dixit Plinius. Communis assertio est, hanc eamdem esse civitatem quæ Harram in Genesi dicitur, unde Abraham Euphrate trajecto in terram Chanaan venit, & quo Jacob ad Laban avunculum suum perrexit. Sic Hieronymus in locis Hebraïcis: *Charran civitas Mesopotamiæ trans Edessam, quæ usque hodie Charra dicitur, ubi Romanus cæsus est exercitus.* Quanquam difficultate non caret, quod post Eusebium Charras ultra Edessam ponit, quando scriptoribus aliis ad Chaborum amnem haud procul ab Euphrate jacet. Charris progressus primis sæculis non fecit religio Christiana; Julianus siquidem Apostata contra Persas

ECCLESIA CHARRARUM.

vadens, Edessa omissa, quæ tota Christo dedita esset, Charras potius petiit; sed & sæculo sexto Chosroi Persarum regi in Romanorum ditionem invadenti, quum Charreni cives obviam venissent, injunctam eis pecuniæ summam quam afferebant condonavit, quorum quidem pauci *Christiani erant, alii priscæ superstitionis,* ait Procopius lib. 2. de bello Persico cap. 13. ὧν πλεῖστοι οὐ χριστιανοὶ, ἀλλὰ δόξης τῆς παλαιᾶς τυγχάνουσιν ὄντες. Hinc & utique quod in libello supplice Samuëlis & aliorum Edessæ presbyterorum ad Photium Tyri & alios episcopos quos Imperator Theodosius junior delegaverat, ut Ibæ Edesseni causam examinarent, Daniel Ibæ fratruelis modo ab illo *civitatis Charrarum* episcopus ordinatus dicitur, modo *civitatis Gentilium,* ἐπίσκοπον τῆς Ἑλλήνων πόλεως. Suos tamen Charrarum ecclesia viros sanctitate insignes habuit, quos Sozomenus laudat, Eusebium, Vitum, Protogenem, & Aaronem.

EPISCOPI CHARRARUM.

I. ABGARUS.

THEOPHANES ad annum 3. Juliani Imp. narrat, eo Persidis fines ingresso, hydriam aquæ in domo rusticæ cujusdam mulieris Christianæ in vinum conversam, quod in vici ecclesiam ad *Abgarum* episcopum in vase latum fuit, postridie vero mulierem Charris crinibus suspensam repertam esse, quam non satis constat, fuerit-ne mulier illa Christiana cui Deus vinum ex aqua fecerat. At certe Abgarum Charrarum præsulem fuisse narratio ista satis significat.

II. BARSES.

Chronicon Edessenum num. 25. testatur, anno Græcorum 672. Christi 349. *Barsem episcopum ex urbe Charran Constantii Imp. jussu Edessam esse translatum.* Qui proinde ut frustra putavit Sozomenus lib. 6. hist. cap. 32. ex illis episcopis non erat, qui nulli sedi addicti essent.

III. VITUS.

Anno Christi 371. Charrarum episcopus sedebat *Vitus,* qui subscriptus legitur epistolæ sancti Basilii ad Occidentales: sed & Basilius ei quoque data epistola significavit, quanto ipsum honore haberet, ac sanctissimum presbyterum ipsi narraturum quæ apud Occidentales ad quos missus fuerat, observasset. Sozomenus lib. 6. cap. 33. Vitum monasticam coluisse vitam scribit, mutorumque loquela celebrem fuisse asserit: Constantinum Imp. Κωνσταντῖνον quum primùm illum aspexisset, declarasse hominem istum sibi olim à Deo in visu ostensum esse, cui omnes morem gerere deberent. Quod Constantio potius Constantini filio accidisse dixero, propter temporum rationem; nam *Vitus Charrensis* in vivis adhuc agebat anno 381. quo synodo generali Constantinopolitanæ priori interfuit.

IV. PROTOGENES.

Ex monacho apud Charras exactissimæ vitæ *Protogenes* Edessenæ ecclesiæ presbyter creatus, à Valente Imp. Ariano Antinoum in Thebaïdis urbem delatus, ludum ibi docendis pueris aperuit, miraculisque editis claruit. Valente vero exstincto in patriam reversus Vito episcopo Charrensi datus est, qui urbem Gentilium obsitam spinis coleret, cui subinde successor datus fuit. Theodoretus hist. relig. cap. 17.

V. ABRAAMIUS.

Protogenis successor *Abraamius* ex monacho episcopus factus, civitatem impietatis erroribus plenam assiduo labore ad Dei cultum magna ex parte traduxit, effecitque ut Spiritus segetibus abundaret. Priscam quam inierat vivendi rationem nunquam mutavit, quin nec meloten ipsam quam olim induerat. Theodosius junior Imper. hujus sanctissimi antistitis videndi desiderio captus, eum ad se adductum humanissime complexus est; cujus uxor Eudocia ac sorores, etsi linguæ Græcæ ignarus erat, genua, manusque prensantes, rogabant ut ipsas apud Deum commendaret. In urbe regia Constantinopoli diem obiit postremum, cujus corpus Charras Imp. remisit, quod in itinere à multis civitatibus, & Antiochia præsertim magnis honoribus exceptum est. Hæc Theodoretus hist. relig. c. 17.

VI. DANIEL.

In concilio Antiocheno, quod Athanasii Perrhensis episcopi causa habitum est anno 444. sedebat *Daniel Charrarum episcopus,* Δανίηλος ἐπίσκοπος Καῤῥῶν, seu potius Χαῤῥῶν. Sed & in altero subinde in causa Ibæ Edesseni, cujus ipse vel frater ἀδελφὸς, vel certe, ut alibi diximus, fratruelis erat. Id quod testantur Samuël & alii Edessæ presbyteri, qui utrumque in jus tanquam diversorum criminum reos vocaverunt. Atqui Daniëlem quem Ibas episcopum civitatis Charrarum, *civitatis,* inquam, *Gentilium* ἐπίσκοπον τῆς Ἑλλήνων πόλεως, constituerat, inprimis accusabant quod mulierem viro nuptam deperiret. Ex Chronico Edesseno à Dioscoro Alexandrino in Ephesina synodo secunda anathemate Daniël Charrarum perculsus dicitur cum Domno Antiocheno, Irenæo Tyri, Iba Edessæ, Sophronio Telæ, sive Constantinæ, & Theodoreto Cyri.

VII. JOANNES I.

VII. JOANNES I.

Inter Chalcedonensis concilii patres sedit & subscripsit *Joannes episcopus civitatis Carrarum*, Ἰωάννης ἐπίσκοπος πόλεως Καῤῥῶν, qui post septem annos subscripsit quoque epistolæ synodi provinciæ Osrhoënes ad Leonem Imperatorem, de nece S. Proterii Alexandrini, & ejusdem Chalcedonensis concilii auctoritate.

VIII. STRATONICUS.

Ex historia Josue Stylitæ qui de sui temporis Anastasio I. Imp. calamitatibus Syriaco sermone scripsit, anno Græcorum 822. Christi 511. mense Decemb. fami & pestilentiæ quæ per Orientis provincias grassabantur, successit intolerandum frigus, & Edessenæ ecclesiæ œconomi Mar Turaël presbyter & Mar Stratonicus juxta eamdem ecclesiam hospitium exstruxere. Mar vero *Stratonicus* subinde Charrensis ecclesiæ episcopus est creatus. To. 1. Bibl. Orient. pag. 271.

IX. JOANNES II.

Eodem Anastasio Imp. & Severo hæretico Antiochiæ ecclesiæ præsule, sedebat *Joannes II. episcopus Harran* sive *Charrarum*, Monophysita, qui à Justino I. Imper. Anastasio defuncto, amandatus est; ex Dionysii Jacobitarum Patriarchæ Chronico. Hic à Jacobitis inter sanctos colitur die 2. Decembris.

X. CONSTANTINUS.

XI. LEO.

Ex Joanne Simonio Assemano Maronita to. 1. Bibl. Orient. p. 466. in Cod. Vaticano Syriaco 24. epistola exstat Eliæ Jacobiticæ sectæ episcopi apologetica, qua testatur *Constantinum* episcopum Harran sua ætate claruisse, scripsisseque *Expositionem Nicænæ Chalcedonensisque fidei*, in qua Elias Constantini successorem Leonem sic alloquitur: *Hunc igitur in modum scripsit Constantinus, qui vester in urbe Haran præsul fuit, in libro cui titulus, Expositio definitionis synodorum Nicænæ & Chalcedonensis.* Addit librum alterum ab eo editum adversus Severum Antiochenum, eumque nescio cujus Georgii alumnum dicit. Tertium ejus opus memorat, inscriptum Anagnosticon de hymno Trisagio, *ubi*, inquit, *mœrorem populi ob ademtam è Trisagio hymno crucem callide levare Constantinus conatur.* Ex quibus compertum fit Constantinum & Leonem episcopos Haran orthodoxæ fidei patronos se præbuisse. ECCLESIA CHARRARUM.

Constantino successit *Leo*, ad quem Elias ille Jacobita scribebat, quique diu post annum 700. floruit, quippe quum Elias Joannem Damascenum, ejusque Dialecticam & librum *de Fide Orthodoxa* hæretico more perstringebat, *Jannem* eum pro *Joanne* per summam injuriam appellat. Se autem à Damasceno nostro confutatum prodit, Tractatu illo, quem *Petri episcopi sui Damasceni nomine adversus Jacobitas composuit*, ubi nempe libellum innuit quem *de recta sententia* inscriptum inter Joannis Damasceni opera edidimus olim, quique in codicibus quibusdam huncce titulum præfixum habet: Ἴσον λιβέλλου παραχωρηθέντος παρὰ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ἐπιδοθὲν δὲ παρὰ Ἠλία ἐπισκόπου Πέτρῳ ἐπισκόπῳ Δαμασκοῦ, *Pariculum libelli dictati à Joanne Damasceno, quemque Elias episcopus Petro Damasci episcopo tradidit.* Libellus iste rectæ fidei accurata professio est, quam Elias episcopus ille Jacobita ejurata hæresi amplexus videbatur, sed quam posthac abnegavit. Cæterum, quando hæc tempore sancti Joannis Damasceni Damasci gesta sunt, gravis mihi suspicio est Constantinum & Leonem illos, non *Harran* sive Charrarum Osrhoënes episcopos fuisse, ut Assemanus putavit, sed *Harran* Syriæ Libani, quæ metropoli Damasco suberat, & cujus subinde episcopus quoque fuit Theodorus Abucaras nuncupatus, Joannis Damasceni quondam auditor, quemadmodum jam suo loco evictum à nobis est. LEO.

VI. ECCLESIA CIRCESII.

CIRCESIUM Κιρκήσιον, vel, ut Eutropius, aliique Latini scriptores dicunt, *Circessus*, vel etiam ut Ammianus lib. 23. cap. 4. *Cercusium, munimentum fuit tutissimum, & fabre politum, cujus mœnia Abora & Euphrates ambiunt, velut spatium insulare fingentes.* Hoc à Diocletiano conditum tradit Eutropius, Procopius vero lib. 2. de ædif. cap. 6. à Justiniano instauratum. In notitia veteri episcopatuum Κιρκισία, *Circisia* scribitur, quam Hierocles omisit.

EPISCOPI CIRCESII.

I. JONAS.

SI qua fides Amro Matthæi Nestorianarum rerum scriptori quem Hebed-Jesu Sobensis in collectione canonum appellat, *Jonas* Circesii Nicænæ synodo primæ interfuit,

ECCLESIA CIRCESII.

ex eorum Orientis episcoporum numero qui aliqua corporis parte in nupera persequutione A mutilati fuerant. To. 1. Bibl. Orient. p. 170. & to. 3. pag. 588.

II. ABRAAMIUS.

In concilio Chalcedonensi sedit & subscripsit *Abraamius episcopus Circesii*, Ἀβραάμιος ἐπίσκοπος Κιρκεσίου, qui rursum subscriptus legitur synodicæ epistolæ provinciæ Osrhoënes ad Leonem Imp.

III. NONNUS.

Anno 518. Circesii episcopus sedebat *Nonnus* Monophysita, qui ut-pote Severo Antiocheno addictior Justini Imp. jussu in exilium missus est, quum hæresim nollet ejurare. Quod testatur Dionysius Jacobitarum Patriarcha apud Assemanum to. 2. Bibliot. Orient. in dissertatione *de Monophysitis*. Hic in vivis superstes erat anno 532. unusque fuit è Severianis episcopis, qui illo anno collationem Constantinopoli cum Hypatio Ephesino aliisque catholicis episcopis habuerunt, *Nonnus episcopus Ceresinæ civitatis*, pro *Cercesinæ*.

IV. DAVID.

B Synodo Constantinopolitanæ sub Menna Patriarcha interfuisse legitur *Davides episcopus Circesii*, Δαβίδης ἐπίσκοπος Κιρκεσίου.

V. THOMAS.

Quinto item concilio generali adfuit & subscripsit *Thomas misericordia Dei episcopus Circesii*.

VII. ECCLESIA RHÆSINÆ, *sive* THEODOSIOPOLIS.

RHÆSINA Mesopotamiæ, sive Osrhoënes civitas, clara Romanis temporibus fuit, Persarum exercitu illic fuso à Gordiano juniore Imperat. quemadmodum Ammianus narrat lib. 23. cap. 74. Ptolemæus Rhæsinam inter Edessam & Masium montem stare significat, Stephanus vero ad Aboram, sive Chaboram fluvium jacere cis montes Armeniæ. In eam Severus Imp. coloniam Romanorum deduxit, cujus est mentio in ejusdem urbis nummo qui sub Decio Imp. cusus est. Theodosiopolis subinde dicta est à Theodosio magno, *qui hanc civitatem fecit*, ait Joannes Malalas, part. 2. pag. 40. *& Theodosiopolim appellavit: ex quo tempore vicus ille civilia jura sibi vindicavit usque ad hæc tempora, Merobaude & Saturnino coss.* ἐποίησε δὲ ὁ αὐτὸς (Θεοδόσιος) καὶ τὴν λεγομένην πρώην κώμην Ῥοφάεναν (Ῥασάεναν) πόλιν, ἥτις μετεκλήθη Θεοδοσιούπολις, λαβοῦσα ἐκ τότε αὕτη κώμη καὶ δίκαια πόλεως, ἕως τῆς νῦν ὑπατείας Μεροβαύδ, καὶ Σατουρνίνου. Hanc Armeniæ majori Procopius attribuit lib. 1. de bello Persico cap. 10. quamlibet in Mesopotamia posita esset, sed in Persarmeniæ finibus, *ad Persarmeniæ fines*, inquit, *parem huic urbem fecit.* (Daræ civitati Anastasius Imp.) *in vico veteri, qui quum urbis dignitatem verbo tenus accepisset à Theodosio Augusto, ejus de nomine Theodosiopolis dicebatur.* Plane eidem Procopio cap. 17. Mesopotamia superior Armenia nuncupatur. In notitia Hieroclis, & veteri Græca, Theodosiopolis Osrhoënæ censetur. Ac quidem quum sanctus Thomas Apostolus Edessæ urbis & Osrhoënorum præcipuus patronus esset, Eunomius Theodosiopolis ejusdem Apostoli invocatione inanes reddidit conatus Varanis Persarum regis qui eam obsidione premebat. Justinianus postmodum hac in urbe templum Deo in Dei-genitricis honorem exstruxit, monasteriumque refecit, cui *Petrios* nomen, in loco Cucarici.

EPISCOPI RHÆSINÆ.

I. ANTIOCHUS.

AB ipsis saltem Constantini magni temporibus episcopos suos habuit Rhæsina; nam in indice Patrum Nicænorum de provincia Mesopotamiæ legitur, *Antiochus Risinatensis*, nec-non in subscriptionibus canonum Antiocheni concilii.

II. EUNOMIUS.

Theodoretus lib. 5. histor. eccl. cap. 37. D narrat Gororanem Isdegerdis Persarum regis filium & successorem, post Arcadii Imper. C obitum rupto cum Romanis fœdere, sub Theodosio juniore obsidione cinxisse urbem quæ de Imperatoris nomine dicebatur, ἐπώνυμον τοῦ βασιλέως, Theodosiopolim proinde: illi vero divinum *Eunomium* civitatis episcopum restitisse, machinarum ejus vim retudisse, & barbaro regulo quodam sacrum Dei templum se vastaturum incendio minitante, ballista quæ Thomæ Apostoli nomine inscripta erat, lapidem injectum reguli caput comminuisse; unde Varanes, obtinendæ urbis spe amissa, obsidionem confestim solvit.

III. JOANNES.

Concilio Antiocheno quod Athanasii Perrhensis episcopi causa an. 444. coactum est à Domno Patriarcha Antiocheno, & cujus gesta exstant inter acta Chalcedonensis concilii, adfuit *Joannes Theodosiopolis,* sive *Rhæsinæ,* Ἰωάννε Θεοδοσιεπόλεως.

IV. OLYMPIUS.

In Chalcedonensi posthac sedit & subscripsit *Olympius episcopus Theodosiopolis majoris Armeniæ,* Ὀλύμπιος ἐπίσκοπος Θεοδοσιεπόλεως τῆς μεγάλης Ἀρμενίας.

V. ANDREAS.

Zeno Imp. Petro Cnapheo Antiochenæ ecclesiæ tyranno suadente, ut multos alios è suis ecclesiis præsules, ita quoque *Andream* Theodosiopolis episcopum amandavit, qui edictum suum unitivum, ἑνωτικὸν, non admisissent, καὶ Ἀνδρέαν Θεοδοσιεπόλεως. Theophan. ad ann. 16. Zenonis.

VI. PETRUS.

Justinus I. *Petrum* Rhæsinæ episcopum in exilium egit anno 518. ob Severi hæresim quam profitebatur; ex Dionysii Jacobitarum Patriarchæ Chronico. Assem. tom. 2. Bibl. Orient. dissert. *de Monophysitis.*

VII. ASCHOLIUS.

Petro utique suffectus fuit *Ascholius,* quem Dionysius ille Patriarcha in Chronico narrat à Sergio quodam archiatro apud Ephræmium Antiochenum accusasse hæresis, ut conjectari licet, Monophysiticæ. Addit Dionysius: *Erat autem Sergius vir eloquens, & in litteris Græcis atque Syriacis versatus, & doctissimus corporum medicus: voluntate quidem eunuchus, ut ex prologo colligitur, moribus vero admodum corruptis ac turpibus & luxuriæ vitio, nec-non avaritiæ inquinatis. Huic Ephræmius id quod ab ipso rogabatur, spopondit, si ad Agapitum Romanum litteras pertulisset. Quod quum in se* A *recepisset Sergius, Romam profectus, Agapitum inde Constantinopolim deduxit.*

VIII. DANIEL.

Hebed-Jesu Sobensis in catalogo scriptorum Syrorum cap. 152. meminit *Daniëlis* Rhæsinæ, qui volumina edidit adversus Marcionitas, & adversus *Manichæos hæreticos & Chaldæos,* sive *Astrologos;* quos nempe omnes S. Ephræm Edessenus perinde confutarat. Atqui Daniël Rhæsinæ episcopus tempore Mar Abæ I. Nestorianorum catholici sedebat, B anno Christi 550. *Assem. to. 3. Bibl. Orient. pag. 223.*

IX. SEBASTIANUS.

Inter epistolas sancti Gregorii Papæ lib. 1. epistola 28. inscribitur *Sebastiano episcopo Rhisinensi,* qua significabat se multis precibus ab Imperatoribus postulasse, « ut virum beatissimum Anastasium Patriarcham Antiochenum, concesso usu Pallii, ad B. Petri Apostolorum principis limina secum Missarum solemnia celebraturum transmitterent, quando C illi ad suam reverti sedem minime licebat. Cæterum rogat, ut ejusdem Domini Anastasii animum cognoscat, & quidquid ipsi hac de re placuerit, suis sibi litteris indicet». Rursum lib. 5. epistola 42. eidem *Sebastiano episcopo Rhisinensi,* qui de Anastasii Antiocheni diœcesi erat, comperimus, hunc sanctissimo Papæ scripsisse pro amico quodam suo viro Romano, cujus tamen malitia Longobardorum gladios vicerat. Subdit se à Bonifacio defensore accepisse, quod Anastasius Patriarcha ipsi (Sebastiano) committere ecclesiam D alteram voluerit, ipse vero renuerat, ejusque sensum & sapientiam laudat. Offert autem illi ecclesiam alteram quæ in Sicilia vacabat. Quod argumento mihi est Sebastianum urbem suam Persarum incursione utique desolatam, deserere compulsum.

VIII. ECCLESIA MARCOPOLIS.

MARCOPOLIS Osrhoënes civitas est in notitia veteri Græca, ejus vero nulla usquam alibi mentio est, nisi in actis synodorum. Hanc à Marco Aurelio Antonino Cæsare dictam affirmare licet, cujus patrium nos nomen fugit.

EPISCOPI MARCOPOLIS.

I. CYRUS.

IN subscriptionibus nonnullarum litterarum, quas episcopi Orientis cum Joanne Antiocheno Ephesi adversus legitimam synodum quæ illic celebrabatur, ac præsertim Cyril- D lum Antiochenum, Ephesinumque Memnonem ediderunt, *Cyrus Marcopolis episcopus* occurrit; unde meruit cum aliis ejusdem factionis catholica communione à sancto

ECCLESIA MARCOPOLIS.

concilio interdici. Exstant illæ cap. 13. & 28. collectionis ex Tragœdia Irenæi.

II. CAJUMAS.

In synodo Chalcedonensi sedit, decretisque illius subscripsit *Cajumas episcopus Marcopolis*, Καιυμᾶς ἐπίσκοπος Μαρκουπόλεως, qui in indice Patrum ejusdem concilii Latino inter episcopos Osrhoënes censetur, *Cajumas Marcopolitanus*.

IX. ECCLESIA DAUSARORUM.

DAUSARA, Stephano Byzantino civitas est Edessæ vicina, πόλις περὶ Ἔδεσσαν. Procopio autem lib. 2. de ædif. cap. 6. Castellum dumtaxat dicitur Theodosianopolitanorum sive Rhæsinatensium, quod Justinianus munivit: nec sane ante hæc tempora Dausarorum episcopi mentio occurrit.

EPISCOPI DAUSARORUM.

I. NONNUS.

QUinto concilio generali quod Justiniano Imp. Constantinopoli Trium capitulorum famosorum causa celebratum est, adfuit & subscripsit *Nonnus misericordia Dei Dausarorum episcopus*.

X. ECCLESIA HIMERII.

HIMERIUS vel *Himerium* Osrhoënes civitas est in notitia veteri Græca episcopatuum, cujus nulla Hierocli mentio, etsi sæculo saltem quarto notissima erat. In actis synodorum Ἱμέριος, *Himerius*, sive Ἱμέριον, *Himerium*, & Ἱμερία, *Himeria* dicitur: Ἡμέριος, *Hemerius* vero Procopio lib. 2. de ædif. cap. 9. cujus nempe mœnia, τὰ τείχη, à Justiniano Imp. restituta sunt, locusque munitissimus factus est. Hanc tamen ille in Euphratensi provincia collocat, Neocæsaream inter & Barbalissum, utique quia urbibus illis vicina erat ad Orientale fluminis latus.

EPISCOPI HIMERII.

I. EUSTATHIUS.

BASILIUS magnus epistolam suam quæ 30. censetur, dedit, velut Lucas Holstenius monuit, Εὐσταθίῳ Ἱμέρων *Eustatio Himerorum*, rogans eum ut ad se scriberet; sibi quippe mutuo litterarum commercio aliquantum solatii affuturum, quo tempore Christi hostes continuis incursionibus ejus ovile infestabant.

II. JOBIANUS.

Inter synodi Constantinopolitanæ generalis prioris Patres sedebat *Jobianus Himeriensis*.

III. ANTONIUS.

Ephesi cum aliis Orientalibus suis ad Ephesinum concilium venit *Antonius episcopus Himerii*, variisque eorum litteris & decretis quæ in legitimam synodum cuderunt, subscriptus legitur in Collectione Cassinensi ex Tragœdia Irenæi Tyrii; unde catholica à Patribus communione privari meruit.

IV. URANIUS.

In Antiochena synodo, quæ anno 444. propter Athanasium Perrhæ habita est, sedebat *Uranius episcopus Himerorum*; qui posthac rursum ad Ephesinam secundam synodum quum venisset, iniquis ejus decretis volens nolens suffragatus est, *Eulogio episcopo Edesseno ipsum interpretante*: Οὐράνιος ἐπίσκοπος Ἱμερίας, ἐπαρχίας Ὀσροηνῆς, ἑρμηνεύοντος αὐτὸν Εὐλογίου ἐπισκόπου Ἐδέσσης. Eo nimirum quod in illa Transeuphratensi regione, Græcum idioma familiare non erat. Cæterum post biennium id quod male gesserat, emendavit in concilio Chalcedonensi, cui subscripsit manu Pauli presbyteri sui, ὑπέγραψα διὰ Παύλου πρεσβυτέρου μου.

V. MANUS.

Zenone Imp. Petri Cnaphei Antiochenæ sedis pervasoris suggestionibus *Manus Himeriæ episcopus*, perinde atque alii rectæ fidei tenaces, sua sede pulsus est, ac si tyrannis favisset, re vero ipsa quod Zenonis Ἑνωτικὸν, unitivum edictum non probaret, καὶ Μάνον Ἱμερίας: quod quidem Theophanes narrat ad annum 16. Zenonis.

VI. JOANNES *hæreticus*.

Assemanus tomo 2. Bibl. Orient. dissert.

de Monophysitis, ex Dionysii Jacobitarum Patriarchæ Chronico refert, Justinum Imp. A ann. 519. *Joannem Amoriæ episcopum*, Chalcedonensi synodo infensum exilio relegasse, ubi profecto *Amoriam* Syrus amanuensis pro *Himeria* posuit. Agitur enim de Severi Antiocheni affectatoribus, qui in Syriæ & Osrhoënes partibus ecclesias tenebant; nec ulla in iis civitas in notitiis occurrit quæ *Amoria* vocitata sit. ECCLESIA HIMERII.

VII. SERGIUS.

Quintæ synodo generali adfuit & subscripsit *Sergius misericordia Dei episcopus Himereos*, sive *Himeriæ*.

XI. ECCLESIA NOVÆ VALENTIÆ.

NOtitia Hieroclis & Græca vetus inter urbes Osrhoënes *Novam Valentiam* habent, cujus tamen nulla est apud alios scriptores mentio, nisi in quarumdam synodorum gestis, in quibus *Valentia* dumtaxat scribitur; quæ, ut augurari licet, à Valente Imp. vel condita, vel refecta erit. Quia vero in actis quintæ synodi, ubi libellus recitatur quem Samuël, Cyrus & Eulogius Edesseni, Photio Tyri & Eustathio Beryti adversus Ibam præsulem suum obtulerunt, *Ballæus* & *Valentius* nomen idem sunt: hinc in mentem venit an-non urbs quam Syri *Ballam* vel *Baliam* dicunt, haud procul *Callinico* distans, eadem sit atque *Valentia*.

EPISCOPI NOVÆ VALENTIÆ.

I. EVAGRIUS.

EPHESINÆ synodi prioris tempore sedebat A *Evagrius episcopus Balentiæ* sive Valentiæ, qui synodicis Joannis Antiocheni & Orientalium adversus legitimum concilium subscriptus legitur; unde & à legitima synodo cum aliis Orientalibus catholica communione privari meruit.

II. BASILIUS.

Epistolæ synodi provinciæ Osrhoënes ad Leonem Imp. de nece S. Proterii Alexandrini, & Chalcedonensis concilii auctoritate subscriptus quoque legitur *Basilius Baliensis*, id est *Valentiensis*. In nova & Regia Harduini collectionie, post Abrahamium episcopum Circesii, legitur Basilius episcopus Batnensis.

XII. ECCLESIA MACEDONOPOLIS.

URbem *Macedonopolim* dictam nusquam apud scriptores veteres, aut in notitiis reperi, sed in gestis dumtaxat synodorum, in quibus, tum Osrhoënes, tum Mesopotamiæ attribuitur; in concilii Nicæni generalis primi actis, provinciæ Mesopotamiæ censetur, Osrhoënæ vero in Chalcedonensi. Quæ civitas Macedonum omnino, qui has regiones obtinuerunt sub Alexandro magno, ejusque successoribus colonia erat.

EPISCOPI MACEDONOPOLIS.

I. MARCUS.

IN Nicænorum Patrum indice, *de provincia Mesopotamiæ* legitur, *Marcus Macedonopolitanus*, qui quarto loco ponitur post Edessenum, Nisibensem & Rhæsinatensem. In quibusdam codicibus Marcas & Marinus dicitur, errore scilicet amanuensium. B

II. DANIEL.

In synodo Chalcedonensi sedit, ejusque decretis subscripsit *Daniel episcopus Macedonopolis*, Δανιὴλ ἐπίσκοπος Μακεδονοπόλεως; qui in indice Patrum septimus legitur episcoporum Osrhoënes. Nomen ejus Latinè tantum superest initio actionis primæ.

XIII. ECCLESIA BIRTHÆ.

EX veteri notitia episcopatuum Græca *Birtha* vel *Birha* provinciæ Osrhoënes civitas est, Βίρθα, quemadmodum & in Hieroclis Synecdemo, in quo tamen male scribitur *Birthra* Βίρθρα. Ammiano Marcellino lib. 20. cap. 8. *Virta munimentum valde vetustum erat, ut*

ECCLESIA BIRTHÆ.

ædificatum crederetur à Macedone Alexandro, in extremo quidem Mesopotamiæ situm, sed muris velut sinuosis circumdatum & cornutis, instructioneque varia inaccessum. Quæ quidem Virta eadem esse videtur ac Birtha. Hujus quoque meminit Procopius lib. 1. de ædif. c. 4. quippe quam Justinianus Imp. instauravit, *ad Euphratem*, inquit, *positam.*

EPISCOPI BIRTHÆ.

I. SERGIUS.

ANASTASIO I. Imp. *Sergius* episcopus Birthæ castri ad Euphratem, illud, Augusto expensas suppeditante, muris firmavit, quibus adversus Persarum incursiones resisteret; C quod quidem patratum est anno Græcorum 817. Christi 506. referturque à Josue Stylita apud Assemanum, tom. 1. Bibl. Orient. pag. 282.

X. PROVINCIA MESOPOTAMIÆ.

I. ECCLESIA AMIDÆ METROPOLIS.

MESOPOTAMIAM provinciam Trajanus Auguſtus inſtituit ab Oſrhoëne ſejunctam, cujus metropolim eſſe *Amidam* voluit: quod Joannes Malalas in *Trajano* tradit: ὁ δὲ αὐτὸς βασιλεὺς ἐποίησε τὴν Ἄμιδαν μητρόπολιν, καλήσας ἐπαρχίαν Μεσοποταμίας, ἀπομερίσας αὐτὴν τῆς Ὀσδροΐνης, ſic in textu legitur, δοὺς ἄρχοντα αὐτῇ καὶ δίκαιον μητροπόλεως. Cæterum in ſynodi Nicænæ patrum indice nulla habetur diviſionis hujus provinciarum ratio, quod ſaltem eccleſiarum adminiſtrationem ſpectat; quandoquidem Meſopotamiæ dumtaxat provinciæ ibi fit mentio, cujus primus cenſetur *Etholaus,* ſive *Athullas* Edeſſenus. Quocirca Amida metropolis eccleſiaſtica haberi cœpiſſe videtur, ex quo à Conſtantio Imper. inſtaurata fuit, firmiſſimiſque mœnibus munita, anno Imperii illius 4. ut fert ad illum annum Theophanes: τούτῳ τῷ ἔτει Κωνστάντιος Ἄμιδαν οἰκοδομεῖ, τειχίσας γενναίως. Theodoretus epiſtola 3. teſtatur, ſub Domno Antiocheno Edeſſenum & Amidenum vicinarum provinciarum duarum metropolitas fuiſſe; quod planum quoque fit ex actis ſynodi præſertim Chalcedonenſis, quæ poſtmodum afferam. In notitia Hieroclis eadem urbs prima Meſopotamiæ cenſetur; in veteri quoque Græca epiſcopatuum, ἐπαρχία Μεσοποταμίας τῆς ἄνω, ἤτοι τετάρτης Ἀρμενίας, Ἄμιδα μητρόπολις; *Provincia Meſopotamiæ ſuperioris, ſive quartæ Armeniæ, Amida metropolis.* Quocirca Procopius lib. 1. de bello Perſico, cap. 14. ait, illum Meſopotamiæ tractum qui Amidam uſque pertinet, Armeniam quoque appellari. Amidæ porro nec Strabo, ſed nec Plinius, aut Ptolemæus, qui Trajano recentiores fuere, prorſus meminerunt. Ejus ſitum paucis deſcribit Ammianus lib. 18. cap. 13. Amida, inquit, haud longe à Tigride poſita *Aquiloni obnoxia, Nymphæo amni vicina, verticibus Taurinis umbratur.* Ea urbs ab indigenis hodie *Caramit* dicitur, ſive *Cara Amid,* id eſt, nigra Amid, propter arcem ejus munitiſſimam, lapidibus nigris exſtructam, in quos nec ferrum, nec ignis valet, ait Abulfeda. Quo tempore Severianorum Monophyſitarum hæreſis in Oriente invaluit, ea lues Amidæ magnas radices egit, ſubindeque in ea ſedem fixere Jacobitarum Patriarchæ ad annum uſque Chriſti 1176. quo Michaël Patriarcha quem *Magnum* appellarunt, ea urbe relicta Marden migravit. Dionyſius illorum itidem Patriarcha in Chronico tradit anno Græcorum 940. Chriſti 629. Heraclium Imp. Amidæ majorem eccleſiam ædificari præcepiſſe; quæ certe orthodoxorum, non Jacobitarum uſui eſſet.

EPISCOPI AMIDÆ.

I. SIMEON I.

AMIDENSES epiſcopos hic recenſebo, quotquot ea in urbe ſediſſe reperiuntur ad tempora uſque Jacobitarum, ex Chronico Dionyſii Patriarchæ illorum, quod to. 2. Bibl. Or. p. 48. à Clariſſimo Aſſemano editum eſt.

Primo itaque loco ponitur *Simeon,* qui, Ebed-Jeſu teſte in epitome canonum ſynodalium part. 1. c. 15. ex Amro Neſtorianorum hiſtoriæ ſcriptore, interfuiſſe fertur Nicæno concilio priori. De eo quoque dictum eſt to. 1. ejuſdem Bibl. p. 170. 196. ac rurſum to. 3. p. 588.

A

II. MARAS I.

In ſynodo Conſtantinopolitana generali priori anno 381. ſediſſe legitur *Maras Amidenus,* qui *Mareas* quoque in codicibus quibuſdam ſcribitur.

III. ACACIUS.

Maræ utique proxime ſucceſſit *Acacius,* cujus annua mentio fit in Martyrologio Romano die 9. Aprilis. *Amidæ in Meſopotamia S. Acacii epiſcopi, qui pro redimendis captivis, etiam eccleſiæ vaſa conflavit & vendidit.* Quod eximiæ caritatis ejus facinus ex Socratis hiſt.

ECCLESIA AMIDÆ.

libro 7. capite 21. acceptum est, ubi nempe narratur, ipsimet Persarum regi pergratum A accidisse, Acacium Amidæ pontificem pretiosam ecclesiæ suæ supellectilem venumdedisse, ut captivos quos Romani è Perside abduxerant, omni viatico instructos in patriam remitteret. Epistolas canonicas Acacius edidit, quas Mores Persa Nestorianus exposuisse fertur. In catalogo Catholicorum Chaldæorum, ubi de Isaac Catholico, perperam scriptum est Marulham Martyropolis cum Acacio Amidæ Constantinopolim reversum, synodo centum & quinquaginta episcoporum, sive secundæ generali interfuisse, quando in ea B synodo sedisse *Maram*, non Acacium constat. Ad Acacium vero spectare arbitror quod in illo Catholicorum Orientis, sive Chaldæorum catalogo iterum fertur, Amidensem episcopum à Theodosio juniore Imp. ad reges Persidis Isdegerdis liberos delegatum, qui cum Jabdallaha Catholico, dum illic moratus est, canones priscos renovavit.

IV. ASTERIUS.

Acacium in Dionysii Chronico sequitur *Asterius*, qui tempore concilii Ephesini se- C dens, cum Joanne Antiocheno & Orientalibus aliis adversus legitimam synodum stetit, sententiamque cum illis tulit in Cyrillum Alexandrinum & Memnonem Ephesinum, subscripsitque eorum actis & epistolis, *Asterius episcopus Amidæ.*

V. PAMPHILUS.

Asterio utique suffectus est *Pamphilus*, cujus ad Joannem Antiochenum epistolæ fragmentum reperi in Regio codice 2961. Παμφίλȣ ἐπισκόπȣ Αμύδης πρὸς Ιωάννην ἐπίσκοπον D Αντιοχείας. Paucis in illo excerpto verbis declarat *Christum passibilem fuisse non eo quod ante erat, sed illo quod factus est, hoc est propria carne:* λέγοντες δὲ παθητὸν, τȣτέστι τὸν Χριστὸν, ὁμολογȣ̃μεν αὐτὸν, ȣ̓ τȣ̃το (imo τȣ́τῳ) παθόντα ὃ ἦν, ἀλλ' ὃ γέγονε, τȣτέστι τῇ σαρκί.

VI. SIMEON II.

Antiocheno concilio, in quo, Domno archiepiscopo præside Ibæ Edesseni causa an. 448. disceptata est, aderat *Simeon episcopus Amidæ*, sed & post annos tres Chalcedonen- E si, cujus decretis act. præsertim 6. *subscripsit pro se, & pro episcopis sub se constitutis per Petrum presbyterum.* Συμεώνιος ἐπίσκοπος Αμίδης τῆς μητροπόλεως ὑπέγραψα, καὶ ὑπὲρ τῶν ὑπ' ἐμὲ, Εὐσεβίȣ .... διὰ Πέτρȣ πρεσβυτέρȣ. Anno subinde 458. Leo Imp. ad ipsum ut & alios ditionis suæ Romanæ metropolitas scripsit de sancti Proterii Alexandrini nece, *Simeoni reverentissimo episcopo Amidæ Mesopotamiæ:* A sed in vivis Simeon superstes non erat, aut episcopatum abjecerat, quippe Maras ejus successor Imperatori, coacta suæ provinciæ synodo, rescripsit.

VII. MARAS II.

Successit itaque Simeoni *Maras II.* qui, acceptis Imperatoris litteris, coacta provinciæ suæ synodo, Leoni epistolam rescripsit, qua tum patratum in Proterium facinus detestabatur, tum Chalcedonensem fidem approbabat. Subscripsit, *Maras Amidæ vestræ Mesopotamiæ.* B

VIII. JOANNES.

Anastasio Imperatore circa sæculi quinti exitum, Amidæ ecclesiam gerebat *Joannes*, qui anno circiter 502. diem obiit ante obsessam, expugnatamque à Persis civitatem. Hic monasticum institutum amplexus erat in Cartaminensi cœnobio.

IX. NONNUS.

X. THOMAS.

XI. NONNUS *iterum.* C

Amida, quam, ut mox dixi, Persæ ceperant, auro à Romanis redempta, Amideni à Flaviano II. Antiochiæ Patriarcha *Nonnum* Amidensis ecclesiæ suæ presbyterum & œconomum Joanni subrogari postularunt, quorum ille votis annuit. Quocirca Nonnus Thomam chorepiscopum Constantinopolim ablegavit, ut Amidæ cives qui in ea agebant, in patriam revocaret, civibusque suis beneficium aliquod impetraret. Ille vero Amidensium D quorumdam, quos in urbe regia reperit, consilio Amidæ episcopatum ambit, obtinetque ab Imperatore, qui Flaviano scripsit, ut ejus electionem ratam haberet. Quamobrem *Thomas* in patriam reversus, Nonno ejecto, sedem ejus occupavit. Atqui Nonnus Amida cedere coactus, à Flaviano Seleuciensi ecclesiæ præfectus fuit. Hæc Josue Stylita, tomo 1. Bibl. Orient. p. 280. THOMAS.

Cæterum *Nonnus*, postquam Severus qui Flaviani sedem usurpaverat, ad ordinem redactus, Antiochia fugere Justino I. Imper. E compulsus est, anno circiter 518. Amidam repetiit sub Paulo II. Patriarcha Catholico Seleuciensi ecclesia ejectus, quum utique Severi hæresim professus esset. Verum Amidæ sedem non statim ille resumsit, sed post Thomæ obitum; quod quidem invitus & reluctans, urgentibus civium votis patrasse dicitur: sed exacto nondum tertio repetiti episcopatus mense vivere desiit. Atqui Thomas NONNUS *iterum.*

Severi

ECCLESIA AMIDÆ.

Severi hæresi perinde nomen dedisse colligitur è laudibus quibus eum Dionysius in A Chronico extollit, *virum* eum appellans *magnum & spiritualem, continentem monachum, sanctum & misericordem.* Hæc, inquam, Dionysius de Nonno & Thoma scripsit ex Joanne episcopo Asiæ. Vide to. 2. Bibl. Or. p. 50.

XII. Maras III.

Anno 520. *Maras* Nonno suffectus est, insignis alter Severianus, quem Joannes Asiæ apud Dionysium mirum in modum commendasse legitur; verum paucis post annis, ac non plane duobus, quum propter Justi- B ni Imper. edictum episcopi Chalcedonensi concilio infensi sedibus quas occupaverant, abigerentur, *pervadente,* ut Jacobitæ scriptores loquuntur, *Mesopotamiæ regionem persequutione,* Maræ data optio est, ut vel synodum admitteret, aut sedem abdicaret: quod postremum quum elegisset, exilio Petram in Arabiæ deserto relegatus fuit. Post vero Justiniano, seu Justino potius defuncto, Theodoræ Imperatricis opera, una cum sororibus germanis suis Alexandriam migrare permissus est, ubi brevi subinde concessit fatis. Ejus ossa soro- C res Samona & Nonna Amidam retulerunt, quæ in ecclesia Silæ quam ipse Maras exstruxerat, condita fuere. Bibl. Orient. tom. 2. pag. 48. & seqq.

Addit Assemanus Maram commentaria scripsisse in evangelia, quorum prologum insertum esse ait Chronico Zachariæ Melitinensis episcopi; illius scilicet Zachariæ rhetoris, cujus frequens est mentio apud Evagrium historiæ ecclesiasticæ scriptorem. Addit Zachariam fol. 97. Codicis Syriaci Vaticani 24. observare historiam *adulteræ mulieris,* quæ D in Joannis cap. 8. refertur, ab eodem Mara descriptam fuisse: id quod Dionysius quoque Barsalibæus in suis commentariis observavit: *Repertum scilicet esse in Evangelio Maræ Amidæ episcopi, qui Græci sermonis peritus erat, ut Zacharias rhetor & episcopus Melitinensis scribit, in Canone Evangelii octogesimo nono caput singulare Joannis, quod non in omnibus exemplaribus exstat, neque ipsum à quopiam interprete illustratum visitur. Quare visum sibi esse totum textum isto loco exscribere: Et quadam die factum est, quum Jesus doceret, obtu-* E *lerunt ei scribæ & Pharisæi mulierem quamdam, quæ ex adulterio concepisse deprehensa erat, &c.* Maram Joannes Asiæ uti fidelissimum Severi discipulum summis extulit laudibus; eumdem Zacharias rhetor ejusdem sectæ scriptor *Sanctum* appellare non dubitavit. *Exstat autem,* inquit, *in Evangelio ejusdem sancti Maræ episcopi, canone octogesimo nono, &c.*

XIII. Abraham.

Mara Severiano Amida pulso, Paulus Antiochenus episcopum hujus urbis ordinavit *Abrahamum* Amidensis ecclesiæ clericum & diaconum, sanæ fidei professorem, cui *Barchili* cognomen erat. Hunc Dionysius Jacobita, ex Joanne Asiæ, Antiochia post consecrationem suam Amidam reversum, diram præ cunctis qui ipsum præcesserant, *diabolo instigante,* persequutionem in Monophysitas movisse ait; quo nempe pristinam fidem Amidæ restitueret, quam Chalcedonensis synodus definierat. *Aiunt eum,* inquit, *fideles* (id est Severianos) *occidisse, crucibus & flammis interemisse,* Thomæ Gotho, scilicet Amidæ duci, tanquam rebelles eos deferentem quos ab orthodoxa fide alienos noverat. Hæc aliaque multa ab Abrahamo patrata recitat Assemanus tom. 2. Bibl. Orient. p. 52. ex illo Joanne Asiæ episcopo, qui horum se testem oculatum fuisse affirmavit.

XIV. Eunomius.

Ex illo Dionysii Jacobitæ Chronico Abrahamum excepit *Eunomius,* ordinatus anno 546. Bibl. Orient. to. 2. p. 48.

XV. Cyriacus I.

Tempore quintæ synodi generalis, hoc est anno 551. Amidæ episcopus *Cyriacus* sedebat, qui illi sacro conventui interfuit, ejusque decretis subscripsit: *Cyriacus misericordia Dei episcopus Amidæ metropoleos.* Cyriacum hunc omisit Dionysius, ut apparet in recensione episcoporum Amidæ, p. 40. Bibl. Or. Nisi ille idem Cyriacus sit quem anno 578. sedisse eodem loci legimus.

XVI. Joannes II.

XVII. Cyriacus II.

Ex Dionysii Chronico Eunomio, Cyriaco potius successit *Joannes II.* anno 551. ceu Cyriacus illo eodem anno vivere desierit; & Joanni *Cyriacus* alter proinde, anno 578. Interim vero Amidensibus Jacobitis, Barhebræo teste, Joseph præerat, quem Petro Callinicensi sectæ suæ Patriarchæ manum imposuisse ait.

XVIII. Simeon III.

Ante sæculi sexti finem Amidæ metropolita sedebat *Simeon.* Nam Theophylactus Simocata qui Tiberii & Mauritii Impp. gesta litteris consignavit, lib. 2. hist. cap. 3. narrat Philippicum ducem, dum in Mardis castello morabatur, imaginem Domini Edessenam ad Simeonem Amidæ episcopum misisse,

Συμεώνῃ τῷ τὸν ἱερατικὸν Ἀμείδης θρόνον ἐπέχοντι, postquam, ea per exercitum suum circumducta, egregiam de Persis victoriam retulerat, quod contigit anno Mauritii Imper. 5. Christi 586. Hunc porro Amidæ præsulem Dionysius Patriarcha cum aliis non recensuit, ut proinde reliqui qui in ejus Chronico sequuntur, Thomas, Theodotus &c. mihi ad Jacobitarum diœcesim sint amandandi.

XIX. ABRAHAM II.

Amidæ Melchitarum sive Orthodoxorum ecclesiam sæculo nono labente gerebat *Abraham II.* si sua fides est actis illius synodi, in qua de Photii in Byzantinum thronum restitutione tractatum est, Joanne Papa VIII. Romanam sedem administrante. In iis lecta fertur epistola Abraham episcopi Amidæ & Samosatorum ad Photium, cui gratulabatur de recepto patriarchatu. τῷ ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐλλαμπομένῳ πατρὶ πατέρων κυρίῳ Φωτίῳ πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως Ἀβραάμιος ἁμαρτωλὸς μαθητής σου μητροπολίτης Ἀμιδῶν καὶ Σαμοσάτων Ἀρμενίας. *Illuminato à S. Spiritu, Patri patrum Domino Photio, Patriarchæ Constantinopolis, Abraamius peccator, discipulus tuus, metropolita Amidarum & Samosatorum Armeniæ.*

II. ECCLESIA NISIBIS.

NISIBIS vel *Nesibis* munitissima Mesopotamiæ civitas, velut nomen ejus indicat, quippe quod Hebraïce & Syriace præsidiariam stationem significat, inter antiquissimas quoque censetur non Hieronymo solum, & Eusebio Cæsariensi, verum etiam sancto Ephræm Edesseno, qui eamdem esse illam ferunt, atque *Achad*, quæ Gen. 10. v. 10. à Nembrod exstructa legitur. *Regnavit*, ait Hieronymus in Quæst. Hebraïcis, *& in Arach, hoc est in Edessa, & in Achad, quæ nunc dicitur Nisibis.* A Græcis principibus qui Alexandro magno successerunt, Antiochia Mygdonia iterum est appellata, quum ad fluvium Mygdonium dictum jaceret. Strabo lib. 16. *In Mygdonibus*, inquit, *Nisibis est, quam Antiochiam Mygdoniam appellarunt, sub monte Masio sitam*, ὑπὸ τῷ ὄρει Μασίῳ κειμένην. De ea Ammianus lib. 25. cap. 13. *Nisibis*, inquit, *à Mithridatici regni temporibus, ne Oriens à Parthis occuparetur, viribus obstitit maximis.* Infausta, quia insana prorsus, Juliani Apostatæ in Persidem expeditio, in causa fuit, cur Jovianus ejus proximus successor hoc Romanæ ditionis propugnaculum Persis pacto fœdere reddiderit, maximo civium luctu, qui alio sedes quærere sunt coacti. Colonia quippe Romana erat à Septimio Severo Imp. illuc deducta. Hac mutatione rerum Nisibis ab Antiocheni Patriarchæ jurisdictione in posterum avulsa est, & Catholici Chaldæorum ditionis facta.

EPISCOPI NISIBIS.

CONSTANTINUS Clinius in natalibus SS. Canonicorum ex Joanne de Nigra-valle, *S. Geminum Nisibensem* memorat. Melius forsan scripsisset *Genuinum* vel *Ingenuum Sabionensem*, qui à quibusdam *Geminus* nominatur. Unde, illo dimisso, ad alios Nisibis pontifices pergo.

I. JACOBUS.

Insignis Christi Confessor omnium ore celebratus, *Jacobus* Nisibensem ecclesiam gerebat, quo tempore cœpta à Diocletiano in fideles persequutio, in Oriente sæviebat. Huic Nisibis ipsa civitas patria fuit, quumque solitariam aliquandiu vitam egisset, à gentilibus suis ad pontificale munus provehi meruit. Constantino Imp. ad Nicænam synodum venit, & cum patribus aliis Arianam hæresim prostravit. Quum posthac Constantinopolim petiisset, obnixis precibus à Deo impetrasse fertur, ut Arius quem Imperator catholicæ communionis participem fieri volebat, turpi fato interiret. Rursum subinde Constantio imperante, apud Deum effecit, ut Sapores Persarum rex, qui Nisibim obsidebat, cœpto desistere cogeretur, immissa in ejus exercitum ciniphum & culicum nube: quod quidem anno 350. contigit. Ejus vitam scripsit Theodoretus in historia religiosa: ejus quoque meminere ecclesiasticæ historiæ scriptores. S. Athanasius orat. 1. contra Arianos hunc adversus illos hæreticos calamum strinxisse testatur, ὁ Ἰακώβου, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἀπὸ μέσης τῶν ποταμῶν, *Jacobi, aliorumque de Mesopotamiâ.* Ex Chronico Bar-hebræi, exstabant epistolæ consolatoriæ SS. Jacobi Nisibensis & Ephræm Syri, ad Papam Catholicum Seleuciæ scriptæ de dexteræ illius impedimento, quas tamen nonnulli existimabant à Josepho potius Catholico quum damnatus esset, fuisse compositas. Apud Armenos alia feruntur à S. Jacobo Nisibensi ad S. Gregorium Illuminatorem, & episcopos alios Armenorum scripta.

ECCLESIA NISIBIS.

II. VOLAGESUS.

Nisibis quam modo dixi, obsidionem, liberationemque *Volagesi* ejusdem urbis episcopi epistola graphicè descriptam fuisse Chronicon Paschale prodit pag. 291. φέρεται δὲ ἐν ἐπιστολῇ Οὐαλαγέσου ἐπισκόπου Νισίβης κατὰ μέρος τούτων δηλοῦσῃ, *fertur Voagesi episcopi Nisibis epistola, qua hæc sigillatim narrantur.* Hic A proximus S. Jacobi fuisse successor videtur, quem Georgius Abulpharagius in Annalibus Arabicis *Babawathan* nominat corrupto utique vocabulo.

Nisibis episcopos qui urbe Romanis ademta deinceps sederunt, in diœcesi Chaldæorum suo ordine recitabo.

III. ECCLESIA DARAS.

MEdii ævi scriptoribus Græcis notissima *Daras* civitas fuit, quæ & Anastasiopolis dicta est, ut-pote ab Anastasio Imp. condita, à quo & S. Bartholomæi corpore donata est. Ex veteri notitia *distare sex millibus fertur à terminis & confiniis Persidis & Assyriæ.* Δάρας ἀπὸ ἓξ μιλίων τῆς αὐτῆς πόλεως εἰσὶ τὰ μεθόρια καὶ οἱ ὅροι τῆς Περσίδος καὶ Ἀσσυρίας. Nulla ejus memoria in notitia Hieroclis, ut neque apud antiquiores auctores, quippe quæ ex ignobili vico ab Anastasio excitata est, κώμην ἄδοξόν τινα τὰ πρότερα οὖσαν, ait Procopius lib. 2. de ædificiis capite 1. ubi & eam à Justiniano Imperatore novis munimentis auctam, Mesopotamiæ Ducis sedem esse factam prodit, atque rursum *Justinianam novam* idcirco nuncupatam. Sæpe diuque Persis obsidentibus restitit; demum vero à Chosroë Anuscicuano expugnata est Justino II. Imperatore, ut fert Evagrius lib. 5. cap. 10. Daras Græcis indeclinabili voce effertur, Syris tamen *Dara.* Blasius Terzi in Syria sacra pag. 94. ea de urbe scribit: *Quivi sono oggi molti Christiani di rito schismatico, ma privi di proprio pastore soggiacendo nel colto a metropolita Edesseno. Il tempio principale ora consecrato al glorioso vescovo Theodoro, che regge questa chiesa circa gl' ultimi auni del sesto secolo.*

EPISCOPI DARAS.

I. EUTYCHIANUS.

ANno 506. Anastasius Imp. expensas subministravit Thomæ Amidensi episcopo Severiano, ut *Daras* vel *Daram* urbem in confinio Persarum muniret. Operi præfecit Thomas quosdam clericos suos, presbyteros scilicet Cyrum Adum & Eutychianum, & alios diaconos. Urbi vero conditæ primus ab eodem Amidensi præsule constitutus est *Eutychianus.* Tom. 2. Bibl. Orient. pag. 58. ex Zacharia Melitinensi sive rhetore.

II. THOMAS.

Secundus Daras episcopus fuit *Thomas* patria Rhæsinensis, qui quum Chalcedonensem synodum reprobaret, ea sede pulsus est una cum presbytero, exilioque decennali transacto, in monasterio Tirensi obiit anno 540. quo Cosrhoës I. Antiochiam cepit. Ibid. ex eodem Zacharia.

III. MAMAS.

Anno 537. Indictione xv. ecclesiæ Daras B præerat *Mamas,* quumque Joannes Cotistes tyrannidem hac in urbe arripuisset, auctor ille civibus fuit, ut ab ipsis ad ordinem redigeretur, ac demum neci daretur. Marcellini Chron.

IV. STEPHANUS.

Quinto concilio generali adfuit & subscripsit *Stephanus misericordia Dei episcopus Justinianæ novæ,* sive *Darasi.*

V. THEODORUS.

C Si Blasio Terzi credimus, sæculo eodem sexto desinente, sanctus ille *Theodorus* Daras episcopus sedebat, cujus nomine primarium civitatis templum nuncupatum erat, ut superius retulimus. Addit Terzi vitam illius fuisse scriptam à Georgio diacono: *Scrisse la sua vita Giorgio diacono nella lingua Syriaca, registrata fra quelle de gl' altri santi dal Metaphraste.*

IV. ECCLESIA MARTYROPOLIS & TACRITI.

MARTYROPOLIS Armeniæ quartæ quæ Sophanene dicebatur, civitas, à collectis SS. martyrum qui sub Sapore & Varane Persarum regibus passi fuerant, sacris ossibus & exuviis id nominis habuisse fertur sæculo ecclesiæ quinto. Ad Nymphium fluvium condita erat, quindecim millibus passuum à fonte Tigris distans, ut fert notitia vetus: Μαρτυρόπολις ἀπὸ δεκάπεντε μιλίων τῆς αὐτῆς πόλεως γεννᾶται ὁ Τίγρις ποταμός: unius diei & paulo amplius

ECCLESIA MARTYROPOLIS & TACRITI.

intervallo Amida, Procopio teste lib. 3. de ædif. cap. 2. qui rursus lib. 1. de bello Persico, hanc in Sophene collocat, ducentis & quadraginta stadiis ab eadem urbe semotam, Boream versus prope Nymphium amnem, qui Persas à Romanis disterminabat. Hanc Cabades Persarum rex, ut pote neglectam Anastasio Imperatori eripuit, receptam vero Justinianus instauravit. Patrium ejus apud indigenas nomen fuit *Maipherakin*, unde & *Maiphoracta* dicta est, ipse adeo utique vicus qui *Mazepracte* apud Ammianum Marcellinum lib. 24. cap. 43. scribitur. Ex Syrorum monumentis apparet ipsammet Martyropolim sive Maipherakin episcopatum sæculo quinto cum Tacritensi coaluisse.

Atqui *Tacritum* vel *Tagritum* civitas altera Mesopotamiæ fuit, à Maipheracta diversa prorsus, Abulphedæ & Nubiensi, versus Assyriam postrema, itinere sex dierum à Mosul distans, quam fluvius alluit Isaacus dictus apud Arabes. Apud eum nascitur *Degila* fluvius, sive *Deglata* Tigris-ve minor, qui Bagdadum usque fluit.

EPISCOPI MARTYROPOLIS.

I. Maruthas.

Isdegerde Persarum rege *Maruthas* episcopatum Martyropolis gessit, quam scriptores Syri ab ipso conditam ferunt, quum eodem rege annuente, Martyrum Persidis sacras exuvias illuc transtulisset. Is est Maruthas ille qui Photio in Biblioth. Cod. 52. *Sopharenorum* Sophenensium-ve episcopus dicitur, adfuisseque synodo Antiochenæ, quam Flavianus II. archiepiscopus Massalianorum nascentis hæresis causa anno 382. coëgit, καὶ Μαρουθᾶ τῶν Σωφαρηνῶν. Atqui sanctus ille præsul inter Persas agens, Isdegerdi regi Magorum versutias mendaciaque retexit, conciliataque sibi principis benevolentia christianam fidem per ejus imperium admodum propagavit. Quod Socrates narrat lib. 7. hist. c. 8. quin & Abulpharagius in historia Arabica, ubi de Theodosio juniore. *Valde propagatus est,* inquit, *Christianismus opera Maruthæ episcopi Miapherakinensis, qui à Theodosio juniore ad Persas missus erat.* Atqui Maruthas à Syris secundæ synodo generali adfuisse fertur: sedit quoque in Antiochena quam Flavianus hujus urbis episcopus Massalianorum causa coëgit. Quum vero rursum Constantinopolim venisset sub Arcadio Imperatore, S. Joannis Chrysostomi adversariis adhæsit in ipsorum ad Quercum Chalcedonis suburbium synodo. Ab iis vero statim, cognita ipsorum nequitia, descivit, & pro sanctissimo pontifice & doctore stetit: quod quidem Chrysostomus ipse perhibet epistola 14. ad Olympiadem, quin etiam Palladius in Dialogo. Hunc porro sanctissimæ matronæ obstrictim commendat, *ut eum è barathro extrahere satagat. Nam ejus,* inquit, *opera ad Persidis negotia maxime indigeo,* ad religionem scilicet apud Persas amplificandam. Μαρουθᾶν ἐπίσκοπον μὴ διαλείπῃς τόγε εἰς σὲ ἧκον, θεραπεύουσα, ὥστε ἀνιμήσασθαι αὐτὸν τοῦ βαράθρου· μάλιστα γὰρ αὐτοῦ δέομαι διὰ τὰ ἐν Περσίδι. Dum porro Maruthas in Perside agebat, cum Isaaco Catholico in synodo quæ Seleuciæ anno Isdegerdis undecimo in die Nativitatis Domini coacta est,
A auctor fuit ut canones viginti-duo, vel etiam viginti sex, quot clarissimus Renaudotius in MS. Codice Syriaco legit, sanciendæ disciplinæ causa conderentur. Atqui sanctus hic Maruthas Maipheractæ & Tagriti episcopus perinde dicitur, cujus nomine liturgia una sacra inscribitur, Syriaco sermone scripta.

II. Zebennus.

III. * * *.

Chalcedonensi concilio adfuit & subscripsit *Zebennus episcopus Martyropolis*, Ζέβεννος
B ἐπίσκοπος Μαρτυροπόλεως.

Atqui Zebenno successerit oportet unus è sex illis episcopis Mesopotamiæ qui Leoni Imp. synodalem epistolam dederunt de nece impia S. Proterii Alexandrini, subscriptique omissis urbium ipsorum nominibus leguntur, *Zaras*, scilicet, *Maronius*, *Reticius*, *Valaras*, *Maras & Abraamius*. At qui Reticius ibi scribitur, alterius sedis præsul fuit, idem quippe ipse est, qui in subscriptionibus concilii Chalcedonensis, act. 6. prætermisso itidem sedis nomine, *Sericius* vocatur, Σηρίκιος. La-
C tina translatio habet, *Tyricius*.

IV. Georgius.

Ex Theophane ad annum 1. Philippici Imp. Georgius Apameensis episcopus Martyropolim translatus est; Γεώργιός τε ὁ Ἀπαμείας ἐπίσκοπος μετετέθη ἐν Μαρτυροπόλει. Hic prorsus est Georgius ille, quem Assemanus tomo 1. Bibl. Orient. p. 465. *episcopum Tagritensem* dicit. Ac certe, ex his quæ ibidem affert ex Eliæ Jacobitæ cujusdam episcopi ad Leonem episcopum Haran apologetica epi-
D stola, certum fit Georgium Martyropolis quoque ecclesiæ præfuisse. *Quod autem in una Christi persona confusionem ponatis, palam faciet egregius ille vir qui vester* (Melchitarum orthodoxorum) *in urbe Martyrum episcopus Georgius fuit.* Quæ recitans vir doctus, urbe Martyrum Tagritum quoque significari declarat. Quod vero asserit Georgium Marty-

ECCLESIA MARTYROPOLIS.

ropolis cujus epistolam Elias ille appellabat, circa annum 580. claruisse, hoc stare nequaquam potest, quando ipse subjungit Georgii auditores fuisse Constantinum & Leonem episcopos Haran; hi siquidem ambo sancti Joannis Damasceni æquales erant, adeoque octavo sæculo adulto & currente vixerunt: quin & ille Elias episcopus ad quem Georgius scripsit, quippe qui ejusdem Joannis Damasceni dialecticæ & libri de fide orthodoxa meminerat. *Sic enim scripsit Joannes Damascenus*, aiebat, *capite duodecimo ex iis centum & quinquaginta capitibus, quæ pro doctrinæ vestræ defensione disputando composuit.* Quinimo Assemanus ipse ibidem agnoscit à Damasceno nostro Joanne editum *Tractatum* esse *adversus Jacobitas ad Eliam Petri archiepiscopi Damasci nomine*, eumque ab Elia in epistola ad Georgium Constantini & Leonis magistrum appellatum fuisse. Claruit igitur Georgius non sæculo labente sexto, sed octavo prorsus, & imperante Byzantinis Philippico nec-non Leone Isauro, cujus adversus sacras imagines hæresis illo in tractatu Damasceni apertè satis his vocibus significatur, ubi anathema dicitur omnibus hæresibus quæ hactenus emerserant, usque ad illam quæ ea ipsa qua scribebat ætate prodierat adversus sanctam Christi Deique nostri ecclesiam, *μέχρι τῆς νῦν κινηθείσης κατὰ τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν ἐκκλησίας.* Suus alibi dicendi locus A erit de illo Tractatus seu libelli ejusdem loco quo Damascenus Maronitas sui ævi hæreticis accenset. Quod demum Georgium nostrum attinet, scripsit pro Chalcedonensis concilii fide epistolam ad monachos cœnobii sancti Matthæi Jacobitas, qui Maphrianorum Jacobitarum regimini suberant.

V. Basilius.

In actis synodi Constantinopolitanæ, quæ Photii Patriarchatui restituti causa habita est, B *Basilius Martyropolis episcopus Antiochenæ sedis in ea vices obiisse fertur*, Βασίλειος ὁ *θεοφιλέστατος μητροπολίτης* Μαρτυροπόλεως *καὶ τοποτηρητὴς* Ἀντιοχείας.

VI. Maudiana.

A Michaële I. Jacobitarum Patriarcha Mardæ episcopus creatus est, Gregorio Barhebræo teste, *Maudiana;* qui à civibus male habitus, Melitinensium consiliis Constantinopolim perrexit ad Imperatorem, cui cunctæ C illæ regiones Orientis tunc temporis obnoxiæ sæculo duodecimo erant. Ibi ejurata hæresi catholicam Chalcedonensis concilii fidem amplexus, Maipherakinensem ecclesiam administrandam suscepit. To. 2. Bibl. Orient. pag. 368.

V. ECCLESIA SOPHENES.

SOPHENE Armeniæ quartæ, ut mox dictum est, regio censetur, cujus non idem episcopus fuit qui Martyropolis. Nam in synodo Chalcedonensi utriusque sedis episcopi singuli sedisse reperiuntur.

EPISCOPI SOPHENES.

I. Arsaphius.

IN indice Latino Patrum Constantinopolitanæ synodi generalis prioris, de provincia Armeniæ majoris legitur *Arsaphius Suphanensis* vel *Sophenensis*.

II. Euphemius.

Chalcedonensi concilio de provincia Me- D sopotamiæ interfuit *Euphemius Suphaninensis*, sive *Sophenenes* vel *Sophenes* (utrumque enim dicunt vel scribunt auctores Græci.) Sic nempe fertur in indice Patrum Latino; quod è codicibus synodi Græcis, ut alia similia quam plurima, excidit.

VI. ECCLESIA CASCHARORUM.

CASCHARA Mesopotamiæ urbem fuisse constat ex disceptatione Archelai episcopi cum Mane Persa Manichæorum impio hæresis auctore, quam Epiphanius in Panariis adversus hæreses, hær. 66. exscripsit, Latineque Laurentius Zucagnius ex Cod. Vaticano Romæ evulgavit. Diversa autem hæc omnino est à Charris sive Harran Osrhoënes, etsi quibusdam aliter videtur; nec longe abest Babylone & Seleucia: quando ex quo in Persarum potestatem venit, Seleuciæ Catholico defuncto, ad Cascharæ præsulem primariæ hujus sedis administratio & custodia spectat, donec archiepiscopus sit designatus. Quod quidem aiunt ab initio fuisse factitatum, quippe quum S. Maris Cascharæ primitus religionem instituerit.

ECCLESIA CASCHARORUM.

At vero ex relatione disputationis Archelai cum Mane certum fit, Cascharam Mesopotamiæ, non Persidis, censitam fuisse sæculo ecclesiæ tertio labente sub Probi Augusti principatu, cujus tunc ditionis erat. Nam Manes in eam è Persarum regno elapsus fuga evaserat, irati adversum se regis vindictam fugiens. At vero brevi subinde ea urbs in Saporis regis potestatem veniens Catholici Seleuciensis diœcesis facta est.

EPISCOPI CASCHARORUM.

I. Archelaus.

Congressum porro cum Mane hæresiarcha A *Archelaus* episcopus habuit in Cascharorum pago, quem Dioscoridem appellabant, agente Marcello Cascharorum urbis Mesopotamiæ cive, velut illius acta testantur. Quocirca Socrates lib. 1. hist. cap. 22. Archelaum diserte Cascharorum episcopum dicit. *Hæc non finximus*, inquit, *sed ex libro Archelai episcopi Cascharorum, quæ Mesopotamiæ civitatum una est, peracta retulimus*, ἀλλὰ διὰ λόγου Ἀρχελάου ἐπισκόπου Κασχάρων, μιᾶς τῶν ἐν Μεσοποταμίᾳ πόλεων, ἐντυχόντες συνηγάγομεν.

Archelai autem successores alios recensebimus in Chaldæorum diœcesi, cujus Caschara civitatem factam postea fuisse diximus.

VII. ECCLESIA BEZABDES.

Bezabda, vel *Bethzabda*, quam veteres ejus institutores, Ammiano teste lib. 20. c. 7. *Phœnicham* quoque appellarunt, *munimentum erat impendio validum in colle mediocriter edito positum, vergens in margines Tigridis, in regione Zabdichenorum.* Urbis hujus meminit Hieronymus in Chronico ad annum XI. Constantii Imper. quo à Persarum rege Sapore, omissa Nisibi, expugnata fuit. Id quod tamen Theophanes factum narrat ejusdem Constantii anno 24. Episcopos prius habuit suos quam à Persis occuparetur, atque à Nestorianis eadem sedes metropolis titulo donata fuit. Ex quo in Persicæ ditionis fuit, insula facta est in Tigridis fluminis alveo; unde à Syris, uti Zabda simpliciori voce, ita & Gozarta sive Gezira, hoc est insula nuncupatur.

EPISCOPI BEZABDÆ.

I. Heliodorus.
II. Dausas.

Anno 23. persequutionis Persicæ, Sapores rex, adempto Romanis Zabdæo castro, inde novem millia virorum & mulierum abduxit, in quibus *Heliodorus* urbis episcopus, *Dausasque* & Mariab presbyteri, Hebed-Jesu, vel Abdjesu diaconus. Heliodorus in pago Stacarta dicto graviter decumbens, Dausam episcopum ordinavit, brevique subinde ad Dominum migravit. Dausas continuo Mariabum chorepiscopum creat. Tum vero captivis in varia loca dispersis, Dausas cum C Mariabo & Abdjesu, aliisque 297. viris & mulieribus ad montem Masebdanum in pagum Gaphtam relegantur, ubi exquisitis suppliciis ab Adarpharo præfecto cruciati, gladio demum cæsi sunt, præter viginti quinque viros & mulieres qui adorato sole mortem evasere. In Synaxario Basilii Imperatoris ad diem 19. Aprilis martyrium illorum paucis describitur, eodemque prorsus modo, quo ex S. Maruthæ Tacritensis historia refertur pag. 191. tom. 1. Bibl. Orient. Heliodoro quidem à Sapore parcitum esse Synaxarium post Marutham innuit; quod in causa forsan fuerit, cur Ammiano Marcellino teste, Bezabdes vel Bezabdæ Christianæ legis B antistes in proditæ urbis suspicionem apud Romanos incurrerit, quam tamen Gentilis ipse scriptor amolitur, asserens illum ad Saporem non alio animo deduci postulasse, nisi ut illum ab obsidendo castro dehortaretur. Dausæ & Mariabi martyrium narrat Sozomenus lib. 2. c. 13. omissa Heliodori mentione: καὶ Δαυσᾶς, ὃς αἰχμάλωτος ἦν γενόμενος ὑπὸ Περσῶν ἀπὸ Ζαβδαίου χωρίου ὧδε προσαγορευομένου.

III. Maras.

Zabdæ sive Bezabdæ episcopus fuit *Maras*, qui in indice Patrum concilii Chalcedonensis *de provincia Mesopotamiæ*, *Zebeniensis* pro *Zabdenensis*, Librariorum inscitia dicitur: ipseque alius proinde non est à *Mara* episcopo, qui subscripsit anno 458. epistolæ synodi ejusdem provinciæ ad Leonem Imp.

IV. Romanus.

Nupero sæculo sedebat *Romanus archiepiscopus Zabdæ*, qui subscriptus legitur testimonio Neophyti Patriarchæ Antiocheni de fide Orientalis ecclesiæ circa divinam Eucharistiam, quod editum exstat To. 3. de Perpet. Fid. pag. 743. & seqq.

VIII. ECCLESIA ARSAMOSATÆ.

QUod Polybio & Plinio *Armoſata* Armeniæ majoris oppidum dicitur, Euphrati flumini proximum, ipſa omnino eſt quæ aliis *Arſamoſata*, ad Arſaniam fluvium Dionyſio Jacobitarum Patriarchæ. Hanc Ptolemæus in tertio Armeniæ themate collocat ad Taurum montem; quod Tacitus confirmat lib. 15. cap. 5. cui *Caſtellum* appellatur, quum alii urbem vocitent. Nomen ejus *Armoſata* adſtruit nummus Mediceus.

EPISCOPI ARSAMOSATÆ.

I. AARON.

ANASTASIO I. Imp. Arſamoſatæ epiſcopus ſedebat *Aaron* Severianus Monophyſita, eamque ſedem tenuit, ab anno 503. ad 518. quo à Juſtino I. Imp. hæreſis cauſa in exilium eſt A amandatus, quemadmodum Dionyſius Jacobitarum Patriarcha ſcribit. To. 2. Bibl. Or. differt. *de Monophyſitis*.

IX. ECCLESIA CEPHÆ CASTELLI.

CEPHÆ CASTELLUM ipſum eſt, ut opinor, quod in notitia epiſcopatuum veteri Græca Κάστρον Ῥισκήφας, *Caſtrum Rhicephæ* ſcribitur, Meſopotamiæ provinciæ ſedes epiſcopalis.

EPISCOPI CEPHÆ CASTELLI.

I. NOE.

COncilio igitur Chalcedonenſi interfuit & ſubſcripſit *Noë epiſcopus Cepha Caſtelli.* Sic tranſlatio Latina, quum in Græco contextu ſolummodo legatur, Νωὲ ἐπίσκοπος Κηφᾶς, *Noë epiſcopus Cephæ.* In indice Latino poſt B *Simeonem Amidenſem*, ſequitur *Noë Cæſarienſis Zephanenſis*, ſeu *Caſtri Cephæ.* Idem Noë ſubſcripſit epiſtolæ ſynodi provinciæ Meſopotamiæ ad Leonem Auguſtum de nece S. Proterii Alexandrini.

X. ECCLESIA VOLOGESOCERTÆ.

VOLOGESOCERTA eadem quæ Vologeſopolis, ſeu Vologeſis civitas, quam Vologeſes Parthorum rex, Plinio lib. 5. cap. 26. & Stephano Byzantino teſtibus, condidit, cui ſuus quoque ſub Amidæ metropolita epiſcopus fuit.

EPISCOPI VOLOGESOCERTÆ.

I. CAJUMAS.

SIMEON Amidæ metropolita actione 6. Chalcedonenſis concilii pro ſe & epiſcopis ſub ſe conſtitutis ſubſcribens, ſecundum nominaſſe legitur in editis *Cajumam Valarſecopolis*, Καϊουμᾶ Οὐαλαρσεκουπόλεως. Emendo C Οὐαλαγεσοπόλεως, *Valageſopolis*, vel *Vologeſopolis*; quod Græcè idem eſt ac Syriace *Vologeſocerta*. In indice Latino Patrum illius ſynodi de provincia Meſopotamiæ, quartus legitur *Cajumas Inzoles*, corruptione vocis altera.

XI. ECCLESIA CONSTANTIÆ.

QUo anno Conſtantius Imp. Amidam in Meſopotamia refecit & munivit, eodem in ea provincia civitatem alteram condidit, quam de ſuo nomine *Conſtantiam* nuncupari voluit, ſeptingentis ſtadiis Amida diſtantem, meridiem verſus; quod Theophanes refert ad annum ejuſdem Conſtantii 4. Ab hac urbe Conſtantinam Oſrhoënes omnino diverſam eſſe ſuo loco jam monui.

EPISCOPI CONSTANTIÆ.

I. THEOPEMPTUS.

BARONIUS ad annum Chriſti 715. acta D publica appellat per eccleſiæ notarium conſcripta, de virgine abreptitia, quæ in eccleſia S. Joannis Baptiſtæ ad aquas Sylvias inter-

cessione sancti Anastasii martyris curata fuit, quibus comperimus eam patre *Theopempto* Constantiæ Syriæ episcopo genitam fuisse. Sic porro habent: *Imperante Domino nostro piissimo perpetuo Augusto Anastasio magno Imp. anno primo, & post consulatum ejusdem serenitatis anno primo, temporibus serenissimi & beatissimi & apostolici summique Pontificis Constantini Papæ urbis Romæ episcopus Theopemtus* (Theopemptus) *nomine, natione Syrus, de civitate quæ appellatur Constantia, ante hos* A *modicos annos veniens in hanc civitatem Romanam, filiam unicam quam secum duxit, misit in monasterio ad discendas sacras litteras. Quæ quum erudita esset in canticis & hymnis & lectionibus, vultu decora à multis in matrimonium petebatur: erat enim & dives valde. Quod considerans venerabilis pater ejus, eam Deo offerens, consecravit in monasterio S. Cassiani, inter ancillas Dei, & reliquam substantiam ejus erogavit pauperibus in diversa pia loca, &c.*

XII. ECCLESIA INGILORUM.

MESOPOTAMIÆ urbium una Aghel dicitur apud Hebed-Jesu in Epitome canonum synodalium, part. 1. cap. 3. ait Assemanus to. 1. Bibl. Orient. pag. 144. & 173. ubi hanc ipsam esse censet, quæ *Ingila* in actis quintæ synodi generalis. S. Epiphanius hær. 40. Angelicos hæreticos nomen habuisse suspicatur ab Ingilina ultra Mesopotamiam posita, *χώρας τῆς ὄσων Ἰγγιλίνη ἐπέκεινα τῆς Μεσοποταμίας χώρας κειμένου*, sive in extrema illius parte.

EPISCOPI INGILORUM.

I. ADÆUS.

HEBED-JESU, quem mox appellabam, Nicænæ synodo primæ adfuisse scribit *Adæum Aghel episcopum.* Tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 171.

B II. THEODORUS.

In quinta synodo generali sedit & subscripsit cum aliis de Syria episcopis, *Theodorus misericordia Dei episcopus Ingilon*, sive *Ingilorum.*

XIII. ECCLESIA SINGARÆ.

SINGARA Mesopotamiæ civitas, quæ & *Sigara* dicitur, tribus fere mansionibus Abulfeda teste, à flumine Tigri & ab urbe Mosul distabat, ad montem *Singaram* quoque nominatum. Unde perperam Ptolemæo Tigri apposita fertur. Absurdus forsitan non ero si regionem monti adjacentem ipsam esse putem terram *Sennaar* vel *Sinear*, quæ Babylonem usque pertinebat; quando constat litteram Hebræam ע & Syram ܥ vulgo Latina g efferri solitam.

EPISCOPI SINGARÆ.

I. MARES.

EPiscopus quidem orthodoxus Sigaræ vel Singaræ mihi nullus occurrit in Græcorum libris; verum Anastasio Imperat. ibi sedebat *Mares*, Severianus, quem Justinus I. Imper. ob Monophysiticam hæresim quam profitebatur, procul abegit. Defunctis aliis de eadem C secta præsulibus qui eodem tempore suis sedibus pulsi fuerant, solus in vivis superstes Mares, (quem Gregorius Bar-hebræus *Carem* quoque nominat) Monophysitas subinde episcopos passim constituit. Quo fit ut Jacobus Zanzalus ab eo universalis per Orientem episcopus ordinatus asseratur. Biblioth. Orient. to. 2. pag. 410. 411. to. 3. p. 406.

XIV. ECCLESIA MARONOPOLIS.

EX synodi dumtaxat Chalcedonensis subscriptionibus nobis constat urbem quæ Maronopolis diceretur in Mesopotamia exstitisse, Simeon scilicet Amidæ metropolita pro episcopis absentibus qui sub se constituti erant actione 6. subscribens, primum omnium *Eusebium Maronopolis* nominavit: quæ civitas omnino diversa fuit à Macedonopoli Osrhoënes, cujus episcopus *Daniël* in concilio præsens sedebat.

XI. PROVINCIA

XI. PROVINCIA ISAURIÆ.

I. ECCLESIA SELEUCIÆ METROPOLIS.

ISAURIÆ provinciæ nomen ab Iſaura vel Iſauria civitate natum eſt, quæ antea *mœnium potens*, ait libro 14. Ammianus capite 7. *olim ſubverſa ut rebellatrix internecina, ægre veſtigia claritudinis priſtinæ monſtrat admodum pauca.* Straboni vero Iſaura duo vici dicebantur, quorum vetus optime munitus erat. Horum indigenæ & vicini ipſorum ſocii, aſperorum Tauri montis jugorum incolæ, quum varias circum regiones aſſiduis prædationibus infeſtarent, Iſauricæ gentis auctores fuere; quos Romani poſtea debellarunt, munitione veteri illa diruta. Atqui priſca regio, Iſauria, quæ non tam late patens erat, Pamphyliæ tunc temporis cenſebatur. *Ciliciæ,* ait Plinius, *Pamphyliam junxere, neglecta gente Iſaurica. Oppida ejus intus Iſaura, Clibanus, Lalaſſis.* Verum Iſaura oppidum, Iſauria provincia inſtituta, non illi contributum eſt, ſed Lycaoniæ. Iſaurorum regionis ſitum paucis deſcribit Zoſimus lib. 5. hiſt. cap. 25. ubi illorum incurſionem narrat. *Iſaurorum multitudo,* inquit, *quæ ſupra Pamphyliam & Ciliciam poſita, ſemper in inacceſſis & aſperrimis montibus degit,* ὑπερκείμενον Παμφυλίας καὶ Κιλικίας ἐν τοῖς ἀβάτοις τοῦ Ταύρου καὶ τραχυτάτοις ὄρεσιν ἀεὶ βιοτεύον. Recentiorem vero Iſauriam Ammianus, loco jam à me laudato, *Ciliciæ dextro lateri annexam* dicit, *pari ſorte uberi palmite virentem & frugibus multis: quam mediam navigabile flumen Calycadnus interſcindit: & hanc quidem præter oppida multa, duas civitates exornare, Seleuciam & Claudiopolim; quam deduxit coloniam Claudius Cæſar.* Quocirca Iſauria nova maxima parte veteri conſtabat, adjectis præterea Ciliciæ Tracheæ civitatibus & oppidis quibuſdam, inprimiſque Seleucia, quæ gentis primaria caput facta eſt. In indice Patrum Nicænæ ſynodi Latino Iſauriæ & Lycaoniæ præſules permixtim eodem laterculo recenſentur; ex quo conjectandum datur, nonniſi poſt ſanctiſſimi hujus concilii tempora Iſauriæ provinciam fuiſſe ſeorſim inſtitutam, qualem notitia Hieroclis & Græca vetus epiſcopatuum repræſentant. Antiochenæ autem ſedi ſubjecta nova illa provincia fuit, quippe quæ Ciliciæ parte conſtaret, inprimiſque propter Seleuciam metropolim, quæ antehac inter Ciliciæ Tracheæ, ſive aſperæ, urbes fuerat. At vero Leo II. Imp. Iſaurus à patria dictus, Iconomachorum hæreſis auctor, uti provincias Italiæ & Illyrici complures Romanæ ſedi ademit, & Conſtantinopolitanæ obnoxias fecit, ita & Iſauriam Antiochena ſubduxit, eo colore quod Antiochia & reliquæ Orientalis diœceſis regiones præter Iſauriam à Saracenis ſubjugatæ erant.

De Seleucia, quæ *Tracheotis* appellatur, hæc memoratu digna Strabo narrat: *Holmum prius habitarunt, qui Seleucienſes dicuntur, ſed condita ad Calycadnum Seleucia, eò convenerunt. Nam deflectenti promontorium nomine Sarpedonem, quod littoream regionem facit, mox ſunt Calycadni oſtia, quibus proximum eſt Zephyrium promontorium. Per hunc fluvium Seleuciam navigatur in urbem bene habitatam, & à Cilicio & Pamphylio more plurimum diſcrepantem; ex qua fuere ætate noſtra viri ex Peripateticis memorabiles Athenæus & Plutarchus.* Condita autem Seleucia eſt à Seleuco Nicatore, in quam Holmi vel Holmiæ cives tranſlati fuerunt. Pluribus porro eam Baſilius Seleucienſis epiſcopus commendat lib. 1. de vita ſanctæ Theclæ, qui & ejus ſitum accurate ſatis deſcribit. *Urbs eſt,* inquit, *in ipſo aditu montium Orientem ſpectantium ſita, principemque locum inter Iſauriæ civitates habens, mari finitima, Calycadno fluvio vicina; qui aliquando è ſuperioribus locis, intimiſque Cetidis ortus receſſibus, regiones & arces plurimas præterlabens, & quà ad nos fertur, flumina plurima ex adjacentibus utrimque locis influentia excipiens, quæ in ſuis acceſſionibus in eam quæ à nobis cernitur amplitudinem illum augent, tandem apud nos in proximo mari quod ad Orientem & Meridiem verſus protenditur, noſque à Cypriis ſejungit, terminatur. Urbs eſt admodum illuſtris & jucunda, cui nihil menſuræ ad venuſtatem deſit, tanti vero ſplendoris & gradus, ut & plures ſuperet, & quibuſdam exæquetur;*

ECCLESIA SELEUCIÆ.

cum Tarso autem nobili certet, montibus, situ, aëris temperie, fructuum copia, rerum venalium affluentia, aquarum facili usu, balneorum elegantia, civium magnificentia, poëtarum suavitate, populi nitore, rhetorum in dicendo ubertate, eorum qui militiæ zona ornantur, præstantia; hoc uno in hac mutua contentione Tarso cedens, seque velut modeste submittens, ac primas illam ferre sinens, quod illa urbs magni Pauli patria sit, per quem sanctam virginem nostram habuimus. Mox narrat Basilius, divinam Theclam adversus Sarpedonium dæmonem, Apollinem in Sarpedonis promontorio Seleuciæ vicino coli solitum, nec-non adversus Minervam arcium custodem, sese veluti murum opposuisse, salutisque verbo Seleuciensibus annuntiato, doctrina multos imbuisse, crucisque insignitos nota Christi militiæ non sine miraculis adscripsisse, ibique demum vivendi fine per martyrium facto, sepultam fuisse, eo in loco aperta sponte terra, in quo sacra liturgiæ mensa in peristylo circumfulgente posita est: templum ejus in urbis decorem usumque transiisse, eo undique populis voti causa confluentibus. Quæ innuunt Teclæ nomine dicatum Deo sacrum extra Seleuciæ muros fuisse.

In provincia Isauriæ etsi non prorsus ampla, triginta fere episcopatus numerabantur, cujus multitudinis non alia ratio est, nisi quod in vicis majoribus erectæ sedes episcopales fuerint, ut colligitur ex Basilii magni ad Amphilochium Iconiensem & Lycaoniæ metropolitam epistola olim 406. nunc 190. qua significat se regionis Isaurorum ecclesias turbidis Arianorum temporibus curasse, quin etiam curandas Amphilochio commisisse. Sic porro doctor sanctissimus epistola laudata Amphilochio scribebat: *Prout dignum erat tua diligentia & cura, cujus semper ego laudator sum, Isauriæ ecclesiæ negotia procurasti.* ὅτι μὲν οὖν τῷ παντὶ λυσιτελέστερον ἦν εἰς πλείονας ἐπισκόπους καταδιαιρεθῆναι τὴν μέριμναν, αὐτόθεν ἐστὶ δῆλον καὶ τῷ τυχόντι νομίζω. *Ex quo nemini non exploratum esse sentio, conducibilius omnino fuisse in plures episcopos sollicitudinem partiri. Hoc enim tuam minime latuit intelligentiam, quodque res ita se habeat nobis recte significasti, manifestumque fecisti; verum facile non esse viros dignos reperire: præstare autem unum aliquem probatum unicuique urbi præfici, cui singularum res incumbant administrandæ, dummodo ille Dei servus sit. In primis id agendum est,* μικροπολιτείαις, ἤτοι ταῖς μικροκωμίαις, ταῖς ἐκ παλαιοῦ ἐπίσκοπον ἐχούσαις δοῦναι προϊσταμένους· καὶ τότε τὸν τῆς πόλεως ἀναστήσομεν, μήποτε ἐμπόδιον ἡμῖν πρὸς τὴν μετὰ ταῦτα οἰκονομίαν γένηται ὁ προβαλλόμενος, *& parvis oppidis, sive primariis vicis, quæ ab antiquo episcopalem sedem habuerunt, præsules demus, ne forte is qui provehendus est, nobis obstaculo sit ad res quæ subinde accident, procurandas, statimque incipiamus cum domesticis nostris belligerare, multis imperare volentibus, nec ille ordinationes istas episcoporum admittat.* καὶ μὴ καταδέχηται τὰς χειροτονίας τῶν ἐπισκόπων. *Quod si operosum istud sit, quod pro tempore licebit, hoc prudentia tua curet; ut nempe Isauro orbem ipsius describat, quo vicinos suos ipse queat ordinare.* Epistola altera ait, *se in Pisidiam usque transiisse, ut cum regionis episcopis sanciret quæ ad fratres de Isauria spectarent.* Dein Amphilochium laudat quod Isauriæ sollicitudinem habuerit, sibique arridere ait, episcopos dignos & selectos illic esse ab ipso constitutos, deque exiguis illis ecclesiis componendis disserit. Quanquam absonum fortasse non erit Cataoniam, quæ Cappadociæ portio erat, Isauriæ quoque censitam tunc fuisse; in qua nempe Ammiano Marcellino teste, quem superius appellavi, altera Isauriæ urbium Claudiopolis fuerit, quam in Cataonia exstitisse Cellarius ostendit tom. 2. p. 229.

EPISCOPI SELEUCIÆ.

I. AGAPETUS.

IN Nicænæ synodi Patrum indice, *Agapetus Seleuciensis* legitur, alias etiam *Agapius*, post nonnullos tamen Isauriæ episcopos collocatus; censetur insuper inter patres Antiochenæ synodi, de provincia Isauriæ *Agapius Seleuciensis.*

II. NEONAS.

Quum *Neonas* Seleuciæ episcopus sederet, habita in hac urbe est synodus de toto Oriente generalis anno 359. in qua ille à Georgio Alexandrino & Acacio Cæsariensi, cæteraque Arianorum factione secedens, reliquis se junxit qui meliorem de Deo Verbo sententiam tenebant, etsi non plene Nicænam:

A quocirca alterius partis hæreticæ episcopi Constantinopolim, cui Eudoxius Arianus datus præsul fuerat, iterum convenientes, qua apud Constantium valebant auctoritate, Neonam Seleuciæ episcopatu exemerunt.

III. SYMPOSIUS.

IV. SAMUS.

Inter Constantinopolitanæ synodi generalis primæ episcopos Isauriæ primus censetur *Symposius Seleuciensis*. Basilius epistola 190.

B Amphilochio Iconiensi de ecclesiis Isauriæ procurandis scribens, admonet, ut satagat, quò Isaurus suo circulo circumscribatur, & ad vicinos dumtaxat suos ordinandos manus admoveat, ubi videtur Seleuciensem indicare. Cæterum in fine ait, *Sympium* litteras

communionis ad ſe dediſſe, ſeque reſponſorias ſuas Amphilochio ipſi primum mittere, legendas, ac, ſi libuerit augendas. Ubi pro *Sympio*, Σύμπιος, legendum omnino eſt Συμπόσιος, *Sympoſius*. Atqui Baſilius Seleucienſis lib. 2. de miraculis S. Theclæ cap. 15. narrat ſanctam virginem per inſomnium Maximum Seleuciæ itidem epiſcopum admonuiſſe, ne quiſquam in eccleſia martyrio-ve ſuo tumularetur, qui non Deo viveret, ὡς Συμπόσιος ἐκεῖνος ὁ θεσπέσιος, *velut Sympoſius ille divinus:* qui proinde in illa inſigni eccleſia ſepultus erat, cui ſocium addit Samum, virum etiam divinum, ὡς Σαμὸς ἐκεῖνος ὁ θεῖος ἀνὴρ, qui proinde Seleuciæ quoque præſul exſtiterat, ſi modo epiſcopi ſoli in eccleſiis tumulabantur.

SAMUS.

Atqui *Samum* hunc divinum, tametſi Seleuciam urbem incoleret, frequentius in martyris ſanctiſſimæ templo commoratum addit Baſilius, bis in eam cum pſalmodia diebus ſingulis aſcendendo, δὶς ἑκάστης ἡμέρας ἀνιὼν μετὰ ψαλμῳδίας.

V. MAXIMUS.

Seleucienſis in Iſauria epiſcopus *Maximus* factus eſt, ex S. Joannis Chryſoſtomi diſcipulo, & monaſticæ vitæ ſocio, ut fert Socrates lib. 6. hiſt. cap. 2. Sozomenus quoque lib. 8. cap. 3. Baſilius Seleucienſis lib. 2. de miraculis ſanctæ Theclæ cap. 15. narrat ſanctam martyrem minime paſſam, ut Hyperachius vir alioqui commendabilis, in eccleſiæ ſuæ porticu humaretur; quamvis id permiſiſſet Maximus, præſtantiſſimus licet Seleuciæ præſul, τοῦ μεγίστου καὶ θειοτάτου ἀνδρὸς, τοῦ Μαξίμου λέγω, τοῦ τηνικαῦτα τῆς ἐκκλησίας ταύτης προεδρεύοντος, *viri*, inquam, *admirabilis*, τοῦ θαυμαστοῦ.

VI. DEXIANUS.

Ex preſbytero & cuſtode eccleſiæ ſanctæ Theclæ epiſcopus Seleucienſis evaſit *Dexianus*, quo pontificatum gerente, Marianus Tarſenſis cives ſuos deterrere conatus, ne Seleuciam ad virginis celebritatem vaderent, repentina morte periit. Quod Baſilius ille narrat lib. 2. cap. 17. 13. & 14. Venit ad Epheſinum concilium Dexianus, ubi conteſtationi ſubſcripſit multorum epiſcoporum qui obſtiterunt, ne Cyrillus Alexandrinus non expectato Joannis Antiocheni & Orientalium adventu, ſynodum celebraret, tum ſubinde rurſum aliis Orientalium ſynodicis adverſus legitimum concilium actis & litteris ſubſcripſit, *Dexianus epiſcopus Seleuciæ Iſauriæ metropolitanus ſubſcripſi.* Collect. ex Irenæo capp. 7. 13. 17. Quocirca communione à ſancta ſynodo exſors fieri meruit. Baſilius cap. 30. Dexianum iterum laudat ex aſſiduo cultu quo virginem Theclam proſequebatur,

ECCLESIA SELEUCIÆ.

hunc Homeri verſu 154. Iliade π. commendans

Ὃς δ' ἐ θνητὸς ἐὼν ἐπέβη ἵπποις ἀθανάτοισι.

Mortalis quamvis bigis cæleſtibus inſtans.

Tum addit: *Quum enim in publico ageret, vitamque duceret maxime civilem, nullo tamen modo ab illorum deceſſorum ſuorum virtute deſciſcebat, ſed totus in Chriſto poſitus, eadem quæ ipſi præſtabat. Cujuſmodi fuerunt etiam Carterius, Joannes & Philippus, qui hanc quidem palæſtram virtutis pro ſua quiſque virili excolentes, trutina vero exactius cum inter ſe, tum cum priſcis illis, vitæ præſtantia contendebant.* Atqui mox declarat Joannem epiſcopum fuiſſe Seleuciæ, ut hac dignitate à Carterio & Philippo diſtinctus fuerit.

VII. JOANNES.

Baſilius rurſum quum ſtrictim *Joannem* cum Carterio & Philippo laudaviſſe, de eo ſtatim ſubdit: *Nam Joannem illum, nec epiſcopatus quidem ſedes à multis expetita, hujus ſacri exercitii arcuit inſtituto, ut cernere omnes queunt*, καὶ τοῦτ' ἔξεστιν ὁρᾶν, *qui ipſum ad eamdem exercitii lancem, quam jam olim cœperat, etiam nunc vitam ſuam moderantem intuentur*, ὁρῶσι. Quæ indicant ſcriptum à Baſilio volumen utrumque, in vivis adhuc ſtante Joanne, quum ipſe preſbyter ſolum & doctor eſſet. Quocirca cap. 27. ait: *Eadem martyr frequenter mihi in ſacerdotalem ſenatum numerumque doctorum & ſacerdotum adſcripto, in viſu adfuit*, καὶ τῆς ἱερατικῆς δέ μοι καταξιωθέντι γερουσίας, καὶ τοῦ καταλόγου τῶν διδασκάλων καὶ ἱερέων. Nota ἱερέων, non ἀρχιερέων, ut Lipſius minus accurate verterit, *in numerum pontificum adſcripto.*

VIII. BASILIUS.

Ex Seleucienſis itaque eccleſiæ preſbytero Joanni ſuffectus eſt *Baſilius*, qui Conſtantinopoli agens anno 437. Flaviani, nec-non Thalaſſii Cæſarienſis ſynodicis conventibus adfuit, in quibus Eutyches hæreſis convictus eſt. Anno autem inſequenti ad ſynodum Epheſinam ſecundam venit, in qua prædatoriis Dioſcori impreſſionibus & decretis quibus Eutyches abſolutus eſt, divinuſque Flavianus proſcriptus, non ſine proditionis ſuſpicione ſuffragatus eſt. Βασίλειος ἐλέῳ Θεοῦ ἐπίσκοπος Σελευκείας μητροπόλεως Ἰσαυρίας, *Baſilius miſericordia Dei epiſcopus Seleuciæ metropolis Iſauriæ.* Unde quum poſt biennium Chalcedonenſi ſynodo intereſſet, non ſine rigore cum illo actum fuit: noxam vero ſuam coram patribus eluere conatus eſt, erratorum petita venia, & catholicis definitionibus, ut & epiſtolæ magni Leonis Papæ, aſſentiendo

ECCLESIA SELEUCIÆ.

& ſubſcribendo. Ad eum Leo Imp. accepta nece ſancti Proterii Alexandrini, ut ad alios metropolitas litteras ſacras miſit, mandans ut cum ſuæ provinciæ præſulibus habita ſynodo, ſuam de Chalcedonenſi concilio ſententiam ediſſererent: quod Baſilius præſtare non omiſit. Ut proinde anno quoque 458. adhuc ſuperſtes eſſet.

IX. Theodorus.

Quintæ ſynodo generali adfuit & ſubſcripſit, *Theodorus miſericordia Dei epiſcopus Seleucienſium apud Iſauros metropoleos.* Alias quoque *Theodotus* dicitur, pro varietate codicum Latinorum, quando interim Græci non ſuperſunt.

X. Macrobius.

Unus ſextæ generalis ſynodi Patrum *Macrobius Seleucienſis* in Iſauria fuit, ejuſque decretis ſubſcripſit: Μακρόβιος ἐλέῳ Θεοῦ ἐπίσκοπος τῆς Σελευκείας μητροπόλεως τῆς Ισαύρων χώρας, *Macrobius epiſcopus Seleuciæ metropolis regionis Iſaurorum.* Qui perinde ſubſcriptus reperitur canonibus Trullanis. Actione autem ſexta concilii codicem protulit geſtorum quintæ ſynodi itidem generalis, quo probatum eſt, libellum Vigilii Papæ quo Monotheletæ errorem ſuum tuebantur, ſuppoſititium eſſe. Quod utinam compertum ſatis eſſet.

II.

ECCLESIA CELENDERIS.

CELENDERIS Ciliciæ priſcæ oppidum ſat vetuſtum fuit, quod à Sandoco Aſtynoi filio & Phaëthontis nepote conditum ferebat Apollodorus lib. 3. c. 13. Ad mare ſitum ait Strabo, cum portu: Tacitus vero munitum ſolummodo caſtellum dixit lib. 2. Annal. c. 80. A Celenderi autem nomen traxit Celenderitis regio apud Plinium, quam notitiæ ambæ ſecundam exhibent Iſauriæ civitatem.

EPISCOPI CELENDERIS.

I. Musonius.

CONSTANTINOPOLITANO concilio generali priori adfuiſſe legitur in indice Latino, *Muſonius Celenderitanus.*

II. Julianus.

In ſynodo Chalcedonenſi ſedebat, ejuſque definitionibus ſubſcripſit Ἰουλιανὸς ἐπίσκοπος Κελενδέρεως τῆς Ισαυρίας, *Julianus epiſcopus Celenderis Iſauriæ.* In codicibus Latinis apud Baluzianam collectionem novam conciliorum, modò *Julianus,* modò *Julius* ſcribitur, qui proinde ipſe eſt *Julius epiſcopus Celendereos,* epiſtolæ ſynodi Iſauriæ ad Leonem Imperatorem ſubſcriptus.

III. Petrus.

Canonibus ſynodi quini-ſextæ, quæ *in Trullo* quoque dicitur, ſubſcriptus legitur Πέτρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κελενδέρεως τῆς Ισαύρων ἐπαρχίας, *Petrus indignus epiſcopus Celenderis provinciæ Iſaurorum.*

IV. Eustathius.

In ſeptima ſynodo ſeu Nicæna ſecunda ſedit & ſubſcripſit Εὐστάθιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κελενδέρεως, *Euſtathius indignus epiſcopus Celenderis.*

V. * * *

Coram octavæ ſynodi generalis Patribus ſtetit *epiſcopus Celenderis,* cujus nomen omiſſum, à Photio utique ordinatus, faltem factioni ejus adverſus S. Ignatium deditus, cujus cauſam obſtinatiſſimo animo aſſeruit, cum duobus præſertim aliis.

III.

ECCLESIA ANEMURII.

A*NEMURIUM,* Ἀνεμούριον, veteris Ciliciæ promontorium & oppidum, Strabone teſte, ubi continentem dicit Crommyo Cypri promontorio appropinquare ad ſtadia 350. quod inſuper Pomponio Melæ Ciliciam à Pamphylia dirimebat: poſthac provinciæ Iſauriæ novæ attributum fuit, ut in notitiis duabus fertur, & in actis conciliorum.

EPISCOPI ANEMURII.

I. Jacobus.

TEmpore ſynodi Chalcedonenſis Anemurii epiſcopus erat *Jacobus,* pro quo, ut pro aliis de Iſauria abſentibus, à Baſilio Seleucienſi ſubſcriptum eſt act. 6. Ἰακώβου Ἀνεμουρίου.

II. Euphronius

Epiſtolæ ſynodi Iſauriæ ad Leonem Imp. de nece S. Proterii Alexandrini & concilio Chalcedonenſi ſubſcripſit *Euphronius epiſcopus Anemorii.*

III. Joannes.

Aut Imerienſis in Oſrhoëne provincia, aut Anemorii in Iſauria epiſcopus fuit ille qui *Joannes Ammoriæ* dicitur in Chronico Dionyſii Jacobitarum Patriarchæ, & inter Monophyſiticæ ſectæ addictos præſules numeratur, quos Juſtinus I. Imperator ſedibus A expulit quas occupabant, anno circiter 518. *Aſſem. Maron. diſſert. de Monophyſ. tom. 2. Biblioth. Orient.* ECCLESIA ANEMURII.

IV. Mamas.

Canonibus quini-ſextæ ſynodi appoſitum cum aliis nomen *Joannis preſbyteri ſanctæ eccleſiæ Dei civitatis Anemorii, vices ſupplentis Mamantis ſanctiſſimi epiſcopi ſui:* Ιωάννης πρεσβύτερος τῆς ἁγίας τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας πόλεως τοῦ Ανεμουρίου, ὁ καὶ τὸν τόπον ἀναπληρῶν Μάμαντος τοῦ ἁγιωτάτου μου ἐπισκόπου, ὁρίσας ὑπέγραψα.

IV.

ECCLESIA LAMI & CHARADRI.

LAMUS Ciliciæ antiquæ Tracheæ ſeu aſperæ urbs ad Lamum fluvium, ut narrat Strabo, à qua regio Λαμῶτις *Lamotis,* Ptolemæo; Iſauriæ poſthac cenſita eſt, ut notitiæ ferunt, & acta ſynodorum. In ſubſcriptionibus epiſtolæ ad Leonem Imp. idem Lami & Charadri epiſcopus. Ac Charadri quidem meminit Strabo, illamque arce munitam ait, cum ſtatione navium, Χαραδροῦς ἔρυμα καὶ αὐτὸ ὕφορμον ἔχον. *Civitatem* quoque dixerat Scyllax, & *portum,* Χαραδροῦς πόλις καὶ λιμήν.

EPISCOPI LAMI & CHARADRI.

I. Nunechius.

EPiſtolæ epiſcoporum Iſauriæ ad Leonem Auguſtum de nece S. Proterii Alexandrini ſubſcriptus legitur, *Nunechius epiſcopus Latmi & Calendri;* duplici Librariorum errore, ut pro *Lami,* ſcripſerint *Latmi:* & pro *Charadri, Calendri.* Quanquam Strabo Λάτμον, *Latmum* habet. Actione 6. concilii Chalcedonenſis Baſilius Seleucienſis pro eodem Nu- B nechio *Charadrorum,* ut pro aliis ſub ſe conſtitutis epiſcopis ſubſcripſerat, Νουνεχίου Χαράδρων. Ut idem & Lami & *Charadri* præſul exſtiterit.

II. Eustathius.

Septimæ ſynodo interfuit & ſubſcripſit Εὐστάθιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Λάμου, *Euſtathius indignus epiſcopus Lami.*

V.

ECCLESIA ANTIOCHIÆ *minoris.*

ANTIOCHIA Lamotidis regionis, quæ non alia videtur eſſe ab Antiochia ſuper Crago in Selenuntide Trachea, ſeu Selenuntis Ciliciæ aſperæ regione eſt, Ptolemæo. Antiochia minor dicta apud Conſtantinum Porphyrogennetum, hodie *Antiochena.* Marcellinus Comes in Chronico, *Indict. VI. Joanne Scytha & Paulino coſſ. Longinum Iſaurum, cognomento Selenunteum, qui Iſauricæ rebellionis ſub Anaſtaſio Imp. dux fuerat, apud Antiochiam Iſauriæ civitatem à Priſco comite captum, & Conſtantinopolim miſſum* narrat.

EPISCOPI ANTIOCHIÆ *minoris.*

I. Antonius.

INter epiſcopos Iſauriæ, qui Nicænæ ſynodo interfuerunt, *Antonius Antiochenus* cenſetur.

II. Theodosius.

In indice epiſcoporum ſynodi Conſtantinopolitanæ generalis prioris *Theodoſius Antiochenus* inter Iſauros reperitur.

III. Acacius.

Synodo Chalcedonenſi de Iſauriæ pro- C vincia adfuit & ſubſcripſit act. 6. Ακάκιος ἐπίσκοπος Αντιοχείας Λαμώτιδος, *Acacius epiſcopus Antiochiæ Lamotidis.* Act. 6. idem Acacius in ſubſcriptionibus dicitur *epiſcopus civitatis Antiochiæ Iſauriæ.* Qui rurſum ſubſcripſit epiſtolæ ſynodi Iſauriæ ad Leonem Auguſtum. Ex his immanis error Latinorum amanuenſium corrigitur, qui in actis concilii Chalcedonenſis ſcripſerunt *Acacius epiſcopus Antiochiæ Lamanditus.*

ECCLESIA ANTIOCHIÆ *minoris.*

IV. Zacharias.

Canonibus Trullanis ſubſcripſit inter epi- A ſcopos Iſauriæ, Ζαχαρίας ἐλάχιςος ἐπίσκοπος πόλεως Αντιόχου, *Zacharias minimus episcopus Antiochi* ſive *Antiochiæ.*

V. Theophanes.

In actis ſynodi Conſtantinopolitanæ, in qua Photii reſtitutio rata habita eſt, adfuiſſe & ſubſcripſiſſe fertur, Θεοφάνης Αντιοχείας μικρᾶς, *Theophanes Antiochiæ parvæ,* ſeu *minoris.*

VI. ECCLESIA SELENUNTIS.

Selenus, vel *Selinus*, Σελινοῦς, ad fluvii ejuſdem nominis oſtium poſita, Ciliciæ quondam aſperæ civitas, Iſauriæ ſubinde facta eſt: De qua Baſilius Seleucienſis lib. 2. de miraculis S. Theclæ cap. 15. *Hæc Selenus urbs eſt maritima, & nunc quidem exigua, ſed quæ olim pacis tempore* (ante motiones & rebelliones Iſaurorum) *ampliſſima, florentiſſimaque fuit, invidiæ vero hoſtium hodieque obnoxia eſt; nulla quidem illis per eam illata injuria, ſed quod eorum hactenus vaſtationes evaſerit. Cingit hanc mare velut foſſa quædam, natura, non arte humana circumducta, juxtaque præruptum ſaxum impendens, uti caput galea tuetur, hoſtiumque incurſionibus inacceſſam reddit.* Atqui Trajanopolis etiam eſt nominata, ex quo Trajanus in ea diem poſtremum obiit. Inter urbes Iſauriæ cenſetur in notitiis.

EPISCOPI SELENUNTIS.

I. Neon.

In ſynodi Conſtantinopolitanæ generalis B Patrum indice de provincia Iſauriæ legitur *Neon Selinuntinenſis.*

II. Alypius.

In ſubſcriptionibus Epheſinæ ſynodi generalis ſemel atque iterum legitur *Alypius epiſcopus civitatis Selenuntis.* Ut proinde ab Orientalibus, qui pro Neſtorio ſtabant, ſe ſejunxerit.

III. Ælianus.

Synodo Chalcedonenſi aderat, & *per ſubdiaconum ſuum Paulum definiendo ſubſcripſit Ælianus epiſcopus civitatis Selenuntis,* Αἰλιανὸς ἐπίσκοπος πόλεως Σελινοῦντος ὁρίσας ὑπέγραψα διὰ τοῦ ὑποδιακόνου μου Παύλου.

IV. Theon.

Epiſtolæ epiſcoporum Iſauriæ ad Leonem Auguſtum de Proterii Alexandrini nece ſubſcriptus legitur *Theon epiſcopus Hellineſii,* corrupta ſcilicet voce, pro *Selinuntis.*

VII. ECCLESIA JOTAPES.

Jotape Plinio oppidum eſt Ciliciæ, aſperæ ſcilicet: nec alia ejus in veterum libris mentio, ſed in notitiis tantum & actis conciliorum.

EPISCOPI JOTAPES.

I. Marinianus.

Synodo Antiochenæ, in qua Domno Pa- C triarcha præſide Athanaſii Perrhenſis cauſa agitata eſt, aderat *Marinianus Jotapes,* ut editores in margine actorum ſynodi Chalcedonenſis ſcripſerunt col. 728. edit. Labbei, quum in textu feratur Μαρινιανοῦ Ῥοσαφᾶς, *Mariniano Rhoſaphæ.*

II. Ammonius.

Synodo Chalcedonenſi adfuit, & ejus geſtis aſſenſus eſt & ſubſcripſit, Αμμώνιος ἐπίσκοπος πόλεως Ιωτάπης, *Ammonius epiſcopus civitatis Jotapes,* qui ſubinde ſubſcripſit epiſtolæ ſynodicæ epiſcoporum Iſauriæ ad Leonem Imp. ubi levi errore *Zotapæ* epiſcopus ſcribitur.

VIII. ECCLESIA DIOCÆSAREÆ.

Diocæsaream inter Iſauriæ civitates cenſent notitiæ, quin & acta ſynodorum, quæ utique altera eſt ab Diocæſarea Cappadociæ, cujus Plinius lib. 6. c. 3. & Ptolemæus meminere.

EPISCOPI DIOCÆSAREÆ.

I. MONTANUS.

INter patres primæ synodi Constantinopolitanæ generalis de provincia Isauriæ sedisse legitur *Montanus Diocæsariensis.*

II. SUCCESSUS.

Duæ celebres Cyrilli Alexandrini epistolæ exstant ad *Successum episcopum Diocæsareæ Isauriæ*, Σεκκένσῳ ἐπισκόπῳ Διοκαισαρείας τῆς Ἰσαυρίας, in quibus suam de Incarnato verbo doctrinam declarat, atque in secunda, quo B sensu *unam Dei Verbi naturam incarnatam* dixerit.

III. JOANNES.

Synodo Chalcedonensi actione præsertim sexta, inter Isauriæ præsules subscripsit *Joannes episcopus civitatis Diocæsareæ per Nilum lectorem suum*, Ἰωάννης ἐπίσκοπος πόλεως Διοκαισα- A ρείας ὁρίσας ὑπέγραψα διὰ τοῦ ἀναγνώστου μου Νείλου.

IV. HERMOPHILUS.

Epistolæ subinde episcoporum Isauriæ ad Leonem Imp. de Chalcedonensi synodo & sancti Proterii Alexandrini nece subscripsit *Hermophilus episcopus Diocæsareæ.*

V. MANZO.

In septima synodo generali imaginum sacrarum usum & venerationem confirmavit *Manzo Diocæsareæ episcopus*, Μάνζων ἐπισκόπου Διοκαισαρείας Πρακενῶν. Quid vox Πρακενῶν, *Pracenorum*, significet, non sum assequutus. At Manzo cum Isauriæ præsulibus numeratur.

IX. ECCLESIA LEONTOPOLIS.

QUæ fuerit Leontopolis Isauriæ, cujus mentio est in actis synodorum, & à quo tandem Leone id nominis habuerit, comperire nusquam potui. Cæterum in notitiis Græcis *Leontopolis Isauriæ* archiepiscopatus est, recentis utique institutionis. Lib. 4. Juris Græco-Rom. pag. 277. in epistola Nicolai Patriarchæ ad Alexium Comnenum *de non auferendis episcopatibus à metropolitis*, lex adfertur Marciani Imper. qua vetabat, ne civitati ulli jus episcopatus aut privilegia alia auferantur, additurque ὑπεξαιρεῖ δὲ καὶ τὰς ἐν Σκυθίᾳ ἐπαρχίας, καὶ Λεοντόπολιν Ἰσαυρίας, *excipit in Scythia existentes provincias, & Leontopolim Isauriæ:* ac si Leontopolis Isauriæ episcopalibus juribus excidisset, quæ tamen ei subinde reddita erant. Theodorus Balsamon in expositione Nomo-canonis Photii tit. 8. cap. 1. allata constitutione qua fertur: *Si quis vel per divinum seu Imperatorium responsum civitatem aliquam, aut suo episcopo, aut territorio, aut alio jure privare audeat; exuitur bonis, & infamis redditur,* subdit: *Excipitur autem Tomensium Scythiæ civitas. Illius enim episcopus reliquarum etiam civitatum curam gerit: Tum etiam Leontopolis Isauriæ, quæ subest episcopo Isauropolitano,* Lycaoniæ scilicet.

EPISCOPI LEONTOPOLIS.

I. ZACHARIAS.

CAnonibus qui synodi quini-sextæ dicuntur, subscriptus reperitur, Ζαχαρίας ἐλέῳ Θεοῦ ἐπίσκοπος τῆς Λεοντοπολιτῶν πόλεως τῆς Ἰσαύρων χώρας, *Zacharias misericordia Dei episcopus Leontopolis regionis Isaurorum.* Qui antehac nimirum sextæ synodo generali interfuerat, ejusque decretis, nec-non epistolæ synodicæ C ad Agathonem Papam subscripserat.

II. JOANNES.

Cum Styliano Neocæsariensi, aliisque episcopis de Photio Constantinopolitanæ sedis tyranno ad Stephanum Papam unà scripsit *Joannes episcopus Leontopolis*, Ἰωάννης ἐπίσκοπος Λεοντοπόλεως.

X. ECCLESIA PHILADELPHIÆ.

SUam Isauria Philadelphiam civitatem habuit, ut notitiæ ferunt, quam in Cilicia aspera, & mediterranea collocat Ptolemæus.

EPISCOPI PHILADELPHIÆ.

I. HYPSISTIUS.

IN indice Patrum synodi Constantinopolitanæ generalis primæ episcoporum Isauriæ unus est *Hypsistius Philadelphius.* D

II. MEGALIUS.

In Chalcedonensi concilio sedebat *Megalus*, Μέγαλος, vel *Megalius* potius *civitatis Philadelphiæ Isauriæ*, qui sextæ præsertim

ECCLESIA PHILADELPHIÆ. actioni subscripsit, Μέγαλος ἐπίσκοπος πόλεως Φιλαδελφίας, *Megalus episcopus civitatis Philadelphiæ.* In indice Patrum sanctæ hujus synodi Latino errore Librariorum inter Isauriæ præsules legitur *Natalis Philadelphianus.*

III. ATHANASIUS.

Synodicæ episcoporum Isauriæ ad Leonem Imperatorem de nece sancti Proterii A Alexandrini subscripsit *Athanasius episcopus Philadelphiæ.*

IV. STEPHANUS.

In septimæ synodi subscriptionibus reperiuntur, *Lydastus Philadelphiæ & Stephanus Philadelphiæ:* Lydastus inter Lydiæ episcopos; unde *Stephanus Philadelphiæ Isauriæ* attribuendus venit.

XI. ECCLESIA DOMITIOPOLIS.

DOMITIOPOLIM in Cilicia aspera mediterranea posuit Ptolemæus, Isauriæ assignat Stephanus Byzantinus, ut & notitiæ Græcæ.

EPISCOPI DOMITIOPOLIS.

I. ANTONIUS.

BASILIUS Seleuciæ metropolita pro *Antonio Domitiopolis,* ut pro episcopis aliis sub se constitutis act. 6. synodi Chalcedonensis subscripsit, Ἀντωνίου Δομιτιουπόλεως.

II. ORENTIUS.

Epistolæ synodi episcoporum Isauriæ ad Leonem Imp. subscripsit *Orontius episcopus Domitiopolis.*

III. PETRUS.

Synodo quintæ generali adfuit & subscri- B psit *Petrus misericordia Dei episcopus Domitiopolis.*

IV. COSMAS.

Canonibus Trullanis subscriptus legitur, *Cosmas misericordia Dei episcopus Domitiopolis,* Κοσμᾶς ἐλέῳ Θεοῦ ἐπίσκοπος Δομετιουπόλεως.

V. PAULUS.

In synodo Photiana sub Joanne Papa VIII. *Paulus Domitiopolis,* Παύλου Δομιτιοπόλεως, Παῦλος Δομιτιουπόλεως.

XII. ECCLESIA NEPHELIDIS.

NEPHELIM in *Selenuntide trachea,* Ciliciæ asperæ regione statuit Ptolemæus, in ipso maris littore, ut-pote Promontorium Ciliciæ Livio lib. 31. cap. 20. Abest in notitiis.

EPISCOPI NEPHELIDIS.

I. ANTONIUS.

BASILIUS Seleuciensis actione 6. synodi Chalcedonensis pro *Antonio Nephelidis,* ut pro aliis sub se constitutis episcopis absentibus subscripsit, Ἀντωνίου Νεφελίδος.

XIII. ECCLESIA TITIOPOLIS.

TITIOPOLIS vel *Titopolis* in Hieroclis & veteri alia notitia Græca quarta civitas est provinciæ Isauriæ, quæ apud Constantinum Porphyrogennetum ad Thema Seleuciæ pertinet.

EPISCOPI TITIOPOLIS.

I. ARTEMIUS.

IN indice Patrum concilii Constantinopolitani generalis primi, de provincia Isauriæ legitur, *Artemius Titiopolitanus.*

II. MAMPREUS.

Quum inter episcopos Isauriæ qui Chalcedonensi concilio interfuerunt, in indice La- C tino lego *Mampreus Titiopolitanus,* nomen esse corruptum non ambigo.

III. DOMITIUS.

Canonibus Trullanis subscriptum reperio *Domitium episcopum Titopolis provinciæ Isauriæ,* Δομέτιος ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Τιτουπόλεως τῆς Ἰσαυρῶν ἐπαρχίας.

XIV. ECCLESIA

XIV. ECCLESIA HIERAPOLIS.

NOtitia utraque Græca inter Isauriæ urbes Hierapolim habent, cujus nulla alibi mentio mihi occurrit, nisi in actis synodorum.

EPISCOPI HIERAPOLIS.

I. Paulus.

EPistolæ synodi Isauriæ ad Leonem Au- A gustum de nece S. Proterii Alexandrini, & de concilio Chalcedonensi subscripsit *Paulus episcopus Hierapolis.*

XV. ECCLESIA CESTRI.

CESTRUS, Κέστρος, sive *Cestri* Κέστροι, vel *Cestra* Κέστρα, in notitia Hieroclis & veteri Græca, inter Isauriæ urbes numeratur, quæ eadem est nî fallor atque Caystrus, quam Ptolemæus Ciliciæ asperæ & Selentidi regioni attribuit. Ad Cestrum Pamphyliæ, quæ Ciliciæ vicina est, fluvium fuisse positam mihi extra dubium est, à quo nempe nomen accepit.

EPISCOPI CESTRI.

I. Epiphanius.

ACtione præsertim sexta concilii Chalcedonensis, definitionibus ejus subscripsit *Epi-* B *phanius episcopus civitatis Cestrorum,* Ἐπιφάνιος ἐπίσκοπος πόλεως Κέστρων. Subscriptus itidem reperitur synodicæ episcoporum Isauriæ ad Leonem Augustum.

XVI. ECCLESIA DALISANDI.

DALISANDUM Ptolemæus statuit in Cataonia regione Cappadociæ, Ciliciæ asperæ vicina, cujus proinde pars Isauriæ novæ attributa est, quando Dalisandus in notitiis Isauriæ censetur. Quocirca à Pontica diœcesi in Antiochenam transiit, ex quo recentis Isauriæ civitatum Seleucia metropolis evasit. Basilio Seleuciensi lib. 2. de vita & miraculis S. Theclæ cap. 10. *Dalisandus urbs est, seu potius urbis dumtaxat simulacrum & nomen, inter obscuras & ignobiles rejecta,* ex illis nempe quas magnus Basilius in epistola ad Amphilochium, μικροπολιτείας, & μικροκωμίας appellabat, quibus tamen episcopos iterum præficiendos censuerat.

EPISCOPI DALISANDI.

I. Marinus.

IN indice Patrum synodi Constantinopolitanæ generalis prioris, *Marinus Dalisandensis.*

II. Stephanus.

Chalcedonensi synodo non interfuit quidem *Stephanus Dalisandi,* pro eo vero ut pro absentibus aliis sub se constitutis episcopis subscripsit Basilius Seleuciensis, Στεφάνου Δαλισάνδου, qui posthac epistolæ synodicæ episcoporum Isauriæ ad Leonem Imp. subscripsit.

III. Constantinus I.

Concilio sexto generali adfuit subscripsitque *Constantinus misericordia divina episcopus civitatis Dalisandi,* sic Latina translatio, textus vero Græcus Κωνσταντῖνος ἐλάχιστος ἐπίσκοπος πόλεως Δαλισάνδου.

IV. Cosmas.

Quini-sextæ synodi canonibus subscriptus C reperitur Κοσμᾶς ἐλέῳ Θεοῦ ἐπίσκοπος πόλεως Δαλισάνδου τῆς Ἰσαύρων ἐπαρχίας, *Cosmas misericordia Dei episcopus civitatis Dalisandi provinciæ Isauriæ.*

V. Constantinus II.

Synodo septimæ generali adfuit & subscripsit *Constantinus episcopus Dalisandi,* Κωνσταντῖνος ἐπίσκοπος Δαλισάνδου.

VI. Constantinus III.

Anno 1156. celebratæ Constantinopo- D li synodo ob Soterichi Panteugeni Antiocheni Patriarchæ doctrinam erroneam, qua sacrificium crucis & altaris, filio, uti Deus est, offerri negabat, aderat *Constantinus Dalisandi episcopus,* Leone Allatio teste Vind. synod. Ephes. pag. 585. imo & actis Græcis quæ habeo manu exarata, in quibus postremus episcoporum *Dalisandi Constantinus* nominatur, τῆς Δαλισάνδου Κωνσταντῖνος.

XVII. # ECCLESIA CLAUDIOPOLIS.

CLAUDIOPOLIM in quam Claudius Cæsar, Ammiano Marcellino lib. 14. teste, coloniam deduxit, in Cataonia Cappadociæ regione Ptolemæus collocat, Tauro monti proximam. In notitiis & conciliorum gestis Isauriæ provinciæ censetur, novæ scilicet, sub Seleucia metropoli, quum ante Ponticæ diœcesis fuisset.

EPISCOPI CLAUDIOPOLIS.

I. Etesius.

IN indice Patrum synodi Nicænæ inter Isauros reperitur *Etesius*, vel forte potius *Ædesius Claudiopolitanus*.

II. Callicrates.

Libello quo Semi-ariani coram Joviano Augusto Consubstantialis fidem professi sunt, subscripsit *Callicrates Claudiopolis*, Καλλικράτης Κλαυδιουπόλεως. Hujus ne vero, an-non potius Honoriadis seu Bithyniæ?

III. Montanus.

Inter Constantinopolitanæ synodi primæ de Isauria episcopos censetur *Montanus Claudiopolitanus, per Paulum presbyterum* subscribens.

IV. Gerontius.

Contestationi episcoporum qui quum ad Ephesinum concilium convenissent, intercesserunt, ne Cyrillus Alexandrinus illius celebrationem inchoaret ante adventum Orientalium, subscripsit *Gerontius episcopus* A *Claudiopolis Isauriæ;* quin & aliis etiam quæ Joannes Antiochenus cum suis adversus legitimam synodum gessit.

V. Theodorus.

Synodo primum Ephesinæ secundæ *Theodorus Claudiopolis Isauriæ* adfuit, καὶ Θεοδώρου Κλαυδιουπόλεως τῆς Ἰσαυρίας, ubi pessimis Dioscori decretis suffragatus est; factum vero revocavit in concilio Chalcedonensi, rectis ejus definitionibus subscribens.

VI. Joannes.

B Aderat synodo Constantinopolitanæ, quæ Epiphanio archiepiscopo recens ordinato habita est, *Joannes episcopus Claudiopolis Isauriæ*, ut-pote synodicæ epistolæ ad Hormisdam subscriptus. Quin & Romam ipse ab eadem synodo delegatus est, cum Heracliano presbytero Constantinopolitano & syncello, rerum in urbe pro fidei instauratione gestarum testis futurus. *Adjicient igitur*, aiunt patres, *quod minus dictum est, Joannes ecclesiæ Claudiopolitanæ episcopus, noster comministrator, & Heraclianus, &c.*

XVIII. # ECCLESIA GERMANICOPOLIS.

GERMANICOPOLIM in Isauria collocant notitiæ, Constantinus etiam Porphyrogennetus in Themate Seleuciæ.

EPISCOPI GERMANICOPOLIS.

I. Tyrannus.

SYnodo Chalcedonensi adfuit & subscripsit *Tyrannus episcopus Germanicopolis Isauriæ*, Τύραννος ἐπίσκοπος Γερμανικουπόλεως τῆς Ἰσαυρίας.

II. Theodorus.

Septimo concilio generali post Eustathium Lami, cum aliis Isauriæ episcopis adfuisse C subscripsisseque legitur Θεόδωρος ἐπίσκοπος Γερμανικουπόλεως, *Theodorus episcopus Germanicopolis.*

III. Basilius.

Synodo Photianæ sub Joanne Papa VIII. adfuit *Basilius Germanicopolis*, Βασίλειος Γερμανικουπόλεως.

XIX. # ECCLESIA SBIDES.

SBIDE, quæ in notitia veteri Σβίδη quoque nominatur, in Hieroclis, errore utique Librariorum Ζεέδη *Zeede* scribitur; in utraque Isauriæ censetur. Cujus nulla alibi mihi occurrit mentio, nisi in actis conciliorum.

ECCLESIA SBIDES.

EPISCOPI SBIDES.

I. Conon.

ACtione sexta concilii Chalcedonensis Basilius metropolita Seleuciæ pro episcopis sub se constitutis absentibus subscribens, postremo loco *Cononem Sbides* nominavit, Κόνων Βίδης, legendum, Σβίδης, *pro Conone Sbides*. Sæpe contingit, ut amanuenses Græci, ubi nomina propria describunt, litteram *S.* si duæ sint, repetere omittant. In translatione Latina perperam scriptum est *Isidis*. Quum vero Conon idem subscripserit epistolæ synodicæ ad Leonem Imp. de nece sancti Proterii Alexandrini, graviori errore à Librariis quibusdam Latinis erratum est qui scripserunt, *Conon episcopus Libiadis*. At veteres codices in nova collectione Baluzii habent Zebdæ, pro *Sbidæ*, vel *Sbides*.

XX. ECCLESIA SEBASTIÆ.

HIerocles in Isauria Juliosebasten habet, Ἰυλιοσεβαστὴ, quæ in veteri Græca Heliosebaste scribitur, ὁ Ἡλιοσεβαστῆς. Ea proinde est, quæ & Sebastia dicitur in actis synodorum.

EPISCOPI SEBASTIÆ.

I. Sebastianus.

EPistolæ synodi Isauriæ ad Leonem Imp. de nece sancti Proterii Alexandrini subscripsit *Sebastianus episcopus Sebastiæ*.

XXI. ECCLESIA IRENOPOLIS.

SUa fuit Irenopolis Isauriæ provinciæ, uti Ciliciæ; quod ex notitiis gestisque synodorum constat: at non ex aliis monumentis.

EPISCOPI IRENOPOLIS.

I. Joannes.

IN menologio Græcorum die 4. Februarii memoria fit, *sancti patris Joannis Irenopolis, qui unus fuit patrum concilii Nicæni*: τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ ἐν Εἰρηνουπόλει, ἑνὸς τῶν ἁγίων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ. Atqui in hoc sacro conventu sedebat Narcissus Irenopolis seu Neroniadis Ciliciæ. Hic igitur Joannes Irenopoli Isauriæ attribuendus est. Nam Irenopolis alia non fuit præter Berrhœam Macedoniæ, quæ sæculo nono dumtaxat ab Irene Augusta Irenopolis appellationem sortita est.

II. Menodorus.

Basilius Seleuciensis pro episcopis provinciæ Isauriæ absentibus, actione sexta concilii Chalcedonensis subscribens, *Menodorum Irenopolis* nominavit, Μενοδώρου Εἰρηνουπόλεως.

III. Paulus.

Episcoporum Isauriæ synodicis litteris ad Leonem Imp. de nece S. Proterii Alexandrini subscriptus legitur *Paulus episcopus Hermopolis*; veteres codices in nova collectione Baluzii habent, *Hieronopolis*, corrupte quidem etiam, sed legendum proinde *Irenopolis*.

IV. Georgius.

Quini-sextæ synodi canonibus subscriptus quoque legitur Γεώργιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Εἰρηνουπόλεως τῆς Ἰσαύρων ἐπαρχίας, *Georgius indignus episcopus Irenopolis provinciæ Isaurorum*.

V. Euschemon.

In Photii synodo sub Joanne Papa VIII. adfuit & subscripsit *Euschemon Irenopolis*, Εὐσχήμων Εἰρηνουπόλεως, Εὐσχήμων Εἰρηνουπόλεως.

XXII. ECCLESIA OLBÆ.

QUæ Ptolemæo Olbasa, Cetidis regionis, Ciliciæ propriæ seu Campestris, aut interioris civitas, eadem Straboni Ὄλβη, *Olbe* dicitur: *Jovis*, inquit, *habens templum à Teucri filio Ajace dedicatum, cujus pontifex dominus erat Trachanitidis*, seu *Ciliciæ asperæ*. Unde Isauriæ attributa fuit, ut & urbes aliæ Ciliciæ asperæ. Ita etiam notitiæ Græcæ ferunt.

ECCLESIA OLBÆ.

EPISCOPI OLBÆ.

I. EUSEBIUS.

INter patres provinciæ Isauriæ, qui Constantinopolitanæ synodo primæ interfuerunt, censetur *Eusebius Olbiensis.*

II. DIFFERENTIUS.

Anno 448. synodi Constantinopolitanæ conventibus duobus, in quibus Flaviano & Thalassio Cæsariensi præsidibus, Eutyches hæresis convictus fuit, aderat, illiusque damnationi subscripsit *Diapherontius*, seu *Differentius episcopus civitatis Olbæ*, pro quo Basilius Seleuciensis an. 451. ut pro aliis episcopis sub se constitutis absentibus actione sexta concilii Chalcedonensis subscripsit, Διαφεροντίου Ὀλβης, *pro Diapherontio Olbæ.* Latina translatio habet *Olbassæ.*

A

III. PAULUS.

Epistolæ episcoporum Isauriæ ad Leonem Imp. subscriptus legitur *Paulus episcopus Olbi*, pro *Olbæ.*

IV. THEODORUS.

Sextæ synodo generali interfuit & subscripsit *Theodorus misericordia Dei episcopus civitatis Olbeorum*, Θεόδωρος ἐλέῳ Θεοῦ ἐπίσκοπος τῆς Ὀλβέων πόλεως. Qui & in canonum Trullanorum subscriptionibus reperitur.

XXIII.

ECCLESIA ADRASSI.

ADRASSUM inter Isauriæ civitates habent notitiæ ambæ. Apud Hieroclem Δαρασὸς *Darasus* scribitur, errore ex actis conciliorum emendando.

EPISCOPI ADRASSI.

I. ZOTICUS.

IN nova collectione conciliorum quam doctissimus Baluzius edidit, col. 1032. in Chalcedonensi synodo, Philotheum presbyterum gessisse vices legimus *Zotici episcopi Adrassi.*

II. PAULUS.

Quinto concilio generali adfuit & subscripsit *Paulus misericordia Dei episcopus Adrasenorum.*

B

III. STEPHANUS.

In quini-sextæ synodi canonum subscriptionibus reperitur Στέφανος ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Ἀδρασοῦ τῆς Ἰσαύρων ἐπαρχίας, *Stephanus minimus episcopus Adrasi, provinciæ Isaurorum.*

XXIV.

ECCLESIA COTRADORUM.

COTRADA in notitia Hieroclis Isauriæ civitas est, quæ in veteri Græca altera Κόστραδος *Costradus* dicitur, vel potius Κότραδος, *Cotradus*; cujus episcopi in synodorum actis memorantur.

EPISCOPI COTRADORUM.

I. ALEXANDER.

COTRADORUM nullus mihi occurrit episcopus ante sextam synodum generalem, in qua sedit & subscripsit *Alexander misericordia Dei episcopus Cotradorum provinciæ Isauriæ* (sic translatio Latina) Ἀλέξανδρος ἐλέῳ Θεοῦ ἐπίσκοπος Κοτράδων. Initio act. 1. disertè in Græco contextu additur τῆς Ἰσαύρων χώρας, *provinciæ Isaurorum.*

C

II. THEODORUS.

Quini-sextæ synodi canonibus subscriptus legitur Θεόδωρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κοτράδων, *Theodorus indignus episcopus Cotradorum.*

III. EUSTRATIUS.

In secunda synodo Nicæna, seu septima generali sedit & subscripsit *Eustratius indignus episcopus civitatis Cotradorum*, Εὐστράτιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος πόλεως Κοτράδων.

IV. LEO.

Unus episcoporum schismaticorum fuit, qui in synodo Michaëlis Cerularii Constantinopoli habita, ecclesiæ Latinæ communionem ejurarunt, Patriarchæ libello subscribens Λέων Κοτραδίας, *Leo Cotradiæ. Apud Leonem Allatium de lib. ecclesiæ Græcæ dissert. 2. pag. 171.*

XXV. # ECCLESIA MUSBADÆ.

MUSBADA, Μύσβαδα voce plurali neutra, vel feminina singulari, Isauriæ civitas est in actis septimi concilii generalis, in quibus *Sisinnius Musbadorum* visitur inter alios Isauriæ episcopos. Hanc proinde ipsam esse duxero, quam Hierocles *Lausadæ* dicit, Λαυσαδαΐς, & notitia vetus & altera Λαύσαδα, *Lausada*. Diversam quoque à Vasadis urbe Lycaoniæ synodorum acta confirmant: in qua vero Isauriæ parte extiterit, frustra quæsivi.

EPISCOPI MUSBADÆ.

I. SISINNIUS.

SEptimæ synodo interfuit & subscripsit *Sisinnius indignus episcopus Musbadorum*, Σισίννιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Μυσβάδων.

A

II. GERMANUS.

In Photiana synodo sub Joanne Papa VIII. sedisse legimus *Germanum Musbadorum*, Γερμανὸς Μυσβάδων.

XXVI. # ECCLESIA ZENOPOLIS.

ZENOPOLIS à Zenone Imp. utique nomen habuit, qui patria Isaurus erat, Codisso vico quodam oriundus, ὁ Κοδισσεὺς, ut ex Malala & Chronico Alexandrino comperimus. Quanquam Nicephorus Callistus lib. 16. hunc Seleuciæ in lucem editum scripsit ἀνὰ τὴν Σελεύκειαν, ἥτις προέτρεψεν εἰς φῶς ἀγαγοῦσα αὐτόν. Oppidum hoc in Hieroclis notitia abesse debuit; exstat vero in veteri altera, ut-pote longe recentiori. Fuit alia civitas in Lycia Zenopolis dicta.

EPISCOPI ZENOPOLIS.

I. EULALIUS.

IN sexta synodo sedit & subscripsit *Eulalius episcopus Zenopolis Isauriæ*, Εὐλάλιος ἐπίσκοπος Ζενοπόλεως Ἰσαυρίας.

B

II. MARCUS.

In septima synodo aderat *Marcus Zenopolis* utique Isauriæ; aderat enim & Stauracius episcopus Zenopolis Lyciæ.

XXVII. # ECCLESIA SILVANORUM.

SILVUM, Σίλβον Ptolemæus in Pamphylia collocat, quæ certe Isauriæ vicina erat; sed in Trullanorum canonum subscriptionibus Isauriæ attribuitur.

EPISCOPI SILVANORUM.

I. SISINNIUS.

QUini-sextæ synodi canonibus subscriptus legitur Σισίννιος ἐλάχιστος ἐπίσκοπος πόλεως τῆς Σιλουανῶν τῆς Ἰσαυρῶν ἐπαρχίας, *Sisinnius minimus episcopus Silvanorum, provinciæ Isauriæ*.

C

XXVIII. # ECCLESIA IBIDINGES.

IGnota nobis est civitas Ibidinge, quæ Isauriæ fuit, ut ex Trullanæ illius synodi subscriptionibus colligitur.

EPISCOPI IBIDINGES.

I. BASILIUS.

CAnonibus synodi quini-sextæ subscriptus reperitur Βασίλειος ἐλέῳ Θεοῦ ἐπίσκοπος Ἰβιδίγγης τῆς Ἰσαυρῶν ἐπαρχίας, *Basilius misericordia Dei episcopus Ibidinges provinciæ Isaurorum.*

D

XXIX. ## ECCLESIA CARDABUNTHI.

IN actis ſeptimæ ſynodi paſſim inter epiſcopos Iſauriæ cenſetur & ſubſcripſit *Zacharias epiſcopus civitatis Cardabunthorum*, Ζαχαρίας ἐπίσκοπος πόλεως Καρδαβουύθων, & Καρδαβουύδων, *Cardabundorum*.

XXX. ## ECCLESIA ZOROPASSÆ.

ZOROPASSA Ptolemæo lib. 5. cap. 7. oppidum eſt Armeniæ minoris, quæ Iſauriæ contermina erat, Joanne Scylitze Curopalata teſte. Atqui *Anthenus*, vel *Athenæus Zoropaſſenus*, vel *Coropaſſius*, *Carpiſſus*, cenſetur inter epiſcopos Iſauriæ in indice Patrum Nicænorum.

XII. PROVINCIA INSULÆ CYPRI.

1. ECCLESIA SALAMINÆ METROPOLIS.

DE Cypro nobilissima, juxtaque notissima mediterranei maris insula, quæ è Syriæ Ciliciæque regione posita est, non est quod multis differam. Felicissimam hanc nullisque non vitæ commodis & bonis terram ditissimam, primi, ut mihi videtur, tenuere Phœnices coloni sive Chananæi, quod certe Virgilius I. Æneïdos paucis his vocibus significat,

——— *Quam Belus opimam*
Vastabat Cyprum, & victor ditione tenebat,

Belus siquidem idem fuit qui Chananæis Phœnicibus *Baal* Deus; sed & Cypriis idem omnino profanus idolorum cultus erat, qui Phœnicibus. Hanc demum insulam populum Romanum avide magis quam juste invasisse Ammianus Marcellinus fatetur, ut-pote quam Ptolemæo Ægypti regi, fœderato quamlibet suo, eripuit, P. Clodio Tribuno plebis duce, fisco addixit, & in Provinciam redegit. Quod quidem contigit anno ab urbe condita 698. ante Christum 56. In divisione provinciarum Imperii, quæ Augusti tempore facta est, Cyprus insula una illarum fuit, quæ Senatui, populoque Romano cesserunt, ipsaque adeo Prætoria. Sub Hadriano vero diœcesi Orientis attributa est. Nona quoque censetur diœcesis Orientis provincia in notitia quæ Constantini magni nomine inscribitur.

Superstitioso olim falsorum numinum, ac præsertim Veneris cultui licet Cyprus insula addicta esset, Judæorum tamen cœtibus quam plurimis posthac abundavit. Quocirca Lucas Act. XI. v. 19. testatur, quosdam ex discipulis Domini, *qui dispersi erant à tribulatione quæ facta fuerat sub Stephano, perambulasse usque Phœnicem & Cyprum, & Antiochiam, nemini loquentes verbum nisi solis Judæis.* Mox vero subdit, *quosdam ex eis viros Cyprios & Cyrenæos, quum introissent Antiochiam, esse loquutos & ad Græcos,* sive Gentiles, *annuntiantes Dominum Jesum.* Capite rursum 13. v. 4. narrat Paulum & Barnabam qui genere patriaque Cyprius erat, à spiritu sancto Gentilium designatos Apostolos, ubi ab Antiochenæ ecclesiæ illius afflatu imbutis sacerdotibus ordinati fuerunt, Seleuciam Syriæ profectos, Cyprum navigasse. Tum Salamine quæ insulæ civitas insignis habebatur, Verbum Dei in Judæorum synagoga prædicare cœperunt, peragrataque omni circum regione, Paphum venientes, virum Magum, sive Caballisticis superstitionibus artibusque eruditum, Judæum pseudoprophetam offenderunt, cujus pravis consiliis Sergius Paulus Proconsul, vir cæteroqui prudens & minime malus, avertebatur à fide. Illo vero Pauli Apostoli imprecatione obcæcato, Proconsul ultro credidit, Dominicæ doctrinæ, hoc viso prodigio, factus admirator. Quo ex tempore Christiana religio altas apud Cyprios radices egit. Hæc ubi Lucas narrat, innuere nobis videtur urbem Paphum Proconsulis Romani sive Prætoris sedem tunc fuisse. Plane Pomponio Melæ urbium Cypri *clarissimæ sunt, Salamis & Paphos, &, quo primum è mari Venerem egressam accolæ affirmant, Palæpaphos,* hoc est vetus Paphos, quæ 60. stadiis à recenti Papho distabat, ait Strabo, quo nempe solemnes pompæ ad antiquum Veneris Paphiæ templum ab urbe nova Papho quotannis agebantur. Plinius lib. 5. cap. 31. insulæ hujus oppida quindecim percensens primam Paphum nominat; *Paphos, Palæpaphos, Curias, Citium, Corineum, Salamis, Amathus, Lapethos, Solæ, Tamasus, Epidarum, Chytri, Arsinoë, Carpasium, Golgi.* In Nicænorum Patrum indice Latino, *Cyrillus Paphensis,* vel, ut suo loco dicetur, *Cyriacus,* Gelasio Salaminensi præit.

Barnabas quidem Apostolus è Cypro insula una cum Paulo, post priorem illum quem mox diximus appulsum, discessit ad gentes alias edocendas spiritus sancti nutu perrecturus, in eam vero postmodum rediit una cum Joanne Marco consobrino suo, quemadmodum Lucas iterum narrat act. cap. 15. v. 39. Inter Acta SS. quæ Bollandi continuatores ediderunt,

ECCLESIA SALAMINIS.

ad diem XI. Junii acta prostant S. Barnabæ ejusdem Joannis Marci nomine inscripta, quæ ex Cypriorum ecclesiæ monumentis, vel ore acceptis traditionibus concinnata putanda sunt, in quibus Apostolum in secundo illo suo in insulam patriam suam adventu, in loco qui *Cromyaciates* dicebatur, ubi certe *Cromyon* promontorium exstabat, Timonem & Aristonem, homines sacro ministerio addictos, ἱεροδούλους reperisse; tum deinde in Castello Lampadisto Heracleonem, quem olim ipse cum Paulo Citii viderat, quemque Paulus sancto donatum Spiritu, *Heraclidem* nominandum duxerat. Hunc porro tunc uterque Apostolus primum insulæ episcopum crearunt, unaque ecclesiam assignaverunt quæ in Spelunca Tamaso urbi vicina conveniret. Hinc utique est quod *Heraclides* n actis S. Auxibii Solensis *Tamasi archiepiscopus* appellatur. Dum vero Barnabas insulam vicinasque circum alias una cum Marco socio lustraret, Salaminem veniens, Heraclidem ibidem nactus, eum adhortatus est, ut Christum contento studio prædicans, ecclesias passim constitueret, & in illis Dei ministros, ut par erat, crearet. Tum his aliisque Apostolus ordinatis, aliquanto post à Judæis Salaminensibus apprehensus, ut iisdem in actis fertur, atque in campum fune ad collum alligato tractus, vivicomburio martyr obiit. Cujus ossium cineres, quos Judæi cum massa plumbea linteo involutos in mare projicere decreverant, à discipulis duobus Timone & Aristone noctu correpti, in specu quadam sepulti sunt.

Hæc quidem leguntur in illis S. Barnabæ actis quæ mihi, etsi non genuina, at saltem eo vetusta satis videntur, quod martyrii S. Apostoli genus aliud assignant, ab eo quod Alexander monachus in sua S. Barnabæ Apostoli laudatione recitat. Hic nempe illum à Judæis lapidibus appetitum interiisse asserit, non igne consumtum; quin & corpus ejus integrum τὸ πᾶν σῶμα ab Anthemio Salaminensi archiepiscopo repertum, unaque codicem Evangelii secundum Matthæum, qui pectori illius appositus erat, Theodoro lectore teste, in excerptis lib. 2. historiæ ipsius ecclesiasticæ, ἔχον ἐπὶ τοῦ στήθους τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον. Id quod omnes ab illo Anthemii tempore scriptores perinde tradiderunt.

Atqui Salamis, quæ in littore Orientali insulæ à Teucro Telamonis filio olim condita ferebatur, portu clauso & commodo adversus tempestates, Scyllace teste, commendabilis, sæculo saltem quarto insulæ caput facta est, & metropolis; ex quo utique *Constantiæ* nomine donata erat. Quod quidem nomen, si sua sit Joanni Malalæ Chronico fides, à Constantio Chloro magni Constantini parente nomen habuit, quum paulo ante terræ motu eversa esset, magnaque ejus pars in mare demissa, & reliqua solo tenus æquata, ἥτις ἐστὶ νῦν μητρόπολις τῆς Κύπρου, *quæ nunc Cypri metropolis est:* quibus postremis vocibus, ille scriptor videtur innuere, hanc urbem antehac regionis primariam habitam non fuisse. Verum non satis capio Constantium illum Imperatorem, qui in Orientis partibus imperasse, vel egisse nusquam legitur, lapsam in Cypro urbem excitasse, variisque ædificiis, velut ille auctor scribit, adornasse: nisi forsan Constantinus id præstiterit in parentis sui defuncti honorem. Verum id gestum potius retulero ad Constantium Imp. Constantini filium, qui defuncto patre, toti Orienti imperavit. Plane in indice Nicænorum Patrum, *Gelasius Salaminensis,* scribitur, non *Constantiensis,* uti deinceps illius successores in gestis conciliorum quæ postmodum habita sunt.

Salamis sive Constantia civitas stetit ad tempora usque Saracenorum à quibus expugnata deletaque fuit: quod in causa fuit cur archiepiscopus sedem aliò transtulerit, servata tamen in posterum *Constantiensis* præsulis nuncupatione.

Cyprus insula in notitiis Imperii Romani à tempore Hadriani Imper. tum deinceps Constantini ejusque successorum, diœcesis Orientis censita fuit, civilis scilicet. Eam proinde ob causam Antiocheni præsules sæculo quinto tentaverunt, ut Salaminensis sive Constantiensis metropolis totaque regio, ordinationi suæ subderetur. Quum enim Constantiæ metropolitæ duo Troïlus & Theodorus nonnullorum negotiorum causa in Syriam navigassent, Antiochiamque venissent, Antiocheni, clerici utique cum archiepiscopo suo, vi etiam gravi impacta illos cogere voluerunt, ut se sedi ipsorum obnoxios profiterentur. Theodoro deinde Constantiensi defuncto, apud Dionysium Orientis ducem, (Præfectum utique) qui res Syriæ moderabatur, egerunt, ut operam conferret suam quo insula ista ipsis demum subdita fieret. Dionysius ubi Theodosii Junioris Imperatoris jussu œcumenica synodus Ephesum vocata est, Theodoro Cypri præsidi litteris datis injunxit, ut insulæ episcopos Ephesum cum aliis pergere curaret, ubi causam suam coram patribus dicerent. Ad synodum itaque accesserunt Rheginus, qui in Constantiæ metropolitam nuper provectus erat, Evagrius quoque Solensis, & Zenon Curii. Nullus vero interim adfuit qui Antiochenæ sedis jura, si qua in Cyprum essent, tutaretur: quum Joannes Antiochenus præsul cum Orientalibus suis se in totum, Nestorii gratia, à concilio segregasset. Rheginus vero

ECCLESIA SALAMINIS.

vero nihilominus vadimonium nequaquam putavit deserendum, quin act. 7. ejusdem synodi, una cum Evagrio Solensi & Zenone Curiensi Dionysii præfecti litteras protulit, postulavitque, « ut sicut initio, à temporibus Apostolorum, constitutionibusque & canonibus
» sanctissimæ & magnæ synodi Nicænæ, illæsa, & superior insidiis & potentia permansit sua
» Cypriorum synodus, ita & nunc per ipsorum incorruptam & justissimam sententiam, nec-
» non constitutionem justitia sibi fieret; » *Neque enim*, ait Zenon Curii, *à sanctis Apostolis ostendere possunt, quod Antiochenus adfuerit, vel ordinaverit, vel communicaverit unquam insulæ ordinationis gratiam, nec alius quisquam, neque in metropoli, neque in alia civitate; sed synodus nostræ provinciæ congregata constituebat metropolitanum.* Quamobrem obsecrabant, ut sancta synodus ipsis annuens, stabiliret, *ut vetus mos, sicut hactenus robur habuit, ita & nunc habeat, & nullam novitatem in sua provincia fieri sinat.* « His sancta synodus auditis, à piissimis episcopis
» doceri postulavit, num Troilus ille sanctæ memoriæ episcopus, vel ejus decessor sanctæ
» memoriæ Sabinus, aut qui ante illos sedebat venerabilis Epiphanius in aliqua alia synodo
» ordinati essent. Quos quum Zeno, ut & eos qui ante illos episcopi fuerunt, omnes ortho-
» doxi, ab his qui in Cypro erant constitutos esse non ab Antiocheno, ullo-ve alio pacto
» dixisset, sancta synodus decretum hoc tulit; » *ut si non est vetus mos, quod episcopus Antiochenus ordinet in Cypro, sicut libellis & propriis vocibus docuerunt religiosissimi viri, qui ad sanctam synodum accesserunt, habeant jus suum intactum qui sanctis Cypri ecclesiis præsunt,* ἕξουσι τὸ ἀνεπηρέαστον καὶ ἀβίαστον οἱ τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν τῶν κατὰ τὴν Κύπρον προεστῶτες, *secundum sanctorum Patrum canones, veteremque consuetudinem. Id quod in aliis etiam diœcesibus & provinciis omnibus servari jubent, ut nullus piissimorum episcoporum aliam provinciam occupet, quæ antea, vel ab initio, sub sua vel antecessorum suorum potestate non fuerit: sed si quis occupaverit, vel per vim sibi subegerit, ipsam restituat, ne canones prætereantur,* μηδὲ ἐν ἱερουργίας προσχήματι ἐξουσίας κοσμικῆς τῦφος παρεισδύηται, μηδὲ λάθωμεν τὴν ἐλευθερίαν κατὰ μικρὸν ἀπολέσαντες, ἣν ἡμῖν ἐδωρήσατο τῷ ἰδίῳ αἵματι ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, ὁ πάντων ἀνθρώπων ἐλευθερωτής. *Ne-ve sub sacerdotii prætextu mundanæ potestatis fastus irrepat; ne clam paulatim libertas amittatur, quam nobis donavit sanguine suo Dominus noster Jesus Christus omnium hominum liberator.*

Hac igitur sanctione Cypri ecclesia immunis in posterum mansit à superioris alterius, præter Constantiensem sive Salaminensem archiepiscopum suum, potestate. Ea vero lis qua Antiochenus Patriarcha subdere sibi illam molitus erat, finita in totum non est nisi Zenone Imperatore. Quum enim Petrus Cnapheus sive Fullo, Antiochenam sedem secunda vice pervaderet, agere iterum cœpit ut Cyprum insulam ditionis suæ faceret. Ejus conatibus obstitit Anthemius Constantiensis, divinique numinis providentia factum est, ut beati Barnabæ corpus, quod sub arbore siliqua humatum haud procul Constantia jacebat, eodem tempore reperiretur. Tum Constantinopolim ad Zenonem Imperatorem profectus, inde argumentum sumsit, ut ecclesiam suam vere Apostolicam esse monstraret, adeoque sui omnino juris & αὐτοκέφαλον. Quæ quidem illius ecclesiæ libertas Imperatoris quoque edicto sancita fuit.

Constantia civitas, ut prædixi, ad tempora usque Saracenorum stetit, quumque ex pactis conventis partem insulæ unam illi tenerent, alteram Romani; rupto à Barbaris fœdere, Justinianus II. Imp. male sano consilio urbis illius & reliquæ insulæ quam illi occupaverant incolas, quotquot voluere, in Hellespontum cum metropolita suo transtulit, quorum multi mare trajiciendo perierunt, alii pedestri itinere ærumnis variis consumpti, reliquos in urbem Cyzico proximam duxit, quam *Justinianopolim* appellavit, quam paribus ac Constantia juribus ornavit, præcipiens ut ipse quoque Cyzicenus metropolita, Justinianopolitani archiepiscopi ordinationi subderetur. Id quod canone 39. quini-sextæ synodi suæ ratum esse voluit. Interim vero Christiani qui in insula Cypro residui numero plures manserant, episcopos, ut antehac solebant, sibi præfecerunt; sed & brevi subinde Justinianopolis ille archiepiscopatus desiit, Cyproque insulæ redditus fuit, qui *Constantiensis* ut antea dicebatur. Quod quidem contigisse puto Leone Isauro ejusque filio Constantino Impp. quo tempore sacrarum imaginum causa imperii sui ecclesias exagitabant. Nam Constantinus Constantiæ Cypri archiepiscopus ad septimam synodum quum venisset, actione præsertim concilii quarta, diserte se in Cypro insula sedere manereque significavit, interloquutione sua narratis miraculis quæ Deus sacrarum imaginum causa, tum Constantiæ, tum Citii, tum etiam Gabalæ in Syria vicina erga impios Agarenos nuper patraverat. *Hæc nobis retulerunt*, inquit, *viri qui remeaverunt in Cyprum, numero triginta duo:* Ταῦτα ἡμῖν διηγήσαντο ἐπανελθόντες εἰς τὴν Κύπρον οἱ ἄνδρες τριάκοντα δύο ὑπάρχοντες τὸν ἀριθμόν.

Deleta, ut prædictum est, Constantia, archiepiscopi sedes facta est vicina civitas Arsinoë ad Australe insulæ littus posita, quam Græci Ἀμμόχωστον, *Hammochostum*, quod dicitur Arenæ

ECCLESIA SALAMINIS.

agger, à promontorio proximo, Latini posthac Famagustam dixere. Ibi, inquam, archiepiscopus insulæ consedit usque ad sæculi duodecimi labentis tempora, quibus insula Lusinianæ gentis regibus parere cœpit.

Nimirum anno 1191. Richardus Angliæ rex ad bellum sacrum Saracenis qui Palæstinam denuo ceperant, inferendum cum numerosa classe profectus, in Cyprum quum appulisset, ab insulæ principe Græco Isaacio Comneno, qui profano fœdere cum Saladino Saraceno junctus erat, male acceptus, hunc brevi facilique negotio ad ordinem redegit, eoque pulso Cypri regem instituit Guidonem Lusinianum, à quo statim *Leucosia,* sive *Nicosia,* quæ olim *Ledra* dicebatur, regni facta metropolis, archiepiscopus Latini ritus in ea constitutus fuit. Græci interim ritus archiepiscopus de veteri more Famagustæ sedebat, cui episcopi pauci numero obnoxii tunc erant, nec plures prorsus quam quatuor, Leucosiæ scilicet, Soliæ vel Solorum, Carpasii & Amathuntis sive Nimosiæ. Ortis vero statim inter utrumque archiepiscopum de jurisdictione jurgiis, Græcus Pontifex Latino morem gerere jussus est, Cælestini Papæ III. præcepto, quod successor illius Innocentius III. altera constitutione sanxit, quæ in ejus regesto numero 22. exstat. Indigne Græci tulerunt Latini præsulis auctoritati subesse, reque ad Alexandrum Papam IV. relata, statutum ab illo est, ut, Germano qui Græcorum tunc temporis archiepiscopus erat defuncto, nullus in posterum ejusdem generis archiepiscopus alter crearetur, sed Latinus Leucosiæ pontifex Græci ritus episcopis jura diceret. Id quod observatum deinceps fuit ad annum usque 1570. quo Turcarum armis Veneticæ reipublicæ erepta Cypro, Græci ritus Christiani, quibus insula abundabat, proprium sibi archiepiscopum instituerunt, qui velut olim αὐτοκέφαλος, sui omnino juris esset, nulli Patriarchæ seu Byzantino, seu Antiocheno subjectus.

Quum his postremis temporibus vix quatuor insulæ Cypri episcopales sedes numerentur, olim tamen, priscis scilicet ecclesiæ temporibus, quindecim numero erant, quot oppida recenset Plinius. Quin Sozomeno teste lib. 7. hist. cap. 19. quamplurimæ in ea exstabant, at non in urbibus omnes, sed in pagis, velut apud Arabes Christianos, quales etiam apud Isauros fuisse suo antehac loco diximus.

ARCHIEPISCOPI INSULÆ CYPRI.

I. S. BARNABAS *Apostolus.*

ARchiepiscoporum insulæ Cypri seriem arcesso à sancto *Barnaba Apostolo,* à quo Cypriorum ecclesia non solum instituta, fundataque fuit, ejusque primi præsules ordinati fuere, sed à quo etiam, quum in ea insula martyrio vitam finierit, hoc privilegium obtinuit, ut præ multis aliis inter Apostolicas censeretur, & αὐτοκέφαλος, sui-ve juris fieret, Archiepiscopi nullius vel Patriarchæ ordinationi subjecta. Atqui sanctus iste Apostolus Nerone Imp. martyr obiisse fertur.

II. ARISTION.

Ex Beda, Usuardo, Adone, & Martyrologiorum auctoribus, quibus Romanum quoque accinit, Cypri episcopus fuit *Aristion* ille, quem Papias Hierapolitanus apud Eusebium lib. 3. hist. eccl. cap. ult. è septuaginta Domini discipulis unum fuisse tradidit, quem acta illa quæ appellavi S. Barnabæ ab eo in insula cum Timone repertum ferunt, dum in illam una cum Paulo prima vice appulit; quos ἱεροδούλους, *Dei servitio mancipatos* dicunt.

III. HERACLIDES.

In his quæ de ecclesiæ Cypri institutione mox diximus ex S. Barnabæ gestis narravimus, Apostolum hunc Tamasi episcopum
A ordinasse *Heraclidem,* qui antehac *Heracleon* nominabatur, & speluncam urbi vicinam in ecclesiam consecrasse, illum vero inde prædicandi Evangelii causa profectum Salaminem, in unam illam è primariis insulæ civitatibus transiisse, ibique episcopalem suam sedem constituisse. Ibi porro ab eodem Apostolo in mandatis accepit, ut per omnem insulam ecclesias constitueret. Cæterum propter illam Tamasi ecclesiam in qua primum Heraclides sedit, *Tamasi archiepiscopus* nuncupatur in vita S. Auxibii, qui Solensis ab eo episcopus
B est consecratus. Quocirca Stephanus Lusinianus ordinis Prædicatorum, qui de rebus Cypri patriæ suæ scripsit, *Heraclium* sive *Heraclidem* primum fuisse censet Salaminis metropolis antistitem, & S. Barnabæ proximum successorem.

IV. GELASIUS.

In Nicænæ synodi Patrum indice *Gelasius Salaminensis* censetur post *Cyrillum* vel *Cyriacum Paphensem.* Illius in vita sancti Epiphanii fit mentio, ubi narratur Chytri episcopum,
C qui divini numinis instinctu Epiphanium Salaminis antistitem designavit, Christi causa martyrio quoque dignatum fuisse, ut-pote comprehensum cum Gelasio Salaminensium civitatis episcopo, τοῦτον ἔλεγον κεκρατῆσθαι μετὰ Γελασίου τοῦ ἐπισκόπου τῆς Σαλαμινίων πόλεως ἐπὶ

τὸ μαρτυρῆσαι. Athanasius apol. 2. Sardicensi concilio de insula Cypro subscripsisse *Gerasium* refert, Γεράσιος, scripto ρ. pro λ. Verum tertio dumtaxat loco nomen ejus occurrit post *Auxibium* & *Photium*, illumque sequuntur, *Aphrodisius*, *Irenicus*, *Nunechius*, *Athanasius*, *Macedonius*, *Triphillius*, *Spiridon*, *Norbanus*, *Soscrates*; omnes numero duodecim. Stephanus Lusinianus in historia regni Cypri, *Gelasium* à quibusdam *Selanem* vocitatum monet.

V. Epiphanius I.

Anno circiter 368. vel 369. insulæ Cypri B metropolita & Constantiæ sive Salaminis episcopus factus est *S. Epiphanius*, quem Judæis parentibus ortum ferunt: ac plane se Hebraïcæ linguæ peritum suis in libris satis prodit. Adulta ætate Christi fidem amplexus, in patrio Palæstinæ agro Eleutheropolitano monasticæ vitæ nomen dedit, S. Hilarionis disciplinam subiit, quem in Cyprum insulam secedentem sequutus est. Ejus jussu Salaminem venit in qua optatam quietem reperiret. Ibi monasterium condidit, quod *Vetus Ad* vocitatum est. Quod autem spectatissimæ C virtutis homo haberetur, egregieque eruditus, in Constantiensis ecclesiæ præsulem assumtus est, anno circiter quem dixi 368. quo munere functus est ad annum trigesimum-sextum, quo Constantinopoli rediens, medio itinere ad Deum migravit, juxta atque illi à S. Joanne Chrysostomo prænuntiatum erat. Concilium autem non ita pridem insulæ suæ episcoporum coëgerat adversus Nitrienses monachos, quos Theophilus Alexandrinus, cujus amicitiam colebat, tanquam Origenianorum errorum reos insectabatur. D Ejus cum Joanne Hierosolymitano simultates nemini non notæ sunt, uti nec arctissima necessitudo qua cum Hieronymo junctus erat. Libros evulgavit eruditione plenos, quorum præcipui sunt *Ancoratus*, quem sub Valente Imp. scribebat, & Panarium de singulis hæresibus quæ ad ipsius ætatem usque emerserant. Obiter hic lectorem studiosum monere mihi liceat, quæcumque Epiphanius de hæresibus Noëtiana anterioribus congessit, exscripta ut plurimum ab eo fuisse, tum ex sancti Irenæi libris, tum etiam ex discipuli E illius Hippolyti, qui vulgo Portuensis dicitur, eodem de argumento voluminibus: id quod, si Deus dedisset, speciali lucubratione aliquando se evicturum sperabat hujus operis autor.

VI. Sabinus I.

Epiphanii proximus successor *Sabinus* fuit, monasterii ipsius præfectus, ad quem exstat Polybii Rhinocurorum in Ægypto præsulis epistola. In ea scilicet Polybius ait, se à Calippo diacono didicisse, quæ sanctitatem ipsius spectabant, quodque Constantiæ throno impositus esset, ὅτι αὐτὸς ἐκαθέσθης ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς ἐκκλησίας Κωνσταντίας. *Sabinum*, inquam, *monasterii præpositum almæ memoriæ patrem Epiphanium excepisse*, ὅτι Σαβῖνος ἡγούμενος μοναστηρίου διεδέξατο τὸν τῆς ὁσίας μνήμης πατέρα ἡμῶν Ἐπιφάνιον. Id quod rursum mox constabit, ex iis quæ de ejus successore Troïlo dicentur.

VII. Troilus.

Act. 7. Ephesini concilii *Troïlus* Constantiæ Cypri metropolita Sabino suffectus indigitatur, quem Rheginus, aliosque duos ejusdem insulæ episcopos, non Antiochiæ, sed apud suos ordinatos asseruit. *Olim etiam pater noster & episcopus factus Troïlus, ab Antiocheno clero multa passus est, & pientissimus episcopus Theodorus vim non vulgarem pertulit*. Itemque Patres rogarunt, *an Troïlus sanctæ & beatæ memoriæ episcopus qui nunc requievit, vel sanctæ memoriæ Sabinus qui illum præcessit, & qui ante illos venerabilis Epiphanius ab aliqua synodo*, præter quam Cypri, *ordinati essent*.

VIII. Theodorus.

Septima igitur actione synodi Ephesinæ, de Theodoro Constantiæ Cypri episcopo, Rheginus ejus successor aliique duo insulæ præsules ejus socii hæc narraverunt: *Et pientissimus episcopus Theodorus vim non vulgarem pertulit, adeoque usque ad plagas, quas nec flagriones homines ferre deceat, illicite, absurde & illegitime. Nam, quum propter aliam causam abiisset* (Antiochiam scilicet) *illius vero felicem accepit finem, abusi abitione* (illam in urbem profectione) *vi cogere voluerunt, & subjicere sibi sanctos episcopos insulæ, contra apostolicos canones & definitiones sanctissimæ Nicænæ synodi*. Hæc Rheginus cum sociis, ut se ab Antiochenæ sedis jurisdictione immunes vindicarent.

IX. Rheginus.

Synodo itaque Ephesinæ generali priori adfuit, ejusque adversus Nestorium decretis, aliisque litteris subscripsit *Rheginus episcopus civitatis Constantiæ*, Ρηγῖνος ἐπίσκοπος πόλεως Κωνσταντίας ὑπέγραψα, καὶ τὰ ἑξῆς. Sed & act. 1. sermonem de fide ad Patres habuit. Subinde igitur, etsi Joannes Antiochenus, cum quo litigaturus de jurisdictione, Dionysii Ducis Orientis litteris impulsus ad concilium venerat, sese à sancta synodo segregarat, eo cum Nestorio cui favebat, proscripto & communione catholica extorri facto, fecit tamen, ut diximus, act. 7. uti sua sedes, totaque

ECCLESIA SALAMINIS.

Cyprus insula ab Antiochenæ sedis ordinatione libera pronuntiaretur. Id quod quidem Patres ea conditione cautelaque sancitum voluerunt, dummodo vera omnia essent, quæcumque ille cum suis sociis de immunitate suarum sedium allegarat; nimirum, quemadmodum ante retulimus, ab ipsis Apostolorum temporibus metropolitam meminem Cypri ab Antiocheno archiepiscopo unquam esse ordinatum.

X. Olympius I.

Ephesinæ synodo alteri, quæ prædatoria vulgo cognominatur, interfuit *Olympius Constantiæ Cypri,* in qua suffragium adversus Flavianum Constantinopolitanum & pro Eutyche hæretico tulit, subscripsitque Ὀλύμπιος ἐπίσκοπος Κωνσταντίας τῆς Κύπρου, quod tamen male gestum revocavit & emendavit in Chalcedonensi concilio, decretis illius & definitionibus ultro subscribens, Ὀλύμπιος ἐπίσκοπος μητροπόλεως Κύπρου, *Olympius episcopus metropolis Cypri.*

XI. Sabinus II.

Leo I. Imp. *Sabino reverentissimo episcopo Constantiæ Cypri,* anno 458. litteras sacras, quemadmodum reliquis Orientalis suæ ditionis metropolitis dedit, ut suam, synodique suæ sententiam declararent de Chalcedonensis concilii auctoritate, ac de nece sancti Proterii Alexandrini. Baluzii scilicet editionem exscribo, in qua diserte fertur, *Olympio reverentissimo episcopo Scythopoleos. Savino reverentissimo episcopo Constantiæ Cypri:* quum in Labbeana prætermissa sint *Scythopolis* secundæ Palæstinæ metropolis, nec-non *Savini,* vel *Sabini* nomina. Cæterum synodi episcoporum Cypri ad Leonem Imperatorem, nulla exstat hodie in Epiphanii Scholastici collectione responsoria epistola.

XII. Anthemius.

Quo tempore Zeno Imp. Basilisco tyranno ad ordinem redacto, summam rerum recepit, Constantiæ sedebat *Anthemius,* Constantiæ Cypri metropolita. Adversus eum Paulus Cnapheus litem iterum movit de jurisdictione, omni studio apud Principem, cujus benevolentiam demum captaverat, contendens, quo Cypri ecclesia Antiochenæ tandem sedis ordinationi subderetur. Verum Dei nutu factum est, ut Anthemius S. Barnabæ corpus reperiret, quod sub arbore siliqua, ὑπὸ δένδρον κερατέαν, humatum hactenus latuerat. Hoc porro è terra effossum, in ecclesiam suam intulit: moxque ad Imperatorem pergens, eo felici eventu comprobavit Cypri ecclesiam verè apostolicam esse, quam apostolus fundasset, & ad obitum usque suum curasset. A Ad hunc modum itaque Cyprii adversus Fullonem evicerunt, aiebat lib. 2. historiæ suæ Theodorus lector, ut metropolis ipsorum sui omnino juris esset, nec Antiochiæ subjecta, ἐξ ἧς προφάσεως καὶ περιγεγόνασιν οἱ Κύπριοι, τὸ αὐτοκέφαλον εἶναι τὴν κατ' αὐτοὺς ἐκκλησίαν.

XIII. Olympius II.

Stephanus Lusinianus in his quæ tum Italico idiomate, tum Gallico quoque de rebus insulæ Cypri, ex qua oriundus erat, B scripsit, *Olympium* sive etiam *Olympianum* post Anthemium sedisse memorat; eumque à Justiniano Imperatore nec-non à Theodora Augusta, ut erat vir sapiens admodum summæque sagacitatis & doctrinæ, obtinuisse, ut Chalcedonense concilium, cujus auctoritas in Oriente valuerat, ab omnibus admitti curaret, sed & insulæ suæ Cypri ecclesia ab Antiochenorum tentamentis perpetuo libera sarta tectaque maneret. Quod quidem ex Cypriorum monumentis à Stephano acceptum nullus dubitat: verum auctor C iste temporum ignorantia gravissime in utroque loco peccavit, ubi Olympium vel Olympianum in Chalcedonensi concilio sedisse scripsit, secundumque Olympium hunc à priore altero non, ut par erat, distinxit.

XIV. Damianus.

XV. Sophronius.

Eodem seculo sexto assignare mihi liceat episcopos Constantiæ Cypri duos, quorum mentio fit in Menologio Græcorum, quando tempus quo uterque claruit nobis hodie incertum est. Nimirum die 9. Decembris com- D memoratio fit *S. Sophronii Constantiæ Cypri metropolitæ, qui Christianis parentibus in ea insula natus, quum innumeris à Deo esset gratiis ornatus, signisque & prodigiis nobilitatus, in Damiani archiepiscopi sanctissimæ ecclesiæ Cypri locum populi totius suffragiis subrogatus fuit, dignique pastoris muneribus perfunctus, in extrema senectute ad Dominum migravit.* DAMIANUS.

XVI. Hilarius.

Stephanus Lusinianus in historia generali E regni Cypri, quam idiomate Gallico scripsit, inter sanctos, quorum memoria in ea insula solemnis est, *Hilarium* laudat Salaminensis ecclesiæ archiepiscopum sanctitate & doctrina eximium, qui multos hæreticos ad ecclesiam Christi revocavit, tum libris quos in vulgus edidit, tum bonis operibus suis. Quo autem ævo ille sederit, id in obscuro reliquit, nec forsan assequi valuit.

Alterum Constantiæ Cypri archiepiscopum

Menæa die 6. Martii celebrant, *Gregorium* nomine, cujus nuda in illis commemoratio A est, omissis iis quæ præclare gessit, ut & ævo quo apud suos claruit. Nisi forsan ipse sit qui Georgius nominatus Leone Isauro Imp. vixit. Sæpe etenim Græci *Georgium*, pro *Gregorio* scribunt, & vice versa.

Menologia rursum Græcorum alios memorant *ecclesiæ Christi quæ est in Cypro præsules*, ad diem Septembris 21. sanctos scilicet *Meletium* & *Isaacium*, qui diversis temporibus vitam agentes, ad Deum migraverunt. Incompertum vero est an Constantiæ ecclesiæ præfuerint, an sedes alias insulæ tenuerint: B quo etiam ævo vixerint. Ita perinde quum die 25. vel 26. Maii commemorationem agunt *S. Therapontis* Cypriorum episcopi, cujus corpus Constantinopolim delatum ferunt, quo tempore insulæ incolas Saracenorum causa Justinianus II. Imp. migrare jussit; illius nec sedem nec ætatem indicant.

XVII. Arcadius I.

Vitam S. Simeonis Stylitæ junioris, qui Justino II. Imp. in monte Thaumasto cœlestem vitam egit, *Arcadius* Cypri archiepi- C scopus sæculo labente sexto scribebat, cujus quidem excerptum habemus, post orationem 4. S. Joannis Damasceni *de Imaginibus* hoc titulo inscriptum: *De vita S. Simeonis miraculorum effectoris narratio Arcadii archiepiscopi Cypri*, ἐξήγησις Ἀρκαδίου ἀρχιεπισκόπου Κύπρου. Hujus, tanquam divini viri, decessoris sui meminit Sergius ejusdem insulæ archiepiscopus in suggestione, sive litteris, *ad Theodorum Papam*; quin etiam Cyrus Phasidis episcopus in epistola quam anno 626. Sergio Constantinopolitano scribebat, Heraclii Im- D peratoris, de una in Christo post unionem operatione tenenda jussionem laudans, quam Arcadio archiepiscopo Cypri à se transmissam significat, ab Arcadio vero tanquam hæreticam esse reprobatam Sergius Theodoro Papæ declarat.

XVIII. Sergius.

Illa *Sergii* Constantiæ Cypri archiepiscopi ad Theodorum Papam adversus Monotheletarum nascentem hæresim epistola, lecta fuit secretario secundo synodi Lateranensis, sub E Martino Papa I. anno 649. Nimirum Cypri præsules cum archiepiscopo suo Sergio Paulum Constantinopolitanum Monotheleticæ hæresis accusarant, litteris ei datis, quæ in eodem concilio lectæ fuerunt; quanquam Sergium à recta fide descivisse testantur acta *de exilio S. Martini Papæ*, quæ Latine reddita sunt ab Anastasio Bibliothecario. Ibi enim Theodorus Spudæus ait: *Intulit & alia quædam quæ implorarent eum* (Martinum) *ut nullatenus superaretur à nequam secta impiorum virorum, reverens & tremens, ac præ oculis habens naufragium Sergii Cypriorum insulæ archiepiscopi.*

XIX. Arcadius II.

Post Sergium utique *Arcadius* alter Constantiæ archiepiscopus sedit, ad quem Constantinus Pogonatus Imp. scripserat adversus libellum Pauli Acephalorum antesignani.

XX. Epiphanius II.

Sedebat quoque sub Constantino Pogonato, tempore sexti concilii generalis *Epiphanius II.* locumque ejus in ea synodo supplevit Theodorus Trimithuntis, editisque à Patribus decretis, suo illiusque nomine subscripsit: Θεόδωρος ἐλέῳ Θεοῦ ἐπίσκοπος πόλεως Τριμυθουντίων τῆς Κυπρίων νήσου, καὶ τὸν τόπον ἐπέχων Ἐπιφανίου τοῦ ἁγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου, *Theodorus misericordia Dei episcopus civitatis Trimithuntinæ insulæ Cypri, & locum gerens sanctissimi Epiphanii archiepiscopi.*

XXI. Joannes I.

Synodi quini-sextæ canonibus, qui Trullani vulgo dicuntur, post Patriarchas subscriptus legitur *Joannes episcopus novæ Justinianopolis*, Ἰωάννης ἀνάξιος ἐπίσκοπος νέας Ἰουστινιανουπόλεως, ὁρίσας ὑπέγραψα. Novam porro Justinianopolim à Justiniano II. Imp. Rhinotmeto dictam esse narravi illam Hellesponti urbem, in quam insulæ Cypri incolas cum archiepiscopo propter Saracenos transtulit, concessis illi metropoliticis juribus quibus Constantia Cypri ornabatur, adeo ut ab ipso hujus urbis archiepiscopo Cyzicenus quoque ordinandus esset. Quod ratum fecit can. 39. synodi suæ illius Trullanæ, qui sic habet: *Quum frater noster & comminister Joannes insulæ Cypri præsul una cum populo suo in Hellesponticam provinciam, & propter barbaricas incursiones, & ut à Gentilium servitute liberarentur, utque Christianissimæ potentiæ sceptris pure subjicerentur, à prædicta insula migraverit, clementis Dei providentia, & pii religiosissimique Imperatoris nostri labore, constituimus, ut citra ullam innovationem serventur, quæ à divinis Patribus, qui Ephesi primum convenerunt, prædicti viri throno privilegia concessa sunt; ut nova Justinianopolis Constantinopoleos jus habeat, & qui in ea constituitur pius & religiosissimus episcopus, præsit omnibus Hellespontiorum provinciæ episcopis, & à suis episcopis eligatur ex antiqua consuetudine. Mores enim qui sunt in unaquaque ecclesia divini etiam nostri Patres servandos censuerunt, Cyzicenorum civitatis episcopo dictæ Justinianopoli subjecto*

existente, ad imitationem reliquorum omnium episcoporum, qui subsunt prædicto Dei amantissimo præsuli Joanni, à quo, quum opus fuerit, etiam Cyzicenorum civitatis episcopus ordinabitur. Hæc canon ille, cujus diu post Justiniani obitum auctoritas non stetit. Nam & Cyzicenus episcopus jura sua pristina recepit, atque in insula Cypro Constantiæ episcoporum successio redintegrata est; nimirum sub Constantino Copronymo, postquam Cibyristarum exercitus dux in illam appulit, Saracenosque fudit qui ex Alexandriæ partibus venerant; qua parta victoria, Christianorum Cypri ecclesia pristino suo nitori restituta est.

XXII. GEORGIUS.

Constantino Copronymo Imp. sacrarum imaginum causam *Georgius Cypri episcopus* egregie defendit: unde meruit ab ejusdem Copronymi spuria synodo diris devoveri. Dicto quippe S. Germano Constantinopolitano anathemate, adjecerunt: Γεωργίῳ τῷ ὁμόφρονι αὐτοῦ, καὶ φαλσευτῇ τῶν πατρικῶν διδασκαλιῶν, ἀνάθεμα. *Georgio, qui cum eo sentit, & falsario paternorum dogmatum, anathema.* Contra vero eidem Georgio, ut & S. Joanni Damasceno à septimæ synodi patribus est acclamatum Ἰωάννου καὶ Γεωργίου αἰωνία ἡ μνήμη, *Joannis & Georgii æterna memoria.* In ejusdem sacræ synodi gestis, actione 6. diserte legimus, Epiphanio scilicet diacono interloquutore, *Georgii patriam Cyprum insulam fuisse, ubi vitam ad Evangelii normam sanctissime duxit;* Γεώργιος δὲ οὗ Κύπρος ἡ πατρίς, εὐαγγελικῶς τὸν βίον ἐμπολιτευσάμενος. Quæ sequuntur satis innuunt Georgium, qui à juventute solitariam vitam iniisset, ab hæreticis contumelias & verbera fortiter tolerasse: Χριστὸν, inquit, τὸν Θεὸν ἡμῶν τὸν δόντα ἡμῖν ὑπογραμμὸν τὴν οἰκονομίαν αὐτοῦ, μιμησάμενος, οὐκ ἤρισεν, οὐκ ἐκραύγασε· λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρησε, πάσχων οὐκ ἠπείλησε, τῷ τύπτοντι αὐτὸν εἰς τὴν σιαγόνα ἔστρεφε καὶ τὴν ἄλλην, τῷ ἀγγαρεύοντι αὐτὸν μίλιον ἓν προσετίθει τὸ διπλάσιον· ἦρε τὸν ζυγὸν ἐκ νεότητος αὐτοῦ, ἀγαθὸν ἡγησάμενος κατὰ τὸν προφήτην καθίσαι καταμόνας καὶ σιωπῆσαι. *Christum Deum nostrum, qui dedit nobis normam dispensationem suam, imitans, non contendit, non clamavit; quum malediceretur, non maledicebat, quum pateretur, non comminabatur: percutienti se maxillam vertebat & alteram, angarianti se mille passus apponebat & duplum: tulit jugum à juventute sua, bonum arbitratus secundum prophetam singulariter sedere & silere.*

XXIII. CONSTANTINUS.

Nicænæ synodi secundæ magna pars fuit *Constantinus episcopus Constantiæ Cypri*, Κωνσταντῖνος ὁ ἐπίσκοπος Κωνσταντίας τῆς Κύπρου, qui, quum in concilii actis sæpe interloquutus legatur, nusquam *Justinianopolis* episcopus audit: sed & quum de Epiphanii magni decantatissima epistola, quam Iconomachi plurimi faciebant, sermo agitaretur, in Cypro insula semper versatus ostenditur, quippe qui apud Cyprios suos à temporibus S. Epiphanii sacrarum imaginum usum cultumque viguisse asseveraverit. In eadem synodo episcopi alii Cyprii sedebant, Solorum scilicet, Cythri, Citii, Amathuntis.

XXIV. EPIPHANIUS III.

Anno 870. *Epiphanius III.* Cypri ecclesiæ archiepiscopatu fungebatur, quo nempe S. Ignatio Constantinopolitanæ sedi restituto gratulatus est, data epistola quæ Latine superest in Prolegomenis Anastasii Bibliothecarii ad octavam synodum generalem, cujus se ex animo & humillime complecti decreta significat.

XXV. * * *

Conventui solemni episcoporum & procerum Imperii, qui Alexio Comneno Imp. & Nicolao Grammatico Patriarcha præside Constantinopoli habitus est ad sacrarum imaginum reverentiam novo decreto firmandam, *Cypri archiepiscopus* cum aliis insulæ ejusdem præsulibus aderat, quorum tamen nomina silentur. Quod videre est in Bibliotheca Coisliniana pag. 104. τοῦ αὐτοκεφάλου ἀρχιεπισκόπου τῆς Κυπρίων νήσου, καὶ ἑτέρων ἀρχιεπισκόπων .... καὶ ἐπισκόπων τῶν ὑπὸ τὸν θρόνον τελούντων τοῦ κατὰ τὴν Κύπρον ἀρχιεπισκόπου; *nec-non archiepiscopo qui sui juris est Cypriorum, & aliis archiepiscopis .... & episcopis qui sunt sub throno archiepiscopi Cyprii.*

XXVI. NICOLAUS.

Cypri archiepiscopus fuit *Nicolaus Muzalo*, vel *Mazalus*, qui munere abdicato, Constantinopolitanum Cosmidii monasterium secessit, ubi quum 37. annos privatam vitam egisset, regiæ ejusdem urbis pontifex factus est anno 1147. Manuële Comneno Imp. καὶ ἐπὶ τριάκοντα ἑπτὰ ἔτη σχολάσας, εἶτα ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως. Vide lib. 4. Juris Græco-Rom. *de translationibus episcoporum*, pag. 295. catalogum eorumdem Patriarcharum, & Joannem Cinnamum hist. pag. 47.

XXVII. JOANNES II.

Sæculo duodecimo Cypri ecclesiæ *Joannes* *Chrysobergæ* præerat, qui tempore Lucæ Chrysobergæ Constantinopolitani Patriarchæ, Joannem Amathuntis deposuit: ejus vero sententia in urbe regia discussa, irrita censita est, quod

Balsamon testatur & refert lib. 3. Jur. Græco-Rom. p. 223. Ipse proinde est *Joannes Cypri*, Ἰωάννης Κύπρου, qui in synodo cum eodem Luca sedit, in qua Soterichus Panteugenus ob errorem de Domini sacrificio, quum Patriarcha Antiochenus electus esset, proscribi meruit anno 1156. Vide Allat. in Vind. synodi Ephesinæ.

XXVIII. SIMEON.

Græcorum insulæ Cypri incolarum ecclesiæ decimo-tertio sæculo, anno scilicet 1218. *Simeon* præerat, quo tempore Eustorgius Latinorum. Stephan. Lusin. Chorograph. Cypri fol. 1.

XXIX. GERMANUS.

Post Simeonem sedebat *Germanus Pesimander*, inque Leucosia sive Nicosia civitate, quam Guido Lusinianus regni sui caput instituerat; quum Latinis interim *Hugo* præesset, de quo suo seorsim loco dicetur. Id testantur Alexandri Papæ IV. Bullæ, quæ propter utriusque præsulis quotidiana jurgia datæ sunt, eaque inprimis quam Vincentius Riccardus ex Altempsiano codice evulgavit, cum apposito hocce titulo: Πρόλογος καὶ προδιάλεξις δι' ἣν αἰτίαν γέγονεν ὁ παρὼν ὀρδιανισμὸς κανονικῶς ἐκτεθεὶς, μέσον Λατίνων καὶ Γραικῶν ἐκκλησιῶν καὶ ἀρχιερέων, ἐπὶ Οὔγου τοῦ γένους Περσίνου (lege Περουσίνου) Ἰταλοῦ καὶ Γερμάνου τοῦ Πησιμάνδρου Γραικοῦ, ἀμφοτέρων ἀρχιεπισκόπων τῆς νήσου Κύπρου: *Prologus sive præloquium enarrans caussam propter quam dispositio canonice sancita est inter Latinorum & Græcorum ecclesias & episcopos, sub Hugone Italo, Perusini generis, & Germano Pesimandro Græco, utroque archiepiscopo insulæ Cypri.* Exstat apud Rainaldum ad annum 1260. n. 37. ejusdem Alexandri Papæ Bulla, de illa lite inter utrumque archiepiscopum. In ea fertur Hugonem nuntios suos Romam misisse, qui causam suam defenderent. Pontifex declarat à Cælestino Papa III. statutum fuisse ut Græcis præsulibus ejectis, Latinorum sedes quatuor erigerentur: subinde vero Albanensem episcopum Cardinalem Apostolicæ sedis legatum sanxisse, ut in ea insula quatuor solummodo Græci episcopi forent, ac Nicosiensi archiepiscopo Latino subditi. Ex quo Hugo inferebat, *evidenter apparere, quod metropolitanus alter præter Nicosiensem archiepiscopum in eadem insula, quæ est provincia, nec potuit, nec debuit ordinari.* Verum Alexander negotio diligentius expenso, irrevocabili decreto constituit, ut quatuor in insula Græcorum pontificum sedes essent, una in Nicosiensi diœcesi apud Solium, altera in Paphensi apud Arsinoën, tertia Famagustæ apud Carpasiam, & quarta in Nimosiensi apud Leucaras, qui se Latinorum præsulum clientes sacramento speciali profiterentur: Germanum tamen interim Græcorum archiepiscopum honore & juribus suis potiturum, quandiu in vivis superstes foret; sed cui nullus alter succederet. Quocirca quum in Lugdunensi concilio secundo *archiepiscopus Nicosiensis* anno 1274. sedisse legatur in brevi relatione concilii, atque una cum Latinis & Græcis aliis quos Patres designarant, symbolum ecclesiæ Græcæ, voce *filioque* interjecta, recitasse, hinc colligo non alium eum fuisse, nisi Germanum; qui ad illum usque annum vitam produxerit.

XXX. * * *.

XXXI. * * *.

XXXII. * * *.

Deinceps autem Germanus neminem sui ritus Græci successorem habuit ad annum usque 1570. quo Cypro insula à Turcis subacta, Venetæque Reipublicæ erepta, proprium deinceps archiepiscopum, Latino ejecto, sibi restitui à Barbaris impetrarunt. Tum *Monachus quidam* qui è Servia venerat, erogata Mohammedanis pecunia, præsulatum iniit, qui mox ab ordinatione sua, tyrannico more in Cyprios sæviens, invisus omnibus factus est. Quocirca *Monachus alter* cœnobii cujusdam præpositus, Cyprius ipse genere, Adrianopolim usque trajiciens, numerata Turcicæ aulæ ministris pecunia, per Byzantinum Patriarcham effecit, ut à Sultano archiepiscopus renuntiaretur. *Monachus* iterum *alter*, genere perinde Cyprius, apud Patriarcham denuo egit, ut ipse potius archiepiscopatu potiretur, archimandrita vero Paphensi sede contentus esset. Hæc Angelus Calepianus Ord. Præd. patria Cyprius, in narratione eorum quæ in insulæ Cypri expugnatione contigerunt, quæ gallico versa idiomate prodiit ad calcem Historiæ Cypri, quam Stephanus Lusinianus edidit anno 1604.

XXXIII ATHANASIUS.

Anno mundi 7109. Christi 1602. quo Matthæus II. Patriarcha Byzantinus evasit, insulæ Cypri archiepiscopus erat *Athanasius*, quem Matthæus communionis suæ extorrem fecit, data insulæ episcopis & clericis epistola; eo quod nempe Alexandrini Meletii Pigæ monita contemserat. Querebatur nimirum Meletius vestimenta vetera sacra ab archiepiscopo Athanasio scissa combustaque esse, novaque confecta; ad hæc Germani patriarchæ Hierosolymitani thronum ab ipso fractum, indeque sacras reliquias ablatas fuisse. Hæc Dositheus Hierosolymitanus lib. XI.

Patr. Hierosol. c. 9. §. 2. Leo Allatius lib. de quorumdam Græcorum opinationibus p. 152. ex Athanasio Imbri archiepiscopo narrat, Constantinum quemdam Resepium, qui Mohammede ejurato, nomen Christo dederat, quum vitam nullis non flagitiis turpem duceret, à communione semotum obiisse, ejusque corpus tumulatum in ecclesia sanctorum Petri & Pauli Neapolis (in Peloponneso utique) multis annis indissolutum mansisse, ab Athanasio vero posthac illo Imbri & duobus aliis metropolitis, Athanasio Cypri & Chrysantho Lacedæmonis, benedictione recitata subactum, inque pulverem mox, ut alia cadavera evanuisse.

XXXIV. Nicephorus.

Cypri Archiepiscopus erat anno 1668. *Nicephorus,* præfuitque insulæ suæ synodo, cujus adversus Calvinianorum hæresim definitiones latinè editæ sunt ad calcem lib. 2. de Perpetuitate Fidei Eucharisticæ. Hunc anno quoque 1671. mense Junio Michaël Vanslebius invisit in villa medio Nicosia lapide distante, ut ipse refert in epistola ad D. Thevenotium.

XXXV. Hilarion.

Inter viros qui sapientiæ & doctrinæ laude apud Græcos schismaticos nupero ævo claruerunt, *Hilarion Tzigalas* Cypri archiepiscopus trigesimo loco ponitur à Dositheo Hierosolymitano, qui eum, quum Hierosolymis monachus ageret, Nectario adfuisse ait librum suum *de Primatu Papæ* scribenti, & multa Latinorum Patrum loca subministrasse. Τριακοστὸς Ἱλαρίων ὁ Τζιγάλας, ὁ χρηματίσας ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου, ὃς ἱερομόναχος ἔτι ὢν, καὶ εὑρισκόμενος ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐχρημάτισε συγγράφοντι τῷ κυρίῳ Νεκταρίῳ κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ Πάπα ἑρμηνεὺς χρήσεων πολλῶν δυτικῶν πατέρων. Addit eum quum de Paschatis solennitate certo die celebranda scriberet, Constantinopoli obiisse, ὃν Τζιγάλαν συγγράφοντα ὑπὲρ τῆς τοῦ Πάσχα ἀπλανοῦς ἑορτῆς ἐκώλυσεν ὁ θάνατος. Idem acta synodi insulæ Cypri à qua Calvinianorum errores anno 1668. confixi sunt, ex authentico codice transcripsit, patribusque Capucinis in Galliam mittenda tradidit. Vide tom. 2. de Perpet. Fidei Euchar. ubi se *sanctæ sedis œcumenicæ Cypri SS. episcopum* dicit, *ejusque sedis magnum theologum, atque Orientalis ecclesiæ generalem doctorem.*

Ricalto Anglo, in libro quem patrio suo idiomate edidit, *de statu præsenti Ecclesiæ Græcæ*, *Hilarius Cicala* anno 1678. Leucosiæ sedere dicitur, quum ante quatuor annos episcopatum jam capessivisset: ipse idem procul dubio fuit, qui Hilarion dicitur Dositheo Hierosolymitano.

XXXVI. Silvester.

Sedebat anno 1721. *Silvester* novæ Justinianæ & totius Cypri insulæ archiepiscopus. ὁ τῆς νέας Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Κύπρου Σίλβεστρος.

II. ECCLESIA CITII.

CITIUM Κίτιον Cypri insulæ civitas est sat antiqua, quam à Zenonis Stoïcorum principis natalibus Strabo commendat. Ejus etiam meminere Plinius, Ptolemæus & alii, inprimis vero Josephus lib. 1. Antiquitatum cap. 7. quam à Cethim uno è posteris Sem conditam censet; cui tamen vix assentior, quando mihi Cypri incolæ Phœnicum sive Chananæorum colonos fuisse admodum verisimile est.

EPISCOPI CITII.

I. Lazarus.

IN Kalendario Æthiopum Habessinorum die 22. Maii memoria legitur *sancti Lazari episcopi* Cypri, qui secunda vice mortuus est, inquiunt, postquam nempe à Domino à mortuis fuerat excitatus. In Menologiis Græcorum ad diem 17. Octobris Citii episcopus fuisse dicitur, ejusque corpus Constantinopolim translatum est anno 890. Habessinorum, qui hoc à Cophtis Ægypti acceperunt, cum Menæis Græcorum consensus nonnullam veri speciem huic Cypriorum traditioni præbet.

II. Mnemius.

Ex indice Patrum concilii Constantinopolitani generalis prioris, illi de insula Cypro interfuit *Mnemius Citiensis.*

III. Tychon.

In sexta quoque synodo generali anno 682. sedit *Tychon episcopus civitatis Citii insulæ Cypri*, Τύχων ἐπίσκοπος τοῦ Κιτίου τῆς Κυπρίων νήσου. Hic cum Theodoro Trimithuntis, qui archiepiscopi sui vices in concilio gerebat, & Stratonico Solorum act. 14. sermonem S. Athanasii Alexandrini in hæc Domini verba: *Nunc anima mea turbata est,* patribus obtulit,

obtulit, quo duæ in Christo operationes & voluntates asserebantur.

IV. THEODORUS.

Septimæ quoque synodo generali adfuit & subscripsit, Θεόδωρος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κιτίου, *Theodorus indignus episcopus Citii.* Theodorum hunc Citii episcopum act. 4. ejusdem concilii Constantinus Constantiæ archiepiscopus testem appellavit miraculi quod in ejus urbe Deus sacræ imaginis causa operatus erat. *Alius homo*, inquit, *in civitate Citio, festivitate S. Dei genitricis, die scilicet decimo quinto mensis Augusti, ingressus est in tem-* A *plum ut adornaret illud velis: & assumpto clavo fixit eum in pariete, in ipsa fronte imaginis S. Petri. Quum ergo funem ligasset & explicuisset velum, eadem hora dolor apprehendit eum in capite & fronte intolerabilis: & mansit duobus diebus solemnitatis jacens & cruciatus patiens. Quo comperto episcopus Citii eum redarguit, jussitque pergere & educere clavum ex imagine. Qui pergens, & hoc gerens quum educeret clavum, alleviatus est dolor. Interrogetur igitur & hic episcopus: adest enim. Interrogatus ergo episcopus Citii, cum juramento firmavit coram synodo hæc sic se habere*, ἐρωτηθεὶς οὖν ὁ ἐπίσκοπος Κιτίου, μεθ' ὅρκου κατέθετο ταῦτα οὕτως ἔχειν, ἐπὶ συνόδου.

III. ECCLESIA CURII.

CURIUM Cypri civitas est Ptolemæo, ut & Straboni, qui post promontorium quod Κουρίας, *Curias* dicitur, Curium urbem positam ait: unde ipsa quoque Plinio *Curias* vocatur. Strabone vero teste illius conditores Argivi fuerunt, atque initium erat navigationis occiduæ, ut-pote versus Occidentalem existens insulæ partem illam quæ Meridionalem quoque spectat. Recentiori ævo *Piscopia* nominatur.

EPISCOPI CURII.

I. THEODOTUS *Martyr.*

SUb Licinio Imp. Sabinio Cypri præfecto, *Theodotus* Curii episcopus martyrio functus est. Quod quidem Menologium Græcorum vulgo recitat die 2. Martii. Quanquam in vetustiore Sirleti quod Henricus Canisius to. 2. Antiq. lect. edidit, ejus memoria assignatur diei 6. Maii. Fertur vero nervis fuisse verberatus, deinde suspensus laniatusque, lecto ferreo accenso impositus, demumque in carcerem reductus. Verum sedata, Constantino Magno Imp. tempestate, post biennium migravit ad Dominum. C

II. ZENO.

Ephesinæ sanctæ synodo generali aderat *Zeno episcopus Curii civitatis Cypri*, Ζήνων ἐπίσκοπος πόλεως Κουρίου τῆς Κύπρου νήσου, una cum archiepiscopo suo Rhegino, quicum act. 7. insulam suam ab Antiochenæ sedis ordinatione liberam esse monstravit.

III. MICHAEL.

Ad calcem Colbertini codicis 363. qui B S. Joannis Chrysostomi in Genesim homilias repræsentat, exaratus additur jussu *Michaëlis episcopi Curii.* Quam quidem inscriptionem doctissimus D. Bernardus de Montfaucon pag. 50. Palæographiæ retulit: Κύριε βοήθει τῷ δούλῳ σου Μιχαὴλ ἐπισκόπου Κουρίου, Ἀμήν, Ἀμήν. *Domine auxiliare servo tuo Michaëli episcopo Curii, Amen, Amen.* Versus sequuntur duodecim, qui amanuensem *Paulum* nominatum produnt, quoque demum anno absolutus codex fuit.

Τί δὲ νῦν πέλει Ἰνδικτος ἡ παροῦσα;
ΙΔ'. ἔτος δὲ ἐστὶν ͵ϛ φ ν θ'.
Μίμνησκε ἡμῶν τοῦ ταπεινοῦ καὶ ξένου.

Quænam porro est Indictio præsens?
XIV. annus vero 6559.
Memento mei humilis & peregrini.

Vivebant igitur Michaël & Paulus anno Christi 1051.

IV. COSMAS.

Circa annum 1678. Curii episcopus sedebat *Cosmas*, Ricalto equite Anglo teste, libro *de statu præsenti ecclesiæ Græcæ.*

IV. ECCLESIA TAMASSI.

IN S. Barnabæ Apostoli actis quæ Joannis Marci nomen, perperam licet, proferunt, & in vita S. Auxibii Solensis, fertur Barnabam quum secunda vice in insulam appulisset, Citio egressum, Tamassum venisse, ubi Heracleonem, quem S. Paulus mutato nomine, Heraclidem antea vocaverat, episcopum Cypriis instituisse, assignata ei ecclesia in specu, quæ haud ab urbe procul distabat. χειροτονήσαντες αὐτὸν ἐπίσκοπον τῇ Κύπρῳ, καὶ ἐκκλησίαν ἐπιστηρίσαντες ἐν σπηλαίῳ ἐν Ταμασσῷ. Hinc est, ut apparet, quod Heraclides in vita S. Auxibii *Tamassi*

ECCLESIA TAMASSI. *archiepiscopus* appellatur, ad quem post S. Barnabæ obitum Epaphram, Tychicum & alios miserit, quos episcopos per insulam crearet. Atqui Tamassus quam Plinius *Tamascum* dicit, æris metallis celebris erat, ideoque *æs*, Græce Κύπρον, esse dictum fertur. Æris metalla, ait Strabo, apud Tamassum abundant, in quibus vitreolum & rubigo æris nascuntur, ad medicinæ usum idonea. Ptolemæo autem, urbs est in insulæ mediterraneo posita, ac Stephano Lusiniano teste hodieque superest oppidum *Tamasso* dictum.

EPISCOPI TAMASSI.

I. Heraclides.

Tamassi episcopum à S. Barnaba *Heraclidem* fuisse constitutum ex actis ejusdem S. Barnabæ & S. Auxibii diximus. Unde in Menologio Græcorum die Septembris 27. *Natalis legitur Beatorum Heraclidis episcopi Tamassi Cypri & sanctarum Sophiæ & Irenes,* quo significatur Heraclidem una cum illis martyrem obiisse. Cæterum illum subinde Salaminem migrasse ex iisdem S. Barnabæ actis monuimus.

II. Miro.

Ex Stephano Lusiniano in historia insulæ Cypri fol. 59. Heraclio sive Heraclidi Tamassi episcopo suffectus, ab ipso utique, fuit *Miro,* qui martyrio quoque functus est. Ejus A porro natalis solemnitatem mense Septembri à Cypriis agi solitam ait, ipso die quo Heraclidis, adeoque 27. illius mensis.

III. Tychon.

Concilio Constantinopolitano generali primo interfuisse legitur in indice *Tychon Tamasensis.*

IV. Epaphroditus.

B In concilio Chalcedonensi sedit *Epaphroditus Tamassi episcopus, vices quoque gerens Didymi Lapithi,* Ἐπαφροδίτου Ταμασοῦ, ἐπέχοντος τόπον καὶ Διδύμου ἐπισκόπου Λαπίθου. Sed & act. 6. subscripsit pro Olympio Constantiensi archiepiscopo, & episcopis aliis sub ipso constitutis.

V.

ECCLESIA PAPHI.

Paphus, vulgo etiam *Paphos* notissima veteribus civitas fuit, ipsa vero duplex, *Palæpaphos* scilicet profano Veneris cultu celebris olim, & Paphus recentior altera, Strabone teste ad Australe littus maris posita, sexaginta stadiis à priore distans. Unam vero ac novam dumtaxat ecclesiæ Cypri monumenta norunt, ad quam Paulus Apostolus, insula peragrata, quum tandem venisset, Sergium Paulum proconsulem, virum prudentem, quem Elymas magus, alias Barjesu, dementabat, Christi discipulis aggregavit. Urbs ista indigenis hodie *Baffo* dicitur.

EPISCOPI PAPHI.

I. Epaphras.

Sanctissimus Apostoli Pauli discipulus *Epaphras,* cujus in epistola ad Colossenses bis meminit, nec-non in ea quam Philemoni scripsit, quemque Martyrologium Romanum ad diem 19. Julii Colossis episcopum assignat, in actis SS. Barnabæ & Auxibii Paphi ab Heraclide, ejusdem Apostoli jussu episcopus consecratus fertur. De quo fides sit penes actorum illorum auctores.

II. Titus.

Stephanus Lusinianus in historia regni Cypri p. 48. ex Cypriorum monumentis *Titum* quemdam una cum Sergio Paulo Christo nomen dedisse, atque ab Apostolo Paulo diaconum ordinatum, demum Paphensem episcopum constitutum refert.

III. Cyrillus.

In Latino Nicænorum Patrum indice, de insula Cypro primus censetur *Cyrillus Pa-* C *phensis;* quem alibi *Cyriacum* nominatum reperio, ac tum in panopliis adversus hæreticos Græcis, tum apud Leontium ad calcem libri contra Nestorium & Eutychem, ubi testimonium legitur Τοῦ ἁγίου Κυριακοῦ ἐπισκόπου Πάφου καὶ ὁμολογητοῦ, ἐκ τοῦ εἰς τὰ Θεοφάνια λόγου· εἷς δὲ καὶ οὗτος τῶν ἐν Νικαίᾳ. *S. Cyriaci episcopi Paphi & confessoris, ex sermone in Theophania. Unus & ipse Patrum Nicæni concilii.* Quam etiam ejusdem excerpti orationis illius inscriptionem habet Nicephorus CP. suis in Antirrheticis adversus Iconomachos.

D

IV. Julius.

In simili indice Patrum concilii Constantinopolitani generalis prioris legitur *Julius Paphensis* inter episcopos Cypri.

V. Theodorus.

Vitam S. Spiridionis Trimithuntis in Cypro episcopi scripsit *Theodorus Paphensis episcopus,* Leon. Allat. teste lib. *de Simeonibus,* pag. 89. nec-non Lambecio, qui eam in Cæsarea

Bibliotheca asservari auctor est, lib. 8. Bibl. Cæsar. cod. 29. A

VI. SAPRICIUS.

Ephesinæ synodo generali primæ aderat *Sapricius Paphi Cypri episcopus,* καὶ Σαπρίκιος Πάφου τῆς Κύπρου. Cujus nomen è subscriptionibus Græcis excidit, reperitur vero in Latinis synodi Chalcedonensis, cujus act. 1. Ephesinæ primæ, ut & secundæ gesta relecta sunt: *Sapricius episcopus Paphi Cypri insulæ subscripsi.*

VII. MATTHÆUS.

Anno 1340. Paphensi ecclesiæ Græcæ, *Matthæus de Larsino* præerat; quo nempe synodo Heliæ archiepiscopi Latini ritus Nicosiensis interfuit.

VIII. * * *

In postrema obsidione Nicosiensi, qua ea urbs expugnata à Turcis fuit, periit cum multis aliis *episcopus Græci generis Paphensis:* quod quidem refert Angelus Calepianus. Cujus narratio de urbis hujus excidio, Gallico idiomate exstat in fine historiæ regni Cypri, quam Stephanus Lusinianus Parisiensibus typis excudit anno 1604.

IX. * * *

Post captam ab Othomanis Cyprum, *Archimandrita cœnobii cujusdam,* genere Cyprius, qui insulæ supremum præsulatum ab aulæ Turcicæ ministris obtinuerat, eo subinde ab iisdem cedere compulsus, Paphensi sede donatus est: quod rursum Calepianus tradit in narratione de obsidione Famagustæ, apud Stephanum Lusinianum.

X. MACARIUS.

B In excerptis actorum synodi Cypri, in qua de Calvinianorum & Lutheranorum erroribus Nicephoro archiepiscopo præside anno 1668. actum fuit, huic adfuisse legitur *Macarius metropolita Paphi.* Quo autem jure ille metropolitæ titulum sibi vindicarit, hactenus non assequor.

XI. LEONTIUS.

Eques Ricaltus Anglus, in libro quem patria sua dialecto edidit *de statu præsenti ecclesiæ Græcæ,* testatur, anno 1678. quo in Cypro ipse insula versabatur, Paphensi ecclesiæ præfuisse episcopum cui *Leontio* nomen esset.

VI. ECCLESIA NEAPOLIS.

NEAPOLIM Cypri veterum Geographorum nullus habet, neque notitiæ, sed acta S. Barnabæ & S. Auxibii, aliaque nonnulla ecclesiæ hujus insulæ monumenta. Stephano Lusiniano *Neapolis* ista eadem est ac quæ Amathunte vastata, *Lemissus nova, Nemessus-ve* dicta est, quin etiam *Nemosia,* quum Amathus Lemissus antiqua vocaretur. Hanc ait ad Australe littus maris positam esse, in solo totius insulæ saluberrimo, à promontorio Curia novem passuum millibus distantem, Curio autem urbe sex millibus, totidemque ab Amathunte veteri. Neapolim itaque sive Lemissum aut Nemosiam novam Amathuntis sedes episcopalis translata fuit, quum jam olim Neapolis ecclesia Amathuntinæ conjuncta esset.

EPISCOPI NEAPOLIS.

I. TYCHICUS I.

NEAPOLIS in Cypro *Tychicum,* ut *Epaphram* Paphi episcopum Paulo mandante, ab Heraclide insulæ archiepiscopo ordinatum fuisse legimus in Actis SS. Barnabæ & Auxibii. *Epaphram,* aiunt, *& Tychicum, aliosque nonnullos in Cyprum ad Heraclidem insulæ archiepiscopum misit, ei scribens, ut Epaphram Paphi, Tychicum Neapoli episcopum institueret.*

II. TYCHICUS II.

Ex Stephano Lusiniano Neapolis Cypri episcopus fuit *Tychicus* alter, qui tempore sancti Joannis Παντελεήμονος, *Eleemosynarii* Alexandrini Patriarchæ claruit, vir sanctissimus, nullaque non laude dignus, cujus successor Leontius fuit, de quo mox dicendum erit. Tunc vero temporis Neapolitanus præ- C sul Lescaræ sedebat, in opulentissimo populosoque insulæ oppido.

III. LEONTIUS.

Ejusdem urbis episcopus *Leontius* fuit, vitarum S. Joannis Eleemosynarii & S. Symeonis Sali sive Simplicis scriptor, qui & alia edidit volumina, in quorum titulis *Neapolis Cypri episcopus* dicitur, Λεοντίου Νεαπόλεως τῆς Κύπρου. In appendice ad lib. 1. sancti Joannis Damasceni *de Imaginibus,* quin etiam D actione 4. septimæ synodi excerpta habentur librorum quæ scripsit contra Judæos. Λεοντίου ἐπισκόπου Νεαπόλεως τῆς Κύπρου, ἐκ τοῦ πέμπτου λόγου ὑπὲρ τῆς Χριστιανῶν ἀπολογίας κατὰ Ἰουδαίων, καὶ περὶ εἰκόνων τῶν ἁγίων. *Leontii episcopi Neapolis Cypri, ex quinto sermone pro Christianorum defensione, ac de imaginibus sanctorum.* Quod excerptum, amplum prorsus, postquam coram

ECCLESIA NEAPOLIS.

patribus lectum fuit, Constantinus Constantiensis dixit: *Hic qui lectus est Pater, in una urbium Cypri decore sacratissimo claruit; laudativas orationes multas festivosque sermones ejus habemus, cum quibus est etiam sermo ejus in Transfigurationem Domini. Conscripsit & vitam sancti Joannis Eleemonis id est misericordis, quin & sancti Symeonis Simplicis, & alia quædam: atque in omnibus sermonibus suis orthodoxus cernitur.* ἤκμαζε δὲ ἐπὶ τοὺς χρόνους Μαυρικίου τοῦ βασιλέως. *Claruit autem temporibus Mauricii Imp.*

IV. Clemens.

Ex actis synodi Nicosiensis, quæ Helia archiepiscopo præside anno 1340. celebrata est, in ea sedebat *Clemens de Lescara episcopus Græcus Nimociensis.*

V. ***

Ex Stephano rursum Lusiniano fol. 13. hist. regni Cypri Nemosiensem sedem Græci ritus episcopus tenuit, de Flengiorum genere natus, qui ad 125. annos vitam produxit.

VI. ***

Obsessa, captaque ab Othomanis Leucosia sive Nicosia, anno 1570. servituti mancipatus est *Nemosiensis episcopus Græcus*, Angelo Calepiano teste, in relatione obsidionis hujus.

VII. ***

Huic Turcarum facto mancipio suffectus fuit *Archimandrita monasterii Cuzuventi*, quem Turcæ in servitutem prius adductum libertate donarant. Ex eodem Angelo Calepiano.

VII. ECCLESIA AMATHUNTIS.

ANtiquissima Cypri civitas fuit Amathus, ad Australe maris littus, à qua insula olim *Amathusia* vocitabatur, Veneris & Adonidis falsorum numinum sacris famosa, fodinis quoque æris celebris, quarum causa, imo & aquarum calidarum scaturigine, quæ curandis morbis aptissimæ sunt, aiunt *Amathus* nomen illi inditum fuisse. Plane vox Hebræa, Chananæa-ve aut Phœnicia חמה æstum & calorem significat. Quando Scyllacis ævo, Amathuntis incolæ indigenæ erant, sive ex primis insulæ habitatoribus progeniti, Ἀμαθοῦς αὐτόχθονές εἰσιν, hinc argumentum sumo illos Phœnices fuisse, non ex alio genere propagatos. Atqui Amathus quæ sequiori ævo *Lemissus* vocabatur, civitas stetit ad annum usque Domini 1190. quo à Richardo rege Angliæ Isaacio Comneno insulæ despotæ erepta, vastataque & solo æquata est, ejusque sedes episcopalis Neapolim translata, quæ deinceps, ut superius dictum est, *Lemissus* parva nuncupata fuit.

EPISCOPI AMATHUNTIS.

I. Mnemonius.

II. Tychon.

SAnctissimi Amathuntis ecclesiæ episcopi *Mnemonii* mentio fit in Græcorum Menologio die 16. Junii, quo commemoratio recolitur *sancti Tychonis*, successoris ejus, quem ab ipso diaconum ordinatum ferunt, παρὰ Μνημονίου τοῦ ἁγιωτάτου ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος χειροτονηθῆναι διάκονος. *Tychonem*, Mnemonio defuncto à sancto Epiphanio in episcopum quoque Amathuntis promotum tradunt, ἐκείνου δὲ τὸν βίον ἀπολιπόντος, αὐτὸς εἰς τὸν τῆς ἐπισκοπῆς ἀνάγεται θρόνον παρὰ τοῦ μεγάλου Ἐπιφανίου. Hunc porro Θαυματουργὸν, id est *mirabilium effectorem* appellant, velut etiam Leontius Neapolis Cypri episcopus in vita sancti Joannis Eleemosynarii. Ejus gestorum compendium Maximus Cythæreus scripsit in Anthologio suo Græco, quod Arcudius Romanis typis editum Clementi Papæ VIII. nuncupavit. Stephanus vero Lusinianus solemnem ejus memoriam mense Januario apud Cyprios recoli testatur.

TYCHON.

III. Heliodorus.

* Act. 6. concilii Chalcedonensis *Heliodorus episcopus civitatis Amathuntis per Soterem Theodosianæ episcopum* subscriptus legitur, Ἡλιόδωρος ἐπίσκοπος πόλεως Ἀμαθοῦντος διὰ Σωτῆρος ἐπισκόπου Θεοδοσιανῆς. Nimirum initio actorum hujus concilii Soter Theodosianæ locum illius tenuisse fertur, ἐπέχοντος τὸν τόπον καὶ Ἡλιοδώρου ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος.

IV. Alexander.

Septimæ synodo generali interfuit & subscripsit post episcopos alios Cypri *Alexander episcopus Amathuntis*, Ἀλέξανδρος ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος.

V. Joannes.

Manuële Comneno Imp. *Joannes Amathuntis episcopus*, qui injuste se à Joanne archiepiscopo Cypri destitutum sentiebat, Constantinopolim venit, ut sua causa coram Principe disceptaretur. Tum Luca Patriarcha ejusque synodo vocatis, archiepiscopi sententia rescissa est, quippe quæ etiam non coacta,

ut res postulabat, Cypriorum ecclesiæ universa synodo, sed undecim dumtaxat episcopis lata esset. Duodecim quippe episcopi accersendi erant, quibus archiepiscopus suus præesset. Aderant quidem in urbe Regia qui Joannis archiepiscopi judicium tuerentur; sed causa ceciderunt, quod illud alioqui temere latum esset. Hæc lib. 2. Jur. Græco-Rom. p. 223. quæ fusius narrantur à Balsamone ad canonem XII. Carthaginensem. *Quum autem*, ait, *Joannes ille Amathuntis episcopus à Cypri archiepiscopo Domino Joanne fuisset depositus, & depositionis decretum pro tribunali imperatorio lectum esset, quoniam præsentibus undecim dumtaxat episcopis, depositionem archiepiscopus fecerat, statuit sanctissimus Patriarcha Dominus Lucas cum præsente synodo, quin & assistens Senatus, esse invalidam & nullius momenti depositionem, tum eo quod non vocata fuerit universa Cypriorum ecclesiæ synodus, aut certe maxima pars, quum magna ejus esset cogendæ facultas, tum quod archiepiscopus non ultra undecim episcopos accersivisset, sed una cum illis esset connumeratus: tum præterea allegavit & vigesimum canonem istius synodi, & decimum-quartum.*

A

VI. GERMANUS.

Leo Allatius libro de synodo Photiana pag. 506. *Germanum Amathuntis* episcopum, summum in Cypro Græcorum antistitem forsan esse factum scribit, qui synodum sui ritus episcoporum habuerit, in quo septenarium Sacramentorum numerum enuntiavit, unaque modum eorum administrandorum ex veterum conciliorum atque Patrum libris. Quæ synodi illius acta, aut eorum particulas saltem utinam vir pereruditus nobis, ut B sexcenta alia solebat, erogasset. Verum Germanus iste alius fuisse non videtur à Germano Pesimandro Cypri archiepiscopo, cujus tempore Amathus civitas amplius non stabat, nec Amathuntis episcopi ulli erant nisi qui Neapolis.

VII. GERASIMUS.

Anno 1668. in synodo episcoporum Cypri, quæ Calvinianorum errores Nicephoro Archiepiscopo præside proscripsit, sedebat Nemosi episcopus *Gerasimus*. Item *episcopus Nemosi Dominus Gerasimus*. Perpet. Fid. de Euchar. to. 2. p. 73. Appendicis.

VIII. ECCLESIA ARSINOES.

CYPRI insulæ civitas una dumtaxat Arsinoë dicta indicatur à Ptolemæo. Duas tamen nobis Strabo suppeditat, utramque maritimam, quarum una in Meridionali littore Salaminem inter & Citium posita erat, ab Arsinoë Ptolemæi Lagi, Ægypti regis uxore condita; altera in Septemtrionali inter Acamantem & Solos, cujus priscum nomen *Marium* fuit: quam tamen Plinius ævo suo non stetisse innuit, ubi insulæ numeratis oppidis, subjungit, fuisse & ibi *Cinyriam, Marium, & Idalium*. Verum eo in loco ubi Marium exstructum erat oppidum sat amplum fuit, multiplici frugum genere & aquis abundans quod *Lescaram* nominant, in quo Lemissi episcopus moratur. Fuisse ferunt Arsinoën tertiam, sed mediterraneam; imo & quartam ad Ammochostum promontorium, ubi *Famagusta* superest. Verum de prima prorsus mihi sermo est, quæ in notitiis censetur, illaque ipsa prorsus est, quæ à vicino promontorio Ἀμμοχώστῳ, *Ammochosto* posteriori ævo *Famagusta* nominata est.

EPISCOPI ARSINOES.

C

I. PROSECHIUS.

ARSINOES Cypri ecclesiæ *Prosechius* præerat tempore synodi Chalcedonensis, in qua vices ejus supplevit Soter Theodosianæ episcopus, ut legitur initio act. 1. Σωτῆρος Θεοδοσιανῆς ἐπέχοντος τὸν τόπον, καὶ Ἡλιοδώρου ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος, καὶ Προσεχίου ἐπισκόπου Ἀρσινόης. Act. autem 6. subscriptus ipse legitur *Prosechius episcopus Arsinoës*, Προσέχιος ἐπίσκοπος Ἀρσινόης. Quanquam in Latina translatione iterum fertur, *Prosechius episcopus Arsinoës definiens subscripsi per Soterem episcopum Theodosianæ.*

II. MICHAEL.

Anno 1340. synodo Heliæ archiepiscopi Nicosiensis cum Græcis aliis præsulibus aderat *Michaël* de Carpasio episcopus Græci ritus Famagustanus.

III. * * *.

Post captam à Turcis Insulam Cyprum anno 1571. *Monachus* Cretensis Famagustanam sedem obtinuit. Angel. Calepian. relat. expugnat. Famag.

IX. ECCLESIA LAPITHI.

Lapithus, Λάπηθος, quæ apud Strabonem *Lapathus*, Λάπαθος, ſcribitur, quin & Ptolemæo atque Plinio Λάπηθος, *Lapethus*, ad maris Septemtrionalem oram, medio illo latere poſita fuit, portum habens & navigia, καὶ ὕφορμον ἔχουσα καὶ νεώρια, ait itidem Strabo, juxta Lapithi fluminis oſtia. Oppidum hodie populoſum eſt in feraciſſimo ſolo, optimiſque fructibus & frugibus fecundo. Sedes fuit epiſcopalis, cujus eſt in notitiis mentio.

EPISCOPI LAPITHI.

I. Didymus.

Actione I. concilii Calcedonenſis, *Didymi epiſcopi Lapithi* locum ſupplevit Epaphroditus Tamaſſi, Ἐπαφροδίτου ἐπέχοντος τὸν τόπον Διδύμου ἐπισκόπου Λαπήθου. Quocirca act. 6. A ad hunc quidem modum ſubſcriptus in Græco contextu legitur, Δίδυμος ἐπίσκοπος Λαπήθου; in Latina vero tranſlatione, *Didymus epiſcopus Lapithi definiens ſubſcripſi per Epaphroditum epiſcopum Tamaſſi.*

X. ECCLESIA CARPASIÆ.

Carpasiam inſulæ Cypri maritimam civitatem novit Strabo, in littore Septemtrionali conditam, circa Sarpedonem promontorium. Subdit: *Iſthmi tranſitus ex Carpaſia eſt ſtadiorum triginta verſus inſulas Carpaſias; poſtea eſt mons & promontorium. Carpaſium* neutro nomine dicit Plinius, ut & notitiarum conditores. Promontorium illud cujus Strabo meminit, S. Andreæ vulgo vocatur: urbſque Carpaſia ibi condita erat, ubi nunc Jaffæ portus.

EPISCOPI CARPASIÆ.

I. Philo.

Carpasiæ vel Carpaſii epiſcopum ſanctus Epiphanius Conſtantienſis Archiepiſcopus, divini numinis inſtinctu monitus, ordinavit *Philonem*, hominem vitæ ſanctimonia inſignem, ἀπὸ ἀποκαλύψεως Θεοῦ χειροτονεῖ ἐπίσκοπον, ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς πόλεως καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Καρπασίου Φίλωνα. Huic ſubinde Romam proficiſcens Conſtantienſem eccleſiam commendavit, in qua Philo, ſi opus eſſet, clericos ordinare non dubitaret. Quæ Polybius Rhinocurorum narrat in vita ejuſdem S. Epiphanii n. 49. Philonis epiſcopi Carpaſii exſtat commentarius in Canticum Canticorum, cujus Latina tranſlatio circumfertur à Græco codice admodum diſcrepans. Genuinum ejus exemplar Cl. Bigotius in ſua Bibliotheca ſervabat, quod Græcè Latineque à ſe prope- B diem typis edendum Caſimirus Oudin in ſuo ad Labbeanam Bibliothecam ſupplemento ſpem nobis fecerat.

II. Hermolaus.

In ſubſcriptionibus Chalcedonenſis ſynodi, Olympius Conſtantienſis pro ſe ſuiſque ſubſcribens, *Hermolaum civitatis Carteriopolis* nominaſſe legitur, Ἑρμολάου πόλεως Καρτερίου πόλεως, corrupte prorſus. Quamobrem cum Philippo Labbeo emendandum puto Καρπασίου πόλεως, *civitatis Carpaſii*. Sed totus iſte C actorum concilii locus depravatus omnino eſt, neque Baluzius ullum vel Latinum codicem indicat, cujus auctoritate reſtituatur. Enim vero neque *Carteriopolis* urbs ulla fuit in Cypro inſula, nec ulla *Tiberiopolis*, ſed neque certius eſt *Nicopoleonis* Νικοπολέων, quod ſequitur epiſcopi nomen.

XI. ECCLESIA CHYTRI.

Quæ Χύθρος, *Chytrus* Ptolemæo, aliiſque & Κύθρος, Plinio *Chythys* dicitur, urbs in mediterraneis ſupra Citium poſita, cujus eſt in notitiis mentio. Stephano Luſiniano *Cythera* nominatur, ad mare Auſtrale ſita, Papho parum diſtans, hodie vicus amplus eſt, frumento, goſſipio & ſaccaro diteſcens.

EPISCOPI CHYTRI.

I. Pappus.

De *Pappo* epiſcopo Chytri hæc habentur in vita S. Epiphanii: ἀνὴρ ὅσιος Πάππος ἐν πόλει D οἰκτρᾷ, Κυθρέα καλουμένῃ, *in miſerabili civitate quæ Cythria vocatur, quæ vigeſimo quinto lapide Conſtantia diſtat, vir ſanctus Pappus ordinatus epiſcopus fuit.* Quem quinquaginta & octo

annos episcopatum gessisse aiebant, τοῦτον ἔλεγον ἔχειν ἐν τῇ ἐπισκοπῇ πεντήκοντα ὀκτὼ ἐνιαυτούς. Sed & martyrio aliquando fungi dignus habitus est, multaque pro recta Dei filii confessione passus, dimissus demum fuit. Pappum cum Gelasio Salaminensi ferebant comprehensum, ut ambo martyres fierent, utique sub Licinio aut Maximino, nisi sub Constantio Constantini filio Arianorum hæresis patrono, quo imperante sanctissimi multi præsules filii Dei veræ Deitatis defensores tot modis sunt exagitati, ut à priscis martyribus nihil prorsus discrepaverint.

II. Photinus.

In Chalcedonensi synodo, *Photini Chytrorum* Cypri locum tenebat Dionysius diaconus ipsius, Διονυσίου διακόνου ἐπέχοντος τὸν τόπον Φωτεινοῦ ἐπισκόπου Χύτρων. Qui Dionysius in Latinis exemplaribus pro illo subscripsisse fertur, quum in Græcis nudum appareat *Photini epi-*

A *scopi Chytrorum* nomen, ac si præsens ipse adfuisset, Φωτεινὸς ἐπίσκοπος Χύτρου.

III. Spyridon.

Inter septimæ synodi Patres sedit & subscripsit cum aliis insulæ Cypri præsulibus, *Spyridon indignus episcopus Cythrorum*, Σπυρίδων ἀνάξιος ἐπίσκοπος Κύθρων, qui act. 4. & 7. dicitur *episcopus veteris Cythrorum civitatis*, παλαιᾶς Κύτρων, imo παλαιᾶς, ἤτοι Κύτρων, *Veteris, sive Cythrorum*. Quod innuere videtur, B Cythrum Palæpapho sive veteri Papho junctam fuisse, quæ nempe vetus Paphos cultui olim addicta fuit Veneris, quæ *Cythærea* cognominabatur.

IV. Germanus.

In octava synodo sedit & subscripsit *Germanus episcopus Cythri*, nisi forte pro *Cythri* legatur *Citri*, quando Citrus civitas quoque episcopalis est in Illyrico.

XII. ECCLESIA TRIMITHUNTIS.

Cypri insulæ mediterranea civitas est *Trimithus* Ptolemæo, in planitie posita, quam Strabo Pliniusque videntur ignorasse, sat tamen ampla & populosa fuit dum staret, quemadmodum ex ruderibus ejus explorare licet. Hanc vero Richardus Angliæ rex anno 1190. à fundamentis totam evertit, soloque æquavit. Inter Cypri urbes censetur in notitia Hieroclis & veteri Græca, velut & in aliis ecclesiæ monumentis. Locus in quo olim posita fuit, hodieque *Tremithuga* dicitur, Stephano Lusiniano teste, distatque Leucosia octodecim passuum millibus.

EPISCOPI TRIMITHUNTIS.

I. Spyridon.

C

In Latino Nicænorum Patrum indice non censetur *Spyridon Trimithuntis episcopus*, quem tamen sanctissimo illi concilio interfuisse certissimis aliis testimoniis constat, ut puta Socratis lib. 1. hist. eccl. c. 12. Ruffini lib. item 1. hist. cap. 8. Sozomenus lib. quoque 1. cap. XI. omnesque tradunt eum virum quidem agrestem fuisse, rei pecuariæ addictum, & uxoratum, sed vitæ sanctimonia præstantissimum, de quo nonnulla scriptores illi narrant, quibus sincera ejus & recta fides D maxime commendatur, sed quæ, ut-pote nemini non comperta, nihil hic interest recitare. Synodo Sardicensi una cum aliis Cypri præsulibus post Triphyllium *Spyridon* Σπυρίδων subscriptus legitur apud Athanasium. Cæterum Triphyllium Ledrorum ejus quondam diaconum & discipulum fuisse suo infra loco dicemus.

II. Theopompus.

Similis index Constantinopolitanæ synodi generalis prioris Patrum, inter Cypri episcopos habet, *Theopompum Tremithesium*, pro *Trimithuntinum*.

III. Arcadius.

IV. Nestor.

Incerta nobis ætas est duorum Trimithuntis Cypri episcoporum *Arcadii & Nestoris*, quorum solemnis memoria est Menæis Græcorum die 14. Febr. Μνήμη τῶν ἁγίων Ἀρκαδίου καὶ Νέστορος ἐπισκόπων Τριμυθοῦντος. Nestorem sexcentis miraculis illustrem fuisse tradit Lusinianus, ejusque natalem à Cypriis mense Martio recoli solitum.

V. Theodorus.

Præcipuorum sextæ synodi generalis Patrum unus fuit *Theodorus episcopus Trimithuntis*, locum tenens archiepiscopi sui Epiphanii II. ab actione 14. ac deinceps, quum nempe post inchoatam synodi celebrationem advenisset. Θεοδώρου ἐπισκόπου πόλεως Τριμιθούντων, ἐπέχοντος καὶ τὸν τόπον Ἐπιφανίου τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Κύπρου. Eadem act. 14. Patribus significavit se suosque de insula Cypro socios antistites complura attulisse SS. Patrum testimonia, quibus duæ in Christo voluntates operationesque vindicarentur, quæ continuo coram concilio lecta sunt. Ipse

ECCLESIA TRIMITHUNTIS.

utique est Theodorus Trimithuntis qui scripsit περὶ τῦ βίυ καὶ ἐξορίας ἢ θλίψεων τῦ μακαριωτάτυ ἀρχιεπισκόπου Κωνσαντινυπόλεως Ιωάννυ τῦ Χρυσοσόμου, *de vita, exilioque & afflictionibus beatissimi archiepiscopi Constantinopolis Joannis Chrysostomi.* Habetur in Cod. Regio 1833. sæculi, ut apparet, decimi.

A

VI. GEORGIUS.

In Nicæno concilio secundo, sive septimo generali sedit & subscripsit *Georgius indignus episcopus Trimithuntis,* Γεώργιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Τειμιθουῦδς.

XIII.

ECCLESIA SOLORUM.

SOLI sive Σολοί, ut Plinius scribit, *Solæ*, adeoque Σόλαι, civitas Cypri ad mare posita in Septemtrionali littore, haud procul à Pedalio promontorio, de qua Strabo ait: *Deinde* (post Arsinoën & Jovis lucum) *Soli oppidum quod portum & amnem habet, Venerisque & Isidis delubrum. Hoc Phalerus & Acamas Athenienses condidere.* Urbem hanc habet quoque Ptolemæus, habent & notitiæ, quæ posterioribus sæculis *Solea* dicitur. Sæculo autem duodecimo labente in episcopatum unum cum Leucosia sive Nicosia coaluit, sed & hodieque oppidum est populosum satis.

EPISCOPI SOLORUM.

PSeudo-Dorotheum Tyri, Hippolytumque Thebanum spurios auctores omitto, qui *Parmenam*, unum illum è primis diaconis septem quos Apostoli ordinarunt, *Solorum episcopum* fuisse finxerunt. Παρμενᾶς ἐπίσκοπος Σόλων.

I. AUXIBIUS I.

Acta S. *Auxibii* primi Solorum episcopi à Bollando typis Latinis edita prostant inter Acta sanctorum ad diem 19. Februarii ex exemplari Græco Regis Christianissimi, ac magnam quidem vetustatem præferunt, etsi viris eruditis non usquequaque sincera censentur. His narratur Auxibium Romæ natum, in Cyprum insulam peregre profectum esse, ibi à S. Joanne cui Marco cognomen fuit, S. Barnabæ consobrino & socio baptizatum esse, subindeque episcopum ordinatum, ac tandem Solorum ecclesiæ ab Heraclide primario insulæ tunc præsule præfectum; quam quum annos circiter quinquaginta gubernasset, migravit ad Dominum. Ejus memoria in Martyrologio Romano eadem Februarii die recolitur paucis hisce verbis: *Solis sancti Auxibii episcopi.*

II. AUXIBIUS II.

Auxibium I. excepit *Auxibius* alter, discipulus illius, qui ab ipso dum morti proximus erat, divino instinctu monito designatus fertur, ut ei succederet. Sic nempe in sancti Auxibii I. vita legitur: *Atque hæc, hisque plura loquutus, Auxibium discipulum suum apprehendens, osculatus est, Et te, inquiens, elegit Deus sacerdotem. Tu pasces Christi gregem, quem proprio sanguine suo acquisivit.*

III. THEMISTAGORAS.

Ex iisdem actis, *Themistagoras* quoque

B

Auxibii I. frater Solorum ecclesiæ, post Auxibium II. præfuit. *Videns autem B. Themistagoras quæ in loco ubi viri sancti reliquiæ jacent, fiebant miracula, quodque perennis fontis instar sanctum ejus monumentum, loculusque scateret, se ipse judicans indignum, qui una cum Auxibio eodem in sepulcro conderetur, clericos his vocibus adjuravit: Post obitum meum nemo mei causa S. Auxibii sepulcrum aperiat.*

IV. PETRUS.

Æthiopum Habessinorum Menologium

C

die 2. Januarii memoriam recolit *S. Petri Solorum in Cypro insula episcopi*, à quo Constantium Imp. fuisse baptizatum fabulantur; quod plane non aliunde quam ex Alexandrinis auctoribus admiserunt.

V. EVAGRIUS.

Adfuit synodo Ephesinæ primæ, subscripsitque *Evagrius episcopus Solorum*, Εὐάγριος ἐπίσκοπος Σόλων. Sed & actione 7. una cum archiepiscopo suo Rhegino Cyprum insulam ab Antiochenæ sedis ordinatione & potestate

D

liberam semper fuisse sancte dejeravit.

VI. EPIPHANIUS.

Concilio quoque Chalcedonensi act. 6. subscripsit *Epiphanius episcopus Solorum*, Ἐπιφάνιος ἐπίσκοπος Σόλων. Quanquam ex Latina translatione veteri apparet, ejus duntaxat locum ac vices gessisse Soterem Theodosianæ, ut synodo minime forsan præsens fuerit. *Epiphanius episcopus Solorum, per Soterem episcopum Theodosianæ.* Eum quippe Soterem episcoporum aliorum absentium locum tenuisse, plus una vice jam dictum est.

VII. STRATONICUS.

Ad sextam synodum generalem venit *Stratonicus*

Stratonicus episcopus Solorum, atque duodecimæ actioni una cum archiepiscopo suo Constantio interfuit, in qua multas sanctorum Patrum de duabus Domini operationibus sententias protulerunt.

VIII. Eustathius.

In septima item synodo sedit & subscripsit *Eustathius indignus episcopus Solorum*, Εὐστάθιος ἀνάξιος ἐπίσκοπος Σόλων.

IX. Leontius.

Epistolam Germanus II. Constantinopolitanus Græcorum Patriarcha Cypriis dedit, quæ à Joanne Cotelerio to. 2. Monum. eccl. B Græcæ typis edita est, in qua *Leontius religiosissimus sanctissimæ ecclesiæ Soleæ in Cypro antistes* appellatur, qui hac ipsa Germani ætate viveret, τανῦν καὶ ὁ θεοφιλέστατος τῆς κατὰ τὴν Κύπρον ἁγιωτάτης ἐπισκοπῆς Σολέας Λεόντιος. Hic nempe à Græci generis Cypriis una cum Leontio altero, monasterii Apsinthiorum A præfecto ad Germanum, qui Nicææ illo tempore sedebat, Cypriorum adversus Latinos insulæ suæ querimonias expositurus missus erat.

ECCLESIA SOLORUM.

X. Theophanes.

Stephanus Lusinianus ævo suo claruisse refert *Theophanem* monachum, *Soliæ* episcopum, & Græci ritus ecclesiæ Nicosiensis administrum, qui quum œconomum suum ob admissam culpam reprehenderet, impacta ab illo alapa vapulavit, moxque ad archiepiscopum pergens episcopatum abdicavit, cujus se illius injuriæ causa indignum reputaret. Mox in cœnobium Mesopotami in montana Troodii regione secedens, reliquum vitæ sanctissime transegit. Hunc miraculis claruisse asserunt; ejusque corpus à cœnobitis exhumatum multo honore colitur, & caput præterea argentea inclusum theca ab iisdem servatur.

XIV. ECCLESIA CERAUNIÆ.

CYPRI insulæ civitas episcopalis est *Ceraunia*, ipsa utique quæ Scyllaci in Septemtrionali maris littore, Κερωνία, & Diodoro Siculo lib. 19. cap. 79. Κερωνῖα, *Cerynia*, Plinio *Corineum*, Ptolemæo Κεραυνία, *Ceronia*, & *Cyrenia*, Κυρηνία, Hierocli. Huic Solos, Pentaliam, & Marathusiam urbes obnoxias fuisse aiunt, Κυρηνία, ἧς πρόεδρος Σόλων, Πενταλίας καὶ Μαραθουσίας. Hodie, Stephano Lusiniano teste, castellum superest, deleta civitate.

EPISCOPI CERAUNIÆ.

I. Theodotus.

IN Martyrologio Romano die 6. Maii memoria fit *S. Theodoti episcopi Cyriniæ in Cypro, qui sub Licinio Imp. gravissima passus, in pace tandem ecclesiæ spiritum Deo reddidit.* Sumpta hæc sunt è Menologio Græcorum, in quo eadem ipsa die legitur; *Certamen sacro-sancti martyris Theodoti episcopi Cyreniæ in Cypro. Vixit is sub Licinio Imp. & Sabino præside, ad quem adductus boum nervis cæditur, dein suspensus toto corpore laceratur, tum in lecto ferreo igne candenti extenditur. Postea* D *vero in carcerem trusus quum esset, cessante persequutione, Constantini decreto è custodia liberatur, & duobus annis in vivis adhuc superstes migravit ad Dominum, qui gloriosum illum fecit.* Stephano Lusiniano *Theodoretus* nominatur.

II. Timotheus.

Leo Allatius lib. 3. de Perpet. conf. c. XI. num. 7. episcopos aliquot Græcos recenset, qui paucis antè annis, sæculo decimo-septimo C adulto, Romam venerant Apostolicæ sedis communionem endnotes inituri, in quibus *Timotheus episcopus Cyreniæ in Cypro.* Hunc vero Goarius noster ex Catumsyrito Pseudo-græco *metropolitam* appellat *Cyrenes*, pag. 300. Euchologii; ubi nempe Catumsyritus ille, potestatis absolvendi tradendæ usitatam Cypriis normam DD. Cardinalibus Congregationis de Propaganda Fide præfectis, ex Timothei Cyprii testimonio Romæ exhibuisse dicitur.

III. Nicephorus.

Hilarion Cicala in excerpto ex actis synodi Cypriæ, quæ anno 1668. habita est Calvinianorum errorum causa, huic adfuisse fert *episcopum Cyrenes*, seu *Cyreniæ Dominum Nicephorum.* Vide to. 2. de Perpet. Fid. de Eucharistia, in Appendice pag. 73.

IV. Leontius.

Anno circiter 1678. Cyreniæ episcopus sedebat *Leontius*, Ricalto equite Anglo teste, libro *de statu præsenti ecclesiæ Græcæ, cap. 3.*

XV. ECCLESIA THEODOSIANÆ.

Civitatem *Theodosianam* in insula Cypro exstitisse produnt Chalcedonensis concilii acta; cujus nempe act. I. sedisse legitur *Soter* sive *Soterus Theodosianæ episcopus*, & locum tenuisse Heliodori Amathuntis, & Didymi Lapithi. Act. item 5. secundus episcoporum Cypri subscripsit *Soterus episcopus Theodosianæ civitatis*, Σωτῆρος ἐπίσκοπος πόλεως Θεοδοσιανῆς. Act. rursum 6. *Epiphanius episcopus Solorum* subscripsit *per Soterem episcopum Theodosianæ*, veluti fertur in codicibus actorum illorum Latinis. Quo autem in loco insulæ Theodosiana civitas exstiterit; quæ veterum urbium Cypri Theodosianæ nomine donata sit, nusquam hactenus assequi mihi fas fuit.

XVI. ECCLESIA LEDRORUM.

Ledra sive *Ledrum* oppidum Cypri fuit, cui nomen aliud *Leuteon* Λευτεών fuit, episcopali sede sæculo saltem quarto sacrum, Sozomeno lib. I. cap. 2. teste, velut etiam Hieronymo in Scriptoribus ecclesiasticis, ubi nempe Triphyllum *Ledri Ledrorum-ve*, vel Λευτεῶνος, *Leuteonis* episcopum dicunt. Propter quod postremum nomen *Ledrum* eadem esse civitas credita est, quæ *Leucosia* Hierocli in notitia urbium hujus insulæ, quæque *Nicosia* posteriori ævo dicta est, archiepiscopi insulæ sedes Lusinianorum insulæ principum regni initio. In mediterranea insulæ regione stat, eaque saluberrima, aquis & fructibus locupletissima atque amœnissima, quam fluvius circumfluit, ex Olympo sive Troodio monte devectus. Eadem in urbe præsulem quoque suum Latinorum Regum tempore Græci ritus Christiani habuerunt.

EPISCOPI LEDRORUM.

I. Triphyllus.

Ledri vel Ledrorum, ut prædixi, episcopatum gessit sæculo quarto medio *Triphyllus* S. Spyridonis quondam discipulus & diaconus, vir Sozomeno teste, politioris litteraturæ legumque scientia præditus, quam Beryti didicerat. De illo scribit idem Sozomenus, nec-non vitæ Spyridonis auctor, quod quum Evangelii locum legeret, ubi Dominus paralytico dixit, *Tolle grabatum tuum*, ἆρόν σου τὸν κράββατον, mutata voce, pro grabato, *simpodem* σκίμποδα, pronuntiasset, à S. Spyridone coram omni populo acriter fuit reprehensus, & ad modestiam eruditus. De eodem Triphyllo Hieronymus quem superius appellavi, ait: *Triphyllus Cypri Ledrensis* (Sophronius Græce vertit Τριφύλλιος Κύπρου Λήδρων) sive Λευτεῶνος *episcopus, eloquentissimus suæ ætatis, & sub rege Constantio celeberrimus fuit. Legi in cantica canticorum commentarios, & multa alia composuisse refertur, quæ in nostras manus minime pervenerunt.* Hic, nî fallor est, Triphyllius ille qui Sardicensis synodi decretis cum aliis de sua insula subscripsisse legitur apud Athanasium in apol. 2. vitæ illius. Synopsin ex MS. synaxario Basilii Imp. ediderunt Bollandi continuatores inter acta sanctorum ad 13. diem mensis Junii, in qua, ut apud Sophronium, Triphyllius nominatur, novaque Roma sive Constantinopoli, aut Byzantio potius oriundus fuisse scribitur,
A patre patricio, ac S. Spyridonis sese discipulum præbuisse. Ibidem sancti ejusdem vultus speciesque, & totius corporis habitus delineatur, de quibus fides sit penes auctores. Hi vero Leucosiam civitatem *Callinicum* quoque dictam innuunt. Ψήφῳ θείᾳ τῆς Καλλινικησέων μὲν πρὶν, νῦν δὲ Λευκωσίας.

II. Macedonius.

Ex Stephano Lusiniano folio 59. inter sanctos Cypri insulæ viros claruit *Macedonius Nicosiæ episcopus*, quem Deus multis ejus in-
B tercessione patratis miraculis, commendavit, & cujus solemnitas quotannis Cypriis celebris est. Quo ævo claruerit, in obscuro Lusinianus reliquit.

III. Leontius.

In synodo Heliæ archiepiscopi Nicosiensis anno 1340. sedebat ejusdem urbis Græci ritus præsul *Leontius de Solia*.

IV. Nicolaus.

Anno 1470. quo rex Cypri Jacobus Lusi-
C nianus è vivis excessit, regni magnates Carolæ reginæ se fideles obsequentesque futuros declararunt, inter quos *Nicolaus episcopus Nicosiensis Græcus*.

V. * * *

Anno 1570. Turcis Nicosiam obsidentibus periit cum aliis *Nicosiensis Græci generis episcopus*. Angel. Calep. in relat. obsid. Nicos.

DIŒCESIS CHALDÆORUM.

DE CHALDÆORUM DIŒCESIS INITIIS, INCREMENTIS, amplitudine, mutationibus, doctrina, disciplina, & aliis quæ ad eam spectant.

Diœcesis Chaldæorum est veluti appendix Antiochenæ.

I. QUEMADMODUM Armenorum ecclesiam diœcesis Ponticæ appendicis instar esse diximus, sic quoque Chaldæorum Antiochenæ pari jure dicendum; quippe cujus sedis olim ordinationi primates illius sese obnoxios ultro profitebantur, velut Armeni Cæsariensis. Diœcesis vero Chaldæorum ideo nominatur, quod in regione Chaldæorum & Babylonia primordia illius fuerunt, ubi & primaria numerosæ hujus ecclesiæ sedes constituta est. Quum enim extra Romani Imperii fines tota Orientem versus exporrigeretur, ejusque potior pars Parthica ditione contineretur, Seleucia magna quæ ad Tigrim & Euphratem cum Ctesiphonte urbe altera posita est, primaria quoque diœcesis civitas exstitit.

Unde sic dicta!

Quo doctore Evangelium suscepit.

II. Parthicum Imperium Apostolo Christi Thomæ obtigisse quod Evangelica doctrina imbueret, Origenis traditio est, quam Eusebius lib. 3. historiæ ecclesf. appellat. Harum vero regionum administrandarum provinciam Thaddæo Domini è septuaginta duobus discipulo commisit, quem jam Edessam ad regem Abgarum miserat. Injuncto sibi munere egregie perfunctus est Thaddæus, quum Thomas ad regiones ulteriores profectus esset. Mesopotamiam omnem & Babyloniam primùm Christum ubique nuntiando peragravit, tum deinde Persidem aliasque deinceps provincias quæ Parthorum tunc Imperio suberant.

Thaddæi in ministerio adjutores.

III. Thaddæus, quem *Adæum* quoque breviori vocabulo nominant, discipulos habuit sacri sui ministerii adjutores duos Marim & Achim vel Acham, quos ambos Chaldaïcæ ecclesiæ Christiani *Apostolorum* appellatione donare non dubitarunt, quemadmodum Græci ipsos etiam Apostolorum Domini quoscumque, etiam magni Pauli discipulos; ut puta Titum, Timotheum & alios.

Parthicum inter se dividunt imperium.

IV. Thaddæum Roha sive Edessa egressum, Hazzæ sive Arbelæ quæ Adiabenes regionis caput fuit, Nisibi, Beth-Garmæ & Mosulæ prædicasse tradunt; Marim vero in Babylonia, Cascaræ, tum deinceps in Perside vicinis ultra Tigrim provinciis, ac Seleuciæ præsertim & Ctesiphonte constitisse, ubi multos ad fidem convertit, salutaribusque undis lustravit, ecclesias ædificavit; quarum præcipua fuit, quæ & magna, & *Cuca* ab urbis pomœrii parte appellabatur, in qua subinde sepultus fuit. Interim Achis Austrum versus pergens provinciam docuit Ahowoz, quæ *Susiana* dicitur Græcis, hodie Chuzistan, unde Edessam reversus ibidem obiit. Quocirca Sozomenus l. 2. hist. c. 8. apprime scripsit, Christianos apud Persas nonnullos factos esse, qui propter consuetudinem quam cum Osroënis inierant, divinorum virorum qui illic agebant periculum fecerant.

Augetur in Perside Christianorum numerus. Quomodo!

V. Iisdem Chaldæorum monumentis fertur, Christi cultum in Perside posthac auctum, quum reges Persidis Romanorum arvis Antiochiam usque vastatis, complures inde Christianos captivos in suam patriam abduxissent, iique per varias Persici regni regiones dispersi, gentes illas verum Dei colendi ritum docuissent. Id quod sæculo tertio sub Hormisda I. Persarum rege Ardasciri filio contigit. Quamobrem sæculo insequente adulto, Sapore II. rege in Christianos sæviente, eorum multa millia interiisse leguntur, in quibus episcopi quamplurimi, presbyteri quoque & diaconi. Qua Constantinus audita strage epistolam Sapori scripsit, rogans ut Christianorum tandem sanguini parceret, quorum ingentem esse per cunctas Persici imperii provincias numerum acceperat. *Quanta voluptate*, inquit, *me affici putas, quum audio id quod mihi maxime in votis est, horum hominum multitudine, Christianorum scilicet, de quibus mihi*

Euseb. de vita Const. lib. 4. c. 13.

præcipue sermo est, nobilissima quæque Persidis loca longe lateque esse decorata! τούτου τοῦ καταλόγου τῶν ἀνθρώπων, λέγω δὴ τῶν Χριστιανῶν, ὧν ὑπὲρ πάντων ὁ πᾶς μοι λόγος, πῶς οὐκ με ἥδεσθαι ἀκούοντα, ὅτι τὰ τῆς Περσίδος τὰ κράτιστα ἐπιπλεῖστον, ὥσπερ ἐστί μοι βουλομένῳ, κεκόσμηται.

Chaldæorum ecclesia Antiochenæ olim obnoxia.

VI. Primis illis institutæ apud eas gentes religionis temporibus, proximos Maris successores Hierosolymis missos ferunt, quin etiam Antiochia missi feruntur, aut certe Antiochiam pergebant, ut illic ordinarentur. Quæ consuetudo diu non perseveravit: nam quum Ahad-Abowia, qui Catholicus quintus post Marim numeratur, ea in urbe ordinatus fuisset, Demetrius, sive Demetrianus Antiochenus præsul apud Romanum Syriæ præfectum delatus fuit, tanquam Reipublicæ proditor. Ahad-Abowia vero saluti quidem suæ fuga consuluit; sed ne Christiani deinceps ejusmodi calumniam tolerarent, ab episcopis Antiochenæ diœcesis indultum est, ut Seleuciensis episcopus apud suos in posterum ordinaretur, remotioresque Orientalis tractus ecclesias Antiocheni Pontificis vice curaret. Propter quam delegationem *Catholicus*, Καθολικὸς appellatus est, qua voce procuratorem generalem significare voluerunt.

Cur Seleuciensis Præsul catholicus dicatur.

Seleuciensis archiepiscopi titulo sæculo quarto donatus.

VII. Constantini magni ævo, non ita pridem à celebratione concilii Nicæni primi, sanctissimus martyr Symeon qui sub Sapore rege, Seleuciæ & Ctesiphontis simul antistes sedebat, à Sozomeno lib. 2. c. 9. *regiarum Persidis urbium Seleuciæ & Ctesiphontis archiepiscopus* appellatur, ἀρχιεπίσκοπος Σελευκείας καὶ Κτησιφῶντος τῶν ἐν Περσίδι βασιλευουσῶν πόλεων. Atqui quarto quintoque sæculis *Archiepiscopi* titulus illis dumtaxat ecclesiæ præsulibus tribuebatur, quorum sollicitudini ac regimini commissæ plurimarum regionum ecclesiæ essent.

Antiochenæ sedis erga Chaldæorum ecclesiam cura peculiaris.

VIII. Illo quoque eodem tempore Persidis ecclesias obnoxias Antiochenæ sedi tanquam Orientis totius primariæ, penè collegero ex indice qui Latine superest Nicænorum Patrum, quorum postremus legitur *Joannes Persidis;* qui utique quum ultra Romani Imperii limites versaretur, ad sacrum illum conventum qui Arianæ hæresis causa celebrabatur, accersitus erit potius Antiocheni litteris tractoriis, quam Constantini Romanorum Imperatoris. Quin etiam ejusdem Persicæ ditionis episcopus alter in concilio Chalcedonensi sedit & subscripsit. Hos à Seleuciæ magnæ antistitibus delegatos fuisse inficiari non ausim. Plane Seleuciensem ecclesiam Antiochenæ sedi addictam olim fuisse, certissimo mihi argumento constare videtur, quod in ipsorum officio sacro ordinationis non Ignatii solum Antiocheni, sed Eustathii quoque, Meletii, imo & Paulini illius ecclesiæ pontificum memoriam agunt.

Eaque sæculo quinto.

IX. Ante Ephesinæ synodi prioris tempora, Theodosius junior Augustus, Persarum exercitu debellato, effecit tandem, ut sæviens apud illos in fideles persequutio cessaret, utque Christi religio per omnes imperii Persici regiones amplius longe lateque propagaretur. Quod quidem accidisse oportet ab anno 422. quo, Honorio Augusto XIII. & Theodosio Aug. X. coss. Persæ cum Romanis centum annorum inducias pepigerunt, quæ inter utramque gentem ad annum usque Anastasii Aug. 12. seu Christi 503. perseveravit, etsi non continuo statim à pactis conventis sæviendi in Christianos finis fuit. Atqui Chaldæorum ecclesiam illa ætate Antiochenæ sedis sollicitudini obnoxiam adhuc fuisse, Joannes ipse Antiochenus præsul, sexque alii diœcesis illius episcopi, qui Constantinopolim Epheso à sua synodo adversus legitimam synodum delegati erant, contestatione sua ad Theodosium Imp. satis significarunt. *Nunc quæsumus,* inquiunt, *ut de prima & sola fidei pietate sit cura, & ne ille qui sub sancto Constantino splendor est factus religionis orthodoxæ, & præterea est confirmatus per beatos, avum pietatis tuæ & patrem, à tuo vero Imperio in alteras quoque barbaricas gentes* (transiit) *& in Persarum firmatus est regno, periclitetur in ipsis Imperialibus aulis, & juxta vestram mergatur tranquillitatem. Non enim duplices Christianismi doctrinas in Persidem directurus es, Imperator; nec aliquid magnum apud eos fides nostra putabitur, dum contendentibus nostris nemo sit judex, &c.* Ut itaque Theodosius Imp. Christianum cultum apud Persas propagare tunc studuerat, ita certe præcipuæ in illo negotio obeundo Antiocheno præsuli assignandæ partes veniunt, quando propter canonem Nicænum sextum universas Orientalis tractus, etiam remotiores regiones suæ curæ esse magis quam antehac contendebat. Eo namque statuto ratum erat, *ut esset metropolis totius Orientis Antiochia,* ait epistola ad Joannem Hierosolymitanum Hieronymus, sed & Orientis administratio canone secundo Constantinopolitanæ synodi primæ Antiochenæ sedi iterum firmata est.

Collect. ex Irenæi Tragæd. c. 32.

A titulo Catholici id probatur.

X. Ac certe Seleuciæ & Ctesiphontis antistitem ab initio habuisse ut αὐτοκέφαλος, suive omnino juris esset, nulla ratione evinci posse arbitror, quando inprimis ipsa nomenclatura *Catholici,* qua semper ad hæc nostra tempora ornatus fuit, demonstratur, ipsum potioris alterius præsulis vicarium prorsus fuisse, sive generalem quemdam procuratorem. Quod monet Procopius lib. 2. de bello Persico cap. 25. τῶν δὲ Χριστιανῶν ἱερέα Καθολικὸν καλοῦσι τῶν Ἑλλήνων φωνῇ. *Christianorum*

Persidis Pontificem Catholicum voce Græca A *nuncupant;* qui proinde vices Antiocheni gereret erga remotiores ecclesias.

Seleuciensis ecclesiæ dignitas & potestas commendatur.

XI. Exstat canonum, ecclesiasticarum-ve sanctionum Arabicè scriptarum inconcinna satis congeries, quæ Orientalium partibus cujuscumque generis, tanquam à Nicænis patribus editæ, magnæ venerationi sunt: in his vero Seleuciensis antistitis dignitas & potestas eximie commendantur, tanquam ejus qui Antiocheni Patriarchæ in remotioribus Orientis provinciis vices gerat. Canone siquidem trigesimo-octavo, ex translatione Abrahami B Ecchellensis, nonnullis de Ephesino & Hierosolymitano Patriarchis quos vocant, præmissis, subditur: *Honoretur quoque Dominus sedis Seleuciæ, quæ est diœcesis Orientis, vocaturque Almodaïen* (id est bina urbs Seleuciensi & Ctesiphonte constans) *nomine Catholici, & ex nunc permittatur ei constituere metropolitanos, quemadmodum faciunt Patriarchæ, ne damnum patiantur Orientales Patriarcham adeundo* (Antiochenum scilicet) *ob necessaria negocia, si dum ab illo redirent, invenirent Gentiles occasionem nocendi eis; cui Patriarcha* C *Antiochenus in hoc tribuit consensum, postquam rogavit eum synodus ne ipsi displiceret, de sublata ab eo potestate Orientis. In hoc enim nihil quærebatur, nisi pax & quies Christianorum regionis Persidis.* Canone 39. edicitur: *Si acciderit res aliqua, propter quam congregentur episcopi in regione Romæorum, & adfuerit Dominus hujus principatus, nempe Dominus Seleuciæ, quæ est Almodaïen, honoretur, & extollatur, & manifestetur in sessione super omnes metropolitas Romæorum, siquidem habetur loco Patriarchæ in Oriente; & sit sessio ejus in or-* D *dine septima post episcopum Hierosolymitanum.* Rursum canone 40. *Non permittit magna synodus, ut congregentur episcopi in provincia Persidis, ne constituant leges ullas sine licentia Patriarchæ Antiocheni; quia quamvis eorum Dominus factus sit in dignitate Patriarchæ* (sive vice Patriarchæ) *in hoc tamen consultum est utilitati & exemtioni à damno & nocumentis, atque eorum paci & tranquillitati provisum. Non propterea tamen ipsis licet solvere, aut ligare, vel constituere ullas ecclesiasticas leges, vel addere, aut minuere quidpiam auctoritate* E *propria, sed potius sint obedientes principibus & Patriarchæ.* Hic addendus canon 42. quo cavetur primum, *ne Patriarcham sibi constituant Æthiopes;* tum & additur, *ut si acciderit congregari synodum in terra Romæorum, & metropolita Æthiopiæ adfuerit; iste sedeat loco octavo post Dominum Seleuciæ, quæ est Almodaïen in Babylonia Arac, quoniam huic facta est potestas constituendi episcopos suæ ditionis, prohibitumque est ne ullus eorum ipsum constituat,* tanquam ipsius superior.

Quid de canonibus Nicænis Arabicis sentiendum?

XII. Canones istos, ut prædictum est, tanquam à magna synodo Nicæna profectos, Orientales omnes Christiani, Melchitæ, Jacobitæ, Nestoriani amplexi sunt, utque tales haberentur in causa fuere vera sacri hujus concilii decreta quæ iis tum præmissa, tum subinde admixta sunt. Sic enimvero in Occidente olim quoque contigit, ac Romæ, ut canones Sardicenses tanquam Nicænæ synodi haberentur, quia viginti Nicænis assuti erant. Nemo autem eruditorum ambigit hodie quin canones illi Arabici recentioris ætatis sint; cujus vero, operosum fuerit definire. Hos Assemanus Maronita à S. Marutha Martyropolitano in Syriacum idioma conversos scribit, ac si primum Græcè prodierint. Vir tamen Orientalis ecclesiæ rerum peritissimus Eusebius Renaudotius in historia Patriarcharum Alexandrinorum, mihi auctor est ex quibusdam Syriacæ illorum canonum collectionis partibus apparere translationem istam longe recentiorem esse, ut-pote elaboratam circa annum 988. Græcorum, Christi 685. ubi observat etiam vetustissimas translationes, tum Syriacas, tum Arabicas Seleuciæ & Ctesiphontis meminisse propter prærogativam honoris & jurisdictionis, « quæ illarum urbium episcopo attributa erat, Catholici nempe appellatione donato. Subdit vero recentiores alias, Arabicas scilicet, Bagdadum nominare, præsertim quæ à Nestorianis factæ sunt, quia eorum Primas sive Catholicus illic sedem habebat: cæterum Jacobitarum versiones Tacritam substituere, quia sedes fuit illius eorum Primatis, quem pro Catholico *Maphrianum* appellant.»

Quod canones illos in numerosa quadam synodo, ad quam Patriarchæ omnes convenerint, esse constitutos jactant, id vanum figmentum est, nisi forsan synodum innuant Constantinopolitanam Joannis Jejunatoris Patriarchæ in causa Gregorii Antiocheni, Tiberio II. Imper. in qua præter illos duos, Alexandrinus quoque & Hierosolymitanus sederant. Tunc vero Seleuciensis Catholicus, Nestoriana à multo jam tempore hæresi suscepta, Antiocheni throni communionem abjecerat.

Illo canone quadragesimo quem superius, tertio loco recitavi, vetatur, ne Seleuciensis catholicus concilia cogat, ne ecclesiasticas ullas leges condat, ne illis quæ statutæ sunt quidquam addat aut detrahat. At vero ex Chaldæorum ecclesiæ historiis aliis-ve illius monumentis habemus, non pauca apud illos coacta fuisse concilia, præter illud magnum quadraginta episcoporum, quod S. Maruthæ Martyropolitani opera celebratum ferunt. Nam Simeone Beth-Arsamensi teste multæ

synodi in Perside feruntur habitæ, in quibus hæretica Nestorii placita sancita fuerunt, tum & aliæ deinceps quamplurimæ quæ varia decreta edidere ad ecclesiæ disciplinam ordinandam spectantia.

Hæresis Nestorianæ initium in diœcesi Chaldæorum.

XIII. Imperii Parthici regiones Nestoriana labe affici cœperunt ex quo Zeno Imp. Edessenam scholam, quæ viris ea imbutis constabat, dissolvi jussit. Hi namque mutare sedes coacti in Persarum ditiones vicinas fugientes, amice, favente rege Romanorum hoste, ab episcopis suscepti sunt. Quum enim in Romani Imperii provinciis Orientem versus positis, Zenone primum, tum deinde Anastasio Impp. Nestorii odio, contrarius error in dies adeo invalesceret, ut ipsi quoque orthodoxæ doctrinæ tenaces, tanquam Nestoriani suis sedibus expellerentur; Edesseni illi doctores incautos Persidis Christianos facili negotio persuaserunt, ut doctrinam quæ alteri isti è diametro opposita videbatur, admitterent, ac si alia ratione vitari non posset, quin Christus Dominus ipsa quoque Deïtate passus crederetur. Transfugæ igitur illi, ut erant eruditionis fama insignes, benigne quoque & multo honore à rege Persarum excepti, brevi postea episcopalibus sedibus impositi sunt, unde Nestorianæ perfidiæ majores vires accesserunt.

Primi erroris magistri.

XIV. Præcipui illi gymnasii Edesseni doctores, qui Nestoriana impietate Chaldæorum ecclesiam fœdaverunt, fuerunt, Simeone Beth-Arsamensi teste, Acacius Syrus, Barsumas Maræ Carduensis servus, Maanes Hardascirensis, Absotas Ninivita, Joannes Garmachita, Michæas cognomento Dagon, Paulus Cachæi, Abraham Medus, Narses Garbana sive leprosus, Phuses Curtæi, Ezelias monasterii Caphar-Maris asceta; quos Ibæ Edesseni discipulos fuisse Simeon ait. Nam Nestorianam Edessæ scholam ab Iba ejusdem urbis episcopo institutam fuisse Jacobitæ tradunt, & quamlibet Rabbulas Ibæ decessor veram fidem illic stabilire omni studio contendisset, Marim Taalensem illius discipulum, genere Persam ex urbe Hardascir, magistrum illis erroris fuisse.

Præ reliquis vero Barsumas ille, quem secundum nominavi, Chaldæorum ecclesiæ exitio fuit, qua auctoritate apud Pherozem regem valebat, cujus benevolentiam artibus suis captaverat, Acacio & Babuæo Catholicis ausibus ejus nequidquam obsistere conantibus. Quæcumque alia Barsumas moverit, quàm ecclesiasticæ disciplinæ infestus fuerit, narrare hic omitto, plura de eo dicturus, ubi de Catholicis illis duobus mihi sermo erit.

Ejusdem erroris progressus.

XV. Hæc in Perside gerebantur Anastasio, Justino & Justiniano Imperatoribus, quum A Acacius Catholicus, novæ doctrinæ non sic se infensum præberet, quam vero totam ejus successor Babuæus ebibit, etsi Barsumæ nefaria molimina non ferens, anathema illi dicere non dubitavit. Cæterum hæresis longe lateque in regno Persico amplius propagata est sub *Chosroë Amscirano* rege qui internecino assiduoque bello Romanas provincias afflixit quandiu suæ gentis sceptra tenuit. Hic duplici nomine Nestorianos sectarios fovebat, nempe quia Romanis Imperatoribus, ut-pote Christo perduelles invisi B erant, quodque Christum vere proprieque Deum esse inficiarentur. Eodem animo Chosroës alter cognomento *Abruizus* qui Romanas Orientis provincias omnes populatus erat, ab Heraclio demum Imperatore victus, continuo misit qui donaria sacramque suppellectilem omnem à cunctis quæ in Perside superstites erant, ecclesiis auferrent, & cujusvis generis Christianos Nestorianam superstitionem amplecti coëgit, καὶ ἠνάγκαζε τοὺς Χριστιανοὺς γενέσθαι εἰς τὴν Νεστορίου θρησκείαν, πρὸς τὸ πλῆξαι τὸν βασιλέα, ait Theophanes. C Verum multi ex orthodoxis mori potius Chosrois gladio elegerunt, quam priscæ & avitæ religionis jacturam facere. Uti Persis Solis & Ignis adoratoribus arriserat, Dominum Jesum hominem purum divinitate perfusum, non personam divinam, à Nestorianis credi, ita quoque Musulmanis Califis qui illorum regiones omnes imperio suo paulopost subjecerunt; quando Mohammedes eamdem de Christo sententiam tenendam alumnos suos docuit, quemadmodum à Sergio sive Bahira monacho magistro suo acceperat. D Quamobrem mutato imperio, Nestoriani Persidis multa pace potiti sunt.

Præcipua erroris Nestoriani capita.

XVI. Nestorianæ hæresis omnes norunt hoc caput fuisse, ut Christum hominem alium esse assereret à Verbo seu Filio Dei secunda Deïtatis sive Trinitatis persona, solamque utriusque conjunctionem admisisse, quæ Verbi in homine seu persona humana inhabitatione, nec-non communicatione nominum, dignitatis, auctoritatis & efficientiæ facta esset, ut Deus Verbum, æternus Dei filius, Dominus omnium, hominem illum ex Maria genitum E eo honoris & auctoritatis provexerit, ut Dominus, Dei filius, ac certe Deus itidem diceretur, eodem prorsus modo quo Moyses Deus Pharaonis fuit nuncupatus, quo Prophetæ in scripturis dicuntur Dii, justi filii Dei, propter adoptionem scilicet, quo demum legatus regis locum tenet & personam gerit. Ita sensisse Nestorium ejus homiliarum quæ supersunt ampla testimonia perhibent; ex quo inferebat minime fas esse *Mariam Dei genitricem pronuntiare*, quippe quæ Deum ipsum

non genuerit, ſed hominem dumtaxat Deo conjunctum. Eutychius vero Alexandrinus Patriarcha tom. 2. Annalium quos Arabicè ſcripſit, & Joannes Seldenus Anglus Latine vertit, pag. 15. ſuo tempore ait *Neſtorianos à Neſtorii dictis diſcrepaſſe, aſſerendo Chriſtum duas ſubſtantias ac duas perſonas eſſe Deum perfectum in perſona & ſubſtantia ſua, ac Mariam peperiſſe Chriſtum ex parte humanitatis, ut-pote quum Pater, ex eorum ſententia genuerit Deum & non hominem, Maria vero hominem pepererit, non autem Deum.* Verum, ut bene arguit Eutychius, loquela iſta recentiorum Neſtorianorum, quæ ipſa prorſus eſt illius auctoris, cujus ſub ementito S. Juſtini martyris nomine exſtat, expoſitio fidei de Incarnatione, à Neſtorii ſenſu nequaquam recedit, in qua duo Chriſti, duoque filii ponuntur, unus verus Deus ex Patre natus, alter verus homo ex Maria, non unus dumtaxat qui ſimul exiſtat Deus & homo, perſona una, hypoſtaſis una. Quamobrem ſummopere ſemper caverunt ne Maria virgo Dei genitrix diceretur. Quo fit, ut quantumlibet perſonæ Chriſti unitatem prædicare videantur, vana prorſus ac plane ſubdola habenda ſit illorum confeſſio, quinimo ubi urgentius ab eis quæritur cujuſnam generis ſit illa perſonæ unius Chriſti unitas duabus naturis duabuſque perſonis conſtantis, non aliam aſſignant quam σχετικὴν illam Neſtorii, quæ in habitudine ſola, & communicatione dignitatis, virtutis operationiſque divinæ conſiſtit. Operationis, inquam divinæ, quam ſolam hæreſiarcha ille agnoſcebat, etſi tanto ſtudio naturas duas prædicabat.

Eadem docuerunt Neſtorii diſcipuli. XVII. Neſtorii loca recitata ſunt in Epheſina ſynodo, quin & in alia rurſum Lateranenſi ſub Martino Papa I. quibus conſona ſequitur *Pauli diaconi Perſæ Neſtoriani* ſententia ex ejus ſermone *de Judicio. Quoniam*, inquit, *Dei Verbi ad hominem quem aſſumpſit, unio ſecundum ſubſtantiam facta non fuit, non eſt proinde una facta natura. Si autem una natura facta non eſt, Chriſtus hypoſtaſis una non eſt unius perſonæ. Igitur ſecundum dignationem & complacitum facta eſt unio, voluntatis & ſententiæ identitate firmata, ut & naturarum diſcrimen ſine confuſione oſtendatur, & dignationis myſterium voluntatis identitate monſtretur*, οὐκοῦν κατ' εὐδοκίαν ἡ ἕνωσις βουλῆς καὶ γνώμης ταυτότητι κρατυνθείη, ἵνα καὶ τὸ διάφορον τῶν φύσεων ἀσύγχυτον δείκνυται, καὶ τὸ τῆς εὐδοκίας μυστήριον, μονάδι βουλήσεως ἐπιδείκνυται. Elias Niſibenſis epiſcopus Neſtorianus in ſua cum Abulcaſemo Veziro Mohammedano diſceptatione, apud Fauſtum Naïronum in Evoplia, utriuſque naturæ in Chriſto unionem ad hunc eumdem modum deſcribit. *Dico inhabitationem creatoris laudabilis in humanitate, non eſſe inhabitationem accidentis in ſubſtantia, quoniam non eſt accidens; neque inhabitationem corporis in corpore, quoniam non eſt corpus; neque inhabitavit ſubſtantia ſecundum totum ſuum complementum, neque pars ejus, quoniam non coarctatur in hoc loco magis quam in alio, neque partitur, neque dividitur, ut ejus aliqua pars ſit in aliquo loco, & alia pars in alio loco; verum inhabitatio ejus (cui benedictio & exaltatio) eſt inhabitatio honoris, complacentiæ & voluntatis, non autem eſſentiæ & ſubſtantiæ.* Quæ ipſamet prorſus eſt Neſtorii ipſius doctrina. Quid multa? Adam Archimandrita ab Elia catholico Romam ad Paulum Papam V. miſſus, ſuorum Chaldæorum in his quæ fidem ſpectant, à Romana eccleſia diſcrepantias iſtas eſſe dixit: *1.° Dominus Papa cum omnibus Patribus magnæ eccleſiæ Romæ vocant virginem ſanctam* Mariam Dei genitricem: *Nos vero Orientales eam* Genitricem Chriſti *vocamus. 2.° Illi duas naturas Chriſti confitentur, duas virtutes & duas voluntates: nos autem fatemur unam virtutem & unam voluntatem. 3.° Illi etiam unam perſonam confitentur in Chriſto, nos duas perſonas.* Quamlibet igitur illi prædicare ament ſe unam agnoſcere in Chriſto perſonam, ex conjunctione duarum proſtantem, non perſonam intelligunt, quæ proprie dicta una hypoſtaſis ſit in duabus naturis ſubſiſtens, ſed Chriſtum hominem à Verbo inhabitatum, illius virtute, & operatione penitus imbutum, perſonam ejus gerere, uti olim Moyſes Dei, & legatus regis.

XVIII. Etſi vero Neſtoriana lues cunctas Perſici imperii regiones pervaſit, non tamen in illis defuerunt, qui fidem antiquam & catholicam puram & ſinceram ſervaverint, atque ab utraque labe Neſtoriana & Jacobitica immunem, iique ab illis trito vocabulo Melchitæ vocabantur. Horum curam gerebat Antiochenus Patriarcha, per Catholicum orthodoxum, quem ad illos mittere ſolebat. Enim vero Gregorius Bar-hebræus & Mares in vita Abraham III. Catholici Neſtorianorum quinquageſimi quinti ferunt, ipſum qua apud Califam auctoritate pollebat, ab eo obtinuiſſe, ne Melchitarum ſive orthodoxorum primas aut metropolita *Catholicus* appellaretur, ulloſve epiſcopos conſecraret. Quocirca nocte intempeſta quadam, quum per exploratores ſuos accepiſſet epiſcopum ab illo ordinari, repente ſuperveniens, utrumque ad Sultani ejus-ve Vicarii aut Veziri tribunal traxit, & utriuſque cauſa agitata, pronuntiatum eſt Abrahamo ſoli convenire ut *Catholicus* nuncuparetur, nec ea dignitate Melchitæ fas eſſe in Babylonia ornari. Id quod Saracenus princeps ſigillato diplomate ſanxit, impoſita De Melchitis orthodoxis.

interim orthodoxo Primati pecuniæ multa A non exigua. Atqui catholicatum Nestorianum Abraham inierat anno Hegiræ 292. intentaque Melchitæ præsuli lis est anno 300. Christi 911.

Antiocheno Patriarchæ subditis.

XIX. Ex qua narratione intelligimus quid sibi voluerit Petrus Antiochenus Patriarcha, qui sæculo insequenti medio circa ann. 1050. Dominico Gradensi scribebat, diœcesim suam Patriarchalem multiplici titulo Gradensi præstantiorem esse, à sua sede in Babyloniam & in Romagyrim, sive Chorasaniam archiepiscopos & catholicos mitti qui metro- B politas ordinarent, quibus episcopi quamplurimi subessent, quum tamen neuter eorum Patriarcha vocitaretur. Οσον δὲ ταύτης τῆς διοικήσεως μείζων· Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, καὶ Ρωμάγυρις, ἤτοι τὸ Χορασὰν, καὶ αἱ λοιπαὶ τῆς ἀνατολῆς ἐπαρχίας, ἐν αἷς ἀρχιεπίσκοποι παρ᾽ ἡμῶν πέμπονται, καὶ καθολικοὶ, χειροτονοῦντες ἐν ἐκείνοις τοῖς μέρεσι μητροπολίτας ἔχοντας ὑπ᾽ αὐτοὺς ἐπισκόπους πολλοὺς, ἀλλ᾽ εἷς ἐξ αὐτῶν πατριάρχης οὐκ ἐκλήθη ποτέ.

Similia sæculo duodecimo Nilus Doxapatrius in sua Patriarchatuum notitia, de amplissima Antiochenæ sedis ditione scribebat, *Antiochenus*, inquit, *Asiam & Orientem obtinuit,* C *Indiamque ipsam, in quam ad hæc usque tempora Catholicum à se ordinatum mittit Romagyris vocatum; quin & Persidem quoque ipsamque Babylonem, quæ nunc Bagda* (Bagdad) *nominatur. Illuc enim Antiochenus Catholicum mittebat; Irenopolim scilicet, qui Irenopolis Catholicus nuncupatur:* ὅπου καὶ ἕως τοῦ νῦν καθολικὸν χειροτονῶν, στέλλει τὸν καλούμενον Ρωμαγύρεως, καὶ αὐτὴν τὴν Περσίαν, ἔτι καὶ αὐτὴν τὴν Βαβυλῶνα, τὴν νῦν καλουμένην Βαγδά· κἀκεῖ γὰρ ἔστελλεν ὁ Ἀντιοχείας καθολικὸν εἰς Εἰρηνούπολιν, τὸν λεγό- D μενον Εἰρηνουπόλεως.

Duo eorum Catholici.

XX. Sæculo quoque eodem labente Guillelmus Tyrius lib. 4. de bello Sacro cap. 9. ubi de Antiocheni Patriarchæ diœcesi sermonem habet, *hunc viginti provincias in sua jurisdictione habere* ait, *quarum quatuordecim sub duobus Primatibus sunt, qui vulgari appellatione dicuntur Catholici, alter Aniensis, alter vero Irenopolitanus qui & Bagdadensis; quæ omnes uno nomine, Oriens videlicet nuncupantur, sicut ex synodo Constantinopolitana colligitur, quæ sic habet: Orientis autem episcopi* E *solius Orientis curam gerant, servato honore primatus ecclesiæ Antiochenæ, qui & in regulis Nicænæ synodi continetur.*

Quis Aniensis nomine præsul intelligendus sit?

Ubi quæ sit civitas aut regio *Aniensis* non me satis intelligere fateor, nisi vel *Aniam* Armeniæ Persicæ civitatem intellexerit, vel ex Petro Antiocheno & Nilo legendum duxero *Chorasaniensis*, vel forsan *Ariensis*, propter *Ariam* Chorasaniæ affinem civitatem veteribus notissimam, quam Nestoriani Haram dicunt, & inter metropoles habent. Apud Jacobum de Vitriaco, qui hunc Tyrii locum descripsit, legitur *Annensis,* altero librarii Latini errore. Quando autem qui apud Tyrium Catholicus *Aniensis* scribitur, à Petro Antiocheno & Nilo *Romagyris Catholicus* dicitur, minime tacendum puto in Armenia majore à Marco Paulo Veneto lib. 1. cap. 17. civitatem poni *Argyron* nomine, quam illius Catholici sedem fuisse non nemo forsan suspicabitur. Verum *Romagyris* voce aliud quidpiam omnino significatur, scilicet Iguræa Romanis sive Byzantinorum ditioni affinis regio, quæ juxta mare Caspium, Chorasaniam usque, Tartariamque & Cathayam protenditur, ut gentium illarum pars Christi religione suscepta Nestorianæ sectæ se dediderit, pars catholicam fidem restituerit, quemadmodum Babyloniæ, Parthiæ, residuique Christiani, alii Nestoriano Catholico, alii Melchitæ sive Orthodoxo, etsi minori numero parebant. Irenopolitanus denique Doxapatrio & Tyrio dicitur Catholicus Bagdadensis, Εἰρηνουπόλεως, sive *civitatis pacis,* quia ab Almansore Califa ejus conditore, *Medinat Alsalam* appellata fuit.

Seleuciensis Catholicus totum Orientem curat.

XXI. Quum igitur Antiochenus Patriarcha ecclesiæ catholicæ reliquias per quindecim provincias sparsas per duos Catholicos quos ad illas mittebat, procuraret, solus Seleuciensis omnes Orientis administrabat, per metropolitas viginti tres quos ordinabat, præter Hierosolymitanum, Damascenum & alios quos Occidentaliori tractui designabat. Quocirca quæ de Catholicis istis duobus Bagdadensi & Romagyris recentiores illi scriptores Græci & Latini aliique tradidere, nihil ad Seleuciensem sive Modaïnensem Catholicum Nestorianorum spectant, cujus in omnes quas olim gerebat, Orientis provincias potestas indivulsa mansit, atque numerosiores ecclesias, ut prædictum est, tenebat, paucis passim superstitibus qui rectam Apostolicamque doctrinam tenerent.

Illius ordinatio ad quos spectat?

XXII. Quum viginti quinque & ultra metropolitæ Chaldææ Catholico subessent, quos ille, ut prædictum est ordinabat, ad horum sex vel octo primarios ordinatio illius spectabat, non quia Seleuciæ vel Modaïnæ viciniores erant, sed quia sedes eorum reliquis antiquitate præibant. Catholicorum quippe Seleuciæ primæva ditio Babyloniæ, Mesopotamiæ, Mediæ, Assyriæ, Parthiæ & Persidis terminis finiebatur, quæ subinde in Indias, Tartariam omnem ad Sinas usque exporrecta fuit. Sed nec inter hosce primarios Persidis metropolita censitus est, qui diu Seleuciensi ecclesiæ subjici recusavit.

XXIII. Atqui metropolitæ hujus diœcesis eo in

eo in notitia ordine recenseri pene dixero quo à Catholicis suis instituti fuerunt. Quocirca metropolitam Persidis sequitur Meruensis in Chorasania, tum deinde Harensis sive Ariensis, Catarbensis, Sinensis, Indiarum & alii deinceps, ut in Septemtrionalem tractum invecta prius à Chaldæorum Primatibus Christiana religio, quam in Orientaliores & Australiores regiones fuerit.

Metropolitas totius diœcesis eligit ipse & consecrat.

XXIV. In more autem fuit illarum remotioris tractus regionum, qui hodieque perseverat, ut metropolitæ apud illas ex ipsarum indigenis non eligerentur & consecrarentur, B sed Seleucia sive Modaïna aut Bagdado, ubive Catholicus sederet consecrati ad illas mitterentur. Enimvero Lusitani, qui de rebus Malabaricæ regionis Indiarum scripsere, dum ea recitant quæ post Abrahami Angemalensis obitum apud illos Christianos contigere, Babylonis sive Bagdadi Patriarcham consuevisse aiunt demortui metropolitæ successorem apud se designare & ordinare, quem in illam mox provinciam mittebat.

In plerisque provinciis nullus, præter metropolitam episcopus.

XXV. In quibusdam etiam illarum regionum unus dumtaxat episcopus erat, ipse scilicet metropolita, à quo episcopi alii minime creabantur. Eo scilicet prorsus modo quo Alexandrinus Patriarcha unum Æthiopibus sive Habessinis non indigenam, sed Ægyptium metropolitam à se consecratum designare solet, cui minime fas est episcopos alios in illo regno quam late patet ordinare. Hinc est quod in celebratissima illa inscriptione Sinica, quæ in civitate Sighanfu provinciæ Chemsi hodieque stat, unius dumtaxat episcopi gentis illius mentio fit, multorum vero presbyterorum & diaconorum. Guillelmus quoque de Rubraquis, Franciscani ordinis, qui à S. Ludovico Francorum rege missus regiones illas Tartariæ & Cathaïæ lustravit, relationis suæ cap. 28. episcopum unum in urbe *Segin*, sive *Sighanfu* sedisse narrat, qui Christianos in urbibus quindecim commorantes curaret. Marcus itidem Paulus Venetus eamdem episcoporum in diversis provinciis illis quas perinde lustravit, penuriam observat.

Inde fit ut & reges ipsi & principes Christiani sacerdotes inaugurentur.

XXVI. Propter hanc Christianorum episcoporum paucitatem, quum ecclesias sibi creditas rarissime inviserent, ne religio apud illos populos deficientibus ministris à quibus erudirentur, quique sacris apud ipsos operarentur, tandem obsolesceret, in more habuerunt, ut ad diaconatus, nec-non sacerdotii gradum, cujuslibet ætatis homines, etiam pueros promoverent, quos tamen suis officiis fungi non permitterent ante annum ætatis vigesimum quintum. Hinc factum est ut principes & Reges illarum gentium Christiani sacerdotio quoque initiarentur. Hunc certe morem A etiamnum apud Malabaricos Christianos vigere testantur Lusitani qui apud illos versati sunt. * Inde nata est celebris illa *Presbyteri Joannis* appellatio, cujus frequens est mentio apud decimi-tertii sæculi Latinos scriptores.

* Ea de causa *Presbyter Joannes* dictus est qui provincias illas regeret.

Quis primus illo nomine donatus?

XXVII. Primum qui Presbyter Joannes dictus sit, Guillelmus de Rubraquis nobis indicat pag. 70. cui nomen *Nayman* fuerit. « In Cathaïa, inquit, magnus campus est in quo olim agebat insignis sacerdos Nayman nomine, qui sacris Nestorianorum Christianorum præerat. Kenchan rege mortuo, regnum Nayman arripuit, quem Nestoriani vulgo *Presbyterum Joannem* appellabant. Huic frater germanus erat *Uuc* vel *Vut* nomine, ipse quoque presbyter, qui ultra montana Caracathay morabatur. Presbytero Joanne Nayman sine liberis defuncto, regnum ejus excepit Ung Chan, qui quum Presbyter quoque esset, Presbyter etiam Joannes est nuncupatus, » ut Marcus Paulus lib. 1. c. 51. testatur, de quo subinde multa narrat, capite præsertim 64. postquam de provincia Egrigaïa vel Eggaya dixit, quæ est de magna provincia Tenguth, ab illo ducere C iter ait ad provinciam *Teuduch*, « in qua sunt civitates & castra; ubi etiam manere consuevit rex ille magnus, & toto orbe terrarum nominatissimus, vulgo Presbyter Joannes dictus. Modo autem provincia illa tributa pendet magno Cham, habens regem qui est de progenie Presbyteri Joannis. » Addit, quod minime mihi est omittendum: « Et licet ibi sunt aliqui idololatræ, & item aliqui Mahometani, tamen major pars provinciæ fidem observat Christianam: & hi Christiani primas tenent in hac provincia; præsertim ubi est gens quædam D *Argon* vocata, quæ reliquis populis sagacior est & elegantior. » Atqui consuetudinem illam cujusvis generis homines, atque reges ipsos & principes sacerdotio initiandi, apud Habessinos Æthiopes simili de causa viguisse constat: satque simile vero est inde natum esse, ut à Lusitanis & aliis Europæis apud illos exstare putatus sit ille *Presbyter Joannes*, quem nostri in Indicis regionibus regnare audierunt. Cæterum Josephus Scaliger mihi auctor est illum regem Tartarorum quem Franci nostri *Prestre-Jean* dicebant, & Latine E *Presbyterum Joannem* interpretabantur, patria lingua *Prestegan* vocitatum fuisse, quod, inquit, Persice Apostolicum significat.

XXVIII. Præter Nestorianam impietatem quam Catholici & episcopi diœcesis Chaldæorum admiserunt, quum priscis ecclesiæ Christianæ temporibus districtim essent prohibitæ episcoporum è primis suis sedibus ad alias translationes, laudatissimam disciplinam istam illi præ aliis apud se pessumdederunt; quin etiam unum eumdemque episcopum

Disciplina in multis apud illas gentes variatur.

* Plures episcopatus unus idem possidet.

pluribus simul ecclesiis donari familiarissimum illis fuit.

Catholicum ex episcopo creatum, iterata ordinatione consecrant.

Quum vero solemne Nestorianis esset aliarum ecclesiarum præsules, & metropolitas ad Catholici dignitatem promovere, gravius ab illis peccatum est, qui episcopum quem in Catholicum eligebant, iterata ordinatione sive consecratione initiare non dubitarint, acsi pontifex antehac ordinatus non esset.

Clericis & episcopis, ipsis etiam monachis connubia permittuntur.

Omitto quam disciplinæ relaxationem Barsumas ille impius Nisibensis, suo tempore in Chaldæorum ecclesiam una cum Nestoriana B perfidia, Pherozis regis favente opera, introducere conatus sit; non diaconorum modo ac presbyterorum, verum & episcoporum, quin etiam monachorum profana connubia, quæ duabus in synodis rata fieri curavit, nec nisi ægre admodum à Catholicis posterioris ætatis suppressa sunt.

Catholicus quomodo eligatur?

XXIX. Catholici eligendi, ordinandique ritus in hunc modum apud Chaldæos peragebatur. Catholico decessore defuncto, episcopus Cascaræ Seleuciam seu Modaïnam accedebat, viduatæ ecclesiæ curam suscepturus. C Sin Cascarensis ecclesia pastore vacabat, id muneris ad Wasithæ episcopum, aut demum ad viciniorem derivabatur. Tum missis episcopus ille ad metropolitas sex vel octo quos superius dixi, tractoriis litteris, illos ad Catholici electionem accersebat. Qui in ecclesia Dir Elkam cum ecclesiæ Patriarchalis clero, vicinæque regionis episcopis, nec-non primoribus laïcorum, celebrato prius jejunio divinaque subinde liturgia cum statutis precationibus, nonnullos primum è multis seligebant, è quibus tres secernebantur, quorum D nomina tribus in schedulis inscribebantur, & in quarta Domini quoque Jesu Christi supremi Pastoris nomen. Has in globulos plicatas altari subjiciebant, in qua liturgia sacra celebrabatur; qua finita cum precationibus, infantem Christianum peccati nescium adhibebant, qui extensa manu unam è schedis trahebat, atque ille cujus nomen in illa exaratum occurrebat, Catholicus renuntiabatur: sin vero Christi nomen, trium illorum nemo eo loco dignus censebatur. Quocirca tres alii iterum seligebantur, quorum itidem nomina E tribus in schedis, ut ante, scribebantur, donec Deus quem vellet indicasset. Qui eligendi Catholici ritus apud Nestorianos usitatus, ab Ægyptiacis Jacobitis Bekira Rescido quodam auctore admissus est, ad evitanda dissidia quæ in ejusmodi electionibus accidebant. Sed & idem fere à Syriæ Jacobitis observatus quoque fuit. Atqui apud Nestorianos usitatus primum legitur fuisse in electione Joannis filii Narsis Catholici LII. anno Christi 884.

A tum deinde dum Joannes cui cognomen Abu-Isa in Catholicum promotus est an. 898. sicque deinceps in aliorum electionibus.

Quomodo ordinetur?

XXX. Recitato nomine illius qui electus esset, clerus omnis, populusque Græcè succlamabant Ἄξιος, *dignus est*, vel etiam *dignum & justum est.* Tum metropolitæ, episcopi, clerus & populus, electionis decretum condebant: electus vero priusquam ordinaretur, libello subscribebat, quo pollicebatur se ecclesiam administraturum ex sacrorum Evangeliorum, sanctionumque Apostolicarum præscripto; se fidem à sanctis synodis Orientis & Occidentis definitam, quam Diodorus, Theodorus, Nestoriusque docuerant, integram servaturum, simoniam exstincturum, vacantes ecclesias non occupaturum, sed bonos eis pastores daturum, se oneri non futurum clero & populo, neque uni eidemque episcopo ecclesias duas crediturum.

A principe autem, sive Califa Bagdadensi Catholici ordinandi facultatem poscere necessum erat, ea vero obtenta, manus electo à metropolitis imponebantur; orationem Gondisaporensi metropolita pronuntiante, vel alio ubi ille quovis fato aberat; id quod postremum aliquando Nisibensi concessum tandem fuit. Atqui ordinationis officium in ecclesia Cochæ vel Coches, quæ Seleuciæ olim proxima erat, ipsaque adeo Patriarchalis, agebatur. Sin vero Catholicus alio in loco esset ordinatus, ad eam solenni ritu & pompa deducebatur, in qua decessorum suorum throno imponeretur. Quibus de more patratis Bagdadum redibat, in monasterio Catholici, *Dir Katlick* moraturus.

Ejus in subditos potestas.

XXXI. Catholici hujus in suos ea potestas fuit, ut non metropolitas solum, sed & episcopos ad libitum crearet & destitueret. Etsi enim ex legum præscripto ad metropolitas spectabat episcoporum suorum ordinatio, ipse tamen præ illis eorum etiam consecrationem sibi vindicabat. Ipse quoque solus (quod quidem alii Patriarchæ solebant,) divinum unguentum conficiebat, sed septimo quovis dumtaxat anno. Pelles sacræ, quæ *Antimensia*, Ἀντιμήνσια Græcis dicuntur, atque altarium portatilium instar Christianis Orientis sunt, ab ipso solo benedicebantur, quibus sacerdotes peregrinantes uterentur. Tanta Catholicum observatione colebant, ut sacerdotibus ipsis eo præsente sedere non liceret. Abrahamum III. Catholicum à Sultano Saraceno litteras obtinuisse dixi, ne episcopus Bagdadensis Melchitarum *Catholici* nomen assumeret: præterea ab iisdem principibus Nestoriano Catholico illi non solum concessum est ut Christianis sive Jacobitis, sive Melchitis jus diceret, eorumque causas ac lites finiret; sed

illius quoque precibus annuerunt, ut neque Jacobitarum Primati, sive Maphriano, neque Melchitarum Græcorum-ve Catholico fas esset Bagdadi sedem figere. Cæterum ecclesiæ suæ regulas observare ita adstringebatur, ut si illarum prævaricator agnosceretur, collecta synodo, ad ordinem redactus à sacerdotio amoveretur.

Matthæus Riccius ex Soc. Jesu in historia sua Sinarum scribit: « In summa vero canonum synodalium part. 2. serm. 6. c. 19. ubi » de canonibus constitutis super episcopos & » metropolitanos, simul habetur canon Theodosii Patriarchæ, quo jubebatur, ut *sex sedes* » capita provinciarum & metropolitæ, videlicet » *Hilam* (Elam) *Nzibin*, *Prats*, (Fars) *Assur*, » *Beth-Garmi*, *& Halah*, qui digni habiti sunt, » ut ordinationi Patriarchæ interveniant, nec » absint; ut alii quarto quoque anno apud Patriarcham conveniant, sic etiam magnæ pro- » vinciæ, nimirum reliqui metropolitæ Chinæ, » Indiæ, Pales, Mausæorum, Xan, Rauziquæorum, Herionæ (hæc est Cambaïa) & » Samariandiæ (hæc Usbec & Mogor) qui » longissime absunt, nec vastissimi montes, & » turbulentissima maria permittant eis transitum ad libitum, mittant litteras consensionis » (id est communionis) ad Patriarcham sexto » quoque anno. »

Monachos solus ipse per vicarium suum curabat.

XXXII. Cœnobia monachorum, vel omnia prorsus, vel eorum quamplurima, Catholicorum regimini subjecta erant, atque ab episcoporum in quorum territoriis exstarent, jurisdictione prorsus libera. Id quod etiam in aliorum Patriarcharum diœcesibus observari solitum sæpe jam diximus. Catholicus vero illorum omnium curam ac regimen uni peculiari vicario suo commendabat.

Nulla reperitur diœcesis Chaldæorum perfecta notitia.

XXXIII. Nonnullæ diœcesis Chaldæorum notitiæ habentur, sed quæ veterem ejus amplitudinem, vel integrum sedium ejus numerum non satis referunt. Quocirca ex eorum monumentis quæ mihi delibare fas fuit, præter duas illas quas doctissimus Assemanus Maronita mihi suppeditavit, prolixiorem alteram exhibebo, etsi suis numeris nondum absolutam.

De urbe Seleucia.

XXXIV. Diœcesis Chaldæorum caput, urbemque primariam diximus fuisse Seleuciam, quæ, quoniam proxima Ctesiphonti erat, in urbem unam duplicem ambæ veluti coaluerunt; quam quum Califæ Arabes obtinuissent, *Al Modain* vocitaverunt, qua voce duæ urbes significantur. Babylone scilicet vastata & in solitudinem redacta, Seleucus Nicator, qui post Alexandri magni fatum Orientalem tractum ditionis suæ fecit, ex illius ruderibus in confluente Euphratis quem fossa deduxerat, & Tigris, civitatem amplissimam condidit, suoque de nomine *Seleuciam* A nuncupavit. Hanc Strabo Antiochia magnitudine aliquantum superiorem fuisse tradit, Plinius, *Babyloniam* quoque dictam. Apud nonnullos auctores *Coche* nominatur, in quibus Ammianus Marcellinus, cui Zosimus concinit lib. 3. c. 29. qui *Zochasam*, *Ζόχασαν* scripsit. Quocirca Eutropius lib. 9. cap. 12. *Cochen* & Ctesiphontem amplissimas civitates, post Persas prælio victos occupatas scribens, *Seleuciam* significavit. Quanquam Stephanus Byzantinus *Cochen* à Seleucia diserte distinxit, cui vicus est vel oppidum à Tigri B fluvio remotum. ἐξελαύνει τῆς Σελευκείας, οὐ πόῤῥω τοῦ ποταμοῦ τοῦ Τίγριδος εἰς κώμην, ᾗ τινι Κοχὴ ὄνομα. Ex quo apparet Seleuciam ab illis auctoribus *Cochen* fuisse nominatam ab illo veteri oppido juxta quod Seleucia à Seleuco structa erat, vel quod in amplissimam illam Seleuciæ urbem crevit. Indigenis Chaldæis *Salec* & *Kircha* dicebatur, id est *Seleucia*, & per antonomasiam *civitas*. A Persis vero qui illam occuparunt *Guedeser*, Γυεδεσὴρ, dicebatur Theophane teste, ad annum 17. Heraclii Imperatoris.

De urbe Ctesiphonte.

C XXXV. Quum Seleucia ad Occidentale latus Tigris posita esset, ad Orientale paulo infra stabat urbs illa altera *Ctesiphon*, quam Strabo vicum maximum dicit, in quo ipsius ævo Parthorum reges hyemabant, Seleuciæ parcentes, ne à Scythica & militari natione nimium opprimeretur. Hic vicus, ait, civitatis magnitudinem & potentiam habebat, adeo ut Parthorum multitudinem & apparatum omnem reciperet. Hoc oppidum, ait etiam Plinius, ad Seleuciam exhauriendam juxta tertium ab ea lapidem in Chalenitide condi- D dere, quod nunc est regni caput; quia scilicet cum Seleucia novis accretionibus coaluerat. Ammiano autem lib. 23. cap. 7. Ctesiphon à *Vardane*, vel *Bartane Persarum rege primum instituta est*, sive facta civitas, quam Pacorus Parthorum princeps multitudine & mœnibus amplificaverat; quo proinde fiebat, ut ambæ urbes, quemadmodum prædixi, una veluti civitas duplex haberetur, quæ ex consequenti Al-Modain ab Arabibus voce duali dicta fuit.

Utrique destructæ succedit urbs Bagdadum, in qua Catholicus moratur.

XXXVI. Post vero Almansor de Abbasidarum genere Califa urbem alteram haud E procul ædificans quam *Bagdadum*, *& Medinat-Assalam*, id est civitatem pacis nominavit, Seleuciam & Ctesiphontem dirui jussit. In hanc porro urbem Chaldæorum Catholicus transiit, exstructo ibidem monasterio, quod *Catholici monasterium* vocitant: ita tamen ut stante adhuc ecclesia Cochæ, sedes illic Patriarchalis manserit, in quam Catholicus quilibet prisco more statim ab ordinatione sua deducitur, illius imponendus throno.

Romanam communionem diœcesis hujus pars quædam amplectitur, propter perversam, quæ apud ipsos invaluerat consuetudinem.

XXXVII. Cæterum diœcesis Chaldæorum indivulsa mansit ad medium usque sæculum decimum sextum, quo pars illius Catholica fide suscepta Romano Pontifici Julio III. se obsequentem professa est. Atqui Romanum Papam adeundi hæc illis causa fertur fuisse: Qui ante centum annos Catholicus sedebat, hanc sibi legem præstituerat, ut nullum metropolitam crearet, nisi de genere familiaque sua. Quam consuetudinem posteri deinceps tenuerunt. Quum unus de eadem prosapia receptum jam morem tenere præfractè contenderet, Christiani civitatum & pagorum Orientis, Mosulæ scilicet, Babyloniæ, Charchæ, Arbelæ, Gozartæ, Persidis, Nisibis, Mardis, Amidæ, Hazan-Cephæ aliorumque locorum, una convenientes, sacerdotes, monachi & magnates, Catholicum elegerunt, magistrum Siud, quem Romam mittendum duxerunt, ut illic ordinaretur; eo quod tres apud ipsos metropolitæ non reperirentur à quibus ea promotio rite fieret. Hunc autem Romam ideo perrexisse in epistola ad Julium Papam significant, quod sacerdotium ipsorum priscis temporibus Roma, quæ sedes est Principis Apostolorum, ad ipsos derivatum esset. « Illò » vero eundi viam interruptam Christianis » fuisse à filiis Agar Ægyptiæ, jam inde à spatio » trecentorum annorum; Romæ siquidem ante » trecentos annos Catholicum illis ordinatum » esse Marabam nomine. »

Hæc illi Romæ narrabant, non solum ob Arabicorum illorum canonum de quibus dictum est, auctoritatem, quorum trigesimo nono Romani Pontificis in Patriarchas omnes potestas adstruitur; sed ideo quod, quum suis in libris legerent Seleucienses Catholicos à Patriarcha *El Roum* ordinatos primitus fuisse, Romam putarent illa voce *El Roum* significari; quum tamen nihil aliud efferat, præter Romanorum ditionem, ad quam spectabat Antiochia, quam primi Catholici adiisse leguntur, ut ab hujus urbis antistite sacerdotio initiarentur.

Perseverat apud Nestorianos eadem consuetudo.

XXXVIII. Cæterum notata prius apud Nestorianos consuetudo, Catholicos suos ex eadem familia assumendi, revixit apud illos, eamque etiamnum vigere scribit theatri Turcici scriptor, dumque in illis regionibus peregre ageret, *Mar Eliam* adolescentem prorsus, qui necdum legendi peritus esset, creatum, consecratumque *Catholicum* fuisse. Hic vero prope veterem Niniven sedebat, adeoque Mosulæ.

Catholicus orthodoxus Romæ ordinatur.

XXXIX. Atqui *Siud* ille, qui & *Simeon Sulaca*, Romæ ordinatus est Catholicus, recitata ibi sinceræ rectæque fidei professione, & ejurato Nestorii errore. Cui successor datus est *Abdiesus*, sive *Ebedjesu*, Romæ perinde consecratus; amboque post suum in Orientem A reditum in urbe Caramit sive Amida & Seert sedem fixerunt, ubi metropolitas & episcopos consecrarunt. Interim vero Bagdadi Catholicus alter sedebat, cui morem gerebant reliquæ diœcesis Chaldæorum provinciæ. Sed neque Sulacæ & Abdiesu successores eam omnem ditionem quam nacti erant, servavere. Qui enim illis successit Ahatalla pauco tempore superstes in vivis fuit, ait Strozza, & *Denha Simeon*, ex archiepiscopo sive metropolita *Gelu* & *Seert* Patriarcha factus, sive Catholicus, nec ætate, nec doc- B trina tanto muneri idoneus, quo tempore Sidoniensis episcopus Apostolicæ sedis nuntius illas ecclesias invisebat, in provinciam Zeinalback secesserat, potentiæ cedens Patriarchæ Babylonis sive Bagdadensis. Eodem in loco mansit successor ejus Simon alter, existimatione & subditorum numero decessoribus suis longe inferior. Quamobrem post sæculum decimum septimum adultum, qui Bagdadi sedebat Elias Catholicus, aliis provinciis receptis, multo minus quam decessores sui domestico dissidio laborabat, subjectosque C sibi populos pacifice gubernabat, metropolitis, episcopis, cleroque omni, non illi obtemperantibus modo, sed & ipsum valde diligentibus, ait iterum Petrus Strozza, ubi *de Chaldæorum natione & eorum Patriarcha*.

Nestorianorum numerus & præsens status.

XL. Faustus Naïronus Maronita in *Evoplia Fidei*, ex Vincentii à S. Maria Carmelitæ Indiæ Orientalis Itinerario, Nestorianorum versus Septemtrionalem Mesopotamiæ partem numerum tria centena millia excedere scribit. « Sunt hi, inquit, sub duorum Patriarcharum « jurisdictione, quorum electio ad metropo- « D litas, episcopos & clerum anteactis tempo- « ribus pertinebat. Modo autem hæc dignitas « successive remanet in familiis. Horum primus « Babyloniæ seu Seleuciæ potius residebat, at « post illius urbis destructionem, moratur hodie « in monasterio S. Hermetis Persæ prope *Qusc* « vel *Alcus*, Nahum prophetæ patriam, quod « parum distat ab urbe Mausel seu Mosul ad « Occidentem Tigris, non procul Ninive, cu- « jus civitatis rudera antiqua exstant ad Orien- « tem hujus fluminis. Hic Patriarcha Eliæ sibi « nomen assumit, una cum Patriarchæ Orien- « E tis titulo. Habet sub se quatuor metropolitas, *Sciraz* in Perside, quam Chaldæi *Ailam* « vocant, provinciæ *Fars* seu Persidis proprie « dictæ caput, *Nisibim*, *Bassorum* & *Mausul*, « quæ Chaldaïce Atur, sub quibus varii nomi- « nantur episcopi. Ejus auctoritas per Chal- « dæam, Babyloniam, Mesopotamiam, Par- « thiam, Mediam, Cathaïam, & usque ad In- « diam Orientalem exstenditur, cui subditi erant « Christiani, qui à S. Thoma Apostolo Tho- « mæi nuncupabantur, in qua circa centena & «

» quinquaginta millia Christianorum numerantur. Alter Patriarcha residet *Ormi* in montibus Persiæ in provincia Adherbejan, quæ vetus Media fuit, ad Armeniæ majoris confinia: sub hujus jurisdictione tres erant metropolitæ præter viginti alios episcopos, & *Simonis* nomen sibi assumit, qui *Patriarcha Chaldæorum* nuncupatur, cujus auctoritas per Assyriam tantum extenditur. Unus ex his *Simon Sulaca* vocatus, quum Romam advenisset in pontificatu Julii III. ejurata hæresi Nestoriana ad unionem ecclesiæ Catholicæ reversus est, quemadmodum superius narratum est.

» Addit Naïronus, nuperrime sub pontificatu Innocentii Papæ XI. quum opera nonnullorum episcoporum ejusdem nationis, ac Missionariorum Apostolicorum, non pauci invenirentur, qui catholicam fidem tenerent, idem summus Pontifex constituit illis novum Patriarcham Catholicum qui in præsenti residet in civitate *Amidensi* ad Tigrim, quæ à Turcis vulgo *Caramit*, seu *Diarbechir* vocitatur. » Id quod denuo testatur Assemanus in Præfatione ad Bibliothecam Orientalem.

In multis Romanæ ecclesiæ consentiunt Nestoriani, & præcipuè circa sacramenta.

XLI. Satis jam dictum est de Nestoriano errore quo Chaldaïcæ diœcesis Christiani ab ecclesia catholica discrepant. Theodorus Mopsuestenus primarius auctor illius fuerit, necne; huic alium etiam addiderunt, ut spiritum sanctum à Filio procedere negarent, quemadmodum Græci, eodem doctore, consueverunt. In reliquis Christianæ fidei capitibus nobiscum satis concordes sunt, nisi quod à Romanæ sedis communione alieni sint, quam tamen, ut prædictum est, non semel ambierunt. Quamobrem septem sacramenta eadem ac nos tenent, inprimisque, quod divinam Eucharistiam spectat, Christi corpus & sanguinem revera sub panis & vini speciebus post prolatam à sacerdote consecrationem reipsa contineri, panisque & vini substantiam in corpus & sanguinem ejus transmutari æque ac nos credunt. Id quod certissimis hodie testimoniis compertissimum est. Non silebo Jacobitas erroris eis notam inussisse, quod divini hujus mysterii fidem spectat. At cujus erroris? Non prorsus circa realem quam credimus Christi corporis & sanguinis sub panis vinique speciebus præsentiam, circa panis vinique in Domini corpus & sanguinem transsubstantiationem; sed prisci illius quem à Nestorio acceperunt, ut Eucharistiam non Dei-hominis corpus & sanguinem, sed hominis dumtaxat Deo copulati.

Protestantium hæreticorum calumnia retunditur.

XLII. Non me fugit, Protestantes hæreticos hodie jactitare apud Malabarenses Indos, Lutheri Calvinique doctrinam integram viguisse ab eo tempore quo Christo primùm nomen dedere. Quasi vero Christiani illi qui episcopos alios non admittebant, nisi qui à Nestorianorum Chaldæorum Catholico sibi mittebantur, aliam de Eucharistiæ mysterio fidem tenuerint ab illa quam reliqui per Orientem Nestoriani confitentur.

Ex Diamperensis synodi actis.

Perperam autem Diamperensis synodi quæ sæculo decimo sexto labente habita est, acta quæ supersunt provocare audent. In illis enim hoc solum fertur, apud Malabarenses Christianos libros aliquot repertos esse, præsertim Timothei Catholici, in quibus Lutheri Calvinique errores apparerent. At jure merito vocari in dubium possit, an Lusitani qui ejusmodi doctrinas in illis voluminibus à se deprehensas affirmarunt, tanta Chaldaïcæ linguæ peritia instructi fuerint, ut auctoris sensum probe & accurate sint assequuti; quando alioqui apud eruditos hodie constat eos ritus illorum non paucos imperite interpretatos esse; ut-pote qui in Orientalium ecclesiarum Theologica loquela & placitis hospites prorsus essent. Esto tamen in libris illis male sana dogmata observata esse, an vero exinde concludere liceat Indiarum ecclesiam ea tenere & profiteri? Quod certe quantum à vero abhorreat, hinc facili negocio demonstratur, quod in omnibus Diamperensis synodi decretis nullum editum legatur, quo Christiani illi ad rectam de Eucharistiæ mysterio fidem doctrinamque revocentur, aut pristinum ullum circa illud errorem ejurare aut dimittere cogantur, etsi alia in illis habentur, quibus impia Nestorii placita quæ antea tenuerunt, jure proscribuntur. Non enimvero consentaneum fuisset priscos Malabaricæ gentis de Incarnatione Verbi errores configere, omissis aliis quæ gravem æque censuram postulabant.

Idem aliorum auctoritate evincitur.

XLIII. Ut ab ecclesiæ Chaldaïcæ Theologorum testimoniis recitandis supersedeam, quibus vir eximius to. 4. de Perpet. Fid. hanc à Romana quod fidem de Eucharistia spectat minime discrepare monstravit, rem uno quoque altero conficiam, Dosithei scilicet Patriarchæ Hierosolymitani ejusque synodi quam hac in causa habuit anno 1672. Hujus quippe gentis, ut & cæterarum Orientis fidem hanc unam esse declarat ad calcem *Enchiridii* sui contra Lutheranos & Calvinistas, nec-non actorum sui concilii: *Confirmat quæ prædicta sunt, ipsa quoque hæreticorum confessio.* Νεστορεῖται μὲν γὰρ, Μαρωνῖται, ἤγουν Μονοθελῆται, Ἀρμένιοι, καὶ Κόπται, καὶ Σύροι, καὶ ἔτι Αἰθίοπες, οἱ ὑπὸ τὸν ἰσημέρινον καὶ ἐπέκεινα κατὰ τὸν χειμέρινον τροπικὸν οἰκοῦντες οὓς καὶ Χαμπεσίους καὶ Ἀβυσσίνους ἐνταῦθα κοινῶς ὀνομάζουσιν, ἕκαστος τούτων ἔχει τὴν αἵρεσιν. *Nestoritæ siquidem, Maronitæ sive Monotheletæ, Armeni quoque, &*

Coptæ & Syri, & Æthiopes, qui sub æquinoctiali & ultra versus hyemalem tropicum habitant, quos Habessios & Abyssinos vulgo vocant, ab antiquissimis temporibus, ex quo ab ecclesia universali secesserunt, & unaquæque gens earum propriam hæresim tenet, velut omnes ex conciliorum generalium gestis norunt; circa doctrinam vero & numerum sacramentorum, omniaque illa quæ à nobis superius dicta sunt, & luculentissime præsertim de hoc quod transubstantiationis vocabulo, significatur, eo perinde modo credunt atque Catholica ecclesia, quemadmodum ipsismet oculis nostris singulis horis cernimus, sensuque & sermone comperimus hîc in sancta civitate, in qua ex his omnibus habitant, & peregrinationis ergo versantur eorum complures, quotquot sive sapientes, ut quidem illis censentur, tum etiam illitterati homines: καὶ σαφέστατα ἰδίως περὶ τοῦ σημαινομένου τῆς Μετουσιώσεως ὡσαύτως πιστεύουσι τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ, ὡς αὐτοῖς ὄμμασι ὁσημέραι βλέπομεν, καὶ αἰσθήσει, καὶ λόγῳ μανθάνομεν ἐνταῦθα ἐν τῇ ἁγίᾳ πόλει Ἱερουσαλὴμ, ἐν ᾗ ἀπὸ πάντων καὶ οἰκοῦσι, καὶ πάντοτε ἐπιδημοῦσι πλεῖστοι, ὅσοι παρ' αὐτῶν, σοφοί τε, ὅσον κατ' αὐτοὺς, καὶ ἰδιῶται.

Chaldaïco sive Syriaco idiomate, in liturgia utuntur Nestoriani omnes.

XLIV. Divinam autem liturgiam, totumque ecclesiasticum officium per omnem suam diœcesim Nestoriani celebrant Chaldaïco sive Syriaco sermone, juxta atque à S. Thaddæo in Seleuciensi ecclesia reliquarum matre & primaria institutum fuit. Seleucia quippe etsi Parthici imperii illius tempore caput erat ac paulo-post Persici, Babyloniæ tamen Chaldææ civitas censebatur, in qua nimirum condita esset, familiarisque adeo ejus civibus erat Chaldaïca sive Syriaca lingua, velut & Mesopotamiis & Assyriis, sed & Persis qui regiones trans Tigrim positas incolebant, communissima quoque erat, ut observat Epiphanius hæresi 66. n. 13. ubi ait Manem illius hæresis auctorem libros varios edidisse, quorum unum in viginti duas partes distribuerat, alphabetico ordine pro litterarum quibus Syri utuntur numero. Χρῶνται γὰρ, inquit, πλεῖστοι τῶν Περσῶν μετὰ Περσικὰ στοιχεῖα καὶ τῷ Σύρῳ γράμματι, ὥσπερ παρ' ἡμῖν πολλὰ ἔθνη τοῖς Ἑλληνικοῖς κέχρηνται, καίτοιγε ὄντων σχεδὸν κατ' ἔθνος ἴδιον γραμμάτων· ἄλλοι δὴ δῆθεν τὴν βαθυτάτην τῶν Σύρων διάλεκτον σεμνύνονται. *Nam plerique Persarum præter elementa Persica Syrorum quoque litteris utuntur, quemadmodum apud nos innumeræ gentes Græcas adhibent, tametsi singulæ fere suas ac proprias habeant. Sed & alii profundissimâ Syrorum linguâ impense gloriantur.* Addit & Palmyrenorum dialectum & litteras.

De S. scripturæ translatione Syriaca.

XLV. Ut à S. Thaddæo primitus christianam religionem, sic etiam ab eodem scripturæ veteris Testamenti libros in Syriacum sermonem ex Hebræo sacro contextu translatos accepere. Velut enim Apostoli gentibus illis quibus Græca lingua communis erat, aliam illorum librorum translationem non tradiderunt, præter illam quæ apud Judæos Hellenistas recepta erat, quamque illi à septuaginta Interpretibus elaboratam jactabant, eodem quoque modo Thaddæus Chaldæis, Mesopotamiis & Syris libros eosdem à Judæis in Chaldaïcum idioma jam translatos in ecclesiis legendos dedit. Quod in causa fuit cur à multis Chaldaïcæ illius translationis auctor putatus sit. Illam vero translationem à Judæis elaboratam fuisse, eam assidue legendo multis ex locis agnovi; inprimisque dum illam conferrem cum Paraphrasi Judæorum Chaldaïca, tantam inter utramque consonantiam deprehendi, ut pro certo affirmare non dubitem unum & eumdem earum auctorem fuisse. Quanquam fatendum non omnes & singulos scripturæ libros ab eodem Syro interprete prodiisse, quin potius alios atque alios ab aliis atque aliis Chaldaïce redditos fuisse. Quod vero novi Testamenti libros spectat, eorum Syriaca translatio S. Thaddæo recentior habenda est, sed nec primitus olim volumina alia complectebatur, quam quæ in Antiochena ecclesia vulgo legebantur. Interpretem vero indicare frustra quis aggrederetur. Sequiori autem ævo librorum qui in Antiocheno canone veteri non extabant, Syriaca quoque translatio adornata fuit.

CATHOLICI CHALDÆORUM, SEU MAGNÆ SELEUCIÆ AD TIGRIM.

I. Thaddæus, *qui & Addæus.*

CHALDÆI Christiani, qui Nestorii hæresim sæculo quinto labente vel sexto ineunte amplexi sunt, Catholicorum seriem suorum arcessunt à S. Thaddæo vel Addæo septuaginta duorum Domini Salvatoris Discipulorum uno, à quo Edessæ ecclesiam primum fundatam institutamque esse suo loco dixi, quum eam in urbem à S. Apostolo Thoma ad Abgarum regulum missus esset. Hunc esse illum aiunt qui in Evangelio Joannis Nathanaël nominatur, filiumque Tolmai: quod certe, ut conjicio, occasioni fuit ut S. Apostolus Bartholomæus idem esse ac Nathanaël putatus sit à quibusdam, quum Syriaco sermone vel Chaldaïco, *Bartholomæi* nomen idem Latine aut Græce sonaret, ac filius Tolmai. Atqui Chaldæi & Mesopotamitæ *Apostolum* nuncupant Addæum; quo nempe doctore amplissimæ Orientalis tractus regiones christianæ religionis documenta primitus acceperunt: qua nempe appellatione Græci Marcum & Lucam Evangelistas, Timotheum & alios Apostolorum discipulos perinde insignire non dubitant. De S. Addæi Edessam adventu, & prædicatione per regiones Orientis varias, hæc Nestorianus scriptor Maris filius Salomonis tradidit, præmisso hocce titulo: *Nomina Catholicorum Orientis.* Mox, *Primus,* ait ille, *Addæus sive Thaddæus Apostolus, qui fuit ex septuaginta Domini discipulis, à S. Thoma missus est in Orientem.* Pergit ille auctor: *Maris ejus discipulus. Addæum Thomas in Orientem misit, quem sequutus est Maris ejus discipulus. Quum Addæus Roham* (Edessæ urbis nomen aliud est) *venisset, mansit apud virum quemdam timentem Deum: ejusque fama ad Abgarum perlata, intellexit Princeps, pollicitationem sibi à Christo factam impleri. Quamobrem Addæum accersitum humi se prosternendo veneratus est, admirans hominis formam humana augustiorem, quæ pariter admiratio cæteros perculit. Tum Addæus, propter fidem, inquit, tuam misit me Dominus, ut te ab infirmitate qua laboras sanarem, & à peccatorum pelago liberarem. Tum Abgarus habere se in animo ait, ut Judæos omnes in sua provincia deleret, in ultionem illatæ Christo, infantibusque ipsius causa mortis. Addæus vero docuit omnia hæc, cœlesti providentia administrante, gesta esse:* A *tum impositis manibus à lepra illum curavit, varia deinde præcepta dedit, infirmosque omnes civitatis crucis signo curavit. Obtulit Addæo pecunias Abgarus, quas ille recusavit, dicens: Gratis accepimus, gratis damus. Ecclesiis illic ædificatis, Nisibim profectus est cum Ahi & Mari, incolasque baptizavit. Marim misit in Orientem versus Haram, Ahim vero in Cordai & Bezabdæi. Addæus porro prædicavit Hazæ & in regionibus Bajormi & Mosul. Deinde Edessam reversus, ibidem obiit post annos 22. superstite* B *adhuc Abgaro.* Qua narratione non constat Thaddæum Addæum-ve Seleuciæ prædicasse, nedum ibi sedisse episcopum, ut primus urbis hujus antistes haberi debeat.

Ahi vel Aches, Achæus-ve Addæi discipulus, regresso Edessam magistro suo, profectus est in montanam regionem Ahwaz vel Susianam, & alias Sindiæ vicinas, ubi Christum annuntiavit. In his porro ecclesiis quum vetus Testamentum Hebraïce, trito Judæis more, legeretur, sacrum illum contextum Syriace C transtulit. Accepta S. Addæi nece Edessam, Christianos hujus urbis incolas solaturus repetiit, sed à Maano Abgari filio qui Gentilium superstitionibus studebat, necatus quoque est. Atqui non censetur iste inter Catholicos Seleucienses, quippe qui Seleuciæ nunquam sedit.

II. Maris I.

Maris vel *Mares* Apostolus quoque Chaldæis appellatur: Seleuciæ primus episcopus D fuit, illuc ut prædictum est, ab Addæo Christianæ religionis condendæ causa missus, qui fidem in regione primùm Beth-Garme vel Begarme, deinde in Babylonia, tum Ahwaz, sive Susiana, cis & trans Tigrim, in Cascar vel Casgar propagavit. Evangelium ab ipso Persas accepisse negavit aliquando Persidis metropolita Simeon eique obnoxii præsules, religionem ab ipso Thoma Apostolo suam in provinciam invectam causantes, seque Seleuciensi Catholico vel Primati obstrictos E negantes, adversus Timotheum I. Catholicum XLV. de qua lite suis locis iterum sermo erit. In illis porro regionibus Eleona vir quidam præpotens Christi fidem amplexus, trecentas & sexaginta ecclesias ædificavit amplisque redditibus locupletavit, monasteria quoque aut cellas. Venit Mares Seleuciam,

ubi Magorum ingens auctoritas erat, artiumque magicarum studium vigebat, habitaque cum Dionysio sacerdote quodam congressu, canonem scripsit, quo ab ejusmodi flagitiis abstineretur. Illic publici epuli consuetudo erat, juvenum atque senum seorsum, quò Maris accedens, convivii principem repentino morbo correptum signo crucis sanavit; illis eum uti Deum venerantibus, ipse se Apostolum dumtaxat professus est omnipotentis Dei cœli terræque creatoris, Christique adeo fidem insinuavit. Quibus illi auditis Marim convivii parentem renunciarunt. Alia ibidem
B miracula edidit, quibus illorum complures ad veram religionem adducti sunt, ecclesiæque exstructæ fuerunt, præsertimque celebris illa Cuchensis reliquarum amplissimi illius Orientalis tractus mater, in qua deinceps reliqui ejus successores Catholici inaugurari jussi sunt. Badraïam in vicum Seleuciæ & Ctesiphonti vicinum, qui & *Durkani* subinde dictus est, profectus, mulierem quandam opulentam, cui *Kani* nomen erat sacro baptismo tinxit, quum ea ab ipso leprâ exempta esset: cellas monasterii instar condidit pro Pyræo
C quod ibidem prius exstiterat, ubi sepeliri voluit. Seleucia Casgarim perrexit, incolisque ad fidem ab idolorum cultu conversis episcopum ordinavit. Hinc natam esse consuetudinem aliam ferunt, ut Catholicus ab episcopo Cascarensi consecraretur. Seleuciæ Maris obiit anno Alexandri 393. Christi 82. die 19. mensis Tamur qui Julio nostro respondet, quum sedisset annos 33. Hæc de Mari I. Catholico Maris Salomonis filius, quem Amrus Matthæi filius Nestorianorum alter scriptor in texenda Catholicorum histo-
D ria sequutus est.

III. Abres.

Marim excepit *Abres* vel *Abris* Hebræus genere, ex Josephi Mariæ Virginis sponsi parentela, inquiunt, Hierosolymis à Simeone filio Cleophæ destinatus, vel ut quidam volunt, divina revelatione designatus, qui Maris in locum sufficeretur, quum singulorum ordinum gradibus initiatus esset. Missus itaque in Orientem charitate, aliisque præclaris actibus commendatissimus fuit, episcopisque sui
E simillimis per diversa loca constitutis migravit in cœlum exacto præsulatus anno 16. Hæc quidem de Abre Maris Nestorianus: cæterum Abdiesus in carmine de Joannis Sulacæ Catholici ordinatione, præstantissimum & magnum hunc Abrem, quem Ambrasium interpretatur, Antiochiæ, non in Palæstina ordinatum dixit. Quod idem Bar-hebræus, alias Gregorius Abulfaragius in Chronico Syriaco, Assemano teste, tradidit.

IV. Abraham I.

Abrahamum Abris successorem, nescio quo jure sancti Jacobi fratris Domini, filii Joseph cognatum fuisse aiunt Chaldæi scriptores, & quum Antiochiæ ageret, accepto obitus Abris nuntio, ob præclaros mores, doctrinamque & eloquentiam electum ut per Orientem Catholici munere fungeretur. Huc porro quum advenisset, adversa multa passus est, quum Persarum seu veriùs Parthorum rex Christianos acriter insectaretur. Sedata vero persequutio est, quum Abraham regis filium à dæmonio quo vexabatur exemisset. Seleuciæ episcopatum gessit Abraham annos 12. ibique sepultus fuit.

V. Jacobus I.

Abraham suffectus est *Jacobus*, & ipse de familia Joseph sponsi B. Mariæ Virginis, Hierosolymis ordinatus, susceptis uno die singulis ordinibus, quum dignitatem diu recusasset, sic nempe tradunt Bar-hebræus & Maris Nestorianus. Quanquam Abdiesus in carmine de ordinatione Joannis Sulacæ Catholici, Jacobum quidem Josephi fabri affinem scripsit, verum Antiochiæ ordinatum Patriarchale schema suscepisse: quod certe non sic à vero abhorret. Virtutibus omnibus Jacobus ornatus, similes sui episcopos passim constituere curavit. Obiit 18. episcopatus exacto anno, ac mensibus sex. Amrus quidem Nestorianus Jacobum anno 501. Græcorum esse defunctum affirmat, quod si verum est sedem Seleuciensem annos fere viginti post decessoris ejus Abrahami mortem vacasse oportet. Verum non sic accurata putanda est ejusmodi scriptorum Chronologia, quod remotiora illa tempora spectat. Sic cum recto temporum calculo minime conciliaveris, quod Bar-hebræus in Chronico scripsit Jacobi hujus Catholici ævo Porphyrium Siculum, Christianæ religionis hostem vixisse; centum circiter annorum prochronismo peccans.

VI. Achadabues.

Post Jacobum I. sedisse fertur *Achadabues* vel *Ahad*, ejusdem Jacobi filius, cognomento *Abouia*, qui parenti præclaris moribus similis, successor ejus designari meruit. Quocirca Antiochiam missus fuit adjuncto illi socio quem Bar-hebræus Kam-Jesum nominat, & Maris & Amrus Jahad-Jesum, ut alter eorum Catholicus consecraretur. Qui quum illam in urbem pervenissent, ad Imperatorem Romanum Antiochenus Patriarcha delatus fuit, ceu ad Persas inclinaret, quod Christianos insectandi ansam præbuit. Quocirca facta amborum ac si exploratores essent, conquisitione,

conquiſitione, Jahad-Jeſus vel Kam-Jeſus & vir primarius quidam qui illos hoſpitio exceperat, in crucem acti ſunt, ad fores eccleſiæ Apoſtolorum; Achadabues vero fugiens Hieroſolymam adiit cum Antiochenæ eccleſiæ litteris, ut illic ordinaretur. Quocirca ob nimias illorum temporum difficultates, ab Occidentalis tractus, Antiocheni nimirum & Syriæ epiſcopis conſtitutum eſt, ne in poſterum Orientis Catholicus illuc venire cogeretur ordinandus, ſed ab Orientalibus, Chaldæis ſcilicet, & Aſſyriis ſuis conſecraretur. Hinc aucta dignitas poteſtaſque fuit Seleucienſis Catholici, ut velut αὐτοκέφαλος eſſet, & Patriarchæ non abſimilis. Canone Arabico Nicæno 38. declaratur Patriarcham Antiochiæ à ſua ſynodo rogatum conſenſiſſe ut Orientis Catholici ordinatio in ſua urbe non fieret, nec de ablata ſibi in Orientis eccleſias poteſtate contriſtaretur.

VII. Sahlufa.

Achadabuem excepit *Sahlufa* vel *Sçahlufa* Caſcarenſis, vir doctus & facundus, pauperum curator & ſcholarum. Hic primus Antiocheno epiſcopo annuente, dignitatem Patriarchæ parem ſuſcepit in eccleſia Seleucienſi, quam præclarè geſſit annos 20. Sahlufam circa Nicænæ ſynodi tempora Modaïnæ, ſive Seleucienſis Cteſiphontiſque eccleſiæ epiſcopatu functum eſſe ex Chaldæorum Chriſtianorum documentis aſſerit Mares, ejuſque ævo Origenem claruiſſe; quum alioqui Amrus hunc ſancto Ignatio Antiocheno æqualem fingat, atque ab eo edoctum ut in eccleſia ſua alternis choris pſalmi canerentur. Adeo ſcilicet Neſtoriani illi priſcorum horum temporum rationes ignorabant. Cæterum Mares & Amrus illum tempore regis Perſarum Ardeſcir, ſive Artaxaris filii Balak vixiſſe referunt; quod non ſic à vero abhorret.

VIII. Phaphas.

Seleucienſem thronum poſt Sahlufam obtinuit *Phaphas* vel *Papas* ex pago quodam Iracæ oriundus, alii dicunt ex Perſide; vir Græcæ & Perſicæ linguarum peritus. Hic abſque Patrum ſolito conventu electus, à Davide Maïſanæ epiſcopo ſacratus fuit. Ejus tempore ſcribi cœperunt eccleſiaſticæ litteræ, quas *encyclicas* noſtri & *formatas* dixerunt. Vixdum pontificatum obtinuerat, quum Hormiſdas Perſarum rex, Ardeſciri ſive Artaxaris filius, in Occidentales provincias, trans Tigrim atque Euphratem ſcilicet poſitas, invadens, Antiochiam vicinaque illius loca populatus eſt, multoſque captivos in Perſidem adduxit; quam tamen expeditionem Sapori Hormiſdæ filio attribuunt

A ſcriptores alii. Conſtantinus imperium adeptus, Chriſtianam fidem profeſſus eſt, atque anno regni ſui 20. Chriſti 325. Nicænam ſynodum coëgit trecentorum & octo Patrum, epiſcopatus Phaphæ quinquageſimo nono, ut Bar-hebræus auctor eſt. Huic ſynodo Phaphæ Catholici nomine Simeon Barſaboë diſcipulus ejus, ac ſubinde ſucceſſor interfuiſſe fertur, ſynodalibuſque litteris ſtabilitus Orientalis Patriarchatus, Seleucienſis ſcilicet: utique propter eum canonem Nicænum Arabicum 38. cujus antehac mentionem feci.

B Cæterum novem poſt annis Orientalium epiſcoporum concilium habitum eſt, in quo Phaphas multorum criminum reus peractus eſt: quæ quum refellere non poſſet, ſacrum Evangeliorum codicem manu accipiens, pugno illum contendebat his adjectis vocibus: *Loquere Evangelium, loquere, quum mihi verba non ſuppetunt*, cujus impii facinoris cauſa manus ejus obriguit. Nimirum Mares Neſtorianus à Cl. Aſſemano tom. 1. Bibliothecæ Orientalis citatus, confirmat hunc extremæ proterviæ, quin & impietatis fuiſſe: & in

C vita S. Milles Suſarum epiſcopi tota rei geſtæ ſeries prolixius narratur, nempe ſanctum hunc antiſtitem, quum ad Aramæos profectus eſſet, Seleuciæ & Cteſiphontis eccleſiam teterrimo ſchiſmate diviſam reperiſſe, hujuſque tanti mali cauſam fuiſſe *ejuſdem eccleſiæ epiſcopum Phapham, Aghæi filium, hominem intolerandi faſtus, & ambitionis immenſæ; adeo ut antiſtites, qui ex diverſis locis ejus cauſam cognituri ad ſynodum convenerant, ſuperbe aſpernaretur, & preſbyteros quoque & diaconos eccleſiæ ſuæ indigne tractaret. Quocirca*

D *Milles hominem Deo inviſum & civibus infeſtum adoriens: Ecquod, inquit, fratrum tuorum crimen impulit, ut talia adverſus eos audeas, membra tua ſuperbe deſpiciens, ac nulla cauſa præcipiti odio exagitans, velut homo qui Deum neſciat! An-non ſcriptum eſt:* Qui fuerit princeps inter vos, ſit veſter ſervus! *Cui Phaphas, tu me ait, iſta doces, inſulſiſſimum caput, quaſi hæc ego non norim! Tum Milles extractum è pera Evangeliorum codicem in medio ſuper pulvinar depoſuit, ſimulque ad Phapham converſus, ſi te, inquit, piget iſta à me qui mortalis ſum, diſ-*

E *cere, agedum judicium pete ab Evangelio Domini quod oculis externis tuis patet, quando internus mentis tuæ oculus cæcat. Tum Phaphas diabolicis furiis actus, ſacrum codicem impia manu tundens, loquere, aiebat, Evangelium, loquere. Ad quas voces Milles commotus, cito accurrens, Evangelium amplexus, oſculatuſque eſt ſuiſque oculis admovit. Deinde frequenti populo audiente, alta voce Phapham compellans dixit: Quia, ſuperbe, talia auſus es, & adverſus verba vitæ Domini noſtri: ecce adſtat Angelus*

ejus, tuique corporis mediam partem areſaciet ad terrorem multorum, neque ſimul exanimatus eris, vita tibi diu manente in ſignum & portentum. Confeſtim Phaphas è cœlo tactus dimidia corporis ſui parte obriguit, & ad latus alterum collapſus, in hoc ſtatu duodecim annos ad obitum uſque ſuum cum incredibili dolore jacuit. Quod quidem ingenti terrore populum univerſum perculit. Hæc vitæ S. Milles ſcriptor. Quanquam Bar-hebræus ait « exſtare epiſtolas con- » ſolatorias à S. Jacobo Niſibeno & S. Ephræm » ad Phapham ſcriptas de ejus dexteræ impe- » dimenti cauſa, quibus epiſcopi reprehendun- » tur, quod in ipſum temerario auſu inſurre- » xiſſent; nonnullos vero exiſtimare Phapham » Catholicum, quum ab epiſcopis damnatus eſſet, eas epiſtolas confinxiſſe. » Amrus aſſerit Phapham annos 79. epiſcopatum geſſiſſe, ſub octo regibus Perſarum, Sapore Artaxaris filio, Hormiſda, Behramis ſeu Wararanibus tribus, Narſe, Hormiſda II. & Sapore II. à quo urbs *Gondiſapor* condita fuit.

IX. Simeon.

Ex Mare Neſtoriano poſt Phapham ſeu Papam Chaldæorum Catholicus fuit *Simeon* Barſabaï vel Bar-Saboë, deceſſore ſuo in vivis adhuc ſuperſtite electus, & ordinatus à ſynodo quæ Seleuciam illius ad ordinem redigendi cauſa convenerat. Ei Phaphas imprecatus eſt ne peccatum ei remitteretur; ſed Simeoni Patres Occidentis ſeu Antiocheni tractus veniam indulſerunt. Accuſatus ſubinde eſt Simeon quod Magos convertiſſet, quin regis matrem baptizaſſet; quamobrem Sapores, inſtigantibus Judæis, Chriſtianos ſexcentis ſuppliciis exagitans, centum circiter ſacerdotes & diaconos necavit, unaque Simeonem. Quorum commemoratio fit feria 6. poſt reſurrectionem, quæ feria 6. confeſſorum vocitatur. S. Maruthas Tacritenſis, & Martyropolitanus, qui ſæculo inſequenti claruit, perſequutionis hujus hiſtoriam Syriacè ſcripſit; inprimis vero Simeonis Barſaboë Seleuciæ & Cteſiphontis epiſcopi, ſucceſſoris illius Phaphæ. Hunc piis parentibus natum tradit, & quum eccleſiam egregie adminiſtraſſet, una cum Abdaïcla & Hanania preſbyteris ſuis, ſub Sapore rege martyrio functum anno à morte Domini pro Syrorum computo 295. regni Perſarum Parthico deleto reſtituti 117. Saporis 33. æræ noſtræ vulgaris 344. Græcorum, ſive Alexandri Magni 655. feria 6. Crucifixionis, ſive magnæ paraſceves, die 17. Aprilis, poſtquam annos decem & octo ſederat; Romanis demum imperante Conſtantino, contra quam viri docti perperam exiſtimarunt. Plane Sozomenus lib. 2. hiſt. c. 12. Theodoretus lib. 1.

A cap. 24. velut & Maruthas Martyropolitanus teſtes ſunt locupletiores, ab illo Imperatore Perſicæ perſequutionis cauſa ſcriptam eſſe epiſtolam illam quam Euſebius ipſe Ceſarienſis lib. 4. de vita Conſtantini c. 9. recitat, & ex illo Theodoretus cap. 25. Horum certè auctoritatem in dubium vocare nulla ratione cogi debemus. Sozomenus qui S. Maruthæ ſcripta noverat, Simeonem Seleuciæ & Cteſiphontis regiarum Perſidis civitatum archiepiſcopum, Συμεώνην τὸν τότε ἀρχιεπίσκοπον Σελευκείας καὶ Κτησιφῶντος, τῶν ἐν Περσίδι βασι-
B λευουσῶν πόλεων, ſub Sapore feria 6. majoris hebdomadæ neci datum diſertè tradit. Tum alios martyres, epiſcopos, clericos laïcoſque recenſet qui tunc perinde conſumpti ſunt. Atqui Simeonis ejuſque ſociorum perhonorifica commemoratio fit in Menologiis Græcorum Romanoque Martyrologio die 21. Apr.

Bar-hebræus ab illo primùm inſtitutum tradit, « ut duobus choris alternatim in Orien- « tis eccleſiis ſolemnes precationes canerentur, « quemadmodum in Occidente, Antiochiæ « ſcilicet, à temporibus Ignatii diſcipuli Joan-
C nis Evangeliſtæ Zebedæi filii ordinatum erat, « utque non ex libro vel codice, ſed memoriter « clerici Davidicos pſalmos in divinis officiis « canerent. »

X. Sadost.

Simeone interfecto, ab epiſcopis qui in vivis ſuperſtites erant *Saaduſt* vel *Sadoſt*, illius archidiaconus, quin, ut fert Bar-hebræus, ſororis ejus filius, ſecreto in peculiari domo, Seleuciæ in Catholicum eſt promotus & conſecratus. Hunc ſorte electum ferunt, quod
D ſubinde in conſuetudinem à Chaldæis Chriſtianis receptum eſt. Anno epiſcopatus 2. Simeonem aliquando in ſumma ſcala ſtantem vidit, vocantemque ut ad ſe aſcenderet: unde intellexit brevi ſe ad Dominum martyrio tranſiturum. Captus itaque eſt poſt diem tertium, necique tunc datis Chriſtianis centum viginti & uno, Sadoſt ad Saporem miſſus Modaïnam, ſive Seleuciam aut Cteſiphontem, exacto tertio carceris menſe necatus quoque fuit. Eo tempore, ſi Mari credimus, inſtitutum eſt ut infantes baptizarentur, quum antehac
E adulta tantum ætate id fieret, injunctumque ſimul fuit ut patrini Neophytorum curam gererent. Hæc quidem ex Mari ſcripſimus: ex Sozomeno vero & S. Marutha, pag. 188. to. 1. Bibliothecæ Orientalis, Simeonem excipit Sadoth vel Sadoſt, qui cum centum viginti & octo ſociis comprehenſus anno perſequutionis 2. Saporis 32. poſtquam ſqualore carceris quinque menſibus maceratus erat, Lapethum Huzitarum in urbem ductus capite plexus eſt, Luna 10. Sabat ſeu Febr.

mensis. Atqui *Sadost* nomen idem Persice sonat atque amicus regis; Chaldæi vero Christiani hunc vulgo nominant *Jesadost*, hoc est amicus Jesu. Hujus annua memoria recolitur in Martyrologio Romano die 20. Febr. in Menologiis vero Græcorum die 20. Martii, & 19. Octobris. Recte Assemanus observat, non duobus annis, sed uno dumtaxat Sadost Seleucienti ecclesiæ præfuisse, perperamque ab Amro Nestoriano scriptum, post Simeonis ejus decessoris obitum Catholici sedem vacasse. Nam Sadost ipso anno secundo persequutionis in carcerem conjectum Maruthas tradit.

XI. Barbasinas.

Alter sororis S. Simeonis filius *Barbasinas* nomine Sadosto martyri suffectus fuit, *Barbasimen* dicit Sozomenus Βαρβασήμην, Mares *Barbamesin*, patriaque Bajormitam fuisse narrat: qui anno persequutionis sexto cum sexdecim diversorum criminum reis comprehensus, Ledan Huzitarum urbem translatus, ibidem in carcere annum integrum detentus fuit, ac demum capite minutus, Luna 9. mensis Canun posterioris, seu die nona Januarii. Ita quidem ex S. Maruthæ calculis, qui leguntur tom. 1. Bibl. Orient. pag. 190. Barbasinas martyrium obiit anno 7. persequutionis transacto, quum annos septem sedisset, at non certe integros & completos, ut Bar-hebræus cum Amro facile concilietur, quum Mares perperam ei duodecim pontificatus annos tribuat. Eum porro Mares idem ab episcopo Ahowaz sepultum prodit. Amrus eo Seleuciæ ecclesiam gerente, Kardagum Beth-Garmæ seu Bajormi regulum Christianam fidem amplexum, & pro ea sanguinem fudisse refert anno Saporis 49.

Sedes vacat annos 20.

XII. Tamusa.

Post Barbasinæ martyrium Seleuciensis sedes annos circiter 20. episcopo vacua mansit, velut Assemanus evincit adversus Amrum qui 31. vacuæ sedis annos numeravit. Demum *Tamusa*, uti legit Bar-hebræus, vel Tomarsa, uti Mares & Elias Damascenus episcopus, Seleucienti sedi impositus fuit, vir Caschara oriundus. Sedebat, ut fert Barhebræus, quo tempore Jovianus Imperator Juliano Aug. necato pacem fecit cum rege Persarum, & octo episcopatus annis exactis mortem obiit.

XIII. Abdiesus I.

In Chronico Maris Tamusæ vel Tomarsæ proximus successor *Abdiesus* vel *Ebed-jesus* nominatur, cui cognomen Kanani fuisse fertur, quasi dicas *expositilius*. Hic scholam ædificavit, qua admodum contulit, ut multi Gentiles ad Christi cultum converterentur: sed & Seleuciæ ecclesiam crucis erexit. Quum ejus tempore Marcionitarum secta in Oriente adhuc vigeret, horum insidiis appetitus fuit. Quot annis Abdiesus sederit, assequi prorsus non licuit.

Sedes vacat ann. 2.

XIV. Cajuma.

Mares Nestorianus Abdiesu exstincto Seleuciensem sedem annis duobus vacasse prodit. Assemanus to. 1. Bibl. Orient. pag. 177. *Mares*, ait, *& Amrus Nestoriani in vita Cajumæ decimi quarti Chaldæorum Patriarchæ, referunt Marutham concilio Constantinopolitano sub Theodosio M. interfuisse.* Sedebat igitur Cajumas anno 381. quo synodus illa celebrabatur. Prius vero quam ad episcopatum Seleuciensem promoveretur, annis duobus ea sedes vacaverat. Atqui tempore Cajumæ pax inter Arcadium Imp. & Isdegerdem Persarum Regem sancita est, Maruthæ episcopi Martyropolis seu Miapheracinæ opera: qui quum Byzantium remeasset, à Theodosio juniore ad eumdem Isdegerdem missus fertur, ut filium ejus à lepra mundaret: id quod sanctus ille præsul divina ope præstitit, aliaque in Persarum ditione miranda patravit. Horum prodigiorum causa facultas ei concessa est ecclesias passim ædificandi, quarum una memoratur Babylone exstructa ad lacum Daniëlis. Atqui Cajumas coacta tunc temporis synodo Orientalium cui Maruthas interfuit, primatum sponte abdicavit anno episcopatus quinto, Græcorum 719. Christi 407.

XV. Isaac.

In ea synodo quæ Cajumæ abdicationem admisit in ejus locum promotus fuit *Isaac*, Tamuzæ vel Tomarsæ Catholici affinis, ea vero lege ut quoad Cajumas in vivis superstes foret, nihil quidquam citra sententiam ejus moliretur. Tunc vero S. Maruthas Occidentalium leges & jura admittenda insinuavit: nimirum in frequenti concilio, quod Seleuciæ anno Isdegerdis undecimo in festo Nativitatis Domini celebratum est, cui adfuerunt episcopi quadraginta. In eo canones viginti sex conditi sunt quos laudatissimus vir Renaudotius to. 2. Liturg. Or. pag. 272. in Syriaco codice à se lectos testatur, & de quibus singulari quam sua manu exaratam reliquit, lucubratione disputat. Synodorum quoque cogendarum tempus in eo conventu constituendum curavit, Martyrum quoque reliquias collegit quarum partem in urbem suam, quæ idcirco Martyropolis dicta est, partem aliam in Occidentem adsportavit. De hac

synodo Simeon Beth-Arsamensis in epistola de Nestoriana hæresi quæ to. 1. Bibl. Orient. recitatur, *fidem Catholicam,* inquit, *sanxerunt & confirmaverunt episcopi quadraginta Persicæ regionis coram Marutha episcopo, qui à Cæsare Romanorum Imperatore ad Isdegerdem regem anno regni ejus XI. delegatus erat.* Hebedjesus Sobensis metropolita in Epitome canonum synodalium cap. 3. historiam laudat concilii Nicæni quam Maruthas Miapherekinensis scripserat. Quod vero Isaac attinet, is Constantinopolim quoque perrexerat, ubi triginta episcoporum synodus altera habita est, in qua multa dixit de fide Orientalium. Inde cum Acacio Amidensi archiepiscopo captivos quamplurimos redemit, vasis ecclesiæ venditis quæ à Patricio Romano quodam confecta erant. Sedit annos 11. & anno Isdegerdis 18. ut fert Amrus, Græcorum 728. Christi 416. diem obiit extremum, ac Modaïnæ sive Seleuciæ sepultus fuit; quæ quidem ex dicendis prorsus sunt emendanda. In præfatione canonum 26. de quibus mox dictum est, doctissimus Renaudotius testatur Isaacum dici Maruthæ fratrem.

XVI. Achæus.

Achæus vel *Ahi* Isaaco suffectus fuit, vir jejunandi consuetudine insignis, qui Abdæ discipulus fuisse fertur. Isdegerdes rex Achæum ad Bihorum Saporis filium qui, ut videtur, in Perside rebellaverat, delegare non dubitavit. Ex Amro Achæus scripsit historiam sanctorum Martyrum qui sub Sapore rege olim occisi erant, quod quidem, ait Amrus, Daniël Mariæ filius in ecclesiastica historia sua confirmat; quin & vitam sancti sui præceptoris Abdæ. Mares Ebed-Messiam composita voce dicit, non Abdam simplici vocabulo. Annos porro septem episcopatum gessit.

XVII. Jahabalaha.

Post Achæum omnium consensu Catholicus electus est *Jahabalaha*, Isdegerde rege favente, qui tunc proinde cum Christianis quos insectabatur, mitius agere cœpit, interpellante scilicet apud ipsum Isaac patricio Armeniæ, à quo ea regio Persicæ ditionis facta erat. Quin & eum delegavit ad Theodosium Imp. à quo muneribus amplissimis auctus, post suum in patriam reditum, ecclesias ædificavit & instauravit, ac Seleuciensem præsertim, vasisque pretiosis ornavit. Ejus tempore Theodosius Marutham ad reges Persidis ambos Isdegerdis filios iterum delegavit, quîcum Catholicus concilium celebravit, in quo sanciti olim canones renovati sunt. Ex Cl. Assemano to. 1. Bibl. Or. pag. 176. & 194. Dionysius Jacobitarum Patriarcha synodi Persicæ alterius meminerat,

A cujus præsides fuerant Jahabalaha & Maruthas. Ejusdem voluminis p. 177. Assemanus refert ex Salomone Bostrensi, Jahabalaham discipulum fuisse Abdæ Susianæ episcopi. Annos quinque Jahabalaha sedit, quum pontificatum iniisset anno 16. regis Isdegerdis. Cæterum Amrus Jahabalaham sub Isdegerde defunctum scripsit, antequam ille Christianos insequi cœpisset. Cui calamitati occasionem dedisse non quidem ipsius Abdæ Susianæ episcopi, sed Hosee ecclesiæ illius presbyteri facinus, qui in ea urbe Pyræum
B Christianorum templo contiguum destruxit: quam subinde persequutionem Isaac Armeniæ patricius sedare obtinuit.

XVIII. Mahna.

Inter episcopos qui cum Jahabalaha Catholico egregiam pro religione operam navaverunt, insignis fuit *Mahna* vel *Maanes* Persidis metropolita, qui ei mortuo suffectus fuit, quum regi Isdegerdi ob Persicam originem acceptus esset. Hæc quidem Mares Nestorianus de Maane, quem alii Nestoriano
C morbo quem in Edessena schola sub episcopo Iba acceperat, laborantem deprehensum esse produnt. Ejus tempore accidisse fertur ut Pyræum illud, de quo mox dicebam, destrueretur, atque Maanem Isdegerdi regi hujus facinoris causa irato respondisse, penes Principem esse tributa imperare, non religionem: quocirca Narsem destructi Pyræi auctorem, quem Amrus ut prædictum est, Hosee nominavit, à rege occisum, Catholicum in exilium actum, & in carcerem trusum, ex quo posthac eductus fuit. Cæterum
D ubi Nestorianam hæresim Maanes fovere deprehensus est, à suæ diœcesis episcopis depositus fuit. Quanquam Amrus Maanæ destitutionem aliter narrat, apud Assemanum to. 2. Bibl. Orient. pag. 402. asserens illum in exilio de quo diximus, mortuum esse. *Hic,* inquit, *Syriace & Persice doctus Persidis episcopatum gerebat: quumque magna apud Isdegerem auctoritate polleret, rex Patres compulit ut eum in Patriarcham eligerent. Mox in ipsum indignatus, dilacerari primum ejus vestes, deinde relegari in Persidem hominem jussit; additis*
E *ad metropolitas & episcopos mandatis, ut eum neque clam, neque palam Patriarcham appellarent. Quum autem in Persidem deportatus esset, Isdegerdi renunciatur, constitutum ibi gregem ab eo gubernari. Præcepit itaque rex ut in carcerem truderetur, ex quo nonnullorum rogatu dimissus, in Perside mortuus est.* In Maanis rebus recensendis scriptores varii admodum ab invicem discrepant; satius mihi visum est eorum narrationes singulas strictim nihil definiendo referre, ut horum fides sit penes

auctores. Aiunt Maanis tempore Nageranenses Arabes Christiana fide imbutos esse, inque eos Judæum quemdam nomine Merouz crudelissime sæviisse, quod tamen ad posteriora, Justini scilicet, aut Anastasii Impp. spectare putavero. Item anno Græcorum 734. Christi 423. S. Jacobum Intercisum die 27. Novembris martyrio functum scribunt, quod quidem falsum esse ostendit Assemanus to. 1. pag. 181. Quot annos Maanes sederit assequi certo non potui: hoc unum statuunt auctores, Jahadalaham ejus decessorem interiisse anno Isdegerdis vigesimo.

XIX. Maraboctus.

Exstincto Maane Catholico, suffectus ei est *Marabust* vel *Maraboctus*, vel *Karaboctæus*, sed non sine simoniæ labe. Is enim quum episcopus esset Casroum vel Casrum, pecunia pacta apud Beheram seu Vararanem Isdegerdis I. filium egit ut in Catholicum promoveretur; addunt pollicitum eum esse se Magicam sectam amplexurum. Quæ ubi cognoverunt episcopi, magnatum Persicæ gentis opere, paucis post mensibus illum Seleuciensi sede ejecerunt.

XX. Dadjesus.

Dadjesus in Maraboctí locum subrogatus fuit, ab episcopis, clericis & plebe electus; qui triginta & unum annos sedit. Ordinationem ejus consignat Amrus ad annum Græcorum 741. Christi scilicet 431. eique episcopatus annos 35. tribuit. Mox ab ordinatione sua Simoniacos episcopos exagitans hos dignitate spoliavit: sed ab illis nescio quorum criminum actus reus throno & ipse pulsus fuit, quin & in carcerem conjectus, Oratoris Theodosii Imp. qui cum Beheramo vel Varanane reconciliatus erat, dimissus demum fuit, suæque sedi restitutus, illos sedibus iterum suis amovit, sanctissimisque regulis sancitis ecclesiam rite administravit, Varanane rege, imperantibus apud Romanos Theodosio, Marciano, Leone & Zenone. Frustra Amrus eum sub Pheroze vixisse scripsit, quippe qui regnum adiit post annum 462.

XXI. Babuæus.

Deleta omnino Zenonis Imp. jussu Nestoriana schola Edessena, eaque urbe exactis Persis, qui litterarum ergò illuc conveniebant, complures ex illis in Persidem regressi episcopatibus donati fuerunt. Horum præcipui fuerunt *Babuæus* & Acacius, ut fert Simeon Beth-Arsamensis to. 1. Bibliothecæ Orientalis relatus, qui Assyriorum episcopatum unus post alium gesserunt. Simeon idem asserit Babæo vel Babuæo Nestorianum virus

A esse propinatum à Mari Taalensi. Cæterum Babuæum in Magorum schola primùm educatum ferunt, atque à quodam de Seleuciensi schola Christianum factum, illius urbis sedi postmodum impositum esse: quod quia contra regis Isdegerdis I. præceptum patratum erat, Catholicus carceri traditus est, unde non exivit nisi Oratoris Imperatoris Romani opera, quum pax inter utramque gentem sancita esset. Accusatus simoniæ fuit, & quum frustra monitus esset, ut ab ea labe abstineret, fideles relictis ecclesiis eucharistiam & bap-
B tismum in privatis ædibus celebrarunt. Ejus tempore Barsumas & Narses Nisibeni metropolitæ ad Nestorianam impietatem quam profitebantur, constitutiones synodicas addiderunt, quibus connubia episcopis, sacerdotibus & monachis qui continere non possent, indulgebantur, ipseque Barsumas monacham duxit uxorem. Annuit primùm illis Babuæus, ejusque adeo communionem Occidentales abjecerunt; quos ut sibi reconciliaret, epistolam eis scripsit per duos monachos: at quum Nisibi transirent, Barsumas blanditiis cum
C eis egit, ut eam sibi traderent. Litterarum ille compos factus, Babuæum ad regem Pherozem detulit tanquam exploratorem, & Romanorum Imperatori addictum, quippe qui illis in litteris *Persarum regnum impium* appellaret. Iratus rex Catholicum digito suspensum tandiu cædi jussit donec animam efflaret, quin & Barsumas Pherozi suasit, ut sibi in mandatis daret in eos qui Romanorum fidem colerent animadvertere. Ferunt in regionibus Beth-Garmæ & Nuhadræ septem millia & septingentos homines ab eo inter-
D fectos esse, in quibus fuerunt Bar-Sohede episcopus Ninives, & monachi duodecim cœnobii Cuchtæ. Sic porro nefanda Barsumæ opera Nestoriana lue Chaldæorum gens Christiana infici cœpit, quum conciliabula tria coëgisset, primum in pago *Adri* dicto, secundum Ctesiphonte, tertium Seleuciæ, vel, ut Bar-hebræus scripsit, secundum Seleuciæ & Ctesiphonte, tertium Lapethæ in Huzitarum metropoli. Ex Amro Babuæus anno Græcorum 777. Christi 466. ordinatus anno decimo quinto episcopatus Gabriëlem Sin-
E garensem medicum à communione segregavit, & anno 20. à Pheroze rege necatus est.

XXII. Acacius.

Babuæo igitur *Acacius* successit, ejus propinquus atque in eadem Schola Edessena educatus, qui, ubi electus fuit, Magorum impulsu in carcerem conjectus est, ubi sermones de fide substantiarum duarum & de jejunio scripsit. A Barsuma stupri accusatus, detectis membris ad coïtum inhabilis repertus

est, quam ille calumniam expiare conatus est. In Romanam ditionem profectus Acacius, Barsumam statim à suo reditu deponere proposuerat, hunc vero in patriam reversus mortuum reperit. Nihilominus Barsumas Acacium vexare non desierat, donec eum in suam sententiam traxisset, ex quo tempore Catholici regionis Persarum Nestorii sectam amplexi sunt. Acacius Elisahi Nisibeni quondam metropolitæ librum in Persicum idioma transtulit, quo ille suæ religionis rationem reddebat. Mortuus est Acacius, & Seleuciæ sepultus post annos quindecim episcopatus.

XXIII. Babæus II.

Acacium anno Zamasphæ Persarum regis 4. Græcorum 809. Christi 498. excepit *Babæus II.* uxoratus, illiteratus qui ne legere quidem nosset. Nihilominus voce cœlitus missa hunc in Catholicum electum esse mentiuntur, qui mox canonibus sancivit ut sacerdotes nuberent. A rege quæsitus de cura mortuorum, respondit *ob fidem Resurrectionis.* Sedit annos quinque dumtaxat. Hic est Babæus ille Catholicus, qui, ut legitur in Bibliothecæ Orientalis tom. 1. pag. 358. Zabargani vel Mazarbani in Aramæorum sive Assyriæ oppido scriba fuerat. Inter ea quæ episcopus & Catholicus gessit, edixisse fertur ut clerici nubere cogerentur, virginem verò Deo sacram connubio jungi prohibuit. De illo Babæo fortasse accipiendum reor quod Theophanes ad sextum Justini Imp. annum narrat, Bazanem Christianorum episcopum Cabadi Persarum regi, acceptissimum fuisse, καὶ τῶν Χριστιανῶν ἐπίσκοπον Βαζάνην ἀγαπώμενον παρὰ Καβάδου, sub cujus & Archimagi, seu Magorum principis conspectu, Manichæos cum episcopo ipsorum rex necari jussit, qui sibi suasissent, ut abdicato regno Phthasuarsan filium successorem suum institueret. Atqui Babæus II. apud Amrum anno 814. Christi 503. obiit, quum sedisset annos quinque.

XXIV. Silas.

Babæo successor ordinatus est archidiaconus ipsius *Silas,* tametsi uxoratus, qui superbiæ, luxus & intemperantiæ subinde taxatus est, pecuniis quoque corradendis studens. Ecclesiæ ornatus filio suo donavit, unde à viro quodam cui Mar-Althatano nomen, correptus, eum communione exclusit, ac præterea Elizæum Medicum filiæ suæ sponsum successorem suum designavit. Cæterum Cabades rex eum, ut-pote Christianorum primatem, in honore habuit propter Borakum vel Josakum episcopum Ahowaz per quem à morbo curatus erat: atque reddita

A ecclesiis pace ecclesias ædificavit. Silæ uxor eum ad colligendas opes instigabat, ut antehac Ammonia Barsumam. Periit anno Græcorum circiter 834. Chr. 523. quum sedisset annos decem & octo.

Addit Mares Justino, vel Justiniano Imp. naturas in Christo duas profitente, coactos in synodum Occidentalem episcopos 213. damnasse Severum ejusque sectatores, quicumque unam naturam jactarent: Severum in Ægypti solitudinibus exulem mortuum, ejusque corpus à canibus laceratum: eo ex-
B stincto & Jacobo Sarugensi, Jacobum Baradæum eorum hæresim stabilivisse, quo *Tauritum* veniente, urbis hujus cives opinionem ejus amplexi sunt: Jacobum Baradæum socios suos duos Georgium & Sergium episcopos creasse: demum hæreticos exagitante Romanorum Imperatore, multos eorum in Orientem secessisse, quorum aliquos Mar-Abda convertit, quin & contra illos Silam disputasse.

XXV. Narses & Elisæus.

C Post Silam Chaldæorum ecclesia schismate divisa est, *Elisæo* Medico quem, ut prædictum est, Silas sibi successorem designaverat, & *Narse* de primatu ecclesiæ contendentibus. Narsem à Giavaro Nisibis metropolita Seleuciæ sacratum tradit Amrus, Elisæum *Sbaniræ* sive *Ctesiphonte,* præter regulas, à Davide metropolita Maru, Paulo, ut fert Amrus, episcopo Ahwaz Huzitarum-ve, cum Jacobo Gondisaporis, & Samuële Caschparæ ex adverso neutrum admittendum contendentibus. Elizæo favebat rex Cabades
D ob medicæ artis peritiam. Quo factum est ut singuli singulos suos in urbibus suæ ditionis episcopos constituerint. Schisma annos 15. perseveravit, ad mortem usque Narsis, ejecto demum ab episcopis Elisæo.

XXVI. Paulus I.

Narse defuncto, episcopi convenientes Elisæum communionis extorrem fecerunt & destituerunt, electusque Catholicus fuit *Paulus* Borachi vel Jozachi Huzitarum episcopi successor, vel, ut alii volunt, metropo-
E lita Gondisaporis, vel, ut aliis demum placet, Seleuciæ archidiaconus, qui neutri illorum se addixerat. Is vero sectæ primum Magorum alumnus fuerat, sed viso miraculo Christianus factus, post baptismum in Romanorum Græcorum-ve regiones profectus apud Thomam Edessenum Græcam linguam didicerat, unaque ambo libros complures Syriacè interpretati erant. Constantinopolim profecti, trium ibi Patrum censuræ sive Tribus capitulis subscribere noluerunt, ac pro Mopsuestiensi

Theodoro libros collegerunt. Catholicus factus Seleuciæ ſcholam inſtituit, aut ſaltem auxit, cui Iſai & Ramjeſus alius poſt alium præfuerunt. In crimen vocatus, Gondiſaporenſium cauſa, qui filii Choſrois I. regis adverſus parentem rebellantis partes ſuſceperant, eos Paulus durè increpatos ad officium revocavit, coactus deinde eſt collata pecunia eccleſiarum deſtructionem redimere. Quædam ſcripſit adverſus Magos de cultu ignis. Obiit anno Græcorum 846. Chriſti 535. epiſcopatus 16. atque Hiræ ſepultus eſt.

XXVII. ABA.

XXVIII. JOSEPH *ambo Neſtoriani.*

JOANNES *orthodoxus.*

Paulo ſucceſſit *Abas,* cujus nomen ſolum reperi in ſæpe laudati Renaudotii excerptis ex Mare Neſtoriano, nimirum *Joſeph* qui medicam artem apud Græcos didicerat, & Niſibi monaſticam vitam egerat, Catholicum eſſe factum mortuo Mar-Aba. Aſſemanus vero ex Gregorio Bar-hebræo, & Amro tom. 2. Biblioth. Orient. pag. 411. narrat Abam, vel Mar-Abam, uti vulgo à Neſtorianis appellatur, Magorum ſecta relicta Chriſtianum factum, Niſibi Syriacum, & Edeſſæ Græcum ſermonem didiciſſe. Ferunt, ait Bar-hebræus, Neſtoriani Abam, qui Thomam Jacobitam præceptorem ſuum Edeſſa Alexandriam ſequutus erat, cum Joanne Philopono Tritheïta converſatum eſſe, & ejus doctrina imbutum. Illius deinde cum Choſroë rege diſputationem deſcribit, qua finita à rege juſſum eſſe Magorum ſectam iterum, aliam-ve Chriſtianam, Neſtoriana relicta amplecti. Quod ſane mihi videtur incredibile, quum Perſarum regibus Neſtoriana opinio magis placeret, quippe quæ Chriſtum minime Deum cenſeret. Juſſis porro regiis Mar-Aba non obtemperans Aderbiganum eſt relegatus; unde inconſulto principe regreſſus carceri tradi meruit, in quo vivere deſiit. Ipſe utique eſt, quem Coſmas Indicopleuſta lib. 1. Opinionum de Mundo p. 125. Thomam Edeſſæ nominat & unà cum Patricio Conſtantinopoli à ſe viſum narrat, virum doctrina & aliis dotibus ornatiſſimum, qui ſubinde ad ſublimes Perſidis Pontificatus infulas evectus fuit. καὶ αὐτὸς νυνὶ ἐκ θείας χάριτος ἐπὶ τοὺς ὑψηλοὺς καὶ ἀρχιερατικοὺς θρόνους ἀνήχθη τῆς ὅλης Περσίδος. Amrus ab Aba præclaros canones editos refert, ejus nomine inſignitos, expoſitiones quoque veteris Teſtamenti & Novi, librum homiliarum Syriace, librum quoque Paracleticum & multos ſermones: ordinaſſe ritus eccleſiæ, & congregatis Patribus ſanxiſſe ne Patriarcha, aut epiſcopus uxoratus conſtitue-

A retur; quod introductum erat à rege Perſarum per Barſumam Niſibis metropolitam. Diſcipulos habuit complures in Neſtorianorum eccleſia celebres, ut puta Narſen Anbaræ epiſcopum, Jacobum metropolitam Beth-Garmæ, Paulum metropolitam Niſibis, Ezechiëlem epiſcopum Zuabiæ, Cajuram doctorem Hirtæ, Kamjeſum doctorem, Moyſen Carchæ epiſcopum, Barſabam Sciaakerdæ epiſcopum, Davidem metropolitam Maru, Sciubchalmaranum epiſcopum Caſcaræ, Thomam Edeſſenum, Sergium doctorem B Hazæ, & Jacobum doctorem alium.

JOANNES *Orthodoxus.*

In actis B. Siræ Martyris quæ ſub Choſroë I. Perſarum rege paſſa eſt, legimus ipſam Circhæ Seleuci, id eſt in urbe Seleuci, vel Seleuciæ natam Chriſti fidem à Joanne urbis ſuæ epiſcopo edoctam. πρωΐας μετὰ σπουδῆς ἐγερθεῖσα παραγίνεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν πρὸς Ἰωάννην τὸν τῆς πόλεως ἐπίσκοπον, *Prima cum feſtinatione in eccleſiam ad Joannem civitatis epiſcopum venit.* In fine Sira dicitur martyrio functa die 18. Peritii anno 870. Alexandri M. Chriſti 559. Atqui Joannem hunc eumdem eſſe, atque C Mar-Abam vix conceſſero, ſed quum Sira à Catholicis Græcis inter ſanctas colatur, oportet catholicæ fidei alumna fuerit. Unde conjicio Joannem illum Seleuciæ epiſcopum non Neſtorianorum, ſed catholicorum fuiſſe qui illis in regionibus diu ſuperfuerunt, ut ex dicendis apertum fiet. Plane Choſroës Chriſtianis illis minime parcebat qui Romanorum, ſeu Græcorum fidem colerent.

Amrus Abam in eccleſia Cochenſi de more ordinatum ſcripſit, anno Græcorum 847. Chriſti 536. obiiſſeque Hirtæ ineunte nocte D feriæ ſextæ ſecundæ hebdomadis Jejunii Dominici, anno Choſrois Anuſcervani 21. Græcorum 863. Chriſti 552. exactis epiſcopatus annis ſexdecim & menſibus aliquot; atque poſt ejus mortem ſedem annos quinque pontifice vacuam fuiſſe.

JOSEPH.

Quod *Joſeph* attinet, opera Choſrois regis Catholicus renuntiatus dicitur anno Græcorum 863. Chriſti 552. Anno epiſcopatus ſecundo canones viginti promulgavit: anno inſequenti miris modis in epiſcopos & presbyteros ſæviit. Simeonem epiſcopum Anbaræ E in carcerem conjecit, altare ab eo ſacratum evertit, proculcata divina euchariſtia quæ in eo impoſita erat, ac Simeon in vinculis periit, epiſcopum Hahmaniæ ſede expulit. Epiſcopus Daraſberg libellum adverſus eum condit, ſed fruſtra. Demum Choſroës indulget ut ſynodice deponatur tertio epiſcopatus anno: ac novem poſt annis Anbaræ interiit. Ea circiter ætate Choſroës Antiochiam cepit. De eo conſule to. 4. de Perpet. fid. Euch. pag. 263.

XXIX. Ezechiel.

Josepho suffectus statim Catholicus est *Ezechiël* ille Zuabiæ episcopus, & Pauli ac Mar-Abæ quondam discipulus, qui sacerdotes à Josepho ordinatos confirmavit, quos ut ab officiis abstinerent aliquando mandaverat. Coacta synodo canones edidit 36. Cum eo regi Chosroi Anuscervano Nisibim pergenti obviam ivit Bacchus metropolita Nisibis, à quo pro concione laudatus fuit. Hujus tempore Abraham Cascarensis Philosophus & monachus claruit, qui monasticæ vitæ regulas condidit, cellas & monasteria ordinavit. Sub Ezechiële institutum est celebre illud *Jejunium* quod *Niniviticum* appellant, quodque à Jacobitis & Armenis perinde observatum est. Ait Amrus in causa fuisse gravissimam luem quæ Josepho & Ezechiële Catholicis in Oriente grassata est, *Metropolita Beth-Garmæ & Ninives episcopus apud se decreverant Rogationes indicere. Quorum concilium Ezechiël approbans, ad universas Orientis regiones scripsit, ut omnes concordi animo essent, & jejunarent, orarentque spatio trium dierum, à feria scilicet secunda quæ vigesima est ante jejunium magnum, ac Deum precarentur, ut eorum misertus, preces ipsorum susciperet velut olim Ninivitarum, averteretque mortem à populo suo. Edixit præterea ut triduanum hoc jejunium perpetuo obsevaretur. Quod quum illi peregissent exaudivit illos Deus, pestemque sustulit.* To. 2. Bibl. Orient. pag. 412.

JEJUNIUM NINIVITICUM.

XXX. Jesuiab I.

Ezechiëlem excepit *Jesuiab I.* episcopus Arzenroum, cujus urbis civis erat, qui Nisibi apud Abraham expositorem scripturas sacras didicerat. Jubente rege Hormisda Chosrois I. filio electus fuit, quum alii Job interpretem vellent, consentientibus demum episcopis in throno collocatus est, in quo quidem annos 15. sedit, ad annum usque, ut Amrus tradit, Græcorum 907. Christi 596. qui addit Jesuiabum ab Hormisda rege delegatum esse ad Heraclium Imp. sequestrumque pacis inter utrumque fuisse. Verum à vero aberrat Amrus, quandoquidem Jesuiabus prius obierat, quàm Heraclius Imperium adipisceretur. Obiit itaque Jesuiab decimo quinto episcopatus anno, & post obitum Hiræ sepultus fuit.

Sedes vacat ann. 7.

XXXI. Sabarjesus I.

Jesuiab I. successor fuit *Sabarjesus* itidem I. Beth-Garmæ oriundus patre ovium pastore, qui in Persidem profectus monasticam vitam egit, ac cellulam sibi ædificaverat in monte

A Saharan. Mortuo suscitato celebrem fuisse aiunt, atque à Jesuiabo Arzunæ episcopum creatum. Chosroës, qui an. 901. Chr. 590. regnare cœpit, annuit ut in Catholicum promoveretur, anno Græcorum, ut numerat Assemanus, utique ex Bar-hebræo 915. Christi 604. quod si ita est Seleuciensem sedem annos septem vacasse oportet post obitum Jesuiabi. Coacto nimirum feria 6. tertiæ hebdomadis quadragesimæ concilio, episcopi quinque electi sunt, quorum nomina regi obtulerunt. Quo quærente cur inter eos episco-

B pus Arzunæ non reperiretur, infirmum eum esse illi causati sunt. Eum nihilominus rex eligi voluit, id sibi in visu præceptum asserens. Quocirca illum aliquandiu apud se manere jussit; quum interim Milas episcopus Elsen res Patriarchatus vicaria potestate gereret. Mauritius Imp. audita Catholici fama, pictorem misit, qui illius effigiem exprimeret, quod annuente Chosroë factum est, vicissim vero à Mauritio ligni Dominicæ crucis particula donatus est. Maruthas, nescio cujus urbis episcopus, cum Imperatoris ad Chos-

C roëm & Catholicum litteris venit, cui obviam perrexerunt Theodorus episcopus Cascaræ, Mar-Aba episcopus Badraiæ, & alii. Maruthæ habitu ornato Catholicus offensus fuit, cui ille respondit, Regibus & Patriarchis ornatum esse necessarium: Catholicus vero, Patriarchis interiorem convenire, Regibus exteriorem. Chosroës Sabarjesum adegit, ut se comitaretur, quum ad ulciscendam Mauritii necem Romanis bellum inferret, atque in expugnatione Daras diem obiit extremum anno episcopatus octavo, corpusque ejus in

D oppido Gedam quod construxerat, sepultum fuit.

XXXII. Gregorius.

Ex Amro Cascara oriundus erat *Gregorius* doctor qui Sabarjesu I. successit; Mares Nebsen ei patriam assignat. Populorum omnium consensu electus est, tametsi decessor ipsius monachum quemdam montis Saharan in Perside nomine Bar-Halbesaham, Seleuciæ educatum designasset. Alii Gregorium alterum volebant Nisibis metropolitam; præ-

E valuit Sirina Chosrois regis uxor, & in Gregorium illum de quo prius dictum est, suffragia cunctorum propenderunt, qui quum ad Regem salutandum accessisset, questus est non esse illum quem ipse optaverat. Illi qui Catholicum comitabantur Reginæ imperium allegarunt, quam nonnisi annuente rege ita consuluisse causabantur, tum quod Gregorius doctor rebus gerendis magis idoneus videretur. Verum alius omnino fuit quam putabatur, avarus scilicet & pecuniis corradendis deditus.

deditus. Cæterum expugnata à Persis Daras, multos inde libros transtulit. Fato functus est transacto pontificatus anno quarto, Græcorum 927. Christi 616.

Sedes vacat ann. 17.

XXXIII. JESUIAB II.

Gregorio defuncto, Chosroës Rex ejus statim pecunias ademit, discipulis carceri traditis, variisque suppliciis affectis, donec eas proderent. Quo nomine Christianos duplicato tributo vexare cœpit, nec Catholicum eligi permisit, unde Seleuciæ sedes annos 17. vacavit, quam interim rexerunt Mar-Aba archidiaconus & Mar-Bawi, vel Mar-Babaï archimandrita monasterii Mar-Abraham, ad regnum usque Sirois regis.

Post Chosrois obitum Seleuciæ demum Catholicus electus fuit *Jesuiab II.* quem Mares *Elhadbam* cognominat, Thomas Maragensis *Gadalensem*, à *Gadala* Arabum oppido in ditione Mosulensi, episcopus Beledæ, in schola Nisibensi institutus; cujus tempore Ardesir Siroï patri successit, Siroë à Sirina noverca, veneno, uti fama erat, exstincto, ut Chosrois necem ulcisceretur. Atqui Ardesir dominicam crucem Romanis restituit, paulopost vero interfectus quoque est. Quocirca Buran Chosrois filia, quæ sola de genere illius supererat, regnum capessivit, & Jesuiab Catholicum ad Romanum Imperatorem delegavit, qui cum eo communicavit. Ita quidem Mares, Thomas vero Maragensis in historia monastica quam Syriace scripsit, non à regina, sed à rege Jesuiabum ad Romanum Imp. missum tradidit: *Hic Catholicus*, inquit, *omnem operam adhibuit ut litteras promoveret, destructasque scholas instauraret; probos etiam episcopos ordinavit, & à Persarum rege ad Imperatorem Romanorum delegatus, quum de fide rogatus esset, Græcorum se religionem sequi simulavit & susceptus est: Quod ubi subjecti ei populi audierunt, ob mutatam fidem offensi, nomen ejus ex canone expunxerunt. Sed facta postmodum apologia quod Græcis minime consensisset, & quia rex ipsum adjuvabat, contradicere non potuerunt. Susceptus itaque fuit, iterumque nomen ejus proclamatum fuit.* Hæc Thomas ille ab Assemano relatus, tom. 2. Bibl. Orient. pag. 417. ubi & ex Bar-hebræi Chronico fragmentum appellat epistolæ Barsumæ episcopi Susæ ad Jesuiab, quo sic illum adoriebatur: *Nisi tria ecclesiæ luminaria, nempe Diodorum, Theodorum ac Nestorium damnasses, & Cyrillum suscepisses, vocemque* Dei genitrix Maria *protulisses, haud quaquam tibi permisissent Græci, ut liturgiam ad eorum altaria celebrares: Ecquam igitur ad eos apologiam producis quibus præes, & quorum sedem occupas!* Perperam itaque hujus facti invidia in Sahadunum episcopum Arzunæ Garmæorum transfertur, quando tot testibus simulationis illius Jesuiab accusatur. Atqui reginæ Buran successit Isdegerdes Persarum rex postremus, cui Arabes regnum eripuerunt quod an. 480. steterat. Superstes in vivis erat Jesuiab, qui ad Omarum Califam litteras de securitate scripsit, quæ ultrò ei ab Arabe concessa est, dato diplomate quod ad sua usque tempora servatum esse Mares asserit. Jesuiab itaque ab anno 943. Græcorum, ad 964. usque sedit, hoc est ann. 21. 19. tantum Amrus numerat. Quando ex inscriptione celebri quæ reperta est anno 1625. in urbe Siganfu provinciæ Kemsi Sinarum, certo jam constat Christianæ fidei prædicatores in Sinarum imperium penetrasse anno 636. ibique fundatam ecclesiam, quæ Catholico Nestoriano parebat, missos illos esse oportet à Jesuiab II. Catholico. Christiana religio ad Sinas usque propagata.

XXXIV. MAR-AMA.

Jesuiabo II. defuncto, Catholicum elegerunt *Mar-Amam* ex Arzunitide, qui in schola Nisibena litteris operam dederat; postquam vero monasticam vitam egerat in cœnobio Mar-Abrahami, Ninivensis primùm episcopus, deinde Gondisaporensis metropolita sub Jesuiabo factus erat. Electus itaque fuit Arabum duce approbante, quo tempore urbs Mosul ab illis est expugnata. Fuit in pauperes & scholarum alumnos munificus. Ab Hali principe litteras securitatis alias sibi suoque gregi accepit; post biennium in Gedano oppido languore fatiscens, medicina recusata obiit, & Seleuciæ sepultus fuit.

XXXV. JESUIAB III.

Ex metropolita Hazæ sive Arbelæ *Jesuiab III.* in Catholicum promotus post Mar-Amam fuit, patria Adiabenus, & in Nisibensi schola eruditus; Gregorius vero Bar-hebræus hunc Ninives episcopum, ac subinde Mosulensem metropolitam fuisse prodit. Qui principibus Mohammedanis gratus, litteras ab eis sigillis munitas accepit, ut nullum monasteriis & ecclesiis quæ subditæ illi essent detrimentum inferretur. In Persidem perrexit, quò provinciæ illius metropolitam ad ordinem revocaret, quum multi decessores illius Catholicis subjici detrectassent. Ejus supersunt epistolæ quam plurimæ quas episcopus, metropolita, & Catholicus scripsit, recensenturque to. 2. Bibl. Orient. pag. 497. ut alia quoque ejus scripta ab Elia Sobensi. Obiit in monasterio S. Jacobi Bahaba, seu Beth-Abe prope Mosul, ubi sepultus quoque fuit, postquam sedisset annos 9. & menses 3.

Morienti, teste Amro, adfuerunt Jardephanes episcopus Cascaræ, Isaac metropolita Nisibis, Sergius episcopus Hirtæ & Moyses episcopus Ninives. Ejus ætate claruisse fertur Sergius qui Gondisaporis metropolim annos 45. tenuit.

XXXVI. GEORGIUS I.

Episcopus Mosulanus *Georgius*, subindeque metropolita Adiabenes, Jesuiabo III. in Seleuciensi sede suffectus fuit, ipso anno quo Hasan filius Hali Saracenis imperavit, Græcorum scilicet 975. Christi 664. Assemanus ex Bar-hebræo & Amro annum posuit 972. Græcorum. Mares Georgium Gondisaporensem metropolitam fuisse narrat. Addit eum elapso anno Seleuciæ obiisse sepultumque esse: Bar-hebræus vero vigesimo episcopatus, quando Bar-jesus Maphrianus Orientalibus Jacobitis præerat. Proprius vero est sedisse annos 17.

XXXVII. JOANNES.

Modaïnæ seu Seleuciæ Georgio suffectus est *Joannes* Marthæ filius, ex Huzitarum regione vir natalibus & dotibus insignis, qui illic in schola litteris operam dederat. Metropolim Gondisaporis curabat; variis post promotionem suam conflictatus morbis, post biennium vitam clausit. Hunc anno 990. non 993. Græcorum inauguratum adversus Amrum contendit Assemanus Maronita, & quum annos duos sederit, anno 992. periisse, hoc est anno Christi 681.

Sedes vacat an. 5.

XXXVIII. HANANJESUS I.

JOANNES *intrusus.*

Joanni filio Marthæ successor datus est *Hananjesus*, qui Seleuciæ ordinatus fuit anno Arabum 67. Christi 686. Etsi pro canonum præscripto Catholicus ille promotus erat, complures nihilominus æmulos habuit, quorum præcipuus fuit *Joannes Abris*, cujus cognomen in Leprosum vertunt, ex episcopo Cadnes ad Nisibis metropolim jam evectus. Hic ad Abdelmelicum Califam profectus, transactis in ejus aula annis quatuor, muneribus tandem obtinuit ut Catholicus renuntiaretur, datis ad Bachorum Cufæ præfectum litteris, in hæc verba: *Christiani nostri elegerunt Joannem, cui auctoritatem dedimus & potentiam.* Joanni Cufam eunti episcoporum nonnulli obviam pergendum censuerunt, quod reliqui ne facerent curarunt. Bachorus vero accersito Hananjesu byrrhum ei & pedum aufert, Joannique tradit. Ex quo mœstitia ingenti episcopi perfusi sunt, quos A præsertim ille adigeret ut Joanni obtemperarent. Id anno Hegiræ 74. factum est, quum Hananjesus jam septennio dignitate sua potitus esset, quem Christiani deinceps ut legitimum Catholicum colere non dubitarunt. Quamobrem Joannes auctoritate Sultani fretus, illum comprehendi, & in montem quemdam deportari jussit, ubi in speluncam projectus est fame interiturus. Sed semivivus ibi à discipulis suis duobus repertus (alii dicunt à pastoribus dum erraret collectum) ad monasterium Marjounes perductus B est, quin & ab episcopis Beth-Garmæ & Mosul susceptus. Joannes interim ecclesiæ vasa & ornamenta vendebat pignori-ve dabat, atque sacerdotes & episcopos ab Hananjesu ordinatos vexabat, multisque in exilium amandatis horum loco alios creavit. Effecit demum ut à Narse metropolita Gondisaporis & aliis de Iraca admitteretur, quin & à Mosulensi & Nisibensi. Aiunt venenum Hananjesu in Eucharistia datum, absque salutis ipsius detrimento. Paulo-post vero Joannes ab Abdelmelico in vincula conjectus est, una cum matre, & C filiis, horumque facultates fisco addictæ sunt, sed & ejus frater in porta Harran suspensus fuit. Interim Nisibi metropolitam Hananjesus constituit Kamjesum virum pium & insignem; quo post dies 40. defuncto, in ejus locum promovit episcopum Belid Sebarjesum. Mortuo Bachoro Hagage filius Joseph Iracam regens, Joannem quidem in carcerem iterum trusit, ob debitam fisco pecuniam quam nondum solverat, is vero custodia elapsus in Cufæ suburbio periit, qui sedem anno uno & menses decem occuparat. Præfectus D vero nihilominus cavit ne Hananjesus reciperetur, qui in monasterio suo Jonæ prophetæ manere coactus, litteras Nisibim, Mosul, & Beth-Garmam alioque mittebat. Quo factum est ut Seleuciensis ecclesia annos viginti pastore viduata sit; demum lue correptus exstinctus est, quem in eodem monasterio sepelierunt, elapsis ab ejus ordinatione annis 11. & mensibus novem, anno Græcorum 1009. Christi 698. Cæterum Assemanus Bar-hebræum laudat asserentem Hananjesum exstincto Abris in carcere, Seleuciensem E sedem annos quatuordecim tenuisse. Alii vero Joannem in Catholicorum numero recensere non dubitant, ceu post Hananjesum vixerit, eumque illi posteriorem faciunt; quibus assentitur Assemanus.

Sedes diu vacavit.

XXXIX SALIBA-ZACHA.

Post longam ab obitu Hananjesu viduitatem, anno tandem Græcorum 1025. Chr. 714. Modaïnæ sive Seleuciæ episcopus

constitutus fuit *Saliba-zacha*, in regionis Tirhanensis oppido natus, quum antea episcopus primùm Anbaræ ab Hananjesu ordinatus esset, ac deinde metropolita Hazæ & Mosul. Omnium suffragia in ejus promotionem conspirarunt, accessit & Yesidi præfecti assensus. Mox Joannis Abris intrusi nomen è sacris tabulis erasit, & Hananjesu memoriam restituit, leges quoque ecclesiasticas innovavit, scholas instauravit, Rurbahmanem S. Eugenii archimandritam ad metropolim Nisibensem evexit. Mortuus est Modaïnæ, ibique sepultus, quum sedisset annos duodecim, Assemanus habet quatuordecim, utique ex Bar-hebræo vel Amro; Yesid porro filius Abdelmelich Arabum Califatum gerebat.

Sedes vacat ann. 2.

XL. Phetion.

Saliba-zacha defuncto, episcopi convenerunt ad eligendum qui ei succederet, in quibus Joannes Arzac episcopus Hiræ, Mar-Aba Cascaræ. Joannes dignitatem hanc Mar-Abæ deferendam consulebat: obsistente vero Abdel-Messia Hirensi, post biennium à Sultano designatus est *Phetion* episcopus Tirhanensis vir religiosus, & Tirhanensis scholæ instauratione clarus. Cujus exemplo episcopi alii ecclesias & scholas exstruxerunt. Sedit annos decem, & menses 4. annoque proinde undecimo mortuus est & Modaïnæ sepultus.

XLI. Mar-Aba.

Seleuciensem demum sedem Phetione exstincto obtinuit *Mar-Aba* civis & episcopus Cascaræ, qui ante annos undecim Catholicatum prensaverat. Electus porro fuit præ metropolita Gondisaporensi, quum inter ambos res versaretur. Vir eruditus fuit, Modaïnensis scholæ rector, Theologum, ipsamque Aristotelis dialecticam elucidavit, ac præclaris commentariis interpretatus erat. Cufam petiit ad Jusaph filium Omar præfectum, Christianis infestum, à quo variis de rebus quæsitus plene satisfecit. Tum subinde in Catholicorum sede collocatus est. Verum Modaïnæ non substitit propter civium, vel clericorum potius erga se livorem, sed vicarios reliquit Milas episcopum Tirhanæ, & Sadust episcopum Rawani, & Cascaram secessit. Sedit annos 10. & centesimo decimo ætatis obiit ac Modaïnæ sepultus est.

XLII. Surinus.

Mar-Abæ suffectus est *Surin* vel *Surinus*, corrupto muneribus Abano Modaïnæ Emiro. Quum vero Eucharistiam ex ejus dextera alii acciperent, alii abstinerent, præfecto cogente ut ei manus imponerentur, Jacob Gondisaporis levatis in cœlum manibus precatus est, ne illius ordinatio quidquam valeret. Re ad Sultanum Saphahum delata, novam electionem Christianis fieri permisit, Abanumque punivit. Surinus, qui turbas excitaret, custodiæ traditus est, è qua eductus Jacobi illius Gondisaporis qui suffectus ei fuit, opera, Bassorensi ecclesiæ prælatus est. Verum invisus Bassorensibus factus ab Almansoro Califa in carcerem iterum trusus est, ex quo quum fugisset, Modaïnæ captus est, ac paulo-post obiit in monasterio Simeonis.

XLIII. Jacob II.

Surino amoto *Jacob II.* metropolita ille Gondisaporis, qui illius promotioni obstiterat, communibus suffragiis electus est Catholicus, & renuntiatus Dominica 6. post Hebdomadem Apostolorum. Qui vasa à Surino oppignerata recipienda curavit, sed & ordinavit iterum quos ille ordinaverat, vel alios eorum loco constituit. Quo factum est ut duobus in eadem urbe episcopis creatis, gravibus simultatibus populi dissiderent. Oratus ut Surino reconciliaretur, hunc Bassoræ metropolitam fecit. Sed Surino, quum à quibusdam Catholicus haberetur, thronum recuperare cogitante, Sultanus, re audita, ipsum & Jacobum carceri addixit. Quum vero Almansor Califa Isam filium Schalafæ Medicum Nestorianæ sectæ Christianorum rebus præposuisset, Surinus ille eo usque insanivit ut litteris scriptis episcopos admoneret, ut benedictionem sive munera sibi deferrent, Jacobi commemorationem in ecclesiis fieri solitam omitterent, illos qui renuerent, sedibus suis pellerent. Præfectos item provinciales eo in Christianos odio instigavit, ut multi Christum ejuraverint. Demum quum venisset Almansor in monasterium Mar-Hala, ascetarum patientiam virtutesque admiratus est. Quocirca congregati ad eum episcopi ipsum de Jacobi rebus interpellarunt, at Sultanus viso inter eos Salomone Hadithæ episcopo, iratus, Jacobum una cum Theodoreto Melchitarum & Georgio Jacobitarum Patriarchis vinciri jussit, nec vinculis exemti fuere nisi, si sua sit Bar-hebræo fides, Almansore defuncto, quum Cyprianus Nisibis metropolita Isæ medici erga Califam insolentiam, ostensis litteris illius, patefecisset. Demum Surini & Jacobi causa cognita, hic ceu legitimus antistes sedi suæ restitutus fuit, quam annos 19. & menses sex tenuit, ille in carcere detineri jussus.

Monasterium Mar-Hala.

XLIV. Hananjesus II.

Post Jacobi II. obitum Isa medico obtinente à Califa ut electio fieret, inquit Mares, Thomas Cascaræ episcopus, Patres de more

per litteras vocavit. Archidiaconus, Hirenses & Germaïtæ Hananjesum postularunt, quum Jacob filius Yesdin Cascarensis ex adverso Georgium cœnobii Mar-Hala monachum, trium linguarum Arabicæ, Persicæ, & Syriacæ peritum eligi contenderet. Re Bagdadum, quæ Saracenici principatus sedes erat, delata *Hananjesus* Catholicus renuntiatur. Is Losum episcopus erat, olimque Dokukæ, sedit annos quatuor, exstinctusque est intoxicato scalpello quo ei cujusdam Abbæ Tusensis dolo vena aperta erat. Eo Catholicatum Nestorianorum gerente, seu quum in vivis adhuc superstes in remotis Orientis partibus putaretur, erectus est celebris ille Cippus lapideus in Sinarum civitate Siganfu provinciæ Kemsi metropoli, cui tota Christianæ doctrinæ ratio caracteribus Sinicis insculpta legitur, cum nominibus eorum qui Sinicam ecclesiam tunc administrabant. Syriacis enim litteris quæ Strongylæ vel Chaldaïcæ appellantur, hæc ad calcem monumenti adduntur, quibus notatur annus quo illud constitutum fuit. *Diebus Patris Patrum Mar-Hananjesu Catholici Patriarchæ, Adam presbyter & chorepiscopus & Papas Sinarum. Anno Græcorum 1092.* (Christi 780.) *Mar-Jazedbuzid presbyter & chorepiscopus Chumdanæ urbis regiæ* (quæ hodie Nanquin dicitur) *filius* τȣ̃ μαγγείτȣ *Millesii presbyteri ex Balac urbe Adathuristam, erexit hoc monumentum lapideum, in quo descripta est dispensatio Salvatoris nostri, & prædicatio Patrum nostrorum apud regem Sinarum.... Adam diaconus filius Jazedbuzid chorepiscopi, Mar-Sergius presbyter & chorepiscopus, Sebarjesus presbyter, Gabriël presbyter & archidiaconus & ecclesiarcha Chumdanæ & Saragæ.* Sed de hac columna dicendi iterum suus erit locus.

Sedes vacat mens. 8.

XLV. Timotheus I.

Hananjesu successor datus est Georgius monachus, qui à multis olim Jacobo Catholico defuncto postulatus fuerat, è primoribus civitatis Hazzæ, doctrina conspicuus & episcopus Bagas. Vocati sunt episcopi litteris Thomæ episcopi Cascaræ, ut in monasterio Phetionis convenirent, anno, inquiunt, Hegiræ 162. Chr. 778. vel 1091. Græcorum, ut vult Amrus; quod utrumque cum supra dictis stare nequit. Abfuit vero Ephræm metropolita Gondisaporis. Archidiaconus habito cum Cascarensibus consilio monachum proposuit nomine Georgium, qui dignitatem recusavit. Convenientibus iterum episcopis, *Timotheus* archidiaconus pecuniam pollicitus, quin & metropolitæ Gondisaporis, Damasci, Mera, Beth-Garmæ & Howanæ metropolitarum

A suffragiis accedentibus Catholicus renuntiatur, quum sedes menses octo vacasset. Gondisaporensi & archidiacono pactas pecunias exigentibus, respondit: Non emi sacerdotia: aperto conclavi ubi congestas opes dixerat, nihil præter lapillos & quisquilias repertum est. Gondisaporenses & Mosulenses litteris pellexit ut sibi obsequerentur; atque hi quidem paruerunt, sed illi nequaquam, irato nimis erga ipsum Ephræm metropolita. Hic cum episcopis quorum præcipuus erat Salomon Hadithæ, communicatis consiliis cum B Josepho metropolita Maru, viro Syriacè, Persicè & Arabicè erudito, Rostamum quemdam Honitæ episcopum ordinarunt metropolitam Mosul & Arbelæ pro Suiabo quem Timotheus crearat, ipsumque Timotheum destituerunt. Timotheus vero Josephum sæpe frustra admonitum deposuit, qui subinde rebus suis desperatis ad Mohammedanos defecit, & accepta circa Bassoram præfectura Christianos diu vexavit. Ephræm Gondisaporensis, collectis Bagdadi episcopis tredecim in monasterio S. Phetionis Timotheum ex- C communicavit, à quo ipse vicissim in quindecim episcoporum synodo pari sententia perstrictus est. Post vero omnes reconciliati fuere. Tum Timotheus de Christiana religione propaganda cogitans, ad barbaras gentes, inprimisque Gelanitas & Dilemitas qui Maris Caspii littora accolebant, prædicatores misit Sebarjesum, Jahaballaham, Cardagum, Eliam & Narsetem. Epistolas scripsit ad Chaganum Turcarum, aliosque ejusdem nationis principes eos ad Christi fidem invitans. Concilia aliquot celebravit, in quo- D rum uno, considentibus episcopis undecim, canones duodecim condidit, quorum mentio fit tom. 2. Bibl. Orient. pag. 434. In altero nonaginta octo canones de judiciis ecclesiasticis sancivit. A Sultano impetravit ut ecclesiæ instaurarentur, ac metropolita Bassoræ Sergius, intercedente Gabriële medico, suas quoque refecit. Quum ad populum habere sermonem non posset, Homilias in solemnitates Domini edidit, explanationes in Theologum, Joannis utique Evangelium; de Astronomia scripsit; disputavit de fide cum E Georgio Jacobitarum Patriarcha. Sub quinque Califis sedit, quorum postremus Almamon fuit, eoque tempore diem obiit, quo ille Bagdadum ingressus est, anno ætatis 95. Catholicatus 43. sepultusque est in monasterio Caliljesu, quod Salomone Bassorensi teste, ipse exstruxerat.

XLVI. Josue.

Beth-Gabera oppido vel vico ad Tigrim inter Niniven & Mosul *Josue* Barnoun oriun-

dus, in schola Modaïnensi cum Timotheo apud Abrahamum interpretem educatus, vitam monasticam professus, transactis in monasterio Mar-Eliæ annis 30. in quibus maledicta scripta multa in Timotheum emiserat, Catholicus ipse demum est ordinatus, adjutantibus ipsum Gabriële Boctjesu & Michaële medicis, nec-non Jacobo & Waheba scribis palatii. Statim atque in sede collocatus fuit, quo adversus Timotheum odio percitus olim fuerat, nomen ejus è sacris tabulis abscidit. Facti vero demum pœnitens, memoriam ejus restituit, & ad ejus latus post mortem sepeliri voluit, quæ contigit quarto pontificatus ipsius anno, ætatis 85. quin & flammis præcepit aboleri quæ contra Timotheum scripserat.

XLVII. Georgius II.

Josuam Barnoun excepit *Georgius II.* Cragensis, vel Carchensis, ut Amrus scribit, Maragensis vero, uti Bar-hebræus. Ex monasterii Bahabæ, vel Beth-Abæ rectore, Gondisaporensis metropolita Gabriëlis Boctjesu commendatione factus, post annos 20. ejusdem Gabriëlis & Michaëlis medicorum officiis Catholicus renuntiatus est. Prope centenarius electus est anno Hegiræ 210. Græcorum 1136. Christi 825. Elapsis, si Mari credimus, quatuor Catholicatus annis, aut septem, si aliis, obiit sepultusque est in monasterio Caliljesu.

XLVIII. Sebarjesus II.

Georgii II. successor, à Salomone Bassorensi metropolita Hananjesus nominatur, à reliquis vero *Sebarjesus*, Nuhadræ natus, qui primum episcopus Harram ordinatus erat à metropolita Nisibensi, deinde à Timotheo Catholico ad Damasci metropolim translatus. Catholicus demum est constitutus anno Hegiræ 217. Græcorum 1143. Christi 832. vir historiæ ecclesiasticæ peritus erat, sibique Damasci Almamonis Califæ benevolentiam conciliarat. Bagdadi mansit in magno monasterio Mar-Phetionis, quod Regum jam Persarum temporibus stabat, quodque magna ex parte instauravit, sed & scholam instituit, ecclesias ædificavit, peregrinis de hospitiis providit. Quarto Catholicatus anno obiit, sepultusque est in Caliljesu.

XLIX. Abraham II.

Anno Hegiræ 222. Christi 836. Catholicus creatus est *Abraham II.* ex monasterii Bahabæ seu Beth-Abæ præposito factus prius episcopus Hadithæ, morum sanctitate & misericordia in pauperes spectatissimus. Electus est ab Hirensibus & Cascarensibus ac Salomone medico Abrahami Thesaurarii germano, ex adverso obsistentibus Boctjesu & aliis, qui Mar-Abam metropolitam Gondisaporis elegerunt. Effecit Salomon ut Sultanus ad Taherum Bagdadi præfectum scriberet de Abrahamo ad Modainensem sedem promovendo. Sedit annos 12. & menses decem, Amro teste, ac Hirtæ defunctus in monasterio Jasdephanis sepultus est. Hirtam scilicet Abraham confugerat mota à Saracenorum Motawacelo Califa gravi in Christianos persequutione anno Heg. 235. Chr. 849. Ejus ossa è sepulcro ablata impii principis jussu dispersa sunt.

Sedes vacat ann. 2.

L. Theodosius.

Abrahamo defuncto quum annis circiter duobus sedes vacasset, anno Hegiræ 238. Græc. 1163. Chr. 852. accersitis à Bai episcopo Cascaræ de more patribus, cum aliis convenit *Theodosius* è Garmæorum regione oriundus, quem Sebarjesus olim Anbaræ episcopum ordinarat, quique ad Gondisaporis metropolim transierat, sed à civibus rejectus quorum sententia quæsita non esset. Hic quum se digniorem cæteris jactaret, auctoritate canonum coërcitus Bajormum seu Beth-Garmen secessit. Qui vero eligendi Catholici causa congregati erant, alii Joannem metropolitam Damasci renunciarunt, qui quum advenisset, ac Dominica Paschæ sacris operaretur, paralysi morbo correptus est & in monasterium Aba Haron delatus, ibi per quadriennium ad obitum usque languens, hoc semper ore versabat: *Justus es Domine, & recta judicia tua.*

Joanni continuo suffecerunt Michaëlem episcopum Ahavaz virum eruditum, sed qui mox orta quoque ægritudine è vivis excessit.

Mox Joanni Abrahamum episcopum Busir suffecerunt, qui prius jam obierat quam missi à synodo nuntii ad eum pervenirent.

Cunctis ob repentinos & insperatos casus attonitis, post intervallum temporis aliquod electio permissa est uni Abrahamo filio Noë, qui nominavit Jesudadum episcopum Hadithæ: verum Boctjesus Medicus qua adhuc valebat auctoritate, à Motawacelo Califa præceptum impetravit de Theodosio in Catholicum promovendo: quod à Christianis admissum est, frustra interim annitente apud Principem Abrahamo ut alter constitueretur. Concordia itaque inita, Theodosius Seleuciensi sedi impositus est anno Græcorum 1163. Christi 852. Hegiræ 238. Motawaceli 5. Hæc quidem Marës ea quam retuli serie recitat, Amrus vero paulò aliter, nimirum post Abrahami Catholici obitum Boctjesum Gabriëlis filium, Joannem Mesuë

& Iſraëlem Tiphurenſem medicos eligi curaſſe in Patriarcham, primùm Joannem metropolitam Damaſci, deinde Michaëlem epiſcopum Huzitarum, mox epiſcopum Caſcaræ, cujus nomen omiſit, demum Jeſudadum epiſcopum Hadithenſem, qui quatuor ob repentinas ægritudines ordinari non potuerunt: ac tum Theodoſium electum eſſe.

Theodoſii itaque ordinationi interfuerunt Thomas Bajormi Holowan, Daniël Baſſoræ, Sergius Niſibis, Jacobus Rayæ, metropolitæ, qui hanc ſubſcriptionibus ſuis confirmaverunt. Verum vix uno menſe elapſo calumniis ille appetitus, Bagdadum miſſus eſt & carceri traditus. Tum Califæ juſſu Surmenrayæ eccleſiæ & monaſteria diruta, ejecti ſacerdotes & diaconi ne ſacrificia celebrarent, & Catholici commemoratio fieret: Chriſtiani notis compuncti, tributis oppreſſi, vetiti ne equites incederent, ne coloratam veſtem geſtarent, ne die Veneris prodirent, ne ad officia Imperatoris admitterentur, ne pueri Arabicam linguam diſcerent, domorum ſacrarum proventus Meſchitis attributi, quin cœmeteria deſtructa. Quæ mala nonnulli Boctjeſu cui Sultanus iraſcebatur, odio in Jeſudadum refundebant. Verus tamen auctor erat Maſerges quidam medicus, qui à Neſtorianis ad hæreticos (fortaſſe Jacobitas) tranſierat. Hic Catholicum ad Sultanum detulit quaſi litteras ad Romanum Imperatorem furtim mitteret. Quocirca Motawacelus Theodoſium accerſitum ſacramento ſe purgare juſſit, qui præcepto domini jurare omnino ſe prohiberi cauſatus, tres annos & menſes ſex carcere detentus eſt, ejuſque itidem germanus frater Thomas Bajormi metropolita, Chriſtianis interim eis neceſſaria ſuppeditantibus. Demum Sultano Damaſcum pergente Sergius metropolita Niſibenus flores, aquas, cibaria, tentoria, & alia vitæ commoda illi aulicisque ejus paravit, unde ſibi benevolentiam illius conciliavit, maxime cum multis pecuniis remuneratus, has pauperibus erogaſſet. Quam quidem ob cauſam Catholici dignitas ei decreta eſt, quam poſt Theodoſii obitum obtineret, mitioremque ſe princeps Chriſticolis præbuit. Joanne filio Meſue medico defuncto, Califas ut honorifice tumularetur, Catholicum, & ſacerdotes diaconoſque Bagdadum reverti conceſſit. Paulo-poſt Theodoſius obiit an. Græc. 1170. Chr. 859. quum ſediſſet annos 5. menſes 3. dies 24.

LI. Sergius.

Theodoſio itaque ſucceſſor datus eſt *Sergius* ille Niſibenſis à Sultano pridem deſignatus, ex Garmæorum regione oriundus: ac Modaïnæ conſtitutus eſt Dominica jejunii Apoſtolorum, die 21. Hatur, qui menſis Julio Auguſtoque reſpondet, anno Græcorum 1171. Chriſti 860. Promotus, inquam, in Catholicum fuit, etſi obſtabat conſuetudo vetus, ne Niſibenſis antiſtes eam dignitatem obtineret, propter nefaria adverſus eccleſiam Barſumæ illius Niſibenſis facinora: ſed parendum Califæ fuit. Bagdadi Sergius honore multo ſuſceptus eſt. Mox Surmenrayam petiit ad res eccleſiæ componendas, quas ſuo tempore tranquille geſſit. Mortuus eſt anno 3. Motamidi Califæ, Græc. 1183. Chr. 872. Dominica 2. poſt feſtum S. Crucis 23. Septembris, quum ſediſſet annos 12. menſes 2. diem unum, ſepultuſque fuit in monaſterio Caliljeſu, ne idem ei accideret, quod oſſibus Abrahami Catholici, quæ Surmenrayæ Sultani juſſu diſperſa ſunt.

Sedes vacat annos 4.

LII. Enos.

Sergio defuncto confeſtim adfuit epiſcopus Caſcaræ Iſraël, qui ſcriptis litteris epiſcopos vocavit, electuſque approbante fidelium cœtu *Enos* metropolita Moſul, Beth-Garmæ natus. Quum vero nonnulli diſſentirent, Emirus Bagdadenſis cavit, ne de Catholico ulla mentio fieret, etſi à compluribus Enos poſceretur. Ejus porro æmulus erat Iſraël ille Caſcaræ. Denique poſt annos quatuor & menſes tres coactis iterum Modaïnæ epiſcopis, ordinatus eſt Enos anno Græc. 1188. Chriſti 877. Hegiræ 263. ſeditque in monaſterio Kani; verum paucis poſt annis in languorem lapſus obiit anno Hegiræ 270. Græcorum 1195. Chriſti 884. expleto ſeptimo pontificatus, menſibus quatuor & diebus novem.

LIII. Joannes II. Abdon.

Surmenrayæ poſt Enos obitum electus *Joannes* Narſetis filius ex Georgiana, & oppido Gedan oriundus. Cæterum alia pars qui diſſentiebant, monachum nomine *Abdonem* de monaſterio Patriarchali elegerunt. Interim Joannem ordinaverunt anno Hegiræ 271. legente Evangelium Gabriële metropolita Baſſorenſi, qui concionem habuit, manumque imponente metropolita Gondiſaporis. Adſtabat inter ſacerdotes Cajuma Niſibenſis depoſitus, in quem plebs tanto impetu ruit, ut murus fractus ſit. Bagdadum vero venit Abdon, ſed contra morem monaſterium Mar-Maris non inviſit. Verum Joannes Moſulenſis qui ejus ordinationi non interfuerat, conſenſum ſcripto dedit, atque ad Abdonem veniens apud ipſum aliquandiu manſit. Interim vero Joannes Patriarchali

impoſitus ſedi fuit. Horum tempore diruto A Caliljeſu monaſterio quod Catholici dicebatur, Abdon in monaſterio *Arrhoum* ſive Græcorum habitavit. Saporem monachum Oliveti Rikkæ invitum & nolentem metropolitam Gondiſaporis ordinavit. Obiit Abdon anno Hegiræ 279. Græcorum 1203. Chriſti 891. ſepultuſque eadem in eccleſia Iſbagh, in qua paulo-poſt Joannes ipſe Catholicus, qui ſedit annos 8. menſem unum & dies decem.

LIV. JOANNES III.

Joanne II. & Abdone eodem fere tempore defunctis, epiſcopus Caſcaræ morbo prohibitus eſt ne epiſcoporum conventui adeſſet: Joannes Rowanenſis epiſcopus qui dignitatem prenſabat, rejectus fuit. Nonnulli petierant uti *Joannes* alter Theodoſii Catholici fratris filius, Beth-Garma oriundus, quem Enos ex epiſcopo Changaræ Moſulenſem metropolitam crearat, inter candidatos ſcriberetur, ſed nihil obtinuerunt. Accidit vero ut in die Pentecoſtes Gregorii Theologi de ſpiritu ſancto orationem interpretaretur, & C cunctis laudantibus, cunctorum etiam votis Catholicus renuntiatus ſit; ſedique Modaïnenſi, deinde Patriarchali impoſitus à Gabriële Baſſorenſi menſis Tamuz ſeu Julii 15. feria prima anno Hegiræ 280. Chriſti 893. Motadedo Saracenorum Califa. Honorifice deinde exceptus eſt in monaſterio Iſbagh Bagdadenſi, tum etiam in Caliljeſu, ſed in priore ſedem conſtituit ſui deceſſoris exemplo, emptiſque vicinis ædibus quibuſdam à Melchitis locum amplificavit. Ipſo inaugurationis ſuæ die epiſcopos complures ordinavit, in primis Theodorum fratris ſui filium, D quem frater & avunculus Neſtorius metropolita Beth-Garmæ ejuſdem ſedis metropolitam fieri petierunt, quum prius Loſumi eccleſiæ præeſſet: is vero utramque eccleſiam peſſime adminiſtravit. Anno ſexto Joannes in paralyſim incidens, pro mortuo habitus fuit, parumper vero à medicis recreatus defunctus eſt anno Hegiræ 286. Græcorum 1210. Chriſti 899. ſepultuſque eſt in parvo monaſterio prope Patriarchales ædes. Aiunt eum ſingulis diebus ad meridiem uſque cauſis E dirimendis vacaſſe, ediſſe & dormiiſſe uſque ad veſperam, ac veſpertinis horis perſolutis ad auroram libros eccleſiaſticos legere ſolitum.

LV. JOANNES IV.

Joanni III. *Joannes* alter ſucceſſit filius Iſa, cognomento *Bar-Naghire*, id eſt *Claudorum filius*, qui Bagdadi educatus à deceſſore ſuo Rawani, ſive Nahmaniæ epiſcopus fuerat ordinatus. Illo defuncto venerat ut eccleſiæ res adminiſtraret, quum Waſithæ epiſcopus non eſſet. Multi de plebe in ejus electionem conſpirarunt, adverſus Theodorum Gondiſaporenſem metropolitam, qui dignitatem ambiebat. Utriuſque nomine in ſchedis exarato, eductum nomen eſt Joannis. Quibuſdam reclamantibus, Theodorus ipſe, & Joſeph metropolita Maru, cæterique rectam electionem eſſe pronuntiarunt. Joannes Boctjeſu filius, qui in Theodorum propendebat, rem ad Sultanum retulit, qui cauſa B diſcuſſa, Chriſtianis permiſit, quem luberet conſtituerent. Quamobrem Joannes veſte & paſtorali pedo acceptis, in throno collocatus eſt die 13. menſis Arabum Ramadan anno 286. Græcorum 1211. Chriſti 900. Aderant porro epiſcopi viginti, cum quibus conſtitutiones ſynodales editæ fuerunt, lataque ſententia in Abdjeſum epiſcopum Hadithæ qui cum aliis non adveniſſet. Theodorum metropolitam Beth-Garmæ ſubinde depoſuit ob pſaltriam quam deperibat, quamque apud ſe, unaque filiam illius tenebat. Hic ad Muſulmanos deficiens medicæ arti operam dedit. Atqui Joannes pietate conſpicuus, atque à ſimoniæ labe alienus obiit menſe Rageb anno Hegiræ 292. Græcorum 1216. Chriſti 905. quinto epiſcopatus anno, ſepultuſque eſt in monaſterio Græcorum ad latus nuperi ſui deceſſoris.

LVI. ABRAHAM III.

JOANNES *orthodoxus*.

Decumbente graviter catholico Joanne IV. quum nihil facultatum haberet, unde morbi expenſas aliaque neceſſaria toleraret, *Abraham* cognomento *Abruza* Beth-Garmæ natus, Maragæ epiſcopus, qui Bagdadum diſceptandæ litis cujuſdam venerat, trecentas ei drachmas credidit. Catholico poſt dies viginti defuncto, ultima ipſe officia perſolvit, habitaque poſt Evangelium concione ad populum, multorum ſibi vota conciliavit. Tum amplis muneribus epiſcopos adortus, omnes adduxit ut electioni ſuæ ſubſcriberent; ſed & Silam Baſſorenſem patena argentea ducentis aureis plena corrupit, ut ſibi manus imponeret, quod poſt lautiſſimo convivio exceptos epiſcopos patratum fuit. Ad eum enim officium hoc ſpectabat, vacante tum ſede Gondiſaporenſi. Poſt menſes octo Modaïnam venerunt omnes menſe Rabi anno Hegiræ 293. Chriſti 905. ibique Simoniacus ille cum aliis præclaros canones condidit. Ejus vero electioni repugnaverat Joannes ille Boctjeſus, quem Abraham nocte conveniens pollicitationibus effecit promotioni ſuæ ut ſuffragaretur. Promiſerat Abraham Abdallæ Simeonis Melchitæ in Chaldæa.

filio se restituturum Theodorum Beth-Garmæ metropolitam, quod non plene statim, sed veluti gradatim præstandum censuit. Quamobrem ille ad Melchitas transiit: quocirca Abraham hunc, quia de restitutione ejus cuncti succensebant, instaurata causa, ex toto depositum pronuntiavit. Tum Melchitarum primatem Joannem adortus, prohibuit ne Catholici nomen assumeret; quin obtento à Mohammedano principe diplomate, hunc Bagdado excedere coëgit, nec deinceps ea in urbe pedem figere. Hoc unum illi concessum fuit, ut episcopum destinaret, qui Græcos Melchitas-ve illic commorantes visitaret, eorumque necessitatibus consuleret, mox vero in regionem suam regrederetur. Cui diplomati Elias Antiochenus Patriarcha Bagdadum adductus, subscribere jussus est. Quod Abrahamum spectat, constituisse fertur ne in quadragesima mane hora tertia liturgia fieret, sed vespere tantum. Uti simonia Catholicatum adierat, ita deinceps simoniam omni posito pudore exercuit, ac Nisibensem sedem ter brevi intervallo vendidit, mortuis illis qui ab eo emerant, à quibus centum & septuaginta millia Zuadas, quod monetæ genus erat, extorquere non dubitarat. Cæcitate demum percussus est biennio ante obitum. Elias episcopus Anbar ejus aliquando commemorationem sustulit; dissidium quoque inter illum & Lucam Mosulensem fuit, in quem depositionis edita sententia est, at non publicata. Mortuus est anno Hegiræ 325. Christi 936. quum sedem tenuisset annos 32.

JOANNES *Melchitarum Catholicus.*

LVII. EMMANUEL.

Post Abrahamum *Emmanuël* monasterii Aba-Joseph in urbe Balaha alumnus, qui aurifex prius fuerat, Catholicus est designatus ab Ebn-Singela scriba Califæ El-Radi, cui Sinam filius Sabit Sabaïtarum commendaverat, quum alioquin episcopi se anathemate obstrinxissent, ne alium nisi de suo ordine eligerent. Vacabant tunc sedes Gondisaporis & Basforæ, manusque adeo illi imposuit Lucas metropolita Mosul, anno Arabum 326. Christi 937. Quem episcopi omnes Nassereddoulæ Sultani auctoritate coacti susceperunt. In ecclesiis instaurandis operam posuit: Abdelmessiam Hirtæ episcopum ad metropolim Basforensem transtulit, constituto ejus in locum Aaron filio Abraham, contubernali sacerdote suo. Occasione Nestorii sacerdotis cujusdam hic observandum Mares præbet, in more fuisse Chaldæis ut sacerdotes in ecclesiis coram Catholico sederent. Mortuus est Emmanuël mense Saphar anno Hegiræ 349. Christi 960. mensis Aprilis 14. Dominica sexta Jejunii Quadragesimæ, postquam sederat annos 22. menses 9.

A

LVIII. ISRAEL.

Emmanuëli ipsi anno Græcorum 1271. Christi 960. suffectus est *Israël* Gedanensis sive ex Georgiana oriundus, rector olim scholæ Mar-Maris, & cœnobii Sebarjesu Wasitensis alumnus, quem Emmanuël episcopum Cascaræ creaverat. Illo scilicet mortuo convenientibus episcopis, accessit ipse de more, uti vacantis sedis custos, & lecto Evan-
B gelio concionatus est. Atqui Abul-Hali El Hazer sive Thesaurarius effecit ut omnes in eum consentirent. Nihilominus recesserunt fugeruntque Georgius Gondisaporis, Jesuzacha Korge, Abdelmessias Basforæ, Georgius Mosulæ, & Joannes Holwanensis metropolitæ, nec-non Georgius Radanensis episcopus, quum negotium vi ageretur. Re ad Sultanum relata, Israëli qui sibi victoriam de Abul-Hacem prænuntiarat, dignitatem confirmavit, & sexto die post obitum Abul-Hali, qui si præcessisset, Israëlem Gondisaporensis
C fuisse deponendum dixerat. Cæterum eodem anno fato functus est Israël, ætatis suæ 92. die 17. Septemb. feria 3. seu 4. potius, quum dies 110. sedisset, ut narrat Assemanus.

Sedes vacat menses 7. dies 5.

LIX. ABDJESUS II.

Israël Mosulensis metropolita *Abdjesum* monachum sacerdotem eruditum episcopum creavit Maaltæ & Nuhadræ Cascaræ, qui confirmatus ab Emmanuële Catholico, Israëli Catholico quoque suffectus fuit. Nimirum
D quum circa Catholici electionem multæ turbæ ortæ essent, vocatis à Gondisaporensi metropolita patribus, Phetion sacerdos quidam promissis Viziro pecuniis dignitatem ambiebat, rejectus tamen est, qui fratrem haberet Musulmanum, quin alter ejus germanus in eadem superstitione mortuus erat. Atqui episcoporum quatuor nomina descripta in schedis sunt, Abdjesu, Georgii Gondisaporis æmuli quondam Israëlis, Georgii Mosulæ, & Jesurahmæ Beth-Garmæ; litteris vero Nassereddoulæ Sultani accersitis episco-
E pis, & à Veziro ad cœnam vocatis, Abdjesus salutatus Catholicus atque ordinatus fuit, mense Rabi primo exeunte, anno Hegiræ 352. Græcorum 1274. Christi 963. die Apr. 22. Pius erat & doctus, sed rebus gerendis minus idoneus; quo factum est ut ecclesiæ bona à discipulis ejus dilapidata sint, multa quoque exorta scandala quæ ejus malæ famæ causa Christiana plebs tolerabat. Cæterum centum triginta quatuor hinc inde episcopos & metropolitas creavit, nec ullam sedem vacuam reliquit,

reliquit præter Mosulensem, Meruensem & A Bassorensem, cujus postremæ urbis metropolita paucis ante ipsum diebus excesserat. Auditor fuerat Nasichæ discipuli Mosis Barcephæ Jacobitæ: instituitque ut symbolum Nicænum & oratio Dominica per versus in missa à clero & à plebe canerentur, uti fiebat apud Jacobitas. Sub Abdjesu II. Wasithæ ecclesiæ Cobensis unita est, ejusque loco institutus episcopatus Bouazige in eparchia Beth-Garmæ. Obiit mense Saphar anno Heg. 376. Græcorum 1297. Christi 986. die 2. Junii, exactis pontificatus annis 23. & mense uno, B anno ætatis suæ 88.

Vacavit sedes, Amro teste, ann. 1. menses 8. dies 20.

LX. Maris II.

Abdjesu II. defuncto, vocati sunt de more episcopi ab Elia Cascarensi, ad quos electio & ordinatio Catholici spectabat. Convenere omnes præter Mosulensem, qui tunc temporis morbo decumbebat. Ortis contentionibus inter metropolitam Mosulæ, qui demum accesserat, & Marim Persidis, quum huic C suffragia multorum faverent, alter cum suis sortem posceret, lite ad Serfeddoulam, qui Bagdadi regnabat, relata, *Maris*, cui Bar-Tobi cognomen, jussus est ordinari. Patria Mosulensis erat, ac monasticam vitam amplexus: post susceptam in Ægyptum peregrinationem monasteriorum invisendorum causa in patriam regressus, monasterio cuidam præfectus fuerat, deinde monasteriorum omnium inspectioni præpositus, ab Abdjesu Catholico episcopus Elsen ordinatus, ac tandem Persidis metropoli auctus. Verum vastata à D Dilemitis regione sua, post multam prædæ partem recuperatam, petita, nec obtenta, à Catholico in patriam redeundi licentia, quum Serfeddoulam Sultanum in exercitu comitaretur una cum Dilamo Gondisarensi metropolita, ab illo Catholicus renuntiari meruit. Ejus electioni ab omnibus subscriptum est: atque episcopi Modaïnam convenientes hunc in sede collocarunt mense Dilhaggia anno 377. Græcorum 1298. Christi 987. qui ipsa die episcopos ordinavit Haftoum & Meser civitatum. Bagdadi à Modaïnensi- E bus multo honore exceptus, nec-non à monachis cœnobii Phetionis, in aulam demum Sultani deductus fuit, à quo, ut mos ferebat, jus amplissimum Christianis indultum est. Maris Nestorianæ ecclesiæ regimen auspicatus monachum unum Nageranensem, cujus nomen tacetur, ad Sinas cum sociis quinque delegavit, qui post annos septem rediit, Hegiræ scilicet 387. Christi 997. quod quidem didici ex quibusdam lineis ex Abulfergio Arabico scriptore à Golio exceptis, quas vir linguarum Orientalium peritissimus Ludovicus *Picques*, doctor Sorbonicus ὁ μακαρείτης in ora notarum ejusdem Golii in Alfraganum exaravit in volumine quod cum aliis libris suis Bibliothecæ nostræ Fratrum Prædicatorum Parisiensium testamento legavit. Cæterum hoc Abulfergii testimonium jam à Cl. Renaudotio laudatum prolatumque fuit pag. 269. voluminis quod Gallico idiomate edidit, hoc titulo: *Anciennes Relations des Indes & de la Chine.* Quod Marim attinet, ecclesiam administravit, non ex legum præscripto, sed divitum more, pecunias amans, & expensis gaudens: quin mediocri rerum ecclesiasticarum scientia pollebat. Ejus tempore prohibiti sunt Christiani ne preces elatiori voce canerent, & distributi per ecclesias custodes. Accersitus à Sultano Catholicus, quum suis responsis satisfecisset, cum honore dimissus est: post vero mota persequutione carceri traditus fuit. Ebnolgowas metropolita Damasci ecclesiam pecuniarum corrogatione vexans, schisma fecit, & absque Catholici permissione vel sententia Anbaram relicto grege rediens, communione exclusus est: quamobrem quia canoni suppositus erat, electioni successoris Maris non interfuit. Mortuus est Maris mensis Moharram die 28. anno Heg. 390. Græc. 1311. Christi 999. quum sedisset ann. 12 & menses 8.

LXI. Joannes V.

Marim II. excipit Joannes Korge oriundus, qui ex diacono monasterii Patriarchalis episcopus Elsen olim ordinatus erat, ac subinde metropolita Persidis, demum à Califa Catholicus renuntiatus: vir ignarus, qui ne legere quidem sciret, nec quidquam intelligens eorum quæ legeret. Quocirca Ebnelgamel quidam cum episcopis aliis, ac præsertim metropolita Gondisaporensi aufugit: Joannes vero persuaso metropolita Beth-Garmæ reliquos adduxit ut sibi consentirent; atque in Catholicum promotus est in monasterio Phetionis anno Hegiræ 391. Græcorum 1312. Christi 1000. mense Tisrin prioris, sive Decembris die 26. præsentibus episcopis tredecim. Deinde venit ad monasterium Maris, atque à Modaïnensibus & Habadiensibus eadem die susceptus fuit: Jesuiab metropolitam Mosul domo sua prohibuit, quod ordinationi ipsius repugnasset, nec nisi in cinere & cilicio pœnitentiam agentem admisit. Episcopos multos passim ordinavit. Ad eum Abdjesus metropolita Maru scripsit de archidiacono qui ad Mussemanos

deficiens eccleſiam in Meſchitam converte- A rat, deque converſione regis Turcarum ad Chriſtianam religionem, qui & legatos ad ipſum miſerat: rogabat præterea metropolita quonam pacto in ea Boreali regione Euchariſtia apud illos peragi poſſet, apud quos nec triticum, nec vinum haberetur. Joannes reſpondit, ſemel ſaltem in anno ſacra myſteria illic celebrari debere, frumento & vino adhibitis. Adjecit, quod ſolemnia jejunia ſpectaret, populis illis indulgendum, ut lacticiniis & carnibus veſcerentur. Obiit Joannes anno Hegiræ 402. Giomadi menſis B die 10. anno Chriſti 1011. Græcorum 1323. ſepultuſque eſt in eccleſia Elas-Bagh.

LXII. Joannes VI.

Quo tempore *Joannes V.* defunctus eſt, vacabat ſedes Caſcarenſis, adeoque Elias epiſcopus Nahamaniæ Patriarchalis ædis & eccleſiæ curam ſuſcepit, & epiſcopos ad ſucceſſorem illius eligendum vocavit. Multorum vota conſpirarunt in Joannem *Bar-Nazul* ſeu filium Nazul, quem Maris II. jam pridem epiſcopum Hiræ conſecrarat: ſed aliis refra- C gantibus, res ſorti permiſſa eſt. Scripta in ſchedulis ſunt nomina Joannis Hirenſis, Joannis alterius, Gabriëlis Elchemas epiſcopi Arzunæ, Maris filii Baſilii monachi: quibus poſt multas contentiones adjecta alia ſunt, Eliæ è monaſterio Rabban, Hormiſdæ & Gabriëlis è monaſterio Evangelii. E capſa primum nomen epiſcopi Hiræ eductum eſt ab epiſcopo Anbaræ, illeque acclamatione renuntiatus fuit, & à Sultano approbatus. Venit ad monaſterium Mar-Phetionis ubi ordinatus eſt die 19. Tiſrin poſterioris, anno D Græcorum 1324. Chriſti 1012. Hegir. 403. ipſeque continuo Gabriëlem epiſcopum Arzun ad metropolim Moſulenſem promovit, multiſque epiſcopis confirmatis, ad eccleſiam Mar-Maris acceſſit. Ejus tempore Chriſtiani calamitatibus multis afflicti ſunt in Orientis partibus, ſed longe pluribus in Ægypto & Syria. Anno 3. ejus epiſcopatus venit ad eum epiſcopus Geziræ Neſtorianiſmi profitendi cauſa. Sedit Joannes annos 7. exſtinctuſque eſt anno Hegiræ 411. die 28. Rabi prioris, anno Alexandri 1331. Chr. 1020. E

LXIII. Jesuiab IV.

Furentibus licet Muſſemanis in Chriſtianos, nihilominus Joanni VI. defuncto ſuffectus fuit *Jeſuiab,* Darkani natus, in ſchola Mar-Maris Modaïnenſi educatus, epiſcopus El Coſr, vel Coſræ, & Nahmaniæ à Catholico Abdjeſu ordinatus, à quo & doctor conſtitutus quoque fuit. Eccleſiæ porro cui præerat, ob calamitates quas à Mohammedanis tolerabat, bona cedere coactus, fuga ſibi conſuluerat, ſed è fuga revocatus, in Catholicum promotus eſt, ordinatuſque ab Elia metropolita Moſulenſi, quum Gondiſaporenſis abeſſet, vacaretque ſedes Baſſorenſis. Quod contigit menſe Canoun priore, anno Alexandri 1332. Hegiræ 412. & Chriſti 1021. ſub Alcadere Califa. E reliquis pauci eum ſuſceperunt, nec in plurimis eccleſiis proclamatus fuit, ſed & Moſulenſis metropolita conſenſum ſuum quadantenus retractavit, quod multorum diſſidiorum ſeminarium fuit. Obiit anno Hegiræ 416. menſis quarti ſeu Rabi prioris die 13. anno Alexandri 1336. Chriſti 1025. quum annos 4. & menſes ſex ſediſſet.

Sedes vacat ann. 3.

LXIV. Elias I.

Jeſuiab exſtincto, ſedes annos fere tres viduata manſit, utique ob Mohammedanorum infeſtationem. Tum itaque congregati epiſcopi anno Hegiræ 419. tres nominaverunt, Eliam epiſcopum Tirhanæ, epiſcopum Hiræ, & Abdjeſum monachum è cœnobio Mar-Eliæ, ſeu Dir-Sahid, qui ſubinde ad Moſulenſem ſedem evectus eſt. Horum nominibus in capſam miſſis, poſt triduanas vigilias *Elias* electus eſt, & throno Modaïnenſi impoſitus menſe Giomadi 1. ejuſdem anni 419. Alexandri 1339. ipſeque mox ordinavit Abuhazer filium El Tiraël epiſcopum El Caſer & Naharowiæ, confirmavitque epiſcopum Naſreldir & Haſtoun. Bagdadi multo honore exceptus eſt in eccleſia Aſbagh. Hunc Aſſemanus in oppido Gedan natum ait, utique ex Bar-hebræo: Maris vero oriundum dicit ex Korge Gendar, & in ſchola Niſibenſi educatum. Multis litteris metropolitæ Niſibenſi qui à ſe diſſentiebat, ſcriptis, hunc demum ad concordiam reduxit, unaque colloquium Hazæ ſeu Arbelæ habuerunt. Mortuus eſt menſe Dalkadi anno Hegiræ 440. anno Alexandri 1360. Chriſti 1049. Sederat annos 21. menſes 6.

LXV. Joannes VII.

Poſt Eliæ I. obitum Maris Caſcaræ epiſcopus venit, ut vacantis eccleſiæ curam in ſe reciperet, ibique ſeptem menſes ſubſtitit. Tum primorum eccleſiæ ſuffragiis electus eſt *Joannes* filius Targal, ſcriba ſive à ſecretis Abulharet Butaſir, cujus opera ad hanc dignitatem provectus eſt. Mox Modaïnam venit, in qua ipſe educatus fuerat. Exiguo poſt tempore Turcæ irruptione facta, Bagdadum uſque venerunt, eaque occupata,

ecclesiam cellamque patriarchalem prædati sunt, quam Joannes septingentorum aureorum expensis instauravit. Fugerat porro in monasteria, ac tandem Bagdadum reversus ad mortem usque egit in monasterio Græcorum, defunctusque est anno Hegiræ 449. Christi 1057.

LXVI. Sebarjesus III.

Statim atque Joannes decessit, Eugenius Nahamaniæ episcopus, Cascarensi sede vacante propter obitum Ebn Koura episcopi, Modaïnensis ecclesiæ curam gessit: dilataque electione bellorum civilium inter Togrulbecum & Basasicræum causa, per diaconos Bagdadenses Marim episcopum Nasir & Nili ad ecclesiam servandam ex Russafa accivit. Emmanuël Beth-Garmæ metropolita venit Catholicatum ambiens, sed Sebarjesus, cognomento Zamur, Gondisaporensis, ope Reja medici litteras impetravit quibus Catholicus renuntiabatur, quasque Ispahanum profectus, à Togrulbeco Sultano, & à Califa ratas fieri impetravit. Episcopi vero & metropolitæ non quiescentes postularunt, ut electio more solito sorte ageretur. Ita quidem Emmanuël cum suis, quibus Abdelmessias Holowanensis, & Maris Nili ecclesiæ Patriarchalis custos, Maris Anbaræ, & Gabriël Tirhanæ obsistebant. Demum post multas altercationes electio *Sebarjesu* communibus suffragiis admissa firmataque est anno Hegiræ 452. Christi 1064. Alexandri 1373. illeque statim ecclesiam Maris invisit, & Gabriëlem Tirhanæ Mosulensem metropolitam creavit. Hormisdam quoque cognomento Abulolam Sirafitam Cascaræ & Wasithæ ordinavit, quum plebs Cascarensis electioni ipsius, nec-non Bagdadensis, consensisset. Alios deinceps episcopos ordinavit, nimirum Gabriëlem Mosulensem, Salomonem Tirhanæ, Jaballaham Ebn-Dora, vel Abi-Dora Maaltæ, Stephanum Abu-Amrum monasterii Dilemitæ S. Joannis præfectum, metropolitam Gondisaporis, Nestorium Hadithensem Nahamaniæ, Stephanum monachum Elsenæ simul & Buadige sive Buazichæ, Joannem Hadithæ metropolitam Mesr, vel certe potius Basr, sive Bassoræ, Hananjesum monachum metropolitam Hierosolymorum, Ebn-Soubim episcopum Halepi, rursus Georgium Bassorensem: demum Georgium alterum, quem in Chorasaniam & Sigestaniam misit, qui in Cathayam usque penetrans, in ea substitit reliquo vitæ suæ tempore. Unum item insulis Maris destinavit, alterum insulæ Socotræ. Paralysi mensibus quatuor & amplius pulsatus mortem obiit die 23. Nisan seu 3. Aprilis anno Græc. 1383. A Hegiræ 464. Christi 1072. quum sedisset annos 10. & menses aliquot, sepultusque est in monasterio *El-Roum*, sive Græcorum.

Sedes vacat ann. 2. & mensibus 9.

LXVII. Abdjesus III.

Sebarjesu defuncto, Cascaræ episcopus de more episcopos vocavit, & funere peracto, post menses aliquot Wasitam venere, in quibus Georgius metropolita Bassoræ nec-non Stephanus Gondisaporis, qui ibidem diem postremum egit. Omnes in electionem B *Abdjesu* vel *Ebedjesu* filii Elharas patria Mosulensis & metropolitæ Nisibis conspirarunt; præter Georgium illum Bassoræ, Hormisdam Cascaræ, Nestorium Nahamaniæ & Stephanum Elsen. Quæ dissensio in causa fuit cur biennio novemque mensibus ordinatio protracta sit, quum nempe illi litteras pro animi sententia à Sultano obtinuissent, interimque interclusæ viæ essent, Miapherakin urbe in qua Abdjesus tunc agebat, à Turcis obsessa, vastataque item urbe Bagdado ingenti Tigridis inundatione. Abdjesus obtenta demum ab C Emiro Saneredoula licentia cum tribus suæ provinciæ Nisibensis episcopis venit, itemque Jaballaha metropolita Mosulensis cum quatuor suæ, Armeniæ scilicet, Hadithæ, Elsen & Tirhanæ. Abdjesus Ocbaræ aliquantum moratus, post alios accessit, qui, obviam ei euntibus Christianis, in monasterio Græcorum invisit nuperi Catholici sepulcrum. Cum nihil itaque prohiberet quominus electio ex canonum præsertim Nicænorum, quos vocant, ageretur; post aliquantas velitationes, concessa à Sultano Modaïnam eundi facul- D tate, metropolitæ & episcopi Abdjesum in monasterio S. Phetionis renuntiarunt, moxque navi Modaïnam vectus, ad ripam Tigridis exceptus à clero & populo est, deductusque in monasterium *Elaba* sive *Patrum;* ubi fuit eo ritu ordinatus, quo decessor suus Sebarjesus. Aderant Georgius Bassoræ, Jaballaha Hazzæ & Mosul, Abdelmessias Holwanæ metropolitæ, Hormisdas Cascaræ, Nestorius Nahamaniæ, Maris Ambaræ, Maris Nefar & Nil; Makika Tirhanæ, Stephanus Elsen & Buaziges, Sebarjesus Baladæ, Abdjesus The- E manen, Jesuiab Geziræ, Joannes Maaltæ, Marcus Castoun; ac præterea episcopi Hadithæ & Armeniæ non perfecti sive confirmati. Ordinatio illius incidit in mensem Arabum Rabi priorem medium anno Hegiræ 467. Sultano Melicha & Caïemo Califa anno Græcorum 1386. Christi 1075. die 23. Novembris; collocatus in sede Apostolorum in monasterio Patrum, Evangelium legit; factaque est ejus ultima proclamatio, tumque visitata sancti Maris ecclesia, Bagdadum

reductus est, ubi in Græcorum monasterio manens, Marim ejusdem ecclesiæ presbyterum episcopum Ocbaræ ordinavit, David Hadithæ metropolitam fecit, Georgium Arzunæ Nisibis metropolitam, cui post biennium defuncto, alium suffecit, cujus cognomentum Ebn-Gemad. Abdelmessiam quoque metropolitæ Bassorensis fratrem episcopum Elsen & Buaziges creavit. Tertio mense ab ejus promotione mortuus est Caïem Califa, cui successit Ebn-Moctad. Defuncto Mari episcopo Nili, Sergium Kalaïæ discipulum ejus in locum subrogavit, adjecta ei Nahamaniæ ecclesia, cujus præsulem Nestorium in Barduæ metropolitam promovit, itemque Sebarjesum Baladæ episcopum in Gondisaporensem, Naamanem filium Saadæ episcopatu Cosræ vel Casræ donavit. Ad hæc anno Hegiræ 478. Christi 1087. Makikam Salomonis filium Tirhanæ ad Mosulensem metropolim evexit. Ejus tempore Joanne cognomento Elharmi metropolita Syriæ ad ordinem redacto, locum ejus obtinuit Marcus episcopus Castoun. Huic Catholico Abdjesu III. Caïem Califa amplum diploma concesserat de libertate & securitate ecclesiarum, quo præterea reliquos cujuscumque generis Christianos illi subjiciebat. Annos quindecim sedit. Obiit anno Græc. 1401. Christi 1090. die 2. Januarii, pro Cl. Assemani computo; ejus vero pontificatus annos Maris excerpta mihi suppeditant.

Sedes vacat 2. annis.

LXVIII. Makika I.

Annos duos Modaïnensem vacasse sedem Amrus, Assemano teste, scripsit, non 20. ut in Bar-hebræi Chronico fertur; sed nec Maris plures indicat. Narrat enim *Makikam* Salomonis filium Bagdadensem, qui ecclesiæ sancti Maris Bagdadensis presbyter primum fuerat, Tirhanæque posthac episcopus, ac subinde Mosulensis metropolita, anno Hegiræ 485. sive Christi 1092. biennio ab obitu Abdjesu, Catholicum electum esse, & Modaïnæ confirmatum. Cæremoniam peregit Jesuiab Nisibensis, Apostolum legente Sergio Nahamaniæ, & Hormisda Wasithæ orationem quæ *Scemla* dicitur, recitante, tumque demum Catholicus Evangelium legit liturgiamque celebravit. Aderant præter Nisibensem, Nahamaniensem & Wasithensem, Marcus Bassoræ, Joannes Holwanæ metropolitæ, Abdjesus Tirhanæ, Moyses Singaræ, Cyriacus Maaltæ, Abdjesus Hadithæ, Sebarjesus Castoumæ, Elias Rakæ. Vir fuit medicæ artis peritus, pius quoque & sacrarum litterarum studiosus, qui quum Tirhanensi ecclesiæ præesset, veteris novique Testamenti lectiones interpretabatur, à quo & edita miracula ferunt. Stabiliendæ fidei causa, ad hæreticos, Jacobitas præsertim & Maronitas Monotheletas-ve præcipuam operam posuit. Febri correptus obiit anno Hegiræ 504. Alexandri 1421. Christi 1110. huncque sepelierunt in ecclesia veteri Deiparæ monasterii Græcorum. Moctades Califa privilegium illi confirmavit, quo omnium generum Christiani illi subjiciebantur. Cæterum statim atque Patriarchatum iniit, ritum à decessore suo Abdjesu institutum, ut binis quibuscumque precibus Oratio Dominica *Pater noster* interjiceretur, abrogavit, quo vetus ordo servaretur. Quod Vasetensis filiis, Bagdadensium primoribus ita displicuit, ut illi tanquam hæretico convitiari non dubitarint; quos edito de sua fide libello, communione submovit.

LXIX. Elias II.

Anno Hegiræ 505. Alexandri 1422. Christi 1111. post Makikam *Elias filius Mocli* Mosulensis, ejusdem urbis simul & Hazæ sive Adiabenes metropolita, Catholicus electus fuit, cui ad Patriarchalem ecclesiam venienti comites aderant Sebarjesus Nisibensis, à quo sedi impositus est, Joannes item Holwanensis, Sebarjesus Ocbaræ vacantis sedis custos, Joannes Cosræ & Naharvanæ, Abdjesus Ispahami, Abdjesus Ormiæ, sacerdotes Bagdadenses quamplurimi, primoresque laïci. Legit Elias Evangelium, concionatusque est, tum profectus ad Dair-Kan, à monasterii Maris scholasticis multo honore exceptus est, illis in ordinem compositis cum cruce & libro Evangeliorum. Celebrata ibi liturgia à Joanne metropolita Holwanæ, Sebarjesus Nisibensis Evangelium legit; tum peractis illic vigiliis, tertio post die venerunt ad monasterium Gabriëlis, sive sedem patriarchalem, ubi Elias sacrum fecit, atque Evangelium legit. Bagdadum regressus, in monasterio Græcorum de more mansit. Ibidem Zachariam cœnobii Sahid ascetam, episcopum Ambaræ & Hiræ ordinavit, Sebarjesum filium Abu-Hile Bagdadensem, episcopum Cascaræ & Wasithæ, Thomam Gondisaporis ad metropolim Beth-Garmæ transtulit, Emmanuëlem filium Mohedæ monasterii sedis Patriarchalis præfectum, Nahamaniæ, Nili & Badraïæ præsulem constituit, & Sebarjesum Buladæ monachum episcopum Beth-Bagas, Buladæ episcopum Ormiam transtulit. Annos sedit 21. mortuusque est Sabbato die 27. Octobris, anno Alexandri 1443. Christi 1132. Hegiræ 526. Cujus corpus tumulatum est juxta Emmanuëlem Catholicum *in Oratorio ecclesiæ Dominæ*, (sive Salvatoris genitricis) *in monasterio El-Roum*, sive Græcorum.

Sedes vacat ann. 2.

LXX. BARSUMAS.

Eliæ demum suffecerunt *Barsumam* honesto loco in Zabdæa Nisibensis ditionis regione natum, qui monachus factus eleemosynis insignis fuit. Ordinatus ab Elia Catholico fuerat Themanon episcopus: qua ecclesia primo anno ab illo recte composita Hierosolymitanam peregrinationem iniit. Mortuo deinde Elia, Catholicus Bagdadi electus est die 5. Aug. anno Græc. 1445. Christi 1134. Hegiræ 528. Huic manum imposuit Joannes filius Batilæ Nisibensis metropolita: aderantque Joannes filius Achadad Mosulensis, Abdjesus filius Maphalat Beth-Garmensis metropolitæ, cum episcopis Arzunæ, Kimar, Nuhadræ, Geziræ, Ocbaræ, & Sebarjesu Wasithæ, qui archidiaconi officio functus est. Mox Divanum adiit, acceptaque dignitatis confirmatione, Turcarum satellitio stipatus, ad ecclesiam usque *Suk Elthaleth* deductus est, unde ad Aticam itidem ecclesiam sive veterem transiit, comitantibus ipsum Nisibensi, Mosulensi & Beth-Garmensi metropolitis, quos dixi, Sebarjesu Wasithæ, Sebarjesu Ocbaræ, aliisque episcopis. Dum liturgia celebrabatur, post Evangelium à Wasithensi, qui sedis custos fuerat, proclamatus est. Modaïnam omnes venerunt, ubi missa iterum celebrata est, vespertinumque officium sero peractum; vigilia Dominicæ, ingressa Christianorum multitudine, supplicatione solenni circa monasterium & sanctuarium progressum est. Missa inchoata Apostolum Wasitensis legit, Evangelium Catholicus, reliquaque, ut moris est, peregit. Regressi sunt omnes ad Dair-Kani sive monasterium Kani, deinde Bagdadum, ubi Barsumas in Græcorum monasterio mansit. Anno uno, mensibus quinque, diebusque sex transactis concessit fatis Heg. 530. Alexandri 1447. Chr. 1136. Sabbato die 11. Januarii, sepultusque est in ecclesia Eltheleth, vastata tunc scilicet ecclesia Græcorum à Barbaris, omnibusque libris Syriacis & Arabicis, ac tota supellectile spoliata. Ab eo inprimis episcopus ordinatus fuit Joannes Sarchasæ urbis in Orientis interioribus partibus positæ.

Sedes vacat annos 3.

LXXI. ABDJESUS IV.

Post Barsumam Catholicus electus est, & à Viziro confirmatus *Abdjesus filius Mocli* Mosulensis, metropolita Beth-Garmæ, qui Modaïnam magno satellitio die 13. Novembris anno Heg. 533. Græc. 1450. Chr. 1139. venit ad ecclesiam Mar-Phetionis, ubi ab episcopo Wasithæ Ebn Phadlæ sedis custode
A proclamatus fuit, applaudente plebe, *Dignum & justum est.* Modaïnam mox petiit, ubi præmissis vigiliis promotionis ejus solennitas non sine lacrymis, ut nec acclamationibus celebrata est. Aderant Joannes Mosulensis qui manum ei imposuit; & Abdjesus metropolita Persidis, & episcopi alii, etiam non confirmati, in quibus Barsim episcopus Castoum. Tunc vero Joannem Ebn-Basila, consobrinum suum Nisibis metropolitam consecravit. Bagdadum reversus ad Dair-Kani monasterium, ecclesiam S. Maris visitavit, B quam, ut & cœnobium adjacens expensis multis instauravit. Fuisse tamen illum aiunt avarum prorsus, colligendæ pecuniæ avidum, & eleemosynarum parcum. Paralysi duos menses cum dimidio laborans, mortuus est die 25. Novembris, feria 3. anno Heg. 543. mense Giomadi, anno item Alexandri 1459. Christi 1148. elapsis pontificatus annis 9. cum 12. diebus, quem sepelierunt in ecclesia Græcorum.

LXXII. JESUIAB V.

C Anno insequenti, Græcorum 1460. Hegiræ 543. Christi 1149. post Abdjesu IV. obitum in Catholicum promotus fuit *Jesuiab* Zabdææ insulæ, (vel, ut Bar-hebræo placuit, Hirtæ) episcopus, omnium consensu, sed præsertim Abumansuri archiatri opera electus sub Califa Moctasi, anno Heg. 543. Alexandri 1460. Christi 1149. atque Dominica secunda, quam vocant, dedicationis ecclesiæ, promotio illius solennis facta est. Mox vero atque Catholici throno impositus fuit, metropolitas novem ordinavit, & episcopos D quadraginta per diversas provincias. Obiit annos supra nonaginta natus, vigesimo-sexto pontificatus cum sex mensibus completo; adeoque anno Hegiræ 570. Alexandri 1486. Christi 1175.

LXXIII. ELIAS III.

Jesuiab quintum excepit *Elias III.* cognomento Abu-Halim, patria Maipheracinensis, metropolita Nisibis; vir scientia & moribus spectatissimus, qui accepto byrrho Modaïnæ ordinatus est, manum ei imponente Joanne E metropolita Gondisaporis, adstantibusque aliis diversarum provinciarum metropolitis & episcopis. Mox ordinavit cœnobii Cokensis rectorem Titum metropolitam Mosul & Hazæ, Jaballaham episcopum Mardinæ Nisibim transtulit, Joannem Mosulensem metropolitam Hemdanæ constituit, & Joannem Aklat vel Calatæ metropolitam Cascaræ; quo postea defuncto, Sebarjesum episcopum Kimar Cascarensi sedi imposuit. Erat utramque linguam Arabicam & Syriacam accurate doctus, quin

& philoſophiæ atque theologiæ ſtudiis operam dederat. Ejus namque homilias & epiſtolas exſtare Sobenſis ait cap. 194. ab illoque emendatas & conditas precationes quæ inter ſeſſiones in officio matutino recitantur. Obiit eccleſia recte adminiſtrata, anno Græc. 1501. Hegiræ 586. Chriſti 1190. feria 6. die 12. Aprilis, quum ſediſſet annos 14. menſes duos, & dies 19.

LXXIV. Jaballaha II.

Eliæ ſucceſſit *Jaballaha II.* qui pridem Maipherakin epiſcopus fuerat, deinde Niſibenſis metropolita. Hunc in ſede collocarunt Dominica tertia Apoſtolorum, ſive poſt Pentecoſten anno ipſo Græc. 1501. Chr. 1190. imponente ei manum Elia metropolita Beth-Garmæ. Bagdadum Modaïna reverſus, relicta cella Patriarchali, quæ in Græcorum monaſterio exſtabat, tranſiit ad eccleſiam ſanctæ Mariæ in Occidentali urbis regione poſitam, ubi fatis conceſſit anno pontificatus ſui 31. completo, ſexque itidem menſibus, anno Græc. 1533. Hegiræ 618. Chriſti 1222.

LXXV. Sebarjesus IV.

Mortuo Jaballaha II. Bagdadum venit Abdjeſus metropolita Gondiſaporis, qui vacantis ſedis cuſtos fuit. Tum convenerunt Salomon Baſſoræ, Joſeph Moſulæ, Sebarjeſus Ebn-Maſſihi Dokukæ, Jeſuiab filius Molchim Niſibis metropolitæ, Elias epiſcopus Ocbaræ, Narſes Tirhanæ, aliique ex aliis provinciis, inprimis *Sebarjeſus* Moſulenſis cognomento Ebn-Kaymi, Jaballahæ nuperi Catholici defuncti fratris filius, epiſcopus olim Nuhadræ à patruo ordinatus, ac ſubinde Hazæ & Arbelæ metropolita. Aliis autem poſtulantibus metropolitam Dokukæ, hominem vita & ſcientia apud ſuos ſpectatiſſimum, altera factio prævaluit ut Sebarjeſus, qui adminiſtrandæ eccleſiæ ſub patruo magna pars fuerat, Catholicus renuntiaretur, accedente cleri præſertim opera, Nazeri Califæ conſenſu. Quod contigit anno Græcorum 1533. Hegiræ 618. Chriſti 1222. Hic eccleſiam recte quoque geſſiſſe fertur, mortuuſque eſt anno Græc. 1535. Heg. 621. Chriſti 1224. quum ſediſſet annos duos, menſes decem. Hujus Catholici in Dynaſtiarum hiſtoria meminit Gregorius Abulfaragius p. 452. Arabici textus & 296. tranſlationis Latinæ, ubi narrat inter illius ævi medicos claruiſſe Abulhazan Chriſtianum Haditenſem, ejuſque fratrem Abulchair archidiaconum, qui fratres erant Catholici, vulgo noti nomine *Ebnol-Meſſihi.*

LXXVI. Sebarjesus V.

Communibus epiſcoporum, cleri plebiſA que ſuffragiis poſt Sebarjeſum IV. electus eſt ejuſdem nominis alter monachus pridem Bagdadenſis, tunc vero Beth-Garmæ metropolita, atque à Nazero Califa confirmatus anno Græc. 1537. Heg. 623. Chriſti 1226. qui munere ſuo optime functus eſſe dicitur. Epiſcopos ſeptuaginta ſeptem per diverſa loca ordinavit, nihil exigens, ſed nec quidquam accipiens. Fatis Sebarjeſus conceſſit anno Alexandri 1567. Hegiræ 654. Chriſti 1256. Sabbato die 26. Aprilis, quum ſediſſet annos 31. Quamobrem ille ipſe eſt Neſtoria-B norum Catholicus, ad quem prædicatores, qui Orientem fidei Catholicæ inſtaurandæ cauſa peragrabant, acceſſere, quo tempore Gregorius Papa IX. Romæ ſedebat, circa ann. 1233. quemque à recta doctrina alienum non fuiſſe pontifici ſcripſerunt. In Annalibus Ordinis Prædicatorum, quos ab Abrahamo Bzovio inchoatos, ejuſque manu exaratos ſervamus, litteræ appellantur, quibus Gregorius ei de vera fide quam profitebatur, gratulatus eſt.

C

LXXVII. Makika II.

Catholico Sebarjeſu V. defuncto, Elias Gondiſaporis vacantis ſedis cuſtos quum eſſet, epiſcopos accerſivit, qui poſt decem menſium longa diſſidia *Makikam* demum elegerunt patria Niſibenſem, ejuſdemque urbis metropolitam. Huic Elias Gondiſaporis manum impoſuit Dominica 4. quadrageſimæ, anno Alexandri 1568. Chriſti 1257. Hegiræ 655. adſtantibus Denha Arbelæ & Abdjeſu Moſulæ metropolitis, Emmanuël Arzunæ epiſcopo, Joanne Maipherakin, Elia Heſnæ, D Simeone Deſtæ, Gabriële Caſtoum, Jaballaha Suſarum, Jeſuiab Nuhadræ, Simeone Buazichæ & Jeſuiab Chadiræ. Ad eccleſiam Mar-Maris promotionis agendæ cauſa quum veniſſet, Elias ordinator ejus Evangelium legit ſupra dorſum ipſius, & Chadiræ præſul archidiaconi officio functus eſt: tum Bagdadum regreſſus multo honore exceptus fuit. Eccleſiam autem accuratiſſime adminiſtravit, unde ſibi cunctorum animos conciliavit. Ejus porro tempore Abbaſſidarum principum imperium penitus deletum eſt, & ad E Mogolenſes Tartaroſque tranſiit per Hulacum Chanum, qui Bagdadum cepit anno Hegiræ 656. Chriſti 1258. Is erga Catholicum ſe munificum præbuit, ac palatium dedit, quod Califæ dicebatur, ad Tigridis ripam ſtructum; in quo Makika eccleſiam ædificavit, & habitavit quandiu ſuperſtes in vivis fuit. Sedit annos 8. menſes 5. obiitque Sabbato die 18. Aprilis anno Græcorum 1576. Chriſti 1265. Ejus exequiis adfuere Simeon Moſulenſis, Emmanuël Tirhanenſis,

Brictjesus Wasithensis, Joannes Susæ & Joannes Camulæ, huncque sepelierunt in ecclesia nova quam in Califæ palatio exstruxerat. Hic autem ille ipse fuit Nestorianorum Catholicus, qui per Andream de Longiumello Ordinis Prædicatorum epistolam Innocentio Papæ IV. dedit, Romanæ ecclesiæ communionem postulans. Ea ad hunc modum inscribitur apud Raynaldum ad annum 1247. n. 32. *Litteræ transmissæ ad Dominum Papam ex parte Catholicon. Ad præsentiam Papæ magnifici ex parte illius, qui petit orationes ejus in subsidium debilitatis suæ, Rabban Ara vicarii Orientis, adorantis inter manus ejus, Patri Patrum, decori pastorum, misericordiæ vitæ, fonti pietatis & indulgentiæ, intercedenti pro populo Domini, perfecto in divinis, excellenti in spiritualibus, soli justitiæ, cujus lux oritur super quatuor mundi climata, qui lucet & splendet in ecclesiis Catholicis sanctis, Cherubim corporeo, Seraphim carneo, tenenti sedem beati Petri, Domino meo sanctissimo Papæ Romæ, & omnium climatum mundi coram Deo, &c.* Nonnullis interjectis de Frederico Imp. quem à Romanæ sedis communione segregatum audierant, subditur; *Nunc autem isti fratres filii vestri speciales, religiosi, virtuosi in omnibus operibus suis, quos oportet honorari ab omnibus hominibus, qui sunt digni audire quod dixit os vivificantis,* Euge serve bone & fidelis, &c. *Ipsi, inquam, missi à vobis Andreas & socius ejus conservati in Domino, notificabunt vobis ore ad os quæ viderunt & audierunt apud nos, &c. Misimus autem vobis per manus dictorum fratrum nuntiorum vestrorum libellum, quem attulimus de pectore Orientis, scilicet de terra Sin; & libellum alium de fide ex parte archiepiscopi Nisibeni, cui subscripserunt alii duo archiepiscopi & tres episcopi. Et nos una cum eis in spiritu poscimus à paternitate vestra petitionem secundam pro primo archiepiscopo Hierosolymitano, qui est de gente nostra, & pro fratribus nostris Orientalibus Christianis, qui sunt Antiochiæ, Tripoli, & Accon, & in aliis terris vestris, ut recommendetis ne aliquis eos offendat, & sint apud vos sicut dixit Dominus noster Jesus Christus:* Quodcumque uni ex minimis meis fecistis, &c. Hæc Catholici nomine scribebat Rabban Ara monachus, qui Orientis vicarii titulo apud suos ornabatur.

Fidei professio Nestorianorum quam *Enstaib,* seu *Jesuiab* potius, Nisibis metropolita condiderat, cuique archiepiscopi sive metropolitæ alii duo & tres episcopi subscripserunt, subinde recitatur à Raynaldo num. 43. quæ utinam omni sua parte integra, & Catholicis auribus digna vere fuisset.

LXXVIII. DENHA I.

Post Makikam II. omnibus nemine repugnante consentientibus, electus est qui locum ejus teneret *Joannes Denha* in oppido Rustaka natus, vir Syriaci sermonis egregie peritus, metropolita Hazæ & Arbelæ, qui ab Abago Chan veste seu pallio Catholicis proprio ornatus, & à tribus Mogulensium primoribus multo honore deductus, Modaïnæ ab Elia metropolita Gondisaporis ordinatur anno Alexandri 1577. Christi 1266. Dominica 3. consecrationis ecclesiæ, & 15. Novembris. Aderant Simeon Mosulensis, Elias Beth-Garmæ, Joannes Aderbiganæ metropolitæ, Emmanuël Tirhanæ, Brictjesus Buazichæ, Salibazacha Chalatæ, Boctjesus Wasithæ, Joannes Kamul, Jesu-Denha Amid & Mardæ, Maranane Beth-Dial, Jesuzacha Beth-Bagas, Abdjesus Maaltæ, Melichjesus Nuhadræ, Simeon Telæ & Barbariæ, Matthæus Dasenæ. Bagdadi vero mansit in æde Califæ, quam superius Catholicis concessam dixi, & diem clausit anno Græcorum 1592. Christi 1281. die 24. Februarii, quum sedisset annos 16. & menses tres, ejusque corpus conditum fuit in ecclesia quam Makika decessor ejus exstruxerat. Post vero illis ædibus quæ Califæ fuerant, à Musulmanis ablatis, translatum illud fuit in aliorum Catholicorum sepulcra, anno Hegiræ 695. Alexandri 1607. Christi 1296.

Sedes vacat menses octo.

LXXIX. JABALLAHA III.

Denhæ nonnisi post menses octo suffectus fuit *Jaballaha III.* Catayensis, Turcici sive Tartarici generis, qui monasticam antea vitam in Syria professus erat. Hic in patriam reversus, à Chano missus in Palæstinam fuerat cum pretiosis vestibus quas Jordanis undis immergeret, Dominicoque sepulcro admoveret; quod quum, ut jussus erat, præstitisset, ad Principem rediens multo honore susceptus est. Ipse Tartarorum hordis omnibus circumlustratis in monasterium se recepit, deinde à Denha ordinatus est metropolita Tenchut. Verum propter bellorum tumultus quibus Orientales regiones affligebantur, prope Arbelam in monasterium Dokukæ secessit, subindeque Bagdadum, ubi à monacho quodam, cui Rabban Sulacæ nomen, præmonitus est brevi futurum, ut ei totius ecclesiæ regimen imponeretur. Hanc in urbem venerat, quo tempore Catholico Denhæ defuncto justa persolvebantur, omniumque postea votis Catholicus est renuntiatus. Mox à Tartaris confirmatus, Modaïnamque profectus, solenni ritu primariæ sedi impositus fuit à Maraname metropolita Gondisaporis, coram Jesu-Zacha Nisibensi, Moyse Arbelæ, Gabriële Mosulæ, Elia Beth-Garmæ,

Abrahamo Elkadestæ, sive Hierusalem, Jesuiab (vel ut Assemanus habet, Jesusabran) Tenchut metropolitis, Boctjesu Tirhanæ episcopo, Hananjesu Chalatæ, Simeon Baladæ & Gessanæ, Jesu-Denha Maipherakin, Georgio Maaltæ, Simon Tilæ & Barbariæ, Salibazacha Badroun sive Beth-Daron, Joseph Salmasæ, Gabriële Rustakæ, Abrahamo Asnochæ, Matthæo Dasenæ, Joanne Susarum, Emmanuële Hesnæ, Simeone Arzunæ, Cyriaco Socotræ. Promotio itaque illius facta est anno Alexandri 1593. Chr. 1282. Mox ecclesiam Mar-Maris de more visitavit. Tanto eum honore Tartari Mogulenses prosequebantur, ut omnes, etiam Emiri, capita coram eo detegerent, ejusque gratia Christianis impensè faverent. Byrrho eum rosacei coloris induerant, quo deinceps Catholici alii usi sunt. Monasterium prope Matragam magnificum ædificavit: cæterum Bagdadi postea vastata ecclesia Patriarchalis est, auctumque Christianis tributum. Ejus tempore Mogulenses principes septem interierunt. Defunctus est anno Heg. 717. Græc. 1629. Christi 1318. die 13. Novembris, quum sedisset annos 37. Corpus ejus sepultum fuit in monasterio Mar-Joannis quod exstruxerat, ac subinde Arbelam translatum. Atqui Catholici hujus epistola cum professione fidei Latine exstat apud Raynaldum ad ann. 1304. n. 23. quam sanctissimo Papæ Benedicto XI. scripsit per Jacobum Dominicanum. Incipit: *In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Sanctissimo Patri nostro domino Benedicto, advena & peregrinus Hyaballaha, qui per gratiam Domini nostri Jesu Christi factus est Jacolicus* (Arabico more Jaclic, Catholicus) *& Patriarcha totius Orientis, petit à sanctitate vestra benedictionem & inclinat vobis cum humili salutatione in charitate Domini nostri Jesu Christi: Superabundanti Patri in sanctitate & superexcellenti spiritualibus donis Vicario Domini nostri Jesu Christi, super totam fidem Christianam, sedenti super sedem beati Petri Apostoli pastoris nostri & patroni, Patri Patrum, Regi regum, sanctissimo Papæ Benedicto, quem Deus induit sanctissima & dignissima veste. Custodiat Deus per vestram sanctam orationem ab omni adversitate & tribulatione omnes illos qui signum crucis in frontibus susceperunt .... Novit sanctitas vestra reverenda, quod religiosus vir ac sanctus Frater, Jacobus Ordinis Prædicatorum, quem Deus in via quam assumpsit, dirigat, & confirmet, venit ad nos & manifestavit nobis, quomodo sanctus pater Bonifacius, cujus animam Deus habeat, de hac vita tenebrosa ad lucem perpetuam transmigravit. Insinuavit insuper nobis, quod istud donum permaximum, quod est maxima sedes throni apostolici, &*

A *universalis paternitas omnium fidelium, ac summus pontificatus omnium pontificum in omni ecclesia catholica & apostolica Deus omnipotens & piissimus vestræ contulit sanctitati, quam Deus custodiat & conservet.* Tum aliis horum fere similibus interjectis sequitur professio seu formula fidei, anteriore illa de qua antehac dixi aliquantum accuratior, in his præsertim quæ Christi personam divinam attinent, quæque sanctam ejusdem Dei genitricem. *Et ista est,* inquit, *fides nostra in Dominum nostrum Jesum Christum, qui est completus Deus, & completus*
B *homo in una persona, totus apud patrem & totus in matre, &c. Et confitemur, quia Domina nostra virgo sancta Maria genuit & peperit Deum & Dominum nostrum Jesum Christum, qui est perfectus homo & unitus Deo perfecto.* Non omittendum eumdem Catholicum Jaballaham, jam antehac convenisse Fratres quosdam Minores à Nicolao Papa IV. missos, quos ille multa benevolentia susceperat, unaque fidei formulam quam gestabant, ut populi qui illi suberant, ea informarentur, de quo iterum legendus Raynaldus ad annum 1288.

C Atqui in Jaballaha isto III. desinit historia Catholicorum Orientis quam Maris Salomonis filius Arabico idiomate conscripsit.

LXXX. TIMOTHEUS II.

Jaballahæ III. proximus successor fuit *Timotheus II.* quod quidem significatur in carmine Heptasyllabo, quod Cl. Assemanus recitat to. 2. Biblioth. Orient. pag. 389. quo Catholicorum Orientis series ad hunc usque Timotheum inclusive exhibetur. Sic autem de illo habet: *Timotheus caræ memoriæ, qui*
D *stigmata Christi portavit. Donet ei spiritus requiem cum justis, & nobis pacem una cum ipso concedat.* Ita quoque in Eliæ metropolitæ Damasci catalogo agmen claudit Timotheus. Huic autem pristinum Josephi nomen fuit, etiam dum Arbelensem & Mosulensem ecclesias regeret, illudque Catholicus factus, in Timotheum mutavit. Nimirum Mosulensi primum sedi inpositus fuerat, atque defuncto Abrahamo Arbelam translatus, quam Athurensi relicta, sive Mosulensi, tenuit ad annum usque Græcorum 1629.
E Christi 1318. Utramque autem ab eo ecclesiam unam post aliam administratam esse diserte declarat Elias Sobensis in Epitome canonum apud Assemanum to. 3. Biblioth. Orient. p. 567.

Statim vero atque Orientali suæ ecclesiæ præfectus fuit, episcoporum qui secum aderant concilium habuit, in quo canones duodecim condidit, adjecta synodica epistola, qua præsertim vetabatur, ne libri absque Catholici approbatione ederentur. Qui porro Timothei

Timothei promotioni & synodo præsules interfuere in actorum præfatione numerantur, scilicet Joseph metropolita Elamitidis sive Gondisaporis, Ebedjesus metropolita Nisibis, Simeon metropolita Mosulæ, Simeon metropolita Beth-Garmæ; Simeon episcopus Tirhanæ, Simeon episcopus Baludæ, Joannes episcopus Beth-Wasich, Joannes episcopus Sigaræ, Ebedjesus episcopus Honitæ, Isaac episcopus Beth-Daron, & Jesuiab episcopus Telæ & Barbeliæ. Qui perinde omnes statutis à synodo subscripserunt. Quot sederit annos Timotheus, quo item anno vivere desierit, nullo nobis monumento constat.

LXXXI. Denha II.

Post Timotheum II. *Denha II.* Nestorianorum Catholicus fuit, at non certe proximus ejus successor. Hic autem nobis innotuit ex vita Athanasii Jacobitarum Orientis Maphriani sive Primatis. Hunc quippe narrant, quum apud Sultanum non modica auctoritate valeret, post Gregorii Maphriani obitum, Dioscorum Jacobum Bar-Kainæi, sive Fusoris filium adjuvisse, ut sedem Jacobiticam arriperet, adversus Athanasium tunc Maphrianum constitutum. Quod contigit anno Græcorum 1671. Christi 1360. *To. 2. Bibl. Or. p. 460. & 461. to. 3. p. 620.*

LXXXII. Simeon I.

LXXXIII. Simeon II.

LXXXIV. Elias IV.

LXXXV. Simeon III.

Anno Græcorum 1789. Christi 1477. mense Novembri sedebat *Simeon* Chaldæorum Catholicus, ex nota chronographica codicis Vaticani Syriaci 32. apud Assemanum. *To. 2. Bibl. Orient. p. 457.*

Simeon II. Rursum *Simeonem* alterum sæculo decimo quinto exeunte, vixisse apparet ex codice Syriaco altero, ex his quos Clemens Papa XI. & Innocentius XIII. in Vaticanam quoque Bibliothecam intulerunt, in quo habetur: *Historia monachorum qui ex India in Mesopotamiam venerunt, an. Græc. 1801. Chr. 1490. sub Simeone Patriarcha Chaldæorum, episcopos pro Indiarum regionibus postulaturi. Nimirum Georgius & Joseph quos Simeon Patriarcha, sive Catholicus, in urbe Gezira presbyteros ordinavit, & cum illis ad regionem Malabar duos episcopos, quibus Joseph nomen erat, misit, quorum unum Thomam, alterum Joannem appellavit. Hi presbyteros & clericos in India ordinarunt. Mox regresso in Assyriam Thoma, Joannes episcopus solus remansit. Anno Græcorum 1813. Christi 1502. obiit Simeon Patriarcha* (Catholicus) *cui Elias successit, à quo tres episcopi anno insequenti ordinati sunt, David scilicet quem Jaballaham vocavit, Georgius, quem Denham, & Masadus, quem Jacobum, eosque in Indiam ablegavit: eòque pervenerunt vivente adhuc Joanne episcopo. Anno Græcorum 1815.* (Christi 1504.) *mittunt epistolam Eliæ Patriarchæ, qui tamen obierat, cuique suffectus fuerat Simeon: in qua numerum Christianorum in Malabar referunt, adventumque Lusitanorum in eam regionem.* Elias IV. Simeon III.

Brevis hæc historia tres nobis Catholicos suppeditat, qui post sæculi decimi-quinti medium ad sextum usque adultum vixere, Simeonem scilicet II. Eliam & Simeonem III. Vid. to. 2. Bibl. Orient. p. 457. & 487. ex quibus locis pauca ista exscripsi, quæ fusius Syriacè Latinèque prostant, tom. 3. p. 590. & seqq. quæ curiosus lector possit legere, ubi præsertim Lusitanorum ad Malabaricas oras adventus narratur, quæque illis subinde acciderunt.

LXXXVI. Simeon IV.

Simeoni illi, *Simeon IV.* suffectus fuit, qui sedebat anno Græcorum 1842. Christi 1531. ex primo codice Vaticano Syriaco Clementis XI. & Innocentii XIII. ad cujus calcem hæc leguntur. *Codex in 8. bombycinus continet chartas scriptas 149. Syriacis litteris stronghilis, hoc est rotundis, exaratus à presbytero Abraham pro usu fratris Simeonis, ex oppido Seleuciæ, mense Octobri anno Græc. 1842.* (Christi 1531.) *in monasterio S. Eugenii sub Simeone Patriarcha* (Catholico) *Orientis, ejusque fratre Jesuiabo metropolita, uti notatur manu ipsius Abrahami presbyteri, fol. 121.* In vivis autem agebat Simeon idem anno quoque Græcorum 1850. Christi 1539. quod significatur, Assemano teste to. 2. pag. 457. Chronologica nota quæ exstat in codice Hospitii Maronitarum de urbe, ex qua emendare videtur, quod to. 1. p. 504. scripserat notam illam ad Simeonem V. cognomento *Mamam* spectare, qui nonnisi anno insequenti Catholicus renuntiatus est. Obiit itaque Simeon IV. anno 1539.

LXXXVII. Simeon V.

Simeone IV. defuncto, Jesuiabus germanus ejus frater ex *Mama* parente, qui metropolitæ dignitate ornatus, eo vivente Nestorianam ecclesiam administrarat, sedem illius, quæ aliquandiu vacaverat, occupavit, sumpto quoque *Simeonis* nomine, propter quod Simeon dicitur. Id testatur apud Assemanum to. 1. Biblioth. pag. 581. nota codicis Amidensis 1. quæ sic habet. *Codex in-folio ex papyr. 579. litteris Nestorianis,* ut vocant,

hoc est Chaldaïcis recentioribus, exaratus à diacono Atia seu Jaballaha filio Pharag presbyteri in insula Zebedæa, Sabbato die 19. Octobris ann. Græcorum 1850. sub Jesuiab metropolita & Patriarchalis sedis administratore post obitum Patriarchæ Chaldæorum, & sub Gabriële episcopo insulæ Zebedææ. Hic autem Simeon vixit ad annum usque Christi 1551. *To. 1. Bibl. p. 524. & to. 2. p. 457.*

LXXXVIII. Simeon VI.

Simeon alter *orthodoxus.*

Simeoni Jesuiabo suffectus fuit Denha, Denhæ fratris ejus filius, qui assumpto rursum Simeonis nomine, Simeon Mama vulgo dicitur. Andreas Masius epistolam ad Augerium Busbekium de Chaldæorum ecclesia scribens, narrat, quum Simeon ille Bar-Mama solus è decessorum suorum familia superesset ad quem hæreditario veluti jure Catholici sedes spectaret, Chaldaïcæ gentis Christianorum partem, moleste ferentes summum Orientis sanctuarium ab una familia hæreditate jam per centum prope annos occupatum fuisse, solenni proinde veterum legum infractione, audito Simeonis V. obitu in Tigris insulam Zabdæam, quam Gozartam & Geziram vocari sæpe diximus, convenisse, consilia agitantes, de novo sibi secundum regulas eligendo Catholico. Tum plerique in *Joannem Sulacam*, qui & *Siud* vocabatur (quidni potius *Said!*) animis inclinabant. Deinde ad præstitutum diem in urbe Mosul quæ tum Catholici sedes erat, iterum facto conventu, episcoporum scilicet Syriæ, Assyriæ, & Persidis, quotquot superstites erant, Arbelæ nimirum, Salmasti, sive Salmasæ & Adorbiganæ, quibus accesserunt sacerdotes & monachi complures ex Bagdad, Carcha, Gozarta, Nisibi, Marde, Amida, Hesn-Cepha, aliisque circum locis, horum concordibus suffragiis Joannes Sulaca electus fuit, vir annorum circiter quadraginta, parentibus urbis Mosul optimatibus natus, monasterii Raban Hormisdæ quinquaginta monachorum præfectus, quod octo pass. mill. Ninive recenti distat. Electionem suam vix Joannes admisit, ut-pote qui eximiæ modestiæ erat. Quia vero trium illorum, quos dixi, episcoporum nemo metropolitæ dignitate reliquis præstabat, in eam demum ab omnibus sententiam itum est, ut Romam ille pro *veteri consuetudine*, ut putabant, pergeret, à Petri successore ordinandus. Quo jure illi veterem illam consuetudinem causabantur, jam alias insinuavi. Quum utique Chaldæi Christiani in libris suis legerent majores suos Catholicos à Romanis, seu à Pontificibus Romanæ ditionis ordinatos fuisse, ut-pote Antiochiæ, quæ Romano Imperio parebat, voce *Al-Rhoum* Romam significari recentioribus persuasum fuit. Sulacas itaque sanctam Hierosolymorum urbem pergens, Romam inde profectus est, ubi rectæ fidei edita professione, à Julio III. Pontifice consecratus est, accito sibi *Simeonis* nomine. Domum reversus, multo honore à suis exceptus fuit anno Græcorum 1865. Christi 1554. at brevi subinde æmuli sui Simeonis Bar-Mamæ machinationibus, ab Amidensis urbis Mohammedano præfecto neci datus est, quum Catholicam suæ gentis ecclesiam anno uno tribusque mensibus rexisset, & archiepiscopos, sive metropolitas episcoposque creasset, qui Romanæ ecclesiæ fidem communionemque, abjecto Nestorio, colerent. De hoc Simeone Sulaca legendus, præter Andream Masium Petrus Strozza in præfatione ad suam de Chaldæorum dogmate disputationem, itemque successoris illius Abdjesu carmen Heptasyllabum de morte ejus. *To. 1. Bibl. Orient. p. 524. & seqq.*

Simeon orthod. xus.

Quod *Simeonem Bar-Mamam* spectat, Abdjesus in illo carmine ejus flagitia describit, ut puta, pueros duos alterum duodennem, quindennem alterum, episcopos ab eo creatos esse, plures uxores uni viro nubere permissas Mohammedanorum more; sed & vinculum matrimonii repudio inducto solutum. Obiisse vero fertur anno Græc. 1862. Chr. 1551.

Elias V.

Catholicorum Nestorianorum seriem enarrare pergam, de aliis Simeonis Sulacæ successoribus posthac dicturus. Simeoni autem Bar-Mamæ suffectus fuit *Elias*, qui sedebat circa annum Christi 1559. quod compertum fit ex nota chronologica quæ legitur ad calcem codicis Syriaci Amidensis, to. 1. Bibl. Orient. p. 582. Exaratus quippe codex fertur ab Abdalla presbytero Assyrio *feria 3. die 2. Julii, anno Græcorum 1871. in monasterio sancti Phetionis martyris in regione Mardensi, sub Mar-Elia Patriarcha Chaldæorum & Jesuiab metropolita Sobæ, Armeniæ & Mardæ.* Obiit ann. Græc. 1902. Chr. 1591. quum sedisset annos 32. Nimirum Nestorianorum ille ecclesiæ præerat anno 1584. quo Leonardus Abel episcopus Sidoniensis à Gregorio XIII. missus in Ægyptum, Syriam & Babyloniam, Melchitarum, Coptorum, Jacobitarum & Nestorianorum Patriarchas convenit. Ab eo defecit Simeon Denha, metropolita Gelu, quem in Sulacæ locum suffecerunt, de quo proinde nobis posthac sermo erit. Elias autem à Gregorio Pontifice ad communionem Romanam invitatus, Romam monachum quemdam delegavit cum

professione fidei suæ, quam Xistus Papa V. A Gregorii successor procul abjecit, ut-pote quæ Nestorianorum erroribus scateret. To. 1. Bibl. Orient. p. 549. to. 2. p. 457. & to. 3. p. 599. Ab hoc autem Elia deincepsque mos Nestorianis invaluit, ut singuli eorum Catholici nomen *Eliæ* sumerent.

ELIAS VI.

Anno circiter 1591. *Elias* alter in Catholicum electus est, & anno 1607. legatos Paulo Papæ V. Romanæ sedis communio- B nem ambiens misit, quin & iterum Adamum archimandritam archidiaconum suum cum litteris fideique suæ professione, quam Petrus Strozza Latinam edidit. Isthæc autem Eliæ fidei professio, etsi aperte hæretica non apparet, at certe vocem *Deiparæ* non continuo voci *Christiparæ* anteponit. Sic vero unam Christi personam profitetur, ex Deitate & humanitate constantem, ut illum qui natus est ex Patre ante sæcula in Deitate sua, natum quoque in fine temporum in humani- C tate, bis pronuntiet. Quod quidem à recta Catholicaque doctrina prorsus alienum non est. Cæterum sacris Eliæ ferendis muneribus adjecit particulam nempe salutiferi ligni crucis aurea cruce parva inclusam, librum Evangeliorum Arabicis typis excusum, calicem argenteum patenamque, tiaram, mitram utique, vestes pontificales pro solenni celebratione missarum, ac libros aliquot. Adamo archidiacono ad suos reverso, Elias synodum Amidæ habuit, quæ inchoata est die 2. Martii D & die 26. finita præsente Custode Fratrum Minorum Alepensium: atque in ea repudiarunt quæcumque Catholicæ & Apostolicæ fidei adversaria essent, unaque memoriam Nestorii Theodorique Mopsuesteni. Quod Petrus Strozza testatur in præfatione quæ superius appellata est, ad disputationem de dogmate Chaldæorum, ubi synodi illius acta Syriaco idiomate scripta, ab Isaac Sciadrensi, & Joanne Hesronita Maronitis in Latinum conversa refert. Synodalis ad Paulum Papam E epistola data est Amidæ die 8. Martii anno Græc. 1927. Chr. 1616. cui subscripserunt *Elias Patriarcha, Gabriël Hesno, sive Hasen-Cephæ, Elias archiepiscopus Seert, Joseph archiepiscopus Gezitæ, Timotheus archiepiscopus Hierusalem & Amed, Abraham episcopus Vehdonsores, Ananjesus archiepiscopus loci civitatis Van.* Timotheus autem archiepiscopus Hierusalem & Amidæ, ipse est Adam nuperi Catholici archidiaconus, quem à Paulo Papa episcopum Amed designatum, Elias Timothei nomine illi imposito consecrarat. Synodicæ autem Eliæ inscriptio est apud Strozzam: *Minimus filiorum tuorum Elias humilis per gratiam tuam Patriarcha Babylonis, inserviens sedi sancti Thaddæi, & cui crediti sunt omnes greges Orientalium.* Vivendi finem fecit *Elias* iste anno 1620. *Bibl. Or. to. 3. p. 622.*

ELIAS VII.

Anno 1629. Eliæ VI. suffectus est Simeon, qui *Eliæ* sumpto nomine sedit ab anno 1629. ad 1659. Quumque multos suorum initio pontificatus sui Romanam communionem amplexos videret, vicarium suum in urbe Mosul constituit Jacobum Benjaminum presbyterum, qui Romæ anno 1636. rectæ fidei professionem emiserat, ac Mosulæ posthac anno 1640. obiit. Anno 1657. fidei suæ formulam, litterasque Romam sacræ de propaganda fide congregationi misit, quibus rogabat, ut Chaldæorum ecclesiæ ritus immutati servarentur, utque Chaldæi sui Romæ ecclesiam haberent. Sedit ille annos triginta.

ELIAS VIII.

Anno 1660. Joannes Marvagii presbyteri filius Catholicus est consecratus, quum decimum quintum dumtaxat ætatis annum ageret, deque suorum decessorum more *Eliæ* nomen assumsit. Obiit anno 1700. ætatis 55. quum ea dignitate quadraginta annos potitus esset.

ELIAS IX.

Ex eadem familia assumptus fuit *Elias* ille alter quem Eliæ VIII. suffecerunt, quique idcirco *Marughæus* est cognominatus, seditque ab anno 1700. ad 1722. quo diem postremum obiit, 23. pontificatus anno.

ELIAS X.

Anno 1622. die 25. Decembris *Elias*, qui & Denha patruo suo Eliæ Marughæo suffectus est annum ætatis agens 22. Nestorianisque suis præerat anno 1725. Assemano teste to. 3. p. 623.

Cæterum illi de Chaldæis, complures prorsus, qui Romanam fidem communionemque amplexi erant, ab Elia VIII. Marvagii filio se segregarunt, quippe qui majorum suorum erroribus addictus erat, sibique Patriarchas sive Catholicos præfecerunt, qui *Josephi* nomen gessere, quorum mentionem habebo, recensitis prius Simeonis Sulacæ successoribus.

CATHOLICI ALII SIMEONIS SULACÆ SUCCESSORES.

LXXXIX. Abdjesus.

SIMEONI *Sulacæ* Catholico, qui Romanam fidem amplexus erat, æmuli sui Simeonis Bar-Mamæ hæretici suggestionibus à Mohammedano neci dato, successor continuo datus est *Abdjesus* sive *Ebedjesus,* qui ex monacho cœnobii Achæ & Joannis fratrum Gozartæ sive Zabdææ insulæ metropolita à Sulaca constitutus fuerat. Anno 1555. à gentilibus suis orthodoxis Catholicus electus, mox Romam petiit ut à Pio Papa IV. confirmaretur palliumque de beati Petri corpore susciperet. Ibi per interpretem Romanam professus fidem, Tridentum profectus est ad concilium, quod ibi celebrabatur, adeoque anno 1562. quo confessionis suæ schedulam eidem pontifici Romano dederat die 7. Martii, quam Andreas Masius è Syriaco sermone in Latinum convertit.

Hæc porro fidei confessio, etsi Romanis sana satis apparuit, à Nestoriana labe non usquequaque immunis est, quam quidem animadvertere est, ubi ait: *Sicut essentia Deitatis una est, & tres personas complectitur, ita & in persona Verbi duæ sunt naturæ, & una filiatio. Itaque mansit unitas Filii altissimi in duabus naturis, & una persona & duabus voluntatibus, ut in vivifico ejus Evangelio definitur. Manent naturæ absque confusione cum persona una sine corruptione. Nomen Christi duas naturas significat, quas in unam personam collegit, divinitatem & humanitatem. His autem duabus formis quæ in Domino nostro coëunt, una inest virtus & potentia, una inest dominatio, una potestas.* Quæ postrema verba Nestorii sensum innuunt, cui Deus & homo persona quoque una erat, propter unam virtutem, potentiam, & dominationem qua Christus homo potiebatur. Ac certe ille idem Abdjesus in ea formula quam à Simeone Sulaca Julio Papæ III. datam in suo de vita ejus carmine laudavit, Nestoriana loquela dicit: *In persona Verbi naturas duas esse, & filiationem, factaque unione naturas duas manere, & personas absque corruptione: Nomen Christi duas formas significare, quæ in Domino nostro coëunt, in quibus una insit virtus & voluntas, una dominatio, una potestas.* Quî verò Catholicorum aures ferant, quod in secundo carmine Bar-Mamam æmulum suum insanum appellat *Cyrillo Ægyptio similem,* Alexandrino scilicet, qui Nestorium ob pervicaciam olim insectatus est, sed & Sulacam *Mar-Nestorio, qui in desertam solitudinem relegatus fuit!* Sic nempe à veteratoribus illis qui ex Oriente Romam adventant, Romanis theologis imponebatur, qui priscorum hæreticorum sensus, fraudesque non satis intelligerent. Professio illa fidei Abdjesu anno 1562. exarata habetur in cod. Vaticano Arabico 150. hoc initio: *Ego Abdjesus filius Joannis de domo Maronis in urbe Gozarta apud Tigrim fluvium, olim monachus cœnobii SS. Mar-Achæ & Mar-Joannis, electus primas & Patriarcha civitatis Amidæ, in regionibus Orientis seu Assyria, toto corde credo, &c.*

Idem Catholicus Abdjesus in epistolarum suarum una quam Raynaldus ad ann. 1562. n. 28. recitat, suæ ditionis notitiam episcopatuum descripsit. *Ego Abdjesus filius Joannis de domo Martia ex civitate Gezira in Tigri flumine, olim monachus S. Antonii monasterii SS. Rahæ* (Achæ) *& Joannis fratrum, nunc Dei & Apostolicæ sedis gratia Primas, sive Patriarcha civitatis Mosul in Assyria Orientali, sub cujus jurisdictione multi metropolitæ & diœcesani continentur; videlicet Arbel metropolis, Sirava,* (Siraf) *Hancana episcopatus. Cheptiam metropolis, Caramleys, Achusc episcopatus, Nassibim metropolis, Macchazin, Tallescani, Mardin episcopatus. Seert metropolis, Azzen episcopatus. Elchessen metropolis, Zuch & Meschiara episcopatus. Gurgel metropolis, Esci episcopatus. Amed metropolis, Chiaruchiæ, Hayn, Tanur episcopatus. Quæ omnes regiones subsunt Turcarum Imperio. Ormi superior metropolis, Ulciscini & Cuchia episcopatus. Ormi inferior metropolis, Durasoldos, Escimuh episcopatus. Espurgan metropolis, Nare, Giennum episcopatus, Salmas metropolis, Baumar, Sciabatham, Vastham episcopatus. Omnes Persarum regi, vulgo Sophi nuncupato subjecti. In India vero Lusitanis subjecta, Cuschim metropolis, Cananor metropolis, Goa metropolis, Calicut episcopatus, cui subest Curangel* (Coromandel) *civitas quæ adhuc ab idololatris & ethnicis hominibus possidetur.* Hæc ille de suæ diœcesis amplitudine. Paucis post annis à suo ex Italia reditu Abdjesus obiit in monasterio civitatis Seert in Mesopotamia.

XC. Ahatalla.

Abdjesu suffectus à suis fuit *Ahatalla,* vel *Jaballaha,* monachus, ut aiunt, sancti Pachomii, qui parum vixit, quemadmodum refert Strozza in præfatione ad suam *de Chaldæorum*

dogmate disputationem. Hic confirmationem à Romana sede non habuit, quod eam non postulavit, inquit Assemanus ex Leonardo Abel apud Miræum. Rexit tamen Catholicos Chaldæos consilio & auctoritate Hermetis Eliæ archiepiscopi qui Sulacæ olim discipulus fuerat, & post magistri necem in Malabaricas regiones profectus inde sub Ahatalla in Mesopotamiam redierat. Obiit Ahatalla circa annum Christi 1580.

XCI. SIMEON VII.

Post Ahatallam ecclesiam illam rexit *Simeon* Denha, qui quum metropolita Gelu, Seert & Salmasæ esset, ab Eliæ Nestoriani Catholici obedientia una cum subditis suis qui in finibus Persarum & ditione Zeinalbach degebant, discesserat, operaque & studio archiepiscopi Eliæ illius Hermetis Chaldæi orthodoxis sub Ahatalla, imo & sub Abdjesu, se adjunxerat. Quocirca in Catholicum promotus, Hermetem procuratorem suum Romam misit, qui nomine Patriarchæ sui obedientiam professus, à Gregorio Papa XIII. confirmationem cum Patriarchali pallio Simeoni impetravit anno 1582. Ipse vero Ormi in montanorum Persidis civitate sedem fixit, ubi successores ejus sumpto Simeonis nomine in præsentem usque diem commorantur, ait Assemanus *to. 3. Bibl. p. 622.*

CXIII. SIMEON VIII.

Denhæ successit *Simeon VIII.* circa annum 1600. qui fidei professionem Romam misit, die 28. Julii an. 1619. in monasterio Cananes, quod in ditione exstabat Zachariæ Abach Curdorum principis, conscriptam: in qua aiebat se Amidam una cum P. Thoma A Novariensi ordinis S. Francisci, tum postea Alepum mense Martio proximo pergere decrevisse, indeque Romam.

CXIV. SIMEON IX.

Quis Simeoni illi octavo proximus successor fuerit, mihi obscurum est; at vero *Simeon* alter anno 1653. epistolam Innocentio Papæ X. scripsit, in qua diœcesis suæ regiones, urbes-ve recenset: *Pax divina, charitas Domini, Christianus honor ex ore Domini Simeonis Catholici Patriarchæ Chaldæo-* B *rum, ad Patrem patrum, & Pastorem pastorum, nectentem diademata, ungentem pontifices, sanctum Papam Innocentium, caput totius Christianitatis. Nec exiguus est numerus Chaldæorum D. Simeonis qui degunt in regionibus sequentibus, nempe Gulmar, Barur, Gur, Galu, Baz, Dasen, Tachuma, Jatira, Valta, Talig, Batnura, Luun, Nudis, Salmes, Albac, Hasaph, Van, Vasgan, Arne, Suphtan, Targur, Urmi, Anzel, Saldus, Asnock, Margo, Amid, Gulnea. In his autem regionibus quadraginta familiarum millia sunt, omnes filii cellæ D. Simeo-* C *nis. Nos omnes quidem amplectimur & suscipimus sedem Petri & Pauli.... Data est epistola patens die Sabbati festivitatis Petri & Pauli, 29. mensis Junii benedicti anno Græc. 1964. in regione benedicta Salmes, in urbe Husarba in umbraculo S. Georgii, cujus preces sint super fideles omnes, Amen. Simeon humilis Patriarcha Chaldæorum. Scripsit Ebedjesus filius Petri peccator.* Hæc de Patriarchis qui Simeonis nomen gerunt in finibus Persarum, ex Assemano tom. 3. p. 622. & aliis. Utinam vero integram illorum successionem ad hæc usque nostra tempora assequi licuisset.

CATHOLICI ALII ROMANÆ ECCLESIÆ ADDICTI.

JOSEPH I.

Clarissimi D. le Maire Tripolitani regis Christianissimi nomine Consulis documentis ad illustrissimum D. Marchionem d'Antin transmissis certior factus sum Catholicorum istorum, qui Chaldæorum, non Nestorianorum dicuntur successores, Bagdadi sedere, seu Bagdadensem sedem tenere, qui tamen in urbe Diarbeker, sive Amida Diarbekerensis provinciæ metropoli commorantur, atque Josephum eorum Patriarcham sive Catholicum Romæ obiisse anno 1706. quum dignitatem sponte abdicasset an. 1695. Hic Amidæ metropolita prius fuerat & an. 1681. ab Innocentio Papa XI. die 20. Maii Chal- D dæorum Patriarcha constitutus, pallioque donatus. *To. 3. Bibl. Or. p. 623.*

JOSEPH II.

Hunc excepit *Joseph II.* Mosulensis ex Tel-Cepha, ab Innocentio XII. confirmatus, qui in urbe Diarbeker fatis concessit an. 1713.

JOSEPH III.

Josepho III. suffecerunt Moysen, qui *Josephi* quoque nomen assumpsit. Hunc antea Mardæ episcopum fuisse asserit Assemanus, quem Timotheum appellat, & pallio atque confirmatione Apostolica donatum dicit à Clemente XI. mense Februario anni 1714. Orthodoxos Amidæ locorumque adjacentium Chaldæos regebat adhuc anno 1725.

I. PROVINCIA PATRIARCHALIS.

I. ECCLESIA CASCARÆ METROPOLIS.

CASCAR vel *Cascara*, urbs Mesopotamiæ censetur in disceptatione Archelai illius episcopi cum Mane impiæ hæresis auctore, ac diversa prorsus à Charris provinciæ Osroënes civitate altera haud procul ab Euphrate posita, etsi quibusdam aliter visum est. Probo Imperatore Romanæ ditionis erat, in quam Manes è Persarum regni finibus fugiens, appulit, & ubi congressum illum de religione habuit cum Archelao. In Babyloniæ finibus exstabat, non Amidensi metropolitæ obnoxia, sed proxime Seleuciensi Catholico. Quinimo Morin. de Ordin. in Pontificali Chaldæorum jubetur, *ut statim ab obitu Catholici, mittatur ad episcopum Cascar, si in vivis est, ut-pote principem primarium-ve præsulem Patriarchalis provinciæ, qui dexteram Patriarchæ tenet, custosque illius sedis est post ejus obitum.* Nimirum Amrus Nestorianus, ubi beati Maris in Evangelii propagatione labores recitat, hunc Radani primum, deinde Seleuciæ Christi fidem prædicasse ait, deinde Dar-Konæ & Cascaræ, & hic episcopum constituisse, omnium primum qui in illa regione sit ordinatus; ex quo utique privilegium illi concessum est ut Catholici sedis vacantis custos in posterum esset. Quin & quum hactenus Patriarchalis provinciæ Cascara prima esset, sæculo duodecimo medio ejus antistitem metropolitæ titulo donatum legimus in vita Eliæ III. Catholici, ipsaque civitas in notitia diœcesis Chaldæorum vigesima-quarta metropolis est, cui subinde ecclesiæ tres aliæ junctæ sunt, Nowathæ scilicet, Harræ & Vasithæ.

EPISCOPI CASCARÆ.

I. ***

EPiscopi illius qui à B. Mari S. Thaddæi vel Addæi discipulo Cascaræ primus constitutus fuit, nomen apud scriptores Chaldæos siletur. *Vid. to. 2. Bibl. Orient. p. 394. 395.*

II. ARCHELAUS.

De *Archelao* Carcharensi, seu potius Cascarensi episcopo, qui disputationem cum Mane hæretico in Dioscuridensi pago habuit, modo à me dictum est. Hanc ipse Syriaco sermone conscripsit, & Hegemonius quidam in Græcum transtulit, cujus magnam partem Epiphanius in Panario hæresi 66. regessit, integram vero ex Vaticano Cassinensis Codicis apographo Romanis typis Laurentius Zacagnius Vaticanæ Bibliothecæ præfectus, anno 1698. evulgavit, annotationibus ac præfatione illustravit. Apud Epiphanium & Socratem lib. 1. hist. eccl. cap. 22. *Cascharorum* episcopus diserte scribitur, Ἀρχέλαος Χαχάρων ἐπισκόπου. Hieronymus vero *Mesopotamiæ* episcopum dicit in scriptoribus eccl. cap. 72.

A

III. ABDAS *Martyr.*

Anno 36. à cœpta in Perside à Sapore rege persequutione, anno regni ipsius 66. quadraginta Christi martyres necati sunt, quorum unus fuit *Abdas episcopus Cascar*, & Hebedjesus urbis alterius pontifex. Abdas in Leda Huzzitarum urbe cum viginti-octo sociis gladio cæsus fuit, feria 6. luna 15. Yar, quæ Maio nostro mensi respondet. Horum Sozomenus meminit, lib. 2. cap. 11. *To. 3. Bibl. Orient. p. 192.*

B

IV. ABDJESUS *Martyr.*

In Menologio Græcorum die 16. Maii memoria fit *S. Abdjesu* vel *Hebedjesu episcopi Beth-Caschar*, qui in Perside sub Arsec vel Arsed, sive Isdegerde rege martyrium obiit cum presbyteris 16. diaconis 9. monachis 6. & virginibus 7. Ex quo Menologii loco compertum nobis amplius fit, urbem *Caschar* vel *Cascara* à Charris Osroënes diversam fuisse.

V. SAMUEL.

Anno circiter 522. Elizæus & Narses de

Catholici ſede contendentes, ambo ſibi obſiſtentes experti ſunt Jacobum metropolitam Gondiſapor, *Samuëlem Caſcaræ*, & Paulum Huzzitarum epiſcopos. *To. 2. Bibl. Orient. pag. 409.*

VI. Subsçalmaranes.

Inter præcipuos Abæ II. Catholici diſcipulos cenſetur *Subſçalmaranes epiſcopus Caſcaræ*, circa annum 534. *Ib. p. 412.*

VII. Gregorius.

Sebarjeſu I. Catholico claruit *Gregorius* Caſcaræ primùm epiſcopus, dein Niſibenus. *Ib. p. 415.*

VIII. Theodorus.

In vita Sebarjeſu I. Catholici fertur, Marutam urbis cujuſdam Meſopotamiæ epiſcopum, Mauritii Imperat. litteras ad Coſroëm Perſarum regem & Catholicum Seleuciæ attuliſſe, eique obviam proceſſiſſe *Theodorum epiſcopum Caſcaræ*. Sic quidem Amrus, niſi pro Gregorio *Theodorus* ſcriptus ſit.

IX. Jasdephanes.

Jeſuiab II. Catholico morienti adſtabat cum epiſcopis aliis *Jaſdephanes Caſgaræ*, ſive *Caſcaræ* (quemadmodum alii *Tacrit* ſcribunt, alii *Tagrit*) anno 653.

X. Mar-Abas.

Anno 731. *Mar-Abas Caſcaræ epiſcopus*, in Catholicum promotus fuit. *Diſſert. de Neſtorianis p. 735. to. 3. Bibl. Orient. p. 157.*

XI. Thomas.

Mortuo Jacobo II. Catholico *Thomas epiſcopus Caſcaræ*, epiſcopos ad ſucceſſorem ejus eligendum litteris ſuis de more vocavit, anno 1084. Græcorum, Chriſti 773. Qui poſt annos quatuor ſubinde defuncto Ananjeſu II. Catholico, unus è tribus candidatis fuit, qui Catholicatum prenſarent; verum Timotheus epiſcopus Bagas devinctis ſibi ſcholaſticis, Seleuciæ Catholicus renuntiatus fuit. Tum Thomas coactis Bagdadi in cœnobio S. Phetionis tredecim epiſcopis anathemati illum ſubmiſit, à quo viciſſim communionis extorris factus eſt. Poſt vero pax inter ipſos inita eſt ea conditione ſola, ut Thomas Timotheo prius manum imponeret, recitata ſuper eum promotionis oratione, ac ſi ejus ordinatio futilis atque irrita fuiſſet. Quod tamen Amrus Neſtorianus non à Thoma, ſed ab Ephræmio Gondiſaporenſi factum ſcripſit. *Vid. to. 2. Bibl. Orient. p. 433.*

XII. Zacharias.

Sub Joſue Bar-Nun Catholico ſedebat *Zacharias Caſcaræ epiſcopus*, qui illius promotioni adfuit anno Græc. 1135. Chr. 824. *Ib. p. 435.*

XIII. Babæus.

Ex Amro, Abrahamo II. Catholico defuncto anno 854. *Bai* vel *Babæus* epiſcopus Caſcar Modaïnam venit, ut ſedis vacantis cuſtodiam iniret. Tum medici tres magnæ apud Neſtorianos auctoritatis metropolitam Damaſci ei ſufficere curarunt, deinde epiſcopum Huzzitarum, mox epiſcopum Caſcaræ, demum Hadathenſem, quorum tamen nemo in Catholicum promotus fuit, ob infirmitates quæ ſingulis ordinationis tempore acciderunt. *Ib. p. 436.*

XIV. Israel I.

Statim atque Sergius I. Catholicus diem clauſit anno 872. *Iſraël Caſcaræ*, quem ille epiſcopum conſecrarat, Modaïnam veniens, epiſcopos ad ſucceſſoris illius electionem vocavit, quam Bagdadi Emirus prohibuit. Demum anno 877. Enos electus fuit, poſtquam ambo de primatu quatuor annis litigaverant. *Ib. p. 439.*

XV. Hananjesus.

Caſcaræ epiſcopus *Hananjeſus* ſedebat, quo tempore Enos ille Catholicus fatis conceſſit, ac Modaïnam veniens vacantis ſedis cuſtos fuit ad electionem uſque Joannis Narſetis, quæ facta eſt die 14. Novembris anno 884.

XVI. David.

Poſt Hananjeſum anno 905. Caſcaræ epiſcopus ſedebat *David*, cui ſucceſſit Iſraël.

XVII. Israel II.

Vacantis Modaïnæ ſedis cuſtodiam geſſit *Iſraël II.* Caſcaræ epiſcopus poſt Emmanuëlis Catholici obitum an. 960. cui, ejus-ve deceſſori adſcribuntur erudita ſatis in ſcripturam ſacram commentaria, & liber *de Principiis fidei*.

XVIII. Abraham.

Abdjeſus vel Hebedjeſus Catholicus LIX. *Abrahamum* Hamdanæ epiſcopum ad metropolim Caſcaræ tranſtulit, de quo quum multi obmurmurarent, miſit Catholicus epiſcopos qui de criminibus quorum reus agebatur, inquirerent: in quos irruerunt illi qui Abrahamo favebant. Hunc Catholicus ad ſe fruſtra vocatum gradu amovit. Abraham ſeptennio in Muſulmani cujuſdam domo latuit, ac demum veniam ab Abdjeſu impetravit, qui eum Hamdanenſibus epiſcopum iterum dedit.

ECCLESIA CASCARÆ.

XIX. Elias.

Quo tempore Abdjesus Catholicus dignitatem inierat, hoc est anno 963. vacabat, ut videtur, sedes Cascarensis: nam Georgius metropolita Gondisaporis episcopos ad ejus electionem accersivit. Verum illo defuncto *Elias* Cascarensis, sedis Modaïnensis vacantis custodia de more suscepta, episcopos suis litteris ad Catholicum eligendum vocavit.

XX. Josue.

Mares Catholicus anno 987. creatus *Josue* Vasetensem episcopum ad Cascaræ episcopatum seu metropolim transtulit. *Tom. 2. Bibl. Orient. p. 443.*

XXI. Maris.

XXII. Ebn-Kouka.

Post Eliæ I. Catholici obitum *Maris* vel *Mares* Cascarensis episcopus vacantis Modaïnensis sedis curam mensibus septem gessit ad usque Joannis VII. electionem, quæ facta est anno 1050. Anno circiter 1057. quo
EBN-KOUKA. Joannes VII. Catholicus suæ sedi post Turcicam irreptionem redditus è vivis excesserat, episcopus Cascarensis, cui cognomen *Ebn-Kouka* prius obierat, & Nahamaniæ præsul Eugenius Modaïnensem sedem curavit.

XXIII. Georgius.

XXIV. Hormisdas.

Anno 1062. Sebarjesus Zanbur Joannis VII. Catholici successor *Georgium* Cascaræ episcopum Chorasaniæ, Sigestaniæ & Cathaïæ metropolitam creavit, ejusque in locum *Hormisdam* cognomento Abukolem Sirasitam ordinavit episcopum Cascaræ & Vasithæ, Cascarensibus & Bagdadensibus in ejus promotionem conspirantibus. Eliam aliquando archidiaconum suum officio amovit, Marimque Vasithensem magistrum scholæ Al-Roum, sive Græcorum & scribam sacrum ejus in locum constituit. Sebarjesu Catholici obitum anno 1072. episcopis suis litteris nuntiavit, eos ad successorem illius eligendum vocans. Electo Abdjesu III. diu refragatus est, nec nisi post biennium ordinationi ejus consensit. HORMISDAS.

XXV. Sebarjesus I.

Elias II. Catholicus statim atque dignitatem adeptus est, Hormisda Cascaræ defuncto, *Sebarjesum* filium Abu-Hilæ Cascaræ & Vasithæ episcopum ordinavit, anno 1111. *To. 2. Bibl. Orient. p. 449.*

XXVI. Joannes.

XXVII. Sebarjesus II.

Elias III. Catholicus *Joannem* episcopum Aclat metropolitam Cascaræ creavit, & paulo-post eidem ecclesiæ præfecit *Sebarjesum* Gessanensem Kimaræ episcopum. *Ibid. p. 450. to. 3. p. 288.* SEBARJESUS.

XXVIII. Brichtjesus.

Anno 1190. & 1222. *Brichtjesus* Cascaræ & Vasithæ episcopus ordinationibus Jaballahæ II. & Sebarjesu IV. interfuit, ex Amro.

II. ECCLESIA TIRHANÆ.

In notitia ecclesiæ Chaldæorum sedes episcopalis secunda Provinciæ Patriarchalis est Tirhana. Cæterum in Abdjesu Catholico LXVII. diximus Jaballaham Mosulensem metropolitam eum convenisse cum quatuor provinciæ suæ episcopis, quorum unus fuit Tirhanensis. De hujus urbis situ hæc habet Assemanus, Bibl. Orient. to. 3. part. 2. p. 785. Tirhana urbs & regiuncula Assyriæ trans Tigrim, in qua Gabilta, Chatara, Charrana, vici qui in historia Nestoriana comprehenduntur; episcopalis vero, ad provinciam Patriarchalem pertinens, juxta Eliam Damascenum. *Vide to. 2. p. 430. & to. 3. p. 482. & 486.*

EPISCOPI TIRHANÆ.

I. Phetion.

Nullus mihi Tirhanæ episcopus occurrit anterior *Phetione* Beth-Garmæo, quem virum eruditum & religiosum fuisse ferunt, & Tirhanæ scholas instaurasse. Hunc Salibazacha episcopum consecravit, successoremque deinceps habuit anno Græcorum 1042. Christi 731. *Tomo 2. Bibliothecæ Orientalis pag. 430.*

II. Milas.

Mar-Aba Catholicus Phetioni suffectus, Modaïna ob infensos sibi cives discedens, *Milam* Tirhanæ & Sadust Ravaniæ, vel, ut Assemanus apud Amrum legit, *Zuabiæ* episcopos adiit, qui vice sua primariam illam ecclesiam administrarent, anno scilicet 749. *Tomo 3. pag. 158.*

III. Salibazacha.

ECCLESIA TIRHANÆ.

III. SALIBAZACHA.

Anno Hegiræ 150. Christi 767. sedebat *Salibazacha episcopus Tirhanensis*, cujus opera, permittente Paulo Jacobitarum Maphriano, Nestorianis ecclesia in urbe Tagrito concessa est, quum Paulus à Nisibensi metropolita ecclesiam à Nestorianis ademtam restitui curasset. *To. 2. Bibl. Or. p. 432.*

IV. SÇADUST.

Ex catalogo scriptorum Syriæ Hebedjesu Sobensis, *Sçadust* vel *Sahdust Tirhanensis episcopus*, epistolam synodicam scripsit, epistolas quoque, canones, oratiunculas & breves homilias. Ejus ætas incerta, sed nomen Persicum *Sahdust*, primi ævi hominem videtur indicare.

V. CAJUMAS.

VI. JOANNES.

Sergius Catholicus quinquagesimus-primus *Cajumam* Tirhanæ episcopum anno 860. ordinavit; quo Nisibim translato, *Joannem* in ejus locum constituit. *To. 2. Bibl. Or. p. 439.*

VII. BOCTJESUS.

Anno 900. *Boctjesus Tirhanæ episcopus*, promotioni aderat Joannis IV. in Catholicum. *Ib. p. 440.*

VIII. ELIAS.

Elias I. Catholicus ex Gorge Gedan oppido oriundus, ordinatus primum fuerat Tirhanensis episcopus à Joanne VI. Catholico, tum ob præclaros mores, tum ob singularem in divinis scripturis enarrandis eruditionem. Tirhanæ itaque sedebat ante annum 1018. *Ib. p. 446. to. 3. p. 264.*

IX. GABRIEL.

X. MACHICAS.

Ex Mare Nestoriano promotioni Sebarjesu A in Catholicum sexagesimum-sextum aderat an. 1063. *Gabriël Tirhanæ episcopus*, qui cum aliis episcopis electioni illius refragatus est, quod forte, de more, facta non esset. Verum ex Bar-hebræo apud Assemanum, idem Sebarjesus Catholicus, cognomento Zanbur, ipsa suæ ordinationis die *Machicham Tirhanæ episcopum* constituit, qui ad Mosulensem sedem subinde translatus, Catholici demum dignitatem adeptus est. *Ib. p. 447. 448. & to. 3. p. 619.* Amrus hunc ab Abdjesu Catholico B Sebarjesu successore Tirhanæ præsulem datum esse narrat.

XI. ABDJESUS.

Promotioni Machichæ in Catholicum anno 1092. adfuit *Abdjesus Tirhanæ episcopus.*

XII. NARSES.

Electioni Sebarjesu IV. Catholici aderat *Narses episcopus Tirhanæ* anno 1222. *To. 2. Bibl. p. 453.*

C

XIII. EMMANUEL.

Exequiis Machichæ II. Catholici an. 1265. aderat *Emmanuël episcopus Tirhanæ*, qui in ordinatione Denhæ Catholici archidiaconi officio functus est. *Ibid. p. 455. 456. to. 3. p. 565.*

XIV. BRICHJESUS.

Item *Brichjesus* promotioni Jaballahæ III. Catholici adfuit, in qua celebritate archidia- D coni perinde munus gessit. *Ibid. p. 456.*

XV. SIMEON.

Anno 1318. in synodo Timothei II. Catholici sedebat *Simeon episcopus Tirhanæ*, ejusque adeo canones approbavit. *Tom. 3. p. 341.*

III. ## ECCLESIA DAIR-HERACLII.

PRovinciæ Patriarchæ sive Catholici tertius episcopatus est Dair-Heraclii; cujus episcopus nullus occurrit.

IV. ## ECCLESIA HIRTÆ.

HIRA vel *Hirta* Geographo Nubiensi Chaldææ & regionis Aracæ Babylonicæ civitas est, aquis & fluviis irrigua, Cufa & Bagdado tribus mill. distans, quartusque episcopatus est Provinciæ Patriarchæ in notitia, cui Akulam junctam fuisse suo loco dicemus.

EPISCOPI HIRTÆ.

I. SIMEON.

AMRUS Nestorianus contendit Naamanem Monderi vel Almundari Arabum Dynastæ filium, non à Jacobitis, ut Bar-hebræus scripsit, sed à *Simeone episcopo Hirtæ*, Sebarjesu episcopo Losçumæ, & Jesuzacha monacho Nestorianis à dæmonio liberatum, sacroque

ECCLESIA HIRTÆ.

baptismo tinctum fuisse. *To. 2. Bibl. Orient. p. 415.* A

II. JOANNES I.

Tempore Hananjesu I. Catholici claruit Mar *Joannes Azrak* (quo cognomento Cæruleus significatur) episcopus Hirtæ, quem vitæ sanctitate insignem fuisse aiunt. Bar-hebræus Jacobita refert sub Hananjesu instauratum jejunium Virginum, quod tribus diebus ante Epiphaniam celebrant Orientales. *Nimirum Abdelmalechum Califam Morwani filium, quum* B *de mulierum Hirtæ pulchritudine audivisset, ad loci præsidem misisse, ut cunctas virgines viro aptas seligeret, qui jussis obtemperans, eas in suas ædes congregare cœpit: Christianos vero omnes ad ecclesiam confluentes jejunium & orationem adhibuisse, Dominum enixe precantes, ut indignationem ab ipsis suam averteret: tertia die Joanne episcopo Evangelium legente, Abdelmalechi mortem, quam in spiritu acceperat, populo annuntiasse, ac quod prædixerat rumore paucis post diebus sparso confirmatum: eam ob rem* C *cœpisse fideles jejunium illud celebrare.* Addit tamen Bar-hebræus ab Abraviso sive Cosroë Persarum rege virgines quæsitas, Joannis vero diebus in Oriente jejunium illud restitutum. Idem Joannes Azrak Hirtæ episcopus, *Salibazacha* Catholico defuncto anno 726. una cum Mar-Aba Cascarensi egit ut Phetion Catholicus eligeretur. Phetione paulo-post defuncto, quum Mar-Abæ electioni non interfuisset, ei nihilominus subscripsit anno proinde Græcorum 1053. Christi 742. *Ibid. p. 425. 430. to. 3. p. 182.* ubi octoginta ejus epistolas exstare Sobensis testatur.

III. ANANJESUS.

Circa annum 900. claruit *Ananjesus Hirtæ episcopus,* cognomento Bar-saru, qui quæstiones scripsit in textum scripturæ & vocabularium cum interpretationibus. *To. 3. p. 261.*

IV. ABDELMESSIAS.

V. NESTORIUS.

Ab Emmanuële Catholico *Abdelmessias* ex episcopo Hirtæ Bassoræ metropolita factus est, eique Hirtæ suffectus fuit *Nestorius,* quo ad populum concionante, jussit Emmanuël præter morem, presbyteros qui aderant sedere: quod à multis habitum est uti certum hominis delirantis indicium.

VI. JOSEPH.

Mares II. Catholicus *Joseph* episcopum Hirtæ metropolitam Bassoræ constituit. *Bibl. To. 2. p. 443.*

VII. JOANNES II.

Mares idem Catholicus *Joannem Bar-Naul* vel *Nasuch* episcopum sacravit, in locum utique Joseph; isque in Catholicum subinde provectus est anno Græcorum 1324. Christi 1012. *Ib. p. 443. & 446.*

V.

ECCLESIA ANBARÆ.

ANBAR, quæ *Enbar* Geographo Nubiensi & Golio, Aracæ sive Chaldææ urbs est ad tractum Bagdadi pertinens, à qua viginti leucis distat, quam à Nabuchodonosor rege conditam volunt. Sedes regia fuit Soffaho primo ex Abbassidarum genere Califæ. In notitia Anbaræ episcopatus quintus censetur provinciæ Catholici. Atqui Anbara *Pheroz-sapor* quoque dicta fuit à præsidiis quæ Sapor Persarum rex in ea adversus Romanos posuerat. Anbaræ & Hit ecclesiæ in unam sæculo duodecimo coaluerunt. Hit porro ad septemtrionalem Euphratis ripam jacuit supra Anbaram.

EPISCOPI ANBARÆ.

I. NARSES.

MAR-ABÆ Catholici discipuli fuerunt *Narses episcopus Anbaræ,* Jacobus metropolita Beth-Garmæ, Paulus Nisibis, &c. anno 540. *Bibl. Orient. to. 2. p. 412. to. 3. p. 85.*

II. SIMEON.

Circa sæculi sexti medium sedebat *Simeon episcopus Anbaræ,* quem Joseph I. Catholicus, in episcopos & presbyteros sæviens, in carcerem trusit; ac quum in eo Simeon altare erexisset, Eucharistiam quam Simeon consecraverat, pedibus calcare non dubitavit, atque Anbaræ episcopus in vinculis interiit. Claruit D anno 553. *To. 2. Biblioth. Orient. p. 412.*

III. SALIBAZACHA.

Tempore Hananjesu Catholici Anbaræ episcopus erat *Salibazacha,* in oppido Pherozis quod Charcha dicebatur, regionis Tirhanensis natus, qui in Catholicum subinde promotus fuit anno 714. Hunc Joannes cognomento Leprosus, Anti-catholicus, Hananjesu æmulus episcopatu dejecerat, qui tamen opera Sebarjesu Nisibensis metropolita postmodum Mosul & Hazzæ factus fuit, & Joanne illo defuncto summum Chaldæorum ecclesiæ thronum obtinuit. *Ibid. p. 430.*

ECCLESIA ANBARÆ.

IV. PAULUS.

A

Phetione Catholico qui Hananjesu successor fuit, sedebat anno 740. *Paulus Anbaræ episcopus,* vir eruditus, cujus in Pentecosten homilia in codicibus Vaticanis duobus Amida advectis 8. & 10. habetur. *Ib. p. 431. & to. 1. p. 583.*

V. THEODOSIUS.

Sebarjesus I. Catholicus *Theodosium* Anbaræ episcopum sacravit, qui posthac è Gondisaporensi sede in Catholicum promotus est. *To. 2. p. 436.*

B

VI. JOANNES.

Anno Græc. 1196. Christi 885. *Joannes* Narsis filius ex oppido Gedan regionis Garmæorum, episcopus Anbaræ factus, Catholicus quoque quinquagesimus-tertius fuit.

VII. ENOS.

Abdjesus sive Ebedjesus, in catalogo Librorum c. 150. *Enos episcopum Pheroz-sapor edidisse fert Orationes Paracleticas aliaque id genus.* Sedebat sub Joanne Narsetis filio Catholico, circa annum 890.

C

VIII. ELIAS I.

Abrahamo III. Catholico sedebat ab anno 906. ad 920. *Elias episcopus Anbaræ,* qui nomen illius è sacris tabulis erasit, quia simoniæ reus erat. In catalogo Ebedjesu carmina, consolatorias epistolas, apologiam & homilias scripsisse fertur.

IX. JABALLAHA.

Jaballaha episcopatum Anbaræ abdicaverat ante annum 963. quo Abdjesus II. Catholicus inauguratus fuit. *To. 3. Bibl. Or. p. 2. p. 718.*

X. SEBARJESUS.

XI. ELIAS II.

A Mare II. Catholico *Sebarjesus Anbaræ episcopus,* in metropolitam Gondisaporis evectus est, ejusque loco suffectus *Elias II.* circa annum 987. *To. 2. Bibl. p. 443.*

XII. * * * XIII. * * *

In ordinatione Joannis VI. Catholici schedas in quibus candidatorum nomina exarata erant, è capsa trahebat *episcopus Anbaræ.* In promotione Jesuiab filii Ezechiëlis Catholici sexagesimi-tertii, Evangelium legit *Episcopus* Anbaræ anno Christi 1021. *To. 2. p. 446.*

XIV. MUNDAR.

Electioni & ordinationi Eliæ I. Catholici anno 1028. aderat *Mundar episcopus Anbar.*

XV. MARIS.

Ordinationi Abdisuæ sive Ebedjesu sexagesimi-septimi Catholici adfuit *Maris episcopus Anbaræ,* anno 1075. Hic à Radanensi ecclesia ad Anbarensem translatus fuerat an. 1063.

XVI. ZACHARIAS.

Anno 1111. Elias II. Catholicus *Zachariam* cœnobii Saidi monachum Anbaræ & Hitæ episcopum ordinavit. *To. 2. p. 449.*

VI. ECCLESIA SENÆ.

SExta civitas episcopalis provinciæ Patriarchalis est *Elsen* vel *Sena,* quæ & *Cardaliabed* appellatur, quam Geographus Nubiensis ad Tigrim collocat, Tacrito 40. mill. pass. & Haditha 36. mill. pass. distantem, intra cujus ambitum in Tigrim se Zab minor fluvius exonerat. Quia Cardaliabed to. 2. Bibl. Orient. p. 492. in regione Beth-Raman, quæ Mosul vicina erat, posita legitur, vix vocari in dubium potest, quin illic exstiterit *Elsen,* quæ sexta, ut dictum est, Patriarchalis provinciæ civitas fuit. Atqui Sebarjesus III. Catholicus Senæ sive Elsen & Bouaziges ecclesiam unam fecit: Bouazige vel Buazicha inter Arbel & Tacrit structa erat.

EPISCOPI SENÆ.

I. MILAS.

QUo tempore Sebarjesus I. Catholicus vigesimus-nonus electus fuit, *Milas episcopus Elsen* sedebat, sedemque illius Seleuciensem administrabat, dum ille statim à promotione sua apud Cosroëm Persarum regem agebat. Hic subinde Dominicæ Crucis particulam, qua à Mauritio Imperatore donatus erat, ad Catholicum tulit.

II. JESUIAB.

Jesuiab II. Catholico, sub Siroë Persarum rege claruit Hananjesus, cujus frater *Jesuiab*

D

nomine ordinatus est episcopus Cardaliabedæ, sive Senæ in regione Beth-Raman. *Tom. 2. Bibl. Orient. p. 492.*

III. NARSES.

A Timotheo I. Catholico *Narses* è regione Betg-Bagas ortum ducens, monasterii Beth-Abe alumnus, ordinatus est episcopus urbis Senæ in Arabia, quæ & *Cardaliabed* dicitur, vir contemplatione & meditatione assiduus, cujus gesta Thomas Maragensis, ut & decessoris Jesuiabi descripsit in historia monastica cap. 10. & seqq. *Ib. p. 496.*

ECCLESIA SENÆ.

IV. SEBARJESUS.

Sergius Catholicus quinquagesimus-secundus ordinavit *Sebarjesum episcopum Elsen.* Ib. p. 439.

V. MARIS.

Maris II. Catholicus post monasticam professionem, & Orientis totius cœnobiorum administrationem, ab Abdisua seu Ebedjesu Catholico episcopus Elsen creatus fuerat, deindeque metropolita Persidis.

VI. JOANNES.

Episcopus quoque Elsen fuerat *Joannes* Catholicus sexagesimus-secundus, Maris successor, è Gorge Gedan sive Coraco Armeniæ A oriundus, à quo Persidis itidem metropolita constitutus fuerat. *Ibid. p. 443. 444.*

VII. STEPHANUS.

Sebarjesus II. Catholicus *Stephanum episcopum Elsen* ordinavit, cui ecclesiam Buazichæ vel Buaziges regendam tradidit. Hic quum post annos decem electioni adesset Abdjesu Catholici, ei assentiri noluit; dilataque ad biennium usque cum dimidio illius ordinatione, mutata sententia, illam demum B approbavit.

VIII. ABDELMESSIAS.

Ebedjesus II. Catholicus *Abdelmessiam* fratrem Georgii metropolitæ Bassorensis episcopum Elsen & Buaziges ordinavit.

VII. ECCLESIA OCBARÆ.

OCBARA vel *Acbara* episcopatus septimus est Patriarchalis provinciæ, atque Aracæ Babylonicæ seu Chaldææ civitatula ad Tigrim supra Bagdadum posita, Alterbero vico celebri vicina, secunda statione ad urbem Mosul, decem parasangis Bagdado distans: sedes fuit Califæ Mustasem, sed paulo-post vastata, penèque ad nihilum redacta est.

EPISCOPI OCBARÆ.

I. HACHIMA.

PRimus qui mihi occurrit Ocbaræ episcopus est *Hachima*, quem Sergius Catholicus ordinavit, adeoque ante annum 872. quo Sergius obiit die 21. Sept. *To. 2. Bibl. p. 439.*

II. JESUIAB.

Joannes IV. quinquagesimus-quintus Catholicus promotus anno 900. alios statim episcopos ordinavit præsentibus aliis septem, in quibus *Jesuiab episcopus Ocbaræ*, qui & Jesuzacha dictus est. *Ibid. p. 440.*

III. * * *

Promotioni Eliæ I. Catholici anno 1028. aderat *episcopus Ocbaræ. To. 3. p. 264.*

IV. MARES I.

Electioni Sebarjesu III. Catholici multi C repugnarunt, in quibus *Mares episcopus Ocbaræ*, cui cognomen *Ebn-Fahal.*

V. MARES II.

Ebedjesus proximus successor Sebarjesu III. *Marim* alterum sacerdotem monasterii ElRoum Bagdadensis, Ocbaræ episcopum ordinavit.

VI. SEBARJESUS.

Promotioni Eliæ II. Catholici adfuit *Sebarjesus episcopus Ocbaræ*, qui vacantis sedis D illo anno 1111. custos erat, itemque Barsumæ successoris Eliæ anno 1134. *Vid. Bibl. to. 2. p. 449.*

VII. ELIAS.

Ita quoque *Elias* cognomento *Ebn-Cherit* episcopus Ocbaræ promotioni Sebarjesu IV. adfuit anno 1224.

VIII. ECCLESIA RADANI.

EPiscopatus octavus Patriarchalis provinciæ est Radan, alia profecto civitas à Rabhan montanæ regionis Mesopotamiæ & Caramaniæ Armeniam versus, cujus non uno loco Nubiensis meminit, Hamadana distantis 25. mill. pass.

EPISCOPI RADANI.

E

I. GEORGIUS.

ISraële Catholico quinquagesimo-octavo opera Abulhali Elzaze Thesaurarii publici Califæ designato, quum res vi ageretur, *Georgius episcopus Radan* se subduxit, ne illius electioni assentiretur.

II. * * *

Promotioni Eliæ I. Catholici aderat cum aliis *episcopus Radani* an. 1028. *To. 3. p. 264.*

III. MARIS.

A Radanensi ecclesia ad Anbarensem translatus est *Maris* à Sebarjesu Zanbur an. 1068.

IX. # ECCLESIA NAPHARÆ.

NAPHARA vel *Naphar, Nafar* aut *Niphar, & Naphir,* urbs epiſcopalis eſt provinciæ Catholici, ſed ubinam ſita fuerit aſſequi facile non eſt. Napharæ & Nili epiſcopum eumdem aliquando fuiſſe reperio, Nili item & Naamaniæ & Badraïæ. Atqui Badraïa, quæ Syriacè *Dair-Cuni,* Arabicè *Dor-Kena* dicitur, oppidum fuit Seleuciæ proximum, ubi Catholici olim ſepeliebantur, ut fert Aſſemanus to. 2. p. 394. Naamania quoque urbecula eſt inter Bagdadum & Vaſeth: ex quo manifeſtum fit Napharam & Nilum in eadem regione exſtitiſſe.

EPISCOPI NAPHARÆ.

I. MARANAME.

A Mari II. Catholico ſexageſimo *Maraname* epiſcopus Naphar & Nil ordinatus eſt anno 990. to. 2. Bibl. Or. p. 443. Annis 1067. & 1075. quibus Sebarjeſus Zanbur & Ebedjeſus Aredi filius Catholici deſignati ſunt; eorum ordinationibus aderat *Maraname epiſcopus Naphar.* Vix credidero illum eumdem A eſſe qui à Mari II. ordinatus dicitur.

II. MARIS.

III. SERGIUS.

Ordinationi Ebedjeſu III. Catholici ſexageſimi-ſeptimi aderat *Maris epiſcopus Napharæ & Nil.* Quo defuncto idem Catholicus Ebedjeſus *Sergium* epiſcopum Nili & Naamaniæ creavit.

X. # ECCLESIA KOSRÆ.

KASR vel *Koſr,* epiſcopatus decimus cenſetur provinciæ Catholici, iſque Bagdadi vicinus fuit, qui in eumdem coaluit cum Naharowan, deleta bellorum calamitatibus Koſra. Hæc vero mihi alia non eſt à Kutr-Ebn-Obeira vel filii Obeiræ ad Euphratis moles poſita. Atqui Naharowan dicitur urbecula à fluminis alveo duabus paraſangis diſtans, & fluvius illius regionis, cujus ſolum pergratum & fertiliſſimum eſt, diſtatque Naharowan Bagdado quatuor circiter leucis, ad Orientalem Tigris ripam poſita. Sed & Ebedjeſus I. Catholicus Koſræ ſedem Waſithenſi junxit, ejuſque loco Buzicham inſtituit, quæ ad Garmæorum provinciam ſpectabat.

EPISCOPI KOSRÆ.

I. JESUDENHA.

INter Syros ſcriptores ab Ebedjeſu c. 127. cenſetur *Jeſudenha epiſcopus Koſræ,* qui tomos tres edidit hiſtoriæ eccleſiaſticæ, expoſitiones logicas & Paracleticos ſermones cum interpretationibus. Vivebat poſt annum 706. nam Bar-hebræus hiſtoriæ illius eccleſiaſticæ locum appellat, in quo meminerat Ananiæ epiſcopi Mardæ & Capharlutæ, qui ſub Cyriaco Jacobitarum Patriarcha vixerat. *To. 3. Bibl. Orient. p. 195.*

II. EBEDJESUS.

Ante annum 963. *Ebedjeſus I.* Catholicus Koſræ epiſcopatum geſſerat, à quo ad ſummam ſuæ ſectæ dignitatem illo anno provectus fuit.

III. JESUIAB I.

Ebedjeſu Catholico quinquageſimo-nono accidit ut Muſulmanus quidam Alcoranum ſuum legens, ſubito terrore correptus ſit, tum deinde in ſomnis admonitus ut Chriſtianam religionem amplecteretur: Qui ad *Jeſuiab epiſcopum El-Kaſr* vel *El-Koſr* perrexit, à quo veram fidem doceretur.

B

IV. JESUIAB II.

Anno Heg. 411. Chr. 1020. Dominica 1. quam vocant Annuntiationis, ſive jejunii Nativitatis Domini, *Jeſuiab IV.* Patriarcha ſexageſimus-tertius ex epiſcopo Koſræ & Naharowaniæ, Califæ opera ad ſupremam Catholici ſedem evectus eſt. *Vid. Bibl. to. 2. p. 446.*

V. ABALHASER.

Elias I. Catholicus ſtatim atque ad hanc dignitatem promotus fuit, ordinavit *Abulhaſer* filium Eltirehal, epiſcopum Koſræ & Naharowaniæ.

C

VI. JOANNES I.

Catholicus ſexageſimus-quintus *Joannes Targolo* vel *Eltirhal,* ab Elia deceſſore ſuo nupero Koſræ epiſcopus fuerat ordinatus, ante annum 1050. *Ibid. p. 447.*

VII. EBN-SUTA.

A Joanne illo Catholico poſt promotionem ipſius *Koſræ* ſuffectus epiſcopus ordinatus eſt *Ebn-Suta,* qui poſtea ab eodem deſtitutus fuit.

ECCLESIA KOSRÆ.

VIII. NAAMAN.

Ebedjesus Catholicus sexagesimus-sextus *Naamanem* filium Suadæ ordinavit episcopum *Kosræ*, circa annum 1080.

A

IX. JOANNES II.

Promotioni Eliæ Catholici sexagesimi-noni aderat *Joannes* vel *Jonas* episcopus Kosræ & Naharowaniæ. *Ibid. p. 449.*

XI. ECCLESIA BADRAIÆ.

BADARAIA vel *Badraïa* undecimus censetur episcopatus provinciæ Patriarchalis, qui suppressus fertur, & Cascarensi, Naamaniensique & Nilensi adjunctus. Urbs fuit Seleuciæ proxima, & Ctesiphonti, ubi Catholici, ut jam dictum est, olim sepeliebantur, quum utique Mares primus illic supremum diem obiisset. Alio autem nomine *Dair-Cuni* Syriacè, & *Dor-Kena* Arabicè dicta est. *Vid. to. 2. Bibl. Orient. p. 394.*

EPISCOPI BADRAIÆ.

I. MAR-ABA.

IN vita Sebarjesu I. Catholici, legitur, Marutæ, nescio cujus urbis, episcopo, qui Mauritii Imp. litteras ad Cosroëm Persarum regem & Seleuciæ Catholicum ferebat, obviam ivisse episcopos duos alios, Theodorum Cascaræ, & *Mar-Abam Badraæ.*

B

II. EMMANUEL.

Elias II. Catholicus anno Græcorum 1422. Christi 1111. inauguratus, alios statim episcopos ordinavit, quorum unus fuit *Emmanuël* episcopus Naamaniæ, Nil & Badraiæ. *To. 2. Bibl. Orient. p. 449.*

XII. ECCLESIA ABDASÆ.

ABDASAM quæ duodecimus episcopatus legitur provinciæ Patriarchalis, sive Catholici, nusquam hactenus reperi, nec ullum ejus antistitem.

XIII. ECCLESIA BUAZICHÆ.

BUAZICHA, vel Arabicè *Buazige*, Amro decimus-tertius episcopatus est provinciæ Patriarchalis, quæ & Conisapor dicitur Assemano, *olim*, inquit, *sub metropolita Garmæorum, postea Patriarchali provinciæ adjuncta, ut ex tabula Eliæ Damasceni liquet.* Subdit tamen ab Abulpheda duplicem *Buazigiam* (Buazicham) distingui, alteram in Assyria, Tacritum inter & Arbelam, quæ Buazigia regis (id est Saporis) appellatur, adeoque prope Elsen posita; altera in regione Anbaræ, cui Elsen sive Senæ ecclesia juncta fuit. Prior vero Patriarchali provinciæ mihi potius videtur assignanda, quam altera haud procul Babylone distans. Quamobrem de altera ista posteriore in provincia Beth-Garmæ, altero quoque loco dicendum erit.

Tom. 3. p. 739. parte 2.

EPISCOPI BUAZICHÆ.

I. JOANNES I.

II. JOANNES II.

ASSEMANUS ex Amro Nestoriano, to. 2. Bibl. Orient. p. 422. sub Georgio Catholico circa annum 780. claruisse fert *Joannem Buazichæ episcopum*, Medicæ artis peritum; qui quum fornicationis accusaretur, virilia sibi præcidit; unde damnari deponique meruit. An-non vero idem is fuisse putandus est ac Joannes ille Buazichæ itidem episcopus, chimicæ artis perinde peritus, quem Phetionis Catholici tempore vixisse scribit p. 431.

JOANNES II.

III. SEBARJESUS.

Maris II. Catholicus *Sebarjesum* Buazichæ

C

episcopum ordinavit. *To. 2. Bibl. p. 443.*

IV. SIMEON.

Promotioni Machichæ II. Catholici sexagesimi decimi-septimi aderat *Simeon episcopus Buazichæ*, p. 456.

V. BRICHJESUS.

Denhæ II. Catholici inaugurationi perinde adfuit *Brichjesus episcopus Buazichæ.*

VI. JOANNES III.

Timotheus II. Catholicus synodum habuit, in qua duodecim canones condidit, & cui interfuisse legitur *Joannes* episcopus Beth-Vazichæ. *To. 3. p. 341.*

II. PROVINCIA GONDISAPORIS.

I. ECCLESIA GONDISAPORIS METROPOLIS.

GONDISABOUR vel *Gondisapor* è præcipuis provinciæ Arac vel Erac urbibus censetur Geographo Nubiensi, ultra Tigrim in uberrimo solo posita, Susis sive Ahwaz sex leucis distans, & duabus Tostar, atque Elamitidis metropolis dicitur apud Assemanum to. 2. p. 435. & 455. Hanc ante Constantini magni tempora ab Hormisda Ardsciri sive Artaxerxis, vel Artaxaris filio Persarum rege conditam, & eo nomine propter filium ejus Saporem insignitam ferunt: alii tamen ab ipsomet Sapore Hormisdæ filio, post expeditionem in Romanorum ditiones susceptam, unde ingentem prædam abduxerat, ut ex Amro Nestoriano scribit Assemanus pag. 398. quin & passim monet, eam *Beth-Laphat*, vel simplici vocabulo, *Lapetham* dictam esse, in qua Simeon Beth-Arsamensis synodos multas à Seleuciæ Catholicis celebratas ait apud Assemanum to. 1. Bibl. Orient. pag. 354. Ejus episcopus metropolita primus est sub Chaldæorum Catholico, cujus dexteræ in solemnibus conventibus assidebat, cujus juris erat illum consecrare & in throno collocare. Hanc civitatem aiunt metropoliticis honoribus auctam à Phapha, vel Papa, quem octavum numerant Catholicum.

EPISCOPI GONDISAPORIS.

I. AGAPETUS.

EBEDJESUS in canonum collectione epistolam affert synodi *Occidentalium* (ut vocat) *Patrum*, tamquam sæculo ecclesiæ secundo per *Agapetum Elamitarum Lapethæ* episcopum ad Orientales missam, qua summa Seleuciensi præsuli potestas statuta asseritur. Quam tamen spuriam prorsus esse, & ab inepto nebulone compositam nemo doctus non agnoverit. Hanc citat Assemanus Bibl. Orient. tom. 1. p. 13. & to. 2. p. 497. integram vero recitat dignaque censura perstringit *to. 3. p. 60.*

II. GADIABUS.

Acta SS. Milles Susarum episcopi & sociorum, eum à *Gadiabo* Laphethensi episcopo & Martyre ordinatum produnt, to. 1. Bibl. Or. p. 12. Ejus Sozomenus meminit, lib. 2. hist. eccl. cap. 13. apud quem Γαββιάδης, *Gabbiades* scribitur.

III. DEMETRIUS.

A Sapore II. Persarum rege Hormisdæ II. filio *Demetrium* episcopum Antiochenum in Persidem cum captivis aliis abductum narrant, atque à Phapha sive Papa Seleuciæ & Ctesiphontis Primate episcopum Gondisaporis esse factum. Sic Assem. to. 2. p. 398. Verum post
A Demetrianum Pauli Samosateni decessorem, neminem cui Demetrio nomen fuerit, Antiochiæ episcopum novimus. Si quid veri habeat illa translatio, hoc solummodo dicere licet, Demetrium quemdam episcopum ex Antiochena regione in Persidem adductum, ecclesiæ Gondisaporensi præfectum fuisse.

IV. PAULUS.

Ex Amro Nestoriano *Paulus* Josachi episcopi Huzitarum archidiaconus, ac subinde successor, ad Gondisaporis sedem prius transla-
B tus fuit quam in Catholicum promoveretur.

V. JACOBUS I.

Anno 522. de Catholici dignitate mutuo contendentibus Elizæo & Narse, Gondisaporis metropolita *Jacobus* sedebat, qui apud se decrevit neutri parti favere; quin utrique palam contradixit. *To. 2. p. 409.*

VI. JOANNES I.

Jesuiab secundus Chaldæorum Catholicus circa annum 630. scribebat clero & populo ecclesiæ Lapethæ de morte *Joannis* metropolitæ, & electione Maramæ.

VII. MARAME.

A Jesuiabo igitur II. Catholico *Marame* ex

ECCLESIA GONDISAPORIS.

episcopo Ninives Gondisaporis metropolita A factus est; quin etiam in Catholicum postea assumptus fuit anno Græc. 958. Chr. 647. *To. 2. Bibl. Orient. p. 420.*

VIII. SERGIUS I.

Ex Amro Nestoriano sub Jesuiab III. Catholico claruit *Sergius episcopus Gondisaporis*, qui annos 45. episcopatum gessit. *Ibid.*

IX. JOANNES II.

Post Georgii Catholici obitum suffectus illi fuit *Joannes* Marthæ filius metropolita Gondisaporis, anno Græc. 990. Chr. 679. B

X. NARSES.

Quo tempore Seleuciensem sedem, Hananjesu Catholico, Joannes cognomento Leprosus invaserat, Gondisaporis episcopus erat *Narses*, qui tyranno illi assensus est, ut suo loco dictum est.

XI. * * *

Mar-Aba Catholicus XLI. anno Græcorum 1053. Christi 742. renuntiatus est, quum eam dignitatem *metropolita Gondisaporis* ambiret.

XII. JACOBUS II.

Surino sive Surena in Catholicum, cogente Emiro Modaïnæ, non sine simoniæ labe promoto, aliisque episcopis communionem illius refugientibus, aliis admittentibus, *Jacobus* Gondisaporis metropolita ad manus ei imponendum coactus, imprecationem potius, quam orationem pronuntiavit. Ipse vero Surino paulo-post defuncto Catholicus est electus quadragesimus-tertius anno Græcorum 1065. Christi 754.

XIII. GEORGIUS I.

Amrus in vita Jacobi Patriarchæ, *Georgium* Gondisaporis sub illo sedisse scripsit. *To. 3. Bibl. Or. part. 2. p. 746.*

XIV. EPHRÆM.

Gondisaporensi ecclesiæ præerat *Ephræm* anno Christi 781. quo Timotheus I. Catholicus est renuntiatus, sed & ejus promotionis præcipuus auctor fuit, pecuniæ spe quam ille spoponderat. E tribus candidatis Ephræm iste erat, quando de successore Hananjesu designando actum est. Inter scriptores Syros censetur à Sobensi cap. 87. *To. 2. Bibl. Or. p. 433. & to. 3. p. 163.*

XV. JOSEPH.

Codice Syriaco Vaticano XIV. cujus meminit Assemanus to. 2. p. 497. collectiones variæ canonum continentur, in quibus sunt duodecim Timothei Catholici, quibus condendis aderant episcopi undecim, inprimisque *Joseph Elamitidis*, adeoque Gondisaporis. Atqui Timotheo I. canones illos adscribendos potius reor, quam secundo.

XVI. GEORGIUS II.

Anno 1141. Græcorum Chr. 830. Josue Bar-Nun Catholico defuncto, suffectus est *Georgius*, cui cognomen Alsiach fuit Crago vel Carcha oriundus, cœnobii Beth-Abe monachus & rector, quem Timotheus Catholicus metropolitam Gondisaporis constituerat. Mares Nestorianus hunc *Gregorium* nominat. *Ibid. p. 435.*

XVII. MAR-ABA.

Dum de eligendo qui Sebarjesu II. Catholico succederet, agebatur, multorum vota in *Mar-Abam* metropolitam Gondisaporis propendebant. Ab aliis vero Abrahamo II. Catholico renuntiato, orta lis est inter Mar-Abam & scholasticos quosdam, atque ad Catholicum utrique profecti sunt. Sed Mar-Aba jumento quo vehebatur excussus interiit, cujus bonorum administrationem Abraham commisit Ephræmo sororis illius filio, illiusque discipulo Enoc & Canisæ consobrino, C cujus avaritia & rapinis scholastici vexati fuerant. Enoc Essamismi accusatus, vix ægre pecunia crimen eluit.

XVIII. THEODOSIUS.

Post Mar-Abam *Theodosius* episcopus Anbaræ ad metropolim Gondisaporis translatus est; verum à civibus rejectus, quod de sententia ipsorum designatus non esset, Abrahamo Catholico defuncto subrogatus fuit.

XIX. PAULUS II.

D Joannes II. Nestorianorum Catholicus die 14. Novembris anni Græcorum 1196. Christi 885. à *Paulo* metropolita Gondisaporis inauguratus fuit. *To. 2. Bibl. p. 439.*

XX. SAPOR.

Paulo successit *Sapor* monachus Oliveti Riccæ quem Joannes II. Catholicus invitum consecravit, quumque Bagdadi defunctus Joannes esset, juxta Saporem in diaconio sepultus fuit. Mares, & Assemanus *p. 439.*

XXI. THEODORUS.

E Joannes III. Catholicus *Theodorum* episcopum Cherdæ metropolitam Gondisaporis constituit, qui, Joanne eodem defuncto, ejus in locum suffici studuit. Verum Joanne IV. electo, ipse cum aliis electionem rite factam pronuntiavit, aliis nequidquam reclamantibus, quos Theodorus ipse ad saniorem mentem revocavit. Hunc Joannes Boctisuæ medicus quem ob incompositos mores sæpe redarguerat, Gondisaporensi sede expulit.

XXII. GEORGIUS III.

XXII. Georgius III.

Iſraële Catholico illata vi deſignato, *Georgius* metropolita Gondiſaporis qui aderat, fuga ſe ſubduxit cum metropolita Gorge & epiſcopo Radani: verum Iſraële poſt menſes aliquot exſtincto, ad ſedem ſuam reverſus eſt. Itaque anno Græcorum 1273. Chriſti 962. quo Ebedjeſus vel Abdjeſus Catholicus renuntiatus eſt, Georgius metropolita Gondiſaporis, unus è tribus fuit quorum nomina in ſchedis ſcripta erant, ut alter eorum Catholicatum ſortiretur. *To. 2. Bibl. Or. p. 442.*

XXIII. Dilamus.

In vita Maris II. Catholici fertur *Dilamum* metropolitam Gondiſaporis in exercitu Serfeddoulæ prætoris Saraceni adfuiſſe, ac Baſſoram uſque & Aibam perrexiſſe. Mari ab illo Mohammedano duce promiſſam ſupremam Catholici ſedem, nonnullis interim pactis Dilamum inter & Marim ſponſionibus.

XXIV. Hananjesus.

Gondiſaporis metropolim gerebat *Hananjeſus* anno 987. quo Marem II. Bar-Tobi in urbe Moſul Catholicum ordinavit. *Ib. p. 443.*

XXV. Sebarjesus I.

Mares II. Catholicus *Sebarjeſum* Anbaræ epiſcopum Gondiſaporis metropolitam conſtituit. *Ibid. p. 443.*

XXVI. Madna.

Ordinationi Joannis V. Catholici viginti epiſcopi adfuerunt, in quibus *Madna* metropolita Gondiſaporis.

XXVII. Emmanuel.

Joanni VI. Catholico manum impoſuit *Emmanuël* metropolita Gondiſaporis, anno Chriſti 1012. *Ibid. p. 446.*

XXVIII. * * *

Joanne VII. Califæ juſſu Catholico deſignato, metropolita Gondiſaporis fugam capeſſivit, ne hominem ineptum ordinaret.

XXIX. Sebarjesus II.

Quo tempore Joannes ille VII. Catholicus diem clauſit ultimum *Sebarjeſus III.* metropolita Gondiſaporis erat, qui poſt annos ſex ope Abuſaidi Aſpahanenſis, & Rajæ medici Catholicatum obtinuit anno 1374. Chriſti 1063. *To. 2. Bibl. p. 447.*

XXX. Stephanus.

Sebarjeſus III. Catholicus conſtitutus *Stephanum* monaſterii Dilemitæ ſancti Joannis

A rectorem metropolitam Gondiſaporis ordinavit, qui adfuit ſubinde promotioni Abdjeſu ſucceſſoris illius; unde Waſitam quum veniſſet, ibi fato functus eſt.

XXXI. Thomas.

Elias II. Catholicus *Thomam* Gondiſaporis ad eccleſiam Beth-Garmæ tranſtulit. *To. 2. Bibl. p. 449.*

XXXII. Joannes II.

XXXIII. Joannes III.

B Thomæ ab Elia ſuffectus fuit *Joannes* metropolita Holouan, qui diverſus omnino eſt à *Joanne* metropolita Gondiſaporis, à quo Elias III. cognomento Abu Halim Catholicus eſt ordinatus, anno Græcorum 1487. Chriſti 1176. niſi ſedem ſeptuaginta annis tenuerit, quod opinari fas non eſt. *Tom. 2. Bibl. Orient. p. 450.*

XXXIV. Ebedjesus.

Mortuo Jaballaha II. Catholico, *Ebedjeſus* metropolita Gondiſaporis Modaïnam venit C ut vacantis ſedis cuſtodiam obiret, atque ſucceſſoris illius Sebarjeſu IV. promotionem celebravit, anno 1533. Chriſti 1222. Mares & Aſſemanus, *p. 453.*

XXXV. Elias.

Sebarjeſu V. Catholico animam exhalanti aderat *Elias* Gondiſaporis metropolita, ac ſedis vacantis cuſtodia fungens, epiſcopos vocavit, qui ſucceſſorem illius eligerent, renuntiatoque poſt diſſenſiones aliquas à majori parte Machicha, manum ei de more impoſuit, D & in throno illum collocavit anno 1257. Rurſum anno 1577. Chriſti 1266. ab Elia Gondiſaporis Denha Catholicus throno perinde impoſitus fuit, *p. 455. 456.*

XXXVI. Maraname.

Eliæ utique proxime ſucceſſit *Maraname*, qui Jaballahæ III. Catholico renuntiato manum impoſuit. *Ibid.*

XXXVII. Joseph.

Anno 1318. in concilio Timothei II. E Catholici ſedebat *Joſeph* metropolita Elamitarum. *To. 3. p. 341.*

XXXVIII. Narses.

Circa tempora Timothei II. Catholici Salomon Baſſoræ metropolita catalogum Catholicorum Orientis illi ſcripſit; itemque Spicilegium, quod & *liber Apum* dicitur, ac *Narſi epiſcopo Gondiſaporenſi* in urbe Waſita nuncupavit. *To. 2. Bibl. Or. p. 488.*

II. ECCLESIA LEDAN.

IN notitia diœcesis Chaldæorum ab Elia Damasceno sub metropoli Gondisaporis, primo loco ponitur episcopus *Ledan & Susæ;* quia nempe sequiori ævo in unam coaluerunt. Cæterum proprium ab initio episcopum habuit *Ledan,* sed quæ stetisse non videtur quo tempore Nubiensis Geographus scribebat. In Elamitide igitur provincia posita erat, ubi *Susa* sita est, sive in regione Churestan vel Chuzistan dicta, ut diserte fertur in epistola Simeonis Beth-Arsamensis quæ exstat *To. 1. Bibl. Orient. p. 353.*

EPISCOPI LEDAN.

I. Paulus.

EX illa Simeonis Beth-Arsamensis epistola, exstincta Zenonis Imp. jussu Nestorianorum A schola Edessena, *Paulus* filius *Cochai,* ejusdem scholæ alumnus, unà cum aliis sodalibus suis in regis Persarum ditionem se recepit, ubi factus est episcopus Ledan.

III. ECCLESIA SUS.

SUs, *Susa,* Chuzistaniæ, vel, ut apud Nubiensem legitur, Churestaniæ (*r e* pro *z i*) civitas vetus est, ipsa *Susan,* vel *Susa,* Assueri Medorum Persarumque supremi Dynastæ filii Darii Medi, aliorumque deinceps ad Artaxerxem usque Longimanum regia; quam Daniël in regione Elam, sive Elamitide collocat, ad fluvium Ulaï, vel Eulæum. Diversa proinde fuit à Persepoli quæ ad Araxem amnem stabat. Alia porro censenda est Sus ab Ahwaz, ambæque, Geographo Nubiensi teste, tridui intervallo disjunctæ sunt.

EPISCOPI SUS.

I. Milles *Martyr.*

IN actis Martyrum qui Sapore rege Christianos exagitante necati sunt, *Milles Susarum episcopus,* quem Gadiabus Lapethensis ordinaverat, post multa edita miracula, una cum Abrosimo presbytero & Sinai diacono sub Hormisda provinciæ Rasichensis præfecto, circa initium Persicæ persequutionis illius, luna 13. mensis Novembris anno Christi 331. martyrium obiit. De quo Sozomenus lib. 2. hist. eccl. cap. 14. omisso nomine civitatis cujus antistes Milles fuerat, hæc tradit ex genuinis ipsorum actis. *Hic autem initio apud Persas militaverat, post relicta militia, apostolicæ vitæ normam æmulatus est. Tum Persicæ cujusdam urbis episcopus ordinatus, verbera, tractusque membrorum sustinuit: sed quia persuadere nemini poterat ut Christianus fieret, id molestè ferens, malumque civibus precatus, aliò migravit. Nec multò post, quum proceres illius urbis in regem deliquissent, immisso in eos exercitu cum trecentis elephantis, ea vastata eversaque est, impactoque aratro, tamquam in arvo sementem illic injecit. Milles vero nil nisi peram gestans* D *qua sacrorum Evangeliorum codex condebatur, Hierosolymam orationis ergo petiit, indeque in Ægyptum, monachos illic agentes invisurus. Quanta vir iste miracula patrasse memoretur, Syri testes sunt, qui vitam gestaque illius litteris commendarunt.* Basilii Imp. synaxarium eadem prorsus habet ad diem 13. Novembris. Addit vero ex ipsismet martyrii ejus actis Millesium B fuisse Susorum, quæ urbs Daniëlis Prophetæ visis clara fuit, episcopum, & postquam sanctum Antonium, imo potius Ammonium in Ægypto visitaverat, in Persidem reversum à Mystopharo seu Hormisda Guphrizo regulo, ejusque fratre ferro per præcordia cæsum, *quia solis ignisque cultum constantissime detestabatur. Quibus dum animam agebat, prædixit fore ut die insequenti Regulus, ejusque frater mutuis vulneribus, ea ipsa qua ipse cædebatur hora se conciderent. Quamobrem ambo vehementer commoti, discipulos ejus, Eboram, Papam* C *& Seboam diaconum fustibus tamdiu contuderunt, donec spiritus Deo redderent. Postridie fratres isti in furias acti sese mutuis vulneribus confecere.* Ubi Menologium pro Abrasimo *Eboram* & pro Sinaï, *Seboam* habet. Cæterum in Syriacis actis to. 1. Bibl. Orient. pag. 12. discipuli Millesii non fustibus contusi, sed lapidibus obruti leguntur; imo non furiis acti fratres se confodisse, sed dum cervum hinc inde telis insectabantur. Alia ubi de Phapha Catholico octavo scripsi adeunda, nec-non *to. 1. Bibl. Orient. p. 186.*

II. Abdas.

Christiana religio post S. Millesii obitum Susis demum recepta est, hujusque civitatis non Seleuciæ episcopus fuit *Abdas* ille, qui nimio adversus profanum cultum odio cruentam, Isdegerde rege, Christianis in Perside cladem accersivit anno 421. exstincto scilicet igne Gentilibus illis sacro, deletoque Pyræo,

ECCLESIA SUS.

seu loco in quo ignis ab illis uti numen colebatur, atque idcirco principis jussu necatus est. Atqui facinus istud ecclesiasticæ quidem historiæ scriptores Abdæ adscribunt, quod tamen ab Hosee quodam hujus ecclesiæ presbytero patratum legere est *to.2. Bibl. Orient. p.401.* In Martyrologio Romano memoria illius recolitur die 16. Maii his verbis: *In Perside sanctorum Martyrum Andæ* (pro Abdæ) *episcopi, septem presbyterorum, & novem diaconorum, & septem virginum, qui sub Isdegerde rege, variis tormentorum generibus cruciati, gloriosum martyrium compleverunt.* Cæterum B Theodoretus aliique illorum temporum scriptores, Abdæ, seu presbyteri illius factum improbavere. Apud Socratem, non *Abdas,* sed Αβλάατος *Ablaatus* scribitur, pro Αβδάατος, *Abdaatus,* Λ pro Δ, ut sæpe librariis contigit. Narrat tamen hic auctor Isdegerdis filiam antehac ab Abda fuisse à dæmonio liberatam; quod quidem tantam adeo auctoritatem ei conciliaverat, ut Christiana religio in Perside magnis incrementis aucta esset. Quocirca legendi Socrates lib. 7. cap. 8. Theodoretus lib. 5. cap. 39. Theophanes quoque ad an- C num 6. Theodosii Jun. Imp. Ejus acta in Nitriæ monasterio Syrorum Syriaca exstare Assemanus testatur to. 1. Bibl. p. 181. Abdæ discipulus fuisse traditur Jaballaha, qui decimus-septimus Catholicus sub Isdegerdis filiis sedebat.

III. Barsumas.

Gregorius Bar-hebræus in Jesuiabo Catholico trigesimo-tertio particulam recitavit A epistolæ *Barsumæ episcopi Susæ* ad illum scriptæ, quum in Romanam ditionem ad Heraclium Imp. sanciendæ pacis causa profectus esset. *Nisi tria ecclesiæ lumina* (aiebat Barsumas) *Diodorum, Theodorum & Nestorium damnavisses, & vocem,* Dei genitrix Maria, *protulisses, minime tibi Romani permisissent ut liturgiam ad eorum altaria celebrares. Ecquam defensionem ad eos affers quibus praes, & quorum sedem occupas!* Quæ hominem Nestorianæ hæresi addictissimum produnt. *Tom. 2. Bibl. p.417.*

IV. Isaac.

Ex Assemano to. 2. Bibl. p.422. Joannes I. Catholicus una cum *Isaac* Susæ episcopo monasticam vitam coluerat. Vixit igitur anno 680.

V. Jesuiab.

Anno Græcorum 1204. Christi 893. *Jesuiab* ex episcopo Susæ metropolita Holouan factus est à Joanne III. Catholico. *Bibl. to.2. p.440.*

VI. Jaballaha.

Promotioni Machichæ II. Catholici septuagesimi-septimi adfuit *Jaballaha episcopus Sus.* Ib. p.455.

VII. Joannes.

Ejusdem Machichæ exequiis, ac Denhæ successoris illius & Jaballahæ III. Catholicorum promotionibus adfuit *Joannes episcopus Sus.* Sedebat itaque anno 1265. ad 1282. *Ibid. p. 455. 456.*

IV. ECCLESIA AHWAZ.

Perperam *Ahwaz* civitas pro Susis à quibusdam sumitur. *Ahwaz* Syris *Huz* dicitur, eoque nomine, & Susianæ seu Chuzistanæ regio, & civitas quæ illius caput est significatur. Nubiensi sive ejus interpreti Latino p. 120. Ahwaz urbs ipsa Hormoz dicitur. Cæterum hodie vastata soloque æquata est.

EPISCOPI AHWAZ.

I. * * *

S. Barbasinas Seleuciæ episcopus & Martyr D à Sapore rege in civitate Ledan necatus, ab *episcopo Ahwaz* sepultus legitur in catalogo Catholicorum Orientis.

II. Abdas.

De *S. Abda* modo dixi in ecclesia Sus, isque totius regionis Ahwaz, sive Huzzitarum episcopus habitus est, ut fert Assemanus pag. 401. Ebedjesus Sobensis in catalogo scriptorum Syrorum Joannem Garmachitam laudat, qui scripsit *capita de lectione scientiarum & instructione tyronum, breve chronicon, & historiam Mar-Cabdæ* (lege Abdæ) *Huzzitæ.*

III. Josach.

Silam Catholicum vigesimum-quartum tradunt multo honore habitum propter *Josach* episcopum Ahwaz, sive Huzzitarum, quem Mares Abdjesum nominat, per quem Cavades rex ejusque filia à morbis curati erant. Seleuciensi ecclesia in duas factiones scissa, Narse & Elizæo de primatu contendentibus, Josach Narsi præ altero favebat. Sedebat Josach sive Borach Babæo II. Catholico Silæ prædecessore ac deinceps. *Vid. to.2. Bibl. p.409.*

IV. Paulus.

Narse illo mortuo, & Elizæo à communione amoto, episcopi Catholicum elegerunt *Paulum* episcopum Ahwaz vel Huzzitarum,

ECCLESIA AHWAZ. Josachi quondam archidiaconum, quem A Mares Nestorianus ait ab Ahwazensi sede ad Gondisaporensem prius fuisse translatum. *Ib. p. 411.*

V. JOSUE.

Anno 840. Huzzitarum ecclesiæ præerat *Josue,* qui & Maranzacha, è cœnobio Mar-Abæ assumptus, ut fertur in historia monastica Thomæ Maragensis, *lib. 4. cap. 20. to. 3. Bibl. Orient. p. 489.*

VI. MICHAEL.

Abraham II. Catholico defuncto, Joannes Damasci metropolita electus est qui ei succederet, qui ipsa Dominica Paschæ adveniens, intra missarum solennia morbo correptus obiit. Ei statim suffectus est *Michaël episcopus Ahwaz* vir doctus, qui paucis diebus in vivis superstes fuit. *Vide to. 2. Bibliothecæ Orient. p. 436.*

V. ECCLESIA TOSTAR.

Secunda civitas episcopalis sub Gondisapore in notitia censetur *Tesra,* sive *Testar* vel *Tostar,* Nubiensi, aliisque notissima, in regione Ahwaz posita, unaque statione longa Gondisapore distans. Ibi aquæductus visitur à Sapore rege structus, quo magnam aquarum copiam è vicino flumine, cui Tostar perinde nomen, urbi suppeditavit. Ab indigenis *Chochester* vulgo appellatur, *Suster,* aut Susastra in libris Syriacis.

EPISCOPI TOSTAR.

I. PHUSES.

Simeon Beth-Arsamensis in epistola de Nestorianorum hæresi, ubi Nestorianos scholæ Edessenæ alumnos à Zenone Imp. ejectos commemorat, qui in Persidem migravere, Phusem Curtæum ait *Sustræ quæ Huzzitarum, sive Ahwaz civitas est, datum episcopum fuisse.* To. 1. Bibl. Orient. p. 353.

II. ABRAHAM I.

III. GEORGIUS.

Circa annum 655. Persidis metropolita, C omnisque ejus provincia Seleucienfis sedis auctoritatem & ordinationem prorsus abjecerunt, ad quos saniori mente imbuendos Jesuiab III. Catholicus episcopos duos delegavit, Theodorum Hormuzdadsciri & *Georgium* Susastræ. *Vid. to. 3. Bibl. Or. p. 133.*

IV. ABRAHAM II.

V. GREGORIUS.

VI. ABRAHAM III.

In catalogo Ebedjesu inter Nestorianos D scriptores censetur *Gregorius Susastræ,* qui libros edidit adversus religiones falsas, historiam *Abrahami Sustræ,* historiæ ecclesiasticæ volumen, & alia. Hos doctissimus Renaudotius episcopos fuisse censet urbis *Suster,* sive B *Tostar* in Perside. Enim vero Assemano to. 3. Bibl. Or. part. 1. p. 228. *Gregorius Sustræ* Persarum urbis episcopus sub Jacobo Catholico anno circiter 770. claruit; *qui sermones quoque paracleticos cum interpretationibus scripsit; historiam itidem Abrahami Sustrensis, librum historiæ ecclesiasticæ, de causis festorum, & canticum quod incipit, Parati estote in operibus vestris.* Præter istum Abrahamum *Sustræ* sive *Tesræ,* anno subinde 852. sedem eamdem obtinebat *Abraham* alter, qui Abraham Marogensi Catholico defuncto, moxque Joanne metropolita Damasci qui ejus in locum suffectus fuerat, apoplexia correpto, itemque rursum squinancia Michaële Ahwazensi, successor illorum designatus fuit vir doctus, ejus electionem procurantibus Abrahamo filio Noë Anbarensi & Othmano Saïdi filio ærarii præfecto, sed squinancia perinde prius interierat quam electionis suæ nuntium acciperet. *To. 3. Bibl. Or. p. 1. p. 211.* ABRAHAM III.

VII. HANANJESUS.

Sub Elia II. Catholico, anno Græc. 1422. Christi 1111. claruit ex Amro *Hananjesus episcopus Tester,* sic enim legendum monet Assemanus, non Bestadaræ. Quod nomen amanuensis vitio obrepsisse in codice suspicatur. *To. 3. Bibl. Or. p. 2. p. 782.*

VI. ECCLESIA MAHARGANCANDUK.

Quintus quidem Gondisaporensis provinciæ episcopatus Mahargancanduk in notitia dicitur, sed cujus nulla alias usquam mihi occurrit mentio, nulliusque proinde ejusdem urbis episcopi.

III. PROVINCIA NISIBENSIS.

I. ECCLESIA NISIBIS METROPOLIS.

DE Nisibi in ipsamet Antiochena diœcesi jam dictum, ubi de episcopatibus Mesopotamiæ Amidensi metropolitæ obnoxiis; quippe quorum Nisibensis unus fuit, quamdiu Romanæ ditionis fuit, quin & deinceps forsan ad tempora usque Zenonis Imp. quibus Nestoriana hæresis in Persidem sese recepit. Quamobrem hujus urbis antistites hic numerare incipiam ab ea circiter ætate qua metropoliticis juribus aliisque honoribus à Catholico Seleuciensi augeri cœpit, erectaque ibi schola est, quæ Nestorianæ instar arcis evasit. Cujus scholæ primi duces fuerunt Barsumas & Narses, qui Nestorii impietatem in Chaldæa Babuæo 21. Catholico propagaverunt.

EPISCOPI NISIBIS.

I. Barsumas.

PRimus utique Nisibenæ scholæ Nestorianus magister fuit *Barsumas,* qui subinde ejusdem urbis episcopatum obtinuit, vir non Nestoriano solum errore impius, sed corruptissimis quoque moribus famosus, qui apud suos etiam deinceps pessime audivit. Sub Babuæo & Acacio Catholicis, nec-non Pheroze & Cavade Persarum regibus, hunc sedisse aiunt. Auctor hic apud suos polygamiæ fuit, utque sacerdotes & episcopi uxores publice ducerent, quum ipse sibi Mammæam sanctimonialem sacrilego connubio copulasset. Quem perversum morem Babuæus Catholicus frustra tunc abrogare tentavit, quum episcopi Trans-Tigritanarum regionum admodum urgerent, ne illam in Oriente grassari permitteret. Quidam aiunt Barsumam ea apud Pherozem regem polluisse auctoritate, ut ejus nutu innumeri homines interempti sint, iique maxime qui Romanorum religionem Nestorianæ adversariam colerent. Addunt aliqui, inprimisque Simeon Beth-Arsamensis, Babuæum ipsum, eo suggerente, Pherozis jussu morti datum esse; cujus tamen facinoris invidiam Amrus Nestorianus transferre maluit in Gabriëlem quemdam medicum qui Monophysitarum hæresim amplexus erat. Cæterum Barsumam neci Catholici ansam præbuisse significat, intercepta Babuæi epistola, qua veterem adversus sacerdotum & monachorum conjugia disciplinam apud suos Orientales sancire proponebat. Barsumas igitur eruditionis & facundiæ causa inter

A Pherozis & Cavadis regum Persarum familiares præcipuus fuit, cui Nisibis vicinarumque circa regionum Romanorum ditioni vicinarum præfecturam commiserunt. Leontius monachus, in erudito opere quod adversus sui temporis Nestorianos scripsit, Barsumæ hujus doctrinam paucis hisce verbis perstrinxit: *Discipulus tuus* (Theodori scilicet Mopsuesteni) *Barsumas,* inquit, *qui Persarum ecclesiam male instituit dogmatis impietatis, indifferenti vitæ agendi ratione; qui lege sancivit, neminem è clero, nedum è laïcis, à lecto*
B *legitimo, quin nec à polygamia abstinere, ebrietates & comessationes Dei dona esse censet.* Acacius Catholicus à Persarum rege ad Romanum Imp. delegatus, graviter ab Occidentis, Antiochenæ scilicet & Byzantinæ diœcesis episcopis reprehensus fuit, quod sacrilegi Barsumæ flagitia dissimularet, pollicitusque est hominem à se demum ad ordinem redactum iri, ubi primum in patriam reversus esset. De hoc Nisibensi nefario antistite legendus Eutychius Alexandrinus, *to. 2. Annal. pag. 12.* inprimis vero Simeon
C Beth-Arsamensis *to. 1. Bibl. Orient. p. 346.* quæque de eo itidem refert Assemanus *to. 2. p. 403. & seqq.* ubi hoc etiam narrat eum à montis Abdini (Tur-Abdin) sanctimonialibus interfectum, quum ecclesiam ipsarum ingressus esset.

II. Hosee.

Barsumæ sedis & impietatis successor fuit *Hosee,* quem Mares & Amrus *Elizah* vel *Elizæum* nominant, qui Nisibenæ scholæ

ECCLESIA NISIBIS.

dux & magister fuerat. *Vid. to. 2. Bibl. Or. p. 407.*

III. Achadabues.

Assemanus *to. 3. Bibl. Or. part. 1. p. 82. & to. 3. part. 2. p. 928.* ex libro canonum ecclesiæ Orientalis canones appellat 21. Hanani de schola Nisibena, qui temporibus *Achadabuæ* metropolitæ Nisibis editi fuere boni scholarum regiminis causa. Quumque Nisibis metropolitas eodem to. 3. p. 768. recensuerit, in eorumdem serie addendum monet Achadabuem inter Hosee & Giavarum.

IV. Giavarus.

Amrus Nestorianus scribit Narsem Elizæi Catholici æmulum Seleuciæ perinde Catholicum ab una factione electum, à *Giavaro* Nisibeno episcopo ordinatum esse, quo circiter tempore Zamasphes Pherozis filius Cavadem regno dejecerat.

V. * * *

Justino II. Imp. *Nisibis episcopus*, cujus nomen tacetur, Gregorii Antiocheni archiepiscopi amicitiam colebat, quem certiorem faciebat consiliorum Persarum, quum illorum erga christianos sævitiam detestaretur, & magnopere cuperet urbem suam in Romanorum potestatem redire. *Evagrius lib. 5. hist. eccl. cap. 9.*

VI. Paulus.

Inter discipulos Mar-Abæ Catholici vigesimi-septimi censetur *Paulus* metropolita Nisibis, de quo Ebedjesus Sobensis in catalogo Syrorum, quem vixisse aiunt Justiniano Imp. (imo forte Justino II.) quicum disputationem habuit, quæ Arabico idiomate in Oriente conservatur. Adfuit synodo quam Josephus Mar-Abæ successor indixit, in qua de sedium ordine statutum est, & Nisibensis demum secundas obtinuit. Sedebat Josephus ab anno 552. ad 564. *Vid. Bibl. Or. to. 2. p. 412. to. 3. part. 1. p. 87.*

VII. Bacchus.

Ezechiël Catholicus cum Cosroë II. Persarum rege Nisibim petiisset, obviam habuit *Bacchus* hujus episcopum, à quo pro concione laudatus est.

VIII. Gregorius.

Sub Sebarjesu I. Catholico *Gregorius* Cascaræ primum episcopus Nisibensis metropolita factus est, illoque defuncto Cosroes magnus II. Persarum rex eum in Catholicum promoveri voluit, quod tamen pro votis illius non successit, electo Gregorio altero patria Cascarensi; inde Cosroës sæviendi in Christianos occasionem sumpsit. *To. 2. Bibl. Or. pag. 416.*

IX. Cyriacus.

Ex Thoma Maragensi l. 2. hist. c. 4. Siroës Persarum rex in ditionem Romanorum Jesuiabum II. Patriarcham delegavit, pacis pangendæ causa, cui socios episcopos alios adjunxit, quorum unus fuit *Cyriacus* episcopus Nisibis. *To. 3. Bibl. Or. p. 105.*

X. Gurias.

Jesuiabus Mosulanus metropolita & postmodum tertius hujus nominis Catholicus, diversas scripsit epistolas nondum ad Catholici thronum evectus, quas recenset Assemanus *to. 3. Bibl. Orient. p. 1. & 142.* Harum numero octava *Guriæ* inscribitur episcopo (fortasse Nisibis, inquit Assemanus) in qua queritur quod epistolam sine inscriptione auctoris ad ipsum scripserit, & quod Nisibi synodum habuerit canonesque pro libitu suo condiderit.

XI. Isaac.

Jesuiab III. Catholico morienti aderat cum episcopis quibusdam aliis *Isaac* metropolita Nisibis anno Græcorum 971. *Christi 660.* inquit Amrus. Verum Thomas Maragensis Georgium successorem ejus ab eodem Jesuiabo ordinatum prodit; Isaac igitur ante Jesuiabum diem clauserat extremum. Idem Jesuiab quum metropolita Adiabenus esset, litteras Isaaco Nisibis episcopo scripserat, & rursum postquam Catholici dignitatem adeptus est. *To. 2. Bibl. Or. p. 420. 493.*

XII. Georgius I.

Ex historia itaque monastica Thomæ Maragensis lib. 2. c. 12. Jesuiab III. Catholicus *Georgium* ordinavit Nisibis metropolitam, auctorem hymni de dedicatiome ecclesiæ; cujus initium, *laus miserationibus, Christe rex noster, Fili Dei, ab omnibus adorande, &c.* Idem Thomas Georgii mansuetudinem commendavit Catholici, qui Georgium Nisibenum adiit, ut eum sibi conciliaret, quum ille indigne ferret se minime fuisse in Catholicum promotum. *Bibl. Or. to. 2. p. 421. & 493.*

XIII. Joannes I.

Hananjesus I. anno Chr. 686. Catholicus renuntiatus, adversarios multos expertus est, in primis *Joannem*, cui Leproso cognomen, metropolitam Nisibis, & Jesuiab Basorensem quem in carcerem trusit. Joannes vero à Saraceno principe obtinuit, ut Hananjesus sede pelleretur, quam ipse subinde annum unum, decemque menses tenuit. *Ibid. p. 423.*

XIV. CAMJESUS.

XV. SEBARJESUS I.

Idem Catholicus Hananjesus Joanni *Camjesum* Nisibi subrogavit virum pium & insignem, cui post quadragesimum diem exstincto *Sebarjesum* suffecit, qui multos annos sedit. Nam Salibazacha Catholicus trigesimus-nonus, anno Græcorum 1025. Christi 714. electus est opera Sebarjesu Nisibensis metropolitæ. *Ibid. p. 430.*

XVI. RUSBAHAMAN.

A Salibazacha Catholico *Rusbahaman* archimandrita S. Georgii promotus fuit in metropolitam Nisibis, quam ecclesiam annos duodecim gessit, templa exstruxit, scientiæ quidem exiguæ præsul, sed eximiæ in pauperes beneficentiæ. In schola Bassadæ sepultus fuit.

XVII. SURINUS.

Nisibis, deinde Holouanæ, metropolita priùs fuerat *Surinus* quam in Catholicum quadragesimum-secundum promoveretur anno Christi 754. *To. 2. Bibl. p. 431.*

XVIII. CYPRIANUS.

Jacobo II. Catholico, Nisibi sedebat *Cyprianus* metropolita, de quo hæc narrant, scilicet Isam filium Selahafæ medicum à Sultano Almansor Nestorianæ ecclesiæ præpositum, eo usque insanivisse, ut episcopos adigeret, ut sibi mitterent quam vocant *benedictionem*, sive munera. Quod Cypriano, ut aliis, mandavit, jubens quoque ut ad se veniret, quando ea ipse potestate pollebat, ut in manu sua Califæ vitam teneret. Cyprianus vero hominis proterviam detestans, epistolam ad Califam ferri curavit. Quam quum medicus à se scriptam inficiaretur, facile convictus fuit, atque adeo in Indiam est relegatus. Quæ Mares recitat, nec-non Gregorius Bar-hebræus, Abulfaragius in historia p. 140. Georgio Jacobitarum, Theodoreto Græcorum, & Jacobo Nestorianorum Patriarchis ob diversas accusationes in vincula conjectis, hos Cyprianus liberari curavit, ostensis Califæ Isami litteris. Nisibi ecclesiam quæ Jacobitis ablata erat, reddidit, quum eorum Maphrianus Paulus aliam quoque Tacriti à Nestorianis exstrui permisisset. *Ibid. p. 432.* In cod. Amidensi Syriaco XI. nunc Vaticano habentur ritus ordinandi diaconi, presbyteri, episcopi & Catholici, pro traditione Mar-Abæ Bassorensis & Cypriani Nisibis.

XIX. JOANNES II.

Sebarjesus II. Catholicus quadragesimus-octavus episcopus primùm fuerat Harran, à

A *Joanne* Nisibensi metropolita consecratus. *Ib. p. 435.* ECCLESIA NISIBIS.

XX. SERGIUS.

Ordinationi Theodosii Catholici aderat cum metropolitis aliis *Sergius* Nisibensis, qui subinde Motawacelo Califæ Damascum eunti flores, cibaria & tentoria paravit, his officiis Mohammedanum principem erga Christianos male affectum demulcens. Theodosio mortuo Catholicus renuntiatus fuit, juxta atque à Califa destinatum fuerat.

B XXI. CAJUMAS.

XXII. JOANNES III.

XXIII. CAJUMAS *secundo.*

Sergius Catholicus quinquagesimus-primus *Cajumam* Nisibis episcopum ordinavit; qui tamen paulo-post exauctoratus fuit, eique suffectus *Joannes* Tirhanæ. *Bibl. Or. to. 2. p. 439.*

Post obitum Enos Catholici qui Sergio successit, quum multi *Joannem II.* filium Narsetis elegissent, ordinationi ejus adfuit *Cajumas* Nisibensis. Quo conspecto, quia sede amotus erat, plebs adeo furenti impetu in ip-
C sum ruit, ut pars muri in terram dejecta sit. Cæterum Joannes Cajumam absolvit suæque dignitati restituit. Ita Mares, *& to. 2. p. 439.*

XXIV. *** XXV. *** XXVI. ***

Abraham III. Catholicus quinquagesimus-sextus, qui dignitatem hanc simonia comparaverat, episcopatum perinde Nisibensem tertia vice vendidit, duobus ex illis qui emerant brevi tempore exstinctis, primo scilicet Mosulæ, secundo Bagdadi; tertius vero aliquamdiu eam sedem obtinuit. Mares, *& ibid.*
D *p. 441.*

XXVII. JABALLAHA I.

Mares II. Catholicus *Jaballaham* episcopum Maaltæ Nisibim transtulit. *Ib. p. 443.*

XXVIII. ELIAS I.

Jesuiab IV. Catholico, claruit *Elias* cognomento Barsinæus metropolita Nisibensis, qui circa postrema illius vitæ tempora collationem habuit cum Abulcasimo Hure Mogrebitam Viziro de religione Christiana, quem rationi-
E bus ex philosophia ductis septem sessionibus confutavit, librum quoque scripsit de ponderibus & mensuris. Hic quum à Catholico Elia I. nescio quibus de causis diffideret, ab eo scriptis litteris ad concordiam invitatus est, habitoque Hazzæ mutuo colloquio reconciliati ambo fuerunt. *Ibid. p. 447.*

XXIX. EBEDJESUS.

Sebarjesus III. Catholicus in gratiam *Ebedjesu* Aredi filii metropolitæ Nisibis sanxit, ut

ECCLESIA NISIBIS. Nisibenus metropolita in electione Patriarchæ suffragium haberet, quo ante jure minime potiebatur, à temporibus scilicet impii illius Barsumæ Nisibensis, de quo primo loco à nobis dictum est. Atqui Ebedjesus anno Græcorum 1386. Christi 1075. in Catholicum promotus fuit. *Ibid. p. 447. 448.* Hic utique est ille *Ebedjesus Bar-Bracha* Sobensis, sive Nisibensis episcopus, cui liturgiæ nonnullæ tribui solent. *Ibid. p. 583.*

XXX. SEBARJESUS II.

Promotioni Eliæ II. Catholici aderat *Sebarjesus* metropolita Nisibis, eique manum imposuit anno Græcorum 1422. Chr. 1111. *To. 2. Bibl. p. 449.*

XXXI. JOANNES IV.

Barsumæ Catholico post Eliæ obitum *Joannes* metropolita Nisibis manum imposuit anno 1134. ac subinde illius successori Ebedjesu IV. anno 1138. *Ibid. p. 450.*

XXXII. GEORGIUS II.
XXXIII. EBN-GEMAD.
XXXIV. JOANNES V.

Ebedjesus IV. Catholicus *Georgium* episcopum Arzenroum transtulit ad metropolim Nisibensem: eoque post biennium exstincto, *Ebn-Gemad* ab eodem Catholico ordinatus fuit; quin etiam *Joannes* Ebn-Betila consobrinus ipsius, ut Mares Nestorianus prodit.

XXXV. ELIAS II.

Anno Græcorum 1487. Christi 1176. *Elias II.* Nisibensis metropolita, qui Nestorianæ ecclesiæ Hierosolymitanæ antea episcopus fuerat, vulgo dictus *Abu-Halim* & Ebedjesu Sobensi teste, *Bar-Sçania,* in Catholicum promotus fuit. Vir apud suos eruditione insignis, cujus multæ homiliæ Arabico sermone exstant in variis Bibliothecis. Harum unam in natalem Domini Erpenius Arabicè Latinèque edidit ad calcem Grammaticæ suæ Arabicæ. Hujus meminit Abraham Ecchelensis in fine libri sui *de origine nominis Papæ,* neque vero illum satis secernit ab Elia altero, de quo dictum est, Eliæ Nisibensi assignans illam cum Viziro disputationem, quæ Assemano & Naïrono in Evoplia pag. 6. testibus non sæculo duodecimo circa annum 1170. sed sæculo undecimo anno circiter 1049. habita est. Ex catalogo Ebedjesu annales quoque scripsit, grammaticas institutiones, & quatuor libros continentes judiciorum ecclesiasticorum decisiones, & epistolas varias Syriaco idiomate & Arabico.

XXXVI. JABALLAHA II.

Elias iste Catholicus Nisibensi metropoli A præfecit *Jaballaham* episcopum Mardis, ac certe Maïpherakin, qui anno Christi 1190. Catholicus quoque creatus fuit. *To. 2. Bibl. Or. p. 450. 452.*

XXXVII. JESUIAB I.

Promotioni Sebarjesu IV. qui Jaballahæ proxime successit, præsens aderat *Jesuiab* filius Malchon vel Malcoum metropolita Nisibis anno 1220. Vir fuit inter Nestorianæ sectæ scriptores insignis, ait doctissimus Renaudotius, scripsitque expositionem fidei quam re- B centiori manu exaratam in codice Colbertino reperimus, quo continetur opus Theologicum Amron F. Matthæi. Ea vero confessio ad sententiam Catholicam magis accedit, quam ulla alia; &, quod satis mirum est, ejus antiquam versionem ex codice Vaticano dedit vir pereruditus Lucas Wadingus in annalibus Minorum, sed quæ nomen *Critoaib archiepiscopi de Nasabin* inscriptum refert to. 1. p. 685. ad annum 1247. Eam sane suspectam habere potuissemus, nisi inter paginas libri minime suspecti reperta fuisset. Meminit hujus Jesuiabi C historia Catholicorum, quæ eum cognominatum fuisse *filium Malcoum* testatur, adfuisseque inter alios metropolitas ordinationi Sebarjesu septuagesimi-quinti Catholici, qui ordinatus fuit post annum 1215. quo Jaballaha decessor ejus obiit. Atqui non Wadingus modo, sed Odericus quoque Raynaldus expositionem illam fidei archiepiscopi, sive metropolitæ Nisibensis recitat ad eumdem annum 1247. uti missam Innocentio Papæ IV. ab Andrea Prædicatorum ordinis alumno, cui cognomen, ut ex Bzovio discimus, *de Longuimello* erat, D adeoque Gallo de territorii Parisiensis vico *de Longumeau.* At initio confessionis apud Raynaldum, non *Critoaib,* sed *Enstaib* nominatur, altero librariorum Latinorum errore; quando ex Colbertino codice Arabico jam constat ejus verum nomen *Jesuiab* fuisse. Quum autem ejus confessio ad Catholicam sententiam propius accedere viro perdocto visa sit, non tamen mihi in totum à Nestoriana impietate discrepat. Nam auctor Mariam Virginem *Deiparam* pronuntiare cavet, solo *Christiparæ* vocabulo retento. Atqui anno 1233. Patriar- E chalis sedis administrator erat ex nota codicis alterius Amidensis. *To. 2. Bibl. Or. p. 581.*

XXXVIII. MACHICHA.

Post Sebarjesum V. *Machicha* ex Gingabad Nisibenæ ditionis oriundus, metropolita quoque Nisibis quum esset, in Catholicum evectus est anno Græc. 1568. Christi 1257.

XXXIX. JESUZACHA.

Nisibis metropolita *Jesuzacha* anno 1593. Christi

Christi 1282. adfuit electioni Jaballahæ Catholici septuagesimi-noni. *To. 2. p. 456.*

XL. Ebedjesus.

Sub eodem Catholico Jaballaha claruit apud Nestorianos *Ebedjesus* metropolita Sobensis, sive Nisibensis & Armeniæ, scriptorum Syrorum catalogi auctor, qui eidem Jaballahæ librum *Margaritarum* nuncupavit. *Ibid.*

A Anno 1318. sedebat in concilio Timothei II. Catholici. *To. 3. p. 341.*

XLI. Jejuiab II.

Ex nota chronologica codicis Amidensis 7. nunc Vaticani, die 2. Julii anno Græcorum 1871. Christi 1560. sedebat *Jesuiab metropolita Nisibis, Armeniæ & Mardæ.* To. 1. Bibl. Orient. p. 583.

II. ECCLESIA BALADÆ.

Golius in notis ad Alfraganum quinque oppida numerat, quibus Baladæ nomen inditum fuit, quod Arabicè regionem significat. Primum existit, inquit, in Diar-Rabia, Mesopotamiæ regione, ad Occidentale Tigris latus, in campo Bekiao, qui Nisibim ducit, sex septem-ve parasangis ab urbe Mosul distans Septemtrionem versùs, cujus meminit Nubiensis. Aliud jacet in tractu fluvii Dogiail supra Bagdadum circa Sametram, ubi in Tigrim influit. Tertium inter Axum fluvium & Samarcandam *Nefet* appellatum. Quartum inter Ispaham & Hamedan, quod *Kerugi* dictum fuit. Quibus quintum addunt *Merumrada* vocatum. Sed de priore Balada hic sermo est, ut-pote Nisibi metropoli vicina.

EPISCOPI BALADÆ.

I. Jesuiab.

Thomas Maragensis lib. 1. hist monast. cap. 13. epistolam laudat *Jesuiab episcopi Baladæ,* qui posthac Catholicus fuit, ad Jacobum monasterii Beth-Abe fundatorem. Vivebat sub Cosroë rege Hormisdæ filio, qui regnare cœpit anno 592. & sub Siroë ejus filio Catholici dignitatem adeptus est.

II. Sebarjesus I.

Ab Hananjesu I. Catholico *Sebarjesus episcopus Baladæ* ad metropolim Nisibensem promotus est, Joanne I. utique metropolita defuncto; cui suffectus fuerat Camjesus quadragesimo postea die extinctus.

III. Cyriacus.

Timotheus I. Patriarcha *Cyriacum* monasterii Beth-Abe archimandritam, episcopum Baladæ ordinavit, ex Thoma Maragensi qui lib. 4. hist. cap. 15. & deinceps insignia ejus gesta descripsit, eum uti sanctum & miraculis clarum prædicans. *To. 2. Bibl. p. 495. to. 3. p. 487.*

IV. Elias.

Mares II. Catholicus episcopum Baladæ *Eliam* ad Bardaæ metropolim transtulit. *To. 2. Bibl. Or. p. 443.*

V. Sebarjesus II.

Ordinationi Ebedjesu III. Catholici sexagesimi-septimi aderat *Sebarjesus episcopus Baladæ,* quem ille ad metropolim Gondisa-

B poris postea transtulit. *Amrus in vita Ebedjesu Aredi.*

VI. * * *

Elias II. Catholicus *Episcopum Baladæ,* cujus nomen omissum est, ad sedem Urmiæ transtulit. *To. 2. Bibl. Or. p. 449.*

VII. * * *

Ordinationi Barsumæ Catholici septuagesimi aderat *Episcopus Baladæ.*

C

VIII. Jacobus I.

Sub Elia III. Catholico anno 1176. Baladensibus præerat *Jacobus* episcopus, *ex Amro in vita Eliæ III.*

IX. Simeon I.

Electioni Jaballahæ III. Catholici ejusque ordinationi interfuit *Simeon Baladæ episcopus. Bibl. Or. to. 2. p. 456.*

D

X. Jacobus II.

Anno Græcorum 1598. Christi 1287. sedebat *Jacobus* Mosulanus *Al-Bahari* id est nautæ filius, Baladæ episcopus, qui, quum sub Jaballaha III. Catholico viveret, testis fuit duorum miraculorum quæ illo anno contigere. *To. 3. Bibl. Orient. p. 557.*

XI. Simeon II.

Concilio Timothei II. Catholici anno 1318. adfuit *Simeon episcopus Baladæ,* ejusque decretis suffragatus est. *Ibid. p. 341.*

III. ECCLESIA BAKERDÆ *vel* GEZIRÆ.

IN tabula diœceſis Chaldaïcæ Eliæ Damaſceni, *Bakerda* ſecundus eſt epiſcopatus ſub metropolita Niſibis; eaque Aſſemano eadem eſt ac *Cardu* ſive *Cardoa* inſula, quæ & Beth-Zabde, & Zabdæa ſimpliciori voce dicta eſt, à qua Zabdicene regio vicina nuncupatur. Ex voce Syriaca *Gozarta*, quæ inſulam ſignificat, Arabibus dicitur *Gezira*. Inſula eſt Tigridis fluvii, duodecim circiter millibus ſupra Moſul poſita. Ejus epiſcopus, qui Geziræ & Gozartæ vulgo appellatur, archiepiſcopi titulo ſequiori ætate donatus fuit.

EPISCOPI BAKERDÆ *vel* GEZIRÆ.

I. HELIODORUS.
II. DAUSAS.

ANno 23. perſequutionis Saporis Perſarum regis, ejuſdem Saporis 53. expugnato Zebedæo Romanorum caſtro, novem circiter millia virorum & mulierum in Perſidem abducta ſunt, quos inter *epiſcopus loci Heliodorus* & Dauſa atque Mediab preſbyteri, & diaconus Ebedjeſus. Heliodorus in pago Stacarta graviter decumbens *Dauſam* impoſita manu epiſcopum ordinat, ſtatimque moritur; Dauſas vero Mariabum chorepiſcopum de- B ſignat. Illa captivorum turma in varias Perſidis urbes diſtributa, Dauſas cum Mariabo chorepiſcopo & Ebedjeſu diacono, aliiſque ducentis & nonaginta ſeptem viris ac mulieribus ad montem Maſebdanum in pago Gapheta relegantur, ubi ab Adarpharo præfecto multiplici ſupplicio affecti, gladio tandem cæſi ſunt, præter viros ac mulieres vigintiquinque, qui, adorato ſole, mortem evaſere. Sozomenus *lib. 2. hiſt. cap. 7.* martyres epiſcopos recenſens, qui in illa calamitate perempti ſunt, poſtremo loco Dauſam memorat, *καὶ* C *Δαύσας, ὃς ἦν αἰχμάλωτος γενόμενος ὑπὸ Περσῶν, ἀπὸ Ζαβδαίου χωρίου ὧδε προσαγορευομένου: Dauſas quidem captivus à Perſis abductus fuerat ex loco quodam qui Zabdæus dicitur.* Vide tom. 1. Bibl. Orient. p. 192. ex hiſt. à S. Marutha Tagritenſi conſcripta.

III. THEODORUS.

Joannes III. Catholicus circa annum 893. *Theodorum* Bakerdæ epiſcopum ad ſedem Gondiſaporenſem tranſtulit. *To. 2. Bibl. Or. p. 440.*

IV. * * *

Anno 3. Joannis VI. Catholici venit ad A eum *epiſcopus Geziræ* Melchita utique, ſin forſan Jacobita, ut Neſtoriana doctrina inſtitueretur.

V. JESUIAB I.

Ordinationi Abdjeſu III. adfuit *Jeſuiab* epiſcopus Geziræ.

VI. * * *

Ita quoque *Geziræ epiſcopus* aderat ordinationi Barſumæ Catholici.

VII. JESUIAB II.

Gozartæ ſive inſulæ Zabdææ, ſeu Hirtæ, ut ſcribit Bar-hebræus, epiſcopus erat anno 1148. *Jeſuiab* Baladenſis, quando in Catholicum ſeptuageſimum-ſecundum promotus fuit. *To. 2. Bibl. Or. p. 450.*

VIII. GABRIEL.

Anno Græcorum 1850. Chriſti 1539. *Gabriël* epiſcopus Zabdææ inſulæ ſedebat, ut fert nota codicis Syriaci Vaticani 1. qui Amida cum aliis advectus eſt, *apud Aſſemanum to. 1. Bibl. p. 581.*

IX. EBEDJESUS.

Simeonis Sulacæ Chaldæorum Catholici, qui Romanam fidem ſæculo decimo-ſexto amplexus eſt, Romam uſque profectionem, ordinationem quam illic à Pontifice Romano accepit, & reditum in patriam heptaſyllabis verſibus Syriacis deſcripſit *Ebedjeſus* Gozartæ, ſive inſulæ Tigridis epiſcopus. *Ib. p. 537.*

X. JOSEPH.

Epiſtolæ Eliæ Catholici ad Paulum Papam V. an. 1616. ſubſcriptus legitur *Joſeph* archiepiſcopus inſulæ Zabdææ, quin & Bakerdæ. *Apud Petrum Strozzam p. 11.*

IV. ECCLESIA GESLUNÆ.

GESLUNA urbs fuit Baladæ vicina, &, ut augurari licet, provinciæ Niſibenſis; idem quippe aliquando Baladæ & Geſlunæ epiſcopus fuit. An-non vero ipſa eſt, quæ *Gilon* Nubienſi dicitur, amni *Zab* proxima?

EPISCOPI GESLUNÆ.

I. MACHICHA.

IN codice Syriaco eorum primo, qui ab A Innocentio Papa XIII. in Vaticanam Bibliothecam illati sunt, legitur annotatio quædam *Machichæ* episcopi Gessunæ. *To. 2. Bibl. Or. p. 486.*

II. SIMEON.

Promotioni & ordinationi Jaballahæ III. Catholici aderat *Simeon* episcopus Baladæ & Gessunæ; tunc igitur temporis unus erat utriusque sedis episcopus. *Ibid. p. 456.*

V. # ECCLESIA ARZUN.

PRæter *Arzen-Roum*, sive *Ezroum* Armeniæ urbem, alia *Arzen*, imo *Arzen-Roum*, quoque dicta exstitit in Diar-Rabiæa Mesopotamiæ haud procul Nisibi, quam ipsam esse reor quæ in notitia diœcesis Chaldæorum & alibi *Arzun* scribitur, episcopatus tertius provinciæ Nisibensis.

EPISCOPI ARZUN.

I. JESUIAB.

B

EZECHIELI Catholico defuncto suffectus fuit *Jesuiab I.* qui apud Assemanum ex Barhebræo Arzunitidis episcopus fuisse dicitur *to. 2. Biblioth. Orient. p. 415.* Alii vero aiunt Baladæ, Mardis & Ninives, atque Nisibim translatum.

II. GABRIEL.

Quo tempore Joannes VI. Catholicus C electus fuit, sedebat *Gabriël filius Elchemas* episcopus Arzenorum, sive Arzun, qui dignitatem illam suæ sectæ supremam prensabat, ac cujus nomen in schedula scriptum fuit, ut aliorum qui competentes videbantur. Cæterum Joannes statim à promotione sua ad metropolim Mosul Gabriëlem transtulit. *Bibl. Orient. to. 2. p. 446.*

III. GEORGIUS.

Abdjesus Aredi filius Chaldæorum Catholicus *Georgium* Arzunæ episcopum ad Mosulensem metropolim transtulit.

IV. * * *

Quum Barsumas ex Themanon episcopo in Catholicum electus est, anno 1134. *episcopum Arzunæ* inter alios ordinationi ejus adfuisse testatur Amrus.

V. EMMANUEL.

Ordinationi Machichæ II. Catholici septuagesimi-septimi aderat *Emmanuël episcopus Arzun*, circa annum 1257.

VI. SIMEON.

Anno 1282. sedebat *Simeon Arzunæ episcopus*, qui promotioni Jaballahæ III. Catholici adfuit. *To. 2. Bibl. Or. p. 456.*

IV. PROVINCIA BASSORÆ.

I. ECCLESIA BASSORÆ METROPOLIS.

BASSORA vel *Basra, Basr,* quæ & *Maisan* aut *Misçan,* Euphratensis regionis Chuzistan nobilis, notissimaque civitas est, ad eum locum posita ubi Tigris & Euphrates junguntur. Sub principibus Græcis Apamea nominata fuit Ammiano Marcellino teste lib. 23. *Inter quas,* ait, *Apamea eminet Mesen cognominata.* Ibi præter Nestorianæ sectæ alumnos genus hominum quoddam habitat, qui Christianorum nomen retinent, & *Christiani S. Joannis* appellari amant, nihil vero Christianæ doctrinæ retinent, sed gentiles prorsus Manichæorum impietatibus imbuti, & *Sabii* dicuntur à Boullæo in Itinerario suo Gallico, in quo aliquot eorum ritus describit. Hi plane sunt quos Mohammedes laudat in Alcorano, tanquam unius Dei cultores, quippe qui idololatriæ rei non essent. Atqui Bassora tertia metropolis est diœcesis Chaldæorum.

EPISCOPI BASSORÆ.

I. DAVID.

PHAPHAS Catholicus ille impius de quo suo loco satis dictum est, anno Græc. 577. Christi 266. à *Davide Maisanæ* sive *Bassoræ* episcopo, multis utique refragantibus est ordinatus. *Bibl. Or. to. 2. p. 397.*

II. GEORGIUS I.

A Jesuiab III. Catholico *Georgius* monachus ordinatus est metropolita Bassoræ, quæ & Maisena Euphratensis; qui, quum indigne ferret Georgium sive Gregorium in Catholicum esse promotum, in ipsum rebellavit. Hunc vero sibi demum conciliavit opera Raban Codahuæ monasterii Beth-Halensis præfecti. *Ex historia monastica Thomæ Maragensis lib. 2. cap. 13. & 14.*

III. JESUIAB.

Hananjesus Catholicus trigesimus-octavus, anno 997. Christi 686. electus & ordinatus, æmulos duos habuit *Jesuiab* Bostrensem, seu Bassorensem metropolitam, & Joannem Nisibenum, sed paulo-post Bassorensem ad ordinem redegit, postquam eum aliquandiu in carcere detinuerat. *To. 2. Bibl. Orient. pag. 423.*

IV. SURINUS.

Catholicus quadragesimus-secundus *Surinus,* ex dignitate quam datis Emiro muneribus adeptus erat, Saphahi Sultani opera, ad ordinem redactus, Bassorensi tamen ecclesiæ mox à Jacobo Catholico antistes renuntiatus est. Sed civibus suis invisus factus, carceri ab Almansoro Califa traditus est. Inde vero elapsus, & à Modaïnæ Emiro captus, paulo-post in monasterio Simeonis obiit cum titulo metropolitæ Bassorensis. *Vid. to. 2. Bibl. Or. pag. 431.*

V. SERGIUS.

Sub Timotheo I. Catholico sedebat *Sergius* Bassoræ, qui Gabriëlis cujusdam medici opera ecclesias suas instauravit, quum magna apud Califam auctoritate polleret.

VI. SUBSÇALMARANUS.

Circa annum 840. Abraham II. Catholico sedebat *Subsçalmaranus* episcopus Bassoræ, ex Amro. *To. 3. Bibl. Or. p. 2. p. 729.*

VII. DANIEL.

Ordinationi Theodosii Catholici quinquagesimi adfuit *Daniël* metropolita Bassoræ.

VIII. GABRIEL.

Anno Græcorum 1196. Christi 885. Joanne Narsetis filio episcopo Anbaræ electo Catholico, in ejus promotione Evangelium legit *Gabriël Bassorensis,* qui post annos octo Joannem III. Catholicum in throno collocavit. Gabriëli Bassorensi collectio canonum

tribuitur, quæ & Hazariëlis nomen præfert, A de qua legendus Ebedjesus Sobensis, nec-non to. 2. Perp. fid. pag. 665. Undecimus codex Amidensis, nunc Vaticanus, continet *ordinationem diaconi, presbyteri, episcopi & Catholici, secundum traditionem Mar-Abæ Catholici, Gabriëlis metropolitæ Bassorensis & Cypriani Nisibis.* To. 2. Bibl. Orient. p. 439. & to. 1. p. 483.

IX. SILAS.

Abraham Maragæ episcopus Catholicatum assequi desiderans, episcopos sibi muneribus B datis devinxit, patenamque ducentis aureis plenam *Silæ* metropolitæ Bassorensi donavit, ut ab eo ordinaretur; quia nempe ad eum spectabat ordinandi Catholici officium, vacante tunc temporis Gondisaporensi sede. Id porro contigit anno Heg. 293. Chr. 905.

X. SEBARJESUS.

Ex Amro sub Emmanuële Catholico circa ann. 940. sedebat *Sebarjesus* Bassoræ metropolita.

XI. ABDELMESSIAS.

Emmanuël Abrahami successor *Abdelmessiam* episcopum Hirtæ metropolitam Bassoræ constituit, qui postea electioni Israëlis Catholici adfuit anno Græc. 1271. Chr. 960. nec vero assensus est, sed cum aliis aufugit; donec à Califa jussi sunt Israëli subjici, sed non multo post Abdelmessias obiit.

XII. JOSEPH.

XIII. ABRAHAM.

Mares II. Catholicus *Josephum* episcopum D Hirtæ creavit Bassoræ metropolitam, quo brevi subinde exstincto, *Abrahamum* episcopum Sçiaharzur Bassoram transtulit. *To. 2. pag. 443.* In catalogo scriptorum Syrorum quem Ebedjesus contexuit, Abraham Bassorensis metropolita epistolas scripsit & librum de explicatione dictorum obscuriorum *Theodori commentatoris,* sive Mopsuesteni.

XIV. * * *

Electioni Eliæ I. Catholici anno 1028. interfuit *Bassoræ metropolita,* cujus nomen Mares omisit.

XV. GEORGIUS II.

A Sebarjesu Catholico sexagesimo-sexto Bassorensis metropolita ordinatus est *Georgius,* qui electioni Ebedjesu successoris illius interfuit, anno Græc. 1386. Chr. 1075. licet vero illius promotioni assentiri statim noluerit, attamen post biennium mutata sententia, ad eum tandem ordinandum accessit.

XVI. MARCUS.

Machichæ Catholici sexagesimi-octavi, anno Græcorum 1403. Chr. 1092. electioni aderat *Marcus* metropolita Bassoræ. *Tom. 2. Bibl. Or. p. 448.*

XVII. SALOMON.

Anno Christi 1222. promotioni Sebarjesu IV. Catholici aderat *Salomon* metropolita Bassorensis. Illius meminit Abrahamus Ecchellensis inter scriptores Syros quos in libro *de origine nominis Papæ* appellavit, ubi dicitur, *Salomon metropolita Euphratis Misçanis, hoc est Bassoræ.* Imo jam olim Ebedjesus in scri- C ptoribus Syris, cap. 198. à Salomone Chalatensi Bassoræ episcopo scriptum fuisse refert librum Spicilegii, cui *Apis* titulus est: quin etiam *de figura orbis & terræ, oratiunculas quoque & preces.* Atqui initio libri *Apis, illius auctorem esse legitur Salomonem metropolitam Berat-Maisan* (sive Bassorensem) *eumque nuncupasse socio cuidam suo Domino Narseti episcopo Conisapor Beth-Vasich.* Sic enim eum vocant Chaldæi, inquit, multaque edidit, inter quæ Epitome vitarum sanctorum duodecim Apostolorum & septuaginta duorum discipulorum. Exemplar est apud Maronitas qui Romæ degunt. Inter codices ejusdem Ecchellensis, qui in Vaticanam Bibliothecam migrarunt decimus-septimus continet *Salomonis episcopi Maisan ad Euphratem, seu Bostrorum aut Bassoræ librum Apum, qui & Spicilegium* scribitur. Codex exaratus est à Gabriële monacho, anno Græc. 1787. Christi 1476. feria 4. die 14. Febr. In codice Vaticano Syriaco altero idem liber *Spicilegii,* qui & *Apum* Narseti episcopo Conisaporis, in regione Rosicorum nuncupatus continetur, atque in duas partes divisus.

II. ECCLESIA DESTESANÆ.

EPiscopatus primus sub metropolita Bassorensi est *Destesana,* vel *Desemsana.* An-non quæ *Dihestan* dicitur in Chuzistan, sive Susiana, quæ & *Desit* & *Desta,* civitas episcopalis; quod postremum nomen *Desertum* vicis & villis plenum significat? Quod certe mihi satis arridet.

ECCLESIA DESTESANÆ.

EPISCOPI DESTESANÆ.

I. JOANNES.

EX Amro Neſtoriano cum Simeone Barſaboë ſub Sapore martyrio functus eſt *Joannes* Deſemſanæ epiſcopus. *To.3. Bibl. p.585.*

II. SIMEON.

Ordinationi Machichæ Catholici ſeptuageſimi-ſeptimi aderat *Simeon epiſcopus Deſtæ. To.2. Bibl. p.455.*

III. ECCLESIA NAHAR-AL-MARAH.

NAHAR-AL-MARAH, epiſcopatum ſecundum ſub Baſſorenſi metropolita fruſtra quæſivi inter urbes Chuziſtanæ, vicinarum-ve regionum; nec aliquis ejus uſquam epiſcopus occurrit.

V. PROVINCIA MOSUL.

I.

ECCLESIA MOSUL METROPOLIS.

MOSUL, *Musal, Mausel,* urbs est Mesopotamiæ celeberrima, ad occidentalem Tigris ripam structa, habens, ait Nubiensis, territoria ampla, & regiones magnas, ac præ cæteris territorium *Lino* urbis vetustissimæ, sitæ ab Orientali latere Tigris, è regione Mausel. Nimirum urbs illa *Lino,* antiqua Ninus est, seu Ninive, cujus vestigia visebantur ad Orientale ejusdem fluvii latus. *Mosul* vero, vel *Mausel* ipsa est quæ Ezechiëlis 27. v. 19. *Mozel* vel *Muzal* dicitur. Hanc Persiæ scriptores à Tahmurath rege suo dynastiæ primæ fundatam ferunt. In ejus vicinia est urbs *Attur,* quæ & perantiqua censetur, cujus utique priscum nomen *Assur* fuit, ab Assur filio Sem nepote Noë condita. Quidquid id est, Mosul sive Mausel, quarta metropolis est diœcesis Chaldæorum, quæ aliquando in episcopatum unum cum Arbela Adiabenes metropoli coaluit, à qua rursum sejuncta fuit. Illam porro utriusque junctionem Ebedjesus Catholicus in constitutione quam Sobensis recitat, factam fuisse narravit à Josue Bar-Nun Catholico (post annum proinde 820.) à quo etiam episcopatus Ninives exstinctus fuit. Fidem Christianam à sancto Thaddæo vel Adæo Christi discipulo in Adiabene, Beth-Garmæ, & Mosul annuntiatam tradunt.

EPISCOPI MOSUL.

FAUSTO Naironó Evopliæ p. 47. S. Isaac Syrus, qui Theodosio juniore, Marciano & Leone Impp. claruit, Mosulensis episcopus fuit; manifesto errore, quem Assemanus ipse ejus gentilis non tacuit. Nimirum ille Isaacum istum eumdem esse putavit atque Isaacum alterum Ninives episcopum, quem Justino II. Tiberio & Mauritio Imperatoribus vixisse certum est.

I. JESUIAB I.

Anno Græcorum 962. Christi 651. *Jesuiab* Adiabenus genere, scholæ Nisibenæ alumnus, qui ex episcopo Ninives Mosulensem metropolim tenuerat, in Catholicum Chaldæorum promotus fuit. *To. 2. Bibl. Or. p. 420.*

II. GEORGIUS I.

Jesuiabum in sede Mosulensi, quin & in Arbelensi, quæ tunc unitæ erant, excepit *Georgius,* quem Mares Nestorianus Gregorium nominat; sed & subinde Catholicatum obtinuit. *Ibid. p. 421.*

III. * * *

Quo tempore Joannes Abris, sive Leprosus, adversus Hananjesum I. Catholicum insurrexit, ejusque sedem Calisæ auctoritate & A opera fretus arripuit, metropolitæ duo *Mosul* & Beth-Garmæ Catholici partes strenuè defenderunt. *Mares Nestorianus.*

IV. MARANAME.

Jacobus II. Chaldæorum Catholicus *Maraname* Salocensem episcopum Adiabenum metropolitam creavit, qui sedem tenuit ad annum usque 1091. Græcorum, Christi 778. quo Timotheus I. Catholicus ei Jesuiabum successorem dedit. *Thomas Maragensis hist.* B *monasticæ lib. 3. cap. 4.*

V. JESUIAB II.

VI. ROSTAMUS.

Timotheus itaque Catholicus, ea dignitate arrepta, adversus Georgium, quem Jacobum appellat, quique à pluribus quoque Amrus appellat, quique à pluribus electus fuerat, *Jesuiabum* cœnobii Beth-Abensis archimandritam ad Mosulensem thronum evexit. Quam quidem dignitatem ei promiserat Catholicus nondum electus, C inquit Thomas Maragensis, quum cerneret omnium eligentium vota in eum propendere. At vero Joseph metropolita Maru, Salomon Hadithæ episcopus & alii quo Timotheum odio prosequebantur, Jesuiabum sede Mosulensi ejecerunt, ejusque in locum *Rostamum*

ECCLESIA MOSUL.

quemdam suffecerunt. Hunc porro hominem nullius frugi fuisse Mares testatur. *To. 3. Bibl. Or. p. 158. & seqq.*

VII. ENOS.

A Sergio Catholico *Enos* Beth-Garmæ natus metropolita Mosul est constitutus, & Sergio defuncto suffectus posthac fuit anno 1188. Græcorum, Christi 877. *To. 2. Bibl. Orient. p. 439.*

VIII. JOANNES I.

Enos Catholico defuncto, anno 884. Joannes Narsetis filius episcopus Anbaræ à majori parte electus est qui illi succederet; alii Joannem Abdon cœnobii Patriarchalis monachum elegerunt, quibus *Joannes* cognomento *Silas* fratris Theodosii Catholici filius metropolita Mosul adhæsit, quum neutrius electioni adfuisset. Hic porro ex Chanigiarensi episcopatu ad Mosulensem translatus fuerat, ac subinde Catholicus renuntiatus est anno 1203. Christi 892. *Ibid. p. 440.*

IX. JOANNES II.

Joannes III. Catholicus, de quo modo diximus, *Joannem* filium Boctjesu in suum locum metropolitam Mosul anno 892. constituit, qui Joanne defuncto, adversus Joannis IV. electionem nequidquam reclamavit. Sub Abrahamo III. Catholico in vivis adhuc superstes erat, vir ambitiosus qui multas turbas apud suos excitavit. *Ibid.*

X. LUCAS.

Emmanuëli Catholico *Lucas* metropolita Mosul manus imposuit, anno Christi 937. qui tamen ab Abraham illius decessore depositus fuerat, sed lata in eum sententia promulgata non erat. Nimirum Lucas Abrahamum ob simoniam quam palam exercebat, redarguere non dubitaverat. *Ibid. p. 442.*

XI. GEORGIUS II.

Lucæ ab Emmanuële Catholico suffectus fuit *Georgius*, qui Israëlis successoris ejus ordinationi anno 962. interfuit: sed quum Israël, adhibita vi dignitatem illam adeptus esset, hanc ipse quoque ambiebat; quia vero junior adhuc videbatur aliquandiu siluit; at Israële defuncto, unus è quatuor fuit qui ad Catholicatum designati sunt, scriptis eorum nominibus in schedis, ut ex eis unus assumeretur. Sors tamen cecidit in Ebedjesum episcopum Maltæ & Nuhadræ. Sedebat adhuc Georgius Mosulensis sub Mare II. Catholico, cujus tamen promotioni graviori morbo prohibente non interfuit. Scripsit *Declarationem omnium ecclesiasticorum officiorum, eorumdemque causas, nec-non divinæ œconomiæ enarrationem Dominicarumque solennitatum.* Quod opus Assemanus to. 3. Bibl. publici juris fecit, In codicibus Syriacis Vaticanis, habentur Georgii Arbelæ & Mosul Homiliæ variæ, quæstiones de ministerio altaris, de sacris ordinationibus. To. 2. Bibl. p. 486. 487. *Fidei expositio* p. 509. In iis lucubrationibus nonnulla occurrere feruntur sectæ illius fidei de Eucharistia minime consona, de quibus legendus idem Assemanus *to. 3. p. 518. ad 540.*

XII. JESUIAB III.

Defuncto Georgio, Maris II. Catholicus *Jesuiabum* ex episcopo Hadathæ metropolitam Mosul constituit. In vita Joannis V. Catholici legitur, Jesuiab metropolitam Mosul ejus electioni non interfuisse, nec Joannem ad illum ingredi potuisse, donec in cinere & cilicio pœnitentiam egisset; utpote qui nonnisi Califæ nutu dignitatem obtinuisset. Sedebat anno 999.

XIII. GABRIEL I.

Joannes VI. Catholicus *Gabriëlem Arzenroum*, vel *Arsun*, Mosul metropolitam creavit. *To. 2. Bibl. Or. p. 446.*

XIV. ELIAS I.

Electioni Jesuiab IV. Catholici adfuit *Elias* metropolita Mosul anno 1020. qui manum ei imposuit, assensum vero suum postea retractavit.

XV. EBEDJESUS I.

Jesuiab Catholico mortuo, tres designati sunt, quorum unus ei sufficeretur; ex illis fuit *Ebedjesus* monachus cœnobii Mar-Eliæ qui posthac metropolita Mosulensis fuit. Hic apud Assemanum *Abu-Said* nominatur. *To. 2. Bibl. Or. p. 446.*

XVI. GABRIEL II.

XVII. JABALLAHA.

Sebarjesus III. Catholicus anno 1063. *Jaballaham* Maltæ episcopum ad Mosulensem metropolim post *Gabriëlis* ejusdem urbis antistitis obitum transtulit. Qui successoris illius Ebedjesu III. electioni interfuit cum episcopis quatuor, qui ejus tunc provinciæ censebantur, Armeniæ, Elsen, Tirhanæ & Hadithæ. Ubi Catholicus à Saraceno principe facultatem obtinuit Modaïnam petendi ut ibi pro more ordinaretur, ibidem adfuerunt Georgius Bassoræ, Jaballaha Hazzæ, & Mosul cum aliis. Quod *Gabriëlem* spectat, inter Vaticanos codices Syriacos carmen exstat Gabriëlis metropolitæ Mosul ab eo compositum, dum monachus ageret cœnobii sancti GABRIEL. Sebarjesu

Sebarjesu in Coche. In eo carmine de creatione mundi, incarnatione Verbi, œconomia Domini, prædicatione Apostolorum, laudibusque sanctorum Patrum & Doctorum agitur: sequitur encomium vitaque illius S. Sebarjesu. Illud porro primo aut secundo Gabriëli Mosulensi adscribendum venit. *Vide p. 488.* de Jaballaha vero *p. 447. 448.*

XVIII. MACHICHA.

Ebedjesus sive Abdjesus III. Catholicus post Jaballahæ obitum anno Hegiræ 478. Christi 1087. *Machicham* episcopum Tirhanæ metropolitam Mosul creavit, qui anno Christi 1092. illi successit. In Vaticano cod. uno Arabico habetur Machichæ Patriarchæ, qui Mosul & Arbelæ metropolita fuerat, epistola ad Syros Nestorianos Aspahani degentes. *To. 2. Bibl. Or. p. 448. & 509.*

XIX. ELIAS II.

Mosul & Adiabenes metropolita erat *Elias* filius Mocli Mosulani anno Græcorum 1422. Christi 1111. quo in Catholicum post Machichæ obitum promotus fuit. *Ibid. p. 448.*

XX. JOANNES II.

XXI. JOANNES III.

Barsumæ Catholici qui Eliæ successit, electioni & ordinationi adfuit *Joannes Ebnal-Cheddad,* hoc est, fabrorum ferrariorum filius, metropolita Mosul anno Græc. 1445. Christi 1134. nec-non Abdjesu IV. successoris ejus anno Græc. 1450. Christi 1139. Hic porro ex episcopo Themanon Mosulensis metropolita ab Elia II. Catholico creatus fuerat. *To. 3. Bibl. Orient. p. 257.* Hunc *Joannem,* aut certe ejusdem nominis alterum Mosulensem metropolitam Elias III. Catholicus anno 1487. Græcorum, Christi 1176. ad Hamdanensem metropolim transtulit. *To. 2. Bibl. Or. p. 450.*

XXII. TITUS.

Elias idem Catholicus Joanni quem Hamdanam transtulerat, in Mosul & Adiabenes ecclesia successorem dedit *Titum* Cokensis monasterii præfectum. *Ibid.*

XXIII. JOSEPH I.

Anno Græcorum 1533. Christi 1222. *Joseph* metropolita Mosul promotioni aderat Sebarjesu IV. Catholici, qui ex metropolita Hazzæ & Arbelæ supremam gentis suæ sedem obtinuit. Quod argumento est tunc divisam fuisse Arbelæ ecclesiam a Mosulensi. *Ibid. p. 453.*

XXIV. EBEDJESUS II.

XXV. SIMEON II.

Promotioni quoque Machichæ II. Catholici anno Græcorum 1568. Christi 1257. aderant *Ebedjesus* metropolita Mosul, Denha metropolita Arbelæ & alii. Ejus vero exequiis anno Græcorum 1576. Christi 1265. aderat *Simeon* itidem Mosulensis, qui ad Denhæ successoris illius electionem anno insequenti accessit. *Ibid. p. 455.*

XXVI. GABRIEL III.

Ordinationi Jaballahæ III. Catholici adfuit *Gabriël* Mosulensis, cum Moyse Arbelæ & aliis anno Græcorum 1593. Christi 1282. *Ibid. p. 456.*

XXVII. JOSEPH II.

Timotheus II. Catholicus Mosulensem sedem, tum deinde Arbelensem prius tenuerat, quam ad summam suæ sectæ dignitatem proveheretur, qua suscepta, Timothei nomen assumpsit, quum *Joseph* antehac vocaretur. *To. 3. Bibl. Or. p. 567. & 620.*

XXVIII. SIMEON III.

In synodo Timothei II. Catholici anno 1318. sedebat *Simeon* metropolita Mosul. *Ibid. p. 341.*

XXIX. JESUIAB IV.

Mosulensem utique metropolim gessit *Jesuiab* ille metropolita Simeonis IV. frater, filius Mamæ, qui germano suo defuncto, anno 1539. in Catholicum promotus est, Simeonisque nomen assumpsit.

II. ECCLESIA NUHADRÆ.

NUHADRA, vel *Naarda,* aut *Naardea,* Josepho lib. 18. Antiq. Judaïc. cap. 12. *urbs est Babyloniæ populosa, in ampla fertilique regione, nullis hostium insultibus patens, Euphrate, firmisque muris undique cincta,* quam Judæi quamplurimi olim incolebant. Alio nomine *Abrama* dici fertur, Nisibi & Mosul parum distans, medio fere itinere, Nubiensi. Episcopatus primus censetur sub Mosulensi, qui in unum aliquando coaluit cum Maalta vel Maaltaja.

ECCLESIA NUHADRÆ.

EPISCOPI NUHADRÆ.

I. EBEDJESUS.

ANno Græcorum 1274. Christi 963. Maaltæ & Nuhadræ episcopus Nestorianorum erat *Ebedjesus* vel *Abdjesus II.* quando in Catholicum assumptus fuit. *To. 2. Bibl. Orient. p. 442.*

II. MOYSES.

Promotioni Eliæ II. Catholici adstabat *Moyses* episcopus Beth-Nuhadræ, Arabicè *Banhadræ.*

III. * * *

Aderat quoque promotioni Barsumæ successoris Eliæ II. *episcopus Beth-Nuhadræ.*

IV. JABALLAHA.

In codice Syriaco III. quem Innocentius Papa XIII. in Vaticanam Bibliothecam transtulit, habentur *Jaballahæ* Patriarchæ, sive Catholici, qui fuerat Nuhadræ episcopus, A quæstiones de baptismo. Hic proinde alius non est à Jaballaha II. Catholico, qui episcopus quoque Maipherakinensis fuit. *Biblioth. to. 2. p. 487. & 453.*

V. SEBARJESUS.

Jaballahæ II. Catholico suffectus fuit ejus fratris filius *Sebarjesus* Nuhadræ primum episcopus, subinde vero Hazzæ & Arbelæ metropolita. *Ibid.*

VI. JESUIAB.

B Anno 1568. Christi 1257. electioni Machichæ II. Catholici adfuit *Jesuiab* episcopus Banhaduræ, sive Beth-Nuhadræ, vel, ut Mares habet, Jesuiab Bahadræ. *Ibid. p. 455.*

VII. MELECHJESUS.

Præter Ebedjesum Maaltæ episcopum, *Melechjesus* episcopus Banhadræ, vel Nuhadræ adfuit promotioni Denhæ I. in Catholicum. *Ibid. p. 456.*

III. ECCLESIA DASENÆ.

DASEN vel *Dasena,* Assyriæ civitas, secundus episcopatus est provinciæ Mosul, quæ Eliæ Damasceni ætate una provincia erat cum Adiabene; posthac autem Patriarchali ecclesiæ addicta fuit. De ea vero urbe nihil mihi alias occurrit.

EPISCOPI DASENÆ.

I. STEPHANUS.

IN Thomæ Maragensis historia monastica lib. 3. cap. 5. fertur Maranamem Adiabenes metropolitam tempore Jacobi II. Catholici post annum 754. *Stephano* episcopo Dasenensi magnum cœnobium, totumque agrum Nechelæ & Tallonæ ad Margensis episcopi jurisdictionem pertinentem adjecisse, scripto- C que dato edixisse minime fas fore metropolitis successoribus suis quidquam Dasenensi sedi auferre. *Bibl. Or. to. 3. p. 484.*

II. MATTHÆUS.

Ordinationi Denhæ II. Catholici anno 1577. Christi 1266. nec-non Jaballahæ III. successoris ejus aderat *Matthæus* episcopus Dasenæ. *To. 2. Bibl. Or. p. 456.*

IV. ECCLESIA BETH-BAGAS.

TErtius episcopatus sub Mosulensi est *Bagas,* vel *Beth-Bagas* aut *Babgas,* in eadem regione Mosul, quam Assemanus Gregorium Bar-hebræum testem appellans, urbem esse docet in montibus Arbelæ positam.

EPISCOPI BETH-BAGAS.

I. JOANNES.

THOMAS Maragensis in historia monastica multa scripsit de Raban Hananjesu, doctore & monacho, auctore libri *Paradisi,* deque fratribus ejus Jesuiab & *Joanne,* qui episcopus primum Beth-Bagas fuit, deinde metropolita Adiabenes, post obitum Simeonis metropo- D litæ. *To. 2. Bibl. Or. p. 494. to. 3. p. 478.*

II. SIMEON.

Idem Thomas lib. 2. cap. 39. scripsit de obitu *Simeonis episcopi Beth-Bagas,* quin & rursum de eodem lib. 3. part. 2. cap. 8. *Ibid. p. 495.*

ECCLESIA BETH-BAGAS.

A

III. TIMOTHEUS.

Ex eodem Thoma lib. 4. c. 3. *Timotheus I.* anno 770. Catholicus episcopus antea Beth-Bagas fuerat. *To. 2. Bibl. Or. p. 433.*

IV. MARCUS.

Joannes V. Catholicus *Marcum* episcopum Bagas, an. 1204. Chr. 893. ad metropolim Rajam, Ragam transtulit. *To. 3. Bibl. p. 440.*

V. SEBARJESUS.

Elias II. Catholicus *Sebarjesum* monachum episcopum Beth-Bagas ordinavit. *Ib. p. 449.*

VI. JESUZACHA.

Ecclesiæ Bagas episcopus erat *Jesuzacha* anno 1264. quo Denhæ II. Catholici promotioni interfuit. *Ibid. p. 456.*

V.

ECCLESIA NINIVES.

E Regione Mosul ad orientalem fluminis Tigris ripam priscæ *Nini* vel *Ninives* reliquiæ exstant, in quibus oppidum est de illius prisco dictum nomine, quod quartus episcopatus est sub Mosulensi metropoli. In ea autem episcopalis sedes stetit à tempore Josue Bar-Nun qui anno 820. Catholicus renuntiatus est, ac brevi subinde illam exstinxit, quemadmodum Ebedjesus I. Catholicus in sua constitutione narravit, apud Sobensem in collectione canonum. Eam tamen post aliquot sæcula instauratam esse mox compertum fiet.

EPISCOPI NINIVES.

B

I. BARSOHEBES.

BARSUMAS ille Nisibis episcopus, qui Chaldæorum ecclesiam novis erroribus inficere studuit, Babuæum Catholicum, aliosque præsules qui sibi non assentiebantur, accusare non dubitavit, atque in causa fuit ut Christiani multi neci traditi sint, quorum unus fuit *Barsohebes episcopus Ninives*. Bibl. Orient. to. 2. p. 402.

II. ISAAC I.

Joseph Assemanus *to. 1. Bibl. Or. p. 207.* duos distinguit Ninives episcopos, quibus nomen *Isaac* fuit. Primus Theodosio juniore, Marciano & Leone Impp. sanctitate clarus fuit, & episcopus *Mausel* perinde appellatur. Alter Anastasio Imp. circa annum 500. quem Jacobitæ & Chaldæi sibi perinde vindicant.

C

III. * * *

Tempore Joseph & Ezechielis Catholicorum Orientis, diu grassante lue, metropolita Beth-Garmæ & *episcopus Ninives*, Ezechieli præsertim auctores fuerunt, ut ad instar Ninivitarum jejunium triduanum celebraretur, quod deinceps posteris temporibus observatum quotannis fuit. *To. 2. Bibl. Orient. pag. 413.*

D

IV. MARAMES.

Mara sive *Marames* Catholicus trigesimusquartus ex Arzunitide oriundus Nisibenæ scholæ alumnus, atque in cœnobio S. Abraham monachus, Ninives primum episcopus fuit, deinde Gondisaporis sub Jesuiab Gadalensi Catholico, circa annum 630. *Tom. 2. Bibl. Or. p. 420. & to. 3. p. 615.*

V. MARAS.

VI. JESUIAB I.

VII. MOYSES.

Ex historia monastica Thomæ Maragensis lib. 1. cap. 4. quum Jesuiab Gadalensis ad Catholici dignitatem evectus esset, Ninivitæ fideles post *Maræ* episcopi sui obitum in præsulem urbis suæ totiusque regionis elegerunt beatum Mar-Jesuiab magistri nostri Jacobi discipulum, filium veneranda æternaque memoria digni nobilis viri Bastamagi, ex Cuphlana Adiabenes vico oriundi; *Jesuiab* vero posthac ad metropolim Mosul translatus est, ac demum in Catholicum promotus: cui morienti *Moyses* episcopus Ninives aderat. *To. 2. p. 188. & 420. & to. 3. p. 475.*

VIII. EPHRÆMIUS.

Moysi successit *Ephræmius* à Joanne Adiabenes metropolita ordinatus, quîcum subinde templum quod Burarum vici Niniviticæ regionis incolæ in monasterio Beth-Abensi exstruxerant, Deo dedicavit. *To. 3. p. 478. Ex Thoma Maragensi.*

IX. ABRAHAM.

X. JESUIAB II.

Ex Thoma Maragensi lib. 2. cap. 3. quum Acha Adiabenes metropolita ordinatus esset, ejus in loco Beth-Abensi monasterio præfectus est *Jesuiab*, quem idem Acha post *Abrahami* Ninives antistitis obitum episcopum creavit. Jesuiabum vero Timotheus I. Catholicus anno 778. Assyriæ metropolitam fecit. *Ibid. p. 480.*

ECCLESIA NINIVES.

XI. JESUSABRAN.

Idem Thomas lib. 4. cap. 8. *Jesusabranum* Bar-Mami Ninives episcopum memorat, qui cœnobii Rabban Baritæ ecclesiam instauraverat. *Bibl. Orient. to. 3. p. 300.*

XII. MARANZACHA.

Idem Thomas Maragensis lib. 4. cap. 18. scribit de *Maranzacha* episcopo Ninives, qui Mohammedanum quemdam, cujus filius ægrotabat, monuit, ut Cyriacum monasterii A Beth-Abe rectorem conveniret, cujus precibus salutem illi impetraret. *To. 2. Bibl. Or. p. 494. & 495.*

XIII. JOSEPH.

Simeon Sulaca Chaldæorum Mogulensium Catholicus Romam anno 1556. venit ad Paulum IV. Papam, qui dignitatem illi confirmavit. Itineris ejus socii erant Mar-Elias & *Mar-Joseph* Ninives episcopus, quem Indiarum metropolitam designavit.

VI.

ECCLESIA HADITHÆ.

HADITHÆ nomen tribus civitatibus inditum est: alia ad Euphratem posita est in Mesopotamia infra Anbar: altera in regione Mosul in Euphratis medio, una dumtaxat leuca Anbara distans: tertia demum versus ortum, ad Tigrim, eo loco posita, quo Zela major amnis in Tigrim influit; quæ quidem ipsa est Haditha quintus episcopatus Nestorianorum sub Mosulensi metropoli.

EPISCOPI HADITHÆ.

I. MARANZACHA.

SALIBAZACHA Catholico Hadithæ episcopus sedebat *Maranzacha*, de quo Thomas Maragensis lib. 2. cap. 41. scripsit, unaque de episcopo altero quem ille camelos pascentem
» reperit. « Fuit, inquit, Maranzacha monachus
» discipulus Aphnimarani, qui aliquando per
» desertum vadens, offendit in senem quem-
» dam, qui camelorum gregem pascens, ei con-
» fessus est se Chaldæorum, qui per Ægyptum
» dispersi erant episcopum fuisse, & à Saracenis
» captivum illuc abductum. » *To. 2. Bibl. Or. pag. 494.*

II. JOANNES.

Tempore Phetionis Catholici claruit *Joannes* episcopus Hadithæ. *Ibid. p. 431.*

III. SALOMON.

Hadithæ episcopus sedebat *Salomon* sub Jacobo II. Catholico Timothei decessore. Hic Ibrahimo filio Iachia urbis præfecto, qui cives suos tyrannico more vexabat, fortiter repugnans, quadraginta plagis ab eo verberatus est, caputque illi & barba rasa. At ille D veritus, ne episcopus illatam sibi injuriam apud Califam quereretur, Hadithensibus pecuniæ pensum remisit, quod eis imperaverat. Salomon à quibusdam quos à communione submoverat, ad Isam Scalafæ filium, Nestorianæ sectæ rebus ab Almansor Califa præpositum delatus, quod è thesauris à Mervan, dum Saphaham fugeret in terra defossis aureorum pondera duo abstulisset, Christo licet prohibente auri & argenti possessiones, cædi virgis jussus est in monasterio Simeonis. B Post, quum Califa ad monasterium Mar-Hala venisset, episcopis ibi congregatis, ut eum pro Jacobo Catholico, cui erat offensus, interpellarent, ubi inter illos Salomonem Hadithensem aspexit, hunc una cum Jacobitarum & Melchitarum Patriarchis custodiæ tradidit. Ibrahim vero Califæ medicus ab illo impetravit, ut quisque illorum ad sedes suas rediret. In vita Timothei Catholici flagitium refertur Josephi metropolitæ Maru, qui cum Salomone Hadithæ episcopo Rostamum quemdam Honitæ præsulem ad metropolim Arbelæ, C Jesuiab illius urbis antistite in vivis adhuc stante, transtulit. Rostamus vero misere periit, & Salomon eo casu motus episcopatu abdicato in cœnobium Aaron secessit, ubi diem clausit: Joseph demum ad Mohammedanos Christo ejurato defecit. *Vide to. 3. p. 205.*

IV. ABRAHAM.

Anno Hegiræ 222. Christi 836. *Abraham* in Marga ditionis Mosulanæ pago natus, ex cœnobii Beth-Abe episcopus Hadithæ, vir morum suavitate & misericordia in pauperes commendatus, Catholicus renuntiatus est. *Bibl. to. 2. p. 435.* Codex Syriacus Nitriensis hodie Vaticanus quatuor Evangelia continet, scripta in Castro Uremæ sub Theodoro episcopo, mense Septembri anno Græc. 1047. Christi 736. visa & emendata à Georgio episcopo, quæ olim pertinuerant ad Abrahamum episcopum Hadithensem. *To. 1. p. 561.*

V. JESUDAD.

Post Abrahami II. Catholici obitum episcopis tertio convenientibus ob repentinos

casus illorum qui antehac electi erant, ab A Ibrahim filio Noë nominatus est *Jesudad Hadithæ episcopus*. Verum Boctjesus medicus à Motawacelo Califa impetravit, ut Theodosius Gondisaporis præ illo ordinaretur. Jesudad episcopi Hadithensis in codicibus Vaticanis exstat expositio c. 49. Genesis: sed & ejus opera recensentur ab Elia Sobensi in scriptoribus Syris p. 99. De hoc Jesudad episcopo Hadithensi intelligenda sunt quæ Gabriël Sionita habet in præfatione ad suam Psalterii Syriaci editionem, in qua hunc *Soadedum* vocat, atque hæc ejus verba exscribit: B *Sacrorum voluminum translatio hunc ordinem habet. Lex seu Pentateuchon, Josue, Judices, Ruth, Samuël, David, Proverbia, Ecclesiastes, Cantica canticorum & Job. Translati fuerunt tempore Salomonis, orante & exorante Hiram rege Tyri ejus amico. Reliqui vero libri Veteris pariter ac Novi Testamenti, tempore Abgari regis Tyriæ, cura & sollicitudine Thadæi, & aliorum Apostolorum.* Quæ retulisse sufficiat, quando alioqui nullius fidei sunt, & confutatu facilia. De Jesudad *vide to. 2. Bibl. Or. p. 426. to. 3. p. 211.*

VI. Ebedjesus I.

Joannes VI. Catholicus in conventu viginti episcoporum, cui aderat Joannes filius Boctjesu medici, expostulavit adversus *Ebedjesum Hadithæ episcopum*, qui cum aliis non convenisset, atque in illum depositionis lata sententia est. Quæ gesta sunt anno Christi 1020.

VII. David I.

Ebedjesus II. Catholicus *Davidem* episcopum Hadithæ ordinavit.

VIII. * * *

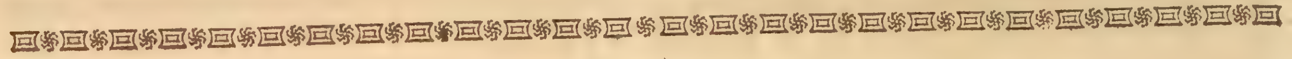
Electioni & ordinationi Ebedjesu III. Catholici de provincia Mosulensi aderant episcopi Hadithæ & Urmiæ.

IX. David II.

Idem Catholicus *Davidem* episcopum Hadithæ Beth-Garmæ metropolitam constituit.

X. Ebedjesus II.

Ordinationi Machichæ II. Catholici adfuit *Ebedjesus* episcopus Hadithæ.

VII. ECCLESIA BADIÆ.

Badia civitas quæ sextus episcopatus est provinciæ Mosulensis mihi nusquam alias nota est, nec ullus ejus mihi occurrit episcopus; nisi ipsa eadem sit que Badial, sive Beth-Dial, de qua alibi.

VI. PROVINCIA ADIABENES.

ECCLESIA HAZZÆ & ARBELÆ METROPOLIS.

I.

HAZZA civitas, alio nomine, prisco proinde, Adiab quoque dicta, Adiabenes provinciæ quæ Plinio Assyria vetus est, caput fuit. In notitia diœcesis Chaldæorum quintus censetur *metropolita Arbel & Hazzæ;* quæ tamen duæ civitates sunt, sed sub eodem antistite, ambabus ecclesiis tempore Amri qui notitiam concinnavit, in unam coalitis. Atqui *Arbela* celeberrima fuit à victoria quam magnus Alexander de Dario Codomano Persarum rege in vicino vico *Gaugamela* ad Nicatorium montem retulit. Hodie ab incolis *Irbil* quoque dicitur, duorum dierum itinere Mosul distans. Jacet inter duo brachia fluvii Zab in planitie. Ampla quidem aliquando civitas fuit, nunc vero ad nihilum fere redacta. Helena Adiabenes regina Judaïcæ religioni devota mulier Apostolorum ævo claruit, cujus Josephus lib. 20. Antiq. Jud. cap. 3. meminit. Cæterum ea regio omnis illis quoque primis temporibus Christo tota pene nomen dedit, cujus sacris legibus adeo addicta fuit, ut martyres eximios sub Sapore rege tulerit. Narrat Sozomenus lib. 2. hist. eccl. cap. 12. Magos eorumque principes, quia Saporis edicto sancitum erat, ut Christianorum episcopi & presbyteri soli comprehenderentur, cunctas Persicæ ditionis regiones circumivisse, inprimisque Adiabenen provinciam quæ tota Christiana erat, *μᾶλλον δὲ καὶ τὴν Ἀδιαβηνῶν χώραν· κλῖμα δὲ τοῦ Περσικοῦ ὡς ἐπίπαν Χριστιανίζον.* In ea scilicet sanctum Thadæum sive Adæum cum discipulo suo Mari Evangelium prædicasse asserunt. Cæterum sequiori ævo Nisibis, Mosul & Arbelæ unus dumtaxat metropolita factus est.

EPISCOPI HAZZÆ & ARBELÆ.

I. ABRAHAM *Martyr.*

INter episcopos qui in Persicis ditionibus sub Sapore rege martyrio functi sunt, Sozomenus *Abrahamium* memorat, illum ipsum de quo Græcorum synaxarium habet. *Anno persequutionis quinto comprehensus sanctissimus Abrahamius episcopus civitatis Arbel, jussu Archimagi Aderphori, de patria Job; qui magorum princeps, quum sanctum hunc Abrahamium solem adorare juberet, illeque facere renueret, omne corpus ejus acerbis suppliciis attrivit, sancto interim mediis in pœnis, quæ alioqui intolerabiles erant, clamante & dicente: Christianus sum, unum Deum verum adoro, eique soli servio, & in hac ejus sancta veraque fide persevero: ne me cogas res ab ipso creatas & conditas adorare.*

II. JONADAB.

Cosroë II. Persarum rege Christianis Chaldæis irato quod Gregorium Nisibis metropolitam Catholicum admittere renuerant, illoque post tres annos defuncto, prohibente ne

A successor daretur, de consilio Cyriaci metropolitæ Nisibis, *Jonadabi Adiabenes,* & Gabriëlis episcopi oppidi Seleuciæ, Mar-Aba archidiaconus & Babæus magnus archimandrita, vicaria potestate Patriarchalem ecclesiam administrarunt. *To. 2. Bibl. p. 413. & 491. ex Thomæ Maragensis historia lib. 1. cap. 27.*

III. PAULUS.

Jonadabo suffectus fuit utique *Paulus,* quem Jesuiab II. Catholicus, anno 628. ad B Heraclium Imper. pangendæ pacis causa à Siroë rege delegatus, itineris sui cum aliis socium habuit. *Ibid. p. 492.*

IV. MACHICHA I.

Anno subinde 640. *Machicha* Adiabenes metropolita erat, adversus quem Jesuiab Ninives episcopus expostulavit, quod Semjesum & Narsetem episcopos contra leges ordinasset, à quibus subinde Adorbiganæ episcopus consecratus fuerat. *To. 3. p. 141.*

V. JESUIAB I.

Machichæ suffectus fuit *Jesuiab* ille Ninives episcopus à Mar-Ama Catholico anno 648. à Joanne presbytero, ab archidiacono, & à Jane principe Christianorum Arbelæ postulatus, qui post biennium in Catholicum promotus fuit. *To. 2. Bibl. Orient. p. 420. & to. 3. p. 113. & 142.*

VI. GEORGIUS.

Sedebat sub eodem Jesuiabo Catholico *Georgius Adiabenorum metropolita,* ab illo scilicet constitutus, qui cum aliis episcopis monasterii S. Jacobi templum dedicasse legitur, quin & ipsimet Jesuiabo Catholico defuncto successit. *Ibid. p. 421. & 493.*

VII. SALIBAZACHA.

Ananjesus I. Catholicus *Salibazacham* episcopum Tirhanensem, metropolitam Arbel creavit; quem, quum Joannes quidam in eam sedem invadens abegisset, Hazzæ & Mosul metropolita ab eodem Catholico creatus fuit, atque illi postmodum suffectus. Quo proinde factum est, ut idem fieret Arbelæ & Mosulæ episcopus.

VIII. SIMEON.

IX. JOANNES.

Thomas Maragensis lib. 2. hist. monasticæ cap. 30. scripsit de *Joanne Adiabeno metropolita,* fratre Ananjesu Patriarchæ. Hic Joannes fuit archimandrita monasterii Beth-Abe, deinde episcopus Beth-Bagas, demum metropolita Adiabenes post *Simeonis* obitum à Catholico Salibazacha constitutus. Cœnobii illius templum unà cum Ephræmio episcopo Ninives dedicavit, ibique vita functus est. *To. 2. Bibl. p. 494. & to. 3. p. 478.*

X. ACHA.

Idem Maragensis scripsit de *Acha,* qui post Joannis obitum, à Mar-Aba Catholico metropolita Arbelæ Adiabenis postulantibus est ordinatus; orto autem postmodum Jacobum inter & Surinum, qui de Catholicatu contendebant, anno 764. schismate, Jacobi partes sequutus est. Miraculis illum & prophetiæ dono claruisse jactant. *To. 2. Bibl. Or. p. 494. & to. 3. p. 480. 482.*

XI. MARANAME.

Ex eodem Maragensi *Maraname,* qui ab Acha ordinatus primùm fuerat episcopus oppidi Seleuciæ prodigiisque innotuerat, tandem illo defuncto ad Arbelæ & Adiabenes metropolim à Jacobo Catholico translatus est. *Ibid.*

XII. JESUIAB II.

XIII. ROSTAMUS *intrusus.*

Thomas de Ananjesu monacho doctore & auctore libri qui *Paradisus* nuncupatur, scribens, ejus germanum fratrem *Jesuiab,* Maraname defuncto, à Timotheo I. Catholico metropolitam Arbelæ constitutum esse ait, quum prius Cardaliabede, sive Senæ episcopus sedisset. Hunc Joseph impius metropolita Maru cum Salomone episcopo Hadithæ Adiabena expulit, suffecto in ejus locum Honitæ episcopo Rostamo. Post vero Jesuiab sedem repetiit suam; *Rostamus* misere periit, Salomon pœnitentia tactus relicto episcopatu in monasterium secessit; Joseph Christi fidem ejuravit. *Ibid. p. 433. 495.* Huic *Jesuiabo* adscribendæ homiliæ sunt de jejunio Ninivitarum, quæ in codicibus Syriacis Vaticanis exstant. *To. 1. Bibl. p. 583.*

XIV. NESTORIUS.

Sub Timotheo I. Catholico circa annum 800. sedebat quoque *Nestorius* Adiabenes metropolita, quem Maragensis refert unà cum eodem Timotheo ordinasse Eliam monasterii Beth-Abe alumnum episcopum Mukam in regione Dilamitarum. *To. 3. Bibl. Orient. p. 1. p. 492.*

XV. EBEDJESUS.

XVI. GEORGIUS.

Ebedjesus Sobensis in scriptoribus Chaldæis meminit constitutionum *Ebedjesu* & *Georgii* metropolitarum Athour sive Assyriæ vel Adiabenes. An *Georgius* hic qui Ebedjesu postponitur idem sit atque Georgius de quo num. 4. dictum est, ambigere licet. Addit *Ebedjesum Barbahrik* metropolitam Assyriæ ordinasse *divisiones hæreditatum, atque distinctiones officiorum,* hoc est tractatum scripsisse *de ecclesiasticis ministeriis, quæ sunt hæreditates ministrorum Dei.* To. 3. Bibl. p. 1. p. 173.

XVII. TITUS.

Elias III. Catholicus promotus anno Græcorum 1487. Christi 1176. *Titum* metropolitam Mosul, Hazzæ & Arbelæ constituit. *To. 2. Bibl. p. 450.*

XVIII. SEBARJESUS.

Post Titum metropolitam Arbelæ sedes à Mosulana iterum sejuncta fuit, atque *Sebarjesus,* qui Nuhadræ primum episcopus fuerat, Arbelæ metropolita factus, in Catholicum promotus quum esset, manum ei cum aliis metropolitis imposuit Josephus metropolita Mosul anno 1222. *Ibid. p. 453.*

ECCLESIA HAZZÆ & ARBELÆ.

XIX. Denha.

Arbelæ metropolita erat *Denha*, quo tempore Machicha II. in Catholicum assumptus est, cujus & competitor erat cum Elia Gondisaporensi. Post, ejus fuit in Modaïnensi suprema sede successor an. 1577. Christi 1266. *Ibid. p. 455.*

XX. Moyses.

Ordinationi Jaballahæ III. Catholici anno Græcorum 1593. Chr. 1282. aderat *Moyses* metropolita Arbelæ, ut & Gabriël Mosul. *Ibid. p. 456.*

XXI. Abraham.

XXII. Joseph.

Arbelæ sedem sæculo decimo-quarto A ineunte *Abraham* tenuit; cui successit *Joseph* relicta Mosulensi metropoli; Joseph, inquam, ille, qui anno 1318. in Catholicum promotus Timothei nomen assumpsit. *To.3. Bibl. Orient. p. 1. p. 567.*

XXIII. Adam.

Sæculo decimo-sexto Chaldæorum populus qui communionem cum sede Romana ambire videbatur, Julio Papæ III. tres sibi dumtaxat superesse sincerioris veræque fidei antistites scribebat, *Adam* scilicet, *Thomam & Chaleph* episcopos Arbelæ, Salmasti, Aderbejæ. Epistolam eorum Syriace exaratam Latinam fecit Andreas Masius, ediditque post librum Mosis Bar-Cephæ *de Paradiso.*

II. # ECCLESIA HONITÆ.

Honita Assyriæ civitas, sub Adiabenes metropolita; de qua nihil certi comperi, nisi quod Nuhadræ proxima sit atque Maaltæ: quippe trium illarum urbium unus aliquando episcopus fuit, adeoque Honita ad provinciam Arbelæ sive Adiabenes pertinuisse videtur.

EPISCOPI HONITÆ.

I. Acepsimas.

Tomo 1. Bibl. Orient. p. 193. ex Marutha Tagritensi refertur *Acepsimam* à Phacaa pago oriundum regionis Honitæ episcopum, cum Joseph presbytero Beth-Catubæ & Aitallaha diacono Beth-Nuhadræ, sive Nahardeæ, anno 37. persequutionis Saporis regis comprehensum, sexagesimo-septimo regni illius, exactis in carcere annis tribus cum dimidio, postremo ejusdem Saporis anno, septuagesimo exeunte martyrii coronam adeptum esse. Hujus memoria fit in Martyrologio Romano ad diem 22. April.

II. Dindoe.

III. Sergius.

Honitæ simul & Maaltæ episcopus erat *Dindoë*, cui defuncto Acha metropolita Adiabenes & Athur, sive Assyriæ, ac Mosul, B successorem ordinavit *Sergium* nomine. *To.2. Bibl. Or. p. 494. ex Thomæ Maragensis historia monastica lib. 2. cap. 31.*

IV. Rostamus.

Joseph metropolita Maru, vir flagitiosus cum Salomone episcopo Hadithæ, hoc inter alia facinus admisit, ut *Rostamum* Honitæ episcopum Arbelæ metropolitam ordinaret, Jesuiab illius urbis antistite, quem Timotheus I. Catholicus constituerat, in vivis adhuc superstite. Paulo-post vero Rostamus C inflicta à Deo pœna misere periit. *Ib. p. 433.*

V. Ebedjesus.

Timotheus ille Catholicus coacta undecim episcoporum synodo canones duodecim condidit: ipsique cum aliis assidebat *Ebedjesus* episcopus Honitæ. *Ibid. pag. 497. & to. 3. p. 1. p. 341.*

III. # ECCLESIA MAALTÆ.

Nuhadræ atque Honitæ, ut mox dicebam, vicina civitas fuit Maalta in provincia Mosul, sive Adiabenes, ut augurari licet, diversa prorsus à Malatia vel Melitena minoris Armeniæ; eo maxime quod tertia erat diœcesis Maphriani, sive Primatis Jacobitici, quæ ultra Tigrim Orientem versus exporrigebatur. Illic vero Nestoriani sui generis episcopos complures habuere.

EPISCOPI

EPISCOPI MAALTÆ.

I. DINDOE.

II. SERGIUS.

De *Dindoë* & *Sergio*, qui tum Honitæ, tum Maaltæ quoque episcopi fuerunt, modo jam dictum est in ecclesia Honitæ. Hîc addo de *Sergio* ferri, quum Maaltæ ecclesiæ præesset, à Josephi Maru, Salomonis Hadathæ, & Ephræmii Gondisaporis partibus strenue stetisse adversus Timotheum I. qui Catholici dignitatem per fraudem arripuerat, eoque invito Mosulensem metropolitam ad Seleuciensem sedem promovisse. *Mares Nestorianus, & to. 2. Bibl. Or. p. 434.*

III. EBEDJESUS I.

Ebedjesus, sive *Abdjesus II.* Catholicus monastica vita & eruditione apud suos clarus, Maaltæ primum ab Israële Catholico ordinatus episcopus fuerat; indeque ad Mosulensem sedem translatus. *Ibid. p. 442.*

IV. JABALLAHA I.

A Mare II. Catholico *Jaballaha* Maaltæ episcopus metropolita factus est Nisibensis.

V. JABALLAHA II.

VI. MALAMA.

Sebarjesus III. Catholicus *Jaballaham*
A Maaltæ episcopum Mosulensem metropolitam creavit ipso suæ promotionis die 25. Augusti, anno Græcorum 1373. vel 1374. Christi 1062. vel 1063. Mox Maaltæ episcopum ordinavit *Malamam* nomine, cognomento Ebn-Dora. Ita Mares, de Jaballaha *vide to. 2. Bibl. Or. p. 447.*

VII. JOANNES.

Malamæ successor fuit *Joannes*, qui ordi-
B nationi Abdjesu III. Catholici interfuit.

VIII. CYRIACUS.

Ordinationi Machichæ I. Catholici anno Græcorum 1403. Christi 1092. aderat *Cyriacus episcopus Maaltæ.*

IX. EBEDJESUS II.

Israël Mosulensis metropolita ordinavit *Ebedjesum* Maaltæ episcopum, qui promotioni Denhæ I. Catholici interfuit anno Græ-
C corum 1577. Christi 1266. *To. 2. Bibl. Or. pag. 456.*

X. GEORGIUS.

Electioni & ordinationi Jaballahæ III. Catholici, Denha I. defuncto, interfuit *Georgius Maaltæ. Ibid.*

VII. PROVINCIA BETH-GARMÆ.

I. ECCLESIA BETH-GARMÆ METROPOLIS.

GARME vel *Beth-Garme* Arabibus, Bajormi regionis prorſus nomen eſt, non civitatis quam Martyropolim dixerant, ut nonnullis apud nos viſum eſt. Quod quidem Agathias lib. 4. p. 136. ſignificat, ubi ait *Cerma vel forte gentis, vel regionis nomen fuiſſe:* καὶ γὰρ Κέρμα ἔθνους τυχὸν ἢ χώρας ὑπῆρχεν ἐπωνυμία. Quamquam non inficias ivero Beth-Garme urbis quoque nomen fuiſſe, quemadmodum Beth-Lapeth, Beth-Bagas, Beth-Seluc, Beth-Nuhadra, &c. Gentis vero Garmæorum meminit Ptolemæus *lib. 6. cap. 1.* quam *mediam* collocat *inter Arrapachitidem, quæ Armeniæ proxima eſt, & Sittacenen, quæ ad Suſianam pertinet. Sed & Arrapachitidem inter & Garamæos Adiabenen exſtare* ſubdit, *itemque Garamæos inter & Sittacenen, Apolloniatidem.* Garmæorum autem metropolim fuiſſe urbem Beth-Seluc, ſive Beth-Seleuciam, quæ & Carcha dicebatur, rite colligitur ex epiſtola ſynodica Mar-Abæ Catholici, qui quartum ei locum inter metropoles aſſignat, apud *Aſſemanum to. 3. Bibl. Or. part. 1. pag. 77. Ab epiſcopis,* inquit, *Patriarchalis ſedis, de conſenſu omnium epiſcoporum & ambarum urbium* (Seleuciæ & Cteſiphontis) *per litteras admoneatur metropolita Beth-Lapetæ, ſi canonice fuerit conſtitutus: deinde metropolita Perat-Meſenæ, deinde Arbelæ, quin etiam Beth-Seleuciæ; ubi metropolitas ſignificat Elamitarum, Meſenenſium, Adiabenorum & Garmæorum.* In Chaldæorum vero Pontificali, quintus legitur metropolita Garmæorum, ex quo Niſibenſis ſecundum locum poſt Catholicum obtinuit. Garmæorum autem regionis, præter Beth-Seleuciam complures urbes erant; puta Beth-Nicator, Laſciuma, quæ & Dakuka, Beth-Sori, Tahal, Mahuza, &c. Cæterum nulla illarum certa fixaque metropolitæ ſedes videtur fuiſſe.

EPISCOPI BETH-GARMÆ.

I. * * *

EX Ebedjeſu Sobenſi in collectione canonum, Garmæorum *metropolitam* primus inſtituit Simeon Barſaboë Catholicus & martyr ſub Sapore rege. *To. 3. Bibl. Or. p. 346.*

II. JOANNES I.

III. SAPOR.

Aſſemanus *to. 1. Bibl. Orient. p. 189.* ex Marutha Tagritenſi refert anno quarto perſequutionis quam in Chriſtianos excitavit Sapor Perſarum rex, id eſt ejuſdem Saporis 34. paſſum eſſe *Joannem epiſcopum oppidi Beth-Seleuciæ* juſſu Artaſciri Adiabeni reguli, qui Saporis regis germanus erat. Hujus meminit Sozomenus hiſt. eccl. lib. 2. cap. 13. Eodem auctore Joannem in paſſione ſequutus eſt
Sapor. eodem anno *Sapor* pariter *epiſcopus oppidi Beth-Seleuciæ.* Hic flagris in carcere tandiu cæſus eſt, donec animam efflaret: cujus caput præcidi, ſibique afferri juſſit Artaſcirus, ut de morte ejus certior fieret. Utrumque Beth-
A Garmæ epiſcopis accenſet vir doctiſſimus, *to. 3. Bibl. part. 2. pag. 748.* Quod quidem ex modo dictis facile eſt judicare; quando ex epiſtola Mar-Abæ Catholici ſupra citata diſcimus Beth-Seluc, ſive Beth-Seleuciam urbem metropolim eſſe Garmæorum.

Provinciæ, ut apparet, Beth-Garmenſis epiſcopus erat *Iſaac* qui in eadem perſequutione, eodem anno 4. lapidibus obrutus eſt in urbe Nicatoris ab ejuſdem loci pſeudo-Chriſtianis, quos Artaſcirus ad hanc impietatem compulit. Quænam autem fuerit ipſius
B ſedes, ſiletur. *Vid. Aſſem. to. 1. Bibl. p. 189.*

Isaac episcopus ejusdem provinciæ.

IV. ACHEBALLAHA.

V. * * *

VI. * * *

VII. JOANNES II.

Ex Catholicorum Orientis hiſtoria, quæ à Marc Neſtoriano Arabica lingua ſcripta eſt, furente in Chriſtianos Iſdegerde, martyr occubuit *Acheballaha* metropolita Bajormi, vel

Beth-Garmæ, cujus pater à Sapore rege olim ad solem adorandum compulsus, id facere renuens, in monasterium secessit, ubi sacerdos factus episcopi dignitate auctus est, multosque baptizavit. Quumque Behramisen Varananis regis filiam fusis ad Deum precibus curasset, à Christi fidelibus insectandis non nihil temperatum est. Recrudescente Isdegerdis jussu persequutione Acheballaha occidi meruit, sed ecclesiæ vasis sacris in terra prius defossis, quæ frustra à Gentilibus quæsita, ex indiculo quod sua manu scriptum JOANNES. reliquerat, subinde reperta sunt, sub *Joanne* metropolita, qui tertius ejus successor fuit. Unde tres mihi post Acheballaham Beth-Garmæ metropolitam numerandi veniunt, numerum claudente Joanne, de quo nihil aliud mihi venit dicendum.

VIII. Jacobus.

Inter Mar-Abæ Catholici vigesimi-septimi discipulos clarus fuit *Jacobus* metropolita Beth-Garmæ, sub quo Moyses Charchæ episcopus erat, & Barsabas Sçiaacherdæ. *To. 2. Bibl. Or. p. 412. & to. 3. p. 86.*

IX. Sebarjesus I.

Sedentibus Joseph & Ezechiële Catholicis, grassante diu in Persarum ditionibus lue, *metropolita Beth-Garmæ*, & episcopus Ninives, triduanum jejunium Rogationum instar instituerunt, ad eum modum qui à Ninivitis Jona propheta apud ipsos Dei iram nuntiante, observatus fuerat. Quorum consilium Ezechiël Catholicus probans, ad cunctas Orientis provincias scripsit, ut ejusmodi jejunium triduanum admitterent. Hic Garmæorum metropolita *Sebarjesus* nominatur in responso Joannis Catholici, anno Christi 903. ad Abulabasi interrogationem de illo Ninivitarum jejunio, apud Assemanum to. 2. p. 426. *Contigit aliquando,* inquit, *priscis temporibus pestilens morbus, quo plerique Beth-Garmæorum habitatores statim atque affligebantur, animam exhalabant. Sebarjesus hujus loci episcopus, cujus precibus ecclesiam Deus custodiat, quum gregem suum ad supplicationem publicam convocasset, &c.* Quamquam idem Assemanus officium affert Chaldæorum, in quo Mar-Sebarjesus dicitur *episcopus oppidi Seleuciæ*, qui Amro Nestoriano Garmæ metropolita nuncupatur. *Ibid. p. 427.* Ex Thoma Maragensi lib. 2. hist. monast. c. 7. Sub Jesuiabo I. Catholico sedebat Sebarjesus metropolita Garmæorum, qui cum Georgio Adiabenorum itidem metropolita templum cœnobii S. Jacobi Deo dicavit. Inter epistolas ejusdem Jesuiabi una inscribitur episcopo Garmæorum. *Ibid. p. 498.*

Tomus II.

X. Gabriel I.

Sub Gregorio Catholico circa annum 612. nec-non sub successoribus illius Jesuiabo Gadalensi, Mar-Ama, & Jesuiabo Adiabeno Garmæorum metropolita erat *Gabriël Beth-Seleuciæ. To. 3. Bibl. pp. 106. 141. 142.*

XI. Gabriel II.

Sub Salibazacha Catholico Garmæorum ecclesiæ metropolita præerat *Gabriël* alter, cognomento Rakoda, Nisibi oriundus, Beth-Abensis monasterii alumnus, vir sacrarum litterarum studiis & asceticæ vitæ exercitationibus exultus, quem Catholicus ille Charchæ & Garmæorum præsulem creavit, adeoque circa annum 720. *Vide to. 3. Bibl. Or. p. 460.*

XII. * * *

XIII. Simeon I.

Timotheus I. Catholicus quadragesimus-quintus, qui muneribus datis dignitatem illam adeptus ferebatur, ordinatus demum fuit, consentientibus sibi episcopis Damasci, Maru, *Beth-Garmæ* & Holwan. Habita deinde synodo undecim episcoporum, unus fuit *Simeon* Beth-Garmæ. *To. 2. Bibl. Or. p. 497.*

XIV. Thomas I.

Promotioni Theodosii Catholici anno Græcorum 1163. Christi 852. aderat *Thomas* germanus ejus frater Beth-Garmæ & Holwan metropolita, qui fratre medici cujusdam apud Califam suggestionibus carceri tradito, cum eo triennium & menses sex perseveravit.

XV. Nestorius I.

Sub Joanne III. Catholico quinquagesimo-quarto Garmæorum metropolita sedebat *Nestorius* ejusdem Joannis Catholici frater, ex historia Amri. *To. 3. Bibl. Orient. part. 2. p. 748.*

XVI. Theodorus.

Ab eodem Joanne III. *Theodorus* ex episcopo Lasçiumæ ad Beth-Garmæ metropolim translatus est, hortante Nestorio ipso, de quo modo dictum est, Theodori avunculo & Joannis fratre. Is vero tum Lasciumæ, tum Beth-Garmæ sedem pessime administravit, atque à Joanne IV. Catholico Joannis III. successore sæpe frustra admonitus, quod psaltriam quamdam deperiret, eamque & ejus filiam apud se retineret, destitutus demum fuit. Quocirca ad Musulmanos, ejurato Christi cultu transiens, medicæ arti operam dedit. *To. 2. Bibl. Orient. p. 440.*

Iiii ij

ECCLESIA BETH-ÇARMÆ.

A

XVII. Jesu-Rachma.

Anno Græcorum 1274. Christi 963. quo Abdjesus II. Catholicus renuntiatus fuit, eam dignitatem prensabat *Jesu-Rachma* metropolita Beth-Garmæ. Vixit itaque sub Israële & Abdjesu II. Catholicis. *To. 2. Bibl. p. 442.*

XVIII. Nestorius II.

Anno 1298. Christi 987. Beth-Garmæ metropolim gerebat *Nestorius*, quo nempe adfuit ordinationi Maris II. Catholici, quem ille adduxit, ut, refragantibus aliis, electioni suæ assentiretur. Annos porro quadraginta sedisse fertur, ac demum apud Joannem VI. Catholicum accusatus, quod ad iracundiam & ad anathemata intorquenda pronus esset, indicta causa dejectus est. Quod facinus omnium in Joannem odium excitavit. *To. 2. Bibl. p. 443. & 445.*

XIX. * * *

Electioni & promotioni Jesuiab IV. Catholici anno Græcorum 1334. Christi 1023. interfuit *metropolita Beth-Garmæ, p. 446.*

XX. * * *

Metropolita Beth-Garmæ, de cujus provincia erat Ezechiël episcopus Naamaniæ, electioni Eliæ in Catholicum promotioni adfuit anno Christi 1028.

XXI. Emmanuel.

Ex Amro Beth-Garmæ metropolita erat *Emmanuël* sub Sebarjesu Zanbur, circa annum 1063.

XXII. Jaballaha.

Electioni & ordinationi Abdjesu III. Catholici anno Christi 1075. aderat *Jaballaha* metropolita Beth-Garmæ. *To. 2. Bibl. Or. pag. 447.*

XXIII. David.

Ab eodem quoque Catholico Ebedjesu III. Aredi filio, *David Hadathæ episcopus*, vel Harbat Gelil ad Beth-Garmæ metropolim translatus fuit. *Ex Amro num. 66.*

XXIV. Thomas II.

Elias II. Catholicus *Thomam* metropolitam Gondisaporis ad metropolim Beth-Garmæ B transtulit.

XXV. Ebedjesus.

Anno Domini 1132. electioni Barsumæ Catholici Thomæ successor *Ebedjesus* filius Mokli Mosulanus metropolita Beth-Garmæ adfuit, qui subinde in Catholicum promotus est anno 1138. *To. 2. Bibl. p. 450.*

XXVI. Elias I.

Jaballaha II. Catholico sedebat *Elias* Bajormi ex Amro in vita Jaballahæ. *Tom. 3.* C *part. 2. pag. 748.*

XXVII. Sebarjesus II.

Catholicus septuagesimus-sextus *Sebarjesus* Messia Bagdadensi patre natus, qui à puero monastico instituto nomen dederat, ordinatus primum fuerat post Eliam I. metropolita Dokukæ & Beth-Garmæ. *Ibid. p. 453.*

XXVIII. Elias II.

Ordinationi Denhæ I. Catholici septua-D gesimi-octavi interfuit *Elias* metropolita Beth-Garmæ, qui manus illi imposuit die 15. Novembr. anno Græc. 1577. Christi 1266. & post annos 16. adfuit promotioni Jaballahæ III. Catholici. *Ibid. p. 456.*

XXIX. Simeon II.

Anno 1318. mense Februario sedebat *Simeon* Garmæorum metropolita. *Tom. 3. Bibl. Orient. p. 341.*

II. ECCLESIA SÇIAARCHADATÆ.

SÇIAARCHADATA, vel *Sçiaarkarda* Garmæorum regionis civitas fuit, hujusque provinciæ episcopatus primus censetur.

EPISCOPI SÇIAARCHADATÆ.

I. Narses.

ANno 4. persequutionis qua Sapor Persarum rex in Christianos sæviebat, *Narses episcopus Sçiaarchadatæ* Garmæorum urbis, ejusque discipulus Joseph martyrio functi sunt luna 10. Novembris. Quorum proinde memoria fit ejusdem mensis 20. in synaxario Basilii Imp. in quo hæc leguntur: *Narses &* E *Joseph viri Persæ singularis virtutis, verique Dei cultores creatoris cæli, & terræ, & maris, & cunctorum quæ in eis sunt, nunquam à recta via divinoque mandato aberrarunt. Narses episcopus constitutus, populum ad pietatem adhortando, complures discipulos contraxit, in quibus Joseph fuit, quumque ambo operam darent, ut mortalium mentes magnis pravitatis erroribus seductas ad veritatem traducerent, ab infidelibus*

Persis comprehensi, & ad regem ducti, non si nos, A *inquiunt, septies occisos ab inferis excitares, poteris ab amore Christi & fide abducere, gladio cæsi sunt, Narses nonaginta & Joseph octo & triginta annos nati.* To. 1. Bibl. Or. p. 189.

II. BARSABAS.

ECCLESIA SÇIAARCHADATÆ.

Inter discipulos Mar-Abæ Catholici claruit *Barsabas episcopus Sçiaarchadatæ.* To. 2. pag. 412.

III. ECCLESIA DAKUKÆ.

DAKUKA vel *Dokuka* Garmæorum civitas, secundus episcopatus est provinciæ Beth-Garmensis, Arbela quinque dierum itinere distans, ut fert Abulfeda. Hanc Amrus, Assemano teste, eamdem esse asserit ac *Lasciumam:* sed & sedes identidem fuit metropolitæ Beth-Garmensis.

EPISCOPI DAKUKÆ.

I. SEBARJESUS I. B

II. MICHÆAS.

INter Syros scriptores in catalogo Ebedjesu claruisse dicitur *Michæas,* qui nempe Barsumæ Nisibensis, Acacii Narsetis & aliorum de Edessena schola Nestorianorum socius fuit, à qua ejectus quum esset, à Catholico Chaldæorum Lasçiumæ episcopatu donatus fuit. *Scripsit,* ait Ebedjesus, *quinque causas sessionum & orationum de Cantropo & de Sebarjesu* C *Lasciumæ,* quos nempe laudabat; nec-non *commentarium in librum regum Israël.* Hujus quidem *Sebarjesu Lasciumæ episcopi,* Assemanus ait narrari gesta à Gabriële Mosulensi carmine Syriaco: sed & in eumdem Sebarjesum & Hormisdam haberi carmen, *tom. 1. Bibl. Orient. p. 582.* Addit *ex Thoma Maragensi lib. 2. hist. monast. cap. 33.* carmen Michææ quod in laudem cujusdam Cantropi D forsan aut Sebarjesu condiderat, in cœnobio Beth-Abensi, in commemoratione Jacobi illius cœnobii fundatoris cani solitum, donec Gabriël Rakoda proprium aliud de Jacobo condidit.

III. SEBARJESUS II.

IV. ANANJESUS I.

Eamdem ecclesiam *Sebarjesus* anno 596. & *Ananjesus II.* circa annum 780. regebant, quando in Catholicos promoti fuerunt.

V. THEODORUS.

Joannes III. Catholicus *Theodorum* filium Choni fratris sui Lasciumæ episcopum ordinavit, post annum 893. Hic *Commentator* est appellatus, quippe qui Ebedjesu teste, *librum scholiorum* composuit, Ecclesiasticam historiam, *Documenta,* asceticos-ve sermones, & *Paracleticos sermones,* de defunctis.

VI. EMMANUEL.

Dakukæ sedem *Emmanuël* Catholicus prius tenuerat, quam in Catholicum an. 938. assumeretur. *To. 3. part. 2. p. 748.* ex Amro in ejus vita.

VII. SEBARJESUS III.

Ita demum *Sebarjesus V.* Catholicus Dakukæ episcopatum antehac tenuerat. *To. 2. Bibl. Orient. p. 453.*

IV. ECCLESIA DARABADÆ.

DARABADAM Elias Damasci metropolita quartum Beth-Garmensis provinciæ episcopatum habet. Darabadam à Darabgerda distinguit Assemanus; hancque in Perside proprie dicta collocat, à Darabo Persarum rege conditam. De Darabgerda igitur infra suo loco dicemus, ubi de episcopis metropolitæ Persidis obnoxiis. Interim nullus mihi Darabadæ episcopus occurrit.

V. ECCLESIA CHANIGIARÆ.

ELIÆ Damasceno Chanigiara & Lasçiuma quintus est provinciæ Garmæorum episcopatus, utraque vero urbs proprios episcopos videntur olim habuisse. Atqui ex utriusque conjunctione apparet, eas vicinas omnino fuisse: Arbela autem, Abulfeda teste, quinque dierum itinere distat.

EPISCOPI CHANIGIARÆ.

A

I. Cyriacus.

CHANIGIARÆ anno Græcorum 1135. Christi 824. episcopus erat *Cyriacus*, qui Josue Bar-Nun in Catholicum promotioni interfuit. *To. 2. Bibl. Or. p. 434.*

II. Joannes.

Ex episcopo Chanigiaræ *Joannes* Theodosii Catholici fratris filius ab Enos Catholico ad Mosulensem sedem translatus est, ac demum Catholicatum obtinuit. *To. 3. p. 617.*

VI.

ECCLESIA BUAZICHÆ.

BUAZICHAM, sive *Beth-Vasich* duplicem urbem ab Abulfeda distingui, ex Assemano observavi, quarum altera in Assyria inter Tacritum & Arbelam, ac prope Elsen exstaret, *cuique nomen aliud Conisapor esset,* altera in Babylonia, in regione Anbaræ, adeoque haud procul Seleucia. Quando igitur ecclesiam Senæ sive Elsen cum Buazichensi sequiori ævo conjunctam fuisse legimus, id de Assyriaca ac priore illa, non de Babylonica accipiendum venit.

EPISCOPI BUAZICHÆ.

B

I. Elizæus.

II. Georgius.

EX *Thoma Maragensi in hist. monast. lib. 4. cap. 20.* ex cœnobio Beth-Abensi *Conisaporis* sive *Beth-Vazichæ* episcopatum obtinuerunt *Elizæus & Georgius. Bibl. Or. to. 3. p. 489.*

III. Stephanus.

Electioni Ebedjesu Catholici sexagesimiseptimi aderat *Stephanus episcopus Elsen & Buazichæ*. Hunc nimirum decessor Ebedjesu C Sebarjesus Zanbur, qui Catholicus sedit ab anno 1063. ad 1072. Buazichæ episcopatum Senensi conjungens, Stephanum episcopum utrique præfecerat, ut Amrus scribit. *To. 3. Bibl. Or. part. 2. p. 740.*

IV. Abdelmessias.

V. Abu-Hali.

Stephano ab Ebedjesu Catholico *Abdelmessias* metropolitæ Bassorensis germanus frater suffectus est: quo subinde undis subfrater merso, idem Catholicus utriusque illius ecclesiæ præsulem constituit *Abu-Hali* filium Taheri, ex ecclesia *Dair-El-Roum* assumptum.

VI. Narses.

Salomon episcopus sive metropolita Perat-Maisan, vel Bassoræ, librum suum, cui *Apis* titulus est, *socio suo Domino Narseti* episcopo Conisaporis Beth-Vasic nuncupasse in ipsa libri inscriptione legitur.

VIII. PROVINCIA HOLWANENSIS.

I. ECCLESIA HOLWANÆ METROPOLIS.

HOLWAN vel *Holwana* provinciæ Irac ſive Arac Babylonicæ civitas extrema eſt, Orientem verſus, ait in Alfraganum Golius, qua parte montes Bagdado collimitaneos reſpicit, & Parthiam attingit. Bagdado quinque vel ſex diætis diſtat, Aquilonem verſus, cujus conditor fuit Cabades Firaz Saſanita, adeoque Saracenico imperio anterior eſt. Ampla olim, & populis frequens fuit, in qua æſtatis tempore frigidioris auræ captandæ gratia Califæ ſecedebant. Malorum Punicorum & ficuum copia & excellentia nulli ſecunda. Quin & ibi fontes medicati pellendis morbis variis proſunt. Aliis vero eadem urbs *Hala,* & *Halach* dicitur, cujus vicina regio Chalachena Ptolemæo nota fuit, ſupra Adiabenen ſita, in confinio Mediæ & Aſſyriæ. Septima cenſetur Eliæ inter Orientis metropoles, cujus præſul unus eſt illorum ad quos Catholici electio & ordinatio ſpectat; quocirca in Neſtorianorum Pontificali, quod doctiſſimus Morinus edidit, pro *Dahalon,* omnino legendum Holwan. Cæterum metropoli Holwanæ aliquando *Raïa* metropolis altera juncta fuit, eique ſubjectæ ſedes epiſcopales erant, Hamadanæ, Dainur, Nahavandæ, & Georgianorum; poſteriori autem ævo poſt annum 1175. Holwanenſis metropolitæ ſedes tranſlata Hamadanam videtur Aſſemano, quippe ſub Elia II. Joannes Hamadanæ metropolita nuncupatur, nec ulla deinceps Holwanæ occurrit apud ſcriptores Neſtorianos mentio.

EPISCOPI HOLWANÆ.

I. SURINUS.

NISIBIS primum metropolita fuit, ac ſubinde Holwanæ *Surinus,* qui anno Græc. 1065. Chriſti 754. regia manu primariam ſedem, Seleucienſem ſcilicet invaſit. *To. 2. Bibl. Or. p. 431.*

II. ***

Timothei I. Catholici, qui eam dignitatem muneribus datis adeptus erat, electioni refragatus eſt, nec niſi ægrè aſſenſus eſt *metropolita Holwanæ* cum quibuſdam aliis, anno ſcilicet Græcorum 1091. Chriſti 778.

III. THOMAS.

Ordinationi Theodoſii Catholici anno Græcorum 1163. Chriſti 852. aderat *Thomas metropolita Holwanæ & Beth-Garmæ.*

IV. STEPHANUS.

Sergius Catholicus, qui anno 1171. Chriſti 860. Modaïnenſem ſedem conſcendit, *Stephanum* metropolitam Holwanæ conſecravit. *To. 2. Bibl. p. 439.*

V. JESUIAB.

Anno 1204. Chriſti 893. die 15. Julii

A *Jeſuiab* Suſarum epiſcopus Holwanam tranſlatus fuit. *Ibid. p. 440.*

VI. EMMANUEL.

Jeſuiabo utique ſucceſſit *Emmanuël,* qui anno 1211. Chriſti 900. Holwanæ metropolim gerebat, adfuitque promotioni Joannis IV. Catholici. *Ibid.*

VII. JOANNES I.

Promotioni Iſraëlis Catholici anno 962. aderat *Joannes* metropolita Holwanæ, qui

B ſtatim cum aliis fuga ſeceſſit, quia negotium vi à Sultano adhibita agebatur. In vivis adhuc ſuperſtes erat anno 987. quo Mares Catholicus renuntiatus eſt. *To. 2. Biblioth. Orient. p. 442. & 443.*

VIII. ***

Jeſuiabo IV. Catholico manum impoſuere anno Chriſti 1020. præter duodecim epiſcopos, metropolitani Moſul, Beth-Garmæ *& Holwanæ.* Ibid. p. 446.

IX. ABDELMESSIAS.

Quum epiſcopi complures electioni Sebarjeſu III. Catholici palam repugnarent,

ECCLESIA HOLWANÆ. horum præcipuus fuit *Abdelmessias* metropolita Holwan & Raïæ. Attamen quum omnes ad illius ordinationem accederent, ei quoque demum assensus est. Qui post annos decem adfuit quoque electioni Ebedjesu III. filii Aredi Catholici. *Ibid. p. 448.*

A

IV. JOANNES II.

Anno Græcorum 1403. Christi 1092. ordinationi Machichæ I. Catholici, quin etiam Eliæ II. anno 1422. Christi 1111. interfuit *Joannes* metropolita Holwanæ & Raïæ. *Ibid. p. 448. & 449.*

II.

ECCLESIA DINAR.

DINAR sive *Dinevar* inter maximas regionis Algebal sive montanæ Persidis urbes censetur, quam Geographus Nubiensis in veteri Parthia sitam ait, Hamadana distantem sexaginta mill. pass. Occasum versus, sed non nihil declinando ad Septemtrionem. Eliæ Damasci episcopatus primus est provinciæ Holwanensis, sed cujus antistitem neminem nactus sum.

III.

ECCLESIA HAMADANÆ.

HAMADAN vel *Hamdan* Parthiæ veteris civitas fuit, quam Golius in Alfraganum eamdem esse conjicit atque *Ecbatana* Medorum olim regiam. Urbs est hodieque maxima, jacens ad radices montis quem *Alvend* vocant. Illic Persarum reges æstatem agebant ad calores nimios evitandos. Hamadanæ episcopus metropolitæ titulo aliquando auctus potitusque est, quum nempe, ut reor, Holwana hostibus ingruentibus vastata esset. Cæterum Eliæ Damasceno episcopatus secundus est provinciæ Holwanensis.

EPISCOPI HAMADANÆ.

I. ABRAHAM.

EBEDJESUS II. Catholicus *Abrahamum* Hamadanæ episcopum ad metropolim Hazæ sive Adiabenes transtulit, cujus vitam, quum multi carperent, episcopos duos Elias II. Catholicus misit, qui eum ad mores mutandos excitarent, sin vero de criminibus quæ illi objectabantur, inquirerent: verum in illos irruerunt Hamadanenses homines qui Abrahamo favebant. Quum itaque à Catholico sæpe accersitus, accedere contemneret, de-

B positionis sententiam subiit. Per septennium autem in Musulmani cujusdam ædibus delituit, donec obtenta ab Ebedjesu Catholico venia, Hamadanensibus ipsis postulantibus restitutus fuit. *Mares & Amrus to. 3. Bibl. Orient. p. 201.*

II. JOANNES.

Elias III. Catholicus *Joannem* metropolitam Mosul ad Hamadanam metropolim transtulit. *To. 2. Bibl. p. 450.*

IV.

ECCLESIA NAHAVANDI.

HOLWANENSIS provinciæ episcopatus tertius est Nahavandus Eliæ Damasceno, regionis Algebal seu montanæ civitas Hamadana, Dinar & Aspahan magnitudine inferior, Hamadana ad Austrum 14. parasangis remota. Hanc urbium Parthiæ antiquissimam dicunt, imo à Noë Patriarcha conditam fabulantur. Nullus vero mihi Nahavandi episcopus suppetit.

V.

ECCLESIA CARCH.

CARCH civitatem in regione Persidis montana apud Nubiensem reperio, nec mihi dubium est quin ipsa sit episcopatus quartus provinciæ Holwanensis, qui legitur in tabula Eliæ Damasceni. Nullus vero mihi episcopus ejus occurrit.

IX. PROVINCIA

IX. PROVINCIA PERSIDIS.

PERSIS propriè ſumpta, ipſa regio eſt quam *Pharſiſtan* vocant cum Carmania. Metropolita Perſidis octavus cenſetur diœceſis Chaldæorum in Eliæ Damaſceni notitia; ubinam vero ſederit, operoſum eſt definire. Nam *Sciraz* regionis totius illius caput, ſimplex epiſcopatus fuit, primus eorum qui Perſidis metropolitæ ſuberant. An itaque ulli ſpeciali ſedi metropolitica jura attributa fuerint, incertum mihi prorſus eſt: idem in illa provincia accidiſſe putaverim, atque in Beth-Garmenſi, ut modo unus alicujus ſedis epiſcopus, modo alter alterius iis ſuo ordine potitus ſit. Quo tempore Timotheus I. Chaldaïcæ eccleſiæ præerat, Seleucienſis præſulis auctoritatem Perſidis epiſcopi ſubire detrectabant. *Aiebant enim*, ait Bar-hebræus: *nos Thomæ Apoſtoli diſcipuli ſumus, nihilque nobis cum Maris ſede commune eſt. Præterea veſtibus albis utebantur. Epiſcopi ſcilicet eorum, & quotquot erant de monaſtico ordine aſſumpti, inſtar preſbyterorum ſæcularium, carnes quoque comedebant, & uxores ducebant.* Cæterum Timotheus, ubi dignitatem quam ſibi malè comparaverat, aſſertam intellexit, animum attendit, quo ſibi Perſidis metropolitam ſubjiceret. Votorum compos factus Simeonem quemdam eis præfecit, cui injunxit, *ne carnes prorſus comederet; albis tamen laneis eos uti veſtibus conceſſit. Permiſit quoque illi ut electos epiſcopos ipſe conſecraret, ne ſcilicet, ut epiſcopi aliarum provinciarum, opus haberent Catholicum conſecrationis ergo adeundi. Quæ quidem conſuetudo uſque in præſentem diem viget.* Hæc Bar-hebræus ſcitu digniſſima, quippe quæ regiminis Patriarchæ ſive Catholici Seleucienſis ſpeciem nobis præbent, ad quem proinde, ut in diœceſi Alexandrina fiebat, omnes epiſcoporum ditionis ipſius ordinationes ſpectarent, præterquam Perſidis. Quod vero in illa provincia monachis aliquando nubere fas foret, pravæ hujus conſuetudinis alius auctor non fuit, niſi impius ille Niſibis metropolita Barſumas, de quo ſuo loco diximus. Cæterum quod à Timotheo I. Catholico patratum Bar-hebræus narrat, id Mares Neſtorianus à Jeſuiabo III. qui Timotheo longe anterior extitit, conſtitutum ait. Enim vero in hiſtoria monaſtica Thomæ Maragenſis epiſtolæ multæ exſtant Jeſuiabi de illa metropolitæ Perſidis à Seleucienſi ſede defectione, quarum una inſcribitur Simeoni epiſcopo metropolitano Ravardſciri, ſive qui Ravardſciri in Perſidis civitate ſedebat. Ex quo compertum fit, urbem hanc provinciæ illius metropolitani ſedem tunc fuiſſe. *Vide to. 3. Bibl. Orient. p. 126. & ſeqq.*

METROPOLITÆ PERSIDIS.

JOANNES.

IN ſynodi Nicænæ Patrum indice, qui Latine ſupereſt, & in Arabico Joannis Seldeni, *de provincia Perſidis*, legitur *Joannes Perſidis.* Euſebius quoque diſerte teſtatur inter Nicænos Patres ſediſſe *Perſidis epiſcopum*, qui in actis ejuſdem concilii à Gelaſio Cyziceno conſcriptis, epiſcopus dicitur eccleſiarum, τῶν ἐν Περσίδι καὶ τῇ μεγάλῃ Ἰνδίᾳ, *Perſidis & magnæ Indiæ*, de quo ſatis diximus in prolegomenis ad diœceſim Chaldæorum.

In ſubſcriptionibus quoque Chalcedonenſis concilii legitur, *Perſam epiſcopum Perſice ſubſcripſiſſe*, Πέρσης ὑπέγραψα Περσιστί. An vero hic Perſidis metropolita fuerit, nulla ratione conſtat, uti certe neque de Joanne.

I. MAHNA.

Sub Jaballaha I. Catholico, Iſdegerde II. Perſarum rege, Theodoſio juniore Romanis imperante, Perſidis metropolita ſedebat *Mahna* ſive *Maanes*, qui eidem Jaballahæ defuncto ſuffectus fuit. Quod argumento eſt Perſidem id temporis Seleucienſis Catholici juris fuiſſe, à quo diſſidere cœperit à temporibus Barſûmæ Niſibenſis, qui Cavade rege Neſtorianis ſuis, invito Catholico, auctor fuit, ut epiſcopi & monachi uxores impune ducerent, carnibuſque veſcerentur. Quam diſciplinæ inverſionem quia poſterioris ævi Catholici emendare ſtuduerant, Perſidis metropolitæ & epiſcopi morem illis gerere contemſerant, uſque ad tempus, ut prædictum eſt, Timothei I. Catholici aut Jeſuiabi III. Atqui *Mahna* ſive *Maanes* cum Barſuma, Narſete & Acacio in Edeſſena Neſtorianorum ſchola educatus, Zenone Imp. illinc ejectus fuerat; unde in Perſarum ditionem profectus, Perſidis epiſcopus creatus primùm ob

doctrinæ famam fuit, ac subinde in Catholicum post Jaballaham I. assumptus. Quo vero anno episcopus sit ordinatus, quo item Catholicus factus, nullo monumento planum fit.

II. Simeon.

III. Jesu-Buchat.

Ex Maris historia Jesuiabo III. Catholico, qui anno Græcorum 971. Christi 660. obiit, sedebat *Simeon* Persidis metropolita, quem Catholicus ille per epistolam convenit, ut eum ad sibi obtemperandum adduceret, quum, veluti dictum est, multi ejus decessores id præstare diu detrectassent: id ex Bar-hebræo, Timotheo I. Catholico, factum esse superius etiam narravi. Atqui ea in epistola Jesuiabi Catholici ad Simeonem metropolitam Persidis, adversus illum, ejusque decessores expostulabat, quod *ex quo ab ecclesiasticis canonibus defecerant,* sive Catholicorum jurisdictionem contemserant, *interrupta erat apud Indiæ populos sacerdotalis successio. Nec,* inquit, *India solum, quæ à maritimis regni Persarum finibus usque ad Colon, spatio ducentarum supra mille parasangarum extenditur; sed & ipsa Persarum regio vestra, divinæ doctrinæ lumine, quod per episcopos veritatis refulget, orbata, in tenebris jacet.* Hujus dissidii causa litteras quoque nonnullas scripsit ad Catarenses episcopos, qui metropolitæ sui defectionem totis viribus suis fovebant. *To. 3. Bibl. Orient. pag. 131. & seqq.* Inter Nestorianæ sectæ eruditorum libros in catalogo Ebedjesu Sobensis mentio fit constitutionum *Simeonis & Jesu-Buchat metropolitarum Persidis.* Quo autem tempore Jesu-Buchat ille sederit, nullo mihi pacto constat.

JESU-BUCHAT.

IV. Babæus.

Circa annum Christi 780. sub Ananjesu II. Catholico sedebat *Babæus* Persa episcopus Ravardsciri & metropolita Persarum; qui Sobensi teste cap. 110. composuit solutiones variarum quæstionum. *To. 3. p. 176.*

V. Joannes I.

Metropolita Persidis erat *Joannes* sub Enos Catholico, an. 877. à quo pontificatus gradu dejectus, & ad presbyterorum ordinem redactus est. Hunc vero paulo-post Joannes III. Catholicus pristino suo honori restituit.

VI. Gabriel.

VII. Mares.

Mares II. filius Tobi Catholicus, è Mosulensium Christianorum primoribus oriundus, ab epistolis fuit filiæ Ahmed uxoris Naseraddoulæ: deinde vero monastico instituto suscepto, quum in Sahide sive Thebaïde Ægypti

A provincia peregrinatus esset, post suum in patriam reditum sacerdos est ordinatus. Quia autem œconomiæ peritus erat, monasterii Elhacem negotiis gerendis præfectus fuit, quod officium eximia constantia sustinuit, ipso tempore, quo cædes in vicina Meschita patrata erat, unde Musulmani Christianis nocendi colores quæsierant. Huic Ebedjesus II. Catholicus omnium suæ ditionis monasteriorum inspectionem injunxit, lustratoremque & vicarium suum præfecit. Mortuo *Gabriële Persidis metropolita,* ejus in locum GABRIEL.

B suffectus est, postulante Almansor Naser F. Haron, vesteque donatus ex Adaddoulæ thesauro, atque à Persidis Christianis omni honore exceptus. Post Adaddoulæ obitum, turbatis rebus Persidis, regione à Dilemitis desolata, Mares prædæ partem recuperavit. Tum licentia à Catholico petita ad suos revertendi nec obtenta, in Serfeddoulæ præfecti exercitum transiit, cujus demum opera Ebedjesu defuncto, Catholici dignitate auctus est anno Christi 987. *Ex Mare, & to. 2. Bibl. Or. p. 443.* Ebedjesus Sobensis in scrip-

C toribus Syris cap. 188. meminit hujus *Gabriëlis,* quem *Sabochostæ* episcopum dicit, ut qui nempe hac in urbe metropolita sederet. *To. 3. Bibl. Orient. p. 277.*

VIII. Salomon.

Mares statim atque Catholicus creatus est *Salomonem* ex episcopo Zuabiæ metropolitam Persidis instituit. *To. 2. Bibl. Or. p. 443.*

IX. Joannes II.

Joannes ex Gorge Gedan monachus, cœ-

D nobii patriarchalis diaconus, vix legendi saltem peritus, ordinatus primum fuit episcopus Elsen, deinde metropolita Persidis; quumque Arjun venisset, audiissetque Marem Catholicum obiisse, Bagdadum reversus à Califa Catholicus renuntiatus est an. 1001. *Ibid. p. 444.*

X. Ebedjesus.

Electioni & ordinationi Ebedjesu IV. Ca-

E tholici aderat cum Joanne Nisibensi & Joanne Mosulensi aliisque episcopis *Ebedjesus* metropolita Persidis anno Christi 1139. *Ib. p. 450.*

XI. Abraham.

Epistolæ synodicæ quam Elias Catholicus ad Paulum Papam V. Amidæ dedit die 8. Martii anno Christi 1616. cum aliis archiepiscopis subscripsit *Abraham episcopus Vehdonsores,* id est ditionis Persarum. Hunc inter Persidis metropolitas annumerat Assemanus *to. 3. part. 2. p. 771.*

I. ECCLESIA SCIRAZ.

SCIRAZ *Pharsistanæ* vel *Phares,* sive *Persidis* propriè sumptæ, caput, primus ejusdem provinciæ episcopatus est in Eliæ Damasceni notitia. De ejus situ legendus Geographus Nubiensis, cui sexta septimaque parte climatis tertii urbs Sciraz veluti centrum est aliarum ejusdem regionis civitatum. Videtur Assemano aliquando fuisse Persidis metropolitæ sedes. Nullus vero mihi urbis hujus episcopus occurrit.

II. ECCLESIA ASTACHAR.

ASTACHAR secundus sub metropolita Persidis episcopatus, Nubiensi urbs & regio dicitur. Urbs, inquam, ad flumen Cqeriiab posita, pontem habens, qui *Pons Chorasan* dicitur. Astachar à Sciraz distat 36. mill. pass. Hanc ipsam esse Persepolim veterem aiunt, quæ & Chilminar dicitur à quadraginta columnis quæ in ejus ruinis stant.

III. ECCLESIA SAPORIS.

SAPOR, sive *Sabur,* Nubiensi Geographo civitas est terræ Persidis, diversa prorsus à Nisapore Chorasaniæ laudatissima urbe, etsi aliter visum fuit doctissimo Assemano. Quinimo ipse vir doctus *to. 3. part. 2. p. 773.* ultro demum fatetur, hanc aliam non esse à Sabochost urbe Persidis, quæ in regiuncula est, cui nomen *Curat-Sapor* sive *Regio Saporis:* sed & Persidis metropolitæ sedes aliquando fuisse fertur. Tertius vero episcopatus est sub Persidis metropolita.

EPISCOPI SAPORIS.

I. GABRIEL.

EBEDJESUS in catalogo Syrorum scriptorum cap. 188. meminit *Gabriëlis* episcopi A Sabochostæ, qui anno Græc. 1274. Christi 963. Persarum metropolita quum esset, adfuit promotioni Ebedjesu II. Catholici. *To. 3. Bibl. Or. p. 277. & seqq.*

IV. ECCLESIA CARMANIÆ.

CARMAN sive *Carmania* Persidi affinis versus Austrum, provincia est cum ejusdem nominis primaria civitate, quæ quartus episcopatus est sub metropolita Persidis; sed cujus antistitem neminem inveni.

V. ECCLESIA DRANGERDÆ.

IN notitia Eliæ metropolitæ Damasci episcopatus provinciæ Persidis *Drangerda* scribitur, quæ mihi alia non est à *Darabgerd,* vel *Darbeged,* Pharistanæ sive Persidis urbe, quæ à Sciraz 150. mill. pass. distat. Mares Nestorianus *Darabgerd* scribit.

EPISCOPI DRANGERDÆ.

I. MALECHUS.

ANno 552. Joseph in Catholicum promotus, quum in diœcesis suæ præsules & sacerdotes insaniret, episcopum Zabarum sive Naamaniæ throno suo dejecit, qui quum medicæ artis Persicæque linguæ peritus esset, supplex regem Saporem adiit, utque ab eo B gravamine levaretur impetravit. Eadem via *Malechus* episcopus Darabgerdensis à rege pro incolumitate sua diploma obtinuit: quod tamen Josephus in partes scindere non dubitavit. Verum increbrescente apud Persas flagitiorum ejus fama, nomen ejus è sacris diptychis expunctum fuit. Hæc Amrus Nestorianus in vita Joseph. *To. 3. Bibl. Or. p. 433.*

VI.

ECCLESIA SIRAPH.

SIRAM urbem frustra quæro in Perside, sed nec ullus ejus occurrit episcopus, quum tamen sextus censeatur Persidis episcopatus. Siraph vero & Sarvan Nubiensi illius regionis civitates sunt: sed & Siraph caput est regionis quam *Curat-Ardascir* dicunt.

VII.

ECCLESIA SOCOTRÆ.

QUæ Græcis olim *Dioscoris* nuncupata est, hanc Arabes *Zocotram* dixere, insulam insignem Indici vel Persici maris, sinus Arabici qui *Mare Rubrum* appellatur ostio objecta. In hanc Ptolemæi qui in Ægypto rerum potiti sunt, imo si sua sit Nubiensi Geographo fides, Alexander ipse magnus, colonias sui generis Græcas deportavere, ejusque deinceps incolæ ad Saracenica usque tempora sermone Græco usi sunt. Qui etiam ab antiquo tempore Christianas leges acceperunt. Quocirca Cosmas Indico-pleusta qui sub Justiniano Imp. per Orientem peregre ivit, *Clericos in ea reperiri* ait, *qui in Perside ordinati illuc mittebantur, quum illic magnus Christianorum numerus degeret.* At *clericorum* nomine qui in Perside ordinati erant, episcopos omnino significabat, qui à metropolita Persidis consecrabantur. Hæc quidem Cosmas sæculo Christi sexto medio. Sic vero etiam Marcus Paulus Venetus sæculo decimo-tertio labente, quum in eam quoque insulam navigasset, insulam à Christianis inhabitatam reperit, quibus unus præesset archiepiscopus, cujus jurisdictioni subessent insulæ duæ in alto mari existentes, quæ triginta milliaribus ab invicem distarent. « In quarum » una, inquit, viri morantur sine mulieribus, vocaturque insula masculina, in alia feminæ sine » viris, & hæc quoque vocatur insula feminina. Sunt autem Christiani, & habent inter se » matrimonia. Mulieres nunquam veniunt ad insulam virorum, sed viri visitant mulieres, » moranturque cum illis tribus continuis mensibus; posthæc revertuntur in insulam suam, ubi » per residuum anni tempus manent. Et retinent mulieres filios masculos secum usque ad » decimum-quartum annum; postea mittunt eos ad patres. Mulieres nihil agunt, nisi quod » curam habent filiorum, & fructus quosdam legunt. Viri vero laborant, & curam habent, » quomodo uxores & filios nutriant. Vacant piscationibus, & infinitos capiunt pisces, quos » recentes & desiccatos vendunt negotiatoribus, & hinc multum habent lucri. Vescuntur » lacte, carnibus, piscibus & riso. Abundat mare illud cetis & magnis piscibus. Viri regem » non habent, sed episcopum suum Dominum agnoscunt, subjecti archiepiscopo de Socotra. » Hæc Marcus de insulis illis duabus Socotræ vicinis, in qua insula potiori esse inter Christianos refert incantatores multos qui pro libito naves in mari revocare queant, ut volunt, etiamsi prospero vento utantur, possuntque arte sua diabolica contrarium ventum excitare, qui navem etiam invitam reducat. Quod Lusitani Socotræ insulæ Christianos Jacobitas esse scripserunt, emendatione prorsus indiget, quum Nestorianos Orientis ab ejusdem tractus Jacobitis secernere, non satis noverint.

EPISCOPI SOCOTRÆ.

I. DUA.

EX Didaco de Couto aliquandiu post annum 880. deficientibus apud Malabares sacerdotibus, à Modaïnensi Catholico metropolita ad illos missus est, qui Joannes vocabatur, cum episcopis duobus, quorum unus *Mar-Dua* nomine insulæ Socotræ præesset.

II. * * *

Sebarjesus III. Catholicus qui anno Christi 1063. Chaldæorum sedem obtinuit, visitatores misit qui Indici maris insulas lustrarent, & cum illis unum quem *Socotræ pontificem* ordinavit. *Mares & Amrus in vita illius Catholici.*

III. CYRIACUS.

Ordinationi Jaballahæ III. Catholici aderat *Cyriacus* episcopus Socotræ, anno Græcorum 1593. Christi 1282. *To. 2. Bibl. Or. p. 456.* Circa illa tempora, nec multo post Marcus Paulus Venetus in hac insula Socotra, ut prædictum est, præsulem reperit, quem *Archiepiscopum* appellat.

VIII. # ECCLESIA RAVARDSCIRI.

RAVARDSIRUS sive *Rivadscir* urbs Persidis propriè dictæ quæ & aliquando fuit sedes metropolitæ; cujus tamen rara apud auctores mentio. *Thomas Maragensis lib. 2. hist. monast. c. 14.* Georgium Catholicum ait ad Catarenses profectum esse, *qui à sede Ravardsciri, hoc est, Persidis defecerant, ut eos conciliaret;* quod scilicet tunc temporis ibi sedebat Persidis metropolita.

EPISCOPI RAVARDSCIRI.

I. SIMEON. II. BABÆUS.

DE *Simeone* & *Babæo* metropolitis supra dixi, qui ambo Ravardsciri sedisse memorantur.

IX. # ECCLESIA CATARÆ.

AD provinciam Persidis, ejusque adeo metropolitam spectabat *Catara* regio, eaque non Bactriana, ut nonnullis visum est, sed Arabica prorsus ad Sinum Persicum, ubi Plinius Catathras seu Chelonitidas duas insulas collocat. Jesuiabus III. Nestorianorum Catholicus in epistola ad Catarenses populos, qua de Catarensium episcoporum à sua sede defectione queritur, insulas complectitur Cataræ & incolas deserti Arabiæ, Dirini scilicet, Masamig, Talon, Chata & Hagar, quibus Socotram insulam haud prorsus ab eis distantem addunt. Ex his locis præter Socotram, Masamig episcopali sede ornatam idem Catholicus testatur, quid-ni etiam alia perinde? Omnis porro regionis illius episcopi metropolitæ Persidis suberant, velut ex ejusdem Catholici Jesuiabi epistolis constat, quæ *to. 3. Bibl. Orient. pag. 126. & seqq.* recitantur.

EPISCOPI CATARÆ.

I. GABRIEL.

SUb Phetione Catholico, circa annum Chr. 740. claruit *Gabriël Catarensis episcopus,* qui Elia Sobensi teste, orationem condidit de unione incarnationis scilicet, quæstionum solutiones & de re fidei. Babæus magnus archimandrita, qui anno Chr. 570. vivebat, scripsit de Abraham Nisibeno & de Gabriële altero Catarensi, ut Sobensis tradit *cap. 66.*

X. # ECCLESIA DIRIN.

CATARENSIUM insula Dirin fuit, eadem Assemano quæ Daden vel Dadiana, quæ reliquarum prima memoratur in earum recensione in epistola Jesuiab III. Catholici ad Simeonem Persidis metropolitam, hujusque episcopus unus occurrit Jacobus *tom. 3. Bibl. Orient. pag. 111.* ubi de Jesuiabo Arzunita Catholico, qui Responsa 20. scripsit ad totidem ejusdem Jacobi Dadianæ episcopi quæstiones.

XI. # ECCLESIA MASAMIG.

MASAMIG Catarensium insula est Jesuiabo III. Catholico, in epistola ad Simeonem metropolitam Persidis, sed subinde Bassorensis metropolitæ ditionis facta est. Pene affirmavero *Masamig* nihil discrepare ab illo Æthiopicæ oræ nobili emporio quod *Mosambic* dicitur, ubi Nestoriani ut in insulis circum aliis sedes fixerunt.

EPISCOPI MASAMIG.

I. ABRAHAM.

JESUIAB III. Catholicus epistolam Catarensibus scripsit, ut *Abrahami* episcopi Masamig communionem evitarent, quippe qui Catarenses monachos dure exagitarat & expulerat. *To. 3. Bibl. Orient. p. 143.*

X. PROVINCIA MARU.

IN Chorasania Persici regni provincia urbes duæ sunt nomine *Mera* vel *Maru*, insignes, alia *Maru El-Roud*, vel *Maru El-Kagehan*, Abulfedæ; secunda vero Septemtrionem versus posita, urbs satis ampla Selgiucidarum olim delicium, alteri structuræ magnitudine, elegantia & ordine longe præcellens, vixque ulli Chorasaniæ civitati cedens, ait Golius, hæcque ad flumen Morcab exstructa est. Geographi Nubiensis interpres, primam *Maru-Alrudh* dicit, secundam quemadmodum etiam Abulfeda, *Maru-Alsciahegian*, inter quas, ait auctor, stationes sex numerantur. Addit Abulfeda Maru Sciahgian duodecim dierum itinere à Nisabur, Harath, Balcha & Bochara distare. De secunda utique, hic sermo est. Atqui in Chorasania Christi religio sub Sapore rege annuntiata esse fertur, deincepsque Maru inter metropoles ab eis censita est, ac certe nona in tabula Amri.

EPISCOPI MARU.

I. BAR-CODBSABA.

SAPORIS Persarum regis uxorem à lepra sanasse fertur *Bar-Codbsaba* Christianus, qui episcopus consecratus, in provinciam Maru & Chorasaniæ pergens, evangelium ibi prædicavit, multosque baptisavit. Obiit exacto septuagesimo episcopatus anno. *Ex Mare.*

II. DAVID I.

Elizæus Catholicus anno 520. in ecclesia Sbaniræ sive Ctesiphontis ordinatus est adversus Narsetem, à *Davide* metropolita Maru. *Bibl. to. 2. p. 409.*

III. THEODORUS.

Metropolita Maru *Theodorus*, S. Eugenii gesta & Græcorum commentarium in Psalmos versibus enarravit, responsa quoque ad decem quæstiones Sergii rogante Mar-Aba Catholico; claruit proinde anno 540. Atqui Mar-Eugenius, Syriace Mar-Eugiu, monasticæ vitæ in Oriente institutor primus claruisse dicitur, tempore Constantini magni. *Renaudot in schedis.*

IV. DAVID II.

Post Theodorum sedit *David* alter ejusdem Mar-Abæ discipulus, anno 550. *To. 2. Bibl. Or. p. 412. to. 3. p. 86.*

V. ELIAS.

Anno 650. Chorasaniæ metropolita fuit *Mar-Elias*, cujus paulo-post iterum mentio fiet in Ebedjesu metropolita Maru altero. Hic à Chorasaniensibus uti sanctus habitus est, multaque scripsit, præsertim vero eccle-
A siasticam historiam. Hic Jesuiabo III. animam exhalanti adfuisse fertur. *To. 3. Bibl. p. 148.*

VI. JOSEPH I.

Timotheo I. anno 778. Catholico, dignitatem illam apud suos summam promisso pretio adepto, episcopi quibus pecunias se daturum spoponderat ab eo defecerunt, quorum unus fuit *Joseph* metropolita Maru, vir dissidiorum, variorumque flagitiorum auctor. In primis una cum Salomone episcopo Hadithæ, Jesuiab Arbelæ sive Adiabenes metro-
B polita in vivis superstite, illius urbis pro illo antistitem ordinare non dubitavit Rostamum quemdam Honitæ episcopum, qui paulo-post exstinctus est. Facti pœnitens Salomon episcopatu abdicato, in monasterium secessit. Joseph demum ad ordinem Timothei sententia redactus, ad Saracenos, abnegato Christo, transiit. *To. 2. Bibl. pp. 433. 495. & to. 3. p. 207.* ubi cuncta quæ hac in causa gesta sunt, ex Thoma Maragensi recitantur.

VII. JOANNES.

Sergius Catholicus *Joannem* Baladensem
C metropolitam Maru ordinavit, anno 860. *To. 2. Bibl. Or. p. 439.*

VIII. JOSEPH II.

Joannis IV. Catholici promotioni anno Christi 900. adfuit suoque consensu illam probavit *Joseph II.* metropolita Maru, cum Sebarjesu Bardaæ metropolita. Sic Mares, ex quo emendandum quod *to. 2. Bibl. p. 440.* legitur, Josephum Bardaæ metropolitam adfuisse electioni Joannis IV. Catholici, reponendumque *Josepho metropolita Maru, & Sebarjesu metropolita Bardaæ.*

IX. Ebedjesus.

Mares II. Catholicus statim atque dignitatis illius compos fuit *Ebedjesum* episcopum Aspahan ad metropolim Maru transtulit, qui sub Joanne V. Turcarum gentem Christi cultum docuit, idque scripta eidem Joanni epistola nuntiavit, quam Bar-hebræus suæ de Catholicis Orientis historiæ inseruit. « Quo » audito Joannes Ebedjesu rescripsit, ut duos » illuc presbyteros & diaconos mitteret cum » paramentis altaris, ad eos qui crediderant » baptisandos, docendosque Christianas leges, » utque jejunio Dominico sive Quadragesimali » ab esu carnis abstinerent, permittentes tamen » illis, ut lac biberent, quum cibi Quadragesi- » males in eorum regione, ut ferebant, nulli A essent. » Ejus tempore Romanæ sive Byzantinæ copiæ in Chorasaniam usque penetrarunt, quam injuriam Musulmani iniquo animo ferentes, in Christianos sævierunt, & sepulcralem arcam Mar-Eliæ regionis quondam metropolitæ, de quo quinto loco diximus, igne ferroque rumpere frustra conati sunt: quod etiam Ebedjesus data Mari II. Catholico epistola altera significavit. *Mares, & to. 2. Bibl. p. 444.*

X. Georgius.

Sebarjesus III. Catholicus *Georgium* cognomento *Alsakani* ordinavit metropolitam Chorasaniæ & Rigestaniæ, qui in regionem Cataïensem profectus, in ea ad mortem usque egit.

Sub metropolita Maru episcopatus tres fuerunt, ex Eliæ notitia, scilicet Dair-Hannes, Damaduthæ, Daabar-Sanaiæ, de quibus locis nihil mihi hactenus alias occurrit. Sed & eidem metropolitæ obnoxia erat ecclesia Sarchasæ in Chorasania.

XI. PROVINCIA HARÆ.

HARA vel *Hari*, vel *Herat*, Eliæ Damasceno octava metropolis est diœcesis Chaldæorum, in notitia vero Amri undecima, ut aiunt, anno 411. ab Achæo Catholico, vel, anno 503. à Sila, aut certe anno 714. à Salibazacha, quam viri eruditi eamdem esse asserunt atque Ariam, urbem Bactrianæ, ut eam describit Strabo, & monti quo ea regio succingitur, ad Arium amnem, qui *Heri* quoque dicitur positam. Hæc porro Chorasaniæ quoque censetur, sed ei Segestania ecclesia in Tabula Eliæ Damasceni subjicitur.

EPISCOPI HARÆ.

I. Jonas.

ELectioni Josue cognomento Bar-Nun B Catholici interfuit *Jonas episcopus Haræ*, anno 1131. Christi 820. *To. 2. Bibl. Or. p. 435.*

II. Abraham.

Mares II. Catholicus anno 1000. *Abrahamum* filium Abdi monachum cœnobii Jonæ, metropolitam Haræ ordinavit. *Ibid. p. 443.*

XII. PROVINCIA KATRABÆ.

KATRABAM, sive *Ketarbam*, tum etiam *Catarbam*, Elias Damascenus duodecimam metropolim esse ait diœcesis Chaldæorum. Quam quidem Assemanus in dissertatione de Nestorianis p. 603. & 740. insulam esse prodit maris Aman vel Oman sive Æthiopici, ad Austrum Arabiæ felicis. Id quod doctissimo Herbelotio teste, comprobat, qui in sua Bibliotheca Orientali quam Gallico idiomate evulgavit, insulam hanc his verbis describit: *Cothrobah insula maris Oman sive Oceani Æthiopici, ad meridiem posita alterius quæ Gezirat al-Carud, id est insula simiarum appellatur. Hæc autem de qua nunc loquimur, à Christianis inhabitatur, nec nisi sexaginta circiter milliaribus ab ora Æthiopica distat.* Quocirca Catrabam insulam mediam stare oportet inter Æthiopicum littus & insulam Socotram, priscam-ve Dioscoridem, in quam aliasque vicinas Græcorum coloniam ab Alexandri magni ævo deductam tradunt, ac certe Christianis incolis frequentatam. De quo legendus Cosmas Indico-pleusta, nec-non *Marcus Paulus, lib. 3. capp. 37. & 38.*

XIII. PROVINCIA SINARUM.

AMRO Nestoriano metropolita Sinarum duodecimus censetur Chaldaïcæ diœcesis, ac metropolitæ Indiarum præmittitur, ut inde quis forsan inferat Christianam religionem è Chorasania in Tartariam & subinde in Cathaïam invectam prius à Nestorianis illis fuisse, quam in regiones Indiæ. Verum Christianorum Chaldæorum communis sententia & assertio est Apostolum Thomam per Indias Evangelium prædicasse, indeque ad Sinas usque penetrasse. Sic enim in ecclesiæ Malabaricæ officiis illius in honorem cani solitum Athanasius Kircherus perhibet p. 57. *Chinæ illustratæ*, sodalem suum Trigaltium testem appellans. *Per sanctum Thomam*, inquiunt, *evanuit error idololatriæ ab Indis. Per sanctum Thomam Sinæ & Æthiopes* (Asiatici scilicet Arabiæ vicini) *conversi sunt ad veritatem. Per sanctum Thomam baptismi sacramentum acceperunt, adoptionemque filiorum. Per sanctum Thomam crediderunt & confessi sunt Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum. Per sanctum Thomam acceptam servaverunt fidem unius Dei. Per sanctum Thomam doctrinæ vivificæ splendores orti sunt universæ Indiæ. Per sanctum Thomam regnum cœlorum volavit & ascendit ad Sinas.* Indos quidem Apostoli Thomæ doctrina imbutos non inficior, quippe quod priscis ecclesiæ scriptorum testimoniis satis consentaneum est. Atqui Sinas eosdem esse ac decantatissimos veteribus *Seras* omnium sententia est, Christianam vero religionem sæculo saltem tertio ad Seras usque propagatam esse disertissimus testis est libro 2. adversus Gentes Arnobius: *Enumerari enim possunt*, inquit, *atque in usum computationis venire ea quæ in India gesta sunt, apud Seras, Persas & Medos, in Arabia, Ægypto, in Asia, Syria, apud Galatas, Parthos, Phrygas .... apud dominam ipsam Romam, in quo homines sunt Numæ regis, atque antiquis superstitionibus occupati, non distulerunt tamen res patrias relinquere, & veritati coalescere Christianæ.* Ad Sinas profecto Christi cultus jam olim ab Indis transire facile poterat; quum illi merces suas in Taprobanam insulam Malabaricæ oræ proximam adveherent; in qua scilicet Cosmas Indico-pleusta ecclesiam Christianam advenarum ex Perside cum sacerdote & ministris suo tempore, hoc est sæculo sexto medio, exstitisse prodit.

Ut autem Indiarum metropolita, metropolitæ Sinarum à Seleuciensibus postpositus sit, non alia mihi causa videtur fuisse, nisi quod, quum priscis temporibus Indiarum ecclesiæ metropolitæ Persidis regimini & ordinationi creditæ essent, hique erga illas negligentes adeo se præberent, ut vix ullus in vastis illis regionibus episcopus reperiretur, Timotheus I. Catholicus è re sua esse censuit, ut metropolitam Indiis præficeret, quum jam ante Sinarum ecclesia suo quoque potiretur. Quod nempe factum est post annum 780.

Quia vero de Sinarum gente à nobis remotissima agitur, nullo testimonio nobis certum esse potest, ante sæculi præcedentis initia Christum apud illam nuntiatum fuisse. Quod quidem anno 636. factum discimus ex præstantissimo monumento quod sæculo nupero adulto repertum fuit in civitate Sinarum *Sighansu* dicta, provinciæ *Xemsi*. Tabula ampla est marmorea, cruce in suprema sua parte insignita, in qua fidei nostræ præcipua capita caracteribus Sinicis exarata sunt, scilicet de uno Deo, vero, rerum cunctarum principio, & creatore, qui non nisi Syra voce *Alaha* nominatur, Sinico nullo vocabulo supremum nomen Deum efferente, de creatione mundi, hominis efformatione & lapsu ac Satanæ fraude. *Ibi trium personarum divinarum una*, Nestoriano more, *sese clarissimo venerabilissimoque Mixio* (Messiæ) *communicasse legitur, operiendo abscondendoque veram majestatem suam, simul homo prodiit in sæculum. Spiritus de cœlis significavit lætitiam. Virgo femina peperit sanctum in Tacyn.* (Judæa) *Clarissima constellatio annuntiavit felicitatem. Quum novam legem prædicasset, docuisset-que morum præclare instituendorum regulam, octo beatitudines, & tres virtutes, reseravit vitam, destruxit mortem, cruci affixus meridie, ut destrueret potestatem tenebrarum, & munita loca inferni. Ascendit demum in cœlum.* Additur *remansisse scripturarum viginti septem libros, legem lavacri salutaris, aquam spiritus, quæ abluendo superficiem, exornat, & purificando spiritum, interius dealbat. Cruce signatos*, vel Cruciferos sive Christianos, *dispersos esse in quatuor mundi partes, &c. Ad Orientem sacrificando & orando respiciunt; barbam alunt, radunt capitis verticem,*

verticem, servos non habent, nec pecuniam, sed omnia pauperibus distribuunt, jejunant septies, quotidie orant pro vivis & mortuis. Primo hebdomadis die sacrificium offerunt, purificant corda absolvendo à peccatis. Pergitur in illa inscriptione de illo qui Christum Sinis primus annuntiavit. *Tempore regis Tai-çum-ven ex Tacyn* (Judæa sive Syria) *venit sanctus quidam vir, nomen ejus erat Lo-puen* (vel, ut Semedo legit) *Olopuen, venit directus à cæruleis nubibus, contemplando ventorum regulam. Missus Colaus quidam cum scipionibus regiis, jussit in palatium transferri libros legis, inquisivit de eadem lege Christiana diligentissime, tum eam promulgari dilatarique mandavit anno Chim-quon.* Qui annus secundum Boyni calculos respondet anno Christi 639. Semedo vero refert ad annum 636. exiguo discrimine, quod in typographos refundendum venit, qui 9. pro 6. inversa littera posuerint. Mox sequitur de propagata religione. Laudatur terra *Tacyn,* sed obscure & ænigmatice. Imperator *Cao-çum* majorum exemplo ecclesias ædificari jussit. « Lex Evangelii per omnia regna propagata: *Olopuen* honoratus. Anno *Xim-lie* (circiter 699.) Bonzii & alii adversus Christianos insurrexerunt in quibusdam provinciis, quo tempore erat princeps sacerdotum (sive Episcopus) *Gio,* qua voce *Joannem* significari aiunt: & circa annum 713. alii calumniis quoque cœperunt Christianam religionem lacessere. Episcopus ille cum alio *Kie-lie* cœpit retia disrupta reficere, favente Imp. *Yuen-çum-chi-tao.* Is quinque leges misit ad resarciendam ecclesiam erigendaque rursus altaria, trabes consolidando. Jussit in eas inferri Impp. effigies & munera ex serico. Ita memoriam sui in ecclesia reliquit. Circa annum 745. fuit in Judæa vel Syria (paraphrasis in India) sacerdos quidam *Kie-ho,* qui stellarum ope ductus in Chinam appulit, & ad conspectum regis admissus est. Ipse cum aliis sacerdotibus rem Christianam adjuvit, inter alios *Lohan* & *Pulum* magnis operibus claruerunt. Regia edicta in ecclesiis proposita. *Su-çun-ven-min* erexit in pluribus locis ecclesias, anno, ut supputant, 757. Imp. *Tai-çum-ven-vu,* anno 763. die natali Domini odores ad ecclesiam mittebat, & annonam ecclesiasticis præbebat. Alius *Kien-çum-xim-ven-vu* regnare cœpit anno 780. Novis rationibus Christianam fidem propagare cœpit. Columna 20. laudes ejus celebrantur. Donavit vestem cæruleam & violaceam sacerdoti *Ysu;* cum honoris titulo: venerat ille ex regno Pagodum in India. Columna 22. regulus quidam cui nomen *Co-cu-y,* Christianus prorsus, prudentia & bello insignis, munera pretiosa ecclesiæ obtulit, inprimis rem dictam *Poli,* eorum ornandorum & reparandorum curam habebat. Quotannis quatuor ecclesiarum sacerdotes congregabat, egenos sustentabat, variisque misericordiæ operibus vacabat. Eorum memoria ob felicem institutionem ecclesiæ *Sinensis,* in causa fuit, cur marmor statueretur ad laudem Imperatorum qui fidem Christianorum tantis studiis propagavere, quorum proinde virtutes celebrantur columna 28. Erectus lapis fertur ad honorem imperialis familiæ *Tam,* Imperatoris *Kien-çum* anno 2. Demum columna 29. declaratur quo tempore legis Dominus, sive episcopus *Nim-xu* Orientalium terrarum populos regebat: ac nota Chronologica, Alvaro Semedo teste, hunc sensum habet: » *In nostro Potentatu magni Tam, anno 2. hujus Kien-çum* (videlicet anno Domini 780. vel 781.) *die 7. mensis Autumni, die Dominica, hic lapis erectus fuit, episcopo Him-ciù ecclesiam Sinensem administrante, à Mili* (seu Mila) *sacerdote de Balch Taburstano.* Hæc leguntur in monumento Sinico, quæ ecclesiasticæ illius Imperii historiæ summam efferunt, ac quibus constat Christi religionem octavo etiam sæculo labente apud Sinas floruisse.

A tempore erecti lapidis diu apud Sinas Christi cultus perseveravit. Nam scriptores Arabes duo quorum *de rebus Sinicis* quas ipsi viderant, narrationes doctissimus Eusebius Renaudotius Gallico idiomate redditas publici juris fecit, oculati testes sunt anno 851. necnon anno 877. Christianos complures à se repertos in Sinarum Imperio; sed innumeros eorum in mutatione Imperii quæ anno illo 877. accidit, internecione trucidatos. Golius quoque in suis ad Alfraganum annotationibus p. 76. ex Abulfergio refert illius ævo, anno Hegiræ 387. Christi 997. «*Tachonem* Sinarum urbem regia sede eminuisse, idque ex fide monachi Nageranensis, qui illuc à Patriarcha suo missus fuerat.» Quem Golius *Patriarcham* dicit, *Catholicus* appellatur in Abulfergii fragmento, quod ipse Arabicè in ora exemplaris annotationum illarum suarum exaraverat, quodque in ora quoque sui exemplaris eximius è Sorbonica societate Doctor Ludovicus Picques ὁ μακαρίτης perinde exscripsit. Hunc porro sensum laciniæ hujus voces Arabicæ ferunt: *Abulfergius dixit, à se visum Mosulæ Nageranensem monachum, cum quinque sociis suis è Sinarum regione regressum; anno* (Hegiræ 387.) *quum illuc ante septem annos missus esset à Catholico. Tuncque urbs Taghon regia Imperii sedes erat.* Viri eruditi *Taghon* urbem esse censent quæ *Pient-choun* dicitur, non infimi apud Sinas nominis. Hoc vero Abulfergii testimonio conficitur Modaïnensem Chaldæorum Catholicum curam adhuc Sinarum ecclesiæ gessisse anno Domini 997.

Recentiorem vero adhuc testem, ac locupletem prorsus, habemus Marcum Paulum

Venetum qui sæculo decimo-tertio ad finem vergente, regiones pene omnes Orientis invisit, atque in urbe Cingiansu *Sighansu*, in qua monumentum de quo diximus, stat, ætate sua ecclesias duas exstitisse scripsit lib. 2. c. 61. illasque ædificatas à *Mar-Sargis*, sive *Mar-Sergio*, qui à magno *Cham* civitatis illius præsulatum obtinuit anno Domini M. CCLXXXVIII. vel, ut in regio fertur codice, M. CCLXXVIII. Sæculo eodem decimo-tertio medio Willelmus de Rubruquis ordinis Minorum alumnus, qui paulo ante Marcum in illam quoque regionem penetraverat, Nestorianos exstitisse ait in quindecim Cathaïci tractus urbibus, quorum episcopus in provincia *Segin* morabatur, quæ ipsa est in qua civitas exstat *Sighansu*; in qua proinde sedebat Christianorum Nestoriani generis metropolita. Sed & duos illo tempore Sinarum sive Cathaïæ metropolitas à Bagdadensi Catholico ordinatos fuisse mox dicemus.

Præterea vero ex altero ejusdem ordinis Minorum scriptore Joanne de Monte-Corvino, narrabimus sæculo decimo-quarto jam adulto, quam plurimos ibidem, quemadmodum in Tartaria, ab eo repertos fuisse Nestoriani ritus Christianos; quorum paulatim numerus imminutus est ob pastorum præsertim penuriam, quum vix ægrè in remotiores regiones Catholicis Bagdadensibus episcopos sive metropolitas mittere liceret.

At certe severior illa disciplina, quam in monumento Sinico descriptam legimus, apud illos Christianos posterioribus illis sæculis admodum recruduerat. Nam de Rubruquis ille ubi officia ecclesiastica Syriaco idiomate quod Sinæ nulli intelligerent, peragi solita scribit, hinc factum esse subdit, ut omnes præ nimia imperitia moribus essent corruptissimi, usuris præsertim & ebrietati dediti. Sed nec episcopus ille sive metropolita ecclesias nisi rarissime invisebat, vixque semel infra quinquaginta annos. Pueros, ait, fere omnes sacris ordinibus, ipso quoque sacerdotio initiabat, nec ullas alias ecclesiæ leges observari curabat, adeo ut secundas nuptias, prima uxore defuncta contrahere neutiquam dubitarent. Quamquam illa puerorum in diaconos & sacerdotes promovendorum consuetudo in aliis Chaldæorum diœcesis provinciis, præsertimque in Tartarico tractu admodum illo eodem tempore inoleverat.

Cæterum alio rursum suoque loco dicemus, de Fratribus Minoribus qui Joanne de Monte-Corvino duce in partes Orientis ultimas à Romano Pontifice missi, Sinis denuo Evangelium prædicarunt, quibus archiepiscopus subinde datus est ipse Joannes, cui alii toto illo sæculo successerunt, quum Imperatorum nutu in civitate Chanbaliensi & in aliis urbibus ecclesias erexissent, episcopos quoque consecrassent.

Horum omnium obliterata penitus apud Sinenses memoria erat, quando è Latinis nostris prædicatores alii ad verbum salutis illis annuntiandum perrexerunt. Hinc est quod ab indigenis edoceri minime potuerunt, quæ in vastissimæ suæ regionis locis vestigia Christiani cultus veteris aut recentioris apparerent.

Ut demum ad Sinarum illum episcopum, seu metropolitam redeam, eum putavero solum prorsus fuisse, qui episcopos nullos sibi obnoxios nosset, quemadmodum in Æthiopia sive Habessia fieri solere omnes sciunt; quin etiam uti metropolita iste ex Æthiopicæ gentis indigenis non assumitur, sed ex Ægypto ab Alexandrino Patriarcha Coptarum ad illos mittitur, ita quoque à Catholico Chaldæorum ex Assyria gente Sinensium metropolita. Id quod perinde Malabarensibus factitari solitum mox dicemus.

EPISCOPI SIGHANFU.

I. Olopuen.

Ex illo itaque insigni monumento, primus qui religionem Christianam Sinis prædicavit, & Sinensem ecclesiam fundavit, *Olopuen* à Sinis ipsorum idiomate vocabatur; mutato scilicet de more illius gentis nomine, quum Syriacum aliud gereret. An vero episcopus vere fuerit, quando in eam regionem pervenit, an simplex sacerdos, ambigere quis possit. Verum quamvis solo sacerdotii gradu ornatus in illud Imperium appulerit, subsequuto tamen tempore eum Pontificali auctum fuisse plusquam simile vero est. Eam itaque ab an. 636. ac deinceps obtinuit.

II. Gio vel Joannes.

Post *Olopuen* anno 699. princeps sacerdotum, sive episcopus Sinensium erat *Gio*; quo nomine *Joannem* significari non male affirmat Kircherus. Hic cum alio *Kie-lie* Sinice nominato, post gravem quam à Gentilibus tolerarunt persequutionem, anno Domini 713. favente sibi Imperatore *Yuen-çum-chi-tao*, Christianam rem restituit.

III. Kieho.

Anno 745. in Sinas ex Tacyn, sive Syria aut Assyria sacerdos *Kie-ho* in Chinam appulit, cum sacerdotibus aliis, *Lo-han* & *Pu-lum* qui magnis operibus claruerunt. Ubi omnino significatur Seleucia à Catholico missus metropolita Sinensis cum aliis sacerdotibus.

IV. David.

Timotheum I. Catholicum ad Sinas episcopum *Davidem* misisse nobis compertum fit ex Thoma Maragensi: *Sinensibus*, inquit,

lib. 4. cap. 20. *metropolitam datum fuisse Davidem, ex epistolis Mar-Timothei didici.* Bibl. Or. to. 3. p. 489.

V. Ysu.

Sinis ab anno Christi 780. imperante Kien-çum-xim-ven-vu, sacerdos alter *Ysu,* qui cum honoris titulo è regno Pagodum, sive per Indiam venerat, Evangelium prædicans, eximiis muneribus honestatus est. Absurdus non ero si nomen ejus Syriacum fuisse *Josue* dixero.

VI. Him-ciu.

Metropolita Sinarum erat *Him-ciu,* quando monumentum marmoreum ex quo hæc accepta sunt, erectum, anno 780. vel 781.

VII. Thomas.

Lusitani scriptores ex Malabaricorum Christianorum voluminibus aut traditionibus narrant, ex ora illa Indici maris à Græco Patriarcha, seu Bagdadensi potius Catholico diu post annum Christi 889. missum esse metropolitam Mar-Joannem cum episcopis duobus, quorum unus in Socotra insula substitit, alter qui *Mar-Thomas* dicebatur, ecclesiæ *Masinæ* præfectus fuit; Masinæ nomine *Chinam* intelligentes. Hic itaque, ut videtur, ad Sinas per Taprobanam insulam maritimum iter arripuit.

VIII. * * *

Quo tempore Willelmus de Rubruquis ad Sinas usque penetravit, decimo-tertio sæculo medio vix elapso, Christianos Nestorianos quindecim illius regni civitates incolere reperit, quibus tunc *unus præesset episcopus,* qui in civitate *Seguin,* sive *Sighanfu* sedebat. *Relation des voyages de Tartarie, &c. p. 117.*

IX. Simeon.

Anno Græcorum 1590. Christi 1279. *Simeon* cognomento Bar-Kalig, Tausæ Chorasaniæ urbis episcopus, à Denha Catholico metropolita Sinarum creatus est, qui quum erga Denham superbius agere cœpisset, Catholici jussu Asnam in civitatem Adorbiganensis regionis urbem est adductus, ac rebus omnibus spoliatus carceri traditus est in monasterio S. Abraham Lahakæ urbis. Inde fuga elapsus ab incolis quibusdam captus, & rursus ad Catholicum ductus, ab eo in cella reclusus est. Ibi brevi subinde Simeon, cum aliis episcopis & monachis ejus sociis interiit. Quo autem mortis genere, variæ variorum opiniones fuerunt. Hæc narrat in chronico Barhebræus, apud *Assem. to. 2. Bibl. Or. p. 256.*

X. Jaballaha.

Anno 1592. Christi 1281. Simone exstincto Joannes Denha Catholicus Bagdadum pergens, in itinere cœpit ægrotare, eaque demum in urbe concessit fatis. Prius vero

A quam è vivis excederet, quum monachi duo Iguritæ, de Turcia scilicet Orientali, sive Turquestania egressi, è China Hierosolymam pergentes apud ipsum diverterent, veritus ne Simeon Bar-Kalig è custodia iterum elapsus, ad Sinas evaderet, alterum eorum ejus loco Sinarum metropolitam ordinavit, imposito illi *Jaballahæ* nomine. His in regionem suam iter arripere cogitantibus, Denha Catholicus interiit. Tum Asutus Ameras *Regi Regum,* sive Tartarorum Imperatori scripsit, Christianis placere Catholicum sibi designari

B Jaballaham, inprimisque Bagdadensibus propter ejus tum genere, tum lingua cum Mogulensibus affinitatem. Quapropter edicto sancitum est, ut Jaballahas Catholicus renuntiaretur, quod ab episcopis qui viginti quatuor convenerant ratum habitum est. Hæc Assemanus to. 2. Bibl. Or. p. 257. ex Bar-hebræo oculato teste, quum tamen Mares & Amrus ambo Nestoriani Jaballaham à Denha metropolitam Tanguth & Hordarum Tartaricarum fuisse ordinatum ferant; quæ certe *Chemsi* Sinensi provinciæ affines erant, ut utrique simul

C genti hoc tempore idem metropolita facile præfuisse videatur..

XI. Sergius.

At certe Jaballaha Catholicus Sinensibus episcopum alterum sive metropolitam ordinavit, *Sergium* nomine, magno Chamo, qui *Rex Regum* appellabatur, annuente; quum ipse in Tanguthensi metropoli successorem alium habuerit Jesuiabum nomine, si Mari credimus, dictum autem Jesus-Sabran Bar-hebræo. Sergium mihi suppeditat *Marcus Paulus Vene-*

D *tus lib. 2. cap. 61.* ubi de civitate *Cingianfu* vel *Sighanfu,* sermonem habet. *Cingianfu,* inquit, *civitas est in provincia Sengi sita, in qua opera multa fiunt ex auro & serico. Sunt in ea ecclesiæ Christianorum Nestorianorum, quas ædificavit Mar-Sargis Nestorianus, qui à magno Cham in civitate illa præsulatum obtinuit, anno scilicet Domini* M. CCLXXXVIII. Atqui Mar-Sargis non Sinicum nomen fuit, quando Sinenses litteram *r,* non admittunt, sed Syrum prorsus, pro quo legendum venit *Mar-Sergius.*

Exstincta apud Sinas Christiana religione,

E quum interim Nestorianorum Catholici, Malabarenses quæ supererant Indiarum ecclesias curarent, metropolium duarum titulos in uno antistite conjunxerunt. Nam Mar-Joseph qui Romæ circa 16. sæculi finem obiit, in quodam libro suo qui ea in urbe asservatur, se Kirchero teste *Illustratæ Chinæ pag. 57.* metropolitanum Indiarum & *Sinarum appellabat.* Imo utrumque etiam titulum sibi vindicabat Mar-Jacob Malabarensium metropolita, quando Lusitani Cochinum appulerunt.

XIV. PROVINCIA INDIARUM.

INDIARUM metropolita decimus-tertius est in notitia Amri, atque Sinensi posterior, ac si Christiana fides ad Sinas prius pervenerit, quam ad Indos Persis finitimos. In Indiæ tamen Orientalis regionibus S. Thomam Apostolum prædicasse, & ecclesias fundasse inficiari vetat veterum sat constans assertio, quam Sophronius, qui Hieronymi catalogum scriptorum ecclesiasticorum in Græcam linguam transtulit, in ea parte sequutus est, quam de singulis Apostolis in versione sua interseruit. Ait nimirum Thomam, *postquam Medis, Persis, Germanis* (lego Carmanis) *Hyrcanis, Bactris & Magis Evangelium annuntiaverat, Calaminæ in India mortem obiisse, ἐκοιμήθη ἐν πόλει Καλαμίνῃ τῆς Ἰνδίας.* Nulla quidem apud auctores alios Græcos aut Latinos, Calaminæ urbis mentio; Gregorius tamen Bar-hebræus, quem jam frequenter appellavi, qui res ecclesiasticas Orientis accurate satis scrutatus est ac descripsit, in Syriaco suo chronico perinde scripsit Thomam Apostolum Calaminæ in India postremo martyrio functum esse. Joannes Chrysostomus sanctum eumdem Apostolum ad Æthiopes perrexisse dixit, Asiaticos scilicet ab Indis haud procul remotos, qui Persicæ ditioni contigui Indi quoque censebantur. Ejus corpus ex India Edessam relatum sæculo ecclesiæ quarto, quintoque magna ea in urbe veneratione colebatur: sæculo vero decimo-tertio labente Malabaricæ oræ incolæ palam jactabant se ab Apostolo Thoma Christi cultum didicisse, & in sua regione martyrem occubuisse. Idque Marcus Paulus Venetus testatur, lib. 3. cap. 24. *Aiunt in hac provincia* (quam regnum *Var* vocat) *sanctum occisum Thomam, corpusque illius adhuc in quadam conservari ecclesia.* Idipsum constanti veluti traditione ab Indiæ Christianis tenebatur, quando Lusitani ad illam oram appulerunt.

Quidquid id est, Cosmas Indico-pleusta Justiniani magni æqualis testis est, *lib. 3. p. 178.* in Calliana, nobili Indiæ emporio, episcopum ævo suo fuisse, in Perside ordinari solitum, hoc est vel à metropolita Persidis, vel à Seleuciensi Chaldæorum Catholico, καὶ ἐν τῇ Καλλιάνᾳ δὲ τῇ καλουμένῃ καὶ ἐπίσκοπός ἐστιν ἀπὸ Περσίδος χειροτονούμενος. Rursum ubi de Taprobana insula Malabaricæ oræ vicina scribit (p. 337.) in ea exstare Christi ecclesiam advenarum ex Perside ait, ac presbyterum in Perside ordinatum, eoque missum, diaconum item cum ministerio ecclesiastico. Quæ tamen Taprobanæ insulæ ecclesia, quum non indigenis sed advenis ex Perside, cum presbytero & diacono ex illa regione missis constaret, hinc obiter colligo, illam tunc temporis recens institutam fuisse. Hæc quidem Cosmas, cujus testimonio compertum nobis fit ante sæculi noni initia *Mar-Thomam,* quem *Cananæum* cognominant, seu potius *Cunna* vel *Cuna,* illas partes petivisse, & Malabarensem ecclesiam constituisse. Nonnulli ferunt, Christi nomen illuc invectum fuisse à Nestorianis, eamque statim Seleuciensis Catholici jurisdictionem subiisse.

Quæ de illa Mar-Thomæ in Indias profectione Lusitani scriptores evulgare curarunt, Ludovicus Gusmanus è Soc. Jesu in sua de Indicis expeditionibus historia contraxit in hunc sensum. « Multi in India Christiani sunt, quorum numerus ultra centum quinquaginta » millia excurrit, per varia regna divisi, diversis regibus Gentilium & Maurorum subjecti » reperiuntur. Habent ii suum archiepiscopum, episcopos & sacerdotes, qui omnes è Syria » veniunt, plerumque eos ad ejusmodi expeditionem Patriarcha Babylonico seu Alexandrino » designante. Quum vero episcopi non possint terras adeo remotas, nisi tarde admodum & » raro invisere, ne sacerdotibus destituantur, parvos adhuc pueros ordinibus initiare solent, » qui tamen nonnisi dum provectiori ætate sunt, functiones suas exercent. Causa vero cur » episcopi & sacerdotes Suriani Indiam ingressi tantam sibi apud dictos Christianos auctori- » tatem conciliarint, hæc fuit. Homo quidam mercator Surianus, *Mar-Thomæ* nomine, erat » admodum dives & excellens, & ob hanc causam regibus Caranganor & Colon acceptus, cui, » occasione nominis *Thomæ,* & magnæ qua valebat auctoritatis, Christiani qui Thomæi dice- » bantur, se conjunxere. Ita Mar-Thomas, velut caput eorum factus, benevolentia sua ita » omnium animos sibi devinxit, ut non difficile esset de solis episcopis Syriæ in Indiam » recipiendis admittendisque persuadere. Multum ad hoc conferre poterat lingua Syra, quam

eamdem esse demonstrabat, qua Christus Salvator noster Hierosolymis quondam esset usus, & qua S. Thomas ipsorum majoribus sacrum olim evangelium promulgarat. Hac igitur ratione episcopi Suriani primùm regnum Caranganor, Colon & Cochin ingressi, paulatim omnes circa regiones ad Chinam occuparunt.» Hæc Gusmanus, quæ ideo præsertim accurata satis non sunt, quod Alexandrini Patriarchæ meminit, ceu archiepiscopi & episcopi forsan in Indiam ab ipso missi fuerint. Nesciebat Alexandrinos Patriarchas seu Melchitas, seu Jacobitas à Nestoriana lue qua Malabarenses infecti erant, semper abhorruisse. Quamquam infra dicemus, circa sæculi decimi-quarti medium Malabarenses ab Alexandrino Coptarum Patriarcha metropolitam sibi mitti postulasse, ne Christianæ leges in totum apud eos exstinguerentur, ab eo vero designatum fuisse Syrum quemdam Jacobitam, quem ad Mosulensem Catholicum misit, ut ab illo ordinaretur. Hoc itaque ad summum ille Mar-Thomas à Christianis in quos in Indica peninsula offendit, obtinuerit, ut, quum suis tunc legibus viverent, sese iterum majorum suorum exemplo Catholico Chaldæorum ecclesiæ submiserint, atque ab eo deinceps metropolitas & episcopos suscipere destinaverint. Quod proinde in causa fuerit, cur Indiarum metropolita Sinensi postpositus sit. Atqui Indiarum regna in quibus Christi religionem à tempore Mar-Thomæ professi sunt, hæc numerantur à Didaco de Couto, Diamper, Cortale, Cartute, Maleæ regnum à Madure viginti quinque leucis distans, Turubuli, Maota, Batimena, Porea, Travancor, Pimenta, Tetan, Para, & alia quædam.

METROPOLITÆ INDIARUM.

A Qui primi fuerint Indiarum metropolitæ post restitutam Catholici in iis regionibus potestatem, nullo mihi scriptore notum est.

I. Xabro. Proud.

Anno circiter Domini 880. paulo-post fundatam urbem Coulan venerunt è Babylonia Chaldæi duo, *Mar-Xabio*, vel *Xabro* potius & *Mar-Proud*, viri sanctitate insignes, quorum memoria solennis fuit in ecclesiastico Malabarensium officio. Hi multas ecclesias exstruxerunt, auctaque est eorum tempore Christiana religio in regno Diamper, B quod, quum nomen Christo dedisset, deficiente masculina principum illius successione, hæreditario jure ad Cochinenses reges transiit, qui hoc titulo præcipuam in omnes utriusque ditionis Christianos potestatem sibi vindicarunt. Duos illos viros qui è Babylonia missi fuere, episcopos fuisse nemo definivit; quod tamen ambigere vix licet, quando præsulum more peninsulæ illius populos Christianos regebant, uti Didacus de Couto narrat. Atqui *Xabra* vel *Xabro*, sive *Sabra* vel *Sebra* nomen ab idiomate Chaldaïco alienum C non est, spemque significat, *Proud* vero corruptum mihi omnino videtur.

II. Joannes I.

Duobus illis, de quibus mox dixi, defunctis, miserunt Malabares in Babyloniam, sive Bagdadum, ut alios peterent, quum unus dumtaxat apud illos diaconus superesset, qui sacerdotale ministerium usurpabat. His itaque Catholicus archiepiscopum sive metropolitam ordinavit, cui *Joannæ* sive *Joanni* nomen, duosque item suffraganeos, quorum alter qui *Mar-Dua* vocabatur, insulæ Socotræ præesset, & alius Mar-Thomas nomine, *Masinæ* sive *Chinæ* vel *Cathaiæ*. Joannes vero metropolitanam sedem suam Cranganoræ constituit.

III. Joannes II.

Post Joannis illius tempora accidisse oportet, (si quid tamen illa veri habeant) quæ in Chronico quod *Alberici* dicitur, ad annum 1122. *ex gestis Callixti Papæ II.* referuntur. « Anno quarto Callixti II. Papæ Patriarcha Indorum *Joannes* Constantinopolim ad sumendum pallium venit, unius anni spatio itinere confecto, illius scilicet Indiæ Patriarcha, quæ ultima finem facit. Papa Callixtus pro concordia Romani & Græci regis legatos Constantinopolim miserat, quibus Patriarcha per interpretem qui Græcis *Drogomanus* dicitur, colloquutus, intellexit totius orbis Romam caput esse, & cum eis Romam venit. Qui de patria sua requisitus in præsentia Papæ & Cardinalium, dixit per interpretem: Civitas cui, Deo dante, præsidemus, * *Ultima* vocatur, quæ quidem totius regni Indici caput est & dominatrix. Cujus magnitudo quatuor dierum itinere per circuitum extenditur. Mœnium vero intra quæ sita est, talis exstat grossitudo, quod super eam Romanorum curruum duo juncti pariter irent. Altitudinis etiam tanta est proceritas, ut ad comparationem cellarum Romanarum diffusa videatur. Per medium ejus Phison unus de Paradisi fluviis limpidissimus emanat, aquis aurum

* Magnum Chronicon Belgicum, in quo hæc ipsa leguntur, habet *Ulna*. An-non vero pro *Ulna*, vel *Ultima* legendum potius sit *Patena* civitas ad Gangem sita, quam veteres esse Phison Paradisi fluvium dixerunt! Hanc Lusitani ex Malabarensium traditione Mar-Thomæ mercatori qui de Babylonia venerat, ab Indiarum rege dono datam scribunt.

pretiosissimum & gemmas foras emittens. A fidelissimis Christianis universa interius plenissime est habitata. Paulum vero extra urbis mœnia mons separatus est, profundissimi lacus aquis undique septus, in cujus summitate beatissimi *Apostoli Thomæ* mater ecclesia constat. In circuitu lacus deforis duodecim Apostolorum monasteria condita sunt. Prædictus vero mons nulli hominum infra annum accessibilis est. Patriarcha vero semel in anno ingreditur, quia octo diebus ante festum Apostoli, totidem post illud abundantia aquarum evanescit. In ciborio ecclesiæ concha argenteis dependet catenis, ubi sacrum Apostoli corpus illæsum conservatur, stans super eam tanquam vivens cernitur erectus, ante cujus præsentiam aurea lampas accensa balsamo plena ab anno in annum reperitur. Dividitur fidelibus illud balsamum, & inde fiunt sanitates plurimorum. Patriarcha cum episcopis dependunt cum corpore concham, & sacrum illud corpus in aurea ante altare collocant sede. Per voluntatem creatoris primam adhuc retinet formam cum vestibus suis illæsis. Post missam Patriarcha componit hostias, & inclinatis genibus eas Apostolo offert, qui per dispensationem creatoris tensa manu dextera provide suscipit eas, & omnis populus unus post alterum accedens, singuli singulas de manu ejus sumunt hostias. Si quis infidelis vel erroneus, seu peccati macula infectus accesserit, videntibus cunctis manum retrahit & claudit, nec quandiu præsens fuerit, aperit; ille vero aut statim resipiscit, aut statim moritur. His expletis sacrum Apostoli corpus in dicta concha reponunt. Populus ad sua regreditur, & aqua celerrime in pristinum statum revertitur.» Hæc Patriarcha ille in Lateranensi curia recitare non dubitavit, portentosa prorsus, quæ pro illius sæculi indole avidis auribus, ut & alia quæ religionem tangerent, excepta sunt, etsi vanissimi impudentissimique hominis pura puta mendacia erant. Sed ea narrare opus fuit, ne quem omitterem qui inter Orientis antistites habitus sit. Atqui Joannem illum episcopum vel metropolitam Indiæ fuisse non prorsus negavero, at certe Patriarcha non erat. Sed non raro accidit ut Nestorianorum aut Jacobitarum, nec-non Armenorum metropolitæ ambitiosum Patriarcharum titulum temerario ausu usurpaverint.

IV. Jacob.

Anno 1500. vivebat *Mar-Jacob* Malabarensium metropolita, qui è Babylonia missus fuerat, illic ordinatus. Post biennium vero Vascus de Gama cum numerosa Lusitanorum classe in illam oram appulit, cui Christiani uti Lusitaniæ regis legato se obsequentes fore spoponderunt.

V. Joannes III. Thomas.

Mar-Jacobum excepit *Joannes III.* à Babyloniæ Catholico perinde ordinatus & missus, qui in ecclesia Damacrensi sepultus fuit. De hoc Joanne accipienda sunt quæ *Assemanus to. 2. Bibl. Or. p. 487.* refert, ubi de codice Syriaco Vaticano V. in quo exstare ait, «Historiam monachorum, qui in Mesopotamiam ex India venerunt, anno Græcorum 1801. Christi 1490. sub Simeone Patriarcha Chaldæorum, episcopos pro provincia Indiarum postulaturi, nimirum Georgium & Josephum, quos Simeon Patriarcha presbyteros ordinavit, & cum iis ad regionem Malabar duos episcopos, Josephos misit, quorum alterum *Thomam, Joannem* alterum appellavit. Hi presbyteros & clericos in India ordinarunt. Mox regresso in Assyriam *Thoma*, Joannes solus episcopus remansit. Anno Græcorum 1813. Christi 1502. obiit Simeon Patriarcha, eique Elias successit; qui anno sequenti tres episcopos ordinavit, *Davidem* scilicet, quem *Jaballaham* appellavit, *Georgium*, quem *Denham*, & *Masudum*, quem *Jacobum*, eosque in Indiam allegavit; qui eo pervenerunt vivente adhuc Joanne episcopo. Anno Græcorum 1815. mittunt epistolam ad Eliam Patriarcham (qui tamen jam obierat, ejusque in locum Simeon suffectus fuerat) in qua numerum Christianorum in Malabar referunt, adventumque Lusitanorum in eam regionem significant.»

VI. * * *

Alterum è tribus quos Elias Catholicus ad Malabarenses miserat, ac certe Jaballaham, qui omnium primus nominatur, Joanni III. successisse admodum verisimile, aliis ad alias Malabarensium sedes destinatis.

VII. Joseph I.

Malabarensium utique metropolita fuit *Joseph* Cranganoræ episcopus, qui Cochini in sancti Antonii Franciscanorum cœnobio anno 1544. obiit, quum tabulas æreas duas Petro Segueiræ Lusitano, in quibus privilegia à Cranganoræ rege Christianis olim quos S. Thomas ad Christum adduxerat, concessa, exarata incisaque esse ferebantur; sed quæ illis minime restituta fuerunt. Quod testatur Damianus à Goër in historia D. Emmanuëlis Lusitaniæ regis, *part. 1. cap. 98.*

VIII. Junab.

IX. Joseph II.

Post Josephum Indiæ metropolita fuit

Junab, cui successerunt alii quidam ad annum usque 1555. quo Paulus Papa IV. *Simeonem Sulacam*, seu Chaldæorum Orientalium Patriarcham aut Catholicum, qui Romam venerat, confirmavit, duosque itidem episcopos Mar-Hermetem sive Hormisdam Eliam & *Mar-Josephum* itineris ejus comites, qui rectam fidem professi Romanæ ecclesiæ obedientiam spoponderant. Simeon Mar-Josephum, qui Ninives episcopus dicebatur, in Indias metropolitam futurum misit adjuncto ei suffraganeo, quin etiam si fatis concederet, successore *Ambrosio de Montecœli*. Ambrosius vero Goæ primùm aliquando constitit, ubi & sacram Theologiam apud Prædicatores suos docuit, atque Cochinum profectus ibidem obiit anno 1557. quum in Europam reditum pararet.

Cæterum Mar-Joseph ille posthabita fidei professione quam Romæ pronuntiarat, Nestoriana nihilo secius dogmata iterum amplexus est.

X. Joseph III.

XI. Abraham.

XII. Simeon.

XIII. Joseph III. *iterum*.

Post Josephum illum II. ejusdem nominis alter Malabarensi ecclesiæ præfuit, quantum ex Antonii de Govea Augustiniani narrationibus de rebus Indicis capere licet. Nam *Josephum* Malabarensium metropolitam non à Simeone, sed à *Mar-Abdischio*, sive *Abdjesu*, *Ebedjesu*, qui Simeoni Sulacæ suffectus fuit ordinatum missumque memorat. Qui quidem *Abdjesus* Romam, uti priùs Sulacas, petierat, qui & Tridentinæ Synodo an. 1562. interfuerat. At vero Joseph Nestorii suorum more errores fovere à Lusitanis deprehensus, navi à Goënsi prorege impositus est, atque in Lusitaniam advectus, ut ibi hæresis suæ pœnas lueret. Ibi vero artibus suis, Catholica fide simulata, judicium effugit, quin & ab Henrico Cardinali Apostolicæ Sedis tunc apud Lusitanos Legato, & à Regina regni administratrice ad suos redire permissus est.

Interim vero Malabarenses Christiani Josephi reditum desperantes, missa ad Catholicum Mosulensem legatione, alterum sibi metropolitam præfici postularant, eisque continuo *Mar-Abraham* designatus fuit, qui in Indias veniens, orthodoxæ doctrinæ tenore simulato, benigne à Lusitanis exceptus est, seque tertio Goënsis provinciæ concilio præsentem exhibuit. Quum vero Chaldaïca ecclesia in duas partes scissa esset, Catholicus alter, qui Mosulæ in Assyria adversus Sulacæ successorem sedebat, audita metropolitæ

MAR-ABRAHAM.

A Josephi in Europam adsportatione, alium quemdam metropolitam, *Mar-Simeonem* nomine ordinaverat, qui in Indiam veniens, in Carture civitate consedit. Abraham vero apud Lusitanum proregem contra illum intercessit, atque nonnullorum Franciscanorum consiliis Romam iter arripuit, episcopatus sui confirmationem ab Apostolica Sede quæsiturus.

MAR-SIMEON.

Interim vero Lusitani *Simeonem* Romam mittunt, à Pontifice maximo Sixto Papa V. judicandum, ibique, tum episcopi, tum presbyteri gradu excidit; ac quantum capio B propter ordinationis ejus ritum Romanis tunc theologis non satis probatum; tum deinde in Lusitaniam transmissus, quum se omnino episcopum esse præfractè contenderet, Ulissipone detentus ea in urbe misere periit.

Cæterum Simeone in Europam misso ecclesiam illius curabat *Jacobus*, qui nullis Alexii Menezii Goënsis archiepiscopi mandatis adduci potuit, ut Mar-Abrahamo obtemperaret, ut-pote qui ab altero Catholico fuerat ordinatus.

Nondum ex India Simeon excesserat, C quando Joseph Ulissipone dimissus erat, qui ad Malabarensem regionem regressus, veram fidem simulans, à prorege obtinuit ut Abrahamus procul amandaretur. Hunc itaque navi imponunt in Lusitaniam transmittendum: ubi vero Mosambicam in maritimam Africæ urbem appulit, clam lembo aufugiens, Melindam venit, indeque Ormuzum, ac demum Mosulam ad Catholicum sive Patriarcham suum, cujus consilio Romam iter arripere non dubitavit. Illic vero, quia nec rite satis à Romanis magistris ordinatus episcopus pu- D tatus est, consecratione altera, Romana scilicet, initiari jussus est, quam à Venetorum Patriarcha accepit. Nondum enim Orientalium Christianorum ritus Romæ approbati fuerant, præterquam Græcorum, etsi illis per omnia similes, uti subinde sub Urbano Papa VIII. post diligens examen fuerunt.

JOSEPH *iterum*.

In Indiam rediit Abraham, qui quum Nestorianam labem abnegare nollet, remotiores à Lusitanorum ditionibus regiones quæsivit, ubi confectus senio post ann. 1595. obiit, postulato à Mosulensi Catholico me- E tropolita altero qui sibi succederet. Gravissimo siquidem morbo correptus, ubi postremum diem suum instare intellexit, vocatis clericis suis, archidiaconoque, ecclesiæque suæ potioribus laïcis, cum catholicis quibusdam sacerdotibus, palam professus est, tum Romanæ sedis primatum, cui ovile suum commendaret, tum orthodoxam fidem, Nestorianis erroribus ejuratis. Quod contigit anno 1595. *Ex historia Indiarum Orientalium scripta à Petro Jarric Tolosano è Soc. Jes. lib. 2. p. 532.*

Joseph etiam, Abrahamo à Lusitanis, ut diximus, navi imposito, Malabarensem ecclesiam solus administrabat, nihil de Nestoriana perfidia remittens: Quod ubi Lusitanis compertum fuit, hunc perinde atque alios comprehensum in Europam advexerunt, ac Romam deportatus diem ibidem postremum egit.

Abrahamo defuncto, archidiaconus ejus, veluti morti proximus ille constituerat, vices ejus supplevit, in urbe Angamala degens; quem Alexius Menezius Goënsis archiepiscopus ad Catholicam fidem & Romanæ sedis obedientiam profitendum ægre adduxit. Obtemperavit tamen Lusitanorum potentiam veritus, ac Diamperano concilio quod à Menezio celebratum est interfuit.

XIV. Franciscus I.

Metropolitanis Indiæ qui ex Chaldæa à Catholicis mittebantur, à Nestorianorum hæresi nihil desciscentibus, sedulo Alexii Menezii archiepiscopi Goënsis studio & opera, illius regionis Christiani consenserunt, ut à Latini ritus præsulibus regerentur, qui de pristino more Angamalæ sederent. Horum quatuor primi fuerunt è Societate Jesu; ac primus quidem *Franciscus Roz*, qui anno 1600. à Clemente Papa VIII. Philippo III. Hispaniarum rege postulante, creatus, anno 1617. fatis concessit. Hic autem Angamalæ statim consedit, posthac Cranganoræ.

XV. Hieronymus.

Francisco Romæ successor datus est *Hieronymus Xaviere Navarrensis*, celebris ille vitæ Christi Domini Persica lingua scriptor, qui ubi Goam pervenit, statim defunctus est eodem anno 1617.

XVI. Stephanus.

Xaverio suffectus est *Stephanus de Britto*, qui decimo-septimo episcopatus anno vitam finivit.

XVII. Franciscus II.

Quartus Cranganoræ archiepiscopus fuit *Franciscus Garcias*, qui anno 1634. episcopale munus capessivisse fertur; fato vero functus est anno 1659. quum ejus regimen Malabarenses abjecissent.

XVIII. Aitallaha.

Latinorum præsulum regiminis Malabarenses pertæsi non, ut olim, Mosulensem Catholicum adierunt, neque Bagdadensem, homines Nestorianæ doctrinæ pridem assuefacti, Alexandrino Jacobitarum Coptarum Patriarchæ scripserunt, metropolitam sibi mitti postulantes; quorum ille votis annuens episcopum quemdam Syrum *Ahtallam*, vel *Aitallaham* nomine, qui Damasceno episcopatu ob demerita sua amotus, in Ægyptum secesserat, ad illos destinavit. Ille vero Mosulam illico se conferens, Nestorianorum adire Catholicum non dubitavit, à quo metropolita Indiarum designaretur; quam quidem ille dignitatem ei concessit. Verum dum Aitallaha ad Indos festinaret, à Goënsibus Lusitanis interceptus, carcerique traditus, flammis subinde addictus fuit.

XIX. Joseph *administrator*.

XX. Alexander.

Malabarenses interea à Francisco Garcia deficientes, archidiaconum quemdam, cui Thomæ à Campo nomen erat, archiepiscopum sibi præter omne fas constituerunt, qui episcopali nulla consecratione initiatus, presbyteros nihilominus ordinavit. Interim vero Alexander Papa VII. audito Francisci Garciæ obitu *Josephum* à sancta Maria discalceatum Carmelitam ad Malabarenses delegavit, Hierapolis archiepiscopum ordinatum an. 1660. Hic anno insequenti mense Aprili Goam venit, atque Cranganoræ tres annos sedit; verum ea urbe anno 1663. & Cochino à Batavorum exercitu expugnatis, solum vertere coactus est. Cæterum sacerdotem Indum, cui nomen *Alexander à Campo*, sacravit episcopum, qui suæ gentis Christianos curaret. Quod quidem munus egregie ille adeo gessit, ut archidiaconus ille qui se pro episcopo venditabat, procul abactus fuerit. Hæc ille Josephus à S. Maria in narratione Italica de sua apud illos Indos expeditione.

XXI. Gabriel.

XXII. Thomas.

Anno 1704. Danorum Lutheranæ apud Indos missionis actorum relatione *Mar-Gabriël* ex Assyriæ partibus, ubi à Mosulensi Catholico designatus metropolita fuerat, Malabarensem regionem appulit, ut tractus illius partes Septemtrionem versus positas regeret.

Anno autem 1714. Christianorum Malabarensium, qui ad meridionalem plagam habitant, metropolita erat *Mar-Thomas*, Alexandri utique successor, quem Dani illi suis ad gentiles suos Europæos litteris narrabant Antiocheno Patriarchæ scripsisse ut metropolitam illuc cum presbyteris duobus mitteret. Atqui prædicatores illi Lutherani, quibus Orientalis ecclesiæ res perspectæ adeo non erant, uti sui similibus Latinæ, Antiochenum utique Patriarcham dixerunt, non Græcum sive Melchitam, qui Damasci moratur, sed vel forsan Jacobitam (quod tamen verum esse non puto) vel certe Catholicum ipsummet Mosulensem, nisi forte quoque Bagdadensem.

XV. PROVINCIA

XV. PROVINCIA ADORBIGANÆ.

ADORBIGANA eadem regio est, quæ Media vetus, vel ejus saltem pars. Hujus olim metropolis Taurisium fuit, quam eamdem quoque civitatem esse aiunt, quæ Ecbatana Medorum regni caput. Ejusdem regionis aliæ sunt civitates, Bardaa, Ardebil, Maraga, Salmasa, Argis, Asnocha, Chalata, Sçaharzul, quæ Nestorianis episcopis subsunt. At Bardaa & Salmasa metropoliticis quoque honoribus recentiori ætate auctæ fuerunt. Ibi etiam Jacobitæ suos præsules habuerunt, ut infra suo loco dicetur.

METROPOLITÆ ADORBIGANÆ.

I. ABRAHAM.

ADORBIGANÆ metropolita utique fuit *Abraham Beth-Rabanensis*, cujus meminit Ebedjesus in catalogo Librorum Syrorum cap. 55. Hic nempe à Zenone Imp. schola Edessena ejectus, Medorum episcopus à Seleuciensi Catholico constitutus est, ut Simeon Beth-Arsamensis narrat, Assemano teste *to. 1. Bibl. Or. p. 352. & 354.* eumque *Balneorum inflammatorem* vocitatum fuisse testatur. Quocirca perperam Amrus Nestorianus in vita Josephi Patriarchæ, sive Catholici, Abrahamum istum sub Justino II. & Cosroë I. Persarum rege innotuisse fert. Libri quos Abraham Beth-Rabanensis edidit, hi sunt: *Commentarius in Josue filium Nun, Judices, librum Regum, & Siracidem,* sive Ecclesiasticum, *in Isaïam duobus tomis, & in Canticum canticorum, de causa sessionum* (vel sedendi in ecclesia) *& hymnos.*

II. JOANNES.

Anno Christi 1266. sedebat *Joannes* Adorbiganæ metropolita, qui Denhæ I. Catholici promotioni adfuit. *To. 2. Bibl. Or. p. 456.*

III. * * *

Andreas Masius in epistola ad Augerium Busbekium narrabat anno 1551. quo Simeon Sulaca in Chaldæorum Catholicum promotus fuit, metropolitas tres legationem apud Julium III. Papam obiisse, ut ejus electionem firmaret Pontifex Romanus, quorum tertius *Adorbiganæ antistes* erat.

IV. GABRIEL.

Anno 1708. *Gabriël* Adorbiganæ metro-
A polita ad Malabares profectus est, ubi liturgiam celebrare permissus non est à Lusitanis, nisi data orthodoxæ fidei professione, quam Assemanus Syriace & Latine recitat, *tom. 3. Bibl. Or. part. 2. pag. 300.* quæ sequentibus terminis exprimitur: *Ego Gabriël metropolita à plurimis annis sanctæ Romanæ ecclesiæ, atque sanctissimo ac beatissimo patri sponte consensi; quumque ad terras Malabarum venissem, ut eos, qui obedientes non erant, obedientes facerem; audivi à S. Papa institutum fuisse Vicarium Apostolicum Dominum Angelum episcopum*
B *Metellopolitanum. Idcirco assentior & promitto me obtemperaturum & facturum in istis terris secundum mandatum & designationem Apostolici Vicarii atque religiosorum Carmelitarum ejus sociorum, meque gesturum velut episcopum extra suam diœcesim commorantem. Insuper promitto absque eorum permissione nihil me facturum ex iis quæ ad regimen & gubernationem spectant, & oblationem me oblaturum ritu sacerdotum harum terrarum sanctæ Romanæ Ecclesiæ obedientium in pane azymo: jejunia quoque & festos dies, cæterasque consuetudines fidei me*
C *observaturum, sicut ab istis antiquis catholicis observantur. Ita assentior & spondeo. Scripta hæc fuere, ut rata fiant in ecclesia Sçianganascir, die 5. Octobris anno Domini 1712. in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Ego Gabriël humilis credo secundum fidem sanctæ Romanæ Ecclesiæ.* Atqui ex Cruzio in historia Christianorum Indiæ lib. 5. pag. 421. habemus Gabriëlem anno 1708. ad Malabares appulisse, seque Thomæ alteri Malabarum episcopo opposuisse,

I. # ECCLESIA ACHLAT.

ACHLAT, vel *Chalat*, aut *Chalata* civitas in Mesopotamia, ut videtur, posita erat, haud procul Marde, Amida & Argis castro; & ut apparet ex Nubiensi, ad meridionalem ejus plagam ingens lacus salsus est, qui ab Ortu in Occasum in longitudinem LXVII. mill. pass. & XXVII. in latitudinem protenditur. Suum habuit Nestorianæ sectæ episcopum Adorbigano metropolitæ subditum. Noë Jacobitarum Patriarcha anno Christi 1496. scribebat anno Hegiræ 251. Christi 865. Chalatam & Argis terræ motu corruisse. *To. 2. Bibl. Or. p. 440.*

EPISCOPI ACHLAT.

I. JACOBUS.

CHALATÆ episcopus circa annum Christi 731. sub Phetione Catholico sedebat *Jacobus* cognomento *Arabs. To. 2. Bibl. Or. p. 431.* Ejus libros aliquot recenset Ebedjesus Sobensis c. 102. scilicet: *Commentarium in Proverbia, hymnos in Diodoritas, & de fide ecclesiæ.*

II. JOANNES.

Elias III. Catholicus *Joannem* episcopum A Achlat vel Chalatæ metropolitam Casgarensem creavit. *To. 2. Bibl. Or. p. 450.*

III. SALIBAZACHA.

Promotioni Denhæ I. Catholici aderat *Salibazacha* episcopus Chalatæ. *Ib. p. 456.*

IV. ANANJESUS.

Quin etiam *Ananjesus* Chalatæ episcopus adfuit promotioni Jaballahæ III. Catholici *Ibid.*

II. # ECCLESIA ASNOCHÆ.

ASNOCHA Adorbiganæ civitas, mihi aliunde prorsus ignota est. Abraham illius episcopus legitur in historia Nestorianorum, quem metropolitæ Adorbigano subjectum conjicio; quamquam sequiori ævo, sæculo nempe decimo-sexto jam adulto Ormi inferioris quæ tunc metropolis evaserat, episcopatus fuerit, teste Abdjesu Simeonis Sulacæ successore, cujus hæc sunt verba, prout ex Thuano & Genebrardo à Morino referuntur in præfatione ad ordinationes Nestorianorum p. 436. *Ormi inferior metropolis; Dutra, Saldos, Eschimuch, episcopatus.*

EPISCOPI ASNOCHÆ

ORdinationi Jaballahæ III. Catholici adfuit *Abraham* episcopus ille Asnochæ, cujus B jam memini. *Tom. 2. Bibliothecæ Orientalis pag. 456.*

III. # ECCLESIA MARAGÆ.

MARAGA Adorbiganæ civitas est, quæ Nubiensi quinquaginta quatuor millia passuum Taurisio ad Austrum distat. Est & Marga urbs altera episcopalis; de qua postea dicetur.

EPISCOPI MARAGÆ.

I. MARANZACHA.

THOMAS Maragæ episcopus in historia sua C monastica lib. 2. c. 4. scripsit de *Maranzacha* decessore suo, cujus gesta audivisse se testatur ex ore Matthæi cœnobii Mar-Abæ ascetæ. *To. 2. Bibl. Or. p. 494.*

II. THOMAS.

Sæculo nono ineunte *Thomas* episcopus Maragæ suæ sectæ historiam monasticam in libros quinque digessit, ex qua doctissimus Assemanus quam plurima deflоravit. Hic cœnobii Beth-Abensis asceta prius fuerat, quam episcopus ordinaretur. *Vid. to. 3. Bibl. Or. part. 1. à pag. 464. ad 501.*

XVI. PROVINCIA BARDÆ.

I. ECCLESIA BARDÆ METROPOLIS.

METropolis decima quarta est diœcesis Chaldæorum Bardaa, è primariis Armeniæ majoris & Persicæ civitatibus una, in Mediæ veteris tractu, Chorasaniam versus, quæ & Adorbiganæ censetur; quo fit ut in Nestorianorum historiis idem Bardaæ metropolita dicatur qui Adorbiganæ. Nonnulli Jacobum illum Baradæum, à quo Monophysitæ Jacobitæ appellati sunt, Bardaa ex urbe oriundum asseruere, quod falsi ex eo convincitur, quod Bardaa civitas diu post Jacobi Baradæi tempora condita sit, anno circiter Hegiræ 85. Christi 705. sub Abdalmaleco Califa Merwani filio, ut Assemanus ostendit ex Gelaleddini Asiutensis chronico Arabico: *Anno Hegiræ 85. ædificata fuit urbs Ardabel, & urbs Bardaa, quas condidit Abdalazizus filius Hatemi filii Naaman Bahelitæ. Bardaa* autem vel *Bardhaa* civitas, Nubiensi *matrix est urbium Ran, estque maxima habens in longitudine tria fere milliaria, minus in latitudine.*

EPISCOPI BARDÆ.

I. SEBARJESUS.

ANno Græcorum 1211. Christi 900. quo Joannes filius Isæ Catholicus electus est, *Sebarjesus* filius fratris Theodori metropolitæ Gondisaporensis, ipseque metropolita Bardaæ, à Joannis partibus stabat adversus factionem Joannis filii Boctjesu, qui cum illo de Catholicatu contendebat. Hæc quidem Mares, ex quibus emendandum venit quod *to. 2. Bibl. Or. pag. 440.* legitur promotioni Joannis filii Isæ Catholici adfuisse *Josephum metropolitam Bardaæ,* pro quo legendum, A *Josepho metropolita Maru, Sebarjesu metropolita Bardaæ.*

II. ELIAS.

Mares II. Catholicus *Eliam* episcopum Baladæ metropolitam Bardaæ constituit. *Bibl. Or. to. 2. p. 443.*

III. NESTORIUS.

Ebedjesus III. Catholicus *Nestorium* episcopum Naamaniæ ad Bardaam metropolim transtulit.

XVII. PROVINCIA DAMASCI.

I. ECCLESIA DAMASCI METROPOLIS.

EX quo Damascus Phœniciæ secundæ civitas Mohammedanorum Califarum regia facta est, Chaldæos sive Nestorianos eorum subditos illuc suorum negotiorum causa convenire opus fuit, ibique complures eorum, atque in vicinis regionibus sedes fixerunt. Crescente itaque per Syriam, Ciliciam & Phœniciam ipsorum numero, Catholici suæ sectæ episcopum Damascenum instituerunt, quem metropolitæ titulo juribusque donarunt. Quocirca Amro Nestoriano Damasci metropolita decimus-quintus censetur.

ECCLESIA DAMASCI.

EPISCOPI DAMASCI.

I. JOANNES I.

SUb Jesuiabo II. Catholico circa ann. 632. *Joannes* Christianorum qui in agro Damasceno dispersi habitabant (Nestorianorum scilicet) episcopus erat, Thoma Maragensi teste, *Vir eximius*, inquit, *& divinus, qui signa & prodigia apostolica his in regionibus patrarat, ita ut ad hanc usque diem & continentiæ & excelsæ sanctitatis mores cum laude referantur.* Quo tamen præsente Sahaduna Garmæorum præsul, à sene quodam monacho orthodoxæ fidei professore convictus, hæresim Nestorianam depofuit & abjuravit. *To. 3. Bibl. p. 107.*

II. SEBARJESUS.

Timotheus I. Catholicus post ann. 778. *Sebarjesum* Nuhadræ natum, urbis Harran episcopum Damasci metropolitam instituit, qui posthac Catholicus, Georgio defuncto, factus est. *To. 2. Bibl. Or. p. 435.*

III. JOANNES II.

Abrahamo II. Catholico defuncto, electus primum fuit qui ei succederet *Joannes metropolita Damasci*, qui Modaïnam quum venisset, ut ibi in Catholicum promoveretur, & in solemnitate Paschali sacra faceret, paralysi correptus, in monasterium Abba Aaron est adsportatus, ubi per quadriennium languens, hasce voces indesinenter ore versabat: *Justus es Domine & rectum judicium tuum.*

IV. N. EBN-OBEID.

Inter Nestorianos scriptores laudatur Damasci metropolita *N.* cognomento *Ebn-Obeid*, adversus quem Severus episcopus Assuminensis in Ægypto Jacobita calamum strinxit, qui quidem Severus circa ann. 863. A Alexandrinorum Patriarcharum suorum historiam absolvit.

V. ELIAS.

Anno Græc. 1204. Christi 893. die 15. Julii Joannes III. Catholicus renuntiatus, mox *Eliam* Hierosolymorum episcopum Damasci metropolitam designavit. Atqui Eliam Damasci nomocanonis scriptorem habemus, itemque tabulæ seu notitiæ ecclesiasticæ metropolium & episcopatuum diœcesis Chaldaïcæ. An vero idem ipse sit qui B sæculo nono labente sedebat, obscura res est. Plane Eliam tabulæ & nomocanonis auctorem illo de quo nunc sermo est, recentiorem duxero.

VI. JESUIAB.

Mares II. Catholicus metropolitam Damasci ex archidiacono creavit *Jesuiabum Guasi filium*, qui plebem suam pecuniarum exactionibus vexans, schisma fecit, quumque Anbaram sine licentia venisset, communione privatus fuit. Inde factum est, ut Mari defuncto, successoris illius electioni adesse mi- C nime potuerit. Verum Joanne V. Catholico electo & renuntiato, à censura demum solutus est. *To. 2. Bibl. Or. p. 443.*

VII. JOANNES III.

VIII. MARCUS.

Ebedjesus III. Catholicus *Joannem*, cognomento *El-Germi* vel *Garmæum* metropolitam Syriæ sive Damasci sacerdotio amovit, ejusque in locum promovit *Marcum* episcopum Castoum; quod proinde post annum 1075. contigisse oportet, quo nempe Ebedjesus ille Aredi filius in Catholicum promotus fuit. *Amrus in vita Ebedjesu & Machichæ.*

II. ECCLESIA ALEPI.

DE Alepo quæ Berrhœa Syriæ est, suo loco diximus, in quo, ut in nobilissimo regionis illius emporio Nestoriani episcopum habuerunt, sub Syriæ sive Damasci metropolita, in Eliæ Damasceni notitia primum.

EPISCOPI ALEPI.

I. EBN-TOUBA.

A Sebarjesu III. Catholico *N. Ebn-Touba* Alepi episcopum fuisse reperio, apud Marem Nestorianum, quod etiam Amrus refert.

III. SEcundus provinciæ Damasci episcopatus ex tabula Eliæ est *Hierosolymitanus*, sed qui metropolis titulo & juribus auctus fuit, atque ideo de eo suo ordine dicetur tanquam de metropoli.

IV. ECCLESIA MAMBEG.

MAMBEG vel *Mambug*, quæ & Hierapolis Syriæ Euphratensis Nestorianæ sectæ episcopatus fuit, sub Damasco metropoli ex notitia Eliæ Damasceni; ejus vero episcopus nullus hujus sectæ occurrit.

V. ECCLESIA MOPSUESTIÆ.

MOPSUESTIA sive *Messissa*, Ciliciæ secundæ civitas, in notitia Eliæ Damasceni episcopatus quartus est sub Damasco metropoli, sed cujus episcopum Nestorianum neminem reperi.

VI. ECCLESIA TARSI & MALATIÆ.

QUintus episcopatus Nestorianorum sub Damasco metropoli in notitia Eliæ est Tarsensis, cui etiam Malatiensem sive Melitenensem adjunxerunt, imo & insulæ Cypri.

EPISCOPI TARSI.

I. JOANNES.

IN codice IV. eorum qui Ecchellenses dicti sunt in Bibliothecam Vaticanam translati, habetur *ordo Tonsuræ Monachorum*, in quo exstat hymnus autore *Said Bar-Sabuni*, qui ad episcopatum Meletinensem evectus *Joannis* nomen assumpsit. *To.1. Bibl. Or. p.573.*

II. TIMOTHEUS.

Metropolita Chaldæorum insulæ Cypri A *Timotheus* nomine, Romanæ Ecclesiæ communionem ambiit cum Maronitarum ejusdem ecclesiæ antistite, tempore concilii Florentini, sub Eugenio Papa IV. & Nestorii errores ejuravit ex ejusdem synodi gestis, in quibus *Tarsensis* quoque archiepiscopus dicitur, quemadmodum etiam apud Raynaldum ad annum 1445. n. 21.

XVIII. PROVINCIA RAIÆ ET TABRESTANIÆ.

PRovinciæ Tabaristaniæ quam mare Chozar sive Caspium alluit, ecclesiastica metropolis decima-sexta diœcesis Chaldæorum *Ray* vel *Raia* censetur in tabula Eliæ Damasci, in Persidis finibus posita. Ipsa putatur esse quæ Ῥᾶγα *Rhæa* Stephano Byzantino, Ῥαγαία *Rhagæa* Straboni & Ptolemæo, quorum ævo Mediæ attribuebatur. Unde non alia videtur esse à *Rages* Medorum cujus fit mentio in libro Tobiæ. Hanc Seleucus Nicator instauravit & auxit, ex quo illius conditor putatus fuit. « Alfragani ævo urbs maxima erat, plusquam « parasangam integram in longum, & dimidiam in latum patens, ait Golius, eleganter ædificata, & gemino intus rivo & aquæductibus gaudet, ut fide Ebn-Hawkel refert Abulfeda, tum & incolis advenisque ita frequentata, ut nulla in Oriente præter Bagdadum habita fuerit populosior. » Sequiori ævo metropolita Holwan & Raïæ unus idemque factus est.

EPISCOPI RAIÆ.

I. ABIBUS.

RAIÆ sedebat metropolita *Abibus* sub Timotheo I. Catholico, circa annum 778. *Asseman. dissert. de Nestor. p.772.*

B II. JACOB.

Electioni Theodosii Catholici aderat *Jacob* Raïæ metropolita, qui sua subscriptione illam confirmavit. *To.3. p.211.*

A

III. Marcus.

Joannes III. Catholicus ipsa ordinationis suæ die *Marcum* episcopum Beth-Bagas ad Raïam metropolim transtulit. *To. 2. Bibl. Orient. p. 440.*

IV. Abdelmessias.

Promotioni Ebedjesu III. Catholici aderat *Abdelmessias* metropolita Holwan & Raïæ. *Ibid. p. 448.*

I. ECCLESIA GEORGIANÆ.

PRæter provinciam quam vulgo *Georgiam* dicunt, & *Iberiam*, quæ inter mare Caspium & Pontum Euxinum jacet, civitas Georgiana nominata exstat in regione Tabarestaniæ vel Chorasaniæ mari *Chozar* sive *Caspio* vicinæ, Nubiensi non ignota (p. 243.) ipsaque episcopatus est Eliæ Damasceno, sub metropolita Raïæ & Tabarestaniæ: sed cujus antistes nullus mihi hactenus occurrit.

XIX. PROVINCIA DILEMITARUM.

DAILAM, Dilema, Syris Dilum, regio ampla est & montosa Hyrcaniæ juxta mare Caspium, quæ ad Ortum Tabarestania terminatur, Adorbigana vero ad Occasum, ejusque item parte ad Austrum. Procopius Cæsariensis lib. 2. de Bello Persico, incolas illius, etsi Persarum ditionibus undique cingerentur, eorum tamen regibus minime paruisse prodit, locorum suorum rupibus abruptis inviisque defensos: quinimo sub Mohammedanis principibus, gentes vicinas quas illi subjugarant, diu vexaverunt. Hos Christiana religione sub Timotheo Catholico imbutos fuisse ferunt Nestoriani, ut & eorum vicinos Gelanitas vel Chilanitas. Primaria Dilemitarum civitas, teste Golio, *Raidebar* dicitur; vetus tamen ecclesiastica metropolis fuit *Mukar,* Caspio mari, Geographo Nubiensi, proxima.

EPISCOPI DILEMITARUM.

I. Subschaljesus.

EPiscopus primus quem Timotheus I. Catholicus Dilemitis designavit, fuit *Subschaljesus,* Hirta Naamaniæ oriundus, qui in cœnobio Beth-Abæ monachus egerat, sed à sodalibus suis ejectus fuerat, cujus flagitii subinde pœnas luerunt. Ordinatus porro Gelanitarum simul & Dilemitarum præsul, post vero à Gentilibus interfectus est. Sic Thomas Maragensis in historia monastica *to. 2. Bibl. Or. p. 496.*

II. Cardagus. Jaballaha.

Subschaljesu impie licet à Dilemitis trucidato, Timotheus Catholicus nihilominus *Jaballaham* Gelanitarum, & *Cardagum* Dilemitarum episcopos ordinavit, germanos fratres ex illo Beth-Abæ monasterio assumptos, quorum prior illic codicibus exarandis vacabat, alter iisdem compingendis. Jaballaha de gentium illarum conversione Timotheo epi-

B stolam dedit. Quamobrem ambo illi à Catholico potestatem acceperunt episcopos illis ordinandi: qui proinde *Thomam, Zacchæum, Semum, Ephræmum, Simeonem, Ananiam, & Davidem* per diversa loca constituerunt. *To. 3. Bibl. Or. part. 1. p. 489. ex Thoma Maragensi.*

III. Elias.

Timotheus idem Catholicus *Eliam* illius etiam cœnobii Beth-Abe monachum ad urbem Mukam misit, quem ipse & Adiabenus metropolita Nestorius ejusdem urbis C antistitem consecrarunt. Elias post prædicatum in ea regione Christi cultum, in illa urbe postremum diem obiit. *To. 3. Bibl. p. 162. ex Thoma Maragensi.*

IV. * * *

Dilemitæ Christiani à Gentilibus suis variis modis tempore Maris II. Catholici afflicti fuere, quos, *eorumque metropolitam,* cujus nomen non superest, Naser filius Aaron his in angustiis fatiscentes egregiè adjuvit.

XX. PROVINCIA SAMARCANDIÆ.

SAMARCANDIA celeberrima civitas est Sogdianæ, Transoxanæque regionis, regni caput & metropolis, in ampla Usbekorum Tartarici tractus ditione ad Australem ripam fluminis Sogdi posita, cujus ambitum Yacutus scriptor Arabs duodecim parasangarum esse testatur. Hanc à Gingkiskan Tartarorum Imperatore vastatam, Timur sive Tamerlanes instauravit. Quum Nestoriani in hac orbis plaga ecclesias quoque habuerint, Samarcandiæ præsul decimus octavus diœcesis illorum metropolita censetur, cui Chorasania subjecta proinde fuerit, in quo scilicet urbem illam esse positam omnes norunt.

EPISCOPI SAMARCANDIÆ.

I. GEORGIUS.

SEBARJESUS II. Catholicus *Georgium* quemdam ordinasse apud Marem Nestorianum legitur, eumque in Chorasaniam & Rigestaniam misisse, qui quum ad Cathaïos usque penetrasset, in eorum regione ad obitum usque suum egit.

II. * * *

A Assemanus dissertationis de Nestorianis pag. 487. ex Abulferagii sive Bar-hebræi Chronico à Nestoriano *Samarcandæ metropolita* epistolam fuisse Catholico scriptam refert & in aula Califæ lectam, qua de regnis Thebet & Chutam aliisque Tartarorum regionibus mira quædam narrabantur.

XXI. PROVINCIA TURQUESTANIÆ.

METROPOLITAM Samarcandiæ in notitia Eliæ sequitur Turquestaniensis, quæ regio *Tocaristan* quoque nomine altero dicitur. Timotheus I. Catholicus apud Chagnum sive Chanum Turcarum egit, ut Christianæ religionis prædicatores admitteret, hoc est ante annum Græcorum 1134. Christi 823. quo fatis concessit. Post vero anno circiter Domini millesimo, Joanne V. Catholico, Turcarum dynasta cum ducentis millibus subditis suis Christo nomen dedit, quos ab Ebedjesu metropolita Maru divinas doceri leges postulavit. Cujus votis Catholicus ultro annuit, missis illuc sacerdotibus & clericis qui metropolitam illum adjuvarent. Cæterum, quia ea natura regionis erat, ut in ea triticum non nasceretur, nec facile vinum haberetur, sed incolæ lacte dumtaxat & carnibus alerentur, Catholicus metropolitæ sanxit, ut semel in anno solum in solemnitate Paschali sacra mysteria pane triticeo & vino adhibitis perageret, illisque item licentiam dedit, ut lacte & carnibus in quadragesima victitarent. Gregorius Abulferagius in historia quam Arabico idiomate scripsit, Dynast. IX. p. 280. Latinæ translationis, Turcarum Orientalium tribubus circa annum Græc. 1514. Christi 1202. imperasse refert *Ungcham*, qui *rex Joannes* dicebatur ex tribu *Carrit* vocata. Ita quoque ex relatione Willelmi de Rubruquis Minoritæ, quam superioribus locis appellavi, anno 1263. quo ad Tartarorum Chanum à S. Ludovico Rege è Palæstina delegatus fuit, *Ungcham* sive *Rex Joannes* ibi imperabat, qui vulgo *Presbyter-Joannes* appellabatur, qui apud suos Pontificem ageret, ut-pote sacerdotio initiatus. Alibi enim jam narravi Nestorianæ diœcesis episcopos in Indiarum aliisque vicinis partibus solere adolescentes complures diaconos & sacerdotes passim ordinare, ut gentibus illis abunde suppetant qui sacra apud eas patrare queant; unde non mirum reges ipsorum sacerdotio fuisse ab episcopis suis donatos. Vincentius Bellovacensis, Nangius & alii tradunt Chani Tartarorum Principis Oratores S. Ludovico in Syriæ partibus agenti dixisse, illum qui apud

ipſos ſceptra tenebat, *Hyocay nomine, matrem habuiſſe Chriſtianam, Regis qui Preſbyter-Joannes vocatur filiam, ad cujus exhortationem, & cujuſdam epiſcopi ſanctiſſimi qui Malaſſias vocaretur, ſuſcepit juramentum baptiſmi, & cum eo decem-octo filii regum, & plures alii, maxime Capitanei.* Atqui Turqueſtaniæ metropolis fuit Caſgara civitas, cui Nuacheta juncta quoque eſt.

EPISCOPI TURQUESTANIÆ.

I. JOANNES.

II. SEBARJESUS.

SUb Elia III. Catholico *Joannes* Chalatæ epiſcopus Caſgaræ metropolita factus eſt, eique defuncto *Sebarjeſus* Geſlunenſis epiſcopus Kimaræ ſuffectus eſt. Quod proinde poſt annum 1176. contigiſſe neceſſe eſt. *To. 3. Bibl. Or. p. 288.*

III. DENHA.

Turcarum Orientalium epiſcopum reperio *Mar-Denham* apud Abulferagium loco laudato p. 286. ſcilicet *Ungcham*, ſive « Joanne rege Turcarum à Gingiſcham debellato, ejuſque filia ſibi connubio juncta, ea ſuadente quæſivit à famulitii ſui Chriſtianis Jugurenſibus, eſſet-ne illic epiſcopus aliquis. Cui dictum eſt de *Mar-Denha,* qui à Chano A accerſitus, tiara nigra caput tectus acceſſit. Hunc vero Chanus ipſum eſſe dixit quem jam in ſomnis viderat. » Quæ certe conſentanea omnino ſunt cum his quæ ex Nangio & aliis modo retuli.

IV. MALASSIAS.

Alterum regionis ejuſdem epiſcopum *Malaſſam* nomine, Willelmus de Rubruquis nobis ſuppeditat: Vincentius Bellovacenſis & Nangius *Malaſſiam* dicunt, corrupta utique B apud utrumque voce: *Abdelmeſſiam* forte dixero, aut aliud quid ſimile. Ab illo *Kincay* (Nangius habet *Hyocay*) Chanus Chriſti religionem edoctus baptizatuſque fuit cum decem & octo regulis, vel, ut Vincentius habet, filiis regum, quum Chani mater ab incunabulis Chriſtum coleret, ut-pote Preſbyteri-Joannis Regis filia.

XXII. PROVINCIA SEGESTANIÆ.

METROPOLITAM Turqueſtaniæ ſequitur in tabula Amri Neſtoriani numero vigeſimo metropolita *Halahæ*, quum numero ſeptimo jam appellaverit metropolitam Halavanæ ſeu Holwan; quia vero de Halaha nihil mihi dicendum occurrit, quippe cujus nulla apud auctores mentio, nec ullus indicatur epiſcopus; ideo hanc prætermiſi provinciam, ut de Segeſtanienſi dicerem.

Eſt autem Segeſtania ſimplex epiſcopatus in notitia Eliæ Damaſceni ſub metropolita Haræ, ſive Ariæ, primo & præcipuo Choraſaniæ epiſcopo. Verum in tabula Amri vigeſimus-primus metropolita diœceſis Chaldæorum epiſcopus eſt Segeſtaniæ, ſeorſim à metropolita Haræ qui decimus eſt. Porro Segeſtania regni Perſidis provincia eſt in ejus meditullio, inter Choraſaniam, Macranam, Carmaniam & Sindiam, atque ad Ortum Macrana terminatur, Choraſania ad Occaſum, Sindia ad Septemtrionem, Carmania denique & deſerto Perſidis ad Auſtrum. Hanc veteres *Drangianam*, Δραγγιανὴ appellabant, cujus incolæ *Drangæ* dicebantur Δράγγαι, ſive *Zarangæ*, *Arimaſpi* quoque & *Gedroſi*. Regionis hujus fluvius qui Arriano *Etymander* vocatur, indigenis, Abulfeda teſte, *Hendimand* dicitur.

EPISCOPI SEGESTANIÆ.

I. GEORGIUS.

ANno Chriſti 1064. Sebarjeſus Zanbur Catholicus *Georgium* Caſcaræ epiſcopum Segeſtaniæ, Choraſaniæ & Chataïæ metropolitam creavit. *Aſſemanus diſſert. de Neſtorianis pag. 735.*

XXIII. PROVINCIA HIEROSOLYMORUM.

QUUM Christiani cujuscumque generis Hierosolymam de cunctis Orientis partibus religionis causa pergerent, sacra sanctæ civitatis & Palæstinæ loca visitaturi, ibique sui ritus ecclesias vel oratoria obtinerent, Chaldæorum Catholici episcopum constituerunt, qui Nestorianorum suorum in eadem provincia agentium curam gereret, quem postea metropolitæ titulo ornaverunt. Id quod à Sebarjesu Catholico sexagesimo-sexto sancitum videtur, atque adeo ante ann. 1072. quo mortem obiit. Quocirca in tabula Amri metropolita Hierosolymitanus vigesimus-secundus est, quum in notitia Eliæ Damasceni simplex sit episcopatus sub metropolita Damasci. Sub Jesuiabo III. Adiabeno Catholico Nestorianos Hierosolymitanos curabant Elias presbyter & syncellus, Paulus archidiaconus & Theodorus diaconus.

EPISCOPI HIEROSOLYMORUM.

I. Elias I.

JOANNES III. Catholicus anno Græcorum 1204. Christi 893. Julii 15. hac ipsa die qua solemni ritu pronuntiatus fuit, *Eliam* Hierosolymorum episcopum Damasci metropolitam instituit. *To. 2. Bibl. Or. p. 440.*

II. Ananjesus.

Sebarjesus III. Catholicus *Ananjesum* ordinavit Hierosolymorum metropolitam, anno 1065.

III. Elias II.

Hierosolymorum metropolita primum fuit, deinde Nisibensis *Elias III.* Catholicus, de quo satis jam suis locis dictum est.

IV. J. * * *

Sebarjesu V. Catholici nomine Raban-Ara Vicarius Orientis suis quas ad Innocentium Papam IV. scripsit litteris, testatur libello fidei quem illi mittebat, subscripsisse metropolitam Nisibis, aliosque duos, nec-non episcopos tres, simulque commendabat *J.* archiepi- C scopum seu metropolitam Hierosolymitanum, aliosque suæ diœcesis Antiochiæ & in Syria & Palæstina commorantes. *Misimus autem ad vos per manus dictorum fratrum* (Andreæ scilicet de Longiumello ejusque socii ordinis Prædicatorum) *nuntiorum vestrorum & libellum quem attulimus de pectore Orientis, scilicet de terra Sin, & libellum de fide ex parte archiepiscopi Nisibeni, cui subscripserunt duo archiepiscopi & tres episcopi. Et nos unà cum eis in spiritu petimus iterum à Paternitate vestra pe-* D *titionem secundam pro J. archiepiscopo Hierosolymitano qui est de gente nostra, & pro fratribus nostris Orientalibus Christianis qui sunt Antiochiæ, Tripoli & Acon, & in aliis terris vestris, ut recommendetis eos ne aliquis* A *eos offendat, & sint apud vos sicut dicit Dominus noster Jesus-Christus: Quodcumque uni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis, & quod vultis ut faciant vobis homines, hoc facite illis.* Nimirum illo tempore in Palæstinæ & Syriæ multis locis Latini Principes dominabantur. Atqui littera *J.* nomen vel *Joannis* forsan vel *Jacobi* nobis indicat. Jesuiabum vero vocat Assemanus *p. 756. dissert. de Nestorianis,* sed nomen illud exaratum totum fuisset, ut-pote Latinis nostris non vulgare. Litteras autem B illas Raban-Aræ Lucas Wadingus edidit *to. 1. Annal. Ord. Min. ad ann. 1247. n. 10.* necnon Raynaldus ad eumdem annum n. 32.

V. Abraham.

Jaballaha III. Catholicus evectus ad primariam sedem fuit, & in ea collocatus à metropolitis & episcopis qui ad ejus electionem convenerunt, quorum unus fuit *Abraham metropolita Hierusalem,* anno Græcorum 1593. Christi 1282. *To. 2. Bibl. p. 456.*

VI. Timotheus.

Epistolæ Eliæ Catholici & metropolitarum Chaldæorum ad Paulum Papam V. subscripsit *Timotheus metropolita Hierusalem & Amidæ,* quum nempe à tempore Simeonis Sulacæ qui Romanam communionem amplexus erat, à Bagdadensi Catholico secessissent. Quinimo Elias Catholicus epist. ad eumdem Romanum Pontificem, scripta die 9. Martii anno 1616. Timotheum Amidæ & Hierusalem archiepiscopum à se ordinatum testatur; & in synodica quæ die præcedenti data erat, Timotheum commendabat, cui tradita erant *negotia ipsorum omnia quæ sunt in Hierusalem: ita ut quodcumque faceret, acceptum esset apud omnes.*

XXIV. PROVINCIA
CHAN-BALEK & PHALEK.

SINICI Imperii partem, quæ ad Auſtrum vergit Orientales *Mangi,* indigenæque *Tſin* & *Matſin* dicunt; quæ vero ad Septemtrionem *Cathaï* nominant, quæ Tartaricæ ditionis pars fuit. Ibi civitas exſtat ampliſſima, quam vulgo noſtri *Pekinum* dicunt, quæque ſæculo decimo-tertio, quin & anteriori ævo *Cambalu,* vel *Cambale,* imo Chan-Balek aut Chanbalk nominabatur, magni Cham Tartarorum-ve nec-non Sinarum Imperatoris ſedes. In hanc regionem Chriſtiana religio dudum poſt invecta eſt, quam à Sinarum meridionalium, ſive Maſinæ populis excepta eſſet. Quod in cauſa eſt, cur metropolita Chan-Balek nonniſi vigeſimus-tertius Chaldæorum diœceſis cenſeatur. Quo autem tempore aut ſæculo Cathaïenſes ad Chriſti cultum adduci primum cœperint, incertum omnino: ac certe poſt reliquas fere Tartariæ regiones, quemadmodum ex provinciarum illius diœceſis ſingularum ordine recenſioneque apparet. Chriſtiana autem religio apud Chanbalienſes ad ſæculi uſque decimi-ſexti initia perſeveravit. Et quidem tempore Marci Pauli Veneti quamplurimi apud eos exſtiterunt Chriſtiani. Sæculo autem decimo-tertio eccleſiæ Chan-Balek & Tanguth in unam tandem coaluerunt.

EPISCOPI CHAN-BALEK & PHALEK.

I. JABALLAHA.

ANno 1280. *Jaballaha* Turcici ſive Tartarici generis Sinenſis metropolita erat, hoc eſt Cambalienſis qui & Tanguthenſis dicebatur; qui anno 1282. in Catholicum promotus fuit.

II. JOANNES.

Anno Græcorum 1801. Chriſti 1490. à remotioribus Indiæ partibus Sinarum-ve, B etiam Septemtrionalium regionibus Chriſtiani ſcripſerunt ad Simeonem Catholicum, qui tunc Gozartæ Zabdææ agebat, epiſcopos ad ſuas provincias mitti flagitantes; quorum ille precibus annuens monachos duos illis conſecravit, quorum alterum Thomam nominari voluit, alterum *Joannem.* Hos illarum gentium Chriſtiani multo honore ſuſceperunt. Thomas ad Catholicum paulo-poſt regreſſus A eſt, ac Joannes in ea regione manſit, quæ ſibi obtigerat. Simeone anno 1502. defuncto, Elias ſucceſſor ejus anno inſequenti alios tres in eas partes epiſcopos iterum miſit, quorum primus Raban David dictus, cognomento Longus, metropolita creatus fuit, & Jaballaha pro Georgio Denha eſt appellatus, Jacobus alter pro Maſudo. Hi porro Sinæ, Maſinæ, & Indiæ epiſcopi nuncupati ſunt. At certe Joannes metropolita Atelæ titulo ornatur in epiſtola quam Thomas, Jaballaha, & Jacobus ejus ſocii ad Eliam Catholicum anno 1504. ſcripſere, quamque legere eſt *to. 3. Bibl. Orient. p. 589. & ſeqq.* Atela autem dicta eſt non Sinarum meridionalis tractus, ſed cum Septemtrionali Tartaricus omnis ad uſque Volgam fluvium; ut proinde Chan-Balek civitas illius vere ſedes fuerit, ut-pote reliquarum harumce regionum primaria & caput.

XXV. PROVINCIA
TANGUTH.

TANGUTH vel *Tanget* dicitur Turqueſtaniæ civitas, quin etiam regio Sinarum imperio aſſinis. Attamen Marci Pauli ævo primaria regionis urbs *Campition* dicebatur, hodie vero Ortuz, cui Tanguth inferior facta. Ejus epiſcopus vigeſimus-quartus eſt metropolita Chaldæorum in tabula Amri, hicque Chriſtianorum Tartarorum hordas omnes curabat. Sæculo decimo-tertio, ut jam dixi cum Chanbalienſi in unam coaluit eccleſia Tanguth.

EPISCOPI TANGUTH.

I. SIMEON.

II. JABALLAHA.

DENHA I. Catholicus qui ab anno 1266. ad 1281. Nestorianis præfuit *Simeonem* cognomento Bar-Kalig, qui Tausæ vel Tusæ in Chorasania episcopus erat, Tanchetæ, vel Tanguth metropolitam creavit anno 1279. « Hic quum adversus Catholicum superbe » agere cœpisset, antequam ad Sinarum regionem proficisceretur, jussu Catholici ad ipsum » adductus est in Asnam Adorbiganensis regionis urbem, rebusque omnibus spoliatus, in » carcerem detrusus est in cœnobio S. Abrahæ in Lahaka urbe. Quumque inde fuga di» lapsus in montem profugisset, iterum captus » & ad Catholicum adductus, rursus carceri » mancipatus est, ubi paucis post diebus mortuus est. » *Quo vero mortis genere, variæ fuerunt variorum opiniones,* inquit Gregorius Bar-hebræus in Chronico ad annum Græcorum 1590.

JABALLAHA. Simeoni destituto, Denha idem Catholicus *Jaballaham* Iguritam monachum in Chataïa natum paulo-post suffecit, quem Abulhachem princeps Christianus Hierosolymam ad Domini sepulcrum cum pretiosis donis A & paramentis miserat; ut-pote qui monasticum pridem institutum in Syria professus esset. Hic vero, quum in patriam remeare cunctaretur, Arbelæ accepto obitus Denhæ nuntio Bagdadum reversus, Catholicus renuntiatus fuit anno 1282. Quod quidem Abakæ vel Abulhachem Tartarorum Christianorum regis jussu, atque Asuti Ameræ opera factum esse fertur. Eumdem vero Barhebræus Sinarum fuisse metropolitam renuntiatum scripsit in Chronico, ut idem fuerit Chanbaliensis & Tanguthensis episcopus; B quin etiam Sinensis, quando & illi censentur Sinarum metropolitæ.

III. JESUSABRAN.

Ex Amro & Mari Jaballahæ præcedentis in Catholicum promotioni aderat *Jesusabran* (Amro) vel *Jesuiab* (Mari) metropolita Tanchet. *To. 2. Bibl. Or. p. 456.*

Post metropolitam Tanguth addit Amrus metropolitam Chasemgaræ, sive Casgaræ & Nuachetæ, quum decimum-nonum locum tribuerit metropolitæ Turquestaniæ: verum unum eumdemque fuisse metropolitam constat, Casgara siquidem sedes fuit episcopi, qui Turquestaniæ præerat.

ECCLESIÆ DIŒCESIS CHALDÆORUM,

Quarum incertæ provinciæ, seu metropoles sunt, ordine alphabetico.

A

I. ECCLESIA AIN-TANUR.

HAUD procul Amida est Ain-Tanur, hoc est fons aut pagus Tanur, Christianis Chaldæis frequens, ut epistola fertur Eliæ Patriarchæ sive Catholici anno 1615. ad fratres Minores Alepi commorantes. Perperam apud quosdam legitur *Hain, Tammur,* quasi duæ urbes episcopales essent.

EPISCOPI AIN-TANUR.

I. BASILIUS.

NUper à Josepho III. orthodoxo Chaldæorum Catholico Ain-Tanur episcopus A consecratus est *Basilius,* qui suam fidei catholicæ professionem ad sacram de propaganda fide Congregationem transmisit. *To. 3. Bibl. Orient. part. 2. p. 715.*

II. ECCLESIA AMIDÆ.

AMIDA, *Amed* quæ Euphratensis Syriæ metropolis pridem fuerat, Nestorianæ diœcesis episcopatus simplex fuit, eique Mardensis & Maïapherakinensis conjuncti. Posthac autem à Catholicis qui orthodoxam fidem professi sunt, metropolis rursum facta est.

ECCLESIA AMIDÆ.

EPISCOPI AMIDÆ.

I. MICHAEL.

INter cod. Arabicos Innocentii Papæ XIII. Vaticanos exstat *Michaëlis* episcopi Amidæ & Maïapherakin professio fidei ad sensum Nestorianorum. Vivebat anno 1180. *Bibliothecæ Orientalis tom. 2. pag. 509. & tom. 3. part. 2. pag. 717.*

II. JOANNES.

Anno 1257. sedebat *Joannes* Amidæ simul & Mardæ & Maïapherakini episcopus, quo anno electioni adfuit Machichæ II. Catholici. *To. 2. Bibl. Or. p. 455.*

III. JESUDENHA.

Electioni Denhæ Catholici anno 1266. aderat *Jesudenha* episcopus Mardæ, adeoque Amidæ & Maïapherakin episcopus, ut idem fuerit qui anno 1282. Jaballahæ III. ordinationi adfuit Jesudenha Maïapherakin. *Ibid. pag. 456.*

A

IV. ELIAS I. V. SIMEON. VI. ELIAS II. VII. TIMOTHEUS.

Simeon Sulaca orthodoxorum Catholicus anno 1554. Amidæ archiepiscopum creavit Hormisdam monachum, cognomento Asmar Habib, qui Eliæ nomen assumpsit. Sed & *Simeon* Amidæ metropolita obiit anno 1590. cui successit *Elias II.* eoque ad ecclesiam Seert translato, Amidensi ecclesiæ præfectus est *Timotheus*, qui synodo Amidensi Eliæ Patriarchæ anno 1616. adfuit, subscripsitque *Timotheus archiepiscopus Jerusalem & Amed.*

B

VIII. JOSEPH.

A Simeonis orthodoxi Catholici cui suberat Amida, ad Eliæ Nestorianorum alterius Catholici Mosulæ sedentis, ditionem Amida transiit donec Josephus ejusdem ecclesiæ metropolita ad Patriarchalem dignitatem ab Innocentio Papa XI. anno 1681. evectus, fixam ibi sedem successoribus suis reliquit. *To. 3. Bibl. Or. pp. 623. 629.*

III. ECCLESIA ARJUNÆ.

PRæter Arzum, quæ Nisibensis metropolis episcopatus erat, Chaldæorum quoque diœcesis episcopatus alter fuit Arjuna, Garmæorum regionis & Mahuzitarum. Inter epistolas Jesuiab III. Catholici una inscribitur clero & populo Mahuzæ Arjunæ, & alia *Sabæ*, seu potius *Saadæ*, ut parte illius epistolarum secunda n. 5. legitur, aut *Sahadunæ*, de quo mox dicendum.

EPISCOPI ARJUNÆ.

I. SAHADUNA.

TEmpore Sirois Persarum regis, eruditione claruit apud Nestorianos *Sahaduna* vel *Saada* Jacobi Nuhadrensis monachi discipulus, quem Mahuzitæ Arjunæ Garmæorum episcopum creari curaverunt. Hic Jesuia- C bum II. Catholicum, quem Siroës fœderis cum Heraclio Imp. paciscendi causa mittebat cum episcopis aliis comitatus est. Habitaque cum orthodoxis de fide disquisitione Nestorianam hæresim ejuravit. *To. 2. Bibl. pp. 417. 418. 493.* ex Thomæ Maragensis historia monastica *lib. 1. cap. 34. & lib. 2. cap. 4.*

IV. ECCLESIA ASPAHANÆ.

PErsici imperii regio hodie caput est *Aspaham* vel *Ispahan*, quam indigenæ *Spahan* vocant. Parthiæ veteris civitas fuit, trium subinde urbium coloniis in eam evocatis populosa. Ibi pridem Nestorianus episcopus sedit.

EPISCOPI ASPAHANÆ.

I. EBEDJESUS I.

MAres II. Catholicus ordinatus an. 987. *Ebedjesum* episcopum Aspahan Maru metropolitam creavit. *To. 2. Bibl. p. 443.*

D

II. EBEDJESUS II.

Anno Domini 1111. promotioni Eliæ II. in Catholicum aderat alter *Ebedjesus* episcopus Aspahan. *Ibid. p. 449.*

B

I. ECCLESIA BABYLONIS.

VAstata pridem à Medis & Persis vetustissima illa urbium Babylone, ejus illo loco civitas ex ejus ruderibus constitit, quæ primis ecclesiæ Christianæ temporibus episcopi sedes fuit, adeoque diœcesis Chaldæorum, etsi nulla ejus fere mentio fit in eorum libris.

EPISCOPI BABYLONIS.

I. Polychronius.

IN Martyrologio Romano die 17. Februarii A hæc leguntur: *In Perside sancti Polychronii episcopi Babylonis, qui in persequutione Decii, ore lapidibus cæso, manibusque extensis oculos in cœlum levans, emisit spiritum.* Sic quoque Martyrologium aliud quod Bedæ tribuitur; ex actis utique quibusdam passionis S. Laurentii Martyris, sed quæ suspectæ fidei sunt. Baronius ad annum 253. num. 139. & 254. num. 27. de S. Polychronio scribens, non satis explicat, qua ratione in persequutione Decii Babylonis episcopus interierit, quando, ut videtur, Babylon tunc temporis Persicæ ditionis fuit. Decium adversus Persas perrexisse falso putavit Baronius, de quo consule Pagium ad illa Annalium parentis loca.

II. Lazarus.

Inter Orientalium liturgias Syriaca una habetur *Lazari* episcopi Babylonis nomine inscripta, in qua, ut aliis, vulgo oratur, ut *Spiritus sanctus faciat, panem Corpus, & vinum Sanguinem Domini nostri Jesu-Christi.*

II. ECCLESIA BERBERÆ.

QUæ *Barbela* Syris, *Berbere* vel *Berberia* & Berbelia Arabibus dicta est, vicusque vel oppidum fuit provinciæ Assyriacæ in regione Marge, sub metropolita Adiabenes, ejusque sedi Telensis juncta fuit sub Denha I. & Jaballaha III. Catholicis, anno 1266. & 1282.

EPISCOPI BERBERÆ.

I. Simeon.

PRomotioni Denhæ I. nec-non Jaballahæ B successoris ejus Catholicorum aderat *Simeon episcopus Telæ & Berberæ,* seu *Barbariæ,* ut legit Assemanus *to. 2. Bibl. p. 456.*

II. Jesuiab.

Timotheus II. Catholicus synodum anno 1318. habuit, in qua canones duodecim condidit, assidentibus illi undecim præsulibus, quorum è numero fuit *Jesuiab Telæ & Berberæ.* Ibid. p. 497.

III. ECCLESIA BERIÆ.

BERIA vel *Berea* Mari Nestoriano sedes episcopalis diœcesis Chaldæorum est, non certe eadem quæ Berrhœa Syriæ, quæ Syris & Arabibus prisco nomine suo Alepum dicitur, atque metropolis censetur. In Mesopotamia haud procul Marde fuit Castrum *Beria,* ubi monasterium Jacobiticum erat S. Daniëlis. *To. 2. Bibl. Or. p. 221.*

EPISCOPI BERIÆ.

I. * * *

ELectioni & promotioni Eliæ I. Catholici aderat cum aliis episcopus *Beriæ* vel *El-Beriæ.*

IV. ECCLESIA BESTADARÆ.

BESTADARAM, vel, ut alii legunt pro diacriticorum punctorum Arabicorum varietate, *Jestadaram* urbem vel oppidum, in Orientis partibus situm frustra quæro, cujus tamen episcopus *Ananjesus* adfuit promotioni Eliæ II. Catholici. *To. 2. Bibl. Or. p. 449.*

V. ECCLESIA BETH-DARON.

DARUM sive *Beth-Daron,* eadem est quæ Arabibus *Badroun* per contractionem, ut vulgo solent, dicitur, Mesopotamiæ civitas. In ea Achis vel Achæus sancti Thomæ Apostoli discipulus Evangelium, ut in vicinis aliis ejusdem regionis urbibus prædicasse fertur.

EPISCOPI BETH-DARON.

I. ABBA.

IN vita Sebarjesu I. Catholici legitur, Maruthæ nescio cujus urbis episcopo, qui Mauritii Imp. ad Cosroëm Persarum regem, & Seleuciæ Catholicum epistolas ferebat, obviam ivisse Thomam episcopum Cascar, *Mar-Abbam* Badrunæ sive Badroun, & alios.

II. ISAAC.

Timotheus I. Catholicus synodum habuit, in qua canones duodecim episcopis undecim una cum ipso sedentibus condidit, quorum A unus fuit *Isaac episcopus Beth-Daron.* To. 2. Bibl. Or. p. 497. to. 3. p. 341.

III. MARANAME.

Promotioni Machikæ II. Catholici aderat *Maraname* episcopus Badroun, sive Beth-Daron. *To. 2. Bibl. Or. p. 455.*

IV. SALIBAZACHA.

Ita quoque promotioni Jaballahæ III. Catholici *Salibazacha* episcopus Badroun, *Ibid. p. 456.*

VI. ECCLESIA BETH-DIAL.

BADIAL vel *Beth-Dial* urbs fuit provinciæ Mosulanæ, ut videtur, de cujus situ nihil hactenus comperi.

EPISCOPI BETH-DIAL.

I. MARANAMES.

ELectioni & promotioni Denhæ I. Catholici adfuit *Maranames* episcopus Beth-Dial, anno 1266. Hic prius Beth-Daron episcopus fuerat. *To. 2. Bibl. Or. p. 456.*

VII. ECCLESIA BETH-NICATORIS.

BETH-NICATOR, sive *Nicatoris* civitas, Persicæ ditionis fuit ad Nicatorium montem, à Seleuco utique Nicatore condita, juxta quam Capros amnis fluit.

EPISCOPI BETH-NICATORIS.

I. SAPORES *Martyr.*

ANno altero post promulgatum à Sapore Persarum rege adversus Christianos edictum, anno, inquam, regni illius trigesimo, passi sunt, *Sapores episcopus civitatis Beth-Nicatoris,* Isaac episcopus oppidi Seleuciensis, & B alii. Noster vero Sapores, ipse utique Sapores est, qui Seleuciensis alterius oppidi episcopus quoque dicitur, ac flagris tandiu in carcere cæsus fuisse, donec efflaret animam. Cujus caput Ardascir Adiabenæ præfectus præcidi sibique afferri jussit, ut necis ejus certior fieret. *To. 1. Bibl. pp. 17. 189. 193.*

VIII. ECCLESIA BETH-SORI.

IN regione Garmæorum oppidum Beth-Sori fuit, cujus episcopus factus est *Joannes* scholæ Edessenæ Nestorianæ alumnus, quum Edessa una cum sociis suis à Zenone Imp. ejectus esset. *To. 1. Bibl. Orient. p. 353.*

C

I. ECCLESIA CADNES.

CADNES episcopum reperio *Joannem* cognomento *Abris*, quod *Leprosum* significat, qui Ananjesum II. Catholicum acriter adeo insectatus est, ut ejus aliquando sedem obtinuerit. Cæterum urbem *Cadnes* dictam nusquam reperio. *To. 2. Bibl. p. 424.*

II. ECCLESIA CAFTOUM.

CAFTOUM Orientalis diœcesis episcopatum sola Nestorianorum monumenta nobis indicant, &, ut videtur, à Mari in Catholicorum historia Mosulensis provinciæ vel etiam Arbelæ censetur; Assemano urbs est Assyriæ in Adiabene.

III. ECCLESIA CALLIANÆ.

COSMÆ Indico-pleustæ lib. 11. *de Mundo, Calliana* emporium est ex Indiarum præcipuis unum; ubi æs oritur & ligna sesamina, aliaque indumentis conficiendis apta. Hanc esse urbem *Calicut* eruditorum sententia est. *In Calliana vero,* ait Cosmas, *episcopus est in Perside ordinari solitus, atque adeo Seleuciæ.* Ibi hodieque Christiani sunt, & metropolitæ Indiarum subest *Calecutensis. Vide Cosmam pp. 178. & 337.*

IV. ECCLESIA CAMULÆ.

MARCO Paulo Veneto lib. 1. cap. 46. provincia Camula est intra magnam provinciam Tanguth, subjecta imperio magni Cham, habens civitates multas & oppida. Attingit duo deserta, magnum scilicet & aliud quoddam minus. Abundat his quibus ad vitæ sustentationem homo opus habet. Habent incolæ linguam propriam, nec ad aliud videntur nati, nisi ut ludis & tripudiis vacent. Idololatræ sunt & dæmonum cultores. Hæc Paulus, cujus tamen ætate Camulæ episcopum fuisse reperio, quod argumento est illic quoque Christianos extitisse, quemadmodum in provinciis vicinis quas idem Paulus *Chinchintalas* & *Suchar* nominat, & civitate Campition, quæ regionis Tanguth metropolis est.

EPISCOPI CAMULÆ.

I. JOANNES.

ANno Græcorum 1577. Christi 1266. *Joannes episcopus Camulæ* adfuit promotioni Denhæ I. Catholici, qui decessoris illius Machichæ perinde adfuerat exequiis. *To. 2. Bibl. Or. pp. 455. 456.*

V. ECCLESIA CARCHÆ.

CARCHA vel *Carch* Nubiensi urbs est infra Bagdadum, ubi ingentia ædificia exstant in ea parte qua Haditham tenditur; sed & ab eodem Geographo inter præcipuas provinciæ Churistan, sive Chuzistan civitates censetur, uti Gondisapor, Tostor, Sus, &c. Non tacendum Marco Paulo lib. 1. cap. 4. in Tartaria esse provinciam Carcham quinque dierum itinere Samarcandia distantem.

EPISCOPI CARCHÆ.

I. MOYSES.

MAR-ABÆ I. Catholici discipulus fuit *Moyses* episcopus Carchæ. *To. 2. Bibliothecæ Orientalis p. 412.*

ECCLESIA CASTOUM.

EPISCOPI CASTOUM.

I. * * *

MAres II. Catholicus episcopos duos ordinasse legitur, *Castoum* & Nesræ, seu potius Nesræ vel Napharæ. A

II. * * *

Ordinationi Eliæ I. Catholici adfuit *episcopus Castoum.*

III. Marcus.

Ita quoque promotioni Ebedjesu III. Catholici adsuit *Marcus episcopus Castoum,* qui postea in locum *Joannis El-Garmi* metropolitæ Syriæ translatus fuit.

IV. Sebarjesus.

Electioni & promotioni Machichæ I. Catholici interfuit *Sebarjesus episcopus Castoum.*

V. Barsumas.

Rursum ordinationi Barsumæ Catholici, *Barsumas episcopus Castoum.*

VI. Gabriel.

Demum *Gabriël episcopus Castoum,* electioni Machichæ II. Catholici. *Bibl. Orient. to. 2. p. 455.*

VI.

ECCLESIA CASROUN.

CHazruna, sive *Casroun* civitas fuit Persidis, Abulfeda teste, in qua sedebat episcopus Chaldæorum.

EPISCOPI CASROUN.

I. Maraboctus.

CAsroun episcopus erat *Maraboctus,* quando ad Catholici dignitatem promotus fuit ante annum Christi 430.

VII.

ECCLESIA CHADIRÆ.

CHadira vel *Cadhira,* pro diacriticorum punctorum Arabicorum discrimine, Babyloniæ sedes episcopalis est in Chaldæorum ecclesiasticis historiis, cujus nulla tamen apud Nubiensem aliosque Geographos mentio.

EPISCOPI CHADIRÆ.

I. Jesuiab.

ORdinationi Machichæ II. Catholici anno 1257. adfuit *Jesuiab episcopus Chadiræ.* To. 2. Bibl. Or. p. 455.

VIII.

ECCLESIA CHALDÆORUM *dispersorum.*

APud Assemanum to. 2. Bibl. Orient. *Maranzacham* Chaldæorum passim dispersorum episcopum invenio.

IX.

ECCLESIA COMAR.

CImar vel *Comar,* urbs est Turquestaniæ, cujus incolæ sunt *Comari* Ptolemæo. Alia etiam est *Comar* sive *Comorin* in Malabarica ora; in qua Marci Pauli ævo frequentes Christiani erant, Judæique & pagani; episcopatusque est sub metropolita Indiæ, ut probabilius videtur.

EPISCOPI COMAR.

I. * * *

ELectioni & promotioni Barsumæ Catholici aderat *episcopus Comar.* B

II. Sebarjesus.

Elias III. Catholicus Joannem episcopum Chalatæ metropolitam Casgar ordinavit, eique defuncto successorem dedit *Sebarjesum episcopum Kimaræ.* To. 2. Bibliothecæ Orientalis pag. 450.

X. ECCLESIA

X. ## ECCLESIA CORGES.

CORE vel *Corge-Gendan* in Armeniæ finibus civitas non ignobilis fuit, quæ Græcis Κορυκὸς, *Corycus* dicebatur. Ibi Nestoriani sectæ suæ episcopum constituerunt, quem aliquando metropolitæ titulo ornaverunt, etsi in tabulis Eliæ Damasceni & Amri nulla ejus mentio fit.

EPISCOPI CORGES.

I. JESUZACHA.

ISRAELE Catholico quinquagesimo-octavo, Abulhali Thesaurarii Califæ autoritate atque opera renuntiato, Georgius metropolita Mosul, *Jesuzacha metropolita Corges* & Georgius episcopus Radan se subduxerunt, quum vi, non libere negotium ageretur.

E

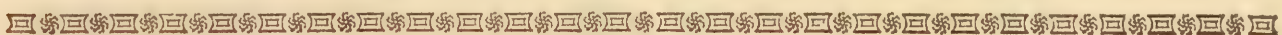
I. ## ECCLESIA EDESSÆ.

EDESSA, alias *Orrhoa* & *Arach,* urbs Mesopotamiæ satis nota, de qua jam diximus. In ea schola fuit celebris Nestorianorum à qua Zenone Imperatore pulsi quum fuissent, ecclesiam denuo occupavere sub Justino II.

EPISCOPI EDESSÆ.

I. THOMAS.

EBEDJESUS catalogi librorum Syrorum capite 63. meminit Thomæ Edesseni, qui scripsit de causa Nativitatis & Epiphaniæ festorum, epistolam adversus tonos, sive cantus diversorum tonorum, solutionem Astrologiæ, prolixos sermones paracleticos & disputationes adversus hæreses. Alius est hic *Thomas* à Thoma Heracleensi cognominato, Jacobita (secus atque Bar-hebræus ipse Jacobita putavit.) Nestorianus vere fuit, qui Mar-Abam Catholicum in convertendis Theodori Mopsuesteni in Syriacam linguam operibus adjuvit.

H

I. ## ECCLESIA HARDASCIR.

IN regione Garmæorum urbs fuit Persico nomine *Hardascir,* vel *Ardascir* appellata, Simeone Beth-Arsamensi teste in epistola de *Barsuma Nisibeno:* ex qua hoc quoque To. I. Bibl. Or. p. 353.
discimus Marem illum Persam ad quem Ibas Edessenus decantatissimam epistolam suam scripsit, quæ in quinta synodo confixa est, hujus civitatis indigenam fuisse, (non ægre episcopum dixero.) Nomen Hardascir à primo rege Dynastiæ quintæ Persarum derivatum videtur. Strabo in Assyriæ & Armeniæ majoris confinio urbem *Artagiram* ponit, quam Ptolemæus *Artasigartam* dicit.

EPISCOPI HARDASCIR.

I. MARES.

ASSEMANUS mihi auctor est *Marem* vel *Marim,* cui Ibæ Edesseni scripta epistola est, Ardascirensis ecclesiæ episcopum vere fuisse.

II. MAANES.

E schola Edessena à Zenone Imp. cum aliis expulsus est *Maanes* Nestorianus, qui in Persidem se recipiens, episcopus Hardascir factus fuit, Simeone Beth-Arsamensi teste. Hoc tamen sub Rabula Edesseno episcopo, ac Theodosio Juniore Imperatore contigisse Bar-hebræus narrat. Porro idem Maanes in Catholicum decimum-octavum promotus fuit.

II. ## ECCLESIA HARRAN.

MESOPOTAMIA à Califis Mohammedanis subacta, passim in ejus urbibus Nestorianorum genus propagatum fuit, atque adeo in civitate Harran, quæ Græcis & Latinis *Charræ* dicta est, de qua satis suo loco dixi.

ECCLESIA HARRAN.

EPISCOPI HARRAN.

I. Gregorius.

Tempore Phetionis Catholici claruit *Gregorius episcopus Harran.* To. 2. Bibl. Orient. pag. 431.

II. Sebarjesus.

Catholicus quadragesimus-octavus *Sebarjesus,* quem Salomon Bassorensis in suo Catholicorum indice Ananjesum nominat, Nuhadræ natus, è monasterii Abrahæ asceta à Joanne Nisibeno metropolita, episcopus Harran ordinatus fuerat, unde Damascum à Timotheo I. translatus, demum in Catholicum assumptus est anno 832. *To. 2. Bibl. Or. p. 435.*

III. ECCLESIA HESNÆ.

Hesen, & *Hesna* eadem civitas omnino est atque *Hesen-Cepha,* id est, *Arx Cephæ, Castellum Cephæ,* notissimum veteribus munimentum in Mesopotamia, de quo suo quoque loco dictum est. Episcopatus fuit Chaldæorum diœcesis; quin & posteriori ævo metropolis quoque dicta est.

EPISCOPI HESNÆ.

I. Elias.

Promotioni Machichæ II. in Catholicum aderat *Elias episcopus Hesnæ.* To. 2. Bibl. Orient. p. 455.

II. Emmanuel.

Ita quoque *Emmanuël episcopus Hesnæ,* promotioni Jaballahæ III. Catholici interfuit. *Ibid. pag. 456.*

III. Gabriel.

Anno 1616. sub Elia VI. Catholico *Gabriël metropolita Hesnæ* Nestorianorum errores in Amidensi synodo cum episcopis aliis ejuravit. *To. 1. Bibl. p. 547. & to. 3. p. 600.*

IV. ECCLESIA HORMUZ.

Caramaniæ civitas fuit Hormuz, ad Sinus Persici fauces posita, quam ab Hormisda Persarum rege conditam vix dixero, propter *Armozeos* populos, quos Plinius memorat, qui proximam ostio Persico partem Arabiæ felicis, & Caramanis adversam migrantes, in Ogyri insula, quæ Zaran dicebatur, consederunt, nomen illi Hormuz imponentes. Urbs porro & insula Hormuz duodecim milliaribus à Caramaniæ continenti distat. Tam in veteri, quam in nova Hormuz Nestoriani Christiani sedes habuerunt, suæque sectæ præsides: ac quidem nuperis his-ce sæculis: quocirca Elias Catholicus anno 1616. apud Paulum Papam V. adversus Lusitanos querebatur, qui in *Ormos* & in Goa, & ultra Chaldæos suos multis modis vexarent, scrutantes eos de fide, quum homines illarum regionum non essent periti omnes.

EPISCOPI HORMUZ.

I. Gabriel.

Inter Syros scriptores ab Ebedjesu Sobensi cap. 78. censetur *Gabriël episcopus Hormuzi,* frater Theodori metropolitæ Maru; qui proinde sæculo sexto medio, sub Catholico Mar-Aba, circa annum 540. vixit. Scripsit contra Manichæos & contra Chaldæos. *To. 3. Bibl. Or. p. 147.*

II. Theodorus.

Quum metropolita Persidis à Catholico Seleuciæ defecisset, Jesuiab III. Catholicus, episcopos suæ ditionis duos in Persidem misit, qui illos ad officium revocarent; *Theodorum* scilicet Hormuzi & Gregorium Susastræ, ut in sua ad Simeonem Persidis metropolitam epistola 2. significat: *Visum est nihilominus,* inquit, *velut ad sepulcra mortuorum, quales vos esse video, geminos hos-ce Dei sacerdotes ad vos allegare, Theodorum videlicet Hormuzdadscir, & Georgium episcopum Susastræ, ut si quidem in vobis spiritum vitæ ecclesiasticæ superesse repererint, spemque esse ut ad primum fontem, unde Christiani vitæ animæ latices hauriunt, redeatis, nostram de vestra salute sollicitudinem curamque vobis significent, &c.* To. 2. Bibl. Orient. p. 133.

M

I. ECCLESIA MAHUSÆ.

MAHUSA regionis nomen est, ubi *Marangerd* oppidum, teste Assemano *to. 2. Bibl. Orient. p. 378.* Est etiam civitatis nomen, quam Cosroës Anuschiran Persarum rex, anno regni sui octavo, vastata Antiochia, indeque captivis abductis, condidit, atque Antiochiam appellari voluit. Quando autem dicta quoque *Mahuza Arjunæ,* & Arjuna regionis Garmæorum urbs fuit, hinc certum fit Mahuzam Garmæorum urbem fuisse. Jesuiab III. Catholicus, dum Adiabenes metropolita erat, epistolam scripsit clero & populo ecclesiæ Mahuzæ Arjunæ.

EPISCOPI MAHUZÆ.

I. SIMEON.

CIrca annum 600. *Simeon Garmæus,* à quo Ebedjesus Sobensis Chronicon Eusebii in Syriacum idioma translatum refert, quum Mahuza oriundus esset, episcopatum gessit in Garmæorum regione, teste Jesuiabo Adiabeno in epistola ad Kamjesum & socios, ubi recolere eos jubet gesta suorum consanguineorum Simeonis & Kamjesu episcoporum, quos pro Nestoriana secta adversus Jacobiticam acriter decertasse affirmat. *Vide to. 3. Bibl. Or. pp. 142. & 633.*

II. SAHADUNAS.

Sub Mar-Ama Catholico trigesimo-quarto *Sahadunas* Mahuzæ episcopus Nestorianam doctrinam ejuravit & Catholicam professus est. Adversus eum Jesuiabus Adiabenus nondum ad Catholici dignitatem evectus, plures scripsit epistolas. Prima ad eumdem Sahadunam, ubi primum de mutata illius fide edoctus est, ut eum à proposito deterreret; 2. Clericis & populo ecclesiæ Mahuzæ Arjuni, quibus Sahadunas præerat; in qua dolet hominem à se episcopali dignitate ornatum, in hæresim, inquit, incidisse, eumque acriter exagitat; 3. ad Hormisdam episcopum, in qua monet eum ut Sahadunæ communionem A vitet, ut-pote qui Nestorianos palam hæreticos appellaverit, & anathematizaverit negantes unam inesse Christo hypostasim; 4. ad eumdem Hormisdam, ut in causa Sahadunæ nihil se inconsulto agat, quum in conventu episcoporum à Catholico Mar-Ama proxime examinanda sit causa illa; 5. ad episcopos regionis Garmæorum, quam Assemanus integram recitat *to. 3. Bibl. Or. p. 119.* Hæc docet nos Sahadunam sedi suæ conservatum à Catholico, nunquam tamen adduci po- B tuisse ut Nestorianis parceret aut eorum erroribus. Jesuiabus hortatur episcopos ut hostem suæ fidei nunquam recipiant. Hunc Assemanus *Sahadunam* per contemptum à Nestorianis vocitatum dicit, quum nomen ejus proprium Sahadas fuerit.

III. SABAS.

Idem Jesuiabus III. quum post obitum Mar-Amæ Catholici, supremam suæ sectæ C dignitatem obtinuisset, epistolam dedit *Sabæ episcopo Mahuzæ Arjuni,* quæ duodecima est earum quas Catholicus scripsit. Igitur vel prius obierat Sahadunas, vel, quod probabilius colligitur ex modo citata Jesuiabi ad episcopos regionis Garmæorum epistola, sponte episcopatu cesserat & ad orthodoxos diverterat.

II. ECCLESIA MAIPHERAKIN.

DE Maipherakin, vel Miapherakin, ut legit Golius, quæ Græcis *Martyropolis,* Μαρτυρούπολις dicta est, alias jam suo loco dictum est. Ibi non Jacobitæ solum, sed Nestoriani quoque episcopum habuerunt. Doctissimus Renaudotius Martyropolim, seu Maipherakin unam eamdemque civitatem esse cum Tagrit ea de causa censuit, quod Marutas celebris Tagritensis episcopus in nonnullis Syriacis codicibus Maipherakin quoque episcopus dicatur. Verum hæc non satis attente scripsit vir eruditus, atque merito ea de re carpit eum Assemanus; quum utramque urbem nominatissimus Nubiensis Geographus, ut alios taceam, disertissime distinguat, Maipherakin terræ Armeniæ assignans, stationibus duabus à Tigri distantem, Tacrit vero, vel Tagrit Septemtrionali Irac vel Arac, seu Babyloniæ ad Tigris ripam; id quod de utraque frequenter repetit. Quamobrem Maipherakin ad plagam Mesopotamiæ Septemtrionalem posita fuit, Tagrit vero ad Orientalem, sed Austrum versus. Sequiori ævo episcopatus Maipherakinensis Amidensi junctus fuit.

ECCLESIA MAIPHERAKIN.

EPISCOPI MAIPHERAKIN.

I. JABALLAHA.

CAtholicus ſeptuageſimus-quartus *Jaballaha II.* Cajumæ Moſulenſis filius, epiſcopus primum Maipherakin fuerat, deinde Niſibenſis metropolita. *To. 2. Bibl. p. 453.* A

II. MICHAEL.

Circa illa tempora, ut mihi videtur, ſedebat *Michaël epiſcopus Amidæ & Maipherakin,* cujus exſtat in uno codice Vaticano Arabico *Profeſſio fidei ſecundum ſenſum Neſtorianorum. To. 2. Biblioth. Orient. p. 509. & to. 3. p. 557. & ſeqq.*

III. JOANNES.

Machicha II. Catholicus Modaïnenſi ſedi impoſitus fuit ab Elia Gondiſaporis, præſentibus aliis epiſcopis, quorum unus fuit *Joannes Maipherakin.* Ibid. p. 456.

IV. JESU-DENHA.

Promotioni Jaballahæ III. Catholici aderat *Jeſu-Denha epiſcopus Maipherakin.* Ibid.

III.

ECCLESIA MARDIS.

MARDIS, ſive *Marda,* vulgo quoque *Mardin,* alio loco jam dixi Meſopotamiæ urbem eſſe ad ripam Tigris Orientalem inter *Moſul & Bagdadum,* è regione veteris Ninives in prærupta colle ſtructam, quam Timurus ſive Tamerlangus, omni Aſia ſubacta, expugnare nunquam potuit. Multi in ea Jacobitæ commorantur, imo ipſa ſedes eorum Patriarchæ eſt, longe vero pauciores Neſtoriani ſunt, quibus etiam ſuus præfuit epiſcopus. Sæculo vero decimo-ſexto, Sobæ ſive Niſibis, Armeniæ, & Mardis unus atque idem antiſtes fuit.

EPISCOPI MARDÆ.

I. JABALLAHA.

ELIAS III. Catholicus *Jaballaham Mardis epiſcopum* Niſibim tranſtulit. *To. 2. Biblioth. Orient. p. 450.* B

II. JOSEPH.

Epiſcopus Mardenſis Neſtorianæ ſectæ fuit *Joannes Bar-Malcun,* cujus liber *de interpungendi ratione* exſtat in codice olim Abrahami Ecchellenſis, vigeſimo-ſeptimo nunc Vaticano, cum aliis ejuſdem ſectæ ſcriptorum lucubrationibus. Codex deſcriptus eſt ex archetypo exarato à Joſue presbytero filio Joannis in urbe Bagdad, ſub Sebarjeſu V. Catholico die 10. Novembris anno Græcorum 1558. Chriſti 1247. *Vide to. 1. Bibliothecæ Orientalis pag. 578.* C

III. JESU-DENHA.

Promotioni Denhæ I. Catholici adfuit *Jeſu-Denha epiſcopus Mardis.* Ib. p. 456.

IV. JESUIAB.

Ex nota chronologica codicis Amidenſis octavi hodie Vaticani, anno Græc. 1871. Chriſti 1550. ſedebat *Jeſuiab* metropolita Sobæ, Armeniæ & Mardis. *To. 1. Bibl. Or. p. 583.*

V. TIMOTHEUS.

Chaldæi qui à Neſtorianis ſeceſſerunt Mardæ epiſcopum habuerunt nomine *Timotheum,* qui non ita pridem Catholicus à Clemente Papa XI. creatus, Joſephi nomen aſſumpſit. *To. 3. Bibl. p. 623.*

IV.

ECCLESIA MARGÆ.

PRÆTER Maragam, quam in Adorbigana poſitam dixi, regionem ſive pagum *El-Marg,* quod *Pratenſem* ſignificat, amplam prorſus, Nubienſis collocat circa urbem *Moſul,* in qua Neſtorianorum ut & Jacobitarum epiſcopus fuit.

EPISCOPI MARGÆ.

I. JACOBUS.

IN hiſtoria monaſtica Thomæ Maragenſis lib. 5. c. 11. mentio fit *Jacobi epiſcopi Margæ. To. 3. Bibl. p. 493.*

II. ABRAHAM.

Ex Mare Neſtoriano *Abraham* Bajormi, ſive Beth-Garmenſis civis Margæ epiſcopus ante fuerat, quam in Catholicum promoveretur.

V. # ECCLESIA MOHADRÆ.

EX Thomæ Maragensis monastica historia, ut Assemanus *to. 2. Bibl. Orient. pag. 492.* scribit, *Mohadra* regionis Dormessanæ erat, atque, ex Bar-hebræo, eadem quæ & *Seered* dicta, adeoque, ut videtur, in Mesopotamia. Atqui posteriori ævo Seered metropoliticis honoribus aucta fuit.

EPISCOPI MOHADRÆ.

I. JOANNES.

THomas Maragensis lib. 2. historiæ suæ A monasticæ cap. 11. ubi de Raban Ananjesu monacho, doctore & scriptore libri *Paradisi* sermonem habet, hunc Hierosolyma primum, deinde in Scetim profectum scripsit, deinde in Orientem regressum *Joannem episcopum Mohadræ* Dormesanæ adiisse scripsit.

II. ELIAS.

Epistolæ synodali Eliæ Catholici ad Paulum V. subscriptus legitur, *Elias archiepiscopus Sahert* sive *Seert,* qui in eadem epistola *archiepiscopus Amed* vel *Amidæ* dicitur. Ex quo intuli Amidam & Mohadram non admodum remotas urbes fuisse.

VI. # ECCLESIA MOSAMBICÆ.

PŒNE dixero Mosambicæ, in celebri oræ Orientalis Africanæ urbe & emporio Nestoriani generis episcopum metropolitam sedisse, propter notam codicis Vaticani Syriaci vigesimi-septimi chronologicam, quæ sic habet. *Absolutus est iste liber feria 4. die 8. mensis benedicti Julii, anno Græcorum 1867.* (Christi 1556.) *in urbe benedicta Mosembaick, quæ juxta Æthiopiam sita est, &c. Hunc exaravit,* seu potius fœdavit, *Joseph nomine tenus episcopus & metropolita. Descriptus vero fuit ex archetypo exarato anno Græcorum 1840.* (Christi 1529.) *manu monachi Raban Abraham magistri scholæ ecclesiæ Mar-Achæ quæ in Gozarta, sive insula Zebedäia sita est.* Verum in mentem venit illo circiter tempore sæculo decimo-sexto medio Josephum Indiarum metropolitam, quum à Lusitanis in Europam deportaretur, Mosambicam appulisse, in qua aliquamdiu hæsit, atque adeo Josephum illum in priori nota chronologica significari.

N

I. # ECCLESIA NAAMANIÆ.

NAAMANIA Assemano *to. 3. part. 2. p. 765.* urbs episcopalis est Babyloniæ ad provinciam patriarchalem spectans, inter Bagdadum & Vasetam seu Vasith urbes in regiuncula quadam Zabæ majoris à Naamana Almundare sive Monderi filio Arabum rege condita, quam Abulfeda *Noamaniam* dicit, & in Irach Arabica sive Babylonica collocat. Ab Amro Nestoriano in vita Joannis Isæ Catholici eadem esse censetur atque Zuabia, & in vita Eliæ II. unus idemque episcopatus fuit Naamaniæ, Nili, & Badarajæ; ex quo conjiciendum datur eam provinciæ Beth-Garmæ civitatem fuisse, ut-pote quæ in tabula Eliæ Damasceni inter patriarchales non legitur.

EPISCOPI NAAMANIÆ.

I. * * *

CIrca annum 554. Joseph Catholicus vigesimus-octavus, quum diœcesis suæ præsules & sacerdotes omnibus modis vexaret & exagitaret, *Zabarum* sive Zuabiæ, vel *Naamaniæ* episcopum sua sede ejecit. *Mares Nestor. & to. 3. Bibl. Or. p. 443.*

II. MAR-ABA.

Ezechiële Catholico vigesimo-nono, B floruit *Mar-Aba* episcopus Doüab, sive Naamaniæ, cujus apud omnes magna fama erat.

III. SADUST.

Sub Mar-Aba Catholico quadragesimo-primo, quem Modaïnenses ob pravos mores oderant, sedis administrator factus est *Sadust* episcopus Rawani sive Naamaniæ.

ECCLESIA NAAMANIÆ.

IV. JOANNES.

Joannes filius Isæ Catholicus quinquagesimus-quintus, Bagdadensi patre natus, & Bagdadi educatus, germani sui fratris sacerdotis cura à Joanne filio Narsetis Catholico quinquagesimo-tertio Rawani sive Naamaniæ episcopus constitutus fuerat. Hic quo tempore Joannes decessor suus catholicus renuntiatus erat, eamdem jam dignitatem prensaverat.

V. ELIAS.

Joanne V. Catholico defuncto, atque Cascarensi sede vacante, Modaïnensis sedis curam egit *Elias Naamaniæ episcopus,* qui ad successorem illius eligendum episcopos vocavit.

VI. EZECHIEL.

Jesuiab IV. Catholico sexagesimo-tertio exstincto, Naamaniæ episcopus *Ezechiël* unus è tribus fuit quorum alter in Catholicum sorte missa renuntiandus erat, inscripto in una è tribus schedulis ejus nomine. *To. 2. Bibl. Or. p. 446.* Amro Elias vocatur.

VII. EUGENIUS.

Statim post obitum Joannis VII. Catholici *Eugenius Naamaniæ episcopus,* Cascarensi vacante sede, Modaïnensis ecclesiæ curam suscepit, sed dilata propter civiles motus Catholici electione, Eugenius per diaconos Bagdadenses Marem episcopum Nahr & El-Nil accersivit ejusdem ecclesiæ servandæ causa.

A

VIII. NESTORIUS.

Sebarjesus III. Catholicus *Nestorium Hadithensem Naamaniæ episcopum* ordinavit, qui, quum electioni Ebedjesu successoris illius adesset, assentiri noluit. Cæterum mutata sententia ad ejus ordinationem venit, atque ab eo Bardaæ metropolita factus est.

B

IX. SERGIUS.

Ebedjesus III. Catholicus, defuncto episcopo El-Nil, ei suffecit *Sergium* illius discipulum, eique Naamaniensem ecclesiam adjecit, cujus præsulem Nestorium Bardaæ metropolitam creaverat. Atqui Sergius episcopus Nil & Naamaniæ subinde promotioni Machichæ I. Catholici adfuit.

X. EMMANUEL.

Elias II. Catholicus *Emmanuëlem* monasterii Patriarchalis præfectum ordinavit episcopum Naamaniæ, Nili & Badraïæ. *To. 2. Bibl. Orient. p. 449.*

II.

ECCLESIA NAGRAN.

Ex Amri Nestoriani historia Catholicorum Chaldæorum, Mares sancti Thadæi vel Adæi discipulus Edessa egressus, Radani primum prædicavit; dein Seleuciæ, Dar-Konæ, Cascaræ, tum postea in Babyloniæ partibus aliisque vicinis, quin etiam Nagranæ & in insulis, ut puta Socotræ & aliis circum. Atqui Nagran civitas fuit Arabiæ felicis notissima, in qua Nestoriani & Jacobitæ, nec-non Melchitæ episcopos constituerunt. Hanc Græci Νέγρων, *Negran* dixerunt.

EPISCOPI NAGRAN.

I. SILAS

In actis S. Arethæ martyris Nagranensis fertur Dunaamum Homeritarum tyrannum, ut sancto suaderet Christum Deum abnegare, *Silam* Nestorianorum episcopum accercivisse, quippe qui Christum hominem, non Deum esse crederet: παρεγένετο δὲ ταύτης ἕνεκα

D

τῆς ὑποθέσεως Σίλας ὁ ἐπίσκοπος τῶν Νεστοριανῶν Περσίδος μετὰ πλήθους ὑποκρῦσαι, καὶ ἀντιδογματίσας τοῖς ἀπὸ Ῥωμαίων καὶ Περσῶν ὀρθοδόξοις. Episcopus Persidis dicitur, à Catholico Seleuciensi missus ut Nageranensium curam gereret. Jam alibi diximus sæculo quoque decimo Nagerani adhuc Christianos Nestorio addictos superfuisse.

III.

ECCLESIA NAHAROWIÆ.

Naharowia, vel *Nahrowia, Naharowan* Babyloniæ civitas est inter Bagdadum & Vasetam posita ad Orientalem Tigris oram, 12. mill. pass. Bagdado distans. Idem fuit aliquando Naharowiæ & Cosræ episcopus, sicque ad Patriarchalem provinciam transiit. Ejus autem episcopi non alii occurrunt præter eos quos supra in ecclesia Cosræ recensui.

IV.

ECCLESIA NAHZ & DIR.

In historia Catholicorum Chaldæorum fertur Eliam I. Catholicum statim atque Modaïnensi sedi impositus fuit, *episcopum Nahz & Dir* confirmasse. De quibus urbibus nihil comperi præter ipsarum nomina.

V.

ECCLESIA NIL.

IN Babylonia episcopalis urbs fuit *Nil* vel *El-Nil* Arabice dicta, Chaldæorum diœcesis episcopatus, qui aliquando junctus est Naamaniensi & Nahrensi; ex quo apparet eas urbes non admodum ab invicem disparatas fuisse, sed nec multum à Modaïna distabant.

EPISCOPI NIL.

I. * * *

PRomotioni Eliæ I. Catholici aderat *episcopus El-Nil.* A

II. MARES.

Joanne VII. Catholico defuncto, Eugenius Naamaniæ episcopus, cura Modaïnensis sedis vacantis suscepta, *Marem episcopum Nahr & El-Nil* accivit, qui cum aliis obstitit ne Emmanuël Beth-Garmensis, præ Sebarjesu, dignitatem ecclesiæ suæ summam obtineret. Posthac adfuit electioni Ebedjesu Catholici qui Sebarjesu successit.

III. SERGIUS.

Mare mortuo, Ebedjesus Catholicus *Sergium* ecclesiæ Nil episcopum constituit, adjuncta illi Naamaniensi.

IV. EMMANUEL.

Ab Elia II. *Emmanuël* præfectus Patriarchalis cœnobii episcopus Naamaniæ, Nili & Badraïæ consecratus fuit. *To. 2. Bibl. p. 449.*

V. JOANNES.

In episcopis Zuabiæ dicemus de *Joanne* episcopo Zabarum & Nilæ.

O

I.

ECCLESIA ORMIÆ.

ORMIA vel *Urmia, Urmi,* civitas est in montanis Persidis provinciæ Adorbiganæ, sive Mediæ veteris, ad stagnum Kamadhan; quæ metropolitæ Mosul obnoxia mihi videtur fuisse. Ibi scissa in tres partes sæculo nuper elapso Nestorianorum ecclesia, Simeon Denha Catholicus sæculo decimo-sexto labente sedem fixit, cujus successores *Simeonis* nomen hactenus sibi accivere. *Vid. Bibl. Orient. to. 2. p. 457. & to. 3. pp. 621. 622.*

EPISCOPI ORMIÆ.

I. * * *

EXstincto Sebarjesu III. Catholico, ad ejus B electionem metropolitæ & episcopi ad quos spectabat, convenere, in quibus erat Jaballaha Mosulensis cum quatuor provinciæ suæ præsulibus, quorum unus fuit *episcopus Ormiæ.* Hæc Mares. At vero Assemanus ex Barhebræo vel Amro Jaballaham episcopum Maaltæ à Sebarjesu ipso promotionis ejus die Mosulanum metropolitam factum scribit. *To. 2. Bibl. Or. p. 447.*

II. EBEDJESUS.

Promotioni Eliæ II. Catholici adfuit *Ebedjesus* episcopus Ormiæ. *Ibid. p. 449.*

III. * * *

Elias idem Catholicus Baladæ *episcopum Ormiam* transtulit.

R

I.

ECCLESIA RACCÆ.

RACCA Nubiensi Mesopotamiæ civitas est, decem stationibus Bagdado distans, eadem quæ Græcis Callinicum. Hanc Cosroës II. quod ditionis Romanorum esset, vastasse fertur, aliasque deinceps Cæsaream usque.

EPISCOPI RACCÆ.

I. ELIAS.

PRomotioni Machichæ I. in Catholicum aderat *Elias episcopus Raccæ.*

II. ECCLESIA RHESINÆ.

DE *Rhesina* olim *Rhesen*, quæ *Raisalain* (caput fontis) Geographo Nubiensi vocatur; satis jam suo loco dictum est in Antiochenæ diœcesis provincia Mesopotamiæ. In ea Nestoriani, ut & Jacobitæ, suæ sectæ antistitem creaverunt.

EPISCOPI RHESINÆ.

I. DANIEL.

EBEDJESUS Sobensis in Syrorum scriptorum Nestorianæ sectæ catalogo *Danielem episcopum Rhesinæ* memorat, qui sub Catholico Mar-Aba sedebat. *To. 3. Bibl. Or. p. 176.*

II. SCALITA.

Inter codices Syriacos qui Amida Romam A advecti, in Vaticanam Bibliothecam transierunt, primus continet *Scalitæ* episcopi Rhesinæ hymnum de *Beata Maria*, & cod. VIII. homilias itidem de sancta Maria & feria 3. Rogationum, sive Jejunii quod vocant Ninivitarum. Sedebat ille sub Georgio Catholico. *To. 1. Biblioth. Orient. pp. 581. 583. & to. 2. p. 486.*

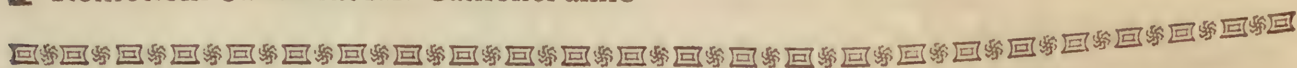
III. ECCLESIA ROSTACÆ.

ROSTACA, *Rostac* Chaldæorum diœcesis pagus est, ab Assemano regioni Margensi assignatur, sub metropolita Adiabenes, ubi Nestorianorum schola fuit. *To. 3. p. 440.*

EPISCOPI ROSTACÆ.

I. GABRIEL.

PRomotioni Jaballahæ III. Catholici anno 1281. adfuit *Gabriel episcopus Rostacæ.* To. 2. Bibl. Orient. p. 456.

S

I. ECCLESIA SAHARZUR.

INter urbes Maphriano seu Primati Orientis Jacobitæ subjectas undecima censetur *Saharzul* vel *Saharzur*, cujus meminit Nubiensis p. 204. quamque in via collocat, quà Bagdado Holwan tenditur, quippe quæ sita est in Adorbigana inter Mosul & Hamadan, Maraga sex dierum itinere distans. In ea vero Nestoriani quoque episcopum habuerunt.

EPISCOPI SAHARZUR.

I. JAZDEPHANES.

ANno 630. *Jazdephanes* episcopus Saharz, relictis Nestorianis Jacobiticam sectam amplexus est. *To. 2. Bibl. p. 419.*

II. JACOBUS.

Inter Jesuiabi III. Adiabenici Catholici epistolas, septima inscribitur *Jacobo* episcopo Sirzurensi, qua illum hortabatur, ut adversus B Magos strenue certaret exemplo avi sui, qui ejusdem urbis episcopus fuerat, & ab iisdem Magis in crucem actus. *To. 3. p. 148.* Vivebat igitur post ann. 630.

III. ABRAHAM.

Mares II. Catholicus *Abraham episcopum Saharzur* Bassoræ metropolitam creavit circa ann. 990. *To. 2. Bibl. p. 443.*

II. ECCLESIA SALMAS.

SALMAS vel *Salamas, Salmastum*, Nubiensi Adorbiganæ civitas est à lacu salso Kanudhan, quod omni piscium genere caret, haud procul dierum circiter octo itinere Ninive distans, ut Andreas Masius Augerio Busbekio scribebat.

EPISCOPI SALMAS.

I. JOSEPH.

PRomotioni Jaballahæ III. Catholici adsuit *Joseph episcopus Salmas.*

II. * * *

Andreas Masius Nestorianorum, qui Romanam fidem amplecti visi erant, ad Julium Papam III.

Papam III. epiſtolam in Latinam linguam convertit. In ea aiebant nullos apud ſe metropolitas ſupereſſe, à quibus ut lege ſtatutum erat, Catholicus poſſet ordinari, ſed epiſcopos perpaucos dumtaxat, & tres ad ſummum, ſcilicet Arbelæ epiſcopum, *Salmaſti* vel *Salmaſii epiſcopum*, & epiſcopum Aderbigan; ut A proinde Arbelæ præſul non jam metropolita eſſet, uti nec qui Adorbiganæ præerat. Hic alius eſſe non videtur à Simeone archiepiſcopo Salmaſæ, Seert & Gelu, qui anno 1580. in locum Ahatallæ Catholici ſuffectus fuit. *Vid. to. 3. Bibl. Or. p. 621.*

ECCLESIA SALMAS.

III. ECCLESIA SALACH.

URbem *Salach* in Meſopotamia collocat Aſſemanus Mardin inter & Niſibin, in qua epiſcopalem fuiſſe ſedem Neſtorianorum ex Daniële ipſius præſule dignoſcitur.

EPISCOPI SALACH.

I. DANIEL.

CIrca annum Chriſti 700. floruit *Daniël* epiſcopus Salchenſis, Jacobo Edeſſeno æqua- B lis, cujus ad Daniëlem illum, ut videtur, extat epiſtola quam in codice ſuo Syriaco 13. p. 111. haberi narrat Aſſemanus *to. 1. Bibl. Orient. p. 495.*

IV. ECCLSIA SARCHASÆ.

SARCHASA vel *Sarchas, Sarhas,* urbs eſt in Choraſaniæ partibus condita, cujus ſolum, Nubienſi teſte, fecundum, & temperatus aër, diſtatque Harat vel Ara ſtationibus quinque inter meridiem & ortum.

EPISCOPI SARCHASÆ.

I. JOANNES.

BARSUMAS Catholicus *Joannem* quemdam ordinavit *Sarchaſæ epiſcopum*, de quo Jahia C Sarchaſenſis, apud Amrum, Salomoni Geſlunenſi filio ſororis Sebarjeſu metropolitæ Caſcaræ miraculum narrabat ſanati crucis ſigno muti. *To. 2. Bibl. Or. p. 450.*

V. ECCLESIA BETH-SELEUCIÆ *ſive* CARCHÆ.

CARCHA ſive *Carchæ* Arabibus Garmæorum urbs eſt in Aſſyria, quæ Syris eadem eſt ac *Beth-Seleucia;* ipſa prorſus quam Strabo *Solocen* dicit. Garmæorum metropolitanam ſedem Sciahagarda in eam tranſlatam aliquando fuiſſe narrat Sobenſis, apud Aſſemanum *to. 3. Bibl. Orient. p. 417.* Fuit & Carch in provincia Holwanenſi, de qua ſuo loco dictum eſt.

EPISCOPI BETH-SELEUCIÆ.

I. MOYSES.

MAR-ABÆ I. cognomento Magni, Catholici diſcipulus fuit *Moyſes* epiſcopus Carchæ, circa ann. 536. *To. 2. Bibl. Or. p. 412. & to. 3. p. 276.*

II. GABRIEL I.

Tempore Coſrois Abruizi Perſarum regis ſedebat *Gabriël* epiſcopus oppidi Seleuciæ, cui Thomas Maragenſis in hiſtoria monaſtica narrabat, una cum Cyriaco Niſibeno & Jonadab Adiabeno, Patriarchalis ſedis curam eſſe demandatam, quum Gregorius Catholicus ſuis muneribus fungi à rege prohiberetur. Gabriël Coſroë defuncto, Jeſuiabi II. Catholici, qui D Sirois itidem Regis juſſu ad Romanorum ditionem pangendæ pacis ergo proficiſcebatur, comes itineris fuit. *Tom. 2. Biblioth. Orient. pp. 491. 492.*

III. JESUZACHA.

Tempore Salibazachæ I. Catholici Joannes Adiabenus ſive Moſulenſis metropolita *Jeſuzacham* cœnobii Beth-Abe monachum, *oppidi Seleuciæ* epiſcopum ordinavit. Ejus hiſtoriam E à Raban Gabriële ſcriptam refert Thomas Maragenſis. *To. 2. Bibl. Orient. p. 494.*

IV. GABRIEL II.

Salibazacha I. Catholicus, eodem Thoma Maragenſi teſte, *Gabriëlem* cognomento

ECCLESIA BETH-SELEUCIÆ *five* CARCHÆ.

Rakodam oppidi Seleuciæ epifcopum confti-tuit, five, ut videtur, confirmavit. *Tom. 2. Bibl. Orient. p. 494.*

V. MARANAME.

Adiabenes metropolita fuit *Maraname* fub A Jacobo Catholico, quum prius ab Acha Adiabenes quoque metropolita deceffore fuo oppidi Seleuciæ epifcopus creatus fuiffet. *To. 2. Bibl. Orient. p. 495.*

VI. ECCLESIA SINGARÆ.

SINGAR vel *Singara* urbs eft Mefopotamiæ in Diar-Rabia Nubienfi, Balada 27. mill. paff. diftans ad Occidentalem plagam, in deferto & planitie pofita ad montis cujufdam radices. Hanc Affemanus tribus fere manfionibus Mofula & Tigri fluvio diftare ait, atque ad occafum Mofulæ, & ad Auftrum Nifibis pofitam. Prifcum planities nomen Sennaar retinet Gen. 10. verf. 2. celebrata. Singaram Ptolemæus prope Tigrim Seleuciam inter & Nifibim collocat; eaque colonia Romana facta eft à Septimio Severo, ut nummi aliquot infcriptione fua præferunt: ΑΥΡ ΣΕΠ. ΚΟΛ. ΣΙΝΓΑΡΑ. Romanis Perfæ pofthac illam eripuerunt, Romani recuperarunt, ac demum amiferunt Conftantio Imperatore ut Ammianus Marcellinus *lib. 20. cap. 6.* narrat. Plinius *lib. 6. cap. 24. Singaram* ait effe *caput Arabum qui Rhetavi* dicuntur, quum Arabes nempe varias, Euphrate tranfacto, Mefopotamiæ plagas occupaffent; ex quo *Ebedjefus,* de quo mox dicetur, *Singaræ & Arabiæ* epifcopus appellatur. Nifibis provincia in Amidenfem, Beth-Zabdenfem & Hefnenfem pofteriori ævo divifa, Singara Amidenfi metropoli affignata eft.

EPISCOPI SINGARÆ.

I. GEORGIUS.

EBEDJESUS Sobenfis in collectione canonum fynodalium fol. 6. codicis Vaticani 46. Nicæno concilio *Georgium Singaræ epifcopum* adfuiffe fcripfit. *To. 1. Bibl. p. 170.*

II. JOANNES I.

Sub Timotheo I. Catholico fedebat *Joannes Singaræ epifcopus,* ejufque fynodo, in qua duodecim canones conditi funt, cum aliis præfulibus decem adfuit. *To. 2. p. 497.*

III. SUBCHALMARANUS.

Eodem Timotheo I. Catholico *Subchalmaranus Singaræ epifcopus* confecratus eft in Nifibenfi ecclefia, ac fubinde ab ipfo de more Bagdado præfectus fuit. *Bibl. to. 3. p. 500.*

IV. JACOBUS.

Inter Joannis Seldeni Angli codices fexagefimus-fecundus continet vitam S. Georgii, aliorumque fanctorum & martyrum, fcriptore *Jacobo epifcopo Singaræ.*

V. SIMEON.

A Mari II. Catholico *Simeon epifcopus Singaræ* ordinatus eft anno 988. *To. 2. Bibl. Or. p. 443.*

VI. MOYSES.

Ordinationi Machichæ I. Catholici, cum aliis an. 1092. *Moyfes* Singaræ adfuit. *To. 3. Bibl. p. 551.* ex Amro Neftoriano.

VII. MARIS.

Promotioni Machichæ II. in Catholicum B aderat *Maris epifcopus Singaræ.*

VIII. EBEDJESUS.

Sæculo decimo-tertio labente, Singaræ epifcopus fuit *Ebedjefus* ille, qui conciliorum canones in tres libros digeffit. Quod planum fit ex his quæ leguntur ad calcem codicis Evangeliorum Syriaci, quem collegio Romano de propaganda fide donavit Jofephus I. Chaldæorum Catholicus. *Scriptus fuit liber ifte, collectus & exaratus ex archetypo fcripto manu patris noftri benedicti & beatiffimi Mar* C *Ebedjefu metropolitæ Sobæ & Armeniæ, cognomento Bar-Bricha, qui librum carminum commento pofuit. Archetypum autem ille fuum fcripfit anno Græcorum 1596.* (Chrifti 1285.) *quum Singaræ & Arabiæ epifcopus effet. Deinde factus eft Sobæ metropolita, atque ex hoc ærumnarum fæculo ad vitæ gaudiorumque regionem migravit fub initium menfis Novembris anni Græc. 1630.* (Chrifti 1318.) Atqui in præfatione carminum ipfius compertum fit eum Nifibis metropolitam factum fuiffe anno Græcorum 1602. Chrifti 1291. *Quum igitur,* inquit, *ab* D *anno Græcorum 1602. hunc librum ego Ebedjefus Sobæ & Armeniæ metropolita confeci ufque ad præfentem annum 1627. &c.* Præterea idem Ebedjefus auctor eft catalogi Syrorum fcriptorum cujus fæpe jam mentionem feci. *Vid. to. 1. Bibl. pp. 538. 539.*

IX. JOANNES II.

Synodo Timothei II. Patriarchæ anno 1318. interfuit *Joannes epifcopus Singaræ.* To. 3. p. 341.

T

I. # ECCLESIA TACRIT.

JAM à me obſervatum eſt poſt doctiſſimum Aſſemanum Martyropolim ſive Maïpherakin à Tacrit diſtingui, quando Nubienſis illam in climate quarto collocat, Maïpherakin autem in quinto; illam in extrema parte Arac ſive Irac Babyloniæ, iſtam in Armenia. « Tacrit quæ » partem Meſopotamiæ Septemtrionalem occupat, eſt ex urbibus Mauſel, inquit, jacetque » ab occidente Tigris, & opponitur illi in mediterraneo urbs Hatdher. Prope Tacrit ſeparat » à Tigri flumen Dogiail, quod terminos ejus ſecans excurrit ad dominium Sorra-man-rai, » illudque alluit uſque ad partes Bagdad. A Tacrit poteſt viator abire ad urbem Raccem » itinere terreſtri, tranſiens per regionem (Dair) Rabiaa, conficietque tali itinere novem » ſtationes: qui vero voluerit, deſcendet per Tigrim ad Mauſel ſpatio duarum levium ſtatio- » num. » Hæc itaque ſufficiunt quibus ſitus urbis Tacrit perſpiciatur, ejuſque à Maïpherakin diſcrimen.

EPISCOPI TACRIT.

I. MARUTAS.

SAnctus Marutas, qui ſæculo quarto labente & quinto adulto claruit, Tacriti epiſcopus fuit, & Martyropolis, hac utique altera eccleſia illi commendata, quum in eam transferri curaſſet pretioſa ſanctorum pignora qui ſub Sapore rege & ſub Iſdegerde martyrio functi erant, & propter quæ urbs hæc altera Martyropolis dicta eſt. De illo jam dictum eſt in diœceſi Antiochena, legenda quæ habentur *to. 1. Bibliothecæ Orient. pag. 176. & ſeqq.*

II. # ECCLESIA TAHAL.

TAHAL urbs eſt Garmæorum in finibus Perſidis poſita, unde ortus dicitur famoſus ille Monophyſitarum princeps Xenaïus ſive Philoxenus, qui ſub Anaſtaſio Imperatore Hierapolitanam ſedem arripuit.

EPISCOPI TAHAL.

I. DANIEL.

TAHALI epiſcopus fuit *Daniël*, Tobonita à patria dictus, cujus libros Ebedjeſus Sobenſis recenſet cap. 105. è quibus memoranda venit vita S. Iſaac Ninivitæ præter ſolutiones quæſtionum de ſacra ſcriptura. *To. 3. Bibl. Or. pag. 174.*

III. # ECCLESIA TELACH.

ASSEMANUS oppidum Telach vel Talach à Salach diſtinguendum monet, illudque in Perſide collocat. *To. 1. Bibl. Orient. p. 495.* ubi ait *Daniëlem Tobonitam Talachenſem*, vel *Talchenſem* in Perſide epiſcopatum geſſiſſe. Telach autem eandem prorſus eſſe civitatem cum Tahal in promptu eſt judicare, nec niſi diacriticorum varia lectione punctorum diſtingui. Ubi enim Tahal reddit Aſſemanus, ibi Talach legit Ecchellenſis.

IV. # ECCLESIA TELÆ.

VOx *Tela* vel *Tal*, quam montem vel clivum Syris ſignificare alibi diximus, ſæpe cum alia componitur, ad civitatem aliquam deſignandam in excelſo loco poſitam. Tal vero vel Tela abſque nominis alterius adjectione, Adiabenes oppidum Nubienſi magnum eſt, urbi non impar, frequens & populoſum, ad fluvios Tigrim & Sarit impoſitum, à Gezirat, Ebn-Omar, ſive Zabdæa inſula ſtatione una diſtans, ut & à Salmas. Quæ proinde diverſa prorſus eſt à Tela Meſopotamiæ, quæ *Antipolis* olim & poſthac *Conſtantina* dicta eſt, Euphrati vicina.

EPISCOPI TELÆ

I. Simeon.

Electioni & promotioni Denhæ II. Catholici anno Domini 1266. ac postea successoris ejus Jaballahæ IV. adfuit *Simeon episcopus Telæ & Barbariæ.*

II. Jesuiab.

A Timotheus II. Catholicus in ea synodo in qua duodecim canones condidit, assidentem habuit *Jesuiab episcopum Telæ & Barbelæ,* sive, ut videtur, *Barberæ* sive *Barbariæ. To. 2. Bibl. Or. p. 497. to. 3. p. 341.*

V. # ECCLESIA THEMANON.

Themanon vel *Tsemanon* Assyriæ vicus est ultra Tigrim ad Orientalem partem, sedesque episcopalis sæculo duodecimo fuit sub metropolita Assyriæ. *Vicus Thamanin,* inquit Abulpheda in descriptione Mesopotamiæ cap. 7. *ad ortum Tigris fluvii est, ab eo minus quam diei itinere distans, habetque Ammadiam ad Austrum.* Pagum Thamanorum habet Agathias lib. 4. pagum Thsemaninum Elmacinus. *Jemanin* dicitur Geographo Nubiensi clim. 4. part. 6. ubi legendum prorsus *Themanin.*

EPISCOPI THEMANON.

I. Ebedjesus.

Promotioni Ebedjesu III. Catholici aderat *Ebedjesus* alter *episcopus Themanon,* qui post annos triginta duos ad Eliæ II. ordinationem perinde convenit, nisi forte cognominis ejus alter locum ipsius exceperit. *To. 2. Biblioth. Orient. p. 449.*

II. Joannes.

Circa annum 1100. sub Makika I. Catholico sedebat *Joannes Bar-Chamis,* sive *Chamisii filius* Themanon episcopus, quem Amrus B in vita Makikæ Catholici appellat *Ebn-al-Cheddad,* seu *fabrorum ferrariorum filium,* ob ejus utique parentis opificia. Ad Mosulensem metropolim evectus est. *Grammaticam* ab eo scriptam refert Sobensis c. 175. *to. 3. pag. 257.*

III. Barsumas.

Elias II. Catholicus *Barsumam* Beth-Zabdææ, Nisibenæ ditionis, Themanon episcopum ordinavit, qui post ejus obitum in Catholicum evectus est. *To. 2. Bibl. Orient. pag. 449.*

VI. # ECCLESIA TUS.

Diœcesis Chaldæorum episcopatus est *Tus* (*Tausam* alii dicunt) quæ & Masced & Mesçat, Chorasaniæ inclyta civitas in satrapia Nisabour, sive Nisaporis, cujus non semel meminit Abulferagius, qui Rascidum Califam in ea mortem obiisse narrat.

EPISCOPI TUS.

I. Samuel.

Dadjesus Catholicus vigesimus à Behramo Persarum rege facultatem obtinuit *Samuëlis episcopi Tausæ* constituendi, sæculo ecclesiæ quinto, circa ann. 430.

II. Simeon.

Anno Græcorum 1590. Christi 1279. B *Simeon* cognomento *Bar-Kalig,* Bar-hebræo teste ejus æquali, quum Tausæ Chorasanitarum urbi episcopus præesset, à Mar Denha Catholico Tanchet vel Tanguth, atque Chataïæ metropolita renuntiatus est. *Bibl. Orient. to. 2. p. 255.*

V

I. # ECCLESIA VAN.

Van Curdistaniæ notissima civitas est propè lacum salsum Kamudhan Occasum versus exstans, ubi nupero sæculo Nestorianæ sectæ præsul sedebat, sub metropolita Salmasæ, attamen archiepiscopi titulo ornabatur.

EPISCOPI VAN.

I. Ananjesus.

Epistolæ synodicæ Eliæ Catholici Chaldæorum ad Paulum Papam V. subscripsit *Ananjesus archiepiscopus Van*, anno 1616.

II.

ECCLESIA WASITHÆ.

Wasitha vel *Waseth* civitas est provinciæ Irac vel Arac Babylonicæ, ab ejus præfecto Hagiagio Saraceno condita anno Hegiræ 83. Christi 702. quam Tigris mediam secat, ubi Wasithæ paludes ad septem usque parasangas porriguntur. Media sita est inter nobiliores urbes Bassoram, Bagdadum, Cufam & Ahwaz, ejusque sedes episcopalis cum Cascarensi aliquando juncta fuit, sub Ebedjesu II. Wasitensi quoque vicissim ecclesia Kosræ.

EPISCOPI WASITHÆ.

I. Hormisdas.

Sebarjesus II. Catholicus *Hormisdam* sacerdotem cognomento *Abulelam* genere *Sirafitam* episcopum Cascar & Wasithæ ordinavit.

II. Sebarjesus.

Elias II. Catholicus *Sebarjesum* Bagdadensem ordinavit episcopum Wasithæ.

III. Barbactjesus.

Anno Græcorum 1579. Christi 1255. ordinationi Machichæ II. Catholici aderat *Barbactjesus episcopus Wasithæ*.

Z

I.

ECCLESIA ZUABIÆ.

Inter urbes montanæ regionis Adiabenes Zuabia censetur, quæ media exstat inter Hamadan & Holwan. Zabaïdia scribitur in translatione Geographi Nubiensis, ut-pote Zabarum provinciæ caput, cujus ecclesia aliquando cum Nilensi conjuncta fuit, itemque cum Naamaniensi. Quin Naamaniam cum Zuabia unam eamdemque urbem esse Amrus putavit.

EPISCOPI ZUABIÆ.

I. * * *

Inter Josephi Chaldæorum Catholici vigesimi-octavi facinora, quibus episcopis & presbyteris suæ diœcesis invisus factus est, hoc unum recenset Amrus, quod sede sua *episcopum Zabarum* deturbasset. *Episcopum*, inquit, *præterea Zabarum, hoc est Naamaniæ, è throno dejecit, qui quum medicæ artis atque Persicæ linguæ peritus esset, supplex ad regem appellavit, utque eo gravamine relevaretur impetravit.* To. 3. Bibl. Orient. part. 1. p. 433.

II. Ezechiel I.

Amrus Nestorianus inter discipulos Mar-Abæ Catholici vigesimi-septimi *Ezechiëlem* Zuabiæ episcopum memorat, quem Mares Catholicum post Joseph Abæ successorem fuisse renuntiatum prodit. *Vid. to. 2. Bibl. Or. p. 412.*

III. Milles.

Tempore Abæ II. Catholici, clericis Bagdadensibus scholam & ædes patriarchales A invadentibus, ipse in cœnobium Wasithæ apud Cascaram secessit, ac Sadustum Tirhanæ & *Millesium Zuabiæ* episcopos Seleuciensis sedis vicarios constituit, anno pontificatus sui sexto, Christi 747. *Ibid. p. 431.*

IV. Emmanuel.

A Sergio Catholico quinquagesimo-primo ordinatus est *Emmanuël episcopus Zuabiæ*. Ib. p. 439.

V. Joannes I.

VI. Abraham.

B Zuabiæ episcopus erat *Joannes Bar-Abgar* vel *Bar-Aghira* sive *Claudi* filius Isæ Bagdadensis, quando Catholicus quinquagesimus-quintus renuntiatus fuit anno Græc. 1211. Christi 900. feria 5. post Dominicam septimam Apostolorum. Ipsa promotionis suæ die discipulum suum *Abraham* Zuabiæ episcopum ordinavit. *To. 2. Bibliothecæ Orientalis pag. 440.*

VII. Salomon.

Maris II. Catholicus *Salomonem* Zuabiæ

ECCLESIA ZUABIÆ.

episcopum Persidis metropolitam constituit. *To. 2. Bibl. Orient. p. 443.*

VIII. Ezechiel II.

Quo tempore Elias I. in Chaldæorum Catholicum assumptus est, vacantis Jesuiabi IV. morte sedis custodiam per triennium tenuerat *Ezechiël* Naamaniæ & Zuabiæ episcopus. Convenientibus autem episcopis ad Catholici electionem; post multas altercationes, electi tandem fuere Ezechiël iste Naamaniæ & Zuabiæ, Elias Tirhanensis, atque Abu-Said S. Eliæ Abbas, quorum nomina in schedulas relata fuerunt & glandulis inserta. Tertio postmodum die extracta schedula una Eliæ nomen quum prodiisset, A Catholicus proclamatus est. Ita Mares Nestorianus. Rem paulo aliter Amrus narrat, nostrumque Ezechiëlem Naamaniæ & Zuabiæ episcopum *Eliam* vocat. *Vide to. 3. Bibl. Orient. part. 1. pp. 263. & 264.*

IX. Joannes II.

Zabarum quoque simul & Nili sæculo Christi decimo-tertio ineunte episcopum nomine *Joannem* nobis suppeditat apud Assemanum *to. 3. pag. 557.* Amrus Nestorianus, post vitam Eliæ III. Catholici, ubi duo miracula descripsisse Joannes legitur, quæ tempore Jaballahæ II. Catholici contigisse ferebantur circa annum Græcorum 1512. Christi 1201.

DIŒCESIS JACOBITICA.

QUÆ Jacobitarum ecclesia dicitur, non Orientalis diœcesis appendix fuit, velut Armena Ponticæ, sed hæreticorum hominum secta, quorum episcopi primarium sibi antistitem præstituerunt, Antiochenique Patriarchæ titulo donarunt.

Jacobiticæ sectæ primordia.

I. Proscripta in concilio Ephesino priori Nestoriana impietate, nonnulli illius procul evitandæ studio, ex quibusdam beati Cyrilli Alexandrini textibus malè intellectis, quibus nempe unitatem penitissimam personæ Christi asserere contenderat, inferre non dubitarunt unicam etiam in illo naturam esse. Quorum imbutus errore Eutyches Constantinopolitani monasterii præfectus, eo usque progressus est, ut Christum Deo quidem Patri consubstantialem profiteretur, at non item matri & nobis, ac si sola Deitas ejus natura esset, non humanitas. Quam impietatem alteram S. Flavianus in Constantinopolitano concilio damnaverat, Ephesina secunda synodus Dioscoro Alexandrino præside admisit & approbavit; reprobavit vero post biennium Chalcedonense concilium, unaque Dioscorum novæ hujus hæresis patronum.

Ægyptii Chalcedonensi definitioni adversantur.

II. Dioscoro ab hoc generali concilio quarto exauctorato, Ægyptii episcopi qui simul cum eo Chalcedonem venerant, editæ à patribus fidei definitioni subscribere recusarunt, causantes secundum diœcesis suæ regulas nihil quidquam momenti se posse decernere aut agere, nisi prævio archiepiscopo suo Alexandrino. Illorum renitentiæ patres nihil doli subodorantes, cedendum putavere. Ubi vero illi in patriam remearunt, Dioscorum proscriptum indigne ferentes, Ægyptum clamoribus impleverunt, proditam Chalcedone fidem obtendentes, Theodoretum Nestorianum admissum, Nestorii blasphemum dogma sancitum. Quamobrem eo usque furoris in Ægypto processum est, ut pro Alexandrino præsule orthodoxo, qui Dioscoro A suffectus erat, Timotheum cognomento Ælurum post ejusdem Dioscori obitum elegerint, à quo Proterius ipsa sanctissimi Paschalis festi vigilia in baptisterio ecclesiæ trucidatus fuit.

Barsumas monachus Eutychianæ hæresis in Oriente propagator.

III. In Ephesina illa synodo secunda, quam prædatoriam & latrocinium jure Patres dixerunt, omnium Orientis monachorum nomine, Theodosii Imp. jussu, sedit Barsumas Mesopotamius Syrus, Eutychianæ hæresis eo usque assertor, ut in sanctum ipse Flavianum qui Eutychem damnaverat, pugnis B calcibusque palam coram omni synodo una cum Dioscoro irruens, necis ejus auctor fuerit, atque adeo à Chalcedonensi concilio anathemate, uti par erat, petitus. Hic nihilominus Chalcedone in patriam reversus, ingentem per omnem Syriam monachorum præsertim turmam in suum errorem traxit.

Dioscorus & Barsumas puri-puti Eutychiani.

IV. Atqui Dioscorus & Barsumas illo tempore, non solum Eutychem à Flaviano, ac subinde à Chalcedonensi synodo temere & injuria damnatum jactitabant, sed nec prorsus à prava illius mente discrepa- C bant. Quum enim Eutyches, ut modo dicebam, sic unam Christo etiam assumpta carne, naturam affingeret, ut obstinatissime negaret eum esse consubstantialem matri virgini & nobis secundum humanitatem: hoc ipsum quoque Dioscorus palam docebat, ut mihi compertum sit ex epistola quam Gangris in Paphlagonia ubi exul agebat, ad Alexandrinos suos scripsit. In ea quippe sic suam de Christi carne mentem efferebat: *Nisi Christi sanguis suapte natura Dei sit non hominis, quorsum differt à sanguine hircorum & taurorum,* D *ac cinere vitulæ! Illud enim terrenum & corruptibile est. Verum absit ut dicamus Christi sanguinem ejusdem esse substantiæ cum illis quæ suapte natura ejusdem generis sunt:* τοῦτο γὰρ γήϊνον καὶ φθαρτόν· ἀλλὰ μὴ γένοιτο ἑνὸς τῶν κατὰ φύσιν λέγειν ἡμᾶς ὁμοούσιον τὸ αἷμα Χριστοῦ: Quibus verbis, tum Eutychis impietatem ille adstruebat, tum quod ejus consectarium erat,

Incorrupticolarum doctrinam præformabat asserentium Domini carnem nulli prorsus obnoxiam corruptelæ fuisse. Consimili modo Barsumas, Gregorio Bar-hebræo sive Abulferagio, eruditissimo Monophysita apud Assemanum Maronitam *to. 2. Bibl. Orient.* teste, *corpus Domini haud instar humani corporis esse* sentiebat. Atque hic erat hæreticorum illorum, qui Monophysitæ audiebant, sensus, primis illis natæ hæresis temporibus; ut vix ab Apollinaris errore altero discreparent, nisi quod humanam mentem Domino concederent.

Monophysitæ sensum mutant.

V. Quia vero Cyrillus Alexandrinus Joannis Antiocheni confessionem ultro antehac admiserat, qua ferebatur Christum Deitate consubstantialem Patri, nobisque consubstantialem humanitate, ipseque palam doctrinam deinceps eamdem prædicarat, Ægyptii Monophysitæ, etsi Chalcedonensis synodi fidei repugnabant, ne ab illius doctrina dissentire viderentur, Timotheo Æluro duce quem Dioscoro defuncto Patriarcham creaverant, confessionem eamdem obtendere studuerunt. Quamobrem, quum Basiliscus arrepta adversus Zenonem Imp. tyrannide, se Chalcedonensi concilio infensum ostentaret, Timotheus ille qui Constantinopolim ad eum accesserat, Eutychianos monachos à se procul abegit, qui confiteri nollent Christum esse consubstantialem nobis secundum carnem, uti consubstantialem Patri secundum Divinitatem. In quam eamdem confessionem coïverunt etiam Orientales qui illam interim synodum abnegarent, una cum Petro Cnapheo quem Antiochenæ sedi imposuerant; sicque adeo in Syriæ quoque provinciis, quemadmodum in Ægypto communis hæc assertio fuit illorum qui naturam dumtaxat permixtione vel confusione unam prædicabant. Quam quidem naturam unam ex duabus constare aiebant, in duabus vero Christum existere negabant, ne Chalcedonensem fidem viderentur admittere, atque naturarum duarum assertione Nestorianæ divisioni favere. Quod in causa fuit cur ob unius solummodo naturæ prædicationem Monophysitæ tunc audierint.

Evagr. l. 3. cap. 5.

Eutychi anathema dicunt.

VI. Timotheus igitur ille Ælurus, qui se Dioscori successorem jactabat, omnesque alii deinceps ejus affectatores, Eutychi quidem tanquam hæretico anathema dicere non dubitarunt, qui veram, aiebant, Dei ex Virgine incarnationem negasset, phantasticam, non veram carnem à Verbo assumptam affirmans. Dioscorum vero interim, illumque archimandritam Barsumam, inter sanæ rectæque fidei doctores habendos censuerunt, quin & Jacobitæ omnes etiamnum inter sanctos habent; quos tamen Eutychianæ blasphemiæ consortes fuisse, non ex iis solum quæ superius attuli, perspicuum fit, sed inprimis ex eo quod illum in sua synodo prædatoria Ephesina à S. Flaviano injustè damnatum prædicaverunt & absolverunt.

Dioscorum & Barsumam prædicant.

Severus Antiochenus Monophysiticum dogma adornando corroborat.

VII. Verum quum assertio illa unius dumtaxat naturæ Christi quæ ex duabus constaret, ut Dominus altera substantiæ ejusdem esset ac Pater, altera item ac nos, multiplici capite undequaque nutaret, Severus monachus, Acephalorum Ægypti quondam antesignanus, qui Anastasii jussu Antiochenam sedem Flaviano II. legitimo orthodoxoque Patriarchæ eripuit, vir dialecticis technis & cavillis eruditus, hanc concinnare adornareque conatus est, ejusque doctrinæ systema omnibus fere Monophysitis adeo arrisit, ut in eo amplectendo coïverint. Verum Anastasio Imp. defuncto, Justino Catholico principe summam rerum adepto, Antiochia, pœnas veritus quas multis de causis daturus erat, in Ægyptum fugit, ibique latuit.

Monophysitæ Jacobitæ dicti à Jacobo Syro monacho.

VIII. Severi præcipuus discipulus fuit *Jacobus* quidam Syrus cœnobii Phasiltæ prope Nisibim monachus, quem *Zanzalum* & *Baradæum* cognominarunt; Baradæum, inquam, quod summam paupertatem jactitando detritis vestibus è dorsualibus jumentorum pannis operiretur; Zanzalum vero quod hoc pacto sese contemptibilem hominibus præberet. Quæ certe cognomina illi à Catholicis per ludibrium indita fuisse mihi verisimile est. Huic Gregorius Bar-hebræus œcumenici instar archiepiscopi potestatem traditam fuisse, Severo annuente, ab episcopis qui ab Imperatoribus Justino & Justiniano inclusi erant, asserit, ut per omnes extra Ægyptum regiones sui dogmatis præsules constitueret. Quum vero homuncio Severianus ille cunctas Orientis plagas circumcursaret, inde factum est, ut ab orthodoxis hæretici illi Jacobitæ dicti sint, qui vicissim catholicos Melchitarum vocabulo perstrinxere, propter Chalcedonensis concilii definitionem quam Marcianus Imperator curaverat, quamque Imperatores alii quos modo dicebam, ab omnibus admitti præcipiebant. Vox quippe Syra *Malcha*, *Melcha*, regem Imperatorem-ve significat.

Falsa nominis Jacobitæ derivatio.

IX. Quapropter nequaquam audiendi sunt illi qui *Jacobitarum* appellationem à beatissimo Patriarcha Jacob, vel à sancto Jacobo fratre Domini arcessendam putarunt, quam postremam opinionem Elmacinus statuere non dubitavit, ac si Dioscorus ipse Alexandrinus hoc nomine propter Apostolicæ doctrinæ quam profitebatur reverentiam donatus sit. Constat enim nec Dioscorum, neque Monophysitam alium hoc nomine appellatum apud

apud ullum illius ævi ſcriptorem Syrum vel Græcum Jacobo Baradæo, vel Juſtiniano Imperatore recentiorem reperiri.

Jacobus Patriarcham ordinat Severi ſucceſſorem.

X. Jacobum Severus Edeſſenæ eccleſiæ epiſcopum aſſignaverat, in qua nempe complures erroris ſui ſocios degere noverat; ea vero urbe procul abeſſe principum Romanorum legibus coactus, œcumenicum archiepiſcopum agens paſſim alios ſui generis epiſcopos, ſacerdotes, diaconos, alioſque miniſtros ordinavit. Inprimis vero Severo in quodam Alexandriæ loco, in quo delituerat, exſtincto anno 539. ſucceſſorem ei ſubrogavit ordinavitque Sergium, qui proinde Antiocheni Patriarchæ titulum ſumpſit, & à quo deinceps Jacobitarum Patriarcharum ſeries propagata eſt, quæ ad hanc uſque diem perſeverat.

Monophyſitæ Ægypti Jacobitæ dicti.

XI. Ex quo Syriæ Orientiſque Monophyſitæ Severiani *Jacobitæ* audire cœperunt, Theodoſiani in Ægypto à Theodoſio Alexandrino Patriarcha Severiani dogmatis aſſecla dicti, qui & Coptitæ vulgo vocitantur, *Jacobitæ* quoque nuncupati ſunt propter ejuſdem doctrinæ affinitatem; eo magis quod utriuſque illius generis hæretici mutuam deinceps inter ſe communionem fovere ſtuduerunt. Quod quidem jam ſatis dictum eſt in Patriarchis Alexandrinis, ſed & iterum mox amplius dicetur in Jacobitarum Orientis Patriarchis. De his itaque Jacobitis dumtaxat mihi in præſentia ſermo eſt, quorum diœceſis per omnem Patriarchatum Antiochenum effuſa fuit, quin etiam in Armenia, nec-non in Perſidis, Parthiæ, & Mediæ regionibus.

Monophyſitica labes regum Perſarum opera invaluit.

XII. Ad illius ſectæ per Orientalem tractum propagationem admodum contulere Perſarum reges qui Meſopotamiam omnem, & Oſroënen Romanis ademerant; quum nempe è re ſua eſſe putarent, inter illarum regionum Chriſtianos diſſidia & jurgia fovere, ſed & illis ſectis favere, quæ religionem aliam tenerent ab ea quam Romani ſive Conſtantinopolitani Imperatores unice colebant: id quod etiam ſubinde præſtiterunt Mohammedani principes, qui Perſarum ditiones ſubjugarunt, Syriamque omnem & Meſopotamiæ provincias Romanis Imperatoribus eripuerunt.

Diœceſis Jacobiticæ partitio.

XIII. Quum itaque per tot illas regiones Monophyſitica labes, adeoque Jacobitica hæreſis ſparſa eſſet, harum magnam partem Occidentem verſus Patriarcha ſibi vindicavit, quam ipſe proxime procuraret & ordinaret, reliquas vero verſus Orientem poſitas ſpeciali cuidam primati credidit, quem *Maphrianum* appellavit, quod *fructiferum* ſignificat, quippe cujus muneris eſſet Jacobiticam diœceſim ultra Tigris fluminis alveum propagare. Hic

Maphriani inſtitutio.

A porro *Maphrianus* inſtar erat Catholici, qui Armenorum & Chaldæorum ſive Neſtorianorum eccleſiæ præerat. Unde aliquando etiam Maphriani *Catholicorum* titulum arrogare ſibi tentaverunt, atque adeo Bagdadi ſedere, prohibiti vero à Neſtorianis fuerunt. Quod Bar-hebræus apud Aſſemanum *to. 2. Bibl. Orient. pp. 240. & 444.* Ignatio Marco Maphriano contigiſſe narrat anno Heg. 394. atque Joannem Neſtorianorum Catholicum à Califa edictum impetraſſe, quo cavebatur « ut ſolus Neſtorianorum Catholicus ſedem «
B Bagdadi perpetuo figeret. Jacobitarum vero « metropolita Tacriti ſederet: quotieſcumque « vero neceſſitas poſtularet Bagdadum veniret, « ſuiſque popularibus viſitatis, ſedem confeſtim « ſuam repeteret. »

Patriarchæ Jacobitarum ſedes, & Maphriani.

XIV. Atqui Patriarchæ quidem Jacobitarum, cui per catholicos Imperatores Antiochiæ morari fas non erat, Amida ſedes fuit, quæ & *Carumd* & Diarbechir vulgo dicitur; quin etiam Barſumæ monaſterium prope Malatiam ſeu Melitenen; nunc vero in monaſterio Zapharenſi ſive S. Ananiæ haud procul
C ab urbe Marde ut plurimum manet, frequentius autem Amidæ majoris commoditatis ſuæ & quietis cauſa; Maphrianorum vero nulla primitus certa ſedes fuit, ad Marutam uſque qui quartus ipſorum fuit, quemque Orientales Jacobiticæ ſectæ epiſcopi Tacriti, quæ Meſopotamiæ Aſſyriam verſus poſtrema eſt cis Tigrim poſita, ordinarunt, ut illius quoque civitatis eccleſiæ ſuæ præeſſet. Quod quidem contigit circa annum 630.

XV. Epiſcopatus qui Patriarchalis regiminis fuerunt, hic recenſere non vacat: dicere
D ſufficiat ſubjectos illi fuiſſe quotquot à Meſopotamia & Oſroëne Occidentem verſus per omnem Syriam & Ciliciam exiſtebant. Horum vero numerus ſequenti ævo admodum imminutus eſt, tum ob Saracenorum Muſulmanorum intolerabile Chriſtianis jugum quorum plurimos ad deficiendum compulerunt, tum propter varias frequenteſque barbarorum aliorum in illas regiones incurſiones, adeo ut ſæculo decimo-tertio adulto, paucæ jam urbes Patriarchalis ditionis ſtarent. Quam quidem eccleſiarum ſuæ communionis in
E Occidentali tractu imminutionem maximam fuiſſe Philoxeno Patriarchæ hoc illo tempore Gregorius Bar-hebræus ſcripſit, quum ipſe Maphriani dignitate contentus, Patriarchalem detrectaſſet. *Etſi Patriarchatum cuperem,* inquit, *ſicut cæteri homines, attamen, quum diœceſes Occidentis jam vaſtatæ fuerint, quid ſupereſt, quod in eis cupiam! An Antiochiæ deſiderium me tenet, quam gemitus, luctuſque occupat! An diœceſis ſacra Gumæ, in qua non remanſit qui mingat ad parietem! An BerrhϾ,*

an Mabugi, aut Callinici, aut Edessæ, & Haran, quæ omnes desertæ sunt! An septem diœceseon circa Melitinam, in quibus nec una hodie superest, Locabenæ scilicet, & Arcæ, & Callisuræ, & Semchæ, & Gubæ, & Claudiæ, & Gargaræ. Hæc Bar-hebræus apud Assemanum *to. 2. Bibl. Orient. p. 259.*

Nuperi ævi Jacobiticorum episcopatuum recensio.

XVI. Sæculo autem decimo-sexto ad finem vergente Leonardus Abel Sidoniensis episcopus, quum accepta à Gregorio XIII. Papa jussione Christianorum Orientis ecclesias lustraret, hæc de Jacobitarum ecclesiæ statu scripsit, Thoma à Jesu teste lib. 7. de conversione Gentium pag. 396. *Natio Jacobitica dispersa est per civitates, terras & oppida Syriæ, Mesopotamiæ & Babyloniæ, mixta aliis nationibus, numerum quinquaginta millium domuum obtinet, cujus præcipua pars paupercula est, quotidiano labore victum quæritans. In Alepo & Caramit* (hoc est Amida) *multæ sunt divites & honestarum facultatum familiæ, aliæque in commercio & mercatura vitam ducentes. Ecclesia Patriarchalis hujus nationis est in Mesopotamia extra civitatem Moradin* (Mardin) *in monasterio Zafram; sed Patriarcha residet in civitate Caramit ad majorem sui commoditatem & quietem. Hæc natio subdita est Patriarchæ David; sed ab episcopo Thoma vicario generali fratreque ejus majore ipsius Patriarchæ gubernatur. Sub ejus obedientia moderne vivunt inferiores prælati, Joannes metropolitanus Hierosolymitanus, à Jacobitis dictus quintus Patriarcha: Michaël archiepiscopus Edessæ, dictæ Orpha, vel Raha:* (Roha) *Minas archiepiscopus Saur; Ephræm archiepiscopus in eadem provincia, Jacobus archiepiscopus Bisuairiæ, Abraham episcopus Aatafræ, Melchez episcopus S. Melchi in Tur, Jesu* (Isa) *episcopus monasterii Deiriloomor, Abdelmelich in provincia Tur, Elias episcopus in Salach, Elias episcopus in monasterio Inzaz, Gazàl episcopus in Tarach, Daniël episcopus in Maaden. Pilatus metropolitanus in Musal & Oriente, Gazel archiepiscopus Miapherichin, ... archiepiscopus monasterii de Mar-Abibai, Ananias episcopus S. Bertoniæ, Joannes episcopus de Hartbert. Isaac archiepiscopus Cypri, Simeon archiepiscopus Caramitanus, Habib episcopus .....* Huc usque Leonardus, ubi certe Maphrianum cum aliis numerat, *Pilatum scilicet metropolitanum Musal & Orientis,* ecclesia Jacobitica Musal in unam coalita cum Tacritensi, ut suo loco dicetur.

Alter item recentioris.

XVII. Cæterum exiguus iste episcopatuum numerus iterum ad pauciores hodie redactus est Fausto Naïrono Maronita teste in Evoplia pag. 44. *Quinque metropolitas hic Patriarcha sub se habet,* inquit, *alter videlicet Amed, alter Mousal, ambo ad Occidentalem partem Tigris, quæ à nonnullis nova Ninive vocatur, quum exstructa sit ex ruderibus antiquæ Ninives, quæ parum ab eadem distat ad Orientem ejusdem fluminis. Reliqui tres metropolitæ extra Mesopotamiam numerantur, Maadanensis nimirum trans Tigrim, Aleppensis sive Berohensis citra Euphratem in Syria Comagena, & Hierosolymitanus in Palæstina. Episcopatus vero celebriores in Mesopotamia sunt, Mardensis & Nisibensis, qui modo sub unico sunt uniti episcopo, quum Nisibis sit pene diruta. Sequuntur Edessenus, Gezirensis seu Insulanus* (in insula Tigris *Bezabde* dicta) *Gargarensis prope Edessam, Damascenus in Syria, præter illos qui erant in regione Tur Abdin trans Tigrim & alios dirutos in Mesopotamia, inter quos est Tacritensis in Babylonia, prope Bagdadum.* Ubi obiter dicam, *Tur Abdin* seu montem *Abdin,* id est *Devotorum, Dei servorum,* trans Tigrim perperam collocari, quum certo cis Tigrim existat; ac non Maphriani ditionis, sed Patriarchæ fuit, Occidentalis tractus censitus, quemadmodum superiùs legimus ex iis quæ Bar-hebræus Philoxeno Patriarchæ scribebat.

Ecclesia Jacobitica Hierosolymitana.

XVIII. In recensione Leonardi Abel, nec-non Fausti Naïroni *Hierosolymitanus* archiepiscopatus legitur. Hic vero non ipso primo Jacobiticæ sectæ ævo institutus fuit, sed longe recentiori, postquam Franci nostri Palæstinam Musulmanis eripuerant. Tunc scilicet Jacobitis indulserunt uti sacellum in urbe sancta haberent, unaque episcopum, qui sui generis homines peregrinos curaret. Quumque complures ex eis Tyri, Acone, inque aliis circum civitatibus sedes tunc fixissent, episcopi itidem alii creati sunt, qui eorum regimini præessent. Aiunt quidem Athanasium I. Patriarcham in Kennesrinensi Syriæ prope Alepum cœnobio à Severo Hierosolymitano anno 595. vel 597. ordinatum fuisse; verum Severus ille successorem nullum habuit, ad illa usque bellorum sacrorum tempora quæ nostrates in Syria & Palæstina gesserunt. Quod quidem ex Bar-hebræi Chronico Assemanus *to. 2. p. 374.* diserte declarat, his verbis: *Quin & ipsi Syri Jacobitæ nullum Hierosolymis episcopum prius habuerunt, quam Franci ea urbe potiti essent.*

Maphriani ditio.

XIX. Quod Maphriani ditionem spectat, episcopatus illi duodecim initio assignati addictique fuerunt, quos Assemanus ex Barhebræo hoc ordine recenset, *in civitate Akula, sive Cupha* Arabiæ scilicet, *Sigaræ, Maalthæ, & Beth-Arzuni, Gumal, Beth-Raman quæ & Beth-Razick, Charmæ, Gozartæ-Carducæ, Nuhadræ, Pheroz-Sapor, Sçahar-Zul, Arabum Christianorum Taalabenses Scenitæ.* Metropolitæ sancti Matthæi Mosulensis una tantum Ninives diœcesis attributa est. Tum alios

deinceps episcopatus Maphriani instituerunt, Bagdadi scilicet, Gulmaragæ, Beherini, Urmiæ & Adorbiganæ. Ad Maphriani autem ditionis in Orientales regiones propagationem, Arabum & Mogulensium in Mesopotamiam excursiones admodum contulisse aiunt, abductis ex illa provincia in Persidem quamplurimis Jacobitis, quibus subinde episcopos constituere necessum fuit. Attamen successu temporum Maphriani illa ditio valde quoque imminuta est, & paucis admodum ecclesiis præest.

Maphriani & episcoporum ordinatio.

XX. Ad Patriarcham quidem Jacobitam pertinebat metropolitanorum suæ diœcesis ordinatio, quemadmodum à legitimo Patriarcha Antiocheno in Orientali diœcesi observabatur; episcoporum vero ad metropolitanos. Nihilominus, quum Jacobitæ Syriæ & Orientis arctissimo amicitiæ fœdere cum Ægyptiis hæresis suæ sociis jungerentur, atque in tota diœcesi Alexandrina ad Patriarcham Alexandrinum solum quorumcumque episcoporum ordinationes pertinerent, eamdem potestatem illi demum usurpavere, ac solus nunc Patriarcha episcopos ordinat, nulla habita canonum ac Nicæni præsertim sexti ratione. Atque hæc quidem invaluit Patriarchalis ditionis consuetudo. Quod vere Maphrianum attinet, hic quidem haud secus atque Occidentalis tractus episcopi à Patriarcha debuit ordinari, reliqui vero suæ ditionis episcopi ab ipso; quum tamen primitus Maphrianus ab Orientalibus episcopis ipsi subjectis eligeretur, ab ipsis quoque instituebatur, ac præsertim ad usque sæculi septimi medium, quo Tacritenses Denham Maruthæ discipulum quem Maphrianum elegerant, ad Patriarcham Theodorum adduxerunt ut ab ipso consecraretur. Sed nec exempla desunt, quæ in iis quæ dicenda à nobis sunt afferentur, quibus constat Maphrianos & episcopos complures, non à Patriarchis, sed ab aliis episcopis ordinatos esse. Nec sane tacendum Severum Theodori illius Patriarchæ successorem cunctorum suæ ditionis episcoporum ordinationem sibi vindicare voluisse, illi vero repugnasse complures episcopos, maximeque Mesopotamienses.

Maphriani electio.

XXI. Cæterum non episcoporum modo Occidentalis tractus, ut metropolitanorum, consecrationem sui juris esse voluerunt Patriarchæ, sed ipsam quoque Maphriani electionem sibi vindicarunt; quod Assemanus à Michaële Patriarcha factum observat, qui Gregorium suum ex fratre nepotem, insciis Orientalibus Maphrianum instituit. Quocirca Bar-hebræus Patriarchas suos hanc sibi potestatem vindicasse tradit ad instar Alexandrinorum, quorum juris semper fuit Æthiopiæ sive Habessiniæ metropolitas ipsismet ex Ægyptiis eligere & consecrare. *Ex quo*, inquit, *Abyssini Christianam fidem acceperunt, nullum ex suis metropolitam habuere, sed Ægyptium aliquem virum ipsis præfici oportuit, cui exactam semper obedientiam præstitere. Et hæc quidem consuetudo ei consonat quæ in Oriente apud nos viget, ubi Maphrianum Orientales nisi ex Occidente sibi ordinari sinunt.* Id quod nimirum sic constitutum fuit, ne aliquando Orientales sese à Patriarchæ obsequentia & subjectione subtraherent, & ut unitati cum Occidentalibus servandæ caveretur. To. 2. Bibl. Or. p. 373.

Episcoporum translationes olim Jacobitis raræ.

XXII. Diu apud Jacobitas, non Ægyptios modo, verum etiam Syros & Orientales viguit vetus illa ecclesiasticæ disciplinæ norma, qua episcopos suis sedibus amoveri & ad alias transferri vetabatur; nec Patriarcham ipsum eligi permittebant, qui specialis alicujus ecclesiæ episcopatum gereret, quamquam hoc identidem olim ab illis factitatum esse diffitendum non est: Nam Joannem I. ex episcopo Havræ vel Haran, in Patriarcham fuisse promotum legimus, qui tamen ab omnibus admissus non est, sed & Orientales anathemati subinde, Joanne exstincto, episcopum quemvis supposuerunt, qui Patriarchatum ambiret. Cæterum regulam illam à Syris fere observatam Assemanus ait, ad annum usque Christi 1222. quo ex episcopis, & plerumque ex Maphrianis Patriarchas eligere absque ulla antiquæ disciplinæ reverentia cœperunt.

Nominis mutandi in Patriarchæ electione consuetudo.

XXIII. Præter istas episcoporum ad potiores sedes translationes, quæ sequiori ævo invaluerunt, Assemanus rursum observat natam quoque esse consuetudinem ut Patriarchæ in sua promotione nova nomina sibi adsciscerent; quod auctor appendicis ad Chronicon Syriacum Bar-hebræi ubi de Joanne Ismaële cognomento Magedo ex episcopo Amidæ in Patriarcham assumpto, cui *Ignatii* nomen impositum est, improbat his verbis: *Factum illegitimum, non secus atque illud quod attentatum fuerat à Patriarcha Joanne Bar-Maadan, quem Basilium Alepi episcopum, quum Orientis Maphrianum initiaverat, mutato nomine Ignatium appellavit, quod nefas erat. Nam qui ex episcopo aut Maphriano in Patriarcham eligitur, manus impositionem accipere nequaquam debet, sed enthronismum dumtaxat, hoc est promotionem & orationem S. Clementis, quæ Patriarchæ propria est, & idcirco non debet nomen episcopi mutari, quum in Patriarcham ordinatur.* Quocirca Faustus Naïronus in Evoplia notat omnes fere ecclesias apud Jacobitas « tam metropolitanas quam episcopales, nomina « propria habere, cuilibet ecclesiæ addicta, ita « ut ad illas ordinati nomina pariter suscipiant «

» cuique ecclesiæ præfixa. Metropolita Amiden- » sis commutato *Dionysii* nomine, quo olim vo- » cabatur, nunc illo *Timothei* insignitur; metro- » polita Mosulanus illo *Basilii*, Madanensis *Cy-* » *rilli*, Aleppensis *Dionysii* & Hierosolymitanus » *Gregorii*. Episcopus Mardinensis & Nisibensis » nuncupatur *Athanasius*, Edessenus *Severus*, » Gezirensis *Julius*, Gargarensis... Damascenus *Gregorius*, & sic fere de aliis.» Omisit Patriarcham nunc vulgo Ignatium nominari. Atqui hæc quoque consuetudo nominum aliorum assumendorum apud Nestorianos invaluit.

Patriarchæ electio & promotio.

XXIV. Jacobitarum Patriarchæ electio ab episcopis tractus Occidentalis & Maphriano fit, collatisque primum suffragiis, tres seliguntur in quos plurium vota concurrerint. Tum nominibus illorum in urnam injectis, ille cujus nomen statim post divinas preces & liturgiam primum occurrit, Patriarcha statim salutatur. Si episcopus non est, consecrationem accipit à Maphriano & episcopis qui ad synodum convenere; sin vero Patriarchali throno imponitur, tradito ei pastorali baculo. Quam quidem Patriarchæ promotionem enarrare juvat ex Syrorum pontificali, quod Assemanus in Dissertatione de Monophysitis exscripsit: *Consecrationis Patriarchæ tria sunt propria. Primum, quod suffragio, hoc est consensu omnium episcoporum eligitur, & hoc demonstrat eum esse patrem communem totius ecclesiæ, & patrem patrum. Secundum, invocatio S. Spiritus quæ tribuitur Clementi.... & quæ super Patriarcham tantummodo ab episcopis consecrantibus recitatur. Tertium, hasta, hoc est Baculus, qui tenendus est ab episcopis omnibus simul & à singulis ex ordine secundum antiquitatem suam, & deinde assumitur manus ejus qui in Patriarcham eligitur, & super manus singulorum ponitur: & hoc demonstrat, quod ex voluntate & consensu totius ecclesiæ, qua bene complacuit Spiritui sancto, tradita sit illi potestas singularis super ecclesia Dei. Tunc admovent sedem seu thronum, cui eum imponunt versa facie ad Occidentem, & episcopi ac presbyteri thronum apprehendunt, quem tribus vicibus elevant, synodi præside una quaque vice inchoante & aliis respondentibus* ἄξιος *dignus, & clamat omnis populus, dignum & justum est.* Atqui non ante perficitur ordinatio vel promotio Patriarchæ, quam fidei professionem in charta à se exaratam pronuntiarit. Quam quidem in archivo Patriarchalis ecclesiæ deponit, & cujus exemplum ad suæ communionis Alexandrinum Patriarcham mittit. Quum Patriarchæ ordinationem vel promotionem à Maphriano peragi dixerim, non tamen omittam, primis Jacobiticæ sectæ temporibus, identidemque rursum, eam à seniori episcopo factam fuisse.

Patriarchæ tituli, & illius erga synodum subjectio.

XXV. Patriarcham quidem suum Jacobitæ inter promotionis ejus solennes ritus ita compellant; *A spiritu sancto sic vocaris ut sis Patriarcha, hoc est Pater primorum ecclesiæ, urbi Antiochiæ, totique ditioni sedis apostolicæ, id est Pater omnium nostrûm*, seque in epistolis appellat *Patriarcha Theopolis Antiochiæ, & totius Orientis*, quippe qui se fingat legitimum esse successorem illorum qui à beato Petro ad Severum usque Antiochenam sedem tenuerunt. Verum quum tanta apud suos auctoritate polleat, judicio tamen subest synodi episcoporum suæ diœcesis, ac si quid gravis contra legem aut ecclesiæ suæ statuta patraverit, ad ordinem omnino redigitur & exauctoratur. Quod frequentissime in illa Jacobitica ecclesia, ut in aliis etiam Orientis, accidisse ex his quæ de singulis Patriarchis dicenda sunt, compertum fiet.

Jacobitarum Ægypti & Syriæ Eucharistici panis causa dissensiones.

XXVI. Illa de qua superius dixi, inter utramque ecclesiam Jacobiticam, Orientalem & Copticam communio aliquando propter diversos ambarum ritus interrupta fuit; quod quidem bis sæculo undecimo contigit. Nimirum jam olim in Syriæ partibus panes non fermento solum, sed sale quoque & oleo admistis ad communem victum conficere solent: qua de causa Sareptana mulier Eliæ Prophetæ dicebat, *non habeo panem, nisi quantum pugillus capere potest farinæ in hydria, & paululum olei in lecytho: en colligo duo ligna, ut ingrediar & faciam illum mihi & filio meo, ut comedamus, & moriamur.* Quocirca Jacobitæ Syri ad Eucharistiam usitatum panem sale & oleo admistis coctum adhibebant. Contra vero Ægyptii panem fermento dumtaxat admisto offerebant. Hinc inter illos orta dissensio est, Ægyptiis Syrorum morem improbantibus. Quod in causa fuit cur Jacobitarum Orientis Patriarcha Joannes Bar-susan qui anno 1012. Syris præerat, librum scripsit, in quo usum salis & olei ad Eucharistiam mystica interpretatione defendit. Quem librum doctissimus Renaudotius ex Colbertino codice appellat in dissertatione prævia ad tomum 2. liturg. Orientalium. Recruduit nihilominus jurgium post annum 1047. Christodulum inter Alexandrinum & Joannem alterum Syrorum hujus nominis undecimum Patriarcham, sed illud durabile non fuit, brevique compositum est.

III. Reg. 17.12.

Jacobitarum de Christo incarnato communis opinatio.

XXVII. Communem Jacobitarum de Incarnationis mysterio opinationem jam exposui, eos nimirum unam in Christo naturam, ut & personam, asserere, ipsam vero ex duabus compositam, divina & humana, atque ex consequenti operationem & voluntatem prorsus unam, quam Severus omnium primus Theandricam appellavit. Ut vero humanas

Christi operationes Deitati illius adscribere non dubitant, ita quoque Deitati passiones quascumque Christus toleravit, hocque adeo, non Catholico sensu, præfracte adversus Nestorianos clamabant unum de Trinitate, Verbum scilicet, natum & passum esse. Hoc autem, non alio sensu Petrus Cnapheus, eorum sub Zenone Imp. antesignanus, Antiochenæ sedis invasor, sacro Trisagii hymno, *sanctus Deus, sanctus fortis, sanctus immortalis,* has voces adjecit, *qui passus es pro nobis,* quum soli Verbo carne facto hymnum hunc ab ecclesia cani contenderet. Quocirca certum Jacobiticæ hæresis indicium est hujus cantici interpolatio ista, in quibuscumque libris reperiatur.

Frustra sæpe tentata Jacobitarum ad Catholicam fidem reversio.

XXVIII. Quum à temporibus bellorum sacrorum quæ à Francis in Syria gesta sunt, inter Jacobitas & theologos Latinos de Incarnatione Verbi sæpe disputatum sit, nostris parum visi sunt à Catholica fide discrepare: unde mitiùs cum illis Latini principes qui in illis regionibus dominabantur agendum putarunt, nimirum Edessæ comites, Antiochiæ principes, Hierosolymitanique reges, quos forte sensim amicèque ad Catholicam communionem aliquando revocandos sperarunt. Hæcque profecto causa fuit, cur illis in Palæstina ecclesias excitare, & episcopos constituere concesserint. Verum nihil inde confectum est, quinimo diligentissime illi curarunt, ne, inito cum nostris commercio, Jacobitæ sui orthodoxam fidem addiscerent. Ignatio illorum episcopo Hierosolymitano, Dionysius Barsalibæus anno 1169. Missæ expositionem misit, quò adversus Francos qui loca sancta tenebant, hæresim suam tueretur. Neque rursum virus erroris unquam prorsus eluerunt, quamlibet sæpe per missos apostolicos sese Romanæ fidei communionisque studiosos significarint. Fucum Latinis theologis qui apud ipsos versabantur faciebant, nonnullarum vocum obtentu quæ Catholicæ doctrinæ speciem illis offerebant, quibus familiares non essent Orientis heterodoxorum loquutiones. Jam olim observavi sæculo decimo-tertio ad pontifices maximos allatas esse Romam Jacobitarum præsulum & Patriarcharum confessiones, quæ Catholicæ quidem illic tunc visæ sunt, licet ipsissimet progenitorum suorum, Severi, aliorumque hæreticorum vocibus contextæ essent.

Romanæ tamen sedis communionem ambire visi sunt.

XXIX. Singulas vices non recensebo, quibus Jacobitæ Romanæ sedis communionem ambierunt; unam hic commemorabo, quæ præcipua fuit, quaque sincerius Romano pontifici subesse se velle significarunt. Quod quidem non temere prorsus, sed certis conditionibus transigi voluerunt, ut nihil inde

A quidquam sui pristini mores, sua-ve prisca disciplina & libertas detrimenti aut mutationis tolerarent aut paterentur. Anno scilicet 1247. quum Ignatius Patriarcha & Joannes Bar-Muadan Maphrianus litteris Innocentii Papæ IV. quas Andreas de Longiumello Dominicanus ipsis detulerat, ad concordiam invitati essent, Ignatius responsoria sua epistola, præmissa professione fidei (non tamen integra, ut par erat, quippe qua Christum *ex* non *in naturis duabus subsistere* diserte declarat) confitendo Romanam ecclesiam matrem & B caput esse omnium ecclesiarum, hocce consulto subjungendum putat. *Quum autem postuletis unitatem & concordiam; & quis est qui hæc renuat, quæ appropinquare faciunt Deo excelso! Sed in firmamentum pacis & concordiæ, petimus à sanctitate vestra, quod Patriarcha nostro mortuo, congregentur archiepiscopi, & statuant sibi secundum canonem, & secundum sortem Apostolorum, quem elegerit Spiritus sanctus, & hoc secundum canones & consuetudines nostras. Secundo, quod Patriarcha & archiepiscopi, & episcopi Latini qui sunt in* C *partibus nostris, non judicent super Patriarchas & archiepiscopos nostros, sed sicut est præceptum vestrum, super Patriarchas & archiepiscopos Latinos; ita & sit super nos: & iterum: sicut recipiunt sententias vestras & judicia vestra, ita & nos. Tertio, quod Patriarcha & archiepiscopi & episcopi Latini non accipiant censum de ecclesiis & monasteriis quæ habemus in terris ipsorum, sed communicent nobis libertates ecclesiæ, sicut filiis in honore, & nos semper exhibeamus eis reverentiam & honorem. Alioquin non erit decens, quod illa quæ cum magno labore habe-* D *mus, contra libertatem ecclesiæ concupiscant. Quarto, quod illi de gente nostra qui contrahent cum Latinis, non compellantur ad confirmationem secundam; quum sint insigniti charactere baptismali, & confirmati una vice. Cum pace igitur & concordia tollatur hæc confirmatio. Iterum notificamus sanctitati vestræ, quod ex quo fratres nostri Latini benedicti egressi sunt ad partes nostras, populus noster dilexit eos, & pro posse suo adstitit eis in omnibus necessitatibus, sicut in liberatione Sclavorum, vel Coptarum & consimilium.* Hæc Patriarcha quæ in Annales E suos regessit Raynaldus ad illum ann. 1247. num. 37. & 38.

Contra Lutheranos & Calvinistas cum Catholicis sentiunt.

XXX. Ab aliis Jacobitarum ritibus & consuetudinibus excutiendis supersedeo, de quibus consuli potest vir rerum Orientalium peritissimus Joseph Simeon Assemanus Maronita in *dissertatione de Monophysitis,* quam tom. 2. Bibliothecæ Orientalis præmisit. Hic dumtaxat addam Jacobitas nihil ab ecclesia discrepare quod ad illos articulos spectat, de quibus Lutherani & Calvinistæ hæretici ab ea

dissentiunt. Id quod certis jam illius sectæ præsulum testimoniis certissime constat, sed & ad nauseam usque evictum est à viro doctissimo Eusebio Renaudot duplici volumine de perpetuitate fidei de Eucharistia, quæ Gallico idiomate prodierunt.

XXXI. Hic demum me viro illi rerum Orientis Christianorum peritissimo Josepho A Simeoni Assemano debitorem lubentissime profiteor, ex cujus confertissima Bibliotheca Orientali maximam partem Patriarcharum atque episcoporum Jacobiticæ sectæ erui atque recensui, quorum catalogis identidem interserui quæcumque mihi aliorum scriptorum libros evolventi de illis occurrerunt.

JACOBITARUM PATRIARCHÆ.

I. SEVERUS I.

De *Severo* Antiochenæ sedis invasore seu melius tyranno dictum est in serie Patriarcharum Antiochenorum. Huic Patriarchas suos successisse ferunt Jacobitæ, de quibus proinde singulis, omisso Severo, nunc dicendum.

II. SERGIUS.

Severus Mokaffœus Aschuminensis in Ægypto episcopus Monophysita historiam texens Patriarcharum Alexandrinorum, narrat Jacobitas Orientis accepto *Severi* Antiocheni quondam Patriarchæ obitus nuntio, Justiniani Imperatoris metu, à subrogando altero qui ei succederet aliquandiu abstinuisse; ubi vero audierunt Alexandrinos erroris sui socios, successorem Theodosio designasse, sibi quoque Patriarcham præstituisse Theophanem quemdam quem in cœnobio S. Ammonii ordinaverunt, ubi & Patriarchalem sedem collocavit. Quo factum est ut ambo Patriarchæ illi Alexandrinus & Antiochenus in monasteriis extra urbes manserint. Quo posito Theophanes ille ordinatus non erit ante annum Justini junioris Imp. tertium, Christi 567. quum an. 542. Severus fatis concessisset. Hæc quidem doctissimus Renaudotius ex Severo illo Aschuminensi in historia Patriarcharum Alexandrinorum p. 144. in Petro II. Alexandrino, & in vita Damiani qui Petro successit. Antiochenus ille Severi successor Theophilus dicitur ex eodem Aschuminensi episcopo.

Verum Theophanem aut Theophilum illum ignorant Jacobitarum Orientis scriptores; Dionysius Telmarensis, Jacobitarum Patriarcha in chronico, Dionysius Barsalibi in catalogo Patriarcharum Antiochenorum Jacobiticæ sectæ, Bar-hebræus seu Gregorius Abulferagius in secunda Chronici sui parte: sed *Sergium* omnes nominant Severi Antiocheni proximum successorem, quem à Joanne Anazarbi episcopo ordinatum fuisse ferunt. Erat Sergius Telæ seu Constantinæ in Osroëne presbyter, monasterii *Holæ* seu *Arenæ* asceta, qui non nisi tres annos sedit. Quid si illum Patriarcham hæreticum binominem fuisse B dixero, ac *Theophanem*, *Theophilum-ve*, ac *Sergium* fuisse vocitatum?

III. PAULUS.

Sergio defuncto, ab illo Jacobo Zanzalo qui se œcumenicum episcopum jactabat, nulli peculiari sedi addictum, & ab Eugenio Seleuciæ in Isauria episcopo, vel ut alii scribunt, à Thoma Edessæ metropolita, *Paulus* Ægyptiaci cœnobii Gubæ Barajæ alumnus, est ordinatus Jacobitarum Patriarcha Antiochenus. Hic nihilominus quia diu apud C Theodosium Alexandrinum versatus erat, Ægyptum petiit; unde ab Athanasio Theodoræ Imperatricis ex filia nepote discedere coactus apud Aretham Gabalæ filium se recepit. Post vero Constantinopolim profectus Imperatori assensus est ut Chalcedonensem synodum amplecteretur: in Syriam vero reversus, à Jacobo Zanzalo vix, nec nisi ejurata fide quam nuper professus erat, in communionem admissus fuit: sed & Alexandrinorum metu qui à Syris segregari ejus causa cogitabant, Jacobus D habita synodo sententiam depositionis in Paulum tulit. Tum Jacobus quum in cœnobium Romani quod in finibus Ægypti situm erat, unà cum syncellis suis Sergio & Juliano, aliisque episcopis & archimandritis Syris perrexisset ad Patriarcham in Pauli locum creandum, re infecta periit 30. Julii ann. 889. Christi anno 578. post tres dies ab obitu Joannis Cartaminensis cœnobii episcopi, syncellique sui Sergii. Paulus subinde è Syria fugiens Constantinopolim repetiit, ubi quum annos quatuor latuisset, vitam morte commutavit. Cæterum hic Paulus assectatores E habuit, quos Paulianitas vocavere, de quibus Timotheus presbyter Constantinopolitanus opusculo de Receptione Hæreticorum to. 3. collect. Cotelerii p. 411. *Alii Severitæ, iidem Theodosiani & Paulianitæ, qui supradictos Severum & Theodosium admittunt, atque cum iis Paulum qui à nigredine cognominatus est. In doctrina de Patre, & Filio, & Spiritu sancto consentiunt cum Condaubitis, asserentes scilicet esse unum numero Deum, non tamen omnigena æqualitate eumdem esse Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum. Ab illis vero in eo dissentiunt,*

quod recipiant ut episcopos Theodosium & Paulum, quum utrumque rejiciant Condaubitæ. Ex quibus intelligimus S. Sophronium epistola ad Sergium Constantinopolitanum Paulum Antiochenum Jacobitarum Patriarcham significare, ubi Paulum fuscum *τὸν Μελανὸν* explodit tanquam hæreticum, *καὶ Παυλὸς ὁ Μελανός, οὐ μόνον δὲ λεγόμενος ἀλλὰ καὶ γενόμενος κατ' ἀλήθειαν.* Cæterum Timotheus presbyter n. 8. de Severitis Damianitis loquens qui hoc nomen habuerunt à Damiano, subdit: *Initio quidem Paulum cujus mentionem fecimus, pro episcopo ducebant: deinde rejecerunt eo quod communicasset sanctæ Catholicæ & Apostolicæ ecclesiæ, sanctamque Chalcedonensem synodum approbasset, tametsi postea recesserit à sancta Catholica & Apostolica ecclesia, atque abnegaverit sanctum Chalcedonense concilium.* Quæ omnia cum Syrorum Jacobitarum narratione consentanea sunt, eamque confirmant.

IV. Petrus.

Jacobo Zanzalo vita functo episcopi & monachi Syri in cœnobio Ananiæ inter Balas & Callinicum exstructo congregati, anno Christi 578. Patriarcham ordinarunt *Petrum* juniorem Pauli Callinicensis filium, Josepho Amidæ episcopo primario ejus consecratore. Petri cum Joanne Archimandrita, Probo & Stephano dissidium descripsit Assemanus Maronita, *to. 2. Bibl. Orient p. 72.* sed & p. 332. ejusdem cum Damiano Alexandrino disputationem ex Dionysii Patriarchæ & Bar-hebræi annalibus recitat, omnino scitu necessariam ad intelligenda nonnullorum illius ætatis Græcorum scriptorum loca non satis enucleata. *Post depositionem Joannis & Probi,* ait Bar-hebræus, *cœpta est quæstio inter Damianum Alexandrinum & Petrum Antiochenum. Nam cum Tritheïtæ quidam aliqua capitula scripsissent, & ad Damianum transmisissent, & instantius sibi responderi poscerent, Damianus propositis quæstionibus respondit, suumque librum ad Petrum Antiochenum deferendum curavit, postulans ut eum examinaret, & corrigeret quæ emendatione indigere viderentur. Petrus librum percurrens, reperit proprietates notionales personarum sanctæ Trinitatis personas ab auctore appellari. Noluit tamen Damianum ab initio reprehendere, sed errorem tantummodo ei innuit, rescribens capita quædam in ejus libro occurrere, quæ sibi dubia & obscura visa essent, quæ proinde expositione & commentario indigerent. Pupugit Damianum ejusmodi responsio, suamque doctrinam invidentia premente minime fuisse receptam arbitratus, quæstionem in dissidium & contentionem vertit. Quumque Petrus generalem hujus rei causa conventum*

A *indicere cogitasset, obstitit Damianus. Tum Petrus arrepto calamo adversus Damianum tractatus scripsit.* Hæc profecto magnam lucem afferunt iis quæ doctissimus Renaudotius in Damiano Alexandrino obscurissime ex Ægyptiacis auctoribus de utriusque Patriarchæ dissidio scripsit. Atque ad ea accedere videntur, quæ de Petritarum adversus Damianitas sententia Timotheus Constantinopolitanus tradit num. 9. *Alii Severitæ seu Theodosiani, qui & Petritæ, in episcopum suscipiunt postremum Petrum, suscipiunt Theodosium,*
B *Severum & Petrum; nequaquam Damianum nec Paulum, quorum doctrinæ repugnant: confitentur enim Deum in veritate, substantia & natura quemque per se esse, Patrem, inquam, & Filium, & Spiritum sanctum, tres hypostases, tres personas, & unamquamque hypostasim Deum esse secundum veritatem, substantiam & naturam: unum Deum, unamque substantiam ac naturam Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum dicunt, non numero sed perfecta æqualitate. Hos Angelitæ & Paulianistæ Tritheitas nominant; ipsi vero vice versa illos interdum*
C *Sabellianos, interdum Tetraditas:* Quæ plane diversa sunt ab iis quæ apud eumdem Timotheum ante leguntur in brevi narratione de sectis Acephalorum n. 15. *Petritæ affirmant hypostasim esse solas proprietates sine substantia: eamque quæstionem adeo cum secta Damianitarum contenderunt, ut scripta multa utrimque prodierint quæ certamen eorum testantur.* Petri sensus abstrusus adeo fuit, nec pervius prorsus Catholicis, ut ei & Sergio Armenio tanquam Tritheismi cujusdam minoris auctoribus, ac qui nec sibi constarent aut secum concordes
D essent, anathema dixerit Sophronius Hierosolymitanus epistola ad Sergium Constantinopolitanum: *Πέτρος ὁ Σύρος ἀνάθεμα, καὶ Σέργιος ὁ Ἀρμένιος, οἱ τῆς μικρᾶς τριθεΐας ἡγούμενοι, καὶ μηδὲ οὔπω πρὸς ἑαυτοὺς συμφωνήσαντες, μηδὲ τὰ αὐτὰ δοξάσαντες·* Quibus statim addit Damianum eorum ultra modum impugnatorem novum esse suæ ætatis Sabellium, *Δαμιανὸς ὁ τούτων ὑπερβαλλόντως ἀντίπαλος, νέος φανεὶς τοῖς ἡμετέροις χρόνοις Σαβέλλιος.* Atque hæc quidem Græci scriptores de Petro Antiocheno seu Jacobitarum Patriarcha, qui
E Dionysio teste in Chronico diem obiit extremum anno Christi 591. Hic Petrus junior dictus est propter Petrum Cnapheum seu Fullonem, quem Jacobitæ uti sectæ suæ quondam coryphæum & principem Petrum seniorem appellitant.

V. Julianus I.

Josephus Assemanus *Julianum* Petri syncellum, monasterii quod Bar-Aphthonii Kenserinense dicitur, ascetam, Petro eidem

succeſſiſſe tradit ex Bar-hebræo & Dionyſii Barſalibi catalogo, ſed & Bar-hebræus eum ſcripſiſſe tradit contra Sergium illum Armenium, ejuſque fratrem Joannem, qui à Petri deceſſoris ſui doctrina diſcrepabant. Locus recitandus eſt, ex quo lux afferatur iis quæ ex S. Sophronio de utroque produximus: *Ea tempeſtate Edeſſæ epiſcopatum orthodoxorum* (id eſt Monophyſitarum) *tenebat Sergius, Armenius nuncupatus, qui una cum fratre Joanne in Mar-Petri ſcripta inſurrexit, affirmans non eſſe utique legenda. Ambo nihilominus à Juliano Patriarcha reprehenſi fuere, poſtquam ſententias quibus offenſi fuerant, illis expoſuiſſet: vixque ab inani futilique zelo ſe continuere.* Atqui Julianus ſediſſe fertur annos 3. menſes 5.

VI. Athanasius I.

Theophanes ad annum Heraclii 20. narrat ad hunc Imperatorem, quum Hierapoli in Syria ageret, veniſſe *Athanaſium* Jacobitarum Patriarcham, hominem vafrum & perniciosum, pro innata Syris verſutia, ἔρχεται πρὸς αὐτὸν Ἀθανάσιος ὁ πατριάρχης τῶν Ιακωβιτῶν, habitiſque de fide colloquiis Heraclium ei promiſiſſe Antiochiæ Patriarchatum, dummodo Chalcedonenſem ſynodum admitteret: Athanaſium ſimulatè quidem annuiſſe, duas in Chriſto naturas profitendo; ab Imperatore vero quæſiviſſe, quid de operatione & voluntate Chriſti ſentiendum eſſet, an una dicenda, an duæ! De quo capite Heraclius Sergio Conſtantinopolitano ſcribendum, ac Cyrum Phaſidis conſulendum duxit; qui ambo Monotheleticam hæreſim condiderant. Hæc Theophanes, quæ doctiſſimus Pagius Combefiſio noſtro auctore falſi arguere non dubitat, nullo ambo certo argumento convicti. Præ manibus habeo prolixum fragmentum Eubuli epiſcopi Lyſtrorum, quo libellum Athanaſii Severianorum, hoc eſt Jacobitarum epiſcopi Heraclio oblatum confutabat. Εὐβούλου ἐπισκόπου Λύστρων, ἐκ τοῦ λόγου πρὸς χάρτην ἐπιδοθέντα Ἡρακλείῳ βασιλεῖ ὑπὸ Ἀθανασίου Σευηριανῶν ἐπισκόπου. Antiochum monachum appellant, qui homil. 130. Athanaſium Antiochenam ſedem ambiiſſe, non obtinuiſſe ferat: quaſi ille qui Severianis Orientis jam uti Severi ſucceſſor præerat, ambire non potuerit, ut Antiocheni Patriarchatus integri compos evaderet. Sed acta quoque ſancti Maximi illius ævi confeſſoris diſerte quoque teſtantur *Athanaſium Jacobitarum Patriarcham,* Heraclio fuiſſe auctorem ut eccleſiæ fidem mutaret, quum ambo Hierapoli mutua colloquia haberent. Fuit autem Athanaſius ille, cognomento Camelarius, patria Samoſatenſis, cœnobii Kenſerinenſis alumnus. Hunc alii ſcribunt, anno Græcorum 906. Chriſti 595. alii biennio poſt, Dionyſius in Chronico an. Græcorum 915. Chriſti 604. in Petri locum ſuffectum fuiſſe, ordinatumque à Severo neſcio quo Hieroſolymorum epiſcopo, in illo Kenſerinenſi cœnobio. Huic germanus frater erat nomine Severus, quem Samoſatæ epiſcopum creavit. Alexandriam deinde profectus, anno 927. Chriſti 616. concordiam cum Anaſtaſio Monophyſitarum Patriarcha inſtauravit, quæ ſub Petro & Damiano rupta fuerat. Nimirum ut in hiſtoria Patriarcharum Alexandrinorum legitur, « quum Anaſtaſius Damiani ſucceſſor vehementer optaret, ut ſciſſio quæ jam à tempore Petri Antiocheni epiſcopi Alexandrinam eccleſiam inter & Antiochenam ſubſtiterat, coaleſceret, ſtatim atque audivit ſediſſe illius (Petri) loco *Athanaſium virum doctum & ſincerum,* cujus inter alia exſtabat oratio de Severi Antiocheni laudibus, ut ejus benevolentiam colligeret, primus ad eum ſcripſit de fide epiſtolam. Hanc Athanaſius cum gaudio ſuſcepit, convocatiſque epiſcopis ſuis, ipſis exhibuit, præfatus de antiqua utriuſque eccleſiæ concordia à tempore Severi & Theodoſii, & antiquiſſima inter Petrum apoſtolum Antiochenæ eccleſiæ fundatorem, & Marcum primum Alexandriæ epiſcopum familiaritate. His auditis epiſcopi conſenſerunt ut ſynodica reciperetur, arctiorque inter utramque eccleſiam ſocietas contraheretur. Athanaſius Patriarcha ſumptis ſecum epiſcopis quinque Alexandriam navigavit ut Anaſtaſium inviſeret, qui tunc erat in monaſteriis: unde Anaſtaſius pedes occurrit illi cum hymnis & canticis. Mox ad monaſterium quod erat ad littus maris Orientale diverterunt, in quod Anaſtaſius ſacerdotes Alexandrinos convocavit ut ſacra ſimul celebrarent, & ſacris myſteriis communicarent. In eo epiſcoporum & ſacerdotum concilio verba fecit Athanaſius, multis extollens conſenſum ambarum eccleſiarum in unam fidem: manſit cum Anaſtaſio menſem unum, & poſtea in urbem ſuam reverſus eſt. Inde lege quaſi ſtabilita conſuetudo eſt, in utraque Antiochena & Alexandrina Jacobitarum eccleſia diu ſervata, ut novi Patriarchæ alter ad alterum ſcriberent, ſtatim atque ordinati erant, litteriſque illis, quæ non tam privatim, quam publice in epiſcoporum à quibus novus Patriarcha ordinatus erat, concilio ſcribebantur, fidei profeſſio continebatur. » Antiochus monachus Athanaſium varias regiones peragraſſe, ut hæreſim ſuam propagaret teſtatur homilia illa ſua 130. *Audivimus,* inquit, *quemdam in Orientem veniſſe Antichriſti præcurſorem, qui ſedem Antiochenam velit occupare,* Ἀθανάσιον

Ἀθανάσιον μὲν προσαγορευόμενον, μᾶλλον δὲ θάνατον ἀθάνατον, cui nomen quidem Athanaſio eſt, ceu dixeris immortalem, imo potius mors immortalis eſt; Apollinaris vero, & Eutychis, & Severi, atque Jacobi dogmata prædicantem. Sanctæ civitatis incolas rectæ fidei tenaces, & circumvicina loca fama hæc non parum perturbavit. Quando igitur, ut mihi litteris nuntiatum eſt, regiones complures locaque & inſulas peragrare cogitat, hinc fit ut multæ hæreſes hinc inde oriantur. Atqui S. Sophronius in epiſtola ad Sergium Conſtantinopolitanum, Athanaſium hunc Antiochenum inter hæreticos ævi ſui annumerat, ut & Anaſtaſium Alexandrinum, quem *Apozygarium* cognominat, Ἀθανάσιος ὁ Σύρος καὶ ὁ Ἀποζυγάριος Ἀναστάσιος. Hunc Dionyſius Antiochenus in chronico ſediſſe tradit annos 36. alii 44. numerant. At certe obiit anno Chriſti 631.

VII. Joannes I.

Athanaſii Camelarii ſucceſſor fuit *Joannes* cognomento *Sedrarum*, illius quondam diſcipulus itinerumque ſocius, monaſterii Euſebonæ apud Teledam in agro Antiocheno monachus, qui ordinatus eſt ab Abraham Niſibis epiſcopo anno Græc. 942. Chr. 631. Hic jubente Amro Saadi filio Arabum principe evangelium ex Syriaco idiomate in Arabicum convertit, & quum ſediſſet annos 18. obiit menſe Decembri anno Græcorum 960. Chriſti 649. & ſepultus eſt Amidæ in templo Mar-Zoaræ. Hunc, nî fallor, Joannem Sophronius Hieroſolymitanus in epiſtola ad Sergium Conſtantinopolitanum indicat, ubi ait Benjamin Alexandrinum, & Joannem, & alios tres vitam adhuc exſecrabilem vivere, & adverſus pietatem pugnare, καὶ Βενιαμὶν ὁ Ἀλεξανδρεὺς, καὶ Ἰωάννης, καὶ Σέργιος.

VIII. Theodorus.

Joanni ſuffectus eſt *Theodorus*, ex Sceteniſis eremi primùm, ac deinde Kenſerinenſis in Syria cœnobii monacho, ab Abrahamo Emeſæ ejuſdem ſectæ Jacobiticæ epiſcopo ſacratus, qui fatis conceſſit anno Græcorum 978. Chriſti 667. quum eccleſiæ ſuæ præfuiſſet annos 18.

IX. Severus II.

Poſt Theodorum illum, Jacobiticæ ſectæ Patriarcha fuit *Severus II.* cognomento *Bar-Maske*, cœnobii Phaghimtæ alumnus, quem Joannes Tarſenſis præſul itidem Jacobita ordinavit anno Græcorum 979. Chriſti 668. Severum inter & Zachonium & Ananiam cœnobii Cartaminenſis, alioſque Meſopotamiæ epiſcopos orta contentio eſt, quum Patriarcha vellet ſibi ad inſtar Alexandrini omnes diœceſis ſuæ ordinationes vindicare: illi vero Nicænos canones opponerent, quibus definitum eſt epiſcopos à ſuarum provinciarum metropolitis conſecrari debere. Eòque diſſidium prorupit, ut Patriarcha epiſcopos, epiſcopi Patriarcham anathemati perculerint, duravitque per quatuor annos ad obitum uſque Severi: qui ſubinde epiſcopi cum illius ſucceſſore à Joanne Maphriano Orientis reconciliati ſunt. Sedit porro Severus II. annos 12. adeoque obiit anno Chriſti 680.

X. Athanasius II.

Annales Syriaci Jacobitarum Severo II. ſucceſſorem aſſignant *Athanaſium II.* patria Baladenſem, qui in ſynodo Rheſinæ habita electus, ab Anania Mardæ & Caphartutæ epiſcopo ordinatus fuit anno Græcorum 995. Chriſti 684. ſeditque ad annum uſque 998. Chriſti 687. quo obiit ſecundum Bar-hebræi Chronicum. Hunc tamen Dionyſius ad annum uſque Græcorum 1015. Chriſti 704. vixiſſe tradit, ut proinde annos viginti in epiſcopatu functus ſit. Verum certo conſtat ejus ſucceſſorem Julianum Jacobiticam ſedem capeſſiviſſe anno Græc. 999. Chriſti 688. Hic ſub Severo Sabocſt Kenſerinenſi epiſcopo in ejus monaſterio litteris operam dederat, ac linguam Græcam edoctus, in monaſterio Beth-Malchi interpretandis in Syriacum ſermonem veterum voluminibus Græcis incubuit. Narrat Bar-hebræus Athanaſium, *quum morti proximus eſſet, Sergio Zachonio metropolitæ, quem archiepiſcopum appellabat, præcepiſſe ut Georgium gentium Arabicarum epiſcopum crearet, quem ordinarunt menſe Novembri, duobus poſt Patriarchæ obitum menſibus, anno Græcorum nongenteſimo nonageſimo octavo.*

XI. Julianus II.

Elmacinus Athanaſio II. ſucceſſorem aſſignat Joannem II. qui corrigendus ex Dionyſii Barſalibi catalogo apud Aſſemanum p. 324. & Bar-hebræo, quibus Athanaſio II. ſuccedit *Julianus* cognomento *Roumoia*, ſive *Romanus*, id eſt, *miles*, quia patre milite natus eſt. Ab Athanaſio Sarugenſi epiſcopo, Amidæ, ex Kenſerinenſi monacho Patriarcha ordinatus eſt anno 999. Chr. 687. poſt annos 21. obiit, anno proinde Chr. 708. Julianus hic Simeonis Patriarchæ Coptorum litteras ſynodicas de ſua promotione accepit, quæ in eccleſia Patriarchali Jacobitica lectæ ſunt. Citantur à doctiſſimo Renaudotio in hiſtoria Patriarcharum Alexandrinorum p. 180. Anno 1017. ſeu Chr. 706. ſynodum coëgit in monaſterio Mar-Silæ, cui præter Julianum præerant *Thomas* Amidæ & *Jacobus* Edeſſæ, ambo, ut videtur, Maphriani

seu Primates in ecclesia Jacobitica. Hæc in chronico Barsalibi. *Bibl. Orient. to. 1. p. 468.*

XII. Elias.

Juliano II. suffectus est *Elias,* qui ex monacho cœnobii Gubæ *Baraiæ,* ab annis jam 18. episcopus Euphremiæ urbis erat. Hunc Barhebræus electum scribit anno Græc. 1022. Chr. 710. additque hoc eodem anno Walidi Arabum regis seu Califæ jussione, Eliam cum clericis suis Antiochiam venisse, ibique ecclesiam exstruxisse, post ann. 203. ex quo Severus I. ea urbe excesserat. Quem tamen annorum numerum Assem. to. 2. p. 337. manifesto mendo laborare contendit, quandoquidem Severus Justino Imp. Antiochia fugit anno Christi 518. cui si 203. adjiciantur, habemus annum 720. Græcorum 1032. non 1022. At vero Severus Achuminensis in sua Patriarcharum Alexandrinorum historia, ubi de Alexandro qui anno 704. Patriarchatum iniit, tradit post Juliani Jacobitarum Syrorum Patriarchæ obitum Walidi Califæ jussione prohibitos illos fuisse ne in Juliani locum alter subrogaretur: Eliam vero nihilominus communi consensu in Antiochena sede collocatum, qui confestim promotionem suam litteris synodicis Alexandro Patriarchæ Alexandrino significavit. Quocirca, si revera Elias à Califa Walido obtinuit, ut sectæ suæ ecclesia & sibi mansio Patriarchalis exstruerentur, id factum non esse videtur ipso anno promotionis Eliæ, sed aliquanto post. Verum Elias non tam in Patriarcham provectus esse putandus est, quam vacantis sedis commendationem suscepisse. Nam Alexander ille Alexandrinus acceptis ejus litteris, has in publico suorum conventu legi jussit, simulque significavit Orientales decrevisse uti Patriarchæ loco episcopus Elias constitueretur, qui ordinationes celebraret, idque factum ex necessitate, sicut olim Gregorius Theologus Nazianzo Constantinopolim vocatus erat, ut illius ecclesiæ curam gereret, hacque ratione Ægyptiorum animi placati sunt, quibus non arrideret ulla episcoporum in alias sedes translatio. Nihilominus Elias non solum Barsalibæo & Bar-hebræo inter genuinos Patriarchas censetur, sed etiam dum vitam ageret Patriarcha verus habitus est, si sua sit codici cuidam olim Nitriensi, nunc Vaticano quatuor Evangeliorum, fides, in cujus fine, Assemano teste to. 1. Bibl. Orient. pag. 561. hæc leguntur: *Assuta & compacta primùm mense Augusto anni Græcorum 1029.* Christi 718. *sub Elia Patriarcha, dum Uremam castrum ad ripam Euphratis situm, in quo codex iste asservabatur, unà cum reliquis castris in Mesopotamia positis tertiùm visitaret, à presbytero Barhadbesciaba ejusdem Patriarchæ Eliæ syncello: quæ iterum assuta & compacta sunt sub Patriarchâ Athanasio Eliæ discipulo & successore à syncellis & presbyteris Barhadbesciaba & Sergio, anno Græcorum 1039.* Christi 728. Obiit Elias non anno Græcorum 1040. ut scripsit Barsalibæus, quando quidem anno 1039. ejus successor Athanasius sedebat, sed anno 1034. Christi 722. ut Bar-hebræus tradidit. *Assem. to. 2. p. 337.*

XIII. Athanasius III.

Post Eliam igitur Patriarcha fuit *Athanasius* ille tertius, archimandrita cœnobii Gubæ Baraïæ, ordinatus mense Aprili anno Græcorum 1035. in cœnobio Cartaminensi per Theodosium Rhesinæ episcopum, vel, ut alii tradunt, Edessæ à Georgio Arabum episcopo, qui eodem anno obiit. Hæc Assemanus to. 2. p. 338. Hic unionem cum Armenis fecit, ut ait in catalogo Dionysius Barsalibi; nimirum coacta synodo: ait verò idem Assemanus to. 2. p. 296. ex Bar-hebræi chronico, nec-non ut augurari licet ex Barsalibæi, Armenos cum Syris Jacobitis conciliatos anno 1037. Christi 725. fato functus anno 1051. Christi 729. Ejus meminit præter Elmacinum Severus Asmonæorum episcopus apud doctissimum Renaudotium p. 198. hist. Alex.

XIV. Joannes II.

Athanasio III. suffectus est *Joannes II.* ex monacho Zucheninensi & episcopo Havræ in pago Sarugensi, nec-non & Haran, per fraudem Athanasii Sandalensis episcopi Maipheractæ, seu Maipherkin electus. Nam quum ea jam ætate in more esset Orientalium, ut Patriarchæ per sortem eligerentur, atque collecta synodus tres candidatos, quorum Joannes hic unus erat, designasset, Athanasius cui id munus episcopi commiserant, in tribus schedulis Joannis solius nomen scribi curavit, quod quum ter exstractum esset, id miraculi instar populo visum est. Verum cognita demum fraude, ut episcopis & populo invisi facti sunt Joannes & Athanasius, ita quoque Athanasius Joanni, qui ipsum gravium criminum reum apud Califam peregit, nihilominus Joannes Patriarcha perseveravit. Indigne quoque tulerant episcopi quod Joannes Amidæ diœcesim in duas partes divisisset. Coacta synodo in Tarmana ditionis Cyrensis pago, Athanasius à Joanne veniam petiit; mox vero positas simultates resumens, episcopis Telæ congregatis effecit, ut ipse summus & princeps episcoporum renuntiaretur, ad instar fere Patriarchæ. Quem conatum fregit Joannes lata in episcopos anathematis sententia, cujus solutionem à Patriarcha obnixe

poſtularunt, Athanaſio relicto. Joannes quum annos 16. ſediſſet, moritur an. 1066. Chriſti 754. menſe Octobri, ſancita inter ipſum & epiſcopos pace, ejuſque corpus in Bedia juxta Euphratem pago conditum eſt.

XV. Isaac.

In Alexandrinorum Patriarcharum hiſtoria ab æmulis idcirco rejectus Joannes legitur, quod, epiſcopus quum eſſet, dignitatemque illam obtinere non poſſet, nihilominus Patriarchæ Alexandrino Chaïli ſeu Michaëli litteras ſynodicas mittere non dubitaverit, quibus in ſynodo lectis, epiſcoporum ſententia fuit, nullam ei reſponſionem dandam, ſed Antiochenis permittendum, ut ſi luberet, eum ejicerent.

Cæterum poſt Joannis obitum Abdallas Merwani filius Califa *Iſaacum* epiſcopum Harran Patriarcham conſtitui juſſit. Hic nimirum præcipuæ illius uxori carus erat, quia ſterilis quum eſſet, ac ad monaſterium, ut-pote Chriſtiana, religionis cauſa perrexiſſet, viderat in ſomnis viros duos qui ſibi prolem pollicerentur, quam paulo-poſt obtinuit; quorum alterum exiſtimavit fuiſſe Iſaacum epiſcopum Harran. Quocirca Abdallas illum diſtrictiſſime mandavit Patriarcham creari, & qui obſiſterent ſtatim occidi. Hinc metropolitæ duo neci dati ſunt, quod dicerent: *Quomodo epiſcopus Harran audet canones violare, & principis poteſtate ſuffultus ſedem Patriarchalem adhibita vi arripere! quandoquidem te, ô epiſcope, deponi oporteret ſecundum canones, qui ita fieri præcipiunt adverſus eos qui favore principum dignitates eccleſiaſticas ambiunt.* Hos ad Califam Iſaacus detulit, & ob eorum necem magna in Antiochenæ diœceſis provinciis turbatio contigit. Elmacinus lib. 2. hiſt. Saracenicæ pag. 98. inaugurationem refert ejuſdem Iſaac, ejuſque textum ſic ineptiſſime reddidit Erpenius. *Tempore autem Sahali Conſtantinus* (Copronymus utique Imperator) *epiſcopum Iſaac conſtituit Patriarcham Antiochiæ Orientis, quia is eum adierat, eique miniſtraverat priuſquam imperaret. Fuitque in mandatis Imperatoris, ut quicumque reſiſteret, interficeretur.* Quis non rideat, Jacobitarum Patriarcham, in media Saracenorum principis ditione, à Conſtantinopolitano Imperatore conſtitui audiens, cum interminatione necis inferendæ cuicumque reſiſtenti! Sed ridendum ſe iterum præbet interpres, ubi Iſaaci cauſa *Metranimim*, eſſe occiſum addit; qui nempe Arabicam vocem *Metranaim* perſonæ cujuſdam nomen fuiſſe arbitratus eſt, ac *metropolitas duos* ea ſignificari neſcivit. Iſaac diplomate regio munitus litteras de more ſynodicas ad Chail Alexandrinum miſit, cum Abdallæ Califæ itidem litteris ad Ægypti Præfectum, quibus jubebatur, ut ſi Chail eas, legatos-ve Iſaac, Damaſci & Emeſæ metropolitas cum ſacerdote & diacono eorum ſociis non reciperet, in Syriam ad Sultanum mitteretur. Negavit Chail ſibi fas eſſe in tam gravi negotio quidquam definire abſque epiſcoporum ſuorum conſilio & aſſenſu. Quamobrem convocati utriuſque Ægypti præſules ſtatuerunt, ut Patriarcha ſuus cum viro ejuſdem ſecum dignitatis ageret quod ſibi factu optimum videretur. Menſe in deliberando inſumpto, pronuntiavit Alexandrinus, ſe neque gladii, neque ignis, neque beſtiarum, aut exſilii metu commiſſurum, ut quod ſubſcriptione ſua ipſe firmaverat, unquam revocaret; nempe cum anathematis interminatione ſancitum eſſe, eum qui epiſcopus foret, Patriarcham ſecundum canones fieri non poſſe; ſed & anathemati à ſanctis Patribus ſuppoſitos illos eſſe qui auctoritate principum ad dignitates eccleſiaſticas promoverentur: ipſos quoque Orientales ſub nupero Patriarcha ſuo Joanne anathemati ſubjeciſſe epiſcopum omnem qui Patriarchatum ambiret. Nihil itaque legati Antiocheni confecerunt, & Chaïle iter in alium locum meditante, ipſa nocte advenit nuntius dicens Iſaacum interiiſſe ejuſque locum occupaſſe Athanaſium quemdam, qui tertio quoque die perierat. Hæc quidem Aſchuminenſis ex quo Renaud. in hiſt. Patr. Alex. pp. 232. & 233. Verum ex Bar-hebræo, Aſſem. narrat to. 2. p. 339. Iſaacum ex monacho Cartaminenſi & epiſcopo Harran, juſſu Abugiafar Almanſor Arabum dynaſtæ, in Patriarcham electum fuiſſe, & Rheſinæ à Jacobo Reſchiphæ epiſcopo conſecratum ipſo anno 1066. Chriſti 754. quo Joannes II. exceſſerat: eum vero à Jacobitis *illegitimum* habitum eſſe. Addit ex eodem Bar-hebræo, ab Iſaaco illo, quum in monaſterio Turrium montis Edeſſæ ageret, peregrinum quemdam alium monachum interfectum fuiſſe, eò quod noluiſſet ipſum docere auri ex metallo altero conficiendi artem: ac Califam Abugiafarum, qui Iſaac artis chimicæ peritum crediderat, hunc nondum expleto Patriarchatus anno ſuffocari, & in Euphratem projici juſſiſſe, quum eum illius artis rudem comperiſſet.

XVI. Athanasius IV.

Jam *Athanaſii* Iſaaci ſucceſſoris meminimus, quem Bar-hebræus & Barſalibæus *Sandalenſem* cognominant, à patria *Sandalia* Arabiæ civitate, quæ, ex Photio in Bibliotheca codice 3. *Arbylas* à veteribus appellabatur. Monachus primum Cartaminenſis, ac ſubinde Maipherakin epiſcopus fuerat, illarumque turbarum extiterat auctor quas in Joanne II.

retulimus. Hic post mortem Isaac Abugiafari Califæ jussu in Patriarcham electus, à Christianis Harranitis, quod Abdinensem Isaaci discipulum ipsis invitis antistitem ordinare deliberasset, noctu suffocatus est. Corpus ejus in Cartaminense cœnobium à monachis elatum, ut sancti colitur, ait Assemanus to. 2. p. 339. qui negat huic Athanasio Sandalensi, sed alteri ejusdem nominis cui cognomen *Camelario* fuit, jam ab anno Græcorum 940. Maphrianorum Jacobitarum adscribendam institutionem. Bar-hebræus Athanasium & Isaacum in chronico suo omisit tamquam illegitimos Patriarchas.

XVII. GEORGIUS *primùm.*

XVIII. JOANNES *intrusus.*

XIX. DAVID *intrusus.*

XX. GEORGIUS *secundò.*

Statim ab Athanasii Sandalensis obitu episcopi Jacobitæ ad synodum convenerunt in urbe Mabug seu Hierapoli Euphratesiæ, & omnium consensu, præterquam Davidis Daræ, & Joannis Callinici, *Georgius* Baaltanensis, cœnobii Kenserinensis monachus, diaconus, & Theodori Samosatensis syncellus, vir Græcarum litterarum peritus, eligitur anno 1070. Christi 758. quo & synodicam de sua promotione epistolam de more scripsit. Cl. Renaudotius p. 234. ex auctore vitæ Chaïlis Alexandrini Patriarchæ, Georgium tradit Chalcedonensi fide relicta Jacobiticam sectam amplexum esse, quum alioqui Bar-hebræus eum à pueritia Jacobiticis erroribus imbutum significet, teste Assemano to. 2. p. 340. Quidquid sit, Mesopotameni episcopi, conflato adversus eum schismate, *Joannem* illum Callinici episcopum, Patriarcham creavere, qui regiones versus Orientem positas annos quatuor tenuit. Eo defuncto, episcopi Mesopotameni, una cum Syris in synodum convenientes, in Georgium Patriarcham consensere, decreveruntque ab officio amovendos episcopos quos Joannes ordinaverat. Huic synodo aderat *David* Daræ, qui nihilominus Georgium Patriarchali sede extrusit, illamque, eo in carcerem conjecto, occupavit, Califæ Abugiafari Almansoris auctoritate fultus; quippe cujus mater principis hujus Saracenorum nutrix fuerat.

JOANNES *intrusus.*

DAVID, *vel* ABU-DAVID *intrusus.*

GEORGIUS *iterum.*

Mansit in carcere *Mar-Georgius* novem annos, ait Bar-hebræus, usque ad obitum Abugiafari Califæ, ubi scripsit orationes & hymnos elegantes; sed & canones 22. edixit postquam in libertatem assertus est: quin alias lucubrationes elaboravit, quæ exstant in cod. Vaticano Syriaco manusc. 16. ut refert Assemanus to. 2. p. 341. Chaïle Alexandrino Patriarcha defuncto, ejusque locum Menna occupante, Petrus quidam diaconus Mennæ infensus, ejus nomine confictas litteras Georgio Antiocheno, aliisque Jacobitis episcopis tulit, ad corroganda, ut aiebat, ecclesiis Ægypti quæ à præfectis dure premebantur, pecuniarum subsidia, quæ tamen in Mennæ perniciem convertit. Ad Georgium subinde Joannes Mennæ successor synodicam scripsit, Elmacino teste ad annum Hegiræ 286. Christi 774. vel 775. *Antiochiæ,* inquit, *Davide defuncto, qui violenter sedem occupaverat, reversus in eam est Georgius, decimo ab incarceratione sua anno. Quumque Joannes Alexandriæ Patriarcha constitutus esset, scripsit ad eum synodicam, à quo responsum retulit in unitate ecclesiæ.* Diem Georgius obiit in regione Claudiæ in monasterio Barsumæ anno Græcorum 1101. Christi 789.

Sub Georgio isto initium habuit illa inter Jacobitas disceptatio de his Syriacæ liturgiæ verbis, quæ in fractione hostiæ pronunciantur. *Panem cælestem frangimus, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti;* quæ alii omittenda contenderent, ceu Panem cælestem à Verbo ac Filio Dei alium esse innuerent, alii tanquam prisco usu recepta, retinenda. Georgius unicuique permisit, ut ea verba vel pronunciarent vel tacerent, ut-pote quum in liturgiis Jacobi & Marci discipulorum S. Petri non exstarent, dummodo nemo non confiteretur, *panem qui de cælo descendit, esse ipsum Verbum ac Dei Filium.* Commentaria Georgii in quatuor Evangelia laudat Abrahamus Ecchellensis lib. de origine nominis Papæ, ac pridem antea Dionysius Barsalibi in Comment. liturg. cod. Colb. 6207.

XXI. JOSEPH.

Post Georgium episcopi Bediam minorem quæ in valle Harran sita est convenientes, mense Julio ejusdem anni Christi 789. *Josephum* Gubensis cœnobii monachum ordinarunt. Obiit exacto episcopatus anno cum dimidio, mense Januario, anno Græcorum 1103. Christi 791. quem unum dumtaxat episcopum ordinasse ferunt, Anthimum Balbech sive Heliopolis in Libano. Hunc nescivit Elmacinus, ut nec alii ecclesiæ Copticæ scriptores, qui Georgio proximum successorem dant Cyriacum, de quo nunc dicendum est.

XXII. CYRIACUS.

ABRAHAM *Antipatriarcha.*

Elmacinus itaque lib. 2. p. 112. *vita functo Georgio,* inquit, *in ejus locum suffectus est, & Antiochenus Patriarcha constitutus* Cyriacus, *qui synodicam quoque scripsit, misitque ad Amba-Joannem* (Alexandrinum) *qui cum*

gaudio eam recepit, & responsum dedit in A *unitate ecclesiæ.* Cyriacus itaque ex monasterio *Bezonæ*, quod & *de Columna* dicebatur in ditione Callinici, habita synodo in urbe Harran, Patriarcha consecratus est die 8. vel, ut alii volunt, 15. Aug. anni Græcorum 1104. Christi 792. Hic verba illa liturgiæ *Panem cælestem, &c.* abrogare voluit, habita in urbe *Beth-boten* Haranicæ ditionis synodo: verum obstitere episcopi ne quid in liturgia innovaretur. Paulo-post accidit ut Cyriacus Severum Samosatorum episcopum, qui sibi advenienti fores ecclesiæ occluserat, anathemate percule- B rit. Anno 1109. Chr. 797. Gabriël Julianistarum seu Aphthartodocetarum Juliani Halicarnassensis sectatorum Patriarcha, cum Jacobitis jungi postulabat, dummodo, nec Juliano anathema diceret, nec Severi I. nomen prædicaret, & qui amborum alteri in vivis superstes esset, utrique populo Patriarcha renunciaretur. Hunc quidem Cyriacus communione sua donare non dubitavit, sed episcopi effecerunt ne perfecta esset unio nisi diserte Juliano anathema diceretur. Cyriaci autem mentio fit in historia Patriarcharum Alexan- C drinorum Renaudotii pag. 242. nec-non epistolæ synodicæ quam Joanni Patriarchæ misit per metropolitam Damasci, aliosque duos episcopos. Ejusdem quoque Joannis ad Cyriacum epistola synodica habetur in codice Vaticano Arabico 23. ex iis quos Josephus Assemanus ex Oriente Romam advexit, apud eumdem tom. 1. pag. 625. quin etiam Cyriaci synodica altera ad Marcum Alexandrinum qui Joanni successit anno 799. quum nempe Marcus patriarchatu suscepto synodicam perinde Cyriaco misisset per Marcum D Taneos & Joannem Farmæ viros doctos & Græci sermonis peritos, quibus socius adjunctus Georgius diaconus & Alexandrinæ ecclesiæ œconomus. Cæterum monachi Gubenses magnas adversus ipsum turbas excitarunt, quum mortuo Baccho Alepensium episcopo, ab eo non obtinuissent ut in Bacchi locum Xenaïas quidam ejus discipulus ordinaretur. Salomonem quippè cœnobii sancti Jacobi Cyrensis civitatis, quem Cyriacus consecrarat, recipere, & Patriarchæ nomen in divina liturgia recitare noluerunt. Ad E hæc Cyriacum tanquam Saracenici Imperii hostem & Byzantinorum exploratorem apud Califam Aaronem Raschidum detulere, sed casso conatu, ejus innocentia brevi à principis secretario comperta & propalata. Tum monachi episcopos aliquot una congregatos inducunt, ut invito Patriarcha episcopos duos ordinarent. Quocirca Cyriacus in quodam Cyrrhesticæ regionis loco qui *Gobrin* dicebatur, synodo coacta episcopos illos communionis extorres fecit, ac Gubenses monachos, qui demum Abrahamum quemdam Cartaminensem monachum sibi in Patriarcham constituerunt. Is autem Abrahamus adversus Cyriacum & Dionysium ejus successorem Patriarchas stetit, ad annum usque 1148. sive 836. Alexandrinorum Jacobitarum monumenta Abrahamum illum, quem metropolitam appellant, inauditam hactenus impietatem induxisse, multaque de sacramentis absurda effutiisse ferunt, ejusque adeo sectatores dictos Abrahamæos. Hæc porro Abrahami, ut tunc jactabatur, hæresis, cujus assertores erant *Cyrenses, & Gubenses,* hoc uno articulo constabat, quod voces illas, *Panem cælestem frangimus, &c.* uti Nestorianam impietatem sapientes ex liturgia tollendas censerent; cum Cyriacus, ejusque successor Dionysius, eas, nec diserte approbarent, nec rejiciendas decernerent. Præterea gravis inter Cyriacum & Tagritenses simultas orta est, Simeonis Tagritensis Maphriani causa, quem illi multorum criminum reum peregerant apud Patriarcham. Simeonem Cyriacus, suum quondam discipulum & alumnum, damnare renuit. Mortuo brevi subinde Simeone, Basilius à Patriarcha ei substituitur & ordinatur, qui cum monachis S. Matthæi de primatu contendere cœpit, quòd illi, quorum in cœnobio sedes erat episcopi Mosulensis seu novæ Ninives, authentiam & prærogativam metropoliticam, perinde atque Maphrianus Orientis habebat, sibi vindicantes, Basilium Maphrianum & Cyriacum Patriarcham communione ejicere ausi essent. Dissidium istud hac demum ratione compositum est, ut Danieli Mosulano metropolitæ titulus accederet, ea tamen conditione ut Tagritensi Maphriano subjectus foret. Denique Cyriacus defunctus est in urbe Mosul die 19. Augusti anno Græcorum 1128. Christi 816. patriarchatus sui 24. cum episcopos 66. per diversa loca ordinasset.

XXIII. DIONYSIUS I.

ABRAHAM *Antipatriarcha.*

SIMEON *Antipatriarcha.*

Cyriaci successor fuit *Dionysius* Telmarensis, chronici auctor res ab initio mundi ad ipsius usque ætatem gestas continentis. Hujus præcipua quædam capita Assemanus edidit *to. 2. Bibl. Orient. p. 98.* Monasticam vitam in cœnobio Kenserinensi professus ad aliud transiit S. Jacobi Chisumensis dictum; ac post biennium, à synodo quæ successoris Cyriaco dandi causa convenerat, in Patriarcham electus est. Tum diaconus primùm est ordinatus in cœnobio *de Columna* feria 6. Sabbato deinde Presbyter in cœnobio sancti

Zachæ, demum Patriarcha Dominica Kalendis Augusti anni 1129. Christi 817. in ecclesia urbis Callinici, Theodosio ejusdem urbis episcopo primario illius consecratore. *Abrahamus* ille Antipatriarcha, quum se ea dignitate frustratum vidisset, quam sibi tandem accessuram speraverat, Gubenses & alios suæ factionis homines induxit, ut Dionysio obedire recusarent. Nihilominus Dionysius lustratis variis diœcesis suæ regionibus prudentia sua obtinuit, ut complures ab Abrahamo secederent & in suas partes transirent, ac Cyrenses præsertim, quos certiores fecit, à se minime rejici liturgiæ voces illas *Panem cœlestem frangimus, &c.* Sed & Abrahami, qui multa in ejus perniciem apud Califam & Saracenicæ gentis proceres molitus erat, conatus omnes eo successu elisit, ut ab Al-Mamone Califa per Callinici ducem obtinuerit ut in manus suas Antipatriarcha traderetur puniendus, quem Dionysius cuculla exuit, & Patriarchæ titulo deinceps abstinere jussum dimisit. Quumque ille rursum tumultuari ausus esset, à duce Abdalla comprehensus, patriarchalibus iterum indumentis nudatus fuit. Cæterum schisma illud apud Jacobitas perseveravit etiam post annum 1148. Christi 836. quo Abrahamus interiit, ejus in locum suffecto à schismaticis præsulibus *Simeone* ejusdem Abrahami fratre, cui manus imposuit Philoxenus Nisibensis. Dionysius mox à sua consecratione Marco Alexandrino scripsit, à quo & responsoriam retulit *in unitate ecclesiæ,* inquit Elmacinus pag. 123. Marcus ei subinde gratulatus est, quod Abrahamæos cum eorum antistite ad colloquium benigne invitatos, cò adduxisset ut errorem detestarentur. Rem vero non sic pro voto confectam superiùs vidimus. Marco defuncto, Jacobus ejus successor epistolam synodicam perinde Dionysio misit, cui iste *in unitate ecclesiæ* perinde rescripsit. Quin fama Jacobi illectus Alexandriam venit ubi multos dies egit in urbe Tani, & quum Ægypti Christianis tributum minui impetrasset, Syriam repetiit. De hac profectione legenda historia Patriarcharum Alexandrinorum, in Jacobo quinquagesimo Patriarcha. Addit Elmacinus pag. 140. altera vice Dionysium iter in Ægyptum suscepisse cum Al-Mamone Califa propter Christianos Bsammyritanos, qui rebellaverant, & per eum ut-pote curiosum rerum indagatorem Califam didicisse rebellandi causas præbuisse Ægypti præfectos. Quocirca ab Ibrahimo fratre illius qui tunc in Ægypto præfuerat, Al-Mamone defuncto, Dionysius ad necem quæsitus saluti fugâ consuluit, quo factum est ut ecclesia Jacobitica pastorali regimine diu caruerit. Perseveravit Dionysius ad tempus usque Chaïlis seu Michaëlis II. Alexandrini cui synodicam dedit, quæ extat in Vaticano codice Syriaco 23. Dionysius fatis concessit die 22. Augusti anno Græcorum 1156. Christi 845. quum sedisset annos 27. & centum hinc inde episcopos ordinasset.

XXIV. JOANNES III.
ZEBINAS *Antipatriarcha.*

Dionysio defuncto, *Joannes* cœnobii S. Zachæ, quod extra urbem Callinicum situm est, monachus, in synodo quæ in monasterio S. Silæ habita est, ab Abibo Tarsensi Patriarcha ordinatus est die 21. Nov. an. 1158. Chr. 846. Josephi Alexandrini 15. ad quem synodicam de more misit per metropolitas duos Athanasium Apameæ & Timotheum Damasci, quos sacerdotes multi comitabantur. Hos Josephus seu Juçabus ut celebriori pompa exciperet, Misra Alexandriam venit. Verum tunc accidit ut Alexandrinus novo crimine accusatus, à nefario judice Saraceno verberatus sit coram duobus illis metropolitis: quod refert doctissimus auctor historiæ Patriarcharum Alexandrinorum pag. 291. quibus concinens Elmacinus ait: *Anno decimo Patriarchatus ejus* (Juçabi) *obiit Dionysius Patriarcha Antiochiæ, cujus in locum suffecerunt Abuna Joannem, qui synodicam de fide recepto more scripsit, misitque ad Patriarcham Alexandrinum.* Antiochenorum Jacobitarum Patriarcha sedebat Joannes, quando Cosmas Alexandrinus ordinatus est anno Martyr. 567. die 14. mensis Epiphi, seu Christi 851. 12. Julii, qui synodicam ad eum misit per Severum & Chailem episcopos & sacerdotes aliquot, quos Joannes multo honore suscepit. Sic præter hist. Patr. Alex. p. 295. Elmacinus p. 150. *Quumque constitutus esset Cosmas, scripsit synodicam de religione Patriarchæ Antiocheno Abunæ Joanni, quam more solito ad eum misit,* illeque responsum dedit de concordia & amore. Huic eidem Joanni Sanutius Cosmæ succedens, synodicas quoque litteras misit ipso anno 859. per Paulum & Joannem episcopos, in quibus conversionem narrabat eorum qui Christi Passionem negabant, qui nempe in Ægypto Gaïanitæ dicebantur, ut in Oriente Julianistæ. Sedit Joannes III. annos 27. quibus episcopos 86. ordinavit; ac die 3. mensis Canun prioris sive Decembris anni Græcorum 1185. Christi 873. decessit in urbe Rhesina: corpus ejus, ut testamento suo decreverat, è cœnobio S. Sophyli ubi sepultum erat, in monasterium S. Zachæ translatum est.

His temporibus Hassassinitæ secessionem à Cyrensibus factam ob has liturgiæ voces *Panem cœlestem frangimus, &c.* auxerunt,

nolentes eas mutari, ut-pote quæ vetustissimæ consuetudinis erant; etsi Nestorianismum Jacobitis illis sapere videbantur. Quocirca *Zebinam* quemdam Joannis discipulum Patriarcham constituerunt, qui ipsis Pheraam metropolitam ordinavit. Hic autem Mosulensem episcopum creavit Bar-Nazicham Moysis Barcephæ discipulum.

Sedes vacat.

XXV. IGNATIUS I.

Joanni III. suffectus est *Ignatius* è cœnobio Herbaz ditionis Samosatenæ à Timotheo Samosatæ episcopo ordinatus in monasterio sancti Zachæ Callinicensi die 5. Junii anno Græcorum 1189. Christi 877. quum proinde Jacobitica ecclesia Patriarcha vacasset annos tres cum dimidio. Obiit vero die 26. Martii feria 3. majoris Hebdomadis in Moriba castro anno Græcorum 1194. Christi 882. quum sedisset annos quatuor, menses decem, ordinassetque episcopos 26.

Sedes vacat.

XXVI. THEODOSIUS.

Successit Ignatio illi primo *Theodosius* cognomento *Romanus*, medicus, ex cœnobio Cartaminensi assumptus, & in synodo Amidæ celebrata ordinatus à Timotheo Samosateno die 3. Februarii ann. Græc. 1198. Chr. 886. adeoque quum sedes vacasset annos quatuor. Huic Theodosio omnino tribuenda epistola est ad Gregorium amicum quam Abrahamus Ecchellensis laudat in libro *de origine nominis Papæ*, in qua respondet iis quæ à Gregorio quæsita erant de verbis mysticis Philosophorum. Ecchellensis epistolæ hujus exemplar Syriacis characteribus & lingua penes se exstare ait, & aliud in bibliotheca montis aurei. Verum à vero aberrat vir ille doctus p. 362. ubi Theodosium hujus epistolæ auctorem Mohammedicis temporibus antiquiorem facit, quum nullum sæculo nono anteriorem Theodosium Antiochenam, etiam Jacobitarum sedem obtinuisse certum sit. E vivis excessit Theodosius hic Kal. Junii anno Græc. 1207. Chr. 895. quum sedisset annos octo, menses 4. & episcopos 33. ordinasset. In monasterio Cartaminensi sepultus fuit.

XXVII. DIONYSIUS II.

Post fato functum Theodosium *Dionysius II.* patriarchatu potitus est, Bethbatensis cœnobii alumnus, quod in Aseth Sarugensis regionis situm erat, ab Emesæ episcopo sacratus, in synodo Beth-batiæ habita territorii Haran mense Aprili anno Græc. 1208. Christi 896. Scripsit de ordinatione sua synodicam epistolam ad Michaëlem II. Alexandrinum, cujus mentio p. 625. to. 1. Bibl. Orient. ex libro cui titulus, *Fides Patrum.* Ejus tempore claruit Severus episcopus Bethraman, qui & Moyses Barcepha, cujus commentarii in Hexaëmeron latine exstant, quique Bar-hebræo teste diem obiit anno Græc. 1214. Chr. 903. die Februarii 12. & in monasterio sancti Sergii sepultus est. Dionysius vero fatis concessit anno Græcorum 1220. Christi 908. die 16. Aprilis, exacto duodecimo patriarchatus anno. Ordinavit episcopos 51.

XXVIII JOANNES IV.

Successit Dionysio II. *Joannes IV.* assumptus ex *Columna* monasterii Curzachel ditionis Antiochenæ, & ordinatus à Joanne episcopo Marhas in monasterio *Telsephre* extra urbem Haran posito, die 21. Aprilis anno Græcorum 1221. Christi 909. vel 910. quumque sedisset annos 12. menses 7. ordinassetque episcopos 41. obiit sabbato, exeunte mense Novembri anno Græcorum 1234. currente, Christi 922. In codice Vaticano Fidei Patrum, Assemano teste p. 625. to. 1. Bibl. Orient. habetur epistola Joannis Antiocheni ad Cosmam Alexandrinum de sua, nî fallor, ordinatione. Ex quo evincitur Cosmam Patriarcham esse factum anno 308. Hegiræ, Christi 920. potius quam anno 313. vel 311. ut auctores alii atque alii Ægyptii prodidere. Quam chronologiam sequitur Assemanus to. 2. p. 126. Bibl. Orient.

XXIX. BASILIUS.

Extincto Joanne II. suffectus ei est *Basilius* è monasterio Saphyli Rhesinæ, ordinatusque est in Moriba castro Reschephæ ab Habibo Anazarbi episcopo anno Græcorum 1234. Christi 923. die 15. Augusti. In libro Fidei Patrum exstat epistola Cosmæ ad Basilium Antiochenum responsiva; ut & Basilii ad Cosmam epistola, cujus initium & finem Arabice Latineque recitat Assemanus p. 126. to. 2. Bibliothecæ Orientalis. Atqui Basilius nondum exactis patriarchatus annis undecim obiit, die 25. Martii feria quarta majoris hebdomadis, anno Græcorum 1246. Christi 935. Episcopos 32. ab eo creatos ferunt. Sepultus dicitur in cœnobio Orientali.

XXX. JOANNES V.

Basilium excepit *Joannes V.* ex Anachoretis montis Nigri in Teleda castro Antiochenæ ditionis, ordinatus ab Athanasio Tarsensi die 28. Augusti anni Græcorum 1247. ad quem in libro Fidei Patrum habetur epistola Macarii Alexandrini qui patriarchatum subiit anno Heg. 323. vel 324. seu Christi 933. vel 934. Dies mortualis Joannis assignatur decimo-

tertio Julii feria prima sive Dominica, quum sedisset annos 19. menses 10. & episcopos sacrasset 48. Decessit itaque anno Græcorum 1267. Christi 956. corpus ejus in magno Teledæ monasterio positum est in arca Jacobi Edesseni.

XXXI. JOANNES VI.

Joanni V. successit alter *Joannes* ex *Columna Curzachel* ad Uphrinum fluvium oriundus, à Callinicensi episcopo Jacobo consecratus in Teleda castro, anno Græcorum, non 1265. quo decessor ejus vitam adhuc agebat, sed 1267. Christi ut prædictum est 956. Cæterum omissus est à Barsalibæo in catalogo. Obiit mense Canun exeunte, an priore, an posteriore, non liquet. Sederat vero annos 2. menses 10. & in cœnobio Salomonis Dolichæ sepultus fuit. Episcopos 10. ordinaverat.

XXXII. DIONYSIUS III.

Ex monasterio Cartaminensi assumptus est *Dionysius III.* qui in Teleda castro à Jacobo Callinicensi die 28. Novembris anni Græcorum 1269. Christi 958. ordinatus fuit, & confestim synodicam scripsit Mennæ Alexandrino, qui eodem anno 958. promotus in Patriarcham fuerat. Epistolam hanc aliamque ejusdem Dionysii ad Mennam continet tractatus *de Fide Patrum*, qui habetur codice Arabico Vaticano num. 23. Assemano Maronita teste to. 2. pag. 350. Periit Dionysius anno 1272. Christi 961. ut fert Bar-hebræus. Quocirca male apud Elmacinum legitur Mennam, cui Dionysius litteras suas misit, ordinatum esse Patriarcham Alexandrinum anno Diocletiani 678. Christi 962. Obiit Dionysius exacto patriarchatus biennio cum mensibus sex, die Junii 2. anno Græcorum 1272. Christi 960. & in cœnobio Cartaminensi in arca Theodosii Patriarchæ sepultus fuit. Episcopos octo sacrasse dicitur.

Sedes vacat ann. 1.

XXXIII. ABRAHAM.

Dionysii defuncti locum obtinuit *Abraham* ex cœnobio Taril ditionis Halepensis, quem Job Zeugmatis episcopus in Teleda castro consecravit die 25. Maii, anno Græcorum 1273. Christi 961. quum sedes Jacobitica unum fere annum Patriarcha vacasset. Maphrianum Cyriacum aliosque sex episcopos ordinavit intra novem menses & dies 7. quibus Jacobiticæ suæ sectæ præfuit. Ita Assemanus to. 2. pp. 351. 352.

Sedes vacat.

XXXIV. JOANNES VII.

Ex eodem cœnobio Taril assumptus est *Joannes VII.* Abrahami proximus successor, cognomento *Sarightæ*, à *florea* seu *sacco arundineo* quo induebatur. Ordinatus fuit à Sergio Sarugi episcopo in Capharnabo ditionis Sarugensis die Dominica 9. Julii, anno Græcorum 1276. Christi 964. Ex quo apparet Jacobiticam sedem vacasse annos duos, quatuor menses, dies quatuor. Mox ab ordinatione sua synodicam misit ad Mennam Alexandrinum; quin & epistolam aliam Mennæ scripsit de iis quæ sibi Constantinopoli acciderant, quum illuc ab Imperatore abductus esset. Nimirum Nicephorus Phocas Imper. quum varias regiones Orientem versus, Saracenis eripuisset, Joannem Jacobitarum Patriarcham Melitinam evocavit, permisitque ut in ea urbe monasterium Bared dictum exstrueret. Mox ejusdem Imperatoris jussu cum episcopis suæ sectæ quatuor, Constantinopolim ire coactus est, ubi de fide cum Græcorum Patriarcha Polyeucto disputaverunt. Cum vero hæresim illi ejurare noluissent, in carcerem Joannes trusus fuit, à quo non nisi post quatuor menses, interempto à Joanne Zimisca Nicephoro, liber cum suis dimissus est. Joannis Patriarchæ ad Mennam Alexandrinum epistolam illam alteram latinè nobis exhibet præstantissimus Renaudotius, historia Patriarch. Alex. pag. 356. ex codice Segueriano, ad hunc modum inscriptam. *Epistola synodica sancti Patris Amba Joannis Patriarchæ Antiochiæ ad Amba Mennam Patriarcham Alexandrinum, quando Romæorum sive Græcorum Imperator misit qui Joannem Patriarcham in vincula conjicerent, eumque Constantinopolim duci jussit, ubi in conspectu suo, præsente Patriarcha Constantinopolitano, & viris Imperii primariis, cum eodem Constantinopolitano de fide disputavit.* Anno nimirum Christi 969. ut ex fine ejusdem epistolæ colligitur. Rei gestæ seriem recenset Joannes hoc præmisso exordio: *Cum Imperator Emesa Constantinopolim reversus esset, meque prius in eam urbem misisset, Patriarchæ Constantinopolitano mandavit, ut nos coram se adduci juberet. Accersiti itaque sumus feria quinta ante Dominicam Palmarum. Aderat circa eum magna ecclesiasticorum ejus multitudo, qui, priusquam ad Patriarcham perveniremus, nobis obviam tumultuatim venerunt, clamantes & vociferantes, scilicet ut terrerent & perturbarent nos antequam in illius conspectum veniremus. Sed Deus acceptissimarum orationum vestrarum merito patientiam nobis & fortitudinem dedit. Interjecto longo temporis spatio, pervenimus ad Patriarcham ad locum consessus ipsius, ubi multitudo magna, & armati homines circa eum erant. Postquam eum salutavissemus, illeque nos salutasset, & sedere jussisset,*

jussisset, interrogare nos in hunc modum cœpit. Cujusnam loci Patriarcha es? Respondi: Antiochenæ sedis sum Patriarcha. Duo igitur, inquit, Patriarchæ estis super unam sedem constituti; an inter vos scissura est, & tu unam sedem tenes, & ille alteram? Respondi scissuram inter nos esse. Tum ille: Num constitutus es Patriarcha? Et quis tandem Patriarcharum ordinationem tuam consensu suo approbavit? Tum ego: Alexandrinæ sedis, inquam. Quod est nomen ejus, ait? Respondi: Dominus Mennas. Tum Constantinopolitanus: At ille hæreticus est. Scripsit enim ad nos litteras insulsas, & confessio fidei ejus de Christo prava est.... An asseris eum descendisse de cœlo, habitasseque in sancta Maria Virgine, ex qua acceperit corpus secundum naturam nostram? Affirma, aut nega. Ad hæc respondi: Confiteor quod Deus Verbum, qui est ante sæcula Filius Patris, descendit de cœlis, & habitavit in sancta genitrice Dei Maria, & assumpsit ex ea personaliter corpus secundum naturam nostram, animatum, & anima rationali atque intelligente præditum; atque ita ex ea natus est Deus homo factus absque immutatione aut alteratione. Tum ille: Numquid hæc eo spectant ut in Christo duæ naturæ sint? Respondi: Confitemur Christum compositum esse ex duabus naturis, sed post unitionem, unam solummodò naturam agnoscimus & personam unam Verbi incarnati. Demum post longam disputationem eo die recessimus. Narrat subinde Joannes quæ sibi acciderint die sancto Paschæ, nec-non disputationem alteram quam Dominica insequenti cum Patriarcha eodem habuerat; & quibus argumentis, Patrum-ve sententiis contenderit. In fine epistolæ Alexandrinos salutari monet à Mar-Macario scriba sive à secretis, aut protosyncello, ab episcopis quatuor, itineris utique illius, & carceris sociis, *Sergio metropolita Euphemiæ, Jacobo metropolita Synnadæ, Joanne episcopo Ramatuæ, & Constantino episcopo Garmæ: ac demum discipulis ipsorum Davide & Zacharia.* Byzantio regressus Patriarcha cœnobium Barsumæ adiit, deinde se ad Bared anno 1280. Christi 969. transtulit, ubi usque ad annum 1296. Christi 985. quo mortuus est, habitavit. Episcopos 48. constituerat.

XXXV. Athanasius V.

Post Joannem VI. Jacobiticæ factionis Patriarcha fuit *Athanasius* Salachensis, qui & *Lazarus* quoque dictus, ex monasterio Sigaræ, ordinatus à Lazaro Anazarbæ metropolita in *Catin* pago regionis Gehon, feria 5. die 21. Octobris, anno Græc. 1298. Christi 987. Habitavit in monasterio *Bared* quod novis ædificiis auxit. Melchitis interim sive orthodoxis Christianis Græci ritus, Patriarcha ejus

A tempore præerat Agapius, qui nullam Jacobitis molestiam creasse fertur. Statim ab ordinatione sua Athanasius synodicam misit ad Philotheum Alexandrinum, quæ regesta exstat in libro cui titulus *Fides Patrum* fol. 309. atque ex illa apparet alteram eidem scripsisse Philotheum. Apprime monet Assem. to. 2. p. 352. in codice Vaticano, quo tractatus de Fide Patrum continetur, perperam legi Philotheum synodicam misisse *Dionysio Antiocheno*, emendandum vero esse *Athanasio Antiocheno*, quandoquidem nullo catalogo constat, sedente
B apud Coptitas Philotheo, Patriarcham nomine Dionysium Antiochenis Jacobitis præfuisse. Athanasius annos 16. sedit, obiitque in monasterio Barsumæ, quod in regione Claudiæ situm erat, anno 1314. Christi 1003. quum episcopos 38. ordinasset.

XXXVI. Joannes VIII.

Athanasio suffectus est *Joannes* filius Abdon Melitinensis, monasterii *Cursoris* in eadem urbe alumnus, ex quo transiit ad Barsumæ cœnobium, tum deinde ad rupem quamdam ad Euphratem fluvium positam,
C tamdem ad montem Nigrum Antiochiæ vicinum, ubi quum quadraginta annos egisset, in Patriarcham electus est, anno Græcorum 1315. Christi 1004. die 4. Julii, qua diaconus primum est ordinatus, die sequenti presbyter, sexta demum Patriarcha, consecratore Petro Harran episcopo, sexagesimo ætatis suæ anno. Hic quum regendis populis ineptum se judicaret, Davidi monacho syncello suo munera obeunda reliquit, quo auctore multi apud Jacobitas abusus invecti sunt. Cum vero Armenia minor & Syria tunc
D Byzantinis parerent, Nicephorus Malatiæ seu Melitinæ metropolita Græcus Joannem apud Imperatorem accusavit, quod Monophysitarum erroribus Græcos imbuere satageret. Quamobrem Joannes Constantinopolim venit, cum episcopis sex, & viginti presbyteris & monachis Jacobitis, Nicephoro eos deducente; sed quum ab hæresi quam profitebatur, nullo pacto recedere vellet, ab imperatore in cœnobium Caii in regione Bulgarorum positum relegatus fuit, ubi post quatuor annos decessit, die 2. Februarii, anno Græc. 1344.
E Christi 1033. *In tractatu de Fide Patrum,* ut jacet in Cod. Vaticano n. 31. & 32. habentur epistolæ duæ Joannis Antiocheni Patriarchæ ad Zachariam Alexandrinum, quarum secunda responsoria est ad ejus synodicam. N. 33. sequitur itidem Zachariæ ad Joannem synodica. Denique n. 34. altera ejusdem Zachariæ ad eumdem Joannem data Heg. anno 403. Christi 1025. Apud Assem. to. 1. p. 625.

In historia Patriarcharum Alexandrinorum p. 402. multa narrantur de Joannis in

Patriarcham Antiochenum promotione, ejusque Constantinopolim profectione & exilio, quæ hîc ad longum regerere operæ pretium est. « Vetus consuetudo erat, ait vitæ Zachariæ Alexandrini scriptor, jam ab antiquis ducta temporibus, sub Severo Patriarcha, ut nulli Jacobitarum facultas esset Antiochiæ manendi, Joannes in monasterio prope Malatiam, sive Melitenen, sedem constituerat. Erat in monte vicino *Asoud*, hoc est Nigro, monachus sanctitatis opinione celebris, quem Athanasius Patriarcha paulo ante mortem successorem sibi futurum prædixerat. Quum ab Antiochenis quæreretur, alterum eodem nomine monachum, qui in vicino loco cellam habebat, monuit Joannes Abdoun filius, futurum esse ut crastino die alteruter ipsorum raperetur in Patriarcham consecrandus: optimum factu videri sibi, ut ex eo loco migrarent, neque enim se tanto oneri pares esse. Quum alter ambitione inflatus manere statuisset, alter fuga se proripuit. Interea venerunt qui Joannem filium Abdoun perquirebant, eoque non invento, alterum in cella sua repertum, nec cunctantem abduxerunt: sed in via cum ad arborem quamdam refrigerationis causa divertissent, nequam ille monachus impacto in ejus oculum ramo luscus factus est, statimque vindictam divinam sentiens, omnem rei seriem missis à clero Antiocheno narravit. Qui magis accensi, tamdem post multos labores & circuitus Joannem filium Abdoun repererunt, & reluctantem abduxerunt, & in Patriarcham ordinaverunt. Ille in dignitate constitutus, nihil de priore vitæ instituto mutavit; quidquid ad eum ex oblationibus aut fructibus perveniebat, pauperibus largiebatur, sibi tantum conservans quæ ad vitam sustentandam erant necessaria. Attulit aliquando ad eum mulier quædam sacculum aureis plenum, precataque est ut eos acceptaret, & in suos vel pauperum usus impenderet. Ille paucis respondit, *Deus hoc à te suscipiat, filia,* nec plura locutus est, contra morem aliorum qui pecuniis colligendis intenti, si vel teruncius afferretur, multis & magnificis verbis offerentes laudabant. Quocirca mulier, ejusmodi laudibus à Joanne frustra exspectatis, discessit indignabunda. Quod quum discipulus observasset, revocavit eam Joannes, jussitque afferri trutinam, & in una lance aurum, in altera chartulam paucis illis quæ protulerat verbis inscriptam poni; quæ chartula præponderans, aurum in sublime sustulit. Aiunt quoque ejusdem mulieris filium, è ponte, quem Joannes collatitia pecunia refici curaverat, in flumen lapsum, mortuumque, ejusdem precibus ad vitam revocatum. Habitabat Malatiæ Joannes, & illic inque locis vicinis ecclesiæ erant quinquaginta-sex: & Christianorum (utique Jacobitarum) qui arma gestare possent, sexaginta millia, præter parvulos & fœminas. Ad eum Michaël episcopus Tanis, se cum aliis missum ait à Christodulo Patriarcha Alexandrino, cujus synodicam ei obtulerunt. Hos Joannes à suo nepote in urbem deduci jussit, ut maximam illam cernerent Syrianorum Jacobitarum multitudinem, qui festis solemnibus, ei in urbem venienti occurrebant cum Evangeliis & thuribulis, gaudebantque si de manu ejus communionem acciperent. » Alia de Joanne tradit vitæ Zachariæ auctor, ac præsertim, metropolitam Malatiæ Melchitam invidia percitum erga Joannem, per unum ex suæ sententiæ episcopis apud Constantinopolitanum Imperatorem effecisse ut Joannes Constantinopolim evocaretur: Jacobitas autem ob mandatum illud regium tumultuantes à Joanne sedatos, allato hoc Apostoli effato: *Qui principibus resistit, Dei ordinationi resistit.* Eum denique cum episcopis quatuor, & tribus monachis discipulis, in urbem regiam ingressum, custodiæ traditum esse, & post dies aliquot adductum in consessum episcoporum cui Patriarcha Constantinopolitanus præerat. Addit, episcopo Malatiæ Joannem accusante, locum illi datum non esse in quo sederet, sed stare jussum, ut-pote hæreticum. Ad quod Joannes ostensurum dixit, nec se, nec suos, esse hæreticos, si demum facultas sibi de fide disputandi daretur, quæ instigante episcopo Malatiæ ei prorsus denegata est. Imperator vero Joanni ad se adducto dixisse fertur, sanctitatis ejus famam ad se pervenisse, nihilque ab ipso aliud postulare, nisi ut synodum Chalcedonensem amplecteretur, amplissima in vicinas sedi suæ provincias potestate potiturus. Cui Joannes, *Domine Imperator,* inquit, *Deus imperium tuum, majestatemque tuam conservet. Testis ipse est me nunquam intermittere orationes & supplicationes ad eum pro imperio tuo potentissimo, veluti sacræ litteræ nobis facere præcipiunt, ut tranquillam & securam vitam agamus. Verum majestatem tuam non oportet cogere quemquam, ut religionem suam deserat, sed sequi exemplum regum duorum quos in nostra communione habemus, Æthiopiæ scilicet & Nubiæ, qui neminem communionis vestræ cogunt in regionibus suis ad suam fidem profitendam.* Quas postremas voces aiunt à Græco metropolita sic redditas esse, ac si Joannes Nubiæ & Æthiopiæ reges Imperatore superiores dixisset: quamobrem deportatum eum esse in insulam Constantinopoli uno milliari distantem: duos metropolitas ejus comites quum Melchitarum fidem amplexi essent, per summum contemptum factos esse subdiaconos,

aliis duobus fidem suam strenue profitentibus. Joannem iterum ad Imperatorem adductum, quum pristinam mentem teneret, in vicinæ alterius insulæ monasterium translatum, duos annos ibi mansisse, cum uno discipulo: Anachoretam Melchitam quotidie monachos discipulos suos misisse qui illum maledictis & sputis aspergerent; ex illis juvenem unum, qui quoties Joannes aquam calidam ad pedum suorum ægritudine laborantium fomentum parabat, injecto cinere turbabat, à dæmone correptum post triduum periisse: Joannem demum viro cuidam Constantinopolitano pio qui sui causa in vincula conjectus erat, discipulum suum misisse qui eum consolaretur, imminentemque suum exitum prædiceret: eum obiisse ferunt Ægyptii, anno Martyrum 747. Christi 1031. Romano utique Argyro, ut videtur, Byzantinis imperante. Verum ex Syriacis annalibus eum nonnisi anno 1033. fato functum constat. Licet autem Ægyptius auctor non plures quam quatuor metropolitas ei socios itineris tribuat, sex tamen numerant Syri, quorum tres Catholicam fidem susceperunt, nempe Ignatius Melitinæ, Elias Hesnæ, & Isaac Arcæ; tribus aliis Elia Symnadæ, Joanne Hadeth, & Dionysio Tel-Patriciæ in hæresi perseverantibus, quorum Eliam à populo obrutum dicunt, Moysen vero & Isaac fuga se in Syriam recepisse. Cæterum Joannem discipulo suo injunxisse ferunt, ut successorem suum moneret ne in posterum sedem in Græcorum ditione figeret, verum Amidæ vel Edessæ commoraretur. Hæc in hist. Patr. Alex. Renaud. p. 402. & seqq. legere est. Ejusdem Joannis filii Abdoun vitam sermone Arabico à Michaële episcopo Taneos scriptam Assemanus Maronita edidit *to. 2. Bibl. Or. p. 146.*

XXXVII. Dionysius IV.

Accepto à Jacobitis Patriarchæ sui Joannis VIII. obitus nuntio, convenerunt episcopi in Tamenin ditionis Claudiæ pago, & in ejusdem loci monasterio S. Domitii elegerunt in Patriarcham *Dionysium IV.* cognomento *Haïe,* archimandritam sancti Lazari apud Gubæ pagum *Tanguth* anno 1345. Christi 1034. qui, ut à Joannis discipulo monitus erat, Amidam petiit, ibique sedem fixit. Cæterum falsum est, quod Michaël Tanis in vita Christoduli Patriarchæ Alexandrini scripsit, Joanni VIII. successisse Joannem alterum fratris ejus filium, eumque mox ab ordinatione sua eidem Christodulo synodicam scripsisse: nam Bar-hebræus & Dionysius Barsalibi afferunt Dionysium proximum fuisse Joannis octavi successorem, quem Joannes ille alter Joannis Abdoun fratris filius statim excepit. In Vaticano codice tractatus de fide Patrum n. 35. 36. & 37. apud Assem. to. 1. p. 625. leguntur Dionysii Antiocheni ad Sanuthium Alexandrinum Christoduli decessorem epistola synodica, & binæ ejusdem Sanuthii ad Dionysium litteræ responsoriæ, quæ datæ feruntur anno Martyr. 751. & 752. seu Christi 1035. & 1036. Dionysius autem anno 1355. Christi 1044. decimo patriarchatus sui anno Amidæ obiit, postquam episc. 36. ordinasset.

Sedes vacat.

XXXVIII. Joannes IX.

Dionysio itaque IV. successit ille *Joannes* fratris Joannis Abdoun, vel, ut in Christoduli Alexandrini vita habetur, sororis filius, qui & *Theodorus* dictus. Is ex monacho cœnobii Bar-Gaghi in monte Melitinæ, invitus in Patriarcham eligitur mense Augusto anni Græc. 1360. Christi 1049. postquam sedes annos quinque vacasset. Ordinatus est Amidæ ab Elia episcopo Zeugmatis; moxque in synodo episcopos aliquot deposuit, qui tempore vacantis sedis ecclesias suas relinquere, & in alias transvolare ausi erant. De sua itidem promotione synodicam misit ad Christodulum Alexandrinum, quæ exstat in tractatu *de Fide Patrum* n. 38. apud Assem. to. 1. p. 625. quam sequitur num. 42. altera ejusdem Joannis ad Christodulum quæ *lecta* dicitur *in ecclesiis B. Virginis, & S. Sergii, anno Martyrum 782. seu Christi 1066.* Decessit porro Joannes post annum episcopatus octavum, & menses decem, anno 1369. Christi 1058. ordinatis episcopis per diversa loca 30.

XXXIX. Athanasius VI.

Joannes *Barsusan.*

Suffectus est Joanni IX. *Athanasius* cognomento *Haïe,* assumptus ex cœnobio Aaron Sigaræ, in quod abdicato Arsamosatensi episcopatu se receperat. Electus est, inquam, ab episcopis Occidentalibus seu regionis Ciseuphratensis in cœnobio Phares regionis Hesen Mansur. Orientales vero Jacobiticæ sectæ episcopi ejus electionem reprobarunt, ceu qui ex episcopali dignitate ad Patriarchalem contra leges promotus esset, atque adeo Josue Barsusan Joannis IX. Patriarchæ syncellum & discipulum elegerunt, spretis Patrum exemplis quibus Athanasiani quam fecerant electionem tuebantur. Josue vero, Athanasii causam coram Saracenis proceribus disceptandam intelligens, dignitati cessit. Athanasius exactis annis quinque cum dimidio pontificatus, quum sororis suæ filium Ignatium virum sermonis Græci & Syriaci peritum Melitinæ episcopum consecrasset, à Græcis comprehensus, una cum eodem Ignatio, in cœnobium Eudoxii quod supra Melitinam erat, detrusus, & quinto post mense Constantinopolim ductus, anno 1375. Christi 1064. in

urbe Arca vel Arce interiit, ejusque corpus in monasterio Aaron Sigaræ sepultum. Ignatius vero Byzantium quum venisset, indeque ob suam hæresim in Macedoniæ cœnobium Caii fuisset deportatus, Michaële Duca post tres annos defuncto, Melitinam repetiit.

XL. Joannes X.

Ubi fatis concessisse Athanasium auditum, *Josue* sive *Joannes Barsusan*, ab episcopis qui in monasterio Mar-Ab-Hai ad Euphratis ripas convenerant, dignitatem quam abjecerat recipere coactus est. In eodem cœnobio quatuor supra viginti canones de disciplina ecclesiastica condidit. Episcopos quinque, ob varia crimina, exauctoravit, aliis in eorum locum ordinatis. Vir jejuniis & vigiliis addictus, pedes vadere solitus, scriptioni intentus: quum annos 9. sedisset, & episcopos per diversa loca 17. ordinasset, obiit Amidæ anno Græc. 1384. Chr. 1073. Ejus corpus in ecclesia Deiparæ in arca marmorea conditum est juxta tumulum Joannis IX. præceptoris ipsius. Ejus tempore gravis inter Jacobitas Orientis & Ægypti quæstio agitata est de pane Eucharistico in quo Orientales sal & oleum admiscebant, Ægyptiis repugnantibus, quorum querimoniam Joannes Antiochenus plane neglexit. De ea controversia D. Renaudotius in hist. Patr. Alex. p. 425. Assemanus autem monet to. 2. p. 356. cod. Vaticano Orientali 40. Arabico haberi epistolam Joannis Barsusan Patriarchæ Jacobitarum ad Christodulum Alexandrinum, quæ data fertur anno Græc. 1396. sed mendum esse, quandoquidem Barsusan an. 1384. Christi 1073. fato functus est, & Christodulus anno 1389. Christi 1078.

XLI. Basilius II.

Post Joannem, episcopi *Basilium* monasterii Barsumæ monachum & œconomum sorte Patriarcham elegerunt, quem Athanasius Edessæ episcopus mense Januario anno Græc. 1385. in Hesen-Mansur ordinavit. Hic porro ad Alexandrinos synodicam non misit, quippe qui Syrorum in conficiendo pane liturgico ritum non admitterent, nec proinde nomen ejus apud Coptitas ad altare recitatum est, sed pro trito more nomen decessoris ejus, ac si in vivis superstes esset. Sedit annum dumtaxat integrum, & menses sex, & in urbe Maipherakin obiit, quum Joannem Maphrianum Tagriti, & alios sex episcopos ordinasset, quorum unus fuit Abdon ex familia Joannis Abdon Patriarchæ, quem Symnadæ episcopum constituit. Hic Abdon præpositus erat cœnobii Beth-Gaghæi, cujus nomen, ut & Basilii, quum Patriarchæ electio ob episcoporum dissensionem sorte fieret, in schedula exaratum erat.

XLII. Joannes XI.

Post Basilii mortem, *Joannes*, qui & *Abdon*, cujus mox mentio fuit, opera Simeonis Chisumensis & Athanasii Samosateni, qui nomen ejus, quum ante Basilii nomen sorte esset extractum, à synodi præside occultatum fuisse dicebant, Patriarcha proclamatus est. Is Philartum Armenorum militiæ præfectum muneribus induxit, ut reliquos episcopos ad manum sibi imponendam compelleret. Cæterum episcopi vicissim muneribus datis à Philarto obtinuerunt ut libertas sibi quemcumque alium vellent eligendi in Patriarcham concederetur. Quocirca, vivente Abdon, Patriarchæ quatuor unus post alium Jacobiticam sedem tenuerunt. Obiit sub Athanasio VII. circa annum 1403. Christi 1092.

XLIII. Dionysius V.

Episcopi itaque anno Græcorum 1388. Christi 1076. feria sexta ante Dominicam Palmarum *Dionysium*, qui & *Lazarum*, cœnobii Barsumæ archimandritam, eodem in cœnobio elegerunt, qui à Joanne Tagritensi Maphriano consecratus est. Misit synodicam ad Christodulum Alexandrinum per Thomam sacerdotem, qui subinde Bagdadensis episcopus fuit, quam ille Cyrillo Christoduli successori obtulit anno Martyr. 795. Christi 1079. Lecta est in ecclesiis, nomenque Dionysii diptychis insertum, ad altaria in publicis precibus recitatum. Sed & rescripsit Cyrillus Dionysio. Verum nullus dubito quin Ægyptius scriptor vitæ Cyrilli in anno Martyrum 795. assignando erraverit, quippe cum Dionysius unum dumtaxat annum & menses aliquot sederit, nec proinde in Ægyptum afferri ejus litteræ potuerint anno 795. Martyrum Chr. 1079. hoc est Græc. 1390.

XLIV. Joannes XII.

Dionysio suffectus est *Joannes* regionis *Carsenæ* anachoreta, quum Abdon Patriarchalem dignitatem sibi jam per septennium à Dionysii obitu arrogasset, convenientibus in ecclesia Melitinensi S. Georgii episcopis qui Abdonem velut hæreticum damnarunt. In Patriarcham electus est anno 1397. Christi 1086. & ab Ignatio Melitinensi episcopo consecratus. Obiit an. 1399. Chr. 1088. vix transacto anno uno cum dimidio, sepultus est in cœnobio Bared: episcopos quinque sacrasse fertur.

XLV. Dionysius VI.

Joanne defuncto, iterum Abdon patriarchalem sedem invasit, & episcopos quatuor ordinavit. Verum Marcus archimandrita Bared, munerum largitione apud Philartum Armenorum militiæ præfectum effecit, ut manibus sibi à duobus episcopis impositis, Patriarcha renuntiaretur, Dionysiique nomen assumpsit.

Maphrianus autem Joannes, & episcopi cæteri, coacta synodo utrumque damnaverunt, hocque pacto per annos sex schismate Jacobitica ecclesia laboravit. Quocirca convenientes denuo episcopi, Abdone rejecto, Marcum seu *Dionysium*, Maphriano Joanne suadente, admiserunt, quum nempe Dionysius Maphriano Nisibenam regionem addixisset. Sedit Dionysius annum unum, & menses septem, obiitque anno Græcorum 1401. Chr. 1090. sepultusque est in cœnobio Zarnuchæ ditionis Melitinæ, quum episcopos duos consecrasset. Cæterum nulla ejus mentio in Jacobitarum diptychis.

XLVI. Athanasius VII.

Joannes Abdon, statim à morte Dionysii, patriarchalem auctoritatem iterum sibi vindicavit. Contra vero episcopi in castro Caramis prope Melitinam congregati, *Athanasium* Abulpharagium Bar-Chamore patria Amidensem, sed Melitinæ educatum, cœnobii Barsumæ monachum, elegerunt in Patriarcham, qui vix per menses novem adduci potuit ut se ordinari pateretur. Demum Gabriëlis Græci Melitinæ præfecti opera in ecclesiam *Cursoris* vi deductus à Timotheo Tel-Patriciæ episcopo consecratus fuit die Dominica, Kalend. Decembris anno 1402. Verum hunc Gabriëlis præfecti jussu in prostibulum conjectum aiunt, quod ei pecuniæ summam non solvisset, ac Jacobitas quatuor centum aureos pro ipso pependisse, sicque dimissum in cœnobium Barsumæ secessisse. Inde Abdonis ut vitaret insidias Bagdadum petiit; sed paulo-post Abdon ipse in Hesen-Mansur fato functus est. Is in pœnitentiam longi illius schismatis quod in Jacobiticam sectam invexerat, corpus suum ante fores ecclesiæ tumulari jussit ut ab ingredientibus & exeuntibus calcaretur. Quocirca Athanasius facto episcoporum conventu Abdonem mortuum absolvit, cui etiam solemnibus exequiis parentavit. Obiit Athanasius sabbato post Pentecosten die 8. Junii anno Græc. 1440. Christi 1129. hora tertia, quum sedisset annos 38. & episcopos consecrasset 64. præter Dionysium Maphrianum Tagriti. Cœnobium Pheschinense exstruxerat ad ripas Euphratis, juxta ruinas cœnobii alterius quod Samosatenorum dicebatur. Ejus tempore Francorum exercitus Antiochiam & Syriæ regiones Saracenis eripuerunt.

XLVII. Joannes XIII.

Mortuo Athanasio VII. episcopi Chisumæ in urbe Syriæ congregati *Joannem*, qui & *Maudiana*, cœnobii Duair ditionis Antiochenæ præfectum, per sortem elegerunt, qui in Tel-baser à Dionysio Maphriano, postquam Dionysius alter Chisumensis episcopus synodi præses obiisset, opera Goselini Comitis Edesseni, in ecclesia Francorum est consecratus die 17. Febr. anno Græcorum 1440. Christi 1129. Inde Barsumæ monasterium petiit. Decessit in cœnobio Duair, exactis octo episcopatus annis, quibus episcopos duodecim constituit.

XLVIII. Athanasius VIII.

Joanne XIII. defuncto, Jacobitica sedes Patriarcha viduata mansit annum integrum & menses tres: congregatis tandem episcopis quatuor, per sortem designatus est *Josue Barchetre*, qui in cœnobium Macronæ ab episcopis duobus evocatus monastico habitu indutus fuit, sumpto *Athanasii* nomine, dehinc in monasterio *Cancrata* Presbyter est ordinatus ab episcopo Cargar, tum denique Patriarcha Amidæ sacratus fuit à Dionysio Maphriano Tagriti, duodecim episcopis præsentibus, die Dominica 4. Decembris in festo sanctæ Barbaræ, anno Græcorum 1450. Christi 1139. Moajedoddinus Bar-Nisan Amidæ princeps convivio synodi Patres excepit. Postera vero die, quum Patriarcha episcopum Gehonis, qui Melitinam usurpaverat, in diœcesim suam pristinam secedere præcepisset, Basilium item Amida transtulisset in castrum Giaaphar; quippe Patriarchæ sedem Amidæ fixerat, inde schisma ortum est: Basilius enim Gehonis episcopus in vulgus sparsit in Athanasii electione fraudem esse factam, unius Josue nomine in schedis exarato. Præterea episcopi regionum Occidentalium, sive cis Euphratem versus Antiochiam positarum, Athanasium recipere recusarunt, ut-pote cujus electioni non interfuerant. Postea vero Occidentales illi præsules an. 1452. Chr. 1141. in Hesen-Mansur convenientes, libellum canonum quos condiderant, Patriarchæ mittunt, pollicentes se eum recepturos, si hos canones à se observandos sponderet. Conditioni annuente Athanasio, in monasterium omnes venerunt, eique obedientiam juraverunt. Aliquando Goselinum sibi adversantem expertus est, quum scilicet nonnulli ei suggessissent Athanasium legitime ordinatum non esse, sed brevi mentem mutavit comes, quia Athanasius episcopos duos quos ille designaverat, ultro admisit. Anno 1466. Christi 1155. in monasterio Barsumæ coacta synodo quadraginta canones statuti sunt, & Mosulana diœcesis Tagritensi adjecta. Fama fuit eum sacros ordines pecunia venumdedisse. Diem postremum obiit mense Julio anno 1477. Christi 1166. quum annos 27. & menses 7. sedisset. Maphrianos duos sacravit, & episcopos 33.

XLIX. Michael I.

Athanasio VIII. suffectus est *Michaël* magnus, Eliæ Melitinensis presbyteri filius, ex familia Kandisia, cœnobii Barsumæ præpositus, qui ab episcopis in Pheschinensi monasterio congregatis, die Pentecostes per sortem est electus. Sed ordinatus fuit die 18. Octobris feria 3. anno 1478. Christi 1166. accedentibus præsertim, anachoretarum, episcopi quoque Hierusalem, & Dionysii Barsalibi suffragiis, quorum auctoritas excitatum à pluribus tumultum compescuit. Nimirum tres fuerant in ea electione candidati, Abugaleb senex, qui cum Athanasio jam ante Patriarchatum ambiverat, Raban-Sahada sive *Martyrius* monachus in monte Edessæ, & Michaël monasterii Barsumæ præpositus: ortoque de eis dissidio à synodo decretum est, ut Maphrianus cum episcopis duodecim Michaëli manus imponeret, Edessenus episcopus liturgiam celebraret, Melitinensis Evangelium, Barsalibæus alteram lectionem recitarent, Chisumensis *Gratia divina, &c.* proclamaret, Gehonensis & Gubensis orationes dicerent. Mox à consecratione sua Michaël synodicam fidei suæ professionem Alexandrino Patriarchæ Marco per tres monachos misit; deinde in monasterio Ananiæ secedens 28. canones condidit. Dionysium Barsalibæum ad Amidæ episcopatum transtulit, ipse vero Amida relicta in castrum Mardin migravit, ubi sedem patriarchalem fixit. Lustrata Cilicia Hierosolymam venit, ubi à Patriarcha Francorum honorifice exceptus est. Antiochiæ annum transegit, ibique chrisma consecravit. Prius vero quam urbem ingrederetur, Patriarcham Græcorum in Cosairo commorantem invisit. Antiochia se in monasterium Barsumæ recepit, ubi coacta synodo anno 1480. Christi 1168. canone edixit, ne mulieres cujusvis conditionis aut gradus, cum episcopis, aut in monasteriis monachorum cohabitarent. Anno 1481. Christi 1169. Manuël Comnenus, missis per Christophorum litteris, Michaëlem invitavit, ut colloquium de religione cum Theoriano, quem ad Narsetem seu Niersen Armenorum Catholicum delegabat, haberet. Michaël Johannem Chisumensem misit, qui episcopus *Cessunii* scribitur in Theoriani legatione ad Armenos, ὁ ἐπίσκοπος Κιασουνίου Ἰωάννης. Catholicum se victum fassum esse asserit Theorianus. Barhebræus vero narrat Theorianum, postquam Constantinopolim reversus erat, denuò in Syriam ab Imperatore delegatum, Michaëlem ad castrum Romanum accersivisse, qui Theodorum cognomento Barvehebun discipulum suum misit, cum Theoriano disputaturum: disceptatum esse de substantia &

A natura ex doctrina Aristotelis, Theorianum vero ad Theodori argumenta obmutuisse: quocirca Catholicum resumptis viribus Theoriano scripsisse, quum synodum celebravero sententiam meam Imperatori aperiam. Nihil itaque his colloquiis confectum Jacobita Barhebræus tradit. Quæ Michaël toto patriarchatus sui tempore gesserit, ad longum ex Bar-hebræo recitat Assem. to. 2. p. 363. pauca hæc delibare interest. Eo in Syria patriarchatum gerente, dissidium apud Jacobitas Ægypti exarsit de confessionis sacramento. « Doctor quidam cæcus, Marcus nomine, Kombari filius, B confessionem peccatorum commendare cœpit, sed ad mentem impurorum Massalianorum, & juxta sententiam *Lemophtii,* qui asserebant nos in corpore incorporeos futuros, & impassibilitatem assequuturum eum, qui peccata confitetur. Quamobrem Marcus Alexandriæ Papa confessionem omnino rejecit. Hinc magnum in tota Ægypto schisma fuit. Et nonnulli quidem Patriarcham damnantes, filium Kombari tuebantur: alii hunc rejicientes, Patriarchæ adhærebant. Utraque C pars Michaëlem Patriarcham, qui Antiochiæ tunc agebat, per litteras ea de re consuluit. Qui conscripto prolixo libello Massalianorum errorem impugnans, damnationem filii Kombari confirmavit: ad Papam vero (Alexandrinum scilicet) scripsit, non oportere ipsum propter Kombari filium confessionem respuere. » Hæc Bar-hebræus, Assemano interprete pag. 367. qui in nota putat amanuensem Anthropomorphitarum nomen in *Lemophtium* convertisse. Sed non attendit vir pereruditus à Bar-hebræo Lampetium Massa- D lianorum Ægypti olim antesignanum à quo Lampetianorum hæresis dicta est, hoc loci significari. De quo nempe Joannes Damascenus hær. 98. Timotheus Constantinopolitanus, ac præsertim Photius in Bibliotheca codice 52. Propter hanc sacræ confessionis abrogationem tractatum scripsit Michaël *de Præparatione ad Communionem*, quem magni facit doctissimus Renaudotius tom. 2. liturg. Orient. p. 50. & p. 448. Præterea de abrogata ab Ægyptiis confessione pluribus differit in hist. Patriarch. Alexandr. pag. 550. in Marco E Patriarcha. Cæterum, quum, mortuo Marco Alexandrino Patriarcha, Joannes cognomento Abugaleb ei suffectus esset, hic ad Michaëlem I. Antiochenum Patriarcham Jacobitarum synodicam epistolam misit seu fidei suæ confessionem per Petrum episcopum, ac Michaël Joannis nomen per universas ecclesias recitari jussit. Hoc ait Assemanus factum anno Græcorum 1504. Christi 1193. *To. 2. Biblioth. Orient. pag. 368.* Quod vero Michaëlem attinet, quum senuisset, *Josue*

cognomento *Labeo,* fratris ejus filius, ab epiſcopis & archimandritis exigere tentavit chirographum, quo ipſi futuram in patriarchatu ſucceſſionem ſponderent. Quod Labeoni ſummum omnium, ipſiuſque patrui, adverſus ſe odium conciliavit. Michaël autem ipſa nocte, die 7. Novembris anni 1511. Chriſti 1199. feria ſecunda, diem extremum clauſit, poſt 33. pontificatus annos, creatis Maphriano uno, & epiſcopis 54. ſepultuſque eſt in eccleſia nova Barſumæ, in ſepulcro quod ipſe vivens ſibi paraverat. *Fuit,* inquit Bar-hebræus, *vir glorioſæ memoriæ, in ſacris ſcripturis eruditus, ſtatura venerabilis, vultu decorus, clara ſuavique voce, in ſcribendo diu noctuque aſſiduus libros admirabiles in ſancta Dei eccleſia reliquit.* Præcipue vero librum pontificalem & liturgiam ad accuratos codices veteres recenſuit & emendavit.

L. Athanasius IX.

LI. Michael *junior.*

LII. Joannes XIV.

Succeſſorem habuit Michaël *Athanaſium,* qui *Saliba calvus* dictus eſt, ex Barſumæ monaſterii archimandrita per ſortem electus fuit die 16. Decemb. an. Græc. 1511. Chr. 1199. in cœnobio Modik, ubi epiſcopi quindecim convenerant. Interim à Gregorio Maphriano, & aliis epiſcopis, *Joſue Labeo* ordinatus fuit, appellatuſque *Michaël* junior, qui quum Amidam petiiſſet, à Menna epiſcopo urbe excedere compulſus eſt. Mardæ, ſeu in caſtro Mardin & monaſterio Hananiæ, nihilominus conſecratus fuit à Gregorio Maphriano ſuo fratre germano, feria ſexta quæ Confeſſorum dicitur, illo, inquam, eodem an. Græc. 1511. treſque epiſcopos creavit. Verum à Mardenſibus brevi expulſus, Tur-Abdinum perrexit, moxque Melitinam, ubi in paterna domo delituit. Anno inſequenti Athanaſius Patriarcha, Tur-Abdinum veniens, multoque honore ſuſceptus, Joſue ſeu Michaëlem monaſterio Barſumæ exegit, effecitque ut nuſquam prodire auderet. Obiit Athanaſius in eodem Barſumæ monaſterio, anno 1518. Chriſti 1207. quum annos ſeptem ſediſſet.

Athanaſio defuncto, Michaël ſeu Joſue Labeo, ſubornato Melitinæ domino Montagebo, Patriarchalem ſedem, & Barſumæ monaſterium occupat. Epiſcopi vero Tur-Abdini in monaſterio *Siræ* congregati, *Joſue* ſcribam anachoretam, invitum & reluctantem Patriarcham ordinant, in illo *Siræ* monaſterio, anno Græc. 1519. Chriſti 1208. impoſito ei *Joannis* nomine, qui nihilominus in Baximatenſi monaſterio delituit, donec à Leone Armenorum rege commendatitias ad A Ezzadinum Cæſareæ Cappadociæ tyrannum obtinuit, ut Patriarcha ubique proclamaretur. Tum Cæſarea Melitinam petiit, inde monaſterium Barſumæ, ex quo egreſſus eſt ut Meſopotamiæ urbes luſtraret. Joſue Labeo, ſubornatis Melitinæ præfectis, monaſterium Barſumæ iterum occupavit, ubi anno 1526. Chriſti 1215. deceſſit. Quo exſtincto Joannes in Barſumæ monaſterium reverſus, Patriarchatum quietus tenuit uſque ad annum 1531. Chriſti 1220. quo fato functus eſt. Hic porro Joannes Patriarchæ dignitatem B adeptus, Joannem Damaſci epiſcopum, una cum Abraham abbate Baximatenſi, & Cyrio Lazari monachi & preſbyteri Tur-Abdinenſis ſororis filio, pro more priſtino ad Joannem Alexandrinum delegavit anno Græcorum 1522. Chriſti 1211. ut notatur in fine codicis 2. Nitrienſis Vaticani, *to. 1. Bibl. Orient. p. 561.* De hoc Joanne intelligenda veniunt quæ leguntur in chronico Alberici ad annum 1205. hic prorſus recitanda. *In partibus Aſiæ majoris verſus Meſopotamiam & Armeniam, quidam Jonas vir venerabilis Patriarcha erat* C *in civitate Suſis. In hujus Jonæ manibus, dum miſſam celebraret more ſuæ gentis, hoc eſt ſecundum conſuetudinem Surianorum, tale fertur contigiſſe miraculum, quod magnus ille panis fermentatus unde fiebat ſacrificium, in parvam & pulchram convertitur hoſtiam ad morem ſacrificii Latinorum, & calix ligneus annihilatur cum cochlearibus, reperto vero ſanguine in argenteo calice: & hoc accidit in feſto S. Joannis-Baptiſtæ hujus anni; unde plures Surianorum eccleſiæ, Armenii, Georgiani, Lubiani, Nubiani, & Jacobitæ ad conſuetudinem ſanctæ Catholicæ* D *& Romanæ eccleſiæ de die in diem per hoc miraculum cœperunt converti. Et iſte Jonas Patriarcha magno concilio de quo ſuo loco tractabitur* (Lateranenſi ſcilicet) *interfuit, & poſtmodum in Patriarcham Alexandrinum promotus fuit.* Hæc quidem ut ad Joannem noſtrum ſpectare queant, temporum ratio permittit, ac ſæpe Jonam apud varios auctores pro Joanne ſcriptum reperi. Plane Petrus Apoſtolus & *Jonæ* & *Joannis* filius ab Evangeliſtis appellatur. Joannem vero Antiochenum in Patriarcham Alexandrinum promotum eſſe E nihil abſonum magis. De miraculo autem nihil intereſt diſputare.

LIII. Ignatius II.

David, qui Maphrianus Tagritenſis à Joanne XIV. ordinatus fuerat, poſt illius obitum communibus ſuffragiis in monaſterio Modik in Patriarcham promotus fuit, anno Græcorum 1533. Chriſti 1222. Dominica Pentecoſtes, recitata ſuper eum oratione S. Clementis, quæ Patriarcharum

propria est, & tradito ipsi pastorali baculo, super thronum in ecclesia circumductus. Quam cæremoniam, quæ in Ignatii Davidis consecratione adhibita est, « idcirco, inquit Assemanus, to. 2. p. 371. annotatam Bar-hebræus voluit, ut quosdam suæ gentis Patriarchas carperet, qui ex episcopali ad Patriarchalem dignitatem evecti, integram tamen Patriarchæ ordinationem, qualis in pontificali Syrorum describitur, quæque pro his dumtaxat instituta est qui ex presbyteris in Patriarchas ordinantur, perperam acceperunt. » Circa annum Martyrum 953. quæ æra Ægyptiorum Christianorum fuit, seu Christi 1237. Cyrillus Alexandrinus, multis suorum reclamantibus, Hierosolymorum metropolitam ordinavit in alieno proinde territorio, quod ad Antiochenam prorsus sedem spectabat. Tunc vero temporis in urbem sanctam venit Jacobitarum Patriarcha Ignatius, nec-non Armenorum Catholicus. Quod ubi Cyrillus Alexandrinus rescivit, episcopum Kandeka, & unum è sacerdotibus Misræ, ad eum cum muneribus delegavit, qui apud metropolitam à Cyrillo ordinatum prius diverterunt. Ignatius munera ultro suscepit, verum Alexandrino nihil juris in alienis diœcesibus esse dixit. Cæterum illos invitavit ut apud se hospitarentur, quod episcopus sibi licere negavit absque metropolitæ licentia. Tum Ignatius munera Cyrillo remisit, metropolitam communione privavit, & episcopum ad audientiam suam admittere amplius noluit. At metropolita Francis qui urbem sanctam tenebant sibi conciliatis, locum suum pertinaciter tenuit. Ut autem Ignatius par pari referret, Æthiopem quemdam Thomam, nobilis apud Abyssinos generis, Abyssinorum metropolitam Hierosolymis creavit, contempto Alexandrini Patriarchæ in ea ordinatione jure; ob quam etiam ordinationem Franci, tanquam ipsis inconsultis factam, Ignatio multum succensuere: postmodum tamen placati sunt. Pax subinde inter utrumque Patriarcham quibusdam conditionibus inita, quarum hæc præcipua fuit, *ut nihil innovaret Alexandrinus adversus jura Antiocheni Patriarchæ, sed metropolita nuper Hierosolymis institutus, ultra Gazam, quæ est limes Dominii Ægyptiaci, nullam jurisdictionem usurparet.* De hoc dissidio legenda historia Patriarch. Alexandrin. p. 579. & seqq. nec-non Bibl. Orient. to. 2. pag. 372. & seqq. Hierosolymis discedens Ignatius Antiochiam venit, ibique transacta æstate, autumno ineunte, cœnobium Barsumæ repetiit. Posthac vero Antiochiam reversus, hortum à Francis civitatis dominis emit in superiori parte urbis, ubi ecclesiam & cellulas ædificavit, in quibus Patriarcha

A deinceps manere posset. Anno 1237. Christi, Gregorius Papa IX. missis ad varias Orientis nationes Christianas fratribus Ordinis Prædicatorum, ab eorum priore Provinciali, cui Philippo nomen erat, accepit Jacobitarum Patriarcham, qui venerat adorare in Hierusalem in die palmarum, promisisse obedientiam Romanæ ecclesiæ, abjurasse omnen hæresim, confessionem tradidisse suæ fidei litteris Chaldaïcis & Arabicis, atque ipsammet Ordinis Prædicatorii vestem induisse. Quocirca gratulatoriam epistolam eidem Patriarchæ Gre-
B gorius scripsit quam recitat Raynaldus ad annum 1237. n. 88. Verum Matthæus Parisius testatur hunc Patriarcham timore Tartarorum perculsum ad Catholicam unitatem redire simulasse, ut à nostris auxilia eliceret, rebus vero pacatioribus factis in errore perseverasse. Nihilominus post decem annos Ignatius idem, missis ad Innocentium IV. litteris & fidei suæ confessione, significavit iterum se communionem Romanam ambire. Litteras refert Raynaldus ad annum 1247. n. 36. ad hunc modum inscriptas: *Illi supremo*
C *generi constitutivo omnium specierum, quod ita vocatur genus, quod non contingit ipsum vocari speciem, Patri patrum, sanctissimo Innocentio tenenti sedem B. Petri principis Apostolorum, glorificato à Christo Deo, &c. servus servorum Christi Ignatius debilis, cui creditum est à Spiritu sancto, ut sit pastor Syriæ, & totius Orientis populi Jacobitarum, adorationem sinceram in spiritu & corpore.* In his litteris expositio fidei inseritur, nihil prorsus discrepans à consueta Jacobitarum. Alteram n. 40. exhibet Raynaldus fidei confessionem priore breviorem ab
D eodem Ignatio missam hoc titulo: *Confessio venerabilis Patris Ignatii Patriarchæ Christianorum Orientalium, qui vocantur Jacobitæ, pro se, & pro populo sibi commisso.* Subjungit denique Raynaldus n. 41. confessionem primatis Jacobitarum Orientalium, quem *Maphrianum* appellant, quæ incipit: *Dico ego Joannes debilis primas Jacobitarum Orientalium, quod confessio mea, & fides mea est de Domino nostro Jesu-Christo, &c.* in qua confessione Monophysitarum error de una Christi natura seu substantia ex duabus composita diserte & in-
E tegre enuntiatur; nec proinde Romæ admissa est, uti neque aliæ Ignatii. Quum in Cilicia quæ Armenorum regi parebat, ecclesias & sedes episcopales haberent Jacobitæ, nonnulla aliquando Ignatium inter & Constantinum Armenorum Catholicum dissentio fuit, quod Ignatius ecclesiam Armenis concedere noluisset. Ambo vero subinde pacem inierunt. Tandem Ignatius in castro Romano Ciliciæ oppido decessit, die 14. Jun. an. Græc. 1564. Christi 1253. ejusque exequias Constantinus celebravit,

celebravit, ac sepulcrum curavit. Hic porro Ignatius David alio quoque cognomine *Sabas* appellabatur, Gregorio Bar-hebræo teste, in Syriaco carmine ad illum ipsum Ignatium Sabam scripto, ubi ei gratias agit quod ipsum Antiochiæ in specu agentem visitasset. Carmen habetur in cod. Syriaco Vaticano 45. ut fertur *to. 1. Bibl. Or. p. 616.* De eo Ignatio agit Assem. *ibid. to. 2. pp. 245. 371. & seqq.*

LIV. Dionysius VII.
LV. Joannes XV.

Post Ignatium *Dionysius*, qui & *Aaron Angur*, Melitinæ episcopus, in cœnobio Barsumæ, eodem anno Græcorum 1564. Christi 1253. die 14. Septembris in festo S. Crucis, ab episcopis Dionysio Claudiæ, Gregorio Hesen-Mansur, Gregorio Aaronis filio Lacabenæ, Barsuma Gubæ, & Basilio Damiano Cæsareæ, in Patriarcham est ordinatus, *cujus hæc altera ordinatio*, inquit Bar-hebræus, Assemano teste to. 2. p. 376. *non secus ac illa Patriarchæ Haiæ reprehendenda est, tamquam alterum baptisma. Quum enim episcopus in Patriarcham vocatur & eligitur, inthronismus dumtaxat celebrari debet, tradito ipsi baculo, ejusque manu supra omnes elevata.* Cæterum ejus promotioni assentiri noluit Joannes Bar-Maadani Maphrianus cum nonnullis factionis suæ præsulibus, qui ipsum Patriarchali dignitati inhiantem ad schisma faciendum impulerunt. Quidquid autem Gregorius cognomento Abulfaragius qui Lacabenæ tunc episcopus erat, aliique pariter, tentare potuerint ut Maphrianum à proposito deterrerent, ille nihilominus, Alepi quo convenerant, Patriarcha renunciatus est, ipso eodem anno die 4. Decembris in festo sanctæ Barbaræ. Tum à rege Damasci diploma Joannes impetravit ut ab omnibus Patriarcha haberetur. Simile vero diploma Dionysius Angur ab eodem Damasci rege, Edessenorum opera, obtinuit; alterum etiam ab Ezzadino Iconii Sultano postulavit. At Naserus Damasci rex indignè ferens quod Dionysius Tartarorum benevolentiam captasset, diploma ejus confirmare recusavit, nisi grandem pecuniæ summam penderet. Aliud subinde diploma idem Damasci tyrannus Joanni Bar-Maadani dedit, quo Dionysii privilegia revocabantur, sed non multo post Dionysius, contrario Naseri diplomate, in tota Syria & in regione Asiatica quam Iconii Sultanus tenebat, proclamatus fuit. Postquam autem ambo diu de Patriarchatu contenderant, Dionysius anno 1570. Christi 1259. à Saliba archimandrita avunculi sui filio homicidii accusatus est: Salibæ animum Dionysius cum episcopis & archimandritis demulcere satagit, eumque in Barsumæ monasterium reduxit, sed ille paucis post diebus ab ipsis Dionysii servis necatus fuit. Quod facinus magnam Dionysio, licet eo prorsus inscio patratum, invidiam conflavit; demum quum superbiæ & ferociæ, qua etiam in monachos sæviebat, nihil remitteret Dionysius, ipse quoque à Sergio monacho, Basilio diacono, & Abrahamo laïco, die 18. Febr. anno Græc. 1572. Christi 1261. in cancellis altaris ubi nocturnas preces Sabbati jejunii Ninivitarum peragebat, neci datus fuit. Joannes vero Bar-Maadani missis post Dionysii obitum ad Iconii Sultanum legatis obtinuit ut monasterio Barsumæ, totique Romæorum ditioni præesset: Melitinæ itaque proclamatus est, monasterium tamen adire noluit, sed in Cilicia mansit apud regem Armenorum, ac demum anno 1574. Christi 1263. in quadragesimæ jejunio in Baximatæ cœnobio obiit. Exstat inter Syriacas liturgias codd. Nitr. 3. & 4. *to. 1. Bibl. Or. p. 362.* Anaphora Joannis filii Maadani Patriarchæ Jacobitarum. Idem Assemanus *to. 2. pp. 242. 376. & seqq.* de eo Joanne agit.

LVI. Ignatius III.

Exstincto Joanne Bar-Maadani qui Dionysio Angur superstes in vivis fuerat, *Ignatius*, qui & *Josue*, monasterii Gavicathæ archimandrita, in eodem monasterio quod prope Mopsuestiam situm erat, Patriarcha electus fuit, & in festo Luminum vel Epiphaniæ anno 1575. Christi 1264. consecratus. Qui mox Gregorium Abulfaragium Halepi tunc episcopum, Maphrianum Orienti creavit in urbe *Sis*, præsente Aytono Armenorum rege, qui tamen non multo post consensit ut Ignatii loco Theodorus Cuphlidensis Patriarcha esset: verum Theodorus dignitatem nullis suis artibus & conatibus assequi potuit, solusque Ignatius Patriarchalem sedem tenuit ad obitum usque suum, hoc est ad 17. usque diem Novembris anni 1593. Christi 1282. quo hydropisi laborans in Cilicia mortuus est, atque in Baximatæ cœnobio sepultus.

LVII. Ignatius IV.

Ignatium III. excepit *Ignatius*, qui & *Philoxenus*. Huic pristinum nomen *Nemrod* fuit, & quum Melitinensis episcopus consecratus est, *Philoxeni* nomen accepit. Post vero Patriarcha factus *Ignatius* dici voluit de decessoris nomine. In Patriarcham promotus fuit 2. Februarii die Præsentationis Domini in templo, an. Græcorum 1594. Christi 1283. eique Patriarchatum confirmavit Abaka Tartarorum rex, sed & ratum habuit Gregorius Abulfaragius Maphrianus. Post biennium, quum Melitinæ Ignatius moraretur, terræ

motu cœnobium Barsumæ totum penè corruit. Obiit anno Græc. 1603. Christi 1292. Huic Jacobitarum Patriarchæ scriptam putamus illam Nicolai IV. Papæ epistolam, quam recitat Raynaldus ad ann. 1289. n. 56. qua ipsum invitabat ut Romanam fidem profiteretur, ejusque formulam sibi à Joanne de Monte-Corvino Minorita offerendam susciperet. Huc usque Assemanus, ex Bar-hebræi seu Gregorii Abulfaragii secunda parte chronici, Jacobitarum Patriarchas recensuit, quem & nos hinc inde exscripsimus. Eundem quoque ducem sequuti, reliquos ex anonymis auctoribus in tertia chronici parte collectos adjiciemus.

LVIII. Ignatius V. *alias* I. *dictus.*

Ignatius Barsumas.

Michael *Antipatriarcha.*

Ignatius Constantinus *Antipatriarcha.*

Defuncto Ignatio Philoxeno in cœnobio Barsumæ, episcopi Orientales in cœnobio Hananiæ convenientes, Malcho episcopo Maipherakin synodi præside, cum ingenti monachorum sacerdotum & diaconorum multitudine, Kalendis Januarii in festo Circumcisionis Domini, anno Græcorum 1604. Christi 1293. communibus suffragiis elegerunt *Nicolaum* vel *Bader-Zachæ Bar-Vahib,* seu *Vahibi* filium, qui Mardensis episcopus ordinatus *Josephi* nomen assumpserat, Patriarcha vero factus, vocari *Ignatius* voluit, atque ab eo deinceps successoribus ejus Patriarchis *Ignatii* nomen familiare fuit. Ejus promotioni Barsumas Maphrianus Gregorii Abulfaragii frater & successor ultrò assensus est. Nonnullos hic libros edidit, ac præsertim Anaphoram seu liturgiam quæ nomine Joseph inscribitur. Quadraginta annos sedisse fertur, obiitque die 19. Aprilis, anno proinde Græcorum 1644. Christi 1333.

Ignatius, qui & Barsuma Michaël Patriarcha Sisensis.

Cæterum cum Orientales episcopi Nicolaum Josephum in Patriarcham elegissent, Occidentales in Ciliciæ civitate Sis congregati, *Barsumam* monasterii Gavicathæ præfectum ordinarunt, imposito ei *Ignatii* nomine, quem tamen Aytonus Armenorum rex *Michaëlem* concesso ei diplomate appellavit.

Ignatius, qui & Constantinus Patriarcha Syriæ.

Tertius præterea Patriarchæ dignitatem sibi arrogavit *Constantinus* Melitinæ episcopus, qui episcopos vicinarum regionum in cœnobio Barsumæ collectos adegit ut sibi manus imponerent, quin & *Ignatii* nomen assumpsit.

Paulo-post Michaël Barsumas obiit, nec alter suffectus est qui ejus locum usurparet, sed Jacobitarum grex in duas partes scissus mansit, Orientalibus Ignatio Bar-Vahibi legitimo Patriarchæ obtemperantibus, Occidentalibus vero Constantino Antipatriarchæ: ac schisma perseveravit ad annum usque Græcorum 1805. Christi 1494. Assemanus *to. 2. pp. 381. 382.*

LIX. Ignatius VI.

Michael II. & Constantinus *Antipatriarchæ.*

Philoxenus *Antipatriarcha.*

Ignatio filio Vahib defuncto, Orientales episcopi, synodo in Hananiæ monasterio collecta, præside Barsuma Salachensi, *Ismaëlem* cognomento *Magedum* fratris nuperi Patriarchæ filium, ex episcopo Amidæ Patriarcham, imposito ei *Ignatii* nomine, ordinarunt anno Græcorum 1643. Christi 1332. Ordinarunt, inquam, *actu illegitimo,* ut bene animadvertit ejus vitæ scriptor, apud Asseman. to. 2. p. 383. *non secus atque illud quod attentatum fuerat à Patriarcha Bar Maadani cum Basilio Alepi episcopo, quem Maphrianum Orienti initiando, mutato nomine Ignatium appellavit. Nam qui ex episcopo aut Maphriano in Patriarcham eligitur, manus impositionem accipere nequaquam debet, sed inthronismum dumtaxat, hoc est processionem & orationem sancti Clementis, quæ Patriarchæ propria est. Atque idcirco non debet episcopi nomen mutari, quum Patriarcha constituitur.* Cæterum quia Ismaëlis electioni complures ex Orientalibus non affuerant, Matthæus filius Annæ Maphrianus eam ratam habere noluit; observat enim idem auctor ab antiquis patribus inductam esse consuetudinem, ut cum Patriarcha ordinatur, Maphrianus capiti ejus manum imponat, & similiter Maphriano Patriarcha. Dissidium porro hoc Maphriani cum Ismaële quatuor annos duravit.

Ignatius, qui & Michaël secundus Patriarcha Sisensis.

In urbe Sis Patriarcha alter electus fuerat *Michaël II.* cujus nomen in Oriente proclamatum est. Is quum Jacobitas Occidentis, nec-non interiorum Orientis partium quæ ad Austrum accedunt, Maragæ puta, Taurisii & Adorbigani, per annos 36. rexisset, obiit anno Græcorum 1660. Christi 1349. anno proinde Christi 1313. Patriarchalem dignitatem usurpavit. Eodem circiter tempore Constantinus alter Occidentalium Jacobitarum Patriarcha, à Curdis, quod pactam pecuniæ summam solvendo impar esset, interemptus est.

Ignatius, Philoxenus Patriarcha Syriæ.

Quocirca episcopi qui ei paruerant, Cypri scilicet, Hierosolymæ, Cargar, Alepi, & Philoxenus Damasci, qui Melitina oriundus erat, in urbe Sis convenientes, Philoxenum illum Patriarcham Antiochiæ & Syriæ renuntiarunt, qui, Michaële, ut prædictum est, nuper defuncto,

illius & Constantini diœceses obtinuit.

Interim Ignatius Ismaël suorum odium in se conciliavit, ac Maphriani præsertim, tum ob simoniæ labem, tum etiam quod Fachreddinum fratris sui filium Patriarchatus hæredem constituere moliretur: *Facinus à Joanne sive Josue Bar-Susan Patriarcha in epistola ad Armenos acriter reprehensum,* inquit vitæ Ismaëlis scriptor.

Ignatius præterea Georgii cujusdam monachi calumniis obtemperans, Basilium Sabam Salachæ episcopum, nulla veritatis inquisitione prævia, à communione segregavit, nec absolvere illum unquam voluit, etsi Sabas id multa humilitate postulaverat; quin Tur-Abdinensis regionis episcopi alii, proceresque intercessores accesserant. Ea pertinacia indignati illi una convenientes in regione Tur-Abdinensi, Sabam ipsum dignum conclamarunt qui ipsis Patriarcha præesset. Hic autem, obtento à Sultano Adelo diplomate, ad cœnobium S. Jacobi Eremitæ, quod Salachæ exstructum erat, veniens, Tur-Abdini Patriarcha inauguratus fuit die 6. Augusti in festo quod vocant Tabernaculorum, sive Transfigurationis Domini, anno Græcorum 1675. Christi 1364. assumpto *Ignatii* nomine. Quo factum est ut schismate rursum tertio Jacobitarum ecclesia laboraverit ad annum usque Græcorum 1805. Christi 1494.

Ignatius, qui & Basilius Saba, Salachensis primus Patriarcha Tur-Abdinensis.

Anno autem 1676. Christi 1365. die 4. Junii Ignatius Ismaël Patriarcha obiit, exactis annis 33. quum Abrahamum monachum Maphrianum ordinasset, quem Athanasium nominari voluit. Sepultus est in Hananiæ monasterio.

LX. Ignatius VII. *alias* III.

Ismaële Ignatio defuncto, episcopi Maaræ & Maipherakin *Sciahabum,* sororis ipsius filium, suffragante Armenorum Jacobitarum præsule, tertium Mardæ Patriarcham ordinarunt, qui sumpto *Ignatii* nomine annos 16. sedit, & quum anno 1692. Christi 1381. mense Januario obiisset, sepultus fuit in cœnobio Hananiæ.

LXI. Ignatius VIII. *alias* IV.

Quartus Mardæ Patriarcha fuit *Abraham,* qui & *Cyrillus Bar-Garib,* ex episcopo Amidæ in cœnobio Hananiæ inauguratus. *Ignatii* nomen de more sumpsit, & anno 1715. Christi 1404. Behenanum Hedlensem Cartaminensis monasterii ascetam, imposito ei Basilii nomine Maphrianum Orientis consecravit, quum ea dignitas annos 15. vacasset. Obiit Ignatius Bar-Garib in monasterio Zapharanensi an. 1723. Christi 1412. post 31. Patriarchatus annum.

Interim anno 1698. Christi 1387. Gabriël, qui & Basilius, Sisidis Patriarcha in cœnobio Gavicathæ interierat, cui Philoxenum Damasci episcopum suffecerunt, à Simeone Zabdæ filio Manemita præsule constitutum.

Philoxenus Damasci Patriarcha Sisensis.

Sed & anno 1700. Christi 1399. obiit Ignatius Salachensis Tur-Abdinensium Patriarcha, & sepultus est in cœnobio Salachensi sancti Jacobi. Anno insequenti Tur-Abdini Patriarcha ordinatus fuit *Josue* filius Mutæ Medi, qui *Ignatii* nomen sibi ascivit.

Ignatius Josue Patriarcha Tur-Abdini secundus.

LXII. Ignatius IX. *alias* V.

Post Ignatium Abraham, quintus Mardensis Patriarcha fuit *Behenam* Hedlensis Maphrianus è regione Bartellæ; in cœnobio Zapharanensi ordinatus est à Dioscoro, qui & Behenam Sciatti, Arabum episcopo, anno Græcorum 1723. Christi 1412. & *Ignatius* appellatus. Hunc Jacobitæ *sancti* appellatione ornarunt.

Anno 1728. Christi 1417. Ignatius Josue Tur-Abdinensium Patriarcha, gubernatoris Hesnæ Cephæ opera depositus, in monasterium Nataphæ regionis Mardensis detrusus est, ejusque in locum *Masudus* Salachensis, assumpto *Ignatii* nomine, ordinatus: sed tribus post annis veneno sublatus est.

Ignatius, qui & Masudus Salachensis Patriarcha tertius Tur-Abdinensium.

Anno itaque 1731. Christi 1420. Tur-Abdinenses Ignatium Josue ad sedem suam reducere proposuerunt; at ille Barsumæ Maphriani discipuli sui hortatu, provectam ætatem causatus, eos monuit ut Mardensi potius se Patriarchæ subjicerent. Anno autem sequenti obiit in cœnobio Hananiæ quod ad Orientem urbis Mardæ situm erat.

Nihilominus eodem anno Tur-Abdinenses in cœnobio Salachæ congregati, *Henochum* Inuardensem cœnobii Cartaminensis episcopum, quartum sibi Patriarcham constituunt, qui, ut alii, *Ignatius* est appellatus.

Ignatius, qui & Henoch Inuardensis, quartus Patriarcha Tur-Abdinensium.

Hoc circiter tempore Philoxenus Syriæ Patriarcha obiit, ac *Basilius,* qui & *Simeon* Manemita episcopus Cargar, Alexandrinum Coptitarum Patriarcham conveniens, ab eo Syriæ Patriarcha ordinatus est.

Simeon Manemita Patriarcha.

Anno 1756. Christi 1445. Henoch Inuardensis Tur-Abdinensium Patriarcha exstinctus est, & in Salachensi sancti Jacobi cœnobio sepultus, cujus in locum suffectus est *Cuma* Severinita, *Philoxenus* dictus, Cartaminensis cœnobii episcopus, qui *Ignatii* quoque nomen assumpsit.

Ignatius, qui & Cuma Philoxenus, quintus Patriarcha Tur-Abdinensium.

Quum eodem anno Hierosolymis fato functus esset Basilius Simeon Patriarcha Syriæ, Behenam Patriarcha, accepto obitus ejus nuntio, in sanctam illam civitatem se contulit, effecitque ne Jacobitæ qui illic morabantur

novum Patriarcham alterum eligerent. Ibi etiam episcopos duos creavit, Isam Hierosolymorum totiusque Palæstinæ, & Josephum Bar-Nisan Damasci. Anno demum 1766. Christi 1455. obiit transactis 43. patriarchatus annis. Ipse est Ignatius ille Jacobitarum Patriarcha, qui anno 1439. ad Eugenium Papam IV. Abdallam ecclesiæ Edessenæ metropolitam misit, de qua legatione hæc Eugenius habet in bulla quam dedit anno Christi 1444. in posterioribus Florentini concilii actionibus, quæ in Laterano habitæ sunt. To. 9. Conc. novæ edit. Paris. anno 1714. col. 1039. edit. vero Par. anni 1672. to. 13. col. 1223. *Sua sola benignitate & dignatione concessit (Deus), ut post unionem Græcorum in sacro œcumenico concilio Florentino, qui cum Romana ecclesia in quibusdam articulis discrepare videbantur, ac post reductionem Armenorum & Jacobitarum, qui variis opinionibus involuti, omni tandem dissensione relicta, in unam rectam veritatis semitam convenerunt* (aliæ gentes accedant.) *Ecce nunc iterum, ipso cooperante Domino, aliæ nationes de longinquis convenerunt, inter Tigrim & Euphratem, Mesopotamiam habitantes, quæ de processione spiritus sancti, & aliis quibusdam articulis non recte sentiebant ... adeo ut venerabilem fratrem nostrum Abdallam archiepiscopum Edessæ, venerabilis fratris nostri Ignatii Patriarchæ Syrorum, atque totius nationis suæ legatum ad hanc usque almam urbem ad præsentiam nostram, & sacrum hoc Lateranense œcumenicum concilium traxerit, &c. Datum Laterani in publica sessione synodali anno Incarn. Dom. 1444. pridie Kal. Octob. Pontif. nostri anno 14.* In ea bulla exponitur fides seu confessio de Spiritus sancti ex Patre Filioque processione, de duabus itidem Christi naturis & voluntatibus, quam Abdallas suscepit nomine prædicti Syrorum Patriarchæ, non certe Tur-Abdinensis cujus auctoritas ultra Tigrim porrigebatur, sed Mardensis cui Mesopotamienses omnes obsequebantur, atque adeo Edesseni.

LXIII. Ignatius X. *alias* VI.

Ignatium Behenam excepit *Ignatius* Chaleph Maadanensis, filius sororis Basilii Barsumæ Maphriani, ex episcopo Gozartæ ordinatus Patriarcha Mardensis & Syriæ anno Græcorum 1766. Christi 1455. à Barsuma Arabum episcopo.

Ignatius Josue sextus Patriarcha Tur-Abdinensium.

Anno insequenti *Ignatius* Josue Inuardensis, qui & *Basilius*, episcopus regionum supra Tigrim positarum, Patriarcha Tur-Abdinensium renuntiatur, Georgio Cartaminensis cœnobii episcopo manum ei imponente. Qui quum sedisset annos sex, concessit fatis, & sepultus est in monasterio Salachensi sancti Georgii anno 1772. Christi 1461.

Ignatius, qui & Azizus Philoxenus Bar-Sabta septimus Patriarcha Tur-Abdinensium.

Huic Ignatio Josue eodem anno feria 5. majoris hebdomadis suffecerunt *Ignatium Philoxenum* episcopum Haæ, qui prius *Azizus Bar-Sabta* nominabatur, ex Basilea Mardensis regionis pago, cœnobii Cartaminensis monachum, eique manum imposuit Georgius Severinita Cartaminensis episcopus. In fine codicis Syriaci 4. quem cum aliis Assemanus Maronita Romam advexit, hæc chronologica nota visitur, tom. 1. Bibl. Orient. pag. 608. *Compactus & colligatus ab Abrahamo presbytero anno Græcorum 1789.* Christi 1477. vel 1478. *in monasterio Samuëlis, Simeonis & Gabriëlis, sub Ignatio Salchensi, seu Azizo Bar-Sabta Patriarcha, Joanne episcopo prædicti monasterii, & Cyrillo Modiadensi.* Hic vigesimo-primo Patriarchatus anno diem clausit anno 1793. Christi 1482. in Hesna Cepha, & in ecclesia S. Zachæ sive Nicolai conditus fuit. Pacem inierat cum Mardensi Patriarcha Chalepho, seque alterna vice ad conficiendum chrisma invitaverant. Verum Azizo Philoxeno extincto, Tur-Abdinenses in duas factiones divisi, alii *Sabam* Arabum episcopum sibi Patriarcham crearunt, alii *Joannem* Inuardensem. Uterque, Hesnæ Cephæ Domino quem ambo oblatis donis sibi conciliare curaverant decernente, Patriarchalem dignitatem retinuit; ac Saba quidem senex in cœnobio Salachæ, Joannes vero juvenis in cœnobio quodam pagi Modiadensis: Etenim Chalephus Mardensis Patriarcha effecit ut juvenis seni morem gereret, quandiu in vivis superesset. Tum post biennium Ignatius Chalephus Patriarcha interiit, anno 1795. Christi 1484. & in cœnobio Zapharanensi conditus est. Assem. *to. 2. pp. 385. 386.*

Octavus & nonus Tur-Abdinensium Patriarchæ, Saba & Joannes.

LXIV. Ignatius XI. *alias* VII.

Post Chalephi obitum, Azizo Maphriano sororis ejus filio Patriarchatum ambiente, aliisque itidem episcopis eamdem dignitatem largitione pecuniarum ab Ibrahimo Mardæ domino obtinere conantibus, viri apud Jacobitas præstantiores, obtento ab eodem Ibrahimo decreto, *Joannem Bar-Sila,* qui & *Ananias Xenaïas* olim dictus fuerat, Amidæ episcopum, renunciari curarunt anno 1795. Christi 1484. Hic multas hinc inde ecclesias ædificavit, inprimisque Zapharanense monasterium amplificavit & exornavit, in quo hodie sedes est Patriarcharum. In eodem Zapharanensi monasterio è vivis excessit, quinquagesimo suæ ætatis anno, die 24. Septembris, vespere feriæ tertiæ in festo S. Domitii, anno Græcorum 1804. Christi 1493. Sunt qui eum veneno sublatum ferunt à Josue quodam Surensi, Kalendis Octobris, quod in

vita Noë successoris ejus narrari testatur Assemanus to. 2. Bibl. Orient. p. 386.

Sedes vacat anno uno.

LXV. IGNATIUS XII. *alias* VIII.

Ignatio Bar-Sila successor datus est *Noë* Maphrianus, Bacupha in monte Libani oppido oriundus anno Græcorum 1762. Christi 1451. ex Assemano Bibl. Or. to. 2. p. 468. Hic ineunte Novemb. anni Græcorum 1805. Christi 1494. inauguratus fertur: perperam tamen ut modo patebit. Ejus gesta fuse recensentur in tertia parte chronici Syriaci, seu appendice ad chronicon Bar-hebræi; ex eodem Assemano, ibid. pag. 386. ubi etiam refert, anno 1805. Christi 1494. Ignatium Masudum Tur-Abdinensium Patriarcham, dignitatem abdicasse, atque in cœnobium quoddam se recepisse, hoc suis assectatoribus mandato relicto. *Ab hac die in posterum quisquis fidejussorem se præbuerit, aut Patriarcham novum Salachæ post me fecerit, anathema sit tam ille qui ordinaverit, quam qui ordinatus fuerit, nec à sanctis Apostolis, nec à mea humilitate absolvitor. Quoniam unus est Syrorum Patriarcha, is nimirum qui Mardæ commoratur,* (Ignatius Noë scilicet) *sicut ait Dominus noster in Evangelio, ut fiat unum ovile, & unus pastor.* Eo autem mandato schisma Jacobitarum sublatum est, quod ab an. Græc. 1675. Chr. 1364. ordinato Saba Basilio, inductum fuerat.

Ignatius, qui & Masudus, decimus & postremus Patriarcha Tur-Abdinensium.

Nonnulla scripsit Noë Patriarcha, versibus Syriacis, & soluta oratione, ut ex codice Syriaco Vaticano 15. asserit Assemanus to. 1. Bibl. Orient. p. 616. legendus etiam to. 2. p. 468. Codex alter Syriacus 30. ab ipso Noë Jacobitarum Patriarcha Syriacis litteris, sed sermone partim Syriaco partim Arabico in urbe Berœa fer. 3. die 11. April. anno Græcorum 1819. (Christi 1508.) exaratus, ex eodem Assemano to. 2. p. 504. exhibet homiliam *compositam à Noë Patriarcha in urbe Mosul, anno Græcorum 1803.* Christi 1492. *adversus hæreticos, qui beatam Virginem Deiparam esse negant, nec celebrant festum Annunciationis,* Nestorianos utique. Porro ex nota hac chronologica discimus Noë, biennio saltem ante ann. 1805. Chr. 1494. Patriarchatum iniisse, anno nempe 1803. Christi 1492. Idem Assemanus to. 2. p. 469. post memoratam hanc Noë Patriarchæ inter alia ejusdem scripta homiliam, hæc subdit. *In eodem cod. 30. fol. 138. idem Noë res in Oriente, ac præsertim in Mesopotamia gestas ad suam usque ætatem, hoc est ad annum Græcorum 1807. Christi 1496. breviter describit.* Quo ille obierit anno incertum est: videtur ætatem produxisse ultra ann. Christi 1508. quo Berœæ in Syria agebat.

A Qui sequuntur Patriarchæ Jacobitarum, leguntur in Anonymi cujusdam Jacobitæ (à n. 117.) catalogo, quem Assemanus edidit *to. 2. p. 325.*

LXVI. IGNATIUS XIII. *alias* IX.

Ignatio Noë successit Ignatius *Josue ex castro Kelat. Hic à fide deficiens, Hagarenus, hoc est, Saracenus factus est: deinde pœnitentia ductus in Cyprum fugit, ubi summam sui sceleris pœnitentiam egit. Quem sic pœnituisse ferunt, ut præ foribus ecclesiæ procumbens, collum pedibus* B *populi ingredientis & egredientis submitteret. Quocirca dignitati suæ restitutus, ex hac luce migravit.* Hæc Anonymus Jacobita n. 117.

LXVII. IGNATIUS XIV. *alias* X.

Illi Josue suffectus est in eo catal. n. 118. *Ignatius Jacobus è regione Syriæ, hoc est Damascenus* (quum nempe *Damascena* nuncupata esset regio omnis quæ *Syria* veteribus dicebatur, ex quo Damascus Califarum sedes facta erat.) Ignatius hic ipse prorsus est cujus meminit Joannes Albertus Widmanstadius C Orientalis Austriæ cancellarius, in præfatione ad novum Testamentum Syriacum quod typis evulgavit anno 1555. ubi ait, Assemano teste to. 1. Bibl. Orient. p. 535. *A conventu principum qui Helioprunæ agebatur, revertenti sibi occurrisse Moysen Meredinæum* (seu Mardenum) *ex Mesopotamia Catholicum sacerdotem in Rhetia Ripensi, qui .... ab Ignatio Patriarcha Antiocheno, quum ob alias causas gravissimas, tum ut novi Testamenti volumen prælo excusorio multiplicatum, in Syriam reportaret, Romam missus fuerat.* Iste Moyses Romæ fidei profes- D sionem anno 1552. dedit, quam Andreas Masius latinè vertit, addiditque ad calcem commentarii Moysis Barcephæ de Paradiso. In ea obtestabatur *Patrem patrum, & Pastorem pastorum pontificem Julium III. qui accepit signaculum nominis Trinitatis, ut dignaretur acceptare hanc suam professionem suo nomine, atque etiam nomine Patriarchæ sui:* sanctissimos quoque cardinales ut hanc acceptarent, *pro me,* inquit, *& pro Patriarcha nostro, qui jussit me confiteri coram vobis fidem hanc vestram veram.* Quam tamen Ignatius ratam subinde non habuit, E inquit Assemanus ib. p. 536. quandiu nempe in patria mansit; quippe qua Chalcedonense concilium, uti generalia alia, commendabatur. Ignatius ille ipse est qui & *Nehemet-Alla* nuncupabatur; nam in Syriaco codice, ex quo Assemanus to. 2. Bibl. Orient. p. 217. ac deinceps multa recitat de Joanne Mardensi metropolita, notatur ibid. p. 229. exaratum illum esse *medio mense Illul, sive Septembri anno 1871.* (Christi 1560.) *in pago Dair-Havil in ministerio Pastoris pastorum Mar-*

Ignatii Patriarchæ temporis prædicti, qui est Nemet-Allah. Sedebat ergo Nehemet-Alla anno Christi 1560. adeoque distinguendus omnino est ab Ignatio Mardensi, qui eo posterior est, & malè *Nehemet-Alla* nominatur in catalogo Patriarcharum Jacobitarum Anonymi n. 121. apud Assem. to. 2. p. 325. Ignatius porro Nehemet-Alla, quum ad Mohammedanos defecisset, mox facti pœnitens Romam se recepit, ibique mortuus est, uti mox videbimus. Eidem Nehemet-Alla Pius IV. litteras dedit per Joannem Abrahim Cassa episcopum Hattadi in Assyria, apud Raynaldum ad annum 1562. n. 31. hujus tenoris. *Venerabili fratri Neemæ Patriarchæ sive primati Jacobitarum. Venerabilis frater salutem, &c. Dilectus hic frater Joannes Abrahim Cassa dictus episcopus Hattadi piè admodum Apostolorum limina visitavit, mensesque aliquot hic mansit, quem nos, & ipsius devotionis causa, & quia ex natione Jacobitarum eum esse audivimus, libenter videmus. Et sane visus est nobis vir religiosus, & Deum timens; de tuæ vero fraternitatis bonis ea prædicavit, quæ nobis relata nos impulerunt, ut eo istuc cum benedictione nostra revertente, nostris te litteris salutandum esse duximus: quod eo propensius facimus, quia commisso nobis licet indignis apostolicæ sedis regimine admonemur ut universos ecclesiarum præsules fraterna charitate complectamur in sollicitudinis nostræ partem vocatos; & ad dominici gregis salutem curandam, unumquemque eorum studium nobiscum jungere cupiamus. Nec vero fraternitas tua ignorat, universarum Christi ovium curam Petro, & successoribus ejus Romanis Pontificibus ab ipso Christo fuisse commissam.... Optaremus admodum nationem istam Jacobitarum in ea unione mansisse cum sancta Romana ecclesia, quæ conciliata fuit, ut scire te credimus, sacrosanctæ synodi Florentinæ tempore, quæ à felicis recordationis Eugenio Papa IV. prædecessore nostro congregata fuit: Sed quia propter magnam mutationem rerum, & temporum varietatem, interrupta fuit, fraternitatem tuam in Domino hortamur, & monemus, ut eam excolere postea studeas, quum scias unam esse fidem, unam Christi sponsam ecclesiam catholicam, cujus ipsa Romana ecclesia caput & fundamentum est, &c. Datum Romæ apud S. Marcum, die XXIII. Julii, anno M. D. LXII. Anno III.* Sedebat proinde hoc anno 1562. ille Nehemet-Alla Jacobitarum Patriarcha.

LXVIII. Ignatius XV. *alias* XI.

Sequitur in illo catal. n. 119. Ignatius *David ex regione Maadan,* Ignatii Jacobi frater. Ad hunc Davidem Gregorius XIII. Papa nuntium apostolicum misit Leonardum Abel episcopum Sidoniensem, *cum confirmatione Patriarchatus & Patriarchali pallio, anno salutis 1583. Spe motus,* inquit Petrus Strozza, *quam in eo excitaverat reconciliationis illius Patriarchæ cum sancta apostolica sede Nehemes ejus frater, olim & ipse Jacobitarum Patriarcha, qui declinandæ Turcarum persequutionis causa, ad Gregorii charitatem confugerat. Legationis suæ successum parum felicem episcopus Sidoniensis reversus, infecta re, renuntiavit postea Sixto V. commentario diligenter conscripto, in quo multa scitu digna leguntur de hac natione.* Hæc Strozza Disput. de Dogmatibus Chaldæorum: apud Assem. *to. 1. Bibl. Or. p. 536.*

LXIX. Ignatius XVI. *alias* XII.

Ignatium hunc Davidem excipit in catalogo Anonymi Jacobitæ num. 120. Ignatius *Abdalla ex castro benedicto Hesna Attæ:* de quo nulla alibi.

LXX. Ignatius XVII. *alias* XIII.

Abdallæ successit n. 121. *Mar-Ignatius Mardensis ex benedicto genere Mar-Joannis Bar-Silæ,* (Patriarchæ scilicet supra n. 64.) Addit Anonymus, perperam tamen, *qui & Nehemet-Alla. Hic Hagarenus factus est.* Ignatius enim Nehemet-Alla est LXVII. Patriarcha, dictus Ignatius XIV. alias X. cujus ipse mentionem fecit n. 118. Vid. supra col. 1404. 1405.

LXXI. Ignatius XVIII. *alias* XIV.

Sequitur in eodem catalogo, n. 122. Ignatius *Petrus David Sciah ex Marde.* Jacobitis præerat, ex catalogo Patriarch. Syro-Jacobitarum, apud Assem. *to. 2. Bibl. Or. p. 482.* an. Christi 1579. & 1586. Sed error videtur in priori epocha: nam Ignatius XV. qui & David, Patriarcha erat anno 1583. ut videre est initio hujus col. 1406. Sedebat tamen certo hic Ignatius XVIII. anno 1589. quod compertum fit, eodem Assemano teste *ibid. p. 300.* ex nota chronologica codicis Syriaci dicti *liber Directionum;* cujus meminit Renaudotius *to. 2. p. 471.* Idem opus Syriacè perelegant er exaratum pro Vaticana Bibliotheca comparatum est, cui ad calcem librarius hanc epocham adjunxit. *Absolutus est hic liber Directionum anno Græcorum 1901.* (Christi 1589.) *mense Canun priore* (Decembri) *feria 2. qua inchoatur jejunium Nativitatis, diebus sanctorum Patrum & fidelium pastorum & gubernatorum sanctæ Ecclesiæ, Patris nostri & Domini vitæ nostræ, Domini nostri Mar-Ignatii gloriosi Patriarchæ Excelsi, qui & David-Sciah, & Mar-Timothei episcopi, qui & Thomas.*

LXXII. Ignatius XIX. *alias* XV.

LXXIII. Ignatius XX. *alias* XVI.

Præcedentibus addit Anonymus Jacobita n. 123. Ignatium *Pilatum ex Mansuria,* & n. 124. Ignatium *Abdalgani ejus fratrem:* de

quibus nihil aliud occurrit, nisi quod Pilatum illum esse putem, qui Pilatus metropolitanus Mosul & Orientis, sive Maphrianus, ex Leonardo Abel, erat anno 1583.

LXXIV. Ignatius XXI. *alias* xvii.

Postremus in anonymi catalogo n. 125. est Ignatius *Petrus Hodaïe.* Primus codicum Berœensium qui in Bibliothecam Vaticanam transierunt, Assemano teste to. 1. Bibl. Or. pag. 585. *Syriacè scriptus* legitur *ab Ephræm Phigana monacho sub Ignatio Hudaïa Patriarcha Jacobitarum feria 2. die 8. Julii anno Græcorum 1933.* (Christi 1622.)

Qui sequuntur excepti sunt ab Assemano, ex Jacobitarum monumentis, ut ipsemet profitetur *to. 2. Bibl. Orient. p. 325.*

LXXV. Ignatius XXII. *alias* xviii.

LXXVI. Ignatius XXIII. *alias* xix.

LXXVII. Ignatius XXIV. *alias* xx.

LXXVIII. Ignatius XXV. *alias* xxi.

Post Ignatium Petrum Patriarcha sedit Ignatius *Abdalmessias,* de quo nihil occurrit. Huic successit Ignatius *Simeon,* qui catholicam fidem amplexus Jacobitas complures ad eam adduxit. Hic utique est Jacobitarum Patriarcha qui de religione melius sentiens, solum vertere coactus est, atque Marde relicta Alepum secessit, ibique mortuus est. Successores habuit *Andream Achigiam filium Abdalgal, & Petrum* qui, ut habet catalogus Patriarch. Syro-Jacobitarum, apud Assem. *to. 2. pag. 482.* à Jacobitis in exilium pulsus pro fide orthodoxa Adanæ obiit (4. Martii anni Christi 1702.)

LXXIX. Ignatius XXVI. *alias* xxii.

Ignatio Petro à Jacobitis ejecto, quis post illum continuo Mardæ toti sectæ præfuerit non satis assequor. To. 4. Collectionis Epistolarum Gallico idiomate editarum hoc præmisso titulo, *Lettres Edifiantes,* Jacobitas episcopos & monachorum præpositos anno Chr. 1687. Mardim seu Marden convenisse legitur, eligendi Patriarchæ causa, designatumque ab eis fuisse *Georgium* Mosulensem monachum, qui dignitatem hanc admittere noluit. Quocirca communibus suffragiis ab eis electum *Isaac* Amidæ metropolitam, qui à synodo aberat: quum vero ille erga catholicos atque Alepensem præsertim Ignatium, qui Patriarcha quoque nuncupabatur, propensiorem animum præferret, ipsos, eo relicto, iterum ad Georgium Patriarcham renunciandum conversos esse; qui eorum votis tunc annuit, & Stephanum Alepensem Patriarcham Adanam Ciliciæ civitatem in exilium mitti curavit, anno circiter Christi 1706.

LXXX. Ignatius XXVII. *alias* xxiii.

Jacobiticæ sectæ anno Chr. 1721. Patriarcham refert Assemanus to. 2. Bibl. Or. p. 325. *Isaac,* qui Georgio successerat. Hic Alepi sedere dicitur. Anno autem 1716. Eliam Edessenum metropolitam delegavit, ut Jacobiticas Syriæ, Phœniciæ & Palæstinæ ecclesias visitaret. Idem Assem. *ibid. in dissert. de Monoph.* ubi de episc. Edessæ.

PATRIARCHÆ ALEPENSES.

Andreas.

E Jacobitis, sive Surianis, complures ejurato Monophysitico errore Catholicam fidem esse amplexos supra dixi: hoc autem factum est opera Patrum Franciscanorum qui *Capucini* dicuntur: eorum enim documentis *Andreas Achigian* Alepensium Surianorum præsul Romanæ sedis communionem ambivit, missa illuc sinceræ fidei Catholicæ professione, una cum Machario Antiocheno Patriarcha, & Cachadauro Armenorum antistite. Quod non contigit nisi post annum Christi 1646. nam codex Syriacus 26. ex his quos Assemanus Romam advexit, qui continet officium festivum S. Artemii Martyris, Sanctorum Petri & Pauli Apostolorum. In Ascensione Domini. In Pentecoste. In Nativitate sancti Joannis-Baptistæ. In Nativitate Domini. Unius sancti Monachi. In Præsentatione Domini in Templum. *Scriptus legitur,* anno Christi 1646. eo teste to. 1. Bibl. Orient. pag. 614. *ab Andrea Achigian, qui postea fuit Patriarcha Syrorum.*

Abdel-Messias *hæreticus intrusus.*

Andrea defuncto Aleppensem sedem arripuit nescio quis *Abdel-Messias,* quem Patriarcha Caramitensis pro Andrea episcopum designaverat. Verum post quintum tyrannidis ipsius mensem, quum Surianos qui Catholicam fidem sectabantur variis modis adigeret ut pristinos errores repeterent; quin etiam apud infideles traducere non dubitaret, oratoris regis Christianissimi apud Turcarum Imperatorem opera detrusus est, suffecto in ejus locum Petro Gregorio Catholico.

Gregorius.

Suriani Catholici Abdel-Messiæ tyrannidem ferre non valentes, alium sibi Patriarcham designarunt, *Petrum Gregorium* scilicet

qui Hierosolymorum archiepiscopatu donatus erat: quam electionem ab Othomanorum Imperatore ratam haberi obtinuerunt oratoris Regis Christianissimi præsidio. Promotionis ipsius accepto decreto, Patriarchali throno eum imposuerunt episcopi octo, quorum unus Maronita erat, Suriani tres, Græci duo, Armeni duo, Catholicæ fidei & communionis professores omnes. Mox litteras dedit Romano pontifici, nec-non cardinalibus congregationis *de propaganda fide;* ad quos etiam scripsit epistolam universa gens B Surianorum: quas legere est in libro Italico idiomate scripto qui *Teatro Turcico* inscribitur; ubi additur ab eodem Gregorio ordinatos fuisse duos archiepiscopos, Alepensem & Hierosolymitanum.

IGNATIUS *Petrus.*

Gregorio successit *Ignatius Petrus,* qui epistolas duas Christianissimo Regi Ludo- A vico XIV. scripsit de sua ad Romanæ ecclesiæ communionem accessione, quas Gallicè recitat author Teatri Turcici p. 554. & seqq. secunda Alepi scripta fertur die 14. Novembris anno Christi 1678.

STEPHANUS.

Anno Christi 1706. *Stephanus* Patriarcha Surianorum in arce Adanensi, cum tribus episcopis, Catholicæ Romanæque fidei causa, Jacobitarum hæreticorum calumniis oppressus, carcere teterrimo, catenis onustus custodiebatur, in quo subinde confessores occubuerunt. Ita refert Paulus Lucas, *voyages dans l'Asie mineure, to. 2. p. 348.*

PETRUS.

Aleppi sedet his temporibus *Petrus* filius Joannis Misrhæ, collegii Romani *de propaganda fide* alumnus.

JACOBITICÆ DIŒCESIS ANTIOCHENÆ

METROPOLES.

JACOBITICÆ diœcesis Antiochenæ nullæ mihi notitiæ suppetunt, quarum ope episcopatus singulos pro uniuscujusque metropoli recensere queam. Quamobrem consultius me facturum putavi, si metropoles seorsim primum, tum singulos subinde episcopatus alphabetico ordine digererem.

A

I. ECCLESIA ALEPI

METROPOLIS.

ALEPUS vel *Halepus,* nobile illud Syriæ emporium eadem est civitas atque Berœa, in qua quum Jacobitæ multi commorentur, hujus sectæ Patriarchæ episcopum ac metropolitam illis constituerunt. Nec deinceps desiit ad hanc usque diem Jacobitarum, quos & Surianos vocant, præsulum Alepensium series.

EPISCOPI ALEPI.

I. MATTHÆUS I.

JOANNES I. Jacobitarum Patriarcha, circa annum Christi 644. quo Mohammedani Syriam omnem tenebant, *Matthæum* Alepi episcopum creavit: ex chronico Dionysii, apud Assemanum *to. 2. Bibl. Orient. p. 103. item pag. 335.*

II. BACCHUS.

III. SALOMON.

Anno Christi 798. obiit *Bacchus* Alepi episcopus, de quo nihil nobis compertum est: eo autem mortuo monachi cœnobii Gubæ B à Cyriaco Patriarcha petierunt ut *Xenaïam* quemdam hujus Bacchi discipulum in ejusdem locum ordinaret. Abnuit Cyriacus, & *Salomonem* cœnobii S. Jacobi apud Cyrum Euphratensis Syriæ civitatem alumnum, episcopum Alepensem creavit. Indignati Gubæ monachi, nec Salomonem admiserunt, nec ipsiusmet Patriarchæ Cyriaci nomen in liturgia amplius recitavere. Quinimo eum apud Aaronem Rascidum Califam accusarunt tanquam Saracenis infestum: ab Ismaële tamen filio Saleh Califæ secretario, cui ejus causam Califa commiserat, innocens declaratus, ad suum Callinicense cœnobium Cyriacus se recepit.

recepit. Tum monachi Gubæ episcopos quosdam in *Scialaz* pago congregatos inducunt ut duos episcopos ordinarent, quorum unus Alepensium curam gereret. Verum Patriarcha, coacta *Gubrini*, quod *Castrum Crustenorum* sive *Cyrrhensium* est, synodo, episcopos illos, Gubensesque monachos communionis extorres fecit. Hi porro ad extrema redacti, *Abrahamum* quemdam Cartaminensem monachum sibi in Patriarcham instituunt, qui Antipatriarcha factus, sub Cyriaco & Dionysio Telmaharensi ejus successore vixit, usque ad annum Græcorum 1148. Christi 837. Ita ex chronico Gregorii Bar-hebræi refert Assemanus *to. 2. Biblioth. Orient. p. 342.*

IV. ANASTASIUS.

Abraham Patriarcha *ex cœnobio Taril ditionis Alepi*, à Job Zeugmæ episcopo in Teleda castro die 25. Maii anno Græcorum 1273. Christi 962. ordinatus, *Anastasium* præceptorem suum, qui cœnobii Circisii in regione Germaniciæ archimandrita fuerat, episcopum Alepi instituit. Hæc refert Assemanus *ibid. pag. 351.*

V. DIONYSIUS I.

Circa annum Christi 1245. Ignatius David Patriarcha, *Dionysium*, quem Melitinensem in Armenia minore constituerat episcopum, Melitina Alepum, unde Melitinam translatus fuerat, rursus transtulit, juxta decretum synodi ea de causâ habitæ; quia nimirum conspirationis monachorum cœnobii Barsumæ adversus ipsum ferebatur fuisse auctor. Assemanus *ibid. p. 374.*

VI. BASILIUS.

Dionysio paulo-post defuncto, *Saliba Vagius* Jacobi Edesseni filius ad sedem Alepensem evectus est, sumpto *Basilii* nomine, anno Græcorum 1557. Christi 1246. Medicæ artis valde peritus Patriarcham Ignatium Davidem aliquando podagra & calculo laborantem curavit. A Joanne Bar-Maadani Alepi electo in Patriarcham anno Græcorum 1564. Christi 1253. statim ad Maphriani Orientis dignitatem promotus fuit, imposito *Ignatii* nomine. Verum *Dionysio* dicto *Aaron Angur*, (qui ante Joannem Bar-Maadani in Patriarcham ordinatus in monasterio Barsumæ, mox dejectus fuit ab episcopis factionis *Joannis Bar-Maadani* Alepi congregatis, qui præfatum *Joannem*, ut dictum est, Patriarcham crearunt,) opera Gregorii Bar-hebræi Alepi episcopi, Patriarchalem dignitatem pro Syria recuperante anno 1569. Christi 1258. Basilius Saliba Maphrianus, abdicata episcopali dignitate, Tripolim secessit, ibidemque obiit eodem anno, die 12. Junii. Ita Assem. *tom. 2. pp. 375. 377. 378. & 455.*

VII. MATTHÆUS II.

Joannes Bar-Maadani, Basilio Alepi episcopo, quem, ut supra observatum est, ad Maphriani dignitatem provexerat, successorem nominavit *Matthæum*, Ignatii Davidis Patriarchæ discipulum, & Gumensis in agro Antiocheno ecclesiæ præsulem, cujus nomen antea *Dionysius* fuerat. Hoc autem contigit anno Græcorum 1564. Christi 1253. invitis Coptorum legis peritis qui Danielem Chaboræ episcopum postularant, hominem Arabum scientiis profanis nimis addictum. Assemanus *to. 2. p. 377.*

VIII. GREGORIUS.

Alepensi ecclesiæ Jacobiticæ à Dionysio Angur Patriarcha præfectus fuit *Gregorius* Bar-hebræus cognomento *Abulfaragius*, ex Lacabeno episcopatu translatus. At paulo-post, quum Joannem Bar-Maadani, qui Alepum venerat, multa adversum se quod Dionysii Angur partem foveret moliri animadvertisset, in paternam domum se recepit, deinde in Barsumæ cœnobium. Quando autem ejus opera Dionysius Angur dignitatem Patriarchalem pro tota Syria recuperavit, anno Christi 1258. ipse quoque ecclesiæ Alepi curam iterum sumpsit, usque ad annum Græcorum 1575. Christi 1264. Tunc enim ab Ignatio Josue Patriarcha, qui schismate sublato per mortem, tum Dionysii Angur anno Christi 1261. tum etiam Joannis Bar-Maadani anno Christi 1263. unanimiter electus fuerat, ex Alepensi ecclesia, Maphrianus Orientis proclamatus est. Obiit in ea dignitate anno Græcorum 1597. Christi 1286. Assemanus *ibid. pp. 246. 266. & 378.*

IX. * * *

In appendice ad chronicon Gregorii Barhebræi, inter episcopos qui post Michaëlis II. Patriarchæ obitum anno 1660. Christi 1349. Philoxenum elegerunt, recensetur *episcopus Alepi*, teste Assemano *ibid. p. 383.*

X. DIONYSIUS II.

Non ita pridem præerat, & adhuc forsan præest Jacobiticæ sive Surianorum ecclesiæ Alepi *Dionysius* Sciocralla, cujus meminit Assemanus *to. 2. Bibl. Orient. p. 170.* De eo aiens, *librum* (Dionysii Barsalibæi adversus hæreses) *quum in urbe Syriæ Alepo essem commodavit mihi Dionysius Sciocralla Jacobitarum episcopus.*

II. ECCLESIA AMIDÆ.

AMIDA, Syriacè *Amed* & *Amid*, olim *Constantia*, Mesopotamiæ urbs est munitissima, quæ quod, teste Abulfeda in Tab. Geogr. n. 260. *arcem amplam habeat, murosque ex nigris lapidibus in quos nec ferrum valet, nec ignis; Caramida,* hoc est, *nigra Amida* appellatur. Quoniam vero in regione *Diar-Bacr,* sive *Diar-Bechir* sita est, idem quoque ipsa nomen obtinet. Inter Antiochenæ diœcesis metropoles Amida censetur, atque in ea Jacobitarum Patriarchæ sedem fixerunt ad annum usque Christi 1166. quo Michaël I. cognomento *Magnus* Patriarcha Mardim migravit; in hac enim civitate deinceps sederunt Patriarchæ Jacobitæ. Amidensium episcoporum seriem aliquam usque ad Saracenica tempora dedi productam, nunc reliquos ejusdem Jacobiticæ sectæ præsules, quotquot mihi occurrerunt, recenseo.

EPISCOPI AMIDÆ.

I. EUNOMIUS.

II. JOANNES.

III. CYRIACUS.

IV. THOMAS I.

ALibi jam dixi Jacobitis præsulibus hujus ecclesiæ accensendos videri *Eunomium* qui anno Christi 546. *Joannem* qui anno 551. *Cyriacum* qui anno 578. & *Thomam I.* qui anno 622. (vel potius 623.) sedisse memorantur in Dionysii chronico, ut refert Assemanus *to. 2. Biblioth. Orient.* in dissert. de Monoph. ubi de Amida, & *pag. 48.* Florebat adhuc iste Thomas anno 955. Christi 644. *ibid. pag. 103.* De *Cyriaco* addit *pag. 90.* ex eodem Dionysii chronico, eum obiisse anno Græcorum 934. Christi 623. & scripsisse canones quos laudat Gregorius Bar-hebræus in suo nomocanone. Aliquod forsan opus in canones edidit.

V. SAMUEL *intrusus.*

Circa annum Christi 616. Cosroës Persarum rex, Amidæ episcopum præfici voluit *Samuëlem,* ut & Esaiam Edessæ, & Jonam Telæ; quorum Samuël quidem & Jonas in Assyriam unde venerant redire compulsi sunt, eo quod in diœceses Patriarchæ Jacobitarum subditas, non à Patriarcha, sed à Maphriano Orientis electi, intrusi fuissent. Esaias vero ecclesiam Edessenam retinuit, donec ab Heraclio Imperatore ea sede motus est. Asseman. *to. 2. pag. 334.*

VI. THOMAS II.

Dionysius in chronico, teste Assemano to. 1. Bibl. Or. p. 468. meminit cujusdam *Thomæ* episcopi Amidensis, qui anno 1017. Christi 706. synodo habitæ in monasterio Mar-Silæ præfuit cum Juliano II. Patriarcha. Hic Thomas ex eodem Dionysii chronico, apud Assemanum to. 2. pag. 105. obiit anno 1024. Christi 713. & in ejus locum Theodotus substitutus fuit. Notandum porro Asseman. to. 2. in dissert. de Monoph. & p. 48. unum dumtaxat recensere Thomam inter Cyriacum & Theodotum, expressisque verbis asserere in priori loco hunc Thomam sedisse ab anno Christi 623. usque ad 713. quod spatium est 90. annorum, ita ut necesse foret illum vixisse 120. annos, aut amplius. Hoc autem, ut insolitum, Dionysius procul dubio animadvertere nunquam omisisset. Satius itaque videtur existimare Thomam qui obiit anno Christi 713. alium esse ab eo Thoma qui ordinatus est episcopus Amidæ anno Christi 623.

VII. THEODOTUS.

Theodotus hic Thomæ successor sedem Amidensem tenuit usque ad annum 1040. Christi 729. quo ea relicta, in locum quemdam, Amidam inter & Daram, secedens, columnam ædificavit, & supra eam ascendit ut Thomam Telensem stylitam imitaretur, cœnobium quoque ibidem extruxit, quod, inquit Dionysius, in præsentem usque diem visitur (obiit Dionysius ille 22. Aug. anno 1156. Chr. 845.) apud pagum, quem *Coluc* appellant, ubi & diem clausit. Ejus memoriam ceu *sancti* celebrant Jacobitæ ad diem 16. Augusti, quo illum *Amidæ Patriarcham* librarius perperam vocat. Assemanus *tom. 2. pp. 48. 105. & 106.*

VIII. COSMAS.

Anno Græcorum 1040. Christi 729. post Theodoti Amidensis episcopi recessum, ejus successor fuit *Cosmas,* quem Dionysius in chronico *virum antiqui moris* appellat, aitque, quum pagum *Tela-Comum* (in Itinerario Antonini *Thilaticomum* dictum) visitare voluisset, ac ejectus fuisset ab incolis, grandem ipsis calamitatem obtigisse, quam suis precibus à Deo obtinuerat. Assemanus *to. 2. p. 106.*

ECCLESIA AMIDÆ.

IX. Sabas.

X. Severus I.

XI. Severus II.

Cosmam in episcopatu Jacobitico Amidensi excepit *Sabas*, ex monasterio *Zuchenin* quod in ejusdem urbis territorio situm est, assumptus. Cui post annos 20. defuncto, ab anno nimirum Christi 730. usque ad 750. (ut ex Dionysii chronico refert Assem. to. 2. in differt. de Monoph. ubi de urbe Amida) subrogatus fuit *Severus* ejusdem cœnobii monachus. Hic post annum unum, quum B diœcesim visitaret, peste sublatus est; eique suffectus *Severus* alter ex eodem monasterio sumptus: qui dignitate abdicata, quam ab anno Christi 751. usque ad 755. tenuerat, obiit die 14. Mart. anno Græcorum 1076. Christi 765. in suo monasterio, ubi & sepultus est. Ejus tempore, anno Christi 754. Joannes II. Jacobitarum Patriarcha, Amidensem diœcesim in duas divisit, partem Severo relinquens, alteram Esaiæ Asipharinensi episcopo adjudicans, propter quod multorum episcoporum indignationem in se C concitavit. Ita Assemanus *to. 2. in differt. de Monoph. & pp. 107. & 338.*

XII. Abas.

Severo successit anno Græcorum 1066. Christi 755. *Abas* cœnobii *Mar-Abibi Arzenunensis* monachus. Eodem anno juxta chronicon Dionysii quod refert Assemanus to. 2. p. 111. sed amanuensis mendum esse observat p. 340. & legendum anno 1070. Christi 759. coacta est synodus in urbe Mabug, cui adfuit inter cæteros Abas episcopus Amidæ. D In ea Georgius ex *Baaltan* pago oriundus, & cœnobii Kenserinensis monachus, Jacobitarum Patriarcha creatus est. Sed quum Mesopotameni episcopi, schismate facto, *Joannem* Callinici episcopum sibi in Patriarcham constituissent, altera synodus episcoporum Geziræorum, Mosulanorum, & Occidentalium, habita est in urbe Sarug, post mortem tamen hujus Joannis, quam ad annum Græcorum 1076. Christi 765. recitat Dionysius in chronico. Huic synodo rursus interfuit Abas episcopus Amidæ, præfuit autem Georgius, E quem omnes Patriarcham confirmaverunt. Vixisse existimatur Abas usque ad annum Christi 776. quo Dionysius chronicon suum absolvebat; nam ejus obitus non meminit. Assem. *ibid. in differt. de Monoph. & pp. 48. 111. 112. & 114.*

In chronico Gregorii Bar-hebræi, teste eodem Assemano in differt. de Monoph. sequentes episcopi Amidenses Jacobitæ laudantur.

XIII. Cyrinus.

Cyrinus ille à Joanne XI. dicto Abdone, olim Synnadæ episcopo, qui post Basilium anno 1386. Christi 1075. defunctum in Patriarcham proclamatus est, ordinatus episcopus Amidæ, ibidem à Christiana religione ad Mahometanam sectam transiit. Assemanus *to. 2. in differt. præfata de Monoph. & p. 357.*

XIV. Basilius.

Joannes XIII. qui & *Maudiana* vocatur, quum Chisumæ quæ est Syriæ urbs inter Alepum & Edessam, sedem figere statuisset, *Basilium Barsumnam* hujus urbis episcopum Amidam transtulit; is autem paulo-post indigne ferens Joannem Bar-Andream Mabugi episcopum sua sede amotum fuisse per Patriarcham, ea præcise de causa quod sibi transeunti non occurrisset, abdicato episcopatu Amidensi, in Pheschinense monasterium se contulit, ibique quinque annos moratus est, donec ejusdem Patriarchæ jussu ad suam Amidensem ecclesiam redire coactus fuit. Hæc gesta sunt post annum 1440. Christi 1129. quo Joannes in Patriarcham electus est. Ex ea vero narratione colligimus Jacobitarum Patriarchas ecclesiæ Amidensis aliquandiu episcopatum gessisse, priusquam sedem Chisumam transtulissent. Assem. *ibid. & pag. 360.*

XV. Dionysius.

Jacobus Bar-Salibi, id est *Salibi filius*, anno Chr. 1154. ab Athanasio VIII. Jacobitarum Patriarcha episcopus Marhas sive Germaniciæ Euphratesiæ urbis ordinatus fuit, mutato *Jacobi* in *Dionysii* nomine; & anno sequenti, post coactam ab eodem Patriarcha in cœnobio Barsumæ synodum, ad episcopatum Mabugensem translatus: tandem anno Chr. 1167. à Michaële Patriarcha Athanasii successore ecclesiæ Amidensi præfectus est, quam per annos quinque administravit, mortuus mense Novembri, anno Græcorum 1483. Christi 1171. & sepultus in eadem urbe Amida, in ecclesia Deiparæ, juxta sepulcra Patriarcharum Bar-Abdon & Bar-Susan. Operum ejus extat catalogus apud Assemanum *to. 2. Bibl. Orient. p. 211.* qui de eo agit à p. 156. usque ad præfatam pag. 211.

XVI. Abraham.

Post Dionysium hunc, chronicon Barhebræi *Abrahamum* recenset, qui circa annum Christi 1180. ex eorum quatuor episcoporum numero fuit, qui conspiratione in Michaëlem I. Patriarcham facta, *Theodorum Bar-Vehebum* Patriarcham proclamarunt. De eo

ECCLESIA AMIDÆ. Abraham legendus Assemanus *to. 2. Bibl.* A *Orient. pp. 213. & 368.*

XVII. MENNAS.

Abrahamo *Mennas* in sede Amidensi pro Jacobitis suffectus fuit. Hic fautores Michaëlis II. qui ejus apud infidelem Amidæ principem, anno 1511. Christi 1199. mense Decembri ordinationem fieri curabant adversus Athanasium IX. Patriarcham; auctoritate qua apud omnes ob medicinæ peritiam pollebat, urbe excedere compulit. Joannem quoque XIV. adversus eumdem Michaëlem anno B Christi 1208. ad Patriarchatum evexit, quod petitam à Michaële ad solvendum Amidæ principi tributum pecuniam non impetrasset. Assemanus *tom. 2. in dissert. de Monoph. & pp. 231. 232. 369. & 370.*

XVIII. JOANNES I.

Anno Græcorum 1564. Christi 1253. quo, die 14. Septembris Dionysius Angur Jacobitarum creatus est Patriarcha, sedebat Amidæ *Joannes Saliba,* qui cum Joanne Maipheractensi episcopo discipulo suo, Alepum velo- C citer se contulit, ut Joannis Bar-Maadani Maphriani conatus reprimeret, quem ejus factionis episcopi ad dignitatem Patriarchalem, adversus eumdem Dionysium, ibi volebant promovere: sed Maphrianum illum jam electum in Patriarcham reperit. Assem. *ibid. & p. 376.*

XIX. JOANNES II.

Joannes, qui & *Ismaël* cognomento *Magedus,* Joannis diaconi Mardensis fratris Ignatii Bar-Vahib Patriarchæ qui dictus est Ignatius V. alias I. filius, post hujus Patriarchæ obitum, anno Græc. 1643. Christi 1332. ex episcopo Amidæ, Patriarcha renuntiatus est, assumpto *Ignatii* nomine, dictus Ignatius VI. alias II. Assem. *p. 382.*

XX. CYRILLUS.

XXI. DIONYSIUS II.

Post mortem Ignatii VII. alias III. qui & *Sciahab* vocabatur, anno Græcorum 1692. Christi 1381. *Abraham,* qui & *Cyrillus Bargarib,* ex episcopo Amidæ in Patriarcham assumptus est, dictus Ignatius VIII. alias IV. statimque *Josephum* fratrem suum cognomento *Dionysium* ecclesiæ Jacobitarum Amidensi præfecit. Assem. *p. 384.*

XXII. JOANNES III.

Anno Græcorum 1782. Christi 1471. Ignatius X. alias VI. qui & Chaleph Maadanensis Patriarcha Mardæ & Syriæ, adhibitis Azizi Patriarchæ Tur-Abdinensis, & Georgii Cartaminensis episcopi consiliis, *Joannem Bar-Sila* Amidæ & Savræ episcopum creavit, qui post ejusdem Ignatii mortem anno 1795. Christi 1484. Patriarcha proclamatus est, Ignatius XI. dictus alias VII. Assem. *p. 385. & 386.*

XXIII. SIMEON.

Simeon quidam, sub Ignatio XVIII. alias XIV. dicto Petro David Sciah ex Marde, laudatur à Leonardo episcopo Sidoniensi ad ann. Christi 1583. ut episcopus Amidensis, teste Assem. *in dissert. de Monoph. to. 2. Bibl. Or.* ubi de episcopis Amidæ, qui etiam citat in margine Thomam à Jesu *lib. 7. p. 386.*

XXIV. TIMOTHEUS.

Sæculo decimo-septimo ad finem vergente, circa annum Christi 1694. Amidæ episcopus sedere dicebatur *Dionysius* qui *Timothei* nomen assumpserat. Ita Naironus Faustus Maronita in Evoplia, *pag. 46.*

III. ECCLESIA ANAZARBÆ.

ANAZARBA, seu *Anazarbus,* quæ etiam *Indarbe* à Syris, & *Ain-Zarba* ab Arabibus, quasi *fons Zarbæ* & corrupte *Navarza* appellatur, Ciliciæ secundæ est metropolis, ad Pyramum fluvium sita quem *Gehonem* Abulpheda vocat, à Siside viginti-quatuor millibus passuum distans. In ea urbe Jacobitis præfuerunt episcopi sequentes.

EPISCOPI ANAZARBÆ.

I. ABIBUS.

ANno Græcorum 1234. Christi 923. D *Abibus* Anazarbæ pro Jacobitis episcopus Basilium I. die 15. Augusti, in Moriba castro Reschephæ, Patriarcham consecravit. Assem. *to. 2. Bibl. Orient. in dissert. de Monoph.* ubi de episcopis Anazarbæ, *& p. 349.*

II. LAZARUS.

Athanasius V. cognomento Salachensis, die 21. Octobris anno 1298. Christi 986. Patriarcha ordinatus est in *Catin* pago regionis *Gehon* à *Lazaro* Anazarbæ metropolita. Assem. *ibid. p. 351.*

III. Athanasius I.

IV. Athanasius II.

Michaël I. Jacobitarum Patriarcha, circa annum Christi 1166. Antiochiam ingressus, A tres ibi episcopos consecravit, quorum unus *Athanasius* fuit, in locum alterius *Athanasii* ipsius Patriarchæ patrui qui Anazarbensi ecclesiæ triginta tribus annis & amplius præfuerat. Assem. *ibid. p. 363.* ECCLESIA ANAZARBÆ.

IV. ECCLESIA APAMEÆ.

APAMEA, quæ olim *Hemat*, deinde *Apamia* vocabatur, nunc autem ab Arabibus *Hamah* dicitur; in novo Jacobitarum jure, Emesæ conjuncta fuit; utraque demum Damasco: teste Assemano, ubi de ea urbe, quæ secundæ Syriæ metropolis est, in dissert. Monoph. *to. 2. Bibl. Orient.* Nulla nobis suppetit episcoporum Jacobitarum hujus ecclesiæ notitia. In epistola quidem, quam Joannes VII. cognomento *Sarighta*, à Nicephoro Phoca Græcorum imperatore Constantinopolim accersitus, ut cum Polyeucto hujus regiæ urbis episcopo de fide conveniret, ad Mennam Alexandrinum Coptorum Patriarcham, anno Græcorum 1280. Christi 969. scripsit, prout eam refert & interpretatur Assemanus *to. 2. pag. 139.* legitur: *Ego vero, & Sergius metropolita Apameæ, &c. vobis salutem dicunt.* Quinimo asseruerat idem Assemanus *pag. 351.* Renaudotium, qui in *hist. Patr. Alex. pag. 362.* ejusdem epistolæ Joannis Patriarchæ versionem latinam recitans, pro *Apameæ* scripserat *Euphemiæ*, in hoc mendosum codicem fuisse sequutum. Verum ipsemet postea, pag. scilicet 478. pro innato animi candore fatetur in hac epistola Joannis, *Euphemiam* diserte haberi, non *Apameam*, & delendam monet totam lineam qua pag. 351. Renaudotium hac in re reprehenderat. Ex quo fit evidens Sergium illum inter episcopos Jacobitas, non *Apameæ*, sed Euphemiæ esse computandum.

C

I. ECCLESIA CÆSAREÆ CAPPADOCIÆ.

SÆculo duodecimo, Cæsarea Cappadociæ primæ metropolis, non Armenis solum, sed & Jacobitis incolis plena erat, quibus ejusdem communionis episcopi præfuere. Hi præsertim nobis innotescunt.

EPISCOPI CÆSAREÆ *in* CAPPADOCIA.

I. Basilius I.

MICHAEL I. Jacobitarum Patriarcha die Pentecostes electus anno 1478. Christi 1166. & die 18. Octobris consecratus, dum varia suæ sectæ loca inviseret Hierosolymam usque profectus, *Basilium* Cæsareæ episcopum, & alium episcopum sibi comites ascivit. Hic itaque Basilius sedebat ante annum 1511. Christi 1199. quo Michaël I. decessit. Assemanus *to. 2. Bibl. Or.* in dissert. de Monoph. ubi de episcopis Cæsareæ, *& p. 363.*

II. Basilius *alter.*

Sæculo decimo-tertio, Cæsareæ episcopus erat *Basilius* cognomento *Damianus*, quem Gregorius Bar-hebræus, de promotione sua in Maphrianum sive Primatem Orientis, cui ille interfuit, agens parte 2. chronici, *venerabilem* C *senem* appellat. Is Dionysium VII. qui & Aaron Angur dicebatur, Patriarcham, quum plurimis aliis episcopis, in cœnobio Barsumæ die 14. Septembris anni 1564. Christi 1253. proclamavit. Electionem quoque Raban Josue archimandritæ cœnobii Gavicathæ in Patriarcham, qui Ignatius III. dictus fuit die Epiphaniæ anni 1575. Christi 1264. factam antequam eo adveniret, probavit. Asseman. *ibid. & pp. 247. 376. & 379.*

D

III. Jacobus.

Anno 1594. Christi 1283. Ignatii IV. Patriarchæ, qui & Philoxenus Nembrod appellabatur, ordinationi frustra sese *Jacobus* Cæsareæ metropolita, cum Barsuma Gavicathæ archimandrita qui ei dignitati inhiabant, opposuit. Asseman. *ibid. & p. 381.*

II. ECCLESIA CYPRI.

CYPRUS Insula, inter suos incolas, ut Christianos ritus Græci, ita & Jacobitas habuit, quibus sui episcopi præfuerunt. Sequentes ab Assemano recensentur in dissertatione sæpius laudata de Monoph. 2. tomo præfixa Bibl. Or. ubi de episcopis agit Insulæ Cypri.

EPISCOPI CYPRI.

I. PROCLUS.

JACOBUS Edessenus episcopus, qui anno 1019. Christi 708. 5. Junii obiit, in epistola quam ad Adæum presbyterum de variis ecclesiæ ritibus scripsit, meminit orationis *Magnus es Domine*, quam, inquit, *S. Proclus* cujusdam urbis Insulæ Cypri episcopus composuit. Hunc Proclum Jacobitam fuisse admodum verisimile est, quum ab eo Jacobo Edesseno laudetur, qui Jacobitis perpetua communione conjunctus fuit. Assem. *to. 1. Bibl. Orient. pp. 486. 487. 573. & to. 2. pp. 336. & 337.*

II. PAULUS.

Anno Græcorum 935. Christi 624. sedebat *Paulus* Cypri episcopus qui 30. S. Greg. Naz. homilias in Syriacum sermonem convertit, ut legitur in nota quæ est ad calcem codicis cujusdam Nitriensis, teste Assem. *to. 1. p. 172.* ubi additur, *scriptus autem fuit, hoc est, assutus & compactus anno Græc. 1156.* (Christi 845.) *sub Dionysio Patriarcha Antiochiæ.* Hic fuit Dionysius I. qui eodem anno decessit. Unde vix inficiari potest hunc Paulum fuisse Jacobitam.

III. ATHANASIUS I.

Electioni Ignatii III. Patriarchæ Jacobitarum in cœnobio Gavicathæ factæ anno 1575. Christi 1264. adfuit inter cæteros *Athanasius* episcopus Cypri: ex chronico Gregorii Barhebræi, teste Assemano in dissert. laudata, *& p. 379.*

IV. * * *

In appendice ad idem chronicon narrari observat idem Assemanus ibid. & pag. 383. *episcopum Cypri* qui non nominatur, una cum episcopis Hierosolymæ, Gargar, & Alepi, anno 1660. Christi 1349. Sisidem Ciliciæ urbem petiisse, ibique Philoxenum Damasci episcopum in Patriarcham Jacobitam Antiochiæ & Syriæ, adversus Ignatium VI. alias II. qui Joannes Ismaël vocabatur, instituisse.

V. DIONYSIUS.

VI. ATHANASIUS II.

In pontificali Syrorum Jacobitarum, qui
A citatur cod. 4. inter Ecchellenses, apud Assemanum *to. 1. Bibl. Orient. p. 573.* laudantur, teste eodem *to. 2. in dissertatione de Monoph.* ubi de Insula Cypri, *Dionysius* ad annum Christi 1454. & *Athanasius* ad annum 1457. Dionysius porro ordinasse dicitur pag. 80. hujus cod. Salomonem diaconum, & Joannem presbyterum, in ecclesia S. Behenami Magusæ (quæ est Cypri urbs vulgo *Famagosta*) anno Græc. 1765. Christi 1454. & Abrahamum diaconum in ecclesia Deiparæ Nicosiæ anno 1768. Christi 1456. vel 1457. Athanasius vero pp. 80. & 97. in eadem Deiparæ
B ecclesia presbyteros Jacobum, Aaron, & Joannem: & diaconos Aaron, Isam, Constantinum, Mamam, & Ephræm: in ecclesia autem S. Georgii diaconos Davidem, Barsumam, Taliam, & Abdelmessiam.

VII. JOANNES.

Abrahami Ecchellensis codex 5. cujus meminit Assem. *to. 1. pag. 554.* Anaphoras sive liturgias 22. continet, quarum multæ Monophysitarum nominibus inscribuntur,
C puta Joannis qui & Josue Barsusan Patriarchæ, Philoxeni episcopi Mabugensis, Lazari Bar-Sabtæ seu Philoxeni episcopi Babylonis, Dionysii episcopi Amidæ, Jacobi Sarugensis, Thomæ Germaniciæ, & Matthæi pastoris. Hanc vero in fine notam habet, *codex Syriacus scriptus Gamblini in Cypro à presbytero Jamino sub Joanne Metoscita episcopo, anno Græcorum 1846. Christi,* ut notat scriptor, *1536. Sabbato die 19. Februarii.* Hic utique *Joannes* Jacobitarum præsul fuit, qui tot Jacobitarum liturgias legebat.

D
VIII. ISAAC.

Quum Leonardus Abel episcopus Sidoniensis, missus esset à Gregorio XIII. nuncius apostolicus ad Ignatium XV. alias XI. qui vocabatur David Maadensis, Jacobitarum Patriarcham, anno Christi 1583. *Isaac* Cypri ejusdem sectæ archiepiscopatum tenebat. Ita Assemanus in dissertatione sæpius laudata de Monoph. to. 2. præfixa, ubi & citat in margine Thom. à Jesu, *lib. 7. de convers. gent. pag. 386.*

D

I. ECCLESIA DAMASCI.

DAMASCUS Phœniciæ Libani insignis civitas, quæ aliquando Saracenici Imperii caput fuit, Jacobitas plurimos habuit incolas quibus præsidebat ejusdem sectæ metropolita. Horum multos recenset doctiss. Asseman. in Bibl. Orient.

EPISCOPI DAMASCI.

I. * * *

IN historia Patriarcharum Alexandriæ quam clariss. Renaud. edidit, refertur pag. 233. Isaac Jacobitarum Patriarcham Antiochenum statim à sua promotione, anno 1066. Christi 754. synodicam Chaïli seu Michaëli Patriarchæ Alexandrino misisse per metropolitas duos, *Damasci*, & Emesæ.

II. ANASTASIUS.

Anno Græcorum 1129. Christi 818. *Anastasius* Damasci episcopus synodo adstitit, in qua Dionysius Telmarensis electus fuit Patriarcha. Asseman. *to. 2. Bibl. Or. p. 344.*

III. TIMOTHEUS.

Joannes III. Patriarchatum adeptus anno 1158. Christi 846. epistolam ad Alexandrinos suæ communionis scripsit, cujus latores fuere Athanasius metropolita Euphemiæ, & *Timotheus* Damasci. Idem Assemanus, *ibid. pag. 348.*

IV. THEOPHILUS.

Synodicam Philothei Patriarchæ Alexandrini ad Dionysium Patriarcham Antiochiæ refert Assemanus *to. 2. pp. 142. & 143.* sic terminatam, *datum mense Barmuda, anno ab Incarnatione Christi Dei nostri 979. sanctorum Martyrum 703.* nimirum, inquit Assemanus æræ vulgaris Christianæ anno 987. nam Philotheus utitur epocha *Incarnationis secundum Alexandrinos*, quæ octo annis Christiana vulgari prior est, ut Pagius passim observat in critica Baronii. Asserit idem Assem. p. 141. in hist. Alex. dici Philotheum hunc 63. Patriarcham Alexandrinum præfuisse Coptis ab anno Martyr. 692. ad annum 716. hoc est ab anno Christi 976. ad annum 1000. At doctiss. Renaud. in hist. Patr. Alex. p. 373. ait in istius Philothei, sicut & in aliorum qui præcesserunt, ætate assignanda, magnam esse authorum negligentiam; quemcumque tamen calculum sequi placeat, illum Philotheum certo fuisse electum ante Muazzi Califæ mortem, qui obiit (pag. 372.) anno Hegiræ 365. Christi 975. In ea porro Philothei epistola ad Dionysium (quæ extare

A dicitur in lib. Pauli Ebn-Regia *de Fide Patrum* fol. 302. & præcedit aliam quæ fol. 305. est ad Athanasium, citantur autem ambæ *to. 1. Bibl. Orient. p. 625.* sub 23. cod. Arab. nn. 28. & 29.) mentio fit synodicæ ejusdem Dionysii quæ per *Theophilum* archiepiscopum Damascenum missa fuerat. Notandum vero, cum Assemano, to. 2. p. 352. circa nomen *Dionysii* Patriarchæ mendum irrepsisse, & loco ejus legendum videri in ea epistola, ut in sequenti, *Athanasium*. Ratio est, quod toto tempore quo Philotheus iste Alexandriæ B præfuit, id est ab anno Christi 975. aut 976. usque ad 1000. nullus Dionysius Antiochenam rexerit Jacobitarum ecclesiam, ut ex Bar-hebræi chronico & ex catalogo Bar-Salibæi fit manifestum. Unde hic emendat Assemanus, quod dixerat pag. 141. Dionysium, ad quem scribit Philotheus, fuisse Dionysium Athanasii prædecessorem; & contendit fuisse Athanasium, non quidem VI. hujus nominis, sed V. cognominatum *Salachensem*, qui, post mortem Joannis VII. cognomento *Sarightæ*, Patriarchatum iniit, die C 21. Octob. anni 1298. Christi 987. & obiit anno Christi 1003. vel 1004.

V. JOANNES I.

Codex secundus inter Nitrienses, nunc Vaticanus, quatuor Evangelia continens Syriacè scripta, cujus mentionem facit Assemanus *to. 1. Bibl. Orient. p. 561.* habet *fol. 5.* annotationem ab eodem Assemano *tom. 2. pag. 236.* exscriptam, in qua legimus *Mar-Joannem* Damasci episcopum, cum quibusdam aliis missum fuisse à Mar-Joanne Antiocheno Patriarcha ad Mar-Joannem Patri- D archam Alexandrinum: sic autem clauditur illa annotatio, *acta sunt hæc & perfecta anno Græcorum 1522. die 8. mensis Tamus*, hoc est, Julii, anni Christi 1211. Joannes hic Patriarcha Antiochenus fuit Joannes XIV. qui & *Josue scriba* cognominabatur, electus anno 1519. Christi 1208. & mortuus anno 1531. Christi 1220. Joannes vero Patriarcha Alexandrinus, ille fuit 74 cognomento *Abul-Maged*, filius Abi-Galeb, qui ab anno Martyrum 905. ad annum 932. hoc est, ab anno Chr. 1189. ad annum 1216. Coptis præfuit.

ECCLESIA DAMASCI.

Joannes itaque Damasci metropolita, legatione præfata functus est, si non ipso anno Christi 1211. saltem uno ex præcedentibus ab anno Christi 1208.

VI. Joannes II.

Anno Græcorum 1575. Christi 1264. alter *Joannes* Damasci archiepiscopus adstitit cum plurimis episcopis ordinationi Patriarchæ Ignatii III. qui & Josue dicebatur. Assemanus *to. 2. p. 379.* Anteà Dionysio Angur Patriarchæ, electo anno 1564. Christi 1253. die 14. Sept. quando ille Naserum Damasci regem adiit, ut Ezzaddini Iconii regis, & Basanuini Tartarorum militiæ præfecti, diplomata confirmaret, quibus jura Patriarchatus sibi adstruebantur, comes aderat, cum quibusdam aliis episcopis, *Damasci metropolita.* Idem fortassis fuit ac Joannes iste secundus. Asseman. *ibid. p. 377.*

VII. Philoxenus I.

Joanne, qui & Ismaël cognomento Magedus, Patriarcha Mardæ renuntiato, anno 1643. Christi 1332. sub nomine Ignatii VI. alias II. Occidentalis tractus episcopi, inter quos erat *Philoxenus* Damasci metropolita, ex urbe Melitina quò post Michaëlis II. mortem anno 1660. Christi 1349. convenerant, Sisidem profecti, eumdem Philoxenum Antiochiæ & Syriæ Patriarcham, adversus hunc Joannem qui obiit anno 1676. Christi 1365. constituerunt. Assem. *ibid. p. 383.*

VIII. Dioscorus I.

Post hunc Philoxenum, *Dioscorus,* qui & *Jacobus Barkainæus,* id est, *fusoris filius,* Damasci episcopatum tenuit usque ad annum Græcorum 1671. Christi 1360. quo Ismaëlem Patriarcham in cœnobio S. Jacobi doctoris supra monasterium Hananiæ commorantem adiit, rogaturus ut Maphrianum Orientis ipsum crearet. Quumque Patriarcha id fieri fas esse negasset sine Orientalium consensu, ille oblata Salecho Mardæ domino quadraginta millium nummorum summa, subornatisque Amera Matthæo, Denha Nestorianorum Patriarcha, & clero populoque oppidi Carmelisæ, ad cœnobium S. Matthæi contendit, cujus monachi Maphrianum eum proclamarunt. Sed quia cuncti Orientales contra hanc illegitimam ejus ordinationem à monachis factam obstrepebant, Basilium Ciliciæ Patriarcham, Philoxenum scilicet qui fuerat Damasci episcopus adiit, à quo die 29. Junii anni 1672. Christi 1361. sumpto *Gregorii* nomine ordinatus est. Orta vero inter ipsum & juris peritos quosdam Mohammedanos de rebus fidei controversia, Bagdadi interfectus est, anno 1676. Christi 1365. Assemanus *ibid. pp. 461. & 462.*

IX. Philoxenus II.

Anno Græcorum 1698. Christi 1387. quum Gabriël, qui & Basilius Sisidis Patriarcha, in cœnobio Gavicathæ obiisset, ejus in locum ab Occidentalibus episcopis substitutus fuit *Philoxenus* Damasci episcopus, cui Simeon Zabdæ filius Manemita manum imposuit. Vir erat, ut Gregorius Bar-hebræus asserit in chronico, sacris profanisque doctrinis instructus. Obiit circa ann. 1732. Christi 1421. Asseman. *ibid. pp. 384. & 385.*

X. Joseph.

XI. Dioscorus II.

Ignatius IX. alias V. qui & Behenam Basilius Hedlensis, Patriarcha Mardæ & Syriæ, quum Basilium Simeonem Syriæ Patriarcham Hierosolymis obiisse accepisset anno 1756. Christi 1445. eo statim profectus est, ut Jacobitas hujus urbis à novi Patriarchæ electione avertens, schisma quod per Syros & Mardenses Patriarchas inductum fuerat, aboleret. Res pro voto cessit, ibique duos creavit episcopos, Isam scilicet pro Jacobitis Hierosolymorum totiusque Palæstinæ, & *Josephum* Bar-Nizan pro Jacobitis Damasci, Emesæ, totiusque Phœniciæ, cui etiam subjecit ecclesias Heliopolis, Caræ, Sadad, Nabachæ, Tripolis, & Apameæ. Hic Joseph anno 1769. Christi 1458. à Patriarcha Chaleph Maphrianus Orientis assumpto Cyrilli nomine creatus, paucis post mensibus Emesæ decessit. Antequam vero ad Maphriani dignitatem eveheretur, & dum adhuc vivebat Basilius Maadani Maphrianus, è Syria in Mesopotamiam proficiscens, vacuam Damasci sedem *Dioscoro* cognomento *Ebn-DSau* Nabachæo, sic dicto ex pago *Nabach* Syriæ, unde oriundus erat, reliquit. Dioscorus ille ex nota ad calcem codicis Arabici 40. posita, teste Assemano *to. 2. pp. 244. & 509.* anno 1766. Christi 1455. die 24. Novemb. ecclesiæ Damascenæ præerat. Refert idem Assem. *pag. 244.* ex Edenense in vindiciis Maronitarum & in chronico, hujus Dioscori opera catholicum Libani Ducem gente Maronitam Jacobiticis erroribus fuisse infectum. De eo Dioscoro adhuc agit Assem. *ibid. in dissert. de Monoph.* ubi de episcopis Damasci, *& p. 385.*

XII. Noe.

Huic Dioscoro successit in episcopatu Damasci *Noë* Libaniota, qui Emesæ episcopus passim dicitur. Is anno 1800. vel 1801. Christi 1489. vel 1490. Maphrianus ab Ignatio XI. alias VII. qui & Joannes Bar-Sila Patriarcha

Patriarcha constitutus, post ejus mortem anno 1805. Christi 1494. Patriarcha electus est, fuitque Ignatius XII. alias VIII. Asseman. *ibid. & pp. 386. 462. & 468.*

XIII. Michael *sive* Jesu.

Ex relatione Leonardi Abel Sidoniensis, apud Thomam à Jesu *lib. 7. de convers. gent. p. 386.* sub Ignatio Davide, anno Christi 1583. *Michaël* (*Jesu* vocatur ab Assemano in dissert. de Monoph.) Damascenus Jacobitarum episcopus morabatur in cœnobio *Deiriloomor* sito propè Heliopolim Phœniciæ Libanisiæ urbem; quæ sedes est episcopi Baalbach seu Heliopoleos, & nunc ad Damascenum metropolitam pertinet, qui toti Phœniciæ tam maritimæ quam mediterraneæ præest. Ita Assem. in præfata *dissert. de Monoph. to. 2. Bibl. Orient.* præfixa.

XIV. Atallaha.

Circa medium sæculi proxime elapsi, sedebat Damasci Jacobitarum præsul *Atallaha.* Is, ob flagitia depositus, ad Patriarcham Alexandrinum Coptorum se recepit. Quum autem, eo tempore, quidam Indiarum populi, A quantumlibet Nestoriani, ab illo Patriarcha episcopum petiissent, Atallahan ad ipsos misit, qui statim Mosulam veniens à Nestorianorum Indiarum metropolita huic ecclesiæ præfectus est. De eo fusius in diœcesi Chaldæorum.

XV. Gregorius.

XVI. Petrus *Catholicus.*

XVII. Nehemes *Catholicus.*

Postremus Jacobitarum Damasci episco- B pus, inquit Assemanus in dissert. de Monoph. sæpius citata, *Gregorius Abdalazal,* paucis abhinc annis excedere urbe compulsus est: eamque ecclesiam hæretico pastore vacuam, annuente sacra congregatione *de Propaganda Fide,* accepit Catholicus Syrorum episcopus *Petrus Messercia:* quo paulo-post defuncto, ab eadem sacra congregatione nuper substitutus fuit *Nehemes,* quem olim conspirantes Jacobitæ ex urbe Alepo Adanam, una cum Petro Patriarcha, aliisque orthodoxis ejusdem Syrorum nationis episcopis in exilium miserant.

II. ECCLESIA DARÆ.

Dara, vel *Daras,* urbs est stadiis 98. Nisibi distans, Procopio teste *lib. 1. de bello Persico cap. 10.* & à limite utriusque imperii, Romanorum scilicet & Persarum, stadiis septem circiter & triginta. Hanc anno Græcorum 817. Christi 506. Anastasius Imperator firmissimis mœnibus cingi curavit, ut scribunt Josue stylites, Dionysius Patriarcha, & Zacharias Melitinensis. Urbis eo modo ex vico factæ præsulem Thomas Amidæ episcopus, *Eutychianum* presbyterum instituit; quo decedente, *Thomas* Rhesinensis Abdiæ filius, secundus Daræ episcopus creatus est. Is, Justini Imperatoris jussu in exilium pulsus, quod synodum Chalcedonensem recipere noluisset, anno Christi 540. obiit. Ex quo autem Dara in potestatem Saracenorum venit anno 952. Christi 641. ejus sedes ab Amidensis metropolitæ jurisdictione exempta fuit, imò & in archiepiscopalem à Jacobitis erecta, ut ex vetustissimo codice Syriaco inter Ecchellenses 16. scripto anno 1243. Christi 932. cujus meminit Assemanus *to. 1. Bibl. Orient. pag. 576. & to. 2. p. 119.* liquet, in quo Joannes, *metropolita Daræ,* sæpius appellatur. Circa annum Christi 1130. imminuto valde Christianorum numero, ecclesia Darensis, Mardensi, Nisibenæ, Haranensi, Chaborensi, & Caphartutensi conjuncta fuit, sub Joanne Mardæ episcopo, qui anno 1436. Christi 1125. ordinatus obiit anno 1476. Christi 1165. Ita Assemanus *tom. 2. in dissert. de Monoph. & pp. 58. 119. & 216.*

EPISCOPI DARÆ.

I. David.

Post occupatam à Saracenis urbem Daram, primus ejus pro Jacobitis episcopus in Dionysii chronico occurrit *David,* ad annum 1066. Christi 755. Is synodo Sarugensi episcoporum Geziræorum, Mosulanorum, & Occidentalis tractus adfuit, in qua Georgium Patriarcham constituerunt, anno 1076. Christi 765. In altera synodo Sarugensi an- C no 1078. Christi 767. cui etiam præsens fuit, in ejusdem Georgii jussu Abdallæ Arabum regis in vincula conjecti locum intrusus est. Eos tamen solos sibi obsequentes episcopos habuit, à quibus electus fuerat; cæteris, vel Georgii nomen in ecclesia recitare pergentibus quandiu in carcere vixit, vel neutri eorum adhærentibus. Assemanus *tom. 2. in dissert. præfata de Monoph. & pp. 110. 111. 112. 113. & 340.*

ECCLESIA DARÆ.

II. Joannes.

Celebre est apud Jacobitas hujus *Joannis* Daræ episcopi, cujus jam supra meminimus, nomen. Huic Dionysius Patriarcha, teste Bar-hebræo, chronicon suum nuncupavit: ex quo dubium plurium eruditorum tollitur quandonam Joannes ille vixerit, siquidem Dionysii chronicon ad annum circiter Græcorum 1155. Christi 844. perductum est: obiit vero 22. Augusti anno 1156. Christi 845. Ea igitur ætate florebat Joannes Daræ episcopus, & metropolita, ut in codice 16. supra memorato appellatur. Plures libros A edidit, scilicet quatuor de resurrectione corporum, duos de cœlesti & ecclesiastica Hierarchia, quatuor de sacerdotio: ejusdem quoque Darensis anaphoram laudat auctor catalogi liturgiarum, apud Schultengium *tom. 3. p. 106. n. 29.* his verbis, *Joannis episcopi Daranensis Chaldaïcè composita anno à Nativitate Domini 725.* Verum omnino palam est istum *Joannem* episcopum *Daranensem*, aliunde nobis ignotum, eum non esse de quo loquimur, ut-pote quem ille toto sæculo præcessit: vel errorem hîc extare in epocha 725. fortassis pro 825. Assem. *ib. pp. 118. & seqq. & 347.*

E

I. ECCLESIA EDESSÆ.

De Edessa Osroënes metropoli jam fuse dictum est. Altas in ea urbe Nestoriana hæresis radices primum egerat: at acri studio intenderunt Monophysitæ ad eam destruendam suamque stabiliendam. Chronicon Edessenum, quod doctiss. Assemanus edidit *to. 1. Bibl. Orient. p. 424. & seqq.* hanc nobis Jacobitarum istius ecclesiæ præsulum seriem suppeditat.

EPISCOPI EDESSÆ.

I. Jacobus I.

Jacobus *Baradæus Zanzalus*, cognomento *Phasilta*, à quo Jacobitæ nomen sumpserunt, Edessenæ ecclesiæ, post Adæum qui obiit anno Græcorum 852. Christi 541. eodem anno curam suscepit, ex Dionysio Patriarcha in chronico, apud Assemanum *to. 1. pag. 424. & to. 2. pag. 62.* Eum tamen Barhebræus, apud eumdem Assem. *to. 2. p. 327. œcumenicum metropolitam* appellat, quasi nulli sedi specialiter addictus, ubique apud hæresis suæ sectatores metropolitico jure fungeretur. C *Pauci episcopi*, inquit, *in quodam castro sub custodia publica detenti, tuendæ religionis studio permoti, per manus impositionem ordinarunt Jacobum* (hunc Baradæum) *virum simplicem, Constantinopoli per eos dies commorantem. Is presbyter erat in monasterio Phasiltæ ex Gamua pago in Monte-Izla* (prope Nisibin urbem) *quem & œcumenicum metropolitam ordinarunt. Ea dignitate auctus Jacobus, ubique aderat, opere & sermone paratus. Erat porro vir inops, pauper, laboris patientissimus, pedum celeritate adeo pollens ut alterum Azaëlem putares. Cœpit* D *itaque positas ad Orientem regiones lustrare, & orthodoxis* (intelligit Jacobitas) *sacros ordines ubique conferre, & clericos instituere sub mendici specie latens, &c. Nulli erant ea tempestate in Oriente episcopi orthodoxi* (id est Monophysitarum erroribus imbuti) *ut præter Marim Singaræ episcopum neminem haberent, qui sacerdotes* (hujus sectæ) *ordinaret, donec surrexit Jacobus, cujus opera sacerdotum census mirum in modum auctus est, eamque ob causam* B *ex ejusdem nomine Jacobitæ sunt nuncupati.* Idem de nomine Jacobitarum ab eo Jacobo asseritur in codice Syriaco Nitriensi Clementino Vaticano 3. fol. 153. & in cod. Syriaco Vaticano 26. ad diem 31. Julii in hæc verba: *Jacobus Baradæus à quo Jacobitæ nuncupati sumus*, teste Assemano *to. 2. p. 65.* qui insuper observat Niceph. lib. 18. c. 52. sic scribere; *Jacobitæ sunt nominati, propterea quod ei, quem dixi, Monophysitarum hæresis studioso Jacobo adhærerent.* Anastasius quoque Sinaïta huic Jacobo coævus in *Hodego* similia tradit de nomine Jacobitarum. Ex quibus refelluntur hujus sectæ nonnulli, qui à S. Jacobo fratre Domini hoc sibi inditum nomen repetunt: quod est adeo falsum, inquit Assem. *to. 2. p. 66.* ut ante Jacobi Baradæi ætatem, ne vestigium quidem *Jacobitarum* in ullis tam Monophysitarum, quam Catholicorum monumentis appareat. *Baradæus* vocitabatur Jacobus ille, non ex urbe *Bardaa*, quæ duntaxat circa annum Christi 705. condita est; anno enim Hegiræ 85. eam ædificari curavit *Abdalazizus filius Hatemi filii Naaman Bahelitæ*, teste Gelaleddino Asiutensi in chronico Califarum, cod. Arab. Clem. Vat. 47. fol. 80. apud Assem. *to. 1. p. 627. & to. 2. pag. 67.* sed à voce *Bardaa*, quæ *clitellam, lacerumque pannum* designat, *quod ei amictus erat*, inquit Eutychius Alexand. to. 2. annal. p. 147. *è centonibus al-Baradai seu dorsualium quæ jumentis insterni solent.* Phasilta autem, unde cognomen eidem Jacobo ortum est, cœnobium erat in quo ille monachus fuit, antequam episcopus Edessenus fieret. Ex eo

tamen cognomine contigit, ut vulgo, apud Jacobitas, *Jacobus Phasilta* à *Baradæo* distinguatur: nam in pervetusto sanctorum Kalendario, à Saliba Barchirone presbytero exarato ad calcem cod. Syriaci 32. cujus mentio fit *to. 2. Bibl. Orient. p. 505.* legitur ad diem 31. Julii, ut refert idem Assemanus in differt. de Monoph. ubi de Edessa: *Jacobi episcopi Phasiltæ ex Umka Izalæ oppido, qui fuit discipulus Jacobi magni cognomento Baradæi.* Item in formula fidei, quæ in pontificali Syrorum p. 94. à Patriarcha vel episcopo electo ante consecrationem emittenda notatur coram præside synodi, præter S. Jacobum apostolum, duo alii Jacobi recensentur, nimirum *Jacobus Patriarcha, & Jacobus Phasiltæ.* Barhebræus nihilominus, Jacobus Tigritensis, & codices liturgici, Jacobum Baradæum & Jacobum Phasiltæ, unum eumdemque hominem faciunt. Dionysius quoque Patriarcha in chronico ait, quasi de uno, *anno Græcorum 862.* (Christi 551.) *claruit Jacobus Edessæ episcopus, ex monasterio Phasiltæ.* Nec antiquiores auctores qui de Jacobo Baradæo, vel Jacobitis differuerunt, Jacobum Phasiltæ à Baradæo distinguunt. Hic porro episcopatum adeptus, Monophysitarum partes adeo acriter propugnavit, ut Acephali qui in Mesopotamia & Syria capite carebant, aliique synodi Chalcedonensis hostes in varias factiones scissi, ac diversa nomina sortiti, ei se conjunxerint, unamque veluti sectam conflaverint *Jacobitarum*, ex ejus nomine, ut supra observatum est, appellatam. Præerat tum orthodoxis Antiochenus Patriarcha Ephræm Amidensis, Monophysitis vero Sergius primus eorumdem post Severum Patriarcha, quem ab anno Græcorum 850. Christi 539. ad annum 861. Christi 550. cathedram tenuisse affirmat Dionysius in chronico. Eo mortuo, Baradæus, ut-pote Edessenam sedem occupans primariam in Mesopotamia, ubi Syri à legitimo Antiochiæ præsule descivérant, Paulum quemdam in Patriarcham suæ sectæ ordinavit, coram pluribus episcopis ad id coactis. Innumeras de hujus Jacobi gestis fabulas consarcinant ejus asseclæ. Obiit tandem anno Græcorum 889. Christi 578. ex eodem Dionysio, postquam Edessenam sedem per annos 37. tenuisset. Ejus, ceu *sancti*, memoriam colunt Jacobitæ in suo Kalendario, ad diem 28. Novembris.

II. Theodorus.

III. Thomas.

Gregorius Bar-hebræus in chronico, apud Assemanum *to. 2. in differt. de Monoph. & pag. 325.* refert, quo tempore Amazonius Catholicis Edessæ præerat, (qui anno 553. quintæ synodo generali interfuit) Jacobitarum curam suscepisse (sub Jacobo nimirum Baradæo, quem *episcopum* totius sectæ *œcumenicum* appellat) *Theodorum* quemdam. Nec dubium, inquit Assemanus, quin subsequutis etiam temporibus, ut suum Jacobitæ, sic suum Edessæ orthodoxi episcopum habuerint. Idem Bar-hebræus *Thomæ* mentionem facit, qui dum Jacobus Baradæus in vivis erat, dicebatur, ipso procul dubio annuente, Edessæ episcopus, à quo post Sergii Patriarchæ obitum anno Christi 542. ordinatum Paulum ejus successorem in Patriarcham aliqui tradunt. Hos duos Dionysius in chronico prætermisit. Assemanus *in præfata differt. & pag. 331.*

IV. Sergius.

Jacobitis hujus ecclesiæ præfuit, tempore Juliani I. (qui, post Petrum Callinicensem anno Græcorum 902. Christi 591. mortuum, Patriarchatum gessit, tribus annis & mensibus quinque) *Sergius*. Adversus hunc, & fratrem ejus Joannem, librum scripsit præfatus Julianus, de quo hæc habet Bar-hebræus, apud eumdem Asseman. to. 2. pag. 333. *Eadem tempestate Edessæ episcopatum orthodoxorum* (id est Jacobitarum) *tenebat Sergius, Armenus nuncupatus, qui una cum fratre Joanne in Mar-Petri* (Callinicensis) *scripta insurrexit, affirmans non esse utique legenda. Ambo nihilominus à Juliano Patriarcha reprehensi fuere, postquam sententias, quibus offensi fuerant, illis exposuisset: vixque ab inani & futili zelo se continuere.* Hic utique *Sergius* ille *Armenus* est, quem Sophronius Hierosolymitanus in epistola ad Sergium Constantinopolitanum *Tritheiæ minoris* parentem dicit: Πέτρος ὁ Σύρος, Σέργιος Ἀρμένιος, οἱ τῆς μικρᾶς Τριθείας ἡγούμενοι. Verum quum Petrus ille Syrus alter non fuisse videatur à Petro Callinicensi, mirum subit cur Sophronius hunc Sergio Armeno socium jungat in minoris Tritheïsmi defensione: nisi quod iis hæreticis, non secus ac aliis sæpe, contigerit, ut in quibusdam à se invicem dissentirent, quamvis in præcipuo erroris capite concordes essent. Sergium istum nescio cur omiserit Dionysius in serie episcoporum Edessæ, quam exhibet Assem. *to. 1. p. 424.* nam eodem anno 889. Christi 578. quo obiit Jacobus Baradæus, ordinatum scribit Severum.

V. Severus.

VI. Esaias.

Sergio successit *Severus* & sedisse memoratur in chronico Edesseno usque ad annum Græc. 914. Christi 603. quo Narses militiæ Persarum præfectus, expugnata Edessa eum

ECCLESIA EDESSÆ. lapidibus obrui jussit. Deinceps sedes vacavit usque ad annum Græc. 939. Christi 628. quo juxta Theophanem & Cedrenum *Heraclius Imperator Edessam profectus, ejus ecclesiam sub Cosrois temporibus à Nestorianis occupatam, orthodoxis restituit.* Ita Assem. *to. 1. pag. 425.* qui addit *to. 2. p. 33.* post mortem Severi, à Cosroë Persarum rege, quemdam *Esaiam* intrusum fuisse in Edessenam Jacobitarum sedem, illamque tenuisse donec ab Heraclio Imperatore pulsus fuit; unde hunc in serie episcoporum Edessæ collocandum censet post Severum. Scribit autem Elmacinus in historia Saracenorum pag. 14. quod *Heraclius profectus Rubam* (Edessam) *jusserit Christianos reverti à secta Jacobitica ad orthodoxam, id quod fecerunt.* Ex quo infert Assemanus *to. 1. pag. 425.* episcopos saltem tres sequentes, Simeonem, Cyriacum & Jacobum fuisse orthodoxos. Emendat tamen *to. 2. pag. 337.* quod de orthodoxa hujus Jacobi fide *to. 1. p. 470.* asseruerat, & merito quidem, ut ex infra dicendis patebit. Idem quoque de duobus aliis sentiendum videtur.

VII. Simeon I.

Ex chronico Edesseno, *Simeon* hujus ecclesiæ episcopus ordinatus est anno Græc. 939. Chr. 628. obiit vero anno 961. Christi 650. quo etiam Joannes I. Patriarcha vivere desiit. Ita testatur Dionysius, apud Asseman. to. 1. pag. 425. *Anno 961. Græcorum obiit S. Mar-Joannes Patriarcha Antiochiæ* (scilicet Jacobitarum) *& sepultus fuit Amidæ in templo sancti Mar-Zoaræ. Eodem quoque anno obiit S. Mar-Joannes Arabum episcopus, & sepultus fuit in eadem urbe Amidæ in templo S. Joannis-Baptistæ. Eodem denique anno etiam Amidæ obiit S. Mar-Simeon Edessæ episcopus, sepultusque fuit in templo Mar-Zoaræ.* Ex quibus verbis liquet Simeonem aliis suæ sectæ episcopis à Jacobitis accenseri, nec eos vel leviter dubitasse quin suos errores semper professus fuerit.

VIII. Cyriacus.

De eo sic loquitur Dionysius, apud Asseman. to. 1. p. 425. *Anno 962.* (Chr. 651.) *factus est Mar-Theodorus Antiochiæ Patriarcha: Edessæ autem Cyriacus.* Et infra. *Anno 988.* (Christi 677.) *obiit Mavias Arabum rex.... Edessæ autem pro Cyriaco factus est Mar-Jacobus.*

IX. Jacobus II.
X. Abibus.

In assignando anno quo *Jacobus* iste Edessenam sedem conscendit, inter se non conveniunt Dionysius Patriarcha, & Gregorius A Bar-hebræus: nam, ut modo dictum est, eum suffectum Cyriaco an. Græcorum 988. Christi 677. scripsit Dionysius; Bar-hebræus vero eum ordinatum testatur ab Athanasio II. qui Patriarchatum iniit anno Græcorum 995. Christi 684. *Circa eadem tempora,* inquit, *claruit Jacobus, Edessenus nuncupatus, quoniam postea eidem urbi præfectus est ab isto Athanasio.* Non minus dissentiunt de anno mortis ejus, quippe quam contigisse asserit Dionysius anno Græcorum 1021. Christi 710. Bar-hebræus autem anno Græc. 1019. Chr. 708. B Epocham Bar-hebræi Dionysianæ præfert Assemanus *to. 2. pag. 337.* Hujus tempore, anno 990. Christi 679. die Dominica, 3. April. veterem Edessæ ecclesiam, ingenti terræ motu cum magna populi clade corruisse narrat Dionysius, apud Assem. *to. 1. p. 426.* Item *p. 468. Anno 1017.* (Chr. 706.) *habitam fuisse synodum in monasterio Mar-Silæ, cui præfuerunt Julianus Patriarcha, & Thomas Amidæ, & Jacobus Edessæ librorum commentator; florebat ipse sanctus Mar-Jacobus urbis Edessæ.* Epitomen vitæ ejus ex Bar-hebræo C refert Assemanus *to. 2. p. 336.* quæ est ejusmodi: *Natus est religiosissimus Jacobus Indabæ in castello regionis Gumiæ in agro Antiocheno, & in monasterio Aphtonii, quod Kenserinense dicitur, Græcam linguam, & sacrorum librorum lectionem perfectè didicit. Inde Alexandriam profectus, ibique eruditus, in Syriam postliminio revertitur, tandem Edessam delatus, illius ecclesiæ episcopus creatus est. Eam tamen sedem, improborum quorumdam clericorum factione exagitatus, quum eorum insolentiam ferre non posset, sponte reliquit. Sed & cum Patriarcha Mar-Juliano, cæterisque episcopis, pro* D *ecclesiasticorum canonum observantia acriter pugnavit. Quum autem nemo ei aures præberet, sed omnes ut res tempori accommodaret eum adhortarentur, sacrorum canonum collectos codices, ante monasterii valvas ubi Patriarcha morabatur, concremavit, alta voce proclamans: Canones à vobis conculcatos atque minime custoditos, quasi supervacaneos & inutiles flammis devoveo. Indeque simul ad monasterium Mar-Jacobi de Chisuma sese proripiens, ibidem mansit. Ejus in locum Edessæ consecratus est epi*E*scopus Habibus senex vir mitis ingenioque aperto & candido, & ob morum suavitatem comitatemque gratissimus. Jacobum vero monachi Eusebonæ ad se arcessivere, apud quos per undecim annos Psalmos & scripturarum græcam lectionem docuit, græcumque sermonem fere jam exoletum restituit. Quam ob causam à fratribus in Græcos pessime animatis vexatus, ad magnum cœnobium Teledæ migravit, ibique novennio commoratus, veteris Testamenti libros emendavit. Interea Habibus mortuus est: quamobrem*

Edesseni Patriarcham adiere, eique supplicarunt ut Jacobum ad suam ecclesiam redire pro potestate juberet. Paruit Jacobus: sed post quatuor à recepta sede menses in Occidentem profectus, ut libros & discipulos suos ad suam ecclesiam adsportaret, quum ad monasterium pervenisset, librosque suos præmisisset, vita functus est anno Græcorum 1019. (Christi 708.) *die 5. Junii.* Huc usque Bar-hebræus. At Dionysius scribit, apud eumdem Asseman. to. 1. pag. 426. *Anno 1021.* (Christi 710.) *defuncto S. Mar-Jacobo Edessæ episcopo subrogatum fuisse Mar-Habibum*, qui, *anno 1040.* (Christi 729.) *obiit.* Jacobi memoriam colunt Syri, tum Maronitæ, tum Jacobitæ, in Kalendario, inquit Assemanus *to. 1. p. 468.* Porro hæc omnia, si vera sint, perpetuam evincunt ad mortem usque, hujus Jacobi cum Jacobitis, tam Patriarchis, quam monachis, communionem, quæ cum orthodoxa fide minime cohærere potuit. *Librorum commentator* apud Jacobitas nuncupatur, duplici ex causa, ut observat idem Assemanus *to. 1. pag. 475.* qui etiam *pag. seqq.* ejus operum analysim tradit: prior est, quod canonicos sacræ scripturæ libros commentariis illustraverit: posterior, quod plurimas sanctorum Patrum atque hæreticorum lucubrationes è Græco Syriacas fecerit. De Abibo ejus, sive dum viveret, sive postquam obiit, successore, nihil aliud occurrit dicendum, nisi prætensum miraculum quod refert Dionysius ad annum 1032. Christi 721. apud præfatum Assem. *to. 1. p. 427.* ipsum scilicet à Deo obtinuisse ut monachus cœnobii S. Abelis in agro Edesseno qui jam obierat, è sepulcro surgeret, locumque sibi interroganti declararet in quo cujusdam Saraceni depositum, quod ille repetebat, condiderat; & deinde, eo annuente, in sepulcro sese reponeret.

XI. Constantinus I.

De eo hoc solum legimus in Dionysii Patriarchæ chronico, *anno 1040.* (Chr. 729.) *obiit sanctus Mar-Abibus Edessæ episcopus, cui Constantinus successit.* Ejus tempore Edessa aquis jam quintùm submersa est anno 1054. Christi 743. Obiit autem anno 1065. Christi 754. Assemanus *tom. 1. pag. 428. & to. 2. pp. 105. & 107.*

XII. Timotheus.

Vixit ille ab anno 1065. Christi 754. usque ad annum 1072. Christi 761. Georgii Patriarchæ cognomento Baaltan partes contra Joannem Callinici sequutus est, teste Dionysio ad annum 1065. Christi 754. ubi ortum inter Jacobitas in ordinatione Georgii schisma A fusius describit. Assemanus *to. 1. pag. 428. & to. 2. pag. 111.*

XIII. Simeon II.

XIV. Anastasius *electus*.

XV. Zacharias.

Timotheo anno 1072. Christi 761. mortuo subrogatus fuit *Simeon* ex vico Beth-Cheduna ubi inclusus asceticam vitam agebat. Hic ab Edessenis ad Georgium Patriarcham pertractus, adduci non potuit ut in B urbe maneret, aut pontificalibus muniis fungeretur, sed tertio ab ordinatione sua die in montem Edessæ proximum secedens, cœnobium quoddam Deiparæ nuncupatum incoluit, ut consuetis meditationibus liberius vacaret. Edessenæ autem ecclesiæ præficiendum curavit *Anastasium* quemdam Æthiopem, cœnobii Zuchenim monachum, cujus probitatem sibi fuisse à Deo manifestatam dicebat. Verum Anastasius iste, è manibus Edessenorum intempesta nocte elapsus pridie quam sacrandus esset, in monasterium suum C reversus est. Tum Simeon Anastasii exemplo, relicta Edessa in montem Samosateni agri se recepit, ubi reliquum vitæ suæ tempus in suscipiendis peregrinis impendit. Ejus in locum *Zachariam* ex columna super quam morabatur assumptum suffecerunt Edesseni, qui anno Græcorum 1080. Christi 769. Edessa ejectus fuit. Assemanus *to. 1. p. 428. & to. 2. pp. 111. 112. & 114.*

XVI. Elias I.

Zachariæ eodem anno 1080. Christi 769. D successit *Elias ex monasterio Cartaminensi: vir crudelis & flagitiosus*, inquit Dionysius, *quique Deum ob oculos nequaquam habebat, quo episcopo Edesseni digni erant, non is Edesseno episcopatu. Verum quum à nemine in urbem admissus fuerit, ideo quæ post ejus ordinationem subsequuta sunt facinora, silentio præterire duximus. Atque ita Edessa absque episcopo mansit.* Hîc suam episcoporum Jacobitarum Edessæ seriem Dionysius claudit. Assem. *to. 1. p. 428.*

XVII. Theodosius.

E Circa annum Græc. 1136. Christi 825. *Theodosius*, Dionysii Telmarensis Jacobitarum Patriarchæ ex cujus chronico multa de episcopis Edessenis supra excerpsimus frater, ecclesiam Jacobiticam Edessenam administrabat. Is librum carminum sancti Gregorii Nazianzeni è græco Syriacum fecit, teste Gregorio Bar-hebræo, apud Assem. *to. 2. p. 345.*

XVIII. Constantinus II.

Assemanus *to. 1. Biblioth. Orient. pag. 63.*

ECCLESIA EDESSÆ.

codicis Syriaci 3. ex Oriente Romam adsportati, ubi continentur commentaria sancti Ephræm Syri in vetus Testamentum, mentionem facit, in quo hæc temporis nota legitur folio 383. unde cognoscimus *Constantinum* quemdam Edessenam Jacobitarum ecclesiam rexisse anno Græcorum 1172. Christi 861. *Absoluta est decem post annos hujus utilissimi Thesauri accurata collectio per peccatorem Severum, &c. Anno* (Græcorum) *centesimo septuagesimo-secundo supra millesimum, die 24. Adar* (seu Martii) *in monasterio S. Barbaræ quod in Monte-Edessæ situm est, diebus beatissimi Patriarchæ Mar-Joannis,* (Joannes est III. qui ab anno Græcorum 1158. Christi 847. usque ad annum 1185. Christi 873. per 27. annos Patriarchatum Jacobitarum tenuit) *& religiosissimi metropolitæ* (utique Edessæ) *Constantini, &c.* Quæ vero in corpore hujus codicis continentur, enumerat Severus ille hoc modo: *Summa expositionis veteris instrumenti S. Ephræm quidem 5600.* (scholia sunt interpretum) *sancti vero Jacobi Edesseni in Pentateuchum, in Job, una cum reliquis scholiis quæ in hoc codice sparsim habentur, 2860. summa autem Pauli Apostoli, Matthæi & Joannis Evangelistarum, quæ omnia fere commentaria sunt Joannis Chrysostomi, licet pauca quædam ad alios etiam pertineant, 2400. summa omnium 10860.* De Constantino nihil aliud nobis innotescit.

XIX. PAULUS.

XX. JACOBUS III.

In fine codicis 15. Syriaci Vaticani, cujus meminit Assemanus *to. 1. Bibl. Or. p. 614. & to. 2. p. 152.* nota est, in qua mentio fit *Pauli* & *Jacobi* episcoporum Edessæ, hoc modo: *Cantus correcti à Paulo & Jacobo episcopis Edessenis: exaratus autem fuit Codex hic à Joanne, diebus religiosissimorum ac beatissimorum Patriarcharum, domini Joannis cognomento Abdon, sedis Apostolicæ Antiochiæ urbis* (qui Jacobitis præfuit ab anno Græcorum 1315. Christi 1004. usque ad annum 1344. Christi 1033: *& domini Zachariæ Patriarchæ Alexandriæ,* (ab anno Christi 1000. ad annum 1034.) *& domini Thomæ metropolitæ Samosatæ, & domini Thomæ episcopi Claudiæ, &c. Non multum* itaque ante hoc tempus, & subinde sæculo decimo, vixisse duo illi episcopi Edessæ *Paulus* & *Jacobus* videntur.

XXI. ATHANASIUS I.

Anno Græcorum 1385. Christi 1074. *Athanasius* Edessæ episcopus Basilium II. Patriarcham in Hesen-Mansur ordinavit. Assem. *to. 2. p. 356.*

XXII. BASILIUS I.

Eodem sæculo ad finem vergente, Athanasius VII. Patriarcha Edessæ præfecit *Abugaleb Bar-Sabuni*, Joannis Saidi Melitinensis fratrem, virum Syriaci & Græci sermonis peritum, eique *Basilii* nomen imposuit. Verum eumdem, nondum exactis 40. diebus, episcopatu dejecit. Destitutionis hujus causa fuit, quod cimelia & ornamenta Patriarchalia, quæ Joannes Abdon apud Edessenos, pro quadam argenti summa quam debebat, deposuerat, Athanasio contra fidem datam, reddere detrectaret, scripta ipsi epistola, qua declarabat se ideo promissis stare non potuisse, quoniam obstabant Edessæ principes apud quos ea ornamenta custodiebantur. Propter hoc dissidium scissi sunt Edesseni in duas partes, alii Basilium tuebantur, alii Athanasium in illum veluti rebellem commovebant. Basilius autem Francos Edessæ tunc dominos adiit, ut Athanasium placarent, hunc quoque Dionysius Melitines episcopus vir provectæ ætatis, cum 70. nobilibus suæ civitatis, convenit. At tantum abfuit ut eos omnes exaudiret Patriarcha, quin potius Dionysium episcopatu privaverit. Quæ quidem omnia post captam à Balduino nostrate Bononiensi, Godefridi Bullionis germano fratre, Edessam, ut apparet, contigere, adeoque post annum 1098. Hic utique Basilius Edessæ episcopus, verisimiliter auctor est carminum trium metro S. Jacobi, id est dodecasyllabo, de Edessæ expugnatione, quorum meminit Bar-hebræus apud Assemanum *to. 2. p. 317.* Demum Basilius ille, quum accepto mortis Athanasii nuntio, anno Græcorum 1440. Chr. 1129. ad synodum, quæ Chisumæ pro ejus successoris electione celebrabatur, properaret, Samosatæ ex equo decidit, Edessamque transportatus paulo-post excessit è vita. Assem. *to. 2. pp. 212. 358. & 359.*

XXIII. BASILIUS II.

Anno 1454. Christi 1143. Gozelinus Edessæ comes *Basilium Bar-Summa*, è Chisumensi episcopatu ad Edessenum transferri curavit, quam translationem approbavit Athanasius VIII. In synodo coacta ab eodem Athanasio in cœnobio Barsumæ anno 1466. Christi 1155. Diœcesis Sibabarecha, amoto Basilio ejus episcopo, Edessenæ adjuncta est. Obiit Basilius Edessenus circa annum 1480. Christi 1169. quo ipsi suffectus est Athanasius Denha ejusdem ecclesiæ archidiaconus. Assem. *ibid. pp. 361. 362. & 364.*

XXIV. ATHANASIUS II.

Hunc *Athanasium* Michaël I. dictus Magnus,

anno Græcorum 1480. Christi 1169. episcopum Edessæ ordinavit. De quo nihil aliud nobis notum est. Assem. *ibid. p. 364.*

XXV. THEODORUS.

Anno Græcorum 1518. Christi 1207. mortuo Athanasio IX. Patriarcha, in Michaëlem Juniorem, dictum Josue Labeo, qui jam anno 1512. Christi 1201. contra eumdem Athanasium à quibusdam episcopis fuerat electus, consensere episcopi. Verum *Theodorus* cognomento *Sukair,* qui tunc sedebat Edessæ, & duo alii episcopi, indignati quod petitam ab eo ad solvendum Amidæ domino tributum pecuniam non impetrassent, in cœnobio *Siræ,* cum pluribus Tur-Abdini episcopis, Joannem XIV. qui & Josue scriba cognominabatur, Patriarcham crearunt anno 1519. Christi 1208. Eidem subinde Mesopotamiæ ecclesias Jacobiticas lustranti comes adfuit *Theodorus,* cum Menna Amidæ episcopo, ingentique cleri & populi multitudine, qui incredibilem argenti summam congessere, multo Patriarcham alieno ære obstrictum obtendentes. Obierat quum Ignatius II. qui & David, ex Maphriano Patriarcha factus est, anno Græcorum 1533. Christi 1222. Assem. *pp. 231. 370. & 371.*

XXVI. JOANNES.

Ad calcem codicis Syriaci 6. cujus meminit Assem. *to. 1. pag. 611.* legitur hæc nota temporis; *Scriptus in monasterio sancti Jacobi doctoris, in monte Edessæ, à Simeone monacho ac presbytero, anno Seleuci 1534.* (Chr. 1223.) *mense Maio, die 12. sub Ignatio II. qui & David Patriarcha Antiocheno, & Joanne metropolita Edesseno. Joannes* itaque tunc temporis erat Edessæ episcopus.

XXVII. ABDALAS.

Anno Christi 1444. Romam venit *Abdalas* Jacobitarum Edessenorum metropolita cum litteris Ignatii IX. alias v. Behenam, qui & Basilius Hedlensis vocabatur, & Patriarcha fuit Jacobitarum ab anno Græcorum 1723. Christi 1412. usque ad annum 1766. Christi 1455. quo obiit. Has litteras Abdalas obtulit Eugenio IV. summo pontifici, in concilio quod Florentia Romam translatum erat, ut litteris suis Eugenius ipse testatur. *Ecce nunc iterum,* inquit, *ipso cooperante Domino, aliæ nationes de longinquis convenerunt, inter Tigrim & Euphratem Mesopotamiam habitantes, quæ de processione Spiritus sancti, & aliis quibusdam articulis non recte sentiebant. Multa igitur nobis, & omnibus Christi fidelibus est causa lætandi, quia jam, annuente Domino, Romanæ ecclesiæ splendidissima de fidei veritate assertio, quæ munda semper fuit ab omni macula falsitatis, etiam apud Orientem, ultra Euphratis terminos, novis coruscationibus micat, adeo ut venerabilem fratrem nostrum Abdalem* sive Abdalam *archiepiscopum Edessæ venerabilis fratris nostri Ignatii Patriarchæ Syrorum, atque totius nationis suæ legatum ad hanc usque almam Urbem, ad præsentiam nostram, & sacrum hoc Lateranense concilium traxerit, & vocarit, humiliter & devote postulantem ut eam fidei regulam quam sacro-sancta Romana profitetur ecclesia, eisdem traderemus, &c. Datum Laterani in publica sessione synodali anno Incarn. Dom. 1444. pridie Kal. Octob. Pontif. nostri anno 14.* To. 9. conc. novæ edit. Paris. ann. 1714. col. 1040. edit. vero ann. 1672. to. 13. col. 1223.

XXVIII. JACOBUS IV. *sive* MICHAEL.

Thomas à Jesu *lib. 7. de convers. Gentium p. 386.* citatus ab Assemano *to. 2. Bibl. Or. in dissert. de Monoph. eidem tomo præfixa, ubi de episcopis Edessæ, Jacobum,* quem *Michaëlem* vocat Assemanus, anno Christi 1583. ecclesiæ Jacobitarum Edessæ fuisse episcopum refert, ex epistola Leonardi Abel episcopi Sidoniensis ad Gregorium XIII. in qua hæc habet, *Jacobus episcopus Orpha, vel Roha.* Sic enim ab Arabibus vocatur Edessa.

XXIX. ELIAS II.

Idem vir doctissimus Assemanus subdit, se Alepo Tripolim euntem, ineunte anno Christi 1716. socium itineris habuisse *Eliam* Jacobitarum Edessæ episcopum, qui, jussu Isaac ejusdem gentis Patriarchæ, dispersos per Syriam, Phœniciam, & Palæstinam Jacobitas visitabat.

Monet quoque *ibidem,* id est *in dissert. citata de Monophys. Gabriëlem, Daniëlem, Agæum,* & *Abdam,* Edessenos episcopos, laudari in Kalendario Syriaco Jacobitarum, ad dies Januar. 9. Februar. 17. April. 28. Julii 7. & Decemb. 23. Kalendarium hoc legitur, codice Syriaco 32. cujus meminit in eodem to. 2. Bibl. Orient. pag. 505. *Kalendarium sanctorum per integrum annum.*

II.

ECCLESIA EMESÆ.

EMESA Phœniciæ urbs est ad Austrum Apameæ; nunc subjicitur uni Jacobitarum in Phœnicia & Syria propriè dicta commorantium episcopo, qui Damasci, ut plurimum, sedet. Olim suos habuit episcopos Jacobitas peculiares, è quibus sequentes nobis suppeditat Assemanus, *to. 2. in dissert. de Monoph.* ubi de Emesa.

EPISCOPI EMESÆ.

I. ABRAHAM.

ANno Græcorum 960. Christi 649. Emesæ episcopus *Abraham*, in chronico Bar-hebræi, legitur Theodoro Patriarchæ manum imposuisse. *To. 2. Bibl. Orient. p. 335.*

II. * * *

Doctiss. Renaudot. in hist. Patr. Alexand. pag. 233. refert Isaac Antiochiæ, sive Jacobitarum Orientis Patriarcham (qui sedit ab anno Græcorum 1066. Christi 755. ad sequentem quo obiit) synodalem epistolam misisse ad Chaïlem Alexandrinum per Damasci & *Emesæ* metropolitas, qui non nominantur.

A

III. JACOBUS.

Dionysius II. Patriarcha anno Græcorum 1208. Christi 897. consecratus fuit, ex chronico Bar-hebræi, à *Jacobo* Emesæ episcopo, in synodo quæ ea de causa coacta est *Beth-Batin* ditionis Haran. *Tom. 2. Bibl. Orient. pag. 349.*

IV. NOE.

Noë Libaniota ex episcopo Emesæ ab Ignatio Bar-Sila Patriarcha anno Græcorum 1800. Christi 1489. Maphrianus ordinatus est, & post ejusdem obitum anno 1805. (Christi 1493. vel 1494.) Patriarcha renunciatus, sub nomine Ignatii XII. alias VII. *To. 2. pp. 386. & 462.*

III.

ECCLESIA EUPHEMIÆ.

EUPHEMIA Mesopotamiæ urbs, quam Josue stylites *Euphediam* appellat, & Abulfeda *in Tab. geogr. n. 210. Phamiam,* à priscis temporibus episcopos habuit, inter quos hi numerantur.

EPISCOPI EUPHEMIÆ.

I. JOANNES.

ISte *Joannes*, episcopus Euphemiæ, ut Jacobo Zanzalo Baradæo, à quo *Jacobitæ* dicti sunt qui ejus errores profitebantur, coævus, laudatur in chronico Gregorii Bar-hebræi. Florebat itaque anno Græc. 852. Christi 541. & sequentibus. Assem. *to. 2. p. 324.*

II. ELIAS.

Elias ex cœnobio Gubæ Baraiæ assumptus ad episcopatum Euphemiæ anno Græcorum 1002. Christi 691. rursus, post mortem Juliani II. ex sede Euphemiæ cui præfuerat decem & octo annis, ad Patriarchalem conscendit anno 1020. Christi 709. Obiit autem anno Græcorum 1034. Christi 723. Dionysius quidem in chronico, ejus morti annum Græcorum 1040. assignat: verum jam anno præcedenti 1039. Athanasius III. ejus successor memoratur in cod. 1. Nitr. apud Assemanum *to. 1. pag. 361.* De eo Elia legendus idem Assem. *to. 2. pp. 95. & 337.*

III. ATHANASIUS.

Joannes III. anno Græcorum 1158. Chr.
B 846. Patriarcha constitutus, statim synodicam epistolam de unitate fidei misit Juçabo Patriarchæ Alexandrino per *Athanasium* metropolitam Euphemiæ, & Timotheum Damasci, qui multos in comitatu sacerdotes habebant. Ita ex Renaudot. *in hist. Patr. Alex. p. 291.* Assem. *to. 2. p. 348.*

IV. SERGIUS.

Joannes VII. *Sarighta* dictus, qui Patriarchatum adeptus est anno Græcorum 1276. Christi 965. Constantinopolim Nicephori
C Phocæ Imperat. jussu ductus anno 1280. Chr. 969. inter socios viæ, & malorum quæ ibi passus est, nominat, in epistola quam ad Mennam Alexandrinum Patriarcham eodem anno scripsit, *Sergium* metropolitam, non *Apameæ*, ut Assemanus transtulerat *tom. 2. pp. 139. & 351.* sed *Euphemiæ*, ut idem Assemanus *pag. 478.* monet legendum; nam, inquit, in epistola Joannis Patriarchæ, *Euphemia* diserte habetur, non *Apamea.* Renaudotius eamdem epistolam referens in hist. Patr. Alex. pag. 362. dicit quoque *Sergium* metropolitam *Euphemiæ:* hoc mendum putarat ejus codicis Assemanus *pag. 351.*

I. ECCLESIA

H

I. ECCLESIA HIERUSALEM.

JACOBITÆ Hierosolymis sui ritus episcopum ipso fere sui schismatis tempore creavere, sed cui nulli deinceps videntur dati successores, usque ad sæculum duodecimum, quo Franci nostri Palæstinam tenuerunt, ut deducit Assemanus *tom. 2. pag. 374.* ex Gregorio Bar-hebræo. Hic porro Hierosolymorum præsul, solius episcopi nomine donabatur, & Antiocheno Jacobitarum suberat Patriarchæ; postea tamen archiepiscopi titulo auctus est, & ipse deinde etiam Patriarcha dici voluit. In cœnobio Magdalenæ morabatur: sed Joannes Bar-Sila, dictus Ignatius XI. alias VII. qui ab anno 1795. Christi 1484. ad annum 1804. Christi 1493. Jacobitarum tenuit Patriarchatum, ecclesiam quam Jacobitæ Ægyptii Hierosolymis habebant, soluto pretio, Syris suis comparavit. Assemanus *to. 2. pag. 386.*

EPISCOPI HIERUSALEM.

I. SEVERUS.

PRimus Hierosolymorum sectæ Jacobiticæ episcopus in chronico Gregorii Bar-hebræi *Severus* occurrit, qui anno Græcorum 906. Christi 595. vel juxta alios anno 908. Christi 597. Athanasio I. Patriarchæ manum imposuit in monasterio Kenserinensi. Assemanus *in dissert. de Monoph. to. 2. præfixa, & p. 334.*

II. IGNATIUS I.

Post Severum nullus legitur Jacobitis præfectus Hierosolymorum episcopus ante sæculum duodecimum quo Franci nostri Palæstinam possidebant, ut jam observatum est. Tunc enim Athanasius VIII. qui & Josue Barchetre dicebatur, electus anno Græcorum 1450. Christi 1139. *Romanum* ex Hierosolymitano Jacobitarum cœnobio Magdalenæ, in Barsumæ monasterium evocatum, circa annum 1451. Christi 1140. sanctæ urbis episcopum creavit, imposito ipsi *Ignatii* nomine, qui hanc sedem per integros 45. annos occupavit. Ad hunc præsulem Dionysius Bar-Salibi episcopus Amidæ, suam missæ expositionem misit anno Græc. 1480. Christi 1169. ut Francos impugnaret qui terram sanctam occupaverant, teste clariss. Steph. Edenensi *c. 7. de hæreticis anaphorarum auctoribus n. 16.* apud Assem. *to. 2. pag. 156.* qui de eo Ignat. etiam loquitur, *ibid. in dissert. de Monoph. & pp. 361. & 368.*

III. ATHANASIUS I.
IV. IGNATIUS II.

A Michaële I. Patriarcha, electo anno Græc. 1478. Christi 1167. *Athanasius* frater ipsius Hierosolymorum sedi præfectus, quum à monachis cœnobii S. Magdalenæ minime reciperetur, Antiochiam secessit, ibique obiit an. Græc. 1504. Chr. 1193. die 21. Octobr. in cœnobio Duair, & hujus loci archimandrita *Ignatius*, qui & *Sahada* cognominabatur,
A illi successor datus est ab eodem Michaële. Assem. *ibid. & p. 368.*

V. * * *

Sæculo decimo-tertio, tempore *Ignatii II.* qui & *David* dicebatur, Patriarchæ Antiocheni Jacobitarum, electi anno Græcorum 1533. Christi 1222. Cyrillus filius Laklaki Patriarcha Alexandrinus Coptorum, electus anno Græcorum 1546. Christi 1235. Hierosolymorum episcopum ordinavit, cujus ignoramus nomen, multis contendentibus non li-
B cere ipsi in territorio ad sedem Antiochenam Alexandrinæ conjunctissimam pertinente ordinare episcopum. Verum has ille rationes desuper habens, novum illum præsulem Hierosolymam misit, attributa ipsi in omnem provinciam auctoritate. Quum vero Ignatius David Hierosolymam venisset, Cyrillus ad eum misit munera ex Ægypto per episcopum Khandekæ, & unum sacerdotem, qui prius ad metropolitam Hierosolymorum à Cyrillo ordinatum diverterunt, deinde ad Ignatium iverunt, muneraque obtulerunt ei. Is illa
C lætus accepit, monens identidem Patriarchæ Alexandrino nihil juris esse in diœcesibus sedi Antiochenæ subjectis: tum illos ut apud se hospitarentur, invitavit. Renuente episcopo, eo quod licentiam non petiisset à metropolita Hierosolymitano, munera Cyrilli ad ipsum remisit, metropolitamque excommunicavit, nec episcopum Khandekæ ultra admisit in conspectum suum. Metropolita autem, Francorum auctoritate implorata, dignitatem retinuit, & in Coptorum ecclesias plenam jurisdictionem obtinuit. Vulgò ferebatur
D eum subscriptione sua testatum ipsis fuisse quod eamdem fidem, eamdemque doctrinam, quam illi, profiteretur; *ea enim,* inquit auctor vitæ Cyrilli Laklaki, *ipsorum consuetudo est, ut neminem sibi prorsus adjungant, nisi postquam id fecerit.* Pax tamen postea inita inter utrumque Patriarcham, cujus una

ECCLESIA HIERUSALEM.

conditio fuit, quod nihil innovaret Alexandrinus adversus jura sedis Antiochenæ, & quod metropolita nuper Hierosolymis constitutus, ultra Gazam quæ erat limes dominii Ægyptiaci, nullam auctoritatem usurparet. Ita Renaudotius *in hist. Patriarch. Alexand. pp. 579. 580. & 581.* & Assemanus *to. 2. pag. 371. & seqq.*

VI. ATHANASIUS II.

Anno Græcorum 1575. Christi 1264. ordinationi Patriarchæ Ignatii III. qui & Josue cognominabatur, in cœnobio Gavicathæ quod apud Mopsuestiam Ciliciæ urbem situm est, cum aliis episcopis interfuit *Athanasius* Hierosolymorum antistes. Assemanus *to. 2. pag. 379.*

VII. ISA.

Hunc *Isam* Hierosolymæ totiusque Palæstinæ episcopum, Ignatius IX. alias v. qui & Behenan, & Basilius Hedlensis vocabatur, electus Patriarcha Mardæ & Syriæ anno Græcorum 1723. Christi 1412. ordinavit Hierosolymis anno 1756. Chr. 1445. Assem. *to. 2. pag. 385.*

VIII. DIOSCORUS.

Doctissimus Assemanus *to. 2. Bibl. Orient. p. 9.* refert, ex Stephano Edenensi in chronico, quod recenset *to. 1. p. 631.* inter cod. Arab. n. 82. *Dioscorum* quemdam, cognomento *Ebn-Dhau*, Jacobitarum Hierosolymis degentium episcopum, cum Moyse Ebn-Atscia, Noë Bacuphensi, & aliis, impii archimandritæ Barsumæ, qui in concilio Chalcedonensi ob hæresim Eutychianam damnatus, in eadem obierat anno Græcorum 769. Christi 458. die 1. Febr. cultum propagare apud Maronitas Montis Libani incolas fuisse conatum. Dioscorus enim ille ejusque socii in oppido Besciara domicilium nacti, Abdalmonemum Libaniticæ provinciæ præfectum in suum errorem pertraxere, templumque sub nomine hujus Barsumæ in eodem oppido extrui curarunt. Id palam fit ex his ipsius Abdalmonemi verbis quæ leguntur in manus. cod. Syr. & Arab. Evangeliorum Bibliothecæ collegii Romani Maronitarum fol. 9. *Anno Alexandri Philippi Græcorum regis 1771.* (Christi 1460.) *hunc sacri Evangelii codicem Dux Abdalmonemus Zaini, & Dux Badrus, &c. legarunt sancto, puro ac præstantissimo Marsumæ, cujus templum situm est in oppido Besciara, &c. scripsit Abdalmonemus Zaini filius.* Obiit hic Abdalmonemus, teste eodem Edenensi in præfato chronico, anno Christi 1469.

IX. GREGORIUS I.

Anno 1827. Christi 1516. Jacobitarum Hierosolymis commorantium episcopus erat *Gregorius*, qui subscriptione sua eo anno 13. Martii ad calcem codicis 3. Nitriensis Vaticani testatur exaratum esse à Jacobo Abdallæ Syro hunc liturgiarum codicem, & cœnobio S. Mariæ Syrorum in deserto Scetensi ab eodem dono oblatum. Ita Asseman. *to. 1. p. 562. & to. 2. in præf. de Monoph.*

X. JOANNES.

Leonardus Abel episcopus Sidoniæ mentionem facit, apud Thomam à Jesu *lib. de procur. salute gent. p. 386.* cujusdam *Joannis* Hierosolymæ episcopi anno Christi 1583. quo Ignatium Davidem Jacobitarum Patriarcham à Gregorio XIII. missus visitavit. Assemanus *in præf. de Monoph.*

XI. ABDALGALILUS.

Anno Græcorum 1975. Christi 1664. *Abdalgalilus* seu Galilæi servus *Hierosolymorum nationis Jacobiticæ archiepiscopus* nomen suum inscripsit cuidam codici monasterii Scetensis fol. 353. & 385. ut refert Assemanus *to. 1. p. 306.*

XII. GREGORIUS II.

Vergente ad finem sæculo decimo-septimo, *Gregorius* antea *Josue* appellatus, Hierosolymæ episcopus, unus ex iis episcopis fuit, qui cum Petro Patriarcha, ob fidem Catholicam quam amplexi fuerant, ex Palæstina & Syria conspiratione Jacobitarum expulsi sunt. Romam se recepit, ubi diem clausit extremum. Assemanus *in dissert. sæpius citata de Monoph.*

M

I. ECCLESIA MABUG.

MABUG, ipsa est *Hierapolis* Syriæ Euphratesiæ urbs, ut alio loco dictum est, prodigiosæ olim *Atargatis* sive *Dercetûs* Deæ cultu famosa, Hierapolis enim idem est ac *urbs Sacra*, seu *Sacerdotalis*. Confundenda porro non est, nec cum urbe *Marhas*, ut Edenensis *cap. 7. de hæreticis anaphorarum auctoribus, num. 10.* nec cum *Germanicia*, quæ eadem est ac *Marhas*, ut auctor vitæ Thomæ Heracleensis in codice Syriaco 16. cujus

meminit Assem. *to. 1. p. 614.* nec cum Berœa, ut Naironus Faustus in Evoplia *p. 51.* Ita observat idem Assem. *to. 2. pag. 23.* Cæterum Mabugi, & Marhasi seu Germaniciæ unus aliquando, & ipso septimo sæculo, episcopus fuit, sed qui Marhasi potius quam Mabugi sederet. Assem. *to. 2. in præf. de Monoph. & pp. 23. 91. & 334.* ECCLESIA MABUG.

EPISCOPI MABUG.

I. JACOBUS.

IN annotatione codicis pervetusti, cujus meminit doctissimus Assemanus *to. 2. Bibl. Orient. p. 27.* legitur fol. 160. *Absolutus est hic liber anno Alexandri 875.* (Christi 564.) *mense Aprili, die 20.* Pertinuit olim ad Abraham & Jacobum episcopos: sicut ibidem habetur, *Abrahami Arabum episcopi ad multos annos.* Et mox *liber hic Philoxeni Mabugensis spectat ad religiosum Mar-Jacobum episcopum Mabugensem,* cujus sermo de jejunio extat in cod. Arab. Vatic. 62. p. 248. Assem. *ibid.*

II. THOMAS.

Gregorius Bar-hebræus, apud Assem. *to. 2. Bibl. Or. p. 334.* asserit *Thomam* Heracleensem (quem Germaniciæ episcopum omnes Jacobitarum codices liturgici dicunt) *Mabugi* fuisse præsulem: utrique fortassis simul præfuit. Florebat autem sub Athanasio I. Patriarcha, electo anno Græc. 906. vel. 908. Christi 595. vel 597. & mortuo anno 942. Christi 631. De eo Thoma fusius infra loquemur in ecclesia Germaniciæ.

III. JOANNES.

IV. BAR-TURCA.

V. JOANNES *iterum.*

Anno Græcorum 1440. Christi 1129. Joannes XIII. qui & Maudiana vocabatur, paulo-post suam electionem Mabugo transiens, *Joannem Bar-Andream,* ex Pharesmana urbe oriundum, virum Syriaci & Armeniani sermonis peritum, hujus urbis episcopum deposuit, ea solum de causa quod sibi obviam non processisset, ejusque sedi quemdam *Bar-Turca* substituit. Sed tertio postea anno cognitis ejusdem Bar-Turca flagitiis, eum hac sede amovit, & *Joannem Bar-Andream* restituit. Bar-Turca è castro Zaid oriundus erat, in oppido Tel-Baser primum sedit episcopus, deinde Symnadam, demum Chaboram à Patriarcha translatus fuit, verum quum ob flagitiosam quam ubique ducebat vitam omnibus exosus esset, à quibusdam Armenis interemptus est.

A Joannes porro an. 1459. Chr. 1148. Mabugensem cum Timotheo Carsenæ episcopo sedem commutavit, sed non multo post, orto inter ipsum & Philartum Carsenæ gubernatorem dissidio, in Pheschinense cœnobium se recepit, & Timotheus ad Carsenensem rediit ecclesiam. Synodo coactæ ab Athanasio VIII. in cœnobio Barsumæ anno 1466. Christi 1155. interfuit Joannes Bar-Andreas, ibique translatus est ad ecclesiam Tur-Abdinensem, sed anno sequenti in cœnobio Ananiæ obiit magna sibi doctrinæ comparata B fama. Assem. *to. 2. pp. 360. 361. & 362.*

VI. DIONYSIUS.

In synodo modo relata, quæ anno Græcorum 1466. Chr. 1155. ab Athanasio VIII. in cœnobio Barsumæ congregata est, *Dionysio* Bar-Salibæo jam Marhasensi episcopo, diœcesis quoque Mabugensis concessa fuit. Assemanus *to. 2. in dissert. de Monoph. & p. 362.*

VII. * * *

Dionysio VII. cognomento Aaron Angur, electo Patriarcha anno Græcorum 1563. vel C potius 1564. Christi 1253. quum Naserum Damasci regem adiret, ut jura Patriarchatus sibi salva consisterent adversus Joannem Bar-Maadani ejus æmulum, qui paucis mensibus post ipsum Patriarcha quoque creatus fuerat, socius, cum tribus aliis, itineris fuit *episcopus Mabugi.* Idem est fortassis ac Athanasius qui sequitur. Assem. *to. 2. p. 377.*

VIII. ATHANASIUS.

Electioni Ignatii III. qui & Josue cognominabatur, anno Græcorum 1575. Christi D 1264. adfuit cum aliis *Athanasius* Mabugi episcopus. Assem. *to. 2. p. 379.*

IX. MUHABUB.

Clarissim. Renaudot. in hist. Patr. Alex. pag. 75. ait *Menbigensem* seu *Hierapolitanum* quemdam episcopum citatum ab Elmacino ceu qui scripserit de concilio Nicæno, ab aliis auctoribus vocari *Muhabub* Constantini filium, qui tamen nobis ignotus est.

II. ECCLESIA MAIPHERACTÆ *seu* MAIPHERCHIN.

MAIPHERACTA seu *Maipherchin* & Martyropolis, urbs est Mesopotamiæ septem dierum itinere à Mosul per castrum Chipha distans, octo autem per Marden. Non est eadem ac Tagritum, licet utriusque vir unus aliquando curam gesserit, hinc modo

ECCLESIA MAIPHERACTÆ *seu* MAIPHERCHIN.

Maipheractæ, modo Tagriti, dictus episcopus; sic S. Maruthas, qui sub Theodosio Magno floruit, fuit episcopus Tagriti, ex chronicis & codicibus liturgicis Syrorum *passim*; Maipheractæ etiam præfuisse legitur in nonnullis codicibus Syriacis, & expresse in Kalendario Syriaco ad diem 17. Febr. cod. Syr. 32. cujus meminit Assem. *to. 2. p. 505.* Eam inter Jacobitarum metropoles Leonardus Abel in sua relatione numerat, apud Thomam à Jesu *pag. 386.*

EPISCOPI MAIPHERACTÆ.

I. ATHANASIUS I.

ATHANASIUS Sandalensis, ex monacho Cartaminensi, episcopus Maipheractæ factus est: quo tempore monasterium ædificavit in monte *Tel-besme*, ex ejus nomine cœnobium Mar-Athanasii dictum. Is effecit per fraudem ut Joannes III. anno 1051. Chr. 740. sedem Patriarchalem conscenderet. Inter eos tamen postmodum graves inimicitiæ ortæ sunt. Quin etiam Athanasius ab episcopis Telæ congregatis obtinuit, ut principem & metropolitam magnum in ecclesiis Patriarchæ subjectis ipsum proclamarent, qua auctoritate fretus, spreta quam tulerat Joannes excommunicationis sententia, episcopos instituit & destituit prout libuit. Tandem Joanne anno 1066. Christi 755. nec multo post ejus quoque successore Isaaco mortuis, præstitit ut Abugiafari regis jussu Patriarcha renunciaretur, dictus Athanasius IV. Verum ea dignitate paucis dumtaxat annis potitus est; nam à Christianis Haranitis, eo quod Abdinensem Isaaci discipulum ipsis invitis antistitem ordinare deliberasset, noctu suffocatus est, anno Græcorum 1070. Christi 759. & in cœnobio Cartaminensi sepultus, ubi pro *sancto* colitur. Assemanus *to. 2. Bibl. Orient. pp. 107. 110. 338. & 339.*

II. ATHANASIUS II.

Athanasius VIII. qui & Josue Barchetre vocabatur, Patriarcha electus anno Græcorum 1450. Chr. 1139. in cœnobium Aaron Sigaræ venit anno 1452. Christi 1141. ibique *Athanasio* Maipheractæ episcopo Amidenam sedem regendam dedit. Hujus Athanasii obitum refert Bar-hebræus ad annum Græcorum 1480. Christi 1169. Assem. *to. 2. in dissert. de Monoph. & pp. 361. & 364.*

III. IGNATIUS I.

In locum Athanasii II. suffectus est à Michaële I. Patriarcha anno 1480. Christi 1169. *Abugalebus*, qui & *Ignatius* cognominabatur, Maphriani Ignatii fratris filius, in cœnobio Crucis ordinatus. Obiit anno 1493. Christi 1182. Assem. *to. 2. pp. 364. & 368.*

IV. IGNATIUS II.

Post mortem Abugalebi Ignatii cujus modo mentionem fecimus, eodem anno 1493. Christi 1182. *Ignatius* ejusdem ex fratre A nepos, qui & *Gabriël* dicebatur, monachus cœnobii Barsumæ, ab eodem Michaële factus est Maipheractæ episcopus. Assemanus *to. 2. p. 368.*

V. JACOBUS.

Jacobus Severus cognomento *Bar-Sciaco* sive Bar-Esau, ex Bartela Ninivensis provinciæ castro ortus, ex monacho cœnobii sancti Matthæi, quod apud Niniven situm est, ad Maipheractensem & Tagritensem episcopatus post Ignatium Gabriëlem evectus est, ut enim monet dociss. Assem. *to. 2. in dissert.*
B *de Monoph.* ubi de Maipheractæ episcopis, quamvis episcopus sancti Matthæi, & Tagriti ille dicatur, in pontificali tamen Jacobitarum, cujus meminit cod. 4. inter Ecchellenses, *tom. 1. Bibl. Orient. pag. 573.* ubi professio fidei ab ipsomet Jacobo edita legitur, Maipheractæ episcopus nuncupatur, *auctore Jacobo metropolita Maipheractæ.* A Maphriano scilicet qui Maipheractam, Tagritum, cœnobium S. Matthæi, & Mosulanam diœcesim administrabat, tanquam vicarius & suffraganeus eas ecclesias regendas susceperat. Multa
C scripsit, quorum analysim tradit Assem. *to. 2. pp. 237. & seqq.* Obiit autem anno Græcorum 1542. Christi 1231. quum ad visendum Ignatium II. qui & David dicebatur, electum anno Græc. 1533. Chr. 1222. proficisceretur, & sepultus est in cœnobio sancti Matthæi. Assem. *to. 2. pp. 237. 455. & 477.*

VI. JOANNES.

Joannes ille Maipheractæ episcopus florebat anno 1564. Christi 1253. quo Alepum properavit cum Joanne Saliba Amidensi epi-
D scopo cujus fuerat discipulus, ut schisma impediret quod Joannes Bar-Maadani Maphrianus in ecclesiam Jacobiticam sua adversus Dionysium Angur jam promotum Patriarcham electione inducere moliebatur, sed eum jam pridie inauguratum eò pervenientes repererunt. Anno etiam Græcorum 1568. Christi 1257. ordinationi Machichæ in Patriarcham Nestorianorum, cum pluribus aliis episcopis interfuit. Assemanus *to. 2. pp. 376. & 455.*

VII. MALCHUS.

E Synodo in qua Ignatius V. alias I. Mardensis Patriarcha electus est, anno Græcorum 1604. Christi 1293. præerat *Malchus*

Maipheractæ episcopus. Assemanus *tom. 2. Bibl. Orient. pag. 382.*

VIII. * * *

Ignatius VII. alias III. Sciahab dictus Mardensis Patriarcha ab episcopis Maaræ & *Maipheractæ* Jacobitis anno Græcorum 1676. Christi 1365. ordinatus est. Assemanus *to. 2. Bibl. Orient. pag. 384.*

IX. Gazel.

ECCLESIA MAIPHERACTÆ *seu* MAIPHERCHIN.

Hunc *Gazel* Leonardus Abel episcopus Sidoniæ *archiepiscopum de Miapherichin* dicit fuisse anno Christi 1583. in sua relatione apud Thomam à Jesu *p. 386.* Eumque post Pilatum metropolitanum in Musal & Oriente, hoc est Maphrianum, collocat. Assem. *to. 2. in dissert. de Monoph.*

III. ECCLESIA MALATIÆ.

De *Malatia*, quæ est *Melitina*, sive *Meletina* & *Meletine*, in Armenia minori, satis alibi dictum est. *Posita est*, inquit Abulfeda *in Tab. geogr. num. 396. ad Austrum Sebastes, tribus circiter mansionibus ab ea distans: ad occasum Cachtæ & Gargaræ, duabus fere mansionibus ab iisdem dissita: Et ad Aquilonem Zabatræ, à qua longa mansione distat.* Monasterium Barsumæ, hujus scilicet impii archimandritæ qui pro Eutyche adversus S. Flavianum Patriarcham Constantinopolitanum in latrocinio Ephesino tot excitavit turbas, ibi celebre erat in quo digitum ejus asservari testatur Gregorius Bar-hebræus. Frequentes in ea urbe Syros Jacobitas fuisse constat, ex chronico, tum Dionysii Patriarchæ, tum ejusdem Bar-hebræi, tum etiam ex Michaële episcopo Taneos, in vita Zachariæ Coptorum Patriarchæ, apud Severum Mokaffæum Asmonæorum episcopum in hist. Alexandr. Patria fuit Joannis VIII. & IX. Athanasii VIII. Michaëlis I. & II. Patriarcharum: item Maphrianorum Gregorii Jacobi Michaëlis II. fratris & I. nepotis, Gregorii Bar-hebræi vulgo Abulfaragii, & ejus fratris Gregorii Barsumæ; Dionysii quoque Bar-Salibæi episcopi Amidæ, aliorumque plurimorum, quos Jacobitæ summis laudibus celebrant. Assem. *to. 2. in dissert. de Monoph.*

EPISCOPI MALATIÆ.

I. Zacharias.

Zacharias Malatiæ sive Melitinæ episcopus, quem *rhetorem* vocat Evagrius *in hist. eccl. lib. 2. capp. 2. 8. & 10.* id est *oratorem*, acerrimus fuit Monophysitarum hæresis assertor sub Anastasio, Justino, & Justiniano Imperatoribus, sæculo sexto. Assem. *to. 2. p. 54.*

II. Jacobus.

Jacobum hunc laudat Dionysius Bar-Salibi in expositione Evangeliorum, fol. 166. ubi ait, *Verum probati authores Græci* (loquitur de Monophysitis Orientis qui Græcè scripserunt) *una cum tribus Jacobis, Sarugensi, Edesseno, & Melitinensi, asserunt, simul & uno puncto temporis, ad unionem in utero Virginis coiisse Verbum Deum, & animam, & corpus: nec corpus in utero mulieris animam præcedere.* Hic refert & refellit errorem Philoxeni circa tempus creationis animæ Christi; quum autem *Jacobum* Melitinensem, post Jacobum Edessenum nominet qui anno Græcorum 962. Christi 651. episcopatum iniit, ut illo posteriorem, videtur Jacobus iste nonnisi post sæculum septimum medium floruisse. Assem. *to. 2. p. 158.*

III. Elias.

Elias, ex monacho cœnobii Zucheninensis, quod apud Amidam situm est, Melitinæ episcopus factus, florebat anno Græcorum 1269. Christi 958. quo monasterium Sergii in finibus regionis Gubensis fundatum fuit. Assemanus *to. 2. in dissert. de Monoph. & pp. 284. & 350.*

IV. Ignatius I.

Eliæ successit *Ignatius Isaac*, cognomento *Cursor*, qui anno 1280. Christi 969. cœnobium Deiparæ, & majorem Melitinæ ecclesiam, ex ejus nomine *Cursoris* dictam, ædificavit. Cursor autem propterea dicebatur, quod monasteria montis Edessæ lustrare solitus esset. Obiit anno 1302. Christi 991. Assem. *ibid. & pp. 351. & 365.*

V. Joannes I.

Ignatio suffectus est eodem anno *Joannes*, qui cum septem monachis Jacobitis Byzantium abductus fuit, & in carcerem conjectus. Græci interim Cursoris ecclesiam occupaverunt. Asseman. *pag. 352.*

VI. Ignatius II.

Sæculo undecimo *Ignatius* alter Melitinensi præfuit ecclesiæ. Hic anno Græcorum 1340. Christi 1029. ductus est Constantinopolim cum Joanne VIII. cognomento Abdon, Patriarcha, & quinque aliis episcopis

ECCLESIA MALATIÆ.

& 20. tam presbyteris quam monachis Jacobitis, Romani Argyri Imperatoris jussu, ut hæresim Monophysiticam ejurarent, ipse, cum duobus episcopis, scilicet Moyse Hesnæ, & Isaac Arcæ, fidem orthodoxam amplexus est: duo tamen posteriores ad Jacobitarum rediere communionem. Assem. *p. 353*.

VII. IGNATIUS III.

Ignatius iste Athanasii VI. Patriarchæ, qui & Haje cognominabatur, ex fratre, vel ut alii aiunt ex sorore nepos, vir Græci & Syriaci sermonis peritus, quum à patruo episcopus Melitinæ ordinatus esset, à Græcis anno 1374. Christi 1063. una cum præfato Patriarcha, eo quod errores Jacobitarum propugnarent, comprehensus, in cœnobium Eudoxii, quod supra Melitinam est, detrusus fuit. Patruus ejus, quinto post mense, dum inde Byzantium traheretur, in urbe Arca diem clausit extremum. Ipse vero Byzantium perductus, in Cajum Macedoniæ montem relegatus est, sed mortuo post tres annos Imperatore Duca, Melitinam rediit. Anno 1397. Christi 1086. Joanni XII. electo in Patriarcham imposuit manum. Tandem obiit anno 1406. Christi 1094. mense Octobri. Assem. *to. 2. dissert. de Monoph. & pp. 212. 355. & 357.*

VIII. JOANNES II.

In Ignatii locum Athanasius VII. Patriarcha, qui & Abulfaragius dicebatur, *Joannem Said Bar-Sabuni*, virum quoque linguas Græcam & Syriacam apprime possidentem, in cœnobio Eliæ prophetæ vici Cancratæ ditionis Amidensis substituit. At statim atque Melitinam ingressus est Joannes, obsedit eam Calig Arselan Iconii Sultanus. Gabriël vero urbis præfectus metuens ne illam Turcis proderet, lancea caput ejus percussit, ex quo vulnere mortuus est, die 4. Julii anni 1407. Christi 1095. vel 1096. Corpus ejus, quod Gabriël abscondi jusserat, post biduum elatum est, & in ecclesia Cursoris sepultum. Hæc Barhebræus, qui addit, vastata à Turcis Melitina, sedem per septennium vacasse. Assem. *to. 2. pp. 211. 212. & 358.*

IX. DIONYSIUS I.

Idem Athanasius VII. Joanni, septimo ab ejus morte anno, proindeque anno 1414. Christi 1102. vel 1103. ad ecclesiam Malatiæ sive Melitinensem, è Gubensi transtulit *Dionysium*, cognomento *Bar-Maudiana* suum olim præceptorem, & Joannis X. Patriarchæ, dicti Bar-Susan, discipulum. Is, teste Bar-hebræo, *Scriptionem & lectionem librorum ecclesiasticorum* in hac urbe *instauravit, postquam exactum Divinorum officiorum ritum, qui in cœnobio Bar-Gaghæi observabatur, cœnobitas monasterii Barsumæ, apud quos destructa Guba sese receperat, summo cum labore docuisset.* Quum vero duodecimo post anno, apud eumdem Athanasium Patriarcham precator pro Basilio Abugaleb Bar-Sabuni episcopo Edessæ accessisset, tantum abfuit ut ipsum placaret, quin potius ab illo privatus fuerit Melitinensi episcopatu, subrogato in ejus locum Joanne Elizæo. Illum insuper qui tam Gubæ quam Malatiæ episcopatum per 50. annos gesserat, cum duobus aliis episcopis, censuris dum vixere, ligatos voluit, nec ullis precibus commotus est ut eos etiam morti proximos absolveret. Dionysius iste, & Abugaleb Bar-Sabuni, Davidem ejusque monachos cœnobii Ab-hai, veluti Massalianorum hæresi infectos, eo quod revelationes & miracula quædam jactarent, damnare decreverant, sed eorum sententiam improbavit Patriarcha. Asseman. *to. 2. in dissert. de Monoph.* ubi de episcopis Melitines, *& pp. 358. 359.*

X. JOANNES III.

Jam diximus Dionysio substitutum ab Athanasio VII. *Joannem Elizæum*, quod contigit circa annum *1426. Christi 1115.* Hic cœnobii Bared archimandrita erat, eique Patriarcha in ordinatione nomen *Joannis* imposuit. Verum Melitinenses, quum illum cognovissent vino addictum, rejecerunt. Assem. *ibid. & p. 359.*

XI. IGNATIUS IV.

Athanasius VIII. qui & Josue Barchetre nuncupabatur, & electus est Patriarcha anno Græcorum 1450. Chr. 1139. in cœnobium Barsumæ profectus, *Theodorum* sororis suæ filium, imposito *Ignatii* nomine, episcopum Melitinæ creavit. Is, in Michaëlis I. Patriarchæ ordinatione, anno 1478. Christi 1167. Evangelium legit. Non multo post à principe urbis Melitinæ comprehensus, & in carcerem detrusus, solutis tercentum argenteis evasit. Anno 1480. Christi 1169. synodo quam in cœnobio Barsumæ Patriarcha congregaverat, adfuit, ibique seipsum fratremque suum Sergium presbyterum, à nescio quo crimine ipsis imposito purgavit. Assem. *ibid. & pp. 361. 363. 364.*

XII. DIONYSIUS II.

XIII. JOANNES IV.

Ignatio successit *Dionysius*, cui anno Græcorum 1504. Christi 1193. mortuo *Joannes Bar-Conon* à Michaële I. Patriarcha ex ecclesia Callisuræ substitutus est. Assemanus *ibid. & pag. 368.*

XIV. Ignatius V. Maphrianus.

Ignatius, qui & *David* dicebatur, monachus, discipulus Barsumæ cognomento Taphsis, *Maphrianus* à Joanne XIV. factus est anno 1526. Chr. 1215. Jussu Califæ Bagdadensis in carcerem conjectus, viginti millibus aureis à Tagritensibus pro eo solutis liberatus est. Simeonis quoque principis Bartelæ persecutione exagitatus, in cœnobium Barsumæ venit, ut Joannem Patriarcham inviseret, à quo Malatiensem ecclesiam administrandam suscepit anno 1529. Christi 1218. sed Patriarcha post biennium defuncto, ipse in ejus locum electus est & Ignatius II. nuncupatus, anno 1533. Christi 1222. Obiit anno 1564. Christi 1253. Assem. *ibid. & pp. 371. 454.*

XV. Dionysius III.

Ignatius David, post adeptum Patriarchatum, ecclesiæ Melitinensi præfecit *Dionysium* Hieremiæ filium, eodem anno 1533. Christi 1222. Tartaris Armeniam vastantibus anno 1554. Christi 1243. pater Gregorii Bar-hebræi, ut ipse Bar-hebræus refert in chronico Arabico quod *historiam Dynastiarum* inscripsit, apud Assem. *to. 2. p. 245. Dionysium Melitinensem archiepiscopum adiit, & collatis de urbe tuenda consiliis, tum Mohametanos, tum Christianos in magna ecclesia congregarunt, qui juramento se obstrinxere, mutuam fidem se servaturos, & archiepiscopo obtemperaturos in omnibus, quæ ipse judicaret cum Tartaris transigenda, ut scilicet urbem custodirent, & in mœnibus excubias agerent, & facinorosos homines à flagitiis cohiberent. Respiciens igitur Deus*, pergit Barhebræus, *ad bonam eorum voluntatem, avertit ab eis inimicum, qui quum prope Melitinam consedisset, urbem tamen oppugnare, aut infestare minime est ausus.* Postmodum Patriarcha à peregrinatione Hierosolymitana, quam Dionysio concomitante susceperat, Antiochiam reversus, eumdem Dionysium, ceu acceptorum beneficiorum immemorem, conspirationisque à monachis cœnobii in ipsum attentatæ auctorem, coacta episcoporum & archimandritarum synodo, ex decreto eorum, Melitinensi episcopatu dejecit, Alepumque remisit unde Melitinam translatus fuerat. Obiit circa annum 1557. Christi 1246.

XVI. Arias.

Ignatius, amandato, ut dictum est, Melitene Dionysio, & Alepum remisso, Salibam Claudiæ episcopum Melitinam ire jussit ut ibi natalitia festa celebraret, quibus peractis *Ariam*, juvenem filii Samuëlis archimandritæ cœnobii Barsumæ ex fratre nepotem Melitinæ sedi præfecit. Sed ille intra ejusdem A anni spatium mortuus est. Assemanus *to. 2. pag. 374.*

XVII. Dionysius IV.

Ariæ suffectus est *Aaron* cognomento *Angur*, Ariæ Kokensis archimandritæ discipulus, ab eodem Ignatio, in cœnobio Cursoris, imposito ipsi *Dionysii* nomine. Patriarcha autem in monasterium Barsumæ reversus, ad celebrandas huc secum quadragesimæ solennitates Dionysium, aliosque episcopos arcessivit. At Dionysius cum episcopis Gubæ, B Callisuræ & Claudiæ, quod Patriarcham erga se male affectum suspicarentur, eum adire recusarunt. Ille igitur ab Aarone Tanzico Lacabenæ episcopo de structis sibi apud Melitinæ principes insidiis admonitus, è cœnobio Barsumæ in regionem Coraram quæ in ditione Alepi est, noctu se proripuit, synodumque ibi indixit adversus Dionysium Melitinæ episcopum, datis ea de causa ad Joannem Bar-Maadani Maphrianum, & ad cunctos episcopos Syriæ, Palæstinæ, & Romæorum sive Imperii Constantinopolitani litteris; sed C quum Maphrianus, nonnisi præmisso sibi de futura in Patriarchatu successione chirographo adesse vellet, infecta re synodus dimissa est. Cæterum Patriarcha veritus ne à præfecto Coraræ Edessam mitteretur, in castrum Romanum secessit, indeque litteras suspensionis & interdicti in Dionysium Melitinæ episcopum, ad presbyteros & locorum omnium viros primarios scripsit, quas tamen nemo palam legere ausus est. Dionysius itaque Melitinensem Jacobitarum ecclesiam rexit usque ad annum 1564. Christi 1253. quo post D mortem Ignatii ipse Patriarcha electus est. Obiit anno 1572. Christi 1261. Assemanus *pp. 374. 375. 376.*

XVIII. Gregorius.

XIX. Athanasius.

XX. Gregorius *iterùm.*

XXI. Athanasius *iterùm.*

XXII. Philoxenus.

Dionysius Angur statim atque Patriarchatum iniit, *Gregorium Simeonem* episcopum E Hesen-Mansur qui ipsius electioni interfuerat, ad sedem Melitinensem transtulit. Is Ignatium III. qui & Josue cognominabatur fratrem suum, ad dignitatem Patriarchalem anno 1575. Christi 1264. cum aliis episcopis evexit. Ortis deinde, ob Ignatii promotionem, dissidiis, dum ille Tartarorum regem adierat, ejus adversarii Dionysium Claudiæ episcopum in locum Gregorii obtrudere voluerunt, eumque idcirco Melitinam duxere ut ibi de more inaugurraretur. Verum quum audiissent

ECCLESIA MALATIÆ.

quod Patriarcha reverteretur, ea re infecta, *Athanasium Pharagum* ex Lacabenensi ecclesia ad Melitinensem transtulerunt. Eis tamen Patriarchæ postea reconciliatis, *Gregorius* videtur suam sedem usque ad obitum servasse, qui non multo post contigit anno circiter 1576. Christi 1265. Assem. *pp. 376. 379. 380. 381.*

Gregorio mortuo, presbyteri Melitinæ Patriarcham rogarunt ut Nemrod ejusdem Gregorii ex fratre nepotem ipsi substitueret, quorum precibus abnuens, eo quod Nemrod ille adhuc puer esset, *Athanasium Pharagum,* qui eam sedem jam bis invaserat, huic ecclesiæ præfecit. Eumdem postea, ob varias adversus illum Melitinensium accusationes, ex Gregorii Abulfaragii Maphriani consilio, episcopatu amovit, ejusque in locum *Nemrod* præfatum ordinavit in cœnobio Gavicathæ, Kal. Octobr. an. Græcorum 1585. Christi 1274. imposito ipsi *Philoxeni* nomine; qui huic ecclesiæ præfuit usque ad annum Græcorum 1594. Christi 1283. quo ad Patriarchalem dignitatem evectus fuit. Obiit anno 1603. Christi 1292. Assem. *to. 2. pp. 381. 382.*

XXIII. CONSTANTINUS.

Philoxenus Nemrod Patriarcha constitutus anno Græcorum 1594. Christi 1283. successorem sibi in episcopatu Melitinensi *Constantinum* subrogavit. Ejus temporibus anno 1596. Christi 1285. in hyeme Melitina cum finitimis locis terræ motu concussa est, & cœnobium Barsumæ ibidem situm, ubi Patriarcha morabatur, totum fere corruit. Post mortem Philoxeni, Constantinus adversus Ignatium V. alias I. Mardensem, qui & Joseph Bader-Zache Bar-Vahib dicebatur, anno Græc. 1604. Christi 1293. Patriarcham electum; & alterum Ignatium Barsumam, qui & Michaël appellabatur, eratque cœnobii Gavicathæ archimandrita, ab Occidentalibus episcopis in Cilicia congregatis eodem tempore Patriarcham proclamatum, tertius ipse quoque Patriarchæ titulum sibi conferre collectos plures in monasterio Barsumæ episcopos compulit, assumpto pariter Ignatii nomine. Verum mortuo paulo-post Michaële, schisma in ecclesia Jacobitica inter hunc Ignatium & Ignatium Mardensem perseveravit. Illum quidem Occidentalibus, hunc vero Orientalibus pro Patriarcha habentibus. Anno circiter 1660. Christi 1349. obiit Constantinus iste à Curdis interemptus, quod pactam auri summam ipsis solvendo impar esset. Assem. *to. 2. pp. 382. 383.*

IV. ECCLESIA MARDÆ.

MARDA seu *Marde* vel *Mardin,* Arabicè *Maredin,* castrum est munitissimum Mesopotamiæ in prærupti montis vertice positum, ad cujus radices Nisibis extat civitas. De Mardæ incrementis legenda quæ Assemanus ex Noë Libaniota Jacobitarum Patriarcha recitat *to. 2. Bibl. Orient. pp. 470. 471.* A Michaële I. ibidem sedes Patriarchæ fixa, nimirum in cœnobio Ananiæ quod Zapharanense nuncupatur. Episcopi Mardenses etiam aliquando in cœnobio Cartaminæ propè sito habitarunt.

EPISCOPI MARDÆ.

I. ANANIAS I.

ANno Græcorum 995. Christi 684. Athanasio II. Patriarchæ Jacobitarum *Ananias* Mardæ & Caphartutæ episcopus in synodo Rhesinensi ea de re coacta manum imposuit. Assem. *in dissert. de Monoph. to. 2. Bibl. Or. præfixa,* ubi de episcopis Mardæ, *& p. 335.*

II. SERGUNA.

Apud Dionysium Patriarcham in chronico, ab anno Græcorum 1066. Christi 755. ad 1080. Christi 769. frequens mentio occurrit *Sergunæ* episcopi Mardensis, viri utique insignis. Assem. *ib. & pp. 110. 111. 112. 114.*

III. ANANIAS II.

Ananias iste, monachus primum cœnobii sancti Matthæi in monte *Elpheph* in Mesopotamia, apud novam Niniven quæ *Mosul* dicitur, à Cyriaco Patriarcha anno 1104. Christi 793. episcopus Mardæ & Caphartutæ ordinatus est. Ex codice Syriaco refert Assemanus *to. 2. p. 122.* cœnobium Zapharanense, postea *Mar-Ananiæ* ex hujus episcopi nomine dictum, non fuisse quidem ab ipso ædificatum sed instauratum duntaxat, postquam ab habitatoribus desertum fuerat. Ananias enim à Cyriaco episcopus Mardæ & Caphartutæ constitutus, quum hanc domum (quæ haud procul ab urbe Mardæ erat & cœnobium *Natphæ* seu *Nataphæ* nuncupabatur) à duodecim monachis solitariam vitam agentibus habitatam vidisset, curam ejus suscepit, ædes in melius reduxit, cœnobium multimodis locupletavit ornamentis, magnaque monachorum ibidem congregata multitudine leges illis ac regulas præscripsit. Vixit in illa domo, episcopatus

episcopatus nihilominus munia gerens, annos fere tres & viginti. Obiit tandem circa annum 1127. Christi 816. Assem. *ibid. & pp. 222. 223. 342.*

IV. Ignatius.

Post Ananiæ mortem, ex eodem codice Syriaco, *Ignatium* ejus discipulum, Mardæ & Caphartutæ episcopum Cyriacus Patriarcha instituit. Assem. *ibid. p. 223.*

V. Joannes I.

Ab anno Græcorum 1436. ad 1476. sive ab anno Christi 1125. ad 1165. *Joannes* sedit Mardæ episcopus, ab Athanasio VII. Abulfaragio Patriarcha ordinatus, qui vicinarum quoque urbium Daræ, Haran, Chaburæ, Caphartutæ, & Nisibis ecclesias Jacobiticas gubernavit. Ejus gesta clariss. Assem. reperit in codicibus Syriacis duobus, quorum partem nonnullam exscripsit *to. 2. pp. 217. & seqq.* titulus est: *Ope Domini nostri scribimus memoriam & causam habitationis, seu instaurationis cœnobiorum diœceseos Mar-Joannis metropolitæ Mardæ.* In fine, *p. 227.* dies & annus obitus ejus notantur hoc modo. *Migravit ab hoc sæculo nequam & miseriarum pleno, & abiit ad Dominum suum Mar-Joannes sanctus metropolita Mardæ, & Daræ, & Chaburæ, & Caphartutæ, & Tel-Besmæ, anno Græcorum 1476.* (Christi 1165.) *die 12. Julii, in neomenia mensis Romadan, hoc est, Jejunii Arabum, anno Hegiræ eorum quingentesimo-sexto.* (Hic mendum est, ex transpositione fortassis numeri 6. de secundo loco ad tertium. Hegira enim anno Græcorum 1476. respondens, non est 706. sed 760.) *Iste autem homo sanctus, justus, doctor, sapiens, & illuminatus fuit in omni arte, &c. Qui vivificavit religionem omnem quæ mortua fuerat, qui ædificavit monasteria destructa à ducentis & trecentis annis, quorum nemo nomina noverat; ecclesias magnas & pulchras lapide & calce quinque, &c. parvas autem viginti quatuor, &c. monasteria nova, &c.* Et ex eodem codice paulo supra *pp. 224. & 225.* habet Assem. *Vixit autem Mar-Joannes illustris nomine annos 77. & episcopatum gessit annos 38.* (imo, inquit idem Assem. ibid. in nota, *quadraginta*, ut infra notatur, *p. 226.* & Gregorius Barhebræus in chronico Syriaco testatur: nam ordinatus est anno Græcorum 1436. & obiit anno 1476.) .... *Idem Mar-Joannes multos codices procuravit, & plurimum laboravit ut compingeret & uniret codices dispersos & obtruncatos diuturnitate temporis, & scripsit quatuor Evangelia parva auro & argento &c. Contulit autem laborem & curam ad ecclesiæ utilitatem, & ad procurandam ejusdem suppellectilem, ut phialas, & calices, & thuribula, & cruces, & flabella, & arcas, & sedes: quam diligentiam nemo alius habuit. Unum ejus diligentiæ specimen fuit, quod Alexandriam pecuniam misit, & emit per mercatores amicos suos duas phialas, & urceum ad consecrationem chrismatis, & calices tres stanneos, & quinque vasa, quibus simile non fuit reperire, nisi in thesauris regum. Consecravit autem chrisma per tredecim vices, & locupletavit omnes christianos omnium regionum, &c. Episcopatum gessit annis quadraginta, &c. Ordinavit presbyteros & diaconos septingentos.* Bar-hebræus quoque narrat, apud Asseman. *pp. 208. & 209.* Dionysium, qui & Jacobus Barsalibi, tomum scripsisse, quo Joannis quemdam librum confutans, distinguebat, contra ipsum, inflicta à Deo flagella, à noxis quæ ob hominum incuriam accidunt. Joannes porro indignatione commotus, Jacobum ad Patriarcham Athanasium detulit, *conquestus episcopi doctrinam à diacono impugnari. At Patriarcha Mardensem episcopum plus justo honorans, missis ad Jacobum litteris hominem acriter reprehendens, interdicto etiam coërcuit. Jacobus autem librum suum coram synodo protulit; quem quum Patriarcha legisset laudavit summopere, ejusque auctorem Jacobum non modo ab interdicto absolvit, verum etiam Marhasensem episcopum consecravit, imposito ei Dionysii nomine: utque cum Mardensi reconciliaretur, eumdem in urbem Marden allegavit, quod & feliciter evenit.* Joannis Mardensis obitum sic refert idem Bar-hebræus in chronico Syriaco part. 2. fol. 303. apud Assemanum *p. 225.* in nota. *Eodem anno 1476. celeberrimus Mar-Joannes Mardæ, quum ex cœnobio Mar-Ananiæ, ad specum Adrur, Haje* (id est, Athanasium) *anachoretam visitaturus ascenderet, ex equo cecidit, & mortuus est: ejusque, ac Maphriani* (Joannis scilicet qui eodem anno obierat, inquit *ibidem* Assemanus. Hic tamen mendum est. Non enim vocabatur *Joannes* Maphrianus iste; sed *Ignatius* hujus nominis II. Nec anno Græc. 1476. obiit, sed anno præcedenti 1475. Christi 1164. die 14. Junii, ut narrat idem Assem. *pp. 450. 452. & 453.*) *ejusque, ac Maphriani cimelium, quod ad ipsum ex hæreditate devenerat, apud quosdam impios depositum, ab iis impie dissipatum est.* Subjungit Bar-hebræus, post Joannis Mardensis obitum, Patriarchas Jacobitas ex urbe Amida Mardam sedem transtulisse.

VI. Maudiana.

Michaël I. qui Patriarcha electus est anno Græcorum 1478. Christi 1167. *Maudiana* Edessenum Mardensi ecclesiæ præfecit circa annum 1493. Christi 1182. Is, quum paulo-post ab hujus urbis incolis vexatus esset, Melitinensium consilio, ut scribit Bar-hebræus,

ECCLESIA MARDÆ.

Byzantium adiit, ubi suscepta Chalcedonensium religione ad Maipheractensem diœcesim remissus est. Assem. *to. 2. p. 368.*

VII. JOANNES II.

Joannes Aaron cognomento *Bar-Maadani*, hoc est filius Maadanensis ex *Maadan* Mesopotamiæ regione oriundus, ab Ignatio II. qui & David dicebatur, episcopus Mardæ ordinatus est anno 1543. Christi 1232. Ab eodem postea Maphrianus creatus circa annum 1560. Christi 1249. illi demum successit, Alepi à suæ factionis episcopis Patriarcha renuntiatus anno Græcorum 1564. Christi 1253. adversus Dionysium Angur, qui in cœnobio Barsumæ tribus fere ante mensibus eodem anno electus fuerat. Obiit anno 1574. Chr. 1263. Assem. *to. 2. pp. 242. 377. 379.*

VIII. JOSEPH.

Bader-Zache id est *Nicolaus* cognomento *Bar-Vahib*, seu *Vahibi filius*, *Joseph* appellari voluit, quum episcopus Mardæ consecratus est. Hoc autem contigit ante annum Græcorum 1604. Christi 1293. quo ad dignitatem Patriarchæ evectus fuit, Kalendis Januarii, assumpto *Ignatii* nomine V. alias I. Obiit anno 1643. Christi 1332. Assemanus *ibid. pp. 381. 382. 464.*

IX. JOANNES III.

Ex auctore Appendicis ad chronicon Barhebræi, anno 1675. Christi 1364. *Joannes* Severinita episcopus Cartaminæ, Mardensis quoque ecclesiæ curam gerebat. Assem. *to. 2. in differt. de Monoph.* ubi de episcopis Cartaminæ. Inferius autem *p. 382.* eum cognominatum dicit *Josue Bar-Sophre, & p. seq. 383.* recenset inter illos præsules, qui pro Saba Salachensi episcopo, apud Ignatium VI. Joannem Ismaëlem dictum, frustra intercesserunt, anno eodem Græcorum 1675. Christi 1364.

X. HENOCH.

XI. PHILOXENUS.

Idem auctor Appendicis ad chronicon Bar-hebræi, teste Assem. in præfata *differt. de Monoph.* *Henoch* Inuardensem, commemorat, qui anno 1732. Christi 1421. & Cumam Severinitam *Philoxenum*, qui an. 1756. Christi 1445. ex episcopis Cartaminæ & *Mardæ* in Patriarchas quartum & quintum Tur-Abdinensium electi sunt. De iisdem rursus agit Assem. infra *p. 385.* ubi ait Henoch Inuardensem, qui *Ignatii* nomine insignitus fuerat Patriarcha factus Tur-Abdinensium, obiisse anno 1756. Christi 1445. ejusque in locum substitutum fuisse Cumam Severinitam, Philoxenum nuncupatum quum Cartaminensis episcopus esset, qui *Ignatii* quoque nomen assumpsit, habuitque successorem anno 1767. Christi 1456. Ignatium Josue Inuardensem.

XII. GEORGIUS.

Georgius Severinita Cartaminensis episcopus, quem auctor Appendicis ad chronicon Bar-hebræi dicit Cartaminæ simul & *Mardæ* fuisse præsulem, Ignatio quidem Josue Inuardensi, sexto Tur-Abdinensium Patriarchæ, anno 1767. Christi 1156. Ignatio autem Philoxeno Azizo Bar-Sapta septimo Tur-Abdinensium Patriarchæ anno 1772. Chr. 1461. manum imposuit. Assem. *to. 2. & p. 385.*

XIII. TIMOTHEUS.

Assemanus *ibidem pp. 300. & 500.* recitat notam temporis in fine codicis Syriaci Vaticani 23. appositam, in qua *Timotheus Elias*, qui & *Thomas*, episcopus Mardæ, sedisse dicitur, anno Græc. 1901. (Christi 1590.)

XIV. ATHANASIUS.

Sæculo proxime elapso *Athanasius Saphar* Mardæ episcopus, suscepta fide Catholica Romam se recepit. Ibi vivebat adhuc anno 1721. quo 2. *Bibl. Orient.* tomum edidit clariss. Asseman. ut ipse refert *in differt. de Monophys.* Inter codices Ecchellenses quos recenset idem Asseman. *to. 1. pag. 580.* sexagesimus est opus hujus Athanasii Saphar, *historia* scilicet *expeditionis Francisci Piqueti episcopi Babylonis ad regem Persarum. Arabicè litteris Syriacis in 12. Chart. 105. Codex ipsius auctoris manu exaratus anno Christi 1685.*

I. S

ECCLESIA SAMOSATÆ.

SAMOSATA Syriæ Comagenæ ad Euphratem urbs celebris est: hanc *Somisatam* Abulfeda appellat *in Tab. geogr. n. 221.* nec multum distare ait, tum à castro Romano quod ad Orientem; tum à castro Mansur quod ad Austrum habet. Proxima Samosatæ cœnobia memorantur *Herbaz*, ubi Ignatius I. Patriarcha electus anno Græcorum 1189. Christi 878. monachus egerat; *Mar-Ab-Hai* ubi episcopi Samosateni aliquando manserunt, & *Pheschin* cujus archimandrita David observandum statuit ne quid monachi possiderent.

EPISCOPI SAMOSATENI.

I. Severus I.

Athanasius I. cognomento Camelarius, patria Samosatenus, electus Patriarcha anno Græc. 906. vel ut alii scribunt 908. Christi 1595. vel 597. *Severum* fratrem suum ordinavit Samosatæ episcopum, priusquam Alexandriam peteret concordiam instauraturus Alexandrinos inter & Antiochenos Jacobitas, quæ sub Petro & Damiano rupta fuerat. Asseman. *to. 2. in dissert. de Monoph.* ubi de episcopis Samosatæ, *& p. 334.*

II. Theodorus.

Georgius Patriarcha, qui ad eam dignitatem evectus est an. Græcorum 1070. Christi 759. *Theodori* Samosateni episcopi syncellus fuerat. Assem. *to. 2. p. 340.*

III. Constantinus.

Ex Dionysii Patriarchæ chronico, *Constantinus* Samosatæ episcopus ab anno Græcorum 1057. ad annum 1066. id est ab anno Christi 746. ad annum 755. inter Jacobitas claruit. Anno 1070. Christi 759. electioni Georgii C Patriarchæ in synodo Mabugensi factæ interfuit: & rursus anno 1076. Christi 765. in synodo Sarugensi, ipse, aliique episcopi qui sese à Georgio antequam ordinaretur subduxerant, & Joannem Callinici episcopum sibi constituerant Patriarcham; post hujus mortem, Georgio ejusdem hujus synodi præsidenti obtemperandum in posterum decreverunt. Assemanus *tom. 2. pp. 107. 110. 111. 112. 114.*

IV. Severus II.

Anno circiter Græcorum 1108. Christi 797. Cyriacus Patriarcha *Severum* Samosatæ episcopum excommunicavit, eo quod sibi Samosatam advenienti fores ecclesiæ in faciem occlusisset. Assem. *ibid. p. 342.*

V. Timotheus I.

Timotheus Samosatæ episcopus duos Patriarchas ordinavit; scilicet Ignatium I. cœnobii Herbaz ditionis Samosatenæ monachum, in Callinicensi monasterio S. Zachæ, die 5. Junii, anno Græcorum 1189. Christi 878. & Theodosium in synodo Amidena, A die 5. Februarii, anno 1198. Christi 887. Assem. *ibid. pp. 348. 349.*

VI. Thomas.

Sæculo undecimo florebat *Thomas* Samosatæ episcopus, temporibus nimirum Joannis Abdon Patriarchæ Antiocheni Jacobitarum, & Zachariæ Alexandrini, ut adnotatur in fine codicis Syriaci 15. apud Assem. *tom. 1. Bibl. Orient. pag. 614.* ubi legitur *exaratus à Joanne, sub Joanne cognomento Abdun Patriarcha Antiochiæ, Zacharia Patriarcha Alexandriæ, Thoma episcopo Samosatæ, & altero* B *Thoma episcopo Claudiæ.* Nam Joannes Abdon electus fuit Patriarcha anno Græcorum 1315. Christi 1004. & obiit anno 1344. Christi 1033. Zacharias autem electus fuit circa eumdem annum 1315. Christi 1004. & obiit anno 1343. Christi 1032.

VII. Athanasius.

Circa annum Græc. 1386. Christi 1075. *Athanasius* Samosatæ episcopus, una cum Simeone Chisumensi episcopo, post Basilii II. mortem, Joannem XI. cognomento Abdon è Symnadæ episcopo Patriarcham proclamavit. Assemanus *to. 2. in dissert. de Monoph. & pag. 356.*

VIII. Timotheus II.

Sæculo duodecimo, anno 1454. Christi 1143. Goselinus Edessæ comes *Timotheum* è Gargar Samosatam transferri jussit, quam translationem, Athanasius VIII. ut Comitem sibi exasperatum placaret, ratam habuit. Assemanus *ibid. & p. 361.*

D IX. * * *

Leonardus Abel in sua relatione ad annum Christi 1583. quam Thomas à Jesu *lib. 7. de convers. gent. p. 386.* descripsit, *archiepiscopum* in monasterio S. Ab-Hai sedentem laudat, teste Assemano *in dissert. de Monoph.* ubi de eo cœnobio agit, huncque *Samosatæ* episcopum fuisse existimat, qui in hoc monasterio in ejus confiniis sito sedem habuerit, pro more Orientalium recentiorum, maxime Jacobitarum & Maronitarum, quorum episcopi in cœnobiis extra urbes positis commorantur.

II.

ECCLESIA SYMNADÆ.

Frequens est in Jacobitarum annalibus *Symnadæ* mentio, quam doctissimus Assemanus Phrygiæ urbem *Synnadam* vulgo appellari dicit *in dissert. de Monoph. tom. 2. Biblioth. Orient. præfixa.*

ECCLESIA SYMNADÆ.

EPISCOPI SYMNADÆ.

I. Jacobus.

Anno 1280. Christi 969. *Jacobus* Symnadæ metropolita, una cum Joanne VII. Sarighta Patriarcha Antiocheno Jacobitarum, Nicephori Phocæ Imperatoris jussu, Constantinopolim ductus est, ut ibi cum urbis regiæ Patriarcha, aliisque doctoribus Græcis, de fidei articulis inter eos controversis disputarent. Id testatur Joannes ipse in epistola quam ad Mennam Alexandrinum Coptorum Patriarcham ea de re scripsit, apud Assem. *to. 2. p. 139.* & Renaudot. *in hist. Patr. Alex. p. 360.* ubi legitur, *ego vero, & Sergius metropolita Euphemiæ* (sic enim haberi in ea epistola monet Assemanus *p. 478.* non *Apameæ,* ut supra *pag. 139.* posuerat) *& Jacobus metropolita Symnadæ, &c.*

II. Elias.

Romanus Argyrus Imperator, anno Græcorum 1340. Christi 1029. Joannem VIII. filium Abdon, cum sex episcopis, quorum unus *Elias* fuit Symnadæ præsul, Byzantium perduci jussit. At quum Patriarcha hæresim ejurare nollet, eum in cœnobium Caii, quod in regione Bulgarorum situm est, relegavit imperator, ubi decessit anno 1344. Christi 1033. Elias vero, qui similiter in erroribus Jacobitarum perseverabat, à populo coram palatio lapidibus obrutus interiit. Bar-hebræus in vita Joannis Abdon Patriarchæ, Græcos refert à Jacobitis etiam exegisse, ne oleum pani Eucharistico admiscerent, neve crucem unico digito sed duobus formarent. Nihil hoc facto antiquius, de sale & oleo hucusque legi apud scriptores, inquit Assem. *to. 2. p. 356.* si illud Isaaci magni carmen excipias quod *p. 183.* supra indicavi; nimirum, ut monet eo loci idem Assem. S. Isaac Syrus, carmine de sanctis Martyribus, codice Syr. Vaticano 5. fol. 99. n. 14. cujus mentio fit, *to. 1. Bibl. Or. pag. 608.* olei meminit, quum de pane Eucharistico loquitur, non eo tamen sensu, subdit Assemanus, quo recentiores Jacobitæ volunt oleum & sal farinæ misceri, sed quo antiquioribus mos erat, & recentiores etiam sacerdotes Syri solent, oleo scilicet manum linientes, ne dum oblatam formant, massa manui adhæreat. Idem observat Renaudot. *to. 2. pag. 66.* Florebat S. Isaac sub Theodosio & Marciano Imperatoribus sæculo quinto medio, ex eodem Asseman. *to. 1. pp. 207. & seqq.*

III. Abdon.

Basilius II. Patriarcha, electus anno Græcorum 1385. Christi 1074. eodem anno, aut sequenti quo obiit, sex ordinavit episcopos, quorum unus fuit *Abdon* ex familia Joannis VIII. Abdon Patriarchæ, eumque ex archimandrita cœnobii Beth-Gaghæi, Symnadæ metropolitam constituit. Ejus nomen, una cum Basilii, in schedula scriptum, quum Patriarchæ electio ob dissensum episcoporum sorte facta est, & ante Basilii nomen extractum, à præside synodi occultatum fuisse, ut Basilius Patriarcha renuntiaretur, Simeon Chisumæ, & Athanasius Samosatæ episcopi contendentes, illum post Basilii mortem Patriarcham proclamarunt anno 1386. Christi 1075. qui fuit Joannes XI. & obiit circa annum 1403. Christi 1092. Assemanus *to. 2. pp. 356. 357. 358.*

IV. Bar-Turca.

Bar-Turca è castro Zaid in Armenia oriundus, à Joanne XIII. Maudiana Patriarcha electo anno Græcorum 1440. Christi 1129. ex episcopatu Mabugensi ad quem eum eodem anno promoverat, ad Tel-Basensem, deinde ad Symnadensem, postea ad Chaburensem translatus. Quum ob flagitiosam vitam quam ubique duxit omnibus exosus esset, tandem à quibusdam Armenis interemptus est. Assem. *ibid. p. 360.*

T

I. ECCLESIA TARSI.

Tarsus Ciliciæ primæ metropolis, S. Pauli Apostoli patria, Jacobitis incolis plena fuit, quorum episcopos nonnullos Dionysius Patriarcha, & Gregorius Bar-hebræus in suis chronicis recensent.

EPISCOPI TARSI.

I. Joannes.

Severus cognomento Bar-Maske Patriarcha electus anno 979. Christi 668. ordinatus fuit eodem anno à *Joanne* episcopo Tarsensi. Assemanus *tom. 2. Bibliothecæ Orientalis, in dissert. de Monoph.* ubi de episcopis Tarsi, *& pag. 335.*

ECCLESIA TARSI.

II. Abibus.

Abibus ecclesiæ Tarsensi præerat anno Græcorum 1158. Chr. 847. quo Joanni III. Patriarchæ, in cœnobio S. Silæ apud Edessam, manum imposuit. Assem. *ibid. & p. 348.*

III. Athanasius I.

Anno Græc. 1247. Christi 936. *Athanasius* Tarsi episcopus, in Teleda castro ditionis Antiochenæ Joannem V. Patriarcham ordinavit. Assem. *to. 2. Bibl. Or. & p. 350.*

IV. * * *

Athanasius VIII. qui & Josue Barchetre, A ad dignitatem Patriarchalem evectus anno Græcorum 1450. Christi 1139. quum circa annum 1452. Christi 1141. in cœnobium Aaron Sigaræ se conferret, Maipheractensi episcopo Amidenam sedem regendam dedit, *Tarsensi* vero Antiochiam. Assemanus *ibid. & pag. 361.*

V. Athanasius II.

Ignatii III. qui & Josue, electioni in Patriarcham interfuit cum aliis episcopis in cœnobio Gavicathæ apud Mopsuestiam, anno Græcor. 1575. Christi 1264. *Athanasius* Tarsi episcopus. Assem. *ibid. & p. 379.*

DIŒCESIS JACOBITICÆ ANTIOCHENÆ EPISCOPATUS.

A

I. ECCLESIA ACONIS.

ACE, seu *Aco*, quæ etiam *Ptolemais*, Phœniciæ maritimæ urbs est. In ea, postquam à Francis subacta est sæculo duodecimo ineunte, quam plures Jacobitæ commorati sunt, quibus ejusdem sectæ præfuerunt episcopi. Horum tamen vix unus aut alter ad notitiam nostram devenit.

EPISCOPI ACONIS.

I. Athanasius.

IGNATIUS II. qui & David, electus Patriarcha anno Græcorum 1533. Christi 1222. *Athanasium* Josue discipulum suum, ex Lacabenæ, ad Aconis, anno 1557. Chr. 1246. episcopatum transtulit. Salibam quidem Vagium Jacobi Edesseni filium huic ecclesiæ præficere Ignatius decreverat; sed obstitit Athanasius, postulans ut ea sibi gubernanda traderetur. Anno 1564. Christi 1253. Joannes Bar-Maadani, qui adversus Dionysium Angur se creari Patriarcham curaverat Alepi, inde Antiochiam profectus, litem inter Athanasium hunc Josue Ptolemaidis episcopum, & alterum Josue episcopum Tripolis pendentem, priori adjudicavit. Assemanus *to. 2. pp. 375. 377.*

II. Isa.

B Pulsis è Syria Francis in fine sæculi decimi-tertii, Jacobitæ qui antea episcopos habuerant Hierosolymis, Damasci, Tripoli & Emesæ, valde numero diminuti in Palæstina & Phœnicia, duobus episcopis contenti sunt, quorum unus Hierosolymis, alter Damasci, vel Emesæ residebat. Hinc Ignatius IX. alias V. Patriarcha electus anno 1723. Christi 1412. audito æmuli sui Basilii Simeonis Hierosolymis obitu, eo profectus an. 1756. Chr. 1445. ut Jacobitas ibi degentes à novi Patriarchæ in ejus locum electione averteret, duos illis episcopos ordinavit, *Isam* scilicet, qui Hierosolymis, totique Palæstinæ, subindeque *Aconi* præesset, & Josephum Bar-Nisan, qui Damasco atque Emesæ. Assem. *to. 2. in dissert. de Monoph.* ubi de Acone, *& pag. 385.*

II. ECCLESIA ANAZETÆ.

ANAZETA, Ptolemæo *Anzeta*, Syris *Anazit* & *Hanazit*, Armeniæ urbs est, ad radices montis *Saï*, qui mons *Taurus* appellatur. Montis Saï meminit Masius præfatione in Barcepham, eumque *Tura-Zahoïo* vocat, id est *montem aridum*. *Abraham* Anazetæ episcopum Dionysius Patriarcha in chronico floruisse asserit anno Græcorum 836. Christi 525. teste Assem. *to. 2. in dissert. de Monoph.*

III. # ECCLESIA ARCÆ.

GREGORIUS Bar-hebræus inter episcopatus Melitinæ vicinos, *Arcam* recenset, quam in Armenia quoque itinerarium Antonini collocat. Ejusdem Bar-hebræi ævo qui obiit anno Græcorum 1597. Christi 1286. non stabat amplius, sicut nec sex aliæ urbes quarum mentionem facit, apud Assem. *to. 2. pag. 260.* his verbis; quibus se Patriarchatum non ambire significabat. *An Antiochiæ desiderium me tenet, quam gemitus luctusque occupat!.... An septem diœceseon circa Melitinam, in quibus nec una domus superest, Lacabenæ scilicet, & Arcæ, & Kalisuræ, & Semchæ, & Gubæ, & Claudiæ, & Gargaræ!*

EPISCOPI ARCÆ.

I. ISAAC.

DUos hujus urbis episcopos reperio, quorum primus est *Isaac.* Is una cum Joanne VIII. cognomento Abdon Patriarcha, anno 1340. Christi 1029. Constantinopolim ductus Romani Argyri Imperatoris jussu, hæresim Monophysiticam invitus ejuravit: mox in Syriam regressus, porrecto supplici libello, ad communionem Jacobitarum rursus admitti obtinuit. Assemanus *to. 2. in dissert. de Monoph.* ubi de episcopis Arcæ, *& p. 353.*

II. BASILIUS.

A Tempore Ignatii II. qui & David diceba-tur, & electus est Patriarcha anno Græcorum 1533. Christi 1222. *Basilius* Arcæ episcopus, cum præfectis cœnobii Barsumæ, instigante Dionysio Melitinensi episcopo, hunc Patriarcham, apud Aladdinum Chikobadum regem accusaturus Melitinam venit. At eum retrocedere Ignatius, auctoritate, & magis adhuc opibus quibus pollebat, coëgit. Assemanus *ibid. & pag. 371.*

IV. # ECCLESIA ARSAMOSATÆ.

ARSAMOSATA, quæ *Armosata* & *Arsamote* à nonnullis appellatur, Armeniæ fuit urbs non ignobilis, inter Tigrim & Euphratem sita, unde Plinius *lib. 6. cap. 9.* ait, *oppida celebrantur in majore* (Armenia) *Armosata Euphrati proximum.* Nummum Marci Aurelii Medicæum laudant Holstenius & Spanhemius inscriptum ΑΡΜΟϹΑΤΤΗΝΩΝ *Armosattenorum,* apud Cellarium *to. 2.* notitiæ Orbis antiqui, *p. 391.* Dionysius Patriarcha refert in chronico, teste Assem. *tom. 2. pag. 113.* anno Græcorum 1079. Christi 768. castrum Arsamosatam, jubente Abbaso Amera, id est Duce sive præfecto Geziræ, fuisse ædificatum, vel potius instauratum. Scribit etiam idem Patriarcha *Aaronem* huic ecclesiæ præfuisse ab anno Græcorum 814. Christi 503. ad annum 829. Christi 518. quo, ob hæresim Monophysiticam, à Justino Imp. in exilium pulsus fuit. Idem Assem. *ibid. in dissert. de Monoph.*

V. # ECCLESIA JACOBITICA ASIÆ.

OBservat doctissimus Assemanus *to. 2. Bibl. Or. p. 84.* ex ipsomet Joanne episcopo Asiæ, de quo nunc agendum erit, consuetudinem esse hæreticorum, partium suarum episcopos, ubi exiguus sectariorum numerus est, integræ provinciæ aut regno præficere. Sic enim legimus, inquit, apud hunc Joannem, Eutropium Julianistarum in Asia episcopum fuisse, Sergium in regno Homeritarum, & alios alibi. Episcopus Asiæ in hoc sensu appellatur à Dionysio Patriarcha in chronico *Joannes* iste inter Monophysitas celeberrimus, quem Gregorius Bar-hebræus dicit successorem fuisse Anthimi in episcopatu Constantinopolitano Monophysitarum, sæculo sexto, depositi. Quod vero Dionysius eum *Asiæ episcopum* vocet, non explicans cujus ecclesiæ specialis tenuerit sedem, merito existimat Assemanus rationem esse quia Joannes hic, non unius duntaxat certi loci, aut urbis, sed totius Asiæ minoris regimen apud suos Monophysitas acceperat, in Lydia quoque, in Caria, & in Phrygia. Certe idem Dionysius in chronico ad annum Græcorum 829. Christi 518. postquam episcopos Ciliciæ, Cappadociæ, & Syriæ recensuisset, quos Justinus Imp. ut-pote concilii Chalcedonensis impugnatores sedibus deturbavit, duo-deviginti alios subjungit Asiæ, Cariæ, & Phrygiæ præsules, qui eamdem ob causam relegati sunt.

EPISCOPI JACOBITÆ ASIÆ.

JOANNES

SEctariorum igitur qui in iis provinciis remanserant, curam & regimen suscepit *Joannes*, à Monophysita Syriæ Patriarcha illuc missus, maxime postquam dejecto Anthimo Constantinopolitano Patriarcha, res Monophysitarum in eo terrarum tractu cecidissent. Hinc Bar-hebræo is qui simplex episcopus erat & Severo Antiochenæ sedis invasori subjectus, Anthimi Patriarchæ successor fuit, eo quod, ut dictum est, Monophysitis omnibus illarum provinciarum, post Anthimi depositionem, præesset. Itaque in Constantinopolitano Monophysitarum Patriarchatu, inquit idem Assem. *in dissert. de Monoph.* ubi de Asia, per ea tempora id factum est, quod postea Hierosolymitano contigit, quem Monophysitæ Antiocheno throno subjectum voluere. Ob exiguum scilicet illius sectæ numerum, quæ in utraque diœcesi commorabatur, æquius visum iis fuit in locum Patriarchæ unum episcopum substituere, quam Patriarcham modicæ plebi præficere. Porro Joannes ille episcopus Asiæ, ex Amida Mesopotamiæ urbe se genus duxisse ipsemet testatur, in historia quam à Theodosii junioris temporibus usque ad Justinianum Imperatorem & ad ann. Græcorum 885. Christi 574. scripsit, apud Dionys. Patr. in chronico; fol. enim 115. de peste quæ in Mesopotamia grassabatur, loquens ait, *tempus nunc est de flagello referre, quo percussa est urbs educationis nostræ Amida cum reliquis finitimis civitatibus.* In ea autem historia, cujus summam & quædam fragmenta tradit Assem. *tom. 2. pp. 83. & seqq.* narrat Joannes sibi à Justiniano Imp. provinciam mandatam fuisse, ut Monophysiticæ factionis monachos ex omnibus Syriæ cœnobiis Constantinopolim arcesseret, id autem se recusavisse, *quia,* inquit, *verebamur sanctorum horum perfectorumque virorum maledicta & imprecationes:* nimirum, ne, si post tanti laborem itineris unitas ecclesiarum ex sententia non sequeretur, in ejus auctorem dira verba congererent. Refert etiam anno Justiniani 19. commissum sibi ab eo fuisse munus inquirendi in Ethnicos qui in regia urbe latitabant, & peracto diligenti examine, complures deprehensos fuisse hujusmodi homines, nobilitate, opibus & eruditione insignes, Patricios, Grammaticos, Sophistas, Scholasticos, & Medicos: ex his Phocam quemdam patriciæ dignitatis hausto veneno sibi mortem conscivisse, reliquos vero paganos in ecclesiam convenisse ut Christiana religione per ipsum imbuerentur: A anno quoque Græcorum 853. Chr. 542. se ejusdem Imperat. jussu regiones Asiæ, Cariæ, Lydiæ & Phrygiæ perlustrando, à gentilium erroribus ad Christi fidem septuaginta hominum millia pertraxisse, quibus ipse baptismum administravit. Istud Joannis opus plura continet quæ ab aliis auctoribus vel prætermissa, vel levi manu tractata sunt, sed singulari annorum epocha usus fuisse videtur, inquit Assem. *ibid. p. 85.* dum Justiniani Imper. vitam, & reliqua gesta fere cuncta, decennio protrahit, quam ab aliis scriptoribus referuntur: sic illum B obiisse asserit an. Græc. 885. pro 876. Hujus demum Imperatoris morte, & Justini II. sororis ejusdem filii inauguratione, anno Græc. 876. Christi 565. absolvit, adeo ut supervixisse merito credatur. Sed mirum est virum Monophysitam tanta apud Justinianum auctoritate valuisse, nisi erroris labem, coram illo simulata Chalcedonensi fide, astute celaverit. De Julianistarum sive Incorrupticolarum episcoporum ordinatione hæc memorat scitu dignissima, quæ tantum abest ut presbyterianos, Joannemque Seldenum eorum patro- C num juvent, quin potius clare demonstrant, tam Monophysitis, quam Catholicis tunc temporis in confesso fuisse inanem prorsus & irritam ordinationem quæ à simplici presbytero confertur. Procopius, inquit, apud eumdem Assemanum *ibidem pag. 87.* Ephesi episcopus in hæresim Julianistarum, quam olim abjuraverat, relapsus, eamdem ad extremum usque spiritum retinuit. Eo è vivis sublato, conveniunt septem ejusdem hæreseos presbyteri, ut pontificem loco ipsius sibi præ- D ficiant. Quumque nullus superesset ejus factionis episcopus qui ordinationem ritè faceret, ipsi Eutropium quemdam in medium producunt, ejusque capiti manum defuncti Procopii imponunt, orationes Chirotoniæ interim recitantes. Atque ita consecratus Eutropius, alios ipse solus decem episcopos ordinavit, quos ad disseminandum in Oriente & Occidente errorem distribuit, Constantinopolim scilicet, Alexandriam, Antiochiam, in Arabiam, in Persidem, & usque ad Homeritas. Primus vero Homeritarum pseudo-episcopus Sergius fuit, qui substituto E sibi Moyse, antequam annos quatuor impleret, interiit. Nonnulli vero ex ipsis in Sophenen & Arzanitidem profecti sunt, & in Armeniam usque pervadentes, populos illos hæresi Julianistarum infecere, &c. De hac autem Eutropii, Sergii, & Moysis ordinatione quid sentiendum esset, sic idem Joannes declarat. *Postquam mortuus est Procopius, convenerunt, ut perhibetur, septem presbyteri, de quibus vere dici potest,*

fel biberunt & inebriati sunt, & mente capti, A *& excæcatus est intellectus eorum spiritu stuporis & erroris, & contra omnem ecclesiasticorum canonum ordinem consilium inierunt. Nam quemdam monachum, Eutropium nomine, adducentes, eum super illud cadaver inclinant, & mortui manum attollentes, ejus capiti imponunt, orationes Chirotoniæ episcopatus pro mortuo super ipsum recitantes: atque hoc pacto pseudo-episcopus ille ordinatus est præter legem, &* B *ecclesiasticis omnibus constitutionibus reclamantibus. Et quidem infelix hic & vas inane Eutropius non contentus una perditione, vanoque errore, & mercatura sacculi perforati, quam ex manu mortui se fecisse existimabat, obducta intellectui ejus caligine, nullaque regulæ aut ecclesiastici canonis habita ratione, quum ipse vas corruptionis per mortuum factus esset, priori malo novum adjecit, decem falsos episcopos constituens, qui & ipsi phantastice facti sunt. Atqui meminisse debuerat, mortuum, quum adhuc vivus & incolumis esset, ab ordinatione episcopi facienda abstinuisse, quod ab uno episcopo eam fieri, contra canones esse duceret. Ejus igitur exemplo decebat Eutropium rubore suffundi, nec audere, quum solus esset, episcopos instituere. Adde quod ipse per mortui manum ordinatus est: atque adeo liquet, tam ipsum, quam omnes ab eo ordinatos, quique inposterum ab eis ordinabuntur, ecclesiasticis ordinibus mortuos esse, & ordinationis esse expertes, & frigida sensuque spirituali carentia cadavera. Cujus rei, & nos, & omnes Asiæ regiones testes sumus.* Ita, inquam, Joannes Asiæ episcopus, cujus verba Syriaca cum eorum translatione Latina affert Assem. *ib. pp. 87. & 88.*

VI. ECCLESIA ASPHARINI.

ASPHARINUM, sive Suphrin, unde *Syphrea* Marcellino, *Siphris* Procopio, & *Sipphara* Ptolemæo, Amida distat, eodem Procopio teste, stadiis 350. Sub Anastasio Imperatore, initio sæculi sexti, Petrus Comes militum Dux, qui in castrum hujus urbis se receperat, ab ipsis oppidanis Cavadi Persarum regi traditus est simul cum civitate, & militibus. At ille cæsis militibus hunc servari jussit, nullamque creari Aspharinensibus molestiam. Ita Josue Stylites in historia calamitatum quæ acciderunt Edessæ, Amidæ, & in tota Mesopotamia ab anno Græcorum 806. usque ad annum 818. id est, ab anno Christi 495. ad annum 507. apud Assem. *to. 1. Bibl. Orient. pag. 276.*

EPISCOPI ASPHARINI.

ESAIAS.

GREGORIUS Bar-hebræus, in chronico Syriaco fol. 277. meminit *Esaiæ* Aspharini episcopi, sub Joanne II. Patriarcha, electo anno Græcorum 1051. Christi 740. *Diœcesim quoque Amidæ,* inquit, *in duas Patriarcha dividens, climata quinque Esaiæ Aspharini* episcopo, Athanasii *Sandalensis discipulo tradidit;* C *civitatem vero & reliquos pagos Severo ejusdem urbis* episcopo. *Id quod ægre ferentes Amidenses contradixerunt, aientes: haudquaquam permittemus ut regio nostra dividatur. Quumque iis vim inferre Patriarcha nequiret, offensus est Sandalensis, aliique episcopi cum illo &c.* Assem. *to. 2. in dissert. de Monoph. & pag. 338.*

B

I. ECCLESIA BAGHEDSCIÆ.

BAGHEDSCIA, seu *Begadscia, oppidum est regionis Mardæ juxta Caphartutam, inquit* Abraham Presbyter ex eodem loco oriundus, ad calcem libri S. Isaac, quem anno 1521. Christi 1210. descripsit, teste Assem. *to. 1. Bibl. Orient. p. 215. & to. 2. in dissert. de Monoph.* ubi de hac civitate. Vicus juxta Hasrai pagum & cœnobium Barsumæ in regione Mardæ positus dicitur à Danièle diacono, ad calcem codicis Syr. 31. quem anno 1546. Christi 1234. exaravit, ut legere est *tom. 2. pag. 505.* Ejus quoque mentionem facit codex Syriacus apud eumdem Assem. *to. 2. pp. 222. & 228.*

EPISCOPI

ECCLESIA BAGHEDSCIÆ.

EPISCOPI BAGHEDSCIÆ.

JOANNES.

JOANNES episcopus Baghedsciæ sedisse memoratur sub Ignatio VII. qui & Azizus Philoxenus Bar-Sapta, Tur-Abdinensium Patriarcha, in fine codicis Syriaci sermones continentis S. Isaac presbyteri Antiocheni qui medio sæculo quinto florebat. Sic enim in eo legitur apud Assem. *to. 1. Bibl. Orient. p. 215. Liber iste sexaginta sermonum sancti Isaac Syri, est Raban Josue monachi ac presbyteri & inclusi, qui ipsum emit iis quæ per Dei gratiam possidebat.... scripserat eum olim claræ memoriæ Abraham presbyter Josephi presbyteri filius ex Baghedscia oppido oriundus anno Græcorum 1521.* (Christi 1210.) *Nunc vero iterum compegit, consuit, colligavit, conglutinavitque Abraham presbyter & monachus, Behenami filius, patria Severinita, anno Græcorum 1789.* (Christi 1478.) *in sacro monasterio Mar-Samuëlis, Mar-Simeonis, & electi Mar-Gabriëlis, diebus pastorum ecclesiæ Mar-Ignatii Salachensis qui & Azizus Bar-Sapta, & Mar-Joannis episcopi præfati monasterii, & Mar-Cyrilli Modiadensis, una cum reliquis orthodoxis* (id est Jacobitis) *episcopis.* Observat porro Assem. in eo loco, vocem *Raban*, quæ Syriacè *Magister noster* significat, ex consuetudine Syrorum, presbyteris & monachis honoris causa attribui. *Modiad* autem, *Baghedsciam, Beth-Tabitam, Caphartutam, & Severinam,* de quibus in prædicto codice mentio fit, vicos esse in Mesopotamia, non procul ab urbe Mardin. Monasterium denique sanctorum Samuëlis, Simeonis & Gabriëlis, Baghedsciæ fuisse situm, cujus proinde episcopus fuerit *Joannes* in eo residens, asserit idem Assemanus *to. 2. in dissert. de Monoph.* ubi de Baghedscia.

II. ECCLESIA BAALBACH.

QUam Græci *Heliopolim* Syriæ dixerunt, hanc urbem *Baalbach* appellabant Syri, quin etiam *Beth-Semes*, vel *Medinat-Semsa*, hoc est *civitas Solis*. In Phœnicia Libani sita erat, sed nunc nonnisi rudera ejus supersunt. Ea in urbe Jacobitæ multi fuerunt, ejusque episcopo obtemperabant etiam illi omnes qui regionem adjacentem usque Damascum incolebant, Sadad scilicet, Karam, Nabach, & cœnobium S. Moysis, quæ postea in unam Damasci, totiusque Phœniciæ diœcesim, imminuto Jacobitarum sicut & cæterorum Christianorum numero, coaluerunt. Sæculo tamen decimo-sexto in monasterio *Deiriloomor*, Heliopoli vicino episcopus Jacobita sedebat, ut infra videbimus.

EPISCOPI BAALBACH *sive* BAALBECH.

I. ANTHIMUS.

JOSEPH Patriarcha anno Græcorum 1101. Christi 790. electus, *Anthimum* ordinavit episcopum Baalbech sive Heliopoleos in Libano, ante annum 1103. Christi 792. quo ipse obiit. Assem. *to. 2. in dissert. de Monoph. & pag. 341.*

II. THEODOSIUS.

Anno Græcorum 1104. Christi 793. Cyriaco Patriarchæ Josephi successori *Theodosius* & ipse Anthimi episcopi Baalbech successor, in synodo quæ in urbe Haran habita est, manum imposuit. Assem. *ibid. & p. 342.*

III. JESU.

In relatione Leonardi Abel, apud Thomam à Jesu *lib. 7. de convers. gent. pag. 386.* memoratur *Jesu*, seu *Isa episcopus monasterii Deiriloomor*, anno Christi 1583. Hic porro episcopus, quum in eo monasterio commoraretur, quod episcopi Baalbech sive Heliopolis sedes fuerat, Heliopolitanus quoque merito episcopus dici potest. Assem. *in dissert. de Monoph.* ubi de monasterio Deiriloomor.

III. ECCLESIA BASSORÆ.

BASSORA, seu *Bosra*, Græcis *Bostra*, Arabibus *Basra*, urbs est ad Tigrim versus Occasum sita, Abulfeda teste *in tab. geogr. n. 292.* qui *n. 188.* aliam *Basram* regionis Huranæ, hoc est Arabiæ Petreæ metropolim haud procul Damasco ponit, apud Assem. *to. 2. in dissert. de Monoph.* ubi de Bassora. Amrus Matthæi filius, scriptor Nestorianus, qui seriem Patriarcharum Chaldæorum ex Mari Salomonis filio compilavit medio sæculo decimo-quarto, in catalogo sedium metropolitanarum & episcopalium Patriarchæ Orientis

ECCLESIA BASSORÆ. subjectarum, nominat tertio loco metropolitam Bassoræ. *Hi sunt,* inquit apud Assemanum *to. 2. p. 458. metropolitæ Patriarchæ Orientis, eorumque sedes. 1. Metropolita Gondisapor, qui primas tenet, & Patriarcham ordinat, consentientibus Patribus atque fidelibus. 2. Metropolita Nisibis. 3. Metropolita Bassoræ.*

EPISCOPI BASSORÆ.

JOANNES.

APud Jacobitas celebris est *Joannes* Bassoræ episcopus seu Bostrorum in Arabia, unde & *Arabum episcopus* in chronico Dionysii Patriarchæ dicitur. Claruit ab anno Græc. 928. Christi 617. ad annum 961. Christi 650. quo Amidæ obiit. Anaphoram ejus seu liturgiam Syriacam Renaudot. latinè vertit *to. 2. liturg. Orient. pag. 421.* Ejusdem quoque meminit Steph. Edenensis circa finem *cap. 7. de hæreticis liturgiarum auctoribus.* Hunc Joannem insuper laudat ut scripturæ sacræ commentatorem Jacobus Bartelensis episcopus Tagritensis, *in libro Thesauror. part. 4. cap. 1.* A codice Beroens. 1. apud Assemanum *tom. 1. Bibliothecæ Orientalis pag. 585.* Refert idem Assemanus *tom. 1. p. 167.* Dionys. Patriarcham in chronico Syr. ad annum Græcorum 862. Christi 551. asserere Theodorum creatum fuisse episcopum Hirtæ, seu ditionis Naaman, nimirum Arabum Christianorum qui Naamani dynastæ parebant, & huic *Joannem* (de quo agimus) anno Græcorum 928. Chr. 617. successisse, Joanni demum Georgium anno 961. Christi 650. scilicet hi Arabum episcopi, Hirtæ Naamanis sedem habebant, ut ipsemet observat *to. 2. in differt. de Monoph.* ubi de Arabia.

IV. ECCLESIA BETH-MANAEM.

BETH-MANAEM, seu *Manaëm*, pagus est regionis Tur-Abdinensis quam *Haïtamam* vocant: in schismate illo quo Saba Salachensis Tur-Abdinensium Patriarcha proclamatus fuit, anno Græcorum 1675. Christi 1364. episcopali dignitate decoratus est.

EPISCOPI BETH-MANAEM.

SIMEON.

ANno Græcorum 1698. Christi 1387. *Simeon* Zabdæ filius Manemita, id est Manemitarum episcopus, inquit Assem. *to. 2. in differt. de Monoph.* Philoxeno Damasci episcopo in Patriarcham Syriæ electo manum imposuit. Idem Assem. *ibid. & p. 384.*

C

I. ECCLESIA CALLINICI.

DE *Callinico* urbe Mesopotamiæ in Osroëna ad Euphratis ripas sita, quam Seleucus Callinicus, teste auctore chronici Alexandrini *p. 408.* apud Assem. *to. 2. Bibl. Orient. in differt. de Monoph.* ubi de Callinico, de suo nomine *Callinicopolim*, & *Callinicum* appellavit, alio jam loco dictum est. Hic inserere juvat quæ refert Dionysius Patriarcha in suo chronico, ex auctore chronici Edesseni cujus verba transcripsit, apud eumdem Assem. *tom. 1. pp. 258. & 405. Anno Græcorum 777.* (Christi 466.) *ædificavit Leo Imp.* (id est instauravit) *Callinicum urbem in Osroëna, quam de suo nomine Leontopolim appellavit.* Addit auctor chronici Edesseni, quod omisit Dionysius, *episcopum etiam in ea constituit.* Id est, ut intelligit Assem. novum episcopum urbi instauratæ præfecit. Porro Callinici episcopus fuit *Paulus*, sæculo sexto ineunte, juxta Dionysium Patriarcham in chronico ad annum Græcorum 814. Christi 503. quem ad annum 830. Christi 519. ait sede sua à Justino Imperatore pulsum quod synodum Chalcedonensem rejiceret. In urbem itaque Edessam confugiens, ibi Severi libris incubuit in Syriacum sermonem vertendis. Id ex hac nota colligitur ad calcem cod. Nitr. 29. apposita, apud eumdem Assem. *to. 1. pag. 570.* & *to. 2. p. 46. Absolutus est liber iste mense Aprili anni Græcorum 839.* (Christi 528.) *in urbe Mesopotamiæ Edessa, diebus Mar-Joannis Bar-Aphtonii archimandritæ monasterii Seleuciæ S. Thomæ; opera & studio Mar-Pauli Callinicensis, qui è Græca lingua in Syriacam transferre curavit hos religiosi ac beati Mar-Severi Patriarchæ libros: videlicet magnum illum adversus Julianum, & adversus Appendicem, & adversus Manichæos, & Philalethem,* seu apologiam pro Philalethe, inquit Assemanus, quam

Severus adversus Joannem Cæsareensem conscripserat. Quamvis autem hic Paulus fuerit Monophysita, eum tamen Jacobitis Callinici episcopis non accensemus, quia Jacobitarum sectam sic denominatam præcessit.

EPISCOPI CALLINICI.

I. Thomas.

Thomas Callinici episcopus, Athanasii Patriarchæ & Jacobi Edesseni temporibus, dicitur ad calcem cod. Syr. Nitriens. 31. qui anno Græcorum 1012. Christi 701. exaratus est. Assem. *to. 1. p. 571. & to. 2. in dissert. de Monoph.* ubi de Callinico.

II. Joannes I.

Anno 1070. Christi 759. Callinici episcopus sedebat *Joannes,* qui licet suffragium primus dedisset Georgio in electione ad dignitatem Patriarchalem, eo tamen nondum ordinato ipsemet Patriarchatum usurpavit, quem tenuit usque ad obitum anno 1076. Christi 765. Assemanus *to. 2. in dissert. de Monoph. & pp. 111. 112. 340.*

III. Theodosius.

Theodosius Callinici episcopus, anno Græcorum 1129. Christi 818. electo in urbe sua Callinici, post Cyriaci mortem, Dionysio Tel-Maharensi chronici auctori manum imposuit, ut testatur ipse Dionysius à Gregorio Bar-hebræo relatus, apud Asseman. *tom. 2. pag. 344.*

IV. * * * V. * * *

Gravi exorto circa annum Græc. 1168. Christi 857. inter Joannem III. Dionysii Patriarchæ successorem & Basilium Lazarum Stylitam quem ipsemet Maphrianum, anno 1159. Christi 848. creaverat, dissidio, Maphrianus iste Tagritensibus in Patriarcham valde exasperatis tres episcopos ordinavit, *Callinici* nimirum, Haran, & Rhesinæ, iis amotis quos Patriarcha his ecclesiis præfecerat. Duo hic designantur *Callinici* episcopi non nominati, scilicet *qui amotus est* à Maphriano, & qui ab eodem *illi subrogatus est.* Interim autem Patriarcha Melchisedechum in locum Basilii Maphrianum instituit, Basilius quoque alterum Joanni Patriarcham substituere cogitabat: demum utroque eo Ma-

II.

A phriano, quadraginta ab invicem diebus, anno 1179. Christi 868. mortuo, pax restituta est, eosque Joannes Patriarcha quos Basilius *Callinico,* Haran, & Rhesinæ dederat episcopos, ad alias sedes vacuas transtulit. Assemanus *to. 2. pag. 437.*

VI. Cyriacus.

Ad calcem cod. Nitriensis 11. cujus mentionem facit Assem. *to. 1. pag. 566.* legitur *exaratus* codex ille *anno Græcorum 1169.* (Christi 858.) *die 12. Novemb. sub Joanne*
B *Patriarcha* (III. hujus nominis tunc florente) *& Cyriaco Callinici metropolita.* Porro quum Cyriacus decimo ante Basilii Maphriani, de quo supra, obitum anno sederet; ac subinde jam cœpto inter eumdem Maphrianum & Joannem III. Patriarcham dissidio: verisimile admodum est Cyriacum hunc Callinici episcopum, unum fuisse ex duobus episcopis Callinici qui supra non nominantur.

VII. Jacobus.

Joannes VI. Patriarcha electus anno Græ-
C corum 1265. Christi 954. à *Jacobo* Callinicensi episcopo ordinatus est in cœnobio Teledæ. Assem. *to. 2. p. 350.*

VIII. Joannes II.

Joannem Denha Callinici episcopum Athanasius VIII. Patriarcha electus anno Græcorum 1450. Christi 1139. ab episcopatus administratione removit in synodo Ananiæ habita. Eumdem Michaël I. qui Athanasio successerat anno 1478. Christi 1167. discussa iterum illius causa, quum deprehendisset
D reum, licet Mardæ, Mosul & Bagdadi dominorum Mahometanorum protectione fulciretur, dignitate episcopali, & communione privavit. Is vero postea resipiscens Patriarcham adiit tunc Antiochiæ commorantem, à quo in montem Edessæ missus, antequam Patriarcha eo adveniret, fato functus est, circa annum 1485. Christi 1174. Assemanus *ibid. pp. 365. 366.*

ECCLESIA CALLISURÆ.

Callisura urbs episcopalis, ex septem fuit quæ circa Melitinam vastatæ dirutæque sunt sæculo decimo-tertio labente, teste Gregorio Bar-hebræo anno Christi 1286. mortuo: apud Assem. *tom. 2. Bibl. Orient. pag. 260.* In ea sequentes episcopos Jacobitis præfuisse comperimus.

ECCLESIA CALLISURÆ

EPISCOPI CALLISURÆ.

I. ABRAHAM.

ANno Græcorum 1345. Christi 1034. Dionysius IV. Patriarcha ordinatus est ab *Abraham* Callisuræ episcopo in cœnobio S. Domitii oppidi Tamenin ditionis Claudiæ. Assemanus *to. 2. p. 353.*

II. * * *

Ex tribus episcopis quos Athanasius VII. Patriarcha electus anno Græcorum 1401. Christi 1090. censuris ligavit, nec ullis precibus adductus est ut etiam in mortis articulo constitutos absolveret, *Callisuræ episcopus* designatur. Assem. *ibid. p. 359.*

III. JOANNES.

Joannes Bar-Conon Callisuræ episcopus ad A Melitinæ sedem translatus est à Michaële I. Patriarcha, anno Græcorum 1504. Christi 1193. Assem. *ibid. p. 368.*

IV. ANDREAS.

Anno Græcorum 1585. Christi 1274. *Andreas* Callisuræ episcopus Ignatium III. Patriarcham Ciliciam peragrantem comitatus est, præsensque aderat quum ille Philoxenum Nemrod Melitinæ episcopum ordinavit. Ejusdem quoque Philoxeni in Patriarcham promotioni, B sub nomine Ignatii IV. anno 1594. Christi 1283. cum episcopis Gubæ & Gargar interfuit: nisi forte *episcopus Callisuræ*, qui in ea Philoxeni inauguratione non nominatur, alius fuerit, & Andreæ successor. Assemanus *ibid. p. 381.*

III.
ECCLESIA CAPHARTUTÆ.

CAPHARTUTA oppidum est Mesopotamiæ haud procul Marde & Dara situm; Mardensi episcopatui jungebatur temporibus Cyriaci Patriarchæ, qui obiit anno Christi 818. ut ex codice Syr. colligitur, quem recenset Assemanus *to. 2. Bibl. Or. p. 222.*

EPISCOPI CAPHARTUTÆ.

I. ANANIAS.

CYRIACUS Jacobitarum Patriarcha, anno Græcorum 1104. Christi 793. consecratus, eodem anno *Ananiam* monachum cœnobii S. Matthæi quod in monte Elpheph situm est, episcopum Mardæ & Caphartutæ ordinavit, ut testatur Jesu-Dena scriptor Nestorianus, apud Assem. *ibid. pag. 342. & to. 3. p. 196.*

II. IGNATIUS.

Ananiæ post annos fere viginti tres defuncto, proindeque anno 1126. aut sequenti, Christi 815. aut 816. substituit idem Cyriacus Patriarcha in sedibus Mardæ & Caphartutæ *Ignatium* hujus Ananiæ discipulum. Assemanus ex præfato codice Syriaco, *to. 2. p. 223.*

III. JOANNES.

Joannes episcopus fuisse legitur simul Mardæ, C Caphartutæ, Daræ, Haran, Nisibis, Chaboræ, ac Tel-Besme ab anno Græcorum 1436. quo ab Athanasio VII. ordinatus est, usque ad annum 1476. quo obiit: id est, ab anno Christi 1125. usque ad annum 1165. Imminutus scilicet valde his temporibus, ob earum urbium devastationem, ut orthodoxorum, sic & Jacobitarum numerus, causa fuit cur tot ecclesiis Joannes præficeretur. Frequentius, inquit Assem. *to. 2. p. 127.* duabus aut tribus D simul civitatibus præfectos episcopos Jacobitas legimus, quam ab una ad aliam ecclesiam translatos. Hic ambitus in conciliis damnatur. Illud propter exiguum Christianorum numerum necessarium visum est, ut congrui ad sustentationem episcoporum reditus, qui in Oriente ex solis fere oblationibus & decimis fidelium constant, haberi possent. De eo Joanne supra locuti sumus, ubi de episcopis Mardæ, *col. 1459.* Legendus idem Assem. *ibid. pp. 207. 216. 225. 361.*

IV.
ECCLESIA CARSABACHÆ.

MIhi incompertum qua in regione civitas illa sita sit. Assemanus *in dissert. de Monoph. to. 2. Bibl. Orient. præfixa,* ubi de eo oppido, suspicatur esse fortassis *Chorsabiam* Ptolemæi *lib. 5. cap. 7. p. 146.* Armeniæ minoris haud procul Tagrito distantem, quæ etiam *Sibabarcha* aut *Sababarech* aliquando appellatur. Certe episcopum sequentem ex hujus ecclesiæ episcopatu Cyriacus Patriarcha ad Maphriani dignitatem promovit.

ECCLESIA CARSABACHÆ.

EPISCOPI CARSABACHÆ.

SARBELIUS.

CYRIACUS Patriarcha electus anno Græcorum 1104. Christi 793. *Sarbelium* Carsabachæ episcopum, qui Tagritenses cum Matthæanis sive cœnobii S. Matthæi in Mesopo-A tamia apud novam Niniven quæ Mosul dicitur constructi monachis conciliaverat, instituit Maphrianum; verum is, illa post aliquot annos dignitate dimissa, in cellula quadam quam Carsabachæ sibi ædificaverat sese inclusit. Assemanus *to. 2. p. 434.*

V. ECCLESIA CARSENÆ.

CARSENA, urbs est Cyrrhesticæ, apud Mabugum seu Hierapolim sita; Armenis Ciliciæ regibus subjiciebatur. Palutianus Pheschinensis cœnobii ad ripas Euphratis fundator sub Athanasio VII. Patriarcha electo anno Græcorum 1401. Christi 1090. è regione Carsena ortum ducebat. Assemanus *to. 2. p. 359.*

EPISCOPI CARSENÆ.

I. TIMOTHEUS.

II. JOANNES.

III. TIMOTHEUS *secundò.*

TIMOTHEUS Carsenæ episcopus, anno 1459. Christi 1148. hanc ecclesiam cum B Mabugensi commutavit. At paulo-post, *Joanne Bar-Andrea*, qui Mabugo Carsenam transierat, cum Philarto ejusdem Carsenæ gubernatore Armeno dissidium habente, & idcirco in Pheschinense monasterium se recipiente, *Timotheus* ad hanc sedem, relicto Mabugo, rediit. Assem. *ibid. p. 361.*

VI. ECCLESIA CARTAMINÆ.

CARTAMINA antiquissimum Syrorum monachorum cœnobium est apud Marden Mesopotamiæ urbem ante ann. Christi 500. conditum, quacum aliquando in episcopatum eumdem coaluit, adeo ut Cartaminæ episcopus Mardensem ecclesiam regeret. In eo monasterio, teste Zacharia Melitinensi, Joannes Amidæ episcopus asceticam vitam duxerat, obiit autem anno Christi 502. quo Amida à Persis capta fuit, ut scribit Josue Stylites. Legendus Assem. *to. 1. Bibl. Orient. p. 283. & to. 2. in dissert. de Monoph.* ubi de Cartamina.

EPISCOPI CARTAMINÆ.

I. JOANNES I.

MEdio sæculo sexto, Cartamina episcopum habere cœpit: Gregorius enim Barhebræus in chronico, obitum *Joannis Cartaminensis cœnobii episcopi* ad annum 889. Christi 578. contigisse narrat tribus diebus ante Jacobi Baradæi seu Zanzali episcopi Edesseni mortem in eodem cœnobio Romani, quod in Ægypti finibus situm est. Ita Assem. *to. 2. pag. 332.* qui etiam observat *in dissert. præfata de Monophys.* ecclesiæ Orientalis hunc morem aliquando viguisse, ut quibusdam monasteriis episcopi præficerentur. Unde Sozomenus *lib. 6. hist. eccl. cap. 32.* refert *Barsen, Eulogium, & Lazarum episcopos fuisse non alicujus urbis, sed honoris duntaxat causa, tamquam ad repensanda præclara ipsorum facinora in suis monasteriis ordinatos.* Hoc igitur pacto institutos primum fuisse existimat vir eruditus, tam cœnobii Cartaminæ, quam sancti Matthæi apud Niniven episcopatus, C licet iis postea à Jacobitarum Patriarchis diœceses aliquot adjectæ sint.

II. ANANIAS.

Severus cognomento Bar-Maske, in Patriarcham electus anno Græc. 979. Chr. 668. contendebat adversus Sergium Zachonium, *Ananiam* cœnobii Cartaminensis, aliosque Mesopotamiæ episcopos, ordinationem cunctorum episcoporum sibi reservatam, exemplo Alexandrini Patriarchæ. Illi è contra Nicænos canones allegabant quibus definitur D ut episcopi à proprio ordinentur metropolita, quum autem neutra pars à sua sententia recedere vellet, Patriarcha episcopos, hi vicissim Patriarcham anathemate perculerunt, duravitque eo in statu altercatio per annos quatuor, usque ad annum 991. Christi 680. quo Severus obiit, tunc enim ii episcopi à Joanne cognomento Bar-Jesu Orientis Maphriano reconciliati sunt. Assemanus *to. 2. pag. 335.* De Bar-Jesu agit *pag. 422.* quem à Severo

ECCLESIA CARTAMINÆ.

Bar-Maske Patriarcha Maphrianum institutum ait anno Græcorum 980. Christi 669. obiisse vero anno 995. Christi 684.

III. JOANNES II.

Anno Græcorum 1299. Christi 988. ab Athanasio V. Patriarcha *Joannes* ordinatus est episcopus cœnobii Cartaminensis, de quo hæc scitu digna scribit Gregorius Bar-hebræus, apud Asseman. *tom. 2. pag. 352. Hic characteres strongylos,* (id est rotundos) *quorum usus jam ab annis centum sublatus fuerat, restituit, ex librorum inspectione ipse discens, filiosque fratris sui docens. Qua in re perfectum scriptionis donum concessum fuit Emmanuëli, ejusque fratri Nache-Bsiruotæ. Misit autem* Joannes *episcopus Petrum eorum fratrem Melitinam, qui pergamenas attulit: scripsitque Emmanuël septuaginta codices, scripturam nimirum versionis simplicis, & τῶν septuaginta, & Heracleensis, & tomum Homiliarum in tres choros distributum: eosque cœnobio Cartaminensi ex legato dedit: libros, inquam, quibus similes in toto terrarum orbe haud facile est reperire.* Porro *versio simplex,* cujus hîc meminit Barhebræus, Syriaca prima est ex hebræo textu concinnata, qua longe recentior est altera Syriaca translatio ex versione græca septuaginta interpretum quæ jacebat in hexaplis Origenis cum obelis & asteriscis: quamvis hæc posterior translatio annum Christi 988. multum præcedat.

IV. DANIEL.

Cartaminensis episcopus aliquando fuit *Daniël,* quem Asseman. *tom. 2. in dissert. de Monophys.* observat in Kalendario Syrorum coli die 9. Decemb. Hujus Kalendarii mentionem facit *pag. 505.* in codice Syriaco 32. Quis fuerit Daniël iste, & quo tempore floruerit, incertum prorsus.

V. IGNATIUS.

Anno Græc. 1604. Christi 1293. *Ignatius* Cartaminæ episcopus synodo astitit in cœnobio Ananiæ congregatæ quum Ignatius V. alias I. in Patriarcham promotus est. Assem. *to. 2. pag. 382.*

VI. JOANNES III.

Hujus, ut videtur, proximus successor fuit *Joannes, Josue Bar-Sophre* Severinita, id est, juxta Assem. *to. 1. p. 216.* Severina vico in Mesopotamia ortus, & Cartaminæ episcopus, qui electioni interfuit Ignatii VI. Patriarchæ anno 1643. Chr. 1332. Primas etiam tenuit inter episcopos qui, quum pro Saba Salachensi episcopo, apud eumdem Ignatium, à quo sine ullo examine criminum ipsi impositorum excommunicatus fuerat, sequestres incassum se præbuissent, Sabam illum primum Tur-Abdinensium Patriarcham anno 1675. Christi 1364. uno ore proclamaverunt. Ita auctor appendicis ad chronicon Gregorii Bar-hebræi, apud Assem. *ibid. in dissert. de Monoph.* ubi de episcopis Cartaminæ, *& pp. 382. 383. 384.*

VII. HENOCH.

Henoch Inuardensis Mardæ & Cartaminæ episcopus erat anno Græc. 1732. Chr. 1421. quum ipsum Tur-Abdinenses in cœnobio Salachæ suum Patriarcham quartum constituerunt. Obiit in eodem cœnobio an. 1756. Christi 1445. Assem. *ibid. & p. 385.*

VIII. CUMA.

Huic successit in Patriarchatu Tur-Abdinensium eodem anno 1756 Christi 1445. qui eidem in episcopatu Mardæ & Cartaminæ successerat *Cuma* Severinita *Philoxenus* nuncupatus. Obiit anno 1767. Christi 1456. Assemanus *ibid. & p. 385.*

IX. GEORGIUS.

Anno Græcorum 1772. Christi 1461. Ignatio, qui & Azizus Philoxenus dicebatur, septimo Tur-Abdinensium Patriarchæ, *Georgius* Severinita Cartaminensis episcopus magnum imposuit. Assem. *ibid. & p. 385.*

VII. ECCLESIA CHABORÆ.

CHABORA varie à variis appellata, scilicet *Chaboras* à Ptolemæo *lib. 5. cap. 18. Chabur* ab Abulfeda *in tab. geogr. num. 256. Aboras* à Strabone *lib. 16. pag. 514.* & Procopio *lib. 2. de bello Pers. cap. 5. Aboras* à Zosimo *lib. 3. cap. 12.* & Ammiano *lib. 23. cap. 11. Abboras* à Joa. Malela in Juliano *pag. 17.* Aburas ab Isidoro Characeno *pag. 4.* Fluvius est Mesopotamiæ dictus *Chobar* Ezech. *1. v. 9.* & alibi, juxta quem sita erat urbs ejusdem nominis. In ea sedes fuit Jacobitis episcopalis, quæ tamen ab anno Christi 1125. ad annum 1165. sub Joanne Mardensi episcopo, conjuncta reperitur cum ecclesiis Mardæ, Haran, Nisibis, Daræ, Caphartutæ, ac Tel-Besme, ut jam supra observatum est, ubi de ecclesia Caphartutæ egimus, *coll. 1481. 1482.* Ita Assem. *to. 2. in dissert. de Monoph.*

ECCLESIA CHABORÆ.

EPISCOPI CHABORÆ.

I. Stephanus.

Stephanus Chaboræ episcopus electioni A interfuit Georgii Patriarchæ, anno Græcorum 1070. Christi 759. ex Dionysii Patriarchæ chronico, apud Assemanum *to. 2. pag. 111.* Obiit anno 1079. Christi 768. *ibid. pag. 114.*

II. Bar-Turca.

Bar-Turca, circa annum 1441. Christi 1130. à Joanne XIII. Patriarcha è Symnadæ ecclesia Chaboram translatus est. Assem. B *ibid. pag. 360.*

III. Joannes.

Joannes Mardæ episcopus ab anno 1436. usque ad annum 1476. id est ab anno Christi 1125. usque ad annum 1165. Chaboræ, ut & plurium aliarum ecclesiarum curam suscepit. Assem. *ibid. p. 216.*

IV. Daniel.

Daniël Chaboræ episcopus Joannis Maphriani discipulus, ab Ignatio II. Patriarcha electo anno Græcorum 1533. Christi 1222. cella Patriarchali excedere jussus est, circa annum Christi 1252. quod ejusdem Ignatii nomine epistolam ad Mardæ Dominum calumniis plenam adversus Maphrianum præceptorem suum scripsisset: qui Alepum profectus, quum apud Negemum quemdam Naxivanensem Mahometanorum antistitem profanis Arabum scientiis animum applicuisset, ejusdem opera ad Mohammedanam superstitionem transiit. Hujus defectionis causa etiam refertur repulsa quam tulerat à Joanne Bar-Maadani in Patriarcham promoto anno 1564. Christi 1253. ne Alepensi præficeretur ecclesiæ. Verum paucis post mensibus in extrema pauperie fato functus est. Assemanus *ibid. pp. 375. 377.*

VIII. ECCLESIA CEPHÆ CASTELLI.

De *Cepha Castello* quæ urbs est Mesopotamiæ ad Tigrim inter Gozartam & Maipherakin, jam alio in loco dixi. Vocatur quoque *Chipha, Hasan-Cepha, Hesn-Chipha, & Has-Caphi.* Fuit sedes episcopalis Jacobitarum, sed nullus mihi occurrit ex ejus episcopis. Maipheractæ sedi conjuncta nunc est.

IX. ECCLESIA CHISUMÆ.

Chisuma, quam *Cessunium* Theorianus vocat in disputat. cum Niersese Armenor. Patriarch. urbs est Syriæ Alepum inter & Edessam sita. Ibi cœnobium sancti Jacobi celebratur, in quod Jacobus Edessenus abdicato episcopatu se recepit, in quo etiam Dionysius Telmaharensis monachus fuit, teste Gregorio Bar-hebræo. Assem. *in dissert. de Monoph. & p. 344.*

EPISCOPI CHISUMÆ.

I. Simeon.

Anno Græcorum 1386. Christi 1075. *Simeon* Chisumæ episcopus cum Athanasio Samosatæ episcopo, auctor fuit, post Basilii II. mortem, ut Joannes XI. dictus Abdon Patriarcha renuntiaretur. Assem. *to. 2. p. 356.*

II. Dionysius.

Dionysius Chisumæ episcopus synodo præ- D fuit ibidem habitæ anno Græcorum 1440. Christi 1129. in qua Joannes XIII. electus est Patriarcha. Sed quum paulo-post obiisset, huic Patriarchæ Dionysius Maphrianus manum imposuit. Assem. *to. 2. p. 360.*

III. Basilius.

Dionysio eodem anno successit *Basilius* C *Barsumna,* qui moleste ferens quod Joannes XIII. Patriarcha Joannem Bar-Andream episcopum Mabugensem deposuisset, eo quod sibi non ivisset obviam, ejusque in locum Bar-Turca hominem flagitiosum substituisset, ecclesiam suam Chisumensem dimisit, & in Pheschinense monasterium ad ripas Euphratis situm se recepit, ubi quinque annos moratus, ejusdem Patriarchæ jussu Chisumam redire coactus est. Idem Basilius cum Joanne Bar-Andrea Mabugensi, aliique episcopi Occidentales in castro Mansur congregati anno 1452. Christi 1141. libellum canonum condiderunt, & ad Athanasium VIII. Patriarcham Joannis XIII. successorem transmisere, hac conditione ei promittentes obedientiam, si ipse vicissim illos canones observaturum se promitteret: quod ex utraque parte conclu-

ECCLESIA CHISUMÆ. ſum. Anno demum 1454. Chriſti 1143. Goſelini Edeſſæ comitis ope ad Edeſſenam eccleſiam tranſlatus eſt: quam tranſlationem Athanaſius Patriarcha ratam habuit, ut Goſelinum placaret. Aſſemanus *to. 2. in diſſert. de Monophyſ.* ubi de epiſcopis Chiſumæ, *&* *pp. 360. 361.*

IV. ELIAS.

Idem Athanaſius Patriarcha *Eliam* monachum Baſilio Barſumnæ ſubrogavit. Aſſem. *in diſſert. de Monoph. & p. 361.*

V. JOANNES.

Eliæ ſucceſſit teſte Aſſem. in eadem *diſſert. de Monoph. Joannes* doctrina apud Jacobitas celebris, qui conſcriptum ab alio Joanne in Mardenſem epiſcopum anno Græc. 1436. Chriſti 1125. ordinato de divina Providentia libellum confutavit: ſynodo quoque aſtitit in cœnobio Barſumæ congregatæ anno 1466. Chriſti 1155. Athanaſii VIII. temporibus, in qua Roabanum Euphrateſiæ oppidum, ejus diœceſi additum eſt: diſputationem demum cum Theoriano habuit ſub Michaële I. Patriarcha & Manuële Comneno Imperatore, anno 1481. Chriſti 1170. Notandum tamen in diſputatione Theoriani cum Nierſeſe Armenorum Patriarcha *to. 4. Bibl. Vet. Patrum,* Joannem hunc *Ceſſunii* epiſcopum appellari. Theorianum à Nierſeſe Patriarcha & à Joanne Chiſumenſi epiſcopo victum fuiſſe jactitat Gregorius Bar-hebræus. At contrarium colligitur ex ipſamet epiſtola, quam idem Bar-hebræus ab Armenorum Patriarcha ad Michaëlem Jacobitarum Patriarcham de illa diſputatione ſcriptam refert apud Aſſeman. B *to. 2. Bibl. Orient. pp. 364. 365.* In ea quippe ait, *& ritus quidem reformare pro bono pacis facile nobis eſſet, duaſque naturas juxta Theologum dicere. Verum ut particulam illam,* qui crucifixus es pro nobis *expungamus, aut ſanctis viris anathema dicamus, fieri nulla ratione poteſt. His tamen non obſtantibus quidquid tu feceris, etiam nos faciemus.* Morte præventus Nierſes, ut ſcribit Galanus *tom. 1. conciliat. eccl. Armen. cum Latina, cap. 21. pag. 322.* hanc concordiam perficere nequivit. Aſſem. de eo Joanne agit etiam *in diſſert. præfata de Monoph. & pp. 208. 209. 361. 362.*

X.

ECCLESIA CIRCESII.

CIRCESIUM oppidum eſt Oſrhoënæ regionis, cujus mœnia Aboras ſive Chaboras & Euphrates fluvii ambiunt. A variis varie denominatur, ſcilicet à Procopio, Evagrio & Zoſimo *Circeſium*: ab Eutropio & Sexto Rufo, *Circeſum*: à Capitolino *Circeium*: à Syris *Carcaſin & Carcheſion*: denique ab Arabibus *Carchiſia.* Nonnus Circeſii epiſcopus Monophyſita, qui anno 829. Chriſti 518. Juſtini Imper. juſſu ſede pulſus fuerat, in exilio vitam finivit, teſte Dionyſio Patriarcha in chronico, apud Aſſem. *to. 2. in diſſert. de Monoph.* ubi de Circeſio, qui etiam obſervat hunc Nonnum *Cereſinæ* epiſcopum dici in collatione Catholicorum habita Conſtantinopoli anno 844. Chriſti 533. tempore Juſtiniani Imperatoris. Verum nullus ex epiſcopis Jacobitis hujus eccleſiæ, ex quo Joannes Baradæus Zanzalus Edeſſæ epiſcopus huic ſectæ nomen dedit, mihi hactenus occurrit.

XI.

ECCLESIA CLAUDIÆ.

CLAUDIA una fuit è ſeptem urbibus Melitinæ in Armenia minore vicinis, quas vaſtatas ſuo tempore memorat Gregorius Bar-hebræus ſæculo decimo-tertio vivens, apud Aſſemanum *to. 2. Bibl. Or. p. 260.* Ptolemæus *lib. 5. cap. 7.* eam collocat juxta Euphratem, & ad præfecturam Lavinianam olim pertinuiſſe aſſerit. Marius Niger *in Theſauro geograph.* apud Ortelium hanc ait hodie *Caſtamenam* vocari. Attamen *Caſtamenæ*, ſeu, ut Arabes proferunt, *Caſtamuniæ* ſitus à Claudia differt; nam Abulfeda teſte *in tabulis geogr. num. 400. Caſtamuniam inter & Ancyram iter quinque dierum eſt, Caſtamunia ad ortum Ancyræ poſita.* Cœnobia Modik & Barſumæ juxta Claudiam in Annalibus Jacobitarum celebrantur. Aſſem. *to. 2. in diſſert. de Monoph.* ubi de Claudia.

EPISCOPI CLAUDIÆ.

I. THOMAS.

CLAUDIÆ epiſcopum *Thomam* nomine, ſub Joanne VIII. dicto Abdon, electo anno Græcorum 1315. Chriſti 1004. proindeque C ſæculo undecimo, ſediſſe liquet ex nota ad calcem codicis Syriaci 15. appoſita, in qua ſic legitur apud Aſſem. *tom. 1. Bibl. Orient. p. 614. & to. 2. p. 152. Exaratus fuit Codex hic diebus religioſiſſimorum ac beatiſſimorum Patriarcharum*

Patriarcharum domini Joannis cognomento Abdon Sedis Apostolicæ Antiochiæ urbis, & domini Zachariæ Patriarchæ Alexandriæ, & domini Thomæ metropolitæ Samosatæ, & domini Thomæ episcopi Claudiæ. Joannes Abdon obiit anno Græcorum 1344. Christi 1033. Zacharias autem anno 1343. Christi 1032.

II. DIONYSIUS.

Ignatii II. cognomento David, electi ann. Græc. 1533. Christi 1222. *Dionysius Saliba Haripha* episcopus Claudiæ, causam defendit apud Francos in eum exasperatos, quod Thomam Æthiopem Hierosolymis ordinasset Abyssinorum metropolitam, ipsis, ut aiebant, inconsultis. In eosdem enim culpam refundendam monstravit, qui à Patriarcha postulati, num sibi metropolitam illum ordinandi facultatem dare vellent, responderant faceret quidquid æquum judicaret. Anno Græcor. 1564. Christi 1253. electioni adfuit Dionysii VII. dicti Aaron Angur Ignatii successoris. Eo autem interempto ann. 1572. Chr. 1261. Ignatii III. cognomento Josue inaugurationem anno 1575. Christi 1264. in Gavicatæ cœnobio peractam ægrè tulit; quin & cum aliis episcopis illum apud Tartarorum regem accusavit, quod in Cilicia absque ejus nutu Patriarcha renuntiatus fuisset. Patriarcha tamen, Gregorii Bar-hebræi quem Maphrianum instituerat opera, regem placavit. Verum, perseverante dissidio, episcopi factionis ejus eum ipsum in Patriarcham promovere voluerunt, nisi impediisset adventus Ignatii Josue, cui ex ejus consilio sese omnes submiserunt. Obiit tandem in decrepita ætate anno 1585. Chr. 1274. Assemanus, *tom. 2. pp. 373. 376. 380. 381.*

XII. ECCLESIA CYRI.

CYRUS Syriæ urbs est, *Cyrrhus* & *Cyrrus* à nonnullis dicta, caput regionis Cyrrhesticæ, quam Syri regionem *Crustensium* appellant. In chronico Dionysii Patriarchæ mentio fit cujusdam *Sergii* Cyri episcopi Monophysitæ, qui anno Græc. 829. Chr. 518. à Justino Imp. in exilium missus est. Vivebat adhuc anno 844. Christi 533. quo ex parte Severianorum interfuit collationi habitæ Constantinopoli sub Justiniano. Nullius abhinc episcopi Jacobitæ hujus sedis mihi occurrit notitia. Assem. *to. 2. in dissert. de Monoph.* Legendus etiam *p. 342.* ubi, ex Greg. Bar-hebræi chronico, monachorum Gubensium schisma in Cyriacum Patriarcham, electum anno Græcorum 1104. Christi 793. refert, cujus causa synodum coëgit Cyriacus in castro *Crustenorum* sive *Cyrrhensium*, in qua, tum episcopos, tum monachos rebelles excommunicavit. Hi vero Abrahamum Cartaminensem monachum sibi in Patriarcham præfecerunt.

G

I. ECCLESIA GARGARÆ.

GARGAR castrum est ad provinciam Amidæ spectans, ex Greg. Bar-hebræo, qui illud inter septem sedes episcopales enumerat Melitinæ urbi adjacentes. *Carcar* ab Abulpheda nominatur *in tab. geogr. n. 217.* ubi ipsum affirmat omnium suæ ætatis in Syria munitissimum fuisse ad occidentalem Euphratis partem, juxta *Cachtam*, quam bidui itinere à Melitina distare observaverat *n. 213.* Asseman. *to. 2. in dissert. de Monoph.*

EPISCOPI GARGARÆ.

I. TIMOTHEUS. JOSEPH *coadjutor.*

TIMOTHEUS Gargarensis episcopus anno 1450. Christi 1139. Athanasium VIII. Patriarcham in cœnobio Cancratæ presbyterum ordinavit. Quum vero Timotheus quinque post annis, anno subinde 1455. Chr. 1144. opera Goselini Edessæ Comitis ad ecclesiam Samosatenam translatus esset, *Joseph* sororis ejus filius, qui in Gargarensi episcopatu gerendo ipsi adjutor fuerat, ab eodem Athanasio, Abugaleb monachi & Joannis episcopi Mardæ suasione, in cœnobium Macronæ circa ann. 1471. Christi 1160. detrusus est, simulque ejecti omnes quos consanguinei in teneriori ætate constitutos sibi coadjutores episcopos ordinari curaverant. Assem. *to. 2. in dissert. de Monoph. & pp. 361. 362.*

II. IGNATIUS.

Timotheo & Josepho ab eodem Athanasio VIII. Patriarcha suffectus est *Ignatius*, quem postea Michael I. in Patriarcham consecratus anno Græcorum 1478. Christi 1167. comitem itineris cum Basilio Cæsareæ assumpsit, dum varias suæ diœcesis urbes

ECCLESIA GARGARÆ.

Hierosolymam usque lustraret. Assemanus, *ibidem, & p. 363.*

III. * * *

Ignatius IV. qui & Philoxenus Nemrod dicebatur, anno Græc. 1594. Christi 1283. ab episcopis Gubæ, Callisuræ & *Gargar* in Patriarcham ordinatus est in cœnobio Barsumæ. Assem. *p. 381.*

IV. Simeon.

Gargarensem ecclesiam *Simeon* Manemita regebat anno 1732. Christi 1421. quo post mortem Philoxeni in Patriarcham Syriæ à factionis suæ episcopis proclamati an. 1698. Christi 1387. eumdem ipse patriarchatum adeptus est adversus Ignatium IX. aliàs v. electum anno 1723. Christi 1412. Hunc Alexandrinus Coptorum Patriarcha, quem ea de causa adierat, Patriarcham constituit. Fratrem habebat Moysen presbyterum ex Beth-Manem Haitamæ pago. Assem. *p. 385.*

II.

ECCLESIA GARMES.

GARME, seu *Beth-Garme*, Arabibus *Bagerma:* Metaphrasti apud Lipom. *to. 2. in vita S. Bademi, Betgerme:* Agathiæ scholastico *lib. 4. p. 136. Germa:* regio Assyriæ est urbes *Dakuka, Sciahar-Kadta, Buazicha,* aliasque continens, quas Elias Damascenus Nestorianorum episcopus, relatus ab Assem. *to. 2. Bibl. Orient. p. 459.* enumerat. Huic toti regioni episcopus unus præerat. Idem Assem. *in dissert. de Monoph.* ubi de Garme.

EPISCOPI GARMES.

Constantinus.

UNus mihi dumtaxat occurrit Garmes episcopus, *Constantinus* nomine, qui Joannem VII. Patriarcham anno Græc. 1280. Christi 969. Constantinopolim Nicephori Phocæ Imp. jussu pergentem comitatus est, & cum eo in exilium missus, ob pertinaciam qua hæresim Jacobiticam tuebantur. In epistola ab illo Joanne eodem anno ad Mennam Alexandrinum Coptorum Patriarcham scripta legitur: *Ego vero .... & Constantinus episcopus Garmæ,* (vel, ut habet Renaudotius *in hist. Patr. Alex. p. 362. episcopus Jerma) qui mecum sunt in exilio .... vobis salutem dicunt.* Quatuor autem postea mensibus intercmpto Imp. Joannes Patriarcha liber cum suis dimissus est. Assem. *to. 2. in dissert præfata de Monoph. & pp. 139. & 351.*

III.

ECCLESIA GEHONIS.

GEHON regio est Ciliciæ quam fluvius *Gehon* Græcis *Pyramus* alluit. Athanasius V. Patriarcha cognomento Salachensis, in *Catin* pago regionis *Gehon* ordinatus fuit anno Græcorum 1298. Christi 987. Assemanus, *in dissert. de Monoph. & p. 351.*

EPISCOPI GEHONIS.

I. Basilius.

BASILIUS Gehonis episcopus erat sub Patriarchatu Joannis XIII. cognomento Maudiana, electi anno 1440. Christi 1129. Is autem, quum in ejus cella sive domo, ob politiorem indolem, & rerum gerendarum peritiam, syncelli instar, moraretur, & Melitinensem sedem ambiret, Joanne hujus ecclesiæ episcopo mortuo, quotquot Patriarchæ à Melitinensibus præsentabantur, rejici curabat: quos inter Josue fuit ex ea urbe oriundus Bar-Chetre dictus, tunc diaconus, quem insuper censuris à Patriarcha innodari fecit, eo quod illum Melitinenses communibus suffragiis postulassent. Porro Josue summa cum humilitate, perinde ac si reus fuisset, interdictum Patriarchæ observans, absolutionem petebat. Sic episcopo per tres annos Melitina caruit, usque ab obitum Patriarchæ anno 1448. Christi 1137. Tum vero Basilius ejus sigillo usus, litterisque suppositis quibus Melitinæ episcopus ab eodem ante mortem suam præficiebatur, hanc ecclesiam usurpavit. At Josue illo Bar-Chetre ad Patriarchatum provecto sub nomine Athanasii VIII. anno 1450. Christi 1139. statim Basilius Melitina discedere & pristinam Gehonis sedem repetere jussus est, qui non modo non paruit, sed & in vulgus sparsit Athanasii electionem fraude fuisse peractam, ut-pote ejus unius nomine in tribus schedulis scripto. Nihilominus Gehonem redire coactus est; & in ordinatione Michaëlis I. anno 1478. Chr. 1167. ipse & episcopus Gubensis orationes recitarunt. Nepotem habebat quem episcopum

coadjutorem, licet junior esset, constitui curavit; sibique substituit in ecclesiæ Gehonis regimine: verum Michaël Patriarcha paulopost suam inaugurationem cœnobium Bared à Joanne VII. Sarighta apud Melitinam urbem fundatum lustrans, episcopum Gehonis una cum ejus nepote coadjutore, ob varia, quorum accusabantur, crimina condemnavit, & episcopatu dejecit. Assemanus *in dissert. de Monophys.* ubi de Gehone, *& pp. 360. & seqq.*

ECCLESIA GEHONIS.

II. ABUGALEB.

Anno Græcorum 1480. Christi 1169. idem Michaël I. Patriarcha Antiochia in cœnobium Barsumæ reversus synodum indixit, in qua *Abugaleb* monachus episcopus Gehonis ordinatus est. Assem. *ibid. & p. 363.*

IV. ECCLESIA GERMANICIÆ.

GERMANICIA, Syris & Arabibus vulgo *Marhas*, Euphratesiæ urbs est duodecim millibus passuum à ripis fluvii Gehonis distans, teste Abulfeda *in tab. geogr. n. 209.* quam *Baniciam* corrupto ex Germanicia nomine appellari scribit Edenensis *cap. 7. de hæreticis Liturgiarum scriptor. num. 20.* sed cum Mabugo, quæ eadem ac Hierapolis est, ex auctoritate cujusdam anonymi Syri, confundit. Hæc impii Nestorii patria fuit. In ea autem Jacobitæ episcopos constituerunt, qui initio septimi sæculi Mabugensis etiam ecclesiæ curam gerebant. Assemanus, *to. 2. in dissert. de Monoph.* ubi de Germanicia, *& pp. 91. 92.*

EPISCOPI GERMANICIÆ.

I. THOMAS.

PRæter *Thomam* insignem illum Severianum Germaniciæ episcopum, quem Justinus I. Imperator anno 829. Christi 518. in exilium misit, quique Monophysitarum causam Constantinopoli anno 844. Christi 533. in collatione cum Catholicis habita tuitus est; centum circiter postea annis ejusdem urbis episcopus fuit *Thomas* alter cognomento *Heracleensis*, de quo Greg. Bar-hebr. in chronico ad annum 927. Christi 616. hæc loquitur, *Sub hæc tempora floruit Thomas Heracleensis cœnobii Taril monachus, qui à puero in Kenserinensi monasterio litteris græcis excultus, postea Mabugi episcopus fuit* (utrique ecclesiæ Mabugi & Germaniciæ simul præfuisse hunc Thomam probabile esse arbitratur Assem. *to. 2. p. 334.* in nota ad hæc Bar-hebræi verba, quia Germaniciæ episcopus in omnibus liturgicis codicibus dicitur: Jacobitæ enim, ex antiqua consuetudine, ubi exiguus suæ sectæ esset numerus, pluribus civitatibus unum episcopum præficiebant.) *Exagitatus autem à Domitiano Melitinensi, in Ægyptum profectus est, habitavitque in Anton Alexandriæ in sacro Antoniano monasterio: ubi memorabili diligentia sacrum Evangeliorum codicem, & reliquos novi Testamenti libros admodum exacta & accurata emendatione restituit post primam versionem Philoxeni Mabugensis studio elaboratam.* In præstantissimo Evangeliorum codice Syriaco Bibliothecæ Angelicæ S. Augustini Romæ hæc à Thoma ipso annotata leguntur, apud Assem. *ibid. p. 93. Collatus fuit studiosissimè* (hic liber) *à me paupere Thoma ad tria exemplaria græca valde accurata, correctaque in Anton* (id est, urbis via aut loco ubi extat monasterium S. Antonii, ut colligitur ex Barhebr. relato supra *p. 24. Magnæ urbis Alexandriæ, in sacro Antonii monasterio, ubi & ipsum mihi exaravi pro peccatricis animæ meæ utilitate, & pro multorum beneficio, qui diligunt quæruntque utilem exactamque divinarum scripturarum integritatem nosse & custodire. Scriptus autem collatusque fuit in loco quem supra memoravi anno Alex.* (Magni) *927.* (Chr. 616.) *Indictione quarta. Quantum autem laboris & studii in ipso, ejusque sociis* (reliquis nimirum novi Testamenti libris) *subierim solus Dominus novit, qui unicuique secundum opera sua retributurus est in suo justo rectoque judicio.* Eadem epigraphe paucis mutatis legitur in aliis Evangeliorum codicibus versionis Heracleensis, tum Florentinis, tum Regio-Parisiensibus. Et quidem clariss. Renaudot. *to. 2. Liturg. Orient. pag. 389.* ex codice Syriaco manusc. membranaceo Bibliothecæ Regiæ Parisiensis, quo Evangelia continentur à Josue filio Johanan sacerdotis anno Græcorum 1503. Christi 1192. elegantissime exarata, hanc annotationem exhibet. *Hic est liber quatuor Evangeliorum sanctorum, qui translatus est ex græca lingua in Syriacam studio exactissimo, maximoque labore, primo quidem in urbe Mabug sive Hierapoli anno 819. Alexandri Macedonis* (Christi 508.) *tempore sancti Philoxeni confessoris & episcopi ejusdem civitatis. Deinde vero recognitus summa cum diligentia à me Thoma paupere ad duo* (legendum tria) *exemplaria græca eximia & accuratissime scripta Alexandriæ in civitate magna ad sanctum Antonium, sive monasterium religiosorum S. Antonii, anno Alexandri 1327.* (legendum 927.)

ECCLESIA GERMANICIÆ.

Chr. 515. (legendum 516.) Versione Syriaca Thomæ Heracleensis in divinis officiis utuntur Jacobitæ, teste anonymo Jacobita in cod. mss. Arabico Bibl. collegii Maronitarum Romæ, *fol. 414.* apud Assem. *to. 2. pp. 23. 24.* Scripsit quoque Anaphoram sive Liturgiam hic Thomas, quæ extat in cod. Ecchellensi 5. *fol. 94.* & latinè prodiit *to. 2. Liturg. Or.* Renaud. *p. 383.* In ea porro hæc duo observanda. Primum, quod singulari artificio commendetur, in quantum diversæ quibus constat orationes, Threnorum & Psalmorum Abecedariorum more, incipiunt, & ipsa cultiori stilo scripta est. Secundum, quod, tam in exemplaribus manuscriptis, quam in eo quod Renaudot. edidit, *consecratoria Christi verba* desiderentur, non quidem ipsius Thomæ culpa, quasi illa ex industria omiserit, consecrationis vim à verbis Christi ad invocationem sancti Spiritus transferens, ut existimat Naïronus in Evoplia, *p. 164. & seqq.* sed amanuensium Jacobitarum fraude, qui ut recentissimum Græcorum circa invocationem Spiritus sancti errorem auctoritate antiquarum Liturgiarum stabilirent, consecratoria Christi verba expunxerunt, ut indicat Renaud. *lib. cit. pag. 390.* Ita doctiss. Assem. *to. 2. p. 92.*

II. JOANNES I.

Anno Græcorum 1129. Christi 818. sedebat *Joannes* Germaniciæ episcopus, qui Dionysii I. Telmaharensis, chronici auctoris, electioni in Patriarcham interfuit. Asseman. *tom. 2. in dissert. de Monophys. & pag. 344.*

III. JOANNES II.

Sæculo sequenti, Joannem IV. Patriarcham renuntiatum an. 1221. Christi 910. *Joannes* episcopus Marhas sive Germaniciæ ordinavit in monasterio *Tel-Sephre*, quod extra Haran urbem situm est. Assem. *ibid. & p. 349.*

IV. DIONYSIUS.

Athanasius VIII. qui & Josue Bar-Chetre, Patriarcha electus anno Græcorum 1450. Christi 1139. *Jacobum* rhetorem, episcopum Marhas sive Germaniciæ constituit, imposito ei *Dionysii* nomine, anno Græcorum 1465. Christi 1154. Hic est qui cognominatur *Barsalibi* aut *Barsalibæus*, id est *Salibæ filius*: patria Melitinensis fuit. Anno sequenti 1466. Christi 1155. coactæ in monasterio Barsumæ synodo, cui idem Patriarcha præerat, astitit, in qua ejus ecclesiæ addita est Mabugensis. Eum postea Michaël I. Athanasii successor anno 1478. Christi 1167. ad Amidensem transtulit. Obiit demum Amidæ mense Novembri anni 1483. Christi 1171. vel 1172. *Doctor fuit eloquentissimus*, inquit Bar hebræus in chronico, apud Assem. *tom. 2. p. 210. & sidus sui sæculi. Collegit, scripsitque exactos commentarios in cunctos utriusque Testamenti libros, in opera doctorum, & in centurias Evagii. Dialecticam illustravit, & alia plurima volumina edidit.* De eo agit Assem. *to. 2. in dissert. de Monophys. & pp. 156. & seqq. & pp. 361. 362. 365.*

V. ECCLESIA GIAAPHARIS.

GIAAPHAR castrum, inter Rakam & Balam juxta Euphratem situm, ab Abulfeda *in tab. geogr. num. 234. arx Giaabar* vocatum olim, eodem teste *Dusaria* dicebatur, à Dusaro Duce exercitus Naamanis filii Monderi, ejus conditore. Mox *Giaabar* nomen accepit, à Giaabaro qui ea potitus est. Refert Assem. *in dissert. de Monoph. & p. 361.* Athanasium VIII. statim post ordinationem suam anno 1450. Christi 1139. episcopum quidem Gehonis Basilium Melitina in diœcesim suam excedere jussisse, alterum vero *Basilium* Amida in castrum Giaaphar. Non ausim tamen asserere castrum illud, quod forsan antistitis Amidensis erat dumtaxat mansio, fuisse unquam Jacobitis sedem episcopalem.

VI. ECCLESIA GUBÆ.

GUBA, una fuit ex septem civitatibus episcopalibus Melitinæ proximis, in quibus ne ullam quidem domum superstitem mansisse sua ætate testatur Gregor. Bar-hebræus, apud Assem. *to. 2. Bibl. Orient. p. 260.* Inter ejus præsules Jacobitas hos nobis suppeditat idem Assem. *in dissert. de Monoph.*

EPISCOPI GUBÆ.

I. DIONYSIUS.

SÆculo undecimo labente *Dionysius Bar-Maudiana*, Gubæ episcopus ab Athanasio VII. Patriarcha, electo anno Græc. 1401. Christi 1090. cujus quondam fuerat præceptor, sicut & Joannis X. Patriarchæ, cognomento Bar-Susan, electi an. 1375. Chr. 1064.

fuerat discipulus, ad Melitinensem ecclesiam A anno 1413. Christi 1102. translatus est. Vastata enim à Turcis Melitina anno 1406. Christi 1095. post mortem Joannis Saïdi Bar-Sabuni, eodem anno ordinati ab Athanasio in episcopum hujus urbis, & paulo-post à Gabriële ejusdem urbis præfecto occisi, per septennium ea civitas episcopo Jacobita caruerat, teste Bar-hebræo apud Assem. *to. 2. pp. 212. & 358.* Porro Dionysius ille, quum jam exactum divinorum officiorum ritum in cœnobio Bar-Gaghæi observatum cœnobitas monasterii Barsumæ, apud quos destructâ B Guba sese receperat, assiduo labore docuisset, scriptionem & lectionem librorum ecclesiasticorum Melitinæ instauravit. Eum nihilominus Patriarcha duodecim postea annis, non solum episcopatu dejecit, eo quod pro Abugalebo Edessæ metropolita contra quem excanduerat, preces ad ipsum fudisset; sed & censuris, licet episcopatum per annos quinquaginta gessisset, ligavit, à quibus nec morti proximum voluit unquam absolvere. Idem Assem. *pp. 358. & 359.*

II. LAZARUS.
III. GREGORIUS.
IV. BARSUMAS.

Lazarus ante annum 1557. Christi 1246. Gubæ erat episcopus: eo enim anno quo probabiliter obiit, illi suffectus est die 14. Septembris ab Ignatio II. Patriarcha electo anno 1533. Christi 1222. *Gregorius Abulfaragius* cognomento *Bar-hebræus*, id est *Hebræi filius*, anno ætatis vigesimo, quem idem Patriarcha anno sequenti ad ecclesiam Lacabenæ transtulit, & in ejus locum *Barsumam* fratris Lazari filium Gubæ constituit præsulem. Assemanus *pp. 246. 374. 375.*

V. * * *

Anno Græc. 1594. Chr. 1283. Ignatius IV. Patriarcha, cognomento Philoxenus Nemrod, in cœnobio Barsumæ, die 2. Februarii ab episcopis *Gubæ*, Callisuræ & Gargar consecratus legitur apud eumdem Assem. *ibid. p. 381.* Hic episcopus Gubæ alius fortassis non est à Barsuma Lazari nepote ante annos 36. ordinato, quem modo memoravimus.

VII.

ECCLESIA GUMÆ.

GUMA Antiocheni agri regio est, teste Bar-hebræo qui eam inter episcopatus Antiochenæ diœceseos recenset, sicque vastatam suo tempore scribit, ut nullus remanserit incola, apud Assem. *tom. 2. p. 260.* *Giumam* appellat hanc Abulfeda, *in descriptione Syriæ fol. 66.* additque *in tab. geogr. num. 220.* alias *Ravandan* nuncupari. Idem Asseman. *ibid. in dissert. de Monophys.*

EPISCOPI GUMÆ.

DIONYSIUS *sive* MATTHÆUS.

JOANNES Bar-Maadani, qui se adversus Dionysium Angur electum die 14. Septemb. anni 1564. Christi 1253. in cœnobio Barsumæ, ad Patriarchatum eodem anno die 4. Decembr. Alepi promoveri curavit, non multo post *Dionysium*, qui & *Matthæus* appellatur, Ignatii II. Patriarchæ discipulum, *Gumæ* episcopum, ad Alepensem ecclesiam transtulit, sic tamen ut Gumensis simul ad- C ministrationem servaret: nam in Ignatii III. Patriarchæ ordinatione anno 1575. Christi 1264. post Joannis Bar-Maadani obitum peracta in cœnobio Gavicathæ apud Mopsuestiam Ciliciæ urbem sito, inter alios episcopos recensetur *Dionysius Gumarum:* nisi hic *Dionysius* alius fortassis fuerit à Dionysio Matthæo Alepum translato, eique in Gumensi ecclesia successerit. Assemanus *ibid. & pp. 377. 379.*

H

I.

ECCLESIA HAÆ.

HAA castrum est regionis Tur-Abdinensis, ex qua in Kalendario Syriaco Jacobitarum ad dies 23. Januar. 28. April. 16. Augusti, 21. Septemb. & 18. Novemb. ortum duxisse dicuntur Saba, Phinées, Jazdinus, & Abæus abbas Cartaminæ. Item 28. Septemb. memoria colitur Jonæ Haæ episcopi qui in urbe Hemat martyrium subiisse fertur. Sedes episcopi Jacobitæ Haæ est in monasterio S. Crucis in Zaz prope Haam sito. Assemanus, *to. 2. in dissert. de Monoph.* ubi de Haa, & monasterio S. Crucis in Zaz.

ECCLESIA HAÆ.

EPISCOPI HAÆ.

I. Jonas.

Jonas ille Haæ episcopus, cujus ceu *Martyris* memoriam coli in Kalendario Syriaco Jacobitarum die 28. Septemb. modo diximus, videtur unus fuisse ex antiquioribus eorum episcopis; quem, quum non constet quandonam sederit, hic primum ponimus. Assem. *in dissert. præfata de Monoph.*

II. Ignatius.

Gregorius Bar-hebræus in chron. narrat B *Ignatium* Haæ episcopum anno 1485. Chr. 1174. quum suos presbyteros & monachos apud infidelem principem accusaturus pergeret, à Curdis ad stipitem alligatum interiisse. Asseman. *ibid. & p. 366.* Sunt autem Curdi quos veteres appellavere *Carduchos*, de quibus Renaudotius *to. 2. Liturg. Orient. p. 508.* & Moreri *in Lexico.*

III. Severus.

Anno Græc. 1604. Christi 1293. *Severus* C Haæ episcopus synodo interfuit in cœnobio Ananiæ congregatæ pro electione Ignatii V. aliàs I. in Patriarcham. Asseman. *ibidem, & p. 382.*

IV. Cyrillus I.

Cyrillus, qui & *Simeon Elianita* vocabatur, episcopus Haæ, Ignatium VI. aliàs II. Ismaëlem, anno 1643. Chr. 1332. cum aliis in eodem Ananiæ cœnobio, Patriarcham renuntiavit. Ex iis quoque episcopis fuit qui, quum D frustra apud eumdem Patriarcham pro Saba Salachensi episcopo, ab eo nullo prævio calumniæ ipsi impactæ examine, vinculo excommunicationis ligato intercessissent, hunc ipsum Sabam sibi in Patriarcham constituerunt die 6. Augusti anni 1675. Chr. 1364. unde schisma Patriarcharum Tur-Abdinen- A sium initium sumpsit. Assem. *ibid. & pp. 382. & 383.*

V. Philoxenus.

Philoxenus, qui & *Azizus Bar-Sapta* cognominabatur, ex Basilea Mardensis regionis pago oriundus, episcopus Haæ erat, quum anno Græc. 1772. Christi 1461. Ignatio Josue Inuardensi sexto Tur-Abdinensium Patriarchæ suffectus est. Obiit anno 1793. Chr. 1482. Assem. *ibid. & p. 385.*

VI. Cyrillus II.

In codice 24. Syriaco ab Assem. recensito *to. 2. Bibl. Orient. p. 500.* qui continet Gregorii Bar-hebræi Primatis sive Maphriani Orientis chronicon Syriacum, ab Adamo ad annum Græcorum 1597. Christi 1286. quo obiit, in tres partes divisum; subsequitur *pag. 501.* continuatio *ab auctore anonymo historiæ Maphrianorum Jacobitarum ab anno Græcorum 1597.* (Christi 1286.) usque ad annum 1807. Christi 1496. *quo Abraham à Noë Patriarcha Orienti præfectus fuit.* Deinde additur *pertinuisse olim hunc codicem* (post annum utique Christi 1496. exaratum) *ad Ephræmum diaconum Malchi filium ex Kusiana pago apud Haam castrum Tur-Abdini, sub Ignatio Patriarcha* (XII. nimirum alias VII. sive Noë ad Patriarchatum evecto anno 1805. Christi 1494.) *& Cyrillo ejusdem Haæ episcopo,* qui tunc proinde sedebat.

VII. Elias.

In relatione Leonardi Abel, apud Thomam à Jesu *lib. 7. pag. 386.* laudatur *Elias episcopus in monasterio S. Crucis in Zaz,* qui an. Chr. 1583. florebat. Jam observatum est supra, istud monasterium sedem fuisse episcopi Haæ. Assemanus, *to. 2. in dissertat. de Monoph.* ubi de eo cœnobio S. Crucis.

II.

ECCLESIA HADATHÆ.

Hadatha seu *Hadeth*, ab Arabibus *Haditha* vocatur. Duplex est, juxta Abulfedam *in tab. geogr. nn. 258. & 262.* hujus nominis civitas: una in Mesopotamia ad Euphratem fluvium haud procul ab Anbara seu Pheroz-Sapor. Altera extra Mesopotamiam ad Tigrim versus Austrum eo loco posita quo Zeba major Tigri miscetur. Tertia in Segestana ponitur. De prima hîc nobis sermo est, non de secunda quæ Maphriani Jacobitæ ditionis fuit. Geographo Nubiensi *clim. 5. Hadath* Mesopotamiæ, *castellum quidem est, habet vero omnes conditiones ad civitatem requisitas.*

EPISCOPI HADATHÆ.

Joannes.

Anno 1340. Christi 1029. *Joannes* Hadethensis episcopus, una cum Joanne VIII. cognomento Abdon Patriarcha Constantinopolim abductus, ibique in erroribus Jacobitarum tuendis perseverans, in vinculis vitam finivit. Assem. *to. 2. in diss. de Monoph. & p. 353.*

III. ECCLESIA HARAN.

HARAN, Arabibus *Harran,* sive *Charran,* urbs est Mesopotamiæ Crassi clade notissima. Duplex recensetur hujus nominis civitas: una in Osroëne, quam veteres *Charras* dixerunt, altera in Phœnicia Libani. De priore nunc loquimur, cujus *Joannes* Monophysita episcopus fuit, ante exortum Jacobitarum nomen, idcirco in exilium pulsus anno Græcorum 829. Christi 518. Justini Imperatoris jussu, teste Dionysio Patriarcha in chronico, apud Assem. *to. 2. in dissert. de Monoph.* Ejus memoriam colunt Jacobitæ in suo Kalendario die 2. Decembris.

EPISCOPI HARAN.

I. Sergius.

SERGIUS episcopus Harran, in supra memorato Dionysii chronico ad annum Græcorum 857. Christi 546. claruisse refertur, una cum Achudeme Persarum primate, Joanne Armeniæ Catholico, Eunomio Amidæ episcopo, Joanne Pergami, Photio Smyrnæ, Joanne Kennesrini, Joanne Callinici, Joanne Asiæ, Joanne & Barsohede Persarum episcopis. Fortassis hic Sergius ille ipse est cujus meminit S. Sophronius Hierosolymorum Patriarcha in epistola ad Sergium Constantinopolitanum, ubi ait, *Benjamin Alexandrinus, & Joannes, & Sergius, Thomasque, & Severus Syri.*

II. Simeon I.

Idem Dionysius Patriarcha meminit ad annum Græcor. 928. Christi 617. *Simeonis* episcopi Haran, coævi Jacobo Judæo, Athanasio I. Patriarchæ Jacobitarum, Joanni episcopo Arabum, & Cyriaco episcopo Amidæ. Ejus memoriam colunt Jacobitæ, in suo Kalendario, die 3. Januarii. Assem. *to. 2. in dissert. de Monoph. & p. 102.*

III. Simeon II.

Simeon alter, episcopus quoque Haran, memoratur in eodem Dionysii Patriarchæ chronico, ad ann. Græc. 1040. Christi 729. ut qui claruerit inter celebriores Jacobitas hujus temporis, scilicet Eliam Patriarcham, Constantinum Edessæ, & Theodotum Amidæ. Eum colunt in suo Kalendario, die 2. Junii. Assem. *ibid. & pp. 105. & 107.*

IV. Joannes I.

Post hunc Simeonem episcopus Haran fuit *Joannes,* qui anno Græc. 1051. Christi 740. Athanasio III. Patriarchæ suffectus est, sub nomine Joannis II. Equidem illum Barhebræus episcopum *Hauræ,* hîc appellat. At postea, inter exempla translationum episcoporum ad majores ecclesias, quæ asseclæ Athanasii VI. in Patriarcham assumpti ex episco-
A patu Samosatæ, anno 1369. Christi 1058. proferebant, citatos notat Eliam Euphemiæ, & *Joannem Haran* episcopos. Hinc enim conjicit Assemanus, *in dissert. de Monoph.* ubi de Haura, eum Joannem, qui prius in cœnobio Zuchenin apud Amidam sito monasticam vitam egerat, Hauræ simul & Haran ecclesias rexisse. Doctiss. Renaudot. *to. 2. Liturg. Or. pag. 260.* existimat huic Joanni assignandam esse liturgiam, quæ apud Jacobitas S. Joannis Chrysostomi nomen præfert. De eo Joanne legendus Asseman. *in præfata dissert.* ubi de
B Haran, *& pp. 338. & 355.*

V. Simeon III.

Joanni successit *Simeon,* qui, ex Dionysii Patriarchæ chronico ad annum Græcorum 1057. Christi 746. quum prius monachus fuisset Cartaminensis, episcopus Haran factus, floruit eo tempore cum præfato Joanne II. Patriarcha, Constantino Samosatæ, & Athanasio Maipheractæ. Ita refert Assem. *to. 2. pag. 107.* Qui tamen, *in dissert. de Monoph.* hunc confundit Simeonem cum Simeone II.
C episcopo Haran existente anno 1040. Christi 729. Verum Simeon iste II. desierat eam ecclesiam administrare, & probabiliter vivere, à sex annis ad minus, anno 1057. Christi 746. siquidem Joannes, ex episcopatu Haran, ad Patriarchalem dignitatem conscendit anno 1051. Christi 740. ut supra dictum est. Fortassis error subiit in hac epocha, adeo ut pro 1057. Christi 746. legendum foret in Dionysii chronico anno 1051. Christi 740. Observat enim idem Asseman. *pp. 95. 337. & 338.* à chronici Dionysiani descriptore,
D Athanasii III. obitum, sicut & Eliæ ejus prædecessoris sex annis retardari: & Eliam quidem non anno 1040. Chr. 729. obiisse, sed anno 1034. Christi 723. Athanasium pariter diem clausisse extremum, non anno Græc. 1057. Chr. 746. sed an. 1051. Chr. 740. Idem censere possumus etiam de Simeone; quem tunc nihil obstaret quominus assereremus alium non fuisse à *Simeone II.* & defunctum saltem non serius anno 1051. Christi 740. quo ipsi

ECCLESIA HARAN.

jam successerat Joannes, ex episcopo Haran eodem anno Patriarcha renuntiatus.

VI. Isaac.

Sub præfato hoc Joanne II. quem Athanasius Sandalensis episcopus Maipheractæ ad Patriarchatum promoveri per fraudem curaverat, Athanasius idem ejus odium in se nihilominus expertus, episcopos propria auctoritate, quasi Patriarcha esset, instituit; inter illos autem *Isaacum* præfecit ecclesiæ Haran, qui postea electus est, anno 1066. Christi 755. in Joannis II. successorem, ope Abu-Giafaris Almansor Arabum regis. Is primo anno Patriarchatus nondum expleto ab eodem Abu-Giafare suffocari jussus est, & in Euphratem projici, eo quod ipsum chimicæ artis rudem, secus ac crediderat, reperisset. Asseman. *to. 2. pp. 338. & 339.* Renaudot. *in hist. Patr. Alex. pp. 232. & 233.*

Athanasius porro Sandalensis, post Isaaci interitum, ejusdem Abu-Giafari voluntate in Patriarcham assumptus, quum Haranitis *Abdinensem* Isaaci discipulum, quem respuebant, episcopum creare deliberasset, ab ipsis noctu suffocatus est, rumore in vulgus sparso quod rex Abu-Giafar eum occidi mandasset. Idem Assem. *p. 339.*

VII. Dionysius I.

VIII. Dionysius II.

Dionysius, quem episcopum Haran, Dionysius alter Patriarcha in chronico ad annum 1066. Chr. 755. & ante mortem Joannis II. appellat, quum tamen tunc temporis Isaac præfatus eam ecclesiam regeret, ex qua eo A anno ad sedem Patriarchalem evectus est; revera interfuit ut episcopus Haran synodo Mabugensi anno Græc. 1070. Christi 759. in qua Georgius Patriarcha renunciatus fuit. Id quidem contigisse narrat idem Dionysius Patriarcha anno Græc. 1066. Christi 755. sed amanuensis, qui tam Georgii ordinationem, quam intrusionem Joannis Callinici adversus ipsum, loco non suo descripsit, mendum esse affirmat Assem. *to. 2. p. 340.* nam ad annum 1070. Christi 759. ut dictum est, revocandæ sunt. Obiit Dionysius, teste eodem Dionysio B Patriarcha, anno Græc. 1079. Christi 768. eique successit *Dionysius* alter; ex monasterio Zuchenin. Idem Assem. *ib. pp. 110. & 111.*

IX. Petrus.

Anno Græcorum 1315. Christi 1004. *Petrus* episcopus Haran Joanni VIII. cognomento Abdon Patriarchæ electo manum imposuit. Idem Assem. *ibid. p. 352.*

X. Thomas.

XI. Isidorus.

In Kalendario Jacobitarum *Thomas* & C *Isidorus* episcopi Haran recensentur. Prior quidem die 5. Julii: posterior vero die 4. Februar. Assem. *to. 2. in dissert. de Monoph.*

XII. Joannes II.

Joannes, Mardæ episcopus anno Græcorum 1436. Christi 1125. ordinatus ab Athanasio VII. Abulfaragio dicto, ecclesiarum simul *Haran,* Daræ, Chaboræ, Caphartutæ, Nisibis, & Tel-Besmæ curam gessit. Obiit anno 1476. Christi 1165. Assem. *in dissert. de Monoph. & pp. 216. & 225.*

IV. ECCLESIA HARET-BARET.

HARET-BARET, Armeniæ minoris oppidum est, Abulfeda teste *in tab. geogr. n. 236.* qui inter illud & Amidam, Semsatam castrum à Samosata Euphratesiæ urbe diversum collocat. Quin & eidem geographo Haret-Baret ipsum est castrum Zaid; à Bar-hebræo quoque in chronico vocatur *Hesna,* id est castrum *Zaïdi.* Assem. *to. 2. p. 213.*

EPISCOPI HARET-BARET *sive* ZAID.

I. Moyses.

ANno Græcorum 1340. Christi 1029. D *Moyses* episcopus Hesnæ, sive Castri, id est, ut Hesnam exponit doctiss. Asseman. *to. 2. Bibl. Orient. in dissert. de Monophys.* Castri Zaïdi, Constantinopolim ductus cum Joanne VIII. Patriarcha dicto Abdon, Romani Argyri Imperatoris jussu, eo in exilium pulso ob pertinaciam in errore, fidem Chalcedonensem amplexus est; sed illam postea in Syriam reversus ejuravit, ut ad communionem Jacobitarum iterum admitteretur. Assemanus, *in eodem tomo p. 353.*

II. Joannes.

Gregorius Bar-hebræus narrat in chronico Athanasium VIII. Patriarcham Josue Bar-Chetre dictum, qui electus fuerat anno Græcorum 1450. Christi 1139. Amida digressum in castrum Zaid venisse anno 1460. Christi 1149. ibique tres annos mansisse, & per id tempus *Sergium* discipulum suum ordinasse ejusdem Castri episcopum, imposito ei *Joannis* nomine. Assemanus *in dissert. de Monoph. & pag. 362.*

III. Josue.

Josue castri Zaïdi episcopus, anno 1491. Christi

ECCLESIA HARET-BARET.

Christi 1180. una cum Simeone episcopo Arzuni, Abrahamo Amidæ, & alio qui Sibabarchæ episcopus erat, Theodorum Bar-Vehebun, Amidæ, adversus Michaëlem I. in Patriarcham ordinavit, unde schisma inter Jacobitas per annos tredecim conflatum est. Assem. *in præfata dissert. de Monoph.* ubi de castro Zaid, *& pp. 213. & 368.*

IV. Basilius.

Basilius eidem castro Zaidi præerat episcopus anno 1533. Christi 1222. quo Ignatius II. cognomento David, in cœnobio Modik, ab ipso, & pluribus aliis episcopis, Patriarcha proclamatus est. Assemanus *ibid. in dissert. de Monoph. & p. 371.*

V. Dioscorus.

Dioscorus Hesnæ Zaidi episcopus, tempore Joannis Bar-Maadani anno 1564. Chr. 1253. adversus Dionysium VII. Aaronem Angur Patriarcham paucis ante mensibus electum renuntiati, non parum claruit. Quum enim Simeonis medici Hesnensis qui circa annum 1518. Christi 1207. cœnobium S. Cyriaci Zonicratæ in regione Hesnæ seu castri Zaidi instauraverat, sexaginta monachis eo deductis, filius, Michaël nuncupatus, ad Mahometanam superstitionem transiisset, illudque cœnobium, ejectis monachis, in Xenodochium pauperum sectæ ejusdem Mahometanæ convertisset; Dioscorus libros sacros hujus monasterii ab eo Michaële redemit, Evangeliumque picturis exornatum, quod Raban Zebinas calligraphus exaraverat, Taurizensi ecclesiæ dono dedit, anno circiter 1566. Christi 1255. Postea sub Ignatio III. in Patriarcham promoto anno 1575. Christi 1264. à tumultuantibus adversus illum Patriarcham episcopis quibus etiam ipse sese adjunxerat, in Maphrianum assumptus est, qui in throno eum collocantes, & per ecclesiam circumducentes, patrarunt *rem novam & peregrinam*, inquit Bar-hebræus apud Asseman. to. 2. pag. 380. *& quæ à sæculo acta non fuerat, ut scilicet in Occidente absque Patriarcha, ab episcopis Occidentalibus, sine Orientalium consensu, Maphrianus crearetur.* Verum hanc dignitatem paulo-post ipse dimisit, & una cum episcopis qui eum proclamarant, Patriarchæ obedientiam exhibuit, rediitque in castrum diœcesim suam. Assemanus *ibid. in dissert. de Monoph. & pp. 370. 378. & 380.*

VI. Joannes II.

Leonardus Abel episcopus Sidoniensis, nuncius apostolicus à Gregorio XIII. missus per Orientem, inter episcopos Jacobitas anno Christi 1583. sub Ignatio XVIII. qui Petrus David Sciah cognominabatur, viventes, numerat *Joannem episcopum de Hartbert*, in relatione sua, apud Thomam à Jesu, *lib. 7. pag. 386.* Assemanus *in dissert. præfata*, ubi de Haret-Baret.

V.

ECCLESIA HATACHÆ.

Hatacha, Abulfedæ *in tab. geogr. n. 243. Hattach*, urbs est regionis Diar-Bechir, id est, Amidensis in Mesopotamia, haud procul à Maipheracta.

EPISCOPI HATACHÆ.

Simeon.

Simeon Hatachæ episcopus, synodo interfuit in qua anno 1604. Christi 1293. Ignatius V. alias I. cognomento Bar-Vahib, in Patriarcham ordinatus est. Assemanus *in dissertat. de Monophys.* ubi de Hatacha, *& pag. 382.*

VI.

ECCLESIA HAURÆ.

Haura ditionis Sarugensis pagus est, teste Bar-hebræo, qui Jacobum doctorem, sub Severo 28. Februar. anni Græc. 850. Christi 539. mortuo celebrem, periodeutem seu visitatorem Hauræ in Sarug fuisse scribit, antequam ad episcopatum Batnæ Sarugi eveheretur. Assemanus *in præfata dissert.* ubi de Haura, *& p. 322.*

EPISCOPI HAURÆ.

Joannes.

Idem Bar-hebræus *Joannem* Zuchenensem monachum narrat ex episcopo *Hauræ*, anno Græcor. 1051. Christi 740. in Patriarcham delectum, qui fuit Joannes II. Athanasii III. successor. Verum quum Joannes iste dicatur etiam à Bar-hebræo episcopus Haran, infert Assem. ipsum ecclesiis Hauræ simul & Haran præfuisse. *In diss. de Mon. & pp. 338. & 355.*

K

I. ECCLESIA KENNESRIN.

KENNESRIN sive *Kennesre,* Abulfedæ *in tab. geogr. Kennasrin,* nonnullis *Cansara* & *Cansarinum,* urbs Syriæ fuit initio imperii Saracenici, nunc pagus solummodo propè Alepum. Celeberrimum est in historia Jacobitarum cœnobium Kennesrinense, ex quo prodierunt Patriarchæ multi. Dionysius I. illius instaurandi ab Othmano Duce obtinuit facultatem circa annum 1130. Christi 819. Isidorus Kennesrinensis episcopus Monophysita, in chronico ejusdem Dionysii Patriarchæ, ad annum 829. Christi 518. nominatur. Assem. *to. 2. in dissert. de Monoph.* ubi de Kennesrin.

EPISCOPI KENNESRIN.

SEVERUS.

SEVERUS *Sabocht* episcopus Kennesrin ad annum circiter 941. Christi 630. à philosophicis, mathematicis, & ecclesiasticis studiis in chronico Gregorii Bar-hebræi com- A mendatur. Athanasii II. cognomento Baladensis, Patriarchæ in synodo Rhesinensi ab Anania Mardæ & Caphartutæ episcopo anno Græcorum 995. Christi 684. ordinati, præceptor fuerat. Assem. *ibid. & p. 335.*

L

I. ECCLESIA LACABENÆ.

LACABENA, una est ex septem urbibus circa Melitinam, quas ætate sua destructas fuisse idem Bar-hebræus scribit. Assemanus *to. 2. in dissert. de Monoph.*

EPISCOPI LACABENÆ.

I. BASILIUS.

ATHANASIUS VIII. qui & Josue Bar- B Chetre, anno 1450. Christi 1139. Patriarcha ordinatus, *Basilium* episcopum Lacabenæ anno circiter 1454. Christi 1143. ob fornicationis crimen deposuit. Quum tamen ille injunctam sibi pœnitentiam egisset ab eodem Patriarcha cœnobiis Zabar præfectus est, deinde in diœcesim Sababarech eadem de causâ translatus, demum post tres annos in idem flagitium relapsus, episcopatu dejectus est. Assem. *ibid. & p. 361.*

II. EUDOXIUS.

Ignatii II. qui & David cognominabatur, electioni in Patriarcham anno Græc. 1533. Christi 1222. interfuit *Eudoxius* Bar-Bitra Lacabenæ episcopus. Assemanus *ibidem, & pag. 371.*

III. ATHANASIUS I.

Athanasius Josue ejusdem Ignatii II. discipulus, ex Lacabena ecclesia, anno 1557. Christi 1246. ab eo Patriarcha ad Ptolemaidis sedem translatus est. Assemanus *ibid. & pag. 375.*

IV. AARON.

V. GREGORIUS.

Athanasio subrogavit in episcopatu Lacabenæ ecclesiæ Ignatius II. Patriarcha eodem anno *Aaronem Tanzig,* qui ea post duos fere annos dimissa, Hierosolymam petens anno 1558. Christi 1247. ibi in cellula se clausit. Patriarcha autem in ejus locum *Gregorium* Bar-hebræum chronici auctorem, qui & Abulfaragius cognominatur, ex Guba transtulit. Obiit anno 1597. Christi 1286. Assem. *ibidem, & à pp. 244. usque ad 321. & 375. & 460.*

VI. ATHANASIUS II.

C Dionysius VII. qui & Aaron Angur, anno 1564. Christi 1253. Patriarcha electus, Gregorio Lacabena Alepum rursus translato suffecit *Athanasium Pharagum,* qui postea à tumultuantibus adversus Ignatium III. anno 1575. Christi 1264. in Patriarcham promotum, quibus sese adjunxerat, episcopis, Melitinam translatus, & ab ipso deinde Patriarcha in ea sede confirmatus, ab eodem demum, propter Melitinensium accusationes, ad primam suam ecclesiam revocatus fuit. Assem. *ibid. & pp. 380. & 381.*

M

I. # ECCLESIA MAADAN.

MAADAN Mesopotamiæ regio est, in qua Sermed pagus, & castrum S. Abel quod sedes est episcopi Maadanensis.

EPISCOPI MAADAN.

I. MALCHUS.

IGNATIUS XII. alias VIII. cognomento Noë Jacobitarum Patriarcha, electus anno Græcorum 1805. Christi 1494. scripsit ad *Malchum* episcopum Maadan librum de natura universali & particulari. Asseman. ex codice Syr. 45. *to. 1. Bibl. Orient. p. 616.*

II. DIONYSIUS.

Dionysii David episcopi Maadan mentio fit in nota apposita ad calcem cod. Syr. 29. apud Assem. *to. 2. p. 53.* Sic enim legitur *in 8. bomb. 203. Syriacis litteris, sed sermone partim Syriaco, partim Arabico, exaratus à* A *Joanne monacho Gargarensi die 6. Martii anno Græcorum 1895.* (Christi 1584.) *sub Ignatio David-Sciah Patriarcha, ejusque fratre Timotheo, Thoma episcopo, & Joanne Mina episcopo, ut annotatur fol. 152. nec-non anno Græcorum 1897.* (Christi 1586.) *in Sermed pago regionis Maadanensis apud urbem Hizan sub eodem Ignatio David-Sciah Patriarcha, & Dionysio David episcopo Maadan, uti annotatur fol. 108.* Hic *Dionysius,* nî fallor, ipse est, cujus meminit Leonardus Abel episcopus Sidoniensis, omisso Dionysii nomine, his verbis: *David episcopus in Maaden,* in sua relatione, apud Thomam à Jesu *lib. 7. de convers. gent. pag. 386.*

II. # ECCLESIA CASTRI MANSUR.

MANSUR *Castrum,* Arabicè *Hesn-Mansur,* Abulfedæ *in tab. geogr. num. 224.* est apud Samosatam, ad ortum fluminis Azrach & Austrum Euphratis: Melitinaque ad occasum monte separatur. Mansur Amerita, sub Meruano Califarum Amiadum postremo, id castrum exstruxit, eodem Abulfeda teste, qui scribebat anno Hegiræ 721. (Christi circiter 1343.) uti ad calcem operis ejus geographici annotatur. Assemanus *to. 2. in dissertatione de Monophys.* ubi de Mansur castro.

EPISCOPI CASTRI MANSUR.

I. STEPHANUS.

STEPHANUS Tur-Abdinensis castri Mansur episcopus, conspiratione cum Menna Amidæ & Theodoro Edessæ episcopis facta, Joannem XIV. adversus Michaëlem II. anno 1519. Christi 1208. in Patriarcham elegit, eo quod petitam à Michaële pecuniam, ad solvendum domino Amidæ tributum non impetrassent. Assem. *ibid. & pp. 231. & 370.*

II. GREGORIUS.

Gregorius, qui & *Simeon,* episcopus erat castri Mansur anno Græcorum 1564. Christi 1253. quo Ignatio II. morienti, cum Basilio episcopo Roaban, ingentique presbyterorum ac monachorum multitudine, adfuit. Dionysium quoque VII. Aaronem Angur cognominatum, eodem anno die 14. Septembris, cum aliis episcopis in cœnobio Barsumæ congregatis ad Patriarchatum evexit, & ab ipso vicissim eodem die ad ecclesiam Melitinæ translatus est. Anno 1575. Chr. 1264. ordinationi Ignatii III. Patriarchæ fratris sui B interfuit, obiitque anno sequenti. Assem. *in præf. dissert. de Monoph.* ubi de Mansur castro, & de Melitina, *& pp. 376. 379. & 381.*

III. IGNATIUS.

Dionysius VII. Patriarcha Gregorio Simeoni in episcopatu Hesen-Mansur substituit *Barsumam* diaconum, Habibi presbyteri filium, Ignatiique II. Patriarchæ discipulum & consanguineum, cui nomen *Ignatii* imposuit, anno 1564. Christi 1253. Is adversus Ignatii III. electionem, cum aliis episcopis, C Tartarorum regem adire constituit, sed præventus rex ab illo Patriarcha eos non admisit: subsecuta deinde pax, qua firmata episcopus Hesen-Mansur & Gregorius Bar-hebræus Maphrianus sua opera effecerunt, ut Theodorus Cuphlidensis regimen cœnobii Barsumæ eidem Patriarchæ relinqueret, seque reciperet in monasterium Syræ, quod ad ripas Siræ situm est. Anno 1585. Christi 1274. idem episcopus castri Mansur Patriarchæ comes fuit in Ciliciam pergenti. Assemanus *ibid. & pp. 376. 380. & 381.*

III. ECCLESIA MODIAD.

MODIAD oppidum est regionis Tur-Abdinensis in Mesopotamia cis Tigrim. Jacobitarum sedes fuit episcopalis.

EPISCOPI MODIAD.

CYRILLUS.

AD calcem codicis cujusdam Syriaci, apud Assem. *to. 1. Bibl. Orient. p. 216.* in quo opera habentur S. Isaac magni, mentio fit *Cyrilli* episcopi Modiad. Hæc enim nota apponitur: *Nunc vero iterum compegit, consuit, colligavit, conglutinavitque* (hunc codicem) *Abraham Presbyter & monachus, Behenami filius, patria Severinita* (id est Severina ortus) *anno Græcorum 1789.* (Christi 1478.) *in sacro monasterio Mar-Samuëlis, Mar-Simeonis, & electi Mar-Gabriëlis, diebus pastorum ecclesiæ Mar-Ignatii Salachensis, qui & Azizus Bar-Sapta* (septimus Patriarcha Tur-Abdinensis) *& Mar-Joannis episcopi præfati monasterii, & Mar-Cyrilli Modiadensis.* Hic *Cyrillus* itaque Jacobitis ecclesiæ Modiadensis præerat anno Christi 1478.

P

I. ECCLESIA PERRHÆ.

PERRHA seu *Perri* & *Perre,* Syris *Parin* sive *Pharin,* oppidum est in provincia Euphratensi. In chronico Dionysii Patriarchæ ad annum Græcorum 821. Christi 510. urbs Mesopotamiæ dicitur, quia nimirum in finibus Euphratesiæ & Mesopotamiæ sita est. Apud hanc urbem celebre erat anno 1172. Christi 861. Jacobitarum cœnobium septem Martyrum, uti ad calcem codicis Syriaci annotatur, apud Assem. *to. 1. Bibl. Orient. pag. 63.* his verbis, *liber hic est Simeonis monachi ex castro Mansur, & ex monasterio septem Martyrum quod apud Pharin antiquam urbem situm est.* In eodem Dionysii chronico ad annum 821. Christi 510. *Gamalinus* Perrhorum episcopus laudatur, quod in profligandis quorumdam pseudomonachorum erroribus egregiam operam navasset: verba refert Assem. *to. 1. p. 409.* Inter episcopos vero Monophysitas quos Justinus Imperator anno 829. Christi 518. exilio mulctavit, *Eustathius* ejusdem urbis episcopus recensetur. Cæterum nullus mihi occurrit episcopus hujus loci qui Jacobitis, à conflata eorum secta præfuerit. Assemanus *to. 2. in differt. de Monoph.* ubi de Perrha seu Perri.

R

I. ECCLESIA RESAINÆ.

RESAINA, alias *Resæna, Resina, Rhesina,* seu *Risina* nuncupatur: Arabibus *Ras-Ain,* id est *caput fontis,* eo quod trecenti & amplius fontes inde emanent, ex quibus fluvius Chaboras formatur, ut asserit Abulfeda *in tab. geogr. n. 239.* Duplicem Rhesinam Claudius Ptolemæus *lib. 5. cap. 18.* statuit in Mesopotamia; unam post Edessam sub gradu 73. alteram post Aphadanam sub gradu 74. Quæ vero in Genesi *cap. 10. v. 12. Rese,* seu in hebræo *Resen* dicitur, extra Mesopotamiam in Assyria est, inter Niniven & Chale. Sicut enim urbes inter fluvios positas Syri *Apameas* dixere; ita eas apud quas fontes vel amnes erumpunt, *Resainas.* Biduo Haran sive Charris distat, eodem Abulfeda teste, Resaina de qua loquimur. Extat juxta eam monasterium *Saphyli* quod Athanasius IX. circa annum Græcorum 1517. Christi 1206. instauravit, ex quo Basilius I. Patriarcha anno 1234. Christi 923. assumptus fuerat, & in quo Joannes III. & Dionysius II. sepulti sunt. Petrus Rhesinæ ad Chaboram civitatis episcopus in Dionysii Patriarchæ ad annum Græc. 829. Christi 518. & Gregorii Bar-hebræi chronicis laudatur ut sectæ Monophysiticæ propugnator, ob quam à Justino Imperatore eo anno in exilium pulsus est. Idem Bar-hebræus meminit etiam *Ascolii* ejusdem urbis episcopi, Petro fortassis subrogati, quem Sergius Rhesinensis Archiater apud Ephræmum Antiochiæ Patriarcham accusavit. Assemanus *to. 2. in differt. de Monoph.* ubi de Resaina, & cœnobio Saphyli.

EPISCOPI RESAINÆ.

THEODOSIUS.

ANno Græcorum 1035. Christi 724. Resainæ episcopus Jacobita sedebat *Theodosius*, quo nempe Athanasium III. Patriarcham in Cartaminensi monasterio ordinasse dicitur, quamvis alii asserant hunc Patriarcham Edessæ à Georgio Arabum episcopo fuisse consecratum. Assem. *ibid. & p. 338.*

II. ## ECCLESIA RESCHIPHÆ.

RESCHIPHA oppidum est Mesopotamiæ ad Euphratem fluvium, cujus meminit Ptolemæus *lib. 5. cap. 18.*

EPISCOPI RESCHIPHÆ.

JACOBUS.

JACOBUS cæcus Reschiphæ episcopus Isaacum ex monacho Cartaminensi & episcopo Haran in Patriarcham jussu Abu-Giafaris Almansor Arabum regis electum anno Græcorum 1066. Christi 755. Rhesinæ ordinavit. Assem. *in dissert. de Monoph. & p. 339.*

III. ## ECCLESIA ROABANI.

ROABANUM oppidum est Euphratesiæ haud procul à Chisuma. Sedes episcopalis Jacobitica fuit. Eam quidem Athanasius VIII. anno Græcorum 1466. Christi 1155. ecclesiæ junxit Chisumensi; verum ab illa separata rursus est, ut modo patebit. Assemanus *in dissert. de Monophys.*

EPISCOPI ROABANI.

I. JOANNES.

SUb Athanasio VIII. in synodo quæ anno A Græcorum 1466. Christi 1155. in cœnobio Barsumæ habita est, *Joannis* episcopi Chisumæ regimini addita fuit Roabani ecclesia. Assem. *ibid. & pp. 209. & 362.*

II. BASILIUS.

Basilius episcopus Roabani erat anno Græcorum 1564. Christi 1253. quo Ignatio II. Patriarchæ morienti adstitit. Assem. *ibid. & pag. 376.*

S

I. ## ECCLESIA SALACHÆ.

SALACHA, oppidum est Mesopotamiæ in regione Tur-Abdin situm, inter Mardin & Nisibin, cis Tigrim, non vero trans illud flumen ut asserit Naironus *in Evopl. p. 45.* Sedes episcoporum hujus loci in cœnobio sancti Jacobi fixa erat: ibi quoque habitarunt Patriarchæ Tur-Abdinenses ab anno Græcorum 1675. Christi 1364. usque ad ann. 1805. Christi 1494. Assemanus *to. 2. Bibl. Orient. in dissert. de Monoph. paragr. 9.* ubi de Salacha.

EPISCOPI SALACHÆ.

I. DANIEL.

INter epistolas Jacobi Edesseni episcopi, ad B hanc ecclesiam regendam assumpti an. Græcorum 962. Christi 651. una extat ad *Daniëlem*, cujus fragmentum habetur *in codice Syr. 3. p. 111.* apud Assem. *tom. 1. Bibl. Or. pp. 487. 495. & 607.* Scripsit ipse *expositionem in Psalmos*, cujus fragmenta extant in præfato cod. 3. *pp. 47. 87. 115. 152. & 252.* ubi vocatur *Daniël Salchensis* abbas & doctor, teste eodem Assem. *to. 1. pag. 495.* qui addit eum passim citari à Bar-hebræo in *horreo mysteriorum:* Item in nota librorum Syriacor. codice mss. Latin. Vatic. 6429. pag. 133. eumdem his verbis designari, *Daniëlis episcopi Salahani magna expositio super Psalmos.* Codex Syr. 3. de quo supra, *exaratus* legitur *à Severo in monasterio sanctæ Barbaræ in monte Edessæ, sub Joanne Patriarcha* (III. scilicet anno Græc. 1158. Christi 847. electo, qui obiit an. 1185. Christi 874.) *& Constantino*

Ccccc iij

ECCLESIA SALACHÆ.

metropolita, die 25. Mart. anno Græc. 1172. (Christi 861.)

II. Dioscorus.

Ordinationi Ignatii V. alias I. cognomento Bar-Vahib, anno Græcorum 1604. Christi 1292. in cœnobio Ananiæ die 1. Januarii factæ, cum pluribus aliis episcopis, interfuit *Dioscorus*, qui & *Moyses*, Salachæ præsul. Assemanus *to. 2. in dissert. de Monoph. §. 9. & pag. 382.*

III. Barsumas.

Anno Græcorum 1643. Christi 1332. synodo præfuit in cœnobio eodem Ananiæ congregatæ pro electione Ignatii VI. alias II. dicti Ismaël, *Barsumas* Salachæ episcopus. Assemanus *ibid.*

IV. Basilius.

Barsumæ suffectus est à præfato Ignatio VI. *Sabas* Abulhasani presbyteri Salachensis filius, cui & *Basilii* nomen imposuit. Verum quum Georgius quidam monachus Basilium A hunc calumniis impeteret, nimium credulus Patriarcha, eum absque ullo examine excommunicavit, nec voluit unquam absolvere, quantumvis hic episcopus maximam ei demissionem exhibuisset. Inde subsequutum est schisma Tur-Abdinensium: episcopi enim hujus regionis ea Ignatii obstinatione indignati, ex cœnobio Zapharanensi, quo convenerant ut apud illum pro Basilio intercederent, in patriam suam revertentes, eumdem Sabam Salachensem episcopum, sibi in Patriarcham adversus Ignatium præfecerunt, B qui *Ignatii* nomen assumpsit, fuitque primus Tur-Abdinensium Patriarcha. Id contigit anno Græcorum 1675. Christi 1364. Obiit anno 1700. Christi 1389. Assemanus *ibid. & pp. 383. & 344.*

V. Elias.

In Leonardi Abel Chiensis, episcopi Sidoniensis, relatione legitur ad annum Christi 1583. *Elias* episcopus in Salach, apud Thomam à Jesu, *lib. 7. de convers. gent. p. 386.* Assem. *in dissert. præfata de Monoph. §. 9.*

II.

ECCLESIA SARUG.

SARUG, vel potius *Batnan*, Stephano *Batnæ*, Procopio *Batne*, Mesopotamiæ oppidum est, unius diei itinere Edessa, pariterque Haran distans. Ut accuratius loquamur, Sarug non est urbs, sed regio, in qua *Batna* urbecula extat. Hinc Syris dicitur *Batna Sarugi*, vel *Batna in Sarugo*, Josue Stylitæ in chronico, *Batnan quod in Sarug est;* Bar-hebræo *Batnæ Sarugi*, quatenus scilicet oppidulum, quod ex se obscurum esset, adjecto regionis nomine, magis innotesceret; palam est quippe oppidum non esse in oppido. Fatendum nihilominus, post occupatam à Saracenis Mesopotamiam, *Batnam* Arabicè *Sarug* appellari cœpisse, & à Syris recentioribus, *Batna quæ & Sarug.* Jacobus Sarugensis vulgo dictus, huic ecclesiæ præfectus est anno Græcorum 830. Christi 519. De eo diximus in Patriarchatu Antiocheno. Errores Monophysitarum minime admisisse videtur, quandoquidem, sub Justino Imperatore, qui anno 829. Christi 518. episcopos Monophysitas suis sedibus dejecit, ipse in sua sede egit tranquillus. De eo, ejusque orthodoxia, sicut & de Batna, ac Sarugo, legendus Assem. *tom. 1. Bibl. Orient. pp. 283. & seqq.* & *tom. 2. in dissert. de Monophys.* ubi de Sarug, & *pp. 321. 322.*

EPISCOPI SARUG.

I. Athanasius.

ANno Græcorum 999. Christi 688. *Athanasius* Sarugi episcopus Amidæ Julianum Patriarcham ordinavit. Assem. *in dissert. præfata de Monoph. & p. 337.*

II. Georgius.

Georgius Sarugensis episcopus erat, tempore Jacobi Edesseni, qui obiit, juxta Barhebræum apud Assem. *to. 2. pag. 337.* anno Græcorum 1019. Christi 708. die 5. Junii. In pervetusto enim Nitriensi codice, cujus meminit idem Asseman. *tom. 1. pag. 285.* & *tom. 2. pag. 499.* extat *epistola Mar-Jacobi* C *Edesseni ad Mar-Georgium episcopum Sarugi.*

III. Sergius.

Sergius Sarugi episcopus Joannem VII. Patriarcham nuncupatum Sarightam in Capharnabo regionis Sarugensis pago, anno 1276. Christi 965. ordinavit. Assem. *to. 2. in dissert. de Monoph. & p. 351.*

IV. Gabriel.

Gabriël Marhasensis, cognomento *Sciamabir*, Sarugi episcopus, ab Athanasio VIII. anno 1450. Christi 1139. ad Patriarchatum evecto, depositus fuit. Assemanus *ibidem, & pag. 362.*

III. # ECCLESIA SAURÆ.

SAURA, oppidum est Mesopotamiæ prope Amidam urbem, nec procul distans Marde. Joannes Mardensis episcopus cœnobia sanctorum Abæ & Theodoti ibi sita instauravit. Assemanus *to. 2. in dissert. de Monoph. & pp. 221. & 228.*

EPISCOPI SAURÆ.

I. JOANNES.

ANno Græcorum 1782. Christi 1471. Ignatius X. alias VI. qui & Chaleph, adhibitis Azizi Philoxeni Bar-Sapta Patriarchæ VII. Tur-Abdinensis, & Georgii episcopi Cartaminensis consiliis, *Joannem Bar-Sila* Amidæ simul & *Sauræ* episcopum præfecit. Qui postea anno scilicet 1795. Christi 1484. Ignatio Chaleph Patriarchæ mortuo, sub nomine Ignatii XI. alias VII. suffectus est. Obiit autem anno 1804. Christi 1493. Assemanus *ibid. & pp. 385. & 386.*

II. MINAS.

In relatione Leonardi Abel episcopi Sidoniensis mentio fit episcopi cujusdam Sauræ, *Minas* nomine, anno Christi 1583. sedentis, dum Amidæ, sive Caramitæ, interim præerat Simeon. Ita Thomas à Jesu Carmelita discalceatus, *lib. 7. de convers. gent. cap. 386.* apud Assem. *to. 2. in dissert. de Monoph.*

III. EPHRÆM.

Idem Thomas à Jesu, in eodem loco, testatur, tempore quo scribebat, episcopum in Sauræ provincia residentem, *Ephræmum* appellari. Assem. *ibid.*

IV. # ECCLESIA SECRED.

SECRED, Abulfedæ *in tab. geogr n. 264. Seert* & *Esseerd,* urbs est Mesopotamiæ, dicta etiam *Mobadra,* haud procul à Tigri flumine; ab urbe Maipherchin, teste eodem Abulfeda, distat itinere unius diei cum dimidio, Amida quatuor dierum, Mosul quinque dierum; ad ortum Mosul, & ad Austrum Maipherchin Amidæque sita est. Assemanus *in dissert. de Monophys.*

EPISCOPI SECRED.

PHILOXENUS.

PHILOXENUS episcopus Mobadræ sive Secred interfuit anno Græcorum 1643. Christi 1332. ordinationi Ignatii VI. alias II. qui & Ismaël Magedus cognominabatur, in cœnobio Ananiæ. Assem. *ibid. & p. 382.*

V. # ECCLESIA SEMCHÆ.

SEMCHA seu *Semaha,* una fuit ex septem sedibus episcopalibus Melitinæ urbi vicinis, quas Gregorius Bar-hebræus sua ætate desolatas testatur. Illam, in vita Dionysii III. Patriarchæ anno 1269. Christi 958. electi, trans Euphratem collocat. Nullus hujus ecclesiæ episcopus Jacobita mihi occurrit. Assem. *to. 2. in dissert. de Monoph. & pp. 260. & 350.*

VI. # ECCLESIA SIBABARCHÆ.

SIBABARCHA seu *Sababarech* Jacobitarum episcopatus fuit in Mesopotamia, haud procul Edessa distans, cujus etiam ecclesiæ anno 1466. Christi 1155. adjunctus est. Assem. *ibid. dissert. de Monoph. & p. 362.*

EPISCOPI SIBABARCHÆ.

I. BASILIUS.

BASILIUS Lacabenæ episcopus, qui ob incontinentiam depositus fuerat, peracta pœnitentia, ab Athanasio VIII. in Patriarcham promoto anno Græcor. 1450. Christi 1139. primum cœnobiis Zabar præfectus est, deinde *Sababarech* factus est episcopus, sed quum post tres annos ejusdem flagitii iterum accusatus fuisset, episcopatu dejectus est, &

ECCLESIA SIBABARCHÆ.

Sibabarcha diœcesi Edessenæ adjuncta, in synodo quæ habita est ab eodem Patriarcha in cœnobio Barsumæ anno 1466. Christi 1155. Assem. *ibid. & pp. 361. & 362.*

II. * * *

Ex Gregorio Bar-hebræo in chronico Syriaco fol. 309. anno Græcorum 1491. Christi 1180. quidam *Sibabarchæ* episcopus cujus nomen omisit, una cum Simeone Arzuni, Josue scriba Hesnæ-Zaïdi, & Abrahamo Amidæ episcopis, Theodorum Bar-Vehebun antipatriarcham, adversus Michaëlem I. Amidæ constituerunt. Assem. *ibid. & p. 213.*

VII.

ECCLESIA SIS.

SIS Ciliciæ urbs est, sedes regis & Patriarchæ Armenorum, teste Galano *in concil. eccl. Arm. Rom. part. 1. cap. 19. n. 4. p. 226.* apud Assem. *to. 2. Bibl. Orient. in dissert. de Monoph.* ubi de urbe Sis. Hanc inter Anazarbum & Mopsuestiam Abulfeda *in tab. geogr. num. 196.* collocat. Ibi concilium congregatum sub Leone III. Armeniæ rege, anno Christi 1307. cujus acta refert idem Galan. *pag. 455.* Ignatius II. qui & David, ad Patriarchatum evectus anno Græcor. 1533. Christi 1222. ecclesiam Deiparæ in ea urbe ædificavit ad latus majoris Armenorum ecclesiæ, circa annum 1558. Christi 1247. quæ commune ejusdem civitatis excidium ab Ægyptiis anno 1560. Christi 1249. illatum sola evasit. Eodem tempore Isa Edessenus medicus alteram Jacobitis ecclesiam Barsumæ nuncupatam in eadem urbe construxit. Assem. *ibid. & p. 375.*

EPISCOPI SISIDIS.

DIONYSIUS.

DIONYSIUS Sisidis episcopus, anno Græcorum 1575. Christi 1264. ordinationi Ignatii III. Patriarchæ interfuit. Assemanus *ibid. & p. 379.*

T.

I.

ECCLESIA TARACH.

INter recentioris ævi episcopatus Jacobiticos *Tarach* censetur in relatione Leonardi Abel Chiensis, episcopi Sidoniensis, apud Thomam à Jesu *lib. 7. de convers. gent. cap. 386.* Fortasse idem est, inquit doctiss. Assem. *tom. 2. Bibl. Orient. in dissert. de Monophys.* cum episcopatu *Talach* de quo Ebed-Jesu in catalogo *p. 80.* Talach autem eadem est, ac *Tahal* Garmæorum urbs, Xenaiæ patria, cujus meminere tum Simeon Beth-Arsamensis in epistola de Nestorianis, apud præfatum Assem. *to. 1. pp. 352. & 353.* tum auctor anonymus vitæ ejusdem Xenaiæ, apud eumdem *to. 2. pag. 10.* his verbis, *Philoxenus episcopus Mabugensis Deo sapiens & scientia illustris, idem est ac Mar-Xenaias, cujus nomen ab editis voluminibus celebratur, patriam habuit Tahal oppidum in regione Persarum situm.*

EPISCOPI TARACH.

GAZAL *sive* GAZEL.

ANno Christi 1583. sedebat *Gazal* sive *Gazel* episcopus Tarach, teste supra memorato Leonardo Abel episcopo Sidoniense in sua relatione, apud Thomam à Jesu *lib. 7. de convers. gent. cap. 386.* Assem. *tom. 2. in dissert. de Monoph.*

II.

ECCLESIA TELÆ.

TELA simplici vocabulo, quæ & *Tela-Mauzalat*, ut ab aliis Syriæ ac Mesopotamiæ *Telis* secernatur; (idem enim Syrorum sermone sonat *Tela* ac *mons seu collis*,) Mesopotamiæ oppidum est, haud procul ab Euphrate, in monte seu colle positum. Instaurata fuit illa civitas à Constantio Imp. anno Græcorum 661. Christi 350. & *Constantina* ab ejus nomine appellata, teste auctore chronici Edesseni his verbis, apud Assem. *to. 1. Bibl. Orient. p. 273.* in notis n. 4. *Anno Græcorum 661. ædificavit etiam Constantius Telam urbem, quæ olim Antipolis dicebatur.* Pro *Antipoli* Tacitus *lib. 6. cap. 41. Anthemusiada* habet. Ammiano *lib. 14. cap. 19.* Straboni *lib. 16.* & Plinio *lib. 5. cap. 24.* Anthemusia dicitur. Ejus situm describit Theophanes ad annum 13. Anastasii; *Constantina*, inquit, *Nisibin ad occasum sex & quin-*

& quinquaginta stadiis, totidemque Amidam, Septemtrionem versus, distantes habet. Quare corrigendus Henricus Valesius, verba sunt Assem. *ibid.* qui in notis ad *lib. 1. Evagr. p. 58.* eam in Phœnicia collocat. Legendus idem Assem. *tom. 1. Bibl. Or. p. 395.* ubi Dionysium Patriarcham emendat, *& to. 2. in dissert. de Monoph.*

EPISCOPI TELÆ.

I. JONAS.

PRætermisso *Joanne* Telæ episcopo Monophysita, quem laudant, tum Dionysius Patriarcha in chronico ad annum Græcorum 814. Christi 503. ut quem anno 823. Christi 512. Sidoniensi concilio interfuisse dicit, & anno 829. Christi 518. Justini Imperatoris jussu in exilium pulsum, tum Gregorius Bar-hebræus, eum recensens inter Canonistas, & propugnatores sectæ Monophysiticæ; cujus etiam nomen inter Severianos episcopos legitur in collatione quæ anno 844. Chr. 533. B tempore Justiniani Imperat. Constantinopoli habita fuit; licet enim ille Jacobitarum profiteretur errores, florebat tamen antequam hæc secta eo nomine donaretur. *Jonas* nobis primus occurrit, qui à Cosroë Persarum rege circa ann. 927. Christi 616. Telæ præfectus episcopus, & in diœcesi Patriarchæ subdita non à Patriarcha, sed à Maphriano Orientis ordinatus, in Assyriam unde venerat, ab A Athanasio I. Patriarcha electo anno Græcorum 906. vel 908. Christi 595. vel 597. redire coactus est. Assem. *to. 2. Bibl. Or. in dissert. de Monoph.* ubi de Tela, *& pp. 53. 54. 89. 302. 327. & 334.*

II. PAULUS.

Gregorius Bar-hebræus in Horreo mysteriorum, *Paulum* quemdam Telæ episcopum laudat, quem vetus Testamentum in Syriacum vertisse testatur. At quandonam ille floruerit non liquet. Assem. *ibid. pp. 48. & 279.*

III. JANNES.

IV. SABINUS.

Dionysius Patr. in chron. apud Assem. *to. 2. Bibl. Or. p. 114.* hæc narrat: *Anno 1080.* Christi 769. *Zacharias episcopus Edessa excessit, & Jannes Tela. Pro Zacharia autem factus fuit Edessæ episcopus Elias ..... pro Janne vero Sabinus.*

III. ## ECCLESIA TELÆ ARSANIÆ.

TELA Arsaniæ sic dicitur, quod ad Arsaniam fluvium Armeniæ inter Tigranocerta & Artaxata fluentem posita sit. Assemanus *to. 2. Bibl. Or. in dissert. de Monoph.*

EPISCOPI TELÆ ARSANIÆ.

IGNATIUS.

IGNATIUS hujus Telæ episcopus anno C Græcorum 1575. Christi 1264. unus ex iis episcopis fuit, qui post ordinationem Ignatii III. Patriarchæ, in cœnobio Gavicathæ apud Mopsuestiam Ciliciæ urbem sito peractam, Arduam petierunt eumdem Patriarcham ejusque ordinatores coram Tartarorum rege accusaturi, quod ipsius consensum non postulassent. Verum prævenit eos Bar-hebræus Maphrianus, regique Patriarcham reddidit acceptum. Assem. *to. 2. Bibl. Orient. in eadem dissert. & p. 380.*

IV. ## ECCLESIA TEL-BASER.

TEL-BASER castrum est in Syria, distans Alepo itinere duorum dierum, juxta Abulfedam *in descript. Syriæ fol. 65.* & aquis hortisque abundans. Assemanus *to. 2. Bibl. Orient. in dissert. de Monophys.*

EPISCOPI TEL-BASER.

BAR-TURCA.

JOANNES XIII. cognomento Maudiana, anno Græc. 1440. Chr. 1129. Chisumæ in Patriarcham electus, deinde consecratus in ecclesia Francorum castri Tel-Baser à Dionysio Maphriano, *Bar-Turcam,* quem eidem D castro episcopum præfecerat, postea Symnadam, Mabugum quoque in locum Joannis Bar-Andreæ per tres annos, demum Chaboram transtulerat, episcopatu dejecit, ob flagitiosam ejus ubique vitam. Is tandem omnibus exosus factus, à quibusdam Armenis interemptus est. Assem. *in dissert. præfata, & p. 360.*

V. ECCLESIA TEL-BESME.

TEL-BESME, Joanni Mardensi *Tela-d-Besme* seu *Tel-Besmai*, id est, *collis aromatum*, castellum est haud procul ab urbe Marda, cujus episcopatui aliquando conjunctum fuit. Athanasius IV. cognomento Sandalensis, episcopus primum Maipheractæ, deinde Patriarcha renuntiatus anno Græc. 1068. Christi 757. cœnobium in eo castro construxit, Athanasii nuncupatum, quod Joannes Mardensis postea instauravit. Assemanus, *to. 2. Bibl. Orient. in dissert. de Monophys.*

EPISCOPI TEL-BESME.

JOANNES.

JOANNES episcopus Mardæ ab Athanasio VII. dicto Abulfaragio Patriarcha ordinatus anno Græcor. 1436. Christi 1125. ecclesias simul *Tel-Besme*, Caphartutæ, Daræ, Nisibis, Haran, & Chaboræ rexisse fertur; celebris est inter Jacobitas. Obiit anno 1476. Christi 1165. Legendus de eo Assem. *to. 2. Bibl. Or. pp. 216. & seqq.*

VI. ECCLESIA TEL-PATRICIÆ.

TEL-PATRICIA, castrum est circa Melitinam, in quo Jacobitis præfuerunt episcopi. Hi, ex Gregorii Bar-hebræi chronico, nobis occurrunt apud Assem. *to. 2. Bibl. Or. in dissert. de Monophys.*

EPISCOPI TEL-PATRICIÆ.

I. DIONYSIUS.

DIONYSIUS Tel-Patriciæ episcopus, una cum Joanne VIII. Patriarcha Constantinopolim, Romani Argyri Imperat. jussu, anno Græcorum 1340. Christi 1029. abductus, & in carcerem trusus est, eo quod errores suos ejurare detrectaret. At post Imper. decessum è carcere dimissus ad ecclesiam suam rediit. Assem. *to. 2. Bibl. Or. in eadem dissert. p. 353.*

II. TIMOTHEUS.

Anno Græc. 1402. Chr. 1091. *Timotheus* Tel-Patriciæ episcopus Athanasium VII. Patriarcham, Melitinæ, in ecclesia Cursoris, ordinavit. Assem. *to. 2. Bibl. Or. p. 358.*

VII. ECCLESIA THADMOR.

THADMOR, quam Josephus *lib. 8. Antiq. cap. 2. Thadamoram* vocat, & vulgo *Palmyra* dicitur apud auctores, Syriæ urbs est, cujus *Joannes* episcopus Monophysita inter eos recensetur à Dionysio Patriarcha in chronico, quos Justinus Imperator, anno Græc. 829. Christi 518. in exilium misit. Cæterum nullus hujus sedis episcopus Jacobo Zanzalo Baradæo recentior nobis innotescit. Assem. *to. 2. Bibl. Orient. in dissert. de Monoph.*

VIII. ECCLESIA THEODOSIOPOLIS.

THEODOSIOPOLIS Armeniæ urbs est ad dextram Euphratis partem sita. Hanc Constantinus Senatorii ordinis vir Illyricarum copiarum ductor anno 813. Christi 502. Persis prodidit, ut scribunt Evagrius, Theophanes & Josue Stylites, apud Assem. *to. 1. Bibl. Or. pag. 272. & to. 2. in dissert. de Monoph.* Verum anno sequenti recuperatam Anastasius Imperator, teste Procopio *lib. 1. de bello Pers. cap. 10.* mœnibus validissimis cingi jussit. Anno 1061. Christi 750. Saracenis erepta fuit à Constantino Copronymo, qui Syros Armenosque ex ea, ac Melitina in Thraciam transtulit. *Petrus* Theodosiopolis episcopus, unus è sex episcopis Monophysitis fuit, qui in collatione habita Constantinopoli anno 844. Christi 533. partes Severianorum adversus Catholicos propugnarunt. Nullus quoque nobis occurrit hujus ecclesiæ episcopus Jacobita qui à temporibus Jacobi Zanzali floruerit.

IX. ECCLESIA TRIPOLIS.

TRIPOLIS Phœniciæ maritimæ urbs eſt celeberrima, de qua fuſe agunt Abulfeda *in tab. geogr. n. 184.* & Cellarius *to. 2. geogr. antiq. p. 446.* ſedes epiſcopalis Jacobitarum fuit, quorum eccleſia ſancti Behenami nomen gerebat. At nunc pauci admodum hujus ſectæ homines Tripoli commorantur, illoſque Phœniciæ epiſcopus, Damaſci ut plurimum habitans, regit. Aſſemanus *to. 2. Bibl. Orient. in diſſert. de Monoph.*

EPISCOPI TRIPOLIS.

JOSUE.

ANno Græcorum 1564. Chriſti 1253. aut ſequenti, *Joſue* Pherſonis filius, Tripolis epiſcopus, orta ipſum inter & Athanaſium Joſue Ptolemaïdis præſulem contentione, venit cum illo Antiochiam, quo Joannes Bar-Maadani adverſus Dionyſium VII. Aaronem Angur nuncupatum, recens Alepi electus Patriarcha profectus fuerat. Verum, quum cecidiſſet cauſa, ira exardeſcens,
A Joannem apud Francos regionis hujus tunc dominos accuſavit, quod Dionyſio legitimo Jacobitarum Patriarchæ Melitinæ in cœnobio Barſumæ degenti Patriarchatum eripuiſſet. Trium menſium ſpatium datum eſt à Francis ut coram ipſis jus ſuum Patriarcha uterque tueretur. Vicit Joannes, tum conciliatis ſibi Francis largitione munerum, tum etiam obtento à Damaſci rege diplomate quo juriſdictionem in tota Syria Patriarchalem exerceret. Aſſem. *in præfata diſſert. p. 377.*

X. ECCLESIA TUR-ABDIN.

TUR-ABDIN id eſt, *mons Abdinus,* quem indigenæ *Tur* abſolute appellant, regio eſt cis Tigrim, multa oppida, pagos, & cœnobia virorum ac monialium continens. Olim unus epiſcopus Jacobitis totius regionis præerat, qui *Tur-Abdinenſis* dicebatur. At crevit poſtea epiſcoporum illius tractus numerus, epiſcopis, Salachæ, Beth-Manaem, & in aliis locis, conſtitutis; præſertim poſtquam Saba Salachenſis epiſcopus in Tur-Abdinenſium Patriarcham, adverſus Ignatium VI. totius Jacobitarum ſectæ Patriarcham, proclamatus eſt anno 1675. Chriſti 1364. quod ſchiſma per 130. annos duravit, ſcilicet uſque ad annum 1805. Chriſti 1494. Aſſemanus *to. 2. Bibl. Orient. in diſſert. de Monoph.*

EPISCOPI TUR-ABDIN.

I. MOYSES.

DOctiſſimus Aſſem. *to. 2. Bibl. Or. p. 158.* ſcriptores referens à Dionyſio Bar-Salibi Amidenſi epiſcopo, (qui obiit anno 1518. Chriſti 1207.) recenſitos in ſua Evangeliorum expoſitione, epiſtolam laudat Jacobi Edeſſeni *ad Moſen Tur-Abdinenſem fol. 161.* Jacobus porro ille diem clauſit extremum, ex Gregorio Bar-hebræo apud eumdem Aſſem. *ibid. p. 337.* anno Græcorum 1019. Chriſti 708. Septimo itaque ſæculo florebat hic Moyſes Tur-Abdinenſis epiſcopus.

II. CYRIACUS.

Georgius Athanaſii IV. dicti Sandalenſis ſucceſſor, Patriarcha renuntiatus eſt, juxta Dionyſium Patriarcham in chronico apud Aſſem. *Bibl. Or. p. 111.* anno Græc. 1066. Chriſti 755. (At mendum eſſe in hac epocha monet idem Aſſem. *ibid. p. 340.* & legendum anno Græc. 1070. Chriſti 759.) in ſynodo
B Mabugenſi, cui cum aliis intererat *Cyriacus* Tur-Abdini epiſcopus.

III. * * *

Athanaſius VII. Abulfaragius nuncupatus, qui Patriarcha electus eſt anno Græc. 1402. Chriſti 1091. tres epiſcopos cenſuris, dum vixere, ligatos voluit, Dionyſium ſcilicet Bar-Maudiana, Calliſurenſem, & *Tur-Abdinenſem:* nec ullis precibus adduci potuit, ut eos etiam morti proximos abſolveret. Obiit ipſe Patriarcha anno 1440. Chriſti 1129. Ita ex
C Bar-hebræo Aſſem. *to. 2. Bibl. Or. p. 359.*

IV. * * *

V. JOANNES.

Anno Græcorum 1466. Chriſti 1155. in ſynodo quam Athanaſius VIII. celebravit menſe Januario in cœnobio Barſumæ, *Joanni* Bar-Andreæ qui eccleſiam Carſenæ dimiſerat, ſedes Tur-Abdinenſis collata eſt, amoto *ſeniore ejus loci epiſcopo.* Aſſemanus *tom. 2. Bibl. Or. pp. 209. & 362.*

ECCLESIA TUR-ABDIN.

VI. CHAMISIUS.

Chamisius Tur-Abdini episcopus obiit paulo ante electionem Ignatii II. Patriarchæ factam in monasterio Barsumæ anno Græc. 1533. Christi 1222. Assemanus, *Bibl. Or. pag. 371.*

VII. LAZARUS.

VIII. AMMOES.

In Kalend. Jacobitarum quod extat in cod. Syr. 32. apud Assem. *to. 2. Bibl. Or. p. 55.* cujus etiam meminit *in dissert. de Monoph.* colitur die 3. Januar. memoria *Lazari*, & die 30. Sept. *Ammoïs*, episcoporum Tur-Abdinensium, quorum ætatem ignoramus. Conjicit idem Assem. *ibid.* Ammoëm esse qui carmen heptasyllabum de resurrectione, quum adhuc presbyter & medicus esset composuit, ut habetur in cod. Syr. Vatic. 28. *Ammoës presbyteri & medici carmen heptasyllabum de resurrectione, ibid. p. 502.* Ad calcem hujus codicis legitur, *in 8. bombyc. 178. Syriacis litteris & sermone exaratus circa annum Græc. 1664.* (Christi 1353.) *quo amanuensis fol. 160. notat matrem suam vita functam fuisse.*

IX. MELCHEZ.

X. ABELMEDICH.

Anno Christi 1583. quum Leonardus Abel Chiensis episcopus Sidoniensis missus à Gregorio XIII. Orientem lustraret, vidit *Melchez*, id est Malchum, *episcopum sancti Malchi in Tur, & Abelmedich*, seu Abdelmessiam, *episcopum in eadem provincia Tur.* Ita Thomas à Jesu, *lib. 7. de convers. gent. p. 386.* apud Assem. *to. 2. in dissert. de Monoph.* Hi scilicet episcopi duo, in diversis ejusdem regionis locis, ut videtur, sedebant.

U

I.

ECCLESIA URIMÆ.

DE *Urima* Mesopotamiæ urbe alio loco dictum est. Recentiores eam tradunt castrum esse in Syria ad ripam Euphratis juxta Samosatam. Assemanus *tom. 2. Bibl. Or. in dissertatione de Monophys.*

EPISCOPI URIMORUM.

I. THEODORUS.

II. GEORGIUS.

HOs Urimorum episcopos nobis suppeditat codicis 2. Nitriensis, hodie Vaticani, nota, indicans quatuor Evangelia Syriacè scripta à Joanne in castro Urema sub *Theodoro* episcopo, mense Septembri anno Græcorum 1047. Christi 736. visa & emendata à *Georgio* episcopo (utique ejusdem loci ac Theodori successore) quæ olim pertinuerant ad Abraham episcopum Hadetensem, deinde ad Lazarum presbyterum & monachum Tur-Abdinensem, ex oppido Beth-Manhem, qui mense Julio, die 8. anni Græcorum 1522. Christi 1211. hunc codicem assuit, &c. Hæc leguntur apud Assem. *to. 1. Bibl. Or. p. 561.*

III. DAVID.

David Urimorum episcopus erat, anno Græcorum 1156. Christi 845. sub Dionysio Telmaharensi Patriarcha, uti annotatur in fine codicis msf. Syriaci, qui tomum primum operum sancti Gregorii Nazianzeni complectitur. Sic enim habet, apud Asseman. *tom. 1. pag. 172.* Tomus primus operum Gregorii theologi, in quo triginta homiliæ continentur. Transtulit eum è Græco in Syriacum Paulus Cypri episcopus anno Græcor. 935. (Christi 624.) Scriptus autem fuit, hoc est, assutus & compactus anno Græcorum 1156. (Christi 845.) sub Dionysio Patriarcha Antiochiæ, & *Davide* episcopo Uremæ castri, quod apud Euphratem situm est.

Z

I.

ECCLESIA ZABATRÆ.

ZABATRA, quam Gregorius Bar-hebræus *Zabar* appellat, castrum Syriæ est Melitina & castro Mansur æqualiter distans. Ejus situm sic Abulfeda describit, *in descript. Syr. fol. 67.* apud Assem. *to. 2. Bibl. Or. in dissert. de Monoph. Zabatra castrum est in finibus regionis Romæorum* (quo nomine Armeniam & Cappadociam comprehendit) *à Romæis dirutum, cujus situs in libro Longitudinum dicitur esse Longitudinis graduum 61. 20. Latitudinis 36. 50. Nunc autem Zabatra desolata est & inculta, nec quidquam ex ea superest, præter murorum*

vestigia, quæ etiam magna ex parte desiderantur. Sita est in planitie, montibus & silvis undequaque circumdata; abest autem à Melitina duabus fere mansionibus, & à castro Mansur totidem mansionibus, estque ad austrum Melitinæ, & ad occasum castri Mansur: quod inter & ipsam mons nemusque eminet. Ejus notitiam hausimus, quum Melitinam mense Moharramo anni Hegiræ decimi-quinti supra septingentesimum, (Christi 1316.) *in quem mensis Nisan* (id est Aprilis) *incidit, expugnavimus. Quo quidem mense inter quercus in territorio Zabatræ lepores plurimos venati sumus, quorum magnitudini pares nullos in Syria reperimus.* Ex quibus Abulfedæ verbis ejus ætatem discimus. Cæterum in cœnobiis juxta Zabatræ territorium sitis, postquam diruta est, episcopus hujus loci commorabatur.

EPISCOPI ZABATRÆ.

I. JOANNES.

ANno 1280. Christi 969. *Joannes* Zabatræ episcopus, Joanni VII. Sarightæ Patriarchæ, Constantinopolim Nicephori Phocæ Imperatoris jussu pergenti, comes adfuit, ipso Joanne Patriarcha teste in epistola ad Mennam Alexandrinum Coptorum Patriarcham eo anno scripta, apud Assem. *to. 2. Bibl. Or. p. 139.* Equidem in ea legitur, *& Joannes episcopus Ramatuæ,* at *Ramatuam* hic pro *Zabatra* poni observat idem Asseman. *ibid. in dissert. de Monoph.* ex quarumdam litterarum Arabicarum confusione, ob quam pariter *Abtuam* legit Renaudotius *Historiæ Patriarc. Alex. pag. 362.*

II. BASILIUS.

Athanasius VIII. qui & Josue Barchetre, Patriarcha electus anno Græc. 1450. Christi 1139. *Basilium* Lacabenæ episcopum, post peractam pœnitentiam fornicationis ob quam fuerat depositus, cœnobiis *Zabar,* id est, ut exponit Assem. *tom. 2. in dissert. de Monoph.* Zabatra diruta, non ipsi castro, sed cœnobiis in ejus territorio positis, circa annum 1454. Christi 1143. episcopum præfecit. Eumdem deinde ad ecclesiam transtulit Sababarech, quam rexit per tres annos. At quum hujus iterum flagitii accusaretur, episcopatu dejectus est. *Ibid. & p. 361.*

II.

ECCLESIA ZAPHARANI.

ZAPHARANUM, celebre Jacobitarum cœnobium est, dictum etiam *Nataphæ,* aut *Natphæ, & S. Ananiæ,* haud procul ab urbe Marda. Ab Anania Mardæ episcopo quem Cyriacus Patriarcha anno Græcorum 1104. Christi 793. ordinavit, & ab Ignatio VIII. alias IV. Xenaia dicto, Partriarcha Mardæ electo anno Græcorum 1692. Christi 1381. instauratum fuit. Episcopi aliquando sedes extitit, &, ut quidem videtur, Mardensis, qui in Cartaminensi quoque cœnobio interdum residebat. Leonardus Abel episcopus Sidoniensis scribit in sua relatione apud Thomam à Jesu, *lib. 7. de convers. gent. p. 386.* Patriarchalem ecclesiam Jacobitarum esse in Mesopotamia extra civitatem Maredin in monasterio Zaphram, Patriarcham vero in civitate *Caramit* commorari solitum, quia ibi commodius & tranquillius vitam degit. Assemanus *to. 2. Bibl. Or. in dissert. de Monoph.* ubi de monasterio S. Ananiæ, *& pp. 222. 229. 334. & 466.*

EPISCOPI ZAPHARANI.

SABA.

IGNATIUS VI. alias II. qui & Joannes Ismaël Magedus nuncupatur, Patriarcha renuntiatus est anno Græcorum 1643. Christi 1332. in cœnobio Ananiæ, à pluribus episcopis, inter quos nominatur *Saba cœnobii Nataphæ.* Assemanus *p. 382.*

III.

ECCLESIA ZEUGMATIS.

DE *Zeugmate* Syriæ Euphratesiæ oppido satis alibi dictum est. Zeugma *pontem* significat, huic oppido inditum est istud nomen, eo quod ibi ponte Euphrates trajiceretur. Assemanus *tom. 2. in dissertatione de Monophysitis.*

ECCLESIA ZEUGMATIS.

EPISCOPI ZEUGMATIS.

I. Job.

Job episcopus Zeugmatis, anno Græcorum 1273. Christi 962. die 25. Maii in Teleda castro Abrahamo Patriarchæ manum imposuit. Assem. *to. 2. Bibl. Or. p. 351.*

II. Elias.

Joannem quoque IX. Patriarcham, anno Græcorum 1360. Christi 1049. Amidæ ordinavit *Elias* episcopus Zeugmatis. Assem. *ibid. & p. 354.*

MAPHRIANI, *seu* PRIMATES ECCLESIÆ JACOBITICÆ.

Maphrianus, dignitas est apud Jacobitas Patriarchali quidem inferior at metropolitica major. *Primatem* recte vertas. Orienti præsidet, hoc est, Chaldææ & Assyriæ, nec-non extremis Mesopotamiæ partibus, sub Antiocheni Jacobitarum Patriarchæ potestate. Hoc Maphriani nomen, non à vocabulo Syro *Aleph* quod significat *docere,* & in eo sensu *Malphono Doctor* est, sed à voce *Aphri* qua *fecunditas* designatur, originem trahit, teste Assem. *to. 2. Bibl. Or. in dissert. de Monoph. n. 8.* Hinc *Maphriano* seu, ut Orientales Syri proferunt, *Maphriana* sonat *fecunditatem tribuens:* quia nimirum Pater patrum est, & episcopus episcoporum Orientis, quos ipse ordinat, ac veluti filios pater gignit. De Maphriani jurisdictione apud eam sectam, prima institutione, ac sede, late Gregorius Bar-hebræus, qui fuit ipse Maphrianus, differit in chronico Syriaco, parte 3. ubi eorum seriem usque ad suam ætatem ducit. Ex eo doctiss. Joseph Simonius Assemanus Syrus Maronita Maphrianorum catalogum nobis suppeditat, quem sequar, interjectis hinc inde quæ alibi repercro.

Maphrianorum Jacobitarum exordium ab ipsomet Jacobo Zanzalo Baradæo, qui Edessenæ ecclesiæ ordinatus est episcopus anno Græcorum 852. Christi 541. arcessere proclive foret, quippe quem narrat Gregorius Bar-hebræus apud Assem. *tom. 2. Bibl. Orient. pag. 327.* ab episcopis Monophysitis *œcumenicum metropolitam* creatum, ut ubique scilicet metropolitico jure fungeretur. Is itaque quum in Orientem venisset, *Achudemem,* de quo mox dicemus, ei regioni metropolitam præfecit. Ex hoc tempore, inquit Bar-hebræus, apud eumdem Assem. *ibid. p. 414.* duo cœperunt esse in Oriente primates: unus *Nestorianorum* qui tum Ezechiël erat, *Monophysitarum* alter, qui primus Achudemes fuit, à quo suum Maphrianorum catalogum incipit idem Bar-hebræus. Observat tamen *ibidem* Assemanus, revera, neque *Achudemem,* neque successores ejus *Kamjesu* & *Samuëlem* inter Maphrianos Jacobitarum numerari debere, quia certam suæ dignitatis sedem non habuerunt: sed *Marutham* eorum primum esse, ut-pote qui in urbe Tagrito primatialem sedem fixerit. Nihilominus, cum iisdem Bar-hebræo & Assemano, ab Achudeme Maphrianorum initium ducimus.

I. Achudemes.

Achudemes primus Jacobitarum in Oriente metropolita.

A *Achudemes,* quem latinè *fratrem matris suæ* dixeris, inquit Assem. *p. 414.* à Jacobo Baradæo ordinatus fuit Orientis metropolita, an. Græcorum 870. Christi 559. quanquam ferunt alii eum à Christophoro Armeniorum catholico antea institutum fuisse episcopum Arabum. Quum autem Arabibus Scenitis Evangelium prædicasset, plurimosque illorum adduxisset ad Christianam fidem, multos ex eis sacerdotes & monachos constituit, quibus duo condidit cœnobia, unum appellatum B *In-Kena,* alterum cognomento *Gavicatha* apud urbem Tagritum. In ea urbe puerum quemdam ex regia Persarum stirpe baptizavit, imposito ei Georgii nomine. Hinc autem Cosroës Anuscervanus Persarum rex gravi ira excandescens in Achudemem, caput illi amputari jussit die 2. Aug. anno Græc. 886. Chr. 575. Ejus corpus in ecclesia Mahuzæ sepultum est, quæ postea ejus nomen portavit. Assemanus *to. 2. Bibl. Or. pp. 441. & 448.*

II. Kamjesu.

Kamjesu secundus Jacobitarum in Oriente metropolita.

Kamjesu, qui latinè sonat *surrexit Christus,* tertio post Achudemis cædem anno, quum Hormisdas Cosroïs filius defuncto patri successisset, metropolita Orientis institutus est, anno scilicet Græcorum 889. Christi 578. Hic plures diversis locis episcopos ordinavit qui Jacobiticam sectam adversus Nestorianos tuerentur. Obiit in decrepita ætate anno Græcorum 920. Christi 609. Assemanus *ibid. pp. 414. & 416.*

III. Samuel.

Samuël tertius Jacobitarum in Oriente metropolita.

Quinto post Kamjesu mortem anno, *Samuël* præfectus est Jacobitis metropolita in Oriente, anno nimirum Græcorum 925. Christi 614. Obiit vero anno 935. Chr. 624. Assem. *to. 2. Bibl. Or. p. 416.*

IV. Maruthas.

Maruthas primus Maphrianus.

Quum præcedentes Jacobitarum in Oriente metropolitæ primatialem sedem nullibi

qui in urbe Tagrit fixit sedem.

fixissent, *Maruthas* eorum primus est, qui A urbem Tagritum elegerit, primus exinde Maphrianus Jacobitarum in Oriente numerandus. Sic autem peracta fertur ejus ordinatio. Anno Græcorum 940. Christi 629. pace firmata Siroëm Persarum regem inter & Heraclium, Athanasius I. cognomento Camelarius, qui electus fuerat Jacobitarum Patriarcha, anno 906. vel 908. Christi 595. vel 597. Joannem diaconum discipulum suum ad regem Persarum ob negotia quædam domestica misit. Is in cœnobium sancti Matthæi apud novam Niniven quæ Mosul B dicitur in Mesopotamia situm digressus, Christophorum metropolitam, Adæumque archimandritam huic monasterio præsidentes, cœnobitasque rogavit, ut cum Patriarcha Athanasio & Occidentalibus convenirent. Annuerunt illi; & Christophorus quidem, episcopis quatuor finitimarum urbium, Georgio nempe Sigaræ, Daniële Nuhadræ, Gregorio Beth-Roman, & Jazdephane Sciaharzul accitis, eos, tresque ejusdem cœnobii præstantes monachos, *Marutham* scilicet, Aitallaham, & Acham, socios sumpsit quibuscum C Patriarcham adiret, postulaturus ut aliquem eorum Orienti primatem præstitueret. Athanasius illos perhumaniter excepit, at quin precibus eorum satisfaceret obstare dixit synodi Nicænæ canonem, quo *definitum est*, inquit, *ut defuncto metropolita magno Orientis, ipsi Orientales episcopi caput sibi patremque communem ordinarent.* Hæc si dixerit Athanasius, alludebat profecto ad canonem 38. collectionis Arabicæ decretorum Nicænorum, quam permirum est ipso sæculo septimo fere ineunte, admissam apud Orientales D fuisse. Ii igitur episcopi Orientales Marutham eligentes, eum metropolitam magnum in urbe Tagrito ordinarunt, universam Orientalem suæ sectæ ecclesiam ipsi committentes, facientesque potestatem instituendi metropolitam cœnobii S. Matthæi, qui supra cæteros episcopos, & infra ipsum Maphrianum sedem haberet. Insuper Aitallaham urbis Gumal, quæ in regione Maragæ extat, & Acham Pheroz-Saporis episcopos initiarunt. Posthæc Maphrianus & metropolita cœnobii cum sex illis episcopis in Orientem regressi, E designaverunt *duodecim diœceses sub potestate Maphriani Tagritensis. Nimirum 1. Arabiæ. 2. Singaræ. 3. Maaltæ. 4. Arzuni. 5. Gumal. 6. Beth-Raman, quæ & Beth-Razich. 7. Charmæ. 8. Gozartæ Carducæ. 9. Nuhadræ. 10. Pheroz-Sapor. 11. Sciaharzul. 12. Arabum Christianorum, qui sunt Taalabenses Scenitæ. Metropolitæ autem cœnobii* sancti Matthæi *unam tantum Ninives diœcesim assignarunt:* sed quæ postea Maphriano quoque regenda tradita est.

Ut autem ad Marutham revertamur: ex pago Sciurzak regionis Nuhadræ oriundus erat, primum monasticæ disciplinæ vacavit in cœnobio Nardi, ubi presbyter initiatus est; mox petiit Callinicum, & in cœnobio S. Zachæ seu Nicolai apud eam urbem sito viginti annos transegit. Inde in montem Edessæ migravit ut litteris operam daret, quibus perfecte instructus ad monasterium se contulit sancti Matthæi, ibique ritus & canones ordinavit. Verum quum post mortem Gabriëlis Singarensis Jacobitæ, Cosroïs regis medici, res hujus sectæ in aula regis Persarum deperirent, Cupham, quam Syri Akulam vocant, Arabiæ urbem profectus, in cella Raban-Saporis commoratus est. Reversus in monasterium sancti Matthæi, Maphrianus, ut dictum est, consecratus fuit, qua auctus dignitate, Tagritum perrexit, eamque urbem novis exstructis cœnobiis & ecclesiis exornavit. Saracenis ea ætate regnum Persarum vastantibus, ipse arcem Tagritensem ultro aperuit, ne quid ab illis detrimenti cives sui pati cogerentur. Jacobitarum itaque numerus in Perside mirifice auctus est. Sed & ingens Edessenorum multitudo, qui in eam regionem captivi abducti fuerant, domicilium in Segestana & Chorasana fixere, quibus duos episcopos præfecit, unum Segestanæ, Harnuæ alterum. Obiit tandem anno vigesimo sui episcopatus, Græc. scilicet 960. Chr. 649. die 2. Maii, & in majori ecclesia quam in arce construxerat, sepultus est. Ita ex Gregorio Bar-hebræo Assem. *to. 2. Bibl. Or. pp. 418. 419. & 420.*

V. Denha I.

Denha I. secundus Jacobitarum Maphrianus.

Maruthæ suffectus est *Denha*, cujus ordinationem sic idem Bar-hebræus describit, apud Assem. *to. 2. Bibl. Or. p. 421. Eodem anno quo Maruthas Maphrianus, decessit & Joannes Patriarcha Athanasii præceptoris sui successor, eumque Theodorus Patriarcha excepit, qui Maphrianum Orienti ordinare desiderans, quomodo Patriarcha Alexandriæ Abyssinis metropolitam instituit, litteras hac de re ad episcopos & primates Orientis dedit, postquam eos sibi conciliasset, eorumque consensum habuisset. (Namque fœdus cum ipsis sanxerat litteris systaticis, & episcoporum Occidentalium testimoniis firmatum, quod quum Patriarcha decessisset, Maphrianus electo manum imponeret; & sicuti absque Patriarcha Maphrianus, sic absque Maphriano Patriarcha haud quaquam eligeretur.) Tum vero Tagritenses Denham discipulum Mar-Maruthæ elegerunt, & ad Patriarcham Theodorum adduxere, qui eum Tagrito, universoque Orienti Maphrianum ordinavit.* Is, quum decem annos sedisset, obiit die 3. Novemb. anno proinde Græc. 970.

Christi 659. & sepultus est juxta Marutham in eadem ecclesia.

Sedes vacat.

Barjesu tertius Maphrianus.

VI. Barjesu.

Anno Græcor. 980. Christi 669. *Barjesu* à Severo Bar-Masche Patriarcha, Maphrianus ordinatus est, decem annis post decessum Denhæ, quibus sedes vacavit. Ecclesiam ædificavit in urbe Tagrito in honorem SS. Sergii & Bacchi martyrum. Migravit ex hac vita die 17. Decemb. anni Græc. 995. (dicendum potius anni 994. Christi 683. quia Abraham & David qui ei successere per plures menses, anno 995. Christi 684. obierunt, ut modo patebit) Sepultus est in ecclesia Arcis ejusdem urbis. Assem. *to. 2. Bibl. Or. p. 422.*

Abraham quartus Maphrianus. David quintus Maphrianus.

VII. Abraham I.
VIII. David.

Barjesu excepit *Abrahamus,* cui paucis post mensibus decedenti *David* suffectus est ab Orientalibus episcopis. Is sexto sui episcopatus mense ab episcopis Occidentalibus ad electionem novi Patriarchæ (qui fuit utique Athanasius II. dictus Baladensis, in synodo Rhesinensi electus anno Græc. 995. Christi 684.) evocatus, ibidem obiit eodem, ut videtur, anno. Assem. *ibid. pp. 429. & 478.*

Sedes vacat.

Joannes senex sextus Maphrianus.

IX. Joannes I.

Post obitum Davidis vacavit sedes Tagritensis sex annis, inquit Assem. *ibid.* ex Barhebræo. Verum hic errorem irrepsisse necesse est: nam mortem Barjesu ipse assignat *p. 422.* ad diem 17. Dec. anni Græc. 995. (994.) huic autem successisse ait *pag. 429.* Abrahamum & Davidem, quibusdam mensibus: deinde sedem vacasse sex annis, ac *Joannem* qui postea ordinatus est, sedisse annum unum cum dimidio, & obiisse die 2. Januar. anni Græcor. 999. Oportet igitur Joannem istum ad dignitatem Maphriani evectum fuisse ad minus anno Græcorum 997. mense Junii vel Julii. At ab anno 995. certe provecto, siquidem Abraham per aliquot menses, & David sex mensibus, in eo anno fuere Maphriani, ab eo, inquam, an. 995. fere elapso, usque ad dimidium anni 997. palam est non fluxisse nisi annum unum cum sex, septem aut octo mensibus. Id quoque emendat Assemanus infra *p. 478.* & pro sex annis sesqui annum substituendum monet. Porro toto tempore quo sedes Tagritensis vacavit, cœnobii sancti Matthæi metropolita erat *Joannes Saba,* seu *Senex,* qui à monachis rogatus ut pastores ecclesiis Orientis præficeret, negavit sibi hanc potestatem esse, sed adhibendam dixit ab iis operam ut Maphrianus in locum Davidis crearetur, ad quem earum ecclesiarum cura regimenque jure spectabat. Hac responsione offensi cœnobitæ, de Joanne ab episcopatu dejiciendo cogitare cœperunt. Scriptis itaque ad Athanasium II. Patriarcham litteris, Joannem asseruerunt senio confectum à regimine cœnobii se sponte subduxisse, successorem proinde postulantes qui ejus locum impleret. Patriarcha deceptus, episcopum ad ipsos misit, quem ii cum incredibili pompa in cœnobium deduxere; Joannes autem in monasterium *Beth-Urba,* quod apud Tagritum urbem situm est, se recepit. Sed quum pestilens morbus cœnobitas monasterii S. Matthæi corripuisset, octogintaque ex illis extinxisset unius hebdomadæ spatio, novus episcopus ad Patriarcham regressus est. Tunc vero monachi, agmine facto, Joannem seniorem adierunt, veniam ab eo petentes, qui benedictione quidem sua illos donavit, non tamen adduci potuit ut in ipsorum monasterium rediret. Congregatis nihilominus in urbe Tagrito sex episcopis, *Joannes* in Maphrianum Orientis assumptus est. Ejus opera Mesopotamiæ episcopi, (quos Severus Bar-Masche Patriarcha cunctorum sibi ordinationem episcoporum arroganti repugnantes anathemate perculerat, eodem vicissim ab iis anathemate perculsus per 4. annos, scilicet usque ad ipsius mortem,) cum Athanasio II. ejus successore reconciliati sunt. Sedit annum unum cum dimidio, in quibus tres episcopos ordinavit. Obiit die 2. Jan. an. Græc. 999. Chr. 688. & sepultus est in ecclesia SS. Sergii & Bacchi martyr. Assem. *to. 2. Bibl. Or. pp. 335. 429. & 430.*

X. Denha II.
XI. Bacchus.

Denha II. septimus Maphrianus. Bacchus octavus Maphrianus.

Denha hujus nominis II. ann. Græcorum 999. Christi 688. die 13. Martii ab episcopis Orientalibus Maphrianus ordinatus, ecclesiam Achudemæ nuncupatam Tagriti ædificavit, quam inter catholicas hujus urbis voluit esse tertiam, quia duas alias in eadem urbe Maruthas & Barjesu Maphriani construxerant. Eo tempore Julianus II. Athanasii II. Patriarchæ successor, qui electus fuerat eodem Græc. anno 999. Christi 688. Tagritensem ecclesiam cum Antiochena ejusdem sectæ conciliare desiderans, episcopos & optimates Orientis, nequicquam reclamante Denha Maphriano, per litteras induxit, ut sublato schismate ad unitatem redirent. Causa porro hujus schismatis fuerat, quod Athanasius II. Patriarcha absque Orientalium consensu, ad monachorum sancti Matthæi supplicationem, metropolitam in locum Joannis senioris substituisset, ut supra dictum est. At peracta

peracta unione, in Denham quæsitum est, cui, quum se submittere detrectaret, Patriarcha, ex synodi à se coactæ decreto, *Bacchum* Akulæ episcopum subrogavit. Hunc Bacchum Assemanus inter Maphrianos non computat. Quippe quod Denha, qui cœnobium Kenserinense petierat, ibique per duos mansferat annos, ab Elia Juliani successore, Patriar. proclamato anno Græc. 1020. Christi 709. suæ dignitati restitutus fuerit, quam tenuit universim annis quadraginta, obiitque die 19. Oct. anni 1039. Chr. 728. sepultus in ecclesia quam ipse construxerat. Assem. *to. 2. Bibl. Or. p. 430.*

XII. PAULUS.

Paulus nonus Maphrianus.

Paulus presbyter cœnobii *Canosciæ*, quod in ditione Sigaræ situm est, post Denhæ mortem, ab Athanasio III. Patriarcha electo anno Græcorum 1035. Christi 724. in Maphrianum ordinatus, Tagritenses, cæterosque Orientales inter se & cum Occidentalibus reconciliavit. Obiit vero anno Græcor. 1068. Christi 757. die 5. Martii, quum sedisset annis 29. & sepultus est in ecclesia Arcis. *Sub eo mortui sunt,* inquit Gregorius Barhebræus, *duo Patriarchæ, Athanasius* (III.) *scilicet & Joannes* (II.) *& secundo post hujus obitum anno creatus fuit Georgius, (anno nimirum Græcorum 1070.* Christi 759.) Quibus verbis palam est ipsum prætermittere Isaacum & Athanasium IV. Joannis III. successores, qui ante Georgium Patriarchæ renuntiati fuerant, ab anno 1066. Christi 755. usque ad annum 1070. Christi 759. tanquam illegitimos Patriarchas. Assem. *ibid. p. 430.*

Sedes vacat.

XIII. JOANNES II.

XIV. JOSEPH.

Joannes II. decimus Maphrianus. Joseph undecimus Maphrianus.

Joannes Bionita ex monacho cœnobii S. Matthæi, in synodo episcoporum Orientalium, quæ propter Jonam Gulmargæ præsulem in monasterio Canosciæ habebatur, Maphrianus renuntiatus est, & ad Georgium Patriarcham remissus ut consecrationis munus ab eo acciperet. Inde reversus præfatum Jonam qui synodi decretum spernebat, damnavit. Eo tempore Georgius Jacobitarum, Theodoretus Græcorum, & Jacobus Nestorianorum Patriarchæ, in carcerem jussu Califæ Bagdadensis propter diversas accusationes conjecti fuere, nec nisi post novem annos sub hujus Califæ successore, Cypriani opera Nisibis Nestorianorum metropolitæ, libertate donati sunt. Tunc autem Georgius Tagritum veniens, Joannem Maphrianum, quem cives multorum criminum reum peragebant, cognita ejus causa exauctoravit, subrogato *Josepho,* cui Joannes paucis solum mensibus supervixit. Assem. *to. 2. p. 432.*

XV. SARBELIUS.

Sarbelius duodecimus Maphrianus.

Josepho paucis quoque mensibus post suam ordinationem mortuo, *Sarbelius* episcopus Carsabachæ, à Cyriaco Patriarcha electo anno Græc. 1104. Christi 793. ad Maphriani dignitatem promotus est. Tagritenses cum Matthæanis reconciliaverat. Gradum post aliquot annos dimisit, ut sese in cellula quam sibi Carsabachæ extruxerat, includeret. Assemanus *to. 2. Bibl. Or. p. 434.*

XVI. SIMEON.

Simeon decimus-tertius Maphrianus.

Sarbelio *Simeon* Cyriaci præfati discipulus in Bediæ pago natus, suffectus est, quem tamen hic Patriarcha, propter Tagritensium quorumdam, & Philoxeni Nisibis episcopi accusationes, deponere coactus fuit. *Ibid.*

XVII. BASILIUS I.

Basilius decimus-quartus Maphrianus.

Basilius Baladensis Simeoni ab eodem Cyriaco Patriarcha substitutus, decimo episcopatus sui anno ex urbe Tagrito in patriam secessit, ut Mohammedanorum vexationes declinaret. Anno Græc. 1129. Christi 818. synodo Callinicensi interfuit, in qua Dionysius I. dictus Telmaharensis, chronici auctor, post mortem Cyriaci, Patriarcha renuntiatus est. Quum autem ei manum vellet imponere, Tagritenses apud episcopos Occidentales egerunt, ut non is qui ex Balada oriundus erat, sed Theodosius Callinici episcopus ipsorum civis, electum ordinaret. Obiit anno Græcorum 1141. Christi 830. in cœnobio Hanikitarum, prope Baladam, ibique sepultus est. Assem. *ibid.*

XVIII. DANIEL.

Daniël decimus quintus Maphrianus.

Daniël iste à Dionysio Patriarcha post Basilii mortem Maphrianus ordinatus est eodem anno Græcorum 1141. Christi 830. Sedit annos quatuor, & Nisibi diem clausit extremum an. 1145. Christi 834. sepultusque est Tagriti in ecclesia Achudemæ. *Ibid. p. 436.*

XIX. THOMAS I.

Thomas I. decimus-sextus Maphrianus.

Thomas Tagritensis, monachus cœnobii Severi in monte Edessæ, ab eodem Dionysio Patriarcha Maphrianus constitutus est. Quum autem Tagritum venisset, Georgium Beherinensem episcopum, qui diœcesim Charmæ usurpaverat, damnavit. Charmenses porro Georgii causam suscipientes Maphrianum à præside in carcerem mitti curarunt, ex quo tamen octo post mensibus declaratus innocens exivit. Georgius ille ad extremum à fide Christiana defecit. Obiit Thomas Sabbato

die 8. Maii, an. Græc. 1158. vel potius 1157. Chr. 846. quo dies 8. Maii in Sabbatum incidit, ut observat Assem. *to. 2. Bibl. Or. p. 437.*

XX. Basilius II.
XXI. Melchisedech.

Basilius II. decimus-septimus. Melchisedech decimus-octavus Maphriani.

Basilius hujus nominis secundus, Lazarus Stylita antea dictus, super columnam Beth-Batim ditionis Haran commorabatur, quando à Joanne III. Dionysii I. successore qui Patriarcha electus fuit anno Græcor. 1158. Christi 847. ordinatus est Maphrianus Orientis in ecclesia sancti Thomæ, Caphartutæ, B die 3. Sept. anni Græcor. 1159. Christi 848. Decimo episcopatus ejus anno gravis ipsum inter & Joannem Patriarcham contentio orta est, adeo ut Tagritenses Patriarchæ nomen è diptychis expunxerint, & Basilius, amotis tribus quos Patriarcha ordinaverat episcopis, Callinici scilicet, Haran, & Rhesinæ, alios instituerit. Res tandem eo devenit, ut synodum uterque in sua ditione coëgerit ad sese mutuo deponendos. Causa ad Motuacchelum Chalifam delata, Patriarcha victor evasit, quumque Tagritum venisset, *Melchisedech* C clam in locum Basilii ordinavit. Basilius vero Tagrito Nisibin profectus alterum Joanni Patriarcham subrogare meditabatur, opera præsertim Occidentalium quorumdam episcoporum qui Joannem oderant, sed morte præventus est Sabbato die 17. Oct. anno Græc. 1180. postquam annos viginti cum mense sedisset. Mendum esse in numero observat Assem. *to. 2. Bibl. Or. p. 437. in nota 2.* quia anno Græc. 1180. Christi 869. dies 17. Octob. in feriam quartam incidit, non in Sabbatum. Et certe, ut stet Basilium sedisse viginti annos & unum D mensem, debuit excedere ex hac vita anno Græcorum 1179. Christi 868. fortassis die 8. Octobris quæ eo anno Sabbatum erat. Melchisedech autem quadragesimo ab obitu Basilii die decessit. Pax subinde firmata est ineunte anno Græcorum 1180. Christi 869. quo synodum Orientalium & Occidentalium episcoporum in urbe Caphartuta Joannes Patriarcha indixit. In ea octo canones conditi sunt ad Patriarcham & Maphrianum spectantes: ut scilicet Maphrianus primum à Patriarcha locum supra omnes præsules Occidentales obtineret, electoque Patriarchæ imponeret E manum. Absolutus præterea cum suis Basilius fuit à censuris quibus illos innodaverat Joannes, & episcopi quos idem Basilius Callinico, Haran, & Rhesinæ præfecerat, alias sedes vacuas impleverunt. Assem. *ibid.*

Sedes vacat.

XXII. Sergius.

Sergius decimus-nonus Maphrianus.

Anno Græcorum 1183. Christi 872. in A ecclesia S. Thomæ Tagritensium Callinici *Sergius* monachus cœnobii Aluch, Maphrianus ordinatus est. Is quum ad synodum quæ anno 1189. Christi 878. pro electione Ignatii I. Patriarchæ habita est in cœnobio Callinicensi ab episcopis Occidentalibus invitatus non fuisset, ejusdem Ignatii nomen prædicari in Oriente vetuit reliquo vitæ suæ tempore. Sed & inter ipsum & Tagritenses dissidium non leve emersit, eo quod Elizæo & Barhadbesciabæ episcopis illegitime ordinatis ab episcopo cœnobii S. Matthæi diœceses concessisset; illos enim Joannes Patriarcha & Basilius Maphrianus suspensos denuntiarant, Melchisedech vero Maphrianus in eorum locum alios constituerat episcopos. Hinc igitur Tagritenses in Sergium commoti, ejus nomen expunxerunt è diptychis. Is autem obiit die 11. Novemb. anno Græc. 1194. Christi 883. Assem. *to. 2. Bibl. Orient. p. 439.*

Sedes vacat.

XXIII. Athanasius I.

Athanasius I. qui & Sergius vigesimus Maphrianus.

Sergio *Sergius* successit, patria Tagritensis, monachus in cœnobio Severi, quod in monte Edessæ situm est. Tertia die post ordinationem Theodosii patriarchæ, ab eodem ordinatus est Amidæ, die scilicet 8. Februar. anno Græcorum 1198. Christi 887. sublato schismate quod Sergius ipsius prædecessor invexerat. Nomen *Athanasii* assumpsit. Ejus tempore schisma aliud exarsit præcedenti longe gravius. Hassassinitæ enim qui ditionis Tagritensis erant, ab ipso recesserunt. Causa fuit quæstio à centum fere annis sub Georgio Patriarcha circa annum Græcor. 1101. Christi 790. agitari cœpta, de iis verbis in liturgia Syriaca in fractione hostiæ contentis, *Panem cœlestem frangimus in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti*; Hæc scilicet nonnulli tanquam usu recepta, retinenda esse affirmabant; alii è contra contendebant esse tollenda, ut-pote quibus *Panem cœlestem*, id est corpus Christi, sive Christum ipsum, alium à Filio Dei esse significari existimabant. Georgius quidem ea verba, neque probans, neque condemnans, permiserat ut unusquisque quid sibi videretur faceret, modo nulla contentio eorum occasione in ecclesia excitaretur. Synodus pariter in Beth-Botin ditionis Haran à Cyriaco habita qui ea verba abrogari volebat, decrevit ne quid in liturgia innovaretur, sed unusquisque iis verbis pro suo libitu uteretur: ob eam itaque quæstionem Hassassinitæ in Athanasium Maphrianum suum tumultuati sunt, & Gubensibus se conjungentes, quibuscum jam propter eadem verba à Cyriaco, Dionysio & Joanne III. Patriarchis excommunicati fuerant, in apertum schisma proru-

pere: Zebinam quippe ejusdem Johannis discipulum in Patriarcham sibi constituerunt: Zebina vero Pheraam ordinavit metropolitam Hassassinitidis regionis, id est Maphrianum, qui Bar-Nasicham Moysis Barcephæ discipulum urbi præfecit Mosul. Zebina autem, ut ecclesiam in urbe Tagrito suis asseclis procuraret, Vizirum, id est proregem hujus civitatis adiit, sed Athanasii Maphriani opera repulsus est. Duravit id Hassassinitarum schisma usque ad annum Græcor. 1489. Chr. 1178. quo à Michaële I. Patriarcha cum ecclesia Jacobitica reconciliati sunt. Obiit demum Athanasius die 27. Decembris anno Græc. 1215. Christi 904. & sepultus est Tagriti in ecclesia SS. Sergii & Bacchi martyrum. Vacavit sedes octo (vel potius septem) annis. Assem. *to. 2. Bibl. Or. in dissert. de Monoph. n. 7. in fine, &* ubi de Hassassinitide regione; & *pp. 341. 342. & 440.*

Sedes vacat.

XXIV. Thomas II.

Thomas II. vigesimus-primus Maphrianus.

Thomas Stylita in monte Edessæ morabatur, quum à Joanne IV. Patriarcha electo anno Græcor. 1221. Christi 910. Maphrianus ordinatus est anno Hegiræ 298. Græc. 1222. Christi 911. Sed quarto post mense iu urbe Tagrito decessit, & in ecclesia Achudemæ sepultus est. Vacavit sedes annis duobus. Assem. *ibid. p. 441.*

XXV. Denha III.

Denha III. vigesimus-secundus Maphrianus.

Denha hujus nominis tertius, jam presbyter erat, quando ab eodem Joanne Patriarcha anno Heg. 300. Græcor. 1224. Christi 913. in Maphrianum promotus fuit. Sedit annis viginti, quibus undecim episcopos consecravit. Obiit die 18. Julii anno Heg. 320. Græcorum 1244. Christi 933. & in ecclesia Achudemæ Tagriti sepultus est. Assem. *ibid.*

XXVI. Basilius III.

Basilius III. vigesimus-tertius Maphrianus.

Basilius hujus nominis III. Nisibi oriundus, diaconus, anno Hegiræ 325. Græcor. 1248. Christi 937. ad Maphriani dignitatem evectus est. Sedit annis 24. quibus episcopos duodecim ordinavit. Obiit die 11. Augusti Hegiræ 349. Græc. 1272. Christi 961. & sepultus est in ecclesia Achudemæ. Assemanus *ibidem.*

XXVII. Cyriacus.

Cyriacus vigesimus-quartus Maphrianus.

Cyriacus, qui & *Horanus*, presbyter ecclesiæ Tagritensium in urbe Nisibi sitæ, à Patriarcha Abrahamo qui in Teleda castro die 25. Maii anno Græcor. 1273. Christi 962. ordinatus fuerat, eodem anno mense Aug. exeunte, in urbe Alepo ad Maphriani sedem promotus est. Obiit Tagriti die 27. Februar. anno Hegiræ 369. Græc. 1291. Chr. 980. quum sedisset annos 18. & quatuordecim episcopos consecrasset. Sepultus est in ecclesia sanctorum Sergii & Bacchi martyrum. Assemanus *to. 2. Bibl. Or. p. 442.*

XXVIII. Joannes III.

Joannes III. vigesimus-quintus Maphrianus.

Joannes, qui & *Dinara Bar-Jesu*, parentibus Tagritensibus Damasci natus, ex diacono presbyter & Maphrianus à Joanne VII. cognomento Sarighta qui patriarchalem dignitatem suscepit die 9. Julii anno Græc. 1276. Christi 965. ordinatus est in urbe Germanicia die 7. Aug. anno Hegiræ 370. Græc. 1291. Christi 980. Obiit Bagdadi die 18. Aprilis, anno Græcorum 1299. Chr. 988. postquam annos (non *sex cum mensibus sex*, ut scribit Bar-hebræus, inquit Asseman. sed) septem cum mensibus 8. & diebus 11. Corpus ejus Tagritum translatum est, & in ecclesia Achudemæ conditum. Vacavit sedes tres circiter annos. Assem. *ibid. p. 443.*

XXIX. Ignatius I.

Ignatius I. vigesimus-sextus Maphrianus.

Ignatius hujus nominis I. qui & *Marcus Bar-Chichi*, ex archidiacono Mosulanæ Tagritensium ecclesiæ, ab Athanasio V. Salachensi Patriarcha electo anno Græc. 1298. Christi 987. in Maphrianum ordinatus est in cœnobio Bared, die 19. Febr. anno Græc. 1302. Christi 991. Quum anno Heg. 392. Græc. 1313. Christi 1002. fer. 2. hebdom. 2. Quadragesimæ, Mahometani ecclesiam Jacobitarum Bagdadi sitam succendissent, direptis etiam Nestorianorum ejusdem urbis ecclesiis ac cœnobiis, eò petiit Ignatius Maphrianus anno Hegiræ 394. Christi 1004. ut suæ sectæ ecclesiam repararet. A Nestorianis æque ac Jacobitis perhonorifice exceptus fuit, tam propter eruditionis suæ famam quam propter ejusdem patruum Thomam Bezzam, Petri filium, qui in ea civitate plurimum apud principes infideles pollebat. Inde autem Joannes Nestorianorum Patriarcha, invidia motus, à Chalifa edictum obtinuit, quo cavebatur, *ut solus Nestorianorum Catholicus sedem Bagdadi perpetuo figeret; Jacobitarum vero metropolita Tagriti sederet: sed quotiescumque id necessitas postularet,* Bagdadum *peteret suosque populares visitaret, deinde ad suam sedem se reciperet.* At postquam annos 25. Ignatius Maphriani munia obiisset, episcoposque consecrasset quatuordecim, in adulterio deprehensus, Mahometanam sectam Bagdadi amplexus est, cujus tamen sceleris pœnitentiam egisse fertur: idque colligitur ex quodam ejus carmine Syriaco, ubi hæc ait; *Væ mihi, qui veritate relicta somnium*

dilexi.... Lætifica in me, Domine, gloriosos excelestium cœtus, qui simul gaudent super uno peccatore pœnitentiam agente. Luctuosus hic Ignatii Maphriani lapsus contingere debuit an. Græc. 1327. Christi 1016. & datus est ei successor Athanasius, de quo nobis modo dicendum. Assem. *to. 2. Bibl. Or. pp. 443. & 444.*

XXX. Athanasius II.

Athanasius II. vigesimus-septimus Maphrianus.

Athanasius hujus nominis secundus, qui & *Abdelmessias* vocabatur, diaconus Edessenus, Ignatio Maphriano ad Mahumetanam sectam translato suffectus est. Orientales enim episcopi illum Joanni VIII. Abdonis filio, Patriarchæ electo anno Græcor. 1326. Christi 1015. obtulerunt, qui eum episcopum & Maphrianum ordinavit, anno Græcorum circiter 1338. Christi 1027. Is Dionysium IV. cognomento Haie, Joannis VIII. ab anno 1345. Christi 1034. successorem, profugum, & Tagriti sub specie monachi latitantem, perhumaniter excepit, effecitque ut ab episcopis, qui ejus inthronizationi hactenus obstiterant, proclamaretur. Obiit anno Græcorum 1352. Christi 1041. quum annos quatuordecim sedisset, novemque creasset episcopos. Assem. *to. 2. Bibl. Or. p. 447.*

XXXI. Basilius IV.

Basilius IV. vigesimus-octavus Maphrianus.

Athanasio successit *Basilius* hujus nominis quartus, patria Tagritensis, Cavadæ filius, anno Græcorum 1357. Christi 1046. ab Orientalibus episcopis ordinatus, vacante tum, post Dionysii IV. mortem Patriarchali Jacobitarum sede. Ad synodum quam anno 1360. Christi 1049. congregaverunt Occidentales episcopi pro electione Patriarchæ, nec Maphrianus, nec ejus episcopi invitati sunt, eo quod promotionem Maphriani, usque ad hanc Patriarchæ electionem, differre recusassent. Joannes IX. tamen, cognomento Theodorus, qui Patriarcha renuntiatus est, Basilium per litteras, ad unionem mutuo servandam inter episcopos utriusque tractus, hortari non destitit, donec Gozartæ habito simul colloquio pax instaurata est, confirmatumque denuo, quod, nec sine Maphriano Patriarcha, nec sine Patriarcha Maphrianus ordinaretur. Obiit Basilius anno Græcorum 1370. Christi 1059. & vacavit sedes annis 16. Assem. *ibid. pp. 447. & 478.*

Sedes vacat.

XXXII. Joannes IV.

Joannes IV. vigesimus-nonus Maphrianus.

Joannes, qui & *Saliba*, monachus cœnobii S. Gabriëlis in pago Severino natus, sexto-decimo ab obitu Basilii anno, à Basilio II. Patriarcha electo anno Græc. 1385. Christi 1074. ordinatus est Maphrianus, anno sequenti, in cœnobio Cartaminensi, Nisibena diœcesi ejus ditioni addita, confirmatisque mutuo pactis, ne scilicet Occidentales episcopi absque Maphriani præsentia & consensu Patriarcham eligerent. Mosul inde profectus, Timotheum, cognomento Sogdes, metropolitam cœnobii sancti Matthæi constituit. Mox Bagdadum ivit, ac Tagritum. Quum autem Dionysius VI. adversus Joannem XI. Abdonem dictum, sedis invasorem, Patriarcha renuntiatus fuisset anno Græcor. 1399. Christi 1088. post mortem scilicet Basilii II. & duorum ejus successorum Dionysii V. & Joannis XII. Maphrianus Joannes, multique alii episcopi, coacta synodo Joannem Abdonem & Dionysium qui de Patriarchatu contendebant, primum damnarunt utrumque: postea tamen, è duobus malis minus eligentes, Dionysium receperunt Abdone rejecto. Dionysii causam maxime juvit Maphrianus, cui ille Nisibenam diœcesim confirmaverat: effecit etiam ut idem Dionysius in Zarnukæ cœnobio apud Melitinam sito usque ad obitum securus habitaret. Athanasium pariter VII. qui ei substitutus est anno Græc. 1402. Christi 1091. deduxit Bagdadum, eique diploma Patriarchatus à Califa obtinuit. Ecclesia Tagritensi, quæ Achudema vocabatur, ab Arabibus direpta, Joannes Tagrito Mosulum se contulit, ibique in ecclesia S. Zainæ annos undecim moratus est. Obiit tandem anno Græcorum 1417. Christi 1106. die 2. Martii, anno sui episcopatus, supra triginta, uno. In eadem ecclesia sepultus fuit, & vacavit sedes sex annis, cum quinque mensibus. Assemanus *to. 2. Bibl. Orient. p. 448.*

XXXIII. Dionysius I.

Dionysius I. trigesimus Maphrianus.

Dionysius, qui & *Moyses* monachus, ab Athanasio VII. Patriarcha, anno Græcorum 1423. Christi 1112. in festo migrationis Deiparæ ad Maphriani sedem evectus est. Primus fidei professionem coram Patriarcha emisit. A Sogde metropolita cœnobii sancti Matthæi, & Abulfaragio Mosulano presbytero, qui Abusciacherum Tagritensem presbyterum, Maphrianum constituere conabantur, Ninive, Nisibi, finitimisque locis excedere coactus, Tagritum, licet destructum, petiit, ac novis, Califæ obtenta licentia, ornavit ædificiis. Mortuo Athanasio Patriarcha, qui monachos cœnobii sancti Matthæi cum ipso reconciliaverat, Joannem XIII. cognomento Maudianam, anno Græc. 1440. Chr. 1129. die 17. Februar. ordinavit Patriarcham. Mox Hierosolymam profectus, contentionem aliquam cum Joanne I. Mardensi episcopo habuit. Inde Gozartam Cardoam regressus, episcopum quendam Tur-Abdinensem huic

urbi præfecit. Niniven postea adiit, sanctique Matthæi cœnobium; eo enim tempore, Zacchæus Arzuni episcopus ecclesiam Ninives invasit, Barbutela vero hujus monasterii archimandrita, subornato Mosulano præside, Maphrianum compulit ut se ejusdem monasterii metropolitam crearet. Athanasio VIII. qui post Joannis XIII. mortem, Patriarcha electus est, Amidæ manum imposuit, anno Græcor. 1450. Christi 1139. Quum autem Bagdadum venisset, ubi ab Ebed-Jesu Nestorianorum Patriarcha perhumaniter susceptus est, paulo-post obiit anno 1453. Christi 1142. die 17. Junii. Annis fere triginta sederat, & præter duos Patriarchas supra relatos, episcopos novem ordinaverat. Corpus ejus Tagritum translatum est, & in ecclesia S. Georgii sub altari Barsumæ, quod ipse extruxerat, conditum. Assemanus *to. 2. Bibl. Or. p. 449.*

XXXIV. Ignatius II.

Ignatius II. trigesimus-primus Maphrianus.

Ignatius hujus nominis II. cognomento *Lazarus*, Hasani presbyteri Ebræ castri regionis Gubæ filius, monachus cœnobii Sergii, ab Athanasio VIII. Bar-Chetre Patriarcha in cœnobio Aaron Sigaræ Maphrianus promotus est, anno Græcorum 1454. Christi 1143. Vitandæ hujus dignitatis causa suam Arabicæ linguæ ignorantiam attulerat; sed auditus non fuit. Melitinæ, Amidæ, Mosuli, in cœnobio sancti Matthæi, & Bagdadi à Jacobitis perhonorifice exceptus fuit: quin & ab ipso etiam Ebed-Jesu Nestorianorum Patriarcha. Venit postea Tagritum, ibique Arabicum brevi idioma didicit. Anno 1463. Christi 1152. præfatum Athanasium in castro Zaidi commorantem adiit, rogaturus ut cœnobium S. Matthæi cujus metropolita obierat, Maphriani jurisdictioni subjiceret: cœnobium enim illud, Niniven, & Tagritum in unam Maphriani diœcesim conjungi cupiebat. Tagritenses è contra veriti, ne in urbe Ninive, aut in cœnobio sancti Matthæi Maphrianus sedem figeret, antiqua illarum ecclesiarum jura conservari postulabant. Athanasius porro nihil innovandum censuit. Ignatius itaque, qui nihil prætermittebat ut consilium suum perficeret, ad synodum à Joanne I. Mardæ episcopo anno Græc. 1464. Christi 1153. convocatam accessit, ejusque auxilio, ac Mosuli præfecti mandatis, Ninivitas, & cœnobii sancti Matthæi monachos compulit, ut sibi tanquam speciali eorum episcopo obedientiam exhiberent. Hoc modo Mosulanam diœcesim, quæ cœnobium illud & Niniven complectebatur, Tagritensi copulavit, quam unionem confirmavit Athanasius anno 1466. Christi 1155. in synodo habita in cœnobio Barsumæ. Hoc eodem anno duo oratoria construxit, unum Bartelæ quod castrum est regionis Niniviticæ, alterum Bagdadi apud S. Thomæ ecclesiam. Anno 1470. Christi 1159. Abraham presbyter, eoquod repudiata uxore sua alteram deduxisset, à Maphriano depositus est. Is vero ira commotus Maphrianum apud Arabes Mosulanos accusavit, quod Mahometanorum filias Christianis viris matrimonio conjungi præciperet. Calumniam fulciebat quadam epistola ejusdem qua, à presbyteris pagi Tel-Aphar consultus de filia alicujus apostatæ, cum viro fideli contrahente matrimonium an in ecclesia de more benediceretur, responderat benedici debere, nisi ipsa sectam Mahometanam amplexa fuisset. Ea de causa Mosulani principes puellam in carcerem miserunt, mortem illi comminantes, nisi patris sui religionem sequeretur: Maphrianum pariter gravioribus affecerunt suppliciis. Verum Abrahamo post 40. dies subitanea morte sublato, utrumque liberum dimiserunt, & puella quidem Hierosolymam profecta monasticum habitum induit, Maphrianus autem Niniven se recepit, cujus incolæ Jacobitæ trecentos denarios præsidi, pro ejus liberatione persolverant. Anno 1472. Christi 1161. idem Maphrianus à Gemaleddino Mosuli Viziro ad Georgium Iberorum regem delegatus est pro redemptione captivorum Mahometanorum, quos ille è ditione Arabum abduxerat. Tandem anno 1475. Christi 1164. cœnobium Barsumæ petens, morbo correptus apud Anchalum regionis Nisibenæ vicum, ibidem decessit die 14. Junii. Sederat unum & viginti annos, corpus ejus cum cimeliis in cœnobium Ananiæ à discipulis deportatum fuit, ubi illud sepelierunt. Assem. *to. 2. Bibl. Or. pp. 450. 451. & 452.*

XXXV. Joannes V.

Joannes V. trigesimus-secundus Maphrianus.

Joannes Sarugensis, cœnobii Jacobi in monte Edessæ instaurator & archimandrita, anno Græcorum 1476. Christi 1165. die 6. Novembris, ab Athanasio VIII. Patriarcha Maphrianus ordinatus, Michaëli I. ejus successori anno 1478. Christi 1167. manum imposuit. Eodem quoque anno, mortuo Timotheo Arabum episcopo hanc diœcesim in duas divisit, quibus duos præfecit episcopos, Abujaserum & Rohedum ejus discipulum. *Quum* enim *populus universus*, inquit Bar-hebræus in vita hujus Joannis Sarugensis, *monachum quemdam Abujagerum nomine virum virtutibus & doctrina præditum postulasset, eo tamen Maphrianus rejecto, Rohedum monachum ejusdem Abujaseri discipulum, imposito ei Mar-Joannis nomine, ordinavit. Quamobrem cuncti adversus eum insurgentes,*

hominem recipere noluerunt. Causa itaque ad principis tribunal deducta, compulsus fuit Maphrianus Abujaserum quoque ordinare. Et Rohedo quidem diœcesim Arabum, & Baladæ, cum cœnobio Moallak sancti Sergii dicto in monte Sajo juxta Tigrim fluvium attribuit; Abujasero vero, ecclesias Tel-Aphar & Abu-Mariæ. Anno 1489. Christi 1178. ipsum inter & Michaëlem Patriarcham dissidium ortum est, cui Hassassinitæ occasionem præbuerunt. Hi scilicet qui populus erant Tagritensis diœcesis, quum à Cyriaci ævo anno Græc. 1104. Christi 793. electo Patriarcha, ab ecclesia Jacobitica propter illa liturgiæ Syriacæ verba, *Panem cœlestem frangimus in nomine &c.* separati essent, reconciliari postulabant. Michaëlem itaque adierunt, rogantes ut episcopum ipsis ordinaret. Quamvis autem Michael postulata eorum non admisisset, inquiens eos sub Maphriani jurisdictione constitutos episcopo minime indigere; Maphrianus nihilominus, illos, illorumque susceptores palam & ubique anathematizabat. Michael itaque, missis ad ipsum duobus monachis, monuit talia in Hassassinitas gesta non decere. Cyriacus, aiebat, & Dionysius Telmaharensis omnem operam adhibuere, ut eos conciliarent, nec potuerunt; tu vero revertentes ejicis. At Joannes Maphrianus non modo in sua pertinacia perstitit, verum & male habuit Patriarchæ legatos, adeo ut in ipsum etiam schisma moliretur. Quod quum ejus diœcesani acriter reprehendissent, eique suasissent ut Patriarchæ subjaceret, ad Michaëlem tandem accedere, veniamque ab eo petere proposuit. Michael porro Maphrianum coram se introduci non permisit, rem in synodo definiendam affirmans, quam revera in cœnobio Barsumæ congregavit. Adfuit Maphrianus cum suis episcopis, datoque chirographo obedientiam promisit Patriarchæ. Anno Græcorum 1499. Christi 1188. abdicata sponte dignitate in cœnobium montis Edessæ se contulit; sed mutata paulo-post sententia, eumdem Patriarcham rogavit ut in pristinum locum restitueretur. Niniven deinde petiit: dormiens vero una die super tectum magnæ ecclesiæ Beth-Cudidæ, castri Niniviticæ regionis, lapsus est & interiit, mense Aug. anno Heg. 584. Græcorum 1499. Christi 1188. Sedit annos fere 23. corpus ejus ad cœnobium sancti Matthæi translatum est, ibique sepultum. Assem. *to. 2. Bibl. Orient. in dissert. de Monoph. & p. 452.*

XXXVI. Gregorius I. Charimus.

Gregorius I. trigesimus-tertius Maphrianus.

Gregorius, qui & *Jacobus*, Michaëlis Patriarchæ ex fratre nepos, insciis Orientalibus episcopis, ab eodem Michaële dominica post Epiphaniam anno Græcorum 1500. Christi 1189. Maphrianus ordinatus, vix obtinuit ab infideli Mosul principe, soluta ingenti pecuniæ summa, ut Sigaræ, Chaboræ, & Nisibi præesset: Matthæani enim cœnobitæ cum Ninivitis, Mosulanis & Tagritensibus convenientes, *Charimum* Maseæ filium cœnobii sancti Matthæi monachum, ex urbe Tagrito oriundum, à quatuor episcopis Orientalibus eligi curaverant. At quum Gregorium à Michaële patruo suo ordinatum accepissent, tunc oblata Mosulano præsidi duplo majori quam is dederat, pecunia, ei ingressum urbis Mosul, Ninivisque & cœnobii S. Matthæi prohibitum fore obtinuere; Charimus itaque in præfato cœnobio Maphrianus ordinatus est sabbato ante dominicam Palm. ejusdem anni, assumpto *Dionysii* nomine. Verum Gregorius ad annuum tributum duorum millium aureorum præsidi solvendum sese adstringens, Dionysium an. Heg. 586. Chr. 1191. feria 2. die 10. mensis 6. in carcerem detrudi impetravit, & vigesimo-tertio post die vestibus pontificiis in ecclesia Mosul exui, deinde in regionem Maipheractæ & Hatachæ relegari. Toto sic Oriente suæ ditioni subacto, & post Michaëlis Patriarchæ mortem fratre suo Josue Labeone in Patriarcham promoto, ipse obiit in Haël castro montis Sigaræ, die 12. Oct. anni Græc. 1526. Christi 1215. Corpus ejus in cœnobium S. Matthæi translatum est. Dionysius ejus æmulus jam decesserat die 24. Decemb. anno Græc. 1515. Heg. 600. Christi 1204. & in majori Maipheractæ ecclesia sepultus fuit. Assem. *to. 2. Bibl. Or. pp. 453. & 454.*

XXXVII. Ignatius III.

Ignatius III. trigesimus-quartus Maphrianus.

Ignatius, qui & *David*, discipulus Barsumæ cognomento Taphsis, quum Josue Labeo dictus Michaël II. Patriarcha quadragesimo die post Gregorium Maphrianum fratrem suum anno Græc. 1526. Christi 1215. ex hac vita migrasset; anno sequenti à Joanne XIV. qui anno Græc. 1519. Christi 1208. adversus Michaëlem Patriarcha electus fuerat, Maphrianus ordinatus est. Mosul primum, deinde Tagritum petiit an. 1530. Chr. 1219. Jacobitas hujus civitatis invisurus. Quia vero multis lætitiæ signis ab illis exceptus fuit, Mahometanis id indigne ferentibus, Maphrianus jussu Chalifæ Bagdadensis in carcerem conjectus est. Sed Tagritensium opera qui pro illo viginti millium aureorum summam persolverunt liberatus, Mosul rediit, ubi à Simeone Bartelæ principe exagitatus, Chaboram profectus est, indeque monasterium Barsumæ Joannem Patriarcham salutaturus venit, à quo Melitinæ urbis episcopatu auctus, ibidem per biennium egit. Mortuo

autem Joanne anno Græcor. 1533. Christi 1222. ipse eodem anno Maphrianorum primus in Patriarcham assumptus est, sub nomine Ignatii II. Obiit in castro Romano die 14. Junii anni Græc. 1564. Christi 1253. Assem. *to. 2. Bibl. Or. pp. 371. & seqq. & 454.*

XXXVIII. Dionysius II.

Dionysius II. trigesimus-quintus Maphrianus.

Ab Ignatio II. in suum successorem Maphrianus renuntiatus est eodem anno Græc. 1533. Christi 1222. *Dionysius*, qui & *Soliba*, Capharsaltensis, episcopus Gozaltæ. Is autem quum anno 1542. Christi 1231. adversus Curdos terram Capharsaltensium invadentes armatus procederet, lancea confossus occubuit mense Septemb. Corpus ejus in eodem loco sepultum est. Assem. *ibid. p. 454.*

XXXIX. Joannes VI.

Joannes VI. trigesimus-sextus Maphrianus.

Joannes, qui & *Aaron Bar-Maadani*, ex metropolita Mardæ ab Ignatio II. Patriarcha ad Maphriani sedem provectus est ann. Græc. 1543. Christi 1232. In urbe Ninive ad quinquennium mansit; deinde Bagdadum petiit anno 1548. Christi 1237. ubi de S. Aaron carmen Syriacum composuit metro dodecasyllabo. Anno 1554. Christi 1243. die 3. Augusti Josephum Mardensem monachum instituit Gozartæ Cardoæ episcopum, imposito ei Gregorii nomine. Anno seq. à Mosulanis & Ninivitis invitatus, post susceptam Hierosolymitanam peregrinationem vix adduci potuit ut ad eos reverteretur. Ipse est *Joannes* ille *Jacobitarum Orientalium Primas*, cujus extat apud Raynaldum ad annum Chr. 1247. n. 41. fidei confessio ad Innocentium IV. summum Pontificem per fratrem Philippum Ordinis Prædicator. missa. Initium ejus est: *Confessio primatis Jacobitarum Orientalium. Dico ego Joannes debilis primas Jacobitarum Orientalium, quod confessio mea & fides mea est de Domino nostro Jesu-Christo Verbo Dei æterno*, &c. In hac porro confessione à Monophysitarum errore non recedit: asserit enim quod Christus *ipse est Deus unus incarnatus, Filius unus natus ex Patre primò nativitate æterna, & ex Maria virgine postremò nativitate temporali. Una persona, una substantia ex duabus substantiis: non quod divinitas conversa sit in humanitatem, aut humanitas in divinitatem; nec quod composita sit ex iis duabus substantiis substantia tertia: sed est unita secundum normam unionis vitæ non accidentalis, &c.* De confessione Ignatii II. Patriarchæ, quæ ibidem quoque num. 36. refertur, supra dictum est col. 1394. Præfuit Orienti viginti annos & amplius. Post obitum vero Ignatii II. adversus Dionysium VII. cognomento Angur, Patriarcha proclamatus est Alepi, Salibæ hujus urbis metropolitani opera, ann. Græc. 1564. Christi 1253. seditque ad ann. 1574. Christi 1263. quo decessit. Assem. *to. 2. Bibl. Or. pp. 377. & seqq. & 454.*

XL. Ignatius IV.

Ignatius IV. trigesimus-septimus Maphrianus.

Ignatius, qui & *Saliba*, Edessenus, Gregorii Bar-hebræi condiscipulus, anno Græc. 1557. Christi 1246. consecratus est episcopus Alepi, assumpto *Basilii* nomine. Is in eadem civitate Joannem Bar-Maadani Maphrianum in Patriarcham adversus Dionysium Angur inaugurari curavit anno 1564. Christi 1253. à quo & ipse paulo post Maphrianus proclamatus fuit, & *Ignatius* nominatus. At quum anno 1569. Christi 1258. Dionysius opera Bar-hebræi patriarchalem in Syria dignitatem recuperasset, Ignatius Saliba Tripolim secessit, ibique obiit eodem anno die 12. Junii, & vacavit sedes per sexennium. Assem. *to. 2. pp. 377. 378. & 455.*

XLI. Gregorius II.

Gregorius Bar-hebræus, trigesimus octavus Maphrianus.

Gregorius Abulfaragius, cognomento Bar-hebræus, id est *Hebræi filius*, scriptorum Jacobitarum facile princeps, inquit Asseman. *to. 2. Bibl. Orient. p. 244.* patria Melitinensis fuit, patre Aaron medico, anno Græc. 1537. Christi 1226. natus. A teneris annis Græcæ, Arabicæ & Syriacæ linguis strenuam impendit operam: mox philosophiæ ac theologiæ emenso cursu, medicinam sub patre aliisque hujus professionis celeberrimis viris quos ipse in suis libris laudat, diligenter coluit. Ab Ignatio II. qui & David, patriarcha, episcopus Gubæ ordinatus est vigesimo suæ ætatis anno, Græcorum utique 1557. Christi 1246. Anno sequenti eum idem patriarcha ad ecclesiam Lacabenam transtulit. In schismate quod, post obitum Ignatii anno 1564. Christi 1253. ob Dionysii Angur & Joannis Bar-Maadani ad patriarchatum electionem, Jacobitarum sectam divisit, prioris partes amplexus est, à quo ad episcopatum Alepensem promotus fuit. Dionysio vero anno Græcor. 1572. Christi 1261. & Joanne anno 1574. Christi 1263. defunctis, ab Ignatio III. qui & Josue, Patriarcha communibus suffragiis anno sequenti electo, die 6. Jan. Maphrianus constitutus est die 19. ejusdem mensis. *Sisidem*, inquit ipsemet Bar-hebræus, apud Assem. *to. 2. p. 247. Patriarcha cum episcopis profectus, præsentibus Aytono Rege, ejusque filiis, & magnatibus, & nonnullis episcopis & doctoribus Armenorum, cum magna populi multitudine, in catholica Deiparæ ecclesia Gregorium Orientis primatem proclamavit.* Ejus gesta ex ejusdem scriptis legenda *ibid.* à *pag. 248.* ad *p. 263.* Obitum illius fuse narravit Barsuma ejus

frater, *to. 2. Bibl. Orient. pp. 264. & seqq.* Decessit anno 1597. Christi 1286. die 30. Julii. Ebn-Chalican scriptor Mahometanus refert Bar-hebræum ad Mahometanam sectam transivisse, teste Eduardo Pocockio, qui *historiam* Bar-hebræi *compendiosam Dynastiarum* Arabicam, Latinamque ejus interpretationem à se factam edidit Oxonii, anno Christi 1663. Verum pura calumnia est, quam honor in ejus exequiis à christianis, non tantum Jacobitis, sed etiam Nestorianis, Armenis, & Græcis impensus, abunde diluit. Legatur Asseman. *tom. 2. Bibl. Orient. pp. 309. & 310.* Triginta & unum libros à Gregorio Bar-hebræo exaratos testatur idem Barsuma ejus frater, illorumque titulos suppeditat, *ibid. pp. 268. & seqq.* In eo tamen catalogo tres deesse ait Assem. *p. 272.* qui ejusdem Bar-hebræi operum summam exhibet à *pag. 275.* usque ad *pag. 321.* Observat autem *pag. 315.* initium Hegiræ Mahometanæ, ab anno Christi 624. sumi in chronico ejus Syriaco; de qua ipsemet sic loquitur, *Computus quoque annorum lunarium Arabicorum ab hoc anno inchoatur, qui est ab Adam 6130. idemque Græcorum 933. & à Redemptore nostro sexcentesimus-vigesimus-quartus.* Quia nimirum, inquit Assemanus, Christum natum putat anno Græcorum 309. non 311. Corpus Gregorii Bar-hebræi, qui in urbe Maraga obierat, in cœnobium S. Matthæi translatum est, ibique sepultum: & vacavit sedes annis duobus. Assemanus *ut supra, & p. 460.* ubi subdit; quæ sequuntur Maphrianorum vitæ, eas ab anonymis esse extractas.

XLII. Gregorius III.

Gregorius III. trigesimus-nonus Maphrianus.

Gregorius, qui & *Barsuma Saphi Bar-hebræus junior,* præcedentis frater, à Philoxeno Patriarcha electo anno Græcorum 1594. Christi 1283. Maphrianus ordinatus est in cœnobio Barsumæ, anno Græcorum 1599. Chr. 1288. in festo S. Thomæ. Ignatium V. alias I. Patriarcham electum ineunte anno 1604. Christi 1293. agnoscere noluit, nisi postquam de prædecessoris ejus Philoxeni Nemrod morte fuit certus. Decessit ipse in Bartelæ castro, anno 1619. Christi 1308. & corpus ejus in tumulo fratris illius conditum est. Vacavit sedes annis novem. Assemanus *to. 2. Bibl. Orient. pag. 460.*

Sedes vacat.

XLIII. Gregorius IV.

Gregorius IV. quadragesimus Maphrianus.

Gregorius, qui & *Matthæus,* Annæ Bartelensis filius, archimandrita cœnobii sancti Matthæi, ab Orientalibus episcopis ad Ignatium V. dictum Bar-Vahib, & Bader Zachæ, Patriarcham in cœnobium Ananiæ apud

A Marden situm adductus fuit anno Græcorum 1628. Christi 1317. ut ibidem ab ipso Maphrianus ordinaretur. Ignatii VI. alias II. qui & Ismaël Magedus nuncupabatur, promotioni in Patriarcham anno Græcorum 1643. Christi 1332. peractæ absentibus & inconsultis Orientalibus, per quatuor annos assentiri recusavit; quo tempore Michaëlis II. Sisidis & Ciliciæ Patriarchæ nomen in Oriente proclamatum est. Huic tamen postmodum reconciliatus, eum in Oriente & Mosulana regione recipi curavit. Aliud dissidium ipsum B inter & eundem Ismaëlem exarsit, quod legere est apud Assemanum *tom. 2. Bibliothecæ Orientalis pag. 383.* & nos supra breviter descripsimus *coll. 1398. & seq.* Tabrizum urbem bis visitavit, ibique à Sciacro Sciarapho nobili Jacobita honorifice exceptus est, Bartelensibus, Mosulanis, Masudo Amera, id est Duce sive præfecto, urbis Carmelisæ domino, inprimis carus. Iste utique *Marsorianus,* id est, Maphrianus esse videtur, quem Joannes XXII. Papa hortatus est anno Christi 1330. epistola ad ipsum missa, ut C creditos ipsius pastorali curæ populos ad unionem cum Romana ecclesia revocaret, & Fratres Prædicatores ac Minores qui in ejus regione versabantur, benigne foveret. Hanc summi pontificis epistolam refert Odoricus Raynaldus, ad annum 1330. *num. 57.* Sedit annos 28. ordinavitque duos episcopos, quorum unum cœnobio S. Sergii in monte Sajo, & urbi Sigaræ præfecit, alterum vero Maaræ, Nisibi, & Gozartæ Cardoæ. Obiit in cœnobio sancti Matthæi ineunte mense Januario anni Græcor. 1656. Christi 1345. D & ad Occidentalem altaris partem contra arcam sancti Matthæi sepultus est. Vacavit autem sedes annis viginti. Assem. *to. 2. Bibl. Orient. pp. 383. & 460.*

XLIV. Dioscorus *intrusus.*

Dioscorus quadragesimus-primus Maphrianus.

Vacante Maphriani Orientis sede post Gregorii IV. mortem, *Dioscorus,* qui & *Jacobus Bar-kainæus,* id est, *fusoris filius,* episcopus Damasci hanc dignitatem usurpavit. Is ex Hatacha urbe supra Maipheractam sita oriundus, Damasci ecclesiam regebat anno Græcorum E 1671. Christi 1360. quo Ismaëlem Patriarcham in cœnobio S. Jacobi Doctoris supra monasterium Ananiæ commorantem adiit, rogaturus ut ipsum crearet Orientis Maphrianum. Quum autem Patriarcha respondisset id fieri non posse absque Orientalium episcoporum consensu, ille oblata Salecho Mardæ domino 40. millium nummorum summa, subornatisque Amera Matthæo, Denha Nestorianorum Patriarcha, & clero populoque oppidi Carmelisæ, ad cœnobium S. Matthæi contendit,

contendit, cujus monachi Maphrianum eum proclamarunt. Sic rem narrat Auctor appendicis ad chronicon Bar-hebræi. *His itaque Bar-kainæus assumptis, in cœnobium S. Matthæi ascendit ut à monachis Maphrianus ordinaretur. Rem admirandam & à sæculo inauditam, à monachis scilicet Maphrianum ordinari! Nihilominus Bar-kainæus ad id monachos compulit; extractosque è sacrario pastorales patrum baculos singulis monachis distribuens, huic quidem aiebat: Tu locum Patriarchæ imple: alteri vero; Tu esto pro tali episcopo. Atque ita ex monachis, quemdam constituit Patriarcham, alios episcopos, & alios lectores & cantores, conculcato christiano canone, spretaque ecclesiastica consuetudine. Quum vero officium chirotoniæ inchoare vellent, occurrit eis ordinatio diaconorum, quam super eum recitarunt, quum nemo inter ipsos esset qui patrum ordinationem ab ordinatione diaconorum discerneret. Sic igitur eum initiarunt, imo vitiarunt. Rem illegitimam & maxima reprehensione dignam! & Gregorii nomen sibi ipse imposuit. Quamobrem cunctorum Orientalium odium incurrit.* Quos inter Joannes presbyter, Denhæ presbyteri filius, qui Carmelisæ ecclesiam gubernabat, publice hominem traducens aiebat, nullo pacto adducar, ut Dioscorum, quem Joseph Beeza & David monachi consecrarunt, Maphrianum admittam, nisi prius ab uno aliquo Patriarcha impositionem manus acceperit. Basilium itaque, qui Michaëli II. Patriarchæ Ciliciæ ann. 1660. Chr. 1349. successerat, quum antea Damasci episcopus esset Philoxenus nomine, convenit, commendatitiis Ameræ Matthæi, Denhæ Nestorianorum Catholici, & monachorum S. Matthæi litteris munitus, à quo die 29. Junii, anno Græc. 1672. Chr. 1361. retento Gregorii nomine ordinatus est. Bartelam inde petiit, sed Joannis presbyteri opera ejectus ab Hasano Ameræ Matthæi fratre, Tagritum, deinde Bagdadum secessit. Demum, orta ibi inter ipsum & jurisperitos quosdam Mahometanos de rebus fidei controversia, ab iis interemptus est, & corpus ejus combustum ac in Euphratem conjectum. Dioscori hujus Bar-kainæi *Anaphoram* laudat Steph. Edenensis, *cap. 7. de hæreticis Liturgiarum auctoribus, n. ultimo.* Assem. *to. 2. Bibl. Or. pp. 460. 461. 462. & 463.*

XLV. ATHANASIUS III.

Athanasius III. quadragesimus-secundus Maphrianus.

Dioscoro mortuo, *Athanasius*, qui & *Abraham*, Ignatii VI. aliàs II. anno Græcor. 1643. Chr. 1332. in Patriarcham assumpti syncellus, ab eodem Maphrianus initiatus est anno Græcorum 1676. Christi 1365. feria 2. ineunte mense Octobri, in festo S. Adæi Apostoli. Monachum antea egerat ab anno ætatis suæ septimo, sub Cyrillo Haæ episcopo, in cœnobio Crucis, quod supra urbem Haam situm est. Inde quinto post anno ad cœnobium Nataphæ apud Zapharanum haud procul ab urbe Marda se contulit. Demum ab Ignatio præfato ad syncelli munus, deinde ad Maphriani dignitatem evectus fuit. Mosulum, Bartelam, Carmelisam, cœnobium S. Matthæi, Tagritum, Bagdadum, & Arbelam lustravit, ordinatis ubique diaconis & presbyteris. Sedit annos 24. & decessit anno Græc. 1700. Chr. 1389. Ejus tempore, anno scilicet Græc. 1680. Christi 1369. die 25. Aug. cœnobium S. Matthæi à Curdis direptum est; & sex post annis ecclesia Arbelæ corruit. Vacavit sedes annis 15. Assem. *to. 2. Bibl. Or. pp. 460. & 462.*

XLVI. BASILIUS V.

Basilius V. quadragesimus-tertius Maphrianus.

Basilius, qui & *Behenam*, in pago Hedla natus, quum sub Jacobo Stylita, in turri quadam apud Severinum vicum disciplinæ monasticæ operam dedisset, ab Ignatio VIII. alias IV. cognomento Bar-Garib, Patriarcha electo anno Græcorum 1692. Christi 1381. Maphrianus ordinatus est, imposito *Basilii* nomine, anno Græcor. 1715. Christi 1404. Eidem Ignatio successit, assumpto Ignatii nomine anno Græcorum 1723. Christi 1412. Fuit Ignatius IX. alias V. Obiit vero anno 1766. Christi 1455. Assemanus, *ibid. pp. 384. 385. 462. 465. & 466.* qui in hoc ultimo loco observat, auctorem appendicis ad chronicon Bar-hebræi, quum loquendo de electione Basilii Behenami Hedlensis Maphriani in Patriarcham ait *morem* fuisse, *ut vel Maphrianus in Patriarcham constitueretur, vel quemcunque is idoneum judicasset;* intelligendum esse de *more* sequioris ævi suo tempore usurpato, quando scilicet Maphriani nihil aliud fere esse cœperunt quam designati Patriarcharum successores. Non enim, inquit, ita fiebat priscis temporibus, quibus in electione quidem Patriarchæ, ejusque ordinatione exigebatur Maphriani suffragium & præsentia; non tamen ad Patriarchæ dignitatem is transferri solebat, ut ex supra dictis liquet. Ignatius David Maphrianus, teste Bar-hebræo, primus fuit, qui anno Græc. 1533. (Christi 1222.) Patriarchalem sedem occupavit.

XLVII. DIOSCORUS II.

Dioscorus II. quadragesimus-quartus Maphrianus.

Dioscorus, qui & *Behenam* cognomento *Sciatti*, Arabum episcopus, Ignatio IX. ad Patriarchalem dignitatem manum imposuit, anno 1723. Christi 1412. Ab ipso vicissim tribus postea annis Maphrianus inauguratus est, anno scilicet 1726. Christi 1415. Sedit duos annos, mortuus anno 1728. Christi

1417. & vacavit ſedes annis quinque. Aſſem. *to. 2. Bibl. Or. pp. 344. 462. & 466.*

XLVIII. Basilius VI.

Baſilius VI. quadrageſimus-quintus Maphrianus.

Baſilius, qui & *Barſuma* Maadanenſis, in tribus cœnobiis, Abel ſcilicet in regione Maadan, Jacobi incluſi apud Salacham, & Ananiæ haud procul à Marde aſceticam vitam fovit, deinde à Baſilio Behenam, ſive Ignatio IX. alias V. Patriarcha, cujus ſyncellus fuerat, Maphrianus ordinatus eſt anno Græcorum 1733. Chriſti 1422. impoſito *Baſilii* nomine. Obiit autem anno 1766. Chriſti 1455. & in cœnobio Gubæ ſepultus eſt. Aſſem. *ibid. pp. 384. & 462.*

XLIX. Cyrillus.

Cyrillus quadrageſimus-ſextus Maphrianus.

Cyrillus, qui & *Joſeph Bar-Niſan*, epiſcopus primum fuit Damaſci & Emeſæ, anno Græc. 1756. Chriſti 1445. ordinatus Hieroſolymis ab Ignatio IX. præfato. Deinde ab Ignatio X. alias VI. cognomento Chaleph ejus ſucceſſore ad Maphriani ſedem promotus eſt anno 1769. Chriſti 1458. & paucis poſt diebus deceſſit Emeſæ. Hinc fortaſſis nulla ejus mentio fit in Maphrianorum vitis, quas auctor Appendicis ad Syriacum Barhebræi chronicon tradidit. Aſſemanus *ibid. pp. 385. & 462.*

L. Basilius VII.

Baſilius VII. quadrageſimus-ſeptimus Maphrianus.

Baſilius, qui & *Azizus*, Chalephi Patriarchæ ex ſorore nepos, Seered ſive Mobadra Meſopotamiæ urbe haud procul à Tigri flumine oriundus, ab avunculo ſuo, adhibitis Azizi Patriarchæ Tur-Abdinenſium ſeptimi, & Georgii epiſcopi Cartaminenſis conſiliis, Maphrianus Orientis renuntiatus eſt, anno Græcorum 1782. Chriſti 1471. impoſito Baſilii nomine. Obiit die 10. Septembris anno 1798. Chriſti 1487. & ſepultus eſt in cœnobio Gubæ. Vacavit ſedes duobus annis. Aſſemanus *ibidem, pp. 385. & 462.*

LI. Noe.

Noë, quadrageſimus-octavus Maphrianus.

Noë Bacupha montis-Libani oppido oriundus anno Græcorum 1762. Chriſti 1451. à Joanne XI. alias VII. dicto Bar-Sila, Patriarcha electo anno 1795. Chriſti 1484. ex epiſcopatu Emeſæ ad Maphriani dignitatem tranſlatus eſt anno 1801. Chr. 1490. Eidem poſtea ſucceſſit, aſſumpto Ignatii nomine, ineunte Novembri, anno Græcorum 1805. Chriſti 1494. Diximus ſupra, ubi de eo inter Jacobitarum Patriarchas, *coll. 1402. & 1403.* ex cod. Syr. 30. in quo legitur apud Aſſeman. *to. 2 p. 504. Homilia compoſita à Noë Patriarcha in urbe Moſul anno Græc. 1803.* Noë Patriarcham fuiſſe renuntiatum, non eo anno 1805. ſed biennio ante, anno ſcilicet 1803.

A Chr. 1492. Verum ab iſta epocha me avertit, & priori inſiſtendum movet, tum quod Ignatius Bar-Sila ejus prædeceſſor obierit die 24. Septemb. vel 1. Octob. anno Græc. 1804. Chriſti 1493. tum etiam quod Aſſem. ejuſdem homiliæ mentionem faciens *pag. 468.* vocem *Patriarchæ* omittat. Arabice ſcripſit tres *Orationes*, inquit, nimirum *Catecheſim* ſeu tractatum de fide Jacobitarum: *Encomium in Jacobitas: & homiliam de Annuntiatione B. V.* Id colligo ex codice 30. catalogi, quem ad calcem hujus tomi *(2. Bibl. Or. p. 504.)*
B ſubjicio, ubi *fol. 133.* hæc Noë de ſeipſo annotat. *Explicit, ut reperi. Orate pro mea ruditate. Die undecima Aprilis, feria 3. hora 9. anno Græcorum 1819.* (Chriſti 1508.) *in urbe Beræa exaravit Noë peccator.* Fol. vero 142. compoſitæ à ſe homiliæ de Annuntiatione B. V. titulum hunc præfigit. *Homilia quam Noë* (deeſt *Patriarcha*) *in urbe Moſul anno Græc. 1803.* (Chriſti 1492.) *habuit, adverſus eos qui Mariam Dei Genitricem eſſe negant, nec feſtum glorioſæ Annuntiationis celebrant.* Initium; *In nomine Patris ſimplicis, & Filii*
C *mediatoris, & Spiritus paracleti, &c.* Manifeſtum eſt enim Noë non aſſerere quod tunc Patriarcha fuerit, quum hanc pronuntiavit homiliam in urbe Moſul anno Græc. 1803. quamvis Patriarcha eſſet quando hunc codicem exaravit anno Græcorum 1819. Atque hoc ſolum vox *Patriarcha* indigitat quæ in capite hujus homiliæ apponitur *p. 504.* ſi ab ipſo Noë ſcripta fuit. Concludendum itaque videtur, contra quod *col. præfata 1403.* povidetur, contra quod *col. præfata 1403.* poſueramus, Noë Maphrianum hanc homiliam pronuntiaſſe biennio antequam ſedem Pa-
D triarchalem conſcenderet. Ejus geſta fuſe deſcribit auctor Appendicis ad Syriacum Barhebræi chronicon, tertia parte. Vide Aſſem. *to. 2. pp. 386. 462. 468. & ſeqq.*

LII. Abraham II.

Abraham II. quadrageſimus-nonus Maphrianus.

Abraham in caſtro quod *Arcem Attæ* vocant natus, ab Ignatio XII. alias VIII. dicto Noë Maphrianus ordinatus eſt in cœnobio Zapharanenſi, anno Græcor. 1807. Chriſti 1496. Aſſem. *ibid. pag. 462.* qui & teſtatur *pag. ſeq.* ultra non progredi auctorem Ap-
E pendicis ad 3. part. chronici Bar-hebræi. Quoſdam tamen alios hinc inde ſuppeditat Aſſemanus, ut ſequitur.

Pilatus.

Pilatus Maphrianus.

Ex relatione Leonardi Abel epiſcopi Sidonienſis, apud Thomam à Jeſu *lib. 7. de converſ. gent. p. 386.* anno Chriſti 1583. *Pilatus* erat *metropolitanus in Muſal & Oriente*, id eſt, Maphriani munia gerebat. Nam, ut obſervat Aſſemanus *to. 2. Bibl. Orient. in diſſert. de*

Monoph. n. 9. ubi de Mosul, ex quo Ignatius A Lazarus Maphrianus Mosulanam diœcesim Tagritensi copulavit anno Chr. 1155. omnes Maphriani deinceps titulum archiepiscoporum Mosul seu Ninives sibi vindicarunt. Is postmodum in Patriarcham electus Ignatius XIX. appellatus fuit. Assemanus *in præfata differt. de Monophys. to. 2. Bibl. Or. præfixa.*

Elias.

Elias Maphrianus.

Anno Græc. 1901. Christi 1590. sedisse *Eliam* Maphrianum colligimus ex nota cod. B Syriaco *librum Directionum* seu *Epitomen ecclesiasticorum Canonum & legum sæcularium* Gregorii Bar-hebræi continenti apposita, apud Assemanum *to. 2. Bibl. Orient. p. 300.* Ad calcem enim hujus codicis librarius eam epocham adjunxit. *Ad gloriam & honorem & decus sanctæ, gloriosæ & consubstantialis Trinitatis Patris & Filii & Spiritus sancti unius Dei veri, absolutus est liber hic Directio-* C *num anno Græcorum 1901. mense Canun priore* (Decembri) *feria 2. qua inchoatur jejunium Nativitatis, diebus sanctorum Patrum & fidelium pastorum & gubernatorum sanctæ ecclesiæ, Patris nostri & Domini vitæ nostræ, Domini nostri Mar-Ignatii gloriosi Patriarchæ excelsi, qui & David-Sciah, & Mar-Timothei episcopi, qui & Thomas. Dominus exaltet sedes eorum usque ad cœli fastigium, amen. Rogatur itaque unusquisque prudentium fratrum, qui recurrente aliquando temporis rota in librum hunc offenderit, ut cum charitate oret, & veniam poscat pro infelicissimo hominum Abed-Nuhra misero, nomine, non operibus presbytero, Stephani diaconi filio, cujus Elias Maphrianus avunculus est, ex benedicto castro Dair-Elia, cui à sancto Elia nomen inditum, in regione custoditæ à Deo Mardæ urbis, qui sanctum hunc librum exaravit, &c.*

Nihil amplius de Maphrianis Jacobitarum ad notitiam nostram devenit, quorum licet olim auctoritas, teste Assemano *in præfata differt. de Monoph. n. 8. in fine,* in subjectos episcopos eadem omnino fuerit, ac Patriarchæ Jacobitarum in suos; ita ut episcopales sedes instituerent, episcopos ordinarent & deponerent, chrisma consecrarent; omnia denique pontificalia munia in Orientalibus diœcesibus exercerent, quibus in Occidente Patriarcha fungebatur, exceptis tantum episcoporum ex una in aliam sedem translationibus quæ nullibi à Maphrianis factæ leguntur: his tamen temporibus, ad solum *Maphriani & Catholici* seu *Primatis Orientis* titulum restringitur.

ECCLESIÆ
MAPHRIANO JACOBITARUM SUBJECTÆ.
ECCLESIA MOSUL.

AB ecclesia *Mosul* incipimus, quia sola est metropolitana ditionis Maphrianorum Orientis. Hæc porro civitas, quæ etiam *nova Ninive, Mosal, Mozal,* & Arabice *Mausel* appellatur, ad Tigrim fluvium versus occasum intra Mesopotamiam sita est. Distat à Maipherchin per castrum Cepham itinere sex dierum, & à Marde septem dierum. Ex adversa parte Tigris ad ortum est antiqua Ninive, quam recentiores nonnulli cum Mosul confundunt. Ad ejus austrum Zeba minor Tigri miscetur apud antiquam urbem Athur, inquit Abulfeda *in tab. geogr. n. 257.* Fit mentio *Mosel* Ezech. 27. v. 19. Juxta hanc urbem in monte *Elpheph,* extat monasterium sancti Matthæi, sedes olim *metropolitæ Ninives* sive *Mosul,* qui dicebatur quoque *metropolita S. Matthæi,* & primum à Maphriano locum inter Orientales episcopos tenebat. Hoc cœnobium, *Chuchtæ* nomen deferebat priusquam in Jacobitarum potestatem veniret, teste Gregorio Bar-hebræo, qui monachos duodecim una cum Bar-Sohede Ninives episcopo, à Pherose Persarum rege, Barsumæ Nisibi præsulis Nestoriani anno Græcorum 746. Christi 435. ordinati opera, trucidatos refert, apud Asseman. *to. 2. Bibl. Orient. pag. 403.*

EPISCOPI MOSUL.

I. Garmæus.

GREGORIUS Bar-hebræus de *Garmæo* hæc habet, apud Assemanum *ibid. p. 411. Nullus erat in Oriente episcopus* (Monophysita) *præter Carem Sigaræ episcopum, quem orthodoxi* D (Monophysitæ) *ex omnibus locis consulebant, impositionem manus ab ipso accipientes. Erat autem eo tempore Catholicus Armeniorum Mar-Christophorus, vir sanctus, Syrus genere. Hic quum monachos in cœnobio S. Matthæi iterum congregatos accepisset, illud cœnobium petiit;*

EPISCOPATUS DIŒCESIS MAPHRIANI JACOBITARUM.

A

I. ECCLESIA ADORBIGANÆ.

ADORBIGANA, juxta Masium in epistola ad Augerium à Busbeck quam præmisit translationi suæ Latinæ Anaphoræ seu Liturgiæ sancti Basilii Syriacæ, urbs est Persidis dierum circiter octo itinere ab Ninive distans versus Orientem. Maruthas Maphrianus circa annum Christi 630. hunc episcopatum instituit, ex Gregorio Bar-hebræo in chronico Syriaco. Assemanus *to. 2. Bibl. Orient. in dissert. de Monoph. n. 9.* ubi de ea urbe.

EPISCOPI ADORBIGANÆ.

I. * * *

MARUTHAS, qui anno Græcorum 940. Christi 629. Maphrianus ordinatus est, primum Adorbiganæ episcopum creavit, teste Bar-hebræo in vita ejus, ut ex illo refert Assem. *in dissert. de Monoph. num. 9.* ubi de Harnua. *Per idem tempus, orthodoxorum* (id est Jacobitarum) *numerus in Perside auctus est; & ingens Edessenorum numerus qui à Persis in captivitatem abducti fuerant, domicilium in Segestana & Chorasana fixere: qui ad Maruthaam Maphrianum legationem miserunt, episcopos sibi ordinari postulantes. At ille unum quidem episcopum Segestanæ instituit, alterum Harnuæ, & tertium Adorbiganæ.* Hoc porro contigit ante annum Græc. 960. Christi 649. quo die 2. Maii obiit Maruthas.

II. PHILOXENUS.

Philoxenus episcopus Adorbiganæ erat tempore Cyriaci Horani qui ab Abrahamo Patriarcha Maphrianus ordinatus est anno Græcorum 1273. Christi 962. Tunc enim deprehensus in stupro cum muliere Mahometana, & ipse à Christiana defecit fide. Assem. *to. 2. Bibl. Or.* ubi de Adorbigana, *& pag. 442.*

A

III. JOANNES.

IV. SEVERUS.

Gregorius Bar-hebræus in chron. Syriaco, hæc narrat à se facta, postquam ad dignitatem Maphriani provectus fuit ab Ignatio III. anno Græc. 1575. Christi 1264. *Consecravit Maphrianus etiam Denham monachum cognomento Bar-Hamra ex cœnobio sancti Matthæi episcopum Adorbiganæ, qui Joannis nomen ascivit. Hic vero post consecrationem ad suam ecclesiam profectus in Beth-Saidam pagum provinciæ Arbelæ pervenit, ibique extinctus est, & in nova ecclesia quæ in eodem pago construebatur, tumulatus. Autumno ineunte Niniven Maphrianus repetiit, & anno 1577.* (Chr. 1266.) *episcopum Gozartæ Cardoæ dedit Vehbum monachum ex cœnobio sancti Matthæi, qui Joannes est appellatus: atque per eosdem dies Adorbiganæ urbi episcopum præfecit Josue monachum ex eodem cœnobio, qui Severi nomen assumpsit.* Assemanus *to. 2. p. 251.*

B

II. ECCLESIA AKULÆ.

AKULA, quam Gregorius Bar-hebræus eamdem esse dicit in chronico Syriaco cum *Cupha* celeberrima Arabiæ urbe; Abulfeda tamen *in tab. geogr. ubi de Arak*, oppidulum facit, quod *Dair-Al-Akul* appellat, à Cupha diversum, apud Bagdadum: ad Euphratis ripam sita est. In præfato Bar-hebræi chronico frequens mentio fit episcoporum Jacobitarum quos Arabibus præfuisse narrat: eos porro Assem. *to. 2. Bibl. Or. in dissert. de Monoph. n. 9.* ubi de Akula, in ea urbe, vel saltem in urbe Hirta Naamanis ipsi proxima, sedem fixisse arbitratur.

EPISCOPI AKULÆ.

BACCHUS.

DENHA hujus nominis inter Maphrianos Orientis II. anno Græcor. 999. Christi 688. die 13. Martii, post Joannis I. obitum ordinatus, cum Juliano Patriarcha acriter disceptavit, eo quod Athanasius II. ejus in Patriarchatu prædecessor, ad supplicationem mona-

chorum S. Matthæi, metropolitam in locum præfati Joannis adhuc viventis consecrasset. Quum vero, cæteris episcopis cum Juliano reconciliatis, Denha submittere se detrectaret, synodus à Patriarcha habita decrevit, eo à dignitate Maphriani amoto, *Bacchum* tunc Akulæ episcopum, Orienti præficiendum A esse. Denha igitur in cœnobium Kenserinense se contulit, ibique mansit duos annos, donec ab Elia, qui anno Græcorum 1020. Christi 709. Juliano Patriarchæ successit, in sedem suam restitutus est. Assemanus *tom. 2. Bibl. Orient. in dissert. de Monoph.* & *p. 430.*

III. ECCLESIA ARABUM.

ASSEMANUS, *to. 2. Bibl. Orient. in dissert. de Monop. num. 9.* ubi de Arabia, observat hujus regionis ecclesiam Maphriani Orientis Jacobitarum ditioni, ab ipsis Maruthæ temporibus, de quo nos supra *col. 1534.* egimus, fuisse subjectam: duplicem vero episcopum curam ejus suscepisse; unum, *Arabum* absolute dictum, cujus *Akula*, ut plurimum, sedes erat, aliquando tamen *Balada* & *Telaphar:* alterum *Arabum Taalabensium Scenitarum*, cujus sedes *Hirta Naamanis:* utriusque vero fieri mentionem apud Bar-hebræum in vita præfati Maruthæ Maphriani. Priorem episcopatum Joannes Sarugensis Maphrianus anno Chr. 1167. in duos divisit: mortuo enim Timotheo, Rahedo quidem diœcesim Arabum, & Baladæ, & cœnobii Moallak sive sancti Sergii assignavit, imposito ei Joannis nomine; Abujaserum autem qui Rahedi præceptor fuerat episcopum constituit Tel-Aphar, & Abu-Mariæ. At post mortem Abujaseri in pristinum statum diœcesis illa rediisse videtur. Porro, qui apud Dionysium Patriarcham, & Gregorium Bar-hebræum, ut Theodorus, Joannes, & Georgius, *Arabum episcopi* appellantur; ii, non *Akulæ*, aut *Baladæ*, sed *Hirtæ Naamanis*, de qua inferius, sedem habebant. Hæc omnia Assem. citatus.

EPISCOPI ARABIÆ.

I. ABRAHAM.

AD calcem cod. Syr. anno Christi 564. exarati, in quo aliqui tractatus Philoxeni Xenaiæ episcopi Mabugensis continentur, mentio fit *Abrahami* Arabum episcopi. Sic enim legitur apud Assem. *to. 2. Bibl. Orient. p. 27.* *Absolutus est hic liber anno Alexandri 875.* (Christi 564.) *mense Aprili, die vigesima.* Pertinuit olim ad Abraham & Jacobum episcopos, ut ibidem habetur. *Abrahami Arabum episcopi ad multos annos.*

II. TIMOTHEUS.

Anno Græc. 1478. Christi 1167. obiit *Timotheus* Arabum episcopus, ex Gregorio Bar-hebræo, apud Assemanum *tom. 2. Bibl. Orient. p. 452.*

III. JOANNES I.

Timotheo substituit Joannes Sarugensis Maphrianus eodem anno Græcorum 1478. Christi 1167. *Rahedum* Abujaseri monachi discipulum, eique imposito *Mar-Joannis* nomine, diœcesim Arabum, Baladæ, & cœnobii Moallak, sive S. Sergii attribuit. Quum D tamen populus universus Abujaserum postulasset, Rahedumque recipere nollet, causa ad principis tribunal deducta, compulsus est Maphrianus Abujaserum quoque ordinare, illique partem ejusdem diœcesis committere, Tel-Aphar nimirum & Abu-Mariam, ut supra dictum est. Joannes Rahedus adhuc vive- B bat anno Græc. 1500. Chr. 1189. Eo enim anno post Joannis Sarugensis Maphriani obitum, monachi cœnobii sancti Matthæi cum Ninivitis, Mosulanis & Tagritensibus, Charimum Maseæ filium, ejusdem cœnobii monachum, ex urbe Tagrito oriundum, à quatuor episcopis Orientalibus, quorum unus fuit Joannes iste Rahed, in Maphrianum eligi, & ad Michaëlem I. Patriarcham ut ab ipso consecraretur, adduci decreverunt. Verum ubi ii episcopi audierunt Gregorium quemdam ejusdem Patriarchæ ex fratre nepotem C in Maphrianum ab eo, ipsis insciis, Dominica post Epiphan. fuisse institutum, in Michaëlem excandescentes, hunc Charimum in cœnobio sancti Matthæi Sabbato ante Dominicam Palmarum, Maphrianum ordinarunt, adversus eundem Gregorium, cui insuper ingressum urbis Mosul, Ninives, & cœnobii sancti Matthæi denegari à Mosulano præside procurarunt. Vide supra, ubi de Gregorio I. inter Maphrianos, *col. 1549.* Assem. *tom. 2. Bibl. Orient. in dissert. de Monoph.* & *pp. 452, 453. & 454.*

IV. BEHENAMUS.

Anno Græcorum 1723. Christi 1412. *Dioscorus*, qui & *Behenam Sciatti* Arabum episcopus, Ignatio IX. alias V. Patriarchæ manum imposuit; ab eoque vicissim tribus postea annis Maphrianus Orientis creatus est. Obiit anno 1728. Christi 1417. Assem. *ibid.*

ECCLESIA ARABUM. *in differt. præfata de Monoph. & pag. 384.*

V. SABA.

Tur-Abdinenses, post Azizi Bar-Saptæ septimi ipsorum Patriarchæ obitum, anno Græcorum 1793. Christi 1482. scissi sunt in A duas factiones, quarum una *Sabam* senem Arabum tunc episcopum sibi in Patriarcham constituit, qui in cœnobio Salachæ moratus est; altera Joannem Inuardensem juvenem qui in monasterio quodam apud pagum Modiad sedem fixit. Assem. *to. 2. Bibl. Or. p. 386.*

IV. # ECCLESIA ARZUN.

ARZUN, Armeniæ urbs est, *Arzaniorum* oppidum dicitur à Procopio. In Syria ad radices montis Saji collocatur à Dionysio Patriarcha in chronico. Abulfeda *in tab. geogr. nn. 399. & 406.* eam *Arzan*, & *Arzan-al-Rum* appellat, quia nimirum ditionis Romæorum terminus erat, apud quam Euphratem fluvium oriri scribit. Quartum inter episcopatus Maphriano subjectos locum tenuisse refert Assem. *to. 2. Bibl. Orient. in differt. de Monoph. & p. 419.*

EPISCOPI ARZUN.

I. ACHA.

IN Kalendario Jacobitarum, quod extat cod. Syr. 32. apud Assem. *to. 2. Bibl. Or. p. 505.* recensito, memoria colitur *Achæ* episcopi Arzun, die 28. Junii. Ita idem Assem. *ibid. in differt. de Monoph. n. 9.* ubi de Arzun.

II. ZACCHÆUS.

Zacchæus Arzuni episcopus, tempore Dionysii I. Maphriani anno Græcor. 1423. B Chr. 1112. ordinati; ecclesiam Ninives circa annum 1440. Christi 1129. invasit. Assem. *to. 2. Bibl. Or. in differt. præfat. & p. 449.*

III. SIMEON.

Anno Græcorum 1491. Christi 1180. *Simeon* Arzuni episcopus, & tres alii episcopi, conspiratione facta adversus Michaëlem I. Patriarcham, Theodorum Bar-Vehebun ipsi opposuerunt, eum antipatriarcham creantes. Assem. *ibid. & p. 368.*

B

I. # ECCLESIA BAGDADI.

BAGDADUM urbs, ex Seleuciæ & Ctesiphontis nobilissimarum Persidis civitatum ruinis, ad Tigrim ab Almansore Abbasidarum Califarum secundo, dicto Abugiafar Abdalla Arabum rege condita est, anno Hegiræ 145. Græcorum 1074. Christi 763. ut referunt Gelaleddinus Asiutensis in codice Arab. 46. & Elmacinus, *lib. 2. histor. Sarac. cap. 3.* apud Assem. *to. 1. Bibl. Or. p. 10. & to. 2. p. 123.* & ab eodem Califa *Bar-Assalam*, seu *Medinat-Assalam*, id est, *civitas pacis* appellata fuit: unde Syris *Medinat-Salama*, & Græcis Εἰρηνόπολις, teste Nilo Doxapatrio *in notitia Patriarchatus Antiocheni. Babel*, seu *Babylon* à recentioribus nuncupatur, licet ab antiqua urbe Babylone diversa sit. Hæc enim ad Euphratem, Bagdadum vero ad Tigris ripas situm est. Id nomen à quodam monacho Bagdado dicto, qui ecclesiæ in illis pratis erectæ inserviebat, sortitam hanc urbem tradunt Ben-Casenus apud Gabriëlem Sionitam & Joannem Hesronitam *de urbibus & moribus Orientalium cap. 2.* & Elmacinus supra citatus. Aliud etymon assignat Abulfeda *in descriptione Arak, fol. 76. Aiunt nonnulli*, inquit, *Bagh sermone Persico Hortum significare, & Dad nomen proprium viri esse; adeoque Bagdadum, Hortum Dadi sonat.* Hæc civitas multis sæculis Califarum sedes fuit: fuit etiam Chaldæorum Nestorianorum Patriarchæ, post Seleuciæ & Ctesiphontis destructionem. Græci pariter Catholicum in ea habuerunt, ut scribit Nilus Doxapatrius *in notitia Patriarchatus Antiocheni.* Verum Abraham cognomento Abraza Patriarcha Nestorianorum anno Hegiræ 300. Græc. 1224. Christi 913. teste Bar-hebræo apud Assemanum *to. 2. in differt. de Monoph. num. 9.* ubi de Bagdado, *& pp. 440. & 441.* Joannem Græcorum metropolitam, quem Elias ejusdem gentis Antiochenus Patriarcha Bagdadum miserat, ea urbe excedere coëgit, obtento à Califa diplomate, quo decernebatur ut Elias adductus Bagdadum chirographo proprio se suosque successores ad has conditiones observandas adstringeret, recognosceret nimirum *non licere inposterum Catholico aut metropolitæ Græco in urbe Bagdado permanere, aut sedem figere: sed eum identidem episcopum aliquem eò destinare debere qui Græcos inibi commorantes visitet, eorumque necessitatibus consulat, deinde in regionem*

regionem suam regrediatur. Idem cum Jacobitis egerunt Nestoriani apud eundem Asseman. *ibid. pag. 444.* eorum enim Maphriano Ignatio Bar-Chichi, ut supra dictum est *col. 1544.* Joannes Nestorianorum Patriarcha prohiberi curavit à Calisa, anno Hegiræ 394. Græcorum 1315. Christi 1004. ne sedem Bagdadi figeret. Non tamen efficere valuerunt Nestoriani, ut Jacobitæ episcopum ibidem non haberent Maphriano Orientis subjectum; Bar-hebræus siquidem narrat, se Bagdadi æstatem anni Græcor. 1576. Christi 1265. transegisse, ibique quatuor ordinasse diaconos, & episcopum unum, apud eundem Asseman. *pag. 251.* sed & antea episcopos ejusdem urbis eos habuisse commemorat in vita Dionysii Patriarchæ, à quo refert Lazarum Babylonis seu Bagdadi episcopum anno Græcorum 1140. Christi 829. fuisse depositum, *ibid. pag. 346.* ECCLESIA BAGDADI.

EPISCOPI BAGDADI.

I. Lazarus.

DIONYSIUS I. Patriarcha, chronici auctor, A ut modo dictum est, anno Græcorum 1140. Christi 829. *Lazarum* Bar-Sapta, qui tunc Jacobitarum Babylonis seu Bagdadi episcopus erat, à civibus suis accusatum deposuit, ipsomet Mamone Calisa, ad quem Lazarus appellaverat, sententiam ejus approbante. Porro Lazarus iste, ipse est *Basilius Philoxenus* Anaphoræ, seu Liturgiæ Syriacæ scriptor, cujus mentio fit in codice Nitr. 4. fol. 218. apud Assem. *to. 1. Bibl. Orient. pag. 562.* & B *to. 2. pag. 123.* ubi post relatas aliorum Anaphoras legitur, *Basilii, alias Philoxeni, episcopi Bagdadi, qui & Lazarus Bar-Sapta.* Item in codice Syriaco 31. *tom. 2. pag. 505.* extat *Lazari episcopi Bagdadensis* tractatus *de baptismo.* Bar-hebræus quoque in Ethicis *part. 1. cap. 5. sect. 4.* de cantuum inventoribus disserens, de Lazaro hæc habet, quæ Assemanus recitat *to. 1. p. 167. Licet autem Cyrinus* filius Mansur, (is est S. Joannes Damascenus) *Chalcedonensem synodum profiteretur, cantibus tamen suis nihil eorum obtrusit quæ* C *schismati* (Jacobitarum) *occasionem præbuere. Qua de causa conscripti ab eodem cantus in nostras ecclesias, tum in Oriente, tum in Occidente,* (id est, in Chaldæa, & Mesopotamia) *introducti sunt, teste præstantissimo episcopo Lazaro Bar-Sapta.*

II. * * *

Lazaro destituto *alium* idem Dionysius Patriarcha subrogavit eodem anno Græcorum 1140. Christi 829. ut conjicere pronum est. Assemanus, *to. 2. in dissert. de Monoph. & pag. 346.*

III. Basilius.

Basilius, qui & *Matthæus,* episcopus Bagdadi erat anno Græcor. 1500. Christi 1189. ex quatuor enim episcopis Orientalibus unus fuit, per quos cœnobitæ Matthæani, cum Ninivitis, Mosulanis, & Tagritensibus, Charimum Maseæ filium, in Maphrianum eligi, & ad Michaëlem I. Patriarcham consecrationis causa adduci curaverant: ut supra fusius dictum est, ubi de Joanne I. Arabiæ episcopo *col. 1568.* Assemanus, *tom. 2. Bibl. Orient. pp. 453. & 454.*

IV. Timotheus.

Gregorius Bar-hebræus, dum Maphrianus erat, hæc de se ipso scribit apud eumdem Assem. *ibid. p. 251. Maphrianus autem Bagdadi æstatem* (anni Græcorum 1576. Christi 1265.) *exegit, ordinavitque quatuor diaconos, atque episcopum eidem urbi Bagdad consecravit, Josue* (scilicet) *monachum ex cœnobio Mar-Ananiæ, qui Timothei nomen assumpsit.*

II. ECCLESIA BALADÆ.

BALADA, quam *Balat* Masius appellat *in præfat. ad Barcepham,* urbs Mesopotamiæ est ad Tigrim sita, teste Abulfeda *in tab. geogr. n. 255.* Ad diœcesim episcopi Arabiæ apud Jacobitas pertinuit, sed à Joanne Sarugensi Maphriano, ut supra explicatum est ubi de Joanne I. Arabiæ episcopo, *col. 1567.* episcopus ei peculiaris ordinatus est, nimirum qui sequitur. Assemanus, *to. 2. Bibl. Orient. in dissert. de Monophys. num. 9.* ubi de Arab. & de Balada, *& p. 452.*

EPISCOPI BALADÆ.

Joannes.

ANno Græcorum 1478. Christi 1167. mortuo Timotheo Arabum episcopo, Joannes Sarugensis Maphrianus *Rahedum* substituit, eique imposito *Joannis* nomine, diœcesim Arabum, & *Baladæ,* & cœnobii Moallak, seu sancti Sergii assignavit. Assem. *ibid.*

III. ECCLESIA BEHERINI.

BEHERINUM, urbs est Charmæ proxima, ditionis Maphriani. Assemanus *to. 2. Bibl. Orient. in dissert. de Monophys. num. 9.*

EPISCOPI BEHERINI.

GEORGIUS.

THOMAS Tagritensis, à Dionysio I. Patriarcha ad Maphriani dignitatem evectus, quum in urbem Tagritum venisset, *Georgium* Beherinensem episcopum damnavit quod A Charmæ dioecesim usurpasset. Id contigit ante diem 8. Maii anni Græcorum 1157. Christi 846. quo Thomas ille obiit. Georgius vero ad extremum Christianam fidem ejuravit. Assem. *ibid.* & *p. 437.*

IV. ECCLESIA BETH-ARSAM.

BETH-ARSAM, pagus erat sive oppidulum apud Seleuciam, Bar-hebræi temporibus. Hanc Græci *Arsamopolim* dicunt. *Beth-Arsam* Syri, id est *domum*, seu *urbem Arsamæ.* Fortassis Arsames Persarum rex, Darii pater, huic urbi nomen dedit. Assem. *tom. 1. Bibl. Orient. p. 341.* & *to. 2. in dissert. de Monoph. n. 9.* ubi de Beth-Arsam. Dionysius in chron. ad annum Græcorum 821. Christi 510. ei præfuisse *Simeonem* testatur, quem sub Cavade Persarum rege, adversus Nestorianos, pro fide orthodoxa murum sese opposuisse affirmat. *Diplomate* enim *regio munitus,* inquit, apud Assem. *in dissert. præfata* & *p. 409. quacunque pertransiit, chirographum ab Armenis, Græcis, Syrisque accepit, profitentibus se à fide Nestorianorum alienos esse; litterasque subscriptionibus singulorum firmatas ad regem attulit, qui sigillo easdem firmavit: appellatæque sunt codices confessionis, & in ecclesia Tagriti urbis repositæ, quæ sola corruptionem Barsumæ* Nisibeni *evaserat.* Beth-Arsamensi ecclesiæ præfuit ab anno Græcorum 821. usque ad 836. id est ab anno Christi 510. usque ad 525. Hæc de eo tradit Dionysius Patriarcha, apud eumdem Asseman. *tom. 1. pag. 341. Anno* (Græcorum) 821. *claruit S. Simeon episcopus Beth-Arsam, qui & Simeon sophista Persa appellatur. Hic aliquando tres ex secta Magorum primarios nobilesque viros Christiano dogmate imbuit, baptizavitque. Quod quum eorum socii comperissent, eos scilicet relicta Magorum secta, Christianam religionem amplexos fuisse, apud regem eosdem deferunt, mandatumque accipiunt, nisi fidem Christi abjurarent, ut morti traderentur. Ii vero qui corona vitæ digni habiti fuerant, nec minas, nec gladium regis metuentes, incitante eos maxime ad subeundum fortiter pro vita æterna martyrium beato Simeone; Absit, aiebant, ut abnegemus Deum vivum qui fecit cælum & terram, & Filium ejus Dominum nostrum Jesum-Christum, qui nos ad se pro sua gratia vocavit, & adduxit: Absit, ut hunc abnegemus, & creaturam ejus pro ipso adoremus. Tunc beati decimo à spirituali eorumdem regeneratione die per celerem gladii mortem ad Deum martyrio coronati migrarunt.* Assemanus *ibid.* Simeonem ex illis fuisse arbitratur qui non palam quidem Chalcedonense concilium admitterent, ejus tamen fidei definitionem approbabant secundum unitivum Zenonis Imperatoris decretum. Verum ejus orthodoxiæ minus favet, ipsomet fatente, quod huic edicto subscripserit in quo altum de sacro concilio Chalcedonensi, & de sancti Leonis epistola extat silentium; quod Anastasium Imperatorem, Xenaiam seu Philoxenum Hierapolis antistitem infensissimum fidei Chalcedonensis hostem, & Cyrum Edessenum, ceu Catholicos laudaverit in epistola quam *de Barsuma Nisibeno deque Nestorianorum hæresi in Persidem invecta* scripsit, & Assemanus ex cod. Syr. 11. translatam edidit *to. 1. pp. 346. & seqq.* quod denique in eadem epistola, anathema Ibæ ac Theodoreto dixerit à synodo Chalcedonensi absolutis. Hinc etiam illum Stephanus Edenensis ad scriptorum Jacobitarum gregem detrudit, *libro de hæreticis Anaphorarum auctoribus, cap. 7. n. 12.* Ab hæresi nihilominus Monophysitarum non parum eum abluit, quod ipsemet narrat in altera epistola ad cognominem Simeonem Gabulæ abbatem, de martyribus Homeritis, *to. 1. pp. 358. & seqq.* ipsum Hirta Naamanis die 20. Canun posterioris, id est Januarii anni octingentesimi-trigesimi-quinti, Christi 524. profectum cum Abrahamo presbytero Euphrasii filio, qui à Justiniano, id est Justino seniore, (hunc enim Orientales Justinianum I. appellare solent) ad Monderum, sive Alamundarum, ut græci latinique vertunt, Arabum regem fœderis paciscendi causa delegatus fuit. Amicus ergo hujus Simeonis erat Abrahamus Justini legatus, ejusque & reliquorum fidelium in Perside atque Arabia degentium causam auctoritate Justini contra hæreticos tuebatur.

Quod autem Zenonis henoticon susceperit Beth-Arsamensis, id potuit fieri absque eo quod hæresim Monophysitarum amplecteretur. Multi enim Catholici, (inter quos S. Flavianus Antiochiæ Patriarcha, & S. Elias Hierosolymorum antistes memorantur,) ut pacem ecclesiis conciliarent, malebant Chalcedonense concilium silentio premere, quam illud palam approbando vehementiores in suis ecclesiis excitare tumultus. Præterea Chalcedonensem synodum se amplecti satis insinuat, in illa ipsamet priori epistola, eam fidem se tenere affirmans, *quam sequuti sunt, confirmaruntque quadringenti nonaginta & quinque episcopi Alexandriæ magnæ, Antiochiæ in Syria, Cappadociæ & Galatiæ:* ii quippe episcopi sunt qui Leoni Imp. pro Chalcedonensi concilio rescripsere. Et certe licet synodi Chalcedonensis mentionem non faciat in ea epistola, non tamen eam damnat, aut sugillat; quod utique præstitisset, ut cæteri Monophysitæ, si Monophysita fuisset. Observandum tandem occurrit Nestorianam luem in Perside, sub Barsuma Nisibeno sic altas radices egisse, ut non de Chalcedonensi concilio, sed de Ephesino controversia ubique agitaretur: unde in id Catholicis ibi maxime incumbendum erat, ut eam hæresim penitus profligarent. Mirum itaque videri non debet, si Nestorii fautores in ea epistola proscripserit, quorumdam vero è contra Monophysitarum in avertenda Nestoriana hæresi ardentiorum studium laudaverit, & laborem. Hæc Assem. *to. 1. pp. 342. & seqq.* De hujus sedis episcopis Jacobitis nihil ad notitiam nostram venit. ECCLESIA BETH-ARSAM.

V.

ECCLESIA BETH-CUDIDÆ.

BETH-CUDIDA, seu *Beth-Cudidia*, castrum est regionis Niniviticæ, haud procul à cœnobio sancti Matthæi, & Bartela. Bar-hebræus refert de seipso, apud Asseman. *to. 2. Bibl. Orient. p. 260.* quod *profectus Niniven diebus Dominici jejunii anno Græc. 1595.* Christi 1284. *Raban Jobum ex domo Cudidia elegerit, atque per impositionem manus episcopum consecraverit, qui Joannis nomen assumpsit, & ecclesiæ Nuhadrensium præfectus est, fueritque undecimus eorum, quos ipse,* dum *Maphrianus* erat, *in Oriente consecravit.* Assemanus *to. 2. Bibl. Or. in dissertat. de Monophys. num. 9.*

VI.

ECCLESIA BETH-CHINO.

BETH-CHINO, seu *Beth-Chionia* urbs est apud Mosul, & Beth-Raman, ex qua oriundus videtur Joannes II. Maphrianus, cui Bionitæ, id est, Chionitæ cognomentum fuit, littera Syriaca Ch. in B vitio amanuensis mutata. Assem. *ibid.*

EPISCOPI BETH-CHINO.

MOSES.

AUctor anonymus ad calcem cod. Syr. 32. hæc de eo *Mose* cognomento *Bar-Cepha*, inter Jacobitas celeberrimo tradit, apud Assemanum *to. 2. Bibl. Orient. pp. 218. & 219. Pater ejus erat ex Chohail pago ad Tigrim fluvium, qui hodie Masciahad-Chohol dicitur; mater vero ex Balad urbe. Natus autem & educatus fuit in eadem urbe Balad. Nomen patris ejus Simeon, & nomen matris Maria, & vocatus fuit Moses Bar-Cepha: Moses quidem de nomine patrui, qui erat doctor in ecclesia magna Beth-Sciahak, magister David Beth-Raban, &c. Scripturam doctus fuit à Raban Cyriaco archimandrita Mar-Sergii in Monte-Sajo ad latus Balad urbis. Postea monasticum habitum induit in eodem cœnobio Mar-Sergii, & electus fuit in episcopum Mosul, & Beth-Raman, & Beth-Chiuniæ, & Mar-Severi nomen assumpsit: exposuitque omnes libros ecclesiæ, & vixit nonaginta circiter annos, rexitque* A *episcopatum annis quadraginta. Tagritensium vero visitator fuit per annos decem, &c. Rogarunt eum Ignatius Karontæ, & Cyriacus ejus præceptor, & Abibus ejus itidem magister ut exponeret Psalmos, & Paulum: & exposuit Evangelium, & Pentateuchum, & librum Judicum, & librum Prophetarum, & Actus Apostolorum, & Apostolum; & duos Theologi* (Nazianzeni) *tomos: & fecit librum disputationum adversus hæreses, & librum historiæ ecclesiasticæ. Denique obiit .... anno Græc. 1214.* Chr. 903. *mense Februario, die 12. Sabbato. Deus eum in* B *cœtibus Apostolorum ejusdem sociorum constituat, nosque adjuvet per ejus orationes, amen.* Huc usque anonymus ex quo Andreas Masius vitam hujus Bar-Cephæ concinnavit, sed anno Græcorum 1224. pro anno 1214. & die 13. Februarii, pro 12. ejusdem mensis perperam substitutis. Bar-hebræus enim dicit, ut anonymus, *Mortuus est autem hic episcopus die 12. Februarii mensis, anno Græcorum 1214. & sepultus est in cœnobio Mar-Sergii in monte.*

ECCLESIA BETH-CHINO.

Addit Assem. *to. 2. Bibl. Or. p. 219.* extare in cod. Syriaco 31. nunc Vaticano, ejusdem Bar-Cephæ *librum de anima*, capp. 40. *Commentarium de sacro Chrismate*, capp. 50. *De Baptismo*, capp. 24. *& de Ascensione Domini*, capp. 20.

VII.

ECCLESIA BETH-RAMAN.

BETH-RAMAN, urbs est Niniviticæ regionis; inter episcopales Maphriano subjectas numeratur sexta, apud Assem. *to. 2. pag. 419.* Olim *Beth-Razich* dicta fuit, vel *Beth-Vazich*, ut alii volunt. In ea regione S. Millesius cum sociis, & S. Daniël cum Varda virgine sub Sapore Persarum rege martyrio coronati sunt, de quibus Asseman. *tom. 1. Bibl. Orient. pp. 12. 186. 187. & 188.* Item *to. 2. in dissert. de Monoph.*

EPISCOPI BETH-RAMAN.

I. MOSES.

DE eo *Mose*, qui & *Bar-Cepha*, modo A disseruimus; hoc ejus cognomentum *Bar-Cepha, Cephæ* seu *Petri filium* significat. Dionysius Bar-Salibæus in expositione Liturgiæ Syriacæ *cap. 10.* cum nominat *Moysen Mosuli*, & *Moysen Bar-Cepham Mosuli*, quod confirmat ipsum fuisse Mosuli episcopum, ut etiam anonymus ejus vitæ scriptor diserte tradit. In tractatu de opere sex dierum, *part. 1. cap. 18.* docet animas justorum, post exitum à corpore, in paradiso terrestri detineri, usque ad communem omnium resurrectionem. Ita Asseman. *tom. 2. p. 130.* qui addit eamdem esse recentiorum Græcorum de omnibus sanctorum animabus sententiam, eas scilicet in paradiso voluptatis, aut in aliquo alio terrestri loco degere usque ad diem judicii. De quo ad Bellarminum remittit, *de Sanct. Beatit. cap. 1.* & ad Renaudot. *tom. 2. Liturg. Orient. p. 333.*

II. MICHAEL.

Gregorius Bar-hebræus, anno Græcorum 1589. Christi 1278. Tagrito Niniven reversus, *Michaëlem*, cognomento *Mochles*, ecclesiæ Beth-Raman consecravit. Sic ipsemet in chronico, apud Assem. *to. 2. p. 255.*

VIII.

ECCLESIA BETH-SAIDÆ.

BETH-SAIDA, de qua hic agimus, non est oppidulum Galilææ patria S. Petri Apostoli, sed Niniviticæ regionis civitas. Hæc titulares episcopos habuit: ex quo enim Ignatius II. cognomento Lazarus Maphrianus anno Græc. 1464. Christi 1153. Mosulanam diœcesim, qua Ninive & cœnobium S. Matthæi continebantur Tagritensi conjunxit, ejus successores, ut episcoporum sibi subjectorum numerum augerent, suffraganeos quosdam episcopos ad titulum adjacentium castrorum instituerunt, quos veluti vicarios suos Tagriti, vel Maipheractæ, vel in monasterio sancti Matthæi residere jubebant. Hujusmodi fuerunt, teste Bar-hebræo, Severus Jacobus Bar-Sciacco, Basilius Abraham, &c. Assemanus *to. 2. Bibl. Or. in dissert. de Monophys. & pp. 255. & 455.*

EPISCOPI BETH-SAIDÆ.

BASILIUS.

PRæfatus Gregorius Maphrianus refert in chronico, apud Assem. *to. 2. pag. 255.* à se anno Græcorum 1589. Christi 1278. in urbe Ninive ordinatum fuisse *Basilium*, qui & Raban *Abraham*, cœnobioque sancti Matthæi ad titulum ecclesiæ Beth-Saidæ præfectum.

* * * * * * * * * * * * * * *

C

I.

ECCLESIA CHARMÆ.

CHARMA, inter episcopatus Maphriano subjectos sedes septima, apud Assemanum, *to. 2. p. 419.* eadem non videtur ac *Charmadara*, quæ supra Samosatam ad Euphratem post duodecim millia passuum extat in Augustana tabula, & *Cholmadara* dicitur juxta Euphratem à Ptolemæo *lib. 5. cap. 15.* Charmadara enim Syriæ Euphratensis erat, adeoque Patriarchæ potius Jacobitarum ditionis, quam Maphriani Orientis: Charma è contra, ut Beherinum, Persidis oppidum fuit, vel saltem Persidi vicinum; quandoquidem Georgius Beherini episcopus, sæculo nono Charmensem ecclesiam usurpavit, suique juris fecit.

ECCLESIA CHARMÆ.

EPISCOPI CHARMÆ.

I. ZACCHÆUS.

A Nno Græc. 1066. Christi 755. ex Dionysii Patriarchæ chronico, Georgii electioni in Patriarcham in synodo Mabugensi adfuit cum pluribus aliis episcopis *Zacchæus* Charmæ; apud Assem. *tom. 2. Bibl. Or. p. 111.* qui tamen observat, *p. 340.* in hac temporis epocha mendum esse amanuensis incuria, qui Georgii ordinationem anno Græcorum 1070. Chr. 759. factam, loco non suo descripsit. In supra memorato Dionysii chron. apud eumdem Assem. *ibid. p. 115.* assignatur Zacchæi obitus ad annum Græcor. 1084. Christi 773. *Anno 1084.* inquit, *obiit Paulus episcopus Tagrit, Zacchæus Charmæ, & Jonas Neardæ; quorum in locum nemo suffectus fuit, dum Georgius Patriarcha in vinculis detineretur: Davidem enim pro legitimo Patriarcha haud agnoscebant.*

II. GEORGIUS *intrusus.*

Thomas hujus nominis inter Maphrianos primus, à Dionysio I. Patriarcha ordinatus, ante annum Græcorum 1156. Christi 845. quo ille Patriarcha obiit, quum Tagritum venisset, *Georgium* Beherinensem episcopum, de quo supra *col. 1540.* damnavit, eo quod Charmæ diœcesim usurpasset. Charmenses autem causam Georgii propugnantes Maphrianum à præside in carcerem mitti curarunt, unde tamen octo post mensibus declaratus innocens exiit. Georgius ad extremum defecit à christiana fide. Asseman. *to. 2. Bibl. Or. p. 437.*

III. BASILIUS.

Anno Græc. 1575. Christi 1264. consecrationi Ignatii III. Patriarchæ in monasterio Gavicathæ apud Mopsuestiam Ciliciæ urbem sito interfuit *Basilius* Charmæ episcopus. Assem. *ibid. p. 379.*

G

I. ECCLESIA GOZARTÆ.

GOZARTA seu *Gazarta*, id est, *Insula*, variis nominibus insignitur, scilicet *Gozarta Cardu*, aut *Cardoa*, seu *Carduchia*, à proximis montibus Carduchiis: Nestorianis *Gozarta Zebedæa*: Arabibus *Gezira*, & *Gezirat-Ebn-Omar: Bezabde* & *Bizabda* dicitur Ammiano, *lib. 20. cap. 15. Zabdicene* S. Hieronymo *in chronico ad annum 11. Constantis: Gezerta* denique Masio *in præfat. ad anaph. S. Basilii*, qui eam *Tigris insulam* scribit *duodecim circiter passuum millibus supra Mozal* (Mosul) *positam, decem fere millia passuum suo ambitu continentem, muris undique cinctam, & à paucis aliis quam Christianis hominibus habitatam.* Inter episcopatus Maphriano subjectos octavo loco recensetur, *tom. 2. Bibl. Orient. p. 419.* Idem Assem. *ibid. in dissert. de Monophys. n. 9.*

EPISCOPI GOZARTÆ.

I. BASILIUS.

A Nno Græc. 1483. Chr. 1172. *Basilius Marcianus* Gozartæ episcopus, Arabum hujus loci opera, qui falsa instrumenta produxere, in carcerem trusus fuit. At Gaziræi Jacobitæ soluto pretio illum liberari, & cœnobium apud eam urbem situm, quod simul invaserant, sibi restitui curarunt. Assemanus, *to. 2. Bibl. Or. p. 452.*

II. DIONYSIUS.

Dionysius, qui & *Saliba* Capharsaltensis, Gozartæ episcopus erat anno Græc. 1533. Christi 1222. quo ab Ignatio II. Patriarcha, statim atque ad hanc dignitatem promotus est, Maphrianus renuntiatus fuit. Obiit anno 1542. Christi 1231. à Curdis, contra quos armatus processerat, lancea confossus. Assemanus, *tom. 2. Biblioth. Orientalis pp. 375. & 454.*

III. GREGORIUS.

Gregorium Josephum, anno 1554. Christi 1243. Joannes Bar-Maadani tunc Maphrianus, episcopum Geziræ constituit. Asseman. *ibid. & p. 454.*

IV. JOANNES.

Gregorius Bar-hebræus refert de seipso in chron. quod dum erat Maphrianus, *Niniven veniens, episcopum Gozartæ Cardoæ anno Græcorum 1577.* (Christi 1266.) *dederit Vehbum monachum ex cœnobio S. Matthæi, qui Joannes est appellatus*, apud Assemanum *tom. 2. Bibl. Orient. p. 251.* Addit *ibid. p. 256.* quod *anno Græc. 1591.* (Christi 1280.) *feria 4. hebdom. Passionis, obierit Joannes ille episcopus Gozartæ Cardoæ, quum ante obitum res suas omnes dispensasset, quia à multo tempore ægrotabat. Redemit autem captivos in vinculis detentos, & ad cœnobium atque ad Maphrianum*

ECCLESIA GOZARTÆ. *pro facultate quod habuit misit; nec vel unum obolum post se reliquit.* A

V. DIOSCORUS.

Idem Bar-hebræus, apud eumdem Asseman. *tom. 2. Bibl. Or. p. 262.* hæc de Joannis successore scribit: *Dominica die* (25. Novemb.) *post inventionem* quarumdam *reliquiarum* (anno Græcorum 1596. Christi 1285.) *consecravit Maphrianus* (ipsemet) *Gabriëlem monachum Bartelensem ex cœnobio S. Matthæi, episcopum Gozartæ urbis Cardu, quem Dioscorum nominavit, postquam ea ecclesia vidua manserat ad quinquennium.* Hic porro Dioscorus Liturgiæ auctor videtur quam Renaudotius cum Syriacis aliis edidit, *to. 2. p. 492.*

VI. * * *

Gregorius Matthæus Maphrianus, duos episcopos ordinavit, ante ann. utique Græc. 1656. Christi 1345. quo mense Januar. ipse diem clausit extremum, unum quem Sigaræ urbi præfecit; alterum quem Maaræ, & Nisibi & *Gozartæ Cardoœ.* Assemanus *tom. 2. Bibl. Orient. p. 460.*

VII. CHALEPH.

Chaleph Maadanensis Gozartæ episcopus erat anno Græcor. 1766. Christi 1455. quo ad Patriarchatum assumptus est, & Ignatius X. alias VI. nuncupatus. Obiit anno 1795. Christi 1484. Assem. *ibid. pp. 385. & 386.*

II. ECCLESIA GULMARGÆ.

GULMARGA urbs est prope Sigaram; ad Maphriani ditionem olim spectabat. Assem. *to. 2. Bibl. Orient. in dissert. de Monophys. num. 9.*

EPISCOPI GULMARGÆ.

JONAS.

JOANNES Bionita Maphrianus renuntiatus fuit in synodo episcoporum Orientalium habita in monasterio Canosciæ ditionis Sigaræ propter *Jonam* Gulmargæ episcopum, quem decretum hujus synodi adversum se latum B spernentem idem Maphrianus, Tagritum reversus, damnavit. Id porro contigit ante annum Græc. 1101. Christi 790. quo Georgius Patriarcha, Maphriani hujus consecrator, fato functus est. Assemanus, *ibidem & p. 432.*

III. ECCLESIA GUMAL.

GUMAL, urbs est in regione Maragæ sita, inter episcopatus Maphriano subjectos quintum tenebat locum. Assemanus *to. 2. in dissert. de Monoph. & p. 419.*

EPISCOPI GUMAL.

AITALLAHA.

EPiscopi Orientales qui anno Græcorum 940. Christi 629. Marutham metropolitam magnum Orientis, sive Maphrianum ordinarunt in urbe Tagrito, *Aitallaham* identidem urbis Gumal episcopum initiarunt. Assemanus, *ibidem.*

H

I. ECCLESIA HADETH *ad* TIGRIM.

DUplex hujus nominis extat civitas, teste Abulfeda *in tab. geogr. nn. 258. & 262.* una in Mesopotamia ad Euphratem fluvium haud procul ab Anbara, seu Pheroz-Sapor: altera extra Mesopotamiam ad Tigrim versus Ortum, ubi Zeba major Tigri miscetur. Hadethæ ad Tigrim episcopatus Nestorianorum sub metropolita Mosulano mentio occurrit in tabula Eliæ, apud Assem. *to. 2. in dissert. de Monoph. & p. 459.* Jacobitæ pariter in ea urbe episcopum habuerunt.

EPISCOPI HADETH *ad* TIGRIM.

ABRAHAM.

IN cod. Nitriensi II. Syriaco, apud Assem. *tom. 1. Bibl. Or. p. 561.* hæc leguntur, ipso teste: « Quatuor Evangelia Syriacè scripta « à Joanne in castro Urema sub Theodoro epi- « scopo, mense Septembri anno Græc. 1047. « (Christi 736.) visa & emendata à Georgio «

» episcopo, quæ olim pertinuerant ad *Abraham* A
» Hadethensem.» Hic Hadeth ad Tigrim memoratam censet idem Asseman. *to. 2. in dissert. de Monoph. n. 9.* cujus proinde episcopus ille fuerit ante annum 1047. Christi 736.

II. JOSEPH.

Cod. Arabicus Vatic. 40. cujus meminit Assemanus, *to. 2. Bibl. Orient. p. 509.* hæc habet: *In fol. bomb. 159. Arabicis litteris & sermone exaratus à Moyse Atascia presbytero Hadethensi Jacobita anno Græcorum 1766.* (Christi 1455.) *die 24. Novemb. sub Patriarchis Ignatio Antiocheno* (X. alias VI. qui & Chaleph, eo anno promoto Dominica Pentecostes) *& Matthæo Alexandrino* (qui probabiliter Matthæus ille est XC. Patriarcha ex Sahid sive Thebaïde oriundus, quem Bollandi continuatores dicunt ultimum fuisse à quo chrisma consecratum fuerit usque ad annum Jesu-Christi 1703. ut ad ipsos scripsit Bernatus: hæc de eo Matthæo Renaudot. *in hist. Patr. Alexandr. p. 611.*) *& Basilio Maadani Maphriano* (hujus nominis VI. qui & Barsuma Maadanensis, ac eo anno obiit) *& Josepho Cyrillo episcopo* (utique hujus loci, sive *Hadeth,* siquidem non dicitur alterius loci antistes.) Joseph itaque hic Cyrillus Hadethæ erat episcopus sub Maphriano Orientis, anno Græc. 1766. Christi 1455.

ECCLESIA HADETH ad TIGRIM.

II. ECCLESIA HADITHÆ *in* SEGESTANA.

Tertia *Haditha* fuit, quam *in Segestana* dicit Bar-hebræus, apud Assem. *to. 2. in dissert. de Monoph.* & *p. 362.* Hujus episcopus memoratur Aaron.

EPISCOPI HADITHÆ *in* SEGESTANA.

AARON.

Circa annum Græc. 1466. Christi 1155. sub Athanasio VIII. Barchetre sedebat *Aaron* Hadithæ in Segestana episcopus, quem Ignatius II. Maphrianus ordinaverat. Is ad sectam Mahometanam transiit, postea tamen resipiscens, quum suam sedem recuperare non posset, Constantinopolim profectus est, ibique B fidem suscepit Chalcedonensis synodi. Mox in Syriam reversus, iterum Alchorano manus dedit: sed rursus christiana resumpta professione, ad pœnitentiam peragendam Hierosolymam petiit, deinde ad montem Libanum apud Maronitas secessit, ubi vita functus est. Assemanus, *tomo 2. in dissertat. de Monoph. n. 9. & p. 362.*

III. ECCLESIA HARNUÆ.

Harnua nobilis Chorasanæ urbs est; hanc Amrus in tabula sedium episcopalium Nestorianorum, apud Asseman. *to. 2. Bibl. Orient. p. 458.* & Abulfeda *in tab. geogr. n. 501. Haram* appellant. Idem Assem. *ibid. in dissert. de Monoph. n. 9.*

EPISCOPI HARNUÆ.

* * *

Episcoporum Jacobitarum Harnuæ nullus alius occurrit, præter eum non nominatum, quem Maruthas Maphrianus ordinavit, teste Bar-hebræo his verbis, apud Assem. *to. 2. Bibl. Or. in diss. de Monoph. n. 9. & p. 420. Per idem tempus, Orthodoxorum* (id est Jacobitarum) *numerus in Perside auctus est, & ingens Edes*-C*senorum numerus, qui à Persis in captivitatem abducti fuerant, domicilium in Segestana & Chorasana fixere, qui ad Marutham Maphrianum legationem miserunt, episcopos sibi ordinari postulantes. At ille unum quidem episcopum Segestanæ instituit, alterum Harnuæ, & tertium Adorbiganæ.* Obiit Maruthas, ut supra dictum est, anno Græc. 960. Christi 649.

IV. ECCLESIA HASSASSINITARUM.

Regio *Hassassinitidis* Tagritensis ditionis est, eamque Arabes *Hassassam* dicunt, unde ejus incolæ *Hassassini, Assissini,* vel *Hassassinitæ* nuncupantur. In illa porro regione, non solum Mahometani degunt, quorum meminere Guillelmus Tyrius *lib. 20. hist. cap. 31.* Jacobus de Vitriaco *hist. Hierosf. cap. 81.* & Renaudot. *hist. Patr. Alex. pag. 320.* verum etiam Christiani Jacobitæ, ex suo præsertim schismate, ob illa Liturgiæ Syriacæ verba

ECCLESIA HASSASSINITARUM. *panem cœlestem frangimus in nomine Patris, &c.* quæ expungi vel demissa voce proferri nolebant, in Jacobitarum Syrorum historia noti, de quo nos supra *coll. 1374. 1542. & 1543.* Duravit quidem hoc illorum dissidium ab anno circiter Christi 890. usque ad annum 1178. quo sub Michaële I. Patriarcha reconciliari petierunt. An vero tunc ad aliorum Jacobitarum mentem & morem, circa hæc verba, sese accommodaverint, clare non traditur. Vide Assem. *to. 2. in dissert. de Monoph. n. 7. versus finem,* ubi de Jacobitarum schismatibus, & *n. 9.* ubi de Hassassinitide, & *pp. 203. 204. 215. 341. 343. 366. 440. & 452.*

EPISCOPI HASSASSINITARUM.

I. Pheraa.

II. Matthæus.

Ex quo Hassassinitæ circa annum Græc. 1201. Christi 890. à cæteris Jacobitis recessere, sub Athanasio I. Maphriano, sibique Zebinam Joannis III. Patriarchæ discipulum in Patriarcham assumpserunt, unum duntaxat novimus *Pheraa* nomine, quem Zebina ille metropolitam seu Maphrianum eorum ordinavit. Ejusdem tamen factionis præsulem A quoque fuisse *Matthæum* cognomento *Pastorem,* Anaphoræ Syriacæ auctorem, quem revera ex Syrorum monumentis clariss. Stephanus Edenensis Maronita, *de Orthodoxis Liturgiarum scriptoribus c. 2. n. 6.* Hassassinitis præfuisse scribit, suspicatur Assem. tum tum etiam ex stilo hujus Anaphoræ, exinde, & ex more episcoporum ejusdem ætatis Liturgias condendi. *to. 2. in dissert. de Monoph. n. 9. & pp. 320. & 440.*

V. ECCLESIA HIRTÆ NAAMANIS.

Hirta, quæ & *Hirta Naamanis,* urbs Assyriæ est, Cupha tribus millibus distans; dicta est autem *Naamanis,* inquit Abulfeda *in tab. geogr. n. 270.* quia *ibi sedes erat Naamanis filii Monderi, ibique Christianam religionem amplexus Monderus filius Amrilcaisi, magnificas ecclesias construxit.* Ut Nestoriani in ea urbe episcopos, ita & suos habuerunt Jacobitæ. Assemanus, *to. 2. in dissert. de Monoph. n. 9.* ubi de Hirta.

EPISCOPI HIRTÆ.

I. Theodorus.

II. Achudemes.

III. Joannes.

IV. Georgius.

Dionysius Patriarcha in chr. ad annum Græcor. 862. Chr. 551. scribit *Theodorum,* eo utique anno, ordinatum fuisse episcopum Hirtæ Naamanis, nimirum Arabum Christianorum qui Naamani dynastæ parebant. Huic porro successisse oportet *Achudemem,* ex episcopo Arabum, ad metropolitani seu Maphriani Orientis dignitatem evectum à Jacobo Baradæo Zanzalo anno Græcorum 870. Christi 559. quamvis præfatus Dionysius de Achudeme hîc sileat, & Theodoro suffectum fuisse asserat anno Græcor. 928. Chr. 617. *Joannem,* quem *Arabum episcopum* dicit, & inter alios præsules Jacobitas floruisse ab eo anno 928. usque ad annum 961. Chr. 650. quo obiit, & Amidæ sepultus est in templo S. Joannis-Baptistæ. Demum eo anno 961. B Joanni subrogatum fuisse asserit *Georgium.* Verum Bar-hebræus refert, apud Asseman. *tom. 2. Bibl. Or. p. 335.* quod Athanasius II. Baladensis Patriarcha, qui obiit anno Græc. 998. Christi 687. *quum ex hac luce migraturus esset, Sergio Zachonio metropolitæ, quem Archiepiscopum appellabat, præceperit ut Georgium gentium Arabicarum episcopum crearet: quem ordinarunt mense Decembri, duobus post Patriarchæ obitum mensibus, anno Græc. 998.* Ab eo autem quidam auctores narrant Athanasium III. Patriarcham fuisse consecratum mense C Aprili anno Græc. 1035. Christi 724. paulo ante quam eodem anno obierit. Opera ejus citant Dionysius Bar-salibæus, & Gregorius Bar-hebræus nonnullis in locis, apud Assem. *to. 2. pp. 158. 160. 283. 302. & 313.* De eo, sicut & de præcedentibus Hirtæ episcopis adeas eumdem Assem. *tomo 1. Bibl. Or. p. 167. & tom. 2. in dissert. de Monoph. n. 9.* ubi de Hirta, *& pp. 102. 103. 335. 338. & 414.*

ECCLESIA

M

I. # ECCLESIA MAALTÆ.

MAALTA seu *Maaltaja,* dicitur in geographia Nubiensi *clim. 4. part. 6.* pagus esse Mesopotamiæ apud Singaram. Inter subjectos Maphriano episcopatus tertio loco recensetur à Bar-hebræo, apud Assem. *to. 2. Bibl. Or. in differt. de Monoph. n. 9.* & *p. 419.* Nullum novimus hujus sedis præsulem Jacobitam.

II. # ECCLESIA MAARÆ.

MAARA, seu *Maarin,* episcopatus fuit Jacobitarum, qui cum Nisibensi postea conjunctus est. Aliam in Syria *Maaram* seu *Moarram* commemorat Bar-hebræus, apud Assem. *to. 2. Bibl. Orient. p. 320.* ex qua in Libanum montem Francos perrexisse scribit, ibique ingentem populi multitudinem, ex iis qui Nazaræi dicuntur, interfecisse. Duplicem *Maaram* in Syria agnoscit Abulfeda, unam quidem nuncupatam *Maarat-Nesrin,* seu *Maarrat-Mesrim, in descript. Syriæ fol. 64.* alteram absolutè *Al-Maara,* seu *Maarat-al-Naaman, in tab. geogr. n. 218.* In codice mss. 30. Syriac. cujus meminit Asseman. *ibidem, pag. 503. & in differt. de Monoph. n. 9.* ubi de Maara, extat Arabica, sed Syriacis litteris exarata oratio Eliæ filii Hadethensis *ad Maarinenses qui habitant apud Nisibin.*

EPISCOPI MAARÆ.

A

I. * * *

GREGORIUS hujus nominis inter Maphrianos quartus, qui & Matthæus, duos episcopos ordinavit: unum, quem urbi Sigaræ præfecit: *alterum,* quem *Maaræ,* Nisibi & Gozartæ Cardoæ. Obiit Maphrianus ille ineunte mense Januario anni Græcor. 1656. Christi 1345. Assem. *ibid. in differt. de Monoph. & p. 460.*

II. * * *

Ignatius VII. alias III. Patriarcha, qui & Sciahab, Ignatii VI. ex sorore nepos, post avunculi obitum, ab episcopis *Maaræ* & Maipheractæ Jacobitis anno Græc. 1676. Christi 1365. in tertium Mardæ Patriarcham ordinatus legitur, *ibid. & p. 383.*

III. # ECCLESIA MARGÆ.

MARGA ditionis Mosulanæ pagus est, teste Amro in vita Abrahæ Nestorianorum Patriarchæ, apud Asseman. *tom. 2. Bibl. Orient. pp. 435. & 436.* Differt à Maraga amplissima Adorbiganæ regionis civitate, quam describit Abulfeda *in tab. geogr. n. 417.* & cujus sæpe mentio fit in chronico Bar-hebræi, apud eumdem Assem. *ibid. pp. 253. 264. 266. & 268.*

EPISCOPI MARGÆ.

BARHADBESCIABA.

BARHADBESCIABA Margæ episcopus erat anno 1129. Christi 818. quo, libello electionis Dionysii I. chronici auctoris in Patriarcham subscripsit. Assem. *tomo 2. in differt. de Monophys. n. 9. & p. 344.*

IV. # ECCLESIA MOALLAK.

MOALLAK monasterium est, sub nomine sancti Sergii, cujus festum in Kalendario Syriaco ad dies 14. & 23. Decembris colitur; in monte Sajo è regione Baladæ urbis extat propè Tigrim. Ibi Moyses Bar-Cepha monasticæ disciplinæ incubuit. Episcopatus erat Maphriano subjectus; sed hunc Gregorius Matthæus Maphrianus, de quo supra, circa annum Græcorum 1641. Christi 1330. cum episcopatu Sigaræ conjunxit. Asseman. *to. 2. in differt. de Monoph. n. 9.* ubi de monasterio sancti Sergii.

ECCLESIA MOALLAK.

EPISCOPI MOALLAK.

I. Joannes.

Gregorius Bar-hebræus Maphrianus scribit de seipso, apud Asseman. *to. 2. Bibl. Orient. p. 255.* quod Tagrito Niniven reversus, ibi tres (quatuor tamen enumerat) episcopos consecraverit, quorum tertius *Denha* fuit, quem Mar *Joannem* appellavit, & *cænobio* præfecit *sancti Sergii*, alium vero, qui etiam nomen Joannis assumpsit, Sigaræ episcopum constituerit.

A

II. ***

Gregorius alter itidem Maphrianus, cognomento Matthæus, ut jam supra dictum est, anno 1641. Christi 1330. duos episcopos ordinavit, quorum *alterum cænobio S. Sergii* in monte Sajo, quod *Moallak* appellant, & urbi Sigaræ præfecit, duos utique episcopatus illos in unum conjungens; alterum Maaræ, & Nisibi, & Gozartæ Cardoæ, quarum pariter ecclesiarum curam uni præsuli commisit. Assemanus *ibid. in dissert. de Monoph. & p. 460.*

N

I. ECCLESIA NISIBIS.

Nisibis, urbs Mesopotamiæ antiquissima & nobilissima, *Achar* olim nuncupabatur, seu *Achad*, ut legit S. Hieron. *quæst. in genes. cap. 10. n. 10.* ubi de Nemrod: *regnavit*, inquit, *& in Arach, hoc est in Edessa; & in Achad, quæ nunc dicitur Nisibis.* Idem asseruerat S. Ephræm, *commentar. in genes.* cod. Syr. ms. cujus meminit Assem. *to. 1. Bibl. Or. p. 26. in fine.* Syris recentioribus *Soba* dicitur, unde Ebed-Jesu catalogi scriptorum Syrorum auctor, qui Nisibenus fuit episcopus, *Sobensis* ubique appellatur. Arabes eamdem vocant *Nasibin*, teste Abulfeda *in tab. geogr. n. 249.* quod & Stephanus confirmat. *Nesibis* in nummis inscribitur. *Antiochiam Mygdoniæ* Græci dixere, ut Plutarchus in Lucullo affirmat. Huic urbi ad Aquilonem mons *Masius* imminet, quem Abulfeda *montem Geudum* nuncupat, ex quo fluvius Masius, ab eodem Abulfeda *Hermas* vocatus, ab Andrea Masio *Hormiz*, sive *Saocora*, à Juliano *Mygdonius*, *inundans infunditur in adjacentem mœnibus campum.* Sancti Jacobi Nisibensis, qui temporibus Constantini Magni, & Constantii Imperatorum floruit, episcopatu celeberrima fuit, Romanique Imperii limes, donec Juliani Apostatæ strage in Persarum devenit potestatem. Ibi Nestoriana lues admodum invaluit, sed & pauci Jacobitæ extiterunt, quibus aliquando peculiares, sæpius vero vicinarum sedium episcopi præfuerunt. Assemanus, *to. 2. Bibl. Orient. in dissert. de Monoph. n. 9.* ubi de Nisibi.

EPISCOPI NISIBIS.

I. Abraham.

Ex Bar-hebræi chronico, *Abraham* Nisibi sedebat episcopus anno Græcor. 942. Christi 631. quo Joanni I. Jacobitarum Patriarchæ manum imposuit. Asseman. *to. 2. in dissert. de Monoph. & p. 335.*

II. Philoxenus.

Philoxenus Nisibi episcopus, exinde notus est in Jacobitarum historia, tum quod Cyriacum Patriarcham, anno Græc. 1104. Christi 793. electum compulerit, ut Simeonem Maphrianum, qui ejusdem Patriarchæ fuerat discipulus, exauctoraret; tum etiam quod à Nonno archidiacono multorum criminum accusatus, & circa annum Græcorum 1139. Christi 828. in synodo Rhesinensi, cui Dionysius I. præerat, damnatus, apud Abrahamum antipatriarcham, qui adversus eumdem Cyriacum Dionysii prædecessorem à quibusdam episcopis monachisque Gubensibus promotus fuerat, se contulerit, ac schismaticis ejusdem asseclis ecclesiam in urbe sua Nisibi tradiderit. Asseman. *ibid. & pp. 346. & 434.*

B

III. Joannes.

Licet Dionysius VI. Patriarcha Joanni IV. qui & Saliba, Maphriano, ut eum sibi conciliaret adversus Joannem Abdonem suum æmulum, Nisibenam diœcesim, circa annum Græcorum 1399. vel 1400. Christi 1088. vel 1089. concessisset, *ex quo tempore*, inquit Bar-hebræus, *cœpit Nisibis ad Maphriani ditionem spectare:* nihilominus *Joannes* Mardæ episcopus, de quo supra inter Mardæ episcopos *coll. 1459. & 1460.* (qui certe, non Maphriano, sed Patriarchæ subjectus erat) ab anno Græcor. 1436. Christi 1125. usque ad ann. 1476. Christi 1165. annuente ut conjectu pronum est Maphriano, *Nisibin*, una cum Haran, Chabora, Dara, Caphartuta, & Tel-Besme gubernavit. Imo Naironus in Evoplia, *part. 1. cap. 2. num. 20. pag. 45.* Mardensem episcopatum cum Nisibeno

C

hodie conjunctum affirmat. Assem. *tom. 2. Bibl. Or. in dissert. de Monoph.* & *pag. 216.*

IV. * * *

In appendice ad chronicon Bar-hebræi refertur, à Gregorio Matthæo Maphriano, ut jam supra pluries dictum est, unum *episcopum*, cujus reticetur nomen, Maaræ, *Nisibi*, & Gozartæ Carduchiæ fuisse præpositum, circa annum Græcorum 1641. Christi 1330. Ex quibus manifestum fit varium hujus urbis fuisse statum apud Jacobitas, maxime postquam ex pristina amplitudine decidit. Assem. *ibid.* & *pag. 460.*

II.

ECCLESIA NUHADRÆ.

NUHADRA, quæ & *Beth-Nuhadra* vocatur, Arabicè autem ab Amro, in vita Patriarcharum Nestorianorum, *Benihudra*, ea esse existimatur, quam *Naardam, Neerdam* & *Neardam* auctores antiqui, ut Ptolem. *lib. 5. cap. 18. pag. 164.* & Josephus *antiq. Judaïc. lib. 18. cap. 12.* nuncupant. *Nearda*, inquit hic ultimus, apud Cellarium *to. 2. geogr. antiquæ lib. 3. cap. 15. pag. 718. urbs est Babyloniæ populosa, fertilem & amplam regionem seu agrum possidens . . . . nec hostium adsultibus patet, undique Euphrate & firmis muris circumdata.* Babyloniæ dixit urbem, quam Ptolemæus in Mesopotamia collocat, quia in utriusque erat confinio. Interjectis quibusdam sæculis, quum doctiores Judæorum Rabbini ex Palæstina in Babyloniam demigrassent, scholas suas Nehardehæ, Soræ & Pumpedithæ celebriores instituerunt, de quibus Buxtorfius *Tiber. cap. 6.* & Bartoloccius *in Bibl. Rabb. part. 3. §. 13. pag. 663.* Quia vero copiosis agris cingebatur Nearda, hinc quoque factum est, ut ipsa regio tota ejusdem urbis vocabulo appellaretur. Unde Benjamin Tudelensis in itinerario *pag. 63.* ait, à Karkesia sive Circesio *bidui itinere distat Aliobar, quæ & Pumpeditha dicitur, in Nehardea*, id est in Nehardensi regione. Inter episcopatus Maphriano subjectos nono loco ponitur in chronico Bar-hebræi, apud Assem. *to. 2. in dissert. de Monoph. n. 9.* & *p. 419.*

EPISCOPI NUHADRÆ.

I. DANIEL.

ANno Græcor. 941. Christi 630. *Daniël* episcopus Nuhadræ, & quatuor alii finitimarum diœceseon præsules, Marutham monachum ex pago Sciurzach regionis Nuhadræ oriundum in Maphrianum Orientis elegerunt & consecrarunt. Assemanus, *to. 2. Bibl. Or. in dissert. de Monoph.* & *pp. 416. & 419.*

II. JONAS.

Dionysius Patriarcha, apud eumdem Assemanum, *to. 2. pag. 111.* refert in electione Georgii ad Patriarchatum, quam ad annum Græcor. 1066. Christi 755. revocat, quum re ipsa anno solum 1070. Chr. 759. peracta fuerit, inter alios adfuisse *Jonam Be-Nuhadræ*: quorum plurimi ab eo, antequam consecrationis munus acciperet, recesserunt, Joannemque Callinicensem renuntiarunt Patriarcham. Huic porro Orientales adhæsere, dum interim episcopi Occidentales & Mosulani Georgio parebant. Postmodum autem Joanne illo defuncto, anno Græcorum 1076. Christi 765. in synodo Sarugensi omnes Georgio sese submiserunt, decernentes episcopali honore amovendos, quotquot Joannes ordinaverat. Obiit Jonas, eodem Dionysio teste, anno 1084. Christi 773. & una cum ipso *Paulus episcopus Tagrit, & Zacchæus Charmæ, quorum in locum*, inquit, *nemo suffectus fuit, dum Georgius Patriarcha in vinculis detinere-tur: Davidem enim pro legitimo Patriarcha haud agnoscebant.* Asseman. *to. 2. in dissert. de Monoph. n. 9.* ubi de Nuhadra, & *pag. 111. 112. & 115.*

III. ATHANASIUS.

Gregorius Bar-hebræus Maphrianus narrat, apud eumdem Asseman. *ibid.* & *p. 249.* se anno Græcorum 1576. (Christi 1265.) feria 4. intermedia Jejunii dominici in ecclesia superiori Daniëlis pagi, *Behenamum* monachum cognomento *Bar-Summane* episcopum Nuhadrensium instituisse, cui nomen Athanasii imposuit. Erat vir perfectus & prudens, & obiit anno Græc. 1590. Chr. 1279. in Bartela castro, & translatum est ejus corpus ad cœnobium sancti Matthæi. Idem Assem. *pag. 255.*

IV. JOANNES.

Athanasio defuncto, annis quinque Nuhadræ sedes vacavit; tandem Gregorius Barhebræus Maphrianus modo memoratus Niniven reversus *diebus dominici jejunii, anno Græc. 1595.* Christi 1284. ut ipsemet scribit, apud Assem. *pag. 260. Raban Jobum monachum ex domo Cudidia elegit, atque per impositionem manus episcopum consecravit, qui Joannis nomen assumpsit, & ecclesiæ Nuhadrensium præfectus est, fuitque episcopus undecimus eorum quos* prædictus *Maphrianus in Oriente consecravit.*

P

ECCLESIA PHEROZ-SAPORIS.

PHEROZ-SAPOR, quæ & *Anbara,* ad Euphratem sita est non longè ab urbe Bagdado, teste Abulfeda *in tab. geogr. n. 272.* Post Nuhadram ponitur in catalogo episcopatuum Maphriano subjectorum, apud Asseman. *tom. 2. Bibl. Orient. pag. 419.* Judæi eam vocant *Peruz-Sciabur,* ibique nongenta millia suæ gentis fuisse jactant, ut scribit Bartoloccius, *in Bibl. Rabbin. part. 3. §. 13. p. 663.* Idem Assem. *to. 2. Bibl. Or. in dissert. de Monoph. n. 9.*

EPISCOPI PHEROZ-SAPOR.

ACHA.

MARUTHAS, & qui ipsum in Maphrianum ordinarunt, circa annum Græc. 941. Christi 630. Aitallaham urbis Gumal, quæ in regione Maragæ sita est, & *Acham* Pheroz-Saporis initiarunt episcopos, ex Bar-hebræo in chronico, apud Assem. *ibid. & p. 419.*

S

I. ## ECCLESIA SCIAHARZUL.

SCIAHARZUL, episcopatuum Maphriano subjectorum undecimus, apud Assemanum, *to. 2. Bibl. Orient. p. 419.* ab Abulfeda *in tab. geogr. n. 436. Sciahrazur* dicta, urbs est provinciæ *Al-Gebal,* hoc est montanæ Arach seu Assyriæ, à Maraga sex mansionibus dissita; ab Halavana duabus supra viginti parasangis. Cellarius, notitiæ Orbis antiqui *to. 1. lib. 1. cap. 12. pag. 55.* de parasangis hæc docet: Hieronym. *commentar. in Joel. cap. 3. Nec mirum,* ait, si una quæque gens *certa viarum spatia suis appellet nominibus: quum & Latini mille passus vocent, & Galli Leucas, & Persæ parasangas.* Athenæus *lib. 3. cap. 34.* Περσικὰ ὀνόματα *Persica nomina* vocat τοὺς παρασάγγας *parasangas.* Nomen indubitato est Persicum. Parasangæ mensuram nobis Strabo *lib. 11. p. 357.* valde dubiam reddit: ait enim οἱ μὲν ἑξήκοντα σταδίων φασὶν, οἱ δὲ τριάκοντα, ἢ τετταράκοντα, *alii sexaginta stadiorum esse dicunt, alii triginta, aut quadraginta.* Esto, variare *parasangas* pro diversis locis, id tamen pro metro videtur habendum esse, quod plerisque locis valet, & in quo plures scriptores consentiunt: hinc, quum Herodotus, Hesychius, Suidas, & Hero in Isagoge, in τριάκοντα, *tricenis* stadiis consentiant, hunc numerum pro veriore, saltem communiore putamus posse accipi. Rarus tamen in litterarum studiis usus *parasangarum* est, nec forsan nisi in historiis Persarum, ut Xenophontis, & si qui alii ejus generis supersunt. Adi Suidam. Hactenus Cellarius, cujus hæc verba describenda visa sunt pro *parasangarum* intelligentia. Sed ut ad *Sciaharzul* revertamur, inter Mosul & Hamdanam sita est, teste eodem Abulfeda, qui & addit *Sciahra* Persico sermone *urbem* significare, *Zur* vero nomen esse ejus conditoris. Assem. *to. 2. in dissert. de Monoph. n. 9.* ubi de Sciaharzul.

EPISCOPI SCIAHARZUL.

JAZDEPHANES.

JAZDEPHANES episcopus Sciaharzul, unus ex iis fuit, qui anno Græcorum 941. Christi 630. Marutham Maphrianum ordinarunt. Assem. *ibid. & p. 419.*

II. ## ECCLESIA SEGESTANÆ.

SEGESTANA, urbs Chorasanæ regionis est, teste Abulfeda *in tab. geogr. num. 401.* qui Haram itinere undecim dierum ab ea distare affirmat. Bar-hebræus in ea à Marutha episcopum institutum fuisse refert, apud Assem. *to. 2. p. 420.* Dionysius Patriarcha in chronico ad annum Græcor. 1078. Christi 767. Georgium Patriarcham, de iis quos Joannes Callinici sedis Patriarchalis invasor ordinaverat ita loquentem inducit, apud eundem Asseman. *in dissert. de Monoph. n. 9.* ubi de Segestana; *ut sacerdotium & episcopatus ei conferatur, qui ad inferiores Segestanæ & Harabæ regiones pergere voluerit. Quod & episcopis placuit.*

ECCLESIA SEGESTANÆ.

EPISCOPI SEGESTANÆ.

* * *

BAR-HEBRÆUS in chronico narrat, apud Assem. *to. 2. Bibl. Or. in dissert. præfata de Monoph. n. 9. & pag. 420.* aucto multum in modum Jacobitarum numero, quum ingens A Edessenorum qui à Cosroë Persarum rege captivi abducti fuerant multitudo domicilium in Segestana & Chorasana fixisset, iis Marutham episcopos præfecisse; *unum* quidem *Segestanæ*, alterum Harnuæ, & tertium Adorbiganæ.

III.

ECCLESIA SIGARÆ.

SIGARA, Arabibus *Sengiar*, Græcis Σίγγαρα, Latinis quoque *Singara* urbs Mesopotamiæ est, non Tigri apposita, ut contendit Cellarius *to. 2. geogr. antiq. p. 721.* inquit Assem. *to. 2. Bibl. Orient. in dissert. de Monoph. n. 9.* ubi de Sigara, sed tribus fere mansionibus ab eo distans, ut ex ejusdem urbis Civium relatione scribit Abulfeda *in tab. geogr. n. 252.* qui illam totidem mansionibus ab urbe Mosul abesse affirmat; illam quidem ad occasum, Mosul vero ad ejus ortum. In proximo Sigaræ monte, qui Sozomeno *lib. 6. cap. 23. Sigoron*, & Ptolemæo *lib. 5. geogr. cap. 18. pag. 163. Singaras mons* dicitur, cœnobium fuit S. Aaron cujus in chronico Bar-hebræi frequens mentio occurrit, apud Assem. *to. 2. pp. 354. 355. & 361.* aliud tamen est à monasterio ejusdem nominis, quod pariter in eo chronico memoratur, *ibid. pp. 284. 350. & 351. Mares* porro seu *Cares, ibid. pp. 327 & 411.* ex tot Monophysitis quos Justinus Imperat. anno Græcorum 829. Christi 518. exilio mulctavit unus in Oriente supererat, *quem*, teste eodem Bar-hebræo, *Monophysitæ ex omnibus consulerent, impositionem manus ab eo accipientes.* Gregorius Matthæus Maphrianus, *ibid. p. 460.* circa annum Græcorum 1641. Christi 1330. episcopatum hujus ecclesiæ cum cœnobio sancti Sergii in Monte-Sajo conjunxit.

EPISCOPI SIGARÆ.

I. GEORGIUS.

GEORGIUS Sigaræ episcopus, unus illorum fuit, qui, cum Christophoro S. Matthæi metropolita, Marutham elegerunt & ordinarunt Maphrianum Orientis, anno Græcorum 940. Christi 629. aut sequenti. Assemanus *to. 2. Bibl. Or. in dissert. de Monoph. & p. 419.*

II. ELIAS.
III. JOSUE.

Elias Sigaræ episcopus erat, circa annum Græcorum 1061. Christi 750. Hæc de eo habet Gregorius Bar-hebræus, apud Assem. *in dissert. præfata, & pp. 338. 339. & 340. Verum Sandalensis* (tunc episcopus Maipheractæ, qui postea Athanasius IV. fuit cognomento Sandalensis electus Patriarcha anno Græcorum 1067. Christi 756.) *in sua haud quiescens impietate, episcopum quidem Haranitis absque Patriarchæ* (Joannis II. in Patriarcham assumpti anno Græc. 1051. Chr. 740.) *consensu, quemdam Isaac nomine ordinavit, Eliam vero Sigaræ, virum sapientem & doctorem, qui priorem Theologi* (sancti Gregorii Nazianzeni) *tomum mirifice exposuit, illustravitque, etsi ex Maphriani diœcesi esset, substituto* B *in ejus locum viro quodam flagitioso qui Josue Bacr dicebatur, condemnavit.* In sua tamen postea sede videtur restitutus Elias: nam inter præsules quos refert Dionysius Patriarcha, apud eundem Asseman. *pag. 111.* adfuisse synodo Mabugensi, in qua Georgius, post Athanasii Sandalensis necem, renuntiatus est Patriarcha, anno Græc. 1070. Christi 759. legitur *Elias* Sigar.

IV. JOANNES.

Gregorius Bar-hebræus Maphrianus, Ni- C niven reversus anno Græc. 1589. Chr. 1278. quatuor episcopos ordinavit, inter quos fuit *Moyses* qui *Joannis* nomen assumpsit, & Sigaræ præfectus est. Sic narrat ipsemet Bar-hebræus, apud Assem. *to. 2. Bibl. Or. p. 255.*

V. * * *

Gregorius Matthæus Maphrianus, qui obiit ineunte mense Januario anni Græcor. 1656. Christi 1345. 28. annorum spatio quo sedit, duos ordinavit episcopos, *unum*, quem cœnobio sancti Sergii in Monte-Sajo Moallak dicto, & urbi *Sigaræ* assignavit: alterum quem Maaræ, Nisibi, & Gozartæ Cardoæ. Assem. *ibid. pag. 460.*

T.

I. ECCLESIA TAALABENSIUM ARABUM.

EPISCOPATUS *Taalabensium* sive *Taghibensium Arabum*, duodecimo loco inter eos qui sub Maphriani ditione tempore Maruthæ positi fuerunt, recensetur à Bar-hebræo, apud Asseman. *to. 2. Bibl. Orient. p. 419.* hoc modo *Arabum Christianorum, qui sunt Taalabenses Scenitæ. Scenitæ,* id est, *Tabernaculorum habitatores.* Hirtæ Naamanis sedebat horum Jacobitarum episcopus, ut supra observatum est. Josue Stylites, *in historia Calamitatum quæ acciderunt Edessæ, Amidæ, & in tota Mesopotamia,* ab anno Græc. 806. usque ad ann. 818. id est, ab anno Christi 495. usque ad annum 507. cujus summam exhibet doctiss. Assem. *tom. 1. Bibl. Orient.* à *pag. 260.* usque ad *pag. 283.* sæpius meminit *Arabum Taalabensium,* eosque refert, *ibid. pag. 276.* in copias irruisse Romanis infensas. Strabo *lib. 16.* τὰς Σκηνὰς *Scenas* urbem Arabum Mesopotamiam australem & desertam inhabitantium commemorat, quam *super fossam quandam ad Babyloniæ fines* collocat, *à Seleucia schœnis decem & octo* distantem: quæ omnia, inquit Assem. *tom. 2. in dissertat. de Monophys. n. 9.* ubi de ecclesia Taalabensium Arabum, cum Hirta conveniunt. Schœnus porro, teste Cellario *tom. 1. geogr. antiq. pp. 55. & 56.* quædam stadiorum mensura est, inæqualis tamen, pro ratione locorum, ita ut alicubi *sexaginta* stadia contineret, alibi *quadraginta,* alibi *triginta* aut *triginta duo,* alibi *viginti-quinque,* alibi centum supra viginti. Sed, subdit ipse, quantacumque schœnus mensura fuit, aut quoquo orta genere sive gente; usus ejus perrarus est, & vel rarior quam parasangarum. Quod ad nos, de *Taalabensium* episcopis nihil hic adjiciendum occurrit iis quæ supra diximus, ubi de Arabia, & de Hirta Naamanis.

II. ECCLESIA TAGRITI.

TAGRIT, Arabibus *Tecrit,* urbium Mesopotamiæ versus Assyriam *postrema est,* teste Abulfeda *in tab. geogr. num. 266.* ab urbe Mosul sex distat dierum itinere, cis Tigrim posita, ad austrum ortumque fluvio alluitur cui Isaac nomen, ab Isaaco Ibrahimi filio copiarum duce Califæ Al-Motuaccheli. Erumpit etiam apud hanc urbem fluvius Degila, seu Deglata aut Tigris minor, qui terras Samræ ad Bagdadum usque irrigat. Traditam Saracenis à Marutha Maphriano fatetur Bar-hebræus, ut civibus suis indulgerent. Differt Tagrit à Maipherchin seu Maipheracta. Sedes facta est Maphriani Orientis Jacobitarum ab anno Græc. 941. Chr. 630. quo præfatus Maruthas ibidem Maphrianus consecratus fuit. Id vero Tagritensibus ideo fortassis concessum, quod Barsumæ Nisibeno, Nestorianisque per Assyriam & Mesopotamiam debacchantibus acriter restiterint, ut refert idem Bar-hebræus, apud Assem. *tom. 2. Bibl. Orient. pp. 409. & 410.* At exinde etiam contigit ut vix ullum habeamus episcopum Jacobitam hujus ecclesiæ, præter illos qui, vel ante Marutham eam occuparunt sedem, vel vicarii deinceps Maphrianorum fuerunt: quamvis interim Melchitis, id est qui Chalcedonensem synodum suscipiebant, proprius non deesset in ea urbe episcopus. Anno Græcor. 1423. Christi 1112. Dionysius I. Maphrianus Tagritum fere solo æquatum novis, obtenta Califæ licentia, ædificiis ornavit ex chronico Bar-hebræi, apud Assemanum, *tom. 2. pag. 449.* Ignatius II. cognomento Lazarus Maphrianus, eidem Tagritensi ecclesiæ Mosulanam diœcesim, Niniven, & cœnobium sancti Matthæi adjici curavit anno Græcorum 1466. Christi 1155. Ab anno 1533. Christi 1222. quo Ignatius III. dictus David, ad Patriarchæ dignitatem sub nomine Ignatii II. ex Maphriano evectus est, usque ad ann. 1589. Chr. 1278. quo Gregorius Bar-hebræus Maphrianus factus Tagritenses visitavit, nullus eam urbem Maphrianus intraverat, sed suffraganeus episcopus eo mitti solebat qui pontificalia munia loco Maphriani exerceret. *Exacta ibidem* (Bagdadi) *æstate,* inquit ipsemet Bar-hebræus, apud Assem. *to. 2. pp. 254. & 255. autumno ineunte anni* Græc. 1589. Chr. 1278. *Tagritum* Maphrianus (id est Bar-hebræus) *ascendit, & in celeberrimis ejus ecclesiis commoratus est, & lætati sunt per hunc modum omnes nobiles Tagritenses ubique, quoniam à sexaginta annis, ex quo inde abierat Ignatius, quum Patriarcha factus est, nullus hactenus eam urbem intraverat Maphrianus.* Nos latet qui nam fuerint episcopi Jacobitæ Tagritenses, antequam Maruthas Maphrianorum sedem Tagriti figeret.

ECCLESIA TAGRITENSIS.

EPISCOPI TAGRITENSES.

I. Paulus.

Dionysius Patriarcha in chronico sæpius A meminit cujusdam *Pauli* episcopi Tagrit. Hunc ait Georgii Patriarchæ electioni in synodo Mabugensi peractæ anno Græcorum 1070. Christi 759. adfuisse; item anno 1080. Christi 769. inter plures alios præsules Jacobitas claruisse: obiisse demum anno 1084. Christi 773. Assemanus, *to. 2. Bibl. Orient. pp. 111. 114. & 115.*

II. Abibus.

Inter tres epistolas synodicas Joannis X. B cognomento Bar-Susan Patriarchæ electi anno Græcorum 1375. Christi 1064. ad Christodulum Alexandrinum Coptorum Patriarcham, qui ab anno Græcorum 1358. Christi 1047. ad annum 1389. Chr. 1078. sedisse legitur, quæ extant in *lib. de fide Patrum*, tertia ad calcem *fol. 365.* citat epistolam *Abibi* episcopi Tagritensis ad Christianos Arabes; ejusdemque Abibi rursus *fol. 366.* epistolam secundam, ex iis tribus quas ille de sancta Trinitate conscripsit. Asseman. *to. 2. Bibl. Orient. pag. 154.*

III. Jacobus.

Jacobus ex Bartela castro Ninivensis provinciæ, Patre Esau ortus, primum cœnobiticam disciplinam amplexus est in monasterio sancti Matthæi, deinde ad Tagritensem episcopatum evectus fuit, ut scilicet tanquam Maphriani vicarius pontificalia ejus vice inibi munia obiret. Bar-hebræus *in 3. part. chron.* eum *Severum Bar-Sciacco* appellat, quod nomen Jacobus assumpsit factus Tagritensis præsul. Obiit anno Græcorum 1542. Christi 1231. Assem. *ibid. pp. 237. 455. & 477.*

III. ECCLESIA TAURIZ.

Tauriz, seu *Tabriz*, quam Abulfeda *in tab. geogr. n. 424. Teuriz* vel *Tebriz* appellat, metropolis est regionis Adorbiganæ. Ibi Hulachus Tartarorum rex commorabatur, teste eodem Abulfeda, quod & Bar-hebræus confirmat de Dionysio Angur Patriarcha loquens ad ann. 1570. Chr. 1259. Hanc esse *Ecbatanam Mediæ urbem Judithæ historia nobilitatam esse rentur multi*, inquit Masius, quod & ipse videtur sentire *præfat. in Anaph. S. Basilii*, & in epist. ad Augerium Busbeckium, cujus partem recitat Assem. *to. 1. pp. 523. & seqq.* ubi ait *p. 525. ex Tauris, amœnissima Persarum regis sede, quam Ecbatanam Judithæ historia nobilitatam esse rentur multi.* Verum Ecbatana illa, juxta Ptolemæum *lib. 6. geogr. cap. 2. pag. 171.* habet gradus 88. 37. 45. Tauriz vero, secundum Abulfedam, grad. longit. 73. lat. 39. Præterea Niger, apud Ortelium *in thes. geogr.* verosimilius putat Ecbatanam eandem esse cum Esbahan, quæ regis Persarum sedes est, de qua idem Abulfeda agit *in tab. geogr. num. 459.* Difficultatem tamen facessit, quod Ispaham in regione Parthiæ sita sit, Ecbatana autem caput fuerit Mediæ veteris. Assemanus, *to. 2. Bibl. Orient. in differt. de Monoph. n. 9.* ubi de Tauriz.

EPISCOPI TAURIZ.

I. Basilius.

II. Severus.

III. Dionysius.

Jacobitis urbis Tauriz præerat *Basilius* sæculo decimo-tertio; de eo enim hæc scribit Gregorius Bar-hebræus in chronico, apud Assem. *ibid.* & *p. 253. Anno* Græcor. *1583.* Christi 1272. *hiberno tempore Basilius episcopus Tabrizi mortuus est, qui ecclesiam populo nostro* (id est Jacobitis) *religiosorum mercatorum ope instauravit. Supervenere interim monachi quidam ex cœnobio sancti Matthæi, & Maphriano* (ipsimet Bar-hebræo) *supplicarunt, illum episcopatum petentes, quibus tamen haud quaquam satisfecit, quia doctrina non satis instructi erant, & moribus juvenes: sed eam ecclesiam Severo ejusdem cœnobii archimandritæ* C *commisit, qui sub diebus festi magni resurrectionis illuc profectus, honorifice exceptus est, cœpitque urgere fabricam ædium ejusdem ecclesiæ Tabrizi.* Addit *pag. seq. 254. Anno 1588.* Christi 1277. *mortuus est Severus episcopus Tabrizi, & contristati sunt valde fideles ob ejus mortem: & suffragium commune dedere Josepho monacho ejus ex sorore nepoti, qui consecratus* D *est in monasterio sancti Matthæi ab eodem Maphriano* (id est Bar-hebræo) *diebus jejunii quadragesimalis, & abiit, atque in ecclesia Tabrizi resedit, appellatusque est Dionysius.* Eo Dionysio sedente, anno Græcorum 1593. Christi 1282. idem Bar-hebræus, quum ab Achmede Tartarorum rege, diploma pro

ECCLESIA TAURIZ. ædificatione ecclesiarum Adorbiganæ, Assyriæ, atque Mesopotamiæ obtinuisset, Tabrizum petiit, *habitavitque in ecclesia, & ædificium oratorii ejus perfecit, atque januam eidem ex sectis lapidibus construxit. Cellas quoque super oratorium peregrinis ædificavit, & cæmeterium defunctis; quia præter ædiculam sub limine templi positam non erat pro episcopi habitatione locus. Porticum præterea æstivam construxit, & domum hibernam, & caminum, omniaque perfecit pro viribus suis, quæcunque fieri potuerunt, quum reipsa frater ejus Barsuma Saphius hæc omnia facienda curaret.* Anno sequenti *duos medicos discipulos suos* ibidem *introduxit, & Abu-Cairum quidem in ipsa Tabrizo habitare jussit, Joannem vero in Maraga.* Ita Bar-hebræus ipse apud Assem. *pp. 258. & 260.* Hic Dionysius Tauriz episcopus probabilissime ille est, cujus meminit Odoricus Raynaldus ad ann. Christi 1288. n. 33. A dum scribit: *gratulatus etiam* (Nicolaus IV. Papa) *Dionysio episcopo Taurizino in Oriente, quum ex ejus litteris accepisset, ipsum fidem orthodoxam à Minoritis prædicatam sectari. Hortatus eum est ut illa fidei forma populos imbueret, quam ipsi præscribebat. Ea porro fidei forma episcopis hisce apud Tartaros Orientales constitutis transmissa, iisdem verbis concepta est, atque ea quam Clemens IV. ad Palæologum misit,* B *quum de aggregandis Romanæ ecclesiæ ageret.* Eam retulit Rayn. supra ad ann. Chr. 1267. nn. 75. & seq.... Ad annum rursus sequentem 1289. n. 56. subdit, *atque inter cæteros, Taurisii episcopo Dionysio, quem ad fidem Catholicam colendam, uti cœperat, excitavit, cuique eandem fidei formam quam anno superiori transmiserat, ut ipsam in oculis semper defixam gereret, eaque imbueret populos, atque informaret, misit,* scilicet Nicolaus IV.

IV.

ECCLESIA TEL-APHAR.

TEL-APHAR, castrum est Mesopotamiæ inter Singaram & Mosul, ad hujus occasum, sed ad Singaram propius accedens à qua parasangis quinque distat, à Balada autem sex parasangis, ita Abulfeda *in tab. geogr. num. 253.* apud Assemanum, *tom. 2. Bibl. Orient. in dissert. de Monophys. n. 9.* ubi de Tel-Aphar.

EPISCOPI TEL-APHAR.

ABUJASERUS.

JOANNES Sarugensis Maphrianus, ab Athanasio VIII. cognomento Barchetre Patriarcha anno Græcorum 1476. Christi 1165. ordinatus, Timotheo Arabum episcopo anno 1478. Christi 1167. mortuo, *quum populus universus,* inquit Bar-hebræus, apud eumdem Asseman. *ibidem,* ubi de Arabia, monachum quemdam *Abujaserum* nomine, *virum virtutibus & doctrina præditum postulasset; eo tamen* C *Maphrianus rejecto, Rahedum monachum ejusdem Abujaseri discipulum, imposito ei Mar-Joannis nomine, ordinavit. Quamobrem cuncti adversus eum insurgentes, hominem recipere noluerunt. Causa itaque ad principis tribunal deducta, compulsus fuit Maphrianus Abujaserum quoque ordinare:* cui partem ex illa diœcesi concessit, instituitque illum episcopum castri *Tel-Aphar,* seu *Tel-Aaphar,* ut vocat Abulfeda supra citatus, & *Abu-Mariæ.* Idem Assem. *ibid. & p. 452.*

U

I.

ECCLESIA URMIÆ.

URMIA, seu *Ormi,* urbs est *in montanis Persiæ, ad Armeniæ majoris confinia,* inquit Naironus *in Evopl. part. 1. pp. 18. & 19.* apud Assem. *to. 2. Bibl. Orient. p. 457.* In ea, ut Nestoriani, ita & Jacobitæ suum episcopum habuerunt.

EPISCOPI URMIÆ.

IGNATIUS.

ANno Græcorum 1500. Christi 1189. monachi sancti Matthæi, accepta Jacobi Sarugensis morte, Charimum Maseæ filium D sui cœnobii alumnum in ejus locum eligi curaverunt à quatuor episcopis, quorum unus erat *Ignatius* qui & *Gabriel Joannis episcopus Urmiæ in Adorbigana.* Asseman. *ibid. pag. 453.*

Appendix

Appendix ad col. 1408. ubi de Patriarchis Jacobitarum.

AUthor cujusdam epiſtolæ Gallicè ſcriptæ ex urbe Tripolitana die 17. Januarii anni 1732. monet *Iſaacum* Jacobitarum Patriarcham heterodoxum, qui poſtremus recenſitus eſt ut actu vivens anno Chriſti 1721. exinde fato functum eſſe, huicque ſucceſſiſſe *Ignatium Cheukre-Allak*, id eſt *Deogratias*, virum pariter heterodoxum, qui Alepi commoratur. Alia etiam epiſtola ex eadem urbe Tripolitana Gallicè ſcripta 25. Mart. 1733. Cheukre-Allak exhibet ut tunc adhuc viventem & ſedentem.

Quædam alia notanda circa epiſcopos Jacobitas.

THOMAS Biatienſis, dictus *Thomas à Jeſu*, Carmelita diſcalceatus, edidit lib. 7. Operis cui titulus eſt, *De procuranda ſalute omnium gentium*, relationem legationis, quam Leonardus Abel Chienſis, epiſcopus Sidonienſis, à Gregorio Papa XIII. miſſus in partes Orientales, obiit anno ſalutis 1583. quamque ille manuſcriptam vulgari lingua, id eſt Italica reliquit. In ea porro relatione, *p. 386.* Abel epiſcoporum 20. Jacobitarum meminit, ex quibus aliquorum hactenus facta non fuit mentio. Scilicet, poſt Minam epiſcopum Sauræ, & Ephrem epiſcopum in eadem provincia, quos memoravimus ubi de Saura actum eſt *col. 1520.* in ea relatione ſequitur

Jacobus archiepiſcopus *Biſuairiæ*. Doctiſſ. Aſſem. *to. 2. Bibl. Or. in diſſert. de Monoph. n. 9.* ſermonem habens de *Suairia*, hæc obſervat: *Suairiæ*, inquit, ſive *Biſuairiæ*, epiſcopus *Jacobus*, laudatur apud Thomam à Jeſu *lib. 7. p. 386.* ad ann. Chriſti 1583. Nomen corruptum puto ex *Sura* ſive *Beth-Sura*: hæc enim Syrorum compoſitio per *Ba*, *Be*, & *Bi*, Arabicè atque Latinè reddi ſolet, ut Beth-Garme *Bagermi*: Beth-Cherda *Bakerda*: Beth-Zabda *Bezabde* & *Bizabda*. *Sura* autem duplex eſt; altera in Meſopotamia, cui hic *Jacobus* præfuiſſe videtur: altera in Babylonia, inter Bagdadum & Cupham, teſte Abulfeda, *in deſcript. Arab. ſeu Aſſyr. fol. 75.* qui eam *Sir* quoque appellari monet. *Sora* & *Soria* Hebræis dicitur, qui ſcholam ibi habuere. Illius ſitum deſcribit Cellarius *to. 2. geogr. antiq. p. 753.*

Ananias epiſcopus *S. Bertoniæ*. Idem Aſſemanus *ibid.* ubi de monaſterio S. Bertoniæ, ſic loquitur: Monaſterium *S. Bertoniæ*, cujus epiſcopus *Ananias* ad ann. 1583. à Leonardo Abel, apud Thomam à Jeſu laudatur. Corruptum *Bertoniæ* nomen ex *Bar-Aphtonio* exiſtimo. Fuit autem *Joannes Aphtonius*, ſeu *Bar-Aphtonius*, abbas cœnobii Seleuciæ S. Thomæ, apud Kenneſrin urbem: cujus de nomine cœnobium illud, quod alias *Kenneſrinenſe* dicitur, *Aphtonii*, ſeu *Bar-Aphtonii* nuncupatur. Porro vivebat abbas ille anno Chriſti 528. ut colligitur ex codice Nitr. 29. ad cujus finem hæc nota appoſita eſt, apud eumdem Aſſemanum in citato *to. 2. pp. 46. & 47. Abſolutus eſt liber iſte menſe Aprili anni Græcorum 839.* (Chriſti 528.) *in urbe Meſopotamiæ Edeſſa, diebus Mar-Joannis Bar-Aphtonii archimandritæ monaſterii Seleuciæ ſancti Thomæ: opera & ſtudio Mar-Pauli Callinicenſis, qui è Græca lingua in Syriacam transferre curavit hos religioſi ac beati Mar-Severi Patriarchæ libros: videlicet, magnum illum adverſus Julianum* (Halicarnaſſeum Aphtartodocetarum ſeu Incorrupticolarum caput) *& adverſus Appendicem, & adverſus Manichæos, & Philalethem*, ſeu apologiam pro Philalethe, quem Severus adverſus Joannem epiſcopum Cæſareenſem conſcripſerat. De eodem Bar-Aphtonio rurſus *ibid. pag. 54.* Joannes, cognomento Bar-Aphtonius, Philoxeni & Severi partes adverſus Catholicos tuebatur anno Chriſti 515. teſte Dionyſio Patriarcha in chronico, qui obitum ejus aſſignat ad annum Chriſti 538. his verbis: *Anno* Græcorum *849. migravit ex hoc ſæculo ſanctus Mar-Severus Patriarcha Antiochiæ die 8. Februar. Sexta autem ejuſdem menſis obiit S. Mar-Joannes Bar-Barſus. Quarta vero Novemb. obiit Mar-Joannes Bar-Aphtonius.* Præfuit *monaſterio Seleuciæ ſancti Thomæ*, quod juxta urbem *Canſarinum* ſitum eſt, alias *Kenneſrin* civitatem olim amplam initio Imperii Saracenici, ſed nunc pagum tantummodo, poſtquam nempe crevit inſigniter Aleppus. Edidit hic Joannes Bar-Aphtonius cantus Syriacos, de Nativitate Domini, & de laudibus Severi Antiocheni, qui in codice Clement. Vatic. 15. extant.

Denique *Hubib* epiſcopus, cujus ſedes non exprimitur.

Idem Thomas à Jeſu loco citato, *archiepiſcopum* laudat *monaſterii ſancti Ab-Hai*, quem non nominat, nec aliam ei aſſignat ſedem. Conjicit quidem Aſſemanus *in diſſert. præfata de Monoph.* ubi de eo monaſterio, hunc fuiſſe archiepiſcopum *Samoſatæ* qui in hoc cœnobio commoraretur, pro more Orientalium recentiorum, maxime Jacobitarum, & Maronitarum, quorum epiſcopi in cœnobiis extra

urbes positis habitant: si tamen hujus cœnobii singulari titulo fuerit antistes. Narrat *ibidem* Asseman. monasterium illud ad Euphratis ripas extare, teste Gregorio Bar-hebræo in chronico. Codex Syriacus 32. nunc Vaticanus, cujus meminit idem Assem. *ibid. p. 505.* continet *vitam sancti Ab-Hai episcopi Nicææ sub Arcadio, Honorio, & Theodosio* juniore *Imperatoribus, emendata à Michaële Magno* (scilicet I. qui electus est anno Græc. 1478. Christi 1167.) *Patriarcha Jacobitarum.*

De monasterio *Teledæ* apud Jacobitas celeberrimo, ut-pote in quo ad dignitatem Patriarchalem evecti sunt, & sedem habuere Joannes V. anno Christi 936. electus, Joannes VI. anno 954. Dionysius III. anno 958. & Abraham anno 962. hæc observanda occurrunt ex doctiss. Assem. *to. 2. Bibl. Orient. in dissert. de Monoph. n. 9.* Sic appellatur à proximo *Teledæ* vico, in agro Antiocheno sito. Eusebius & Ammianus cœnobium illud condidere, teste Theodoreto in Philotheo, ubi de S. Simeone Stylita qui primus omnium columnam conscendit agens ait: *Illinc exurgens* (Simeon, nimirum ex templo ubi visionem acceperat) *ad vicinorum quorumdam monachorum habitaculum venit; duobusque annis cum illis versatus & perfectioris virtutis amore captus, Teledam vicum illum petiit .... apud quem magni & divini viri Ammianus & Eusebius* (sæculo subinde quarto, siquidem S. Simeon Stylita decessit senio confectus anno Christi 459. die 2. Septemb.) *monasticam palæstram erexerunt, sed non in hanc divinus Simeon se contulit, sed in alteram quæ ab ea prodierat, Eusebonas enim & Abibio, quum magni Eusebii disciplina satis fuissent instructi, hoc Philosophiæ* (cœlestis) *gymnasium condiderunt &c.* Ita Assem. *tom. 1. ejusdem Bibl. Orient. p. 242.* Porro monachos utriusque hujus cœnobii Eusebii & Eusebonæ, ineunte sæculo sexto, hæresi Monophysitica infecit Polyxenus Xenaias episcopus Mabugensis, ut liquet ex duabus ejus litteris ad ipsos scriptis, in quarum secunda ait: *Si autem seductores & corruptores sumus, ut adversarii asserunt, vos quoque una nobiscum eritis:* qui videlicet eamdem doctrinam tenetis: idem Assem. *to. 2. pp. 37. & 38.* Jacobus Edessenus à monachis cœnobii Eusebonæ quibuscum undecim annos versatus fuerat, vexatus, ad alterum Teledæ monasterium Eusebianum se recepit, ex Gregorio Bar-hebræo, apud eumdem Asseman. *ibid. p. 337.*

Assemanus *to. 2. Bibl. Orient. in dissert. de Monoph. num. 9.* ubi de Aatafra, hæc asserit: Aataphræ episcopus *Abraham* sub Ignatio David Patriarcha ad annum Christi 1583. ex Leonardo Abel Sidoniensi, apud Thomam à Jesu *lib. 7. de convers. gent. p. 386.* commemoratur. Corruptum ex *Nataphia* nomen existimo.

Finis Tomi secundi.

INDEX,

Nomina Urbium episcopalium, Patriarcharum Alexandrinorum, Antiochiensium, Chaldæorum, & Jacobitarum, cæterorumque Præsulum in hoc Volumine secundo Orientis Christiani *contentorum complectens.*

QUùm præsens Volumen, diœcesim Illyrici Orientalis Constantinopolitano Patriarchæ subjectam, Patriarchatus quoque Alexandrinum & Antiochenum, ac diœceses Chaldæorum & Jacobitarum contineat; satiùs duco, ad normam Indicis præcedentis voluminis, provincias sedesque episcopales diœcesum illarum & Patriarchatuum, seorsim sub specialibus Indicibus exhibere, ordine alphabetico.

Diœcesis Illyrici Orientalis.

Illyricum, regio ampla Europæ, mari Adriatico exposita ad meridiem, à septentrione Pannoniæ contermina, Savo fluvio separante, inter Istriam ad occasum, & Macedoniam ac Mœsiam ad ortum, diviso Imperio Romano in *Orientale* & *Occidentale*, similem divisionem sortita est.

Illyrico itaque occidentali cesserunt Noricum, tam Mediterraneum quam Ripense, superior inferiorque Pannonia, Savia, Valeria, & Dalmatia.

Illyrico autem orientali, de quo hîc sermo, Macedonia, Achaïa, Thessalia, Creta, Epirus nova & vetus, Dacia Mediterranea & Ripensis, Mœsia prima & secunda, Dardania & Prævalis. Hæc Mich. Anton. Baudrand, *tom. 1. geogr. p. 509. col. 1.*

Has omnes utriusque Illyrici provincias Illyrico attribuit Sextus Rufus. *col. 2. n. 1.* A. Ejus verò, antequam divideretur, caput fuit *Sirmium* urbs Pannoniæ inferioris. *3. n. 3.* C. D. Religionem Christianam Illyrico invexit S. Paulus Apostolus, ipsomet teste in epist. ad Rom. *c. 15. v. 19.* Subjectionis ecclesiarum Illyrici Romanæ Sedi primis sæculis nonnulla afferuntur exempla. *5. n. 6.* E. *& 6. n. 7.* B.

Illyrici totius orientalis regimen diù gessit Thessalonicensis præsul, Romani Pontificis vices gerens, saltem à Damasi temporibus, *7. n. 9.* B. nec illud sibi Constantinopolitani Patriarchæ vindicare potuerunt ante Leonem Isaurum Iconoclastam, sæculo VIII. qui, quod Gregorium utrumque, II. scilicet & III. (sic enim legendum est *col. 24. n. 33.* E. non verò *I. & II.*) impietatis suæ adversarios expertus esset, Calabriam, Siciliam, regionesque Illyrici orientalis, nempe Macedoniam, Thessaliam, utramque Epirum, Achaïam, Cretam Insulam, Serviam quoque, à Sedis Apostolicæ prisca jurisdictione avulsit, & Byzantinæ subjecit. *24. n. 33.* E.

Provinciæ Illyrici Orientalis, ordine alphabetico.

Creta Insula, unam semper metropolim habuit, primùm *Gortinam*, deinde eâ dirutâ, *Candiam* urbem in ejus agro à Saracenis Hispanis conditam. *256. 257.*

Dacia primùm à Trajano subacta fuit, sed illius postea à Barbaris devastatæ habitatores Aurelianus Imperator cis Istrum transtulit inter Mœsias. Regio autem illa *Dacia Ripensis* & etiam *Cis-Istriana* dicta est, ac deinde secta in *Daciam Mediterraneam*, versùs Prævalitanam & Dalmatiam, ubi nunc pars meridionalis Serviæ regni: & in *Daciam Ripensem*, servato priore nomine, inter Rœtiariam & Viminacium, versùs Istrum flumen. *301. 302.* Utriusque Daciæ metropolis *Sardica* fuisse videtur, sub administratione Thessalonicensis archiepiscopi, ut Romani Pontificis vices gerentis, *7. n. 9.* B. sed Vigilius Papa, ad instantiam Justiniani I. Imperatoris, permisit sæculo VI. medio, utramque Daciam, aliasque provincias, *Lycknidi* sive *primæ Justinianæ* archiepiscopo subjici. *283. 284.* In Dacias Bulgari irruerunt sæculo VII. labente, ibique Religionem Christianam ferè extinxerunt: iis tamen IX. sæculo ad Christum conversis, novi instituti sunt ibidem episcopatus sub *Achrida* metropoli, ac inprimis *Sardica*, quæ nunc *Sophia* nuncupatur, & metropolis exstat Bulgariæ, absque suffraganeis. *301. 302.*

Dardania, (quæ ex M. A. Baudrand, *tom. 1. geogr. p. 325. col. 2.* regio erat Mœsiæ superioris, deinde *Dacia Mediterranea* dicta, versùs confinia Illyrici & Macedoniæ, ubi nunc regni Serviæ pars australis) Thessalonicensi archiepiscopo paruit, & postea Lychnidi sive primæ Justinianæ præsuli. *283. 284.* *Scupi* numero plurali, hodie *Scopia* & *Uschub* fuit ejus metropolis, quæ Bulgarorum quoque post eorum conversionem caput exstitit, antequam Achridensi archiepiscopo subjiceretur. *309. 310.* Ad dignitatem etiam metropolis evecta est *Castoria*, intra eam regionem. *315. 316.*

Epirus, Europæ regio, olim reges habuit proprios, sed tandem Macedoniæ regno annexa fuit: terminatur autem à septentrione Macedoniâ, ab oriente Thessaliâ, à meridie Achaïâ, & ab occidente mari Ionio. In veterem & novam divisa est (sub Theodosio Magno.) Hæc M. A. Baudr. *tom. 1. geogr. p. 365. col. 1.* ubi etiam subdit intra Epirum veterem comprehendi Epirum propriam: novam verò, eam Macedoniæ partem esse quæ nunc *Albania* dicitur. Illius porrò metropolis fuit *Nicopolis*, hodie *la Prevesa. 133. 134.* Istius *Dyrrachium*, hodie *Durazzo. 240. 241.*

Hellas, teste eodem M. A. Baudrand, *tom. 1. geogr. p. 468. col. 2.* aliquando sumitur pro tota Græcia, cujus tamen pars duntaxat fuit *Achaïa* dicta, sub qua exstabant Attica, Megaris, Bœotia, Phocis, Locri, Ætolia, & Doris. Terminabatur autem à septentrione Macedoniâ & Thessaliâ, ab oriente mari Ægæo, ab occidente mari Ionio, & à meridie sinibus Corinthiaco ac Saronico. Nunc *la Livadie* sive *Livadia* appellatur. Sola universæ Helladis, etiam post adjunctam ipsi totam Peloponnesum, metropolis exstitit *Corinthus*, *155. 156.* sed deinde creatæ sunt in ea novæ metropoles; scilicet, extra Peloponnesum quidem, *Athenæ* IX. sæculo, suffraganeis ei assignatis ecclesiis, *Euripi, Diauliæ, Coroneæ, Orei, Andri, Scyri, Caristi, Porthmi, Aulonis, & Syræ. 167. 168.* Item *Thebæ* sine suffraganeis, *207. 208. & 210.* C. intra Peloponnesum verò eodem sæculo IX. *Patræ Veteres* ei subjectis ecclesiis *Methones, Lacedæmonis, Sarsocorones* sive *Coroneæ, Elis, Bolænæ, Oleni*, & *Tzernitzæ. 179. 180.* *Megalopolis* quoque sive *Christianopolis* Arcadiæ XI. sæculo. *187.* C. *Argos* pariter eodem sæculo, *185.* C. ac *Lacedæmon*, cui tres suffraganeæ assignatæ sunt, *Curiopolis, Amyclæ, & Breslenes. 189. 190.* Denique sæculo XIII. *Monembasia* sive *Malvasia* jus dicens ecclesiis *Cytheriæ* sive *Andrusæ, Elis, Menæ, & Rheontis:* cujus etiam archiepiscopus nunc *Peloponnesi Exarchus* audit. *218. 219.* B. sed reliqua Hellas Exarchum agnoscit Larissæ in Thessalia antistitem. *111. lin. 4.*

Macedonia, Adriatico mari ad occasum terminatur, Ægæo ad ortum, Mœsiâ superiori à septentrione, & Epiro à meridie; estque Achaïæ & Thessaliæ confinis, ex M. A. Baudrand, *tom. 1. geogr. p. 601. col. 2.* Dividebatur jam ante annum 553. in duas provincias, *Primam* nimirum & *Secundam* sive *Salutarem*, *38.* E. certè Notitia, Imperii Romani divisionem sub Arcadio & Honorio factam continens, de utraque illa Macedonia mentionem facit. . . *per Illyricum, Diœceses infra scriptæ, Macedonia, Dacia. Provinciæ Macedoniæ* (sunt) *VI. Achaïa, Macedonia, Creta, Thessalia, Epirus vetus, Epirus nova, & pars Macedoniæ Salutaris. Provinciæ Daciæ V. Dacia Mediterranea, Dacia Ripensis, Mœsia I. Dardania, Prævalitana, & pars* (altera) *Macedoniæ Salutaris. 3. 4. n. 2.* B. *Thessalonica* utriusque metropolis exstitit usquequo transiit Illyricum sub ditionem sedis Constantinopolitanæ, exinde enim urbs *Philipporum* hujus II. Macedoniæ evasit metropolis, ac in notitia Leonis Sapientis recensetur, non *quadragesima* μ', sed *trigesima nona*, λθ', eique subduntur episcopi *Theorii, Polystili, Beliciæ, Christopolis, Smolenorum* sive *Osmolænorum, Cæsaropolis, & Alectryopolis. 65. 66.* Ad dignitatem insuper metropoliticam aut archiepiscopalem evectæ sunt in Macedonia, *Serræ*, quæ in eadem notitia locum *58.* νη', non *59.* νθ', obtinet. *65. 66. 87. 88. & 89.* B. *Berrhœa, 72.* C. *Lemnos, 85.* C. *Christopolis* sive *Chrysopolis* cum *Drama, 97. 98. Zichnæ, 93. 94.* demùm *Melenicus, 95. 96.* Novæ etiam metropoles creatæ in parte illa quæ Bulgariæ regnum auxit, *Edessa* scilicet sive *Bodena, 79. 80.* *Heraclea* sive *Pelagonia. 81. 82.* Nunc præsul Heracleæ in Thracia insignitur *Exarchus totius Thraciæ & Macedoniæ. 26. n. 37.* D.

Mœsia *Superior* sive *prima*, aut etiam *Dardania*, cujus partes fuere ambæ Daciæ, terminabatur à septentrione Daciâ propriâ, ab ortu Mœsiâ inferiori, ab occasu Dalmatiâ, à meridie Macedoniâ, & Prævalitanâ sub ipsâ olim comprehensa, ubi hodie *Serviæ* regnum. Ita M. A. Baudrand, *tom. 1. geogr. pag. 661. col. 1.* Hæc metropolim habuisse *Sirmium* colligitur ex Novella Justiniani relata. *19.* B. C. sub administratione tamen Thessalonicensis archiepiscopi, ut vicarii Romani Pontificis in Illyrico orientali à sæculo IV. *7. nn. 9. & 10.* sed erecta in novam metropolim à præfato Imperatore *prima Justiniana*, ejus antistitis jurisdictioni obnoxia facta est, cum Dacia utraque, Prævalitana, Dardania, & Pannonia, *21.* C. servata nihilominus in totum Illyricum primaria Romani Pontificis auctoritate. *21. n. 26.* E. Bulgari in ea provincia fidem christianam penè deleverunt sæculo VII. sed quùm ipsi Christo nomen dedissent circa medium sæculum IX. institutus est apud illos episcopus, qui *Achridæ* postea sedit. *283. 284. 287.* C. *& 288.* D. Tandem ecclesiarum Mœsiæ superioris, aliarumque provinciarum, quibus deinde Servia sive Rascia constitit, cura ad præsulem *Petcii* hujus regionis metropolitam translata est. *319. 320.*

Prævalis sive Prævalitana, provincia in limite Macedoniæ sita fuit, ex M. A. Baudrand, *tom. 2. geogr. pag. 136. col. 2.* inter mare Adriaticum ad occasum, Illyricum sinum ad meridiem, & Scardum montem ac Epidaurum ad septentrionem, ubi nunc pars Albaniæ regionis *Scodra* metropolim habuit, *275. 276.* sub jurisdictione primùm Thessalonicensis archiepiscopi, deinde Justinianæ I. *283. 284.* Devastata ea provincia à Bulgaris, Scodrensis ecclesia, ac cæteræ, *Dyrrachio* metropoli in nova Epiro subditæ sunt. *240. 241*

Ecclesiæ his Illyrici Orientalis Provinciis contentæ, ordine alphabetico.

A

B

dignitatem

Præsules Ecclesiarum Illyrici Orientalis, ordine alphabetico.

A

Michael,

Index alphabeticus Ecclesiarum Illyrici Orientalis, quarum Præsulum nomina ignorantur.

INDEX PATRIARCHATUS ALEXANDRINI.

LICET Alexandrinam ecclesiam S. Marcus Evangelista, multis ab illapsu Spiritus sancti in Apostolos annis, sua prædicatione plurimùm auctam in sedem episcopalem erexerit, primusque ejus antistes gubernaverit, ab ipsis tamen Religionis Christianæ primordiis plures Judæorum in Ægypto, & fortassis etiam Alexandriæ, Christo nomen dedisse, aliquot monumentis eruitur. *col. 331. num. 4*. B. C. *& seqq.* usque ad *335. num. 11*. A. Hanc ecclesiam inter & Romanam summa olim in rebus gerendis exstitit necessitudo, *335. num. 11*. B. primum quoque post ipsam locum tenebat, ac specialis ei cura fuit cæterarum Orientis ecclesiarum. *336. num. 13. & 337. num. 15*. Verùm has illi prærogativas eripuere Constantinopolitani præsules, & in suam sedem transferri subreptitio synodi Chalcedonensis canone 28. sategerunt. *338. n. 16*. A.

Unus quondam Alexandriæ præsul ecclesiis Ægypti præerat, duodecim habens assessores dignitate fortassis episcopali ornatos. *345. n. 28*. B. *& 346. n. 29*. Ex eorum collegio, usque ad Heraclam & Dionysium Alexandrinos sæculo III. antistites, Hieronymo teste, *epist.* (non *85*. sed) *101*. ad Evangelum, assumebatur Patriarcha, *343. n. 26*. B. qui nunquam à simplicibus præsbyteris ordinabatur. *342. n. 24*. B. *usque ad 348. n. 31*. D. Duodecim autem illis Patriarchæ assessoribus per Ægyptum postea dispersis in varias sedes, substituti fuerunt presbyteri simplices, qui pari ecclesiarum numero urbis Alexandrinæ præfecti, etiam in litteris Patriarchæ inscribebantur. *348. n. 31*. D. *& 352. n. 36*. C. D. Porrò Patriarcha mortuo tanta adhibebatur celeritas in deligendo illius successore, ut, ex Liberato, is statim consecratus, prædecessoris corpus, cujus manum suo capiti imponebat, ipse sepulturæ traderet. *350. n. 33*. E. *351. n. 34*. B. *& 430*. E.

Patriarchæ Alexandrini auctoritas in rebus civilibus magna fuit. *360. n. 42*. D. In ecclesiasticis verò ad ipsum unum, utpote tunc solum metropolitam, spectabat ordinatio episcoporum in universo Patriarchatu, *353. num. 37*. A. *& 376. n. 60*. C. adeoque si quis alius metropolitica munia aliquando obiit, id præstitit à Patriarcha delegatus, *354*. C. sine cujus auctoritate nihil sibi licere professi sunt episcopi Ægyptii in Chalcedonensi concilio. *357*. D. Poterat etiam is propria auctoritate ordinare presbyteros, aliosque inferiores clericos per totam suam ditionem. *359*. C. Verùm tanta hæc auctoritas postea sub Patriarchis hæret. exitiosissima fuit. *362. n. 44*. C. Ea quidem ecclesia fidem catholicam usque ad Dioscorum & Timotheum Ælurum servarat illibatam, *363. n. 45*. B. sed ab hinc viguere Monophysitarum & Monothelitica hæreses. *ibid.* Quia tamen in Ægypto remanserunt orthodoxi, duplex ad hodiernum diem Patriarcha Alexandrinus exstat: unus Melchita, pro iis qui fidem Chalcedonensem profitentur, alter Monophysita sive Jacobita, pro Cophtis qui illam synodum rejiciunt. *363*. C. Uterque ab aliquot sæculis Cairi sedet, quatuor duntaxat Christianorum superstitibus in urbe Alexandria ecclesiis. *386*. D. Patriarchæ Jacobitarum quindecim in Ægypto nunc parent episcopi, alteri verò quatuor duntaxat cum titulo archiepiscoporum. *375. n. 57*. A. B. Notanda porrò hæc Patriarchæ Jacobitarum inscriptio: *Pater N. sanctissimus archiepiscopus magnæ urbis Alexandriæ, & Soffati Babylonis, & Nomorum Ægypti, Thebaïdis, Pentapolisque Thebaïdis, & Pentapolis Africanæ, regionisque Æthiopiæ & Axumitarum, & Nubiæ, & Macoureos, & superioris regionis. 374. n. 57*. D. E.

Alexandrini Patriarchæ juris fuerunt olim, tum *Homeritæ, 369. n. 51*. A. *& 663. 664. lin. 12*. qui se deinde subjecerunt *Catholico* Seleuciensi Nestoriano, *663. 664. lin. 17*. tum *Nubienses,* qui ad Jacobitas postea declinarunt, *373. n. 55*. B. sed nunc nec ipsam Religionem Christianam sectantur, *661. 662. lin. 21*. tum denique gens quædam *Saracenorum* in Arabia, qui Christo nomen dederunt tempore Valentis Imperatoris. *374. n. 56*. A. Ast Alexandrino Patriarchæ nunquam morem gesserunt sive *Palæstina, 375. num. 58*. D. sive *Cyprus* insula, *376. n. 59*. B. sive *Africa. Ibid.*

Patriarcha Alexandrinus nuncupatus reperitur *Papa* sæculo III. nondum medio, *380. n. 63*. E. *Archiepiscopus* post sæculi IV. initia, *381. n. 63*. B. *Patriarcha* sæculo V. sed non ante Cyrillum. *Ibid.* C. Hisce verò sæculis posterioribus sese *judicem orbis universi*, κριτὴς τῆς οἰκουμένης, appellat Melchita. *Ibid.* D. Quem titulum fortassis sibi arrogat, eò quod Alexandrinus antistes soleret olim investigare qua die quolibet anno celebranda foret Paschalis festivitas, Romanoque Pontifici indicare. *377. n. 61*. D. Alexandriæ plurimùm floruit quinque prioribus sæculis schola christiana, *382. n. 64*. B. C. ubi obiter differitur de æra Martyrum apud Alexandrinos receptissima. *379. n. 62*. B. C.

In Patriarchatu Alexandrino novem olim numerabantur provinciæ, scilicet *Ægyptus prima, Augustamnica prima, Augustamnica secunda, Ægyptus secunda, Arcadia, Thebaïs inferior sive prima, Thebaïs superior* sive *secunda, Libya inferior* sive *prima, Libya* demùm *superior* sive *secunda. 330. num. 2*. A. B. Quibus postea accessere variis temporibus ecclesiæ *Æthiopum* sive *Abessinorum, 365. n. 48*. E. *Homeritarum, 369. n. 51*. A. *& 663. 664. lin. 12. Nubiorum, 373. n. 55*. B. *& 659. 660*. & *Saracenorum* quorumdam. *374. n. 56. & 665. 666*.

Index hujusmodi Provinciarum, ordine alphabetico.

Series Ecclesiarum Patriarchatus Alexandrini, ordine alphabetico.

A

Belbeis

Series Patriarcharum Alexandrinorum, eo ordine quo sederunt.

I. S. Marcus Evangelista, si doctissimis Bollandianis credimus in Histor. Chronolog. Patriarcharum Alexandrinorum præfixa, *to. v. Jun. pag.* * *3. §. 2. n. 14. & seqq.* sub extremis Tiberii annis, qui an. 37. æræ vulgaris obiit, fidem Christi à Petro Apostolo triennii spatio plene edoctus, anno probabiliter 36. ejusdem æræ in Ægyptum se contulit, ac sparso Evangelii semine in Thebaïde, Libya Marmarica, Libya Cyrenaïca, aliisque Ægypti provinciis per aliquot annos, Alexandriam venit anno circiter 40. inde ad Petrum regressus; illum Romam pergentem sequutus est, ubi etiam evangelium scripsit; postea secunda vice in Ægyptum reversus anno 49. tandem Alexandriæ martyrium subit an. 62. aut 63. die 25. Aprilis. Quæ omnia, inter dissonantes Scriptorum sententias, ipsis verisimiliora videntur. De his quoque in præsenti volumine, *col. 333. n. 7.* A. sed *lin. 13.* post hæc verba: « Marcum in Ægyptum venisse fert (Chronicon » Alexandrinum seu Paschale) an. Christi 40. » seu tertio Caii Caligulæ, delendum est, *cui doctissimus Tillemontius suffragatur.* » nam Chronicon illud eo loci deseritur à Tillemontio, qui annum præfert 49. cum Eutychio Alexandr. & Chronico orientali: unde etiam ab illo expresse dissentiunt ea de re præfati Bollandiani, hæc aientes insuper non spernenda in suæ sententiæ statumen, *p. 4.* * *n. 15.* A. *lin. 3.* « Quod si verum est, Philonem de » Christianis agere sub nomine *Therapeuta-* » *rum* (favet autem R. P. le Quien, *col.* » *332. n. 6.* B. C.) eumque ætatis jam satis » provectæ fuisse, dum sub Caio Caligula » circa annum 40. pro suis Judæis Romæ » legationem obiret; quomodo res Christiano- » rum perspectas habere potuit, qui tam serò innotuerint? » *Vide etiam* de Marco, *col. 385.* E. *præsentis voluminis.*

II. Anianus sive *Hananias*, vel *Anizanus*, Sutor fuit Alexandriæ, ad quem S. Marcus hanc urbem ingrediens calceos reficiendi causâ accessit, manumque ejus quam subulâ perforaverat, invocato Christi nomine, sanavit. Hinc conversus Anianus cum omni familia, ab eodem Marco episcopus ordinatus est. *385.* E. Ei suffectus in regimine ecclesiæ Alexandrinæ anno 62. aut 63. exactisque 22. annis, obiit anno 84. (die 22. Novemb.) *387.* A. Hunc *primum* appellat Eusebius Alexandriæ antistitem, non computato Marco. Doctissimi Bollandiani supra adducti, aiunt 22. annos episcopatûs ejus desumendos esse à morte sancti Marci, ipsumque migrasse ex hac vita an. 84. æræ nostræ, die 16. Novemb. * *13. col. 1. num. 60. & seqq.*

III. Abilius sive *Avilius, Melius, Milius*, & *Melianus*, fortassis fuit *Melius* ille quem cum Sabino & Cerdone presbyterum Acta sancti Marci Latina ab ipso ordinatum ferunt. Aniano substitutum, à S. Luca quidem tradit Auctor Constit. Apostol. *lib. 7. c. 48.* electione verò multitudinis, Severus episcopus Aschumin Cophtita. Ex Eusebio præfuit Avilius tredecim annis, mortuus anno 1. Trajani Imperat. subindeque Christi 98. *387.* D. Eum vita functum die 29. Aug. fer. 4. illo anno censent præfati Bollandiani, *pag. 14.* * *col. 2. nn. 70. & 71.*

IV. Cerdo, ille probabiliter quem Marcus ordinaverat, Abilium excepit, Trajano primum adhuc annum agente, & decessit circa duodecimum ejusdem Imperat. annum, ex Eusebio. *lib. 3. Hist. Eccl. cap. 21. & lib. 4. c. 1. 388.* C. Ipsum obiisse anno 107. die 15. Junii colligunt laudati Bollandist. *ibid.* * *15. col. 2. nn. 77. & 78.* ex tempore regiminis Primi qui ei successit.

V. Primus quippe, ex Eusebio, *init. lib. 4.* obiit circa annum 3. Hadriani, Christi 119. anno episcopatus sui duodecimo. *Obrinius* (vel *Aprinus*) & *Ephramius* appellatur à Cophtitis & Arabicis scriptoribus. *389.* A.

VI. Justus, electus Alexandriæ præsul anno 3. Hadriani, Christi 119. excessit è vivis anno ejusdem Imperat. 14. Christi 130. *389.* C.

VII. Eumenes sive *Hymenæus*, sedit tredecim annos, mortuus anno 6. Antonini Pii, Christi 143. *389.* E.

VIII. Marcus II. sive *Marcianus*, ecclesiam Alexandrinam rexit decem annis, vitâ functus anno 16. ejusdem Imperatoris, Christi 154. die 1. Jan. *390.* B. Annum 153. statuunt Bollandistæ, paulo antequam inciperet annus 15. Antonini die 25. Februar. *18.* * *col. 2. num. 96.*

IX. Celadion sive *Claudianus*, & *Beladian*, sedit annos quatuordecim, scilicet usque ad annum 167. Christi. *390.* C. Observant Bollandistæ, * *19. col. 1. n. 99.* post Tillemontium, & alios, Eusebium in Imperatorum ætate ad christianam æram applicanda, annum unum anticipasse, ita ut qui hîc ipsi octavus annus est Lucii Veri, sit tantùm septimus.

X. Agrippinus sive *Agrippius*, vel *Agrippa*, præfuit ecclesiæ Alexandrinæ duodecim annis: obiit anno *179. 390.* E.

XI. Julianus sedit annos decem, mortuus anno 189. *391.* A.

XII. Demetrius, qui in conjugio virginitatem servaverat, ab anno 189. ad annum 230. aut 231. per annos 43. non tamen integros sedem Alexandrinam occupavit, sub cujus regimine Pantheno scholæ hujus urbis moderatori in Indiam misso successit Clemens, Clementi Origenes, & Origeni Heraclas. *391.* D.

XIII. Heraclas, Plutarchi Martyris ab Origene ad fidem adducti frater, ejusdemque Origenis in scholæ Alexandrinæ administratione adjutor, deinde successor, Demetrium excepit anno 230. aut 231. obiit verò anno 246. sui regiminis 16. & Philippi Imperat. tertio. *392.* D. Porro *col. seq. 393.* E. pro *130.* & *146.* legendum est *230.* & *246.* Quæ autem hîc acta referuntur ab Heracla adversùs Origenem, multis eruditis ad Demetrium videntur revocanda.

XIV. Dionysius scholæ Alexandrinæ post Heraclam moderator, eidem quoque successit in episcopatu (anno 248. juxta Bollandianos.) Librum suum *de Martyrio* Origeni, cujus fuerat discipulus, nuncupavit. Adfuit anno 252. synodo Antiochenæ, pro sedando Schismate Novatiani. Nepotem quemdam errore Millenariorum Arsenoïtas imbuentem duobus libris anno 254. confutavit. In dissidio de validitate baptismi Hæreticorum, pro pace redintegranda, anno 256. plures scripsit epistolas. Calamitates non modicas pertulit in persecutionibus Decii & Valeriani Imperatorum. Nascentem Sabellii hæresim dum impugnaret, delatus est ad Dionysium Romanum Pontificem, quasi de consubstantialitate Verbi divini cum Patre non recte sentiret: sed hanc ipse labem volumine detersit. Antiochiam venire impar ob senectutem, pro damnandis Pauli Samosateni erroribus, suas litteras quibus illos proscribebat ad synodum direxit, eoque ipso tempore diem clausit extremum, 17. præsulatûs anno, Gallieni duodecimo, 265. Christi. *394.* A.

XV. Maximus, confessionis Dionysii coram Æmiliano præfecto socius, ærumnarumque ejus ac exilii particeps tempore Valeriani, teste Eusebio, *lib. 7. hist. cap. 11.* ei subrogatus est anno 265. Cum verò præfuisset 18. annos incompletos, desiit vivere anno 282. die 9. April. *395.* D.

XVI. Theonas Maximum excepit anno Christi 282. seditque 19. annos, mortuus ante annum 300. *396.* B. Eum tamen obiisse anno 300. die 3. Jan. asserunt Bollandistæ citati, *32.* * *col. 2. n. 173.*

XVII. Petrus I. Martyr, anno 300. electus, tribus fere annis ante persecutionem quæ sub fine imperii Diocletiani incepit anno 302. aut probabiliùs 303. exeunte Februario, præfuit 12. annos (non integros.) Is anno persecutionis 4. canones pœnitentiales edidit, Meletium episcopum Lycopolitanum, postea Schismatis auctorem, sacerdotio exuit, ob cultum quem idolis detulerat. Capite demùm truncatus est jussu Maximini Imperatoris anno 311. die 25. Novemb. *396.* E.

XVIII. Achillas, qui, eodem tempore quo Pierius, presbyter consecratus à Theona fuerat, & sub Petro scholam rexerat Alexandrinam, isti successit statim post ejus martyrium, si verum sit quod ejusdem Petri Acta perhibent, corpus hujus martyris in episcopali Marci sede collocatum esse, episcopos verò qui convenerant detractum è collo ejus superhumerale imposuisse Achillæ, ipsumque ordinasse in præsulem Alexandrinum: sed Acta illa magnæ non sunt auctoritatis. Paucis mensibus præfuisse eum asserunt Scriptores multi, saltem non anno integro, aliquot tamen ei annos nonnulli tribuunt. *397.* E. ubi lineâ ultimâ pro *311.* legendum est *312.* Hunc inauguratum fuisse anno 312. obiisse autem anno 313. die 13. Jul. censent Bollandiani. *36.* * *nn. 189. & 190.*

XIX. Alexander, juxta Chronicon S. Hieronymi, anno 15. Constantini Magni, qui fluxit à die 25. anni 320. ad parem diem anni 321. electus est Patriarcha: *398.* A. sed verisimiliùs suffectum ipsum Heraclæ anno 313. existimat Tillemontius, tum quia jam episcopus erat quùm S. Pachomius anno circiter 313. in solitudinem secessit, tum etiam quia hæresis Ariana quam primus damnavit, probabiliùs innotuit saltem anno 319. & ante persecutionem à Licinio anno 320. commotam in Christianos. Pro anno 313. stant quoque Bollandiani, * *37. col. 1. num. 193.* Porro Alexander coacta synodo Arium anathemate & depositione mulctavit, alteram deinde anno circiter 323. aut 324. congregavit, cui adfuit Osius Cordubensis episcopus: verùm, rebus minime compositis, synodus Nicœna prima generalis convocata est, annoque 325. celebrata à die 18. vel 19. Junii usque ad diem 25. Augusti. In ea præfinitus dies solemnitatis Paschalis, proscripta hæresis Arii, rejectæ ordinationes à Meletio factæ, varii circa disciplinam conditi canones. Ea finitâ reversus domum Alexander, quinto post mense obiit, ac subinde anno 326. *398.* E. Si autem excessit die 17. April. non certè die

Lunæ, quidquid contendant plures eruditi, quia ea dies Dominica fuit, utpote quùm dies Paschæ eo anno in diem tertiam inciderit Aprilis: sed dies 17. Januarii contigit die Lunæ. Ita præfati Bollandistæ. *Ibid. col. 2. nn. 195. & 196. Item* * *45. col. 1. n. 234. & seqq.*

XX. Athanasius I. meritis in ecclesiam, scriptisque celeberrimus, Alexandro successit dum adhuc diaconus esset, an. 326. Ejus ordinationem Græci recolunt die 18. Januar. *399.* C. Præfuit 46. annos, mortuus anno 371. vel 373. Priorem epocham, quæ communior est, adversùs Eruditos nonnullos alterius acres patronos strenue propugnant Bollandiani, *à 46.* * *col. 1. n. 210. usque ad* * *49. col. 1. n. 253.* Is toto fere sui regiminis ævo summopere ab Arianis, Principibusque ipsorum fautoribus exagitatus est, inque ejus sedem variis temporibus intrusi *Pistus, Gregorius, Georgius*, & *Lucius*: quæ omnia diligentius exponere longioris foret sermonis. De his invasoribus sequentia solùm subjungo.

Pistus, Arianorum factione in sedem Alexandrinam intrusus est, pulso Athanasio, sub exordio imperii Constantii. *401.* A.

Gregorius, anno 341. simili factione Athanasio suffectus, furente populo occisus est anno circiter 349. *Ibid.* E.

Georgius ante æstatem anni 355. ad sedem Alexandrinam evectus ab Arianis adversùs Athanasium, obiit circa finem anni 361. à Paganis interemptus. *402.* D. E.

Lucius, quem Georgius ad sacerdotium promoverat, in ejusdem locum substitutus est Arianorum operâ anno 362. Is etiam *Petrum* legitimum S. Athanasii successorem deturbavit. Sed Valente Imperat. mortuo anno 378. eum urbe sua abegerunt Alexandrini. *403.* E. *404.* C. D.

XXI. Petrus II. Athanasio mortuo ex ejus suffragio statim suffectus, mox in carcerem, Lucii aliorumque Valentis Imperatoris ministrorum operâ, conjectus est, ex qua elapsus ad Damasum Papam confugit, à quo suæ sedi restitutus in synodo Romæ habita anno 378. Alexandriam rediit. Ut secundæ sedis antistes *Gregorium Nazianzenum* sedi Constantinopolitanæ præfecit: deinde facti pœnitens *Maximum Cynicum* ordinari curavit per episcopos eò à se missos. Obiit anno 380. die 14. Febr. *404.* C. Ejus mortem nondum acceperat Theodosius Magnus eo anno die 27. Febr. quo legem tulit pro fide catholica. *405.* B. Fortassis non excessit è vivis nisi die 20. Jul. *Vide præfatos Bollandianos,* * *49. col. 1. n. 253. & 50.* * *col. 1. num. 257.*

XXII. Timotheus I. Petri frater & successor, Gregorii Nazianzeni causam præter spem in Concilio I. Constantinopolitano anno 381. deserens, & ipse quoque desertus est, ad tertium Patriarcharum locum amandatus, scilicet post Constantinopolitanum antistitem, & ad suam Ægyptiacam diœcesim restrictus. Obiit anno 385. die 20. Julii. *405.* C.

XXIII. Theophilus ecclesiæ Alexandrinæ archidiaconus, sedit 27. annos cum tribus ferè mensibus. Templum Serapidis anno 389. demolitus est, profanique idolorum cultus reliquias per Ægyptum delevit. Ecclesiam sancti Joannis-Baptistæ nomine dicatam exstruxit Alexandriæ, in loco ubi fanum steterat Serapidis, quam nonnullis sancti præcursoris pignoribus ditavit. Datus à concilio Capuano schismatis Antiocheni compescendi sequester, ipsum recusavit Flavianus. Interfuit an. 394. concilio Constantinopolitano in causa duorum litigantium de Bostrorum episcopatu. Constantinopoli inauguravit anno 398. S. Joannem Chrysostomum recens electum in hujus urbis præsulem, quem tamen postea acriter infectatus est, & deponendum curavit in synodo Quercensi. Inter ejus scripta celebris fuit Cyclus ejus Paschalis. Obiit lethargiâ oppressus anno 412. die 15. Octobr. *406.* C.

XXIV. Cyrillus, Nestorianæ hæresis debellator celeberrimus, Theophili ex patre nepos, gravioribus ortis in sua electione dissidiis, non nisi die 18. Octobr. tertia à Theophili obitu die, consecratus est Alexandrinus antistes. *407.* C. D. ubi *lin. 6.* pro *402.* legendum est *412.* & *lin. 12.* pro *13.* legendum est *18.* Exsors communionis Romanæ Ecclesiæ fuit, ob non restitutum in sacris diptychis Joannis Chrysostomi nomen, usque ad annum 417. quo tandem monitis paruit, & à Zosimo Papa ad pacem susceptus est. Nestorio præsule Constantinopolitano impietatem suam prodente anno 428. ipsum Cyrillus coactis pluribus synodis, scriptisque variis litteris ad meliorem frugem revocare tentavit: sed quùm ille hæresim pertinaciter tueretur, Cælestinum Papam de ea certiorem fecit Cyrillus, à quo provinciam accepit ut vice sua, ni intra decem dies Nestorius resipisceret, alium antistitem in ejus locum substituendum curaret. *408.* A. B. Præfuit Cyrillus anno 431. synodo Ephesinæ nomine Cælestini, cum ejusdem legatis. In ea autem depositus est Nestorius, qui ter vocatus recusavit venire. Posthac Maximianum ipsi suffectum ordinavit Cyrillus, *409.* A. ubi *lin. xj.* pro *Maximum* legendum est *Maximianum.* Sedit ann. 31. cum mensibus octo & aliquot diebus, mortuus anno 444. die 27. Junii. *Ibid.* B.

XXV. Dioscorus I. Cyrilli archidiaconus, ipsi successit eodem anno 444. Is bona illius erepta per vim & calumniam mercatoribus panis & vini, teste Liberato, distribuit, *ut mundissimum panem & pretiosissimum vinum viliori pretio populis exhiberent. 409.* C. Quùm verò Eutyches Archimandrita anno 448. à Flaviano Patriarcha Constantinopolitano & ejus synodo depositus fuisset ob conditam novam hæresim quam recusabat ejurare, synodum Ephesinam alteram à Theodosio Juniore haberi obtinuit, quæ anno 449. congregata, dicta est *Latrocinium Ephesinum.* Huic enim præsidens Dioscorus, cuncta tyrannico more disposuit: Eutyches scilicet absolutus fuit, Flavianus dejectus, & in exilium pulsus, ac paulo post extinctus. At mortuo anno 450. Theodosio Juniore, Marcianus ejus successor concilium aliud generale indixit anno 451. coactum primùm Nicœæ, (quò appulsus Dioscorus, collecto suorum Ægyptiorum cœtu, sententiam excommunicationis in Leonem Papam tulit,) deinde Chalcedone ubi exauctoratus est Dioscorus, *411.* B. C. qui Gangras relegatus, obiit anno 454. mense Septembri. *412.* A. B.

XXVI. Proterius sive *Bertares*, in locum Dioscori anno 452. substitutus, archipresbyter ab ipso, suusque vicarius factus fuerat, ex præfato Liberato. Nolebant quidem Alexandrini alium sibi, vivente Dioscoro, præfici antistitem, ne adulteri viderentur, Proterium tamen elegerunt ob modo dicta. Acceptis ejus litteris Leo Papa, suas ad illum misit, datas anno 454. die 10. Martii. Verùm quùm *Timotheus Ælurus* presbyter, Petrus Mongus diaconus, aliique nonnulli de Dioscori factione ab ejus communione discessissent, ipsos synodo convocata totius Ægypti damnavit Proterius, Timotheusque à Marciano in exilium pulsus est. Imperatore defuncto initio anni 457. Ælurus ordinatus à Petro Ibero & Eusebio episcopis, quos Proterius anathemate ferierat, nullâ morâ Alexandriam regressus, assumptâ seditiosorum hominum catervâ sedem invasit, & triduo ante Pascha Proterium in baptisterio ecclesiæ Quirini quò fugerat, trucidari curavit eodem anno die 28. Martii. Addit Liberatus *à Timotheo illo Æluro episcopos duos Alexandriæ esse cœpisse*: sed Orthodoxorum successio aliquando desiit. *412.* C.

XXVII. Timotheus II. Salofaciolus sive *Asbus* vel *Basilicus*, post necem Proterii, Æluro à Leone Marciani successore in Chersonam Ponti relegato, promotus est, sed non ante annum 460. & postquam causa Æluri diuturniori examine Constantinop. discussa esset. Sedit absque molestia Salofaciolus sub utroque Leone, & prioribus Zenonis annis, sed per biennium arreptæ anno 475. à Basilisco adversùs Zenonem tyrannidis, Ælurus denuò sedem Alexandrinam invasit; Salofaciolus verò tempori cedens, ad monasteria in Canopo sita profugit, donec Zeno rerum denuò potitus, ipsum suæ sedi restituit. Tanta fuit hujus Timothei mansuetudo etiam in hæreticos, ut Dioscori nomen inter mysteria recitaret: unde ei publice acclamabant: *vel si non tibi communicamus, tamen amamus te*: veniam tamen hujus reatus poposcit à Simplicio Papa, qui id testatur in epistola 4. ad Acacium. Obiit Timotheus anno 482. sui regiminis 22. aut 23. *414.* D. & *416.* B. Homiliæ cujusdam ab ipso habitæ in templo Dionysii, die dominica 22. Maii, Indictione IV. (anno 466.) meminit Asseman. *tom. 1. Biblioth. Orient. p. 612. col. 1. n. VIII.* inter Codices Syriacos Romam advectos: quam subinde anno 466. pronuntiavit: si quidem nullus alius annus præfatis caracteribus insignitus occurrit, sub regimine alicujus Timothei Alexandrini Patriarchæ, usque ad annum 564. quo exaratus dicitur ibidem Codex Syriacus Homiliam istam complectens, nisi annus 466.

Timotheus Ælurus, Coptis II. & Patriarcha XXVI. anno 457. Proterii sedis invasor, res ecclesiæ immaniter devastavit usque ad annum 460. quo in Chersonam à Leone Imperatore exul abire coactus est, ipsique suffectus *Timotheus* alter modò memoratus *Salofaciolus.* Alexandriam rediit Ælurus anno 475. sub Basilisco Tyranno, sed post biennium Salofaciolo suæ sedi restituto à Zenone, qui Imperium pariter recuperaverat anno 477. ipse eodem anno hausto veneno obiit. *412.* C. *413.* D. *415.* A. & *416.* A. quo in postremo loco *linea 7.* pro *479.* legendum est *477.* Hunc autem eo anno 477. obiisse, ex epistola Simplicii Papæ data anno 478. III. Idus (id est die 13.) Martii quâ respondet litteris Acacii, quibus Æluri mortem ipse didicerat, colligunt Bollandiani, * *57. col. 2. num. 299.*

Petrus Mongus, id est *Blæsus*, Coptis III. & Patriarcha XXVII. Timothei Æluri archidiaconus, ejusque facinorum socius, ipsi subrogatus est à Monophysitis, quem unus duntaxat episcopus ipsius communionis particeps consecravit. *416.* A. B. Restitutus Salofaciolus, petiit à Zenone Imperatore ut longius amandaretur iste Petrus, quia *latitabat Alexandriæ & insidiabatur Ecclesiæ*, inquit Liberatus. Post mortem Salofacioli, in ejus locum elegerunt Catholici *Joannem Talaïam*, cui infensus Acacius Constantinopolitanus præsul, effecit apud Zenonem ut operam suam præstaret, ne Joannis ordinatio à Sede Apostolica admitteretur, utque remaneret antistes Petrus Mongus, *418.* C. qui scilicet pro temporum opportunitate, aut sua utilitate, modò Catholicis se consentire simulabat, modò eosdem subjiciebat anathemati. *419.* D. Verùm ipsismet Monophysitis graviter displicuit quod Henotico Zenonis dato anno 482. pro utriusque partis unione sarcienda, subscripsisset Petrus, unde ex illis aliqui sese ab eo divellentes *Acephali*, id est *sine episcopo capite*, audire cœperunt. *420.* A. B. Præter hanc autem Acephalorum sectam, occurrunt aliæ sequentibus titulis notæ, scilicet *Esaïanistarum, Anthropomorphitarum, Barsanuphitarum*, & *Semidalitarum. Ibid.* D. & *421.* B. Obiit Petrus Mongus anno 490. die 28. aut 29. Octobr. *422.* D.

XXVIII. Joannes Talaïa orthodoxus, Alexandrinæ primùm ecclesiæ S. Joannis œconomus, deinde monachorum Tabennesiotarum presbyter, Timotheum Salofaciolum mortuum anno 482. excepit; sed quùm Acacio Constantinopolitano præsuli invisus esset, tum quod benevolentiam ejus, dum Constantinopoli degeret ad aulam à Salofaciolo missus, fovere neglexisset, tum etiam maximè quod ad ipsum seriùs redditæ fuerint synodicæ Joannis istius litteræ, suggestione præfati Acacii, à Zenone dejectus eodem anno circa mensem Octobrem, & Petrus Mongus confirmatus Alexandrinus antistes, frustra reclamantibus Simplicio & Felice Romanis Pontificibus. *417.* D. Alexandriâ pulsus Joannes Romam profugit, defunctoque Simplicio, à Felice ejus successore præfectus est Græcis Nolæ commorantibus. Ex Bollandianis, *60.* * *col. 2. n. 316. initio tom. V. Junii.*

XXIX. Athanasius II. cognomento *Celites* vel *Abines*, Monophysita, Coptis Patriarcha XXVIII. Petro Mongo successit anno 490. dum interim Joanni Talaïæ nullus legitur à Catholicis substitutus suæ communionis præsul.

Henotico Zenonis subscripsit Athanasius, & postea synodum Chalcedonensem nihilominus subjecit anathemati, nec tamen Acephalos ad se reduxit, qui molestè ferebant nomen Petri Mongi in diptychis de ipsius consensu recitari. Obiit anno 496. die 16. aut 17. Septembris. 422. E.

XXX. Joannes I. hujus nominis inter Monophysitas Alexandriæ Patriarchas, cognomento *Hemula* sive *Mela*, Coptis Patriarcha XXIX. subscripsit Henotico Zenonis, simulque Chalcedonensem synodum diris devovit. Decessit anno 15. Anastasii Imperatoris, qui inauguratus fuerat anno 491. subindeque anno 505. die 29. Aprilis. 423. D. Quare *col.* 425. A. *lin.* 2. pro 507. legendum est 505.

XXXII. Joannes II. dictus *Machiota* vel potius *Niciota*, & *Niceta*, à *Nicio* oppido Ægypti suâ patriâ, quem etiam *Habiin* Cophtitæ cognominant, & numerant Patriarcham XXX. in synodum Chalcedonensem eo furoris pervenit, ut ejus abrogationem ducentis auri libris empturum se protestaretur. Obiit anno 516. aut 517. die 22. Maii. 425. B. Severi Antiocheni epistolam ad ipsum citat Asseman. *tom.* 1. *Bibl. Orient.* inter Codices Arabicos Romam advectos. *p.* 625. *col.* 1. §. XXIII. *num.* 9.

XXXIII. Dioscorus II. Timothei Æluri ex patre vel sorore nepos, Coptis Patriarcha XXXI. suscepit Hænoticon Zenonis, nec à proscribenda temperavit synodo Chalcedonensi. Is magnam Acephalorum partem sibi reconciliavit, ac Severum hæreticum sede Antiochena dejectum à Justino Imp. an. 518. honorificè recepit. Obiit eodem anno die 14. Octobris. 426. D. vel anno 520. die 6. aut 7. Octob. ut placet Bollandianis. 62. * *col.* 2. *n.* 327.

XXXIV. Timotheus III. Coptis Patriarc. XXXII. Dioscorum excepit. Sub ipso agitatæ sunt inter Severum & Julianum Halicarnassæum quæstiones de corruptibilitate vel incorruptibilitate corporis Christi ante ejus Resurrectionem, & duæ exortæ sectæ *Incorrupticolarum*, & *Agnoitarum.* Præfuit 17. annos, mortuus anno 537. aut 538. die 7. Februar. 428. A.

Asterius (sive etiam *Apollinaris*,) de quo, ut Alexandrino Patriarcha catholico tempore præfati Timothei, fit mentio apud Simeonem Metaphrastem in Actis S. Arethæ Martyris, alius ab ipsomet Timotheo fortassis non fuit, quem eadem Acta ex veteribus codicibus Biblioth. Colbertinæ eruta, semper Timotheum appellant, nunquam Asterium aut Apollinarem. Ejus tempore Elesbaan Æthiopum rex, devicto & cæso Dunaan Homeritarum rege, anno 528. iis tum regem christianum præfecit, tum etiam ab Alexandrino Patriarcha quem heterodoxum nesciebat, antistitem & clericos mitti obtinuit. 428. E. 429. D. Episcopum tamen catholicum catholicis Alexandriæ tunc datum à Justino Imp. conjiciunt Bollandiani, 64. * *col.* 2. *n.* 339. eumque fortassis fuisse hunc Asterium à Scriptoribus omissum.

Doctissimus Assemanus, *tom.* 1. *Biblioth. Orient. Clementino-Vaticanæ*, *p.* 382. *col.* 2. *n.* 1. observat in Chronicis Ægyptiorum legi Patriarcham orthodoxum revera substitutum esse Timotheo III. Monophysitæ sub initium Justini Imp. hunc verò *Apollinarem* appellari à Severo Asmonæorum episcopo & ab Ebnarrahebo in Chronico Orientali: *Ejus* (Timothei III.) *tempore*, inquit hic postremus, *defunctus est Anastasius Imperator orthodoxus*, (id est Monophysita, sic enim Scriptor monophys. Monophysitam insignit,) *& Imperium post illum suscepit Justinus Chalcedonensis*, (id est fidei Chalcedonensis professor,) *qui pro Timotheo Apollinarem substituit:* utique catholicum, quem ab alio Apollinare pariter catholico Pauli Thebæi, (vel potius Zoïli,) successore sub Justiniano distingunt illi Scriptores.

XXXV. Gaïanus sectæ Incorrupticolarum assecla, electus una & eadem die cum Theodosio, qui contrariæ Corrupticolarum parti adhærebat, isto statim rejecto, Patriarcha fuit centum & tribus diebus: sed Narses cubicularius à Theodora Augusta Justiniani Imperat. conjuge Alexandriam missus, teste Liberato à Bollandianis relato, * 65. *col.* 1. *num.* 342. Theodosium inthronizavit, & Gaïanum relegavit in Africam, qui inde Sardiniam directus, non amplius innotuit. Ab ipso *Gaïanitæ*, ut à Theodosio *Theodosiani* dicti sunt illorum discipuli. 430. C. & 431. A.

XXXVI. Theodosius itaque, Coptis Patriarcha XXXIII. in sede Alexandrina constitutus, eam tenuit annum unum & menses quatuor, Gaïanitis cum ipso non communicantibus, qui tamen postea ab errore sibi proprio recesserunt. Hunc sedem abdicasse scribit Liberatus, & Constantinopoli honorificè receptum; quia verò synodum Chalcedonensem obstinato animo respuebat, foras civitatem regiam sexto milliario missum: ibi vivebat adhuc an. 560. Obiit, ex Victore Tunnunensi, sub primo Justini II. consulatu, Christi 567. quùm totum fermè palatium urbemque Constantinopolitanam suis erroribus infecisset. 430. C. 431. D. & 433. C. D. *Vide etiam* Assemanum, *tom.* 1. *Bibl. Orient.* inter Codices Arabicos, *pag.* 623. *col.* 1. §. XXIII. *nn.* 1. 2. 3. & *tom.* 2. *pag.* 89. *col.* 2. *pag.* 329. *col.* 2. & *pag.* 330. *col.* 2. Variæ Hæreticorum sectæ, scilicet *Gondobauditarum* à Gondobaudo urbis loco: *Tritheitarum*, quorum parens fuit Joannes Philoponus, *Cononitarum* à Conone ipsorum episcopo: *Angelitarum* sive *Ingelitarum*, ex *Ingelio*, nunc *Soüari* loco, ubi S. Marcus subiit martyrium, eo ævo prodierunt, 432. C 433. A. quo etiam Æthiopes & Nubæ Patriarchæ Alexandrino sese subdiderunt, ex præfato Assemano, *tom.* 2. *Bibl. Orient. pag.* 329. *col.* 2.

XXXVI. Paulus Orthodoxus Theodosio fidem Chalcedonensem amplecti recusanti suffectus est Constantinopoli, ibique contra praxim Alexandrinorum consecratus à Menna Constantinop. præsule, coram Pelagio Responsario Vigilii Papæ, & apocrisiariis, tum Euphræmii Antiocheni, tum Petri Hierosolymitani. Is Abbatum Tabennensium monachorum unus fuit qui Constantinopolim venerat ob negotia sui monasterii. A Justiniano Imperat. acceptâ provinciâ omnes ecclesiæ Alexandrinæ dissentiones compescendi, dum huic strenuè incumberet, mors Psoii cujusdam diaconi à Rhodone Augustali cui illum custodiendum tradiderat clam occisi ei imputata, quasi ejus jussu peracta, quamvis id negaret Paulus, ejus depositionis causa exstitit anno 542. quùm duobus circiter annis sedisset. 433. E. Hunc Dioscori nomen in sacris mysteriis recitasse perhibent Victor Tunnunensis & Leontius. 435. B.

XXXVII. Zoïlus in synodo Gazensi ubi Paulus depositus est, ei substitutus, edicto Justiniani Imp. contra Origenem ad se misso subscripsit, sed quia tria capitula damnare renuebat, dejectus est episcopatu anno 551. 435. E.

XXXVIII. Apollinaris in locum Zoïli assumptus, adfuit anno 553. synodo V. generali, cujus Actis subscripsit. Unus erat ex his qui Vigilium Papam ad concilium invitarunt. Sedit ad minus usque ad annum 560. sed probabile est quod vitam produxerit usque ad annum 565. & fortassis ulteriùs. 436. D.

XXXIX. Joannes I. hujus nominis inter orthodoxos Alexandriæ præsules, Constantinopoli ordinatus à Joanne hujus urbis Patriarcha, anno 568. aut 569. Obiit anno 578. vel 579. 437. E. Eum tamen non supervixisse anno 577. opinantur Bollandiani, * 67. *col.* 2. *numm.* 357. 358. Dum sederent autem Patriarchæ orthodoxi modò recensiti,

Elpidius archidiaconus, à suis, post Gaïani mortem, electus est Patriarcha; ex Theophane ad annum 38. Justiniani Imp. Christi 565. apud Symeonem Logothetam in Annalibus. Hunc porrò Imperator vinctum ad se adduci jussit, qui in itinere ad Sigrin mortuus est. 438. C.

Dorotheus pariter à Theodosianis, Theodosio defuncto, anno 567. suffectus fuit, ex præfato Theophane. 438. C.

Joannes III. monachus, à Theodosianis & Gaïanitis in unum convenientibus communis ipsorum antistes delectus & ordinatus est, sed non perseveravit ista unio, & Joannis hujus barbam cum cute Gaïanitæ fraudem aliquam suspicati excoriaverunt. Ex eodem Theoph. *ibid.* Tres illos episcopos Alexandrinos Jacobitarum libri omisere. 438. C. D.

Petrus, Coptis hujus nominis IV. & Patriarcha XXXIV. eodem anno quo Apollinaris obiit promotus, sedit duobus annis, mortuus anno circiter 570. die 19. Junii. 439. D. Hunc à Paulo Patriarcha Antiocheno ordinatum scribit Assemanus, *tom.* 2. *Bibl. Orient. pag.* 69.

Damianus diaconus, Coptis Patriarcha XXXV. Petri Syncellus, ipsiusque successor post unum interpontificii annum, præfuit suis annos 36. obiit verò anno circiter 605. die 12. Junii. 440. D. vel fortassis 607. ut ex charactere præfati diei colligunt Bollandiani. * 67. *col.* 1. *num.* 356. Occasionem dederunt Petrus & Damianus, sectis *Petritarum* & *Damianitarum.* 440. B. & 441. B. Verùm doctissimus Assemanus observat, *tom.* 2. *Bibl. Orient. pag.* 71. *col.* 1. Petrum hunc fuisse Petrum Callinicensem Jacobitarum sedis Antiochenæ Patriarcham, inter ipsos autem controversiam exstitisse de SS. Trinitatis mysterio, in qua non iste, sed Damianus à veritate deviabat. Epistolæ quoque synodicæ ejusdem Damiani ad Jacobum Baradæum Jacobitarum antesignanum meminit *pag.* 80. *col.* 1. De Damiano insuper legendus, *pag.* 77. *col.* 2. & *pag.* 332. *col.* 2.

XL. Eulogius Patriarcha Alexandriæ orthodoxus, summam cum Gregorio M. necessitudinem habuit. Fragmentum epistolæ 48. libri VII. hujus Papæ refertur, *col.* 334. D. E. sed *ibidem* E. voci *decem* substituenda vox est *septem*, quæ apud Gregor. habetur. Joanni I. Catholico suffectus est Eulogius, qui vitæ sanctitate ac scriptis conspicuus, sedit viginti septem annos, mortuus anno 607. 442. A. B. Hunc decessisse anno 604. existimant Bollandiani, * 65. *col.* 2. *n.* 359. propter biennium regiminis Theodori, & decennium Joannis Eleemosynarii ipsius successorum, quorum iste obiit anno 616.

Anastasius *Apozygarius*, Coptis Patriarcha XXXVI. Damianum excepit anno 605. aut 607. & decessit anno 614. die 18. Decemb. 444. A.

XLI. Theodorus *Scribo* orthodoxus, post Eulogium sedit duobus annis. 445. C. Hunc probabiliter obiisse anno 606. censent Bolland. * 67. *col.* 2. *num.* 357.

XLII. Joannes II. cognomine *Eleemosynarius*, dicitur à Leontio Constantiæ in Cypro insula antistite in ejus vita, prout hanc Symeon Metaphrastes suo more adornavit, ad Alexandrinam sedem promotus sub Heraclio Imperat. anno 610. mense Octobri electo. 445. E. 446. D. At doctissimi Bollandiani observant, 68. * *col.* 1. *n.* 36. *initio tom.* V. *Jun.* verba ista hujus vitæ, *n.* 33. *Heraclius tunc sceptra Romanorum*, non esse Leontii, sed Metaphrastis, qui, dum suæ chronologiæ vitas Sanctorum conformat, non semel aberravit. Statuunt itaque illi *pag. præced.* * *col.* 1. *n.* 357. Joannem Eleemosynarium Theodoro successisse anno 606. sub Phoca Imperatore, & post regiminis decennium decessisse in Cypro insula, non anno 620. ut vult Baronius, sed anno 616.

Andronicus, Coptis Patriarcha XXXVII. Anastasio Apozygario suffectus anno 614. obiit anno 620. 446. E. vel fortassis anno 621. die 2. Januar. ex conjectura eorumdem Bollandianorum, 68. * *col.* 2. *n.* 364.

XLIII. Georgius, à Catholicis post Joannem Eleemosynarium assumptus, sedit annos 14. mortuus anno 630. juxta Theophanem, ad annum 20. Heraclii Imperatoris. 447. B.

Joannes, (à Coptis omissus,) effulsit in duabus epistolis paschalibus quinto sui præsulatus anno, teste Anastasio Sinaïta: *Omnia quæ de Christo dicuntur, dici etiam de Patre & Spiritu Sancto.* 447. D. 448. A.

XLIV. Cyrus, unus ex præcipuis Monothelitarum primipilis, ex sede Phasidis in Colchide sub Trapezo, ad Alexandrinam post Georgii excessum translatus est anno circiter 630. ab Heraclio Imperatore, qui, ob dicta sibi anno 629. à quodam Athanasio Monophysitarum Antiochenor. Patriarcha, Cyro etiam probata, (nonnulli tamen hæc revocant ad colloquium hujus

hujus Imp. cum Paulo Severiano anno 622.) putavit Monophysitas, ut ii asseverabant, orthodoxis sese unituros, suscepta fide Chalcedonensi, si utraque ecclesia unam in Christo Jesu voluntatem & operationem profiteretur. Doctrinam istam novem capitulis seu anathematismis expositam Cyrus factus Patriarcha, Theodoro Pharan episcopo, quem secum adduxerat, opem ferente, coacta synodo anno 633. sanxit. *448*. C. E. Eamdem propagare totis viribus enituit Sergius Patriarcha Constantinopol. auctorque Heraclio fuit *Ecthesis*, ut indicto catholicis de una & duabus voluntatibus in Christo silentio profundiores posset Monothelismus emittere radices. A Sergio delusus Honorius Papa, silentium quoque admisit, ceu Monophysismo exitiale futurum, illudque Sophronii Hierosolymorum præsulis Monothelismo infensissimi legatis servandum injunxit. Cyrus postea accusatus coram Heraclio initi pacti cum Saracenis, Constantinopolim accitus, præfecto torquendus, velut Dei hostis ac proditor Christianorum, traditus est; nec Alexandriam rediit, nisi quùm eam Saraceni expugnaverunt: quod anno 641. contigit. *649*. E. vel anno præcedente 640. die 21. aut 28. Decembris, ut Bollandianis placet, * *73*. *col*. *1*. *n*. *385*. Obiit Cyrus non multo post, anno subinde 641. aut 642. exactis decem sui regiminis annis. *450*. A.

XLV. Petrus, Cyri sedis errorisque hæres fuit, ex Martino Papa in epistola ad Joannem Philadelphiæ antistitem, quamvis tamen nonnulli ejus orthodoxiam tueantur, testibus Bolland. qui nihil pronunciare audent, * *73*. *col*. *2*. *n*. *387*. Sedisse hunc 9. annos scribit Eutychius Alexandrinus, qui *Maronem* faciens hæresis Monotheliticæ conditorem, ejusdemque *Maronitas* reos, Petrum istum, prædecessoremque ipsius Cyrum, ac Heraclium Imperatorem *Maronitas* appellat. *448*. C. & *450*. A. B. Verùm ad hæc verba *450*. B. *Recte porro Eutychius Petrum fuisse Maronitam dixit, qua vulgò appellatione Orientales Monothelitam significarunt*: cohibe judicium tuum, prudens Lector, donec adieris specialem dissertationem de Maronitis, quæ initio voluminis tertii hujusce operis exstat. *Theodorus*, uti Alexandrinæ ecclesiæ vicarius, missus à Melchitis Patriarcha destitutis, adfuit cum Petro Constantinopolitano, & Macedonio Antiocheno Patriarchis, synodo à Constante Imperatore anno 655. coactæ in gratiam Monothelitarum, teste Macario Antiocheno Act. VIII. sextæ synodi generalis: scilicet per 80. circiter annos Alexandriæ non sedit nisi Jacobitarum Patriarcha, suo Melchitis carentibus, *450*. E. ideoque Chalcedonensis fidei sectatores in Ægypto ad metropolitam Tyri suos episcopos consecrandos mittebant. *451*. A. Nihilominus fortassis per aliquot annos eo tempore Melchitarum secretò curam gessit

Theophilus ille Alexandrinus quem *Theophylactum* Severus Aschuminensis appellat, & *Theophiletianorum* episcopum dicit. Certè *Theophili Alexandr.* nomen gerit oratio quædam sub hoc titulo: *Cui hominis vita similis est?* composita sub Saracenorum tyrannide. *454*. A. B.

Benjamin I. Coptis Patriarcha XXXVIII. post Andronicum recensetur, & sedisse fertur annos 39. & sex menses, ab an. circiter 621. Is, quùm Cyrus ab Heraclio missus Alexandriam venit, aliò secessit per *tredecim annos*, teste Elmacino apud citatos Bollandianos, *pag*. *74*. * *col*. *2*. *num*. *393*. *decem scilicet sub imperio Heraclii*, & *tres sub initio Muslimorum. Obiit verò die 8. mensis Tubæ*, hoc est 3. Januarii anno 660. Ejus tempore in Æthiopia claruit insignis monachus Teolaximanoth. *452*. B. Benjamini orat. *adversus eos qui dicunt Divinitatem Verbi esse mortalem*, citat Asseman. *tom*. *1*. *Biblioth*. *Orient*. inter Codices Arabicos, *p*. *625*. §. *XXIII*. *col*. *1*. *n*. *13*. *Item* homiliam unam *de Nuptiis in Cana*. *Ibid*. *p*. *618*. *col*. *1*. §. *XVI*.

Agathon, Coptis Patriarcha XXXIX. Benjamini discipulus, eum excepit an. 660. quùm jam, tempore Heraclii, sectæ suæ plurimùm profuisset. Obiit autem an. 677. (aut 678.) mense Octobri. (Coptis die 16.) *452*. B.

Joannes V. *Semnudæus*, Coptis III. & Patriarcha XL. post Agathonem sedit usque ad 27. Novembr. anni (685. aut) 686. quo è vivis discessit. Insignem illi misericordiam in pauperes attribuunt Coptitæ. Ejus tempore *Petrus* quidam presbyter, delegatus ab ecclesiæ Alexandrinæ Melchitis proprium præsulem non habentibus, adfuit anno 680. synodo VI. generali adversùs Monothelitas congregatæ, ejusque Actis subscripsit. *452*. D. *453*. A. Hæresis tamen Monothelitica perseveravit Alexandriæ apud Melchitas usque ad annum 742. *450*. C.

Isaac, à Semnudæo in successorem designatus, ei suffectus est, neglecta Georgii electione aliàs ritè facta. Mos iste suum designandi successorem adversabatur canonibus, & cæterarum ecclesiarum praxi. Obiit anno 688. die 3. Novembr. *453*. B. Coptis Patriarcha est XLI. Ejus vitæ scriptæ per Mennam episcopum meminit Asseman. *tom*. *1*. *Bibl*. *Orient*. inter Codices Copticos Romam advectos, *p*. *618*. §. *XI*. *col*. *1*.

Simon Syrus, Coptis Simeon, & Patriarcha XLII. ab Abdel-Azizo nominatus, præ Joanne & Victore Abbatibus, qui dissentientibus suffragiis electi fuerant, Jacobitas Antiochenos, ut antea Semnudæus, in suæ Alexandrinæ ecclesiæ Jacobit. communionem recepit. Obiit anno 700. die 18. Jul. *453*. E. Scribunt iidem Copti, testibus Bollandianis, *pag*. *76*. * *col*. *2*. *n*. *403*. mortuum ab ipso fuisse suscitatum, haustum etiam ter innoxiè ab eodem venenum post sumptam Eucharistiam, qui tamen quùm quartò jejunus vinum bibisset toxicatum periit. Fides esto apud Jacobitas, qui hæc recensent.

Alexander II. Coptis Patriarcha XLIII. Simonis successor, ad eam devenit inopiam, ut vitreis calicibus in missæ sacrificio uteretur. Agnoëtas & Gaïanitas plurimos ad suam communionem reduxit, plerosque à laïcis baptizatos abluit denuo sub conditione. Obiit anno 724. aut 725. (die 2. Februar.) *455*. D. Hunc post triennium sedis vacantis inauguratum anno Martyrum 420. Christi 704. die 25. Aprilis, ex Elmacino, *lib*. *1*. *cap*. *12*. præfuisse autem 20. aut 25. annos, & *c*. *17*. obiisse an. 727. (vel probabilius 729.) die 1. Februar. referunt Bollandiani, * *77*. *col*. *1*. *nn*. *405*. & *406*.

Cosmas I. Coptis Patriarcha XLIV. Panopoli oriundus, invitus & reluctans electus, sedit mensibus quindecim, mortuus an. 727. die 24. Junii. *456*. E. Ejus obitum anno 730. consignandum arbitrantur Bollandiani, *pag*. *77*. * *col*. *2*. *n*. *409*. *initio tomi V*. *Jun*.

Theodorus, Coptis Patriarcha XLV. post ecclesiam Jacobiticam Alexandriæ quietè gubernatam undecim annos & sex menses, obiit an. 738. die 1. Febr. *457*. A. Bollandiani, *pag*. *78*. * *col*. *2*. *num*. *416*. eum electum statuunt anno 730. die 25. Junii, mortuum verò anno 742. die 1. Februar. ubi etiam observant, *num*. *417*. ad coaptandos annos Martyrum annis Christi, si de 8. primis anni mensibus agatur, anno Martyrum signato addendum esse 284. ut inveniatur annus Christi: si autem de 4. ultimis anni mensibus, addendum duntaxat 283.

XLVI. Cosmas alter, sed Melchita, anno Christi 727. aut 729. pro lectionum discrepantia Hegiræ 108. vel 111. post longissimam sedis Melchiticæ vacantiam electus de indulto Califæ Hischam, licet nec legere posset nec scribere, sed solùm acus conficere, ab eodem Califa obtinuit ut ecclesiæ omnes quas Jacobitæ Melchitis eripuerant auctoritate præcedentium Califarum, ipsis restituerentur. *457*. A. Is, ex Theophane, ad annum secundum Copronymi, Christi 642. *p*. *349*. eo anno *cum ipsa civitate* (Alexandrina,) *Monothelitarum pravitate à Cyri qui sub Heraclio vixit temporibus eam civitatem obtinente abjurata*, & *errore cognito, ad orthodoxam ecclesiam rediit*. *459*. C. Vivebat adhuc anno 764. quo simul cum Theodoro Antiocheno, & altero Theodoro Hierosolymitano Patriarchis, Cosmam Epiphaniæ præsulem Iconoclastam factum, die sacro Pentecostes, singulis in propria sede residentibus, anathemate ferit, teste eodem Theophane, *pag*. *364*. Vivebat etiam fortassis an. 767. quo Constantinus sedis Romanæ invasor misit ad Pipinum Regem Franciæ epistolam, quam tres præfati Patriarchæ communiter ad Paulum I. Papam eo anno defunctum, pro sacris imaginibus direxerant. Sedit proinde Cosmas iste longè ultra 28. annos ejus regimini assignatos ab Eutychio Alexandrino. *459*. B. *Vide* Theodorum I. Hierosolymitanum Patriarcham, *col*. *291*. B. *voluminis sequentis*.

Chaïl *sive* Michael I. Coptis Patriarcha XLVI. post altercationem per decem dies episcopos inter & presbyteros sectæ Jacobiticæ, Theodoro Patriarchæ ejusdem sectæ ex præfecti Ægypti licentia suffectus est & ordinatus anno Martyrum 458. (460. Bollandianis, * *79*. *num*. *420*. ex historia Patriarcharum & Elmacino,) Christi 743. die 14. Septemb. Sub ipso divisa iterum ecclesia Jacobitica Antiochena ab Alexandr. Obiit Chaïl iste anno 24. sui regiminis, *459*. E. (juxta Bollandianos, *80*. * *num*. *424*. Christi 767. die 12. Martii.) Ejus epistolam ad Joannem Antiochenum Patriarcham citat Assemanus, *to*. *1*. *Bibl*. *Orient*. inter Codices Arabicos Romam advectos, *p*. *625*. §. *XXIII*. *col*. *1*. *n*. *18*. legendus quoque *tom*. *2*. *p*. *110*. *col*. *2*. ad annum Christi 755.

Athanasius, nullus hujus nominis Melchita sedit Alexandriæ sæculo VIII. ante synodum VII. generalem. *461*. B.

XLVII. Politianus itaque Melchita, quem Eutychius Alexandrinus *Balatianum* appellat, & ordinatum ait anno 4. Abujafar, id est Christi 757. quo tamen sedebat, & sedit adhuc decem circiter annos Cosmas Melchita supra memoratus, hunc excepit, sed non ante an. 766. aut 767. Ipsum medicinæ peritum fuisse perhibet, sibique Aaronis Raschid Califæ sic conciliasse benevolentiam, sanatâ quam ille diligebat puellâ gravissimo morbo, ut Melchitis iterum reddi ecclesias obtinuerit, quas illis iterum Jacobitæ subduxerant. Thomam is monachum misit Constantinopolim vices suas acturum anno 787. in synodo VII. generali. Præfuit, ex eodem Eutychio, an. 46. mortuus an. 16. Califatus præfati Aaronis, Christi 801. *461*. D. Quæ vera esse non possunt, nisi demptis decem circiter annis ab illis 46.

Minas *sive* Mennas I. Coptis Patriarcha XLVII. Chaïl successor, delatus apud Califam à quodam Petro diacono, quod chimica arte ecclesias vasis aureis & argenteis replesset, per triennium sua sede privatus est, quam invasit Petrus præfatus. Obiit Minas anno 775. die 25. Januar. *462*. C.

Joannes, quem IV. & Patriarc. XLVIII. Copti numerant, Minam excepit, electus per *sortes* tunc primùm usurpatas propter diffidentia vota, quæ dein, non Jacobitis solùm, sed & Nestorianis familiares. Has *Heikeliet* dicunt, id est ad altare sumptas: tribus scilicet candidatorum nominibus in totidem schedulis scriptis, is, Deo dirigente, proclamatus censebatur, cujus schedulam ex urna super altare posita infans primò trahebat. Sedit annos 25. mortuus anno Martyrum 515. Christi 799. die 11. Jan. Ipsum perperam Kirkerus cum S. Joanne Eleemosynario confudit. *462*. D. Epistolam ejus synodicam ad Cyriacum Patriarcham Antiochenum Jacobitam citat Assemanus, *tom*. *1*. *Bibl*. *Orient*. inter Codices Arabicos. *p*. *625*. *col*. *1*. §. *XXIII*. *n*. *14*.

Marcus II. Coptis Patriarcha XLIX. Joannis successor, ordinatus anno 799. die 27. Jan. *Abrahamæos* cujusdam Abrahami metropolitæ sub sede Antiochena asseclas damnavit. Barsanuphianorum reliquias ad suam communionem reduxit. Obiit tandem anno Martyr. 535. Christi 819. (die Paschæ 17. April.) *463*. C. D. Ejus meminit Asseman. *tom*. *1*. *Bibl*. *Orient*. inter Codices Coptic. *p*. *618*. §. *XIV*. *col*. *2*. & *tom*. *2*. *pag*. *346*.

XLVIII. Eustathius, Politiano substitutus à Melchitis an. 16. Aaronis Raschidi, id est Christi 801. sedit quatuor annos, mortuus subinde anno 805. *464*. A.

Jacob *sive* Jacobus, Coptis Patriarcha L. Marco fortassis suffectus anno 709. die 1. Maii, (ut conjiciunt Bollandiani, *pag*. *86*. *

n. 452.) obiit anno 830. die 8. Febr. fer. 3. Eo Patriarchatum gerente, Macarius quidam ipsius consanguineus Hierosolymis ecclesiam pro Cophtis ædificavit. *464.* C. Ejus meminit Assemann. *tom. 2. Biblioth. Orient. p. 346.*

XLIX. Christophorus orthodoxus Eustathium excepit anno 805. Is quùm in gravem adeo paralysim lapsus esset, ut hominum manibus gestari indigeret, quemdam Petrum à se constitutum episcopum commisit qui sacras ordinationes vice sua perageret. Idem anno circiter 830. Theophilo Imperatori, unà cum Jobo Antiocheno, & Basilio Hierosolym. Patriarchis, pro sacris imaginibus epistolam scripsit, in qua *Jobus* pro *Christophoro* positus est, & vice versa. Obiit anno circiter 836. sui regiminis trigesimo secundo. *465.* C.

Simon *sive* Simeon II. Coptis Patriarc. LI. electus anno 830. abdicavit fortassis eodem anno die 30. Septemb. nam de duratione ejus regiminis non constat inter Scriptores, illi aliis menses aliquot assignantibus, aliis annum aut annos aliquot. *466.* B. ubi *lin. 24.* pro *336.* legendum est *836.* (& melius *830.*).

Juçab *sive* Josephus, Simoni substitutus post multas altercationes, probabiliter anno 830. die 19. Nov. obiisse fertur anno Martyrum 566. Christi subinde 849. die 20. Octobr. *466.* C. D. & *467.* A. ubi *lin. 28.* C. pro *859.* legendum est *849.* Josephum hunc ante an. 835. sedem Jacobiticam Alexandrinam tenuisse colligitur ex Gregorio Bar-hebræo, apud quem, teste Assemano, *tom. 2. Bibl. Orient. p. 847. col. 1.* Dionysius Telmaharensis Patriarcha Jacobitar. sedis Antiochenæ refert in suo Chronico, idque ante præfatum annum 835. se unà cum Josepho isto Alexandrino Patriarcha profectum esse, ut Byamitas inferioris Ægypti incolas ad Mamonis Califæ obedientiam revocaret. Coptis Patriarcha est LII.

L. Sophronius I. orthodoxus, post Christophorum electus an. 836. Scripsit ad Theophilum Imperatorem pro sacrarum imaginum cultu. Obiit anno 847. vel etiam serius, quùm ab ipso ejusque successore Michaele, proscripti referantur Photius & Gregorius Syracusanus in breviario synodi VIII. generalis. *467.* D.

Chaïl *sive* Michael II. Coptis Patriarcha LIII. Juçabi sive Josephi successor, ordinatus die 20. Novembr. anni 849. sedit annum unum & menses quinque, mortuus an. 851. die 17. April. *469.* C. ubi *lin. 26.* pro *850.* legendum est *849.* & *lin. 38.* pro *581.* legendum est *851.*

Cosmas II. Coptis Patriarcha LIV. Chaïli suffectus anno 851. die 8. Jul. ob graviores ærumnas Christianis à præfecto Ægypti illatas, Alexandria recessit, sedemque fixit Demiræ, ubi obiit anno 859. die 17. Novemb. *469.* D. *col.* autem *seq. 470.* A. *lin. 13.* pro *367.* legendum est *567.* & *lin. seq. 14.* pro *861.* legendum est *851.* Hunc obiisse anno 858. die 17. Novemb. statuunt Bollandiani, *initio tomi V. Jun. 88. * num. 465.* Ejus meminit Asseman. *tom. 2. Bibl. Orient. p. 126.* & *p. 348. Item tom. 1. pag. 625. Cod. Arab. §. XXIII. num. 19.*

LI. Michael I. orthodoxus, post Sophronium electus, sedebat quùm Bernardus Francus sub Nicolao I. Romano Pontifice in Orientem iter arripuit. Josephum archidiaconum misit ad synodum VIII. generalem vices suas acturum. Obiit anno 871. aut 872. *470.* B.

Sanutius *sive* Sanitius I. Coptis Patriarcha LV. Cosmam II. in sede Coptica Alexandrina excepit an. Martyrum 575. 13. mensis Tybi sive Tubæ, id est anno Christi 859. die 8. Januarii, cujus subinde prædecessor obierit anno 858. uti supra censuerunt Bollandiani. Sedit annos 11. mortuus anno 870. die 19. April. *471.* D.

LII. Michael II. Gazensis, orthodoxus, Michaeli I. suffectus anno 871. aut 872. in Actis synodi Photianæ anno 879. habitæ, legitur, ceu qui per Cosmam presbyterum legatum suum ejus depositionem in synodo VIII. generali factam damnaverit, & restitutionem in ista totis viribus promoverit, de quibus tamen fides esto penes Photium ipsum horum Actorum, ut eruditis videtur, confictorem. *472.* B. Is Michael verosimiliter *Joannes* etiam appellabatur, nec alius est ab illo *Joanne* Baimæ aut Majumæ, quæ Gazæ portus & emporium fuit, episcopo translato Alexandriam sub imperio Basilii Macedonis, *lib. 4. Juris Græco-Rom. cap. de Translationibus Episcoporum*, & apud Niceph. Callist. *lib. 14. hist. cap. 39. 473.* D. Sedit Alexandriæ annos 34. mortuus anno 903. vel 904. *474.* A. *Joannes* iste omissus est inter episcopos Majumæ prope Gazam, in volumine sequenti, ubi, post titulum *V. Cosinas*, titulo *VI.* recenseri debuerat *col. 626.* ante ecclesiam Joppes. *Item* in indice præsulum Græcorum Patriarchatus Hierosolymitani, *p. x. col. 1.* post Joannem *Gazæ*, *lin. 35.*

Chaïl III. Coptis Patriarcha LVI. cujus epistolam ad Joannem IV. Patriarcham Antiochen. Jacobitam an. Christi 910. electum citat Assemanus, *tom. 1. Bibl. Orient.* inter Codd. Arabic. *p. 625. col. 1. §. XXIII. n. 18.* & *tom. 2. pag. 349. col. 2. n. 25.* Sanutio successit anno Christi 880. Vixit in Patriarchatu 25. aut 27. annos, fato functus anno 906. aut 907. die 15. Februarii. *474.* B. Bollandiani autem *initio tomi V. pag. * 89. nn. 470.* & *471.* cum ordinatum volunt anno 870. mense April. & obiisse anno 896. Verùm, ex epistola modò laudata, oportet hunc Chaïl adhuc in vivis fuisse anno 910.

LIII. Christodulus Alepensis, vacante à quatuor circiter annis sede Melchitica Alexandrina Hierosolymis inauguratus anno 900. à suis admissus non est, ex Eutychio, nisi repetitis consecrationis precibus. Ecclesiam Cæsaream incendio consumptam reparavit. Obiit anno 932. aut initio anni sequentis. *474.* D.

Gabriel, Coptis Patriarcha LVII. post vacationem sedis Copticæ per plures annos, Patriarcha electus anno Hegiræ 301. Christi 913. ordinationes, nonnisi soluto pretio, fecit, ut ipse solvendo tributo par esset: denarium quoque à laïcis, etiam mulieribus & pueris exigebat. Obiit anno Christi 923. die 15. Febr. *476.* A. B. Bollandiani, *p. 90.* * *nn. 476. 477.* admissa post mortem Chaïl anno 896. die 16. Mart. secundùm ipsorum computum annorum 14. vacatione, Gabrielem probabilius promotum censent anno 910. sedisse annos circiter 16. & decessisse an. 926. die 15. Febr. fer. 4.

Cosmas III. Coptis Patriarcha LVIII. Gabrieli successit anno 923. (aut 926.) Is Æthiopiæ Habessinis *Petrum* quemdam monachum in metropolitam dedit quo diu caruerant, ita ut rex illorum sacerdotis interim munere fungeretur. Obiit an. 934. die 27. Jan. *476.* C Bolland. *90. * n. 478.* sedit annos 12. cum totidem diebus, à die 15. Februar. anno 926. ad diem 27. ejusdem mensis, anno 938. Duas ejus epistolas, scilicet ad Joannem & ad Basilium Antiochenos Jacobitarum Patriarchas, citat Asseman. *tom. 1. Bibl. Orient.* inter Codices Arabicos Romam advectos, *p. 625. §. XXIII. col. 1. nn. 12.* & *20. Item tom. 2. pag. 126. col. 1.*

LIV. Eutychius, orthodoxus, Annalium Arabicorum scriptor, (minimè certè accuratus, ut nihil plus dicam,) à natalibus quidem dictus *Saïd ebn Batrich*, id est, *Saïd filius Patricii*, sed *Eutychius* vulgò appellatus, mutato nomine Arabico Saïd in illud Græcè idem significans, primam lucem aspexit an. Christi 876. die 8. Septembr. Christodulum excepit anno 933. die 8. (fortassis 14.) Febr. obiit demùm anno 940. die 12. Maii. *476.* D.

Macarius, Jacobita, Coptis Patriarcha LIX. Cosmæ III. substitutus anno 934. sedit 20. annos completos, mortuus anno 954. die 20. Martii. *475.* D. Hunc anno 938. die 28. Febr. ordinatum scribunt Bollandiani, *pag. 90. * col. 2. nn. 481. 482.* obiisse verò an. 958. die 20. Mart. sabbato, qua ratione, inquiunt, omnia in historia assignata aptissimè concordant. Assemanus, *tom. 2. Bibl. Orient. pag. 131.* refert exstare in libro quem Paulus Ebn-Regia *de Fide Patrum* scripsit, *fol. 276.* epistolam synodicam Macarii LIX. Coptorum Patriarchæ, qui apud Severum Mokaffæum in historia Alexandrina ab anno Martyrum 649. ad annum 669. hoc est ab anno Christi 933. ad annum 953. sedisse dicitur.

LV. Sophronius II. orthodoxus, sedit post Eutychium, deinde

LVI. Isaac, cui suffectus est

LVII. Job. Ex duplici laterculo Patriarcharum Melchitarum Cahira transmisso. *975.* E.

Theophanius, Jacobita, Coptis Patriarcha LX. in Macarii successorem electus eodem die quo ille obierat; quatuor annos & plures menses sedit, à suis interemptus anno 958. die 3. Decemb. *476.* A. Bollandianis, *p. * 91. col. 1. nn. 484. 485.* ordinatus est anno 958. die 21. Martii, obiit verò anno 962. die 6. Decemb.

LVIII. Elias, orthodoxus, Jobum prædecessorem habuit, ex præfato laterculo. Præerat autem Melchitis anno 969. die 23. Aug. quo ejus ut actu sedentis meminit Joannes Patriarcha Antioch. Jacobitarum in epistola quadam ad Mennam Patriarcham Alexandrinum Coptitam, apud doctissimum Assemanum, *to. 2. Biblioth. Orient. pag. 133.* Nihil aliud de eo scimus. *476.* C.

Menas *sive* Minas II. monachus cœnobii sancti Macarii, Coptis Patriarcha LXI. modò memoratus, reluctans, & catenis vinctus Alexandriam ductus est, ut Theophanio mortuo succederet. *476.* E. *col.* autem *sequenti*, quæ malè inscribitur 479. legendum est *linea 1.* non *1289.* sed *1280.* & *lin. 2.* non *968.* sed *969.* Hunc præfati Bolland. *pag. * 91. col. 2. nn. 487.* & *488.* ordinatum statuunt an. 962. die 7. Decemb. (quod vix credibile est, si Theophanius obierat, uti ipsimet asserunt, die præcedenti,) mortuum verò anno 974. die 11. Nov. fer. 4. At illum adhuc vixisse aut saltem vivere existimatum in Syria anno 980. palam est ex Codice Syriaco plures Tractatus variorum Auctorum continente, *exarato anno Græcor. 1291.* (Christi 980.) *in cœnobio S. Aaron in Sigara ditionis Callisuræ sub Patriarchis Joanne Antiocheno* & *Mina Alexandrino Jacobitarum*, quem citat Asseman. *tom. 2. Bibl. Orient.* inter Codices Syriac. Romam advectos, *§. XXII. p. 500. col. 1.* Severus Mokaffæus in sua historia Mennam asserit præfuisse annos 17. & dies 340. teste eodem Assemano, *ibid. p. 132. col. 1.* qui etiam *à pag. 133. col. 1. usque ad 140. col. 1.* refert epistolam præfati Joannis Antiocheni ad hunc Minam, datam anno Christi 969. die 23. Aug. & *tom. 1.* inter Codices Arabicos, *§. XXIII. p. 625. col. 1. n. 24.* epistolæ meminit istius Minæ ad prædictum Joannem Antiochenum.

Ephræm *sive* Abrahamus, Coptis Patriarcha LXII. ex negotiatore Syro evectus est ad Patriarchatum an. Martyrum 693. Christi 977. Sedit verò annos ferè quatuor, veneno extinctus. *479.* B. Bollandiani, *p. 92. * col. 1. num. 489.* rejecto Elmacini computu, quem defectuosum demonstrant, sanciunt, *n. 490.* throno Jacobitico, à Mennæ obitu per annum integrum vacuo, præfectum esse anno 975. die 12. Novembris hunc Abrahamum sive Ephræm, qui obierit anno 979. die 26. Jan. [Verùm, ex supra dictis, Ephræm iste nec ordinatus est, nec obiit ante an. Christi 980.]

Philotheus *sive* inversis litteris, Theophilus, hujus nominis II. & Elmakino *Philoponus*, Coptis Patriarcha LXIII. post vacationem sex mensium sedis Jacobiticæ Ephræmio suffectus anno Martyrum 697. Christi 981. obiit anno Martyrum 721. Christi 1005. *479.* D. Assemanus, *tom. 2. Bibl. Orient. pag. 141. col. 2.* excerptum refert epistolæ synodicæ, (non *Dionysio*, sed ut ipsemet se retractando ait, *p. 351. col. 1.*) *Athanasio V.* Jacobitarum Antiocheno Patriarchæ, ab eo Philotheo scriptæ mense Barmuda, anno ab Incarnat. 979. juxta computum Alexandrinorum, qui octo annis æram vulgarem præcedit, subindeque anno 987. Bollandiani, *p. 92. * col. 2. n. 493.* Philotheum scribunt ordinatum fuisse anno 979. die 29. Mart. & obiisse sabbato die 30. Octobr. anni 1003. Addunt etiam, *n. 496.* sic opposita boni & mali tribui Philotheo isti & Philopono à Coptis, ut dubitandi locus ipsis esse videatur an non sint duo homines, quorum postremo, scilicet Philopono, à Califa fortè intruso alterum

substituerint: juxta quod legitur in Hagiologio Habessinorum de Philotheo: *Salutem tibi, Philothee Apostole, Patriarcha Alexandrine! cum Æthiopibus præfecissent impostorem, ita ut essent ludibrio vicinis & præda hostibus; sub tuo regimine, remoto illo, respiravit Æthiopia.*

LIX. Arsenius, cujus sororem, licet christianam, Azizus Billah Califa Ægypti in uxorem duxit circa annum 984. factus est ab eo, (non verò ab Hakemo ejus filio immani Christianorum hoste,) Patriarcha Alexandr. pro Melchitis, ejusque frater Hieremias Patriarcha Hierosolymorum. Arsenio etiam concessit idem Azizus ecclesiam Beatæ Mariæ in vico Abulhusseim positam, quæ deinceps *Patriarchalis* nomen habuit. *480.* A. *& volum. sequenti*, ubi de Hieremia. *474.* A.

Zacharias, Coptis Patriarcha LXIV. post Philothei obitum, repulso ab episcopis *Abrahamo* ditissimo mercatore, cui plebs Alexandrina Jacobitica favebat, ordinatus mense Tybi seu Januario, septem primis annis tranquillè sedit, sed postea in carcerem conjectus est, ac post tres menses leonibus objectus, à quibus tactus non fuit. Carcere demissus, 9. annos delituit in monasterio S. Macarii, inde redire permissus, obiit anno sui regiminis 28. ferè completo, Christi 1032. *480.* B. Bolland. *initio tom. V. Jun. p. 93.* * *col. 1. n. 499.* eum asserunt Philotheo suffectum an. 1004. die 5. Januar. mortuum verò anno 1032. die 3. Januar. Ejus meminit Assemanus, *tom. 1. Bibl. Orient.* inter Codices Syriacos, *p. 614. §. XV. col. 1. Item* duplicis ejus epistolæ ad Joannem Antiochenum inter Codices Arabic. *ibid. pag. 626. col. 1. §. XXIII. nn. 33. & 34.* quarum priorem ait, *tom. 2. p. 151. col. 2.* scriptam fuisse anno 403. Hegiræ, qui inceperat die 23. Jul. anni Christi 1012.

LX. Georgius, Melchita, [idem fortassis ac *Philotheus* sive *Theophilus* qui legitur apud Dositheum Hierosolymorum Patriarcham, arbiter selectus dum Constantinopoli ageret anno circiter 1019. Imperatorem Basilium Porphyrogennetum inter & Sergium Patriarcham: ex quo *Judex orbis* dictus est.] Arsenio successit. *480.* E.

Sanutius II. sive *Sanodius*, & *Sanuda*, Coptis Patriarcha LXV. Zachariæ substitutus pro Jacobitis, præfuit quindecim annis, mortuus anno Christi 1047. die 29. Octobris. *481.* C. D. Hunc Bollandiani scribunt, *p. 94.* * *col. 1. nn. 403. & 504.* ordinatum fuisse anno 1032. die 19. Mart. obiisse autem anno 1046. die 29. Octobris. Duarum ejus epistolarum annis 1035. & 1036. ad Dionysium V. Patriarcham Jacobitam Antiochiæ meminit Asseman. *tom. 1. Bibl. Orient.* inter Codices Arabic. *p. 625. col. 1. §. XXIII. nn. 35. & 36. & tom. 2. p. 151. col. 1.*

LXI. Alexander II. idem fortassis ac *Leontius*, Melchita, sedisse fertur, ex schedis quibusdam Sanmaglorianis Lutetiæ, anno 1059. *481.* E. cui

LXII. Joannes III. successit. *482.* A. Huic verò

LXIII. Sabas, de quibus nihil aliud. *Ibid.* D.

Christodulus *sive* Christodorus, Jacobita, Coptis Patriarcha LXVI. monachus cœnobii Primi in valle Habib, Sanutium excepit, ordinatus Alexandriæ anno 1047. Obiit anno 1077. aut 1078. die 10. April. sabbato. *482.* B. Bollandianis, *p. 94.* * *col. 2. num. 505.* post vacationem sedis Jacobiticæ per annum & quinque menses à Sanutii interitu, ex Elmacino, *lib. 3. cap. 7.* ordinatus est Christodulus anno Martyrum 764. Christi 1048. die 28. Mart. Obiit autem anno Martyrum 764. Christi 1077. die 10. Decemb. Duæ citantur, *tom. 1. Bibl. Orient.* Assem. inter Codices Arabicos Romam advectos, *p. 625. §. XXIII. col. 2. nn. 40. & 41.* epistolæ ab eo directæ ad Joannem X I. Patriarcham Antiochenum Jacobitam: & subjungitur, *n. 42.* unam ex tribus hujus Joannis ad Christodulum epistolis, lectam fuisse in ecclesiis B. V. & S. Sergii, an. Martyr. 782. Christi 1066. Christoduli rursum meminit idem Assemanus, *tom. 2. pp. 145. 149. 131. col. 1. & 153. col. 1.*

Cyrillus II. Coptis Patriarcha LXVII. Christodulo suffectus anno 1078. die 18. Martii. Metropolitam Æthiopibus dedit à se ordinatum. Catholicum etiam Armenorum Gregorium ad suam communionem recepit. Obiit demùm anno Martyrum 808. Christi 1092. die 6. Jun. *482.* D. Juxta Bollandianos, *pag. 95.* * *col. 1. n. 509.* ordinatus est an. quidem 1078. sed dominica Palmarum, die 1. Aprilis. Cætera ut modo.

LXIV. Theodosius, Melchita, *483.* C. cui suffectus est

LXV. Cyrillus II. itidem Melchita, medicinæ peritus. *484.* B.

Chaïl *sive* Michael III. Coptis Patriarcha LXVIII. monachus cœnobii positi prope Siniatum, quarto mense à Cyrilli obitu electus Patriarcha Jacobitarum anno Martyrum 809. die 9. Oct. Christi 1093. (vel potius 1092.) ad Æthiopiæ regem missus est à Califa, ut diverticulum aquarum fluminis Nili clauderetur, quod ejus precibus factum. Obiit anno 1102. die 25. Maii. *483.* D.

Macarius II. Coptis Patriarcha LXIX. Michaelem excepit anno Martyrum 819. Christi 1103. (melius 1102.) die 9. Novembris. Obiit anno Martyrum 845. Christi 1129. *484.* D. Hunc obiisse anno Christi 1128. die 19. Decemb. aiunt Bollandistæ, *p. 96.* * *col. 1. num. 516.*

LXVI. Eulogius II. Melchita, sæculo XI. labente, (vel initio XII.) sedebat. Adversus Bogomilorum hæresim scripsit sub Alexio Comneno, cujus jussu Basilius hujus conditor flammis an. 1118. adjudicatus est. *485.* A B.

Gabriel II. Coptis Patriarcha LXX. post duos annos & totidem menses à Macarii obitu, ordinatus est Patriarcha anno Martyrum 847. Christi 1131. die 3. Februar. Canones complures edidit. Migravit ex hac vita anno Martyr. 862. Christi 1146. die 5. April. *485.* B C. Mortem ejus assignant Bolland. *96.* * *col. 2. n. 521.* ad annum Martyrum 861. Christi 1145. die 5. Aprilis, quæ illo anno erat fer. 5. ante dominicam Palmarum. Meminit Assemanus, *tom. 1. Biblioth. Orient* inter Codices Arabicos Romam advectos, *p. 619. col. 2. §. III. nn. 19. 20. & 21.* Canonum XXII. item X. & Tractatûs *de hæreditate* Gabrielis Patriarchæ Alexandrini, qui iste probabiliter fuit.

Chaïl *sive* Michael IV. Jacobita, Ebn sive filius Dakali, Coptis Patriarcha LXXI. electus per sortem, de qua supra sub Joanne IV. Jacobita, ordinatus fuit anno Martyr. 862. Christi 1146. die 29. Julii. Obiit verò anno sequenti nono pontificatus mense. *485.* E. Hunc Bollandiani, *p. 97.* * *col. 1. n. 544.* creatum Patriarcham scribunt anno Martyrum 861. Christi 1145. die 5. Julii, mortuum autem anno 1146. die 29. Mart. & sedem postea vacasse anno uno ac diebus 70.

Joannes V. Coptis Patriarcha LXXII. ordinatus anno 1147. die 25. Aug. obiit anno 1164. vel 1167. die 29. April. Hic postremis vitæ suæ annis arcanam apud sacerdotes aut diaconos confessionem abolevit, ejus loco statuens ut thuribulo fumante unusquisque apud se culpas suas Deo confiteretur. *486.* B. Bollandianis, *pag. 97.* * *col. 2. num. 526.* ordinatus est anno 1147. die 8. Jun. mortuus verò anno 1166. die 29. April. fer. 6.

LXVII. Sophronius II. Melchita, sedebat anno Christi 1166. quo ad finem vergente Constantinopoli adfuit solemni nuptiarum benedictioni Mariæ Raymundi Antiocheni Ducis filiæ, Manueli Comneno Imperat. in uxorem traditæ, ex Cinnamo, *lib. 5. hist. n. 7. 487.* B. Sophronio autem successit

LXVIII. Elias sive *Alfierus*, nomine corrupto, anno circiter 1180. *487.* C.

Marcus III. *Ebn-Abu-el-farag*, filius Zaraæ, Coptis Patriarc. LXXIII. Joannem V. excepit, ordinatus anno Martyr. 880. Christi 1164. Is Marcum Elkonbari filium, monachum, qui necessitatem confessionis secretæ propugnaverat adversus Joannis V. de ejus abrogatione decretum, plurimùm vexavit. Obiit anno Martyrum 905. Christi 1189. die 1. Jan. *487.* D. Juxta Bollandianos, *p. 98.* * *col. 1. num. 528. initio tom. V. Junii*, Marcus iste Abulfaragi, filius Zaraæ, suffectus est die dominica Pentecostes 12. Jun. anno 1166. in quo omnia concordant. Et subdunt: *Ejus tempore, transiit Abbas Marcus filius Alkonbari* (Elkonbari) *ad Melchitas, quem ingens turba Bsameritarum sequuta est, quem non multo post pœnituit, & reversum noluit Patriarcha suscipere.* Obiit Marcus Patriarc. anno 1189. die 1. Januar. post annos 22. & dies 205. regiminis. De controversia modò memorata circa confessionem peccatorum secretam legendus Assemanus, *tom. 2. Biblioth. Orient. pag. 155. col. 1. p. 366. col. 2. & 367. col. 2.* maximè autem *p. 171. col. 2.* ubi recensens librum quemdam Dionysii Bar-Salibæi Metropolitæ Amideni Jacobitæ sub sede Antiochena, continentem *Canones de modo recipiendi pœnitentem in Sacramento confessionis*, ait: *Et hunc quidem Tractatum Bar-Salibæus,* (qui vivebat adhuc anno 1207.) *eo ferè tempore edidit, quo Marcus Zaraæ filius septuagesimus-tertius Coptorum Patriarcha, ejusque successores Joannes filius Abigaleb, & Cyrillus Laclac, pœnitentialem disciplinam per Ægyptum proscribere conabantur. Quibus non modo restitere in Ægypto Marcus filius Alconbari, & Ebnassali fratres duo, aliique; verùm etiam in Syria sese opposuerunt Bar-Salibæus, & Michael Jacobitarum Patriarcha* (Antiochenus.) Et infra: *Nullus ambigendi locus relinquitur confessionis auricularis disciplinam apud Orientales nationes non modò catholicas, verùm etiam hæresi aut schismate infectas, si Coptos excipias, sacrosanctam semper fuisse.* Quin nec ipsos quoque Coptos excipiunt laudati Bollandiani: aiunt enim, *pag. 145.* * *col. 1. num. 212. confessionem auricularem*, teste Bernato, *etiamnum revera Coptis in usu esse, tam exploratum haberi, ut nihil esse possit exploratius; tam unanimem* (exstare) *sacerdotum & laicorum consensionem, quos ea super re interrogavit idem Bernatus, ut in nullo alio puncto controverso magis concors fuerit Coptorum omnium sententia: imo tam exactam ab iis fieri peccatorum explicationem, ut quod ferè Schismaticis aliis insolitum est, Copti & eorum diversas species, & numerum, quoad fieri potest, explicare consueverint.* Fatentur quidem, *num. 213.* ex memorato Bernato, *rarius Coptos confessione peccata expiare*, sed hujus caussam, post eundem Bernatum, asserunt, *n. 215. Supinam, quæ tota Ægypto dominatur, ignorantiam.* Scilicet *sacerdotes indocti & victu quæritando occupati, exiguam plebis curam gerunt. . . . . Adde quod pœnitentiæ tribunalia more nostro in ecclesiis non exponantur, adeoque confessio, non in templo, sed domi propriæ sit facienda, quo proinde sacerdotes confessarios accedere oportet. Solent autem Schismatici omnes à confessione expiatis stipendium exigere . . . . quum verò plerique Christiani pauperes sint, facilè negliguntur.* & *n. 216. Fœmineus sexus, ut toto passim Oriente, ita in Ægypto, ad eam servitutem reductus est, ut eis confessarios alloquendi vix concedatur facultas.* Demùm, neminem obligant Copti & Habessini ad suscipienda pœnitentiæ & Eucharistiæ Sacramenta, *nisi tunc primùm dum matrimonio copulantur, n. 217. haud dubiè quod innocentiam puerilem ad eos usque annos producant.* Ludolfus enim de Habessinis tradit, *lib. 3. c. 6. n. 57. pueros in Æthiopia censeri innocentes, donec annum 25. attigerint, nec ante id tempus Sacramentis assuescere . . . .* ita ut juniores diaconi apud Coptos, licet *toties communicent quoties rei sacræ inserviunt*, non tamen *confiteantur peccata, nisi compleverint annos discretionis.* Hæc obiter annotare pretium duxi de hodierna Coptorum circa Sacramentum pœnitentiæ disciplina.

LXIX. Marcus II. Melchita, sedebat an. 1195. quo dubia quædam Balsamoni Patriarchæ Antiocheno Melchitæ proposuit. *488.* A.

Joannes VI. *Abulmeged*, filius Abulgaleb sive Abi-Galeb, Coptis Patriarcha LXXIV. Marco filio Zaraæ successit anno 1189. die 5. Febr. Is regi Æthiopiæ metropol. concessit, diem verò obiit supremum anno Martyr. 932. Christi 1216. die 7. Jan. Ejus exequiis nullus adfuit episcopus Jacobita, sed solùm episcopus Melchitarum. *489.* C. Hunc Joannem

ordinatum esse die 29. Jan. scribunt Bolland. *initio tom. 5. Jun. p.* * *98. col. 2. n. 530.* obiisse verò die 6. Januar. anno regiminis 27. ferè completo. Porro Joannes Josue Patriarcha Jacobitarum sedis Antiochenæ, teste Asseman. *lib. 1. Bibl. Orient. pag. 561. col. 2.* inter Codices Nitrienses, §. *II. & tom. 2. pag. 154. col. 1. & pag. 233. col. 1.* ad eum legationem misit an. Christi 1211. ipse autem Joannes initio sui præsulatus ad Michaelem tunc Patriarcham Antiochenum Jacobitam, Petrum episcopum delegavit cum libello fidei suæ, quam probavit Michael, ejusque nomen in cunctis suæ ditionis ecclesiis recitari jussit. *tom. 2. pag. 368. col. 2.*

LXX. Nicolaus I. Melchita & orthod. Marcum Melchitam excepit. Summa ipsum inter & Innocentium III. ac Honorium III. Romanos Pontifices fuit animorum consensio, quæ mutuis ipsorum epistolis innotescit. Vivebat adhuc anno 1223. *490.* B. Ipsi suffectus est

LXXI. Gregorius, Melchita, *491.* E. & huic

LXXII. Nicolaus II. qui in vivis agebat anno 1260. *Ibid.*

Cyrillus III. antea *David*, filius Laklaki, Coptis Patriarcha LXXV. post vacationem sedis Jacobiticæ ab obitu Joannis VI. filii Abulgaleb, ordinatus est anno Martyr. 951. Christi 1235. (die 17. Jun.) Metropolitam Hierosolymorum suis Jacobitis creavit, unde inter ipsum & Ignatium Davidem Patriarc. Antiochenum Jacobitam ortæ sunt lites. *492.* C. Obiit anno 1243. die 10. Mart. Conjiciunt Bollandiani, *p. 99.* * *col. 2. n. 532.* ipsum in monasterium aliquod se recepisse an. 1243. ibique diem clausisse extremum anno 1251. die 14. Febr. sede interim vacante per septem annos & totidem ferè menses. Assemanus, *tom. 2. Bibl. Orient.* inter Codices Arabicos Romam advectos, *p. 619. §. III. col. 2. num. 18.* citat Cyrilli Laklaki canones XXXIV. *n.* 22. ejusdem alios canones XII. *num. 23.* ejusdem alios canones V. *num. 24.* Cairense concilium sub ipso habitum anno Christi 1241. *n. 25.* ejusdem concilii canones alios. *num. 26.* ejusdem Cyrilli canones alios IX. Denique *num. 27.* dialogum inter ipsum & Christodulum Damiatæ episcopum. Dissidii ejus cum Ignatio Davide, occasione episcopi Hierosolymi. meminit idem Asseman. *tom. 2. pag. 371. & seqq.* Cyrillo successit

Athanasius III. filius Kalil, Coptis Patriarcha LXXVI. ordinatus anno 1251. obiit anno 1261. aut 1262. *493.* B. Hunc ordinatum anno 1250. die 2. Octob. & mortuum anno 1261. die 27. Novembr. tradunt Bolland. *p. 100.* * *col. 1. n. 539.* Verum si *processum non est*, ex iisdem Bollandianis, *num. 538. ad ordinationem* hujus Athanasii, nisi *morte* Cyrilli prædecessoris, (quam contigisse suspicantur anno 1251. die 14. Februar.) *post septem ferè menses certò cognitâ*, quì abdicato vel disparente Cyrillo anno 1243. die 10. Mart. sequuta fuerit *vacatio annorum septem, & mensium septem minus tribus diebus*, ac ordinatus successor Athanasius *anno 1250. die 2. Octobris!* Id certè non capio.

LXXIII. Athanasius III. Melchita, sed schismati Græcorum, ut videtur, addictus, Nicolao II. suffectus est. Sedebat anno 1276. quo Constantinopoli morabatur. Vivebat adhuc anno 1308. *493.* D. & *497.* D. Assemanus, *tom. 2. Bibl. Orient.* inter Codices Græcos Romam advectos, *pag. 513. col. 2. §. LV.* meminit Codicis pervetusti textum Prophetarum & in marginibus catenam Patrum continentis, dati huic Athanasio ab Andronico Palæol. Imp. & utriusque subscriptione muniti.

Joannes VII. Abusahid, Coptis Patriarcha LXXVIII. *bis præfuit*, utpote post Gabrielem III. quem Patriarcham LXXVII. numerant, ordinatus. *Gabrieli* enim sors injecta favit, sed ejus ordinationi sic obstitit Joannes, ut ordinatus ipse fuerit anno Martyr. 978. Christi 1262. Annis tamen sex & mensibus novem elapsis depositus est, & Gabriel in ejus locum ordinatus: quo pariter postea destituto, Joannes, Sultani jussu, restitutus est anno Martyr. 987. Christi 1271. die 1. Januar. & in sede obiit anno Martyrum 1009. Christi 1293. *496.* B. De prima Joannis intrusione nullam faciunt mentionem Bollandiani, sed vacasse aiunt sedem Jacobiticam ab obitu Cyrilli III. sex annis & undecim mensibus, *pag. 100.* * *col. 1. n. 541.* ipsum autem post Gabrielem recensent, *ibid. col. 2. num. 543.* ut tunc constitutum Patriarcham, defuncto Gabriele, ordinatumque scribunt anno Christi 1271. die 11. Januarii, & mortuum anno 1293. die 22. Aprilis.

Gabriel III. itaque Joanni exauctorato suffectus est, & ordinatus anno Martyrum 985. Christi 1269. die 29. Octob. dejectus autem anno Martyrum 987. Christi 1271. die 1. Jan. eodem anno interiit. *496.* B. Bolland. *pag. 100.* * *col. 1. n. 541.* hunc Gabrielem asserunt creatum anno Christi 1268. die 21. Octob. obiisse verò anno 1271. die 2. Jan. quùm sedisset annos duos, menses duos & dies duodecim.

Theodosius II. filius Zaabel, cognomento *Francus*, Coptis Patriarcha LXXIX. Joanni VI. successit, ordinatus anno 1294. die 4. Jul. migravit ex hac vita an. 1300. *legendum* 1299. die 31. Decembr. *496.* E.

Joannes VIII. filius Isaaci-il-Kaddis, hoc est *Sancti*, ex *Minied-Busis* sive ex *Moniet-Koufis* vel *Koukis*, Coptis Patriarcha LXXX. ordinatus anno Martyr. 1016. Christi 1300. die 28. Jan. obiit anno Marty. 1036. Christi 1320. *497.* A. Bollandian. *p. 101.* * *col. 1. num. 546.* institutus est anno 1300. die 8. Febr. & decessit anno 1320. die 29. Maii. Vacavit autem sedes Jacobitica quatuor menses, & totidem dies.

LXXIV. Gregorius II. Melchita, Athanasio III. suffectus est post annum 1318. Hujus fœtus fortassis fuit epistola carmine Iambico *de Festis*, ad Theodorum Mesopotamiæ episcopum in Syria. *497.* D. *Vide Asseman. tom. 1. Bibl. Orient.* in Codicibus Græcis, §. *X. p. 602. col. 1. med.*

Joannes IX. Coptis Patriarcha LXXXI. electus anno 1320. die 8. Septembr. obiit anno 1326. die 27. Martii. *497.* E. Juxta Bollandianos verò, *pag. 101.* * *col. 2. num. 549.* obiit anno 1327. die 28. Mart.

LXXV. Gregorius III. Melchita. *498.* B.

Benjamin II. Coptis Patriarcha LXXXII. ordinatus anno 1327. obiit an. 1339. *498.* C. Hunc ordinatum die 10. Maii, mortuum verò die 6. Januar. citatis annis scribunt Bollandiani, *pag. 101.* * *col. 2. num. 551.*

Petrus V. Coptis Patriarcha LXXXIII. ordinatus anno 1340. die 2. Jan. decessit anno 1348. die 8. Julii. *498.* D.

Marcus IV. Coptis Patriarcha LXXXIV. obiit anno 1363. die 31. Jan. *498.* D.

LXXVI. Niphon, Melchita, sedebat an. 1367. quo ejus, unaque Philothei Constantinopolitani, & Lazari Hierosolymorum Patriarcharum litteris de unione ecclesiæ Græcæ cum Latina, respondit Urbanus V. Romanus Pontifex. *498.* E.

Joannes X. Coptis Patriarcha LXXXV. ordinatus fuit anno Martyrum 1079. Christi 1363. non 1365. die 30. Aprilis. Dies autem mortis ejus ignoratur. *499.* B.

LXXVII. Marcus III. Melchita, Niphoni successit, de quo nihil aliud scimus. *499.* C.

Gabriel IV. Abbas cœnobii Moharrak, Coptis Patriarc. LXXXVI. probabiliter Joanni X. in sede Jacobitica suffectus est, obiit anno Christi 1378. *499.* C. D. ubi *lin. ult.* pro *1092. Christi 1376.* legendum est *1094. Christi 1378.* ut exstat apud Asseman. *ibid.* citatum: scilicet *tom. 1. Biblioth. Orient. p. 623. col. 2.*

LXXVIII. Nicolaus III. Melchita, Marcum excepit. *499.* E. Nicolaum autem

LXXIX. Gregorius IV. itidem Melchita. *Ibid.*

Matthæus I. Coptis Patriarcha LXXXVII. post Gabrielem IV. præfuit. *Ibidem.* & post ipsum

Gabriel V. Coptis Patriarcha LXXXVIII. qui ritualem ecclesiæ suæ librum Sacramentorum emendavit, suaque auctoritate munivit anno Martyrum 1127. Christi 1411. *Ibid.*

LXXX. Philotheus, Melchita, sedebat anno 1439. tempore synodi Florentinæ, in qua vices ejus gerens Antonius Heracleensis metropolita, decreto Unionis subscripsit: sed Philotheus huic refragatus est. Vivebat adhuc anno 1450. quo in synodo quadam Constantinopolitana Florentinam proscripsit. *500.* A. Raynaldus tamen, *to. 18. Annal. ad annum 1442. n. 8.* refert litteras Philothei Patriarchæ Alexandrini ad Eugenium IV. quibus se unionem in synodo Florentina sancitam admisisse significabat. An postea ad vomitum rediérit? Decisio ejus unà cum Patriarchis Antiocheno & Hierosolymit. lata adversus synodum Florentinam citatur ab Assemano, *tom. 1. Bibl. Orient. pag. 601. §. X. col. 2.*

Joannes XI. de Mako, Coptis Patriarcha LXXXIX. qui anno Martyrum 1153. Christi 1438. Michaelem Elbouki Æthiopiæ metropolitam consecraverat, litteras scripsit ad Eugenium IV. Romanum Pontificem, datas anno ab Incarnatione Christi 1440. quibus ejus communionem postulabat. *500.* C.

LXXXI. Athanasius IV. Melchita, Philotheo successit. *500.* E.

Matthæus II. Saïdensis, Coptis Patriarcha XC. ultimus fuit qui sacrum chrisma confecerit usque ad annum 1703. teste Bernato S. J. Sedebat an. Græcorum 1766. Christi 1455. die 24. Novemb. ex Codice Arab. eo anno conscripto, cujus meminit Asseman. *tom. 2. Bibl. Orient.* inter Codices Arabicos, *§. 4. pag. 509. col. 1. 501. A.*

LXXXII. Marcus III. Athanasium Melchitam excepit. *501.* B.

Gabriel VI. Coptis Patriarcha XCI. antea Abbas monasterii S. Antonii, post Matthæum (non Joannem) assumptus est. *501.* C. & post ipsum

Michael *sive* Chaïl V. Coptis Patriarcha XCII. filius Semelouti. *Ibid.*

LXXXIII. Philotheus II. *sive* Theophilus, Melchita, Marco III. successit. Sedebat anno 1523. quo litteras Adriano VI. Romano Pontifici scripsit, pro ejus communione obtinenda. *501.* C. D.

Joannes XII. sive *Yunes* Nekaddi, Coptis Patriarcha XCIII. Michaeli subrogatus est. *Ibid.* D.

LXXXIV. Gregorius V. Melchita, Philotheum II. excepit. *Ibid.* E.

Joannes XIII. Coptis Patriarcha XCIV. Misra sive Cairo oriundus, Joanni XII. successit. *Ibid.* Is probabiliter fuit Alexandrinus Patriarcha Jacobitarum, cujus tempore, anno Græcorum 1795. Christi 1484. die 5. Jun. exaratus Codex quidam anaphora continens plurium Scriptorum legitur, *tom. 1. Biblioth. Orient.* Assemani, inter Codices Nitrienses Romam advectos, *p. 563. §. IV. col. 1.*

LXXXV. Joachim, Melchita, pervenit ad annum ætatis 120. & amplius, per quorum 80. esu carnium abstinuit. Vivebat adhuc anno 1564. aut credebatur vivere. *502.* A.

Gabriel VII. Misciamensis, Coptis Patriarcha XCV. Pii IV. Romani Pontificis, nuntios delusit à quibus ad communionem Sedis Apostolicæ invitabatur. *502.* D.

LXXXVI. Silvester, Melchita, sedebat anno 1574. nonnullis Græcorum Hierosolymis & Constantinopoli synodis interfuit. *Ibid.* E.

Joannes XIV. Monfallutensis, Coptis Patriarcha XCVI. sedit annos 15. menses 4. à Gregorio autem XIII. Romano Pontifice ad reconciliandam suam ecclesiam cum Latina invitatus, ad eum epistolam scripsit, quæ Sixto V. reddita est. *503.* B.

LXXXVII. Meletius Piga *sive* Pega, Melchita, schismati Græcorum addictissimus, Silvestri successor, sæpius Constantinop. venit, cujus etiam sedis non semel, quùm vacaret, dejectis frequenter illius Patriarchis, administrationem suscepit. Inter cætera ingenii sui monumenta, duas reliquit epistolas annis 1593. & 1594. exaratas, quibus sanam Ecclesiæ de Eucharistia doctrinam & *Transubstantiationis*, μετουσιώσεως, vocem confirmat. *503.* C.

Gabriel VIII. Coptis Patriarcha XCVII. Joannem XIV. excepit, seditque annos 17. Is anno 1593. ad Clementem VIII. Romanum Pontificem litteras die 12. Novemb. scripsit; ejus etiam nomine, coram eodem Papa, anno 1595. die 15. Jan. Barsus archidiac. Patriarchalis ab illo missus, professionem integram

integram fidei catholicæ emisit. 504. E. Assemanus, tom. 1. *Bibl. Orient.* inter Codices Arabicos, *pag.* 625. §. XXIV. epistolam citat presbyterorum, diaconorum, & populi Miniet-Amri in Delta Ægypti, ad Gabrielem Alexandrinum Coptorum Patriarcham, de Paschate, & Kalendario novo, scriptam anno Martyrum 1311. Christi 1595.

LXXXVIII. Cyrillus Lucaris, Melchita, post mortem Meletii Pigæ electus initio sæculi XVII. novemdecim dicitur annis sedem Alexandrinam tenuisse, donec Constantinopolitanam anno 1621. die 5. Novembr. ascendit. 505. E. Legitur anno 1623. Patriarchatu cessisse Alexandr. 508. B. De eo *vide etiam tom.* 1. inter Patriarchas Constantinopolitanos.

Marcus V. Coptis Patriarcha XCVIII. ortus ex Biad vel Beijadt, Gabrieli VIII. suffectus est anno Martyrum 1319. Christi 1602. die 12. Septembr. obiit verò die 25. Jan. anno Martyr. 1334. Christi (non 1617. ut legitur apud Bollandianos, *p.* 104.* *col.* 1. *lin.* 4. sed) 1618. siquidem anni 284. additi annis 1334. annos 1618. efficiunt. 506. E. Is, ex nunc dicendis, non sedit usque ad obitum. Nam

Joannes XV. *El-badi,* Coptis Patriarcha XCIX. idem esse videtur, ac qui ipsis est

Joannes XVI. & *Melawani,* Patriarcha C. qui refertur à Bucherio Minorita, *Antonio* (*Marcus* ille fuit modò memoratus tunc sedens,) quem Cairi præfectus fustibus contusum deposuit anno 1610. substitutus. 507. A. Huic Joanni se successisse scripsit Matthæus. 508. E.

LXXXIX. Gerasimus I. Melchita, anno 1621. vel 1623. Cyrillo Lucari ad sedem Constantinopolitanam translato subrogatus est. Is anno 1629. die 8. Julii, Antonium Leger & Cornelium Hagium Calvinistas litteris confutavit. Sponte solium dimisit anno 1638. & paulo post excessit ex hac vita. 507. D.

Matthæus III. Coptis Patriarc. CI. Joannis XV. aut XVI. successor, sedebat an. 1637. quo litteras unionis ad Urbanum VIII. scripsit. 508. C. Hunc perperam appellatum Joannem à Vanslebio aiunt Bollandiani, *pag.* 104. * *col.* 1. *num.* 568.

XC. Metrophanes, Melchita, anno 1638. huic synodo Constantinopolitanæ interfuit, ubi primùm Cyrillo Lucari, ejusque Calvinianis erroribus anathema dictum est. Hunc tamen Lutheranæ Confessionis Helmenstadii editæ sub mendaci titulo *Confessionis Orientalis Ecclesiæ* auctorem nonnulli faciunt, eum cum Metrophane Critopulo confundentes. 509. A.

XCI. Nicephorus, antea Nicolaus *Clarontzanes,* Melchita, post Metrophanis obitum ordinatus Constantinopoli anno 1638. die 29. Maii, quadriennio duntaxat sedit. 509. D.

Marcus VI. de Bahgiura, Coptis Patriarcha CII Matthæo successit anno Martyrum 1362. Christi 1645. (1646.) die 17. (12.) Aprilis, 510. D. cui post quindecim annos suffectus est

Matthæus IV. Coptis Patriarcha CIII. anno Martyrum 1377. Christi 1660. mense Novembri. Is vivebat adhuc quùm morabatur Cairi anno Martyrum 1389. Christi 1673. Vanslebius. 510. D.

XCII. Joannicius, Melchita, post Nicephorum assumptus, quùm esset BerrhϾ metropolita, non ante annum 1664. extinctus videtur. 510. A.

XCIII. Joachim, Melchita, priùs Coï insulæ antistes, ad sedem Alexandrinam translatus est Constantinopoli anno 1665. operâ Parthenii Mogilali. Obiit ante annum 1671. elapsum. 510. E.

XCIV. Païsius, Melchita, sedebat anno 1671. quo Nectarius Hierosolymitanus Patriarcha epistolam scripsit ad eum de fide Orientalis Ecclesiæ circa Eucharistiam: vivebat adhuc anno 1678. Ricalto Anglo teste. 511. B.

Joannes XVII. *el Touki,* Coptis Patriarcha CIV. Matthæum IV. excepit an. 1675. mense Aprili. Is anno 1703. sacrum Chrisma confecit à ducentis annis interruptum: Religionem Romanam veram esse ultrò fatebatur, sed ne eam amplecteretur obstabant metus carceris & indubitata suæ dignitatis jactura, ipsomet teste apud Assemanum in *Præfat. tom.* 1. *Biblioth. Orient. num.* VII. Obiit anno 1718. mense Junio, quùm 43. annis & duobus mensibus præfuisset. 509. E. & 511. C. Inter Codices Copticos & Arabicos Romam advectos, exstat, teste Assemano, *tom.* 3. *part.* 1. *Bibl. Orient. p.* 641. *col.* 2. §. XXVII. historia obitûs Joannis Patriarchæ, qui contigit fer. 4. die 10. Baoni, anno Martyr. 1434. Hegiræ 1130. & electionis Petri Patriarchæ, quæ contigit eodem anno (Christi 1718.) ineunte dominica die 10. Mesori.

XCV. Parthenius, antea Prochorus dictus, monachus, & episcopus Nazareth, renuntiatus est Patriarcha Melchitarum an. 1685. Smyrnæ periit an. 1689. terræ motu obrutus. 511. E.

XCVI. Gerasimus II. cognomento *Palidas,* sedem Melchiticam Alexandriæ post Parthenii obitum obtinuit, 512. B. cui successit

XCVII. Samuel, genere Cius, qui anno 1721. adhuc vivebat. 512. C. Interim

Petrus V. *el Siouty,* Coptis Patriarcha CV. Joanni XVII. in Patriarchatu Jacobitico suffectus est anno 1718. die 20. Augusti, qui statim ab ordinatione sua Christodulum Hierosolymorum præsulem Jacobitam deposuit, eumque deinde Æthiopiæ creavit metropolitam. Obiit anno 1726. die 4. Mart. 512. C.

XCVIII. Cosmas Chalcedonius, primùm Montis Sinaï archiepisc. deinde Byzantinus Patriarcha, quùm in Montem Sinaï dimissa dignitate reversus esset, ad sedem Alexandrinam Melchiticam, post Samuelis obitum, assumptus est. 512. D. Vivebat adhuc anno 1733. ex litteris Cahirâ transmissis.

Joannes XVII. dictus *el Mellaouy* sive *El-Melevani,* Coptis Patriarcha CVI. præfectus monasterii Sancti Pauli versùs Mare rubrum, Petro Jacobitarum Alexandrinorum Patriarchæ successit an. 1727. die 16. Febr. Vivebat adhuc anno 1730. ac centesimus quintus (vel sextus) numerabatur sedis Jacobiticæ Patriarcha. 512. E.

Index Præsulum Patriarchatus Alexandrini, ordine alphabetico.

A

Index alphabeticus Ecclesiarum quibus præfuerunt Antistites Patriarchatus Alexandrini quorum nomina ignorantur.

INDEX PATRIARCHATUS ANTIOCHENI.

ANTIOCHIA magnæ diœcesis dictæ *Orientis* caput, sedesque tertia Patriarchalis, post Romanam scilicet & Alexandrinam, prima fidei Christianæ rudimenta suscepit à dispersis post mortem S. Stephani Protomartyris Apostolorum discipulis: Petrus deinde ejusque socii Hierosolymis tunc commorantes, audita multitudinis Judæorum & gentium in ea urbe conversione, miserunt ad illos Barnabam, qui Tarso accersens Paulum, simul cum ipso, tantam unius spatio anni segetem congregarunt, *ut cognominarentur primùm Antiochiæ discipuli Christiani. Act. c. XI. à vers. 19. usque ad finem capit. col. 671. num. 4.* C.

Nullus tamen Antiochenæ ecclesiæ præfectus episcopus legitur, antequam ipsemet Apostolorum princeps ibi cathedram suam constituerit, quod fortassis non contigit nisi post ejus è carceribus Herodis liberationem anno circiter 44. æræ vulgaris. *674. num. 7.* B. & *num. 8.* C.

Tertium locum servavit ea sedes usque ad annum 381. quo in secunda synodo generali, Meletio, dum illa celebrabatur, defuncto suffectus Flavianus, se ad quartum locum amandari sustinuit, Constantinopolitano præsuli secundo loco assignato, quarto illius canone. *677. num. 11.* C. D. & *678.* D.

Orientis nomine provinciæ illæ olim accipiebantur, quæ, præ cæteris Imperii Romani, maximè *Orientales* erant, quæque in civilibus à Comite *Orientis* regebantur: scilicet tres Palæstinæ, duæ Phœnices, duæ Syriæ, Cyprus, duæ Ciliciæ, Euphratensis, Osrhoëne, Mesopotamia, Isauria, & Arabia. Porro ex hisce quindecim civilibus provinciis, tres Palæstinæ præsuli Antiocheno probabiliter nunquam morem gessere: cæteræ autem duodecim ad quinque antiquitus restringebantur, Ciliciam nimirum, Syriam, Mesopotamiam, Arabiam, & Cyprum. Nam una prius Cilicia in duas deinde divisa est; necnon intra suos limites Isauriæ ortum dedit: unica pariter Syria secta fuit in Syriam I. Syriam Salutarem, utramque Phœnicen, & Euphratensem seu Comagenam: Osrhoëne demum ex Mesopotamiæ parte constituta dicitur: quibus à Justiniano Imperat. addita est postea Theodorias, provincia parva ex nonnullis utriusque Syriæ urbibus conflata. *679. n. 12.* & *seqq.* Tredecim itaque recensentur in Notitiis Patriarchæ Antiocheno subditæ provinciæ, *Syria I. Syria II. Theodorias, Cilicia I. Cilicia II. Isauria, Euphratensis, Osrhoëne, Mesopotamia, Phœnice I. Phœnice Libanisia, Arabia Petræa, & Cyprus.*

Ut de ecclesiis regni Persidis meritò dubitatur an sedi Antiochenæ aliquando obnoxiæ fuerint, *682. n. 18.* E. & *seqq.* sic probabilius negatur de ecclesiis Palæstinarum. *687. num. 23.* D. At certum videtur Antiochenum præsulem metropolitas quidem omnes sibi subjectos ordinasse, non tamen singulos episcopos, nisi Syriæ I. cujus erat specialis metropolita. *689. n. 21.* C. D. Is tempore Theodoreti sæculo V. medio adhuc simpliciter *archiepiscopus* dicebatur, & sæculo duntaxat sequenti, ipse & Hierosolymitanus antistes *Patriarchæ* nomenclaturâ reperiuntur insigniti. *690. n. 22.* E.

Antiochenam sedem variis erroribus fœdarunt plurimi ejus præsules, *691. num. 23.* C. ita ut sæculo VII. medio, ad orthodoxorum hujus & Hierosolymitanæ ecclesiarum curam, ministrorumque ordinationem S. Martinus Papa Joannem Philadelphiæ metropol. præposuerit. *692. num. 25.* D.

Per quadraginta circiter annos caruit Patriarcha sedes Antiochiensis sub Saracenorum tyrannide sæculo VIII. *693. num. 26.* B. Capta deinde ea urbe à Francis & Latinis anno 1098. die 28. Junii, sedit ibi præsul Latinus usque ad annum 1267. quo ipsa iterum in potestatem Mohammedanorum venit. Interim autem Patriarchæ Græci Constantinopoli degerunt. Dehinc pessum ivit Patriarchatus Antiochenus, cui nihil ferè nunc superest præter nomen. *693. num. 26.* B. & *seqq.*

Damasci commorari solet Antiochenus præsul, *698. num. 33.* E. præter quem eodem titulo insigniuntur, tum Latinus Romæ electus, tum etiam supremus Maronitarum moderator, qui ex concessione Romanorum Pontificum, *Patriarcha Maronitarum Antiochenus* audit, *698. n. 32.* C. D. tum denique Jacobitarum Syriæ Patriarcha, qui se in epistolis appellat *Patriarcham Theopolis Antiochiæ totiusque Orientis. 1354. num. 25.* A.

Provinciæ Patriarchatus Antiocheni ordine alphabetico.

Arabia, provincia quarta diœcesis Antiochenæ, metropolim habuit *Bostra.* Provincia hæc ab orientali diœcesi avulsa est, & adjecta Palæstinæ à Justiniano Imperat. annuente Vigilio Papa. *853. 854.*

Cilicia I. Antiochenæ diœcesis provincia quinta, de qua fit mentio in epistola concilii Hierosolymitani: *Apostoli & Seniores, his qui sunt Antiochiæ & Syriæ, & Ciliciæ fratribus ex gentibus, salutem. Act. cap. 15. vers. 23.* metropolim habuit *Tarsum* S. Pauli patriam, à quo ea urbs ad fidem adducta est. *679. n. 12.* E. & *885. 886.*

Cilicia II. provincia sexta Antiochenæ diœcesis, sectâ prius unicâ Ciliciâ in duas sub Theodosio Juniore, *Anazarbum* in metropolim civilem & ecclesiasticam accepit. Hæc dein terræ motu diruta, quam cladem jam tertiò pertulerat, & à Justino I. Imp. instaurata, dicta est *Justinopolis* cum metropoliticis juribus. *885. 886.*

Cyprus insula, diœcesis orientalis provincia, sed à Joanne Antiocheno in epistola ad Proclum inter Antiochenas non censita, *681. n. 17.* E. ab ipsis Ecclesiæ cunis fidei semine culta est prædicatione Barnabæ & Pauli, qui Antiochia profecti eò navigaverunt. *Act. cap. 13. v. 4.* Sed mirifice profecit dum eò Barnabas ipse Cyprius cum Joanne Marco reversus *Heracleonem* sive *Heraclidem* episcopum consecravit, assignata spelunca *Tamaso* Salaminæ vicina, ad quam ecclesia conveniret. Hinc *Salamis* totius insulæ, in qua episcopatus 30. & amplius fuerunt, metropolis evasit, quarto sæculo dicta *Constantia. 1037. 1038.* & *seqq.*

Insulam Cyprum suæ ditioni subditam diutius contenderunt Antiocheni præsules: sed ad synodum Ephesinam I. anno 431. venientes Cyprii episcopi, dum ab ea defecisset Joannes Antiochenus, hoc, peroratâ causâ, judicium obtinuerunt, *Act. 7. ut, si non est vetus mos quod episcopus Antiochen. ordinet in Cypro.... habeant jus suum intactum qui sanctis Cypri ecclesiis præsunt:* scilicet archiepiscopum suum Salaminæ in insulæ synodo constituendi & consecrandi.

Index Ecclesiarum Patriarchatus Antiocheni ordine alphabetico.

A

B

Index Præsulum Antiochenorum, juxta ordinem temporum.

Ægypto

Ægypto & Cypro reconciliatus, & ſolus Antiochiæ præſul, eo ipſo anno 404. quo Chryſoſtomus in Armeniam minorem exul abactus eſt, vivere deſiit. 716. E.

Evagrius, Paulino mortuo ſuffectus, ad Capuanam ſynodum Flavianum provocavit, cauſam ſuam coram Patribus tuiturum; ſed jus ſuum Occidentalibus committere renuit Flavianus, qui poſt biennium mortuo Evagrio, alium ſuffici impedivit. 717. D. E.

XXXVII. Porphyrius, multorum criminum reus, Chryſoſtomo infenſiſſimus, & ejus condemnator, fraudulenter, populo ludis Olympiis intento, eccleſiam cum paucis clericis & tribus epiſcopis, januis clauſis, Flaviano ſuffectus eſt tanta feſtinatione, ne deprehenderentur, ut conſuetas preces non abſolverint; unde Innocentii Papæ I. communione dignatus non fuit anno 404. eum tamen Theodoretus commendat. Obiit anno 413. poſt inchoatum epiſcopatus annum decimum. 718. B.

XXXVIII. Alexander, anno 413. Porphyrio ſucceſſit: ejus opera extinctum eſt ſchiſma Euſtathianorum, quod, ex Theodoreto, *quinque & octoginta annos permanſerat*: licet enim unus tandem fuerit præſul Flavianus, plures tamen ab eo deficiebant, cui tunc ſe adjunxerunt. Exſtant reſponſoriæ Innocentii I. ad ipſum. Obiit an. 420. aut 421. cum fama ſummæ in pauperes miſericordiæ. 719. D. ubi *linea ult.* pro *Alexandro*, legendum *Alexandrino*.

XXXIX. Theodotus, poſt Alexandrum an. 421. aut 422. præſulatum Antiochen. auſpicatus, *ſplendore vitæ, & divinorum dogmatum cognitione claruit*, teſte Theodoreto. Sedit per ſex annos completos & aliquid ſeptimi, mortuus anno 428. 720. C.

XL. Joannes, cum Theodoreto & Neſtorio educatus, Theodoto ſucceſſit an. 428. Ejus tempore, an. 431. coacta eſt Epheſina prima ſynodus adverſus eundem Neſtorium, ad quam, fruſtra expectatus per quindecim dies, adveniens poſt decretorum promulgationem, Neſtorii acrius quàm par eſſet patrocinium ſuſcepit, & cum ſuis Orientalibus, facta quaſi nova ſynodo, geſta omnia à Patribus Epheſinis reſcidit; Cyrillum præſertim exagitans, poſtmodum tamen, partim comperta veritate, partim inſtantiis cedens, cum eodem Cyrillo pacem iniit, & Neſtorium abjecit. Obiit anno 441. poſt undecim epiſcopatus annos. 721. B.

XLI. Domnus II. Joannis ex ſorore nepos, Antiochiam veniens ut avunculum à partibus Neſtorii averteret, ei ſuffectus eſt anno 441. Interfuit anno 449. latrocinio Epheſino, ubi pro Eutyche contra Flavianum Conſtantinopolitanum Dioſcori decretis ſubſcripſit, dein ab eodem Dioſcoro dejectus, in Palæſtinam, unde venerat, reverſus, ſub Euthymio, qui ei exaltationem prænunciaverat & exauctorationem, pœnitentiam egit. Præfuit octo annis. 721. E.

XLII. Maximus, Domno deſtituto ſuffectus, ab Anatolio locum dejecti Flaviani occupante ordinatus eſt præter regulas, & ſine ullo cleri populique Antiocheni decreto; de qua irregulari promotione ſæpius ſcripſit S. Leo, qui tamen eam deinceps approbavit, non ſecus ac ſynodus Chalcedonenſis, ubi Maximus jura ſua ſuper utramque Phœniciam & Arabiam contra Juvenalem Hieroſolymitanum ſtrenue defendit. In gratiam Anatolii ordinatoris ſui ſubſcripſit canoni XXVIII. Chalcedonenſi, ſe ipſum, ſuamque ſedem ad tertium inter Patriarchas locum detrudens. Obiit anno 455. poſt ſex annos epiſcopatus. 723. B.

XLIII. Baſilius, cujus exaltationem, poſt Maximum, à ſolo Marciano factam anno 456. reprehendit S. Leo, admiſit tamen epiſtolâ ſuâ ad Baſilium, quæ eſt 118. obiit anno 458. poſt ſex annos epiſcopatus. 723. E.

LXIV. Acacius, Baſilii ſucceſſor per annum & aliquot menſes, obiit anno 459. quo Antiochiæ civitas terræ motu ſubverſa die 14. Sept. *circa quartam noctis horam*, inquit Evagrius. Sub primam lucem id contigiſſe ait Joannes Malalas. 724. B.

XLV. Martyrius Acacium excepit anno 460. Leone II. Imperat. quo defuncto, dum ejus ſucceſſoris Zenonis operâ fultus *Petrus Fullo*, innumeros tumultus contra Martyrium & fidem excitaret, addens *ter ſancto hymno: qui crucifixus es pro nobis*, quaſi Deus cruci fuiſſet affixus; hinc fideles in duas partes ſciſſi ſunt: ob quæ diſſidia, *Martyrius in eccleſiæ conventu*, inquit Theophanes, *epiſcopatu ceſſit, verbis hujuſmodi utens: Clero inobedienti, populo contumaci, & eccleſiæ ſordibus infectæ nuncium remitto, ſolaque ſacerdotis mihi reſervata dignitate, epiſcopale munus depono.* Hæc contigere circa annum 470. 724. D.

XLVI. Petrus *Fullo, hæreticus*, ſtatim poſt Martyrii dimiſſionem, ejus ſedem conſcendit anno 470. ſed anno 471. in ſynodo Antiochiæ habita epiſcopatu deturbatus, exilium fugâ vitavit. 724. D.

XLVII. Julianus, Petro ſynodicè dejecto, ibidem ſuffectus an. 471. ſedit ſex annis, ejectus à Baſiliſco Zenonem throno ſpoliante; mœrore confectus obiit. 725. D.

XLVIII. Petrus *Fullo iterum*, Baſiliſci auctoritate, necnon artibus Timothei Æluri Alexandrinæ ſedis invaſoris, ita valuit, ut dejiceretur Julianus, & ejus occuparet ſedem, ſed paulo poſt Baſiliſco profligato per Zenonem, in urbem Ponti *Euchaïta* relegatus eſt, & iterum ſynodicè depoſitus. 725. E.

XLIX. Joannes II. *Codonatus*, à Petro Fullone datus epiſcopus *Apamenis*, ſed ab iis non admiſſus, Antiochiam ſe recepit, ubi ſedem Petri Fullonis ambiens, nihil non movit ut expelleretur, ipſemet poſt tres menſes ejectus. 726. C.

L. Stephanus II. *Catholicus*, à ſynodo Fullonem iterum dejiciente, eidem Petro ſubrogatus eſt: hinc colligitur, peſſumdatis legibus, & legitimo paſtore ſpreto, ſediſſe Joannem, cujus quoque invaſionem perſtringunt Romani Pontifices, *Felix, Simplicius, Gelaſius*. Obiit, juxta Tabulas Theophanis, an. 481. poſt tres annos epiſcopatus. 726. E.

LI. Stephanus III. ſecundum excepit. In eum ſtatim inſurrexere quotquot Petro Fulloni favebant Antiocheni, eum in martyrio S. Barlaam, præacutis per modum haſtarum calamis necatum, in Orontem fluvium projecerunt, unde martyr poſt primum epiſcopatus annum. 727. A.

LII. Joannes II. ille ipſe qui poſt tres menſes dejectus fuerat, ab Antiochenis Stephani occiſoribus ei ſufficitur, ſpreto Calandione, per Zenonem Conſtantantinopoli dato Patriarchâ. Prævaluit Calandion, qui Joannem in melius mutatum præfecit eccleſiæ Tyri, quæ poſt Antiochiam ſecunda eſt. 727. D.

LIII. Calandion, anno 482. à Zenone deſignatus, & ab Acacio Conſtantinopoli ordinatus Patriarcha Antiochenus, ut eccleſiæ ſuæ ſciſſuras curaret, hymno, poſt *ter ſanctus*, addidit has voces, *Chriſte rex, qui crucifixus es pro nobis*, quo ſignificabatur hymnum illum eſſe de Chriſto, ſive de Deo homine facto. Euſtathii corpus Philippis Antiochiam reportari ſategit centeſimo ab ejus obitu anno; præfuit annis quatuor, dein in Oaſim relegatus Acacii fraude. 727. E.

LIV. Petrus *Fullo* tertiùm, ejecto Calandioni qui ab Acacii Conſtantinopolitani Patriarchæ benevolentia exciderat, per eundem Acacium, Zenonis quaſi manuductorem, tertiò ſuffectus anno 485. Antiochenam eccleſiam, & alias Orientis ſedes Monophyſitarum labe fœdavit, tanquam Neſtorianos exagitans quotquot Chalcedonenſi adhærerent, à Felice III. percuſſus anathemate, poſt tres annos. Obiit Antiochiæ anno 488. eodem, quo mortalium teterrimus, & hujus ævi omnium malorum auctor Acacius Conſtantinopoli fato functus eſt. 728. E.

LV. Palladius, *hæreticus*, anno 490. Anaſtaſio Imperatore facto, poſt Petrum *Cnaphæum* ſeu Fullonem electus Patriarcha, cum *Petro Mongo* Monophyſita palam communicans, eccleſiam hanc eadem labe dehoneſtavit. Obiit anno 498. 729. C.

LVI. Flavianus II. ab Anaſtaſio deſignatus Palladii ſucceſſor anno 498. in fidei ſuæ profeſſione valde dubius, ſtatim communicans cum orthodoxis, ſtatim cum hæreticis, pro Chalcedonenſi pugnans, tacens Chalcedonenſe; à Macedonio Conſtantinopolitano in recta fide ſincero & tenaci dejectus, ab hæreticis ipſis ſede dejectus, & juſſu Imperatoris in arcem *Petræ in Macedonia* relegatus, ibi multo poſtea, eodem anno 517. & menſe Jul. quo Anaſtaſius Imperator, diem ultimum clauſit. 729. D.

LVII. Severus, Monophyſitarum anteſignanus, Petri Mongi adverſus *Salofaciolum* legitimum Alexandr. antiſtitem defenſor fuit: is eundem Petrum deſerens, propter ſuſceptum henoticon Zenonis, Chalcedonenſi non ſatis, ut putabat, irreverens; & factus *Acephalorum*, ſeu nulli epiſcopo ſubditorum, Pater, eccleſiæ Antiochenæ præficitur anno 512. Ejus ſynodicas ſoli ſuſceperunt hæretici; eccleſiam ſuam vaſtavit uſque ad obitum Anaſtaſii, ſeu ad annum 517. quo Juſtinus rectæ fidei Imp. ſynodum Conſtantinopoli haberi voluit, in qua hæreticis, & præſertim Severo Antiocheno dictum anathema, & concilium Chalcedonenſe juſſum ab omnibus recipi. Fuga ſibi conſuluit Severus, & linguæ vitavit abſciſſionem, poſt 5. annos tyrannidis. Vivebat adhuc anno 536. 730. D.

LVIII. Paulus, non ſtatim à Severi fuga, ſed poſt frequentes tractus Conſtantinop. habitos, poſt ſancitam pacem eccleſiæ regiæ cum Romana, anno 519. electus quidem Conſtantinopoli, ſed Antiochiæ in ſynodo ordinatus, juxta mandatum Hormiſdæ; in eadem ſynodo reſtitutus Chalcedonenſi ſuus honos, hincque diſſidentia eorum qui Monophyſiſmo erant addicti; ob has turbas, poſt tres circiter annos Patriarchatum abdicavit. Innuit Juſtinus Hormiſdæ alias abdicationis cauſas. 731. E.

LIX. Euphraſius, Paulo ſuffectus anno 521. ſtatim Patres Chalcedonenſes & Romanum Pontificem è ſacris tabulis expunxit; poſtmodum metu pœnitens, reſtituit, & quatuor generales ſynodos promulgavit. Obiit, oppreſſus terræ motu urbem diruente, anno 526. 733. A.

LX. Ephræmius, Orientis comes ſeu præfectus, miſeris terræ motu Antiochenis neceſſaria providens, ſynodo Chalcedonenſi addictiſſimus, à populo poſtulatur epiſcopus, ei datur & conſecratur; fidem in ſua eccleſia inſtauravit. In Palæſtinam progreſſus, ut cum Patriarcha Hieroſolymitano Paulum Alexandrinum dejiceret, ſynodum coegit, ubi Origenis proſcripta dogmata, obiit anno 545. poſt octodecim annos, intactus nonnullis viſus ſi Juſtiniano paulo nimium non indulſiſſet. 733. E.

LXI. Domnus III. ex Thracia, Conſtantinopolim negotiorum cauſâ adveniens, & ad Juſtinianum adductus, ab eo Patriarcha Antiochenus renunciatur anno 545. labente, vel 546. ineunte. Adfuit quintæ ſynodo generali anno 553. & tria capitula cum aliis damnavit. Obiit anno 557. 734. C.

LXII. Anaſtaſius I. Domno ſuffectus anno 558. Juſtiniano, corpus Chriſti ante reſurrectionem incorruptibile fuiſſe aſſerenti, fortiter reſtitit; exilio mulctandus, niſi is improviſo fato fuiſſet ſublatus anno 555. Ab ejus ſucceſſore Juſtino Juniore anno 559. dejectus eſt poſt undecim annos reginimis. 734. E.

LXIII. Gregorius, juſſu Juſtini Junioris ſuffectus pulſo Anaſtaſio, in multis graviſſimis accuſatus à quodam laïco, poſt aſſiduas & ſeveras diſquiſitiones, à Patriarchis Alexandrino & Hieroſolymitano, aliarumque potiorum civitatum præſulibus innocens declaratus; ejus accuſator nervis verberatus, circum civitatem ductus, exilio mulctatus fuit. Gregorius poſt annos quinque è vivis exceſſit. 735. E.

LXIV. Anaſtaſius I. *iterum*, Gregorio defuncto, Antiochenæ ſedi redditur à Mauritio Imperat. Ad eum ſcripſit Gregorius Magnus, hortatus ut Byzantini præſulis obſiſteret ambitioni, quâ *Patriarchæ œcumenici* ſibi titulum arrogabat; qua in parte ſegnius ſe geſſit Anaſtaſius, anno 598. aut 599. fato functus. 736. E.

LXV. Anaſtaſius II. priori ſuffectus, ſtatim ad Gregorium Magnum ſynodicas miſit, à quo & accepit *reſponſorias*. Judæis Antiochiæ tumultuantibus obſiſtens, ab illis comprehenſus, multimodis injuriis affectus, & per urbis vicos rotatus, martyr occubuit, poſt novem annos pontificatus. 737. C.

INDEX.

Index Præsulum Patriarchatus Antiocheni, ordine alphabetico.

A

Index alphabeticus Ecclesiarum Patriarchatus Antiocheni, quarum Præsulum nomina ignorantur.

DIŒCESIS CHALDÆORUM.

IN hanc regionem fides christiana invecta est per Thaddæum sive Adæum, unum ex LXXII. discipulis, qui eò missus à S. Thoma Apostolo, & in ministerio habens coadjutores Marim & Achim sive Acham, plurimos baptismate tinxit. col. 1077. num. 2. B. Maris autem post Babyloniam, Persidem, aliasque oras Evangelio illustratas, Seleuciæ in Chaldæa constitit, quæ facta est primaria episcopalis sedes diœcesis, *Chaldæorum* ideo dictæ. *Ibid. n. 1.* Hæc quidem ecclesia initio non fuit αὐτοκέφαλος sive sui juris; sed à Patriarcha Antiocheno pendebat, quod vox ipsa *Catholici*, Seleuciæ præsulis designativa, utpote *Procuratorem* sive alterius vices agentem sonans, omnino ostendit. *1079. num. 6.* C. & *1080. num. 10.* E.

Primis scilicet temporibus Antiochia Seleuciam mittebatur *Catholicus* consecratus, vel Antiochiam pergebat consecrandus, quæ consuetudo diu non substitit: nam quùm *Achadabuës* sive *Ahad-Abowia* electus Catholicus Antiochiam pro ordinatione missus, adjuncto socio *Kamjesu*, Antiochiam advenientes arrepti fuissent ceu exploratores regis Persarum, & saluti suæ fuga consuluisset prior, *1079. num. 6.* B. altero in crucem acto. *1105.* A. Indultum est Seleuciensi Catholico, ut à sex vel octo, non viciniorибus, sed suarum sedium antiquitate primariis metropolitis ordinaretur, ipse ordinator omnium metropolitarum quos sub se habebat viginti tres, (non computatis, Nestorianorum tempore, Hierosolymitano, Damasceno, & aliquot aliis.) *1079. num. 6.* B. & *1088. n. 22.* E. Sicque Seleuciensis Catholicus evasit quasi substractus jurisdictioni sedis Antiochenæ, & ejus aucta in suos potestas.

Jus dixit primùm in Babylonia, Mesopotamia, Media, Parthia, Assyria, & fortassis in Perside; dein in Indiis, & in Tartaria usque ad Sinas. *1088. n. 22.* E. Ex indigenis porro non assumebantur metropolitæ, sed Seleucia vel Bagdado ad suas sedes mittebantur consecrati. *1089. n. 24.* B.

Hæc autem forma erat consecrandi *Catholici:* Cascaræ episcopus pro jure suo Seleuciam accedebat viduatæ ecclesiæ curam suscepturus; tractoriis litteris octo advocabat metropolitas, qui præmissis jejuniis & orationibus, accersitisque inter laïcos nobilioribus, trium candidatorum à se electorum nomina in tribus schedulis inscribebant, adjectâ quartâ schedulâ in qua nomen Christi: cujus nomen ex urna puer innocens extraheret, ipse erat Catholicus; si Christi nomen, tres erant rejecti, & ad alium similem processum recurrebant. *1091. num. 29.* C.

Fides in his regionibus illibata perseveravit usque ad sæculum V. quo Nestoriana lue infici cœperunt: res sic contigit *1083. num. 13.* A. Edessæ schola erat celebris, in qua studere solebant Persæ. Hujus scholæ doctores Joannis Antiocheni tunc Nestorii fautoris causam acriter agentes, à Rabula Edessæ episcopo, qui Joanni primùm, sed paulo post synodo Ephesinæ adhæsit, ejecti, ad gentiles suos redierunt, & adsportatis secum Diodori Tarsensis, Theodori Mopsuesteni, & Nestorii scriptis è Græco Syriace translatis, errorem ubique diffuderunt, præsertim dum sedibus episcopalibus impositi fuere. Horum nequitiâ præcipuus exstitit Barsumas episcopus Nisibis, & ibidem scholæ quæ esset Edessenæ vicaria promotor. Is nihil non movit ut Catholicum Seleuciensem Babuæum ad hæresim pertraheret, sibique resistentem interficiendum curavit. *1114.* B. Babuæi successor Acacius mollior fuit adversus hæreticos, *ibid.* E. post cujus mortem electus Babæus Catholicus, errori palam nomen dedit, cujus vestigiis insistentes deinceps Seleucienses Catholici, totis viribus obstitere ne qui à Patriarcha Antiocheno interdum mittebantur Seleuciam ut orthodoxis providerent, vel *Catholici* eorum titulum gererent, vel etiam Seleuciæ commorarentur. *1086. num. 18.* D.

Porro Babæus præfatus, qui primus meritò putatur Catholicus Nestorianorum, synodum coegit, in qua, uxoratus ipse & filiis stipatus, præcepit *sub pœna suspensionis*, & sanxit *ut omnes sui successores Catholici Seleucienses uxores ducerent;* itemque *ut episcopus & presbyter, quoties contingeret eorum uxores decedere, alias acciperent.* (Hæc Gregorius Bar-hebræus apud Assemanum, *tom. 2. Bibl. Orient. pag. 408. num. 23.*) *1115.* C. cui decreto præiverat Barsumas episcopus Nisibis. *1195.* A.

Septimo & octavo sæculo ampla fuit Nestorianorum & Chaldæorum ecclesia: ast sequioribus ævis eò devenit, ut in plerisque provinciis nullus fuerit episcop. præter metropolitam, qui metuens à ministrorum defectione, cujuslibet dignitatis homines, etiam pueros præscripta ætate munia sua exercituros, ad diaconatus necnon presbyteratus gradum promovebat: quæ consuetudo apud Abessinos Æthiopes viguit, & etiamnum viget apud Malabaritas. *1089. nn. 25.* C. *& 26.* E. Hinc celebris illa *Presbyteri Joannis* appellatio: rege quippe defuncto absque liberis in Cathaïa, regnum excepit *Joannes Nayman* presbyter. *1090. num. 27.* A.

Indivisa mansit diœcesis Chaldæorum usque ad sæculum XVI. medium, quo aliqua pars impatiens quod Catholicus non nisi de suo genere aut familia metropolitas assumeret, misit ad Julium III. Papam magistrum *Siut,* quem sibi in Catholicum elegerat, & postulabat ab ipso consecrari, suam ecclesiam Romanæ sedi subjiciens. *1095. num. 37.* A.

Nestoriani gentis Chaldaïcæ, errore sibi proprio & schismate ab Ecclesia Romana exceptis, in reliquis fidei catholicæ capitibus nobiscum satis concordant: ipsam quoque sanctæ Sedis Apostolicæ communionem non semel poposcerunt. *1097. num. 41.* C.

Series Provincias complectens ordine alphabetico Diœcesis Chaldæorum.

Ecclesiæ Diœcesis Chaldæorum ordine alphabetico.

A

deinde

Catholici Diœcesis Chaldæorum, eo ordine quo sederunt.

April. obiit die 18. ejusdem mensis anni Hegiræ 663. Græcorum 1576. Christi 1265. *1148*. C. Porro litteræ Raban-Ara ad Innocentium IV. quæ referuntur *1149*. B. non hujus *Makikæ*, qui nondum sedebat anno Christi 1247. sed Sebarjesu ipsius prædecessoris nomine scriptæ fuerunt, ut paulo supra monuimus.

LXXVIII. Denha I. renuntiatus Catholicus Seleuciensis anno Hegiræ 664. Græcor. 1567. Christi 1266. (1265.) die 15. Novembris, obiit anno Hegiræ 679. Græcorum 1592. Christi 1281. die 24. Februarii. *1149*. E.

LXXIX. Jaballaha III. Denhæ successit anno Hegiræ 680. Græcor. 1593. Christi 1282. (1281.) obiit verò anno Hegir. 717. Græc. 1629. Christi 1318. (1317.) die 13. (12.) Novemb. *1150*. D. Professionem fidei quam is miserat ad Benedictum XI. Papam anno 1304. refert sub eodem anno Raynaldus, *num. 23*.

LXXX. Timotheus I. prius *Joseph*, ordinatus an. Hegiræ 717. Græcor. 1629. Christi 1318. Quo anno obierit nos latet. *1152*. C.

LXXXI. Denha II. sedebat anno Christi 1360. *1153*. B.

LXXXII. Simeon I. sedebat anno Græc. 1789. Christi 1477. die 29. Novembr. *Ibid.* C.

LXXXIII. Simeon II. anno Græcorum 1801. Christi 1490. episcopos suæ sectæ in regionem Malabaricam misit: obiit autem anno Græcorum 1813. Christi 1502. *Ibid.*

LXXXIV. Elias IV. Simeoni eodem anno suffectus, obiit an. Christi 1504. *1154*. A.

LXXXV. Simeon III. Simeonem excepit præfato anno. *Ibid.*

LXXXVI. Simeon IV. sedebat mense Octobri anni Græcor. 1842. Christi 1530. *Ibid.* C.

LXXXVII. Simeon V. prius *Jesusabus*, & frater prædicti Simeonis, ipso defuncto sedem vicaria auctoritate administrabat die 19. Octob. anni Græcorum 1870. Christi 1538. Vixit autem usque ad ann. Christi 1551. *1154*. E.

LXXXVIII. Simeon VI. qui & *Benha*, & cognomento *Bar-Mama*, Simeonis IV. ex fratre nepos, sedem invasit an. Christi 1552. obiit vero anno Christi 1559. *1155*. B.

Joannes *Sulaka* sive *Siud*, & *Simeon*, orthodoxus, in Patriarcham electus anno Christi 1552. ab una parte Chaldæorum, quæ Simeoni Nestoriano obtemperare nolebat, Romam venit die 18. Novembr. ejusdem anni, professionem suam emisit die 20. Febr. anni sequentis, & die 9. Aprilis Patriarcha Chaldæorum proclamatus est à Julio III. Papa. Deinde Amidam reversus die 12. Novembr. quùm annum unum duosque menses sedisset, à Mohammedanis, instigante præfato Simeone, interfectus est. *Ibid.* C.

Elias V. Nestorianus, à quo deinceps hoc Eliæ nomen sumpsere qui ei successerunt, Bar-Mamam excepit anno Christi 1559. Is monachum quemdam cum professione sua Romam misit anno 1586. quam, utpote Nestorianis erroribus scatentem, rejecit Sixtus V. Obiit anno Græcorum 1902. Christi 1591. quùm sedisset annos 32. *1156*. D.

Elias VI. in Catholicum Seleuciensem electus an. Christi 1591. legatos ad Paulum V. Romanum Pontificem anno 1607. misit, iterumque an. 1610. cum professione fidei, & litteris quibus petebat ut in communionem Sedis Apostolicæ admitteretur. Idem anno 1616. Amidæ synodum habuit, in qua Diodori Tarsensis, Theodori Mopsuesteni, & Nestorii errores abjuravit. Decessit an. 1620. (1617. mense Maio.) *1157*. B.

Elias VII. qui & *Simeon*, sedit ab anno Christi 1629. (1617.) ad annum 1659. Professionem suam litterasque Romam misit anno 1652. ad sacram Congregationem de Propaganda Fide, poscens ut ritus Chaldæorum immutatus permaneret, utque sui ecclesiam Romæ haberent. *1158*. B.

Elias VIII. cognomento *Marughæus*, sive *Joannes Marvagii*, ordinatus anno 1660. sedit annos 40. mortuus anno 1700. (mense Maio,) ætatis 55. *Ibid.* C.

Elias IX. dictus quoque *Marughæus*, obiit anno 1722. (mense Decembr.) *Ibid.* D.

Elias X. qui & *Denha*, patruo Marughæo successit die 25. Decembr. anni 1722. quùm annum 22. ætatis ageret. Nestorianis in urbe Mosulana præerat anno 1725. (& 1728.) Incertum an adhuc vivat. *1158*. E.

LXXXIX. Abdjesus sive *Ebedjesus*, à Joanne Sulaka orthodoxo constitutus Geziræ metropolita, ipsi mortuo suffectus est ab ejus asseclis anno Christi 1555. Romam venit, ibique emissa professione fidei die septima Martii anni 1562. pallium recepit à Pio IV. Eodem an. concilio Tridentino adfuit. Obiit quibusdam annis postea in monasterio civitatis Seert in Mesopotamia. *1159*. A.

XC. Ahatalla sive *Jaballaha*, orthodoxus, Ebedjesum excepit, & obiit circa annum Christi 1580. *1160*. E.

XCI. Simeon VII. qui & *Denha*, archiepiscopus Gelu, Seert, & Salmasæ, ab Eliæ V. Nestoriani obedientia deficiens, unà cum subditis suis provinciæ Zeinalbech in finibus Persidis, Chaldæis orthodoxis sub Ahatalla eorum Catholico sese adjunxit, cui defuncto suffectus, Eliam Hermetem archiepiscopum Romam misit, & per eum pallio donatus est à Gregorio XIII. anno 1582. Is relictâ Amidâ, fixit sedem Ormiæ versùs montes Persidis ad Armeniæ majoris confinia; quod idem præstiterunt successores ejus, sumpto quoque Simeonis nomine. *1161*. B.

XCIII. Simeon VIII. sedebat anno 1600. quo Romam professionem fidei misit, anno præcedente die 28. Julii scriptam. *Ibid.* C. Quis hunc proxime exceperit nos latet: sed

XCIV. Simeon alter, orthodoxus etiam, suis præerat anno Græcor. 1964. Christi 1653. quo epistola ejus exstat ad Innocentium X. *1162*. A. Porro quo tempore Elias VIII. suos Nestorianos regebat exeunte sæculo XVII. Nestorianis plurimis in Amidensi provincia, Missionariorum Apostolicorum operâ conversis, præfectus est à S. Sede Romana *Catholicus*, cujus ac successorum *Josephi* nomen fuit. Itaque

Joseph I. Amidæ seu *Caramit*, & *Diarbechir* metropolita, ab Innocentio XI. die 20. Maii, anno 1681. Chaldæorum illorum Patriarcha renuntiatus est & pallio donatus, qui dignitate sponte abdicata an. 1695. Romam venit, ibique decessit an. 1706. *1161*. D.

Joseph II. ei subrogatus, & confirmatus ab Innocentio XII. fatis concessit in urbe Diarbeker anno 1713. *1162*. D.

Joseph III. prius *Moyses* vel *Timotheus*, à Clemente XI. confirmatione & pallio donatus est mense Februar. anni 1714. Vivebat adhuc anno 1725. quo orthodoxorum Chaldæorum Amidæ & in locis circumjacentibus degentium, curam gerebat. *1162*. D.

Index Præsulum Diœcesis Chaldæorum, ordine alphabetico.

A

B

C

D

Index alphabeticus Ecclesiarum Diœcesis Chaldæorum quarum Præsulum nomina ignorantur: scilicet,

DIŒCESIS JACOBITARUM

HÆC fuere initia: diris data in synodo Ephesina prima anno 431. Nestorii impietate, nonnulli, ejus evitandæ studio, eò progressi sunt ut in Christo cum unica persona unicam quoque naturam assererent, *col. 1343. n. 1.* B. unde illis indita *Monophysitarum* appellatio. Quonam autem sensu id effutirent exponitur *1344. n. 4.* B. *1345. nn. 5. 6. ac 7. & 1354. n. 27.* E. Eutyches quidem Archimandrita antesignanus istius hæresis damnatus fuit & depositus à Flaviano Constantinopolitano præsule, in synodo ibidem coacta an. 448. sed anno sequenti 449. in concilio Ephesino II. (dicto *Latrocinio*, quod huic præsidens Dioscorus Alexandrinus antistes omnia, more latronum, per vim gesserit,) ille ipse absolutus est, approbatus error, pulsus in exilium Flavianus, brevique extinctus, exauctorati episcopi orthodoxi. *1344. n. 3.* A. Anno tamen 451. proscripta ea synodo in altera Chalcedone habita, Dioscorus anathemate percussus est cum suis fautoribus, omnique sacerdotio spoliatus. At ejus depositioni, ut & definitioni sancitæ, non subscripserunt Ægyptii episcopi, prætexentes nihil sibi licere in materia fidei, nisi ipsis præiret Alexandrinus omnium metropolita: quin imo in patriam reduces, conclamarunt Nestorianum dogma Chalcedone prævaluisse. *1343. n. 2.* C.

Monophysismi in Oriente promotor ardentissimus exstitit, præter Barsumam abbatem qui in latrocinio Ephesino ad Flaviani mortem multùm contulit, Severus Antiochenæ sedis invasor, dein profugus & in Ægypto latitans. *1346. num. 7.* B. Hic discipulum habuit *Jacobum* quemdam Syrum monachum, cognomento *Zanzalum* & *Baradæum*, quem episcopi ab Impp. Justino & Justiniano inclusi ob Monophysismum, quasi totius suæ sectæ præsulem œcumenicum constituerunt, ex eo autem *Jacobitæ* dicti sunt ab orthodoxis ejus asseclæ per Orientem. *1346. num. 8.* C.

Severo anno 539. defuncto, Jacobus illi substituit Sergium, qui *Antiocheni* Patriarchæ titulum, quasi præsulis hujus ecclesiæ successor, sibi sumpsit. *1347. num. 10.* A. Porro Coptitæ in Ægypto, ob doctrinæ affinitatem cum Jacobitis Orientis, mutuamque cum illis sæpe servatam communionem, *Jacobitæ* quoque audierunt apud Chalcedonensis fidei assertores. *Ibid. num. XI.* B.

Monophysitica Jacobitarum lues, regum Persarum favore, in Syria, Mesopotamia & Perside admodum sese extendit. *1347. num. 12.* D. Quarum regionum sibi vindicavit magnam partem Occidentem versùs eorum Patriarcha Antiochenus; reliquas versùs Orientem positas credens speciali cuidam primati, quem appellavit *Maphrianum*, quasi *fructiferum*, ut ille nimirum in sua ditione ea munia præstaret, quæ olim *Catholici* Chaldæorum sub præsule Antiocheno. *Ibid. num. 13.* E.

Jacobitarum Patriarchæ, quia sibi Antiochiæ degere, prohibentibus Imperatoribus Catholicis, fas non erat, *Amidæ* in Mesopotamia communius sederunt, Maphriani autem *Tagriti*. *1348. n. 14.* B. Recensentur hujus sectæ episcopatus, tum qui Patriarchæ obnoxii erant sæculo XVI. *1349. num. 16.* A. B. *num. 17.* E. & *1350. num. 18.* C. tum qui Maphriano. *1350. num. 19.* E. Exponitur pariter utriusque eligendi modus, *1351. num. 20.* B. *n. 21.* E. & *1355. num. 24.* B. ac nominis mutandi in Patriarchæ Jacobitarum electione posterius orta consuetudo. *1352. num. 23.* D.

Ut sæpe tentata ad catholicam fidem Jacobitarum conversio, *1355. n. 28.* B. sic illi nonnunquam Romanæ Sedis communionem ambire visi sunt. *Ibid. n. 29.* E. Cæterum à nobis nihil discrepant quoad articulos in quibus errant Lutherani & Calvinistæ. *1356. num. 30.* E.

Quoniam autem nobis parum notæ sunt speciales Jacobitarum Antiochenæ sedis provinciæ, ecclesias duntaxat illorum tam metropoles quàm episcopal. quæ ditionis exstitere, sive Patriarchæ, sive Maphriani, ordine alphabetico subjicimus.

Ecclesiæ Jacobitarum Diœcesis Antiochenæ ordine alphabetico.

Series Patriarcharum Sectæ Jacobiticæ Antiochenæ sedis, eo ordine quo sederunt.

Simeon, præfati Abrahami Antipatriarchæ frater, ipsi suffectus est à Schismaticis adversus Dionysium. *1373.* C. *lin. 29.*

XXIV. Joannes III. ordinatus anno Græcorum 1158. Christi 846. die 21. Nov. decessit in urbe Rhesina anno Græcor. 1185. Christi 873. mense Decembri. *1374.* B.

Zebinas, Joannis discipulus, Hassassinitis præfuit, ab iis constitutus Patriarcha his temporibus. *1375.* A. *lin. 3.*

XXV. Ignatius I. quùm post obitum Joannis III. sedes Jacobitica vacasset annos tres cum dimidio, in Patriarcham consecratus est die 5. Jun. anni Græcorum 1189. Christi 877. obiit autem die 26. Martii anni Græcorum 1194. Christi 882. *1375.* B.

XXVI. Theodosius, cognomento *Romanus*, an. Græcorum 1198. Christi 886. die 3. Febr. præfectus est sedi à quatuor annis vacanti, & è vivis excessit anno Græcorum 1207. Christi 895. kalendis Junii. *Ibid.* C.

XXVII. Dionysius II. ordinatus mense Aprili anni Græcor. 1208. Christi 896. obiit anno Græcorum 1220. Christi 908. die 16. Apr. *Ibid.* E.

XXVIII. Joannes IV. ordinatus anno Græcor. 1221. Christi 909. vel 910. obiit anno Græcorum 1234. Christi 922. mense Nov. *1376.* B.

XXIX. Basilius I. Joanni suffectus anno sequente die 15. Augusti, migravit ex hac vita anno Græcor. 1246. Christi 935. die 25. Martii. *Ibid.* D.

XXX. Joannes V. ordinatus die 28. Aug. anni Græcorum 1247. Christi 936. obiit anno Græcorum 1267. Christi 956. die 13. Jul. *Ibid.* E.

XXXI. Joannes VI. eodem anno consecratus, sedit annos duos & decem menses. *1377.* A.

XXXII. Dionysius III. ordinatus die 28. Nov. anni Græcor. 1269. Christi 958. obiit anno Græcorum 1272. Christi 960. die 2. Junii. *Ibid.* C.

XXXIII. Abraham, consecratus in Patriarcham anno Græcorum 1273. Christi 961. die 25. Maii, præfuit novem mensibus. *Ibid.* E.

XXXIV. Joannes VII. cognomento *Sarighta*, ordinatus anno Græcor. 1276. Christi 964. die 9. Julii, quùm sedes vacasset annos duos, obiit an. Græc. 1296. Christi 985. *Ibid.*

XXXV. Athanasius V. cognomento *Salachensis & Lazarus*, ordinatus anno Græcor. 1298. Christi 987. die 21. Octobr. obiit an. Græcorum 1314. Christi 1003. *1379.* E.

XXXVI. Joannes VIII. cognomento *Abdon*, electus est Patriarcha anno Græcorum 1315. Christi 1004. die 4. Julii, obiit verò anno Græcorum 1344. Christi 1033. die 2. Febr. præfecturæ 29. *1380.* B. C.

XXXVII. Dionysius IV. cognomento *Haie*, electus in Patriarcham anno Græcor. 1345. Christi 1034. obiit Amidæ, ubi sedem fixerat, anno Græcorum 1355. Christi 1044. decimo regiminis anno. *1383.* D.

XXXVIII. Joannes IX. cognomento *Theodorus*, Joannis VIII. ex fratre nepos, electus anno Græcorum 1360. Christi 1049. mense Aug. quùm huc usque sedes vacasset, decessit anno Græcorum 1369. Christi 1058. *1384.* B.

XXXIX. Athanasius VI. cognomento *Haie*, ordinatus est eodem anno ab episcopis occidentalibus seu regionisCiseuphratensis, in cœnobio Phares regionis Hesen-Mansur, electo interim ab orientalibus episcopis *Josue Barsusan* Joannis IX. syncello & discipulo, qui *Joannis* nomen assumpsit, & paulo post nuntium remisit dignitati: Athanasius verò à Græcis comprehensus anno Græcorum 1375. Christi 1064. obiit eodem an. in urbe Arca, quùm Constantinopolim duceretur. *Ibid.* D.

XL. Joannes X. qui fuit *Josue Barsusan* modò memoratus, Athanasio defuncto suffectus an. Christi 1064. obiit Amidæ anno Græcorum 1384. Christi 1073. *1385.* B.

XLI. Basilius II. ordinatus mense Januario anni Græcorum 1385. Christi 1074. obiit anno sequente in urbe Maipherakin. *Ibid.* D.

XLII. Joannes XI. cognomento *Abdon*, sedem invasit ab anno Græc. 1386. Christi 1075. usque ad annum Græc. 1403. Christi 1092. quo obiit. Interim autem episcopi, impetratâ muneribus à Philarto militiæ Armenorum præfecto licentiâ eligendi in Patriarcham quemcunque vellent, quatuor successive Abdoni opposuerunt, scilicet *Dionysium*, *Joannem*, alterum *Dionysium*, & *Athanasium*. *1386.* A.

XLIII. Dionysius V. cognomento *Lazarus*, ordinatus anno Græcor. 1388. Christi 1076. aut 1077. fer. 6. ante domin. Palmar. sedit annum unum. *Ibid.* B.

XLIV. Joannes XII. quùm supra memoratus Joannes Abdon patriarcham egisset per septennium à Dionysii obitu, electus est adversùs ipsum anno Græcorum 1397. Christi 1086. seditque annum unum cum dimidio. *Ibid.* D.

XLV. Dionysius VI. qui prius *Marcus* appellabatur, electus adversùs Abdonem an. Græcor. 1399. Christi 1088. sedit annum unum & menses septem, mortuus anno Græcorum 1401. Christi 1090. *1386.* E.

XLVI. Athanasius VII. cognomento Abulpharagius *Bar-Chamore*, consecratus est die prima Decembr. anni Græc. 1402. Christi 1090. aut 1091. quùm per 9. menses reluctasset. Is Joannem Abdonem anno Græcorum 1403. Christi 1092. fato functum cum pœnitentiæ illati schismatis signis, coacta synodo, anathemate absolvit. Sedit ipse annos 38. mortuus anno Græcorum 1440. Christi 1129. die 8. Junii. *1387.* B.

XLVII. Joannes XIII. cognomento *Bar-Maudiana*, consecratus die 17. Februarii anni seq. sedit octo annos. *Ibid.* E.

XLVIII. Athanasius VIII. prius *Josue Barchetre*, ordinatus die 4. Decembr. anni Græcor. 1450. Christi 1139. obiit anno Græc. 1477. Christi 1166. mense Jul. *1388.* B.

XLIX. Michael I. cognomento *Magnus*, ordinatus eodem anno die 18. Octobr. obiit anno Græcor. 1511. Christi 1199. die 7. Nov. *1389.* A.

L. Athanasius IX. cognomento *Saliba-Calvus*, electus per sortem die 16. Decemb. anni præfati, obiit an. Græcor. 1518. Christi 1207. *1391.* C.

LI. Michael II. *Junior* dictus, prius verò *Josue Labeo*, à Gregorio Maphriano fratre suo adversus Athanasium consecratus, & delitescere coactus dum ille vixit, ipso mortuo invasit sedem. Obiit anno Græcorum 1526. Christi 1215. *Ibid.*

LII. Joannes XIV. prius *Josue*, scriba, adversus Michaelem Juniorem, Athanasio defuncto, electus an. Christi 1208. solus post Michaelis mortem præfuit usque ad annum Græcorum 1531. Christi 1220. quo ipse fato functus est. *Ibid.* E.

LIII. Ignatius II. prius *David*, ex Maphriano in Patriarcham promotus anno Græc. 1533. Christi 1222. obiit anno Græcorum 1564. Christi 1253. die 14. Junii. *1392.* E.

LIV. Dionysius VII. qui & *Aaron Angur*, ex Melitinæ episcopatu ad sedem patriarchalem translatus eodem anno die 14. Septembris, occisus periit anno Græcorum 1572. Christi 1261. die 18. Februarii. *1295.* B.

LV. Joannes XV. cognomento *Aaron Bar-Maadani*, Maphrianus, adversus Dionysium se erigens, sedem patriarchalem invasit die 4. Decembr. tertio mense post ejusdem Dionysii promotionem: solus præfuit post Dionysii obitum usque ad annum Græcor. 1574. Christi 1263. quo è vivis migravit. *Ibid.* C.

LVI. Ignatius III. prius *Josue*, electus anno sequente, & in festo Epiphaniæ consecratus, obiit anno Græcorum 1593. Christi 1282. die 17. Novembr. *1396.* C.

LVII. Ignatius IV. qui & *Philoxenus Nemrod*, promotus est an. sequente die 2. Februarii. Is probabiliter fuit quem Nicolaus IV. Papa ad Romanam fidem & communionem amplectendam hortatus est, apud Raynald. ad ann. 1289. *num. 56.* Obiit anno Græcor. 1603. Christi 1292. *1396.* E.

LVIII. Ignatius V. sive primus Patriarcharum Mardensium, prius dictus *Nicolaus Bader-Zacha*, & *Joseph Bar-Vahib*, ex Mardensi episcopo promotus die prima Januarii anni Græcor. 1604. Christi 1293. Ignatius voluit appellari, quod postea imitati sunt cæteri Patriarchæ. Obiit anno Græcor. 1644. Christi 1333. die 19. Aprilis. *1397.* C. Sub eo schisma ortum inter Jacobitas, quibus tres simul Patriarchæ præfuere, scilicet, præter nunc memoratum, qui sedem Mardæ fixit,

Ignatius, aliàs *Michael Barsuma*, qui ab episcopis occidentalibus Jacobitis adversus alterum Ignatium electus, dictus est *Patriarcha Sisidis*, in ea urbe Ciliciæ sedens, & paulo post obiit. *1397.* D. &

Ignatius, prius *Constantinus*, Melitinæ episcopus, qui, quùm eodem tempore *Patriarchæ Syriæ* titulum sibi sumpsisset, obiit anno Christi 1349. Duravit autem schisma istud usque ad annum Christi 1394. *Ibid.* E.

LIX. Ignatius VI. aliàs II. Mardensis Patriarcha, prius *Ismaël Magedus*, ex episcopo Amidæ Ignatio V. suffectus anno Græcorum 1643. Christi 1332. obiit anno Græcorum 1676. Christi 1365. die 4. Jun. *1398.* B. Interim

Ignatius, qui & *Michael II.* anno Christi 1313. Sisidis Patriarcha creatus, sedit 36. annos, mortuus anno Græcor. 1660. Christi 1349. *Ibid.* D.

Ignatius, prius *Basilius Philoxenus*, antistes Damasci, Ignatio Constantino Patriarchæ Syriæ dicto substitutus post ejus mortem eodem an. Christi 1349. ut istius, sic & Michaëlis II. diœceses obtinuit. *1398.* E. Quùm autem tunc duo sederent Jacobitar. Patriarchæ, nullo Michaëli II. substituto, hoc tempore tertius surrexit, nempe

Ignatius I. Salachensis episcopus, dictus *Basilius Saba*, à Tur-Abdinensibus episcopis adversus Ignatium VI. electus est anno Græc. 1675. Christi 1364. die 6. Augusti, primus Patriarcha Tur-Abdinensium, qui Salachæ in cœnobio sancti Jacobi sedem fixit, desiit verò vivere anno Græcorum 1700. Christi 1399. *1399.* B. & *1400.* A.

LX. Ignatius VII. aliàs III. Mardensis Patriarcha, prius *Sciaat* dictus, Ignatio VI. suffectus anno Græcorum 1676. Christi 1365. sedit sexdecim annos, mortuus anno Græc. 1692. Christi 1381. mense Januar. *1399.* D. Ejus tempore excessit è vivis *Basilius Philoxenus* Patriarc. Syriæ Constantini successor, in cujus locum assumptus est

Basilius Gabriel, qui obiit anno Græcorum 1698. Christi 1387. *1400.* A.

LXI. Ignatius VIII. aliàs IV. Mardensis Patriarcha, prius *Abraham* & *Cyrillus Bar-Garib*, episcopus Amidæ, Ignatium VII. excepit an. Christi 1381. & obiit anno Græcor. 1723. Christi 1412. *1399.* E. Sub eo post mortem Basilii Gabriëlis anno Christi 1387. in Patriarcham Syriæ electus est

Philoxenus episcopus Damasci, qui decessit anno Christi 1421. *1400.* A. & D. Post Ignatium verò I. Tur-Abdinensem mortuum anno Christi 1399. præfuit anno seq. electus

Ignatius II. dictus *Josue*, Mutæ Medensis filius, cui gubernatoris Hesnæ-Cephæ operâ deposito, suffectus est anno Christi 1417. à Tur-Abdinensibus *1400.* A. C.

Ignatius III. *Masudus*, qui tribus post annis veneno sublatus est. *Ibid.*

LXII. Ignatius IX. aliàs V. Patriarcha Mardensis, prius *Behenam* dictus, ex Maphriano assumptus est an. Græcor. 1723. Christi 1412. Is fuit quem Eugenius IV. Papa testatur fidem & unionem Florentinam amplexum, *tom. 13. Conc. Labb. col. 1223.* Obiit anno Græcor. 1766. Christi 1455. *1400.* B. & E. Sub eo Philoxenum Patriarcham Syriæ, mortuum anno Christi 1421. excepit. *Ibid.* D.

Basilius *Simeon*, Manemita, episc. Cargar, qui obiit anno Christi 1445. Tunc vero extinctum est schisma quo inter tres Patriarchas, Mardæ, Ciliciæ sive Sisensem, & Syriæ, ecclesia Jacobit. prius divisa fuerat: sed adhuc perstitit schisma Tur-Abdinensium. *Ibid.* E. & *1401.* A. Ignatio enim III. ipsorum Patriarchæ mortuo successit

Ignatius IV. prius *Henoch Fnuardensis* dictus, episcopus cœnobii Cartaminensis, electus anno Christi 1421. qui anno Christi 1445. obiit. *1400.* D. E. in cujus locum ab iisdem suffectus est

Ignatius V. dictus *Cuma Philoxenus*, qui anno Christi 1445. promotus, vivere desiit anno Christi 1456. *1400.* E.

LXIII. Ignatius X. aliàs VI. Patriarcha Mardæ, prius *Chaleph Maadanenſis,* ex epiſcopo Gozartæ promotus anno Græcor. 1766. Chriſti 1455. obiit anno Græcorum 1795. Chriſti 1484. *1401.* E. Sub eo Ignatium V. Tur-Abdinenſem Patriarcham excepit

Ignatius VI. dictus *Joſue Baſilius* Inuardenſis, anno Chriſti 1456. qui obiit anno Chriſti 1461. *Ibid.* Illi autem eodém anno ſubſtitutus eſt

Ignatius VII. prius *Azizus Philoxenus Bar-Sapta,* epiſcopus Haæ, poſt cujus mortem an. Chriſti 1481. à Tur-Abdinenſibus in duas factiones diviſis, duo electi ſunt. *1402.* A. ſcilicet

Ignatius VIII. dictus *Saba,* Arabum epiſcopus, qui in cœnobio Salachæ commoratus eſt. *Ibid.* C. &

Ignatius IX. dictus *Joannes Inuardenſis,* qui ſedit in cœnobio quodam pagi Modiadenſis. *Ibid.* C.

LXIV. Ignatius XI. aliàs VII. prius *Joannes Bar-Sila, & Ananias Xenaïas* dictus, renuntiatus Patriarcha Mardenſis anno Græcorum 1795. Chriſti 1484. obiit die 24. Septemb. anni Græc. 1804. Chriſti 1493. *1402.* D.

LXV. Ignatius XII. aliàs VIII. prius *Noë* dictus, Bacuphenſis Libaniota, epiſcopus Emeſæ, deinde Maphrianus, poſtmodum Patriarcha Mardenſis electus ineunte anno Chriſti 1494. non obiit ante ann. Chriſti 1508. *1403.* A. *Vide 1537.* E. ubi retractatur quod dictum fuerat ipſum promotum fuiſſe ad patriarchatum an. Chriſti 1492. Sub eo Tur-Abdinenſium Patriarcha poſtremus

Ignatius X. dictus *Maſudus,* finiendi ſchiſmatis causâ dignitatem ſuam dimiſit, & in monaſterium quoddam ſe recepit anno Græcor. 1805. Chr. 1494. Sic autem extincto 130. annorum ſchiſmate, unus deinceps cunctis Jacobitis Syriæ Patriarcha Mardenſis præfuit. *1403.* B.

LXVI. Ignatius XIII. aliàs IX. dictus *Joſue ex caſtro Kelat,* poſt obitum Ignatii XII. electus, Saracenorum ſectam amplexus eſt; ſed talem deinde hujus ſceleris pœnitentiam publicè fecit, ut ſuæ dignitati fuerit reſtitutus. *1404.* A.

LXVII. Ignatius XIV. aliàs X. dictus *Jacobus Damaſcenus, & Nehemet-Alla,* ſedebat an. Chriſti 1562. quo Pius IV. Papa ad eum litteras dedit, apud Raynaldum ſub hoc anno, *num. 31. Ibid.* B.

LXVIII. Ignatius XV. aliàs XI. dictus *David Maadanenſis,* Ignatii Jacobi frater, à Gregorio XIII. Papa pallium recepit per Leonardum Abel epiſcopum Sidonienſem an. Chriſti 1583. *1405.* E.

LXIX. Ignatius XVI. aliàs XII. dictus *Abdalla ex caſtro Heſna Attæ. 1406.* B.

LXX. Ignatius XVII. aliàs XIII. Mardenſis, perperam ab anonymo dictus *Nehemet-Alla. Ibid.* B. C.

LXXI. Ignatius XVIII. aliàs XIV. dictus *David-Sciah,* ſedebat anno Græcor. 1901. Chriſti 1589. aut 1590. menſe Decembri. *Ibid.* C. D.

LXXII. Ignatius XIX. aliàs XV. dictus *Pilatus ex Manſuria. Ibid.* E.

LXXIII. Ignatius XX. aliàs XVI. dictus *Abdalgani,* præcedentis frater. *Ibid.*

LXXIV. Ignatius XXI. aliàs XVII. dictus *Petrus Hodaïe* ſive *Hudaïa,* ſedebat die 8. Julii anni Græcorum 1933. Chriſti 1622. *1407.* A.

LXXV. Ignatius XXII. aliàs XVIII. dictus *Abdelmeſſias. Ibid.* C.

LXXVI. Ignatius XXIII. aliàs XIX. dictus *Simeon,* fidem catholicam amplexus, multos Jacobitas ad eam traxit. *Ibid.*

LXXVII. Ignatius XXIV. aliàs XX. dictus *Andreas Achigia, filius Abdalgal. Ibid.*

LXXVIII. Ignatius XXV. aliàs XXI. dictus *Petrus,* ob fidem catholicam à Jacobitis in exilium pulſus, Adanæ obiit an. Chr. 1702. die 4. Martii. *Ibid.*

LXXIX. Ignatius XXVI. aliàs XXII. dictus *Georgius,* Jacobiticis erroribus addictus, ſedebat anno Chriſti 1706. *1408.* A. B.

LXXX. Ignatius XXVII. aliàs XXIII. dictus *Iſaac,* Alepi ſedebat anno Chriſti 1716. *Ibid.* C.

Patriarchæ quidam dicti Alepenſes.

Andreas *Achigian,* Jacobitarum Patriarcha, ad fidem catholicam converſus cum pluribus ejuſdem ſectæ aſſeclis R R. P P. Capucinorum operâ poſt annum 1646. Alepi ſedem fixit. *1407.* D.

Abdel-Meſſias, Jacobita, Andrea defuncto ſedem Alepenſem invaſit, ex qua dejectus eſt poſt quintum menſem. *1408.* D.

Gregorius *Petrus,* Orthodoxus, Abdel-Meſſiam excepit de conſenſu Aulæ Turcicæ, per interventum Oratoris Regis Chriſtianiſſimi. *Ibid.* E.

Ignatius *Petrus,* Gregorii ſucceſſor, duas epiſtolas ſcripſit ad Chriſtianiſſimum Regem Ludovicum XIV. de ſua ad Romanam communionem acceſſione, quarum ſecunda Alepi data eſt an. Chriſti 1678. die 14. Novembr. *1409.* B.

Stephanus, Patriarcha, calumniis oppreſſus ab hæreticis Jacobitis ob fidem catholicam, in arce Adanenſi detinebatur anno 1706. cum tribus aliis epiſcopis. *1410.* A.

Petrus, filius Joannis Miſrhæ, Collegii Romani de Propaganda Fide alumnus, Alepi ſedebat anno 1733. *Ibid.* B.

Series Maphrianorum Eccleſiæ Jacobiticæ, eo ordine quo ſederunt.

I. Achudemes, à Jacobo Baradæo Zanzalo ordinatus Orientis metropolita an. Græcor. 870. Chriſti 559. juſſu Choſroïs Perſarum regis capite truncatus eſt anno Græcorum 886. Chriſti 575. die 2. Auguſti. *1533.* A.

II. Kamjeſu, tertio poſt Achudemis cædem an. Chriſti 578. metropolita Orientis inſtitutus, obiit an. Græc. 920. Chriſti 609. *1534.* A.

III. Samuel, anno Græcor. 925. Chriſti 614. quinto poſt prædeceſſoris obitum ordinatus Orientis metropolita, exceſſit è vivis anno Græcorum 935. Chriſti 624. *Ibid.* B.

IV. Maruthas, ordinatus Orientis metropolita anno Græcorum 940. Chriſti 629. Sedem fixit in Tagrito urbe, hinc primus *Maphrianorum* Tagritenſium cenſitus, obiit anno Græc. 960. Chriſti 649. die 2. Maii. *Ibid.*

V. Denha I. eodem anno ordinatus Maphrianus à Theodoro Patriarcha Jacobitarum, obiit die 3. Nov. anni Græcorum 970. Chriſti 659. *1536.* D.

VI. Barjeſu, ordinatus Maphrianus à Severo *Bar-Maſche* Patriarcha, anno Græcor. 980. Chriſti 669. poſtquam ſedes illa vacaſſet decem annos, obiit anno Græcor. 994. Chriſti 683. die 17. Decembris. *1537.* A.

VII. Abraham I. ſedit paucos menſes. *Ibid.* B.

VIII. David, ejus ſucceſſor, obiit anno Chriſti 684. poſt ſex menſes regiminis. *Ibid.*

IX. Joannes I. cognomento *Saba* ſeu *Senex,* ſedit annum unum cum dimidio, mortuus an. Græcorum 999. Chriſti 688. die 2. Januar. *Ibid.* D.

X. Denha II. eodem anno die 13. Martii ordinatus Maphrianus, obiit an. Græcor. 1039. Chriſti 728. die 19. Octobris. *1538.* D.

XI. Bacchus, Denhæ viventi ſuffectus eſt per duos annos. *1539.* A.

XII. Paulus, Maphrianus ordinatus ab Athanaſio III. Patriarcha, obiit anno Græcorum 1068. Chriſti 757. die 5. Martii. *Ibid.* B.

XIII. Joannes II. *Bionita,* ab Orientalibus epiſcopis ſectæ Jacobiticæ electus, à Georgio Patriarcha dejectus eſt. *Ibid.* D.

XIV. Joſeph, Joanni depoſito ſuffectus, præfuit paucis menſibus. *Ibid.* E.

XV. Sarbelius, de epiſcopatu Carſabachæ ad dignitatem Maphriani evectus à Cyriaco Patriarc. hanc poſt aliquot ann. dimiſit. *1540.* A.

XVI. Simeon, à præfato Cyriaco in locum Sarbelii ſubſtitutus, & poſtea deſtitutus eſt. *Ibid.* B.

XVII. Baſilius I. Baladenſis, ab eodem Cyriaco ordinatus, obiit anno Græcor. 1141. Chriſti 830. *Ibid.* C.

XVIII. Daniel, in Maphrianum ordinatus anno Chriſti 830. obiit anno Græcorum 1145. Chriſti 834. *Ibid.* D.

XIX. Thomas I. à Dionyſio I. conſtitutus, obiit anno Græcorum 1157. Chriſti 846. die 8. Maii. *Ibid.* E.

XX. Baſilius II. dictus *Lazarus Stylita,* ordinatus à Joanne III. Patriarcha, anno Græcor. 1159. Chriſti 848. die 3. Sept. obiit anno Græcor. 1179. Chriſti 868. menſe Octobri. *1541.* A.

XXI. Melchiſedech, clam Baſilio ſubſtitutus fuerat, ſed re infecta, quadraginta ſolùm dies ei ſupervixit. *Ibid.* C.

XXII. Sergius, ordinatus eſt an. Græc. 1194. Chriſti 883. die 11. Novembris. *Ibid.* E.

XXIII. Athanaſius I. ordinatus Amidæ à Theodoſio Patriarcha anno Græcor. 1198. Chriſti 887. die 8. Febr. prius *Sergius* appellabatur, & obiit anno Græcorum 1215. Chriſti 904. die 27. Decembris. *1542.* C.

XXIV. Thomas II. dictus *Stylita,* ordinatus à Joanne IV. Patriarcha anno Hegiræ 298. Chriſti 911. obiit menſe quarto. *1543.* C.

XXV. Denha III. ab eodem Joanne promotus anno Hegiræ 300. Chriſti 913. obiit anno Hegiræ 320. Chriſti 932. *Ibid.* D.

XXVI. Baſilius III. anno Hegiræ 325. Chriſti 937. ordinatus, obiit anno Hegiræ 349. Chriſti (non 961. ſed) 960. die 11. Aug. ſabbato. *Ibid.*

XXVII. Cyriacus, dictus *Horanus,* ordinatus menſe Aug. anni Hegiræ 351. Chriſti 962. ab Abrahamo Patriarcha, obiit anno Hegiræ 369. Chriſti 980. die 27. Febr. *Ibid.* E.

XXVIII. Joannes III. dictus *Dinara Bar-Jeſu,* ordinatus die 7. Auguſti anni Hegiræ 370. Chriſti 980. obiit Bagdadi an. Chriſti 988. die 18. Aprilis. *1544.* B.

XXIX. Ignatius I. dictus *Marcus Bar-Chichi,* ordinatus die 19. Febr. anni Chriſti 991. ad ſectam Moammedorum tranſiit anno Chriſti 1016. cujus tamen ſceleris pœnitentiam egiſſe fertur. *Ibid.* C.

XXX. Athanaſius II. dictus *Abdelmeſſias,* ordinatus à Joanne VIII. Patriarcha an. Chriſti circiter 1027. obiit an. Chriſti 1041. *1545.* B.

XXXI. Baſilius IV. ab Orientalibus epiſcopis electus & ordinatus anno Chriſti 1046. dum ſedes patriarchalis vacaret, obiit anno Chriſti 1059. & vacavit ſedes 16. annis. *Ibid.* C.

XXXII. Joannes IV. dictus *Saliba,* ordinatus in Maphrianum à Baſilio II. Patriarcha anno Chriſti 1075. obiit an. Chriſti 1106. die 2. Martii. *Ibid.* E.

XXXIII. Dionyſius I. dictus *Moyſes,* ab Athanaſio VII. Patriarcha ordinatus anno Chriſti 1112. obiit an. Chriſti 1142. die 17. Junii. *1546.* D.

XXXIV. Ignatius II. cognomento *Lazarus,* promotus ab Athanaſio VIII. an. Chriſti 1143. obiit an. Chriſti 1164. die 14. Jun. *1547.* C.

XXXV. Joannes V. Sarugenſis, ab eodem Athanaſio ordinatus an. Chriſti 1165. die 6. Nov. obiit anno Hegiræ 584. Chriſti 1188. menſe Auguſto. *1548.* E.

XXXVI. Gregorius I. dictus *Jacobus,* an. Chriſti 1189. domin. poſt Epiphan. à Michaele I. Patriarcha fratre ſuo promotus, obiit anno Chriſti 1215. die 12. Octobr. *1549.* E.

Charimus, aſſumpto *Dionyſii* nomine, ſedem invaſit, quam paulo poſt dimittere coactus eſt. *1550.* A.

XXXVII. Ignatius III. dictus *David,* à Joanne XIV. Patriarcha anno Chriſti 1216. ordinatus, ipſe mortuo præfato Joanni Maphrianorum primus ſubſtitutus eſt ſub nomine Ignatii II. anno Chriſti 1222. obiit verò anno Chriſti 1253. die 14. Junii. *Ibid.* D.

XXXVIII. Dionyſius II. dictus *Saliba,* Ignatio III. ſucceſſit, ab ipſo Patriarcha facto promotus ex epiſcopo Gozaltæ an. Chriſti 1222. Is quùm adverſus Curdos armatus procederet, lancea confoſſus periit anno Chriſti 1231. *1551.* A.

XXXIX. Joannes VI. dictus *Aaron Bar-Maadani,* ex metropolita Mardæ in Maphrianum aſſumptus ab Ignatio II. Patriarcha an. Chriſti 1232. Eidem defuncto ſubrogatus eſt ſub nomine Joannis XV. anno Chriſti 1253. adverſus Dionyſium VII. cognomento *Angur,* obiit demum anno Chriſti 1263. *Ibid.* C.

XL. Ignatius IV. dictus *Saliba,* ex epiſcopo Alepi ſub nomine *Baſilii,* ad dignitatem Maphriani evectus eſt anno 1253. à præfato Joanne XV. ſed quùm Dionyſius VII. Patriarchatum recuperaſſet anno Chriſti 1258.

ipse Tripolim secessit, ibique obiit eodem an. die 12. Junii, & vacavit sedes Maphriani per sexennium. *1252.* B.

XLI. Gregorius II. dictus *Abulfaragius* & *Barhebræus*, id est, Hebræi filius, patria Mitilinensis, operum multitudine inter Scriptores Jacobitas facile princeps, primùm episcopus Gubæ, deinde Alepi, postmodum Maphrianus constitutus est die 19. Jan. an. Christi 1264. ab Ignatio III. Patriarcha, & decessit anno Christi 1286. die 30. Julii. Ipsum ad sectam Mohammedanorum transiisse mera calumnia est. *Ibid.* C.

XLII. Gregorius III. dictus *Barsuma Saphi* & *Bar-hebræus Junior*, præcedentis frater, eum excepit anno Christi 1288. ab Ignatio IV. ordinatus: obiit autem anno Christi 1308. & vacavit postea ea sedes annos 9. *1553.* D.

XLIII. Gregorius IV. dictus *Matthæus*, in Maphrianum ordinatus ab Ignatio V. Patriarcha anno Christi 1317. fuit utique *Marforianus* ille, quem ad unionem cum Romana Ecclesia hortatus est Joannes XXII. Papa, scriptâ epistolâ apud Raynaldum sub anno 1330. *num. 57.* Obiit anno Christi 1345. mense Jan. & vacavit rursus ea sedes viginti annos. *Ibid.* E.

XLIV. Dioscorus I. dictus *Jacobus Bar-Kainæus*, id est *fusoris filius*, episcopus Damasci, dignitatem Maphriani usurpavit anno Christi 1360. Anno sequente ordinatus à Basilio Philoxeno Patriarc. Syriæ tempore schismatis, obiit à Mahometanis interemptus. *1554.* D.

XLV. Athanasius III. dictus *Abraham*, Maphrianus inauguratus ab Ignatio VI. Patriarc. Mardensi anno Christi 1365. mense Octobr. decessit anno Christi 1389. *1555.* E.

XLVI. Basilius V. dictus *Behenam*, ordinatus an. Christi 1404. ab Ignatio VIII. Patriarcha Mardæ, eundem post obitum excepit Patriarcha renuntiatus, sub nomine Ignatii IX. anno Christi 1412. Obiit anno Christi 1455. *1556.* C.

XLVII. Dioscorus II. dictus *Behenam Sciatti*, ex episcopo Arabum ad dignitatem Maphriani promotus à præfato Ignatio IX. anno Christi 1415. obiit post biennium, an. Christi 1417. & vacavit ista sedes quinque annos. *Ibid.* E.

XLVIII. Basilius VI. dictus *Barsuma Maadanensis*, à supra memorato Ignatio IX. Patriarcha Mardæ ordinatus an. Christi 1422. obiit anno Christi 1455. *1557.* A.

XLIX. Cyrillus, dictus *Joseph Bar-Nisan*, ex episcopo Damasci & Emesæ institutus Maphrianus ab Ignatio X. Mardensi Patriarcha, anno Christi 1458. paucis post diebus decessit Emesæ. *Ibid.* B.

L. Basilius VII. dictus *Azizus*, Maphrianus renuntiatus an. Christi 1471. obiit an. Christi 1487. *Ibid.* C.

LI. Noë, Bacuphensis Libaniota, ex episcopatu Emesæ ad dignitatem Maphriani translatus an. Christi 1490. ab Ignatio XI. Patriarcha Mardæ, eidem anno Christi 1493. defuncto in patriarchatu successit. *Ibid.* E. ubi *lin. 3.* pro *Joanne* legendum est *Ignatio*.

LII. Abraham II. ab Ignatio XII. sive præfato Noë Patriarcha facto, ordinatus est in Maphrianum anno Christi 1496. *1558.* D.

Pilatus, Maphriani munia gerebat an. Christi 1583. postmodum Patriarcha evasit sub nomine Ignatii XIX. *Ibid.* E.

Elias, sedebat Maphrianus Jacobitarum an. Christi 1590. *1559.* B.

Nunc ea dignitas ad solum *Maphriani*, & *Catholici* seu *Primatis Orientis* titulum restringitur. *Ibid.*

Index Præsulum totius Diœcesis Jacobiticæ Antiochenæ Sedis, ordine alphabetico.

Dionysius

Index alphabeticus Ecclesiarum Diœcesis Jacobiticæ quarum Præsulum nomina ignorantur: scilicet.

Finis Indicis.

ORIENS
CHRISTIAN

TOM II

colorchecker CLASSIC
calibrite
mm